

102

LAVRENTII FANTOZZII

CANONICI SABINIANENSIS IN AEMILIA

INSCRIPTIONVM

FASCICVLVS

FAVENTIAE

EX OFFICINA PETRI CONTI

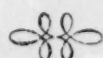
AN. MDCCCLXVIII.

LAVRENTII FANTOZZII

CANONICI SABINIANENSIS IN AEMILIA

INSCRIPTIONVM

FASCICVLVS

FAVENTIAE

EX OFFICINA PETRI CONTI

AN. MDCCCLXVIII.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA

LIBRARY

PHYSICS

1917

1917

PARTITIO ET ORDO

INSCRIPTIONUM SINGULARUM

I. Inscriptiones Sacrae

1.º Tituli Dei Immortalis, Caelitumque San-

ctorum *Pag.* 7.

2.º Monumenta Sacrorum " 21.

II. Inscriptiones Honorariae " 29.

III. Inscriptiones Historicae " 71.

IV. Inscriptiones Sepulcrorum et Funerum " 85.

V. Ellogium " 147.

VI. Appendix " 155.

TABLE OF CONTENTS

CONTENTS

1. Introduction

2. Materials and Methods

3. Results

4. Discussion

5. Conclusion

6. Acknowledgments

7. References

8. Appendix

MEMORIAE
SCHOLASTICAE · FANTOZZIAE

FEMINAE · LECTISSIMAE

LAVRENTIVS

SVAVISSIMAE · SORORIS

DESIDERIO · TACTVS

HAS · LVCVBRATIVNCVLAS

DEDICAT

INSCRIPTIONES SACRAE

Foropopilii, in Aede Sodal. Francisc. Reformat.

AN. M · DCCC · LVII.

I.

AEDEM

MARIAE · DEIPARAE · VIRGINI · SACRAM

SQVALLORE · OBSITAM

ET · VETVSTATE · FATISCENTEM

TECTO · INSTAVRATO · ALTARIBVS · EXPOLITIS

TECTORIO · PARIETIBVS · INDVCTO

COLLATICIA · STIPE

POPILIENSES

IN · SPLENDIDIOREM · FORMAM · RESTITVERVNT

ANNO · M · DCCC · LVII

IN · SPEM · PATROCINII · NON · DEFVTVRI

Incidenda in Cella S. Rochi Patroni

AN. M · DCCC · LV.

II.

ROCHO · PATRONO · CAELESTI

DEPVLSORI · PESTILITATIS

Arimini, in Cella Mariae Sanctae

AN. M · DCCC · LVIII.

II.

OMNIPOTENTI · DEO

IN · HONOREM

D. N. MARIAE · SIDERIBVS · RECEPTAE

AEDICVLAM

TEMPORVM · NEGLIGENTIA · DILABENTEM

SACELLO · A · SOLO · EXCITATO

PAVIMENTO · INSTAVRATO

TECTORIO · PARIETIBVS · INDVCTO

TYPIS · GYPSEIS · ET · OMNI · CVLTV · EXORNATAM

NEGOTIATORES · ET · ARTIFICES · SODALES

STIPE · CONLATA · REFECER.

ANNO · M · DCCC · LVIII

SALVE · O · VIRGO · MATER

VOLENS · PROPITIA · CLIENTES · TVOS

PRAESENTI · SOSPITES · OPE

Caesenae, in Aede Curiae Rochianae, ad Sapim

AN. M · DCCC · LVIII.

IV.

AEDEM · ROCHIANAM

QVAE · FVIT

FRATRVM · FRANCISC. TERTIANORVM

LABENTE · IAM · SAECVLO · XVIII

CVRIAE · MICHAELIANAE · ADTRIBVTAM

ROMVALDVS · PAVIRANIVS · CVRIO

INSTAVRANDAM · CVRAVIT

ANNO · M · DCCC · LVIII

AN. M · DCCC · LXIII.

(frustra)

V.

DEO · IESV · SERVATORI · GENERIS · HVMANI

AEDem

A · FVNDAMENTIS · EXCITATAM

AN. M · DC · XLIV

SODALES · EVCHARISTICI

QVIQ. SOLATIA · CAELEST. MANIBVS · DEFVNCTOR. IMPLORANT

TECTI · CONTIGNATIONE · REFECTA · SQVALORE · DETERSO

ALTARIBVS · CVLTV · SPLENDIDIORE · AVCTIS

AERE · SVO · ET · CONLATIONE · CIVIVM

RESTITVERVNT

A. M · DCCC · LXIII

SODALIVM · MAGISTRIS

MICHAELE · GREGORINIO · IOSEPHO · DRVDIO

Arimini, in fronte Aedis Nicolai Magni

AN. M. · DCCC · LXIII.

VI.

HONORI

NICOLAI · MAGNI · PATRONI · CAELESTIS

TEMPLVM

VETVSTATE · SITV · QVE · SQVALENS

CHRISTOPHORVS · BERARDIVS · CVRIO

IN · AMPLIOREM · SPLENDIDIOREM · QVE · FORMAM

A · SOLO · PEC. CONLATA · REFECIT

ANNO · M · DCCC · LXIII

Longiani in Aemilia, ad Francisci Assisinatis

AN. M · DCCC · LXII.

vii.

FREQVENTES · ADESTOTE · CIVES

SVCCEDITE · TEMPLO

CVLTV · SPLENDIDIORE · EXORNATO

CHRISTVM · HVMANI · GENERIS · SERVATOREM

VENERATVRI

PRECES · QVE · PERSOLVITE

VTI · NOS · PRAESENTI · OPE · AVXILIOQVE · SVO

SOSPITET · TVEATVR

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXIV.

Sinistrorsum

viii.

VIRGINI · MATRI

CVIVS · OPE · HOSTES · CHRISTIANI · NOMINIS · DEVICTI · SVNT

CELLAM · IN · ABSIDE · PROLATAM

ALTARI · PAVIMENTO · REFECTIS

RESTITVIT

PICTVRA · ET · TYPIS · GYPSEIS · INAVRATIS · CONDECORAVIT

ET · SACRA · SVPELLECTILE · INSTRVXIT

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS

ARCHIPR. HVIVS · CONLEGII · SACERD. HONORATORVM

PER · INTERR. VICARIA · PRAEFECTVRA · FVNGENS

N. DIOECESEOS

DESIGN. MAGISTER · SVPR. ORDINIS · ECCL. ARIMINENSIS

SVO · STVDIO · ET · IMPENSA

AN. M · DCCC · LXIV

Dextrorsum

IX.

TIBI

ALMA · VIRGO · GENETRIX · DEI

CELLAM

ANTONIUS · BENEDICTINUS · PLASTES

EXCOLVIT

ALOIS. SAMOGGIA · PICTOR · PARIETARIUS

ORNAVIT

ALEXANDER · GWARDASSONIUS

IMAGINIBVS · IN · LINTEO · PICTIS

DECORAVIT

AN. M · DCCC · LXIV

Arimini, in Aede Barthol. Ap. et Marini Diac.

AN. M · DCCC · LXIV.

X.

DEO · AETERNO · SACRVM
IN · HONOREM
BARTHOLOMAEI · APOST. ET · MARINI · DIAC.
TEMPLVM
AEVO · FATISCENS · TERRAEMOTV · CONCVSSVM
TECTO · REDINTEGRATO
ICONICIS · SIGNIS · ET · LINEARIBVS · PICTVRIS · BARTHOLOMAEI · CESI
INGENIO · SANCTIS · NVCCI · ET · ANGELI · TREVISANII
AD · OPERIS · EXEMPLAR · RESTITVTIS
AVGVSTINVS · CECCARELLIVS
SVPREMVS · MODERATOR · N. DIOECESIOS
QVOD · IN · VOTIS · DIV · FVERAT
REPARAND. NOVOQVE · CVLTV · EXORNANDVM
CVRAVIT
ANNO · M · DCCC · LXV

Arimini, in Aede Curiali Nicolai Magni

AN. M · DCCC · LXVI.

XI.

TEMPLVM

IN · HONOREM

NICOLAI · MAGNI · PATRONI · CAELESTIS

IMPETV · EXVNDANTIVM · AQVARVM

A. M · DCCC · LXVI

CORRVPTVM

PAVIMENTO · ALTARIB. PARIETIBVS

ET · SACRA · SVPELLECTILE

RESTITVTIS · EXCVLTIS

STVDIO · ET · IMPENDIO

ALOISII · CLEMENTII · PONT. N.

Arimini, in Aede Curiali Iuliani Martyr.

AN. M · DCCC · LXVII.

xii.

IN · HONOREM · IVLLIANI · MARTYRIS

TEMPLVM

AQVARVM · TORRENTIVM · ADLVVIONIBVS

A. M · DCCC · LXVI

LABEFACTVM

RESTITVENDO · ORNANDOQVE · SVMPVS · SVFFECIT

ALOISIVS · CLEMENTIVS · PONT. N.

MONVMENTA · SACRORVM

xiii.

Pro Tintinnabulo

AN. M · DCCC · LVIII.

HONORI

KAROLI · BONROMAEI · PATRONI · COELESTIS

IOS. MANSVELLIVS · MAG. SODALIVM

IN · AEDE · CVRIALI · APOLLINARIS · MARTYRIS

ITERVM · FVNDI · CVR.

ANNO · M · DCCC · LVIII

EX · ARTIFICIO · ALOISII · RICCI

Pro Tintinnabulis Aedis Mariae Opiferae, ad Rubiconem

AN. M · DCCC · LVII.

XIV.

Ad Maximum

IN · HONOREM

MARIAE · OPIFERAE

SOSPITAE · TVTELARIS

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS · ARCHIPR. ALOIS. TOMASSINIVS · ADIVTOR

ET · SALVATOR · RAVALDINIVS · GREGORIVS · GARAVELLIVS

MAGISTRI · SODALIVM · MARIALIVM

AES · CAMPANVM · PONDO · MCC

STIPE · CORROGATA

CONFLAND. CVR. A. M · DCCC · LVII

EX · ARTIFICIO · ALOISII · RICCI

XV.

Ad Majus

IN HONOREM

LVCIAE · V. MARTYR. PRAESTITIS

AVG. CECCARELLIVS · ARCHIP. ALOIS. TOMASSINIVS · ADIVTOR

ET · MAGISTRI · SODAL. MARIALIVM

REFICI · ADAVGI

CVR. A. M · DCCC · LVII

ALOISIVS · RICCIVS · SABINIANI · FVNDEBAT

xvi.

Ad Minus

IN · HONOREM
IOHANNIS · BAPT. PATRONI · COELESTIS

FVNDI · AVGI

AVG. CECCARELLIVS · ARCHIP. ALOIS. TOMASSINIVS · ADIVT.

CVM · MAGISTRIS · SODAL. MARIALIVM

CVR. A. M · DCCC · LVII

ALOIS. RICCIUS · FVNDEBAT

Pro Tintinnabulis Curiae Scavolinii prope Carpineam

AN. M • DCCC • LVI.

XVII.

Ad Maximum

IN • HONOREM

MVSTIOLAE • MARTYRIS

VLDERICI • CARPINEI • CARD.

LARGITATE

IOS. HERCVLANIVS • CVRIO • PLEBSQVE

REFICIVND. CVR. A • M • DCCC • LVI

EX • ARTIFICIO • ALOISII • RICCI • SABINIANENSIS

xviii.

Ad Majus

IN · HONOREM
CAIETANI · THIENEI
DE · MVNERE
VLDERICI · CARPINEI · CARD.
IOS. HERCVLANIVS · CVRIO · PLEBSQVE
CONFLAND. CVR. A · M · DCCC · LVI

ALOIS. RICCIVS · SABINIANI · FVNDEBAT

XIX.

Ad Minus

IN · HONOREM
SEVERI · PATRONI · COELESTIS

DECRETO · DD. PVBLICE

IOSEPHO · HERCVLANIO · CVRIONE

AN. M · DCCC · LVI

ALOIS. RICCIUS · CONFLABAT

SEVERE PATRONI - COMESTIS

DETREDO - DD. TRLICE

LOSTRO - RICHARDINO - GRIORI

AN. M. DCC. LVI

ALONE RICCI - COPELADAY

INSCRIPTIONES · HONORARIAE —

ALFONSO DE ROSA
INSCRIPCIONES - HONORARIAS

AN. M · DCCC · LVII.

XX.

AVGVSTINO · THOMAE · F. CECCARELLIO

ARCHIPRESBITERO · SABINIANENSIVM

VICARIA · PONTIFICIS · N. POTESTATE

SACRI · CIVILIS · QVE · IVRIS · CONSVLTO

ANTISTITI · COLLEG. SACERD. HONORATOR. AEDIS · LVCIANAE

QVI · PER · IEIVNIUM · QVADRAGENARIUM

AN. M · DCCC · LVII

APVD · MAVRENSES

SACRIS · CONCIONIBVS

ORATOREM · DISERTVM · SE · PRAEBVIT

MVNICIPES · VNIVERSI

ADSSERTORI · RELIGIONIS

ADCLAMANT · PLAVDVNT

AN. M. • DCCC • LVIII.

XXI

HONORI

HENRICI • ORPHEI • EPISCOPI • N.

OB • DOCTRINAE • ET • SAPIENTIAE • EXCELLENTIAM

ET • INGENII • NOBILITATEM • CLARISSIMI

QVEM

MVNERIB. ET • HONORIBVS • SACRIS • ET • CIVILIBVS

NITIDE • ET • PROBE • FVNCTVM

PIVS • NONVS • PONT. MAX.

CVSTOS • ET • AMPLIATOR • CATHOLICI • NOMINIS

VTI • VIRTVS • HOMINIS • CHRISTIANAE • REIPVBL. PROBATISSIMA

PRO • MERITIS • HONESTARETVR

IN • AMPLISSIMVM • PATRVN • PVRPVRATOR. SENATVM

BONIS • OMNIBVS • PLAVENTIB. ADLEGIT

ALOISIVS • GARDINIVS • CVRATOR

ET • IV • VIRI • MVNICIPII • GATHAEI

PRO • DIGNITATE • AMPLIFICATA • ANTISTITIS • INCOMPARABILIS

TESTIMONIVM • OBSEQVII • ET • OBSERVANTIAE

AN. M • DCCC • XLIX.

XXII.

TOBLAE • BLANCHIO

DOMO • ARIMINO

CVRIONI • AD • IVLIANI • MARTYRIS

QVOD • AERE • SVO

IN • HOC • INSIGNI • CONLEGIO

SACERDOTIO • SIBI • CONSTITVTO

DIVINI • CVLTVS • DIGNITATEM • ADAVXERIT

ORDO • CANONICOR. SABINIANENSIVM

SODALI • BENE • MERITO

GRATVM • ANIMVM • TESTATVM

VOLVNT

Salterrae in Piceno prid. non. Quintiles

AN. M • DCCC • LV.

xxiiI.

LAVRENTIO • VGVCCIONIO

MEDICO • ANATOMICO • SOLLERTI

VIRO • INGENII • ACERRIMI • DOCTRINAE • EXQVISITISSIMAE

EGREGIE • DE • PATRIA • MERITO

QVOD • ANNO • M • DCCC • LV

INDICA • LVE • GRASSANTE

AD • CIVES • SVOS • ACCVRRISSET

PLVRIMOSQVE • INSTANTI • FATO • ERIPVERIT

ORDO • ET • POPVLVS • SALTARRENSIS

MVNICIPI • PRAECLARO • BENE • MERENTI

AN. M · DCCC · LX.

XXIV.

HONORIS · OFFICIIQVE · CAVSSA

BONAIVNCTAE · CONIO

EX · ORDINE · SODAL. MARIAE · PERDOLENTIS

ELOQVENTIAE · PRAESTANTIA · SPECTATO

CONCIONATORI · PER · IEIVN. MAIVS

AN. M · DCCC · LX

IN · AEDE · LVCIANA · AD · RVBICONEM

QVOD · PRECIBVS · BONORVM · COMPOS · FACTVS

AVGVSTINVM · CECCARELLIVM

ARCHIPR. HVIVS · INSIGNIS · CONLEGII · CANONICORVM

PRVDENTEM · BENEFICVM · PIVM

MAGISTERIO · ORDINIS · SVI · SPONTE · ABDICANTEM

OPE · ET · CONSILIO · PLEBI · HVIC

CONSERVAVERIT · REDONAVERIT

VIRO · OPTIMO · BENEFICENTISSIMO

CIVES · ET · VICANI · OMNES

LAETABVNDI · GRATES · DEBITAS · PERSOLVVNT

Sub Imagine in Sacrario

AN. M • DCCC • LIX.

XXV.

BENEDICTVS • XIV • PONT. MAX.

CVIVS • PROVIDENTIA • ET • AVCTORITATE

CONLEGIVM • HOC • INSIGNE • CANONICOR.

AD • LVCIAE • MARTYRIS

CONSTITVTVM • FVIT

ANNO • M • DCC • XLII

AN. M · DCCC · LIX.

xxvi.

PIVS · VI · PONT. MAX.

TEMPLVM

AVGVSTA · PRAESENTIA · SVA · HONESTAVIT

III · NON. MARTIAS

AN. M · DCC · LXXXII

AN. M • DCCC • LIX.

xxvii.

PIVS • VII • PONT. MAX.

TEMPLO

ADORATVRVS • SACRAMENT. AVGVSTVM

SVCCCESSIT

AN. M • DCCC • XIV

Sub Iconicis Signis

AN. M • DCCC • LVIII.

XXVIII.

PETRVS • PAVLVS • LIVIRANIVS

PATRICIVS • FAVENTINVS • ADVOCAT. VRBANVS

DOCTOR • DECVRIALIS • POESEOS • ET • ELOQVENTIAE

IN • LYCEO • MAGNO • CAMARINENSI

LATINOR. SCRIPTORVM

AETATIS • SVAE • NOBILISSIMVS

AN. M • DCCC • LVIII.

XXIX.

CAESAR • MONTALTIVS

VERBO • SCRIPTOQVE

DIGNITATIS • LATINI • IDIOMATIS • VINDE

CLARVM • ROMANDIOLAE • DECVS

AN. M • DCCC • LVIII.

XXX.

FRANCISCVS • ROCCHIVS

OB • LATINAS • LITERAS

ET • STVDIA • RER. ANTIQVARVM

INTER • DOCTORES • ARCHIGYMNASII • BONONIENS.

ADSCITVS

SCRIPTIS • EDITIS • ERVDITOR. PRAECONIA • INDEPTVS

AN. M • DCCC • LVIII.

XXXI.

HENRICVS • DANDOLVS

VENETIARVM • DVX • CONSVLTISSIMVS

BIZANTINVM • IMPER. RELECIT

REM • PVB. AB • ADVERSARIORVM • INSIDIIS

VINDICAVIT • FIRMAVIT

ITALIAE • VNIVERSAE • DECVS • ET • PRAESIDIVM

AN. M • DCCC • LVIII.

XXXII.

PELLEGRINVS • FARINIVS

POTIORI • LINGVA • ITALORVM

STILI • FACVNDIA • CLARVS

PASSAVANTIO • ET • CAVALCAE

PARVM • CONCESSIT

AN. M · DCCC · LXI.

xxxii.

THOMAS · VALLAVRIVS
ANTIQVITATVM · ET · POLITIORVM · LITERARVM
VINDEK · INVICTVS
IN · REGIO · TAVRINATIVM · ARCHIGYMNASIO
DOCTOR · LATINAE · ELOQVENTIAE
SVI · TEMPORIS
PRINCEPS · EXIMIVS · SCRIPTORVM

AN. M · DCCC · LVIII.

XXXIV.

HANNIBAL · KARVS

GRAECIS · LATINISQVE · LITERIS · EXCVLTVS

SERMONEM · ITALICAE · LINGVAE

AD · NORMAM

SCRIPTORVM · PRINCIPVM · FINXIT

AN. M · DCCC · LXII.

XXXV.

PHILIPPVS · MORDANIUS

POLITIORVM · LITERARVM · DOCTOR

STILI · FACVNDIA · ET · VENVSTATE

SCRIPTORVM · ITALORVM

AETATIS · SVAE · NOBILISSIMVS

AN. M • DCCC • LXV.

xxxvi.

IOSEPHVS • PALAZZIVS

SABINIANENSIS

DOCTOR • RHETORICAE • ARTIS

IN • PATRIO • GYMNASIO

VERNACVLI • SERMONIS

SCRIPTOR • SATIS • EXPOLITVS

LAVDES • AEQVALIVM • ET • CIVIVM

MERITVS • EST

AN. M · DCCC · LVIII.

xxxvii.

KAROLVS · BOTTA

MEDICVS · PHILOGVS

HISTORICORVM · SVI · TEMPORIS

LONGE · CLARISSIMVS

AN. M · DCCC · LVIII.

XXXVIII.

ANTONIVS · CANOVA

SCVLPTORVM · OMNIVM

QVI · SAECVLO · XVIII · EXSTITERVNT · PRIMVS

VETERVMQVE · AEMVLVS

AN. M · DCCC · LVIII.

XXXIX.

GALILAEVS · DE · GALILAEIS

GEOMETRIAE · ASTRONOMIAE · PHILOSOPHIAE

MAXIMVS · RESTITVTOR

NVLLI · COMPARANDVS

AN. M · DCCC · LVIII.

XL.

PAVLVS · SEGNERIVS

ORATOR · OPTIMVS

PHILOSOPHVS · PRAESTANTISSIMVS

ELOQVENTIAE · LAVDE

NVLLI · SECVNDVS

AN. M · DCCC · LVĪ.

XLĪ.

BLANCA · BATTISTINIA

MONTE · FERETRANO · AD · AGATHAE

PVELLA · RARI · EXEMPLI

CHRISTIANAE · CATECHESIOS · SCIENTISSIMA

DEIPARAE · VIRGINIS · ADSIDVA · CVLTRIX

IN · MYSTICVM · EPVLVM

MIRIFICE · EXARSIT

APTISSIMA · AD · ARTES · MVLIEBRES · EXQVISITIORES

FORMA · INGENIO · NITENS

AMOR · FVIT · PARENTVM

PARENTES · AMAVIT · VNICE

ANNO · M · DCCC · LV · AETAT. XIV

DIVTINVM · SINE · QVESTV · MORBVM · PERPESSA

AD · SVPEROS · EVOLAVIT

DEBITVM · VIRTVTI · LATVRA · PRAEMIVM

O · NEFASTAM · DIGNAMQVE · LVCTV · ET · TENEBRIS

DIEM · XĪ · KAL. NOVEMBRES

QVAE

TE · DE · COMPLEXV · RAPVIT · PARENTVM

ALOISH · ET · ROSAE

AD · LACRIMAS · SVPERSTITVM

AN. M · DCCC · LXI.

XLI.

ANTONI · ALPHONSE · BALSIMELLI

CIVIS · REI · PVB. MARINENSIS

EX · ORD. FRANCISCALIVM · ATRATORVM

HVC · IN · PATRIAM · KARISSIMAM

AD · ARAM · PRAEFVLGENTIS · SACERDOTII

INGREDERE

TE · RELIGIO · TE · PIETAS · TE · SANCTIMONIA

COMITENTVR

SACRIS · PRIMITVS · OPERATVRVM

NOCTE · NATALI · SERVATORIS · NOSTRI

AN. M · DCCC · LXI

QVOD · IMPLES · HODIE

IN · OPTATIS · FVERAT

FRIDERICO

SOBRINO · TVO · ET · POPVLARI

QVI · IN · COMMVNI · GAVDIO · CIVIVM

LIBENTI · ANIMO · CONLAETATVR

XLIII.

Ad Fores Scholae

FRIDERICVS · BALSIMELLIVS · CVRIO

SECESSVM · SIBI · AD · LITERAS · EXCOLENDAS

AN. M · DCCC · LXI.

XLIV.

IOSEPHO · VINCENTIO

DOMO · MAVRIANO

SACERDOTI · NOVENSILI

INGENIO · ET · MORIBVS · PRAESTANTI

DOCTRINA · ET · PROPOSITI · SANCTITATE

AD · RELIGIONIS · SPEM · FLORESCENTI

FRIDERICVS · BALSIMELLIVS

MAVRENSIVM · CVRIO

AMICO · SVAVISSIMO

PRIMA · HOSTIA · SOLLEMNI · CASTV · PERLITANTI

XI · KAL. IAN · A. M · DCCC · LXII

LIBENS · GRATVLATVR · ET · PLAVDIT

AN. M · DCCC · LXII.

XLV.

IOSEPHO · RAGVSA · SICVLO

DOMO · MODICA

EX · ORD. FRANCISCALIVM · ATRATOR.

MAGISTRO · SODAL. PER · PROVINC. BONONIENSEM

DOCTORI · PHILOSOPHO

DIVINAR. RERV · CONSVLTISSIMO

QVI · PER · PRINCIPES · ITALIAE · CIVITATES

SACRIS · CONCIONIBVS · HABITIS

DISERTISSIMOR. ORATORVM · LAVDEM · AEMVLATVS

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS

SABINIANENSIVM · ARCHIPRESBITER

QVOD · IN · AEDE · HONORIS · SVI

PER · IEIVNIUM · MAIVS · A. M · DCCC · LXII

POPVLVM · AD · FIDEM · ET · PIETATEM

EXCITAVERIT · INSTITVERIT

VIRO · PRAECLARO

DE · CHRISTIANA · RE · OPTIME · MERITO

GRATVLAVNDVS · PLAVDIT

Initio Lugubris Hebdomadae

AN. M · DCCC · LXII.

XLVI.

QVOD

BONIS · OMNIBVS · IN · OPTATIS · FVERAT

IMPLES · HODIE

FRIDERICE · PALEARANE

QVI · AVGVSTA · DIGNITATE · EXORNATVS

HVC · IN · PATRIAM · REGREDERIS

SACRIS · PRIMITVS · OPERATVRVS

FRIDERICVS · BALSIMELLIVS · LAVRENTIVS · FANTOZZIVS

TIBI · GRATVLAMVR · ET · PLAVIDIMVS

SVSCIPIAT · REX · SECVLORVM · DEVS

HOSTIAM · RITV · INCRVENTO

ET · FAXIT · VT · IN · TANTO · RERV · DISCRIMINE

VNIVERSAE · GENTES · CATHOLICI · NOMINIS

IMMOBILEM · FIDEM

EI · PROFITEANTVR · ET · SERVENT

AN. M · DCCC · LXI.

XLVII.

VIVE · VALE

IVLIANE · ANNIBALLE · V. DOCTISS.

DE · IVVENTVTIS · INSTITVTIONE

ARIMINI · PER · ANNOS · XL · RHETORIS · MVNERE

OPTIME · MERITE

SINE · PLAVDAMVS · TIBI

DEVM · PRO · SALVTE · ET · INCOLVMITATE · TVA

ADPRECANTES

VTI · TE · PRAEDITVM · VIRTVTIBVS

QVAE · HOMINEM · QVAE · CIVEM

QVAE · CHRISTIANVM · CATHOLICVM · DECENT

IPSE · SERVET · PROVEHATQVE · MVLTO · IN · ANNOS

* SPERANDVM, ET SPERA, ET SPERO, ET SPERATE SODALES

SPERANDI CAVSAM QVI BENE VIVIT, HABET.

* Hos versiculos mutuati sumus a Faustino Gagliufo poeta praeclaro; et haec verba precamur ut a nobis libenti animo accipias in signum necessitudinis nostrae.

Sabiniani ad Rubicon. VI. Eid. Sept. An. M · DCCC · LXI.

LAUR. FANTOZZIUS.

XIII · KAL. IUL. AN. M · DCCC · LXVII.

XLVIII.

VIRTVTI · ET · NOMINI
AVGVSTINI · CECCARELLII
IVRIS · VTRIVSQVE · DOCTORIS
ARCHIPRESBITERI · CONLEGII
AEDIS · LVCIANAE · SABINIANENSIVM
QVI · SACRARVM · LITERAR. CONSVLTISSIMVS
VOCE · SCRIPTIS · AVCTORITATE
CHRISTIANAE · SAPIENTIAE
PRAECLARA · EDIDIT · EXEMPLA
OB · SINGVLAREM · PIETATIS · ET · STVDII · RELIGIONIS · LAVDEM
EVECTVS · AD · PRAEPOSITVRAM · SVPREMI · ORDINIS
PATR. CANONICOR. ECCLESIAE · ARIMINENSIS
ET · PER · INTERREGNVM
VICE · SACRA · ANTISTES
LAVRENTIVS · FANTOZZIVS · FRIDERICVS · PIATTELETTIVS
OMNIBVS · LAETITIIS · LAETI
NOVAM · EIVS · DIGNITATEM · MERITIS · PARTAM
FAVSTIS · OMNIBVS · GRATVLANTVR

XIII · KAL · IVL · AN · M · DCCC · LXVII.

XLIX.

NVMINI · EXORATO

OMNIPOTENTIS · DEI

XAPIETHPIA

QVOD

PIVS · IX · PONT. MAX.

VIRTVTIS · FAVOR · PROVIDENTISSIMVS

AVGVSTINVM · CECCARELLIVM

DOCTOREM · IVRIS · SACRI · ET · CIVILIS

PER · INTERR. VICARIO · MVNERE · ANTISTITEM

ECCLESIAE · ARIMINENSIS

SVPREMI · ORD. SACERD. HONORATORVM

MAGISTRVM · RENVNCIAVERIT

VOTA

IOSEPHI · MANZII · PRESB. ET · ALOISII · BATTISTINII

VTI · PRAESVL · EXIMIVS

REM · SACRAM · DIV · INCOLVMIS · AGAT

L.

BONVM · FACTVM

ANNO · REPARATAE · SALVTIS · M · DCCC · LXVII

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS

IVRISCONSVLTVS

ARCHIPR. COLLEGII · CANONICOR. SABINIANENSIVM

SVMMA · RERV · PRVDENTIA · PRAEDITVS

ACCERSITVS · ANTISTES

VICE · SACRA · PER · INTERREGNV · N. DIOECESIOS

ET · A · PIO · IX · PONT. MAX.

OB · MERITA · VIRTVTVM

QVEIS · IN · EXEMPLVM · PRAENITVIT

EVECTVS · AD · MAGISTERIVM · SVPREMI · ORDINIS

ECCLESIAE · ARIMINENSIS

COHORS · SACRA · SACERDOT. MAVRENSIVM

PRAESVLI · EXIMIO

SPECIMEN · DIGNAE · LAVDIS

TESTIFICATIONEM · PVBLICAE · OBSERVANTIAE

VIVE · VALE · LONGOS · IN · ANNOS

DECVS · ET · PRAESIDIUM · NOSTRVM

LI.

Votum.

LAETVM · DIEM · VI · EID. MARTIAS

AN. M · DCCC · LXIII

CANDIDIORIBVS · INSCRIBAM

QVO

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS

PER · INTERREGNV

ANTISTES · VICE · SACRA · ECCLESIAE · ARIMINENSIS

ME · IOSEPHVM · PALAZZIVM · SALVTATVM · CONVENIT

AN. M · DCCC · LXIII.

LII.

PIO · IX · PONTIFICI · MAXIMO

VIRTVTIS · IVDICI · ET · FAVTORI · AEQVISSIMO

CVIVS · CONSVLTV

AVGVSTINVS · CECCARELLIVS

ANTISTES · VICE · SACRA · PER · INTERREGNV

ECCLESIAE · ARIMINENSIS

AD · MAGISTERIVM · SVPREMI · ORDINIS

PATRV · CANONICORVM

EVECTVS · EST

COHORS · SACRA · SACERDOTVM

PARENTI · PVBLICO · GRATIAS · RITE · AGENS

COLLATITIAM · S. PETRI · PECVNIAM · DEDICAT

INDICEM

CONFIRMATI · OBSEQUII · ET · OBSERVANTIAE

AN. M · DCCC · LXII.

LIII.

Votum.

O · HELVIRA · PVELLA · LECTISSIMA

QVAM · FELIX · LAETABVND · DIES

QVA

IO. FRANCISCVM · RANBELLIVM · V. DOCTISS.

PARENTEM · TVVM

PRIMVM · INVISI

PRID. EID. MAIAS · A. M · DCCC · LXII

FAXIT · DEVS

VT · IPSE · DIV · SERVETVR

AD · LITTERARIAE · REIPVBLICAE · DECVS

TIBI · QVE · CANDIDA · OMNIA · EVENIANT

AN. M · DCCC · LXIV.

LIV.

AGE

FRIDERICE · BALSIMELLI

IN · CONLEGIVM · PATRVM · CANONICORVM

MONTIS · FERETRANI · AD · AGATHAE

HONORIS · CAVSSA · COOPTATE

LVBENS · ANIMO · CAPESSSE

DECVS · PRO · MERITIS

TIBI · DELATVM

TE · GRATVLATIONIBVS · PROSEQVITVR

LAVRENTIVS · FANTOZZIVS

QVI · TVI · STVDIOSISSIMVS

HOC · NECESSITVDINIS · SIGNVM

QVANTVLVMCVMQVE · SIT

EXTARE · VOLVIT

AN. M · DCCC · LXIV.

LV.

FRIDERICO · BALSIMELLIO

CANONICO · HONOR. AGATHEANO · MONTIS · FERETRANI

CVRIONI · PRESB. AD · S. MAVRI · PONT. ANNOS · XV

CVLTORI · ITALICI · SERMONIS · STVDIOSISSIMO

VIRO · EGREGIA · VIRTVTVM · INDOLE

MORIBVS · SACERDOTIO · DIGNIS

SPECTATO

QVI · PAROECIAM · D. N. MARIAE · AD · CHORTEM

SVMMO · CVRIATORVM · GAVDIO · IN · CIVITATE · N.

AVSPICATVS · EST

GABRIEL · RAVIGNANVS

SVO · ET · AMICORVM · NOMINE

GRATVLATVS

LIBENS · MERITO

AN. M · DCCC · LXII.

LVI.

IOSEPHVS · BARBARVS

DOMO · SABINIANO

IRIDIS · SCIENTIAM · PATEFECIT

ARISTOTELICORVM · COMMENTA · DELEVIT

ET · LEGIBVS · NATVRAE · RECTIVS

EXPLORATIS

PHILOSOPHIAM · AD · PRVDENTIAM · VETERVM

REVOCAVIT

IN · DEI · CVLTV · IN · SVORVM · CARITATE

IN · MISERIS · SVBLEVANDIS

VIXIT · ANNOS · LX

HONESTISSIME · ANIMAM · EXPIRAVIT

AN. M · DCC · VII

AN. M · DCCC · LXVI.

LXVI.

O · REX · SECVLORVM · DEVS
SOSPITES · TVEARE · BENIGNVS
IOHANNEM · TASSINARIVM
QVI · DIE · FESTO · TRINITATI · AVGVSTAE
TIBI · PERLITATVRVS · EST · PRIMITVS
SOLLEMNI · CASTV · HOSTIAM · INCRVENTAM
IN · AEDE · CVRIALI · MARIAE · SANCTAE
DE · PADERNO
VI · KAL. IVNIAS · AN. M · DCCC · LXVI
EVMQVE · FLORESCENTEM · AD · RELIGIONIS · SPEM
FAVSTO · NVMINE · PROSEQVERE
VTI · IPSE · CATHOLICAE · SAPIENTIAE · SECTATOR
REI · CHRISTIANAE · COMMODO
FIDELITER · DESERVAT
IOAN. TREBBIVS · CONSOBRINO · SVO
LIBENS · ANIMO

AN. M · DCCC · LXVII.

LVIII.

HONORI · ET · MERITIS

ALOISII · PAGGII

VIRI · MVLTARVM · LITTERARVM

DOCTORIS · THEOLOGI

ALVMNIS · SACRI · ORDINIS · INSTITVENDIS

QVI · ANNO · CHRISTIANO · M · DCCC · LXVII

EXEVNTE · MENSE · FEBRVARIO

ADSCITVS · IN · CONLEGIVM · MAXIMVM · CANONICOR.

CAESENATIS · ECCLESIAE

CVRIONIS · MVNERE · AVCTVS · EST

LAVRENTIVS · FANTOZZIVS · CAN.

AMICO · SVAVISSIMO

LVBENTI · ANIMO

OFFICIVM · GRATVLATIONIS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

REPORT OF THE

ALABAMA

WILSON - UNIVERSITY - UNIVERSITY

DOCTORAL - THESIS

ALABAMA - SOUTH - GEORGIA - UNIVERSITY

ONE - AND - CHRISTIAN - N. D. C. - 1911

EXHIBIT - SERIES - 1911

ALABAMA - IN - CONSTITUTION - 1911

CARROLL - UNIVERSITY - 1911

CARROLL - UNIVERSITY - 1911

UNIVERSITY - 1911

ALABAMA - 1911

UNIVERSITY - 1911

UNIVERSITY - 1911

INSCRIPTIONES · HISTORICAE

INSCRIPTIONES HISTORICAE

INSCRIPTIONES

OB · FAVSTVM · ADVENTVM

IN · AEMILIAM

PII · IX · PONT. MAXIMI

QVAS · AD · TEMPVS · PONI · CVRABAT

MVNICIPIVM · SABINIAN.

ANNO · M · DCCC · LVII

INSCRIPTIONS

CH. FAVIER - 1871

IN - 1871

PRI. IX. PONT. MAXIMI

ANNO. AD. 1871. 1871. 1871.

ANNO. AD. 1871. 1871. 1871.

ANNO. AD. 1871. 1871. 1871.

Ad Fores Templi Maximi

LIX.

SVCCEDERE · MAXIME · PONTIFEX
IVSTITIAE · VINDEXT · AMOR · POPVLORVM
SVCCEDERE · ADORATVRVS · PARVMPER
STATOREM · REGNORVM · OMNIPOTENTEM
QVOIVS · NVMINE · PRAESENTISSIMO
ORDO · CANONICORVM
CVM · CIVIBVS · ET · VICANIS · VNIVERSIS
TANTA · INDVLGENTIA · ET · BENIGNITATE · TVA
EXHILARATI
VOTI · COMPOTES
FAVSTA · OMNIA · TIBI · ADPRECANTVR

Ad basim Columnae in Foro Majori

LX.

IN · ADVENTV · OPTATISSIMO
PII · IX · PONTIFICIS · MAXIMI
CVRATORES · RIVI · SALTVS · ET · RIGOSSAE
AD · RVBICONEM ·
LAETITIA · GESTIENTES
PLAVDVNT · PARENTI · PVBLICO
AVCTORI
PROSPERITATIS · NON · PERITVRAE

In Fronte adversa

LXI.

VETEREM · PONTIFICVM · MAXIMORVM · PIETATEM

IN · **MARIAM** · DEI · GENETRICEM

SVPERGRESSVS

IMMVNITATEM · EIVS · A · COMMVNI · LABE

DIVINITVS · SANXIT

Ad latera

LXII.

BONO · PVBLICO
LEGIBVS · OPTIMIS · CONSVLVIT
INGENIA · EXCITAVIT · COMMERCIA · ADAVXIT

Ad latera

LXIII.

NOBIS · O · VOLENS · PROPITIUS

ADSIS

RES · QVE · NOSTRAS · BENE · IVVES

— 40 —

Ad Aulis Praetoriales

1871.

ANNO - M - DCCC - LXXI

IV - NONAS - IULIAS

PIVS - NONVS - PONT. MAX.

HS - AEDIVS - HOSPES - SVCESSIT

PRINCIPES

ADMISSIONE - ALLOQVIO - LIBERALITATE

BEAVIT

In basi Columnae ad Oppidi Ingressum

LXV.

VTI · DEBITVS · HONOR · HABEATVR
ADVENTVI
PII · NONI · OPTIMI · PRINCIPIS
EXORNAVIMVS

In Aede Luciana

LXVI.

PIVS · NONVS · PONT. MAX.

SVSCEPTO · PER · PROVINCIAS · ITINERE

NOSTRATIVM · VOTIS · HVMANISSIME · ADNVENS

TEMPLO · HVIC · HONESTATO · ANTIQVITVS

AVGVSTA · ANTECESSORVM · PRAESENTIA

PII · VI · ET · PII · VII

ADORATVRVS · SACRAMENTVM · AVG. SVCCESIT

ITEM · SOLEMNI · RITV

POPVLVM · VNDIQVE · ADFLVENTEM

DE · CVRIAE · MAENIANO · LVSTRAVIT

ET · ORDINEM · PATRV · CANONICORVM · CVRATORESQVE · MVNICIPH

AD · PEDVM · OSCVLVM · BENIGNITER · ADMISIT

IV · NONAS · IVNIAS · A. M · DCCC · LVII

Ad Thurib. Argent.

LXVII.

PIVS · IX

IN · AEDE · LVCIANA · AD · RVBICONEM

THVRE · INCENSO · VSVS · EST

PRID. EID. IVNIAS · A. M · DCCC · LVII

THE

OF

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

INSCRIPTIONES . SEPVLCRORVM
ET . FVNERVVM

INSCRIPTIONES SEPULCRORVM
ET FUNERVM

Sabiniani, In Aede D. N. Iesu Serratoris

AN. M · DCCC · LVII.

LXVII.

CINERIBVS · ET · MEMORIAE
MICHAELINAE · IOSEPHI · F. AMADVTIAE
VIRGINIS · INDOLIS · MITISSIMAE
MORIBVS · INTEGERRIMAE
QVAE · DIVTVRNAM · AEGROTATIONEM
SPE · MANSVRAE · BEATITATIS · FORTITER · TVLIT
θ. XII · KAL. NOVEMBRES · A. M · DCCC · LVII
NATA · ANNOS · XXVII · MENS. VI · DIES · XXIII
IOSEPHVS · ET · THERESIA · PARENTES
MICHAEL · HONVPHRIVS · FRATRES
VNO · ANIMO · MOERENTISS. FECERVNT

AN. M • DCCC • LXI.

LXIX.

GREGORIO • IOSEPHI • F. GREGORINIO

PATRICIA • ARIMINENSI • NOBILITATE

ADSCITO • INTER • SYMPOEMENES • PHILOPATRIDAS

POLITIORIS • HVMANITATIS • DOCTRINA • EXCVLTO

INGENVO • ABSTINENTI

QVI • VARIIS • MVNICIP. MVNERIBVS • INTEGREGRE • FVNCTVS

NVLLI • INFENSVS • DILECTVS • BONIS

ARTHURITIDE • DIV • CONFLICTATVS

MORTEM • PIE • OBIIT

VIII • EID. MAIAS • A. M • DCCC • XLIV

ANN. AGENS • LXVIII • M. III • D. XXIV

KAMILLVS

PARENTI • OPTIMO

TITVLVM • SCVLPSIT

Foropopilii, in Cepotaphio publico

AN. M · DCCC · LXI.

LXX.

H. S. S. RIGHINII · FRATRES · IOSEPHVS · ET · MICHAEL

HOMINES · VETERIS · INNOCENTIAE

VIXIT · IOSEPHVS · A. LXIX

θ. VII · KAL. APRILIS · A. M · DCCC · XLIX

EVMQVE · POST · MENS. III · D. XXIV

SVBSECVTVS · EST · MICHAEL · NATVS · A. LXIV

IACOBVS · RIGHINIVS

AD · RVPHILLI · CVRIO

PARENTI · ET · PATRVO · PONI · CVR.

VTRASQVE · ANIMAS · AMORE · SIMVL · DEVINCTAS

CAELO · EXCIPIAT · DEVS

Sabiniani, in Aede Ioanniana, ad Compitum

AN. M · DCCC · XLIV.

LXXI.

A ✠ Ω
MARCO · ANTONIO · GINANNIO · ELEPHANTVTIO · COM.

PATRICIA · RAVERNATIVM · NOBILITATE
QVI · STIRPIS · SVAE · NVNQVAM · IMMEMOR
OFFICIORVM · RELIGIONIS · AD · MORTEM · VSQVE

RETINENTISSIMVS · FVIT

BONORVM · OMNIVM · VEL · EGENORVM

LACRIMIS · HONESTATVS

DIEM · SVVM · FVNCTVS · EST

VII · KAL. IVLIAS · A. M · DCCC · XLIV

NATVS · ANN. LXXXI · M · VIII

MARCVS · EQVES

PARENTI · BENE · MERENTISSIMO

SOLEMNIBVS · EXEQVIIS · IVSTA · PERSOLVIT

Sabiniani, in Aede D. N. Servatoris

AN. M · DCCC · LVI.

LXXII.

ANNA · GVIDVCCIA

CONIVX · θ · BASILII · AMATHI · V. ERVDITISS.

FEMINA · PIA · IN · ADVERSIS · CONSTANS

HEIC · SITA · EST

VIXIT · ANNOS · LXXII

OBIIT · PRID. KALEND. DECEMBRES

AN. M · DCCC · LIII

EAM · IN · PACE · ✠ · RECIPIAT

Sabiniani, in Aede D. N. Scriptoris

AN. N - DCCC - LVIII.

LXXXII.

E. S. E.

ALEXANDER · TOPIVS · ALOISII · F.

DOMO · FORO · CORNELII

VIR · ANTIQVA · FIDE · ET · INTEGRITATE

ARTEM · PHARMACEVTICAM · CALLVIT

CARITATE · IN · DEVM · ENITVIT

INCESSIT · EXITV · VITAE · CONSSENTANDO

IDIBVS · OCTOBRIS

AN. N - DCCC - L · AET. SVAE · LXX

ADAMANTES

PARENTI · DESIDERATISS. PON. CVR.

Sabiniani, in Aede D. N. Servatoris

AN. M · DCCC · LVII.

LXXIV.

HEIC · IN · PACE · CHRISTI · QUIESCIT
ANNVNTIATA · ANTONIOLIA · RINALDI · F.
QVAE · A · PRIMA · AETATE · VIRGO · RARI · EXEMPLI
POST · NVPTIAS · VIRO · COMES · FIDISSIMA
EADEMQVE · PARENS · OPTIMA
OMNIVM · LAVDES · PROMERVIT
NONDVM · EGRESSA · AETATIS · ANNVM · XXXIV
DIVTINVM · MORBVM · HILARIS · PERPESSA
PLACIDO · EXITV · DECESSIT
VII · EIDVS · MAIAS · AN. M · DCCC · LVII
KALIMERVS · ZAMPANELIVS · MARITVS
PETRVS · F. VNICVS · SVPERSTES
IN · TAM · CARI · CAPITIS · IACTVRA
INFELICISSIMI

Sabiniani, in Cepotaphio publico

AN. M · DCCC · LIV.

LXXV.

H. C. E.

IACOBVS · DECESARIVS

VIR · PIVS · MODESTVS

VIXIT · ANNOS · P. M. XXXV

OBIIT · EXITV · SANCTISSIMO

PRID. KAL. FEBRVARIAS

AN. M · DCCC · LIV

Arimini, in Coemeterio publ.

AN. M · DCCC · LXVII.

LXXVI.

HEIC · OSSA

FRANCISCI · MORONII

DOMO · SABINIANO

EX · COLLEG. PATR. CANONICOR. ARIMIN. ECCLESIAE

VITA · FVNCTI · AET. ANNOR. LXX · MENS. VII · D. II

II · KAL. FEB. A. M · DCCC · LXVII

SPIRITVS · EIVS · CVM · DEO · IN · PACE

Sabiniani, ad Templi fores, ob parentalia

VI · NON. MARTIAS · AN. M · DCCC · LXXVII.

LXXVII.

(frustra)

FRANCISCO · PETRI · F. MORONIO

DOCTORI · THEOLOGO · V. C.

CANONICO · ECCL. ARIMINENSIS

IN · COLLEG. N. LVCIANVM · HONORIS · CAUSA · ADLECTO

QVEM · OMNES · BONI

EREPTVM · DOLVERVNT

MARIA · SOROR · QVAE · ET · HERES

FRATRI · OPTIMO · DESIDERATISSIMO

XXX · POST · MORTEM · DIE

FVNVS · INSTAVRAT

O · DEVS · MISERICORS

ILLIVS · ANIMAM

IN · AETERNAM · BEATITATEM · RECIPITO

Foropopilii, in Eccl. Colleg. Canonico. Ruphillianorum

AN. M · DCCC · LVĪ.

LXXVIII.

NICOLAO · MARIAE · RICCIO

PATRICIO · POPILIENSI

RELIGIONE · OMNIBVS · SPECTATO

QVI · TEMPORIBVS · VEL · DIFFICILLIMIS

TABELLIONIS · ET · SCRIB. AB · ACTIS · MVNICIP. MVNERIBVS

CVM · FIDEI · ET · SOLLERTIAE · LAVDE · GESTIS

CIVIVM · AMOREM · PROMERITVS · SANCTE · DECESSIT

XV · KAL. SEPTILES · A. M · DCCC · XXXIX

AETAT. SVAE · LXXII

HEIC · APVD · SVORVM · CINERES · SITVS · EST

VNA · CVM · VRSVLA · MIGNANIA · VXSORE · AMANTISSIMA

QVAE · EXEMPLAR · PRISCI · MORIS · EXHIBVIT

IN · PROVECTA · NEC · INERTI · SENECTVTE

θ · ANNOR. LXXXII · A. M · DCCC · LVĪ

ET · MATTHAEO · FILIO · PRIMIGENO

QVI · ANNOS · XLV · NATVS

PRAECESSIT · EAM · AD · PACEM · SVPERVM

CONIVGE · ANTONIA · PALMEGGIANA · AD · LVCTVM · RELICTA

IACOBVS · I. C.

PARENTIBVS · ET · FRATRI · DE · SE · OPT. MERITIS

MOERENTISS. POSVIT

Sabiniani, in Aede D. N. Iesu Servatoris

AN. M • DCCC • LVIII.

LXXIX.

A ✠ Q
MARIANNAE • FRANC. F. PRAESEPIAE

VXORI • θ. IOHAN. SAPIGNOLII
FEMINAE • PIENTISSIMAE • MATRI • FAMILIAS • OPTIMAE

QVAE • VIXIT • ANNIS • LXII • M. I • DIEB. XVII

DECESSIT • III • EID. SEPTEMBRES

A. M • DCCC • LVIII

ALOISIVS • ET • MARIA

PARENTI • AMANTISSIMAE

PLVRIMIS • CVM • LACRIMIS

M. HOCCE • P.

Gathaei, in Aede Curiali

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXX.

HIC · DORMIT

LEONIDAS · ALOISII · F. GARDINIVS

SACRI · CIVILISQVE · IVRIS · CONSVLTVS

IN · ATHENEO · FERRARIENSI

DOCTOR · DECVRIALIS · DESIGNATIVS

QVI · IVVENIS · SPEI · PRAECLARISSIMAE

AB · INEVNTE · AETATE · VITIA · PEROSVS

VIRTVTEM · PIETATEMQVE · COLVIT

MORTE · PRAEREPTVS · ANN. $\overline{\text{XXI}}$ · M. $\overline{\text{VII}}$ · D. $\overline{\text{XIII}}$

DIEM · SVVM · FVNCTVS · EST

$\overline{\text{VI}}$ · KAL. SEPTEMBRES · A. M · DCCC · LIV

CVIVS · CINERES · CINERIBVS

POLIXENAE · SORORIS · DVLCISSIMAE

HIC · MORS · CONIVNXIT

θ . $\overline{\text{III}}$ · EIDVS · APRILES · A. M · DCCC · LIII

AET. AN. $\overline{\text{XVII}}$ · M. $\overline{\text{VI}}$ · D. $\overline{\text{XXIX}}$

ALOISIVS · TABELLIO · ET · ANDREAS · BOSCHIA

PARENTES · HEV · AD · LACRIMAS · SVPERSTITES

PP.

Sabiniani, in Aede Curiali Mariae Sanctae Castriveteris

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXXI.

H. S. E.
INNOCENTIA · FERRIA · PELLEGRINI · F.

QVAE · VIXIT · ANNOS · LXXIV

SVPREMV · DIEM · OBIVIT

V · KAL. SEPTEMBRES · A. M · DCCC · LVIII

OCTAVIA · ET · LVCIA

FECERVNT · SORORI

QVACVM · IN · SEPVL · CORPORA

IN · COELO · ANIMAS

CONIVNGI · PRAEOPTANT

AN. M · DCCC · LVI.

LXXXII.

ROSAE · ALOISII · F. FORLIVESIAE

FEMINAE · CASTO · NVMINIS · CVLTV

ET · IN · AERVMNOSOS · LIBERALITATE · SPECTANDAE

QVAE · OMNIVM · LVCTV · MAXIME · EGENORVM

VITAM · PVRIER · ACTAM

SANCTO · EXITV · INNVPTA · RELIQVIT

AN. M · DCCC · LIV · AETATIS · SVAE · LXII

SORORVM · FILII

MATERTERAE · OPT. DESIDERATISSIMAE

NE · EGREGIAE · VIRTVTIS · MEMORIA · OBSOLESCAT

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXXIII.

IOHANNI · PASCHALIS · F. PALAZZIO

DOMO · CAESENSA · CIVI · SABINIANENSI

ANTIQUAE · PROBITATIS · VIRO

ARITHMETICES · ET · RER. AGENDARVM · PERITISSIMO

QVI · RELIGIONE · COMITATE · CVIQUE · PROBATVS

PROC. A · PATRIMONIO · ALOISII · BRASCHI · HONESTI · PRINCIP. VRB. ANNOS · XL

ET · MARIANNAE · BONAZZOLIAE · VXSORIS · VIDVAE · PHILIPPI · POLETTI · AN. IX

QVEIS · FIDE · SOLLERTIA · ADPRIME · KARVS

HONESTO · SENIO · FVNCTVS

DIVTVRNA · AEGROTATIONE · STRENVE · TOLERATA

ANNOR. LXXV · APOPLEXI · CORREPTVS

TRIDVO · OB. III · KAL. DECEMBRES · A. M · DCCC · XXVIII

ITEM · MARIAE · ANDREAE · F. PERAZZINIAE · θ. VINCENTII · FORLIVESII

CONIVGI · EIVS

QVAE · IN · IPSO · AETATIS · FLORE

EXCVLTA · IN · COENOBIO · VIRGINVM · BENEDICTINAR.

QVOD · FVIT · IN · OPPIDO · ARCHANGELIANO

OBSEQVENS · SEDVLA

VIDVITATEM · ANNOR. XIV

CVRA · IMPENSISS. LIBERORVM · ET · REI · FAMILIARIS

SPECTATAM · OMNIBVS · FECIT

OBDORMIVIT · IN · ✠ · VII · EID. IAN. AN. M · DCCC · XLI

ANNOS · AGENS · LXXXI · D. XI

QVAM · PRAECESSIT · AD · PACEM · SVPERVM

ANDREAS · NEPOS

SVBOPTIO · CENTVRIONIS · COHORTIS · CIVIVM · VOLVTARIORVM

ACVMINE · INGENII · ET · PIETATE · SPES · DVLCISSIMA · SVORVM

ACERBO · FVNERE · SVBLATVS · AETAT. SVAE · ANN. XXII · D. XVIII

AN. M · DCCC · XLI · VII · KAL. SEPTEMBRES

EVMQVE · BREVI · SVBSECVTA · EST

MARIANNA · SOROR

LECTISSIMA · PVELLA

QVAE · VIXIT · ANNOS · XXVI

θ. PRID. KAL. FEBRVARIAS · A. M · DCCC · XLVII

IOSEPHVS · PALAZZIVS

PARENTIBVS · ET · FILIIS · CONTRA · VOTVM

VALETE · ANIMAE · DVLCISSIMAE · ET · HAVETE

SECVRAE · IAM · RERV · HVMANARVM

BEATA · IMMORTALITATE · APVD · DEVM · FRVIMINOR

Foropopilii, in Cepotaphio publ.

AN. M · DCCC · LV.

LXXXIV.

✠ PIIS · MANIBVS ✠

POPILIENSIVM · CCXLII

MENSIB. APRIL. MA. IVN. A. M · DCCC · LV

A · TERRIFICO · ASIATICO · MORBO

HEV · ABREPTORVM

QVORVM · MORTALES · EXSVVIAE

HOC · IN · CEPOTAPHIO

DECVRIONVM · EX · D. SVMPTV · PVBL.

SITAE · SVNT

BEATITATEM · SVPERVM · COMPRECAMINOR

Mauriani, in Aede Curiali

AN. M · DCCC · LVI.

LXXXV.

H.

S.

E.

ANDREAS · BIONDINIUS · SAC.

EX · ORDINE · FRATRVM · FRANCISCALIVM

VETERIS · OBSERVANTIAE

VIR · INTEGERRIMVS · ET · STUDIO · RELIGIONIS · EXIMIVS

VIXIT · ANNOS · $\overline{\text{LXXI}}$ · MENS. $\overline{\text{VI}}$ · DIES · $\overline{\text{XX}}$

MORBO · DIVINO · CONFLICTATVS

OBIIT · MORTEM · VITAE · CONSENTANEAM

IDIVS · APRILIS · A. M · DCCC · LVI

COLVMBIA · SOROR · QVAE · ET · HERES

MOERENS · POSVIT

Sabiniani, in Aede S. Mariae Castriveteris

AN. M · DCCC · LVI.

LXXXVI.

CINERIBVS

IOHANNIS · TREVISANII · ANGELI · F.

PRAEF. FABRVM · STRVCTORIORVM

QVI · PIVS · EGIT · ANNOS · LXXX

OBIIT · EX · INSPERATO

VII · KAL. IANVARIAS · A. M · DCCC · LIII

ITEM · ALDEGVNDIS · MONTANARIAE · CONIVGIS · EIVS

FEMINAE · SOLERTIS · PIENTIS

θ. XVII · KAL. FEBRVARIAS

AN. M · DCCC · XLVIII

AET. SVAE · LXV · MENS. XI · DIEB. XVI

ANGELVS

PARENTIBVS · BENE · DE · SE · MERITIS

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXXVII.

ALOISIAE · LOMBARDIAE

FEMINAE · PIENTI · FRVGI

QVAE · SVPERSTES · FILIOLIS · INFANTIBVS

FRIDERICO · ET · VIRGINIAE

OBIIT · IX · KALENDAS · MARTIAS

AN. M · DCCC · LVII

AET. ANNOR. XLIX · M. VII · D. IX

PETRVS · SQVADRANIVS

ANNA · ET · MARIA

VXSORI · ET · MATRI · AMANTISS.

FECERVNT

Sabiniani, in Aedicula Benedictina

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXXVIII.

✠ HEIC · SITVS · EST ✠
KAROLVS · MONTESIVS · BARTHOLOMAEI · F.
IVVENIS · MORVM · IVCVNDISSIMORVM
QVI · ANATOMEN · ET · REM · VETERINARIAM
APPRIME · CALLVIT
SVIS · CONTRA · SPEM · EREPTVS · EST
VI · KAL. NOVEMBRES · A. M · DCCC · LVII
NATVS · ANNOS · XXVIII · D. IV

INTEGER · AETATIS · MORVM · INTEGER · INGENIOSVS
ABLATVS · SVBITO · EST · ET · DOMVI · ET · PATRIAE

Sabiniani, in Aedicula Benedictina

AN. M · DCCC · LVIII.

LXXXIX.

A

P

Q

HEIC · APVD · MAIORES · SVOS · ADQVIESCIT

BARTHOLOMAEVS · MONTESIUS · MATTHAEI · F.

CAESENATIVM · PATRICIA · NOBILITATE

QVI · NAVVS · INDVSTRIVS · INGENIO
MITIS · A · PRIMA · IVVENTA
COOPTATVS · IN · COLLEG. · PHILOPATRIDARVM
AD · RVBICON. · MAGISTER · PLVRIES
ADIVTOR · AB · ACTIS · AD · EXTREMVM
TEMPVS · ITEM · VII · VIR. · LVDO
PVBLICO · DISCIPLINARVM · MODERANDO
PROC. · PRINCIPALIS · CRIMINIBVS
PERSEQVENDIS · SCIENS · REI · AGRARIAE
IN · OFFICIIS · RETINENDIS · DILIGENTISS.
INTEGRITATEM · ABSTINENTIAM · FIDEM
PRAETVLIT · PARENTES · VXSOREM · HELEONORAM
VICIAM · LEONIS · XII · P. · M.

ADFINEM . IMPENSISSIME . DILEXIT
LIBEROS . INDVLGENTER . EDVXIT
HONESTO . FVNCTVS . SENIO . AD
SEDES . CAELESTIVM . PLACIDO . EXITV
EMIGRAVIT . VII . KAL. . APRILES
AN. M . DCCC . LIII . AET.
SVAE . LXXV . M. I . D. . XI

PETRVS · MATHEMAT. ET · MATTHAEVS

SEPVLCRO · PARENTIS · OPTIMI

TITVLVM · PONI · CVRAVERE

Sabiniani, in Aedicula Benedictina

AN. M . DCCC . LVIII.

XC.

IOHANNI · BAPT. MATTHAEI · F. MONTESIO

PATRICIA · CAESENATIVM · NOBILITATE

IVRIS · VTRIVSQVE · CONSVLTO

DVODECEMVIRO · SYMPOEMENON · PHILOPATRIDON

CVRATORI · MVNICIPII · N.

IN · VARIO · REI · PVBL. STATV · MVNERIBVS · GRAVIBVS

IN · EXEMPLVM · PERFVNCTO

QVI · PRVDENTIA · COMITATE · CVIQVE · PROBATVS

CELERITATE · MENTIS · ET · RECTI · SENSU

IN · GERENDIS · NEGOTIIS · ENITVIT

APOPLEXI · CORREPTVS · EXSTINCTVS · EST

XV · KALENDAS · DECEMBRES · ANN. M · DCCC · LIV

VIXIT · ANNOS · LXIV · MENS. I · D. VII

PETRVS · MATHEMAT. ET · MATTHAEVS

CINERIBVS · PATRVI · B. M.

FACIVND. CVR.

In Aede Curiali Maurensium

AN. M · DCCC · LIX.

xcI.

HIC

IACET

IOHANNES · PAVLLI · F. GVIDIVS

VIR · ANTIQVAE · PIETATIS

RVSTICAE · ARTIS · PERITVS

LABORIBVS · ET · PARCIMONIA

REM · FAMILIAREM · HONESTE · AVXIT

VIXIT · AN. LXVII · MENS. IX · D. XXIV

DECESS. IDIB. QVINTILIS

AN. M · DCCC · LIX

LIBERI · MOERENTES

PARENTI · DESIDERATISSIMO

PP.

Sabiniani

AN. M • DCCC • LX.

xcii.

QVIESCIT • HEIC • IN • PACE

ANGELA • IOHANNIS • F. BERTANIA

VIRGO • AEQVANIMA • INGENIOSA • PISSIMA

ANCILLA • INTEGRAE • FIDEI

DILIGENTISS. RERV • DOMESTICARVM

ANNO • XXXIII • VIX • EMENSO

A • CAELESTIBVS • ACCERSITA • EST

IDIBVS • APRIL. A. M • DCCC • LX

AVE • ANIMA • INNOCENS

BENE • VIVAS • IN • CHRISTO

AN. M · DCCC · LXI.

XCH I.

PIAE · MEMORIAE
THERESIAE · PAVLI · F. BALSIMELLIAE

DOMO · CORIANO

θ. INOPINO · CASV · IV · IDVS · MAIAS

AN. M · DCCC · LI · AET. SVAE · XXV · M. V

VIRGO · INNOCENS · MODESTA · AMANTISS.
SVORVM · INGENIO · MITI · GRAVITATE
MORVM · SVpra · AETATEM · PRAESTITIT
PIETATEM · IN · CAELITES · IMPENSE
COLVIT · ARIMINVM · PROfectA
MARIAM · D. · N. · CVI · A
MISERICORDIA · NOMEN · EST · ADORANDI
ERGO · DVM · AD · SVOS · REDIT
HEV · MISERA · FORE · QVIS · HOC
PVTASSET · AD · IVSTINAE · MART.
SVBITO · IVMENTA · REFRACTARIA
RHEDAM · SVBVERTENTE · IPSA · DESILIIT
ET · CAPITE · ILLISO · IACVIT · HEV
NON · REVISVRA · PARENTEM · KARISSIMAM

FRATRESQVE · VNANIMES · HEV · CONTRA
SPEM · PEREMPTA · IN · IPSO · AETATIS
FLORE · O · FALLACIA · VOTA · SPESQVE
INANES · NOSTRAS · QVAMQVAM · QVID
MOEREMVS · QVID · CONFICIMVR · LVCTV
EAM · NON · MORS · RAPVIT · SED
CAELITIBVS · SOCIAM · MARIA · SANCTA
IN · CAELVM · ACCIVIT · VBI · EXPERS
OMNIVM · MALORVM · AETERNO
FRVITVR · BEATA · AEVO

MATER · FILIAE

FRATRES · SORORI · DESIDERATISSIMAE

PP.

In Aede Curiali Maurensium

AN. M · DCCC · LV.

XCIV.

HIC · IN · PACE · CHRISTI
ANTONIVS · GAZZONIVS · BENEDICTI · F.
ANIMI · CANDORE · ET · VITAE · INNOCENTIA · SINGVLARI
NVLLI · GRAVIS · ACCEPTVS · OMNIBVS
IN · TENVI · RE
PARCITATIS · IVXTA · ET · DECORIS · RETINENTISS.
PER · VII^I · ET · X · ANNOS
CVRATOR · MVNICIPII · CIVIVM · LAVDES · PROMERVIT
EOQVE · IN · HONORE · MORTE · INTERCEPTVS
AET. ANNOR. LXXIX · M. II^I
VII^I · EIDVS · MALIAS · A. M · DCCC · LIV
FILII
SVMMAM · VIRTVTEM · PARENTIS · OPT.
LITTERATO · MARMORI · CONSIGNANDAM · CVR.

In Aede Curiali Maurensium

AN. M · DCCC · LXII.

XCV.

REQUIETI · CINERV

MARIANNAE · MARCOSANTAE

AET. ANNOR. XLII

VXSORIS · IOSVÈ · VINCENTII

FEMINAE · PRVDENTIS · PIENTISSIMAE

QVAE · REI · DOMESTICAE · SATAGENS

LVE · ASIANA · OCCVBVIT

IV · EIDVS · SEXTILES · A. M · DCCC · LV

MARITVS · CVM · LIBERIS · SEX · EX · EA · PROGNATIS

TIT. P. CONIVGI · CONCORDISSIMAE · B. M.

HAVE · DELICIVM · NOSTRVM · ET · VALE

Monte Feretrano, in Eccl. Colleg. ad Agathae

AN. M · DCCC · LXI.

xcvi.

HIC · QUIESCIT

IOHAN. BAPT. ALBERICVS · VINCENTII · F.

DOMO · PLANOMILETO

ARCHIPR. COLLEGII · AEDIS · HVIVS · AN. XXXIII

VIR · SVAVIS · OFFICIOSVS · BENEFICVS

SVOS · MIRA · PIETATE · ET · PATERNO · AMORE · DILEXIT

VIXIT · ANNOS · P. M. LXXVIII

θ. XVIII · KAL. SEPTEMBRES

AN. M · DCCC · LXI

VINCENTIVS · SAC. EXORNAT. ET · ALOISIVS · FRATRIS · FF.

PATRVO · OPT. BENE · MERENTI

TITVLVM · MOESTISSIMI · POSVERVNT

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LIX.

xcvii.

A ✠ Ω
FRANCISCO · IO. BAPT. FALCIARESIO · F.
DECANO · HVIVS · INSIGNIS · CONLEG^I · CANONICORVM
QVI · INGENIO · MITISSIMO
PIVS · IN · DEVM · MORVM · INTEGER
IN · NOXIS · POENITENTIVM · EXPIAND. ADSIDVVS
SACERDOTIVM · NAVITER · ET · SANCTE · OBIVIT
ANTRACE · MALIGNO · CONSTANTISSIME · TOLERATO
ABSVMPTVS · EST · PRID. KAL. FEBRVARIAS
AN. M · DCCC · LIX
AETAT. SVAE · LIV · M. IV · D. IV
HEREDES · EX · TESTAM. PONEND. CVRARVNT

Sabiniani, in Aede D. N. Servatoris

AN. M · DCCC · LVIII.

xcviii.

IOHANNI · HIERONYMI · F. NARDIO

NEGOTIATORI

HOMINI · PROBATAE · INTEGRITATIS

QVI · VXSOREM · ET · LIBEROS · IMPENSE · DILEXIT

RE · FAMILIARI · MVNIVIT · AVXIT

CVRIS · ET · LABORIBVS · FRACTVS

MIGRAVIT · AD · SVPEROS · VII · KAL. DECEMBRES

AN. M · DCCC · LVIII

NATVS · AN. LXIV

ITEM · ANNAE · BELLETTAE · CONIVGI · EIVS

VIRVM · SVBSEQVVTAE

POST · MENS. XII · DIES · XXVII · AET. SVAE · A. LXX

FILII · POSVERVNT · CVM · LACRIMIS

MEMORIAE · PARENTVM · OPTIMORVM

Sabiniani, in Aede D. N. Servatoris

AN. M · DCCC · LXIII.

XCIX.

CINERIBVS

HLVDOVICI · HIERON. F. NARDII

NEGOTIATORIS

θ. ROMAE · VI · KAL. IAN. A. M · DCCC · LIII

QVVM · AGERET · A. LXIII

ITEM · MARIAE · SORORIS · EIVS

θ. XII · KAL. MARTIAS · A. M · DCCC · LV · AET. SVAE · XL

ET · BARBARAE · EIVSD. SOR.

θ. V · KAL. OCTOBRES · A. M · DCCC · LXII

ANNOS · NATAE · P. M. LXX

FRATRIS · FILII

MOERENTES · TIT. INSCRIBI · IVSSERVNT

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXI.

C.

H.

S.

E.

GELASIVS · IOSEPHI · F. SALVIGNIVS · SAC.

QVI · VIVVS

PROPINQVOS · QVANTVMCVMQVE · POTVIT

IVVIT

NVNC · DEMORTVVS

EORVM · PRECE · SOLATIA · CAELESTIA

PRAESTOLATVR

VIXIT · ANNOS · $\overline{\text{LX}}$ · MENS. $\overline{\text{V}}$ · D. $\overline{\text{XXVII}}$

DECESS. $\overline{\text{X}}$ · KAL. SEPTEMBRES

A. M · DCCC · LXI

ROSA · LEONIA

CVM · FILIIS · TRIBVS

LEVIRO · ET · PATRVO · BENE · MERENTI

In Aede Curiali Ioanniana, in R. Publ. Marinensi

AN. M · DCCC · LVĪ.

cĪ.

ALEXANDRO · IOSEPHI · F. BALSIMELLIO

VIRO · INTEGERRIMO · PIO

MARMORARIO · PRAESTANTI

DECVRIONI · REI · P. MARINENSIS

PROPVGNATORI · PATRIAE · LIBERTATIS

NVLLI · SECVNDO

VITAM · EXEGIT · ANNOS · P. M. LXXX

θ. PRID. NONAS · OCTOBRES

A. M · DCCC · LVĪ

FRIDERICVS

PATRVO · DESIDERATISS. INCOMPARABILI

INSCRIBI · IVSSIT

In Aede Curiali Maurensium

AN. M . DCCC . LX.

CI I.

PAVLLO · BROCCVLO · CHRISTOPHORI · F.

DOMO · GATHEO

QVEM · RELIGIO · ET · INTEGRITAS

BONIS · OMNIBVS · COMMENDAVERVNT

KAROLVS · ZOLLIVS · COMES

PROCVRATOREM · PATRIMONII · SIBI · ADSCIVIT

θ. $\overline{\text{VI}}$ · EIDVS · SEXTILES

AN. M · DCCC · LX

AET. SVAE · A. $\overline{\text{LVI}}$ · M. $\overline{\text{II}}$ · DIEB. $\overline{\text{V}}$

DOMINICA · GALEFFIA · VXSOR · CVM · FILIIS

ET · SVIS · CVM · PARENTIBVS · BLASIO · ET · APOLLONIA

EFFVSA · IN · LACRIMAS

FECIT

In Aede Curiali Maurensium

AN. M · DCCC · LX.

CHL.

A HEIC · CINERES Ω
DOMINICI · MARCONII
DOMO · BALINIANO
IN · AGRO · CAESENATIVM
HOMINIS · SPECTATAE · INTEGRITATIS
ET · RELIGIONIS
QVI · LEGATVM · TESTAM. CONSTITVIT
EA · LEGE · VT · DIEB. FESTIS · IN · HAC · AEDE
HOSTIA · PERLITETVR
AD · LABES · ABOLENDAS · PIORVM · MANIVM
GENTIS · SVAE
VIXIT · ANNOS · $\overline{\text{LV}}$ · MENSES · $\overline{\text{IX}}$
OBDORMIVIT · IN · X · $\overline{\text{III}}$ · NON. DECEMBRES
AN. M · DCCC · LX
ANGELVS · VINCENTIVS
SODALI · KARISS. OPT. DE · SE · MERITO
MOERENS · POSVIT

In Aede Curiali Montis Daini

AN. M · DCCC · LX.

CIV.

✠ HIC · QVIESCIT ✠
IOAN. KAROLVS · IO. BAPT. F. RENTIVS
DOMO · OPPIDO · SALVTIS · DECH
VIR · ANTIQVAE · PROBITATIS
MVNERIB. PVBLICIS · INTEGRE · FVNCTVS
RELIGIONE · BENEFICENTIA · ET · RECTE · FACTIS
DE · SVIS · CIVIBVS · OPTIME · MERITVS
IN · EGENORVM · FORTVNIS · SVBLEVANDIS
SOLATIA · VITAE · QVAESIVIT
CORREPTVS · APOPLEXI · SVBITO · θ . \overline{V} · KAL. DEC.
AN. M · DCCC · LX
AET. SVAE · \overline{LXXV} · MENS. \overline{IX} · D. \overline{XIII}
IOANNILLA · VENTVRIA · ET · FILII · OCTO
MARITO · ET · PATRI · KARISS. INCOMPARABILI
TITVLVM · ET · LACRIMAS

In Aede Curiali Maurensium

AN. M · DCCC · LXIII.

CV.

QVI · LEGIS

BENE · PRECARE · PIIS · MANIBVS

CLEOPATRAE · MARABINIAE

VXSORIS · MEAE · DVLCISSIMAE

PIETATE · ET · MORIBVS · COMMENDATAE

QVAM · VIVAM · IMPENSISIME · DILEXI

DIRA · VI · MORBI · ABREPTAM

PERPETVO · DESIDERIO · PROSEQVAR

VIXIT · ANNOS · $\overline{\text{XLI}}$

OBIIT · $\overline{\text{VIII}}$ · EIDVS · APRILES

AN. M · $\overline{\text{DCCC}}$ · $\overline{\text{LXIII}}$

CAESAR · VALPONDIVS

MEDICVS · CLINICVS · MAVRENSIS

HEV · SVPERSTES · POSVI

AN. M • DCCC • LXII.

CVI.

HEIC • SITA • SVNT • OSSA
IACOBI • ANTONII • F. QVADRELLII
PATRICIA • ARIMINENSIVM • NOBILITATE
CONLEGII • HVIVSCE • ARCHIDIACONI
QVI • STVDIO • RELIGIONIS • INCENSVS
SACERDOTIVM • AERE • SVO • CONSTITVIT
IN • HONOREM
D. N. MARIAE • KARMELITIDIS
QVOIVS • CELLAM • SPLENDIDIVS • ORNATAM
SACRA • SVPELLECTILE • INSTRVXIT
PIETATEM • EXEMPLIS • ADSERVIT
PATER • PAVPERVM • APPELLATVS • EST
OBDORMIVIT • IN • CHRISTO

V • NONAS • MARTIAS • A. M • DCCC • LXII
AET. SVAE • LXXVII

Pisauri, in Cepotaphio publ.

AN. M · DCCC · LXII.

cviI.

HEIC · DORMIT

AEMILIA · THOMAE · F. PIANOSIA

ADFINIS · ALOISII · CIACCHI · CARD.

THOMAE · STRAMIGIOLIO · NVPTA

MATRONA · PIA · MODESTA · COMIS

VIRI · DELICIVM · SEXVS · SVI · DECVS

AETATIS · AN. XXXII · NONDVM · EXPLETO

RELICTIS · FILIOLIS · DVOBVS

AD · CAELESTES · AVOLAVIT

XII · KALENDAS · IANVARIAS

AN. M · DCCC · LXII

MARITVS · AD · LACRIMAS · SVPERSTES

FECIT · CONIVGI · OPTIMAE · KARISSIMAE

HEV · NIMIS · CITO · SIBI · EREPTAE

Sabiniani

AN. M · DCCC · LXII.

CVIII.

REQUIETI

TOBIAE · BIANCHII · SAC.

DOMO · ARIMINO

CVRIONIS · AD · IVLIANI · MARTYRIS

QVI · IN · HOC · INSIGNIS · SACERDOTII · CONLEGIO

CANONICATVM · CONSTITVIT

TITVLO · SANCTISSIMI · CORDIS · MARIAE · DEIPARAE

VIR · FRVGI · INTEGERRIMVS

ANNOS · NATVS · P. M. LXVII

DECESS. III · NON. APRILES · A. M · DCCC · LXII

PIE · IESV · REDEMPTOR

ANIMAE · DESIDERATISSIMAE

AEVI · SEMPITERNI · BEATITATEM · IMPERTITOR

In Aede Curiae Maurensis

AN. M · DCCC · LXIV.

CIX.

MANSVRAE · PACI

MAVRI · PALEARANI

VIRI · PROBI · RELIGIOSI

QVI · INSANABILI · MORBO

DIV · TENTATVS · PIE · OCCVBVIT

XIV · KAL. MARTIAS · A. M · DCCC · LXIV

AET. SVAE · $\overline{\text{LVI}}$ · M. $\overline{\text{II}}$ · D. $\overline{\text{XXV}}$

ANNVNTIATA · VINCENTIA · VXSOR

ET · FILII · SEPTEM

MARITO · ET · PATRI · AMANTISS.

CVM · LACR. POSVERE

Sabiniani, in Eccl. Insig. Colleg. Lucianae

AN. M · DCCC · LXIV.

CX.

MEMORIAE · ET · VIRTUTI
IOSEPHI · IOHANNIS · F. PALAZZI
DOCTORIS · EMERITI · RHETORICAE · ARTIS
IN · PATRIO · GYMNASIO
QVI · VIXIT · DEO · LITTERIS · ET · AMICIS
ANNOS · LXXII
LAUDEM · BONORVM · ET · AMOREM
RELIGIONE · COMITATE · DOCTRINA
OPTIME · MERITVS
ET · LONGVM · IN · AEVVM · MEMORANDVS
APOPLEXI · CORREPT. DECESS. XI · KAL. IVNIAS
A. M · DCCC · LXIV
VXSOR · ET · LIBERI · MOERENTES
PIETATIS · CAVSSA · POS.

Ravennae

AN. M · DCCC · LVIII.

cxI.

A

Q

PAVLLO · ANTONII · F. PAVIRANIO

DOMO · CAESENSA · INCOLAE · RAVENNATI

SACERDOTI · LAVDATISS. EXEMPLI

GRAECIS · LATINISQVE · LITTERIS · EXCVLTO

QVI · SCRIPTIS · EDITIS · DE · RAVENNATIVM · HISTORIA

EGREGIE · MERITVS

BIBLIOTHECAE · CLASSENSI · MAGNO · VSV · PRAEFVIT

COMIS · OFFICIOSVS · KARVS · VNIVERSIS

BONORVM · MOERORE · ET · LACRIMIS · EGENTIVM

HONESTATVS

AB · INDICA · LVE · PRAEREPTVS · EST

IV · NON. SEXTILES · A. M · DCCC · LV

AETAT. SVAE · LI

LAVRENTIVS · FANTOZZIVS

AMICO · SVAVISSIMO

NE · MEMORIAM · VIRI · OPT. AETAS · IMMINVAT

AN. M · DCCC · LXIV.

CXII.

QVIETI · ET · MEMORIAE

PETRI · DELPRETE · SAC.

CVRIONIS · AEDIS · HVIVS

QVI · ANIMIS · AD · PIETATEM · PROVEHENDIS

ET · MISERIS · SVBLEVANDIS

OMNE · TEMPVS · TRANSMISIT

MORVM · SVAVITATE · CVIQVE · PERACCEPTVS

VIXIT · ANNOS · $\overline{\text{LXI}}$ · M. $\overline{\text{VI}}$ · D. $\overline{\text{XVI}}$

IMPROVISO · EXITV · DECESSIT

$\overline{\text{XII}}$ · KAL. SEPTEMBRES

AN. M · DCCC · LXIV

MAVRVS · AMATIVS · PETRVS · DELPRETE

DOMINICVS · CORBVCCIUS · PRESB. CVRIONES

CONLEGAE · KARISSIMO

MOERENTES · POSVIMVS

AN. M · DCCC · LXIII.

CXIII.

MEMORIAE

ALEXANDRI · RICCI · AMATI · COMITIS

PATRICII · FOROPOPILIENSIS

IV · VIRI · MVNICIPII · N.

QVI · FLORENTE · ADHVC · AETATE · ANNOR. XXVI

PRIMO · NONDVM · EXACTO · FAVSTI · CONNVBII

ET · IAM · IAM · FVTVRVS · OPTATAE · PROLIS · PARENS

PVBlico · CIVIVM · MOERORE

ATROCI · SCELERE · OCCVBVIT

V · KAL. NOVEMBRES · A. M · DCCC · LXIII

ITEM · MARIAE · GREGORINIAE · MATRIS · EIVS

MATRONAE · INGENIO · ET · MORIBVS · EXIMIAE

DEFVNCTAE · ANNOR. LIII

KALENDIS · NOVEMBRI BV

AN. M · DCCC · LVIII

IACOBVS · RICCI VS

MARITVS · ET · PATER · INFELICISSIMVS

In Aede Curiali Mariae Sanctae de Paderno

AN. M · DCCC · LXII.

CXIV.

HEIC · IN · PACE · ✠
CINERES · REVICTVRI
ANGELI · DOMIN. ANT. F. TREBBI · SAC.
DOMO · SABINIANO
VIRI · STVDIO · IN · SALVTE · HOMINVM · PRAECIPVE
AEGROTANTIVM · ET · MORIENTIVM · ADCVRANDA
SPECTATISSIMI
VI · MORBI · NATVRAE · CESSIT
XI · KALENDAS · IANVARIAS
A. M · DCCC · LXII
AET. SVAE · LXIII · M. IX · D. XXVII
KAROLVS · CVRIO
FRATRI · PIENTISSIMO · BENE · MERENTI
TITVLVM · DEDIT · ET · LACRIMAS

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXIV.

CXV.

A

P

Q

REQUIETI · ET · MEMORIAE

ALOISII · LAVRENTII · F. VITTORII

HOMINIS · FRVGI · SOLERTIS

MAGISTRI · SCHOLAE · PRIMORDIOR. STVDIORVM

IN · PATRIO · GYMNASIO · PER · ANN. XXIII

CVIVS · SEDVLITAS · IN · ADDOCENDO

OMNIBVS · PROBATA · ELVXIT

VIXIT · ANNOS · LV · MENS. IV · DIES · IV

DECESSIT · EX · APOPLEXI

PRIDIE · IDVS · FEBRVARIAS

AN. M · DCCC · LV

VXSOR · ET · FILII

PACEM · APVD · SVPEROS · PRECATI

ANIMAE · BENE · MERENTI

In Aede Curiali Mariae Sanctae de Paderno

AN. M · DCCC · LXIV.

CXVI.

HEIC · SITA · OSSA

DOMITII · ALOISII · F. KARLOTTI

QVEM · ANIMI · LENITATE · EXIMIVM

MORS · PRAERIPVIT

PRID. NONAS · DECEMBRES

A. M · DCCC · LXIV

AET. SVAE · XXV

PARENTES

AD · LVCTVM · ET · LACRIMAS · RELICTI

POS.

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXV.

CXVII.

DEFLETO · CINERI · ET · MEMORIAE · KARISSIMAE
SCHOLASTICAE · IOHAN. F. FANTOZZIAE

PIETATIS · LAVDE · INNOCENTIA · VITAE

SVAVITATE · MORVM

OMNIBVS · PROBATISSIMAE

QVAE · DIVTINVM · AEQVO · ANIMO

MORBVM · PERPESSA

DECIMO · AETATIS · LVSTRO · VIX · EMENSO

V · EIDVS · MAIAS · A. M · DCCC · LXV

INNABA · ABIIT · AD · CAELESTES

DEBITVM · VIRTVTI · LATVRA · PRAEMIVM

LAVRENTIVS · SAC. EXORN. HERCVLES · I. C.

INSOLABILES · POSVERVNT

SORORI · OPT. INCOMPARABILI

PLVS · MERITAE · QVAM · TITVLO

SCRIBI · QVEAT

HAVE · VALE · DELICIVM · NOSTRVM

ET · VIVE · IN · CHRISTO

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXV.

CXVII.

A

✠

Ω

IOANNI · BAPT. · GIORGETTIO · PASCHALIS · F.

VIRO · PROBO · PIENTISSIMO

PATRI · FAMILIAS · IN · EXEMPLVM

CVIVS · SEDVLITAS · INTEGRITAS

IN · PVB. MVNERIBVS · OBEVNDIS

CIVIBVS · VNIVERSIS · PROBATA · ELVXIT

VIXIT · ANNOS · LVIII · M. III

DECESS. IX · KAL. MAIAS · AN. M · DCCC · LXI

ITEM · MARIAE · LAVRAE · FILIAE · EIVS

PVELLAE · LECTISSIMAE ·

QVAM · IN · PRIMO · AETATIS · FLORE

ANNOR. XVIII · MENS. VI

IMMITIS · MORS · RAPVIT

PRID. IDVS · IVNIAS · A. M · DCCC · LXV

ANNA · CONIVX

THERESIA · ET · CATHARINA · FILIAE

TE · MARITVM · ET · PATREM · TE · FILIAM · ET · SOROREM

LVCTV · PERENNI · PROSEQVIMVR

HAVETE · AETERNVM · QVE · VALETE

DVLCES · ANIMAE

AN. M • DCCC • LXVI.

CXIX.

MEMORIAE • ET • PIETATI

IVLIAE • CATHARINAE • SANCTIS • EQ. F. MONTESIAE

MATRONAE • MODESTAE

INDOLE • IVXTA • AC • GENERE • NOBILIS

QVAE • MATRISFAM. OFFICIIS • EGREGIE • PERFVNCTA

VIRTVTIS • LAVDEM

BENIGNITATE • ERGA • INOPES • AVXIT

APOPLEXI • CORREPTA • QVINQVATRO • DIE

SANCTO • FINE • QVIEVIT

III • KAL. DECEMBRES • A. M • DCCC • LXV

AETAT. SVAE • XLVIII

KAROLVS • VESI • VXSORI • FIDELISSIMAE

THEMISTOCLES • ET • HERMELINDA • MATRI • BENE • MERITAE

CVM • LACRIMIS • POSVERVNT

Sabiniani, in Aede Ioanniana, ad Compitum

AN. M · DCCC · LXV.

CXX.

PIAE · MEMORIAE

ALOISII · FRANCISCI · F. CALANDRINII

INDOLE · ET · MORIBVS · MANSVETISSIMIS

QVI · A · COMMENTARIIS · RATIONIS

LATIFVNDII · GVALDIANI · IN · AEMILIA

IN · REBVS · GERENDIS

SOLERTIAE · ET · FIDEI · LAVDEM · TVLIT

VIXIT · ANNOS · XXXI · MENS. II · DIES · XVI

DIRA · VI · MORBI · CORREPTVS

SANCTE · QVIEVIT

III · NON. OCTOBRES · A. M · DCCC · LXIV

HENRICHETTA · DOMINICONIA · VXSOR

PARENTES · ET · FRATRES

VNO · ANIMO · MOERENTISS. FECERVNT

Camerani, in Aede Curiae S. Mariae Nivalis

AN. M · DCCC · LXVI.

cxxl.

BLASIO · PETRI · F. BROCCVLO · SAC.

CVRIONI · SOLLICITO · AEDIS · HVIVS

MARIAE · SANCTAE · NIVALIS

PER · ANNOS · XXX

QVI · DIVTINVM · MORBVM · SINE · QVESTV

PERPESSVS

PIVS · IN · DEVM · BENIGNVS · IN · EGENOS

PROSEQVTVS · MOERORE · CVRIAE · VNIVERSAE

AD · AETERNA · MIGRAVIT · VI · KAL. IVNIAS

AN. M · DCCC · LXVI

AET. SVAE · LVIII

ALOISIVS · ET · SALVATOR

FRATRI · OPTIMO · BENE · MERITO

REQUIETEM · SVPERVM · ADPRECATI

FECER. CVM · LACRIMIS

Sabiniani, in Aede Luciana

AN. M · DCCC · LXVII.

CXXII.

MEMORIAE · PERENNI

THERESIAE · TVRCHIAE · IACOBI · F.

VXSORIS · θ. IOSEPHI · PALAZZII · V. C.

FEMINAE · PIENTISSIMAE

QVAE · AD · CONSILIA · PRVDENS

COMES · FIDA · MARITO

ET · PARENS · AEQVISSIMA · FILIIS

INOPINATO · EXITV · NATVRAE · CESSIT

VII · KAL. IAN. A. M · DCCC · LXVII

AETAT. SVAE · LXXIV

LIBERI · CVM · LACRIMIS

HOC · EAM · TITVLO · MERENTEM

EXORNARVNT

AN. M · DCCC · LXVI.

CXXII.

HONOREM · HABETO

MEMORIAE

IOHAN. FRANCISCI · RAMBELLII · V. CL.

DOMO · LVCO · IN · AEMILIA

MAXIMAM · LAVDEM · DOCENDO · MERITI

COOPTATI · IN · COLLEGIA · PLERAQVE · SODAL. LITTERATOR.

QVI · VINDICATIS · INVENTIS · SCIENTIAR. ET · ARTIVM

ITALORVM · GLORIAE · CONSVLVIT

PHILOLOGVS · ERVDITISS. PLVRA · SCRIPTA

EVVLGAVIT

PIVS · COMIS · ACCEPTVS · CVIQUE

LVSTRO · AETATIS · XII · NONDVM · EXACTO

HAEMIPLEGIA · REPETITA · PERCVLSVS

VITAM · CLAUSIT · VIII · KAL. NOVEMBRES

AN. M · DCCC · LXV

HELVIRA · FILIA · ET · FRATRIBVS

IACTVRAM · IRREPARAB. PARENTIS · OPTIMI

DEFLENTIBVS · DEFLETVRIS

Foropopilii, in Cepotaphio publ.

AN. M · DCCC · LXVI.

CXXIV.

MEMORIAE

FRANCISCI · BRANZANTII · GEORGII · F.

ANTIQUAE · PIETATIS · ET · INNOCENTIAE · VIRI

QVEM · AMOR · CONIVGIS · ET · GNATAE

IN · RE · FAMILIARI · TVENDA

NAVVM · PROVIDVMQVE · REDDIDIT

CARVS · BONIS · INFENSVS · NEMINI

OBDORMIVIT · IN · CHRISTO

PRID. NON. NOVEMBRES · A. M · DCCC · LXVI

AETAT. SVAE · LXXVII

THERESIA · BRANZANTIA

COMPARI · VNANIMO · FIDELISSIMO

TITVL. MOERENS · POSVIT

ELLOGIVM

AN. M · DCCC · LXXVI.

CXXV.

Eliogium.

PETRVS · PAVLVS · LIVIRANIVS

PATRICIA · FAVENTINOR. NOBILITATE

HIC · NATVS · IN · AGRO · BRASIGHELLENSI · IN
AEMILIA · PATRE · IACOBO · PHILIP.
A · TENERIS · PRAECLARA · IAM · INGENIO
POLLICITVS · IN · FAVENTINO · EPHEBEO
PIETATIS · ET · LITTERARVM · STVDIIS
OPERAM · NAVAVIT · CVM · ADHVC
ESSET · ADOLESCENS · SVOS · INTER
AEQVALES · LONGE · PRAESTITIT · MOX
ROMAM · ADIVIT · IBIQVE · IVRIS
CONSVLTISSIMVS · HABITVS · INTER
ADVOCATOS · VRBANOS · MERITO · ADSCITVS
EST · NEQVE · TAMEN · PROPTEREA
AB · AMOENIORIBVS · LITTERIS · VEL

PRAECIPVE . A . LATINA . POESI
ANIMVM . AVOCAVIT . AT . QVIDQVID
ERAT . SVBSECIVI . TEMPORIS . TOTVM
ILLIS . IMPERTIEBAT . LATINOR. . POETARVM
VENERES . NITIDE . IMITATVS . EDITIS
ODARVM . LIBRIS . QVATVOR . HORATIANO
LEPORE . ET . VENVSTATE . AFFLVENTIBVS
INSCRIPTIONIBVS . ELEGANTISS. . INGENIA
ET . MORES . HOMINVM . GRAPHICE
EXPRESSIT . QVAPROPTER . FAMA . NOMINIS
CLARVS . IN . PLVRIMOS . ERVDITOR.
COETVS . PER . ITALIAM . COOPTARI
PROMERVIT . MAGISTERIVM . LITTERAR.
APVD . SABINIANENSES . CAESENATES

FAVENTINOS · FVNGI · ACCITVS · NAVITER
SCIENTISSIME · PEREGIT · DEIN · A
PIO · IX · PONT. · MAX. · INTER
DOCTORES · DECVRIALES · LYCEI · CAMERTIS
RENVNCIATVS · OFFICIVM · OMNI · LAVDE
PER · QVINQVENNIVM · TENVIT
SVMMORVM · VIRORVM · OBSEQVIA
VIRTUTE · MERITVS · EORVM · FAMILIARITATE
FLORVIT · VTPOTE · BARPTOL. · BVRGHESII
DIONYSII · STROCCHII · IOAN. · MARCHETTI
THOMAE · VALLAVRII · PHILIP.
MORDANII · IACOBI · GRABERG
DE · HEMSÒ · ALIORVMQVE · QVORVNDAM
HANC · INTER · CETERAS · INDEPTVS

LAVDEM · IVDICIO · SVMMO · DELECTVQVE
 ELEGANTIAS · EXQVISITAE · LATINITATIS
 TRADVXISSE · QVVMQVE · MAIORA
 VVLGANDA · OPERA · PROTENDERET
 APOPLEXI · HEV · CORREPTVS · XV
 KALENDAS · IVNIAS · AN. M
DCCC · LXIV · IN · PATRIAM · AD
 FAVENTINOS · REVERSVS · EST · CONVALITVM
 VIR · IN · OMNI · VITA · SINCERE
 PIVS · RECTI · TENAX · PATERFAM.
 STVDIOSISS. LIBEROS · EX · CONSTANTIA
 GHERARDINIA · VXSORE · SVAVISS. SVSCEPTOS
 PERAMANTER · AD · VIRTVTEM · INSTITVIT

RECRVDESCENTE MORBO DECIMO
 AETATIS SVAE LVSTRO IAM
 IAM EXPLETO AD AETERNA
 MIGRAVIT VII EIDVS DECEMBRES
 ANNO M DCCC LXV BONIS
 OMNIBVS ET LITTERARIA RE PVBLICA
 INGEMISCENTIBVS

SALVE PETRE PAVLE OPTIME
 HAEC SCRIPTA VOLVI IN OBSERVANTIAM
 MEMORIAE TVAE ET PRO EXIGVO
 INGENTIS MEI DOLORIS
 SOLATIO

LAUR. FANTOZZIUS.

Foro Cornelii ex Sylloge Carminum

AN. M · DCCC · LXV.

CXXVI.

ELISABETHILLA

GEMMVLA · MEA · FLOS · VIRGVNCVLARVM

PVLCELLA · BLANDVLA · OBSEQVENS

INGENIOSA · PRVDENS · SVPRA · AETATEM

KARA · PARENTIBVS · PROBATA · CVIQVE

QVAE · DIVTINA · AEGROTATIONE

SINE · QVESTV · PERLATA

IN · CAELVM · EVOLASTI

HEV · HEV · EGO · MATER · INFELIX

PER · TE · VOLVPE · MIHI · ERAT · VIVERE

TV · MEVM · SOLATIVM · TV · MEA · LVX

NVNC · VNA · DIES

ET · GAVDIA · ET · SPES · ABSTVLIT

O · DIEM · NEFASTAM

LVCTVQVE · REFERTAM · ET · TENEBRIS

III · NON · MAIAS · A. M · DCCC · LXV

QVAE · TE · MIHI · PRAERIPVIT

HEV · XV · NON · AMPLIVS · ANNIS · MEAM

KATHARINA · ALEXANDRETTIA · COM.

FILIOLAE · OCELLO · SVO

INTERITV · ACERBISSIMO · PEREMPTAE

APPENDIX

PER LE FESTE RAVEGNANE

IN ONORE

DEL DIVINO POETA

DANTE ALLIGHIERI

ISCRIZIONI

DI FILIPPO MORDANI

DANTI · ALIGHERIO

PLAVSVS · RAVENNATIVM

ET · MERITI · HONORES

AVCTORE

PHILIPPO · MORDANIO

*Nell' Arco eretto a capo della via
che dalla piazza Allighieri va al Sepolcro di Dante*

I.

(nella parte anteriore dell' Arco)

XXIV E XXV DI GIUGNO M DCCC LXV

IL POPOLO RAVEGNANO

FESTEGGIA IL SECENTESIMO NATALIZIO DI DANTE
E L' INVENZIONE DELLE SUE OSSA

In Fornice Temporario
contra Dantis Cenotaphium

I.

(anticum)

VIII · ET · VII · KAL. IVLIAS · A. M · DCCC · LXV

POPVLVS · RAVENNAS

SEXCENTESIMVM · NATALEM · DIEM

DANTIS · POETAE

CINERVVM · QVE · EIVS · INVENTVM

SOLLEMNITER · AGIT

il.

(sotto l' arco a mano destra)

GUIDO NOVELLO DA POLENTA

STIMANDO DEBITO DI PRINCIPE GENEROSO

SOLLEVARE LA DEPRESSA VIRTÙ

INVITÒ SPONTANEO ALLA SUA CORTE

DANTE ALLIGHIERI

CH' IVA MENDICANDO LA VITA

PER LE TERRE D' ITALIA

E LUI VIVO E MORTO

A TUTTO SUO POTERE

ONORÒ

II.

(sub fornice dextrorsum)

GVIDO · NOVELLVS · POLENTANVS

VTI · ERAT · MVNIFICI · PRINCIPIS

DEPRESSAM · VIRTVTEM · EREXIT

DANTEM · ALIGHERIVM

IN · TENVI · RE · PER · ITALICAS · REGIONES

ERRABVNDVM

VLTRO · VOCAVIT · AD · AVLAM

EVM · VIVVM · ET · DEMORTVVM

QVANTVMCVMQVE · POTVIT

HONESTAVIT

III.

(a mano sinistra)

PAOLO COSTA

VENERATORE DELL' ALTISSIMO INGEGNO

E DELLA SOVRUMANA SAPIENZA

DI

DANTE ALLIGHIERI

CON ELEGANTE FILOSOFICO STILE

NE DETTÒ LA VITA

ED IL SACRO POEMA

DI BREVI ERUDITE NOTE

ILLUSTRÒ

III.

(*sinistrorsum*)

PAVLVS · COSTA

CVLTOR · INGENII · MAXIMI

DIVINAE · QVE · SAPIENTIAE

DANTIS · ALIGHERII

STILO · PHILOSOPHICO · PERELEGANTI

VITAM · EIVS · DESCRIPSIT

POEMA · SACRVM

ERVEDITIS · SCHOLIIS · INLVSTRAVIT

*Ne' quattro lati dell' Imbasamento
sopra il quale era l'urna a cristalli con entro lo scheletro di Dante*

I.

(nel lato verso tramontana)

CITTADINO O FORESTIERO CHE TU SII
MIRA REVERENTE E TACITO LE MORTALI RELIQUIE
DEL POETA SOVRANO
CREATORE DEL NOSTRO NOBILISSIMO IDIOMA
MAESTRO A TUTTO IL MONDO DI SAPIENZA CIVILE

Ad latera Hypobasis urnae
ubi sita sunt Dantis ossa

I.

(ad aquilonem)

CIVIS · VEL · HOSPES

TACITO · OBTVTV · REVERERE · ET · COLITO

RELIQVIAS

POETAE · PRINCIPIS

PATRIS · ITALICI · SERMONIS

VBIQVE · GENTIVM · CIVILIS · SAPIENTIAE · MAGISTRI

II.

(verso ponente)

LUI PROPUGNANTE LA CARA LIBERTÀ DELLA PATRIA
NON FIRENZE
MA IRA FURIOSA DI PARTE
DANNAVA A PERPETUO ESILIO

il.

(*ad occidentem*)

PATRIAE • LIBERTATIS • VINDICEM

HAVD • FLORENTIA

SET • EFFRAENVS • CONSPIRATORVM • FVROR

IN • PERPETVVM • EXILIVM

INSONTEM • DEPELLIT

III.

(nel lato verso mezzogiorno)

SOLO E MENDICO

ANDÒ RAMINGO PER DIVERSE CONTRADE
IMPRECANDO NE' FORTI CARMÌ ALLE CRUDELI DISCORDIE
CHE TENEANO SERVA E DISUNITA L'ITALIA

III.

(ad austrum)

SOLVS • ET • MENDICVS
PER • VARIAS • REGIONES • DIVAGATVS
SEVERIS • CARMINIBVS • CIVIVM • DISSIDIIS
IMPRECANDO
QVAE • ITALIAM • DISIVNCTAM • SVBIECTAMQVE
DETINEBANT

IV.

(verso levante)

STANCO DEL PATIR LUNGO E AFFIEVOLITO DAGLI ANNI
NON ISDEGNÒ GL' INVITI DI MAGNANIMO PRINCIPE
VENNE A QUESTA TERRA OSPITALE
QUI SPIRÒ LA GRANDE ANIMA
E QUI LE SUE OSSA HANNO ONORE E RIPOSO

IV.

(ad orientem)

FESSVS · LABORIBVS · AETATE · CONFECTVS
LIBERALITATE · OPTIMI · PRINCIPIS
HOSPITIVM · SIBI · OBLATVM · EXCEPIT
IN · HAC · VRBE · FORTEM · ANIMAM · EXPIRAVIT
HEIC · OSSA · HONESTE · QVIESCVNT

Nel muro che racchiudeva le ossa di Dante

LE GLORIOSE OSSA

DI

DANTE ALLIGHIERI

DA ANTONIO SANTI MIN. CON. RAV.

NEL M DC LXXVII AI XVIII DI OTTOBRE

ENTRO QUESTO MURO NASCOSTE

SI RINVENNERO

IL XXVII DI MAGGIO M DCCC LXV

VERENDI · CINERES

DANTIS · ALIGHERII

AB · ANTON. SANTIO · EX · ORD. FRANC. ATR. RAVEN.

XV · KAL. NOVEMBRES · A. M · DC · LXXVII

IN · HAC · PARIETE · ABDITI

REPERTI · SVNT

VI · KAL. IVNIAS · A. M · DCCC · LXV

ACCEDUNT ALIAE INSCRIPTIONES EIUDEM AUCTORIS

(inedita)

CON QUESTO BIANCO CERINO

LUNGO CENT. XXII

FU MISURATO IL CRANIO

DI

DANTE ALLIGHIERI

IL XXIII DI GIUGNO M DCCC LXV

H. ALBO · CEREVSCVLO
LONGO · CENTIMETR. XXII
DANTIS · ALIGHERII
CALVA · CIRCVM · METATA · EST
IX · KAL. IVLIAS · A. M · DCCC · LXV

(inedita)

QUESTA FOGLIA DI LAURO
FU STACCATA DALLA GHIRLANDA
CHE IL PADRE GIOVAN BATTISTA GIULIANI
POSÒ PER BREVISSIMI ISTANTI
SOVRA L' OSSA DI DANTE
IL XXVI DI GIUGNO M DCCC LXV
PRIMA CHE FOSSE RO RINCHIUSE
NELL' ANTICO LORO SEPOLCRO

LAVRI · FOLIVM

AVVLSVM · E · SERTO

QVO · FR. IOHAN. BAPTISTA · IVLIANVS

PERBREVI · SPATIO · DANTIS · OSSA

TETIGIT

VI · KAL. IVLIAS · A. M · DCCC · LXV

ANTEQVAM · VETVSTO · HYPOGEO

INCLVDERENTVR

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 733-4331
CIRCULARS
1960

ALTRE ISCRIZIONI DEL PROF. MORDANI

I.

A. M DCCC LXV

QUESTA CAPPELLA

È DEDICATA

AL SANTO PATRIARCA

GIUSEPPE

DELLA CONFRATERNITA N.

GLORIOSO E BENEFICO

PROTEGGITORE

I.

AEDICVLAM

IN · HONOREM

IOSEPHI · SANCTI · PATRIARCHAE

SODALITAS · N.

IN · TVTELA · EIVS · CONSTITVTA

DICAVIT

A. M · DCCC · LXV

il.

LA NICCHIA E LE DIPINTURE

FURONO FATTE

A SPESE DEI DEVOTI

ANNUENTE

DON GIULIANO BERTI PARROCO

CURANTI

LUIGI UBERTI PRIORE

D. FRANCESCO MAZZONI SECRET.

il.

CELLAM · ET · PICTVRAS

CVLTORES · CAELESTIS · PATRONI

COLLATICIA · STIPE · F. C.

INSTANTE

IVLLIANO · BERTIO · CVRIONE

CVRA · AGENTIBVS

ALOISIO · VBERTIO · MAGISTRO

FRANCISCO · MAZZONIO · AB · ACTIS · CONL.

ALONSO, ALBERTO, MAGISTRO
CASA, ARGENTINA
VILLANO, ALBERTO, CROQUIS
MOLLA, ALBERTO, E. G.
MOLLA, ALBERTO, PAYSON
MOLLA, ALBERTO, E. G.

INDEX

NOMINUM RERUMQUE

DE QUIBUS MENTIO EST IN SINGULIS LIBELLI PAGINIS

A

AEDM MARIAE DEIPARAE SACRAM, <i>Foropopilii</i>	Pag.	9.
AEDM ROCHIANAM, <i>Caesenae</i>	»	12.
AEDM DEO IESV SERVATORI	»	13.
AEDICVLA IOSEPHI S. PATRIARCHAE, <i>Ravennae</i>	»	183.
AEDICVLAM MARIAE SIDERIBVS RECEPTAE, <i>Arimini</i>	»	11.
ALBERICIVS IO. BAPTISTA, <i>Monte Feretrano in Eccl. Colleg. ad Agathae</i>	»	118.
AMADVTIAE MICHAELINAE	»	87.
ANNIBALLE IVLIANE	»	58.
ANTONIOLIA ANNVTIATA	»	93.

B

BALSIMELLIAE THERESIAE	»	114.
BALSIMELLI ANTONI ALPHONSE	»	53.
BALSIMELLI FRIDERICE	»	65.
BALSIMELLIO ALEXANDRO, <i>in Aede Curiali Ioanniana R. Pub. Mari-</i> <i>nensis</i>	»	123.
BALSIMELLIO FRIDERICO	»	66.
BALSIMELLIVS FRIDERICVS	»	54.
BARBARVS IOSEPHVS	»	67.
BATTISTINIA BLANCA	»	52.
BENEDICTVS XIV PONT. MAX.	»	36.
BERTANIA ANGELA	»	113.
BIANCHII TOBIAE SAC. REQUIETI	»	130.
BIANCHIO TOBIAE CANONICO	»	33.
BIONDINIVS ANDREAS SAC., <i>in Aede Curiali Maurensium</i>	»	105.
BONROMAEI KAROLI SANCTI, <i>pro tintinnabulo</i>	»	21.
BOTTA KAROLVS	»	48.
BRANZANTII FRANCISCI	»	146.
BROCCVLO BLASIO SAC., <i>in Aede Curiali S. Mariae Nivalis</i>	»	143.
BROCCVLO PAVLLO, <i>in Aede Curiali Maurensium</i>	»	124.

C

CAIETANI THIENEI SANCTI, <i>pro tintinnabulo Curiae Scavolinii prope</i> <i>Carpineam</i>	Pag.	26.
CALANDRINII ALOISII, <i>in Aede Ioanniana ad Compitum</i>	»	142.
CANOVA ANTONIVS	»	49.
CECCARELLIO AVGVSTINO	»	31.
CECCARELLI AVGVSTINI, <i>per Interr. vice sacra Antistitis Ariminens.</i>	»	59.
CECCARELLIVM AVGVSTINVM, <i>idem</i>	»	60.
CECCARELLIVS AVGVSTINVS, <i>idem</i>	»	61.
CECCARELLIVS AVGVSTINVS, <i>idem</i>	»	62.
CECCARELLIVS AVGVSTINVS, <i>idem</i>	»	63.
CONIO BONAIVNCTAE	»	35.

D

DANDOLVS HENRICVS V. CL.	»	42.
DANTI ALIGHERIO, <i>Plausus</i>	»	157.
DECESARIVS IACOBVS	»	94.
DELPRETE PETRI SAC.	»	134.
DEO AETERNO SACRVM, <i>in Aede Bartholomaei Apost. Arimini</i>	»	18.

E

ELEPHANTYTIC GINANNIO MARCO ANTONIO COMITI, <i>ad Compitum</i>	»	90.
--	---	-----

F

FALCIARESIO FRANCISCO CANONICO	»	119.
FANTOZZIAE SCHOLASTICAE	»	139.
FARINIVS PELLEGRINVS V. CL.	»	43.
FERRIA INNOCENTIA	»	100.
FORLIVESIAE ROSAE	»	101.

G

GALILAEVS DE GALILAEIS V. CL.	»	50.
GARDINIVS LEONIDAS, <i>Gathaei in Aede Curiali</i>	»	99.
GAZZONIVS ANTONIVS, <i>in Curiali Aede Maurensium</i>	»	116.
GIORGETTIO IO. BAPTISTAE	»	140.
GREGORINIO GREGORIO	»	88.
GVIDIVS IOHANNES, <i>in Aede Curiali Maurensium</i>	»	112.
GVIDVCCIA ANNA.	»	91.

I

IOHAN. BAPT. PATRONI, <i>pro tintinnabulo Aedis Mariae Opiferae ad</i> <i>Rubiconem</i>	»	24.
--	---	-----

K

KARVS HANNIBAL	»	45.
KARLOTTI DOMITH	»	138.

L

LIVIRANIVS PETRVS PAVLVS V. CL.	»	39.
LIVIRANIVS PETRVS PAVLVS, <i>Ellogium</i>	»	149.
LOMBARDIAE ALOISIAE	»	107.
LVCIAE V. MART., <i>ad tintinnabulum Aedis Mariae Opiferae</i>	»	23.

M

MARABINIAE CLEOPATRAE, <i>in Aede Curiali Maurensium</i>	Pag.	127.
MARCONII DOMINICI, <i>ibidem</i>	»	125.
MARCOSANTAE MARIANNAE, <i>ibidem</i>	»	117.
MARIAE OPIFERAE, <i>pro tintinnabulo Aedis Mariae ad Rubicon</i>	»	22.
MONTALTIUS CAESAR V. CL.	»	40.
MONTESIO IO. BAPTISTAE	»	111.
MONTESIUS KAROLVS	»	108.
MONTESIUS BARTHOLOMAEVS	»	109.
MONTESIAE IVLIAE CATHARINAE	»	141.
MORDANIUS PHILIPPVS V. CL.	»	46.
MORONII FRANCISCI CANONICI, <i>in Cepotaphio publ. Arimini</i>	»	95.
MORONIO FRANCISCO CANONICO	»	96.
MVSTIOLAE MARTYRIS, <i>pro tintinnabulo Curiae Scavolinii</i>	»	25.

N

NARDII HLVDOVICI	»	121.
NARDIO IOHANNI	»	120.

O

OB ADVENTVM IN AEMILIAM PII IX. PONT. MAX.	»	73.
ORPHEI HENRICI CARD. EPISC.	»	32.

P

PAGGII ALOISII CANONICI	»	69.
PALAZZI IOSEPHI IOHANNIS F.	»	132.
PALAZZIO IOHANNI	»	102.
PALAZZIUS IOSEPHVS V. CL.	»	47.
PALEARANE FRIDERICE SAC.	»	57.
PALEARANI MAVRI, <i>in Aede Curiali Maurensium</i>	»	131.
PAVIRANIO PAVLLO SAC.	»	133.
PIANOSIA AEMILIA, <i>in Cepotaphio Pisaurcnsium</i>	»	129.
PIVS VI. PONT. MAX.	»	37.
PIVS VII. PONT. MAX.	»	28.
POPILIENSIVM CCXLII, <i>in Cepotaphio publ. Foropopilii</i>	»	104.
PRAESEPIAE MARIANNAE	»	98.

Q

QVADRELLII IACOBI ARCHID.	»	128.
-----------------------------------	---	------

R

RAGVSA IOSEPHO	»	56.
RAMBELLII HELVIRA	»	64.
RAMBELLII IO. FRANCISCI V. CL.	»	145.
RENTIVS IO. KAROLVS, <i>in Aede Curiali Montis Daini</i>	»	126.
RICCI AMATI ALEXANDRI	»	135.
RICCIO NICOLAO MARIAE, <i>in Aede Ruphiliiana Foropopilii</i>	»	97.
RIGHINII IOSEPHVS ET MICHAEL, <i>in Cepotaphio publ. Foropopilii</i>	»	89.
ROCHO PATRONO CAELESTI	»	10.
ROCCHIVS FRANCISCVS V. CL.	»	41.

S

SALVIGNIVS GELASIVS SAC.	Pag. 122.
SEGNERIVS PAVLVS V. CL.	» 51.
SEVERI PATRONI COELESTIS, <i>pro tintinnabulo Curiae Scavolinii</i>	» 27

T

TASSINARIVM IOHANNEM SAC. NOVENSILEM	» 68.
TEMPLVM NICOLAI MAGNI PONTIFICIS, <i>Arimini</i>	» 14.
TEMPLVM FRANCISCI ASSISINATIS, <i>Longiani in Aemilia</i>	» 15.
TOPIVS ALEXANDER	» 92.
TREBBI ANGELI SAC.	» 136.
TREVISANII IOHANNIS	» 106.
TVRCHIAE THERESIAE	» 144.

U

VGVCCIONIO LAVRENTIO	» 34.
--------------------------------	-------

V

VALLAVRIVS THOMAS EQ. V. CL.	» 44.
VINCENTIO IOSEPHO SAC.	» 55.
VIRGINI MATRI, <i>in Aede Luciana Sabiniani</i>	» 16.
VIRGO ALMA TIBI, <i>ibidem</i>	» 17.
VITTORII ALOISII	» 137.

ERRATA

Pag. 119. FRANCISCO IO. BAPT. FALCIARESIO F.

CORRIGE

FRANCISCO IO. BAPT. F. FALCIARESIO.

AI LETTORI

Il Signor Canonico Lorenzo Fantozzi di Savignano è già noto in Italia per le sue auree Epigrafi ai cultori della Classica Letteratura Latina. Tuttavia, a metterlo in istima e in amore a quelli, che per avventura ancora nol conoscessero, mi piace di arrecare le testimonianze di lode, che ne hanno dato due Letterati di chiarissimo nome, quali sono un Tommaso Vallauri ed un Filippo Mordani, colle seguenti pregevoli lettere.

PIETRO CONTI Tipografo Editore.

AI LETTORI

Il signor Legato, Francesco di Savigliano, è
 nato in Italia, ma le sue lettere appartengono ai costumi della
 Letteratura Latina. Tuttavia, a nostro avviso, è in grado
 di quelli che per avventura, anche non conoscendo, nel
 di scrivere le testimonianze di fatto, che ne hanno dato due
 Letterati di chiarissimo nome, quali sono, un Tommaso Valeriani
 ed un Filippo Mancini, come seguenti progevoli lettori.

GIUDIZIO

DI DUE CELEBRI UOMINI INTORNO A QUESTE ISCRIZIONI

Lettera del Chiarissimo Signor Professore Cav. TOMMASO VALLAURI all'Autore.

Illustre Signore ed Amico

Tornato alla mia villa dopo alcuni giorni di assenza, ho trovato sullo scrittoio le Epigrafi Latine di V. S. Carissima. Le ho lette, anzi divorate subito con quel piacere, che si ritrae dalle cose belle, scritte dagli amici; e mi sono meco stesso rallegtrato, che in tanta non curanza de' buoni studi, non manchino i valorosi, che ci fanno risovvenire di tempi migliori. La ringrazio assai dell'onorevole cenno, che Le piacque fare di me in queste Iscrizioni; e desidero di vederle quanto prima stampate ad onore dell'autore e a gloria d'Italia.

Sono con singolare stima

Di V. S. Carissima

Di Mondovì il 14. Settembre 1866.

Devmo Affmo Amico

T. VALLAURI.

*All' Illustre Signore
Canonico D. Lorenzo Fantozzi
Italia Centrale*

SAVIGNANO.

Lettera del Chiarissimo Signore Professor FILIPPO MORDANI all' Autore.

Molto caro e riverito Amico

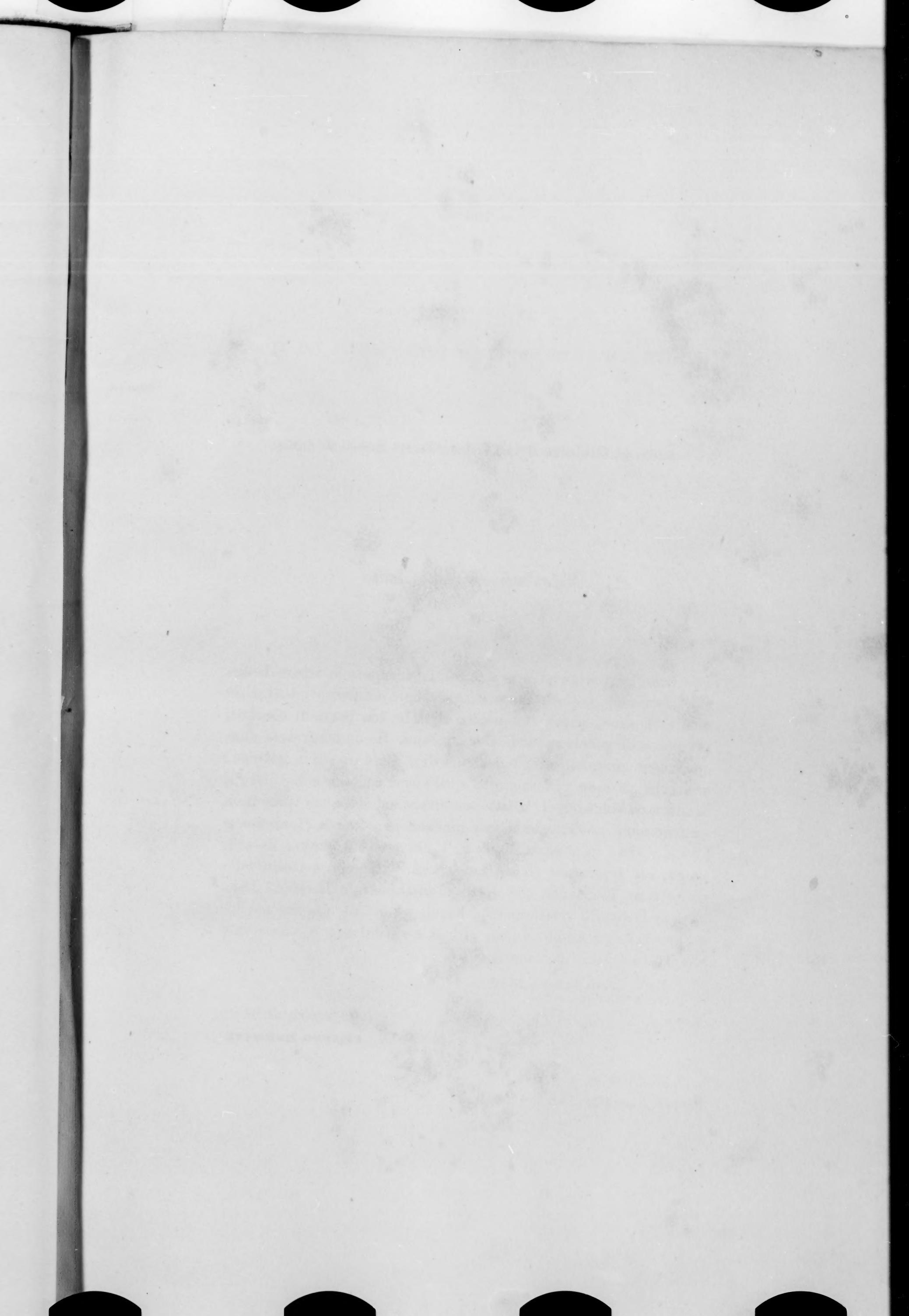
Lessi già, e quest' oggi ho voluto rileggere le vostre bellissime Iscrizioni Latine; tanto mi piacquero la prima volta! E le dico bellissime, perchè mi paiono dettate con bontà di concetti, proprietà di parole e modi elegantissimi. Me ne congratulo dunque nuovamente con voi; e desidero di vederle presto in istampa, acciocchè possano goderne tutti quelli che conoscono il bello, il buono e 'l difficile di siffatte composizioni; i quali però non saranno molti. Nè dovete maravigliarne; perocchè *in questo secolo* (come scrisse un valente letterato) *chi può far qualche cosa di buono, dee sapere che fa per pochissimi*. Vi ringrazio molto della pulita veste latina con che avete adornate le mie Iscrizioni Dantesche; le quali, vostra mercè, hanno acquistato maggior nobiltà e appariscenza. Addio, amico ottimo e carissimo; e conservate sempre la vostra affezione a chi è

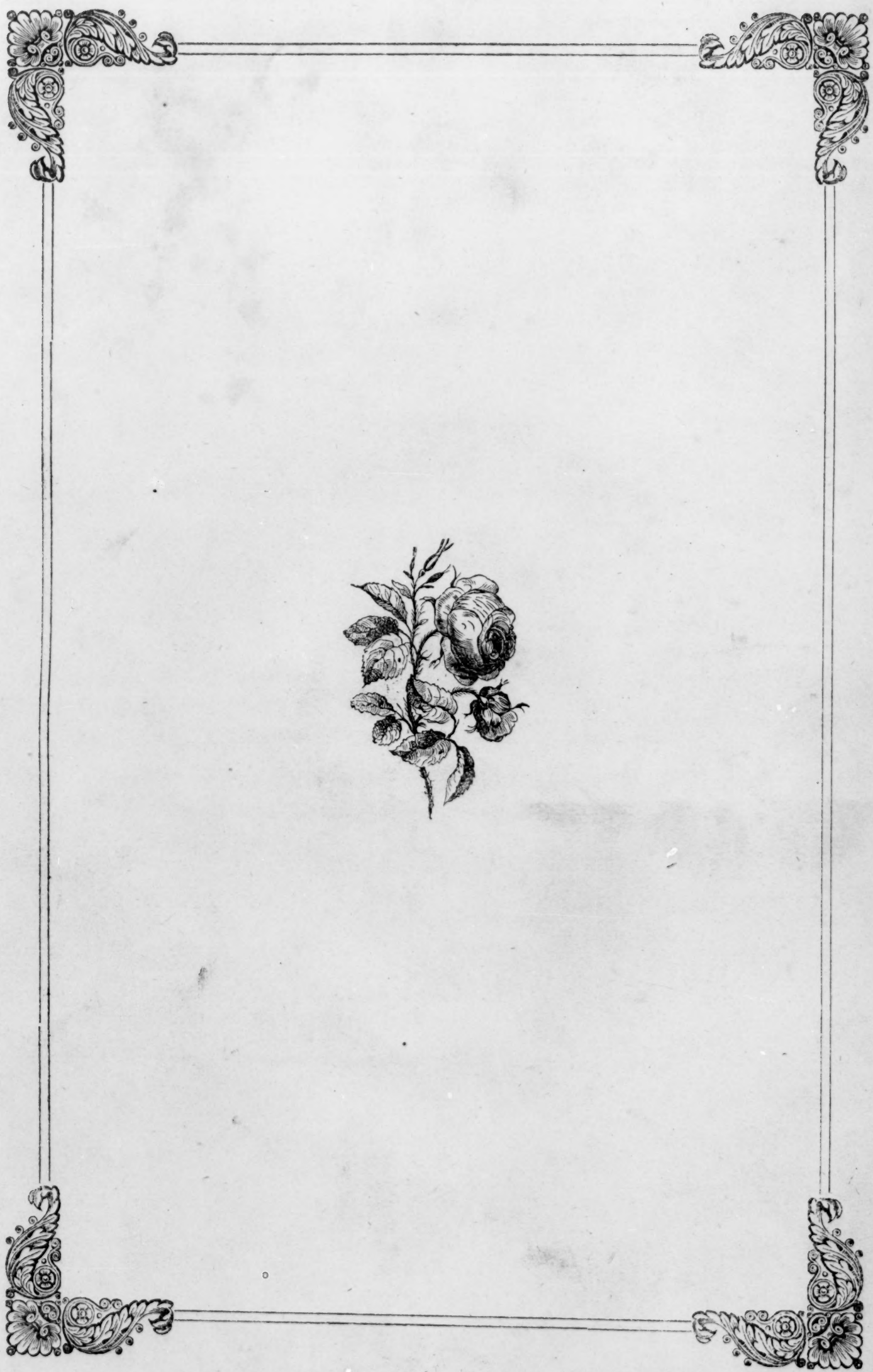
Forlì, 19. di Gennaio 1867.

tutto vostro di cuore

FILIPPO MORDANI.

*Al Chiarissimo e Reverendo
Signor Canonico Lorenzo Fantozzi
a SAVIGNANO.*

2
PHOTII
BIBLIOTHECA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS PRIOR.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GE. REIMERI
A. 1824.

PHOTO

LIBRARY OF THE

EXHIBITION

INTERNATIONAL

1904

ST. LOUIS

MISSOURI

INDEX CODICUM MSS.

AB EDITORE COLLATORUM.

- A. Codex olim Bessarioneus, nunc inter Venetos S. Marci 450, membranaceus, forma maxima, foliis 537, paginis bipartitis, versibus fere tricenis senis, iisque litterarum vicenarum senarum vel tricenarum. manus similis Aristophani Ravenati. in prima pagina post indicem (φωτίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου) versus vacuus, deinde epistola ad Tarasium: in secunda pagina et deinceps foliis tribus summaria codicum, qui numerantur σοη' vel post correctionem σοθ' (corrector enim S. Chrysostomi cum ab initio unus codex esset, σος', duos fecit, σος' et σοη'): folio quinto ἀπογραφὴ καὶ συναρίθμησις etc.
- B. Codex Parisiensis Regius 1266, bombycinus, forma quadrata, paginis 434 versuum tricenorum quaternorum quinquorumve, non antiquus. margo subinde madore corruptus. incipit, post folia tria lacera et inversa, ab illis in cod. 230 (p. ed. Rothom. 845, 40) καὶ ἔστι θεὸς ἀληθινός. eiusdem codicis caret iis quae sunt inter διασπο (p. 877, 24) et δυνάμενον εἶναι (p. 885, 51): quippe folia tria inter paginas 20 et 21 ita evulsa sunt, ut paucorum versuum paucae supersint litterae. deinde post Stephanum Gobarum (p. 908) non Methodium ponit sed Proclum, idque exemplo Bessarionei. in Iosepho ubi editur ἐνοχλήσας (p. 969, 12) — ἐπιστεύοντο (p. 980 ima), vacuum habet folium inter paginas 84 et 85. Himerium non ultra illud μερίζεται (p. 1125, 20) ponit, Aristidem ad χείρων ἐστὶ (p. 1245, 4): deinde paginas vacuas ha-

bet quinque inter p. 225 et 226. Hunc ego cum A ita comparavi, ut dissensum notarem, consensum omitterem.

C. Codex Parisiensis Regius 1226, chartaceus, forma maxima, foliis 369, paginis versuum tricenorum septenorum, manu Ioanni Rhoso simili. deest epistola ad Tarasium.

D. Codex Parisiensis Regius 1227, chartaceus, forma maxima, paginis versuum tricenorum, manu Angelo Vergecio simili. incipit ab 'Απογραφῇ, desinit in illis (p. R. 53, 10) ἐπὶ Σεσώριδος.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΙΘΜΗΣΙΣ
ΤΩΝ ΑΝΕΓΝΩΣΜΕΝΩΝ ΗΜΙΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΩΝ ΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗ ΔΙΑΓΝΩΣΙΝ Ο ΗΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΗΜΩΝ ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΑΡΑΣΙΟΣ
ΕΞΗΓΗΣΑΤΟ.

ΕΣΤΙ ΔΕ ΤΑΥΤΑ ΕΙΚΟΣΙ ΔΕΟΝΤΩΝ ΕΦ' ΕΝΙ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑ.

pag.
ed. Genev. et
Rothomag.
1.
Hoeschel.
892.

"Φώτιος ἡγαπημένω ἀδελφῶ Ταρασίῳ ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Επειδὴ τῷ τε κοινῷ τῆς πρεσβείας καὶ τῇ βασιλείῳ ψήφῳ πρεσβεύειν ἡμῶς ἐκ Ἀσσυρίης αἰρεθέντας ἤτη-
σας τὰς ὑποθέσεις ἐκείνων τῶν βιβλίων, οἷς μὴ παρέτυχες ἀναγινωσκομένοις, γραφῆναι σοι, ἀδελφῶν φίλ-
τατέ μοι Ταράσιε, ὃν ἔχοις ἅμα μὲν τῆς διαζεύξεως ἣν βαρέως φέρεις παραμύθιον, ἅμα δὲ καὶ ὡς ἔπω εἰς
ἀκοὰς ἡμῶν ἀνέγνως εἰ καὶ διατυπωτικὴν τινα καὶ κοινοτέραν τὴν ἐπίγνωσιν (ταῦτα δὲ ἐξι πεντεκαδεκάτῳ μέ-
ρει τῶν τριακοσίων ἐφ' ἐνὶ καὶ ἑὶ πλέον ἀπολείποντα· τοσαῦτα γάρ, οἶμαι, τῆς σῆς ἐὶ τυχόντα παρουσίας ἀνα- 5
γνωσθῆναι συνέπεσεν), ὅψε μὲν ἴσως τῆ σὲ διαπύρρῃ πόθῃ καὶ τῆς θερμῆς αἰτήσεως, θᾶττον δὲ ἢ ὅσα ἂν τις
ἄλλος ἐλπίζειε, τυχόντες ὑπογραφέως, ὅσας αὐτῶν ἡ μνήμη διέσωζε, τὸν σὸν ὥσπερ ἀφοσιέμενοι πόθον καὶ
τὴν ἀξίωσιν, ἐκδεδώκαμεν. ἔτω δὲ τάξεως αἱ ὑποθέσεις ἐπιλήψοντο, ὥς ἂν ἐκάστην αὐτῶν ἡ μνήμη προβά-
λοι, ἐὶ χαλεπὸν ὄν καὶ εἰ τις ἔλοιτο ἰδίᾳ μὲν τέττων ὅσα τῆς ἰσορίας ἐσίν, ἰδίᾳ δὲ ὅσα πρὸς ἄλλον καὶ ἄλλον
σκοπὸν ἀναφ..... εἶδος..... ἀλλὰ περιττῆς..... 10
..... τιμίας μᾶλλον..... νομίζων ἀξι..... δὲ καὶ τὸ ποικίλον.....
ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις ὁρμ... καὶ κόρον ἔκ οἷδε τίχτειν εἰς μί.... εἰ δὲ σοί ποτε κατ' αὐτὰ γενομένῳ τὰ
τεύχῃ καὶ φιλοπονῶντιν ὑποθέσεων ἐλλιπῶς ἢ ἔκ εἰς τὸ ἀκριβὲς δόξουσιν ἀπομνημονεύσῃ, μηδὲν θαν-
μάσης. μίαν μὲν γὰρ ἐκάστην βίβλον ἀναλεγόμενῳ τὴν ὑπόθεσιν συλλαβεῖν καὶ μνήμῃ καὶ γραφῇ παραδῶναι
ἀξίον ἔργον ἐξὶ τῷ βελομένῳ· ὁμοῦ δὲ πλειόνων, καὶ τότε χρόνον μεταξὺ διαρρύνεντος, εἰς ἀνάμνησιν μετὰ 15
4 G. et τῆ ἀκριβὲς ἐφικέσθαι ἔκ οἶμαι ῥάδιον εἶναι. ἡμῖν δὲ "καὶ ὅσον ἐπιπολάζει τῶν ἀνεγνωσμένων καὶ ἑδὲ τὰς σὰς
R. διὰ τὸ πρόχειρον ἴσως διαπέφενγε μελέτας, ἑδὲ τούτοις τὴν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίαν ἐθέμεθα φροντίδα, ἀλλὰ
κατὰ τὸ ἐκέσιν τὸ ἀκριβὲς αὐτῶν ὑπερώφθη. εἰ δὲ τι καὶ ἄλλο χρειῶδες καὶ τῆς σῆς αἰτήσεως ἐπὶ πλέον ταῖς
ὑποθέσεσι συνεισπίπτει, αὐτὸς μᾶλλον συνήσεις. χρησιμεύσει δὲ σοι δηλονότι τὰ ἐκδεδομένα εἰς τε κεφα-
λαιώδη μνήμην καὶ ἀνάμνησιν τῶν εἴτε κατὰ σεαυτὸν ἀναλεξόμενος ἐπὶ ἡλθες, καὶ εἰς ἔτοιμον εὔρεσιν τῶν ἐν 20
αὐτοῖς ἐπιζητημένων, ἐὶ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς εὐχερεστέραν ἀνάληψιν τῶν ἔπω τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σῆς συνέσεως
ὑπελθόντων.

1.

1 H. Ἀνεγνώσθαι ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ, ὅτι
γνησία ἢ τῆ ἁγίας Διονυσίου βίβλος. διελύοντο δὲ ἐν
τῷ λόγῳ ἐνστάσεις τέσσαρες, μία μὲν ὅτι εἰ ἦν γνη-
σία, πῶς ἔκ ἐμνήσθησαν τῶν ἐν αὐτῇ ῥητῶν τε καὶ 5
χρήσεων τινες τῶν μεταγενεστέρων πατέρων; δευτέρα

δέ, ὅτι Εὐσέβιος ὁ Παμφίλος ἀναγραφὴν ποιησάμε-
νος τῶν συγγεγραμμένων τοῖς μακαρίοις πατράσιν
ἡμῶν βιβλίων οὐδεμίαν ταύτης μνήμην ἐποίησατο·
τρίτη δὲ, ὅτι πῶς τῶν κατὰ προκοπὴν ἐν τῇ ἐκκλή-
σία καὶ διὰ μακροῦ τῆ χρόνον ἀνζηθέντων παραδόσεων
ἡ βίβλος αὕτη λεπτομερῇ τὴν ἐξηγήσιν ποιεῖτο; ὁ

Epist. v. 5. πλεον σ i. e. vulgata: quam ubi simpliciter pono, receptae a me lectionis auctor est A. 10. ἀναφ] hinc in A altera incipit primae paginae columna: cuius versus primi, maiore ex parte membrana recenti cooperti, ultra principia legi non possunt. iis igitur quot litterae deesse videbantur, tot posui puncta. nam quae editor Rothomagensis suffecit, nec sententiam explent nec spatium. ἀναφ] ἀναγράφειν καὶ κατ' οἰκείον Roth. εἶδος] εἶδος συνεβάλλειν Roth. 11. τιμίας] φιλοτιμίας Roth. μᾶλλον] μᾶλλον εἶναι Roth. ἀξι] ἀξίω τὸ ἀδιάφορον Roth. δι] τε Roth. 12. ἐν] ἐμποιεῖ γὰρ ἐν Roth. ὁρμ] ὁρμὴν τινα Roth. μί] μνήμην Roth. 15. ἀξ] ἀξιόλογον Roth. καὶ τότε i. e. καὶ ταῦτα. μεταξὺ A: μὲν σ. 20. εἴτε] an legendum εἴτι?

A

μὲν γὰρ μέγας Διονύσιος σύγχρονος ἦν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν πράξεων, τοῖς ἀποστόλοις· ἃ δὲ ἡ βίβλος περιέχει, τὰ πλεῖστα τῶν κατὰ προκοπὴν καὶ ἐς ὕψος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνέστηθέντων παραδόσεων ἐστὶν ἀναγραφῇ· ἀπίθανον ἔν, φησί, μᾶλλον δὲ κακόπλαστον, τὰ μετὰ 5 πολὺν χρόνον τῆς τελευτῆς τῆς μεγάλης Διονυσίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνέστηθέντα Διονύσιον ὑπολαμβάνειν ἀναγράψαι. τετάρτη δέ, πῶς μέμνηται τῆς τῆς Θεοφόρου Ἰγνατίου ἐπιστολῆς ἡ βίβλος; ὁ μὲν γὰρ Διονύσιος τοῖς τῶν ἀποστόλων ἐνέγκμασε χρόνοις, Ἰγνάτιος δὲ ἐπὶ 10 Τραϊανῷ τὸν διὰ μαρτυρίας ἡθλήσεν ἄγων· ὅς καὶ πρὸ βραχὺ τῆς τελευτῆς ταύτης τὴν ἐπιστολήν, ἧς ἡ βίβλος μνημονεύει, γράφει. ταύτας ἔν τας τέσσαρας ἀπορίας διαλύσαι ἐπαγωνισάμενος, βεβαιῶς τό γε ἐπ' αὐτῷ γνησίαν εἶναι τῆς μεγάλης Διονυσίου τὴν βίβλον. 15

2.

Ἀνεγνώσθη ΑΔΡΙΑΝΟΥ εἰσαγωγή τῆς γραφῆς. χρήσιμος τοῖς εἰσαγομένοις ἡ βίβλος.

3.

- 5 R "Ἀνεγνώσθη ΝΟΝΝΟΣΟΥ ἱστορία, ἐν ᾗ διαλαμ- 20 βανῶν πρεσβεία αὐτῆς πρὸς τε Αἰθίοπας καὶ Ἀμερίτας καὶ Σαρακηνούς, τὰ ἰχυρότερα τῶν τότε ἔθνων, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἄλλα ἀνατολικά ἔθνη. Ἰεζινιανὸς δὲ τὸ τη- νικαῦτα τὴν Ῥωμαϊκὴν περιεῖπε πολιτείαν· φύλαρχος δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἐχρημάτιζε Κάϊσος, ἀπόγονος Ἀρέ- 25 θα, καὶ αὐτῆς φυλάρχος γεγεννημένος, πρὸς ὃν ὁ Νόννος πάππος ἐπρεσβεύσατο παρὰ Ἀναστασίας τότε βασιλεύοντος ἀποσταλείς, καὶ τὰ πρὸς εἰρήνην ἐσπέισατο. οὐ 2 H. μὴν ἄλλα καὶ ὁ πατὴρ Νόννος (Ἀβράμης "δ' ἦν αὐ- τῷ ὄνομα) πρὸς Ἀλαμάνδαρον φύλαρχον Σαρακηνῶν 30 ἐπρεσβεύσατο, καὶ δύο στρατηγούς Ῥωμαίων, Τιμόστρατον καὶ Ἰωάννην, νόμῳ πολέμου συλληφθέντας ἀνέσω- σατο· Ἰεζίνῳ δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν τῶν στρατηγῶν διη- κονεῖτο ἀνάρθρωσιν. ὁ μὲντοι Κάϊσος, πρὸς ὃν ἐξέλ- λετο Νόννος, δύο γενῶν ἡγεῖτο τῶν παρὰ τοῖς Σα- 35 ρακηνοῖς ἐπισημοτάτων, Χινδηνῶν καὶ Μααδηνῶν. πρὸς τῆτον δὲ τὸν Κάϊσον καὶ ὁ Νόννος πατὴρ, πρὶν ἢ Νόννον πρεσβεύειν αἰρεθῆναι, Ἰεζινιανῶν πέμ- ποντος ἀπέσταλτο καὶ εἰρηνικὰς ἔθετο σπονδὰς, ὥστε καὶ τὸν υἱὸν Κάϊσος (Μανίας δὲ ἐκαλεῖτο) ὁμηρεῖ λαβεῖν 40 καὶ πρὸς Ἰουζινιανὸν ἐς Βυζάντιον ἀποκομίσαι. μεθ' ὃν χρόνον ἐπρεσβεύσατο Νόννος ἐπὶ δυσὶ τούτοις,

Κάϊσον, εἰ δυνατόν, πρὸς βασιλέα ἀγαγεῖν, καὶ πρὸς τὸν τῶν Ἀβραμιτῶν ἀφικέσθαι βασιλέα (Ἐλεσβαῦς δὲ τότε ἐκράτει τῶ ἔθνος), καὶ πρὸς τούτοις καὶ εἰς τοὺς Ἀμερίτας παραγενέσθαι. ἡ δὲ Ἀβραμὶς πόλις ἐστὶ με- γίστη καὶ οἷον μητρόπολις τῆς ὅλης Αἰθιοπίας, καὶ δὲ 5 μεσημβρινωτέρα καὶ ἀνατολικωτέρα τῆς Ῥωμαίων ἀρ- χῆς. ὁ δὲ Νόννος πολλὰς μὲν ἐπιβουλὰς ἔθνων ὑποσῶς, πολλὰς δὲ θηρίων χαλεπότητας παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ πολλὰς δυσχωρίας καὶ ἀπορίας πολλάκις πε- 10 ριπεσῶν, ὅμως καὶ τὰ δόξαντα ἐξετέλεσεν καὶ σῶος τῇ πατρίδι ἀποδίδοι.

ὅτι Κάϊσος Ἀβράμης πάλιν πρὸς αὐτὸν πρεσβεύσαν- τος πρὸς τὸ Βυζάντιον παραγίνετο, καὶ τὴν ἰδίαν φυ- λαρχίαν Ἀμβρῳ καὶ Ἰεζίνῳ τοῖς ἀδελφοῖς διανεμύμε- νος αὐτὸς τὴν Παλαιστίναν ἡγεμονίαν παρὰ βασιλέως 15 ἐδέξατο, πλήθος πολὺ τῶν ὑποτεταγμένων αὐτῷ σὺν αὐτῷ ἐπαγόμενος.

ὅτι τὰ σαρδάνια, φησί, νυνὶ λεγόμενα ἀρβύλας ἔλε- γον οἱ παλαιοί, καὶ τὸ φακίολιον φασώλιν.

ὅτι τῶν Σαρακηνῶν οἱ πλεῖστοι, οἳ τε ἐν τῷ Φοι- νικῶν καὶ οἱ τῆς Φοινικῶνος καὶ τῶν ὀνομαζομένων Ταυ- ρηνῶν ὄρων ἐπέκεινα, ἱερὸν τι χωρίον νομίζουσιν, ὅτι- 20 δὲ θεῶν ἀνειμένον, καὶ ἐνταῦθα συλλέγοντο κατ' ἐνιαυ- τὸν ἑκάστον δῖς. ὣν τὴν μὲν τῶν πανηγύρεων αὐτῶν μὴν ὅλος μετρεῖ παρατείνων, σχεδὸν περὶ τῆς ἑσθῆς τὰ τὸ μέσον τελεμένην, ὅτε τὸν ταῦρον ὁ ἥλιος ἐπι- πορεύετο. ἡ δὲ ἑτέρα πανηγυρίς δυσὶ μῆσιν παρατεί- νετο· μετὰ θερρινὰς τροπὰς ἄγχει ταύτην. ἐν ταύ- 25 ταις, φησί, ταῖς πανηγύρεσιν πᾶσαν ἄγχειν εἰρήνην, καὶ πρὸς ἀλλήλους μόνον ἄλλα καὶ πρὸς ἅπαντας τὰς ἐνδημοῦντας ἀνθρώπους· φασὶ δὲ ὅτι καὶ τὰ θηρία πρὸς τὰς ἀνθρώπους, καὶ μόνον δὲ ἄλλα καὶ αὐτὰ πρὸς ἀλλήλα. λέγει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ παράδοξα καὶ μύθων οὐδὲν διαλλάττοντα.

ὅτι διεσηκέναι φησὶ τὴν Ἀδελίαν τῆς Ἀβραμῆος μετὰ 8 R. ἡμερῶν ὁδόν. ἀπῆσιν δὲ εἰς τὴν Ἀβραμὶν Νόννον τε καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν μέγιστον ἐφάνη θέαμα περὶ χω- ρίον Ἀβρῆν προσονομαζόμενον (καὶ δὲ ἡ Ἀβρῆ ἐν μέ- 30 σω τῆς τε τῶν Ἀβραμιτῶν καὶ τῆς τῶν Ἀδελιτῶν πό- λεως), ἐλεφάντων πλήθος ἐκ ὀλίγον, ἀλλὰ "χεδὸν 3 H. ὡς χιλιάδων πέντε. ἐνέμοντο δὲ οὗτοι οἱ ἐλέφαντες ἐν πεδίῳ μεγάλῳ καὶ πελάζειν αὐτοῖς ἐδενὶ τῶν ἐγχο-

a. 5. malim φασί. 12. τὴν add A. 19. φασώλιν] φασκίολιον Suicer. Thes. 2. p. 1411. 21. Ἀμερίτας] γὰρ καὶ ὁμηρεῖται· οἱ γὰρ ἐξ ἀρχῆς βασιλεῖς δι' ὁμηρῶν ἐπιστῆντο τὴν τῶν ὑποταγῶν mg A. 23. τὸ add A. 36. χινδίνων γ. b. 2. Ἐλεσβαῦς vel Ἐλεσβαῦς A: Ἐλεσβαῦς γ. 25. ὅλως γ. 26. ὁ om γ. 28. post θερρινὰς cum A omisi δὲ.

35. ἀνέστηθέντος A. 37. μετ'] περὶ p. 3 a 34. 41. ὡς A: ὅσον γ.

ρίων ἦν εὐκόλον, ἐδὲ εἶργειν τῆς νομῆς. τὸτο μὲν ἐν μεταξὺ τὸ θέαμα αὐτοῖς προσεγεγόνει.

Χρὴ δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς κράσεως τῶν ἀέρων εἰπεῖν, οἷα ἀπὸ τῆς Αὔης ἐπὶ τὴν Αὐξέμιν διαδέχεται. ἐναντίως γὰρ περὶ τε θέρους καὶ χειμῶνα διάκεινται. τὸ γὰρ ἥλιος 5 τὸν καρκίνον τε καὶ λέοντα καὶ παρθένον διερχομένον μέχρι μὲν τῆς Αὔης, ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν, θέρους τε καὶ ξηρότης διακρατεῖ τὸν ἀέρα, ἀπὸ δὲ τῆς Αὔης ἐπὶ τὴν Αὐξέμιν καὶ τὴν ἄλλην Αἰθιοπίαν χειμῶν ἐπίκεινται σφοδρός, ὃ δὲ ὅλης ἡμέρας, ἀλλὰ γὰρ ἀπὸ 10 μεσημβρίας ἀρχόμενος ἐκαστοτε, συννεφῇ τε τὸν ἀέρα ποιῶν καὶ ὕμβροις ῥαγδαίοις τὴν χώραν ἐπικλύζων. τηλικαῦτα δὲ ἄρα καὶ ὁ Νεῖλος πολὺς ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐρχόμενος πελαγίζει τε καὶ κατάρδεται τὴν γῆν. ὅτε δὲ ὁ ἥλιος τὸν αἰγόκερῶν τε καὶ ὑδροχόον καὶ ἰχθύας 15 ἐπιπορεύει, ἀνάπαλιν ὁ αἶθρ τοῖς μὲν Ἀδελταῖς μέχρι τῆς Αὔης ὕμβροις ἐπικλύζει τὴν χώραν, τοῖς δὲ ἀπὸ τῆς Αὔης μέχρι Αὐξέμειως καὶ τῆς ἄλλης Αἰθιοπίας θέρους τε καὶ τὰ ὠραῖα τηλικαῦτα τέτοις ἢ γῇ παραδίδωσιν.

ὅτι ἀπὸ τῆς Φαρσάν πλέοντι τῷ Νοννύσῳ, ἐπὶ τὴν ἐχάτην τῶν νήσων κατηντηκότι, τοιόνδε τι συνέβη, θαῦμα καὶ ἀκῆσαι. ἐνέτυχε γὰρ τισι μορφὴν μὲν καὶ ἰδέαν ἔχουσιν ἀνθρωπίνην, βραχυτάτοις δὲ τὸ μέγεθος καὶ μέλασι τὴν χροάν, ὑπὸ δὲ τριχῶν δεδασυσμέ- 25 νοις διὰ παντὸς τὸ σῶμα. εἶποντο δὲ τοῖς ἀνδράσι καὶ γυναῖκες παραπλήσια καὶ παιδάρια ἔτι βραχύτερα τῶν παρ' αὐτοῖς ἀνδρῶν. γυμνοὶ δὲ ἦσαν ἅπαντες· πλὴν δέρματί τινι μικρῷ τὴν αἰδῶ περιεκάλυπτον οἱ προβεβηκότες ὁμοίως ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ἄγριον 30 δὲ ἐδὲν ἐπεδείκνυντο ἐδὲ ἀνήμερον, ἀλλὰ καὶ φωνὴν εἶχον μὲν ἀνθρωπίνην, ἄγνωστον δὲ παντάπασιν τὴν διάλεκτον τοῖς τε περιοίκοις ἅπασιν καὶ πολλῷ πλεον τοῖς περὶ τὸν Νόννον. διέζων δὲ ἐκ θαλαττίων ὀρεῶν καὶ ἰχθύων τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν 35 νῆσον ἀπορρίπτομένων. θάρσος δὲ εἶχον ἐδὲν, ἀλλὰ καὶ ὀρώντες τὸς καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπους ὑπέπτησον, ὥσπερ ἡμεῖς τὰ μεῖζον τῶν θηρίων.

4.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΣ ὑπὲρ 40 Βασιλείας κατὰ Εὐνομίαν ἐν λόγοις κέ. ἔστι δὲ τὴν μὲν φράσιν ὃ πᾶν λαμπρός, ταῖς δὲ διανοίαις καὶ τοῖς

ἐπιχειρήμασι λίαν πυκνός, καὶ ταῖς γραφικαῖς ἀριστα πλατῶν μαρτυρίαις. κατὰ λέξιν δὲ σχεδὸν τῶν Εὐνομίας λόγων τὴν ἀνασκευὴν ποιεῖ, ὁμοιᾶν τε λίαν τῶν τε θύραθεν μαθημάτων καὶ πολλῷ μᾶλλον τῆς καθ' ἡμᾶς θεοσοφίας διὰ πολλῶν ἐπιδεικνύς. ὁ δὲ Μοψαβίας γεγωνὸς ἐπίσκοπος ἔτος ἔστιν, οἶμαι.

5.

Ἀνεγνώσθη ὁμοίως ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ὑπὲρ Βασιλείας κατὰ Εὐνομίαν. σαφέστερος μὲν Θεοδώρος καὶ πολλῷ συν- 4 H. 9 R. τομώτερος, καὶ ἐδὲ "πᾶσι τοῖς Εὐνομίαν ἐπεξιόν," ἀλλὰ ἐκεῖνα γυμνάζων καὶ ἐλέγχων καθυποβάλλων, ἃ δοκεῖ συνεκτικὰ καὶ κεφάλαια τῆς Εὐνομίας αἰρέσεως εἶναι. ἀφοριστικῶς δὲ κέρρηθ' χαρακτῆρι, καὶ ὡς ἐπίπαν ἀπολυτός ἔστιν αὐτῷ καὶ ἀσύνδετος ὁ λόγος, ἐκ ἄχαρις δέ, ἀλλὰ καὶ λογικοῖς ἐπιχειρήμασι περιηρητισμένος.

6.

Ἀνεγνώσθη ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ ὁμοίως ὑπὲρ Βασιλείας κατὰ Εὐνομίαν. τὴν μὲν φράσιν, εἴ τις ἄλλος ῥητόρων, λαμπρὸς καὶ ἡδονῆς ὥσιν ἀποσάζων, 20 οὐ μόντοι καθεξῆς οὐδ' αὐτὸς τὴν Εὐνομίαν γραφὴν ἀπελέγχει. διὸ καὶ συντομώτερός ἐστι Θεοδώρος, Σωφρονίος δὲ πλατύτερος· πλεονάζει γὰρ τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ τοῖς παραδείγμασιν. ἔστι δὲ ἀδεκάσως εἰπεῖν ὡς ὅσον ὑπερβάλλει κάλλει τε καὶ λαμπρότητι καὶ τῷ ἡδυτάτῳ Θεόδωρον, τοσούτον ἐκεῖνα τῶν τὸ πλήθος τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τὸ γόνιμον εἰς τὸ προέχειν ἐκβιάζει.

7.

Ἀνεγνώσθη ἑτέρα πραγματεία τῇ αὐτῇ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐν ἣ 30 λογικώτερον Εὐνομίου συμπλακεῖς κατὰ κράτος αἰρεῖ, πάντα σαθρώσας τῆς δυσσεβείας αὐτῇ τὰ ὀχυρώματα. τὸ δὲ κάλλος τῇ λόγῳ καὶ ἡ σύγκρατος λαμπρότης γλυκύτητι κἀνταῦθα διαπρεπῶς ἐπιδείκνυνται.

8.

Ἀνεγνώσθη ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ τὸ περὶ ἀρχῶν, λόγοι 40 δ', ὧν ὁ μὲν πρῶτος περὶ πατρὸς καὶ υἱὸς καὶ ἁγία πνεύματος· ἐν ᾧ πλεῖστα βλασφημεῖ, τὸν μὲν υἱὸν ὑπὸ τῇ πατρὸς πεποιηθῆναι λέγων, τὸ δὲ πνεῦμα ὑπὸ τῇ υἱῷ, καὶ διήκειν μὲν τὸν πατέρα διὰ πάντων τῶν ὄντων, τὸν δὲ υἱὸν μέχρι τῶν λογικῶν μόνων, τὸ δὲ πνεῦμα μέχρι μόνων τῶν σεσωσμένων. λέγει δὲ καὶ ἄλλα παραλογώτατα καὶ δυσσεβείας πλήρη μετεμψυ-

a. 15. αἰγοκέρωτα pr A. 24. τὸ om A. 25. μέλασι] μελανήν A. 34. νόννον, ut saepe, A. 35. ὀρεῶν γ.
37. ὑπέπτησαν γ. 41. μὲν om A. b. 9. ante συντομώτερος cum A omisi συνετώτερος καὶ. 17. νήσης A.
20. αὐτὸς] οὐ A. 21. ἐπελέγει γ. 22. γὰρ] δὲ γὰρ γ. 40 et 41. μόνον γ.

χώσεις τε γὰρ ληρωθεῖ, καὶ ἐμψύχως τὰς ἀσέρας, καὶ ἕτερα
 τέτοις παραπλήσια. ἔστι δ' ὁ μὲν πρῶτος αὐτῷ με-
 μυθολογημένος περὶ πατρὸς καὶ (ὡς ἐκεῖνός φησι) περὶ
 Χριστοῦ καὶ περὶ ἁγίου πνεύματος, ἔτι καὶ περὶ λογικῶν
 φύσεων· ὁ δὲ δεύτερος περὶ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ
 κτισμάτων, καὶ ἔτι ὅτι εἰς Θεὸς νόμος καὶ προφητῶν, καὶ
 ὅτι ὁ αὐτὸς παλαιῶς καὶ καινῆς διαθήκης Θεός, καὶ
 περὶ τῆς τῆ σωτῆρος ἐνανθρωπήσεως, καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ
 πνεῦμα ἐν Μωϋσῇ καὶ τοῖς ἄλλοις προφήταις καὶ ἁγίοις
 ἀποστόλοις· ἔτι περὶ ψυχῆς, περὶ ἀναστάσεως, περὶ κο-
 λάσεως, περὶ ἐπαγγελιῶν. ὁ δὲ τρίτος περὶ αὐτεξ-
 σίς· πῶς ὁ διάβολος καὶ αἱ ἀντικείμεναι δυνάμεις κατὰ
 τὰς γραφὰς ἐρατεύοντο τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει· ὅτι γε-
 νητὸς ὁ κόσμος καὶ φθαρτὸς ἀπὸ χρόνου ἀρξάμενος.
 ὁ δὲ τέταρτος περὶ τέλους· ὅτι θεῖαι αἱ γραφαί. τέ-
 λος, ὅπως δεῖ ἀναγινώσκειν καὶ νοεῖν τὰς γραφάς.

9.

Ἀνεγνώσθη εὐαγγελικῆς προπαρασκευῆς ΕΥΣΕ-
 ΒΙΟΥ λόγοι αἱ, ἐν οἷς ὡς ἐπίπαν τὴν Ἑλλήνων μα-
 12 R. ταιολογίαν ἐλέγχει, καὶ ὡς ἀσύμφωνοι "αὐτοὶ πρὸς ἑαν-
 τὰς διετέλεσαν. μέμνητο δὲ ἐν ἀρχῇ τῆ πεντεκαιδε-
 5 H. κατὰ λόγῳ "καὶ ἐν τῷ τέλει ἑτέρας πραγματείας, ἣν
 εὐαγγελικὴν ἀπόδειξιν ἐξονομάζει, ἀκόλουθον ἔσαν
 τῇ εὐαγγελικῇ προπαρασκευῇ, ὅτι ἡ μὲν ἑλεγχὸς ἐστὶ
 χεδὸν τῆς Ἑλλήνων πλάνης, ἡ δὲ βεβαίωσις τοῦ κη-
 25 ρύματος τῆ εὐαγγελικῆς.

10.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ἡ εὐαγγελικὴ ἀπόδειξις
 ἐν βιβλίοις α'.

11.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ἐκκλησιαστικὴ προπαρα-
 σκευὴ ἐν βιβλίοις ..., ἐν οἷς ἐκλογαί.

12.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ἐκκλησιαστικὴ ἀπόδειξις
 ἐν βιβλίοις ..

13.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ἐλέγχος καὶ ἀπολογίας λό-
 γοι δύο, καὶ ἕτεροι δύο, οἳ τινες πρὸς τὰς προτέρας
 δύο ἐν τισι ῥητοῖς παραλλάσσοντες ἐν τοῖς ἄλλοις
 τῇ τε λέξει καὶ τῇ διανοίᾳ οἱ αὐτοὶ εἰσιν. εἰσάγει δὲ
 40 ὡς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τινὰς ἀπορίας κατὰ τῆς ἀμω-
 μήτης θρησκείας ἡμῶν, καὶ ταύτας καλῶς, εἰ καὶ μὴ ἐν

πᾶσιν, ἐπιλύει. τὴν δὲ φράσιν ἐκ ἑξῶν ἑδαμῶς ἔτε
 ἡδὺς ἔτε λαμπρότητι χαίρων. πολυμαθὴς δὲ ἔστιν ὁ
 ἀνὴρ, εἰ καὶ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὸ σαθηρὸν τῆ ἡθῆς,
 ὡς παρὰ τὴν ἀκρίβειαν τὴν ἐν τοῖς δόγμασιν, ἐνδεέ-
 5 σερος· καὶ γὰρ καὶ τέτοις ἐν πολλοῖς ἔστιν αὐτὸν ἰδεῖν
 τὸν νῦν βλασφημῶντα, καὶ δεύτερον αἷτιον καλῶντα
 καὶ ἀρχισφάτηγον καὶ ἄλλα τινὰ τῆς Ἀρειανικῆς λύσεως
 βλασφημίας. δῆλον ὡς ἐπὶ Κωνσταντίνῳ τῷ μεγάλῳ
 ἔτος ἦνθησε. γέγονε δὲ καὶ τῆς Παμφίλου τῆ ἱερομάρ-
 τυρος ἀρετῆς διάπυρος ἐραστῆς, δι' ἣν αἰτίαν φασί
 τινες αὐτὸν καὶ τῆς τῆ Παμφίλου ἐπωνυμίας μετε-
 χηκέναι.

14.

Ἀνεγνώσθη ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ πρὸς Ἑλληνας καὶ
 15 περὶ εὐσεβείας καὶ περὶ ἀληθείας. ἔστι δὲ Ἱεραπολί-
 της ὁ συγγραφεύς, τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἱεραπόλεως γεγονὼς
 ἐπίσκοπος· ἦνθησε δὲ ἐπὶ Μάρκου Ἀντωνίου Βήρου
 βασιλέως Ῥωμαίων. ἀξιόλογος δὲ ὁ ἀνὴρ καὶ φράσει
 ἀξιολόγῳ κεχρημένος. λέγει δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερα συγ-
 20 γράμματα ἀξιωματικὰ εἶναι, οἷς ἔπω ἡμεῖς ἐνε-
 τύχομεν.

15.

Ἀνεγνώσθη πρακτικὸν τῆς πρώτης συνόδου ἐν τρισὶ
 τόμοις· ΓΕΛΑΣΙΟΥ δὲ ἔφερε τὸ βιβλίον ἐπιγρα-
 25 φῆν, ὃ μᾶλλον ὑπάρχον πρακτικὸν ἢ ἱστορικόν. εὐ-
 τέλης δὲ καὶ ταπεινὸς τὴν φράσιν, πλήν γε λεπτομε-
 ρῶς διέξεισι τὰ ἐν τῇ συνόδῳ.

16.

Ἀνεγνώσθη ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ
 30 ΣΥΝΟΔΟΥ, χεδὸν τι δι' ἐπιστολῶν τῶν τε θεῶν πρὸς
 Νεσώριον Κυρίλλου καὶ τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων πρὸς αὐ-
 τὸν συντεθειμένον.

17.

Ἀνεγνώσθη ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ
 35 ΣΥΝΟΔΟΥ, ἐν βιβλίοις μὲν διαφόροις, πράξει δὲ
 αἱ, "ἐν αἷς Διόσκορος μὲν καθήρητο καὶ Εὐτυχῆς, ἀνα-
 13 R. θέματι δὲ σὺν αὐτοῖς ὑπεβλήθη καὶ Νεσώριος, Φλα-
 βιανὸς δὲ ὁ ἐν ἁγίοις καὶ μετὰ θάνατον δεδικαίωτο,
 Εὐσέβιος τε ὁ Δορυλαῖος καὶ Θεοδώρητος καὶ Ἰβας.
 40 ἐπράχθη δὲ καὶ ἕτερα τινὰ ἐπὶ μέρους, καὶ τὸ τῆς
 εὐσεβείας ἐκρατύναντο φρόνημα.

a. 2. αὐτῷ μυθολογούμενος λόγος περὶ ε. 9. μωσῆ ε. 23. ὀνομάζει ε.
 b. 1. ἀπολύεται ε. 8. δῆλον δὲ ὡς ε. 17. ἀντωνίος ε. 23. ἀνεγν. καὶ πρακτικὸν ε. 31. νισόριον Α.
 39. δορυλαῖος καὶ Θεοδώρητος ε. 41. ἐκρατύναντο ε. cf. p. 5 a 18. ἐβεβαίωσαν.

18.

6 H. "Ανεγνώθη ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ, ἐν οἷς τὰ λεγόμενα τρία κεφάλαια ἐτρα-
κταῖσθαι τὰ περὶ Ὠριγένης, καὶ ἀνεθεματίσθαι αὐτὸς καὶ
τὰ συγγράμματα αὐτῶν τὰ περὶ Διοδώρου Ταρσεῖ καὶ 5
Θεοδώρου τῆς Μοψβεσίας, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀνεθεμα-
τίσθαι. ἀνεθεματίσθαι δὲ καὶ Θεοδωρήτης τὰ κατὰ τῆς
Κυρίλλου γραφέντα κεφάλαια ιβ'. ἐγένοντο δὲ καὶ πρὸ
ταύτης πράξεις τινὲς περὶ τοῦ Ζωόρου καὶ Ἀνθίμου τῶν
ἐκ Τραπεζούντος τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ὑπελ- 10
θόντος, ἄλλαι τε τινες, αἱ ταύτης συμπεριέχοντο.

19.

"Ανεγνώθη ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΤΗΣ ΣΥΝ-
ΟΔΟΥ, ἐν πράξεσιν . . . ἐν αἷς Σέργιος, Κύρος, Πύρ-
ρος Κωνσταντινουπόλεως ἀνεθεματίσθαι, μεθ' ὧν 15
Ὀνώριος Ῥώμης, Πολυχρόνιος καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς,
ἐν θέλημα καὶ μίαν ἐνέργειαν ἐπὶ Χριστῷ εἰπεῖν τολ-
μήσαντες. τὸ δὲ τῆς ἀληθείας δόγμα ἐβεβαίωσαν.

20.

"Ανεγνώθη ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ 20
ΣΥΝΟΔΟΥ, ἐν πράξεσιν . . . ἐν αἷς ἡ τε τῶν εἰκο-
νομάχων αἵρεσις ἐθριαμβεύθη καὶ τῶν ὁρθοδόξων
διέλαμψεν ἡ πίστις.

21.

"Ανεγνώθη ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ὁ περὶ 25
ἀναστάσεως λόγος ἐν τόμοις . . . ἐν οἷς τὴν τῶν σω-
μάτων ἀνάστασιν ἀναιρεῖ πολλὰ τε ἀπερισκέπτως λέ-
γει, ἐπιχλευάζων καὶ τὰς μακαρίους καὶ ἁγίους πατέ-
ρας ἡμῶν.

22.

16 R. "Ανεγνώθη ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΜΟΝΑΖΟΝΤΟΣ τῶν
τῷ Φιλοπόνῳ Ἰωάννῃ παραληφθέντων χρήσεων κα-
τὰ τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως ἐσπεδασμένη ἀνα-
τροπή, καὶ παράθεσις ῥητῶν γραφικῶν τε καὶ πα-
τριακῶν εἰς ἕλεγχον τῆς Ἰωάννου ματαιοπονίας.

23.

"Ανεγνώθη ΚΟΝΩΝΟΣ καὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ καὶ ΘΕ-
ΜΙΣΤΙΟΥ κατὰ Ἰωάννην, τὴν περὶ ἀναστάσεως αὐτῶν
ματαιοπορίαν ζηλιτευόντων ἐν οἷς πολλὴν αὐτῶν κα-
ταδρομὴν ποιεῖν, ὥστε καὶ ἀλλότριον λέγειν αὐτὸν παν- 40
τελῶς τῆς δόγματος τῶν Χριστιανῶν. καίτοι καὶ αὐτοὶ

τῆς αὐτῆς αὐτῷ δόξης ἐκοινώνουν, τὴν ἐν Χαλκη-
δόνι, ὡς ἐκεῖνος, ἐπαραδεχόμενοι σύνοδον.

24.

"Ανεγνώθη βιβλίον ἔχον πεπραγμένα συζήντα πα-
ρὰ τῷ τῆς βασιλίδος ἐπισκόπῳ Ἰωάννῃ, Ἰερίνα βα-
σιλεύοντος· ὃ τινὰ συνέστησαν μετὰ Κόνωνος καὶ
Εὐγενίου τῶν τριθεϊτῶν καὶ Παύλου καὶ Στεφάνου, καὶ αὐ-
τῶν τῆς τῶν διακρινομένων αἱρέσεως τυγχανόντων.
ἐν ᾧ φαίνοντο Κόνων καὶ Εὐγένιος ἀντιποιοῦμενοι τῷ
Φιλοπόνῳ· τῶν γὰρ περὶ Παῦλον καὶ Στέφανον ἀπαι-
τήτων αὐτὰς ἀναθεματίσαι τὸν Φιλόπονον, ὅτι οἱ ἐκ
ἡνέχοντο, ἀλλὰ καὶ προεκώμιζον μαρτυρίας ὡς συνωδῶ
Σεβήρῳ καὶ Θεοδοσίῳ τοῖς ἐαυτῶν φρονεῖ διδασκά-
λοις. ὅτι δὲ τὰς μὲν ἄλλας περὶ τὴν θεολογίαν λέ-
γουσι φωνὰς εὐσεβεῖς, τριτάδα ὁμοῦσιον καὶ ὁμοφυῆ, καὶ
θεὸν ἓνα, καὶ μίαν θεότητα· βλασφημεῖσι δὲ λέγοντες
μερικὰς ἐσίας καὶ ἰδικὰς θεότητας καὶ ἰδικὰς φύσεις
"τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, ἑαυτοῖς 7 H.
τε καὶ τῇ ἀληθείᾳ μαχόμενοι. καὶ ἄλλα ἅττα ληρῶσι
παρὰ πλῆσι ταύτης τῆς ματαιότητος.

25.

"Ανεγνώθη τῷ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ἐπιγραφὴν ἔχον
σχόλια εἰς τὸν θάνατον, λόγοι μικροὶ εἴκοσι
δύο. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ λόγοι παραπλήσιοι εἰς τὴν ἀνά-
ληψιν τῆς κυρίας κβ', καὶ ἔτι εἰς τὴν πεντηκοστὴν ὡσαύ-
τως λόγοι ιζ'.

26.

"Ανεγνώθη ἐπισκόπος Κυρήνης, ΣΥΝΕΣΙΟΣ αὐ-
τῷ ὄνομα, περὶ προνοίας, περὶ βασιλείας καὶ περὶ ἄλ-
30 λων τινῶν· τὴν μὲν φράσιν ὑψηλὸς καὶ ὄγκον ἔχων,
ἀποκλίνων δὲ καὶ πρὸς τὸ ποιητικώτερον. ἀνεγνώθη-
σαν δὲ αὐτῶν καὶ ἐπιστολαὶ διάφοροι, χάριτος καὶ ἡδο-
νῆς ἀποσάξασαι μετὰ τῆς ἐν τοῖς νοήμασιν ἰχύος καὶ
πυκνότητος. ἦν δ' ὅτος ἐξ Ἑλλήνων, φιλοσοφία χο-
35 λάζων· ὃν φασὶ πρὸς τὸν θειασμὸν τῶν χριστιανισμῶν
νεύσαντα τὰ μὲν ἄλλα παραδέχεσθαι εὐπειθῶς, τὸν δὲ 17 R.
περὶ ἀναστάσεως ἐκ ἐθέλειν προσέειπαι λόγον. ἀλλ'
ἐν καὶ ἔτι διακείμενον ἐμύησόν τε τὰ ἡμέτερα καὶ
ἔτι καὶ ἀρχιερωσύνης ἡξίωσαν, πρὸς τὴν ἄλλην τῶν ἀν-
40 δρὸς καλοκαγαθίαν καὶ τὸ καθαρὸν ἀφορῶντες τῶν
βίβ, καὶ ὅτι ἐκ ἡν ἔτι βίβς ἄνθρωπος τὸ τῆς ἀνα-

α. 8. ἐγένοντο ε. 10. ἐπελθόντος ε. 11. περιέχονται ε. 35. ματαιότητος ε. 39. ματαιολογίαν ε. αὐτοῖ] ὅτι Α.
β. 9. φαίνεται Α. 11. Φιλόπονον] φιλιππον pr Α. 23. σχόλιον ε. λόγῳ ε. 31. πολιτικώτερον ε. ἀνεγνώσθη Α.
37. post ἀναστάσεως quae vulgo tanquam Photii verba ponuntur (τῷτο εἰ μὲν καὶ ἄλλοθεν, ἐκ οἷδα· τίως δὲ ἀπὸ
τῆς πρὸς Θεόφιλον αὐτῶν ἐπιστολῆς ἀριδιήλως καταλαμβάνεται), ea in mg re habet Α.

στάσεως ἐκ ἐλλαμφθείη φέγγος· καὶ τῆς ἐλπίδος ἐκ
ἐψεύσθησαν· ὅσα γὰρ αὐτῶν, ἐπεὶ ἀρχιεράτευσεν, καὶ τὸ
τῆς ἀναστάσεως εἰς πίσιν ἀπεκατέστη δόγμα. ἐπεκόσμει
δὲ Κυρήνην, ὅτε Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας ἐπεσάτει.

27.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ἐν
τόμοις δέκα. ἄρχεται ἀπὸ παρυσίας Χριστοῦ τῆ ἀληθι-
νῆ θεῶ ἡμῶν, καὶ διέρχεται τὰ κατὰ τὰς τυράννων χρό-
νους ἐπιμελέστερον, καὶ καταλήγει μέχρι τῆς Κωνσταντίνου
βασιλείας τῆ μεγάλης, λεπτότερον ὅσα ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς
ἐπὶ αὐτῆς τε καὶ ὑπ' αὐτῆς ἐπρυτανεύθη ἀναγραφόμενος.

28.

Ἀνεγνώσθη ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία,
ἐφεξῆς οὕσα τῆς Εὐσεβίου· ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς
Κωνσταντίνου βασιλείας, καὶ κατέειπεν ἕως τῆς τῆ νέου
Θεοδοσίου βασιλείας. ὁ δὲ συγγραφεὺς παρὰ Ἀμμω-
νίου καὶ Ἑλλαδίου τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι γραμματικοῖς φοι-
τῶν ἐτι παῖς ὢν τὰ τῆς γραμματικῆς ἐδιδάσκετο, ἐλ-
ληνισαῖς ἔσσι καὶ διὰ τὰς ἐκπεσῆσι τῆς πατρίδος καὶ
ἐν Κωνσταντινὸς πόλει διατρίβειν. περιέχει δὲ ἡ βί-
βλος χρόνον ἐτῶν ῥη· ἡ δὲ πᾶσα ἱστορία ἐν τόμοις
αὐτῶ συντέθειται ἐπτά. ἡ δὲ φράσις ἐδὲν ἔχει ἀξιό-
λογον. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δόγμασιν ἐκ λίαν ἐστὶν ἀκριβής.

29.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΑΓΓΡΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ ἀπὸ 25
ὑπάρχων, πόλεως δὲ ἐπιφανῆς τῆς κατὰ τὴν κοίλην
Συρίαν, ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ἐν τόμοις ἑξί, ἀρχὴν ποι-
μένη τὸ τέλος τῆς Σωκράτους καὶ Θεοδορήτου ἱστορίας,
καὶ κατέειπεν μέχρι τῆς βασιλείας Μαυρικίου, ἔτος δω-
δέκατον ἐν τῇ βασιλείᾳ διανύοντος. ἔστι δὲ τὴν φρά-
σιν ἐκ ἀχαρις, εἰ καὶ πως περιτετεύχθη ἐνίοτε δοκεῖ.
8 H. ἐν τῇ δὲ τῶν δογμάτων ὁρθότητι ἀκριβής τῶν ἄλ-
λων μᾶλλον ἱστορικῶν. ἔχει δὲ καὶ χρήσεις περὶ εἰκόνων.

30.

Ἀνεγνώσθη Σαλαμάνου ΕΡΜΕΙΟΥ ΣΩΖΟΜΕ- 35
ΝΟΥ σχολαστικοῦ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ἐν λόγοις θ'.
προσφωνεῖ δὲ τὴν ἱστορίαν πρὸς Θεοδόσιον τὸν νέον.
ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ὑπατείας Κρίσπου καὶ τῆ πατρὸς
Κωνσταντίνου, καὶ κατέειπεν μέχρι τῆς τῆ νέου Θεοδοσίου
βασιλείας. ἔτος δὲ δίκας ἦν λέγων ἐν Κωνσταντινῶν- 40
πόλει. ἔστι δὲ Σωκράτης ἐν τῇ φράσει βελτίων, δια-
φωνεῖ δὲ αὐτῶ καὶ κατὰ τινος ἱστορίας.

α. 3. ἀποκατέστη γ. 8. τὰ κατὰ Α: τὰ ἐν τοῖς κατὰ γ. τυράννων] immo τῶν τυράννων. 16. παρὰ] περὶ Α.
35. σαλαμάνου Α. cf. Vales. de Vita et Scriptis Socratis et Sozomeni p. (ed. Amstel.) 5. b. 9. ἀφωσιμένων γ.
16. ἀνεγνώσθη Α. 20. ἡδονὴν (omisso ἀκρίβειν) γ. 28. ἔστων γ. 32. Τραϊανῶν] τὴν αὐτῆς Dodwellus ap. Spanhem.
ad Ioseph. de Vita sua 1: Δομετιανῶν Aldrich. ad Ioseph. B. Iud. 2, 14, 4. 34. ἰσδαῖός τε καὶ γ. 35. τὸ om Α.
37. ἐδὲν Α: malim ἐδ'. 38. πρὶς γ.

31.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία 20 R.
ῥία. πάντων τῶν εἰρημένων κατὰλληλον φράσιν τῇ
ἱστορίᾳ μᾶλλον ἔτος ἐπέθηκε σαφῆς τε γὰρ καὶ ὑψηλὸς
5 καὶ ἀπείριτος, πλὴν ὅτι ἐνίοτε ταῖς μεταφοραῖς πα-
ραβόλως καὶ ὥσπερ ἀπειροκάλως ἐχρήσατο. ἔτος καὶ
πλατύτερον τῶν εἰρημένων τὰ περὶ τῆς δευτέρας συν-
όδου διέλαβε, χεδόν τι τῶν ἄλλων ὥσπερ μόνον διὰ
τῆς ἐπιδρομῆς ἀφοσιωμένων, ἀλλ' ἐ βελομένων τι
περὶ αὐτῆς εἰπεῖν πλὴν ἀλλὰ καὶ ἔτος ἐ πάντα λε-
πτομερῶς λέγει. ἄρχεται δὲ τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς Ἀρείου
αἰρέσεως, καὶ καταλήγει μέχρι τῆς Θεοδοσίου τῆ νέου
βασιλείας καὶ μέχρι τῆς Διοδώρου τελευτῆς, ἥνικα καὶ
Κωνσταντινὸς πόλεως Σισίνιος ἤρχεν.

32.

Ἀνεγνώσθησαν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἐπιστολαὶ διάφο-
ροι, ἐν αἷς ἐμφέρονται καὶ αἱ τῆς γεγεννημένης αὐτῆς φυ-
γῆς ὥσπερ ἀπολογία περιέχουσαι, κομψῶς τε καὶ λαμ-
πρῶς καὶ ἐτι σαφῶς συντεθειμέναι, καὶ τὸ πιθανὸν
μετὰ τῆς χαρίεντος ἀνθίσταται ἡδονὴ τῆς ἐκείθεν ἀπο-
λογίας ἀκρίβειν.

33.

Ἀνεγνώσθη ΙΟΥΣΤΟΥ ΤΙΒΕΡΙΕΩΣ χρονικόν,
ἃ ἡ ἐπιγραφὴ Ἰῆσθ Τιβεριέως Ἰουδαίων βασιλέων
τῶν ἐν τοῖς ἐξήμισιν. ἔτος ἀπὸ πόλεως τῆς ἐν Γα-
λλαίᾳ Τιβεριάδος ὠρμᾶτο. ἄρχεται δὲ τῆς ἱστορίας
ἀπὸ Μωϋσέως, καταλήγει δὲ ἕως τελευτῆς Ἀγρίππα
τῆ ἐβδόμου μὲν τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας Ἡρώδου, ὑστάτον
δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίων βασιλεῦσιν, ὃς παρέλαβε μὲν τὴν
ἀρχὴν ἐπὶ Κλαυδίου, ἠΰξθη δὲ ἐπὶ Νέρωνος καὶ ἐτι
μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ, τελευτᾷ δὲ ἔτι τρίτῳ
Τραϊανῶ, ἃ καὶ ἡ ἱστορία κατέληξεν. ἔστι δὲ τὴν φρά-
σιν συντομωτάτος τε, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀναγκαί-
οιων παρατρέχων. ὥς δὲ τὰ Ἰουδαίων νοσῶν, Ἰου-
δαῖος καὶ αὐτὸς ὑπάρχων τὸ γένος, τῆς Χριστοῦ πα-
ρυσίας καὶ τῶν περὶ αὐτὸν τελεθόντων καὶ τῶν ὑπ'
αὐτῆς τερατοργηθέντων ἐδενὸς ὅλως μνήμην ἐποιή-
σατο. ἔτος παῖς μὲν ἦν Ἰουδαία τινὸς ὄνομα Πίση,
ἀνθρώπων δέ, ὥς φησιν Ἰώσηπος, κακουργότατος,
χρημάτων τε καὶ ἡδονῶν ἥτιον. ἀντεπολιτεύετο δὲ
Ἰωσήπου, καὶ πολλὰς κατ' ἐκείνου λέγει ἐπιβουλὰς ῥά-
ψαι· ἀλλὰ τὸν γε Ἰώσηπον, καίτοι ὑπὸ χεῖρα πολ-

λάκις λαβόντα τὸν ἐχθρόν, λόγοις μόνον ὀνειδίσαντα ἀπαθῇ κακῶν ἀφεῖναι. καὶ τὴν ἰσορίαν δέ, ἣν ἐκεῖ-
9 H. νος "ἔγραψε, πεπλασμένην τὰ πλεῖστά φασι τυγχά-
νειν, καὶ μάλιστα οἷς τὸν Ῥωμαϊκὸν πρὸς Ἰουδαίους
διέξεισι πόλεμον καὶ τὴν Ἱεροσολύμων ἄλωσιν.

34.

Ἀνεγνώσθη ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ ἱστορικόν. ἔτος ἐξιν ὃ
καὶ τὰς λεγομένους κερὰς ἐν λόγοις συντάξας ἰδ'. ἐξί
δὲ σύντομος μὲν, ἀλλὰ μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἱστορη-
θῆναι παραλιμπάνων. ἄρχεθ' δὲ ἀπὸ τῆς Μωϋσαϊ- 10
κῆς κοσμογενείας, καὶ κάτεισιν ἕως τῆς Χριστῆ παρ-
σίας. ἐπιτροχάδην δὲ διαλαμβάνει. καὶ τὰ ἀπὸ Χριστῆ
μέχρι τῆς Μακρίνης τῆς Ῥωμαίων βασιλέως βασιλείας,
21 R. "ὅτε αὐτῷ, ὡς φησι, καὶ ἡδε ἡ συγγραφή συνετελεῖτο,
ἐτῶν ἑκατὸν πενήντα. τεύχη δὲ τὸ βιβλίον πέντε. Οὗτος καὶ 15
πρὸς Ὀριγένην γράφει περὶ τῆς κατὰ Σωσάνναν διη-
γήματος, ὡς ἔκ εἴη αὐτῷ ἐν τοῖς Ἑβραϊκοῖς ἀνεγνω-
σμένον, καὶ ὡς οὐδ' ἀκόλυσθον τῇ Ἑβραϊκῇ ἐτυμολο-
γία ἔτε το ἀπὸ τῆς πρῆναι πρῆναι ἔτε το ἀπὸ τῆς χίνης
χίσαι· ἃ καὶ ἐπιλυόμενος Ὀριγένης ἀντέγραψε.

Γράφει δὲ Ἀφρικανὸς καὶ πρὸς Ἀριεῖδην, ἐν οἷς
ικανῶς τὴν νομιζομένην διαφωνίαν παρὰ Ματθαίῳ καὶ
Λουκᾷ περὶ τῆς τῆς σωτῆρος ἡμῶν γενεαλογίας σύμ-
φωνον ἔδειξεν.

35.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΣΙΔΕΤΟΥ,
ἃ ἡ ἐπιγραφὴ Χριστιανικὴ ἱστορία. ἀπάρχεθ' δὲ ἀπὸ
τῆς ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς [τὸν ἔρανὸν καὶ τὴν γῆν],
καὶ διέξεισι τὰ μὲν συντέμνων τὰ δὲ πλατύνων τὴν
Μωσαϊκὴν ἱστορίαν, ὅμως ἐν πολλὰς ἐν πᾶσι λόγους 30
ἀναλίσκων. ἡ πρώτη ἐν αὐτῇ βίβλος λόγους περιέχει
καὶ ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι αὐτῇ καὶ βίβλοι ἀνὰ
λόγων καὶ, ὡς τέως ἡμεῖς εἶδομεν. ἔστι δὲ πολὺς
ταῖς λέξεσιν, ἔκ ἀσείους δὲ ἐδὲ ἐπίχαρις, ἀλλὰ καὶ
προσκορής, μᾶλλον δὲ καὶ ἀηδής, καὶ ἐπιδεικτικὸς 35
μᾶλλον ἢ ὠφέλιμος, καὶ παρεντιθεὶς ὡς πλεῖστα μηδὲν
πρὸς τὴν ἱστορίαν συντείνοντα, ὡς ἐδὲν μᾶλλον ἱστορίαν
εἶναι ἢ πραγμάτων ἐτέρων τὴν πραγματείαν διάλη-
ψιν· ἔτιως ἀπειροκάλως ἐκκέχυθ'. σύγχρονος δὲ Σι-

σιννίς καὶ Πρόκλος, οἱ Κωνσταντινουπόλεως ἐπεσκόπησαν.
ἐν δὲ τῇ αὐτῇ τῆς ἱστορίας συγγραφῇ πολλὴν καταδρο-
μὴν Σισιννίς ποιᾷ, ὅτι τὸν αὐτὸν κληρὸν ἡμῶν πλη-
ρόντων, καὶ λόγοις πρωτεύειν Φιλίππου δοκῶντος, Σι-
5 σιννίος (φασίν) εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον ἐξείλετο.

36.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, ἃ ἡ ἐπιγραφὴ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ
βίβλος ἐρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον. Παμφίλῳ δὲ
τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον. ἦν δὲ ταῖς Ἰουδαίαις τῆς Ῥω-
μαίων βασιλέως ἡμέραις ἐνακμάζων. ἀπάρχεθ' μὲν
ἐν ὑπὲρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων γραφικαῖς,
ὡς ἐδόκει, μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθ'. ἐξί δὲ ταπεινὸς τὴν
φρόσιν καὶ συντάξεως ἐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων. ἀλλὰ
καὶ τινὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν "ἀπίθανα συντίθησιν διὸ 24 R.
καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν
ἄνθρωπον δίκαιον. ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταθ', ἐξί
ταῦτα, ὅτι ὁ ἔρανός ἐκ ἐξί σφαιρικὸς ἐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ'
ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα, ἡ δὲ ἐτερομήκης, καὶ κεκόλληθ'
τὰ πέρατα "τῆς ἔρανός πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ 10 H.
20 ὅτι πάντες οἱ ἀσέρες κινῶν ἀγγέλων αὐτοῖς τῇ κι-
νήσει διακονούντων, καὶ ἑτέρα τινὰ τοιαῦτα. ποιᾷ-
ται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει μνήμην τῆς γένεσεως καὶ
τῆς ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγέσει καὶ τῇ θεω-
ρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς· ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς
25 προφήτας, καὶ κεῖθεν τοὺς ἀποστόλους. λέγει δὲ ὅτι
τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, καὶ ὅτι οἱ ἄγ-
γελοι ἐκ εἰσὶν ἐν τῷ ἔρανῳ ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τὸ σε-
ρεώμα καὶ μεθ' ἡμῶν, καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ
τῆς γῆς εἰς τὸ μεταξὺ τῆς ἔρανός καὶ τῆς σερεώματος
εἰσῆλθε, καὶ ὅτι τῆτό ἐξί καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν
ἔρανων. λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. προσφωνεῖ
δὲ τὰς μὲν ἐξ αὐτῆς λόγους Παμφίλῳ τινί· τῶν δὲ λοι-
πῶν ἐξ (οἱ γὰρ πάντες αὐτῇ δώδεκά εἰσι) τὸν μὲν ἔβδο-
μον Ἀνασασίῳ, ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ ἔρανοί,
τὸν ὀγδοὺν δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ὥδην Ἐξέκισ καὶ εἰς τὸν
ἀναποδισμόν τῆς ἡλῆς, Πέτρῳ προσφωνεῖ, ἐν ᾧ ὅτι
ὑπεμνημάτισε τὰ ἄσματα τῶν ἁσμάτων λέγει. οἱ δὲ
λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρὸς τι πρόσωπον αὐτῷ συνετά-
γησαν.

α. 3. πεπλασμένην ante ἣν ponit A. legendum fortasse φησι. 8. ἰδ' καὶ Suidas v. Ἀφρικανός. 11. κοσμο-
γενείας γ. 15. τοῦ βιβλίου γ. cf. cod. 56: τοσοῦτοι δὲ ὄντες τὸ βιβλίον τυγχάνουσι. 16. σωσάναν A. 17. οὐκ
ἦν αὐτὸ γ. 18. οὐκ γ. 20. ἐπιλυόμενος mg editionum: ἐπιλαβόμενος A. 28. τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν om A.
31. περιέχει λόγους γ. 36. παρεντιθεὶς γ. b. 5. ἐξείλεται A. 7. χριστιανῶν γ. eum librum ab Allatio quoque
Christino cuidam s. Christiano datum nunc inscribi Κοσμά χριστιανικὴν τοπογραφίαν monet Fabricius B. Gr. t. 4.
p. 253 ed. Harles. 9. τῶν Ῥωμαίων γ. 10. μὲν om pr A. 11. ἐν om A. ὑπὲρ] ἀπὸ A.
22. μνήμην καὶ τῆς γ. 27. ὑπὸ A: ὑπὲρ γ. Cosmas p. 286: ἅμα ἡμῖν ἐν τῷ χώρῳ τέτρω διάγναι, καὶ εἰπω τις ἐξ αὐ-
τῶν ἡξιώθη τῶν ἄνω τέως τυχεῖν. et p. 313: τὰ ἄσρα πάντα κάτωθεν ἐξί τῆ σερεώματος — κινῶμενα ὑπὸ — τῶν ἀοράτων
δυνάμεων. καὶ ἐκ τῆς διδασκόμεθα ἐπέκεινα τῶν ἄσρων ἀγγελον μὴ ὑπερβαίνειν. 35. ὅτι καὶ ὑπεμν. γ.

37.

Ἀνεγνώσθη ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ὡς ἐν διαλόγῳ, Μηνῶν πατρίκιον καὶ Θωμᾶν ῥεφερενδάριον τὰ διαλεγόμενα εἰσάγων πρόσωπα. περιέχει δὲ ἡ πραγματεία λόγους ἔξι, ἐν οἷς καὶ ἕτερον εἶδος πολιτείας παρὰ τὰ τοῖς παλαιοῖς εἰρημένα εἰσάγει, ὃ καὶ καλεῖ δικαιοκρατικόν. ἐπιμέμφετο δὲ τῆς Πλάτωνος δικαίως πολιτείας. ἦν δ' αὐτοὶ πολιτείαν εἰσάγεσιν, ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς πολιτείας δέον αὐτὴν συγκεῖσθαι φασί, βασιλικὴ καὶ ἀριστοκρατικὴ καὶ δημοκρατικὴ, τὸ εἰλικρινὲς αὐτῇ ἐκείνης πολιτείας συνεισαγέσης, κακείνην τὴν ὡς ἀληθῶς ἀρίστην πολιτείαν ἀποτελέσσης.

38.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΣ, ὃς ἡ ἐπιγραφὴ ἐρμηνεῖα τῆς κτίσεως· ἐν τόμοις ἐπὶ τῇ 15 πρώτῃ βίβλος ἐπεραίνεται. τὴν δὲ φράσιν ἔτε λαμπρὸς ἔτε λίαν σαφής, φεύγων δὲ τὸν δυνατὸν αὐτῷ τρόπον τὰς ἀλληγορίας, καὶ κατὰ τὴν ἰσορίαν τὴν ἐρμηνείαν ποιέμενος. παντολογεῖ δὲ τὰ πλείστα, καὶ ἀχαρὶς πως καὶ ἀηδὴς εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ Νε-20 σορίαι δόγμα, εἰ καὶ πρὸ Νεσορίαι ὑπῆρχεν, ὑπερευγόμενος. ἔτος δὲ ἐξιν ὁ Μοψβεσίας, ὃν καὶ πλείστας εὐθύνας Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος, ὡς αὐτὸς φησί, τῆς τοιαύτης ἐρμηνείας ἐν οἰκίῳ τῷ εἰς τὴν κτίσιν ποιήματι ἐδείχθη σπεδαίως εἰσπραττόμενος.

39.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ ἀνασκευαστικὸν βιβλιδάριον πρὸς τὰς ὑπὲρ Ἀπολλωνίαι τῆς Τυανέως ἱεροκλέους λόγους.

40.

25 R. Ἀνεγνώσθη ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΟΥ, Ἀρειανὸς τὴν θρησκείαν, ὡς δῆθεν ἐκκλησιαστικὴ ἰσορία. ἰσορεῖ δὲ τὰναντία σχεδὸν ἅπασιν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἰσορικοῖς. ἔξαίρει τὰς ἀρειανίζοντας ἅπαντας, λοιδορίαις πλύνει τὰς ὀρθοδόξους, ὡς εἶναι τὴν ἰσορίαν αὐτῆς μὴ 35 ἰσορίαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐγκώμιον μὲν τῶν αἱρετικῶν, ψόγον δὲ γυνόν καὶ κατηγορίαν τῶν ὀρθοδόξων. ἔστι 11 H. δὲ τὴν φράσιν κομψὸς καὶ ποιητικαῖς, ἀλλ' ὃ κατὰ κόρως ὁδὸν ἀχαρίτοις λέξεσι κεχορημένος. καὶ ἡ τροπὴ δὲ αὐτῷ τῷ ἐμφατικῷ τὴν χάριν μετὰ τῆς ἡδέος 40 ἐφέλκετο· πλὴν ἐνίοτε παραβόλως αὐταῖς καὶ πλείστον ἀποτετραμμέναις χρώμενος εἰς ψυχρολογίαν καὶ ἀκαιρολογίαν ἐκπίπτει. περιβέβληται δὲ αὐτῷ ποικίλως

ὁ λόγος καὶ ἐν κόρῳ, ὡς εἰς τὸ ἀσαφές καὶ ἐκ αἰετοῦ χάριεν τὸν ἀκροατὴν ὑποσύρειν. ἐν πολλοῖς δὲ καὶ οἰκείως γνωμολογεῖ. ἰσορεῖ δὲ τὰ ἀπὸ τῆς Ἀρείας περὶ τὴν αἵρεσιν σπεδῆς τε καὶ κατάρξεως μέχρι τῆς Ἀετίαις τῆς δυσσεβεστάτης ἀνακλήσεως. ἔτος δὲ ὁ Ἀέτιος παρ' αὐτῶν μὲν τῶν συναιρεσιωτῶν, διὰ τὸ κακείνης ὑπερβαλέσθαι τῇ δυσσεβείᾳ, ὡς αὐτὸς ἔτος καὶ μὴ βεβλόμενος ἰσορεῖ, τῆς διακονίας καθηρέσθαι, ὑπὸ δὲ τῆς δυσσεβεστάτης Ἰβλιανῆς ἀνεκλήσθαι τε καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιώσθαι. καὶ ἡ μὲν ἰσορία αὐτῆς δι' ἐνὸς βιβλίου, τόμοις ἔξι συμπληρωμένη, μέχρι τῆς προέσις τῆς χρόνου. ἔστι δὲ ὁ ἀνὴρ ψευδολόγος τε καὶ ὁδὲ μυθολογίας ἀπεχόμενος. ἔξαίρει δὲ ἐν μὲν λόγοις μάλιστα Ἀέτιον καὶ Εὐνόμιον, μόνους ἀνακαθῆναι τὰ τῆς εὐσεβείας δόγματα τῷ χρόνῳ συγκεχωσμένα τερατευόμενος, ἐν τερασίοις δὲ καὶ βίῳ Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, ὃν καὶ μέγαν ἀποκαλεῖ, καὶ Θεόφιλον τὸν Ἰνδὸν καὶ ἄλλους πλείονας. κατηγορεῖ δὲ Ἀκακίαν μάλιστα, τῆς Καισαρείας τῆς κατὰ Παλαιστίνην ἐπισκοπήσαντος, δεινότητά τε ἀνυπέμβλητον καὶ πανουργίαν ἄμαχον, μεθ' ὧν καὶ πάντων φησὶ κατιχῆσαι τῶν τε ὁμοφρονούντων δοκούντων, εἰς ἔχθραν δὲ τινα καταστάντων, καὶ τῶν τὰναντία θρησκευόντων.

Καὶ ταῦτα μὲν μοι ἤδη ἀνέγνωσο, μετ' ὃ πολὺ 25 δὲ ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ καὶ ἕτεροι αὐτῆς λόγοι ἔξι, ὡς συμπληρῶσθαι αὐτῆς τὴν σύμπασαν πραγματείαν ἐν λόγοις ἰβ', ὧν αἱ ἀπαρχαὶ συντιθέμεναι τὸ τῆς συγγεγραφότος ἀπαρτίζουσι Φιλοσοφίας ὄνομα. κάτεισι δὲ μέχρι τῶν Θεοδοσίου τῆς νέας χρόνων, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον 30 νον πανόμενος κατ' ὃν Οὐαλεντινιανῷ τῷ νέῳ, τῇ Πλακιδίᾳ καὶ Κωνσταντίνῳ νύμφῃ, Ὀνωρίῳ τελευτήσαντος Θεοδοσίου τὰ τῆς Ῥώμης σκήπτρα τῷ ἀδελφιδῷ ἐνεχείρισεν. ἔτος δὲ ὁ Φιλοσόργιος, καίτοι κατὰ τῶν ὀρθοδόξων λυσσῶν, Γρηγορίῳ μὲν τῆς θεολογίας κατὰ 35 θάψατο ἐκ ἐτόλμησεν, ἀλλὰ καὶ τὴν παιδείαν καὶ ἄκων συνομολογεῖ, Βασιλείῳ δὲ τῆς μεγάλης ἐπεχείρησεν ὑφᾶναι μῶμον, δι' ὃ λαμπρότερον ἔδειξε. τὴν μὲν γὰρ ἰχὺν καὶ τὸ κάλλος τῆς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὁμιλίας ὑπ' αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων ἐναργείας ἐβιάσθη 40 συμφθέρειν, θρασὺν δὲ αὐτὸν ὁ δειλὸς ἀποκαλεῖ καὶ ἀντιλογικῶν λόγων ἀπειρον, ὅτι, φησὶν, ἀπειτόλησεν Εὐνομίᾳ ταῖς συγγραφαῖς ἀντιτάξασθαι.

a. 1. cf. Ang. Maius ad Cic. de re publica p. XVI. ἱεροκλέως. 39. malim ἀχαρίτως. 40. ἐμφαντικῶ corr A.

b. 7. ὑπερβάλλεσθαι ε.

12. ὁ libris deest.

3. ῥεφερενδάριον ε.

16 et 17. ἔδδ ε.

29. libri

20. κακουργίαν ε.

31. Κωνσταντίνος Schottus.

41.

28 R. "Ανεγνώθη ΙΩΑΝΝΟΥ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. ἄρ-
χεῖ ἀπὸ τῆς Θεοδοσίας τῆ νέας βασιλείας, ἀπ' αὐτῆς πε-
τῆς Νεσορίας βλασφημίας καὶ καθαιρέσεως, καὶ κάτεισι μέ-
χρι Ζήνωνος καὶ τῆς καθαιρέσεως Πέτρος τῆ αἰρετικῆς, ὅς 5
τὸν Ἀντιοχικὸν ὑφῆρπασε θρόνον. ἔστι δὲ ἔτος τὴν φρά-
12 H. σιν σαφῆς καὶ ἀνθροός. "διέρχετο δὲ τὴν τρίτην σύνοδον
τὴν ἐν Ἐφέσῳ λεπτομερῶς. ἀλλὰ καὶ τὴν μετὰ ταύτην
ἐν αὐτῇ συναγελασθεῖσαν, τὴν ληξορικὴν λέγω· ἦν ἔτος
θειάζει, καὶ τὸν ταύτης ἡγεμόνα Διόσκορον καὶ τὴς σὺν αὐ- 10
τῷ. διέξεισι δὲ καὶ τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον, διασύρων
ταύτην. ἔξ ὧν ἔστι συμβαλεῖν Ἰωάννην εἶναι τὸν πα-
τέρα τῆς βιβλίας τὸν πρεσβύτερον τὸν Αἰγεάτην, ὅς καὶ
ιδίως ὡς αἰρετικὸς κατὰ τῆς ἐν Καλχηδόνι συνόδου
βιβλίον συνέταξε. τῆς μέντοιγε ἱστορίας αὐτοῦ δέκα 15
τυγχάνουσι τόμοι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ἐπαγγέλλει·
ὧν ἡμῖν τοὺς πέντε γέγονεν ἀναγνῶναι, περιέχοντας
(ὡς ἔφημεν) ἀπὸ τῆς Νεσορίας βλασφημίας μέχρι τῆς
τῆς αἰρετικῆς Πέτρος καθαιρέσεως.

42.

Ἀνεγνώθη ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΙΛΙΚΟΣ ἐκκλησια-
στικὴ ἱστορία. ἄρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίας Συμπληκτικῆς τῆ
Ῥώμης, ὅς πρὸς Ἀκάκιον τὸν Κωνσταντινουπόλεως
ἔγραψεν ἀποστῆναι τῆς πρὸς Πέτρον τὸν Ἀλεξάν-
δρειαν λυμαινόμενον κοινωνίας, ὃ ἐπὶ κληρὸν Μογγός· 25
ἔτος γὰρ τὴν ἐν Καλχηδόνι ἁγίαν σύνοδον δημοσίᾳ καὶ
ἐν ἐκκλησίᾳ ἀνεθεματίζε. δι' ὃν καὶ Ἀκάκιος καλῶς
πρότερον κατ' αὐτὸν κεκινημένος, ὕστερον ἐκ ἀποσε-
φόμενος αἰρετικῆς δόξης παρὰ πολλοῖς ἐκτίησατο, τοῖς
δὲ Ῥωμαίοις καὶ ὑπὸ καθαιρέσιν ἔπεσεν. ἐπὶ Ζήτω- 30
νος δὲ τὸ δεύτερον ταῦτα ἐπράττετο. ἄρχεται μὲν ἐν
ἐκ τῶνδε τῶν χρόνων, καὶ κάτεισι μέχρι τελευταίας
Ἀναστασίας, ὅς εἰκοσιεπτὰ ἔτη καὶ μῆνας τρεῖς, ὡς
ἔτος φησιν, ἐν τῇ βασιλείᾳ διήρκεσεν· μετ' ὃν Ἰε-
σίνον τὸν Θράκα ἀναδρόθῃναι γράφει βασιλέα. ἀλλ' 35
ἢ μὲν βίβλος αὕτη ἐνταῦθα περὶ τὴν γραφὴν ἱστησιν,
ἀπὸ Ζήνωνος μέχρι τῆς τελευταίας Ἀναστασίας καὶ τῆς
Ἰακίνθου ἀναδρόσεως κατιῶσα. λέγει δὲ ἔτος ὡς εἴη-
σαν αὐτῷ καὶ ἕτεροι δύο πεπονημένοι βίβλοι, πρώτη
καὶ τρίτη· ὧν τὴν μὲν ἀπὸ Μαρκίαν τῆ βασιλείας 40
ἄρχεται, καταλήγειν δὲ ἕως Ζήνωνος, ἀφ' ἧς τὴν ἄρ-
χὴν ἢ δευτέρᾳ ἐπεποιήτο, τὴν δὲ τρίτην ποιῶν προοί-

μιον τὸ τέλος τῆς δευτέρας καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας
Ἰακίνθου ἀπάρχεσθαι.

Ἐστὶ δὲ ὁ συγγραφεὺς ἐκ λίαν τὴν φράσιν ἀπηκριβω-
μένος, ἀλλὰ καὶ ἀνωμάλως ἔχων πρὸς ἑαυτὸν. κα-
5 χρητὶ δὲ μάλιχα ταῖς παρ' ἀλλήλων τῶν ἐπισκόπων
σελλομέναις ἐπιστολαῖς, εἰς πᾶσιν (ὡς φησιν) ὧν αὐτὸς
γράφει· αἱ καὶ πολὺς χρόνον ποιεῖσι τὸ βιβλίον καὶ ἐν πλή-
θει λόγων ὀλίγην συνάγον ἱστορίαν· διὸ καὶ τὸ σαφές τῆς
ἱστορίας τῷ πλήθει περικόπτετο τῶν παρεντιθεμένων.

43.

Ἀνεγνώθη ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ
εἰς τὴν ἑξαήμερον. ἔστι δὲ ἐν τέτῳ τῷ βιβλίῳ καθά-
ρως "καὶ σαφῆς καὶ κρείττων τῇ λέξει ἑαυτῶ, καὶ συμ- 29 R.
φωνῶν σχεδὸν ἐν τοῖς πλείστοις Βασιλείῳ τῷ μεγάλῳ,
ἀντιπίπτων δὲ δι' ὅλα τῷ Μωυσεῖας Θεοδώρῳ, ὅς
τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐνηρησάμενος ἐξημερίαν τῆς κτί-
σεως τὸ βιβλίον ἐπέγραψεν· ἔτι τὰς δόξας διελέγχων
ὁ Φιλόπονος τὴν ἐναντίαν ἐτράπετο.

44.

20 Ἀνεγνώθη ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΤΥΡΙΟΥ εἰς τὸν
τῆς Ἀπολλωνίᾳ τῆς Τυανέως "βίον λόγοι ὀκτώ. ἔστι δὲ 13 H.
τὴν φράσιν σαφῆς ἐπὶ χαρὶς τε καὶ ἀφοριστικὸς, καὶ
βρῦν γλυκύτητος, καὶ τῷ ἀρχαϊσμῷ καὶ ταῖς και-
νοπροπεσέσαις τῶν συντάξεων ἐμφιλοτιμύμενος. ἱστο-
ρεῖ δὲ τὸν Ἀπολλώνιον πρὸς τε Ἰνδούς, ὅς καλεῖ καὶ
Βραχμῶνας, ἀπιέναι, ἔξ ὧν καὶ πλεῖστα τῆς παρ' αὐ-
τοῖς Θεοδοσίας ἐκμαθεῖν, καὶ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν
σοφές, ὅς καὶ γυμνὰς ὀνομάζει, ὅτι γυμνοὶ τὸν βίον
ὅλον διάγῃσι, μηδὲ τῆς ἀέρος διοχλῆντος αὐτῶς εἰς
30 περιβολὴν ἔλθῃν. πολλῶν δὲ φησι τὴν Ἰνδῶν τῶν ἐν
τῇ Αἰθιοπίᾳ σοφῶν προέχειν, ὅτι τέ φησι πρὸς ἀκτῖνα
οἰκῶντες ἡλὶς μᾶλλον εἰσι τὴν διάνοιαν ὀξεῖς καὶ κα-
θαροί, καὶ ὅτι καὶ χρόνον προήκοντες. τῷ μὲντοι Ἀπολ-
λωνίῳ ἐδὲν ὅλως φησὶ τελεσθῆναι, οἷα ὁ μινθώδης
35 αὐτῷ χαρίζετο λόγος· φιλόσοφον δὲ τινα καὶ ἐγκρατῆ
βίον ἀποσεμνύνει αὐτὸν βιβντα, ὅτε καὶ Πυθαγορι-
κὴν ἐπιδεικνύμενον φιλοσοφίαν ἐν τε ἡθεσι καὶ ἐν
δόγμασι. τὸν δὲ θάνατον αὐτῶς ἀδηλόν τε καὶ πολ-
λοῖς διαφωνέμενον λέγει γενέσθαι, αὐτοῦ ἐκεῖνου τῆτο
40 σπεδάσαντος· καὶ γὰρ καὶ ζῶντα ἔτι λέγειν ὡς δαῖ τὸν
σοφὸν τὴς πολλὰς λαθόντα βιώναι, εἰ δὲ μή, καὶ
γὰρ ἀποβιῶναι λαθόντα· τάφον δὲ αὐτῶς μηδαμῶς γῆς

a. 11. 14. 26. Καλχηδόνι c. 24. τὸν τὴν Ἀλεξάνδρειαν c.
b. 4. πρὸς] καὶ πρὸς A. 8. συνάγον A: συναγαγεῖν c. 22. ἀσαφῆς ἐπὶ χαρὶς δὲ Hamaker. lect. Philostrat. fasc. 1:
p. VI. 28. ὅτι] ὅτι καὶ c. 36. ἀποσεμνύνει mg editorum: scripti ἀποσεμνύνειν. 40. ἔτι λέγειν mg: ἐπιλέγειν A.

ἐγνώσθῃ. λέγει δὲ αὐτὸν μάλιστα χρημάτων κρείττω γενέσθῃ, ὥς καὶ τὴν κτήσιν αὐτῷ τῷ τε ἰδίῳ ἀδελφῷ καὶ ἑτέροις καταλιπεῖν καὶ παρὰ μηδενὸς τῶν ἐπ' ἐξουσίαις, καίτοι πολλὰ ἀξίωντων, πεισθῆναι λαβεῖν χρήματα. φησὶν αὐτὸν τὸν ἐν Ἐφέσῳ λοιμὸν καὶ 5 προῖδεῖν καὶ γεγονότα παῦσαι. καὶλέοντα δὲ ἰδεῖν, καὶ εἰπεῖν ὥς ἡ τῷ Ἀμάσιδος τῷ Αἰγυπτίων βασιλέως ψυχὴ ἐν τῷ θηρίῳ εἴη, ὑπέχρσα δίκην τῶν βεβιωμένων· καὶ Ἐμπισαν ἐλέγξαι ἐν ὑποκρίσει ἑταίρας ἐρῶν Μενίππῃ προσποιεμένην· καὶ κόρην ἐν Ῥώμῃ 10 ὅρτι τεθνάναι δοκῶσαν ἐπαναστρέφαι τῷ βίῳ καὶ λῦσαι τὸ σκέλος ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ὄντα δεδεμένον· καὶ ἀπολογήσασθαι μὲν πρὸς Δομιτιανὸν ὑπὲρ τε αὐτῷ καὶ Νερῶα, ὃς μετὰ Δομιτιανὸν Ῥωμαίων ἐβασίλευσεν, ἀφανισθῆναι δὲ μετὰ τὴν ἀπολογίαν τῷ δικαστηρίῳ 15 καὶ πρὸς Δημήτριον καὶ Δάμιν, ἔτι καὶ συνθέμενον αὐτοῖς, παραγενέσθῃ, καὶ διὰ χρόνου παραντίκα δέ, καίτοι ὁδὸν ἡμερῶν τινῶν διεσηκότας. ταῦτα μὲν περὶ αὐτῷ ἀναπλάττει, καὶ μέντοιγε ὥς εἴη τελεσῆς, εἴ τινα διετέλεσατο τῶν ἐνίοις διαθρυλεμένων ὑπ' αὐτῷ πε- 20 ποιῶν τελεσμάτων· φιλοσοφία δὲ καὶ βίη καθαρότητι, καὶ ἅπερ αὐτὸς ἔφησεν, ἐκεῖνον εἰσάγει διαπεπρῶχθαι· ἀπεχθάνεσθαι δὲ μᾶλλον μάχοις καὶ φαρμακοῖς, μὴ ὅτι γε αὐτὸν τῇ μάχῃ προसानακείῃ τέχνη. περὶ δὲ τῶν Ἰνδῶν ἔτος τὰ πάντα παραλογώτατα καὶ 25 ἀπιστότατα διαθροαφθεῖ· πύθους γὰρ αὐτοῖς πλήρεις ὕμβρων καὶ ἀνέμων δὲς εἶναι τὴν χώραν ἀνομβρίας 32 R. ἐπεχέσσης "ἐξεκμάζειν τε αὐτὰ καταδόνην μένων ὕμβρων ταῖς ἐκ πύθων ἀνὰ μέρος χορηγίαις κυρίως ἐκάτισσε, παραπλήσια τέτοις ἀνοίαις μετὰ καὶ ἕτερα πλεῖστα τε- 30 ραυευσάμενος. ἐν ὅκτῳ δὲ λόγοις ἡ πᾶσα αὐτῷ τῆς ματαιοπονίας σπερδὴ κατηνάλωθ'.

45.

14 H. "Ἀνεγνώσθησαν ΑΝΔΡΟΝΙΚΙΑΝΟΥ πρὸς Εὐ- νομιανὲς λόγοι βραχεῖς δύο. ὑποχρεῖται μὲν ἔν ἐν προσι- 35 μίοις μεγάλα, καὶ τοιαῦτα δὲ ἃ διέρχεται, καὶ μάλιστα γε ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ. ἔστι δὲ ἔτος φιλοσοφίας ἐρα- σῆς τῷ τε ἡθελῇ καὶ τῇ διανοίᾳ καὶ τῷ λόγῳ τῷ χήματι, χριστιανὸς δὲ τῷ σεβάσματι.

46.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ἐπισκόπου Κύρου λό- γοι καὶ πρὸς διαφόρους θέσεις· ὧν ὁ μὲν πρῶτος λό-

γος πρὸς τὰς λέγοντας μίαν φύσιν γεγενῆσθαι τὸν θεὸν λόγον καὶ τὴν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ ληφθεῖσαν ἀπαρ- χὴν καὶ προσάπτοντας τὰ πάθη τῇ θεότητι, ὁ δὲ 5 δεύτερος πρὸς τὰς αὐτὰς γραφικώτερον συμπλεκόμε- νος, καὶ ὁ τρίτος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. ὁ δὲ τέταρτος διδασκαλίας τῶν ἁγίων πατέρων περιέχει περὶ τῆς ἐνδόξε οἰκονομίας τῷ δεσπότη ἡμῶν Χριστῷ, τῷ υἱῷ τῷ θεῷ. ὁ μὲντοι πέμπτος αἰρετικῶν δόξας ἀθροίζει, καὶ παρατίθησιν αὐτὰς τῇ δόξῃ τῶν μὴ 10 ὁμολογούντων ἐπὶ Χριστοῦ δύο φύσεις, καὶ δείκνυσιν πολλὴν πρὸς ἀλλήλους διασώζοντας τὴν συγγένειαν. ὁ δὲ ἕκτος διαλαμβάνει ὅτι εἰς ἐστὶν υἱὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. ὁ ἑβδομος ἐπιστολῆς ἐπέχει τόπον· ἐν οἷς τὸ πρῶτον συνεπληρῶτο βιβλίον. ὁ δὲ 15 ὀγδοὺς πρὸς τὰς πλήθει μόνῳ κρίνοντας τὴν ἀλή- θειαν. ὁ ἔννατος πρὸς τοὺς λέγοντας μὴ δεῖν ἀπὸ τῶν γραφῶν ζητεῖν ἢ λαλεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τῇ παρ' ἑαυτοῖς πίσει. ὁ ι' πρὸς τὰς προβάλλοντας κακοήθως τὸ „ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο.“ ὁ ια' πρὸς τὰς κωλύον- 20 τας δύο φύσεις ἐπὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἐκλαμβάνειν. ὁ ιβ' πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι ὁ λέγων ἄλλο μὲν τὸν λόγον ἄλλο δὲ τὴν σάρκα δύο υἱὸς λέγει. ὁ ιγ' πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι τὸ καὶ ἄνθρωπον γινώσκειν τὸν Χρι- στὸν ταῦτόν ἐστι τῷ καὶ εἰς ἄνθρωπον ἔχειν τὰς ἐλ- 25 πίδας. ὁ ιδ' πρὸς τὰς λέγοντας „ἐπαθεν ἀπαθῶς.“ ὁ ιε' πρὸς τὰς λέγοντας „ἐπαθεν ὡς ἡθέλησεν.“ ὁ ις' πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι χορὴ δέχεσθαι τὰς φωνὰς καὶ μὴ σκοπεῖν τὰ δι' αὐτῶν σημαινόμενα, ὡς πάντας ὑπερ- βαίνοντα. ὁ ιζ' πρὸς τὰς λέγοντας „ἐπαθεν ὁ λόγος 30 σαρκί.“ ὁ ιη' πρὸς τὰς λέγοντας „ποῖαν δώσωσιν οἱ Ἰσδαῖοι δίκην, εἰ μὴ θεὸν ἐξανύρωσαν;“ ὁ ιθ' πρὸς τὰς λέγοντας „Ἰσδαῖός ἐστιν ὁ μὴ θεὸν ἐξανύρωσθαι λέ- γων.“ ὁ κ' πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι καὶ ἄγγελοι ἐπὶ τῷ Ἀβραάμ ἐσθίοντες καὶ πάντως σαρκὸς φύσιν ἐπεφέ- 35 ροντο. ὁ κα' πρὸς τὰς σμικρύνοντας ἕκαστον θαῦμα τῷ ἀρνεῖσθαι τὴν σάρκα. ὁ κβ' πρὸς τὰς ζημιῶντας 33 R. ἡμῶν τὸ γένος τῷ μὴ λέγειν ἐκ τῆς φύσεως ἡμῶν εἰληφθαι τὴν ἀπαρχήν. ὁ κγ' πρὸς τὰς λέγοντας πι- σεῦν ἁπλῶς οἷς λέγουσι καὶ μὴ κατανοεῖν τί πρόπον 40 ἢ ἀπρεπές. ὁ κδ' πρὸς τὰς ἀναιρεῖντας τὴν τῶν φύ- σεων διαφορὰν μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάληψιν. ὁ κέ' ἀνακεφαλαίωσις τῶν κατὰ μέρος ῥηθέντων. ὁ κς'

a. 3. ἐπ' mg: libri ὑπ'. 4. πεισθῆναι et 5. φησὶν add A. 5. λοιμὸν s. 13 et 14. Δομιτιανὸν s. 18. τινῶν] malim τριῶν. vid. Vit. Apollonii 7, 41. 19. ἐαυτῷ s. εἰ] ἡ A. 23. φαρμάκοις s. 24. μάχῃ, nisi fallor, A. 25. πάντα] πάντων corr A. 28. ἐξεκμάζειν A, vulgata pro γραφῇ apposita. 29. ἐκ] immo ἐκ τῶν. 34. ἀνε- γνώσθη A. b. 12. ἐστὶν add A. 14. συμπληρῶται s. 15. ὀγδοὺς καὶ πρὸς s. 39. οὗς s.

περὶ τῆς ὑσερον μηνυθείσης συνθέσεως ἤτοι συν-
σιώσεως. ὁ κ' περὶ τῆς κατὰ τὸν κοινὸν ἄνθρωπον
ὑποδείγματος. δῆλον δὲ κ' ἐκ μόνης αὐτῶν τῆς ὑπο-
θέσεως, ποῖοι τῶν εἰρημένων λόγων τὸ ὀρθόδοξον
15 H. κρατύνουσι φρόνημα, "καὶ τίνες ἐκκλίνουσιν.

Ἐτι ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει ἀνεγνώσθησαν τὰ αὐτῶν λό-
γοι τρεῖς, μεῖζες τῶν προειρημένων. ἑρανισῆς ἢ πο-
λύμορφος ἔφερον ἐπιγραφὴν. ὧν ὁ μὲν πρῶτος, ὅτι
ἄτρεπτος ὁ θεὸς λόγος· ὁ δεύτερος, ὅτι ἀσύγχυτος ἢ
ἐνωσις· ὁ τρίτος, ὅτι ἀπαθὴς ὁ θεὸς λόγος. ἔτι καὶ 10
τέταρτος, ἐν ᾧ συλλογισμοῖς τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως
ὑπεραγωνίζεται. ἔτι δὲ οἱ τρεῖς λόγοι ἐν διαλόγῳ
εἰσὶν αὐτῷ διεσκευασμένοι, οἱ δὲ ἄλλοι καταλογάδην.
σαφὴς δὲ ἐστὶν ἐν ὑπασιν τὴν φράσιν, ὡς εὐκρινὴς κ'
καθαρὸς, καὶ ἐκ ἀμοιρῶν τῆς ἡδέος, καταλλήλως τε 15
τοῖς νοήμασιν ἐνευθηνέμενος.

47.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΣΗΠΟΥ Ἰσδαίη τὰ κατὰ Ἰσδαίους
πάθη, ἐν οἷς ἢ τε τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τέλει τῶν λό-
γων ἄλωσις καὶ ἢ τῆς Μασσάδας πολέμης, πρὸ δὲ 20
τέτων ἢ τῶν Ἰωταπάτων, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς Ἰωσήπος
ἦλθον, ἔτι δὲ Γιχαίων ἄλωσις καὶ ἄλλων Ἰουδαίων
φροσίων ἐρημία. ἔτι δὲ αὐτῷ τὸ σύνταγμα ἐν λόγοις
ἐπτά. καθαρὸς τὴν φράσιν, καὶ ἀξίωμα λόγῳ μετὰ
εὐκρινείας κ' ἡδονῆς δεινὸς ἐκφῆναι, πιθανὸς τε ταῖς 25
δημηγορίαις κ' ἐπίχαρις, καὶ ἐπὶ τὰναντία ὁ καιρὸς
καλῇ χρήσασθαι τῷ λόγῳ, δεξιὸς καὶ γόνιμος ἐνθυ-
μημάτων ἐφ' ἑκάτερα, καὶ γνωμολογικὸς δὲ ὡς εἴ τις
ἄλλος, καὶ πάθη τῷ λόγῳ παρασηῖσαι ἱκανώτατος, κ'
ἐγεῖραι πάθος καὶ πρᾶναι δοκιμώτατος. πολλὰ δὲ 30
σύμβολα καὶ σημεῖα λέγει προὑπάρχει τῆς Ἱερουσα-
λήμ ἁλώσεως· βῆν τε γ' ἐπὶ θυσίαν ἀγομένην ἄρνα
τεκεῖν, καὶ φῶς ἀναλάμψαι ἐν τῷ ναῷ, καὶ φωνῆς
ἐκεῖθεν ἐπακοῦσαι „μεταβαίνομεν ἐντεῦθεν,” καὶ τὰς
τῆς ἱερᾶ πύλας ἐδ' ὑπὸ ἀνδρῶν εἴκοσιν ἀνοιγομένης 35
αὐτομάτως ἀνεῶχθαι, κ' ἐρατὸν ἐσπέρας ἐπιφαίνεσθαι
ὄπλοις περιπεφραγμένον, καὶ ἄνθρωπόν τινα (ὄνομα
αὐτῷ ὁ τῆς Ἀνανίης Ἰησῆς) μηδὲν ἄλλο ἐπιφθέγγεσθαι
ἐπὶ ἔτη ε' καὶ μῆνας γ', ὥσπερ βεβακχευμένον ὄντα ἐπ'
αὐτὸ τέτο, ἢ τὸ αἰ αἰ τῇ Ἱερουσαλήμ· ὅς καὶ ὑπὲρ 40
τέττε αἰκισθεὶς πλὴν ταύτης τῆς φωνῆς οὐδὲν ἄλλο
ἀπεκρίνατο, ἐν αὐτῇ τε τῇ ἁλώσει παρῶν καὶ ἐαυτῷ
τὴν τοιαύτην φωνὴν ἐπειπὼν, λίθῳ βληθεὶς ὑπὸ τῶν

πολεμίων, ἐτελεύτησε. "τὰ μὲν ἐν προδειχθέντα τῆς 36 R.
ἁλώσεως σημεῖα ταῦτα· ἢ εἰσὶς δὲ τῶν ἐμφυλίων ἢ
οἱ πολέμιοι τὴν πόλιν ἐπόρθησαν. εἰς ζηλωτὰς γ'
ἐαυτὰς καὶ σικαρίους διασήσαντες ἀλλήλους τε ἐφθει-
5 ρον, κ' τὸ κοινὸν σῶμα ὁ δῆμος ὑπ' ἀμφοῖν πικρῶς
τε καὶ ἀνηλεῶς ἐσπαράττετο. λιμός τε ἔτιω κατέχεν
ὡς κ' εἰς ἄλλα μὲν παράνομα τὰς ἀνθρώπους ἐκδιαι-
τηθῆναι, καὶ γυναῖκα δὲ τὸ οἰκεῖον τέκνον θοινή-
σαθαι. κ' τῷ λιμῷ ὁ λοιμὸς συνεπιλαβόμενος ἐδείκνυ
10 πᾶσιν ἐμφανῶς θεομηνίας ἔργον καὶ τῆς δεσποτικῆς
προσθήσεως κ' ἀπειλῆς τὴν τῆς πόλεως ὑπάρχει πα-
νωλεθρίαν καὶ ἄλωσιν.

48.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΣΗΠΟΥ περὶ τῆς παντός, ὃ ἐν ἄλ-
λοῖς ἀνέγων ἐπιγραφόμενον περὶ τῆς τῆς παντός αἰ-
τίας, ἐν ἄλλοις δὲ περὶ τῆς τῆς παντός ἐσίας. "ἔτι 16 H.
δὲ ἐν δυοῖ λογιδοῖς. δείκνυσιν δὲ ἐν αὐτοῖς πρὸς ἐαυ-
τὸν ἐκασιάζοντα Πλάτωνα, ἐλέγχει δὲ καὶ περὶ ψυχῆς
καὶ ὕλης καὶ ἀναστάσεως Ἀλκίαν ἀλόγως τε κ' ψευ-
δῶς εἰπόντα, ἀντιτάγει δὲ τὰς οἰκείας περὶ τέτων
τῶν ὑποθέσεων δόξας, δείκνυσί τε πρεσβύτερον Ἑλ-
λήνων πολλῷ τὸ Ἰσδαίων γένος. δοξάζει δὲ συγκεῖσθαι
τὸν ἄνθρωπον ἐκ πυρός καὶ γῆς καὶ ὕδατος, καὶ ἔτι
ἐκ πνεύματος, ὃ καὶ ψυχὴν ὀνομάζει. περὶ ὃ πνεύ-
ματος αὐταῖς λέξεσιν ἔτιω φησί, „τέττε τὸ κυριώτε-
ρον ἀνελόμενος ἅμα τῷ σώματι ἐπλασε, καὶ διὰ παν-
τὸς μέλους καὶ ἄρθρου πορείαν αὐτῷ κατεσκεύασεν· ὃ
τῷ σώματι συμπλασθὲν καὶ διὰ παντὸς διικνέμενον
τῷ αὐτῷ εἶδει τῆς βλεπομένης σώματος τετύπωθαι, τὴν
ἐσίαν δὲ ψυχρότερον ὑπάρχει πρὸς τὰ τρία, δι' ὧν
τὸ σῶμα συνήρμεται.” ἔτιω μὲν ἐν ἀναξίως τῆς τε
τῶν Ἰσδαίων περὶ ἀνθρώπου φυσιολογίας ταῦτα εἰ-
πὼν καὶ τῆς ἄλλης αὐτῆς περὶ τῆς λόγους ἀσκήσεως,
διέξεισι καὶ περὶ τῆς κοσμογονίας κεφαλαιωδῶς. περὶ
μέντοι Χριστοῦ τῆς ἀληθινῆς θεᾶς ἡμῶν ὡς ἔγγιστα θεο-
λογεῖ, κλησὶν τε αὐτὴν ἀναφθεγγόμενος Χριστὸς, καὶ
τὴν ἐκ πατρὸς ἄφραστον γέννησιν ἀμέμπτως ἀναγρά-
φω. ὃ τινὰς ἴσως καὶ ἀμφιδοξεῖν, ὡς Ἰωσήπου εἴη
τὸ σύνταγμα, ἀναπεισεῖν. ἐδὲν δὲ τὸ τῆς φράσεως
αὐτῷ πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῆς ἀνδρὸς ἀποδεῖ. εὖρον δὲ
ἐν παραγραφαῖς ὅτι ἐκ ἔστιν ὁ λόγος Ἰωσήπου, ἀλλὰ
ΓΑΙΟΥ τινὸς πρεσβυτέρου ἐν Ῥώμῃ διατρέβοντος,
ὃν φασὶ συντάξαι καὶ τὸν λαβύρινθον· ἔτι καὶ διάλο-

a. 6. ἀνεγνώσθη τῆς αὐτῆς A. ἀνεγνώσθησαν αὐτῆς ε.
34. μεταβαίνωμεν ε. 39. καὶ om A. 42. ἐαυτῷ] αὐτὸς

16. ἐνθηνέμενος ε.

22. χισχάλων A.

23. αὐτὸ ε.

b. 27. παρεσκευάσειν A.

40. δὲ om A.

γος φέρεται πρὸς Πρόκλον τινὰ ὑπέρμαχον τῆς τῶν Μοντανιστῶν αἵρέσεως. ἀνεπιγράφε δὲ καταλειφθέντος τοῦ λόγου φασὶ τοὺς μὲν Ἰωσήπου ἐπιγράψαι, τοὺς δὲ Ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος, ἄλλους δὲ Εἰρηναίου, ὥσπερ καὶ τὸν λαβύρινθον τινες ἐπέγραψαν 5

37 R. Ὡριγένους. ἐπεὶ Γαῖος ἐστὶ πόνημα τῇ ἀληθείᾳ τῷ συντεταχότος τὸν λαβύρινθον, ὥς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τέλει τῷ λαβυρίνθῳ διεμαρτύρατο ἑαυτὸ εἶναι τὸν περὶ τῆς τῷ παντός ἐσίας λόγον. εἰ δ' ἕτερος καὶ ἕξ ἑτὸς ἐστίν, ἔπω μοι γέγονεν εὐδῆλον. τῆτον τὸν Γαῖον προ-

σβύτερόν φασι γεγενῆσθαι τῆς κατὰ Ῥώμην ἑκκλησίας ἐπὶ Οὐρίκτορος καὶ Ζεφυρίνου τῶν ἀρχιερέων, χειροτονηθῆναι δὲ αὐτὸν καὶ ἑθνῶν ἐπίσκοπον. συντάξαι δὲ καὶ ἕτερον λόγον ἰδίως κατὰ τῆς Ἀρτέμιωνος αἵρέσεως, καὶ κατὰ Πρόκλου δὲ σπασσῶς Μοντανῶ σπουδαίαν 15 διάλεξιν συντεταχέναι, ἐν ᾗ τρισκαίδεκα μόνας ἐπισκόλους ἀριθμεῖται Παύλας, ἕκ ἐκκλήτων τὴν πρὸς Ἑβραίους.

49.

Ἀνεγνώσθη τῷ ἐν ἀγίοις ΚΥΡΙΑΛΟΥ τῷ Ἀλεξανδρείας κατὰ τῶν τοῦ Νεσορίου βλασφημιῶν, ἐν λό- 20 γοις πέντε. φυλάττει δὲ καὶ τῶν τέτοις τῶν οἰκείων λόγων τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ ἰδίωμα, σαφέστερος δὲ ἐστὶ τῷ πρὸς Ἑρμείαν καὶ τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι λατρείας. ὁ δὲ λόγος αὐτῷ πεποιημένος καὶ εἰς ἰδιά-

ξασαν ἰδέαν ἐκβεβιασμένος, καὶ οἷον λελυμένη καὶ τὸ 25 μέτρον ὑπερορῶσα ποιήσις.

50.

17 H. Ἀνεγνώσθη ΝΙΚΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ κατὰ τῶν τῷ Φιλοπόπου κεφαλαίων ἐπτὰ, ὧν διεμνημόνευσεν ἐν τῷ καλαμένῳ αὐτῷ λόγῳ διαιτητής. ἐστὶ δὲ τὴν φράσιν 30 ἀπλῆς καὶ σύντομος καὶ ταῖς ἀντιρρήσεσιν ἱκανὸς καὶ ἀπείριτος.

Ἀνεγνώσθη δὲ τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ τῷ δυσσεβῶς Σεβήρου, ἔτι δὲ καὶ κατὰ Ἑλλήνων λόγοι δύο.

51.

Ἀνεγνώσθη ΗΣΥΧΙΟΥ πρεσβύτερου Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸν χαλκοῦν ὄφιν λόγοι δ'. ἐστὶ δὲ ὁ λόγος εἰς ἐπίδειξιν διεσκευασμένος καὶ ἐν ἡθοποιίας εἶδει μεμελετημένος, ἐν οἷς δημηγορεῖ τε διατυπῶν 40 τῷ Μωϋσέως πρὸς τὸν λαόν, καὶ αὐτῶν πάλιν κα- ταχηματίζον πρὸς τὸν Μωϋσέα διαλαλιά, ἔτι δὲ καὶ τῷ θείῳ πρὸς τε Μωϋσέα καὶ τὸν λαόν, καὶ τῷ

τῶν ἐν τύπῳ δειξέων καὶ ἀπολογίας ἐκπεποιημένοι λόγοι. ἐν οἷς καὶ ὁ πολὺς αὐτῷ κατηνάλω τῷ βίβλιος λόγος, πολὺς ὅγκον ἐμπεριειληφώς. ὁ δὲ γε ἀνὴρ, ὥς ἐστίν ἐκ τῶδε αὐτῷ τεκμηριῶσαι τῷ συντάγματος, τῶν ὁρθοδοξόντων ἐστίν.

52.

Ἀνεγνώσθη ΣΥΝΟΔΟΣ γενομένη ἐν Σίδῃ ΚΑΤΑ τῆς αἵρέσεως τῶν ΜΕΣΑΛΙΑΝΩΝ ἡγαν Εὐχιτῶν ἦτοι Ἀδελφιαῶν ἐξήρχε δὲ τῆς συνόδου Ἀμφιλόχιος ὁ 10 τῷ Ἰκονίῳ, συνεδρευόντων αὐτῷ καὶ ἑτέρων ἐπισκόπων τὸν ἀριθμὸν πέντε καὶ εἴκοσιν. ἐν τῇ αὐτῇ δὲ βίβλῳ ἀνεγνώσθη τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τὸν μέγαν Φλαβιανὸν τὸν Ἀντιοχείας ἐπιστολὴ συνοδική, τῶν πεπραγμένων ποιεμένη τὴν διδασκαλίαν. διόπερ καὶ αὐτὸς συναθροίζει σύνοδον κατὰ τῶν αὐτῶν αἵρετικῶν, συμπαρόντων μὲν αὐτῷ ἐπισκόπων τριῶν, Βίβλιος τῷ Σελευκείῳ καὶ Μαρθῶ τῷ Σεφαριανῶν ἑθνῶς καὶ Σάμης· προ- σβύτεροι δὲ καὶ διάκονοι συμπαρήσαν μέχρι τριάκοντα. ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ μετάνοιαν ἐπαγγελλόμενον τὸν 20 Ἀδελφίον ἕκ ἐδέξαντο, ἔδδὲ τὴν αἵρεσιν ἀπαρνήμενον 40 H. προσήκατο. ἔδδὲ γὰρ ἐκ καρδίας ἔτε ἡ τῆς αἵρέσεως ἄρνησις ἔτε ἡ μετάνοια ἐπεδείκνυτο. ἦσαν δὲ οἱ ταύτης γεννήτορες τῆς αἵρέσεως Ἀδελφίος τις ὁ ῥηθείς, ἔτε μοναζῶν ἔτε ἱερέων ἐγκατελειγμένος κλήρω, ἀλλ' ἐν λαϊκοῖς ἐξεταζόμενος, καὶ Σάβας τὸ τῶν μοναχῶν ὑπεισδὺς γῆμα, ὃν ἐκ τῆς πράξεως ἐκάλεσεν ἀπόκο- 30 πον, καὶ ἕτερος Σάβας, καὶ Εὐστάθιος Ἐδεσηνὸς καὶ Λαδῶης καὶ Συμεώνης, τῶν πονηρῶν τὰ ζιζάνια, καὶ ἕτεροι τέτοις συμπαράφνομοι. κατεκρίθη δὲ Ἀδελφίος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, καίτοι μετάνοιαν τόπον, ὥς ἔφημεν, ἐπιζητῶντες. πλην ταύτης ἕκ ἔτυχον, διότι ἐγγράφως, ἔς ἀνεθεματίσαν ὡς Μεσαλιανῆς, τέτοις ὡς ὁμόφροσιν ἐφωράθησαν κοινωνήσαντες. ἐγράφη δὲ Φλαβιανῷ πρὸς τῶν ἐν Ὀσροήνῃ ἐπιστολὴ τὰ περὶ 35 αὐτῶν πραχθέντα ἐκδιδάσκουσα, ἐν ᾗ ἐμφέρεται ὡς οἱ αἵρετικοὶ ἐτυπτήθησαν καὶ ἀνεθεματίσθησαν· καὶ ἀν- τεγράφη παρὰ τῶν δεξαμένων ἐπισκόπων Φλαβιανῷ εὐχαριστία ὑπὲρ τῶν καὶ συμφωνία. ἔγραψε δὲ καὶ Αἰτωῖος ὁ Ἀρμενίας ἐπίσκοπος, διαπυνθανόμενος τὰ 40 περὶ τῶν Μεσαλιανιτῶν· καὶ ἐγράφη αὐτῷ ἡ περὶ αὐτῶν συνοδικὴ ψήφος καὶ ἀπόφασις. ἔγραψε δὲ ὁ μέγας Φλαβιανὸς καὶ Ἀρμενίῳ τινὶ ἐπισκόπῳ περὶ

α. 4. εἰρηνὴς ε. 6. τῷ Α: αὐτῷ ε. 16. διάλεξιν] δὲ λέξιν Α. 19. ἀλεξανδρείας Α. 28. τῷ om Α.
β. 5. ὁρθοδόξων ε. 10. εἰκονίς Α. ἐπισκόπων καὶ ἐν ε. 16. βίβλιος ε. 25 et 27. Σάββας ε. 27. ἐδεσηνὸς
corr Α, αἰδεσινὸς pr: αἰδέσιμος ε. 28. δαδῶης καὶ σημεώνης ε. 34. ῥοτήρη ε.

τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως δεύτερον· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ
 18 H. ἐπιστολῇ "καὶ ἐγκλήσιν προσάγει, ὅτι προστασίας τι-
 νός παρ' αὐτῶ οἱ Μεσαλιανῖται τυγχάνουσιν. ἔγραψε
 μέντοι καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀττικὸς τοῖς ἐν
 Παμφυλίᾳ ἐπισκόποις, ἵνα πανταχόθεν τὰς Μεσα- 5
 λιανὰς ὡς ἄγῃ καὶ μύσῃ ἀπελευθύνωσιν· ἔτι δὲ ὁ αὐ-
 τὸς καὶ πρὸς Ἀμφιλόχιον τὸν Σίδης ὁμοίως. ἔγρα-
 ψε δὲ καὶ Σισίνιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Θεό-
 δοτος ὁ Ἀντιοχείας κοινὴν ἐπιστολὴν πρὸς Βερνιαν-
 τὸν καὶ Ἀμφιλόχιον καὶ λοιπὰς τὰς ἐν Παμφυλίᾳ 10
 ἐπισκόπους, ἧς ἡ ἐπιγραφή, "τοῖς Θεοφιλεστάτοις συλ-
 λειτργοῖς Βερνιανῶ καὶ Ἀμφιλοχίῳ, καὶ πᾶσι τοῖς
 ἐν Παμφυλίᾳ ἐπισκόποις, Σισίνιος καὶ Θεόδοτος καὶ
 πᾶσα ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θείαν χάριν συγκρο-
 τηθεῖσα ἐν τῇ μεγαλοπόλει Κωνσταντινουπόλει τῆς χει- 15
 ροτονίας ἕνεκα τῶ Θεοφιλεστάτῃ καὶ ἁγιωτάτῃ ἐπισκό-
 πῳ Σισίνιῳ, Θεσπίσματι τῷ εὐσεβεστάτῃ καὶ φιλοχρίστῃ
 ἡμῶν βασιλέως Θεοδοσίῳ, ἐν κυρίῳ χαίρειν." ἐν ταύτῃ
 τῇ συνοδικῇ ἐπιστολῇ καὶ Νέων ἐπίσκοπος ἐξεφώνησεν,
 ὡς εἴ τις μετὰ τὸν ἀναθεματισμὸν φωραθεῖ τῷ χρό- 20
 νῷ ἢ διὰ ῥημάτων ἢ διὰ πραγμάτων εἰς τὴν ὑπο-
 ψίαν τῆς νόσου ταύτης ἐμπίπτων, μηκέτι λοιπὸν αὐ-
 τὸν χώραν ἔχειν, μηδ' ὡς μνηστικὸς ἐπαγγέλλῃ, τὴν
 τάξιν ἀναπληρῶν τῶν μετανοήτων· συγκινδυνεύειν
 δὲ αὐτῷ καὶ τὸν συγκροτῶντα αὐτόν, εἴτε ἐπίσκοπος 25
 εἴτε ἄλλος τις εἴη. ἔγραψεν δὲ καὶ ἐπιστολὴ Ἰωάννης
 Ἀντιοχείας πρὸς Νεζόριον περὶ τῶν Μεσαλιανιτῶν.
 ἐξήνεγκε δὲ καὶ ὅρον ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη σύνοδος,
 ἢ ἐν Ἐφέσῳ τρίτῃ, ἀπογυμνώσασα αὐτῶν καὶ τὰ ἐν
 τῷ λεγομένῳ αὐτῶν βιβλίῳ ἀσκητικῷ βλάσφημα καὶ 30
 αἵρετικά κεφάλαια, καὶ καθυποβαλῶσα τῷ ἀναθέματι.
 ἔγραψε δὲ καὶ Ἀρχέλαος ὁ Καισαρείας τῆς Καππα-
 δοκῶν ἐπίσκοπος ἀναθεματισμὸς εἰκοσιτέσσαρας τῶν
 41 R. κεφαλαίων αὐτῶν. "συνέταξε δὲ κατ' αὐτῶν καὶ Ἡρα-
 κλείδης ὁ Νύσσης ἐπίσκοπος ἐπιστολὰς δύο, ὧν ἐν τῇ 35
 δευτέρᾳ καὶ χρήσις φέρεται τῆς ἀρχαιότητος τῶν σε-
 πτῶν εἰκόνων.

Ἐγραψε δὲ χρόνῳ ὕστερον καὶ Γερώντιος, πρεσβύ-
 τερος καὶ ἡγούμενος τῶν ἐν Γλίτιδι μοναχῶν, πρὸς Ἀλύ-
 πιον ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας, 40
 ἐγκλήματα κατὰ Λαμπέτιν κινῶν, ὃς καὶ πρῶτος τῆς
 εἰρημένης αἰρέσεως ἔχυσεν ἐκκλέψαι τὸ τῆς ἱερωσύνης

καὶ ὑπελθεῖν ἀξίωμα, βέβηλος ὢν καὶ ἀπατεῶν. Ἀλύ-
 πιος δὲ τὰ γραφέντα δεξάμενος, πρὸς τὸν ἐπίσκοπον
 Κομάνης Ὀρμίζην ἐπιστέλλει τὰ περὶ Λαμπέτιν ἐξε-
 τάσαι λεγόμενα. καὶ ἦν τὰ ἐγκαλέμενα, ὅτι κόρην
 5 κατὰ εἶμα φιλῶν ἐνηγκαλίζετο, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐκεῖ-
 νος ἔφη Λαμπέτιος ἐν Ἱεροσολύμοις μετὰ τινος δια-
 κονίσσης ἐξαμαρτεῖν, καὶ ὅτι προσελθόντων τινῶν καὶ
 νοσήματος ἵασιν ἐξαιτεμένων ἔφη, "φέρε μίαν κόρην
 πρὸς ἐμὲ καλὴν, καὶ δείξω σοι ἁγιοσύνην," καὶ ὅτι
 10 τὰς τὰς ὥρας ψάλλοντας ἐξιμνησθήριζε καὶ διέσπρεν
 ὡς ὑπὸ νόμον ἔτι τυγχάνοντας. καὶ ἄλλα ἅττα ἀθέ-
 μιτα διεβέβλητο, ἃ τοῖς Μεσαλιανοῖς καὶ ποιεῖν καὶ
 λέγειν, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ὡς οἶόν τε ἡμῖν, τινὰς τῆς
 τοιαύτης πλάνης ἀπάγοντες, "ἔστι βλασάνειν ἐκεῖθεν 19 H.
 15 ἀρξάμενης, πολλὴν σηπεδόνα παθῶν καὶ κακίας τὰς
 ἐκείνων ψυχὰς ἐπιβοσκομένην ἐωράκαμεν. ἀλλ' ὁ γε
 Λαμπέτιος Ὀρμίζης μὲν τῷ ἐπισκόπῳ δικάζοντος, Γε-
 ροντίῳ δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ κατηγορῶντος, καὶ τὰ μὲν
 διὰ μαρτύρων ἐξελεγχθεῖς, τὰ δὲ τῷ οἰκείῳ εἵματι
 20 περιπαρεῖς, ἀπάσαις ψήφοις τῆς ἱερωσύνης καθήρηται,
 συμψήφῳ γεγεννημένῳ καὶ τῷ Καισαρείας Ἀλυσίῳ, ὃς
 καὶ τὸν δέλαιον ἐκεῖνον ἐξαπατηθεὶς εἰς τὸν τῷ πρε-
 σβυτέρῳ βαθμὸν ἐτύγχανε προενηνοχῶς. ἔτος δὲ ὁ
 τρισαλιτήριος Λαμπέτιος καὶ λόγον τινὰ συνέθηκεν,
 25 ὃν καὶ διαθήκην ἐπεκάλεσεν, ἐν ᾗ καὶ τινὰ τῆς δυσ-
 σεβείας αὐτῷ ἐνέσπαρται· ἦν καὶ Σεβήρος ὁ τὸν Ἀντιοχι-
 κὸν θρόνον ὑπεισδύς, ἔτι πρεσβυτέρων ἐπέχων τάξιν,
 ἀνέτρεψεν. Ἀλφειὸς μέντοι τις ἐπίσκοπος Ῥινοκορέ-
 ρων ὑπεραπολογεῖται Λαμπέτιν ὡς μηδὲν ὧν ἐνεκλήθη
 30 ἢ εἰπόντος ἢ ποιήσαντος· ἐκθήμενος δὲ καὶ λόγον τινὰ
 ἐδὲν ἐν αὐτῷ, ὅσον ἔστι συνιδεῖν, βλασφημεῖ· καθη-
 ρέθη μέντοιγε ὡς τὰ Λαμπέτιν φρονῶν. καὶ Ἀλφειὸς
 δὲ τις ἄλλος, ὁμιώντος τῷ καθηγητῇ, χειροτονηθεὶς
 πρεσβύτερος ὑπὸ Τιμοθέῳ τῷ Ἀλεξανδρείας, διὰ τὴν
 35 αὐτὴν καθήρεται αἵρεσιν, ὡς ἡ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Ῥι-
 νοκορέων ἐπισκόπῳ πρὸς Τιμόθεον τὸν προειρημέ-
 νον ἐκδιδάσκει ἀναφορά.

53.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον Η ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΓΙΟΥ ΚΑΙ
 ΚΕΛΕΣΤΙΟΥ ΣΥΝΟΔΟΣ ἐν Καρταγένη συζῶσα
 ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Φαύστῳ Ὀνωρίῳ τὸ τῆς ἐσπε-
 ρίᾳ βασιλείας φερεντος ἀξίωμα· ἐξήρχε δὲ ταύτης

- a. 2. καὶ om A. 14. θελαν] θεῖα A. 16. καὶ ἁγιωτάτῃ add A. 23. ἐπαγγέλλεται A. 24. συγκινδυ-
 νεύει c. 27. ἀντιοχέως A. 29. αὐτὸν c.
 b. 2. δὲ A: καὶ c. 7. ἐλθόντων A. 15. ἀρξάμενης A. 22. πρεσβυτέρῳ c. 25. τινὰ τῶν τῆς c. 26. σεση-
 ρος c. 27. τάξιν ἐπέχων c. 28 et 32. ἀλφειὸς A. 28 et 35. ῥινοκορέων A. 34. ἀλεξανδρείας A. 40. κελείας A.

τῆς συνόδου Ἀυρήλιος ἐπίσκοπος καὶ Δοτιανὸς Τε-
πτεντεσίς τῷ πρώτῳ θρόνῳ ἐπαρχίας Βυζακηνῆς, οἷς
συνήδρευον ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν ἄνδρες διαπρέ-
ποντες ἱερωσύνη, τὸν ἀριθμὸν σκέ'. αὕτη ἡ σύνοδος
44 R. τὰς θνητὸν πλασθῆναι τὸν Ἀδὰμ λέγοντας "ἀλλὰ μὴ 5
ἐκ παραβάσεως τῷτο καταδικασθῆναι ἀναθεματίζει
ὡσαύτως τὰς τὰ βρέφη τὰ ἀρτίτοκα μὴ χρεῖαν ἔχειν
βαπτίσματος διὰ τὸ μὴ ἔλκειν αὐτὰ προγονικὴν ἁμαρ-
τίαν τὴν ἐξ Ἀδὰμ ἀναθεματίζει. καὶ τὰς λέγοντας
μέσον τόπον κολάσεως καὶ παραδείσεως, εἰς ὃν καὶ τὰ 10
ἀβάπτιστα βρέφη μετατιθέμενα ζῆν μακαρίως, καὶ τὰς
τὰς ἔν ἀναθεματίζει. ἔτι δὲ καὶ ἕτερα ἔξ ἀναθεματί-
ζει παραπλήσια τέτοις κεφάλαια, ἃ τοῖς Πελαγיא-
ναῖς καὶ Κελεσιανοῖς πρεσβεύει. ἔγραψε δὲ καὶ Θεο-
δόσιος καὶ Ὀνώριος οἱ βασιλεῖς πρὸς Ἀυρήλιον ἐπί- 15
σκοπον κατὰ τῶν αὐτῶν. ἔγραψε μετὰ ταῦτα καὶ
Κωνσταντῖνος ὁ Πλακιδίας ἀνὴρ, Οὐαλεντινιανὸς δὲ τῷ
μικρῷ πατρί, περὶ τῷ ἐξορισθῆναι Κελέσιον τὸν αἰ-
ρετικόν· ἔγραψε δὲ τὴν κατ' αὐτῷ ψῆφον πρὸς Οὐο-
20 H. λουσιανὸν "ἐπαρχον πόλεως. ἔγραψε δὲ καὶ Λέων ὁ 20
Ῥώμης περὶ τῶν ἐπισκεφόντων Πελαγיאναῖς, ὅπως
ὀφείλουσιν ἐπιστρέφοντες δεχθῆναι, ὅτι ἐγγράφως αὐ-
τῶν τὸ φρόνημα ἀναθεματίζοντες. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ
πρὸς Νεζόριον Κελεσίαν τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης ἐπιστολῇ
ἡ κατ' αὐτῶν ἔγκειται διαβολή. ἔγραψε δὲ ὁ αὐτὸς 25
τοῖς ἐν Γαλλίαις ἐπισκόποις περὶ τῆς τῷ ἁγίῳ Ἀν-
γρίνῳ πίσεως καὶ κατὰ τῶν ἀλαζονευομένων ἐπὶ τῇ
τῆς αἵρέσεως ἔξοσιν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰερώνυμος πρε-
σβύτερος πρὸς Κτησιφῶντα κατὰ τῶν λεγόντων ἀπά-
θειαν ἦτοι κατὰ Πελαγίαν. ἔτος δὲ ὁ Πελάγιος μο- 30
ναχὸς ἦν, μαθητὴν κτησάμενος τὸν Κελέσιον.

54.

Ἀνεγνώσθη κατὰ τῆς Πελαγιανῆς καὶ Κελεσιανῆς
αἵρέσεως, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ „ΙΣΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ἐν τοῖς δυτικοῖς ἐπισκόποις ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΕΣΤΟ- 35
ΡΙΑΝΩΝ δογμάτων." ἐν ᾧ γέγραπται ὡς ἡ Νεσοριανὴ
καὶ Κελεσιανὴ αἵρεσις ἡ αὕτη ἐστίν. φέρει δὲ καὶ μάρ-
τυρα Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας, γράφοντα πρὸς

Θεοδόσιον τὸν βασιλέα ὡς ἡ αὕτη ἐστίν αἵρεσις ἡ Νε-
σοριανὴ τῇ Κελεσιανῇ. δῆλον δέ, φησὶν· οἱ μὲν γὰρ
Κελεσιανοὶ περὶ τῷ σώματος ἦτοι τῶν μελῶν τῷ Χρι-
στῷ, τρεῖς τῆς ἐκκλησίας, ἀποθρασύνοντο ὅτι περὶ ἐχὶ
ὁ Θεός, τρεῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὴν τε πίσιν αὐ-
τοῖς καὶ πάντα τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν καὶ σω-
τηρίαν διαιρεῖ ἰδίᾳ ἐκάστῳ, καθὼς βέλεται, ἀλλ' ὅτι
περὶ ἡ κατατεταγμένη τῷ ἀνθρώπῳ φύσις, ἡ διὰ τὴν
παράβασιν καὶ τὴν ἁμαρτίαν τῆς μὲν μακαριότητος
ἐκπεσῶσα καὶ τῷ Θεῷ χωριθεῖσα, τῷ δὲ θανάτῳ πα-
ραδοθεῖσα, αὕτη κατὰ τὴν τῆς προαιρέσεως ἀξίαν
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ προσκαλεῖται καὶ ἀπωθεῖται· οἱ
δὲ Νεσοριανοὶ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν τῷ σώματος κεφα-
λήν, τὸν Χριστόν, τὴν αὐτὴν διάνοιαν καὶ τόλμαν ἔχουσι.
λέγουσι γὰρ ὅτι ἐπεὶ τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐστίν ὁ Χρι-
στός, ὁ δὲ Θεὸς πάντας ἀνθρώπους ὁμοίως θέλει σω-
θῆναι καὶ οἰκεία προαιρέσει "ἐκαστον τὸ ἑαυτοῦ πταίσμα 45 R.
ἐπανορθώσασθαι καὶ ἄξιον ἑαυτὸν αὐτῷ ποιῆσαι, διὰ
τῷτο ἐκ ἐστίν ὁ λόγος ὁ τεχθεὶς, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ
Μαρίας διὰ τὴν τῆς φυσικῆς προαιρέσεως ἀξίαν εἰ-
χεν ἐπόμενον τὸν λόγον, μόνῃ τῇ ἀξίᾳ καὶ τῇ ὁμω-
νυμία κεκοινωνηκὼς τῷ λόγῳ τῆς νιότητος. αὕτη
μέντοι ἡ Πελαγιανὴ ἦτοι Κελεσιανὴ αἵρεσις ἠκμασεν
ἐν τῇ ἀνατολῇ, διεδόθη δὲ καὶ ἐν τῇ δύσει. καὶ ἐν
μὲν τῇ Καρταγίνῃ τῆς Ἀφρικῆς διηλέγχθη καὶ ἐφω-
ράθη ὑπὸ τε Ἀυρηλίου καὶ Ἀνγρίνου, ἀπεκηρύχθη δὲ
διαφόραις συνόδοις. ἐξεβλήθησαν δὲ καὶ οἱ ἕττω φρο-
νῶντες τῆς ἐκκλησίας ὡς αἵρετικοὶ ἐν τοῖς χρόνοις
Θεοφίλου τῷ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰνοκентίου Ῥώμης ὑπὸ
τε Ῥωμαίων καὶ Ἀφρων καὶ τῶν λοιπῶν δυτικῶν ἐπι-
σκόπων. ὁ μέντοι Πελάγιος ἐν Παλαιστίνῃ συνόδῳ συ-
στάσης (τεσσαρεσκαίδεκα δὲ τὴν σύνοδον ἐπλήρην ἁρ-
χιερεῖς) ἠθωώθη, τὰ μὲν τῶν κεφαλαίων παντελῶς
ἐξαρησάμενος ὡς μωρὰ καὶ ἀναθεματίσας, τὰ δὲ
εἰρηκέναι μὲν φήσας, ἐχὶ δὲ ὡς οἱ κατήγοροι ἐξε-
λήφασιν, συμφώνως δὲ μᾶλλον "τῇ καθολικῇ ἐκκλη-
σίᾳ. οἱ μέντοι κατηγοροῦντες αὐτῷ Νέπορος ἦν καὶ
Λάζαρος οἱ Γάλλοι ἐπίσκοποι, οἱ δὲ παρεγένοντο

a. 1. αὐρήλιος A: ἀβρήλιος c. Δοτιανὸς] διὰ τίνος A. τεπτεντεσίς A: τῷ τε πτεντεσί c. 2. πρώτῳ θρόνῳ] πρωτοθρόνῳ corr A. ἐπαρχίας βυζακηνῆς A: Βυζακηνῆς ἐπαρχίας c. 6. τῷτον c. 15. ἀβρήλιον c. 16. ἔγραψε

δὲ μετὰ c. 19. post Οὐολουσιανὸν vulgo haec addunt: ἔτος ἦν Θεῖος τῆς ἁγίας Μελενης (με cod.) ἑλληνοφρων, ἐν δὲ τῷ ἀποθνήσκον μεταθέμενος πρὸς τὸ ὁρθόδοξον καὶ φωτισθεὶς παρὰ τῷ ἁγίῳ Πρόκλῳ τῷ Κωνσταντινουπόλεως· αὐτῷ γὰρ εὐρέθη πρέσβις ἀποσταλὴς, ὅτε καὶ τῇ ἁγίᾳ ἐνέτυχεν ἐξ Ἱεροσολύμων καταλαβὼν τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων. quae in mg habet A, a rc manu addita.

b. 18. αὐτῷ A: αὐτὸς c. 19. ἀλλ' ὁ] ἀλλ' ὅτι A. 25. καρταγίνῃ A, qui et infra καρταγίνης. 32. δεκατέσσαρες c.

ἐν τῇ ἐξετάσει αὐτῷ, διὰ τὴν κάκωσιν θατέρου αὐτῶν
τὴν παρυσίαν παραιτησάμενοι. ἔτιως Ἀνγασίνος ἐν
τοῖς πρὸς Αὐρήλιον τὸν Καρταγένης πάπαν διέξει-
σιν. μετὰ μέντοιγε θάνατον τῷ ἐν ἁγίοις Ἀνγασίνῳ
ἡρξάντο τινες τῶν ἐν τῷ κλήρῳ τὸ μὲν δυσσεβῆς 5
κρατύνειν δόγμα, κακῶς δὲ λέγειν Ἀνγασίνον καὶ δια-
σύρειν ὡς ἀναίρεσιν τῷ ἀντεξουσίου εἰσηγησάμενον·
ἀλλὰ καὶ Κελεσίνοιο ὁ Ῥώμης ὑπὲρ τε τῷ θείῳ ἀνδρὶ
καὶ κατὰ τῶν ἀνακινούντων τὴν αἵρεσιν τοῖς ἐγχωρίοις
γράφων ἐπισκόποις, τὴν κινεμένην πλάνην ἐξησεν. 10
χρόνῳ δὲ παριόντος καὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἵρέσεως διὰ
τὸ ἀναθεματίσαι τὴν οἰκίαν αἵρεσιν τῇ ἐκκλησίᾳ πα-
ραδεχθέντων, πάλιν ἐξ αὐτῶν ἄρχὴν ἐλάμβανε τὸ
κακόν· ἀλλὰ Σέπτιμος ἐπίσκοπος ἀρχομένης τῆς λυ-
μῆς ἐπέχε τὴν φορὰν, γράψας πρὸς Λέοντα τὸν Ῥώ- 15
μης τηρικαῦτα προεδρεύοντα, ὃς διαπύρρῳ ζήλῳ κατὰ
τῆς δυσσεβείας ἠγωνίσαστο. μετ' οὐ πολὺ δὲ πάλιν
ὥσπερ ἀναφύειν τῆς πικρᾶς ῥίζης ἀναιχυντῆσης, ἐν
τῇ Ῥώμῃ τινὲς ὑπὲρ τῆς αἵρέσεως ἐπαρρησιάζοντο·
ἀλλὰ Πρόσπερος τις, ἄνθρωπος ὡς ἀληθῶς τῷ Θεῷ, 20
λιβέλλας κατ' αὐτῶν ἐπιδεδωκὼς ἀφανεῖς αὐτοῖς ἀπειρ-
γάσαστο, ἔτι Λέοντος τῷ προειρημένῳ τὸν Ῥωμαϊκὸν
θρόνον ἰθύνοντος. ἀνεθεματίσθη δὲ αὕτη ἡ αἵρεσις
καὶ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγίᾳ συνόδῳ. ἀναθεματίζει δὲ
καὶ Ἰωάννης ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ πρὸς Γελάσιον 25
τὸν Ῥώμης ἀπολογία ἢ μόνον τὴν Πελαγίαν αἵρε-
σιν ἀλλὰ καὶ Πελάγιον καὶ Κελέσιον, καὶ ἔτι Ἰβλια-
νόν, ὃς καὶ αὐτῶν ἐγνωσθὲν διάδοχος.

55.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ, 30
μᾶλλον δὲ ματαιοπόνου, κατὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκου-
μικῆς τετάρτης συνόδου. ἐν οἷς ἐστὶ τὴν μὲν φράσιν
48 R. "ὁμοῖος ἐαυτῷ, ὡθεῖν δὲ πειρᾶται ἀναιχύντως τὴν
σύνοδον εἰς τὸ Νεσορίου φρόνημα, καὶ λέγει καταδέ-
ξασθαι τὴν σύνοδον τὸν ἀναθεματισμὸν Νεσορίου ἅτε 35
μηδὲν ἠγασμένην εἰς ἄνθρωπον ἐξαμαρτεῖν ἐπικυρώσει
δόγματος, ὃ καὶ αὐτὸς ὁ βαλλόμενος τῷ ἀναθέματι
πάντων ὑπερετίμα καὶ ἔσεργε, πρῶγμα πλάττων καὶ
τεραπευόμενος, ὃ τῆς ἐκείνου φρενὸς καὶ τῆς ἀσηρίστου
γνώμης καθέστηκεν ἄξιον. τοιαῦτα μὲν κατὰ ταύτης 40
ματαιολογεῖ καὶ θρασύνει, ἐν τμήμασι δὲ τέσσαρσι
ποιεῖ τὴν ὅλην κατ' αὐτῆς κωμωδίαν, ἔδεν πιθα-
νὸν ἢ διανοίας λέγων ἐχόμενον.

α. 39. περιετίμα γ. πρῶτων γ. β. 9. malim προβαλομένων. 16. ἐπιστολὴν corr A: δ' ἐπιτομὴν γ. 17. ἀσύ-
χνητον] ἀσύγκριτον A. 25. τῷ Ταρκυνίᾳ add A. 30. βεβασιλευκῶς εὐ εἰ Casaubonus. 31. ζήσας] deest annorum nume-
rus. Hoescheliuss. 33. κατέτρεψε γ. 37. ἐν om A. 39. τὰ εἰς τὴν] ταῦτά ἐστιν A: περιέχει τὰ εἰς τὴν γ. 40. ἰώνιον γ.

Ἀνεγνώσθη δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ ἄλλου,
τὴν θρησκείαν Νεσοριανῶν, κατὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας τε-
τάρτης συνόδου. ἔτις ἐστιν ὁ Αἰγεάτης, δυσσεβῆς μὲν,
καλλιπερία δὲ καὶ τῷ ἡδεῖ μετὰ τῆς σαφηνείας καὶ
λαμπρότητος κεχρημένος.

56.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ Κύρου κατὰ τῶν αἰ-
ρέσεων τῶν ἀπὸ Σίμωνος ἀρξαμένων καὶ μέχρις ὧν
ἐκείνος τὴν ἀκμὴν κατείληφε τὴν βλάβην προβαλλο-
μένων. προσφώνει ταῦτα Σπορακίῳ εἰς αἵτησιν τῆς
τοιαύτης φιληκοῦας καταστάντι. κατέρχεται δὲ μέχρι
Νεσορίου καὶ τῆς αἵρέσεως αὐτῆς, ἄκρατον "αὐτῷ κα- 22 H.
ταχέων τὸν ἔλεγχον. πρόεισι δὲ καὶ μέχρι τῆς Εὐ-
τυχιανῆς αἵρέσεως. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ λόγῳ (τοσῶτοι
δὲ ὄντες τὸ βιβλίον τυγχάνουσι) τῶν θείων καὶ ὁρ-
θῶν δογμάτων τὴν ἐπιτομὴν ἐν παραθέσει ποιησά-
μενος πρὸς τὰς αἱρετικὰς ἀδολεχίας, τὸ ἀσύγχνητον
αὐτῆς καὶ καθαρόν ἐπιδεικνύει καὶ ἀμώμητον. ἔστι δὲ
τὴν φράσιν σαφὴς καὶ ἀπέρριτος.

57.

Ἀνεγνώσθη ΑΠΠΙΑΝΟΥ Ῥωμαϊκῆ ἱστορίας, ἐν μὲν
τεύχεσι τρισί, λόγοις δὲ καδ'. ὧν ὁ μὲν πρῶτος τόμος
τῶν ἐπὶ βασιλείων, Ῥωμύλου, Νουμῶ, Πομπιλίου, Ἀγκῆ
Ὀσιλίου, καὶ Ἀγκῆ ἑτέρου τῷ καὶ Μαρκίου, ἐπιγόνου Νουμῶ,
Ταρκυνίου, Ἐρρίου Τυλλίου, καὶ Ταρκυνίου Λευκίου τῷ
Ταρκυνίᾳ, τῶν τῶν ἐπὶ ἔργα τε καὶ πράξεις πε-
ριέχει. ὧν ὁ πρῶτος κτίσεως τε Ῥώμης καὶ οἰκιστῆς γε-
γονός, ἄρξας τε πατρικῶς μᾶλλον ἢ τυραννικῶς, ὅμως
ἐσφάγη, ἢ ὡς ἄλλοι φασίν, ἠφρανίσθη. ὁ δὲ δεύτερος
ἔδεν ἥτιον βεβασιλευκῶς, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὸν ἐαυτῷ
βίον ἐτελεύτησε ζήσας. ὁ δὲ τρίτος ἐκεραυνώσθη νό-
σῳ δὲ τὸν βίον ὁ τέταρτος ὑπεξῆλθεν· ὁ δὲ πέμπτος
ὑπὸ ποιμένων ἐσφάγη, καὶ ὁ ἕκτος ὁμοίως σφαγῇ κα-
τέτρεψε τὸν βίον. ὁ δὲ ἑβδομος καὶ τῆς πόλεως καὶ
τῆς βασιλείας παρανομῶν ἐξηλάσθη. ἐξ ἧς τῆς βασι-
λείας καταλυθείσης εἰς τοὺς ὑπάτους τὰ τῆς ἀρχῆς
μετετέθη. ἡ μὲν ἐν ὃ πρῶτος λόγος περιέχει, ταῦτά
ἐστιν ἐπιγράφεσθαι δὲ Ῥωμαϊκῶν βασιλική. ὁ δὲ δεύτερος
τὰ εἰς τὴν ἄλλην Ἰταλίαν χωρὶς τῆς παρὰ τὸν κόλ-
πον τὸν Ἰόνιον· ἢ ἡ ἐπιγραφὴ Ῥωμαϊκῶν Ἰταλική.
ὁ δὲ ἑφεξῆς περιέχει τὸν πρὸς τοὺς Σαννίτας Ῥω-
μαίων πόλεμον, ἔθνος μέγα τε καὶ χαλεπὸν πολέμοις
γεγονός, ὅπερ ἐν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα Ῥωμαῖοι πολέ-

μῆντες μόλις ὑπηγάγοντο, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ὅσα αὐ-
τοῖς συνεμάχει ἔθνη· ἐπιγράφεῖ δὲ Ῥωμαϊκῶν Σαν-
νιτικῇ. ὁ δὲ τέταρτος, ἐπεὶ τὸν πρὸς Κελτὲς περιέχει
49 R. Ῥωμαίων πόλεμον, ἐπιγράφεῖ Ῥωμαϊκῶν "Κελτική.
καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ μὲν πέμπτος 5
Ῥωμαϊκῶν Σικελικῇ καὶ νησιωτικῇ, ἐπεὶ πρὸς Σικελὸς
καὶ νησιώτας, ὁ δὲ ἕκτος Ῥωμαϊκῶν Ἰβηρικῇ, ὁ δὲ
ἕβδομος Ῥωμαϊκῶν Ἀννιβαϊκῇ, ἐπεὶ τὸν πρὸς Ἀν-
νίβαν τὸν Καρχηδόνιον περιέχει πόλεμον, ὁ ὃγδοος
Ῥωμαϊκῶν Λιβυκῇ Καρχηδονικῇ καὶ Νομαδικῇ, ὁ δὲ 10
ἔνατος Ῥωμαϊκῶν Μακεδονικῇ, ὁ δὲ δέκατος Ῥωμαϊ-
κῶν Ἑλληνικῇ καὶ Ἰωνικῇ, ὁ δὲ ἐνδέκατος Ῥωμαϊκῶν
Συριακῇ καὶ Παρθικῇ, ὁ δὲ δωδέκατος Ῥωμαϊκῶν
Μιθριδατείος. καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀλλοφύλους Ῥωμαίοις
ἐπιδεδειγμένα ἔργα τε καὶ οἱ πόλεμοι ἐν τέτοις καὶ 15
ἔτιω τυχάνει τοῖς λόγοις ἐνταῦθα διηρημένα· ὅσα δὲ
αὐτοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς ἀλλήλους ἐσασίασαν καὶ ἐπολέ-
μησαν, αἱ ἐφεξῆς βίβλοι δηλοῦσιν, ἐπιγραφὴν δεξά-
μεναι ἐμφυλίων πρώτῃ, ἐμφυλίων δευτέρῃ, καὶ ἐξῆς
μέχρι τῆς ἐμφυλίων μὲν ἐνάτης, τῆς δὲ ὅλης ἰσορίας 20
εἰκοστῆς πρώτης. ὁ δὲ εἰκοστὸς δεύτερος λόγος ἐπιγρά-
φεῖ ἑκατονταετία, ὁ δὲ ἐφεξῆς Λακικῇ, καὶ ὁ εἰκο-
στὸς τέταρτος Ἀράβιος. ἔτιω μὲν τῆς ὅλης ἰσορίας ἡ
25 H. διαίρεσις. ἐμπεριέχεῖ δὲ τοῖς ἐμφυλίοις πρώτον μὲν
τὰ περὶ Μάριον καὶ Σύλλαν ἀλλήλοιν ἐκπολεμησάν-
των, ἔπειτα τὰ περὶ Πομπήϊον καὶ Ἰῦλιον τὸν Καί-
σαρα, καὶ τέτοιον ἐς ἀλλήλους ἐσασιασάντων καὶ με-
γάλαις μάχαις προσραγάντων, ὅτε καὶ ἡ τέχνη πλέον
Ἰσλίου ῥοπὴν παραχῆσα ἐς νῶτα καὶ φυγὴν Πομπήϊον
ἔτρεψεν· ἐφεξῆς δὲ τὰ περὶ Ἀντώνιον καὶ Ὀκτάνιον 30
Καίσαρα, τὸν καὶ Αὐγέστον, πρὸς τὴν ἀνδροφόνους τῆς
προτέρης Καίσαρος, καθ' ὃν καιρὸν καὶ πολλοὶ τῶν
ἐπισήμων Ῥωμαίων δίκης ἀπάσης χωρὶς τὴν ἐπὶ θά-
νάτῳ ἀπήχθησαν· τελευταῖον δὲ ἂν ἐς ἀλλήλους συνέ-
πυσεν, Ἀντωνίων φημι καὶ Αὐγέστον, οἱ πολέμοις κρα- 35
τεροῖς ἀλλήλους διεπολέμησαν καὶ πολλῶν στρατοπέ-
δων φθορὰν ἐνεργάσαντο, εἰ καὶ Αὐγέστῳ ὑπερον ἡ
νίκη ἐμβλέψασα ἔρημον συμμάχων εἰς Αἴγυπτον φυ-
γάδα τὸν Ἀντώνιον ἤλασεν, ἐφ' ἧς καὶ αὐτοχειρία τὸν
βίον κατέστρεψεν. ὧ τινὲ τῶν ἐμφυλίων ὄντι λόγῳ τε- 40
λευταῖω καὶ Αἴγυπτος δηλοῦται, ὡς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγέ-
νετο καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐς μοναρχίαν καὶ Αὐγέστον
ἐπανέδραμεν. Ἀρχεῖ μὲν ἐν τῆς ἰσορίας ἀπὸ Αἰνείας τῆς Ἀγχίσεως
τῆς Κάπνους· ὅς ἐν τῷ Τρωϊκῷ ἤκησε πολέμῳ, μετὰ
δὲ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ἔφυγε, καὶ μετὰ μακρὰν
πλάνην καταπλεῖ ἐς τινὰ τῆς Ἰταλίας αἰγιαλόν, Λώ-
ρεντον ἐπικαλέμενον, ἐνθα καὶ στρατόπεδον αὐτῷ δείκνυ-
ται, καὶ τὴν ἀκτὴν ἀπ' ἐκείνης Τροίαν καλεῖσιν. ἤρχε
τότε Ἀβοριγίνων τῶν τῆδε Ἰταλῶν Φαῦνος ὁ τοῦ
Ἀρεως, ὅς καὶ ζεύγνυσιν Αἰνείαν τὴν θυγατέρα αὐτῷ
Λαβινίαν, καὶ γῆν δίδωσιν ἐκ περιόδου ξαθίων τετρα-
κοσίων. ὁ δὲ πόλιν ἐκτίσας, καὶ ἀπὸ τῆς γυναικὸς Λαβί-
νιον ἐπωνόμασε. τρίτῳ δὲ ἔτει τῷ Φαῦνῳ τελευτήσαν-
τος ἐκδέχεῖ τὴν ἀρχὴν ὁ Αἰνείας κατὰ τὸ κῆδος, καὶ
τῆς Ἀβοριγίνης ἀπὸ τῆς κηδεῖς Λατίνης Φαῦνῳ Λα-
τίνης ἐπωνόμασε. τρίτῳ δὲ ἔτει πάλιν διὰ Λαβινίαν
τὴν γυναῖκα ὑπὸ Ῥετῶν τῶν Τυρρήνων, προμνη-
σευθεῖσαν αὐτῶν τῷ βασιλεῖ, ἀναιρεῖ πολέμῳ νόμῳ
ὁ Αἰνείας, καὶ τὴν ἀρχὴν διεδέξατο Εὐρύκλεον, Ἀσκά-
νιος μετονομασθεὶς, ὅς ἐγεννήθη τῷ Αἰνείᾳ ἐκ Κρεῦ-
σης τῆς Προάμης, τῆς ἐν Ἰλίου γενομένης αὐτῷ γυ- 52 R.
ναϊκός· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λαβινίας Ἀσκάνιον αὐτῷ γεν-
νηθῆναι φασιν, τὸν διάδοχον τῆς ἀρχῆς. Ἀσκανίης δὲ
τελευτήσαντος ἔτι τετάρτῳ μετὰ τὴν Ἀλβης οἰκισιν
(καὶ γὰρ καὶ ἔτος ἐκτίσας πόλιν, Ἀλβὴν καλέσας, καὶ ἀπὸ
Λαβινίας τὸν λαὸν μετόπισεν) ἐκδέχεται τὴν ἀρχὴν
Σιλβίος. καὶ Σιλβίος παῖδα Αἰνείαν Σιλβίον φασιν,
Αἰνείας δὲ Λατίνον Σιλβίον, τῷ δὲ Κάπνῳ, Κάπνος
δὲ Κάπετον γενέσθαι, Καπέτου δὲ Τιβερίον, τῷ δὲ
Ἀγρίππῳ, τῷ δὲ Ῥωμίῳ. καὶ τόνδε μὲν βληθῆναι
κεραυνῷ· ἔγενεθ' οὖν παῖδα Ἀβεντίνον, Ἀβεντίνου δὲ
Πρόκον γενέσθαι. καὶ πᾶσι δὲ τὸν Σιλβίον ἐπώνυμον
εἶναι. τῷ δὲ Πρόκῳ δύο ἐγενέσθην υἱοί, πρεσβύτερος
μὲν Νεμέτωρ, νεώτερος δὲ Ἀμέλιος. λαβόντος δὲ τῷ
πρεσβυτέρῳ παρὰ τοῦ πατρὸς τελευτῶντος τὴν ἀρ-
χήν, ὁ νεώτερος ὕβρει καὶ βίᾳ κατέχεν ἀφελόμενος.
καὶ τὸν μὲν "παῖδα τῷ ἀδελφῷ Ἐγεστον κτείνει, τὴν 24 H.
θυγατέρα δὲ Ῥέαν Σιλβίαν ἱέρειαν, ἵνα ἅπαις δια-
βίον κατέστρεψεν. ὧ τινὲ τῶν ἐμφυλίων ὄντι λόγῳ τε- 40
μενῇ, καθίστησι· τὸν μέντοι Νεμέτορα τῆς εἰς τὸ

α. 3. κελτὲς A: τὲς κόλπες ε. 6. πρὸς τὲς σικελὸς ε. 8. ἀνίβατον κ. A. 10. λυδικῇ ε. 15. πολέμοι A.
19. πρώτη — β A: πρώτος — δεύτερος ε. 22. καὶ ὁ A: ὁ δὲ ε. 23. ἀράβιος ε. 26. ἔπειτα δὲ τὰ ε. 30. Ἀν-
τωνίων καὶ ὅτι κατὰ Ἀβρίον καί. ε. 34. συνέπυσεν ε. 35. ante φημι cum A omisi τέ. 40. λόγων ὄντι ε.
b. 1. ῥωμαῖος ε. 5. ἤκησε A. 7. κατέπλει A. 12. δίδωσι γῆν — ξαθίων τριῶν ε. 13. πόλιν τε ἐκτίσας —
γυναικὸς λαβινίας λαβινίον ε. 25. οἰκισιν Hoeschelius: libri οἰκισιν. 28. σιλβίος ε. 31. ἀγρόπαν A. τόνδε A:
τὸν ε. 34. υἱὸς ε. 39. σερεταν ε. 40. καθίστησι καὶ τὸν ε.

σῶμα ἐπιβλήῃς ἢ τῶν ἡθῶν ἐξεῖλκε πρῶτης καὶ ἡ πολλὴ ἐπιείκεια, ἀλλ' ἡ Σιλβία ἔκκε παρὰ τὸν νόμον. καὶ τὴν μὲν Ἀμέλιος ἐπὶ κολάσει συνελάμβανε, δύο δὲ παῖδας ἐκ τῆςδε γενομένους ποιμέσιν ἔδωκεν, εἰς τὸν πλησίον ποταμὸν ἐμβαλεῖν τὰ βρέφη. Οὐβροῖς ἦν ὄνομα τῷ ποταμῷ, Ρῶμος δὲ καὶ Ρωμύλος οἱ παῖδες, ἐξ Αἰνείδου ἔλκοντες μητρόθεν τὸ γένος· τὸ γὰρ τῆς φύσεως ἄδελον.

Ἀρχεῖδ μὲν ἔν, ὡς εἶρηθ, ἡ ἰσορία ἐν ἐπιδρομῇ ἀπὸ Αἰνείδου ἄχρι τῶν παίδων· ἀπὸ δὲ Ρωμύλου τῆς οἰκιστῆς λεπτομερῶς ἅπαντα διεξιῶσα κατέειπε μέχρι τῆς Σεβαστῆς, σποράδην δὲ καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ἕως Τραϊανῆς.

Οὗτος δὲ ὁ Ἀπριανὸς τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, ἐν Ρώμῃ δὲ τὰ πρῶτα δίκαις συνηγόρει, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέων ἐπιτροπεύειν ἡξιώθη. ἔτι δὲ τὴν φράσιν ἀπέριτος καὶ ἰχνός, τὴν δὲ ἰσορίαν, ὡς οἶόν τ' ἐξί, φιλαλήθης, καὶ σερατηγικῶν διὰ τῆς ἰσορίας μεθόδων, εἰ καὶ τις ἄλλος, ὑποφῆτης, ἐπαῖραι τε λόγοις τεταπεινωμένον φρόνημα σερατῆ καὶ διαπραῖναι φλεγμαῖνον καὶ πάθος δηλῶσαι καὶ εἶτι ἄλλο λόγοις ἐκμιμήσασθαι 20 ἄριστος. ἤχημασε δὲ ἐν τοῖς χρόνοις Τραϊανῆς καὶ Ἀδριανῆς.

58.

Ἀνεγνώθη ΑΡΡΙΑΝΟΥ Παρθικά ἐν βιβλίοις ιζ'. ἔτος δὲ συντάττει πάντων ἡμεῖνον καὶ τὰ κατὰ Ἀλεξανδρον τὸν Μακεδόννα, ἔτι δὲ καὶ ἄλλην πραγματείαν, 25 τὰ πάτρια τῆς Βιθυνίας, ἐξ ἧς καὶ αὐτὸς ἔφν, ἐπιγράψας τὸ βιβλίον Βιθυνιακά· συγγράφεθ δὲ καὶ τὰ κατὰ Ἀλανῆς, ἣν ἐπέγραψεν Ἀλανικὴν. διερχεῖθ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ τὰς πολέμους, ἕως ἐπολέμησαν Ῥωμαῖοι καὶ Πάρθοι Ῥωμαίων αυτοκράτορος ὄντος 30 Τραϊανῆς. φησὶ δὲ τὸ Πάρθων γένος Σκυθικόν, ἀποσῆναι δὲ τῆς τῶν Μακεδόνων ἐπικρατείας, ἅμα Περσῶν καταστροφέντων πάλαι δεσποθέν, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀρσάκης καὶ Τηριδάτης ἦσαν ἀδελφῶ Ἀρσακίδαί, τῆς νύμφης Ἀρσάκης τῆς Φριαπίτης ἀπόγονοι. ἔτι 35 Φερεκλέα τὸν ὑπὸ Ἀντιόχου τῆς βασιλείας (θεὸν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ὠνόμαζον), "ἀλλ' οἱ γε Ἀρσακίδαί τὸν ὑπὸ Ἀντιόχου σατράπην αὐτῶν τῆς χώρας καταστάντα Φερεκλέα, ἐπεὶ τὸν ἕτερον τῶν ἀδελφῶν αἰχρῶς ἐπείρασε βιασάμενος, ἔκ ἐνεγκόντες τὴν ὕβριν ἀνείλον 40 τε τὸν ὕβρισαντα, καὶ ἑτέροις πέντε τὴν πρῶξιν ἀνα-

κοινωσάμενοι καὶ τὸ ἔθνος Μακεδόνων ἀπέξησαν, καὶ καθ' ἑαυτὰς ἤρξαν, καὶ ἐπὶ μέγα δυνάμειος ἤλασαν, ὡς καὶ Ῥωμαίοις ἀντιρρόπας μάχας θέσθ, ἐνίοτε δὲ καὶ μεθ' ἑαυτῶν τὴν νίκην ἔχοντας τὰς πολέμους ἀπελθεῖν. Πάρθοι δὲ φησὶν ἐπὶ Σεσώκριδος τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας καὶ Ἰανδύσεως τῆς Σκυθῶν ἀπὸ τῆς σφῶν χώρας Σκυθίας εἰς τὴν νῦν μετοικῆσαι. ἕως ὁ Ῥωμαίων αυτοκράτωρ Τραϊανὸς κατὰ κράτος ταπεινώσας ὑποσπόνδους ἀφῆκεν, αὐτὸς αὐτοῖς τὸν βασιλεῖα 5 καταστῆσάμενος.

Οὗτος ὁ Ἀδριανὸς φιλόσοφος "μὲν ἦν τὴν ἐπιστή- 25 Η. μιν, εἰς τῶν ὁμιλητῶν Ἐπικτήτου, κατὰ δὲ τὰς χρόνους Ἀδριανῆς καὶ Ἀντωνίνου τῆς Πίης καὶ Μάρκου τῆς Ἀντωνίνου ἐγνωρίζετο· ἐπωνόμαζον δὲ αὐτὸν Ξενοφῶντα νέον. διὰ δὲ τὸ τῆς παιδείας ἐπίσημον ἄλλας τε πολιτικὰς ἀρχὰς ἐπιστεύθη, καὶ εἰς τὸ τῶν ὑπάτων ἀνέβη τέλος. ἔγραψε δὲ βιβλία καὶ ἕτερα, τῶν μὲν διατριβῶν Ἐπικτήτου τῆς διδασκάλου ὅσα ἴσμεν βιβλία ὀκτώ, τῶν δὲ ὁμιλιῶν τῆς αὐτῆς Ἐπικτήτου βιβλία δώδεκα. ἰχνὸς δὲ τὴν φράσιν ἐξὶ καὶ μιμητῆς ὡς ἀληθῶς Ξενοφῶντος. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ ἕτερα γράφαι, ἃ ἔπω εἰς ἡμετέραν ἀφίκετο γνῶσιν. δηλὸν δὲ ὡς 58 ἐδὲ ῥητορικῆς σοφίας τε καὶ δυνάμειος ἀπελείπετο.

59.

Ἀνεγνώθη ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ παρανόμως ΚΑΤΑ τῆς ἐν ἀγίοις ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ συγκροτηθείσης, ἐν ἣ ὑπῆρχον κατάρχοντες Θεόφιλος τε ὁ Ἀλεξανδρείας, Ἀκάκιος ὁ Βεροίας, Ἀντίοχος ὁ Πτολεμαίδος καὶ ὁ Σεβηριανὸς Γαβάλων καὶ 30 Κυρήνης ὁ Καλχηδόνος, οἱ τὰ μάλιστα δυσμενῶς ἔχοντες πρὸς τὸν ἄνδρα· οἱ ἅμα πάντα, καὶ κριταὶ καὶ κατηγοροὶ καὶ μάρτυρες ἦσαν. ἐν ὑπομνήμασι δὲ ταῦτα ἐπράχθη ἡ ἀλλὰ τὰ μὲν δυοκαίδεκα κατὰ τῆς ἁγίας, τὸ δὲ τρισκαίδεκατον περιέχει τὰ κατὰ Ἡρακλεῖδα τῆς εἰς Ἐφεσον ὑπ' αὐτῆς χειροτονηθέντος, ἔπειτα ἐδὲ τὴν καθαίρεσιν ἔχυσαν τελειῶσαι, ἑτέρων τινῶν κωλυσάντων. ὁ δὲ κατήγορος Ἡρακλεῖδα τῆς Μαγνήτων πόλεως ἐπίσκοπος ἦν ὀνόματι Μακάριος. ὁ δὲ τῆς μακαρίας Ἰωάννης προφανῆς ἐχθρὸς καὶ πρῶτος κατήγορος Ἰωάννης ὁ διάκονος αὐτῆς ἦν. κατηγόρει δὲ τῆς Χρυσόστομου ὅτι τε αὐτὸν ἠδίκησεν, ἀφορίσας αὐ-

α. 1. σῶμα τῆς ἀδελφῆς ἐπιβλήῃς ε. ἐξῆλε corr A. 7. φύσαντος Schweighaeuserus. sed et infra p. R. 680, 32 τὰς φύσας εἰς τὰς φρομένους et p. 1052, 4 καὶ ὁ παῖς καὶ ὁ φύς. cf. p. 165, 16. 173, 53. 613, 37. 8. post ἀδελον quae addebantur, βδελυγτόμενοι τῷ ῥῆλλον ἰγκανχώμενοι ἦσαν, om ACD. 11. διεξιῶσα καὶ κατ. A. 18. καὶ add A. 29. αὐτῇ A. 36. ἀπὸ A. 38. αὐτῶν A: αὐτῆς ε. b. 1. ἔθνος τῶν μακεδ. ε. 23. ἀπελείπετο A. 28. ὁ post τε add A. βεβόλας ε. 30. Καλχηδόνος ε. 32. ταῦτα A: αὐτὰ ε. 33. '7 A: δέκα πρὸς τοῖς τρισίν ε.

τόν, διότι τὸν οἰκεῖον παῖδα Εὐλάλιον ἔτυψε· δεύτε-
ρον δὲ ὅτι Ἰωάννης τις μοναχὸς ἐξ ἐπιτροπῆς τῆ
Χρυσόμοις ἐτυπτήθη, ὡς φησι, καὶ ἐσύρη καὶ μετὰ
τῶν δαιμονώντων ἐσιδηροφόρησε· τρίτον ὅτι τὰ κει-
μήλια πληθὺς πολὺ διέπρασε· τέταρτον ὅτι τὰ μάρ- 5
μαρα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ἡ Νεκτάριος εἰς μαρ-
μάρωσιν τῆς ἐκκλησίας ἐναπέθετο, αὐτὸς διέπρασε·
πέμπτον ὅτι τοὺς κληρικοὺς ἀτίμους καὶ διεφθαρ-
μένους καὶ αὐτοπαρὰχρήτας καὶ τριοβολιμαίους ἐβρί-
ζει· ἕκτον ὅτι τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον λήρον, ἐκάλει 10
καὶ δαιμονιάριον· ἑβδομον ὅτι κατὰ Σεβηριανοῦ συ-
56 R. σκευὴν ἐποίησατο, "κινήσας κατ' αὐτοῦ τοὺς δεκα-
νοὺς· ὁγδοον ὅτι καὶ κατὰ τοῦ κλήρου συκοφαντι-
κὸν βιβλίον κατεσκεύασεν· ἔννατον ὅτι συγκροτήσας
συνέδριον παντὸς τοῦ κλήρου ἔστησε τρεῖς διακόνους, 15
Ἀκάκιον, Ἐδάφιον, Ἰωάννην, κατηγορήσας ὡς τὸ
μαφόριον αὐτοῦ κλέψαντας, λέγων μὴ καὶ εἰς ἄλλο τι
αὐτὸ ἔλαβον· δέκατον ὅτι Ἀντώνιον ἐλεγχθέντα τυμ-
βωρύνχον χειροτόνησεν ἐπίσκοπον· ἐνδέκατον ὅτι Ἰω-
άννην τὸν κόμητα ἐν τῇ εἰσέσει τῶν ξωρατιωτῶν αὐτὸς 20
κατεμήνυσεν· δωδέκατον ὅτι ἔτε προῖων ἠΰστατο εἰς
τὴν ἐκκλησίαν ἔτε εἰσιών· τρισκαίδέκατον ὅτι ἄνευ
Θυσιασηρίου χειροτονίας διακόνων καὶ πρεσβυτέρων
ἐποίησε· τεσσαρεσκαίδέκατον ὅτι ἐν μιᾷ χειροτονίᾳ
26 H. ἑσσεσας ἐπισκόπους ἐποίησε· πεντεκαίδέκατον ὅτι 25
δέχεθ' γυναῖκας μονοπρόσμονα, πάντας ἐκβάλλων ἔξω·
ἑξκαίδέκατον ὅτι τὴν κληρονομίαν τὴν ἀπὸ Θέκλας
καταλειφθεῖσαν πέπρακε διὰ Θεοδόβλου· ἑπτακαίδέκα-
τον ὅτι τὰ προσόδια τῆς ἐκκλησίας οὐδεὶς οἶδε ποῦ
ἀπῆλθεν· ὀκτωκαίδέκατον ὅτι Σαραπίωνα ὑπὸ ἐγκλη- 30
μα ὄντα πρεσβύτερον χειροτόνησεν· ἔννεκακαίδέκατον
ὅτι τὰς κοινωνικὰς τῆς οἰκουμενικῆς κατὰ γνώμην αὐτῆς
ἐγκλειθέντας καὶ τελευτήσαντας ἐν τῇ φυλακῇ ὑπερείδε,
καὶ ἐδὲ προπέμψαι τὰ σκηνώματα αὐτῶν κατηξίωσεν·
εἰκοσὸν ὅτι τὸν ἁγιώτατον Ἀκάκιον ὕβρισε καὶ ἔτε 35
λόγους μετέδωκεν αὐτῷ· εἰκοσὸν πρῶτον ὅτι Πορφύ-
ριον τὸν πρεσβύτερον παρέδωκεν Εὐτροπίῳ ἐξορισθῆ-
ναι· εἰκοσὸν δεύτερον ὅτι καὶ Βενέριον πρεσβύτερον
παρέδωκε μεθ' ὕβρεως πολλῆς· εἰκοσὸν τρίτον ὅτι
αὐτῷ μόνῳ λειτὸν ὑποκαίει, καὶ μετὰ τὸ λῆσαι αὐ- 40
τὸν Σαραπίων ἀπολύει τὴν ἔμβασις, ὥστε ἄλλον τινὰ
μὴ λῆσαι· εἰκοσὸν τέταρτον ὅτι πολλὰς ἀμαρτύρως
χειροτόνησεν· εἰκοσὸν πέμπτον ὅτι μόνος ἐθίει ἀσώ-
τως, ζῶν Κυκλώπων βίον· εἰκοσὸν ἕκτον ὅτι αὐτὸς
κατηγορεῖ, αὐτὸς μαρτυρεῖ, αὐτὸς ἀποφαίνει (καὶ
δῆλον ἐκ τῶν περὶ Μαρτυριον τὸν πρωτοδιάκονον, καὶ
ἐκ τῶν περὶ Προαιρέσιόν φησι τὸν Ἀνκίας ἐπίσκο- 5
πον)· εἰκοσὸν ἑβδομον ὅτι γρόνθον ἔδωκε Μέλνιον ἐν
τοῖς ἀποστόλοις, καὶ ῥέοντος τῆς αἵματος ἐκ τῆς εἰσέ-
σεως αὐτῆς προήνεγκε τὰ μυστήρια· εἰκοσὸν ὁγδοον ὅτι
ἐν θρόνῳ ἀποδύει καὶ ἐνδύει καὶ πᾶσιλον τρώγει· εἰκο- 10
σὸν ἔννατον ὅτι καὶ χρήματα τοῖς ὑπ' αὐτῆς χειρο-
τονημένοις ἐπισκόποις δίδωσιν, ἵνα δι' αὐτῶν κατα-
πονῇ τῆς κλήρου. τὰ μὲν κατὰ τῆς ἁγίας κεφάλαια ταῦτα.
ἐκεῖνος δὲ τέταρτον προσκληθεὶς ἐπαρεγένετο, δηλο-
ποίησας τοῖς προσκαλεσμένοις ὅτι „εἰ τὰς προφανεῖς
15 ἐχθρὰς ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν κρινόντων παρασέλλετε,
ἔτοιμός εἰμι καὶ παραγενέσθαι καὶ ἀπολογεῖσθαι, εἰ τίς
τί με κατηγορεῖ· εἰ δὲ τὰτο ποιεῖν ἐβέλεσθε, ὅσάκις
ἂν ἀποσελῆτε, ἐδὲν πλέον ἀνυπόστηται.“ ἐξήτασαν δέ,
ὡς ἐνόμισαν, ἐκ τῶν κεφαλαίων τῶν τῶν τὸ πρῶτον
καὶ τὸ δεύτερον, εἴτα ἤρξαντο περὶ Ἡρακλείδου καὶ Παλ-
λαδίου τῶ Ἐλεναπόλεως τῶν ἐπισκόπων ἐξετάζειν· καὶ
ἐπέδωκε λίβελλον πάλιν ὁ μοναχὸς Ἰωάννης, ὃ ὁ διά-
κονος Ἰωάννης ἐν ταῖς κατὰ τὴν Χρυσόμοις κατηγο-
ρίαις ἐμνήσθη, ἐγκαλῶν κατὰ Ἡρακλείδου ὅτι Ὁριγε- 57 R.
νειαςὴς ἐστίν, "καὶ ὅτι κλέπτης ἐφωράθη ἐν Καισαρείᾳ
τῆς Παλαιστίνης, ἱμάτια τῆς διακόνου Ἀκυλίνου κλέπτων,
καὶ ὅτι αὐτόν, φησὶν, ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης τοιούτον ὄντα
εἰς Ἐφεσον χειροτόνησεν. ἐνεκάλει δὲ καὶ κατ' αὐτῆς
τῆς Χρυσόμοις, ὡς πολλὰ κακὰ παθὼν χάριν τῶν
Ὁριγενειαστῶν διὰ Σαραπίωνος καὶ παρ' αὐτῆς ἐκείνης.
εἴτα τῶν ἐξετασθέντων ἐξητάσθη πάλιν τὸ ἔννατον
κεφάλαιον τῶν ἐγκλημάτων, εἴτα τὸ εἰκοστὸν ἑβδο-
μον. εἴτα πάλιν κατηγόρησεν Ἰσαάκιος ἐπίσκοπος τῆς
Ἡρακλείδου ὡς Ὁριγενειαςτῆς καὶ ὡς μὴ παραδεχθέντος
"Ἐπιφάνιῳ τῷ ἁγιωτάτῳ μήτε εἰς εὐχὴν μήτε εἰς 27 H.
συνεξίσαι. ἐπέδωκε δὲ ὁ αὐτὸς Ἰσαάκιος καὶ λίβελλον
κατὰ τῆς Χρυσόμοις, περιέχοντα ταῦτα, πρῶτον περὶ
τῆς πολλὰκις μνημονευθέντος Ἰωάννου τῆς μοναχῆς, ὅτι
ἐδάρη διὰ τὰς Ὁριγενειαςτῆς καὶ ὅτι ἐσιδηροφόρησε·
δεύτερον ὅτι ὁ μακάριος Ἐπιφάνιος διὰ τὰς Ὁριγε-
νειαςτῆς Ἀμμώνιον Εὐθύμιον Εὐσέβιον καὶ Ἡρακλεί-
δην καὶ Παλλάδιον ἐκ ἡθελήσε κοινωνῆσαι· τρίτον

α. 4. τῶν κειμηλίων A. 6. α] α ὁ ε. 9. αὐτοπαρὰκλήτης mg editorum. 11. ἀπεκάλει ε. 17. ὁμοφύριον ε.
26. μόνος πρὸς μόνος ε. ἐκβαλὼν ε. 27. ἀπὸ] praeestat ὑπὸ. 34. προπέμψαι post αὐτῶν ponit ε. ἡξίωσεν ε.
38. βερέριον ε. 41. ἀποκλείει mg edd. b. 9. πασίλον ε. 12. μὲν ἐν κατὰ ε. 15. παραστείλετε A.
22. ἀπέδωκε ε. 28. ἐγκαλεῖ ε. 30. post ἐκείνης cum A omisi ἀπέστειλεν. 33 et 36. Ἰσαάκιος A, et p. 18 a 29 Ἰσαάκιον.

ὅτι τὴν φιλοξενίαν ἀθετεῖ, μονοσιτίαν ἐπιτηδεύων·
 τέταρτον ὅτι ἐπ' ἐκκλησίας λέγει τράπεζαν Ἑριννύων
 πεπληρωμένην· πέμπτον ὅτι καυχᾶται ἐπ' ἐκκλησίας
 λέγων „ἐρῶ, μαίνομαι,” καὶ ὅτι ὀφείλει ἐρμηνεύσαι
 τίνες εἰσὶν Ἑριννύες, καὶ τί ἐστὶ τὸ λέγειν „ἐρῶ, μαί- 5
 νομαι.” ἡ γὰρ ἐκκλησία ἐκ οἷδε ταῦτα· ἔκτον ὅτι
 ἀδειαν παρέχει τοῖς ἁμαρτάνουσι, διδάσκων „ἐὰν πάλιν
 ἁμάρτης, πάλιν μετανόησον, καὶ ὁσάκις ἂν ἁμάρ-
 της, ἔλθ' ἐπὶ πρός με, καὶ ἐγὼ σε θεραπεύσω.” ἑβδομον
 ὅτι βλασφημεῖ ἐπ' ἐκκλησίας, λέγων ὅτι ὁ Χριστὸς 10
 προσενεχόμενος ἐκ εἰσηχέσθῃ, ἐπεὶ μὴ δεόντως προσή-
 ξατο· ὄγδοον ὅτι τοῖς λαοῖς ὑποβάλλει στασιάζειν κατὰ
 τῆς συνόδου· ἔννατον ὅτι Ἕλληνας πολλὰ κακὰ τοῖς
 Χριστιανοῖς διαθεμένους ὑπεδέξατο καὶ ἔχει ἐν τῇ ἐκ-
 κλησίᾳ καὶ προΐσατο αὐτῶν· δέκατον ὅτι ἐπιβαίνει ἀλ- 15
 λοτριαῖς ἐπαρχίαις καὶ χειροτονεῖ ἐπισκόπους· ἐνδέκα-
 τον ὅτι ὑβρίζει τὰς ἐπισκόπους καὶ ἐκπιγγάτους κα-
 λεύει ἐκβληθῆναι τῆς οἰκίας αὐτῆς· δωδέκατον ὅτι τὰς
 κληρικὰς ξέναις ὑβρεσιν ὑβρίζει· τρισκαιδέκατον ὅτι
 παραθήκας ἀλλοτριὰς ἤρπασε βίαν· τεσσαρεσκαίδεκα- 20
 τον ὅτι ἄνευ συνεδρίου καὶ παρὰ γνώμην τῆς κλήρου
 ποιεῖ τὰς χειροτονίας· πεντεκαιδέκατον ὅτι τὰς μὲν
 Ὀριγενείας ἐδέξατο, τὰς δὲ κοινωνικὰς τῆς ἐκκλη-
 σίας μετὰ συστατικῶν ἐλθόντας γραμμμάτων καὶ ἐν τῇ
 φυλακῇ βληθέντας ἐκ ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόν- 25
 τας ἐν αὐτῇ ἐδ' ὅλως ἐπεσκέψατο· ἑξκαιδέκατον ὅτι
 δόλους ἀλλοτρίους μήπω ἐλευθερωθέντας, ἀλλὰ καὶ
 διαβεβλημένους, χειροτόνησεν ἐπισκόπους· ἑπτακαίδέ-
 κατον ὅτι αὐτὸν τέτον Ἰσαάκιον πολλὰ παρ' αὐτῆς
 συνέβη κακωθῆναι. τέτων ἂν τῶν κατηγοριῶν τὸ μὲν 30
 πρῶτον ἅτε δὴ προεξετασθέν, ὡς ἐνόμιζον, ἐκέτι ἐξη-
 τάσθῃ, τὸ δὲ δεύτερον ἐξητάσθῃ καὶ τὸ ἑβδομον. εἴτα
 ἐξητάσθῃ πάλιν τὸ τρίτον ἐγκλημα τῶν ὑπὸ τῆς δια-
 κόνου Ἰωάννου ἐπιδοθέντων. ἐν τέτῳ δὲ τῷ κεφαλαίῳ
 καὶ Ἀρσάκιος ὁ πρωτοπρεσβύτερος, ὁ αὐτὸν τὸν Χρυ- 35
 σόστομον διαδεξάμενος, καὶ Ἀττικὸς ὁ πρεσβύτερος ἐκ
 οἷδ' ὅπως μάρτυρες ἐξήσαν καὶ τῆς ἁγίας κατεμαρτύ-
 60 R. ρησαν· καὶ Ἐλπίδιος δὲ ὁ πρεσβύτερος. „οἱ αὐτοὶ δὲ
 κατεμαρτύρησαν, καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ ὁ πρεσβύτερος
 Ἀκάκιος, ἐπὶ τῷ τετάρτῳ κεφαλαίῳ. τέτων ἂν ἐξε- 40
 τασθέντων αὐτοὶ τε οἱ προειρημένοι πρεσβύτεροι, καὶ
 Εὐδαίμων ἔτι καὶ Ὀνήσιμος, ἡτέον ἐπιταχύναι τῇ

ἀποφάσει, καὶ πρῶτος τῆς συνόδου Παῦλος ὁ Ἡρακλείας
 ἠξίωσεν ἅπαντας ἀποφύνασθαι. καὶ ἀπεφύναντο τὴν
 τοῦ ἁγίου, ὡς ἔδοξαν ἑαυτοῖς, καθαίρεσιν, ἀρξάμενοι
 „Γυμνασίᾳ ἐπισκόπου καὶ τελευτήσαντος Θεοφίλου τῆς 28 H.
 Ἀλεξανδρείας, οἱ πάντες τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα
 πέντε. εἴτα ἐγράφη τῷ κλήρῳ Κωνσταντινουπόλεως,
 ὡς δὴθεν ἀπὸ συνόδου, περὶ τῆς τῆς ἁγίου καθαίρε-
 σεως· ἀνιένεχθαι καὶ τοῖς βασιλεῦσιν. ἐπεδόθησαν ἔτι
 καὶ λίβελλοι τρεῖς, παρὰ Γερωντίου, παρὰ Φαυστίου,
 παρὰ Εὐγνώμονος, οἱ ἔλεγον ἑαυτὰς ἀδίκως ὑπὸ Ἰωάν-
 νου καθηρῆσθαι. ἐγένετο καὶ ἀντιγραφὴ βασιλικὴ πρὸς
 τὴν σύνοδον· ἐν οἷς καὶ ἡ δωδεκάτη προῦξις. ἡ δὲ
 τρισκαιδέκατη, ὡς ἐρρήθη, ἔχει τὰ περὶ Ἡρακλείδην
 τὸν Ἐφέσου ἐπίσκοπον.

60.

Ἀνεγνώσθη ΗΡΟΔΟΤΟΥ ἱστοριῶν λόγοι θ', κατὰ
 ἀριθμὸν καὶ ἐπωνυμίαν τῶν ἐννέα Μασσῶν. Ἰωνικῆς
 δὲ διαλέκτου κανὼν ἂν ἔτος εἴη, ὡς Ἀττικῆς Θεκυ-
 δίδης. κέχρητο δὲ μυθολογίαις καὶ παρεκβάσει πολ-
 λαῖς, δι' ὧν αὐτῷ ἡ κατὰ διάνοιαν γλυκύτης διαρρέει,
 εἰ καὶ πρὸς τὴν τῆς ἱστορίας κατάληψιν καὶ τὸν οἰ-
 κεῖον αὐτῆς καὶ κατάλληλον τύπον ἐνίοτε ταῦτα ἐπι-
 σκοπεῖ, οὐκ ἐθελόμενος τῆς ἀληθείας μύθοις αὐτῆς
 ἀμαυρῆσαι τὴν ἀκρίβειαν, ἐδὲ πλέον τῆς προσήκοντος
 ἀποπλανᾶσθαι ταῖς παρεκβάσεσιν. ἄρχεται δὲ τῆς ἱστο-
 ρίας ἀπὸ τῆς Κύρου βασιλείας, τῆς πρώτης Περσῶν βα-
 σιλεύσαντος, ὅθεν τε ἔφυ καὶ ὅπως ἐτράφη τε καὶ
 ἠυξήθη καὶ ἐβασίλευσε· καὶ κάτεισι μέχρι τῆς Ξέρξε-
 βασιλείας καὶ τῆς κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπελάσεως καὶ
 τῆς φυγῆς τῆς ἐκεῖθεν. τέταρτος δὲ ἐστὶν ἀπὸ Κύρου
 Ξέρξης· δεύτερος γ' Καμβύσης καὶ τρίτος Δαρεῖος.
 ὁ γ' μεταξὺ Σμέρδης ὁ μέγας ἐκ ἀριθμεῖται τέτοις,
 ἅτε δὴ τύραννος καὶ ἐπροσέχεσαν αὐτῷ ἀρχὴν δόλου
 καὶ ἀπάτης ὑπελθόντων. Δαρεῖος δὲ διάδοχος ὁ υἱὸς Ξέρ-
 ξης, ἐφ' ᾧ ἡ ἱστορία καταλήγει, ἐδὲ μέχρι τέλους τῆς
 αὐτῆς προελθούσης βασιλείας. ὁ δὲ Ἡρόδοτος ἐν αὐ-
 τοῖς τέτοις ἠκμασε τοῖς χρόνοις, ὡς ἄλλοι τε καὶ ὁ
 Σικελιώτης Διόδωρος ἱστορεῖ. λέγει δὲ ἀναγινωσκο-
 μένης αὐτῷ τῆς ἱστορίας κομιδῇ νέον ὄντα παρὰ τῷ
 πατρὶ Θεκυδίδην ἀκῆσαι καὶ δακρυῖναι τὸν δὲ Ἡρό-
 δοτον ἀποφύνασθαι ὡς εἴη ὁ παῖς, ὃ Ὀλουρε, ὁ σὺς
 ὀργῶσαν ἔχων τὴν φύσιν πρὸς μαθήματα.

a. 3. ἐκκλησία c. 4. καὶ A: ἔκτον c. 6. ἔκτον A: ἑβδομον c. 8. ἁμαρτάνου c. 9. ἑβδομον A: ὄγδοον c.
 10. ὅτι εἰ ὁ A. 12. ὄγδοον A: ἔννατον c. στασιάζειν καὶ κατὰ c. 13. ἔννατον A: δέκατον c. 17. ὅτι ὑβρί-
 ζει — δωδέκατον om A. 26. ἐδ' ὅλως A: ἐκ c. ἐκκαιδέκατον c.
 b. 3. ἔδοξεν c. 8. βασιλεύσει c. 12. ἡ post καὶ add A. 13. ἐρρήθη c. 18. ἔτος ἂν c. 32. σμερδης.

61.

Ἀνεγνώσθη Αἰσχίνου οἱ τρεῖς λόγοι, ὁ κατὰ Τιμάρχου, ὃς ἐστὶ καὶ πρῶτος τῶν αὐτῶ λόγων, καὶ ὁ παραπροσβείας, τρίτος δὲ καὶ τελευταῖος ὁ κατὰ Κτησιφώντος. τρεῖς γὰρ μόνες αὐτῶ φασὶ γνησίους εἶναι, 5 καὶ ἐννέα ἐπισολάς· διὸ τὰς μὲν λόγους αὐτῶ τινὲς Χάριτας ὠνόμασαν διὰ τε τὸ χαρίεν τῶ λόγῳ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν Χαρίτων, Μάσας δὲ τὰς ἐπισολάς "διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐννέα Μασῶν. φέρεται δὲ αὐτῶ καὶ ἄλλος λόγος, ὁ Ἀηλιακὸς νόμος· ἐκ ἐγκρίνει δὲ αὐ- 10 τὸν ὁ Καικίλιος, ἀλλ' Αἰσχίνην ἄλλον σύγχρονον τῷδε Ἀθηναῖον τὸν πατέρα εἶναι τῶ λόγῳ φησὶν.

Οὗτος ὁ Αἰσχίνης εἰς ἣν τῶν δέκα ῥητόρων. κατηγορηθεὶς δὲ παραπροσβείας ὑπὸ Δημοσθένους οὐχ ἐάλω, αἵτε δὴ Εὐβέλῃ τῶ δημαγωγῷ, ᾧ ὑπῆρέτησε, 15 συναγωνισαμένῳ αὐτῷ κατὰ Δημοσθένους ἐν τῷ παρασκευάσαι τὰς δικαστὰς ἀναστῆναι ἐπὶ τῶ Δημοσθένους λέγοντος. ὕστερον δὲ κατηγορήσας τῶ ψηφίσματος ὡς παρανόμου, ὁ κατὰ Κτησιφώντος ἔγραψε Δημοσθέ- 20 νης, καὶ ὀρίσας τὸ πρόστιμον "αὐτὸς ἑαυτῷ, ἐὰν μὴ 20 δείξῃ παράνομον, μὴ δείξας ὡς ὑπέχετο ἐξέπεσε τῆς πατρίδος. καὶ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἐν Ἀσία στρατεύοντα φεύγειν ὀρμηθεὶς ἐπεχέσθη, τὸν ἐκείνου θάνατον ἀκέσας καὶ μετὰς Θορύβων τὰς ἐκείνου μαθὼν διαδόχους, εἰς Ῥόδον δὲ πλεύσας κατέμεινε 25 χρόνον, ἐν ᾧ τὰς νέας ἐπαίδευε. θαυμάζοντων δὲ τῶν ἀκροατῶν, καὶ ἀπορέντων ὅπως τοσαύτην ἔχων δύναμιν τῶ γράφειν ὑπὸ Δημοσθένους ἡτήθη, ἔφη "εἰ ἡμέτεροι τῶ θηρίῳ ἐκείνῳ" θηρίον καλῶν τὸν Δημοσθένην "ἐκ ἂν ἡμῖν τῷτο ἡπόρητο." λέγει δὲ ὅτος 30 πρῶτος ἐκείσε χολάζων τὰ πλάσματα καὶ τὰς λεγομένας μελέτας συνθεῖναι. γηράσας δὲ ἀπὸ Ῥόδου εἰς Σάμον μετέστη, κακεῖ τελευτᾷ. ἦν δὲ πατὴρ μὲν Αἰτρομήτης, μητρὸς δὲ Γλαυκοθείας τῆς ἱερείας, ἀσήμε γένους· ἀδελφὸς δὲ εἶχε δύο, Ἀφόβητον καὶ Φι- 35 λόχαρον. τὸ μὲν ἐν πρῶτον ἐτριταγωνίζετο μεγαλόφωρος ὢν, ἔπειτα ἐγραμμάτευε τῇ βελῇ, καὶ κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν προῆλθε. τῆς δὲ τῶν φιλιππιζόντων ἐν Ἀθήναις μοίρας ἦν· διὸ καὶ διεπολιτεύετο Δημοσθένης. διακῆσαι δὲ αὐτὸν Πλάτωνος καὶ Ἀνταλ- 40 νου. παρῶν δὲ, φησὶ, Μαξιμῖνος ὁ τῆς κάτω Ἀσίας κίδη φασὶ μαθητεῦσαι, καὶ εἶναι τι καὶ ἐκατέρωθεν δαίμα

διὰ τῶν Αἰσχίνου λόγων, τὸ μέγεθος τῶν ὀνομάτων καὶ τὴν σεμνότητα τῶν πλασμάτων. Διονύσιος δὲ ποτε ὁ σοφιστὴς ἐντυχὼν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀναγνὰς τῶ προοιμίου "ἐδένα πώποτε ἔτε γρα- 5 φὴν γραψάμενος ἔτε ἐν εὐθύταις λυπήσας," εἶθε πολλοὺς ἐγράψω, ἔφη, εἶθε πολλοὺς ἐλύπησας, ἵνα πλείους καταλελοιπῶς ἐτύγγανες λόγους· ἔτιω ἦσθαι τῷ χαρακτήρι τῶ ῥήτορος. ἐστὶ δὲ ὁ λόγος αὐτῷ ὡς περ αὐτοφύτης καὶ αὐτοχέδιος, καὶ τοσῶτον διδὼς τὴν τέχ- 10 νην ἀποθανυμάζειν τῶ ἀνδρὸς ὅσον τὴν φύσιν. καὶ γὰρ ὅσα δεινότητος ἔχεται, ταῦτα ἔστιν εὐρεῖν παρὰ τοῖς λόγοις αὐτῶ, καὶ ἂν φύσεως μᾶλλον ἐστὶ δαίμα. περὶ τε γὰρ τὴν ὀνομασίαν ἐστὶν ἀφελὴς καὶ εὐσημος, καὶ περὶ τὴν τῶν λόγων σύνθεσιν ἔτε ἄγαν ἄτονος ὡς περ Ἰσο- 15 κράτης, ἔτε πεπιεσμένος καὶ συνεσφιγμένος ὡς περ ὁ Ἀνσίας· πνεύματι δὲ καὶ τόνῳ ἐδὲν Δημοσθένους ἀπολείπει. χήματι δὲ κέρρη διανοίας τε καὶ λέξεως, καὶ πρὸς τὸ δοκεῖν τι σὺν τέχνῃ λέγειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀναγκαιότατον τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι. διὸ καὶ ἀπανθρογὸς πως ὁ λόγος εἶναι δοκεῖ, καὶ ὡς τὰς ἐν 20 πλήθει ῥητορείας καὶ τὰς ἰδιωτικὰς λόγους μάλιστα ἐμπρόπων· καὶ γὰρ ἐδὲ ἐπιχειρήμασιν ἐδὲ ἐνθυμήμασι συνεχὴς τις καὶ λίαν "ἐκβεβιασμένος. τὸν μὲντοι Ἀν- 64R. 25 σάνης Αἰσχίνην ἄλλοι τε καὶ Φρόνιχος μᾶλλον, ὅν καὶ Σωκρατικὸν καλεῖσιν, εἰς τὰς ἀρίστους ἐγκρίνει, κατόνα μετὰ γε τὰς πρώτας Ἀττικὰς λόγους τὰς ἐκείνου ἀποφαινόμενος λόγους.

62.

Ἀνεγνώσθη ΠΡΑΞΑΓΟΡΟΥ τοῦ Ἀθηναίου τῆς 30 κατὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἰστορίας βιβλία δύο. ἐν οἷς λόγοις διέξεισιν ὅτι ὁ πατὴρ Κωνσταντῖνος Κων- 35 σταντίος Βρετανίας ἐβασίλευσε, Μαξιμῖνος δὲ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς ἄλλης Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ὁ δὲ ἑτε- 40 ρος Μαξιμῖνος τῆς τε Ἑλλάδος καὶ τῆς κάτω Ἀσίας καὶ Θράκης· Διοκλητιανὸς δὲ, ὁ καὶ τῶν ἄλλων πρεσβύτατος, τῆς τε Βιθυνίας ἦρχε καὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Αἰβύνης καὶ τῆς Αἰγύπτου, ὅσῃν ὁ Νεῖλος ἐπερχό- 45 μενος ἄρδει. τὸν οὖν Κωνσταντῖνον ὁ πατὴρ πέμπει παρὰ Διοκλητιανόν, εἰς Νικομήδειαν παιδευθῆσόμε- 50 νον. παρῶν δὲ, φησὶ, Μαξιμῖνος ὁ τῆς κάτω Ἀσίας βασιλεύων εἰς ἐπιβελὰς ὤρμησε τῶ νέῳ, καὶ πρὸς μύ-

α. 2. ἀνεγνώσθησαν γ. 4. δὲ ὁ καὶ γ. 5. φησὶ Α. 11. κικίλλος Α: κικίλιος γ. 21. δείξει γ. δείξας δὲ ὡς γ. 41. εἶναι τι καὶ Α: ἦν ἔτι γ. b. 1. διὰ τῶν — λόγων Α: τὸν — λόγον γ. 2. ἡ σεμνότης Α. 4. προοιμίου γ. ἐδένα — γραψάμενος ὡς φησὶν ἔτε γ. 9. ἀποθανυ. τὴν τέχνην γ. 20. ταῖς — ῥητορείαις καὶ τοῖς ἰδιωτικοῖς λόγοις γ. 27. post λόγους illa ὅτι οἱ μαργαῖται — πολὺ ἐν τῇ χρήσει ponit Α, quae p. 22 a 12 leguntur. 29. Πραξαγόρου] πρα- 32. βρετανίας καὶ σικελίας ἐβασ. γ. 39. παρὰ Α: πρὸς γ.

χην λένοντι ἀγρίῳ καθίστησι τὸν νεανίαν· ὁ δὲ τὸ μὲν
 θηρίον κρατήσας ἀνείλε, τῆς δὲ ἐπιβελῆς αἰσθόμενος
 φεύγει πρὸς τὸν πατέρα. ἔ τὸν βίον λιπόντος ὁ παῖς
 ἐκδέχεσθαι τὴν βασιλείαν. ταύτης δὲ ἐπιβὰς Κελτὲς καὶ
 Γερμανέες, ἔθνη πρόσσοικα καὶ βάρβαρα, κατεσρέψατο.
 ἀσελγῶς δὲ καὶ βαρέως τῶν ὑπηκόων ἄρχειν Μαξιέν-
 τιον μαθὼν (ἔτος δ' ἂρ' ἦν μετὰ Μαξιμίον τῶν ἐν
 Ῥώμῃ καταστὰς κύριος) ἐσράτευσεν ἐπ' αὐτόν, δίκας
 τῆς εἰς τὰς ἀρχομένους παρανομίας πραττόμενος. καὶ
 μάχῃ νικήσας ἐς φυγὴν ἔτρεψε. φεύγων δέ, ἦν τοῖς
 πολεμίοις αὐτὸς ἀπωλείας ἐδολοῦσάφει μηχανήν, ταύ-
 τὴν εὗρατο τῷ βίῳ καταστροφὴν, τῇ παρ' αὐτῷ κα-
 τασκευασθείσῃ διώρυγι περιπεσὼν. τὴν μέντοι τέττε
 κεφαλὴν τινες τῶν Ῥωμαίων ἀποτεμόντες καὶ ξύλῳ
 ἀρτίσαντες τὴν πόλιν περιεπόλεον. Κωνσταντίνῳ δὲ
 καὶ ἦδε ἡ βασιλεία προθύμως καὶ χαίρῃσιν προσεχώ-
 ρησεν. ἐπεὶ δὲ καὶ Αἰκίνιον ὁμῶς καὶ ἀπανθρώπως
 τοῖς ὑπηκόοις ἀποκεχρημένον ἐπυνθάνετο (ἔτος δὲ
 τῆς μοίρας ἐκείνης ἐβασίλευσεν, ἧς Μαξιμίος ὁ τὴν
 ἐπιβελὴν Κωνσταντίνῳ διὰ τῶν λένοντος προσεγγαζόντων
 ἐπεσάτει, αὐτῷ τὸν βίον λιπόντος), ἔκ ἐνεγκῶν ὁμο-
 φύλων ὕβριν ἀφόρητον ἐσράτευεν ἐπ' αὐτόν, τῆς τυ-
 ραννίδος αὐτὸν εἰς τὸ βασιλικῶς ἄρχειν μεταστρόμε-
 νος. Αἰκίνιος δὲ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπιστρατεῖαν ἀκό-
 σας καὶ δέσας ἐκρυπτε τε τὴν ὁμότητα φιλανθρω-
 πίας προχῆματι, καὶ ὄρκους ὑπέτεινεν ἀγαθόν τε ἐαν-
 τὸν τοῖς ὑπὸ χεῖρα παραχέσθαι καὶ ἄς ἔθετο σπονδὰς
 συντηρεῖν ἀπαραβάτους. διὸ τότε μὲν ὁ βασιλεὺς
 ἀπέστη τοῦ πολεμεῖν· ὕπερον δέ, ἐπεὶ κακία ἤρεμειν
 ἔχ' οἷα τέ ἐστι, καὶ τῶν ὄρκων ἡφειδνηκότα καὶ ἐς πάν-
 τος ἀκακότητος ἐληλακότα καταπολεμήσας μάχαις καρτε-
 ραῖς καὶ ἐν τῇ Νικομηδείᾳ συγκλείσας ἐπολιόρκει. κα-
 κεῖθεν ἐν ἰκέτῃ πρὸς βασιλέα καταφυγόντα χήματι
 κατέλιπεν ἡ βασιλεία, καὶ συνέβη τὸν μέγαν Κωνσαν-
 τίνον, τῆς μεγάλης ἀρχῆς τὸν ἄξιον ἐπισητέσης, εἰς
 ἐαυτὸν τὰς εἰρημένας βασιλείας ἐπισπάσασθαι τῆς τε
 γ' πατρῴας κληρονομίας ἐγένετο, καὶ τῆς Ῥωμαίων
 καταλύσας Μαξιμίον, Ἑλλάδος τε καὶ Μακεδονίας
 65 R. "καὶ τῆς κάτω Ἀσίας παραλύσας τῆς ἀρχῆς τὸν ῥη-
 θέντα Αἰκίνιον. ἔ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης μοίρας,
 31 H. ἧς ἦρχε Διοκλητιανός, αὐτὸς ἀνεδέσαστο "τὸ κράτος·
 ὁ γ' Αἰκίνιος καὶ ταύτην εἶχεν ὑφ' ἐαυτόν, Μαξιμίον

πολέμῳ νόμῳ ἀφελών, ὃς Διοκλητιανῷ διάδοχος ἐγε-
 γόνει. κρατυνόμενος οὖν καὶ μίαν δέξας τὴν σύμ-
 πασαν βασιλείαν, κτίζει τὸ Βυζάντιον ἐπώνυμον ἐαν-
 τῷ. φησὶν ἔν ὃ Πραξαγόρας, καίτοι τὴν θρησκείαν
 5 Ἑλλήν ὦν, ὅτι πάσῃ ἀρετῇ καὶ καλοκαγαθίᾳ καὶ παντὶ
 εὐτυχίματι πάντας τὰς πρὸ αὐτῷ βεβασιλευκότας ὁ
 βασιλεὺς Κωνσταντίνος ἀπεκρύψατο. ἐν οἷς αὐτῷ καὶ
 οἱ δύο συμπεραιῶν λόγοι.

Ἔτος δὲ τῆς ἡλικίας ἦγε δεύτερον καὶ εἰκοσὸν Πρα-
 10 ξαγόρας, ὡς αὐτὸς φησιν, ὅτε ταῦτα συνέγραφε. συνε-
 γράψατο δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἕτερα βιβλία δύο, περὶ τῶν
 Ἀθηνῶν βασιλευσάντων, ἔτος ἀνύων ἐννεακαιδέκα-
 τον. συνέταξε δὲ καὶ ἕτερα βιβλία ἕξ εἰς τὸν τῶν Μα-
 κεδόνων βασιλέα Ἀλέξανδρον, τριακοσὸν πρῶτον ἐλαύ-
 15 νων ἐνιαυτόν. ἔτι δὲ τὴν φράσιν σαφῆς καὶ ἡδύς,
 ὀλίγον δὲ τῷ δέοντος ἀτονώτερος. κέχρηθ' δὲ Ἰωνικῇ
 διαλέκτῳ.

63.

Ἀνεγνώσθη ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ τῷ ῥήτορος ἱστορικὸν
 20 ἐν βιβλίοις ὀκτώ. ἱστορεῖ δὲ τὰ ἐπὶ Ἰβηριανῶν συνε-
 νεχθέντα πρὸς τε Πέρσας Ῥωμαίοις καὶ πρὸς Βαν-
 δήλως καὶ Γότθας, ἃ Βελισάριος στρατηγὼν διεπράξατο
 μάλιστα· ὧ καὶ τὰ πολλὰ ὁ ῥήτωρ συνῶν τὴν ἱστορίαν
 ἐξ ὧν ὕψει παρείληφε συνεγράψατο. ἐν μὲν ἔν τῷ
 25 πρῶτῳ βιβλίῳ διέξεισιν ὡς ἀποβιὲς Ἀρχάδιος ὁ Ῥω-
 μαίων βασιλεὺς Θεοδοσίῳ τῷ παιδὶ Ἰσδιγέρδην τὸν
 Περσῶν βασιλέα κηδεμόνα κατέλιπεν ἐν ταῖς διαθή-
 καῖς, ὁ δὲ ταύτας δεξάμενος ἐπετρόπευσεν τῷ παιδὶ
 σωφρόνως καὶ Θεοδοσίῳ τὴν βασιλείαν διεσώσατο.
 εἴτα Οὐαραράνης τὸν Ἰσδιγέρδην τελευτήσαντα δια-
 δεξάμενος ἐσράτευσεν ἐπὶ Ῥωμαῖς· Ἀνατολίᾳ δὲ τῷ
 30 τῆς ἐφῶς στρατηγῷ παρὰ Θεοδοσίου εἰς Πέρσας ἐπὶ
 πρεσβείᾳ σαλέντος Οὐαραράνης ὁ Περσῶν βασιλεὺς
 τὴν πρεσβείαν δεξάμενος ὑπέσχετο σπονδὰς θέμενος.
 εἴτα Περσῶν βασιλεὺς, Ἰσδιγέρδην ἄλλον
 τὸν Οὐαραράνη παιδὶα διαδεξάμενος, ἐπολέμησε πρὸς
 Οὐννης, ἔθνος ἔτιω καλεσμένους Ἐφθαλίτας, ἧς καὶ
 λευκὰς καλεῖσιν· λευκοὶ γάρ εἰσι καὶ ἐκ ἀμορφῶν τὰς
 35 ὕψεις, ἔδ' ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις Οὐννοῖς· ἔτε γ' νομα-
 δικοὶ εἰσιν οὔτε ἄγριοι, ἀλλὰ πολιτεία τε νομίμῳ
 40 χρῶνθ' καὶ ὑπὸ σφῶν βασιλέα τάττονθ'. προσοικῶσι δὲ
 πρὸς Βορρῶν ἄνεμον Πέρσαις· διὸ καὶ ὀροθεσίῳ

α. 10. τοῖς πολ. — μηχανήν A: αὐτὸς τοῖς πολεμίοις ἐδολοῦσάφει μηχανήν τῆς ἀπωλείας γ. 23. μεταστρόμενος γ.
 25. ὁμότητα καὶ φιλανθρωπίας γ. 31. κρατεράς γ. 34. κατέλειπεν γ. 41. αὐτὸς add A. 42. Μαξιμίον
 Casaubonus. b. 2. κρατυνόμενος A. 16. δὲ καὶ Ἰωνικῇ γ. 21. βανδύας A. 22. βελισάριος γ et hic et infra.
 26. τὸν] τῶν A. 42. ὀροθεσίῳ A.

Ἰνεκα ἐπὶ τὰς Ἐφθαλίτας Περόζης ἐσράτευσεν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον δυχωρίαις περιπεσὼν ἐκ προνοίας τῶν Ἐφθαλιτῶν, αἰχρῶς καὶ μόλις σπονδὰς θέμενος ὑπέσχευε· προσεκύνησε γὰρ αὐτὸν κύριον τὸν βασιλέα τῶν Ἐφθαλιτῶν, καὶ μήποτε ἐπιστρατεύειν διομοσάμενος 5 ἀπηλλάγη. παρασπονδήσας δὲ ὕπερον καὶ ἐπιστρατεύσας ἀκλεῶς ἅμα τῷ παντὶ στρατῷ διεφθάρη, τάφροις τοῖς καὶ διωρύξει περιπεσὼν διεσκευασμένοις, τέτατον δὲ καὶ εἰκοστὸν τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐλαύνων ἐνιαυτόν ἐν ᾧ καὶ τὸν πολυθρύλητον μάργαρον, ὅσπερ ἐξ ὧτός 10 τῆς δεξιᾶς Περόζης ἀπεκρέματο, συνέβη ἀφανισθῆναι.

68 R. ὅτι οἱ μαργαρίται καὶ μάργαροι λέγονται καὶ μαργαρίται. εἴρηται γὰρ ὁ μάργαρος παρὰ τε Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι καὶ ἄλλοις ἀξιολόγοις, τὸ δὲ μαργαρίται παρὰ τε Πραξαγόρῃ ἰωνίζοντι ἐν τῇ περὶ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον 15 δειντέρα ἰσορίᾳ καὶ παρ' ἄλλοις. οἱ δὲ μαργαρίται σὺνηθες καὶ πολὺ ἐν τῇ χρήσει.

32 H. Εἴτα μετὰ Περόζην ὁ νεώτατος υἱὸς Καβάδης ὡς ἐβασίλευσεν, ὅπως τε παρανομῶν εἰς τὸ τῆς λήθης φρέσιον ὑπ' αὐτῶν Περσῶν ἐνετέθη, ὅπως τε 20 λαθῶν διὰ τῆς γυναικὸς εἰς τὰς Ἐφθαλίτας ἀπέδρα, καὶ ὅπως ἐκεῖσε κηδεύσας, στρατῷ μεγάλῳ Ἐφθαλιτῶν ἐπὶ Πέρσας ἐλάσας, ἀμαχητὶ τὴν ἀρχὴν ἀνεκτήσατο, καὶ Βλάσιν τὸν Περόζης ἀδελφὸν ἀντ' αὐτῆς βασιλεύσαντα ἔρημον λαβὼν τῶν ἀμυνομένων ἐξετύ- 25 φλωσε, ζέον ἔλαιον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἠνεωγμένοις ἐπεχέας· τρόπον γὰρ τῷδε Πέρσαι τυφλοῦσιν. τὰ τε περὶ Πακερῖος τῆς Περσῶν βασιλέως καὶ Ἀρσάκω Ἀρμενίων. τῆς τε τῶν ἐπαοιδῶν ὑποθήκης κατὰ Ἀρσάκω τῷ Πακερῖῳ γεγεννημένης, εἰ μὴ μῦθος ταῦτα συνέθετο. 30

ὅτι Καβάδης ὁ προειρημένος ὀφλὼν Ἐφθαλίταις χρήματα Ἀνασάσιον βασιλέα ἡτεῖτό οἱ δανεῖσαι, τῆ δὲ μὴ δόντος ἀνευ ἄλλης αἰτίας ἀθρόον πολλὰ τῆς Ἀρμενίας κατέδραμε καὶ Ἀμίδαν ἐπολιόρκει, ἀπορήσας δὲ ἀνεχώρει, ἀναχωρῶντι δὲ ἡ τῶν ἐταιρίδων γυν- 35 ναικῶν αἰχροπραγμοσύνη αἰτία τῆς ὑποστροφῆς κατέστη, καὶ πολιορκήσας θυμῷ καὶ ὀργῇ Καβάδης τὴν τε πόλιν κατὰ κράτος ἔχε καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἡνδραποδίστατο. ὕπερον δὲ πολλὰς τῶν αἰχμαλώτων ἀφῆκε προῖκα, ὅς καὶ Ἀνασάσιος ἐς τὰ μάλιστα ἐφιλοφρονήσατο.

ὅτι πολιορκουμένην Ἀμίδαν μαθὼν Ἀναστάσιος ἐσρατεύματος πληθὸς λίαν κατὰ Περσῶν ἔσειλε, στρα-

τηγὰς ἐπισήσας Ἀρεόβινδόν τε τὸν ἐφ' ἑσας στρατηγόν, ὅς ἦν Ὀλυβρίον κηδεστὴς τῆ μικρῇ πρόθεν τῆς ἐσπέρας βασιλεύσαντος, Κέλερά τε τὸν μάγιστρον Πατρικίον τε τὸν Φρύγα καὶ Ὑπάτιον τὸν οἰκεῖον ἀδελφόν 5 δὲν. ἔτοι μὲν ἔν στρατηγοὶ τέσσαρες, σὺν ἡν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰεζίνος ὁ μετὰ Ἀνασάσιον βασιλεύσας, ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τὰ πολέμια· ἐσράτευμα γὰρ τοῖσιν ἔποτε ἐπὶ Πέρσας Ῥωμαίοις φασὶ ξυζηῖναι. ἀλλ' ὕπερησάντων ἡ πόλις ἐάλω, καὶ ἔχ ἅμα Καβάδης 10 πολέμησαντες, ἀλλὰ χωρὶς ἕκαστοι, ἀκλεῶς ἀπηλλάγησαν, πολλὰς τῶν οἰκειῶν ἀποβαλόντες. ὕπερον δὲ ἐς Ἀμίδαν ἀφικόμενοι ἐπολιόρκεν τὴν πόλιν· χρονοτριβέντων δὲ οἱ ἐντὸς Πέρσαι, ἤδη δὲ καὶ ἀπορήμε- 15 νοι, ἐς σπονδὰς Ῥωμαίοις ἔτεσιν ἐπὶ συνέβησαν, Κέλερος μὲν ὑπὲρ Ῥωμαίων, Ἀσπενέδω δὲ ἀντὶ Περσῶν αὐτὰς ποιησαμένων.

ὅτι τὸ Κιλικίων ὄρος ὁ Ταῦρος ἀμείβει μὲν τὰ πρῶτα Καππαδόκας καὶ Ἀρμενίους καὶ τῶν Περσαρμενίων τὴν γῆν, εἴτα Ἀλβανὸς καὶ Ἰβήρας, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτόνομα ἔθνη καὶ Πέρσαις κατήκοα ταύτῃ ὄκνην. ὑπερβάντι δὲ τὰς Ἰβήρων ὄρους ἀτραπὸς ἐστὶν ἐν σελωχωρίᾳ πολλῇ ἐπὶ σαδίους πεντήκοντα ἐξικνεμένη, αὕτη τε ἡ ἀτραπὸς ἐς ἀπότομόν τινα καὶ ὅλως ἄβατον τελευτᾷ χώρον· δίοδος γὰρ ἐδεμία φαίνεται, πλήν 20 γε δὴ ὅτι ὡς πρὸς τινα χειροποίητον πυλίδαν ἐνταῦθα ἡ φύσις ἐξεῦρεν, ἡ Κασπία ἐκ παλαιᾶς ἐκλήθη. τὸ 69 R. δὲ ἐνθὲνδε πεδία τέ ἐστιν ἱππῆλατα καὶ ὑδάτων πολλῶν ἀτέχνως ἐμπλεα, καὶ χώρα πολλὴ ἱππόβοτός τε 33 H. καὶ ἄλλως ὑπτία, ἧ δὴ τὰ Οὐννων ἔθνη χεδόν τι πάντα ἴδρου ἄχρη ἐς τὴν Μαιῶτιν διήκοντα λίμνην. ἔτοι δὴ ἦν μὲν διὰ τῆς πυλίδος, ἧς ἄρτι ἐμνήσθην, ἰῶσιν ἐς τὰ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἦθνη, ἀκραιφνεῖσι τοῖς ἵπποις ἔεν· μόνοις γὰρ τοῖς εἰρημένοις πεντήκοντα 30 σαδίοις τῆς δυχωρίας ταλαιπωρῶνται, οἵπερ ἐς τοὺς Ἰβηρίας ὄρους, ὅσπερ ἐρρήθη, διήκουσιν· ἐπ' ἄλλας δὲ τινὰς ἐξόδους ἰόντες πόνοι τε πολλοὶ καὶ μόλις εἰς τὰ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἦθνη παραγίνονται. ὅπερ ἐπειδὴ ὁ Φίλιππος Ἀλέξανδρος κατενόησε, πύλας τε ἐν χώρῃ τῇ εἰρημένῃ ἐτεκτήνατο καὶ φυλακτήριον κατεστήσατο. 40 τῷτο ἐν ταῖς Ἀνασασίαις ἡμέραις Ἀμβαζέκης κατέχεν, Οὐννος μὲν τὸ γένος, Ῥωμαίοις δὲ καὶ Ἀνασασίῳ φίλος, ὅς καὶ ἐνεχείριζεν Ἀνασασίῳ τὰς πύλας. ὁ δὲ

α. 6. καὶ om A. 8. διωρύξει A. 10. πολυθρύλλητον ε. 14. post ἄλλοις cum A omisi τε. 19. τε A: δὲ ε.
24. βλάσιν ε. 26. ἀνεωγμένοις ε.
b. 2. Ὀλυβρίους ε. 6. βασιλεὺς ε. 17. κίλικος A. 21. Ἰβήρας A. 22. πεντήκοντα A: ε. 33. ἐξήκοντα ε.
34. εἰς ε. 41. τὸ om A. ἀνασασίαις A.

τῆς μὲν προθυμίας ἀπεδέχετο, ἔκ ἀνεδέχετο δὲ τὴν φροντίδα. Καβάδης δὲ τελευτήσαντος Ἀμβαζούκου ἐβιάσατο τὰς παῖδας καὶ τὰς πύλας ἔχεν. Ἀναξάσιος δέ, ἐπεὶ αἱ πρὸς Καβάδην ἐγένοντο σπονδαί, πόλιν ἐδείματο ἐν χωρίῳ Δαρῶς ἐχυρὰν Περσῶν οὐκ ἐθελόντων, καὶ ἑτέραν πόλιν ἐν Ἀρμενίοις, ἐγγυτάτω τῶν Περσαρμενίας ὁρίων, ἣτις πρὶν ἐκαλεῖτο Θεοδοσίς πόλις, ἅτε Θεοδοσίς πόλεως αὐτῇ ἀξίωμα ἀντιχώμης περιθεμένης.

ὅτι Ἀναξάσις τελευτήσαντος, καίτοι πολλῶν ὄντων τῶν πρὸς γένος ἀξίων τῆς βασιλείας, πάντων ταύτης ἀπεληλαμένων Ἰβζίνος τὴν ἀρχὴν διεδέξατο. πρὸς ὃν Καβάδης, Χοσρόη τῷ νεωτάτῳ παιδὶ τὴν βασιλείαν μέλλων ἀσφαλῶς καταλιπεῖν, γράμματα ἔγραψεν νύποιηθῆναι αὐτῷ τὸν Χοσρόην αἰτέμενος. Ἰβζίνος δὲ περιχαρὴς ἐδέξατο τὴν αἴτησιν, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ Ἰβζινιανὸς ὁ ἀνεψιός, ἥδη ἐπίδοξος ὢν τὴν βασιλείαν ἐκδέξατο. ἀλλὰ Πρόκλος τῷ κναίστορος ταῖς συμβλαῖς μετέμελε τὰ δόξαντα, καὶ Χοσρόης ἐσποιητὸς υἱὸς Ἰβζίνῳ ἔκ ἐγένετο. τὸν γὰρ εἶδὼν ἔφασκε καὶ κληρονόμον εἶναι τῆς πατρῴας ἀρχῆς νόμιμον. ἐπὶ δὲ τὰς περὶ Χοσρόην λόγους καὶ τὴν εἰρήνην Περσῶν μὲν Σείσης ὁ Καβάδην σώσας πάλαι καὶ Βεόδης ἐξάλησαν, Ῥωμαίων δὲ Ῥεφῖνος καὶ Ὑπάτιος. καὶ Βεόδης μὲν Σείσην Πέρσαις ἐνδιαβαλὼν ἀναιρεθῆναι πεποίηκε, Ῥεφῖνος δὲ Ὑπάτιον εἰς βασιλεῖα διαβαλὼν παραλυθῆναι τῆς ἀρχῆς παρεσκεύασεν.

ὅτι μεταξὺ Βοσπόρου καὶ Χερσῶνος, αἱ διέχουσιν ἀλλήλων ὁδὸν ἡμερῶν ἑξοσί, τὰ ἐν μέσῳ Οὐννικὰ ἔδνη αὐτόνομα ὄντα πρότερον Ἰβζίνῳ κατήκοα γέγονεν ἡ δὲ Χερσῶν ἐχάτη τῆς Ῥωμαϊκῆς ὑπῆρχε γῆς. προσεχώρησαν δὲ καὶ Ἰβηρες Ἰβζίνῳ ἅμα Γεργένῃ τῷ σφῶν ἡγεμόνι, ὑπὸ Περσῶν τалаπωρέμενοι. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις ἡρέθη πόλεμος.

ὅτι ἔτι ζῶν Ἰβζίνος Ἰβζινιανὸν κοινωνὸν τῆς βασιλείας ἐποίησατο, τελευτήσαντος δὲ τῷ θείῳ ἐς μόνον Ἰβζινιανὸν τὰ τῆς ἀρχῆς περιελήλυθε. Βελισάριος δὲ καὶ Σίττας δορυφόρῳ ἦσαν Ἰουβζινιανοῦ ἔτι 34 H. στρατηγῶντος. ὑπὸ δὲ Ἰβζίνῳ τῶν ἐν Δαρῶς καταλόγων 72 R. γων Βελισάριος ἀρχὸν κατέστη, ὅτε καὶ Προκόπιος ὁ συγγραφεὺς σύμβλος αὐτῷ ἡρέθη. μοναρχήσαντος

δὲ Ἰβζινιανῷ Βελισάριος τῆς ἐῷ στρατηγὸς κατὰς ἐπὶ Πέρσας στρατεύειν ἐτέτακτο. Καβάδης δὲ Περσὶν ἄνδρα Πέρσην, μιθράνην δὲ τὸ ἀξίωμα, τὰ οἰκέας στρατῷ ἡγεμόνα κατεστήσατο. καὶ ἄμφω τὰ στρατεύματα περὶ Δαρῶς ἐστρατοπεδεύσαντο. καὶ Περσὶν Βελισαρίῳ ἐδήλα ἐν παρασκευῇ τὸ ἐν πόλει βαλανεῖον ἔχειν. βέλεα γὰρ αὐτὸν λείψασι τῇ ὑστέρᾳ. διὸ δὴ Ῥωμαῖοι τὰ ἐς τὴν συμβολὴν κρατερῶς ἐξηστύνοντο. παρατάξεως δὲ γενομένης ἐκατέρω στρατεύματος, Ἀνδρέας τις Βυζάντιος παιδοτρίβης καὶ παλαίστρας ἐν Βυζαντίῳ προεξηκώς, ὃς δὴ καὶ ἐν τοῖς τῷ Βέζε τῷ συστρατηγῶντος Βελισαρίῳ οἰκέοις ἐτύγχανεν, ἅτε τῷ Βέζε σώματος ἐν βαλανεῖῳ ἐπιμελόμενος, ἔτος προκλήσεως ἐς μονομαχίαν γεγεννημένης λαθὼν ἅπαντας, δεύτερον μονομαχήσας, ἐνίκησε, καὶ ἀρξάμενον τοῦ πολέμου διελύθησαν. ὕστερον δὲ πάλιν συστάντος αὐτοῖς πολέμου πολλῷ καθυπέρτεροι Ῥωμαῖοι ἐγένοντο καὶ Περσῶν πολὺς ἐρῶν φόνος, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐκέτι ἡθέλον ἐκ τῷ εὐθέως μάχην διερεγκεῖν ἐς Ῥωμαίους, ἔφοδοι δὲ ἐξ ἐπιδρομῆς ἀμφοτέροις ἐγένοντο.

ὅτι Καβάδης ἄλλο στρατεύμα ἐς Ἀρμενίαν τὴν Ῥωμαίοις κατήκοον ἐπεμψεν, ὃ δὲ στρατεύμα Περσαρμενίων καὶ Σαννιτῶν καὶ Σαβίρων ἦν. τῷ τῷ στρατῷ Μερμερόης ἡγεῖτο. Δωρόθεος δὲ ὁ Ἀρμενίας στρατηγὸς καὶ Σίττας, ὃς παντὸς ἐφεσῆκει τῷδε τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος, συμβαλόντες τοῖς πολεμίοις ὀλίγοι πολὺ πλείονων ἐκράτησαν. ἐξ ὧν δὴ καὶ ἐπ' οἴκῳ οἱ τῇδε Πέρσαις ἀνεχώρησαν. τότε καὶ ἄλλα μὲν Περσικὰ χωρία Ῥωμαῖοι κατέχον, κατέχον δὲ καὶ τὸ φάργγιον καλέμενον, ὃθεν δὴ καὶ τὸν χρυσὸν Πέρσαις ὀρύσσοντες βασιλεῖ φέρουσι. καὶ Τζάνοι δὲ οἱ πάλαι Σάνοι καλέμενοι, αὐτόνομοι ὄντες καὶ ληστρικώτερον τοὺς πλησιοχώρους κατατρέχοντες, ὑπὸ Σίττα καταστρατηγηθέντες εἰς τὸ ἡμέτερόν τε μεταβληθέντες Χριστιανοὶ γέγονασι καὶ κατήκοοι Ῥωμαίοις, ὥς καὶ ἐς λόγους στρατῷ Ῥωμαϊκῷ κατατάττεσθαι.

ὅτι Καβάδης ἄμφω τῶν στρατευμάτων αὐτῷ ἡττηθέντων ἐν ἀπορίᾳ ἦν, Ἀλαμίνδαρος δὲ ὁ τῶν παρὰ Πέρσαις Σαρακηνῶν βασιλεὺς, ἀνὴρ ὢν δεινὸς τὰ πολέμια καὶ δραστήριος, ὃς ἐς γόνυ τὰ Ῥωμαίων ἐκλινε πράγματα ἔτεσι πεντήκοντα, ἔτος ὑπέθετο Καβάδῃ

α. 5. Δαρῶς ἐχυρὰν A: Δαρῶς καὶ Ἀρχῶς. 11. γένος. 14. καταλ. ἐσφ. 16. περιχαρῶς. 18. ἀναδέξασθαι A. κνέστορος A, κναίστορος. 20. Ἰβζίνος. 23 et 24. Βεόδης. 28. ὅτι τα μεταξὺ A. 32. Γεργογένη. 34. ἡρέθη A. malim ἡρέθη. 38. Σίτας. 39. δαρῶς A, qui sic et infra. b. 3. μιθράνην. 7. post ὑστέρᾳ cum A omisi ἴση. 8. libri συμβολήν. ἐξηστύνοντο. 18. πολὺς A: πολλὸς. 19. ἐς Ῥωμαίους A: Ῥωμαίους. 23. σαβήρων. 27. οἱ add A. 32. σάνοι A: σαῦνοι. alibi legitur Σαυροί. Casaubonus. 33. τοῖς πλησιοχώροις. 40. ὃς add A.

ἐς Ἀντιόχειαν τότε ἀφύλακτον οὖσαν καὶ τὰ ταύτη
χωρία ἐσβαλεῖν. γνοὺς δὲ Βελισάριος κατὰ τάχος
ὑπὸ πηλῆτι, ἐράτευμα Ἰσαύρων καὶ Ἀρέθαν τὸν τῶν
παρὰ Ῥωμαίοις Σαρακηνῶν βασιλέα ἅμα τῷ οἰκίῳ
συνεπαγόμενος λαῷ. Ἀλαμένδαρος δὲ καὶ Ἀζαρέθης
ὁρῶν δὴσας ἐπ' οἴκῳ ἀπεχώρει· καὶ Βελισάριος εἶπετο,
ἔτι ἐς χεῖρας ἔλθειν προαιρέμενος, τὴν δίωξιν δὲ χη-
ματιζόμενος. ἀλλὰ τό γε πλῆθος ἐλοιδορεῖτο αὐτῷ,
35 H. "πρῶτον μὲν οὐκ εἰς τὸ ἐμφανές· ἐπεὶ δὲ ἐμφανῶς
ἐκάκιστον, ἅκων συγκροτεῖ τὸν πόλεμον. καὶ τὰ μὲν 10
πρῶτα πιπτόντων ἐκατέρωθεν ἀγχώματος ἡ μάχη
ἐγένετο, ἔπειτα δὲ τραπέντος τῷ περὶ Ἀρέθαν λαῷ
καὶ τῶν Ἰσαύρων κατὰ κράτος ἐνίκων Πέρσαι· καὶ εἰ
μὴ ἀπὸ τῷ ἵππῳ καταβὰς Βελισάριος τοῖς καταλε-
λειμμένοις συνετάττετο καὶ ἡμύνετο, ἅπαντες ἂν διε- 15
φθάρησαν. Ἀζαρέθης μὲντοι ὁ Περσῶν στρατηγός
73 R. ὑποσφύρας πρὸς Καβάδην οὐκ ἀπώνατο τῆς "νίκης"
πολλὰς γὰρ ἦν καὶ αὐτὸς ἀποβαλὼν ἐν τῇ μάχῃ, εἰ καὶ
πολὺν πλείους τῶν ἀντιπάλων διεφθάρησαν· διὸ ἐν
τοῖς ἀτίμοις ἐτέλει.

ὅτι Βελισάριον ὁ βασιλεὺς ἐς Βυζάντιον μετακα-
λεσάμενος, ἐφ' ᾧ ἐπὶ Βανδάλῳ στρατεύσειε, Σίτταν
φυλάζοντα τὴν ἐφ' ᾧ ἀπέστειλεν ἐν ᾧ καὶ Πέρσαι κατὰ
Ῥωμαίων ἐσβάλλουσι, καὶ Καβάδης τελευτήσαντος ὁ
παῖς Χοσρόης τὴν βασιλείαν ἐκδέχεται. Ῥωφίνος δὲ καὶ 25
Ἀλέξανδρος καὶ Θωμᾶς σὺν Ἑρμογένει παρὰ Χοσρόην
παραγίνοντο ἐπὶ προεσβείαν· οἷς τὴν εἰρήνην ἀπέραν-
τον ἔφησε θύειν δέκα καὶ ἑκατὸν κεντηναρίους. ἀλλὰ
τότε μὲν ἄπρακτοι διελύθησαν, ὕστερον δὲ τὴν ἀπέ-
ραντον εἰρήνην ἐσπέσαντο, ἔκτον ἤδη ἔτος τὴν βα- 30
σιλείαν Ἰβηριανῶς ἔχοντος. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν τὰ τε
 χρήματα καὶ τὸ φαράγγιον καὶ Βῶλον τὸ φρόριον Πέρ-
σαις παρέδωκαν, Πέρσαι δὲ Ῥωμαίοις τὰ τε Ἀζιχῆς
ὄρια καὶ Δάγαριν, ἄνδρα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ἀντ'
αὐτῷ ἕτερον κεκομισμένοι ἐκ ἀφανῆ ἄνδρα. εὐθὺς 35
μὲντοι ἐκατέρω βασιλεῖ ἐπιβελὴν ξυνηνέχθη γενέσθαι
πρὸς τῶν ὑπηκόων. καὶ Χοσρόην μὲν αἰετὸς θορυβάσθαι
καὶ ἄτακτον ὁ Περσῶν μισήσας λεῷς, Καβάδην τὸν
Ζάμης τῷ ἀδελφῷ παῖδα βασιλέα σφίσις ἐβελύσαντο
ἐσίσασθαι· ἀλλὰ γνὼς ὁ Χοσρόης Ζάμην τε τὸν ἀδελ- 40

φόν καὶ τῶς ἄλλας ἀδελφὰς ἅμα τῶν μεταχόντων τῆς
βελῆς ἀνελὼν τὴν εἰρήνην ἔπαυσε. Καβάδης δὲ ὁ Ζά-
μης, κομιδῇ νέος ὢν, προνοίᾳ Χαναράγγης τῷ Ἀδέρῳ
Δεβάνδῳ διέφυγε τὸν θάνατον· καὶ ὁ Χαναράγγης ὕσε-
ρον διὰ τῆτο ὑπὸ Χοσρόος ἀνήρητο. Ἰβηριανὸν δὲ ὁ
δῆμος ἐπιβελύων Ὑπάτιον ἱκόντα, τὸν Ἀνασασίῳ
τῷ βεβασιλευκότος ἀδελφιδῶν, βασιλέα σφῶν ἀνηγό-
ρευσαν, ἀρξάμενοι τῆς ἐπιβελῆς καὶ τῆς εἰσεως ἀπὸ
τῆς ἐν τοῖς ἵπποδρομίῳις ἔριδος· βασιλεὺς δὲ Ἰβη-
ριανός, Βελισαρίῳ τε καὶ Μούνδῳ τοῖς στρατηγοῖς
χρῶμενος, τὸν τε Ὑπάτιον καθεῖλε καὶ πολλὰς τῶν
εἰσιωτῶν ἀνείλεν, ἄχρι καὶ ἐς τρεῖς μυριάδας τῷ ἀναι-
ρεθέντος λαῷ συντελέσαντος. συνέπραττον δὲ τῷ βα-
σιλεῖ Βοραΐδης καὶ Ἰβξος, οἱ αὐτῷ ἀνεψιοί.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ λόγῳ περὶ Τριβωνιανοῦ τοῦ ἐκ
Παμφυλίας ἔλκοντος τὸ γένος διέξεισιν, ὅς τὴν κναί-
σορος διεῖπεν ἀρχήν, περὶ τε τῆς φιλοχρηματίας καὶ τῆς
ἄλλης αἰμυλίας, καὶ περὶ Ἰωάννης τῷ ἐπάρχῳ τῷ ἐκ Καπ-
παδοκῶν, τῆς τε πανουργίας καὶ ἀπληξίας καὶ μέθης καὶ τῆς
20 ἄλλης κακότητος· ὅπως τε Ἀντωνίνα ἡ τῷ Βελισα-
ρίῳ γυνὴ δι' Εὐφρημίας τῆς αὐτῷ θυγατρὸς φρενα-
πατήσασα Ἰωάννην ἐπίβελον ἔδειξε βασιλέως, ὅπως 36 H.
τε ὕστερον, Εὐσεβίῳ τῷ ἐπισκόπῳ Κυζίκου ἐξ ἐπιβελῆς
ἀναιρεθέντος, σύνεργος ὑπονοηθεὶς τοῦ μιάσματος
ἠκίωθη τὸ σῶμα καὶ ἀκλεῶς ἐξορία πικρὰ καὶ τελευταία
παρεδόθη.

ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ διέξεισιν ὅπως τε Χοσρόην
μελετώντα λῦσαι τὰς σπονδὰς διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων
κατὰ Λιβύην ἐπικράτειαν (φθόνῳ γὰρ ἐβάλλετο) Οὐί-
τιγίς ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς διὰ τινῶν Λιγύρων
κοινολογησάμενος μᾶλλον ἐπώτρυνεν· εἶτα καὶ Βασ-
σάκου ἅμα τῶν Ἀρμενίων ἀποστάντων μὲν Ῥω-
μαίων καὶ Σίτταν τὸν στρατηγὸν ἐν μάχῃ ἀνελόντων,
Πέρσαις δὲ προχωρησάντων, τὰς ἀπεράντας σπονδὰς
35 καλεσμένας λίσας Χοσρόης πολεμεῖν ἔγνω, "Ἰβηρια- 76 R.
νὸς δὲ μαθὼν παραίνεσιν αὐτῷ δι' Ἀνασασίῳ προσ-
ῆγε μὴ παρασπονδεῖν. ἐν τῷ καὶ Οὐίτιγίς αἰχμᾶ-
λωτος παρὰ Βελισαρίου εἰς Βυζάντιον ἀνεπέμφθη.
Χοσρόης δὲ τὰ Ῥωμαίων ὄρια καταδραμὼν τὴν Σέ-
ρων πόλιν εἶλε καὶ Σερήνας ἡνδραποδίσας. ὕστερον

a. 1. ταύτη apographum Stephani: ταύτης ε. 3. τὸν om A. 4. τῷ οἰκίῳ — λαῷ ε. 7. ἔτε ε. 9. ἐπεὶ
ἀφανῶς ε. 13. ἐνίκων Πέρσαι κατακράτος ε. 16. Ἀζαρέθης ε. 17. πρὸς A: εἰς ε. 21. εἰς ε. 22. βανδάλῳ A.
23. φυλάξαντα ε. 32. βόλων A. 34. δαγάρην ε. 35. αὐτῷ δὲ καὶ ἕτερον κεκομισμένον ε. 40. Ζάμην ε.
b. 1. τοῖς μετασχῶσι ε. 2. Ζάμης A. 4. δυνάμει ε. διὰ τῆτο ὕστερον ε. 5. Ἰβηριανῶν ε. 7. ἀνηγόρευσε ε.
14. βαραΐδης ε. 16. τὴν τῷ κοιναίωρος ε. 25. ἀκλεῶς ε. 28. τῶν add A. 29. λιβύων A. 31. Βασάκου ὅτε ἅμα ε.
32. μὲν] μὲν τῶν ε. 34. καλεσμένας σπονδὰς ε. 39. σύρον — συρίνας ε.

μέντοι εἰς διχίλιας καὶ μυρίας ὄντας τὰς αἰχμαλώτους
 δυοῖν ὁμολογία κεντηναρίων ἀφῆκεν ἅπαντας, Καν-
 δίδας τὰ ἐπισκόπου Σεργίου πόλεως ἐκτίσαι τὸ χρέος ὑπο-
 χομένον· ὁ δὲ τῆς ὑποχέσεως ἀλογήσας τὴν δικαίαν
 εἰσεπράττετο ἐκτίσιν. Χοσρόης δὲ τὴν Ἱερὰ πόλιν πο-
 λιορκεῖν ἀρξάμενος, ἐπεὶ ὁ Βεροίας αὐτῷ ἐπίσκοπος
 ἀργύρου σαθρὰ διχίλια ἔθετο, ἀπέστη τῆς πολιορκίας,
 ὁμολογήσας καὶ πάσης ἀποστῆναι τῆς ἐφώας, εἰ δέκα
 χρυσὴ κεντηνάρια λάβοι. Βέζης δὲ ὁ τῆς ἐφώας στρα-
 τηγός, ἀξιόμαχον ἑαυτὸν ἐκ οἰόμενος τῷ Χοσρόῃ, ὥδε 10
 κακέισε περιεπλανῶτο. Χοσρόης δὲ ἐπὶ Βέροϊαν στρα-
 τεύσας ἦντι μὲν πολλὰ χρήματα, λαβὼν δὲ διχίλια
 σαθρὰ ἀργυρίων ἄλλα τοσαῦτα προσεπέζητει, μὴ δι-
 δόντων δὲ ἰχυρῶς ἐπολιόρκει. τὰ δὲ σφῶν ἐπισκόπου
 παραγενομένης (Μέγας ἦν ὄνομα αὐτῷ) καὶ Χοσρόην 15
 λιπαρῶντος τὰς μὲν Βεροιαίους κακῶν ἀπαθεῖς ἀφῆκεν
 ἵεναι, ὅπῃ φίλον ἐκάστω εἴη· οἱ δὲ στρατιῶν οἱ πλεῖστοι
 ἐκόντες εἶποντο στρατευόμενοι Χοσρόῃ, ὅτι αὐτοὺς ὁ
 βασιλεὺς τῶν συντάξεων ἀπεξέροι. Χοσρόης δὲ, ἐπεὶ
 χρήματα Ἀντιόχεις αἰτήσας ἐκ ἔλαβεν, ἐπολιόρκει τὴν 20
 Ἀντιόχειαν σφοδρῶς δὲ πολιορκουμένης Θεόκτιστος καὶ
 Μελάττης, ἅμα τῶν ἐπομένων αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Αἰβάνας
 στρατιωτῶν, ὑπεξελθόντες ἔφυγον, καὶ ἔτι Χοσρόης
 ἀταλαιπώρως Ἀντιόχειαν παρεσχάτο καὶ τοὺς ἐν αὐ-
 τῇ ἡνδραποδίσατο. πρέσβειον δὲ παρ' αὐτὸν ἡκόντων 25
 Ἰωάννη τε καὶ Ῥαφίνα καὶ Ἰαλιανὸν τὸ γραμματέως
 τῶν ἀπορρήτων, καὶ πολλῆς δικαιολογίας ἀναμεταξὺ
 αὐτῶν τε καὶ Χοσρόα γεγεννημένης, τέλος ἀλλήλοις συν-
 ἔβησαν ἐφ' ᾧ Χοσρόην ἐν μὲν τῷ παραντίκῳ κεντη-
 νάρια πεντήκοντα παρὰ Ῥωμαίων λαβόντα, πέντε 30
 δὲ φερόμενον ἐπέτειον ἄλλον δασμὸν εἰς τὸν πάντα
 αἰῶνα, μηδὲν αὐτὰς ἐργάσασθαι περαιτέρω κακόν· πρεσ-
 βεις τε πάλιν παρὰ βασιλέως ἐλλομένους τὰς ἀμφὶ
 τῇ εἰρήνῃ σπονδὰς ἐμβεβαιωθήσεσθαι, ἀλλὰ καί τοις αὐ-
 37 Η. τα "θέμενος Χοσρόης, ἐπὶ τε τὴν Ἀπάμειαν ἦν, ὧ-
 μᾶ τότε ἀρχιερατεύοντος, καὶ χρήματα μεγάλα εἰσε-
 πράττετο· τέλος τὰ τε ἱερὰ καὶ τὰ ἀναθήματα πάντα
 λαβὼν ἀπιὼν ὤχετο. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν τιμίων καὶ
 ζωοποιῶν ξύλων τεθανματέρηται. εἰρήνη καὶ ὅπως
 Χοσρόης ἱπποδρόμιον ἐκεῖ ἐθεάσατο. ἀλλ' ἐκεῖθεν 40
 Χοσρόης ἐπὶ Χαλκίδα πάλιν ἐπορεύετο, ὑπὲρ ἧς δύο

λαβὼν κεντηνάρια παρὰ τῶν οἰκόντων ἀπολιόρκετον
 εἶασε. καὶ ἐπὶ Ἐδεσσαν δὲ πορευθεὶς, δύο λαβὼν κεν-
 τηνάρια, τοῖσι δὲ καὶ θεοσημεῖαις ἀπειληθεὶς, ἀπολιόρ-
 κητον εἶασε κακέινην. αὕτη ἐστὶν Ἐδεσσα, ἐν ἣ Ἀύγα-
 ρός τε καὶ τὰ περὶ Ἀύγαρον πάλαι πρὸς Χριστὸν ἐπρά-
 χθη. ἔτιος δὲ ὁ Ἀύγαρος καὶ παρ' Ἀύγετον τὸν τότε
 Ῥωμαίων αὐτοκράτορα παραγεγονῶς φίλος τε ἐς τὰ
 μάλιστα ἐχρημάτισε, καὶ τὴν ἐς τὰ οἰκεία ἐπάνοδον
 σοφίᾳ κατεπράξατο. ἀλλ' ὁ γε Χοσρόης ἐξ Ἐδέσσης
 ἀπάρας ἐπορεύετο. τότε καὶ Ἰβηριανὸς ἔγραψε τοῖς 77 R.
 πρέσβεσιν, ἐπιτελέσειν τὰ συντεθέντα ὁμολογῶν. Χοσ-
 ρόης δὲ ἐπὶ Κωνσταντινίδας χρήματα εἰσεπράττετο, καὶ
 ἐπὶ Δαρδὰς ἐλθὼν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, Μαρτίνου τὸ
 στρατηγὸς ἔνδον μαχομένου. ἀπορήσας δὲ τῆς πολιορ-
 κίας, καὶ χίλια σαθρὰ ἀργυρίων λαβὼν, ἐς τὰ Περσῶν
 ἦθ' ἐχώρει, καὶ τοὺς Ἀντιόχεις ἅπαντας, πόλιν ἐν
 Ἀσσυρίοις δεινύμενος ὁδὸν ἡμέρας ἀπὸ Κτησιφώντος
 διέχυσαν, Ἀντιόχειαν τε τὴν Χοσρόα καλέσας, ἐν αὐ-
 τῇ συνώκησε, πολλῇ φιλοφροσύνῃ καὶ χάριτι ἐς αὐ-
 τοὺς χρησάμενος, καὶ ἐδὲν ἐποκέσθη αὐτὰς τῶν ἀρ-
 χόντων πλὴν ἑαυτῷ θεσπίσας, ἱπποδρομίαις τε καὶ ταῖς
 ἄλλαις ἐψυχαγῶγει τέρεψεν.

ὅτι Βελισάριος ἐξ Ἰταλίας μετακληθεὶς στρατη-
 γὸς ἐπὶ Χοσρόην καὶ Πέρσας ἅμα ἦν ἀρχομένῳ ἐσάλη,
 καὶ ἐν Μεσοποταμίᾳ γενόμενος ἀνὸς ὄντα χεδόν
 τι τὸν στρατὸν καὶ κατεπτηχότα τὸ Περσῶν ὄνομα
 ὥπλιζε τε ἐπιμελῶς καὶ ἐπεθάρρυνε. Χοσρόης δὲ,
 Δαζῶν αὐτὸν ἐπαγομένων, ὅτε δὴ αὐτῶν τε καὶ Γεβάρων
 τὰ σφῶν ἡγεμόνος Πέρσαις προσκεχωρηκότων διὰ τὴν
 Ἰωάννη φορολογίαν τε καὶ καπηλείαν, ἐπὶ Πέτρας τὴν
 πόλιν, ἐπιθαλασσίαν ἔσαν ἐν Κόλχοις πρὸς τῷ Εὐ-
 ξείνῳ καλυμένῳ πόντῳ, ἠπείγετο, καὶ ταύτην πολιορ-
 κῶν, ἕως μὲν Ἰωάννης περιῆν, ἐδὲν ἦνεν, ἐπεὶ δὲ βέ-
 λει τρωθεὶς τὸν τράχηλον ἐτελεύτησε, τὴν πόλιν παρε-
 35 σήσατο. τὰς μέντοι ἐνοικεῖντας ἀπαθεῖς κακῶν ἀφῆκεν
 ὁμολογία γὰρ αὐτὰς προσελάβετο, καὶ μόνον τὰ τῶν Ἰωάννη
 χρήματα, ὑπὲρ ἀπὸ τῆς μονοπωλίας αὐτῷ συνείλετο,
 ἐλήϊσατο πολὺ πλῆθος ὄντα. Βελισάριος δὲ Νισίβιδος
 μὲν ἀποπειράσας ἐδὲν ἔχυσεν, τὴν Σισαύρων δὲ πόλιν
 πολιορκήσας καὶ βιασάμενος ὁμολογία παρεσχάτο,
 Βληχάμην τε τὸν στρατηγὸν καὶ τὰς λογιωτάτας Περ-

α. 1. χίλις ε. 3. ὑποσχόμενου ε. 6. βελισάριος ε. 13. διδόντων ε. 15. παραγενομένου A. 30. παρὰ]
 πρὸς A. 31. ἄλλον A: μᾶλλον ε. 34. τὴν εἰρήνην ε. 35. ἦν A: εἶη ε. 41. πόλιν ε.
 β. 1. κεντηνάρια λαβὼν ε. 2. δε add A. 15. ἀργύρου A. 16. πάντας ε. 17. Ἀσσυρία ε. 19. συνώ-
 κισα Schottus: libri συνώκησε. 20. αὐτοὺς post πλὴν ponit A. 28. δὴ A: δε ε. γουνάζον ε. 38. πολυ-
 πληθὴ ε. 39. ante πόλιν in A lacuna quattuor litterarum. 41. τε A: δε ε.

σῶν ἐν αὐτῷ λαβὼν ἐς τὸ Βυζάντιον ἔπειψε. καὶ Ἀρέ-
θαν ἅμα στρατῷ ἐν Ἀσσυριοῖς πέμψας τὰ ἐκείνη
χωρία ἐληΐζετο· ἐξ ἧς χοήματα πολλὰ οἱ περὶ Ἀρέ-
θαν περιβαλλόμενοι ἐκ ἡθελον ὑποσρέφειν ἐπὶ Βελι-
σάριον. Βελισάριος δὲ τῷ στρατῷ νοσῶντος καὶ τῶν
περὶ Ἀρέθαν ἀγνοουμένων, καὶ Ῥεκιθάγγος καὶ Θεο-
κτίστου ἀποπορεύεσθαι μελλόντων ἐς φυλακὴν τῶν περὶ
38 H. Φοινίκην "χωρίων, ἃ ὑπὸ Ἀλαμεινδάρου κατετρέχετο,
διὰ ταῦτα ἐξ ἡθελον τῶν Περσῶν εἰς τὰ οἰκεία ἐπα-
νῆναι, καὶ ἐς Βυζάντιον παρὰ βασιλέως μετεπέμπετο.

64.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ἱστο-
ρικῶν λόγοι δέκα. ἄρχεται δὲ ὁ πρῶτος λόγος ἀπὸ τῆς
Περσικῆς πολέμου τῆς συζάντος μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν
σπονδῶν, ὡς Ἰβηριανὸς ὁ βασιλεὺς καὶ Χοσρόης ὁ Περ-
σῶν ἀλλήλοισι ἔθεντο, ἔλυσεν δὲ Χοσρόης τε αὐτὸς καὶ
Ἰβηρὸς διάδοχος Ἰβηριανὸς κατασῶς, δευτέρου ἔτους
80 R. τῆς ἀρχῆς αὐτῷ περαιωμένης. "ἀρχόμενος δὲ ἐντεῦθεν
τῆς ἱστορίας κάτεισι μέχρι δεκάτης ἔτους αὐτῆς τῆς πο-
λέμου. μέμνηται δὲ ἐν τῷδε τῷ πρώτῳ τῷ βιβλίῳ λόγῳ
καὶ τὰ κατὰ Ἰβηριανὸν ἱστορήσας· ἐ μὴν ἀλλὰ δηλὸς
ἔστιν ὡς καὶ ἐφεξῆς τῶν δέκα λόγων ἑτέρους συντάξει.
διέξεισι δὲ ἐν μὲν τῷδε τῷ λόγῳ ὅπως αἱ σπονδαὶ
συνεχύθησαν Ἰβηρὸς μὲν διὰ Κομεντιόλου Σουανίαν
παρὰ Χοσρόου ἀπαιτῶντος, αὐτῷ δὲ ὑποτιθεμένης, ἐ
25 μέντοι διδόντος, ὅπως τε ἡ Μεσοποταμία πᾶσα ἐσε-
ῶθη, προοίμιον τῶν ἐπελευσομένων κακῶν γενομένη.

ὅτι τὰ πρὸς Εὐρὸν ἄνεμον τῷ Τανάϊδος Τῆρκοι νέ-
μονται, οἱ πάλαι Μασσαγέται καλέμενοι, ὡς Πέρσαι οἰ-
κείᾳ γλώσσῃ Κερμιχίωνας φασί. καὶ αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ
τότε δῶρα καὶ πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰβηρὸν ἔειλαν,
δεόμενοι μὴ ὑποδέξασθαι αὐτὸν τῶν Ἀβάρος· ὁ δὲ τὰ
δῶρα λαβὼν καὶ ἀντιφιλοφρονησάμενος ἀπέλυσεν εἰς τὰ
οἰκεία. τοῖς δὲ Ἀβάροις ὑπερον ἐλθόνσιν, καὶ Παννονίαν
οἰκῆσαι καὶ εἰρήνης τυχεῖν δεομένοις, διὰ τὸν πρὸς τῶν
Τῆρκων λόγον καὶ τὰς συνθήκας ἐκ ἐσπέισατο.

ὅτι τὴν τῶν σκωλήκων γένεσιν ἀνὴρ Πέρσης βασι-
λεύοντος Ἰβηριανὸς ἐν Βυζαντίῳ ὑπέδειξεν, ἔπειτα πρό-
τερον ἐγνωσμένην Ῥωμαίοις. ἔτος δὲ ἐκ Σηρῶν ὁρ-
μηθεὶς ὁ Πέρσης τὸ σπέρμα τῶν σκωλήκων ἐν νάρ-
θη λαβὼν μέχρι Βυζαντίου διεσώσατο, καὶ τῷ ἔαρος

ἀρξαμένῳ ἐπὶ τὴν τροφὴν τῶν συκαμίνων φύλλων ἐπα-
φῆκε τὰ σπέρματα· τὰ δὲ τραφέντα τοῖς φύλλοις ἐπτε-
ροφύησάν τε καὶ τὰλλα εἰργάσατο. ὦν τὴν τε γένεσιν
καὶ τὴν ἐργασίαν ὁ βασιλεὺς Ἰουστίνος ὕστερον τοῖς
Τῆρκοις ὑποδείξας ἐθάμβησεν· οἱ γὰρ Τῆρκοι τότε τὰ
τε Σηρῶν ἐμπόρια καὶ τῶν λιμένων κατεῖχον. ταῦτα
δὲ πρὶν μὲν Πέρσαι κατεῖχον, Ἐφθαλάνης δὲ τῷ Ἐφθα-
λιτῶν βασιλέως, ἐξ ἧς καὶ τὸ γένος ἔχε τὴν κλησιν, Πε-
ρόζην καὶ Πέρσας νικήσαντος ἀφηρεθήσαν μὲν τέτων
οἱ Πέρσαι, δεσπόται δὲ κατέστησαν Ἐφθαλίται· ὡς μι-
κρῷ ὕστερον μάχῃ νικήσαντες Τῆρκοι ἀφείλον ἐξ αὐ-
τῶν καὶ ταῦτα. Ἰβηρὸς δὲ Ζήμαρχον ἐς τῶν Τῆρκων
πρέσβυν ἀπέστειλεν· ὡς καὶ λαμπρῶς ἐσιάσας τε τοὺς
Τῆρκους καὶ ἐς τὰ μάλιστα φιλοφρονηθεὶς ἐς τὸ Βυζάν-
τιον ἐπανῆναι. διὸ καὶ ὁ Χοσρόης ἐπὶ Αἰθίοπας, φίλους
ὄντας Ῥωμαίοις, τῶν πάλαι μὲν μακροβίους νῦν δὲ
Ὀμηρίτας καλεσμένους, ἐσκέπτετο, καὶ τὸν τε βασιλέα
τῶν Ὀμηριτῶν Σανατέρκην διὰ Μηράνης τῆς Περσῶν
στρατηγῆς ἐξώγησε, τὴν τε πόλιν αὐτῶν ἐξεπόρθησε,
καὶ τὸ ἔθνος παρεξήσατο. διέξεισι δὲ καὶ ὅπως Ἀρμε-
νιοὶ "ὑπὸ Σερήνῃ κατέμενοι, καὶ μάλιστα περὶ τὴν εὐσέ-
39 H. βειαν, τὸν τε Σερήναν ὁμοφρονήσαντες διὰ Οὐαρδάνου,
ὃ τὸν ἀδελφὸν Μανηὴν ἐτύγχανεν ἀνελών, καὶ δι' ἑτέρα
τινὸς Οὐάρδου ἀνείλον, καὶ Περσῶν ἀποσάντες Ῥωμαίοις
προσεχώρησαν, τὸ Δάβιος τὸ πόλισμα, ἐν ᾧ κατόικον,
ἀπολιπόντες καὶ πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἦθη γενόμενοι· καὶ τῷτο
μάλιστα γέγονε τῆς τῶν Περσῶν πρὸς Ῥωμαίους σπονδῶν
καταλύσεως αἴτιον. ἀπέστησαν δὲ παράντικα καὶ Ἰβήρες,
καὶ προσεχώρησαν Ῥωμαίοις, Γοργένους αὐτῶν ἡγεμονεύ-
οντος· ἦν δὲ τῶν Ἰβήρων τότε ἡ Τίφλις μητρόπολις.

ὅτι Μαρκιανὸς ὁ τῷ Ἰβηρὶ τῷ βασιλέως ἐξαδελφός,
τῆς ἑω χειροτονηθεὶς στρατηγός, εἰς τὸν πρὸς Χοσρόην
πόλεμον ὁδῶν ἔτι τῆς Ἰβηρὸς βασιλείας ἐξαποσέ-
λεται. "Ἰωάννης δὲ ὁ τῆς Ἀρμενίας στρατηγός καὶ Μι-
81 R. ράνης ὁ τῶν Περσῶν, ὁ καὶ Βαραμιάνης, τὴν στρα-
τείαν συνήθροίζον. καὶ τοῖς μὲν Ἀρμενίοις συνεμάχον
Κόλχοι, Ἀβασγοὶ καὶ Σαρῶς ὁ Ἀλανῶν βασιλεὺς,
τῷ δὲ Μιράνῃ Σάβιροι καὶ Λαγάνες καὶ τὸ Διλημαϊ-
νὸν ἔθνος. πολεμήσας δὲ ὁ Μαρκιανὸς τὸν Μιράνην
περὶ τὴν Νισιβηνῶν πόλιν αὐτὸν μὲν ἐς φυγὴν ἔτρε-
ψεν, ἀνείλε δὲ ἐν τῇ μάχῃ χιλίους καὶ διακοσίους, καὶ

a. 2. πρὸς Ἀσσυρίους γ. ἐκείσε γ. 7. ἀποπορεύεσθαι γ. 8. φοινίκων A. κατεστρέφεται γ. 10. post μετα-
κίπτετο in A lacuna trium columnarum. 13. δὲ add A. 15. Ἰουστίνος γ. 18. αὐτοῦ A. 26. διδόντος γ.
28. τὰ libri τε. 29. μασσαγέται γ. 32. αὐτῶν pr A. b. 17. τε add A. 21. Σουρίνου et 22 Σουρίαν γ.
30. τιφλὶς γ. 34. Μηράνης γ. 37. Σαρῶς γ. 38. Λαβάνες καὶ τὸ Διλημνιτῶν Labbeus. 39. πολίμους γ.
40. νισιβηνῶν A.

ζῶντες ἐλήφθησαν ὁ Ῥωμαίων δὲ ἄνδρες ἀνηρεύθησαν ζ' ἐπολιόρχει τε ἤδη καὶ τὸ τῶν Νισιβηνῶν τεύχος. Χοσρόης δὲ ταῦτα μαθὼν τεσσαράκοντα μὲν χιλιάδας ἰππέων, πεζῶν δὲ ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν συναγείρας ἠπείγετο βοηθεῖν καὶ πολεμεῖν Ῥωμαίους. ἐν τῷ δὲ 5 διαβάλλει ὁ Μαρκιανὸς τῷ βασιλεῖ ὡς ἐρῶν τυραννίδος, καὶ ὁ βασιλεὺς πειθεὶς αὐτὸν μὲν παρέλυσεν τῆς ἀρχῆς, Θεόδωρον ἀντικαταστήσας τὸν τῷ Ἰεζινιανῷ παῖδα, Τζίρον ἐπίκλην. ἀταξίας δὲ διὰ ταῦτα συμβάσης τῆς τε πολιορκίας Ῥωμαῖοι ἀπέχοντο, καὶ Χοσρόης τὸ 10 Δαρὰς πολιορκήσας παρεστήσατο.

65.

Ἀνεγνώσθη ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ἀπὸ ἐπαρχῶν καὶ ἀντιγραφῆς ἰσοριῶν λόγοι ὀκτώ. ἔστι δὲ ἕτος ὁ Θεοφύλακτος τῷ γένει Αἰγύπτιος. ἡ μέντοι φράσις αὐτῷ 15 ἔχει μὲν τι χάριτος, πλήν γε δὴ ἡ τῶν τροπικῶν λέξεων καὶ τῆς ἀλληγορικῆς ἐννοίας κατακορῆς χορηγίαις εἰς ψυχρολογίαν τινὰ καὶ νεανικὴν ἀπειροκαλίαν ἀποτελεῦται. ἢ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς γνωμολογίας ἐκ ἐν καιρῷ παρενθήκη φιλοτιμίας ἐστὶ περιέργου καὶ περιττῆς. τὰ δ' ἄλλα 20 τι ἐς μῶμον ἔχει. ὀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῷ Μαυρικίῳ, καὶ κάτεισι μέχρι τῆς Φωκᾶ ἀναδρόσεως. ἐν μὲν ἔν τῷ πρώτῳ λόγῳ διέξεισιν ὅπως ὁ Μαυρίκιος ὑπὸ Τιβερίῳ τῷ βασιλέως ἀναγορεύει βασιλεὺς, Ἰωάννης καὶ ἐκεῖνο καιρῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας προ- 25 εσηκότος. ὅσα τε εἰς νεθεσίαν εἶπε Μαυρίκιος, Ἰωάννη τῷ κναίσορι χρώμενος ὑπεργῶ τῶν λόγων, ὅς πρὸς τε αὐτὸν Μαυρίκιον καὶ τὸν δῆμον τὴν ἐν τῷ λόγῳ προῦξιν ἐτάχθη πληρῶν τῷ βασιλέως. ὅπως τε αὐτῷ τὴν θυγατέρα κατενεγύησεν ὅπως τε τῇ ὑπερβαίᾳ τῆς Μαυ- 30 ρικίῳ ἀναδρόσεως ἐτελεύτησε, καὶ ὡς πρὶν ἢ τελευτῆσαι αὐτὸν εἶδεν ὕψιν λέγεσθαι αὐτῷ „τάδε σοι, Τι- 40 Η. βέριε, τὸ τρισάγιον “λέγει· οἱ τύραννοι τῆς ἀσεβείας ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας ἔφοιτήσασιν χρόνοι” ἦν δ' ἄρα ταῦτα ἐκεῖνα τραγωδίας τινὸς προαγόρευσις τῆς ἀνὰ 35 τὸν παλαμναῖον Φωκᾶν ἀνοσιουργῶς τυραννίδος. ἔτι δὲ καὶ ὡς πρὸς Ἀβάρους ἤδη μικρῷ πρόθεν τὸ Σίρμιον πολιορκήσαντας Μαυρίκιος σπονδὰς ἔθετο, ἀν' ἕτος ἔκαστον τοῖς βαρβάροις συνθέμενος ἐγκαταβάλλεσθαι δι

εμπορείας ἀργύρου τε καὶ ἐσθῆτος χρυσῷ χιλιάδας π'. αἱ μέχρις ἐνιαυτῶν δύο διήρκεσαν, ὑπὸ τῆς βαρβαρικῆς ἀπληξίας λυθεῖσαι· εἴκοσι γὰρ χιλιάδων χρυσῷ ὁ βάρβαρος προαθήκην ἐζήτει. ἐξ οὗ λύσις γέγονε τῶν σπονδῶν· καὶ ἀλίσκεται ὑπὸ τῶν βαρβάρων Σιγγηδῶν ἡ πόλις καὶ Ἀνγῆσα καὶ τὸ Βιμινάκιον, πολιορκεῖται δὲ καὶ Ἀγχιαλὸς πόλις. καὶ πρεσβεύονται Ἐλπίδιος καὶ Κομεντίολος Ῥωμαίων πρέσβεις πρὸς τὸν τῶν Ἀβάρων Χαγάνον, “καὶ ἀτιμοῦνται, ἅτε δὴ Κομεν- 84 R. τίους παρόρησιασμένους πρὸς τὸν βάρβαρον. τῷ δὲ ἐπιγενομένῳ ἔτις πάλιν Ἐλπίδιος πρὸς τὸν Χαγάνον διαπρεσβεύεται ἐπὶ τῷ καὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας προσεθῆναι, καὶ λαβὼν Ταργίτιον τινα ἀπὸ τῶν Ἀβάρων ἐς Βυζάντιον ἔκεν. ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι πολλὰ τῶν Ῥωμαίων ἐλήϊζοντο, Ταργίτιος εἰς Χαλκίδα νῆσον ἐξορίζεται, μηνῶν ἔξ τῇ ἐξορίᾳ παραταθέντων. στρατηγὸς δὲ αἰρεθεὶς Κομεντίολος κατὰ Σκλαβήνων ἠνδραγάθησε. καὶ ὅπως πάλιν ὁ Χαγάνος τὰς σπονδὰς συγγεῖ καὶ περὶ Βεκολόβρα τῷ μάγῃ πόρθησις τε πλείων πόλεων Ῥωμαϊκῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων. εἴτα τὸν πόλεμον διέξεισι τῶν Περσῶν καὶ Ῥωμαίων τὸν ἐπὶ τὸν Νύμφιον ποταμόν, τὸν τε γάμον Μαυρίκιος καὶ Κωνσταντίνης τῆς Τιβερίῳ θυγατρὸς. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τῷ γενομένῳ ἐμπρησμῷ, ὅς ἐν τῷ φόρῳ κατὰ τὰ προοίμια τῆς βασιλείας Μαυρίκιος συνέβη, καὶ περὶ τῆς ἀναιρέσεως Παυλίνης τῷ γόητος, καὶ περὶ τῷ θαύματος τῷ κατὰ τὴν κόγχην Γλυκερίας τῆς μάρτυρος, ὅπως τε Ἰωάννης ὁ πατριάρχης, φιланθρωπότερον δοκῶντος ἔχειν τῷ βασιλέως, αὐτὸς πυρὶ παραδοθῆναι τὸν γόητα διχυροῖζέτο, παρυφαίνων τῷ λόγῳ καὶ τὴν ἀποσολικὴν ῥῆσιν· καὶ ὅτι Παυλῖνός τε καὶ ὁ παῖς, κοινωνὸς ὢν τῆς ἀσεβείας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπήχθησαν, ξίφει τὸν βίον κατασφραγίσαντες. ἔτι τε περὶ τῶν Ἀφάμων καὶ Ἀκβάς τῶν φρερίων. ἐμπεριέχεται δὲ τῷ λόγῳ μάχη Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, καὶ ὅπως ὁ Ἰωάννης καταστρατηγεῖται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. ἔτι δὲ καὶ ὁ μέγας σεισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναγορεύσεως Μαυρίκιος, καὶ περὶ τῆς ὑπατείας αὐτοῦ. ὅπως τε Φιλιππικός, ὁ ἐπ' ἀδελφῇ τῷ βασιλέως

- α. 1. post ἄνδρες in A lacuna quinque vel sex litterarum. 2. νισιβινῶν A. 4. ἰππέας A. 5. Ῥωμαίους ε.
7. καὶ βασιλεὺς πεισθεὶς A, καὶ πεισθεὶς ὁ βασιλεὺς ε. 11. post παρεστήσατο in A versus quattuordecim vacui.
21. ἦκοι ε. 27. κοιναίσορι ε. 30. κατηγγύησεν ε. 33. εὐσεβείας pr A. 35. ταῦτα add A: in quo quae sit ultima sequentis vocabuli littera, non liquet. 38. ἀνὰ ε. b. 1. ἐμπορείας ε. 13. Ταργίτιον et 15 Ταργήτιος ε.
14. βάρβαροι A: ἄβαροι ε. 17. προαιρεθεὶς ε. 19. Βοσκολόβρα ε. 24. ὅς A: ὡς ε. 25. Μαυρικίου βασιλείας ε. 28. εἰ θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ἐκδικὸς ἐστὶ τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ. (Rom. 13, 5.) ταύτην οἰμαί φησιν ἀποσολικὴν ῥῆσιν mg A. 33. nonne καταστρεφόμενοι? 35. Ἰωάννου ε. 37. ὁ post σεισμὸς add A. 39. τε ὁ Φιλ. ε.

Γορδία γαμβρός, τῆς ἐφ' αὐτῇ δυνάμειος πρόχειρίζεται
 στρατηγός, καὶ ἀνδραγαθία αὐτοῦ, ἀνεχώρησιν τε ἐκ
 τῆς Μηδικῆς τῶν Ῥωμαίων, καὶ ὅπως ἀνδρεία τὸ
 Ῥωμαϊκὸν ἐκινδύνευσεν, ὅπως τε τὴν Ἀρζανην γώ-
 ραν ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς προνομῇ παραδέδωκεν, ἀ-
 ριστεία τε τῆς Ῥωμαίων δυνάμειος, καὶ ὅπως τὰ κατὰ
 τὴν Μαρτυρόπολιν ὁ Περσῶν στρατηγὸς κατεπόρθη-
 σε, πρεσβεία τε Περσῶν πρὸς Ῥωμαίους πρώτη καὶ
 δευτέρα. ταῦτα μὲν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ.

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ διαλαμβάνει περὶ τῆς ὁρᾶς τῆς
 Ἰταλίας, περὶ τε τῆς κατὰ τὸν Καρδαρηγᾶν τὸν τῶν
 Περσῶν στρατηγὸν ἀλαζονείας, ὅπως τε Φιλιππικῆς τε
 41 H. καὶ Ῥωμαίων πρὸς τὸν Καρδαρηγᾶν καὶ Πέρσας
 μάχῃ περὶ τὸ Ἀρζάμων συνέζη, καὶ ὅπως ὁ Φιλίπ-
 πικὸς τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα φέρων περιήει κα-
 θαγιάζων τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὡς νίκη ἐπιφανέστατη τό-
 τε Ῥωμαίων ἐγένετο, ὅπως τε ἡ ἀχειροποίητος πρὸς
 Συμεώνην τὸν ἐπίσκοπον Ἀμίδης μετὰ σεβασμιότη-
 τος ἀποσέλλετο. σκυλεύετο δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων τὸ βάρ-
 βαρον, καὶ φεύγει ὁ Καρδαρηγᾶν ἐπὶ τὸ Δαράς· καὶ
 ὅπως οἱ Δαρηνοὶ ἀπὸ τοῦ ἄξεος αὐτὸν ἀποπέμποντο
 διὰ τὸ κατὰ κράτος ἡττηθῆναι. ὅπως τε ὁ Ῥωμαίων
 στρατιώτης τὸ σῶμα κατετέτρωτο· ἦν δὲ τῆς τῶν Κε-
 αρτοπόρων τάξεως, ἔτι καλεσμένων τῶν ἐν Βεροία
 πόλει τῆς Συρίας τὰς διατριβὰς ποιημένων. περὶ τε
 τῆς ἐπιστρατείας Ῥωμαίων κατὰ τῆς Ἀρζανην, καὶ
 ὅπως Μαρσθῆς καὶ Ἰώβιος οἱ ἡγεμόνες αὐτῆς ἀν-
 τομολοῦσι πρὸς Φιλιππικὸν καὶ Ῥωμαίους. καὶ περὶ
 τῆς ἰδιωτικῆς δυνάμειος τῆς συναθροισθείσης ὑπὸ τῆς

85 R. Καρδαρηγᾶν εἰς τὸ ἐξαπατῆσαι Ῥωμαίους. καὶ ὅπως
 Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλεῖς τῆς αυτοκράτορος πατὴρ ὑπὸ
 τοῦ Φιλιππικοῦ ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν πολεμίων ἀπο-
 σταλὲς παραδόξως διασώζετο. καὶ περὶ Ζαβέρτα τοῦ
 Πέρσου, καὶ ὅπως τῆς τῶν Χλομαρῶν πολιορκίας
 Ῥωμαῖοι ἀπέχοντο. ἔτι δὲ περὶ τῆς ἀθρόας καὶ ἀλό-
 γης φυγῆς Φιλιππικοῦ, καὶ τῆς γενομένης ἀταξίας τοῖς
 Ῥωμαῖοις ἐκστρατεύμασι. περὶ τε τῆς ἐνεχθείσης τῇ
 Φιλιππικῇ νόσῳ, καὶ ὅτι Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλεῖς τῆς
 αυτοκράτορος πατὴρ τὰς φροντίδας τῆς ἡγεμονίας
 ἀναδέχετο. ὅπως τε τοῖς μεσημβρινοῖς τῆς Μηδικῆς
 προσβάλλει ὁ τῆς Ῥωμαίων δυνάμειος ὑποστράτηγος·
 καὶ ὡς ἕως ὥρα προσβάλλεσι Ῥωμαῖοι κατὰ τῆς

Περσῶν πολιτείας. διαλαμβάνει τε ὡς Κομεντιόλος
 κατὰ τῶν Ἀβάρων ἐκστρατεύει, ἔχων ὑποστράτηγος
 Μαρτῖνον καὶ Κάσον, καὶ ὡς εὐδοκιμῶσιν ἔτι κατὰ
 τῶν Ἀβάρων· ὕστερον δὲ ζωγραφεῖται ὁ Κάσος. καὶ ὅτι
 5 Ἀνσιμέθ τὸν ἑξαρχὸν τῆς περὶ τῆς Ῥωμαίων δυνά-
 μειος οἱ Ἀβαροὶ ζωγραφίαν ἔλαβον, καὶ κατέδραμον τὰ
 ἀνὰ τὴν Θράκην αἱ δυνάμεις αὐτῶν. καὶ Κομεντιόλος
 διάσκεψιν εἰ χρόνῳ ἐπιτίθεσθαι τοῖς Ἀβάροις, καὶ δη-
 μηγορία ἐπὶ τὸ δεῖν ἐπιτίθεσθαι, καὶ ἀντιδημηγορία.

ὅπως φωνὴ ἐμπεσοῦσα τῷ στρατῷ τῶν Ἀβάρων ἄ-
 πρακτον τὴν τοῦ Κομεντιόλου ἐπίθεσιν τὴν κατὰ τῆς
 Χαγάνης εἰργάσατο. καὶ περὶ Βασῆ τοῦ στρατιώτου,
 ὅπως τε κνηγῶν ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀβάρων, καὶ ὅπως
 ἐπὶ τῶν ὁμοφύλων ὑπεροφθεῖς πρῶτος διὰ τῆς τῆς
 15 Ἀβάρους πολιορκητικῆς ὁργάνης ἐδίδαξε κατασκευά-
 ζεσθαι. ὅπως τε ὑπὸ τῆς Χαγάνης πολιορκεῖται Βεροῖα,
 καὶ ὅπως ἀποτυχάνει τῆς ἐγχειρήματος. ὅπως τε Διο-
 κλητιανὸς πόλιν ὁ αὐτὸς πολιορκήσας ἀπραχθεῖ. καὶ
 ὅπως ὁ βασιλεὺς Μανρίκιος ὑπὸ τῆς ἀγέλειον πλή-
 θους τῶν Βυζαντιῶν ἐλοιδορεῖτο διὰ τὰ ἀπὸ τῶν
 βαρβάρων συμβεβηκότα περὶ τὴν Εὐρώπην δυσυχή-
 ματα, ὅπως τε ἐκπέμπει στρατηγὸν τὸν Ἰωάννην, ὃν
 ἐπεκάλεον Μυσάκωνα, ὑποστράτηγον αὐτῷ καταση-
 σύμενος Δρόκωνα, ὃς καὶ πολιορκεμένης ὑπὸ τῶν
 25 Ἀβάρων τῆς Ἀδριανουπόλεως συμμίξας τοῖς πολε-
 μίοις τὴν πόλιν διεσώσατο. διαλαμβάνει δὲ καὶ ὅπως
 ὁ Ἡράκλειος φρόνιον Περσικὸν ἐνεχείρει τοῖς ὅπλοις
 42 H. εἶναι, καὶ περὶ τῆς Βεϊσδάας φροῖς, καὶ ὅπως παρα-
 δόξῳ ἀριστεῖ Σάπηρος τῆς στρατιῶτος εἶλον τὸ φρόνιον
 Ῥωμαῖοι. καὶ τὴν ἐνδημίαν δὲ Φιλιππικοῦ περὶ το
 βασιλεῖον ἄξυ.

Ὁ δὲ τρίτος λόγος διέξεισιν ὅπως χειροτονεῖται ἀντὶ
 Φιλιππικῆς στρατηγὸς ὁ Πρίσκος τῆς ἐφ' αὐτῇ δυνάμειος,
 ὅπως τε Φιλιππικὸς διαφθονόμενος Πρίσκῳ πρὸς Ἡρά-
 κλειον ἔγραψεν ἐμφανίσαι τῷ στρατῷ τῶν σιτήσεων αὐ-
 τῶν τὴν μείωσιν, καὶ ὅτι Πρίσκος προσπελάζων τῷ
 35 στρατοπέδῳ ἐκ ἀπέβη τῆς ἵππου κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος
 καὶ ἔτιως ἡσπάσατο τὸ στρατιωτικόν· διὸ τὸ στρατιω-
 τικόν, ὅτι τε αἱ σιτήσεις ὑπετέμνοντο καὶ ὅτι ἡτι-
 μῆντο, ἐξασίαζον. καὶ Πρίσκος ἐλιφρέδα δὲς τὴν ἀχει-
 40 ροποίητον δι' αὐτῆς ἐκλιπαρεῖν τὸ πλῆθος ἐτέχναζεν·
 οἱ δὲ καὶ ταύτην λίθοις ἔβαλον. διὸ φεύγει μὲν ἐν Κων-

α. 2. καὶ αἱ ἀνδρ. ε. 11. Ἰταλία ε. 11 et 13. Καρδαρηγᾶν ε. 13. καὶ ante P. om A. 14. Ἀρζάμων ε. 18. ἀμή-
 δης ε. 20. Καρδαρηγᾶς ε. δάρας A. 26. Ῥωμαίων καὶ κατὰ τῆς Ἀρζανην ε. 30. Καρδαρηγᾶ ε. 34. χλομά-
 ρων ε. 36. τοῖς om A. 40. ἀνεδέχεται ε. b. 4. ὁ add A. 8. τοῖς A: τότε ε. 11. τοῦ add A. 13. τε]
 τε καὶ ε. 23. μυζάκωνα ε. 25. ἀνδριανουπόλεως ε. 38. διὸ καὶ τὸ ε. 40. ἐλιφρέδα ε.

ξαντίνῃ Πρίσκοις, καὶ αἰρεῖται ὑπὸ τῆς στρατιᾶς Γερμανὸς αὐτοῖς στρατηγὸς ἀκέρσιος· καὶ ταύτης τῆς τυραννίδος κρατέσης πολλὰ παρὰ Περσῶν συμφοραὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐναπετίκτοντο. διὸ καὶ βασιλεὺς πάντε

88R. μὲν Πρίσκον, ἀνταποσέλλει δὲ Ῥωμαίων πάλιν στρατηγόν. ἡ δὲ στρατιὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐξασίαζε. καὶ πολιορκεῖ μὲν Κωνσταντῖνα ὑπὸ Περσῶν, ῥύεται δὲ τῶν κινδύνων ἐπιστάντος αὐτῇ Γερμανῷ. καὶ πόλεμος Πέρσαις καὶ Ῥωμαίοις κατὰ τὴν Μαρτυρόπολιν γίνεται, καὶ νικῶσι Ῥωμαῖοι λαμπρῶς, ὅτε τῷ Περσῶν στρατηγῷ Μαρζῆα καὶ τριχίλιον πεσόντων, χιλίων δὲ ζω- 10 γρηθέντων. καὶ διαλλάσσει πρὸς τὸν αὐτοκράτορα δι' Ἀριζοβέλου τὸ στρατόπεδον· γίνεται τε κατὰ τὸ φρούριον Γιλγερδῶν τῶν δεσμοτῶν Ῥωμαίων ἀριστεία. καὶ Γρηγόριος ὁ Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς Φιλιππικὸν διὰ πρεσ- 15 βείας ἀποκαθίστησι τῷ στρατεύματι. ἁλίσκεται δὲ ὑπὸ Περσῶν ἡ Μαρτυρόπολις διὰ Σίττα δόλῳ, καὶ ἀποχειροτονεῖται Φιλιππικός, καὶ Κομεντίολος ἀντ' αὐτῶν τὸν Περσικὸν ὑπὸ τῷ αὐτοκράτορος πιεσέεται πόλεμον. οἱ δὲ Γέται ἦτοι Σκλάβοι τὰ περὶ τὴν Θράκην ἐλνυμαί- 20 νοντο, ἡ Ῥώμη δὲ πρὸς τὴν Λογγιβάρδους ἀνθωπλί- ζεται, καὶ Λιβύη τῶν Μαυροσίων περιεγίνετο. Κομεντίου δὲ στρατηγόντος συμπλέκοντο περὶ τὸ Σισάροβανον πλησίον Νίσιβος Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι, καὶ νικῶσι κατὰ κράτος Ῥωμαῖοι, Ἡρακλεῖς περιφανῶς ἐνευδοκίμουν· 25 τὸς τῷ δόρατι πίπτει γ' καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς Φραάτης, καὶ σκυλεύεται τὸ πολέμιον. ἔτι δὲ διαλαμβάνει ὅπως ὁ Βαρὰμ Τέρκερ καταπολεμήσας, καὶ πολλὴν πλῆθον Ὀρμίσδα τῷ βασιλεῖ ἐκείθεν χορηγήσας, ἦρε τὴν μάχαιραν καὶ κατὰ Σαυρίας· Ῥωμαῖοι δὲ Ῥωμανῷ στρατηγόντος συμπλέκονται Βαρὰμ καὶ τῷ ὑπ' αὐτῷ στρατῷ, καὶ κατὰ κράτος νικῶσι. καὶ ὡς διὰ τὴν ἡττάν Ὀρμίσδας τῷ Βαρὰμ ἐπονειδίζων γυναι- 30 κείαν ἐξείλεν ἐσθῆτα· ὁ δὲ ἀνθύβριζε, θυγατέρα Χοσρόου ἀλλ' ἔχ' υἱὸν Ὀρμίσδαν τοῖς γράμμασιν ἐπιγραφόμε- νος. ἐν τῷ καὶ Ἀρμένιοι ὑποθήκαις Σαββάτιον τὸν μὲν 43H. σφῶν στρατηγὸν Ἰωάννην ἀναιρῶσι, προχωρεῖν δὲ Πέρσαις ἐγχειρῶσι. Κομεντίολος δὲ εὐλαὶς ὑπὸ τῷ βασιλεῖ τὴν τε εὐρίαν κατευνάζει καὶ Σαββάτιον ἐς Βυζάντιον ἄγει· ὁ δὲ θηρίοις βορὰ γενέσθ' καταδικάζει, φιλιαν- 40 θρωπία δὲ βασιλικῇ τῷ θανάτῳ ἀπολύει. Ὀρμίσδας δὲ Σαράμην κατὰ Βαρὰμ ἀποσέλλει· Βαρὰμ δὲ μάχῃ

νικήσας Σαράμην ἐλεφάντων βορὰν ἐποίησατο καὶ ἀναφρανδὸν κατὰ Ὀρμίσδα παρατάσσει. ὁ δὲ Βαρὰμ ἐπὶ τοσοῦτο δόξης ἦν κεχωρηκὼς πρὶν ἢ μελετῆσαι τὰ τῆς ἀποστασίας ὡς μετὰ γε βασιλέα μηδὲνα τῶν πάντων μέζονα δόξαν ἔχειν αὐτῷ· ὁ γ' κεροπαλάτην Ῥωμαῖοι 5 καλεῖσι, ταύτης ἀπῆλανε τῆς τιμῆς. Ἐμπεριέχει δὲ τῷ λόγῳ καὶ ἀναδρομῇ τῶν συγκυρησάντων περὶ τὴν πρεσβυτέρους χρόνους, καὶ σύντομος ἀφήγησις τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰβξίνου καὶ Τιβερίου τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ περὶ τῆς ὁμότητος Ὀρμίσδε τῷ Περσῶν βασιλεῖ, καὶ τῆς Περσικῆς γενεαρχίας ἀφήγησις. ταῦτα μὲν καὶ ὁ γ'.

Ὁ δὲ τέταρτος διαλαμβάνει ὅπως τε Πέρσαις ὁ ἐμφύλιος ἐκρατύνετο πόλεμος, καὶ ὅσα συνεκύρησε κατὰ τὴν τυραννίδα Βαρὰμ τρόπαιά τε καὶ εὐτυχήματα· καὶ ἡ τῷ Φερεχάνου ἀναίρεσις καὶ ἡ Ζαδέσπρα προσχώρησις· ὅπως τε ὑπὸ Βινδὸου καθαιρεῖται τῆς βασιλείας Ὀρμίσδας· ὅπως τε ἤτησε δέσμιος ὢν δημηγορεῖσαι, καὶ ὡς δημηγορεῖ· ὅπως τε Βινδὸς δημηγορεῖ, καὶ κατασφάζει 10 ἐνώπιον Ὀρμίσδα ὁ παῖς καὶ τεμαχίζει ἡ βασιλίς, καὶ 89R τυφλῶ καὶ αὐτὸς Ὀρμίσδας· ὅπως τε ὕστερον ὑπὸ τῷ παιδὸς Χοσρόου, ὃν ἐξήσαντο Πέρσαι βασιλέα, ῥοπάλοις ἀναιρεῖται. ἐπικράτειά τε τῆς τυραννίδος Βαρὰμ, καὶ φυγὴ Χοσρόου τῷ Περσῶν βασιλεῖ, ὅπως τε ἐπὶ τὸ Κιρκήσιον ὁ Περσῶν βασιλεὺς παραγίνεται, προχωρήσας Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, ὅπως τε διαπρεσβεύεται πρὸς αὐτόν. περὶ Βαρὰμ δὲ πάλιν, ὅπως τεχνάζομενος ὑπ' αὐτῶν ἀναρῶν βασιλεὺς καὶ μὴ τυχὼν αὐτὸν ἀνιγνέ- 15 ρενσε βασιλέα. ὅπως ὁ βασιλεὺς Χοσρόης ἐπὶ τὴν ἱερὰν πόλιν μετάγει, βασιλεῖον αὐτῷ θεραπείαν συνησάμενος. καὶ περὶ τῶν συγκυρησάντων Βαρὰμ καὶ Χοσρόου πρὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς συμμαχίας, καὶ ὡς διαπρεσβευσάμενος Βαρὰμ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρικίον ἀποπέμπεται, διαπρεσβεύει δὲ πάλιν Χοσρόης καὶ τυγχάνει. ὅπως ὁ βασιλεὺς τὸν τῆς Μελιτηνῆς ἱερέα ἄμα 20 Γρηγορίῳ τῷ Ἀντιοχείας ἀρχιερεῖ πρὸς Χοσρόην ἐξέπεμψε. περὶ τῆς δολοφονίας Βαρὰμ, ἣν Ζαμέρδης καὶ Ζωανάμβης συνεσκεύασαντο, καὶ περὶ τῶν φόνων τῶν εἰς τὸ συμπραξαμένων. περὶ Βινδὸου τῷ Πέρσῳ, καὶ ὅπως 40 δραπετεύει Περσίδα, τῆς κατὰ Βαρὰμ ἐπιβλήης κωνὸς γεγονώς. ὅπως ἡ Μαρτυρόπολις ὑπὸ Χοσρόου ἀποδίδεται Ῥωμαίοις, καὶ περὶ τῆς Σίττα διὰ πρὸς

α. 1. στρατιᾶς mg: στρατείας ε. 9. μαρτυρούπολιν Α. 14. γιλγερδων ε. 21. λαγγιβάρδους habere videtur Α.
32. ὑπ' αὐτὸν ε. 36. τὸν] καὶ τὸν ε. 39. Σαββάτιον mg: libri συμβάτιον. b. 3. τοσοῦτω Α, τοσοῦτον ε.
πρὶν] τὸ πρὶν Α. 5. ἦν γὰρ κουροπαλάτου ε. 14. συνεκύρωσε ε. 16. προσχώρησις ε. 35. μελιτινῆς ε. ἄμα
τῷ Γρηγ. ε. 38. Ζωανάμβης ε. 42. τῆς] τῆς τοῦ ε.

ῥαιρέσεως, καὶ ἑορτασικῇ τῇ ἐπισκόπῃ Μελιτηνῆς (Δο-
μετιανὸς ὄνομα αὐτῷ) ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῆς ἄσεως. ἐν
οἷς καὶ δ' τέταρτος λόγος.

Ὁ δὲ πέμπτος διέξεισιν ὅπως Χοσρόης ὁ Περσῶν
βασιλεὺς ἀπορία τὴν ψυχὴν κατατρυνόμενος ἐπρέ-
44 H. σβενε τὸν ἐν μάρτυσι Σέργιον, ὃν καὶ τὰ λοιπὰ "βάρ-
βαρα πρεσβεύουσιν ἔθνη, λύσει τῶν δυσνημάτων ἐν-
ρεῖν καὶ ὡς σαυρῶ χρυσῷ λιθοκολλήτω ἐτίμησεν· ἐν-
τεῖθεν τε Ζαδέσπρας διὰ Ροσῶ δολοφονεῖται Βληχά-
νης ὑποθήκαις, καὶ τὰλλα θυμῶν Χοσρόη συναντῶ. 10
περὶ τοῦ ἐκδανεισθέντος χρυσῆς Χοσρόη τῷ Περσῶν
βασιλεῖ ὑπὸ Μαυρικίᾳ τῷ αὐτοκράτορος, καὶ ὡς χει-
ρογραφεῖ Χοσρόης τὸ δάνεισμα. πρεσβεῖα τε Χοσρόος
ἐφ' ᾧ ἀποσῆναι Κομεντιόλον τῆς ἡγεμονίας, καὶ χει-
ροτονία Ναρσῆ ἀντὶ Κομεντιόλου, καὶ συμμαχία Ρω- 15
μαίων κατὰ τῆς τυράννης Βαράμ. καὶ περὶ τῶν βασι-
λικῶν δώρων τῶν χαλκέντων Χοσρόη ὑπὸ τῷ αὐτοκρά-
τορος· καὶ ὅπως τὰς κλεῖς τῆς Δαυὶδ ὁ Χοσρόης διὰ
τῆς πρέσβευς Δόλβζα παραδέδωκε τῷ βασιλεῖ. δημη-
γορία τῆς Δομετιανῆς Μελιτηνῆς, προτρέπασα τὸ Ρω- 20
μαϊκὸν συμμαχεῖν Χοσρόη κατὰ Βαράμ· καὶ περὶ τῶν
συγκυρησάντων εὐτυχημάτων πρὸ τῆς συμπλοκῆς Ρω-
μαίων τε καὶ Περσῶν Χοσρόη, καὶ ὅπως οἱ βασιλικοὶ
θησαυροὶ τὰ τε Περσικὰ βασίλεια ἀποκαθίσταται Χοσ-
ρόη διὰ Βινδόου. ἔνωσις τῶν Ρωμαϊκῶν δυνάμεων Ἀρ- 25
μένιας τε καὶ τῆς ἑώας, καὶ μάχη κατὰ Βαράμ, καὶ
νίκη Ρωμαίων περιφανεστάτη· ἐν ᾗ μάχῃ Ναρσῆ στρα-
τηγὸν καὶ Τέρκοι συνελήφθησαν, οἱ ἐπὶ τῶν με-
τώπων τὸν τύπον ἔφερον τῆς σαυρῆς, ὃ ἐπέθεντο, ὡς
ἐκεῖνοι διηγῶντο, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς πάλαι προσπε- 30
σέσης αὐτοῖς λοιμικῆς νόσου. τὰ κατὰ τὴν Γολινδῆχ
ἐν Περσίᾳ γεγονότα, καὶ οἷον ἐκεῖνη βίον ἀσκητικὸν
ἠγωνίσασατο. ἐπανάξεν εἰς τὴν Χοσρόος εἰς τὰ οἰκεία βα-
σίλεια. καὶ περὶ τῶν χαλκέντων δώρων παρὰ Χοσρόος
Σεργίῳ τῷ μάρτυρι. πρεσβεῖα τε τῆς αὐτῆς πρὸς τὸν 35
αὐτὸν ἄγιον, ὡς ἐκ τῆς Σαίρεμ παιδοποιήσασθαι Χρι-
92 R. σιανὴ δὲ ἐτύχχανεν αὐτῇ. "καὶ ἐπιτυχία τε τῆς αἰτή-
σεως, καὶ δώρων πολυτελῶν ἀποστολὴ παρ' αὐτῆς εἰς
τὸν νεῶν τῆς μάρτυρος. ὅπως τε Χοσρόης τῆς κεκοι-
νωνηκότας τῇ τυραννίδι καὶ Βινδόῃ αὐτόν, ὡς κατὰ 40
βασιλέως χεῖρας ἄραντα, θανάτῳ διώλεσε. περὶ τῶν
προαγορευθέντων ὑπὸ Χοσρόου, καὶ ὡς εἰσάσει τὰ

Ρωμαίων πράγματα τυράννοις δαλείοντα. πρεσβεῖα
τε Πρόβη τῷ Καλχηδόνοιο προέδρε, καὶ περὶ τῆς εἰ-
κότος τῆς θεομήτορος, καὶ ὅσα κατὰ τὴν πρεσβεῖαν
ἀπῆντησε. ἐκδημία τε τῆς αὐτοκράτορος ἐπὶ τὴν τῆς
Εὐρώπης Ἀγχιάλον, καὶ περὶ τῆς συναντήσαντος αὐτῇ
ἐν τῇ φάσματος. ὅπως τε ὑπέσχετο εἰς τὰ βασίλεια
ὁ αὐτοκράτωρ, πρεσβεῖας Περσικῆς ἐπιστάσης διὰ Ζα-
λαβζάν. ἐν οἷς καὶ ὁ πέμπτος λόγος.

Ὁ δὲ ἕκτος λόγος περιέχει ὅπως ἀπὸ τῆς πόλεως
ἐξιώντι τῷ βασιλεῖ ἐνέσκηψε κλύδων θαλάττιος. ὅπως
τε περὶ Ἡράκλειαν, ἐκεῖσε τῆς βασιλέως διατρέβοντος,
τέρας ἐγενήθη, παιδίον μὴτε χεῖρας μὴτε ὄμματα ἔχον
μὴτε ὀφρῶς μὴτε βλέφαρα, πρὸς δὲ τῷ ἰχθίῳ ἰχθύος
ἔρα ἀπεκρέματο· καὶ ὅπως τὸ τέρας ἀνῆρητο. περὶ
τῶν τριῶν Σκλαβηνῶν τῶν κιθάρας ἐπιφερομένων, οἱ
ἐκ τῶν μερῶν τῆς ὠκεανῆς ἐλέγοντο πρὸς τὸν Χαγάνον
ἀπεσῆλθαι· οἱ καὶ "ἐντραπίσθησαν Μαυρικίῳ τῷ βα- 45 H.
σιλεῖ. πρεσβεῖα τε Φράγκων πρὸς τὸν βασιλέα ἐφ' ᾧ
συμμαχεῖν ἐπὶ δώροις, καὶ ἀποσροφῇ τῆς αἰτήσεως·
Βόσπος καὶ Βέττος οἱ πρέσβεις, ὁ δὲ ἀποσείλας ὀνό-
ματι Θεοδώριχος. περὶ τῆς ἀγέλης τῶν ἐλάφων, καὶ
ὅπως ἡ μεῖζων βάλλετο καὶ εἰς λόχμην τινὰ φεύγει· καὶ
ὡς ἐπιδιώκεται ὑπὸ τινος τῶν δορυφόρων καὶ ἐτέρου
τινὸς Γήπαιδος, ὅπως τε ὁ δορυφόρος διὰ τὰ περὶ αὐ-
τὸν χρύσεια δολοφονεῖται, καὶ ὡς χρόνῳ μακρῷ ὕστερον
ὁ Γήπαις δολοφονῆσαι φωραθεὶς πύρι παραδίδεται.
στρατεία Ἀβάρων κατὰ Ρωμαίων καὶ πολιορκία Σιγγι-
δόνης τῆς πόλεως, χειροτονία τε Πρίσκου τῆς στρατηγῆς,
καὶ ὅπως τῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην πολέμου τῆτον προεσή-
σατο. καὶ ὅπως ὁ Χαγάνος εἰς Ἀριζίπερα γενόμενος
τὸν νεῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος ἐνυρπόλησε. καὶ
ὅπως ἐν Τζερελῶν τῇ πόλει Ρωμαῖοι συγκλεισθέντες
ὑπὸ τῷ Χαγάνῳ πολιορκεῖνται, ὅπως τε δόλῳ φενα-
κίζει τὸν βάρβαρον ὁ Μαυρίκιος καὶ τῆς πολιορκίας
ἀπάγει. πρεσβεῖα τε Ἀβάρων πρὸς Ρωμαίους, καὶ ὅσα
τῷ Ἀρδαγάζῳ ἐκ τῆς Ρωμαίων ἀπῆντησε δυνάμειος,
ἔτι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν Τατίμερ. ἀνδραγαθία τε τῆς
Ρωμαίων ταξιάρχου Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀνδραγαθία Ρω-
μαίων, καὶ Σκλαβηνῶν ἀναίρεσις, ἐφοδός τε Σκλαβη-
νῶν κατὰ Ρωμαίων. περὶ τῶν τεχθέντων τεράτων πρὸ
τῆς ἄσεως τῆς βασιλίδος, ὡς τὸ μὲν ἦν τετράπεν παι-
δίον, τὸ δὲ δικόρυφον. ὅπως Πρίσκος ἀποχειροτονεῖτο

α. 19. δόλβα ς. 22. συγκυρωσάντων ς. τῆς add A. 30. libri ἐπαλλαγῇ. τῆς add A. 36. Ἰερὲμ ς. 37. καὶ add A.
b. 2. Καλχηδόνοιο ς. 4. ἐκδημία τε A: καὶ ἐκδημίαν ς. 7. ζαλαμβάν ς. 12. ἐγενήθη ς. 18. φράγγων A.
23. τῶν δορυφόρων A: δορυφόρου ς. 24. γήπεδος A. 31. ἐπολιόρχησε ς. 32. τζουρονλῶ ς. 35. πρέσβεις A.
37. Τατίμερον ς. 41. ἄσεος ς. ὡς] καὶ pr A. ἢ om pr A.

τῷ δοῦναι τῷ Χαγάνῳ ἀπὸ τῆς τῶν Σκλαβηνῶν λείας, καὶ Πέτρος ἀντιχειροτονεῖται στρατηγὸς τῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην μάχης· καὶ περὶ Θεοδώρου τῆς πρέσβευς σαλέν-
τος πρὸς τὸν Χαγάνον ὑπὸ τῆς Πρίσκης, τῆς τε περὶ αὐ-
τὸν παιδείας καὶ δεξιότητος. ἐν οἷς καὶ ὁ ἕκτος λόγος. 5
Ὁ δὲ ἑβδομος λόγος διαλαμβάνει περὶ τῆς γεγε-
νημένης ἀταξίας ταῖς Ῥωμαίων δυνάμειν, ἀριστεύαν-
τε Ῥωμαίων κατὰ Σκλαβηνῶν ἦτοι Γετῶν· Γέται γὰρ
τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο. καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀσίῳ τῇ Θρα-
κίᾳ πόλει Πέτρῳ τε καὶ τοῖς πολίταις συμβεβηκότων. 10
93 R. φύλαρχος ἀνήρηται· "καὶ ἀνδραγαθία Ῥωμαίων. περὶ
τῆς ἀνδρείας τῆς παρακολοθησάσης ταῖς Ῥωμαίων
δυνάμειν. καὶ ὅπως τῆς Πέτρος καταπολεμηθέντος ὑπὸ
Σκλαβηνῶν Πρίσκος αὐτῆς γίνεται στρατηγός. θάνατος 15
Ἰωάννης τῆς νηξευτῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ τῶν
ἐκδανεισθέντων αὐτῷ χρημάτων ὑπὸ Μαυρικίᾳ, καὶ
περὶ τῆς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ χειρογραφήματος, καὶ ὅπως
διὰ τιμῆς ἦγεν ὁ φιλευσεβὴς ὡς ἀληθῶς αὐτοκράτωρ
τὰ εὐρεθέντα τῷ ἀρχιερεῖ μετὰ θάνατον ῥάκια. περὶ 20
τῶν Μαυρεσίων τῶν συσραφέντων κατὰ Καρχηδόνας
τῆς πόλεως, καὶ ὅπως τῇ τῆς Γενναδίου τόλμῃ ὁ πό-
λεμος ἔσβεστο. καὶ περὶ τῆς κομῆτος τῆς φανέντος ἐπὶ
ἡμέρας πολλάς. περὶ τῆς ἐμφυλίου πολέμου τῆς γενομένης
τοῖς Τέρκοις, καὶ ἐν ἐκθέσει τὰ περὶ τῆς τῶν Τέρκων 25
πολιτείας. καὶ ὡς τὸν ἐθνάρχην τῶν Ἐφθαλιτῶν ὁ Χα-
γάνος τῶν Τέρκων ἀνελὼν καὶ δάλωσας τὸ ἔθνος, ἔτι
δὲ καὶ τὴν Ὀγῶρ τὸ ἔθνος, καὶ δὴ καὶ τὴν Κόλχας ἀχρί
τριακόσια μυριάδων διέφθειρεν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἐναντι-
46 H. σάντα "αὐτῷ Τερῶν ἀνελὼν ἐπινίκιον ἐπιστολὴν Μαν- 30
ρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι ἔσειλεν· ἐδελώσατο δὲ καὶ Ἀβά-
ρος. διέξεισι δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ταυγὰς ἐθνῶν
καὶ περὶ τῆς Μακρί, ἐν οἷς οἱ Ἀβαροὶ ἡττηθέντες διε-
σπάρησαν. καὶ περὶ τῆς Οὐὰρ καὶ Χανὶ τῶν ἐθνῶν,
ἔξ ὧν ἐπὶ Ἰεσινιανῶ ἀπόμοιρα τῶνδε τῶν ἐθνῶν ἐν- 35
δημεῖ τῇ Εὐρώπῃ, οἳ καὶ Ἀβάρος ἐαυτὰς ἐπεφῆμισαν.
καὶ ὡς ἡ Τέρκων χώρα σεισμῶ καὶ λοιμῶ ἀπείρατος.
περὶ τε τῆς χρυσοῦ λεγομένης ὁρῆς, καὶ περὶ τῆς Ταυγὰς,
περὶ τε τῶν σκολήκων τῶν τικτόντων τὴν ἐσθῆτα τὴν
Σηρικὴν, καὶ ὡς πολλή ἐστι περὶ τὴν λεγομένην Χερβδάν 40
σὸν Χαγάνος καὶ Μαυρικίᾳ καὶ ἀνὰ μέσον Ῥωμαίων

α. 1. τῷ δοῦναι — ἀντιχειροτονεῖται add A. 1. 8. 11. σκαυηνῶν A. 3. σαλ] τοῦ σαλ. A. 9. ἀσήμε γ.
14. ὑπὸ σκαυηνῶν A, ὑπὸ τῶν σκλαβηνῶν γ. 17. ἐκδανεισθέντων γ. 23. ἔσβετο γ. 24. πολέμου om A. 26. τῶν
Ἐφθαλιτῶν] τῶν ἀδελῶν ἦτοι τῶν ἐφθαλιτῶν A. 27. καὶ δουλώσας τὸ ἔθνος A: τὸ ἔθνος ἐδουλώσατο γ. 28. ὁγῶρ A:
Ἀγὰρ γ, Labbeus Ἀβασγῶν vel Ἀβάρων. 32 et 38. Ταυγὰς. 33. Νουκρὶ γ. 34. Χουνὶ τῶν] χουνιτῶν A.
37. ἀπείρατος γ. b. 1. μετὰξ γ. 2. καὶ τὰ περὶ A. 3. τῆς A: τοῦ γ. 7. Γουνδούης γ. 14. ὀνόματι add A.
15. λιμου corr A: λοιμου γ. 19. δωρήμασιν Scaliger. 23 et 26. Ἀριζίπερα γ.

καὶ Ἀβάρων· περὶ τῶν φανέντων ἀνθρωπομορφῶν
τεράτων ἐν τοῖς Νεϊλώοις ὕδασι, καὶ περὶ τῆς τοῦ
Νεῖλος ἀναβάσεως δόξαι διάφοροι. ὁ δὲ συγγραφεὺς
47 H. Ἀγαθαρχίδης τῷ Κνιδίᾳ "τῇ δόξῃ προσέθετο· φησὶ δὲ
οὗτος ἂν ἔτος ἕκαστον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν
μεγάλαι καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι ὄμβρες ἀπὸ θερυνῶν
τροπῶν μέχρι τῆς ἰσημερίας τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ
γινομένης καθ' ἕκαστα· εὐλόγως ἐν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν
τῷ χειμῶνι συσπλάσσει, κατὰ φύσιν ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ
μόνων τῶν ἑαυτῶ πηγῶν, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τὰς
ἐκείθεν ἐκχεομένους εἰς αὐτὸν ὄμβρους λαμβάνειν τὴν
αὐξησιν. ταῦτα μὲν καὶ ὁ ἔβδομος.

Ὁ δὲ ὀγδοὺς λόγος διαλαμβάνει ὅπως ὁ Χοσρόης
διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σαρακηνῶν τῶν ὑπὸ Ῥω-
μαίοις ταττομένων λῦσαι τὰς σπονδὰς ἐνεχείρησε, 15
Γεωργίᾳ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐσπέντο αἱ σπονδαὶ μεμε-
νήκασιν καὶ Γεώργιος ἀτιμάζει ὡς εἰπόντος Χοσρόου
διὰ Γεώργιον ἀλύτῃς τηρεῖν τὰς σπονδὰς, ἀλλ' οὐ
διὰ τὸν βασιλέα Μανρίκιον. ὅπως τε Κομεντιόλος
προδοσίας κρίνει, καὶ διαλλαγὰς τῶν Ῥωμαίων στρα- 20
τευμάτων πρὸς αὐτόν, καὶ ὅπως αὐτῷ ὑπὸ τῷ αὐ-
τοκράτορος στρατηγὸς ἐλέγεται. μάχῃ Ῥωμαίων καὶ
Ἀβάρων στρατηγόντος Πρίσκα καὶ Κομεντιόλου, καὶ
Κομεντιόλου μὲν ἀπομάχου διὰ τινὰς προσποιήσεις
όντος, Πρίσκα δὲ τῷ στρατοπέδῳ παρόντος. ἄριστα 25
Ῥωμαίων καὶ ἀναίρεσις τῶν Ἀβάρων μέχρι τεσσα-
ρων χιλιάδων. δευτέρα μάχῃ, καὶ ἀναίρεσις τῶν αὐ-
τῶν ἄχρι χιλιάδων ἑννέα. τρίτη μάχῃ, καὶ ἔτι τῶν
αὐτῶν ὅλθρος μέχρι πεντεκαίδεκα χιλιάδων. τετάρ-
τη μάχῃ, καὶ νίκη πάλιν Ῥωμαίων λαμπρά, καὶ ἀναί- 30
ρεσις Ἀβάρων ἅμα Γηπαίδων χιλιάδων τριάκοντα.
πέμπτη μάχῃ, καὶ νίκη Ῥωμαίων, καὶ ἀναίρεσις Ἀβάρων,
καὶ ὁλωσις τῶν μὲν ζωορηθέντων Ἀβάρων τρι-
χιλίων, ἄλλων δὲ βαρβάρων τετραχιλίων, καὶ ἑτέ-
ρων διχιλίων καὶ διακοσίων, καὶ Σαβήνων χιλιάδων 35
ὀκτώ· ἐξ ὧν ὁ Χαγάνος ἀπατήσας τὸν αὐτοκράτορα
τὰς ζωορηθέντας Ἀβάρους ἀνέλαβε. περὶ τῆς Κομεν-
τιόλου μελαγχολίας, καὶ ὅπως τῇ τέτῃ ἀβελία πλη-
θος Ῥωμαίων, πρὸς Φιλιππεπόλιν ἀπαίροντος, τῷ
κρούει διώλοντο. ὡς Πέτρος αὐτῷ στρατηγὸς τῆς Εὐ- 40
ρώπης ὑπὸ τῷ αὐτοκράτορος προχειρίζεται. περὶ τε

τοῦ γάμου [τῶ παιδὸς] Θεοδοσίας τῷ παιδὸς Μανρι-
κίᾳ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Γερμανῇ. καὶ περὶ τῆς σιτοδείας
τῆς γενομένης τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, καὶ τῆς συμ-
βάσεως ἀταξίας τῶν δήμων λιτανεύοντος τοῦ βασι-
λέως, καὶ περὶ τῆς μακροθυμίας αὐτοῦ, καὶ ἔξορίας
τῶν στρατιωτῶν καὶ μονομήρου ἐπανόδου. ὅπως Μαν-
ρίκιος ἐπέσπευξε Πέτρον παντὶ τρόπῳ τὰς Θρακίας
"δυνάμεις εἰς τὸ ἀντιπέρασ τῷ Ἰσθμῷ διατρίβειν, ὅπως 97 R.
τε θεῖα προσέπεσεν ὁμῇ τῷ Πέτρῳ. καὶ ὅπως ἐσπέν-
ταις Ῥωμαῖκαῖς εἰσηγήθησε δυνάμεις, καὶ τυραννὶς συνέστη
κατὰ τῷ αὐτοκράτορος, Φωκῇ τῷ τυράννῳ ὑπὸ τῷ πλη-
θὸς ἀναδρόθέντος. ὅπως τε φεύγει Πέτρος, καὶ ὅπως
ἡ ἐσπένταις διαγγέλλει τῷ βασιλεῖ. καὶ ὅπως τὰ πρῶτα
διὰ τῶν δημάρχων Σεργίᾳ καὶ Κοσμά πολυπραγμονεῖ
τὸ πλῆθος τῶν δήμων, καὶ εὐρίσκει πρᾶσινων μὲν ἀφ',
Βενέτων δὲ ἐννακισίων, καὶ ὅπως τοῖς δημοτικοῖς φι-
λοτιμίας παρέχεται. πρεσβεία τε τῷ αὐτοκράτορος πρὸς
τὰς ἐσπένταις δυνάμεις, καὶ "ἀποστροφὴ τῆς πρεσ- 48 H.
βείας· ὅπως τε περιφραρεῖ τὴν βασιλίδι τῶν πόλεων.
πρεσβεία τε τῶν στρατευμάτων πρὸς Θεοδόσιον τὸν
Μανρικίᾳ υἱόν, ἀξιῶσα ἢ αὐτὸν ἢ τὸν πενθερὸν Γερμα-
νὸν βασιλέα σφῶν ἀναδρόθηναι. γνώσις τε τέτῃς εἰς
Μανρίκιον ἀφιγμένη, καὶ ὑπόνοια εἰς Γερμανὸν ὡς αἴ-
τιον τῆς τυραννίδος, καὶ ἀπειλή, καὶ μὲνυσις τῆς βα-
σιλικῆς ἀπειλῆς διὰ τῷ γαμβρῷ Θεοδοσίᾳ, καὶ κατα-
φυγὴ Γερμανῇ πρὸς τὸν νεῶν τῆς θεομήτορος. τῶν
Κύρου καὶ Στεφάνου τῷ ἐννέῳ, ὃς ἐπίτροπος ἐτέτακτο
τοῖς βασιλέως παισὶ, πρὸς Γερμανὸν ἀποσολὴ εἰς τὸ
ἐξελεῖν αὐτὸν τῷ νῆα καὶ ἀπραξίᾳ· καὶ ἡ διὰ ῥάβδων
μαζήγωσις Θεοδοσίας τῷ παιδὸς ὑπὸ τῷ πατρὸς ἕνεκα
τῆς πρὸς τὸν πενθερὸν καταμηνύσεως. καὶ μεταφοί-
τησις Γερμανῇ ἀπὸ τοῦ νεῶ τῆς θεομήτορος ἐπὶ τὴν
ἁγίαν Σοφίαν, καὶ πάλιν πρόσκλησις ἐπὶ τὸ ἐξελεῖν,
καὶ ἀπειθεία, Ἀνδρέα τινὸς συνεχῶς φοιτῶντος ταῖς λι-
τανείαις τὴν ἔξοδον κεκωλυκότος. θόρυβοι τε καὶ ἐμ-
ρησμός τῆς κατὰ τὴν πόλιν οἰκίας Κωνσταντίνου τῷ
πατρικίᾳ, ὃν Λαρόδον ἐπεκάλει τὰ πλήθη· καὶ ἀπορία
Μανρικίᾳ καὶ ἀπόδρασις. ὅπως κλύδωνος γεγονότος ἐγ-
κοπήν πρὸς τὴν ἀπόδρασιν λαμβάνει. καὶ ἀποσολὴ Θεο-
δοσίας τῷ παιδὸς πρὸς Χοσρόην, καὶ ὑποστροφὴ πάλιν
ἀπὸ Νικαίας τῇ ἐπιδείξει τῷ δακτυλίᾳ, ὃ ἦν εἰς σύν-

a. 1. Ἀβάρων A: βαρβάρων s. 4. Ἀγαθαρχίδου Schottus: libri ἀναρχίδου. 5. ἀνὰ s. post Αἰθιοπίαν addi-
derim ὅρεσιν collato Diodoro Sic. 1, 41. 12. μὲν οὖν καὶ s. 18. ἀλύτους A: αὐτοὺς s. 23. alterum καὶ Κομεντιόλου
add A. 31. Ἀβάρων A: βαρβάρων s. γηπαίδων A. 35. Σαβήνων mg. 39. ἀπαίροντες apographum Stephani.
b. 7. ἔσπευξε s. 10. εἰσηγήθη s. 12. τε add A. 16. ἐννακισίων] τ s. τοῖς δημοτικοῖς A: τῆς δημιουργικῆς s.
27. ἐννοῦχου A: ἡμιάρρετος s. 34. Ἀνδρέου s. 37. Λαρόδον s. vide Anecd. nostra p. 1195.

θημα τῷ παιδί παρὰ τῆ πατρὸς ποιθέν. ὅπως τε πρὸς
τὸν τύραννον οἱ τῆ ἄξεως, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Ἐδομίτης,
προσεχώρησαν. ὅπως τε Γερμανὸς κατασκευάζων ἐαν-
τῷ τὴν βασιλείαν ἀποτυγχάνει, τῶν πρασίνων ἀπει-
πόντων τὴν ἀνάδρῃσιν διὰ τὸ τῆς αἰρέσεως αὐτὸν εἶναι,
ὡς ἐκεῖνοι ἔφρασκον, τῶν Βενέτων. εἴτα ἀναγόμενοι ἐν
τῷ ναυ τῆ ἀγίᾳ Ἰωάννη ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῆ Φωκᾶ Κυ-
ριακὸς δὲ τηριχάυτα τῆς τῆς βασιλίδος ἀρχιερατικῆς
ἐγκεχειρίσας νόμους. εἰσοδὸς τε Φωκᾶ πρὸς τὰ βασιλεία,
καὶ ἀνάδρῃσις Λεοντίᾳ τῆς γυναικὸς Φωκᾶ. καὶ περὶ 10
τὴν τόπων ζῆσιν τῶν δημάρχων ἔρις, καὶ ὠθισμὸς Κοσμᾶ
τῆ δημάρχου τῶν Βενέτων ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ὕβρις
εἰς Ἀλέξανδρον. καὶ μνήμη Μαυρικίᾳ, ὡς ἐκ ἀπέθανε,
καὶ διὰ τῆτο τῆ τυράννης πρὸς τὸν φόνον τῆ βασιλέως
μᾶλλον ὀργή. ἀναίρεσις τε τῶν τῆ βασιλέως παίδων 15
ἐνώπιον τῆ πατρὸς ἐν τοῖς Εὐτροπίᾳ, καὶ φιλοσοφία
καὶ εὐχαριστία τῆ βασιλέως, καὶ αὐτῆ ἐκεῖνε διὰ Αἰλίας
ἀναίρεσις. καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Ἡρακλείᾳ τῆ βασιλέως ἐν-
ρεθείης διαθήκης Μαυρικίᾳ τῆ αὐτοκράτορος. ὅπως
τε τὰ σώματα τῶν βασιλέων τῷ θαλαττίῳ ῥοθίῳ πα- 20
ρεδόθησαν. ἐπιτάγιος τε εἰς Μαυρικίον· καὶ ὅπως τὰς
ἀντιδόσεις τῶν παρανομηθέντων αὐταῖς εἰς Μαυρικίον
αἱ Ῥωμαῖκαὶ δυνάμεις κρίσει προνοίας θείας ἐλάβαν-
τον, ὡς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μηδένα τῶν κοινωνησάντων
100 R. τῆς τυραννίδος ἐκ τοσούτου πλήθους ὑπολειφθῆναι, "ἀλλ' 25
οἱ μὲν λοιμῶ, οἱ δὲ πυρὶ θρανίῳ, οἱ δὲ καὶ σόματι διε-
φθάρησαν μαχαίρας, ὥς ἐν ἡνίκα Ἡράκλειος ὁ βασιλεὺς
πρὸς Ῥαζάτην τὸν Πέρσην πολεμεῖν ἔγνω, ἔκταξιν τῆς
ἐσρατείας ποιησάμενος δύο μόνους εὗρεν ὑπολειμμέ-
49 H. νες "τῆς φιλοτυράννης πληθύος. καὶ τότε ἤρξατο τὸ 30
Ῥωμαϊκὸν κατὰ Περσῶν ἐνιχνεῖν· μέχρι γὰρ ἂν ἐκεῖνοι
περιῆσαν, ἡ νίκη τοῖς Πέρσαις ἐνηυλίζετο. ἀναίρεσις ὑπὸ
τῆ τυράννης δι' Ἀλεξάνδρου Θεοδοσίᾳ τῆ βασιλέως τῆ αὐ-
τοκράτορος παιδός, καὶ Πέτρος καὶ Κομεντιόλης καὶ Κωνσταν-
τίνος τῆ Λαοδυνῆ πλάνη τε περὶ Θεοδοσίᾳ, ὡς ἐπεφόνεν. 35
καὶ ὅπως κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὰ ἀγάλματα τῆς οἰκείας
ἑδρας ἀποφοιτῶντα προηγόμενον τὰ γεγονότα Καλλι-
γράφῳ τινί, κατὰ τὸ Τυχαῖον ἔτω καλέμενον, ἀπὸ δει-
πνῆ πρὸς τὰ οἴκοι διερχομένῳ. ὅπως τε ὁ Μαυρικίος
λέγεται τρίτην μοῖραν τῶν φόρων συγχωρῆσαι τοῖς 40
ὑπηκόοις, καὶ τριάκοντα δῶναι τάλαντα τοῖς Βυζαντίοις
ἐς νεργίαν τοῦ τῶν ὑδάτων ὕλκῃ· καὶ ὅπως ἐφιλοτι-

μεῖτο λαμπρῶς τῆς τῶν μαθημάτων ἐρασίας. καὶ περὶ
τῶν γεγονότων παραδόξων τῆς τῶν αἱμάτων ῥύσεως
Εὐφημίας τῆς μάρτυρος, καὶ ὡς Μαυρικίος πειράσας
μᾶλλον τὸ θαῦμα δι' ἀπιστίας ἐπίστωσε. καὶ ὅπως ὁ τύ-
ραννος Κωνσταντίναν τὴν τῆ βασιλέως Μαυρικίᾳ γυ-
ναῖκα ἅμα ταῖς θυγατράσιν ἐν ιδιωτικῇ οἰκίᾳ ἐνέκλεισε.
πρεσβεία τῆ τυράννης πρὸς Χοσρόην τὸν Περσῶν βα-
σιλέα, καὶ ἀποτυχία, κατὰ λυσις τε τῶν σπονδῶν προ-
φασίζομένη Χοσρόε τὴν ὁσίαν διεκδικεῖν Μαυρικίᾳ· καὶ
ἔτι ὁ Αἰλῖος (ἔτος γὰρ ὁ πρεσβεύων ἦν) ἀνεχώρησεν
ἄπρακτος. ἀναίρεσις Ἀλεξάνδρου τῆ συννεωτερίσαντος
τῷ Φωκᾶ, δι' ὑπόνοιαν ὅτι Θεοδοσίον τὸν Μαυρικίᾳ
παῖδα, ὃν ἀνέλε, περιεποιήσατο. ἐν οἷς καὶ τῆς ὕλης
ἱστορίας τὸ πέρας.

66.

Ἀνεγνώσθη ἱστορικὸν σύντομον ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ τῆ
ἐν ἀγίοις Κωνσταντιναπόλεως ἀρχιερέως. ἄρχεται ἀπὸ
τῆς ἀναίρεσεως Μαυρικίᾳ, καὶ κατέεισι μέχρι τῆς εἰς
γάμον κοινωνίας Λεοντίᾳ καὶ Εἰρήνης. ἔστι δὲ τὴν φρά-
σιν ἀπείριτος τε καὶ σαφής, καλλιλεξία τε καὶ συνθήκη
λόγῳ ἔτε λευκὴν ἔτε αὐτὴν συμπεπιεσμένη περιέ-
γωγος κεχωρημένος, ἀλλ' οἷα ἂν χρήσαιτο ὁ ἱστορικὸς ὡς
ἀληθὺς καὶ τέλειος ἀνὴρ· τὸ τε γὰρ νεωτεροποιὸν ἐκκλί-
νει, καὶ τὸ ἀρχαιοτρόπον καὶ ἐξησχημένον ἐ παρατρέχει.
ἔτι δὲ καὶ ἡδονὴν κέκραται αὐτῇ σὺν χάριτι τοῖς λόγοις.
καὶ ὅλως πολλὰς ἔστι τῶν πρὸ αὐτῆ ἀποκρυπτόμενος
τῇδε τῆς ἱστορίας τῇ συγγραφῇ, εἰ μὴ τῷ τὸ λίαν συν-
τεταγμένον ἐκ ὁλόκληρον δόξει διαπεραίνειν τὴν χάριν.

67.

Ἀνεγνώσθη ΣΕΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ.

ἄρχεται ἀπὸ τῶν τῆ Μιχαὴλ πράξεων, "καὶ ἀνατρέχει 101 R.
ἐπὶ τὰ τῆ Κοπρωνύμους ἀθέμιτα καὶ ἐβδελυγμένα ἔργα,
καὶ κατέεισιν ἐκεῖθεν ἐφεξῆς διεξιὼν μέχρι τῆ ὀγδόου ἔτους
αὐτῆ Μιχαὴλ, τὰς τε κατὰ τὴν πολιτείαν καὶ τὰς κατὰ
τὴν ἐκκλησίαν ἀναγραφόμενος αὐτῇ πράξεις, ἐ μὴν
ἀλλὰ καὶ ἅ κατὰ πόλεμον αὐτῷ ξυνηνέχθη, καὶ οἷος ἐτύγ-
χανε τὴν δόξαν περὶ τῆ θείας, πάντα λεπτομερῶς διε-
ξιὼν. ἔστι δὲ τὴν φράσιν, εἰ πέρ τις, σαφηνεία καὶ τῷ
ὑπεριέργῳ κοσμέμενος ἐν τε τῷ εὐσήμεῳ τῶν λέξεων
καὶ τῇ συνθήκῃ καὶ τῇ ἄλλῃ τῆ λόγῳ οἰκονομία, ὥς ἐ-
δοκεῖν καὶ αὐτοχεδία πως αὐτῷ συγγεγράφθαι ἐμφύτῳ
γὰρ ὁ λόγος ἀνθρώπων χάριτι τὴν ἐκ περιεργίας ἐ τι προσ-

α. 2. ἄσπερος ε. ἦν add A. ἑδομίτης A: Ἐβδομίτης ε. 11. τὴν] τὴν τῶν ε. 12. καὶ ὕβρις εἰς Ἀλέξανδρον
add A. 15. μᾶλλον A: πάλιν ε. 19. αὐτοκράτορος ἀνάγκη ε. ὅπως ε. 33. διὰ ε. sed eiusmodi minutias ut nun-
quam sine codice mutavi, ita non amplius memorabo. 36. τὴν add A. 37. προηγόμενος ε. 39. διερχομένον A.
40. συγχωρεῖν ε. b. 5. κωνσταντίναν ε. 34. καὶ τὰς A: τὰς τε ε.

ήκατο μόρφωσιν. διὸ καὶ πρὸς τὸν λόγον ἐκκλησιαστικῇ
μάλισα ἰσορίαν ὃ καὶ βέλεται.

68.

50 H. "Ἀνεγνώθη ΚΕΦΑΛΙΩΝΟΣ σύντομον ἰστορικόν.
ἄρχεται ἀπὸ τῆς βασιλείας Νίνε καὶ Σεμιράμεως, καὶ 5
κάτεισι μέχρι τῶν τῆ βασιλείας Ἀλεξάνδρου χρόνων.
συμπεραίνεται δὲ αὐτῇ ἡ ἰσορία ἐν λόγοις θ' κατ' ἐπω-
νυμίαν τῶν θ' Μεσῶν, Κλειῶς, Θαλείας, Πολυμνίας,
Μελπομένης, Τερψιχόρης, Εὐτέρπης, Καλλιόπης, Ἐρα-
τῆς, Οὐρανίης· ἐν ᾗ καὶ τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μα- 10
κεδόνα διέξεισιν. ἔστι δὲ τὴν φράσιν ἰωνίζων, καὶ τῇ
προσέχοντος πλέον τῇ συντομίᾳ ἀποχρώμενος, ὅδ' ἄλλο
ἔδεν ἄξιον θαυμάσαι καὶ ζηλώσαι ἐνδεικνύμενος πλήν
τῆς κατὰ τὴν ἰσορίαν μαθήσεως. ἔτος τὸ μὲν γένος αὐ-
τῇ καὶ πατρίδα, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνός φησιν, ὥσπερ Ὀμη- 15
ρος ἀποσιωπᾷ, ὅτι δὲ διατρίβων ἐν Σικελίᾳ φυχῆς ἕνεκα
τὴν ἰσορίαν συνέταξεν, ἀποφαίνεται, τὸ μὲν ἀναγκαῖον,
πατρίδα εἰπεῖν καὶ γένος, παρεῖς, τὸ δὲ καὶ μικροψυ-
χίαν ἐμφαίνειν ἐν μνήμῃ πεποιηκώς. καὶ τὸ ἐκ τόσων
δὲ καὶ τόσων συνειλέχθαι αὐτῷ τὴν ἰσορίαν σεμνύ- 20
νεσθ' οὐ πᾶν ψυχῆς τὸ μικρολόγον τε καὶ τὴν παι-
δαριώδη φιλοτιμίαν ἀποσειομένης ἀπόδειξις. φησὶ δ'
ὁμῶς τὸν πρῶτον αὐτῷ τῆς ἰσορίας συνειλέχθαι ἐκ
λόγων μὲν φ', ὃν πατέρας λ' καὶ α' ἀπομνημονεύει·
τὴν δὲ δεύτερον ἐκ βιβλίων σή', συγγραφέων δὲ κέ· 25
καὶ τὸν τρίτον δὲ ἐκ βιβλίων μὲν χ', συγγραφέων δὲ
κς'· τὸν μὲντοι τέταρτον ἐκ βιβλίων μὲν ὦν', συγγρα-
φέων δὲ λβ'· καὶ τὸν πέμπτον δὲ ἐκ βιβλίων μὲν σ',
συγγραφέων δὲ κς'· τὸν δὲ ἕκτον ἐκ βιβλίων μὲν . . ,
συγγραφέων δὲ . . . τὸν δὲ ἑβδομον ἐκ βιβλίων μὲν . . , 30
συγγραφέων δὲ . . . τὸν δὲ ὀγδοον ἐκ βιβλίων μὲν . . ,
συγγραφέων δὲ . . , καὶ τὸν ἔνατον δὲ ἐκ βιβλίων μὲν . . ,
συγγραφέων δὲ τριάκοντα· ἐν οἷς καὶ ἡ Κεφαλίωνος
ἰσορία.

69.

Ἀνεγνώθη μοι βιβλίον ἰστορικόν ὡς ἐν συνόψει
κοσμικῆς ἰστορίας· ὃ δὲ συγγραφεὺς ΉΣΥΧΙΟΣ Ὁ
ἸΛΛΟΥΣΤΡΙΟΣ, Μιλήσιος μὲν ἐκ πατρίδος, παῖς
δὲ Ἠσυχίας καὶ Φιλοσοφίας, καθ' ὃ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ
τῇ βιβλίῳ μετὰ τῇ ἰσορίᾳ Ῥωμαϊκῆς τε καὶ παντο- 40
δαπῆς τυγχάνει. ἄρχεται μὲν ἐν ἀπὸ τῆς τῇ Βήλης τῇ

Ἀσσυρίων βασιλείας βασιλείας, κάτεισι δὲ μέχρι τῆς
τελευτῆς Ἀνασασίε, ὅς Ῥωμαίων γέγονεν αὐτοκράτωρ.
ἔστι δὲ σύντομος καὶ καλλιεπής· λέξει τε γὰρ ἀνθηρῶ 104 R.
καὶ εὐσήμῳ κέχρηθ', καὶ ἡ συνθήκη τῇ λόγῳ κατὰ λό-
γον αὐτῷ ἡρμοσμένη· κυριολογία μὲν μάλισα χαίρων·
εἰ δὲ περὶ καὶ τρέφοιτο, τῷ τε εὐσήμῳ καὶ ἐμφαιτικῷ-
τάτῳ τῆς λέξεως ἤδυνε μὲν τῇ τροπῇ τὸν ἀκροατὴν,
ἔδεν δὲ ἦττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον σαφῶς τὸ πρᾶγμα,
ἢ εἰ μὴ ἐτέτραπτο, παρεξήσατο. ὑπὸ γὰρ δὲ καὶ ἀλη-
θείας εἶναι φροντιστής. διαιρεῖται δὲ αὐτῷ τὸ σπᾶ-
δασμα εἰς τμήματα ἕξ, ὧν τὸ μὲν πρῶτον τμήμα
περιέχει τὰ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, τὸ δὲ δεύτερον τὰ
ἀπὸ Ἰλίου ἀλώσεως ἕως τῆς κτίσεως Ῥώμης, τὸ δὲ
τρίτον τὰ ἀπὸ τῆς κτίσεως Ῥώμης μέχρις ὅτε Ῥω-
μαίοις ἢ τῶν ὑπᾶτων εἰσῆλθῃ ἡγεμονία καταλύσασι
τῆς βασιλείας, κατὰ τὴν ὁγδόην καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμ-
πιάδα, τὸ δὲ τέταρτον, ἕξ ἔπειτα Ῥωμαίων ἡγήσαντο
ὑπατοί, ἦτοι ἀπὸ τῆς ὁγδόης καὶ ἑξηκοστῆς Ὀλυμπιά-
δος, μέχρι δευτέρας καὶ ὁγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς
Ὀλυμπιάδος, ἧ καὶ ἔληξεν ἡ τοιαύτη ἀρχὴ Ἰσλίου τῇ 51 H.
Καίσαρος μοναρχήσαντος. τὸ δὲ πέμπτον τμήμα πε-
ριέχει τὰ ἀπὸ τῆς Ἰσλίου τῇ Καίσαρος μοναρχίας
μέχρις ὅτε Βυζάντιον ἐπὶ μεγάρῳ δόξῃ ἰχὺς ἦρθη,
Ὀλυμπιάδος ἑβδόμης καὶ ἑβδομηκοστῆς καὶ διακοσιο-
στῆς ἱσαμένης. τὸ δὲ ἕκτον, ἕξ ἔπειτα βασιλεῖα Κωνσταντι-
νέπολις εὐτύχησε Κωνσταντίνου, μέχρι τῆς Ἀνασα-
σίε τελευτῆς, ὃν οὗτος ὁ συγγραφεὺς προαότῃ καὶ
ἡμερότῃ οὐκ οἶδ' ὅπως πολλῶν ἀποσεμνύνει διε-
νεγκεῖν· οὗ συνέπεσεν ἡ τελευτὴ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην
Ἰνδικτιῶνα, Μάγνη μόνῃ ὑπατεύοντος. ἡ δὲ περιοχὴ
τῶν χρόνων χιλίων καὶ ἐνενηκόντα καὶ ἑκατόν. ἐν οἷς
καὶ ἡ συγγραφὴ.

Ἀνεγνώθη δὲ μοι καὶ ἑτέρα τῇ αὐτῇ βίβλος, ἐν
ᾗ περιείχετο τὰ τε Ἰουστίνῳ πραχθέντα, ὅπως τε
35 Ἀνασασίε τελευτήσαντος αὐτὸς ἀνεῳρήθη. εἶτα καὶ
τὴν Ἰεσινιανῇ τῇ μετὰ Ἰεσίνου ἐστὶν ἀνάδησιν κα-
τιδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας πράξεις μέχρις ἐτῶν τινῶν τῆς
αὐτοῦ βασιλείας. καὶ τὸ λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς ἐπε-
χέθη, θανάτῳ τῇ παιδὸς Ἰωάννης τὴν ψυχὴν καιρίαν
βλήθει καὶ τῆς πρὸς τὸ γράφειν ὁρμῆς ἐκκοπεῖς.

a. 4 et 35. Κεφαλίωνος ε. cf. p. R. 104, 43 et 341, 34. adde Allatinn de patria Homeri c. 1. et Niebuhr. de Ense-
bio Armen. (in Actis academ. Berolin. a. 1820—21) p. 43.

add A. μὲν ἐκ λόγων ε. 26. μὲν add A. 28. λς ε. alterum δὲ add A. μὲν om A. 29. κς] κα vel κδ (in-
certum enim) A. lacunae eadem in AC. 32. δὲ ante ἐκ add A. 36. μοι add A. 38. Ἰουστίνου ε. 39. Σοφίας ε.

40 τοῦ add A.

b. 3. γὰρ om pr A.

6. τρέφοιτο ε.

14. οἶτον] ὅτε A.

23. ἰσχυός] malim καὶ ἰσχυός.

26. ἡτύχησε ε.

27. καὶ] τε καὶ ε.

30. μόνον ε.

37. τινῶν] fortasse legendum τριῶν.

8. Πολυμνίας ε.

22. ἀποσιωμένης A.

23. αὐτῷ

70.

Ἀνεγνώσθη μοι ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ βιβλίον ἱστορικὸν ἐν λόγοις μ', οἰκουμενικὴν περιέχον ἱστορίαν. ἔστι δὲ πολλῶν πλατύτερος τῷ τε Κεφαλίωνος, ἐν οἷς τὰς αὐτὰς χρόνους συμβαίνει αὐτοῖς ἀναγράφειν, καὶ τῷ Ἡσυχίου τῷ Ἰλλεσίου. κέχρηται δὲ φράσει σαφεῖ τε καὶ ἀκόμψῳ καὶ ἱστορία μάλιστα πρεπείη, καὶ μήτε τὰς (ὡς ἂν εἴποι τις) λίαν ὑπερηλικισμένας ἢ ἀρχαιοτρόπως διώκων συντάξεις, μήτε πρὸς τὴν καθωμιλημένην νεύων παντελῶς, ἀλλὰ τῷ μέσῳ τῶν λόγων χαρακτῆρι χαίρων, φεύγων τε τροπὰς καὶ τὰλλα, πλὴν τῶν παρ' Ἑλλήσι μυθολογημένων θεῶν τε καὶ ἡρώων, ὅσα τὸ ποιητικὸν ἔθος νέμεται. ἀρχεῖται μὲν ἐν τῇς ἱστορίας ἀπὸ τῶν μυθολογημένων παρ' Ἑλλήσι καὶ βαρβάρους, ἔστις διὼν μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς συζάντος πολέμου Ῥωμαίοις τε καὶ Κελτοῖς, καθ' ὃν χρόνον Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ, ὃς διὰ τὰς πράξεις θεὸν ἐπὶ κλην ἔθεντο Ῥωμαῖοι, κατεπόλεμυσε τὰ πλεῖστα καὶ μαχίμωτα τῶν Κελτῶν ἔθνη ἐν τριάκοντα δὲ ἔτεσιν, ὡς αὐτὸς φησι, περὶ ταύτην ἐπόνθησε τὴν ἱστορίαν, τόπως τε πολλὰς ἀμείβων χάριν πολυμαθίας, καὶ ταλαιπωρίας οἷα εἰκὸς ἐντυγχάνων. Σικελιώτης δὲ ὢν ἐξ Ἀγυρίων τὸ γένος ἔχε, καὶ διὰ τὴν ἐπιμύθειαν τῶν Ῥωμαίων πολλὴν ἐμπειρίαν τῆς Ῥωμαίων εἰληφὼς διαλέκτε πάσας τὰς ἡγεμονικὰς αὐτῆς πράξεις καὶ πάθη ἀκριβῶς ἀνελάβετο. ἐν μ' δὲ βιβλίῳ τὴν ὅλην συμπεραινώμενος πραγματείαν ἐν μὲν ε' ταῖς πρώταις τὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν πράξεις τε καὶ μυθολογίας ἐκτίθει, ἐν δὲ ταῖς ἐφεξῆς ἰα' τὰς ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν κοινὰς πράξεις εὐρήσεις ἀναγεγραμμένας ἕως τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου τῷ Μακεδόνων βασιλέως. ἐν δὲ ταῖς ὑπολοίποις καὶ βίβλοις αἱ λοιπαὶ τυγχάνουσι πράξεις ἀναγεγραμμέναι, μέχρις ὅτε Ῥωμαίοις πρὸς Κελτὰς ὁ πόλεμος συνεξόραγε, καθ' ὃν ἡγεμέμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ἐκράτησε μὲν τῶν πλείων καὶ μαχίμων παρὰ Κελτοῖς ἔθνων τῷ πολέμῳ, προεβίβασε δὲ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης μέχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων ἐν οἷς καὶ ἡ ἱστορία τελευτᾷ.

71.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον Κασσιανοῦ Κοκκιανῆς ἢ Κοκκίε ΔΙΩΝΟΣ, ἐν λόγοις π'. ἀρχεῖται μὲν ἀπὸ τῆς Αἰνείας

ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐκ Τροίας καθόδου καὶ τῆς κτίσεως Ἀλμυπόλεως καὶ Ῥώμης, διέρχεται δὲ καθ' ἑξῆς, ἀποπανόμενος εἰς τὴν τῷ Ἀντωνίνῳ, ὃν Ἐλαγάβαλον ἀπεκάλεον, σφαγὴν τῆτον δὲ καὶ Τιβερίων καὶ Σαρδανάπαλον καὶ Ψευδαντωνῖνον καὶ Ἀσσύριον ἀπὸ τῶν αὐτῶν πραττομένων ἐπωνόμαζον. ὁ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κἀπεισιν Ἀλεξάνδρου, ὃς Ἀντωνίνῳ σφάγντος (σὺν αὐτῷ γὰρ τὸ κράτος εἶχεν, ἀναληφθεὶς ὑπ' αὐτῷ) μόνος τὸν ἐπ' αὐτῷ μελετηθέντα κίνδυνον φεγγὼν τὴν βασιλείαν ἐκδέχεται. τῆτόν φησι τὸν Ἀλέξανδρον καὶ συνυπατεύσαι αὐτῷ ὁ συγγραφεὺς τὸ δεύτερον, καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ προσήκον ἀνάλωμα φιλοτιμία τῇ ἐς τὸν συνύπατον αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα ἀναλῶσαι. ἔτος δ' ὁ συγγραφεὺς Περγᾶμι μὲν καὶ Σμύρνης (Μακρόντος αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ὁ αὐτοκράτωρ ἐγγερίξει) ἐπεσῆται, ἔπειτα τῆς Ἀφρικῆς ἡγεμόνευσεν εἰς Παννονίας ἤρξε, καὶ ὑπατεύσας τὸ δεύτερον, ὡς ἐξήρηθη, οἰκίαν ἀπῆρε παρρημένος ἐπὶ τῇ τῶν ποδῶν ἀρρώστια, ἐκεῖ τὸ λοιπὸν, ὡς καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτῷ (φησὶ) προεῖπεν ἐν Βιθυνία διατρίβοντι, βιωσόμενος ἐκ τ' ἀνδροκτασίης ἐκ θ' αἵματος ἐκ τε κυδοιμῆ. ἔχε δὲ πατρίδα τὴν ἐν Βιθυνία Νίκαιαν, ἣν κατὰ μέρος ἡ καλεσμένη λίμνη Ἀσκανία περιλαμβάνει. ἔστι δὲ τὴν φράσιν μεγαλοπρεπῶς τε καὶ ἐς ὄγκον διεσκευασμένος, ὅτι καὶ μεγάλων ἔργων ἐννοίας ἀπαγγέλλει. ἀρχαϊκῶν τε αὐτῷ συντάξεων ὁ λόγος μεσὸς καὶ λέξεων πρεπείων μεγέθει, περίοδοι τε μετὰ παρενθέσεων παρατεταμέναι, καὶ ὑπερβατῶν εὐκαιρος χρῆσις. ὀρθμὸς τε καὶ ἀναπαύσεις εἰς ἐπιμύθειαν ἡσχημένα διὰ τὸ σαφὲς ἐκ ἑστὶ τοῖς ἀπλῶς ἀναγινώσκουσιν ἐμφανῇ. ἐν δὲ γε ταῖς δημηγορίαις ἄριστος καὶ μιμητὴς Θεοκρίδου, πλὴν εἴ τι πρὸς τὸ σαφέστερον ἀφορᾷ. χεδὸν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις Θεοκρίδου ἐστὶν αὐτῷ ὁ κανὼν.

72.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΚΤΗΣΙΟΥ τῷ Κνιδίῳ τὰ Περσικά, ἐν βιβλίῳ κα'. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς πρώτοις ε' τὰ τε Ἀσσύρια διαλαμβάνει καὶ ὅσα πρὸ τῶν Περσικῶν, ἀπὸ μέντοι τῷ ζ' τὰ Περσικά διεξέρχεται. καὶ ἐν μὲν τῷ ζ' καὶ ἡ καὶ ἰ καὶ ἰα καὶ ιβ' καὶ ιγ' διεξίσι τὰ περὶ Κύρου καὶ Καμβύσε καὶ τῷ μάγῳ Δαρείῳ τε καὶ τῷ Ξέρξῳ, χεδὸν ἐν ἅπασιν ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορῶν, ἀλλὰ καὶ ψεύτην αὐτὸν ἀπελέγχων ἐν πολλοῖς καὶ λογοποιὸν ἀποκα-

α. 2. ἀνεγνώσθη βιβλίον διοδ. σικ. 5. 6. ἰλλεσίς Α. 10. καθωμολισμένην 5. 13. ἔθνος Stephanus et Casaubonus. b. 2. ἀλβης πόλεως Schottus. 5. ἀσσυρίων Α. 11. τὸ βιβλίον δεύτερον 5. 17. πανοντίας Α. 21. ἐκ τ' ἀνδρ.] Hom. II. 11, 164. 27. μεγέθει 5. παρατετραμμέναι 5. 29. ἀνάπνοις 5. 30. ἐμφανές Α. 31. ταῖς ἱστορίαις καὶ δημηγορίαις 5. καὶ μιμητὴς ἄριστος 5. 37. ἀσσυρία Α. 42. ἀπελέγχων Α: ἀποκυλῶν 5.

λῶν· καὶ γὰρ νεώτερος μὲν ἔστιν αὐτῷ, φησὶ δὲ αὐτὸν τῶν
πλειόνων, ἃ ἰσορεῖ, αὐτόπτην γενόμενον ἢ παρ' αὐτῶν
Περσῶν, ἐνθα τὸ ὄρεον μὴ ἐνεχώρει, αὐτήκοον κατα-
σάντα, ἔτιω τὴν ἰσορίαν συγγράψαι. ἔχ' Ἡροδότῳ δὲ
53 H. μόνῳ πάναντία ἰσορεῖ, "ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφῶντα τὸν
Γρύλλα ἐπ' ἐνίων διαφωνεῖ. ἤχημασε δὲ ἐν τοῖς χρόνοις
Κύρος τῷ ἐκ Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος, ὃς ἀδελφὸς Ἀρτο-
ξέρξου, εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατῆλθεν, ἐτύγχανεν.
Φησὶν ἔν αὐτίκα περὶ τῷ Ἀρτιάγῳ, ὡς ἔδεν αὐτῷ
Κύρος πρὸς γένος ἐχρημάτιζεν· ἔτος δὲ αὐτὸν καὶ Ἀρτί-
10 γαν καλεῖ. φυγεῖν δὲ ἀπὸ προσώπου Κύρου Ἀρτίγαν Ἐκ-
βατάνοις, καὶ κρυφθῆναι ἐν τοῖς κριοκράνοις τῶν βα-
σιλείων οἰκημάτων, κρυψάντων αὐτὸν τῆς τε θυγατρὸς
Ἀμύτιος καὶ τῷ ἀνδρὸς αὐτῆς Σπιτάμῃ. ἐπισάντα δὲ
Κύρον ἐπιτάξαι ἀνακρίνειν διὰ ερεβλώσεων Σπιτάμην
15 τε καὶ Ἀμύτιν, ἀλλὰ καὶ τὰς παῖδας αὐτῶν Σπιτάκην
τε καὶ Μεγαβέρην, περὶ Ἀρτίγαν· τὸν δὲ ἑαυτὸν προσ-
αγγεῖλαι, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν ερεβλωθείησαν οἱ παῖδες.
ληφθέντα δὲ πέδαις παχείαις ὑπὸ Οἰβάρα δεθῆναι, λυ-
θῆναι δὲ ὑπ' αὐτῷ Κύρῳ μετ' ἑ πολὺ καὶ ὡς πατέρα
20 τιμηθῆναι, καὶ τὴν θυγατέρα Ἀμύτιν πρότερον μὲν
μητρικῆς ἀπολαῦσαι τιμῆς, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς γυναικα
ἄχθῆναι τῷ Κύρῳ, Σπιτάμῃ τῷ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀνηρη-
μένῳ, ὅτι ἐψεύσατο ἀγνοεῖν εἰπὼν ἐρευνώμενον Ἀρτί-
γαν. ταῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ ἔχ' οἱ Ἡρό-
25 δοτος. καὶ ὅτι πρὸς Βακτρίους ἐπολέμησε, καὶ ἀγχώματος
ἡ μάχη ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ Βάκτριοι Ἀρτίγαν μὲν πα-
τέρα Κύρου γεγεννημένον, Ἀμύτιν δὲ μητέρα καὶ γυναικα
ἔμαθον, ἑαυτὰς ἐκόντες Ἀμύτι καὶ Κύρῳ παρέδοσαν.
καὶ ὅτι πρὸς Σάκας ἐπολέμησε Κύρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμόρ-
30 γην τῶν Σακῶν μὲν βασιλέα, ἄνδρα δὲ Σπαρέθρης,
ἣτις καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῷ ἀνδρὸς στρατὸν συλλέ-
ξασα ἐπολέμησε Κύρῳ, ἀνδρῶν μὲν εἰς τετρακτὶς τριά-
κοντα μυριάδας ἐπαγομένη, γυναικῶν δὲ εἰκοσι, καὶ
νικῶν Κύρον, καὶ συλλαμβάνει ζωγρίαν μετὰ καὶ ἄλλων
55 πλείων Παρμίστην τε τὸν Ἀμύτιος ἀδελφὸν καὶ τρεῖς
αὐτῷ παῖδας· δι' ὧς ὕστερον καὶ Ἀμόργης ἠφέθη, ἐπεὶ
κακείνοι ἠφέθησαν. καὶ ὅτι στρατεύει Κύρος ἐπὶ Κροῖσον
καὶ πόλιν Σάρδεις, συνεργὸν ἔχων Ἀμόργην. ὅπως τε
βελῇ Οἰβάρα Περσῶν εἰδωλα ξύλινα ἀνὰ τὸ τεῖχος

φανέντα εἰς δέος μὲν κατέστησε τὰς ἐνοικῶντας, ἥλω δὲ
διὰ ταῦτα καὶ αὐτὴ ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸ τῆς ἁλώσεως
δίδεται ὁ παῖς Κροῖσος ἐν ὁμήρῳ λόγῳ, δαιμονίῳ φαν-
τάσματος ἀπατήσαντος Κροῖσον· ὅπως τε δολοφῶ-
φῆντος Κροῖσος ὁ παῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ἀναιρεῖται· καὶ
ὅπως ἡ μήτηρ τὸ πάθος ἰδῶσα ἑαυτὴν τῷ τεύχεος ἀπο-
κημιῶν καὶ θνήσκει. ὅπως τε ἁλώσεως τῆς πόλεως 109 R.
πρὸς τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερὸν τῷ Ἀπόλλωνος καταφεύγει
ὁ Κροῖσος, καὶ ὡς τρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ πεδηθεὶς ὑπὸ Κύρου
λύεσθαι τρίτον ἀοράτως, καίτοι σφραγίδων τῷ ἱερῷ ἐπι-
κειμένων καὶ τούτων τὴν φυλακὴν Οἰβάρα ἐμπεπισεν-
μένῃ· ὅπως τε οἱ συνδεδεμένοι Κροῖσῳ τὰς κεφαλὰς ἀπε-
τέμνοντο ὡς καταπροδιδόντες λύεσθαι Κροῖσον· καὶ ὅτι
ἀνάληφθαις ἐν τοῖς βασιλείοις καὶ δεθεὶς ἀσφαλέςερον
15 βροντῶν καὶ σκηπτῶν ἐπενεχθέντων λύεσθαι πάλιν, καὶ τότε
μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεσθαι. ἔξ ὧ καὶ περιείπετο, "καὶ ἔδωκε 54 H.
Κύρος Κροῖσῳ πόλιν μεγαλήν Βαρήνην ἑγγὺς Ἐκβα-
τάνων, ἐν ᾗ ἦσαν ἵππεις μὲν πενταχιχίλιοι, πελτασταὶ
δὲ καὶ ἀκοντισταὶ καὶ τοξοὶ μύριοι.
Ἔτι διαλαμβάνει ὡς ἀποσέλλει Κύρος ἐν Περσίδι
Πετησάκῃ τὸν εὐνοῦχον, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον,
ἐνέγκαι ἀπὸ Βαρκανίων Ἀρτίγαν· ἐπὶ δὲ γὰρ αὐτὸς τε
καὶ ἡ θυγάτηρ Ἀμύτις τὸν πατέρα ἰδεῖν, καὶ ὡς Οἰ-
βάρας βελεύει Πετησάκῃ ἐν ἐρήμῳ τόπῳ καταλιπόντα
25 Ἀρτίγαν λιμῷ καὶ δίψει ἀπολέσαι· ὃ καὶ γέγονε. δι'
ἐνυπνίων δὲ τῷ μιάσματος μηνυθέντος Πετησάκας,
πολλάκις αἰτησαμένης Ἀμύτιος, εἰς τιμωρίαν παρὰ
Κύρου ἐκδίδωσθαι· ἡ δὲ τὰς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξασα καὶ τὸ
δέρμα περιδείρῃσιν ἀνεξάρωσεν. Οἰβάρας δὲ δεδιὼς
μὴ τὰ ὅμοια πέσειν, καίτοι Κύρος μηδὲν τοιοῦτον ἰχυρι-
ζομένην παραχωρήσαι, αὐτὸς μὲν ἀποκαρτερήσας δι'
ἡμερῶν δέκα ἑαυτὸν ἐξήγαγεν, Ἀρτίγαν δὲ μεγαλο-
πρεπῶς ἐτάφη. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτῷ διέ-
μεινεν ὁ νεκρὸς· λείοντες γὰρ αὐτῷ, φησὶ, μέχρι Πετησά-
30 καν πάλιν ἔλθειν καὶ ἀναλαβεῖν ἐφύλακτον τὸν νεκρόν.
Κύρος δὲ στρατεύει ἐπὶ Δερβικῆς Ἀμορῆος βασι-
λέοντος αὐτῶν. καὶ ἔξ ἐνέδρας οἱ Δερβικεὶς ἐξῶσιν ἐλέ-
φαντας, καὶ τὰς ἵππεις Κύρος τρέπῃσι. καὶ πίπτει καὶ
αὐτὸς Κύρος ἐκ τῶν ἵππων, καὶ Ἰνδὸς ἀνὴρ (συνεμάχων
γὰρ Ἰνδοὶ τοῖς Δερβίκεσιν, ἔξ ὧν καὶ τὰς ἐλέφαντας ἔφε-

a. 7. Ἀρτιάγῳ γ. 10. Ἀρτίγαν γ. sic et infra. 11. ante Ἐκβατάνους cum pr A omisi ἐν. 12. κριοκρά-
νοις γ. 14. Ἀμύτιος γ. 16. καὶ τὴν Ἀμυρτιν γ. 19. Οἰβάρῃ γ. 21. Ἀμυρτιν πρῶτον γ. 23. Σπιταμῇ γ.
31. τῶν] malim τὸν. 37 et 38. ἀφείθη - ἀφείθησαν γ. 39. πόλιν] πόλεις A. τι] τε τῇ γ. b. 7. καὶ οὐ θνήσκει γ.
9. Κροῖσος, καὶ θνήσκει, καὶ ὡς. 17. βαρήνην A. 20. ἔτι δὲ καὶ λαμβάνει γ. 21. Πετσακῶν γ. εὐνοῦχον A.
ἡμιμόρην γ. 24. Πετσακῶν γ. 25. δίψει γ. δ add A. 30. πῆσαι A. 31. μὲν] ὅμως γ. 34. πετσακῶν γ.
40. γὰρ] γὰρ καὶ γ. Δερβικέσιν A.

ρον) ἔτος ὃ Ἰνδὸς πεπτοκότα Κύρον βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ τὸ ἰχθὺν εἰς τὸν μηρόν· ἔξ ἧ καὶ τελευτᾷ. τότε δὲ ζῶντα ἀνελόμενοι αὐτὸν οἱ οἰκεῖοι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἤεσαν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δερβίκων ἴσοι μύριοι γ' καὶ αὐτοί. Ἀμόργης δὲ 5 περὶ Κύρου ἀκούσας σπεδῇ παραγίνετο, ἔχων Σακῶν δισμυρίδας ἱππέας. καὶ πόλεμος συνέβαινεν Περσῶν καὶ Δερβίκων νικῶν κατὰ κράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακῶν στρατός, ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ τῶν Δερβίκων βασιλεὺς Ἀμο- ραίος καὶ αὐτὸς καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθανον δὲ 10 Δερβίκων μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἑξακισχίλιοι, καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κέρῳ.

Κύρος δὲ μέλλων τελευτῆν Καμβύσῃν μὲν τὸν πρῶ- τον υἱὸν βασιλεῖα καθίστη, Ταννοξάρχην δὲ τὸν νεώτε- ρον ἐπέστησε δεσπότην Βακτριῶν καὶ τῆς χώρας καὶ Χορα- 15 μνίων καὶ Παρθίων καὶ Καρμανίων, ἀτελεῖς ἔχειν τὰς χώ- ρας διορισάμενος. τῶν δὲ Σπιτάμα παιδῶν Σπιτάκην μὲν Δερβίκων ἀπέδειξε σατράπην, Μεγαβέρτην δὲ Βαρ- κανίων· τῇ μητρὶ δὲ πάντα πεῖθεσθαι προσέτατε. καὶ Ἀμόργην φίλον τέτοις τῶν δεξιῶν ἐμβαλλομένων ἐποι- 20 ἔστο, καὶ ἀλλήλοισ· "καὶ τοῖς μὲν ἐμμένεσι ταῖς πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαις ἀγαθὰ ἤρχετο, ἐπηρεῶτο δὲ τοῖς χει- ρῶν ἄρξεσιν ἀδίκων. ταῦτα εἰπας ἐτελεύτησε τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆ τραύματος ἡμέρας, βασιλεύσας ἔτη λ'. ἐν οἷς ὁ ἰὸς Κτησίε λόγος τῆ Κνωίδος.

Ἀρχεται δὲ ὁ ἰβ' ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασιλείας. ἔτος βασιλεύσας ἀπέστειλε τὸν τῆ πατρὸς νεκρὸν διὰ Βαγαπάτε τῆ εὐνούχου εἰς Πέρσας ταφῆναι, καὶ τὰλλα, 55 ὡς ὁ πατὴρ ὤρισεν, διακρίσας. μέγιστον δὲ παρ' αὐτῷ ἦδ' ἐνάτο "Ἀρτασέρης Ὑρκάνιος, τῶν δὲ εὐνέχων Ἰσα- 30 βάτης τε καὶ Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὅς καὶ παρὰ τῷ πατρὶ μέγιστος ἦν μετὰ τὸν Πετησάκα θάνατον. ἔτος στρατεύει ἐπ' Αἴγυπτον καὶ τῶν Αἰγυπτίων τὸν βασιλεῖα Ἀμυρταῖον, καὶ νικῶν Ἀμυρταῖον, Κομβά- φεως τῆ εὐνούχου, ὅς ἦν μέγα δυνάμενος παρὰ τῷ 35 Αἰγυπτίων βασιλεῖ, καταπροδόντος τὰς τε γαστέρας καὶ τὰλλα τῶν Αἰγυπτίων πράγματα, ἐφ' ᾧ γενέσθαι ὑπαρχος Αἰγύπτου. καὶ γέγονε ταῦτα γ' αὐτῷ Καμ- βύσης διὰ Ἰσαβάτε τῆ Κομβάφεως ἀνεπιβ. συνέθε- 40 το, καὶ αὐτὸς δὲ οἰκισφώνως ἔφερον. ζωορίαν δὲ

λαβὼν τὸν Ἀμυρταῖον ἐδὲν ἄλλο κακὸν εἰργάσατο ἢ ὅτι εἰς Σῶσα ἀνάσπασεν σὺν ἑξακισχίλοις Αἰγυπτίοις, ὅς αὐτὸς ἡρετίσατο, ἐποίησατο. καὶ τὴν Αἴγυπτον δὲ πᾶσαν ἐπέταξεν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ Αἰγυπτίων μὲν μυριάδες πέντε, Περσῶν δὲ ἑπτακισχίλιοι.

Μάγος δὲ τις Σφενδαδάτης ὄνομα, ἀμαρτήσας καὶ μασιγῶθαις ὑπὸ Ταννοξάρκα, ἀφικνεῖτο πρὸς Καμβύσῃν ἐνδιαβάλλον τὸν ἀδελφὸν Ταννοξάρχην ὡς ἐπιβεβλύν- 5 ωτα αὐτῷ· καὶ σημείον ἐδίδοε τῆς ἀποστάσεως, ὡς εἰ κληθεῖν ἔλθειν, ἔκ ἂν ἔλθοι. δηλοῖ τοίνυν ὁ Καμ- βύσης ἔλθειν τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ, χρείας ἄλλης ἀπαι- τέσης μένειν, ἀνεβάλετο. παρήρησιάζεται ταῖς διαβο- λαῖς πλέον· ὁ μάγος. Ἀμύτις δὲ ἡ μήτηρ τὰ τῆ μάγος ὡς ἦν ὑπονοῶσα, ἐνθεθεῖ Καμβύσῃν τὸν υἱὸν μὴ πεί- 10 θεσθαι· ὁ δὲ ὑπεκρίνετο μὴ πεῖθεσθαι, ἐπείθετο δὲ μά- λιστα. διαπεμφσάμενον δὲ τρίτον Καμβύσου πρὸς τὸν ἀδελφὸν παραγίνετο. καὶ ἀσπάζεται μὲν αὐτὸν ὁ ἀδελ- φός, ἐδὲν δὲ ἦτιον ἀνελεῖν ἐμελέτα· χρόμα δὲ Ἀμύ- τιος εἰς προῖξιν ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμ- 15 βάνει πέρας ἡ προῖξις· ὁ γὰρ τοι μάγος βάλῃς τῷ βα- σιλεῖ κοινῶν βουλευέται τοῖσιν. ὁμοίως ἦν αὐτὸς ὁ μάγος κάρτα τῷ Ταννοξάρκῃ· βεβλύνει τοιγαρὲν αὐτὸν μὲν ἐν τῷ φανερῷ, ὡς δὴθεν ἀδελφῷ βασιλεὺς κατει- πόντα, τὴν κεφαλὴν προσάξει ἀποτμηθῆναι, ἐν δὲ τῷ 20 κρυπτῷ ἀναιρεθῆναι Ταννοξάρχην, καὶ τὴν ἐκεῖσε σο- λὴν ἀμφιασθῆναι τὸν μάγον, ὥς καὶ τῷ ἀμφιάσματι νομίζεσθαι Ταννοξάρχην. καὶ γίνετο ταῦτα· αἵματι γ' ταύρῳ, ὃ ἐξέπιεν, ἀναιρεῖται Ταννοξάρχης, ἀμφιάζετο δὲ ὁ μάγος καὶ νομίζετο Ταννοξάρχης. καὶ λανθάνει 25 πάντας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτασέρη καὶ Βα- γαπάτε καὶ Ἰσαβάτε· τέτοις γ' ὁμοῖοις Καμβύσης ἐθάρ- ῃσε τὴν προῖξιν. Ἀάβνξον δὲ τῶν εὐνέχων τὸν πρῶ- τον, οἱ ἦσαν Ταννοξάρκῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Καμ- βύσης καὶ τὰς ἄλλας, ὑποδείξας τὸν μάγον ὡς ἐχημιά- 30 τισο καθεζόμενον, "τίσιν" ἔφη, "νομίζετε Ταννοξάρ- κην;" ὁ δὲ Ἀάβνξος θανμάσας, "καὶ τίνα ἄλλον" ἔφη, "νομίζετε;" "τοσῶτον ἐλάνθανε τῇ ὁμοιότητι ὁ μάγος. 113 R. ἐκπέμπεται ἔν εἰς Βακτρίας, καὶ πρῶττει πάντα ὡς Ταννοξάρχης. πέντε δὲ ἐνιαυτῶν διελθόντων μηνύεται 40 ὁ Ἀμύτις τὸ δρῆμα διὰ Τιβέθους τῆ εὐνέχου, ὃν ὁ

α. 1. ὃ] οὐν ὁ γ. 9. καὶ add. A. 11. ἑξακισχίλιοι γ. 15. ἐπέστη γ. 17. Σπιτάμα. vid. p. 56 a
16. 23. εἰπὼν γ. 25. ια] πρῶτος A. 26. ιβ] δευτέρως A. 28. εὐνούχου A: ἡμιαρμένους γ. ταφῆναι νεκρὸν.
καὶ γ. 29. ὠρίσασθαι γ. 30. εὐνούχων A: ἡμιαρμένους γ. Ἰσαβάτης A. 32. ἦν. καὶ μετὰ γ. 34 et 39. Κομ-
φύβως γ. 35. ἡμιαρμένους γ. 40. δὲ ante οἰκ. add. A. b. 5. post ἑπτακισχίλιοι cum A omisi δύο. 6. Σφενδαδάτης γ.
12. παρὸ. δὲ ταῖς γ. 17. ἀδελφὸς ἐπὶ οὐδὲν γ. 22. ταννοξάρκα A. 30. Βαγαπάθου γ. 32 et 36. Ἀάβν-
ξον — Ἀάβνξος γ. ἡμιαρμένους γ. 34. ὑποδ.] καὶ ὑποδ. γ. 40. ἡμιαρμένους γ.

μάγος τυπτήσας ἐτύγγανε καὶ αἰτεῖ τὸν Σφενδαδάτην παρὰ Καμβύσῃ, ὃ δὲ ἐ δίδωσιν. ἡ δὲ ἐπαρᾷται, καὶ πιῖσα φάρμακον τελευτᾷ. θύει ὁ Καμβύσης, καὶ τῶν
56 H. ἱερέων σφαζομένων αἷμα ἐκ ἀποδρεῖ, "καὶ ἀθυμεῖ. καὶ τίχτει αὐτῷ ἡ Ῥωξάνη παιδίον ἀκέφαλον, καὶ πλέον 5 ἀθυμεῖ· καὶ οἱ μάγοι λέγουσιν αὐτῷ τὴν τῶν τεράτων δῆλωσιν, ὅτι ἐ καταλείπει τῆς ἀρχῆς διάδοχον. καὶ ἐφίεσται αὐτῷ ἡ μήτηρ ἐν νυκτὶ ἀπειλῶσα τῆς μιαιφονίας, καὶ πλέον ἀθυμεῖ. ἐφικόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ξέων ξυλάριον μαχαίρα διατριβῆς χάριν, 10 παῖει τὸν μηρὸν εἰς τὸν μῦν, καὶ ἐνδεκαταῖος τελευτᾷ, βασιλεύσας δυοῖν δέοντα εἴκοσι.

Βαγαπάτης δὲ καὶ Ἀρτασύρας, πρὶν ἢ Καμβύσης τελευτήσῃ, ἐβασίλευσαν βασιλεύσαι τὸν μάγον· καὶ ἐβασίλευσεν ἐκείνῃ τελευτήσαντος. λαβὼν δὲ τὸ Καμ- 15 βύσῃ σῶμα Ἰσαβάτης ἤγεν εἰς Πέρσας. τῇ μάγῃ δὲ βασιλεύσαντος ἐπ' ὀνόματι τῷ Ταννοξάρκῃ ἤκεν Ἰσαβάτης ἐκ Περσίδος, καὶ κατειπὼν τῇ στρατιᾷ πάντα καὶ θριαμβεύσας τὸν μάγον κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερόν, ἐκεῖθεν τε συλληφθεὶς ἀπετιμήθη. ἐντεῦθεν ἐπὶ τῶν 20 Περσῶν ἐπίσημοι συνέθεντο ἀλλήλοις κατὰ τῆς μάγῃς, Ὀνόφας, Ἰδέρνης, Νορονδαβάτης, Μαρδότιος, Βαρίσσης, Ἀταφέρνης καὶ Δαρεῖος Ὑδάσπεω. τῶν ἀλλήλοις πίσεις δόντων προσλαμβάνεται καὶ ὁ Ἀρτασύρας, εἴτα καὶ ὁ Βαγαπάτης, ὃς τὰς κλεῖς πάσας τῶν βα- 25 σιλείων εἶχε. καὶ εἰσελθόντες διὰ τῆς Βαγαπάτης οἱ ἐπὶ εἰς τὰ βασίλεια εὐρίσκεισι τὸν μάγον παλλακῇ Βαβυλωνία συγκαθεύδοντα. ὡς δὲ εἶδεν, ἀνεπήδησε, καὶ μηδὲν εὐρῶν τῶν πολεμικῶν ὁργάνων (πάντα γὰρ ὁ Βαγαπάτης λάθρα ἐπεξήγαγε) δίφρον χοῦσεον συντρίψας 30 καὶ λαβὼν τὸν πόδα ἐμάχετο, καὶ τέλος κατακεντηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπὶ ἀπέθανε, βασιλεύσας μῆνας ἐπτά. βασιλεύει δὲ τῶν ἐπτά ὁ Δαρεῖος, τῷ ἵππῃ, καθὰ συνέκειτο ἀλλήλοις, πρῶτον μηχανῇ τινὶ καὶ τέχνῃ, ἐπειδὴν ὁ ἥλιος πρὸς ἀνατολὰς ἐγένετο, χρεμετίσαντος. ἄγεται 35 τοῖς Πέρσῃς ἑορτὴ τῆς μαγοφονίας, καθ' ἣν Σφενδαδάτης ὁ μάγος ἀνήρηται.

Δαρεῖος προσάσσει τάφον ἑαυτῷ κατασκευαθῆναι ἐν τῷ δισσῷ ὄρει, καὶ κατασκευάζεται. ἐπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν ὑπὸ τε τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν γονέων κω- 40 λύεται. οἱ δὲ γονεῖς ἀνελθεῖν βεληθέντες, ἐπεὶ οἱ ἱερεῖς

εἶδον ὄφεις οἱ ἀνέλκοντες αὐτὰς καὶ ἐφοβήθησαν καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ χοινία, ἔπесον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίαν, καὶ ἀπετιμήθησαν αἱ κε- 5 φαλαὶ τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνελκόντων.

ὅτι ἐπιτάσσει Δαρεῖος Ἀριαράμῃ τῷ σατράπῃ Καππαδοκίας ἐπὶ Σκύθας διαβῆναι καὶ ἄνδρας καὶ γυναικας αἰχμαλωτίσαι· ὃ δὲ διαβὰς πεντηκοντόροις λ' ἡχμαλώτισε. συνέλαβε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τῆ βασιλείας τῆ Σκυθῶν Μαρσαγέτην, ἐπὶ κακώσει εὐρῶν παρὰ τῇ οἰ- 10 κείῃ ἀδελφῇ δεδεμένον. "Σκυθάρης δὲ ὁ Σκυθῶν βα- 116 R. σιλεὺς ὁργισθεὶς ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρεῖον, καὶ ἀντεγράφη αὐτῷ ὁμοίως. στρατεύμα δὲ ἀγέρας Δαρεῖος π' μυριάδας, καὶ ζεύξας τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Ἰερόν, διέβη ἐπὶ Σκύθας, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν ἰε'. καὶ ἀντέπεμπον 15 ἀλλήλοις τόξα. ἐπικρατέστερον δ' ἦν τὸ τῶν "Σκυθῶν 57 H. διὸ καὶ φεύγων Δαρεῖος διέβη τὰς γεφυρώσεις, καὶ ἔλυσεν σπεύδων πρὶν ἢ τὸ ὅλον διαβῆναι στρατεύμα. καὶ ἀπέθανον ὑπὸ Σκυθάρῃ οἱ καταλειφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ μυριάδες ὀκτώ. Δαρεῖος δὲ τὴν γέφυραν διαβὰς Χαλκηδονίων οἰκίας καὶ ἱερὰ ἐνέπρησεν, ἐπεὶ τὰς 20 πρὸς αὐτοῖς γεφύρας ἐμελέτησαν λύσαι, καὶ ὅτι τὸν βωμόν, ὃν περὶ Δαρεῖος κατέθετο ἐπ' ὀνόματι διαβατηρίου Διός, ἠγάμισαν. Αὐτῇ δὲ ἐπανιὼν ἐκ Πόν- 25 τος καὶ τῆ Μηδικῆς εὐλόῃς ἡγόμενος ἐπόρθει νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐν Μαραθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπαντιά- 30 ζει, καὶ νικᾷ τοὺς βαρβάρους, καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Αὐτῇ· καὶ ἐδὲ τὸ σῶμα Πέρσαις αἰτησαμένοις ἐδόθη. Δαρεῖος δὲ ἐπανελθὼν εἰς Πέρσας καὶ θύσας καὶ ἡμέρας νοσήσας λ' τελευτᾷ, ζήσας μὲν ἔτη οβ', βα- 35 σιλεύσας δὲ ἔτη λα'. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας. καὶ ὁ Βαγαπάτης δὲ τὸ σῆμα Δαρεῖος παρακαθίσας ἔτη 3 ζ' ἐτελεύτησε.

Βασιλεύει Ξέρξης ὁ υἱός, καὶ Ἀρτάπανος ὁ Ἀρτασύρας παῖς γίνεται δυνατὸς παρ' αὐτῷ ὡς ὁ πατὴρ 35 παρὰ τῷ πατρί, καὶ Μαρδότιος ὁ παλαιός· ἐνέχων δὲ μέγιστον ἡδύνατο Νατάκας. γαμεῖ δὲ Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα Ἀμύρην, καὶ γίνεται αὐτῷ παῖς Δαρεῖος, καὶ ἕτερος μετὰ δύο ἔτη Ὑδάσπης, καὶ ἔτι Ἀρτοξέρξης, καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ μὲν Ἀμύτις 40 κατὰ τὴν ὀνομασίαν τῆς μάμμης, ἡ δὲ Ῥοδογένη. ὁ δὲ δὴ Ξέρξης στρατεύει ἐπὶ τῆς Ἑλληνας, ὅτι τε

a. 1. Σφενδαδάτης ε. 7. οὐκ ἐγκαταλείπει ε. 15. libri ἐβασίλευσαν. 16. Ἰσαβάτης ε. 18. πάντα A: πάση ε. 22. Νορονδαβάτης ε. Βαρίσσης ε. 34. πρῶτον ε. b. 1. ὄφεις om pr A. 5. Ἀριαράμης ε. 9. Μαρσαγέτην ε. 10. Σκυθάρης ε. 15. δ' ἦν om pr A. τὸ om A. 18. Σκυθάρων ε. 20. χαλκηδονίων ε. 22. περὶ A: περὶ A: 24. Μηδικῇ A: ποτικῇ ε. 29. οβ' A: ιβ' πρὸ τοῦ βασιλεύσαι ε. 33. υἱὸς αὐτοῦ καὶ ε. 35. ἡμιαδρό- 36. Νατάκας ε. ὀνοφᾶ A. 37. Ἀμύρην ε. Δαρεῖος A. 39. Ἀρτοξέρξης ε.

Καρχηδόνοι λῦσαι τὴν γέφυραν, ὥς ἤδη εἴρηται, ἐπειράθησαν, καὶ ὅτι τὸν βωμὸν ὃν ἔστησε Δαρεῖος καθεῖλον, καὶ ὅτι Δᾶτιν Ἀθηναῖοι ἀνείλον καὶ ἐδὲ τὸν νεκρὸν ἔδοσαν. πρότερον δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπεθύμησε τὸν Βελιτανᾶ τάφον, καὶ 5 εἶδε διὰ Μαρδόνιου, καὶ τὴν πύelon ἐλαῖς οὐκ ἔχουσαν, ὥσπερ καὶ ἐγγράπτο, πληρῶσαι. ἔξελαύνει Ξέρξης εἰς Ἐκβάτανα, καὶ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἀπόστασις Βαβυλωνίων καὶ Ζωπύρου τοῦ στρατηγῶ αὐτῶν ὑπὸ σφῶν ἀναίρεσις. ἔτω καὶ περὶ τέτων φησὶ Κτησίας, 10 καὶ ἔχ' ὥς Ἡρόδοτος· ἃ δὲ περὶ Ζωπύρου ἐκεῖνος λέγει, πλὴν ὅτι ἡμίονος αὐτῷ ἔτεκεν, ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα Μεγάβυζον ἔτος λέγει διαπραΰνασθαι, ὅς ἦν γαμβρὸς ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Ἀμύτι τῇ Ξέρξει. ἔτω μὲν ἡλῶ διὰ τῇ Μεγαβύξει Βαβυλῶν. δίδωσι δὲ αὐτῷ Ξέρξης ἄλ- 15 λα τε πολλὰ καὶ μύλην χρυσὴν ἔξ ἔλκεσαν τάλαντα· ὃ τιμιώτατον τῶν βασιλικῶν δώρων παρὰ Πέρσαις ἐστὶ. Ξέρξης δὲ συναγείρας στρατιὰν Περσικὴν, ἄνευ τῶν ἁρμάτων ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τριήρεις χιλίας, ἤλανευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ζευγνύς τὴν Ἀβυδον. 20 Δημάρατος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρεγένετο ἤδη πρὸς τὸν, καὶ συνῆν αὐτῷ ἐν τῇ διαβάσει, "καὶ ἀπειρογέτης εἰς Λακεδαιμόνα ἐφόδον. Ξέρξης δὲ προσβάλλει ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδα τῷ στρατηγῷ τῶν Λακεδαιμονίων δι' Ἀρταπάνου, ἔχοντος μυριάδας· καὶ κατε- 25 κόπη τὸ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονίων δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἴτα προσβαλεῖν κελεύει μετὰ δισμυρίων, καὶ ἦττα γίνεσθαι κακείνων. εἴτα μασιγῶνται ἐπὶ τῷ πολεμεῖν, καὶ μασιγέμενοι ἔτι "ἦττωντο. 30 τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κελεύει μάχεσθαι μετὰ πεντακισμυρίων· καὶ ἐπεὶ ἐδὲν ἦνεν, ἔλυσεν τότε τὸν πόλεμον. Θώραξ δὲ ὁ Θεσσαλὸς καὶ Τραχινίων οἱ δυνατοί, Καλλιάρχης καὶ Τιμαφρόνης, παρῆσαν στρατιὰν ἔχοντες. καλέσας δὲ Ξέρξης τέτρες τε καὶ τὸν Δημάρατον καὶ τὸν Ἡγίαν τὸν Ἐφέσιον, ἔμαθεν ὥς οὐκ ἂν 35 ἦν ἡττηθεῖεν Λακεδαιμόνιοι, εἰ μὴ κυκλωθείσαν. ἡγμένων δὲ τῶν δύο Τραχινίων διὰ δυσβάτους στρατὸς Περσικὸς διελέλυθε, μυριάδες τέσσαρες, καὶ κατὰ τοῖς γίνοντο τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ κυκλωθέντες ἀπέθανον μαχόμενοι ἀνδρείως ἅπαντες. Ξέρξης δὲ 40 πάλιν στρατεύμα πέμπει κατὰ Πλαταιέων, μυριάδας 120 R. 120 R.

α. 1. καρχηδόνοις. 6. ἐλαίας Α. 15. δὲ om Α. 18. στρατιάν mg: στρατείαν. 21. δὲ add Α.
29. τὸ. 6. 1. ἡγούμενον δὲ αὐτοῖς. 5. χιλιάδας ἔξ] 5 Α. 13. ἐμπύρησι. 15. συνέφλεξεν.
16. σιενώτατον. 17. Ἡρ.] ὁ Ἡρ. 30. Ματιάκας] idemne qui supra (p. 38 b 36.) Νατάκας? 34. Ξέρξης δὲ
ἀπὸ. 39. Ἀρτάβας. 40. ἡμιάρχης. libri μετὰ Σπαμίτρον cf. p. 40 a 13. 41. ἀνελῖν] ἀναιρεῖν Α.

Θασιν Ἀρτοξέρην τὸν υἱὸν ὡς Δαρεΐατος αὐτὸν ὁ
 ἕτερος παῖς ἀνείλε. καὶ παραγίνεθ' Δαρεΐατος ἀγόμε-
 ρος ὑπὸ Ἀρταπάνου εἰς τὴν οἰκίαν Ἀρτοξέρη, πολλὰ
 59 H. βοῶν καὶ ἀπαρνούμενος ὡς ἐκ εἴη φονεὺς τῷ πατρός, καὶ
 ἀποθνήσκει. καὶ βασιλεύει Ἀρτοξέρης σπερδῇ Ἀρταπάνου. 5
 καὶ ἐπιβλεύεται πάλιν ὑπ' αὐτῶ, καὶ λαμβάνει κοινωνὸν
 τῆς βελῆς Ἀρτάπανος Μεγάβυζον ἤδη λελυπημένον
 ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ Ἀμύτι διὰ τὴν τῆς μοιχείας ὑπό-
 ληψιν καὶ δοχοῖς ἀλλήλους ἀσφαλίζονται. ἀλλὰ μὲν
 πάντα Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖται Ἀρτάπανος ὃ τρόπον 10
 ἐμελλεν ἀναιρεῖν Ἀρτοξέρην. καὶ γίνεται πάντα δῆλα
 τὰ εἰρηασμένα ἐπὶ Ξέρῃ καὶ Δαρεΐᾳ, καὶ ἀπόλλυται
 πικρῶ καὶ κακίῳ θανάτῳ Ἀσπαμίτης, ὃς ἦν κοινω-
 νὸς ἐπὶ τοῖς φόνοις Ξέρη καὶ Δαρεΐᾳ· σκαφεύεται
 γ' καὶ ἔτι ἀναιρεῖται. μάχη δὲ γίνεται μετὰ τὸν θά- 15
 ρατον Ἀρταπάνου τῶν τε συνωμοτῶν αὐτῶ καὶ τῶν ἄλ-
 λων Περσῶν, καὶ πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ οἱ τρεῖς τῷ Ἀρ-
 ταπάνου υἱοί, τραυματίζεται δὲ καὶ Μεγάβυζος ἰχυρῶς·
 καὶ θορνεῖ Ἀρτοξέρης καὶ ἡ Ἀμύτις καὶ ἡ Ροδογύνη καὶ
 ἡ μήτηρ αὐτῶν Ἀμῆστις, καὶ μόλις πολλῇ ἐπιμελείᾳ 20
 περισφύζεται Ἀπολλωνίδης ἰατρὸς τῷ Κῶε.
 Ἀφίσταται Ἀρτοξέρης Βάκτρα καὶ ὁ σατραπὴς, ἄλ-
 λος Ἀρτάβανος· καὶ γίνεται μάχη ἰσοπαλὴς. καὶ γίνεται
 πάλιν ἐκ δευτέρου, καὶ ἀνέμει κατὰ πρόσωπον Βακτριῶν
 πνεύσαντος νικῶ Ἀρτοξέρης, καὶ προσχωρεῖ αὐτῷ πῦσα 25
 Βακτρία.
 Ἀφίσταται Αἴγυπτος, Ἰνάρος ἄνδρα καὶ ἕτερον
 Αἰγυπτίαν τὴν ἀπόστασιν μελετήσαντος, καὶ εὐτρεπίζεται
 τὰ πρὸς πόλεμον· πέμπουσιν καὶ Ἀθηναῖοι αἰτησάμενα
 αὐτῶ τεσσαράκοντα νῆας. καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρης 30
 ἐκστρατεῦσαι, καὶ τῶν φίλων ἐ συμβουλευόντων πέμπει
 Ἀχαιμενίδην τὸν ἀδελφόν, τεσσαράκοντα μὲν μυριά-
 δας ἐπαγόμενον ξρότευμα πεζικόν, νῆας δὲ π'. συμβάλ-
 λει πόλεμον Ἰνάρος πρὸς Ἀχαιμενίδην, καὶ νικῶσιν
 Αἰγύπτιοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμενίδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ 35
 θνήσκει, καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτῶ εἰς Ἀρτο-
 ξέρην. ἐνίκησεν Ἰνάρος καὶ κατὰ θάλατταν, Χαρι-
 τιμίδου εὐδοκμήσαντος, ὃς τῶν ἐξ Ἀθηνῶν μ' νηῶν
 ἐχρημάτιζε ναύαρχος· καὶ ν' Περσῶν νῆες, αἱ μὲν κ'
 αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλήφθησαν, αἱ δὲ λ' διεφθάρησαν. 40
 εἴτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρον Μεγάβυζος, ἐπαγόμενος
 ἄλλο ξρότευμα πρὸς τῷ ὑπολειφθέντι, μυριάδας κ',
 καὶ νῆας τ', καὶ ἐπιστάτην αὐταῖς Ὀρίσκον, ὡς εἶναι χωρὶς
 τῶν νεῶν τὸ ἄλλο πλῆθος ν' μυριάδας· Ἀχαιμενίδης γ'
 ὅτε ἔπεσε, δέκα μυριάδες αὐτῷ, ἐξ ὧν ἦγε μ', συν-
 διεφθάρησαν. γίνεται ἐν μάχῃ κρατερά, καὶ πίπτουσιν
 ἀμφοτέρωθεν πολλοί, πλείους δὲ Αἰγύπτιοι. καὶ βάλλει
 Μεγάβυζος εἰς τὸν μηρὸν Ἰναρον, καὶ τρέπεται, καὶ
 νικῶσι Πέρσαι κατὰ κράτος. φεύγει δὲ πρὸς τὴν
 Βύβλον Ἰνάρος (πόλις ἰσχυρὰ ἐν Αἰγύπτῳ αὕτη)
 καὶ οἱ Ἕλληνες δὲ μετ' αὐτῶ, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ
 καὶ μετὰ Χαριτιμίδου ἀπέθανον. "προσχωρεῖ δὲ 121 R.
 Αἴγυπτος πλὴν Βύβλον πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ
 ἐκείνη ἀνύλωτος ἐδόκει, σπένδεται πρὸς Ἰναρον καὶ
 τοὺς Ἕλληνας, ἐξαχιχίλιους ὄντας καὶ ἔτι πρὸς, ὁ
 Μεγάβυζος, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν παρὰ βασιλείᾳς
 "λαβεῖν, καὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅτε βούλοιντο, πρὸς τὰ 60 II.
 οἰκεῖα ἐπανελθεῖν. καθίστησι δὲ τῆς Αἰγύπτου σα-
 τραπὴν Σαρσάμαν. καὶ λαβὼν Ἰναρον καὶ τὸς Ἕλ-
 ληνas παραγίνεται πρὸς Ξέρην, καὶ ἐνρίσκει λίαν
 κατὰ Ἰνάρου τεθυμωμένον, ὅτι τὸν ἀδελφὸν Ἀχαι-
 μενίδην ἀπεκτονῶς εἶη. διηγείται τὰ γεγονότα Με-
 γάβυζος, καὶ ὡς πίσεις δοὺς Ἰνάρῳ καὶ τοῖς Ἕλλησι
 Βύβλον εἰλῃφε· καὶ ἐξαιτεῖται λιπαρῶς βασιλέα περὶ
 τῆς αὐτῶν σωτηρίας, καὶ λαμβάνει, καὶ ἐξάγεται τέ-
 λος τῇ ξρατῇ ὡς Ἰνάρος καὶ οἱ Ἕλληνες ἐδὲν κα-
 κὸν πείσονται. Ἀμύτις δὲ ὑπὲρ τῷ παιδὸς Ἀχαιμε-
 νίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ τιμωρήσαιτο Ἰναρον καὶ
 τὸς Ἕλληνας· καὶ αἰτεῖται ταῦτα βασιλεῖ, ὁ δὲ οὐκ
 ἐνδίδωσιν, εἴτα Μεγάβυζος, ὁ δὲ ἀποπέμπεται. εἴτα
 ἐπεὶ διώχλει τὸν υἱόν, κατειργάσατο, καὶ πέντε πα-
 ρελθόντων ἐτῶν λαμβάνει τὸν Ἰναρον παρὰ βασι-
 λέως καὶ τὸς Ἕλληνας. καὶ ἀνεξάρθρωσε μὲν ἐπὶ τρισὶ
 ξαυροῖς· πεντήκοντα δὲ Ἕλλήνων, ὅσους λαβεῖν ἔχουσε,
 τέττων ἔτεμε τὰς κεφαλὰς. καὶ ἐλυπήθη λύπην σφο-
 δρὰν Μεγάβυζος, καὶ ἐπένθησε, καὶ ῥητήσατο ἐπὶ
 Συρίαν τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπέναι· ἐνταῦθα λάθρα
 καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων προέπεμπε. καὶ ἀπῆει,
 καὶ ἀπέστη βασιλέως, καὶ ἀθροίζει μεγάλην δύναμιν,
 ἄχροι ἰε' μυριάδων χωρὶς τῶν ἱππέων καὶ τῶν πεζῶν.

a. 1. Ἀρτοξέρην s. hic et infra. 2. Ἀρτοξέρης s. 3. Ἀρτοξέρην corr A: Δαρεΐατος s. 4. ἀπαρνούμενος A: παραινούμενος s. 21. Ἀπολλωνίδου Stephanus: libri Ἀπολλωνίου.
 27. Ἀνδίου] immo Αἰβυός. vid. Thucyd. 1, 104. 37. θάλασσαν s. 39. ἐχρημάτισε s.
 b. 3. libri αὐτοῖς. Ὀρίσκον s. 8. Ἰνάρῳ A. 10. πόλις δὲ ἰσχ. s. 11. τῇ] αὐτῇ A. 19. Σαρτάμαν s.
 22. γεγ. πάντα Μεγ. s. 25. αὐτοῦ s. [ἐξάγεται τέλος] infra (p. 41 a 50.) τέλος ἐπεμπε. 27. πῆσονται A. Ἀχαι-
 μενίδου A. 28. τιμωρήσαι τὸν Ἰναρον s. 30. Μεγάβυζον s.

καὶ πέμπεται Οὔσιρις κατ' αὐτὲ σὺν κ' μυριάσι, καὶ
 συνάπτεται πόλεμος, καὶ βάλλουσιν ἀλλήλους Μεγά-
 βυζος καὶ Οὔσιρις, ὁ μὲν ἀκοντίῳ, καὶ τυγχάνει Με-
 γαβύζον εἰς τὸν μηρόν κ' τιτρώσκει ἄχρι δακτύλων
 δύο, ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκοντίῳ τὸν τῷ Οὔσιριος μηρόν· 5
 εἶτα βάλλει εἰς τὸν ὦμον, καὶ κεῖνος πίπτει ἐκ τῷ ἵπ-
 πον, καὶ περιγῶν Μεγάβυζος προσάσσει ἀναλαβεῖν
 καὶ περισῶσαι. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ τῶν Περσῶν, καὶ
 ἐμάχοντο ἀνδρείως οἱ τῷ Μεγαβύζον παῖδες Ζώπυ-
 ρος καὶ Ἀρτύριος, καὶ νίκη γίνεται Μεγαβύζῳ κρα- 10
 ταύ. περιποιεῖται Οὔσιριν ἐπιμελῶς, καὶ ἀποπέμπει
 τῷ αἰτησάμενον πρὸς Ἀρτοξέρξην. πέμπεται δὲ κατ'
 αὐτῷ ἐτέρα στρατιά, καὶ Μενοςάτης ὁ τῷ Ἀρταρίου
 παῖς· ὁ δὲ Ἀρτάριος σατραπὴς μὲν ἦν Βαβυλῶνος,
 Ἀρτοξέρξης δὲ ἀδελφός. καὶ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις, 15
 καὶ φεύγει ἡ Περσικὴ στρατιά, καὶ Μενοςάτης βάλλε-
 ται εἰς τὸν ὦμον ὑπὸ Μεγαβύζῳ, εἶτα εἰς τὴν κεφαλὴν
 τοξεύεται ἔκ καιρίαν, φεύγει δὲ ὅμως αὐτὸς καὶ οἱ μετ'
 αὐτῷ, καὶ νίκη λαμπρὰ γίνεται Μεγαβύζῳ. Ἀρτάριος
 δὲ πέμπει πρὸς Μεγάβυζον, καὶ παραινεῖ σπείσασθαι 20
 βασιλεῖ· ὁ δὲ δηλοῖ σπείσασθαι μὲν βέλεσθαι καὶ αὐτόν,
 ἔ μόντοι παραγενέσθαι πρὸς βασιλέα, ἀλλ' ἔφ' ᾧ μένειν
 ἐν τῇ ἑαυτοῦ. ἀπαγγέλλεται ταῦτα βασιλεῖ, καὶ συμ-
 βλεύουσιν Ἀρτοξέρξης τε ὁ Παφλαγῶν ἐνῆχος, ἀλλὰ
 καὶ ἡ Ἀμῆξις, σπονδῇ σπείσασθαι. πέμπεται ἔν' Ἀρ- 25
 τάριός τε αὐτὸς καὶ Ἀμύτις ἡ γυνὴ καὶ Ἀρτοξέρξης,
 ἐτῶν ἑδὼν ἑξήκοντα, καὶ Πετίσας ὁ Οὔσιριος καὶ Σπι-
 124 R. τάρμα πατήρ. "πολλοὶς ἔν' ὄρχοις καὶ λόγοις πληρο-
 φορήσαντες Μεγάβυζον μάλιστα ὅμως πείθουσι πρὸς βα-
 61 H. σιλέα παραγενέσθαι, καὶ βασιλεὺς τέλος ἔπειπε παρα- 30
 γενομένῳ συγγνώμην ἔχειν τῶν ἡμαρτημένων. ἔξε-
 ρχεται βασιλεὺς ἐπὶ Θήραν, καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ,
 μετῴρω δὲ φερομένη τῷ Θηρίῳ βάλλει ἀκοντίῳ Με-
 γάβυζος καὶ ἀναιρεῖ· καὶ ὀργίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι
 ποῖν ἢ αὐτὸς τύχη Μεγάβυζος ἔβαλε, καὶ προσάσσει 35
 τὴν κεφαλὴν τὸν Μεγάβυζον ἀποτιμηθῆναι. Ἀμῆξις
 δὲ καὶ Ἀμύτις καὶ τῶν ἄλλων τῇ παραιτήσει τῷ μὲν
 θανάτῳ ῥύεται, ἀνάσπατος δὲ γίνεται εἰς τὴν ἐρυθρὰν
 ἐν τινὶ πόλει, ὀνόματι Κύρται, ἔξορίζεται δὲ κ' Ἀρ-
 τοξέρξης ὁ ἐνῆχος εἰς Ἀρμενίαν, ὅτι πολλάκις ὑπὲρ 40
 Μεγαβύζῳ βασιλεῖ ἐπαρρησιάζατο. ὁ δὲ Μεγάβυζος
 πέντε διατρίψας τῇ ἔξορίᾳ ἔτη ἀποδιδράσκει, ὑπο-

κριθεὶς τὸν πισάγαν· πισάγας δὲ λέγεται παρὰ Πέρ-
 σαις ὁ λεπρός, καὶ ἔστι πᾶσιν ἀπρόσιτος. ἀποδράς ἔν
 παραγίνεται πρὸς Ἀμύτιν καὶ τὸν οἶκον, καὶ μάλιστα
 ἐπιγινώσκειται. κ' δὲ Ἀμῆξις καὶ Ἀμύτις καταλ-
 45 λίσσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὡς τὸ πρόθεν
 ὁμοτράπεζον. ζήσας δὲ ἔξ καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη ἀπέ-
 θανε, καὶ χάριτα ἤχθησθαι βασιλεὺς.

Τελευτήσαντος δὲ Μεγαβύζῳ χάριτα ἦν Ἀμύτις ἀν-
 δράσιν ὁμιλεῖσα, καὶ πρό γε ταύτης καὶ ἡ μήτηρ Ἀμῆ-
 ξις ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης ὁ ἰατρός ὁ Κῶος,
 ἐπεὶ ἀθηνῶς εἶχεν Ἀμύτις, εἰ καὶ βληχρῶς καὶ ἄκ-
 50 ιχνρῶς, ἐκεῖνος δὲ ἡράσθη αὐτῆς, ἔφη εἰς τὴν ἐγεί-
 αν αὐτὴν ἐπαελθεῖν, ἐὰν ἀνδράσιν ὁμιλήσῃ· τῆς
 γ' ὑξέρας εἶναι τὸ νόσημα. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἐξεγένετο
 τὸ ἐπιτήδευμα κ' ὁμίλει αὐτῇ, ἡ δὲ ἄνθρωπος ἐμα-
 ραίνεται, ἀπέξη τῆς συνουσίας. τελευτῶσα δὲ ἔν' ἐπήγ-
 γειλε τῇ μητρὶ ἀμύνασθαι Ἀπολλωνίδην. ἡ δὲ ἀπήγ-
 γειλε πάντα Ἀρτοξέρξῃ τῷ βασιλεῖ, ὅπως τε ὁμίλει
 καὶ ὅπως ἀπέξη ὑβρίσας, κ' ὅπως ἡ θυγάτηρ ἐπήγ-
 55 γειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύνασθαι· ἐκεῖνος δὲ τῇ μητρὶ
 τὸ παριζόμενον αὐτῇ πράττειν ἐπιτρέπει. ἡ δὲ λα-
 βοῦσα ἔδρασε τὸν Ἀπολλωνίδην δυσὶ μηνσὶ κολάζουσα,
 ἔπειτα ζῶντα κατώρυξεν, ὅτε καὶ Ἀμύτις ἀπέθανεν.

Ζώπυρος δὲ ὁ Μεγαβύζον καὶ Ἀμύτιος παῖς,
 60 ἐπεὶ αὐτῷ ὁ τε πατήρ κ' ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν, ἀπέ-
 ξη βασιλέως κ' εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, κατὰ τὴν τῆς
 μητρὸς εἰς αὐτὸς ἐνεργεσίαν. εἰς Καῦνον δὲ ἄμ' αὐ-
 τῶν ἐπομένων εἰσέπλευσε, καὶ ἐκέλευσε παραδιδόναι
 τὴν πόλιν· Καῦνιοι δὲ αὐτῷ μὲν παραδιδόναι τὴν
 65 πόλιν ἐφασκον, Ἀθηναῖοις δὲ τοῖς συνεπομένοις ἔκτε.
 εἰσιόντι δὲ Ζωπύρῳ εἰς τὸ τεῖχος λίθον Ἀλκίδης
 Καῦνιος ἐμβάλλει εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔτω Ζώπυ-
 ρος ἀποθνήσκει· Ἀμῆξις δὲ ἡ μάμμη τὸν Καῦνιον
 ἀνεπαύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ καὶ ἡ Ἀμῆξις χάριτα
 70 γράψ γενομένη. καὶ Ἀρτοξέρξης δὲ ἀποθνήσκει μ'
 καὶ β' ἔτη βασιλεύσας. τελευτῶ ἰσορία ἰς, ἄρχε-
 ται ἡ'.

Ἀρτοξέρξου τελευτήσαντος Ἑξέρξης ὁ υἱὸς βασι-
 λεύει, ὃς μόνος ἦν γνήσιος ἐκ Δαμασπίας, ἡ ἐν αὐ-
 τῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ καὶ Ἑξέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω.
 Βαχόραξος δὲ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μη-
 75 τρὸς ἀπήγαγεν εἰς Πέρσας. ἑπτακαίδεκα δὲ νόθους

α. 1. Ὀσίρις ε. sic et posthac. 10. Ἀρτύριος ε. 23. αὐτοῦ ε. 27. Πετίσας ε. 35. βάλλειν A
 42. τῇ] ἐν τῇ ε. b. 1. τὸν] εἰς τὸν ε. 4. Ἀμύτιος] δι' Ἀμύτιος ε. 11. βληχρῶς ε. 18. τῷ om pr A.
 26. τῆς om A. 27. ἅμα τῶν ἐπομένων A: ἅμα τοῖς ἐπομένοις ε. 35. δὲ om A. 36. τελευτῶ — ἡ'] τε ἰστορ ἰς
 ἄρχεται ἡ A: τέλος τῆς ἰς ἱστορίας, ἀρχὴ δὲ τῆς ἡ' ε. cf. p. 43 b 1. 38. Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτ. ε.

υἱοὺς ἔχεν ὁ Ἀρτοξέρξης, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ Σεκυδια-
 62 H. νὸς ὁ ἐξ Ἀλογοῦνης τῆς Βαβυλωνίας, καὶ Ὁχος,
 125 R. καὶ Ἀρσίτης ὁ ἐκ Κοσμαρτιδηνῆς, καὶ αὐτῆς Βα-
 βυλωνίας· ὁ δὲ Ὁχος ὑστερον καὶ βασιλεύει. ἔτι δὲ
 παῖδες αὐτοῦ πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ Βαγαπαῖος
 καὶ Παρύσατις ἐξ Ἀνδρίας, καὶ αὐτῆς Βαβυλω-
 νίας· αὕτη ἡ Παρύσατις Ἀρτοξέρξου καὶ Κύρου μή-
 τηρ ἐγένετο. τὸν δὲ Ὁχον ζῶν ὁ πατὴρ Ὑρχανίων
 σατράπην ἐποίησε, δὲς αὐτῷ καὶ γυναῖκα Παρύσατιν
 ὄνομα, ἣτις ἦν Ἑέρξῃ μὲν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία.
 ὁ δὲ Σεκυδιανὸς προσποιησάμενος Φαρνακίαν τὸν
 εὐνῆχον, ὃς ἦν μετὰ Βαγόραζον καὶ Μενοςάνην καὶ ἐτέ-
 ρους τινάς, μεθύοντος ἐν ἑορτῇ τινὶ τῇ Ἑέρξῃ καὶ κα-
 θεύδοντος ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσελθόντες ἀποκτείνουσιν
 αὐτόν, τεσσαρακοστῆς καὶ πέμπτῃς ἡμέρας διαγενομέ-
 νης ἀπὸ τῆς τῆ πατρὸς τελευτῆς. συνέβη ἔν ἁμφα-
 τέρεος ἡμᾶ εἰς Πέρσας ἀποκομιθῆναι αἱ γ' ἄγουσαι
 τὴν ἀρμάμαζαν ἡμίονοι, ὥσπερ ἀναμένεσθαι καὶ τὸν
 τῷ παιδὸς νεκρόν, ἐκ ἧθελον πορεύεσθαι, ὅτε δὲ κατέ-
 λαβε, σὺν προθυμίᾳ ἀπήεσαν.

Βασιλεύει δὲ Σεκυδιανός, καὶ γίνεται Ἀξαβαρίτης
 αὐτῷ Μενοςάνης. ἀπιδὼν δὲ Βαγόραζος καὶ ὑποσρέψας
 πρὸς Σεκυδιανόν, ἐπεὶ παλαιὰ αὐτοῖς ἔχθρα ὑπεύ-
 φετο, ὡς δῆθεν ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης τῷ πατρὸς
 λιπὼν τὸν νεκρόν αὐτῷ, προσάξει βασιλέως λιθόλευστος
 ἐγγόνει ἐφ' ᾧ ἡ εἰσατία εἰς λύπην κατηνέχθη. ὁ δὲ
 δῶρα αὐτῇ ἐδίδε· οἱ δὲ ἐμίσουν αὐτόν, ὅτι τε τὸν
 ἀδελφὸν Ἑέρξην ἀπεκτόνει καὶ ὅτι Βαγόραζον. δια-
 πέμπεται Σεκυδιανὸς προσκαλέμενος Ὁχον· ὁ δὲ ὑπὶ-
 χνεῖται μὲν, ἐ παραγίνεται δέ. καὶ γίνεται τῷ πολ-
 λάκις. τέλος περιβάλλεται Ὁχος πολλὴν εἰσατίαν, καὶ
 ἐπίδοξος ἦν βασιλεύειν. ἀφίξεται Ἀρβάριος ὁ τῶν ἱπ-
 πέων Σεκυδιανῶ ἄρχων πρὸς Ὁχον, εἶτα Ἀρξάνης
 ὁ Αἰγύπτου σατράπης· καὶ Ἀρτοξάρξης δὲ ὁ εὐνῆχος
 ἐξ Ἀρμενίας ἦκε πρὸς Ὁχον. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ τὴν
 35 κίταριν, ἔτι ἐκόντος. βασιλεύει Ὁχος, καὶ μετονομά-
 ζεται Δαρειαῖος. καὶ μετέρχεται ἀπάτη καὶ ὄρκους,
 ὑποθήκῃ Παρυσάτιδος, τὸν Σεκυδιανόν, πολλὰ Με-
 νοςάνης παραινῶντος Σεκυδιανόν μὴ πιστεύειν τοῖς
 ὄρκοις μηδὲ σπένδεσθαι τοῖς ἑξαπατῶσι. πείθεται
 40 δ' οὖν ὁμοῖος, καὶ ἀλίσκεται, καὶ εἰς τὴν σποδὸν ἐμ-

βάλλεται καὶ ἀπόλλυται βασιλεύσας μῆνας ἑξ, ἡμέρας
 δεκαπέντε.

Βασιλεύει ἔν μόνος Ὁχος ὁ καὶ Δαρειαῖος. εὐνῆχοι
 δὲ τρεῖς ἠδύναντο παρ' αὐτῷ, μέγιστον μὲν Ἀρτοξάρξης,
 5 δεύτερος δὲ Ἀρτιβαρζάνης καὶ τρίτος Ἀθῶος. ἐχρήτο
 δὲ συμβέλω μάλισα τῇ γυναικί· ἐξ ἧς πρὸ τῆς βα-
 σιλείας δύο ἔχε τέκνα, Ἀμῆσριν θυγατέρα καὶ Ἀρ-
 σάκαν υἱόν, ὃς ὑστερον μετονομάσθη Ἀρτοξέρξης. τί-
 κτει δὲ αὐτῷ ἕτερον υἱὸν βασιλεύσας, καὶ τίθει τὸ
 ὄνομα αὐτῷ ἀπὸ τῆς ἡλίας Κύρον· εἶτα τίκτει Ἀρτύσην,
 καὶ ἐφεξῆς μέχρι παιδῶν δεκατριῶν. καὶ φησιν ὁ συγ-
 γραφεὺς αὐτὸς παρ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς Παρυσάτιδος
 ταῦτα ἀκῆσαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα τῶν τέκνων ταχὺ ἀπε-
 βίω, οἱ δὲ περιγεγονότες οἱ τε προῤῥηθέντες τευχά-
 νουσι καὶ ἔτι τέταρτος υἱός, Ὁξένδρος ὠνομασμένος.

Ἀφίξονται βασιλέως Ἀρσίτης ὁ οἰκείος ἀδελφός,
 δημοπάτριος καὶ δημομήτριος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγα-
 βύξ. πέμπεται Ἀρταςύρας κατ' αὐτῶν, καὶ πολεμεῖ 63 H.
 Ἀρτύφιον, καὶ δυοὶ μάχαις Ἀρταςύρας ἡττᾶται. εἶτα 128 R.

20 πάλιν συμβαλὼν νικᾷ Ἀρτύφιον, καὶ ὑπάγεται τῷ
 σὺν αὐτῷ Ἕλληνας δώροισι, καὶ καταλιμπάνονται αὐτῷ
 Μιλήσιοι μόνοι τρεῖς. τέλος ὄρκους καὶ πίσεις λαβὼν
 παρὰ Ἀρταςύρα, ἐπεὶ ὁ Ἀρσίτης ἐκ ἐφαίνετο, προσ-
 ἐχώρησε βασιλεῖ. Παρύσατις δὲ βλεψάμενη βασιλεῖ,
 ὁρμῶντι πρὸς τὸν Ἀρτύφιν θάνατον, μὴ ἀνελεῖν τέως·
 ἔσεσθαι γ' τῷτο ἀπάτην καὶ εἰς τὴν προσχώρησιν τῷ
 Ἀρσίτῃ· ἐπειδὴν δὲ κακείνος ἀπατηθεὶς ἄλλῳ, δεῖν
 τότε ἁμφω διαχρήσασθαι. καὶ γέγονεν οὕτως, εὐδοκί-
 ας τῆς συμβολῆς, καὶ ἐμβάλλεται εἰς τὴν σποδὸν
 30 Ἀρτύφιος καὶ Ἀρσίτης· καίτοι Ἀρσίτην ὁ βασιλεὺς
 ἐκ ἐβέλετο ἀπολέσαι. ἀλλ' ἡ Παρύσατις τὰ μὲν πεί-
 θουσα τὰ δὲ βιαζομένη ἀπώλεσε. κατελείσθη δὲ καὶ
 Φαρνακίης ὁ συνανελὼν Σεκυδιανῷ Ἑέρξην. ἀνῆρέθη
 δὲ καὶ Μενοςάνης ὑφ' ἑαυτῷ, ἥδη πρὸς θάνατον συλ-
 35 λαμβανόμενος.

Ἀφίξεται Πισέθνης, καὶ ἀποσέλλει κατ' αὐτοῦ
 Τισαφέρνης καὶ Σπιθραδάτης καὶ Παρμίσσης. ἀντε-
 πέσσει δὲ Πισέθνης, ἔχων καὶ Λύκωνα τὸν Ἀθηναῖον
 ἅμα Ἕλλήνων ὧν ἐκεῖνος ἤρχε. λαμβάνουσι δὲ οἱ τῷ
 βασιλέως εἰσατῆροὶ χρήμασι Λύκωνα καὶ τῷ Ἕλλη-
 νας, καὶ ἀφισώσι Πισέθνην· εἶτα δόντες αὐτῷ πίσεις

a. 1. Σεκυδιανὸς ε hic et posthac. 3. ἐκ γυναικὸς Μαρτιδηνῆς ε. 7. ἡ om A. 26. ἡ add A. 27. οἱ] αὐτοὶ A. 34. ὁ εὐνῆχος add A. 36. ἐκόντι ε. 37. δαρειαῖος ε. 38. πολλὰ μὲν Ὁξάνης ε. b. 1. βασιλεύ-
 σας add A. idem hoc loco reposnit, quae vulgo v. 3. post Δαρειαῖος leguntur, μῆνας ε ἡμέρας ιε. 4. Ἀρτοξάνης ε.
 5. Ἀρτιβαρζάνης ε. 6. μάλισα τῇ γυναικὶ συμβούλω ε. 27. δεῖ A. 31. ἀπολέσθαι ε. 33. φαρνακίτας A.
 37. Σπιθραδάτης ε. 39. Ἕλλησιν ε. 40. χρήματα ε.

καὶ λαβόντες ἄγχοι παρὰ βασιλέα. ὁ δὲ εἰς τὴν σπο-
δὸν ἐνέβαλε, Τισσαφέρνη δὲς τὴν Πισέθου σατρα-
πείαν. ἔλαβε δὲ Λύκων καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὲρ τῆς
προδοσίας.

Ἀρτοξέρξης ὁ εὐνῆχος, ὃς μέγα ἠδύνατο παρὰ βα-
σιλεῖ, ἐπιβλεῖν βασιλέα, θέλων αὐτὸς βασιλεῦσαι
πύγωνα γ' καὶ ὑπόβρινα προσέταξεν αὐτῷ γυναικὶ κα-
τασκευάσαι, ἵνα ὡς ἀνὴρ φαίνοιτο. δι' ἧς καὶ κατα-
μηνύεται καὶ συλλαμβάνεται. καὶ παραδίδεται Παρ-
υσάτιδι, καὶ ἀναιρεῖται.

Ἀρσάκης ὁ τῷ βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὕστερον με-
τονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμῖ τὴν Ἰδέρνειον θυγα-
τέρα Στάτειραν, τὴν δὲ τῷ βασιλέως θυγατέρα ὁ τῷ
Ἰδέρνειο υἱός. Ἀμῆστρις ἦν ἡ θυγάτηρ, τῷ δὲ ταύτης
νυμφίῳ ὄνομα Τεριτέχνης, ὃς καὶ τῷ πατρὸς τελευ-
τήσαντος ἀντ' αὐτῷ σατραπείας κατέστη. ἦν δὲ ὁμοπα-
τρία αὐτῷ ἀδελφῇ Ρωξάνῃ, καλὴ τῷ εἶδει καὶ τοξεύειν
καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτῃ. ἔρων δὲ ταύτης ὁ Τερι-
τέχνης καὶ συγγινόμενος ἐμίσει Ἀμῆστριν, καὶ τέλος
ἐμβαλεῖν αὐτὴν εἰς σάκκον καὶ κατακентηθῆναι ὑπὸ
τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ τὴν ἀπόσαςιν ἐμε-
λέτησεν, ἐβλεύσατο. ἀλλὰ τις Οὐδιᾶσης ὄνομα, ἰχθὺν
ἔχων παρὰ Τεριτέχνη, καὶ γράμματα παρὰ βασιλέως
πολλὰς ὑποχέσεις ἔχοντα, εἰ περισωθῆναι αὐτῷ ἡ θυ-
γάτηρ, δεξιόμενος, ἐπιτίθεται καὶ ἀναιρεῖ Τεριτέχνην,
γενναίως ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀνδρισάμενον καὶ πολλὰς
ἀποκτείναντα· μέχρι γὰρ λ' καὶ ζ' φασιν αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι. ὁ δὲ υἱὸς τῷ Οὐδιᾶσῃ Μιθραδάτης, ὑπασπι-
στὴς ὢν Τεριτέχνης καὶ μὴ παρών, ἐπεὶ ἔμαθε, πολλὰ
τῷ πατρὶ κατηράσατο, καὶ πόλιν Ζάριν καταλαβὼν
ἐφύλασσε ταύτην τῷ παιδί τῷ Τεριτέχμει. ἡ δὲ Πα-
ρυσάτις τὴν τε μητέρα τὴν Τεριτέχμει καὶ τὰς ἀδελ-
φούς Μιτρώσῃν καὶ Ἡλικὸν καὶ τὰς ἀδελφάς, δύο
ἕσας χωρὶς τῆς Στατείας, ζώσας ἐκέλευσε καταχῶσαι,

64 H. τὴν δὲ Ρωξάνην ζῶσαν κατατεμεῖν καὶ ἐγένετο. ὁ 35
δὲ βασιλεὺς εἶπε τῇ γυναικὶ Παρυσάτιδι ποιῆσαι ὁμοίως
129 R. καὶ Στάτειραν τὴν Ἀρσάκῃ γυναικα τῷ παιδός. "ἀλλ'
ὁ γε Ἀρσάκης πολλὰ τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα δά-
κρυσι καὶ κοπετοῖς ἐξιλεωσάμενος, ἐπεὶ ἡ Παρυσάτις
ἐπεκάμφθη, συνεχώρησε καὶ Ὀχρος ὁ Λαρεαῖος, εἰ-

πὼν Παρυσάτιδι πολλὰ μεταμελήσειν αὐτήν. τέλευ-
τῇ ἡ ἡ'.

Ἐν δὲ τῇ ιθ' ἱστορίᾳ διαλαμβάνει ὡς Ὀχρος ὁ Λα-
ρεαῖος ἀπέθανεν ἀθηνήσας ἐν Βαβυλῶνι, ἔτη βασι-
λεύσας τριάκοντα πέντε, βασιλεύει δὲ Ἀρσάκης ὁ με-
τονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης. καὶ ἐκτέμνεται ὁ Οὐδιᾶσης
τὴν γλῶττιν, καὶ ἐξεκλύεται ταύτην ἐξόπιθεν, καὶ
θνήσκει. ὁ δὲ παῖς αὐτῷ Μιθραδάτης ἀντὶ τῷ πατρὸς
καθίσταται σατραπείας. ἐπράχθη δὲ ταῦτα σπυρδῇ Στα-
τείας, καὶ ἡνῆτο Παρυσάτις. διαβάλλεται Κῦρος
ὑπὸ Τισσαφέρνης πρὸς Ἀρτοξέρξην τὸν ἀδελφόν, καὶ
καταφεύγει Παρυσάτιδι τῇ μητρί, καὶ ἀπολύεται τῆς
διαβολῆς. ἀπελάνει Κῦρος ἡττωμένος παρὰ τοῦ
ἀδελφοῦ πρὸς τὴν οἰκίαν σατραπείαν, καὶ μελετᾷ ἐπα-
νάσαςιν. διαβάλλει Σατιβαρζάνης Ὀρόνδην, ὡς Πα-
ρυσάτιδι μίγνυται, καίτοι λίαν αὐτῆς σωφρονοῦσης·
καὶ ἀναιρεῖται Ὀρόνδης, καὶ δογίζεται ἡ μήτηρ τῷ
βασιλεῖ. ὅτι Παρυσάτις φαρμάκῳ διαφθείρει τὸν Τε-
ριτέχμει υἱόν. καὶ περὶ τῷ θάφαντος τὸν πατέρα διὰ
τῷ πυρὸς παρὰ τὸν νόμον· ἐξ ἧς καὶ ἔλεγχος Ἑλλανίκε
καὶ Ἡροδότῃ, ὡς ψεύδονται. ἀπόσαςιν Κῦρος ἀπὸ τῷ
ἀδελφοῦ, καὶ συναγωγῇ Ἑλληνικῷ στρατεύματος καὶ
βαρβαρικῷ, καὶ στρατηγῶν Κλέαρχος Ἑλλήνων. ὅπως
τε Σύννεσις ὁ Κιλικίων βασιλεὺς ἄμφω συνεμάχει,
25 Κῦρῳ τε καὶ Ἀρτοξέρξῃ. ὅπως τε Κῦρος τῇ ἰδίᾳ στρα-
τείᾳ καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῇ οἰκίᾳ παρήνεσαν. Κλέ-
αρχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἤρχετο τῶν Ἑλλήνων,
καὶ Μένων ὁ Θετταλός, οἱ μετὰ Κῦρος ἦσαν, αἰεὶ διὰ-
φοροὶ ἀλλήλοις ἐτύγγανον, διότι τῷ μὲν Κλεάρχῳ
ἅπαντα ὁ Κῦρος συνεβάλενε, τῷ δὲ Μένωνος λόγος
ἔδειξεν. ἡντομόλουν δὲ ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξου πρὸς
Κῦρον πολλοί, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξην ἀπὸ Κῦρος ἔδειξεν·
διὸ καὶ Ἀρταβάρσιος προσχωρήσας Κῦρῳ μελετήσας
καὶ διαβληθεὶς εἰς τὴν σποδὸν ἐνεβλήθη. προσβολῇ
35 Κῦρος πρὸς τὴν βασιλέως στρατιάν, καὶ νίκη Κῦρον·
ἀλλὰ καὶ θάνατος Κῦρος ἀπειθοῦντος Κλεάρχῳ, καὶ
αἰκισμὸς τῷ σώματι Κῦρος ὑπὸ τῷ ἀδελφῷ Ἀρτοξέρξῃ·
τὴν τε γ' κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, μεθ' ἧς τὸν Ἀρτο-
ξέρξην ἔβαλεν, αὐτὸς ἀπέτεμε καὶ ἐθριάμβευσεν. ἀνα-
40 χώρησις Κλεάρχῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἅμα τῶν σὺν αὐτῷ

a. 2. Τισσαφερνίδης τὴν γ. 5. ὁ εὐνοῖχος A: δὲ γ, additis (post βασιλεῦσαι) ἐκτομίας ὑπάρχων. 11. Ἀρσάκης
δὲ ὁ γ. 13. στατείραν A. 15. ὄνομα om pr A. 20. σάκον A. 21. μελετήσας γ. 22. Οὐδιᾶσις γ.
27. ἀποκτείνοντα γ. 28. μιστροδάτις A. 33. Μητρώσῃν γ. 34. στρατείας A. 39. ἐξιλεούμενος γ. ἐπεὶ
δὲ ἡ γ. 40. δαριᾶτος A. b. 1. αὐτῇ] nonne αὐτῇ? 2. τελευτῇ ἡ] τέλος τῆς γ. post ἡ cum A omisi ἱστορίας.
3. δαριᾶτος A. 24. Σύννεσις γ. 33. Ἀρταβάρσιος] ὁ βάρβαρος A. 37. τοῦ ἀδελφοῦ γ. 40. τοῖς —
Ἑλλήνων γ.

Ἑλλήνων τῆς νυκτός, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος πό-
 λεων μιᾷς κατάληψις· εἴτα σπονδαὶ βασιλέως πρὸς
 τὰς Ἑλλήνας. ὥς Παρυσάτις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο
 πενθῶσα Κύρον, καὶ μόλις ἐχομίσατο τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔθαψεν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς 5
 Σῶσα. τὰ περὶ Βαγαπάτις τὴν ἀποτειμόντος προσάξει
 βασιλέως τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς σώματος Κέρου, ὅπως
 ἡ μήτηρ μετὰ βασιλέως κύβοις ἐπὶ συνθήκαις παί-
 ξασα καὶ νικήσασα ἔλαβε Βαγαπάτην, καὶ ὃν τρόπον
 65 H. τὸ δέσμα περιαιρηθεὶς ἀνεσταυρώθη ἐπὶ Παρυσάτιος, 10
 ὅτε καὶ τὸ πολὺ ἐπὶ Κέρου πένθος αὐτῇ ἐπαύσατο
 130 R. διὰ τὴν πολλὴν τῆς Ἀρτοξέρξης δέξιν. ὥς Ἀρτοξέρξης
 δῶρα ἔδωκε τῷ ἐνέγκαντι τὸν Κέρου πῖλον, καὶ ὥς τὸν
 Κῆρα τὸν δοκέοντα Κύρον βαλεῖν Ἀρτοξέρξης ἐτί-
 μιμησε, καὶ ὥς Παρυσάτις τὸν τιμηθέντα Κῆρα αἰκι- 15
 σαμένην ἀπέκτεινεν. ὥς Ἀρτοξέρξης παρέδωκεν αἰτη-
 σαμένην Μιθραδάτην Παρυσάτιδι, ἐπὶ τραπέζης μεγά-
 λανχίσαντα ἀποκτεῖναι Κύρον, κακείνη λαβῶσα πικρῶς
 ἀνέειλε. ταῦτα ἡ ιθ' καὶ ἡ κ' ἰσορία.
 Ἐν δὲ τῇ α' καὶ β' καὶ γ', ἥτις καὶ τῆς ὅλης πέρας 20
 ἐστὶν ἰσορίας, τάδε περιελαμβάνεται, ὥς Τισαφέρνης ἐπι-
 βαλεῖται τοῖς Ἕλλησι, καὶ προσεταιριζόμενος Μένωνα
 τὸν Θεσσαλὸν δι' αὐτὴν Κλέαρχον καὶ τὰς ἄλλας στρα-
 τηγὰς ἀπάτη καὶ ὄρεσις ἐχειρώσατο, τὴν Κλέαρχος κ'
 προειδομένη καὶ ἀποκρομένη τὴν ἐπιβελίαν· ἀλλὰ τό 25
 τε πλῆθος διὰ Μένωνος ἀπατηθὲν κατηνάρχασε καὶ
 ἄκοντα Κλέαρχον πρὸς Τισαφέρνην παραγενέσθαι, καὶ
 Προξένος ὁ Βοιωτὸς αὐτὸς ἤδη προαλῶς ἀπάτη συμ-
 παρήρει. ὥς εἰς Βαβυλῶνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρ-
 χον καὶ τὰς ἄλλας ἀπέστειλεν ἐν πέδαις, καὶ ὥς ἐπὶ 30
 θεῶν Κλέαρχος ἅπαντες συνεθροίσθησαν. ὥς Κτησίας αὐ-
 τὸς ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος πολλὰ Κλέαρχον ἐν τῷ
 δεσμοτηρίῳ ὄντι πρὸς ἡδονὴν καὶ θεραπείαν δι' αὐτῆς
 ἔπραξε· καὶ τῶν δεσμῶν ἂν Παρυσάτις ἔλυσε καὶ ἀφῆ-
 κεν, εἰ μὴ Στάτειρα τὸν ἄνδρα Ἀρτοξέρξην ἀνέπεισε 35
 τῆτον ἀναφύθηναι. καὶ ἀνθρώπῳ Κλέαρχος, καὶ τέρας
 ἐπὶ τῷ σώματι συνέζη· αὐτομάτως γ' ἐπ' αὐτῷ τάφος,
 μεγίστος πνεύσαντος ἀνέμου, ἐπὶ μέγα ῥοιόμενος ἐπισυν-
 ἔζη. ἀνθρώπησαν δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀναπεμθεῖντες
 Ἕλληνες πλὴν Μένωνος. λουδορία Παρυσάτιδος πρὸς 40
 Στάτειραν, καὶ ἀναίρεσις διὰ φαρμάκου τῆτον διασκεν-
 αθέντος τὸν τρόπον· ἐφελάττετο γ' Στάτειρα λίαν μὴ
 παθεῖν δὲ πέπονθε. μαχαιρὶς τὸ ἐν μέρος ἐπαλείφεται
 τῷ φαρμάκῳ, τὸ δὲ λοιπὸν δ' μεταίχε. τῆτον τέμνεται
 ὀρνίθιον μικρόν, μέγεθος ἴσον ὡς· ὀρνέσκην Πέρσαι
 τὸ ὀρνίθιον καλεῖται. τέμνεται δὲ δίχα, καὶ τὸ μὲν κα-
 θαρεῖν τὴν ἰσὶν αὐτῇ λαβῶσα Παρυσάτις ἐθίει,
 τὸ δὲ προσομιλῶσαν τῷ φαρμάκῳ ὀρέγει Στάτειρα· ἡ
 δέ, ἐπειδὴ ἐθίσαν τὴν ἐπιδῶσαν ἑώρα τὸ ἥμισυ, μη-
 δὲν συνιδεῖν δυνήθεῖσα καὶ αὐτῇ συνεθίει τὴν θανάτε
 τὸ φάρμακον. ὀργὴ διὰ ταῦτα τὴν βασιλέως πρὸς τὴν
 μητέρα, καὶ σύλληψις τῶν εὐνέχων αὐτῆς καὶ αἰ-
 κισμὸς καὶ ἀναίρεσις. καὶ ἔτι σύλληψις Γίγνης, ἡ
 ὠκείωτο Παρυσάτιδι, καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἀδῶ-
 ωσις μὲν παρὰ τῶν κριτῶν, καταδίκη δὲ παρὰ βα-
 σιλέως, καὶ αἰκισμὸς Γίγνης καὶ ἀναίρεσις, καὶ ὀργὴ 15
 διὰ τῆτο Παρυσάτιδος πρὸς τὸν υἱὸν κακείνου πρὸς
 τὴν μητέρα. καὶ τὸ γῶμα δὲ τοῦ Κλέαρχος δι' ἐτῶν
 ὀκτὼ μεσὸν ἐγένη φοινίκων, ὅς ἦν κρέφα Παρυσά-
 τισ, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, διὰ εὐνέχων
 καταχώσασα.
 Αἰτίαι δὲ ὡς Εὐαγόρα βασιλεῖ Σαλαμῖνος βασι-
 λεὺς Ἀρτοξέρξης διηρέθη. καὶ ἄγγελοι Εὐαγόρα 66 H.
 πρὸς Κτησίαν ἐπὲρ τοῦ λαβεῖν παρὰ Ἀβαλήτα τὰς
 ἐπισολάς, καὶ Κτησίαν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ περὶ τοῦ
 διαλλαγῆναι αὐτὸν Ἀναξαγόρα τῷ Κυπρίων βασιλεῖ.
 25 τῶν παρὰ Εὐαγόρα ἀγγέλων εἰς Κύπρον ἄφίξεις, 133 R.
 καὶ τῶν παρὰ Κτησίαν γραμμῶν ἀπόδοσις Εὐαγό-
 ρα. καὶ Κόνωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ἐπὲρ τὴν πρὸς
 βασιλέα ἀναβῆναι, καὶ Εὐαγόρα ἐπιστολὴ περὶ ὧν
 ἡξιώθη ὑπ' αὐτῆς. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἐπι-
 στολή, καὶ βασιλεῖ παρὰ Εὐαγόρα φόρος, καὶ τῶν
 ἐπιστολῶν Κτησίαν ἀπόδοσις. Κτησίαν λόγος πρὸς βα-
 σιλέα περὶ Κόνωνος καὶ ἐπιστολὴ πρὸς αὐτόν. τῶν
 παρὰ Εὐαγόρα δώρων ἀπόδοσις Σατιβαρζάνη, καὶ
 τῶν ἀγγέλων τῶν εἰς Κύπρον ἄφίξεις, καὶ Κόνωνος
 35 ἐπιστολὴ πρὸς βασιλέα καὶ Κτησίαν. ὥς ἐτηρήθησαν
 οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι πεμφθέντες πρὸς
 βασιλέα. βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς Κόνωνα καὶ Λακε-
 δαιμονίους, ὡς Κτησίαν αὐτὸς ἐκόμισεν. ὥς ὑπὸ Φαρ-
 ναβάξον ναύαρχος Κόνων ἐγένετο. Κτησίαν εἰς Κρί-
 δον τὴν πατρίδα ἄφίξεις καὶ εἰς Λακεδαίμονα, καὶ
 κρίσεις πρὸς τὰς Λακεδαιμονίων ἀγγέλους ἐν Ῥόδῳ,
 καὶ ἄφξεις.

α. 1. πόλεως Α. 10. ἀνεσταυρώθη ε. 11. αὐτῇ ε. 14. βαλεῖν Κύρον ε. 17. Μιθραδάτην ε. 18. Κῦ-
 ρον] τὸν Κύρον ε. πικρῶς ἂν ἀνέειλε ε. 19. ταῦτα καὶ ἡ ε. 21. διελέγεται ε. b. 3. ἴσον Α: ὅσον ε.
 ὀρνέσκην ε. 5. αὐτῇ ε. 7. ἐπὶ ε. 10. τῶν ὑποκειμένων εὐνέχων αὐτῇ ε. 18. post εὐνέχων cum Α
 omisi τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ. 37. καὶ πρὸς Λακ. ε. 38. ὡς Α: ἡν ε. 41. Ῥόδῳ Α: λόγῳ ε.

Ἀπὸ Ἐφέου μέχρι Βάκτρων καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς
σαθμῶν, ἡμερῶν, παρυσιαγγίων. κατάλογος βασιλέων
ἀπὸ Νίνε καὶ Σεμιράμιως μέχρι Ἀρτοξέρξε. ἐν οἷς
καὶ τὸ τέλος.

Ἐστὶ δὲ ἔτος ὁ συγγραφεὺς σαφῆς τε καὶ ἀφελὲς
λίαν, διὸ καὶ ἡδοκῇ αὐτῷ σύγκρατός ἐστιν ὁ λόγος. κέ-
χρηθ' δὲ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλα, κα-
θάπερ Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ' ἐνίας τινὰς λέξεις. ἐδὲ
πρὸς ἐκτροπὰς δέ τινας ἀκαίρους, ὥσπερ ἐκαῖνος, ἀπάγει
τὸν λόγον. τῶν μὲντοι γε μύθων, ἐν οἷς ἐκαῖνος λοι-
δορεῖται, ἐδ' ἔτος ἀφίξεσθαι, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐπι-
γραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικά. ἡ δὲ ἡδοκὴ τῆς ἱστορίας αὐτῷ
τὸ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν διηγημάτων αὐτῷ γίνεται δια-
σκευῇ, τὸ παθητικὸν καὶ ἀπροσδόκητον ἐχέσθαι πολὺν
καὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ μυθώδους αὐτῇ διαποικίλλειν. καὶ
διαλελυμένος δὲ ἐστὶ πλέον τι τῷ δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος,
ὥς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν. ὁ δὲ τῷ Ἡροδότῳ
λόγος ταύτῃ τε καὶ τῇ ἄλλῃ τοῦ ἔπους δυνάμει καὶ
τέχνῃ κατὰ τὸν ἐστὶν Ἰωνικῆς διαλέκτου.

144R. Ἀνεγνώσθῃ δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ἸΝΔΙΚΑ, ἐν ἐνὶ βί-
βλῳ, ἐν οἷς μᾶλλον ἰωνίζει. λέγει περὶ τῷ Ἰνδῷ πο-
ταμῷ τὸ μὲν ξενὸν αὐτῷ εὖρος μ' ἐσθίων εἶναι, τὸ
δὲ πλατύτατον καὶ διακοσίον. λέγει περὶ αὐτῶν τῶν
Ἰνδῶν ὅτι πλείους χερδὸν συμπάντων ἀνθρώπων. περὶ
τῷ σκόληκος τῷ ἐν τῷ ποταμῷ, ὃ καὶ μόνον τῶν ἄλ-
λων θηρίων ἐν αὐτῷ γίνεται. περὶ τῷ μὴ οἰκεῖν ἐπέ-
κεινα αὐτῶν ἀνθρώπων. ὅτι ἐχ' ὕει, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πο-
ταμῷ ποτίζεται ἡ Ἰνδική. περὶ παντάρβας τῆς σφρα-
γίδος, καὶ ὡς νοῖ' σφραγίδας ἀποδοῦναι καὶ τι-
μίς λίθους εἰς τὸν ποταμὸν, ὅτινα ἦν τῷ Βακτριῶν
καπὴλ, αὕτη ἀνεῖλκεσεν ἐχομένης ἀλλήλων. περὶ
τῶν τεχοκαταλυτῶν ἐλεφάντων. περὶ τῶν μικρῶν
πιθήκων τῶν ἐχόντων ἑρῶς τετραπύχεις, καὶ περὶ
τῶν ἀλεξιτρονίων τῶν μεγίστων, καὶ περὶ τῷ ὁρνέει τῷ
67H. βιττάκῳ, ὅτι γλῶσσαν ἀνθρωπίνην ἔχει καὶ φωνήν,
μέγεθος μὲν ὅσον ἰέραξ, πορφυρεὸν δὲ πρόσωπον,
καὶ πώγωνα φέρεται μέλανα, αὐτὸ δὲ κυάνεον ἐστὶν ὡς
τὸν τράχηλον ὥσπερ κιννάβαρι· διαλέγεσθαι δὲ αὐτὸ
ὥσπερ ἀνθρώπου, Ἰνδισί, ἂν δὲ Ἑλληνισί μάθῃ, καὶ
Ἑλληνισί.

Περὶ τῆς κρήνης τῆς πληθεμένης ἀν' ἔτος ἐγροῦ

χρυσίου, ἐξ ἧς ἑκατὸν πρόχοι ὁρμαίνουσι ἀν' ἔτος ἀρῶ-
νται ὁρμαίνοντες δὲ δεῖ εἶναι, ἐπεὶ πηγνύται ὁ χρυ-
σὸς ἀπαρνούμενος, καὶ ἀνάγκη τὸ ἀγγεῖον θλάει καὶ
ἔτιος ἐξαγαγεῖν αὐτόν. ἡ δὲ κρήνη τετραγώνος ἐστίν,
ἐκκαίδεκα μὲν πηχῶν ἡ περίμετρος, τὸ δὲ βάθος ὁρ-
γυῖα· ἐκάστη δὲ προχοὴ τάλαντον ἔλκει. καὶ περὶ τῷ
ἐν τῷ πυθμένι τῆς κρήνης σιδήρου, ἐξ ὃ καὶ δύο ξίφη
Κτησίας φησὶν ἐχέσθαι, ἐν παρὰ βασιλέως καὶ τὸ
ἄλλο παρὰ τῆς τῷ βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος.
φησὶ δὲ περὶ αὐτῷ ὅτι πηγνύμενος ἐν τῇ γῇ νέφους
καὶ χαλάζης καὶ προησίρων ἐστὶν ἀποτρόπαιον· καὶ
ἰδεῖν αὐτὸν ταῦτά φησι βασιλέως δις ποιήσαντος.

Περὶ τῶν κυνῶν τῶν Ἰνδικῶν, ὅτι μέγιστοί εἰσιν,
ὡς καὶ λέοντι μάχεσθαι. περὶ τῶν ὁρῶν τῶν μεγάλων,
ἐξ ὧν ἡ τε σαρδὼ ὁρῶσεται καὶ οἱ ὄνυχες καὶ αἱ
ἄλλαι σφραγίδες. ὅτι ἀλέα πολλή, καὶ ὅτι ὁ ἥλιος
δεκαπλασίον τὸ μέγεθος ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις αὐ-
τὸς ἑαυτῷ φαίνεται, καὶ πολλοὶ ἐνταῦθα τῷ πνίγει φθεί-
ρονται. καὶ θάλασσαν φησὶν αὐτόθι ἐδὲν ἔλαττον τῆς
Ἑλληνικῆς· τὸ δὲ ἄνω αὐτῆς ἕως τεσσάρων δακτύλων
θερμὸν εἶναι, ὥστε μὴ ἰχθύν ἔχειν προσπελάσαντα τῷ
θερμῷ, ἀλλὰ κάτωθεν διατῆσθαι.

Ὅτι ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ῥέων διὰ πεδίων καὶ δι' ὁρέων
ῥεῖ, ἐν οἷς καὶ ὁ λεγόμενος Ἰνδικὸς κάλαμος φέρεται,
πάχος μὲν ὅσον δύο ἄνδρες περιωργυρωμένοι περιλά-
βοιεν, τὸ δὲ ὕψος ὅσον μυριοφόρος νεὸς ἰσός· εἰσὶ καὶ
ἔτι μέγας καὶ ἐλάττους, οἷος εἰκὸς ἐν ὕρει μεγάλῳ.
εἶναι δὲ τῶν καλάμων καὶ ἁρμόνας καὶ θηλείας· ὁ μὲν
ἐν ἁρμόνῃ ἐντεριώνην ἐκ ἔχει καὶ ἐστὶ κάρτα ἰχυρός, ἡ
δὲ θηλεία ἔχει.

Καὶ περὶ τῷ μαρτιχόρῳ τῷ ἐν αὐτοῖς ὄντος θηρίῳ,
ὡς τὸ πρόσωπον τοικῶς ἀνθρώπου μέγεθος μὲν ἐστὶν
ὥσπερ λέων, καὶ χροῖαν ξεροθρόν ὡς κιννάβαρι, τριζυχοί
δὲ ὀδόντες· ὅτι δὲ ὥσπερ ἀνθρώπου, καὶ ὁφθαλμοὶ
35 γλαυκὰς ὁμοίως ἀνθρώπου, τὴν δὲ κέρκον ἔχει οἷαν περ
σκορπίος ὁ ἡπειρώτης, ἐν ἧ καὶ τὸ κέντρον ἔχει, μεῖζον
ὑπάρχουσαν πύχους. ἔχει δὲ καὶ ἐκ πλαγίας τῆς κέρκας
ἐνθα καὶ ἐνθα κέντρα, ἔχει δὲ καὶ ἐπ' ἄκρῳ ὥσπερ
σκορπίος κέντρον. καὶ τέτρω μὲν, ἐὰν προσέλθῃ τις,
40 κεντεῖ τῷ κέντρῳ, καὶ πάντως ὁ κεντηθεὶς ἀποθνή-
σκει· ἐὰν δὲ τις πόρρωθεν μάχηται πρὸς αὐτόν, καὶ

a. 23. πλατύτατον Stephanus: πλατύτερον ε. περὶ τῶν αὐτῶν ε. 25. τοῦ σκόληκος] cf. Schneiders Aristotel.
Π. Α. τ. 4. p. 474. 29. οἷος ε. 31. αὐτῇ Α. 33 et 34. καὶ add Α. 37. δὲ] δὲ καὶ ε. ad αὐτὸ cf. αὐτοὶ
p. 46 b 10. ὡς] ὡς ξεροθρόν δὲ? b. 1. προχοαί ε. 4. ἐξαγείν ε. 8. τὸ ἄλλο Α: ἐν ε. 11. ἀποτρό-
παιος ε. 19. praestat ἐλάττους. 25. δύο ε. 26. μυριοφόρου Lobeck. ad Phrynich. p. 662. 32. τοικῶς ε.
37. ὑπάρχουσα ε. πύχως ε.

ἔμπροσθεν ἰσῆς τὴν ἑρῶν ὥσπερ ἀπὸ τόξου βάλλει τοῖς κέντροις, καὶ ὀπίσθεν ἐπ' εὐθείας ἀποτείνων. βάλλει δὲ ὅσον πλέθρον εἰς μῆκος, καὶ πάντα, οἷς ἂν βάλλῃ, πάντως ἀποκτείνει, πλὴν ἐλέφαντος. τὰ δὲ κέντρα αὐτῆς ἐξὶ τὸ μὲν μῆκος ὅσον ποδιαῖα, τὸ δὲ πλάτος ὅσον 5 χοῖνος λεπτότατος. μαρτιχόρα δὲ Ἑλληνιστὶ ἀνθρωποφάγον, ὅτι πλεῖστα ἐσθίει ἀναιρῶν ἀνθρώπους· ἐσθίει δὲ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. μάχεται δὲ καὶ τοῖς ἰνυξί καὶ τοῖς κέντροις· τὰ δὲ κέντρα πάλιν φησὶν, ἐπειδὴν ἐκτοξενθῆ, ἀναφύεσθ. ἔστι δὲ πολλὰ ἐν τῇ Ἰνδικῇ. ἀπο- 10 κτείνουσι δὲ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν ἐποχήμενοι ἀνθρωποὶ καὶ κεῖθεν βάλλοντες.

68H. Περὶ τῶν Ἰνδῶν, ὅτι δικαιοῦτατοι, καὶ περὶ τῶν ἑθῶν καὶ νομίμων αὐτῶν. περὶ τῆς ἱερᾶς χωρὶς τῆς ἐν τῇ ἀοικήτῳ, ὃ ἐπ' ὀνόματι τιμῶσιν ἡλίας καὶ σελήνης· 15 ἐν ᾗ διὰ ἰε' ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὕρας τῆς σαροῦς τις παραγίνεται. καὶ ὅτι λέ' ἡμέραις ὃ ἡλῖος ψύχει ἐκείσε τῆς ἐνιαυτῆς διὰ τὴν ἐορτήν, ἵνα ἀφλεκτοὶ αὐτὴν ὑλέσωσι καὶ ὑποσρέψωσιν. ὅτι βροῦνται καὶ ἀξοραπαὶ καὶ ὑετοὶ ἐκ εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἀνεμοὶ δὲ πολλοὶ καὶ προσηγῆρες 20 πολλοί, καὶ ἀρπάζουσιν ὃ τι ἂν λάβωσιν. ὃ δὲ ἡλῖος ἀνίσχων τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας ψύχος ποιεῖ, τὸ δ' ἄλλο λίαν ἀλεεινὸν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν τῆς Ἰνδικῆς τόπων. ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ἐκ ὑπὸ τῆς ἡλίας εἰσὶ μέλανες, ἀλλὰ φύσει εἶναι γὰρ φησὶν ἐν αὐτοῖς καὶ ἄνδρας καὶ 25 γυναῖκας λευκοτάτους πάντων, εἰ καὶ ἐπ' ἐλαττον· ἰδεῖν δὲ καὶ αὐτὸν τοιαύτας Ἰνδὰς δύο γυναῖκας καὶ πέντε ἄνδρας. ὅτι πιεῶσαι τὰ περὶ τῆς ἡλίας βεβλόμενος, ὥς ἐν λέ' ἡμέραις ἐν Ἰνδία ψύχει, λέγει ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐκ τῆς Αἰτνῆς ῥέον τὸν μέσον χῶρον, ὥστε δικαίων ἀν- 30 δρῶν ὄντα, ἐ φθαίρει, φθαῖρον τὰ ἄλλα· καὶ ἐν Ζακύνθῳ κορητῆδας ἰχθυοφόρους εἶναι ἐξ ὧν αἴρεται πίσσα, καὶ ἐν Νάξῳ κορήτην ἐξ ἧς οἶνος ἐνίοτε ῥεῖ καὶ μάλα ἡδύς· καὶ ὅτι πῦρ ἐστὶν ἐγγὺς Φασήλιδος ἐν Λυκίᾳ ἀθάνατον, καὶ ὅτι αἰεὶ καλεῖται ἐπὶ πέτρας 35 καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὕδατι μὲν οὐ σβέννυται ἀλλὰ ἀναφλέγει, φορυτῷ δὲ σβέννυται.

Ὅτι ἐν μέσῃ τῇ Ἰνδικῇ ἀνθρωποὶ εἰσὶ μέλανες, καλοῦνται πυγμαῖοι, ὁμόγλωσσοι τοῖς ἄλλοις Ἰν- 40 δοῖς· μικροὶ δὲ εἰσὶ λίαν, οἱ μακρότατοι αὐτῶν πηχέων δύο, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐνὸς ἡμίσεως πήχεος. κόμην δὲ

ἔχουσι μακροτάτην, μέχρις ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἔτι κατώτερον, καὶ πύγωνα μέγιστον πάντων ἀνθρώπων· ἐπειδὴν ἐν τὸν πύγωνα μέγαν φύσωσιν, ἔχει ἀμφιέν- 148R. νυνται ἐδὲν ἱμάτιον, ἀλλὰ τὰς τρίχας τὰς μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς ὀπίσθεν καθίενται πολὺ κάτω τῶν γονάτων, τὰς δὲ ἐκ τῆς πύγωνος ἔμπροσθεν μέχρι ποδῶν ἐλκομένας, ἔπειτα περιπυκασάμενοι τὰς τρίχας περὶ ἅπαν τὸ σῶμα ζώννυνται, χρώμενοι αὐταῖς ἀντὶ ἱματίου. αἰδοῖον δὲ μέγα ἔχουσιν, ὥς φαίνειν τῶν σφυρῶν αὐτῶν, καὶ παχύ. αὐτοὶ δὲ σιμοὶ τε καὶ αἰγροὶ. τὰ δὲ πρόβατα αὐτῶν ὥς ἄρνες, καὶ οἱ ὄνοι καὶ αἱ βόες χεδὸν ὅσον κριοί, καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν καὶ ἡμίονοι καὶ τὰ ἄλλα κτήνη πάντα ἐδὲν μείζω κριῶν. ἔπονται δὲ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν τέττων τῶν πυγμαίων ἄνδρες 15 τριχίλιοι σφόδρα γὰρ εἰσὶ τοξόται. δικαιοῦτατοι δὲ εἰσὶ καὶ νόμοισι χρῶνται ὥσπερ καὶ οἱ Ἰνδοί. λαγούς τε καὶ ἀλώπεκας θηρεύουσιν, ἐ τοῖς κυσὶν ἀλλὰ κόραξι καὶ ἰκτίσι καὶ κορώναις καὶ αἰετοῖς. ὅτι λίμνη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς (σαδίων δεκάκοσιον ἢ περίμετρος), ἐν ᾗ ἀνέμῳ μὴ πνέοντος ἐπάνω τῆς λίμνης ἐλαιον ἐφίεσται· καὶ πλοιαρίοις πλέοντες δι' αὐτῆς ἐκ μέσης αὐτῆς σκαφίοις 20 τῆς ἐλαίας ἀπαρτόνται καὶ χρῶνται. χρῶνται δὲ καὶ σησαμίνῳ. ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθύας· καὶ τῷ καρύνῳ δὲ χρῶνται κρεῖσσον δὲ τὸ λιμναῖον.

Ἔστι δὲ αὐτόθι ἄργυρος πολὺς καὶ ἀργύρεα μέ- 69H. ταλλα, ἐ βαθεῖα· ἀλλὰ βαθύτερα εἶναι φασὶ τὰ ἐν Βάκτροις. ἔστι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ χώρα, ἐκ ἐν τοῖς ποταμοῖς εὐρισκόμενος καὶ πλυνόμενος, ὥσπερ ἐν τῷ Πακτωλῷ ποταμῷ, ἀλλ' ὕρη πολλὰ καὶ μεγάλα, ἐν οἷς οἰκᾷσι γοῦπες, ὄρνεα τετράποδα, μέγεθος ὅσον 30 λύκος, σκέλη καὶ ὄνυχες οἷάπερ λέων· τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι πτερὰ μέλανα, ἐρυθρὰ δὲ τὰ ἐν τῷ στήθει. δι' αὐτὰς δὲ ὃ ἐν τοῖς ὄρεσι χρυσὸς πολὺς ὧν γίνεται δεσπόριος.

Ὅτι τὰ πρόβατα τῶν Ἰνδῶν καὶ αἱ αἶγες μείζους ὄνων εἰσὶ, καὶ τίκτουσιν ἀνὰ τεσσάρων καὶ ἔξ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ. ἔχουσι δὲ οὐράς μεγάλας· διὸ τῶν τοξάδων ἀποτέμνουσιν, ἵνα δύνωνθ' ὀχεύεσθ. ὅς δὲ ἔτε ἡμέρος 40 ἔτε ἄγριος ἐστὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ. οἱ δὲ φοίνικες οἱ ἐν Ἰνδοῖς καὶ οἱ τέττων βάλανοι τριπλάσιοι τῶν ἐν Βαβυλῶνι. καὶ ποταμὸν φησὶν ἐκ πέτρας ῥέοντα μέλι.

a. 3. πάντας οὗς ἂν βάλλῃ σ. 15. τιμῶσιν in mg habet A. 16. τῆς σαροῦς τὸ ὄρος A. 17. ἡμέρας σ. 18. ἐν] ἵνα μὴ σ. 21. πολλοὶ] ποικίλοι? 24. οἱ add A. 26. εἰ A: ἡ σ. 27. ἄνδρας πέντε σ. 31. ὄντα] ὄντων A. 38. ἐν om A. 39. καὶ καλ. σ. τοῖς ἄλλοις ὁμόγλωσσοι σ. 41. ἡμίσεος πήχεως σ. b. 1. μέχρις A: μέχρι καὶ σ. 3. μέγα σ. 10. δὲ] τε σ. 11. αἱ βόες καὶ οἱ ὄνοι σ. 12. καὶ οἱ ἡμίονοι σ. 13. κτήνη πάντα A: πάντα ζῶα. 16. ὥσπερ] οἷσπερ? λαγούς σ. 22. σφοδρῶς σ. 25. ἀργύρεα A. 36. τέσσαρα σ.

Πολλὰ δὲ λέγει περὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν, καὶ τῆς περὶ τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας, καὶ τῆς τῆς θανάτου καταφρονήσεως. λέγει δὲ ὅτι πηγὴ ἐστὶ, καὶ ἐπειδὴν τις ἀρύσῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, πῆγνυται ὡς περ τυρός. τέττα ἔν τῇ πηγῇ ὅσον τρεῖς ὀβολοὺς ἔάν τρεῖς δῶς 5 ἐν ὕδατι πιεῖν, ἐξαγγέλλει πάντα ὅσα ἐπραξε· παραφρονεῖ γὰρ καὶ μαίνεται ταύτην τὴν ἡμέραν. χρῶται δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐφ' ὧν κατηγορουμένων τάληθες εὐρεῖν ἐθέλῃσιν· καὶ μὲν ἐξείπῃ, προσάσσεται ἀποκαρτερῆσαι, ἂν δὲ μηδὲν ἐλεγχθῇ, ἀφίεῖ.

Ὅτι φησὶν ὡς Ἰνδῶν ἐδεῖς κεφαλαγεῖ ἐδὲ ὀφθαλμοῖς ἐδὲ ὀδονταγεῖ, ἐδὲ ἐλκεῖ τὸ σῶμα, ἐδὲ σηπεδόνα ἐδεμίαν ἔχει· ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν ῥα καὶ λ' καὶ ν', καὶ σ' οἱ τὰ πλεῖστα βιῶντες.

149R. Ἐστὶν ὄφις σπιθαμιαῖος ἐν αὐτοῖς, τὸ δὲ εἶδος αὐ-15 τῆς ὡς ἡ καλλίστη πορφύρα, ἡ δὲ κεφαλὴ λευκοτάτη· ὀδύοντας δὲ ἐδ' ὅλως ἔχει. θηρεύεται ἐκ τῶν καννατωδεστάτων ὀρέων, ὅθεν ἡ σαρδὴ ὀρύσσεται. οὗτος δάκνει μὲν ἔ, ὅτε δ' ἂν κατεμέσῃ, τοῦτο τὸ χωρίον πάντως σήπεται. ποιεῖ δὲ φάρμακον διττὸν ἀπὸ τῆς 20 ἐρῆς κρεμύμενος, ἡλεκτροειδὲς καὶ μέλαν. καὶ τὸ μὲν ζῶντος ἀπορρεῖ, τὸ δὲ μέλαν θανόντος· καὶ τὸ μὲν ὅσον σήσαμον διδόμενον, ὃ ζῶντος ἐρρέυσεν, αὐτίκα φθείρεται τῇ ἐγκεφάλῳ τῇ πύοντος διὰ τῶν ῥινῶν ἀπορρέουσας, τὸ δὲ ἄλλο διδόμενον εἰς φθίσιν ἀπάγει 25 καὶ δι' ἐνιαυτῶν μόλις διόλλυσι.

Καὶ ὄρνειον, φησὶν, ἐπικαλέμενον δίκερρον, ὅπερ Ἑλληνιστὶ δίκαιον σημαίνει, τὸ μέγεθος ὅσον πέρδικος ὠόν, τέττο τὸν ἀπόπατον κατορύσσει, ἵνα μὴ εὐρεθῇ· εὐρισκόμενον δὲ ἂν ποθῇ αὐτῆς ὅσον σήσαμα ζῶθεν, 30 ὕπνος ἐπιλαμβάνει, καὶ καθεύδει μηδὲν αἰσθανόμενος, καὶ δύνοντος τῆς ἡλίας τελευτᾷ. καὶ ξύλον ἐστὶ, πύρηβον καλέμενον, τὸ μέγεθος ὅσον ἐλαία· ἐν τοῖς βασιλείοις μόνοις εὐρίσκεται κήποις· ἔτε ἄνθος φέρει ἔτε καρπὸν, δεκαπέντε δὲ μόνος ῥίζας ἔχει, καὶ 35 ταύτας παχείας κατὰ γῆς. ἐστὶ δὲ τὸ πάχος αὐτῆς ὅσον βραχίον, τὸ λεπτότατον. αὕτη ἡ ῥίζα ὅσον σπιθαμὴ λαμβανομένη, ἔ ἂν προσαχθῇ, πάντα ἔλκει πρὸς ἑαυτήν, χρυσόν, ἄργυρον, χαλκόν, λίθους, καὶ τὰλλα πάντα πλὴν ἡλεκτρον. εἰ δὲ ὅσον πήχεος ἡ 40 ῥίζα ληφθῇ, ἔλκει καὶ ὄρνεις καὶ ὄρνεις· ταύτη γὰρ καὶ 70 H. τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων θηρεύουσι. καὶ ἔάν βέλῃ καὶ

ὑδωρ πῆξαι ὅσον χόα, τῆς ῥίζης ἐμβαλὼν ὅσον ὀβολὸν πῆξεις αὐτό, καὶ ἔάν οἶνον, ὡσαύτως, καὶ ἔξεις τῇ χειρὶ αὐτὸ ὡς περ κηρόν· τῇ δὲ ὑπεραιᾷ διαχεῖται. δίδοται δὲ κοιλιακοῖς βοήθημα.

Ἐστὶ δὲ καὶ ποταμὸς διαρρέων διὰ τῆς Ἰνδικῆς, ἔ μέγας μὲν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δύο σταδίους τὸ εὖρος· ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ Ἰνδιστὶ μὲν Ὑπαρχος, Ἑλληνιστὶ δὲ φέρων πάντα τὰ ἀγαθὰ. οὗτος τῆς ἐνιαυτῆς λ' ἡμέρας ἡλεκτρον καταρρεῖ. φασὶ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι δένδρα εἶ-10 ναι ὑπερέχοντα τῇ ὕδατος· ὕδατι γὰρ ῥεῖται τὰ ὄρη· εἴτα ὥρα ἐστὶν ὅτε δάκρυα φέρει, ὡς περ ἀμυγδαλῇ ἢ πίτυς ἢ ἄλλο τι δένδρον, μάλιστα δὲ εἰς λ' ἡμέρας τῆς ἐνιαυτῆς· εἴτα ἀποπίπτει τὰ δάκρυα ταῦτα εἰς τὸν ποταμὸν καὶ πῆγνυται. τῷ δένδρῳ δὲ τέττω ὄνομα ἐστὶν Ἰνδιστὶ σιπταχώρα· Ἑλληνιστὶ σημαίνει γλυκύ, ἡ δὲ 15 κάκειθεν οἱ Ἰνδοὶ συλλέγουσι τὸ ἡλεκτρον. φέρειν δὲ καὶ καρπὸν τὰ δένδρα βότρους, ὡς περ ἄμπελος, ἔχειν δὲ τὰς ῥώγας ὡς περ κάρυα τὰ Ποντικὰ.

Ἐν τοῖσδε τοῖς ὄρεσι φησὶν ἀνθρώπους βιοτεύειν κυνὸς ἔχοντας κεφαλὴν· ἐσθῆτας δὲ φορεῖσιν ἐκ τῶν ἀγρίων θηρίων, φωνὴν δὲ διαλέγονται ἐδεμίαν, ἀλλ' ὠρύοντα ὡς περ κύνες, καὶ ἔτι συνιᾶσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. ὀδύοντας δὲ μείζους ἔχουσι κυνός, καὶ τὰς ὄνυχας ὁμοίους κυνός, μακροτέρους δὲ καὶ στρογγυλωτέρους. οἰκεῖσι δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι μέχρι τῆς Ἰνδῆς ποταμῆς. μέ-20 λανες δὲ εἰσι καὶ δίκαιοι πάντες, ὡς περ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοί, οἷς καὶ ἐπιμύγνυνται. καὶ συνιᾶσι μὲν τὰ παρ' ἐκείνων λεγόμενα, αὐτοὶ δὲ οὐ δύνανται διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὠρυγῇ καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις σημαίνουσιν, ὡς περ οἱ κωφοί. καλεῖνται δὲ ὑπὸ τῶν 25 Ἰνδῶν καλύστριοι, ὅπερ ἐστὶν Ἑλληνιστὶ κυνοκέφαλοι. τὸ δὲ ἔθνος ἐστὶν ἕως δώδεκα μυριάδων. παρὰ δὲ τὰς πηγὰς τῆς ποταμῆς τέττα ἐστὶ πεφυκὸς ἄνθρωπος πορφύρεος, ἐξ ἧς πορφύρα βάπτεται ἐδὲν ἡττων τῆς Ἑλλη-35 νικῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺν εὐανθεζέρεα.

Ὅτι αὐτόθι ἐστὶ γινόμενα θηρία τὸ μέγεθος ὅσον κύνταρος, ἐρυθρὰ δὲ ὡς περ κιννάβαρι· πόδας δὲ ἔχει μακροὺς σφόδρα. μαλακὸν δὲ ἐστὶν ὡς περ σκώληξ. καὶ γίνονται ταῦτα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν τὸ ἡλεκτρον φε-40 ρόντων, καὶ τὸν καρπὸν κατεσθίει αὐτῶν καὶ διαφθείρει, ὡς περ ἐν τοῖς Ἑλλήσιν οἱ φθεῖρες τὰς ἀμπέ-45 λους. ταῦτα ἔν τὰ θηρία τρέφοντες οἱ Ἰνδοὶ βάπτουσι

a. 11. φησὶν ὡς A: φησὶ τῶν γ. 16. δὲ om A. 27. δίκαιον γ. 34. μόνον γ. 40. πήχεος γ, ut solet. 42. καὶ ne habeat A an aliud quid, non liquet. b. 15. σιπταχώρα γ. 16. οἱ om A. 17. ἔχει A. 19. φασὶν — βιοτεύειν A. 24. ὁμοίως κυνῶν γ. 29. ὠρυγῇ γ. 30. post κωφοί cum A omisi, quae vulgo adduntur, καὶ ἀλαλοί. 33. τέττα τῷ ποταμῷ γ. 34. ἡττων A. 37. δὲ post ἐρυθρὰ add A.

τὰς φοινικίδας καὶ τὰς χιτῶνας καὶ ἄλλο ὃ τι ἂν βέλονται. καὶ εἰσὶ βελτίω τῶν παρὰ Πέρσαις βαμμάτων.

Ὅτι οἱ κυνοκέφαλοι οἰκῶντες ἐν τοῖς ὄρεσιν οὐκ ἐργάζονται, ἀπὸ θήρας δὲ ζῶσιν· ὅταν δὲ ἀποκτείνωσιν αὐτά, ὁπτιῶσι πρὸς τὸν ἥλιον. τρέφουσι δὲ καὶ πρόβατα πολλὰ καὶ αἴγας καὶ ὄνες, πίνουσι δὲ γάλα καὶ ὀξύγαλα τῶν προβάτων. ἐθίσαι δὲ καὶ τὸν καρπὸν τῆς σιπταχόρου, ἀφ' ἧς τὸ ἤλεκτρον (γλυκὺς γὰρ ἐστὶ)· καὶ ξηραίνοντες αὐτὰς σπυρίδας συνθάπτουσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς Ἑλλήσι τὴν ἀσαγίδα. οἱ δὲ κυνοκέφαλοι χεδίαν ποιησάμενοι καὶ ἐπιθέντες ἀπάγουσι φόρτον τέττε καὶ τῆς πορφύρας, τὸ ἄνθος καθαρόν 91 H. ποιήσαντες, [καὶ τῆς ἡλέκτρος] ἔ' καὶ σ' "τάλαντα τῆ ἐνιαυτῆ, καὶ ὅτῳ τὸ φοινίκιον βάπτεται, τῆ φαρμάκου ἕτερα τσσαῦτα. καὶ ἡλέκτρος χίλια τάλαντα ἀπάγουσι κατ' ἐνιαυτὸν τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ. καὶ ἕτερα δὲ κατάγοντες πωλῶσι τοῖς Ἰνδοῖς πρὸς ἄρτους καὶ ἄλφιστα καὶ ξύλινα ἱμάτια. πωλῶσι δὲ καὶ ξίφη, οἷς χροῶνται πρὸς τὴν τῶν θηρίων ἄγρην, καὶ τόξα καὶ ἀκόντια· πάνν γ' καὶ δεινοὶ εἰσιν ἀκοντίζειν καὶ τοξεύειν. ἀπολέμῃτοι δ' εἰσὶ διὰ τὸ οἰκεῖν αὐτὰς ὄρεα ἄβητα καὶ ὑψηλά. δίδωσι δὲ αὐτοῖς διὰ πέμπτον ἔτας δῶρα ὁ βασιλεὺς, ἧ μὲν μυριάδας τόξων, καὶ ἀκοντίων τσσαῦτας, πελτῶν δὲ ἰβ', καὶ ξίφη δὲ πεν- 25 ταχισμύρια. τέτοις τοῖς κυνοκεφάλοις ἐκ εἰσὶν οἰκίαι, ἀλλ' ἐν σπηλαίοις διαιτῶνται. θηρεύουσι δὲ τὰ θηρία τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες, καὶ διώκοντες καταλαμβάνουσι ταχὺ γ' τρέχουσι. λέονται δὲ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀπαξ τῆ μηνός, ὅταν τὰ καταμήνια αὐταῖς ἐλθῇ, ἄλλοτε δ' οὐ· οἱ δὲ ἄνδρες ἐ λέονται μὲν, τὰς δὲ χείρας ἀποντίζονται. ἐλαίῳ δὲ χροῖονται τοῖς τοῦ μηνός, τῷ ἀπὸ τῆ γάλακτος γινομένῳ, καὶ ἐκτρίβονται δέρμασι. τὴν δὲ ἐσθῆτα ἔχουσιν ἐ δασεῖαν, ἀλλὰ ψιλῶν τῶν μαθημάτων, ὡς λεπτοτάτων, καὶ αὐτοὶ 35 καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. οἱ δὲ πλεσιώτατοι αὐτῶν λιγὰ φορεῖσιν· ἔτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι. κλῖναι δὲ αὐτοῖς ἐκ εἰσὶν, ἀλλὰ σιβάδας ποιῶνται. οὗτος δ' αὐτῶν πλεσιώτατος νομίζεται εἶναι, ὃ ἂν πλεῖστα πρόβατα ἦ· ἡ δὲ ἄλλη ἐσὶα παραπλησία. ἐρᾶν δὲ ἔχουσι πάν- 40 ὅσον δ' ἂν πλέον χρόνον τρέχῃ, ἐντείνεται δαιμονίως καὶ μᾶλλον καὶ θάσσον τρέχει. ἄλλως μὲν ἐν ἀθή- περ κύων, μέζονα δὲ καὶ δασυτέρην. καὶ μίσγονται

ταῖς γυναῖξὶ τετραποδισί, ὥσπερ οἱ κύνες· ἄλλως 153 R. δὲ μιγῆναι αὐτοῖς ἐσὶν ἀχρόν. δίκαιοι δὲ εἰσι, καὶ μακροβιώτατοι πάντων ἀνθρώπων· ζῶσι γ' ἔτη σ' καὶ σ', ἐνιοὶ δὲ αὐτῶν καὶ σ'.

Ὑπὲρ δὲ τέτων ἑτέρας φασὶ βιοτεύειν, ἄνω τῶν πηγῶν τῆς ποταμῆς. ἔτοι δὲ οἱ ἄνθρωποι μέλανες μὲν εἰσιν ὥσπερ οἱ ἄλλοι Ἰνδοί, ἐργάζονται δὲ ἐδέν, ἐδὲ ἐθίσαι σῖτον, ἐδὲ πίνουσιν ὕδωρ, πρόβατα δὲ πολλὰ τρέφουσι, καὶ βῆς καὶ αἴγας καὶ ὄνεις· πίνουσι δὲ τὸ γάλα, ἄλλο δὲ ἐδέν. ὅταν δὲ γέννηται τι αὐτῶν παιδίον, ἐτέτρηται τὴν πυγὴν ἐδὲ ἀποπατεῖ, ἀλλὰ τὰ μὲν ἰχία ἔχει, τὸ δὲ τρῆμα συμπέφυκε. διὸ ἀποπατεῖσι μὲν ἔ, ἐρεῖν δὲ ὥσπερ τυρόν αὐτούς φασιν ἐ πάνν παχὴν ἀλλὰ θολερὸν. ἐπὶ δὲ πρῶτ' πίωσι τῆ γάλακτος, καὶ εἰς μέσον ἡμέρας αὐθις πίνοντες, ῥίζαν φασὶ παρ' αὐτοῖς εἶναι γλυκεῖαν, ἣτις ἐκ ἐπὶ τὸ γάλα πηγνύσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ· ταύτην ἐν τρώγοντες εἰς ἐσπέραν ἔμετον ποιοῦνται, καὶ ἐξεμῶσιν ἅπαντα εὐκόλως.

Ὅτι εἰσὶν ὄνοι ἄγριοι ἐν τοῖς Ἰνδοῖς, ἴσοι ἵπποις καὶ μέλεις· λευκοὶ δὲ εἰσι τὸ σῶμα, τὴν κεφαλὴν πορφυροῖ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχουσι κυανέας. κέρας δὲ ἔχει ἐν τῷ μετώπῳ, ἐνὸς πήχεος τὸ μέγεθος. καὶ ἐστὶ τὸ μὲν κάτω τοῦ κέρατος, ὅσον ἐπὶ δύο παλαισὰς πρὸς τὸ μέτωπον, πάνν λευκόν· τὸ δὲ ἐπάνω ὀξὺ ἐστὶ τῆ κέ- 20 ρατος. τῆτο δὲ φοινικῶν ἐσὶν, ἐρῶθρον πάνν· τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐν τῷ μέσῳ μέλαν. ἐκ τέτων οἱ πίνοντες (κατασκενάζουσι γὰρ ἐκπώματα) σπασμῶ, φασὶν, ἐ λαμβάνονται ἔτε τῇ ἱερᾷ νόσῳ, ἀλλ' ἐδὲ φαρμάκοις ἀλ- 30 αχονται, ἔτ' ἂν προπίωσιν ἔτ' ἂν τῷ φαρμάκῳ ἐπιπίωσιν ἢ οἶνον ἢ ὕδωρ ἢ ἄλλο τι ἐκ τῶν ἐκπωμάτων. οἱ μὲν ἐν ἄλλοι ὄνοι καὶ ἡμεροὶ καὶ ἄγριοι καὶ τᾶλλα μόνον θηρία πάντα ἀσραγάλους ἐκ ἔχουσιν ἐδὲ χολὴν ἐπὶ τῆ ἥπατος· ἔτοι δὲ καὶ ἀσράγαλον καὶ χολὴν ἐπὶ τῆ ἥπατος ἔχουσι, τὸν δὲ ἀσράγαλον κάλλιζον ὧν ἐγὼ ἐώρακα, οἷόν περ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος· βαρὺς δ' ὡς μόλιβδος, τὴν δὲ χολὴν ὥσπερ κιννά- 35 βαρι, καὶ διὰ βάθους. ταχύτατον δὲ ἐστὶ τὸ ζῶον τῆτο καὶ ἀλκιμώτατον· ἐδέν δὲ ἔτε ἵππος ἔτε ἄλλο τι διωκόμενον καταλαμβάνει. ἄρχεται δὲ τρέχον βραδύτερον· ὅσον δ' ἂν πλέον χρόνον τρέχῃ, ἐντείνεται δαιμονίως καὶ μᾶλλον καὶ θάσσον τρέχει. ἄλλως μὲν ἐν ἀθή- 40 ρατόν ἐστὶ τὸ ζῶον τῆτο· ὅταν δὲ τὰ τέκνα μικρὰ ὦντα

a. 2. καὶ εἰσὶ A: εἰσὶ δὲ καὶ ε. 7. ὄρους A: οἷς ε. 11. σταγίδα ε. 12. ἐκίονοι A. 14. ἡλέκτρον om pr A. 15. ὅτῳ] οὕτω ε. 30. αὐτῆς ε. 32. χροῶνται ε. b. 5. τοίτους ε. βιωτεύειν A. 6. οὗτοι A: αὐτοὶ ε. οἱ] καὶ οἱ ε. 21. καὶ εἰ ἔχουσι om A. 26. πίνοντες ε. 29. τοῦ φαρμάκου A. 32. οὐκ ἔχουσιν add tc A. 33. οὗτοι] ἔχουσιν αὐτοὶ ε. 40. πλεῖονα Stephanus. 41. οὐν om A.

περιάγωσιν ἐπὶ τὴν βοτάνην καὶ ὑπὸ ἰππέας πολλῆς περιληφθῶσιν, ἃ βέλονται φεύγειν καταλιπόντες τὰς πόλεις, ἀλλὰ μάχονται καὶ κέρατι καὶ λακτίσμασι καὶ δόγμασι, καὶ πολλὰς καὶ ἵππας καὶ ἄνδρας ἀπολλύουσιν, ἀλίσκονται δὲ καὶ αὐτοὶ τοξεύομενοι καὶ ἀκον- 5 τιζόμενοι ζῶντα γ' ἐκ ἂν λάβοις. τὰ δὲ κρέα διὰ τὴν πικρότητα ἀβρωτά ἐσι. θηρεύεται δὲ τῶν κεράτων καὶ τῶν ἀσραγάλων ἕνεκεν.

Ἵτι ἐν τῷ ποταμῷ τῶν Ἰνδῶν σκώληξ γίνεται τὸ μὲν εἶδος, οἷόν περ ἐν ταῖς σκυαῖς εἴωθε γίνεσθαι, τὸ δὲ μήκος πήχεις ἐπτά, καὶ μεῖζας δὲ καὶ ἑλάττερος τὸ δὲ πάχος δεκαεῖς παῖδα μόλις φασὶ ταῖς χερσὶ περι- λαβεῖν. ἔχουσι δὲ ὀδόντας δύο, ἕνα ἄνω καὶ ἕνα κάτω 156 R. καὶ ὁ τι ἂν λάβωσι τοῖς ὀδῶσι, κατεσθίει. καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐν τῇ ἰλνὶ τῷ ποταμῷ διαιτῶνται, τῇ δὲ 15 νυκτὶ ἐξέρχοντο, καὶ εἴαν τινὶ ἐντύχη ἐν τῇ γῇ βοῦ ἢ καμήλῃ καὶ δάκῃ, συλλαβὼν ἔλκει εἰς τὸν ποταμόν, καὶ πάντα κατεσθίει πλὴν τῆς κοιλίας. ἀγρεύεται δὲ ἀγκίστρῳ μεγάλῳ, ἔριφον ἢ ἄρνα ἐνδησάντων καὶ ἀλύ- σεσι σιδηραῖς ἐναρμολοσάντων. ἀγρεύσαντες δὲ τριά- 20 κοντα ἡμέρας κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ ἀγγεῖα ὑποτιθέασιν, καὶ ῥεῖ ἔξ αὐτῶ ὅσον δέκα κοτύλας Ἀττικὰς τὸ πλη- θος. ὅταν δὲ παρέλθωσιν αἱ τριάκοντα ἡμέραι, ἀποθ- ρίπτουσι τὸν σκώληκα, καὶ τὸ ἔλαιον ἀσφαλισάμενοι ἄγουσι τῷ βασιλεῖ μόνῳ τῶν Ἰνδῶν. ἄλλῳ δὲ ἐκ ἔξωθεν 25 ἔξ αὐτῶ ἔχειν. τῷτο τὸ ἔλαιον, ἐφ' ὃ ἂν ἐπιχυθῇ, ἀνά- πτει, καὶ καταφλέγει ξύλα καὶ ζῶα, καὶ ἄλλως ἃ σβέν- νεται εἰ μὴ πηλῷ πολλῷ τε καὶ παχεῖ.

Ἵτι ἐσι δένδρα ἐν Ἰνδοῖς ὑψηλὰ ὥσπερ κέδρος ἢ κυπάριστος, τὰ δὲ φύλλα ὥσπερ φοῖνιξ, ὀλίγον πλα- 30 τύτερα· καὶ μαχαλίδας οὐκ ἔχει. ἀνθεῖ δὲ ὥσπερ ἡ ἄροσιν δάφνη, καρπὸν δ' ἐκ ἔχει. ὀνομάζεται δὲ Ἰν- δισι μὲν κάρπιον, Ἑλληνισὶ δὲ μυρορῶδα. ἐσι δὲ σπά- ρια. ῥέουσι δὲ ἔξ αὐτῶ ἑλαῖα σαρόνες, οὓς ἐρίῳ ἀνα- ψῶντες ἀπὸ τῶ δένδρου ἀποπιέζουσιν εἰς ἀλαβάστρους 35 λιθίνους. ἐσι δὲ τὸ μὲν χρῶμα ἀτρέμας ὑπερῶθρον καὶ 95 H. ὑπόπαχυν, ὅζει δὲ πάντων ἡδιστον· ὅζειν δὲ φασιν αὐτὸ καὶ ἐπὶ πέντε σαδίεσ. μόνῳ δὲ βασιλεῖ κτητὸν ἐσι τῷτο καὶ τοῖς συγγενέσιν αὐτῶ. καὶ ἐπεμψεν ὁ Ἰνδῶν τῷ Περσῶν βασιλεῖ, καὶ φησιν ἰδεῖν αὐτὸ 40

Κτησίας, καὶ ὁσφρανθῆναι ὁσμῆς οἷας ἔτε εἰπεῖν ἦν ἔτε εἰκάσαι.

Ἵτι τὸν τυρὸν καὶ τὸν οἶνον πάντων φησὶ γλυκύ- τατον, ὡς αὐτός, φησί, φαγὼν διὰ πείρας ἔμαθεν.

Ἵτι κρήνην ἐν Ἰνδοῖς φησὶν, ὅσον πέντε ὀργυιῶν ἢ περίμετρος, τετράγωνος δέ. ἐσι δὲ τὸ ὕδωρ ἐν πέτρῃ βάθος δὲ εἶναι μέχρι τῆς ὕδατος τριῶν πηχῶν, τὸ δὲ 5 καθ' ὕδατος τριῶν ὀργυιῶν. λέγονται δὲ ἐν αὐτῷ οἱ ἐπισημότατοι τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἄνδρες καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες· κολυμβῶσι δὲ ἐπὶ πόδας ὄντοντες ἑαυτοὺς, ὅταν δὲ εἰσπηδῶσιν, ἐκβάλλει αὐτὸς τὸ ὕδωρ ἄνω. ἐκ ἀνθρώπων δὲ μόνον ἀναθρόπτει, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ὃ τι ἂν ἢ ζῶον ἐκρίπτει εἰς τὸ ξηρόν, καὶ ζῶν καὶ τεθνη- 10 κός, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἐμβαλλόμενα πλὴν σιδήρου καὶ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ· ταῦτα δὲ δέχεται κάτω. ἐσι δὲ τὸ ὕδωρ πάννυ ψυχρὸν καὶ ἡδὺ πιεῖν· ψόφον δὲ παρέχει μέγαν, ὥσπερ ὕδωρ ζέον ἐκ λέβη- 15 τος. καθαίρει δὲ τὸ ὕδωρ τῷτο ἄλφες καὶ ψωρίωντας, καλεῖται δὲ Ἰνδισὶ βαλλάδην, Ἑλληνισὶ δὲ ὠφελίμη.

Εἰσὶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἰνδικοῖς, ὅπερ ὁ κάλαμος αὐτῶν φέεται, ἄνθρωποι τὸ πληθὺς αὐτῶν ἄχρη καὶ 20 τριῶν μυριάδων. τέτων αἱ γυναῖκες ὑπαξί τικτουσιν ἐν τῷ βίῳ, καὶ τὰ τικτόμενα ὀδόντας ἔχει καὶ τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτω πάννυ καλὰς· καὶ τὰς τρίχας τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ταῖς ὀφρῶσι πολὺς ἔχει πάντα ἐν γενε- 25 τῆς, καὶ τὰ θήλεια καὶ τὰ ἄρρενα. μέχρι μὲν ἐν λ' ἐτῶν λευκάς ἔχει ἑκάστος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τὰς τρίχας καθ' ὅλην τὴν σῶματος, ὑρχοντο δὲ ἐκείθεν με- λαίνεσθαι· ἐξήκοντα δὲ ἐτῶν γενομένους ἔξιν ἰδεῖν αὐτὸς 30 πάσας ἔχοντας μελαίνας. ἔχουσι δὲ ἔτοι οἱ ἄνθρωποι 157 R. ἀνὰ δεξιὴν δακτύλους ἐφ' ἑκατέρῃ χειρὶ, ὡσαύτως ἀνὰ δεξιὴν καὶ ἐπὶ τοῖς ποσὶ, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὡσαύ- 35 τως. εἰσὶ δὲ σφόδρα πολεμισαί, καὶ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν ἔπονται τοξόται τέτων πεντακιχίλιοι καὶ ἀκοντισαί. τὰ δὲ ὦτά φησι τηλικαῦτα ἔχειν, ὥστε τὰς βραχίονας αὐτῶν ὑπ' αὐτῶν καλύπτειν· μέχρι τῶν ἀγκῶνων, καὶ ὀπισθεν τὸν νῶτον ὑπ' αὐτὰ συγκαλύπτειν· τὸ δὲ ἔς τὸ ἕτερον τῶ ἑτέρῳ διγγάνει.

Ταῦτα γράφων καὶ μυθολογῶν Κτησίας λέγει τὰ ληθέεστα γράφειν, ἐπάγων ὡς τὰ μὲν αὐτὸς ἰδὼν γρά-

a. 3. κέρασι γ. 9. malim τῷ Ἰνδῷ. 11. πήχειν γ. 16. εἴαν τινὶ ἐντύχη A: τούτων δὲ ἂν ἐντύχη τινὶ γ. 19. ἐνδησάντων τῷ ἀγκίστρῳ καὶ γ. 21. αὐτὸ A. 26. ὁ] οἱ A. 30. κυπάριστος γ. 34. οὓς] ποῖνε ἂς? ἀνάπαντες γ. 39. καὶ ἐπεμψεν A: ἐπεμψε δὲ ἔξ αὐτοῦ γ. 40. φασιν γ. b. 5. κρήνη γ. 6. τετραγώνος om γ. 15. καὶ ἀργύρου post χαλκοῦ ponit γ. 20. ἔστιν A. 24. τὰ add A. καὶ τρίχας ἐν τε τῇ γ. 25. πο- λίας A: πεπολιωμένας γ. 26. θήλεια γ. 28. καθ' καὶ A: δι' γ. 29. γενομένους γ. 30. post μελαίνας cum A omisi τρίχας. 31. ἐκάστη γ. 37. ὑπ' αὐτὰ A: ὑπαντα γ.

φειν, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν μαθὼν τῶν ἰδόντων, πολλὰ δὲ τέτων καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα παραλιπεῖν διὰ τὸ μὴ δόξαι τοῖς μὴ τεθεαμένοις ἅπιστα συγγράφειν. ἐν οἷς καὶ ταῦτα.

73.

Ἀνεγνώσθη ἩΛΙΟΔΩΡΟΥ Αἰθιοπικόν. ἔστι δὲ τὸ σύνταγμα δραματικόν, φράσει δὲ προεπούση τῇ ὑπο-
94 H. θέσει κέχρηται· καὶ γὰρ ἀφελεία καὶ γλυκύτητι πλεονάζει. καὶ πάθει δὲ τὰ μὲν παρῶσι, τὰ δὲ ἐλπίζομένοις, τὰ δὲ καὶ ἀνελπίστοις διαποικίλλεται ἢ διήγησις, καὶ παρα-
δόξοις ἐκ συμφορῶν σωτηρίαις, λέξεσι τε εὐσημοῖς καὶ καθαραῖς. καὶ εἴ περ, ὥς εἰκός, καὶ ταῖς εἰς τροπὴν κλινέσαις ἀποχρήσαιοτο, εὐσημοὶ τε εἰσι καὶ ἐναργῶς παριστῶσαι τὸ προκείμενον. περίοδοι σύμμετροι καὶ πρὸς τὸ βραχύτερον οἷα δὴ συσπλέμεναι. καὶ ἡ συν-
θήκη δὲ καὶ τὰλλα τῷ λόγῳ ἀνάλογα.

Ἐρωτα μὲν ἀνδρὸς ὑφαίνει καὶ γυναικός, σωφροσύνης δὲ δείκνυσιν πόθον καὶ φυλακὴν ἀκριβῆ. καὶ ἔστιν αὐτῷ ἢ τῷ δράματος ὑπόθεσις Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης, σῶφρονες ἀλλήλων ἐρασαί, καὶ πλάνη τέτων καὶ αἰχμαλωσία παντοδαπὴ καὶ φυλακὴ τῆς σωφροσύνης. τὰ δὲ ἐμφερόμενα ὀνόματα καὶ ὥς ἐν κεφαλαίῳ τὰ πάθη καὶ αἱ πράξεις, ἑορτὴ Ἀθηναίων καὶ Χαρίκλεια ἱερατεύουσα καὶ Θεαγένης σταδιοδρόμος, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἔρως ἀπὸ τῆς ὕψεως, καὶ νόσος Χαρίκλειας ἀπὸ
25 τῆς ἔρωτος, καὶ ἀρπαγὴ ταύτης ἐκδόσης ἀπὸ Χαρίκλειας, ὃς ἐνομιζέτο αὐτῇ πατὴρ· Θεαγένης δ' ἦν ὁ ἡρπακὼς διὰ Καλασίριδος. ἀπόπλους καὶ κατάπλους ἐπὶ Ζάκυνθον, καὶ ἔρως τῆς ναυάρχου πρὸς Χαρίκλειαν, καὶ πεπλασμένη παρὰ Καλασίριδος τῆς γάμου ὑπόχεσις, καὶ 30 κατάλυσις παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῶν περὶ Χαρίκλειαν, καὶ μήνυσις παρὰ τῆς ὑποδεξαμένης ἀλιέως ὅτι Τραχινὸς ὁ λήσαρχος ἀρπαγὴν τῆς κόρης βελεύεται, καὶ ἀπόπλους διὰ τῆτο Καλασίριδος καὶ τῶν περὶ Χαρί-
160 R. κλειαν, καὶ ἐπιδιώξεις Τραχινῶ, καὶ κατάληψις τῆς 35 νεώς, καὶ ἔρως Τραχινῶ, καὶ ὑπόκρισις εἰς συγκατάθεσιν Χαρίκλειας, καὶ ἐξαίτησις Θεαγένους ὡς ἀδελφῶ, ὡς δὲ πατὴρ Καλασίριδος, καὶ ἐκπλήρωσις τῆς αἰτήσεως, καὶ τρικυμία θαλάσσης, καὶ διαφυγὴ ναυαγίων,

καὶ προσόρμησις μέρεσι τισι τῆς Αἰγύπτου, καὶ Τραχινὸς τῆς γάμου Χαρίκλειας μιμησκόμενος, καὶ Καλάσιρις ὁ δῆθεν πατὴρ ὑπάρχοντος, καὶ ἀπάτη, καὶ γαμήλιος εὐωχία, καὶ Πέλωρος ἔρως Καλασίριος παροτρύνοντος, καὶ ἕρις Τραχινῶ καὶ Πέλωρος περὶ Χα-
5 ρικλείας, καὶ τέλος σφαγὴ καὶ ἀπώλεια παρ' ἀλλήλων τῶν ληστῶν συνεργέσης καὶ Χαρίκλειας τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ τοῖς τοξεύμασι, καὶ θοῆνος Χαρίκλειας ἐπὶ Θεαγένην τραύμασι κείμενον. ληστῶν πάλιν ἄλλων ἔφοδος, καὶ τέτων ἐπὶ Χαρίκλειᾳ ἐκπληξίς, εἴτα σύλληψις αὐ-
10 τῆς καὶ Θεαγένους, καὶ ἀπαγωγὴ πρὸς Θύαμιν, ὃς ἐπῆρχε τῶν βεκόλων ληστῶν· τῆτο γὰρ αὐτοῖς ὄνομα, ὅσοι τὴν νῆσον ὤκουν. ἐρῶ πάλιν Θύαμις Χαρίκλειας, καὶ ὁ Θεαγένης εἰς ἀδελφὸν ὀνομάζεται. ἐπιδρομὴ κατὰ τῶν βεκόλων καὶ πόλεμος, καὶ σφαγὴ τῶν βουκόλων, καὶ φυγὴ Θύαμιδος, καὶ φυγὴ Ἐρμίδιος. Κνήμιων καὶ Θεαγένης· καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ Χαρίκλεια, καὶ Θίσβη κατὰ τὰς εἰσόδους τῆς σπηλαίας ἐσφαγμένη καὶ κειμένη νεκρά, καὶ Θεαγένους ὡς ἐπὶ Χαρίκλειᾳ πένθος ἀφό-
15 ρητον, ἔως ἐνδοθεν Χαρίκλειᾳ ἀνεβόησε. καὶ ἀπορία 95 H. ἐπὶ τῆς Θίσβης τῇ σφαγῇ, καὶ Ἐρμίδιος ἐπ' αὐτῇ ὀδυρόμενος. καὶ ἀποπορεία Κνήμιωνος καὶ Ἐρμίδιος, καὶ δι' ἐτέρας Χαρίκλειας καὶ Θεαγένους, καὶ Κνήμιων ἀπολιμπάνων Ἐρμουνθιν. καὶ συνάντησις Καλασίριος καὶ Κνήμιωνος, καὶ διήγησις τῶν συμπεσόντων ἀλλήλοις, Κνήμιων μὲν περὶ Θίσβης καὶ Δημινέτης τῆς μη-
20 τριῦς καὶ τῆς ἑξοστρακισμοῦ καὶ τῆς ἄλλης δυστυχίας, Καλάσιρις δὲ περὶ Χαρίκλειας καὶ περὶ Χαρίκλειας καὶ Θεαγένους. καὶ θοῆνος ἐπὶ τέτοις. εἴτα Κνήμιων εὐαγγελιζόμενος ὅτι σώζοιτο Χαρίκλειαν καὶ Θεαγένους, καὶ ὅτι Θύαμις αὐτὸν τε καὶ κείνους εἶχε. Ναυσικλῆς ἄγων Χαρίκλειαν, παρ' ᾧ καὶ Καλάσιρις ὤκει, ἐν ὀνόματι Θίσβης· καὶ ταραχὴ διὰ Θίσβην Κνήμιωνος (ἥδει γὰρ αὐτὴν τεθνηκυῖαν) καὶ χαρὰ ἐπὶ Χαρίκλειαν. ἐπιζή-
25 τησις πρώτη Θεαγένους, καὶ γάμος Κνήμιωνος καὶ Ναυσικλείας. καὶ ἀποδημία Καλασίριος σὺν Χαρίκλειᾳ ἐπὶ τὴν Θεαγένους ζήτησιν. καὶ γραῖς καταλαμβανομένη ἐπὶ παιδὶ κατὰ πόλεμον πεσόντι κωκύουσα καὶ μαγγανείᾳ τὸν τῆς παιδὸς ὑπερωτῶσα νεκρὸν καὶ Χαρίκλειαν

α. 1. ἰδόντων A: εἰδόντων ε. 3. τεθεαμένοις A: ταῦτα θεασαμένοις ε. ἐν οἷς καὶ ταῦτα om C. addit mg rc A: ἐθέλω μὲν ψεύδεσθαι λέγειν καὶ αὐτὸς τὸν τοιοῦτον Κνίδιον συγγραφεὴν· ἀλλ' ἐξ ὧν ἀπισχυρίζονται οἱ παρὰ τοῖς ἀνατολικωτέροις μέρεσιν ἐμφιλοχρήσαντες ἡμέτεροι ἱωρακῆναι, καὶ τοῦ νεκροῦ δὲ σώματος, ὃ οὐ πρὸ πολλοῦ Ἰταλοὶ τινες διεκόμεσαν ἐνταυθοῖ, ἀνθέλκομαι φάναι ἵσως ἀληθεύειν αὐτόν. 6. αἰθιοπικά ε: cf. cod. 94 Ἰαμβλίχου δραματικόν. 10. καὶ ante ἐλπίζ. ponit ε. 11. ἐκ] δὲ ἐκ ε. 15. πρὸς A: εἰς ε. συσπλέμεναι add A. 27. πατὴρ. καὶ Θεαγ. ε. 30 et 32. παρὰ A: περὶ ε. b 4 et 36. Καλασίριδος ε. 8. malim Θεαγένει — κειμένῳ. 16. Κνήμιωνος καὶ Θεαγ. γένους ε. 18. καὶ add A. 19. ὡς delet A. 21. τῇ σφαγῇ Hoeschelius: libri τῆς σφαγῆς. 22. ἀπορία ε. 26. δημινέτης ε. 32. ἐν] ἐν τῷ ε. 33. Θίσβης ε. 34. immo Χαρίκλειᾳ. 38. παιδίῳ ε. μαγγανείᾳ ε.

καὶ Καλάσιρις ὁρῶντες τὰ ποιέμενα. ἐρώτησις πάλιν
βιαία πρὸς τὸν νεκρὸν, εἰ περισωθεῖται αὐτῇ ὁ ἕτερος
νιός· καὶ ἀρὰ κατὰ τῆς μητρὸς, ὅτι βιάζετο καὶ ὅτι
πράττει ἀθέμιτα, καὶ ὅτι καὶ ὁ ἕτερος νιὸς σφαγή-
σεται, αὐτὴ δὲ πρὸ ἐκείνου ἀνδρῶν ἀθέμιτα εἰς τὸν
νεκρὸν ἔδρασε. καὶ σφαγὴ τῆς γραφῆς, κλάσματι δο-
ρατίε ἀκρόσεως περιπεσέσης. Θύαμις καὶ Θεαγένης καὶ
τὸ ἄλλο ληστρικὸν σύνταγμα ἐπὶ πόλιν Αἰγυπτίων
Μέμφιν, ἐπὶ ἀναζητήσῃ τῆς ἱερωσύνης, ἣν αὐτὸν ἀφε-
λὼν ὁ νεώτερος εἶχεν ἀδελφὸς Πετόσιρις· καὶ Θόρυβος
περὶ τὴν πόλιν. καὶ Ἀρσάκη προκαθημένη καὶ παύειν
161R. ἐπιχειροῦσα τὸν πόλεμον, καὶ μονομαχεῖν ἀλλήλοιν τοῖν
ἀδελφοῖν ἐπιτρέψασα, καὶ τῷ νικῶντι τὴν ἱερωσύνην
ἀρμόζειν δικάζουσα. μάχη τῶν ἀδελφῶν καὶ ἄκοντος
Πετόσιριος· ἄπειρος γὰρ ἔτος ἦν πολέμῳ, Θύαμις δὲ
ἐγγόνει ἐμπεριότατος. διὸ καὶ τρέπεται τὸν ἀδελφόν·
ὁ δὲ πάντα ῥήσας φεύγει, καὶ ἐπιδιώκει Θύαμις, καὶ
κυκλῶν πολλάκις ἢ πόλις ὑπὸ τῆς δρόμου. καὶ παρέπετο
Θεαγένης Θυάμιδι, καὶ ἐρᾷ τῆτον ἰδῶσα Ἀρσάκη ἢ
Ὀροονδάτε γυνή. καὶ καταλαμβάνει Καλάσιρις καὶ Χα-
ρίκλεια. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν τὰς παῖδας κατ' ἀλλήλων φο-
νῶντας (παῖδες γὰρ Καλασίριδι Θύαμις καὶ Πετόσιρις)
προστρέχει, ἀναβοῶν, μόλις ἐπέχε τὸν θάνατον μόλις
τῶν παίδων αὐτὸν ἐπεγνωκότων· ἢ δὲ Χαρίκλεια ἐπι-
πίπτει Θεαγένη. καὶ τοῦ πολέμου συζαλέντος δέχεται
Θύαμις τὴν ἱερωσύνην παρὰ πατρός, αὐτὸς δὲ τελευτᾷ.
ἄλλη πάλιν ἐπιβελή Ἀρσάκης κατὰ τῶν νεανιῶν Θεα-
γένης καὶ Χαρικλείας, καὶ Κυβέλης τῆς θεραπαινίδος
αὐτῆς πρόθυμος εἰς πάντα ὑπεργία, καὶ πρόσκλησις
αὐτῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Ἀρσάκης, καὶ ἔρως αὐτῆς πρὸς
Θεαγένην ἀκατάχετος, καὶ μηχαναὶ πᾶσαι καὶ μέθοδοι
96H. κακώσεών τε καὶ θεραπειῶν, καὶ ἐπιβελή Κυβέλης
διὰ φαρμάκων κατὰ Χαρικλείας. σωτηρία Χαρικλείας
καὶ ἀναιρέσις, δι' ὧν ἀναιρεῖν ἐμελέτησε, Κυβέλης.
ἐρέβλωσις καὶ κάκωσις Χαρικλείας καὶ Θεαγένης, ὅτι
μὴ συντίθεται πρὸς τὸν Ἀρσάκης ἔρωτα ὁ Θεαγέ-
νης· καὶ Χαρικλείας εἰς πῦρ καταδίκη, καὶ τῆς πυ-
ρὸς διὰ τῆς παντάρβης τῆς λίθου κατάσβεσις, καὶ
τῆς Χαρικλείας τέως ἀφῆσις, καὶ Ἀρσάκη μαίνο-
μένη καὶ θάνατον ἐς αὔριον Χαρικλεία εὐτρεπίσσει.
ἀποσολὴ Ὀροονδάτε τῆς Ἀρσάκης ἀνδρός, καὶ ἀνά-
ληψις διὰ τῆς νυκτὸς τῶν νεανιῶν· τῆτο γὰρ προσετέ-
τακτο, ἐπεὶ ὁ παῖς τῆς Κυβέλης ἀποτυχὼν τῆς πρὸς
Χαρίκλειαν γάμου πάντα, ὅσα τῇ Ἀρσάκη διαπέπρακτο,
πρὸς τὸν δεσπότην ἀπύρους ἀπήγγειλεν. ἐπίθεσις τῶν
Αἰθιοπῶν, καὶ ἄρπαγὴ Θεαγένης καὶ Χαρικλείας, καὶ
πρὸς Ὑδάσπην τὸν βασιλέα τῶν Αἰθιοπῶν ἀπαγωγή.
εἶτα ἀφιέρωσις τέτων εἰς τὸ τυθῆναι, τὴν μὲν τῇ σε-
λήνῃ, τὸν δὲ τῷ ἡλίῳ. εἶτα ἀγῶνες καὶ θυσίαι, καὶ Σισι-
μίθου τῆς πρώτης τῶν γυμνοσοφιστῶν καὶ αὐτῶν πα-
ρυσία, καὶ Περσίνης τῆς γυναικὸς τῆς βασιλέως. καὶ
αὐτῆσις Χαρικλείας ἵνα δικαιολογηθῇ Ὑδάσπη, καὶ δι-
καιολογία, καὶ κρίσις Σισιμίθου καὶ μαρτυρία ὅτι Χα-
ρίκλεια παῖς εἴη Ὑδάσπης καὶ Περσίνης. πείθεται μόλις
Ὑδάσπης. ἀλλὰ καὶ ἔτιως ἄγειν ἐμελλεν εἰς θυσίαν,
τιμῶν τὸν πάτριον νόμον. ὁ δὲ δῆμος ἀπηγόρευε, καὶ
ἀφίεται Χαρίκλεια, καὶ χαρὰ πάντων ἐπὶ τῇ ἀφέσει.
ἀγὼν πάλιν ἄλλος Χαρικλείας, Θεαγένης ἔτι δέσμιος
ἐπὶ τῇ θυσίᾳ, καὶ λόγοι περὶ αὐτῆς πρὸς τὸν πατέρα
πολλοὶ καὶ ποικίλοι, τῆς δὲ πατρὸς ἀπόνευσις ἐπὶ τῇ
ἀξιώσει Θεαγένης, καὶ ἀδημονία Χαρικλείας, καὶ πρὸς
τὴν μητέρα ἐξαγόρευσις πάντων, ὅσα αὐτῇ συνηρέχθη
καὶ Θεαγένη. καὶ ἀριστεία Θεαγένης ἐπὶ τῷ ταύρῳ, καὶ
τῆς δῆμος τέρεψις. ἔτι ἀριστεία ἐν τῇ πρὸς τὸν Αἰθιοπα
τὸν μέγιστον πάλη, καὶ νίκη λαμπρά, καὶ κρότος τῆς δῆμος·
"ἀλλ' ἔτι πρὸς τὴν θυσίαν καὶ μετὰ τὰς σεφάνους Θεα-
164R. γένης ἀγόμενος. Χαρικλῆς ἀπὸ Ἀθηνῶν πρὸς αὐτὸ
τὸ σάδιον ἐφιστάμενος, καὶ τὸν βασιλέα τὴν νομιζο-
μένην αὐτῷ θυγατέρα αἰτέμενος. καὶ συγκατάθεσις
βασιλέως δίδουσαι, ἂν αὐτὸς εὖρη· ὁ δὲ ἐχρήρισκεν.
ἄρπαγὴ τε ὑπὸ αὐτῆς καὶ συρμὸς Θεαγένης, καὶ βοή
ὥς ἔτις ἐσιν ὁ τὴν ἐμὴν ἀρπάσας ἐξ Ἀθηνῶν θυγα-
τέρα, καὶ κρίσις, καὶ τέλος ἀθώωσις καὶ Θεαγένης Σσι-
μίθου ἐπικρίναντος καὶ μηκέτι τὴν ἐπ' ἀνθρώπων ὀλέθρου
θυσίαν γίνεσθαι διατυπώσαντος. εὐφροσύνη ἀπάντων
καὶ θυμὸς πολλή, καὶ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια μετὰ
μενέας κινδύνους ἀλλήλους ἀπολαμβάνοντες, καὶ τὰς
ἱερωσύνας ἢ μὲν παρὰ τῆς μητρὸς ὁ δὲ παρὰ τῆς κη-
δεῶς ἐκδεχόμενοι, καὶ θύοντες, καὶ πρὸς τὰς γάμους ἐν-
τρεπιζόμενοι. ταῦτα δὲ συνέγραψε Φοῖνις ἀνὴρ Ἀμιν-
δηρὸς Θεοδοσίης παῖς Ἠλιόδωρος· ἐν οἷς καὶ τὸ τέλος.
τοῦτον δὲ καὶ ἐπισκοπικοῦ τυχεῖν ἀξιώματος ὑπερόν-
τασιν.

a. 1. ὁρῶντες καὶ τὰ 5. 2. αὐτῆς 5. 4. ἀθέμιτα 5. καὶ ante ὁ add A. σφαγίζεται 5. 9. αὐτῶν 5.
20. Ὀροονδάτου 5. 25. συστάντος 5. 26. περὶ 5. 41. τοῦ add A.
b. 2. διαπέπρακτο 5. 17. περὶ αὐτοῦ vulgo post πατέρα ponunt. 26. ἀφιστάμενος 5. 28. εὐρισκεν 5.
34. Θεαγένης καὶ Χαρικλείας 5. 38. Ἀμινδηρὸς] ἐμεινὸς corr A. 40. ἐπισκόπου 5.

74.

97 H. "Ανεγνώσθησαν ΘΕΜΙΣΤΙΟΥ λόγοι πολιτικοί λς',
 ὧν εἰσὶ καὶ οἱ πρὸς Κωνσάντιον τὸν βασιλέα καὶ εἰς
 Οὐάλεντα καὶ Οὐαλεντινιανὸν τὸν νέον, ἀλλὰ καὶ εἰς
 Θεοδόσιον, τὸς βασιλεῖς, ἐπαίνες αὐτῶν καὶ ἐγκώμια 5
 περιέχοντες. ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφὴς καὶ ἀπέρριτος
 καὶ ἀνθηρὸς, καὶ λέξεσι πολιτικαῖς καὶ εἰς τὸ σεμνόν
 τι ἐπικλινέσας χρώμενος. ἤχημαζε δὲ μάλιστα ἐν τοῖς
 Οὐάλεντος χρόνοις, ὡς καὶ τῶν αὐτοῦ λόγων δῆλον.
 ἐπὶ δὲ Κωνσταντίῳ ἔτι νέος ἦν, ὅφ' ἔκλειπε καὶ ἐνετάγη τῇ 10
 τῶν Ῥωμαίων γενοσίᾳ, ὡς καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐν
 Ῥώμῃ γενοσίαν ὑπὲρ αὐτῆς παρὰ τῷ βασιλέως ἐπιστολὴ
 ἀποσταλῆσα δηλοῖ. πατὴρ δὲ ἦν Θεμιστῆς Εὐγένιος, καὶ
 αὐτὸς φιλοσοφῆσας.

Τέταρτος Θεμιστῆς εἰς πάντα τὰ Ἀριστοτελικά φέ- 15
 ροντο ὑπομνήματα· ἔστι μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ μεταφράσεις
 αὐτῶν εἰδομεν, εἰς τὸ χρήσιμον ἐπιτετημένους, τῶν τε
 αναλυτικῶν καὶ τῶν περὶ ψυχῆς βιβλίων καὶ τῶν τῆς
 φυσικῆς ἀκροάσεως καὶ ἐτέρων τοιούτων. εἰσὶ δὲ καὶ
 εἰς τὰ Πλατωνικά αὐτῶν ἐξηγητικοὶ πόνοι, καὶ ἀπλῶς 20
 ἔρασι καὶ σπαστάς τε φιλοσοφίας.

Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ ΛΕΣΒΩΝΑΚΤΟΣ λόγοι
 πολιτικοὶ δεκαεῖς. οὗτος δὲ ὁ Λεσβῶνας

75.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ 25
 βιβλιόδιον κατὰ τῶν ἐνθ' ἑαυτοῦ δογματιζέντων περὶ
 τῆς ἀγίας καὶ ὁμοσεῖς τριῶδος ὑπὸ τῷ ἐν ἁγίοις Ἰω-
 ἄνῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἀπὸ γο-
 λασικῶν, ἐν τῷ κατηχητικῷ λόγῳ, ὃν εἶπεν ἐπὶ τῆς
 πρώτης ἐπινεμήσεως βασιλεύοντος Ἰουζίνου. ἔστι δὲ 30
 τὴν φράσιν ὁμοίος ἑαυτῷ· σαφὴς τε καὶ ἐδὲν με-
 τέχων τόνου ἢ σεμνότητος. τοῖς ἐπιχειρήμασι δὲ οὐ
 μόνον ἀσεβείας, ἀλλὰ καὶ λίαν σαθρὸς καὶ ἀνίχνυρος "καὶ
 μὴδ' ἐπιπολαίῳ φαντασίᾳ τῆς ἀληθείας τὰ οἰκεῖα δυνη-
 θῆς ἐπιχρῶσαι κατὰ τῆς εὐσεβείας σοφίσματα· φύσεις 35
 καὶ βίας καὶ θεότητος καὶ θεὸς πλασάμενος, ἐντεῦθεν
 ἀθυροζόμενος πῦσαν βλασφημίαν τῆς Χριστιανῶν κατα-
 χέει πίψεως, τὸ ἐν πόσῃ σημαίνει σμικρολογῶν· καὶ τῆς
 τεχνικῆς αὐτῆς, ὡς οἷον, ματαιολογίας, μᾶλλον δὲ παιδα-
 ριώδους ἀπειροκαλίας, τὴν θεολογικὴν ἡμῶν ἐξεδιενεῖν 40
 ἐφρουράζατο μυσαγωγίαν. ἔστι μόνον δ' ἐν τέτοις ἐστὶ τοῖς

ἐπιχειρήμασιν ἀθενῆς καὶ ἀνόητος, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις ἅπασιν αὐτῶν συντάγμασιν, ὧν ἔστιν αὐτὸς πα-
 τὴρ, ἀλλὰ μὴ ἀλλαχόθεν ἐκκλέψας τὰς εὐρέσεις ὑπε-
 βάλλετο, λίαν ἔστιν ἀποχισμένος τῶν συνιδεῖν ἐχόν-
 των τὸ ψεῦδος ἢ τὰ ληθῆς καὶ τῶν εἰς δομιμύτητα τει-
 νόντων νοημάτων ἐφ' ἑαυτοῦ· ἃ δ' ἔστιν αὐτῷ ὑποβο-
 λημαῖα, σώζει μὲν τῶν φόντων τὸν χαρακτήρα, πλην
 ἔστι καὶ ἃ τῇ μοχθηρᾷ παρ' αὐτῶν διαίτη καὶ διασκευῇ
 τῶν λόγων τὸ γενναῖον καὶ ἀδρενωπὸν τῶν γεννησαμένων
 ἀπεβάλλετο, καὶ ἔστιν ὡς περὶ σύνθετα, φωνὴν μὲν ἄριστα,
 τροφήν δὲ καὶ διαίτην τὸ νόθον καὶ μοχθηρὸν ὑποφαί-
 ροντα. πλην ἄλλ' ἐν γε τῷ τῷ λόγῳ καὶ πατέρων ῥή-
 σεις παραφέρει, τῷ τε θεολόγῳ Γρηγορίῳ καὶ τῷ με-
 γάλῳ Βασιλεῖ Ἀθανασίῳ τε τῷ πολυάθλῳ καὶ τῷ ἐν
 ἁγίοις Κυρίλλῳ· ἀλλ' ἐδὲν αὐτῷ συντελεῖσιν ἐδ' αὐταὶ
 εἰς τὸν προκείμενον καὶ ἡσεβημένον σκοπόν.

76.

Ἀνεγνώσθη ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ Ἰουδαϊκῆς 98 H.
 ἀρχαιολογίας, ἐν λόγοις κα'. ἀρχεῖ ἀπὸ τῆς Μωϋσέως
 κοσμογονίας, τὰ πολλὰ συνάδων τῇ Μωϋσέως συγ-
 γραφῇ, ἔστι δὲ ἐνθα ἄλλοιότερον συγγραφόμενος. κά-
 τεισι δὲ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς Ῥωμαίους Ἰουδαίων
 πολέμου· ἐβασίλευε δὲ τότε τῶν Ἰουδαίων Ἀγρίππας
 ὁ τῷ Ἀγρίππᾳ τῷ μεγάλῳ παῖς, ὃς Ἰησοῦν τὸν τοῦ
 Γαμαλιὴλ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος δίδωσι Ματ-
 θία τῷ Θεοφίλῳ. πρῶτος δὲ Ἀντίοχος καὶ ὁ εὐρα-
 τηρὸς αὐτῶν Ἀνσίας, ἀφ' ὧν τοῖς Ἰουδαίοις ἀρχιερω-
 σύνης ἐγνώσθη ἀξίωμα, εἰς ταύτην τὴν τολμηρὰν κα-
 τέστη ἐγχείρησιν· τὸν γὰρ Ὀρίαν, ὃν Μενέλαος ἐπέκλην,
 τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος καὶ ἀνελόντες, εἶτα καὶ
 τὸν παῖδα τῆς διαδοχῆς ἀπελάσαντες, καθιστῶσιν Ἰά-
 κιμον, γένος μὲν τῷ Ἀαρῶνος, ἐκ ὧντα δὲ τῆς οἰκίας
 ταύτης· πρὸ δὲ τέττε διὰ βίᾳ ἀρχιερατεύειν γενόμενος
 ἀπὸ Ἀαρῶνος ἀρξάμενος, καὶ παῖς παρὰ πατρός τὴν
 τιμὴν διεδέχετο. τελευτήσαντος δὲ Ἰακίμου, τρισὶν
 ἐνιαυτοῖς ἀρχιερατεύσαντος, ἔμεινεν ἡ πόλις ἐνιαυ-
 τὸς ἐπὶ τὰ χωρὶς ἀρχιερέως. ὁ δὲ τῷ Ἀσαμωναίῳ ἔγ-
 γονος Ματθίας καὶ οἱ τέτοναι παῖδες, τὴν προσωσίαν
 τῷ ἔθνεος πιευνθέντες καὶ πολεμήσαντες Μακεδόσιν,
 Ἰωνάθην ἀρχιερέα καθιστῶσιν. ἐξ ἧς γενεᾶς ἦν καὶ
 Ἰσίδας ὁ ἐπικληθεὶς Ἀριστόβελος, ὃς καὶ πρῶτος διὰ-

a. 9. Οὐαλέντου ε. 12. ἀποσταλῆσα ἐπιστολὴ ε. 29. λόγῳ] αὐτοῦ λόγῳ ε. 36. καὶ θεότητος add A. 37. κα-
 ταχέεται ε. 39. ὡς οἰεῖται A: προσοίεται ε. 41. ἐν τούτοις ἐστὶ τοῖς ἐπιχειρήμασιν A: τῶν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἐστὶν ε.
 b. 3. ὑπεβάλλετο] malim aoristum. 4. λίαν δὲ ἔστιν ε. 5. ἐς ε. 10. ἀπεβάλλετο margo, nescio an recte. 20. γρα-
 φῇ ε. 26. τῷ] τῷ τοῦ ε. 31. καθιστῶσιν Ἰακίμον ε. 32. Ἀαρῶν ε. 33. γενόμενος add A. 34. παρὰ
 τοῦ πατρός ε. 35. Ἰακίμον ε. 37. οἱ — ἔγγονοι C. 38. ματθίας C.

δημα περιέθετο, ἀρχιερεὺς δ' αὐτὸς ἅμα καὶ βασι-
 λεὺς χρηματίσας. καὶ ἐπιβίβας ἐνιαυτὸν ἓνα, διάδοχον
 ἔχε καὶ τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἱερατικῆς ἀρχῆς τὸν
 168 R. ἀδελφόν, Ἀλέξανδρος αὐτῷ ὄνομα, "ὃς ἐπερίω τῇ
 ἀρχῇ ἔτη κζ'. καὶ διέδραμεν ἡ βασιλεία μετὰ τῆς 5
 ἀρχιερωσύνης τοῖς ἀπὸ Ἀσσυωναῖς σωζομένη μέχρις
 Ὑρξάνου, ὃν Πομπήϊος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, πορ-
 θήσας τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν μὲν βασιλείαν ἀφείλατο,
 ἀρχιερατεῖν δὲ τῷ ἔθνει κατέλειπεν. ἄρξας δὲ τὰ πάν-
 τα ἔτη τριάκοντα καὶ τρία αἰχμάλωτος ὑπὸ Φαρναβάξ 10
 καὶ Πακόρος τῶν τῆς Παρθυνηνῆς δυναστῶν γίνεται, κα-
 θέσας ὑπ' αὐτῶν ὁ τῷ Ἀριζοβέλου ἀδελφῷ υἱὸς Ἀντίγο-
 νος βασιλεὺς. ὃν τρεῖς μῆνες καὶ τρία ἔτη ἄρξαντα Σόσ-
 σιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός καὶ Ἡρώδης ὁ πρῶτος, ὁ τῷ
 Ἀντιπάτρει τῷ Ἀσκαλωνίτῃ τῷ ἱεροδότη καὶ τῆς Κύπρι- 15
 δος τῆς Ἀραβίσης παῖς, ἐξεπολιόρκησαν, Ἀντώνιος
 δὲ εἰς Ἀντιόχειαν ἀναχθέντα ἀνέειλε. καὶ παύσας τὸ
 Ἀσσυωναίων γένος, καὶ λαμβάνει τὴν τῶν Ἰσθαίων
 βασιλείαν παρὰ Ῥωμαίων Ἡρώδης. ὃς τοῖς τυχεύσι
 νέμων τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτῷ τὸ 20
 αὐτὸ τέτο ποιεῖν ἀρχὴν γέγονε καὶ παράδειγμα. κά-
 τεισιν ἔν, ὥσπερ εἶρη, ὁ συγγραφεὺς ἐν τοῖς εἰκοσι
 βιβλίοις, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κοσμογονίας, μέχρι τῆς
 ἀρχῆς τῆς τελευταίας πρὸς Ῥωμαίους Ἰσθαίων πολέμου,
 καὶ ὃν καιρὸν Ἰσθαίων μὲν ἐβασίλευεν ὑπὸ Ῥωμαί- 25
 ῶν καταστὰς Ἀγρίππας ὁ τῷ Ἀγρίππῃ, ἐπετρόπευε δὲ
 τῆς Συρίας καὶ Ἰσθαίας Γέσιος Φλώρος, Ἀλβίνου
 διάδοχος. οὗ τὴν κακουργίαν καὶ ὁμότητα τὸ Ἰσθαίων
 99 H. ἔθνος ἐφύροντες ἐξασίασαν, "κρεῖσσον ἡγησάμενοι
 ἀθρόον καὶ σὺν ἐλευθερίᾳ ἢ κατ' ὀλίγον καὶ σὺν δα- 30
 λείᾳ ἀπολέσθαι. δεύτερον δ' ἦν ἔτος τῆς Φλώρου ἐπι-
 τροπῆς, δωδέκατον δὲ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς, ὅτε ὁ πό-
 λεμος ἐλάμβανε κίνησιν. ἐν οἷς καὶ τῆς ἰσορίας τὸ
 πέρας. οἷος δὲ τὴν φράσιν ἐξίν, ἔμπροσθεν εἶρηται.

Ἐξί δὲ ὁ Ἰώσηπος γένος μὲν Ἰσθαῖος, ἱερεὺς καὶ 35
 ἐξ ἱερέων τὰ πρὸς πατρὸς ἀνωθεν καταγόμενος, ἐκ
 βασιλείας δὲ φυλῆς ἀπὸ τῆς μητρὸς τῶν ῥ' Ἀσσυ-
 ναίων παίδων, οἱ ἐπὶ μακρότατον τῶν ὁμοφύλων ἱε-
 ράτευσάν τε καὶ ἐβασίλευσαν, ἡ γεννησαμένη ἀπόγο-
 νος. γίνετο δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ Ματθίου κατὰ τὸ πρῶ- 40

τον ἔτος τῆς Γαίον Ῥωμαίων ἡγεμονίας Ἰώσηπος,
 ἐκ νέας μὲν φιλολογῶν περὶ δὲ τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος
 γεγονὼς ἐπέβαλε καὶ ταῖς παρὰ Ἰσθαίοις αἱρέσεσιν
 (τρεῖς δ' εἰσὶ) καὶ πάσας εὐτόνως μετῆι ὑπὲρ τῶ
 πιασῶν πείραν εἰληφότεν ἐλέσθαι τὴν ἀμείνω. εἰσὶ δ' αἱ
 αἱρέσεις Φαρισαῖοι, Σαδδουκαῖοι καὶ Ἑσσηνοί. ὡς διελ-
 θὼν ἔξισιν ἐπὶ τὴν ἔρημον, κακεῖ συνδιατρίβει ἀν-
 θρώπῳ τινὶ τὸν ἐρημικὸν ἀθλῶντι βίον ἐπὶ ἔτη τρία.
 ἦν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐσθῆς μὲν ἐκ δένδρων, καὶ τροφή
 τῶν αὐτοφυῶν αἱ βοτάναι, καὶ ψυχρὸν ὕδατος λου-
 τρὸν πολλάκις καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς πρὸς
 ἀγνείαν. ἐκεῖθεν περὶ τὸ ἐννεακαιδέκατον ἔτος ἐπά-
 νεισι πρὸς τὴν πόλιν, τὴν Φαρισαίων αἱρεσὶν ἐργῶν,
 ἦν καὶ τῇ παρ' Ἑλλησί φασιν ἰοικέναι ἐπιλεγομένη
 Στωϊκῇ. εἴτα περὶ τὸ τριακὸςδὲν ἔτος πέμπεται παρὰ
 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ προνοήσων
 ἀρχὴν ῥ' ταραχῆς ἐδέχετο τὰ Ἰσθαίων, πολλὰς ἀτα-
 ξίαις ἡδὴ συναλλοιουμένων. εἴτα καὶ στρατηγὸς τῶν
 περὶ τὴν Γαλιλαίαν χειροτονηθεὶς εὖ τε προὔσῃ τῷ
 ἔθνει, καὶ μυρίας καὶ ποικιλωτάτας ὑπὸ τῶν ἀντι-
 πολιτενομένων ἐπιβουλὰς ὑποστὰς "πάσας ἐξέφυγε, καὶ 169 R.
 μετρίως τοῖς ἐχθροῖς ἔχων ὑπεξέσβεας πολλάκις ἐχρή-
 σατο. καὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἄκων ἀναδέξά-
 μενος καὶ ἀνδρείως διενεγκὼν, ἐν Ἰωταπάτοις ὁμῶς
 ζωγραφίᾳ Οὐδеспасианῶ Ῥωμαίων τότε στρατηγοῦντι
 ἀλίσκετο. εἴτα τυγχάνει λίαν εὖμενὲς αὐτῷ τότε τε καὶ
 ἐπὶ πλέον Ῥωμαίων ἄρξαντος, ἐκ αὐτῶν δὲ μόνος ἀλ-
 λὰ καὶ τῶν παίδων Τίτου καὶ Δομετιανῶ ἐκ διαδοχῆς
 βεβασίλευκότων, ὡς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς τυχεῖν πολι-
 τείας καὶ πάντων ἐν ἀφθονίᾳ καταστῆναι. ἀπηρτίθη
 ἡ ἰσορία νῆ' ἄγοντι ἐνιαυτὸν, Ῥωμαίων Δομετιανῶ
 ἔτος τῆς ἀρχῆς ἄγοντος τρισκαιδέκατον.

77.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΝΑΠΙΟΥ χρονικῆς ἰσορίας τῆς μετὰ
 35 Δεξιππον, νέας ἐκδόσεως, ἐν βιβλίοις τεσσαρεσκαίδεκα.
 ἀρχεται μὲν τῆς ἰσορίας ἀπὸ τῆς Κλαυδίας βασιλείας,
 ἐς ὃν Δεξιππῳ ἡ ἰσορία καταλήγει, ἀποτελευτᾷ δὲ εἰς
 τὴν Ὀνωρίδου καὶ Ἀρκαδίου τῶν Θεοδοσίων παίδων βα-
 σιλείαν, ἐκεῖνον τὸν χρόνον τέλος τῆς ἰσορίας ποιησά-
 μενος, ὃν Ἀρσάκιος μὲν τῷ χρυσῷ τῆς ἐκκλησίας εὐ-

a. 1. δ] δὲ ὁ ε. 8. ἀφείλετο ε. 10. ἔτη om A. 13. Σούσιος ε. cf. Hudson. ad Ioseph. B. Ind. 1. prooem. 7.
 18. Ἀσσυωναίων ε. 21. τοῦτο ποιεῖν ἀρχὴν τοῦτο ποιεῖν καταλειπὼν ἀρχὴ ε. 31. δ' ἦν A: δὲ ε.
 35. ὁ add A. 36. ἐκ βασ. δὲ A: καὶ ἐκ βασ. ε. 40. δὲ A: δὲ οὖν ε. b. 14. φασιν] malim φησιν. cf. Ioseph.
 Vit. 2. extr. 16. προνοησόμενος ε. 19. προέσιη ε. 22. μέτριον A. ὑπεξουσίως A, ὑπεξουσίως ε. 24. ἰωτα-
 πάτοις ε. 25. ζωγραφίᾳ corr A: ζωγραφίαν ε. 26. τότε τε A: τε τότε ε. 28. κατὰ διαδοχὴν ε. 29. τῆς om A.
 31. ἡ] δὲ ἡ ε. 32. ἔχοντος ε. 35. τεσσαρεσκαίδεκα ε. cf. Boissonad. Eunap. p. XL. 37. Δεξιππον ε.

μάτος Ἰωάννης ἀπειλαθέντος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρό-
νον ἀνηγμένος ἱεράτευεν, ἡ δὲ τῆ βασιλεύοντος Ἀρ-
καδίου γυνὴ κατὰ γαστρός ἔχουσα καὶ ἀμβλώσασα τὸν
100 H. βίον ἀπέλιπεν. ἔτος δ' Εὐνάπιος Σαρδιανὸς μὲν "γένος

ἔστι (τὰς γὰρ ἐν Λυδία Σάρδεις ἔχει πατρίδα), δυσ-

σεβῆς δὲ τὴν θρησκείαν ὧν (τὰ Ἑλλήνων γὰρ ἔτιμα)

τοὺς μὲν εὐσεβείᾳ τὴν βασιλείαν κοσμήσαντας παντὶ

τρόπῳ καὶ ἀνέδην κακίζων διασύρει, καὶ μάλιστα γε

τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, ἔξαίρει δὲ τὲς δυσσεβεῖς, καὶ

τῶν ἄλλων πλέον Ἰβλιανὸν τὸν παραβάτην, καὶ σχεδόν

10 τι τῆς ἰσορίας αὐτῷ εἰς τὸ ἐκείναις ἐγκώμιον συντε-

θέν ἐξεπονήθη. ἔστι δὲ καλλιπῆς τὴν φράσιν, εἰ περι-

έλοι τις αὐτῆς τῶν λόγων τὸ ἀλεκτρονῶδες καὶ ἐλα-

φωδέερον καὶ συνωδέερον, καὶ δέκα τὲς ἱερακώδεις

καὶ κορακώδεις καὶ πιθηκώδεις, καὶ τὸ ποταμῶδες δά-

15 κρον, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις γ' καὶ τὴν ἄλλην τῶν ὀνο-

μάτων περιλυμαίνει καὶ διανοθεύει εὐγένειαν. καὶ τρο-

παῖς μὲν κέχρηται παραβόλως, ὅπερ ὁ τῆς ἰσορίας ἐκ

ἐθέλει νόμος· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ λυπὸν ἢ τῆς λέξεως

ἔμφασις τὰ πολλὰ καὶ ἀσειότης. τῇ συνθήκῃ δὲ καὶ

20 τῷ σαφεῖ πρὸς ἰσορίαν καὶ ταῖς περιόδοις συμμέτρως

καὶ οἰκείως ἔχει· πλὴν ἐνιαχθὲς δικαιοκώτερον μᾶλλον ἢ

ἰσορικώτερον μεσοῖ καὶ περιβάλλει τὸν λόγον. νεωτε-

ρίζει δ' ἐκ ὀλίγα καὶ περὶ τὰς συντάξεις, πλὴν ἐκ εἰς

τὸ ἄχαρι ἐδ' εἰς τὸ ταῖς μεθόδοις λαβὴν ἐπιδῆναι.

25 Δύο δὲ πραγματείας τὴν αὐτὴν περιέχουσας ἰσορίαν

συνεγράψατο, πρῶτην καὶ δευτέραν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ

πολλὴν κατὰ τῆς καθαρᾶς ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν πίσεως

κατασπεύρει βλασφημίαν, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀποσεμ-

νύει δεισιδαιμονίαν, πολλὰ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων κα-

30 θαρπτόμενος· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἣν καὶ νέαν ἔκδοσιν

ἐπιγράφει, τὴν μὲν πολλὴν ὕβριν καὶ ἀσέλγειαν, ἣν

172 R. κατὰ τῆς εὐσεβείας ἐσχέδαζεν, ὑποτίμνεται, "τὸ δὲ λοι-

πὸν τῆς συγγραφῆς σῶμα συνείρας νέαν ἔκδοσιν, ὡς

ἔφημεν, ἐπιγράφει, ἔτι πολλὰ τῆς ἐκείσε λίσσης ὑπο-

35 φάινεσαν. ἀμφότεν δὲ ταῖς ἐκδόσεσιν ἐν παλαιοῖς ἐνε-

τύχομεν βιβλίοις, ἰδίως ἐκατέραν ἐν ἑτέρῳ τεύχει καὶ

ἑτέρῳ συντεταγμένην· ἔξ ὧν αὐτῶν καὶ τὴν διαφορὰν

ἀναλεξάμενοι ἐγνώμεν. συμβαίνει ἔν ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει

πολλὰ τῶν χωρίων διὰ τὰς γεγενημένας τῶν ῥητῶν

40 περικοπὰς ἀσαφῶς ἐκκεῖσθαι, καίτοι φροντιστὴς ἔστι τῆ

σαφῆς· ἀλλ' ὁτῷ τρόπῳ λέγειν ἐκ ἔχῳ, μὴ καλῶς κατὰ
τὰς περικοπὰς ἀρμόσας τὲς λόγους ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκ-
δόσει τὸν νῦν λυμαίνει τῶν ἀναγινωσκομένων. ἐν οἷς
καὶ τὸ τέλος.

78.

Ἀνεγνώσθη ΜΑΛΧΟΥ σοφιστοῦ Βυζαντιὰ ἐν

βιβλίοις ἑπτὰ. ἄρχεται μὲν ἐξ ἑ Λέοντα τὸν βασιλέα

ἢ νόσος ἐπέβη, τέτῳ δὲ τῆς βασιλείας ἔτος ἑπτακαι-

δέκατον παρετείνετο· διέρχεται δὲ τὴν τε Ζήνωνος

10 ἀνὰ ἄνδρῳσιν, καὶ τὴν ὑπερόριον τῆς βασιλείας δόξης δια-

τριβήν, καὶ τὴν Βασιλίσκου ἀνὰ ἄνδρῳσιν, καὶ τὴν τῆς

ἀλουργίδος ἀπόθεσιν, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ πάλιν

κἀποδοὺν Ζήνωνος, τὴν τε τῆ προειρημένῃ Βασιλίσκῳ

διὰ ξίφους ἀναίρεσιν, ἧς καὶ γυνὴ καὶ τέκνα παρανόμῳ

καίσει ἐκοινώνησαν. καὶ ὅτι Ἀρμάτος ὁ Ζήνωνα κα-

τάγων τοιαύτης ἀντιμιθίας ἀπώτατο, διὰ Ὁνέλφου

δεξιόμενος τὴν σφαγὴν. διαλαμβάνει "δὲ καὶ τὴν Θεου-101 H

δερίχῃ τῆ Ὀτριάρις γάσιν, καὶ τὴν Θεουδερίχῃ τῆ Μα-

λαμείρου φιλίαν, καὶ τὸν πρὸς τὸν τῆ Ὀτριάρις Θεου-

20 δερίχον πόλεμον, καὶ τὴν κατὰ Ζήνωνος πάλιν γάσιν,

καὶ τὴν Μαρκιανῆς ἐπανάστασιν, καὶ πρὸ γε τέτῳ τὴν

τῆς πενθερᾶς Βηρόνης ἐπιβελήν, καὶ τὴν διὰ τοῦτο

φυγαδεῖαν τὴν ἀάδιον, καὶ τὴν κατὰ Ἰλνῆ πρότερον

ἐπιβελήν Βηρόνη συσκευασθεῖσαν, καὶ τὴν Ἐπιδάμνῃ

25 ὑπὸ Θεουδερίχῃ τῆ Μαλαμείρου ἐν δόλῳ κατὰχεσιν.

ταῦτα διεξιὼν διεξιέει καὶ τὰ ἐπὶ Ῥώμῃς, καὶ τέλος

τῆ ἐβδόμῃς λόγῳ ποιεῖται τὸν Νέπωτος θάνατον, ὅς

ἐκβαλὼν τῆς ἀρχῆς Γλυκερίον τὴν τε Ῥωμαϊκὴν ἰσχὺν

περιεβάλετο, καὶ εἰς χῆμα κείρας κληρικῶς ἀντὶ βασιλέως

ἀρχιερέα κατέστησεν· ὅφ' ἔ καὶ ἐπιβλενθεὶς ἀνήρηται.

ἔτοι οἱ ζ' τῆς ἰσορίας λόγοι καὶ προηγούμενες ὑποφαί-

νεσιν αὐτῷ λόγους ἄλλας διαπεπονήσθαι· καὶ ἡ ἀπαρχὴ

δὲ τῶν ἑπτὰ τῆ πρώτῃς λόγῳ τέτῳ παραδηλοῖ· ἔ μὴν

ἀλλὰ καὶ ἐπομένους, εἰ τὸ ζῆν προσῆν τῷ συγγραφεῖ,

35 ὡς τῆ ἐβδόμῃς λόγῳ τὸ πέρας ἐνδείκνυσιν.

Ἐστὶ δ' ὁ συγγραφεὺς Φιλαδελφεύς, εἴ τις ἄλλος,

κατὰ συγγραφὴν ἰσορίας ἄριστος, καθαρὸς, ἀπείριτος,

εὐκρινής, λέξεων ταῖς ἀνθηροτάταις καὶ εὐσήμεσις καὶ εἰς

ὄγκον τινὰ ἀνηγμέναις χρώμενος· καὶ ἐδὲ αἱ καινοπρεπεῖς

40 αὐτῷ, ὅσαι τὸ ἐμφατικὸν καὶ εὐήχον καὶ μεγαλεῖον ἔχουσι,

παραβλέποντο· καὶ ὅλως κανὼν ἐστὶν ἰσορικῶς λόγῳ. σο-

a. 14. δέκα] δὴ καὶ Max. Margunius: ἡ A.

τέτρα — συντεταγμένη? b. 3. τὴν γὰρ νῦν ἐλαμβάνεται ε.

φου γε A, ροιουλφου vel νοιουλφου pr.

του ε. 24. ἐπιδάμνου ε. 28. τε A: τότε ε.

ραβλέπονται ὡς περ . . . τὸ . . . καὶ τοιαῦθ' ἐστὶν A.

19. οὐ θάλλει ε.

12. ἐπὶ A: ἐν ε.

19. τοῦ add A.

31. προηγούμενος ε.

ὅλος ε.

25. περιόδοις ε.

15. ἀρμάτιος corr A.

20. πάλιν στάσιν A: πάλιν ε.

39. καὶ οἷα A.

41. παραβλέπονται] πα-

37. quidni ἐκα-

16. ὀνέλ-

22. διὰ τοῦτο A: τοῦ-

41. παραβλέπονται] πα-

φισῆς δ' ἦν τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ ῥητορικῆς εἰς ἄκρον
ἐλληλακῶς, καὶ τὴν θρησκείαν ἐκ ἔξω τῆς χριστιανικῆς θιάσθ.

79.

173R. Ἰ' Ἀνεγνώσθησαν ΚΑΝΔΙΔΟΥ ἱστορίας λόγοι τρεῖς.
ἄρχεται μὲν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς Λέοντος ἀναρχή- 5
σεως, ὅς ἦν ἐκ Δακίας μὲν τῆς ἐν Ἰλλυριοῖς, στρατιω-
τικῶ παραγγείλας τάγματι καὶ τελῶν ἄρχας τῶν ἐν
Σηλυμβρία, τὴν βασιλείαν δὲ σπασθῆ Ἀσπαρος ἐγγει-
ριωθείς, ὅς ἦν Ἀλανὸς μὲν γένος, ἐκ νεαρῶς δὲ στρα-
τευσάμενος ἡλικίας, καὶ παιδοποιησάμενος ἐκ τριῶν 10
γάμων Ἀρδαβέριον, Πατρίκιον, Ἑρμενάρικον, καὶ θη-
λείας δύο. ποιεῖται μὲν ὁ συγγραφεὺς, ὡς εἴρηται, ἀρ-
χὴν τῆς ἱστορίας τὴν ἀρχὴν τῆς Λέοντος βασιλείας, τε-
λευτῇ δ' εἰς τὴν ἀναγόμεναι Ἀναστασίῳ. ἔστι δὲ πα-
τρίδος μὲν Ἰσαυρίας, ὡς αὐτὸς φησι, τῆς τραχείας, 15
ἐπιτήδευμα δὲ ἔχεν ὑπογραφεὺς τῶν ἐν Ἰσαύροις πλεῖ-
στον ἰκνυσάντων. τὴν δὲ θρησκείαν Χριστιανὸς ἦν καὶ
ὁρθόδοξος· τὴν τε γὰρ τετάρτην συνόδον ἐπαίνοις εἰφέρει,
καὶ τὰς κατ' αὐτῆς καινοτομίας κατὰ πᾶσι δικάζει.
τὴν δὲ φράσιν ἐκ ἔχει πρέπσαν λόγῳ ἱστορικῶ· ταῖς 20
τε γὰρ ποιητικαῖς λέξεσιν ἀπειροκάλως τε κέχρηται καὶ
μειρακιωδῶς, καὶ ἡ συνθήκη αὐτῷ εἰς τὸ τραχύτερον
καὶ δύσῃχον ἐκδιθνηραμβῆται, ὥσπερ αὖ πάλιν εἰς τὸ
ἐκλελυμένον τε καὶ ἐκμελὲς ὑπτιάζει. νεωτερίζει δὲ καὶ
ταῖς συντάξεσιν, ἐκ εἰς τὸ γλαφυρόν μᾶλλον καὶ ἐπα- 25
φρόδιτον, ὥσπερ ἕτεροι, ἀλλ' ὥς ἐν δυσχερὲς ἀκῆσαι καὶ
τῆς ἡδέος ὑπερόριος. πλὴν αὐτὸς ἑαυτῷ πολὺ βελτίων
ἐνιαχῆ τοῖς λόγοις πάντα γινόμενος, συμμιγῇ τὴν ἱστο-
ρίαν καὶ ἐξ ἀνομοιοτάτων ἀρμόζων ἄλλοκεται. "ὅτος 30
ἰχυρίζεται τὴν Ἰσαυρίαν ἀπὸ τοῦ Ἡσαῦ λαβεῖν τὴν
ἐπωνυμίαν.

Διέρχεται δὲ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν Ἀσπα-
ρος καὶ τῶν παίδων αὐτῶς δυναστείαν, τὴν ἀναρχήσιν
διὰ τοῦ Ἀσπαρος Λέοντος, τὸν συμβάντα τῇ πόλει
ἐμπρησμόν, καὶ ὅσα Ἀσπαρι περὶ τῆς ἐπὶ τὸ κοινῇ 35
συμφέρον διαπέπρακται. καὶ περὶ Τιτιανῆ καὶ Βιβιανῆ,
καὶ ὡς περὶ αὐτῶν διηρέχθη Ἀσπαρ καὶ ὁ βασιλεὺς,
καὶ οἷα εἰς ἀλλήλους ἀπεφθέγγαντο. καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς
διὰ τῆς ἡταιρίσας τὸ Ἰσαύρων γένος διὰ Ταρσι-
κοδίσσα Ῥωσμβλαδιώτε, ὃν καὶ Ζήνωνα μετονομάσας 40
γαμβρόν ἐποίησας, τὴν προτέραν γυναῖκα θανάτου
νόμῳ ἀποβαλόντα. καὶ ὡς Ἀρδαβέριος εἰς τὸ ἐναν-

τίον μελετῶν τῷ βασιλεῖ καὶ αὐτὸς οἰκαιοποιήσας τὰς
Ἰσαύρας διανοήθη· καὶ ὅτι Μαρτίνος, οἰκεῖος ὢν Ἀρ-
δαβέριον, μηνύει Ταρσικοδίσσα ἄπερ Ἀρδαβέριον
κατὰ βασιλέως ἐντρέψατο· καὶ ὡς ἐντεῦθεν εἰς τὸ τρα-
χύτερον τῆς ἐς ἀλλήλους ὑπονοίας προῖσσης ἀναιρεῖ
Λέων ὁ βασιλεὺς Ἀσπαρ καὶ τὰς παῖδας, Ἀρδα-
βέριον καὶ Πατρίκιον τὸν Καίσαρα. ἀλλ' ὁ μὲν Καῖσαρ
τῶν πληγῶν ἀνενεγκὼν παραδόξως διεσώθη καὶ διέζη-
σεν. ἀλλὰ καὶ ὁ ἕτερος τῶν παίδων Ἀρμενέριχος οὐ
συμπαρὼν τῷ φόντι τὸν φόνον τότε διέφυγε. Ταρ-
σικοδίσσαν δὲ γαμβρόν ἐπὶ θυγατρὶ Ζωιάδην Λέων
ὁ βασιλεὺς ποιεῖται, καὶ μετονομάζει Ζήνωνα, στρα-
τηγὸν τῆς ἑω χειροτονήσας. καὶ τὰ κατὰ Ἀφρικὴν
Βασιλίσκον εὐτυχήματα τε καὶ δυστυχήματα. καὶ ὡς
Λέων πολλὰ βεβληθεὶς καὶ διαμνηχανησάμενος Ζήνωνα
τὸν γαμβρόν ἀνείπειν βασιλέα, τῶν ὑπηκόων μὴ παρα-
δεχομένων, ἐκ ἔχουσε. "καὶ ὡς πρὸς τελευτῆς αὐτῶ τὸν 176R.
ἔργον μὲν αὐτῶ ἐκ Ζήνωνος φόντα τῇ Ζωιάδην· καὶ
ὡς μετὰ τελευτὴν Λέοντος ὁ παῖς Λέων Ζήνωνα τὸν
πατέρα, συναινέσει τῆς βελῆς, βασιλέα ἔσσει. λεπτο-
μερὲς τε τῆς Ἰσαύρων γενεαλογίας ἀφήγησις· καὶ ὡς
εἶπεν ἀπόγονοι τῆς Ἡσαῦ, πολλὴ σπασθὴ καὶ διήγησις.
ὅπως τε Ζήνων ὑπὸ Βηρίνης ἀπατηθεὶς φεύγει γυ-
ναικὶ ἅμα καὶ μητρὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς βασιλείας·
καὶ ὡς Βηρίνα, ἐλπίδι τῆς συναφθῆναι Πατρικίῳ τῷ
μαγίστῳ καὶ βασιλεύειν αὐτὸν τὸν γαμβρόν αὐτῆς
φουγαδέσασα ἐξ ἀπάτης, καὶ αὐτὴ τῆς ἐλπίδος ἐσφά-
λη, τῶν ἐν τέλει Βασιλίσκον τὸν αὐτῆς ἀδελφὸν ἀνεί-
πόντων βασιλέα. περὶ τε τῆς Ἰσαύρων ἐν Κωνσταν-
τινῶ πόλει ἀμυνθῆτε σφαγῆς. καὶ ὡς μετὰ Νέλωτα
βασιλέα Ῥώμης Ἀνγέσβλον ὁ πατὴρ Ὀρέξης Ῥώμης
κατεπράξατο βασιλεύειν. ταῦτα ὁ πρῶτος λόγος.

Ὁ δὲ δεύτερος, ὅπως Πατρίκιος ὁ μάγιστρος, ὁ Βη-
ρίνη συμφθιρόμενος, ἐπαγανακτήσαντος αὐτῷ Βα-
σιλίσκῳ ἀπεβίω, καὶ διὰ τῆς Βηρίνας δι' ἐχθρας πρὸς
τὸν ἀδελφὸν καταστῶσα, καὶ Ζήνωνι διὰ χρημάτων
τὴν τῆς βασιλείας ἀνάληψιν συμπράττεσα, τὰ ἔχοντα
ἐπαχεν ὑπὸ τῶ ἀδελφῷ, καὶ εἰ μὴ διέκλεψεν αὐτὴν
Ἀρμάτος ἐκ τῆς ναῦ, τάχα ἂν καὶ διεφθάρη. ὡς "Ἀρ- 103H.
μάτος τῇ γαμετῇ συνδιαφθιρόμενος Βασιλίσκῳ ἐπὶ
μέγα δυναστείας ἤρθη, καὶ ὡς ὕστερον τὸν κατὰ Ζή-
νωνος πιεσθεὶς πόλεμον ἀπέκλινεν ἐπὶ συνθήκαις δι'

a. 2. θρασυμοῦ A. 8. δὲ om A. 9. μὲν] μὲν τὸ ε. 13. τῆς ἐς.] τὴν ἐς. A. 19. τῶν — καινοτομοῦντων A.
36. Τατιανῶ Labbeus. 39. τὸ] τὸ τῶν ε. 39 et b 3. Ταρσικοδίσσου ε. b. 3. Ἀρδαβέριος ε. 5. ἐπινοίας A.
11. Λέων λαβὼν ὁ A. 20. βασ.] καὶ βασ. ε. 26. αὐτῶν ε. 27. αὐτῆς ε. 38. ὑπὲρ ε. 39. ἄρματιος pr A,
ἄρματιος corr. ὡς] καὶ ὡς ε. 40. γαμετῇ A: γυναικὶ ε.

Ἰλλε πρὸς αὐτόν, καὶ εὐδοκίμων ἐπὶ Ζήνωνος, ὡς καὶ τὸν υἱὸν Βασιλίσκον Καίσαρα ἰδεῖν, ὑξέρον ἐκρεο-
γήθη, καὶ ὁ παῖς ἐκ τῆς Καίσαρος εἰς τὰς ἐν Βλαχέρ-
ναις ἀναγνώσας ἐτέλεσεν. ὡς πρὸς τῶν Βασιλίσκος
Μάρκον τὸν ἴδιον υἱὸν Καίσαρα ἀνεῖπεν, εἴτα καὶ βα-
σιλέα. καὶ ὡς Ἰλλε συνέβη Ζήνωνι εἰς φίλιαν, καὶ
πάλιν ἀναλαβεῖν παρεσκεύασε τὴν βασιλείαν. καὶ ὡς
κατασασιαθεὶς βασιλεὺς σὺν τῇ γυναικὶ Ζηνωνίδι καὶ
τέκνοις καταφεύγει εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κακεῖθεν ἀπάτη
Ἀρμάτε ἐκβληθεὶς ἐξορίζετο εἰς Καππαδοκίαν, εἴτα
παγγενεὶ κατασφάζετο. ὡς Πέτρος τῆς δυσσεβῆς τὰς τῆς
ἀνατολῆς ταράσσοντος ἐκκλησίας Καλανδίωνα Ζήνων
ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ἱερῶδες Ἀντιοχείας ἀπέστειλε, καὶ δεύ-
μενος χρημάτων ἐκ μηνυμάτων ἐπέτυχε, καὶ πολλοὶ
πρωτοερίσαντες κατ' αὐτὸ καὶ ἐαλωχότες δίκην ἔδωσαν.
ὡς Ἰλλε πολλὰ τῇ Ῥωμαίων συνήνεγκε πολιτεία ταῖς
τε κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθίαις καὶ ταῖς κατὰ πόλιν
φιλοτιμίαις τε καὶ δικαιοπραγίαις. ὡς μετὰ τὴν ἀναί-
ρεσιν τῆς βασιλείας Νέπωτος Ῥώμης καὶ τὸν διωγμὸν
τῆς μετ' αὐτὸν Ἀνθυσέλης Ὀδοάκρος Ἰταλίας καὶ αὐ-
τῆς ἐκράτησε Ῥώμης. καὶ σασιασάντων αὐτῶ τῶν
δυσμικῶν Γαλατῶν, διαπρεσβευσανέων τε αὐτῶν καὶ
Ὀδοάκρος πρὸς Ζήωνα, Ὀδοάκρῳ μᾶλλον ὁ Ζήνων
ἀπέκλινεν. ὡς Ἀλανός τις Ἰλλε ἀνελεῖν βεβληθεὶς καὶ
πλήξας Ἐπινίκιον εἶπεν, ὅς ἦν οἰκίος Βηρόνη, τὴν
ἀναίρεσιν ὑποθέσθαι καὶ ὡς ἐξεδόθη Ἐπινίκιος Ἰλλε
καὶ ὡς ὑποχέσει καὶ ἀμνηστίας καὶ εὐεργεσιῶν ἐξεῖπε
πάντα Ἐπινίκιος, ὅσα ἐπεβέβηκε Βηρόνα κατὰ Ἰλλε.
177 R. καὶ ὡς Ζήνων Βηρόναν διὰ τοῦτο ἐκδίδωσιν, ὁ δὲ
αὐτὴν εἰς φρόριον Κιλικίας ὑπερορίσας ἡσφαλίσατο.
ὡς Παμπρεπίῳ τῷ δυσσεβεῖ διὰ Μάρκον Ἰλλε φι-
λιωθεὶς ἅπαντα κατὰ μικρὸν συνέχευε τὰ αὐτῶ. ὡς
ἐμφύλιος συνέξη Ζήνωνι πόλεμος ἐξάρχοντος Μαρ-
κιανῶ καὶ Προκοπίου, υἱὸν τοῦ βασιλεύσαντος Ῥώ-
μης Ἀνθυσέλης καὶ κρατήσαντος Ζήνωνος δι' Ἰλλε
προεσβύτερος μὲν Μαρκιανὸς ἐχειροτονήθη, ὁ δὲ Προ-
κόπιος πρὸς Θεοδώριχον τὸν ἐν Θράκῃ διέφυγε. καὶ
ὡς ὑπεροριθεὶς Μαρκιανὸς ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ δια-
φυγὼν ἐτάραξε τὴν κατ' Ἀγκύραν Γαλατίαν, εἴτα
συλληφθεὶς εἰς Ἰσαυρίαν διωκόμενος. καὶ ὡς ἡ πρὸς
Ἰλλε ἐχθρὰ τῷ βασιλεῖ συνέξη καὶ ἠυξήθη. ἔτι
μὲν ἔν καὶ ὁ δευτέρως.

Ὁ δὲ τρίτος ἄλλα τε περιέχει, καὶ ὡς εἰς τὸ ἐμ-
φανές Ἰλλε ἐπαναστὰς Ζήνωνι βασιλέα Λεόντιον σὺν
Βηρόνῃ ἀνεῖπεν, ὅπως τε δυσπραγήσαντες ἐπολιορκή-
θησαν καὶ ἀλόντες ἀπειμῆθησαν, καὶ τὰλλα ἕως τῆς
Ζήνωνος τελευτῆς.

80.

Ἀνεγνώθησαν ὈΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ἱστορικοὶ λό-
γοι κβ'. ἀρχεῖ ἀπὸ τῆς Ὀνωρίας τοῦ βασιλέως Ῥώμης
τῆς ὑπατείας τὸ ἑβδομὸν καὶ Θεοδοσίῳ τὸ δεύτερον, κα-
τέρχετο δὲ μέχρις οὗ Βαλεντινιανὸς ὁ Πλακιδίας καὶ Κων-
σταντῖνος παῖς εἰς τὴν βασιλείαν τῆς Ῥώμης ἀνεβόηθη
ἀρχήν. ἔτος ὁ συγγραφεὺς Θηβαῖος μὲν ἐστίν, ἐκ τῶν
πρὸς Αἴγυπτον Θηβῶν τὸ γένος ἔχων, ποιητής, ὡς
αὐτὸς φησι, τὸ ἐπιτήδευμα, Ἑλλήν τὴν θρησκείαν,
σαφῆς μὲν τὴν φράσιν, ἥτονος δὲ καὶ ἐκλελυμένος καὶ
πρὸς τὴν πεπατημένην κατενηνεγμένος χυδαιολογίαν,
ὥς μηδ' ἄξιός ἐστι συγγραφὴν ἀναγράφειν ὁ λόγος.
ὁ καὶ αὐτὸς ἴσως συνιδὼν ὅτι συγγραφὴν αὐτῷ ταῦτα
κατασκευαζομένη, ἀλλὰ ἔλην συγγραφῆς ἐκποριζομένη
διαβεβαιῶται. ἔτις ἄμορφος καὶ ἀνίδεος καὶ αὐτῷ
τῶ λόγῳ ὁ χαρακτήρ κατεφαίνεται. καὶ ὡς ἐδεμῖα τῶν
ιδεῶν καλλωπίζεται, πλὴν εἴ τις ἐν τισὶ τῇ ἀφελείᾳ
πλησιάζειν ἐκβιάσοιτο. τῷ ὡς λίαν ταπεινῷ καὶ ἐξη-
τελισμένῳ καὶ ταύτης ἐκπίπτων εἰς ἰδιωτισμὸν ὅλως
ὑπενήνεκται. ἔλην δὲ αὐτὸς ἱστορίας ταῦτα καλῶν ὅμως
καὶ λόγοις διαιρεῖ καὶ προοιμίοις περιῶται κοσμεῖν, καὶ
πρὸς Θεοδοσίον τὸν βασιλέα, ὅς ἀνεψιὸς ἐχορημάτιζεν
Ὀνωρίᾳ καὶ Πλακιδίᾳ, Ἀρκαδίᾳ δὲ παῖς, πρὸς τῶν
τὴν ἱστορίαν ἀναφωρεῖ.

Διαλαμβάνει τοίνυν περὶ Στελίωνος, ὅσην τε περιε-
βέβλητο δύναμιν, καταστὰς ἐπίτροπος τῶν παιδῶν Ἀρ-
καδίας καὶ Ὀνωρίας ὑπ' αὐτῶ τῶ πατρὸς αὐτῶν Θεο-
δοσίᾳ τῶ μεγάλῃ, καὶ ὡς Σερῆναν νόμῳ γάμου ἡγά-
γετο, Θεοδοσίᾳ καὶ ταύτῃ αὐτῷ κατεγγνήσαντος. ὅτι
τε μετὰ ταῦτα Στελίων εἰς τὴν ἐαυτῶ θυγατέρα Θεο-
μαντίαν τὸν βασιλέα Ὀνώριον γαμβρὸν ἐποίησατο,
καὶ ὡς ἐπὶ πλείστον ἔτι μᾶλλον ἤρθη δυνάμει, καὶ
πολλὰς πολέμους ὑπὲρ Ῥωμαίων πρὸς πολλὰ τῶν ἐθνῶν
κατάρσασε καὶ ὅτι μισαφόνῳ καὶ ἀπανθρώπῳ σπεδῇ
Ὀλυμπίᾳ, ὃν αὐτὸς τῷ βασιλεῖ προσφωκίωσε, τὸν διὰ
ξίφους ὑπέμενε θάνατον.

Ὅτι Ἀλάριχος ὁ τῶν Γότθων φύλαρχος, ὃν Στε- 180 R.

α. 3. ἐκ τοῦ Α: ἀπὸ ζ. 5. εἶπεν Α. 11. παγγενεῖ Α. 13. ἀπέσταλκε ζ. 27. ἀμνηστίας ζ. 38. Ζήνωνι]
τῷ Ζήνωνι ζ. 42. μὲν σὺν om Α. β. 9. τοῦ δευτέρου ζ. 10. πλακιδίας pr Α. Κωνσταντίνου Schottus, Syl-
burgius, Labbeus. 13. ποιητής i. e. operator chymicus. vid. Fabric. Biblioth. Gr. t. 7. p. 541. ed. Harles.
20. ἀνείδεος libri. 31. ἐπίτροπος add Α.

λίχων μετεκαλέσατο ἐπὶ τῷ φυλάξαι Ὀνωρίω τὸ Ἰλλυ-
 ρικόν (τῇ γ' αὐτῇ ἦν παρὰ Θεοδοσίᾳ τῇ πατρὸς ἐκνε-
 νεμημένον βασιλείᾳ), ἔτος δ' Ἀλάριχος διὰ τε τὸν φό-
 νον Στελίχωνος, καὶ ὅτι ἃ συνέκειτο αὐτῷ ἐκ ἐλάμ-
 βατε, πολιορκεῖ καὶ ἐκπορθεῖ τὴν Ῥώμην· ἐξ ἧς χρή- 5
 ματά τε ἄπειρα ἐξεκώμισε, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ὀνωρίαν
 Πλακιδίαν ἐν Ῥώμῃ διάγουσαν ἡχμαλώτισε. καὶ πρὸ
 τῆς ἀλώσεως δὲ ἕνα τινὰ τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην ἐπι-
 δόξων (Ἀτταλος ἦν ὄνομα αὐτῷ) τὴν ἐπαρχότητα τότε
 διέποντα εἰς βασιλέα ἀνηγόρευσεν. ἐπράχθη δὲ αὐτῷ 10
 ταῦτα διὰ τε τὰς προειρημένας αἰτίας, καὶ ὅτι Σάρον,
 καὶ αὐτὸν Γότθον ὄντα, καὶ πλήθος μὲν ὀλίγον ἐπάρ-
 χοντα (ἄχρη γ' σ' ἢ καὶ τ' αὐτῷ ὁ λαὸς ἐξετείνετο) ἄλλως
 δὲ ἡρωϊκὸν τινὰ καὶ ἐν μάχαις ἀκαταγώνιστον, τῆτον
 ὅτι Ῥωμαῖοι ἡττηθέντες δι' ἐχθρας Ἀλαρίχῳ ὄντα, 15
 ἄσπονδον ἐχθρὸν Ἀλάριχον ἐποίησαντο.

ὅτι ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ῥώμης ἀλλήλοφαγία τῶν
 ἐνοικούντων ἐγένετο.

ὅτι Ἀλάριχος ἔτι ζῶντος Στελίχωνος μ' κεντηνάρια
 μισθὸν ἔλαβε τῆς ἐκστρατείας.

ὅτι μετὰ θάνατον Στελίχωνος ἀναιρεῖται ἐναπο-
 πνεύσας καὶ Σερίνα ἢ τέττε γυνή, αἰτία νομιθεῖσα τῆς
 ἐπὶ Ῥώμην ἐφόδου Ἀλαρίχου· ἀναιρεῖται δὲ πρότερον
 105 H μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Στελίχωνος ὁ ταύτης κάκεινος παῖς
 Εὐχέριος.

ὅτι τὸ Βακελλάριος ὄνομα ἐν ταῖς ἡμέραις Ὀνωρίαν
 ἐφέρετο κατὰ ξρατιωτῶν ἢ μόνον Ῥωμαίων ἀλλὰ καὶ
 Γότθων τινῶν· ὡς δ' αὐτως καὶ τὸ φουδεράτων κατὰ
 διαφόρων καὶ συμμιγῶς ἐφέρετο πλήθος.

ὅτι Ὀλύμπιος ὁ ἐπιβαλεύσας Στελίχωνα μάρτυρος 30
 τῶν ὁφικίων γέγονεν, εἰτα ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, εἰτα
 πάλιν ἐπέβη ταύτης, ἔπειτα ἐξέπεσεν, εἰτα ἐκπεσὼν ῥο-
 πάλοις ὕψερρον ὑπὸ Κωνσταντίου, ὃς ἡγάγετο Πλακιδίαν,
 παιόμενος ἀναιρεῖται, τὰς ἀκοὰς πρότερον ἐκκοπεῖς καὶ
 ἡ δίκη τὸν ἀνοσιβροχὸν εἰς τέλος ἐκ ἀφῆκεν ἀτιμώρητον. 35

ὅτι τῶν μετὰ Ῥοδογάιστον Γότθων οἱ κεφαλαῖοι
 ὁπτίματοι ἐκαλῶντο, εἰς δώδεκα συντείνοντες χιλιάδας,
 ἐς καταπολεμήσας Στελίχων Ῥοδογάιστον προσηται-
 ρίσατο.

ὅτι Ἀλαρίχου νόσφιν τελευτήσαντος διάδοχος αὐτῷ 40
 Ἀδαῆλφος καθίσταται, ὁ τῆς γυναικὸς ἀδελφός.

ὅτι τὸν ξηρὸν ἄρτον βουκελλάτον ὁ συγγραφεὺς
 καλεῖσθαι φησι, καὶ χλευάζει τὴν τῶν ξρατιωτῶν ἐπω-
 νυμίαν, ὡς ἐκ τῆς βουκελλάριων ἐπικληθέντων.

ὅτι Κωνσταντῖνος εἰς τυραννίδα ἀρθεὶς πρεσβεύει
 πρὸς Ὀνώριον, ἄκων μὲν καὶ ὑπὸ τῶν ξρατιωτῶν βια-
 σθεὶς ἀπολογέμενος ἀρξαι, συγγνώμην δὲ αἰτῶν καὶ τὴν
 τῆς βασιλείας ἀξίων κοινωνίαν· καὶ βασιλεὺς διὰ τὰ
 ἐνδεηκότα θυχερῇ τέως καταδέχεται τὴν τῆς βασιλείας
 κοινωνίαν. κατὰ τὰς Βρεττανίας δὲ ὁ Κωνσταντῖνος
 ἐτύγχανεν ἀνηγορευμένος, εἰσσεῖ τῶν ἐκεῖσε ξρατιωτῶν
 εἰς ταύτην ἀνηγμένος τὴν ἀρχήν. καὶ γὰρ ἐν ταύταις
 ταῖς Βρεττανίαις, πρὶν ἢ Ὀνώριον τὸ ἔβδομον ὑπα-
 τεῖσαι, εἰς εἰσὶν ὁρμήσαν τὸ ἐν αὐταῖς ξρατιωτικὸν
 Μάρκον τινὰ ἀνείπον αὐτοκράτορα· τῷ δὲ ὑπ' αὐτῶν
 15 ἀναιρεθέντος Γρατιανὸς αὐτοῖς ἀντικαθίσταται· ἐπεὶ δὲ
 καὶ οὗτος εἰς τετράμηνον αὐτοῖς προσκορὴς γεγονὼς
 ἀπεσπάγη, Κωνσταντῖνος τότε εἰς τὸ τῷ αὐτοκράτορος
 ἀναβιβάζεται ὄνομα. ἔτος Ἰβητῖνον καὶ Νεοβιγιάστην 181 R.
 ξρατιγῶς προβαλλόμενος, καὶ τὰς Βρεττανίας ἐάσας,
 20 περαιῶν ἅμα τῶν αὐτῶ ἐπὶ Βορωνίαν, πόλιν ἔτι κα-
 λαμένην, παραθαλασσίαν καὶ πρώτην ἐν τοῖς τῶν Γαλ-
 λίων ὄρεισις κειμένην. ἐνθα διατρίψας, καὶ ὅλον τὸν Γάλ-
 λον καὶ Ἀκύτανον ξρατιώτην ιδιοποιησάμενος, κρατεῖ
 πάντων τῶν μερῶν τῆς Γαλατίας μέχρι τῶν Ἀλπεων
 25 τῶν μεταξὺ Ἰταλίας τε καὶ Γαλατίας. ἔτος δύο παῖ-
 δας ἔχε, Κώνσαντα καὶ Ἰβλιανόν, ὧν τὸν μὲν Κών-
 σαντα Καίσαρα χειροτονεῖ, εἰτα ὕψερρον κατὰ τὰς αὐ-
 τὰς ἡμέρας καὶ τὸν Ἰβλιανὸν ρωβελίσσιμον.

ὅτι Ἀτταλος βασιλεύσας κατὰ Ὀνωρίαν ἐπὶ Ῥα-
 βενναν ἐκστρατεύεται, καὶ πέμπεται πρὸς αὐτόν, ὡς ἐκ
 βασιλέως Ὀνωρίαν πρὸς βασιλέα, Ἰοβιανὸς ἐπαρχος καὶ
 πατρίκιος, καὶ Οὐάλης ξρατιγῶς ἐκατέρως δυνάμεως,
 καὶ Ποτάμιος ὁ κναῖζωρ, καὶ Ἰβλιανὸς πριμικήριος
 τῶν νοταρίων· οἱ ἐδήλουν Ἀττάλῳ ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς
 35 βασιλείας ἀπεσπᾶσθαι παρὰ Ὀνωρίαν. ὁ δὲ ἀπένευσεν,
 ἀλλὰ νῆσον οἰκεῖν ἢ ἕτερόν τινα τόπον, ὃν ἂν βάλαιτο,
 συγχωρεῖν Ὀνώριον, κακῶν ἀπαθῆναι. ἀποκρίνεται δὲ
 Ἰοβιανὸς ἡθεῖς, ἐπαγγελλόμενος καὶ σινῶσαι καθ' ἐνός 106 H.
 μέλους τὸν βασιλέα Ὀνώριον. ἐφ' ᾧ ἐπετίμησεν Ἀτ-
 40 ταλος Ἰοβιανῷ, ὡς ἐθενὸς ἔθους ὄντος σινῶσαι βασιλέα
 ἔχοντι τὴν βασιλείαν ἀποτιθέμενον. ἀλλὰ Ἰοβιανὸς

α. 1. τῇ] τὰ A. 3. ὅ] οὖν ὁ ε. 5. τὴν πόλιν ῥώμην A. 16. Ἀλάριχος ἐποίησατο ε. 22. καὶ Σερίνα A:
 καισαρίνα ε. 24. παῖς ὁ Εὐχ. ε. 33. Κωνσταντίνου ε. 35. ἀφείκεν ε. 36. κεφαλιῶται ε. b. 14. αὐτοῦ ε.
 19. libri προβαλλόμενος. 20. τῶν A: τοῖς ε. 21. Γαλατῶν ὄροις ε. 23. ἀκύταλλον A, ἀκύταρον ε. correxit
 Schottus. 24. Γαλλίας ε. 25. τε add A. Γαλλίας ε. 31 et 41. Ἰοβιανὸς ε. 39. μέρους ε. 40. Ἰωβίω ε.

μὲν πολλάκις πρεσβεύσας καὶ μηδὲν ἰσχύσας καταμένει
πρὸς Ἀττάλον, πατριάρχης Ἀττάλῃς ὀνομασθεὶς, μετέρ-
χεται δὲ κατὰ τὴν Ῥάβενναν ἐπὶ τὸν πρεπόσιτον Εὐ-
σέβιον ἢ δυναστείᾳ, ὅς μετὰ ἱκανὸν χρόνον Ἀλλοβίχῃς
ἐπηρεία καὶ ὑποθήκῃ δημοσίᾳ καὶ ἐπ' ὕψει τῆ βα- 5
σιλείας ῥάβδοις ἀναιρεῖται. χρόνος ἔρρευσεν ἱκανός, καὶ
μὴ πειθόμενος Ἀττάλος Ἀλαρίχῳ, σπεδῇ δὲ μάλιχα
Ἰοβιανῶ, ὅς ἦν τὴν Ὀνωρίᾳ πρεσβεῖαν προδεδωκώς,
καθαίρεται τῆς βασιλείας, καὶ μένει τὸν ἰδιώτην παρὰ
Ἀλαρίχῳ βίον ἀνθηρομένης. ἔπειτα μετὰ χρόνον τινα 10
βασίλευει, εἴτα καθαίρεται. καὶ μετὰ ταῦτα ὕπερον
ἐπὶ Ῥάβενναν παραγεγονώς καὶ τὰς τῆς δεξιᾶς χειρὸς
δακτύλους ἀκρωτηριασθεὶς ἐξορία παραπεμπεται.

ὅτι Ἀλλοβίχῃς μετὰ βραχύ, τὴν ἐφ' ᾧ τὸν πρε-
πόσιτον Εὐσέβιον ἀνείλε δίκην τινύς, γνώμῃ τῆ βα- 15
σιλείας κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀναιρεῖται καὶ Κωνσαν-
τῖνος ὁ τύραννος τὸν Ἀλλοβίχῃς θάνατον μαθὼν, ἐπει-
γόμενος πρὸς Ῥάβενναν ὥστε σπείσασθαι Ὀνωρίῳ, φο-
βηθεὶς ὑποτρέφει.

ὅτι τὸ Ῥήγιον μητροπόλις ἐστὶ τῆς Βρετανίας, ἐξ 20
ᾧ φησὶν ὁ ἱστορικὸς Ἀλαρίχον ἐπὶ Σικελίαν βεβλόμενον
περαιωθῆναι ἐπιχεθῆναι ἄγαλμα γὰρ φησι τετελε-
σμένον ἱσάμενον ἐκώλυσε τὴν περαιώσιν. τετέλεστο δέ,
ὡς μυθολογεῖ, παρὰ τῶν ἀρχαίων ἀποτροπαίων τε τῶ
ἀπὸ τῆς Αἰτνῆς πυρὸς καὶ πρὸς κώλυσιν παρόδῳ διὰ 25
θαλάσσης βαρβάρων· ἐν γὰρ τῷ ἐν ποδὶ πῦρ ἀκοίμη-
τον ἐτίγχανε, καὶ ἐν τῷ ἐτέρῳ ὕδωρ ἀδιάφθορον. ὅ
καταλυθέντος ὕπερον ἔκ τε τῆς Αἰτνῆς πυρὸς καὶ ἐκ
τῶν βαρβάρων βλάβας ἢ Σικελία ἐδέξατο. κατέσβεψε
δὲ τὸ ἄγαλμα Ἀσκληπιὸς ὁ τῶν ἐν Σικελίᾳ κτημάτων 30
Κωνσαντῖνος καὶ Πλακιδίας διοικητὴς κατασῶς.

ὅτι Κωνσαντῖνος τοῦ τυράννου καὶ Κώνσαντος τῆ
παιδός, ὅς πρότερον μὲν Καῖσαρ ἔπειτα δὲ καὶ βα- 184R.
σιλέως ἔκχευροτόνητο, τέτων ἡττηθέντων καὶ πεφευ-
γόντων Γερόντιος ὁ στρατηγός, τὴν πρὸς τὰς βαρβάρους 35
ἀσμενίσας εἰρήνην, Μάξιμον τὸν ἑαυτῷ παῖδα, εἰς τὴν
τῶν δομεζίκων τάξιν τελοῦντα, βασιλέα ἀναγορεύει
εἴτα ἐπιδιώξας Κώνσαντα κατεπράξατο ἀναιρεθῆναι,
καὶ κατὰ πόδας εἶπετο διώκων καὶ τὸν πατέρα Κων-
σαντῖνον. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Κωνσαντῖνος καὶ Οὐλ- 40
φιλῶς ἀποσέλλονται παρὰ Ὀνωρίᾳ κατὰ Κωνσαντῖνον,
καὶ καταλαβόντες τὴν Ἀρήλυτον, ἔνθα τὰς διατριβὰς

ἐποιεῖτο Κωνσαντῖνος σὺν Ἰαλιανῷ τῷ παιδί, ταύτην
πολιορκῶσι. καὶ Κωνσαντῖνος καταφυγὼν εἰς εὐκτήριον
πρεσβύτερος τότε χειροτονεῖται, ὅρκων αὐτῷ ὑπὲρ σω-
τηρίας δοθέντων καὶ τοῖς πολιορκῶσιν αἱ πόλεις τῆς
πόλεως ἀναπετάννυντο. καὶ πέμπετο σὺν τῷ νύῳ Κων-
σαντῖνος πρὸς Ὀνώριον ὁ δὲ μνησικακῶν αὐτοῖς ὑπὲρ
τῶν ἀνεπιγνῶν αὐτῷ, ὅς ἐτίγχανε Κωνσαντῖνος ἀνελών,
πρὸς τριάκοντα τῆς Ῥαβέννης μιλίων παρὰ τὰς ὅρκους
προσάπτει τέτρε ἀναιρεθῆναι. Γερόντιος δὲ παραγε-
νομένων Οὐλφιλᾶ καὶ Κωνσαντῖνος φεύγει, καὶ κατα- 107H.
ληφθεὶς, ὅτι ἐγκρατῶς ἦρχε τῶ οἰκίᾳ στρατῷ, ὑπ' αὐ-
τῶν ἐκείνων ἐπιβεβλυνετο· πῦρ γὰρ κατὰ τῆς οἰκίας αὐτῷ
ἀνῆψαν. ὁ δὲ πρὸς τὰς ἐπαναστάσας κρατερώς ἐμά-
χετο, ἕνα συναγωνιστὴν ἔχων Ἀλανὸν τὸ γένος, εἰς δέ-
λας αὐτῷ ἀριθμύμενον. τέλος τὸν τε Ἀλανὸν καὶ τὴν
γυναῖκα, τῷτο προθυμωμένους, ἀναιρεῖ, ἐπικατασφάζει
δὲ καὶ ἑαυτόν. Μάξιμος δὲ ὁ παῖς ταῦτα μαθὼν πρὸς
τὰς ὑποσπόνδους φεύγει βαρβάρους.

ὅτι Ἰοβῖνος ἐν Μουνδιακῇ τῆς ἐτέρας Γερμανίας
κατὰ σπεδὴν Γῶαρ τῷ Ἀλανῷ καὶ Γυντιαρίῳ, ὅς φύ-
λαρχος ἐχρημάτιζε τῶν Βεργεντιόνων, τύραννος ἀνη-
γορεύθη. πρὸς ὃν παραγενέσθαι Ἀττάλος Ἀδαῆλφον
παραίνει καὶ παραγίνετο ἅμα τῷ πλήθει. καὶ Ἰοβῖνος
ἀνιῶτο ἐπὶ τῇ Ἀδαῆλφῳ παρυσίᾳ, καὶ μέμφετο δι' αἰνι-
γμάτων τῷ παραινέσαντι Ἀττάλῳ τὴν ἡφίσιν. καὶ Σάρως
δὲ ἔμελλε πρὸς Ἰοβῖνον παραγενέσθαι· ἀλλ' Ἀδαῆλφος
τῷτο μαθὼν προὔπαντιάζει, χιλιάδας δέκα συνεπαγό-
μενος στρατιώτην, ἔχοντι ἄνδρας περὶ αὐτόν [Ἀσάρῳ]
ὀκτωκαίδεκα ἢ καὶ εἴκοσιν. ὃν ἔργα ἡρωικὰ καὶ θαν-
μάσαι ἄξια ἐπιδειξάμενον μόλις σὺγκκοις ἐξώγρησαν,
καὶ ὕπερον ἀναιρεῖσι. Σάρως δ' ἦν ἀποσῶς Ὀνωρίᾳ,
ὅτι Βελλερίδῃ, ὅς ἦν αὐτῷ δομεζίκος, ἀναιρεθέντος
ἔδδεις λόγος τῷ βασιλεῖ τῆς ἀναιρέσεως ἐδὲ τῷ φόβῳ
γίνεται εἰσπραξίς.

ὅτι διαλαμβάνει περὶ Δονάτου καὶ περὶ τῶν Οὐννων,
καὶ περὶ τῶν ῥηγῶν αὐτῶν τῆς εὐφρεσίας τοξείας,
καὶ ὡς πρὸς αὐτὰς καὶ Δονάτον ὁ ἱστορικὸς ἐπρέσβενσε·
καὶ τὴν διὰ θαλάσσης αὐτῷ πλάνην ἐκτραγωδεῖ καὶ
τὸν κίνδυνον. καὶ ὅπως ὅρκῳ Δονάτου ἀπατηθεὶς ἐκ-
θέσμως ἀποσφάζεται, καὶ ὅπως Χαράτων ὁ τῶν
ῥηγῶν πρῶτος ἐπὶ τῷ φόβῳ εἰς θυμὸν ἀνάπτεται,
ὅπως τε πάλιν βασιλικοῖς δώροις διαπραῖνεται καὶ

α. 4. ἄλλοβίχῃς A. 13. περιπέμπεται ε. 20. Βρετανίας ε. 23. ἐκώλυε ε. 32. κωνσαντῖνον pr A, κωνσαν-
τίου corr. b. 15. αὐτῷ ε. 19 et 23. Ἰοβῖνος ε. 19. Μογονντιακῇ Hoeschelius. 20. σπεδὴν A. 21. Βερ-
γεντιόνων ε. 22. ἐν] οὐς rc A: pr enim om. 23. τῷ πλήθει ε. 28. στρατιώτῃ ε. Ἀσάρῳ om pr A.
30. σάνκοις ε. 34. ἐγένετο ε.

ἡσυχάζει· ἐν οἷς καὶ ἡ πρώτη τῆς ἱστορίας δεκά-
λογος.

Ἀρχεῖ δὲ ἡ δευτέρα ὧδε, ὅτι Ἰοβῖνος παρὰ γνώ-
μην Ἀδαῆλφου τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Σεβαστιανὸν βασιλέα
χειροτονήσας εἰς ἔχθραν Ἀδαῆλφω κατέστη. καὶ πέμπει
185 R. Ἀδαῆλφος πρὸς Ὀνώριον πρέσβεις, ὑποχόμενος τὰς
τε τῶν τυράννων κεφαλὰς καὶ εἰρήνην ἄγειν. ὧν ὑπο-
χειρῶντων καὶ ὄρκων μεσιτευσάντων Σεβαστιανὸς μὲν
πέμπει τῷ βασιλεῖ ἡ κεφαλὴ, Ἰοβῖνος δὲ ὑπὸ Ἀδαῆλφου
πολιορκούμενος ἑαυτὸν ἐκδίδωσι. καὶ πέμπει καὶ αὐτὸς
τῷ βασιλεῖ, ὃν αὐθεντήσας Δάρδανος ὁ ἑπαρχος ἀναι-
ρεῖ· καὶ ἀποτίθεν· ἄμφω αἱ κεφαλαὶ Καρθαγένης ἔξω-
θεν, ἔνθα καὶ ἡ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Ἰβλιανὸς ἀπειμή-
θησαν πρότερον, ἢ τε Μαξιμίνος καὶ ἡ Εὐγενίς, οἱ ἐπὶ
Θεοδοσίῳ τῷ μεγάλῳ τυραννίδι ἐπιθέμενοι εἰς τοῦτο
15 τέλος κατέστρεψαν. Ἀδαῆλφος δὲ Πλακιδίαν ἀπηρεῖτο
κατὰ σπεδὴν μάλις Κωνσταντῖνος, ὃς ὑπερον αὐτῇ καὶ
εἰς γάμους ἔξενεν· ὅλλὰ τῶν πρὸς Ἀδαῆλφον ὑποχέ-
σεων μὴ περαινομένων, καὶ μάλις τῆς σιτοπομπίας,
ἔτε ταύτην ἀπεδίδεν καὶ εἰς μάχην ἐμελέτα τὰ τῆς
20 εἰρήνης διαλύεσθαι.

ὅτι Ἀδαῆλφος ἀπαιτούμενος Πλακιδίαν ἀνταπλήτει
108 H. τὸν ὀριζέντα ὅσον. ἀπόρων δ' ὄντων τῶν ὑποχο-
μένων εἰς τὸ δῆναι, ἔδεν δὲ ἦττον ὁμολογόντων, εἰ
λάβοιεν Πλακιδίαν, παραχεῖν, καὶ ὁ βάρβαρος τὰ ὅμοια
25 ὑπεκρίνετο, καὶ πρὸς Μασσαλίαν, πόλιν ἔτι καλεμέ-
νην, παραγενόμενος δόλῳ ταύτην λαβεῖν ἤλπιζεν. ἔνθα
πληγεῖς Βονηφάτις τῷ γενναιοτάτῳ βαλόντος, καὶ μόλις
τὸν θάνατον διαφυγών, εἰς τὰς οἰκείας ὑπεχώρησε
σκηνὰς, τὴν πόλιν ἐν εὐθυμῇ λιπὼν καὶ δι' ἐπαίνων
30 καὶ εὐφημίας ποιεμένην Βονηφάτιον.

ὅτι Ἀδαῆλφος τὸν γάμον μελετῶν Πλακιδίας, Κων-
σταντῖνα ταύτην ἀπαιτῶντος βαρυτέρας προὔτεινεν αἰ-
τήσεις, ἵνα διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν αἰτήσεων εὐλογον
δόξῃ τὴν κατάχεσιν αὐτῆς πεποιηκέναι.

ὅτι Κωνσταντῖνος δισίγνατος πάλαι γεγωνὸς ὑπατος
κατὰ τὴν Ράβενναν προέρχετο, μεθ' ἧ κατὰ τὴν Κων-
σταντινέπολιν ὑπατεύει Κωνσταντῖνος· καὶ χρυσίον μὲν σύμ-
μετρον καὶ ἱκανὸν πρὸς τὸ τῆς ὑπατείας ἀνάλωμα εὐ-
ρητο ἐκ τῶν τοῦ Ἡρακλείαντος, ὃς τυραννίδα μελετῶν
40 καὶ Πλακιδίας ὁρμή. τελευτήσαντος δὲ τῷ παιδὸς πέν-
την ἡμέρῃ, ὃ μὴν γε τοσούτον εὐρέθη ὅσον καὶ ἡλπίζετο.

χρυσίον μὲν γ' ἔδεν μέχρι κεντηναρίων καὶ εὐρητο, ἡ δὲ
ἀκίνητος αὐτῇ εἰς διχιλίαν λίτρας συνέ-
τεινε. καὶ ταύτην ὑπάσαν τὴν ὑπόστασιν Κωνσταντῖνος
ἐκ μιᾶς αἰτήσεως παρὰ Ὀνωρίῳ εἰλήφει. ἦν δὲ Κων-
5 σταντῖνος ἐν μὲν ταῖς προόδοις κατηγῆς καὶ σκυθρωπός,
μεγαλόφθαλμος τε καὶ μεγαλαύχην καὶ πλατυκέφαλος,
νεύων δὲ ὅλα ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ φέροντος αὐτὸν
ἵππε, καὶ ἔτι τῇδε κακεῖσε λοξὸν ἐκπέμπων τὸ ὄμμα,
ὥς (τὸ τῷ λόγῳ) πᾶσι φαίνεσθαι εἶδος ἄξιον τυραννίδος.
ἐν δὲ δείπνοις καὶ συμποσίοις τερπνὸς καὶ πολιτικός,
ὥς καὶ ἐρίζειν τοῖς μίμοις πολλάκις παίζειν πρὸ τῆς
τραπέζης.

ὅτι Ἀδαῆλφω σπεδῇ καὶ ὑποθήκῃ Κανδιδιανὸς ὁ
πρὸς Πλακιδίαν συντελεῖται γάμος, μὴν δὲ Ἰανουάριος
ἐνεσιζέει, ἐπὶ δὲ τῆς πόλεως Νύρβωνος, ἐν οἰκίᾳ Ἰγ-
γενίς τινὸς πρώτου τῶν ἐν τῇ πόλει· ἔνθα προκαθε-
θείσης Πλακιδίας ἐν πασάδι τε Ῥωμαϊκῶς ἐσκενα-
σμένη καὶ χήματι βασιλικῷ συγκαθίσταται αὐτῇ καὶ Ἀδα-
ῆλφος ἐνδεδυμένος χλανίδα καὶ τὴν ἄλλην Ῥωμαίων
ἐσθῆτα. ἐν οἷς μετὰ τῶν ἄλλων γαμικῶν δώρων "δω-
188 R. ρεῖται Ἀδαῆλφος καὶ ν' εὐειδέως νεανίας Σηρικὴν ἐν-
δεδυμένους ἐσθῆτα, φέροντος ἐκάστη ταῖς χερσὶν ἀνὰ δύο
μεγίστων δίσκων, ὧν ὁ μὲν χρυσίῳ πλήρης, ὁ δὲ τιμίῳ
λίθῳ, μᾶλλον δὲ ἀτιμῆτων ἐτύγγανεν· ἡ τῆς Ῥώμης
ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῖς Γότθοις ἀποσυληθέντα.
εἶτα λέγοντο καὶ ἐπιθαλάμιοι, Ἀττάλας πρῶτον εἰπόν-
τος, εἶτα Ῥεζικίος καὶ Φοιβαδίας· καὶ συντελεῖται ὁ
γάμος παιζόντων καὶ χαιρόντων ὁμῶς τῶν τε βαρβάρων
καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς Ῥωμαίων.

ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ Γότθων ἄλωσιν τῆς Ῥώμης Ἀλ-
βῖνος ὁ τῆς Ῥώμης ἑπαρχος, ἤδη ταύτης πάλιν ἀπο-
καθισταμένης, ἔγραψε μὴ ἔξαρχεῖν τὸ χορηγούμενον μέ-
ρος τῷ δήμῳ εἰς πληθὺς ἤδη τῆς πόλεως ἐπιδιδέσσης·
ἔγραψε γ' καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τετέχθαι ἀριθμὸν χιλιά-
35 δων δεκατεσσάρων.

"ὅτι Ἀδαῆλφος τεχθέντος αὐτῷ ἐκ τῆς Πλακιδίας 109 H.
παιδὸς, ὃ ἐπέθετο κλησὶν Θεοδοσίον, πλέον ἡσπάζετο
τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν· Κωνσταντῖνος δὲ καὶ τῶν περὶ
Κωνσταντῖνον ἀντιπραττόντων ἔμενεν ἄπρακτος ἡ τέτε-
40 ρος Πλακιδίας ὁρμή. τελευτήσαντος δὲ τῷ παιδὸς πέν-
θος μέγα ποιεῖσιν ἐπ' αὐτῷ, καὶ θάπτουσιν ἐν λάρνακι

α. 3. Ἰοβῖνος A. 4. σεβαστιανὸν A. 12. καρθαγένης s. Schottus Ῥαβέννης. 17. ὅς] ὃν A. 19. περαινομέ-
νων A. 20. ἐμελετῶτο A: ἀπιδίδου s. 28. βαλόντος re A, λαβόντος pr: βάλλοντος s. 32. Κωνσταντῖνος — ἀπαι-
τοῦντι s. 36. δισίγματος Κωνσταντῖνος s. 40. Ἡρακλείαντος A. b. 8. οὕτω mg: libri οὕτω. 17. σπαστάδι A.
Ῥωμαίων A. 23. μεγίστους δίσκους s. 27. Ῥεζακίου s. 34. γὰρ A: δὲ s. 37. ἐπέθηκε s.
40. καὶ τῆς Πλ. s.

καταθέντες ἀργυρῷ πρὸ τῆς Βαρκέλλωνος ἐν τινι εὐ-
κτηρίῳ. εἶτα ἀναιρεῖται καὶ Ἀδαῖλος, εἰς ἐπιτήρησιν
τῶν οἰκείων ἵππων, ὡς εἶθις αὐτῷ, διατρέβων ἐν τῷ
ἵππῳ. ἀναιρεῖ δὲ αὐτὸν εἰς τῶν οἰκείων Γότθων Ἀδ-
βιος τένομα, ἔχθραν παλαιὰν καιροφύλακίσης· πάλαι
ᾧ ἦν ὁ τέττε δεσπότης, μοίρας Γοτθικῆς ῥήξ, ἐπὶ
Ἀδαῖλος ἀνηρημένος, ἐξ ἧ καὶ τὸν Δούβιον λαβὼν
Ἀδαῖλος ὤκειώσατο· ὁ δὲ τῷ πρώτῳ δεσπότη ἀνύ-
νων τὸν δεύτερον διεχρήσατο. τελευτῶν δὲ Ἀδαῖλ-
φος προσέειπε τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ ἀποδῆναι τὴν Πλα-
κιδίαν, καί, εἴτι δύναντο, τὴν Ῥωμαίων φιλίαν ἐαν-
τοῖς περιποιήσασθαι. διάδοχος δὲ ὁ τῷ Σάρος ἀδελφὸς
Σιγγέριχος, σπαθῇ μᾶλλον καὶ δυνατείᾳ ἢ ἀκολαθία
καὶ νόμῳ, γίνετο· ὅς τε τὰ τε παιδία, ἃ ἐκ τῆς προτέρας
γυναικὸς ἐτίγγχανεν Ἀδαῖλφῳ γεγεννημένα, ἀνείλε, 15
βία τῶν τῷ ἐπισκόπῳ Σιγησάρῳ κόλπῳ ἀποσπάσας,
καὶ τὴν βασιλίδαν Πλακιδίαν εἰς ὕβριν Ἀδαῖλος ἐκ
ποδὸς προηγῆσας τῷ ἵππῳ ἅμα λοιπῶν αἰχμαλώτων
ἐπέταξε· καὶ τὸ διάστημα ἦν τῆς προπομπῆς ἐκ τῆς
πόλεως μέχρι δωδεκάτης σημείας. ἐπτα δὲ ἡμέρας ἄρ-
ξας ἀναιρεῖτο, ἡγεμῶν δὲ τῶν Γότθων Οὐαλίας κα-
θίσταται.

ὅτι ὁ ἱστορικός φησι παρὰ Οὐαλερίου τινὸς τῶν
ἐπισήμων ἀκῶσαι περὶ ἀνδριάντων ἀργυρῶν τετελε-
σμένων εἰς βαρβάρων ἀποκώλυσιν. ἐν ᾧ ταῖς ἡμέ-
ραις, φησί, Κωνσταντῆς τῷ βασιλέως ἐν τῇ Θράκῃ
Οὐαλερίῳ ἄρχοντος μήνυσις γέγονεν ὡς θησαυρὸς
εὑρεθείη. Οὐαλερίος δὲ παρὰ τὸν τόπον παραγενόμε-
νος μανθάνει παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἱερὸν εἶναι τὸν τό-
πον, καὶ ἐξ ἀρχαίας τελετῆς ἀνδριάντας ἐν αὐτῷ ἀφι-
εῖναι. εἶτα ἀναφέρει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, καὶ δέχεται
γράμμα ἐπιτρέπον αὐτῷ ἀναλαβεῖν τὰ μνησθέντα.
ἀνορθοῦντος τοίνυν τῷ τόπῳ εὐρίσκονται τρεῖς ἀν-
δριάντες δι' ὅλα ἐξ ἀργύρου πεποιημένοι, ἐν χήματι
βαρβαρικῷ κατακείμενοι καὶ ἐξηγκωνισμένοι κατ' ἀμ-
35 189 R. φοῖν ταῖν χεροῖν, "ἐνδεδυμένοι δὲ βάρβαρον πεποι-
κίλμένην ἐσθῆτα, καὶ κομῶντες τὰς κεφαλὰς, νεύον-
τες ἐπὶ τὸ ἀρκιῶν μέρος, τρέψι κατὰ τῷ βαρβα-
ρικῷ χώρῳ. ὧν ἀνδριάντων ἀναληφθέντων πάσαντα
καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας πρῶτον μὲν τὸ Γότθων ἔθνος 40
πᾶσαν ἐπιτρέχει τὴν Θράκην, ἔμελλε δὲ μικρὸν ὕψε-

ρον καὶ τὸ τῶν Οἰνῶν καὶ τὸ τῶν Σαρματῶν κα-
ταδραμεῖσθαι τό τε Ἰλλυρικὸν καὶ αὐτὴν τὴν Θράκην·
ἐν μέσῳ γὰρ αὐτῆς τε Θράκης καὶ τῷ Ἰλλυρικῷ κατέ-
κειτο τὰ τῆς τελετῆς, καὶ ἐφύκει τῶν τριῶν ἀνδριάν-
των ὁ ἀριθμὸς κατὰ παντὸς ἔθνους τετελέσθαι βαρβάρῳ.

"ὅτι ὁ ἱστορικός περὶ τῶν οἰκείων διαλαμβάνων διά-
110 H. πλε πολλὰ παθεῖν καὶ δυσυχῆσαι φησι. λέγει δὲ καὶ
εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰραι, καὶ τῇ αὐτῇ σπουδῇ καὶ
ἐπιμελείᾳ εἰς τὸν σοφιστικὸν θρόνον ἀναχθῆναι Λεόν-
τιον ἔπω ἐθέλοντα. λέγει δὲ καὶ περὶ τοῦ τρίβωνος,
ὡς ἐκ ἑξῆς κατὰ τὰς Ἀθήνας περιβαλέσθαι αὐτὸν τι-
να, καὶ μάλιχα ξένον, ᾧ μὴ τῶν σοφιστῶν ἢ γνώμῃ
ἐπέτρεπε καὶ αἱ κατὰ τὰς σοφιστικὰς νόμους τελεταὶ
ἐβεβαίον τὸ ἄξιωμα. ἦν δὲ τὰ τελέμενα τοιαῦτα.
πρῶτον μὲν κατήγοντο ἐπὶ τὸ δημόσιον βαλανεῖον
ὅσοι νεήλυδες, ἂν τε μικροὶ ἂν τε μεγάλοι. ἐξ ὧν καὶ
οἱ πρὸς τὸν τρίβωνα ἐπιτήδαιοι, ἡλικίας ἤδη καιρῷ
γεγονότες, ἔς εἰς μέσον ἔβαλλον οἱ κατὰγοντες χολα-
σικοί. εἶτα τῶν μὲν ἔμπροσθεν τρεχόντων καὶ κωλύ-
όντων, τῶν δὲ ὠθέντων καὶ ἐπεχόντων, πάντων δὲ
τῶν κωλύόντων ταῦτα βοῶντων „εἰ, εἰ, ἔλθει,” κα-
τακρατεῖν δὴθεν τῷ ἀγῶνος ἐδόκουν οἱ ἀντιπαρῆντες
εἰς τιμὴν τῷ καταγομένῳ χολασικῷ, ὅστις μετὰ πολλὴν
ᾠραν, εἰσεως πολλῆς ἐπὶ τοῖς προαχθεῖσιν ἐθίμοις
ῥήμασι προγενομένης, εἰσάγετο εἰς τὸν θερμὸν οἶκον
καὶ ἀπολούεται· εἶτα ἐνδυσάμενος ἐδέχετο τὴν τοῦ
τρίβωνος ἑξοσίαν, καὶ αὐτόθεν μετὰ τῷ τρίβωνος ἐκ
τῷ βαλανεῖον ἐντίμῳ καὶ περιδόξῳ δορυφορούμενος
πομπῇ ἀπῆι, δαπάνας ἐπιγνῶς φανεράς εἰς τὰς τῶν
διατριβῶν προστάτας τὰς λεγομένας Ἀκρωμίτας.

ὅτι οἱ Οὐανδαλοὶ τὰς Γότθους Τρόλας καλῶσι διὰ
τὸ λιμῷ πιεζομένους αὐτὰς τροῦλαν σίτον παρὰ τῶν
Οὐανδάλων ἀγοράζειν ἐνὸς χρόνῳ· ἡ δὲ τροῦλα ἐδὲ
τρίτον ἕξος χωρεῖ.

ὅτι κατὰ τὰς Ἰσπανίας τῶν Οὐανδάλων καταδρα-
μόντων, καὶ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς τετειχισμένας πό-
λεις καταφυγόντων, τοσούτος αὐτῶν λιμὸς κατεκρά-
τησεν ὡς εἰς ἀλληλοφαγίαν ἐκβιασθῆναι. καὶ γυνὴ τέσ-
σαρα τέκνα ἔχουσα πάντα κατέφαγε, πρόφασιν ἐφ' ἑκάστῃ
ποιεμένη τὴν τῶν ὑπολοίπων τροφὴν καὶ σωτηρίαν, ἕως
ἂν πάντα καταφαγῶσα λίθοις ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀνηρέθη.

α. 4. εἰς om A. 4 et 7. Δόβριος — Δόβριον ε. 6. ὁ om A. 9. διεχρήσατο ε. 18. λοιποῖς αἰχμαλώτοις ε.
19. ἦν] δὲ ἦν ε. 24. τετελεσμένων] vid. Kuster. ad Suid. v. Μάλεος. 29. παρὰ A: περὶ ε. τὸν τόπον εἶναι ε.
30. ἐν om A. 35. βαρβαρικῶν ε. 40. τὸ] τὸ τῶν ε. ἔθνος A: μέρος ε. b. 5. ἔθρους om A. τελεῖσθαι ε.
9. εἰς] καὶ εἰς ε. 12. ἢ ante τῶν ponit ε. 14. ἦν δὲ] cf. Wyttenbach. Eunap. 2. p. 280. 27. ἐξουσίαν A:
ἀξίαν ε. 33. χρόνῳ ε.

ὅτι Εὐπλάτιος ὁ μαγιστριανὸς πρὸς Οὐάλιον, ὃς τῶν
Γότθων ἐχορημάτιζε φύλαρχος, ἀποσέλλεται ἐφ' ὧσπον-
δάς τε θείας εἰρηνικὰς καὶ ἀπολαβεῖν τὴν Πλακιδίαν·
ὁ δὲ ἐτοίμως δέχεται. καὶ ἀποσαλέντος αὐτῷ σίτῃ ἐν
μυριάσιν ἐξήκοντα ἀπολύει Πλακιδία παραδοθεῖσα 5

Εὐπλάτιῳ πρὸς Ὀνώριον τὸν οἰκεῖον αὐτῆς ἀδελφόν.
ὅτι ζητήματος ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀνακύνσαντος περὶ
192 R. τῶν κεκολλημένων βιβλίων μαθεῖν τοῖς ἐπιζητῆσι τὸ
μέτρον τῆς κόλλης, Φιλτάτιος ὁ τῆς ἰσορικῆς ἐταῖρος, εὐ-
φυῶς περὶ γραμματικὴν ἔχων, τῷτο ἐπέδειξε, καὶ εὐ- 10
δοκιμήσας τυγχάνει παρὰ τῶν πολιτῶν εἰκόνας.

ὅτι περὶ τῆς Ὀάσεως ὁ συγγραφεὺς πολλὰ παρα-
111 H. δοξολογεῖ, περὶ τε τῆς εὐκρασίας αὐτῆς, καὶ ὅτι οἱ
τὴν ἱερὰν νόσον ἔχοντες ἔ μόνον ἐκείσε οὐ γίνονται,
ἀλλὰ καὶ ἀλλαχόθεν παραγινόμενοι ἀπαλλάττοντ' τῆ 15
νοσήματος διὰ τὴν τῆς ἀέρος εὐκρασίαν. καὶ περὶ τῆς
ψάμμου τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ τῶν ὀρυσσομένων φρεά-
των, ὡς εἰς διακοσίους καὶ τριακοσίους, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ
εἰς πεντακοσίους πήχεις ὀρυσσόμενα ἀναβλύζουσι τὸ ῥεῖ-
θρον αὐτῆς τῆς ἑορτῆς προχεόμενον· ἔξ ἧς κατὰ διαδοχὴν 20
ἀρνόμενοι, ὅσοις κοινὸν γέγονε τὸ ἔργον, τὰς οἰκείας
ἀρῆρας ποτίζουσιν οἱ γεωργοί. καὶ ὅτι αἱ ὀπώραι αἰ
τοῖς δένδροις φέρονται, καὶ ὅτι ὁ σῖτος παντὸς κρείτ-
των σίτῃ καὶ χιόνος λευκότερος, καὶ ὅτι ἔσθ' ὅτε δις
τῆς ἔτης σπεῖρεθ' ἡ κριθή, τρεῖς δὲ αἰεὶ ἡ κέγχρος. ἀρ- 25
δεύσει δὲ τὰ γῆδια αὐτῶν ἐν θέρει μὲν διὰ τρίτης
ἡμέρας, ἐν χειμῶνι δὲ διὰ ἑκτῆς, ἔξ ἧς καὶ ἡ εὐφο-
ρία γίνεται. καὶ ὅτι ἑδέποτε συννεφία γίνεται. καὶ περὶ
τῶν ποιεμένων αὐτῆς ὥρολογίων. λέγει δὲ ὅτι νῆσος
τὸ παλαιὸν ἦν καὶ ἀπεχερσώθη, καὶ ὅτι ταύτην κα- 30
λεῖ Ἡρόδοτος μακάρων νῆσος· Ἡρόδοτος δέ, ὁ τὴν
Ὀρφείως καὶ Μεσαίων συγγράψας ἰσορίαν, Φαιακίδα
ταύτην καλεῖ. τεκμηριοῖ δὲ νῆσον αὐτὴν γεγονέναι
ἐκ τε τῆς ὕψους θαλάσσια καὶ ὕψους λίθοις τῆς ὄρας
προσπεπλασμένα ἐνρίσκει· τῆς ἐπὶ τὴν Ὀασιν ἀπὸ 35
τῆς Θηβαΐδος φέροντος, δεύτερον ὅτι ψάμαθος πολλή
ἐπεκχεῖται αἰεὶ καὶ τὰς τρεῖς ἀναπληροῖ Ὀάσεις. τρεῖς
γάρ φησιν Ὀάσεις καὶ αὐτὸς εἶναι, δύο μεγάλας, τὴν
μὲν ἐξωτέρω, τὴν δὲ ἐσωτέρω, καταντικρὺν κειμένας
ἀλλήλαις, συντείνοντος εἰς ἑκατὸν σημεῖα τῆς μεταξὺ 40
τὴν ἀρχὴν διαδέχεσθαι.

διασθήματος· ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τρίτη μικρά, πολλῶν δια-
στήματι τῶν δύο κεχωρισμένη. λέγει δὲ εἰς πῖσιν τῆς
νῆσον γενέσθαι ὅτι καὶ ὑπὸ ὀρνέων ὁρᾷ· συμβαίνει
πολλάκις ἰχθύες φερομένους καὶ ἰχθύων ἄλλοτε λείψα-
να, ὡς ἐντεῦθεν εἰκάζεσθαι μὴ πολὺ πόρρω εἶναι τὴν
θάλασσαν. φησὶ δὲ καὶ Ὀμηρον ἐκ τῆς πρὸς ταύτῃ
Θηβαΐδος ἔλκειν τὸ γένος.

ὅτι ὕπατος ὁ βασιλεὺς Ὀνώριος προελθὼν τὸ ἐν-
δέκατον, καὶ σὺν αὐτῷ Κωνσάντιος τὸ δεύτερον, τὸν
Πλακιδίαν γάμον ἐπιτελῶσιν· ἐφ' ᾧ πολλὰ μὲν αὐτῇ
ἀνανεύσας Κωνσάντιον παρεσκεύασε κατὰ τῶν αὐτῆς
ὀργίζεσθαι θεραπόντων. τέλος ἐν τῇ τῆς ὑπατείας ἡμέ-
ρᾳ ἀπὸ χειρὸς ταύτης ὁ βασιλεὺς καὶ ἀδελφὸς Ὀνώ-
ριος ἄκρως λαβὼν ἐγχειρίζει παραδιδὼς Κωνσάντιῳ,
καὶ ἐπιτελεῖται εἰς τὸ λαμπρότατον ὁ γάμος. εἴτα καὶ
παῖς αὐτοῖς τίχτεθ', ἣν ὀνομάζουσιν Ὀνωρίαν, καὶ ἔτε-
ρος πάλιν, ᾧ κλήσιν ἔθεντο Οὐαλεντινιανός· ὃς ζῶν-
τος μὲν Ὀνωρίῃς νοβελίσσιμος γίνεθ' βιασαμένης τῆς
Πλακιδίας τὸν ἀδελφόν, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ
βασιλέως, καὶ ἔτι μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννί-
σαντος Ἰωάννης, καὶ Ῥώμης βασιλεὺς ἀποδείκνυται.
ὁ δὲ Κωνσάντιος συμβασιλεύει τῷ Ὀνωρίῳ, αὐτῷ
μὲν χειροτονῶντος, ἀλλὰ χεδόν τι ἄκοντος. "χειρο- 193 R.
τονεῖται δὲ καὶ ἡ Πλακιδία Ἀνγέσα, τῆς τε ἰδίας ἀδελφῆς
καὶ τῆς ἰδίας ἀνδρὸς χειροτονησάντων. εἴτα πέμπεται
πρὸς Θεοδοσίον, ὃς ἀδελφιδὸς ὢν Ὀνωρίῳ τῶν πρὸς 112 H.
ἑωμερῶν ἐβασίλευεν, ἡ ἀνὰ ῥήσις μηνυμένη τῆς τῆς
Κωνσταντῆς βασιλείας, καὶ μένει ἀπαράδεκτος. ἐφίσα-
ται νόσος Κωνσταντίῳ, καὶ μετέμελεν αὐτῷ ἡ βασι-
λεία, ὅτι ἐκείτῃ ἦν αὐτῷ ἐπ' ἀδείας ὥσπερ πρότερον
ἐξέναι τε καὶ ἀπέναι ὅπῃ καὶ ὅπως βέλοιοτο, καὶ
ὅτι ἐκ ἐξῆν χρηθ' βασιλεύοντι οἷς ἔθος εἶχε χρηθ' ἢ
παιγνίσις. τέλος ἐπὶ βασιλεύσας μῆνας, ὥσπερ αὐ-
τῷ καὶ ὁ ὄνειρος εἶπεν, "ἔξ ἡδὴ πεπλήρωνθαι καὶ ἄρ-
χονθαι ἐπτά," πλεονετικῇ νόσῳ τελευτᾷ, συντελευτη-
σάσης αὐτῷ καὶ τῆς κατὰ τὴν ἀνατολὴν ὀργῆς καὶ
ὀρμῆς, ἣν ὠδινεν, ὅτι τὴν ἀναγόρευσιν αὐτῆς τῆς βα-
σιλείας ἔ προσήκοντο.

ὅτι Οὐάλις τῆς φυλάρχου τελευτήσαντος Θεωδέριχος
τὴν ἀρχὴν διαδέχεσθαι.

a. 5. ἀπολύεται A: ἀποσέλλεται ε. 8. κεκωλωμένων A, altero w correcto. 9. κώλου A. Φιλτάτιος ε. 10. ἀπέ-
δειξε ε. 15. τοῦ νοσήματος post εὐκρασίαν ponit A. 21. τὰς] καὶ τὰς ε. 23. κρείσσων παντός ε. 28. καὶ ὅτι
οὐ περὶ A. 29. αὐτοῖς ὥρολογίων A. 35. πεπλασμένα ε. 38. μεγάλας καὶ τὴν ε. b. 6. φασὶ ε. 17. immo
Οὐαλεντινιανόν: supra certe (p. 59 b 37) ᾧ ἐπέθετο κλήσιν Θεοδοσίον. cf. 64 b 17. 19. τὸν post δε add A: quanquam
μετὰ θάνατον est p. 4 b 38 et 31 a 20: μετὰ τελευτῆς p. 55 b 19: πρὸ τελευτῆς p. 55 b 17. 21. ἀναδείκνυται ε.
23. τοῖ add A. 27. ἐβασίλευσεν ε. τοῦ add A. 32. ἐξῆν αὐτῷ χρηθ' ε. 36. τὴν om A. 37. τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ ε. 39. Οὐάλις ε.

ὅτι κατὰ θάλασσαν πολλὰ παθὼν ὁ συγγραφεὺς μύλις διασώζει. ἐν ᾧ καὶ περὶ ἁξέρος τινὸς τερατολογεῖ, ἐπιβρίσαντος τῷ ἰσὶω τῆ πλοῖα μέλλειν αὐτὸς βυθίζεσθαι· ἑρπύλιαν δὲ τὸ φανέν παρὰ τῶν ναυτῶν καλεῖσθαι. λέγει δὲ περὶ ψιττακῶ, ᾧ εἰκοσιν ἔτεσι συνδιήγεν, ὡς σχεδὸν τι οὐδὲν τῶν ἀνθρώπων πραττομένων ἀμίμητον κατελίμπανεν· ὠρχεῖτό τε γ' ἃ ἦδε ἃ ἐκάλει ἔξ ὀνόματος καὶ τὰλλα ἔπραττεν.

ὅτι ὁ ἱστορικός φησι διάγοντος αὐτὸ κατὰ τὰς Θήβας ἃ τὴν Σοήνην ἱστορίας ἔνεκα, ἐν ἐπιθυμίᾳ γενέσθαι 10 τὰς φυλάρχους καὶ προφήτας τῶν κατὰ τὴν Τάλμιν βαρβάρων, ἧτοι τῶν Βλεμνίων, τῆς ἐντυχίας αὐτῶ· ἐκίνει γ' αὐτὸς ἐπὶ τῷτο ἡ φήμη. ἃ ἔλαβόν με, φησί, μέχρι αὐτῆς τῆς Τάλμειως, ὥσε κακείνης τὰς χώρας ἱστορῆσαι, διέχοντας ἀπὸ τῶν Φιλῶν διάστημα ἡμερῶν 15 πέντε, μέχρι πόλεως τῆς λεγομένης Προῖμα, ἧτις τὸ παλαιὸν πρώτη πόλις τῆς Θηβαΐδος ἀπὸ τῆ βαρβαρικῆ ἐτύγχανε διὸ παρὰ τῶν Ῥωμαίων Ῥωμαία φωνῇ Προῖμα ἦτοι πρώτη ὠνομάσθη, καὶ νῦν ἔτιω καλεῖται καίτοι ἐκ πολλῶ οἰκειωθείσα τοῖς βαρβάροις μεθ' ἐτέ- 20 ρων τεσσάρων πόλεων, Φοινικῶνος, Χίριδος, Θάπιδος, Τάλμιδος. παρὰ τέτρες τὰς χώρας φησί ἃ σμαράγδα μέταλλα εἶναι μαθεῖν, ἔξ ὧν τοῖς Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν ἡ σμαράγδος ἐπλεόναζε. καὶ ταῦτα, φησὶν, οἱ προφῆτῃ τῶν βαρβάρων πρῶτρεπόν με θεάσασθαι· ἀλλ' 25 ἐκ ἦν τῷτο δυνατὸν γενέσθαι χωρὶς βασιλικῆς προσάξεως.

ὅτι Λιβάνιον τινα τερατολογεῖ, Ἀσιανὸν τὸ γένος, κατὰ τὴν βασιλείαν Ὀνωρίως καὶ Κωνσταντίως ἐπὶ Ῥάβενναν παραγενέσθαι. ἄκρον δὲ τῷτον εἶναι τελεσικόν. ἃ 30 δύνασθαι δὲ φησι καὶ ὑπὸ χνεῖσθαι αὐτὸν χωρὶς ὀπλιτῶν καὶ κατὰ βαρβάρων ἐνεργεῖν. εἶτα πείραν δέος, φησὶν, ἔτος τῆς ὑποχέσεως, καὶ τῆς φήμης δραμίσσης ὥσε ἃ Πλακιδίαν τὴν βασιλῖδα μαθεῖν, ἀναιρεῖν ὁ τελεσῆς· ἡπεῖλει γάρ, φησὶν, ἡ Πλακιδία Κωνσταντίω χωρισμὸν τῆ γάμω, εἰ τοῖς ζῶσι Λιβάνιος περιλείποιο, ἀνὴρ 35 γόης καὶ ἄπιστος.

ὅτι Κωνσάντιος Ἰλλυριὸς ἦν τὸ γένος, ἀπὸ Πα- 115 H. ναῖσιν πόλεως τῆς "Καδίας, ἃ πολλὰς στρατείας ἀπὸ τῶν Θεοδοσίως χρόνων τῆ μεγάλῃ διελθὼν ὕπερον ἃ 196 R. τὴν βασιλείαν ἀρχήν, ὡς ἔρρηθῇ, ὑπέδν. ἦν δὲ τὰλλα 40 μὲν ἐπαινετός, ἃ χρημάτων δὲ κρείττων πρὶν ἢ συν-

αφθῆναι Πλακιδία· ἐπεὶ δὲ αὐτῇ συνέζευκτο, εἰς φιλοχορηματίαν ἐξώκειλε. μετὰ μέντοι τὸν αὐτῆ θάνατον δειήσεις κατ' αὐτῆ τῶν εἰς χορήματα ἀδικηθέντων ἐπὶ Ῥάβενναν πανταχόθεν συνέρρουν· ἀλλ' ἡ τῆ Ὀνωρίως, φησί, κερφότης καὶ ἡ τῆς Πλακιδίας πρὸς αὐτὸν οἰκειότης ἀπράκτως αὐτῶν τὰς αἰτήσεις καὶ τὴν ἰχὺν τῆ δικαίως ἀπέφηνεν.

ὅτι τοσαύτη διάθεσις Ὀνωρίω πρὸς τὴν οἰκίαν ἀδελφὴν, ἔξ ἑπερ ὁ ταύτης ἀνὴρ Κωνσάντιος ἀπεβίω, παρεμπεφύκει, ὡς τὴν ἁμετρον ἀγάπην αὐτῶν καὶ τὰ 10 συνεχῇ κατὰ εἶμα φιλήματα εἰς ὑπόληψιν αἰσχρὰν αὐτῶ τοῖς πολλοῖς ἐμβαλεῖν. ἀλλὰ τοσαύτη πόλιν αὐτοῖς ἐναπετέχθη ἔχθρα σπεδῇ Σπαδούσης ἃ Ἐλπιδίας (τροφὸς δ' ἦν αὐτῇ Πλακιδίας), αἷς ἃ τὰ πολλὰ προσ- εἶχε, συμπράττοντος αὐταῖς καὶ Λεοντέως τῆ ταύτης κεράτορος, ὥσε εἰσεις μὲν πολλάκις ἐν τῇ Ῥαβέννῃ 20 συζητῆναι (περιῖν γ' κακείνῃ πλῆθος βαρβάρων ἐκ τῆς πρὸς Ἀδαῆλφον συναφείας καὶ ἐκ τῆς πρὸς Κωνσάντιον συζυγίας) καὶ πληγὰς δὲ προσελθεῖν ἔξ ἐκατέρω μέρους. τέλος ἐκ τῆς ἀναφθείσης ἐκείνης ἔχθρας καὶ τῆ ἀντιρρόπου τῆς πρὶν φιλίας μίσους εἰς Βυζάντιον Πλακιδία, τῆ ἀδελφῆ ὑπεριχύσαντος, σὺν τοῖς οἰκείοις παισὶν ἐξορίζετο. καὶ μόνος αὐτῇ Βονηφάτιος τὰ πρὶν 30 φυλάττων ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, ἧς ἦρχε, καὶ χορήματα ὡς ἐδύνατο ἔπεμπε ἃ πρὸς τὴν ἄλλην αὐτὸς ἔσπευδε θεραπείαν, ὕπερον δὲ ἃ εἰς τὴν τῆς βασιλείας ἀνά- ληψιν ἅπαντα συνεβάλετο.

ὅτι Ὀνώριος ὑδερικῶ νοσήματι ἄλως πρὸ ἔξ κα- 40 λανδῶν Σεπτεμβριῶν τελευτῇ· ἃ πέμποντο γράμματα πρὸς τὴν ἀνατολὴν τὸν βασιλέως θάνατον μηνύοντα. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπέμποντο, Ἰωάννης τις αὐθεντήσας τυραννεῖ. ἐφ' ἃ ἃ τῆς ἀναρρόσεως γινομένης ἐρρήθη ὡπερ ἀπὸ τινος προρρόσεως προαχθὲν „πίπτει, ἃ εἰ- 45 κει," καὶ τὸ πλῆθος ὡπερ ἀναλύοντες ἐπὶ τὸ ῥηθὲν ἀναφωνῶσι „εἰ κει, ἃ πίπτει."

ὅτι Βονηφάτιος ἀνὴρ ἦν ἡρωϊκός, ἃ κατὰ πολλῶν 50 πολλάκις βαρβάρων ἠρίξευσεν, ἄλλοτε μὲν σὺν ὀλίγοις ἐπερχόμενος, ἄλλοτε δὲ καὶ σὺν πλείοσιν, ἐνίοτε δὲ ἃ μονομαχῶν καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, παντὶ τρόπῳ πολλῶν βαρβάρων καὶ διαφόρων ἐθνῶν ἀπήλλαξε τὴν Ἀφρι- 55 κήν. ἦν δὲ ἃ δικαιοσύνης ἐραστὴς ἃ χρημάτων κρείτ-

α. 4. ναυτῶν A: αὐτῶν ε. 7. καταλίμπανας ε. τε add A. 9. αὐτοῦ om A. τὰς add A. 10. Σοήνην ε. 14. μέχρις ε. 15. διέχοντας ε. Labbeus διέχοντα vel διεχούσης. φιλῶν ε. 18. διετύγχανε ε. 35. Λιβάνιος περιλείποιο τοῖς ζῶσιν ε. 37. ἀπὸ Νάσου Labbeus. 39. καὶ εἰς τὴν ε. b. 1. αὐτῇ add A. 3. χορημάτων ε. 8. Ὀνωρίου ε. 10. αὐτῶν ἀγάπην ε. 11. αὐτοῦ] αὐτῶν A. 13. Σπαδούσης καὶ A: σπουδαζούσης ε. 30. πρὸς A: εἰς ε. 32. γινομένης ε. 33. πρᾶχθῇ ε. 34. ἀναλύοντες] fortasse leg. ἀλύοντες. ἐπὶ τὸ ῥηθὲν A: τὸ ῥῆμα ε.

των. ἐπράχθη δὲ αὐτῷ καὶ τι τοῖστον. ἀνὴρ τις ἄγροικος, ἔχων ἀνθῆσαν γυναῖκα τὴν ὥραν, ὑπὸ τινος τῶν συμμάχων βαρβάρων ἐμοιχεύετο. δαίται τοιγαρὶν Βονηφατίς, τὴν ὕβριν ὀλοφυρόμενος. ὁ δὲ Βονηφάτιος μαθὼν τὸ διάστημα τῆς τόπου καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀγροῦ, 5
 114 H. ἐν ᾧ τὰ τῆς μοιχείας ἐπράττετο, τὸν μὲν ἐκέτην "τέως ἀπέπεμπε, προστάξας πάλιν τῇ ἐξῆς αὐτῷ προσελθεῖν, ὁψίας δὲ λαθὼν ἅπαντας, καὶ ἐπὶ τὸν ἀγρὸν ἐλάσας ἐβδομήκοντα δυσάμενον σαδίοις, καὶ εὐρὼν τὸν βάρβαρον τῇ μοιχευομένῃ συγκαθεύδοντα, τέμνει τε 10
 αὐτὴ τὴν κεφαλὴν καὶ δι' αὐτῆς ὑποσρέφει νυκτός. προσελθόντι δὲ κατὰ τὸ πρόξαγμα εἰς τὴν αὐρίον τῷ ἀνδρὶ ἐπιδίδωσι τῆ βαρβάρου τὴν κεφαλὴν, δια-
 197 R. πυνθανόμενος εἰ ἐπιγινώσκει αὐτήν. "ὁ δὲ τοῖς παρῶσιν ἅμα καταπλαγεὶς καὶ ἀμηχανήσας, ἔπειτα ἐπιγνὼς 15
 καὶ πολλὰ τῆς δικαιοσύνης εὐχαριζήσας, σὺν χαρᾷ ἀπῆε.

ὅτι ἕκαστος τῶν μεγάλων οἰκῶν τῆς Ῥώμης, ὡς φησιν, ἅπαντα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ ὅποσα πόλις σύμμετρος ἡδύνατο ἔχειν, ἱππόδρομον καὶ φόρος καὶ ναὺς καὶ πηγὰς 20
 καὶ λαιτὰ διάφορα. διὸ καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀπεφθέγγετο αἰς δόμος ἄν πῆλιν πόλις ἄσπε μνηστὰ κεύθει.

ἦσαν δὲ καὶ λαιτὰ δημόσια παμμεγέθη. αἱ δὲ Ἀντωνιαναὶ ἔτιω καλέμεναι εἰς χρεῖαν τῶν λεομένων κα-
 θέδρας εἶχον παρακειμένας χιλίας ἑξακοσίας, ἐκ μαρ- 25
 μάρου κατεσκευασμένας ξεστ' αἱ δὲ Διοκλητιαναὶ ἐγγὺς διπλασίους. τὸ τε τεῖχος τῆς Ῥώμης μετρηθὲν παρὰ Ἀμμωνος τῆ γεωμέτρου, κατ' ὃν καιρὸν Γότθοι τὴν προτέραν κατ' αὐτῆς ἐπιδρομὴν ἐποίησαντο, εἰκοσι καὶ
 ἐνὸς μιλίας διάστημα ἔχον ἀπεδείχθη.

ὅτι πολλοὶ οἰκοὶ Ῥωμαίων προσόδους κατ' ἐνιαυτὸν ἐδέχοντο ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἀνὰ μ' χρυσῶν κεν-
 τηνάριον, χωρὶς τῆς σίτης καὶ τῆς οἴνης καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων εἰδῶν, ἃ εἰς τρίτον συνέτεινεν, εἰ ἐπιπρά-
 σκετο, τῆ εἰσφερομένης χρυσίδος. τῶν δὲ μετὰ τῆς πρώ- 35
 τος δευτέρων οἰκῶν τῆς Ῥώμης πεντεκαίδεκα καὶ δέκα κεντηναρίων ἡ πρόσδοδος ἦν. καὶ ὅτι Πρόβος ὁ παῖς Ὀλυμπίου, τελέσας τὴν οἰκείαν προαιτῶσαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς Ἰωάννου τυραννίδος, δώδεκα κεντηνάριον χρυσῶν ἀνήλωσε. Σύμμαχος δὲ ὁ λογογράφος, συγκλη- 40
 τικὸς ὢν τῶν μετρίων, πρὶν ἢ τὴν Ῥώμην ἀλῶναι, τῆ

παιδὸς Συμμάχου προαιτῶσαν τελέσας καὶ κεντηνάριον ἑδαπάνησε. Μάξιμος δέ, εἰς τῶν εὐπόρων, εἰς τὴν τῆ νῆα προαιτῶσαν μ' κατεβάλετο κεντηνάριον. ἐπὶ δὲ ἡμέραις οἱ προαίτωρες τὰς πανηγύρεις ἐτέλουν.

ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῷ Ὀδυσσεὶ τὴν πλάνην ἐκατὰ Σικελίαν φησὶ γεγενῆσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πέρατα τῆς Ἰταλίας καὶ τὴν εἰς Αἶδα κάθοδον παρὰ τὸν ὠκεανὸν γεγενῆσθαι, ἐν ᾧ καὶ ἡ πολλὴ πλάνη. ἀγωνίζεται δὲ διὰ πολλῶν τέτο παραζηῖσαι. ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλους δια-
 φόρους ἀνέγνωμεν ἐν τέτοις αὐτῷ συμφωνήσας.

ὅτι ἀποσέλλεται ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως παρὰ Θεοδοσίᾳ Πακιδία ἅμα παισὶ κατὰ τῆς τυράννης, καὶ ἐπαναλαμβάνει αὐτὴ μὲν τὸ τῆς Ἀνδρέως, ὁ δὲ Οὐα-
 λεντινιανὸς τὸ τῆς νοβελισσίδος ἀξίωμα συνεχέμπεδον 115 H.

δὲ αὐτοῖς καὶ στρατὸς καὶ στρατοπεδάρχης ἑκατέρως δυ-
 νάμεως Ἀρδαβέριος ἅμα τῷ παιδὶ Ἀσπαρι, καὶ τῷ 115 H.
 τος Κανδιδιανός. κατὰ δὲ τὴν Θεσσαλονίκην Ἠλίων ὁ τῶν ὀφφικίων μάγιστρος παρὰ Θεοδοσίᾳ ἀποσάλλει ἐνδύει Βαλεντινιανὸν ἐπ' αὐτῆς Θεσσαλονίκης τὴν τῆς Καίσαρος ἐσθῆτα, πέμπτου ἔτος ἔχοντα τῆς ἡλικίας. κατιόντων δὲ αὐτῶν Ἀρδαβέριος μὲν ἀλίσκετο παρὰ τῶν τῆς τυράννης, καὶ ἀναπέμπετο πρὸς αὐτόν, καὶ φι-
 λιάζει αὐτῶν ὁ δὲ τέττα παῖς ἅμα Πακιδίᾳ ἐν ἀθυ-
 μίᾳ καὶ λύπῃ ἦσαν. Κανδιδιανὸς δὲ πολλὰς πόλεις αἰρῶν καὶ εὐδοκμιῶν λαμπρῶς τὸ λυπὲν διεσκέδαζε καὶ ἐψυχάζοι. εἴτα σφάζεται ὁ τύραννος Ἰωάννης, καὶ Πακιδία ἅμα Καίσαρι τῷ παιδὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ῥάβενναν. Ἠλίων δὲ ὁ μάγιστρος καὶ πατρίκιος κατα-
 λαβὼν τὴν Ῥώμην, "καὶ πάντων ἐκείσε συνδραμόντων, 200 R.
 30 τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἐπταετηρὸν ὄντα ἐνδύει Βαλεντινιανόν. ἐν οἷς καὶ τὰ τῆς ἱστορίας.

81.

Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον ΘΕΟΔΩΡΟΥ περὶ τῆς ἐν Περσίδι μαγικῆς, καὶ τίς ἡ τῆς εὐσεβείας διαφορὰ, ἐν λόγοις τρισί. προσφωνεῖ δὲ αὐτὸς πρὸς Μασέβιον ἐξ Ἀρμενίας ἐρωτώμενον, χωρεπίσκοπον δὲ τυγχάνοντα. καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λόγῳ προτίθεται τὸ μισθὸν Περ-
 σῶν δόγμα, ὃ Ζαράδης εἰσηγήσατο, ἥτοι περὶ τῆς Ζα-
 ράμ, ὃν ἀρχηγὸν πάντων εἰσάγει, ὃν καὶ τύχην κα-
 λεῖ καὶ ὅτι σπένδων, ἵνα τέχῃ τὸν Ὀρμίσδαν, ἔτεκεν
 ἐκείνον καὶ τὸν Σατανᾶν καὶ περὶ τῆς αὐτῶν αἰμο-

α. 3. ἐμοιχεύετο A: ἔγνω αὐτὴν μοιχευομένην ε. 6. οὐκέτην ε. 14. ἐπιγινώσκει ε. 16. ἀπευχαριζήσας ε.
 22. κεύθει A: τεύχει ε. 25. εἶχε ε. 27. τὸ δὲ τῆς Ῥώμης τεῖχος ε. 29. καταδρομὴν ε. 32. κεντηναρίων
 apographum Stephani. 38. Ἀλυπίου ε. 40. ἀνάλωσε ε. 41. Ῥώμην A: πόλιν ε. b. 7. [Ἰταλίας] „quid si
 Hispaniae legas?" Labbens. 10. συμφρονούντας ε. 19. ἐκδύει ε. 37. ἐκτίθεται ε. μ. τῶν Περσῶν ε.
 38. Ζαράδης ε. Ζαρουάμ ε. 41. τῆς αὐτῆς αὐτῶν ε.

μίσθας. καὶ ἀπλῶς τὸ δυσσεβὲς καὶ ὑπεραίχρον δόγμα κατὰ λέξιν ἐκθεῖς ἀνασκευάζει ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς δυοῖν λόγοις τὰ περὶ τῆς εὐσεβείας διέ-
χεται πίψεως, ἀπὸ τῆς κοσμογονίας ἀρξάμενος, καὶ περὶ αὐτῆς τῆς χάριτος ὁμοίως καὶ ἐπιτροχάδην διελθών.

Οὗτος ὁ Θεόδωρος ὁ Μομφρασίας εἶναι δοκεῖ τὴν τε γ' Νεσορίε ἀφισιν, καὶ μάλιστα ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ, κρατύνων προαναφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀποκατάστασιν τερατεύεται.

82.

Ἀνεγνώσθη ΔΕΞΙΠΠΟΥ τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον, ἐν λόγοις τέσσαρσιν. ἀνεγνώσθη δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερον σύντομον ἱστορικόν, μέχρι τῆς Κλαυδίας ἐπιτρέχον τὰς κεφαλαιώδεις πράξεις βασιλείας. ἀνεγνώσθη δὲ αὐτῷ καὶ τὰ Σκνθικά, ἐν οἷς αἱ Ῥωμαίων αὐτῷ καὶ Σκν-
θῶν ἀναγράφονται πρὸς ἀλλήλους μάχαι τε καὶ ἀξιό-
λογοι πράξεις. ἔστι δὲ τὴν φράσιν ἀπεριττός τε καὶ ὀγκρὸς καὶ ἀξιόματι χαίρων, καὶ (ὥς ἂν τις εἴποι) ἄλ-
λος μετὰ τινος σαφηνείας Θεσκυδίδης, μάλιστα γὰρ ἐν ταῖς Σκνθικαῖς ἱστορίαις.

Ἀρχεῖ δὲ ἐν τοῖς μετὰ Ἀλέξανδρον ἀπ' αὐτῆς τῆς τῷ βασιλείῳ τελευτῆς, καὶ διέξεισιν ὅπως εἰς τὸν ἀδελ-
φὸν Ἀλεξάνδρῳ τὸν Ἀριδαῖον, ὃς ἦν ἐκ Φιλίνης τῆς Λαρισσαίας τῷ Φιλίππῳ γεγενημένος, ἡ τῶν Μακε-
δόνων ἀρχὴ περιέστη, εἰς αὐτὸν τε καὶ εἰς τὸν μέλ-
λοντα Ἀλεξάνδρῳ παῖδα τίκτεσθαι ἐκ Ῥωξάνης (ἐν γαστρὶ γ' ἔχουσα καταλείπτο) καὶ εἰς τοὺς ἀμφὶ Περ-
δίκκας, οἳ κρίσει τῶν Μακεδόνων ἐπιτροπέων αὐτοῖς τὴν ἀρχήν. διέξεισι καὶ ὅπως ἡ τῷ Ἀλεξάνδρῳ διενε-
116 Η. μῆθ' ἀρχή. "τὰ μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔτω. Πτολεμαῖος δὲ Ἀγάθ' Αἰγύπτῳ πάσης καὶ Λιβύης καὶ τῆς ἐπέκει-
να γῆς, ὁπόση Αἰγύπτῳ συνάπτει, ἀρχεῖν ἐτάχθη· ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ τῇ σατραπείᾳ ταύτῃ τεταγμένος Κλεομένης ὑπαρχος Πτολεμαῖῳ ἀποκα-
τέστη. Λαομέδων δὲ ὁ Μιτυληναῖος Σύρων ἡγήσθη 35 τῷ Ἀλεξάνδρῳ βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσιν. ἀρχεῖ δὲ ἀπὸ τῆς Αἰνείας μετὰ Τροίας ἄλωσιν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἀφίξεως, καὶ διέξεισιν ἐν πολλῇ λεπτολογίᾳ τὴν τε τῆς Ῥώμης οἰκισιν καὶ τὴν Ῥέμης καὶ Ῥωμύλης γέννησιν καὶ ἀπλῶς ἐφεξῆς ἅπαντα, μέχρις ὅτε Ῥωμαίοις ὁ πρὸς Πύρρον τὸν ἡπειρώτην πόλεμος συνέστη. διέρχε δὲ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον, καὶ τελευτᾷ ἐς τὴν θ' καὶ κη' Ὀλυμπιάδα,

πόντῳ Φρυγίας. καὶ τῶν μὲν Ἀσιανῶν ἔτω, τῶν δ' Εὐρωπαϊῶν Θράκης μὲν καὶ Χερρόνησος Λυσίμαχος, Ἀντίπατρος δὲ ἐπὶ πᾶσι Μακεδόσι καὶ Ἕλλησι καὶ Ἰλλυριοῖς καὶ Τριβαλλοῖς καὶ Ἀγριῶσι καὶ ὅσα τῆς ἡπείρου ἔξειτ' Ἀλεξάνδρῳ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἐτέ-
τακτο. τὴν δὲ κηδεμονίαν καὶ ὅση προσασία τῆς βα-
σιλείας, Κρατερός ἐπιτροπῇ, ὃ δὴ πρώτιστον τιμῆς τέ-
λος παρὰ Μακεδόσι Περδίκκας δὲ τὴν Ἡφαιζίουτος χιλιαρχίαν. ἦσαν δὲ ἄρχοντες Ἰνδῶν μὲν ἀπάντων Πύ-
10 ρος καὶ Ταξίλης· ἀλλ' ὁ μὲν Πύρρος οἱ ἐν μέσῳ Ἰνδοῦ ποταμῷ καὶ Ὑδάσπερ νέμοντο, Ταξίλης δὲ τῶν λοιπῶν. Πύθων δὲ τις τῶν τέτοις ὁμόρων ἡγήτο, πλὴν Παρα-
μισάδων. οἱ δὲ συνάπτοντες Ἰνδοῖς, ὅσοι ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι νέμοντο, Ὁξυάρτη τῷ Βακτριῳ, ὃς ἦν Ῥωξάνης πατήρ, εἰς ἀρχὴν ἀπενεμήθησαν· ἥς ἐτέχθη
15 πᾶς μετὰ τὸν τῷ πατρὶ Ἀλεξάνδρῳ θάνατον, ὃ τὸ Μακεδόνων πλῆθος τῷ πατρὶ τὴν προσηγορίαν Ἀλέ-
ξανδρον ἔθεντο. Ἀραχωσίων δὲ καὶ Γαδρωσίων ἐπῆρχε Σιβύρτιος, καὶ Στασάνωρ ὁ Σόλιος Ἀρείων καὶ Ἀράγγων
20 ἡγήτο. Φιλίππης δὲ ἦν ἀρχὴ Σογδιανῶν καὶ Ῥαδαφρό-
νης Ὑρκαναῖα καὶ Νεοπολίμης Καρμανία. Πέρσαι δὲ ὑπὸ Πενθέστῃ ἐτάχθησαν. τὴν δὲ Σογδιανῶν βασιλείαν Ὀρώπιος εἶχεν, ὃ πάτριον ἔχων ἀρχήν, ἀλλὰ δόντος αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ· ἐπεὶ δὲ τύχη τις αὐτῷ συνέπεσεν, ἐπαναστάσεως αἰτίαν φεύγοντι παραλυθῆναι τῆς ἀρχῆς, τότε κοινῶς αὐτῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε. Βαβυλωνίων δὲ καὶ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν Τίγρητος καὶ Εὐφράτης, τῶν μὲν Σέλευκος, τῆς δὲ Μεσοποταμίας Ἀρχέλαος ἦρχε. τοσόσδε ἀριθμὸς ἔθνων τε καὶ ἔθνεσιν ἀρχόντων ἦν, ὅτε Περδίκκας μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρῳ τελευτῇ τὰς ἀρ-
χὰς ἔνειμε. καὶ τὰ ἄλλα διέξεισιν ἐν πολλοῖς, ὥς καὶ τέτοις, Ἀρρίανῳ κατὰ τὸ πλεῖστον σύμφωνα γράφων.

83.

Ἀνεγνώσθη ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ τῷ Ἀλεξάνδρῳ βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσιν. ἀρχεῖ δὲ ἀπὸ τῆς Αἰνείας μετὰ Τροίας ἄλωσιν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἀφίξεως, καὶ διέξεισιν ἐν πολλῇ λεπτολογίᾳ τὴν τε τῆς Ῥώμης οἰκισιν καὶ τὴν Ῥέμης καὶ Ῥωμύλης γέννησιν καὶ ἀπλῶς ἐφεξῆς ἅπαντα, μέχρις ὅτε Ῥωμαίοις ὁ πρὸς Πύρρον τὸν ἡπειρώτην πόλεμος συνέστη. διέρχε δὲ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον, καὶ τελευτᾷ ἐς τὴν θ' καὶ κη' Ὀλυμπιάδα,

a. 6. οὗτος δ' ὁ ε. 8. ἐπικρατύνων ε. προαναφωνεῖ ε. 15. αἱ αὖ τῶν ε. 16. τε add A. 23. ἐρε-
δαῖον A. 24. Λαρισσαίας ε. 36. περὶ πρ A, πύθων corr. 39. τραπεζοῦντος A. 41. ἡλλητοπόντον corr A.
b. 5. ἔξειτ' A: ἔξειτ' ε. 12. πύθων corr A. παραμισαδων A: verum est Παραμισαδων. 14. τὴν Καυκάσια
ὄρη ε. 32. Ἀρριανῷ ε. post γράφων in A versus viginti duo vacui. 34. ἀλικαρνασσεῶς ε. 36. μετὰ τὴν τῆς
Τροίας ε. 38. libri οἰκισιν. Ῥέμης] Ῥώμης corr A.

117 H. ἔτις "αὐτῆς ἐνεσηκότος τρίτην ἀφ' ἧς καὶ φησιν ἀπαρ-
 ξαθὶ τὸν Μεγαλοπολίτην Πολύβιον τῆς ἰσορίας. ἤκ-
 μασε δὲ ἔτος ἐπὶ τῶν Ἀνγέσθων χρόνων, καταπλεύσας
 εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πό-
 λεμον, ὃς αὐτῷ τε Ἀνγέσθῳ καὶ Ἀντωνίῳ ἐπολεμήθη· 5
 διατρίψας δέ, ὡς φησιν, ἔτη δύο καὶ εἴκοσι, καὶ τὴν
 τε Ῥωμαϊκὴν ἐξακριβώσας διάλεκτον, καὶ τὰ παρ' αὐ-
 τοῖς ἄρχαῖα ἐκμαθὼν, καὶ πάντα ὅσα πρὸς τὴν ἰσο-
 ρίαν τείνει παρασκευασάμενος, ἔτις ἄρχετ' τῆς πρα-
 γματείας. ἔτι δὲ τὴν φράσιν καὶ τὴν λέξιν καινοπρεπῆς 10

204 R. καὶ ἐς τὸ ἀνακεχωρηκὸς τῶν πολλῶν "τὸν λόγον ἐκ-
 βιαζόμενος· ἡ δὲ κατὰ μέρος διήγησις μετέχειν τε τῆς
 κατὰ διάνοιαν ἀφελείας ποιῇ, καὶ ἔδ' εἰς τὸ ἄχαρι
 καὶ σκληρὸν ἐπιτρέπει παρασυρῆναι. κέχρηται δὲ καὶ
 παρεκβάσει ἐκ ὀλίγῃ, τὸν ἀκροατὴν ἀπὸ τῆ περὶ τὴν 15
 ἰσορίαν κόρος διαλαμβάνων ταύτῃ καὶ ἀναπαύων καὶ
 ἀνακτώμενος. εἰπεῖν δὲ συντόμως, ὅτι καὶ τὸ κομψὸν
 τῆς λόγου, τῇ τε κατὰ μέρος ἀφηγήσει καὶ τῇ παρεκ-
 βάσει κεχωρημένον, τὴν ἐπὶ τὸ τραχύτερον ῥέψσαν
 θεραπεύει συνέπειαν.

84.

Ἀνεγνώσθη τῇ αὐτῇ σύννοψις τῶν τῆς ἰσορίας καὶ
 βιβλίων ἐν ἑ βιβλίοις· ἐν ἧ μᾶλλον δοκεῖ ἑαυτοῦ
 κομψότερος μὲν, ἀφηρημένος δὲ τὸ ἡδύνον, εἰ καὶ
 τῷ χρησίμῳ μᾶλλον διαπρέπει, ἅτε χωρὶς τῶν ἀναγ- 25
 καίων μηδὲν τῷ λόγῳ καταμινύμενος. ἀλλ' εἶπεν
 ἂν τις, ὡς ἂν ἀπὸ σκήπτρου θεμισέων, καὶ τῷ ἀπε-
 ρίττῳ καὶ συντετμημένῳ, καὶ ἔτι τῇ τε συνθήκῃ καὶ
 τῇ λέξει, ἡχώ τινα πέμπων, τραχύτερός πως ἔστι τοῖς
 ἀκροαταῖς προσφερόμενος. πλὴν συνόψει μὲν ὁ λόγος 30
 ἐκ ἀνάγκης, τῷ δὲ τελείῳ καὶ ὁλοκλήρῳ τῆς ἰσο-
 ρίας ἔτι πρόσφορος. δῆλον δ' ὡς οὗτος ὁ συγγρα-
 φεὺς Διώνος τε τῆ Κοκκίης καὶ Ἀππιανῆς τῆ Ἀλεξαν-
 δρέως, τῶν τὰς Ῥωμαϊκὰς ἰσορίας συντεταχότων,
 χρόνῳ καθέστηκεν ἀρχαιότερος.

85.

Ἀνεγνώσθη ἩΡΑΚΛΕΙΑΝΟΥ ἐπισκόπου Καλχη-
 δόνος κατὰ Μανιχαίων ἐν βιβλίοις καὶ. ἔτι δὲ τὴν φρά-
 σιν συντετμημένος καὶ ἀπερίττος καὶ ὑψηλός, ἐδὲ τῇ
 σαφῆς ἐκκλίνων· ἀλλὰ σύγκρατος αὐτῇ τῷ μεγέθει 40
 ἢ σαφήνεια, ἅτε καὶ τῷ ἀττικισμῷ τὸ καθωμιλημέ-
 νον μινύντος καὶ παίδων ἡγεμένῳ εἰς ἁμίλλαν κα-

θισαμένων τὸν (ὡς ἂν εἴποι τις) ὑπεραττικισμόν. ἀνα-
 τρέπει δὲ τὸ παρὰ τοῖς Μανιχαίοις καλέμενον εὐαγ-
 γέλιον καὶ τὴν Γιγάντειον βίβλον καὶ τὰς θησαυροὺς.
 καταλέγει καὶ ὅσοι πρὸ αὐτῆς κατὰ τῆς τῆς Μανιχαίας
 συνέγραψαν ἀθεότητος, Ἡγεμόνιον τε τὸν τὰς Ἀρ-
 χέλας πρὸς αὐτὸν ἀντιλογίας ἀναγράψαντα, καὶ Τί-
 τον, ὃς ἔδοξε μὲν κατὰ Μανιχαίων γράφειν, ἔγραψε
 δὲ μᾶλλον κατὰ τῶν Ἀδδᾶ συγγραμμάτων, ἔτι δὲ καὶ
 τὸν Λαοδικέα Γεώργιον, τοῖς αὐτοῖς χρόνοις οἷς ὁ Τί-
 τος κατὰ τῆς ἀσεβείας κεχωρημένον ἐπιχειρήμασι, καὶ
 Σεραπίωνα τὸν τῆς Θμουέως ἐπίσκοπον, καὶ τὸν Διό-
 δωρον, ἐν καὶ ἑ βιβλίοις τὸν κατὰ Μανιχαίων
 ἁγῶνα ἀγωνισάμενον, ὃς διὰ μὲν τῶν πρώτων "βι- 118 H.

βλίων ἐπὶ οἷται μὲν τὸ τῆς Μανιχαίας ζῶν εὐαγγέ-
 λιον ἀνατρέπειν, ἐ τυχάνει δὲ ἐκείνῳ, ἀλλὰ ἀνατρέ-
 πει τὸ ὑπὸ Ἀδδᾶ γεγραμμένον, ὃ καλεῖτ' ἰσόδιον· διὰ
 δὲ τῶν ἐφεξῆς τὴν τῶν γραφικῶν ῥητῶν, ἃ οἱ Μα-
 νιχαῖοι ἐξοικεῖσθ' πρὸς τὸ σφίσι βεβηλημένον, ἀνα-
 καθαίρει χρῆσιν καὶ διασαφεῖ. καὶ ὁ μὲν Διόδωρος
 20 ἔτις. τέτων δὲ τῶν (ὡς αὐτὸς φησιν ὁ Θεοσεβέστα-
 τος Ἡρακλειανός) πατέρων μνήμην πεποιηκώς, ὅσα
 μὲν ἀσθενῶς αὐτοῖς εἶρη, ἐπισημαινόμενος παρατρέ-
 χει, ὅσα δὲ ἑλλειπῶς, εὐλαβῶς ἀναπληροῖ, καὶ ὅσα ἀρ-
 κέντως, ἀδεκάσως ἀποδεχόμενος δι' εὐφημίας ποιῇ-
 25 ται, συντάττων αὐτοῖς καὶ ἅπερ αὐτῷ διανοήθη.

"ἔτι δὲ ὁ ἀνὴρ πνέων καὶ τὴν ἀπὸ φιλοσοφίας ἰχύν, 203 R.
 καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων μαθημάτων πλετῶν θεωρίαν
 διὸ καὶ τὰ παραλόγως μυθολογηθέντα τῷ Μανιχαίῳ
 εἰς τὸ σφοδρότατον ἀνατρέπει, ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν ὄν-
 των θεωρίας τὴν περὶ τῆς ὄντος αὐτῷ μεμυθολογη-
 μένην ἀπελέγχων φλυαρίαν. ἐγράφη δὲ αὐτῷ ἡ εἰκο-
 σάβιβλος αὐτῇ ἢ κατὰ τῶν Μανιχαίων πρὸς Ἀχίλλιον
 αἰτησάμενον, ὃν καὶ πιστὸν καὶ ποθεινότατον ἀποκαλεῖ
 τέκνον· ὁ καὶ Ἀχίλλιος, ὁρῶν τὴν τῶν Μανιχαίων εἰς
 35 πλάτος ἐπιδιδῶσαν ἀσέβειαν, ἤτησε τὴν κατ' αὐτῆς
 ἀναγραφῆναι εἴλην, καὶ εἰς ἀπαράγραπτον ἀναγέγραπθ'
 θριάμβον. ἦν δ' ἔτος ὁ Θεοσεβέστατος Ἡρακλειανός
 κατὰ τὰς χρόνας

86.

Ἀνεγνώσθησαν ἐπιστολαὶ τῆς ἐν ὑγίοις πατρὸς ἸΩΑΝ-
 ΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ὡς μετὰ τὴν ἁδικον
 καὶ ἀπάνθρωπον ἑξορίαν πρὸς διαφόρους ἔγραψεν· ἐν

a. 1. ἐνεσηκότος αὐτῆς ε. 7. τε add A. 19. κεχωρημένον A. 24. μὲν κομψότερος ε. 37. Καλκηδόνος ε.
 42. καθισαμένου τῷ — ὑπεραττικισμῷ ε. accusativus dedit C. b. 10. ἀσεβείας A: ἀληθείας ε. ἐπιχειρήματα ε.
 14. ἐπὶ τὸ — ἀνατρέπει ε. 21 et 37. Ἡρακλειανός A. 22. αὐτοῖς ἀσθενῶς ε. 26. τὴν add A. 32. Ἀχίλ-
 λιον ε. 34. Ἀχίλλιος ε. 38. post χρόνους in A versus quattuor vacui.

αἷς εἰς τὸ χρεῖωδες μᾶλλον συντείνειν αἱ τε πρὸς τὴν
ἐν λαβεσάτην Ὀλυμπιάδα τὴν διάκονον αὐτῷ γεγραμ-
μέναι δεκαεπτὰ, καὶ αἱ πρὸς Ἰννοκέντιον τὸν Ῥώμης,
ἐν αἷς καὶ ὅσα αὐτῷ συνηνέχθη ὡς ἐν ἐπιστολῇς εἶδει
ἔξις. κέχρηται δὲ καὶ ταύταις ταῖς ἐπιστολαῖς τῷ συν-
ῆθει τῷ λόγῳ χαρακτῆρι· λαμπρὸς τε γὰρ ἐστὶ καὶ σαφὴς
καὶ ἀνδρῶν μετὰ τῷ ἡδέος τὴν πιθανότητα, πλὴν ὅσον
ἐμμελέστερόν πως δοκῶσιν αἱ πρὸς Ὀλυμπιάδα αὐτῷ
συγκείμεναι ἐπιστολαί, εἰ καὶ τῷ ἐπιστολιμαίᾳ τύπῳ, τῶν
πραγμάτων τότε εἰς τὴν ἐαυτῶν ἰχὺν τῶν ῥημά-
των νόμους ἐκβιασμένων, οὐ λίαν ἐγράφησαν σοχα-
ζόμεναι.

87.

Ἀνεγνώσθησαν Ἀλεξανδρείᾳ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΑ-
ΤΙΟΥ τῶν περὶ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα λόγοι ἡ. 15
ἔστι δὲ δραματικόν, ἱρωτάς τινας ἀτόπως ἐπεισάγον.
καὶ λέξει μὲν καὶ συνθήκῃ δοκεῖ διαπρέπειν· εὐσήμε-
τε γὰρ καὶ ἐπὶ τροπὴν οἰκείως τετραμμένη, ὅτε καὶ ταύτῃ
χρηστέον· ἀφοριστικαὶ τε καὶ σαφεῖς καὶ τὸ ἡδὺ φέρουσαι
αἱ πλεῖσαι περίοδοι, καὶ τὴν ἀκοὴν τῷ ἡκῶ λεαίνουσαι. 20
ἀλλὰ τό γε λίαν ὑπέραιχρον καὶ ἀκάθαρτον τῶν ἐν-
νοιῶν καὶ τὴν τῷ γεγραφότος φαντίζει γνώμην ἐν πᾶσι
καὶ σπευδῆν, καὶ τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἐθέλῃσι κατάπτυσον
τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖται καὶ φευκτὴν. πολλὴν δὲ ὁμοιό-
τητα ἐν τῇ διασκευῇ καὶ πλάσει τῶν διηγημάτων, πλὴν 25
χεδὸν τι τῶν προσώπων τῆς ὀνομασίας καὶ τῆς μυ-
θοῦς αἰχρότητος, πρὸς τὰ τῷ Ἡλιοδώρῳ δράματα
φυλάττει.

88.

119H. Ἀνεγνώσθη βιβλίον, ὡς ἐν ἱστορίας τύπῳ, τὰ κατὰ 30
τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον πραχθέντα· τόμοι δὲ τὸ βιβλίον
208R. τρεῖς. λέγει δὲ τὸν μὲν Ὀσίον τὸν τῷ Κεδρέβης καὶ
Βίτωνι καὶ Βικέντιον, Ῥωμαϊκὰς ἱερέας, ἐκ προσώπων
Σιλβέστρος τῷ Ῥώμης παρῆναι, Εὐστάθιον δὲ τὸν Ἀν-
τιοχείας αὐτὸν ἐκείνον, Ἀλέξανδρον δὲ, ὃς τότε πρε-
σβυτέρῳ ἀξίωμα εἶχεν, εἰς πρόσωπον τῷ Κωνσταντίνῳ
πόλεως Μητροφάνους παρῆναι· ἐκεῖνος γὰρ ἐκωλύετο
βαθυτάτῳ γήρῳ, ἐπεὶ αὐτῷ ὁ χρόνος τῷ βίῳ ὑπὲρ τὰ
ἐκατὸν ἔξετεινετο ἔτη. συμπαραῖναι καὶ Ἀλέξανδρον
τὸν Ἀλεξανδρείας ἄμα Ἀθανασίῳ, ὃς ὕστερον καὶ διά-
δοχος τῷ θρόνῳ κατέστη. ἔτι δὲ παρῆναι καὶ τὸν Ἱερο-

σολύμων Μακάριον καὶ ἄλλο πλῆθος ἀρχιερέων καὶ
ιερέων. συγκροτηθῆναι δὲ φησι τὴν σύνοδον ἐξαιδε-
κάτω ἔτει τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας, παραταθῆναι
δὲ ταύτης τὰς πράξεις μέχρι δευτέρου καὶ εἰκοσῆ ἡμί-
σεος, ἔξ ὧν δηλονότι ἔτεσι ταύτης συγκροτημένης. φησὶ
δὲ καθαιρεθῆναι μὲν Ἀρειον καὶ ἀναθέματι καθυπο-
βληθῆναι, εἶτα πάλιν πειρᾶσθαι ὥστε παραδεχθῆναι καὶ
τοῦτο πολλάκις ἐπιτηδευθῆναι δι' Εὐσεβίου, ὃς ἤρχε
Νικομηδείας, καὶ δι' Εὐτοκίᾳ δὲ τοῦ Ἀρειανῆ, πρε-
σβυτέρῳ ἔχοντος χειροθεσίαν, ὃν ἡ τῷ βασιλέως ἀδελφῇ
Κωνσταντίνῳ, τὴν τέλειον ἡμέραν ὑπερχομένην τῷ βίῳ,
παρέθετο τῷ ἀδελφῷ. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐσπευδον τὸν
Ἀρειον ἐπαγαγεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἡ δὲ θεία δίκη οὐκ
εἴασε τὸν ἐχθρὸν κατορθώσασθαι αὐτῆς τῷ νεῷ καὶ τῆς
ἐν αὐτῷ πασάδος, ἀλλ' ἐν ἀφεδρωσὶ τὸν βίον ἐδίκασε
καταστρέψαι, καθ' ἣν αὐτὸς καὶ οἱ σπουδασαὶ αὐτοῦ
ᾤρισαν ἡμέραν διὰ τῆς εἰσόδου αὐτῶν τὴν ἐκκλησίαν
βεβηλῶσαι τῷ θεῷ καὶ τὰ ἅγια. καὶ ἡ καταστροφὴ δὲ
δημόσιος γίνεται· πλησίον γὰρ οἱ ἀφεδρωτὲς ἐχρημά-
τιζον τῷ φόρῳ. ἐφ' ᾧ ἡ ἑσθὴναι τε τὸν μέγαν Κωνσταν-
τίνον γράφει, ὡς τῷ ἀδεκάστῳ κριτῇ οἷς ἔκρινε λύσαντος
ἀμφισβήτησιν πᾶσαν, γράψαι τε αὐτὸν πολλοῖς ἐπι-
σολαῖς, τὴν ἐνδικὴν Ἀρεῖα καταστροφὴν ζηλιτεύοντα.
καὶ ὁ μὲν ἔτι φησὶ, συμφωνῶν ἐν τέτῳ Ἀθανασίῳ
τε τῷ μεγάλῳ καὶ Θεοδωρῇ καὶ ἄλλοις πλείοσιν·
ἐνίοις δὲ γράφειν ἔδοξεν ἐχθὶ κατὰ τῶν Κωνσταντίνου
τῷ μεγάλῳ χρόνῳ, ἀλλὰ τῷ παιδὶ Κωνσταντίνῳ βασι-
λεύοντος ἔτι αἰχρῶς τὸν Ἀρειον ἐξ ἀνθρώπων ἀφα-
νισθῆναι.

Καὶ ταῦτα μὲν τότε τὸ βιβλίον· ἐγὼ ἐπεγέγραπτο
αὐτῷ ἡ κλήσις τῷ γράψαντος. ἐν ἄλλῳ μὲντοι ἔχοντι
τὰ αὐτὰ ΓΕΛΑΣΙΟΥ τῷ ἐπισκόπῳ Καισαρείας τῆς
Παλαιστίνης εὗρον τὸ βιβλίον ἐπιγραφόμενον· ἡ δὲ φρά-
σις εἰς τὸ ταπεινὸν καὶ χυδαῖον τῷ λόγῳ λίαν κατε-
νηνεγμένη. τίς ποτε δὲ ἔστιν ὁ Γελάσιος ἄνθρωπος, ἐκ ἧς
σαφῶς ἐκμαθεῖν. μέχρι γὰρ νῦν τριῶν, ὡς ἔστιν εἰκάσαι,
Γελασίων καὶ ἐπισκόπων Καισαρείας τῆς κατὰ Πα-
λαιστίνην βιβλίοις ἐνετύχονεν, ἡ πάντως γε δύο. αἱ δὲ
βίβλοι αἷς ἐνετύχονεν, ἡ μὲν ἐστὶ κατὰ Ἀνομοίων συν-
τεταγμένη, αἱ δὲ ἄλλαι δύο ἐκκλησιαστικὰς ἀναγρά-
φουσαι πράξεις, ὧν μία ἦν νῦν ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐπεμνή-

α. 3. Ἰννοκέντιον Α. 18. ἐπὶ τροπὴν Α: ἐπιτροπῇ γ. 19. ἡδὺ οὐ φέρουσαι γ. 22. γνώμην] καὶ γνώμην Α.
πᾶσιν σπουδῇ γ. 25. ante πλὴν cum Α omisi ἐμφανίζει. 31. τοῦ βιβλίου γ. 35. τότε Α: τοῦ γ. 36. τοῦ Α:
αὐτοῦ τοῦ γ. 39. ἐξετείνεν γ. β. 2. ἐκκαίδεκάτω γ. 4. καὶ add Α. 5. ἔξ] ἔξ ἡμῶν Α. 7. ὥστε add Α.
11. τελείαν γ. 13. ἀπαγαγεῖν γ. 14. τὸν ἐχθρὸν οὐκ εἴασε γ. 19. δημοσίως γ. 23. στηλιτευούσας γ. 26. Κων-
σταντίου τοῦ παιδὸς γ. 36. ὡς] πρὸς Α, οὐκ γ. 37. καὶ add Α. κατὰ Παλαιστίνην Α: ἐν Παλαιστίνῃ γενομένων γ.

120 H. ὅτι μὲν. ἔχει δὲ "αὐτή, ἐν οἷς αὐτὴν ἐπιγεγραμμένην εὐρομεν, ἐπιγραφὴν ὥσπερ εἴρηται, „Γελασίου ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς κατὰ Παλαιστίνην ἱστορίας ἐκ- 209 R. κλησιαστικῆς λόγοι γ', " καὶ ἀπάρχεται δὲ ἔτι „τὰ κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην καὶ οἰκουμενικὴν τῶν ἐπι- 5 σκόπων συναθροισθεῖσαν σύνοδον ἐκ πασῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν τῷ Ῥωμαίῳ κόσμῳ ἐπαρχῶν καὶ Περσίδος" καὶ ἑξῆς. καὶ τελευτᾷ δὲ εἰς τὴν τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ τελευτῇ, ἐν ᾗ καὶ τὸ τῆς ἀφέσεως ἐδέξατο θεῖον λατρίον, τὰς ἐν βίῳ κηλίδας, οἷα εἰκὸς ἀνθρώπων 10 ὄντα ταύτας ἐφέλκεσθαι, ἀπολυσάμενος. τυχεῖν δὲ φησι τῷ βαπτίσματος ὁρθοδόξον μυσαγωγῆσαντος καὶ τελέσαντος, ἀλλ' ἔχ' ὡς τις ἐδοξε, τῶν αἱρετικῶν τινὸς χειραπτήσαντος. ἡ δὲ γε ἀναβολὴ αὐτῷ τῷ βαπτίσματος παρετείνεται, ὅτι δι' ἐπιθυμίας πλείους ἢ αὐτῷ 15 τοῖς Ἰουδαῖοις βαπτίσασθαι. φησὶ δὲ αὐτὸν ὁ συγγραφεὺς ἔτος ἐπὶ Βασιλίσκῳ, ὃς ἐκβαλὼν Ζήνωνα ἐτυράνησεν, ἀκμάζειν, καὶ ἀνεγνωκέναι τὰς τῆς συνόδου πράξεις ἐν παλαιαῖς μεμβράναις ἔτι κατὰ τὴν πατρίαν οἰκίαν διατρίβοντα. ὡν τὴν μνήμην ἔχοντα, καὶ ἐξ 20 ἑτέρων γραμμάτων ὅσα χρήσιμα συναγείροντα, τὴν ἱστορίαν συντάξαι. μνημονεύει δ' ἔτος καὶ ῥητῶν τινῶν Γελασίῳ τινός, Γελασίον αὐτὸν καὶ Ῥεφίνον ἅμα καλῶν. λέγει δὲ αὐτῶ καὶ πατρίδα τὴν Κύζικον, καὶ πατέρα τῶν κατ' αὐτὴν πρεσβυτέρων ἑνα τινά. καὶ ἔτος 25 μὲν ὁ τῷδε τῷ βιβλίῳ πατήρ, καὶ ταῦτα αὐτῇ ἡ βίβλος.

89.

Ἡ δὲ λοιπὴ βίβλος ἐπιγραφὴν μὲν ἔχει τοιαύτην „προοίμιον ἐπισκόπου Καισαρείας Παλαιστίνης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν Εὐσεβίου τῷ Παμφίλῳ," 30 ἀρχεται δὲ ἔτι „τὰς μὲν ἄλλους ἐπὶ τὸ συγγράφειν ὠρημένους καὶ τῶν γενομένων τὰς ἱστορίας τῇ μνήμῃ παραπέμπειν ἔγνωκotas" καὶ ἑξῆς. λέγει δὲ αὐτὸν ἀνεψιὸν πρὸς μητρὸς Κυρίλλου τῷ Ἱεροσολύμων, καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπῆναι εἰς τὴνδε τὴν συγγραφὴν. ἡμεῖς 35 δὲ εὐρομεν ἀνεγνωκότες ἐν ἄλλοις ὅτι αὐτὸς τε Κύριλλος καὶ Γελάσιος ἔτος τὴν Ῥεφίνῳ τῷ Ῥωμαίῳ μετέφρασαν ἱστορίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ὃ μὲν τοι ὅτι ἰδίαν συνετάξαντο ἱστορίαν. δῆλον δ' ὡς ἀρχαιότερος ἦν ἔτος τῷ προειρημένῳ, εἴ γε κατὰ Κύριλλον 40 ἤκμασε τὸν Ἱεροσολύμων. ἀλλ' ἔτος μὲν ὁ Γελάσιος ἐκείνῳ καὶ τῇ φράσει ἐπὶ τὸ λογιώτερον διαφέρει. ἐκά-

τερος μὲν τοι αὐτῶν πολὺ τῷ κατὰ Ἀνομοίων συγγεγραφότος ἐνδεέστερος ὑπάρχει. ἐπίσκοπος δ' ἄρα καὶ κείνος τῆς αὐτῆς ἐπιγράφει Παλαιστίνης. ἀλλ' ἐκείνός γε ὁ Γελάσιος τῇ τε φράσει καὶ τῇ πολυμαθείᾳ καὶ ταῖς λογικαῖς ἐφοδοῖς, αἷς οὐκ οἶδ' ὅπως εἰπεῖν καὶ ἀπειροκάλως κατεχρήσατο, παρὰ πολὺ τέτρε τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐλάττωνα τάξιν ἐπέχειν ἀπελαύνει. εἰ δέ τις τέτων αὐτὸς ἐξιν ὁ γράψας, καὶ ταῦτα χρόνῳ συλλέξας καὶ συναυξήσας τὰ λείποντα, ἔγω μαθεῖν ἔχον.

90.

Ἀνεγνώθη ὁ ΛΙΒΑΝΙΟΣ ἐν τεύχεσι δυσὶν. ἔτος 121 H. δὲ ἐν τοῖς πλασματικοῖς αὐτῷ καὶ γυμνασικοῖς λόγοις 212 R. μᾶλλον ἐξιν ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτὸς ἐαυτῷ χρησιμότερος τῇ γ' πολλῇ περὶ τὰς ἄλλας φιλοπονίᾳ τε καὶ περιεργίᾳ τὴν τε ἔμφυτον τῷ λόγῳ καὶ αὐτοχέδιον (ὡς ἂν τις εἴποι) χάριν ἐλυμήνατο καὶ τέρεν, καὶ εἰς τὸ ἀσαφέστερον περιέτρεψε, πολλὰ μὲν ἐπισκοπῶν παρενθήκαις, ἔνια δ' ἀφαιρέσει καὶ τοῦ ἀναγκαῖου. τὰ δ' ἄλλα ἐν τέτοις κανὼν ἐσι καὶ εὐθὺς λόγῳ Ἀττικῷ. 5 ἐσι δὲ δόκιμος καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς. πολλὰ δὲ αὐτῷ καὶ παντοδαπὰ συγγράμματα φέρεται.

91.

Ἀνεγνώθη ὁ ΑΡΡΙΑΝΟΥ τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον ἐν λόγοις ἑπτὰ, ἐν οἷς διεξέρχεται τὰς τε πρὸς Ἀθηναίους 5 σπονδὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, ἀνευ μὲν τοι Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν περὶ ἡμῶν, ὅπως τε μάχαις τρισὶ κατεστρέψατο Πέρσας, ἐν Γρανίκῳ μὲν τὰς σατραπίας Δαρείῳ, ἐρατιὰν ἄγοντας δις μνηστῆρας μὲν ἱππεῖς, πεζοὺς δὲ παρὰ μικρὸν ἴσους, τέτρε σύμπαντας 10 καταπολεμήσας, ἐν Ἰσῶν δὲ αὐτὸν τε Δαρεῖον καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν κατὰ κράτος τρεψάμενος, καὶ συλλαβὼν αἰχμαλώτους παῖδας τε καὶ αὐτὴν γυναῖκα, ἐν Ἀρβήλοις δὲ ἦτοι ἐν Γαυγαμήλοις εἰς τέλος αὐτὸν ἐκνικήσας. ὅπως τε φεύγων Δαρεῖος ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀνη- 15 ρέθη, ἀνεβρόθη δὲ ἀντ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς βασιλείᾳ Βῆσσοις ὅπως τε ὕστερον Βῆσσον Ἀλέξανδρος λαβὼν τῆς εἰς Δαρεῖον τύλμης ἐλωβήσατό τε καὶ ἀνείλεν. ἔτι τε ὅπως ἐν μάχαις Ἀλέξανδρος ἐπτάκις ἐτρώθη καὶ ὅπως εἴλε τὰ ἐν Παγασαῖς βασιλεῖα χρήματα καὶ ὅτι πεισθεὶς ὡς Φιλώτας εἰς βελὴν κατ' αὐτῷ με- 20 λειτῶν, ἀνείλεν αὐτὸν τε καὶ τὸν πατέρα Παρμενίωνα. ἐγένετο δὲ καὶ τῶν Σογδιανῶν βασιλειῶν κύριος, καὶ

a. 1. verbo ἔχει numerum infra (v. 27) omissum, πθ, apponit mg A. 11. ἐφεκόμενον ταύτας ε. 21. συναγεί-
ραντα ε. 23. ἅμα καλῶν A: ἀνακαλῶν ε. 25. οὕτω ε. 33. καὶ τὰ ἑξῆς α. 37. τῶν Ῥωμαίων A. 39. ὅτι
om A. 41. τὸν A: τῶν ε. b. 4. τε et τῇ om A. 7. ante ἀπελαύνει cum A omisi διαγινωσκόμενος. 8. συγ-
γράφας ε. 27. τρισὶν A: τισὶ ε. 29. παρὰ A: κατὰ ε. 39. Πασαγάδας Schottus.

Σκύθας δὲ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ μάχῃ ἐκράτησεν. ὅπως
 τε τὸ τῷ Κλείτῃ πάθημα τῷ ποτῷ παρενεχθέντος Ἀλε-
 ξάνδρου συνέβη, καὶ οἷον πένθος ἀνανήψας ἐπεδείξατο.
 ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκ παίδων κατ' Ἀλέξανδρον ἐπιβλή, καὶ
 ἡ ἐπὶ τῷ κόλασις. ὅπως τε ἡ ἐν τῇ Σογδιανῇ Πέ- 5
 τρα ἑάλω καὶ ἡ γυνὴ Ὀξυάρτε, ὅς ταύτης τῆς χώρας
 ἐβασίλευεν· ἀλλὰ καὶ ἡ θυγάτηρ Ῥωξάνη, ἣν ὕπερον
 Ἀλέξανδρος γάμου νόμῳ γυναῖκα ἡγάγετο. καὶ ὡς
 Ἀλέξανδρος ἐκ Βάκτρων ἐπὶ Ἰνδοῦς ἐλάσας μάχαις
 ἐκράτησε, καὶ πόλεις αὐτῶν πολιορκίᾳ πολλὰς εἶλεν· 10
 ἐν οἷς καὶ τὴν καλεσμένην ἄορνον παραλαβὼν εἰς τὴν
 Ἀσκανίων χώραν ἐμβάλλει. ἐξεύχθη δὲ αὐτῷ καὶ ὁ
 Ἰνδοῦς ποταμὸς πλοίοις, καὶ διαβὰς Πῶρόν τε τὸν Ἰν-
 δῶν βασιλεῖα ἐνίκησε μὲν μάχῃ καὶ εἶλε ζωγρίαν, εἶτα
 καὶ φιλοφρονησάμενος πλειόνων ἄρχειν ἢ πρόθεν ἔδωκε. 15
 λέγει δὲ ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ποταμοί, καθάπερ καὶ ὁ Νεῖλος,
 θέρος μὲν αὖξονται, χειμῶνος δὲ μεινῶν. διαλαμβά-
 νει δὲ καὶ ὅπως ἄλλον τινὰ Πῶρον, καὶ αὐτὸν Ἰν-
 δῶν βασιλεύοντα, ὃν καὶ εἰς κακίαν ἐλάσαι λέγει, τῷ
 τὸν διώκων Ἀλέξανδρος τὸν Ὑδραῶτην ποταμὸν ἐπε- 20
 ραιώθη, καὶ τὰς ταύτη οἰκόντας Ἰνδοῦς ἐχειρώσατο,
 122 H. καὶ πόλεις αὐτῶν μεγάλας καὶ πολυανθρώπους ἐκπο-
 λιορκήσας ἐπὶ τὸν Ὑφασιν ποταμὸν ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ
 243 R. διαβαίνειν καὶ τῶτον Ἀλέξανδρος ἔμελλεν, ἐς εἰσὶν
 ἐκινήθη τὸ πλῆθος, καὶ φέροντες ἔτι τὰς πόλεις καὶ 25
 τὴν ἀπέραντον ἐκστρατείαν· καὶ τῶτον αἴτιον Ἀλεξάν-
 δρου τῆς ἀπ' Ἰνδῶν ὑποστροφῆς κατέστη. ἐν ᾧ καὶ ὁ
 πέμπτος τῷ συγγραφέως ἀποπερατῶν λόγος.

Ὑποσρέφοντι δὲ Ἀλέξανδρον, ὡς ὁ ἔκτος ὑπολαμ-
 βάνει λόγος, μάχαι τε αὐτῷ καὶ νῆκαι γίνοντο λαμ- 30
 προί· ἐν οἷς λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος ἐπὶ ταῖς προτέ-
 ραις πέντε πληγαῖς δύο ἔτι βάλλεται, ὧν ἐπὶ τῇ ἐβ-
 δόμῃ καὶ τελευτῶν ἐδόκει, εἰ καὶ ὁ χαλεπῶς περι-
 γένητο. καὶ αὐτὸς μὲν ἐξ Ἰνδῶν ὑποσρέφων διὰ γῆς
 ἐποιεῖτο τὴν ἐπάνοδον, Νεάρχῳ δὲ στρατιὰν παραχῶν 35
 ἐπέστρεψε τὴν διὰ θαλάσσης πορείαν· καὶ συμβάλλου-
 σιν ἀλλήλοις τὰ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης στρατόπεδα
 περὶ Καρμανίαν. ἀπὸ Καρμανίας δὲ Ἀλέξανδρος μὲν
 ἐν Περσίδι, Νεάρχος δὲ ἐς τὴν Σασιανῶν γῆν ἐπε-
 τράπη ἀποπλεῖν καὶ τὸν Τίγρητος ποταμὸς τὰς ἐκβο- 40
 λὰς· καὶ διαλαμβάνει τὸν τοῦ Νεάρχου περίπλεον

Ἰωνικῇ φράσει ἢ ἐπιγραφομένη αὐτῷ ἰδίως Ἰνδικῇ.
 Ἀλέξανδρος δὲ καὶ τὸν Κύρου τάφον ἡμελημένον ἐπι-
 σκευάζει, καὶ Κάλανον τὸν γυμνοσοφιστὴν αἰτησάμε-
 νον εἰς πῦρ εἰσελθεῖν, ὅτι νόσος αὐτὸν ἠνώχλει, πα- 5
 ρέχει κατὰ τὰ πάτρια τελευτῆσαι. ἐπιτελεῖ δὲ καὶ γά-
 μους αὐτῷ τε καὶ τῶν ἐταίρων λαμπροῦς, αὐτὸς μὲν τὴν
 πρεσβυτάτην τῶν Δαρείου παίδων (Ἀρσινόη αὐτῇ
 ὄνομα) ἀγόμενος, καὶ τὴν νεωτάτην δὲ τῶν Ὠχρ θυ-
 γατέρων (Παρύσατις ὀνομάζετο)· Ῥωξάνη γ' ἤδη 10
 προηγημένη ἐτύγχανε. τὴν μέντοι Δρυπέτιν, θυγατέρα
 καὶ αὐτὴν ἔσαν Δαρεῖς, Ἡφαισίῳ δίδωσι, Κρατερῷ
 δὲ Ἀμασιόνην, Πτολεμαίῳ δὲ καὶ Εὐμένει τὰς Ἀρ-
 ταβάδας παῖδας Ἀρτακάμαν καὶ Ἀρτώνην, Νεάρχῳ
 δὲ τὴν Βαρσίνης καὶ Μέντορος παῖδα, Σελεύκῳ δὲ 15
 τὴν Σπιταμένης, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐταίροις τὰς δοκι-
 μωτάτας τῶν Περσῶν καὶ Μήδων παῖδας, ἅς καὶ
 ἐς ὀδοήκοντα. καὶ οἱ γάμοι δὲ νόμῳ τῷ Περσικῷ
 ἐποιήθησαν. πέμπει δὲ καὶ τὰς ἀπομάχους τῶν Μα-
 κεδόνων εἰς Μακεδονίαν, ἄλλας ἀντ' αὐτῶν νεοσυλλέ- 20
 κτες ἀποφέρειν αὐτῷ προστάτας Ἀντίπατρον. ἐν τῷ
 καὶ Ἀρπαλος βασιλικὰ λαβὼν ὄχητο φεύγων χρή-
 ματα. τελευτᾷ καὶ Ἡφαισίῳ, ἐφ' ᾧ μέγα πένθος Ἀλε-
 ξάνδρῳ ἐποιήθη, καὶ πολυδύπανος ἢ ἐπὶ τῷ σώματι
 πυρὰ καὶ κηδεῖα· ἐν ᾧ καὶ πρέσβεις Λιβύων τε καὶ 25
 Καρχηδονίων πρὸς αὐτὸν ἀφίκοντο. καὶ Ἰταλῶν δὲ
 παραγενέσθαι φησί, καὶ ὅτι τὴν αὖξιν τῶν Ἰταλῶν
 ἐς αὐτὸς ἰδὼν προεῖπε καὶ ἀπεφήνατο. ὁρμᾷ δὲ καὶ
 ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ προλέγουσιν αὐτῷ οἱ μάντις τὴν
 τελευτήν· καὶ ἐπικαθίζει τις αὐτῷ τῷ θρόνῳ παρα- 30
 λόγως, ἐξ ᾧ μᾶλλον ἐξοιώνισο τοῖς μάντεσιν αὐτῷ ἢ
 τελευτῇ. παρεσκευάζετο δ' αὐτῷ ὅμως τὸ ναυτικὸν
 ὡς ἐπὶ Ἀραβας τὰς πολλὰς, οἱ δὲ δύο μόνον σέβασαι
 θεῶς, Οὐρανὸν καὶ Διόνυσον. καὶ ταῦτα παρασκευ-
 αζόμενος, καὶ τῆς νόσος ἤδη ἐπικρατέσης, καταλύει 35
 τὸν βίον. ἡ δὲ τελευτὴ αὐτῷ ἄλλοις ἄλλως ἀναγέ- 123 H.
 γραπται, καὶ πολλὰ περὶ αὐτῆς ἐξηγέθησαν δια-
 φωνίαι. ἐβίω δὲ β' καὶ λ' ἔτη, καὶ τοῦ τρίτου μηνὸς
 ἐπέλαβεν ὀκτῶ· ἐβασίλευσε δὲ τέττων τὰς τε ὀκτῶ μῆ-
 νας καὶ ἔτη ιβ'. ἐπαινεῖ δὲ αὐτὸν ἐπὶ πάσαις χεδόν 40
 τι ταῖς ἀρεταῖς ἐς τὰ μάλιστα ὁ συγγραφεύς. καὶ ὁ ἑβδο-
 μος ἀπαρτίζει λόγος, ὃν ἐκδέχεται βιβλίον ἐν, ἢ Ἰνδικῇ.

α- 2. τῷ Α: τοῦ τῷ ε. 12. Ἀσκανίων ε. 20. Ὑδραῶτην Α: Ὑδάσπην ε. 28. libri ἀποικισμοῦται. cf. p. R. 600
 ima. 704, g. 905, 46. 32. δύο] libri δεύτερον. 35. στρατιάν ε. 38. μὲν add Α. 39. ἐς περσίδα ε. 40. ἐπι-
 πλεῖν Α. b. 6. ἐτέρων ε. 7. αὐτῆς ε. 9. Παρ.] ἢ Παρ. ε. 11. καὶ αὐτὴν θυγατέρα ε. 12. Ἀμασιόνην ε. 13. Ἀρ-
 τακάναν ε. 14. Μελτωρος ε. 21. βασ.] τὰ βασ. Α. 24. ante πρέσβεις cum Α omisi οἱ. λιβῶν — καρχηδόνων ε.
 31. αὐτῶν Α. 32. ἀφάβας ε. 36. αὐτὴν Α.

92.

216R. "Συνεγράφη δὲ αὐτῷ καὶ τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον ἐν λόγοις δέκα, ἐν οἷς διαλαμβάνει τὴν τε εἰσὶν τῆς στρατίας καὶ τὴν ἀνάδοξιν Ἀρριδαιῶν, ὅς ἐκ Φιλίνης τῆς Θεσσαλῆς Φιλίππῳ τῷ Ἀλεξάνδρῳ πατρὶ ἐγγενήν, ἐφ' ᾧ καὶ Ἀλέξανδρον, ὃν ἐμελλεν εἶναι Ἀλεξάνδρῳ τίκτειν Ῥωξάνῃ, συμβασιλεύειν αὐτῷ· ὃ καὶ γέγονεν εἰς φῶς ἀχθέντος τῆ παιδός. τὸν Ἀρριδαῖον δὲ ἀναιπόντες μετωνόμασαν Φιλίππον. διεφέρετο δὲ ἐς ἀλλήλους τὸ πεζὸν καὶ τὸ ἱππικόν, ὧν οἱ μέγιστοι τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἡγεμόνων Περδίκκας ὁ Ὀρόντης καὶ Λεοννάτος ὁ Ἀνθας καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, τῶν δὲ μετ' ἐκείνους Λυσίμαχος τε ὁ Ἀγαθοκλῆς καὶ Ἀριζόντης ὁ Πεισαῖς καὶ Πίθων ὁ Κρατεῦς καὶ Σέλευκος ὁ Ἀντιόχης καὶ Εὐμένης ὁ Καρδιανός. οἱ μὲν ἡγεμόνες τῶν ἱππέων, Μελέαγρος δὲ τῶν πεζῶν, εἴτα διαπρεσβεύοντες πρὸς ἀλλήλους πολλάκις, καὶ τέλος συμβαίνουσιν οἱ τε τὸν βασιλέα ἀναιπόντες πεζοὶ καὶ οἱ τῶν ἱππέων ἡγεμόνες, ἐφ' ᾧ Ἀντίπατρον μὲν στρατηγὸν εἶναι τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην, Κρατερόν δὲ προστάτην τῆς Ἀρριδαιῆς βασιλείας, Περδίκκας δὲ χιλιαρχεῖν χιλιαρχίας ἧς ἦρχεν Ἡφαιζίων (τὸ δὲ ἦν ἐπιτροπὴ τῆς ξυμπάσης βασιλείας), Μελέαγρον δὲ ὑπαρχὸν Περδίκκας. Περδίκκας δὲ τὸν στρατὸν καθά-
 25 ραι σκηπτάμενος τὰς ἐπιφανεστάτας τῆς γενομένης συν-
 ἔλαβε εἰσεως, καὶ συλλαβὼν ὡς ἐκ προσάξεως Ἀρ-
 ριδαιῶν αὐτῶν παρόντος ἀνέειλε, δέος ἐμποιήσας τῷ λοι-
 πῷ πλήθει. ἀναιρεῖ δὲ ὁ πολλῷ ὕπερον καὶ Μελέα-
 γρον. ἐξ ὧν Περδίκκας ὑποπτος ἐς πάντας ἦν καὶ
 αὐτὸς ὑπώπτευν. ὁμῶς ἐς σατραπείας ἀναιρεῖν ὅσοι
 ὑπώπτευν, ὡς Ἀρριδαιῶν κτείνοντες, ἔγνω. καὶ δὴ
 Πτολεμαῖος μὲν ὁ Λάγος Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ, καὶ
 ὅσα τῆς Ἀράβων γῆς ἔσθοντο Αἰγύπτῳ, ἄρχειν ἐπε-
 τάχθη, Κλεομένης δὲ ὁ ἐξ Ἀλεξάνδρου τῆς σατρα-
 30 πείας ταύτης ἄρχειν τεταγμένος Πτολεμαῖῳ ὑπαρχος
 εἶναι τῆς δὲ ἐπὶ ταύτῃ Συρίας Λαομέδων, Φιλώτας
 δὲ Κιλικίας καὶ Πίθων Μηδίας, Εὐμένης δὲ ὁ Καρ-
 διανός Καππαδοκίας καὶ Παφλαγονίας, καὶ ὅσα τοῦ
 Πόντος τῆ εὐξείνης ὁρίων ἐξεῖν ἐπὶ πόλιν Ἑλλάδα Τρα-
 35 πεζῶντα, Σινωπέων ἀποικόν· Παμφύλων δὲ καὶ Αν-
 κίων καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης Ἀντίγονος, Καρῶν

δὲ Κάσανδρος, Ανδῶν δὲ Μένανδρος, τῆς δὲ ἐφ'
 Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας Λεοννάτος, ἦν ἐξ Ἀλεξάνδρου
 μὲν Κάλας ὄνομα κατέχει, ἔπειτα Ἀθήμαρχος ἐπετέ-
 τραπτο. τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὥδε ἐνεμήθη. τῶν
 5 δὲ κατὰ τὴν Εὐρώπην Θράκης μὲν καὶ Χερσονήσου,
 καὶ ὅσα Θραξὶ σύνορα ἔσθοντο, ἐξεῖν ἐπὶ θάλασσαν τὴν
 ἐπὶ Σαλμυδησσὸν τοῦ Εὐξείνου πόντος καθήκοντα,^{124H}
 Λυσιμάχῳ ἡ ἀρχὴ ἐπετάχθη· τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς
 Θράκης ὡς ἐπὶ Ἰλλυριῶν καὶ Τριβαλλῶν καὶ Ἀργιῶ-
 10 νας, καὶ αὐτὴ Μακεδονία καὶ ἡ Ἡπειρος ὡς ἐπὶ τὰ
 ὄρη τὰ Κεραύνια ἀνήκοντα, καὶ οἱ Ἕλληνες σύμπαν-
 τες, Κρατερῷ καὶ Ἀντιπάτρῳ ἐνεμήθη. καὶ ἡ μὲν
 νέμεισις οὕτως· πολλὰ δὲ καὶ ἀδιανέμητα ἔμεινεν ὑπὸ
 τῶν ἐγχωρίων ἀρχόντων, ὡς ἐτάχθησαν ὑπὸ Ἀλε-
 15 ξάνδρου, ἐχόμενα.

Ἐν τούτῳ Ῥωξάνῃ κύει καὶ τίκτει, καὶ εἰς βα-
 σιλέα τὸ τεχθὲν ἀνέειπε τὸ πλήθος. "στάσεων δὲ^{217R}
 μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον πάντῃ ἐπληροῦτο.
 καὶ πολεμῇ Ἀντίπατρος πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ τὰς
 ἄλλους Ἕλληνας, Λεωθένους αὐτοῖς στρατηγόντος
 καὶ τὰ πρῶτα ἡττώμενος καὶ εἰς ἀπορίαν συγκλειόμε-
 20 νος ὕπερον ἐκράτει. ἀλλὰ πίπτει καὶ Λεοννάτος ἐπι-
 βοηθεῖν δοκῶν Ἀντιπάτρῳ. καὶ Λυσίμαχος δὲ Σεύθῃ
 τῷ Θρακὶ πολεμῶν ἐπὲρ τῆς ἀρχῆς παραβόλως (σὺν
 ὀλίγοις γάρ) καὶ εὐδοκίμων ὁμῶς ἀνῆρέθη. πολεμῇ δὲ
 καὶ Περδίκκας Ἀριαράθῃ τῷ Καππαδοκίᾳ, ὅτι Εὐ-
 μένῃ ἄρχειν ἐπιτετραμμένῳ τῆς ἀρχῆς ἐκ ἐξέτατο· καὶ
 δυοὶ νικήσας μάχαις καὶ συλλαβὼν ἐκρέμασεν, Εὐ-
 μένῃ τὴν ἀρχὴν ἀποκαταστήσας. Κρατερός δὲ συμμα-
 25 χῶν Ἀντιπάτρῳ κατὰ τῶν Ἑλλήνων αἴτιος τῆς νίκης,
 ἧς ἐνίκησαν αὐτῆς, γέγονεν· ἐξ οὗ καὶ ὅπαντα, ἅπερ
 ἂν αὐτοῖς Κρατερός ἐπέταττε καὶ Ἀντίπατρος, ἀπρο-
 φασίζως ἐπράττετο. καὶ ταῦτα μέχρι τῆ πέμπτῃ βιβλίου.

Ἐν δὲ τῷ ἔκτῳ διαλαμβάνει ὅπως ἐξ Ἀθηναίων οἱ
 ἀμφὶ Δημοσθένην καὶ Ὑπερείδην ἐφυγον, Ἀριζόντικός
 τε ὁ Μαραθώνιος καὶ Ἱμεραῖος ὁ Δημητρίῳ τῷ Φα-
 ληρέῳ ἀδελφός, τὰ μὲν πρῶτα εἰς Αἴγιον ἐκεῖ δὲ
 διαγόντων θάνατον αὐτῶν κατέγνω τὸ Ἀθηναίων πλη-
 30 θος εἰπόντος Δημάδου, καὶ Ἀντίπατρος εἰς ἔργον ἤγαγε
 τὸ ψήφισμα. καὶ ὡς Ἀρχίας ὁ Θέριος εἰς τὸν θά-
 40 ρατον αὐτῶν ὑπεργήσας, ἐν ἐχάτῃ πενία καὶ ἀτιμίᾳ

α. 9. δὲ Α: γὰρ ε. 12. Ἄντους ε. 14. ὁ τοῦ Κρατεῖα ε. 16. μὲν οὖν ἡ γ. ε. ἱππέων καὶ Μελ. ε. 23. ξυμ-
 πάσης Α: ὅλης ε. 24. ὑπαρχον] addε εἶναι. 30. σατραπείαν ε. 33. Αἰγύπτῳ om pr Α. 36. ἐπὶ ταύτῃ Α: ἐπ'
 αὐτῇ ε. 37. μηδίας ε. 39. ἴσται Α: ἴσται ε. Ἑλλάδα add Α. 41. Καρῶν καὶ Κάσ. ε. b. 2. ἦν] ἦν Α: ὃν ε.
 ἐξ om Α. 3. κατέχειν Α. 4. μὲν οὖν κατὰ ε. 7. ἐπὶ τὴν θάλ. Α. 8. ἐπετέτραπτο ε. 10. ἡ add Α.
 20. λεοθένους Α. 34. ὅπως οἱ ἐξ ε. 35. Ὑπερείδην ε. ἀριζόντικός Α. 36. Ἱμεραῖος ε.

κατατρίψας ἐτελεύτησε τὸν βίον. καὶ ὡς Δημιάδης ἔ-
πολλῶ ὕψερον ἐς Μακεδονίαν ἀχθεῖς ὑπὸ Κασάνδρου
ἐσφύγη, τῷ παιδὸς ἐν τοῖς κόλποις προαποσφαγέντος·
αἰτίαν δ' ἐπῆγε Κασάνδρος, ὅτι τὸν αὐτὸς πατέρα ἐξ-
βρίσειεν ἐν οἷς ἐγραψε Περόδικκα σῶζειν τὸς Ἕλληνας
ὑπὸ σαυροῦ καὶ παλαιῷ σήμονος ἡρτημένους, ἔτω τὸν
Ἀντίπατρον ἐπιχλευάζων. Δείναρχος δὲ ὁ Κορίνθιος
ὁ κατήγορος ἦν. ἀλλ' ὁ γε Δημιάδης τῆς αὐτῆς δωρο-
δοκίας καὶ προδοσίας καὶ ἐς πάντα ἀπιστίας τὴν ἀξίαν
ἀπέτισε δίκην.

Διαλαμβάνει δὲ καὶ ὡς Θίβρων ὁ Λακεδαιμόνιος
Ἀρπαλον τὸν τὰ Ἀλεξάνδρου χρήματα ζώντος ἐκείνου
ἀρπάσαντα καὶ φυγόντα πρὸς τὰς Ἀθήνας, τοῦτον
ἐκείνος ἀποκτείνας, καὶ ὅσα ὑπελείπετο λαβὼν χρή-
ματα, πρῶτα μὲν ἐπὶ Κυθωνίας τῆς ἐς Κρήτην ἐξάλη,
ἐνθεν δὲ ἐς Κυρήνην διέβαλε μετὰ στρατιᾶς εἰς ἑξα-
χιλίους συντελέσεως· ἐπῆγον δὲ αὐτὸν τῶν ἐκ Κυρή-
νης καὶ Βαρκέων οἱ φυγάδες. ἐν οἷς πολλὰς μὲν μά-
χαις πολλὰς δὲ ἐπιβλαῖς ἄλλοτε μὲν κρατῶν ἐνίοτε
125 H. δὲ ἡττώμενος, τέλος φεύγων ὑπὸ Λιβύων τινῶν συν-
ωρίδας ἀγόντων συνελήφθη, καὶ παρ' Ἐπικύδην ἄγεθ' ὃν
τὸν Ὀλύνθιον εἰς Τεύχειρα, ὃ τὴν πόλιν ἐκείνην Ὀφελ-
λὰς ἐπετετρόφει, ἀνὴρ Μακεδὼν, ὃς ὑπὸ Πτολεμαῖου
τῷ Λάγῳ ἐπὶ βοηθείᾳ τῶν Κυρηναίων ἐτύχχανε σαλεῖς.
οἱ δὲ Τευχειρίται, Ὀφελλᾶ τὴν ἑξοσίαν δόντος, ἥκι-
σαντό τε τὸν Θίβρωνα καὶ εἰς τὸν τῶν Κυρηναίων
ἐπεμψαν κρεμασθῆναι λιμένα. ἔτι δὲ τῶν περὶ Κυρή-
νην σασιαζόντων Πτολεμαῖος ἐπελθὼν καὶ πάντα κα-
τασησάμενος ὑπίσω ἀπέπλευσε.

Περόδικκας δὲ Ἀντιγόνῳ ἐπιβλεπόντων εἰς δικαστή-
220 R. ριον ἐκάλει· ὁ δὲ εἰδὼς ἐπιβλεψάσης ἔτι ὑπῆρχε, καὶ
εἰς ἔχθραν ἀλλήλοις κατέστησαν. ἐν τῷ τῷ δὲ παρὰ τὸν
Περόδικκον ἐκ Μακεδονίας ἦγον Ἰόλλας τε καὶ Ἀρ-
χίας, ἄγοντες αὐτῷ τὴν Ἀντιπάτρου παῖδα Νίκαιαν
εἰς γυναῖκα. ἀλλὰ γε καὶ Ὀλυμπιάς ἡ Ἀλεξάνδρου μή-
τηρ ἔπεμπε παρ' αὐτὸν κατεγγνωμένη τὴν θυγατέρα
Κλεοπάτραν. καὶ ὁ μὲν Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς συνε-
βέβηκεν ἄγειν Κλεοπάτραν, Ἀλκεία δὲ τῷ ἀδελφῷ
εἰς Νίκαιαν ἔτεινεν ἢ συμβεβλή· καὶ νικᾷ τὸ Νίκαιαν
μᾶλλον ἀγαγεῖν. οὐ πολὺ δὲ ὕστερον καὶ τὸ περὶ Κυ-
νάην πάθος συνηρέχθη, ὃ Περόδικκας τε καὶ ὁ ἀδελφὸς
Ἀλκείας διεπράξαντο. ἡ δὲ Κυνάη Φίλιππον μὲν

εἶχε πατέρα, ὃν καὶ Ἀλεξάνδρος, ἐκ δὲ μητρὸς Εὐ-
ρυδίκης ἦν, γυνὴ δὲ Ἀμύντης, ὃν ἔφθη Ἀλεξάνδρος
κτεῖναι, ὁπότε εἰς τὴν Ἀσίαν διέβαιναν. ἔτος δὲ Πε-
ρόδικκας παῖς ἦν, ἀδελφὸς δὲ Φιλίππου Περόδικκας, ὡς
εἶναι Ἀμύνταν τὸν ἀνηρημένον Ἀλεξάνδρος ἀνεψιόν.
ἦγε δὲ ἡ Κυνάη Ἀδέαν τὴν αὐτῆς θυγατέρα, ἥτις
ὕστερον Εὐρυδίκη μετωνομάσθη, τῷ Ἀρριδαίῳ εἰς γυ-
ναῖκα ἦν καὶ ὕστερον ἡγάγετο Περόδικκα διαπραξαμένῃ
ἐφ' ᾧ παῦσαι τὴν Μακεδόνων εἰσιν, ἥτις ἐπὶ τῷ Κυ-
νάης πάθει ἀναφθεῖσα ἐπὶ μέγα κακοῦ προεχώρει.

Ἀντιγόνος δὲ ἐς Μακεδονίαν παρὰ Ἀντίπατρον καὶ
Κρατερόν ἐφυγε, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιβελήν, ἣν Πε-
ρόδικκας ἐβέβηκε, διηγῆσατο, καὶ ὡς κατὰ πάντων ἡ αὐτὴ
αὐτῷ μελέτη σπεδάζετο· ἀνεδίδαξέ τε καὶ τὸ τῆς Κυ-
νάης ἐκτραυρηθείσας πάθος. καὶ ταῦτα διαθέμενος
εἰς πόλεμον αὐτῷ τέτρε κατέστησε. καὶ Ἀρριδαῖος δὲ
ὁ τὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ σῶμα φυλάσσων, παρὰ γνώμην
αὐτοῦ Περόδικκας λαβὼν, πρὸς Πτολεμαῖον παραγίνετο
τὸν Λάγῳ, ἀπὸ Βαβυλῶνος διὰ Λαμασκᾶ ἐπ' Αἰγυ-
πτον ἐλαύνων· ὃς πολλὰ μὲν ὑπὸ Πολέμωνος τῷ προσ-
οικειμένῳ Περόδικκῳ κωλυθεῖς ἐνίκησεν ὁμῶς εἰς τὸ
τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἔργῳ ἐξενεγκεῖν. ἐν τῷ τῷ καὶ Εὐ-
μένης παρὰ Περόδικκας δῶρα πρὸς Κλεοπάτραν ἐς Σάρ-
δεῖς ἐκόμισε, καὶ ὅτι ἐγνωσμένον εἴη Περόδικκα Νίκαιαν
μὲν ἐκπέμπειν, ἀντ' ἐκείνης δὲ ταύτην ἄγεσθαι. ἔμη-
νυσεν Ἀντιγόνῳ) καὶ δι' αὐτῆς τοῖς περὶ Ἀντίπατρον
καὶ Κρατερόν δημοσιωθέντος, ἐπὶ μᾶλλον αὐτοῖς τὰ
πρὸς Περόδικκας ἐξεπεπολέμωτο. περαιῶν δὲ Ἀντί-
πατρος καὶ Κρατερός ἀπὸ τῆς Χερδονήσεως τὸν Ἑλλή-
ποντον, τοὺς τὸν πόρον φυλάσσοντας διὰ πρεσβείας
ὑπαγόμενοι, πρεσβεύονται δὲ καὶ πρὸς Εὐμένην καὶ πρὸς
Νεοπτόλεμον, τὸς ὑπὸ Περόδικκα καὶ Νεοπτόλεμος
μὲν πείθετο, Εὐμένης δὲ οὐκ ἀνέχετο. ὑποπτεύετο Εὐ-
μένης Νεοπτόλεμος, καὶ συγκροτεῖτο πρὸς ἀλλήλους πό-
λεμος, καὶ νικᾷ κατὰ κράτος Εὐμένης. φεύγει δὲ Νεο-
πτόλεμος παρὰ Ἀντίπατρον καὶ Κρατερόν σὺν ὀλί-
γοις, καὶ πείθει τέτρε ἐπὶ συμμαχίαν κατὰ Εὐμένης
ἐλθεῖν αὐτῷ Κρατερόν· καὶ πολεμῶσιν ἄμφω Εὐμένην.
καὶ πάντα ποιήσας Εὐμένης ὥς λαθεῖν τὸς σὺν αὐτῷ
Κρατερόν αὐτῷ πολεμεῖν, ἵνα μὴ τῇ περὶ αὐτὸν ἀλόν-
τες φήμῃ ἢ προσχωρήσωσιν αὐτῷ ἢ καὶ μένοντες ἀτολ-

α. 2. εἰς c. 4. ἐπῆνεγκε c. 14. ἀπελίκετο c. 15. Κυθωνίαν τὴν ἐν Κρήτῃ c. 16. εἰς c. 25. τευχε-
ρίται A. 38. Ἀλκετίας et 42. Ἀλκετίας c. b. 2. γυνὴ A: γένει c. 3. ὅτε c. 6. θυγατέρα A. 10. κα-
κόν c. 17. τὸ add A. 22. ἔργῳ A: εἰς ἔργον c. καὶ A: δὲ καὶ c. 23. εἰς c. 26. ἐμήνουν A. 29. δὴ A:
δὲ c. 31. φυλ. καὶ διὰ c. 33. Περόδικκας c. 39. Εὐμένης c.

μότεροι εἶεν, καὶ κρατήσας τοῖς τεχνάσμασι, κρατεῖ καὶ
 τῷ πολέμῳ· καὶ πίπτει μὲν Νεοπτόλεμος τῇ αὐτῇ Εὐ-
 221 R. μένους τῇ γραμματέως δεξιᾷ, ἄνηρ στρατιωτικὸς καὶ πό-
 λέμοις ἡριζευκός, Κρατερός δὲ ὑπὸ τινων Παφλαγό-
 νων, ἀφειδῶς πρὸς πάντα μαχόμενος καὶ χωρῶν ὥστε 5
 γνωθῆναι· ἀλλ' ἐφθη πεσὼν μὴ γνωθῆς, καίτοι καὶ
 τὴν καυσίαν τῆς κεφαλῆς ἀφελών. ἡ μέντοι περὶ στρα-
 τία σῶα πρὸς Ἀντίπατρον ἐκ τῆς πόλεως παρεγένετο,
 ὃ καὶ τὸ πολὺ τῆς ἀδυναμίας ἐπεκέρισε. παραγίνεται
 ἀπὸ Λαμιασῶν Περδίκκας ἐπ' Αἴγυπτον σὺν τοῖς βα- 10
 σιλεῦσι καὶ τῇ δυνάμει Πτολεμαῖον πολέμῳ. κατη-
 γορήσας δὲ Πτολεμαῖος, κακείνους ἐπὶ τῇ πλήθει ἀπο-
 λυόμενος τὰς αἰτίας, καὶ δόξας μὴ δίκαια ἐπικαλεῖν,
 ὁμῶς καὶ τῇ πλήθει ἐκ ἐκόντος πολεμεῖ. καὶ δις ἡτ-
 τηθεὶς, καὶ τραχὺς πρὸς τὴν παρὰ Πτολεμαῖον ἐθέ- 15
 λοντας χωρῆσαι λίαν κατασῶς, καὶ τὰλλα τῇ στρατιᾷ
 ὑπερογκότερον ἢ κατὰ στρατηγὸν προσφερόμενος, ὑπὸ
 τῇ οἰκείᾳ πλήθει τῶν ἱππέων ἀναιρεῖται, μαχόμενος
 καὶ αὐτός. Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Περ- 20
 δίκκας πρὸς τε τὴν βασιλείαν ἐπεραιώθη τὸν Νεῖλον, καὶ
 δώροις φιλοφρονησάμενος καὶ τῇ ἄλλῃ θεραπείᾳ, ὁ
 μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὴν ὅσοι ἐν τέλει Μακεδόνων. ὁ
 δὲ καὶ τοῖς Περδίκκας φίλοις συναχθόμενός τε δῆλος
 ἐγένετο, καὶ ὅσοις τι κινδύνος ἔτι ἐκ Μακεδόνων ὑπε- 25
 λείπετο, καὶ τέτθες ἀπαλλάξαι τὴν δέσιν παντὶ τρόπῳ
 διεσπῆδασεν· ἐφ' οἷς παραντίκα τε καὶ ἐς τὸ ἔπειτα
 εὐδοχιμῶν ἐγινώσκετο. συνεδρία δὲ κροτηθέντος ἄρ-
 χοντες μὲν τῆς πάσης δυνάμεως ἀντὶ Περδίκκας Πύθων
 καὶ Ἀρριδαῖος ἐν τῷ τέως ἀνεθρόνισθησαν, τῶν δὲ περὶ 30
 Εὐμένην τε καὶ Ἀλέξανδρον ἐς πεντήκοντα κατεγνώθησαν,
 μάλιστα ἐπὶ τῇ Κρατερῷ ἀναίρεσει τῶν Μακεδό-
 νων πρὸς αὐτὸς ἐκπολεμωθέντων. μετεκαλεῖτο δὲ καὶ
 Ἀντίγονος ἐκ Κύπρου, καὶ Ἀντίπατρος δὲ, ἐπιταχῶ-
 ναι πρὸς τὴν βασιλείαν. ἔπειτα δὲ καταλαβόντων ἡ Εὐ- 35
 ρυδίκη Πύθωνα καὶ Ἀρριδαῖον μὴδὲν ἄνευ αὐτῆς ἡγεμόνα
 πρῶτα. οἱ δὲ τὰ πρῶτα μὲν ἐκ ἀντιπρόσθεν, ἔπειτα δὲ
 μὴδὲν αὐτὴν ἐπικοινωνεῖν τοῖς δημοσίοις ἀντέλεγον
 πράγμασιν· αὐτοῖς γάρ, ὥς Ἀντίγονος καὶ Ἀντίπα-
 τρος παραγένοιτο, μελήσειν περὶ πάντων. ὧν παρα- 40
 γεγονότων εἰς Ἀντίπατρον ἡ δυναστεία περιέσσυτο. καὶ
 ὁ στρατὸς αἰτεῖ τὰ παρὰ Ἀλεξάνδρῳ ὑποχθέντα αὐ-

τοῖς ἐπὶ τῇ συστρατείᾳ χρήματα, καὶ Ἀντίπατρος παρ-
 αυτίκα μὲν μὴδὲν ἔχειν ἀποκρίνεσθαι φράζειν ἀκριβές, 127 H.
 ἐξετάσας δὲ τὴν τε βασιλείαν θησαυροὺς καὶ τὴν ὅσοι
 ἀλλαχόθι περὶ κείμενοι ὧσι, τηρικαῦτα τὸν δυνατὸν τρό-
 5 πον μὴ ἂν αὐτοῖς ἐπίμεμπτος νομιθῆναι ἐφ' ᾧ ἔχ
 ἡδέως ἡ στρατιὰ ἤκασεν. Εὐρυδίκης δὲ συλλαμβανέσης
 ταῖς κατὰ Ἀντίπατρον διαβολαῖς τῷ ἀπὸ τῆς πλήθους
 ἄχθῃ εἰσὶς γίνεται. καὶ δημηγορεῖ Εὐρυδίκη κατ'
 αὐτῇ, τῇ γραμματέως Ἀσκληπιοδώρου ὑπηρετησαμένης
 τῷ λόγῳ· καὶ Ἀτταλὸς δὲ, καὶ ῥύεσθαι μάλιστα Ἀντίπα-
 10 τρος τῆς σφαγῆς, Ἀντιγόνος καὶ Σελεύκου τῇ παρα-
 κλήσει Ἀντίπατρον ἀντιδημηγορησάντων ἐν τῇ πλήθει
 οἱ καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς ἐγγύς ἐγένοντο τοῦ κινδύνου.
 ῥυθῆς δὲ Ἀντίπατρος τὴν θανάτην πρὸς τὸ οἰκεῖον
 15 ὑπεχώρησε στρατόπεδον. καὶ οἱ ἱππάρχοι Ἀντίπατρον
 καλῶντος πρὸς αὐτὸν ἦγον, καὶ μάλιστα τῆς εἰσεως πε-
 παυμένης Ἀντίπατρον πάλιν, ὥς καὶ πρόθεν, ἄρχειν 224 R.
 εἶλοντο. καὶ ποιεῖν νέμειν καὶ αὐτὸς τῆς Ἀσίας, τὰ
 μὲν τῆς προτέρας νεμήσεως ἐπικυρῶν, τὰ δὲ τῆς καιρῶς
 20 βιαζομένης νεωτερίζων. Αἴγυπτον μὲν γὰρ καὶ Λιβύην
 καὶ τὴν ἐπέκεινα ταύτης τὴν πολλήν, καὶ ὅτι περ
 ἂν πρὸς τέτοις δόξιν ἐπικτήσεται πρὸς δυομένου
 ἡλίκ, Πτολεμαῖον εἶναι, Λαομέδοντι δὲ τῷ Μιτυλη-
 ναίῳ Συρίαν ἐπιτετράφθαι. Φιλόξενον δὲ ἐπὶ Κιλι-
 25 κίας ἔταξεν, ἣν καὶ πρῶτον εἶχεν. τῶν δὲ ἄνω σα-
 τραπειῶν τὴν μὲν μέσσην τῶν ποταμῶν γῆν καὶ τὴν
 Ἀρβηλίτιν Ἀμφιμάχῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ
 ἔνειμε, Σελεύκῳ δὲ τὴν Βαβυλωνίαν προσέδωκεν. Ἀν-
 30 τιγένη δὲ τῷ πρῶτῳ μὲν ἐπιθεμένῳ Περδίκκᾳ, τῶν
 δὲ ἀργυρασπίδων Μακεδόνων ἡγεμένῳ, τῆς Σωσια-
 νῆς συμπάσης ἄρχειν Πενθέα δὲ ἐβεβαίε τὴν Περ-
 σίδα· Καρμανίαν δὲ Τληπολέμῳ ἔνειμε, καὶ Μηδίαν
 Πύθωνι ἔξ' ἐπὶ πύλας τὰς Κασπίους, Φιλίππῳ δὲ τὴν
 Παρθυαίων γῆν· Ἀρείῳ δὲ καὶ τῆς Δραγγηνῶν χώ-
 35 ρας Στάσανδρον καθίστη ἡγεμόνα, τῆς δὲ Βακτρια-
 νῆς καὶ Σογδιανῆς Στασάνορα τὸν Σόλιον, Ἀραχώ-
 των δὲ Σιβύρτιον καὶ Παραπαμισάδας Ὁξύρτη τῷ
 Ῥωξάνης πατρί, τῆς δὲ Ἰνδῶν γῆς τὰ μὲν σύνορα
 Παραπαμισάδαις Πύθωνι τῷ Ἀγῆνορος, τὰς δὲ ἐχο-
 40 μένας σατραπείας, τὴν μὲν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποτα-
 μὸν καὶ Πάταλα τῶν ἐκείνη Ἰνδῶν πόλεων τὴν με-

α. 9. τὸ add A. 12. τὸ πλήθος ε. 15. πρὸς τοὺς — ἐθελοντας A: τοῖς — θελήσαντι ε. 16. τὰ ἄλλα ε.
 24. ἐν A: αἰτίον ε. 28. πέθων pr A, πύθων corr: καὶ Πύθων ε. 30. Ἀλκίτεια ε. 31. κρατεροῦ ἀναίρεσει A:
 τοῦ Κρατεροῦ ε. 32. ἐκπολεμωθέντων ε. 34. καταλαβόντος A. b. 1. στρατεία ε. 5. ὧν ε. 22. δόξιν A:
 δόξειον ε. malim δοξί: cf. Bast. comment. palaeograph. p. 771. 25. σατραπειῶν A. 33. Κασπίας ε. 38. ἐνο-
 ρα παραπαμισάδαις A. 40. παρὰ A: περὶ ε. Ἰνδῶν ε. 41. ἐκείνη ε.

γίγνην Πύρῳ τῷ βασιλεῖ ἐπεχώρησε, τὴν δὲ παρὰ τὸν
 Ὑδάσπην ποταμὸν Ταξιλή, καὶ τῷ Ἰνδῷ, ἐπεὶ
 μηδὲ ῥῆδιον μετακινήσαι αὐτὸς ἐξ Ἀλεξάνδρου τε ἐπι-
 τετραμμένους τὴν ἀρχὴν καὶ δυνάμιν ἱκανὴν ἔχοντας.
 τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ταύρου ὁδὸς ὡς ἐπὶ τὴν ἄρκτον φε-
 ρόντων Καππαδόκας μὲν Νικάνορι ἐπέτρεψεν, ἐπὶ δὲ
 Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ ἐπὶ Ἀνκασί τε καὶ Παμ-
 φυλοῖς καὶ Ἀνκίοις, ὡς καὶ πρόφθεν, Ἀντίγονον· Κα-
 ρίαν δὲ Ἀσάνδρῳ ἔνειμε, Ἀνδία δὲ Κλείτῳ ἐδόθη,
 καὶ Ἀρρίδαίῳ Φρυγία ἢ πρὸς Ἑλλησπόντιον. τῇ δὲ 10
 κατακομιδῇ τῶν ἐν Σέσοις χρημάτων Ἀντιγένην ἔταξε,
 καὶ τῷ τῶν σασιασάτων Μακεδόνων τὸς μάλισα
 τριχιλίς παρέδωκε. σωματοφύλακας δὲ τῆς βασιλέως
 128 H. Αὐτόλυνκόν τε τὸν Ἀγαθοκλῆς "παῖδα καὶ Ἀμύνταν
 τὸν Ἀλεξάνδρου παῖδα Πενκίεσθ δὲ ἀδελφόν, καὶ Πτο- 15
 λεμαῖον τὸν Πτολεμαίου καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Πο-
 λυσπέρχοντος, Κάσανδρον δὲ τὸν ἐαυτῆς παῖδα χι-
 λιάρχην τῆς ἵππου, τῆς δυνάμεως δὲ τῆς πρόφθεν ὑπὸ
 Περδίκκῃ τεταγμένης Ἀντίγονον ἡγεμόνα ἀπέφηνε,
 καὶ τῷ τὸς βασιλέως φρεῖν τε καὶ θεραπεύειν 20
 προστάξας, τὸν πόλεμον ἅμα τὸν πρὸς Εὐμένην δια-
 πολεμῆσαι αὐτῷ αἰσθόμενῳ ἐπέτρεπεν. Ἀντίπατρος
 δὲ αὐτὸς πολλὰ ὑπὸ πάντων ἔνεκα πάντων ἐπαινέ-
 μενος ἐπ' οἶκον ἀνεχώρει. ἐν οἷς καὶ ὁ θ' λόγος.
 Ὁ δὲ δέκατος διαλαμβάνει ὡς Εὐμένης τὰ περὶ 25
 Περδίκκῃ μαθὼν, ὅτι καὶ πολέμιος ἐψηφίσθη Μα-
 κεδόσιν, ἐπὶ πόλεμον παρεσκευάζετο. καὶ ὡς Ἀλκέ-
 τας ὁ Περδίκκῃ ἀδελφὸς διὰ ταῦτα ἔφυγε. καὶ Ἀτ-
 ταλος ὁ τῆς κατὰ Ἀντιπάτρου εἰσεως οὐδενὸς φέ-
 ρων τὰ δεύτερα, καὶ αὐτὸς φυχὼν συνέμιξε τοῖς ἄλ- 30
 λοῖς φυχάσι. καὶ συνήχθη Ἀττάλῳ στρατός, πεζοὶ
 225 K. μὲν μύριοι, ἵππεῖς δὲ ὀκτακόσιοι. "καὶ ὡς Ἀττα-
 λος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἐπιθέσθαι Κνίδῳ καὶ Κανὼν καὶ
 Ῥοδίοις ἐπιχειρήσαντες, ὑπὸ Ῥοδίων καρτερῶς ἀπε-
 κρέσθησαν, Δημαράτης ναυαρχὸν αὐτοῖς. διαλαμ- 35
 βάνει δὲ καὶ ὡς Εὐμένης Ἀντιπάτρου ἐς Σάρδεῖς ἰόν-
 τος ἐς χεῖρας ἔλθειν ἐγγὺς ἦν, Κλεοπάτρα δὲ ἢ τῆς
 Ἀλεξάνδρου ἀδελφῆς, ἵνα μὴ ἐς τὸ τῶν Μακεδόνων
 πληθος ἐν διαβολῇ γένηται ὡς αὐτῇ τὸν πόλεμον αὐ-
 τοῖς ἐπάγξαι, παραινέει καὶ πείθει Εὐμένην ἀποχωρῆσαι 40
 τῶν Σάρδεων. ἀλλ' ὅμως ἐδὲν ἦτον ὁ Ἀντίπατρος
 παραγενόμενος αὐτὴν ἐπινείδιζε τῆς ἐς Εὐμένην καὶ
 Περδίκκῃ φιλίας. ἢ δὲ πρὸς τε ταῦτα κρείσσον ἢ
 κατὰ φωναῖκα ἀπελογεῖτο, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀντεπεκάλει·
 τέλος δὲ εἰρηνικῶς ἀλλήλων ἀπηλλάγησαν. ὅτι Εὐ-
 μένης ἐπελθὼν ἀπροσδόκητος τοῖς ἐκ ὑπ' αὐτῷ προσ-
 χώροις, καὶ λείαν πολλὴν καὶ χρήματα συλλαβὼν, τὸν
 οἰκεῖον στρατὸν κατεπλέει. διαπρεσβεύει δὲ καὶ πρὸς
 Ἀλκέταν καὶ τὸς σὺν αὐτῷ, ἐς ταῦτόν τας δυνάμεις
 συναγαγεῖν ἄξιων, καὶ ἔτι τοῖς κοινοῖς ἐχθροῖς μά-
 χεσθαι· οἱ δὲ, ἄλλων ἄλλα συμβουλευσαμένων, τέλος ἐ-
 πείθοντο. ὅτι Ἀντίπατρος Εὐμένει μὲν πολεμεῖν τέως
 ἐκ ἐθάρρει, κατὰ δὲ Ἀττάλῃ καὶ Ἀλκέτῃ πέμπει πο-
 λεμῆσόντα Ἀσάνδρον καὶ ἀγχωμάτῃ τῆς μάχης γε-
 γενημένης ἡττᾷ Ἀσάνδρου. ὅτι διαφέρει Κάσανδρος
 πρὸς Ἀντίγονον, καὶ πάντῃ Κάσανδρος τῆς κατὰ Ἀν-
 τιγόνος ἀταξίας Ἀντιπάτρου τῆς πατρὸς διακωλύσαντος.
 ὅμως ἐν ὃ Κάσανδρος, περὶ Φρυγίαν συμβαλὼν τῷ
 πατρὶ, ἀναπείθει μήτε πόρρω τῶν βασιλέων ἀποχω-
 ρεῖν καὶ Ἀντίγονον δι' ὑπονοίας ἔχειν. ὁ δὲ τῇ τε με-
 τριοφροσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ θεραπείᾳ καὶ ἀρετῇ τὸν δυ-
 νατὸν τρόπον διέλυε τὴν ὑπόνοιαν. καὶ Ἀντίπατρος
 ἐπικλαθεὶς τῆς τε ξυνδιαβάσεως αὐτῷ ἐς τὴν Ἀσίαν
 δυνάμεως πεῖσθαι μὲν ἐπιτρέπει αὐτῷ Μακεδόνας ὀκτα-
 χισχιλίς καὶ πεντακοσίους, καὶ ἱππίας τῶν ἑτέρων ἴσους,
 ἐλέφαντας δὲ τῶν πάντων τοὺς ἡμίσεας ὁ, ὡς ῥῶον
 διαπολεμῆσειεν τὸν πρὸς Εὐμένην πόλεμον. καὶ Ἀν- 129 H.
 τιγόνος μὲν τῆς πολέμου ἡπτετο, Ἀντίπατρος δὲ ἀνα-
 λαβὼν τὸς βασιλεῖς καὶ τὴν ἄλλην δυνάμιν ἦει ὡς
 περαιωσόμενος ἐπὶ Μακεδονίαν. καὶ σασιάζει πάλιν
 ὁ στρατός, αἰτῶν τὰ χρήματα. Ἀντίπατρος δὲ, ἐπει-
 δὴν ἔλθῃ εἰς Ἀβυδὸν, ὁμολόγησε ποιεῖν αὐτῷ, καὶ
 δώσειν τυχὸν μὲν πάντα, ὅση ἢ δωρεά, εἰ δὲ μή, τὴν
 γε πλείστην. καὶ ταύταις αὐτὸς ταῖς ἐλπίσιν ἀναστή-
 σας, ἀσασιάσας τὸ λοιπὸν καταλαμβάνει τὴν Ἀβυ-
 δον. ἐκεῖ δὲ τέχνη τέτῃς παρακρουσάμενος, νυκτὸς
 ἅμα τοῖς βασιλεῦσι περαιεῖται τὸν Ἑλλησπόντον πα-
 ρὰ Ἀνσίμαχον. τῇ δὲ ὑπεραία καὶ αὐτοὶ ἐπερρωθή-
 σαν, ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν χρημάτων παραντίκα
 ἡσυχάσαντες. ἐν οἷς καὶ τῆς δεκάτης λόγος τὸ τέλος.
 Ἐστὶ μὲν ἔτι ὁ ἀνὴρ ἐδενὸς τῶν ἄριστα συνταξα-
 μένων ἰσορίας δεύτερος· ἀπαγγεῖλαι τε γὰρ καὶ μετὰ

α. 1. ἐπεχώρησε γ. 7. Παμφυλοῖς γ. 10. Ἑλλησπόντον γ. 15. δὲ τὸν ἀδελφόν Α. 26. καὶ ὅτι Α: ὅτι
 καὶ γ. 30. τοῖς] καὶ τοῖς γ. 34. καρτερῶς γ. 36 et b 1. εἰς γ. 39. ἐν διαβολῇ Α: διαβολή γ. b. 1. ὠνι-
 δίζε γ. 3. ἀντεπεκάλει γ. 5. ἀπροσδόκητος — ὑπ' αὐτὸν γ. 7. πρὸς om Α. 9. ἀναγαγεῖν γ. 10. βουλευσα-
 μένων γ. 13 et 14. Ἀσάνδρον et Ἀσάνδρος γ. 13. γενομένης γ. 24. ἐταίρων Α. 29. ἐπὶ Α: τὴν γ. 31. ὁμο-
 λόγει γ. 33. γε Α: τε γ. 34. ἀσασιάσας Α. 35. τοὺς τε γ. 40. ὁ add Α.

συντομίας κράτιστος, καὶ παρεκτροπαῖς ἀκαίροις ἐδὲ
 παρενθήκαις τὸ συνεχές τῆς ἱστορίας ἐδαμῆς λυμαινό-
 μενος, καινοπρεπὴς δὲ συνθήκη λόγῳ μᾶλλον ἢ λέξει,
 228 R. καὶ ἔτιωσ ὥς μὴ ἂν ἄλλως "μήτε σαφέστερον μήτε ἐναρ-
 γέστερον τὸ διήγημα δηλωθῆναι. εὐσήμῳ δὲ καὶ εὐήχῳ 5
 καὶ τῷ τῶν λέξεων ἀποκεχρημένος εὐρογγύλῳ, καὶ τὸ
 λεῖον ἔχει τῷ μεγέθει συγκρινόμενον. καὶ ἡ καινότης
 τῶν λέξεων ἐχὶ εἰς τὸ πόρρω νεωτερίζετο, ἀλλ' ἔγγιστά
 τε καὶ εἰς τὸ ἐμφαντικώτατον, ὥς χηματισμὸν εἶναι
 λέξεως ἀλλ' ἐχὶ ἐναλλαγὴν συνήθους ὀνόματος. διὸ καὶ 10
 τὸ σαφές συνεφέλκετο ἐκ ἐν τῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ
 διασκευῇ καὶ τάξει καὶ καταστάσει μάλιστα τῆς διηγήματος
 ὅπερ ἐστὶ καὶ τῆς σαφηνείας τὸ ἐντεχνον. ἡ γὰρ τοι
 χρήσις ἢ κατὰ τὰς εὐθείας τῶν περιόδων καὶ τοῖς ἰδιώ-
 ταις πρόσεξι μάλιστα, καὶ εἰς ὑπτιότητα καὶ ταπεινό- 15
 τητα λίαν καταβιβάζει τὸν λόγον, ἄκρατος μάλιστα
 γινόμενη· ὅπερ ἔτος, εἰ καὶ τῆς σαφούς εἶναι δοκεῖ, ἐ
 προσήκατο. καὶ τῷ ἐλλείποντι δὲ τῶν τρόπων ἔτιω κα-
 χηται, ἐ κατὰ τὰς περιοδικὰς ἐλλείψεις τῆτο ποιῶν,
 ἀλλὰ κατὰ γε τὰς τῶν λέξεων, ὥς μὴδ' ἐλλείπειν δι- 20
 δόνα συναίσθησιν καὶ εἴ τις τὸ λεῖπον ἐπιχειροίη προσ-
 θεῖναι, εἰς τὸ παρέλκον ἂν ἐπιτεῖναι δόξαι, ἀλλὰ μὴ
 τῆς ἐλλιπὲς ἐξευρεῖν τὴν ἀναπλήρωσιν. ἄριστα δὲ αὐτῆς
 καὶ τὸ πολυχρηματίζον ἔχει, ἐκ ἀθρόον μεταβαλλό-
 μενον ἀπὸ τῆς αὐτοχηματίσεως χρήσεως, ἀλλ' ἡρέμα καὶ 25
 ἐξ ἀρχῆς συμπλεκόμενον, ὥς μήτε τῷ προσκορεῖ ἀνιῶν
 μήτε τῷ ἀθρόῳ ποιεῖν ἐκταράσσεσθαι. καὶ ἀπλῶς, εἴ
 τις κατ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἱστορικὰς ἀναχθείη λόγους, πολλὰς
 καὶ τῶν ἀρχαίων ἴδοι τῆς αὐτῆς τάξεως ἱσαμένους τα-
 πεινότερον.

93.

233 R. "Ἀνεγνώσθη τῆς αὐτοῦ τὰ Βιθυνιακὰ ἐν βιβλίοις
 ὀκτώ, ἐν οἷς τὰ τε μυθικὰ τὰ περὶ Βιθυνίας καὶ τὰλλα,
 ὅσα συνέξη περὶ αὐτήν, εἰς λεπτόν ἀναγράφει, τῇ πα-
 τρίδι δῶρον ἀναφέρων τὰ πάτρια· Νικομήδειον γὰρ 35
 τι τὸ γένος αὐτῆς ἐν ταύτῃ τῇ συγγραφῇ διορίζει, ἐν

αὐτῇ τε γεννηθῆναι "καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι 130 H.
 καὶ ἱερέα τῆς Δήμητρος καὶ τῆς παιδὸς αὐτῆς, αἷς
 καὶ τὴν πόλιν ἀνακεῖσθαι φησι, χρηματίσαι. μέμνητο
 δὲ ἐν ταύτῃ τῇ συγγραφῇ καὶ ἑτέρων πραγματειῶν,
 ὧν ἡ μὲν ὅσα Τιμολέοντι τῷ Κορινθίῳ κατὰ Σικελίαν
 ἐπράχθη διαλαμβάνει, "ἡ δὲ τὰ Δίῳ τῷ Συρακασίῳ 236 R.
 ὅσα ἀξιαφήγητα ἔργα ἐπετελέσθη, ἡνίκα τὰς Συρα-
 κῶσας καὶ πᾶσαν Σικελίαν ἀπὸ τῆς δευτέρου Διονυσίου,
 ὅς ἦν παῖς τῆς προτέρας, ἡλευθέρωσεν, καὶ τῶν βαρβάρων,
 ὅς ὑπὲρ τῆς βεβαίως τυραννεῖν Διονύσιος ἐπηγάγετο.
 φαίνετο δὲ τετάρτην γράφον τὴν τῆς πατρίδος ἀφή-
 γησιν· μετὰ γὰρ τὰ περὶ Ἀλέξανδρον καὶ Τιμολέοντα
 καὶ Δίωνα [μετὰ τὰς περὶ αὐτὸς ἱστορίας] ἦδε αὐτῷ
 ἡ συγγραφὴ ἐξεπονήθη, ἐξ ἀρχῆς μὲν, ἀφ' ἧς γράφειν
 ἔχουσε, ταύτην ἐνστήσας καὶ συντάξαι τὴν ὑπόθεσιν
 βαλὼν, τῆς δὲ παρασκευῆς τῷ ἐνδεῶς αὐτὸν ἔχειν
 παρατεινάσης τὸν χρόνον· ταύτην γὰρ αὐτὸς τῆς ἐπὶ
 τῷ βραδυτύτῳ ἀποδίδωσιν αἰτίαν. ἄρχεται μὲν ἐν,
 ὥσπερ εἴρηται, ἀπὸ τῶν μυθικῶν τῆς ἱστορίας, κάτεισι
 δὲ μέχρι τελευτῆς τῆς ἐσχάτης Νικομήδους, ὅς τελευτῶν
 τὴν βασιλείαν Ῥωμαίοις κατὰ διαθήκας ἀπέλιπεν, ἔπειτα
 βασιλευμένους μετὰ τὴν τῆς Ταρκυνίου ἐξέλασιν.

94.

Ἀνεγνώσθη IAMBΛIXΟΥ δραματικόν, ἔρωτας
 ὑποκρινόμενον. ἔστι δὲ τῇ αἰχρολογίᾳ τῆς μὲν Ἀχιλλέως
 τῆς Τατίης ἥτιον ἐκπομπέων, ἀναιδέστερον δὲ μᾶλλον
 ἢ ὁ Φοῖνις Ἡλιοδωρος προσφερόμενος· οἱ γὰρ τρεῖς
 ἔτοι χεδόν τι τὸν αὐτὸν σκοπὸν προθέμενοι ἐρωτικῶν
 δραμάτων ὑποθέσεις ὑπεκρίθησαν, ἀλλ' ὁ μὲν Ἡλιο-
 δωρος σεμνότερόν τε καὶ εὐφημότερον, ἥτιον δὲ αὐτῆς
 ὁ Ἰάμβλιχος, αἰχροῦς δὲ καὶ ἀναιδῶς ὁ Ἀχιλλεύς ἀπο-
 χρώμενος. καὶ ἡ γε λέξις αὐτῷ ῥέεσα καὶ μαλακή· καὶ
 ὅσον αὐτῆς ὑπόκροτον, ἐ πρὸς τόνον τινὰ ἀλλ' ἐπὶ
 τὸ γαργαλίζον, ὥς ἂν τις εἴποι, καὶ βλακῶδες παρα-
 κείνητο. ὁ μὲντοι Ἰάμβλιχος, ὅσα γε εἰς λέξεως ἀρετὴν
 καὶ συνθήκης καὶ τῆς ἐν τοῖς διηγήμασι τάξεως, καὶ

α. 9. ἐμφαντικώτατον ε. 11. ἀλλ' ἐν ε. 17. οὕτως A. 27. ἐκταράττεσθαι ε. 32. βιθυνιακὰ A, βιθυνιακὰ ε.
 cf. p. 17 a 27. 34. εἰς λεπτόν A: λεπτομερῶς ε. b. 4. ταύτη] ταύτη αὐτῇ A. 12. μετὰ] μετὰ τε ε. γὰρ — με-
 τὰ om A. 14. ἐξ] καὶ ἐξ ε. 16. αὐτὸν ἔχειν A: ἔχειν αὐτῶν ε. 18. τοῦτο ε. 19. ὥσπερ εἴρηται post ἱστορίας
 ponit ε. 24. IAMBΛIXΟΥ] οὗτος ὁ Ἰάμβλιχος Σύρος ἦν γένος πατρὸθεν καὶ μητρὸθεν, Σύρος δὲ οὐχὶ τῶν ἐπωκηκό-
 των τὴν Συρίαν Ἑλλήνων ἀλλὰ τῶν αὐτοχθόνων, γλῶσσαν δὲ Σύρον εἰδὼς καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεισι ζῶν, ὥς αὐτὸν τροφεύς,
 ὥς αὐτὸς φησι, Βαβυλώνιος λαβὼν Βαβυλωνίαν τε γλῶσσαν καὶ ἥθη καὶ λόγους μεταδιδάσκει, ὧν ἕνα τῶν λόγων εἶναι φησι
 καὶ ὃν νῦν ἀναγράφει. αἰχμαλωτισθῆναι δὲ τὸν Βαβυλώνιον κατ' ὃν καιρὸν Τραϊανὸς εἰσέβαλεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πη-
 θῆναι Σύρω ὑπὸ τῶν λαφυροπώλων. εἶναι δὲ τοῦτον σοφὸν τὴν βάρβαρον σοφίαν, ὥς καὶ τῶν βασιλέως γραμματέων
 ἐν τῇ πατρίδι διάγοντα γιγνέσθαι. ὁ μὲν οὖν Ἰάμβλιχος οὗτος Σύρον τὴν πατρίον γλῶσσαν εἰδὼς, ἐπιμαθὼν καὶ
 τὴν Βαβυλωνίαν, μετὰ ταῦτα καὶ τὴν Ἑλληνίδα φησὶν ἀσκήσει καὶ χρήσει λαβεῖν, ὥς ἀγαθὸς ὁήτωρ γένοιτο. mg A.
 31. post Ἀχιλλεύς cum A omisi, quae vulgo addunt: ὁ κατὰ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα ἐρωτικὰ ἐν βιβλίοις ἡ
 γράψας.

τοῖς σπεσαιοτάτοις τῶν πραγμάτων ἀλλ' ἐχὶ παιγνίοις καὶ πλάσμασιν ἄξιος τὴν τῶν λόγων τέχνην καὶ ἰχὺν ἐπιδείκνυσθαι.

Εἰσὶ δὲ αὐτῷ πεποιημένα τῷ δράματος πρόσωπα Σινωνὶς καὶ Ῥοδάνης, καλὴ καὶ καλὸς τὴν ὄψιν, νόμῳ 5 γάμος ἐρῶντες ἀλλήλων καὶ δὴ καὶ ζευγνύμενοι, καὶ Γάρμος βασιλεὺς Βαβυλῶνος τῆς αὐτῆς γυναικὸς θανούσης εἰς ἔρωτα ἀναπτόμενος Σινωνίδος, καὶ πρὸς γάμον ἄγειν ἐπειγόμενος. ἀνάνευσις Σινωνίδος καὶ δεσμὴ χρυσῷ τῆς ἀλύσεως διαπεπλεγμένης, καὶ Ῥοδάνης διὰ 10 τῆτο, Δάμα καὶ Σάκας τῶν βασιλικῶν εὐνούχων τὴν προᾶξιν ἐπιτραπέντων, ἐπὶ ξανθοῦ ἀναρτώμενος. ἀλλ' ἐκείθεν καθαιρεῖται σπουδῇ Σινωνίδος, καὶ φεύγουσιν ἄμφω, ὁ μὲν τὸν ξανθόν, ἡ δὲ τὸν γάμον. καὶ περι- τέμνετο διὰ τῆτο Σάκας καὶ Δάμας τὰ ὦτα καὶ τὰς 15 ῥίνας, καὶ ἐπὶ τὴν τέτων ἀποξέλλοντο ζήτησιν, καὶ δίχα 131 H. μεριζνέτες "ἐπὶ τὴν ἔρευναν τρέπονται. καταλαμβά- ροντο γὰρ τὴν παρὰ τινος λειμῶνα οἱ περὶ Ῥοδάνην ὑπὸ τοῦ διώκοντος Δάμα· ἄλιεὺς δ' ἦν ὅς τις ποι- μένας ἐμήνυσεν, οἱ ἐρεβλόμενοι τὸν λειμῶνα μόλις 20 δεικνύουσιν. ἐν τῷ καὶ χρυσὸν Ῥοδάνης εὗρισκε, τῆς 237 R. λης τοῦ λέοντος ὑποδηλούμενον τῷ ἐπιγράμματι. "καὶ τράγον τι φάσμα ἔρα Σινωνίδος· ἐξ ἧς αἰτίας καὶ οἱ περὶ Ῥοδάνην τῷ λειμῶνος ἀπαίρουν. Δάμας δὲ τὸν ἀπὸ τῷ λειμῶνος τῆς Σινωνίδος εἶφανον ἐρῶν πέμ- 25 πει Γάρμῳ παραμύθιον. φεύγοντες δὲ οἱ περὶ Ῥοδά- νην ἐντυγχάνουσιν ἐπὶ καλύβης γραῖ τινι γυναικί, καὶ κρύπτοντο ἐπ' ἄνθρωπον, ὃ διαμπερὲς ἦν ὁρωρυμέ- νον ἐπὶ σάβις τριάκοντα· λόχη δὲ τὸ σῶμα ἐβέρυστο. καὶ οἱ περὶ τὸν Δάμαν ἐξέσαντο, καὶ ἀνακρίνεται ἡ 30 γραῖς, καὶ ξίφος γυμνὸν ἰδῶσα ἐξέψυξεν. οἱ δὲ τοῦ Ῥοδάνης ἵπποι καὶ τῆς Σινωνίδος, οἷς ἐπωχοῦντο, συλλαμβάνοντο. καὶ περικαθίστατο ἑρατὸς τὸ χωρίον ἐν τῷ Σινωνίς καὶ Ῥοδάνης ἀπεκρούετο, καὶ καταθρόνι- 35 ταί τινος τῶν περιπόλων ἀσπίς ἐκ χαλκοῦ τῷ ὀρύγματος ὑπερθεῖν, καὶ τῷ διακενῷ τοῦ ἥχε τῶν κεκρυμμένων μὴνυσις γίνετο, καὶ περιορύσσετο τὸ ὄρυγμα, καὶ πάντα Δάμας βοᾷ. καὶ γίνετο τοῖς ἔνδον συναίδησις, καὶ φεύ- γουσιν ὑπὸ τοῖς τῷ ἄνθρωπον μυχοῖς, καὶ διεκρίπτει πρὸς τὴν ἐτέραν αὐτοῦ ὁπλήν. καὶ μελιττῶν ἀγρίων σμήνη 40 ἐκείθεν ἐπὶ τὴν ὀρύσσοντα τρέπετο, καταθρόνι δὲ τῷ μέλιτος καὶ ἐπὶ τὴν φεύγοντας· αἱ δὲ μέλισσαι καὶ τὸ

μέλι ἐξ ἔρπειτων πεφρασμακευμέναι τροφῆς, αἱ μὲν κοῖ- 45 σασαι τοὺς ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἰκροστηρίαν, ὅς δὲ καὶ ἀπέκτειναν. τῷ δὲ λιμῷ κρατέμενοι οἱ περὶ Ῥοδάνην διαλιχησάμενοι, καὶ τὰς γαστέρας καταθρόνιτες, πίπτει παρὰ τὴν ὁδὸν ὥσπερ νεκροί. φεύγουσιν ὁ ἑρατὸς τῷ τῶν μελισσῶν πολέμῳ πονέμενοι, καὶ τὴν περὶ Ῥοδάνην ὁμῶς διώκονσι, καὶ οὗς ἐδίωκον ὁρῶντες ἐρῶντες παρῆλθον, νεκρὸς τινος ὡς ἀληθῶς ὑπολαμβάνοντες. ἐν τῷ τῷ ἄνθρωπον κείρῃ τὴν πλοκάμους ἡ Σινωνίς, 50 δι' ἧς ὕδωρ αὐτοῖς ἀνιμήσονται· καὶ τῷ ἐρῶν ἐκείσε Δάμας πέμπει τῷ Γάρμῳ, σύμβολον τῷ ἐγγὺς εἶναι καὶ κείνους συλλαβεῖν. ἐρῶντες δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν τῷ τε Ῥοδάνης καὶ τῆς Σινωνίδος, ὁ ἑρατὸς παρερχό- 55 μενος ὡς ἐπὶ νεκροῖς κατὰ τὸ πάτριον ἔθος οἱ μὲν χιτωνίσκους ῥίπτοντες ἐκάλυπτον, ἄλλοι δὲ ἄλλο τι τῶν προσόντων, καὶ κρεῶν δὲ μέρη καὶ ἄρτε, ἐπέρριπτον· καὶ ἔτω παρῆλθεν ὁ ἑρατὸς. οἱ δὲ τῷ μέλιτι καρω- 60 θέντες μόλις ἀνίσταντο, κοράκων μὲν τῶν περὶ τὰ κοῖα διεριζόντων Ῥοδάνην, ἐκείνου δὲ Σινωνίδα διαναση- 65 σαντος. ἀναστάντες ἔν πορεύοντο τὴν ἐναντίαν τροπὴν τῷ ἑρατῷ, ἵνα μᾶλλον λάθοιεν μὴ ὄντες οἱ διω- 68 κόμενοι. καὶ ἐρῶντες ὄντες δύο ἐπέβησαν τε καὶ τὰ φορτία ἐπέθεντο, ἃ συνεχεῶς αὐτοῖς ἀφ' ὧν ὥσπερ νεκροῖς ἐπέρριπεν ὁ ἑρατὸς. εἶτα καταίρουν εἰς παν- 70 δοχεῖον, καὶ φεύγουσιν ἐκείθεν, καὶ περὶ πλήθυνον ἀγορὰν εἰς ἄλλον σταθμὸν καταλύουσι. καὶ γίνετο τὸ πάθος τῶν ἀδελφῶν, καὶ κατηγοροῦντο φόνος, καὶ "ἀφίενται, 75 τῷ προσβυτέρῳ τῶν ἀδελφῶν, ὃς ἀνιήκει φαρμάκῳ τὸν ὕπερον, κατηγορήσαντος μὲν, τῇ δὲ οἰκίᾳ ἀναι- 80 ρέσει ἀθώωσαντος· καὶ λανθάνει Ῥοδάνης ἀνελόμενος τὸ φάρμακον. καταίρουν εἰς οἶκον ληστὴς τὴν παρο- 85 δίτας ληστειῶντος καὶ τέτρε ἐαυτῷ ποιεῖν τράπεζαν. καὶ ἑρατιωτῶν ὑπὸ τῷ Δάμα σαλόντων, ἐπὶ ὃ ληστὴς συνείληπτο, πῦρ ἐμβάλλει εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ περι- 90 λαμβάνοντο τῷ πυρὶ, καὶ διαφεύγουσι μόλις τὸν ὕλεθρον 240 R. τῶν ὄντων σφαγόντων καὶ τῷ πυρὶ εἰς δίοδον ἐπιτε- 95 θέντων. καθορῶντο νύκτωρ ὑπὸ τῶν τῷ πῦρ ἐμβαλόν- 100 των, καὶ ἐπερωτηθέντες τίνες εἶναι, εἰδῶλα τῶν ὑπὸ τῷ ληστῇ ἀναιρεθέντων ἀποκρίνοντο, καὶ τῇ ὀχρότητι καὶ λεπτότητι τῆς ὕψεως καὶ τῇ ἀτονίᾳ τῆς φωνῆς 105 ἔπεισαν τε τὴν ἑρατιώτα καὶ ἐδειμάτωσαν. καὶ φεύ- 110 γουσι πάλιν ἐκείθεν, καὶ καταλαμβάνουσι κόρην ἐπὶ

α. 5. Σινωνίς Suid. v. Σινων. 11. εὐνούχων A: ἡμιαφρόνων γ. 15. Δάμας καὶ Σάκας γ. 17. τρέπονται καὶ καταλαμβ. A. 28. ἄνθρωπον γ. διαμπερὲς] cf. Suidas h. v. 33. περικαθίσταται γ. 39. τοὺς — μυχοῦς γ. 40. με- λισσῶν γ. b. 1. κρούουσαι γ. 4. διαλιχησάμενοι γ. παραθρόνιτες γ. 12. παρὰ A: περὶ γ. 42. ἐκείθεν πάλιν γ.

ταγήν ἀγομένην, καὶ συνδρόμοισιν ἐπὶ τὴν θείαν καὶ Χαλ-
δαῖος γέροντων ἐπιστὰς κωλύει τὴν ταγήν, ἔμπνεον εἶναι
τὴν κόρην ἔτι λέγων· καὶ ἐδείχθη ἔτιως. χρησιμωδεῖ
δὲ καὶ τῷ Ῥοδάνει ὡς βασιλεύσοι. καταλιμπάνει κενὸς
ὁ τῆς κόρης τάφος, καὶ πολλὰ τῶν πέπλων, ἃ ἔμελλεν
ἐπιθαλάσσει τῷ τάφῳ, ἔτι τε σιτία καὶ ποτὰ καὶ οἱ περὶ
Ῥοδάνην τέτοις εὐχόμενοι, καὶ λαμβάνουσι τινα καὶ τῶν
ἀμφίων, καὶ καθεύδουσιν ἐν τῷ τῆς κόρης τάφῳ. οἱ
δὲ τὸ πῦρ τῇ τῇ ληστῇ οἰκίᾳ ἐμβαλόντες, ἡμέρας ἐπι-
λαβέσσης ἡπυτημένους ἑαυτοὺς ἐγνωκότες, ἐδίωκον κατ'
Ἰχνη Ῥοδάνης καὶ Σινωνίδος, συνεργεῖς αὐτὰς εἰκά-
ζοντες εἶναι τοῦ ληστῆ. ἰχνηλατήσαντες δὲ μέχρι τοῦ
τάφου, καὶ ἐνιδόντες αὐτὰς ἐγκειμένους μὲν τῷ τάφῳ,
ἀκινήτους δὲ ὡς ἔπρεπε καὶ οἶνον πεπεδημένους,
ἔδοξαν νεκροὺς ὄρεν καὶ κατέλιπον, ἀπορέμενοι ὅτι ἐκεῖ
τὰ ἰχνη ἔφερον. ἀπαίρουσιν ἐκεῖθεν οἱ περὶ Ῥοδάνην,
καὶ περῶσι τὸν ποταμόν, γλυκύν τε ὄντα καὶ διαυγῆ
καὶ βασιλεῖ Βαβυλωνίων εἰς πόσιν ἀνακείμενον. καὶ
πιπράσκει Σινωνὶς τὰ ἱμάτια, καὶ συλλαμβάνεται ὡς
τάφον συλίσασα, καὶ ἀναφέρει εἰς Σόραιοχον, ὃς ἦν
Σοραίχης τῆς τελώνης υἱός, ἐπίκλην δὲ αὐτῷ δίκαιος. καὶ
βλεπὲν πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ βασιλέα Γάρμον διὰ τὸ
κάλλος, καὶ κινῶν διὰ τὸ τοῦ τῶν ἀδελφῶν φάρ-
μακον Ῥοδάνει καὶ Σινωνίδι αἰρετώτερον ᾧ αὐτοῖς
ὁ θάνατος ἢ Γάρμον ἰδεῖν. μὲν γὰρ Σοραίχῳ διὰ τῆς
θεραπεινίδος ἃ περ εἰς ἔργον ἔμελλε χωρεῖν Ῥοδάνει
καὶ Σινωνίδι καὶ λαθὼν ὁ Σόραιχος τὸ τῆς θανάτου
μὲν φάρμακον κενοῖ, πληροῖ δὲ τὴν κύλικα ὑπνωτικῶ
φαρμάκῳ καὶ πίνοντας καὶ ὑπνόντας λαβὼν ἐφ' ἄρμα-
μάχης ἤλαυνε πρὸς βασιλέα. πλησιαζόντων δὲ Ῥοδάνης
ἐνυπνίῳ δειματῶν καὶ βοῶν καὶ ἔξαισι Σινωνίδα· ἡ
δὲ ἔσφι αὐτῆς τὸ ξέρονον πλήττει. καὶ ἀναπνύμενη
τὰ κατ' αὐτὰς ἅπαντα Σόραιχος, καὶ λαβόντες πίσεις
ἀπαγγέλλουσι, καὶ λέει αὐτὰς, καὶ ὑποδείκνυσιν τὸ τῆς
Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν τῇ νηϊδί, ἐν ᾧ ἔμελλε καὶ τὸ
τραῦμα ἢ Σινωνὶς θεραπευθῆσεσθαι. ὡς ἐν παρεκβολῇ
δὲ διηγείτο καὶ τὰ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς νηϊδος, καὶ
ὅτι ὁ Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις περιδρόμοντες αὐτὴν ποιεῖσι
133 Νηϊδα, καὶ ὅτι ἡ τῆς ἐνταῦθα Ἀφροδίτης ἱερία
τρεῖς ἔχει παῖδας, Εὐφράτην καὶ Τίγριν καὶ Μεσοπο-
ταμίαν, αἰχρὰν τὴν ὕψιν ἀπὸ γενέσεως, ὑπὸ δὲ τῆς
Ἀφροδίτης εἰς κάλλος μετασκευασθεῖσαν. δι' ἣν καὶ

ἔρις τριῶν ἐρασιῶν γίνετο, καὶ κρίσις ἐπ' αὐτὰς. Βό-
χορος ὁ κρίνων ἦν, κρίτων κατ' ἐκαίνους καιροὺς ἄριστος.
ἐκρίνοντο δὲ καὶ ἡριζον οἱ τρεῖς, ὅτι τῷ μὲν ἡ Μεσο-
ποταμία τὴν φιάλην ἐξ ἧς ἔπινεν ἔδωκε, τῷ δὲ τὸν
ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐξ ἀνθέων ἀφελομένην σέφανον περιέ-
θηκε, τὸν δὲ ἐφίλησε. καὶ τῷ φιληθέντος κρίσει νι-
κήσαντος ἔδεν ἔλαττον αὐτοῖς ἡ ἔρις ἡκμαζεν, ἕως
ἀλλήλους ἀνέILON ἐρίζοντες. λέγει ἔν ὡς ἐν παρεκβολῇ
περὶ τῆς Ἀφροδίτης ἱερᾶς, καὶ ὡς ἀνάγκη τὰς γυ-
ναῖκας ἐκεῖσε φοιτῶσας ἀπαγγέλλειν δημοσίᾳ τὰ ἐν
τῷ ναῶ αὐταῖς ὁρώμενα ὄνειρα. ἐν ᾧ καὶ τὰ περὶ
Φαρνάχου καὶ Φαρσίριδος καὶ Ταναΐδος, ἀφ' ἧς καὶ
Ταναΐς ὁ ποταμός, λεπτομερῶς διεξέρεται, καὶ ὅτι
τὰ περὶ τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τῆς Ταναΐδος τοῖς
κατοικοῦσιν Ἀφροδίτης μυθήρια Ταναΐδος καὶ Φαρ-
σίριδος εἰσιν. ἐν δὲ τῇ προειρημένῃ νηϊδί ῥόδων ἐν-
τραγῶν ὁ Τίγρις τελευτᾷ· κανθαρίς γ' τοῖς τῆς ῥόδου
φύλλοις ἔτι συνεπτεγμένοις ἔσιν ὑπεκάρητο. καὶ ἡ
τῆς παιδὸς μήτηρ ἦρωα πεῖθετο γενέσθαι τὸν υἱὸν ἐκ-
μαγέσασα. καὶ διεξέρετο ὁ Ἰάμβλικος μαγικῆς εἴδη,
μάγον ἀκρίδων καὶ μάγον λεόντων καὶ μάγον μυῶν·
ἐξ ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰ μυθήρια ἀπὸ τῶν μυῶν (πρώ-
την γ' εἶναι τὴν τῶν μυῶν μαγικήν). καὶ μάγον δὲ
λέγει χαλάζης καὶ μάγον ὄφειον, καὶ νεκρομαντείας
καὶ ἐγγαστριμύθου, ὃν καὶ φησὶν ὡς Ἕλληνες μὲν Εὐ-
ρυκλέα λέγουσι Βαβυλώνιοι δὲ Σαχχέρην ἀποκαλεῖσθαι.
λέγει δὲ καὶ ἑαυτὸν Βαβυλώνιον εἶναι ὁ συγγραφεύς,
καὶ μαθεῖν τὴν μαγικήν, μαθεῖν δὲ καὶ τὴν Ἑλλη-
νικὴν παιδείαν, καὶ ἀκμαίνει ἐπὶ Σοαίμῳ τῷ Ἀχαι-
μενίδῃ τῷ Ἀρσακίδῃ, ὃς βασιλεὺς ἦν ἐκ πατέρων βα-
σιλέων, γεγονός δὲ ὅμως καὶ τῆς συγκλήτης βουλῆς τῆς
ἐν Ῥώμῃ, καὶ ὑπατος δέ, εἴτα καὶ βασιλεὺς πάλιν τῆς
μεγάλης Ἀρμενίας. ἐπὶ τῷ γένει ἀκμαίνει φησὶν ἑαυ-
τόν. Ῥωμαίων δὲ διαλαμβάνει βασιλεύειν Ἀντωνί-
νον. καὶ ὅτε Ἀντωνῖνος, φησὶν, Οὐέρων τὸν αὐτο-
κράτορα καὶ ἀδελφὸν καὶ κηδεστὴν ἐπέμψεν Βολογαίσῳ
τῷ Παρθυαίῳ πολεμήσοντα, ὡς αὐτὸς τε προείποι
καὶ τὸν πόλεμον, ὅτι γενήσετο, καὶ ὅποι τελευτήσοι.
καὶ ὅτι Βολογαίσος μὲν ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην καὶ Τί-
γριν ἔφυγεν, ἡ δὲ Παρθυαίων γῆ Ῥωμαίοις ἐπλήκοι
κατέστη.

Ἀλλ' ὁ γε Τίγρις καὶ Εὐφράτης οἱ παῖδες ἐμμε-

a. 4 et 24. ῥοδάνη A. 10. διεγνωκότες ε. 20. Σοραίχ Suid. v. Σινων. 26. περ add A. 31. ἐν ὑπνῳ ε.
b. 1. Βόχορος] ἢ Βόχορος A post erasum nescio quid: Βόχορος ἢ Βόχορος ε. 18. συνεπτεγμένοις ε. 19. παιδὸς
δὴ μήτηρ ε. 24. νεκρομαντείας ε. 27. ὁ add A. 33. φησὶν ἀκμαίνει ε. 35. Οὐέρων Casaubonus: οὐκρον ε.
38. ὅποι A: οἱ ποῖ ε. τελευτήσοι ε.

ρεῖς ἀλλήλοις ἦσαν, καὶ Ῥοδάνης ἀμφοτέρους. τῷ δὲ
 παίδος, ὥσπερ ἔφημεν, τῷ ῥόδῳ τελειωθέντος Ῥο-
 δάνης πρὸς τὴν νησίδα ἅμα Σινωνίδι περαιῶν, καὶ
 βοῦ ἢ μήτηρ τὸν τεθνηκότα αὐτῆς νύκτα ἀναβιῶναι,
 εἰς τὸν Ῥοδάνην ὁρῶσα, καὶ Κόρην αὐτῷ ἐκείθεν ἔπειθε
 συνυποκρίνεσθαι Ῥοδάνης ταῦτα, τῆς τῶν νησιωτῶν κα-
 τεκτριφῶν εὐθυθείας. μὲν γὰρ Δάμας τὰ περὶ Ῥοδά-
 244 R. νην, καὶ ὅσα Σόρραιχος περὶ αὐτὰς ἔπραξε· "μηνυτῆς
 δ' ἦν αὐτὸς ὁ ἰατρός, ὃν ὁ Σόρραιχος κρύφα πέμψας
 134 H. τὸ τῆς Σινωνίδος "ἐθεράπευσε τραῦμα. συλλαμβά-
 νεται διὰ τῆτο Σόρραιχος, καὶ ἄγεται ἐπὶ Γάρμον.
 ἀποσέλλει δὲ αὐτὸς ὁ μηνυτῆς γράμμα Δάμα ἐπι-
 φερόμενος πρὸς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἱερέα, ἐφ' ᾧ
 συλλαβεῖν πρὸς περὶ Σινωνίδα. διαβαίνει τὸν ποταμὸν
 ὁ ἰατρός τῆς ἱερᾶς ἑαυτὸν ὡς ἔθος ἑξαρτήσας κα-
 15 μίλῃ, τὸ δὲ γράμμα τῷ δεξιῷ παρενθείς τῶν ὠτῶν
 καὶ τέλος ὁ μηνυτῆς ἐναποπνίγεται τῷ ποταμῷ, δια-
 βαίνει δὲ πρὸς τὴν νησίδα ἢ κάμηλος, καὶ πάντα
 μαθάνουσιν οἱ περὶ Ῥοδάνην, τὸ τῷ Δάμα γράμμα
 τῶν ὠτῶν ἀνελόμενοι τῆς καμῆλης. φεύγουσιν ἐκείθεν
 20 διὰ τῆτο, καὶ συναντῶσιν ἀγόμενον Σόρραιχον ἐπὶ
 Γάρμον, καὶ καταλέγουσιν ἅμα ἐν πανδοχείῳ. καὶ τῇ
 τῷ χρυσῷ ἐπιθυμίᾳ νύκτωρ ἀναπείθει Ῥοδάνης, καὶ
 ἀναιρῶνται οἱ Σόρραιχοι φύλακες, καὶ φεύγει σὺν αὐ-
 τοῖς Σόρραιχος, ἀμειβὴν εὐρὼν τῆς προὑπαρξάσης
 25 εὐεργεσίας. συλλαμβάνει Δάμας τὸν τῆς Ἀφροδίτης
 ἱερέα, καὶ ἀνακρίνεται περὶ Σινωνίδος, καὶ τέλος κα-
 τακρίνει δῆμιος γενέσθαι ἀντὶ ἱερέως ὁ πρεσβύτερος
 καὶ τὰ περὶ τὸν δῆμιον ἔθνη καὶ νόμιμα. συλλαμβά-
 νει δὲ Εὐφράτης, ὅτι ὁ πατὴρ καὶ ἱερεὺς, ὡς Ῥοδάνην
 30 αὐτὸν ὑπολαβὼν, ἔτιος ἐπεκάλει· καὶ φεύγει Μεσο-
 ποταμίᾳ ἢ ἀδελφῇ. καὶ πρὸς τὸν Σάκαν ἀπάγεται
 Εὐφράτης, καὶ ἀνακρίνεται περὶ Σινωνίδος· ὡς γὰρ
 Ῥοδάνης ἠτάζετο. καὶ ἀποσέλλει Σάκας πρὸς Γάρμον
 ὅτι Ῥοδάνης συνείληπται καὶ Σινωνὶς συλληφθήσεσθαι
 35 ὁ γὰρ Εὐφράτης ὡς Ῥοδάνης κρινόμενος ἔφη τὴν Σι-
 νωνίδα συλλαμβανόμενος αὐτῷ πεφηνέναι, Σινωνίδα
 καλεῖν καὶ αὐτὸς ἐκβιαζόμενος τὴν ἀδελφὴν Μεσοπο-
 ταμίαν.

ὅτι οἱ περὶ Ῥοδάνην καὶ Σινωνίδα φεύγοντες ἅμα
 Σόρραιχοι καταίρουν εἰς γεωργῶν· τῷ δ' ἦν κόρη θυ-
 γάτηρ καλὴ τὴν ὄψιν, ἃρτι χηρωθεῖσα καὶ τῇ πρὸς

τὸν ἄνδρα εὐνοίᾳ τὰς τρίχας περιχειραμένη. πέμπε-
 ται αὕτη τῆς ἀλύσεως τῆς χρυσῆς ἀπεμπολῆσαι, ἦν
 οἱ περὶ Ῥοδάνην ἐκ τῶν δεσμῶν ἐπεφέροντο· καὶ
 ἄπεισι πρὸς τὸν χρυσοκόον ἢ τῷ γεωργῷ θυγάτηρ.
 5 καὶ ἰδὼν ἐκεῖνος τὴν τε ὄψιν τῆς κόρης καλὴν καὶ
 τῆς ἀλύσεως τὸ μέρος, ἥς αὐτὸς ἐργάτης ἐτύγγανε,
 καὶ τὴν κόμην περιηρημένην, ὑπονοεῖ Σινωνίδα εἶναι,
 καὶ πέμψας πρὸς Δάμαν καὶ λαβὼν φύλακας ἀπερ-
 χομένην ἐφύλαττε κρύφα. ἡ δὲ ὑπονοήσασα τὸ πρᾶτ-
 10 τόμενον φεύγει εἰς ἔρημον κατάλυμα· ἐν ᾧ καὶ τὰ περὶ
 τῆς κόρης τῆς ἐπικαλεσμένης Τροφίμης καὶ τῷ δέλῳ
 τοῦ ἔρατος καὶ φονέως, καὶ τῷ κόσμῳ τῷ χρυσῷ, καὶ
 αἱ ἐκθεσμοὶ τῷ δέλῳ πράξεις, καὶ τὸ ἑαυτὸν ἐπισφάζει,
 καὶ τὸ αἵματιοθῆναι τὴν τῷ γεωργῷ θυγατέρα τοῖς
 15 τῷ ἑαυτὸν διαχρησασμένῳ αἵμασι, καὶ ὁ τῆς κόρης διὰ
 ταῦτα φόβος καὶ ἡ φυγὴ, καὶ ἡ ἐκκασίς τῶν φιλάκων
 καὶ φυγὴ, καὶ ἡ πρὸς τὸν πατέρα τῆς κόρης ἄφιξις
 καὶ διήγησις τῶν συγκυρησάντων, καὶ φυγὴ ἐκείθεν
 τῶν περὶ Ῥοδάνην, καὶ πρὸ τέτων γράμμα πρὸς Γάρ-
 20 μον τῷ χρυσοκόου ὅτι Σινωνὶς εὐρηται· καὶ ἦν πίσις
 ἢ ἐξωνηθεῖσα ἀλυσίς πεμπομένη καὶ τὰ ἄλλα, ἃ περὶ
 τὴν τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα ὑπωπτεύετο. Ῥοδάνης
 "ἀπὼν ἐφ' ᾧ φεύγειν φιλεῖ τὴν κόρην τοῦ γεωρ-
 135 H. γοῦ, καὶ ἀνάπτει εἰς ὄργην Σινωνὶς διὰ τοῦτο,
 εἰς ὑπόνοιαν μὲν πρῶτον ἀφιγμένη τοῦ φιλήματος,
 245 R. "ἔπειτα καὶ ἀπὸ τῶν τῷ Ῥοδάνης χειλέων ἀφελόμενῃ
 τὸ αἶμα, ὃ φιλήσας αὐτὴν περιεκέχριστο, εἰς ἰχυρὸν
 πίσις κατασῶσα. ζητεῖ διὰ τοῦτο Σινωνὶς τὴν κόρην
 ἀνελεῖν, καὶ ὑποσέφειν πρὸς αὐτὴν ἠπειλεῖτο καθάπερ
 30 τις ἐμμανὴς· καὶ συνέπει δὲ Σόρραιχος, ἐπεὶ μὴ καταχεῖν
 τῆς μανιώδους ὁρμῆς ἔχου. καὶ καταίρουν εἰς πλυσίαν
 τινός, τὸ ἦθος δὲ ἀκολάστος, Σήταπος αὐτῷ ὄνομα, ὃς
 ἐρᾷ τῆς Σινωνίδος καὶ πειρᾷ· ἡ δὲ ἀντεροῦν ὑποκρί-
 νει, καὶ μεθυσθέντα τὸν Σήταπον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα
 35 καὶ τὴν ὁρχὴν τῷ ἔρωτος ἀναιρεῖ ξίφει. καὶ ἀνοῖξαι
 κελεύσασα τὴν αὐλίον, καὶ τὸν Σόρραιχον ἀγνοῶντα τὸ
 πρᾶττον καταλιπῶσα, ἐπὶ τὴν τῷ γεωργῷ κόρην ἡλαύ-
 νει. Σόρραιχος δὲ τὴν ἔξοδον αὐτῆς μαθὼν ἐδίωκεν
 ὀπίσω, καὶ καταλαμβάνει ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν
 40 Σητάπων δέλων, ἔς ἣν μισθωσάμενος, ἵνα κωλύσῃ τὴν
 σφαγὴν τῆς τῷ γεωργῷ κόρης· καταλαβὼν δὲ ἀναλαμ-
 βάνει εἰς τὴν ἀρμύρασαν (παρεσκεύαστο γὰρ καὶ τῆτο)

a. 5. ἐκείθεν A: ἔθνηεν 5.

10. ἐθεράπευε 5.

11. διὰ A: δὲ 5.

14. τὸν] δὲ τὸν 5.

37. διαπεφυγέ-

να 5. b. 8. λαβὼν A: ἀνελὼν 5.

11. καλονμένης 5.

13. αἱ ἐκθεσμοὶ] τὰς ἐκθέσεις A.

15. ἑαυτοῦ

διαχειρισμένου 5. 19. πρὸς τούτοις A.

28. πίσις καὶ καταστ. 5.

καὶ ἀπελαύνει ὑπίσω. ὑποσφρόντων δὲ αὐτῶν οἱ τῷ
 Σητάπῃ θεράποντες, ἐπεὶ τὸν δεσπότην ἀνηρημένον
 ἐθεάσαντο, ἀπήντησαν ὀργισμένοι, καὶ συλλαβόντες
 Σινωνίδα καὶ δῆσαντες ἤγον ἐπὶ Γάρμον ὡς ἀνδρο-
 φόνον κολαθησομένην. καὶ Σόρραιχος ἦν ἄγγελος Ῥοδά- 5
 νει τῶν κακῶν, κόνιν τε κατὰ τῆς κεφαλῆς πασάμενος
 καὶ τὸν κίνδυνον περιερόγγυμένος. καὶ Ῥοδάνης ἀναιρεῖν
 ἐαυτὸν ὀρούει· ἀλλ' ἐκώλυε Σόρραιχος. ὁ δὲ Γάρμος Σάκα
 δεξάμενος γράμμα ὅτιπερ Ῥοδάνης συνείληπτο, καὶ παρὰ
 τῷ χουσοχόῳ ὅτι Σινωνὶς ἔχει, ἔχαιρέ τε καὶ ἔθνε καὶ 10
 τὰς γάμους ἡτοίμαζε, καὶ κήρυγμα ἠπλωτο πανταχοῦ
 πάντας δεσμώτας λύεσθαι καὶ ἀφίεσθαι· καὶ Σινωνὶς ὑπὸ
 τῶν Σητάπῃ θεραπόντων δέσμιος ἀγομένη τῷ κοινῷ
 τῷ κηρύγματος λύετο καὶ ἀφίετο. Δάμιαν δὲ κελεύει Γάρ-
 μος παραδοθῆναι θανάτῳ, καὶ παραδίδοιτο δημίῳ ὃν 15
 αὐτὸς ἀπὸ ἱερέως εἰς τὸν δῆμιον μετέστησεν· ἐδυχέ-
 ραινε δὲ τῷ Δάμῳ ὁ Γάρμος, ὅτι παρ' ἄλλοις Ῥοδά-
 νης, ὡς ἐνόμιζε, καὶ Σινωνὶς συνεχέθησαν. διάδοχος
 δὲ Δάμιαν ὁ ἀδελφὸς καθίστατο Μόνασος.

Διήληψις περὶ Βερενίκης, ἣτις ἦν θυγάτηρ τῷ βα- 20
 σιλέως Αἰγυπτίων, καὶ τῶν ἀγρίων αὐτῆς καὶ ἐκτέ-
 σμων ἐρώτων· καὶ ὅπως Μεσοποταμίᾳ συνεγένετο. καὶ
 ὡς ὕψερρον ὑπὸ Σάκα συνελήφθη Μεσοποταμίᾳ, καὶ πρὸς
 Γάρμον ἅμα τῷ ἀδελφῷ Εὐφράτῃ ἀπάγετο. γράμμα
 δεξάμενος Γάρμος παρὰ τῷ χουσοχόῳ ὡς Σινωνὶς δια- 25
 πέφηνε, προσάσσει ἐκείνῳ τε ἀναιρεθῆναι καὶ τοὺς
 ἐπὶ φυλακῇ ταύτης καὶ ἀγωγῇ σαλέντας αὐταῖς γυναιξὶ
 καὶ τέκνοις ζῶντας κατορυχθῆναι.

Ὑρκανὸς κύων ὁ τῷ Ῥοδάνῃ, εὐρών ἐν ἐκείνῳ τῷ
 ἀποτροπαίῳ καταγωγῇ τὰ σώματα τῆς τε δυστυχῆς 30
 κόρης καὶ τῷ παλαμναίῳ καὶ δυσέρωτος δέλε, κατέ-
 φαγε πρῶτον τὸ τῷ δέλε, ἔπειτα κατὰ μικρὸν καὶ τῆς
 κόρης· καὶ ἐφίετο τῷ τόπῳ ὁ τῆς Σινωνίδος πατήρ,
 136 H. καὶ τὸν κύνα ὡς εἶη Ῥοδάνῃς εἰδὼς καὶ τὴν κόρην
 ἡμίβρωτον ἰδὼν σφάζει μὲν ὡς ἐπὶ Σινωνίδι τὸν κύνα, 35
 ἀναρτῶ δὲ καὶ ἐαυτὸν βρόχῳ, καταχώσας τὸ ὑπόλοιπον
 τῆς κόρης σῶμα καὶ ἐπιγράψας αἵματι τῷ κενῷ „ἐν-
 θάδε κατὰκειτο Σινωνὶς ἡ καλή.” παραγίνοντο τῷ τόπῳ
 Σόρραιχος καὶ Ῥοδάνης, καὶ τὸν τε κύνα ἐσφαγμένον
 248 R. τῷ τάφῳ ἰδόντες τὸν τε πατέρα τῆς Σινωνίδος ἀνηρ- 40
 τημένον τὸ τε τῷ τάφῳ ἐπίγραμμα, ὃ μὲν Ῥοδάνης
 πρῶτην πληγὴν ἐαυτῷ ἐπενεγκὼν προσέγραψε τῷ ἰδίῳ

αἵματι ἐπὶ τῷ τῆς Σινωνίδος ἐπιγράμματι „καὶ Ῥο-
 δάνης ὁ καλός,” ὁ δὲ Σόρραιχος βρόχῳ ἐαυτὸν ἐξῆπτεν.
 ἐν τῷ δὲ καὶ τὴν τελευταίαν πληγὴν ὁ Ῥοδάνης ἐπάγειν
 ἤρχετο, ἡ τῷ γεωργῷ θυγάτηρ ἐπισῆσα μέγα ἐβόα „ἐκ
 ἔστι Σινωνὶς, ὡς Ῥοδάνη, ἡ κειμένη.” καὶ δραμῆσα κόπτει
 τε τὸν βρόχον Σοράλῃ καὶ τὸ ξίφος ἀφαιρεῖτο Ῥο-
 δάνῃς, καὶ παύει μόλις, διηγησαμένη· τά τε περὶ τὴν
 δυστυχίαν κόρην καὶ περὶ τῷ χουσοχόῳ τῷ κατορυγμένῳ,
 καὶ ὡς ἐπὶ τῷ ἀναλαβεῖν τῷτο ἦκοι. ἡ δὲ Σινωνὶς ἀπο-
 λυθεῖσα τῶν δεσμῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔφθη τῷ γεωργῷ,
 ἔτι κατὰ τῆς κόρης ἐπιμαίνομένη· μὴ εὐρεῖσα δὲ αὐτὴν
 ἐπηρώτα τὸν πατέρα· ὁ δὲ τὴν ὁδὸν ἔφραζε, καὶ αὐτὴ
 ἐδίωκεν ὀπίσω, γυμνώσασα τὸ ξίφος. ὡς δὲ κατέλαβεν
 ἐρόμιμένον μὲν τὸν Ῥοδάνην, ἐκείνην δὲ μόνην παρα-
 καθήμενην καὶ τὸ τραῦμα τῷ στήθεος παραψήχουσαν (ὁ
 Σόρραιχος γὰρ ἐπὶ ζήτησιν ἱατρῷ ἐξῆλθε), ὀργῆς τε καὶ
 ζηλοτυπίας μᾶλλον ἐμπύλατο καὶ ὀρούει κατὰ τῆς κόρης.
 ὁ δὲ Ῥοδάνης ὑπὸ τῆς βίας κρείττων τῷ τραύματος
 γεγονὼς ὑπῆντα καὶ ἐκώλυε τὴν Σινωνίδα, τὸ ξίφος
 ἀρπάσας ἀπ' αὐτῆς. ἡ δὲ ὑπ' ὀργῆς ἐκπηδήσασα τῷ
 καταγωγῇ, καὶ δρόμῳ χρωμένη ματωδῇ, τῷτο πρὸς
 Ῥοδάνην εἰπῶσα ἀπέθροψε μόνον „καλῶ σε σήμερον
 εἰς τὰς Γάρμους γάμους.” Σόρραιχος δὲ παραγενόμενος
 καὶ μαθὼν ἅπαντα παρηγορεῖ μὲν Ῥοδάνην, καὶ ἱατροῦ-
 σαντες τὸ τραῦμα ἀπολύσει μετὰ τῶν χρημάτων τὴν
 κόρην πρὸς τὸν πατέρα.

Ἄγεται πρὸς Γάρμον Εὐφράτης ὡς Ῥοδάνης, καὶ
 ὡς Σινωνὶς Μεσοποταμίᾳ ἄγειτο καὶ Σόρραιχος καὶ ὁ
 ἀληθὴς Ῥοδάνης. καὶ διαγνῶς ὁ Γάρμος μὴ εἶναι Σι-
 νωνίδα τὴν Μεσοποταμίαν δίδωσι Ζοβάρᾳ παρὰ πο-
 ταμὸν Εὐφράτην κατατομῆσαι, ἵνα μὴ, φησί, καὶ ἑτέρα
 τις τῷ τῆς Σινωνίδος ἐπιβατεύσῃ ὀνόματος. ὁ δὲ Ζο-
 βάρας ἀπὸ πηγῆς ἐρωτικῆς πιῶν καὶ τῷ Μεσοποτα-
 μίας ἐρωτῇ χεθεὶς σώζει τε ταύτην, καὶ πρὸς Βερε-
 νίκην Αἰγυπτίων ἦδη, ἅτε τῷ πατρὸς τελευτήσαντος,
 βασιλεύσαν, ἐξ ἧς ἦν καὶ ἀφελόμενος, ἄγει καὶ γάμους
 Μεσοποταμίας ἡ Βερενίκη ποιεῖτο, καὶ πόλεμος δι' αὐ-
 τὴν Γάρμῳ καὶ Βερενίκῃ διαπειλεῖτο. Εὐφράτης δὲ
 παραδίδοιτο τῷ πατρὶ ὡς δημίῳ, καὶ ἀναγνωστὴς σώ-
 ζεται, καὶ πληροῦ μὲν αὐτὸς τὰ τῷ πατρὸς ἔργα, ὁ δὲ
 πατήρ ὁ μισθῶν τοῖς ἀνθρώπων αἵμασιν ὕψερρον δέ,
 ὡς τῷ δημίῳ κόρη, ἐξέρχεται τῷ οἰκίματος καὶ διασώ-

α. 7. περιερόγγυμένος ε. 8. ὀρούει Α: τοῖμα ε. ἐκώλυσε ε. 9. παρὰ Α: περὶ ε. 22. μεσοπ.
 τε συνεγένετο Α. 42. προσέγραψε ε. 10. ἔφθη Α: ἔφυγε ε. 14. παρακαθήμενη Α: παραμυθουμένη ε.
 15. παραψήχουσαν Α. 31. καρετ.] καρετ. αὐτὴν ε. 34. σχεθεὶς ἐρωτῇ ε. αὐτὴν ε.

ζεται. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς συγκαθειδύσεως τῷ δημίῳ, τὰ τε περὶ αὐτὴν ἐθιμὰ τε καὶ νόμιμα, καὶ περὶ τῆς 137 H. τῆ γεωργίᾳ θυγατρὸς, "ὅπως ἀνάσπασος γίνεθ', ἐπεὶ Σινωνὶς τῷ Συρίας βασιλεὶ γαμηθεῖσα ἔχεν ἔχον τὴν ὁργὴν ἐπ' αὐτῇ πληρῶσαι καὶ ὡς δημίῳ ταύτην συγκα- 5 θεύδειν καταδικάζει· καὶ ὅτι συνεκαθειδύθη ἐν τῷ τῶν δημίῳ περιβόλῳ εἰσελθῶσα τῷ Εὐφράτῃ, ὅς καὶ ἀντ' αὐτῆς εἰς τὸ ἐκείνης πρόσωπον ὑποκριθεὶς ἐξῆλθε τῆ περιβόλῳ, καὶ ἐκείνη ἀντὶ τοῦ Εὐφράτῃ τὸ ἔργον ἔπραττε τῆ δημίας. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε προῖβαινε, παρα- 10 δίδοθ' δὲ καὶ Σόραιοχος ἐπὶ τῷ ἀναξανρωθῆναι· ὁ δὲ τόπος ὠρεῖο, ἐνθα Ῥοδάνης καὶ Σινωνὶς τὰ πρῶτα 249 R. ἠϋλλίσαντο, ἐν τῷ λειμῶνι "καὶ ἐν τῇ πηγῇ, ἐν οἷς καὶ τῷ Ῥοδάνει τὸ κεκρυμμένον ἐπεφώροτο χρυσίον, ὃ καὶ ἀπαγομένῳ ἐπὶ τὸν ξανρὸν Σοραίῳ μηνύει, καὶ Ἀλα- 15 τῶν ξρατὸς ἀπόμιαθος Γάρμῳ γεγονῶς καὶ ἀπεχθα- ρόμενοι περὶ τὸν χώρον, ἐν ᾧ Σόραιοχος ἐμελλεν ἀνα- ξανρῶσθαι, διατρίβουσιν· οἱ καὶ ἀπελάσαντες τοὺς Σό- ραιοχον ἄγοντας ἔλυσαν. ὁ δὲ τὸ μηνυθὲν χρυσίον εὐ- ρὼν, καὶ τέχνη τινὶ καὶ σοφίᾳ ἐκ τῆ ὁρύγματος ἀνι- 20 μώμενος, τὰς Ἀλανὰς ἐπειθεν ὡς ὑπὸ θεῶν ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐκδιδάσχοιτο. καὶ κατὰ μικρὸν ἐλκύσας εἰθισεν ὥστε σφῶν ἡγεῖσθαι βασιλέα, καὶ πολεμεῖ ξρατὸν Γάρμῳ, καὶ νικᾷ. ἀλλ' ἔξερων ταῦτα· ὅτε δὲ Σόραιοχος ἐπὶ τὸν ξανρὸν ἐπέμπετο, τότε καὶ Ῥοδάνης ἐπ' αὐτῷ 25 Γάρμῳ ἐξεφανώμενα καὶ χορεύοντος ἐπὶ τὸν πρότερον ξανρὸν πάλιν ἤγετο καὶ ἀνεξανρῶτο, καὶ Γάρμος με- θύων ἅμα καὶ χορεύων περὶ τὸν ξανρὸν σὺν ταῖς αὐ- λητρίσιν ἔχαιρέ τε καὶ εὐφραίνεται. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράτ- τετο, Σάκας πρὸς Γάρμον γράμμα πέμπει ὡς Σινωνὶς 30 τῷ Σύρων βασιλεὶ μειρακίῳ ὄντι γαμεθ'· καὶ Ῥοδάνης ἀνωθεν ἔχαιρε, Γάρμος δὲ ἑαυτὸν ἀνελεῖν ὤρησεν. ἐπιχὼν δὲ κατὰγει Ῥοδάνην ἄκοντα τῆ ξανρῆ (θανεῖν γ' μᾶλλον ἤρεῖτο) καὶ κοσμεῖ ξρατηρικῶς, καὶ πέμπει τῆ πολέμου, ὃν πρὸς τὸν τῶν Σύρων ἀνεκίνει βασιλέα, 35 ξρατηγὸν ὡς ἐραστὴν κατὰ τῆ ἀντεραστῆ, καὶ φιλοφρο- νεῖθ' ὑπέλως, καὶ γράμμα κρύφιον γράφει τοῖς ὑπο- ξρατήγῳις, εἰ νίκη γένηθ' καὶ συλληφθῇ Σινωνίς, ἀναι- ρεθῆναι Ῥοδάνην. Ῥοδάνης δὲ καὶ νικᾷ καὶ τὴν Σι- νωνίδα ἀπολαμβάνει, καὶ βασιλεύει Βαβυλωνίων. καὶ 40 τῷτο χελιδὼν προμηνύει ταύτην γὰρ, ὅτε παρῇ Γάρ-

μος καὶ συνέξεπεμπε Ῥοδάνην, αἰτὸς ἐδίωκε καὶ ἱκτι- νος· ἀλλὰ τὸν μὲν αἰτὸν ἐξέφυγεν, ὁ δὲ ἱκτίνος ταύτην ἤρπασεν. ἐν οἷς ὁ 15' λόγος.

95.

Ἀνεγνώσθῃ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΤΟΥ χο- 5 λαζικῶ κατὰ τῶν ἀποχιζῶν τῆς ἐκκλησίας ἦτοι κατὰ Εὐτυχῆς καὶ Διοσκόρου καὶ τῶν τὰ ὅμοια φρονούντων καὶ ἀθετάντων ἐν δύο φύσει τὸν Χριστὸν κηρύσσειν. ἀξιοὶ δὲ τὴν συγγραφὴν ἀρχιερεῖς τις ὄνομα Ἰαλιανὸς συνταγῆναι ἐν τόμοις δὲ ἀπαρτίξεθ' δυοκαίδεκα. ἐσι 10 δὲ τὸν λόγον ὁ συγγραφεὺς σαφῆς τε καὶ καθαρός, καὶ λέξει λόγῳ συγγραφικῶ προέβσαις χρώμενος, καὶ κατὰ τῆς αἰρέσεως ἐκ ἀσθενῶς ἐπαγωνιζόμενος, καὶ ταῖς γραφικαῖς ἀποχρώμενος μαρτυρίαις μετὰ τῆ μηδὲ τὰς λογικὰς, "ὅσαι τείνῃσι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, παρα- 138 H. τρέχειν ἐφόδους. ὁ δὲ γε τῆ τῶν ἀποχιζῶν συγγραμ- ματος πατήρ, καθ' ἧ καὶ ὁ Σκυθοπολίτης ἕτος τὴν γραφὴν ἐνεξήσατο, τὸ οἰκεῖον ἀπέκρυπεν ὄνομα, ἐπι- γραφὴν κακῶρον ἐπιθεὶς τῷ γράμματι, "κατὰ Νεσορίαν," ἵνα τῇ ἐπιγραφῇ τῆ συγγραμματος κλέπτειν ἔχοι τὰς ἀπλῶς ἐρούς εἰς ἀκρόασιν. ἴσως δὲ Βασιλείος ἐστὶν ὁ Κίλιξ, ὁ καὶ ἔξερων δραματικὸν καὶ τῆς αὐτῆς θρη- σκειᾶς ἐπύξιον κατὰ τῆ Ἰωάννου διάλογον συμπλάσας.

96.

Ἀνεγνώσθῃ βιβλίον, τὰ περὶ τὸν Χρυσόσομον ἐπι- 252 R. γραφὴν ἔχον, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας· ὅστις δ' ἐστὶν οὗτος, ἐκ ἔχω σαφές τι παρασηῆσαι. ἐσι μέντοι τὴν φράσιν ἀπλῆς καὶ εἰς πολλὴν χυδαιότητα κατενηνεγμένος, μηδὲ τῷτο δὴ τὸ παρὰ τοῖς γραμμα- τικοῖς κατὰ χεῖρας, τὴν τῶν ὀνομάτων καὶ ὀρημάτων σύνταξιν ἡκριβωμένος. λέγει δὲ ἐκ τε Παλλαδίου (ἐπί- σκοπος δὲ ὁ Παλλάδιος, καὶ διαλογικῶ τύπῳ καλῶς 30 τε καὶ ἐσπεδασμένως τὰ περὶ τὸν Χρυσόσομον ἀνε- γράψατο), ἐκ τε ἐν τέτῳ φησὶ καὶ Σωκράτους καὶ δια- φόρων ἄλλων τὴν ἱστορίαν ἀναλεξάμενον εἰς ἓν συν- αθροίσασθαι.

Φησὶν ἔν τὸν μέγαν Ἰωάννην παῖδα γενέσθαι Σε- κένδου καὶ Ἀνθόσης· ἐπιφανεῖς δὲ ἕτοι τῶν ἐν Ἀν- τιοχείᾳ. Ἑλλήνας δὲ αὐτὸς τὴν θρησκείαν ὄντας ὁ ἐξ Ἀρμενίας Μελέτιος, τῇ Ἀντιοχείᾳ ἐγκαταστὰς ἐκ- κλησίᾳ, ἐμύησέ τε καὶ τῆ σωτηριώδους μεταχεῖν βα-

α. 5. ἐπ' αὐτῇ πληρῶσαι A: ἀντιπληρῶσαι ε. 6. εἰς τὸν — περίβολον ε. cf. p. 79 b 39: εἰσέρχεται ἐν τῇ πόλει.
11. καὶ add A. 21. τοὺς A: καὶ τοὺς ε. 22. ἐθίμας ἔλκυσεν A. 23. ξρατῶ ε. 30. γράμματα A. 32. δὲ
om A. 37. κρυφί A. 40. Βαβυλωνίαν ε. b. 3. ὁ A: καὶ ε. post λόγος in A lacuna est versuum duodecim et
columnae, quam dicimus, totius. 10. συγγραφῆναι ε. 16. γράμματος ε. 35. nonne ἀναλεξόμενος? 40. συγ-
καταστὰς ε.

πίσματος κατηξίωσε, τὸν υἱὸν πρότερον μυσαγωγῆ-
σας καὶ βαπτισάμενος. παραδίδεται τοίνυν ὁ μέγας
Ἰωάννης φοιτᾶν εἰς διδασκάλας. εἰς ἄκρον δὲ ταπει-
νοφροσύνην ἐκ παιδὸς ἦσκει· διὸ οὐδὲ παῖδας, οἷα
εἰκὸς τὸς πλείω καὶ δόξῃ περιφρομένους μαλακίῃσθαι, 5
οὐ μὲν ἐν ἔτε τέτρες αὐτῷ παρέπεσθαι, ἀλλ' ἐδὲ ἐπ-
πάσθαι ἠνείχετο. εἶτα ἐν Ἀντιοχείᾳ τὰ μὲν γραμ-
ματικά καὶ ῥητορικά παρὰ Λιβάνιον φοιτῶν ἐπαι-
δεύετο, παρὰ Ἀνδραγάθιον δὲ τὰ φιλόσοφα. τελευ-
τήσαντος δὲ τῷ πατρὸς τῷ πένθους ἦν τῇ μητρὶ πα- 10
ραμύθιον, πάντων ἀπεχόμενος παιγνίων τε καὶ ἡδο-
νῶν, μόνους δὲ προσανακείμενος τοῖς μαθήμασιν.
ἀπαίρει γὰρ πρὸς τὰς Ἀθήνας, τὰ λείποντα προσλα-
βεῖν· καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάντας ὑπερβαλλόμενος
διεφθονήθη Ἀνθεμίου, ὃς τηλικάδε ἱερὸς Ἀθηναῖς 15
ἐχρημάτιζε καὶ πρῶτος τῶν ἐκεῖ σοφῶν ἐνομίζετο. ὁ
δὲ τῆς πόλεως ἑπαρχος (Δημοθένης ὄνομα αὐτῷ)
μετακαλεῖται πολυτελῶς τὸν σοφὸν Ἰωάννην· ὁ δὲ
λίαν εὐτελῶς παραγίνεται. καὶ λόγων ῥαγόντων με-
ταξὺ αὐτῶ τε καὶ Ἀνθεμίου, κρατεῖ ὁ Ἰωάννης τῇ τε 20
σοφίᾳ καὶ συνέσει καὶ τῇ εὐσεβείᾳ. καὶ πρῶτον αὐτῷ
ἐπιτελεῖται τότε θαῦμα, τὸ τὸν Ἀνθεμίον δαιμονίῳ
τε ἀλῶναι καὶ ἀπαλλαγῆναι γλώσσει καὶ εὐχῇ Ἰω-
άννης· ὃς καὶ ὑπὸ τῷ τῆς πόλεως ἐπισκόπῳ σὺν παντὶ
τῷ οἴκῳ ἐβαπτίσατο. κατηχεῖται δὲ καὶ ὁ ἑπαρχος 25
πάσαι γὰρ ἦν οὗτος βαπτισθεὶς. καὶ ἄλλο δὲ πολὺ πλη-
159 H. θος Ἑλλήνων προσέδραμεν. ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐπίσκο-
πος ἔμελλε χειροτονεῖν τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀντ' αὐτῶ
καταλιμπάνειν ἐπίσκοπον· ὅπερ γνῶς ἐκεῖνος λάθρα
καὶ σπεδῇ πρὸς τὴν πατρίδα ἀπέπλευσε.

Τῆς δὲ πόλεως Ἀντιοχείας ἐπὶ δικανικὴν τάξιν
ἀγόντων αὐτόν, αὐτὸς μᾶλλον πρὸς τὸν μονήρη βίον
ἀπέκλινε, δέκατον καὶ ὄγδοον τῆς ἡλικίας ἔτος ἀνέ-
ων. τῶν δὲ συμφοιτησάντων αὐτῷ εἰς διδασκάλου
πέθει τότε Θεόδωρον, ὃς ἕξρον Μοψονεσίας κα- 35
τέστη ἐπίσκοπος, καὶ Μάξιμον (Σελευκείας δὲ καὶ
οὗτος ἐπεσκόπησε) τὸν χρηματιστικὸν βίον διαπτύ-
253 B. σαντας ἐλέσθαι τὸν λιτόν. "τὰ δὲ πολλὰ Βασιλείῳ
συνῆν τῷ μεγάλῳ, ἀλλ' οὐχ, ὥς ἕτεροί φασιν, ἐτέ-
ρω· ὃν καὶ διάκονον ὁ Μελέτιος χειροτονεῖ, καὶ τῶν 40
ἄλλων πλέον ὁ Ἰωάννης εἰς φιλίαν προὔχρειεν. ἔτος

προαποτάσσετο Ἰωάννης, καὶ προσκαλεῖται τὸν φίλον
ἐφ' ᾧ τῆς αὐτῆς μεταχεῖν πολιτείας· ἡ δὲ μήτηρ τέως
ἐκώλυε. Ζήνων δὲ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἐλθὼν ὁ ἐπί-
σκοπος ἀναγνώσθη Ἰωάννην τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλη-
σίας καθίξῃσι. τελευτᾷ δὲ μετ' ἑ πολὺ ἡ μήτηρ Ἰωάννης,
καὶ ἔτος καλῶς τὸν πατρῶον σκορπίσας οἶκον, καὶ τὴν
πόλιν λιπὼν, τοῖς ἔξω ταύτης μονασηρίοις ἑαυτὸν ἐκ-
δίδωσι, καὶ γίνετο αὐτὸς τύπος καὶ κανὼν τῶν μοναζόντων.

ὅτι Ἡσύχιος μοναχός, Σύρος τῷ γένει, προγνώ-
σεως ἀξιοθαῖς, θεωρεῖ ἄνδρας λευχειμονῶντας, ὧν ὁ
μὲν κατεῖχε τόμον, ὁ δὲ ἄλλος κλεῖς· καὶ ἐπεδίδουν
ἐκάτερος αὐτῶν ταῦτα τῷ Ἰωάννῃ, ὁ μὲν ἑαυτὸν εἶναι
τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ δὲ λέγων τὸν θεολόγον Ἰωάν-
νην. καὶ ταῦτα ἀναγγέλλει τοῖς ἐν τῇ μονῇ, ἀσφαλι-
σάμενος μὴ διαγνωθῆναι τῷ Ἰωάννῃ, ἵνα μὴ διὰ τα-
πεινοφροσύνην ἄκραν ταύτης ἡμῶν, φησὶν, ἀναχωρήσῃ
τῆς μονῆς. τότε καὶ μεγάλως αὐτὸν ἀσκητικὸς φασὶ
διαπαλαῖσαι ἀγῶνας καὶ ἀσκητικὰς συγγράφαι λόγους.

Γίνεται δὲ καὶ θαύματα ἐν τῷ μονασηρίῳ παρ' αὐτῶ.
Τίς γὰρ τῶν τῆς πόλεως τὸ ἡμίκρανον τῆς κεφαλῆς ὑπερ-
αλγῶν, ὥς καὶ τὸν δεξιὸν αὐτῶ ἐκκρέμασθαι ὀφθαλ-
μόν, προσελθὼν αὐτῷ παραχρῆμα τυγχάνει τῆς ἰάσεως.
καὶ Ἀρχελάος τις τῶν ἐν ἀξιώματι καὶ πλείω περί-
βλεπτος, λέπραν ἐν τῷ προσώπῳ ἔχων, κελεύσαντος
ἐκ τῶ λάκκου, ὃ οἱ ἀδελφοὶ ἔπινον, λέσασθαι ἐγγὺς γέγο-
νεν· ὃς καὶ διαδὼς τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶ, ἐν ᾧ καὶ ἰάθη
μονασηρίῳ ἀπετάξατο, καὶ πολλοὶ δ' ἕτεροι. ἄλλος δὲ
τις ἐνόματι Εὐκλείους ἐκ δαιμονικῆς ἐνεργείας τὸν δε-
ξιὸν ἀπολέσας ὀφθαλμὸν προσῆλθε μονάσαι, καὶ ἀπο-
30 χειρόμενος τὰς τρίχας προσενχομένῳ τῷ ἁγίῳ ἀπέληψε
τὸν ὀφθαλμόν. γυνὴ δὲ τις αἰμόρρους ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ
ἔτηχε τῆς ἰάσεως. καὶ λέοντα δὲ, ὥς φησι, πολλὰς ὁδοι-
πόρους ἀρπάζοντα, τοῖς αἰτησαμένοις δὲς τὸ τῷ ξαυρῶ
σύμβολον, νεκρὸν ἔδειξεν ὑπὸ τῷ ξαυρῶ.

ὅτι μετὰ τετραετίαν διὰ τὴν ὄχλον τῶν προσιών-
των ἐξέρχετο τῆς μονῆς, καὶ ἔτι ἔτη δύο ἐν τινι σπη-
λαίῳ ἄπνους τὰ πολλὰ διετέλει, μὴ ἀναπεσὼν ὅλον 140 H.
τὸν χρόνον τῆς διετίας· ἐν ᾧ καὶ νεκρωθεὶς ὑπὸ τῷ
κρῦος τὰ περὶ τὴν γαστέρα καὶ τὰς νεφροὺς εἰσέρχετο
διὰ τὴν νόσον ἐν τῇ πόλει· ἐν ᾧ καὶ χειροτονεῖτο ὑπὸ
Μελετίου διάκονος, καὶ ὑπηρετεῖ τῷ θυσιαστηρίῳ ἔτη

a. 2. malim βαπτίσεως. 3. ταπεινοφροσύνης ε. 6. οὐδὲ ε. 14. ὑπερβαλλόμενος corr A: ὑπερβαλλόμενος ε.
17. ὑπαρχος ε. 21. αὐτῷ om A. 22. τὸ add A. 34. διδασκάλους ε. 35. τότε] praestat τὸν τε. 37. δια-
πύσαντας βίον ε. b. 1. προκαλεῖται A. 5. ἡ] καὶ ἡ ε. 6. οἶκον A: πλοῦτον ε. 19. καὶ om A. 21. αὐτοῦ
om i. 23. τις] τέ τις ε. 28. ἐνεργείας A: ἐπιτηρείας ε. 29. ἀποκειρόμενος τὰς τρίχας προσενχομένου A: ἀποκει-
ρομένου ε. 31. γυνή A: καὶ γυνή ε. 32. ὡς add A. 34. ἀπέδειξεν ὑπὸ τοῦ ξαυροῦ ε. 39. τὴν om A.

πέντε. γράφει δὲ τότε καὶ τὰς πρὸς Σταγείριον τρεῖς λό-
γους καὶ τὰς περὶ ἱερωσύνης καὶ τὰς περὶ ἀκαταλήπτου. τε-
λευτήσαντος δὲ Μελετίου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀναχωρεῖ
πάλιν ὁ θεὸς Ἰωάννης ἐν τῷ μοναστηρίῳ. Φλαβιανὸς
δὲ ἀντὶ Μελετίου καταστὰς ἐκ θείας ἀποκαλύψεως χει-
ροτονεῖ πρεσβύτερον, ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν πόλιν
αὐτὸν ἀγαγὼν, τῆς ἀποκαλύψεως καὶ Ἰωάννην χειρο-
τονηθῆναι καὶ Φλαβιανὸν χειροτονησάσαι ἐπιτροπέσης.
καὶ περιερεῖ δὲ ἐπιπτώσας καὶ ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ χει-
ροτονημένου σταῖς ἐδήλα τὴν ἐπ' αὐτῷ θεῖαν χάριν, 10
ὅση ἔσται. καὶ διέτριψεν ἐν τῷ τῆς Ἀντιοχείας ἱερατεῖῳ
256 R. ἔτη ιβ'. ἦν δὲ διὰ ζῆλον σωφροσύνης ἐκ νέας ἡλικίας
πικρὸς, καὶ θυμῷ μᾶλλον ἢ αἰδοῖ χαριζόμενος. πολλὰς
δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐγγράφους ἐποίησατο ἐξηγήσεις, καὶ
τὰ ἐπισκόπου βιασαμένους καὶ αὐτοχεδῶς καθωμίλησε 15
τῷ λαῷ ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος.

ὅτι γυναικὸς τινος Εὐκλείας υἱὸς νόσῳ πυρεκτικῇ
βληθεὶς ἀπεγνώσθη, ἔτυχεν δὲ παρὰ Ἰωάννη τῆς ἰάσεως
διὰ τοῦ ὕδατος, ὃ ἐκεῖνος σφραγίσας περιεῖρανθῆναι
ἔδωκε. καὶ γυνὴ δὲ τις τῶν Μαρκιανιστῶν (ἀρχὴς δὲ 20
τινας τῶν ἐν τῇ πόλει ὁ ταύτης ἐχείρισεν ἀνὴρ) δυσεν-
τερικῇ περιπεσσοῦσα νόσῳ ἀπέγνωστο, τυχοῦσα δὲ τῆς
ἰάσεως αὐτὴ τε καὶ ὁ ταύτης ἀνὴρ σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ
πρὸς τὴν ὁρθοδοξίαν ἐπέστρεψε, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν
Μαρκιανιστῶν.

ὅτι Νεκταρίου Κωνσταντινουπόλεως τελευτήσαντος
μετάπεμψτος ἀπὸ Ἀντιοχείας ὁ Χρυσόστομος γίγνεται,
πολλὰ μὲν ἐναντιωθέντων τῶν Ἀντιοχείων (τὸ γὰρ οἱ-
κεῖον ἀγαθὸν αὐτοὶ καὶ ἔχειν ἠξίου), ἐκνικησάσης δὲ
ὁμῶς τῆς βασιλικῆς μεταπέμψεως. καὶ χειροτονεῖ τῶτον 30
αἰκῶν ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος. ἐπεσεύοντο γὰρ
αὐτῷ, εἰ μὴ πρὸς τὴν χειροτονίαν κατανεύσοι, οἱ τῶν
ἐκκλησιῶν λίβελλοι. χειροτονεῖ γὰρ ψήφῳ κοινῇ, καὶ
δαιμόνων ἔξ αὐτῆς τῆς παρ' αὐτῷ τυγχάνει ἰάσεως.

ὅτι ὁ μέγας Χρυσόστομος παραντίκα τοὺς ἔχοντας 35
συνεισάκτας τὸ ἔθνος ἐξέκοψε, καὶ κατὰ τῶν ἀδίκων
καὶ γαστριμαργῶν καὶ φιληδόνων λόγους μακροὺς κατέ-
τεινεν. ἦν δὲ καὶ ἐλεήμων σφόδρα, ἔξ ἧς παρὰ πολλοῖς
ὁ τῆς ἐλεημοσύνης ἐπεκλήθη Ἰωάννης. καὶ ἀπλῶς πᾶ-
σαν μὲν ἀρετὴν ἐδίδασκε, πάσης δὲ κακίας ἀπέτρεπε. 40
ἀπέσειλε δὲ καὶ εἰς Φοινίκην μοναχὸς ἐφ' ᾧ τὰς ἐν
τῇ εἰδωλολατρείᾳ κατεχομένους ἀπαλλάξαι τῆς πλάνης.

ὅς καὶ νόμοις ὀπλίσας βασιλικοῖς τοὺς ναὺς τῶν εἰ-
δώλων κατέστρεψε, τῶν ἀναλωμάτων τῶν ἐπὶ κατα-
εργίᾳ ἐκ τῶν εὐλαβῶν γυναικῶν παρεχομένων. καὶ
τὸν Κελτικὸν δὲ ὁμιλον ἀρειανίζοντα, ὁμογλώσσους χει-
ροτονήσας, μετέστρεψεν εἰς τὴν ὁρθοδοξίαν. καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰεζρον πέμψας τὰς νομάδας Σκύθας ἐπὶ τὸν "χριστιανισ- 141 H.
μὸν ἐκόντας εἰλκύσατο. καὶ τὴν Μαρκιανὸς αἵρεσιν
κατὰ τὴν ἀνατολὴν φρομένην ἐξέτεμε. καὶ τὰς νυκτε-
ρινὰς ψαλμωδίας ἐπηύξησε. μόνος δὲ ἦσθαι, ὅτι τε
οἶνον διὰ τὴν τῆς κεφαλῆς θέρμην ἐκ ἔπινεν, εἰ μὴ
πρὸς τὴν θέρμην τὸν διὰ ῥόδου, καὶ ὅτι κακόσιτος ὢν
οὐκ ἐχρήτο τοῖς παρακειμένοις αὐτῷ πολλάκις, ἀλλ'
ἀντ' αὐτῶν ἄλλα ἐπεζήτη, καὶ τρίτον ὅτι πολλάκις
χολάζων ἄσιτος δι' ἡμέρας ἔμενεν. ἐδόκει δὲ τῷ κλήρῳ
15 μάλιστα σκληρὸς εἶναι καὶ τραχὺς. καὶ Σεραπίων δὲ ὁ
διάκονος αὐτῷ πολλὰ μίσους αὐτῷ γέγονεν αἴτιος. πολ-
λὰς δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης ἄλλας δι' ἄλλας αἰτίας τῆς ἐκ-
κλησίας ἐξέβαλε. προσκρούει δὲ Σεραπίων καὶ Σεβη-
ριανῷ τῷ Γαβάλων, καὶ τίκετο μεγάλη αὐτῷ πρὸς τὸν
Ἰωάννην ἔχθρα, ἣν καὶ μέχρι τέλους συνετήρει. ὁ δὲ
λαὸς διὰ τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λόγους σφόδρα ἠγάπα
τὸν Ἰωάννην. ἠγάπα δὲ ἔτος τὰς τῆς ἁγίου Παύλου
ἐπιστολὰς λίαν, καὶ ἠρμήνευεν αὐτάς. ἐμφανίζεται δὲ
Πρόκλος ἐπὶ τρεῖς ἑνὸς ἐμπνεόμενος ὁ μέγας Ἰωάν- 257 R.
νης 25 νης ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου εἰς τὴν τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ
ἐρμηνείαν.

ὅτι προσκρούει τῇ βασιλίδι διὰ Θεοδώριχον τὸν
πατρίκιον. τῆς μὲν γὰρ πυρρῶς εἰσπράξεως, ἣν ἐποίει
ἡ βασιλὶς, μόλις ἀπαλλάσσει τὸν ἄνδρα. ὁ δὲ δίδωσι
τῷ τῆς ἐκκλησίας πτωχεῖν εὐχαριστήριον τῷ θεῷ τὸ
πολὺ μέρος αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως, ὅφ' ἔστι πρὸς κακίαν
καὶ διαβολὴν ἀναφλέγει ἡ Εὐδοξία.

ὅτι Εὐτρόπιος νόμον εἰσάγει τὰς πρόσφυγας τῆς
ἐκκλησίας μὴ τυγχάνειν τῆς τῆς ἀσυλίας προνομίας, καὶ
μετ' ἧς πολὺ καταφυγῶν αὐτὸς τῆς οἰκείας ἀπολαύει
νομοθεσίας. ἔστι ὑπὸ τὸ θυσιαστήριον ἐρριμμένους λόγον
ἐλεγκτικὸν διεξῆλθεν ὁ μέγας Ἰωάννης, καὶ πολλὰς εἰς
μίσους ἐκίνησεν. ἐδόκει γὰρ ἀφιλανθρωπῶς λίαν ἐπι-
πλήττειν τὸν δυσχερῆτα.

ὅτι τῶν Ἀρειανῶν τὰς ἐκκλησίας ἀφείλετο, καὶ
τὸν βασιλέα αἰτησάμενος τῆς πόλεως ἐξέβαλε. καὶ ἀν-
τίφωνα ἐκείνων ἐπιτηδευσάντων εἰς ἐξαπάτην τῶν

a. 1. τάριον pr A.

15. καθωμ.] καὶ καθωμ. c.

29. καὶ ἔχει] fortasse leg. κατέχειν.

30. διαπέμψεως c.

34. ἐξαντῆς A: αὐτίκα c.

b. 5. κατέστρεψεν c.

11. τὸν pr A: τὸ c.

ῥόδων c.

18. σεραπίων A.

17. δ om A.

25. post

ἀποστόλου cum A omisi Παύλου. αὐτοῦ add A.

27. Θεωδωρίχον corr A.

ὑπλάξερον αὐτὸς ὑπερέβαλε, συναραμένης τῆς βασι-
λίδος, ὡς καὶ σαυρὸς ἀργυρὸς τοῖς ἀντιφώνοις παρα-
πήγνυαθ'. ἀρχὴν δὲ φασὶ τῶν ἀντιφώνων Ἰγνάτιον γε-
νέσθαι τὸν θεοφόρον, ἀγγέλους τὸ θεῖον ὑμνῶντας τῶτον
τὸν τρόπον ἐκμιμησάμενον.

ὅτι Γαϊνᾶς ὁ Ἀρειανὸς δυνατὸς ὢν ᾗτησε τῷ βα-
σιλεῖ ἐκκλησίαν, καὶ ὁ Ἰωάννης παρὼν μετὰ πολλῆς
ἐπιτίμησε τῆς παρόρησίας καὶ τὴν αἴτησιν ἀπεκράσατο.
χρόνῳ δὲ ὑσερον χειρὰς ἀντάραντος βασιλεῖ μηδὲν μελ-
λῆσας ὁ Ἰωάννης, ἀξιώτων τῶτο πάντων, πρὸς αὐ-
τὸν παραγίνετο διαπρεσβεύσασθαι, καὶ παύει τότε τὴν
ἐπανάστασιν.

ὅτι Εὐσέβιος ἀπὸ τοῦ Κελβιανῆ ἐπίσκοπος Οὐα-
λεντινῆ πόλεως κατὰ Ἀντωνίνα τῆ Ἐφεσίων λιβέλλας
142 H. ἐπιδίδωσι. περιείχετο δὲ τοῖς βιβλίοις "ἐγκλήματα ἐπτά, 15
ἱεροσυλίας τρία, καὶ ὅτι παῖδα φονεῖα γεγονότα ἀνε-
πιτίμητον ἔχει μεθ' ἑαυτῆ, καὶ ὅτι τὸ διαφέρον τῇ
ἐκκλησίᾳ τόπιον, ὅπερ Βασιλίνα ἢ τῆ Ἰελιανῆ μήτηρ
κατέλιπε, πωλήσας ἐσφετερίσατο, καὶ ὅτι τῇ γυναικὶ
ἀποταξάμενος συνῆπτετο καὶ ἐπαιδοποίησεν ἕξ αὐτῆς, 20
ἔβδομον δὲ ὅτι ἐπὶ χρήμασι χειροτονεῖ. ἐξετάζεται
ὡς βαρύτερον τὸ ἔβδομον, καὶ τῆς δίκης ἐπὶ πολὺν παρα-
τεινομένης (ἐχρηματίζετο γὰρ ἐθελοκαχεῖν καὶ ὁ κατή-
γορος) ὁ μὲν Ἀντωνῖνος τελευτᾷ, ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης
πρὸς τὴν Ἐφεσον παραγίνετο, καὶ τὸς ἐπὶ χρήμασι χει- 25
ροτονηθέντας συγκαταθεμένους, ἕξ ὄντας τὸν ἀριθμὸν,
καθαίρει. καθαίρει δὲ καὶ ἑτέρος ἕξ ἐν τῇ αὐτῇ Ἀσία
διὰ τὴν αὐτὴν νόσον. καὶ χειροτονεῖ ἀντὶ μὲν Ἀντω-
νίνα Ἡρακλείδην τὸν οἰκεῖον διάκονον, ἐφ' ᾧ καὶ εἰσὶς
συμβαίνει, καὶ ἀντὶ τῶν λοιπῶν ἑτέρος ἐνλαβεῖα καὶ 30
τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ πολὺν διαφέροντας. ἀλλ' ἔτοι πάντες
ἐξοριωθέντος τῆ Χρυσόστομος τῶν ἐπισκοπῶν ἀπηλά-
θῃσαν, τῶν κατεγνωσμένων καὶ ἐκβεβλημένων πάλιν
τοῖς θρόνοις ἐγκαταστάντων.

ὅτι Σεβηριανὸς ὁ Γαβάλων μαθὼν Ἀντίοχον ἐν 35
260 R. Κωνσταντινῇ πόλει παραγεγονότα καὶ "χρήματα διὰ τὴν
ῥητορείαν αὐτῆ συλλεξάμενον καὶ αὐτὸς παραγίνετο,
διδάσκειν δὲ αὐτὸν ἀπαίρων εἰς Ἐφεσον ὁ μέγας Ἰωάν-
νης ἀντ' αὐτῆ ἐπ' ἐκκλησίας ἐπιτρέπει, ἕξ ἔ και τῷ
βασιλεῖ καὶ πᾶσι γνώριμος γίνεται.

ὅτι Καλλιτρόπη ἡ χήρα γυνὴ τινος προνακλήσας
ζημίας εἰσπράττετο παραλόγως· Παυλάκιος δ' ἦν ὁ τῆς

Ἀλεξανδρείας ἀνγεστάλιος ὁ ταῖς ζημίαις ἐκτρίβων τὸ
γύναιον, εἰς πεντακόσια δὲ νομίσματα ἐκεφαλαιῶτο ἡ
ζημία. καὶ καταφεύγει αὕτη πρὸς τὴν βασίλισσαν, καὶ
ἀπαιτεῖτο ὁ Παυλάκιος χρυσίον λίτρας ἑκατὸν· τὸ δὲ
5 ἐκτετροχωμένον γύναιον λαμβάνει μόνον λς νομίσματα,
προσπύρει τοίνυν τῷ κοινῷ τῶν χειμαζομένων λιμένι,
τῷ μεγάλῳ Ἰωάννῃ. ἄγετο παρ' αὐτοῦ ὁ Παυλάκιος
ἀπαιτούμενος τὰ πεντακόσια τῆς χήρας νομίσματα. γί-
νεται πρὸς αὐτὸν ἡ Εὐδοξία δι' ἔχθρας, ἀνεθῆναι τὸν
10 Παυλάκιον σπεύδουσα καὶ ἐχ' ὑπακχομένην. ὅμως ἀπαι-
τήσας ὁ δίκαιος δίδωσι τὸ ἀδίκημα τῇ ἡδίκημένῃ. ἐν
ᾧ καὶ θαῦμα γίνετο· ἀποσπᾶσαι γὰρ πέμπει ἡ Εὐδοξία
τὸν Παυλάκιον καὶ ἄκοιτος Ἰωάννα, ἀγγελος δὲ λογο-
φόρος φανείς καὶ φοβήσας τὰς ἀποσαλέντας ἀπράκτους
ἐποίησεν. ἐκ δὲ τῶτων καὶ τῶν τοιούτων Ἀκάκιος ὁ
Βεροίας καὶ Θεόφιλος καὶ Ἀντίοχος καὶ Σεβηριανὸς συλ-
λαμβανομένης Εὐδοξίας καὶ προκαταρχομένης σκευω-
ρῶσι τὰ κατὰ τὸν Ἰωάννην, πολλῶν καὶ ἄλλων συν-
επομένων, ἕς ἐλέγχων ἐλύπει.

ὅτι Θεόφιλος Πέτρον τὸν πρωτοπρεσβύτερον Ἀλε-
ξανδρείας ἐν αἰτία ἐποιεῖτο ὡς γυναικὶ Μανιχαία τῶν
μυσηρίων μεταδόντα· ὁ δὲ ἀπελογεῖτο "καὶ μετατε- 143 H.
θεῖσθαι αὐτὴν καὶ τῇ ἐκείνου ἐπιτροπῇ τῶν μυση-
ρίων αὐτὴν ἀξιῶσαι, καὶ παρῆγε τῆ λόγος μάρτυρα
Ἰσιδώρον τὸν πρεσβύτερον καὶ ξενοδόχον τῆς Ἀλε-
ξανδρείας. ἑτὸς ἐστὶν ὁ διὰ τὴν αὐτῆ ἀρετὴν παρὰ
Θεοφίλου [πάλαι] πρὸς Δαμασκὸν σαλεῖς, καὶ κο-
μίσας ἀπὸ Ῥώμης Φλαβιανῷ τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν
πρὸς αὐτὸν κοινωνίαν, ἐπὶ ἔτεσιν εἴκοσι διαφερομέ-
νων τῶν δύο ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλους. ὁ δὲ Ἰσιδώ-
ρος ἐμαρτύρει Πέτρῳ, καὶ ὠργίζετο ὁ Θεόφιλος. καὶ
τὸν μὲν Πέτρον αὐτίκα τῆς ἐκκλησίας διώκει, κατὰ
Ἰσιδώρου δὲ τῆ θαυμασίως χάριτην ἀσελγείας συμ-
πλάσας προκομίζει καὶ παῖδα κατήγορον μισθῆται,
καὶ τῆ δράματος ἐλεγχθέντος εἰς πλείονα κακίαν ἐκ-
καίεται ὁ Θεόφιλος. συνῆπτε δὲ αὐτοῦ τὸ πάθος,
ὅτι χρήματα λαβὼν μέχρι χιλίων νομισμάτων πτω-
χοῖς διανεῖμαι (Θεοδότῃ δ' ἦν ἡ παραχομένη) ἔτι
καὶ ἐποίησε, μηδὲν τῶτων Θεοφίλῳ προσαναθέμενος.
40 φεύγει ἔν διὰ τὴν ἐπικειμένην ὁργὴν ἐπὶ τὸ τῆς Νι-
τρίας ὄρος, ἐν ᾧ καὶ πρὶν κελλίῳ ἡσύχαζε. τῶν δὲ
τῆς Αἰγύπτου μοναζηρίων Διόσκορος ἡγῆντο καὶ Ἀμ-

α. 9. libri μελήσας. 13. τὸ κελβιανὸν A. Οὐαλεντιανουπόλεως γ. 14. Ἀντωνίου γ. 18. τόπιον Cγ, τὸ
πῶν A. 21. χρήματα γ. 22. ante ὡς cum A omisi δὲ. 39. ἐκκλησίαν γ. b. 12. πέμπει A: σπεύδει γ.
15. ἐποίη γ. 16. Βεροίας γ. 17. σκαιωροῦσι γ. 21. γυναῖκα μανιχαίαν A. 27. παλαι om A, habet C.
36. συνῆπται γ. 37. ὅτι καὶ χρήματα γ.

μῶνιος καὶ Εὐθύμιος καὶ Εὐσέβιος ἀδελφοί, ὅς ἀπὸ
τῆς τοῦ σώματος ἀναδρομῆς μακρὰς ἐκάλαν. συνέβη
δὲ τότε τὸ κατὰ τῶν ἀνθρωπομορφιτῶν ἐκτραῖναι
φιλονείκημα. καὶ ζασιάζοντων τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον
261 R. "μοναχῶν, ἀγραμμάτων ὄντων καὶ ἀγροίκων τῶν πολ- 5
λῶν, ὁ Θεόφιλος, ἐπεὶ ἐπέστησαν αὐτῷ, δεδοικώς, ὡς
ἐδόκει, κατασοφίζετο, καὶ φησὶ πρὸς αὐτὸς „εἶδον τὰ
πρόσωπα ὑμῶν ὡς πρόσωπον θεοῦ." τῶν δὲ καὶ Ὁρι-
γένην, ὡς ἀχημάτιζον τὸ θεῖον λέγοντα, ἀναθεματι-
σθῆναι προσεπιζητούντων, ὑπέχετο ποιῆσαι καὶ τῆτο, 10
καὶ διέφυγε τὸν θάνατον. ταύτης δρασάμενος κατὰ τῶν
μακρῶν τῆς προφάσεως (οὐ γὰρ ἐβέλοντο ἔτι, ὥσπερ
πρότερον, αὐτῷ συνδιαίτασθαι. ἔτοι δὲ τὸ θεῖον ἀχη-
μάτιζον, ὡς ὁ ὀρθὸς λόγος, ἐπρόσβενον) διαβάλλει
τάτῃς πρὸς τὰς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχάς, καὶ κινεῖ κατ' 15
αὐτῶν τὸ ἀγελαῖον ἐκεῖνο πλῆθος, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν
προειρημένον Ἰσιδώρου, δι' ὃν μᾶλλον καὶ πρὸς ἐκείνους
ἐξεπεπολέμωτο. τέλος μετὰ πολλὰς κακώσεις καὶ ἐπι-
βλάς, καὶ μετὰ τὸν ἐμπρησμόν τὸν ἐκκαέντα κατὰ
τῶν κελλίων αὐτῶν, φεύγουσιν ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντι- 20
νούπολιν. ὁ δὲ συμπαθέστατος Ἰωάννης ὑποδέχεται μὲν
αὐτὸς καὶ ἄλλως φιλοφρονεῖται, καὶ μεταδίδωσι δὲ διὰ
Θεοφίλου κοινωνίας. γράφει δὲ αὐτῷ καὶ ἐπιστολήν,
πρὸς εἰρήνην συμβιβάζων. ὁ δὲ παρακρῖναι. ἐπιδιδύ-
σιν οἱ μακροὶ κατὰ Θεοφίλου λιβέλλας. πείθει καὶ ἐκεῖ- 25
νός τις κατ' αὐτῶν ἐπιδιδόναι. ἀλλ' ὕψιστον μὲν οὐ-
τοι μηδὲν ἀποδεικνύντες ἐφυλακίσθησαν, καὶ μασιχθέν-
τες ἱκανῶς οἱ μὲν τῇ φυλακῇ ἐναπέθανον, οἱ δὲ τὴν
Προκόνην οἰκῆν ἐξορία κατεδικάσθησαν. ὁ δὲ Ἰω-
άννης δηλοῖ Θεοφίλῳ περὶ τῶν κατ' αὐτὸς λιβελλῶν 30
καὶ γράφει Θεόφιλος ὀργιζόμενος „οἶμαι μὴ ἀγνοεῖν
σε τὸ διάταγμα τῶν ἐν Νικαίᾳ κανόνων, ὅπως θεσπί-
144 H. ζουσιν ἐπίσκοπον ὑπερόριον μὴ κρίνειν δίκην. εἰ δὲ
ἀγνοεῖς, μαθὼν ἀπόχευ τῶν κατ' ἡμῶν λιβελλῶν." ἀλλὰ
τότε ταῦτα γράφων Θεόφιλος ὕψιστον αὐτὸς 35
ὑπερόριον τὴν κατ' ἐκείνους ἔκρινε δίκην. οἱ δὲ μονα-
χοὶ τῶν κατὰ Θεοφίλου λιβελλῶν οὐκ ἀφίσταντο, καὶ
ὀρίζετο παρὰ βασιλέως Θεόφιλος ἐπὶ τὴν δίκην ἐλθεῖν.
ὁ δὲ φθόνος κρατήσας ἐπὶ τὴν δίκην αὐτὸν Ἰωάννης
καθίζει παραγεγονότα.

ὅτι Θεογνώστῃ συγκλητικῷ δημευθέντος καὶ κατὰ
τὴν ἐξορίαν τελευτήσαντος ἡ γυνὴ τὸν ὑπολειφθέντα

αὐτῇ ἀγρόν ἐπὶ τῆς βασιλίδος ἀφαιρεῖται. ἡ δὲ ἐπὶ
τὸν τῶν χρητῶν καταφύγει πρόμαχον. ὁ δὲ πολλὰ
παρόρησιασάμενος ὑπὲρ τῆς χήρας ἔδεν ἤνυσεν, ἀλλὰ
καὶ πρὸς ἔχθραν ἐκίνησε τὴν βασιλίδαν. προστάσσει δὲ
τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὑψώσεως (τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἐξὶν αὕτῃ
τῇ Σεπτεμβρίου μηνός), ἐπειδὴν ἡ ἄδικος βασιλὶς
προσέροχετο μέλλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀποκλεισθῆναι κατ'
αὐτῆς τὰς πύλας. καὶ πληρῶς τὸ πρόσταγμα, καὶ κα-
τηχυμένη καὶ περιορισμένη ἀποπέμπεται ἡ βασιλὶς.
καὶ ἤδη ἡ κατὰ τὴν ἁγίαν καθαιρέσεις συνεκροτεῖτο παρ'
αὐτῆς καὶ ἡ ἐξορία, καὶ εἴ τι ἄλλο δεινὸν ὁ θυμὸς
ἐπέτρεπεν. ὅτε δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ προσίῃσα τὰς πύλας
κατ' αὐτῆς ἀποκλεισθείσας ἐδέξατο, τότε τις τῶν σὺν
αὐτῇ ξίφος κατὰ τῶν ἀποκλειόντων ἐνέτεινε, καὶ ἐξη-
15 ράνθη τὴν χεῖρα ὕψιστον δὲ προσπεσὼν τῷ θαυμα-
σίῳ Ἰωάννῃ ἔγχευ γέγονεν.

ὅτι Ἐπιφάνιος ὁ μέγας, ὃν ὁ Θεόφιλος κατὰ Ἰω- 264 R.
άννης ἐξηπάτησε, παραγενόμενος ἐν Κωνσταντινούπολει
ἀταξίας ἐποίησε διάκονον γὰρ ἐν τῷ ἐβδόμῳ (οὕτω
καλεῖται ὁ τόπος) τῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐκκλησίᾳ
παρὰ τὸν κανόνα ἐχειροτόνησε, καὶ χωρὶς τῆς τοῦ
Χρυσόστομου γνώμης ἐλειτέργει, καὶ ἀπῆται αὐτὸν τὰ
Ὁριγένης ἀναθεματίσαι. φησὶ δὲ αὐτὸν ὁ συγγρα-
φεύς, ὥσπερ καὶ ὁ βίος αὐτῶν λέγει, μὴ συνευδοκῆ-
σαι, καθὼς ἑτέροις ἔδοξε λέγειν, ἐπὶ τῇ τῇ Χρυσό-
στομου καθαιρέσει, καίτοι τῆς βασιλίδος ἐκβιαζομέ-
νης. μνημονεύει δ' ἐν ὁμῶς καὶ οὗτος τῶν ἀμοιβαίων
ἀλλήλοις προφητειῶν, ἐν αἷς ἐδηλώτο μηδέτερον ἔτι
τὸν οἰκῆον ὄψεσθαι θρόνον. πρὸ δὲ τῆς αὐτῶν κατα-
δίκης πυρθανόμενος ὀργῶν τὴν Εὐδοξίαν, λόγον διεξ-
έρχεται μακρὸν κατὰ γυναικῶν, καὶ τὸ πλῆθος ἤρ-
πασε τὸ ῥηθὲν ἐκλαμβάνοντες εἰς τὴν βασιλίδαν. καὶ
τῇ Θεοφίλῳ παραγεγονότος ἀρτίεται τὰ κατὰ τὴν με-
γάλην ἀθλητῆ. καὶ μὴ παρσιάσαντος αὐτῶν τῇ συνόδῳ
τὴν ψῆφον οἱ περὶ Θεοφίλον ἤνεγκαν, καίτοι βοῶν-
τος αὐτῶν καὶ διαμαρτυρομένους ἔτοιμον εἶναι καὶ πα-
ραγενέσθαι καὶ ἀπολογεῖσθαι, εἰ τὸς προφανεῖς ἐχθρὸς
τῇ συνεδρίῳ ἐκστήσῃσι. συνῆσαν δὲ αὐτῷ τέσσαρά-
κοντα ἐπίσκοποι, οἱ καὶ τοῖς περὶ Θεοφίλον ἀπεμάχοντο.
40 ὁ δὲ τάτῃς ποτινωμένους παρεμυθεῖτο, καὶ παρήκει
τῆς "ἐκκλησίας μὴ χρίζεσθαι. καθαιρεθεῖς δὲ ἐκπέμπε- 145 H.
ται εἰς τὸ τῇ Βοσπόρον ἱερόν. καὶ σεισμῷ θεηλάτῃ

α. 4. φιλονείκημα γ. 10. ποιῆσαι γ. 16. ἐκεῖνος γ. 25. οἱ δὲ οἱ γ. 27. μασιγωθέντες γ. 29. Προκό-
νησον γ. 35. ταῦτα] μετὰ ταῦτα γ. Θεόφ.] ὁ Θεόφ. γ. 42. ὑποληφθέντα γ.
β. 5. αὕτῃ om A. 13. ἀποκλειόντας A. 19. ἐκδόμῳ γ. post οὕτω cum A omisi γὰρ. 20. τῆς — ἐκκλησίας γ.
21. τῆς add A. 22. ἀπῆται γ. 28. ἔτι A: αὐτῶν γ. 36. ἐτοίμου corr A. 38. ἐκστήσουσι γ. 39. οἱ add A.

γνησόμενος πάλιν ἐπὶ τὴν πόλιν κατὰγει, καὶ ἄκων εἰς
 τὸν θρόνον ἀνάγει. ὁ γὰρ ἔφρασκεν ἐθέλειν τῆς ποιμα-
 ντικῆς ἀρχῆς ἀπάρχεσθαι πρὶν ἢ εἰς ἐξέτασιν αὐτὸς τὴν
 ἄδικον προτεθῆναι κρίσιν. τῆς δὲ Εὐδοξίας μετ' οὐ
 πολὺν χρόνον ἀναφλεχθείσσης, οὗ ἐπετίμα αὐτῇ μετὰ
 πολλῆς παρρησίας διὰ τὸν ἀνδριάντα, ὃς πλησίον τῆς
 ἐκκλησίας αὐτῇ ἀνεγέγερτο (θόρυβος γὰρ ἐκαῖθεν πολὺς
 τῇ ἐκκλησίᾳ ἐτίκτετο), πάλιν τὰ κατὰ τὸν μέγαν Ἰω-
 ἄννην συσκευάζει. ὁ δὲ Θεόφιλος ταύτῃ ἐρμαίῳ τῇ
 πρῶτῃ περιτυχών, αὐτὸς μὲν τὸ τῆς πόλεως μῖσος
 δεδιώς ὁ παραγίνεται. ἐμισήθη γὰρ λίαν, ὅτι μετὰ τὴν
 Ἰωάννην καθάρσεις καὶ τοῖς μακροῖς, δι' οὓς ἐκείνῳ
 ἐπεβέβλευν, ἐκοινωνήσῃ, καὶ τῶν Ὀριγενείων ἀναγνω-
 σμάτων, ἐν οἷς ἐκείνον διέβαλλεν, ἐκ ἀπείχετο. ὁ παρα-
 γίνεται ἔνθα διὰ τὸ μῖσος, πέμπει δ' ἀντ' αὐτὸς, μηδ'
 εἰς κρίσιν ἔτι καλεῖν ἀποθεσπίζων Ἰωάννην, ὥς μετὰ
 τὴν καθάρσεις τολμήσαντα ἐκείνου, τῆς ἐν Ἀν-
 τιοχείᾳ συνόδου μετὰ καθάρσεις ἐαυτῷ τὴν ἐρω-
 σύνην ἐκδικήσαντι ἐδὲ τόπον ὑπολιπέσης ἀπολογίας.
 οἱ δὲ γε περὶ Ἰωάννην Ἀρειανῶν ἔλεγον εἶναι καὶ τὸν
 κανόνα καὶ τὴν σύνοδον, ἐπὶ συσκευῇ Ἀθανασίου ἐκ-
 τεθειμένους, ἢ οἱ ἐν Σαρδικῇ ἀπεφάνησαντο ἄκρον, Ἀθα-
 νάσιον ἐκ εἰς ἀπολογίαν μόνον ἀλλὰ καὶ εἰς ἐρωσύνην
 ἅμα Μαρκέλλῳ παραδεξάμενοι. κωλύει μὲν ἔνθα τότε
 ὁ Χρυσόστομος ἐκείνου καὶ ὅλως πρὸς τὴν ἐκκλησίαν
 κατέρχεσθαι. ἡ δὲ τῶν Χριστῶν γενεθλίων ἑορτὴ ἐνεσιζέει.
 R. "καὶ ἔμεινε μέχρι τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς, καὶ ἔτι πρὸς
 ἡμέρας πέντε, χολάζων καὶ μηδὲν ὅλως ἐκκλησιαστικὸν
 διαπραττόμενος. τότε δὲ τελείως καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ
 τῆς πόλεως ἐξεβλήθη, καὶ ἐξωρίσθη εἰς Κεκεσόν, ὅτε
 καὶ τὸ πῦρ ἀναφθὲν τῆς ἐκκλησίας τῷ ἄμβωνος πολλὰ
 τῶν περὶ κατενεμήσατο. καὶ πολλοὶ δὲ τῶν κατὰ τὸ
 ἅγιον παρεδευματούθησαν, ἢ νόσοις ἐξαισίοις ἢ συμ-
 φοραῖς θεηλάτοις τὸν βίον ἀπορρήξαντες. ἐξοριθεὶς
 δὲ εἰς Κεκεσόν, ὥς ἑτὸς φησι, καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐχειρο-
 τόνει πολλὰς μὲν ἐπισκόπους, πλείους δὲ πρεσβυτέρους καὶ
 διακόνους. ἐπετέλει δὲ καὶ πολλὰ σημεῖα ἐν τῇ ἐξορίᾳ,
 ζῶν τε καὶ μετὰ θάνατον. τελευτᾷ δὲ οὐ μετὰ πολὺν
 χρόνον, τῷ ἐπισκόπῳ Κομάνῳ καὶ μάρτυρος Βασιλί-
 σκου τὴν τελευτὴν αὐτῷ προμηνύσαντος, καὶ θάπτει
 ἐν τῇ αὐτῇ τῷ μάρτυρος λάονακι.

Κατέκριναν δὲ οἱ περὶ Θεόφιλον καὶ Ἡρακλείδην

τὸν Ἐφέσον, ἀπόντα. καὶ Σερραπίωνα δὲ ποικίλαις ὑπο-
βαλόντες τιμωρίαις καὶ τῆς ἐπισκοπῆς Ἡρακλείας, ἐν
ᾗ αὐτὸν μετὰ τὴν πρώτην τῆς ἔξορίας ἐπάνοδον ἐτύγ-
χανεν ὁ μέγας Ἰωάννης χειροτονήσας, καθέilon. χει-
ροτονῶσι δὲ ἀντὶ Ἡρακλείδου τὸν τῷ τριβένου Βίκτορος
ἐνῆχον, ἄνδρα ὑπέραιχρον. καὶ ἄλλους δὲ ἐπισκόπους,
ἐγγὺς τῶν εἴκοσι, κακώσαντες ἀπήλασαν καὶ τῶν ἐπι-
σκοπῶν, πρεσβυτέρους δὲ καὶ διακόνους πολλὰς, καὶ λαϊκὰς
πλείους, ὅσοι προσκεῖθι Ἰωάννη διεβάλλοντο· καὶ γυ-
ναῖκας δὲ τῶν ἐκλαβῶν, ὧν αἱ ἐπίσημοι Ὀλυμπιάς καὶ
Πενταδία καὶ Πρόκλη καὶ Σιλβανή.

Ὁ δὲ Ῥώμης Ἰννοκέντιος πολλὰ ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡγ-
νόσατο, εἰ καὶ ἄπρακτος αὐτῷ γέγονεν ἡ σπερδή· καὶ ᾧ
καὶ ἀποκρισιαρίους ἐπέμψεν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ κακῶς ἀπε-
5 πέμψθησαν, καὶ γράμματα ἔγραψεν, ἀλλ' οὐδὲν ὧν
ἔσπευδεν ἦνεν. Ὑστερον δὲ Νεκτάριος μόλις ἐντάσσει
αὐτῷ τοῖς διπτύχοις τὸ ὄνομα. καὶ Πρόκλος δὲ χρόνῳ
ὑστερον εἰσάγει αὐτῷ τῇ πόλει τὸ λείψανον.

Καὶ ταῦτα μὲν ὧδε. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος οὐκ
ὀλίγα φαίνει⁹⁷ παρισσοῦν· ἀλλ' ἔδεν, καλύει τὰς ἀναγι-
νώσκοντας ἐκλεγόμενες τὰ χρήσιμα τὰ λοιπὰ παρορῶν.

Ἀνεγνώσθι ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ Τραλλιανῆ, ἀπελευ-
 θέρῃ τῷ αὐτοκράτορος Ἀδριανῆ, Ὀλυμπιονικῶν καὶ χρυ-
 5 νικῶν συναγωγῇ. προσφωνεῖ τὸ σύνταγμα πρὸς Ἀλκι-
 βιάδην τινά, ὃς εἷς ἦν τῶν εἰς τὴν φυλακὴν τεταγμέ-
 νων τῷ Ἀδριανῆ. ἄρχεῖ δὲ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῆς
 πρώτης Ὀλυμπιάδος, διότι τὰ πρότερα, καθὼς καὶ οἱ
 ἄλλοι χεδόν τι πάντες φασίν, οὐκ ἔτυχεν ὑπὸ τινος
 10 ἄκριβες καὶ ἀληθῆς ἀναγραφῆς, ἀλλὰ ἄλλο τι ἄλλος
 τῶν ἐπιτυχόντων καὶ ἐ συμφώνως ἔγραψαν, ὅσοις καὶ
 γράψαι περιλοτμήσθαι. τὴν μὲν ἔν ἄρχῃ τῷ συγγράμ-
 ματος, ὥσπερ ἔφημεν, ἀπὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος
 ποιεῖσθαι. κατεῖσι δέ, ὡς αὐτὸς φησι, μέχρι τῶν Ἀδριανῆ
 15 χρόνων. ἡμεῖς δὲ ἀνεγνώσθι μέχρι τῆς ῥοῦς Ὀλυμπιά-
 δος, ἐν ἣ ἐνέκα Ἑκατόμνως Μιλήσιος εἰς δῖον καὶ δῖον
 καὶ ὀπλίτην, τρεῖς, Ὑψικλῆς Σικωνίου δόλιχον, Γάιος
 Ῥωμαῖος δόλιχον, Ἀριζωννυίδας Κῶος πένταθλον, 268 R.
 Ἰσίδωρος Ἀλεξανδρεὺς πάλην, Ἀπτωτος περίοδον,
 20 Ἀτνάνας Ἱπποκράτης Ἀδραμυτῆ παῖς πύξ, Σφο-
 δρίας Σικωνίου παγκράτιον, Σωσιγένης Ἀσιανὸς παί-
 δων εἰς δῖον, Ἀπολλοφάνης Κυπαρισσιεὺς παίδων πά-

a. 6. πολλῆς add A. 9. ἱερμαία ζ. 11. δεδοικώς ζ. 18. τὸν — ἐκδικήσαντα A. b. 1. ποικίλους A: πολλαῖς ζ.
7. τῶν post ἰγγὺς om A. ἐπισκοπιῶν ζ. cf. v. 2 et p. 81 a 32. 12. Ἰνωκέντιος ζ. 16. Νεκτάριος A: Ἀρσάκιος Cζ.
29. ἔνυχεν ὑπὸ ἔνυχέ πώ Scaliger. 30. ἄλλοτε ἄλλως ζ. 36. Ἐκατόμνος ζ. 38. ἀριωνυμίδας A: ἀριωνυ-
μίας ζ. 40. Ἀτρουμνείου ζ.

λην, Σωτήριχος Ἡλείος παίδων πύξ, Κάλας Ἡλείος
παίδων παγκράτιον, Ἐκατόμνως Μιλήσιος ὀπλίτην
(ἔτος ἐν τῇ αὐτῇ τὰ τρία ἐξεφανώθη, ξάδιον, δίαυλον,
ὀπλίτην), Ἀριστόλοχος ὁ Ἡλείος τέθριππον, Ἀγή-
μονος Ἡλείος κέλης, Ἑλλανίης Ἡλείος συνωρίς, τὰ αὐτὰ 5
πωλικὸν τέθριππον, Κλητία Ἡλείος πωλικὴ συνωρίς,
Καλλίππε Πηλίας πωλικὸς κέλης. Λεύκολλος δὲ Ἀμι-
σὸν ἐπολιόρκει, καὶ Μερήναν ἐπὶ τῆς πολιορκίας κα-
ταλιπὼν μετὰ δυοῖν ταγματίοις αὐτὸς μετὰ τριῶν ἄλ-
λων προῆγεν ἐπὶ Καβείρων, ὅπως διεχεύμαζε. καὶ Ἀδρια- 10
νὸν ἐπέταξε πολεμῆσαι Μιθριδάτῃ καὶ πολεμήσας ἐνί-
κησε. καὶ σεισμὸς ἐν Ῥώμῃ γενομένης πολλὰ ταύτης συν-
έπεσε. καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα ἐν ταύτῃ ξυνηνέχθη τῇ
Ὀλυμπιάδι. καὶ Ῥωμαίων τῷ τρίτῳ αὐτῆς ἔτει ἀπε-
τιμήθησαν μυριάδες ἐνενήκοντα καὶ μία. καὶ Σινα- 15
τρούκην τὸν Πάρθων βασιλέα τελευτήσαντα διεδέξατο
Φραάτης ὁ ἐπικληθεὶς Θεός. καὶ Φαῖδρον τὸν Ἐπι-
κέρειον διεδέξατο Πάτρων. καὶ Οὐερύγιος Μάρων ὁ
ποιητὴς ἐγεννήθη τέττα τῷ ἔττει, εἰδοῖς Ὀκτωβρίαις.
147 H. τῷ δὲ τετάρτῳ ἔτει Τιγράνης καὶ Μιθριδάτης ἀθροί- 20
σαντες πεζοὺς μὲν τέσσαρας μυριάδας ἱππέας δὲ τρεῖς,
καὶ τὸν Ἰταλικὸν αὐτὰς τάξαντες τρόπον, ἐπολέμησαν
Λευκόλλῳ καὶ νικᾷ Λεύκολλος, καὶ πενταχιλίοι μὲν
τῶν μετὰ Τιγράνης ἔπεσον, πλείους δὲ τέτων ἥγμα-
λωτίσθησαν, χωρὶς τοῦ ἄλλου σύγκλυδος ὄχλου. καὶ τὸ 25
Καπιτώλιον ἐν Ῥώμῃ Κάτλος καθιέρωσε. καὶ Μέ-
τελλος ἐπὶ τὸν Κρητικὸν πόλεμον ὀρμήσας, τρία τά-
γματα ἔχων, ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον, καὶ μάχῃ νικήσας
τὸν Λαοθένη αὐτοκράτορα ἀνηγορεύθη, καὶ τειχέρεις
κατέστησε τὰς Κρήτας. καὶ Ἀθηνόδωρος πειρατὴς ἔξαν- 30
δραποδισάμενος Ἀηλίας τὰ τῶν λεγομένων θεῶν ἑόανα
διελυμήνατο. Γάιος δὲ Τριάριος τὰ λελωρημένα τῆς
πόλεως ἐπισκευάσας ἐτείχισε τὴν Ἀθήναι.

Μέχρι μὲν ἐν ταύτης μοι τῆς Ὀλυμπιάδος ἐν
λόγοις πέντε ἡ ἀνάγνωσις γέγονεν. ἔτι δὲ τὴν φρά- 35
σιν ἔτε λίαν χαμαιπετὴς ἔτε τὸν Ἀττικὸν ἐς τὸ ἀκρι-
βὲς διασώζων χαρακτήρα. ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ περὶ τὰς
Ὀλυμπιάδας καὶ τὰ ἐν αὐταῖς τῶν ἀγωνισμάτων ὀνό-
ματα καὶ πράξεις καὶ ἡ περὶ τὰς χρησμέδων ἀκαίρους
φιλοπονία τε καὶ φιλοτιμία, εἰς κόρον ἀπάγεσα τὸν 40
ἀκροατὴν καὶ μηδὲν ἄλλο τῶν ἐν τῷ λόγῳ προκύ-
πτειν συγχωρῶσα, ἀγῶν τε τὸν λόγον δεικνύει καὶ

χάριτος οὐδὲν ἔχειν παρατίθησι. χρησμοῖς δὲ παν-
τοίοις ἐς ὑπερβολὴν ἐστὶ κεχρημένος.

98.

Ἀνεγνώσθη ἱστορικὸν λόγους ἐξ ΖΩΣΙΜΟΥ κό-
μητος ἀπὸ φισκοσυνηγόρου. ἔτι τὴν θρησκείαν ἀσεβῆς
καὶ πολλάκις ἐν πολλοῖς ὑλακτῶν κατὰ τῶν εὐσεβῶν,
σύντομος δὲ καὶ τὴν φράσιν "εὐκρινὴς τε καὶ καθαρὸς, 272R,
ἔδδ' τὴν ἡδέος ἀποχισμένος. ἄρχε' μὲν τῆς ἱστορίας, ὡς
ἂν τις εἴποι, ἀπὸ Ἀνέξε, ἐπιτρέχει δὲ πάντας τὰς
μέχρι Διοκλητιανῆ, ψιλὴν ὥσπερ τὴν ἀνάδοχον καὶ τὴν
διαδοχὴν αὐτῶν ἀφηγέμενος. ἀπὸ δὲ Διοκλητιανῆ πλα-
τύτερον περὶ τῶν βεβασιλευκότων διαλαμβάνει ἐν βι-
βλίοις πέντε· τὸ γ' πρῶτον τὰς μέχρι Διοκλητιανῆ ἀπὸ
Ἀνέξε ἀριθμεῖ. καὶ πληροῖ τὴν ἔκτῃ βίβλῳ ἐν
15 ἐκείνοις ἀπαρτιζομένην τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς Ἀλαρίχος
τὴν Ῥώμην τὸ δεύτερον πολιορκῶν, καὶ τῶν ἐνοικούντων
ἀπορριμμένων, λυεῖ τὴν πολιορκίαν, βασιλέα τέτοις Ἀτ-
ταλον ἀνειπῶν. εἶτα δὲ καὶ τῆς βασιλείας τέτον παρα-
λύσας διὰ τὸ μὴ δοκεῖν εὐ διατίθεσθαι τὰ τῆς ἐγκρα-
ρισμένης αὐτῷ βασιλείας, πρὸς Ὀνώριον τὸν βασιλέα
κατὰ τὴν Ῥάβενναν διατρέβοντα ἐφ' ᾧ σπείσασθαι ἔειπε.
ἀλλὰ Σάρος, Γότθος καὶ αὐτός, διάφορος ὢν Ἀλαρίχῳ,
ἔχων τε ὑπ' αὐτὸν ἄχρι τριακοσίων καὶ προστεθείς
Ὀνωρίῳ καὶ συμπολεμεῖν αὐτῷ κατὰ Ἀλαρίχου διατει-
25 νόμενος, ἐμποδὼν ἔστη. καὶ ἡ μὲν ἔκτῃ αὐτῷ ἱστορία
ᾧδε τελευτᾷ.

Εἴποι δ' ἂν τις ὅτι γράψαι αὐτὸν ἱστορίαν, ἀλλὰ με-
ταγράψαι τὴν Εὐναπίου, τῷ συντόμῳ μόνον διαφέ-
ρσαν, καὶ ὅτι ἔχῃ, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἔτω καὶ οὗτος Στε-
λίχωνα διασφύρει· τὰ δ' ἄλλα κατὰ τὴν ἱστορίαν "χε- 148H.
δὸν τι ὁ αὐτός, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς τῶν εὐσεβῶν βα-
σιλέων διαβολαῖς. δοκεῖ δὲ μοι καὶ οὗτος δύο ἐκδό-
σεις, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνος, πεποιημένα. ἀλλὰ τέττα μὲν
τὴν προτέραν ἐκ εἶδον· ἐξ ὧν δὲ, ἢν ἀνέγνωμεν, ἐπέ-
35 γραφε "νέας ἐκδόσεως" συμβαλεῖν ἦν καὶ ἑτέραν αὐ-
τῷ, ὥσπερ καὶ τῷ Εὐναπίῳ, ἐκδεδομένη. σαφὴς δὲ μᾶλ-
λον ἔτος καὶ συντομώτερος, ὥσπερ ἔφημεν, Εὐναπίου,
καὶ ταῖς τροπαῖς, εἰ μὴ σπάνιον, ἐκεχρημένος.

99.

Ἀνεγνώσθησαν ἩΡΩΔΙΑΝΟΥ ἱστορικοὶ λόγοι
ὅκτω. ἄρχε' ἐξ ἑ Μάρκος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐτε-
λεύτησε, καὶ διέξισιν ὅπως τε Κόμοδος ὁ Μάρκου υἱὸς

α. 2. Μιλ. καὶ ὀπλίτην ε. 6. Κλητία ε. 7. Πηλείου ε. 17. Φραάτης ε.
18. Οὐερύγιος ε. 21. ἱππέων ε. 23. Λευκόλλω — Λεύκολλος ε. 25. συγκλυδοῦς ε. 29. Λαοθένη ε.
39. καὶ τὰς πράξεις ε. 42. τε σχεδὸν τὸν ε. δ. 5. φισκοσυνηγόρος Α. 8. τῆς Α: τὰς ε. 21. πείσασθαι
εἶπε. ἀλλ' Ἀλαρος ε.

ἐβασίλευσεν, ὅπως τε τῶν πατρῶων ἡθῶν ὑπὸ τῶν
κολάκων ἐκδιατηθεὶς ἔσερον ὑπὸ Μαρκίας τῆς αὐτῆς
παλλακῆς καὶ Αἰτῆς καὶ Ἐκλέκτου συσκευασθεὶς ἀν-
ήρεθῃ. καὶ βασιλεύει Περτίναξ πρεσβύτερος καὶ καλὸς τὰ
ἡθῆ· ὃν οἱ στρατιῶται, ἀπεχθανόμενοι τὸ σῶφρον, 5
εἰσδραμόντες ἐν τῇ βασιλικῇ κτείνουσιν οἰκίαν. καὶ ὅπως
Ἰβλιανὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν χρήμασι λαβὼν τὴν
ἀρχήν, μετ' ἐπὶ πολὺ ταῖς αὐτῶν ἀνῆρέθῃ χερσίν. ὅπως
τε Νίγρος, ἀνὴρ ἐπιεικὴς εἶναι δοκῶν, ζῶντος ἔτι Ἰβ-
λιανῆ εἰς μοναρχίαν ἤρθη. καὶ Σεβήρος δέ, ἀνὴρ 10
ἀγχίνος τε καὶ πόνοις δεινὸς ἐγκαρτερεῖν καὶ βαθυγνώ-
μων ἄλλως, ἀνῆλθέ τε εἰς τὴν βασιλείον ἀρχήν, καὶ
Νίγρον μάχῃ νικᾷ καὶ ἀναιρεῖ, καὶ πᾶν τὸ ἀντιπα-
στῆν ἢ μάχαις βιαίτοις ἢ τέχναις δυσδιαφνέτοις ὑπη-
γάγετο, καὶ τῶν ὑπηκόων ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον ἤρξε 15
προϊόν, καὶ τελευτᾷ νόσῳ τὸν πρὸς Βρεττανὸς δια-
χειρίζων πόλεμον. καὶ Ἀντωνῖνος ὁ τῶν αὐτῶν παίδων
πρεσβύτερος σπορδᾶς πρὸς αὐτὸς θέμενος ἀναχωρεῖ,
καὶ συμβασιλεύοντα καὶ ἄκων λαμβάνει τὸν ἀδελφὸν Γέταν,
273 R. "καὶ μετ' ἐπὶ πολὺ Ἰβλίας τῆς αὐτῶν μητρὸς πρὸς τοῖς 20
κόλοις τέτον ἀναιρεῖ, καὶ εἰς ὁμότητα καὶ αἰχρότητα
ἐπεμβαλέσθαι πάντας φιλονεικίᾶς περὶ Συρίαν διά-
γων ἐπιβαλέει. Μακρίνος δ' ἦν ὁ τὴν ἐπιβουλὴν
συσκευάζων, δεδιὼς καὶ αὐτὸς θάνατον καὶ προλαμ-
βάνειν ἀγωνισάμενος. ἐπεὶ δὲ ἀνῆρητο Ἀντωνῖνος, βα- 25
σιλεύει Μακρίνος, ἀνὴρ πρεσβύτερος καὶ μελλητὴς καὶ
οὐδ' ἐγκράτειαν ἀσκήσας, τὰ δ' ἄλλα δοκῶν ἐπιεικὴς.
τῆς δὲ Μέσης, ἣτις ἦν Ἰβλίας ἀδελφή, δύο θυγατέρας
ἐχέσας, Σοιμίδα καὶ Μαμαίαν, καὶ τῆς μὲν ἐχέσας
παῖδα ὄνομα Βασσιανόν, τῆς δὲ Ἀλεξίνον, οἱ ἔξ Ἀν- 30
τωνῖνος λαθροαἰσ μίξεσιν ἐλέγοντο γεγενῆσθαι, τὸ στρα-
τιωτικὸν μικρὰς λαβόμενοι προφάσεως ἐν τῇ σφῶν
ἀναγορεύουσι στρατοπέδῳ τὸν Βασσιανόν, μετονομά-
σαντες Ἀντωνῖνον· καὶ μάχαις ἡττηθεὶς Μακρίνος
καὶ φεύγων ἐκ τῶν μεθορίων Φοινίκης τε καὶ Συρίας 35
τὴν Χαλκηδὸνα κατέλαβε, πρὸς τὴν Ῥώμην ἐκείθεν
ἀφικέσθαι διανοόμενος· ἀλλ' ἐπικαταλαβόντες αὐτὸν οἱ
τῶν Ἀντωνῖνος ἐπὶ τῷτο ἀπεσταλμένοι τέμνουσιν αὐτὸν οἱ
κεφαλὴν καὶ ὀπίσω ἀποχομίζουσιν. Ἀντωνῖνος δέ, ἕως
μὲν ἐπεΐθετο τῇ μάμμῃ, ἐσωφρόνει, καὶ ποιεῖ 40
149 H. Ἀλεξίνον υἱὸν τε ἄμα καὶ Καίσαρα, εἰς Ἀλέξανδρον
μετακληθέντα· ἐπεὶ δὲ τοῖς κόλαξιν ἑαυτὸν ἐξέδωκεν,

ἐδεμίαν ὑπερβολὴν αἰχρότητος καὶ ἀκρασίας ἀπέλιπεν.
ἐπιβαλέειν δὲ καὶ Ἀλέξανδρον ἐπιχειρήσας ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν ἀνεκόπη· ὁ δὲ τέττος τιμωρήσας διανοη-
θεὶς ἐπ' αὐτῶν ἀνῆρέθῃ. ἐβασίλευσέ τε Ἀλέξανδρος
ὁ Μαμαίος ἔτη ιδ', καὶ τό γε ἐπ' αὐτῷ καλῶς τε
καὶ ἐπιεικῶς ἄρξας, καὶ χωρὶς αἱμάτων ὅλως· τῆς δὲ
μητρὸς Μαμαίας, ὡς φησιν, ἢ τε φιλοχρηματία
καὶ τὸ μικρολόγον εἰς σφαγὴν αὐτὸν τὴν ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν σὺν αὐτῇ, Μαξιμίνον ἀναρρήθηςτος,
ἀπῆνεγκεν. ἤρχε δὲ Μαξιμῖνος ἐπὶ ἔτη τρία ἐμβριθῶς
τε καὶ τυραννικῶς, ἀνὴρ ὑπερμεγέθης καὶ τὸ ἡθος
ὁμός. διόπερ τὸν Αἰβνῆς ὑπάρχοντα ἐπ' αὐτῷ κατα-
στάντα καὶ ὁμοιον ὄντα τοῖς τρόποις οἱ ἐκείσε πασι-
σαντες καὶ ἀνελόντες, Γορδιανὸν ἀνθύπατον γεγονότα
καὶ ὀγδοηκοστὸν ἄγοντα ἔτος χειροτονῶσι καὶ ἄκοντα
βασιλέα. καὶ ἡ Ῥώμη περιχαρῶς αὐτῷ τὴν ἀνάρρῃσιν
δεξαμένη, πάσας τῶ Μαξιμίνου τιμὰς καθέλει. συνα-
νέειπον δὲ αὐτῷ καὶ υἱὸν Γορδιανῆ Γορδιανὸν βασιλέα.
Μαξιμῖνος δὲ παρασκευαζόμενος πρὸς πόλεμον, καὶ Γορ-
διανὸς ἄμα τῷ υἱῷ τὴν Καρχηδὸνα καταλαβὼν καὶ
ἐν ἀπογνώσει τῶν ὅλων γεγονὼς βρόχῳ ἀνεπαύσατο
τῶ βίῃ· ὁ δὲ παῖς τῆς πρὸς Μαξιμῖνον μάχης κροτα-
μένης ἀναιρεθεὶς ἠφανίσθη. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῷ πάθει
τέττων ὑπεραλγῆσαντες, καὶ δεδιότες καὶ μισῶντες Μα-
ξιμῖνον, ἀναγορεύουσιν ἐν Ῥώμῃ Βαλβῖνόν τε καὶ Μά-
ξιμον· καθ' ὧν εἰσεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀνεγειρο-
μένης συμβασιλεύει τέτοις καὶ Γορδιανός, ἀπόγονος
Γορδιανῆ τῆ πρώτης, κομιδῇ παῖς, θυγατρὸς υἱός. καὶ
Μαξιμῖνος ἐξιόντος κατὰ Μαξιμῖνον ἀναιρεῖ Μαξιμῖνος
ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν, καὶ κομίζετ' πρὸς Μάξιμον
ἢ κεφαλὴν, εἶτα καὶ πρὸς αὐτὴν Ῥώμην. ἐπὶ πολὺ τὸ
ἐν μέσῳ, καὶ οἱ στρατιῶται πασιῶσαντες ἐξάγασιν τῶν βα-
σιλείων Βαλβῖνον καὶ Μάξιμον, "καὶ πᾶσαν αὐτοὺς 276 R.
αἰκίαν αἰκισάμενοι ἀναιρεῖσι, μόνον ἀνειπόντες βασιλέα
Γορδιανόν, περὶ ἔτη τρισκαίδεκα γεγονότα· ἐν οἷς καὶ
ὁ ὀγδοὸς τελειῖ λόγος.

Ἐξί δὲ τὴν φράσιν σαφῆς καὶ λαμπρὸς καὶ ἡδύς,
καὶ λέξει χρώμενος σῶφρονι, μήτε ὑπεραιτικίζεσθαι καὶ
τὴν ἐμφυτον ἐξυβριζέσθαι χάριν τῶ συνήθους, μήτε πρὸς
τὸ ταπεινὸν ἐκλελυμένη καὶ τὴν ἔντεχρον ὑπερορῶσθαι
γνώσιν. ἔτε δὲ περιττολογίαις ἐστὶ σεμνυνόμενος, ἔτε
τι τῶν ἀναγκαίων παραλιμπάνων, καὶ ἀπλῶς ἐν πά-

α. 6. οἰκεία ε. 10. σευήρος ε. 16. Βρεττανούς ε. 24. παρασκευάζων ε. 30. ὀνόματι Βασσιανόν ε.
33. μετονομ. αὐτὸν Ἀντ. ε. 37. αὐτὸν add A. 38. τούτῳ ε. 41. ἀλεξιανόν A. b. 1. ὑπερβολὴν post ἀκρα-
σίας ponit ε. 5 et 7. Μαμαίος ε. 11. τε add A. 14. ἀνελθόντες ε. 20. χαλκηδόνα ε. 42. ἀπλῶς ἀπλῶς
πτορικῶν A.

σαις ταῖς κατὰ τὴν ἰσορίαν ἀρεταῖς οὐ πολλῶν ἐστὶ δεύτερος.

100.

Ἀνεγνώσθη ΑΔΡΙΑΝΟΥ τῆ βασιλείῳ μελέῳ διάφοροι, εἰς τὸ μέτριον τῆ λόγῳ ἀνηγμέναι καὶ ἐκ ἀηδεῖς.

101.

Ἀνεγνώσθησαν ΒΙΚΤΩΡΙΝΟΥ τοῦ Λαμπαδίου (Ἀντιοχεὺς δὲ ἔτος) ὑπατικοὶ λόγοι διάφοροι, καὶ βασιλικοὶ δὲ εἰς Ζήνωντα τὸν βασιλέα, ἐφ' ἧ καὶ εἰς βαθὺν 150 Η. γῆρας ἦν ἑλλητικῶς. τὴν δὲ φράσιν τό τε σαφές καὶ τὸ ἀπερίττον καὶ τὸ σύνηδες ἐπικουμῆ.

102.

Ἀνεγνώσθη ἐν μονοβίβλῳ ΓΕΛΑΣΙΟΥ, ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, κατὰ Ἀνομοίων. ἔστι δὲ τὴν φράσιν ἀπερίττος τε καὶ σύντομος, καὶ ἐξηγητικὴ 15 σμέναις λέξεσι κεκορημένος, καὶ ἀξιωμασιν ἀπρηκτομένος, καὶ ἐδὲ τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἄπορος, καὶ πάντα καλὸς εἰ μὴ ὅτι κατακόρως καὶ μειρακιωδῶς, ὥς ἄρτι παρακύντων εἰς τὰς διαλεκτικὰς λόγους, τοῖς τῆς λογικῆς τέχνης καὶ κανόσι καὶ αὐταῖς ἀπεχορήματο λέξε- 20 σιν, εἰ καὶ ἀπολογία τῆς τοιαύτης ἀκαιρολογίας ἐνφραίνει τῷ συγγράμματι ὅπερ γὰρ εἰς ἀπολογία αὐτὸν καθιστάνειν ἔγνω, ἐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐχρῆν αὐτὸ μεταχειρίζεσθαι. καὶ ἡ τάξις δὲ τῆ λόγῳ ἐκ ἀνεπίμωμος.

Ἐμπεριείχετο δὲ τῇ δέλτῳ καὶ ΔΙΟΔΩΡΟΥ 25 Ταρ- 25 σῆ περὶ τῆ ἀγίας πνεύματος διάφορα ἐπιχειρήματα, ἐν οἷς καὶ τὴν Νεσορίε νόσον αὐτὸς ἐπιδείκνυντο προηδ- ῶστικῶς.

103.

Ἀνεγνώσθη ΦΙΛΩΝΟΣ τῆ Ἰεδαίε νόμων ἱερῶν 30 ἀλληγορίαι καὶ περὶ βίβ πολιτικοῦ.

104.

Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ τῶν παρὰ Ἰουδαίοις φιλοσοφησάντων τὴν τε θεωρητικὴν καὶ τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν βίου. ὧν οἱ μὲν Ἑβραῖοι οἱ δὲ 35 Θεραπευταὶ ἐκαλεῖντο, οἱ καὶ μοναστήρια καὶ σεινεία, ὥς αὐταῖς λέξεσι λέγει, ἐπήγγυντο, καὶ τῶν νῦν μοναζόντων τὴν πολιτείαν προὑπέγραφον.

105.

277 R. Ἀνεγνώσθη δὲ αὐτῆ καὶ λόγος ἔῃ ἐπιγραφῇ „Γάιος 40 γῶ καὶ ἔδῳξῃς ταῦτα προτιθεῖς, ἢ καὶ πρὸς τὴν τῆ ψεγόμενος” καὶ „Φλάκκος ἢ Φλάκκων ψεγόμενος” ἐν οἷς λόγοις μᾶλλον τῶν ἄλλων ἢ τε κατὰ τὴν ῥητορείαν

ῥώμη καὶ τὸ κάλλος ἐπιφαίνεται αὐτοῦ τῶν λόγων. ἁμαρτάνει δὲ ἐν πολλοῖς, ἰδέας τε ὑποτιθέμενος, καὶ ἄλλ' ἅττα τῆς Ἰουδαϊκῆς φιλοσοφίας ἀλλότρια συγγραφόμενος. ἐν δὲ τοῖς χρόνοις ἤχμασε Γάϊον τοῦ Καίσαρος, πρὸς ὃν καὶ ὑπὲρ τῆ ἰδίου ἔθνους γράφει πρεσβεῦσαι Ἀγρίππα τῆς Ἰουδαίας βασιλεύοντος. φέρεται δὲ αὐτῆ πολλὰ καὶ ποικίλα συντάγματα, ἡθικὰς λόγους περιέχοντα καὶ τῆς παλαιᾶς ὑπομνήματα, τὰ πλεῖστα πρὸς ἀλληγορίαν τῆ γραμματος ἐκβιαζόμενα. ἔξ ἧ οἶμαι καὶ πᾶς ὁ ἀλληγορικὸς τῆς γραφῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λόγος ἀρχὴν ἔχειν εἰσρῆναι. λέγειται δὲ αὐτὸν καὶ τὰ Χριστιανῶν μνηθέντα ἔξερων τέτων διὰ τινὰ λύπην καὶ ὀργὴν ἐκπεσεῖν. ἀλλὰ πρότερόν γε αὐτὸν φασιν, ἐπὶ Κλαυδίου τὴν Ῥώμην καταλαβόντα, 15 Πέτρον τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων ἐντυχῆν καὶ φιλικῶς διατεθῆναι, ἔξ ἧ καὶ τὰς μαθητὰς Μάρκον τῆ εὐαγγελιστῆ (ἀκροατῆς δ' ὁ Μάρκος Πέτρος) μνήμης καὶ εὐφημίας ἀξιῶσαι ἐκείνους γὰρ λέγειν αὐτὸν φασὶ παρὰ Ἰουδαίοις πεφιλοσοφημέναι. ὧν καὶ τὰς διατριβὰς μοναστήριά τε καλεῖ, καὶ τὸν ἀσκητικὸν διανύειν αὐτὰς ἀνακηρύττει βίον, νηεῖα καὶ προσευχῇ καὶ ἀκτισίᾳ προσανέχοντας. ἔστι δὲ τὸ γένος ἔξ ἱερέων καταγόμε- 151 Η. νος, Ἀλεξανδρεὺς δὲ τὴν πατρίδα. τοσῶτον δ' αὐτὸν τοῖς Ἑλληνισαῖς παραχεῖν θαῦμα τῆς ἐν τοῖς λόγοις 25 δυνάμεως, ὥς καὶ λέγειν αὐτὰς „ἡ Πλάτων φιλωνί- ζει, ἢ Φίλων πλατωνίζει.”

106.

Ἀνεγνώσθησαν ΘΕΟΓΝΩΣΤΟΥ Ἀλεξανδρέως 280 R. λόγοι ἐπτά. ἔῃ ἡ ἐπιγραφὴ „τῆ μακαρίε Θεογνώστου Ἀλεξανδρέως καὶ ἐξηγητῆ ὑποτυπώσεις.” ἐν μὲν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ διαλαμβάνει περὶ τῆ πατρὸς, καὶ ὅτι ἐστὶ δημιουργὸς ἐπιχειρῶν δεικνύναι, καὶ κατὰ τῶν ὑποτιθέντων συναΐδιον ἔλκην τῷ θεῷ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τίθησι μὲν ἐπιχειρήματα δι' ὧν δεῖν φησὶ τὸν πατέρα ἔχειν υἱόν, υἱὸν δὲ λέγων κτίσμα αὐτὸν ἀποφαί- 35 νει, καὶ τῶν λογικῶν μόνον ἐπισταεῖν, καὶ ἄλλ' ἅττα, ὥσπερ Ὁριγένης, ἐπιφέρει τῷ υἱῷ, εἴτε ὁμοίως ἐκείνῳ δυσσεβεῖα ἐαλωκῶς, εἴτε (ὥς ἂν τις εἴποι) ἐκβιασόμενος τὴν ὑπὲρ αὐτῆ ἀπολογία, ἐν γυμνασίᾳ λό- 40 γῳ καὶ ἔδῳξῃς ταῦτα προτιθεῖς, ἢ καὶ πρὸς τὴν τῆ ἀκροατῆ ἔξιν καὶ ἀθένειαν, ἀμνήτε παντελῶς, εἰ τύχοι, ὄντος τῆ τῶν Χριστιανῶν θείαςμῃ καὶ μὴ δυ-

a. 15. σύντομος] malim σύντομος. cf. p. 91 a 15.
33. καὶ add A. b. 1. φαίνεται ε.
16. τοὺς μαθητὰς corr A: τῶν μαθητῶν ε.
p. 11, 10. 37. ἐπιφορεῖ A. 38. ἄν om A.

18. μειρακιωδῶς ε.

22. αὐτῶν corr A.

31. ἀλληγο-

2. ὑπερτιθέμενος ε.

10. ὁ om A.

11. ἔσχειν ἀρχὴν ε.

18. αὐτὸν add A.

φασὶ mg: φησὶ ε.

25. cf. Suid. vol. 1.

γίας ἐλαυνόμενος ἐδέποτε ἐκοινωνῶνι τῆς ἱεροργίας τε-
 λειωμένης, ἀλλὰ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον παισὶν ἅμα τῶν
 μυσηρίων μετελάμβανε, καὶ παραντίκα πρὸς τὴν τρά-
 πεζαν ἀπέτρεχε. ταῦτα κατὰ τὸ ἄνδρὸς χεδόν τι δι'
 ὅλης αὐτῆς τῆς βίβλης κατασπείρων ἐνασελγαίνει. τὸ
 δὲ σύγγραμμα δραματικὸν ποιεῖ· προσφωνεῖ δὲ αὐτὸ
 πρὸς τινὰ Λεόντιον αἰτησάμενον. τὰ δὲ τῷ δράματος
 εἰσάγει πρόσωπα Λαμπάδιον μὲν ὑπερμαχῆντα αὐτῷ,
 Μαρίνον δὲ τινὰ ὡς δῆθεν ὑπὲρ τῷ Ἰωάννῃ ἀγωνι-
 ζόμενον, ὃς ἔμετά τινος διαλέξεις εἰσάγε· αὐτῷ κα-
 ταχινώσκων μὲν ἔξ ἐδόκει προσώπως ὑπερασπίζεσθαι,
 Λαμπαδίῳ δὲ προσιδέμενος· μεθ' ὃν Ταράσιόν τινὰ
 τὸν ἁγῶνα ὑπεισελθεῖν ὑποκρίνε·, ἐκείνα δὲ τέτρες ἡ
 ξηριῶτῶν καταχηματίζων καὶ ἀποκρίεσθαι, ἃ συνοίσειν
 μὲν ἐαυτῷ, μῶμον δὲ καὶ ἀπορίαν τῷ συνηγορομένῳ
 δῆθεν ἑώρα κατασκευάζοντα. ἐξαΐδεκα δὲ λόγοις τὸ
 σύγγραμμα διαιρεῖ, καὶ ἐν μὲν τοῖς τρισὶ καὶ δέκα
 τὸν διαλογικὸν εἰσάγει τύπον, κατὰ τῷ πρώτῳ μόνος
 τῶν Ἰωάννῃ λόγων τοσαύτην σπεδὴν καὶ πόνον εἰσε-
 νεγκάμενος, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς τρισὶ καταδρομὴν ποι-
 εῖται τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ λόγῳ ῥηθέντων
 τῷ Ἰωάννῃ.

281 R. " " *Ἀνεγνώθη ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, πρεσβυτέρου Κίλικος, 55*
 152 H. *κατὰ Ἰωάννη τῷ Σκυθοπολίτῃ, ὃν καὶ δικολόγον λέγει*
καὶ μυρία ἄλλα αὐτῷ καταγράφει, ὅτι τε ἐν ὑπονοίᾳ
γένονεν μαριχαῖσμι, καὶ ὅτι τὴν ἁγίαν τεσσαρακοσὴν
εἰς τρεῖς ἑβδομάδας συγκλείων ἐδὲ ἐν ταύταις τῆς ἐκ
τῶν πτηνῶν κροσφαγίας ἀπείχετο, καὶ ὡς Ἑλληνικαῖς 40
τελευταῖς συνήγετο, καὶ ὅτι ὡς ἐπίπαν ὑπὸ γαστριμαρ-

a. 3. εἶναι νομίζων λυσitelεσέραν ζ. 4. τῷ add A. 6. δόξῃ οὐδὲ ἐχομένη φόγου. 9. ἄπισι νόμου A: νόμου τοῖς πᾶσιν ζ. 14. δεικνύνειν ὑπαρξιν ζ. 18. καιρολογεῖ ζ. 20. διαλαμβάνον A. 21. δυνατόν εἶναι δεικνύναι post νιοῦ ponit ζ. 33. ἤκμασε δὲ om A, habet C. 39. ἐκ add A. b. 6. δραμ. ἤδη ποιεῖται ζ. 9. ὡς A: φήσας ὡς ζ. 25. ὁ add A. vid. 1. Petr. 4, 1. 26. τὸ om A. 28. ἀναβήσεται] Ies. 11, 1. 30. ῥῆν] Ioann. 13, 31. 32. λέγεται εἶναι ἰδίων ζ. 34. ὁ θεὸς semel ponit ζ. vid. Psalm. 45, 8. 35. ὁ add A. 36. λαμπαδίῳ add rc A.

καὶ περὶ τῆ „ἐχρίσε σε ὁ θεός, ὁ θεός σε,” καὶ ὅπως
ἢ κατ’ αὐτὸν ἐκκλησία περὶ τῆ ἐσαρκώθη δοξάζει. ἐν
δὲ τῷ ἡ’ περὶ τῆ „ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο” εἰς ἀτοπίας
πολλὰς ἐκτραχηλίζετο, καὶ περὶ τῆ „ἐδίδει ἀναβέβηκεν
153 H. εἰς τὸν ἔρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τῆ” ἔρανῃ καταβάς, ὁ υἱὸς 5
284 R. τῆ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ ἔρανῳ.” ἐν δὲ τῷ θ’ περὶ
τῆ „ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός,” καὶ περὶ τῆ „ὅψεσθ
τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμασμένην πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν,”
καὶ περὶ τῆ „ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται,” πάντα
ταῦτα δυσσεβῶς ἐκλαμβάνεται. ἐν δὲ τῷ ι’ περὶ τῆ 10
„ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ἀπεστάλη,” καὶ περὶ τῆ
„ὅς τῆ ἰδίᾳ υἱὸς ἐκ ἐφείσατο,” καὶ ὅτι „αἱ χεῖρες ὑμῶν
ἐψηλάφησαν, περὶ τῆ λόγος τῆς ζωῆς,” καὶ περὶ τοῦ
„οὕτως ἠγάπησεν ὁ θεός τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν
αὐτοῦ τὸν μονογενῆ” καὶ ἔξης. ἐν δὲ τῷ ια’ περὶ τῆ 15
„ἔτος ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐλογισθήσετο ἕτερος πρὸς αὐτόν.”
„εἶτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνα-
νεσράφη,” καὶ περὶ τῆ „ἀνάστα ὁ θεὸς κρίνων τὴν γῆν,”
καὶ περὶ τῆ „ὁ ἐωρακὼς ἐμὲ ἐώρακε τὸν πατέρα,” καὶ
πρὸς τὰς λέγοντας μὴ δύνασθαι τὰς ἀποστόλους διὰ τὴν 20
ἀσθενείαν τῶν ἀκρόντων διδάσκειν τὰληθές. ἐν δὲ τῷ
ιβ’, ὅτι εἰς τῆς τριάδος ὁ παθὼν, καὶ περὶ τῆ „εἰ γ’
ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσαύρωσαν,”
καὶ πῶς οὐ λέγομεν δύο Χριστοὺς, ἀσθενῶς καὶ κακο-
τρόπως ἀπολογεῖτο, πρὸς τὸ οἰκεῖον μέντοι συμβαί- 25
νσαν βέλημα τὴν ἀπολογίαν προάγει. ἐν δὲ τῷ ιγ’ περὶ
τῆ πῶς ἐ δύο υἱοί. καίτοι ἐξ ὧν δοκεῖ ἀπολογεῖσθαι,
ἀνάγκη λέγειν δύο υἱούς. ἐν τῷ κ’ ὁ Ταράσιος ὡς δῆθεν
ἐκνεκρωμένος σιωπᾷ, καὶ παύει καὶ ὁ Βασίλειος ἡτοι-
ῶ δ’ ἔτος ὁ Βασίλειος πρεσβύτερος, ὡς αὐτός
φησι, τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν ἐκκλησίας, ἀρχιερατεύον- 35
τος μὲν τῶν ἐκείσε Φλαβιανῶ, Ῥωμαίων δὲ Ἀναστασίας
βασιλεύοντος. ἔστι δὲ τὴν φράσιν χυδαῖος, καὶ μάλιστα
ἐν τοῖς διαλογικοῖς αὐτῷ ἐδὲ τῶν ἐκ τριόδου ῥημάτων
ἀπέχετο. ἀλλ’ ἐδὲ τὴν σύνταξιν ἀκριβής, ὥστε καὶ μέχρι
τῆ σφάλλειν καὶ σολοικισμοῖς κεχρησθῇ πολλάκις ἐξά- 40

γεται καὶ τὸ σαφές δέ, ὡς ἐν τοιούτοις, ἐπετίδενσε, τοῖς
μέντοι κατὰ τῆς εὐσεβείας ἐπιχειρήμασι δομῶς τέ ἐστιν
καὶ ἐντριβής, καὶ τὸν ὅλον βίον τέτοις, ὡς εἴκοι, τοῖς
ματαίοις κατὰ τῆς εὐσεβείας πόνοις ἐγκατασπαίει.
καὶ τὴν αἵρεσιν δὲ Νεστορίαν νοσῶν Νεστόριον μὲν ἐκ οἰ-
κειῶ, Διδώρον δὲ καὶ Θεόδωρον ἐπιγράφει πατέρας. καὶ
κατὰ μὲν τῆ Θεοπεσίᾳ Κυρίλλῳ εἰς πρόσωπον ἔτι
ἀναιχίντως ἐβλασφημεῖ τὸν μέντοι γε Ἰωάννην, καθ’
οὗ τὴν γραφὴν ἐνεσήσατο, μηδενὶ ἄλλῳ ἀλλ’ ἢ τοῖς
Κυρίλλου φησὶν ἐπερίδεσθαι ἰβ’ κεφαλαίοις, καὶ τῷ
δωδεκάτῳ φησὶ μάλιστα, ὁ παρεισάγει τὴν θεοπάθειαν
ἐν οἷς αὐτῷ καὶ τῆς ματαιοπονίας τὸ τέλος. τὸ δὲ σύν-
ταγμα αὐτῷ πρὸς Λεόντιον, ὡς ἔφημεν, ἐπαυθή, ὃν
ὁσιώτατον καὶ θεοφιλέστατον καὶ πατέρα ἀποσεμνύνει.
108.

Ἀνεγνώθη ΘΕΟΔΩΡΟΥ μονάζοντος Ἀλεξαν-
δρέως κατὰ Θεμισίαν, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ „ἐλεγχος ὡς ἐν
συντόμῳ τῆς ἡνωθῆναι καὶ ἐξ ἀρχῆς Θεμιστίου κατὰ
τῶν ἡμῶν πατέρων προπετῆς καὶ ἀλογωτάτης ἐνστά-
σεως, ἐκ προφάσεως νῦν ἡμῖν πεπονημένος” τῶν προ- 285 R.
βεβλημένων ἐπ’ αὐτῷ κατὰ τῆς ἀληθείας ζητημάτων
τε καὶ „προτάσεων, καὶ σαφῆς διευκρίνησις τῆς προ-154 H.
κειμένης ὑποθέσεως.” ἡ μὲν οὖν ἐπιγραφὴ τοιαύτη,
βιβλίον μᾶλλον ἢ ἐπιγραφὴ βιβλίου τυγχάνουσα. ἄμφω
δέ, ὁ τε Θεόδωρος καὶ Θεμισίος, αἰρετικοὶ καὶ τῆς τῶν
θεοπαχιδῶν μερίδος ὑπάρχοντες, Σεβήρῳ προσανακεί-
μενοι. ὁ μέντοι Θεμισίος ἢ Καλώνυμος (ἐξονομάζει
γ’ καὶ ἑαυτὸς ἑαυτόν) καὶ τῆς τῶν Ἀγνοϊτῶν προ-
στάτης ἐστὶν αἰρέσεως, καὶ λόγον ὑπὲρ τῆς τοιαύτης νόσε
συνέγραψεν, ὃν ἐπέγραψε „Καλώνυμος τῷ καὶ Θεμισίῳ
ἀπολογία ὑπὲρ τῆ ἐν ἁγίοις Θεοφοβίᾳ,” ἐν τῷ καὶ Σε-
βήρῳ, ὃ προσανάκειτο, (τοιῶτον γ’ τὸ ψεῦδος καὶ οἱ
ἐρασαὶ τῆ ψεύδους) καθάπτετο. εὐθύνας δὲ ἐν τῷδε τῷ
λόγῳ παρὰ Θεοδώρου εἰσπράττετο. τὰ γὰρ τοῖς τῷ Θε-
μισίῳ ἐπιχειρήματα τέσσαρα μὲν ὄντα, τὴν ἄγνοιαν
δέ, ὡς ὤφειτο, ἐπὶ Χριστῷ κατασκευάζοντα, καθ’ ἃν ὁ
Θεόδωρος ταξάμενος, ἕκαστον μυρίαῖς ἀτοπίας ἐχό-
μενον δείκνυσιν. εἶτα πάλιν ὁ Θεμισίος, ὥσπερ τὴν ἡτ-
ταν ἀνακαλόμενος, κατὰ Θεόδωρον μονόβιβλον ἔγραψε.
καὶ ὁ Θεόδωρος πάλιν ἐν τρισὶ τόμοις τὰς κατ’ αὐτῷ

α. 3. ὁ λόγος] Ioann. 1, 14. 4. οὐδεὶς] Ioann. 3, 13. 7. ἡ δὲ] 1 Cor. 10, 4. ὁψισθαι] Deuter. 28, 66.
9. ἡ πύλη] Ezech. 46, 1. 11. ὑμῖν ὁ] Act. 13, 26. 12. ὅς τοῦ] Rom. 8, 32. ὅτι om A. αἱ χεῖρες] 1 Ioann.
1, 1. 13. περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς] haec cum ante ὅτι, legerentur. transposui cum A. 14. οὕτως] Ioann. 3, 16.
15. καὶ τὰ ἔξης ε. 17. εἶτα] Baruch. 3, 38. 18. ἀνάστα] Psalm. 82, 8. 19. ὁ ἐωρακὼς] Ioann. 14, 9. 22. εἰ
γὰρ] 1 Corinth. 2, 18. 24. ὅπως ε. 38. αὐτοῦ add A. b. 1. σαφές ἐν τούτοις ε. 12. καὶ om pr A. 19. ἡμῶν
add A. 26. post Σεβήρῳ cum A omisi δὲ. 28. ἀγνοϊτῶν A. 34. παρὰ A: περὶ ε. 37. ἐχόμενα A.

ἐλέγχοις ἀποσκευασάμενος, τὴν οἰκείαν ἐπὶ τέτῳ δόξαν ἀληθῆ παρεξήσατο. ἔστι δὲ τέτων ἐκάτερος τῶ τε συγγραφῆν ἐκ ἀπείρου ἔχων, καὶ τὸ σαφὲς μετὰ τῶ συντόνῃ καὶ τῶ καθ' ἑαυτοῦ ἐν λόγοις διώκων.

109.

Ἀνεγνώσθη ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ πρεσβυτέρῳ τεύχει βιβλίων τρία, ὧν τὸ μὲν ἐπιγραφὴν ἔλαχεν ὑποτυπώσεις, τὸ δὲ εἰσωματεύς, τὸ δὲ παιδαγωγός. αἱ μὲν ἐν ὑποτυπώσεις διαλαμβάνουσι περὶ ῥητῶν τινῶν τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας γραφῆς, ὧν καὶ 10 κεφαλαιωδῶς ὡς δὴθεν ἐξήγησιν τε καὶ ἐρμηνείαν ποιεῖται. καὶ ἐν τισὶ μὲν αὐτῶν ὀρθῶς δοκεῖ λέγειν, ἐν τισὶ δὲ παντελῶς εἰς ἀσεβεῖς καὶ μυθώδεις λόγους ἐκφέρει. ὕλην τε γὰρ ἄχρονον καὶ ἰδέας ὡς ἀπὸ τινῶν ῥητῶν εἰσαγομένης δοξάζει, καὶ τὸν νῦν εἰς κτίσμα 15 κατὰγει. ἔτι δὲ μετεμψυχώσεις καὶ πολλὰς πρὸ τοῦ Ἀδὰμ κόσμους τερατεύει. καὶ ἐκ τῶ Ἀδὰμ τὴν Εὐάν, ἔχῃ ὡς ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος βάλει, ἀλλ' ἀχρῶς τε καὶ ἀθέως ἀποφαίνει. μίγνυσθαι τε τὰς ἀγγέλους γυναιξὶ καὶ παιδοποιεῖν ἐξ αὐτῶν ὄνειροπολεῖ, καὶ μὴ 20 σαρκωθῆναι τὸν λόγον ἀλλὰ δόξαι. λόγους τε τῶ πατρὸς δύο τερατολογῶν ἀπελέγχει, ὧν τὸν ἥττονα τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφανῆναι, μᾶλλον δὲ ἐδὲ ἐκείνον φησὶ γὰρ „λέγει μὲν καὶ ὁ νῦν λόγος, ὁμωνύμως τῷ πατρικῷ λόγῳ, ἀλλ' ἔχῃ ἑστὸς ἐστὶν ὁ σὰρξ γενόμενος· ἐδὲ 25 μὴν ὁ πατρὺς λόγος, ἀλλὰ δυνάμεις τις τῶ θεῷ, οἷον ἀπόρροια τῶ λόγῳ αὐτῷ, νῆς γενόμενος τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας διαπεφοίτηκε.” καὶ ταῦτα πάντα περὶ αὐτῶ ἀπὸ ῥητῶν τινῶν κατασκευάζει τῆς γραφῆς. καὶ ἄλλα δὲ μυρία φλυαρεῖ καὶ βλασφημεῖ, εἴτε αὐτός, 30 εἴτε τις ἕτερος τὸ αὐτῷ πρόσωπον ὑποκριθεὶς. ἐποίησαν δὲ αὐτῷ αἱ βλάσφημοι αὗται τερατολογίαι ἐν τόμοις ὀκτώ. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν πολλάκις, 288 R καὶ σποράδην καὶ συγκεχυμένως “ὥσπερ ἑμπληκτος παράγει τὰ ῥητά. ὁ δὲ ὅλος σκοπὸς ὥσανεὶ ἐρμη- 35 νεῖαι τυγχάνουσι τῆς γενέσεως, τῆς ἐξόδου, τῶν ψαλμῶν, τῶ θείῳ Παύλῳ τῶν ἐπιστολῶν, καὶ τῶν καθολικῶν, καὶ τῶ ἐκκλησιαστικῷ. μαθητῆς δέ, ὡς καὶ αὐτός φησι, γέγονε Πανταίνου, ἀλλὰ ταῦτα μὲν αἱ ὑπο- τυπώσεις.

110.

Ὁ δὲ παιδαγωγὸς ἐν τρισὶ τόμοις ἐστὶν αὐτῷ δια-

πεπονημένος. ἡθὺς καὶ βίῃ κατορθωτικός. ἔχει δὲ τέ- των καὶ προηγμένον καὶ συνταττόμενον λόγον ἕτερον, ἐν ᾧ τὴν ἑλλήνων διελέγει ἀθεότητα. ἐδὲν δὲ ὁμοίαν ἔχουσι πρὸς τὰς ὑποτυπώσεις ἑτοὶοὶ οἱ λόγοι τῶν τε γὰρ 5 ματαίων καὶ βλασφημῶν ἀπηλλαγμένοι δοξῶν καθε- σήκασιν, καὶ ἡ φράσις ἀνθηρὰ καὶ “εἰς ὄγκον ἡρμένη 155 H. σύμμετρον μετὰ τῶ ἡδέος, καὶ ἡ πολυμάθεια ἐμπρέ- πιστα. μνημονεύει δὲ πρὸς τῷ τέλει καὶ περὶ εἰκόνων.

111.

Οἱ δὲ εἰσωματεῖς εἰσὶ μὲν καὶ αὐτοὶ ἐν ὀκτὼ λόγοις καὶ ἑλλήνων καὶ αἰρέσεων τὸν ἄγωνα εἰσενηνεγμένοι, σποράδην δὲ καὶ ὥσπερ ἔκ ἐν τάξει τὴν τῶν κεφα- λαίων παράθεσιν κἀνταῦθα ποιεῖται, καὶ τὴν αἰτίαν ὥσπερ ἀποδιδὼς ἐν τῷ τέλει τῶ ἐβδόμῳ λόγῳ αὐταῖς 15 λέξεσιν ἔτις λέγει “τέτων ἡμῖν προδιηνησμένων, καὶ τῶ ἡθικῷ τύπῳ ὡς ἐν κεφαλαίοις ὑπογραφέντος, σπο- ράδην τε, ὡς ὑπεχήμεθα, καὶ διεθρομένως τὰ ζώοντα τῆς ἀληθῆς γνώσεως ἐγκατασπειράντων μαθήματα, ὡς μὴ ῥαδίαν εἶναι τῷ περιτυχόντι τῶν ἀμνηστῶν τὴν 20 τῶν ἁγίων εὐρεσιν” καὶ ἔξῃς, ἡ μὲν ἐν τῷ διεθροί- μένως αὐτὰ κατατάξαι αὐτῷ αἰτία αὕτη, ὡς φησι, γέγονεν. εὐρον μὲντοι γε ἐν τινὶ παλαιῷ βιβλίῳ τὴν αὐτὴν πραγματείαν ἔχει εἰσωματεῖς μόνον ἐπιγραφο- μένην, ἀλλ' ὁλοκλήρως ἔτις “Τίτῳ Φλαβίῳ Κλήμεν- 25 τος, πρεσβυτέρῳ Ἀλεξανδρείας, τῶν κατὰ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν γνωσικῶν ὑπομνημάτων εἰσωματέων α', β', γ', δ', ε', ζ', καὶ ἡ.” ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος μέχρι τῶ ἐβδόμου τὴν αὐτὴν ἔχουσι ἐπιγραφὴν καὶ ἐνιαῖοι τυγ- χάνουσιν ἐν ἅπασιν τοῖς βιβλίοις· ὁ μὲντοι ὄγδοος διά- 30 φορός τέ ἐστι καὶ τῇ ἐπιγραφῇ καὶ τῷ ἐδάφει. ἐν τισὶ μὲν γὰρ “τίς ὁ σωζόμενος πλέσιος” ἐπιγράφει, καὶ ἄρχει ἔτις “οἱ μὲν τὰς ἐκχωμιαστικὰς λόγους” καὶ ἔξῃς· ἐν τισὶ δὲ εἰσωματεῖς ὄγδοος, ὥσπερ καὶ οἱ πρὸ αὐτῶ ἐπτά, ἐπιγράφει, καὶ ἀπάρχει “ἀλλ' ἐδὲ οἱ παλαι- 35 τατοὶ τῶν φιλοσόφων” καὶ ἔξῃς, αὕτη δὲ ἡ τῶν εἰσω- ματέων βίβλος ἐνιαχῶς ἔχῃ ὅπως διαλαμβάνει, καὶ μὲν- τοι γε ὥσπερ αἱ ὑποτυπώσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς πολλὰ τῶν ἐκεῖ διαμάχει. ἐπαγγέλλει δὲ καὶ ἄλλα πεποιτήσθαι αὐτῷ συγγράμματα ἔκ ὀλίγα, καὶ γε καὶ ὑφ' ἑτέρων 40 πεποιηθέντα μεμαρτύρη, περὶ τε τῶ πάχα καὶ περὶ νησεῖας καὶ περὶ καθολογίας, περὶ κανόνων ἐκκλησια- στικῶν, κατὰ τῶν ἀκολουθόντων τῇ τῶν Ἰεσαίων πλάνῃ,

a. 1. ἐπὶ A: ἐν c. 4. διώκων ἐν λόγοις c. 8. δὲ ὁ παιδ. A. 22. τοῖς] αὐτοῖς A. 25. οὐχ] οὐ νῦν A.
28. πειράται post τινῶν ponit c. 30. βλασφημεῖ καὶ φλυαρεῖ c. 36. τοῦ θείου — ἐπιστολῶν om pr A.
38. ἐκκλησιαστικῶν c. b. 16. ὑπογράφοντος c. 17. τε, ὡς A: τίς c. 20 et 35. καὶ τὰ ἐξῃς c. 20. τοῦ
et 21. αὕτη add tc A. 24. φλανίου A. 27. πρῶτος] α A: ὄγδοος c.

ὃν Ἀλεξάνδρῳ Ἱεροσολύμων ἐπισκόπῳ προσειπεῖν. ἤκουσε δὲ Σεβήρῳ καὶ Ἀντωνίνῳ νῦν αὐτοῦ Ῥώμης βασιλευόντων.

112. 113.

289R. "Ἀνεγνώσθῃ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΡΩΜΗΣ 5

τεύχη βιβλίων δύο, ὧν τὸ μὲν ἐπιγράφει „διαταγαὶ τῶν ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος,” ἐν ᾧ καὶ οἱ τῶν συνοδικῶν κανόνων τῷ ἀθροίσματι τῶν ἀποστόλων κανόνες ἐπιγραφόμενοι περιέχοντ· τὸ δὲ τὴν προσφώνησιν ὡς ἐν ἐπιστολῇ εἶδει πρὸς Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόν· „ποιεῖ,” ἐν 10 ᾧ αὐτὸν λεγόμεναι τῷ ἀποστόλῳ Πέτρῳ πράξεις καὶ αἱ πρὸς Σίμωνα τὸν μάγον διαλέξεις, καὶ ἔτι ὁ ἀναγνωρισμὸς Κλήμεντος καὶ τῆ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν, διὸ καὶ ἐν τισὶ τῶν βιβλίων ἡ ἐπιγραφή „Κλήμεντος τῷ Ῥωμαίῳ ἀναγνωρισμὸς” ἐπιγράφει. ἐν τισὶ δέ, ὡς 15 ἐφημεν, ἐπιστολὴ προτίττεται ὡς πρὸς τὸν ἀδελφόν Ἰάκωβον, καὶ αὕτη δὲ ἐστὶ ἡ αὐτή, ἐδὲ ὡς ἀπὸ τῆ αὐτῆς προσώπου προσηνεγμένη, ἀλλ’ ἐπὶ μὲν τινων βιβλίων ὡς ἀπὸ Πέτρος τῷ ἀποστόλῳ πρὸς Ἰάκωβον ἐπεσαλ-

156H. βον, „ἄλλη καὶ ἄλλη, καθὼς προείπομεν. καὶ ἡ μὲν δηλοῖ Πέτρον τὰς οἰκείας συγγράμας πράξεις καὶ πρὸς Ἰάκωβον αἰτησάμενον ταύτας ἀποσεῖλαι· ἡ δὲ διαλαμβάνει ὡς Κλήμης ταύτας κατὰ πρόσταγμα Πέτρον συγγράψει, καὶ κείνη πρὸς τὴν ἀγῆρω μετανα- 25 ξάντος ἀποσεῖλοι Κλήμης πρὸς Ἰάκωβον. ἔστιν ἐν εἰ-
χασμῷ διαλαβεῖν ὡς δύο μὲν εἶησαν τῶν Πέτρον πράξεων ἐκδόσεις γεγεννημέναι, τῷ δὲ χρόνῳ τῆς ἐτέ-
ρας διαδόσεως ἐπεκράτησεν ἡ τῆς Κλήμεντος· ἐν
πᾶσι γ’ τοῖς βιβλίοις αὐτῶν εἶδομεν, καίτοι οὐκ ὀλίγων 30
ἀντων, μετὰ τὰς διαφορὰς ἐκείνας ἐπιστολὰς καὶ ἐπι-
γραφὰς τὴν αὐτὴν εὗρομεν ἀπαράλλακτως πραγμα-
τεῖαν, ἀρχομένην „ἐγὼ Κλήμης” καὶ τὰ ἐξῆς ἐντατ-
τόμενα. μυρίων δὲ ἀτοπημάτων ἡ πραγματεία γέμει
αὕτη, καὶ τῆς εἰς τὸν νῦν βλασφημίας κατὰ τὴν Ἀρεῖαν 35
δόξαν ἐστὶν ἀνάπλεως. αἱ δὲ γε διαταγαὶ τοῖς μόνοις
δοκῶσιν ἐνέχεσθαι, κακοπλάστια, ἣν ὁ χαλεπὸν ἀποσκευά-
σασθαι, καὶ ὅτι κατὰ τὴν δευτερονομίαν ὕβρεις τινὰς ἐπα-
φίησιν, αὐτὰ καὶ ῥᾶλλον διαλύσασθαι, καὶ ἔτι ἀρειανισμῷ,
ὅπερ ἂν τις καὶ βιαίως διακρέσσαιτο. ἡ μὲντοι γε τῶν 40
τῷ Πέτρῳ πράξεων βίβλος τῷ τε λαμπρῷ καὶ τῇ σε-
μνότητι καὶ ἔτι τῷ καθαρῷ καὶ συντόνῳ καὶ τῇ ἄλλῃ

ἀρετῇ τῆς λόγου καὶ πολυμαθείᾳ τοσούτον ἔχει πρὸς τὰς
διαταγὰς τὸ παραλλάττον, ὡς μηδὲ συγκρίσει τῇ
κατὰ τὰς λόγους πρὸς ἀλλήλους παραβάλλεσθαι τὰς βί-
βλους.

Οὗτός ἐστιν ὁ Κλήμης περὶ ᾧ φησὶν ὁ Θεοπέσιος
Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίας ἐπιστολῇ „μετὰ καὶ
Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν με, ὧν τὰ ὀνό-
ματα ἐν βίβλῳ ζωῆς”. οὗτος καὶ ἐπιστολὴν ἀξιόλογον
πρὸς Κορινθίους γράφει, ἣτις παρὰ πολλοῖς ἀποδοχῆς
ἡξιώθη ὡς καὶ δημοσίᾳ ἀναγινώσκεισθαι. ἡ δὲ λεγομένη
δευτέρα πρὸς τὰς αὐτὰς ὡς νόθος ἀποδοκιμάζεται,
ὅσπερ ὁ ἐπιγραφόμενος ἐπ’ ὀνόματι αὐτῶν Πέτρος καὶ
Ἀππίωνος πολέμιχος διάλογος. τῶν φασιν οἱ μὲν
δεύτερον μετὰ Πέτρον Ῥώμης ἐπισκοπῆσαι, οἱ δὲ
τέταρτον· Αἰνὸν γ’ καὶ Ἀνάκλητον μετὰ αὐτῶν καὶ
Πέτρον Ῥώμης ἐπισκόπου διαγεγονέναι τελευτῆσαι
δὲ αὐτὸν τρίτῳ ἔτι Τραϊανῷ.

114.

“Ἀνεγνώσθῃ βιβλίον, αἱ λεγόμεναι τῶν ἀποστόλων 292R.
περίοδοι, ἐν αἷς περιέχοντο πράξεις Πέτρος, Ἰωάννης,
Ἀνδρέας, Θωμᾶ, Παύλου. γράφει δὲ αὐτάς, ὡς δη-
λοῖ τὸ αὐτὸ βιβλίον, ΛΕΥΚΙΟΣ ΧΑΡΙΝΟΣ. ἡ δὲ
φράσις εἰς τὸ παντελὲς ἀνώμαλός τε καὶ παρηλλαγι-
νή καὶ συντάξις γ’ καὶ λέξεις κέχρηται ἐνίοτε μὲν ἐκ
ἡμελημέναις, κατὰ δὲ τὸ πλεῖστον ἀγοραίοις καὶ πεπα-
τημέναις, καὶ ἐδὲν τῆς ὁμαλῆς καὶ αὐτοχεδῆς φράσεως
καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐμφύτου χάριτος, καθ’ ἣν ὁ εὐαγγε-
λικός τε καὶ ἀποστολικὸς διαμεμβρόφωτος λόγος, ἐδ’ ἵχνος
ἐμφαίνων. γέμει δὲ καὶ μωρίας πολλῆς καὶ τῆς πρὸς
αὐτὸν μάχης καὶ ἐναντιώσεως. φησὶ γ’ ἄλλον εἶναι
τὸν τῶν Ἰουδαίων Θεὸν καὶ κακόν, ὃ καὶ Σίμωνα τὸν
μάγον ὑπηρέτην καθεστάναι, ἄλλον δὲ τὸν Χριστόν,
ὃν φησιν ἀγαθόν καὶ φύρων ἅπαντα καὶ συγγένων κα-
λεῖ αὐτὸν καὶ πατέρα καὶ υἱόν. λέγει δὲ μηδ’ ἐνανθρω-
πῆσαι ἀληθῶς ἀλλὰ δοῦναι, καὶ πολλὰ πολλάκις φα-
νῆναι τοῖς μαθηταῖς, νέον καὶ προεσβύτην πάλιν καὶ πάλιν
παῖδα, καὶ μεῖζονα καὶ ἑλάττονα καὶ μέγιστον, ὥστε 157H.
τὴν κορυφὴν διήκειν ἑστ’ ὅτε μέχρις ἐρανῶ. πολλὰς
δὲ καὶ περὶ τῆς σαυροῦ κενολογίας καὶ ἀτοπίας ἀναπλάτ-
τει, καὶ τὸν Χριστόν μὴ σαυρωθῆναι, ἀλλ’ ἕτερον ἀντ’
αὐτῷ, καὶ καταγελαῖν διὰ τῆς τῶν σαυρέντων. γά-
μος τε νομῖμος ἀθετεῖ, καὶ πᾶσαν γένεσιν πονηράν

α. 1. post προσειπεῖν cum A omisi edozer.
12. δ add A. 14. ἐπισκοπῆσαι Ῥώμης c.
πολλάκις A. 42. δὲ c.

22. συγγράψαι c. 25. μεταξάντος c. δ. 6. ἐπιστολῇ] 4, 3.
15. ἀνέκλητον A. 30. libri εἰαντήν. 33. φυχῶν c. 35. φανῆναι

τε καὶ τοῦ πονηροῦ λέγει. καὶ πλάσῃ τῶν δαιμόνων ἄλλον ἐκκληρεῖ. νεκρῶν δὲ ἀνθρώπων καὶ βοῶν καὶ κτηνῶν ἄλλων παραλογιστάτας καὶ μειρακιώδεις τερατεύεσθαι ἀναξάσεις. δοκεῖ δὲ καὶ κατ' εἰκόνων τοῖς εἰκονομάχοις ἐν ταῖς Ἰωάννης πράξεσι δογματίζειν. καὶ ἀπλῶς αὕτη ἡ βίβλος μυρία παιδαριώδη καὶ ἀπίθανα καὶ κακόπλαστα καὶ ψευδῆ καὶ μωρὰ καὶ ἄλλοις μαχόμενα καὶ ἀσεβῆ καὶ ἄθεα περιέχει· ἣν εἰπὼν τις πάσης αἰρέσεως πηγὴν καὶ μητέρα ἔκ ἂν ἀποσφαλεῖ τῇ εἰκότι.

115.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ἀνώνυμον, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ „λόγος πρὸς Ἰσδαίους καὶ τὰς μετὰ τῶν αἰρετικῶν καὶ τὰς καλεμένους τεσσαρεσκαίδεκατίτας, μὴ τῷ πρώτῳ καθ' Ἑβραίους μηνὶ ἐπιτελόντας τῷ ἁγίου πάσχα τὴν ἑορτήν.” οὗτος μὲν ὁ λόγος σύντομος καὶ ἀπείριτος καὶ κόμπου μετέχων, λέγει μέντοι τῇ ἁγίᾳ πέμπτῃ μὴ τὸ νομικὸν φαγεῖν πάσχα τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· μηδὲ γὰρ εἶναι τότε τὸν καιρὸν, ἀλλὰ τῇ ἐπιούσῃ. καὶ οὐτις ἐδὲ νομικῶς τελῶν ἔφαγεν, ὑπερ ἔφαγεν, εἰς τὴν ἐπιούσαν· ἔτε γὰρ ἀρνὸν ἔτε ἄζυμα ἔτε ἄλλο τι πράττων, ὅσα οἱ τὸ νομικὸν τελόντες πάσχα ἔθος ἔχουσι παραφυλάττειν· ἀλλ' ἴδιον μυσικὸν φησι δεῖπνον φαγεῖν, ἐξ ἧς καὶ τοῖς μαθηταῖς ἄρτι καὶ ποτηρίᾳ μεταδῆναι.

293R. Ἐνεφέρετο δὲ λόγος ἕτερος ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ τινός, 25

ψῆφος ἐννεακαίδεκατηρίδων καὶ εἰς ἐαυτὴν ἀνακυκλωμένη περὶ τῆς τῇ ἁγίᾳ πάσχα ἑορτῆς. ἔτος ὁ Μητροδωρος, ὅστις ποτὲ ἔστιν (καὶ γὰρ ἄλλο τι ἔγνω εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ), ἀπὸ Διοκλητιανῆς ἀρξάμενος φησὶ τῶν συνήγαγε κατὰ τὴν λεγομένην ἀκριβῆ τῆς τεσσαρεσκαίδεκατίας ψηφοφορίαν ἡμέρας, ὅσα τῷ δοκεῖν, ἑορταστικὰς καὶ γὰρ ἔτε νῦν ἡ ἐκκλησία ἔτε ἡ παλαιὰ παράδοσις ταύταις φαίνεσθαι κεχορημένη.

116.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, ὅσον ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ συντεταχότος, ἀνεπίγραφον· ἐπὶ τῇ γε βίβλῳ ἐπεγέγραπτο „περὶ τῆς ἁγίας τῇ πάσχα ἑορτῆς λόγος τρίτος,” ἐν τόμοις ὀκτώ. αὕτη ἡ βίβλος ἀπλὴ μὲν καὶ σαφὲς ἀπὸ συγγέγραπτο φράσει, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ νοήματα περιέχει. ἔτος ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ καὶ κατὰ Μητροδώρου ποιεῖ ἐλέγχους, καὶ ταῖς γραφικαῖς δὲ μαρτυρίαις ὠχρῶσθαι, καὶ πολλὰ τῶν εἰς τὴν ἐξαθή-

μερον χρησίμων, ὥς ἐν ἐρμηνείας τύπῳ, κατὰ τὰς τῶν περὶ τῇ πάσχα λόγους συνυφαίνει. προσφωνεῖ δὲ Θεόδωρῳ τὸν λόγον, ὃν ἀγαπητόν τε καὶ ἀδελφὸν ὑπαγορεύει. πεποίηκε δὲ καὶ ἑτέρας περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πρότερον βίβλους· ἀλλ' αὕτη πλατυτέρα τε καὶ χρησιμωτέρα, ὥς ἐπὶ „λεπτῶ πάντα τὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν χρήσιμα διεξιῶσα. περὶ τε γὰρ βισέξτε καὶ ἑμβολίμῃ μηνὸς καὶ ἑπακτῶν ἡλίου καὶ ἑπακτῶν σελήνης καὶ ἐννεακαίδεκατηρίδων καὶ μεθόδῃ τῆς εὐρέσεως

αὐτῶν λεπτομερῶς καὶ σαφῶς διαλαμβάνει, καὶ περὶ μηνῶν καὶ νεομηνίας καὶ ἐβδομάδος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἡμερῶν, τίνες τε κύκλοι ἐνιαυτοὶ προσαγορεύουσιν καὶ τίνες ἐμβόλιμοι ἐνιαυτοί, περὶ τε ὀκτωκαιικοσαετηρίδος ἡλίου καὶ ἐννεακαίδεκατηρίδος σελήνης, καὶ τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης αὐτῆς, καὶ περὶ μηνῶν σεληνιακῶν καὶ μηνῶν ἡλιακῶν, καὶ νεομηνίας σεληνιακῆς μηνὸς καὶ ἡλιακῆς, μηνὸς τε ὁμαλῆς τῆς σελήνης καὶ μηνὸς ἀκριβοῦς, καὶ ἀπαριθμήσεως τῶν ἐτῶν τῷ κόσμῳ. φησὶ δὲ ἔτος ὅτι κατὰ μὲν τὰς ἄλλας τῆς παρεσίας αὐτῆς ἐνιαυτὸς ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν ὁ Χριστὸς τὸ νομικὸν ἐπετελεῖ πάσχα, καθ' ὃν δὲ παρεδόθη ἔκτε καὶ σκοπεῖν χρὴ. ὁ γὰρ Χρυσόστομος καὶ ἡ ἐκκλησία καὶ τότε φησὶν αὐτὸν ἐπιτελέσαι τὸ νομικὸν πρὸ τῆς μυσικῆς δείπνου.

117.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ὑπὲρ Ὁριγένους καὶ τῶν αὐτῶν Θεοσυγῶν δογματικῶν, ἐν τόμοις 6. ἀνεπίγραφον δὲ τὴν ὀνομασίαν ἐτύγγανε τῷ συντεταχότῳ, τὴν δὲ φράσιν ἔτε σαφὲς ἔτε καθαρόν, οὐτε εἰς ἄλλο τι ἀξιόλογον ἀνηγμένην ἔχον. ὁ δὲ τῷ συγγράμματος πατρὸς μάρτυρας ὑπὲρ Ὁριγένους τε καὶ τῶν αὐτῶν δογματικῶν Διονύσιον προκομίζει τὸν Ἀλεξανδρείας, Δημήτριον τε καὶ Κλήμεντα καὶ ἑτέρας πλείους· μᾶλλον δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων Παμφίλῳ τε τῷ μάρτυρι ἐπερείδεσθαι καὶ τῷ Εὐσεβίῳ, ὃς τῆς κατὰ Παλαιστίνην Καισαρείας ἐπεσχόπησεν. ἡ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογία ἔκ ἑστι λύσις τῶν ἐπικλημάτων ὥς ἐπὶ πλείστον, ἀλλὰ συνηγορία τῆς κατηγορίας· ἔτι καὶ ἔτος ἀπὸ ἡλίου καὶ σελήνης βλασφημιῶν δοξῶν τελείως. ψυχῶν τε γὰρ προὔπαρξιν συνομολογεῖ, γραφικαῖς καὶ πατρικαῖς φωναῖς (ὥς οἶεσθαι) τὸν λῆρον τῆτον ἐπισυνγκροτῶν, καὶ σωματικῶν ἄλλων εἰσάγει ἀνάληψιν. περὶ μέντοι τῆς ἁγίας τριάδος ἐδὲν

a. 2. ἐκκλησιᾶς. ἄλλων add A. 7. ἄλλοις] immo ἀλλήλοις. 15. σύντομος. 19. ἄπὸ ἔφαγεν add A. 31. ψηφοφορίαν. 39. περιέχει νοήματα. b. 5. πρότερον et mox τε add A. 7. βισέξτε A. 12. κύκλοι Rothomag., κοινοὶ Scaliger. 13. τε add A. 16. σεληνιακοῦ μηνὸς] σεληνιακῆς A. 18. τοῦ et 22. καὶ post ἐκκλ. add A. 30. ἀνενηγμένην. 33. μᾶλλον] μάλιστα A. 37. ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

ἔτος τῶν ἐσφαλμένων λέγει. φησὶ δὲ καὶ περὶ τῆς Ὠρι-
γένους μηδὲν αὐτὸν κατὰ δόξαν ἐσφάλλῃαι περὶ τῆς
τριάδος, ἀντιφερόμενον δὲ τῇ αἰρέσει Σαβελλίον εἰς
μέγα κακὸν ἡρμένῃ τότε, καὶ τὴν τῶν προσώπων τριάδα
ἐναργεστάτην καὶ πολλοῖς τρόποις διαφέρουσαν ἀγωνι-
ζόμενον παραστῆσαι, πέρα τῆ προσήκοντος καὶ εἰς τῆ-
ναντίον ἀπενεχθῆναι, ἐξ ἧς δόξαι καὶ τῷ Ἀρειανῷ ἀρῶ-
σῆματι προεαλωκέναι. ὑπὲρ μέντοι γε τῶν ἄλλων αὐτῷ
δογματῶν, ὅσοις μήτε συγκαταθέσθαι τῷ θαρρῆναι πρό-
φασιν ἔχει μήτε τὴν προειρημένην αἰτίαν πορίσασθαι
δυνατὸν οἶδε, πολλὴν εἰσάγει σπεδὴν ἀποφῆναι ἢ γυμ-
νασίας αὐτῷ χάριν εἰρηάζῃ ἢ ὑπὸ τινων ἐτεροδόξων
τοῖς αὐτῷ συγγράμμασι παρεμβεβλήθῃ. καὶ προάγει καὶ
αὐτὸν ἐκεῖνον τῷτο βοῶντα καὶ διατεινόμενον· φωρᾶ-
σαι γὰρ αὐτόν φησι καὶ ἔτι ζῶντα ταύτην κατ' αὐτοῦ
τὴν ῥαδιουργίαν. ἔστι δέ, ἃ λέγει μάτην αὐτῷ κατη-
γορηθῆναι, κεφάλαια πεντεκαίδεκα, "ἅτινα καὶ διε-
λέγχει διαβολὰς εἶναι, ἐκ τῶν αὐτῷ ἐκείνους συγγραμ-
μάτων ποιούμενος τὰς ἐλέγχους ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ,
κατὰ δὲ τὸν πέμπτον γενόμενος καὶ ἐτέρων ὑπὲρ αὐ-
τοῦ μαρτυρίας ἀπορῥαπίζων ταῦτα. τὰ δὲ κεφάλαιά
ἐστὶ ταῦτα· φασὶν αὐτὸν παραγγέλλειν μὴ προσεύνχε-
σθαι τῷ νύμφῃ, καὶ μὴ εἶναι αὐτὸν ἀπλῶς ἀγαθόν, καὶ
μὴ γινώσκειν τὸν πατέρα ὡς αὐτὸς ἐαυτόν, καὶ τὰς
λογικὰς φύσεις εἰς ἀλόγων εἰσκρίνεσθαι σώματα, καὶ
εἶναι μετενσωμάτωσιν, καὶ ὅτι ἡ τῆ σωτήρος ψυχῇ ἢ
τῷ Ἀδὰμ ἦν, καὶ ὅτι ἐκ ἑξῶν αἰώνιος κόλασις οὐδὲ
σαρκὸς ἀνάστασις, καὶ ὅτι ἐ κακὸν ἢ μαγεία, καὶ ὅτι
ποιητικὴ τῶν πραττομένων ἢ ἀστρονομία, καὶ ὅτι παύ-
εται ὁ μονογενὴς τῆς βασιλείας, καὶ ὅτι ἐκ καταπτώ-
σεως ἦλθον οἱ ἅγιοι εἰς τὸν κόσμον ἀλλ' ἐ δὲ ἐτέ-
ρων θεραπείαν, καὶ ὅτι ὁ πατὴρ καὶ τῷ νύμφῃ ἀόρατος,
καὶ ὅτι τὰ Χερσβίμ ἐπίνοιαί τῷ νύμφῃ εἰσὶν, καὶ ὅτι ἡ εἰ-
κὼν τῷ θεῷ ὡς πρὸς ἐκεῖνον ἐ ἐστὶν εἰκὼν, καὶ ὅτι εἰ-
κὼν, ἐκ ἑξῶν ἀλήθεια. ταῦτα ἀπελέγχει, ὡς προείρη-
ται, ψευδῶς εἰρηάζῃ κατὰ Ὠριγένους, καὶ τό γε ἐπὶ
τῇ αὐτῷ σπαδῇ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἀπο-
φαίνει τὸν ἄνδρα. ἀλλ' ἐκ εἴ τις, ὃ βέλτιστε, μὴ πάν-
τας τὰς τρόπας ἐδείχθη δυσσεβῶν, ἐδ' ἐν οἷς προ-
φανῶς βλασφημεῖ τὴν δίκην διαδιδράσκων ὁφθῆσε.

118.

Ἀνεγνώσθη ΠΑΜΦΙΛΟΥ τῷ μάρτυρος καὶ ΕΥ-

ΣΕΒΙΟΥ ὑπὲρ Ὠριγένους. τόμοι δὲ τὸ βιβλίον ε', ὧν
οἱ μὲν ἐ Πάμφιλῳ τὸ δεσμωτήριον οἰκῶντι συμπα-
ρόντος Εὐσεβίου ἐξεπονήθησαν, ὁ δὲ ἕκτος, ἐπεὶ ὁ μάρ-
τυς ἔσφι τοῦ ζῆν ἀπαχθεὶς ἀνέλυσε πρὸς ἐν ἐπόθει
θεόν, Εὐσεβίῳ λοιπὸν ἀπαρτίξετο. καὶ ἄλλοι δὲ πλείστοι
κατ' ἐκεῖνο καιρὸς καὶ ἀξιολογώτατοι ἀπολογίας ὑπὲρ
αὐτῷ συνετάξαντο. φασὶ δὲ τὸν Ὠριγένην ἐν τοῖς κατὰ
Σεβήρον διωγμοῖς γράψαι Λεωνίδῃ τῷ πατρὶ ἐπα-
λείφοντα πρὸς τὸν τῷ μαρτυρίᾳ δρόμον, ὃν καὶ καλῶς
δραμόντι τῶν βραβείων τυχεῖν ἐξεγένετο, καὶ αὐτὸν
δὲ ἀποδύσασθαι σπεύδειν πρὸς τὸ τῶν ἀγωνισμάτων
στάδιον, τὴν δὲ μητέρα καὶ ἄκοντα δυνήθῃναι τῆς ὁρ-
μῆς ἐπιχεῖν· καὶ τῷτο καὶ αὐτὸς ἐν ἐπιστολῇ οἰκείᾳ ἐπι-
σημαίνει. φασὶ δὲ αὐτὸν ὃ τε Πάμφιλος μάρτυς καὶ
ἕτεροι πλείστοι, οἱ τινες ἀπ' αὐτῶν τῶν ἐωρακότων
Ὠριγένην τὰ περὶ τῷ ἀνδρὸς ἡκριβώσαντο, διαβοήτω
μαρτυρίᾳ τῷ βίῳ ἐξεληλυθέναι ἐπ' αὐτῆς τῆς Και-
σαρείας Δεκίᾳ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁμότητα πνέ-
οντος. οἱ δὲ φασὶν αὐτὸν ἕως Γάλλης καὶ Βολησιανῆ
διαρκέσαντα, καὶ ἐξηκοστὸν ἔνατον ἔτος τῆς ἡλικίας
ἄγοντα, ἐν Τύρῳ καὶ τελευτῆσαι καὶ ταφῇ παραδο-
θῆναι. ἐστὶ δὲ μᾶλλον ἔτος ὁ λόγος ἀληθής, εἰ γε αἱ
φερόμεναι αὐτῷ μετὰ τὸν Δεκίαν διωγμὸν ἐπιστολαὶ ἐκ
ἔχουσι τὸ πλάσιν. παντὸς δὲ μαθήματος ἰδέαν φασὶν
αὐτὸν καὶ μετελθεῖν καὶ διδάσκειν. τῷτον τοίνυν τὸν
Ὠριγένην, ὃν καὶ ἀδαμάντιον ἐπονομάζεσθαι φασὶν, ὅτι
ἀδαμαντίνους δεσμοῖς ἐψέκσαν ἕως ἂν δῆσειε λόγους,
ἀκροατὴν καὶ διώδοχον λέγουσι γενέσθαι Κλήμεντος τῷ
ερωματέως καὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλη-
σιαστικῆς διδασκαλείας Κλήμεντος δὲ Πανταίνου γενέσθαι
λέγουσι καὶ ἀκροατὴν καὶ τῷ διδασκαλείας διάδοχον, Πάν-
ταινον δὲ τῶν τε τὰς ἀποστόλους ἐωρακότων ἀκροάσασθαι
καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τινων αὐτῶν ἐκείνων διακῶσαι.

Τὰς δὲ κατὰ Ὠριγένους κινήσεις ἐκαθεὶν λέγουσιν
ἐκρυπῆναι. Δημήτριος Ἀλεξανδρείας ἐπεσκόπει, ὅς Ὠρι-
γένην δι' ἐπαίνων εἶχε καὶ ἐς τὰς φιλτάτας συνέταπτεν.
ἀλλ' Ὠριγένους μέλλων ἀπαίρειν εἰς Ἀθήνας χωρὶς
τῆς τῷ οἰκείᾳ γνώμῃ ἐπισκόπου εἰς πρεσβύτερον οὐ
δέον ἀναβιβάζετο. Θεότεκνος δ' ἦν ὁ κατὰ Καισάρειαν
τὴν ἐν Παλαιστίνῃ τὸν ἀρχιερατικὸν χειρίζων νόμον ὁ
τῆς Ὠριγένους αὐταρχὸς χειροτονίας, ἔχων συνευδο-
κῶντα καὶ τὸν Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρον. τρέπετο δὲ

α. 6. πέρα A: παρὰ ε. 8. ἐαλωκέναι ε. 9. libri συγκαταθέσθαι. 22. νύμφῃ ε. 28. μαγία ε. 39. ἐν
add A. b. 2. συμπ. καὶ Εὐσεβ. ε. 4. ἔσφι om pr A. 8. τῷ add A. 20. ἔτος om A. 23. διωγμὸν Δεκίου ε.
24. αὐτόν φασι ε. 25. καὶ ante μετελθεῖν om pr A. 37. μέλλων add A. 39. post δέον cum A omisi ε.

τὸτο Δημητρίῳ εἰς μῖσος τὸ φίλτρον καὶ οἱ ἔπαινοι
πρὸς τὰς ψόγας, καὶ σύνοδος ἀθροίζετο κατὰ Ὠριγένους
ἐπισκόπων καὶ τινων πρεσβυτέρων. ἡ δέ, ὡς ὁ Πάμ-
φιλος φησι, ψηφίζετο μεταστῆναι μὲν ἀπὸ Ἀλεξαν-
δρείας τὸν Ὠριγένην, καὶ μήτε διατρίβειν ἐν αὐτῇ 5
μήτε διδάσκειν, τῆς μέντοι τοῦ πρεσβυτερίου τιμῆς
ἐδαμῶς ἀποκεκινῆσθαι. ἀλλ' ὁ γε Δημήτριος ἅμα τι-
σὶν ἐπισκόποις Αἰγυπτίοις καὶ τῆς ἱερουσύνης ἀπεκή-
ρυξε, συνυπογραφάντων καὶ τῇ ἀποφάσει τῶν συμ-
ψήφων αὐτῷ γεγεννημένων. φυγαδευθέντα δὲ τῆς Ἀλε- 10
ξανδρείας τὸν Ὠριγένην Θεότεκνος ὁ Παλαιστίνης ἀσμέ-
τως τε διάγειν ἐν Καισαρείᾳ ὑπεδέξατο, καὶ τὸ διδά-
σκειν πᾶσαν ἑξοσίαν ἐνεχείρισε. καὶ τὰς μὲν αἰτίας,
ἐξ ὧν συνέβη τὰς διαβολὰς ἐκτραγῆναι τῷ Ὠριγένει,
ταύτας φησὶν.

Τὴν δὲ ὑπὲρ Ὠριγένους ἀπολογία, ὡς ἔφημεν, ὁ
Πάμφιλος σὺν Εὐσεβίῳ καθειρογμένος τῷ οἰκῆματι
συνεγράψατο, καὶ ταύτην πρὸς τὰς ἐν μετάλλοις διὰ
300 R. Χριστὸν ταλαιπωρημένους διέπεμψατο, ὧν ἦν τὸ ἀχρο-
θίνιον Πατερμῆθιος ὁ μετὰ βραχὺ τῆς Παμφίλου ἀνα- 20
λύσεως διὰ πυρὸς καὶ αὐτὸς σὺν ἑτέροις τὸν βίον τε-
λειωθείς. ἦν δὲ Παμφίλος διδάσκαλος ὁ Πιέριος, τῷ
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ αὐτὸς προεξηκὼς διδασκαλείου·
μάρτυς δὲ καὶ ὁ Πιέριος ἅμα τῷ ἀδελφῷ Ἰσιδώρῳ
τῶν ἀθλητικῶν ἀξιωθέντες σεφάνων, οἷς (ὡς φασὶ) καὶ 25
νεῶς καὶ οἶκοι ὑπὸ τῶν εὐσεβάντων ιδρύθησαν. ὁ δὲ
Θεὸς Πάμφιλος πρεσβύτερος ἦν. καὶ πολλὰ δὲ τῶν
Ὠριγένους εἰς τὴν θείαν γραφὴν ἐξηγήσεων ἰδίᾳ χειρὶ
λέγουσιν αὐτὸν γεγραμέναι.

119.

Ἀνεγνώθη βιβλίον ΠΙΕΡΙΟΥ πρεσβυτέρου, ὃν καὶ
σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἰσιδώρῳ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγωνισαμένον
φασιν ἀγῶνα, Παμφίλου τε τοῦ μάρτυρος ἐφηγητὴν
τῶν ἐκκλησιαστικῶν γενέσθαι μαθημάτων, καὶ τῷ κατὰ
Ἀλεξάνδρειαν ἡγήσασθαι παιδευτηρίου. λόγος δὲ τὸ βι- 35
βλίον περιεῖχε ιβ'. ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφὴς τε καὶ
λαμπρὸς καὶ ὥσπερ ῥέων τῷ λόγῳ, μηδὲν τε ἐπιμελὲς
ἐνδεικνύμενος, ἀλλ' ὡς ἐξ αὐτοχεδὸς ὁμαλῶς τε καὶ
λείως καὶ ἡρέμα φερόμενος, τοῖς δὲ ἐνθυμήμασιν,
161 H. εἴπερ τις ἄλλος, γονιμώτατος. "πολλὰ δὲ ἔξω τῶν 40
νῦν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καθεστηκότων, ἀρχαιοτρόπως ἴσως,
ἀποφαίνετο. ἀλλὰ περὶ μὲν πατρὸς καὶ υἱὸς εὐσεβῶς

πρεσβεύει, πλὴν ὅτι ἐσίας δύο καὶ φύσεις δύο λέγει,
τῷ τῆς ἐσίας καὶ φύσεως ὀνόματι, ὡς δῆλον ἐκ τε τῶν
ἐπομένων καὶ προηγουμένων τῷ χωρίῳ, ἀντὶ τῆς ὑποστά-
σεως, καὶ ἔχ' ὡς οἱ Ἀρείῳ προσανακείμενοι, χρώμενος.
περὶ μέντοι τῷ πνεύματος ἐπισφαλῶς λίαν καὶ δυσσε-
βῶς δογματίζει· ὑποβεβηκέναι γὰρ αὐτὸ τῆς τῷ πα-
τρὸς καὶ υἱῷ ἀποφάσκει δόξης. ἔχει δὲ χρῆσιν εἰς τὸν
λόγον οὗ ἐπιγραφὴ „εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν," δι' ἧς
ἔστι παριστῆναι ὅτι ἡ τῆς εἰκότος τιμὴ καὶ ἡ ἀτιμία τῷ
15 πρωτοτύπῳ ἐστὶ τιμὴ ἢ πάλιν ἀτιμία. ὑπαινίττετο δὲ
οὗτος, κατὰ τὸν Ὠριγένους ὕθλον, καὶ προὔπαρξιν ψυ-
χῶν. ἔχει δὲ καὶ ἐν τῷ εἰς τὸ πάχος καὶ τὸν Ὠσηὲ λό-
γῳ περὶ τε τῶν ποιηθέντων Χερσβίμ τῷ Μωϋσεὶ καὶ
περὶ τῆς τῷ Ἰακώβ σήλης, ἐν οἷς τὴν μὲν ποίησιν
15 αὐτῶν ὁμολογεῖ, οἰκονομίας δὲ λόγῳ συγχωρηθῆναι
ματαιολογεῖ, ὡς ἐδὲν ἦσαν, ὡς ἕτερον ἦσαν, ὡς ἕτε-
ρον τὰ γεγεννημένα, ἐδὲ τύπον ἄλλον ἔφερε μορφῆς,
ἀλλὰ μόνον πτερόγων κενολογεῖ φέρειν αὐτὰ χῆμα.

Οὗτος ὁ Πιέριος πρεσβύτερος ἦν τῆς κατὰ Ἀλε-
ξανδρείαν ἐκκλησίας Θεωνᾶ τηρικαῦτα ταύτης ἀρχιε-
ρατεύοντος, ἡνίκα Κᾶρος καὶ Διοκλητιανὸς τὰ Ῥω-
μαίων σκήπτρα ἔφερον. καὶ ἐπὶ τοσούτον δ' αὐτὸν ἐλά-
σαι λέγουσι φιλοπονίας καὶ εὐφύας καὶ τῆς ἐν πλήθεσιν
οὐκίας τέρεψιν παρέχειν σὺν ὠφελείᾳ, ὥστε καὶ νέον
25 ὀνομασθῆναι Ὠριγένην· ἦν γὰρ τότε ἐν τοῖς ἀξιολο-
γωτάτοις Ὠριγένης. διαλεκτικὴν δὲ καὶ ῥητορικὴν αὐ-
τὸν φασιν ἀσκηθῆναι, καὶ ἐγκρατείας δὲ καὶ ἐκουσίον
πτωχείας ἐραστὴν γενέσθαι. καὶ οἱ μὲν αὐτὸν καὶ μαρτυ-
ρίῳ τὸν βίον τελειῶσαι, οἱ δὲ μετὰ τὸν διωγμὸν τὸν
30 ὑπόλοιπον τῷ ἔτῳ χρόνον ἐν Ῥώμῃ διαγεγονέναι.

120.

Ἀνεγνώθη βιβλίον ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ἐπισκόπου
Λουγδούνων (ἐν Κελτοῖς δὲ τὰ Λούγδοννα), λόγοι
ἐ· οὗ ἡ ἐπιγραφὴ „ἐλέγχος καὶ ἀνατροπὴς τῆς ψευ-
δωνύμου γνώσεως", τοῦτο δὲ ἐστὶ κατὰ αἱρέσεων.
ὧν ὁ πρῶτος, διαλαμβάνων περὶ Οὐαλεντίνου "καὶ 301 R.
τῆς κατ' αὐτὸν ἀθέου πλάνης, ἀπάρχει ὥσπερ ἀνα-
ποδίζων καὶ ἄνωθεν διεξιὼν ἀπὸ Σίμωνος τοῦ μάγου
μέχρι Τατιανῆ, ὅς τὰ πρῶτα μαθητῆς Ἰησοῦ τοῦ
μάρτυρος χρηματίσας ὕστερον εἰς πλάνην ἐξεκυλίσθη
αἱρέσεως. ἔτι δὲ διαλαμβάνει περὶ τῶν ἰδίως γνωστικῶν
καλεσμένων καὶ τῶν Καϊνῶν, τὰ βδελυρὰ αὐτῶν ἐκ-

a. 2. κατὰ Ὠριγένους post πρεσβυτέρων ponit ε. 10. τὸν Ὠριγ. τῆς Ἀλεξ. ε. 26. ιδρύθησαν ε. 37. καὶ add A.
b. 4. οἱ add A. 8. εἰ ἢ ε. 9. ἡ post καὶ add A. 13. post Μωϋσεῖ cum Roth. omisi ὡς οὐδὲν ἦσαν.
16. ὡς ἕτερον ἦσαν add A. 17. οὐδὲ A: ὡς οὐδὲ ε. 18. κενολογεῖ A. 19. Οὗτος — 30. διαγεγο-
νέναι add A. eadem C habet in mg posita: ἐν ἄλλῃ ἀντιγράφῳ οὕτως ἔχον εὑρηται. 29. ὁ A. 39. ἀχρὶ ε. 40. με-
τεκυλίσθη ε. 42. λιγυμένων ε.

τιθεῖς δόγματα· ἐν οἷς καὶ ὁ πρῶτος λόγος. ὁ δὲ δεύτερος ἀνατροπὴν περιέχει τῶν τοῖς αἰρεσιώταις ἀσεβῶς δογματιζομένων. ὁ δὲ τρίτος καὶ γραφικῶς κατ' αὐτῶν προκομίζει παντοδαπὰς μαρτυρίας. ὁ δὲ τέταρτος τὰς παρὰ τῶν αἰρετικῶν προτεινομένας ἀπορίας διαλύει. καὶ ὁ πέμπτος δέ, ὅσα διὰ παραβολῶν ἐλέχθη τε καὶ ἐπράχθη ὑπὸ τῆς κυρίας, ἐκ τῶν ὑπολοίπων τῆς σωτηριώδους αὐτῆς διδασκαλίας καὶ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν ταῖς αἰρετικαῖς τεραθραῖς εἰς ἔλεγχον ἀρμόζειν παρίστησι.

Πολλὰ δὲ τῆς Θεοσεσίης Εἰρηναίου καὶ παντοδαπὰ καὶ ἕτερα συγγράμματα καὶ ἐπιστολαὶ φέρονται, εἰ καὶ ἐν τισιν αὐτῶν ἡ τῆς κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δόγματα ἀληθείας ἀκριβεία νόθοις λογισμοῖς κίβδηλεῖται, ἃ χρὴ παρασημαίνεσθαι.

Τῶτον φασὶ γενέσθαι Πολυχάρους μὲν τῆς ἱερομάρτυρος Σμύρνης ἐπισκόπου μαθητὴν, πρεσβύτερον δὲ Ποθρινῶ, ὃ καὶ τῆς ἐπισκοπῆς τῶν Αἰγυπτίων διάδοχος κατέστη. Βίβτωρ δὲ ἄρα κατ' ἐκεῖνο καιρὸς Ρώμης ἐπεσκόπει, πρὸς ὃν καὶ πολλὰκις γράφει, παραινῶν μὴ ἔνεκεν τῆς περὶ τῆς πάχας διαφωνίας τινὰς τῆς ἐκκλησίας ἀποκηρύττειν.

121.

Ἀνεγνώσθαι βιβλιδάριον **ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ** μαθητῆς δὲ Εἰρηναίου ὁ Ἰππόλυτος. ἦν δὲ τὸ σύνταγμα κατὰ 25 αἰρέσεων λβ', ἀρχὴν ποιεῖμενον "Δοσιθεανῆς, καὶ μέχρι Νοητῆ καὶ Νοητιανῶν διαλαμβάνον. ταύτας δὲ φησὶν ἐλέγχοις ὑποβληθῆναι ὁμιλῶντος Εἰρηναίου, ὧν καὶ συνοψιν ὁ Ἰππόλυτος ποιεῖμενος τὸδε τὸ βιβλίον φησὶ συντεταχέναι. τὴν δὲ φράσιν σαφῆς ἐστὶ καὶ ὑπόσειμος 30 καὶ ἀπέρριτος, εἰ καὶ πρὸς τὸν Ἀττικὸν ἐκ ἐπιστρέφει λόγον. λέγει δὲ ἄλλα τέ τινα τῆς ἀκριβείας λειπόμενα, καὶ ὅτι ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ ἐκ ἐστὶ τῆς ἀποστόλου Παύλου. λέγει δὲ ἕτος καὶ προσομιλεῖν τῷ λαῷ κατὰ μίμησιν Ὀριγένης, ὃ καὶ συνήθης μάλιστα καὶ ἑρασίου 35 τῶν λόγων ὑπῆρχεν, ὥς καὶ προτρέψας αὐτὸν τὴν θείαν ὑπομνηματίσαι γραφὴν, ἐγκαταστήσας αὐτῷ καὶ ὑπογραφέας, ἐπὶ ταχυνγράφος καὶ ἑτέρας τόσους γράφοντας εἰς κάλλος, ὧν ἦν καὶ τῆς δαπάνης αὐτοῦ χορηγός· καὶ ταῦτα ὑπηρετῶμενος αὐτῷ ἀπαιτεῖν αὐ- 40 τὸν ἀπαραιτήτως τὸ ἔργον, ἐξ ὃ καὶ ἐργαδιώκτην ἐν μιᾷ τῶν ἐπιστολῶν παρὰ Ὀριγένης κληθῆναι. πλείους δὲ καὶ ἕτος λέγεται συγγεγραμέναι.

122.

Ἀνεγνώσθαι **ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ** τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκόπου τὰ πανάρια, ἐν τέχνῃσι μὲν γ', τόμοις δὲ ζ', κατὰ αἰρέσεων δὲ π'. ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς βαρβαρισμοῦ, "κάτεισι 304 R. δὲ μέχρι τῶν Μεσσαλιανῶν. πάντων δὲ τῶν πρὸ αὐτῆς κατὰ αἰρέσεων καταβεβληκότων πόνους πλατύτερός τε καὶ χρησιμώτερος, ὅτι ἅπερ τε ἐκεῖνοις ἐδόχθη τὸ χρήσιμον ἔχοντα, ἕτος ὃ παραλέλοιπε, καὶ εἴ τι προσέξεν ἡδυνήθη, προσέθηκε. τὴν δὲ φράσιν ταπεινός 10 τε καὶ οἷα εἰκὸς Ἀττικῆς παιδείας ἀμελέτητον τυγχάνειν. ἀσθενὴς δὲ ἐκ τῆς ἐπὶ πλείστον ἐν ταῖς κατὰ τῶν δυσσεβῶν αἰρέσεων συμπλοκαῖς· ἐνιαχθὲ μέντοι ἀριεῖται ταῖς ἐπιβολαῖς, εἰ καὶ τῶν ῥημάτων αὐτῷ καὶ τῆς συντάξεως ἑδὲν τὸ ἰδίωμα συμβελτίζεται.

123.

Ἀνεγνώσθαι τοῦ αὐτοῦ ὁ Ἀγκυρωτός, σύνοψις ὥσπερ τῶν παναρίων ὑπάρχουσα.

124.

Ἀνεγνώσθαι τοῦ αὐτοῦ

125.

Ἀνεγνώσθαι **ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ** τῆς μάρτυρος ἀπολογία ὑπὲρ Χριστιανῶν καὶ κατὰ Ἑλλήνων καὶ κατὰ Ἰουδαίων, καὶ ἐπὶ ἑτέρα αὐτῆς πραγματεία κατὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρου τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, ἥτοι κατὰ 25 εἶδος καὶ ὕλης καὶ σερήσεως, ἐπιχειρηματικοὶ καὶ βίαιοι καὶ χρειώδεις λόγοι, καὶ κατὰ τῆς πέμπτης σώματος ὁμοίως, καὶ κατὰ τῆς αἰδίου κινήσεως, ἣν Ἀριστοτέλης δεινότητι λογισμῶν ἐναπέτεκεν, ἐπὶ τε ἀποριῶν κατὰ τῆς εὐσεβείας κεφαλαιώδεις ἐπιλύσεις. ἐστὶ δὲ φιλοσοφίας μὲν ὁ ἀνὴρ τῆς τε καθ' ἡμᾶς καὶ μάλιστα γὰρ τῆς θύραθεν εἰς ἄκρον ἀνηγμένος, πολυμαθὴς τε καὶ ἰσοριῶν περιρρέόμενος πλέτω ῥητορικαῖς δὲ τέχναις ἐκ ἔχου σπερδὴν ἐπιχωῶσαι τὸ ἔμφυτον αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας κάλλος. διὸ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ 30 ἄλλως ὄντες δυνατοὶ καὶ τὸ ἐπισημονικὸν διασώζοντες, τῶν ἐκείθεν ἐκ εἰσὶν ἀποσάζοντες "ἡδονσμάτων, 163 H. ἑδὲ τῷ ἐπαγωγῷ καὶ θελκτικῷ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀκροατῶν ἐφελκόμενοι. τέσσαρας δὲ πραγματείας κατὰ τῶν ἔθνων συνέταξεν, ὧν τὴν μὲν πρώτην Ἀντωνίῳ τῷ ἐπίκλῃ Πίῳ καὶ τοῖς υἱέσι τῇ τε συγκλήτῳ ἐπέδωκε, τὴν δὲ δευτέραν ὁμοίως τοῖς ἐκείνου διαδόχοις. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περὶ φύσεως δαιμόνων διείλεται. ὁ δὲ τέταρτος αὐτῷ λόγος, ὁμοίως κατὰ

a. 1. ὁ post καὶ add A.

21. ἕνεκα ε.

27. διαλαμβανόμενον ε.

34. οὗτος καὶ A: καὶ οὗτος ε.

b. 19. τοῦ αὐτοῦ om pr A. deinde lacuna in A versuum 3½, in C 1½.

31. πολυμαθὴς ε. 41. ἐπέθηκε ε.

τῶν ἔθνων συγκείμενος, ἔλεγχος ἐπιγραφὴν ἔχει. ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ ὁ περὶ θεῶν μοναρχίας, καὶ ὁ ἐπιγραφόμενος ψάλτης, καὶ μὴν καὶ κατὰ Μαρκίωνος, ἀναγκαῖοι λόγοι, καὶ ἡ κατὰ πασῶν αἱρέσεων χρήσιμος πραγματεία.

Οὗτος υἱὸς μὲν ἔφν Πρίσκα Βαρχεῖα, πατρίδα δὲ εἶχε Νεάπολιν τὴν ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τελευσάν Παιλαιστίνης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὰς διατριβὰς ἔχε, φιλοσοφῶν καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῷ βίῳ καὶ τῷ γήματι. διάπυρος δὲ τῆς εὐσεβείας ὢν ἔρασε καὶ ἔχε Κρίσκην ἕνα τινὰ τῶν καλεσμένων κυνικῶν ἀντιπολιτευόμενον αὐτῷ καὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ θρησκείᾳ. ὅφ' ἔ καὶ συσκευασθεὶς ἀξίως τῆς ὁλῆς τῆ βίου προαιρέσεως καὶ τὴν ἐπιβλήν συνδιέθηκε μαρτυρίᾳ καὶ ταύτην ὑπόθεσιν ἐνσησάμενος, λαμπρῶς καὶ χαίρων τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἀνεδέξατο.

126.

Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον ἐν ᾧ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπιστολαὶ πρὸς Κορινθίους β' ἐνεφέροντο, ὧν ἡ πρώτη δι' αἰτίας αὐτὸς ἄγει, εἰσέσει καὶ ταραχαῖς καὶ χίσμασι τὴν πρέπσαν αὐτοῖς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν ἐμπολιτεύεσθαι λύσαντας, καὶ παραινεῖ παύσασθαι τὰ κακὰ. ἀπλῶς δὲ κατὰ τὴν φράσιν καὶ σαφῆς ἔστι καὶ ἑγγὺς τῆ ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἀπεριόρου χαρακτῆρος. αἰτιάσοιτο δ' ἂν τις αὐτὸν ἐν ταύταις ὅτι τε τῶ ὠκεανῷ ἔξω κόσμοις τινὰς ὑποτίθει εἶναι, καὶ δεύτερον ἴσως ὅτι ὡς παναληθεσάτω τῷ κατὰ τὸν φοῖνικα τὸ ὄρνειον ὑποδείγματι κέκρηται, καὶ τρίτον ὅτι ἀρχιερεῖα καὶ προσάτην τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξονομάζων ἐδὲ τὰς θεοπροπτεῖς καὶ ὑψηλοτέρας ἀφῆκε περὶ αὐτοῦ φωνάς· ἔ μὴν ἐδ' ἀπαρακαλύπτως αὐτὸν ἐδαμῆ ἐν τέτοις βλασφημίᾳ. ἡ δὲ δευτέρα καὶ αὐτὴ νουθεσίαν καὶ παραινεσιν κρείττονος εἰσάγει βίβλιν, καὶ ἐν ἀρχῇ θεὸν τὸν Χριστὸν κηρύσσει, πλὴν ὅτι ῥητά τινα ὡς ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς ξενίζοντα παρεισάγει· ὧν ἐδ' ἡ πρώτη ἀπῆλλακτο παντελῶς. καὶ ἐρμηνείας δὲ ῥητῶν τινῶν ἀλλοκότους ἔχει. ἄλλως τε δὲ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς νοήματα ἐρῶσιμμένα πως καὶ ἐ συνεχῇ τὴν ἀκολουθίαν ὑπῆρχε φυλάττοντα.

Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ βιβλιδάριῳ ἀνεγνώσθη καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ἐπιστολὴ πρὸς Φιλιππησίους, γέμισσα πολλῆς νουθεσίας μετὰ σαφηνείας καὶ ἀπλότητος κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν τῆς ἐρμηνείας τύπον. λέγει δὲ καὶ

τὰς ἐπιστολάς αὐτοῖς Ἰγνατίῳ τῷ θεοφόρῳ ἀπεσταλέναι, καὶ αἰτεῖσθαι ἀναδιδοχθῆναι παρ' αὐτῶν εἴ τι περὶ ἐκείνου διακρίναιεν.

127.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΜΦΙΛΟΥ ἡ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν βασιλέα ἑγκωμιστικὴ τετραβίβλος, ἐν ᾗ περιέχεται ἢ τε τῷ ἀνδρὶ ἄλλῃ πολιτείᾳ ἐξ αὐτῆς πρώτης ἡλικίας ἀρχομένη, καὶ ὅσαι πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἰσορίαν συντελεῖσαι πράξεις, μέχρις ἔ τὸν βίον ἀπέλειπεν, εἰς ἐξηκοσὸν καὶ τέτατον παραταθέντα χρόνον. ἔστι μὲν ἐν κἀνταῦθα τὴν φράσιν ὁμοίος ἑαυτῷ, πλὴν μικρόν τι πρὸς τὸ λαμπρότερον ἐκβεβιάσαι αὐτῷ ὁ λόγος, καὶ λέξεις εἰς τὸ ἀνθηρότερον ἐνιαχθῆ συνελήφθησαν τῆς μέντοι κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ἡδονῆς καὶ χάριτος ἐδὲν μέγα, ὥσπερ ἐδὲ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἐμφαίνετο. καταστρώωνται δὲ ἐν ταύτῃ αὐτῷ τῇ τετραβίβλῳ πάμπολλα χωρία ἐξ ὁλοκληρῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῆς δεκαλόγου ἱστορίας. λέγει μὲν ἐν καὶ αὐτὸς ἐν Νικομηδείᾳ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον βαπτίσασθαι, μέχρι τότε τὸ λειτῶν ἀναβαλλόμενον ἅτε δὴ ἐν ἐπιθυμίᾳ ποιούμενον τοῖς Ἰουδαίου τὸ λειτῶν ὑποδέξασθαι· τίς δὲ ὁ βαπτίσας, ἐδὲν διασαφεῖ. περὶ μέντοι γε τῆς Ἀρειανῆς αἱρέσεως ἐδὲν σαφές ἀπαγγέλλει, ἐδ' εἰ τῆς δόξης ἐκείνης εἶχετο, ἐδ' ὅτι μεταβέβληται, ἀλλ' ἐδ' ὅτι φανύως ἡ ὀρθὴς ἐδόξαζεν Ἀρειος, καὶ περ ἀνάγκην ἔχων ἐν μνήμῃ ταῦτα ποιήσας, ἅτε δὴ μέγα μέρος ἐπεχέσσης τῆς συνόδου τῶν τῶ μεγάλου πράξεων Κωνσταντίνου, καὶ κείνης πάλιν ἐξαπαιτήσεως τὴν περὶ τέτων λεπτομεροσάτην ἰσορίαν. ἀλλὰ εἰσὶν μὲν ἐμπεσεῖν μεταξὺ Ἀρείου καὶ Ἀλεξάνδρου, τὴν αἵρεσιν ἔτι λέγων καὶ ὑποκρυπτόμενος, ἀποφαίνετο, ἐπὶ τε τῇ εἰσαίλει ἀλγῆσαι τὸν θεοφιλῆ βασιλέα, καὶ ἀγωνίσασθαι διὰ τε ἐπιστολῶν διὰ τε τῶ Ὁσίου, ὃς Κουδρόβης ἐπεσκόπει, εἰς φιλίαν καὶ ὁμόνοιαν συζεύξαι τὸ βασιάζον, τῆς πρὸς ἀλλήλους ἔριδος ἀφεμένους καὶ τῶν τοιούτων ζητήσεων, ὡς δ' ἐκ ἑπειθε, σύνοδον πανταχόθεν ἀθροῖσαι καὶ τὴν ἐμπεσθεσαν ἔριν εἰς εἰρήνην διαλύσασθαι· ἔ μὴν εἰς τὸ ἀκριβὲς καὶ ἐπίδηλον ἀναγράφεται. οὗτος ἐν ὥσπερ αἰχνομένῳ εὐκωδῶς καὶ μὴ βελομένῳ δημοσιεύειν Ἀρειον τὴν τε τῆς συνόδου ἐξηγητικὴν κατ' αὐτῷ ψῆφον καὶ τῶν συνασεβησάντων αὐτῷ καὶ συνεξωθέντων τὴν δικαίαν εἰσπραξίν, ἔ μὴν ἀλλ'

a. 3. καὶ post μὴν om A.
b. 31. οὕτω A; δ' οὕτω c.

10. χρῖσκη corr A.
41. ἀρίτου A.

14. συνέθηκε c.

34. Χριστὸν τὸν θεὸν c.

43. λέγεται A.

ἔδ' ἦν θεόθεν πᾶς ὀφθαλμός εἶδεν ἔνδικον Ἀρείου καταστροφήν, ἔδεν τέτων ἄγων εἰς φῶς, τήν τε περὶ τῆς συνόδου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πραχθέντων καὶ περὶ αὐτὴν ἰστορίαν παρέδραμε. διὸ καὶ περὶ τῆς Θεοπεσίον Εὐσταθίου διηγεῖσθαι μέλλον ἔτε τῆς ὀνόματος μέμνηται, ἔδ' ὅσα περὶ αὐτὸν ἐτολήθη καὶ εἰς ἔργον ἀποβέβηκεν· ἀλλ' εἰς εἰσὶν καὶ ταραχὴν ἀνάγων καὶ ταῦτα γαληνίας καὶ πάλιν ἐπιλέγει, ἐπισκόπων κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν συνδεδραμηκότων σπεδῇ βασιλέως καὶ συνηγορία, καὶ τὸ εἰσαΐζον καὶ ταραττόμενον εἰς τὸ εἶρη-
10 ναῖον μεταβεβληκότων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν οἷς ὁ πολὺς ὄχλος ἐσκενωρήθη Ἀθανάσιος, εἰς ταῦτα τὴν ἰστορίαν ὁρμήσας ἐπαφεῖναι, εἰσεως μὲν ἐμπλησθῆναι πάλιν καὶ ταραχῆς τὴν Ἀλεξάνδρειαν λέγει, καὶ ταύτην προαῖνθῆναι ἐπισκόπων παρθεσία τὴν βασιλικὴν ἐχόντων συμ-
15 μαχίαν· ἔτε δὲ τίς ἦν ὁ εἰσαΐζων ἔδ' ἡ τις ἡ εἰσεως, ἡ τί καὶ πράξαντες τὴν ἔριν ἐπράυναν, ἔδεν ἔδ' ὅπως ποιεῖν ἐπίδηλον. "καὶ χεδὸν ἐν οἷς "ἐπισκόπων πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαι περὶ δογμαμάτων ἢ περὶ τινων ἄλλων διαφωνίαί γεγόνασι, τὸν αὐτὸν τῆς ἐπικρύψεως
20 ἐν τῇ διηγῆσει τύπον διαφυλάττει.

128.

Ἀνεγνώσθη ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ὑπὲρ Φαλάριδος, καὶ νεκρικοὶ καὶ ἑταιρικοὶ διάλογοι διάφοροι, καὶ ἕτεροι διαφόρων ὑποθέσεων λόγοι, ἐν οἷς χεδὸν ἅπασιν τὰ
25 Ἑλλήνων κωμωδεῖ, τὴν τε τῆς Θεοπλαστίας αὐτῶν πλάνην καὶ μωρίαν καὶ τὴν εἰς ἀσέλγειαν ἄχeton ὁρμὴν καὶ ἀκρασίαν, καὶ τῶν ποιητῶν αὐτῶν τὰς τερατώδεις δόξας καὶ ἀναπλάσεις, καὶ τὸν ἐντεῦθεν πλά-
νον τῆς πολιτείας, καὶ τῆς ἄλλης βίου τὴν ἀνώμαλον
30 περιφορὰν καὶ τὰς περιπτώσεις, καὶ τῶν φιλοσόφων αὐτῶν τὸ φιλόκομπον ἦθος καὶ μηδὲν ἄλλο πλὴν ὑποκρίσεως καὶ κενῶν δοξασμάτων μεσόν· καὶ ἁπλως, ὡς ἔφημεν, κωμωδία τῶν Ἑλλήνων ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπεδὴ ἐν λόγῳ περὶ. ἔοικε δὲ αὐτὸς τῶν μηδὲν ὅπως πρεσ-
35 βεύοντων εἶναι· τὰς γὰρ ἄλλων κωμωδῶν καὶ διαπαίζων δόξας, αὐτὸς ἦν θειάζει καὶ τίθησι, πλὴν εἴ τις αὐτῷ δόξαν ἔραϊ τὸ μηδὲν δοξάζειν. τὴν μέντοι φράσιν ἐστὶν ἄριστος, λέξει εὐσήμῳ τε καὶ κυρία καὶ τῷ ἐμφατικῷ διαπρεπέσῃ κεχρημένος, εὐκρινείας τε καὶ καθαρό-
40 τητος μετὰ τῆς λαμπρῆς καὶ συμμετρικῆς μεγέθους, εἴ τις ἄλλος, ἔρασης. συνθήκη τε αὐτῷ ἔτις ἡρμοσται, ὥς τε δοκεῖν τὸν ἀναγινώσκοντα μὴ λόγους λέγειν, ἀλλὰ μέλος

τι τερπνὸν χωρὶς ἐμφανῆς ὥδης τοῖς ὠσὶν ἐναποσάζειν τῶν ἀκροατῶν. καὶ ὅπως, ὡς περὶ ἔφημεν, ἄριστος ὁ λόγος αὐτῷ καὶ ὁ πρέπων ὑποθέσεσιν, ὡς αὐτὸς ἔγνω σὺν τῷ γελοίῳ διαπαίξει. ὅτι δὲ αὐτὸς τῶν μηδὲν ἦν ὅπως δοξάζοντων, καὶ τὸ τῆς βίβλου ἐπίγραμμα δίδωσιν ὑπολαμβάνειν· ἔχει γὰρ ὥδε

Λευκιανὸς τὰδ' ἔγραψα, παλαιὰ τε μωρὰ τε εἰδώς·

μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.

οὐδὲν ἐν ἀνθρώποις διακρίδόν ἐστι τόημα·

ἀλλ' ὁ σὺ θαυμάζεις, τοῦδ' ἐτέρουσι γέλως.

129.

Ἀνεγνώσθη ΛΟΥΚΙΟΥ ΠΑΤΡΕΩΣ μεταμορφώσεων λόγοι διάφοροι. ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφὴς τε καὶ καθαρὸς καὶ φίλος γλυκύτητος· φεύγων δὲ τὴν ἐν λόγοις καινοτομίαν, εἰς ὑπερβολὴν διώκει τὴν ἐν τοῖς διηγήμασι τερατείαν, καὶ ὡς ἂν τις εἴποι, ἄλλος ἐστὶ Λευκιανός. οἱ δὲ γε πρῶτοι αὐτῷ δύο λόγοι μόνον ἐμετεγράφησαν Λευκίῳ ἐκ τῆς Λευκιανῆς λόγος ὃς ἐπι-
15 γέγραπθ' Ἀέκισ ἡ ὄνος, ἡ ἐκ τῶν Λευκίῳ λόγων Λευκιανῶ. ἔοικε δὲ μᾶλλον ὁ Λουκιανὸς μεταγράφοντι, ὅσον εἰκάζειν· τίς γὰρ χρόνῳ πρεσβύτερος, ἔπω ἔχομεν γινῶναι. καὶ γὰρ ὡς περὶ ἀπὸ πλάτης τῶν Λευκίῳ λόγων ὁ Λευκιανὸς ἀπολεπτύνας, καὶ περιελὼν ὅσα μὴ ἐδόκει αὐτῷ πρὸς τὸν οἰκεῖον χρήσιμα σκοπὸν, αὐταῖς τε
20 λέξεσι καὶ συντάξεσιν εἰς ἓνα τὰ λοιπὰ συναρμόσας λόγον, Ἀέκισ ἡ ὄνος ἐπέγραψε τὸ ἐκείθεν ὑποσυληθέν. "γέμει δὲ ὁ ἑκατέρω λόγος πλασματῶν μὲν μυθικῶν,
312R. ἀρρήτοποιίας δὲ αἰχρῶς. πλὴν ὁ μὲν Λευκιανὸς "σκά-
166H. πτων καὶ διασύρων τὴν Ἑλληνικὴν δεισιδαιμονίαν, ὡς περὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τῆτον συνέταττεν· ὁ δὲ Ἀέκισ σπεδάων τε, καὶ πιστὰς νομίζων τὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀλλήλους μεταμορφώσεις τὰς τε ἐξ ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους καὶ ἀνάπαλιν καὶ τὸν ἄλλον τῶν παλαιῶν μύθων ὕθλον καὶ φλίσταρον, γραφῇ παρεδίδο-
35 ταῦτα καὶ συνύφαινε.

130.

Ἀνεγνώσθησαν ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ λόγοι δ', ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ παραδόξων ποιημάτων κεφάλαια τνβ', ὁ δὲ δεύτερος παραδόξων περὶ δαι-
40 μονίων διηγημάτων κεφάλαια νβ', ὁ δὲ τρίτος περὶ τῶν μετὰ θάνατον ἐπιφαινομένων ψυχῶν παραδόξων διηγημάτων κεφάλαια ἐγ', ὁ δὲ τέταρτος καὶ παραδόξων φύσεων κεφάλαια ρε'. ἐν οἷς ἅπασιν ἀδύνατα

a. 3. καὶ περὶ αὐτὴν add A. 5. μέλλον διηγεῖσθαι c. 14. libri λέγεται. 16. ὁ et 17. οὐδὲν add A.
43. μέρος c. b. 12. μεταμορφώσεως c. 17. δὲ γε an habeat A, non liquet. 19 et 26. λονκίς c. 39. περὶ om A.

τε καὶ ἀπίθανα καὶ κακόπλεα τερατολογήματα καὶ μωρὰ καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τῆς ἀθεότητος καὶ δυσσεβείας Δαμασκίε, ὅς καὶ τοῦ φωτός τῆς εὐσεβείας τὸν κόσμον πληρώσαντος αὐτὸς ὑπὸ βαθεῖ σκοτίῃ τῆς εἰδωλολατρείας ἐκάθενδε. κεφαλαιώδης δὲ αὐτῷ ἐν 5 τῆτοις ὁ λόγος, καὶ ἔτε ἄκομπος ἔτε τὸ σαφές ὑπερ-ορῶν, ὡς ἐν διηγήμασι τοιέτοις.

131.

Ἀνεγνώθη ἈΜΥΝΤΙΑΝΟΥ εἰς Ἀλέξανδρον προσφωνεῖ δὲ τὸν λόγον τῷ αὐτοκράτορι Ῥωμαίων 10 Μάρκῳ, καὶ ἐπαγγέλλετο μὲν ἄξιως εἰπεῖν τῶν Ἀλεξάνδρου πράξεων, ἐδείχθη δὲ προϊὼν ὡς ἐπαγγέλλαι μὲν ἔστιν ἐνθερμος καὶ τολμητής, πληρῶσαι δὲ τὴν ἐπαγγελίαν ψυχρὸς καὶ δειλός· πολὺ γὰρ καταδέεσερον καὶ τῶν ἔμπροσθεν εἰρηκότων λέγει περὶ αὐτῶ, αὐτῶν 15 δὲ καὶ ἐκλύτω χαρακτήρι χρῆσθαι. τῷ μέντοι σαφές οὐ διαπίπτει, πολλὰ δὲ τῶν ἀναγκαίων παραλιμπάνει.

Ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἑτέρος λόγους ἔγραψε διαφόρους, καὶ παραλλήλως συνέθηκε βίβλιν, ὡς περὶ Διονυσίου καὶ Δομιτιανῶ ἐν δυοῖν λόγοις, Φιλίππου τε Μακεδόνων καὶ 20 Ἀνγέλου ἐν ἑτέροις δυοῖν. ἔτι δὲ καὶ περὶ Ὀλυμπιάδος τῆς Ἀλεξάνδρου μητρὸς λόγον ἔγραψεν.

132. 133. 134. 135.

Ἀνεγνώθησαν ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ σοφιστοῦ μελέται διάφοροι, καὶ ἈΦΘΟΝΙΟΥ καὶ ΕΥΣΕΒΙΟΥ σοφιστῶν 25 καὶ ΜΑΧΙΜΟΥ σοφιστοῦ Ἀλεξανδρέως. ἀλλὰ τῶν ἄλλων ὁ Παλλάδιος κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν τὴν ἐν λόγοις ἐπὶ πλεῖστον διενήνοχεν.

136.

Ἀνεγνώθησαν ΚΥΡΙΑΛΟΥ οἱ θησαυροὶ. ἐπιχει- 30 ρηματικὸν ἔστι τὸ βιβλίον, καὶ "κατὰ τῆς Ἀρείε καὶ Εὐνομίε λύσεως γενναίως καὶ πολυτρόπως ἀγωνιζόμενον· καὶ γὰρ καὶ λογικαῖς ἐφόδοις ἐπισημόνως αὐτῶν ἀπελέγχει τὴν ἄνοιαν, καὶ γραφικὰς αὐταῖς συμπλέκων καὶ συνυφαίνων χρήσεις πανταχόθεν τὸ σαθρὸν αὐ- 35 τῶν ζηλιτεύει τῷ δόγματι. τίθησι δὲ καὶ μαρτυρίας ἀπλῶς τῆς γραφῆς ὁ θεσπέσιος Κύριλλος, εἰς ἀμνηχανίαν αὐτῶν διὰ πάντων συγκλείων τὸ φρόνημα. ἔστι δὲ τῶν ἑαυτῶ λόγων ἐνταῦθα, καὶ μάλιστα τοῖς ἔννοιαν λαβέσσι τῶν λογικῶν ἐφόδων, σαφέστατος.

137.

167 H. Ἀνεγνώθη βιβλιδάριον ΕΥΝΟΜΙΟΥ, τῆς οἰ-

κείας δυσσεβείας ἔκθεσις, ἣ ἡ ἐπιγραφή τῷ τὸ βιβλιδάριον ἐπεὶ τοῖς συναιρεσιώταις Εὐνομίε διὰ θαύματος μὲν ἦγετο, κρύφιον δὲ καὶ ἀνέκφορον τοῖς ἄλλοις εἶναι διεσπένδατο, μόλις ποτὲ ὁ μέγας Βασίλειος ἐπὶ χειρὸς λαβεῖν δυνήθει, γενναίως τε καὶ λαμπρῶς, καὶ εἴ τις ἀρετὴ λόγων καὶ ἰσχύς, διὰ πασῶν ἑλθὼν, ἀνέτρεψέ τε καὶ ἀνεσκεύασεν, ὥς περ τι νήπιον Βαβυλώνιον τῇ ξερότῃ τῆς ἀληθείας προσαράξας πέ- 10 τρα, καὶ θνησιμαῖον καὶ γέλωτα δείξας τό ποτε θαν-μαζόμενον.

138.

Ἀνεγνώθη τῷ αὐτῷ δυσσεβῆς ΕΥΝΟΜΙΟΥ βιβλίον, ἐν λόγοις τρισίν, ὡς δὴθεν τῶν ἀποδεδειγμένων κατὰ τῆς βλασφημίας αὐτῷ τῷ θεῷ Βασιλείῳ ἀτόπων 15 ἔλεγχος. ταύτην τὴν βίβλον ὠδίνοντα πολλὰς φασιν αὐτὸν ἐτῶν Ὀλυμπιάδας κατατρῖψαι, ἐν οἰκίσκῳ ἑαυτὸν καθειργνύντα, καὶ λαθραίαις μίξεσι τὸ πονηρὸν ἐκείνο τέρας κύνοντα μόλις εἰς φῶς δι' ἐτῶν ἀμβλωθρίδιον ἐκτρῶσαι, θάλλειν τε ἐκεῖθεν, καὶ μόλις καὶ 20 αὐτοῖς τοῖς συμμύσαις ἐπιδεικνύναι τὸ κύημα, δεδιότα μάλιστα μή πως καὶ αὐτὸ ταῖς Βασιλείε χερσὶ περιπεσὼν πρὶν ἢ πῆξιν λαβεῖν διασπασθῇ καὶ πρὸ τῆς ἀνθῆσαι ξηρανθῇ ἄωρον ἀποφθαρέν. διόπερ ἐπιμελῶς καὶ ὡς περ ὁ τῷ Κρόνῳ μῦθος τὸ γέννημα καταπιὼν 25 ἐκρυπτε τε καὶ συνεκάλυπτε, μέχρις ἂν ἡ Βασιλείου ζωὴ τῷ ἐπικέρῳ παρατεινομένη βίῃ τὸν φόβον ἐπέσειεν. ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ τὴν παροιμίαν λιπὼν εἰς τὸν οἰκεῖον καὶ ἐρῶνιον κληρὸν ἀνέδραμε, τῷ πολλῷ λυθέντος δέος ὅψε τῷ καιρῷ, δημοσιεύειν ἔδδ' 30 τότε πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς φίλοις ἐδάδῃσεν. ὧ περιτ-χόντες Θεόδωρος καὶ Γρηγόριος Νύσσης καὶ Σωφρόνιος, ὧν ἐμνήσθημεν ἄνωθεν, πολλὰς αἰκίας λόγων λωβησάμενοι ἔδδ' ἤττον τῷ προτέρου νεκρὸν καὶ πάσης ἀπόζον ἀκαθαρσίας τῷ γεγεννηκότῃ ἀπέβρουν. τὰ 35 μὲν ἐν τῆς ἀσεβείας ἔτιως ἔδωκε δίκην, ὁ δὲ τῷ λόγῳ χαρακτήρ χάριτος μὲν καὶ ἡδονῆς ἔδδ' εἴ τις ἔστιν ἔδδ' ἔγγυς γέγονε τῷ εἰδέναι, κόμπον δὲ τινα τερατώδη καὶ δύσηχον ἤχον φιλοτιμεῖται ψοφεῖν τῶν τε συμφώνων τῇ ἐπαλληλίᾳ "καὶ τῶν λέξεων ταῖς δυσεκφράσεσι καὶ 36 R. 40 πολυσυμφώνοις καὶ τῷ ποιητικῷ τύπῳ, ἢ μᾶλλον ἀκριβέστερον εἰπεῖν, τῷ διθυραμβικῷ εἶδός τετυγχανέσας. συνθήκη τε αὐτῷ ἐκβεβιασμένη καὶ συμπεπιεσμένη καὶ

a. 12. ἐπαγγέλλαι] rectius scripseris ἐπαγγέλλασθαι. 16. χρῆται AC: κτρεχται ε. 20. Δομιτιανῶ ε. 31. ἐστι A: δὲ ἐστι ε. b. 1. post ἐπιγραφή lacuna in A versuum 2½, in C litterarum 13 vel 14. 7. ὡς περ] Ps. 157, 9. 8. ἀληθείας A: πλίστως ε. 21. ἐμπροσθεν ε. 29. ὅψε A: ὅτι ε. δημοσιεύειν A: τὸ δημοσιεύειν ὑπῆρχεν ε. 36. alterum id add A.

ἔκκροτος, ὡς ἀνάγκη εἶναι τῷ ἀναγινώσκοντι τὰ ἐκείνα τύπτειν σφοδρῶς τὸν ἄερα τοῖς χεῖλεσιν, εἰ μέλλοι τρανῶς ἀπαγγέλλειν ἃ περιτραχύνων καὶ συστρέφων συνθλίβων τε καὶ παρεμβάλλων καὶ ἀκρωτηριάων ἐκεῖνος μόλις συνέταττε. μακροὶ τε ἐνίοτε εἰς ἀμετρίαν 5 περίοδοι ἐκτεινόμεναι, καὶ τὸ σκοτεινόν τε καὶ ἄδηλον δι' ὅλα κεχυμένον τῷ συγγράμματι, ἵνα δοκῇ τε τοῖς πολλοῖς δυνάμει δεινότητος ἐκφεύγειν αὐτῶν τὴν κα-
τάληψιν, καὶ ὅσον ἀσθενὲς τῶν νοηθέντων (καὶ γὰρ ἔστι πολὺ) τῷ ἀσφαεῖ καὶ δυσκαταλήπτῳ ἐπισκιάζειν 10
168 H. ἔχῃ "καὶ κρύπτειν τῆς διανοίας τὰ ἀρρώστειάματα. δοκεῖ δὲ καὶ ταῖς λογικαῖς ἐπερεΐδεσθαι μεθόδοις, ἄλλας τε διασύρων ἐπὶ τέτῳ, καὶ αὐτὸς προθυμύμενος μὲν ἀπο-
κερῆσθαι τέτοις ὅτι μάλιστα, ὀψιμαθὲς δὲ καὶ τέτοις καὶ ἐδ' εἰς τὸ βάθος αὐτῶν ἐλθὼν ἐν πολλοῖς πολ- 15
λάκις ἐλεγχόμενος.

Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ πρὸς διαφό-
ρους, μέχρι τεσσαράκοντα. ἀλλὰ καὶ ἐν ταύταις τὸ
αὐτὸ τῶν λόγων εἶδος λεπταργῶν, παντελῶς τῷ τῶν
ἐπιστολῶν χαρακτήρῳ ἐδὲ τῶν νόμων ἀκούσας, μὴ τί 20
γε τριβεῖς ἐν αὐτοῖς, εἰς τὸ ζηλιευθῆναι διέπτεσεν.

139.

Ἀνεγνώσθη τῷ μεγάλῳ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ὑπόμνημα
εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ εἰς τὰ ἄσματα τῶν ἁσμάτων.
σαφὲς μὲν ἔστιν, ὡς περ πανταχῶς τῶν λόγων αὐτοῦ, εἰς 25
μέντοι τὴν χάριν καὶ τὸ κάλλος τῶν ἐπιστολῶν, αἱ τὴν
ἀπολογία αὐτοῦ τῆς φυγῆς καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἐξε-
γάζοντο, ὅτε τόδε τὸ βιβλίον, ἀλλ' ἐδ' ἄλλο τι, ὅσα
ἐμὲ τῶν αὐτῶν εἰδέναι, ἐδὲν ἀναφέρεται.

140.

Ἀνεγνώσθη τῷ αὐτῷ ἁγίῳ ἡ κατὰ Ἀρείου καὶ τῶν
αὐτῶ δογματικῶν πεντάβιβλος. τὴν μὲν φράσιν σαφὲς
τέ ἔστιν, ὡς καὶ ἐν πᾶσι, καὶ ἀπερίττος καὶ ἀφελής,
δριμύς δὲ καὶ βαθὺς καὶ λίαν τοῖς ἐπιχειρήμασιν εὐ-
τονος. καὶ τὸ γόνιμον δὲ αὐτῷ ἐν τέτοις ἤλίκον, ὅσον 35
καὶ θαυμάσιον. λογικαῖς τε μεθόδοις ἔτι γυννῶς καὶ
ἀπὸ τῶν ἐκεῖθεν λέξεων, ὡς περ οἱ παῖδες καὶ ἀρτι-
μαθεῖς μαιρακιδώδη φιλοτιμίαν ἐπιδεικνύμενοι πρᾶτ-
τεσιν, ἀλλ' ἐμφιλοσόφως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς καὶ ταῖς
ἐννοαῖς μόναις, καὶ ταύταις διεχηματισμέναις, ἀπο- 40
κέρχῃ, γραφικαῖς τε μαρτυραῖς καὶ ἀποδείξεσιν εἰς

τὸ καρτερόν κατωχύρωτο. καὶ ἀπλῶς ἀρκεῖ τὸ βιβλίον
τῷτο κατὰ πάσης Ἀρειανῆς παρατάξεως. καὶ εἴ τις
τὸν θεολόγον Γρηγόριον καὶ τὸν θεὸν Βασίλειον ἐκ
ταύτης ὡς περ ἀπὸ πηγῆς ἀρυσσάμενος φαίη τῆς βίβλου
τῆς καλῆς ἐκείνης "καὶ διειδὲς τῶν οἰκείων λόγων κατὰ 317 B
τῆς πλάνης ῥεῦσαι ποταμὸς, οὐκ ἂν οἶμαι σφαλὲν
τῷ παραδείγματι.

141.

Ἀνεγνώσθη ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ τῷ θεσπεσίῳ τὰ εἰς τὴν
ἑξαήμερον. ἄριστος μὲν ἐν πᾶσι τοῖς αὐτῷ λόγοις ὁ μέ-
γας Βασίλειος· λέξει τε γ' καθαρῶ καὶ εὐσήμῳ καὶ κυρίῳ
καὶ ὅλως πολιτικῇ καὶ πανηγυρικῇ δεινός, εἴ τις ἄλλος,
χρήσασθαι, νοημάτων τε τάξει καὶ καθαρότητι πρῶτος
ἀλλ' ἐδὲν δὲ δεύτερος ἔδει, πιθανότητος δὲ καὶ γλυ-
κότητος καὶ γε λαμπρότητος ἐραστής, καὶ ῥέων τῷ λόγῳ,
καὶ ὡς περ ἐξ αὐτοχεδὶς πηγάζων τὸ ῥεῖθρον. καὶ τῷ
πιθανῷ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἦκεν ἀποκεχρημένος, ὡς εἴ
τις πολιτικῶς λόγῳ τῶν αὐτῶ λόγων παρὰδειγμα ἐναντὶ
θεῇ, ἔπειτα τέτῳς ἐκμελετώη, μηδὲ τῶν εἰς τῷτο συν-
τελέντων δηλονότι νόμων ἄπειρος ὑπάρχων, ἐδὲν δὲ
αὐτὸν ἐτέρῳ δεήσεισθαι οἶμαι, ὅτε Πλάτωνος ὅτε Δη-
μοθέους, οἷς οἱ παλαιοὶ ἐνδιατρίβειν προτρέπονται,
εἰς τὸ πολιτικόν τε καὶ πανηγυρικὸν ῥήτορα γενέσθαι.

142.

Ἀνεγνώσθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λεγόμενοι ἡθικοὶ λό- 169 H
γοι, ἐν οἷς ἡ παλαιὰ ἢ προειρημένη ἀρετὴ τῶν λόγων
μάλιστα διαφαίνεται.

143.

Ἀνεγνώσθησαν δὲ αὐτῷ καὶ ἐπιστολαί, αἱ τε κανο-
νικαὶ καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος, ὡς διαφόροις ἐπέσειλεν· ἐξ
ᾧ τὸ τε ἥθος ἐστὶ τῷ ἀνδρὶ, ὅποιον ἦν ἀξιάμασον,
χαρακτηρίσαι, καὶ κανόνα λαβεῖν, ἂν ἄλλως τις μὴ
ἔχῃ, ἐπιστολιμαῖς χαρακτήρῳ.

144.

Ἀνεγνώσθη καὶ τὰ ἀσκητικά, ἦγον ἀσκητικῆς πο-
λιτείας ὑποθῆναι, καθ' ὅς τις βίβος τὴν ἑράνιον οἰ-
κήσει βασιλείαν. ἐν μέντοι παρηλλαχμένον ἔστιν ἰδεῖν,
τὸ κεκρῆσθαι αὐτὸν ἐμφάσεσιν ἐν πολλοῖς κεφαλαίοις.

145.

Ἀνεγνώσθη λεξικὸν κατὰ σοιχεῖον ΕΛΛΑΔΙΟΥ,
ὧν ἴσμεν λεξικῶν πολυσιχώτατον. ἐ λέξεων δὲ μόνον

α. 3. περιτρυχάνων ε. 20. ἀκουσαι A. 25. σαφὲς A: καὶ σαφὲς ε. 26. αἱ — ἐξεργάζονται A:
αἱς — ἐξεργάζεται ε. 29. ἄρα φέρεται ε. 32. μὲν A: μὲν οὖν ε. 34. δὲ add A. 36. οὕτε ε.
37. τῶν add A. b. 4. ἀπὸ add A. 10. μὲν A: δὲ ε. 14. ἔδεται an εἴδεται habeat A, non liquet: ε-
δεται C: om ε. 17. δὲ om A. 20. οὐδενός A: καὶ οὐδενός ε. 32. ἄλλως] ἄλλων Casaubonus. 33. ἐπιστο-
λιμαῖς χαρακτήρῳ ε. 35. ἦγον om A. 37. ἐν μέντοι] ἐν μὲν τοῖς A.

ἡ συναγωγή, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ κομματικῶν τινῶν χαρι-
εσάτων λόγων καὶ εἰς κώλα πολλάκις σύνθεσιν ἀπαρ-
τιζομένων. περὶ δὲ λόγῳ ἐστὶ τὸ πλεῖστον τῶν λέξεων,
ἀλλ' ἐχὶ ποιητικῶν, ὥσπερ ἡ Διογενιανῶν ἐκπονηθεῖσα
συλλογῇ· ἐδὲ κατὰ πάσας τὰς συλλαβὰς τὴν τῷ σοι- 5
χεῖς τάξιν φυλάττει, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν ἄρχουσαν.
πολύσιχος δὲ ὅτις ἡ συλλογῇ ὥσε μὴδ' εἰς πέντε
σύμμετρα τεύχη τὴν ὅλην πραγματείαν ἀπαρτίζεσθαι.
320 R. ἡμεῖς δ' ἐν ἐπτὰ τεύχεσιν αὐτῇ ἐνετύχομεν. "χρήσιμον
δὲ τὸ βιβλίον τοῖς τε συγγράφεσι καὶ τοῖς ἄλλως πολυ- 10
μαθίαν τιμῶσιν· ἔχει γὰρ καὶ μαρτυρίας ῥητόρων τε
καὶ τῶν εἰς ποιητικὴν μέγα κλέος ἔχόντων.

146.

Ἀνεγνώσθη λεξικὸν κατὰ σοιχεῖον καθαρῶς ιδέας.
μέγα καὶ πολύσιχον τὸ βιβλίον, μᾶλλον δὲ πολύβιβλος 15
ἡ πραγματεία. καὶ χρήσιμον, εἴπερ τι ἄλλο, τοῖς τὸν
χαρακτῆρα μεταχειριζομένοις τῆς τοιαύτης ιδέας.

147.

Ἀνεγνώσθη λεξικὸν σεμνῆς ιδέας. εἰς μέγεθος ἔξε-
τείνεται τὸ τεύχος, ὥς ἄμεινον εἶναι δυοὶ μᾶλλον τεύ- 20
χεσιν ἢ τρισὶ τοῖς ἀναγινώσκουσι τὸ φιλοπόνημα περιέ-
χεσθαι. κατὰ σοιχεῖον δὲ ἡ πραγματεία, καὶ δῆλον ὡς
χρησίμη τοῖς εἰς μέγεθος καὶ ὄγκον ἐπαίρειν τὰς λό-
γους αὐτῶν ἐν τῷ συγγράφειν ἐθέλουσιν.

148.

Ἀνεγνώσθη λεξικὸν ιδίως λόγῳ πολιτικῶν, ἐν τρισὶ
τεύχεσι πολύσιχοις. αὐτὴ ἡ πραγματεία πλήθει μὲν
ἔστι πολλή, κατορθωθῆναι δὲ χρησιμωτάτη, καὶ ῥᾶσι
δὲ εἰς ἀντίληψιν, εἴ τις ἄλλη· οὐ γὰρ νῦν μανθάνειν
ἀλλὰ μόνον ἀποσημειώσασθαι τὰς ἐν αὐτῇ λέξεις τὸν 30
ἀναγινώσκοντα δεήσει, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἐσιν ἀνή-
κοος παλαιῶν ἀναγνωσμάτων. κατὰ σοιχεῖον δὲ καὶ
ὁ πόνος ὅτις.

149.

Ἀνεγνώσθη ΠΟΛΛΙΩΝΟΣ λεξικὸν κατὰ σοιχεῖον. 35
ἔχει πλείστας μὲν ποιητικὰς λέξεις, ἦττον δὲ Διογε-
νιανῶν εἰς τὸ διπλάσιον δὲ αὐτῷ τῆς ἐκείνου πραγμα-
τείας τὸ φιλοπόνημα παρατείνεται.

150.

170 H. Ἀνεγνώσθη λεξικὸν ἸΟΥΛΙΑΝΟΥ τῶν παρὰ τοῖς 40
δέκα ῥήτοσι λέξεων κατὰ σοιχεῖον, πολύσιχον δὲ καὶ
τῷ τὸ βιβλίον, καὶ τῶν τε παρὰ Ἀθηναίους δικῶν

a. 10. τα εἰ 31. ἐσιν add A. 35. πολλῶνος AC, A quidem ante lacunam litterarum 12. Ἀλεξανδρῶς inserit
Poeschelius. 36. μὲν om A. 42. δικῶν A: ῥητῶν ε. b. 14. αὐτῶν add A. μετέγραψε ε. 17. Γεντιανὸν ε.
21. περιέχοντο ε. 34. γὰρ libri τε. προτιθέμεν ε. 37. τε add A. ἀφθονότερον apographum Stephani.
39. σύνταγμα συναγαγῶν ε.

ἐξηγῆσαι τὰ ὀνόματα, καὶ εἴ τι κατ' ἰσορίαν ἰδιάζουσιν
αὐτοῖς οἱ ῥήτορες παρειλήφασιν ἢ κατὰ τι πάτριον
ἔθος ἀπεχρήσαντο. δῆλον δ' ὅτι εἰς τὰς τῶν ῥητο-
ρικῶν λόγων συναγνώσεις τὰ μέγιστα ἡ πραγματεία
συμβάλλοιτ' ἄν.

Ἐνετύχομεν δὲ καὶ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΤΥΡΙΟΥ
εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐκ ἀδοκίμῳ σπευδύσματι· ἀλλ'
ἄμεινον ὁ Ἰελλιανὸς διεπόνησεν.

Οὐδὲν δὲ ἦττον Ἰελλιανῶν καὶ ΔΙΟΔΩΡΟΣ εἰς τὴν
αὐτὴν ὑπόθεσιν διεπραγματεύσατο· πλὴν Ἰελλιανῶν ἡ
τῶν μαρτυριῶν χρήσις ἐπὶ πλέον παρατίθεται. ὅστις
δὲ χρόνῳ τῶν δύο πρεσβύτερος (δοκεῖ γὰρ ὥσπερ με-
ταγραφῇ θατέρῳ τὸ σπέδασμα, ἀλλ' ἐχὶ ἰδίᾳ ἐκατέρῳ
αὐτῶν συνειλέχθαι) ἀλλὰ τίς ἐξ ἄλλου μετέγραψε, τέως
ἐκ ἔχω λέγειν.]

151.

"Ἀνεγνώσθη ΤΙΜΑΙΟΥ πρὸς Γαιτιανὸν περὶ τῶν 321 R.
παρὰ Πλάτωνι λέξεων κατὰ σοιχεῖον βραχὺ πονημά-
τιον ἐν ἐνὶ λόγῳ.

152.

Περιέχετο δὲ τῷ τεύχει καὶ ΑΛΑΙΟΥ ΔΙΟΝΥ-
ΣΙΟΥ Ἀλικαρνασσεῶς Ἀττικῶν ὀνομάτων τῆς πρώ-
της ἐκδόσεως λόγοι πέντε, ἀπὸ τῶ α' μέχρι τῶ ω τὰς
Ἀττικὰς λέξεις κατὰ σοιχεῖον ἀναγράφοντες· Σκύμνῳ
25 δὲ τὸ σύνταγμα προσφώνεῖ. χρησιμώτατος δ' ὁ πόνος
ὅτις τοῖς τε ἀττικίζειν ἔχουσι φροντίδα καὶ τοῖς τῶν
Ἀττικῶν συγγράμμασιν ἐνομιλεῖν προαιρουμένοις. ὅσαι
τε γὰρ ἐπιχωριάζουσι λέξεις τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τε τὰς
ἐορτὰς καὶ τὰς δίκας, ἐντεῦθεν ἐσιν ἐκμαθεῖν· καὶ εἴ τι
ἄλλο ἰδιοτρόπως αὐτοῖς λέγεται, οὐ χαλεπὸν εὑρεῖν,
μάλιστα εἴ τις μὴ τὰς τῆς πρώτης ἐκδόσεως μόνον τό-
μους διερευνῇ ἀλλὰ καὶ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως, καὶ
αὐτὰς πέντε τόμους ὄντας καὶ ἀπὸ τῶ α' μέχρι τῶ ω τὰς
Ἀττικὰς λέξεις περιέχοντας, ὅσαι γε τῇ προτέρᾳ οὐ
30 συμπεριελήφθησαν ἢ περιελήφθησαν μὲν, μαρτυρίαις
δὲ ταῖς ἔσταις ἐκ ἐβεβαιώθησαν· ἐν γὰρ τῇ δευτέρᾳ ἐκ-
δόσει πλατύτερόν τε καὶ ἀφθονώτερον αἱ μαρτυρίαι
παρατίθενται. ὣν εἴ τις τὰς δύο πραγματείας εἰς ἓν
συναγαγεῖν σύνταγμα βεβηθεῖη, χρησιμώτερόν τε τὸ
φιλοτέχνημα ἐπιδείξει καὶ μετὰ ῥασιώτης ἐκτελέσει.

153.

Ἀνεγνώσθη δὲ ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει ΠΛΥΣΑΝΙΟΥ

λεξικὸν κατὰ ζοιχεῖον, ἔδεν ἔλαττον τῶν προειρημένων εἰς τὰς Ἀττικὰς συναγωγὰς χρήσιμον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον. εἰ γὰρ καὶ ταῖς μαρτυρίαις ἐνδεέστερον ἔχει, ἀλλ' ἔν ἐν τισὶ τῶν ζοιχείων πολὺ ταῖς λέξεσι πλεονάζει, ὥς ἀμφοτέραις ἅμα ταῖς Αἰλίσ Διονυσίαις Ἀλι- 5 καρνασσέως πραγματείαις τὴν μίαν ταύτην, καίτοι τῶν χρήσεων ἐπ' ἔλαττον (ὥς ἔφημεν) ἀπτομένην, ἐξισάζεσθαι τῷ τῆς γραφῆς ὄγκῳ. εἰ δέ τις ἐκείναις ταῖς δυσὶν ἐκδόσεσιν καὶ τὴν Πανσανίον ἐγκατατάξας ἐν ἀπεργάσαιο σύνταγμα (ῥῆσον δὲ τῷ βεβλομένῳ), ἔτος 10 ἂν εἴη τὸ κάλλιστον καὶ χρησιμώτατον τοῖς ἀναγινώσκουσι τὰς Ἀττικὰς βίβλους σπεδασμα εἰσηνεγμένους.

154.

171 H. "Ἀνεγνώσθη δ' ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει καὶ ΒΟΗΘΟΥ λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγή κατὰ ζοιχεῖον, πολλῶν 15 τῆς Τιμαίει συναγωγῆς χρησιμώτερον. προσφωνεῖ δὲ Μελάντι τινὶ τὸ σύνταγματιον.

155.

Συνετάγη δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερόν τι Ἀθηναγόρα προσφωνέμενον σπεδασμάτιον, ὃ περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι 20 ἀπορεμένων λέξεων ἐπιγράφει. ὧν εἴ τις τὰς λέξεις εἰς ἐν συναγὰγοι, συνεντάσσων καὶ τὰς συνηγμένας Τιμωίῳ, ἀπρητισμένην τὴν ὠφέλειαν παράχοι τοῖς τὰ Πλάτωνος ἀναγινώσκουσιν ἐθέλουσιν.

156.

324 R. "Ἀνεγνώσθη δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ΔΩΡΟΘΕΟΥ περὶ τῶν ξένως εἰρημένων λέξεων κατὰ ζοιχεῖον. δῆλον δὲ ὡς ἐκ ὕψους τοῖς φιλοπόνοις τὸ σύνταγμα.

157.

"Ἐτι δὲ καὶ ΜΟΙΡΙΔΟΣ Ἀττικιστής· κατὰ ζοιχεῖον 20 δὲ καὶ τῆτο τὸ πονημάτιον.

158.

Ἀνεγνώσθησαν ΦΡΥΝΙΧΟΥ ἈΡΑΒΙΟΥ σοφιστικῆς παρασκευῆς λόγοι καὶ, ἔστι δὲ τὸ βιβλίον λέξεων 5 τε συναγωγῇ καὶ λόγων κομματικῶν, ἐνίων δὲ καὶ εἰς 55 κῶλα παρατεινομένων τῶν χαριέντως τε καὶ καινοπρεπῶς εἰρημένων τε καὶ συντεταγμένων. πολλὰ δὲ αὐτῶν ἔστι καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι τῶν λέξεων εὑρεῖν συλλογῇ, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν διεσπαρμένα ἐν τῷ πλήθει τῆς συναγωγῆς, ἐνταῦθα δὲ ὁμῶς τὰ τοιαῦτα συνηγμένα, 40 ἐπεὶ καὶ Φρυνίχῳ μὲν τὰ τοιαῦτα συναγαγεῖν γέγονε σκοπός, Ἑλλάδιος δὲ λέξεις ἀθροίζων ἀπλῶς, καὶ εἰ

τι τῶν τοιούτων συνέταξε, τῷ κοινῷ λόγῳ τῶν λέξεων καὶ ταῦτα συμπεριελήφως ἐναπέθετο. κατὰ ζοιχεῖον δὲ καὶ αὕτη ἡ συναγωγή.

Ἦκμασε δὲ ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς χρόνοις Μάρκου βασιλέως Ῥωμαίων καὶ τῷ παιδὸς αὐτοῦ Κομμόδου, πρὸς ὃν καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῆς συντάγματος ποιεῖται ἐπιγράφων, "Κομμόδῳ Καίσαρι Φρύνιχος χαίρειν." ἀλλὰ Κομμόδῳ τὸ βιβλίον προσφωνῶν, κακείνῳ προσομι- 5 ζόμενος, καὶ παραίνεσιν φιλομαθείας κατατιθέμενος, καὶ ἐξαίρων τῷ λόγῳ τὸ βιβλίον, ἐν οἷς λέγει καὶ αὐτῷ μέχρι τῆς τότε καιρῶς συντετάχθαι λόγους, ὅς καὶ ἀναθέσθαι λέγει τῷ βασιλεῖ, ἐπαγγέλλεσθαι καὶ ἄλλους τοσούτους φιλοπονήσασθαι τῆς ζωῆς αὐτὸν ἐκ ἀπολιμπα- 10 νέσεως. ἡμεῖς δὲ, ὥς ἔφημεν, ἔξ καὶ τριάκοντα μόνους ἀνέγνωμεν, ἀπὸ τῆς αὐτοῦ περιλαμβάνοντος μέχρι τοῦ ὦ.

Ἀλλ' εἰ καὶ τῷ βασιλεῖ φησὶ τὸς λόγους ἀναθεῖναι, ὁμῶς διαφόροις αὐτὸς φαίνεσθαι προσπεφωνηκώς. αὐτίκα τὸν πρῶτον αὐτὸν τῆτον λόγον Ἀριζοκλεῖ τινὶ γράφει, παιδιάν τινα τῇ γενεθλίῳ ἡμέρᾳ τοῦ Ἀριζο- 15 κλέους ἀρμόττεσαν φιλοτιμέμενος γενέσθαι τὴν γραφὴν καὶ συμπάειν ὑπάρχειν αὐτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν δεύτερον λόγον αὐτῷ προσφωνεῖ, καὶ δὴ καὶ τὸν τρίτον. τὸν δὲ τέταρτον Ἰβλιανῷ τινὶ συμπολίτῃ καὶ φίλῳ προσφωνεῖ, καὶ φησὶν ὅτι Ἀριζοκλεῖ μὲν ἔξ ἀρ- 25 χῆς ὥριζο ἡ πραγματεία προσειρηθῆσθαι, ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος βασιλικῷ δόγματι τῆς ἐν Ῥώμῃ μεγάλης βελῆς ἐγένετο κοινωνός, τῆτον ἀντ' ἐκείνου καὶ φίλον καὶ συνασιασθῆναι τῶν καλῶν λαβεῖν, καὶ αὐτῷ καὶ κοίτῃ καὶ ἐπιγνώμονι χορῆσθαι τῶν συγγραφομένων. "ἀλλ' ἔτιως 172 H.

εἰπὼν καὶ ὑποσχόμενος τὸν πέμπτον ὁμῶς λόγον Μηροδώρῳ τινὶ φίλῳ τε καὶ πεπαιδευμένῳ ἀνδρὶ προσφωνεῖ, ὅς καὶ αἰτίαν ἐπήνεγκεν αὐτῷ τῆς ἐνδεῶς εἰρηθῆσθαι τὸ πρὸ τούτου περὶ κρίσεως ὀνομάτων πρόβλημα. 325 R. "ἐπιτάξαντος δὲ Μηροδώρου λέγειν τὸν λόγον συντάτ- 325 R. τειν, ὑπερῆσαι δὲ, ὅτι τρία νοσήματα αὐτῷ συμπεσεῖν συνέβη, τὴν σύντροφον τῷ γῆρα σφαγγορίαν, καὶ διωλύγιόν τινα καὶ μακρὰν φρενίτην, καὶ διὰ γαστρός αἵματος ῥύσιν, καὶ ἔτι δὲ καὶ ἕτερα πλεῖστα τῶν ἀρρώ- 40 σημάτων· ἂν μὲντοι τῶν νοσημάτων ἀπαλλαγὴς ἐπιβίῃ, καὶ τὸ νῦν ἐπίταγμα ἐς πέρας ἀγαγεῖν ὑπὸ χρεῖ, καὶ εἴ τι ἄλλο προσάττοι φιλοκαλίας τε καὶ πολυμαθείας καὶ καινότητος ἐχόμενον. ἀλλὰ καὶ τὸν ἕκτον

a. 10. ἀπυργάσαιο A. 12. εἰσηνεγόμενος ε. supra (p. 89 b 10) εἰσὶ τὸν ἀγῶνα εἰσηνεγμένοι. 16. τῆς add A.
23. παρὰσχοιτο τὴν ὠφέλειαν ε. 33. ἀρῶσθαι ε. b. 6. ἀρχὴν ε. 9. φιλομαθείας ε. 11. τοῦ om A.
13. οὐ καταλιμπατούσης ε. 18. αὐτίκα] καὶ αὐτίκα ε. αὐτῶν τούτων ε. 21. συμπαικίτην ε. 27. ἐγένετο ε.
καὶ ante φίλον add A. 33. κρίσεως AC: κινήσεως ε.

λόγον τῆς σοφιστικῆς ταύτης παρασκευῆς ἄλλω τινὶ
 πάλιν Τιβερίῳ προσφωνεῖ. καὶ δὴ καὶ τὸν ἑβδομον
 ἐτέρῳ Μηνοφίλῳ, ὃν καὶ φησι παιδείας εἰς ἄκρον
 ἤκοντα καὶ ῥήσεις ὁλοκλήρους πρὸς τὰς ἀποδείξεις συν-
 τελέσας τοῦ ἑκτοῦ λόγου τῆς σοφιστικῆς παρασκευῆς 5
 παραθεῖναι, καὶ προτρέπειν καὶ αὐτὸν ἐπὶ πλείον ταύ-
 τας ἀθροίζειν τοῖς συγγράμμασι. τὸν μέντοι ὕγδοον
 πάλιν Ἰελλανῷ ἀνατίθῃσι, καὶ αἰτεῖται αὐτόν, εἴ τι
 ἀτελὲς εἶρηται ἅτε δὴ καὶ μετὰ νόσον γράφοντι, ταῦτα
 διαθεῖναι πρὸς διόρθωσιν. τὸν δὲ ἑνατον Ῥουφίνῳ, 10
 φάσκων αἴτιον μὲν τῆς ἀπάρξασθαι τῆς συγγραφῆς Ἀρι-
 σοκλέα γενέσθαι, τῆ δὲ ἐπὶ πέρας ἔλθειν αὐτὸν αἴτιον
 ἔσεσθαι, ὅτι ἐντυχὼν τοῖς γεγραμμένοις τό τε χρήσιμον
 συνιδεῖν ἔχε καὶ ἐπαινέσειε τὸν πόνον. τὸν δὲ δέκατον
 πάλιν ἐπαναστραφεὶς πρὸς Ἀριστοκλέα συντάττει. ὁ δὲ 15
 ἐφεξῆς Μηροδώρῳ προσπεφώνηται πάλιν, ἐν ᾧ καὶ
 Ἀρισείδεα τοῖς λόγοις (ὡς φησιν) ἐντυχὼν ὕρτι, τότε
 ἀκμαῖοντος, πολὺν τῆς ἀνδρὸς ἐπαινον ποιεῖται, καὶ Μαρ-
 κισιανόν φησι τὸν κριτικὸν συγγραφεῖα ὑπερορᾶν μὲν
 Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους, τὰς δὲ Βρότεα τῆς Ἰταλῆς 20
 ἐπιστολὰς προκρίνειν καὶ κανόνα τῆς ἐν λόγῳ ἀρετῆς
 ἀποφαίνειν. ταῦτα δὲ ἕτος φησιν ἐχὶ τὴν τοιαύτην
 κρίσιν ἀποδεχόμενος, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ θαυμάζειν εἴ
 τινες καὶ τῆς Ἀρισείδου δόξης ἐλάττονα τὸν ἄνδρα
 νομίζουσιν, ἔτω κλέος τῆς ἐν λόγοις εἰς ἄκρον ἐλάσαντα 25
 ἦψατο γὰρ ὁ φρόνος ὑπὲρ ἐνίων πεμπόμενος καὶ Ἀρι-
 σείδεα, ὥσπερ καὶ ἄλλων πολλῶν παιδεία διενεγκόντων.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐνδέκατος Μηροδώρῳ ἐπιπεφώνηται, τῶν δὲ
 ἐφεξῆς, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς κατ' ἐκείνον πολυλογίας αἰ-
 τῖαν λάβοιμεν, ὁ μὲν Ῥηγίνῳ, ὁ δὲ πάλιν Ἀριστοκλεῖ, 30
 ὁ δὲ Βασιλείδῃ τῷ Μιλησίῳ σοφιστῇ προσεφωνήθη
 ἐν ᾧ φησὶν αὐτίκα τῆς ἀνακύναι τῆς νόσου ποιήσασθαι
 τὴν πρὸς αὐτὸν γραφὴν, καὶ αἰτεῖται τῶν διὰ τὴν νό-
 σον (ὡς εἰκός) αὐτῷ ἐν τῷ γράμματι παρασφαλέντων
 ἐπιθεῖναι τὴν διόρθωσιν. οἱ δὲ λοιποὶ σύμπαντες λό- 35
 γοι, ἔς ἡμεῖς ἀνέγνωμεν, τῷ Μηνοφίλῳ πάλιν μέχρι
 τῆς ὧ ἀνετέθησαν.

Χρήσιμον δὲ δηλονότι τὸ βιβλίον τοῖς τε συγ-
 173 Η. γράφειν καὶ ῥητορεύειν ἐθέλουσιν. "αὐτὸς δὲ διακρί-
 νεσθαι φησι τὰς συνειλεγμένας αὐτῷ φωνὰς τοῦτον 40
 νόδος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους καταπραχθεῖν πόλεμος"

τὸν τρόπον· τὰς μὲν γὰρ αὐτῶν ῥήτορσιν ἀποδεδόσθαι,
 τὰς δὲ τοῖς συγγράμμασι, τὰς δὲ συνθεταῖς ἐφαρμο-
 ζειν, ἐνίας δὲ καὶ εἰς τὰς σκωπτικὰς ὑπάγεσθαι λαλιάς,
 ἢ καὶ εἰς τοὺς ἐρωτικὰς ἐκφέρεσθαι τρόπους. εἰλικρινὲς
 δὲ καὶ καθαρὸν καὶ Ἀττικὸν λόγον κανόνας καὶ εὐθυμίας καὶ
 παρὰδειγμά φησιν ἄριστον Πλάτωνά τε καὶ Δημοσθέ-
 νην μετὰ τοῦ ῥητορικῆς τῶν ἐννέα χορῶν, Θεοκυδίδην
 τε καὶ Ξενοφῶντα καὶ Αἰσχίνην τὸν Ἀυσανίε τὸν
 Σωκρατικόν, "Κριτίαν τε τὸν Καλλιάρχου καὶ Ἀν- 328 R.
 τιθένην μετὰ τῶν γησιῶν αὐτῶν δύο λόγων, τῆ πε-
 ρὶ Κύρου καὶ τῆ περὶ Ὀδυσσεύς, τῶν μέντοι κωμω-
 δῶν Ἀριστοφάνην μετὰ τῆς οἰκείας, ἐν οἷς ἀκτικίζουσι,
 χορῶν, καὶ τῶν τραγικῶν Αἰσχύλον τὸν μεγαλοφρό-
 νιστον καὶ Σοφοκλέα τὸν γλυκὺν καὶ τὸν πάνσοφον Εὐ-
 ριπίδην. τέτους προκρίνων τῶν ἄλλων ὁπάντων καὶ
 ῥητόρων καὶ συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἐξ αὐτῶν πάλιν
 προτάττει, ἔς ἃν (φησὶν) ἐδ' αὐτὸς ὁ Μῶμος κατα-
 μέμψαιτο, ἐδ' εἴ τις δαίμων ὁ μυθολογούμενος Κω-
 ρυκαῖος εἰ ἐπεγγάνοι, χαιρήσειεν· ἔτσι δ' εἰσὶ Πλά-
 των καὶ Δημοσθένους καὶ ὁ τῆς Ἀυσανίε Αἰσχίνης δὲ
 ἀρετὴν τῶν ἐπὶ τὰς διαλόγων, ἃ καὶ ἀφαιρούμενοί τινες
 τῶν συγγραμμάτων Σωκράτει προσνέμωσιν. ἀλλ' ἐν
 τοσάτω περὶ τέτων.

"Ἐξὶ δὲ ὁ συγγραφεὺς, εἴ τις, πολυμαθέστατος, ὕλ-
 λως δὲ λάλος καὶ περιττός· καὶ γὰρ καὶ ταύτην τὴν
 πραγματείαν, μετὰ τῆς μηδὲν τῶν ἀναγκαίων παρα-
 λιπεῖν, ἐνὸν μηδ' εἰς πέμπτον μέρος τῆς ὅλου συγ-
 γράμματος ἀπαρτίσαι, αὐτὸς ἀκαιρολογῶν εἰς πλῆ-
 θος ἐξέτινε δύσχερον, καὶ καλῶ καὶ ὠραίον λόγον ὕλην
 ἄλλοις συναθροίζων αὐτὸς ἐλπίαν τοιαύτην περὶ αὐ-
 τῶν ἀπαγγέλλων ἐχρήσατο.

159.

"Ἀνεγνώσθαι ἸΣΟΚΡΑΤΟΥΣ τῆς ῥήτορος λόγους
 καὶ ἐπιστολαὶ θ'. συμβουλευτικοὶ μὲν τῶν αὐτῶν λό-
 γων εἰσὶν ὁ τε πρὸς Δημόνικον καὶ ὁ πρὸς Νικοκλέα,
 χρησίμως παραινέσεις περιέχοντες, καὶ ἔτι ὁ δεύτε-
 ρος πρὸς Νικοκλέα καὶ ὁ περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ ὁ πα-
 νηγυρικὸς δὲ σκοπὸν ἔχειν ὑποτίθεται τὴν συμβολήν,
 δι' ἧς ὁμόνοιά τε πρὸς ἀλλήλους τοῖς Ἕλλησι καὶ κοι-
 νὸς ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους καταπραχθεῖν πόλεμος"

a. 11. τοῦ — συγγραφῆς A: τῷ — γραφῆς c.

12. αἴτιον Scaliger: libri ἄξιον. 19. κριτικὸν corr A, κριτικῶν Schottus, κρητικῶν Fabricius. 30. Ῥηγίνῳ c. cf. Vales. add. in annot. ad Socrat. p. 44. C. ed. Amst. 31. προσε-
 πεφωνήθη c.

b. 2. συγγραφεῖσι Scaliger. 4. τοὺς add A. 9. Καλλιάρχου c. 11. ὀδυσοῖ τὸν — κωμωδῶν c.
 19. χαιρήσειεν A et corr C, qui pr χαιρήσειεν: χωρήσειεν c. Leichius χωρήσειεν, omisso (ante ἐπεγγάνοι) εἰ. 27. πέμ-
 πτον] ἐν corr A, qui quid pr habuerit, non liquet. 31. ἐχρήσατο] add c ὁ Φρύνιχος. 33. Ἀνεγνώσθησαν Coraes
 Isocrat. 2. p. μζ. 37. ὁ ante περὶ add A.

τὸ δὲ πλεῖστον τῷ λόγῳ εἰς τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐγκώ-
 μια κατατρίβετο. καὶ ὁ Ἀρεοπαγιτικός δὲ τῶν συμ-
 βουλευτικῶν ἐστὶ, προτρέπων τὰς Ἀθηναίους ἐπ' ἀρε-
 τὴν ἐξ ἐπαίνου μὲν τῶν προγεγονότων, καταδρομῆς
 δὲ τῶν ἐν τῷ βίῳ περιόντων. καὶ ὁ Πλαταικὸς δὲ 5
 συμβουλευτικός ἐστι. καὶ ὁ ἐπιγραφόμενος δὲ Ἀρχί-
 δαμος συμβουλευτικός ἐστι. παρακαλεῖ Λακεδαιμο-
 νίους ἐπὶ τὸν κατ' Ἀθηναίων πόλεμον ὑπὲρ Μεσση-
 νίων. ὁ δὲ κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγραφόμενος κατη-
 γορία τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτῷ ἐστὶ σοφιστῶν. ὁ δὲ 10
 ἐφεξῆς λόγος Βουσίριδος αὐτῷ ἐστὶν ἐγκώμιον, ὥσπερ
 καὶ ἐπιγράφεται. ὁ δὲ ἐνδέκατος Ἑλένης ἐγκώμιον. καὶ
 ὁ δωδέκατος Εὐαγόρου ἐγκώμιον, ὃς Εὐαγόρου ἐπι-
 γράφεται, προσπεφωνημένος Νικοκλῆ τῷ νιῇ. ὁ δὲ
 ἐπιγραφόμενος Φίλιππος συμβουλευτικός ἐστι, Φίλιπ- 15
 πῳ συμβουλευτῶν τῆς τε τῶν Ἑλλήνων φροντίζειν
 174 H. ὁμοιοῦς καὶ τῆς κατὰ τῶν ἐν Ἀσίᾳ βαρβάρων συζη-
 τήσεως. ὁ δὲ παναθηναϊκὸς ἐγκώμιον ἐστὶ τῆς Ἀθη-
 ναίων πόλεως καὶ τῶν προγόνων, ὃν ἀπαρξάσθαι μὲν
 φησι συγγράφειν ἐνενήκοντα καὶ τεττάρων ἐτῶν ἄγων 20
 ἡλικίαν, νόσος δὲ χαλεπῆς τριετίαν κατασχέσης ἐν τῷ
 ἐνενηκσῶ ἐβδόμῳ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν λόγον. ὁ δὲ
 περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικός
 τις εἶναι δοκεῖ, καὶ ἀπολογίαν ἔχων ὧν Ἀνσίμαχος
 329 R. κακῶς εἶπεν Ἰσοκράτην. "δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν 25
 ὄντι ἕως αὐτῷ μέγιστος ὧν τῶν ἄλλων ὁ λόγος συν-
 ετάγη, ἐστὶ δ' ὁ λόγος σύμμικτος καὶ ποικίλος μῦλ-
 λον ἢ οἱ ἄλλοι. παρατίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτῷ
 λόγων περικλοπᾶς τινος, ἐξ ὧν ἔφθειραν τὰς νέας
 ἀλλ' ὠφελεῖν τὸ κοινὸν ἐπιδείκνυσιν ἑαυτόν. δικανι- 30
 κὸς δὲ καὶ ὁ πρὸς Καλλίμαχον ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀλ-
 γινητικός ὑπὲρ κλήρου ἀγωνιζόμενος. τῶν δικανικῶν
 δὲ καὶ ὁ πρὸς Εὐθύβιον ὑπὲρ Νικίης, καὶ ὁ τραπεζτικός,
 καὶ ὁ πρὸς Λοχίτην, ὕβρεως καὶ πληγῶν δίκην ἀπαι-
 τῶν, ἔτι μὲν καὶ τοσοῦτος ἔγνωμεν Ἰσοκράτης λό- 35
 γος, ἕνα καὶ εἴκοσιν ὄντας. τῶν δ' ἐννέα ἐπιστολῶν
 αὐτῷ μία μὲν ἐστὶ πρὸς Διονύσιον τὸν Σικελίας τύ-
 ραννον, ἑτέρα δὲ πρὸς Ἀρχίδαμον, καὶ πρὸς Φίλιπ-
 πον δύο, μία δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ πρὸς Ἀντί-
 πατρον ἄλλη, καὶ δὴ καὶ πρὸς Τιμόθεον, καὶ πρὸς 40
 τοὺς Μιτυληναίων ὄρχοντας ἢ ἐνάτη.

Οὗτος μὲν ἔν ὃ ῥήτωρ σοφιστεύειν μᾶλλον ἢ τῶν

κοινῶν προσατεῖν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐννέα ῥήτορες, ὧν
 καὶ Δημοθένης ἦν, εἴλετο, καίτοι καὶ πρὸ ἐκείνων τοῖς
 τῆς ῥητορικῆς ἀκμάζων λόγοις, καὶ κατ' ἐκείνας τὴν
 ἐπ' αὐτοῖς δόξαν ἔκ ἐλαττέμενος. κέρρη δὲ μάλιστα
 5 μὲν, ὡς ἀντίκα τοῖς ἀναγνώσκεισι δῆλον, εὐκρινεῖα καὶ
 καθαρότητι, πολλὴν τε ἐπιμέλειαν περὶ τὴν ἐργασίαν
 τῶν λόγων ἐπιδείκνυνται, ὥστε καὶ εἰς περιττὸν αὐτῷ
 διεκπίπτειν τὸν κόσμον καὶ τὸ ἐπιμελές. καὶ αὐτὸ δὲ
 τὸ τῆς ἐργασίας πλεονάζον παρ' αὐτῷ ἢ τὸ γόνιμον
 10 μᾶλλον τῶν ἐπιχειρημάτων ἢ τὸ ἀπειρόκαλον παριστᾷ.
 ἦθος δὲ καὶ ἀλήθεια καὶ γοργότης ἔδδ' ἐμέτεσιν αὐτῷ.
 μεγέθους δὲ αὐτῷ ὅσον εἰς τὸν πολιτικὸν ἐναρμόζει
 λόγον, ἄριστα καὶ παραπλησίως κέρρη δὲ τῇ σαφηνείᾳ.
 ὅτινος δὲ πλεον τῷ δέοντος ὁ λόγος. ἐκ ἡκιστα δὲ αὐτῷ
 15 σμικρολογίαν καὶ τὸ προσκορὸς τῶν παρισώσεων αἰ-
 τιᾶται. ἀλλὰ ταῦτά φημι πρὸς τὴν ἐν λόγοις αὐτῷ
 ἀρετὴν τὸ ἐκπίπτον ἐκείνης καὶ ἀνόμοιον ἐνδείκνυμενοι,
 ἐπεὶ πρὸς γε ἐνίους τῶν γράφειν λόγους ἐπαιρομένων
 ἀρεταὶ ἂν δόξωσι καὶ τὰ ἐκείνους ἐλαττώματα.

160.

"Ἀνεγνώσθη ΧΟΡΙΚΙΟΥ σοφιστῆ Γάζης μελέτῃ καὶ 336 R.
 συντάξεις λόγων διάφοροι. ἕτος χαίρει μὲν εὐκρινεῖα
 καὶ καθαρότητι, εἰς τὸ χρήσιμον δὲ καὶ τῇ περιβολῇ
 κεκορημένος τῷ τε εὐκαίρῳ καὶ τῷ μὴ εἰς μῆκος πε-
 5 ριόδω ταύτην παρατείνειν ἔδδ' ἐν τῇ σαφηνείᾳ λυμαι-
 νεται, ἦθαι τε καὶ ἀληθείᾳ συγκέκραται, ἔδδ' ἐπὶ τῇ γνω-
 μολογικῇ σπινθὲς ἀσοχῶν. ἢ δὲ γε λέξις αὐτῷ τῶν
 λογάδων "ἔσα ἐν πολλοῖς ἔκ αἰετὸς τὸ γνήσιον διώκει 175 H.
 ἔδδ' ὅτε γ' διὰ τὴν ἄκρατον τῆς τροπῆς ἐκτροπὴν εἰς
 30 ψυχρολογίαν ἐκπίπτει. καὶ πρὸς τὸ ποιητικώτερον δὲ
 ἔστιν ἔ παρασύρεται. χρήσιμος δὲ ἔστιν αὐτὸς ἑαυτοῦ
 μᾶλλον ἐκφράσεις καὶ ἐγκώμια διερχόμενος. ἐστὶ δὲ καὶ
 τῆς εὐσεβείας ἐραστὴς, τὰ Χριστιανῶν ὅργια καὶ τεμένη
 τιμῶν. πλὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ὀλιγόρως καὶ λόγῳ σὺν
 35 ἔδδ' ἐν μύθῳ καὶ ἰσορίας Ἑλληνικός, ἢ δέον, ἐγκατα-
 μίγνυνται τοῖς ἑαυτῷ συγγράμμασιν, "ἔστιν ὅτε καὶ ἱερο- 337 B.
 λογῶν. ποικίλα δὲ αὐτῷ καὶ πολλὰ συγγράμματα φέ-
 ρεται. πλασματικοῖς τε γ' καὶ πανηγυρικοῖς καὶ μονο-
 διάις καὶ ἐπιθαλαμίοις καὶ ἀντιρρήτικοῖς ἔστιν αὐτοῦ
 40 λόγοις ἐντυχεῖν καὶ τοιούτοις ἑτέροις. ἤχησε δὲ ἐν τοῖς
 Ἰασηνιαῶν χρόνοις. γέγονε δὲ μαθητὴς Προκοπίου ῥή-
 τορος, ἐνὸς τῶν ἀρίστων, ἢ τῷ Καισαρέως δέ, ὃς εἰς

a. 5. βίῳ A: βιβλίῳ c. 7. παρακαλεῖ AC: καὶ παρακαλεῖ c. 8. μισθίων A. 26. αὐτῷ A: αὐτὸς c.
 b. 7. αὐτῷ A: τῷ c. 11. μέτ. παρ' αὐτῷ c. 17. ἐκπίπτον c. 18. ἐνίους τῶν A: ἐνίους c. 24. τῷ post καὶ
 om A. 26. γνωμοτοκῆς Cc. 29. προτροπῆς c. 32. διεκπίπτειν c. 35. δέον ὃν ἐγκ. c.

μέγα κτήμα καὶ ὄφελος κατ' ἐκεῖνο καιρὸς τὰς ἱστορικάς
γραφὰς συντάξας ἀείμνησον αὐτὸς κλέος τοῖς σπαρταίο-
τέροις καταλέλοιπεν· ἐτέρῳ δὲ τινι προσωμίλησεν ἐν
τῇ αὐτῇ πατρίδι καὶ αὐτῷ λαχόντι σοφιστεύειν, ὃς καὶ
εἰς γῆρας ἐλάσας ἡδέως εἶχεν ὄρεσιν ἀνθ' ἑαυτοῦ τὸν
ὁμιλητὴν τῆς χολῆς ἐξηγέμενον. τέττα λόγοι πολλοί τε
καὶ παντοδαποὶ φέρονται, ἄξιον ζήλον καὶ μιμήσεως
χρῆμα, καὶ δὴ καὶ βιβλίον ὅλον, εἰχὼν Ὀμηρικῶν με-
ταφράσεις εἰς ποικίλας λόγων ἰδέας ἐκμεμορφωμέναι,
αἱ μάλιστα τὴν τῆ ἀνδρὸς περὶ ῥητορικὴν δύναμιν καὶ
μελέτην ἱκαναὶ πεφύκασιν ἀπαγγέλλειν· οὗ τινός, ὡς
ἔστι δυνατὸν μαθεῖν, Χορίκιος μιμητὴς κατὰ τὰς λό-
γους γέγονεν. ἄμφω δὲ ἤσπην εὐσεβέει, καὶ πολλαχῶς τοῖς
λόγοις αὐτῶν, οὐδὲ παρέργως, περὶ τῆς ἱερᾶς εἰκο-
νογραφίας διαλαμβάνουσιν. γέγονε δὲ Χορίκιος καὶ ἡ τῆ
διδασκάλου τελευτῇ ἐπιταφίᾳ ὑπόθεσις.

161.

Ἀνεγνώσθησαν ἐκλογαὶ διάφοροι ἐν βιβλίοις ιβ'
ΣΩΠΑΤΡΟΥ σοφιστῆ. συνέλεξε δὲ αὐτῷ τὸ βιβλίον
ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμμάτων. τὸ
μὲν ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρ' Ἑλλήσι μυθολογούμενων
θεῶν διαλαμβάνει· ὃ συνέλεξε δὲ ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου
περὶ θεῶν γ' λόγος (Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλοδώρος, καὶ
γραμματικὸς τὴν τέχνην). ἐκ ἐκ τῆ τρίτης δὲ μόνον ἡ
διαλογὴ αὐτῷ πεποίητο, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ δ' καὶ ε' καὶ θ',
τῆ τε α' πάλιν καὶ ιβ' ἰε' τε καὶ ις' καὶ μέχρι τῆ κδ'.
ἐν τῇ συλλογῇ τὰ τε μυθικῶς περὶ θεῶν διαπεπλα-
σμένα, καὶ εἴ τι καθ' ἱστορίαν εἴρητο, περιεῖληφε, περὶ
τε τῶν παρ' αὐτοῖς ἡρώων καὶ Διοσκόρων, καὶ περὶ
τῶν ἐν Αἰδο, καὶ ὅσα παραπλήσια. ἔτι δὲ καὶ συνέ-
λεξε αὐτῷ ἡ βίβλος καὶ ἐκ τῆ δευτέρου λόγος τῶν περὶ
γραφικῆς Ἰόβας, καὶ μὴν καὶ ἐκ τῶν Ἀθηναίων τῶ Ναν-
κρατίτε δειπνοσοφιστῶν. καὶ ὁ μὲν πρώτος λόγος ἐκ
τέττων ἡθροίσθη καὶ τάδε περιλαμβάνει.

Ὁ δὲ δεύτερος ἐκ τε τῶν Σωτηρίδα Παμφίλης ἐπι-
τομῶν πρώτῃ λόγος καὶ καθεξῆς μέχρι τῆ δεκάτης, καὶ
ἐκ τῶν Ἀρτέμιονος τῆ Μάγνητος τῶν κατ' ἀρετὴν
γυναιξὶ πεπραγματευμένων διηγημάτων, ἔτι δὲ καὶ ἐκ
τῶν Διογένης τῆ Κυνικῆ ἀποφθεγμάτων, καὶ μὴν καὶ
ἐξ ἄλλων διαφόρων, ἀλλὰ γε καὶ ἀπὸ ὀγδόου λόγος τῆς
Σαπφῆς· ἐν οἷς καὶ ἡ δευτέρα βίβλος τῶν συλλόγων.

Ὁ δὲ τρίτος λόγος συλλέγει αὐτῷ ἐκ τῆς Φαβω-
ρίνης παντοδαπῆς ὕλης, ἐκ τε τῆ ν καὶ τῆ ξ καὶ κα-
θεξῆς, πλὴν τῆ τ, μέχρι τῆ ω. ἐν οἷς διάφοροι ἱστο-
ρίαι καὶ τῶν κατὰ τὰ ὀνόματα θέσεων αἰτιολογίαι καὶ
τοιαῦτα ἕτερα· εἰς αὐτὴν καὶ ὁ τρίτος αὐτῷ συμπεραίνει-
ται λόγος.

Ὁ δὲ τέταρτος αὐτῷ λόγος ἐκ τε ἀνεπιγράφε αὐτῷ
βιβλίας συνηθροίσθη (θαυμάτων δὲ μόνον ἐπιγράφε
συναγωγὴ τὸ "βιβλίον") καὶ ἐκ τῶν τῆ Ἀριστοξένου συμ-
μίκτων ὑπομνημάτων, ἐκ ἐκ πάντων δὲ ἄλλ' ἐκ γε τῆ
ἐκκαδεκάτης λόγος μόνος, καὶ ἐκ τῆ ὀγδόου λόγος τῆς
Ῥέφης δραματικῆς ἱστορίας· οἷς παράδοξά τε καὶ ἀπί-
στα μάλιστα ἐνεστὶν εὑρεῖν, καὶ τραγῳδῶν καὶ κωμῳδῶν
διαφόρους πράξεις τε καὶ λόγους καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ
τοιαῦτα ἕτερα. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν καὶ ὁ τέταρτος.

Ὁ δὲ πέμπτος σύγκειτο αὐτῷ ἐκ τε τῆς Ῥέφης με-
σικῆς ἱστορίας πρώτῃ καὶ δευτέρῃ καὶ τρίτῃ βιβλίον,
ἐν ᾗ τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν ποικίλην ἱστορίαν εὐ-
ρήσεις, καὶ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ διδυραμβοποιῶν τε καὶ
αἰλητῶν καὶ κιθαρωδῶν, ἐπιθαλαμίων τε ὥδων καὶ
ὑμεναίων καὶ ὑπορχημάτων ἀφήγησιν, περὶ τε ὀρχησῶν
καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς θεάτροις ἀγω-
νιζομένων, ὅθεν τε καὶ ὅπως οἱ τέττων ἐπὶ μέγα κλέος
παρ' αὐτοῖς ἀναδραμόντες γεγονάσιν, εἴτε ἄδόντες
εἴτε καὶ τὴν θῆλειαν φύσιν διεκκληρώσαντο· τίνες τε
τίνων ἐπιτηδεύματων ἀρχὴ διεγνώσθησαν, καὶ τέττων
δὲ τίνες τυράννων ἢ βασιλέων ἐρασαὶ καὶ φίλοι γεγό-
νασιν· καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τίνες τε οἱ ἀγῶνες καὶ ὅθεν,
ἐν οἷς ἕκαστος τὰ τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο. καὶ περὶ
ἐορτῶν δὲ, ὅσαι πάνδημοι τοῖς Ἀθηναίοις. ταῦτα δὴ
πάντα, καὶ εἴ τι ὁμοιον, ὁ πέμπτος ἀναγινώσκοντί σοι
παραστήσει λόγος.

Ὁ δὲ ἕκτος αὐτῷ συνέλεγε λόγος ἐκ τε τῆς αὐτῆς
Ῥέφης μεσικῆς βίβλου πέμπτης καὶ τετάρτης, ἀθλητῶν
δὲ καὶ ἀθλημάτων ἀφήγησιν ἔχει, ἄνδρες τε ὅσα ἡῤῥη-
σαν καὶ δὴ καὶ γυναῖκες. καὶ Ὀμηρος δὲ αὐτῷ καὶ
Ἡσίοδος καὶ Ἀντίμαχος οἱ ποιηταὶ τῆς διηγήσεως
μέρος, καὶ τῶν ἄλλων πλείοι τῶν εἰς τῆτο τὸ γένος
τῶν ποιητῶν ἀναγομένων. ἔτι δὲ καὶ περὶ γυναικῶν
μαντικῶν ἀναγράφει, τίνες τε καὶ ὅθεν αἱ καλόμεναι
Σίβυλλαι. καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀπὸ τῶν Ῥέφης, σύγκειτο

α. 1. ἱστορικάς add A. 6. λόγοι πολλοί] vid. Boissonad. ad Marin. p. 76. 13. τε in εἰσεβίε corr A.
18. βίβλοις A. 26. τε post τοῦ om A. τε A: καὶ τε ε. καὶ ante μέχρι add A. 27. θεῶν] αὐτῶν A.
31. τῶν] τοῦ A. 32. καὶ ante ἐκ om A. 40. λόγου AC: βίβλου ε.
b. 2. πύλης C. τοῦ ante ξ add A. 11. τῆς τοῦ P. ε. 13. μάλιστα ἐνεστὶν A: ἐστὶν ε. 14. διαφόρους
add A. 19. μόνον A: μὴν ε. 33. αὐτῆς] αὐτοῦ A.

δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν Δαμοσράτῃς ὑλιεντικῶν δευτέρου λόγου, καὶ ἐκ τῶν Λαερτίου Διογένης φιλοσόφων βίων βιβλίας πρώτης καὶ πέμπτης ἐννάτης τε καὶ δεκάτης, ἐν οἷς τὰ περὶ τῶν φιλοσόφων διέξεις, ὅθεν τε τὸ φιλοσοφίας ἱερὸν χρῆμα τὴν ἀρχὴν ἔφυν, καὶ ὅπως ἤκμασε, 5 τίνες τε τίνων αἰρέσεων ἀρχηγοὶ καὶ προσάδῃ κατέστησαν, τίνες τε ἔχον ἔρασις καὶ τίνες ἀντιτέχνους τίνες, ποῖον 177 H. τε ἕκαστος αὐτῶν ἐπεδείκνυτο ἡθὺς, καὶ πόθεν εἶλκε τὸ γένος, καὶ οἷον τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπιτήδευμα, καὶ πότε καιρὸς ἤκμασε. καὶ περὶ ῥητόρων δὲ καὶ ῥητορικῆς τὰ 10 παραπλήσια σοὶ ἔστιν ἐκείθεν ἀναλαμβάνειν. ἔτι μὴ σύγκειτῃ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐκ τῶν Αἰλίου Δίου περὶ Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἑλλανίκου, δι' ὧν μυθικὰ τε καὶ πλασματικὰ πολλὰ συλλέξας καὶ διάφορα ἕτερα εἰς τὸ τέλος τῆς ἑκτῆς λόγου καταστήσεις. 15 Ὁ δὲ ἑβδομος αὐτῷ λόγος διήνοιχται ἐκ τῆς Ἡρόδοτος ἱστορίας.

Ὁ δὲ ὄγδοος ἐκ τοῦτον τινὸς ἀρχαίης ἐκλογαὶ καὶ αὐτὸ τυγχάνει τὸ βιβλίον, ἐκ ἔχον ἐπιγραφόμενον τὸν συνηθροικότα ἐν οἷς τὰς εἰς μέγα δόξης καὶ ὄνομα 20 λαμπρὸν ἀρθείσας γυναῖκας καταλέγει, καὶ ἀνδρῶν ἐνίων ἔργα, καὶ ἐπὶ παιδείᾳ λόγων συνθεσίαις, ἀρετῇ 341 R. τε αὐτῇ φιλίας, καὶ τῶν σπασδαίων ἀποφθέγματα. "σύγ- κειται δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν Πλατάρχου περὶ τῆς πῶς δαί- τὸν νέον ἀκβεῖν ποιημάτων, περὶ τε φύσεως καὶ πόρων, 25 ὅπως τε πολλοὶ πολλάκις πόρῳ τὴν φύσιν ἐκ εὐφρομένην ὠρθώσαν, ἕτεροι δὲ καλῶς ἔχουσιν ἐξ ἀμελείας διέφθιραν, ὅπως τε ἔνιοι ἐν μὲν νέοις βραδείς ἐνωρῶντο πᾶσι καὶ ἀσύνετοι, ἀκμασάντων δὲ εἰς τὸ ταχὺ καὶ συνειδὼν αὐτοῖς ἡ φύσις ἐξέλαμψε καὶ ἐκ τῆς 30 περὶ δυσωπίας δὲ λόγου καὶ περὶ ἀδολεχίας καὶ περὶ ὀργῆς, καὶ ἐκ τῆς πῶς ἂν τις ὑπὸ ἐχθρῶν ὠφελοῖτο, καὶ περὶ εὐθυμίας δέ, καὶ τῶν πολιτικῶν αὐτῆς παραγ- γελμάτων, περὶ τε πλείους, καὶ ὅπως ἂν τις σπινθήροιοτο 35 αὐτῆς πρὸς ἀρετὴν ἐπιδιδόντος, ἐκ τε τῶν ἐγχειριδίων αὐ- τῆς καὶ γαμικῶν παραγγελμάτων. ἐν οἷς ἔστιν εὐρεῖν πλείους καὶ ἀξιωματικὰ, λόγους καὶ ἔργα, καὶ πρὸς πολλὰ σοὶ χρησιμεύοντα. ταῦτα μὲν καὶ ἐκ τέτων καὶ ὁ ὄγδοος λόγος.

Καὶ δὴ καὶ ὁ ἑννὰτος αὐτῷ ὁμοίως ἐκ τῶν Πλα- τάρχου συνετμήθη, ἐκ τε τῆς ὅτι βράδιον οἱ θεοὶ τι- 40 τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφῆς, καὶ ἐκ τῶν Ἀριστο- μωρόνῃ, καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς βίβης Δημητρίου καὶ Βρότῃ τῆς Ῥωμαίας, καὶ ἐκ τῆς λόγου ὅς ἐπιγράφει αὐτῷ ἀν-

δρῶν ἐνδόξων ἀποφθέγματα, ἐκ τε τῆς περὶ ποταμῶν, καὶ πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακα τῆς φίλης, καὶ μὴν καὶ ἐκ τῆς Κράτητος βίβης Δαϊφάντης τε καὶ Πινδάρου, καὶ ἐκ τῆς βιβλίας δὲ ὁ ἐπιγράφει αὐτῷ βασιλέων καὶ 5 ἐρατηγῶν ἀποφθέγματα, σὺν οἷς καὶ ἐκ τῶν συμπο- σιακῶν αὐτῆς, ἀπὸ τε τῆς πρώτης καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ὀγδόου. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν Πλατάρχου ἐκ τέτων συνεί- λεκται δὲ καὶ ἐκ τῆς Ῥόφῃς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας πρώτης καὶ δευτέρας καὶ τρίτης βιβλίας καὶ τετάρτης, ἐν οἷς ἔστι 10 περιτυχεῖν πολλοῖς ἀξιολόγοις, εἰ καὶ ἕνια αὐτῶν εἰς μύθους καὶ μακρὸν ἐκπίπτεισι λήρον. ἀλλ' ὥδε μὲν καὶ ὁ ἑννὰτος.

Ὁ δέκατος δὲ συνηθροίσθη ἐκ τε τῆς Κεφαλίωνος Ἐρατῆς, διαλαμβάνουσας τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον, καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου τῆς Στωϊκῆς, ὅσαι γυναῖκες ἐφι- 15 λοσόφησαν ἢ καὶ ἄλλως τι ἐπίδοξον διεπράξαντο, καὶ δι' αὐς οἰκίαι εἰς εὐνοίαν συνεκράθησαν, καὶ ἐκ τῶν Θεαγένης δὲ Μακεδονικῶν πατριῶν, ἐκ τε τῶν Πλα- τάρχου περὶ βίων Νικίου καὶ Ἀλκιβιάδου "Θεμισοκλέους 178 H. τε καὶ Θεσέως καὶ Ἀνκέρου Σόλωνος τε καὶ Ἀλεξάν- δρου τῆς Φιλίππου, ἐκ τε τῶν βίων Κίμωνος καὶ Ἀν- σάνδρου Δημοσθένους τε καὶ Περικλέους καὶ Πελοπίδου καὶ Φωκίωνος καὶ Ἀριστίδου, ὧν τὰ πλείους ἀξιοφύγητά 20 τε καὶ ἀξιωματικὰ. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν καὶ ὁ δέ- κατος.

Ὁ δὲ ἐνδέκατος ἔχει τὴν συναγωγὴν ὁμοίως ἐξ ὧν Πλούταρχος συνέταξε βίων, Ἐπαμεινώνδου καὶ Λίω- 25 νος καὶ Ἀγησιλάου καὶ Ἀγιδος καὶ Κλεομένης Εὐ- μένης τε τῆς Καρδιανῶν καὶ Φιλοπολίμενος καὶ Τιμο- λέοντος καὶ Ἀράτου, ὅς δημαγωγὸς καταστὰς τῶν Ἀχαιῶν ἐπτακαίδεκάκις ἐν αὐτοῖς ἐσρατήγησε, με- γάλα πράξας ἐρατηγῶν ἔργα. καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς βίβης Πύρρου τῆς Ἡπειρώτης, ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκ τῶν Ἀριστο- φάνους τῆς γραμματικῆς περὶ ζώων βιβλίας πρώτης καὶ 30 δευτέρας, καὶ ἐκ τῆς Ἰόβας τοῦ βασιλέως Θεατρικῆς ἱστορίας ἐπτακαίδεκάτου λόγου. οὕτω μὲν καὶ ὁ ἐν- δέκατος.

Ὁ δὲ δωδέκατος αὐτῷ λόγος συνηθροίσθη ἐξ ἄλ- λων τε διαφόρων, καὶ ἐκ τῆς Καλλιξένου ζωγράφου 40 τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφῆς, καὶ ἐκ τῶν Ἀριστο- νίκου περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μουσεῖς, καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους πολιτικῶν, Θεταλῶν τέφρηι καὶ Ἀχαιῶν

a. 1. ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου τῶν Δαμ. ὑλ. 5. 3. τε om pr A. 11. μὲν 5. 12. Δίου A: δι' οὐ 5. Hoesche- lius Διονυσίου. 13. Ἑλλανικοῦ A. 37. λόγους καὶ A: ἐν λόγοις 5. 38. καὶ ante ὁ add A. 40. οἱ add A.
b. 1. ποταμοῦ A. 3. τε add A. 11. ἐκπίπτουσι 5. 16. καὶ post ἡ om pr A. 17. οἰκίαι AC: οἰκίας 5.
27. Ἐπαμεινώνδου 5. 35. τῆς] τῆς τοῦ 5. 39. ζωγρ.] καὶ ζωγρ. 5. 40. ἀριστοτέλους A.

344 R. καὶ Παρίων "Ανκίων τε καὶ Κίων, καὶ ὧν ἐκεῖνος ἀπλῶς ἐν τοῖς πολιτικοῖς αὐτῷ διαλαμβάνει· ὧν τὸ χρήσιμον ἐκ ἁδῆλον. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν Σωπάτρῳ καὶ ὁ δωδέκατος τῶν συλλογῶν πόνος.

Πολλὴν δὲ τὴν χρεῖαν τῷτο δὴ τὸ φιλοπόνημα τοῖς 5 ἀναγινώσκουσι παρέχει· εἰ γὰρ καὶ μύθων καὶ τεράτων ψευδῶν τε καὶ ἀπιθάνων, ὥς μοι καὶ πολλάκις εἶρη, καὶ καθαρεύει, ἀλλ' οὖν ἐν οἷς τε εἰς πολυμάθειαν ἐκ τῶ ἐτοίμῃ συντελεῖ, καὶ πρὸς ἀρετὴν καὶ καλοκάγαθίαν πλείεα ἔστιν αὐτῶν ἀπανθίσασθαι, πρὸς τε τὸ ῥητο- 10 ρεύειν καὶ σοφιστεύειν (ὥς καὶ αὐτὸς τοῖς ἐταίροις γράφων προοιμιάζει) ἐκ ἐλαχίστην φέρει ῥοπήν, ἱκανὸν εἰς χρεῖαν καθέστηκεν. ἡ δὲ φράσις αὐτῷ ποικίλη καὶ καὶ μία τὴν ιδέαν, εἰ καὶ διὰ πάσης τὸ σαφές ὥδενεν.

162.

Ἀνεγνώσθησαν ΕΥΣΕΒΙΟΥ τινός (ἐπίσκοπος ἦν τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν πίσιν ὁρθόδοξος) τούτῳ λόγοι ἱ κατὰ Ἀνδρέα τινός ἐγκλειστὴ συνεγράφησαν, τὴν αἰτίαν λαβόντες ἐκ τῶ εἰρημένῃ ἐγκλειστῇ. οὗτος γὰρ ἔγραψεν ἐπιστολὴν Εὐσεβίῳ (παραναγνώσκον δὲ καλεῖ τὴν ἐπι- 20 σολήν), ὁμοίως αὐτὸν εἰς τὴν ταύτης ἀνάγνωσιν ἐκκαλέμενος· ἦν Εὐσεβίος ἀναγνούς πρῶτον μὲν τὸν ἄνθρωπον ἐπιτιμῶν, ἀμαθίαν ἅμα καὶ θράσος ἐπικαλῶν, καὶ δεικνύς καὶ περὶ αὐτὰς πταίνοντα τὰς συλλαβάς, καὶ ὅτι μηδένα εἶχον ἀσόλοικον εἰπεῖν δεδυνημένος, 25 ὁ δὲ καὶ ἐπὶ τὸ συγγράφειν ἤρθη, τῷ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐν ἀσκήσει ἡσυχίας ἐπιλεησμένος· εἴτα τὸ αἰρετικὸν αὐτῷ φρόνημα διὰ πολλῶν ἀπελέγχει. ἦν δὲ ἄρα τῶν λεγομένων ἀπὸ τῆς φαύλης δόξης τῶν ἐχόντων ἄφθαρτοδοκητῶν. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσιν αὐ- 30 τὸν εὐθύνας ὑπέχοντα, ὅτι μονοσήμαντον τὸ τῆς φθορᾶς ἐξεληφθὼς ὄνομα ἐπὶ μόνῃς ἁμαρτίας οἶδ' ἐπὶ τῷ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, δι' ὧν ταῖς φωναῖς

179 H. ἀπεχρήσαντο, κατὰ διαφόρων πραγμάτων "τοῦτο τὸ ὄνομα φέρεται παραδεδωκότων. β' ὅτι ἀθάνατον καὶ 35 ἀπαθὲς καὶ ἄφθαρτον ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως τὸ σῶμα τῷ κυρίῳ, ὡς περὶ ὁ Ἰβλιανός, ἐτόλμησεν ἀποφύνασθαι, καίτοι διατεινόμενος ἐν αὐτῷ τῷ γράμματι κατὰ Σεβήρου καὶ Ἰβλιανῶ τὸν τοιοῦτον αὐτῷ διαπεπονῆσθαι πόνον, ἅτε δύο φύσεις ἢ δύο ἐσῆας ἐπὶ Χριστῷ εἰπεῖν ἐκείνων 40 ἐκ ἀνεχομένων, ἐδὲ δύο ιδιότητας, ἐδὲ δύο ἐνεργείας. γ' ὅτι πρὸ τῆς παραβάσεως τὸ τῷ Ἀδὰμ σῶμα ἔτε

θνητὸν λέγει διαπεπλάσθαι ἔτε φθαρτὸν φύσει, ἢ ἐκ τέττε καθ' ὁδὸν αὐτῷ χωρήσῃ τὸ καὶ τὸν Χριστὸν ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως σῶμα ἄφθαρτον ἀνελιγμέναι καὶ ἀπαθὲς, δέον καὶ νοεῖν καὶ λέγειν ὡς τὸ τῷ Ἀδὰμ σῶμα θνητὸν ἦν φύσει καὶ παθητὸν, θεία δὲ χάριτι ἀθάνατον διε- 5 φυλάττετο καὶ ἀπαθὲς, μέχρις ἂν αὐτὸ ἢ παράβασις τῆς φυλακῆς ἀπεγύμνωσεν· ἔτω γὰρ καὶ ὁ τῶν ἁγίων χορὸς ἀποφαίνετο. δ' ὅτι τὸν παρόντα κόσμον ἄφθαρτον καὶ ἀνώλεθρον λέγει, δέον εἰδέναι ὅτι φθαρτός ἐστι καὶ ἀλλοιωτός. καὶ ἕτερα δὲ σὺν τέτοις κεφάλαια κατὰ τὴν πρώτην ἀντιγραφὴν ὁ ἐπίσκοπος, τὰ μὲν ἀσαφῶς τὰ δὲ βλασφημῶς ἀπελέγξας ἔχοντα, διορθωθῆναι παρηγγύησατο τὸν Ἀνδρέαν.

"Ο δὲ δεξιόμενος τὴν ἐπὶ τῇ διορθώσει παραίνεσιν 345 R.

15 ἐπὶ τὸ χειρὸν ἀπέκλινε, καὶ βιβλίον δεύτερον συνέταξεν, ἐν ᾧ καὶ τὰ προγεγραμμένα αὐτῷ πλατύτερον καὶ (ὡς οἶται) δι' ἀποδείξεων συγκροτεῖ. καθ' ἃ δὴ καὶ τὴν εἰρημένην δεκάλογον ὁ εὐσεβὴς Εὐσεβίος συντάττει, δι' ἧς ἐλέγχει μὲν αὐτὸν ὡς μὴ ἀρεσθέντα τῷ τῆς πίστεως ὄρω, ὃν αἱ ἁγίαι ἐξέθεντο σύνοδοι, ἰδίαν δὲ 20 τίνα τολμηρῶς συνταξάμενον ἐκθεσιν πίστεως· εἴτα δὲ καὶ ὅτι πολλὰ τῶν ἁγίων ἀποσπαράξας ῥητὰ καὶ παραποιησάμενος εἰς τὴν ἰδίαν ὑπόληψιν ἐξεβιάσατο, καὶ ὅτι ἐναντιῶ τῇ τε νέᾳ καὶ παλαιᾷ γραφῇ καὶ τοῖς ἁγίοις ἡμῶν πατράσιν ἄφθαρτον καὶ ἀνώλεθρον τὸν κόσμον δοξάζων. ἔτι δὲ καὶ ὅτι τὴν ἀλλοίωσιν καὶ μετα- 25 σοιχείωσιν καὶ ῥεῦσιν ἐνδιάβλητα εἶναι λέγει ὡς περὶ τὰ ἀπὸ κακίας πάθη, καὶ δὴ καὶ διὰ τῷτο τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναλλοιώτον καὶ ἀπαθὲς καὶ ἄφθαρτον καὶ ἄρρευσον ἀναλαβεῖν σῶμα. καὶ πάλιν εἰ- 30 πόντα διελέγχει αἰδίδιον καὶ ἄφθαρτον καὶ ἀγέννητον τὸν κόσμον, τὴν δὲ λεγομένην πρὸς τὸ αἰδίδιον αὐτοῦ μετασοιχείωσιν μὴ παραδεχόμενον, ἅτε καὶ αὐτῆς τῶν ἐνδιάβλητων παθῶν παρ' αὐτῷ δογματιζομένης. καὶ 35 ὅτι τῷ Ἀδὰμ ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον κατὰ φύσιν καὶ ἀπαθὲς διαπλασθῆναι λέγει τὸ σῶμα, καὶ ἃ τῷτο μό- νον, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ χεὶς ἄφθαρτος ἦν, ἐξ ἃ τὸ σῶμα διεπλάσθη. πάλιν ἐλέγχει αὐτὸν μονοσήμαντον τὸ τῆς φθορᾶς ὄνομα ἐξεληφθότα, ἐν ᾧ καὶ δείκνυσιν 40 ὅτι ἔτε φθορᾶς ἔτε θανάτου ἔτε τῷ κατὰ κακίαν πά- θος, ἀλλ' ἐδὲ τῶν ἁμαρτητικῶν λογισμῶν ἐδενὸς τέ- των δημιουργὸς ὑπάρχει ὁ θεός, εἰ καὶ τῶν φθαρτῶν

α. 11. ἐτέροις γ. 12. ῥοπήν καὶ ἱκανὸν γ. 16. ἦν Α: οὗτος ἦν γ. 35. ὅτι] cf. Suidas v. Ἰουλιανὸς Ἀλικαρ- 37. κυρίου ἐξείπεν ὡς περ γ. καίτοι add Α. 38. Σεβήρου γ. β. 2. αὐτοῦ γ. 10. καὶ om Α. 12. δέ] 39. καὶ γ. 13. παρεγγύησατο Α. 16. αὐτῷ om pr Α. 17. ἀποδείξεως γ. 19. ἐλέγχει Α: λέγει γ. 22. ἁγίων Α: ἰδίων γ. 23. παρεβιάσατο γ. 24. παλαιᾷ καὶ νέᾳ γ. 27. ἐνδιάβλητα Casaubonus: libri ἐνδιάβλητα. 28. τὸν] καὶ τὸν Α.

καὶ τῶν θνητῶν ἑσίων καθέστηκε δημιουργός· ἐκεῖνα γὰρ
 180 H. τῶν ἀνυπάρχων ἐστὶ καὶ κατ' ἐαυτὰ μὴ ἔχόντων ὑπό-
 ρασιν. ἔτι δὲ διελέγχει αὐτὸν τὸ κυριακὸν σῶμα ἐξ
 αὐτῆς ἐνώσεως ἀπαθὲς καὶ ἀφθαρτον καὶ ἀναλλοίωτον
 ἀποφαινόμενον ὅπερ ἵνα συστήσῃ, ὡς ἐνόμιζε, δείκνυ-
 σιν αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλην ἀτοπίαν περὶ τὴν κόσμῳ
 καὶ τῇ Ἀδὰμ ἀποφθέρῃ. δείκνυσι δὲ ἐν ταύτῳ ὁ
 Εὐσέβιος καὶ τὸ τῆς φθορᾶς καὶ καταφθορᾶς καὶ δὴ
 καὶ τῆς διαφθορᾶς ὄνομα ἐπὶ τίνων καὶ πόσων ση-
 μαινομένων ἢ θεία γραφὴ ἀποδέχεται, καὶ φησιν ὅτι
 φέρεται μὲν ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ ἐδιαβλήτων παθῶν,
 καὶ ἐπὶ τε τῶν ἀπὸ κόπης καὶ καμίας καὶ γήραος· καὶ γὰρ
 φθορὰ μὲν τὸ γήραος νεότητος καὶ οἱ κόποι δὲ καὶ κά-
 ματοι τῷ σωματικῷ τόνῳ. ἔτι δὲ ἐπὶ τῆς τῷ σώματος
 ἐν ἀσκήσει καὶ πνευματικῷ ἀγῶσι ταπεινώσεως· καὶ
 γὰρ φησιν ὁ ἀπόστολος „εἰ καὶ ὁ ἕξω ἡμῶν ἄνθρωπος
 φθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἀνακαινίζεται“ καὶ ἔξης. φέρεται δὲ
 φησὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἐγγινομένης τῷ σώματι ταπεινώσεως
 ἥτοι τηχεδόνος ἀπὸ τινων αἰκιῶν καὶ κολάσεων· ἔτι
 δὲ καὶ ἐπὶ τῆς βλάβης τῆς ἐγγινομένης τοῖς ζώοις καὶ
 σπέρμασι καὶ φυτοῖς, τῆς τε μερικῆς καὶ τῆς καθόλου.
 ἢ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῇ τῇ θανάτῳ τὸ ὄνομα φέρεται,
 καὶ ἔτι χωρὶς τῶν εἰρημένων ἐπὶ τῆς διαλύσεως καὶ
 ῥεύσεως τῶν σωμάτων τῆς ἐν τοῖς τάφοις συμβαίνου-
 σης· ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ κατὰ κακίαν πάθους
 ἥτοι τῶν ἁμαρτημάτων. τοσαυταχῶς ἔν τῆς φθορᾶς
 καὶ καταφθορᾶς καὶ διαφθορᾶς λαμβάνεσθαι δευ-
 348 R. μένης, „εἰκότως διεσφάλλεται δεικνύει τὸν Ἀνδρέαν ὡς
 μονοσήμοις ἀποκεχωρημένον ταῖς λέξεσι.

Παρατίθῃσι δὲ τὰς κατὰ τὴν ἐλέγχου ἀποδείξεις
 ἐκ τε τῆς θείας γραφῆς, παλαιᾶς τε καὶ νέας, καὶ ἐκ
 τῶν λογάδων πατέρων, Ἀθανασίου καὶ τῶν τριῶν Εὐ-
 γρορίων, τῷ τε θαυματουργῷ λέγω καὶ τῷ θεολόγῳ καὶ
 τῷ θεοπεσίᾳ Νύσσης, Βασιλείῳ τε τῷ Καισαρείας καὶ
 Ἰωάννῃ τῷ Χρυσοστόμῳ Κυρίλλῳ τε τῷ Ἀλεξανδρείας
 καὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλῳ, ἀλλὰ δὴ καὶ Με-
 θοδίου τῷ ἱερομάρτυρος καὶ Κοδράτου ὧν ἐνίων καὶ
 ῥήσεις τινὰς ὁ Ἀνδρέας ἀποσπαράξας καὶ παραπλα-
 σάμενος, ἃ δὲ καὶ κακῶς ἢ καὶ ἀνοήτως ἐξελημφώς,
 ἐκείθεν (ὡς ὤφειτο) τὴν οἰκείαν πλάνην ἐκράτυνεν. ἀλλὰ
 πάντων ἕνεκεν τῶν εἰρημένων Εὐσεβίῳ δίδωσι δίκας,
 τῆς τε παραποιήσεώς φημι καὶ κακουργίας ἢ καὶ ἀνοίας,

καὶ ὅτι αἰρετικῶν ῥητὰ τινὰ παραλεξάμενος τοῖς ἁγίοις
 ἡμῶν πατράσιν ἐτόλμησεν ἀναθεῖναι ταῦτα.

Ἐπὶ τούτοις δείκνυσιν αὐτόν, ἐξ ὧν ἐματαιολόγει,
 δοξάζοντα ὅτι μὴ ἁλλοιωθεὶς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
 Χριστὸς διὰ τῆς ἀναστάσεως ἐκ φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν
 ὡσαύτως ἐστὶν ἀπαθὴς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς περ
 ἐστὶν ἀπαθὴς κατὰ τὴν θεότητα. καὶ ὅτι ἐτόλμησε βλα-
 σφήμας ἀποκαλέσαι τὴν φρονέοντα καὶ λέγοντα θνητῷ
 καὶ παθητῷ σώματι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν
 ἐν τῷ κόσμῳ πολιτεύεσθαι, αὐτὸς ἐκ ἐρυθρῶν μετὰ
 νίκην παθῶν καὶ θανάτου καὶ φθορᾶς ἀναίρεσιν πα-
 θητὸν τὸ κυριακὸν τερατεύεσθαι σῶμα, καὶ ὁ φθαρο-
 λάτρως ἐνυβρίζων τὴν ὁρθοδόξου λέληθεν αὐτὸν δι' 181 H.
 ὧν λέγει παθητολάτρως ἀληθῶς ἀπελεγχόμενος. ἐν-
 τεῦθεν τε παρατίθῃσι πάλιν φωνὰς πατρικᾶς, καὶ πα-
 ρίξεσι παθητὸν καὶ θνητὸν καὶ κατὰ τὸ φθαροτὸν
 τὸ κυριακὸν σῶμα ἕως τῆς αὐτῆς ἐνδόξεως ἀναστάσεως,
 ἐκείθεν δὲ δι' αὐτῆς μεταβληθὲν εἰς ἀθανασίαν καὶ
 ἀπάθειαν. λέγει δὲ ὡς ματαιολογεῖ φθαροτολάτρως ὁ
 Ἀνδρέας ἐπιφρημίζων τὴν ὁρθοδόξου· Ἀρεῖον γὰρ καὶ
 Ἀετίῳ καὶ Εὐνομίῳ Ἀπολλινάριῳ τε καὶ Νεστορίῳ, ἀλλ'
 ὅ τοις εὐσεβέσι κατάλληλος καὶ οἰκεία ἢ τοιαύτη κλη-
 σις. δογματίζει δὲ καὶ τὸτο, ὡς ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν
 τὰ φυσικὰ μὲν καὶ ἀδιάβλητα πάθη ὡς τῆς φύσεως
 δημιουργὸς ἀνεδέξατο (ἃ ἑδὲ κυρίως πάθη ἀλλ' ἔργα
 ἢ οἰκειότερον καλοῖτο τῆς φύσεως), τῶν δὲ κυρίως
 παθῶν, ἥτοι τῶν ἀπὸ κακίας, παντελῶς ἀνεπίδεκτος
 ἦν· καὶ ὅτι ἐχ, ὡς πρὸς τῆς ἀναστάσεως ἦεν καὶ ἔπινεν,
 ἔτω καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν συνέφαγε καὶ συνέπιε τοῖς
 μαθηταῖς, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπραττε νόμῳ φύσεως, τὴν
 ῥέεσαν σάρκα βρώσει καὶ πόσει ὡς ἀληθῶς ἀνακτιώ-
 μενος καὶ περικρατῶν, τὸ δὲ ἐτέλεσεν ὑπερφνωῶς δι'
 οἰκονομίαν, ἵνα τοῖς μαθηταῖς πιστώσῃ, καὶ δι' αὐτῶν
 πᾶσι πιστοῖς, ὡς αὐτὸ τὸ πεπονθὸς καὶ σαρωθὲν ἀνέστη
 σῶμα, ἀλλ' ἐχ' ἕτερον παρ' ἐκαῖνο, εἰ καὶ πρὸς ἀφθα-
 σίαν καὶ ἀπάθειαν μετεσοικειώθη. ταῦτα φιλοθέως
 ἐπιδογματισάμενος τέλος ἐπιτίθῃσι τῇ δεκαλόγῳ. ἔτι
 δὲ σαφῆς καὶ ἀπλῆς τὴν φράσιν, καθαρότητι χρώ-
 μενος, καὶ εἰ πού τις δέοι, καὶ ἐκρηνεία.

163.

Ἀνεγνώσθη ΟΥΙΝΔΑΝΙΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ Βη-349 R.
 ρύττε συναγωγῇ γεωργικῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθροι-

a. 1. τῶν add A. 2. an forte ἐνυπάρχων? 9. καὶ ante τῆς om A. 12. γήραος ε. 14. δὲ καὶ ἐπὶ ε. 16. εἰ]
 2 Cor. 4, 16. 17. καὶ τὰ ἔξης ε. 23. ἐπὶ A: καὶ ἐπὶ ε. 25. παρὰ A: περὶ ε. 26. οὐν add A. 31. θείας add A.
 33. τὴ om A. 35. τὴ add A. b. 7. κατὰ] καὶ κατὰ A. 12. ὁ add AC. 15. πάλιν παρατίθῃσι ε. 41. βη-
 ρύττου A.

ξαι δὲ αὐτῷ τὸ βιβλίον ἔκ τε τῶν Δημοκρίτου Ἀφρο-
κανῶ τε καὶ Ταραντίνου καὶ Ἀπελητίου καὶ Φλωρεντίου καὶ Οὐάλεν-
τος καὶ Λέοντος καὶ Παμφίλου, καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν Διοφάνους
παραδόξων· τόμοι δὲ εἰσι τὸ βιβλίον ἑβ'. χρήσιμον δὲ
τὸ βιβλίον, ὥς καὶ διὰ πείρας αὐτῆς ἐπὶ πολλῶν εἶδομεν, 5
πρὸς τὰς κατὰ γῆν ἐργασίας καὶ τὰς γεωργικὰς πόνας,
καὶ σχεδὸν τι χρησιμώτερον τῶν ἄλλων, ὅσοι τῆς αὐτῆς
αὐτῷ πραγματείας ἦσαντο. ἔχει δ' ὅμως ἓνα καὶ τῆτο
τὸ βιβλίον τερατώδη καὶ ἄπειρα καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πλά-
νης ὑπόπλευ, ἃ δὲ τὸν εὐσεβῆ γηπόνον ἐκτρεπόμενον 10
τῶν λοιπῶν συλλέγειν τὰ χρήσιμα. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ
τῶν τὰς γεωργικὰς πραγματείας συγγραμμάτων σχεδὸν
τι τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅσα ἐμὲ εἰδέναι, ἀπο-
φαίνοντο, ἔκ ἐπὶ πολλοῖς δὲ διαφωνῶσιν. ἐν οἷς δὲ διαπε-
φωνήκασιν, ἢ τὸ Λέοντος τῶν ἄλλων προκρίνειν πείρα. 15

164.

Ἀνεγνώσθη ΓΑΛΗΝΟΥ περὶ αἰρέσεων. περὶ αἰ-
ρέσεων δὲ τῶν κατὰ τὴν ἰατρικὴν τὴν σύζασιν ἐξη-
κινῶν διαλαμβάνει, καὶ φησι τρεῖς κατ' ἰατρικὴν κα-
θολικὰς αἰρέσεις συστῆναι, τὴν τε καλεσμένην λογικὴν, 20
τὴν καὶ δογματικὴν ἐπονομάζει ἔτι δὲ καὶ ἀναλογιστικὴν,
δευτέραν δὲ τὴν καλεσμένην ἐμπειρικὴν, ἥτις καὶ τη-
ρητικὴ καὶ μνημονευτικὴ ἐπικαλεῖτο, τρίτην δὲ τὴν
μεθοδικὴν. διαφέρει δὲ ἀλλήλων αὗται ἄλλοις τε καὶ
τῷ τρόπῳ τῆς εὐρέσεως· ὁ μὲν γὰρ δογματικὸς λόγῳ 25
κεχρημένος καὶ τὰς μεθόδους τῆς ἰατρικῆς εὐρίσκων
τὴν τέχνην συνίστησιν, ὁ δὲ ἐμπειρικὸς ἐκείνῳ τῷ λό-
γῳ ἄλλὰ τῇ πείρᾳ καὶ τῇ τηρήσει· ὁ δὲ μεθοδικὸς
ἐπαγγελλόμενος καὶ λόγῳ καὶ πείρᾳ κεχρησμένος, ἀκριβῶς
δὲ μηδετέρῳ χρώμενος, εἰκότως ἀμφοῖν διοίσει. εἰς 30
γὰρ δὲ τμήματα διαιρεῖτο τὸ παρὸν βιβλίον. καὶ ἐν μὲν
τῷ πρώτῳ τὴν σύζασιν τῆς ἐμπειρικῆς καὶ δογματι-
κῆς ἀναγράφει, ἐν ᾧ καὶ ὁποῖα ἡ ἐκάστης ἐστὶ δι-
δάσκει· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ εἰσάγει τὰς δύο διαφιλο-
νεύσας αἰρέσεις ἀλλήλαις καὶ τῶν πρωτείων ἀμφισ- 35
βητέσας· ἐν δὲ τῷ γ' τμήματι τὴν καλεσμένην εἰσά-
γει μεθοδικὴν καὶ προειρημέναις δυσὶ μαχομένην,
κακείνας πρὸς ταύτην, ἐκάστης τῶν τριῶν τὰ οἰκεία
προβαλλομένης δίκαια καὶ σπενδύσεως εἰς τὴν κατὰ τῶν
ὑπολοίπων νίκην. ἐν οἷς καὶ τὸ τρίτον ἀπαρτίζεται 40
τμήμα. δῆλον δ' ὅτι τὸ βιβλίον τῆτο τῶν κατὰ τὴν
ἰατρικὴν ἀναγνωσμάτων πάντων προτάττεται ὑφείλει,

εἴπερ δεῖ μαθεῖν ποῖα πασῶν ἀρίστη αἵρεσις, εἴθ' οὐ-
τὼ ταύτῃ κεχρησμένος. εἴη δ' ἂν ἐδὲ κυρίως ἰατρικὸν
τὸ βιβλίον, ἀλλὰ προοιμίον τόπον ἐπέχον καὶ φιλοσο-
φία μᾶλλον ἀνακείμενον. δῆλον δὲ ὅτι, ὅσα γε ἐπὶ
τε λέξει καὶ συντάξει, καθαρόν ἐστι καὶ εὐκρινές· τῶ-
ν γὰρ ἐστὶν ἐν πᾶσιν ὁ Γαληνὸς φροντιστής, εἰ καὶ
ἐν πολλοῖς αὐτῶ τῶν συγγραμμάτων ἀκαιρολογίας
καὶ παρεκτροπαῖς "καὶ τῷ τῶν περιόδων χοινοτενέει 352 R.
φορτίζων τὰ βιβλία συγγεῖ καὶ σκοτοῖ τῶν γεγραμμέ-
νων τὸν νοῦν, τὴν τε σύμφρασιν οἷον διακόπτων,
καὶ εἰς ἀκηδὴν ἄγων διὰ τῶ μακροῦ λόγου τὸν ἀκροα-
τήν· ὧν τέως τὸ παρὸν βιβλίον ἀπήλλαξεν.

165.

Ἀνεγνώσθησαν ΙΜΕΡΙΟΥ σοφιστῶ μελέται καὶ ἄλ-
λως λόγοι διάφοροι, ὧν συμβουλευτικαὶ μὲν δύο, δι-
καικαὶ δὲ μελέται τρεῖς· τούτων δὲ καὶ προθεωρίας
ἐκτίθετο. καὶ τῶν συμβουλευτικῶν μὲν τὴν πρώτην εἰς
ὑπερίδην διατεταύχθη δῆθεν ὑπὲρ Δημοσθένους συμβε-
λεύσαν, τὴν δὲ εἰς Δημοσθένην αὐτὸν ὑπὲρ Αἰσχίνου
τὴν συμβεβλήν χηματίζοντα. οἱ δὲ λοιποὶ τρεῖς, ὁ μὲν
κατ' Ἐπικέρου διαπλάττεται ἀσεβείας γραφὴν ὥσαντι
φεύγοντος, ὁ δὲ κατὰ Πλάτωνα, πένητος ἀνδρὸς οἰ-
κίαν ὅλην μυσαροῖς κενώσαντος δράμασι, καὶ αὐτὸν
εἰσάγει τὸν πένητα διαγωνιζόμενον· ὁ δὲ τρίτος Θε-
μιστοκλέα παρὰ βασιλεῖ Περσῶν ἀντιλέγοντα, ἐπει-
δὴν ὑποχέσεις ἐκείνους προὔτεινεν ὑπὲρ τῆς τῶ πολέμου
καταλύσεως. ἔτοι δὴ αὐτῷ οἱ λόγοι τὴν τε ἐν λόγοις
ἀρετὴν αὐτῶ καὶ τῶν νοημάτων τὸ ἀνθηρὸν καὶ ἦκον
εἰς δύναμιν μᾶλλον τῶν ἄλλων δεικνύειν πως ἐμελε-
τήθησαν· περιβολαῖς τε γὰρ κατὰ ζῆλον Δημοσθένους
πλεονάζει, καὶ τῷ πολυχρηματισμῷ ποικίλλεται, καὶ ταῖς
ιδέαις καλῶς τὰς λόγους κεράννυσιν, τῷ μεγάλῳ μᾶλ-
λον ὑψούμενος· καὶ λέξει δὲ χρῆται, ὅσον μὲν εἰς
τύπον "καὶ τῇ κατ' ἐαυτὴν σημασίᾳ καὶ ἐμφάσει, ἐδὲν 183 H.
τῶ σαφὲς λειπομένη· τὸ δὲ λύσεις αὐτὰς ὀνομάτων
ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ξενίζει μὲν μετὰ τῶ ἡδέος
τὴν ἀκοήν, οὐ μέντοι τοῖς πολλοῖς ἐπ' ἴσης παρέχετο
τὴν κατάληψιν. σαφὴς δὲ καὶ τοῖς τῆς εὐκρινείας ἰδιώ-
μασι. χρώμενος δ', ὥς ἔφην, περιβολῇ τῇ τε κατ'
αἰτιολογίαν καὶ ἄλλως [κεχρημένος] φαίνεται· γοργοῖς
μέντοι τοῖς χήμασιν ἀποδιδὼς τὴν ἐντεῦθεν ἀσάφειαν
ἐκκαθαίρει. καὶ ὑπερβατῶ δὲ καὶ τροπῇ, εἰ καὶ τῆς

a. 35. καὶ τῶν AC: καὶ περὶ τῶν ε. 38. καὶ κείνην ε. b. 9. φροντίζων ε. 15. ὧν add A. 18. ἰκν-
ποῖ ε. 26. προτείνουσιν ε. 32. μεγαλήφ ε. 34. οὐδὲ ε. 40. κεχρημένος om pr C. 41. τὴν A:
τὴν τε ε.

περιβολῆς ἐπ' ἑλάττον, ὅμως ἐνταῦθα πολλῇ καὶ εὐ-
φυῶς χρῆθ'. καὶ σύντομος ἐν τέτοις καὶ γοργός, ὅπως
δεήσοι. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς εἰρημένους λόγοις τοῖστος.

Ἐφεξῆς δὲ τέτων τάττει τὸν πολεμαρχικόν, ὃς
ἐγκώμιόν ἐστι τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας πρὸς Πέρσας ἐν
μάχῃ πεσόντων καὶ πολέμῳ ἔπαινος. μεθ' ὃν ἐστὶν
ὁ Ἀρεοπαγιτικός ἢ καὶ ἐλευθερωτικός Ῥαφίνου τοῦ
οἰκίειν νῆς· ἔτος οὐ πλασματικός, οὐδ' ὁ ἐφεξῆς, ἢ
εἰς τὸν αὐτὸν νῆον τελευτήσαντα μονωδία. εἴτα ἐπι-
θαλάμιος εἰς ἑταῖρον Σεβῆρον· οὐδ' οὗτος δὲ δη-
λονότι τῶν πλασματικῶν. τέτς δὲ πάλιν καὶ θεωρίαν
προκαθίστησιν. ἐφ' οἷς Διογένης ἢ προπεμπτικός·
σεμνύνει δὲ καὶ οὗτος προθεωρία, καὶ γὰρ καὶ ὡς διαλόγῳ
τυπῶν πλαττόμενος. εἴτα πρὸς τὰς ἑταῖρας συντακτῆ-
ριος, ὅτε ἐξῆι εἰς Κόρινθον. πάλιν εἰς Φλαβιανὸν προ-
πεμπτήριος, προαχθέντα τῆς Ἀσίας ὑπατον. ἐφεξῆς
εἰς τὰς περὶ Πείσωνα νηλῦδας. πάλιν προπεμπτικός
ἢ Διογένης. καὶ χέδιον ἐφεξῆς ἐπὶ τῇ γενομένῃ γάσει ἐν
353 R. τῇ διατριβῇ, εἰς τε τὴν τῶν Κυπρίων ἐπιδημίαν, καὶ
εἰς τὸν πρῶτον ἐκ Καππαδοκίας αὐτῶ ἀκροασάμενον. 20
εἴτα ἐπίδειξις, ὅτε ἀναβαλλόμενος εἰπεῖν ἀξιούμενος
εἰς αὐτὸ τέτο διέλεχθ', ὅτι σπάνια τὰ καλά. καὶ εἰς
Μεσώνιον δὲ τὸν ἀνθύπατον Ἑλλάδος, καὶ εἰς Σεβῆρον
νήλυν ἐπισάντα συμπληγάδι. εἴτα λαλιά, καὶ εἰς τὸν
κόμητα Οὐρσάκιον, καὶ εἰς Σεβῆρον ἕτερον, καὶ εἰς 25
Σκυλάκιον ἀνθύπατον Ἑλλάδος, καὶ εἰς νηλῦδας Ἐφε-
σίους καὶ Μυσσὲς καὶ πολίτας τῆς Λέοντος. εἴτα εἰς τὰς ἐκ
πατρίδος ἑταῖρας, καὶ εἰς Ἀθηναίων κόμητα, καὶ εἰς Προ-
βῆτον Ῥωμαῖον παιδεύοντα τὸν παῖδα Ἀμπελῆς τῆς ἀν-
θυπάτε, καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἐπάνοδον, καὶ 30
εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου τῆς ἀνθυπάτε παῖδα Φοῖβον, καὶ
εἰς Ἀρχάδιον τὸν ἱατρὸν καὶ κόμητα. καὶ προπεμπτή-
ριος εἰς τὰς προσελθόντας ἑταῖρας, προπεμπτικός τε
εἰς Φλαβιανόν, καὶ ἐπιθαλάμιος ῥηθείς εἰς Παναθή-
ναιον. εἴτα λαλιά, ἑτέρα λαλιά, καὶ διάλεξις ἐν Φι- 35
λίπποις, ὅτε ἀπῆι παρὰ Ἰβλιανῶ βασιλέως καλέμενος,
εἴτα ῥηθείς ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς αὐτὴν τε τὴν
πόλιν καὶ Ἰβλιανὸν τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὴν Μίθου
τελετήν. διάλεξις εἰς Σαλέσιον ἑπαρχον, ἧς ἐστὶ καὶ
θεωρία. εἰς Φλαβιανὸν πάλιν τὸν ἀνθύπατον, καὶ εἰς 40
τὴν γενέθλιον τῆς ἑταῖρας. καὶ λαλιά εἰς τὸ ὑγιαίνειν
τὸν ἑταῖρον. ἔτι δὲ εἰς τὰς ἐπιβλεπόντας, καὶ εἰς τὸν

ἀνθύπατον Βασίλειον, καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν Βασί-
λειον. εἰς Ἐρμογένην τε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀνθύπατον,
καὶ εἰς Πλοκιανὸν τὸν ἀνθύπατον. πάλιν εἰς Ἀμπε-
λιον τὸν ἀνθύπατον, καὶ εἰς τὸν ἀνθύπατον τῆς Ἑλ-
λάδος "Πραιτεκξάτον καὶ τὰς ἑταῖρας. εἴτα πρὸς τὸν 84 H
βασιλέα Ἰβλιανὸν ἀπαίρειν μέλλων. εἴτα ἐν Νικομη-
δεῖα, προτραπεῖς ὑπὸ τῆς ἐκεῖσε ἄρχοντος Πομπηϊανῶ.
μεθ' ὃν ὁ εἰς νηλῦδας. εἴτα εἰς νηλῦν. ἐπὶ τέτοις
ὁ εἰς Ζήνωνα τὸν ἑταῖρον, καὶ μετ' αὐτὸν εἰς Ἀφο-
βῆνον νηλῦν, καὶ εἰς τὸν ἐκ τῆς χρησμῶ τῆς Ποσειδῶ-
νος φοιτήσαντα, εἰς τε τὰς ἀπὸ Ἰωνίας ἐπιδημήσαν-
τας, καὶ εἰς τὰς Ἰωνας ξένους. καὶ εἰς τοὺς ἑταῖρους
χέδιον ῥηθέν. καὶ ἦν ἐξέδωκεν ἑταίρῳ Κωνσταντι-
πολίτῃ. διάλεξις τε ἐν τοῖς ἑταῖροις μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς
πατρίδος ἐπάνοδον, καὶ εἰς τὴν αὐτῆς διατριβὴν ἐξ αὐ-
τοχεδῆς διάλεξις. καὶ ἐπίπληξις τοῖς ῥαθύμως ἀκρω-
μένοις τῶν λόγων, καὶ χέδιον εἰς τινὰς τῶν φοιτῶντων
δόξαντας ἀφηνιάζειν, καὶ εἰς τὰς περὶ Κυτιανὸν ἀτάκτως
ἀκρόσας, ὅτε τὸ χέδιον εἶπε. καὶ προτροπὴ πρὸς τὸ
χοῖναι τὴν ἐν τοῖς λόγοις ποικιλίαν ἀσπάζεσθαι. καὶ
ἢ μετὰ τὴν τῆς τραύματος θεραπείαν διάλεξις. εἴτα δ
μετὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἐπάνοδον, εἰς τε τὸ γραφεῖον
καὶ τὰς ἑταῖρας, καὶ εἰς τὴν Ἀακεδαιμονίων πόλιν,
ὅτε ὀνειράτι πειθόμενος τῷ Ἀμυκλαίῳ θεῷ ἐφοίτησεν
εὐξασθ'. καὶ ὅτι ἐδεῖ πάντως δημοσίᾳ τὰς ἀκροάσεις
ἀπαγγέλλειν. καὶ λαλιά ὅτι δεῖ ἐν γυμνασίοις εἶναι. καὶ
λαλιά ἐν Κορίνθῳ ἐκδεδομένη.

Τέτς οἶμαι τὰς λόγους μόνους τῆς σοφιστῆς Ἱμερίας,
περὶ πρὸς ὅντας, κατὰ πρόσωπον ἡμῶν τὴν σὴν φιλο-
πονίαν ἀνεγνωκέναι. ἐν οἷς ἐστὶ πᾶσι τὸν μὲν τῆς λέξεως
τύπον καὶ τὸ αὐτὸ χῆμα φυλάττων, τῇ τε περιβολῇ
καὶ τῇ τροπῇ χρώμενος, εἰ καὶ τὸν κόρον ἐκ ἔτεκεν ἢ
μετ' εὐφυΐας χρῆσις καὶ οἰκείωσις τῆς τροπῆς· καὶ κα-
τά γε ἐμὴν "εἶδῃσιν ἑδείς ἔτως (οἶμαι) χρησάμενος τῇ 356 R.
τροπῇ καλῶς ἔτω καὶ ἡδέως ἀπῆλλαξε. παραδείγμασι
δὲ ἐξ ἰσορίας τε καὶ ἐκ μύθων παντοδαπῶν μετὰ αὐτῶ
τυγχάνει τὰ γράμματα, ἢ πρὸς ἀπόδειξιν ἢ πρὸς ὁμοιό-
τητα ἢ πρὸς ἡδονὴν καὶ κάλλος ὧν λέγει, τέτοις ἀπεν-
θύων τὸν λόγον καὶ ποικιλλόμενος. καὶ τὰ προοίμια
δὲ καὶ οἱ ἐπίλογοι, ἐστὶ δὲ οὐ καὶ οἱ οἶον ἀγῶνες ἀπὸ
τέτων αὐτῶ διασκευάζονθ'. πολλῇ δὲ κέχρηθ' καὶ τῇ
προδιατυπώσει. ἀλλὰ τοῖστος ὧν ἐν τοῖς λόγοις ἀσεβής

a. 8. οὐ Stephanus: libri 6. 10. οὐδ' add A. 11. τῶν om A. 17. προτρεπτικός γ. 25. ἑταῖρον γ.
37. Κωνσταντίνου A: τῇ γ. 38. πόλιν A: Κωνσταντινουπόλιν γ. τὸν ante Ἰβλιανὸν ponit A.
b. 5. ἑτέρους γ. 9. μετὰ τοῦτον γ. 12. ξένους Ἰωνας γ. 20. τοῖς add A. 28. μόνους om C.
34. οὐπω γ.

(ὡς δῆλον) ἐστὶ τὴν θρησκείαν, εἰ καὶ τὰς λαθραίας μιμεῖτο τῶν κυνῶν καὶ ἡμῶν ὑλακτῶν. ἤκμασε δὲ ἐπὶ Κωνσταντίᾳ καὶ τῷ δυσσεβεστάτῃ Ἰβλιανῷ, καὶ τῷ ἐν Ἀθήνῃσι κατὰ ῥητορείαν πρῶτη διδασκαλείᾳ.

166.

Ἀνεγνώσθησαν ἈΝΤΩΝΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ τῶν ὑπὲρ Θέλης ἀπίκων λόγοι καὶ δρ. δραματικὸν οἱ λόγοι, σαφὴς ἡ φράσις, καὶ ἔτι καθαρά ὡς ἐπ' ἑλαττον εὐκρινείας δεῖται, καὶ τότε κατὰ τὰς ἐκτροπὰς τῶν διηγημάτων. ταῖς δὲ διανοίαις πλεῖστον ἔχει τῷ ἡδέος, ὅτε μύθων ἐγγὺς καὶ ἀπίκων ἐν πιθανωτάτῃ πλάσει καὶ διασκευῇ ὕλην ἐαυτῇ διηγημάτων ποιουμένην.

Εἰσάγει τοίνυν ὄνομα Δεινίας κατὰ ζήτησιν ἰσο-
185 Η. ρίας ἅμα τῷ παιδί Δημοχάρῃ ἀποπλανηθεὶς τῆς πα-
τρίδος, καὶ διὰ τῷ Πόντῃ καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ Κασπίαν
καὶ Ὑρκανίαν θαλάσσης πρὸς τὰ Ῥιπαῖα καλούμενα
ὄρη καὶ τῷ Τανάϊδος ποταμῷ τὰς ἐκβολὰς ἀφικόμενος,
εἶτα διὰ τὸ πολὺ τῷ ψυχρῷ ἐπὶ τὸν Σκυθικὸν ἐπιστρα-
φέντες ὠκεανόν, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸν ἔξω ἐμβαλόντες
καὶ πρὸς ταῖς τῷ ἡλίῳ ἀνατολαῖς γεγονότες, ἐντεῦθεν
τε κύκλῳ τὴν ἐκτὸς περιελθόντες θάλασσαν ἐν χρόνοις
μακροῖς καὶ ποικίλαις πλάναις· οἷς συνεγράπτον τῆς
πλάνης Καρμάνης καὶ Μηνίσκος καὶ Ἀζελίς. γίνοντο
δὲ καὶ ἐν Θέλῃ τῇ νήσῳ, ἐνταῦθα τέως καὶ σταθμὸν
ὥσπερ τῆς πλάνης τινὰ ποιεῖμενοι. ἐν ταύτῃ τῇ Θέλῃ
Δεινίας κατ' ἔρωτος νόμον ὁμιλεῖ Δερκυλλίδι τινὶ κα-
λεσμένῃ, ἥτις γένει μὲν ὑπῆρχε Τυρία τῶν κατὰ τὴν
πόλιν εὐπατριδῶν, ἀδελφῷ δὲ συνῆν ὄνομα Μαντινία.
ταύτῃ Δεινίας ὁμιλῶν ἀναμανθάνει τὴν τε τῶν ἀδελ-
φῶν πλάνην, καὶ ὅσα Παάπης τις ἱερεὺς Αἰγύπτιος, 30
τῆς πατρίδος αὐτοῦ λεηλατηθείσης καὶ παροικήσας
Τύρον καὶ φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τῶν τεκόντων τὰς ἀδελ-
φὰς Δερκυλλίδα καὶ Μαντινίαν, καὶ δόξας τὰ πρῶτα
εὖναι εἶναι τοῖς εὐεργέταις καὶ ὅλῳ τῷ οἴκῳ, μετὰ
ταῦτα ὅσα κακὰ τὸν τε οἶκον καὶ αὐτοὺς καὶ αὐτῶν
γονέας ἐργάσατο· ὅπως εἰς Ῥόδον ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν
οἶκον συμφορᾶς σὺν τῷ ἀδελφῷ ἀπῆλθον, κακεῖθεν
εἰς Κρήτην ἐπλανήθη, εἶτα εἰς Τυρρηνίαν, καὶ ἐνταῦθεν
εἰς Κιμμερίας ἔτι καλεσμένους· καὶ ὡς τὰ ἐν Αἰδοῦ
παρ' αὐτοῖς ἴδοι καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖσε μάθοι, διδά-
σκάλῳ χρωμένη Μύρτῳ θεραπαινίδι οἰκείᾳ, πάλαι τὸν

βίον ἀπολιπέσῃ καὶ ἐκ τῶν νεκρῶν τὴν δέσποιναν ἀνα-
διδασκῶσιν.

Ταῦτα τοίνυν ἀπάρχει Δεινίας διηγεῖται Κύμβα 357 R.
τινὶ ὀνόματι ἐξ Ἀρχαδίας πατρίδος, ὃν σεῖλει τὸ κοι-
5 νὸν τῶν Ἀρχαδῶν ἐς Τύρον, αἰτῶμενοι Δεινίαν πρὸς
αὐτὰς τε καὶ πατρίδα ἐπαναξέειναι. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν τὸ
βάρος τῷ γήρῳ ἐκώλυεν, εἰσάγει διηγόμενος ὑπὲρ τε
αὐτὸς κατὰ τὴν πλάνην θεύσοιτο ἢ καὶ ἄλλων θεασα-
μένων ἀκήκοε, καὶ ὁ Δερκυλλίδος ἐν Θέλῃ διηγμένης
ἀνέμαθε, λέγω δὴ τὴν τε προειρημένην πλάνην αὐτῆς,
καὶ ὅπως μετὰ τὴν ἐξ Αἰδοῦ αὐτῆς ἀναχώρησιν σὺν
Κηρύλλῳ καὶ Ἀσραῖῳ, ἥδη τῷ ἀδελφῷ διασπασθεῖσα,
ἐπὶ τὸν Σειρήνης ἀφίκοντο τάφον· καὶ ὅσα πάλιν αὐτῇ
ἐξ Ἀσραίας λέγοντος ἤκουσε, περὶ τε Πυθαγόρου φημὶ
καὶ Μνησάρχου· οἷά τε Φιλώτιδος αὐτὸς Ἀστράτος
ἤκουσε, καὶ τὸ κατὰ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ μυθῶδες
θέαμα· καὶ ὅσα αὐτῷ Δερκυλλίς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐπα-
νιοῦσα πλάνην ἀπήγγελλεν, ὡς περιπέσοι ἀνθρώπων
πόλει κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, οἱ ἐώρων μὲν ἐν νυκτί, τυ-
φλοὶ δὲ ὑπὸ ἡμέρᾳ ἐκάστη ἐτύγγανον· καὶ ὅσα ἐκεῖ
Ἀσραῖος αὐτῶν τοῖς πολεμίοις ἐκείνων ἐργάσατο.
καὶ ὡς ἀφελθέντες εὐμενῶς ἐκεῖθεν περιπεπτόκασιν τοῖς
Κελτοῖς, ἔθνη ὡμῶς καὶ ἡλιθίῳ, ἵπποις τε αὐτὰς ἐξέ-
φυγον, καὶ ὅσα αὐτοῖς περὶ τῆς κατὰ τὴν χροάν τῶν
ἵππων ἐναλλαγῆς ἐγεγόνει. ὅπως τε κατὰ τὰς Ἀκ-
τανῆς ἐγένοντο, καὶ οἷας ἐκεῖ τιμῆς ἀπῆλυσαν Δερ-
κυλλίς τε καὶ Κηρύλλος, καὶ ἔτι μᾶλλον Ἀσραῖος τῇ
περὶ τὰς οἰκείας ὀφθαλμῶς ἀξιομαίωσαι τὰς σελήνια-
κὰς σημαίνων ἀξιομαίωσεις, καὶ λύων ἔριδος τοὺς
ἐκεῖσε περὶ τῆς ἀρχῆς βασιλεῖς, οἱ δύο ὄντες κατὰ
τὰ τοιαῦτα τῆς σελήνης πάθη ἀλλήλων ἀντικαθίσταντο
διάδοχοι· δι' αὐτὰ καὶ ὁ ἐκεῖσε δῆμος τοῖς περὶ Ἀσραῖον
ἐχαιρον.

Ἐντεῦθεν ἐπιμνησθεῖς ὅπως τὰ τε ἄλλα Δερκυλ-
5 λῆς εἶδε τε καὶ ὑπήνεγκε, καὶ ὡς ἐν Ἀρτάβροισι ἤχθη,
καὶ γυναῖκες μὲν πολεμῶσιν, ἄνδρες δὲ οἰκεῖσσι καὶ τὰ
γυναικῶν ἐπιμελοῦντο. ἐπὶ τέτοις οἷα κατὰ τὰς Ἀσ-
ρους τὸ ἔθνος αὐτῇ τε καὶ Κηρύλλῳ συνεκέρησε, καὶ
ἔτι ὅσα ἰδίως Ἀσραῖῳ συνηνέχθη, καὶ ὡς παρ' ἐλ-
πίδας πάσας τὰς ἐν Ἀσύροις συχνὰς κινδύνους ἐκ-
40 πεφηνότας Κηρύλλος σὺν Δερκυλλίδι τὴν δίκην ὁμῶς,

α. 10. δὲ add A. 24. καὶ σταθμὸν — ποιούμενοι A: σταθμίον — ποιούμενα ε. 28. ἀδελφῇ ε. 30. Παάπης] Παάπιος A: παάσιος ε. 41. Μύρτῳ ε. Scaliger Μυρτοῖ.
b. 10. τε add A. 12. τοῦ om A. 13. ἀφίκοντο apographum Stephani: ἀφίκοντο ε. 16. ὀφθαλμοὺς A: ἀδελφῶν ε. 20. ἡμέραν ἐκάστην ε. 23. βελτοῖς A.

ὃν ἀδικήματος παλαιῶς ὠφλήκως ἐτύγγανεν, ἐκ ἀπέ-
φυγεν, ἀλλὰ παρὰ δόξαν πᾶσαν ὡς ἐσώθη τῶν κιν-
δύνων, ἔτω καὶ ἐκρεουργήθη. μετὰ ταῦτα οἶα κατὰ
τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πλανωμένη ἐθεάσατο, καὶ
ὡς ἐν Ἐρυκί γενομένη πόλει Σικελίας συλλαμβάνει 5
καὶ πρὸς Αἰνησίδημον (ἐτυράννει δὲ τότε Λεοντίνων
οὗτος) ἀπάγει. ἐν ᾧ πάλιν Παάπιδι τῷ τρισαλιτη-
ρίῳ περιπίπτει τῷ τυραννῶντι συνόντι, καὶ τῆς ἀπροσ-
δοκήτης συμφορᾶς ἀνέλπισον εὗρίσκει παραμυθίαν τὸν
ἀδελφὸν Μαντινίαν, ὃς πολλὰ πλανηθεὶς, καὶ πολλῶν 10
ἀπιστοτάτων θεαμάτων περὶ τε ἀνθρώπους καὶ ἕτερα
ζῶα περὶ τε αὐτὸν ἥλιον καὶ σελήνην καὶ φυτὰ καὶ
νῆσους μάλιστα ἐξηγητὴς αὐτῇ κατασῶς, ὕλην ἄφθο-
νον παρέχε μινθοποιίας ἀπαγγέλλειν ὕψερὸν τῷ Δει-
νίᾳ ὑπὲρ αὐτὸς συνείρων εἰσάγεται διηγούμενος τῷ 15
Ἀρχάδι Κύμβᾳ.

Ἐπειτα ὡς λαβόντες Μαντινίας καὶ Δερκυλλίς ἐκ
Λεοντίνων τὸ Παάπιδος πηριδίον μετὰ τῶν ἐν αὐ-
360 R. τῷ βιβλίῳ, καὶ τῶν βοτανῶν "τὸ κιβώτιον, ἀπαί-
ρουν εἰς Ῥήγιον καθεῖθεν εἰς Μεταπόντιον, ἐν ᾧ 20
αὐτὸς Ἀσραῖος ἐπικαταλαβὼν μηνύει κατὰ πόδας
διώκειν Παάπιν. καὶ ὡς συναπαίρουν αὐτῷ ἐπὶ Θού-
κας καὶ Μασσαγέτας, πρὸς Ζάμολξιν τὸν ἐταῖρον αὐ-
τῷ ἀπώντι. ὅσα τε κατὰ ταύτην τὴν ὁδοιπορίαν ἴδοιεν,
καὶ ὅπως ἐντύχοι Ἀσραῖος Ζαμόλξι παρὰ Γέταις 25
ἤδη θεῶ νομιζομένῳ καὶ ὅσα εἰπεῖν αὐτῷ καὶ δεη-
θῆναι Δερκυλλίς τε καὶ Μαντινίας Ἀσραῖον ὑπὲρ
αὐτῶν ἠξίωσαν καὶ ὡς χρησμός αὐτοῖς ἐκαῖθεν ἐξέπε-
σεν ἐπὶ Θούλην εἶναι πεπωμένον ἐλθεῖν, καὶ ὡς ἐς
ὕψερὸν καὶ πατρίδα ὕψον, πρότερον ἄλλα τε ἐντα- 30
λαιπωρῶντες, καὶ δίκην τῆς ἐς τὸς τοκέας ἀνοσιότη-
τος (εἰ καὶ ἄκοντες ἡμαρτον) τινύντες τῷ τὸν βίον
αὐτοῖς εἰς ζωὴν καὶ θάνατον διαμεριθῆναι, καὶ ζῆν
μὲν ἐν νυκτί, νεκρὸς δὲ ἐν ἐκάσῃ εἶναι ἡμέρᾳ· εἶτα
ὡς τοιοῦτους χρησμούς λαβόντες ἀπαίρουν ἐκαῖθεν, 35
τὸν Ἀσραῖον σὺν Ζαμόλξι λείποντες ὑπὸ Γετῶν δοξα-
ζόμενον καὶ ὅσα περὶ Βορρῶν αὐτοῖς τεράστια ἰδεῖν
καὶ ἀκοῦσαι συνηνέχθη.

187 H. Ταῦτα πάντα Δεινίας κατὰ "Θούλην ἀχέσας διη-
γεμένης Δερκυλλίδος εἰσάγει νῦν ἀπαγγέλλων τῷ 40
Ἀρχάδι Κύμβᾳ. ἐπὶ τέτοις καὶ ὡς Παάπιδι διώκων
μετ' ἱχνία τὸς περὶ Δερκυλλίδα ἐπέση αὐτοῖς ἐν τῇ

νήσῳ, καὶ τὸ πάθος ἐκεῖνος τέχνη μαγικῇ ἐπέθηκε,
θνήσκειν μὲν ἡμέρας, ἀναβιώσκειν δὲ νυκτὸς ἐπιγι-
νομένης. καὶ τὸ πάθος αὐτοῖς ἐνέθηκεν ἐμπύσας αὐ-
τῶν κατὰ τὸ ἐμφανὲς τοῖν προσώποις. καὶ ὡς Θου-
σκανὸς τις Θούλης, ἐραστὴς διάπυρος Δερκυλλίδος,
ἰδὼν πεσῶσαν τῷ ἐκ Παάπιδος πάθει τὴν ἐρωμένην καὶ
ὑπεραλγῆσας, ἀθρόον τε ἐπισῶς, παίει ξίφει ἐκ τῆς αἰφνι-
δὸς τὸν Παάπιν καὶ ἀναιρεῖ, τῷτο μύλις τῶν μυρίων
κακῶν τέλος εὐράμενον. καὶ ὡς Θουσκανός, ἐπεὶ Δερ-
κυλλίς ἐκεῖτο δοκῶσα νεκρά, ἑαυτὸν ἐπικατασφάττει.
ταῦτα πάντα καὶ τέτοιον ἕτερα πολλὰ παραπλήσια,
τὴν τε ταφὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἐκαῖθεν ὑπαναχώρησιν
καὶ τὸς ἐρωτας Μαντινίου, καὶ ὅσα διὰ τῷτο συνέβη,
καὶ ἕτερα ὅμοια κατὰ Θούλην τὴν νῆσον Δεινίας μα-
θὼν μυθολογῶσης Δερκυλλίδος εἰσάγει νῦν συν-
φαίνων τῷ Ἀρχάδι Κύμβᾳ καὶ συμπληροῦται Ἀν-
τωνίου Διογένη οὗτος εἰκοστὸς τρίτος λόγος τῶν ὑπὲρ Θού-
λην ἐπιγραφόμενων ἀπίστων, καίτοι μηδὲν ἢ βραχέα
κατ' ἀρχὰς περὶ Θούλης τῆς συγγραφῆς ὑποδηλώσας.
Ὁ δὲ εἰκοστὸς τέταρτος λόγος εἰσάγει Ἀζούλιν
διηγούμενον, καθεῖθεν Δεινίαν τοῖς ἐμπροσθεν αὐτῷ
μυθολογηθεῖσι πρὸς Κύμβαν συνείροντα τὰ Ἀζού-
λιδος, ὡς κατανοήσοι τῆς γοητείας τὸν τρόπον, καθ'
ὃν Παάπιδις ἐγοήτευσε Δερκυλλίδα καὶ Μαντινίαν νυκτὶ
μὲν ζῶντας ἐν ἡμέρᾳ δὲ νεκρὸς εἶναι, καὶ ὡς ἀπὴλ-
λαξεν αὐτὸς τὸ πάθος, τὸν τε τρόπον τῆς τιμωρίας
ταύτης καὶ δὴ καὶ τῆς ἰάσεως ἐκ τῆς πηριδίου ἀνευρῶν
τῆς Παάπιδος, ὃ συνεπεφέροντο Μαντινίας καὶ Δερκυλ-
λίδος. ἐ μόνον δὲ ἄλλ' εὔρε καὶ ὅπως Δερκυλλίς καὶ Μαν-
τινίας ἀπαλλάξαιαν μεγάλην κακὴν τὸς τοκέας κειμέ-
νης, οὓς ὑποθήκαις Παάπιδος, "ὡς ἂν ἐπὶ τῷ ἐκείνων 361 R.
συνφέροντι, αὐτοὶ ἐλυμήναντο, ἴσα κεῖσθαι νεκροῖς
μακρὸν χρόνον κατεργασάμενοι. εἶτα ὡς ἐκαῖθεν Δερ-
κυλλίς ἅμα Μαντινίᾳ ἐπὶ τὴν πατρίδα ἔσπευδον ἐπὶ
τῇ τῶν τεκόντων ἀναβιώσει καὶ σωτηρίᾳ. Δεινίας δὲ
ἅμα Καρμάνη καὶ Μηρίσκῳ, ἀποχωριθέντος αὐτοῖς
Ἀζέλιδος, πρὸς τὰ ὑπὲρ τὴν Θούλην τὴν πλάνην ἐξέ-
τεινον καθ' ἣν πλάνην τὰ ὑπὲρ τὴν Θούλην ἄπισα
θεάσατο νῦν ἀπαγγέλλων εἰσάγει Κύμβᾳ, ἐκεῖνα λέγων
ἰδεῖν αὐ καὶ οἱ τῆς ἀπροθεάμονος τέχνης σποσδαζαὶ
ὑποτίθεν, οἷον ὡς ἔστιν ἐνίοις δυνατόν κατὰ κορυφὴν
τὴν ἄρκτον εἶναι, καὶ τὴν νύκτα μηνιαίαν, καὶ ἔλαττον

a. 2. περὶ ε. 6. Αἰνησίδημον Leichius p. IX. αἰνησίδημον A: σαινησίδημον C. 18. Λεοντιόνων ε. 23. μα-
σσαγέτας ε. 24. ἴδοι ε. 25. Γέτας ε. 36. λείποντες A.
b. 4. τὸ πρόσωπον ε. 7. τε add A. 8. τοῦτων μόνων τῶν νυκτῶν κακῶν — ἀνραμένων ε. 13. Μαντίαν ε.
25. ἐν ἡμέρᾳ A: ἡμέρας ε. 29. ὅπως A: πῶς ε.

δὲ καὶ πλέον, καὶ ἑξαμηνιαίαν δέ, καὶ τὸ ἔχοντον ἐνιαυσιαίαν· ὁ μόνον δὲ τὴν νύκτα ἐπὶ τοσούτον παρατείνεται, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ταύταις συμβαίνειν ἀνάλογον· καὶ ἕτερα δὲ ἀπαγγέλλει ἰδεῖν ὁμοία. "καὶ ἀνθρώπος δὲ ἰδεῖν καὶ ἕτερά τινα τερατεύεσθαι, ἢ μηδεὶς μὴτε ἰδεῖν ἔφη μὴτε ἀκῶσαι, ἀλλὰ μηδὲ φαντασίαις ἀνετυπώσατο. καὶ τὸ πάντων ἀπιστότατον, ὅτι πορευόμενοι πρὸς Βοηρόαν ἐπὶ σελήνην, ὥς ἐπὶ τινα γῆν καθαρωτάτην, πλησίον ἐγένοντο, ἐκεῖ τε γενόμενοι ἴδοιεν ἃ εἰκὸς ἦν ἰδεῖν τὸν τοιαύτην ὑπερβολὴν πλασμάτων προαναπλάσαντα. εἶτα καὶ ὥς ἡ Σίβυλλα τὴν μαντικὴν ἀπὸ Καρυάνας ἀνέλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα ὅτι εὐχὰς ἰδίας ἑκάστος ἠΰδατο, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐκάστω συνέπεσεν ὥσπερ ἠΰδατο, αὐτὸν δὲ φησὶν ἐκεῖθεν ἀφυπνῶσαντα εἰς Τύρον εἰς τὸν τῷ Ἡρακλέος νεῶν εὐρεθῆναι, ἐκεῖθεν τε ἀναζάντα τὴν τε Δερκυλλίδα καὶ τὸν Μαντινίαν ἀνευρεῖν εὐ πεπραχότας καὶ τῆς τε γονεὺς τῆ μακροῦ ἀπαλλάξαντας ὕπνῳ, μᾶλλον δὲ ὀλέθρῳ, καὶ τὰλλα εὐδαιμονοῦντας.

Ταῦτα Κύμβα Δεινίας διεμυθολόγησε, καὶ κυπαριτίνας δέλτας προενεγκὼν ἐγγράψαι ταύτας τὸν Ἀθηναῖον Ἐρασινίδην συνεπόμενον τῷ Κύμβῳ (ἦν γὰρ τεχνίτης λόγων) παρεκελεύσατο. ὑπέδειξε δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν Δερκυλλίδα· αὕτη γὰρ καὶ τὰς κυπαριττίνας δέλτας ἤνεγκε. προσέταξέ τε τῷ Κύμβῳ διχα ταῦτα τὰ διαμυθολογηθέντα ἀναγράψασθαι, καὶ θατέραν μὲν τῶν δέλτων αὐτὸν ἔχειν, τὴν ἑτέραν δὲ, καθ' ὃν ἀποβιώῃ καιρόν, τὴν Δερκυλλίδα πλησίον τῆ τάφου κιβωτίῳ ἐμβαλῶσαν καταθεῖναι.

Ὁ γὰρ Διογένης, ὁ καὶ Ἀντώνιος, ταῦτα πάντα Δεινίαν εἰσαγαγὼν πρὸς Κύμβαν τερατευσάμενον, ὁμοῦ γράφει Φανσίνῳ ὅτι τε συντάττει περὶ τῶν ὑπὲρ Θέλην ἀπίστων, καὶ ὅτι τῇ ἀδελφῇ Ἰσιδώρᾳ φιλομαθῶς ἔχουσα τὰ δράματα προσφωνεῖ. λέγει δὲ ἑαυτὸν ὅτι ποιητὴς ἐστὶ κομωδίας παλαιᾶς, καὶ ὅτι εἰ καὶ ἄπιστα καὶ ψευδῇ πλάττοι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχει περὶ τῶν πλείστων αὐτῷ μυθολογηθέντων ἀρχαιοτέρων μαρτυρίας, ἐξ ὧν σὺν καμάρῳ ταῦτα συναθροίσαι προτίσσει· δὲ καὶ ἐκάστῃ βιβλίᾳ τῶν ἀνδρῶν οἱ τὰ τοιαῦτα προσηγήναντο, ὥς μὴ δοκεῖν μαρτυρίας χηρεῖν τὰ ἄπιστα. ἐπιστολὴν μὲν ἔν κατ' ἀρχὰς τῆ βιβλίου γράφει πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἰσιδώραν, δι' ἧς εἰ καὶ τὴν προσφωνήσιν

αὐτῇ τῶν συγγραμμάτων δείκνυσι πεποιημένος, ἀλλ' ἐν εἰσάγει Βάλαγρον" πρὸς τὴν οἰκείαν γυναῖκα, Φίλαν

τῆνομα, γράφοντα (θυγάτηρ δὲ ἦν Ἀντιπάτρου αὕτη) ὅτι τῆς Τύρου ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως Μακεδόνων εἰς ἄλωσιν ἐλθέσης καὶ πρὸς τὰ πλεῖστα δαπανηθείσης ξορατιώτης ἦκεν ὥς Ἀλεξάνδρον, ἕξον τι καὶ παράδοξον λέγων μὴνύειν, εἶναι δὲ τὸ θέαμα τῆς πόλεως ἔξω. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡφαιστίωνα καὶ Παρμενίωνα συμπαραλαβὼν εἶποντο τῷ ξορατιώτῃ, καὶ καταλαμβάνουσιν ὑπογείας λιθίνους σορῆς, ὧν ἡ μὲν ἐπεγέγραπτο „Αὐσίλλα ἐβίω ἔτη πέντε καὶ τριήκοντα," ἡ δὲ „Μινάσων Μαντινίᾳ ἐβίω ἔτη 5' καὶ 5' ἀπὸ ἐνὸς καὶ ο' ", ἡ δὲ „Αἰσιῶν Φιλοκλέες ἐβίω ἔτη 5' καὶ μ' 189 H. ἀπὸ β' καὶ ν' ", ἄλλη δὲ „Μαντινίας Μινάσωνος ἔτη

ἐβίω β' καὶ μ' καὶ νύκτας 5' καὶ ψ' ", ἑτέρα δὲ „Δερκυλλίς Μινάσωνος ἐβίω ἔτη θ' καὶ λ' καὶ νύκτας 5' καὶ ψ' ", ἡ δὲ ἔκτη σορῆς „Δεινίας Ἀρχὰς ἐβίω ἔτη ε' καὶ κ' καὶ ρ' ". τέτοις διαπορῶντες πλὴν τῆς πρώτης σορῆς (σαφὲς γὰρ τὸ ἐκείνης ἐπίγραμμα) ἐντυγχάνουσι παρὰ τοίχῳ κιβωτίῳ μικρῷ κυπαριττίνου πεποιημένῳ, ὃ ἐνεγέγραπτο „ὦ ξέने, ὅσις εἰ, ἀνοῖξον, ἵνα μάθῃς ἃ θαυμάζεις." ἀνοῖξαντες ἐν οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ κιβωτίον, εὐρίσκεισι τὰς κυπαριττίνας δέλτας, ὥς (ὡς εἶπε) κατέθηκε Δερκυλλίς κατὰ τὰς ἐντολὰς Δεινίας. ταῦτα Βάλαγρον εἰσάγει τῇ γυναικὶ γράφοντα, καὶ ὅτι τὰς κυπαριττίνας δέλτας μεταγραφάμενος διαπέμψει τῇ γυναικί. καὶ λοιπὸν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν ὁ λόγος εἰς τὴν τῶν κυπαριττίνων δέλτων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, καὶ πάρεστι Δεινίας Κύμβῳ διηγόμενος ἅπερ προείρηται. ἔτω μὲν ἐν καὶ ἐπὶ τέτοις ἢ τῶν δραμάτων πλάσις τῷ Ἀντωνίῳ Διογένει ἐχρημάτισαι.

Ἔστι δ', ὡς εἶπεν, ἕτος χρόνῳ πρεσβύτερος τῶν τὰ τοιαῦτα ἐσπεδαχότων διαπλάσαι, οἷον Λεκιανῶ, Λεκιῶ, Ἰαμβλίχῳ, Ἀχιλλέως Τατίῳ, Ἡλιοδώρῳ τε καὶ Λαμασκιῶ καὶ γὰρ τῆ περὶ ἀληθῶν διηγημάτων Λεκιανῶ καὶ τῆ περὶ μεταμορφώσεων Λεκιῶ πηγὴ καὶ ὅλῃ εἶπεν εἶναι τῆτο. ὁ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ Σινωνίδα καὶ Ροδάνην, Λευκίππην τε καὶ Κλειτοφῶντα, καὶ Χαρίκλειαν καὶ Θεαγένην, τῶν τε περὶ αὐτὰς πλασμάτων καὶ τῆς πλάνης ἐρώτων τε καὶ ἀρπαγῆς καὶ κινδύνων, ἡ Δερκυλλίς καὶ Κήρυλλος καὶ Θεοσκάνδης καὶ Δεινίας εἰκότασι παράδειγμα γεγονέναι. τὸν χρόνον

α. 22. ἑρασινίδην Ἀθηναῖον A. 30. γοῦν] γὰρ A. malim δ' οὐν. 32. συντάττω A. 36. ἔχει 5. 37. μυθολ. αὐτῶ 5. addendum ante pronomen τῶν. 42. εἰ om A.
b. 6. ὥς] πρὸς A. 10. λιθίνους] quidni λιθίνους? ei v. 26 κυπαριττίνας. 11. τριήκοντα 5. 16. ἐβίω Μινάσωνος 5. 19. ἐκείνης ἦν ἐπίγραφ. 5. 20. ἀνοῖξον 5. 27. ἐμβάλλει 5.

δέ, καθ' ὃν ἤκμασεν ὁ τῶν τηλικούτων πλασμάτων πατήρ Διογένης ὁ Ἀντώνιος, ἔπω τι σαφές ἔχομεν λέγειν, πλὴν ἔστιν ὑπολογίσασθαι ὡς ἐλπίαν πόρρω τῶν χρόνων τῷ βασιλέως Ἀλεξάνδρῳ. μνημονεύει δ' ἕτις ἀρχαιοτέρῳ τινὸς Ἀντιφάνους, ὃν φησι περὶ τοιαῦτά 5 τινα τερατολογήματα κατεχολακέναι. ἔστι δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ μάστιξ, ὡς ἐν τηλικέτοις πλάσμασι τε καὶ μυθεύμασι, δύο τινὰ θηρᾶσαι χρησιμώτατα, ἐν μὲν ὅτι τὸν ἀδικήσαντά τι, καὶ μυριάκις ἐκφυγεῖν δόξη, εἰσάγει πάντως δίκην δεδοκέναι, καὶ δεύτερον ὅτι πολλοὺς 10 ἀναιτίως, ἐγγὺς μεγάλῃ γεγονότας κινδύνῳ, παρ' ἐλπίδας δείκνυσι πολλάκις διασωθέντας.

167.

365 R. "Ἀνεγνώσθῃ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΟΒΑΙΟΥ ἐκλογῶν, ἀποφθεγμάτων, ὑποθηκῶν, βιβλία τέσσαρα ἐν τεύχεσι 15 δυοσί. προσφωνεῖ δὲ ταῦτα, δι' ὃν καὶ τὴν συνάθροισιν φιλοπονῆσαι λέγει, Σεπτιμῖω ἰδίῳ νύμφῃ. ἡ δὲ συναγωγή αὐτῷ ἔκ τε ποιητῶν καὶ ῥητόρων καὶ τῶν κατὰ τὰς 190 H. πολιτείας "λαμπρῶς βεβιωκότων ἐγένετο, ὧν (ὡς καὶ αὐτὸς φησι) τῶν μὲν τὰς ἐκλογὰς τῶν δὲ τὰ ἀπο- 20 φθέγματα καὶ τινῶν ὑποθήκας συλλεξάμενος, ἐπὶ τῷ ῥυθμίσαι καὶ βελτιῶσαι τῷ παιδί τὴν φύσιν, ἀμαυρότερον ἔχουσαν πρὸς τὴν τῶν ἀναγνωσμάτων μνήμην, σέλλειεν.

Ἐστὶ δὲ αὐτῷ τὸ μὲν α' βιβλίον φυσικόν, τὸ δὲ β' 25 τὸ μὲν τι κατ' ἀρχὰς μέρος λογικόν, τὸ δὲ λοιπὸν καὶ πλεῖστον ἠθικόν· καὶ τὸ γ' δὲ καὶ τὸ δ', πλὴν ὀλιγίστων, ἠθικὰ καὶ πολιτικά. καὶ γ' τὸ μὲν α' ἔχει μὲν κεφάλαια 5, οἷς καὶ τὰς τῶν παλαιῶν ἀρμόζει χρήσεις καὶ χρείας· ταῦτα δὲ εἰσι μετὰ τὸ περὶ Θεοῦ διαλαβεῖν, ὅτι δη- 30 μιουργὸς τῶν ὄντων καὶ διέπει τὸ ὅλον τῷ τῆς προνοίας λόγῳ, δεύτερον περὶ τῶν νομιζόντων μὴ εἶναι πρόνοιαν καὶ ἐπομένως ταύτῃ θείας ἐπὶ τῇ τῷ παντός διοικήσει δυνάμει, εἴτα περὶ δίκης παρὰ τῷ Θεῷ τεταγμένης ἐποπτεύειν τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τιμωρόν 35 ἔσσαν τῶν ἀμαρτανόντων, καὶ περὶ ἀνάγκης θείας, καθ' ἣν ἀπαραιτήτως τὰ κατὰ τὴν τῷ Θεῷ γίνεσθαι βέλησιν· περὶ τε εἰμαρμένης καὶ τῆς τῶν γινομένων εὐταξίας· περὶ τε τύχης ἢ ταυτομάτης, καὶ ὅτι ἀλόγιζος ἡ φορὰ τῆς τύχης· περὶ τε χρόνου θείας καὶ μερῶν, καὶ πόσων 40 εἴη αἴτιος· καὶ περὶ Ἀφροδίτης ἑρατίας καὶ ἔρωτος· θείας δέκατον περὶ ἀρχῶν καὶ σοιχείων καὶ τῷ παντός.

εἴτα περὶ ὕλης, περὶ ἰδέας, περὶ αἰτίων, περὶ σωμάτων καὶ περὶ τῆς τέτων τομῆς καὶ περὶ ἐλαχίστου, περὶ χημάτων, περὶ χρωμάτων, περὶ μίξεως καὶ κράσεως, περὶ κενῆ καὶ τόπου καὶ χώρας, περὶ κινήσεως. εἰκοστὸν δὲ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, περὶ κόσμου, καὶ εἰ ἔμψυχος καὶ προνοία διοικέμενος, καὶ πᾶς ἔχει τὸ ἡγεμονικόν, καὶ πόθεν τρέφεται· περὶ τάξεως τῷ κόσμου· εἰ ἐν τῷ πᾶν· περὶ τῆς ἑρανοῦ οὐσίας καὶ διαιρέσεως· περὶ θείας ἄστρον καὶ χημάτων κινήσεως τε καὶ ἐπισημα- 5 σίας· περὶ θείας ἡλίου καὶ μεγέθους χήματός τε καὶ τροπῶν καὶ ἐκλείψεως καὶ σημείων καὶ κινήσεως· περὶ σελήνης οὐσίας μεγέθους καὶ χήματος φωτισμῶν τε, καὶ περὶ ἐκλείψεως καὶ ἐμφάσεως, καὶ περὶ ἀποσημάτων καὶ σημείων· περὶ γάλακτος· περὶ κομητῶν καὶ δια- 10 τόντων καὶ τῶν τοιούτων· περὶ βροντῶν, ἄστρον, κεραυνῶν, προσηρίων, τυφῶνων. τριακοστὸν δὲ περὶ ἱριδος, περὶ ἁλῶ καὶ παρηλίου καὶ ῥάβδων, καὶ δὴ καὶ περὶ νεφῶν, ὀμίχλης, ὑετῶν, δρόσου, χιόνος, πάχνης, χαλάζης· περὶ ἀνέμων· περὶ γῆς, εἰ μία καὶ πεπερασμέ- 15 νη καὶ [περὶ] ποῖα μεγέθους, καὶ περὶ θέσεως αὐτῆς, καὶ περὶ χήματος γῆς· καὶ πότερα μένει ἡ γῆ ἢ κινεῖται· περὶ τε σεισμῶν γῆς· καὶ περὶ θαλάττης, πῶς ἄμπωτις καὶ πλημμύραι γίνονται· περὶ ὑδάτων, περὶ τοῦ παντός, περὶ φύσεως καὶ τῶν συμβαινόντων ἐξ αὐτῆς αἰτίων, περὶ τῆς τῶν ζώων γενέσεως καὶ τὰ 20 ἐξῆς, "πόσα γένη ζώων, καὶ εἰ πάντα λογικὰ καὶ αἰσθητά· περὶ ὕπνου καὶ θανάτου· περὶ φυτῶν, περὶ τροφῆς καὶ ὀρέξεως τῶν ζώων, περὶ φύσεως ἀνθρώπων, περὶ "νοῦ, περὶ ψυχῆς, περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθη- 25 τῶν, καὶ εἰ ἀληθεῖς αἱ αἰσθήσεις· πόσαι εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις, καὶ ποίας οὐσίας καὶ ἐνεργείας ἐκάστη· περὶ ὁράσεως καὶ κατοπτρικῶν ἐμφάσεων, περὶ ἀκοῆς, περὶ ὁσφρήσεως, περὶ γεύσεως, περὶ ἀφῆς· περὶ φωνῆς, καὶ εἰ ἀσώματος ἡ φωνή, καὶ τί αὐτῆς τὸ ἡγεμονικόν· περὶ φαντασίας καὶ κριτηρίου. νθ' περὶ δόξης, καὶ 30 περὶ ἀναπνοῆς καὶ παθῶν. καὶ τὰ μὲν τῷ α' βιβλίῳ κεφάλαια τοσαῦτα καὶ περὶ τούτων, καὶ δηλονότι φυσικά, πλὴν ἐνίων τῶν ἐν ἀρχῇ, ἃ μᾶλλον ἂν τις εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ ἀνάξοι. τέτοις δὲ, ὡς ἔφημεν, τὰς τῶν παλαιῶν δόξας, εἴτε συμφώνως οὕσας εἴτε καὶ διαφώνως, παρατίθησιν. ἐν μέντοι τέτῳ τῷ βι- 35 βλίῳ, πρὸ τῷ τοῖς εἰρημένους κεφαλαίοις ἐπιβαλεῖν,

a. 2. ὁ ante Διογένης ponit A. 11. ἐλπίδα ε. 14. ἐκλογαί ε. 17. Σεπτιμῖω ε. 20. ἐκλογὰς] Is. γνώμας Stephanus. 23. μνήμην A: στήλην ε. 26. τὸ ante μὲν om pr A. 27. πλεῖστον A: πολιτικὸν καὶ ε. 39. τε add A. b. 2. περὶ τῆς] τῆς περὶ A. 4. καινοῦ A. 13. καὶ ἐμφάσεως add A. 20. περὶ ante ποῖον expungit A. 21. γῆς A: αὐτῆς τῆς γῆς ε. 22. σεισμοῦ ε. 39. τὰ post μετὰ om pr A. 41. καὶ om A.

περὶ δύο κεφαλαίων διαλαμβάνει, ὧν τὸ μὲν ἔπαινός ἐστι φιλοσοφίας, καὶ ἕτος ἐκ διαφόρων αὐτῷ συνηρα-
νισμένος, τὸ δὲ περὶ τῶν κατ' αὐτὴν συνεξηκτιῶν αἰρέ-
σεων. ἐν ᾧ καὶ περὶ γεωμετρίας καὶ μυστικῆς καὶ ἀρι-
θμητικῆς δύοσας παλαιὰς συναναγράφει.

Τὸ δὲ β' βιβλίον συμπληροῦν μὲν κεφαλαίοις ε' καὶ μ', διαλαμβάνει δὲ πρῶτον μὲν περὶ τῶν τὰ θεῖα ἐρμηνευόντων, καὶ ὡς εἴη ἀνθρώποις ἀκατάληπτος ἡ τῶν νοητῶν κατὰ τὴν ἔσταν ἀλήθεια, εἴτα περὶ δια-
λεκτικῆς, καὶ περὶ ῥητορικῆς, καὶ περὶ λόγου καὶ γραμ-
μάτων, περὶ ποιητικῆς, περὶ χαρακτικῆς τῶν παλαιῶν, περὶ τῶν ἡθικῶν εἰδῶν τῆς φιλοσοφίας, περὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν, ὅτι ἔδει ἐκὼν πονηρός, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν φιλόσοφον, ὅτι χρὴ σέβειν τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς εὐσεβέσι καὶ δικαίοις βοηθεῖ τὸ κρεῖττον· περὶ μαντικῆς· ὅτι χρὴ περὶ πολλῶν ποιῆσθαι τὰς τῶν σοφῶν συνασίας, ἐκ-
κλίνειν δὲ τὰς φάσεις καὶ ἀπαιδεύτους· περὶ τῆς δοκεῖν καὶ εἶναι, καὶ ὅτι ἐ τῷ λόγῳ χρὴ κρίνειν τὸν ἄν-
θρωπον ἀλλὰ τῷ τρόπῳ· ὅτι οἱ ἄλλοις ἐπιβουλεύ-
οντες ἑαυτοὺς λανθάνουσι καταβλάπτοντες· περὶ εὐ-
δοξίας· περὶ γήμης· ὅτι μέτρον ἄριστον· ὅτι δυσκα-
τόρθωτον ἡ ἀρετή, εὐμεταχείριστον δὲ ἡ κακία· ὅτι οὐ χρὴ λόγον ποιῆσθαι τῆς τῶν ἀσυνέτων δοκιμα-
σίας· ὅτι τὴν ὑπόκρισιν, τοῖς κεκορημένοις ἐπιβλαβὴν ἔσαν καὶ πρὸς ἑς γίνεσθαι, τῆς ψυχῆς ἐκβλητέον· ὅτι χρὴ πολυπραγμονεῖν, φθόνον γὰρ καὶ διαβολῆς αἴτιον γίνεσθαι τὸ τοιούτον· ὅτι ἐν οἷς πλημμελεῖ τις τὸ μετα-
μελεῖσθαι κάλλιστον· περὶ λοιδορίας, ὡς ἐκ ἀγαθόν· ὅτι ἐν τῷ λοιδορεῖσθαι χρὴ σκοπεῖν μὴ τοῖς αὐτοῖς περι-
πεπτώκαμεν ἐλαττώμασι· περὶ ἀνάγκης τῆς κατὰ τὸν βίον· ὅτι εὐκαίρως δεῖ πράττειν· περὶ τῆς βέλους· ὅτι ἐ δεῖ ὡς ἔτυχεν ἀναβάλλεσθαι· ὅτι τὸ δυσχερῆσαι πολ-
λάκις ἐπωφελές γίνεσθαι, καὶ μάλα τοῖς ἄφροσι· περὶ ἀγωγῆς καὶ παιδείας· ὅτι κάλλιστον ἡ φιλία τῶν ἀγαθῶν·
369 R. "ὅτι ἡ ὁμοιότης τῶν τρόπων τὴν φιλίαν ἀπεργάζεται·
192 H. "ὅτι χρὴ ἐν ταῖς δυστυχίαις καὶ τοῖς κινδύνοις μὴ περιορᾶν τὰς φίλους· ὅτι ἐ χρὴ συναδικεῖν τοῖς φίλοις· περὶ γνησίων καὶ ἀβεβαίων φίλων· ὅτι χρὴ ταχείας ποιῆσθαι τὰς πρὸς τὰς φίλους διαλλαγὰς, τὰ ἁμαρτή-
ματα αὐτῶν ῥῶον φέροντας μετὰ τῆς ἀμνηστίας· ὅτι ἐν ταῖς ἀτυχίαις τὰς γνησίας τῶν φίλων διαγιγνώσκο-
μεν· φιλικὰ παραγγέλματα· περὶ ἐχθρας καὶ τῆς ὁποῖον

τινα χρὴ εἶναι πρὸς τὰς ἐχθράς· περὶ τοῦ πῶς ἔστιν ἀπ' ἐχθρῶν ὠφελῆσθαι· περὶ τῆς εὐεργετεῖν· ὅτι μέ-
ζων ἡ χάρις ἐν καιρῷ δοθεῖσα· περὶ τῆς ἀντεεργετεῖν· ὅτι τοὺς πονηροὺς οὐ χρὴ εὖ ποιεῖν· ἔδδ' παρ' αὐτῶν
5. εὐεργετεῖσθαι καὶ τὸ τελευταῖον περὶ ἀχαριστίας. ἐν οἷς καὶ τὰ τῆς β' κεφάλαια.

Ἐν δὲ τῷ γ' περιέχεσθαι κεφάλαια μβ', πρῶτον περὶ ἀρετῆς, εἴτα περὶ κακίας, περὶ φρονήσεως, περὶ ἀφρο-
σύνης, περὶ σωφροσύνης, περὶ ἀκολασίας, περὶ ἀν-
δρίας, περὶ δειλίας, περὶ δικαιοσύνης, περὶ πλεονεξίας καὶ ἀδικίας, περὶ ἀληθείας, περὶ ψεύδους, περὶ παρρη-
σίας, περὶ κολακείας, περὶ ἀσωτίας, περὶ φειδωλίας, περὶ ἐγκρατείας, περὶ ἀκρασίας, περὶ ἀνεξικακίας, περὶ ὀργῆς, περὶ τῆς γνῶσι σαυτὸν, περὶ ὑπεροψίας, περὶ φιλαντίας, περὶ τῆς συνειδότος, περὶ μνήμης, περὶ λήθης, περὶ ὀρκου, περὶ ἐπιορκίας, περὶ φιλοπο-
νίας, περὶ ἀργίας, περὶ αἰδῆς, περὶ ἀναιδεύας, περὶ σιγῆς, περὶ τῆς εὐκαίρως λέγειν, περὶ βραχυλογίας, περὶ ἀδολεχίας, περὶ χρηστότητος, περὶ φθόνου, περὶ πατρίδος, περὶ ξείνης, περὶ ἀπορρήτων, καὶ μβ' περὶ διαβολῆς.

Τὰ δὲ τῆς δ' βιβλίου ἐστὶ ταῦτα, πρῶτον περὶ πο-
λιτείας, δεύτερον περὶ νόμων καὶ ἐθῶν, περὶ δήμου, περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν, περὶ ἀρχῆς, καὶ περὶ τῆς ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄρχοντα, ὅτι κάλλιστον ἡ μοναρχία, ὑποθῆναι περὶ βασιλείας, ψόγος τυραν-
νίδος, περὶ πολέμου, περὶ τόλμης, περὶ νεότητος, περὶ ἐρατηγῶν, καὶ περὶ τῶν κατὰ πόλεμον χρεῶν ὑποθῆναι, περὶ εἰρήνης, περὶ γεωργίας, περὶ ἡσυχίας, περὶ ναυτιλίας, περὶ τεχνῶν, περὶ δεσποτῶν καὶ δέ-
λων, περὶ Ἀφροδίτης πανδήμου καὶ περὶ ἔρωτος τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἡδονῶν, περὶ κάλλους, περὶ γάμου, καὶ τὰ ἐξῆς τῆς κεφαλαιῆς τέτθ. γαμικὰ παραγγέλματα, καὶ περὶ παίδων, καὶ τὰ ἐξῆς τῆς κεφαλαιῆς τέτθ. καὶ ὅτι χρὴ τὰς γονεῖς τῆς καθηκῆς τιμῆς καταξιῶσθαι παρὰ τῶν τέκνων· ὁποῖος χρὴ εἶναι τοὺς πατέρας περὶ τὰ τέκνα. ὅτι κάλλιστον ἡ φιλαδελφία καὶ ἡ περὶ τὰς συγ-
γενεῖς διάθεσις. οἰκονομικός. περὶ εὐγενείας, καὶ τὰ ἐξῆς τῆς κεφαλαιῆς τέτθ· περὶ δυσγενείας, περὶ πλέθους καὶ τὰ ἐξῆς τῆς κεφαλαιῆς τέτθ· περὶ πενίας· σύγκρισις πενίας καὶ πλέθους. ὅτι ὁ βίος "βραχὺς καὶ φροντίδων
193 H. ἀνάμεικτος." περὶ λύπης, ὅτι λίαν μοχθηρὰ. περὶ νόσου
372 R.

α. 3. κατὰ ταύτην γ. 11. τῶν παλαιῶν add A. 17. δὲ om A. 23. τῆς A: περὶ τῆς γ. 34. καὶ] περὶ A.
35. τὴν add A. 38. περὶ μὴ γν. A. 40. ἀμνηστίας γ.
b. 1. εἶναι χρὴ γ. 5. εὐχαριστίας γ. cf. Gaisford. Stob. 4. append. p. 30. u. 12. ἀσωτίας γ. 24. δυνα-
τῶν AC: δυνατῶν γ. 31. καὶ add A.

καὶ ἰάσεως, περὶ ὑγείας καὶ διαμονῆς αὐτῆς, περὶ
 ἰατρῶν. περὶ εὐδαιμονίας, περὶ κακοδαιμονίας· ὅτι
 ἀβέβαιος ἢ τῶν ἀνθρώπων εὐπραξία· περὶ τῶν παρ'
 ἄξιας εὐτυχούντων· περὶ τῶν παρ' ἄξιας δυστυχούντων·
 ὅτι δεῖ γενναίως φέρειν τὰ προσπίπτοντα· ὅτι δεῖ τὰς
 εὐτυχίας προφαίνειν, τὰς δ' ἀτυχίας κρύπτειν. περὶ
 ἐλπίδος· περὶ τῶν παρ' ἐλπίδα. ὅτι ἔχρη ἐπιχαίρειν
 τοῖς ἀτυχῶσιν· ὅτι οἱ ἀτυχῶντες χρήζουσι τῶν συμπα-
 χόντων. περὶ γήρως, καὶ τὰ ἐξῆς τὰ κεφαλαιὰ τέττα.
 περὶ θανάτου, περὶ ζωῆς· σύγκρισις ζωῆς καὶ θανάτου.
 περὶ πένθους, περὶ ταφῆς. παρηγορικά· ὅτι ἔχρη πα-
 ροινεῖν εἰς τὴν τελευτηκότας· ὅτι τῶν πλείων μετὰ
 θάνατον ἢ μνήμη διαρρέει ταχέως.

Ὅμῃ τὰ κεφάλαια τὰ τετάρτα νῆ', τῶν δὲ τεσσάρων
 βιβλίων σή'. οἷς παρατίθουσιν, ὡς ἔφημεν, ὁ Ἰωάννης
 ἐκ τε τῶν ἐκλογῶν καὶ τῶν ἀποφθεγμάτων καὶ τῶν
 ὑποθηκῶν δόξας τε καὶ χρήσεις καὶ χρειὰς. ἀγείρει δὲ
 ταύτας ἀπὸ μὲν φιλοσόφων, ἀπὸ τε Αἰχίνε τῆ Σω-
 κρατικῆ καὶ Ἀναξάρχου καὶ Ἀναχάρσιδος, Ἀριζωνύμου
 καὶ Ἀπολλωνίου, Ἀντιθένης καὶ Ἀριζίππου, Ἀρίωνος
 καὶ Ἀριζοξένου καὶ Ἀρχύτου, Ἀριστοτέλους, Ἀναξιμαν-
 δρος, Ἀναξιμένους, Ἀρχελάου, Ἀναξαγόρου, Ἀρχαιμένη,
 Ἀρχεσίλαου, Ἀρριανῆ, Ἀντιπάτρου Ἰταίου, Ἀντιφά-
 νους, Ἀπολλοδώρου, Ἀριζάρχου, Ἀσκληπιάδου, Ἀρι-
 σταίου, Ἀρχεδίμου Ἐκαταίου, Ἀπολλοφάνους, Αἰγυμίου,
 Αἰσαόρου, Ἀττικῆ, Ἀμελίου, Ἀλβίνου, Ἀριζάνδρου,
 Ἀρποκρατίωνος, Ἀπελλοῦ, Ἀριζαγόρου, Ἀριζομ-
 βρότου, Ἀρχιμήδους, Βοηθῆ, Βιάντου, Βηρώου, Βερο-
 νίκης, Βροτίνου, Βίωνος, Γλαύωνος, Δημοφάνους,
 Δημητρίου, Δαμίππου, Διογένης, Διοδώρου, Δημοκρίτου,
 Διοτίμου, Διοκλέους, Δαμασκίου, Διδύμου, Δίωνος,
 Δίου, Εὐκλείδου, Εὐφράτου, Ἐπιχάρου, Ἐπανδρίδου,
 Ἐρασιζώτου, Ἐκπώλου, Ἐπικέρου Γαργητίου, Ἐπικτήτου,
 Ἐρμῆ, Ἐμπεδοκλέους, Ἐπικέρου Ἀθηναίου, Εὐσεβίου,
 Εὐρίστου, Ἐρατοθένης, Εὐρυζώτου, Ἐκφάντου, Ἐπιδί-
 κου, Εὐδόξου, Ἐπιγένης, Εὐηνίου, Εὐρυφάνου, Ζαλεῦκου,
 Ζήνωνος, Ζωροῦστου, Ἡρακλείδου, Ἡρακλείτου, Ἡρο-

φίλου, Θεμισίου, Θεοβόλου, Θεανῆς, Θεάγου, Θεοφράστου,
 Θεοδώρου, Θάλητος, Θεοκρίτου, Θρασύλλου, Τερωνύμου,
 Ἰππίου, Ἰαμβλίχου, Τεροκλέους, Ἰππάλου, Ἰωνος, Ἰππώνου,
 Ἰέρακος, Ἰπποδάμου, Ἰππασίου, Ἰέγκου, Κρίτωνος, Κλε-
 βόλου, Κέβητος, Κορίσκου, Κλειτομάχου, Κριτολάου,
 Κλινέου, Καρνεάδου, Κλεάνθου, Καλλιμάχου, Κριτίου,
 Κράντορος, Καλλικρατίδου, Λευκίππου, Λονκίου, Λύ-
 σιδου, Λύκου, Λύκωνος, Λεωφάνους, Λογγίνου, Με-
 ναίχμου, Μητροκλέους, Μετώπου, Μενεδήμου, Μεσσονίου,
 Μνησάρχου, Μελίσσου, Μητροδώρου, Μίλωνος, "Μο-194 Η.
 δεράτου, Μαξίμου, Νικολάου, Νεμηνίου, Ναυμαχίου, Ναυ-
 κράτους, Νικίου, Νικοστράτου, Ξενοκράτους, Ξενοφάνους,
 Ὀνάτου, Ὀκέλλου, Ὀνήτορος, Πανακαίου, Πιττακῆ, Πε-
 ριάνδρου, "Πυθαγόρου, Πλατάρχου, Πεμπέλου, Πλάτω-373 R.
 νος, Παναιτίου, Ποσειδωνίου, Περικτιόνη, Πορφύρου,
 Παρμενίδου, Πολέμωνος, Πυθέου, Πύρου, Πολυβίου,
 Πλωτίνου, Πρωταγόρου, Πυθαίου, Πυθιάδου, Πύρρονος, Ρέφου,
 Ῥηγίνου, Σόλωνος, Σωτίωνος, Σωσιάνου, Σεργίου, Σω-
 κράτους, Στίλπωνος, Σπενσίππου, Στράτωνος, Σχυθίου,
 Σφαίρου, Σελεύκου, Σεβήρου, Τίμωνος, Τιμαίου, Τάρου,
 Τιμαγόρου, Τέλητος, Ὑπαίου, Φιλοξένου, Φιλόλαου, Φε-
 ρεκύδου, Φαβωρίνου, Φίντιου, Χίωνος, Χρυσίππου, Χα-
 ρώνδου, Χίλωνος, καὶ Κυνικῶν δὲ Ἀντιθένης, Διο-
 γένους, Κράτητος, Ἡγησιάνου, Ὀνησιόχου, Με-
 νάνδρου, Μονίμου, Πολυζήλου, Ξανθίου, Θεομνήσου.
 καὶ τῶν μὲν φιλοσόφων, ἐξ ὧν τὴν συλλογὴν ἐποιή-
 σατο, ἔτοι.

Ποιηταὶ δὲ Ἀθηνόδοτος, Ἀναξίλλης, Ἀρχίππος,
 Ἀπολλωνίδης, Ἀλκιδάμας, Ἀρισταίος, Ἀντίμαχος,
 Ἀντιφάνης, Ἀρίσταρχος, Ἀρχίλοχος, Ἀχαιοῦ, Ἀλ-
 χύλου, Ἀγάθων, Ἀλέξιος, Ἀριστοκράτης, Ἀμφίς, Ἀλ-
 καῖος, Ἀρατος, Ἀσυνδάμας, Ἀνδρόνικος, Ἀναξαν-
 δρίδης, Ἀριζοφάνης, Ἀράλοχος, Ἀπολλόδοτος, Ἀλέ-
 ξανδρος, Ἀνακρέων, Ἀξίνικος, Ἀριζοφῶν, Βαχχυ-
 λίδης, Βίων, Βίσιος, Βάθων, Δίφιλος, Διονύσιος, Δη-
 μήτριος, Δικαιογένης, Διόδωρος, Δίκτυς, Εὐθύδαμος,
 Εὐπολις, Εὐφρων, Ἐρατοθένης, Ἐπίχαρμος, Εὐηνος,

α. 1. ἰσίων. 15. ὁ add A. 23. ἄρειανου C. αἰσιμαίου A. Ἀντιφάνους] Ἀρχεδίμου Ἐκαταίου. Ἀπολ-
 λοφάνους Αἰγυμίου, omissis infra v. 25. illis Ἀρχιδ. — Αἰσαόρος, ε cum C, nisi quod Αἰγυμίου est in C. 25. ικα-
 ταίου pr A. 27. ἀποκρατίωνος pr C. ἀπέλλου A. Ἀριζοβρότου. 28. Βηρόσσου. 29. γλαύωνος A,

γλαύωνος C: Γλαύτωνος. 30. Δημοκρίτου et 31. Δίωνος add A. 35. Ἐρύσου. b. 1. Θεοβόλου C. Θεα-
 νῆος A: Θεαχένους C. 8. λύχου A. Λύκωνος C. λεοφάνους A. 10. Μήλωνος C. 12. Νικίου A:
 Νίκτου C. 13. Ὀκέλλου A. Ὀνήτορος C. πανακίου A. 15. περικτιονίτης A. 16. Πυθέου] vid. Gais-
 ford. Stob. 3. p. 363 (55 a). 17. Πυθαίου C. 18. σοτίωνος. 20. Σεβήρου] Σεβήρου Σεργίου C, σεβήρου
 σεργίου σωκράτους A. 21. ὑπέου A. 22. Φίντιος. Χίωνος C. 26. ἐξ ὧν] add A. 29. Ἀλκιδάμας] vid.
 Gaisford. 5. p. 459 (5 b). 33. Ἀράλοχος] vid. Ruhnken. ad Vellei. 1, 5. 34. Βαχχυλλίδης. 35. Βίσιος] vid.
 Gaisford. 3. p. 104 (3 a). 36. Δίκτυς] vid. Valckenar. diatrib. Euripid. p. 18.

Εὐφορίων, Ἐρμόλοχος, Εὐριπίδης, Ζήνων, Ζηρόδοτος, Ζώπυρος, Ἡσίοδος, Ἡρώδης, Ἡνίοχος, Ἡλιόδωρος, Θεόδεκτος, Θέσπις, Θέογνις, Θεόκριτος, Θελέροφος, Ἰοφῶν, Ἰππόθοος, Ἰππῶναξ, Ἰσίδωρος, Ἰπποθῶν, Ἰούλιος, Ἴων, Κλεάνθης, Κλεαίνετος, Καλλίμαχος, 5 Κριτίας, Κλεόβελος, Κρατῖνος, Καρχίνος, Κερκιδῆς, Καλλίνικος, Κλειντίας, Κράντωρ, Κλειτόμαχος, Αἶνος, Αἰκύμνιος, Ανκόφρων, Λεωνίδης, Λάων, Μένανδρος, Μύρων, Μοχίων, Μένιππος, Μόχος, Μίμνερμος, Μελινῶ, Μητρόδωρος, Μηρόφιλος, Νικόστρατος, Νικό- 10 λαος, Νεόφρων, Νικόμαχος, Ναυμάχιος, Νεοπτόλεμος, Ξενοφάνης, Ξέναρχος, Ὀμηρος, Ὀρφεύς, Ὀλυμπίας, Πίνδαρος, Παρμενίδης, Ποσίδιππος, Πανσανίας, Πολυεύδης, Πατροκλέης, Πείσανδρος, Πανάσις, Περσίδης, Πομπήϊος, Ριανός, Σοφοκλῆς, Σωτάδης, Σιμωνίδης, Σωσιφάνης, Σιμύλος, Σωσίθεος, Σκλήριος, Σαπφῶ, Σαραπίων, Σωσικράτης, Στάγιμος, Σώπατρος, Σθενίδης, Σσάρων, Σιτησίχορος, Τιμόστρατος, Τιμοκλῆς, Τυρταῖος, Τελεσίλλα, Ὑποβολιμαῖος, Ὑψαῖος, Φίλιππος, Φιλόξενος, Φιλιππίδης, Φρόνιχος, 20 Φιλωνίδης, Φιλίμων, Φωκυλίδης, Φίλιππος, Φοινικίδης, Φιλίσκος, Φερεκράτης, Φανοκλῆς, Φίντης, Φιλαῖος, Χαιρήμων, Χοίριλος, Χάρης. ἄλλα δὲ ποιηταί, ὧν χρήσεις τοῖς κεφαλαίοις παρέθηκεν, ἔτσι.

Ῥήτορες δὲ καὶ ἰσοριογράφοι βασιλεῖς τε καὶ ἐρα- 25 τηγοί (καὶ γὰρ καὶ ἐκ τῶν μαρτυρίας συνήθροισεν) οἷδε, Ἀριεῖδης, Ἀριεοκλῆς, Αἰλιανός, Αἰχίνης, Ἀγάθων, Ἀντιφῶν, Ἀρχέλαος, Γάϊος, Γοργίας, Δημοθένης, Δημόδης, Δημάρατος, Ἐφορος, Ζώπυρος, Ἡρόδοτος, Ἠγησιάδης, Ἠγήσιος, Θεκυδίδης, Θησεύς, 30 Θεόδωρος, Θράσυλλος, Θεόπομπος, Ἰσοκράτης, Ἰσαῖος, Κορνηλιανός, Καλλιθένης, Κλειτοφῶν, Κτησίας, Ἀν- 376 R. σίας, Νικίας, Ξενοφῶν, Ὀβριμος, Πολύαινος, Πρόδικος, Πρωταγόρας, Σώστρατος, Τιμαγόρας, Τρόφιμος, Ὑπερείδης, Φιλόστρατος, Χρύσερμος. Ἀλέξανδρος, 35 Ἀγησίλαος, Ἀγαθοκλῆς, Ἀντίγονος, Ἄγις, Ἀγριππίος, Ἀναξίλαος, Ἀρχίδαμος, Διονύσιος, Δαρεῖος, Ἐπαμεινώνδας, Εὐδαμίδας, Θεμιστοκλῆς, Ἰφικράτης, Ἰππαρχος, Κόττης, Κλείταρχος, Ανκῆργος, Λεωνίδης, Λάμαχος, Μαλλίας, Περικλῆς, Πύρρος, Πτολεμαῖος, Σεμίραμις, Σκηπίων, Σκίλλερος, Τιμόθεος, Φίλιππος, Φωκίων, Φάλαρις, Χάριλλος, Χαρίας, Χάρης. Ἀριεοφάνης, Αἰσωπος, Ἀντιγενίδας, Ἀριστοτέλης, Ἀριεῖδης ὁ δίκαιος, Ἀλκμαίων ἰατρός, Ἀντυλλος ἰατρός, Ἀρίμνητος, Ἀπελλῆς, Βρύσσων, Γλαύκων, Γαλῆνος ἰατρός, Δικαίταρχος, Δίων, Διονύσιος, Διοκλῆς ἰατρός, Εὐξίθεος, Ἐρμαρχος, Ἐρμιππος, Εὐξίμαχος, Εὐφρανίας, Ἐρασίστρατος ἰατρός, Εὐρυφῶν ἰατρός, Ἐρατοθένης, Εὐβελος, Θεόπομπος, Θεόκριτος, Θυμαρίδης, Θένων, Ἰπποκράτης ἰατρός, Κάτων, Κηφισόδωρος, Κλεόστρατος, Κλειτόμαχος, Αἰκύμνιος, Μύσων, Μητρόδωρος, Μητροκλῆς, Νικόστρατος, Πραῦσιος, Σιμωνίδης, Σερίφιος, Σωτίων, Σώστρατος, Σπείσιππος.

Ἄλλα τὰ μὲν κεφάλαια, οἷς τὰς τῶν παλαιότερων ῥήσεις ἤρμοσεν Ἰωάννης ὁ Στοβαῖος, καὶ ἐξ ὧν ἀνδρῶν, φιλοσόφων τε καὶ ποιητῶν ῥητόρων τε καὶ βασιλέων καὶ ἐρατηγῶν, ταύτας συνήθροισε, τοσαῦτα καὶ ἐκ τοσούτων. χρήσιμον δὲ τὸ βιβλίον τοῖς μὲν ἀνεγνω- 40 χόσιν αὐτὰ τὰ συντάγματα τῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀνάμνησιν, τοῖς δ' ἐκ εἰληφόσι πεῖραν ἐκείνων, ὅτι διὰ συνεχῆς αὐτῶν μελέτης ἐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ ποικίλων νοημάτων, εἰ καὶ κεφαλαιώδη, μνήμην καρπώσονται. κοινὸν δ' ἀμφοτέροις ἡ τῶν ζητη- 45 μένων, ὡς εἰκός, ἀταλαίπωρος καὶ σύντομος εὐρεσις, ἐπειδὴν τις ἀπὸ τῶν κεφαλαίων εἰς αὐτὰ τὰ πλάτη ἀναδραμεῖν ἐθέλῃσει. καὶ πρὸς ἄλλα δὲ τοῖς ῥητο- 50 ρεύειν καὶ γράφειν σπευδάσθαι ἐκ ἄχρηστον τὸ βιβλίον.

168.

Ἀνεγνώθησαν τῷ μακαρίου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἐπισκόπου Σελευκείας λόγοι ἱεῖ, πρῶτος μὲν εἰς τὸ „ἐν ἀρχῇ 5 ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἔρανὸν καὶ τὴν γῆν,” εἶτα εἰς τὸν Ἰωσήφ, εἰς τὸν Ἀδάμ, εἰς τὸν Κάϊν καὶ Ἀβέλ, εἰς τὸν Ἀβραάμ, εἰς τὸν Μωϋσῆν, εἰς τὸν Ἠλίαν,

α. 3. Θεόδοτος A: Θεόδοτος C. 4. Θελέροφος C. 5. κλεαίνετος pr A, κλεάνος corr: Κλεβίνετος C. 6. κρι- 7. Καλλίνικος] καλλίνικος κριτίας A. 8. Αἰκύμνιος] vid. Valckenar. l. l. p. 17. 9. Μύρων 10. C, post Μοχίωνρονit C. 11. Νικόμαχος Νεόφρων C. 12. Παρμενίδης Ποσειδίππος C. 13. Πατροκλέης AC: Πατροκλῆς C. 14. Περσίδης C. 15. Σωσιφάνης] σωσίτης σωσιφάνης σιμωνίδης AC. 16. σκλη- 17. Στάγιμος A, σταγίνος C: Στάγιμος C. 18. Ὑποβολιμαῖος] vid. Gaisford. 3. p. 60 (56 a). 19. ὕψαῖος A. 20. Φιλίας] immo Φιλητίας. 21. φέλιος A. 22. χρήσεις A et corr C: ῥήσεις Genev. 23. παρ. τ. κερ. C. 24. Ἡρόδοτος 25. add A. 26. Θράσυλλος A. 27. Ὀβριμος C. 28. Πρόδικος add A. 29. ὑπερείδης C. 30. ἀγριππίος C. 31. ἀναξίλαος A. 32. ἀναγνώσκουσιν C. 33. τὰ 34. συγγράμματα τῶν ἀνδρῶν καὶ συντάγματα C. 35. εἰ καὶ A: εἰς C. 36. δ' om A.

377 R. 196 H. εἰς τὸν Ἰωάνν, ἔννατος εἰς τὸν ἑκατοντάρχην, δέκατος εἰς τὸ „συνέπλεον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ” καὶ ἑξῆς, „εἴτα εἰς τὸ „δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι” καὶ ἑξῆς, καὶ περὶ εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον, καὶ εἰς τὸ „εἰπὲ ἵνα οἱ δύο με υἱοὶ 5 καθίσωσιν, εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ ἐωνύμων,” καὶ εἰς τὸ „τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;” ἑκαδέκατος δὲ εἰς τὸ „σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;”

Ἐν τέτοις ἔν αὐτοῦ τοῖς λόγοις τὸ μὲν τροπικὸν 10 καὶ γοργὸν καὶ πάρισον, εἰ πέρ ποτέ τινι καὶ ἄλλῳ, ἔστιν ἰδεῖν αὐτῷ δημιουργούμενον, καὶ τὸ σαφὲς δὲ καὶ ἡδὺ διατρέχει· τὸ δὲ λίαν προσκορὲς τῆς τροπῆς καὶ τῶν γοργίων σχημάτων, μᾶλλον δὲ τὸ συνεχὲς καὶ ἄκρατον καὶ ἀδιάπαυστον εἰς ἀηδίαν καὶ διαβολὴν τὸν 15 ἄκρατον διεγείρει, καὶ ψόγον κινεῖ τοῦ συγγραφέως ἐκ ἔχοντος, ὡς εἰκε, τέχνη τὴν φύσιν ὀρθοῦσαι καὶ κανόνι τὸ ἄτακτον διατάξαι. πλεονάζων δ’ ὅμως ταῖς τροπαῖς, καὶ αὐτὸ τῆς τροπολογίας πηγάζων τὸ εἶδος, ἔτε εἰς ψυχρολογίαν, εἰ μὴ ὡς ἐλάττω, ἐκφέρει, ἔτε 20 ἀσαφεία σκοτίζει τὸ νόημα, ἀλλὰ τῇ βραχύτητι τῶν κώλων καὶ τῶν περιόδων καὶ τῇ ἐμφάσει τῶν λέξεων τῆς τροπολογίας περιαιρεῖ τὸ δύσληπτον. ἀλλ’ ἔν, ὅπερ ἔφην, ὁ κόρος τὴν χάριν ἀμβλύνει, καὶ τὸ ἄκρατον τῆς τροπῆς τὰς νόμους τῆς τέχνης οὐκ ἔξ παρρησίας 25 σαφῶς. εἰκε δὲ οὗτος μᾶλλον εἶναι ἢ ὁ Καισαρείας μέγας Βασίλειος ὁ τῷ τρισμακαρίστῳ Ἰωάννῃ τῷ Χρυσόμῳ φίλος γεγονὼς καὶ ὁμορόφιός, πρὸς ὃν καὶ ὁ περὶ ἱερωσύνης λόγος συντέτακτο· πολλὰ γὰρ ἴχνη τῶν ἐκείνου καὶ λόγων καὶ νοημάτων, καὶ μάλιστα τῶν κατὰ 30 τὴν θείαν γραφὴν, ἐν τοῖς τῷ Βασίλειῳ λόγοις ἐπιφαίνετο, ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς πηγῆς τῶν μαθημάτων ἀρυσσάμενων ἄμφω τὰ πρόσφορα. καὶ τῆς τροπῆς δὲ ἡ κατ’ ἐμφασιν καὶ οἰκείωσιν μεταχείρισις τῆς Ἰωάννου συνθεσίας καὶ συναναγνώσεως ἐκ ἐλάττω ὑπάρ- 35 χει τεκμήριον· κέχρητο γὰρ ταύτῃ καὶ ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ, εἰ καὶ κεκραμένη καὶ λίαν ἐπιταίριος, καὶ τῇ ἀφελείᾳ τὸν ἐκεῖθεν ὄγκον μινύς τε καὶ διαλαλίων εὐφυνῶς, καὶ τὸν ὅλον λόγον πολιτικῶς λόγῳ εἰκόνα ποιούμενος.

Ἐξὶ δὲ Βασίλειος οὗτος ὁ καὶ μέτροις ἐντείνας τὰ τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλης ἔργα καὶ ἄθλα καὶ νικητήρια· καὶ ἄλλα δὲ αὐτῷ συγγράμματα φέροντο.

169.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ ἐν ἀγίοις ΚΥΡΙΛΛΟΥ κατὰ τῶν Νεσορίου δυσφημιῶν τόμοι ε’, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἀνατρέπει τῆς Νεσορίᾳ βλασφημίας κεφάλαια δέκα, ὁ δὲ δεύτερος κεφάλαια ἰδ’, ὁ δὲ τρίτος ε’, ὁ δὲ τέταρτος ζ’, ὁ δὲ πέμπτος καὶ αὐτὸς ζ’. ἔστι δὲ τὸ 10 τῆς ἐρημνείας αὐτῷ εἶδος κατὰ τὴν ἰδιάζουσαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἰδέαν ἐκμεμορφωμένον, βραχὺ δὲ τι πρὸς τὸ ταπεινότερον ὑπενηνεγμένον.

Ἐμπεριείχετο δὲ τῇ βίβλῳ καὶ πρὸς αὐτὸν Νε- 380 R. σορίον ἐπιστολή, ἐπιχειρῶσα δῆθεν αὐτὸν μεταπείθειν καὶ φιλικῶς διορθῶσαι. ἀλλὰ καὶ Νεσορίᾳ πρὸς Κε- 197 H. ρίλλον ἀντίγραφον, τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ κεφάλαια ἐμ- φερόμενα ποιούμενον ἐν ἐκθέσει. καὶ δὴ ἕτερα ἐπιστο- λὴ Κυρίλλῳ, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνόδου πρὸς Νεσορίον ἀποσταλῆσα, ἥτις ἀναθεματίζει αὐ- τὸν ἡεὶ ἀναθεματισμὸς ἰβ’ κεφαλαίων. ἔτι δὲ καὶ ἕτερα πρὸς Οὐαλέριον ἐπίσκοπον κατὰ Νεσορίᾳ καὶ τῶν αὐτῷ δογμάτων· καὶ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς δογματικῇ, μᾶλλον δὲ ἀπολογίαν περιέχου- 35 σα τῆς πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐνώσεως καὶ ὁμονοίας. καὶ ἕτεροι διάφοροι περὶ τῆς αὐτῆς ἐπο- θέσεως, ὧν ἐν δυοῖ καὶ τὸ ἐν Νικαίᾳ διερμηνεύει θεό- σοφον μάθημα. ἐν οἷς ἅπασιν τῶν οἰκείων λόγων τὸν χαρακτῆρα ἐπιτείνων ἢ ἀνιέις ὅμως διαφυλάττει.

Συμπεριείχετο δὲ καὶ ἡ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Σκυθοπόλεως περὶ τῆς ἀποπομπῆς. καὶ ἔτι ἕτερος λόγος, ἐπιγραφόμενος „σχόλια περὶ τῆς ἐνανθρωπή- 40 σεως τοῦ μονογενῆς,” ἐν ᾧ διασαφῆναι ταῦτα, τί ἐστὶ Χριστός, τίνα τε τρόπον προσήκει νοεῖσθαι τὸ Ἐμμανὴλ, καὶ τί ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, καὶ κατὰ τί εἰ- ρηται ἄνθρωπος ὁ τῷ θεῷ λόγος· εἴτα κατὰ τί κε- κενῶσθαι λέγεται ὁ τῷ θεῷ λόγος, καὶ πῶς εἰς ὁ Χρι- στός, καὶ πῶς εἰς ὁ Ἐμμανὴλ, καὶ τίνα λέγομεν εἶναι τὴν ἐνώσιν· καὶ περὶ τῆς ἀνδρακῆς ὃν εἶδεν Ἡσαΐας, καὶ ἕτερα παραπλήσια τούτοις ἰ’ κεφάλαια. πολὺ δὲ 40 τὸ χρήσιμον οὗτος ὁ λόγος ἔχει.

α. 2. συνέπλεον] Luc. 8, 23. καὶ τὰ ἑξῆς ε. 3. δεῦτε] Matth. 11, 28. πρὸς με et 5. τὸν om A. 5. εἰπὲ] Matth. 20, 21. 6. σου add A. 7. τίνα] Matth. 16, 13. εἶναι om A. 8. πεντεκαδέκατος corr A. 9. οὐ] Matth. 11, 5. 11. καὶ τὸ πάρισον ε. 13. διατρέχει ε. 14. γοργίων A. 20. ὡς A: εἰς ε. 21. βραχύτητι ε. 28. ὁ περὶ A: περὶ τῆς ε. 30. καὶ ante λόγων add A. 33. ἀρυσσάμενῳ ε. 38. μινύς τε καὶ A: μινύεται ε. 40. ποιούμενος λόγῳ εἰκόνα ε. b. 3. φέρεται ε. 12. malim ὑπενηνεγμένον. cf. p. 119 a 28. 21. ἕτεροι apographum Stephani. 31. σχόλια A. 32. διασαφῆναι ε. 33. τε] δὲ ε. τὸ A: τὸν ε. 34. ὁ add pr A. 38. ἐνώσει A: ἐνώσει C: 39. Ἡσαΐας] cap. 6, 6.

170.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον πολύσιχον, μᾶλλον δὲ πολὺ-
βιβλον, ἐν λόγοις μὲν ἰε', τεύχεσι δὲ ε', ἐν οἷς μαρ-
τυρίαι δῆθεν καὶ χρήσεις ὁλοκλήρων λόγων, ἔχ' Ἑλ-
ληνικαὶ μόναι ἀλλὰ καὶ Περσικαὶ καὶ Θράκιοι καὶ Αἰ- 5
γύπτιοι καὶ Βαβυλωνιακαὶ καὶ Χαλδαῖκαὶ καὶ δὴ καὶ
Ἰταλοὶ ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις δοκούντων λογίων κατε-
σχώθησαν, ὥς ὁ συγγραφεὺς συμπερομένας πειρᾶται
δεικνύειν τῇ τῶν Χριστιανῶν ἀχράντῳ καὶ ὑπερφυῖ
καὶ θειοτάτῃ θρησκείᾳ, περὶ τε αὐτῆς τῆς ὑπερβολῆς 10
καὶ ὁμοσεῖς τριάδος, ὥς καὶ ὑπ' ἐκείνων κηρύττεται καὶ
καταγγέλλεται, περὶ τε τῆς ἐν σαρκὶ τῆς λόγου παρθε-
σίας, τῶν τε θεοσημείων καὶ τῆς σαυρῆς καὶ τῆς πάθους
καὶ τῆς ταφῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς τε ἀναλήψεως
καὶ τῆς τῆς παναγῆς πνεύματος πυρίναις γλώσσαις 15
ἐπιχορηγηθείσης τοῖς μαθηταῖς ὑπὲρ λόγον χάριτος,
καὶ δὴ καὶ τῆς φοβερᾶς Χριστοῦ τῆς θεῆς ἡμῶν δευτέ-
ρας παρθενίας καὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναβιώσεως καὶ
κρίσεως καὶ ἀμοιβῆς ὧν ἕκαστος ἐν βίῳ διεπράξατο.
ὁ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τῆς παντὸς δημιουργίας 20
καὶ προνοίας, παραδείσας τε καὶ τῶν συζοίχων τέτοις,
καὶ δὴ καὶ περὶ ἀρετῆς τῆς παρὰ Χριστιανοῖς ἀσκημένης καὶ
εἴ τι ταύτης παραπλήσιον, περὶ τέτων ἀπάντων Ἑλλη-
σὶ τε καὶ Αἰγυπτίοις καὶ Χαλδαίοις καὶ τοῖς προειρημένοις
381 R. "πεφίλοσοφῆσθαι τε καὶ διακεκροῦσθαι ἐν ἰδίοις αὐ- 25
τῶν πειρᾶται δεικνύειν συγγράμμασιν. ὁ μόνον δὲ ἀπὸ
τῶν εἰρημένων ἀγείρει καὶ συντίθεται τὰς μαρτυρίας,
ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν χειμεντικῶν Ζωσίμου λόγων (Θη-
βαῖος δ' ἦν οὗτος Παροπολίτης) οὐκ ἐφείσατο τὰ
198 H. "αὐτὰ κατασκευάζειν" ἐν οἷς καὶ Ἑβραϊκῶν λέξεων ἐκτί- 30
θεται σημασίας, καὶ τῶν ἀποστόλων ἕκαστος ἔνθα τε
τὸ σωτήριο ἐκήρυξε μάθημα, καὶ ἐν ᾧ τόπῳ τῶν ἀν-
θρωπίνων πόνων ἀνεπαύσατο. ἐπὶ τέλει δὲ τῶν λόγων
καὶ παραινέσιν ἰδίαν κατατίθει, γνωμολογίας τε τῶν
ἔξω καὶ γραφικοῖς λόγοις ταύτην συνυφαίνων καὶ δια- 35
πιστόμενος ἐν ᾗ μάλιστα τὸ φιλάρετον τῆς ἀνδρὸς καὶ
τὸ εἰς εὐσεβείαν ἀδιάβλητον ἔστιν ἐπιγινώσκει. ἡ δὲ τῶν
λόγων αὐτῆς ἰδέα ἐκ ἀφύεσκει τοῦ μηδὲ ἰδέα εἶναι ἢ
τε γὰρ συνθήκη ἐν πολλοῖς ἔτις ἀπημέληται, καὶ ἡ λέξις
ἐπὶ τοσούτον ὥς μηδὲ τῶν ἐκ τριώδου ῥημάτων ἐνίοτε 40
φείδεσθαι. καὶ ὁ νῦν δὲ τῶν γραφομένων αὐτῷ πολλάκις
ἔδδεν ἀμείνων. καὶ τὸν μὲν τῆς ἀνδρὸς πόνον καὶ τὸν

σκοπὸν ἐκ ἧν τις εὐγνωμονῶν ἐπιμέμφοιτο, ἔχει δ'
ὁμοίως καὶ τὸ ἔργον. ὁ ῥητὰ γὰρ μόνον ἐν πολλοῖς καὶ
πολλάκις ἀνάρμοστα τοῖς ἡμετέροις θεοῖς δόγμασιν
ἐφαρμόζειν ἐκβιάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ μύθους καὶ ὀνειδῆς τῶν
παρ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν τεκόντων γελομένους ἂν, εἴγε 5
σωφρονεῖν ἔμελλον. ὁ δὲ ἔδδεν τέτῳ λέγειν παραιτεῖσθαι
τῇ ἡμετέρᾳ θεοσοφίᾳ συμφέρεσθαι, ἀλλὰ καὶ σπεύδει
τὴν ἐν τοῖς μύθοις καὶ ὀνειδῶν ἀλλόκοτον ἔννοιαν εἰς
τὰς ἀληθείας καὶ θεοπρεπεῖς καὶ ἀπαρᾶργάπτους καὶ
καθαράς ἐννοίας τῆς θεῆς δόγματος ἀνατίθεσθαι. ἔξ ὧν
κέρδος μὲν ἔδδεν τῇ εὐσεβείᾳ, ἀφορμὰς δὲ λαβῆς
κατ' αὐτῆς τοῖς φιλαίτοις ἐκ ἧν ἀλόγως δόξη πορί-
ζεσθαι, εἴγε καὶ τὰ μηδὲν προσήκοντα ἀλλὰ καὶ ὥς
πλεῖστον ἀπεμπαίνοντα ἐπιχειροῦντας τινὰς τῶν ἡμε- 15
τέρων ἔξωσι δεικνύειν εἰς σύστασιν τῆς ἀπροσδεοῦς καὶ
μόνης καθαρᾶς καὶ ἀληθοῦς λατρείας ἡμῶν, τὰ ἐκείνων
ἐκβιάζομένους καὶ ἐπιχειροῦντας εἰς συμφωνίαν ἄγειν,
ὃ πλεον πρὸς τὰ ἡμέτερα ἢ τὸ σκότος πρὸς τὸ φῶς
διέσκηκεν. ἐπέδδεν δὲ τὸν πολέμοχθον τέτον ὁ ἄνθρωπος
πόνον, ὥς αὐτὸς πολλάκις ἐδήλωσεν, ἵνα δείξας τὸ
Χριστιανῶν δόγμα ἐν πᾶσιν ἔθνεσι προκαταγγελλέν 20
παρὰ τῶν ἐν ἐκάστοις λογίων καὶ προκηρυττόμενον, ἀνα-
πολογήσας ἐλέγξῃ τοὺς ἐξ ἔθνων, ὅσοι μὴ τῷ θεῷ
προσηλθὼν κηρύγματι. καὶ ὁ μὲν σκοπὸς ἐπαινετός,
ἐκ ἔδδεν δὲ δι' ὧν ἦν ἄπορόν τε καὶ ἀπίθανον, ἀλλὰ
δι' ὧν ἐνεχώρει καὶ ἡ πίστις συνέπετο, τέτον περὶ
νεσθαι. τὸ μέντοι ὄνομα τοῦ συντεταχότος τὰ τεύχη
μέχρι νῦν ἐκ ἔχομεν εἰδέναι. ὁ γὰρ ἐνεφέρετο τοῖς βι-
βλίοις, ὅσα εἶδομεν, πλήν γε δὴ ὅτι Κωνσταντινέπολιν 25
ᾧκει, γυναικί τε νόμῳ γάμου συνῶκει καὶ τοῖς ἐξ αὐ-
τῆς αὐτῆς παισί, καὶ ὅτι μετὰ τῶν Ἡρακλείδου χρόνων
τὸν βίον διήνυσεν.

171.

"Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ πρεσβυτέρου 384 R.
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, φράσει μὲν συγκεκριμένον οὐκ
ἐπαινετῇ, λογισμοῖς δὲ ὁ λίαν ψεκτοῖς σαφὲς δ' ὁ
λόγος. ἡ δὲ πρόθεσις τῷ ἀνδρὶ τρία ταῦτα συζητῆσαι,
ἐν μὲν ὅτι μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς σώματος αὐτίκα
ἐνεργῶσιν αἱ τῶν ἁγίων ψυχαί, ὁ μόνον δὲ τῶν ἁγίων 199 H.
ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς, κατὰ τὴν οἰκείαν ἐκάστη ἀξίωσιν, πᾶσα
ἀνθρωπίνη ψυχὴ. καὶ ὅτι ἐπιφαινόμεναι πολλοῖς πολ-
λάκις καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους αἱ ψυχαὶ αὐταὶ κατ'

a. 6. Βαβυλωνιακαὶ ε.

20. περὶ add A.

23. πάντων ε.

27. προειρημένων ε.

28. χειμενικῶν corr A.

29. οὐκ A: ὅς οὐκ ε.

30. λέξεων A: λόγων ε.

31. τε add A.

33. αὐτῷ ε.

b. 32. διήνυσεν ε.

42. malim τόπους.

ιδίαν ὑπαρξιν ἐπιφαίνοντο, ἀλλ' ἐχὶ δυνάμεις τις θεία
εἰς τύπας σχηματιζομένη τῶν ἁγίων ψυχῶν τὰς ἐνε-
ργείας ἐπιδείκνυσιν τί γ' ὑποκρίσεως δεῖ καὶ σχημάτων
καὶ τύπων, ἐνὸν ἐτοιμότερον δι' αὐτῶν ἐκείνων τῶν
ἁγίων ψυχῶν τὰ δεδομένα τῷ κρείττονι ἐπιτελεῖσθαι;
5 πειρᾷ δὲ ἐκύτερον τῶν εἰρημένων κατασκευάζειν ἐκ
τε χρήσεων τῆς παλαιᾶς γραφῆς καὶ τῆς νέας, καὶ δὴ
καὶ μαρτυρίας διαφόρων πατέρων. τρίτον δὲ αὐτῷ
κεφάλαιον σπευδάζει, ὅτι πάντως αἱ ὑπὲρ τῶν ἐν πίσει
τελευτώντων τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτελούμεναι θυσίαι καὶ
προσφοραί, ἢ ἄλλως δείσεις καὶ ἱκεσίαι καὶ ἐλεημο-
σύναι ὑπὲρ αὐτῶν παρὰ τῶν πισῶν, ἐλευθερίαν καὶ
πταισμάτων ἄφεσιν καταπράττοντο τοῖς ὑπὲρ ὧν ἐπι-
τελεῖτο ταῦτα. ἐν οἷς καὶ τὰ τρίτα μὲν ἐπιτελεῖσθαι
15 γησι, λαμβάνοντας τὸ μυσῆριον τῆς δεσποτικῆς καὶ
τοριμῆος ἐγέρσεως εἰς συνεργίαν καὶ ἐπιβοήθειαν τῆς
ἱκεσίας, τὰ δὲ ἔννατα ὡσαύτως (μεθ' ἡμέρας γὰρ
ἢ τῆς ἐγέρσεως ὥφθη τὸ δεύτερον τοῖς μαθηταῖς ὁ
δεσπότης), τὰ δὲ τεσσαρακοστὰ ὁμοίως, ὅτι μετὰ το-
σαύτας ἡμέρας τὸ τελευταῖον τοῖς μαθηταῖς ὁραθεῖς
20 μετὰ τῇ ἡμετέρῃ φρονήματι ἀνελήφθη.

Εὗρον δὲ ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ καὶ τὸν τῷ Παύλου
κατὰ τὸν νόμον διδάσκαλον Γαμαλιὴλ καὶ πιεῦσαντα
καὶ βαπτισθέντα, καὶ Νικόδημον τὸν νυκτερινὸν φί-
λον καὶ ἡμερινὸν γεγονότα καὶ μαρτυρίῳ τελειωθέντα,
25 ὃν καὶ ἀνεπιὸν γενέσθαι τῷ Γαμαλιῇ ἡ ἰσορία διδάσκει.
βαπτίσας δὲ ἐκύτερον ὑπὸ Ἰωάννη καὶ Πέτρῳ, καὶ μόνον
δὲ ἀλλὰ καὶ τὸν Γαμαλιὴλ παῖδα, Ἀβιβος ὄνομα
αὐτῷ. τὸν γὰρ μακάριον Νικόδημον, ἐπεὶ ἐπέθοντο
οἱ Ἰουδαῖοι βαπτίσας, διὰ τοῦτο πληγαῖς πολλαῖς
30 ἐπέβαλον, αἷς σφοδρῶς ἐναθλήσας μετ' ὀλίγον ἐτελειώ-
θη. ταύτην τὴν ἰσορίαν περιεῖχε μὲν τὸ βιβλίον, Χρυ-
σίππῳ δὲ αὐτὴν ἀνέτιθει. πρεσβύτερος δ' ὁ Χρύσιπ-
πος Ἱεροσολύμων, ὃς γράφων ἐγκώμιον εἰς τὸν μάρ-
τυρα Θεόδωρον ὡς ἐν παρεκβάσει Λουκιανῷ τινὸς
35 μέμνητο, καὶ αὐτὸς τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσο-
λύμων σχηματίσαντος πρεσβυτέρου, ὅτι ὁ Ἰωάννης
τῆς ἐκείσε ἀρχιερωσύνης προεξήκει. οὗτος δ' ὁ Λου-
κιανὸς ἐν μιᾷ τῶν νυκτῶν, περὶ τρίτην ὥραν, καθ'
ἵπαρ ἀλλ' ἐκ ὕναρ, λέγει τὰ προειρημένα μνηθῆναι
40 ἐπιστάτα γ' αὐτῷ τὸν Γαμαλιὴλ ταῦτα ἐμφανίσαι,

ὡς εἴη μὲν αὐτὸς Γαμαλιήλ, καὶ ὡς ἐβαπτίσαιτο, καὶ
ὑφ' ὧν, εἴη δὲ καὶ Ἀβιβος ὁ παῖς, καὶ ὡς θήκη μὲν
μιᾶ αὐτοὶ ἐναποτέθειντο, ἔτι δὲ καὶ Στέφανος ὁ πρῶτος
385 μαρτύρων κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τεθησαυρισμέ-
τος θήκην. ἔτι παρὰ τῆς πόδας ἐν ἑτέρᾳ θήκῃ Νικό-
δημος, ὅσα τε πάθοι καὶ ἐφ' οἷς καὶ ὑπὸ τίνων ἡ
400 δὲ μετὰ ταῦτα θήκη αὐτῷ τε καὶ τῷ παιδὶ ἐστὶ. ταῦ-
τα εἰπόντα τὸν Γαμαλιὴλ ἐπισκῆψαι τῷ Λουκιανῷ
μὴ ἀμελεῖν ἔτι τῶν λειψάνων μηδὲ ἔτι ἡλίου καὶ
ὄμβρου διαφθείρεσθαι. σεισμόν τε γενέσθαι σύνδρομον
τῇ ὁπτασίᾳ, καὶ πολλὰς πολλῶν νοσημάτων ἰάσεις
ἐπιτελεσθῆναι, τῷ πρωτομάρτυρος μάλιστα τῆς θήκης
τὰ ἱάματα προχεούσης.

172. 173. 174.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ὁμιλίαι εἰς
τὴν γένεσιν ἑ καὶ μία, ἐν τεύχεσι τρισίν, ὧν τὸ μὲν
πρῶτον ὁμιλίας περιεῖχε κα', τὸ δεύτερον δὲ δεκαεῖς
καὶ τὸ τρίτον κ'. ἐμφαίνει δὲ ἐν τῷ πρώτῳ ὡς ἀπ'
ἀρχῆς τῆς τεσσαρακοστῆς ἀρξάμενος ὁμιλεῖν μὴ πω
συναπαρτιθείσης αὐτῆς τῆς τε καὶ λ' λόγους τέτους καὶ
ἄλλους τινὰς γ' ἢ δ', μετὰ τῶν εἰς τὴν γένεσιν λό-
γων, χρείας (ὡς εἰκός) παρεμπεσέσης τῷ λαῷ προσω-
μίλῃσιν. ἔστι δὲ συνιδεῖν ὡς εἰ καὶ λόγοι ἔχει τὴν
ἐπιγραφὴν τὸ βιβλίον (ἔτι γ' εὗρον ἐν οἷς ἀνέγνω),
25 ἀλλὰ μᾶλλον εἰκότα ὁμιλίαις, τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι
ἐν πολλοῖς πολλάκις ὡς παρόντας [καὶ] ὁρῶν τοὺς
ἀκροατάς, ἔτι πρὸς αὐτὸς ἀποτείνει καὶ ἐρωτᾷ καὶ
ἀποκρίνεται καὶ ὑπὸ τῆς, δυναμένη μὲν καὶ ἄλλως ἔχοντος
τῷ λόγῳ καὶ ἐ καθ' ὁμιλίαν τὰ τοιαῦτα σχηματίζειν
καὶ ἐνδείκνυσθαι, καὶ μὴν ἀλλὰ τὸ συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως
τῷ ποιεῖν, καὶ ἐχὶ σὺν οἰκονομίᾳ τινί, παρίστησιν
ὁμιλίας αὐτὸς εἶναι. ὁμιλεῖ δὲ ταύτας τῷ πλήθει, ὡς
ἔτι μαθεῖν ἐξ αὐτῶν τέτων, πολλάκις μὲν καθ' ἐκά-
στην, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ὑπὲρ ἡμέραν. ἔτι μὲν τὸ πρῶτον
30 βιβλίον, ἐν ᾧ αἱ καὶ ὁμιλίαι. τὸ δ' ἕτερον βιβλίον,
ἔχον ἰς λόγους, τοὺς μὲν πρώτους ζ' ἔτι τῆς τεσσαρα-
κοστῆς ἐνισταμένης ἐπεδήλωσεν καθομιληθῆναι, ὡς εἶναι
τῆς δι' ὅλης αὐτῇ τῆς τεσσαρακοστῆς μέχρι τῆς με-
γάλῃς τετραδὸς τῶν εἰς τὴν γένεσιν λόγους κα'. οἱ δὲ
40 ὑπόλοιποι λόγοι ἐννέα τῷ ἑτέρῳ βιβλίῳ καὶ οἱ λοιποὶ
καὶ τῷ τρίτῳ ἐκ εὐθὺς ὁμιλήθησαν ἀδὲ συνεχῶς με-

α. 1. τις et 4. δι' αὐτῶν add A.

5. ἐπιμελεῖσθαι A.

10. ἐπιμελούμεναι pr A.

12. παρὰ A: περὶ ε.

17. μεθ' ἡμέρας γὰρ A: καθ' ἡμέρας ε.

18. ὥφθη] ὥφθη χρὸς A.

τὸ δεύτερον post δεσπότης ponit ε.

19. τεσσαράκοντα ε.

30. οἱ et 32. μὲν et 36. τῶν et 37. ὁ et b 3. αὐτοὶ add A.

b. 13. προχεούσης A, προσχε-
σης C: προσέχονσης ε. infra (p. R. 513, 52.) σωτηρία καὶ ὥφθη τοῖς προσέχουσι προχεῖται.

17. δεκαεῖς A: ἑκατάδεκα ε.

18. καὶ om A.

26. καὶ om C.

32. αὐτοὺς AC: αὐτὰς ε.

35. αἱ AC: καὶ ε.

40. ἕτερον A: δευτέρου ε.

τὰ τὸ πάχα. μετὰ γὰρ τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ τετραδί ὁμι-
λίαν, ἣ τις ἦν τῶν εἰς τὴν γένεσιν κζ', ὡμίληθ' αὐτῷ
τῇ ἐφεξῆς εἰς τὸν σαυρόν, εἴτα εἰς τὴν προδοσίαν,
καὶ λοιπὸν ἐφεξῆς κατὰ τὰς ἀνακνιπτάσας τῶν ἡμε-
ρῶν πανηγύρεις τε καὶ ὑποθέσεις ἀναλόγως αἱ ὁμι- 5
λίας ἐγίνοντο. καὶ μετὰ τὰς περὶ ἀναστάσεως ὁμιλίας
ὡμίλησεν εἰς τὰς πράξεις συνεχῶς, ὡς αὐτὸς ἐκεῖ-
νος ἀρχόμενος τῆ καὶ λόγῳ τῶν εἰς τὴν γένεσιν ἐπι-
σημαίνεται ὄν, ὡς δῆλον, καὶ τὰς σὺν αὐτῷ μετὰ
πολὺν χρόνον προσωμίλησεν. αἱ γὰρ εἰς τὰς πράξεις 10
ὁμιλίας νῦν μὲν εἰσι, σχεδὸν δὲ δι' ὅλης αὐτῷ τῆς ἐνιαυ-
τῆς ἐρρήθησαν· οὐ γὰρ καθ' ἡμέραν ταύτας, ἀλλὰ καὶ
388 R. ὑπὲρ ε' καὶ ὑπὲρ ζ' καὶ πλείω καθωμίλει. ὡς δῆλον
αὐτὸς ποιεῖ ὅτι ἀρχιερατεύων κατὰ τὸ τρίτον ἔτος
201 H. ὡμίλησε. τὰς "δ' εἰς τὴν γένεσιν ἐκ ἔχοντες γινώσκειν 15
ὅποτε ὁμιλήσει· πλὴν εἰ ἐκείνων μέμνηται τῶν ὁμι-
λιῶν ἐν τῷ καὶ λόγῳ ὁμιλῆσαι, ὡς διὰ τῆς τρίτης ἔτι
τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτῆς ἐξεργάσατο, ἀλλὰ μὴ ἑτέρων
τινῶν παρὰ ταύτας (ἔγω γὰρ τῆς τῆς ἔγνων), δῆλον ὅτι
καὶ ταύτας ἀρχιερατεύων κατεσκεύασε, τὰς μὲν κζ' τῇ 20
τεσσαρακοστῇ τῆς δευτέρου ἔτι, τὰς δὲ λοιπὰς λδ' ἐν
τῷ τετάρτῳ ἔτει.

Ἡ δὲ φράσις αὐτῷ μετὰ τῆς συνήθους σαφηνείας
καθαρότης καὶ τὸ λαμπρὸν καὶ εὖρεον ἐνδείκνυθ', τὸ
πολύχεν τῶν νοημάτων καὶ τὴν τῶν παραδειγμάτων 25
προσφρυσάτην εὐπορίαν συνυποφαίνουσα. ἡλάνττωται
δὲ ὁμῶς τῆς ἐν ταῖς πράξεσι φράσεως ἐπὶ τὸ ταπει-
νότερον ἀπενηνεγμένη, ὅσον τῶν εἰς τὸν ἀπόστολον
ἐριμνησιῶν καὶ ἔτι τῶν εἰς τὸν ψαλτῆρα ὑπομνημάτων
ἢ ἐν ταῖς πράξεσιν ὑπολείπεται. πανταχοῦ γὰρ τοῖς 30
λόγοις αὐτῶ τὸ καθαρόν καὶ λαμπρὸν καὶ ἐνκρινές
μετὰ τῆς ἡδέως τεχνουργῶν, τέτοις τε ἐνταῦθα μάλιστα
διαπρέπει καὶ τῇ τῶν παραδειγμάτων εὐπορίᾳ καὶ τῇ
τῶν ἐνθυμημάτων ἀφθονίᾳ καὶ (εἴ ποὺ δέοι) καὶ δει-
νότητι, καὶ ἀπλῶς ἐν τε λέξει καὶ συνθήκῃ καὶ με- 35
θόδῳ καὶ νοήμασι καὶ τῇ ὅλῃ κατασκευῇ ὅριζα τάσδε
τὰς συγγραφὰς ἐπεξήσατο. ἀλλὰ τὰς μὲν εἰς τὸν
ἀπόστολον ἔστιν ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ἐπιγινώσκειν, ποῖαι τε
αὐτῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβοντι ἐξεπονήθησαν, αἱ
καὶ μᾶλλον διηκρίβωνθ', καὶ ποῖαι ἀρχιερατεύοντι ἐποιή- 40
θησαν· τὰς δὲ εἰς τὰς ψαλμοὺς ἔγω ἔχοντες ὅσον καθ'
ἰσορίαν γινώσκειν, πλὴν εἴ τις τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἁλ-

λὴν ἀρετὴν τοῦ λόγου θαυμάζων χολάζοντα αὐτὸν
μᾶλλον ἀλλ' ἐπράγμασι κοινῶς ἐνσχεφόμενον ταύ-
τας φαίη ἐξεργάσασθαι. εἰ δὲ τινα τῶν ῥητῶν ἢ ἐρ-
μηνείας ἢ βαθυτέρας θεωρίας δεόμενα ἐκ ἐπιμελῶς
ἐπεξήλθεν, ἐκεῖ θαυμάζειν· ὅσα γὰρ ἢ τῶν ἀκροατῶν
ἐχώρει δύναμις καὶ, εἰς τὴν ἐκείνων συνέτεινε σωτη-
ρίαν καὶ ὠφέλειαν, ἐδὲν ἐδαμῶ παρήκε. διό μοι καὶ αἱ
θαυμάζειν ἐπεισι τὸν τρισμακάριστον ἄνθρωπον ἐκεῖ-
νον, ὅτι αἱ καὶ ἐν πᾶσιν αὐτῶ τοῖς λόγοις τῆς σκο-
πῆς ἐποιεῖτο, τὴν ὠφέλειαν τῶν ἀκροατῶν, τῶν δ'
ἄλλων ἢ ἐδ' ὅλως ἐφρόντιζεν ἢ ὡς ἐλάττω, ἀλλὰ
καὶ τῆς δόξαι λαθεῖν αὐτὸν ἐν τῶν νοημάτων καὶ τῆ
πρὸς τὰ βαθύτερα μὴ πειρᾶσθαι παρεισδύνειν, καὶ εἴ
τι τοιοῦτον, ὑπὲρ τῆς τῶν ἀκροατῶν ὠφελείας
15 παντάπασιν ὀλιγώρει.

175.

Ἀνεγνώθησαν ΠΑΜΦΙΛΗΣ συμμίστων ἱστορι-
κῶν ὑπομνημάτων λόγοι ἢ. αὕτη ἀνδρὶ μὲν συνῶκει,
ὡς καὶ αὕτῃ τῶν ὑπομνημάτων προοιμιαζομένη ἐπιση-
μαίνειθ'. ὧ καὶ ἰγ' ἔτη ἐκ παιδὸς συμβιβῶσα ἡδὴ τῆς
ὑπομνηματικῆς ταύτης συγγραφῆς λέγει ἀπαρξάσθαι,
"συγγράψαι δὲ ἂν τε παρὰ τῷ ἀνδρὶ μάθοι, τὰ ἰγ' 389 R.
ἔτη συνεχῶς αὐτῷ συνέσσα καὶ μηδ' ἡμέραν μηδ' ὥραν
ἀπολειπομένη, καὶ ἂν παρ' ἄλλων τινῶν ἀκῶσαι "συνέβη 202 H.
τῶν παρ' αὐτὸν ἀφικνεμένων (πολλὰς δὲ φοιτᾶν ὄνομα
καὶ δόξαν ἔχοντας ἐπὶ παιδείᾳ), καὶ δὴ καὶ ὅσα βιβλίων
αὕτῃ ἀνέλεξάτο. ταῦτα δὲ πάντα, ὅσα λόγῳ καὶ μνή-
μῃς αὐτῇ ἄξια ἐδόκει, εἰς ὑπομνήματα συμμιγῇ καὶ
ἐπὶ τὰς ἰδίας ὑποθέσεις διακεκριμένον ἔκασον διε-
λεῖν, ἀλλ' ἔτι καὶ ὡς ἔκασον ἐπῆλθεν ἀναγράψαι,
ὡς ἐχὶ χαλεπὸν ἔχουσα, φησί, τὸ κατ' εἶδος αὐτὰ διε-
λεῖν, ἐπιτερέπερον δὲ καὶ χαριέστερον τὸ ἀναμειγμέ-
νον καὶ τὴν ποικιλίαν τοῦ μονοειδὲς νομίζουσα. χρή-
σιμον δὲ τὸ βιβλίον εἰς πολυμαθίαν· εὔροι γὰρ ἂν τις
καὶ τῶν ἱστορικῶν ἐκ ὀλίγα ἀναγκαῖα, καὶ δὴ καὶ ἀπο-
φθεγμάτων καὶ ῥητορικῆς διατριβῆς ἔνια καὶ φιλο-
σόφου θεωρίας καὶ ποιητικῆς ἰδέας, καὶ εἴ τι τοιοῦτον
ἐμπέσοι. Αἰγυπτία δὲ τὸ γένος ἢ Παμφίλῃ, ἥκμασε
δὲ καθ' ἑς χρόνους Νέρωνος ὁ Ῥωμαίων ἥκμαζεν αὐτο-
κράτωρ. ἡ δὲ φράσις, ὡς ἔστιν ἐκ τῶν προοιμίων σὺλ-
λαβεῖν καὶ ἐν οἷς ἄλλοθι περ ἰδιῶν τι λέγει, καὶ μάλιστα
κατὰ τὴν διάνοιαν, οἷα δὴ καὶ γυναικὸς ἔχοντος ἔσα,

a. 2. αὐτῷ add A. 9. ὅν om pr A. 11. ε' add A. 16. ὡμίλησεν corr A. 19. παρὰ A: περὶ ε.
36. ὅλη A: ἄλλη ε. 41. ὅσον om C. b. 9. τοῖς om A. 19. αὐτῇ ε. 25. πολλοὺς δὲ φοιτᾶν — ἔχοντας A:
πολλῶν ὀντων καὶ — ἔχοντων C. 27. ὅσα λόγου add A. 30. ὡς] πρὸς A. 34. πολυμαθείαν ε. 36. ῥητ. καὶ
διατρ. ε. 39. χρόνους ὁ Νέρων ε. ἥκμασεν ε. 42. καὶ add A.

τῆς ἀφελῆς ἐξὶν ἰδέας, ἥδὲ τῇ λέξει πρὸς τὴν ἰδέαν ἀλλοτριωμένη. ἐν οἷς δὲ τὰ τῶν ἀρχαιοτέρων ἀπομνημονεύσασα λέγει, ποικιλώτερον αὐτῇ καὶ ἢ καὶ ἐν εἶδος σύγκειται ὁ λόγος.

176.

Ἀνεγνώσθησαν ΘΕΟΠΟΜΠΟΥ λόγοι ἱστορικοί. ὃ δὲ καὶ γ' εἰσὶν οἱ σωζόμενοι αὐτῶ τῶν ἱστορικῶν λόγοι· διαπεπτωκέναι δὲ καὶ τῶν παλαιῶν τινὲς ἔφησαν τὴν τε ἔκτῃ καὶ ἑβδόμῃ, καὶ δὴ καὶ τὴν ἑνάτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ τὴν τριακοστῇ. ἀλλὰ ταύτας μὲν ἔδ' ἡμεῖς εἶδομεν, 10 Μηνοφάνης δὲ τις τὰ περὶ Θεόπομπον διεξιὼν (ἀρχαῖος δὲ καὶ ἔκ καταφρόνητος ὁ ἀνὴρ) καὶ τὴν δωδεκάτῃ συνδιαπεπτωκέναι λέγει· καίτοι αὐτὴν ἡμεῖς ταῖς ἄλλαις συνανέγνωμεν, καὶ περιέχει ὁ δωδεκάτος λόγος περὶ τε Παχώριος τῷ Αἰγυπτίων βασιλέως, ὡς 15 πρὸς τε τῆς Βαρχαίδος ἐσπέισατο, καὶ ὑπὲρ Εὐαγόρου ἔπραττε τῷ Κυπρίῳ, ἐναντία πρῶτον τῷ Πέρσῃ· ὃν τε τρόπον παρὰ δόξαν Εὐαγόρου τῆς Κυπρίων ἀρχῆς ἐπέβη, Ἀβδύμονα καταχὼν τὸν Κιτιέα, ταύτης ἐπαρχοντῶ· τίνα τε τρόπον Ἕλληνες οἱ σὺν Ἀγαμέμνονι 20 τὴν Κύπρον κατέχον, ἀπελάσαντες τὰς μετὰ Κιννίρου, ὧν εἰσὶν ὑπολιπεῖς Ἀμαθῆσιοι· ὅπως τε ὁ βασιλεὺς Εὐαγόρῃ συνεπέσθη πολεμῆσαι, στρατηγὸν ἐπιστάσας Αὐτοφραδάτην τὸν Ἀνδρίας σατράπην, ναύαρχον δὲ Ἐκατόμνων· καὶ περὶ τῆς εἰρήνης ἦν αὐτὸς τοῖς Ἕλ- 25 λῃσιν ἐβράβευσεν· ὅπως τε πρὸς Εὐαγόραν ἐπικρατέστερον ἐπολέμει, καὶ περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ ναυμαχίας· καὶ ὡς Ἀθηναίων ἡ πόλις ταῖς πρὸς βασιλέα συνθήκαις ἐπειρῶτο ἐμμένειν, Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑπέρογκα φρονέοντες παρέβαινον τὰς συνθήκας· τίνα τε τρόπον 30 τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδῃ ἐθεντο εἰρήνην· καὶ ὡς Τιρίβαζος ἐπολέμησεν, ὅπως τε Εὐαγόρῃ ἐπεβέβλευσεν, ὅπως τε αὐτὸν Εὐαγόρας πρὸς βασιλέα διαβαλὼν συνέβαλε μετ' 392 R. Ὀρόντῃ· καὶ ὡς Νεκτενίβιος παρεληφτότος τὴν Αἰγύπτου βασιλείαν πρὸς Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἀπέ- 35 σειλεν Εὐαγόρας· τίνα τε τρόπον ὁ περὶ Κύπρον αὐτῷ πόλεμος διελύθη· καὶ περὶ Νικοκρέοντος, ὡς ἐπεβέβλευσεν, ὡς παραδόξως ἐφωράθη, ὡς ἔφυγε· καὶ ὡς τῇ ἐκείνῃ παιδί καταλειφθείσῃ κόρη Εὐαγόρας τε καὶ ὁ τούτε παῖς Πνυταγόρας, λαμβάνοντες ἀλλήλους, συνεκάθεν- 40 δον, Θρασυδαίου τῷ εὐνέχῃ, ὃς ἦν Ἡλεῖος τὸ γένος,

αὐτοῖς παρὰ μέρος ὑπηρετημένῃ τῇ πρὸς τὴν κόρην ὀχολασίᾳ· καὶ ὡς τῷ αὐτοῖς αἰτίῳ ὀλέθρῳ γέγονε, Θρασυδαίῳ τὴν ἐκείνων ἀναίρεσιν κατεργασαμένῃ· εἰτα τίνα τρόπον Ἀχαιοὶς ὁ Αἰγύπτῳ πρὸς τὰς Πισίδας 5 ἐποίησατο συμμαχίαν, περὶ τε τῆς χώρας αὐτῶν καὶ τῶν Ἀσπενδίων· περὶ τε τῶν ἐν Κῷ καὶ Κνίδῳ ἱατρῶν, ὡς Ἀσκληπιάδαι, καὶ ὡς ἐκ Σύρου οἱ πρῶτοι ἀφίχοντο ἀπόγονοι Ποδαλειρίᾳ· καὶ περὶ Μόψου τῷ μάντεως καὶ τῶν θυγατέρων Ρόδης καὶ Μηλιάδος καὶ 10 Παμφυλίας, ἐξ ὧν ἡ τε Μοψωβεία καὶ ἡ ἐν Ἀνκίᾳ Ροδία καὶ ἡ Παμφυλία χώρα τὰς ἐπωνυμίας ἔλαβον· τίνα τε τρόπον ὑφ' Ἑλλήνων ἡ Παμφυλία κατοικήθη· καὶ ὁ πρὸς ἀλλήλους πόλεμος· καὶ ὡς Ἀνκίοι πρὸς Τελμισσεῖς, ἡγεμένῃ αὐτοῖς τῷ σφῶν βασιλέως Περι- 15 κλέες, ἐπολέμησαν, καὶ ἐκ ἀνῆκαν πολεμῶντες· ὡς αὐτὰς τειχίρεις ποιήσαντες καὶ ὁμολογίαν παρεστήσαντο. ὃ μὲν ἦν ὁ ἡφανισμένος Μηνοφάνει δωδεκάτος λόγος περιέχει, ταῦτά ἐστιν.

Ἐστὶ δὲ Θεόπομπος Χίος μὲν τὸ γένος, τῶς Αἰ- 20 μωστράτου, φυγεῖν δὲ λέγεται τῆς πατρίδος ἅμα τῷ πατρί, ἐπὶ λαχωνισμῷ τοῦ πατρὸς ἀλόντος, ἀνασωθῆναι δὲ τῇ πατρίδι τελευτήσαντος αὐτῷ τῷ πατρός, τὴν δὲ κάθοδον Ἀλεξάνδρου τῷ Μακεδόνων βασιλέως δι' ἐπιζολῶν τῶν πρὸς τὰς Χίους καταπραξαμένον· 25 ἐτῶν δὲ εἶναι τότε τὸν Θεόπομπον ἔτι καὶ μ'. μετὰ δὲ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον πανταχόθεν ἐκπεσόντα εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι, Πτολεμαῖον δὲ τὸν ταύτης βασιλέα ἔχει προσέειπεν τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ ὡς πολυπράγμονα ἀνελεῖν ἐθέλησαι, εἰ μὴ τις τῶν φίλων παραιτησά- 30 μενοι διεσώσαντο. συναχμάσαι δὲ λέγει αὐτὸς ἑαυτὸν Ἰσοκράτει τε τῷ Ἀθηναίῳ καὶ Θεοδέκτῃ τῷ Φασηλίτῃ καὶ Ναυκράτῃ τῷ Ἐρυθραίῳ, καὶ τέτοις ἅμα αὐτῷ τὰ πρωταῖα τῆς ἐν λόγοις παιδείας ἔχειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλὰ Ἰσοκράτην μὲν δι' ἀπορίαν βίῳ καὶ 35 Θεοδέκτην μισθῷ λόγους γράφειν καὶ σοφιστεύειν, ἐκπαιδεύοντας τὰς νέας κακεῖθεν καρπυμένους τὰς ὠφελείας, αὐτὸν δὲ καὶ Ναυκράτην ἀντάρκως ἔχοντας ἐν τέτοις αἰετὶ τὴν διατριβὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν καὶ φιλομαθεῖν ποιεῖσθαι. καὶ ὡς ἐκ ἧν εἴη αὐτῷ παράλογον ἀντιποιε- 40 μένῳ τῶν πρωτείων, ἐκ ἐλατιόνων μὲν ἢ δισμερόων ἐπὶ τὸν ἐπιδεικτικὸν τῶν λόγων συγγραμμαμένῳ.

α. 9. καὶ post δὴ om A. 15. Παχώριος] Ἀχαιοὶς Diodoro lib. 15. καὶ item hic mox (b 4) Ἀχαιοίς. Schottus. 16. Βαρχαίους] Βαρχαίους corr A. 18. παρὰ δόξαν A: παράδοξον ε. 19. Ἀβδύμονα ε. 20. τε A: δὲ ε. 24. σατράπην A: ἑξατράπην Cε. 32. priorem τε om A. 33. συνέβαλλεν A. at legendum συνέλαβε collato Diodoro Siculo 15, 8. 34. Αἰγυπτίων ε. 41. εὐνούχον A: ἡμιμόρφον Cε. b. 7. Ἀσκληπιάδα ε. 13. ἀλλ. συνέστη πόλ. Cε. 17. ἡφανισμένος post λόγος ponit ε. 30. αὐτὸς ἑαυτὸν λέγει ε. 32. Ναυκράτη ε.

πλείους δὲ ἢ ἑ μνησάδας, ἐν οἷς τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων πράξεις μέχρι νῦν ἀπαγγελλομένας ἔσι λαβεῖν· ἔτι δὲ καὶ διότι ἔδειξεν ἔσι τόπος κοινὸς τῶν Ἑλλήνων ἔδδὲ πόλις ἀξιόχρεως, εἰς ἧς αὐτὸς ἔκ ἐπιδημῶν καὶ τὰς τῶν λόγων ἐπιδείξεις ποιῶμενος οὐχὶ 5
204 H. μέγα κλέος καὶ ὑπόμνημα τῆς ἐν λόγοις αὐτῷ κατέ-
393 R. ληπεν ἀρετῆς. "ταῦτα αὐτὸς περὶ αὐτῷ λέγων, τοὺς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἔχοντας ἐν λόγοις τὸ πρωτεύειν πολὺ καταδεξέστερος ἀποφαίνει τῶν κατ' ἑαυτὸν ἔδδὲ τῆς δευτέρας τάξεως ἀξιωματιῶν, καὶ τῷτο δῆλον 10
εἶναι φησὶ καὶ ἔξ αὐτῶν τῶν παρ' ἑκατέρωθεν ἐκπεπονημένων καὶ καταλειμμένων λόγων· πολλὴν γὰρ τὴν τοιαύτην παιδευσιν ἐπίδοσιν λαβεῖν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἡλικίαν. ἀλλὰ τίνας λέγει τὸς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρό-
νοις, ἔκ ἔχω σαφῶς συμβαλεῖν· ἔ γὰρ δὴ γε τολμήσαι 15
αὐτὸν ὑπολαμβάνω εἰς Ἡρόδοτον καὶ Θεκυδίδην ἀπο-
τείνεσθαι, πολὺ καὶ αὐτῷ ἐν πολλοῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἐλαττωμένον. ἢ τάχα πρὸς Ἑλλάνικον καὶ Φίλιστον ἀφορᾷ τὸς ἱστορικοὺς, ἢ Γοργίαν καὶ Λυσίαν καὶ τὸς τοιαύτους, ἔγγυς τῆς αὐτῷ ἡλικίας προγεγονότας, αἰνί-
20 τεται, ἔδδ' ἐκείνων τοσούτον ἐνδεέστερον ἔχοντων πρὸς τὸς λόγους. ἀλλὰ Θεόπομπος μὲν ταῦτα.

Φασὶ δὲ αὐτὸν τε καὶ Ἐφορον Ἰσοκράτους γενέσθαι μαθητάς. δῆλον δὲ τῷτο ποιεῖν καὶ οἱ λόγοι· πολὺ γὰρ ἐν τοῖς Θεοπόμπῃ ἢ κατὰ μίμησιν ἰδέα τῶν παρ' Ἰσο-
25 κράτει, εἰ καὶ λείπεται τῆς κατὰ τὴν ἐργασίαν ἀκριβείας. καὶ τὰς ἱστορικοὺς δὲ ὑποθέσεις τὸν διδάσκαλον αὐτοῖς προβαλεῖν, τὰς μὲν ἄνω τῶν χρόνων Ἐφόρῳ, Θεοπόμπῳ δὲ τὰς μετὰ Θεκυδίδην Ἑλληνικάς, πρὸς τὴν ἑκατέρωθεν φύσιν καὶ τὸ ἔργον ἀρμοσάμενον. διὸ καὶ 30
τὰ προοίμια αὐτοῖς τῶν ἱστοριῶν τῇ τε διανοίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔστιν ὁμοιότατα, ὥς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀφειρησίας ἐκδραμόντων ἑκατέρωθεν πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἱστορίας.

Πλείους μὲν ἔν παρεκβάσει παντοδαπῆς ἱστορίας 35
τὸς ἱστορικοὺς αὐτῷ λόγους Θεόπομπος παρατείνει. διὸ καὶ Φίλιππος ὁ πρὸς Ῥωμαίους πολεμήσας, ἐξελὼν ταύ-
τας καὶ τὰς Φιλίππου συνταξάμενος πράξεις, αὐτὸς σκοπὸς εἰσι Θεοπόμπῳ, εἰς ἑβδόμην μόναν, μὴδὲν παρ' ἑαυτῷ
προσθεῖς ἢ ἀφελὼν πλὴν (ὡς εἴρηκε) τῶν παρεκτροπῶν, 40
τὰς πάσας ἀπῆρτισε. Δέρις μὲν ἔν ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν αὐτῷ ἱστοριῶν ἔτω φησὶν "Ἐφορος δὲ καὶ

Θεόπομπος τῶν γενομένων πλείους ἀπελείφθησαν· ἔτε γὰρ μιμήσεως μετέλαβον ἑδεμῶς ἔτε ἰδονῆς ἐν τῷ φρά-
σαι, αὐτῷ δὲ τῷ γράφειν μόνον ἐπεμελήθησαν." καί-
τοι Δέρις καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς τέτοις οἰκονομίας, οἷς αἰτιᾶται, πολλὰ τῶν ἀνδρῶν λειπόμενος. ἀλλ' εἰ μὲν
πρὸς τὸν ὑπερήφανον ἐκείνον Θεοπόμπῃ λόγον, ὅς τὸς ἀρχαιοτέρας ἔδδὲ τῶν δευτερείων ἡξίε, τῷτο ἀπέρριπεν, ἔκ ἔχω λέγειν· πλὴν ὅτι ἑδέτερος αὐτῶν προσηκόντως
ἐπελάβετο, καὶ μάλιστα ἂν διευχρυσάμην. Κλεοχάρης δὲ ὁ Σμυρναῖος, ὑπὲρ τῶν Ἰσοκρατικῶν ἀπάντων
οἶμαι λέγων (τῷτο γὰρ ἔσι τὸ ἐν τῇ πρὸς τὸν Δημο-
20 θένην συγκρίσει μὴ τὰ πόρρω αὐτοῖς παραχεῖν) φησὶ τὸς μὲν Δημοθετικὰς λόγους τοῖς τῶν στρατιωτῶν ἐοι-
κέναι μάλιστα σώμασι, τοὺς δὲ Ἰσοκρατικὰς τοῖς τῶν
15 ἀθλητῶν. δῆλον δὲ ὡς Θεόπομπος ἑδενὸς τῶν Ἰσο-
κρατικῶν εἰς τὸς λόγους ἀτιμότερος.

Τὸ μὲν ἔν Θεοπόμπῃ γένος καὶ ἡ παιδευσὶς καὶ ὁ διδάσκαλος "καὶ οἱ συνακμάσαντες καὶ οἱ λόγοι καὶ ἡ 205 H.
πολιτεία καὶ ἡ ἐν τοῖς λόγοις ἰδέα καὶ προαίρεσις, κατὰ κεφαλαιώδη ἀπαρίθμησιν, καὶ ὁ κατ' ὃν ἤκμασε χρό-
νος, καὶ ὅσα αὐτῷ συνεκέρησε κατὰ τὸν βίον, ἐπὶ τοσοῦτον.

177.

"Ἀνεγνώσθη βιβλίον ἑ ἡ ἐπιγραφὴ „ΘΕΟΔΩΡΟΥ 396 R.
25 ἈΝΤΙΟΧΕΩΣ πρὸς τὸς λέγοντας φύσει καὶ ἑ γνώμη πταῖν τὸς ἀνθρώπους." διαπεραίνει μὲν αὐτῷ ὁ πρὸς αὐτῶς ἄγων ἐν λόγοις ἑ, πρὸς δὲ τὸς ἀπὸ τῆς δύσεως τῷτο τὸ νόσημα νενοσηκότας γράφει τὸ βιβλίον· ὡν καὶ τῆς αἰρέσεως ἀρχηγὸν λέγει γενέσθαι ἐκείθεν μὲν
30 ὁρμώμενον, τοῖς δὲ τῆς ἀνατολῆς ἐπιχωριάζοντα τό-
ποις, καὶ συντάττοντα λόγους ὑπὲρ τῆς καινοποιηθείσης αὐτῷ αἰρέσεως διαπέμπειν τοῖς τὸ πατρῷον ἔδαφος οἰκῶσιν, ὅφ' ὧν καὶ πολλὰς τῶν ἐκείσε πρὸς τὸ οἰκεῖον φρόνημα ἐλκύσαι, ὡς καὶ ἐκκλησίας ὅλας τῷ ἀποπή-
ματος πληρωθῆναι. Ἀρᾶμ δὲ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν, καὶ γὰρ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε ὀνομάζει εἴτε ἐπονομάζει. τῷτον δὲ πέμπτον εὐαγγέλιον προσαναπλάσαι λέγει, ἐν
ταῖς Εὐσεβίᾳ τῇ Παλαιστίνῃ βιβλιοθήκαις ὑποπλαττό-
μενον εὑρεῖν· καὶ ἀπόσα μὲν τῆς θείας καὶ παλαιᾶς
40 γραφῆς ἦν οἱ ἐβδομήκοντα συνεληλυθότες ἐκδεδώκασι μεταφράσιν, καὶ δὴ καὶ τὴν Συμμάχου καὶ Ἀκύλα καὶ τῶν ἄλλων, ἰδίαν δὲ τινα καὶ καινὴν ἐπαρθῆναι συν-

α. 7. ἑαυτοῦ γ. 10. καὶ οὐδὲ — ἀξιουμένους γ. 27. διδάσκοντα γ. 33. ἐκδραμόντων γ.

β. 1. προγεγονότων Casaubonus. 11. τῇ add A. ἐμάθομεν mg A: om C. 33. τῶν add A.

12. πολλὴν] πάλιν A. 13. λαβεῖν φησὶ κατὰ γ. 24. an

25. Ἀντιοχέως] ὁ μοφονεσίας ἐστίν, ὡς ἀπὸ τινων ἐπιστολῶν

τάξαι μήτε τὴν Ἑβραίων ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐκ παιδὸς ἀσκηθέντα μήτε τὸν τῆς θείας γραφῆς νέον ἐκδιδάχθῃντα, Ἑβραίων δὲ τισι τῶν χαμαιπετῶν ἐαυτὸν ἐκδε-
 δωκότα ἐκεῖθεν θαυρόησαι ἰδίαν ἐκδοσιν ἀναγράφειν. ἔστι δὲ τὰ τῆς αἰρέσεως αὐτοῖς, ὡς ἐν κεφαλαίῳ φάναι, 5
 ταῦτα. φύσει καὶ ἐ γνῶμη πταίνειν φασὶ τὸς ἀνθρώ-
 πους, φύσει δὲ ἐ κατ' ἐκείνην ἐν ᾗ κατὰ πρώτας δη-
 μιουργηθεὶς ὑπέστη ὁ Ἀδάμ (ἐκείνην γὰρ ἀγαθὴν ἀγαθῆ
 θεῶ ποίημα ἔσάν φασιν), ἀλλὰ κατ' ἐκείνην ἣν ὕστερον
 ἁμαρτήσας ἐκλήρώσατο, τῇ περὶ τὸ κακὸν πράξει καὶ 10
 ἁμαρτία κακὴν τε ἀντ' ἀγαθῆς ἐαυτῷ καὶ θνητὴν ἀντὶ
 τῆς ἀθανάτου ἀλλαξάμενος· ταύτη τοι καὶ φύσει γεγο-
 νότας κακὰς ἐκ τῆ ὑποσῆναι φύσει πρότερον ἀγαθὰς,
 ἐν τῇ φύσει καὶ οὐκ ἐν τῇ προαιρέσει κεκτῆσθαι τὴν
 ἁμαρτίαν. δεύτερον ἀκόλῃθον αὐτοῖς λέγειν μηδὲ τὰ 15
 παιδία, καὶ ἀρτιγέννητα ἦ, μὴ ἀπηλλάχθαι ἁμαρτίας,
 ἅτε ἀπὸ τῆς τῆς Ἀδάμ παραβάσεως τῆς φύσεως ἐν
 ἁμαρτίαις ὑποστάσης, καὶ εἰς πᾶν τὸ ἐξ ἐκείνου γένος
 τῆς ἁμαρτωλῆς (ὡς ἂν εἴποιεν ἐκεῖνοι) φύσεως παρα-
 τεινομένης. φέρειν τε αὐτοὺς τὸ „ἐν ἁμαρτίαις ἐγεν- 20
 νήθην,” καὶ εἴ τι τοιαῦτον, καὶ αὐτὸ τὸ ἅγιον βάπτισμα
 καὶ τὴν τῆς ἀχράντου σώματος κοινωνίαν εἰς ἄφεσιν
 ἁμαρτιῶν καὶ τοῖς βρέφεσιν ἐπιφερόμενα ταῦτα προ-
 κομίζειν ἐπὶ βεβαιώσει φησὶ τῆς οἰκείας νομίσεως. ἔτι
 δὲ καὶ ὅτι ἐδεῖς ἐν ἀνθρώποις ἐστὶ δίκαιος. ἀκόλῃθον 25
 δὲ καὶ τῷτο δηλονότι τῆς ἀπ' ἀρχῆς αὐτῶν θέσεως·
 206H „ἐ δὲ δικαιοθήσεθ' ὡς ἐνὶ ὧπιον σὲ” φησὶ „πᾶσα σάρξ”
 καὶ τὰ τοιαῦτα. τέταρτον (ὡ βλασφημῶν καὶ δυσσεβῶν
 σομάτων!) ὅτι ἐδ' ὁ Χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν, ἅτε τὴν
 ἡμαρτημένην φύσιν προσειληφώς, ἐδ' αὐτὸς ἐκαθά- 30
 ρενεν ἀπὸ ἁμαρτίας. καίτοι ἀλλαχῇ τῆς βλασφημίας
 αὐτῶν ἔστιν αὐτὰς ἰδεῖν, ὡς φησιν, ἐδ' ἀληθεῖα καὶ
 φύσει χήματι δὲ μόνον διδόντας αὐτῷ τὴν ἐνανθρω-
 397R. πησιν. “πέμπτον, ὅτι τὸν γάμον, ἦτοι τὴν τῆς μίξεως
 ὁρεξίν καὶ τὴν τοῦ σπέρματος καταβολήν καὶ πάντα 35
 δὴ τὰ τοιαῦτα, ἀφ' ὧν περ κατὰ διαδοχὴν τὸ ἡμέ-
 τερον γένος αὐξέει, τῆς μοχθηρᾶς ἔργα φασὶ φύσεως,
 εἰς ἣν διὰ τῆς ἁμαρτίας πεσὼν ὁ Ἀδάμ τῇ τῆς φύ-
 σεως κακίᾳ τὸν ἑσμεν ἐδέξατο τῶν κακῶν. ἀλλὰ τὰ
 μὲν τῶν αἰρετικῶν τοιαῦτα.
 Ὁ δὲ Θεόδωρος ἔτος εὖ μὲν ποιεῖ ἀποπεμπόμενος
 αὐτὰ, ἐνιαχῇ δὲ καὶ ἄριστα αὐτῶν καὶ σὺν ἰσχύϊ τὸ ἀλλό-
 κοτον καὶ βλάσφημον τῶν ὑπολήψεων ἐπιρροαπίζει, καὶ
 ταῖς γραφικαῖς φωναῖς, ὡς ἐκεῖνοι κακῶς ἐξελάμβανον,
 τὰς καταλλήλας ἐννοίας ὁρμῶζων ἀμαρταῖς αὐτὰς τε-
 λείως ἐξελέγχει. ἐκ αὐτῶν δὲ, ἀλλὰ τὴν τε Νεστορίαν αἵρεσιν
 ὡδίνων ἡμῖν ἐν πολλοῖς ὥπται, καὶ τὴν Ὀριγένης κατὰ
 γε τὸ τέλος ὑποφωνεῖν τῆς κολάσεως. ἔτι δὲ ἐδὲ τὸ
 λέγειν αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς μὲν θνητὸν πεπλάσθαι τὸν
 Ἀδάμ, ἐνδείξει δὲ μόνον, ἵνα μισήσωμεν τὴν ἁμαρ-
 τίαν, ζημιῶσαι ἔτι τὸν θεὸν ὡς διὰ τὴν ἁμαρτίαν
 ἀντὶ τιμωρίας ἐπιτέθεται ὁ θάνατος, ἐ μὲν ἐν ἐδὲ
 τῷτο μοι δοκεῖν εἰς ὁρθῆς ἀναφέρειν λογισμὰς, ἀλλὰ
 καὶ πολλὰς ὑπέχειν τὰς εἰθύναις, εἴ τις ἀπαιτεῖν ἐθέλοι,
 καὶ, ὡς ἐκεῖνος εἴποι, ἱκανῶς ἡ τοιαύτη δόξα πρὸς
 τὸς αἰρεσιώτας ἀπομάχῃ. ἐ γὰρ εἴ τι διαμάχεται τῷ
 χείρονι, ἀγαθόν· καὶ γὰρ καὶ ἐαυτῷ μάχεσθαι τὸ κακόν·
 ἀλλ' εἴ τι σύμφωνον ὁρθῶ λογισμῷ καὶ γνώριμον ταῖς
 θείαις γραφαῖς, τῷτο ἀποδεκτόν, καὶ ἐδεμία αἵρεσις
 μάχεσθαι τολμᾷ πρὸς αὐτό.
 ἔτι δὲ κακεῖνο ἐκ ἐγκρίνω ἔγωγε τοῖς τῆς ἀληθείας
 δόγμασι, περιέργως τε εἰρημένον καὶ ἐδὲ γνώριμον τῇ
 ἐκκλησίᾳ τῆς θεῆς, τὸ δύο ἀφέσεις ἁμαρτιῶν εἶναι λέ-
 γειν, τὴν μὲν τῶν πεπραγμένων, τὴν δὲ ἐκ οἷο δὴ ὅπως
 εἴποι τις ἂν καὶ ἄφεσιν, ὡς ἐκεῖνος λέγει, αὐτὴν τὴν
 ἀναμαρτησίαν ἦτοι τὸ μηκέτι ἁμαρτάνειν· δεῖ γὰρ ἡμῖν,
 ὡς εἴκοι, καὶ πλεόνων σαφηνιστικῶν λέξεων, ἵνα τὴν
 καινὴν ἐκείνην ὑποδηλώσωμεν τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν·
 ὑπερὸ δὲ μὲν ὁρθὸς λόγος ἀναμαρτησίαν οἶδεν, ἔτος δὲ
 ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τελείαν καὶ κυριωτάτην καὶ ἀνάρεσιν
 καλεῖ ἁμαρτίας παντελῆ. τίς ἐν ἡ τοιαύτη ἁμαρτιῶν
 ἄφεσις, καὶ πᾶ διδομένη, καὶ πόθεν ἀρξαμένη; ἤρξατο
 μὲν, φησὶν, ἐμφανίζεσθαι ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν δεσπότην
 Χριστὸν οἰκονομίας καὶ ἐν ἀρῶσθωνος ἡμῖν δίδουθαι
 τάξει, δίδουθαι δὲ τελείως καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἔργοις ἐν τῇ
 μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀποκαταστάσει, ὑπερὸ ἧς, ἵνα τὴν
 35 χῶμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ βρέφη βαπτίζόμεθα. ἀλλὰ
 τὰ μὲν μέχρι τῆς ὥς σημνά, καὶ κεκηνέναι μόνον ἐχὶ
 πρὸς τὸ πέρας ἅπαντας παρασκευάζοντα! εἰπέ δὴ λοι-
 πὸν καὶ τί τῷτο; ὁρθὰ γὰρ σοι παρεχόμεθα τὰ ὅσα.
 τίς ἡ τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσις; ἡ παντελὴς ἐκείνη; ἐκέτι, 207H.
 40 φησὶ, μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἁμαρτησόμεθα. ἀλλὰ γὰρ ὡς
 ἐξ οἷον ἡμᾶς κατέσπασας τῶν ἐλπίδων. ἵνα γὰρ γῆν
 εἴσω ζητεῖν ὅπως ἐστὶ λέγειν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τῷτο,

α. 6. φασὶ add A. 19. εἴποιεν ἂν ε. 20. ἐν ἁμαρτίαις] Psalm. 50, 7. 24. βεβαιώσει φησὶ A: βεβαιώ-
 σιν ε. 27. οὐ δικ.] Psalm. 142, 2. 33. μόνον ε. διαδόντας A.
 β. 14. ἀπομάχεται A. 19. τῆς add A. 22. τῶν τε περ. ε. 31. φησὶν add A. 33. ἔργοις καὶ ἐν ε.

ἐκεῖνο συντόμως ἐρῶ τί ἐν; διὰ τοῦτό σοι Χριστὸς
ἐσαρκώθη καὶ ἐξανρώθη, ἵνα μὴ ἐκείθεν ἀναστὰς ἁμαρ-
400R. τήσης; ἡμάρτανον δὲ ἄρα ἐκείθεν οἱ προκαταλύσαν-
τες τὸν βίον, πρὶν ἢ Χριστὸς ἐπιδήμησιν; ἂν δὲ μὴ
βαπτίζώμεθα, ἁμαρτίας ἔτι διαπραξόμεθα σοι ἐκεῖ 5
καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ βρέφη; τί δ', οἱ ἄπιστοι πάντες πάλιν
καὶ τῷ μέλλοντι αἰῶνι καὶ κλέψουσιν καὶ πορνεύσουσι
καὶ δυσσεβήσουσι καὶ ληστέουσιν καὶ πᾶσαν αὐτῶν
μοχθηρὰν ἐπιθυμίαν πληρώσουσιν; ἔγ' οὐ δικαίως γε αὐ-
τοῖς τῶν ἐνταῦθα πεπλημμελημένων καὶ βαρυτάτας 10
ἐξεῦρες τὰς τιμωρίας.

Ἀλλ' ἐξ ὧν μοι ἐκ ἐγκριτέον αὐτῶν τὴν τῶν ἁμαρ-
τιῶν ἄφεσιν, ἐνεδειξάμην. τάχα δ' ἐδ' αὐτὸς ἐκὼν
ἐπὶ τῷτο ἦλθεν, ἀλλ' ἵνα λύσῃ τὴν ἀπορίαν τῶν λε-
γόντων, διὰ τί τὰ βρέφη κοινώνει τῶν ἀχράντων 15
μνησθῶν, διὰ τί τῷ βαπτίσματος ἀξιᾷ, εἰ μὴ καὶ
αὐτὰ γέμει ἁμαρτιῶν, ἐν τῇ φύσει τῆς ἁμαρτίας κα-
τεσπαρμένης; καὶ γ' εἰς ἄφεσιν ταῦτα δίδοι ἁμαρ-
τιῶν. ἀλλ' ἐχρῆν καὶ τὴν ἀπορίαν, πολλὰς ἔχσαν λύ-
σεων ἀφορμὰς, ἐτέρωθεν ἐπιλύσασθαι, καὶ τὰ ἐπόμενα 20
τῇ ἀφέσει τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὑποπα ἐπισκοπήσαντα
μηδὲν τερατεύσασθαι τοῖσιν.

Ἔστι μὲν οὗτος ὁ Θεόδωρος ὁ καὶ Εὐνομία ἐν
καὶ ἡ' λόγοις ἐκ ἀγεννῶς ἀγωνισάμενος, τὴν Βα-
σιλεῖα τῇ Θεσπεσίᾳ, μᾶλλον δὲ τῆς ἀληθείας, κρατῶν 25
νῶν δόξαν. ἡ τε γ' λέξις καὶ τῶν ἑξέων ἡ συνθήκη
καὶ ὁ νῦν τῶν δογμάτων καὶ τὸ πολὺν τῆς ἀνα-
τροπῆς καὶ τὰλλα καὶ ἐδὲν διαλλάσσει. ἀσαφὲς δὲ
ἐστίν, καίτοι λέξει ἔστιν ἐνισχύουσα χρώμενος. ἀλλὰ τῷ χοι-
νοτενέσι χρῆσθαι ἐκ τῆς ἐπὶ πλείστον περιόδου καὶ πα- 30
ρεμβολαῖς ἀλλεπαλλήλοις, δι' ὧν καὶ εἰς μήκιστον ὁ νῦν
ἀποτελεῖται τῶν προκειμένων, ταῖς τε τῶν ὀνομάτων
πλαγίαις καὶ ταῖς μετοχικαῖς λέξεσι πλεονάζειν, τὰ
αὐτὰ τε πολλάκις καὶ ἐδὲ σὺν κόσμῳ ἐπανακινεῖν,
καὶ τὰς ἐπαναλήψεις, πλέον τῶν διηγήσεων (ὅπερ 35
ἀμέθοδον παντελῶς) ταῖς περιζάσει μεμεξῶσθαι, καὶ
τοῖς τοιούτοις ἐκ ὀλίγον ζόφον τῶν αὐτῶν γραμμάτων
κατασχεδάζει. ἔοικε δὲ φιλοπονώτερον περὶ τὴν ἱερὰν
ἡμῶν καὶ θείαν γραφὴν διατεθῆναι, εἰ καὶ ἐν πολ-
λοῖς παρασύρει τῆς ἀληθείας.

178.

Ἀνεγνώσθαι ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΟΥ περὶ ὕλης βιβλίον

ζ' λόγοις διηρημένον. ἐν μὲν ἐν τοῖς ε' περὶ τε βο-
τανῶν καὶ φυτῶν διαλαμβάνει ἀρωμάτων τε καὶ σκευα-
σίας ἐλαίων καὶ μύρων, καὶ δὴ καὶ ζώων καὶ τῆς ἀπὸ
τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων ὠφελείας, ἀλλὰ καὶ δένδρων
καὶ ὀπῶν καὶ σακχάρων, ἔτι δὲ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ
ξύατος, καὶ τῶν καλεσμένων σιτηρῶν καὶ λαχανικῶν,
ῥιζῶν τε φυτῶν καὶ θάμνων καὶ βοτανῶν, ὅσα τε αὐ-
τῶν τὸ χυλίσμα εἰς ἱατρικὴν χρεῖαν συντελὲν ἔχει ἢ
τὸν καρπὸν. ἔτι μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ οἴνων καὶ τῶν κα- 208H.
λεσμένων μεταλλικῶν ἐφ' ἱκανὸν διαλαμβάνει. καὶ τῶν
γε πλείστον, ὧν προῦθετο λέγειν, εἶδος τε καὶ φύσιν καὶ
τόπον γενέσεως ἐς τὸ ἀκριβὲς πρὸς ἐπίγνωσιν τοῦ
ζητημένου ἀναγράφει ἐπ' ἐλαττον δὲ τὴν χρεῖαν μό-
νην ἢ ἐκ ἀκριβῆ τὴν ἰσορίαν ὑπογράφει. οἴνων δὲ
διαφόρους παραδίδωσιν ἐν τοῖς σκευασίας. ἔν 401R.
μέντοι τῷ ε' περὶ φαρμάκων διέξεισιν, ὅσα τέ ἐστι
τῶν δηλητηριῶν καὶ ὅσα τῶν ἀλεξιμάκων. ἐν δὲ τῷ
ζ' καὶ τῆς ὅλης προθέσεως τελευταίῳ περὶ τῶν ἰοβόλων
ζώων τὴν ἰσορίαν ποιῆται, οἷς τε, οἱ περιπετωκότες
τινὶ τούτων τὴν δυνατὴν παραμυθίαν ἢ καὶ τελείαν
εὐρήσασθαι θεραπείαν. ὁ μὲν ἐν σύμπας τῇ βιβλίᾳ σκο-
πὸς ἔστος, χρήσιμον δὲ τὸ βιβλίον οὐ πρὸς ἱατρικὴν
φιλοπονίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐμφιλόσοφον καὶ φυ-
σικὴν θεωρίαν. καὶ ὅσοι δὲ μετ' αὐτὸν περὶ ἀπλῶν
φαρμάκων ἔδοξαν γράφειν, οἱ μὲν μετέγραψαν μόνον
τὸ βιβλίον, οἱ δὲ ἐδὲ καὶ τὴν μεταγραφὴν τὸ ἀκριβὲς
διασῶσαι πεφροντίκασιν, ἀλλὰ καὶ κατέτεμον τὸ ὁλό-
κληρον τῆς περὶ ἐκείνου διδασκαλίας, χωρὶς μὲν εἶδος
καὶ φύσιν καὶ γένεσιν τῶν ἀπλῶν συναγείροντες, χωρὶς
δὲ καὶ μεμερισμένως τὴν χρεῖαν καὶ ὠφέλειαν διαγρά-
φοντες. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Παῦλος καὶ Ἀέτιος καὶ
οἱ τοῖσιν ἐδὲ τῇ εἰδὲς λόγον ἔθεντο, μόνην δὲ τὴν
χρεῖαν ἀκρωτηριάσαντες τοῖς ἰδίῳ συντάγμασιν ἐνα-
πέθεντο, εἰ καὶ Παῦλος ἔμνησεν ὅτι τῶν Διοσκουρίδης
εἶπε τῆς χρείας παρῆται, ἀλλὰ καὶ ὧν ἐκεῖνος οὐκ
ἐμνήσθη οὐκ ὀλίγων ἢ χρεία καὶ τὸ ὠφέλιμον συνή-
θροίσθη. Ἀέτιος δὲ μετὰ τῷ μηδὲν προθεῖναι, καὶ
πολλὰ τῶν Διοσκουρίδης ἔγραψεν οὐκ οἶδα ἂν δ' ὅτου
παρῆλθεν. ἀλλ' ἐδ' ὁ τέτων δοκῶν εἶναι πλατυκώτερος
40 Ὀριβάσιος ἅπαντα, ὅσων μνήμην ἔχει Διοσκουρίδης, ἐν
ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς ἀνεγράψατο, ἀλλὰ καὶ τὴν χρεῖαν
τῇ εἰδὲς καὶ τῆς φύσεως ἔταμεν. καὶ Γαληνὸς μετὰ

α. 12. ἐξ ὧν A: ἐξίς ε. 18. καὶ γὰρ καὶ εἰς ε.
15. διασκευασίας ε. 23. φιλοπονίαν A: φιλοσοφίαν ε.
27. καὶ add A. 36. ὀλίγη corr A. 39. πλατυκώτερος ε.

24. τὴν] καὶ τὴν ε. b. 7. τε φ.] τε καὶ φ. ε.
26. τὴν γραφὴν A: διασῶσαι τὸ ἀκριβὲς πεφροντίκασιν ε.
39. πλατυκώτερος ε.

τοῦ πλεῖστα τῶν βοτανῶν παραλιπεῖν, μόνην τὴν δύ-
ταμιν ἦτοι τὴν χοῆσιν [κ] ὧν ἐμνημόνευσεν ἔγραψε,
ψυχρὰν αἰτίαν τῇ παραλιπεῖν εἰδὸς τε καὶ ἰσχύος αὐ-
τῶν ἀποδιδωκώς· καίτοι περὶ τῶν μεταλλικῶν διαλαμ-
βάνων κ' περιεργότερον ἢ κατὰ Διοσκουρίδην διέλαβεν, 5
ἐκ ἐλαχίστου μέρει ἐδὲ τῇ χρησίμῃ ἐν τέτοις τὸν ἄνδρα
παρενδοκιμώμενος, ἐκ ἐπὶ τοσούτον δὲ ἐφ' ὅσον περὶ
τῶν βοτανῶν λόγῳ ὁρᾶται τέτου ἀπολειπούμενος. ὥστε,
ὅσα γε ἐμὲ εἰδέναι, εἰς ἐπίγνωσιν εἰδὼς τε κ' φήσεως
καὶ γενέσεως ἐκ ἧν τις χρεωδεδέξεραι ἢ Διοσκουρίδου 10
τύχοι. ἔστι δὲ ὁ ἀνὴρ, ὡς καὶ Γαληνὸς ἐπιμαρτύρεται,
Ἀναξαρχεύς· ἐγὼ δὲ ἐνέτυχόν τισιν οἱ Πεδάνιον ἄμα
καὶ Ἀναξαρχέα ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐπεκάλουν. πολλῶν
δὲ κ' πρὸ αὐτῆς τὴν αὐτὴν ἐπόθεσιν συγγεγραφότων,
ἀκριβέστερος ἁπάντων κ' χρεωδεδέστερος πείρα γινώσκει.

179.

209 H. "Ἀνεγνώσθη τοῦ μισητῆ κ' δυσσεβῆς ἈΓΑΠΙΟΥ
βιβλίον, λόγῳ περιέχον γ' καὶ κ', καὶ ἑτέρά τινα
κεφάλαια δὴθεν β' καὶ ρ', ἐν οἷς ἅπασιν δείκνυνται μὲν
ἐαυτὸν ὑποκρινόμενον ὄνομα τὸ Χριστιανῶν, ἐδίδε δ' 20
ἔτω δι' αὐτῶν ἐκείνων ἐλέγχετο μισόχριστος ὢν. προσ-
φωρεῖ δὲ ταῦτα Οὐρανία τινὶ τέτοιο γυναικί, συμ-
φιλόσοφον ἀποσεμνύνων αὐτήν. πάντα γὰρ τὰναντία
404 R. δογματίζων κ' κρατύνων Χριστιανοῖς, "ἀρχὴν πονηρὰν
αὐθυπόστατον ἀντανίστησιν ἐξ αἰδῆς τῷ Θεῷ, ἣν ποτὲ 25
μὲν φύσιν, ἄλλοτε δ' ὕλην, κ' ἄλλοτε δὲ Σατανᾶν κ'
διάβολον καὶ ἄρχοντα τῆς κόσμου καὶ Θεὸν τῆς αἰῶνος
τέτρε κ' μυρίοις ἄλλοις ἀποκαλεῖ. ἀνάγκη τε κ' ἄκον-
τας τῆς ἀνθρώπου πταίνειν διατείνει, καὶ τὸ σῶμα
τῆς φαντασίας εἶναι, τῆς θείας δὲ τὴν ψυχὴν, 30
καὶ ὁμοῖον (φεῦ τῆς μανίας) τῷ Θεῷ. τὴν δὲ πα-
λαιὰν γραφὴν κωμωδεῖ, Μωϋσεῖα τε αὐτὸν καὶ τοὺς
προφήτας καὶ δὴ καὶ τὸν πρόδρομον ὁ τρισάθλιος
δυσσημῶν ἀνάπτει τε τέτρε κ' πάντα τὰ ἐν τῇ πα-
λαιᾷ λελεγμένα τε καὶ πεπραγμένα (ὡς τῆς ἀθεότητος) 35
τῇ χείρῳ καὶ ἀντικειμένη τῷ Θεῷ ἀρχὴ. καὶ τὸ ἐν
παραδείσῳ φυτὸν τὸν Χριστὸν εἶναι τερατολογεῖ, ὃν
καὶ χεῖλεσι μὲν τιμᾶν ὁμολογεῖ, ἔργοις δὲ καὶ δόξαις
ἐδ' ἔστι λόγοις παραστῆσαι ὅσον βλασφημεῖ. κ' τριάδα
δὲ ὁμοῖον ὁ κατάρατος λέγει μὲν ὁμολογεῖν, ἀλλὰ 40
δυσσεβῶς κ' κακῶργως, ἵνα μόνον κλέψῃ τῆς εὐσε-
βείας τοῖς ῥήμασι τῆς ἀπλόστερον αὐτῷ ἢ ἀμαθέστε-

ρον προσιόντας, καὶ τὸν ὀλέθριον τῆς δόγματος ἰδὼν
τέτοις οἷον γλυκάνας καὶ κερασάμενος ἀθρόον τῆς
αὐτῆς πληρώσῃ λύμης. ἔτω δὲ κ' σῶμα λέγει τιμᾶν
καὶ κηρύσσειν Χριστῶ, καὶ Χριστὸν ἐσαυρωμένον, καὶ
σαυρὸν κ' βάπτισμα κ' ταφὴν Χριστῶ κ' ἀνάστασιν, κ'
νεκρῶν ἀνάστασιν κ' κρίσιν καὶ ἁπλῶς χεδὸν ἅπαντα
τὰ τῆς εὐσεβείας καὶ παρὰ Χριστιανοῖς ὀνόματα ἐπ'
ἄλλαις ἢ ἐκτόποις καὶ βδελυκταῖς, ἢ ἀλλοκότοις καὶ
μωραῖς, ἢ ἀναρμότοις καὶ ἀνακολέθοις ἐννοίαις με- 5
ταφέρων καὶ περιτιθεῖς, ἔτω τὴν οἰκείαν ἀσεβείαν
πειρᾶτο κρατύνειν. καὶ τοσούτον αὐτῷ τὸ ἄθεον μετὰ
τῆς δολίης μεμελέτης, ὥστε μῖσος ἄχετον καὶ πόλεμον
ἄσπονδον ἔχοντι κατὰ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ
μητρὸς Χριστῶ τῆς θεᾶς ἡμῶν, ὅμως συμπλάττει αὐτῇ
καὶ Μαρίας ὄνομα, καὶ μητέρα Χριστῶ τερατολογεῖν 10
αὐτὸ ἐκ ἔστι φόβος θεᾶς ἐδὲ τις ὅλως αἰσχύνῃ. διὸ κ'
τὸν τίμιον καὶ σωτήριον τῆς Χριστῶ σαυρὸν μυρίαῖς
ὑβρεσι βάλλον, καὶ ἀμυντήριον Ἰσδαίων δυσσημῶν,
ὅμως ἀναισχυντεῖ λέγων τιμῆς ἀξίαν καὶ σεβασμιότη-
τος τὸν σαυρὸν τῆς Χριστῶ, ἄλλα πράγματα ἐτέροις 20
ὀνόμασι κακῶργως ὑποδηλών. οὕτω κ' σῶμα κ' αἷμα
Χριστῶ ἐκ ὅ ἴσμεν οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' ὃ ἡ λυσσώδης
αὐτῆς καὶ μανικῇ διάνοια ἀνεπλάσατο, μυθολογεῖ, τὰς
μὲν τῶν εὐσεβῶν λέξεις συνομολογῶν, κατὰ δὲ αὐ-
τῶν τῶν πραγμάτων ὑλακτῶν. ἥλιον δὲ καὶ σελήνην
ἀναισχύντως θεολογεῖ καὶ ὁμοῖα κηρύττει Θεῷ, ἐκ
αἰσθητῶν αὐτῶν τὸ φῶς "ἀλλὰ νοητὸν ὁ ἀναισθητος 210 H.
τερατενόμενος· διὸ καὶ ἀσώματα καὶ ἀχρημάτιστα καὶ
ἀχρωμάτιστα αὐτὰ ἐξυμνῶν τὸ σέβας αὐτοῖς ἀνάπτει.
νησειαν δὲ κρεῶν καὶ γάμων ἀποχὴν ὡς βδελυρῶν
ὁ βδελυρώτατος ὑποκρίνεται, καὶ τὸν οἶνον δὲ οἷα
δὴ μεθυσιζὸν ἀποστρέφεται, οὐ συνορῶν ὡς οὐχ ὁ
οἶνός ἐστι μεθυσιτικός, ἀλλ' ἡ ἄμετρος καὶ παρὰ τὸ
πρέπον χοῆσις, ὥσπερ καὶ τροφῆς ἀπάσης καὶ ὑδα- 30
τος ἢ παρὰ τὸ μέτρον χοῆσις βλαβερόν. "θεολο-
γεῖ δὲ ὁ δύστηνος καὶ τὸν ἄερα, κίονα αὐτὸν καὶ
ἄνθρωπον ἐξυμνῶν. τὸ πῦρ δὲ μυσάττεται καὶ τὴν
γῆν, εἰς τὴν χείρονα μοῖραν συντάττων αὐτά. κ' ἄλλας
λήρας κ' φληνάφας πολλὰς ἐκ τε τῆς Ἑλληνικῆς ἐρα- 40
μισάμενος δεισιδαιμονίας κ' ἐκ τῆς ἰδίας ἀναπλασά-
μενος τερατείας, φορυτὸν κακῶν καὶ ἀσεβείας ἔχατον
τὸ οἰκεῖον παρίσχησι δόγμα. ἀποσπαράσσων δὲ ῥητά

τοῦ
a. 10. οὐκ] τῶν οὐκ A. 13. ἀναβαρῆς ε. 15. ἁπάντων] ἀπ' αὐτῶν A. 18. τινα add A. 28. μυρίους
ἄλλους ε. 32. Μωσεία ε. 40. δὲ om A. b. 14. post ἡμῶν cum A omisi, quae vulgo adduntur, συνεργεῖν
αὐτῷ τὸν διάβολον. 16. αὐτοῦ ε. 20. τοῦ Θεοῦ Χριστοῦ ε. 22. οἱ et 31. δὲ add A.

τινα τῶ θεῷ εὐαγγελίᾳ καὶ τῶν ἐπιστολῶν τῶ θεσπεσίᾳ Πάυλῃ, πειρᾷ εὐεβλῆν αὐτὰ καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν δυσσέβειαν ἔλκειν· καὶ ταῖς λεγομέναις δὲ πράξεσι τῶν δώδεκα ἀποστόλων, καὶ μάλιστα Ἀνδρέᾳ πεποιοῦν δεικνύται, κακεῖθεν ἔχων τὸ φρόνημα ἡρμένον. κρατύνει δὲ καὶ τὰς μετεμψυχώσεις, τὰς μὲν εἰς ἄκρον ἀρετῆς ἑλληκότης εἰς θεὸν ἀγαλῶν, τὰς δ' εἰς ἔχατον κακίας πρὸ διδῶς καὶ σκότῳ, τὰς δὲ μέσως πῶς πολυτενεσμένους πάλιν εἰς σώματα κατὰγων. κέχρηται δὲ μάρτυσιν ἀπηνευθριασμένους καὶ τοῖς τὴν Ἑλλήνα θρησκείαν ἡγαπηκόσι, μάλιστα δὲ Πλάτωνι, πρὸς σύστασιν τῆς ἰδίας θεομαχίας, θεῖος αὐτὸς καὶ ἱερός, ὥσπερ καὶ τὸν παρ' αὐτῷ Χριστὸν καὶ σωτῆρα, ἀποκαλῶν. καὶ ἄλλα δὲ πολλῆς ἀνοίας καὶ δόξας καὶ ἀθεότητος ἔμπλεα. μάχεσθαι δὲ δοκεῖ πρὸς τὴν Εὐνομίαν κακοδοξίαν, αὐτὸς δὲ εἶναι εἰπεῖν ὅσον ἐκείνῳ ἀθεώτερον βλασφημῶν.

Ἐστὶ δὲ τὴν λέξιν καὶ φράσιν ἐνιαχθεῖ μὲν ἐκ ἀδόκιμος, καὶ μάλιστα ἐκφρασίῃ τινος εἴς περ μελετήσῃ, ἐν δὲ τισιν εὐτελεῖς καὶ οὐδὲν διεννηροχῶς τῶν ἐκ τριόδου. μετέχει δὲ καὶ φιλοσόφων τινῶν ὁ ἄθλιος μαθημάτων, ἐδ' ἐκείνοις τὸ ἀνόθεντον καὶ γνήσιον διασώζων, ἀλλὰ πάντα κυκλῶν καὶ συμφύρων. καὶ κακουργῆσαι μὲν τάληθες καὶ εὐθὲς ἐ πόρῳ τῆ δραστηρίως καὶ δεινότητος, ἐξευρεῖν δὲ καὶ κατανοῆσαι παντελῶς εὐθύτης καὶ ἡλίου. χρησιμεύει δὲ τὸ ἀθεώτατον αὐτῶ καὶ ἀχρηστότατον σύνταγμα εἰς ἔλεγχον μόνον καὶ αἰχμήν τῶν τῇ δυσσεβεσάτῃ καὶ ἀθέῳ δόξῃ τῶν Μανιχαίων καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ προσανακειμένων.

180.

Ἀνεγνώθησαν ΙΩΑΝΝΟΥ Λαυρεντίου Φιλαδέλφου πρὸς τοῦ ΛΥΔΟΥ πραγματεῖαι τρεῖς, περὶ διοσημειῶν, περὶ μηνῶν, περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν. ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημειῶν, ὅσα γε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν, ἐδὲν ἢ ἐπ' ὀλίγον διενήνοχε μύθῳ· ἡ δὲ περὶ μηνῶν, εἰ καὶ πολὺ τὸ ἀχρηστον ἔχει, ἀλλ' ἐν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπίχαρὶ τε καὶ λίαν χρεῖωδες· ἡ δὲ περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν τοῖς περὶ τὰ 211 II. τοιαῦτα μάλιστα φιλοτιμιζέμενοις ἐκ ἄκοιμῳ παρέχεται τὴν ἰσορίαν. κέχρηται δ' οὗτος ὁ συγγραφεὺς τροπαῖς κατακόρυφως, καὶ πολλαχῶς μὲν ψυχρῶς ἄγαν καὶ παραβόλως, ἔστι δ' ἐνθα οἰκείως καὶ ἐπαφροδίτως.

καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ πολλὴν νοσεῖ τὴν ἀνωμαλίαν, ἀπερόπτης ἐν οἷς ἐ δει, καὶ κατεπτηχῶς πάλιν ἐν οἷς μὴ δει, κόλαξ τε τῶν περιόντων ἀπροφάσιτος, καὶ τῶν ἀποικομένων, καὶ παρ' ὧν ἐ νομίζει δίκην ὑβρεως πράττεσθαι, εἰς τὸ φορτικώτατον τὰς μώμους καταχέων. καὶ λέξει μὲν ἔστιν οὐ κέχρηται λογάδι τε καὶ ἐς τὸ ἡτικισμένον ἀνηγμένη, ἔστι δ' ὅπου χαμαιπετεῖ τε καὶ παρεωραμένη καὶ μηδὲν ἐχέσῃ τῶν ἐκ τριόδου πλέον. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ περὶ διοσημειῶν καὶ περὶ μηνῶν συγγραφῇ τοῦτε γε ἕνεκα ἐ μάλα ἂν τις ἴσως αὐτὸν νεμεσήσῃ· ὅτε δὲ καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἀναγράφων, καὶ δὴ καὶ ἰσορικὰς διεξιὼν λόγους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνίων ἐγκώμια καθιέει αὐτόν, τῆς αὐτῆς ἐστὶ φίλος ἀνωμαλίας περὶ τε τὴν λέξιν καὶ τὸν νῦν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν γεγραμμένων, εἰς ἐδεμίαν λοιπὸν συγγνώμην ὁρῶ τὴν τοιαύτην πλημμέλειαν ἀναφερομένην.

Ἐξορτεύσατο δ' οὗτος ὁ ἀνὴρ ὑπὸ τοῖς ὑπάρχουσιν ἄγων ἡλικίας καὶ, ἔτη δὲ μ' δικολόγος ὢν, εἰτα καὶ ματρικαλάριος· μεθ' ὃν χρόνον καὶ τὰς εἰρημίας συγγράφαι λέγει πραγματείας, καὶ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς ψήφῳ βασιλέως ἀξιωθῆναι. χρόνος δὲ, καθ' ὃν οὗτος ἐβίον, Ἀναστασίου ἡπτετο τῆς βασιλείας καὶ τὴν Ἰερίαν ἐπεραίῃ, μετρῶν καὶ τῶ μετ' ἐκεῖνον Ἰερινιανῶ. τὴν δὲ θρησκείαν ὁ ἀνὴρ εἰκοι δεισιδαίμων εἶναι· σέβεται μὲν γὰρ τὰ Ἑλλήνων καὶ θειάζει, θειάζει δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα, μὴ διδῶς τοῖς ἀναγνώσκουσιν ἐκ τῆ ῥάσας συμβαλεῖν πότερον ἔτι νομίζων θειάζει ἢ ὡς ἐπὶ σκηνῆς.

181.

Ἀνεγνώθη ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ Δαμασκηνῶ εἰς τὸν Ἰσιδώρῳ τῷ φιλοσόφῳ βίον· ἔστι μὲν ἐν τῷ βιβλίῳ πολὺς λόγος, οἷον δὲ κεφαλαίοις ἔ' ἀπαρτίζεσθαι. γράφειν δὲ τὸν Ἰσιδώρῳ βίον προθέμενος, Θεοδώρῳ τινὲ τὸ σύνταγμα προσπεφώνηκεν, "Ἑλλήνα μὲν καὶ αὐτῇ θρησκείαν τιμῶσῃ, μαθημάτων δὲ τῶν τε κατὰ φιλοσοφίαν, καὶ ὅσα περὶ ποιητὰς τε καὶ γραμματικὴν ἐρέσθαι ἐμπειρίαν, οὐκ ἀπείρως ἐχέσῃ, ἀλλὰ γε καὶ πρὸς γεωμετρικὴν τε καὶ ἀριθμητικὴν ἀνηγμένη θεωρίαν, αὐτῷ τε Δαμασκίῳ καὶ Ἰσιδώρῳ τὴν διδασκαλίαν αὐτῇ τε καὶ ταῖς νεωτέραις ἀδελφαῖς κατὰ διαφόρους χρόνους πεποιημένων. αὕτη θυγάτηρ ἐγγόνει

a. 1. θεσπεσίῳ A: θεῖου γ. 2. οἰκίαν] ἰδίαν A. 4. πεποιοῦν — ἔχων A: οὐ μόνον οὐ συντίθεται ἀλλὰ κακεῖθεν ἔχει γ. 7. ἔχατον A: ἄκρον γ. 20. καὶ add A. 23. εὐθὲς AC: Rothomag. εὐθὺ. 24. δεινότητος corr A: δεινότητος γ. 38. περιέχεται A. b. 1. καὶ A: καὶ γ. 10. μάλα A: μάλιστα γ. αὐτῷ corr A. 19. ματρικαλάριος] κορινθιακῶς Hasius commentar. de Ioanne Lydo p. XXII. 20. λέγει συγγράφαι γ. 22. ἐρίω γ. 25. γὰρ add A. 39. Ἰσιδώρου καὶ Δαμασκίου γ.

Κυρίως καὶ Διογένης τῷ Εὐσεβίᾳ τῷ Φλαβιανῷ, ὃς
 εἶλε το γένος ἀπὸ Σαμψιγεράμις τε καὶ Μονίμης, εἰς
 οὗς ἀνάγεται καὶ Ἰάμβλικος, ἄνδρας τὰ πρῶτα τῆς
 εἰδωλολατρίας ἀσεβείας ἀπενεγκαμένους. τὴν μὲν
 ἐν βιογραφίᾳ Ἰσιδώρου ὁ Δαμάσκιος ταύτῃ προσφω- 5
 νεῖ, ἥς καὶ ἡ ἀξίωσις, καὶ ἄλλων τινῶν συναιτίων γε-
 γεννημένων τῆς προτροπῆς, αἰτία κατέστη τῷ συγγρα-
 212 Η. φεῖ, "καθάπερ αὐτὸς ἐπιμαρτύρεται, τῆς σπεδῆς. οὐ
 μὴν γε μᾶλλον Ἰσιδώρου βίον ἢ πολλῶν ἄλλων, τῶν
 μὲν συνημακότων τῷ ἀνδρί, τῶν δὲ καὶ προγεγονότων, 10
 συναναγράφει, πράξεις τε καὶ διηγήματα τέτων συν-
 διατιθεῖς καὶ πλείεθι χρώμενος καὶ κατὰ κόρον τῇ
 παρεκδρομῇ. ἔστι δὲ τὴν μὲν περὶ τὰ θεῖα δόξαν εἰς
 ἄκρον δυσσεβείας, καὶ τῶν δὲ καὶ γραοπεπῶν μυθα-
 ρίων αὐτῶν τε τὸν νοῦν καὶ τοὺς λόγους πεπληρω- 15
 μένος· διὸ καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν, εἰ καὶ δειλιώσῃ καὶ
 λαθραιότερα κακοφροσύνῃ, ὁμῶς οὐκ ὀλιγάκις φαι-
 409 R. νεται καθυλακτῶν εὐσεβείας. "πάντων δ' ὅσους
 ἔξαίρει τοῖς λόγοις καὶ κρείττους ἢ κατ' ἀνθρώπων
 φύσιν θειάζει γεγονέναι ταῖς τε τῶν ἐπιστημῶν τε- 20
 λεωτάταις θεωρίαις καὶ τῷ τάχει τῆς διανοίας,
 τούτων ἐκάστου κριτὴν ἑαυτὸν ἐπιμαρτυρῶν οὐκ ἔστιν
 ὅτε μὴ καθήψατο ἐφ' ἐκάστου τῶν θαυμάζομένων μὴ
 ἐνδεέστερον ἔχειν, τῷ μὲν εἰς ἀγχίνουσαν ἐξηγούμενος, ὅτι
 μὴ πάντα ἀγχίνεις, τῷ δ' εἰς ἐπιστήμης ἀπαραβλήτε, 25
 ὅτι μὴ πάντα ἐπιστήμων, καὶ δὴ καὶ τῷ εἰς ἀρετὴν ἐγγί-
 ζοντος θεῷ, ὅτι πολλῶν ἐνδεής. ὅπως ἐκείνων ἕκαστον,
 ὃς ἂν φέρων ἐξῆρε, κατασφύρων καὶ ῥίπτων χαμαὶ τὸ
 κράτος ἑαυτοῦ κατὰ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσι λεληθότως
 ἀναρτᾷ. διὸ καὶ Ἰσιδώρον ἔχ' ἡττον ἐπαινῶν ἢ ψόγοις 30
 περιβάλλον διατελεῖ. καίτοι γε ἔξ ὧν ἀλλοτριᾶς τε
 λογικᾶς ἀπορίας καὶ λύσεις ὡς δὴ θαυμασίως προκο-
 μίζει, καὶ ὅς αὐτὸς ἐπὶ τάχει νῦν καὶ ἀκριβεῖ ἐπιστήμης
 μέγα φροντῶν εἰς μέσον προάγει, ὅτε τι τῶν περὶ φιλο-
 σοφίαν συνήθων ὑψηλότερον ἔστιν εὐρεῖν τὸν ἄνθρωπον 35
 κατωρθώκοντα, ὅτε μὴν εἰς δεινότητα καὶ ἀγχίροστον
 διανοίας τάχος, ὅση γε ἀνθρωπίνη, μὴ ὅτι γε δαι-
 μονία, ἀνηγμένον, ἀλλ' ὅδε τινα τῶν μετρίως πως περὶ
 φιλοσοφίαν ἔχοντων, μὴ τί γε δι' ἀκριβείας ἐντελὲς
 ἡγμένων, οἷς ἐκεῖνος ἐλλαμπρύνει, σεμνυνόμενον. 40
 Τὴν μὲντοι φράσιν ὁ ἀνὴρ κατὰ γε τὸ πλεῖστον
 αὐτῷ τῶν λέξεων ἐπὶ ῥῶσιν τείνει τῷ σαφῶς. ἔχει δὲ τι
 καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν, ὅσαι χαρακτηρίζοντες λέξεσι, τὴν
 τε τραχεῖαν φημι, δι' ἧς τραχύνεται ἡ ἡχώ, καὶ δὴ
 καὶ ὅση πλατύνει τὴν φωνήν, καὶ τὴν εἰς τὸ ποιητι-
 κώτερον, εἰ καὶ σπανιύκις, ἐλευθεριάζουσιν. καὶ αἱ τρο-
 πικαὶ δὲ διαμορφῶσιν αὐτὰς τὰς λόγους, ἐκ εἰς ἄμβροτον
 ψυχρολογίαν ἢ τροπὰς ἀποτόμους ἐκφερόμεναι, ἀλλ'
 ἔκ γε τῶν ἐπὶ πλείστον τὸ γλυκὺ τε καὶ χαρὲν τὸ κατ'
 ἑαυτὰς παρεχόμεναι. ἀλλὰ σαφῶς ὡν τῷ πλείεθι μέρει
 τῶν λέξεων, ἐκείνῃ καὶ τῇ ὅλῃ τῷ λόγῳ οἰκονομία τοιούτος
 καθέστηκεν· ἢ τε γὰρ συνθήκη οὐ συνθήκη μᾶλλον ἢ
 καινοπρέπεια, καὶ ἡ περιβολὴ κόρον ἐμποιῶσα συχνὸν
 τό τε εἰς σαφήνειαν ἐπὶ πλεονάζει προφανόμενον καὶ
 τὴν ἄλλην ἔπασαν τῷ λόγῳ σπεδῆν. διὸ καὶ χαρίεις
 ἂν ἄλλως ὁ λόγος εἶναι δυνάμενος, τὴν ὅσην ἂν δυ-
 νατὸς ἦν κεκολασμένων τοιούτων χάριν παραχεῖν τοῖς
 εἰρημένοις ἀγγήρῃται. καὶ αἱ περιβολαὶ δὲ ἔτι γε δρι-
 μείας διανοίας, "ἐδ' ἐπαφρόδιτοι, ἐδὲ τὸ γοργὸν ὑπο- 213 H.
 τρέχουσαι, αἷς ἂν τις κατὰ τρόπον καὶ καλλωπίσαιτο,
 ἀλλὰ τέτων δὴ τῶν κοινῶν καὶ ἐπιπολαίων καὶ ἐδὲ τὸ
 ἀναγκαῖον τῇ χρήσει καὶ ταῖς περιστάσεσιν ἀναφαίνον-
 των βλασφημία. τὰ δὲ σχήματα εἰ μὴ κατὰ τὸ πλεο-
 νάζον ἐπὶ μήκιστον ταῖς περιόδοις ἐξετείνετο, οὐτ' ἂν
 αὐτὰ τὸ [μὴ] κατὰ τὸ μᾶλλον μεγεθύνεσθαι ἔτε το μὴ
 τὸ ποικίλον ἀπενέγκασθαι ἐκ ἂν αὐτὰ τῆς συμμετροῦ
 κρούσεως καὶ τὸ πρόπον ἐχέσης ἰχὺν εἶχεν ἀπάγειν. τὸ
 μέντοι εὐτονον καὶ πικρὸν περὶ τὴν λόγον· ἀλλὰ καὶ
 τῷ πολλὰκις ἐκλύει, καὶ μίσει καὶ κρούσει τῶν ἰδεῶν,
 ὅπερ ἄριστον, ἀλλ' ἐπιλείπει καταβιάζομενον τῶν τει-
 νόντων τὴν φράσιν καὶ διογκέντων λέξεων τε καὶ τῶν
 ἄλλων μερῶν τῆς τοιαύτης ἰχθύος· "ὁ πολλοῖς μὲν τῶν 412 R.
 γε τὴν τοιαύτην ἰδιοτροπίαν ἐπιτετηδευκότων συνέβη,
 καὶ μὴν πρὸς ἐπαίνου γε τοῖς μὴ διασεσώκοσι τὸν ὑπὲρ
 ἰχὺν ἡρμένον φόρτον ἀποβαίνει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κρι-
 σις ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς γε λόγῳ τῷ δὲ βίον γραφοντος
 τάχα ἂν εἴη καὶ ἕτερα πλείονα. τί γὰρ αὐτοῦ δεήσει
 μορφὴ διὰ μεγέθους ἡχῶς; νομοθέτε γὰρ καὶ προσάτ-
 τοντος τῷ λόγῳ. τί δὲ τόνος καὶ περιβολὴ τοσαύτη
 καὶ τῆς συνθήκης τὸ ἡγεῖς; ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπὶ
 τοσούτων.
 Ὁ δὲ Δαμάσκιος τὴν τε ῥητορεύσαν τέχνην ὑπὸ
 Θέωνι τρία ἔτη ὅλα διεπόννησε, καὶ πρῶτον διατριβῶν
 ῥητορικῶν ἐπὶ ἔτη θ', γεωμετρίας δὲ καὶ ἀριθμητικῆς

α. 2. Σαμψιγεράμιον AC: Σαμψιγεράμιον ε. 5. ὁ add A. 14. καὶ τῶν] aptius videtur κενῶν. 17. φαίνεται
 add A. 20. τε add A. 22. ἀποκαθίστων ε. 24. ἐξηγούμενον et 28. ἐξῆρεν Scaliger: libri ἐξηγούμενος — ἐξῆρεν.
 37. μὴ ὅτι] immo μὴ τί. b. 8. τῶν λέξεων μέρει ε. 20. ἀποφαίνοντων A: ἀποφαίνονται ε. 23. μὴ ante κατὰ
 οὐ A. 24. ποικίλλον A. 26. εὐτονον ε. τῶν λόγων ε. 28. κατὰ τὸ βιάζομενον ε. 33. κρούσειν A.

καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων Μαρίνον τὸν διάδοχον
Πρόκλην ἐν Ἀθήναις ἔχε διδάσκαλον. τῆς δὲ φιλο-
σόφου θεωρίας ὃ τε Ζηρόδοτος αὐτῷ καθηγεμὼν Ἀθη-
νησι καὶ αὐτὸς ἐγεγόνει (διάδοχος δὲ καὶ ἕτος Πρό-
κλην, τὰ δεύτερα Μαρίνον φέρων) καὶ Ἀμμώνιος ἐν 5
Ἀλεξανδρείᾳ ὃ Ἑρμείας, ὃν ἔμικρῷ μέτρῳ τῶν καθ'
ἑαυτὸν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ φησὶ διαφέρειν, καὶ μάλιστα τοῖς
μαθήμασι. τῆτον καὶ τῶν Πλατωνικῶν ἐξηγητὴν αὐτῷ
γεγενῆσθαι Δαμάσκιος ἀναγράφει, καὶ τῆς συντάξεως
τῶν ἀστρονομικῶν Πτολεμαίᾳ βιβλίων. τῆς μέντοι δια-
λεκτικῆς τριβῆς τὰς Ἰσιδώρου συνθεσίας τὴν ἰσχὺν αὐτῷ
διατείνειν παραχαῖν, ὃν καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τῶν λόγων
δυνάμει πάντας ἀνθρώπους, ὅσους ὁ κατ' ἐκείνην τὴν
γενεὰν ἤνεγκε χρόνος, ἀποκρύψασθαι φησιν.

182.

Ἀνεγνώσθαι ΕΥΛΟΓΙΟΥ τοῦ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπι-
σκόπου Ἀλεξανδρείας κατὰ Ναυάτε καὶ περὶ οἰκονο-
μίας λόγοι εἰ. ἔστι τὴν φράσιν ὁ ἀνὴρ, ὅσα μὲν εἰς
λέξιν ἔχει, τῷ μετρίᾳ πως ἐπ' ἑλαττον ἠκριβωμένος,
ὅσα δὲ εἰς συντάξεις, ἐγγὺς πολλάκις τῶν σολοικίζόν-
των ἀφιγμένος, τῶν δὲ θείων ἐκ ἀμελέτητος γραφῶν,
ἀλλὰ καὶ εὐσέχως αὐταῖς κατὰ τε Ναυατιανῶν καὶ ἐπ'
ἄλλων τινῶν κεχρημένος, πιθανὸς δὲ ὡς ἐν τοιαύτῃ
φράσει, διδασκαλικός τε καὶ ἐδ' ἄχαρις.

Λέγει δὲ τὸν Ναυάτον ὑπὸ Κορνηλίου πάπα Ῥώμης 25
ἀρχιδιάκονον τῆς Ῥωμαίων καθεστάναι ἐκκλησίας, εἰς
ὃν ὁ τηρικὰδε τύπος κρατῶν τελευτῶντος τῷ πάπα τὸν
ἀρχιερατικὸν κληρὸν ἔφερε· τὸν γὰρ ἀρχιδιάκονον ἐνε-
214 H. νόμισεν "διάδοχον τῷ ἀρχιερατεύοντος καθίστασθαι. ἀλλὰ
τύπον τε νοσῶντα Κορνήλιος (φησὶ) καὶ τῷ οἰκείῳ ἐφε-
δρεύοντα θανάτῳ μαθῶν, πρεσβύτερον χειροτονεῖ, πά-
σας τὰς εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον φερόσας αὐτῷ
περικύψας ἐλπίδας. ὁ δὲ καιροφυλακῶν, ἐπεὶ Κορνή-
λιος ἐπὶ διαφόροις πταίσμασι τινὰς δεξιόμενος εἰς με-
τάνοιαν καὶ τοῖς ἀνέγκουσιν ἐπιτιμίοις ὑποβαλὼν τῆς 35
τῶν ἀχράντων μυσηρίων κοινωνίας ἠξίωσε, τῷτο πρό-
φασιν ἀρπασόμενος ὀγγύνται τε τῆς ἐκκλησίας, ἐπι-
καλῶν Κορνηλίῳ τὴν τῶν ἡμαρτηκότων παραδοχὴν,
καὶ ἰδίας αἰρέσεως ἀρχηγὸν ἀναδείκνυσιν ἑαυτὸν, κα-
θαρὲς μὲν τὸς συναποστάτας ἐπονομάσας, Κορνηλία-
40 νὸς δὲ τὸ σύμπαν τῆς ἐκκλησίας πλήρωμα.

413 R. "Ἐν μὲν ἔν τοῖς τέσσαρσι λόγοις κατὰ τῆς αἰρέ-

σεως κοινῶς τῷ Ναυάτῃ ἀγωνίζεσθαι ὁ συγγραφεὺς, γρα-
φικοῖς αὐτὸν αἰκίζόμενος ῥήμασιν. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ
ἰδίως περὶ τῷ δεῖν τιμᾶν τὰ τῶν μαρτύρων λείψανα
ἐπαγωνίζεσθαι, ὃ μὴ ἀνέχεσθαι πράττειν φησὶ τὸς ἀνὰ τὴν
Ἀλεξανδρείαν διασπαρέντας Ναυατιανὰς, εἴτε τῶτων
μόνων καὶ τὴν τοιαύτην νόσον προσενοσηκότων, εἴτε
κοινῶς τῆς αἰρέσεως τῷτο διαπρεσβεύσεως. ἐν δὲ ἑκτῷ
ἀνατρέπει τὰ παρὰ τοῖς Ναυατιανοῖς λεγόμενα ὑπο-
μνήματα καὶ τὴν ψευδεπίγραφον ἄθλησιν Ναυάτου
ἐπισκόπου· ἐπίσκοπον γὰρ Ῥώμης τὸν αἰρεσιάρχην ἀπο-
σεμνύνουσι. ἔτι δὲ τὰ ὑπομνήματα ταῦτα εἰς ἕχατον
χυδαίότητος λέξει τε καὶ διανοίᾳ καὶ συνθήκῃ καὶ πᾶσι
τοῖς περὶ τὸν λόγον θεωρημένοις ἐλαύνοντα. ὑπόθεσιν
δ' ἔχει, ὅτι βασιλεύοντος Ῥωμαίων Δεκίου καὶ Οὐαλε-
15 ριανῆ Περέννιος δονκηράριος, πρόσαγμα λαβὼν παρ'
αὐτῶν, πάντας τοὺς ἀνὰ τὴν Ῥώμην καὶ τὰς πέριξ
ἐπαρχίας Χριστιανὰς βαρυνάταις βασάνοις καὶ πικραῖς
τιμωρίαις εἰδωλολατρεῖν ἐβιάζετο. καὶ πολλοὶ μὲν καὶ
ἄλλοι ἐνεδίδαν τῇ βίᾳ, καὶ δὴ καὶ Μακεδόνιος ἐπί-
σκοπος ὢν τηρικὰδε Ῥώμης, ἔχων ἐφ' ἑαυτὸν πρεσβυ-
τέρους θ', ὃν εἰς Ναυάτος ἦν· ἀλλ' ὁ γε Μακεδόνιος
σὺν τοῖς ἡ' ἐπιτέθηκε, μόνον Ναυάτε τὸν ὀλεθρον τὸν
ψυχικὸν διαφυγόντος. τὰ μὲν ὑπομνήματα τῷτο λέγει,
καὶ τὴν ἄθλησιν Ναυάτου ἐν ἀλλοκότοις ἐρωτήσεσι
Περέννιος καὶ μωροτέροις ἀποκρίσεσι Ναυάτου περι-
γράφει. φησὶ δὲ ὅτι σὺν Ναυάτῃ Μάρκελλός τε καὶ
Ἀλέξανδρος ἐπίσκοποι Ἀκυλητίας καὶ Ἀγαμέμνων ἐπί-
σκοπος Τιβέρεως καὶ ἕτεροί τινες τῶν Χριστιανῶν,
ἀπρόδοτον τὴν πίστιν διασωσάμενοι, ἅμα συνήκουν,
οἰκίσκον τινὰ ἑαυτοῖς δειμάμενοι· οἱ καὶ τοῖς ἐπιτε-
30 θυκόσι συνίεναι καὶ συνιεῖσθαι ἐκ ἡνέχοντο. τὸς δὲ
περὶ Ἀλεξανδρείαν ἐπισκόπους τηρικαυτὰ φησὶ καὶ τὴν
ἀρχιερωσύνην τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας Ναυάτῳ περι-
θεῖναι. ἡ μὲν τῶν ὑπομνημάτων ὑπόθεσις τῆς ἀθλή-
σεως Ναυάτε τοιαύτη· ἐλέγχει δὲ ταῦτα ἐν τῷ πέμπτῳ,
ὡς εἴρηται, λόγῳ, κακόπλασμα καὶ ψευδῇ καὶ ἀπίθανῃ
ἐξ αὐτῶν δεικνύων τῶν γεγραμμένων.

Ὁ μὲν ἔν τῶν ε' λόγων τῷ ἐν ἁγίοις Εὐλόγιῳ σπο-
πὸς ἕτος· ἐν δὲ τοῖς πρὸς τὴν αἵρεσιν ἐλέγχοις διὰ
τῶν "γραφικῶν ῥητῶν προῖων καὶ ἐρμηνείας αὐτοῖς 215 H.
συνυφαίνει, ἐνίας αὐτῶν πολὺ τὸ χρεῖωδες παρεχο-
μένας, οὐδὲ τῶν ἄλλων τῇ εὐσεβεῖ δόξῃ μαχομένων,

a. 22. τε add A. 30. τύπον ε. 32. τὸν add A. b. 1. κοινῶς τοῦ Ναυάτου A: Ναυάτου κοινῶς ε.
6. μόνον — προσενοσηκότων ε. 15. περένιος A. 28. τιβούρεως Scaliger. 30. δειμάμενοι A: δομησάμενοι ε.
34. ἡ] καὶ ἡ ε. 35. δὲ μετὰ ταῦτα ε.

ἀλλὰ καὶ προσφόρως πρὸς τὸν αἰρέσεως ἔλεγχον πα-
ρειλημμένων.

183.

Ἀνεγνώσθη μετάφρασις τῆς Ὀκτατεύχης ἡρώων δ'
αὐτὴν μέτρον μετεποίει. λόγοι δ' ἦσαν ἢ κατὰ ἁρι- 5
θμὸν καὶ τομὴν τῶν ἀμειφθέντων, ΕΥΔΟΚΙΑΣ δὲ
τῆς βασιλίδος ἐν ἐπιγραφαῖς πόνον ἔλεγεν ἢ βίβλος
τὸ μέτρον. ὕπερ ὅτι καὶ γυναικὸς καὶ βασιλεία τρυ-
φώσης καὶ ἔτω καλόν, ἄξιον θαυμάσαι. σαφὲς μὲν
416R. γὰρ ὁ πόνος ὡς ἐν ἡρώων μέτρῳ, εἴ περ τις ἄλλος, "καὶ 10
νόμοις δὲ τῆς τέχνης βαδύνει, ἐκεῖνο μόνον ταύτης
ἐλλείπων, ὃ μέγιστον ἐστὶν εἰς ἐπαινον τῶν ἐγγυὲς ἀμεί-
βειν λόγους ἀξιόντων. ἔτε γὰρ ἔξωσι ποιητικῇ μύθοις
τὴν ἀλήθειαν τρέπων ἡδύνειν σπεδάσει μειρακίων ὥτα,
ἔτε ταῖς ἐκβολαῖς τὸν ἀκροατὴν διαπλανᾷ τῷ προκει- 15
μένῳ, ἀλλ' ἔτω περὶ πόδα τὸ μέτρον ἔθετο τοῖς ἀρ-
χαίοις ὡς μηδὲν ἐκείνων δέειξεν τὸν τέτοις ἐνομιλῶντα.
ταῖς μὲν γὰρ διανοίας ἔτε παρατείνων ἔτε συζέλλων ἀεὶ
φυλάσσει κυρίας· καὶ ταῖς λέξεσι δὲ, ὅπως δυνατόν, τὴν
ἐγγύτητα καὶ ὁμοιότητα συνδιαφυλάσσει. οἷς δ' ἔλεγεν 20
ἢ βίβλος τὴν τὰ μέτρα τοῖς λόγοις τεχνησαμένην,
ἔλεγεν ἰσοδὲ

δευτερίην καὶ τήνδε θεῶν θέμιδος κάμε βίβλον

Εὐδοκίη βασίλισσα Λεοντίως εὐπατέρεια.

καὶ τῷ Ἰησοῦ δὲ τῷ Ναυῇ καὶ τῶν κριτῶν αἱ ἐπιγραφαὶ 25
συνεπιμαρτύρονται τοῖς εἰρημένοις.

184.

Ἀνεγνώσθη τῷ αὐτῷ μέτρῳ καὶ τῆς αὐτῆς γλώσ-
σης μετάφρασις προφητικῶν λόγων, τῷ τε Θεοπεσίῳ
Ζαχαρίῳ καὶ τῷ κλεινῷ Δανιὴλ· ἡ αὐτὴ δὲ χάρις τῷ 30
τεχνίτῃ διέπρεπε καὶ τῷ τέτοις.

Ἐμπεριείχοντο δὲ τῷ τεύχει, τῷ αὐτῷ τῷ μέτρον
χαρακτῆρι, λόγοι γ' εἰς μάρτυρα τὸν Κυπριανόν· ἐδήλω- 35
σεν ἄρα τὰ σπεδάσματα, ὡς παῖδες μητέρα, τῶν τῆς
βασιλίδος καὶ ταῦτα ἀδίνων ἐκγονα εἶναι. ὧν ὁ μὲν
πρῶτος λόγος τὰ τε περὶ τῆς μάρτυρος διέξεισιν Ἰε-
ζίνης, ὅπως τε αὐτὴ εἰς Χριστιανὸς μετετάξατο, καὶ
οἱ τεκόντες δι' αὐτῆς ἠλλάξαντο εὐσεβίαν εἰδωλολα-
τρίαν· ὅπως τέ τις ἐρασῆς πειράσας καὶ κακῶς ἀπαλ-
λάξας, Ἀγλαΐδας ὄνομα, προσέειπε Κυπριανῷ μάγον 40
τέχνην ἡσυχότι, ἀμύναι τε δέεται δυσερῶντι καὶ τὴν
κόρην αὐτῷ πειθήνιον παρασκευάσαι· καὶ ὡς Κυπρια-

νὸς πάσας τε μεθόδους μάγας τέχνης κινήσας, τῆς τε
βαιοτάτης καὶ χαλεπωτάτης τῶν δαιμόνων πέμψας
ἐπὶ τὴν παρθένον, καὶ ἡγνυμένους καὶ γενικημένους τῷ
σαυροῦ τῷ τύπῳ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ἀναμαθόν, ἀφί-
σταί τε τῆς πρὸς ἐκείνας ἐννοίας, καὶ τὰς μαγικὰς
ἀπάσας βίβλους κατακαίει, καὶ τέλος τὰ Χριστιανῶν
μυεῖται καὶ βαπτίζει καὶ θύρας τῆς ἐκκλησίας πεισύνει,
καὶ ἀξιωθείς χαρισμάτων πολλὰς μὲν νόσων πολλὰς
δὲ δαιμόνων ἐκάθηρε, καὶ λοιπὸν καὶ τῷ "ἀρχιερατικῷ 116H.
ἀξιώματι ἀξιοῦται. ὁ μὲν ἐν πρῶτῳ λόγῳ τοιαῦτα.

Ὁ δὲ δεῦτερος ἀπάρχει μὲν τὴν ἐκ νέας ἡλικίας
Κυπριανῷ περὶ τὰ εἰδωλα σπεδὴν καὶ τὴν τῶν δαι-
μόνων θεραπείαν διηγείσθαι, τὸν τε περὶ τὰς μαγείας πό-
θον καὶ τὴν μελέτην, αὐτὸν ἐκείνον εἰσάγων ἐξηγητήν·
καὶ ὅσα ἄλλα μάθοι περὶ τὰ βοτανῶν καὶ φυτῶν καὶ ζώων
φύσεως παντοδαπῶν· καὶ ὅτι ποικίλων δαιμονίων
φασμάτων θεατῆς γένοιτο· καὶ ὅπως ἐξ Ἀθηνῶν
εἰς Ἀργὸς κακείθεν εἰς Φρυγίαν ἀφίκετο, ἱερουρ-
γὸς τε τῶν δαιμονίων ἀπανταχοῦ καθιζόμενος· καὶ 417R.

πολλὴν συνάσκησιν τῆς μαγικῆς ἀθροισόμενος· εἴτα
προῖόν ὡς Αἰγύπτου τε ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπέβη καὶ
Ἰνδὸς ἐπῆλθεν, ὅσα τ' ἐκεῖ παράδοξα καὶ δεινῶς ἄτοπα
ἄλλα τε καὶ εἰδωλα εἶδε τε καὶ ἐξέμαθε καὶ εἰς τρια-
κονταετίαν αὐτῷ τῆς ἡλικίας τελέσεως ἐπὶ Χαλδαίῳς
ἦλθε, καὶ τὰ ἐκείνων πάντα μυηταῖς ἀερολογίαν τε
ἡκριβώσατο καὶ εἴ τι ἄλλο σοφὸν νομίζεν παρ' αὐτοῖς.
καὶ ὅτι ταῦτα πάντα εἶδεν ἐληλεγμένα καὶ μάταιον,
μᾶλλον δὲ ψυχῶλεθρον πόνον, προσβαλὼν ταῖς τέχναις
τῇ μάρτυρι Ἰεζίνῃ. διέξεισι δὲ ἐν τέτοις ἐνια ὧν αὐ-
τός τε ἑαυτὸν ταῖς μαγείαις ἄλλοις ἄλλον ἐφάντασεν
ἄλλοτε, καὶ ὧν ἑτέρως ἐμύρωσεν· ὅπως τε τῆς δαι-
μονίων πλάνης ἀποστὰς τὸν πονηρὸν ἀπειλῶντα ἔχε καὶ
εἰς ἀπόγνωσιν ἐκδαιμαίνοντα, καὶ ὡς ἐλύθη τούτων
τῆς δειλίας ἐντυχὼν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, ὄνομα Τιμοθέῳ.
ἐπ' Ἀντιοχείας τε εἰς ἐπήκοον πολλῶν ὡς ἐξήγγειλεν
ἔργα πολλὰ ἀθέμιτα καὶ τεράσια διαπράττασθαι, οἷς ἐβα-
κόλει τὸ ἀνθρώπινον καὶ θεὸν αὐτὸν τίθεσθαι· ὅπως τε
δάκρυσι καὶ θρήνοις ἐρράινετο, καὶ ἡ μνήμη τῶν ἀθε-
μίτων ἔργων εἰς ἀνελπιστίαν σωτηρίας αὐτὸν πάλιν
ἐρρίπτεν, εἰ μή τις Εὐσέβιος εὐσεβείας ἄριστος καὶ με-
τανοίας ὑψηλῆς τοῖς τε θεοῖς λογίοις καὶ ταῖς ἱεραῖς
ἱστορίαις λύσας τὸ τῆς ἀπογνώσεως κέφος ἠνύχασε λαμ-

α. 1. καὶ add A. 4. δ' libri δι'.
δευτέρην. 40. Ἀγλαΐδας ὄνομα add A.
φὸν A: φιλόσοφον c. 28. δὲ A: καὶ c.
ποον A. 36. ἀθέμιτα A. 41. λόγοις c.

11. τῆς add A. 14. μετράσια c. 23. δευτερίην Casaubonus: libri
b. 1. π. τε καὶ μεθ. c. 18. ἀφίκετο ἱερουργὸς δὲ c. 26. σο-
29. post Ἰουζίνην cum A omisi ἀπεκρούσθη. δι' A: τε c. 35. ὑπὴ-

πρῶν ἐλπίδων ἀκτῖσι, καὶ τροφῆς ἔπεισε μεταχεῖν εἰς οἶκον ἀγαγόν, ὅλας τρεῖς ἡμέρας ἀπόσιτον διαγεγονότα· ὅπως τε εἰς τὸν θεῖον ἄγει νεών, καὶ ὅπως αὐτὸς ὁ τεχνίτης τὰς μάγας ἐνώπιον πολλῶν βίβλους πυρὶ δίδωσι φέρον, τὸν τε πλεόντων πένησι νέμει, καὶ τῆς 5 Χριστιανῶν ἀγέλης ἀξιᾶται· ἱερωσύνης δ' ὁ Εὐσέβιος ἀξίωμα περιέχειτο. καὶ ὡς Ἀγλαΐδας ὁ τῆς Ἰεζίνης δεινὸς ἐραστής, ἀποτυχὼν ὧν ἐσπένδαζε, τότε δὴ καὶ αὐτὸς τὸν τε πλοῦτον πένησι διανέμει, καὶ τῶν δαιμόνων ὡς ἀπατηλῶν ἀλογήσας τὰ Χριστιανῶν ἀντηλ- 10 λάξαστο. ἔτω καὶ ὁ δεύτερος λόγος.

Ὁ δὲ τρίτος τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίου Κυπριανοῦ καὶ Ἰουζίνης τῆς καλλιπαρθένου μετρεῖ, οἱ ἐμαρτύρησαν Διοκλητιανῶ καὶ Μαξιμιανῶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐχόντων. συνελήφθησαν δ' ἐπὶ τὸ μαρτύριον ὁ μὲν 15 ἐξ Ἀντιοχείας, ἧς καὶ μετὰ Ἀνθιμον τὸν ἀρχιερατικὸν ἴθυνε θεσμόν, τὴν αὐτὴν καὶ πατρίδα λαχόν, ἡ δὲ ἐκ Δαμασκῶ· ἐκεῖ γ' τῆς Ἀντιόχου μεταστᾶσα 217 H. (αὕτη δὲ καὶ τῇ παρθένῳ "ἐχορηγῶντι πατρίς) τὸν Χριστὸν ἐκέρυσσε λαμπρῶς. συλληφθέντες δέ, ὁ μὲν 20 μὴ πειθόμενος τοῖς τῷ δυσσεβέντος λόγοις μετέωρος δεσμοῖς αἶρεθ' καὶ τὰς πλευρὰς ἔνεται, ἡ δὲ βενεούρις τύπτεθ'. ὡς δὲ ἐδεμία ἐνδοσίς ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τῷ τυφάντων ἐνωρῶτο, φυλακαῖς μὲν τότε κχωρισμέ- 25 τες καθεργυνεῖ, εἰτα μετακαλεσάμενος, ἐπὶ λόγοις 25 πειρῶν πάλιν ἀπετύγχανεν, ἐν χαλκῷ τηγάνῳ πίσεως καὶ στέατος καὶ κηρῶ βληθέντων καὶ πολλῆς φλογὸς ἀναφθείσης ἐμβάλλει τὰς μάρτυρας κυρίως. ἐγκατερόντων δὲ τῶν ἀθλητῶν τῇ βασάνῳ, μᾶλλον δ' ὡς ἐν δρόσῳ φαιδρῶς θεὸν ὑπὲρ ὧν κρείσσεις ὕδν- 30 420 R. νῶν ἐγίνοντο δοξαζόντων, "Ἀθανάσιός τις ἀθλιὸς δαιμόνων ἱερεὺς καὶ τῷ θεῷ πρότερον συνήθης Κυπριανῶ, σύνεδρός τε τηρικᾶδε τῷ κολάζοντος χρημα- 35 τίζων, ἀπονοία ληφθεὶς ἐτόλμα βαίνειν ἐπὶ τῷ πυρὶ, τὰς οἰκείας ἐπικαλόμενος θεάς, σμικρύνειν τὸ 35 θαῦμα ἐν τῷ μηδ' αὐτὸν τι παθεῖν διατενόμενος. τὸ δὲ πλέον ἠΐξετο· αὐτίκα γ' οὗτος πυρὸς δαπάνη καὶ τέφρα ἐδείκνυτο. ἔξαπορήσας δὲ ὁ κολάζων ἀνα- 40 πέμπειν ἔγνω τὰς μάρτυρας πρὸς Διοκλητιανόν, γράψας καὶ ἃ τε πάθοιεν καὶ ὡς κρείττερος πασῶν εἰσὶ βα- 40 σάντων. ὁ δὲ ταῦτα ἐν τῇ Νικομήδῃ διαγνὼς προσ- 45 τέσσει πρὸς τῷ παρακειμένῳ τῇ πόλει ποταμῷ (Γάλ-

λος δ' ὠνόμαζο) τὰς κεφαλὰς τὰς μάρτυρας ἀποτμη- θῆναι. σὺν οἷς καὶ Θεόκτιστος αὐθωρὸν ὤφθη μάρ- τυς, ἐλεγχὼν εὐρὼν τῆς εὐσεβείας τὸ προσφθέγγασθαι τῷ μάρτυρι κυρίως. τὰ δὲ λείψανα τῶν ἁγίων ναυταί- 5 τινες ἀπὸ Ῥώμης ἐπιδεδημηκότες ἄρτι, ὧν ἦν ἐταῖ- ρος καὶ ὁ μάρτυς Θεόκτιστος, ἔτοι λαθόντες τὰς φύ- λακας ἀνείλοντο καὶ εἰς Ῥώμην ἀπεκόμισαν, ἐν ᾗ καὶ ναὸς αὐτοῖς περικαλλής, ἐγγίζων τῷ Κλαυδίῳ φόρῳ, ἀνηγέρθη, ἔργον Ῥεφίνης εὐσεβόφρονος, ἧς τὸ γένος 10 εἰς τὸ Κλαυδίῳ διέβαινεν αἷμα. ταῦτα καὶ ὁ τρίτος λόγος.

185.

Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΙΓΕΩΣ, δικτυακῶν ἐπιγραφῶν ἔχον, ἐν ᾗ κεφάλαια περιεί- ληπτο τὸν ἀριθμὸν ρ'. πρῶτον ὅτι ἐξ ἀμφοτέρων ἡ 15 τῷ σπέρματος καταβολὴ καὶ ζωογονία, δεύτερον ὅτι ἐκ ἀμφοτέρων· τρίτον ὅτι ἀφ' ὅλου τῷ σώματος ἡ τῷ σπέρματος ἐκκρίσις γίνεθ', τέταρτον ὅτι ἐκ ἀφ' ὅλου ἀλλ' ἀπὸ τῶν διδύμων· ε' ὅτι ἡ πέψις θερμα- 20 σία γίνεθ', ε' ὅτι καὶ ἡ πέψις ἐ γίνεθ' θερμασία· ζ' ὅτι τρῖψι ἡ πέψις, ἡ καὶ ὅτι ἐ τρῖψι ἡ πέψις· θ' ὅτι ἰδιότητι πνεύματος ἡ πέψις, ι' καὶ ὅτι ἐκ ἰδιότητι πνεύματος ἡ πέψις· ια' ὅτι σήψι ἡ πέψις, ιβ' καὶ ὅτι ἐ σήψι ἡ πέψις· ιγ' ὅτι θερμασίας ἰδιότητι ἡ πέ- 25 ψις, ιδ' καὶ ὅτι ἐ χυμῶν ἰδιότητι ἡ πέψις· ιε' ὅτι διαφέρει τὸ θερμὸν ποιότητι, ις' ὅτι ἐ διαφέρει τὸ θερμὸν ποιότητι· ιζ' ὅτι θερμασία ἡ ἀνάδοσις, ιη' καὶ ὅτι ἐ θερμασία· ιθ' ὅτι ἡ ἀνάδοσις τὸ τὴν θερ- 30 μασίαν "ἐφ' ἑαυτὴν ἔλκειν, κ' καὶ ὅτι ἐκ ἐφέλλεταται 218 H. τὸ θερμὸν κα' ὅτι τῷ πνεύματι ἡ ἀνάδοσις, κβ' καὶ ὅτι ἐ τῷ πνεύματι ἡ ἀνάδοσις· κγ' ὅτι τῇ τῶν ἀρ- 35 τηριῶν παραθέσει ἡ ἀνάδοσις, κδ' καὶ ὅτι ἐ τῇ τῶν ἀρτηριῶν παραθέσει ἡ ἀνάδοσις· κε' ὅτι τῇ κατὰ τὸ κενὸν ἀπείσει ἡ ἀνάδοσις, κς' καὶ ὅτι ἐ κατὰ τὸ ἀδη- 40 λον ἀπουσία ἡ ἀνάδοσις· κζ' ὅτι δι' ἀτροφίαν τοῦ ὁρατικῆς πόρου ἡ ἀπογλαύκωσις γίνεται, κη' καὶ ὅτι ἐ δι' ἀτροφίαν τῆς ὁρατικῆς πόρου ἡ ἀπογλαύκωσις γίνεθ'. κθ' ὅτι κατὰ παρεμπύωσιν αἵματος εἰς τὸν ὁρα- 45 τικὸν πόρον ἡ ἀπογλαύκωσις γίνεται, λ' καὶ ὅτι οὐ κατὰ παρεμπύωσιν αἵματος εἰς τὸν ὁρατικὸν πόρον ἡ ἀπογλαύκωσις γίνεθ'. λα' ὅτι κατ' ὑγρῶν πόρος καὶ 50 διαπνοὴν ἡ ἀπογλαύκωσις γίνεθ', λβ' καὶ ὅτι ἐ κατ'

α. 9. τε add A. 22. ἔεται ε. 26. πίσεως A: μετὰ πίσεως ε. 30. ὧν A: οὐ ε. 33. τε] malim δε
35. θεός A: θεὸς καὶ ε. 40. πασῶν] ἀπάντων A. b. 10. ὁ add A. 13. Ἀνεγνώσθη — 130b 23. ἀνείθ-
ου om A, quippe quae infra (cod. 211) recurreant. 20. ὅτι καὶ] ἵμπερ καὶ ὅτι.

ὑγρῶν πάχος καὶ διαπνοὴν ἢ ἀπογλαύκωσις γίνεται
 421 R. "λγ' ὅτι ἡ φρενίτις κατὰ διάσασιν τῆς μήνιγγος καὶ
 φθορὰν τῆς αἵματος γίνετο, λδ' καὶ ὅτι ἐκ διὰ ταύτην
 ἡ φρενίτις γίνετο. λε' ὅτι κατὰ θερμασίας πλεονασμὸν
 ἡ φρενίτις συμβαίνει, λς' καὶ ὅτι ἐκ διὰ τῆτο. λζ' ὅτι
 5 διὰ φλεγμονὴν ἡ φρενίτις συμβαίνει, λη' καὶ ὅτι οὐ
 διὰ φλεγμονὴν λθ' ὅτι ὁ λήθαργος κατὰ φλεγμονὴν
 γίνετο, μ' καὶ ὅτι ὁ λήθαργος ἐκ γίνεται κατὰ φλεγμο-
 νήν. μα' ὅτι κατὰ διάσασιν οἱ ληθαργικοὶ καὶ φθορὰν
 μβ' ὅτι ληθαργικὸς ἐκ παρὰ τὸ πλῆθος ἀλλὰ τὴν ποιό-
 τητα τῶν διαπνεομένων συμβαίνει. μγ' ὅτι περὶ ὅλον
 τὸ σῶμα ἡ ὕρεξις τῆς φαγεῖν καὶ πιεῖν ὑπάρχει, μδ'
 καὶ ὅτι ἐκ περὶ ὅλον, ἀλλὰ περὶ τὸν σῶμαχον. μέ' ὅτι
 ἡ τῆς φαγεῖν καὶ πιεῖν ὕρεξις περὶ διάνοιαν ἐστι. μς'
 ὅτι καθ' ὑγρῶν ἐνδείαν γίνεται τὸ δίψος, μζ' καὶ ὅτι
 15 ἐκ ὑγρῶν ἐλλείψει γίνεται τὸ δίψος. μη' ὅτι περὶ τὸν
 σῶμαχον ἐστὶ τις διπλῇ ἐνέργεια, μθ' καὶ ὅτι οὐκ ἐστὶ
 διπλῇ τις ἐνέργεια περὶ τὸν σῶμαχον. ν' ὅτι ἡ ἐκτὸς
 μήνιγξ ἢ ἐν τῇ κοιλώματι ἀρχὴ τῶν νεύρων ἐστὶ. να'
 ὅτι ἐκ ἡ ἐκτὸς μήνιγξ ἀρχὴ τῶν νεύρων ἐστὶ. νβ' ὅτι
 20 ἀναδιδόμενα τὰ φάρμακα καθαίρει, νγ' ὅτι ἐκ ἀνα-
 διδόμενα τὰ φάρμακα, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρόσπτωσιν
 καθαίρει. νδ' ὅτι χρησέον τοῖς καθαριστικοῖς, νε' καὶ ὅτι
 ἐκ χρησέον. νς' ὅτι φλεβοτομία χρησέον, νζ' καὶ ὅτι ἐκ
 χρησέον. νη' ὅτι οἶνον δόσις ἐκ χρησίμη ἐπὶ τῶν πυ-
 25 ρεσσόντων, νθ' καὶ ὅτι οἶνος δοσις τοῖς πυρεσσόντων.
 ξ' ὅτι τὸ λειτῶν τοῖς πυρεσσόντων ἐπαχτεόν, ξα' καὶ
 ὅτι ἐκ ἐπαχτεόν. ξβ' ὅτι δεῖ ἐν ταῖς ἐπιτάσεσι κλύ-
 ζειν, ξγ' καὶ ὅτι ἐκ δεῖ. ξδ' ὅτι δεῖ ἐν ταῖς ἀρχαῖς
 ἐπαλείψει χρῆσθαι, ξε' καὶ ὅτι ἐκ δεῖ. ξς' ὅτι ἐκ δεῖ κα-
 30 ταπλάσσειν τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ τοῖς ὁσφραντοῖς μό-
 νοις χρῆσθαι, ξζ' καὶ ὅτι δεῖ χρῆσθαι καταπλάσμασιν
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. ξη' ὅτι ἐμετοποιία συμφέρει, ξθ' καὶ
 ὅτι ἐκ χρησέον ἐμετοποιία. ο' ὅτι ἐκ ἐπιπέμπει ἡ καρ-
 δία αἷμα, οα' καὶ ὅτι ἐπιπέμπει. οβ' ὅτι ἐκ ἡ καρδία
 35 ἐπιπέμπει τὸ πνεῦμα, ἀλλ' αἱ ἀρτηρίαι ἔλκυσιν, ογ'
 καὶ ὅτι ἡ καρδία ἐπιπέμπει τὸ πνεῦμα καὶ ἐκ αἱ ἀρ-
 τηρίαι ἔλκυσιν. οδ' ὅτι ἐκ ἐαυτῆς ἡ καρδία κινεῖται,
 οε' καὶ ὅτι ἐκ ἐκ ἐαυτῆς ἡ καρδία κινεῖται. ος' ὅτι
 40 H. κατὰ φύσιν αἷμα ἐν ταῖς ἀρτηρίαις ὑπάρχει, οζ' ὅτι
 ἐκ αἵματος ἀγγεῖον αἱ ἀρτηρίαι. οη' ὅτι πάντα τὰ
 ἀγγεῖα ἐν τῇ ὁγκῷ ἀπλῶς ἐστίν, οθ' καὶ ὅτι ἐστὶ τὰ ἀγ-
 γεῖα πλέγματα. π' ὅτι διὰ τῶν νεύρων αἰσθησις καὶ

κίνησις ἐπιτελεῖται, πα' καὶ ὅτι ἐκ διὰ τῶν νεύρων ἡ
 αἰσθησις καὶ κίνησις ἐπιτελεῖται. πβ' ὅτι ἀρχὴ φλε-
 βῶν ἡ καρδία, πγ' καὶ ὅτι ἐκ ἀρχὴ φλεβῶν ἡ καρδία.
 πδ' ὅτι ἡπαρ ἀρχὴ φλεβῶν, πέ' καὶ ὅτι ἐκ ἡπαρ ἀρχὴ
 5 φλεβῶν. πς' ὅτι κοιλία φλεβῶν ἀρχὴ, πζ' καὶ ὅτι ἐκ
 ἀρχὴ φλεβῶν ἡ κοιλία. πη' ὅτι πάντων τῶν ἀγγείων
 ἀρχὴ μήνιγξ, πθ' καὶ ὅτι ἐκ ἀρχὴ πάντων τῶν ἀγγείων
 ἡ μήνιγξ. ς' ὅτι πνεύμων ἀρτηριῶν ἀρχὴ, ςα' καὶ ὅτι
 ἐκ ἐστὶν ἀρτηριῶν ὁ πνεύμων ἀρχὴ. ςβ' ὅτι ἡ παρὰ
 10 τὴν ῥάχιν ἀρτηρία ἀρτηριῶν ἀρχὴ, ςγ' καὶ ὅτι οὐκ
 ἡ παρὰ τὴν ῥάχιν ἀρτηρία ἀρτηριῶν ἀρχὴ. ςδ' ὅτι
 καρδία ἀρτηριῶν ἀρχὴ, ςε' καὶ ὅτι ἐκ ἐστὶν ἀρχὴ ἀρ-
 τηριῶν ἡ "καρδία. ςς' ὅτι ἐκ ἡ καρδία ἀρχὴ νεύρων,
 424 R. ἀλλ' ἡ περιέχουσα τὸν ἐγκέφαλον μήνιγξ, ςζ' καὶ ὅτι
 15 ἐκ ἡ περιέχουσα τὸν ἐγκέφαλον μήνιγξ ἀρχὴ νεύρων. ςη'
 ὅτι ἐκ περὶ καρδίαν τὸ διανοητικὸν ἀλλὰ περὶ κεφαλὴν,
 ςθ' καὶ ὅτι ἐκ περὶ κεφαλὴν ἀλλὰ περὶ καρδίαν τὸ διανοη-
 τικόν. ς' ὅτι τὸ διανοητικόν ἐστὶ περὶ κοιλίαν ἐγκεφάλου.

Ταῦτα μὲν τὸ βιβλιδάριον τῶν Διονυσίου δικτυα-
 κῶν διελέγετο. ἐκ ἄκρησον δὲ πρὸς τε γυμνασίαν δια-
 λεκτικὴν καὶ δοξῶν εἰδήσιν ἐνίων ἱατρικῇ θεωρίᾳ οἰ-
 κείων. δοκεῖ δὲ καὶ δοξάζειν ταῖς δόξαις, πλὴν ἐκ ἐν
 ἀπάσαις ἐκφέρεται πρὸς τὸ πάγιον καὶ ἀνεῦθυνον.

186.

Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον, ΚΟΝΩΝΟΣ διηγήσεις.
 προσφωνεῖ μὲν τὸ πονημάτιον Ἀρχελάω Φιλοπάτορι
 βασιλεῖ, περιέχετο δ' αὐτῷ ἐκ πολλῶν ἀρχαίων συν-
 ειλεγμένα ν' διηγήματα. ὧν πρῶτον τὰ περὶ Μίδα
 καὶ Βριγῶν, ὅπως τε θησαυρῷ περιτυχὼν ἀθρόον τε
 5 εἰς πλῆστον ἤρθη, καὶ Ὀρφέως κατὰ Πιέρειαν τὸ ὄρος
 ἀκροατὴς γενόμενος πολλὰς τέχναις Βριγῶν βασι-
 λεύει. καὶ ὡς Σειληνὸς περὶ τὸ Βρέμιον ὄρος Μίδα
 βασιλεύοντος ὤφθη, ὑφ' ᾧ καὶ τὸ ἔθνος ὦκει πολυ-
 ανθρωπότατον ὄν. καὶ ὡς ἤχθη τὸ ζῶον ἐξηλλαγμέ-
 30 νον τὴν ιδέαν ὡς ἐν ἀνθρώπῳ φύσει. καὶ ὅπως αὐτῷ
 χρυσὸς ἐγένετο καὶ τὰ εἰς τροφὴν παρατιθέμενα ἀπαν-
 τα καὶ ὡς διὰ τῆτο πείσας τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ Εὐρώπης
 διαβῆναι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὲρ Μυσίαν ὦκισε, Φρύ-
 γας ἀντὶ Βριγῶν βραχὺ τι παραλλαγείσης τῆς λέξεως
 40 μετονομασθέντας. Μίδα δὲ πολλὰς ἔχων ἀπαγγέλ-
 λοντας αὐτῷ τὰ ὅσα ἐλέγετό τε καὶ ἐπράττετο τοῖς
 ὑπηκόοις, καὶ διὰ τῆτο ἐν τῷ ἀνεπιβελεύτῳ τὴν βα-
 σιλείαν ἔχων καὶ εἰς γῆρας ἐλθὼν, μακρὰ ὥτα ἔχειν

α. 32. δεῖ] libri οὐ δεῖ.

β. 11. παρὰ] libri περὶ.

22. δικάζειν C. 23. πάγιον C: πανάγιον ε.

32. Σειληνὸς παρὰ ε.

36. καὶ τὰ — παρατιθέμενα A: τὰ — παραθέμενα ε.

38. ὦκισε Kannius: libri ὦκησε.

ἐλέχθη, καὶ κατ' ὀλίγον ἢ φήμη ὄντα τὰ μακρὰ μετεποίει, καὶ ἀπὸ τῆς σκῶπαι τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἔργον εἶναι ἐπιτεύθη.

Δεύτερον τὰ περὶ Βυβλίδος, ὡς παῖς ἦν Μιλήτω, ἔχουσα ἔξ αὐτῆς ἀδελφὸν Καῦνον. ὤκων δὲ Μίλητον 5 τῆς Ἀσίας, ἦν ὕψερρον μὲν Ἴωνες καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηνῶν μετὰ Νηλέως ὁρμηθέντες ὤκων, τότε δ' ἐνέμοντο 120 H. Κῆρες, ἔθνος "μέγα, κωμηδὸν οἰκοῦντες. Καῦνῳ δ' ἔρως ἐγείρετο ἀμήχανος τῆς ἀδελφῆς Βυβλίδος· ὡς δ' ἀπετύγγανε πολλὰ κινήσας, ἔξεισι τῆς γῆς ἐκεί- 10 νης. καὶ ἀφανισθέντος μυρίῳ ὕχει κατεχομένη ἡ Βυβλὶς ἐκλείπει καὶ αὐτὴ τὴν πατρίαν οἰκίαν, καὶ πολλὴν ἐρημίαν πλανηθεῖσα, καὶ πρὸς τὰς ἀτελεῖς ἡμέρας ἀπαγορεύσασα, βρόχον τὴν ζώνην τινὸς καρύας κα- 15 θάρσασα ἐαυτὴν ἀνήρτησεν· ἔνθα δὲ κλαιέσσης αὐτῆς ἐρῶν τὰ δάκρυα καὶ κρήνην ἀνῆκε, Βυβλὶδα τοῖς ἐπιχωρίοις ὄνομα. Καῦνος δὲ πλανώμενος εἰς Ἀν- 425 R. χίαν φθάνει, καὶ τῷ Προνόῳ (Ναῖς δ' ἦν αὐτὴ) ἀναδύσας τὸ ποταμὸν τὰ τε συνενεχθέντα τῇ Βυβλίδι λέγει, ὡς ἐχρήσατο Ἐρωτι δικαστῇ, καὶ πείθει αὐτὸν ἀν- 20 τὴν ἐπὶ τῷ τῆς χώρας λαβεῖν τὴν βασιλείαν (καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν ἀνῆπτο) συνοικῆσαι. "ὁ δὲ Καῦνος ἐκ τῆς Προνόης τίκει Αἰγιαλόν, ὃς καὶ παραλαβὼν τὴν βα- 425 R. σιλείαν, ἐπεὶ ὁ πατὴρ ἐτελεύτησεν, ἡθροισέ τε τὸν λαὸν σποράδην οἰκῶντα καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐπὶ τῷ πο- 25 ταμῷ μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, Καῦνον ἀπὸ τῆς πατρὸς ἐπονομάσας.

Τρίτον, ἡ παρὰ τὸν Ἴόνιον πόντον Σχερία νῆσος, ἔχ' ἑκάς ἕσα τῆς ἡπείρου καὶ τῶν Κεραυνίων ὄρων, αὕτη Φαίακος ἔχεν οἰκήτορας τὸ πρότερον, αὐτόχθονας, 30 ἔθνος λαχὼν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τινος τῶν ἐπιχωρίων βασιλέως ὕψερρον δ' ἐπώκησεν αὐτὴν μοῖρα Κορινθίων, καὶ τὸ τε ὄνομα εἰς Κέρκυραν μετέβαλε καὶ τῆς περὶ ἐκεῖνα θαλάσσης ἥρξε. Φαίακος δὲ τῆς νήσου βα- 35 σιλεύοντος τελευτήσαντος οἱ υἱεῖς Ἀλκίνας καὶ Λοκρὸς 35 εἰσασιάσαντες συνέβησαν πάλιν ἐφ' ᾧ βασιλεύειν μὲν Ἀλκίνας τῆς Φαιακίδος, Λοκρὸν δὲ κειμήλια καὶ μοῖραν λαβόντα τῆς ἔθνους ἀποικίσεσθαι τῆς χώρας· ὃς καὶ ἐπὶ Ἰταλίας πλεύσας ξενίζετο παρὰ Λατίνῳ Ἰταλῶν βα- 40 σιλεῖ, δόντι πρὸς γάμον τὴν θυγατέρα Λαυρίνην. διὰ 40 τὸ λείπον ἀνεπλήρωσε τῆς ὥδης.

ταῦτα ὡς συγγενεῖς Φαίακες Λοκρὸς τὰς ἐν Ἰταλίᾳ προσεποιῶντο. ὁ δὲ Ἡρακλῆς κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὰς τῆς Γηρυόνας περικαλλεῖς ὄσαι βόες ἕσας ἔξ Ἐρυθείας ἐλαύνων εἰς Ἰταλίαν ἀφικνεῖτο, καὶ ξενίζετο φιλοφρόνως 5 παρὰ τῷ Λοκρῷ· ὁ δὲ Λατίνος πρὸς τὴν θυγατέρα ἐλθὼν καὶ τὰς βῆς ἰδὼν ἠρώσθη τε καὶ ἤλανθεν. ὅπερ ἀναμαθὼν Ἡρακλῆς ἐκείνον τόξῳ βαλὼν ἀνείλε, τὰς δὲ βῆς ἀνεκόμισε. Λοκρὸς δὲ δεδιὼς περὶ τῷ Ἡρακλεῖ, μή τι δεινὸν ὑπὸ Λατίνῳ πάθῃ (ἦν γὰρ Λατίνος σώ- 10 ματι γενναῖος καὶ ψυχῇ), ἐξελαύνει ἐπὶ βοηθείᾳ τοῦ ξενισθέντος, ἀμειψάμενος καὶ σολήν. Ἡρακλῆς δ' ἰδὼν αὐτὸν θέοντα, καὶ νομίσας τινὰ εἶναι ἄλλον πρὸς ἐπι- 15 κερλίαν σπεύδοντα Λατίνῳ, βαλὼν ἄτρακτον κτείνει. ὕψερρον δὲ μαθὼν ἀπωλοφύρατο μὲν καὶ τὰ ὄσια αὐτῷ ἐπετέλεσε· καὶ μετασὰς δ' ἔξ ἀνθρώπων ἔχρησε, φά- 20 σματι φανείς τῷ λαῷ, πόλιν οἰκίσειν ἐπ' Ἰταλίας, ἐν ᾧ ἦν τὸ σῆμα τῆς Λοκρῆς. καὶ διαμένει τῇ πόλει τὸνομα, τιμώσῃ τῇ κλήσει τὸν Λοκρόν. ἔτω μὲν "καὶ ἡ τρίτη 221 H. διήγησις. ἀλλὰ τί μοι δεῖ μικρὸν μεταγράφειν ταύτας, 20 δέον πολλῷ κεφαλαιωδέσσερον ἐπελθεῖν;

Ἡ τοίνυν δ' διήγησις τὰ περὶ Ὀλύνθου τῆς πόλεως καὶ Στρυμόνος τῆς Θρακίῶν βασιλεύσαντος ἀπαγγέλλει, 25 καὶ ὁ πάλαι Ἡσιόνης ποταμὸς ἐπώνυμος· καὶ ὅτι παῖδες αὐτῷ τρεῖς γεγόνασι, Βράγγας καὶ Ῥήσσος καὶ Ὀλυνθος, καὶ Ῥήσσος μὲν ἐπὶ Τροίαν Πριάμῳ συστρα- 30 τεύσας ἀναιρεῖται χειρὶ Διομήδεος, Ὀλυνθος δὲ λέοντι συστὰς ἐκασίως ἐν τινὶ κνηγεσίῳ θνήσκει· καὶ Βράγγας ὁ ἀδελφὸς πολλὰ κατολοφυρόμενος τὴν συμφορὰν Ὀλυνθον ὥπερ ἐτελεύτησε τόπῳ θάπτει, εἰς Σιθονίαν 35 Ὀλυνθον ἀπὸ τῆς παιδὸς ὀνομάσας.

Ἡ ἐ' [τὰ] περὶ Ῥηγίνης καὶ Εὐνόμου τῆς Λοκρῆς τῶν κισθαρωδῶν τὴν ἰσορίαν ποιῶν, καὶ ὡς εἰς Δελφοὺς ἀφίκοντο· καὶ ὅτι ποταμῷ διοριζόμενοι Ῥηγίνοί τε καὶ 40 Λοκροὶ (Ἀλῆξ ὄνομα τῷ ποταμῷ) οἱ μὲν ἀφώνους, ἡ δὲ Λοκρὶς ἄδοντας ἔχει τὰς τέττιγας· καὶ ὡς ἐρῶν Εὐνόμος τῷ Ῥηγίνῳ "τέττιγος ὥδῃ κρατεῖ τὰ ἀντα- 428 R. γωνισθῇ. ἐπταχόδρος γὰρ τότε τῆς ἁρμονίας οὔσης, καὶ μιᾶς ῥαγείσης τῶν χορδῶν, τέττιξ ἐπιπτὰς τῇ κισθαρω- 40 δῇ.

α. 5. ἔχουσα corr A: ἔχων γ. 6. καὶ add A. 7. τότε corr A: τὸ γ. 15. δὲ add A. 17. δὲ A: καὶ γ.
20. ὡς ἐχρήσατο Ἐρωτι A: καὶ ὡς ἐχρήσατο τῷ Ἐρωτι γ. 21. τῷ A: τὸ γ. 28. τρίτον om A. παρὰ] κατὰ
Heynius. cf. νήσους τὰς περὶ τὸ Αἰγαῖον p. R. 456, 2. 29. κεραυνίων ὄρων λέγεται αὕτη γ. 32. ἐπώκησεν pr A:
ἐπώκησαν γ. 37. ἀλκίον μὲν γ. 39. Λακίον Dukerus ad Thucyd. 3, 70. 40. τὴν A: καὶ τὴν γ. b. 1. ὡς
συγγενεῖς] μὲν ὡς συγγενῶν A. 3. ὄσαι βόες] βοῦς corr A. cf. p. R. 968, 42. πάντας ὅσοι τύραννοι ὑπερβαλίσθαι ἐξό-
ρηται. 4. εἰς — φιλοφρόνως] ἦκε A. 23. Ἴωνες γ. 24. γέγονεν A. 27. ἐκούσιος γ. 32. Ῥηγίνου]
Ἀφίωνος τοῦ Ῥηγίνου Heynius.

Ἡ ε' ὡς Μόψος ὁ Μάντης καὶ Απόλλωνος τῆς μητρὸς τελευτησάσης ἐκδέχεται κληρὸν τὸ ἐν Κλάρῳ Απόλλωνος μαντεῖον. καὶ ἐκεῖνο δὲ καιρῶ ἀφικνεῖτο Κάλχας εἰς Κολοφῶνα, ἐν ᾧ Μόψος ἔχων ἔχρα τὸ μαντεῖον, μετὰ Τροίας πλανώμενος ἄλωσιν. ἤριζον ἔν 5 ἐπὶ πολὺ ἀλλήλοισι, καὶ Ἀμφίμαχος ὁ Ἀνκίων βασιλεὺς λῦει τὴν ἔριν ἐπὶ πόλεμον γ' ἐξιόντα Μόψος μὲν ἐκώλυεν ἦτταν προαγγέλλων, Κάλχας δὲ ἐπέτροπενίτην σημαίνων, καὶ ἠττῶται, καὶ Μόψος μὲν ἐπὶ μᾶλλον ἐτιμῆθη, Κάλχας δ' ἐαυτὸν διεχρήσατο.

Ἡ ζ' διηγείτο ὡς Φιλάμμων παῖς Φιλωνίδος, ἣ γέγονεν ἐξ Ἐωσφόρου καὶ Κλεοβοίας ἐν Θωρικῷ τῆς Ἀττικῆς, ἕτος ὁ Φιλάμμων ὑπερφυῖς τὸ κάλλος ἐγένετο. μία δὲ τῶν νυμφῶν ἐρῶ τῷ νεανίᾳ καὶ ἐγκύμων γίνετο. αἰδωμένη δ' ἀπαίρει Πελοποννήσε, καὶ εἰς τὴν 15 Ἀκτὴν παραγενομένη τίττει κῆρον Θάμυριν, ὃς ἡβήσας ἐπὶ τοσούτον ἦχε κισσαρῶδιος ὡς καὶ βασιλεὺς σφῶν, καίπερ ἐπηλύτην ὄντα, Σκύθας ποιήσασθαι. ἐρίσας δὲ καὶ ταῖς Μῆσαις ὑπὲρ ᾠδῆς, καὶ ἄθλων τῷ νικήσαντι τεθέντων, ἐκείνῳ μὲν τὰς Μῆσων γάμους, ἐκείναις δὲ 20 ὁ ἔλονται τῶν αὐτῶν, ἐξεκόπη τὰς ὀφθαλμοὺς ἠττηθείς.

Ἡ η' διηγείτο τὰ περὶ Πρωτέως τῆς Αἰγυπτίας μάντιος, ἣ ἡ θυγάτηρ Θεονόη ἐραθεῖσα Κανώβῃ (ἣν δ' ἕτος κυβερνήτης Μενελάῳ τῷ Τρώϊ) ἀποτυγχάνει καὶ ὡς ὁ Κανώβος καλὸς καὶ νέος ἀπαίροντος Μενελάου 25 ἡ ἀπ' Αἰγύπτου καὶ Ἑλένης, καὶ προσορμισαμένων τῇ γῇ, ὑπὸ ἐχίδνης δηχθεὶς καὶ σαπείς τὸ σκέλος μετ' ἑ πολὺ θνήσκει καὶ Μενέλαος καὶ Ἑλένη θάπτεσιν αὐτὸν ἐπ' Αἰγύπτῃ, ἣ νῦν ἐπάνυμος ὦκισαι πόλιν. καὶ τῶν τῷ Νείλῳ σομάτων τὸ τελευταῖον ὁ Κανώβος 30 ἡ Κανωβικὸν ἐκ τοῦ κυβερνήτου τὴν ὀνομασίαν ἔλκει.

Ἡ θ' τὰ περὶ Σεμιράμειος λέγει, καὶ Σεμίραμιν ἐκ γυναικῶν κατὰ τὰς ἄλλας φησὶ Νίνε γενέσθαι, ἀλλὰ θυγατέρα καὶ λόγῳ ἐνὶ, ὅσα οἱ ἄλλοι περὶ Ἀτόσσης τῆς Ἀσσυρίας ἀναγράφουσι, ταῦθ' ἕτος εἰς Σεμίραμιν 35 ἀναφέρει, ἐκ ἔχῳ λέγειν εἴτε δυσὶν ὀνόμασι τὴν αὐτὴν νομίζων καλεῖσθαι, ἢ τὰ περὶ Σεμιράμειος ἄλλως ἐκ εἰδῶς. λέγει δ' ὡς ἡ Σεμίραμις αὐτὴ τῷ νύῳ λά-

θρα καὶ ἀγνοῶσα μιγεῖσα, "εἴτα γνῶσα, ἄνδρα ἐν τῷ 429 Ε φανερωῖ ἔχε, καὶ ἐξ ἐκείνης, πρότερον βδελυκτὸν ὄν, Μήδοις καὶ Πέρσαις καλὸν καὶ νόμιμον ἔδοξε μητράσι μίγνυσθαι.

Ἡ ι' δὲ ὡς Σίθων ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ὀσσης, ὁ τῆς Θρακίας χειρὸν ἡσίου βασιλεὺς, γεννᾷ θυγατέρα Παλλήνην ἐκ Μενδηίδος νύμφης. ἦν πολλῶν μνηστευμένων, ἄθλον ἐκείτῳ τῷ μάχῃ κρατήσαντι Σίθωνος καὶ τὴν κόρην ἔχειν καὶ τὴν βασιλείαν. ἀναιρεῖτο ἔν 10 ὑπὲρ τῷ γάμῳ διαθλῶν Μέροψ ὁ Ἀνθεμονοσίας βασιλεὺς καὶ Περιφύτης ὁ Μυρδοσίας. ἔπειτα Σίθων ὁρίξει μὴ πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους διαμάχεσθαι τὰς μνηστῆρας, καὶ τῷ νικήσαντι τὸ αὐτὸ ἄθλον εἶναι. διαγωνίζετο τοίνυν Δρύας καὶ Κλῖτος, καὶ πίπτει Δρύας δόλῳ Παλλήνης. ἣ διαγνωθέντος Σίθωνι ἐμελλε δίκην θάνατον Παλλήνῃ δίδοι, εἰ μὴ Ἀφροδίτῃ νυκτὸς ἐπιφοιτήσασα πᾶσι τοῖς πολίταις τὴν κόρην ἤρπασε θανάτῳ. καὶ τελευτήσαντος τῷ πατρὶ Παλλήνη καὶ Κλῖτος τὴν βασιλείαν ἐκδέχοντο, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἡ χώρα Παλλήνη ἔλαβεν ὄνομα.

Ἡ ια' τὰ περὶ τῆς Ἡρακλέος θυσίας, ἣν Αἰνίδιοι μετὰ ἀρῶν θύουσιν αὐτῷ, διέξεισι, καὶ ὡς τὴν ἀρχὴν ἔχεν ἀπὸ τινος ἀροτῆρος Αἰνίδε, ὃς, ἐπεὶ τροφὰς ἦται Ἡρακλῆς ὑπὲρ ὕλλε τῷ παιδὶ, ὃν κομιδῇ νέον κατὰ τὴν ὁδὸν συνεπήγετο, ἀντὶ τῷ παραχρῆν καὶ προσύ- 25 βρισεν. Ἡρακλῆς δὲ χαλεπήνας, ἕνα τῶν βοῶν κατασφάζας, αὐτὸς τε θοινᾷ καὶ τῷ παιδὶ δίδωσιν. ἠρώτο δὲ πόρρωθεν ὁ ἀροτῆρ. καὶ ὁ Ἡρακλῆς γέλωτι διδὲς τὰς ἀράς, ἐδέποτε ἀπεφθέγγετο θοίνης ἡδύονος ἀπολαῦσαι ἢ τῆς μετὰ τῶν ἀρῶν.

Ἡ ιβ' τὰ περὶ Τρώος τῆς Ἐριχθονίης τῆς Δαρδάνης διαλαμβάνει, ὃς ἐβασίλευσε τῶν περὶ τὴν Ἰδὴν χωρίων, καὶ γεννᾷ ἐκ Καλλιρόης τῆς Σκαμάνδρου Ἴλιον (ἐξ ἣ τοῦ Ἴλιον) καὶ Ἀσάρακον καὶ Γανυμήδην, ὃν ἤρπασε 35 Ζεὺς. Ἀσάρακος δὲ σὺν τῷ πατρὶ Δαρδανίας ἐβασίλευσε, καὶ ἦν τῷ τῶν Τρώων βασιλεῖον. Ἴλος δὲ, 221 b. ὃς κτίζει τὸ Ἴλιον, κρατεῖ μάχῃ Βεβρύκων βασιλέως Βύζα ὄνομα, καὶ ἐπὶ μέγα τὸ Ἴλιον αἵρει. Η.

α. 1. μάντης A: μάντις ε. Heynius Μαντοῦς. 4. ἔχρα τὸ μαντεῖον A: μαντεῖον ἔχρατο. cf. p. 136 b 53. 8. ἐκώ-
λυσε — προαγγέλλων ε. 9. ἐπιμᾶλλον] vid. Boeckh. in Platon. Min. p. 153 et Schaefer. ad Bosii Ellips. p. 557.
12. Θωρικῶν A. 18. ἐπηλύτον ε. 19. καὶ ante ταῖς add A. 20. τοῦ M. γάμον Heynius. 22. ἡ A: Καὶ ἡ ε.
24. Τρώων A: τρώος ε, unde fuit qui faceret Ἀτρώος. 26. καὶ ὡς ὀρμισαμένων A. 30. τοῦ add A. τὸ A:
τὸν ε. 34. Ἀτόσσης Kannius, αἰγύσσης A: Ἀτρώος ε. 35. τῆς add A. 36. post ἔχω cum A omisi δὲ.
37. νομίζειν A. b. 3. μητράσι] ὅτι οὐ τὰς μητέρας γαμοῦσιν, ἀλλὰ ταῖς μητρικαῖς μίγνυνται οἱ Πέρσαι ὥς τοῦ νῦν,
ἀπέχονται δὲ τῶν γεννηομένων, ὡς λέγεται παρὰ τῶν εἰδοτῶν τὰ κατ' αὐτοὺς mg A. 5. Σίθων Heynius: libri Ὀσθων.
10. διαθλῶν corr A. 14 et 19. Κλῖτος ε. praestat Κλεῖτος. 19. ἐκδέχεται A. 21. Ἡρακλέως A. 25. τοῦ A: τοῦ
μῆ ε. et tuetur negationem Schaeferus Corinth. p. 102. 33. καλλιρόης A. 35. δὲ om A. 37. δὲ] ὡς A.
κρατεῖ] καὶ κρατεῖ A.

Ἡ δὲ γ' τὰ περὶ Αἰθίλλας διέξεισιν, ἣτις ἦν θυγάτηρ μὲν Λαομέδοντος, ἀδελφὴ δὲ Πριάμου. ταύτην Πρωτεσίλαος ἐξ Ἰλίου μετὰ καὶ ἄλλων νηυσὶν ἄγων αἰχμαλώτον, εἰς τὸν μεταξὺ Μένδης καὶ Σκιδώνης μετὰ πολλὰς χειμῶνας μόλις ὁρμίζοντο. καὶ πρὸς ὑδρεῖαν τῶν περὶ Πρωτεσίλαον ἀπάντων τῶ ἀργαλῶ ἄνωθεν πρὸς τὴν χώραν ἀναδραμόντων, ἄλλα τε ἡ Αἰθίλλα ταῖς συναιχμαλώτισιν εἶπεσα, καὶ ὥς, εἰ ἀφίκοιντο σὺν τοῖς Ἕλλησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, χρυσὸς ἂν αὐταῖς δόξειε τὰ τῆς Τροίας κακὰ, πείθει πῦρ ἐνεῖναι ταῖς ναυσί. καὶ καταμένονσι σὺν αὐταῖς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἄκοντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πόλιν κτιῖσσι Σκιδώνην, καὶ συνοικίζουσιν.

Ἡ δ' τὰ περὶ Ἐνδυμίωνος ἱστορεῖ, ὅτι τε παῖς ἦν Ἀεθλῆς τῷ Διὸς καὶ Πρωτογενείας τῆς Δευκαλίωνος, καὶ ὥς δύο τέκoi παῖδας Εὐρυπύλῃν καὶ Αἰτωλόν, ὃς ἐκ Πελοποννήσου τὴν πατρίαν λιπὼν ὄρχην εἰς τὴν ἀντίπερα ταύτης γῆν μετὰ τῆς ἐπομένης μοῖρας, Κερήτας ἐκβαλὼν, ὤκησε, καὶ ἀντὶ Κερήτιδος Αἰτωλὶδα 432 R. καλεῖσθαι δίδωσιν. ὁ δ' Εὐρυπύλης καὶ Ποσειδῶνος παῖς ἦλιν τελευτήσαντος τῷ μητροπάτορος Ἐνδυμίωνος τὴν βασιλείαν ἐκδέχεται, καὶ τῇ κτιθείσῃ πόλει ὑπὸ Ἐνδυμίωνος ἦλιν ἐπώνυμον ἔθετο.

Ἡ ι' περὶ Φενατῶν καὶ Δήμητρος καὶ Κόρης, ἦν Πλέτων ἀρπάσας καὶ λαθὼν τὴν μητέρα εἰς τὰ κάτω βασίλειαν ἤγαγε, καὶ ὥς Φεναταῖς μὲνύσασιν Δήμητρον τὸ χωρίον δι' ἧ καὶ ἡ χάθοδος (ἦν δὲ τι χάσμα ἐν Κυλλήνῃ) ἄλλα τε ἀγαθὰ ἐχαρίσατο, καὶ μηδέποτε ὑπεριδεῖν ἑκατὸν ἄνδρας Φενατῶν ἐν πολέμῳ πεσεῖν.

Ἡ ις' τὰ περὶ Προμάχου καὶ Λευκοκόμου τῶν Κνωσίων (πόλις δὲ Κρήτης ἡ Κνωσσός) διέξεισιν, ὥς ἦρα Προμάχος νεανὶς καλὸς τῷ Λευκοκόμῳ, ὥς ἄθλα αὐτῷ μεγάλα προὔτεινε καὶ κινδύνων μετὰ, ὥς πάντα ὑπέστη Προμάχος ἐλπίδι τῷ τυχεῖν, ὥς ὅδ' ἔτω τυγχάνει, καὶ ἀντιλυπεῖ Λευκοκόμον, τὸ τελευταῖον τῶν ἄθλων (κράτος δ' ἦν περιβόητον) [ἐν] ἑτέρῳ καλῷ νεανίᾳ ὄρωντος περιθεὶς τῷ Λευκοκόμῳ, καὶ ὃς ἐκ ἐνεγκῶν τὴν ζηλοτυπίαν ξίφει ἑαυτὸν διεχρήσατο.

Ἡ ιζ' Δίκαιος καὶ Συλεύς ἀδελφοί, Ποσειδῶνος υἱοί, περὶ τὸ Πήλιον ὄρος τῆς Θεσσαλίας ὤκον. καὶ ἦν ὁ μὲν δίκαιος, καὶ ὥς ὠνομάζετο, ἔτω καὶ ἦν Συλέα 40

δὲ ὑβρίζον ὄντα Ἡρακλῆς ἀναιρεῖ. ξενίζεται δ' ὑπὸ Δικαίου, καὶ ἐρᾷ τῆς Συλέως θυγατρὸς ἰδὼν αὐτὴν παρ' αὐτῷ τρεφομένην, καὶ ἄγεται εἰς γυναῖκα. ἡ δὲ ἀποδημήσαντος Ἡρακλέους τῷ περὶ αὐτὸν ἔρωτι καὶ πόθῳ βαλλομένη θνήσκει, καὶ ἐπὶ προσφάτῳ τῇ κηδείᾳ ἐπανιών "Ἡρακλῆς ξμελλεν αὐτὸν τῇ πυρᾷ συγκατακαίειν, εἰ μὴ οἱ παρόντες λόγοις παρηγορήσιν μόλις ἐκώλυσαν. καὶ ἀπελθόντος Ἡρακλέους τὸ σῆμα τῆς κόρης οἱ πρόσκοικοι περιεδείμαντο, καὶ ἀντὶ μνήματος ἱερὸν Ἡρακλέους ἀπέφηναν.

Ἡ ιη', Λοκροὶ μαχόμενοι, ἐπεὶ συγγενὲς αὐτοῖς Αἴας ἦν, ἐν τῇ παρατάξει χώραν κενὴν ἔωσιν, ὥς δῆθεν Αἴας ἐν ἡ παρατάττοτο. παρατεταγμένων δ' ἐν τῇ πρὸς Κροτωνιάτας μάχῃ, Αὐτολέων Κροτωνιάτης ἡβελήθη διὰ τῷ διαλείποντος διεκπεσεῖν μέρους καὶ κυκλώσασθαι τὸς πολεμίους. τρωθεὶς δ' ὑπὸ φάσματος τὸν μηρὸν ἀπετρόπη, καὶ ἐσφακέλιζεν, ἕως ἂν κατὰ χρησμὸν εἰς τὴν ἐν Πόντῳ Ἀχίλλειον νῆσον (ἔστι δ' αὕτη παραπλεύσαντι τὸν Ἴστρον ὑπὲρ τῆς Ταυρικῆς) ἐκεῖσε παραγεγονώς, καὶ τὲς τε ἄλλας ἦρωας ἐκμειλιζόμενος, μάλιστα δὲ τὴν Αἴαντος τῷ Λοκρῷ ψυχὴν, ἰάθη. καὶ κεῖθεν ἐξιόντα ἀπαγγέλλειν αὐτὸν Στησιχόρῳ Ἑλένῃ κελεύει τὴν εἰς αὐτὴν ἄδειν, εἰ φιλεῖ τὰς ὄψεις, παλινορδῖαν. Στησιχόρος δ' αὐτίκα ὕμνους Ἑλένης συντάττει καὶ τὴν ὄψιν ἀνακομίζεται.

Ἡ ιθ' ὥς Φαμᾶθῃ ἡ Κροτώπου ἐξ Ἀπόλλωνος κύνει, καὶ τεκῆσα, ἐπεὶ τὸν πατέρα ἐδεδοίκεν, ἐκτίθετο, Αἶνον ὀνομάσασα. καὶ ὁ δεξάμενος ποιμὴν ὥς ἴδιον ἀνέτρεφε, καὶ ποτε οἱ τῆς ποιμνῆς κύνες διέσπασαν αὐτόν. ἡ δὲ ὑπερπαθήσασα κατάφωρος γίνεται τῷ πατρί, καὶ δικάζει αὐτῇ θάνατον, πεπορνευθῆ καὶ καταψεύδεσθαι αὐτὴν Ἀπόλλωνος οἰηθεῖς. Ἀπόλλων δὲ τῷ τῆς ἐρωμένης φόνῳ χολώθεὶς "λοιμῷ κολάζει τὸς Ἀργεῖους. καὶ χρωμένοις ὑπὲρ ἀπαλλαγῆς Φαμᾶθην ἀνείλε καὶ Αἶνον ἰλάσκεσθαι. οἱ δὲ τὰ τε ἄλλα ἐτίμησαν αὐτὲς, καὶ γυναῖκα ἕνα κόραις ἐπεμπον θορνεῖν Αἶνον. αἱ δὲ θορήρας ἀντιβολίαις μὲνῶσαι τὰς τε ἐκείνων καὶ τὰς σφετέρους ἀνέχλαιον τύχας. καὶ ἔτῳς ἦν ἐκπρεπὴς ὁ ἐπὶ Αἶνῳ θορήρος, ὥς ἀπ' ἐκείνων καὶ τοῖς ἔπειτα ποιηταῖς παντὸς πάθος παρενθήκη Αἶνος ἔδετο. μῆνᾳ

a. 3. Πρωτεσίλαος] Cononem non Πρωτεσίλαος sed οἱ περὶ Πρωτεσίλαον scripsisse videri monet Kannius. καὶ A: τῶν γ. 4. αἰχμαλώτων γ. Σκιδώνης γ. 14. Ἀεθλίου. Kannius: libri Ἀέθλου. 18. malim Αἰτωλλίαν γ. 20. Ἠλείος Heynius. 27. κυλήνῃ A: Κυλλήνῃ γ. 28. ἄνδρας ἑκατὸν γ. 33. οὐδ' A: δ' οὐδ' γ. 36. ὅς A: ὥς γ. 39. τῆς Θεσσαλίας A: Θεσσαλίας γ. b. 4. Ἡρακλέως A: Ἡρακλέος γ. 8. et 10. Ἡρακλέος γ. 15. ἐκπεσεῖν γ. 17. ἀπεσώκη Pierson. Moer. add. et corrig. ad p. 342. 22. ἐξίων A. 26. φαμᾶθῃ ἡ κροτόπου A. 30. τῷ καὶ τῷ A.

τε ὠνόμασαν ἄρνεϊον, ὅτι ἄρνασι Λίνος συνανειράφη
καὶ θυσίαν ἄγουσι καὶ ἑορτὴν ἄρνίδα, κτείνοντες ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ κυνῶν ὅσους ἂν εὕρωσι. καὶ ἔδ'
ἔτιως ἐλώφα τὸ κακόν, ἕως Κρότωπος κατὰ χρησμὸν
ἔλιπε τὸ Ἄργος, καὶ κτίσας πόλιν ἐν τῇ Μεγαρίδι καὶ 5
Τριποδίσκιον ἐπικαλέσας κατέκρησεν.

Ἡ κ' ὡς Θεόκλος ὁ Χαλκιδεὺς αἰχμαλώτος ὑπὸ
Βισαλτῶν γεγωνῶς (οἱ δὲ Βισάλται Θρακικὸν ἔθνος,
ἀντίπερα Παλλήνης οἰκόντες) ἔτος Χαλκιδεὺς λάθρα
μεταπεμψάμενος προδίδωσι Βισάλτας· καὶ αὐτοὶ πρῶ- 10
τον μὲν τῷ αἰφνιδίῳ ἐτάραξαν Βισάλτας, εἰτα τειχί-
ρεις ποιήσαντες βεκόλῃ δόλῳ αἰχμαλώτε παρ' αὐτῶν
γεγεννημένῃ αἰροῦσι τὴν πόλιν, ἐκδιώξαντες τοὺς Βι-
σάλτας. τὸν δὲ προδότην βεκόλον, παραβάντες τὰς
συνθήκας, κτείνουσι. καὶ μῆνις αὐτοῖς διὰ τοῦτο θεόθεν 15
ἐνέσκηψε. καὶ κατὰ χρησμὸν τάφον περικαλλῇ χώ-
σαντες τῷ βεκόλῳ καὶ ὡς ἡρώϊ θύοντες τοῦ κακοῦ
ἀπηλλάγησαν.

Ἡ κα', Δάρδανος καὶ Ἰάσων παῖδες ἦσαν Διὸς ἐξ
Ἠλέκτρας τῆς Ἀτλαντίδος, καὶ ὄκνον Σαμοθράκην 20
τὴν νῆσον. ἀλλ' ὁ μὲν Ἰάσων φάσμα Δήμητρος αἰ-
χῆναι βουλευθεὶς ἐκεραυνώθη, Δάρδανος δὲ ἐπὶ τὰ-
δελοφῶ συγχυθεὶς εἰς τὴν ἀντίπερα γῆν, ἐν ἣ καὶ πεδιάς
πολλὴ καὶ τὸ ὕψος ἡ Ἰδὴ, χεδίαις (πλοίων γ' χρήσις
ἐδέπω ἦν) διαβαίνει. εἶχε δὲ τὸ κράτος τότε τῆς χώρας 25
ὁ Σκαμάνδρος τῷ ποταμῷ καὶ νύμφῃς Τεύκρος, ἐξ ἧ
Τεύκροί τε οἱ οἰκήτορες καὶ Τευκρία ἡ γῆ· ᾧ κατὰ
λόγους συνελθὼν Δάρδανος λαμβάνει τὴν ἡμίσειαν,
καὶ πόλιν, ἐν ᾧ τῆς χεδίας ἀπέβη, κτίζει Δαρδανίαν.
ἕξτερον δὲ τελευτήσαντος Τεύκρου, ἡ πᾶσα τῆς χώρας 30
εἰς αὐτὸν ἀρχὴ περιήλθεν.

Ἡ κβ', μειρακίῳ Κρητὶ γέννημα δράκοντος ἐραστὴς
δωρεῖται. ὁ δὲ ἔτρεφε τε καὶ ἐπεμελεῖτο, ἕως ἡβύσθη
καὶ φόβον ἐνεποίει ὁ δράκων τοῖς ἐπιχωρίοις· ἔτοι γ'
τότε ἠνέγκασαν τὸ μειράκιον ἐκθεῖναι τὸ θηρίον ἐπὶ 35
τῆς ἐρημίας, καὶ πολλὰ κλαίων ἐξέθετο. ἕξτερον δ' ἐπὶ
θήραν ἐξελθόντος τοῦ μειρακίῃ καὶ λησαῖς περιπε-
σόντος, ἀνακαλεμένῃς τὸς βοηθήσοντας, ἀναγνωρίσας
ὁ δράκων τὴν φωνὴν τὸς μὲν λησαῖς διέφθειρεν, ἐκάσῳ
περιεληθεὶς, σημεῖα δὲ τῷ παιδὶ παλαιῶς αἰσθήσεως 40
ἐνδειξάμενος ἀπαλλάσσει τῆς ἐπιβλήτης.

Ἡ κγ' ὡς Ἀλεξάνδρου τῷ Πάριδος καὶ Οἰνώνης,
ἦν ἐγγάμοιο πρὶν ἢ τὴν Ἑλένην ἀρπάσαι, παῖς Κό-
ρυθος γίνετο, κάλλιει νικῶν τὸν πατέρα. τῆτον ἡ μήτηρ
Ἑλένη προσέπεμπε, ζηλοτυπίαν τε κινῶσα Ἀλεξάνδρῳ
καὶ κακόν τι διαμηχανωμένη Ἑλένη. ὡς δὲ συνήθης 5
ὁ Κόρυθος πρὸς Ἑλένην ἐγένετο, Ἀλέξανδρός ποτε
παρελθὼν εἰς τὸν θάλαμον καὶ θεασάμενος τὸν Κό- 436 R.
ρυθον τῇ Ἑλένῃ παρεξόμενον καὶ ἀναφλεχθεὶς ἐξ ὑπο-
ψίας εὐθὺς ἀναιρεῖ. καὶ Οἰνώνη τῆς τε εἰς αὐτὴν ὕβρεως
καὶ τῆς τῷ παιδὸς ἀναιρέσεως πολλὰ Ἀλέξανδρον ἄρα-
σαμένη, καὶ ἐπειπῶσα (καὶ γ' ἦν ἐπίπνοος μαντείας καὶ
τομῆς φαρμάκων ἐπιστήμων) ὡς τρωθεὶς ποτε ὑπ'
Ἀχαιῶν καὶ μὴ τυγχάνων θεραπείας δεήσει αὐτῆς,
οἴκαδε ἦει. ἕξτερον δ' Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρὸς Ἀχαιῶς
ὑπὲρ Τροίας μάχῃ τρωθεὶς ὑπὸ Φιλοκτήτης καὶ δεινῶς
ἔχων δι' ἀπῆνης ἐκομίζετο πρὸς τὴν Ἰδὴν, καὶ προεκ-
πέμψας κήρυκα ἐδεῖτο Οἰνώνης· ἡ δὲ ὕβρισι καὶ μά-
λα τὸν κήρυκα διωσαμένη πρὸς Ἑλένην ἵνα Ἀλέ-
ξανδρον ἐξωνεῖδιζε. καὶ Ἀλέξανδρος μὲν κατὰ τὴν
οὐδὸν ὑπὸ τοῦ τραύματος τελευτᾷ, τὴν δὲ μήπω πε-
πυσμένην τὴν τελευτὴν μετὰμελος ὁμως δεινὸς εἶχε,
καὶ δρεψαμένη τῆς πόας ἔθει φθάσαι ἐπειγομένη. ὡς
δ' ἔμαθε παρὰ τῷ κήρυκῳ ὅτι τεθνήκει καὶ ὅτι αὐτὴ
αὐτὸν ἀνῆρηκεν, ἐκείνον μὲν τῆς ὕβρεως, λίθῳ τὴν 224 H.
κεφαλὴν πατάξασα, ἀναιρεῖ, τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ νεκρῷ
περιχυθεῖσα, καὶ πολλὰ τὸν κοινὸν ἀμφοῖν καταμεμ-
ψαμένη δαίμονα, ἑαυτὴν ἀνῆρτησε τῇ ζώνῃ.

Ἡ κδ', ἐν Θεσπιᾷ τῆς Βοιωτίας (ἐστὶ δ' ἡ πόλις
ἐκ ἐκῆς τῇ Ἑλικῶνος) παῖς ἔφν Νάρκισσος πάννυ κα-
λὸς καὶ ὑπερόπτης Ἔρωτος τε καὶ ἐρασῶν. καὶ οἱ μὲν
ἄλλοι τῶν ἐρασῶν ἐρῶντες ἀπηγόρευσαν, Ἀμεινίας
δὲ πολὺς ἦν ἐπιμένων καὶ δεόμενος· ὡς δ' ἔ προσ-
ῖετο ἀλλὰ καὶ ἔξφος προσέπεμψε, ἑαυτὸν πρὸ τῶν
θυρῶν Νάρκισσος διαχειρίζετο, πολλὰ καθικετεύσας
τιμωρόν οἱ γενέσθαι τὸν θεόν. ὁ δὲ Νάρκισσος ἰδὼν
αὐτῷ τὴν ὄψιν καὶ τὴν μορφὴν ἐπὶ κρήνης ἰνδαλλο-
μένην τῷ ὕδατι, καὶ μόνος καὶ πρῶτος ἑαυτῷ γίνεται
ἄτοπος ἐραστῆς. τέλος ἀμηχανῶν, καὶ δίχαια πάχειν
οἰηθεὶς ἀνδ' ὧν Ἀμεινίου ἐξύβρισε τὸς ἔρωτας, ἑαν-
τὸν διαχρᾶται. καὶ ἐξ ἐκείνης Θεσπιᾶς μᾶλλον τιμᾶν
καὶ γεραίρειν τὸν Ἔρωτα καὶ πρὸς ταῖς κοιναῖς θερα-

a. 2. ἐν add A. 9. χαλκίδης μεταπεμψάμενος λάθρα c. 12. libri βουκόλῳ καὶ δόλῳ αἰχμαλώτῳ — γεγεννημένῳ.
cortexerunt Kannius et Heynius. 16. ἐπέσκηψε c. 19. Ἰασίων Heynius: cf. Car. Otf. Müller. Orchomen. p. 265.
34. ἐποίησεν A. 36. κλαῖον c. 37. περιπεσ. καὶ ἀνακαλ. c. 38. βοηθήσοντας Heynius: libri βοηθήσαντας.
b. 1. Πάριδος] καὶ Πάριδος Scaliger. 5. συνήθης] μνηστῆς A. 19. ἐξωνεῖδιζε A: διωνεῖδιζε c. 21. δεινός
cogit A: δεινός c. 24. τῆς A: ἀντι τῆς c. 31. ἀπηγορεύθησαν c. ἀμεινίας A, et infra ἀμεινίου. 40. Θεσπιᾶς A:
Θεσπίας c. 41. καὶ ante πρὸς add A.

πείαις καὶ ἰδίᾳ θύειν ἔγνωσαν. δοκῶσι δ' οἱ ἐπιχώριοι τὸν νάρκισσον τὸ ἄνθος ἐξ ἐκείνης πρῶτον τῆς γῆς ἀναχεῖν, εἰς ἣν ἐξεχύθη τὸ τῆ Ναρκίσσου αἷμα.

Ἡ κε' ὡς Μίνως υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρώπης, ὁ βασιλεύων Κρήτης, κατὰ ζήτησιν Δαϊδάλεος ἐβόλῃ πλεύσας εἰς Σικανίαν (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ νῦν Σικελία) ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων (ἐβασίλευε δ' ἕτος Σικελῶν) ἀναιρεῖται. καὶ τὸ Κρητικὸν πολεμεῖ Σικελοῖς ὑπὲρ τῆς βασιλείας, καὶ ἡττᾷται. καὶ ἐπανιόντες ὑπὸ χειμῶνος ἐξέπεσον εἰς Ἰάπυγας, καὶ αὐτόθι τότε ἰδρύναντο, ἀντὶ Κρητῶν γεγονότες Ἰάπυγες. χρόνῳ δὲ ὕστερον μοῖρά τις κατὰ εἰσὶν ἐκπεσόντες τῆς χώρας χρησμὸν ἔλαβον, ἔνθα ἂν τις αὐτοῖς γῆν καὶ ὕδωρ ὁρῇ, ἐνταῦθα οἰκίσειται. καὶ ὤκησαν τὴν Βοττιαίων. ἐκεῖ γ' παῖδες ἄρτων εἶδη καὶ ἄλλων ὕψων παίζοντες ἀπὸ πηλοῦ καὶ πλάττοντες, αἰτμημένοις ἐπέδωκαν αὐτοῖς ἀντὶ ἄρτων τὰς πηλίνους ἄρτας. καὶ οἱ γε τὸν χρησμὸν τετελέσθαι νομίσαντες ἡγήσαντο τὸν βασιλέα Μακεδόνων, καὶ 437 R. ἔλαβον οἰκεῖν τὴν Βοττιαίων, "καὶ Βοττιαῖοι μὲν τρι-

τον γένος ἀπὸ Κρητῶν ἀμείψαντες μοῖρα νῦν εἰσὶ Μακεδόνων.

Ἡ κς' διέξιεν ὡς φάσμα Ἀπόλλωνος, ὄνομα Κάρνος, Δωριεῦσιν ἐπόμενον, Ἰππότης τις τῶν ἀφ' Ἡρακλέους ἀναιρεῖται, ὅτε κατήεσαν εἰς Πελοπόννησον Ἡρακλίδαι. καὶ λοιμὸς τέτοις προσπεσόντος, χρησμὸν λαβόντες ἤλασαν τὸν Ἰππότην τῷ στρατοπέδῳ. μάντις δ' ἦν τὸ φάσμα τοῖς Δωριεῦσιν. Ἡρακλείδαις μὲν κἀθοδος εἰς Πελοπόννησον ἐγένετο. ὁ δ' Ἰππότης ἀλώμενος τίκτει παῖδα, ἐκ τῆς πράγματος Ἀλήτην καλέσας, ὃς ἀνδρωθεὶς καὶ μοῖραν τοῦ Δωρικῆ συλλέξας, καὶ Σισυφίδας ἐκβαλὼν Κορίνθου βασιλέας ὄντας καὶ τὰς σὺν αὐτοῖς Ἴωνας, ἀνοικίξει τὴν πόλιν καὶ ἐπῆει κατὰ τῆς Ἀττικῆς, "ὅτε καὶ χρησμὸν λαμβάνει νικήσειν, εἰ 225 H. ἀπόχοιντο τῷ βασιλείῳ Ἀθηναίων. καὶ τῷ χρησμοῦ γνωσθέντος Ἀθηναίοις, πείθεται Κόδρον ἐβδομηκον-

τῆτην ὄντα ἐκόντα δῆναι ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. καὶ ἀμειψάμενος τὴν σολήν, ὡς εἰς τῶν ξυλοφόρων ὑφ' ἐνὸς τῶν Δωριέων ἀναιρεῖται. καὶ γνόντες ὕστερον Δωριεῖς, καὶ ἀπογνόντες τὴν νίκην, ἐσπείσαντο Ἀθηναίοις.

Ἡ κζ' τὰ περὶ Δευκαλίωνος ἀπαγγέλλει, ὃς ἐβασίλευε τῆς Φθιώτιδος, καὶ τῷ κατ' αὐτὸν τῆς ἑλλάδος κατακλυσμῷ καὶ περὶ Ἑλλήνων τῶν παίδων αὐτῶν,

ὃν ἔνιοι τῷ Διὶ παῖδα εἶναι φασιν, ὃς καὶ διεδέξατο τὴν βασιλείαν τελευτήσαντος Δευκαλίωνος, καὶ τίκτει παῖδας τρεῖς. ὧν Αἰόλον μὲν τὸν πρῶτον βασιλεύειν ἐδικαίωσεν ἥς ἦρχε γῆς, Ἀσωπῷ καὶ Ἐνιπεῖ δυοὶ ποταμοῖς τὴν ἀρχὴν διορισάμενος, ἐξ ἧς τὸ Αἰολικὸν κατὰγεται γένος. Δῶρος δ' ὁ δεύτερος μοῖραν τῆς λαῶν λαβὼν παρὰ τῷ πατρὶ ἀποικίζεται, καὶ ὑπὸ τὸν Πάρνασσον τὸ ὄρος κτίζει πόλεις, Βοιόν, Κυτίνιον, Ἐρινέον, ἐξ ἧς Δωριεῖς. ὁ δὲ νεώτατος Ἀθήναζε ἀφικόμενος κτίζει τετράπολιν καλεσμένην τῆς Ἀττικῆς, καὶ γαμῖ Κρέεσαν τὴν Ἐρεχθίδος, καὶ τίκτει ἐξ αὐτῆς Ἀχαιοὺς καὶ Ἴωνας. καὶ ὁ μὲν Ἀχαιὸς ἀκέσιον φόνον ἐργασάμενος ἡλλάθη, καὶ εἰς Πελοπόννησον ἐλθὼν Ἀχαιῶν κτίζει τετράπολιν, ἐξ ἧς Ἀχαιοὶ. Ἴων δὲ θάλόντος τῷ μητροπάτορος διὰ τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀξίωσιν αἰρεθεὶς βασιλεύει Ἀθηναίων, ἐξ οὗ Ἴωνες οἱ τε Ἀθηναῖοι ἤρξαντο καλεῖσθαι καὶ τὸ ἄλλο πᾶν Ἰωνικόν.

Ἡ κη' ὡς Τέννης καὶ Ἡμιθέα παῖδες ἦσαν Κύνου βασιλεῖ Τρωάδος, καὶ Κύνος ἀποθανέσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς ἐτέραν ἐπεισάγεται ἢ δ' ἐπιμανεῖσα Τέννη καὶ μὴ τυγχάνουσα καταψεύδεται τῷ παιδὶ τὰ ἑαυτῆς. καὶ ὁ πατὴρ ἀκρίτως εἰς λάρνακα Τέννην κατακλείει, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἡμιθέαν περιαλγῶσαν τὰ δελφῶν, καὶ ἀφίησι τῇ θαλάσῃ. ἢ δ' εἰς νῆσον ἐκφέρεται, καὶ οἱ ἐπιχώριοι τὴν λάρνακα ἀνακομίζονται, καὶ τὸ κράτος τῆς γῆς ἐκείνης ἔχουσι Τέννης καὶ Ἡμιθέα, καὶ ἡ νῆσος Τένεδος ἀντὶ Δευκόφρονος ὠνομάσθη. ὁ δὲ Κύνος μεταγνὼς καὶ ὁρμισάμενος πρὸς τὴν νῆσον, ἰδεῖτο τῷ παιδὶ ἀπὸ τῆς νεῶς ἀμνηστίαν ἔχειν. ὁ δέ, ὡς μὴ ἐπιβαίῃ τῆς νήσου, πέλεκυν ἀράμενος τὰ πείσματα τῆς νεῶς διακάπτει. "καὶ ἀπ' αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ παντὸς 440 R. ἀποτόμου πράγματος τὸν Τέννα πέλεκυν ἐπιλέγουσιν.

Ἡ κθ' ὡς Μάγνητες οἱ Μαγνησίαν τὴν ἐν Ἀσίᾳ νῦν οἰκῶντες τὸ πρότερον περὶ Πηνειὸν ποταμὸν καὶ τὸ Πήλιον ὄρος ὤκησαν, καὶ συνεστράτευσαν Ἀχαιοῖς κατὰ Τροίας ἡγεμένους αὐτῶν Προδῶν, καὶ ἐκαλῶντο Μάγνητες. εἶτα δεκάτῃ Μαγνήτων ἀνακομιζομένων αὐτῶν ἀπὸ Τροίας οἰκίξει κατ' ἐνχῶς εἰς Δελφούς. μετὰ χρόνον δὲ ἀναστάντες τῷ ἱερῷ καὶ κατιόντες ἐπὶ θάλασσαν ἐπεραιώθησαν εἰς Κρήτην. ὕστερον δὲ βία 226 H. φέντες ἀνέστησαν ἐκ Κρήτης, καὶ πλεύσαντες εἰς τὴν

a. 7. Σικελῶν mg: libri σικελῶν. 13. ὁρᾷει s. 14. ὤκησαν s. 25. χρησμὸν] καὶ χρησμὸν A. 27. φάντασμα s. 28. ἀλώμενος] cf. Ruhnken. ad Vellej. p. 12. 40. ἐβασίλευσε s. b. 3. παῖδας om A. 8. Κυτίνιον s. 9. Ἀθήνα-ζεν s. 20. καὶ Κύνος A: Κύνος δὲ s. 23. εἰς λάρνακα A: λάρνακα s. 24. ἀδελφῶν s. 27. ἀνίσχουσι A. 36. καὶ συνεστρ. A: συνεστρ. δὲ s. 38. δεκάτῃ s. 41. εἰς Κρήτην] cf. Ruhnken. ad Vellej. p. 13.

Μοίαν ἐρῶντο κακῶν νεόκτιστον ἔσαν τὴν Ἰωνίαν καὶ τὴν Αἰολίδα, συμμαχῶντες αὐτοῖς κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων. ἐκεῖθεν ἀφικνῶνται ἐν ᾧ νῦν εἰσὶ καὶ κτίσσει πόλιν, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος Μαγνησίαν αὐτὴν ἐπικαλέσαντες.

Ἡ λ' τὰ περὶ Πειθηνίε τῆς Ἀπολλωνιάτε, ὅς τὰ ἱερὰ ἥλιε νέμων πρόβατα, ἐπεὶ αὐτῶν ἐξήκοντα λύκοι διεσπάραξαν ἀμελήσαντος, τὰς ὕψεις ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐκχόπτεται. καὶ ἡ γῆ καρπὸν Ἀπολλωνιάταις μηνίσαντος αὐτοῖς τῆ θεῆ ἐκ ἐδίδε, ἕως τέχνη καὶ προα- 10 γείοις δυσὶν ἱλασάμενοι Πειθήνιον καὶ οἰκία μῦθ, ὧν αὐτὸς ἡρετίσαστο, τὴν ἀκαρπίαν διέφυγον. τῶν ἐπιφανῶν δ' ἦν ὁ Πειθήνιος, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ διαδοχῆς τῶν ἱερῶν εἶχον προβάτων τὴν ἐπιμέλειαν. καὶ ἡ Ἀπολλωνία πόλις Ἑλλάς ἐστιν ἐν τῇ Ἰλλυριῶν γῇ, καί ται δ' 15 ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ποταμὸς Αἰῶς διὰ μέσης αὐτῆς ῥέων εἰς τὸ Ἰόνιον ἐκβάλλει πέλαγος.

Ἡ λα' ὡς Τηρεὺς, βασιλεὺς Θορακῶν τῶν περὶ Δαυλίαν καὶ τὴν ἄλλην Φωκίδα, ἄγεται Πρόκνην γυναῖκα τὴν Πανδίωνος βασιλεύοντος Ἀθηναίων, καὶ ὡς 20 ἐπεμάνη καὶ ἐμίγη ἀκέρση Φιλομήλῃ τῇ ἀδελφῇ Πρόκνης, καὶ τέμνει τὴν αὐτῆς γλῶσσαν, δειδώς τὸν ἐκ λόγων θρίαμβον. ἡ δὲ πέπλον ὑφαίνεσα γράφει τὰ πάθη τοῖς νήμασι. καὶ ἡ Πρόκνη μαθεῖσα καὶ ἀμυνομένη παρατίθησιν αὐτῷ δεῖπνον τὰ αὐτῆς γεννήματα. ὁ δὲ 25 Τηρεὺς, μαθὼν τοῦ δείπνου τὸ μύθος ὑπ' αὐτῆς Πρόκνης, ἐδίωκεν αὐτὴν τε καὶ τὴν ἀδελφὴν ὡς συνεργὸν ἔριφαι ἀνελεῖν. τὰς δὲ μῦθος λαβὼν ἐντεῦθεν Πρόκνην μὲν ἀηδόνα ποιεῖ, Φιλομήλῃν δὲ χελιδόνα· καὶ ἄδουσι διὰ παντὸς τὰς τότε συμφοράς. ἀλλὰ καὶ 30 ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα ἔπιτῃ τῷ μύθῳ. καὶ ἐδ' ἐν ὄρεσι αὐτοῦ φασὶ πεπαῦσθαι τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἔποπες αἰετὶ ἀηδόνας καὶ χελιδόνας διώκασιν.

Ἡ λβ' τὰ περὶ Εὐρώπης τῆς Φοίνικος θυγατρὸς ἀφανῆς γεγεννημένης, καὶ ὡς πέμπειε τὰς νύκτας ὁ πα- 35 τὴρ κατὰ ζήτησιν τῆς ἀδελφῆς, ὧν ἦν καὶ Κάδμος, μεθ' οὗ συναπαίρει καὶ Πρωτεὺς ἐξ Αἰγύπτου, τὴν Βασίριδος δειδὼς βασιλείαν. καὶ ὡς μετὰ πολλὴν πλάνην μηδὲν εὐρόντες κατέχον εἰς Παλλήνην, καὶ ὡς Πρωτεὺς ξένια δὲς Κλίτῳ καὶ λαβὼν φίλιαν (βασί- 40

λεὺς δ' ἦν ὁ Κλίτος σῶφρων καὶ δίκαιος Σιδωνίων Θορακίου ἔθνης) ἄγεθ' Πρωτεὺς γυναῖκα τὴν θυγατέρα Χρυσονόην. "καὶ Βισαλτῶν ἀπελαθέντων τῆς 441 R. οἰκείας γῆς τῷ πρὸς αὐτὰς πολέμῳ, ὃν ἐπολέμησε 227 H.

5 Κλίτος καὶ Πρωτεὺς, βασιλεύει τῆς χώρας Πρωτεὺς, καὶ τίκει παῖδας ἐκ ὁμοίους αὐτῷ ἀλλ' ὁμῆς καὶ παρανόμους, ἔς Ἡρακλῆς μισοπόνηρος ὧν ἀναιρεῖ. καὶ αὐτοῖς μὲν ὁ πατὴρ χῶμα ἔχωσεν, Ἡρακλέα δὲ (ἦν γ' ἐναγῆς) καθῆρε τῆ φόνε.

Ἡ λγ' ὡς Δήμοκλος ὁ Δελφὸς γεννᾷ παῖδα ἐκ- 10 πρεπῇ Σμίκρον ὄνομα· καὶ ὡς πλεῖ κατὰ χρησμόν ἐπὶ Μιλήτῃ, ἔχων μεθ' ἑαυτῆ καὶ τὸν παῖδα ἐν ἡλικίᾳ καὶ ὡς καταλιμπάνει τῆτον σπαθῇ τῆ ἐκπλεῦσαι καὶ ἀγνοία, τρισκαίδεκατον ἔχοντα ἔτος· καὶ ὡς παῖς Ἐρι- 15 θάρσος αἰπόλος καταλαμβάνει τὸν Σμίκρον ἀθυμῶντα, καὶ ἄγει πρὸς τὸν πατέρα καὶ ὁ Ἐριθάρσος ἐκ ἑλαττον τῆ ἰδίας παιδός, μαθὼν τὰς τύχας καὶ τὸ γένος τοῦ Σμίκρου, τῆτον περιεῖπε. καὶ περὶ τῆ κύκνε τῆ συλλη- 20 φθέντος ἄμφω τοῖς παισὶ, καὶ τῆς ἔριδος, καὶ τῆ τῆς Λευκοθέας φάσματος, ὡς εἶποι τε τοῖς παισὶ πρὸς Μιλησίους φάναι τιμῆν αὐτὴν καὶ παίδων ἀγῶνα γυμνικὸν τελεῖν αὐτῇ· ἡδῆναι γ' αὐτὴν τῇ ἔριδι τῶν παίδων. καὶ ὡς ὁ Σμίκρός τινος τῶν ἐν Μιλησίοις ἐν- 25 δόξων θυγατέρα γαμῇ, καὶ αὕτη τίχτασα ὄρεθ' ὄψιν τὸν ἥλιον αὐτῇ διὰ τῆς εἰσδύντα διὰ τῆς γαστρὸς καὶ τῶν αἰδοίων διεξελθεῖν· καὶ ἦν τὸ ὄραμα τοῖς μάντεσιν ἀγαθόν. καὶ ἔτεκε κόρον, Βράγχον ἀπὸ τῆ ὀνείρε καλέσασα, ὅτι ὁ ἥλιος αὐτῆς διὰ τῆ βράγ- 30 χε διεξῆλθε. καὶ ἦν ὁ παῖς κάλλιστος ἀνθρώπων, καὶ αὐτὸν ἐφίλησεν ἑρασθεὶς Ἀπόλλων, εὐρὼν ποιμαίνοντα, ἐνθα βωμὸς Ἀπόλλωνος φίλιος ἴδρουθ'. ὁ δὲ Βράγχος ἐξ Ἀπόλλωνος ἐπίπνας μαντικῆς γεγονώς ἐν Διδύμοις τῷ χωρίῳ ἔχρα. καὶ μέχρι νῦν χρηση- 35 ρίων Ἑλληνικῶν ὧν ἴσμεν, μετὰ Δελφὸς κράτιστον ὁμολογεῖται τὸ τῶν Βραγχιδῶν.

Ἡ λδ' ὡς μετὰ τελευτὴν Ἀλεξάνδρου τῆ Πάρι- 40 δος οἱ Πριάμους παῖδες Ἐλένος καὶ Διήφορος ἤριζον ὑπὲρ τῶν Ἑλένης γάμων, καὶ κρατεῖ βία καὶ θεραπεία τῶν δυνατῶν Διήφορος, νεώτερος ὢν Ἐλένου. Ἐλένος δὲ τὴν ὕβριν ἐ φέρων, εἰς τὴν Ἰδην ἀποχω-

α. 7. ἡλίου A: τοῦ ἡλίου ε. αὐτῶν (vel αὐτοῦ) ἐξήκ. λ. δεισπ. ἀμελ. A: ἀμελ. τούτου αὐτῶν ἐξήκ. λ. δεισπ. ε.
11. ὧν] ἦν corr A. 12. αὐτὸς] ultimae litterae correctae in A. ἐπιφ. δ' A: δ' ἐπιφ. ε. 16. Αἰῶς Kan-
nins. 17. εἰς τὸ Ἰόνιον ἐκβ. πέλ. A: καὶ οὐτος ἐκβ. εἰς τὸ Ἰόνιον πέλ. ε. 22. τέμνει ε. 28. δὲ ὡς μῦθος ε.
31. εἰς ἔποπα] vid. Wyttenbach. Eunap. 2. p. 186. 32. αὐτὰς ε. 33. χελιδόνας καὶ ἀηδόνας ε.
b. 8. μὲν add A. 11. Σμίκρος ε. 17. τὸ οὐκ A. 20. ὡς] καὶ ὡς ε. ἔποι A: εἰ τοι ε. 25. αὐτῇ
τὸν ἥλιον ε. 26. γαστρὸς δὲ καὶ ε. 29. ἐξῆλθε ε. 33. μέχρι τοῦ νῦν ε.

ρήσας ἡσύχαζε. καὶ κατὰ συμβεβηκός Κάλχαντος οἱ πο-
 λιορκῶντες Τροίαν Ἕλληνες λόχῳ τὸν Ἑλενον συλ-
 λαμβάνουσι καὶ τὰ μὲν ἀπειλαῖς τὰ δὲ δώροις, πλέον
 δὲ τῇ πρὸς Τρώας ὁρῇ, ἀποκαλύπτει αὐτοῖς Ἑλε-
 νος ὡς ξυλίνῳ ἵππῳ πεπωμένον ἔστιν Ἴλιον ἁλῶ- 5
 ναι, καὶ τὸ τελευταῖον, ἔπειδ' ἄν Ἀχαιοὶ λάβωσι τὸ
 διοπετὲς Ἀθηναῖς Παλλάδιον, πολλῶν ὄντων τὸ σμι-
 κρότατον. ἐλλογῶνται ἔν τ' ἐπὶ τῇ κλοπῇ τῆ Παλλάδι-
 Διομήδης καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ ἀναβαίνει ἐπὶ τὸ τεῖχος 10
 Διομήδης, ἐπιβὰς τῶν ὤμων Ὀδυσσεύς· ὁ δὲ οὐκ
 ἀνελεύσας Ὀδυσσεά, καίτοι τὰς χεῖρας ὀρέγοντα, ἦει-
 τὴν ἐπὶ τὸ Παλλάδιον, καὶ ἀφελόμενος αὐτὸ πρὸς
 Ὀδυσσεά ἔχων ὑπέσρεφε. καὶ διὰ τῆ πεδίσ καταίωντων
 128 H. πνυθανομένῳ ἔκασα τῷ Ὀδυσσεῖ Διομήδης, τὸ δό-
 λιον τὰνδρὸς εἰδώς, ἐχ' ὅπερ ἔφησεν Ἑλενος Παλλά- 15
 διον λαβεῖν αὐτόν, ἀλλ' ἀντ' ἐκείνῃ ἔτερον, ἀποκρί-
 κεῖ. κινήθέντος δὲ τῆ Παλλადίου κατὰ τινα δαίμονα,
 γνὴς Ὀδυσσεύς αὐτὸ ἐκεῖνο εἶναι καὶ κατόπιν γεγωνὸς
 444 R. σπᾶν τὸ ξίφος, ἐκείνον μὲν ἀνελεῖν βουληθείς, "αὐ-
 τὸς δ' Ἀχαιοῖς τὸ Παλλάδιον κομίζειν. καὶ αὐτοῦ 20
 μέλλοντος πληγὴν ἐμβαλεῖν (ἦν γ' σελήνη) ὁρᾷ Διο-
 μήδης τὴν αὐγὴν τῆ ξίφους. Ὀδυσσεύς δ' ἀναιρεῖν μὲν
 ἀπέχετο ἀντισπασαμένην κάκεινον ξίφος, δειλίαν δ'
 ὀνειδίσας πλατεῖ τῷ ξίφει ἐκ ἐθέλοντα προΐεναι τύ-
 πτων τὰ νῶτα ἤλανθεν. ἔξ' ἧς ἡ παροιμία „ἡ Διομή- 25
 δειος ἀνύγκη," ἐπὶ παντὸς ἀκουσίᾳ λεγομένη.

Ἡ λέ' δύο ποιμένας ὑπὸ Λυσσὸν τὸ ὄρος τῆς
 Ἐφεσίας γῆς εἰσάγει νέμοντας, οἱ μελισσῶν ἔσμον
 ἐν τῇ βαθεῖ καὶ δυσκαθόδῳ θρασυάμενοι σπηλαίῳ,
 ὁ μὲν εἰς φορμίδα κατιέναι ἐνέβη, ὁ δὲ καθίει κάλῳ 30
 ἄρτησάμενος, ὁ κατελθὼν δὲ καὶ τὸ μέλι καὶ χρυσὸν
 πολλὴν εὐρὼν καὶ τῇ φορμίδι ἔως τοῖς ἐμβαλὼν ἀνι-
 μῶν ἐκέλευσεν, ἐπιλείψαντος δὲ τοῦ χρυσῆ ἑαυτὸν
 ἐμβαίνειν λοιπὸν προσβοήσας, ἐπεὶ ἐπιβεβηκὼς ἔννοια
 αὐτῷ ἅμα τῷ ῥήματι συνεισῆει, λίθον ἀνθ' αὐτῆς τῇ 35
 φορμίδι βαλὼν ἐκέλευσεν ἀνιμῶν. ὡς δ' ἐγγὺς τῆς
 ἐσφάνης ὁ ἀνιμῶν ἀπρωρήσατο, ἀντίκα ὡς διαφθε-
 ρῶν τὸν ἔτερον ἀφίησι κατὰ τινος φάραγγος, καὶ τὸ
 χρυσίον κατορύξας πιθανὰς ὑπὲρ τῆ ἀφανῆς ποιμέ-
 νος ἐπλάττετο τοῖς πνυθανομένοις τὰς προφάσεις. 40
 ὡς δ' ἦν ἄπορα πανταχόθεν τῷ ἐν τῷ σπηλαίῳ ποι-

μένι τὰ τῆς σωτηρίας, Ἀπόλλων ὄναρ κελεύει ὀξεῖ
 λίθῳ τὸ σῶμα ἀμύξαντα καὶ ἡρέμα. τῆ δὲ πρῶ-
 ξαντος τὸ προσταχθὲν γῆρας ὡς ἐπὶ νεκρὸν ἐφιπτά-
 μενοι, καὶ τοὺς ὄνυχας οἱ μὲν εἰς τὴν χαλκὴν οἱ δ' 5
 εἰς τὴν ἰσθμὴν πηξάμενοι, ἐκέρριζον καὶ κατέφερον
 αὐτὸν κακῶν ἀπαθῆ ἐπὶ τὸν ὑποκείμενον ἀδλῶνα.
 ἔλθων δ' ἐπὶ τὸ ἀρχεῖον ἅπαντα φράζει. καὶ τὸν μὲν
 ἐπιβελεύσαντα οἱ Ἐφέσιοι, ἐλεγχθέντα καὶ τὸν χρυσὸν
 κατορρυγμένον καὶ ἄκοντα ἐπιδείξαντα, τιμωρῶνται,
 τῷ δ' ἡδίκημένῳ τὴν ἡμίσειαν τῆ χρυσῆ νείμαντες
 τὴν ἑτέραν ἡμίσειαν ἱερὰν ἀπέφηναν Ἀρτέμιδι καὶ
 Ἀπόλλωνι. ὁ δὲ διασωθεὶς καὶ τῷ χρυσίῳ τιμηθεὶς
 ποιμὴν τῶν τε πάντων πλουσίων ἐγένετο, καὶ βωμὸν
 ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς τῆ ὄρεος Ἀπόλλωνος εἵσατο,
 γυναικίᾳ εἰς μνημεῖον τῶν συνεχεχθέντων ὀνομάσας.

Ἡ λέ' ὡς Φιλόνομος ὁ Σπαρτιάτης προδὸς Λα-
 κεδάιμονα Δωριεῦσι δῶρον ἔχει Ἀμύκλας, καὶ συν-
 οικήσει ταύτην ἐξ Ἰμβρου καὶ Δήμου. τρίτῃ δὲ γε-
 νεᾷ σασιάσαντες πρὸς Δωριέας μετανέστην Ἀμν- 229 H.
 κλῶν, συμπαραλαβόντες δὲ καὶ τινὰς Σπαρτιατῶν,
 ἡγουμένων αὐτοῖς Πόλιδος καὶ Δελφοῦ, ἔπλεον ἐπὶ τῆς
 Κρήτης. ἐν τῷ παράπλῳ δὲ τοῦδε τῆ σόλου Μήλον
 Ἀπόδασμος οἰκίζει, καὶ τὸ τῶν Μηλίων γένος ἐνθὲνδε
 οἰκείῃ Σπαρτιάταις. οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες Γόρτυνας
 25 μηδενὸς ἔργοντος λαβόντες, ταύτην ἅμα τῶν περιό-
 κων Κρητῶν συνοικήσιν.

Ἡ λέ' ὡς ἀπὸ Θάσου τῆ Κάδμου ἀδελφῆ Θάσος
 ἡ νῆσος ὀνομάσθη· ἐκεῖ γ' αὐτὸν ὁ ἀδελφός, δὲς τῆ
 εἰρημίας μοῖραν, ἀπολείπει. καὶ ὡς Κάδμος ὑπὸ τοῦ
 Φοινίκων βασιλέως, μέγα καὶ αὐτὸς δυνάμενος παρὰ
 Φοίνικιν, ἐπὶ τὴν Εὐρώπην σαλείη. οἱ δὲ Φοίνικες
 τότε "μέγα τε (ὡς λόγος) ἔχον, καὶ πολλὴν τῆς Ἀσίας 445 R.
 κατασρεψάμενοι τὸ βασίλειον ἐν Θήβαις ταῖς Αἰ-
 γυπτίαις εἶχον. σαλῆναι δὲ Κάδμον ἐχ' ὡς Ἕλληνες
 φασι, κατὰ ζήτησιν Εὐρώπης, ἣν παῖδα Φοίνικος
 ἔσαν ἡρπασε Ζεὺς ἐν χήματι ταύρε, ἀλλ' ἀρχὴν μὲν
 ἰδίαν ἐν Εὐρώπῃ μηχανώμενον πλάττεσθαι ἀδελφῆς ἡρ-
 πασμένης ποιῆσθαι ζήτησιν, ἔξ' ἧς καὶ ὁ τῆς Εὐρώπης
 μῦθος ἦκεν εἰς Ἕλληνας. περιπλέων δὲ τὴν Εὐρώπην
 τὸν μὲν ἀδελφὸν Θάσον, ὡς εἴρη, τῇ νήσῳ λείπει,
 αὐτὸς δ' εἰς Βοιωτίαν πλεύσας ἀνεισι πρὸς τὰς νῦν

a. 1. συμβουλήν γ. 9. ἐπὶ τὸ τεῖχος] τῆ τεύχους A. 15. τοῦ ἀνδρὸς γ. 25. ἡ Διομ.] cf. Schol. Platon. p. m. 408.
 30. ὁ μὲν] ὁ μὲν A. 31. καὶ τὸ add A. 32. ἐμβαλὼν A. 33. δὲ A: καὶ γ. 36. ἐκέλευεν A. 37. δια-
 φθερῶν γ. 38. ἐταῖρον corr A. τινος] τῆς Kannius. b. 14. εἵσατο] ἐδωμήσατο corr A. 16. cf. Müller.
 Orchom. p. 516. 22. τοῦδε add A. 23. πλητῶν γ. ἐνθὲνδε Heynius: libri ἐνθάδε. 24. Σπαρτιάταις γ.
 25. τοῖς περιόικοις Κρητῶν γ. 37. μηχανώμενον γ. 41. πρὸς A: καὶ γ.

καλεσμένας Θήβας, καὶ σὺν τῇ δυνάμει περιτειχίσας τὸ χωρίον Θήβας ἀπὸ τῆς οἰκείας ἐπυνόμασε πατρίδος, τῶν δὲ Βοιωτῶν εἰς μάχην αὐτοῖς συμπλακέντων ἡττῶνται Φοίνικες, εἴτα κρατῶσιν ἐνέδραις καὶ προλοχισμοῖς καὶ τῇ ἀήθει τῶν ὀπλῶν ὕψει κράνος 5 καὶ ἀσπίς ἔπω τοῖς Ἕλλησιν ἔγνωσθαι. καὶ κρατεῖ Κάδμος τῆς Βοιωτῶν γῆς, καὶ φυγόντων τῶν διασωθέντων ἐπὶ τὰς οἰκείας πόλεις οἰκίζει Φοίνικας ἐν Θήβαις, καὶ τὴν Ἀρεως καὶ Ἀφροδίτης Ἀρμονίαν γαμεῖ. Βοιωτοῖς δὲ πρὸς τὴν ἐκπλήξιν τῶν ὀπλῶν καὶ 10 τῶν προλοχισμῶν καὶ τῆς ἐνέδρας δόξα παρέσθη αὐτοῖς ὀπλοῖς ἀνείναι τῆς γῆς τὰς ἀνδρας, καὶ σπαρτὲς ὡς ἐκ τῆς χωρίου φύσεως αὐτὰς ἐκάλεσαν. περὶ μὲν Κάδμου καὶ Θηβῶν οἰκίσεως οὗτος ὁ ἀληθὴς λόγος, τὸ δ' ἄλλο μῦθος καὶ γοητεία ἀκοῆς.

Ἡ λη' ὡς Μιλήσιος τις ἀνὴρ, τῆς πατρίδος αὐτῷ ὑπὸ Ἀρπάγον τῆς Κύρου ἐν κινδύνῳ οὐσης, εἰς τὸ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομένιον ἀπαίρει, κακεῖ φίλῳ τινὶ τρωκεζίτῃ παραθέμενος τὸ χρυσίον οἴκαδ' ἔπλει. εἴτα δεδούλωτο μὲν Μίλητος Κύρῳ, δεινὸν δ' ἔδεν ἄλλο 20 ὦν ὑφωρῶτο ἐπεπόνθει καὶ ὁ Μιλήσιος ἦκεν εἰς Ταυρομένιον ἀνακομισόμενος τὴν παρακαταθήκην. ὁ δὲ λαβὼν ὁμολογεῖ μὲν λαβεῖν, διετρίβεται δ' ἀποδεδοκέναι. ὡς δὲ μετὰ πολλὴν ἔριν καὶ λογομαχίαν ὁ Μιλήσιος εἰς ὄρκον τὸν ἀδικῶντα "πρὸςκαλεῖτο, ὁ τρα- 25 πεζίτης μηχανᾷ τοιόνδε, νάρθηκα κοιλάνας καθάπερ αὐλὸν καὶ συντήξας τὴν παραθήκην τῷ νάρθηκι ἐγχέει καὶ ἀσφαλίξει· ἐπὶ δὲ τὸν ὄρκον ἰὼν, κατέχων ὡς βακτηρίαν προφάσει ποδῶν ἀσθενείας, τῷ νάρθηκι ἐπηρείδετο· μέλλων δ' ὁμνῆειν πλησίον ἐσῶτι τῷ 30 Μιλήσιῳ, ὡς αὐτίκα πάλιν ἀναληψόμενος, τὸν νάρθηκα ἐπιδίδωσιν. ὡς δὲ τὰς χεῖρας ἀναχὼν κατώμνυτο τὴν παρακαταθήκην ἀποδεῖναι τῷ παραθεμένῳ, περιπαθήσας ὁ Μιλήσιος ῥίπτει τὸν νάρθηκα, ἔρρειν ἅμα ἀνακραγὼν τὴν ἐν ἀνθρώποις πίσιν. καὶ ὁ νάρθηξ 35 ἐρρήγνυτο, καὶ περιφανὲς ἦν πρὸς τὴν ὄψιν τῆς χρυσίᾳ τὸ σόφισμα τῆς ψευδορκίας. καὶ ὁ μὲν Μιλήσιος τὸ ἴδιον εἶχεν, ὁ δὲ τρωκεζίτης ὑπ' αἰδῶς καὶ τῆς κακίᾳς πρὸς ἀπάντων βρόχῳ τῆς ζῆν αὐτὸν ἐξάγει.

Ἡ λθ' ὡς Μέλανθος γένος μὲν ἦν τῶν Νηλεϊδῶν, 40

οἱ Πύλας καὶ Μεσσήνης ἀπὸ Ποσειδῶνος ἐβασίλευον. 5 τῶτον ἀναστῆσαντες Ἡρακλεῖδαι πολέμῳ τὴν γῆν ἔχον· ὁ δὲ κατὰ χρησμὸς Ἀθήναζε ἀφικνεῖτο, καὶ πολίτης γίνετο, καὶ ἦν τῶν τιμωμένων. Ἀθηναίους δὲ καὶ Βοιωτοῖς πόλεμος ὑπὲρ Οἰνόςης συνίστατο, "καὶ ἐδόκει ἐν τῇ 448R. τῶν βασιλέων μονομαχίᾳ τὴν κρίσιν εἶναι. Θυμοίτης μὲν ἐν βασιλεύων Ἀθηναίων ἐδεδοίκεν τὸν ἀγῶνα, καὶ ἐξίστατο τῆς βασιλείας τῷ βελομένῳ διακινδυνεύσαι πρὸς Ξάνθον, ὃς ἐβασίλευσε Βοιωτῶν. καὶ Μέ- 10 λανθος ἐπ' ἄθλῳ τῆς βασιλείας ὑπέρχετο τὸν ἀγῶνα, καὶ προβαίνουσιν αἱ συνθήκαι. ἐπεὶ δ' εἰς μάχην ἦγον, καθορᾷ ὁ Μέλανθος φάσμα τι τῷ Ξάνθῳ ἄνδρα ἐπόμενον ἀγένηιον. ὡς δ' ἀνεβόησε μὴ δίκαια ποιεῖν παρὰ τὰς συνθήκας ἐπαγόμενον βοηθόν, μετεστράφη ὁ 15 Ξάνθος, πρὸς τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου ἐκπλαγεῖς καὶ αὐτὸν εὐθὺς ὁ Μέλανθος τῷ δόρατι βαλὼν κτείνει, καὶ τὴν τε Οἰνόςην Ἀθηναίοις καὶ αὐτῷ τὴν βασιλείαν ἐνὶ περιεποιήσατο ἀγωνίσματι. τὸ μὲν δὴ τῶν Ἐρεχθιδῶν γένος εἰς τὰς Μελανθίδας, ὧν ἦν καὶ Κόδρος, ἀπὸ τῆς μετέσθης Ἀθηναῖοι δ' ὕψερρον Διονύσιον Με- 20 λανθίδῃ κατὰ χρησμὸν ἱερὸν ἰδρυσάμενοι θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ τῷ ἀπατερόντι Διὶ ἱερὰ ἀνάπτοντες, ὅτι αὐτοῖς ἐκ τῆς ἀπάτης ἀγώνισμα ἐγένετο.

Ἡ μ' ἰσορία τὰ περὶ Ἀνδρομέδας ἰσορεῖ ἑτέρως ἢ ὡς ὁ Ἕλλησιν μῦθος. ἀδελφὸς μὲν γὰρ δύο γενέσθαι Κηφέα καὶ Φινέα, καὶ εἶναι τὴν τῆς Κηφέως βασιλείαν τότε ἐν τῇ μετονομασθείσῃ μὲν ὕψερρον Φοινίκη, τη- 25 νικαῦτα δ' Ἰόππᾳ ἀπὸ Ἰόππης τῆς ἐπιθαλασσιδίου πόλεως τῆνομα λαβούσῃ καὶ ἦν τὰ τῆς ἀρχῆς ὅρια ἀπὸ τῆς κατ' ἡμᾶς θαλάσσης μέχρι Ἀράβων τῶν πρὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὠκνημένων. εἶναι δὲ τῷ Κηφεῖ καὶ θυγατέρα πάνυ καλὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ αὐτὴν μνᾶσθαι Φοινικά τε καὶ τὸν ἀδελφὸν Κηφέως Φινέα. Κηφεὺς δὲ μετὰ πολλὰς τὰς ἐφ' ἑκατέρῳ "λο- 31 H. γισμὸς ἔγνω δέναι μὲν Φοινίκεν, ἀρπαγῇ δὲ τὴν μνηστῆρος τὸ αὐτῆς ἐκείσιον ἀποκρύπτειν καὶ ἀρπάζεται ἀπὸ τινος νησιδος ἐρήμῃς ἢ Ἀνδρομέδα, ἐν ᾗ εἰώθει ἀπιῶσα θυσίας τῇ Ἀφροδίτῃ θύειν. Φοίνικος δ' ἀρ- 35 πάσαντος νῆε (κῆτος δ' αὕτη ἐκαλεῖτο, ἢ μίμησιν ἔχουσα τῆς ζώης ἢ κατὰ τύχην) ἢ Ἀνδρομέδα, ὡς

α. 6. γὰρ A: δὲ ε. τοῖς Ἕλλησιν A: αὐτοῖς ε. cf. Müller. Orchom. p. 217. 9. Ἀρεως ε. 12. τὴν γῆν Heynius. recte, nisi legendum ἀνείναι i. e. prodire. 13. μὲν οὖν K. ε. 14. οἰκίσεως A. 18. ἀπῆε ε. 21. ὑφω-
 ρῶτο ε. 22. ἀνακομισόμενος ε. 27. παρακαταθήκην ε. τῷ] τῇ A. 28. ἰὼν καὶ κατ. ε. 29. προφ. τῆς τῶν
 ποδῶν ε. 33. περιθεμένῳ ε. 40. ὡς om A. Νηλεϊδῶν Leichius p. IX: libri ἡλίδων. b. 10. malim τῇ βασιλείᾳ.
 11. ἐπειδὴ ε. 14. ἐπαγόμενος A. 18. ἐρεχθιδῶν A: ἐρεχθούτων ε. 20. μελανθίδι A. 25. ἢ] ἢ καὶ A.
 post γενέσθαι cum A omisi quod. 28. δ' Ἰόππᾳ A: δ' ὅπᾳ ε. Heynius δ' Ἰοπίᾳ. ἀπὸ] ὁ ἀπὸ A. 29. λα-
 βούσης A. 30. ἀρπάζων ε. 40. καὶ om A.

κατὰ ἄγνοιαν τῆ πατρὸς ἀρπαζομένη, ἀνωλοφύρατό
τε καὶ μετ' οἰμωγῆς τὸς βοηθήσοντας ἀνεκαλεῖτο. Περ-
σεὺς δ' ὁ Δανάης κατὰ δαίμονα παραπλέων κατί-
χει, καὶ πρὸς τὴν πρώτην ὄψιν τῆς κόρης οἴκτω καὶ
ἔρωτι συχεθεὶς τό τε πλοῖον, τὸ κῆτος, διαφθείρει, 5
καὶ τὸς ἐμπλέοντας ὑπὸ ἐκπλήξεως μόνον ἐχὶ λιθω-
θέντας ἀναιρεῖ. καὶ τῆτο Ἑλλησι τὸ τῆ μύθου κῆτος
καὶ οἱ παγέντες εἰς λίθους ἀνθρωποὶ τῆς Γοργόνης τῇ
κεφαλῇ. ἄγεθ' δ' ἐν γυναικα τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ οἴ-
χεθ' αὐτὴ συμπλέονσα εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ Περσεῖ, 10
καὶ βασιλεύοντος τὸ Ἄργος οἰκεῖται.

Ἡ μὲν ὥς Ἀντιανδρον ὥκησαν Πελασγοί, ἀλλ' ὥς
μὲν ἐνιοὶ φασιν, δόντος αὐτοῖς Ἀσκανίου λύτρον ἀνθ'
αὐτῆς, ἐπεὶ ἐνέδρα συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀπολυ-
θέντος· διὸ καὶ Ἀντιανδρος, ὅτι ἀντὶ ἐνὸς ἀνδρὸς ἔλα- 15
βον πόλιν. ὁ δ' Ἀσκάnios υἱὸς μὲν ἦν Αἰνείου, μετὰ
δὲ Τροίας ἄλωσιν ἐβασίλευσεν Ἰδης. οἱ δὲ φασιν
ἐντεῦθεν οἰκῆσαι Πελασγὸς Ἀντιανδρον. Ἀπόλλωνος
καὶ Κρεέσης Ἄνιος γίνεθ' παῖς, τοῦ δὲ Ἀνδρος, ὃς
μίαν οἰκίσας τῶν νήσων τὸ ὄνομα λείπει τῇ νήσῳ, 20
449 R. "κατὰ εἰσὶν δ' ἐκεῖθεν ἐκπεσὼν, καὶ χωρίον ἰδὼν ὑπὸ
τὴν Ἰδην παραπλήσιον Ἀνδρῳ, πολίξει τὸ χωρίον καὶ
Ἀντιανδρον πρὸς τὴν ὁμοιότητα ὀνομάζει. τὴν δ'
Ἀνδρον ἔρημον ἔσαν λαὸς Πελασγῶν ἐσφικίσατο. καὶ
ἡ Κύζικος δὲ Πελασγὸς ἔχεν οἰκῆτορας· καὶ γὰρ Κύζι- 25
κος ὁ Ἀπόλλωνος, Πελασγῶν τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ βα-
σιλεύων, ὑπὸ Αἰολέων μετὰ Πελασγῶν ἐκπεσὼν τὴν
χερσόνησον τῆς Ἀσίας πολίξει, δὲς αὐτῇ καὶ ἔθνομα.
καὶ ἠρξήθη ἐκ ταπεινῆς Κυζίκῳ εἰς μέγα ἡ ἀρχή, ἀφ'
ἧς Κλείτην τὴν Μέρποπος, ὃς τῶν περὶ Ῥυνδακὸν χω- 30
ρίων ἐβασίλευε, γυναῖκα ἡγάγετο. οἱ δὲ μετὰ Ἰάσω-
νος ἐπὶ τὸ δέρας ἰόντες κατίχθου πρὸς τὴν Κύζικον
τῇ Ἀργοῦ, καὶ μαθόντες οἱ Πελασγοὶ Θεσσαλίδα τὴν
ναῦν, κατὰ μῆνιν τῆς ἐκβολῆς νυκτὸς ἐμάχοντο τῇ
Ἀργοῦ. Κύζικον δὲ λῦσαι τὴν μάχην ἐπισάντα ἄγνο- 35
ων Ἰάσων κτείνει, πεσόντων καὶ ἄλλων Πελασγῶν. καὶ
ἡ μὲν Ἀργὼ ἐπλεῖ ἐπὶ Κόλχας· οἱ δὲ τότε μὲν ὑπερ-
ηχθέθησαν ἐπὶ τῇ τῆ βασιλείας τελευτῇ, καὶ τοῖς παρ'
αὐτοῖς δυνατοῖς τὰ τῆς πόλεως ἐνεχείρισαν (ἐδὲ γὰρ
ἦν παῖς Κυζίκῳ διάδοχος), ὑπερον δὲ ὑπὸ Τυρρῶν 40
Κυζίκας μετανέστησαν, καὶ Τυρρῶνοὶ τὴν χερσόνησον

ἔχον. καὶ τέττας Μιλησίων μοῖρα μάχῃ νικήσαντες αὐ-
τοὶ Κύζικον ὥκησαν.

Ἡ μὲν ὥς Γέλων ὁ Σικελιώτης τυραννίδι ἐπιθέσθαι
διανοόμενος Ἱμεραίων ἐθεράπευε τὸν δῆμον, καὶ κατὰ
τῶν δυνατῶν ὑπερεμάχει, καὶ αὐτὸν ἡγάπα τὸ πλῆθος,
καὶ φυλακὴν τῆ σώματος αἰτᾷντι ὥρμητο δίδόναι.
Στησίχορος δ' ὁ Ἱμεραῖος ποιητὴς ὑποτοπήσας ἐπι-
χειρεῖν αὐτὸν τυραννίδι, εἰς αἶνον ἔλεξεν εἰς τὸ πλῆ- 232 H.
θος, εἰκόνα τῆ μέλλοντος πάθους. ἵππος, φησί, νε-
μόμενος ἐφοῖτα πύμενος ἐπὶ κρήνην, ἔλαφος δὲ τὸ
πεδίον διαθέσσα τὴν τε πόαν κατέσειβε καὶ τὸ νῆμα
ἐτάραττε. καὶ ὁ ἵππος ποδῶν τὴν ἀδικῶσαν τιμωρή-
σαι, τάχει δὲ ποδῶν λειπόμενος, ἄνδρα κυνηγέτην
βοηθὸν ἐκάλε· ὁ δὲ, εἰ χαλινὸν δέξοιτο καὶ ἀναβάτην,
ῥᾶστα ἀμύνειν αὐτῷ ὑπὸ χυγνέιτο. καὶ ἐγένετο ἔτως. καὶ
ἡ μὲν ἔλαφος ἀκοντίοις ἔκειτο βληθεῖσα, ὁ δ' ἵππος
ἤθετο δεδωλωμένος τῷ κυνηγῇ. τῆς, ἔφη, δέδοικα
καὶ αὐτός, ὡς Ἱμεραῖοι, μὴ νῦν δῆμος ὄντες τῶν ἐχ-
θρῶν μὲν διὰ Γέλωνος περιγένησθε, αὐτοὶ δ' ὑπερον
Γέλωνι δεδωλύσθε· φιλεῖν γὰρ ἅπασαν τὴν δύναμιν τῷ
λαβόντι ἐπὶ τὸν δόντα εἶναι, ὅταν ὥσπερ δῶναι αὐ-
τὴν μηκέτι ἐκ τῆς ὁμοῖας κομίσασθαι ἔχη.

Ἡ μὲν, οἱ τῆς Αἰτνῆς τῆ πρὸς κρατῆρες ἀνέ-
βλυσάν ποτε ποταμὸς δίκην φλόγα κατὰ τῆς χώρας,
καὶ Καταναίοις (πόλις δ' Ἑλλάς ἐν Σικελίᾳ ἡ Κα- 25
τάνη) ἔδοξε παντελὴς ἔσεσθαι φθορὰ τῆς πόλεως, καὶ
ταύτης φεύγοντες ὡς εἶχον τάχως οἱ μὲν χρυσὸν οἱ
δὲ ὄρυγρον ἔφερον, οἱ δὲ ὅ τι ἂν τις βέλοιοτο ἐπι-
κέρημα τῆς φυγῆς. Ἀναπίας δὲ καὶ Ἀμφινόμος ἀντὶ
πάντων τῶν γονεῖς γηραιὸς ὄντας ἐπὶ τὰς ὤμους ἀνα-
θέμενοι ἔφευγον. καὶ τὸς μὲν ἄλλους ἡ φλόξ ἐπικατα-
λαβῶσα ἔφθειρεν, αὐτὰς δὲ περιεσχίσθη τὸ πῦρ, καὶ
ὥσπερ νήσος ἐν τῇ φλογὶ πᾶς ὁ περὶ αὐτὰς χώρος
ἐγένετο. διὰ ταῦτα οἱ Σικελιώτῃ τὸν τε χώρον ἐκεῖ- 30
νον εὐσεβῶν χώραν ἐκάλεσαν, "καὶ λιθίνας εἰκόνας 452 R.
ἐν αὐτῷ τῶν ἀνδρῶν, μνημεῖα θείων τε ἅμα καὶ ἀν-
θρωπίνων ἔργων, ἀνέθεσαν.

Ἡ μὲν ἰσορία φησὶν ὡς Λεωδάμας καὶ Φίτρης ἤρι-
σαν ὑπὲρ τῆς Μιλησίων βασιλείας, γένους ἄμφω ὄν-
τες βασιλεῖς. τὸ κοινὸν δὲ τῇ ἐκείνων κακόμενοι εἰς
σὴ τῆς μὲν φιλονεικίας μετὰ πολλὰ πάθη ἐξίσταντο,

α. 6. ἐμπλέοντας A: ἐμπεσόντας ε. 8. τῆς add A. 16. ὁ A: ὡς ε. 28. οἰκίσαι A. 19. παῖς A: παρὰ ε.
21. καὶ τὸ χωρίον A. 24. ἐσφικίσατο A: ἐσφικίσαντο ε. 31. μετὰ add A. b. 6. ὥρμητο corr A. 11. διελ-
θοῦσα ε. 13. κυνηγέτην A. 18. καὶ add A. 20. φιλεῖν Kannius: libri φίλην. 22. ἔχοι A. 27. ante ταύ-
της cum A omisi ἀπό. cf. p. 55 b 23 φεύγει τῆς πόλεως et p. 120 b 20 φυγεῖν τῆς πατρίδος. item p. R. 1169, 23.
35. χώραν] malim χώρον cum Lycurgo § 96 ed. Berolin. 36. ἀνδρῶν τῷ μνημεῖον ε.

ἔκρινον δ' ἐκείνον βασιλεύειν, ὃς Μιλησίους πλείω
ἀγαθὰ ἐργάσοιτο. ἦσαν δ' αὐτοῖς τότε δύο πόλεμοι
Καρυείοις καὶ Μηλιέσσι. καὶ πρὸς μὲν Μῆλον (αὐτῷ
γὰρ ὁ κληρὸς τοῦτον ἐδίδε τον πόλεμον) Φίτρος στρα-
τεύσας ἄπρακτος ἀναστρέφει. Λεωδάμας δὲ λαμπρῶς 5
κατὰ Καρυείων ἀνδραγαθήσας, καὶ κατὰ κράτος ἐλὼν
τὴν πόλιν καὶ ἀνδραποδισάμενος, Μιλήτας ἐπανιὼν
κατὰ τὰ συγκείμενα βασιλεύει. αἰχμάλωτον δὲ κατὰ
χρησμόν γυναικα Καρυείαν, παῖδα φέρουσιν ὑπομά-
σθιον, μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων ἀναθημάτων, ἃ δεκάτη 10
τῶν λαφύρων ἐτύγγανον, ἀνέπεμψεν ἐν Βραγχίδαϊς.
αὐτὸς δὲ τότε Βράγχος προεβήκει τῷ τε ἱερῷ καὶ τῷ
μαντεῖι, ὃς τὴν τε αἰχμάλωτον γυναικα ἐνόμισε καὶ
τὸν παῖδα αὐτῆς ἔθετο. ἠϋξανε δ' ὁ παῖς καὶ κατὰ
λόγον, ἀλλὰ θεία τινὶ τύχῃ, καὶ πλέον ἢ πρὸς τὴν ἡλι- 15
κίαν ἀπῆντα τὸ εὐσύνετον. ποιεῖ δ' αὐτὸν ὁ Βράγχος
καὶ ἄγγελον τῶν μαντευσμάτων, Εὐάγγελον ὀνομάσας.

233 H. οὗτος ἡβήσας τὸ Βράγχος μαντεῖον ἐξεδέξατο, καὶ
ἀρχὴ γένεθς Εὐαγγελιδῶν παρὰ Μιλησίοις ἐγένετο.

Ἡ μὲν ὥς Ὀρφεύς, ὁ Οἰάγρος καὶ Καλλιόπης μιᾶς 20
τῶν Μασσῶν, ἐβασίλευε Μακεδόνων καὶ τῆς Ὀδρυσί-
δος, ἐπετιθέμενος δὲ μασικήν, καὶ μάλιστα κιθαροφθόαν. καὶ
(φιλέμεσον γὰρ τὸ Θρακῶν καὶ Μακεδόνων γένος)
ἤρρεσκον ἐν τέτοις διαφερόντως τῷ πλήθει. κατέχευε δὲ
δόξα ὥς εἰς Αἰδὸς κατὰ βοὶ ἔρωτι τῆς γυναικὸς Εὐ- 25
ρυδίκης, καὶ ὥς τὸν Πλάτωνα καὶ τὴν Κόρην ᾠδαῖς
γοητεύσας δῶρον λάβοι τὴν γυναικα· ἀλλ' ἔπειτα ὄνα-
σθαι τῆς χάριτος ἀναβιωσκομένης, λαθόμενον τῶν
περὶ αὐτῆς ἐντολῶν. οὕτω δὲ θέλγειν καὶ κατακλεῖν
αὐτὸν ᾠδαῖς εἶναι σοφόν, ὥς καὶ θηρία καὶ οἰωνοὺς καὶ 30
δὴ καὶ ξύλα καὶ λίθους συμπερινοσεῖν ὑφ' ἡδονῆς. τε-
λευτῇ δὲ διασπασαμένων αὐτὸν τῶν Θρακίων καὶ Μα-
κεδόνων γυναικῶν, ὅτι καὶ μετεδίδου αὐταῖς τῶν ὀρ-
γίων, τάχα μὲν καὶ κατ' ἄλλας προσφάσεις, φασὶ δ' ἐν
αὐτὸν δυσυχῆσαντα περὶ γυναικα πᾶν ἐχθῆραι τὸ γέ- 35
νος. ἐφοίτα μὲν ἐν ταχταῖς ἡμέραις ὀπλισμένον πλη-
θος Θρακῶν καὶ Μακεδόνων ἐν Αἰβήθοις, εἰς οἴ-
κημα ἐν συνερχόμενον μέγα τε καὶ πρὸς τελετὰς εὖ
πεποιημένον· ὅποτε δ' ὀργιάζειν εἰσίσαι, πρὸ τῶν
πυλῶν ἀπετίθεσαν τὰ ὅπλα. ὃ αἱ γυναῖκες ἐπιτηρή- 40
σασαι, καὶ τὰ ὅπλα ἄρπασάμεναι, ὑπὸ βρογῆς τῆς διὰ
τὴν ἀτιμίαν τῆς τε προσπίπτοντας κατεργάσαντο, καὶ

τὸν Ὀρφέα κατὰ μέλη ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν
σποράδην. λοιμῶν δὲ τῆς χώρας, ὅτι μὴ ἀπητήθησαν
δίκην αἱ γυναῖκες, κακασμένης, δεόμενοι λωφῆσαι τὸ
δεινόν, ἔλαβον χρησμόν, τὴν κεφαλὴν τὴν Ὀρφέως
ἦν ἀνευρόντες θάψωσι, τυχεῖν ἀπαλλαγῆς. καὶ μόλις
αὐτὴν περὶ τὰς ἐκβολὰς τῆς Μέλητος δι' ἀλιέως ἀνεῦ-
ρον ποταμῷ, καὶ τότε ἄδυσαν "καὶ μηδὲν παθεῖσαν 453 R.
ὑπὸ τῆς θαλάσσης, μηδέ τι ἄλλο τῶν ὅσα κῆρες ἀν-
θρώπιναι νεκρῶν αἵχῃ φέρουσιν, ἀλλ' ἐπακμάζουσιν
αὐτὴν καὶ ζωϊκῶ καὶ τότε αἵματι μετὰ πολὺν χρόνον
ἐπανθῆσαν. λαβόντες ἔν ὑπὸ σήματι μεγάλῳ θάπτει-
σι, τέμενος αὐτῷ περιέροσαντες, ὃ τέως μὲν ἡρώων
ἦν, ὕπερον δ' ἐξενίκησεν ἱερὸν εἶναι θυσίαις τε γὰρ
καὶ ὅσοις ἄλλοις θεοὶ τιμῶντο, γεραίρετο. ἐσι δὲ γυ-
ταῖσι παντελῶς ἄβατον.

Ἡ μὲν ὥς Τροίας πορθαμένης ὑπεκτίθετο Πρία-
μος εἰς Λυδίας δύο παῖδας Ἐκτορος, Ὀξύνιον καὶ
Σκάμανδρον. ἐπεὶ δὲ τὸ Ἰλιον ἦλω, Αἰνείας ὁ Ἀγχί-
σου καὶ Ἀφροδίτης, διαφυγὼν τὰς Ἀχαιάς, τὸ μὲν
πρῶτον ὄκει τὴν Ἰδην, Ὀξύνιος δὲ καὶ Σκαμάνδρου
ἐπαρελθόντων ἀπὸ Λυδίας καὶ ὥς πατρίδας λήξεως
μεταποισμένων τῶν περὶ τὸ Ἰλιον τόπων, ἀναλαβὼν
Ἀγχίστην τὸν πατέρα καὶ ὅσους δύναίτο τῶν συμφυ-
γάδων, πρὸς ἡλίον ἀνίχοντα ὄχετο κατὰ Ἀφροδίτης
ἐπίσκηψιν. διαβάς ἔν τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἀφικόμενος 234 H.
εἰς Θερμόν καλέμενον κόλπον, Ἀγχίστην μὲν
ἀποθανόντα θάπτει, αὐτὸς δὲ, τῶν ἐπιχωρίων δεο-
μένων ὥς βασιλεύειν αὐτῶν, ἐκ ἐδέξατο. εἰτα εἰς
τὴν Βορστιάδα γῆν ἔρχετο· πᾶσι δ' ἦν ἐφίμερος, οἷς
ἐντυγχάνοι, κατὰ χάριν τῆς Ἀφροδίτης. ἐνταῦθα
μνηστραμένης τῆς συνεπομένης αὐτῷ βοῶς ἐξ Ἰδης
(τέτο γὰρ Ἀφροδίτῃ ἐπέσκηψε) λαμβάνει τὸ κράτος τῆς
γῆς διδόντων τῶν ἐπιχωρίων, καὶ τὴν βῆν θύει Ἀφρο-
δίτῃ, καὶ κτίζει πόλιν, ἣ τότε μὲν Αἰνεία ἀπὸ τῆς κτί-
σαντος, ὕπερον δὲ παρενεγκόντος τῆς ὀνόματος Αἴνος
ἐκλήθη. λόγος μὲν ἐν εἰς οὗτος ὑπὸ Ἑλλήνων ἐπὶ
πολλοῖς ἄλλοις λέγεται· ὁ δὲ τὸ Ῥωμαῖον γένος εἰς
αὐτὸν ἀναφέρων καὶ οἰκιστὴν ποιεῖν Ἀλβας, καὶ τὸ
χρηστῆριον ὃ κατοικεῖν ἐπέτρεπεν ὅπου ἂν αὐτὸς ἄμα
τῶν σὺν αὐτῷ θύσας μετὰ τῶν σιτίων καταφάγοι
καὶ τὰς τραπέζας, οὗτος κατημάσσεται.

Ἡ μὲν ὥς Ἀλθαϊμένης, τῆς Ἡρακλειδῶν γένους

a. 8. δὲ om A. 9. ὑπομάστιον ε. 33. οὐ om pr A. 38. ἐν add A. b. 4. κεφ. τοῦ Ὀ. ἦν ἂν εἰρόντες ε.
10. καὶ τότε add A. 14. ἄλλοις om pr A. 16. ne forte πολιορκουμένης malis, cf. p. R. 988, 45 et 989, 22.
21. ἐλθόντων A. 25. ἀφικόμενος ε. 34. τοῦ μὲν κτ. ε. 39. ἐπρεπε ε. 40. τῶν] τῷ A. τοῖς ε.

τρίτη γενεὰ ἀπὸ Τημένης, πασιᾶζει πρὸς τὰς ἀδελ-
 φάς (νεώτατος δ' ἦν) καὶ μετανίστατο Πειλοποννήσου,
 ἐρωτὸν Δωριέων ἔχων καὶ τινὰς Πελασγῶν. ἔξελλον
 δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τότε τὴν σὺν Νειλέω τε καὶ τοῖς Κο-
 δορίδαις ἀποικίαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἑαυτὰς καὶ Λακε-
 δαιμόνιοι τὸν Φιλονόμην λαὸν ἀπώκιον, ὃν ἡγεῖτο
 Δελφὸς ὄνομα καὶ Πόλις. ἑκάτεροι οὖν παρεκάλουν
 Ἀλθαϊμένην συμμετέχειν αὐτοῖς τῷ ἔργῳ, οἳ τε Δω-
 ρεῖς τῇ ἐπὶ Κρήτην πλῆ, ἅτε καὶ αὐτὸν Δωριέα ὄντα,
 οἳ τε Ἴωνες εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ σφῶν περαιωθῆναι.
 τῷ δ' ἐδετέροις ἐδόκει συμπλεῖν, ἀλλὰ κατὰ τὸν δο-
 θέντα αὐτῷ χρησμὸν ἐπὶ Δία καὶ Ἥλιον κομίζεσθαι,
 καὶ παρ' αὐτῶν αἰτεῖν εἰς κατοίκησιν γῆν· εἶναι δὲ
 Διὸς μὲν Κρήτην, Ἥλιος δὲ Ῥόδον. ἀναγόμενος οὖν
 ἐκ Πειλοποννήσου προσίσχαι πρὸς τὴν Κρήτην, καὶ μέ-
 ρος τῇ λαῷ τὰς βελομένους αὐτόθι οἰκεῖν καταλείπει·
 αὐτὸς δὲ τὰς πλείους ἔχων Δωρικὸν ἔπλει ἐπὶ Ῥόδον.
 τὴν δὲ Ῥόδον τὸ μὲν ἀρχαῖον λαὸς αὐτόχθων ἐνέμοντο,
 ὃν ἦρχε τὸ Ἡλιαδῶν γένος, ὅς Φοινίκας ἀνέστησαν καὶ
 τὴν νῆσον ἔχον· Φοινίκων δ' ἐκπεσόντων Κῆρες ἔχον,

456 R. ὅτε καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς περὶ τὸ Αἰγαῖον ὥκησαν.
 οἷς ἐπιπλεύσαντες οἱ Δωριεῖς, πολέμῳ τὸ Καρικὸν
 καταστρεφάμενοι, τρεῖς πόλεις ἔκτισαν, Αἰνδον, Ἰήλυ-
 σον καὶ Κάμειρον. οἳ μὲν ἔν Δωριεῖς ἀπὸ Ἀλθαϊμέ-
 νος ἀρξάμενοι μέχρι καὶ δευρο καταβεβήκασιν· αἱ δὲ
 τρεῖς πόλεις εἰς μίαν ἀποκλεισθεῖσαι μεγάλην καὶ εὐδαί-
 μονα, ταύτην ὄνομα τῇ νήσῳ Ῥόδον ἔδοσαν καλεῖσθαι.

Ἡ μὲν τὰ περὶ Ῥώμην καὶ Ῥωμύλην διηγέται, πα-
 ραλλάσσουσα πρὸς τοὺς ἄλλους ἐν τισί. φησὶ δὲ ὡς
 Ἀμόλιος ἐπιβουλεύσας Νεμέτορα τὸν ἀδελφὸν κτεί-
 νει, καὶ τὴν αὐτῆς θυγατέρα Ἰλίαν, ἵνα μὴ τέκοι μηδ'
 ἀνδρωθεῖη, τῆς Ἐστίας ἰέρειαν ἀπέφηγε. ταύτην μυχθεὶς
 235 H. Ἀρης, ἀπολυόμενος τῆς ὀμιλίας, ὅστις τε ἦν ἐδή-
 λωσε, καὶ ὅτι δύο κόρες τέξετο ἔξ αὐτῆς καὶ χορὴ θαρσύνει.
 ἀλλὰ τεκοῦσαν αὐτὴν μὲν Ἀμόλιος εἰς δεσμωτήριον
 ἔτροχε βαλὼν, τινὲ δὲ ποιμένι τῶν αὐτῷ πισῶν τὰ
 τεχθέντα διαφθεῖραι δίδωσιν. ὁ δὲ λαβὼν τὸ μὲν μί-
 σμα χερσὶν ἰδίαις προᾶσαι καὶ προσέειπε, εἰς σκάφην δὲ
 μεθῆκε κατὰ τῆς Θύβρεως φέρεσθαι. αὕτη δὲ μετα πολ-
 λὴν φορὰν περὶ προῆχουσαν ἡύδα κατίχεται ῥίχαις ἐρι-
 νεοῦ, ὅς μέγας ἐκείσε ἐπεφύκει. καὶ ἡ σκάφη ἐκεῖθεν

τὰ παῖδια πρὸς τὴν ἡύδα ἐκβάλλει ἐπὶ μαλακῆς καὶ
 ψαμμώδους γῆς. λύκος δὲ νεοτόκος ἐπιτυγχάνει τοῖς
 παιδίοις, καὶ ἀμφιβᾶσα κλανθυριζομένοις καὶ χεῖρας
 ὀρέγχει παρῆχε τὰς θηλάς· τὰ δ' ἐτρέφετο βαρυνο-
 μένην ἀναπαύοντα ἐκ τῆς συντυχίας τὴν λύκον. Φαι-
 σύλος δὲ τις ποιμαίνων τῆτο ἰδὼν καὶ θεῖον νομίσας,
 ἀναλαμβάνει καὶ ὡς ἑαυτῷ τρέφει τὰ παῖδια. χρόνῳ
 δ' ὑπερον περὶ τυγχάνει τῷ ἐκτεμένῳ ποιμένι, καὶ ἅπαν-
 τα παρ' αὐτῷ μαθὼν τὰ περὶ τῶν παίδων, ἀπαγγέ-
 λει τοῦτοις ἡγήσασιν ἤδη ὡς εἶσαν βασιλεῖς τε γέ-
 νος καὶ Ἀρεως γοναί, καὶ ὅσα ἡ μήτηρ καὶ ὁ μητροπά-
 τερ πάθοι. οἳ δὲ (ἦσαν γὰρ καλοὶ τε ὄψει καὶ ῥώμῃ
 ἄμαχοι καὶ τόλμῃ γενναῖοι) αὐτίκα ἐγχειρίδια ἀναλα-
 βόμενοι καὶ κρύψαντες ἐπὶ τὴν Ἀλβαν ἐχώσαν, καὶ ἐπι-
 τυχόντες Ἀμολίῳ διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τῆς ἐπιβ-
 λῆς ἀφυλάκτῳ ἐπάγχοι τὴν τιμωρίαν, ἔξφεσιν ἀνε-
 λόντες, καὶ τὴν μητέρα λύκοι τῶν δεσμῶν, τό τε πλη-
 θος δεξιῶν, καὶ βασιλεύουσιν Ἀλβας καὶ τῶν περὶ αὐ-
 τήν. πολλὰ δὲ αὐτοῖς προσεθρόνηκότος πλήθους μετα-
 σάντες Ἀλβας κίττει πόλιν, Ῥώμην ἐπονομάσαντες,
 ἥ νῦν ὡς εἰπεῖν τὸ ἀνθρώπων ἔχει κράτος. δέκνυνται
 δὲ μαρτυρία τῶν τότε παρὰ Ῥωμαίοις ἐπὶ τῆς ἀγο-
 ρᾶς ἐρινεὸς ἱερᾶ, τοῦ βουλευτηρίου κυκλίσαι χαλκαῖς
 περιειργομένη, καὶ καλύβη τις ἐν τῷ τῷ Διὸς ἱερῷ
 γνῶρισμα τῆς Φαισύλης διαίτης, ἣν ἐκ φορυτῶν καὶ
 νέων φρυγάνων συνιστῶντες διασώζουσιν.

Ἡ μὲν ὡς ἐν Ἀνάφῃ τῇ νήσῳ (αὕτη δ'
 ἐστὶν ὑπὲρ νήσον Θήρας, οὐκ ἐκὰς τῆς Λακεδαιμο-
 νίων) ἱερὸν Ἀπόλλωνος αἰγλήτης ἴδρυται, ἐν ᾧ σὺν
 τωθασμῷ οἱ ἐπιχώριοι θύουσι δι' αἰτίαν τοιαύτην.
 ὅτε Ἰάσων ἐκ Κόλχων Μήδειαν ἀρπάσας οἴκαδ'
 ἔπλει, χερσὶν αὐτοῖς ἄφατος περιέχευε καὶ ἀμυχα-
 νία πᾶσα· ἐνχομένων δὲ καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ Ἀργοῦ
 δεομένων Ἀπόλλων, τόξον αὐτῶν ὑπερναχῶν, τὰ
 35 δεινὰ διέλυσεν ἅπαντα, "καὶ σέλατος ἔξ ἑρῶν διαί-
 σοντος νήσον ἀνέχεν ἡ γῆ ἐκ τῆς βυθῆς, εἰς ἣν ὀρμι-
 σάμενοι, ὡς πρῶτον ὀφθεῖσαν ὑφ' ἡλίου τότε, Ἀνά-
 φην ἀπὸ τῆς συντυχίας ἐκάλεσαν, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλω-
 νος αἰγλήτης ἱδρύσαντο, καὶ εὐφραίνοντο τῆς ἀνελπίστου
 40 τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς καὶ ταῖς ἄλλαις εὐτυχίαις. Μή-
 δεια δὲ σὺν ταῖς ἀμφ' αὐτὴν γυναιξίν, αἱ δῶρον ἦσαν

457 R.

α. 1. Τημένον Kannius. 4. Νηλέω γ. 7. ἑκάτεροι οὖν Α: καὶ ἑκάτεροι γ. 19. Ἡλιαδῶν Jackson: apud
 Kannium: libri Ἡλιαδῶν. 21. αἰγεον Α. 23. ἰήλυσαν καὶ ἄμειρον Α. 30. Νεμέτορα γ. 36. τὰ τεχθέντα add
 mg Α. 39. Θύμβρεως γ. 41. πεφύκει γ. b. 6. ποιμένων Α: τῶν ποιμένων γ. 12. γὰρ add Α. idem om τε.
 13. τόλμαν γενν. καὶ αὐτ. γ. ἀναλαμβάνόμενοι Α. 15. ἀμολίῳ Α. 18. δεξιῶν γ. 19. προσφρόντος γ. 22. μαρ-
 τυρία Heynius. qui mox πρὸ τῆς βουλῆς. 35. διαλύοντος Α. 38. καὶ ὡς ἱερὸν γ. 40. καὶ] θυγατρὶς καὶ Heynius.

γάμων τῶν Ἰάσονος, παῖδ' εἶναι μετὰ μέθην ἔσχωπτον
τὰς ἡρώας ἐν τῇ παννυχίδι· οἱ δὲ ἀντιώθασον τὰς
366 Η. γυναικάς. ἐκ τῆς τοιγαροῦν καὶ Ἀνάφης "ὁ λαός (ῥαί-
σθη γὰρ ἡ νῆσος) ἀνὰ πᾶν ἔτος Ἀπόλλωνι αἰγλήτη
κεροτομῶντες ἀλλήλους ἑορτὴν κατὰ μίμησιν ἐκείνων
ἄγουσιν.

Ἡ γ' ὡς Ἀλέξανδρον τὸν τύραννον Θήβη ἀναι-
ρεῖ ἡ αὐτῆς γυνή. αὕτη δ' ἦν Ἰάσονος μὲν θυγάτηρ,
τῆς ποτὲ Θεσσαλίας τυραννήσαντος, ἀδελφὸς δ' εἶχε
τρεις, Τισιφόνον καὶ Λυκόφρονα καὶ Πυθόλαον· ὁμο- 10
μήτριοι δ' ἦσαν, πατὴρ δ' αὐτῶν Εὐάλκης ἦν. τῆ-
τος Ἀλέξανδρος οὗτος ὁ Φερῶν δι' ὑποψίας ἔχων
ἐμελέτα ἀνελεῖν· εἰδὼς δ' ὡς ἐκ ἀνάγκης ἔχων
ριδεῖν τὰς ὁμομητρίδας ἀναιρεμένους ἀδελφούς, καὶ αὐ-
τὴν ἐπενόει συνανελεῖν. καὶ νήφων μὲν ἔκρυβε τὸ βέ- 15
λευμα, μεθύων δὲ (ἦν γὰρ ἦτις οἶνος) παρεγύμνα τε
καὶ ἀπεκάλυπτε. Θήβη δὲ τὸ βέλευμα μαθῶσα, τοῖς
μὲν ἀδελφοῖς ἐγχειρίδια δῶσα παρασκευάζεσθαι πρὸς
τὴν σφαγὴν παρεκάλει, οἶνῳ δὲ πολλῷ Ἀλέξανδρον
βαπτίσασα καὶ κατεννάσασα ἐκπέμπει τὰς τῆς θαλάμης 20
φύλακας, προφάσει ὡς λειτροῖς χρησομένη, καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ ἔργον ἐκάλει. οἱ δὲ ἀπεδειλίω, καὶ
μάλιστα αὐτῶν ὁ νεώτατος. ἡ δὲ ἄλλα τε διαπειλη-
σαμένη, καὶ ὡς τὸν Ἀλέξανδρον αὐτίκα ἀνεγερεῖ καὶ
καταγορεύσει αὐτῶν τὸν φόνον, θαρσύνει αὐτὸς ἐβιά- 25
σατο· καὶ κτείνουσι κοιμώμενον τὸν Ἀλέξανδρον. Θήβη
δὲ τὰς ἡγεμόνας τῶν φυλάκων εἰσκαλεσαμένη, καὶ τὰ
μὲν ἀπειλαῖς τὰ δ' ἐπαγγελίαις ὑπελθῶσα, πείθει
συγκατασκευάζειν αὐτῇ τὴν τυραννίδα. καὶ οἱ μὲν
ἐπέτρεπον. καὶ αὐτὴ τὴν μὲν ἰχὺν δέχεσθαι, τέννομα δὲ καὶ 30
τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος Τισιφόνῳ τῷ πρεσβυτάτῳ
τῶν ἀδελφῶν δίδωσι.

Ταῦτα μὲν τῶν Κόνωνος γ' διηγήσεων. Ἀττι-
κὸς δὲ τὴν φράσιν ἐξί, ταῖς τε συνθήκαις καὶ ταῖς
λέξεσι χαρίεις τε καὶ ἐπαφρόδιτος, ἔχων τι καὶ τῆς συν- 35
εξοραμένης καὶ ἀνακεχωρηκότος τοῖς πολλοῖς.

Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει καὶ ἈΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
γραμματικῆ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι βιβλιοθήκη
αὐτῷ ἢ ἐπιγραφῇ. περιεῖχε δὲ τὰ παλαιτάτα τῶν
Ἑλλήνων, ὅσα τε περὶ θεῶν καὶ ἡρώων ὁ χρόνος αὐ- 40
τοῖς δοξάζειν ἔδωκεν, ὀνομασίας τε ποταμῶν καὶ χῳ-

ρων καὶ ἑθνῶν καὶ πόλεων, ὅθεν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα εἰς
τὸ ἀρχαῖον ἀνατρέχει, καὶ κατεῖσι μέχρι τῶν Τρωϊκῶν,
καὶ ἀνδρῶν τινῶν πρὸς ἀλλήλους μάχας καὶ ἔργα ἐπι-
τρέχων καὶ τῶν ἀπὸ Τροίας πλάντας τινάς, μάλιστα δ'
Ὀδυσσεύς, εἰς ὃν αὐτῷ καὶ ἡ ἀρχαιολογία καταλήγει.
σύνοψις δ' ἐστὶ τὰ πολλὰ τῆς βιβλίας, καὶ ἐκ ἄχρηστος
τοῖς τὰ παλαιὰ ἐπὶ μνήμης ἔχειν λόγον ποιημένοις.
ἔχει δὲ καὶ ἐπίγραμμα τὸ βιβλιδάριον ἐκ ἀκομψον τούδε,

"αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος ἀπ' ἐμεῖο

460 R.

παιδείης, μύθους γινῶσθαι παλαιγενέας,
μηδ' ἐς Ὀμηρεῖν σελίδ' ἐμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
μὴ τραγικὴν Μῆσαν, μηδὲ μελογραφίην,
μὴ κυκλίων ζῆται πολύθρονον εἶχον· εἰς ἐμὲ δ' ἀθρῶν
εὐρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

187.

"Ἀνεγνώσθη ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΕΡΑΣΗΝΟΥ 237 Η.

ἀριθμητικῶν θεολογημένων βιβλία β'. ἡ μὲν ἐν ἐπι-
γραφῇ ἔτω θαυμάσαι καὶ δορυμὲν ἔρωτα κινήσαι ἀξία,
ὁ δὲ πόνοτος, ἵνα μὴ λέγω λογισμῶν κενεμβατούντων
καὶ ματαιοχόλων ἔργον, πόρρω τῆς ἐπιγραφῆς διερ-
ριμμένος. διαλαμβάνει μὲν γὰρ περὶ τῶν ἀπὸ μονάδος
μέχρι δεκάδος ἀριθμῶν, ἐκ ὧσπερ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ
αὐτῆς καὶ πρὸ ταύτης εἰσαγωγῇ, ὅσα τοῖς ἀριθμοῖς
φύσει πρόσσει καὶ θεωρίας ἔχει σπερδαίας, διεξιὼν,
ἀλλὰ τὰ πλεῖστα διανοίας καὶ καθαρευέσης βλάβης ἀνα-
πλάσματα, καὶ ἐκὶ πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν
τὰς λογισμὸς ἰδυνέσης, τὰ δὲ πράγματα πρὸς τὰς
ἰδίας φαντασίας μεταμείβειν φιλονεικέσης. ἀλλ' ὅσα
μὲν ὁ ἀνὴρ τὴν τῶν ὄντων φύσιν εἰς τὴν τῶν ἀριθ-
μῶν ὑπόστασιν ἀναφέρειν τε καὶ συγκατακλείειν δια-
νέση, περικόπτων περιτιθεὶς ἀμείβων διασπῶν πο-
τὲ μὲν τὰ πράγματα ποτὲ δὲ τοὺς φίλους ἀριθμοὺς
καὶ θεός, καὶ τῆτο ἢ παρὰ μέρος ἐκάτερον ἢ καὶ δι' ἀμ-
φοῖν ἰών, καίτοι μεγάλας ὑπέχων εὐθύνας, ὅμως ἐάσθω
τῆτο. ἀλλ' ὅτι θεός τε καὶ θεὸς ἐπιθυμήσας ἰδεῖν τὰς
ἀριθμὸς, καὶ τῆτο διδῶς αὐτοῖς διὰ μόνην τὴν ἰδιὰ-
ζουσαν καὶ ὠρισμένην ἐκείνην ποσότητα, καὶ φυλάττει
ταύτην ἀκέραιον ἀναφέρων εἰς τὸ θεῶν γένος αὐτὸς,
ἀλλ' ὡς καὶ προείπομεν, τέμνων, αὖξων, παντοίως κε-
ραῖων, ἔτις αὐτὸς ἐκ τῆς ἐπὶ πλεῖστον θεὸς προσκυ-
νεῖ, τὴν μὲν ἐξ ἀρχῆς φθείρων ποσότητα, ἵνα θεὸς ἢ

a. 3. ἀναφῶς A. an leg. Ἀναφῶν? 5. ἀλλ. καὶ ἑορτὴν γ. 9. Θεσσαλίαν γ. 10. Πυθόλαον Hoeschelius:
libri θόλαον. 11. εὐαλκῆς A: Εὐλαβῆς γ. 23. νεώτερος γ. 24. post αὐτίκα cum A omisi τε. ἀνεγείρει A.
28. μετελθοῦσα A. 31. πρεσβυτέρῳ A. 39. δὲ et 41. τε add A.
b. 1. ἄλλα A: πολλὰ γ. 7. λόγων μεταποιουμένοις γ. 9. πείρημα A. 13. ἐς με γὰρ ἀθρῶν γ. 33. παρὰ A:
περὶ γ. 38. ἀναφέρων post γένος ponit γ.

διὰ ταύτην, ταύτης δ' αὐτὸν ἀποσερῶν· ὁ γὰρ ἀπόρ-
ρητος καὶ σεπτή ἢ τηλικαύτη θεολογία. τὸ δὲ σοφώ-
τερον καὶ σεργεῖν δίκαιον, δεῖ τῷ μέλλοντι τῇ θαν-
μασίᾳ ταύτῃ ἐμβαθῦναι θεολογίᾳ καὶ τῆς κρυφιώ-
τητος εἶσω διεισδύναι γεωμετρίας μὲν ἐκ ἀμαθῶς 5
ἔχειν, ἐλάσαι δὲ καὶ πρὸς ἀριθμητικὴν ἀκριβολογίαν,
ἐδὲ τῆς ἀσροθεάμονος σοφίας ἐν τῷ παρέργῳ τὴν
μάθησιν πεποιθῆναι, καὶ μὴν καὶ τοῖς μυσικοῖς θεω-
ρήμασι καὶ δὴ καὶ ὄργανοις ἐγγεγυμνάσθαι. ἵνα γὰρ τὰς
ἀριθμὸς θεοποιήσῃ καὶ τῶν ὄντων τῆς ἐσιώσεως αἰτίας 10
ἀναπλάσῃ, ἀφ' ἐκείνης τῶν εἰρημένων ἐπιστημῶν ἐνιά
τινα τῶν θεωρημάτων τῇ περὶ τὰς ἀριθμὸς ἐνυφαί-
νει θεοπλασίᾳ, ὣν ἡ ἄγνοια ἐμποδὼν ἂν εἰσὶν πρὸς
τὴν τῶν τηλικύτων μυσαγωγίαν, καὶ μάτην τὸ πρό-
θυμον ἐπιδείξῃ. ὁ ταῖς εἰρημέναις μὴ προτελεσθεῖς 15
ἐπισήμιας. καὶ δεῖ ἄρα, ὡς ἔοικε, βίον ἀνθρώπου κα-
τατρέψαι καὶ προαναλῶσαι τῆς θεολόγῃς ταύτης τῶν
ἀριθμῶν τερατείας, καὶ φιλοσοφῆσαι τοῖς μαθήμασι
σπεδαίως, ἵνα ἔξῃ καὶ ματαιολογῆσαι τελείως. ὡς μὲν
ἐν ἐν κεφαλαίῳ, μᾶλλον δὲ πρὸς τὴν ἐπιγραφὴν φά- 20
ναι, τοιοῦτον ἢ τὸ Γερασινεὺς Νικομάχῃς θεολογία.

461 R. "Λέγει δὲ τὴν μονάδα ἄλλα τε ἐκ ὀλίγα τῶν
πλασμάτων τῇ περὶ αὐτὴν ἀληθείᾳ καὶ τοῖς προσῆσι
238 F. φυσικοῖς ιδιώμασι καταμινύς, καὶ ὡς νοῦς "τε εἴη,
εἴτα καὶ ἀρσενόθυλος, καὶ θεός, καὶ ὕλη δὲ πως, πάντα 25
χρήματα μινύς ὡς ἀληθῶς, καὶ πανδοχεὺς λοιπὸν καὶ
χωρητικὴ καὶ χάος, σύγχυσις, σύγκρασις, ἀλαμπία,
σκοτωδία, χάσμα, τάρταρος. καὶ Στύγα δὲ αὐτὴν τε-
ρατολογῆσαι, καὶ φοικωδία καὶ ἀμιξία καὶ βάραθρον
ὑποχθόνιον, καὶ λήθη, καὶ σιφρὰν παρθένον, καὶ Ἀ- 30
τλάντα· ἄξων τέ ἐστιν αὐτοῖς καὶ ἥλιος καὶ πυράλιος,
καὶ μορφὴ δὲ καὶ Ζανὸς πύργος, καὶ σπερματίτης
λόγος, Ἀπόλλων τε καὶ προφήτης καὶ λόγιος. ἡ δὲ τῶν
ὀνομάτων αἰτία ἢ μὲν φρενὸς ἀσάτης καὶ δεισιδαι-
μονέσης, ἢ δὲ οὐδὲ τῆς παιδαριώδους ἀνατυπώσεως 35
ἀπηλλαγμένη. ἀλλ' ἢ μὲν μονὰς ἔτω Νικομάχῃ καὶ
τοῖς αὐτῇ διδασκάλοις θεολογεῖται τε ἅμα καὶ βάλ-
λεται ὕβρει.

Ἡ δὲ δυνὰς τόλμα τέ ἐστιν αὐτοῖς, καὶ ὕλη, καὶ τῶν
ἀνομοίων αἰτία, καὶ μεταίχμιον πλήθους καὶ μονάδος. 40
ἐκ συνθέσεώς τε καὶ κατακράσεως μόνῃ ἴσον ποιεῖ,
διὸ καὶ ἴση. ἀλλὰ καὶ ἄνισος, καὶ ἑλλειψις, καὶ πλεο-

νασμός, καὶ μόνῃ ἀχημάτιος καὶ ἀόριστος καὶ ἄπει-
ρος, ἀρχὴ τε ἀρτίᾳ μόνῃ, καὶ ἐκ ἀρτίος, ἐ μὴν ἐδ'
ἀρτιάκις ἀρτία, ἐδὲ περισσάρτιος, ἐδ' ἀρτιοπέριτος.
ἀλλὰ τέτων μὲν τὰ πλείω ἐγγύς ἐστι τῇ δυνάδος φυ-
σικῇ ιδιότητι· ἂ δὲ τῆς τερατείας, πηγὴ ἐστι πάσης
συμφωνίας, καὶ Μουσῶν ἢ Ἑρατώ, καὶ ἁρμονία, καὶ
τλημοσύνη, καὶ ῥίζα, ἐ κατ' ἐνέργειάν πο, καὶ δύ-
ναμις, καὶ πόδες πολυπιδάκκα Ἰδης, καὶ κορυφαί, καὶ
Φάνης. ἀλλὰ καὶ ἴσον Δία τὴν δυνάδα ἢ μυθοπλασίᾳ
θεολογεῖ, καὶ δίκην, καὶ Ἰσιν, καὶ φύσιν, καὶ Ῥέαν,
καὶ διομάτερα, καὶ πηγὴν διανομῆς· ἐστὶ δ' αὐτοῖς ὡς
Ῥέα καὶ Φρυγία καὶ Λυδία καὶ Δινδυμήνη, καὶ Δήμητρα
καὶ Ἐλευσινία, καὶ Ἀρτεμις, καὶ Ἰμερος, καὶ Δίκτυννα,
καὶ Ἀερία, καὶ Ἀσερία, καὶ Δίσαιμος καὶ Ἐσώ, καὶ
μὴν καὶ Ἀφροδίτῃ καὶ Διώνῃ καὶ Μυχαία καὶ Κυ-
θέρεια, καὶ ἄγνοια καὶ ἀγνωσία καὶ ψεῦδος καὶ ἀδιο-
ριζία, καὶ ἑτερότης καὶ νεῖκος καὶ διχομασία, καὶ μόρος
καὶ θάνατος. τοιαῦτα μὲν αὐτοῖς καὶ ἡ δυνὰς θεολογεῖ.

Ἡ δὲ τριάς ἐστι μὲν πρῶτος περισσὸς κατ' ἐνέρ-
γειαν, καὶ τέλειος πρῶτος, καὶ μεσότης, καὶ ἀναλο-
γία· τὴν τε τῆς μονάδος δύναμιν εἰς ἐνέργειαν καὶ
ἐπέκτασιν προχωρεῖν ποιεῖ. ἀλλὰ καὶ πρωτίτη, καὶ κυ-
ρίως μονάδων σύστημα. εἴτα λοιπὸν ἐντεῦθεν αὐτοῖς
πρὸς τὸ φυσιολογικὸν αἵρεται ὁ ἀριθμός· αἰτία τε γὰρ
25 τῇ τριῇ διασταθῇ, καὶ περατωτικῇ τῆς ἀπειρίας τῆς
ἐν ἀριθμῷ, καὶ ὁμοιον, καὶ ταυτόν, καὶ ὁμόλογον, καὶ
ὠρισμένον. ἀλλ' ἔπω ταῦτα φορτικά· τὰ δ' ἐχ' ὁμοία.
καὶ νῆς τις ἢ τριάς, καὶ εὐβουλίας καὶ συνέσεως αἰ-
τία, καὶ γνῶσις, ἀριθμὸς τὸ κυριώτατον, μυσικῆς τε
30 πάσης κυρία καὶ σύστασις, καὶ γε καὶ γεωμετρίας ὅτι
μάλιστα. καὶ μὴν καὶ τῶν κατὰ ἀστρονομίαν καὶ ἑρα-
νίων φύσιν τε καὶ γνῶσιν αὕτη τὸ κράτος ἔχει καὶ
συνέχει καὶ εἰς ἐσίωσιν ἄγει. καὶ ἡ ἀρετὴ δὲ πᾶσα
ταύτης ἐξήπται καὶ ἐκ ταύτης πρόεισιν. "εἴτα λοιπὸν 35
τὰ μυθώδη. "διὰ ταῦτα αὐτοῖς ἢ τριάς Κρονία καὶ 464 R.

Λατώ καὶ Ἀμαλθείας κέρας, Ὀφειόνα τε αὐτὴν τερα-
τολογῆσαι καὶ Θέτιν καὶ Ἀρμονίαν, Ἐκάταν τε καὶ Ἑρά-
ναν καὶ Χαριτίαν καὶ Μουσῶν Πολύμνιαν, Ἀΐδαν τε
καὶ Λοξίαν, ἄρκτον, ἑλικα, καὶ ποτὶ βυθὸν ἐδυομέ-
ναν, Λαματράμην τε καὶ Διοσκορίαν, καὶ Μῆτιν, καὶ
τριδύμην, Τρίτωνα, Θαλασσεῖον, Τριτογένειαν, Ἀχε-
λῶον, νάξιν, καὶ ἀγνιόπεζαν Κερητίδα, Κραταΐδα,

- a. 2. σεπτή γ. 8. μὴν καὶ A: μὴν ἐν γ. 10. αἰτίας γ. 12. περὶ A: πρὸς γ. 15. ἐπιδείξεται γ.
18. τοῖς] περὶ τοῖς A. 23. προσιοῦσι γ. 8. πολυπιδάκκος γ. 9. Δία διὰ τὴν γ. 10. ἴσην pr A.
b. 6. ἁρμονία] ἁρμονία ὡδὴ οἶον ὑπομονή A. 42. νάξιν A: ναέτιν γ. κραταινίδα γ.

ἁρμονίαν, συμβήνιαν, γάμον, Γοργονίαν, Φορκίαν, τρίαμον καὶ Λύδιον. οὕτω μὲν αὐτοῖς καὶ ἡ τριὰς καὶ εἰς τοσάτους αὐτῶν θεὸς ἀναπλάττεται.

Ἡ δὲ τετράς πάλιν αὐτοῖς θαῦμα μέγιστον, ἄλλη θεὸς πολύθεος, μᾶλλον δὲ πάνθεος· ἐστὶ γὰρ αὐτοῖς τῶν φυσικῶν ἀποτελεσμάτων πηγὴ καὶ κλειδῶχος τῆς φύσεως. ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὰ μαθήματα συστάσεως τε καὶ διαμονῆς αὕτη προαγωγὸς καὶ αἰτία. ἀλλὰ καὶ αὕτη φύσις καὶ αἰόλου ἐστὶν αὐτοῖς καὶ Ἡρακλῆς καὶ ἔξαρχμα καὶ ἀλκιμωτάτη καὶ ἀρρενικὴ καὶ ἀθλήντων, Ἑρμῆς τε καὶ Ἡφαιστος καὶ Διόνυσος καὶ Σωρίτας, καὶ Μαιαδὲς ἢ Μαιάδης (τῆς γὰρ Μαίας υἱὸς ἦτοί τῆς δυνάδος ἢ τετράς) καὶ Ἐριένιος καὶ Σῶχος καὶ Διάκτορος, καὶ Βασσαρεὺς καὶ διμάτωρ, μητρὸς τετευχὼς δυνάδος, θηλέμορφος τε καὶ ἑπαινδρὸς καὶ ἀρρενονοργὸς καὶ βακχασμὸν ἀνεγείρων, καὶ ἁρμονία, καὶ τῶν Μισσῶν ἢ Οὐρανία. ἀλλ' ἔτι μὲν αὐτοῖς καὶ ἡ τετράς τερατολογημένη θεολογεῖται, καὶ τὸ αὖ τῶν θεολογούμενων ἀριθμῶν Νικομάχῳ συναπαρτίζετο βιβλίον.

Ἐν δὲ τῷ β' μετὰ τὸ προοίμιον ἢ πεντὰς αὐτῶν πληροῖ τὸν ἀγῶνα. ἢ γὰρ πεντὰς πρώτη μεσότητος τῆς ἀρίστης καὶ φυσικωτάτης ἐμφατικῇ, κατὰ διάλεξιν ἀμφοτέροις πέραςι τῶ φυσικοῦ ἀριθμοῦ, μονάδι μὲν ὡς ἀρχῇ, δεκάδι δὲ ὡς τέλει συνεξυγμένη, καὶ συλληπτική τῶν ἐν τῇ κοσμικῇ φύσει φαινομένων· καὶ γὰρ κατὰ μὲν τὴν μονάδα ὁ κόσμος ἐξορίζεται, ἦνυσαι δὲ καὶ πέφαντο κατὰ τὴν δεκάδα. ἀλλὰ καὶ ὅτι προσεχέστατον καὶ μόνον μέρος τῆς δεκάδος. καὶ τὰ σοικεῖα δὲ τῶ παντός κατὰ τὴν πεντάδα· προσέθῃσι γὰρ τοῖς τέσσαρσι καὶ τὸν αἰθέρα, ὃ οὐκ ἂν ἀνέξοιτο ὑμνῶν τὴν τετράδα. καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἀλλ' ἔτι ταῦτα κοινὰ καὶ σοφά, τὰ δ' ἐφεξῆς σκόπει. ἀνεικία γὰρ ἢ πεντὰς καὶ ἀλλοιώσεις καὶ φάος καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἐλαχίστη ἀκρότης τῆς ζωότητος, καὶ Νέμεσις, καὶ Βεβύσια, καὶ δίκησις καὶ Ἀφροδίτη καὶ γαμηλία καὶ ἀνδρογυνία καὶ Κυθήρεια, καὶ ζωναία, καὶ κυκλιῶχος, καὶ ἁμίθεος, καὶ Ζανὸς πύργος, καὶ διδυμαία, καὶ ἄξων ἐδραία. ἁμβροτόν τε αὐτὴν ὑψηλολογεῖσι καὶ Παλλάδα, καὶ κραδεῖατιν καὶ ἀγεμονίαν καὶ ἀκρεῶτιν καὶ ἀτάλαντον καὶ ἄνυγα καὶ Ὀρδιᾶτιν, καὶ Μουσῶν Μελπομένην, καὶ ἀμειβομένην ὅπῃ καλῇ, καὶ μέσων μέσῃ καὶ ἀκρότητα γονίμων. ἐπὶ τέτοις μὲν ἐν σεμνύνει τὴν πεντάδα.

Ἡ δὲ ἑξὰς εἶδος εἶδος αὐτῶν αἰτιολογεῖται, καὶ τῇ ψυχῇ μόνος ἀριθμῶν ἀρμόζων, καὶ διάρθρωσις τῶ παντός ψυχοποιὸς καὶ τῆς ζωτικῆς ἕξεως ἐμποητική (παρὸ καὶ ἑξῆς) καὶ ἁρμονία καὶ ἐλομέλεια, καὶ κυρίως αὕτη μᾶλλον Ἀφροδίτη ζυγία τε καὶ γαμηλία καὶ ἀνδρογυνία θεολογεῖται. ἀλλὰ καὶ ζυγίτις καὶ φιλοτησία καὶ εἰρήνη καὶ φιλία καὶ ὑγεία, ἄκμων τε καὶ ἀλήθεια. καὶ μοιρῶν δὲ Λάχεσιν αὐτὴν ποιῆσαι, καὶ ἀρχὴν καὶ ἡμισυ παντός, καὶ ἐκατηβελέτιν καὶ τριόδιτιν καὶ διχρονίαν καὶ Περσείαν καὶ τρίμορπον, καὶ Ἀμφιτρίτην, καὶ ἀγχιδίκαν, καὶ Μισσῶν Θάλειαν, καὶ πανάκειαν. ἔτι μὲν ἔδ' ἡ ἑξὰς αὐτοῖς θεὸς εἶναι καὶ θεοῖς διέφυγε φιλοτιμεῖσθαι.

Ἡ δὲ ἑβδομάς — τί ἂν τις καὶ εἴποι; ἐνθὺς μὲν γὰρ ἐστὶ σεπτὰς· καὶ τὸ σ' φθείροι ἢ συνήθῃ, ἔλκει τὸ τοῦ ῥᾶσα ἐκ διπλῆς τῆς ξ', ὅπερ τῷ πρὸ αὐτῆς ἀριθμῷ ἢ φύσις πρὸς τῷ τέλει ἀπεκλήρωσεν, ἵν' ἢ τὸ τοῦ ἐπικέρημα τῷ σεβαστῷ ἀριθμῷ πρὸς τὴν ἐπιβεβλην τὴν ἀπὸ τῶν πολλῶν. τοιαύτη μὲν ἢ ἀπόδειξις θαυμασῆς, ὡς ἐστὶ πάντως σεπτὰς καὶ σεβασμῷ ἄξιος ὁ ἐπτά. πάλιν δὲ καὶ αὕτη μεσότης μονάδος καὶ δεκάδος, τύχη καὶ καιρὸς, Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρης, καὶ ἀκρεῶτις, καὶ ἀγελεία, καὶ ἀτροπώνη, φυλακίτις, ὀβριμοπάτρα, τριτογένεια, γλανκῶπις, Ἀλαλκομένη, παντευχία, ἐργάνη, πολυαρήτη, ἐλομέλεια, Ἀμαλθείας γένος, αἰγίς, Ὀσίρις, ὄνειρος, φωνή, αὐδή, καὶ Μισσῶν ἢ Κλειώ, εἰ βέλει δέ, καὶ κρίσις καὶ Ἀδράστεια καὶ πολλὸς φλύαρος τοῖστος. ἔτι μὲν ἢ πάνσεπτος αὐτοῖς ἐπτάς μακροτέρῳ πόνῳ μέγας καὶ πολλὸς θεὸς ἀννυνεῖται.

Ἡ δὲ ὀκτάς, εἰ καὶ μὴ τοῖς ἴσοις μηδ' ὀγδόῳ μέρει, ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ αὐτοῖς εἶναι ἔδ' αὐτὴ τῶ θρόνῳ ἀπερρόφη· παναρμονίαν γὰρ αὐτὴν προσκενῶσαι, καὶ Καδμεῖαν μητέρα τε καὶ Πέαν καὶ θηλυποιὸν καὶ Κυβέλην, Κυβήβην τε καὶ Δινδύμην καὶ πολυῶχον, ἐρωτά τε καὶ φιλίαν, μῆτιν, ἐπίνοιαν, ὀρεῖαν, Θέμιν, νόμον, ἡλιτομήναν, καὶ τῶν Μισσῶν τὴν Εὐτέρπην.

Καὶ ἡ ἐννάς δὲ ὑπερεῖ μὲν καὶ τῆς θεϊότητος καὶ τῆς μακρῆς συγγραφῆς, οἷς ἢ ἑβδομάς ὑπερῆρτο· πλην τῆς ὀκτάδος ἐγγὺς θεολογεῖται. ὠκεανὸς γὰρ αὐτοῖς αὕτη περιρρέεται, καὶ ὀρίζων ἀννυνεῖται. Προμηθεῖα τε αὐτὴν καὶ ὁμόνοιαν καὶ Περσεῖαν καὶ Ἀλίων ἱερολογεῖσιν, ἀνεικίαν, ὁμοίωσιν, Ἡφαιστον, Ἡραν, Διὸς

α. 2. οὕτω A: ὅσῳ ε. 13. Διόσκορος ε. 16. post ἀνεγ. καὶ cum Both. omisi ἁρμονία ἢ. 27. πέφ.] πεπέ-
 ρανται Astius, προσεχέστατον A: πρὸς ἔσχατον ε. 36. Ἀνδρογυνία καὶ Ζανὸς πύργος καὶ ε. 38. αὐτὴν add A.
 39. κραδεῖατιν ε. b. 3. ἕξεως A: ὀρέξεως ε. 4. οἰλομέλεια A. 5. αὐτῆς ε. 6. ἀνδρογυνία ε. καὶ post
 ζυγίτις add A. 13. θεῖα ε. 20. πάντως A: οὕτω ε. 22. ἐγγεῖλα libri. ἀκρεῶσις ε. 27. καὶ πολυφλύαρος ε. 33. Κα-
 δμείας ε. τε add A. 38. οἷς A: ἡς ε. 40. περιρρέεται A: περιρρέεται ε. fortasse legendum περιρρέει τε. 41. περσεῖαν A.

ἀδελφὴν καὶ σύνευνον, ἐκάεργον, Παιῶνα, Νυσσηίδα,
Ἀγνυῖα, Ἐννάλιον, ἀγγελίαν, Τριτογένειαν, ὁμόνοϊαν,
Πειθῶ, κροτήτιδά τε καὶ Κόρην, Ὑπερίονα, καὶ Με-
σῶν Τροψιχόρην.

Ἡ μέντοι δεκάς αὕτη ἐστὶν αὐτοῖς τὸ πᾶν, Θεὸς ὑπέρθεος καὶ Θεὸς Θεῶν, ὅτι δέκα χειρῶν καὶ δέκα ποδῶν δάκτυλοι, καὶ δέκα κατηγορίαι, καὶ τῷ λόγῳ δέκα μέρη· ἵνα γὰρ ἢ αὐτοῖς πάντα ἢ δεκάς, προσι-

241 Η. Θέασι τοῖς τῷ λόγῳ ἡμέρεσι προσηγορίαν καὶ παρὰ
 πλήρωμα. τί δεῖ λέγειν ὡς ἐν αὐτῇ περιλαμβάνουσιν
 τὰ τε σερεὰ καὶ τὰ ἐπίπεδα, ἄρτια, περισσά, ἄρτιο-
 πέρισσα, τέλεια, πρῶτα καὶ ἀσύνθετα, ἰσότητα καὶ ἀνι-
 σότητα, τὰς δέκα χῆσεις, τὰ σφαιρικά, τὰ κυκλικά,
 γεννητικά, τελεσιτικά, ἐναρμόνια, τὰ τοιαῦτα; ἀλλ' ὅπως
 αὐτοῖς κόσμος ἢ δευὺς καὶ ἔρρανός, εἰμαρμένη, αἰών,

468 R. κράτος, πίσις, ἀνάγκη, "Ατλας, ἀκάμας θεός, Φάνης, ἥλιος, Οὐρανία, Μνήμη, Μνημοσύνη; καὶ πάντα ἀν-
οῖμαι τὰ προειρημένα τῶν θεῶν αὐτῶν ὀνόματα τῇ
δεκάδι ἀνήψαντο ἄν, εἰ μὴ προλαβόντες ἐκεῖνοι ταῦτα
ἰδιοποίησαντο καὶ συνεχῶς τὰ αὐτὰ κατὰ πάντων λέ-
γειν ἔτοι ἀπώκνησαν, ἐπεὶ ὑπέρθεός γε αὐτοῖς ἡ δεκάς,
καὶ τὸ κράτος τῆς ἐν ἀριθμοῖς ἔχουσα θεότητος. διὰ
τῆτο Νικομάχῳ καὶ πολύσιχος ὁ περὶ αὐτὴν πόνος.
εἰ γὰρ καὶ πολλῷ μακροσιχώτερος ὁ τε τῆς μονάδος καὶ
ἐβδομάδος, ἀλλ' ὁ μὲν τῆς μονάδος, ὅτι καὶ περὶ τῶν
ἑξῆς ἀριθμῶν οὐκ ὀλίγα διεξέρχεται καὶ προοιμίους
πλατύνεται, πλὴν ἐν ἀμφοῖν πολλὰ καὶ περὶ τῆς δε-
κάδος ἐμφιλοχωρεῖ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς πεν-
τάδος λόγῳ μικρὰ πρὸς τὸν τῆς ἐβδομάδος παρισσ-
μένῳ κατὰ τὸ μῆκος.

Ἀλλὰ γ' αὕτη σοί, ὦ φίλτατε ἀδελφῶν, καὶ τῶν
Νικομάχεσ ἀριθμῶν ὡς ἐν κεφαλῇ ἡ πολυθρόνητος
καὶ δυσεύρετος Θεολογία, ἐ- (μὰ τὴν ἡμῶν ἀγχίνοιαν
καὶ φιλοπονίαν) διὰ τὸ ἐν αὐτῇ δυσέμβατόν τε καὶ
δυσκατάληπτον μικρῶν τῶν ἀνθρώπων ἀνακεχωρηκῦα,
ἐπεὶ νῦν τά τε γεωμετρικὰ καὶ ἀριθμητικὰ καὶ ἄλλα
τῶν μαθημάτων, ὡς καὶ σὺ συνεπίσασαι, πολλοὶ τῶν
ἡμῶς ἐγνωκότων ἐκ ἑλαιτον οἶμαι τῷ παιδὸς Ἑρμείου
(οἷδας πάντως τὴν περὶ ταῦτα δεξιότητά τῷ Ἀμμωνίῳ)
διακριβῶσι, καὶ ἐδὲν αὐτὰς λάθοι ἂν τῶν θεωρημάτων,
ὃ συνεπεισκυκλεῖ Νικόμαχος τῷ περὶ ἀριθμῶν πόνῳ.

ἀλλὰ πόθεν; ἐσπάνισεν ὁ χρόνος, οἶμαι, καὶ τὸ μὴ
φείδεσθαι τῶν χρησίμων ἐκ τῆ ῥῆσιν τὰ ἄχρηστα φθεί-
ρειν ἔθος ἔλαβε μέγα καὶ ἄμαχον κράτος, καὶ ἐκέρ-
δανεν ἂν καὶ ἡ Νικομάχῃ σπαδὴ τὸ μετὰ πολλῶν χρη-
σίμων μικρῇ νομιζέσθαι διεφθάρθαι. ἀλλ' ἔτι καὶ πρῶ-
τεται, ἐκ ὀλίγην δόξαν, ὡς ὁρᾷς καὶ οἶδα ὅψει σαφέ-
ξερον, ἀποχειραμένη.

188.

Ἀνεγνώσθη ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΥ θαυμασίων συνα-
γωγή. λέγει μὲν ἐν τῷ βιβλίῳ πολλὰ τερατώδη καὶ
ἄπιςα, πλὴν ἄλλους τῶν οὐκ ἄφανῶν εἰσάγει ταῦτα
προῖξορήσαντας. λέγει δὲ περὶ τε ζώων καὶ φυτῶν ἢ
χωρῶν τινῶν καὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ βοτανῶν
καὶ τῶν τοιούτων. σαφὲς δὲ τὴν φράσιν καὶ κεφα-
λαιώδης ἐξί, καὶ ἐδὲ τῷ ἡδέος ἀπεξεσημένος.

Ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ΠΡΩΤΑΓΟΡΟΥ γεωμετρίας τῆς
οἰκισμένης ἐπιγραφὴν ἔχον, λόγοι εἴ, ὧν τὰ μὲν εἶ, εἰ
καὶ μὴ σπευδαίως καὶ ὥς οἱ ὕστερον ἀκριβῶς, ἀλλ' ἐν
τὴν τῆς Ἀσίας καὶ Αἰβύης, ἀλλὰ καὶ Εὐρώπης περιή-
γησιν ποιεῖται. τὸ δὲ ἕκτον σύνοιχόν πῶς ἐξί τῇ Ἀλε-
ξάνδρῳ συναγωγῇ· τῶν γὰρ κατὰ τὴν οἰκισμένην παρα-
δοξολογεμένων ἀναγράφει τὴν ἰσορίαν, ὧν τὰ μὲν εἰς
ἀρχαιοτέρας ἀναφέρει, πολλὰ δὲ καὶ εἰς αὐτοψίαν ἔλκει, 242 H.
ἐκ ἑλαττον τῶν ἄλλων προβαλλόμενα τὸ παράδοξον.
σαφὲς δὲ καὶ οὗτος καὶ κεφαλαιώδης κατὰ τὸ ἕκτον
τὴν φράσιν μάλιχα.

189.

30 Ἄνεγνώθη ΣΩΤΙΩΝΟΣ τῶν σποράδην περὶ πο- 469 R.
 ταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογεμένων.
 Πρωταγόρας καὶ τῇ Ἀλεξάνδρῳ συναγωγῇ, πλὴν ὅτι
 ἐνταῦθα τὰ περὶ κρηνῶν μόνον καὶ λιμνῶν παραδο-
 ξολογούμενα ἱστορεῖται, ἐν ἐκείνοις δὲ καὶ πλειόνων
 ἄλλων. ἡ δὲ φράσις παραπλήσιος ἐκείνοις.

Ἐν ταύτῳ δὲ συνανειρώθη καὶ ΝΙΚΟΛΑΟΥ λόγος
Ἡρώδῃ τῷ Ἰδαίων βασιλεῖ προσπεφωνημένος, ἐν ᾧ
παραδύξων ἐθνῶν ἐστὶ συναγωγή. συμβαίνει μὲν εἰς
ταῦτόν ἐνίοις τῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου παραδύξων συνει-
λεγμένων, καὶ περὶ ὧν δὲ Κόνων συνέταξεν, ἐκ ὀλίγα
προσέγραψε· πλὴν ἐν τισὶ παραλλάσσει ταῖς ἰσορρίαις,
ἑτεροτρόπως αὐτὰ διεξιὼν. τὴν δὲ φράσιν ἔτι μὲν καὶ

a. 3. Ἐπερίονα A: καὶ Ἐπερίονα ζ. 11. τε add A. 12. τέλα ζ. καὶ ante ἀνισ. et 14. τὰ add A.
19. προβάντες ζ. 24. πολλῶν A. ὁ τε A: οὔτε ζ. 27. ἐν A: ἐν ἐν ζ. 33. οὐ μὲν τῇν] ἡ μὲν τῇν corr A.
οὐ μίτην ζ. 39. οἶδας γὰρ π. ζ. b. 13. καὶ ante ποταμῶν om A. ♣ 16. δὲ A: γὰρ δὲ ζ. γεωγρα-
φίας Casaubonus. 18. οἱ add A. cum eodem post Ἀδελφ. omisi τε. 20. σύστοιχον] στοιχεῖον A. 32. μόνων ζ.
35. συνανέγνω - λόγον A. 37. συμβαίνει μὲν εἰς ταῦτόν A: καὶ συμβαίνει μὲν ζ. 40. προσανέγραψε ζ. 41. ἐς] add A.

αὐτὸς κεφαλαιώδης, ἢ μὴν ἐδὲ τῷ σαφέως ἀνακεχω-
ρηκώς, μετέχων δὲ πως καὶ τῶν προειρημένων μᾶλλον
συμφορῆς τινὸς καὶ δεινότητος. λέγει δ' ἕντα μὲν πολ-
λοῖς, εἰ καὶ ξενίζοντα εἶη, ὅμως ὁμολογούμενα, τινὰ δ'
ἀγνοούμενα μὲν, ἢ μὴν ἐκ τῷ ἐμφανὲς πρὸς μάχην τῷ
πιθανῷ καθιστάμενα· ἔθη γὰρ ἔθνων ἰδιότροπα τὰ πολλὰ
περιαγγέλλει· ἐρεῖν δ' ἔστιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἀπίθανον
προϊχόμενα. ὁ ἐκ Λαμασκῆ δ' ἔστιν ἕτος οἶμαι Νικό-
λαος, ὁ ἐπὶ τῶν Ἀνγέων χρόνων ἀκμάσας καὶ φίλος
αὐτῷ χρηματίσας· ἐξ οὗ καὶ πλακάντων τι εἶδος, α
διέπεμπε Καίσαρι, εἰς τιμὴν τῷ δεξιμένῳ νικολάου
ὁ Καῖσαρ ἐκάλεσεν. ἕτος καὶ Ἀσσυριακὴν ἰσορίαν ἐν
πολυσίχῳ βιβλίῳ, ὅσα παλαιὰν μνήμην ἀναγνωσμάτων
ἔχομεν, καταλέλοιπεν.

Ἐν ταύτῳ δὲ τεύχει συναγεγνώσθη ἐν λόγῳ δ' 15
ἈΚΕΣΤΟΡΙΔΟΥ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν. ἔοικε
μὲν ἐν ἕτος ὁ ἀνὴρ ἐκ ὀλίγων εὐσοχώτερον τῇ ἐπι-
γραφῇ κεκορηθῆ· ἢ γὰρ ἕτεροι ἢ οἱ γε μετριώτεροι μὴδὲν
ἐπισημηνόμενοι, ἢ ἔνιοι καὶ ὡς ἀληθῆ σπεσθαιολογή-
σαντες ἀνεγράψαντο, ταῦθ' ἕτος σὺν τῷ φιλαλήθει 20
μύθος καλέσας τὴν περὶ αὐτῶν ἰσορίαν ἢ μυθολογίαν,
ὡς καὶ αὐτὸς χαίρει λέγων, συνετάξατο. πολλὰ μὲν ἐν
ἔστιν ἐν τούτοις εὐρεῖν, ἢ τε συνελέγεται Κόνωνι καὶ
Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ αὐτῇ εἶπε βιβλιοθήκῃ καὶ Ἀλέ-
ξανδρος ἠθροισε καὶ Νικόλαος προσεφώνησε καὶ Πρω- 25
ταγόρας προδιέλαβεν· ἔστι δ' Ἀκεστορίδῃ τέτρω καὶ πολλὰ
μὲν τῶν ἐκείνοις ἀφειμένων ἀναγεγραμμένα, πλήν καὶ
ἐν πολλοῖς, περὶ ὧν ἕτος τε καὶ ἐκεῖνοι διεξέρχοντο, ἀσύμ-
βατον ἔστιν αὐτῶν θεάσαθαι τὴν ἀφήγησιν. πολλὰ μὲν
ἐν ὁ ἀνὴρ καὶ ἰσορίαις ἐπιδόξοις μαρτυρούμενα ἐν τοῖς 30
αὐτῷ λόγοις ἀναγράφει, ἔστι δ' ἢ καὶ ταῖς ἐναργεῖαις
τὸ πιστὸν ἐνδείκνυσθαι δεδυνημένα. καὶ ἔοικε μᾶλλον τὸ
μυθικὸν οὐκ ἐπὶ διαβολῇ τῶν συνεταγμένων αὐτῷ
ἐπειρηθῆναι, ἀλλὰ τὸ χαρίεν καὶ ψυχαγωγὸν αὐτῶν ἐν-
472 B. δεικνυμένῳ, "πλὴν ἀλλ' ἔμοιγε κριτῇ ἐγγνώμονος ἂν 35
243 H. ἀπενέγκοι "δόξαν, ὅτι πολλὰ ψευδῆ τοῖς γεγεννημέ-
νοις συναναγράφειν μέλλων ἀμφιβόλῳ ῥήματι τῆς
ἐπιγραφῆς ἀφοσιᾶται τὴν μέμψιν. παραπλήσιος δὲ
τὴν φράσιν καὶ οὗτος.

190.

Ἀνεγνώσθησαν ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ἩΦΑΙ-
ΣΤΙΩΝΟΣ περὶ τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἰσορίας

λόγοι 5'. χρήσιμον ὡς ἀληθῶς τὸ βιβλίον τοῖς περὶ
τὴν ἰσορικὴν πολυμαθίαν ποιεῖν ὠρημένοις· ἔχει γὰρ
δοῦναι συνειλεγμένα βραχεῖ χρόνῳ εἰδέναι, ἢ σπορά-
δην τις τῶν βιβλίων ἀναλέγειν πόνον δεδεγμένος μα-
κρὸν κατατρίψει βίον. ἔχει δὲ πολλὰ καὶ τερατώδη
καὶ κακόπλαστα, καὶ τὸ ἀλογώτερον, ὅτι καὶ ἐνίων μυ-
θαρίων αἰτίας, δι' ἃς ὑπέστησαν, ἀποδιδόναι περὶ αὐτῶν.
ὁ μὲντοι τέτων συναγωγὴς ὑπόκενός τέ ἐστι καὶ πρὸς
ἀλαζονείαν ἐπτοημένος, καὶ ἐδ' ἀξείως τὴν λέξιν. προσ-
φωρεῖ δὲ τὸ σύνταγμα Τερτύλλα τινί, ἣν καὶ δέσποι-
ναν ἀννυεῖ καὶ τὸ φιλολόγον αὐτῇ καὶ πολυμαθὲς
ἐπιφημίζει. διαβάλλει δ' ἐνίς καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς ἔχ
ὑγιῶς ἐπιβαλόντας τῇ ὑποθέσει. τὰ γε μὴν πλεῖστα
τῶν ἰσορμένων ὑπ' αὐτῆς, καὶ ὅσα τῷ ἀπίθανον καὶ
ἀπίστῳ καθαρεύει, παρηλλαγμένην ὅμως καὶ ἐκ ἄχα-
ριν εἰδέναι τὴν μάθησιν ἐμπαρέχει.

Περιέχει μὲν ἐν τῷ α' βιβλίῳ περὶ Σοφοκλέους
τῆς τελευτῆς, καὶ πρὸ αὐτῆς περὶ τῆς Πρωτεσιλάου,
εἶτα καὶ περὶ τῆς Ἡρακλέους, ὡς πρὸ αὐτὸν ἀνείλε
μὴ δυνήθεις τὸ οἰκεῖον ἐντεῖναι τόξον πεντηκοντέ-
της γενόμενος, περὶ τε τῆς Κροίσου ἐν τῇ πυρᾷ σω-
τηρίας, περὶ τε τῆς Ἀχιλλέως τελευτῆς, καὶ περὶ
Λαῖδος τῆς ἐταίρας, ὡς τελευτήσοι ὅσων ἐλαίας κα-
ταπίπτα· τέτων ἕκαστον διεξιὼν ἀποφαίνει τὰς πρὸ
αὐτῆς ἐσφαλμένως τὰ περὶ τούτων ὑπολαβεῖν τε καὶ
ἀναγράψαι. ἐφεξῆς δὲ περὶ Ἀλεξάνδρου τῷ βασιλέως
φησὶν, ὡς ἐν Ἐφέσῳ θεασάμενος Παλαμήδην δολο-
φονούμενον ἐν πίνακι ἐθορυβήθη, διότι ἐώκει τῷ δο-
λοφονομένῳ Ἀριστόνικος ὁ σφαιριστὴς Ἀλεξάνδρου·
τοιαῦτος γὰρ ἦν Ἀλέξανδρος τὸ ἦθος, ἐπεικὴς καὶ φι-
λέταιρος. εἶτα ὅτι τὸ παρ' Εὐφορίωνι ἐν Ὑακίνθῳ
ἀπορούμενον „Κωκυτὸς μένος ἀφ' ἑλκεα νύπεν Ἀδω-
νιν" τοιαῦτόν ἐστι· Κωκυτὸς ὄνομα, Χείρωνος ἐπὶ τῇ
ιατρικῇ μαθητῆς, ἐθεράπευσε τὸν Ἀδωνιν ὑπὸ τῷ
σπύρῳ τρωθέντα. λέγει δ' ὅτι ὁ παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῇ
πρώτῃ τῶν ἰσορίων ὑπὸ Ἀδράστῃ τῷ Γορδίου ἀνη-
ρημένος Ἀγάθων ἐκαλεῖτο, καὶ ἀναιρεθῆναι αὐτὸν
περὶ ὄρνυγος φιλονεικούντα. καὶ ὡς Κάδμος καὶ Ἀρ-
μονία εἰς λέοντας μετεμορφώθησαν, καὶ ὡς Τειρε-
40 σίας ἐπτάκις μετεμορφώθη, διὰ τί τε ὑπὸ Κρητῶν
οὗτος Φόρβαντος κόρη ἐκαλεῖτο. ὅτι Ἐρύμανθος
ὁ παῖς Ἀπόλλωνος ἐτυφλώθη, διότι ἴδοι λουμένην

α. 3. τινὸς A: τε 5. 11. ἐξισουμένον 5. 12. ἀσσυριακὴν A. 13. παλαιᾶς μνήμης — ἐχόμενα Scaliger. 16. σκυ-
θικῶν 5. 19. δικαιολογήσαντες 5. 32. πῖστον A: πλεῖστον 5. 42 et b 2. πολυμαθίαν 5. b. 3. συνειλεγμένα post
χρόνον ponit 5. 5. βίον A: χρόνον 5. 12. δ' om A. 32. Κωκυτὸς] Κωκυτός τοι Scaliger. ἀφ' ἑλκεα A. cf. Meinek, de
Euphorion. p. 92. 34. θεράπευσαι A. 42. λουμένην pr A: λουμένην 5.

Ἀφροδίτην ἀπὸ τῆς Ἀδωνίδος μίξεως, καὶ Ἀπόλ-
λων μηνίσας ἑαυτὸν εἰς σύαγον μετεμόρφωσε, καὶ
473 R. τοῖς ὁδοῦσι πλήξας ἀνεῖλε τὸν Ἀδωνιν. "διὰ τί
244 H. ὁ ποιητὴς πελειάδας ἐποίησε "τῆς τροφῆς τῶν θεῶν
διακόνες, καὶ τίνα Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀρι- 5
τέλης εἰς τῷτο εἶπον, καὶ περὶ Ὀμήρου καὶ πελειάδων.
ὅτι Ἐπίχαρμος ὁ ποιητὴς ἀπ' Ἀχιλλέως τῷ Πηλέως
εἶλκε τὸ γένος. ὅτι Πάτροκλον ἐξόχως Ὀμηρος ἱππεύ-
καλεῖ ὡς παρὰ Ποσειδῶνος ἔρασε γεγονότος μαθόντα
τὴν ἡνιοχικήν. ὅτι Ὀδυσσεύς, διότι ὦτα μεγάλα εἶχεν, 10
Οὐτις πρότερον ἐκαλεῖτο· ὑετὶ δέ φησι γινόμενος μὴ
ἀντιχῶσαν τὴν μητέρα ἔγκυν οὔσαν κατὰ τὴν ὁδὸν
τεκεῖν, καὶ τὸν Ὀδυσσεά διὰ τῷτο ἔτιως ὀνομασθῆναι.
ὅτι Περιτάνος τις ὄνομα Ἀρχὰς Ἑλένην συνῆσαν Ἀλε-
ξάνδρῳ ἐν Ἀρχαδίᾳ ἐμοίχενσεν, Ἀλέξανδρος δ' αὐτὸν 15
ποινὴν τῆς μοιχείας εἰσπραττόμενος ἐξενέχισε, καὶ
ἐξ ἐκείνου Ἀρχάδες τὸς ἐνέχους περιτάνους λέγουσιν.
ὡς Ἀχιλλέα μὲν Ἀριζόνικος ὁ Ταραντίνος διατρέ-
βοντα ἐν ταῖς παρθένοις παρὰ Λυκομήδει Κερκυσεραν
καλεῖσθαι φησιν, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἰσσαν καὶ Πυρρῶν 20
καὶ Ἀσπετος καὶ Προμηθεύς. ὅτι Βοτρίας ὁ Μέν-
διος τοὺς Νιόβης παιδας πάντας ὑπὸ Ἀπόλλωνός
φησιν ἀνῆρῃ. ὅτι Ὀδυσσεὺς ἐπεὶ δίδωσιν ὁ πατὴρ
μνήμονα Μνίσκον τοῦνομα, Κεφαλλήνα. εἶπετο καὶ
Ἀχιλλεὺς μνήμων τῷνομα Νοήμων, γένει Καρχηδόνης, 25
καὶ Πατρόκλῳ Εὐδωρος. Ἀντίπατρος δὲ φησιν ὁ Ἀκάν-
θιος Δάρητα, πρὸ Ὀμήρου γράψαντα τὴν Πριάδα, μνή-
μονα γενέσθαι Ἐκτορος ὑπὲρ τῆς μὴ ἀνελεῖν ἑταῖρον
Ἀχιλλέως. καὶ Πρωτεσίλαος δὲ φησι Δάρδανον γενέσθαι,
γένος Θεσσαλόν· καὶ Ἀντιλόχῳ δὲ Χάλκωνα ὑπα- 30
σπιστὴν καὶ μνήμονα ὑπὸ Νέστορος συνεζευχθαι τῷ πα-
τρός. ταῦτα μὲν ἐν τῇ α' βίβλῳ τὰ κεφάλαια.

Ἡ δὲ β' περὶ Ἡρακλέους, ὡς μετὰ τὴν μανίαν ἐλ-
λεβόρῳ καθαρθεῖν ὑπὸ Ἀντικυρέως τῷ καὶ τὸ φάρ-
μακον εὐρέντος τὸ ἐν Ἀντικύρῳ τῆς Φωκίδος πλεο- 35
νάζον, καὶ ἄλλοι ἄλλως αὐτὸν φασὶ καθαρθῆναι. ὅτι
Νέστορά φασιν ἐρώμενον Ἡρακλέας γενέσθαι. ὅτι καὶ Φι-
λοκτήτης, φησὶν, ἀλλὰ Μόρσιμος ὁ Τραχίνιος ὑψήρην
Ἡρακλεῖ τὴν πυρρῶν. ὅτι Ἡρακλῆς ἀποβρωθέντος
αὐτῷ τῶν δακτύλων ἐνὸς ὑπὸ τοῦ Νεμεαίου λέοντος 40

ἐννεαδάκτυλος γέγονε, καὶ ἔτι τάφος τῷ ἐκκεκομμένῳ
δακτύλῳ· οἱ δὲ κέντρῳ τρογόνος ἀποβαλεῖν τὸν δά-
κτυλον ἔφασαν. λέοντα δ' ἔτιν ἰδεῖν τῷ τῷ δακτύλῳ
τάφῳ ἐφεισῶτα λίθινον ἐν Λακεδαιμόνι, σύμβολον τῆς
τῷ ἥρωος ἀλκῆς. ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ τοῖς ἄλλων τάφοις
λίθινος ἐφεισῶσι λέοντας. ἄλλοι δ' ἄλλως περὶ τῆς τῷ
λέοντος ἀνασηλώσεως φασιν. ὡς ἐκ τῆς Ἡρακλέους
πυρρῆς ἀκρίδων πληθὸς ἀνήφθησαν καὶ λοιμὸς δίκην
τὴν χώραν ἐσίοντο, καὶ ὡς ἀνῆρθέθησαν. ὡς Ἀφρο-
δίτη δι' Ἀδωνιν τὸν αὐτῆς τε καὶ Ἡρακλέους ἐρώ-
μενον Νέσσον τὸν Κένταυρον διδάξειε τὴν κατὰ Ἡρα-
κλέας ἐνέδραν. ὡς Νιρεὺς ὁ Συμαῖος Ἡρακλέας ἦν
ἐρώμενος, καὶ συγκατεργάσατο τὸν Ἑλικώνιον λέοντα· 245 H.
οἱ δὲ υἱὸν Ἡρακλέας τὸν Νιρέα φασί. τίνες αἱ παρὰ
τῷ ποιητῇ χάριτες, αἷς παραβάλλει τὰς Εὐφρόβου
κόμας. ὅτι Νεῖλος ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ γενέσεως φησιν ἐκα-
λεῖτο, ἐπεὶ δ' Ἡραν ἐσωσεν ἐπερχόμενον αὐτῇ ἀνελών
τὸν ἀνώνυμον καὶ πυρίπνοον Γίγαντα, "ἐκεῖθεν διὰ τὸ 476 R.
ἀπαλαλκεῖν τῆς Ἡρας τὸν πόλεμον μετέβαλε τὴν κλη-
σιν. ὅτι Ἀβδηρος ὁ Ἡρακλέας ἐρώμενος τὰ περὶ τῆς
πυρρῆς αὐτῷ Θεσπεί ἀναγγείλας ὑπ' αὐτοῦ ἀναιρεῖται.
ὅτι τὴν μέσσην κεφαλὴν τῆς ὑδρας Ἀριζόνικος φησιν
ὁ Ταραντίνος χρυσὴν εἶναι. ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μέν-
διός φησι δράκοντα γηγενῆ συμμαχεῖσθαι Ἡρακλεῖ πρὸς
τὸν Νεμεαῖον λέοντα, ὃν καὶ ἀνατραφῆναι ὑπὸ Ἡρα-
κλέας, καὶ συναχολεθῆσαντα αὐτῷ ἐς Θήβας ἐν Αὐ-
λίδι μέναι· καὶ τῷτον εἶναι τὸν τὸς νεοσσὸς καταφα-
γόντα τῆς σαρκοῦ καὶ ἀπολιθωθέντα. ὡς τὴν Ἀργὴν
ἐν Ὀσση τῆς Θεσσαλίας Ἡρακλῆς μὲν κατασκευάζει,
ὄνομα δ' αὐτῇ τίθησιν ἀπὸ Ἀργε τῷ Ἰάσονος, ὃς ἦν
ἐρώμενος αὐτῷ, δι' ὃν καὶ Ἰάσονι τὸν ἐπὶ Σκυθίας
συνήρατο πλεον. ὡς Ἡρα συμμαχοῦσα τῷ Γηρυόνη
τιτρώσκετο ὑπ' Ἡρακλέας κατὰ τὸν δεξιὸν μαζόν, καὶ
ὅσα ἐξ ἐκείνου τελεῖται. ὡς Κόρυθος, Ἰβηρ τὸ γένος
ὢν καὶ Ἡρακλέους ἐρώμενος, πρῶτος κόρυθα κατε-
σκεύασεν, ἐξ ἧς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν λαβεῖν φησὶ τὸ ὄπλον.
ὡς ὁ ἐν Κρήτῃ τάφος λεγόμενος τῷ Διὸς Ὀλύμπου
τῷ Κρητὸς ἐστίν, ὃς παρὰ τῷ Κρόνῳ λαβὼν τὸν Δία
ἔτρεφε τε καὶ ἐπαίδευε τὰ θεῖα. ἀλλὰ καὶ βάλλει (φησὶν)
ὁ Ζεὺς τὸν τροφέα καὶ διδάσκαλον κεραυνῷ, ὅτι δὴ

α. 9. ὡς παρὰ] libri ὡς παρὰ. 14. Περιτάνος γ. 15. ἀρχαδί^α corr A: Ἀρχαδί γ. 16. ἐξεννοίχισε A: τὰ παι-
δογόνα ἀπέτεμε γ. 17. ἐννοίχους A: οὕτω παθόντας καὶ ἐκτετριμένους γ. 21. Ἀσπετος] Plutarchi locum (Pyrrho 1.)
apposit Leichius p. X. 22. τοὺς A: τῆς γ. 24. μνημόσυνα γ. Κεφαλλήνα γ. 33. κατὰ γ. 37. φησιν A.
ε] ὁ A. 40. αὐτοῦ A. b. 5. ἥρωος A: Ἡρακλέους γ. 6. ἐφεισῶσι γ. 8. ἀκρίδος A. ἀνήφθησαν] immo
ἀνέπτυσαν. 16. φασιν γ. 19. ἀπαλαλκεῖν] παλαλκεῖν A. 20. αὐδηρος γ. 22. ἀριζόνικος A. 29. ἡρακλεως A.
32. γηρυόνη A. 37. ὁ add A. λεγόμενος τάφος γ.

τὰς Γίγαντας αὐτὲς τῇ βασιλείᾳ ἐπιθέσθαι ἐπιτίθετο. ἀλλὰ βαλὼν καὶ νεκρὸν ἔχων μετεμελεῖτο· μὴ ἔχων δ' ἄλλως τὸ πάθος ἐκκλίνειν, δίδωσι τὸ ἴδιον ὄνομα τῷ τάφῳ τῶ ἀνηρημένῳ. τίνος ἐστὶ τὸ ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῶ Φιλίππῳ εἰρημένον „Πρωτέα, τῇ, πῆ οἶνον, ἐπεὶ 5 φάγες ἀνδρόμεα κρέα.” καὶ πάλιν Πρωτέα, ποῖαν ᾠδὴν εἶχεν ἐν συνηθείᾳ Ἀλεξάνδρου, καὶ τίνος ἦν ποίημα· εἰς τίνα ἔγραψεν ἐπικήδειον ὁ αὐτὸς Ἀλεξάνδρος ὁ Φιλίππῳ. ταῦτα καὶ τὰ τῶ β' κεφάλαια βιβλίου.

Τὸ δὲ γ' περὶ Ὑλλῶς τῶ Ἡρακλέους υἱῶς, ὡς κέρας 10 εἶχε περὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς κεφαλῆς ἐκπεφυκὸς μικρὸν, καὶ τῷ λάβοι ὁ Σικυώνιος Ἐπωπεύς, ἐκ μορμαχίας ἀνελὼν αὐτόν, καὶ κομίσαι ἐν τῷ κέρατι τὸ Στυγὸς ὕδωρ, καὶ βασιλεύσει τῆς χώρας. οὗτι περὶ τῶ ἐν Ἀρκαδίᾳ Στυγὸς ὕδατος ἔτω φασίν, ὡς Δημήτηρ 15 πενθῶσα τὴν θυγατέρα, ἐπεὶ Ποσειδῶν αὐτὴν ἐν κατηφείᾳ ἔσαν ἐπείρα, εἰς ἵππον ἐαυτὴν μετεμόρφωσε χαλεπήνασα, ἐλθῶσα δ' ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ θεασαμένη τὴν μορφήν ἐξύγησέ τε καὶ τὸ ὕδωρ μέλαν ἐποίησε. περὶ Ἐκάλῃς, καὶ πόσαις γέγονεν ἐπώνυμον τένομα. 20 ὅτι Ἀλεξάνδρου πατὴρ ἔχ' ὁ Φίλιππος γένοιτο, ἀλλὰ τις τένομα Δράκων, γένος Ἀρκάς, ἐξ ἧ καὶ τὸν περὶ τῶ δράκοντος μῦθον ὄνῃναι. περὶ τῶ Πτολεμαίου κυ- 246 Η. νός, καὶ ὡς συνεμάχῃ τῷ δεσπότη, καὶ ὡς μετὰ τελευτὴν ἀναχθεῖς τὴν καρδίαν εὐρέθῃ ἔχων τετρι- 25 χωμένην ἦν δὲ γένος Μολοττός, ὄνομα Βριάρεως. περὶ Πολυδάμαντος. τί ἐστὶ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ „ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρη χλωρῆς ἀηδών” καὶ ἐξῆς. περὶ τῶ Παλλάδῃς, ὅτι δύο κλέπειαν Διομήδης καὶ Ὀδυσσεύς. περὶ τῶ καλάμῳ τῶ ἐπόντος ὅτι Μίδας 30 ὄνθ' ἔχει ὄτια. περὶ τῶν παρὰ Στρησιχόρῳ ζητημένων Ἀγεσταλίων ὀρνίθων. περὶ τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν Γηγωνίας πέτρας, καὶ ὅτι μόνῳ ἀσφοδελῷ κινεῖται, πρὸς 477 R. πᾶσαν βίαν ἀμετακίνητος ἔστα. ὅτι Ῥόπαλος υἱὸς Ἡρακλέους ἦν, ὃς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ ὡς ἥρωϊ τῷ πατρὶ 35 ἐνήργισε καὶ ὡς θεῷ θύσειεν. ὅτι Ἀμφιάρεος ἐκλήθη, ἐπεὶ ἄμφω οἱ τῆς μητρὸς γονεῖς ἠράσαντο αὐτὴν ἀνευ τεκεῖν μόγῳ. τίνος ἐστὶν ὁ ὕμνος ὁ ἀδόμε- νος ἐν Θηβαίοις εἰς Ἡρακλέα, ἐν ᾧ λέγει Διὸς καὶ Ἡρας υἱός. ἐνθα περὶ τῶν κατὰ πόλεις τὰς ὕμνους 40 ποιησάντων, καὶ ὡς Φιλοξένου ὁ Μαντινέως ὁ ποιη-

τῆς ἐκ γενετῆς ἱματίῳ ἐκ ἐχρήσατο, καὶ ὡς Μάτρεις ὁ Θηβαῖος ὕμνογράφος μυρσίνας παρ' ὅλον τὸν βίον 5 εἰσιτεῖτο. καὶ ὡς Εὐπόμπῃ τοῦ Σαμῆς, ὃς δράκοντα θηρίον τέρας ἔτρεφεν ἄπιστον καὶ εἰπεῖν καὶ ἀκοῦσαι, τέτα τῶ Εὐπόμπῃ παῖδα Δράκοντα τένομα ὅξυωπέ- 10 σατον γενέσθαι φασίν, ὡς διὰ σταδίων καὶ θεωρεῖν ὁα- δίως· ὃν καὶ Ξερόξῃ ἐπὶ χιλίοις συγγενόμενον ταλάν- τοις καὶ συγκαθεζόμενον ὑπὸ τῇ χρυσῇ πλατάνῳ διη- γεῖσθαι βλέποντα τὴν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ναυμα- 15 χίαν καὶ τὴν Ἀρτεμισίας ἀνδρίαν. καὶ ὡς Πησιφρόους ὁ Θεσσαλὸς ὁ ὕμνογράφος, ἐρώμενος γεγονώς Ἡρο- δότῃ καὶ κληρονόμος τῶν αὐτῶ, οὗτος ποιήσειε τὸ προοίμιον τῆς πρώτης ἱστορίας Ἡροδότῃ Ἀλικαρνασ- 20 σέως· τὴν γ' κατὰ φύσιν εἶναι τῶν Ἡροδότῃ ἱστο- ρίων ἀρχὴν „Περσέων οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίες γε- νέσθαι φασὶ τῆς διαφορῆς.” καὶ ὡς Κυρηναῖος ὁ Πο- λύζηλος ἐδέποτε γελάσειεν· ἐξ ἧ καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐ- τῷ ὁ ἀγέλαστος. καὶ ὡς ἐπὶ θεοσεβείᾳ πάντων διενέγ- 25 κειν οἱ μὲν Ἀντίγονον τὸν Ἐφέσιον, οἱ δὲ Ἀνκίαν τὸν Ἐρμιονέα, ἧ καὶ Θεόφραστος ἐν ἐπιστολαῖς μνημο- νεύει, φασίν. καὶ ὡς Ἀχιλλέως καὶ Δηϊδαμίας δύο ἐγε- νέσθην παῖδες, Νεοπτόλεμος καὶ Ὀνειρος· καὶ ἀναιρεῖ- 30 ται κατ' ἄγνοιαν ὑπὸ Ὀρέστῃ ἐν Φωκίδι ὁ Ὀνειρος, περὶ σκηνοπηγίας αὐτῷ μαχεσάμενος.

Εἶτα διαλαμβάνει περὶ συνεμπτώσεως ἱστορικῆς, 35 ὡς Ἀμύνῃ τῷ τάφῳ ῥοδοδάφνη ἔφυ, καὶ οἱ φασίν· τες αὐτῆς ἐπεθύμειν πυκτικὴν, καὶ ὡς Ἀντόδωρος φασίν αὐτῆς δεκατρεῖς στατήρας ἀνέλλετο, πλην ὑπὸ Διοσκόρῳ τῶ Θηραῖς ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἀγω- 40 νίᾳ ἡττήθη, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμύνος λέγει ὅτι ἑνὸς τῶν Διοσκόρων καταπαλαιώθη. καὶ τὸν Κροῖ- σὸν φασὶ γεννηθῆναι ἐν ἑορτῇ Ἀφροδίτης, καὶ ἦν Ἀνδοὶ τὸν ἅπαντα πλοῦτον περιτιθέντες αὐτῇ πομ- 45 πεύσει. καὶ ταῦρον θύοντι τῷ πατρὶ ἀπήγγελλεν τε- 47 H. χθῆναι Θεμισοκλῆς, καὶ ταύρος πῶν αἷμα ἀπεβίω. ὡς 247 H. ὁ Ὑδάσπης Δαρεῖος ἐκτεθείς ὑπὸ τῆς μητρὸς ἵππου θηλαῖς ἀνεντρέφθη ὑπὸ Σπαργαπίσῃ τῷ ἵπποφορβῷ, καὶ ἵππε χρημετισμῷ βασιλεύει. καὶ ὡς Ἰβύκῃ τῶ μελο- 50 ποιῶν θεράπων, τένομα Ἡρακλῆς, ζῶν ἐκαύθη, συνα- ράμενος τοῖς ληξαιῖς κατὰ τῶ δεσπότην. ὡς Ὀρέστῃ κατὰ τὴν ἑορτὴν τεχθεῖν τῆς Δημήτρος τῆς καλου-

a. 4. τίνος] fortasse legendum τί. 6. πάλιν] πολλάκις A: ut cum Stephano legendum videatur πολλάκις περὶ.
16. αὐτὴν — οὐσαν ἐπείρα A: αὐτῆς — οὐσης ἐπείρα γ. 18. πηγὴν mg: libri γῆν. 20. πόσαις] πόσις A i. e. πόσις.
24. μετὰ τὴν τιλ. γ. 26. δὲ τὸ γ. γ. 27. Πολυδάμαντος γ. 28. πανδαρέη γ. καὶ τὰ ἐξῆς γ. 32. παρὰ A: περὶ γ.
35. ὃς add A. 39. malim Θήβαις. b. 9. τὴν] τῶν A. 13. ἀλικαρνασέως γ. 19. Λύκιον γ. 21. φασίν om A. Δηϊδαμίας γ.
25. συνεμπτώσεως apographum Stephani: συνεκπτώσεως γ. cf. p. 149 a 14. 32. φασὶ add A.

μένης Ἐρινύος. ὡς Φίλιππος ἔτι παῖς ὢν τὸς ἀφαλ-
 λομένους τῆς κινήσεως [ὡς] ἀστέρας ἐπειρᾶτο καθ' ἑ-
 σπέραν τοξεύειν, καὶ Διόγνητον μὲν εἰπεῖν τὸν μάντιν
 ἐγκρατὴ πολλῶν τὸ παιδάριον ἔσεσθαι, Ἀσὴρ δ' ἦν
 ὄνομα καὶ τῷ ἐκκόψαντι αὐτῷ βέλει τὸν ὀφθαλμόν. 5
 ὡς Μαρσύας ὁ ἀλλήτης, ὃς ἔξεδάσθη, ἐν ἑορτῇ Ἀπόλ-
 λωνος ἐτέχθη, ἐν ἣ πάντων τῶν θυομένων ζώων τὰ
 δέσματα αὐτῷ ἐκδερόμενα ἀνατίθεται. περὶ Τίτυς τῷ
 480 R. ἐπιβαλεύσαντος Ἀλεξάνδρου. "ὡς Κλαύδιον κύβησα ἡ
 μήτηρ βωλητῶν τὸς μύκητας ἐπιθυμήσασα φάγοι, καὶ 10
 Κλαύδιος μύκητας πεφαρμακευμένους φάγων ἀποβιώσῃ.
 περὶ Κενταύρου τῷ Λαμίας, ὡς μοιχεύων ληφθεὶς, οἱ
 μὲν ὑπὸ Παιρίδα τῷ εὐνέχε, οἱ δ' ὑπὸ Θησεῖος ἀναι-
 ρεθῆναι. ἔτι πολλά ταῖς ἱστορίαις τῶν συνεμπτώσεων
 ἔπεται. ἀλλὰ καὶ τὸ γ' ἐν τέτοις βιβλίον.

Τὸ δὲ δ' διεξέρχεσθαι ὡς Ἑλένη πρώτη ἐπενόησε τὸν
 διὰ δακτύλων κλῆρον, καὶ Ἀλεξάνδρῳ λαχῶσα ἐνίκησε
 καὶ ὡς Ἀφροδίτης εἶη θυγάτηρ, καὶ ὡς Ἑλένης καὶ
 Ἀχιλλέως ἐν μακάρων νήσοις παῖς πτερωτὸς γέγονοι,
 ὃν διὰ τὸ τῆς χώρας εὐφορον Εὐφορίωνα ὠνόμασαν 20
 καὶ ὡς ἑρᾷ τέτε Ζεὺς, καὶ ἀποτυχῶν κεραυνοῖ ἐν Μήλῳ
 τῇ νήσῳ καταλαβὼν διωκόμενον, καὶ τὰς νύμφας, ὅτι
 θάψειαν αὐτόν, εἰς βατράχους μετέβαλε. καὶ ὡς κυνη-
 γῶσαν Ἑλένην ἔνοιό φασιν ἐν τῷ Παρθενίῳ ὄρει ἄρπα-
 σθῆναι ὑπ' Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐκπλαγεῖσαν τὸ κάλλος 25
 ἀκολοθεῖσαι ὡς θεῶ. περὶ τῷ κεῖσθαι ἱμάντος, ὡς λάβοι
 μὲν αὐτὸν Ἥρα παρὰ Ἀφροδίτης, δοίη δ' Ἑλένη,
 κλέψοι δ' αὐτὸν ἡ Ἑλένης θεράπαινα Ἀστυάνασσα,
 ἀφέλοι δ' αὐτὸν ἐξ αὐτῆς πάλιν Ἀφροδίτη. τί ἐσι
 τὸ παρ' Ὀμήρῳ περὶ τῆς Ἑλένης εἰρημένον „πάντων 30
 Ἀργείων φωνὴν ἴσχεσθαι ἀλόχοισιν." ὡς Ἡλίας θυγάτηρ
 καὶ Ἀλκίονος Ἑλένη, ἐκαλεῖτο δὲ Λεοντή. καὶ ὡς κατ'
 ὄργην Ἀφροδίτης τὴν πρὸς Μενέλαον τὴν ἄρπαγὴν
 λέγουσιν Ἑλένης γενέσθαι, ἐπεὶ ὑποχόμενος Ἀφροδίτῃ
 ἑκατόμβην ὑπὲρ τῷ γάμῳ ἐκ ἀπέδωκε. περὶ τῆς Ἑλε- 35
 νείας βοτάνης, ἡ ἐν Ρόδῳ φέρεται, ὅτι τε ἀπὸ τῆς Ἑλένης
 ἐπωνομάσθη (παρὰ γ' τὴν δρῦν ὠφθη φρεῖσα, ἀφ'
 ἧς ἑαυτὴν ἀπῆγγεν Ἑλένη) καὶ ὡς οἱ φαγόντες αὐτῆς
 πάντως εἰς ἔριν καθίστανται. ὡς Μενέλαος ἠρώσθη Ἑλένη,
 καὶ ἔτιως ἔγρημεν αὐτήν. ὡς ἔνοιό τὴν Ἑλένην φασὶ 40
 παραγενομένην εἰς Τάυρος τῆς Σκυθίας σὺν Μενελάῳ
 ἐπὶ τὴν Ὀρέεσσι ζήτησιν σφαγιασθῆναι ὑπὸ Ἰφιγενείας

τῇ Ἀρτέμιδι σὺν Μενελάῳ. "οἱ δὲ φασὶν ὡς Θέτις 248 H.
 αὐτὴν ἀνέλοι ἐν τῷ ἀπόπλῳ τῶν Ἑλλήνων, ἀπεικα-
 σθεῖσα φώκη. φασὶ δ' Ἡχὼ μὲν τὴν Ἑλένην τὸ κύριον
 κληθῆναι διὰ τὸ φωνόμιμον αὐτὴν γενέσθαι, Ἑλένην δὲ
 ἀπὸ τῆς ἐν ἔλει ὑπὸ Ἀλκίονος τεχθῆναι. ὅτι ὁ ἐν Λακε-
 δαίμονι τόπος τὸ Σανδάλιον ἀπὸ τῆς Ἑλένης σαν-
 δαλίου, ἐκπεσόντος αὐτῆς ἐν αὐτῷ διωκομένης ὑπ'
 Ἀλεξάνδρου, ἔλκει τὴν κλῆσιν. ὡς γένοιτο παῖς θήλεια 481 R.
 ἐξ Ἀλεξάνδρου Ἑλένη, διαφιλονεικησάντων δὲ περὶ τῆς
 κλήσεως (ὁ μὲν γ' Ἀλεξάνδραν, ἡ δ' Ἑλένην ὀνο-
 μάσειν ἤξις) νικᾷ Ἑλένη, ἀσραγάλοις λαβῶσα τὸ κύριον,
 καὶ ἡ παῖς τῇ μητρὶ ὀμώνυμος ἐγγέγονει ταύτην ἀναι-
 ρεθῆναι φασιν ὑπὸ Ἑκάβης ἐν τῇ Ἰλίσ ἀλώσει. ὅτι
 ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν ὀνομασαι γέγονασιν Ἑλένη ἡ Αἰ-
 15 γία καὶ Κλυταιμνήστρας θυγάτηρ, ἣν ἀνείλεν Ὀρέεσσι,
 καὶ ἡ διακονήσασα Ἀφροδίτῃ ἐν τῇ πρὸς Ἀδωνιν
 ὁμιλίᾳ, ἡ Ἐπιδαμνίου θυγάτηρ, ἣν Ἐπιδάμνιοι ἐν
 Ἀφροδίτης χήματι τιμῶσι, χρήματα λιμώττεισιν ἐπι-
 δῶσαν, καὶ ἡ Φαιζύλης θυγάτηρ τῷ ἀναθρεψαμένῳ
 20 Ρῶμον καὶ Ρωμύλον. καὶ ἡ τρεῖς ἐρίφους ἐθήσασα καθ'
 ἡμέραν Ἑλένη ἐκαλεῖτο, καὶ ἡ Δικαιάρχου τῷ Τηλεσίνο
 ἀδελφῇ, "καὶ ἔτεροι ὀκτωκαίδεκα, ὧν καὶ ἡ πρὸ Ὀμήρου 481 R.
 Ἑλένη, ἡ τὸν Ἰλιακὸν συγγραψαμένη πόλεμον, Με-
 σαίς τῷ Ἀθηναίου θυγάτηρ γενομένη παρ' ἧς καὶ
 25 Ὀμηρον λέγουσιν λαβεῖν τὴν ὑπόθεσιν ἣν καὶ κτήσασθαι
 τὸ δίγλωσσον ἄρτιον καὶ ἡ Τιτύρος τῷ Αἰτωλῷ θυ-
 γάτηρ, ἣτις εἰς μονομαχίαν Ἀχιλλέα προκαλεσαμένη
 ἐκείνον μὲν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐγγὺς θανάτῳ τραύματι
 ἔτρωσεν, αὐτὴ δ' ὑπ' αὐτῷ ἀνήρηθη. καὶ ἡ ζωγράφος
 30 Ἑλένη τῷ καταλόγῳ ἐστὶ τέτε, Τίμωνος τῷ Αἰγυπτίᾳ
 θυγάτηρ, ἣτις τὴν ἐν Ἰσσοῦ μάχην, ἐν ἐκείνοις ἀκμά-
 ζασα τοῖς χρόνοις, ἔγραψε καὶ ἐν τῷ τῆς Εἰρήνης τε-
 μένει ἐπὶ Οὐρεσπασίαν ἀνέκειτο ἡ γραφή. Ἀρχέλαος
 δὲ ὁ Κύπριος Στήσιχρος φησὶ τῷ ποιητῇ Ἑλένην Ἰμε-
 35 ραίαν ἐρωμένην γενέσθαι, Μικύθου θυγατέρα. ἀποσᾶσαν
 δὲ Στήσιχρος καὶ πρὸς Βέπαλον πορευθεῖσαν ἀμυ-
 νόμενον τῆς ὑπεροψίας τὸν παρητὴν γράψαι ὡς Ἑλένη
 ἐκῶσα ἀπῆρε ψευδῇ δὲ τὸν περὶ τῆς πηρώσεως εἶναι
 λόγον. περὶ τῷ παρ' Ὀμήρῳ μῶλνος τῆς βοτάνης,
 40 ἣν ἐκ τῆς αἵματος τῆς ἀναιρεθέντος ἐν τῇ Κίρκης νήσῳ
 Γίγαντος λέγουσι φῦναι, ἡ καὶ τὸ ἄνθος ἔχει λευκόν
 ὅτι ὁ συμμαχῶν τῇ Κίρκῃ καὶ ἀνελὼν τὸν Γίγαντα

α. 1. ἔτι] ἔταιρος A. 5. αὐτῷ ε. 8. Τίτυος ε. 9. Ἀλεξάνδρῳ ε. 10. ἐπιθυμήσουσα ε. 13. εὐνούχου A:
 ἡμιόφρετος ε. 24. παρθενίῳ A. 27. αὐτὸν ἡ Ἥρα ε. 30. Ὀμήρου ε. 31. ἴσχεσαν A. 36. τε om A. 40. καὶ ἔγρημεν
 αὐτὸν pr A. 40. φασὶ τὴν Ἑλ. ε. b. 5. ὁ add A. 17. Ἐπιδάμνιοι ε. 18. ἐπιδιδούσαν ε. 21. ἡ add A. τελεσίνο ε.
 25. τὴν et ἣν add A. 27. μετακαλεσαμένη ε. 28. τραυματίαν ε. 31. ἐν add A. libri ἀκμάζουσαν. 37. ὡς add A.

ὁ Ἥλιος ἦν μῦθος δ' ἡ μάχη, ἔξ ἧ καὶ ἡ βοτάνη. ὡς Διόνυσος ἐρώμενος Χείρωνος, ἔξ ἧ καὶ μάθοι τὸς τε κόμης καὶ τὰς βακχείας καὶ τὰς τελετάς. περὶ τῆ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ταρξίππῃ καὶ τῶν Μυρτίλλων πατρὸς καὶ παιδός. ὅτι τὸν ὑπὸ Φημονόης χρησμὸν μόνον 5 Νεοπτόλεμον τὸν Μακιδόντην παρὰ Αἰθου τινὸς τῶν Δελφῶν ἀκῶσαι φασὶ περὶ τῆς δὲ τῆς Αἴθης καὶ Ἡρό-
 249 Η. δοτός φησιν "ἐν πρώτῃ ἰσοριῶν ὅτι „εἰδὼς αὐτὸς τὸ ὄνομα ἐκ ἐπιμνηθῆσομαι." περὶ τῆς παρ' Ὀμήρῳ διωνυμίας παρὰ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, καὶ ὅτι Ξάνθος 10 μόνος ποταμῶν Διὸς υἱός, καὶ περὶ ἄλλων διωνύμων. καὶ ὡς ἐν Τυρρηνίᾳ φασὶν εἶναι Ἀλὸς πύργον καλέ-
 μενον, ὀνομασθῆναι δὲ ὑπὸ Ἀλὸς Τυρρηνῆς φαρμα-
 κίδος, ἡ Κίρκης θεράπαινα γενομένη διέδρα τῆς δε-
 σποίνης. πρὸς ταύτην δέ, φησί, παραγενόμενον τὸν 15 Ὀδυσσεῖα εἰς ἵππον μετέβαλε τοῖς φαρμάκοις, καὶ ἔτρεφε παρ' ἐαυτῇ, ἕως γηράσας ἐτελεύτησεν. ἐκ ταύτης τῆς ἰσορίας λυέθ' καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀπορέμενον „θάνατος δέ τοι ἔξ ἁλὸς αὐτῷ." ἐν τέτοις μὲν καὶ τὸ δ' βιβλίον.
 Ἡ δὲ εἰ βίβλος, ὡς μετὰ Ἀμύνκου φασὶν Ἰάσων, 20 ἄλλ' ἐχὶ Πολυδεύκης ἐμαχέσατο. καὶ ὁ χῶρος μαρ-
 τυρεῖ, Ἰησόνιος αἰχμὴ καλέμενος· καὶ πηγὴ ἀνατέλλει
 ἀγχὲς Ἑλένη καλεμένη. ἐκ τῆς λυέθ' καὶ τὸ Κρινα-
 γόρος ἐπίγραμμα. ὅτι τὸ „καὶ Προκλῆες ἵπποι χλωρὰν
 ψαλάκανθαν ἔδωσαν," ἀγνοηθὲν Καλλιμάχῳ, Εὐβέλῃ 25 καὶ τὸν Ἡρόδοτον, ἐπεὶ ὁ ἐρώμενος Ἡρόδοτος Πλη-
 ἔσι τῆ κομικῆς εἰς Διονύσιον κομωδία· καὶ περὶ τῆς
 παρωδήσεως τῆς εἵχε. ἡ δὲ ψαλάκανθα βοτάνη ἐστὶν
 Αἰγυπτία, ἣτις ἵπποις περιαιπτομένη νίκην παρέχει καὶ
 εὐδαιμονίαν. φασὶ δὲ ὡς ἡ Ψαλάκανθα νύμφη ἐγένετο
 ἐν Ἰκαρία τῇ νήσῳ, ἣτις ἐραθεῖσα Διονύσῳ συνέ- 30
 πραξεν αὐτῷ τὴν πρὸς Ἀριάδνην ὁμιλίαν, ἐφ' ᾗ καὶ
 αὐτὴ συγγένοιτο· καὶ ὡς Διόνυσος μὲν ἐκ ἡβελήθη,
 484R. ὡς Ψαλάκανθα δ' ἐπεβέβησεν Ἀριάδνη, ὁ δ' ὀργισθεὶς
 μετεμόρφωσεν αὐτὴν εἰς τὴν πόαν· μεταγνὸς δὲ ἐπὶ
 τιμῇ τῆς φυτῆς τῷ Ἀριάδνης αὐτὸ περιέθηκε σεφάνῳ 35
 τῷ κατηγερισμένῳ ἐν οὐρανῷ. τὴν δὲ πόαν οἱ μὲν
 ἀρτεμισία ἰοικέναι, οἱ δὲ μελιώτω. ὡς Ἀθηνόδω-
 ρος ὁ Ἐρετριεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων φησὶ Θέτιν
 καὶ Μήδειαν ἐρίσαι περὶ κάλλους ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ
 κριτὴν γενέσθαι Ἰδομενέα, καὶ προσνεῖμαι Θέτιδι τὴν 40
 νίκην. Μήδειαν δ' ὀργισθεῖσαν εἰπεῖν Κρήτες αἰε-

ψεῖσαι, καὶ ἐπαυρῶσθαι αὐτῷ μηδέποτε ἀλήθειαν εἰ-
 πῆν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς κρίσεως ἐποίησε· καὶ ἐκ τούτου
 φησὶ τὸς Κρήτας ψεύσας νομιεσθῆναι. παρατίθεθ' δὲ
 ἰσοροῦντα τῆτο ὁ Ἀθηνόδωρος Ἀντίοχον ἐν δευτέρῳ
 τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν. ὅτι Ἴλος, φησὶν, ὁ Λαιο-
 μέδοντος πατὴρ ἵππεριν εἶχε, καὶ τῶν Πριάμει παιδῶν
 Μελάνιππος καὶ Ἰδαῖος. ὡς Ξάνθος καὶ Βαλῖος οἱ
 Ἀχιλλέως ἵπποι πρότερον Γίγαντες ἦσαν, καὶ μόνοι
 Γιγάντων συνεμάχησαν τοῖς θεοῖς κατὰ τῶν ἀδελ-
 φῶν. ὡς περὶ τὰς Θύλας τῆς Σικελίας ναυαγῆσαν- 10
 τος Ὀδυσσεῶς ἡ Ἀχιλλέως ἀσπίς ἐξεβράσθη περὶ τὸ
 μνημεῖον τῆς Αἴαντος, καὶ ἀνατεθεῖσα τῷ τάφῳ τῇ
 ἐπαύριον ἐκεραυνώθη. ὡς ὁ Ἡρακλῆς ἐχὶ τὸ τοῦ
 Νεμειαίου λέοντος δέρας ἡμπίχετο, ἀλλὰ Λέοντός τι-
 νος ἑνὸς τῶν Γιγάντων, ἐπὶ μονομαχίας προκλήσει
 ὑφ' Ἡρακλέους ἀνηρημένον. "ὡς ἀδελφὸς ἦν ὁ δρᾶ- 250 Η.
 κων ὁ τὰ χρυσὰ μῆλα φυλάσσων τῷ Νεμειαίου λέον-
 τος. ὡς ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἴρος Βοιωτὸς ἦν. ὡς ἡ
 Κανδαύλη γυνή, ἣς Ἡρόδοτος ἐ λέγει τένομα, Νυσία
 ἐκαλεῖτο· ἦν καὶ δίκωρον καὶ ὀξυωπεσάτην φασὶ γενέσθαι,
 τὸν δρακοντίτην κτησαμένην λίθον, διὸ καὶ αἰθεῖσθαι
 τὸν Γύγην ἐξιόντα διὰ τῶν θυρῶν· ἄλλοι Τουδοῦν
 αὐτὴν καλεῖσθαι, οἱ δὲ Κλυτίαν, Ἀβας δὲ Ἀβρῶ τὰν
 τὴν καλεῖσθαι. σιγῆσαι δὲ τοῦνομά φασὶ τῆς γυναι- 25
 κὸς τὸν Ἡρόδοτον, ἐπεὶ ὁ ἐρώμενος Ἡρόδοτος Πλη-
 σιφρόος Νυσίας ὀνόματι ἐραθεῖς, Ἀλικαρνασσίας τὸ
 γένος, ἐπεὶ μὴ τύχοι τῆς ἐταίρας, οὐκ ἀνεχόμενος
 βρόχῳ ἐαυτὸν ἀνήρτησε· διὸ φυλάξασθαι ὡς ἀπεχθὲς
 εἰπεῖν τὸ τῆς Νυσίας ὄνομα Ἡρόδοτον. ὡς οἱ Κέν- 30
 ταυροὶ φεύγοντες Ἡρακλέα διὰ Τυρσηνίας λιμῶν
 διεφθάρησαν, θελχθέντες ὑπὸ τῆς Σειρήνων ἡδυφω-
 νίας. ὡς Ἀβδηρος ὁ Ἡρακλῆς ἐρώμενος ἀδελφὸς
 ἦν Πατρόκλης. ὡς Ἐπιπόλη ἡ Καρυστία, ἡ Τραχίω-
 νος θυγάτηρ, κρύπτεισα τὴν γυναικείαν φύσιν συν- 35
 εσρατεύετο τοῖς Ἑλλήσι, μνησθεῖσα δ' ὑπὸ Παλα-
 μήδους ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατελεύσθη. ὡς Ἀλεξάν-
 δρου ἀρπάζοντος Ἑλένην Μενέλαος ἐν Γορτύνῃ τῆς
 Κρήτης ἐκατόμβην ἔθνε τῷ Διί. ὡς Παλαμήδους
 ἀντ' Ἀγαμέμνονος Ἑλλήνων βασιλεύου ἐν Αὐλίδι ὡς
 παραγενόμενος Ἀγαμέμνων αἶγα ἀγορίαν ἱερὰν Ἀρτέ- 40
 μιδος κατατοξεύου, ἀπλοίας δὲ γενομένης τοῖς Ἑλ-

α. 1. Διόνυσος A. 4. καὶ add A. 6. ἀδελφῶν ε. 8. φασιν A. 11. καὶ add A. 17. αὐτῇ ε. 22. αἰχμῇ
 cf. Müller. Orchom. p. 267. 23. Ἑλένην καλουμένην ε. 24. καὶ — ψαλάκανθαν ἔδωσαν A: καὶ — ψαλάκανθαν ἔχ-
 σιν ε. 26. Διόνυσον ε. 32. ἐβουλήθη ε. 34. ἐπὶ τῇ τιμῇ ε. b. 5. φησὶν apographum Stephani: φασὶν ε.
 10. ὡς περὶ ὥσπερ A. Θύλας] μύλας Scaliger, σήλας Casaubonus, πλαγκτὰς Lennepius Phalar. p. 55. 15. προσ-
 κλήσεις ε. 17. ὁ φυλ. τὰ χρ. μῆλα δράκων ἀδελφὸς ἦν ε. 19. Νυσία ε. 22. ἐξιόντα εἰς ζήτησιν διὰ ε. 26 et 29. Νυσ-
 σίας ε. 27. ἀνεχομένης ὑπόθεν βρόχῳ ε. 28. διὸ καὶ φυλ. ε. ἀπεχθόνος ε. 37. Ἑλ. ἀρπ. ε.

λησι χρῶν Κάλχας λυθῆναι τὸ δεινόν, εἰ θύσειε τὴν
 θυγατέρα Ἰφιγένειαν Ἀγαμέμνων Ποσειδῶνι τῷ δὲ μὴ
 ἀναχομένῳ, ὀργισθέντες οἱ Ἕλληνες ἀφείλοντο αὐτοῦ
 485 R. τὸ κράτος, καὶ κατέστησαν βασιλεῖα Παλαμήδην. ὥς Φι-
 λοκτήτης ὑπὸ ὕφειος πληγὴς ἀνῆρέθη, καὶ Ἀλέξανδρος
 ὑπὸ Μενελάου δόρατι τὸν μηρὸν πληγὴς πίπτει. ὅτι
 τελευτήσαντος Δημητρίῳ τῷ Σκηπίῳ τὸ βιβλίον Τέλ-
 λιδος πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτῷ εὐρέθη. τὰς δὲ Κολυμβώσας
 Ἀλκμῶνες πρὸς τὴν κεφαλὴν Τυρονίχῃ τῷ Χαλκιδέως
 εὐρεθῆναι φασιν, τὰς δὲ Ὑβρισοδίκας Εὐπόλιδος πρὸς
 τὴν Ἐφιάλτε, τὰς δὲ Εὐνείδας Κρατίνῃ πρὸς τὴν Ἀλε-
 ξάνδρῳ τῷ βασιλέως Μακεδόνων, τὰ δὲ ἔργα καὶ τὰς
 ἡμέρας Ἡσιόδῳ πρὸς τὴν τῷ Σελεύκῳ τῷ Νικάτορος
 κεφαλῇ. ὁ μὲντοι νομοθέτης Ἀρχάδῳ Κερκίδας συν-
 ταγῆναι αὐτῷ τὸ αὐ καὶ β τῆς Ἰλιάδος κελεύσειεν. ὁ 15
 δὲ Πομπήϊος ὁ Μάγνος ἐδ' εἰς πόλεμον προῖοι πρὶν
 ἂν τὸ λ τῆς Ἰλιάδος ἀναγνώσειε, ζηλωτὴς ὢν Ἀγα-
 μέμνωνος. ὁ δὲ Ῥωμαῖος Κικέρων Μήδειαν Εὐριπίδῃ
 ἀναγινώσκων, ἐν φορείῳ φερόμενος, ἀποτυμθεὶς τὴν
 κεφαλὴν. ὥς Διόγνητος ὁ Κρής, ὁ πύκτης, νικήσας 20
 ἐ λάβοι τὸν ξέφανον ἀλλὰ καὶ ἐλαθεῖν ὑπὸ Ἡλείων,
 διότι ὁ νικηθεὶς καὶ ἀναιρεθεὶς ὑπ' αὐτοῦ Ἡρακλῆς
 ἐκαλεῖτο ὁμωνυμῶν τῷ ἥρωϊ. τῆτον τὸν Διόγνητον ὥς
 ἥρωα Κρήτες τιμῶσιν. ὅτι τὸ Ὀμηρικὸν τιτρώσκει
 μέλλοντος, „ἐδὲ σέθεν Μενέλαε θεοὶ μάκαρες λελά- 25
 θοντο,” τῆτον τὸν εἶχον παρῶδῃσεν ὁ Πύθιος Με-
 νέδημε ἀντὶ τῷ Μενέλαε. προετάθη δὲ τὸ ζήτημα παρὰ
 δεῖπνον Ἀνγέστῃ τῷ βασιλέως, ποῖον εἶχον Ὀμήρῳ πα-
 251 H. ρώδῃσεν ὁ χρησμὸς, καὶ τίς ἐστιν ὁ „ἐν τῷ χρησμῷ
 ἰσορέμενος. καὶ ὥς Μενέδημος Ἡλείος Βενέα νῖδον ὑπέ- 30
 δειξεν Ἡρακλεῖ περὶ τῆς καθάρσεως τῷ Ἀνγέστῃ κόπρῳ,
 ὥς ἀποσρέψαι τὸν ποταμόν. ὃν καὶ συμμαχῆσαι Ἡρα-
 κλεῖ ἐν τῷ πρὸς Ἀνγέαν πολέμῳ φασί, καὶ ἀναιρε-
 θέντα ταφῆναι ἐν Λεπρέῳ παρὰ πύκνης δένδρῳ. ἀγῶνα
 δὲ θεὸς ἐπ' αὐτῷ Ἡρακλῆς ἐπάλαμψε Ὀησεῖ. ἰσοπαλῆς 35
 δὲ τῷ ἀγῶνος γενομένης ἐρρήθη παρὰ τῶν θεατῶν περὶ
 τῷ Ὀησεῖ „ἄλλος ἔτος Ἡρακλῆς.” ὅτι Φαντασία
 τις Μεμφίτις Νικάρχῳ θυγάτηρ συνέταξε πρὸ Ὀμήρῳ

τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον καὶ τὴν περὶ Ὀδυσσεύς διήγησιν
 καὶ ἀποκεῖσθαι φασὶ τὰς βίβλους ἐν Μέμφιδι, Ὀμηρον
 δὲ παραγενόμενον, καὶ τὰ ἀντίγραφα λαβόντα παρὰ
 Φανίτου τῷ ἱερογραμματέως, συντάξαι ἐκείνοις ἀκο-
 5 λῶτως. ὥς Ἀδωνίς ἀνδρόγυνος γενόμενος τὰ μὲν ἀν-
 δρεῖα πρὸς Ἀφροδίτην πρᾶσσειν ἐλέγετο, τὰ θηλυκὰ
 δὲ πρὸς Ἀπόλλωνα. ὥς Ἀλφειῷ τῷ ποταμῷ γέρας
 δωρόμενος Ἡρακλῆς, νικήσας ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀπ' αὐτῷ
 ἐκάλεσε τὸ ἄλφα καὶ προέταξε τῶν σοικείων. ὅτι φλυα-
 ρῶν ἔτος ὁ μυθογράφος, Μωσῆς, φησὶν, ὁ τῶν Ἑβραίων
 νομοθέτης ἄλφα ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ἄλφες ἔχειν ἐπὶ τῷ
 σώματι. Γαλέριος δὲ Κράσσος ὁ χιλιάρχος, ὁ ἐπὶ
 Τιβερίᾳ Καίσαρος, [χιλιάρχος] βῆτα ἐκαλεῖτο ἡδέως
 σεύτλῳ χρώμενος, ὁ δὲ βητάκιον καλεῖσι Ῥωμαῖοι. καὶ
 Ὀρφυλλὶς δὲ ἡ Κυζικηνὴ ἑταῖρα γάμμα. Ἀντήνωρ δὲ
 ὁ τὰς Κρητικὰς γράφας ἰσορίας δέλτα διὰ τὸ ἀγαθὸς
 εἶναι καὶ φιλόπολις. τὰς γ' Κρήτας τὸ ἀγαθὸν δέλτον
 καλεῖν. Ἀπολλώνιος δ' ὁ ἐν τοῖς τῷ Φιλοπάτορος χρό-
 νοις ἐπ' ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονώς ἐ καλεῖτο,
 20 διότι τὸ χῆμα τῷ ε' συμπεριφέρεται τῷ τῆς σελήνης, 488 R.
 περὶ ἣν ἐκεῖνος μάλις ἀκρίβωτο. Σάτυρος δ' ὁ Ἀρι-
 σάρχῃ γνώριμος ζῆτα ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ζητητικὸν αὐτῷ.
 καὶ Αἰσωπὸν φασιν, ὥς ὑπὸ Ἰδμονοῦ τῷ δεσπότη θῆτα
 ἐκαλεῖτο διὰ τὸ δελικός τις εἶναι καὶ πολύτροπος. θῆτες
 γ' οἱ δῆλοι. καὶ ἡ Κυψέλα δὲ μήτηρ, χωλὴ ἔσα, Λάβδα
 ἐκλήθη ὑπὸ τῷ Πυθίῳ. Δημοκύδης δὲ Πυθαγόραν
 φησὶ, καταγράφαντα πάντας τὰς ἀριθμούς, τῷ γ' σοι-
 χεῖω κληθῆναι. τοσαῦτα καὶ τὸ ε' βιβλίον.

Τὸ δὲ ε' βιβλίον κεφάλαια περιέχει τάδε, ὥς Ἀχιλ-
 λεύς ὑπὸ Πενθεσιλείας ἀναιρεθεὶς, δεηθείσης αὐτοῦ
 τῆς μητρὸς Θέτιδος, ἀναβιοῖ καὶ ἀνελὼν Πενθεσιλείαν
 εἰς Αἶδα πάλιν ὑποσρέφει. ὥς ἐν τῇ Ἀλεξάνδρῃ Λυ-
 κόφρων εἰπὼν „ποῖα δ' ἀηδὼν σεῖρα κενταυροκτό-
 νος” τὰς Σειρήνας κενταυροκτόνας εἶπεν. ὥς Ἐλενος
 ὁ Πριάμῳ Ἀπόλλωνος ἐρώμενος γένοιτο, καὶ ἔλαβε
 παρ' αὐτῷ δῶρον τόξον ἐλεφάντινον, ὃ Ἀχιλλεῖα το-
 ξεύσειε κατὰ τῆς χειρὸς. ὅτι μετὰ Ἀνδρομάχης καὶ
 τῶν νύων αὐτοῦ Πριάμος ὑπὲρ τῶν Ἑκτορος ὁσίων

a. 1. κυρῶ 5. 9. Ἀλκμῶνος Casaubonus. τυρονίχου A: Τιτωνίχου 5. Τυρινίχου Henr. Valesius (apud nos
 Commentar. crit. in Platonem p. XI) et Naekius (Choeril. Sam. p. 39). non offendit Küsterus Suid. v. Ἀλκμῶν.
 10. εὐρ. φησὶν A: φασιν εὐρ. 5. τοὺς Valesius: libri τὰς. 11. libri εὐνείδας: cf. Müller. Orchom. p. 304. 12. μα-
 κιδόνος A. 15. τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον 5. 16. libri προῖοι. πρὶν A: ἢ πρὶν 5. 17. τὸ λ A: τὸ πρῶτον 5.
 24. ἥρωα οἱ Κρήτες 5. 27. ἀντὶ A: καὶ θεοῦ ἀντὶ 5. Casaubonus θεὸς ἀντὶ. 28. Ὀμήρου add A. 31. libri
 Ἀνγέλου, et mox Ἀνγέλου. 33. καὶ om A. 34. ἐν Λεπρέῳ cf. Müller. p. 375. πύκνης A: λύνχης 5. 36. ἐρρή-
 θη 5. b. 5. ἀνδρῶν 5. 6. θήλα 5. 8. ἀπ' αὐτοῦ Casaubonus, ἅπαν A, ἅπαν ceteri. 10. φασὶν A. 18. κα-
 λεῖν φασὶν Ἀπολλ. 5. ὁ add A. 19. ε' A: ἐπιλὼν 5. 20. malim συμφέρεται. 23. φασιν A: δὲ φασιν 5. 25. καὶ
 add A. μήτηρ] μήρῳ A. 27. φασὶν A. γ'] τρίτῳ 5. 33. εἶπε 5. σεῖρα] ἥρα A. est v. 670. 35. ἐρώμενος Ἀπόλλωνος 5.

ἱκέτης ἀφίκετο ὡς Ἀχιλλέα. ὡς Θέτις τὸς ἐκ Πηλέως
 αὐτῇ γινόμενος παῖδας πύρρῳ λαθραίῳ κατηγάγε, ἔξ
 152 Η. γεγονότας· ὡς δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπεχείρησε, γνῆς Πη-
 λείδης ἐξείλετο τὸν ἀξρόγαλον μόνον τοῦ δεξιῆς ποδὸς
 κεκαυμένον, καὶ Χείρωνι παρατίθησιν· ὁ δὲ ἀνορύξας
 τὸ Δαμύσα τῷ Γίγαντος σῶμα ἐν Παλλήνῃ κείμενον
 (ταχύτατος δ' ἦν ὁ Δάμυσος πάντων Γιγάντων) καὶ
 ἀνελόμενος αὐτῷ τὸν ἀξρόγαλον ἐναρμόζει τῷ Ἀχιλ-
 λέως ποδί, καὶ φαρμάκοις αὐτὸν σωματοποιεῖ. τῷτον
 δὲ τὸν ἀξρόγαλον ἀποπεσεῖν διωχομένον αὐτοῦ ὑπὸ 10
 Ἀπόλλωνος, καὶ ἔτιως αὐτὸν ἀναιρεθῆναι καταπεσόντα.
 φασὶ δὲ ποδάρχην αὐτὸν ὑπὸ τῷ ποιητῇ λέγεσθαι, ὅτι
 φασὶ τῆς Ἀρκῆς τὰ πτερὰ τὴν Θέτιν περιθεῖναι τῷ
 παιδί γεννηθέντι, καὶ εἶναι τῷ ποδάρχῃς ὁ ἐν τοῖς
 ποσὶ τὰ τῆς Ἀρκῆς πτερὰ ἔχων. ἡ δὲ Ἀρκὴ Θαύ- 15
 μαντος ἦν θυγάτηρ, ἥς ἡ ἀδελφὴ Ἴρις· πτερὰ δ' εἶχεν
 ἑκατέρω. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιτῆνας τῶν θεῶν πολέμῳ
 ἀποπτῦσα τῶν θεῶν ἡ Ἀρκὴ πρὸς τὸς Τιτῆνας ἦλθε·
 μετὰ δὲ τὴν νίκην ὁ Ζεὺς τὰ μὲν πτερὰ αὐτῆς ἀφεί-
 λετο, αὐτὴν ταρταρώσας, παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τῷ 20
 Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμῳ δῶρον τὰ πτερὰ τῇ Θέτιδι
 προσάγει. ὡς Πηλεὶ ἐπὶ τῷ γάμῳ φασὶ δωρήσασθαι
 Ἥφαιστον μὲν μάχαιραν, Ἀφροδίτην δὲ φιάλην ἐγγε-
 γλυμμένην Ἐρωτα χρυσῆν, Ποσειδῶνα δὲ ἵππους Ξάν-
 θον καὶ Βαλίον, Ἥραν δὲ χλαμύδα καὶ Ἀθηναίαν αὐλῆς, 25
 Νηρέα δὲ τὸς θεῖς ἄλλας καλεσμένους ἐν κοίτιδι τέ-
 τες δὲ δύνανται ἔχειν ἀμήχανον πρὸς πολυφαγίαν καὶ
 ὄρεξιν καὶ πέψιν, ἔξ ἧς λύεται σοὶ καὶ τὸ πάσσε δ' ἄλδος
 θείοιο. περὶ Ἀχιλλέως τῇ γηγενῆς, καὶ ὑπὸ τῶν
 Ἰλιακῶν ὅσοι ἐγένοντο Ἀχιλλεῖς περιώννυμοι. καὶ ὡς 30
 οὗτος ὁ γηγενὴς φεύγεσθαι τὴν Ἥραν ἀπὸ τῆς τοῦ
 Διὸς μίξεως ὑπεδέξατο ἐν τῷ αὐτῷ ἄνθρωπῳ, καὶ ἀνέ-
 πεισε συνελθεῖν τῷ Δίῳ· καὶ πρώτην μῆσιν Ἥρας καὶ
 Διὸς ταύτην γενέσθαι φασίν. ὁ δὲ Ζεὺς ἐπηγγέλατο
 489 R. Ἀχιλλεῖ πάντας τὸς τῷ ὀνόματι αὐτῷ κληθησομένους 35
 νῆες περιώννυμους ποιῆσαι. διὰ τῷτο καὶ Ἀχιλλεὺς πε-
 ριώννυμος ὁ τῆς Θέτιδος. καὶ ὁ Χείρωνος δὲ διδάσκα-
 λος Ἀχιλλεὺς ἐκαλεῖτο, ἀφ' ἧς καὶ ὁ Πηλέως ἐκλήθη
 ὑπὸ Χείρωνος. καὶ ὁ τὸν ὀβρακισμὸν ἐπινοήσας Ἀθή-
 νῃσιν Ἀχιλλεὺς ἐκαλεῖτο, υἱὸς Ἀύσωνος. καὶ Διὸς 40
 καὶ Λαμίας Ἀχιλλεὺς φασὶ γενέσθαι τὸ κάλλος ἀμή-
 χανον, ὃν καὶ ἐρίσαντα περὶ κάλλους νικῆσαι τῷ Πα-
 νὸς κρίναντος· καὶ διὰ τῷτο Ἀφροδίτῃ νυμφεύσασα
 ἐμβάλλει Πανὶ τὸν Ἥχῃς ἔρωτα, καὶ μὴν καὶ κατειρ-
 γάσατο καὶ εἰς τὴν ἰδέαν αὐτόν, ὅπως ἐκ τῆς μορφῆς
 5 αἰχρὸς καὶ ἀνέραςος φαίνοιτο. καὶ Γαλάτου τινὸς υἱὸς
 Ἀχιλλεὺς ἐκλήθη, ὃν ἐκ γενετῆς πολλὸν γενέσθαι φη-
 σί. καὶ ἕτεροι Ἀχιλλεῖς ἐπιφανεῖς γεγονάσι ἰδ'. ὃν
 οἱ δύο κῆρες ἦσαν καὶ θαυμάσιοι τὰ κινῶν ἔργα. ὅτι
 Πρίαμος Διὸς ἐρώμενος γένοιτο, καὶ λάβοι παρ' αὐτῷ
 τὴν χρυσῆν ἕμπελον, ἣν δῶρον Εὐρυπύλῳ τῷ Τη-
 λέφῳ ὑπὲρ συμμαχίας δίδωσιν. ὡς Αἰσωπος ἀναι-
 ρεθεὶς ὑπὸ Δελφῶν ἀνεβίωσε, καὶ συνεμάχησε τοῖς
 Ἕλλησι περὶ Θερμοπύλας. ὡς Φιλοκτήτην ἐν Ἀθήνῃ
 Πύλιος ἰάτρειυσεν υἱὸς Ἥφαιστου, καὶ ἔμαθε παρ' αὐ- 253 H.
 τοῦ τὴν τοξικὴν. ὡς Σκαμάνδρου τῷ ποταμῷ υἱὸς
 Μῆλος γένοιτο καλὸς τὴν ὥραν, περὶ οὗ ἐρίσαι φα-
 σὶν Ἥραν τε καὶ Ἀθηναίαν καὶ Ἀφροδίτην τίνος γέ-
 νοιτο ἱερεὺς, Ἀλέξανδρον δὲ κρῖναι νικῶν Ἀφροδί-
 τῃν· ἐκ ταύτης γὰρ τῆς ἱστορίας ὁ περὶ τῷ μήλῳ λό-
 γος διεδόθη. Ὑπερμένης ἐν τῷ περὶ Χίου Ὀμήρου
 φησὶ θεράποντα γενέσθαι Σκινδαυρὸν ὀνόματι· τοῦτον
 ζημιωθῆναι ὑπὸ Χίων χιλίας δραχμὰς διὰ τὸ μὴ
 καῦσαι τελευτήσαντα τὸν δεσπότην. ὁ δὲ τὸ ὄργανον
 εὖρων τὸ οὕτω καλεσμένον σκινδαυρὸν Ἐρετριεὺς ἦν,
 25 Ποικίλης τῆς αὐλητρίδος υἱός. ταῦτα καὶ τὸ 5' βιβλίον.
 Ἐν δὲ τῷ 7' περιέχεσθαι ὡς Θεόδωρος ὁ Σαμοθράξ
 τὸν Δία φησὶ γεννηθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἀκατά-
 παυστον γέλασαι, καὶ διὰ τῷτο τέλειος ἐνομήθη ὁ ἑβδο-
 μος ἀριθμὸς. ὡς Ἀχιλλεὺς διὰ μὲν τὸ ἐκ πυρὸς
 αὐτὸν σωθῆναι καόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς Πυρρίσσοος
 ἐκαλεῖτο, διότι δὲ ἐν τῶν χειλέων αὐτῷ κατακαυθεῖν,
 Ἀχιλλεὺς ὑπὸ τῷ πατρὸς ὀνομάθη. ὅτι Τηλέμα-
 χον Ὀδυσσεὺς υἱὸν μαθεῖναι εἶναι ἀνέϊλον αἱ Σει-
 ρῆνες. ὡς Ὀδυσσεὺς ἐν Τυρρῶνι ἡγωνίστατο αὐ-
 λητικὴν, καὶ ἐνίκησεν· ἡλῆσε δὲ Ἰλίου ἄλωσιν, Δη-
 μοδόκῳ ποίημα, ὡς Στίχιος ὁ Αἰτωλός, ἐρώμενος ὦν
 Ἡρακλῆες, εὐρέθη ἀναγκαστὴς τετριχωμένην ἔχων τὴν
 καρδίαν· ἀνῆρέθη δ' ὑπὸ αὐτῷ Ἡρακλῆες, ὅτε μα-
 νεῖς καὶ τὸς ἰδίους ἀνέϊλε παῖδας· καὶ ἐπὶ τῷτο μόνῳ
 40 φασὶ θορῆσαι τὸν ἥρωα. ὡς Ἐρμῆς Πολυδεύκης
 ἐνὸς τῶν Διοσκούρων γεγονὼς ἐραστὴς ἐδωρήσατο

α. 1. ὡς Ἀχ. Α: πρὸς Ἀχ. 5. 13. παραθεῖναι 5. 14. ὁ Α: ἀντὶ τοῦ 5. 20. δὲ Α: δὲ καὶ 5. 30. ὅσοι
 ante ἐπὶ ponit 5. ὡς add Α. 38. πηλεὺς Α. 41. γενέσθαι φασὶ 5. b. 2. Ἀφροδίτῃ νυμφεύσασα ἐμβάλλειν 5.
 7. γεγονάσι vñ 5. 12. συνεμάχει — Θερμοπύλης 5. 14. Πήλιος 5. 21. γεν. θερ. 5. τοῦτον Α: καὶ τοῦτον 5.
 24. Ἐρετριεὺς 5. 28. ὁ ἑβδομος] immo ὁ ἑπτά. 30. καόμενον 5. 31. διότι δὲ —] cf. Meinek, Euphorion, p. 128.
 αὐτῷ χεῖλ. 5. 35. Δημοδόκου ποίημα Ἰλίου ἄλωσιν 5. 40. ὡς Α: καὶ ὡς 5. 41. libri Διοσκουριδῶν 5.

αὐτῷ Δώτορα τὸν Θεσσαλὸν ἵππον. ὅτι Ἀπόλλω-
νος ἐπιτελοῦντος ἐπιτάφιον Πύθωνι παλαίει Ἑρμῆς
καὶ Ἀφροδίτῃ, καὶ κρατήσασα ἄθλον ἔλαβε κιθά-
ραν, ἣν καὶ ἐδωρήσατο Ἀλεξάνδρῳ· περὶ ἧς καὶ Ὀμη-
492 R. ρος ἐκ ἂν τοι χραίσμη κιθαρίς καὶ ἐξῆς. "τί ἐστι τὸ 5
παρὰ Βακχυλίδῃ ὡς ἀπὸ Σειληνῆ εἰρημένον, καὶ πρὸς
τίνα εἶπε τὸ ἔπος. ὡς ἡ Λευκάς πέτρα ἀπὸ Λεύκῃς
τῆς Ὀδυσσεύος ἐταίρου τὴν κλῆσιν ἔλαβεν, ὅς Ζακύν-
θιος μὲν γένος ἦν, ἀνῆρέθῃ δ', ὡς φησὶν ὁ ποιητής,
ὑπ' Ἀντίφῃ· τῆτον ἰδρύνσασθαι φασὶ καὶ ἱερὸν Λευ- 10
κάτῃ Ἀπόλλωνος. τὲς μὲν ἐν καταλλομένῃς ἀπὸ τῆς
πέτρας παύεσθαι φασὶ τῆς ἔρωτος. καὶ ἡ αἰτία· μετὰ
τὸν Ἀδωνιδὸς φασὶ θάνατον περιερχομένην καὶ ζητῶσα
ἡ Ἀφροδίτῃ εὗρεν αὐτὸν ἐν Ἀργεὶ πόλει τῆς Κύ-
πρου, ἐν τῷ τῆς ἐριθίᾳ Ἀπόλλωνος ἱερῷ, καὶ ἀνείλεν 15
αὐτόν, ἀνακοινωσαμένη Ἀπόλλωνι καὶ τὸν περὶ Ἀδῶ-
νιδος ἔρωτα. ὁ δ' Ἀπόλλων ἀγαγὼν αὐτὴν ἐπὶ τὴν
Λευκάδα πέτραν προσέταξε ῥῖψαι κατὰ τῆς πέτρας·
ἡ δὲ αὐτὴν ῥίψασα ἐπαύσατο τῆς ἔρωτος. ζητήσεως
δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν λέγει τὸν Ἀπόλλωνα, ὡς μὲν 20
τις ὦν ἐγνώκει διότι ὁ Ζεὺς αἰετῶν ἦρας ἐρχό-
μενος ἐπὶ τῇ πέτρῃ ἐκαθέζετο καὶ ἀνεπαύετο τῆς ἔρω-
254 H. τος. καὶ πολλοὶ δὲ ἄλλοι καὶ πολλαὶ ἔρωτι κάμνουν
ἀπηλλάγησαν τῆς ἔρωτος, ἐπεὶ τῆς πέτρας καθήλαν-
το. ὡς καὶ Ἀρτεμισία ἡ Ἀνυδάμιδος, ἡ τῷ Πέρσῃ 25
συζωαυμένη, ἐραθεῖσα Δαρδάνῳ Ἀβυδηνῆ καὶ
ὑπεροφωμένη ἐκκόψει τὲς ὀφθαλμοὺς κοιμωμένης, τῆς
δ' ἐπιθυμίας κατὰ θεῶν μῆνιν ἐπιταθείσης πορευ-
θεῖσα κατὰ χρησμὸν εἰς Λευκάδα ἔρριπεν αὐτὴν
κατὰ τῆς πέτρας καὶ ἀναιρεθεῖσα ἐτάφη. καὶ Ἴππομέ- 30
δοντά φησιν Ἐπιδάμνιον, παιδὸς ἐγχωρίᾳ ἐραθέντα
καὶ μὴ τυγχάνοντα, ὅτι πρὸς ἕτερον κλίνειεν, ἀνελεῖν,
εἰς δὲ τὴν Λευκάδα παραγενόμενον καὶ ῥίψαντα αὐ-
τὸν ἀποθανεῖν. καὶ Νικόστρατον δὲ τὸν κομικὸν Τετ-
τιγίδαίᾳ τῆς Μυρναίας ἐραθέντα ῥῖψαι αὐτὸν 35
καὶ ἀπαλλαγῆναι τοῦ ἔρωτος. Μάχητα δὲ φασὶ τὸν
Βεθρώτιον Λευκοπέτραν ἐπικληθῆναι, διότι τετρά-
κισ αὐτὸν καταβαλὼν τῶν ἐρωτικῶν κακώσεων ἀπαλ-
λάττοιτο. καὶ πλῆθος ἄλλο ἔτις ἀπαλλαγῆναι λέγε-
ται. καὶ Βελαγόραν δὲ τὸν Φαναγορίτην, ἐραθέντα 40

Διοδώρῃ τῆς αὐλῆς, καταβαλὼντα αὐτὸν ἀναιρεθῆ-
ναι γηραιὸν ἤδη ὄντα. ἀναιρεθῆναι δὲ καὶ Ῥοδόπην
Ἀμισσηνὴν καταβαλῶσαν αὐτήν, διδύμων παίδων σω-
ματοφυλάκων Ἀντιόχῃ τοῦ βασιλέως ἐραθεῖσαν, οἷς
ὀνόματα Ἀντιφῶν καὶ Κῦρος. Χαρίνος δὲ ἱαμβογράφ-
ος ἠρώσθη Ἐρωτος εὐνέχῃς τῆς Εὐπάτορος οἰνοχόου,
καὶ πιεῦσας τῷ περὶ τῆς πέτρας λόγῳ κατέβαλεν
ἐαυτόν· ἐπαὶ δὲ καταβαλὼν τὸ σκέλος κατέαγῃ καὶ ὑπὸ
ὀδύνης ἐτελεύτα, ἀπέρριψε τὰδε τὰ ἱάμβεια,

ἔρριπες, πλανῆτι καὶ κακῇ πέτρῃ Λευκάς.

Χαρίνον, αἰ αἰ, τὴν ἱαμβικὴν Μῆσαν,

κατηθάλωςας ἑλπίδος κενοῖς μύθοις.

τοιαῦτ' Ἐρωτος Εὐπάτωρ ἐρασθείη.

Νιρεὺς δὲ Καταναῖος ἠρώσθη τῆς Ἀττικῆς Ἀθη-
ναίας, καὶ ἐλθὼν κατέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας,
καὶ ἀπελύθη τῆς διοχλῆντος, πεσὼν δ' ἐν εἰς δίκτυον
ἐνέπεσεν ἁλίωνος, ἐν ᾧ ἀνελκύσθη σὺν κιβωτῷ χρυ-
σίῳ. ἐπεδικάζετο δὲ πρὸς τὸν ἁλῖνα περὶ τῆς χρυσίᾳ·
ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων νυκτερινῇ ὕψει ἀπέσκησεν αὐτὸν τῆς
ἐπιδικάσεως δέον εὐχαρισεῖν ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς,
ἀπειλησάμενος, ἀλλὰ μὴ καὶ ἀλλότριον περιεργάζεσθαι
χρυσίον. "Πᾶνά φασιν ἰχθὺν εἶναι θαλάσσιον κη- 493 R.
τώδη, ὅμοιον τῷ Πανὶ κατὰ τὴν ὕψιν· ἐν τῷ λί-
θον εὐρίσκεσθαι τὸν ἀξερίτην, ὃν εἰς ἥλιον τεθέντα
ἀνάπτει, ποιεῖν δὲ καὶ πρὸς φίλτρον. τῆτον δὲ τὸν
λίθον εἶχεν Ἑλένη, γλυφὴν ἔχοντα αὐτὸν τὸν ἰχθὺν
τὸν Πᾶνα, καὶ ταύτῃ ἐκέχρητο τῇ σφραγίδι. ἐν οἷς
καὶ τῆς Πτολεμαίᾳς τῆς Ἡφαισίωνος εἰς πολυ-
μαθίαν καινῆς ἱστορίας τὰ κεφάλαια.

191.

Ἀνεγνώσθη τῆς ἐν ἁγίοις ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ἐπισκόπου
Καισαρείας Καππαδοκίας, τὰ λεγόμενα ἀσκητικά, ἐν
δυσὶ λόγοις. χρήσιμον μὲν τὸ βιβλίον, εἴπερ τι ἄλλο,
ἐκάσῃ τῶν εὐσεβεῖν αἰρεμένων καὶ τυχεῖν τῶν αἰωνίων
ἀγαθῶν, "μάλις δὲ τοῖς ἐν κοινοβίῳ τὸν ἀσκητικὸν 255 H.
διαθλοῦσιν ἀγῶνα. ἔχει δὲ καὶ πολλῶν ἀπορημάτων
γραφικῶν, ὅσα συνεπικοσμεῖ τὸ ἥθος, ἐν συνόψει λύ-
σεις τε καὶ σαφηνισμὸν. ἐν μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὸ σύν-
ηθες αὐτῷ ἥθος διαπρέπει καὶ τῆς σαφηνείας τὸ κα-
θαρόν· πλὴν ἐπ' ἐνίοις τῶν ζητημάτων ἐστὶ πῶς αὐτῷ

α. 1. Δώτορα A: δῶρα ε. 2. παλαίος ε. 3. κρατήσας ε. 5. ἐξῆς A: τὰ ἐξῆς ε. 13. φησι ε. 15. τοῦ
add A. 22. ἐκαθέζετο ε. 31. φασὶν ε. de Hippomedonte cf. Meinek. Euphorion. p. 35 ima. 33. ἐαυτὸν ε.
34. τεττιγίδαίᾳ A. Μυρναίας ε. 40. φαναγορίτην ε. b. 2. δὲ add A. Ῥόπιν ἀμισσηνὴν ε. 6. εὐνοίχου A:
ἡμιᾶφροτος ε. 12. καινοῖς A. 14. Νηρεὺς ε. 15. ὑπὸ ε. 21. μὴ καὶ A: καὶ μὴ ε. 22. πᾶνά A: Πᾶνα δὲ ε. de
re cf. Suid. v. Αἰσωπος Μιθριδ. ibique Küster. φησὶν ε. 25. φίλτρα Suidas et l. l. et v. ἰχθύς. 28. καὶ τὰ
τοῦ ε. 36. ἀπορημάτων πολλῶν ε. 39. ἥθος] τοῦ ἥθους A.

παρεσπαρμένον καὶ τὸ ἐμφατικόν, ἃ τῆς λέξεως εἰς γλῶτταν νεανιευέσης, ἐδὲ τῆς συνθήκης περιβολαῖς ἐπηλυγαζομένης, ἃ μὲν ἐδ' ἄλλη τινὶ ξενίζεσθαι ἢ ἀνα- κεχωρηκίᾳ ἢ τῇ ἰδίᾳ τρόπου ἢ τῇ πολιτικοῦ λόγου περιεργίᾳ καὶ δεινότητι· ἀλλὰ ταῦτα φυλάττων ὡς 5 ἔθος, τὸ ἐμφατικὸν ὥσπερ ἐναποθροῖται, μηδεμίαν ἐναφίεις ἐπιτηδεύματος ἔννοιαν, πλὴν ὅσα γε τῇ συν- τομίᾳ προβάλλει αὐτό. τὸ μέντοι εὐκρινές, ἅτε δὴ κε- φαλαιώδῃ προβεβλημένος τὸν λόγον, καιρὸν ἔχ' ὁρῶν εὐρίσκειν, ἐδ' ἐχρήσατο τὰ πολλά. διήκει δ' αὐτῇ 10 τὸ δομικὸν μετὰ τῇ πιθανῇ πολλαχῇ τῶν ζητημάτων ταῖς λύσεσι, πανταχῇ δὲ τὸ ψυχωφελές καὶ σωτήριον. ἃ μέντοι τῇ συντομίᾳ μόνῃ περιθραύει τὸ σαφές, ἐδὲν δ' ἔλαττον καὶ τῷ μὴ τὸς τὴν λύσιν ἐπιτελεῖν λόγος εἰς τὸ συμπεραντικὸν ἀπαρτίζεσθαι χῆμα, ἀλλ' ἐν τῷ 15 διεθρομένῳ μὲν τῶν προτάσεων ἀνεπιφθόρῳ δὲ καὶ ἐ συνεκτιθέμενῳ τῶν ἀποδείξεων τὴν διάνοιαν περι- πλανᾷ. ἢ δὲ τέτων αἰτία εἰς ποικίλην περιχίζεσθαι μέ-θοδον προνοίας, ἣν ἀφίημι σε τὸ συνετὸν ἐπισκοπεῖν. ἔκ ἐν τοῖς δυσὶ δὲ λόγοις τὸ ἐμφατικὸν ἐπιτρέχει. αὐ- 20 τίκα ὁ πρῶτος ἐδὲν ἐπιδείκνυσιν τοῖσιν, πλὴν ἀπαῖ-πε τῇ ἀποσιωπῇ τὸ δύσφημον οἰκονομῶν, ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα πολὺς μὲν ἐστὶ τὸ ἀσφαλές, ἴσος δὲ τὸ κα-θαρόν, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐκρινές. διὰ μέντοι τῶν δύο αὐτῶ διήκει τὸ ἀπλόξερον καὶ καθωμιλημένον τῶν τε λέξεων 25 καὶ τῆς συνθήκης, πρὸς τὴν τῶν πολλῶν ἀκοὴν δια-τυπέμενόν τε καὶ ταπεινόμενον, καὶ μόνῃς τῆς τῶν ἀκροατῶν σωτηρίας κατασοχαζόμενον. ὁ μὲν ἔν πρῶ-τος αὐτῷ λόγος διεξέρχεται τίς ἢ αἰτία καὶ ὁ κίνδυνος τῆς τοσαύτης τῶν ἐκκλησιῶν τῇ θεῇ καὶ ἐκάστῃ πρὸς 30 τὸν ἕτερον διαφωνίας τε καὶ διασάσεως. δεύτερον ὅτι πάσης ἐντολῆς θεῆς παράβασις σφοδρῶς καὶ φοβερῶς 496 R. ἐκδικεῖται· καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐκ τῶν γραφῶν. "τρίτον περὶ τῆς εὐσεβὲς πίσεως ἡμῶν, ἥτοι τῆς εἰς τὴν ὑπεραγίαν τριάδα καθαῶς ἡμῶν καὶ εὐκρινῆς ὁμολογίας. ὁ δὲ 35 δεύτερος οἷον χαρακτηῖρα Χριστιανῆς κεφαλαιώδῃ καὶ σύντομον παρατίθει, καὶ χαρακτηῖρα πάλιν παραπλή-σιον τῶν προεσώτων τῇ λόγῳ. εἴτα οἷον ὅρῳ τινὰς ἀσκητικὰς, ὡς ἐν ἐρωτήσῃ καὶ ἀποκρίσει προσηγμένους, ἐκτίθεται, τὸν ἀριθμὸν νέ, καὶ πάλιν συντομώτερον 40 ἐτέρῳ ὅρῳ τιν'.

192 (A).

Ἀνεγνώσθῃ τῇ ἐν ἀγίοις ΜΑΞΙΜΟΥ μοναχῇ, τῇ καὶ ὁμολογητῇ, πρὸς Θαλάσσιον ὁσιώτατον πρεσβύ-τερον καὶ ἡγούμενον προσπεφωνημένον "βιβλίον, ἐν ᾧ 256 H. γραφικῶν ἀπορημάτων ῥῆδ' ἀναγράφει λύσεις. ἐν μέν-τοι τῷ προοιμίῳ διαλαμβάνει περὶ τῆς γενέσεως τῶν ἐν ἡμῖν παθῶν, καὶ φησιν ὡς τὸ κακὸν μηδὲν μηδ' ὅλως τῶν ὄντων ὑπάρχον, μὴ ποιότης, μὴ ποσότης, μὴ χέσις, ἀλλὰ μηδὲ πάθος φυσικῶς τινὶ τῶν ὄντων ἐνθεωρούμενον, εἴη ἂν ἔλλειψις τῆς πρὸς τὸ τέλος ἐνεργείας τῶν ἐγκειμένων τῇ φύσει δυνάμεων, ἢ καὶ ἔτω, τῶν φυσικῶν δυνάμεων κατ' ἐσφαλμένην κρίσιν ἐπ' ἄλλο παρὰ τὸ τέλος ἀλόγιστος κίνησις. αἰτίαν δὲ φημι νῦν, ἥς πάντα φυσικῶς ἐφίει, ἣν ὁ Ἀδάμ, ἀπάτην τῇ 15 πονηρῇ νοσήσας, ἡγνόησε, πρὸς ὅλην δὲ κατεσύρη τὴν αἰσθησιν, παρασυμβληθεὶς τοῖς κτήνεσι, καὶ ὅσον τῆς πρὸς αἰσθησιν ἐπεμελεῖτο γνώσεως, τοσῶτον τῆς θείας ἐξέπιπτε· ὅσον δ' ἐκπίπτων διέμενε, τοσῶτον τῇ ἀπο-λαύσει τῶν γνωσθέντων αἰσθητῶν προσήλθο καὶ συγκα-τεφέρετο· ὅσον δὲ τέτοις ἐνέκετο, τοσῶτον τῆς ἐπι-βλαβὲς φιλαυτίας ἐξῆπτε τὸν ἔρωτα· ὅσον δ' εἶχετο τῆς φιλαυτίας, τοσῶτον ἐπενόει τῆς ἡδονῆς ποικίλεις καὶ πολλὰς τρόπους· γεννήματα γὰρ τῆς φιλαυτίας ταῦτα. καὶ ἐπειδὴ πᾶσα κακία τοῖς συνισῶσιν αὐτὴν συνδια-φθείρεται, εὐρίσκειν ἐξ αὐτῆς πείρας τῆς ἡδονῆς πάντως 25 διάδοχον τὴν ὁδύνην, τῆς μὲν ὑπὲρ δύναμιν ἀντεῖχετο, τῆς ὁδύνης δὲ σφοδρῶς κατηγωνίζετο, οἰόμενος ὅπερ ἦν ἀμήχανον, διασηῖσαι ταύτας ἀλλήλων καὶ μόνῃ τῇ ἡδονῇ ἐντροφᾶν καὶ τὴν φιλαυτίαν ταύτῃ συνημμένην ἔχειν. ἐντεῦθεν ὁ πᾶς ὄχλος τῶν παθῶν ἡδονῆς γὰρ διὰ τὴν φιλαυτίαν ἀντιποιέμενοι καὶ ὁδύνην ἀποφεύ-γοντες τὰς ἀμυθήτες τῶν φθοροποιῶν παθῶν ἐπι-ροῦμεν γενέσεις. οἷον εἰ μὲν τῆς ἐν φιλαυτίᾳ ἡδονῆς ἀντιποιέμεθα, γεννώμεν τὴν γαστριμαργίαν, τὴν ὑπερη-φανίαν, τὴν φιλαργυρίαν, καὶ ὅσα τὸν τυχόντα τρόπον 35 πορίζει ἡδονήν· εἰ δὲ τὴν ἐν φιλαυτίᾳ φεύγομεν ὁδύ-νην, γεννώμεν τὸν θυμὸν, τὸν φθόνον, τὸ μῖσος, τὴν ἀπόγνωσιν, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς ἡδυνέσεως ἐξέρχεται δια-θέσεως. ἐκ δὲ τῆς ἀμφοῖν μίξεως τίκτεται ἡ ὑπόκρισις, ἡ κολακεία, ὁ δόλος, καὶ ἀπλῶς ὅσα ἄλλα μοχθηρίας εἶδη τῆς μικτῆς ἐστὶ πανουργίας ἐπινοήματα. "ἀλλ' ὁ 497 I

a. 8. μέντοι A: μέν τι ε. 14. τῷ — ἐπιτελ. A: μὴ τῷ τοὺς λύσει ἐπιζητοῦντας ε. 19. τὸ συνετὸν σου ἐπισκο-
πεῖν ε. 23. ἀσφαλές] ἀφελές apographum Stephani. 35. δε add A.
b. 9. μηδὲ τὸ πάθος ε. 10. εἴη A: καὶ εἴη ε. 11. ἢ add A. 17. ἐπιτελεῖτο ε. 18. ὅσον δ' A: καὶ
ὅσον ε. 19. αἰσθητῶν et 20. τῆς add A. 21. ἐξῆπται ε. 33. οἷον A: καὶ οἷον ε. 36. φεύγωμεν A.
38. ὁδύνουσης ε. 41. ἐπινοήματα ε.

καὶ προέφημεν, τῆς θείας ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἀπάτης
καταπεσὼν γνώσεως καὶ πρὸς τὴν αἰσθησιν ὅλος ἐπι-
σραφεὶς τὴν φαινομένην κτίσιν εἰς θεὸν παρεγνώρισε,
διὰ τὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς σώματος χρεῖαν τῇ κτίσει λα-
τρεύων παρὰ τὸν κτίσαντα, καθ' ὃ σῶμα τὴν φθορο-
ποιὸν ἐπιτελῶν λατρείαν ἡδονὴν εἶχεν αἰεὶ καὶ ὀδύνην
ἐνεργομένην, ἐθίων αἰεὶ τὸ ξύλον τῆς παρακοῆς τῆς
καλῆς καὶ κακῆς διὰ τῆς πείρας αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν
αἰσθησιν παρέχων τὴν γνῶσιν. καὶ τάχα ξύλον εἶναι
καλὸν καὶ πονηρὸν τὴν φαινομένην εἰπὼν κτίσιν τις ἐκ
ἂν ἁμάρτοι τῆς ἀληθείας ἡδονῆς γ' καὶ λύπης ποιη-
τικὴν ἔχει φυσικῶς τὴν μετάληψιν. ἢ πάλιν, ἐπειδὴ
καὶ λόγος ἔχει πνευματικὸν ἢ ὁρωμένην κτίσιν νοῦν
257 H. "τρέφοντα, καὶ δύνανται πάλιν φυσικὴν τὴν μὲν αἰσθη-
σιν τέρεψαν τὸν δὲ νῦν διατρέψαν, διὰ τῆς τοῦ ξύλου
γνώσεως καλῆς τε καὶ κακῆς προσηγορεύθη· παθὼν γ'
γίνεσθαι διδάσκαλος τοῖς σωματικῶς αὐτῆς μεταλαμβά-
νουσιν. διὸ τυχὸν καὶ τῷ ἀνθρώπῳ τὴν μετάληψιν αὐτῆς
ὁ θεὸς ἀπηγόρευσε τέως, ἵνα πρότερον, ὥσπερ ἦν δι-
καιον, διὰ τῆς ἐν χάριτι μετοχῆς τὴν οἰκείαν ἐπιγνῆς
αἰτίαν καὶ τὴν χάριτι δοθεῖσαν ἀθανασίαν, διὰ τῆς
τοιαύτης μεταλήψεως πρὸς ἀπάθειαν καὶ ἀτρεψίαν
εὐνοίας, ὡς θεὸς ἤδη τῇ θεώσει γενόμενος μετὰ θεῶν
τὰ τῆς θεῶς διασκέπτεται κτίσματα, μηδὲν ὑπ' αὐτῶν
παραβλαπτόμενος, καὶ τὴν αὐτῶν ἀναλήψην γνῶσιν
ὡς χάριτι θεὸς καὶ ἐκ ἄνθρωπος.

Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐν προοιμίῳ φιλοσοφῆσας, καὶ
ἐπαγγελάμενος ὡς ἐν ἑτέροις τελειότερόν τε καὶ ἀκρι-
βέστερον περὶ αὐτῶν ἐπισκέψοιτο καὶ ἰδίᾳ πραγματεία
τὴν περὶ αὐτῶν ἀφοριεῖ πραγματείαν, ἐφεξῆς τῶν ἐρω-
τήσεων καὶ ἀποκρίσεων ἔπτετο. ὦν πρῶτον ζήτημα περὶ
τῆς τί σημαίνει „ὁ πατήρ με ἕως ἄρτι ἐργάζεται.” β'
περὶ τῆς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κεράμιον τῆς ὕδατος βαψά-
ζοντος. γ' περὶ τοῦ „μὴ κτήσῃθε δύο χιτῶνας.” δ'
περὶ τῆς καταραθείσης γῆς ἐν τοῖς ἔργοις τῆς Ἀδάμ.
ε' περὶ τῆς „ὁ γεγεννημένος ἐκ τῆς θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ
ποιεῖ.” ε' περὶ τῆς „εἰς τὸ γ' καὶ νεκροὺς ἐνηγγελίαθη.”

ζ' περὶ τῆς „ὁ θεὸς φῶς ἐστίν.” η' περὶ τῆς πῶς ἐσμέν
τέκνα θεῶν, καὶ πῶς μετὰ ταῦτα ἐσόμεθα. θ' περὶ τῆς
πῶς „ὁ φοβούμενος ἐτελειώθη ἐν τῇ ἀγάπῃ” καὶ „ἐκ
ἐστὶν ὑξέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.” ι' περὶ τῆς τίς
ἡ ἀρχὴ τῶν μὴ τηρησάντων αὐτὴν ἀγγέλων, καὶ ὅσα
αὐτοῖς ἀπόκειται. ια' τίς ὁ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένος
χιτῶν. ιβ' τί ἐστὶ „τὰ γ' ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως
κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθοροῦν.” ιγ' τί ἐστὶ
„καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα.” ιδ'
περὶ τῆς „τὸ γ' ἀφθαρτον πνεῦμά σε ἐστὶν ἐν πᾶσι.”
ιε' περὶ τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ χωνευθέντος μόχθου. ις' περὶ
τῆς ἀγγέλου τοῦ ἀπειλήσαντος θάνατον τῷ Μωσέϊ ἐν
τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου. ιζ' περὶ τῆς, εἰ οἱ ποιηταὶ τῆς νόμου
δικαιωθήσονται, πῶς οἱ ἐν νόμῳ δικαίεμενοι τῆς χά-
ριτος ἐκπίπτουσιν. „ἢ τί ἐστὶν „ὅσοι ἀνόμως ἡμαρτον, 500 R.
ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται.” ιθ' τί ἐστὶν ἡ ξηρανθεῖσα ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ σινκὴ, καὶ ὅσα περὶ αὐτήν. κ' περὶ τῆς
τί ἐστὶν „ἐκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας” καὶ
ἐξῆς, καὶ πῶς ὁ μηδ' ὅλως ἐκδυσάμενος ἐκδύετο. κα'
εἰ ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις ὁ θεὸς δείξει τὸν
πλεονεκτῆς χρηστότητος αὐτοῦ, πῶς εἰς ἡμᾶς τὰ τέλη
τῶν αἰώνων κατήντησεν. κβ' περὶ τῆς „δώσει αὐτῷ ὁ
θεὸς τὸν οἶκον Δαβὶδ τῆς πατρὸς αὐτοῦ,” πῶς δίδωσι,
τῆς βασιλείας Δαβὶδ εἰς τὰ ἐπιγνόντα ἔθνη τὸν ἐξ
αὐτοῦ μεταπέσσης. κγ' τί ἐστὶ „διελθόντες πρῶτην καὶ
δευτέραν φυλακὴν” καὶ τίς ἡ σιδηρὰ πύλη. κδ' περὶ
τῆς „παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς ἐστὶ” καὶ ἐξῆς. 258 H.
κε' περὶ τῆς βασιλείας Βαβυλῶνος καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῶν
ἐθνῶν. κς' περὶ τῆς ἀποκαλύψεως Πέτρου τῆς ἐπὶ τῷ
Κορινθίῳ, καὶ πῶς διεκρίνοντο τινες πρὸς Πέτρον διὰ
τὸν Κορινθίον. κζ' τὸ „δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν
αὐτῶν τὰς γλώσσας” πρὸς τίνας εἶρητο. κη' τί ἐστὶ τὰ
ἐν ταῖς πράξεσιν „οἱ τινες διὰ τῆς πνεύματος ἔλεγον
τῷ Παύλῳ μὴ ἀναβῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα.” κθ' τίς ἡ
διαφορὰ ποτηρίου καὶ βαπτίσματος. λ' περὶ τῆς, εἰ „ἐκ
ἐν χειροποιήτοις ναοῖς ὁ θεὸς κατοικεῖ,” πῶς ἐν τῷ
τῶν Ἰουδαίων ναῷ ἐλέγετο οἰκεῖν. λα' περὶ τῆς „εἰ ἄρα

a. 2. ὅλως ε. 7. τὸ add A. τῆς] τὸ A. 8. πείρας A: πορείας ε. 9. τὴν et 16. τε add A. 27. καὶ
τὰ τοιαῦτα ε. 32. ὁ πατήρ] Io. 5, 17. 33. ante περὶ cum A omisi δὲ. ἐν τῷ εὐαγγελίῳ] Marc. 14, 13. Luc.
22, 10. 34. μὴ] Matth. 10, 10. Luc. 9, 5. κτήσασθαι A. 35. τῆς A.] Gen. 3, 17. 36. ὁ γεγ.] 1 Io. 3, 9. 37. εἰς
add A. cf. 1 Petr. 4, 6. b. 1. ὁ θεός] 1 Io. 1, 5. ἐσμέν τέκνα] 1 Io. 3, 2. 2. πῶς add A. 3. ὁ φοβ.] 1 Io. 4, 18.
οὐκ ἔστιν] Ps. 33, 9. 5. ἡ ἀρχὴ] Iud. 6. 6. ἐσπιλ. χ.] Iud. 23. 7. τὰ γὰρ] Rom. 1, 20. 8. ποιήμασι A:
κτίσμασι ε. 9. καὶ ἐλάτρω.] Rom. 1, 25. 10. τὸ γὰρ ἀφθ.] Sap. 12, 1. 11. μόσχου] Exod. 32, 4. 13. Αἰγύπτου]
Exod. 4, 24. οἱ ποιηταὶ] Rom. 2, 13. 15. ὅσοι] Rom. 2, 12. 16. ἡ ξηρ.] Matth. 21, 9. Marc. 11, 20. 18. ἐκ-
δυο.] Coloss. 2, 15. 19. et 27. ἐξῆς A: τὰ ἐξῆς ε. 20. ἐν τοῖς αἰῶσιν] Rom. 2, 3. 21. εἰς ἡμᾶς] 1 Cor. 10, 11,
22. δώσει] Luc. 1, 52. 25. διελθ.] Act. 12, 10. 27. παντὸς] 1 Cor. 11, 3. 30. Κορινθίῳ] Act. 10. 31. δεῦτε]
Gen. 11, 7. 33. οἱ τινες] Act. 21, 4. 35. ποτ. καὶ βαπτ.] Marc. 10, 38. οὐκ ἐν] Act. 17, 24.

ψηλαφήσειαν καὶ εὐροιεν θεόν." λβ' περὶ τῆς „ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τέτω" καὶ ἐξῆς. λγ' περὶ τῆς „ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτήσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε" καὶ ἐξῆς. λδ' περὶ τῆς ὅτι κελυόμεθα τρώγειν τὴν σάρκα καὶ πίνειν τὸ αἷμα, μὴ συντριβεῖν δὲ τὰ ὅσα. λε' περὶ τῆς τίνα ἐστὶ τὰ τῶν θυομένων ζώων σώματα τοῖς Ἰσραηλίταις. λς' περὶ τῆς ἐχίδνης ἢ κα- θήσαστο τῆς χειρὸς Παύλου. λζ' περὶ τῆς ἐρωτήσεως τῶν Σαδδακαίων, ἡτίς ἐπὶ ἀνδρας ἀνέπλανε τῇ μιᾷ συνεζεύχθαι γυναίκα. λη' τί εἰσιν αἱ τρεῖς ἡμέραι ἃς προσμένουσιν οἱ ὄχλοι τῷ Χριστῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ. λθ' τί σημαίνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ ὑδριῶν τῶν ἐν τῷ γάμῳ τῷ ἐν τῷ Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. μ' τίς ὁ λόγος τῶν πέντε ἀνδρῶν τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ τῆς ἑκτῆς μὴ ὄντος ἀνδρός. μα' πῶς ἡμεῖς μὲν λεγόμεθα τὴν ἁμαρτίαν καὶ ποιεῖν καὶ εἰδέναι, ὁ δὲ κύριος γενέσθαι μὲν ἁμαρτία, μὴ γινώσκειν δ' αὐτήν. μβ' περὶ τῆς ἐξέλεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐξέλεως τῆς παρακαλῆς. μγ' πρὸς τίνα εἶπεν „ἰδοὺ γέγονεν Ἀδὰμ ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν." εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸν νῖόν, καὶ πῶς συγκρίνεθ' Ἀδὰμ τῷ νῖῳ; εἰ δὲ πρὸς ἀγγέλους, πῶς πάλιν τὸν ἄγγελον ἐαυτῷ συγκρίνει; μδ' τί σημαίνει τὸ σηθύνιον τῆς ἐπιθέματος καὶ ὁ βραχίον τῆς ἀφαιρέματος; με' τίς ἡ διαφορὰ τῆς ἐσώπρου πρὸς τὸ αἰνίγμα. μς' τί ἐστι „φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ" καὶ ἐξῆς. μζ' περὶ τῶν Ὀζιῶν τῆς βασιλείας Ἰσραὴλ λακκῶν καὶ πυργῶν ἃ ὠκοδόμησε. μη' τί ἐστι πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ τῶν παραλειπομένων „καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἦκει 501R. Συναχαρὶμ" καὶ ἐξῆς. "μθ' τί ἐστι πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ „καὶ προσήνξατο Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς" καὶ ἐξῆς. ν' τί ἐστι „καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ καὶ δόματα Ἐζεκία τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ." να' περὶ τῆς ὅτι „ἐκατὰ τὸ ἀνταπόδομα, ὃ ἀνταπέδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ἀνταπέδωκεν Ἐζεκίας" καὶ ἐξῆς. νβ' περὶ Ἐζεκίας πάλιν, ὅτι „ἐθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει υἱῶν Δαβὶδ" καὶ ἐξῆς. νγ' περὶ τῆς ἐν τῷ πρώτῳ Ἐσδρα, ὅτι γέγραπεν περὶ Ζοροβάβελ „ἦρε τὸ πρόσωπον εἰς τὸν ἔρανόν ἐναντίον Ἰσραὴλ," καὶ περὶ τῆς

προσευχῆς αὐτοῦ. νδ' περὶ τῆς „οἱ δὲ πάντες ἦσαν ἐξ Ἰσραὴλ ἀπὸ δωδεκαετῆς χωρὶς παιδίων καὶ γυναικῶν, μυριάδες "δ' γτῆς" καὶ ἐξῆς. νε' περὶ τῆς ἐν τῷ δευ-259H. τέρῳ Ἐσδρα γεγραμμένου „καὶ ἀκέσαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ἰσραὴλ καὶ Βενιαμὴν ἐληλύθασιν ἐπιγινώσκειν τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπύγγων" καὶ ἐξῆς. νς' τί ἐστι „πολὺ ἰσχύει δέσεις δικαίαις ἐνεργεμένη." νζ' περὶ τῆς „ἐν ᾧ ἀγαλλιάσθε ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ λυπηθέντας ἡμᾶς" καὶ ἐξῆς, πῶς τις λυπόμενος ἐν πειρασμοῖς δύναται ἀγαλλιάσθαι. νη' περὶ τῆς σωτηρίας ἐξεζητήσαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆτῃ. νθ' περὶ τοῦ „ὡς ἀμνοῦ ἀμώ- μω καὶ ἀσπίλῃ Χριστοῦ προεγνωσμένου," ὑπὸ τίνος προεγνωσμένου. τί ἐστιν „ὅτι καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ" καὶ ἐξῆς. ξα' περὶ τοῦ δρεπάνου ὃ εἶδε πετόμενον ὁ Ζαχαρίας. ξβ' περὶ τῆς χοροῦς λυχνίας ἣν εἶδεν ὁ αὐτὸς προ- φῆτης. ξγ' τί ἐστιν „ἐν ᾗ κατοικοῦσι πλείους ἢ δώ- δεκα μυριάδες ἀνδρῶν, οἱ τινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστεράν." τίνες οἱ ἄνδρες, καὶ τίς ἡ δεξιὰ καὶ ἀριστερά. ξδ' διὰ τί μετὰ τὸν θάνατον Σαβλ τῆς ἀδικήσαντος τῆς Γαβαωνίτιδος ὁ μηδὲν ἀδικήσας Δαβὶδ ἀπητήθη δίκας, λιμῷ τῆς χώρας αὐτῆς κακισμένης, ἕως ἵδωκε τῆς ἐκ τῆς σπέρματος Σαβλ ἐπὶ ἀνδρας τοῖς Γαβαωνίταις; Τέτων ἐν τὰς ἁλῶσεις ὁ θεὸς ἔτος ἀνὴρ καὶ γεν- ναῖος ὁμολογητῆς ἀποδιδόναι ὑπέρχετο πόνον. ἐστὶ δὲ τὴν φράσιν χοινοτενῆς τε ταῖς περιόδοις, καὶ χαίρων ὑπερβατοῖς, ἐνακμάζων τε ταῖς περιβολαῖς, καὶ κυριο- λογεῖν ἐκ ἐσπεδασμένου. ἐξ ὧν αὐτῷ τῇ συγγραφῇ καὶ τὸ ἀσαφές καὶ δυσεπισκόπητον διατρέχει. τῷ τραχεῖ δὲ τῆς ὁγκῆς, ὅσα περὶ συνθήκην καὶ ἀναπαύσεις, τὸν λόγον ὑποβάλλων ἐδ' ἡδὺς εἶναι σπεδάσει τῇ ἀκοῇ. καὶ ἡ μεταφορὰ αὐτῶν τῶν λέξεων ἐκ εἰς τὸ χαρίεν καὶ γεγοητεμένον περιήνθισται, ἀλλ' ἔτιως ἀπλῶς καὶ ἀπερι- μερίμνως παραλαμβάνετο. ὁ δ' ἔγγυς καὶ τὰς περὶ αὐ- τὸν ἐσπεδακότητας ἀποκναίει, πόρρω τῆς γραμματος καὶ τῆς ἐγνωσμένης ἱστορίας, ἢ μᾶλλον καὶ αὐτῆς τῆς ἡπο-

α. 1. ἀμὴν] Marc. 11, 23. 2. ἐξῆς A: τὰ ἐξῆς c. item v. 4. et 25. et 28. et saepe postea. 3. ὅσα] Marc. 11, 24. αἰτεῖσθε A. 4. ὅτι om A. 6. ὅσα] Io. 6, 53, 19, 33. Exod. 12, 9. Num. 9, 6. 8. Παύλου] Act. 28, 5. τῆς om A. 9. τῶν Σαδδ.] Matth. 22, 25. Marc. 12, 20. 10. συνεζεύχθαι τῇ, absque μιᾷ, c. 11. ἐρήμῳ] Matth. 15, 32. Marc. 8, 2. 13. τῷ κανᾷ A: τῇ Κανᾷ. locus est Io. 2, 6. 15. ἀνδρός] Io. 4, 18. λέγομεν c. 17. αὐτήν] 2 Cor. 5, 21. 18. παρακαλῆς] Gen. 2, 6. 19. ἡμῶν] Gen. 3, 22. 20. συγκρ. ὁ Ἀδὰμ c. 23. ἀφαιρ.] Lev. 10, 14. 24. αἰνίγμα] 1 Cor. 13, 2. ἐρήμῳ] Isa. 40, 3. Matth. 3, 3. 25. τοῦ om A. 26. ὠκοδ.] 2 Paral. 26, 10. 27. παραλειπ.] 32, 2. 28. Συναχαρὶμ c. 30. Ἀμώς] ib. 20. καὶ πολλοὶ] ib. 25. 32. οὐ κατὰ add A. cf. ib. 25. 34. ἐθαψαν] ib. 33. 36. ἦρε] 1 Esdr. 9, 6. b. 1. οἱ δὲ] 3 Esdr. 5, 41. 4. καὶ ἀκούσ.] ib. 66. 6. πολὺ] Iac. 5, 16. 7. ἐν ᾧ ἀγαλλ.] 1 Petr. 1, 6. 11. προφῆται] ib. 10. ὡς ἀμνοῦ] ib. 19. 13. ὅτι καιρὸς] ib. 4, 17. 15. Ζαχαρίας] Zach. 5, 1. 17. προφῆτης] 4, 2. ἐν ᾗ] Ion. 4, 4. 20. τὸν add A. 24. Γαβ.] 2 Reg. 21, 1. 30. δυσεπισκόπητον c. 36. ἀποκναίει ἐσπεδακότητας c.

ρημένα, αἱ λύσεις αὐτῶ περινοῶν. πλὴν εἴ τιτι φίλον
ἀναγωγαῖς καὶ θεωρίαις τὸν νῦν ἀνελίσσειν, οὐκ ἂν
ποικιλωτέροις ἔδ' ἐσπεδασμέναις μᾶλλον ἢ ταύταις
περιτίχοι. συλλέγει μὲν γὰρ καὶ τῶν πρὸ αὐτῶ εἰς ἕνια
τῶν ὑπορημένων εἰρημένα, ἐπισυνάπτει δὲ καὶ τῆς οἰ-
κοθεν φιλοπονίας ἔδὲν ἔλαττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὸ
504R. γλαφυρόν τε καὶ περινενοημένον προβεβλημένα. "παν-
ταχῶ δὲ τὸ εὐσεβὲς αὐτῶ καὶ τῶ εἰς Χριστὸν πόθος τὸ
καθαρόν καὶ γνήσιον διαλάμπει.

192 (B).

"Ἐτι ἀνεγνώσθησαν αὐτῶ καὶ ἐπιστολαὶ περὶ διαφορῶν
ὑποθέσεων ψυχωφελῶν τε καὶ ἀναγκαίων τοῖς ὀρθοῦν
τε τὰ ἥθη καὶ τὸν νῦν ἐγρηγορότα συντηρεῖν πρὸς τὴν
εὐσέβειαν ἐσπεδακόσι, τὸν ἀριθμὸν ζ' καὶ κ'. ὧν ἦν
μία πολύσιχος, [καὶ] ἡ πρὸς τινα φιλόσοφον Ἰωάν-
νην. ἥς ἐστὶ τὰ κεφάλαια πρῶτον ἐπιτίμησις τοῖς διεκ-
δικοῦσι τοὺς αἰρετίζοντας, καὶ μάλιστα τὴν ἀπὸ Σεβήρου
δεύτερον ὅτι δεῖ παντὶ τρόπῳ τὴν παραδεδομένην εὐ-
260H. σέβειαν ἀπαράτρωτον διαφυλάττειν· τρίτον περὶ δια-
φορᾶς, καὶ πῶς ἔστιν εὐσεβῶς δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ
μετὰ τὴν ἔνωσιν ὁμολογεῖν· δ' ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὔτε
διαίρεται ἔτε διαίρεται, ἔτε διαίρεσιν εἰσάγει κατὰ τὸν
ἴδιον λόγον τὸ σύνολον, οἷς ἐπιλέγεται· ε' πῶς εὐσε-
βῶς ὁ ἀριθμὸς πρὸς δῆλωσιν τῆς διαφορᾶς παρα-
λαμβάνει· ζ' πῶς χρὴ νοεῖν τὴν κειμένην ῥῆσιν ἐν
τῇ πρὸς Σούκερσον ἐπιστολῇ τῆς ἁγίας Κυρίλλου, καὶ ὅτι
ἐμάχεται ἡ „ἐν δύο" φωνὴ τοῖς λέγουσι μίαν φύσιν
τῶ λόγῳ σεσαρκωμένην, εἰ μὴ κατὰ τὸ Νεστορίῳ δο-
κῶν ἀσεβῶς λαμβανομένη· ζ' ὅτι πραγμάτων ἡγουν
ἔστιν ἐπὶ Χριστοῦ ἡ διαφορὰ, ἀλλ' ἐ ποιότητων, καὶ
ὅτι πᾶσα διαφορὰ ἐξ ἀνάγκης συνεισάγει ἐαυτῇ τὴν
ᾧ ἐστὶ ποσότητα, καὶ ἡ ποσότης πάλιν τὸν ἐαυτῆς
σημαντικὸν ἀριθμὸν, κἄντε συνεχῆς ἐστὶ κἄντε διη-
ρημένη· ἡ δὲ ὅτι ἀσεβὲς ἐστὶ τὸ λέγειν μίαν σύνθετον
φύσιν τὸν Χριστόν, καὶ τῇ ἀληθείᾳ μαχόμενον· θ' περὶ
ὑποστάσεως συνθέτου, καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ἐκδο-
χῆς τῶν ὀρθῶς ἐπὶ Χριστῶ κατὰ τὴν καθολικὴν ἐκ-
κλησίαν ὁμολογουμένων τῆς πίστεως φωνῶν· ι' περὶ
ὑποστάσεως συνθέτου φυσικωτέρα διάληψις, καὶ ἀπό-
δειξις ἀκριβὲς τῶ μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπίπτειν τοὺς
ὁμολογῶντας μίαν σύνθετον ὑπόστασιν τὸν Χριστόν
τοῖς μίαν αὐτὸν σύνθετον λέγουσι φύσιν· ια' ὅτι κατὰ

πρόσληψιν ἡ πρὸς τὴν σάρκα μόνῃ τῶ λόγῳ γέγονεν
ἔνωσις, ὡς προόντος καὶ πρὸς ἔνωσιν σαρκὸς ἐνωθῆ-
ναι θελήσαντος· ὅπερ ἐκ ἔστιν ὅλως ἐπ' ἄλλον τῶν
συνθέτων ἰδεῖν. ἐπὶ γὰρ τῶν ἄλλων οὐ κατὰ πρόσλη-
ψιν θατέρον ἡ ἔνωσις γίνεται, ἀλλ' ἄμφω συνιόντων
ἐκ τῶ μὴ ὄντος εἰς τὴν τῶ συνθέτου συμπλήρωσιν καὶ
ἔστίωσιν. ἡ μὲν πρὸς Ἰωάννην ἐπιστολὴ αὕτη καὶ τὰ
ἐν αὐτῇ κεφάλαια.

Τῶν δ' ἄλλων ἐπιστολῶν τρεῖς μὲν εἰσι πρὸς Θα-
10 λασσίον πρεσβύτερον καὶ ἡγούμενον, δύο δὲ πρὸς Ἰω-
άννην καβικελαρίον, δύο δὲ πρὸς Σωφρόνιον μονά-
ζοντα τὸν ἐπίκλην Εὐκρατῆν, καὶ μία πρὸς Ἰωάννην
σοφιστὴν, καὶ μία πρὸς Ἰαννίαν ἡγουμένην, καὶ μία Θα-
λασσίῳ ἡγουμένῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, καὶ μία Ἰορδάνῃ
πρεσβυτέρῳ καὶ Στεφάνῳ ἡγμένῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, καὶ
μία Κυρισκίῳ ἐπισκόπῳ, καὶ ἔτι ἑτέρα μία Ἰωάννην
καβικελαρίῳ, ὁμοίως καὶ Στεφάνῳ πρεσβυτέρῳ καὶ
ἡγουμένῳ, καὶ μία Κόνωνι πρεσβυτέρῳ καὶ ἡγμέ-
505R. νῳ, ἔτι Θαλασσίῳ ἡγμένῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, καὶ δύο
Ἰωάννην ἐπισκόπῳ, ἔτι Ἰωάννην καβικελαρίῳ περὶ τῆς
κατὰ Θεὸν λύπης, καὶ Κωνσταντίνῳ Ἰλλυρσίῳ καὶ ἀπὸ
σακελλαρίων δύο, καὶ τῷ ἀββῶ Πολυχρονίῳ τρεῖς, καὶ
πρὸς Ἰωαννῶν Ἀλεξανδρέα, ἀπὸ τῆς τῶν ἀκεφάλων
αἰρέσεως ἐπιστραφέντα, μία, καὶ ὡς ἀπὸ Γεωργίου ἐπάρ-
261H. χου Ἀφρικῆς πρὸς μοναστείαν ἀποκοινωνησάσας ἐν
Ἀλεξανδρείᾳ μία. ἐν ταύταις ἐν ἁπάσαις ταῖς ζ' καὶ κ'
ἐπιστολαῖς ὁ μὲν ἄλλος χαρακτήρ αὐτῶ τῶν λόγων καὶ
ἡ εὐσέβεια μάλιστα διασώζει, τὸ δ' ἀσαφές, εὐ γε
τῶ ἀνδρὸς ποιῶντος καὶ τιμῶντος ἐπιστολῆς κατὰ τῶ
το νόμος, ἐκ ἔχει τὸ ἀνοιχτόμητον. δῆλον δ' ὅτι καὶ
ἡ τὴν ἀσάφειαν ἐποίει, τὰ μὲν ἐξήρει τὰ δὲ κεκόλασαι.

193.

Ἀνεγνώσθη τῶ αὐτῶ ἁγίῳ ΜΑΞΙΜΟΥ λόγος ἀσκη-
τικός, εἰς πεῦσιν ἐχηματισμένος καὶ ἀπόκρισιν. χρή-
σιμος μὲν ἅπασιν ὁ λόγος, μάλιστα δ' οἷς ἀσκησις ἢ
πολιτεία ἡθῶν γὰρ δι' ᾧ ἂν τις ἐρανοπολίτης γένοιτο,
ἐστὶ διδάσκαλος καὶ γεωργός, μάλιστα δὲ τῆς ἀγάπης
καὶ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἐργασίαν πολλὰς ἐνδίδωσιν
ἐπελθεῖν ἀφορμὰς.

Συνετέτακτο δὲ καὶ ἑτέρα πραγματεία, εἰς ὅ
φάλαια πληθυνομένη, ἡ καὶ προσεπεφώνητο Ἐλπίδιῳ
τινί, ὁσιότητι καθωσιωμένῳ. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ συγ-

α. 12. ψυχωφελῶν — ἀναγκαίων A: ἀναγκαίων — ψυχωφελῶν ε.
Ἰωάννην] Ἰωάννην τινὰ A. 18. ἀπαράτρωτον εὐσέβειαν ε.
μία Κυρισκίῳ] haec infra ponit A, ante illa v. 19. καὶ δύο I.
add A. 33. ante Ἀνεγνώσθη cum A omisi Ἐτι. αὐτῶ om A.

13. πρὸς] καὶ πρὸς A.

15. τινα φιλόσοφον

28. τὸ τῷ Νεστορίῳ ε.

b. 7. μὲν ἐν πρὸς ε.

15. καὶ

16. μία ἔτι ἑτέρα ε.

17. πρεσβυτέρῳ καὶ

34. ἀπόκρ. καὶ χρήσ. ε.

37. καὶ om A.

γραφεὺς περὶ ἀγάπης τὸν πόνον ἐπιγράφει, ἵσως ὅτι ταύτην τε ἀρχὴν τῷ γράμματι ὑποβάλλει, καὶ ἀλλαχῇ πολλάκις περὶ αὐτῆς καταβάλλει λόγον· ἐμὴν ἀλλὰ γ' καὶ πολλῶν προβλημάτων τε καὶ θεωρημάτων, οἷς θεολογία κρατύνεται καὶ ἂν τὸν ὅσιον βίον καὶ καθαρὸν 5 ποιεῖ, ἱκανὴν ἔσιν ἐν αὐτοῖς τοῖς φιλοπόνως αὐτὰ μετιῶσι καρπώσασθαι τὴν ὠφέλειαν. καὶ τὸ εἶδος αὐτῷ τῆς λόγου εἰς τὸ λευκόν τε καὶ ἔντονον, ἥπερ οἱ ἄλλοι, διατυπῶν, καὶ ἐδὲν παρέχει ὃ ἂν τις διερευνήσοι μωμήσασθαι, πλὴν ὡς ἔσθ' ὅπη τὴν Ἀττικὴν τῆς ἄλλης 10 φωνῆς ἐπικρίνει.

194.

Ἐτι ἀνεγνώσθη τῇ αὐτῇ ἀγίᾳ ἀνδρὸς πρὸς Γεώργιον ἑπαρχον ἐπιστολή, πολλῆς ὠφελείας καὶ κατανύξεως γέμισσα· καὶ τὸ τῆς γράσεως αὐτῆς εἰς τὸ σαφές τε 15 καὶ ἡθικὸν ἀνεπτυγμένον πρὸς τὰ ν' κεφάλαια τὴν συγγένειαν ἀνόθευτον δείκνυσιν ὅτι διασώζει.

Ἦν δὲ τῷ αὐτῷ τεύχει συνανεγνώσθη λόγος κεφαλαίοις ρ' διελημμένος, καὶ ἕτερος ὁμοίως τοῖς ἴσοις ἀπηρτισμένος, ἐν οἷς θεολογία τε διαλάμπει καὶ ἡθῶν 20 διακόσμησις διαπρέπει. καὶ ἐκ ἂν ἐν ἐδενὶ τὸ ὁμοφύες αὐτοῖς πρὸς τὰ ν' κεφάλαια ἐνοθεύετο, εἰ μὴ τὸ ἀλληγορικὸν ἐν πολλοῖς ὑποβαλλόμενον καὶ ὁμόφυλά πως 508R. αὐτὰ παρασηῶσαν τῇ συντάξει, "ἢ τις γραφικῶν ἀπορημάτων καὶ λύσεων ἐκθεσιν σπεσδάξει καὶ Θαλασσίω 25 ἐξὶ πρεσβυτέρῳ καὶ ἡγεμένῳ προσπεφωνημένῳ, τὸ πρὸς ταῦτα συγγενὲς διὰ τῆς πρὸς ἐκείνην οἰκειώσεως ὑποβολιμαῖον εἶναι λογισμὸς ἀναδριπίζει.

Ἐν ταύτῳ δὲ συνανεγνώσθησαν τῇ αὐτῇ ἐπιστολαὶ διάφοροι. ὧν πρώτη μὲν πρὸς Πέτρον Ἰλλέτριον, ἧς 30 ἐπιγραφή μὲν „περὶ τῆς κατὰ Χριστὸν μυσηρίος λόγος 262H. ἐπίτομος καὶ κατὰ τῶν Σεβήρου δογμάτων," κεφάλαια δὲ τάδε, περὶ ἀριθμῶν φυσικωτέρων διάληψις, περὶ διαφορᾶς καὶ ποιότητος ἀκριβέστερον καὶ τῆς αὐτῶν εὐσεβῆς ὁμολογίας· ὅτι βλάβημον τὸ λέγειν ὅτις ἀπλῶς 35 τὸν Χριστὸν μίαν φύσιν· περὶ συνθέσεως φύσεως καὶ τῆς κατ' αὐτὴν λόγου, καὶ ὡς ἀσεβῶσιν οἱ λέγοντες τὸν Χριστὸν μίαν σύνθετον φύσιν· ὅτι ὁ λέγων τὸν Χριστὸν θεὸν καὶ ἄνθρωπον μετὰ τὴν ἔνωσιν συνομολογεῖ τοῖς ὀνόμασι τὰς φύσεις ἐξ ἀνάγκης μετὰ τὴν ἔνωσιν, ὁρθῶς 40 δηλονότι καὶ ἀκολούθως οἷς λέγει πιεσεύειν ἡρημένος·

περὶ τῆς „ἐν δύο" φωνῆς· περὶ τῆς μιᾶς τοῦ λόγου φύσεως εὐσεβῆς ὁμολογία κατὰ τὰς πατέρας, καὶ ἀθέτησις τῆς μιᾶς συνθέσεως φύσεως· περὶ ὑποστάσεως συνθέσεως φυσικωτέρων διάληψις, καὶ ἀπόδειξις ὡς ἐχὶ τοῖς αὐτοῖς ἀτόποις περιπίπτουσιν οἱ μίαν σύνθετον ὑπόστασιν ὁμολογῶντες τὸν Χριστὸν τοῖς μίαν αὐτὸν σύνθετον λέγουσι φύσιν· θ' κεφάλαιον ὅτι κατὰ πρόσληψιν μόνην ἢ πρὸς τὴν σάρκα γέγονεν ἔνωσις, ὡς προόντος καὶ θελήματι τὴν πρὸς σάρκα διαπραξαμένην ἔνωσιν. 10 ἀλλ' ἢ μὲν πρὸς Πέτρον Ἰλλέτριον.

Ἐτέρα δὲ πρὸς Κοσμῶν διάκονον Ἀλεξανδρείας περὶ κοινῆς καὶ ἰδίης, τετέστιν ἐσίας καὶ ὑποστάσεως. ἧς κεφάλαιον κατασκευὴ φυσικωτέρων ὡς ἐδὲν τῶν ὄντων ἑτέρῳ τινὶ ταυτὸν ἐστὶ κατ' ἐσίαν καὶ ὑπόστασιν, διὰ τὸ μὴ ταυτὸν εἶναι ἐσίαν καὶ ὑπόστασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν κατ' ἐσίαν ταυτὰ ταῖς ὑποστάσεσιν ἕτερα, ἃ δὲ ταυτὰ κατ' ὑπόστασιν, κατ' ἐσίαν καὶ φύσιν διάφορα. 20 δεύτερον ὅτι ὁ Χριστὸς ταῖς μὲν κατ' ἐσίαν τῶν οὐκείων μερῶν πρὸς τὰ ἄκρα κοινότησιν ἐνέμενος, τὴν πρὸς ἄλλα τῶν μερῶν σωζομένην εἶχε διαφορὰν, ταῖς δὲ τῶν μερῶν ιδιότησι τὸ κατ' ὑπόστασιν διεδείκνυ ὡς ὅλον κοινὸν ἀμφοτέρων. γ' ὅτι τὰ μὲν κατ' ὑπόστασιν κοινὰ τῶν μερῶν τὸ ὅλον, ἦγαν τὸν Χριστὸν, ἡφόριζον τῶν ἄκρων, τὰ δὲ κατ' ἐσίαν πρὸς τὰ ἄκρα 25 κοινὰ τῶν μερῶν ὡς ὅλον συνῆπτε τοῖς ἄκροις ἐσιώδως τὸν Χριστὸν. δ' ὅτι θεὸς ὑπάρχων τέλειος ὁ Χριστὸς καὶ ἄνθρωπος τέλειος ὁ αὐτός, εἶχε τὸ κοινὸν αὐτῶν καὶ τὸ ἴδιον οἷς πρὸς ἑαυτὸν ἐποιεῖτο τὴν τῶν ἄκρων ἔνωσιν καὶ διάκρισιν, τῇ μὲν πρὸς ἑαυτὸν ἐνώσει τῶν ἄκρων ἐν ἑαυτῷ σωζομένης τὰς ἐξ ὧν συνετέθη φύσεις πιεζόμενος, τῇ δὲ πρὸς ἑαυτὸν διακρίσει τῶν ἄκρων τὸ μοναδικὸν τῆς οἰκείας παριζᾶς 30 ὑποστάσεως. ε' περὶ διαφορᾶς διάληψις σύντομος, δι' ἧς δείκνυ τὸ κατ' ἐσίαν ποσὸν τῶν ἡνωμένων σωζόμενον. ς' κατασκευὴ πλατυτέρα καὶ φυσικωτέρα περὶ διαφορᾶς καὶ ποσότητος καὶ τῆς δηλῆντος αὐτὰς ἀριθμῆ.

Ζ' ὅτι ὁ μὴ ταυτὸν εἰδὼς φύσιν καὶ ὑπόστασιν εὐσεβῶς 509H. ἐπὶ Χριστῷ δογματίζει τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν διαφορὰν, ὧν τὸ μὲν ὁρθῶς κατὰ τὴν ὑπόστασιν, τὸ δὲ κατὰ τὴν φύσιν. ἡ' ὅτι Σεβήρος ταυτὸν εἶναι βιαζόμενος φύσιν καὶ ὑπόστασιν συγχεῖ τὴν ἔνωσιν καὶ ποιεῖ διαίρεσιν

α. 9. διατυπῶνται — παρέχοι A. διερευνήσῃς. 10. ὡς add A. 13. Ἐτι ἀνεγνώσθη om A. 24. παρασηῶσας A, παραστήσας ἦν ε. συγγραφικῶν A. 26. προσπ. καὶ τὸ πρὸς ταῦτα δὲ ε. 27. ὑπερβολιμαῖον ε. 30. ἧς ἢ ἐπιγραφή ε. 38. σύνθετον μίαν ε. b. 1. φωνῆς καὶ περὶ A. 2. εὐσεβῶς A. 7. θ' κεφάλαιον add A. 8. μόνην] μόνη erat p. 157 b 1. πρὸς τὴν A: κατὰ ε. 9. ἔνωσιν Schottus: libri κένωσιν. 13. κεφάλαιον] adde α' 17. κατ' A: κατὰ τὴν ε. 23. τὸν χριστὸν ἡφόριζον A: ἀφώριζον ε. 36. καὶ ante ποσ. add A. αὐτὰς om A. 41. ποιεῖται corr A.

τὴν διαφορὰν καθ' ἣν δέκνυθαι καὶ τὸν τῆς τριάδος εἰς τετράδα διασκεδάζων λόγον, καὶ τὸ τῆς μιᾶς θεότητος κατατέμνων εἰς δυνάδα μυσηρίον, καὶ πάσης τὸν
 163 H. Χριστὸν ὑπερορῶν ἐσιωδῶς ὑπάρξεως. "Θ' ἔκθεσις σύντομος μετὰ τῆς ὁρθῆς συνηγορίας τῆς ἀληθείας τῶν πατέρων ὁμολογίας. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν καὶ αὕτη. καὶ δῆλον καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν κεφαλαίων τὸ εἰς εὐσέβειαν χρήσιμον. καὶ ἡ φράσις δὲ ὡς ἐν τοιαύτῃ τὸ σαφὲς διώκει καὶ ἐκ ἀκομψον.

Ἔτι δὲ πρὸς Πύρρον, ἔτι πρεσβύτερον βαθμὸν ἔχοντα καὶ ἔπω τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιβάντα καθέδρας. θειάζει δ' ἐν αὐτῇ τὸν Πύρρον, καὶ εὐσεβῆ γινώσιν αὐτῷ καὶ ὁσιότητα ἐπιμαρτύρεθαι. ἀλλὰ καὶ περὶ τινων, ὡς ἔοικεν, ἀξιόσαντος αὐτῷ γραφῆναι ὁ σοφὸς Μάξιμος ὁ μόνον παραιτεῖθαι, ἰχνόφωνον ἑαυτὸν καὶ βρα-
 15 δύγλωσσον ἀποκαλῶν, ἀλλ' ἀνταξιοῖ αὐτὸν γραμματι μᾶλλον διδάξαι, τίς ἡ ἐνέργεια, καὶ ὅσαχως, καὶ τί παρὰ ταύτην ἐστὶ τὸ ἐνέργημα, καὶ τί τέτων διενήνοχεν ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἔργον, καὶ πῶς ἔστι λέγειν ἡ ἐννοεῖν τὴν μίαν ἐνέργειαν. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν καὶ ἡ
 20 πρὸς Πύρρον.

Γράφει δὲ καὶ πρὸς Θωμᾶν τινά, αἰτησάμενον ῥητῶν τινῶν ἀπορριμμένων ἐπιλύσεις. τὰ δὲ ῥητὰ τῆς θεολόγου τέ ἐστι Γρηγορίου καὶ τῆς θείας Διονυσίου, ἐκ μὲν τῆς περὶ νῆς εἰς τὸ „διὰ τῆς μονὰς ἀπ' ἀρχῆς κινή-
 25 θείσα" καὶ ἐξῆς, καὶ „μονάδος μὲν κινήθεισης διὰ τὸ πλέσιον," ὅπερ ἐστὶν ἐκ τῆς δευτέρου εἰρηλικῆς β' εἰς τὸ „ἐνὶ δὲ κεφαλαίῳ" καὶ ἐξῆς· τρίτον ἐκ τῆς αὐτῆς λόγου εἰς τὸ „ἔτος γὰρ ὁ νῦν σοι καταφρονέμενος" καὶ ἐξῆς· τέταρτον εἰς τὸ „ὡς μὲν γὰρ λόγος ἔτε ὑπήκοος ἦν ἔτε
 30 ἀνήκοος" καὶ ἐξῆς. τῆς δὲ γε θεσπεσίας Διονυσίου εἰς τὸ „πῶς φῆς Ἰησοῦς ὁ πάντων ἐπέκεινα πᾶσιν ἐστὶν ἀνθρώποις ἐσιωδῶς συντεταγμένος" καὶ ἐξῆς, καὶ εἰς ἕτερα διάφορα. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ πρὸς Θωμᾶν πρώτῃ ἐπιστολῇ. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ οἷον ἐπανάληψιν
 35 ἐνίων ῥητῶν τῶν προσαφηνιαθέντων ἐκ τῆς θεολογικῆς συντάξεως ποιεῖθαι, καὶ πρὸς γε τὸ „διὰ μέσων νοῶν ὁμιλήσας σαρκὶ ἕως τῆς κρείττονος ἐκνικήσαντος" ὁμοίως ἐρμηνεύει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τέτοις.

195.

Ἀνεγνώσθη τῆς αὐτῆς ἁγίου ἀνδρὸς ἐπιστολή, Μα-

ριανῷ πρεσβυτέρῳ προσπεφώνηθαι, ἐν ᾗ περὶ τε φυσικῆς θελήματος ἤτοι θελήσεως διέξεισι καὶ βελησεως καὶ βελῆς ἤτοι βελεύσεως, περὶ τε προαιρέσεως, καὶ περὶ τίνων βελευόμεθα, καὶ περὶ γνώμης καὶ ἐξουσίας καὶ δόξης, καὶ περὶ φρονήματος εἴτε φρονήσεως καὶ ὡς ὁ κατὰ πάντα τρόπον ἐν ἔσται μετὰ τὴν ἀνάστασιν τὸ θέλημα πρὸς ἀλλήλους τῶν ἁγίων καὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ
 512 R. ἐν τῷ θεληθὲν ἅπασι, ὡς τινες λέγουσι. καὶ ἐνδέκατον ἐπὶ τέτοις κεφάλαιον, ὅτι περὶ ἐν θέλημα ὁ δύναθαι ἐπὶ Χριστῷ λέγεσθαι, εἴτε φυσικὸν εἴτε προαιρετικὸν λεχθῆναι, ὡς τισιν ἔδοξεν. αὕτη μὲν ἡ ἐπιστολή· ὁ μόνον δ' εἰς εὐσέβειαν πολὺ τὸ χρειῶδες παρέχεται, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς καὶ καλὰς θεωρίας.

Ἀνεγνώσθη δ' ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει διάλογος περὶ τῶν δύο θελημάτων καὶ τῶν δύο ἐπὶ Χριστῷ ἐνεργειῶν. τὰ πρόσωπα δὲ τῆς διαλόγου Πύρρος καὶ Μάξιμος,
 264 H. ὧν ὁ μὲν τῆς ὁρθοδοξίας προΐσταται γνώμης, Πύρρος δὲ τοῦ αἰρετίζοντος ἀντεχόμενος φρονήματος ὅμως, ὥσπερ συνεχόμενός τε καὶ συνελαννόμενος τοῖς ὁρθοδόξοις ἐνθυμήμασί τε καὶ δόγμασι, τίθεθαι τῇ εὐσεβείᾳ, ἀνομολογῶν ἑαυτὸν ἐκ ὁρθῶς πεφρονηκέναι τὰ πρότερον. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ αὐτὸν ὁ λόγος δέκνυσιν ἀφικέσθαι πρὸς τὴν διάλεξιν, μεθ' ἧς ἦν αὐτὸς ἑαυτῷ φυγὴν ἐπιβαλὼν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐξέπεσε θρόνον. ὁ μὲντοι διάλογος εἰς τὸ ταπεινότερόν ἐστι διεσκευασμένος, εἴτε τὸ αὐτοχέδιον τῶν διειλεγμένων διασώζειν ἀκέραιον βελομένης τῆς συγγεγραφότος, εἴτε καὶ ἕτερόν τι διοικονομῶντος δι' ὅπερ ἔδ' οἱ διαλεκτικῆς αὐτῷ νόμοι εὐμένως θέλουσιν ἔχειν. πλὴν καὶ ἔτιω χρειῶδες τοῖς εὐσεβέσι τὸ ἀγώνισμα.

196.

Ἀνεγνώσθησαν τῆς ἐν ἁγίοις ΕΦΡΑΙΜ λόγοι Θ' καὶ μ', ὧν ὁ μὲν α' ἑαυτὸν τε ποιεῖ ἀπολοφυρόμενον οἷς ἐβίω, καὶ τόπον ἐπέχει προλόγου τῶν ἐφεξῆς παραι-
 35 νέσεων, ὁ δὲ β' τοῖς ἐν κοινοβίῳ ἀδελφοῖς παραινέσιν ἐστὶν εἰσηγέμενος. προτρέπεθαι πρὸς εὐσέβειαν ὁ γ'. ὁ δὲ δ' τῆς τῶν μοναχῶν εἰσαγομένους σοιχειοῖ, καὶ ὁ ε' καὶ ὁ ς' καὶ ὁ ζ' καὶ ὁ η' καὶ ὁ θ'. ἐπὶ κοινῇ δὲ πῶς ὁ ι' καὶ ὁ ια' καὶ ὁ ιβ'. εἰσαγωγικὸς δ' ὁμοίως καὶ
 40 ὁ ιγ' καὶ ὁ ιδ', ὁ τε ιε' καὶ ις' καὶ ιζ' καὶ ιη' καὶ ιθ' ἕως τῆς κγ'. εἴτα ὁ ἐξῆς κοινὴν παραινέσιν ἀπογράφει.

a. 1. τῆς om A. 4. οὐσιώδους mg. 10. β. πρεσβ. ς. 16. αὐτὸν καὶ γρ. A. 30. εἰς τὸ add A. 41. ἐπιστολή
 ἡ τις Mar. ς. b. 7. καὶ A: καὶ ς. 16. τὰ πρόσωπα δὲ A: καὶ τὰ πρόσωπα ς. 20. ἐνθυμήματά — δόγματα ς.
 23. οὐ ἦν] malim ἦν. 24. τοῦ A: ὅτε τοῦ ς. 26. διειλεγμένων ς. 28. διαλεκτικοὶ ς. 30. ἀγώνισμα] aptius
 fortasse ἀνάγνωσμα. 34. τύπον A. 38. ἐπὶ κοινῇ A. 39. ὁ ante ια et καὶ post ια om A. εἰσαγωγικὸς δ'
 ὁμοίως A: ὁμοίως εἰσαγωγικὸς ς. 40. ante ιη et ιθ' cum A omisi δ. idem 41. om τοῦ.

ὁ δὲ κέ, ὅτι μὴ δεῖ τόπως ἀμείβειν, τὴν παραινεσίν ποιεῖται. ὁ δὲ κή, ὅτι μὴ δεῖ τὸν ἀποσάντα τῷ κοινοβίῳ ὑποζρέφοντα καὶ μεταβαλλόμενον ἀπωθεῖσθαι. ὁ δὲ κθ' ἐξ ἰσορίας γεγενημένης οἷόν ἐστι κακὸν παρίστησιν ἢ παρακοή, καὶ ὅτι δεῖ τὸν Χριστιανὸν μακρόθυμον καὶ 5 μνησικακίας κρείττω εἶναι. ὁ λ' περὶ παθῶν, ὅτι δεῖ φεύγειν αὐτά. ὁ λα' ὡς δεῖ τὰς ὀλίγοις παρακαλεῖν. ὁ λβ' ὡς ἐν ἀντιλογία τῇ σωφροσύνῃ καὶ ἀγνείᾳ τὸ κράτος καὶ τὴν ἰχὺν βεβαιοῖ. καὶ ὁ λγ' περὶ ἀγνείας παραινέει. ὁ λδ' τὴν ἡσυχίαν προξενεῖ τοῖς θέλῃσι συν- 10 νάμειν καὶ ὁ περὶ ταπεινοφροσύνης λόγος, κεφαλαίως ῥ' ἀνηπλωμένος. ὡσαύτως καὶ ὁ λόγος ὁ περὶ τοῦ ὅτι μὴ χρὴ γελᾶν καὶ μετεωρίζεσθαι, ἀλλ' ἐν πένθει μᾶλλον διατελεῖν, ἢ ψεύδεσθαι τὴν πρὸς τὰς ἄλλας συγγένειαν. ὡσαύτως ἔδ' ὁ πρὸς Μετεβίνους μοναχὸς αὐ- 15 τῷ διελεγμένος, ὅς πραύτητα μὲν ἐκδιδάσκει, πονηρίαν δ' ἀποτρέπει, καὶ πρὸς μὲν μακροθυμίαν ἄγει, ὀξύχολον δὲ διελέγχει, καὶ τὴν μὲν ὑπομονὴν μακαρισμῷ πρόξενον δεικνύει, τῷ δ' ὀλιγώρῳ τὸ ἄθλιον ζηλιτεύει, καὶ τὸν μὲν θεῖον φόβον τῆς αἰδίδος εὐ- 20 φροσύνης χορηγὸν κατασκευάζει, τὸν δὲ καταφρονητὴν δίκαις ὑποβάλλει, καὶ τὴν μὲν ἀγάπην πρὸς θεὸν ἀνάγει, τὸ δὲ μῖσος τῷ διαβόλῳ ἀποφαίνεται συν- ἄπτειν καὶ ὡς ἡ ἀλήθεια πολλῶν ἐστὶ μῆτηρ κατορθωμάτων, φθορὰ δὲ τέτων τὸ ψεῦδος, ὡσαύτως ἡ 25 ὑπακοή ὅτι μακαρίους τὰς χρωμένους ἀποφαίνει, τὸ δ' ἀνυπότακτον κατάρως καὶ πολλῆς ἄλλης αἰσχύνῃς ποιεῖ κληρονόμος καὶ τὸ καθαρὸς εἶναι φθόνος καὶ ζήλου ἀγάπην ἐστὶ καταπεπλησθῆναι, ἐνέχεσθαι δὲ τὰς ἐνιχήμε- νας τῷ πάθει τοῖς τῷ διαβόλῳ κήμασιν, ὥσπερ καὶ 30 τὰς λουδοραῖς ἐαλωκότας. καὶ περὶ ἐγκρατείας δὲ καὶ ἀκρασίας κατὰ τὸ ἀνάλογον διαλαμβάνει. ὁ μὲν ἔν πρὸς τὰς Μετεβίνους λόγος ἐπὶ τοσούτοις διαπεραιε- 516 R. ται. "καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα τῷ ἀνδρὶ, μεταβληθέντα πρὸς τὴν Ἑλλάδα, συντύγματα φέρεσθαι πλήρη χάρι- 35 τος καὶ δυνάμεως. Σύρων δὲ παῖδες φασὶν ὑπὲρ τὰς χιλιάδας λόγους αὐτὸν ἀναγράψαι, οἷς καὶ ὁ περὶ τὴν ἰσορίαν ἐκ ἀναξιόπιστος, εἰ καὶ μὴ τὰ δόγματα, Εὐσέ- βιος ὁ τὸ Παμφίλῳ ἐπώνυμον φέρων ἐπιμαρτύρεται.

197.
Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον ἐν ᾧ ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ μο- 40 ναχῆ, Ῥώμην λαχόντος "πατρίδα, περιῆσαν λόγοι β',

a. 5. καὶ ὅτι] ὁ δὲ κθ' ὡς A. 7. ὡς A: ὅτι ε. 10. λδ' — λε'] δ καὶ λ — ε καὶ λ A. idem ε καὶ λ et θ καὶ λ et α καὶ μ, ε καὶ μ, ε καὶ μ. ἐθέλουσι ε. 14. ὁ δὲ A: καὶ ὁ ε. 22. δὲ μβ'] μβ' δὲ A. 23. Ἡλὶ ε. 26. πλειό- 28. μς' καὶ μὴν πρὸς ἀκ. ε. 37. ἡδύνον] ἡδὺν A, fortasse corr. 41. διαλαμβάνει ε. b. 11. ἐνηπλωμένος ε. καὶ A: δὲ καὶ ε. 13. τοὺς ἄλλους A: ἀλλήλους ε. 15. διελεγμένος ε. 22. ἀνάγει pr A. φαίνεται ε. 38. post ἐπιμαρτύρεται in A lacuna versuum 3½, in C unius.

ὧν ὁ μὲν Κάσσιος ἐπισκόπος ἀνεγέγραπτο, αὐτῷ πε-
ποιημένῳ τὴν τῶν γεγραμμένων αἴτησιν. τύπος δ' οὗ-
τος καὶ κανόνας ἀπαγγέλλει, καθ' ὃς ἐβίβη τὸ ἐν Αἰ-
γύπτῳ κατὰ σύστημα μοναδικόν· κοινόβια δὲ αὐτὰ
ὁ ἐκ τῆς ἐπιμότητος ὀνομάζει λόγος. καὶ ὁ δεύτερος
δὲ τῷ αὐτῷ προσπεφωνημένος ἐστὶ, περὶ τῶν ὁκτώ δὲ
λογισμῶν τὴν ἐπιγραφὴν φέρει, οἷς γαστριμαργίαν, πορ-
τείαν, φιλαργυρίαν, ὀργήν, λύπην καὶ ἀκηδίαν κενο-
δοξίαν τε καὶ ὑπερηφανίαν ἐξάπτει. χρήσιμα δέ, εἴ περ
τι ἄλλο, τὰ λόγια ταῦτα τοῖς αἰρεμένοις τὸν ἀσκη-
τικὸν ἀναδέχεσθαι ἀγῶνα. καὶ ἐπὶ τοσούτον τὸ δυνατόν
αὐτοῖς καὶ θεῖον περίεστιν, ὥς καὶ μέχρι νῦν, εἴ τι
κατὰ τὰς τύπας τῆς τοῦ καὶ τὰ διατάγματα μοναχικόν
σύστημα πολιτεύοιτο, ἀνθεὶ τε ὡς ἀληθῶς καὶ τῶν ἄλ-
λων προλάμπει καὶ τῶν ἀρετῶν ὁρᾶται ἐργασίριον, 15
ὅς δὲ τέτρε διεγράψατο, ἐπὶ μικροῖς τισὶ λειψάνοις
τῶν ἀρετῶν σαλεύει ἢ καὶ ναυαγίῳ περιδύει. διὸ χρεῶν
ἔστι μηδὲν τῶν ἐν αὐτοῖς παραδεδομένων παρορᾶν
δεσποτικῆς γὰρ ταῦτα νομοθεσίας καὶ τῆς εὐαγγελικῆς
πολιτείας ἐστὶν ἀνάπτυξις τε καὶ ἐξάπλωσις. ἔστι δὲ 20
αὐτῷ οἰκεία τοῖς διανοήμασι καὶ τὰ ῥήματα, τό τε
σαφὲς ἀποσίλβοντα, καὶ τὸ ῥαδίως ταῖς ψυχαῖς καὶ
ἀνεπαχθῶς ἐγκαρῶσσεσθαι τὴν χάριν κληρωσάμενα, ἅμα
καὶ τὸ συμπεῖθειν καὶ ἔλκειν αὐτὰς πρὸς τὸ σπασα-
ζόμενον. καὶ ἔτι πάντα σοφῶς τε καὶ δεξιῶς κέκραν 25
καὶ διαμεμόρφωται, ὥς καὶ τροπολογίας ὁ δεύτερος
λόγος ὑποβαλλόμενος, καὶ πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν ἔχων καὶ
θελκτήριον, πλέον παρέχεσθαι τὸ φοβερὸν τε καὶ καταπλη-
κτικὸν καὶ δυνατόν ἐπιστρέφειν πρὸς μετάνοιαν.

Καὶ τρίτον δ' ἐπὶ τέτοις λογίδιον συναγεγνώσθη, 30
ὃ μετὰ τελευτὴν Κάσσιος τὸ ἐπισκόπος τῷ διαδεξα-
μένῳ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς μονῆς, δι' ἣν καὶ οἱ κανόνες
ἐξάλησαν, προσπεφώνη. ἔστι μὲν συγγενὲς τοῖς προει-
ρημένοις, διδάσκει δὲ τί τε ἐστὶ διάκρισις, καὶ ὅτι μείζων
αὕτη τῶν ἄλλων ἀρετῶν, καὶ ὅθεν τίτεσθαι, καὶ ὡς τὸ 35
πλέον τῆς ἀνωθεν ἐστὶ δωρεᾶς. καὶ περὶ ἐξαγγελίας γρα-
φικαῖς πίξεσιν, ὡς δεῖ ταύτην πράττειν, κατασκευάζει,
καὶ τίς ὁ σκοπὸς καὶ τί τὸ τέλος τῶν ἐν τοῖς ἀσκη-
τικοῖς ἀγῶσιν ἐξεταζομένων. ταῦτα Μωσέα τινὰ θαν-
μαστὸν ταῖς ἀρεταῖς εἰσάγει διδάσκοντα καὶ πράγμασιν 40

αὐτοῖς, μικρὰ κειμένοις ὑπὲρ ὅσων, τὰ ῥήματα βεβαιό-
μενον. εἶτα Σεργίον οὐ δεύτερον τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ
ὁμοίᾳ χρώμενον διδασκαλίᾳ παριστάνει, ὡς τὸ μὲν μὴ 517 R.
παρενοχλεῖσθαι τὴν διάνοιαν ἐπὶ τῶν δαιμονίων ἀδύ-
νατον εἶναι, τὸ δὲ συνωθεῖσθαι καὶ ἀναγκάζεσθαι κατα-
πίπτειν πρὸς τὰ φᾶλα ἐκέτι, ἀλλ' ἡμέτερον καὶ τὸ
διωθεῖσθαι τὴν ὀχλήσιν καὶ τὸ παραδέχεσθαι αὐτήν· καὶ
ὡς ἐ χωρῶντα διὰ τῆς ψυχῆς τὰ δαιμόνια τὰς ἀνθρω-
πίνους οἶδε λογισμῶς, ἀλλ' ἀπὸ τινων τεκμηρίων ἐξωθεν
θηρῶ τέτρε· μόνης γὰρ εἶναι τῆς ἁγίας τριάδος τὸ διὰ
ψυχῆς καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων χωρεῖν. καὶ ὡς διὰ 267 H
φορὰ φῦλα δαιμονίων, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἄγρια καὶ
κακωτικά λίαν, ἃ δ' ἥττον, καὶ ἄλλα εὐτρούπελα. οἷς
καὶ ὁ τρίτος συμπληρῶς λόγος, ἐπαγγελλόμενος δια-
λαβεῖν τὸ Σεργίον ἐν καιρῷ καὶ περὶ τῆς ἡρωτημένης,
ὅπερ ἦν „ἐ γὰρ ἐστὶν ἡμῖν ἡ πᾶλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα“
καὶ ἐξῆς. Λεόντιος δ' ἦν ὄνομα ὃ τοῦτ' ἐπὶ τὸ τρίτον
λόγιον προσεφωνήθη.

198.

Ἀνεγνώσθη βίβλος ἀνδρῶν ἁγίων πολιτείας καὶ κα-
τορθώματα πρὸς ψυχικὴν προκοπὴν καὶ ὠφέλειαν ἀπαγ-
γέλλουσα. συγκεφαλαίωσις δ' ἦν, ὡς εἶοικε, καὶ σύννομις
τῆς μεγάλης καλεμένης λειμωνορίας, ὃ ἀπαγγέλλει τοὺς
βίβας καὶ τὰ ἔργα τῶν περὶ Ἀντώνιον τὸν μέγαν ἁκμα-
σάντων καὶ τῶν ἐφεξῆς, ὥς περ καὶ τὸ καλέμενον νέον
παραδείσιον τὰς τῶν ἐτι νεωτέρων μέχρις Ἡρακλείου
τῆ βασιλείας καὶ μικρὸν ἐτι προσωτέρω τὰς ἀσκητικῆς
ἀγῶνας ἀναγράφει. ἀλλ' ἐν τῷ προκείμενῳ βιβλίῳ εἰς
β' καὶ κ' συγκεφαλαίωμενον ὑποθέσεις, ἐκάστης αὐτῶν
καὶ τὸ χρήσιμον καὶ τὴν κτήσιν διαφόροις διηγήμασιν
ἐμφανίζει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον κεφάλαιον παραίνεσιν
εἰς προκοπὴν τελειότητος ἐκ διαφόρων προσώπων πε-
ριέχει, τὸ δεύτερον δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἡσυχίας δείκνυσιν
κέρδος, τὸ γ' περὶ ἐγκρατείας διαλαμβάνει, καὶ ὡς δεῖ
τὴν ἐγκράτειαν μὴ βρωμάτων μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν
λοιπῶν τῆς ψυχῆς κινήματων ὁμοίως ποιεῖσθαι. τὸ δὲ
δ', πῶς δεῖ ἀσφαλιζεσθαι ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς πορ-
τείας ἐπανισαμένους ἡμῖν πολέμους. τὸ δὲ ε' περὶ ἀκτη-
μοσύνης, καὶ ὡς δεῖ καὶ τὴν πλεονεξίαν φυλάττεσθαι.
περὶ ὑπομονῆς δὲ καὶ ἀνδρείας τὸ ζ', καὶ τὸ ζ' ὅτι

α. 1. πεποιημένῳ post αἴτησιν ponit ε. 4. μοναχικόν ε. 9. εἴπερ] ὑπὲρ Α. 11. τὸ om Α. 13. μοναχι-
κόν ε. 14. ὡς Α: τέως ε. 20. πολιτείας post ἐξάπλωσις ponit ε. 22. καὶ ἀνεπ. ἐγκαρ. ταῖς ψυχαῖς ε. 24. τὸ Α:
τὸ ε. 26. καὶ διαμεμόρφωται om Α. 27. ἔχων τὸ θελκτήριον τε καὶ ἐπαγωγὸν ε. 33. μὲν ἐν καὶ τοῦτο συγγ. ε.
b. 2. Σεργίον ε. 5. εἶναι] immo ἔστι. 16. οὐ γὰρ] Ephes. 6, 12. 17. ὄνομα add Α. 18. post προσεφωνήθη
in Α vacui versus 5½. 20. ἀνδρῶν ἁγίων βίβλος πολιτείας τε αὐτῶν καὶ ε. 24. καὶ τοὺς ἐξῆς ἁκμασάντων ε.
25. καὶ Α: γὰρ ε. 26. παραδείσιον Α. 27. τοὺς Α: πολιτείας καὶ τοὺς ε. 35. βρώμασι ε.

δεῖ μὴδὲν πρὸς ἐπίδειξιν ποιεῖν, καὶ τὸ ἡ' ὅτι εἰ δὲ
τινὰ κρίνειν. περὶ διακρίσεως δὲ τὸ θ'. τὸ δὲ ι' περὶ
τῆς δεινῆς νήφειν, καὶ τὸ ια' ὅτι δὲ ἀδιαλείπτως καὶ
ἐν νήφει προσεύχεται, καὶ τὸ ιβ' ὡς φιλοξενεῖν δεῖ καὶ
ἐλεεῖν ἐν ἰλαρότητι. περὶ δὲ ὑπακοῆς ἐκδιδάσκει τὸ ιγ',
τὸ δὲ ιδ' περὶ ταπεινοφροσύνης, καὶ τὸ ιε' περὶ ἀνε-
ξικακίας, περὶ ἀγάπης δὲ τὸ ις'. τὸ μέντοι ιζ' περὶ
διορατικῶν, καὶ τὸ ιη' περὶ σημειοφόρων γερόντων.
τὸ δὲ ιθ' περὶ πολιτείας θεοφιλεῶς διαφόρων πατέρων.
καὶ λοιπὸν τὸ κ' ἀποφθέγματα τῶν ἐν ἀσκήσει γηρα-
σάντων, εἴτα τὸ α' καὶ κ' διαλέξεις εἰσάγει γερόντων
περὶ λογισμῶν πρὸς ἀλλήλους. καὶ τὸ ἐπὶ πᾶσι β' καὶ κ'
520R. "Ἡσυχία πρεσβυτέρων Ἱεροσολύμων γνώμας περιέχει.
ἐν οἷς καὶ ὁ σύμπαρ τῆς βιβλίας ἀπηρτίζετο λόγος, χρεω-
δέστατος καθ' ἑαυτὸν, εἰ περὶ τι ἄλλο, τοῖς ἐπὶ τῷ κλήρῳ
τῶν ἑσπέρων τὸν βίον ἀσκουμένοις. ἔχει δὲ κατὰ τὴν
ἐπαγγελίαν τὸ σαφές, καὶ τὰλλα τοιοῦτος, οἷος ἂν γέ-
νοιτο ἀνδράσιν ἀρμόζων πρὸς μὲν τὸν κατὰ λόγους
268H. ἀγῶνα μὴδ' "ἐπεσραμμένοις, πάντα δὲ τὸν πόνον καὶ
τὴν σπῆδὴν εἰς τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἀσκήσιν ἀναδε-
δεγμένοις.

199.

Ἀνεγνώθη βιβλίον δ' καὶ τ' διηγήμασι περιειλη-
μένον. πρὸς τὴν ἀσκητικὴν δὲ καὶ τῆτο τὰ μάλιστα συν-
τελὲν ἐξὶ πολιτείας, τὰ αὐτὰ πῶς πραγματευόμενον
τῷ προειρημένῳ, πλὴν ὅτι τῶν μεταγενεστέων ἀνδρῶν
ἔργα τε καὶ πράξεις ἀξιοζηλώτως ἀναγράφει· καὶ γὰρ
ἐκεῖθεν τῶν μέχρι τῆς Ἡρακλείας ἀρχῆς καὶ ἐπὶ πλέον
διαπρεψάντων ἀρεταῖς ἐπέρχεται τὰς βίβας. λειμῶνα δὲ
καλεῖται δίδωσιν ὁ συνταξάμενος ὄνομα τὸ βιβλίον·
τινὲς δὲ αὐτὸ καὶ νέον ἐπονομάζουσι παραδείσιον. ὁ δὲ
συντεταχώς, **ΙΩΑΝΝΗΣ** μὲν αὐτῷ ὄνομα, ἐξ ἐπι-
κλήσεως δὲ ἐλέγετο **Ο ΤΟΥ ΜΟΣΧΟΥ**. ὅς ἀπετά-
ξατο μὲν ἐν τῇ τῆς ἁγίας Θεοδοσίας μονῇ, εἴτα συνδιέ-
τριψε τοῖς τε κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἀνὰ τὴν ἔρημον ἀσκη-
μένοις καὶ τοῖς ἐν τῇ νέᾳ λαύρᾳ τῆς μεγάλης Σάββα δια-
θλῆσιν. ἐντεῦθεν δὲ τὰ τε τῆς Ἀντιοχείας κλίματα καὶ
τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἔρημον καὶ μέχρι
᾽Οάσεως ἐπελθὼν, καὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀνδρῶν
ἀριστείας συναγροχῶς τῆτο μὲν ὅψει τῆτο δὲ καὶ νεαλίσθη
ἀκοῇ, διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ νήσους ἐσορησάμενος
ἐν τῷ πρὸς τὴν Ῥώμην διάπλῳ, ἐκεῖσε τε τὰ παρα-

πλήσια διερευνησάμενος καὶ μαθὼν, τὸ παρὸν σύν-
ταγμα γράφει, καὶ προσφωνεῖ Σωφρονίῳ ἢ Σωφρονῇ
τῷ οἰκείῳ μαθητῇ καὶ ἐγχειρίζει, αὐτῷ τῆτο τὴν τῆς
βίου μέλλουσαν ἐπίστασθαι πρὸς τὰ ἀμείνονα προτεθε-
μένος μεταβολήν. ἡ δὲ τῆς λόγου ἐρμηνεία εἰς τὸ τα-
πεινότερον τῆς προτέρου καὶ ἀμαθέστερον ἀποκλίνει. καὶ
τὰ διηγήματα δὲ ἐχὼ τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἐν πᾶσιν ἐν-
ρήσεις τοῖς βιβλίοις διασσεωσμένα, ἀλλ' ἐν τισὶ καὶ
εἰς β' καὶ μ' καὶ τ' διηπλωμένα, τῆτο μὲν ἐνίων κε-
φαλαίων ἐπιδιαίρει τὰ ἀριθμῶς συναυξομένη, τῆτο
δὲ καὶ διηγημάτων ἔστιν ὧν παρενθήκη. πλὴν ἐξ ἀπάν-
των τὸ χρήσιμον ὁ συνετὸς καὶ θεοφιλεὶς ἀνὴρ δρε-
πόμενος ἐκ ἂν τῶν συντεταγμένων χρόνον καταγνοίη.
200.

Ἀνεγνώθη βιβλίον **ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ** ἐν
λόγοις ἡ', ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐπιγραφὴν ἔλαχε περὶ νό-
μου πνευματικῆς, καὶ χρήσιμος τοῖς τὸν ἀσκητικὸν ἐπα-
νηρημένοις βίον· ὡς περὶ καὶ ὁ ἐφεξῆς, τὰς ἐξ ἔργων οἰο-
μένους δικαιοῦσθαι εἰς μάταιον διαπίπτειν λογισμόν, μᾶλ-
λον δὲ καὶ τὸν ὅτι μάλιστα σφαλερόν, ἐπιδεικνύμενος· ἐν
οἷς καὶ ἕτεροι συνυφαίνοντ' παλαιότητες, εἰς τὸν πνευ-
ματικὸν καὶ αὐταὶ συνανήκοντες βίον καὶ νόμον. καὶ ὁ γ'
δέ, περὶ μετανοίας τῆς πάντοτε προσηκείας ἀπενθυ-
νόμενος τὸν σκοπόν, εἰς τὸν αὐτὸν τῆς ὠφελείας βα-
θμὸν ἀνατρέχει. σαφὲς μὲν ἐν ἐξίν, ὅσον ἐπὶ τῇ κοι-
νότητι τῶν λέξεων καὶ τῷ κεφαλαιωδῶς ἐξηγητῆσαι,
ἢ φράσις, εἰ καὶ μὴ πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἀπηκρίβωθ'·
τὰ ὅλα γλῶτταν· εἰ δὲ πᾶς τὸ ἀσαφές ἐνορᾷ, τῷ δια-
πράξεως αὐτὰ πεφυκέναι μᾶλλον κατανοεῖσθαι ἀναχωρεῖ
τῆς διὰ λόγων ἐρμηνείας, ἐχὼ τῷ δυσκόλως εἰρηάζει.
τὸ δὲ τοιοῦτον ἐκ ἐν τοῖς εἰρημένοις μόνον ἀναφαίνεθ'
λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· καὶ οὐχὶ μόνον τῷδε
τῷ ἀνδρὶ, ἀλλὰ μικροῦ πᾶσιν, οἷς ἀσκητικοὺς νόμους
καὶ πάθη καὶ διαθέσεις δι' ἔργων χωρέσας ἀπαγγέλ-
λειν γέγονε σπῆδὴ, ὁ τῆς τοιαύτης ἀσαφείας ἐνιαχῆ
συμπρόεισι τρόπος, τῆς ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ἐπιγνώ-
σεως εἰ τι μᾶλα σεργάσης τὰς διὰ τῶν ῥημάτων ἐπι-
δηλώσεις. ἀλλ' ἔγωγε μὲν περὶ τῆτος. ὁ γε μὴν δ' λόγος
εἰς τύπον ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως ἐχηματισμένος,
δείκνυσιν ὡς τὸ σωτήριον βάπτισμα τὴν ἐλευθερίαν καὶ
τὸν καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτημάτων μυζικῶς ἡμῖν ἐχα-
ρίσατο καὶ τὴν χάριν τῆς παναγίας ἐνέγκισε πνεύματος,

a. 5. δὲ add A. 14. ἀπαρτίζεται c. 17. τὸ A: καὶ τὸ c. 26. πλὴν] πλέον A. 31. αὐτὸν A. ὀνομά-
ζουσι c. παραδείσιον A. 32. ὄνομα αὐτῷ c. 36. σάββα c. 38. μέχρις ἁσσεως c. 42. τε om pr A.
b. 3. τοῦτο c. 9. τ' libri τριακοσίοις. 19. διαπίπτειν φησὶ λογ. c. 20. τῶν — σφαλερῶν τοῦτο ἐπιδ. c.
22. βίον καὶ om A. 28. γλῶσσαν c. 33. ἀλλὰ καὶ μ. c. 36. τῆς δ' ἐκ c. 41. ἐχαρίσατο ἡμῖν c.

καὶ τοιαῦθ' ἕτερα. ὁ δὲ ε' διαπλάττει τὸν νῦν πρὸς τὴν οἰκείαν ψυχὴν συμβαλὴν οἷον ἀνακοινέμενον, δι' ἧς ἐκ ἄλλης αἰτίας ἀλλ' αὐτὸς ἡμῶς τῶν ἁμαρτανό-
μένων ἀποφαίνει. καὶ ὁ ε' δὲ εἰς διάλογον χηματί-
ζεται, χολαστικὸν εἰσάγων τινὰ πρὸς Μάρκον αὐτὸν 5
διαλεγόμενον, ὡν τὰ κεφάλαια ὅτι δεῖ ἀδικέμενον μὴ
ἀμύνεσθαι μηδὲ κατακρίνειν τὸς ἀδικούντας, ἀλλ' ἰδίων
ἁμαρτημάτων εἰσπράξεις ἡγεῖσθαι τὰς ἐξ ἑτέρων ἡμῶν
ἐπιφερομένας ἐπηρεάς· καὶ ὅτι χαλεπὸν ἢ ἀνθρωπα-
ρεσκία, καὶ ὡς δεῖ παντὸς σωματικῆς ἔργου πολλῶ 10
μέσῳ τὴν προσευχὴν προτάττειν, καὶ τί ἐστὶ τὸ θέλημα
τῆς σαρκός. ὁ δὲ ζ', ἐκ εἰς τὰ τῶν ἱερήματων ἀμοιβαῖα
διατυπόμενος, περὶ νηστείας διαλαμβάνει. ὁ δὲ η', Νι-
κολάῳ τινὶ μοναχῷ γεγραμμένος, τίσι μάλιστα κοιμί-
ζεται θυμὸς καὶ ὀργὴ ἢ καὶ τέλειον καταργεῖ, ἀνα- 15
διδάσκει, καὶ τίσιν ἢ σαρκίνῃ ἐπιθυμίᾳ. ταῦτα μὲν,
εἰ καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀλλήλων διαφέροντα,
ὁμοῦ εἰς τὴν πρακτικὴν χειραγωγεῖ φιλοσοφίαν τὰ
ὁκτώ τῶν λογίων. ὁ δὲ θ', κατὰ Μελχισεδεκίτων ἀγω- 20
νιζόμενος, ἐδὲν ἔλαττον τὸν γεννησάμενον αὐτὸν αἰ-
ρέσεως ἔνοχον ἐ μετριοτέρως ζηλιτεύει· πλὴν τῷ γε
θηρῶν πανταχόθεν ἐφιεμένῳ τὸ χρήσιμον, ἐκ ἀσυν-
τέλῃς αὐτῷ ἐδ' ἢ ἐκ τέτοιον ἀνάγνωσις ἔσαι. τὴν δὲ
τῶν εἰρημένων λόγων τάξιν οὐ πάντα τὰ ἀντίγραφα 25
τὴν αὐτὴν διασώζει, ἀλλὰ ἕνα μὲν προτάττει, ἄλλα
δὲ ὑποτάττει, ὡς τινα καὶ τὴν ἐσχάτην τοῖς πρώτοις
ἀπονέμειν χώραν.

201.

524 R. "Ἀνεγνώσθαι βιβλίον τοῖς ἐπομένοις μὲν κεφαλαίοις
ρ' ἀπαρτιζόμενον, τοῖς ὡς ἐν προοιμίῳ δὲ τὸν δέκα 30
ἐκ ὑπερβαίνουσιν, ὡν πρῶτόν ἐστιν ὡς πρῶτος ὅρος τῆς
πίσεως ἔννοια περὶ θεῶ ἀπαθείας, β' ὡς δεύτερος ὅρος
τῆς ἐλπίδος ἐκδημία τοῦ νῦν πρὸς τὰ ἐλπιδόμενα, γ'
ὅρος τῆς ὑπομονῆς, τὸν ἀόρατον ὡς ὁρατὸν ὁρῶντα
τοῖς τῆς διανοίας ὁφθαλμοῖς ἀδιαλείπτως καρτερεῖν, 35
δ' ὅρος τῆς ἀφιλαργυρίας, ἔτιος ἔχειν τὸ μὴ ἔχειν ὡς
θέλει τις τὸ ἔχειν, ε' ὅρος τῆς ἐπιγνώσεως, ἀγνοεῖν
270 H. αὐτὸν ἐν τῷ ἐκζητῆσαι "θεῶ, ε' ὅρος τῆς ταπεινοφρο-
σύνης, λήθη τῶν κατωρθωμένων προσδεχῆς, ζ' ὅρος τῆς
ἀοργησίας, ἐπιθυμία πολλὴ τῆς μὴ ὀργίζεσθαι, ἢ ὅρος 40
τῆς ἀγνείας, αἰσθησις αἰὲ κακολλημένη τῷ θεῷ, θ' ὅρος

τῆς ἀγάπης, αὔξησις φιλίας πρὸς τὸς ὑβρίζοντας, ι'
ὅρος τῆς τελείας ἀλλοιώσεως, ἐν τρυφῇ θεοῦ χαρὰν
ἡγεῖσθαι τὸ συγγνὸν τῆς θανάτου. τέτοις ἐν τοῖς δέκα τὰ
ἐκατὸν ὑποτέτακτο. καὶ ἔστιν ἔτος ὁ λόγος εἰς τὸ ἄριστον
τοῖς ἀσχεμένοις συγχεόμενος, καὶ τοῖς ἐν αὐταῖς ἐγγε-
γυμνασμένοις ταῖς τελειοποιούσιν πράξεσιν ἐδ' ἀσαφές
τι ἐμπαρεχόμενος· ἢ γὰρ διὰ πείρας γνώσεως εὐχερῶς τῆς
διὰ λόγων ἐπιβατεῖ διδασκαλίας. πατέρα δὲ τῆς λόγου
ΔΙΑΔΟΧΟΝ ἢ ἐπιγραφὴ λέγει. Φωτικῆς τῆς ἐν τῇ
παλαιᾷ Ἡπειρῷ ἐπίσκοπον.

Ἐν ταῦτῳ δὲ τεύχει καὶ ΝΕΙΛΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
λόγον ἀνέγνω, τρισὶ καὶ ν' καὶ ρ' κεφαλαίοις διαιρέ-
μενον. τὸν τῆς προσευχῆς δὲ ἐν τέτοις ὁ θεὸς ἀνὴρ
ἀναπτύσσει τύπον. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα αὐτῷ ἀξιόλογα,
ποικίλας ὑποθέσεις ὑποβαλλόμενα, εἰς τε τὸν ἐπισο-
λιμαῖον τρόπον καὶ εἰς τὸν συγγραφικὸν ἀνηγμένα συν-
τάγματα φέρεται, τὴν τε κατὰ τὰ ἔργα τελειότητα καὶ
τὴν ἐν λόγοις μαρτυρούμενα δύναμιν. πλὴν εἰ καὶ μὴ
πολύχρως ὁμοίως ὁ Διάδοχος, ἀλλὰ τὰ γε ἀναγεγραμ-
μένα αὐτῷ ἐκατὸν κεφάλαια ἐκ εἰς ἐλάττονα βαθμὸν
ἐν ἐδετέρῳ μέρει τῶν εἰρημένων τίθησιν· ὁ τε γὰρ λόγος
αὐτῷ εἰς τὸ ἀμώμητον σύγκειται, καὶ ὁ νοῦς τὴν ἀπὸ
τῶν πράξεων σοφίαν προβάλλει. τῆς μέντοι Μάρκου
δι' ἐκατὸν ὅρας προέχων ιδέας, καὶ ἐνιαχῆς ταῖς γνώμας
ἀντιφέρει. δοίη δ' ἂν καὶ αὐτὸς λαβὴν τοῖς ἀδεκάστως
ἀκριβολογεμένοις κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐκατοστῆς κεφαλαιῆς,
εἴτε παρενθήκη τινὸς νοθευόμενος, εἴτε ἄλλως τινὶ
συναρπαχθεὶς παροράματι τὸ γὰρ κατὰ δόξαν ἁλῶναι
εὐξαίμην ἂν μὴ ἐπαληθεύειν. κρατεῖ δ' ἐν ἐν τοῖς πρὸ
ὀλίγῃς εἰρημένοις πολλῶ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΡ-
ΠΑΘΙΟΥ, ὃς ἐπιγραφὴν αὐτῷ τῷ πονήματι δίδωσι
„πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰνδίας προτρέψαντας μοναχοὺς
παρακλητικὸς.“ ρ' δὲ καὶ ἔτος κεφαλαίοις περαιοῖ αὐτό.
202.

"Ἀνεγνώσθαι ἸΠΠΟΛΥΤΟΥ ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος 525 R.
ἐρημνεία εἰς τὸν Δανιήλ. κατὰ λέξιν μὲν ἐ ποιεῖται
τὴν ἀνάπτυξιν, πλὴν τὸν νῦν γε ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐ παρα-
τρέχει· πολλὰ μέντοι ἀρχαιοτρόπως καὶ ἐκ εἰς τὸ ὑπερον
διηκριβωμένον καταλέγει. ἀλλ' ἐκείνων ἐκ ἂν εἴη δι-
καιος λόγον ὑπέχειν· τὸς γὰρ ἀρχὴν θεωρίας καταβαλ-
λομένους ἐ δίκας ἀπαιτεῖν τῶν παρειμένων, ἀλλ' ἀγαπᾶν

a. 8. ἐπιφερομένας ἡμῶν. 12. ἀμείβοιτα ε. 14. κοιμίζεται μάλιστα ε. 18. τὰ ὁκτώ τῶν λογίων post ὁμοῦς
ponit A. 25. μὲν et 26. δὲ om A. 27. post χώραν in A versus 5 vacui. 30. ὡς add A.
b. 7. τῇ — ἐμβατεύει διδασκαλίᾳ ε. 12. λόγος ἀνεγνώσθη ε. διαιρούμενος ε. 16. τὸ ε. 26. ἐκα-
τοστῶν] ὁ A: ἐκάστου ε. 28. παροράματι ταῦτ' εἰρηκε' τὸ ε. 33. post αὐτό in A versus vacui 7½, in C 2½.
35. Ἀνεγνώσθη — 164 a 16. ἀρχαιοτρόπον om pr C. 41. οὐ] deest δεῖ.

μάλις αὐτῆς τε τῆς ἐπιβολῆς καὶ ἐφ' ὅσον ἂν κατα-
λήψεως τῶν διασκοπεμένων προχωροίη. τὸ δὲ τὴν τῆ
Ἀντιχρίστου παρυσίαν, καθ' ἣν καὶ ἡ τῆς αἰσθητῆς κόσμου
τῆςδε συντέλεια ἴσεται, μηδὲ τοῖς μαθηταῖς δεομένοις
τῆς σωτῆρος ἀποκαλύψαντος, εἰτα αὐτὸν ταύτην πεν- 5
271 H. ταχοσίους ἔτι σὶν ἀπὸ Χριστοῦ ὑπαχθέντα περιγράφουσι,
ὥσαντι τῶν ἀπὸ πρώτης τῆς κόσμου καταβολῆς ἑξακι-
σχίλων ἑτῶν συντελεσμένων, καὶ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ
ἐφεσάναι, τῆτο καὶ θερμότερας ἂν εἴη τῆς προσήκοντος
γνώμης, καὶ ἡ ἀπόφασις ἀνθρωπίνης ἀγνοίας ἀλλ' ἐκ 10
ἐπιπνοίας τῆς ἀνωθεν διελέγχει. ἡ δὲ φράσις αὐτῶ
τὸ σαφές ὅτι μάλις οἰκειομένη πρόποι ἂν ἐρμηνεία,
εἰ καὶ τὸς Ἀττικὸς οὐ τι μάλα θεομὲς δυσωπεῖται.

Συναγνώσθη αὐτὸ καὶ ἕτερος λόγος περὶ Χριστοῦ
καὶ Ἀντιχρίστου, ἐν ᾧ ἡ τε αὐτῇ τῶν λόγων ἰδέα δια- 15
πρέπει, καὶ τὸ τῶν νοημάτων ἀπλάσερόν τε καὶ ἀρχαιό-
τροπον.

203.

Ἀνεγνώσθη τῆ μακαρίᾳ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ, ἐπισκό-
που Κύρου, ἐρμηνεία εἰς τὸν Δανιήλ. μακροῦ μὲν οὐ- 20
τος ὁ σοφὸς ἀνὴρ ἐκ Ἰππολύτου μόνον ἀλλὰ καὶ πολ-
λῶν ἄλλων τῇ τῶν προφητικῶν ῥημάτων ἀναπτύξει
τε καὶ διακαθάρσει κρατεῖ. ἐς δὲ τὴν φράσιν, εἴ τις
ἄλλος, ἐρμηνείαις πρόπων, τῷ τε καθαρῷ καὶ εὐσήμῳ
τῶν ῥημάτων ἀνακαλύπτων τὰ συνεσχιασμένα, καὶ 25
τῷ ἰδύνοντι, αἶτε δὴ διαγλυκαίνων, προθυμότερους
πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν παρασκευάζων, καὶ δὴ καὶ τῷ πρὸς
μηδεμίαν ἐκτροπὴν καὶ παρέκβασιν ἀποφέρεσθαι τῆ προ-
κειμένης κόρον τε ἀφαιρέμενος πάντα, καὶ τὴν μάθη-
σιν τῶν ζητημένων ἀσύγχυτον τε καὶ ἀδιασκέδαστον 30
καὶ εὐχερῇ τοῖς ἀναλεγόμενοις αὐτῶ τὸν πόνον ἐμποί-
ων. καὶ ἡ λέξις δὲ αὐτῶ καὶ ἡ συνθήκη τῆς Ἀττικῆς
εὐγενείας εὐ φεύγει τὰς γονάς, πλὴν εἴ τι περιεργότε-
ρον αὐτῆς ἐστὶ καὶ τῆς ὥς φάναι πολλῶν ἀκοῆς ἀνα-
κεχωρηκός. τοῦτο δέ, ὅτι μηδὲ προσήκον ἐρμηνεία, 35
ἀποκλίνει. καὶ ὅπως εἰς τὸ ἄριστόν ἐστι τῶν ἐξηγητῶν
καὶ ἐκ ἔχον ῥαδίως τὸν ἄμεινον διασαφοῦντα ἀνη-
γμένος. ἐστὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοις τὸ καθαρῶς εἰπεῖν καὶ
ἀνιχνεύσαι τὸν νῦν τῶν θεωρημένων. τὸ δ' ἅμα τε
σαφῶς εἰπεῖν καὶ μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ συντό- 40
μῳ παραλιπεῖν, μηδὲ πρὸς ἐκδρομὰς ἢ ἐπιδεικτικὰς

σοφίας, ἢ ἄλλως μὲν ἐκ ἀχρήστου παρασυρούσας δὲ
τοῦ προκειμένου, μὴ ἀπιδεῖν, εἴ τι ἄλλω, καὶ τῷ χρηστῷ
Θεοδωρήτῳ ἐνεστὶ διεσπασμένον, "ἐκ ἐν ταύτῃ μό- 528 R.
νον τῇ πραγματείᾳ, ἀλλὰ γε μικρὸν δέω φάναι καὶ ἐν
πάσαις — πολλαὶ δὲ αὐτῶ — ἐν αἷς τῶν ἱερῶν γραμμῶ-
των αὐτῶ ἢ διασάφησις φιλοπονεῖ. ἐστὶ μὲν ἔν ἐν
τῇ περὶ τὸν Θεσπέσιον Δανιήλ ἀναπτύξει κατ' ἑνια
τῷ μάρτυρι συμφερόμενος Ἰππολύτῳ. πλείω δὲ πρὸς
ἡ φέρει τὴν ἑτέραν, ὧν τὰ ἐπιφανέστερα ταῦτα.

204.

Ἀνεγνώσθη τῆ αὐτῆς μακαρίᾳ ἀνδρὸς ἐξηγήσεις εἰς
τὴν ὀκτάτευχον. ἐπιγραφὴν δ' ἔλαχε συμβαίνουσαν
τῷ ἔργῳ· εἰς τὰ ἅπορα γὰρ χρηματίζει τῆς γραφῆς
ἐν οἷς ἐστὶ καὶ εἰς τὰ τῶν βασιλειῶν καὶ εἰς τὰ παρα-
λειπόμενα. χρησίμῳ δ' εἰς τὰ μάλις τὸ βιβλίον, καὶ
αὐταῖς γοναῖς τοῖς ἐντυγχάνουσι τὸ γνήσιον ἐπιδεικνύ-
μενον αὐτίκα τῆ γεγεννηκότος. τῆς δὲ συνήθους αὐτῶ
ιδέας διαπρεπέσεως, ἔχει τι πρὸς τὸ σαφέστερον δορῶν
καὶ εὐκατάληπτον καὶ ἕτερον πλεονέκτημα, καὶ τὸ ὥς ἐν
κεφαλαίῳ κατὰ τὸ ἀπορέμενον καὶ ἐπιλυόμενον τὸ
βιβλίον διατετυπώθη.

205.

"Ἀνεγνώσθη τῆ αὐτῆς εἰς τὸς ιβ' προφήτας ἐν τῇ 272 H.
αὐτῇ τῶν λόγων καλλονῇ καὶ τῆς διανοίας διεσκευ-
ασμένον.

206.

Ἀνεγνώσθησαν ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ σοφιστοῦ ἐξηγητι-
καὶ χολαὶ εἰς τε τὴν ὀκτάτευχον τῶν παλαιῶν γραμ-
μάτων καὶ εἰς τὰς βασιλείας καὶ δὴ καὶ τὰ παρα-
λειπόμενα. πολὺς μὲν οὗτος καὶ πολὺς ὁ ἐξηγη-
τῆς, πλὴν ἐκ εἰς περιττὰς τινὰς καὶ ἐξαγωνίας ἀπο-
διατρίβων παρεκδρομὰς, ἀλλὰ τῷ διαφορὰς δοξῶν
περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἀναγράφειν πολλάκις.
τῆτο δὲ καὶ προοιμιάζει εἰς ὅγκον αὐτῶ διαπλαττό-
μενον, καὶ μάλις πρὸς τὴν Θεοδωρήτη σύννοψιν τε καὶ
φιλοκαλίαν τὸ σύνταγμα αἶρε. καὶ εἴη ἂν οἰκειότατόν
τε καὶ χρειωδέστατον, εἰ μετὰ τὴν ἐν ἐκείνοις τριβὴν
ἢ περὶ ταῦτα τῆ ἀνδρὸς τὰ σπουδάσματα χολῇ δια-
δέχοιτο. καὶ ἡ φράσις δὲ αὐτῶ εἰς τὸ ἄριστον ἥσκηται,
εἰ καὶ τῆς ἐξηγητικῆς διατυπώσεως ἔχει τι καὶ κομ-
ψότερον.

a. 12. ἐρμηνεία — οὐτι A: ἐρμηνείας — ὄντι ε.
μὴν ε. 34. αὐτῆς A: αὐτοῦ ε. 36. ὅλος ε.

b. 1. σοφίας χωρεῖν ἢ — ἀχρήστους ποιεῖν παρ. ε. παρασίοντας A, παρασύροντας ε. 2. τι ἄλλο — ἱσπουδασμέ-
νον ε. 4. γε add A. 9. post ταῦτα versus vacui in A et sinistrae columnae 34½ et dextrae omnes (i. e. 38),
in C 4. 11. ἀνέγνω A. μακαρίᾳ A: Θεοπεσίᾳ ε. ἐξηγήσεις A. 12. ἔλαχεν εὐ συμβ. Fabricius. 24. διεσκευ-
ασμένον βιβλίον ε. 33. ὑπογράφειν ε. 40. τῆς om A.

13. θεομὲς ε.

26. διαγλυκαίνοντι ε.

27. δὴ A:

37. libri ἔχον.

207.

Ἀνεγνώσθη τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου ἀνδρὸς εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, τὴν τε ὁμοίαν τοῖς προειρημένοις διάθεσιν φυλαττόμενον, καὶ τὴν αὐτὴν τῶν λόγων ἐπιδεικνύμενον δύναμιν, καὶ δῆλον ὅτι καὶ τὸ λυσι- 5 τελοῦν παραπλήσιον.

208.

Ἀνεγνώσθη τοῦ ἐν ἁγίοις ΕΥΛΟΓΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας κατὰ Ναυατιανῶν, ἐν λό- 529 R. γοις ε'. τοῦτω τῷ ἀνδρὶ ὄνομα μὲν "λιπεῖν ἐπὶ δε- ξιότητι λόγων ἐδ' ὅτι οὖν προσεμέλησε, τὰ δὲ Ναυά- του σοφισματώδη προβλήματά τε καὶ δελεάσματα διελέγξαι καὶ αἰχῆναι οὐδὲν τὸ ἀπαράσκενον τῆς κατὰ τὰς λόγους μελέτης ἐμποδῶν ἐση' τοῖς γ' γραφί- κοῖς πλετῶν νοήμασι τε καὶ θεωρίαις, ὅσα ἐκεῖνος ἀπο- 15 σπαράσσων τῆς ἰδίας αἰρέσεως πρόβλημα καὶ συνη- γορίαν ἐποιεῖτο, ταῦτα αὐτὸς ἀναπτύσσων, καὶ τὸ περὶ αὐτὰ κακῶρον τῆς αἰρέσεως ἐπιδεικνύς, ἀφαιρεῖται αὐτῷ· ἢ μὴν ἄλλα καὶ ἑτέροις τῶν γραφῶν ῥήμασι τὸ ἀπονενοημένον αὐτῷ καὶ ἀσύγγνωστον καὶ ἀλλόφυλον 20 τῆς αἰρέσεως σηλιτεύει. ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ τῶν λόγων καὶ τὸ νόθον καὶ κυκόπλαστον, ὃ εἰς Ναυάτον ἀναφέ- ρουσιν οἱ αὐτῷ σπένδαυ, μαρτύριον διελέγχει. ἔστι μὲν ἔν καὶ αὐτὸ τέτοιο ὃ κατὰ Ναυάτη ἐλεγχος τὸ χρήσιμον ἔχων, πλὴν καὶ γραφικῶν ἐκ ὀλίγων ἐνθεωρεῖται τέτοις 25 πολλαχῶς τοῖς ἀξιολογωτάτοις τῶν ἐξηγητῶν συμφε- ρομένη ἐρμηνεία. ἄλλα καὶ τὸ πιθανόν τε καὶ ἡδύνο- ὡς ἐν τοιαύτῳ λόγων χαρακτῆρι οὐκ ἂν τις ἀγαθὴς μεταγνοίη.

209.

Ἀνεγνώσθη ΔΙΩΝΟΣ βιβλίον ἐν λόγοις π'. ἔτος ἔστι μὲν τὴν πατρίδα Προυσαεύς, φηγὰς δ' ἐγεγόνει ταύτης τυραννίδος ἐκκλίνων δελείαν, καὶ πολλὴν ἐπῆλθε 35 πλανώμενος γῆν. δεξιῶς δὲ περὶ τὰς λόγους ἔδοξεν εἶναι, καὶ μάλιστα τὰς ὅσοι ῥυθμίζειν συμβαλεῦσαι τὰ ἥθη. ἡκμασε δὲ κατὰ τὰς χρόνας τῷ βασιλέως Τραϊανοῦ, καὶ πλεῖστον διέτριψε χρόνον παρ' αὐτῷ, καὶ τῆς ὅτι μάλιστα τιμῆς καὶ δεξιότητος ἔτυχεν, ὡς καὶ συγκατέ- 273 H. ζεῖται αὐτὸν τῷ "βασιλείῳ ὀχλήματι. παῖς μὲν ἦν ἔτος Πασικράτης, σοφιστῆς δὲ καὶ φιλόσοφος τὸ ἐπιτήδευμα. 40 ἐπὶ τοσῶτον δ' αὐτὸν τῆς κατὰ τὸ γῆμά φασι σεμνό- τητος ἀντιποιεῖσθαι, ὡς καὶ λεοντῆν πολλάκις ἐνημμένον

ποιεῖσθαι τὴν πρόοδον. φωνὴν δ' ἡρεμαίαν ἤφει καὶ σταθεράν. καὶ χολαῖον μὲν ἀλλ' ἐκ ἀναβεβλημένου βά- δισμα, καὶ τὰλλα τῶν κινήματων ἐκ ἀσύμφωνου ἰχνὸς δ' ἦν καὶ ἐδὲ μέγας τὸ σῶμα.

Τῶτον πολλὰς φασὶ καὶ ποικίλως γράψαι λόγους· οἱ δ' εἰς ἡμετέραν φθάσαντες γινώσκιν τὸν π' ἐπλήρην ἀριθμόν. Χρυσόσομον δ' αὐτὸν οἱ λόγοι τῇ κατ' αὐ- τὸν γενεᾷ δεδώκασιν ἐπονομάζειν. ἔστι μὲν οὖν, ὅπερ ἔφη, τὸ πλεῖστον αὐτοῦ τῶν λόγων, ἔς ἡμεῖς ἴσμεν, συμβουλευτικόν· οἷα δ' εἰκός, καὶ τῷ συμβουλευτικῷ παραπλεκόμενον τὸ οἷον δικανικὸν παραπλήσιον τὴν ἀρετὴν καὶ τῷ μέρει τῷδε τῷ λόγῳ δεικνύει, καὶ μά- λιστα τῶν ἄλλων ὃ Ῥοδιακός. δριμύς τε γὰρ ἔστι τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ τὸ συνεσραμμένον πρὸς γε τὸν αὐτῷ χαρακτῆρα τῶν λόγων ἔχων, καὶ τὸ ἐντονον μετὰ τῷ γονίμῳ πλετῶν. ἄριστος δὲ τοῖς παραδείγμασι καὶ πολὺς ἔστι πανταχῶ, καὶ ποικίλης ὕλης λαμβάνων αὐτὰ καὶ προσφυῶς ἀρμοζόμενος. χαίρει δὲ μάλιστα καὶ μυθο- λογήμασι τὰς παραινέσεις συνδιαπλέκειν, διὸ καὶ τὸ ἀφελὲς διώκειν δοκεῖ· σπάνιον γ' εἴ τις εὖροι κατὰ τὸν Πλατωνικὸν ζῆλον τοῖς διάγραμμα καὶ ὄγκον ἐνεργα- 30 ζομένοις τῷ λόγῳ, ὥσπερ ἐν τῷ Βορυσθενικῷ, μύθοις αὐτὸν ἀποχρώμενον. "ἀφελὲς μὲν ἔν ἐστι τὰ πολλά, ὡς 532 R. ἔφθην εἰπὼν, ταῖς ἐννοίαις, καὶ τῶν τε καθωμιλημένων αὐτῷ καὶ ἐπιπολαῖστων αἱ λέξεις, καὶ ἐδὲν ἐδ' ἡ σύν- ταξις ἐδ' ἐπὶ τὸ βαθύτερον οὐδ' ἐπὶ τὸ καθηδυνό- μενον ἐκνεωτερίζει. καὶ τό γε ἐπὶ τοῖς ῥήμασι καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν ὀνομάτων τοῦ σαφῆς ἂν τις ἐλπίσειε τὸν συγγραφεῖα κατεσοχάσθαι· ἀλλὰ τό γε διὰ μακροῦ 30 τὴν τῆς διανοίας ἀπόδοσιν προΐεναι, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὸν λόγον διαπεπλέχθαι, οὐκ ἐπὶ μικρῷ τῆς τοιαύτης αὐτὸν ἐκκλείει ἰδέας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν παραλλαγή ἰδέας καὶ χαρακτῆρος ἰδίωμα, ἀλλ' ἐκ αἰτίας ἴσως ἐνδειξίν ἔχει· τὸ δ' ἐπὶ μακρότατον ἀπο- τείνειν τὰ προοίμια ἢ τὰ οἷον προοίμια ἐκέτι ἀφίησιν αὐτὸν τὸ μὴ ἐχθὶ ἀντὶ πολιτικῆς καὶ συγγραφικῆς τύπῃ τὸν ἐπὶ ταῖς συνθεταῖς ἀλλάξασθαι παραδεδυκότα, καὶ μείζω τὴν κεφαλὴν τὴν ὡς ἐν λόγῳ τῷ λοιπῷ σώματος διαπλάττειν.

Τῶν τοίνυν λόγων αὐτῷ δ' περὶ βασιλείας μὲν εἰσιν εἰρημένοι καὶ ὃ ε' δέ, Αἰβυκὸς ἐπιγραφόμενος, μῦθον μὲν Αἰβυν ἀπαγγέλλει, ἐκείνων δ' ἐστὶν ἐξημμένος. ὃ

a. 6. post παραπλήσιον unus in A versus vacuum.
b. 3. τὰλλα A: τὰ λοιπὰ δὲ ε. 4. δ' A: τε ε.
οὐχὶ ε. 38. ἐν τῷ λόγῳ ε.

33. ταύτης A: τὴν τῆς ε. 39. ἦν] ἦν οὖν A.
24. ἔφη A. 33. παραλλαγῆς A. 34. ἔστι ε. 36. ἀντὶ

δ' ἔκτος περὶ τυραννίδος δίδεισι, καὶ περὶ ἀρετῆς ὁ ἐπὶ
 τούτῳ. ὁ δὲ ἡ' Διογένης μὲν ἢ Ἰσθμικὸς ἐπιγραφὴν
 ἔχει, προῦξιν δὲ τινα καὶ λόγους Διογένης κατὰ τὰ Ἰσθμια
 διαγγέλλει. καὶ ὁ θ', Διογένης ἢ περὶ οἰκετῶν, παραινῶ
 μὲν ἅπαντας δι' ἑνὸς προσώπου αὐτῷ μὲν ἔκαστον πολ- 5
 λὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἐπιμέλειαν ποιῶσθαι, ὀλίγην δὲ τῶν
 ἔξωθεν συμπιπτόντων· καὶ μὴ χοῖναι φεύγοντα διώκειν
 274 H. οἰκέτην· ἄτοπον γὰρ ἑκείνους μὲν κακὰς ὄντας ἐλπίζειν
 ἄνευ τῶν δεσποτῶν ἄμεινον βιώσεσθαι, τὰς δεσπότας
 δὲ μὴ ἀξιῶντας φάουλους εἶναι μὴ νομίζειν ἄμεινον διά- 10
 ξειν, εἰ μὴ παραπολαύοιεν τῆς τῶν δραπέτων σκαιώ-
 τητος. ὁ δὲ ι' Τρωϊκὸς μὲν ἔλκει τὴν ἐπιγραφὴν, ἵππερ
 τῷ μὴ ἀλῶναι δὲ τὸ Ἰλιον διεσπένδασαι, Ὀμήρῳ τε
 κατὰ τὸ τραχύτερον προσφέρειν, καὶ ὅσα ἄλλα κατὰ
 τὴν Ἰλιάδα αὐτῷ πεποιήσθαι, τὰναντία τέτοις πραγμα- 15
 τεύειν. ὁ δὲ Ὀλυμπικὸς ἢ περὶ τῆς πρώτης τῷ θεοῦ
 ἐννοίας, αὐτὸ τῷ περὶ τῶν περὶ τῶν περὶ τῶν περὶ τῶν
 ἐξιν. ὁ δὲ ιβ', ἐν Ἀθήναις περὶ φυγῆς ἐπιγραφὴν ἔχων,
 εἴρηται μὲν ἐν αὐταῖς, δίδεισι δὲ ὡς ἐδὲν ἢ φυγὴ χα-
 λεπὸν, καὶ ὡς πλεῖστος μὲν καὶ δόξα καὶ δυναστεία θάτ- 20
 τον ἀπὸ τῶν ἐχόντων ἐπὶ τοὺς μηδ' ἐλπίσαντας με-
 ταρῶν, τὸ δὲ φιλοσοφεῖν καὶ τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν διὰ
 βίβιν τε κτήμα διαμένει ἀγαθὸν καὶ ἀποικοινοῦντες συνέ-
 πεται. ὁ δὲ ιγ' Εὐβοϊκὸς ἢ κνηγετικὸς ἔλαχεν ἐπι-
 γραφὴν, εἰσάγει δὲ τινὰς ἐν Εὐβοίᾳ τοιῶτον βίον βιῶν- 25
 τας, δι' ὧν κατασκευάζει ὡς ὁ ἀπράγμων βίος, εἰ καὶ
 πενόμενος εἴη, πολλῶν τῶν ἐν ἡσυχίᾳ θορυβημένων τε καὶ
 τροφῶντων ἡδίων τε καὶ λυσιτελέερος· Ῥοδιακὸς δὲ
 ὁ ιδ' ἐπιγράφει· ἐν τούτῳ ἔθος ἄλογον παρὰ Ῥοδίους
 ἐπιτιμῶ ἐπιπολάσαν. τὸ δ' ἦν, ὅς ἐβέλοντο τιμῶν ἀν- 30
 δριῶσι, τέτοις μὲν ἀνδριῶντα ἀνίστασαν ἐδέναι, τοὺς
 δὲ τοῖς πάλαι ἀνεστηκότας, τέτων ἄρα ἢ τὰς ἐπιγραφὰς
 μεταξέοντες εἰς τὰ τῶν μελλόντων τιμηθῆναι ὀνόματα,
 ἢ τῷ χρόνῳ μὴδὲ φαινομένων ἐπιγράφοντες, τῶν τε
 οἰχομένων τό γε ἐπ' αὐτοῖς τὴν τιμὴν ἐλυμαίνοντο, καὶ 35
 ὅς τιμῶν ὑπεπλάττοντο, ἀλλοτριῶν καὶ κατ' ἐδὲν ἔοι-
 533 R. κνίαις εἰκόσιν ἐνέβριζον. "ἐν τῷδε τῷ λόγῳ μεγάλη
 τῷ ἀνδρὸς τῆς ἀνασκευαστικῆς ἰσχύος ἢ ἀρετῇ διαφαί-
 νεται. ὁ δὲ ιε' πρὸς Ἀλεξανδρεῖς μὲν ἐπιγράφεται,
 δῆμος δὲ φύσιν ἀναπτύσσων ταύτης κατατρέχει καὶ 40
 ὅτι μὴ χρὴ τὸν Ἀλεξανδρέων δῆμον, ἴδια πολλὰ τὰ

πρὸς ἀρετὴν παρακαλῶντα ἔχοντα, τῆς ἐν τῷ κοινῷ
 ἐπιπολαζέσης ταραχῆς καὶ ἀταξίας καὶ αὐτὸν εἶναι ἀν-
 δράποδον, μάλιστα δὲ παραφυλάττεσθαι τὸ ἁμάρτημα
 κατὰ τὰς δημοτελεῖς πανηγύρεις καὶ τὰ θέατρα. Ταρ-
 σικοὶ δὲ δύο ἐφέξης ἐπιγραφῆς ἔτυχον, ὧν ὁ μὲν α'
 ἔπαινον τινα τῆς πόλεως ἐπιτρέχων οὐκ εὐδαίμονας
 ἑκείνας ἀποφαίνει τῶν πόλεων, ὅσαι κρήνας καὶ πο-
 ταμὲς καὶ κάλλιψον καὶ οἰκοδομημάτων καὶ καρπῶν
 ἀφθονίαν καὶ τὰ παραπλήσια προβάλλονται, ἀλλ' ἐν
 ὅσαις τάξεις καὶ ἀρετῇ τῶν πολιτενομένων διαδείκνυνται.
 ἔτος ὁ λόγος καὶ παράλογόν τι καὶ ἐφύβριζον ἔθος
 κατὰ φωνῆς ἀπήχησιν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πραττόμενον
 εὐθύναις ὑπάγει, παραινῶν ἀποσχέσθαι τὰς χρωμένους,
 ἢ μᾶλλον αὐτῶν πληκτικώτερον καθαρτόμενος. ὁ δὲ
 δεῦτερος παραινῶ μὴ συκοφαντικῶς πρὸς τὰς ἀρχον-
 τας διακείσθαι, μηδ' ἐπὶ τοῖς βραχέσι τῶν παραλυ-
 πόντων εὐθὺς ἀνερθεῖσθαι καὶ ἐπαιτῶσθαι τέτρε. ὁ δὲ
 ιη', ὅς ἐκ ἐπιγέγραπτο, ἐν Κελαιναῖς ἐρρήθη τῆς Φου-
 γίας, διαλαμβάνει δὲ ὡς οὐκ ἀρετῆς εἴη σημεῖον τὸ
 χομῶν, ὥσπερ ἐδ' ἄλλο τι τῶν γημάτων τῶν περὶ τὸ
 σῶμα, ὥσπερ ἐδὲ τέτων τὰ ἐναντία· διαπλέκεται δ' 275 H.
 αὐτῷ καὶ τῆς πόλεως ἔπαινος. τὸν δὲ ιθ' μηνύει ἢ
 ἐπιγραφὴ ῥηθῆναι μὲν ἐν τῷ Βορυσθένῃ, ἀναγνωσθῆ-
 ναι δὲ ἐν τῇ πατρίδι ἐν ᾧ ἄλλα τε δίδεισιν ὁ συγ-
 γραφεύς, καὶ κατὰ τὸν Πλατωνικὸν συνομολογεῖ ζῆ-
 λον περὶ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων τοῖς Βορυσθε-
 νίταις διειλέχθαι τῆς τε τῷ παντὸς διακοσμήσεως καὶ
 κινήσεως καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σοικείων. ἔχει δὲ τινος λαμ-
 πρότητος καὶ σεμνότητος οὗτος ὑπὲρ τῆς ἄλλης ὁ λό-
 γος. καὶ ὁ Κορινθιακὸς δὲ, καὶ ὧν, ἐν Κορίνθῳ μὲν ἐρ-
 ρήθη, ἐπιτίμησιν δ' αὐτῶν διαπεραίνει ἀνθ' ὧν εἰ-
 κόνι τὰ πρῶτα τιμήσαντες αὐτὸν ὑπερον ἀποδημή-
 σαντος ἐκ διαβολῆς καὶ δικαίας περιείλοντο τὸ γέρας.
 ἔγγυς δ' ἐστὶ τῷ Ῥοδιακῷ κατὰ τὴν ἐν λόγοις ῥώμην
 καὶ ἀρετὴν οὗτος· ἢ δὲ τῷ οἶον προοιμῖα παράτασις
 κἀνταῦθα, ὡς καὶ παρὰ μικρὸν πανταχῶς, τῆς ἀρετῆς
 καὶ μετέχει. τῷ δὲ καὶ ἢ ἐπιγραφὴ περὶ τῆς πρὸς Νι-
 καίης ὁμοιοῦς τῶν Νικομηδέων ἐστὶ· καὶ τῷτον ὑπερ-
 χεῖ τὸν ἀγῶνα ὁ λόγος εὐκαίρως διὰ τῆς ἡδονῆς
 προσηνεγμένους· μᾶλλον γὰρ ἔτιω ταῖς ψυχαῖς τὸ πι-
 θανὸν ἐθέλει διαδύειν. τὸν δὲ β' καὶ γ' ἐν Νικαίᾳ

a. 1. ἔκτος καὶ περὶ A. 4. διογένους A. οἰκ. καὶ παραινῶ γ. 5. μὲν ἔκαστον A: ἔκαστον μὲν γ. 6. ποιῶσθαι αὐτοῦ ὅλ. γ. 10. ἀξιῶντες γ. 20. ὡς A: οὐ γ. 24. εὐβοϊκὸς γ. 30. ἐπιπολάζον γ. 32. ἄρα] δὲ παρὰ pr A. 35. τὴν add A. 38. ἀνασκευαστικῆς ἀντικῆς ἰσχ. A. ἢ ἀρετῇ add A. b. 2. εἶναι om A. 13. ἀπέχεσθαι γ. 14. αὐτῶν A: αὐτὸς γ. 18. κελαιναῖς γ. 26. τε add A. 35. οὗτος] καὶ οὗτος A. 39. τῶν ἀγῶνων pr A.

εἰρησθῇ ἢ ἐπιγραφὴ δηλοῖ περὶ ὁμονοίας, πεπαιγμένης
τῆς εἰσεως· αὐτὸ δὲ τῷ διατίθῃσιν ὁ ἀνὴρ, ἔπαι-
νον τῆς γεγονότος. ὁ δὲ κγ' περὶ τῆς πρὸς Ἀπαμεῖς
ὁμονοίας εἴρηται ἐν τῇ πατρίδι, αὐτὸ δὲ διαπράττε-
ται τῷ. καὶ ὁ ἐφεξῆς δὲ περὶ ὁμονοίας τῆς πρὸς
τοὺς Προουσαεῖς παρακαλεῖ τοὺς Ἀπαμεῖς. ὁ δὲ κε'
διάλεξις ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι ἄγνοιαν δὲ ὑποπλάττει
τῆς αἰτίας ὁ διαλεγόμενος, δι' ἣν μηδὲν χρήσιμον
αὐτῶ τῶν λόγων προβεβλημένων ἡδέως καὶ ποθεῖντες
ἀκούουσι. πολιτικὸς δὲ ἐστὶ τῷ κζ' ἢ ἐπιγραφῇ, καὶ εἰ-
ρησθῇ ἐν τῇ πατρίδι, ὡς περὶ καὶ ὁ ἐφεξῆς, φιλοφρονη-
τικὸς ὑπάρχων αὐτῇ ἀνθ' ὧν τιμαῖς τὸν φιλοφρονέ-
μενον ἐδεξιοῦτο. "ἀπολογισμὸς δὲ ἐστὶν ὁ μετ' αὐτὰς,
ὅπως διέκειτο πρὸς τὴν πατρίδα. ὁ δὲ θ' καὶ κ' πρὸ τῆς
φιλοσοφεῖν μὲν ἐν τῇ πατρίδι ἐπιγράφεται, τὸς δ'
ἐπιχειρήσαντας καταλέγειν αὐτὸν τε καὶ σὺν αὐτῷ
ἕτερον, εἴτα δὲ καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν δέσναι, τούτους
ἡρέμα πως ἐπιτιμῶν, τὸ πλανᾶσθαι ἐπὶ τῆς ξένης τῆς
οἴκοι διατριβῆς διὰ τὰς ἐν πόλει ἀταξίας ἁμεινον
κατασκευάζει. ἢ δὲ τῶν πολιτῶν ὀργὴ κατ' αὐτῶ, διό-
τι, φησί, καταρρόεσαν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀνέλαβε τὴν
οἰκίαν. καὶ ὁ λ' δέ, δημηγορία ἐν τῇ πατρίδι τὴν ἐπι-
γραφὴν φέρων, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέπει.
καὶ ὁ α' καὶ λ' ἐν τῇ πατρίδι μὲν ἐλέχθη, πολιτικὸς
δ' ἐπιγράφει ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ συμβαλεῖ τῶν εἰς
ἀλλήλους ὑβρεῶν ἀποχομένους καὶ προπηλακισμῶν τὴν
εἰσὶν εἰς ὁμόνοιαν διαλύειν. ὡσαύτως ἐν τῇ πατρίδι
μὲν ἐλέχθη καὶ ὁ ἐφεξῆς, ὁ δὲ ἐπιγράφει, παραίτησις
ἀρχῆς ἐν τῇ βελῇ, τῷ καὶ ἐνδείκνυται· ἐκ ψηφίσμα-
τος γ' ἄρχειν ὁ συγγραφεὺς ἡρημένος παραιτεῖται.
ὁ δὲ λγ', περὶ τῶν ἔργων ἐν βελῇ τὴν ἐπιγραφὴν πα-
ρέχων, ἔπαινον μὲν τινὰ τῆς βελῆς ἐπιτρέχει, ἀπο-
λογεῖται δὲ καὶ ὑπὲρ ὧν ὁ "Δίων ὑπενοεῖτο, ὡς μὴ τὰ
τῆς παιδὸς ἔργα καὶ αἱ πράξεις αἱ κατὰ τὴν πόλιν τῆς
πατρικῆς εἰσὶ βελῆς ἐξημμέναι. ὁ ἐφεξῆς δὲ πρὸς
Διόδωρον ἐπιγραφόμενος προτροπὴν μὲν τινὰ ἐπ'
ἀρετὴν εἰσάγει, ἐπαινεῖν δὲ τὴν πόλιν φησὶ δι' ὧν τὸν
ἐγκωμιάσαντα Διόδωρον ἐπαινοῖς περιβάλλει. ὁ δὲ
λέ', περὶ Αἰχύλεος καὶ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδος ἢ περὶ
τῶν Φιλοκτῆτος τόξων ἐπιγεγραμμένους, τὴν τοῦ Φι-
λοκτῆτος πλάττει ἑξαπᾶτην, ἣν προβεβλημένος Ὀδυσ-

σεὺς λαβὼν ὥχετο τὰ τόξα. τῷ δὲ ε' καὶ λ' λόγῳ ἢ
μὲν ἐπιγραφὴ περὶ Ὀμήρου λέγει, ἔπαινος δὲ τις τοῦ
ποιητῆς διωφαίνετο, ὡς περὶ καὶ τῷ περὶ Σωκράτους ἐπι-
γεγραμμένῳ τῆς φιλοσοφίας. ὁ δὲ περὶ Ὀμήρου καὶ Σω-
κράτους, λή' λόγος ὧν, ζηλωτὴν Ὀμήρου Σωκράτην καὶ
μαθητὴν ἐπιδείκνυσιν, καὶ τὸ τε οἰκεῖον τῆς τῶν παρὰ
δειγμάτων μεταχειρίσεως ἐκείθεν ἀναμαθεῖν τὸν φι-
λόσοφον ἐπιδεικνύει, καὶ τὴν ἄλλην τῆς λόγου χάριν καὶ
δύναμιν ἐναπομάζασθαι. ὁ δὲ λθ', Ἀγαμέμνων ἢ περὶ
βασιλείας ἐπιγραφόμενος, διέξεισιν ὡς δεῖ συμβῆλιν
τοῖς ἀρίστοις τὸν βασιλέα κεχορημένον ἐκείνοις τε πεί-
θεσθαι καὶ μὴ κατὰ τὸ δοκῆν ἀπανθ' ἀδιάζειν. καὶ ὅ δὲ
Νέστωρ ἢ ἐπιγραφῇ, ὅπως κεχορησθῇ προσῆκε τῇ πρὸς
τὸς βασιλεῖς παραινέσει περιλαμβάνει. ὁ δὲ ἐφεξῆς,
Ἀχιλλεὺς οὐ πειθόμενος τῷ Χείρωνι, προνοία καὶ
τέχνη ἀλλὰ μὴ θράσει καὶ χειρῶν ἰσχύϊ συμβαλεῖν
μεταχειρίζεσθαι πόλεμον, ὑπερον ἐκ ἀπάνωτο τῆς ἀπει-
θείας. καὶ ὁ Φιλοκτήτης δὲ παρὰ φρασὶς ἐστὶ τῆς κατ'
αὐτὸν ἀτυχίας. ἐφ' οἷς ὁ Νέσσος καὶ ἡ Ἀηϊάνειρα
τῶν ἀπιθάνως περὶ αὐτοὺς πεπλασμένων διὰ τινος
θεραπείας εἰς εἰρήν τινὰ καὶ τάξιν δοκεῖ τὸ ἀπίθα-
νον μεταρρῶναι. καὶ ὁ Χρυσῆς ἔπαινος ἐστὶ Χρυ-
σῆδος. ὁ δὲ περὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος περὶ αὐ-
τῶν τέτων διαλαμβάνει. καὶ οἱ ἐφεξῆς δὲ γ' περὶ τύχης
λόγοι χαρίεντά τινὰ καὶ φιλοσοφίας ἅμα ἐχόμενα θεω-
ρήματα διατυπῶσιν. ὡσαύτως καὶ οἱ μετὰ τὰς περὶ
δόξης γ' λόγοι συμβαλεῖν καὶ παραινέσει μὴδένα
λόγον τῆς τῶν πολλῶν δόξης ποιεῖσθαι· καλὰ δὲ καὶ
ὠφέλιμα τῇ παραινέσει συνδιαπλέκεται θεωρήματα.
ὁ δὲ νβ' περὶ ἀρετῆς καὶ ἐπιγράφει καὶ δίδει. περὶ
φιλοσοφίας δὲ ἐστὶν ὁ γ' καὶ ν'. ὁ δὲ νδ' περὶ τῆς φιλοσοφίας.
ὁ δὲ ε' καὶ ν', περὶ τῆς χήματος ἐπιγεγραμμένος, δείκνυσιν
ὡς ἐχίτωνι καὶ ὑποδήματι φιλοσόφων ὁ κατεχρηματισμέ-
νος ἤδη καὶ τὸν βίον φιλόσοφος ἐστίν. ὁ δὲ ε' καὶ ν', περὶ
πίσεως ἐπιγραφῆς τυχῶν, καὶ ὁ ἐφεξῆς, περὶ ἀπιστίας,
προτρέποντι φυλάσσει τὸ θαρρῆν καὶ καταπιστεύειν
καὶ τοῖς μάλιστα φιλεῖν δοκᾶσι πολλοῖς γ' πιστεύουσι
μὲν μεγάλη ἀπήνησε συμφορὰ, ἀπιστία δὲ φραξάμε-
νοις λαμπρὰ περιέγρονε σωτηρία. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ
περὶ ἀπιστίας λόγος· ὁ δὲ πρὸ αὐτῶ διέξεισιν ὡς καὶ
τὸ πιστεύεσθαι ὡς ἐπίπαν μεγάλα τὸς πιστευομένους ἐξη-

α. 5. τῆς add A. 17. πρὸς A: περὶ ε. 25. καὶ om A. 30. ἀρχὴν ε. 33. καὶ add A. 34. τῆς πατρι-
κῆς A: πνευματικῆς ε. 40. τῶν Φιλοκτῆτου] libri τῶν ἐπικτήτου. b. 2. δὲ τις A: τις δὲ ε. 6. ἐπιδεικνύει ε.
19. καὶ ἡ Ἀηϊάνειρα] ἡ διάνειρα A. 22. ὁ] ἡ corr A. 30. διέξεισι apographum Stephani: sed δίδεισιν est
etiam p. 166 a 1 et 19. b 24. 31. ὁ δὲ A: καὶ ὁ μὲν ε. 33. ὁ κατεχρηματισμένος ἤδη καὶ τὸν βίον A: οὐ
κατεχρηματισμένος εἶδει ε.

μίσωσεν. ἡ δ' ὑπόθεσις τῆς νῆς λόγῳ, ὥσπερ καὶ ἡ ἐπι-
 γραφή, περὶ νόμου ἐστίν· ὡς καὶ ἡ τῆς νῆς περὶ ἔθους,
 ὃ πρῶττεν μὲν ὅσα ὁ νόμος ἀποδείκνυσιν, μεθ' ἡδονῆς
 277 H. δὲ καὶ πειθῆς μᾶλλον ἢ βίας, καὶ ἀσφαλές· ἐρον. δύο δὲ
 οἱ ἐφεξῆς περὶ φθόνου διαλαμβάνουσι, καὶ ὁ β' καὶ γ' περὶ 5
 πλῆτε, τὸ ὁχληρὸν αὐτῶ καὶ ἐπίβροτον ζηλιτεῦων, καὶ
 πολλῶν λυσιτελεσέσαν αὐτῶ παριστῶν τὴν μετὰ δικαιοσύ-
 νης πενίαν. ὁ δὲ γ' καὶ δ' ἐπιγράφει τῶν ἐν Κιλικίᾳ περὶ
 ἐλευθερίας, ἐκείνων δὲ ἐλεύθερον παριστῶ, ὅς τῶν ἐν
 αὐτῷ κύριος εἴη παθῶν, καὶ μυριοὶ ἐξωθεν αὐτῶ τῶ 10
 σώματος ὡς δεσπότῃ, καὶ δῶλον ἐκείνων, ὅς ἀνδρά-
 ποδὸν ἐστὶ παθῶν, εἰ καὶ συμπάσης ἄρχῃ τῆς οἰκῆ-
 μένης δοκεῖ. εἰς τὴν αὐτὴν δ' ἀναφέρει διάνοιαν καὶ
 ὁ ἐφεξῆς, περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐπιγραφὴν ἔχων·
 ὥσπερ καὶ ὁ ἐφεξῆς δεύτερος, περὶ δούλων ὦν. καὶ ὁ 15
 μετ' αὐτὸν δέ, περὶ λύπης, ὡς ἐ χρη παρεγγυᾷ τὸν
 γενναῖον καὶ νοῦν ἔχοντα ἄνδρα ὑποκατακλίνεσθαι τῷ
 πάθει, περιορᾶν δὲ μᾶλλον καὶ ἀποτρίβεσθαι. καὶ ὁ περὶ
 πλεονεξίας, ζ' καὶ ε' ὦν, ἀποτρέπεσθαι ταύτην παρεγγυᾷ. καὶ
 ὁ ξ', ὥσπερ ἐπιγράφει περὶ λόγου καὶ ἀσκήσεως, τοι- 20
 αὐτὴν καὶ τὴν ὑπόθεσιν ὑποβάλλει. περὶ δὲ τῆς αὐτῆς
 φιληκοῖας ὁ ξθ' καὶ ἐπιγράφει καὶ διαλαμβάνει. ὁ δὲ
 ο' ἐπιγραφῆς μὲν περὶ ἀναχωρήσεως τυγχάνει, κατα-
 σκευάζει δὲ ὡς ἐχὶ τὸ τὰς ἐρήμους διώκειν ἀναχωρήσεις
 ἐστὶ παθῶν καὶ τῶν ἐν βίῳ θορύβων, ἀλλὰ τὸ εἰς ἐαν- 25
 τὸν ἐπεσφράσθαι καὶ σπεύδειν γινῶναι ἐαυτὸν, τῆς ἀπὸ
 τῶν ἄλλων κακίας φορολίγον ἔχοντα λόγον. περὶ κάλ-
 λους δὲ ὁ μετὰ τῆτον λόγος, ὃν ἐπιγράφει τρόπον,
 τὸν αὐτὸν καὶ περὶ νεανίσκου διέξεισιν· ἐν ᾧ ὡς ἐ παρὰ
 πᾶσιν ἔθνεσι καὶ βαρβάρους τὸ αὐτὸ νομίζετ' κάλλος, 30
 ἄλλο δὲ παρ' ἄλλοις νικᾷ. ὁ δὲ οβ' περὶ εἰρήνης καὶ
 πολέμου τὴν τε ἐπιγραφὴν προβάλλει καὶ διαλαμβάνει.
 ὁ δὲ γ' καὶ ο', ὅτι εὐδαιμόνων ὁ σοφός. καὶ ὁ ἐπ' αὐτῷ περὶ
 εὐδαιμονίας. ὁ δὲ ἐπὶ τέτοις περὶ τῆς δαίμονος· δαί-
 μονας δὲ καλεῖ τὸς ὅσοι λαχόντες ἄρχῃν ἐτέρων ἀμει- 35
 ρον πρῶττεν τὸς ἀρχομένους ἢ καὶ χειρὸν συμμετεσκεύα-
 σαν. περὶ δὲ τῆς βαλεῦσθαι ὁ ε' καὶ ο' διαλαμβάνει. ὁ δὲ ζ'
 καὶ ο', διατριβὴ περὶ τῶν ἐν συμποσίῳ τὴν ἐπιγραφὴν πε-
 ποιημένος, τινὰ τῶν ἐν αὐτῷ διέξεισι συμπιπτόντων,
 καὶ ὡς ὁ πολλὸς ἄνθρωπος τηλικαῦτα πρὸς φιλοσοφίαν 40
 ὁρᾶν εἴωθεν, ἥνικα αὐτῶ ὁ βίος ἀνίας περιῶρετ'. ὁ

δὲ ἡ' καὶ ο' καὶ ὁ μετ' αὐτὸν, Μελαγκόμας α' καὶ β' ἐπι-
 γεγραμμένοι, ἔπαινον τε διαγράφουσι τῶ νεανίσκου καὶ
 μνήμην ἐπὶ χρηστοῖς τελευτήσαντος καὶ λύπην. ὁ δὲ π',
 Χαρίδημος μὲν αὐτῷ ἡ ἐπιγραφὴ, ἔπαινον δὲ καὶ πέν- 540 R.
 θος ἐπὶ τελευτήσαντι συνδιαπλέκει τῷ νέῳ.

210.

Ἀνεγνώσθαι ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ βίβλος· ἐν ᾗ κεφάλαια
 περιείχετο ἐκκλησιαστικά, τῆτο μὲν ῥητῶν ἀναπτύξεις,
 τῆτο δὲ συζητήσεων ἐπιλήσεις, καὶ καὶ σ'. ὁ μὲν ἀνὴρ
 ἔοικε νεάζειν τε, καὶ πρὸς γονὰς μὲν λόγων καὶ μάθησιν
 τῆς τε θύραθεν σοφίας καὶ τῆς ἡμετέρας σφριγῶν,
 δεῖσθαι δ' ὅμως ἐκ ἐλαχίστων, ἵνα συντόμως εἴπω, εἰς
 τὸ μὴ κατασχύνειν τὰς ὁρμὰς. πλὴν σαφὴς τέ ἐστὶ τὴν
 φράσιν, εἰ καὶ πρὸς ποιητικὰς ἐκνεωτερίζει λέξεις πολ-
 λάκις, καὶ τὸ κοινὸν τῆς συντάξεως μετιῶν ἐστίν, ὅπως
 ἐπ' ἐλαττον φέρετ' καὶ τέττε, καὶ πρὸς τὴν τῶν δογμα- 278 H.
 τῶν ἀκρίβειαν ὀλίγων αὐτῷ δεῖ. εἰς ἐρωτήσεις δὲ καὶ
 ἀποκρίσεις μεθ' ὑποβολῆς προσώπων τὸ τῆς λόγου χῆμα
 πεποιήτ'. εἶναι δὲ φασὶ Γρηγορίῳ, ὃ τὸ θεολόγος ἐπώ-
 20 νυμον, τὸν συγγραφεᾶ ἀδελφόν.

211.

Ἀνεγνώσθαι ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΙΓΕΩΣ· δικτυακῶν
 ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν. ἦν δὲ ἄρα τὸ βιβλιδάριον κε-
 φαλαίοις ἀπαρτιζόμενον ρ', ὧν τὰ μὲν ἰδίαν ἐκάστην
 25 ὑπόθεσιν κατεσκεύαζε (ν' δὲ ταῦτα ἦν), τὰ δὲ λοιπὰ
 ν' ἀνασκευὴν ἔκασον πρὸς ἐκάστην τῶν κατεσκευασμέ-
 νων ἐσπέδαζεν, ἐκάστη κατασκευῇ ἀντιπαρατιθεμένης
 παρενθὺ καὶ κατὰ συνέχειαν τῆς ἀνασκευῆς. ἡ μὲν
 ἐρμηνεία τῆς λόγου ἔτε ἐξωραΐσαι ἔτε ἐρρίπτει τῆς κάλ-
 λους, ἄλλωζε καὶ ὅτι ἐδ' ἐπιδεικτικῶς ἄλλ' ἐς τὸ γν-
 μνάσιον τῷ συγγραφεῖ τὸ σπέδασμα τείνει, καὶ ἰγνό-
 τητος αὐτῷ καὶ τῶν συζοίχων μέλει· χρήσιμον δὲ τὸ
 βιβλίον τοῖς τὴν διαλεκτικὴν τριβὴν ἀσκημένοις. ἡ δὲ
 ὑπόθεσις λέγει ταῦτα, ὅτι ἐξ ἀμφοτέρων ἡ καταβολὴ
 35 τῆς σπέρματος καὶ ζωογονία γίνετ', καὶ τὴνναντίον οὐκ
 ἐξ ἀμφοτέρων. δεύτερον ὅτι ἀφ' ὅλης τῆς σώματος ἡ τῆς
 σπέρματος ἐκκρίσις, καὶ τὴνναντίον ὅτι ἀπὸ μόνων τῶν
 διδύμων. γ' ὅτι ἡ πέψις θερμασία γίνετ', καὶ ὅτι ἐχ-
 ῆτως. δ' ὅτι τρέφει ἡ πέψις γίνετ', καὶ ὅτι ἐ τρέφει.
 ε' ὅτι σήπει ἡ πέψις, καὶ ὅτι ἐ σήπει. ς' ὅτι τῆς πνεύ-
 40 ματος ιδιότητι ἡ πέψις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ζ' ὅτι χυμῶν

α. 12. πάσης ε. 18. ὁ ε' π. πλ. ὦν ε. 27. κακίας φορολίγον] συμφορῶν ὀλίγον corr A: pr om κακίας.
 35. ἀρχὴν ε. 36. μετεσκεύασαν ε. b. 7. ἐν ᾗ κεφάλαια περιείχετο] ἐν ᾗ κεφαλαίοις περιείχετο δὲ A. 9. συζητήσεως A.
 10. καὶ ante μάθ. et 11. τῆς ante τε add A. 12. ἐλαχίστῳ A: ἐλαχίστως ε. 18. ὑπερβολῆς ε. 20. post ἀδελ-
 φόν cum A omisi δηλοποιεῖ. 24. malim ἔκασον. 28. ἡ — ἐξωραΐσται A: καὶ ἡ — ἐξωραΐζεται ε. 31. διατίθεται ε.
 37. μόνων add A.

ιδιότητι ἢ πέψις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ἡ' ὅτι θερμασίας
 ιδιότητι ἢ πέψις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. θ' ὅτι θερμασία
 ἢ ἀνάδοσις, καὶ ὅτι οὐχ' ἔτως. ι' ὅτι ἢ ἀνάδοσις τῷ
 τὴν θερμασίαν ἐφ' ἑαυτὴν ἔλκειν, καὶ ὅτι οὐχ' ἔτως.
 ια' ὅτι τῷ πνεύματι ἢ ἀνάδοσις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ιβ' 5
 ὅτι τῇ τῶν ἀρτηριῶν παραθέσει ἢ ἀνάδοσις, καὶ ὅτι
 ἐχ' ἔτως. ιγ' ὅτι τῇ κατὰ κενὸν ἀπείρῃ ἢ ἀνάδοσις,
 καὶ ὅτι ἐ κατὰ τὸ ἄδηλον ἀπείρῃ ἢ ἀνάδοσις. ιδ' ὅτι
 δι' ἀτροφίαν τῆ ὁρατικῆς πόρος ἢ ἀπογλαύκωσις συμ-
 βαίνει, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ιε' ὅτι παρ' ἐμπύωσιν αἵματος 10
 εἰς τὸν ὁρατικὸν πόρον ἢ ἀπογλαύκωσις, καὶ ὅτι ἐχ'
 ἔτως. ις' ὅτι καθ' ὑγρῶν πάχος καὶ διαπνοὴν ἢ ἀπο-
 541 R. γλαύκωσις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ιζ' ὅτι ἢ φρενίτις κατὰ
 διάτασιν τῆς μῆνιγγος καὶ φθορὰν τῆ αἵματος γίνεθ',
 καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ιη' ὅτι κατὰ θερμασίας πλεονασμὸν 15
 ἢ φρενίτις συμβαίνει, καὶ ὅτι οὐχ' ἔτως. ιθ' ὅτι διὰ
 φλεγμονὴν ἢ φρενίτις, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. κ' ὅτι ὁ λή-
 θαργος διὰ φλεγμονὴν γίνεθ', καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. κα' ὅτι
 κατὰ διάτασιν οἱ ληθαργικοὶ καὶ φθορὰν, καὶ ὅτι ἐχ'
 ἔτως. κβ' ὅτι περὶ ὅλον τὸ σῶμα ἢ τῆ πιεῖν καὶ φα- 20
 γεῖν συνίσταθ' ὕδατος, καὶ ὅτι περὶ μόνον τὸν σῶμαχον.
 κγ' ὅτι ἢ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν ὕδατος περὶ διάνοιαν.
 κδ' ὅτι καθ' ὑγρῶν ἐνδειαν τὸ δίψος, καὶ ὅτι οὐχ'
 οὕτως. κε' ὅτι περὶ τὸν σῶμαχον διπλῇ τις ὁρᾶται
 279 H. ἐνέργεια, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. κς' ὅτι ἢ ἐντὸς "μῆνιγγος 25"
 ἢ ἐν τῷ κοιλώματι ἀρχὴ τῶν νεύρων ἐστὶ, καὶ ὅτι
 ἐχ' ἔτως, ἀλλ' ἢ ἐκτός. κζ' ὅτι ἀναδιδόμενα τὰ φάρ-
 μακα καθαίρει, καὶ ὅτι οὐχ' οὕτως, ἀλλὰ κατὰ τὴν
 πρόσπτωσιν. κη' ὅτι οὐ χρησέον τοῖς καθαρχικοῖς,
 καὶ ὅτι χρηστέον. κθ' ὅτι οἶνον δόσει χρησέον ἐπὶ 30
 τῶν πυρεσσόντων, καὶ τέναντίον ὅτι ἀσύμφορον. λ'
 ὅτι λειτῶν τοῖς πυρέσσουσι λυσιτελεῖ, καὶ ὅτι ἀσύμ-
 φορον. λα' ὅτι δεῖ ἐν ταῖς ἐπιτάσεσι τῶν νόσων κλύ-
 ζειν, καὶ ὅτι ἐ προσήκον. λβ' ὅτι οὐ δεῖ κατ' ἀρχὰς
 ὑπαλείπειν χοῖον, καὶ ὅτι συμφέρον. λγ' ὅτι δεῖ κατα- 35
 πλάττειν τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅτι ἐ δεῖ, τοῖς θ' ὁσφραν-
 τοῖς μόνον χοῖον. λδ' ὅτι ἐμετοποιία ἀσύμφορον, καὶ
 ὅτι συμφέρον. λε' ὅτι ἐκ ἐπιπέμπει ἢ καρδία αἷμα, καὶ
 ὅτι ἐπιπέμπει. λς' ὅτι ἐχ' ἢ καρδία τὸ πνεῦμα ἐπι-
 πέμπει, ἀλλ' αἱ ἀρτηρίαι ἔλκωσι, καὶ ὅτι ἐμπαλιν. λζ' 40
 ὅτι ἐξ ἑαυτῆς ἢ καρδία κινεῖθ', καὶ ὅτι ἐκ ἐξ ἑαυτῆς.
 λη' ὅτι κατὰ φύσιν αἷμα ἐν ἀρτηρίαις ὑπάρχει, καὶ ὅτι

οὐχ' αἵματος αἱ ἀρτηρίαι ἀγγεῖον. λθ' ὅτι πάντα τὰ
 ἀγγεῖα ἐν τῷ ὅγκῳ ἀπλᾶ ἐστὶ, καὶ ὅτι πλέγματά ἐστιν.
 μ' ὅτι διὰ τῶν νεύρων ἢ αἰσθησις καὶ ἢ κίνησις τῆ
 ζώης, καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. μα' ὅτι ἀρχὴ φλεβῶν ἢ καρδία,
 καὶ ὅτι ἐκ ἀρχῆς. μβ' ὅτι ἢ παρ' ἀρχῆς φλεβῶν, καὶ ὅτι
 ἐκ ἀρχῆς. μγ' ὅτι ἢ κοιλία φλεβῶν ἀρχή, καὶ ὅτι ἐκ
 ἀρχῆς. μδ' ὅτι πάντων τῶν ἀγγείων ἀρχὴ μῆνιγγος, καὶ
 ὅτι οὐκ ἀρχή. μέ' ὅτι πνεῦμα ἀρτηριῶν ἀρχή, καὶ
 ὅτι ἐκ ἐστὶν ἀρχή. μς' ὅτι ἢ παρὰ τὴν ῥάχιν ἀρτηρία
 ἀρτηριῶν ἀρχή, καὶ ὅτι ἐκ ἀρχῆς. μζ' ὅτι ἢ καρδία
 ἀρχὴ ἀρτηριῶν, καὶ ὅτι ἐκ ἀρχῆς. μη' ὅτι ἐκ ἢ καρδία
 ἀρχὴ νεύρων, ἀλλ' ἢ περιέχουσα τὸν ἐγκέφαλον μῆνιγγος,
 καὶ ὅτι ἐκ ἀρχῆς. μθ' ὅτι ἐ περὶ καρδίαν τὸ διανοη-
 τικὸν ἀλλὰ περὶ κεφαλὴν, καὶ ὅτι ἀνάπαλιν. ν' ὅτι τὸ
 διανοητικὸν ἐστὶ περὶ τὴν μέσσην τῆ ἐγκεφαλῆς κοιλίαν,
 καὶ ὅτι ἐχ' ἔτως. ταῦτα καὶ ἢ ὑπόθεσις διατείνεται.

212.

Ἀνεγνώθησαν ΑΙΝΗΣΙΔΗΜΟΥ Πυρρῶνίων λό-
 γοι ἡ'. ἡ μὲν ὅλη πρόθεσις τῆ βιβλίου βεβαιῶσαι ὅτι
 ἐδὲν βέβαιον εἰς κατάληψιν, ἔτε δι' αἰσθήσεως, ἀλλ'
 ἔτε μὴν διὰ νοήσεως· διὸ ἔτε τὰς Πυρρῶνίους ἔτε τὰς
 ἄλλας εἰδέναι τὴν ἐν τοῖς ἔσιν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὰς μὲν
 κατ' ἄλλην αἴρεσιν φιλοσοφοῦντας ἀγνοεῖν τε τὰλλα καὶ
 ἑαυτὰς μάτην κατατρίβειν καὶ δαπανᾶν συνεχέσιν ἀνείαις,
 καὶ αὐτὸ δὲ τῆτο ἀγνοεῖν, ὅτι ἐδὲν αὐτοῖς τῶν δο- 544 R
 ξάντων εἰς κατάληψιν ἐληλυθέναι κατελήπται, ὁ δὲ
 κατὰ Πυρρῶνα φιλοσοφῶν τὰ τε ἄλλα εὐδαιμονεῖ, καὶ
 σοφός ἐστι τῆ μάλιστα εἰδέναι ὅτι ἐδὲν αὐτῷ βεβαίως
 κατελήπται· ὁ δὲ καὶ εἰδείη, ἐδὲν μᾶλλον αὐτῶν τῇ
 καταφάσει ἢ τῇ ἀποφάσει γενναῖός ἐστι συγκατατίθεσθαι.
 ἡ μὲν ὅλη τῆ βιβλίου διάληψις ὁ βέλεθ', εἴρηθ'. γράφει
 δὲ τὰς λόγους Αἰνησιδήμος προσφωνῶν αὐτοὺς τῶν
 ἐξ Ἀκαδημίας τινὲ συναιρεσιώτη Λευκίῳ Τοβέρωνι,
 γένος μὲν Ῥωμαῖον, δόξῃ δὲ λαμπρῷ ἐκ προγόνων καὶ
 35 "πολιτικῶς ἀρχὰς ἐ τὰς τεχέσας μετιόντι. 280 H.

Ἐν μὲν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ διαφορὰν τῶν τε Πυρ-
 ρωνίων καὶ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν εἰσάγων μικρὴ γλώσση
 αὐτῇ ταῦτά φησιν, ὥς οἱ μὲν ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας
 δογματικοὶ τέ εἰσι καὶ τὰ μὲν τίθενθ' ἀδιζήτως, τὰ
 δὲ αἴρεσιν ἀναμφιβόλως, οἱ δ' ἀπὸ Πυρρῶνος ἀπο-
 ρητικοὶ τέ εἰσι καὶ παντὸς ἀπολελυμένοι δόγματος, καὶ
 ἐδεῖς αὐτῶν τὸ παράπαν ἔτε ἀκατάληπτα πάντα εἰ-

α. 10. παρ' ἐμπύωσιν A: παρ' ἐμπύωσιν ε. 12. διὰ πνοὴν ε. 20. ὅτι οὐ περὶ ε. 25. ἢ add A. 32. τοὺς
 πυρέσσοντας ε. 34. προσήκει ε. b. 3. διὰ om A. 7. μῆνιγγος ἐστὶ καὶ ε. 9. ῥάχιν A: ἀρχὴν ε. 11. ἀρ-
 τηριῶν ἀρχή ε. οὐχ' οὐχὶ ε. 31. μὲν οὖν ὅλη ε. 33. τοβέρωνι (littera o a correctore posita) A: Νέρωνι ε.
 34. ἐκ om A. 36. μὲν om A. 40. ἐπὶ ε.

ρηκεν ἔτε καταληπτά, ἀλλ' ἐδὲν μᾶλλον τοιάδε ἢ τοιά-
 δε, ἢ τότε μὲν τοῖα τότε δὲ ἔοικα, ἢ ὅ μὲν τοιαῦτα ὅ
 δὲ ἔοικα ὅ δ' ἔδ' ὅλως ὄντα· ἐδὲ μὴν ἐφικτὰ πάντα
 κοινῶς ἢ τινα τέτων ἢ ἐκ ἐφικτά, ἀλλ' ἐδὲν μᾶλλον
 ἐφικτὰ ἢ ἐκ ἐφικτά, ἢ τότε μὲν ἐφικτὰ τότε δ' ἐκέτι, 5
 ἢ τῷ μὲν ἐφικτὰ τῷ δ' οὐ. καὶ μὴν ἐδ' ἀληθινὸν ἐδὲ
 ψεῦδος, ἐδὲ πιθανὸν ἐδ' ἀπίθανον, ἐδ' ὃν ἐδὲ μὴ ὄν,
 ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὡς εἰπεῖν ἔμᾶλλον ἀληθές ἢ ψεῦδος,
 ἢ πιθανὸν ἢ ἀπίθανον, ἢ ὄν ἢ οὐκ ὄν, ἢ τότε μὲν
 τοῖον τότε δὲ τοῖον, ἢ ὅ μὲν τοιονδὶ ὅ δὲ καὶ οὐ 10
 τοιονδί. καθόλου γ' ἐδὲν ὁ Πύρρωνίος ὁρίζει, ἀλλ'
 ἐδὲ αὐτὸ τῆτο, ὅτι ἐδὲν διορίζει· ἀλλ' ἐκ ἔχοντες,
 φησὶν, ὅπως τὸ νοούμενον ἐκλαλήσωμεν, ἔτω φράζο-
 μεν. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, φησί, μάλιστα τῆς
 νῦν, καὶ Στωϊκαῖς συμφέρονται ἐνίοτε δόξαις, καὶ εἰ 15
 χρητὰ ληθές εἰπεῖν, Στωϊκοὶ φαίνονται μαχόμενοι
 Στωϊκοῖς. δεύτερον περὶ πολλῶν δογματίζουσιν. ἀρε-
 τὴν τε γ' καὶ ἀφροσύνην εἰσάγει, καὶ ἀγαθὸν καὶ
 κακὸν ὑποτίθεν, καὶ ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος, καὶ δὴ
 καὶ πιθανὸν καὶ ἀπίθανον καὶ ὄν καὶ μὴ ὄν, ἄλλα 20
 τε πολλὰ βεβαίως ὁρίζει, διαμφισβητεῖν δὲ φασὶ
 περὶ μόνης τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. διὸ οἱ μὲν
 ἀπὸ Πύρρωνος ἐν τῷ μηδὲν ὁρίζειν ἀνεπίληπτοι τὸ
 παράπαν διαμένουσιν, οἱ δ' ἐξ Ἀκαδημίας, φησὶν,
 ὁμοίως τὰς εὐθένας τοῖς ἄλλοις φιλοσόφοις ὑπέχουσι. 25
 τὸ δὲ μέγιστον, οἱ μὲν περὶ παντὸς τῆ προτεθέντος
 διαπορῶντες τό τε σύνοιχον διατηροῦσι καὶ ἑαυτοῖς οὐ
 μάχοντο, οἱ δὲ μαχομένοις ἑαυτοῖς ἔσυνίσασιν τὸ γ'
 ἅμα τιθέναι τι καὶ αἶρειν ἀναμφισβόλως, ἅμα τε φά-
 ναι κοινῶς ὑπάρχειν καταληπτά, μάχην ὁμολογημέ- 30
 νην εἰσάγει, ἐπεὶ πῶς οἷόν τε γινώσκοντα τόδε μὲν
 εἶναι ἀληθές τόδε δὲ ψεῦδος ἔτι διαπορεῖν καὶ διζά-
 σαι, καὶ ἔσφαρως τὸ μὲν ἐλέσθαι τὸ δὲ περιεῖναι; εἰ
 μὲν γ' ἀγνοεῖται ὅτι τόδε ἐστὶν ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἢ
 τόδε μὲν ἀληθές τόδε δὲ ψεῦδος, καὶ τόδε μὲν ὄν 35
 τόδε δὲ μὴ ὄν, πάντως ὁμολογητέον ἕκαστον ἀκατά-
 545 R. ληπτον εἶναι "εἰ δ' ἐναργῶς κατ' αἰσθησιν ἢ κατὰ
 νόησιν καταλαμβάνεται, καταληπτὸν ἕκαστον φασὶν.
 ταῦτα μὲν ἀρχόμενος τῶν λόγων καὶ τοιαῦθ' ἕτερα,
 τὴν διαφορὰν τῶν Πυρρῶνίων καὶ Ἀκαδημαϊκῶν ὑπο- 40
 δεικνύς, ἀναγράφει ὁ Αἰνησιδήμος ὁ ἐξ Αἰγῶν· ἐφεξῆς

δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρῶτον καὶ τὴν ὅλην ἀγω-
 γὴν ὡς τύπῳ καὶ κεφαλαιωδῶς τῶν Πυρρῶνίων πα-
 ραδίδωσι λόγων. ἐν δὲ τῷ β' κατὰ μέρος ἤδη ἀρ-
 χόμενος ἐπεξιέναι τὰ ἐν κεφαλαίῳ εἰρημένα, περὶ τε
 ἀληθῶν καὶ αἰτίων "διαλαμβάνει καὶ παθῶν καὶ 281 H.
 νήσεως γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς καὶ τῶν τέτοις ἐναν-
 τίων, κατὰ πάντων αὐτῶν τὸ ἀπορὸν τε καὶ ἀκατά-
 ληπτον πυκνοῖς, ὡς οἶεται, ἐπιλογισμοῖς ὑποδεικνύς.
 καὶ ὁ γ' δὲ αὐτῷ λόγος περὶ κινήσεως καὶ αἰσθήσεως
 καὶ τῶν κατ' αὐτὰς ἰδιωμάτων, τὰς ὁμοίας περιερ-
 γαζόμενος ἐναντιολογίας, εἰς τὸ ἀνέφικτον καὶ ἀκατά-
 ληπτον ὑποφέρει καὶ αὐτά. ἐν δὲ τῷ δ' σημεῖα μὲν,
 ὥσπερ τὰ φανερά φασιν τῶν ἀφανῶν, ἐδ' ὅλως εἶναι
 φησιν, ἡπατῆρ δὲ κενῇ προσπιθεία τὰς οἰομένους·
 ἐγείρει δὲ τὰς ἐξ ἔθους ἐφεξῆς ἀπορίας περὶ τε ὅλης
 τῆς φύσεως καὶ κόσμου καὶ θεῶν, ἐδὲν τῶν εἰς κατὰ-
 ληπτον πεσεῖν ἐντεινόμενος. προβάλλει αὐτῷ καὶ ὁ ε'
 λόγος τὰς κατὰ τῶν αἰτίων ἀπορητικὰς λαβὰς, μη-
 δὲν μὲν μηδενὸς αἴτιον ἐνδιδὲς εἶναι, ἡπατῆρ δὲ
 τὰς αἰτιολογίας φάσκων, καὶ τρόπος ἀριθμῶν κατ'
 ἔς οἷα αὐτὰς αἰτιολογεῖν ὑπαχθέντας εἰς τὴν τοι-
 αῦτην περιεπεχθῆναι πλάνην. καὶ ὁ ε' δὲ τὰ ἀγαθὰ
 καὶ κακά, καὶ μὴν καὶ τὰ αἰρετὰ καὶ φευκτά, ἔτι δὲ
 προηγούμενά τε καὶ ἀποπροηγούμενα, εἰς τὰς αὐτὰς
 ἐρεχέλιας ἄγει, τό γε ἐπ' αὐτῷ καὶ ταῦτα τῆς κατα-
 λήψεως ἡμῶν καὶ γνώσεως ἀποκλείων. τὸν μὲντοι ζ'
 κατὰ τῶν ἀρετῶν ὀπλίζει, διακενῆς λέγων τὰς φιλο-
 σοφῶντας περὶ αὐτῶν ἀναπλάσαι δόξας, καὶ ἑαυτοῖς
 ἀποβασκολεῖν ὡς εἰς τὴν τούτων εἴησαν προῆξιν τε καὶ
 θεωρίαν ἀφικόμενοι. ὁ δ' ἐπὶ πᾶσι καὶ ἡ κατὰ τοῦ
 τέλους ἐνίστατο, μήτε τὴν εὐδαιμονίαν μήτε τὴν ἡδο-
 νὴν μήτε τὴν φρόνησιν μήτ' ἄλλο τι τέλος ἐπιχωρῶν
 εἶναι, ὅπερ ἂν τις τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων
 δοξάσειεν, ἀλλ' ἀπλῶς οὐκ εἶναι τέλος τὸ πᾶσιν
 ὑμνοῦμενον.

Οἱ μὲν οὖν τῷ Αἰνησιδήμῳ λόγοι πρὸς τοιοῦτον
 ἀγῶνα κονίζοντο· ὅτι δὲ ματαιότης αὐτῶν καὶ πολλή
 λέχη ἢ σπερδή, Πλάτωνί τε καὶ πολλοῖς ἄλλοις τῶν
 προ ἡμῶν τὸν ἔλεγχον ἔδοσαν· καὶ ὅτι μηδὲν εἰς δόγμα
 συντελεῖ, καὶ τῆτο κατάδηλον, ὅπου γε καὶ τὰς ἐνά-
 σας δογματικὰς θεωρίας ἐλαύνειν ἡμῶν τῆς διανοίας

α. 3. οὐδὲ A: οὐτε γ. 4. ἢ add A. 5. οὐκέτι, ἢ τῷ μὲν ἐφικτὰ τῷ δ' οὐ A: οὐκ ἐφικτὰ γ. 10. καὶ om A.
 13. libri φασιν. 17. δεύτερον] β A: δεύτερον καὶ γ. 28. μαχομένους γ. 30. ὑπάρχειν] ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν mg A.
 34. γὰρ add A. b. 7. τε add A. 13. ὅλως] ἄλλως A. 14. φασιν γ. 16. τῶν] nonne αὐτῶν? 17. αὐτῷ A: δὲ
 αὐτῷ γ. 19. δὲ A: δὲ καὶ γ. 23. δὲ add A. 27. φιλοσοφοῦντας γ. 28. αὐτοῦς γ. 29. libri ἀποβασκολεῖ.
 30. ἐπὶ τούτοις πᾶσι γ. 37. κανονίζονται γ.

ἐπεχείρησαν. τοῖς μέντοι κατὰ διαλεκτικὴν μέλητην
πονημένοις, ἂν μὴ τὸ ἀζηρίκτον αὐτῶν τοῖς λογισμοῖς
ἐνεδρεύῃ καὶ ἡ κρίσις πρὸς ἀγχίνουαν ἐ νενοθευμένη,
τὸ βιβλίον ἐκ ἄχρησον.

213.

Ἀνεγνώθη ἈΓΑΘΑΡΧΙΔΟΥ ἱστορικόν· ἔνιοι
δὲ αὐτὸν Ἀγάθαρχον ὀνομάζουσι. τούτῳ πατρὶς
548 R. "μὲν ἡ Κνίδος ἦν, ἣ δὲ τέχνη γραμματικὸν ἐπεδείκνυτο·
ἐπογραφέα δὲ καὶ ἀναγνώσῃν ὁ τῷ λέμβρῳ Ἡρακλείδης,
δι' ὧν αὐτῷ ἐξυπηρετεῖτο, παρέχε γινώσκουσα. ἦν δὲ 10
καὶ θρεπτός Κινναίε. γράψαι δὲ τὸν ἄνδρα τέτον τὰ
κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔγνωμεν ἐν βιβλίοις ἰ· καὶ τῶν κατὰ
τὴν Εὐρώπῃν δὲ εἰς θ' καὶ μ' παρατείνετο αὐτῷ ἡ ἱστορία·
ἀλλὰ καὶ ἐ βιβλία τὴν ἐρυθρὰν αὐτῷ ἤσαν καὶ τὰ
περὶ ταύτην ἐξιζορῶσι. τὴν ἐν εἰρημένην ἡπασαν συγ- 15
282 H. γραφὴν "καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλει τῷ ἐ λόγῳ εἰς μνήμην
ἀνάγει, ἐν ᾧ καὶ πεπαῦται τοῦ γράφειν διὰ τινὰς τε
αἰτίας ἄλλας, καὶ ὅτι τὰ τῆς ἡλικίας ἀποκλίνει πρὸς
τὸ ἔξωρον. πλήν γε εἰσὶν οἱ φασιν αὐτὸν καὶ ἑτέρας
συγγεγραμέναι πραγματείας, ὧν ἡμεῖς ἐδένα οὐδέπω 20
ἴσμεν. ἐπιτομὴν δὲ αὐτὸν φασὶ τῶν περὶ τῆς ἐρυθρῆς
θαλάσσης ἀναγεγραμμένων ἐν ἐνὶ συντάξει βιβλίῳ,
καὶ μὴν καὶ περὶ τρογλοδυτῶν βιβλία ἐ, ἀλλὰ καὶ
ἐπιτομὴν τῆς Ἀντιμάχῳ Λύδης, καὶ πάλιν ἄλλην ἐπι-
τομὴν τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμα- 25
σίων ἀνέμων, ἐκλογάς τε ἱστοριῶν αὐτὸν συντάξαι, καὶ
περὶ τῆς προσφιλῆς οὐιλίας. ἔστι δέ, ἐξ ὧν τὸν ἄνδρα
τὸς λόγῳ αὐτῷ διελθόντες ἐπέγνωμεν, μεγαλοπρεπὴς
τε καὶ γνωμολογικός, καὶ τῷ μὲν τῷ λόγῳ μεγέθει καὶ
ἀξιωματι τῶν ἄλλων μᾶλλον χαίρων, λέξεσι μέντοι λο- 30
γασίν ἐ πάντῃ προστεθειμένος, ἐδὲ διὰ τῶν ἐθίμων δὲ
διὰ παντὸς πορευόμενος, γεννῶν δὲ αὐτὸς οὐ λέξεις,
ἀλλ' εἴ τις ἄλλος δημιουργὸς τῆς περὶ τὰς λέξεις χρή-
σεως, καινὴν τινα μὴ καιναῖς κεκορημένος λέξεσι φαν-
τασίαν πέμπουσιν ἀποτελεῖ τὴν φράσιν· ἔτι δὲ προσ- 35
φυῶς ὑποβάλλει τὴν πρᾶξιν, ὡς τὴν τε καινοτομίαν
μὴ δοκεῖν εἶναι καινοτομίαν, καὶ τὸ σαφὲς ἐκ ἑλαττον
τῶν ἐξ ἔθους λέξεων παρέχειν. κέχρητο δὲ καὶ γνώμαις
τὸ νενεχὲς καὶ δραστήριον ἐπιδηλέσας. τροπὰς δὲ ἐπελ-
θεῖν, εἴ τις ἄλλος, ἄριστα παρεσκευασμένος τὸ μὲν 40
ἡδὺ καὶ κηλοῦν καὶ τὴν ψυχὴν διαχέον λεληθότως δι'

ὅλα διασπείρει τῷ γράμματός, εἰς τροπὴν δὲ ὅ τι παρε-
νήκετο, ἐδεμίαν λύπην δηλῶσαν ἀφίησι. ποιεῖ δὲ αὐτῷ
τέτο μάλιστα ἐχὶ ἡ τῶν λέξεων αὐτῇ κατ' αὐτὴν με-
ταβολή, ἀλλ' ἡ ἀπὸ πραγμάτων ἑτέρων εἰς ἕτερα μετὰ
5 τινος σοφῆς καὶ ἡρεμαίας μεταχειρίσεως μετάβασίς τε
καὶ μετατροπή. ἀλλὰ γ' καὶ ἀντιλαβεῖν μὲν ὄνομα ὀή-
ματος, ἀμεῖψαι δὲ τὸ ὀήμα εἰς ὄνομα, καὶ λῦσαι μὲν
λέξεις εἰς λόγους, συναγαγεῖν δὲ λόγον εἰς τύπον ὀνό-
ματος, ἐδενὸς ἀνεπιτηδειότερος ὧν ἴσμεν. καὶ ζηλωτῆς
μὲν ἐστὶ Θεκυδίδης ἐν τε τῇ τῶν δημηγοριῶν δαφιλείᾳ
τε καὶ διασκευῇ, τῷ μεγαλείῳ δὲ μὴ δευτερεύων τῷ
λόγῳ τῷ σαφεῖ παρελαύνει τὸν ἄνδρα. ἀλλὰ γ' ὁ μὲν
ἀνὴρ τοῖστος, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ἔχων κλέος·
εἰ δὲ καὶ τὸ τῆς ῥητορικῆς ἐπώνυμον αὐτῷ ἢ μὴ νή-
15 φασα ψῆφος ἐκ ἐπέθετο, ἀλλὰ γ' ἔμοιγε δοκεῖ ἐδὲν
ἑλαττον τῶν γραμματικῶν ἐ δεύτερος ἢ τῶν ῥητόρων,
δι' ὧν καὶ γράφει καὶ διδάσκει, καταφαίνεται.

214.

Ἀνεγνώθη βιβλίον ἸΕΡΟΚΛΕΟΥΣ περὶ προ-
νοίας καὶ εἰμαρμένης καὶ τῆς τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν
"θεῖαν ἡγεμονίαν συντάξεως. ἔστι μὲν ἐν τὴν προαί- 549 R.
ρεσιν φιλόσοφος ὁ ἀνὴρ, ἡ δὲ συγγραφὴ αὐτῷ Ὀλυμ-
πιόδωρον χοιτὴν προκαθίξει, ὃν καὶ παραχεῖν τῷ λόγῳ
τὰς ἀφορμὰς ὑποτίθει, καὶ αὐτὸν ἔχοντα τοῦ φιλο-
σοφεῖν ἔρωτα, καὶ μὴν ἐδὲ τῆς πολιτικῆς σοφίας ἀπει-
ρον· ἐμπρέπει "τε γ' Ῥωμαϊκαῖς πρεσβείαις, καὶ πολλὰ 283 H.
καὶ μέγιστα τῶν βαρβάρων ἐθνῶν τῇ Ῥωμαϊκῇ συνάψαι
λήξει, αἱ τινες αὐτῷ καὶ τῶν μεγίστων παρ' αὐτοῖς τι-
μῶν κατέστησαν αἰτίαι. ὁ μὲν Ὀλυμπιόδωρος, πρὸς ὃν
ὁ λόγος, τοῖστος· ὃ δὲ καὶ παραμυθικὸς λόγος ὁ συγ-
γραφὸς ἐπὶ τέλει τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, θετῷ παιδὸς ἀπο-
βολὴν ποτινωμένῳ καὶ σκυθρωπάζοντι, προσενήροχεν.
ἡ δ' ἐπαγγελία τῆς παρέσης σκέψεως περὶ προνοίας
ἐστὶ διαλαβεῖν τῇ Πλάτωνος δόξῃ καὶ Ἀριστοτέλους συν-
διατιθεμένων· συνάπτειν γ' βέλεται τὰς ἀνδρας ταῖς
δόξαις καὶ κατὰ τὰς λόγους τῆς προνοίας μόνον, ἀλλὰ
καὶ ὅσοι τὴν ψυχὴν φρονέουσιν ἀθάνατον, καὶ εἴ τι περὶ
ἑρανθὲ καὶ κόσμῳ τέτοις πεφιλοσόφητο. ὅσοι δὲ τοὺς
ἄνδρας εἰς διαφωνίαν ἔστησαν, τέτῳ ἐς τὰ μάλιστα
πεπλανῆσθαι τε τῆς τῶν ἀνδρῶν προθέσεως καὶ τοῦ
ἀληθοῦς ἐκπεσεῖν ἀποτείνετο, τὰς μὲν ἐκόντας ἔριδι καὶ

a. 2. λογισμοῖς A: λόγοις ε. 9. τοῦ λέμβρου] λέμβρος Casaubonus. 12. ἔγνωμεν A: ἔγνωσμένα ε. 13. δὲ
add A. 20. οὐδένα] immo οὐδὲν αὐτὸ οὐδεμίαν. 26. συντάξαι αὐτὸν ε. 33. ἄλλος add A. 34. καινῶς ε.
35. πρέπουσαν ε. b. 1. κατασπείρει ε. 5. μεταχειρίσεως A. 11. διασκευῇ καὶ δαφιλείᾳ ε. 16. ἐλάττων ε.
17. διδάσκει καὶ γράφει ε. 28. λέξει A. 29. μὲν οὖν Ὀλ. ε. 32. ποτινωμένῳ περιαλεῖ τε ὅτι καὶ ε.
40. ἐκπεσεῖν τοῦ ἀληθοῦς ε.

ἀπονοία σφῶς αὐτὸς προσαναθέντας, τὰς δὲ καὶ προ-
λήψει καὶ ἀμαθία δεδωλόμενος. καὶ πολλὴν τὰς ἐμπροσθεν
εἶησαι χορὸν, μέχρις ὅτε ἡ Ἀμμιωνίς σοφία διέλαμ-
πεν, ὃν καὶ Θεοδίδακτον ἐπικαλεῖσθαι ὕμνεϊ· τῶτον γὰρ
τὰς τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν διακαθάραντα δόξας, καὶ τὰς 5
ἐκατέρωθεν ἀναφρομένους ἀποσκευασάμενον λήρους,
σύμφωνον ἐν τοῖς ἐπικαίροις τε καὶ ἀναγκαιοτάτοις τῶν
δογμάτων Πλάτωνός τε καὶ Ἀριστοτέλους τὴν γνώμην
ἀποφῆναι. ταῦτα διὰ τῆς γραφῆς ὁ Ἱεροκλῆς λόγος
σπερδάζων κατασκευάζει μὲν ἃ ἐκείνους φιλοτιμεῖτο δο- 10
ξάζειν, ἀνταγωνίζεται δὲ πρὸς τὰς ἐσπεδακότας τὰ-
ραντία, Ἐπικουρείους τέ φημι καὶ Στωϊκούς, καὶ ὅσοι
Πλάτωνα μὲν ὑποδύοντο καὶ Ἀριστοτέλην, οὐκ ὁρθῶς
δὲ τὰ ἐκείνων εἰσηγοῦντο. καὶ μὴν ὅσους ὁ τῆς γε-
θλιαλογίας ἀνηρτήσατο πόρος, δι' ἐλέγχων ἄγει, σφα- 15
λερὰν αὐτῶν τὴν περὶ τῆς εἰμαρμένης ἐπιδεικνὺς δό-
ξαν. καὶ τὰς μηχαναῖς τισὶν ἢ γοηταῖς τὴν πρόνοιαν
τῶν ὄντων ἀποσκευάζειν τολμῶντας ταῖς ὁμοίαις τῶν
λόγων ὑποβάλλει βασάνοις. καὶ καθόλε φάναι, πρὸς
τὰς ὑπολήψεις ἐνίστατο πάσας, ὅσαι τὴν θεῖαν ἐκ εἶναι 20
πρόνοιαν, ἢ εἶναι μὲν φάσιν δὲ, τὰς ἀμαθεύοντας περὶ-
θεσι νομίζειν. καὶ κατὰ Πλάτωνα θεὸν αὐτῷ προῖ-
φίτησιν ἢ σκέψις, πάσης ἐμφανὲς τε καὶ ἀφανὲς δη-
μιουργὸν διακοσμήσεως, ἣν ἐκ μηδενὸς φησὶν ὑποκει-
μένῃ προαγαγεῖν τὸν τεχνίτην· ἀρκεῖν γὰρ αὐτῷ εἰς ὑπό- 25
ξασιν τῶν ὄντων τὸ βέλημα. τῆς δὲ σωματικῆς ἐσιώ-
σεως τῇ ἀσωμάτῳ συντεταγμένης δημιουργίας, κόσμον
ἐξ ἀμφοῖν τελεώτατον, διπλῆν τε ἕμῃ καὶ ἕνα, συζηῖσαι,
ἐν ᾧ ἄκρα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα τὴν κοσμοποιὸν σο-
φίαν κατὰ φύσιν διακρίναι· ὧν τὰ μὲν πρῶτα λογικὰ 30
ἐξ ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν καλεῖσθαι, ἃ δὲ ἢ μετ' ἐκείνο τὸ
σύστημα ἔχειν ἔλαχε χώρα λογικὰ, αἰθέριά τε καὶ ἀγα-
552R. θὲς δαίμονας ὀνομάζει, "τῶν τε συμφερόντων ἀνθρώ-
ποις ἐρμηνείας τε καὶ ἀγγέλους γενομένους· τὸ δὲ ἀνθρώ-
πειον φύλον τὴν τελευταῖαν τάξιν ἐπέχειν, ὅς περὶ γὰρ 35
τε ζῶα καὶ ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ (ὡς ἂν εἴποι Πλάτων)
ἀθανάτους ὀνομάζεσθαι ἀνθρώπους. τὰ δὲ τρία ταῦτα γένη
284 H. ὡς ἐν ἐνὶ ζῶῳ ἢ χορῷ καὶ "συμφωνίᾳ συνηρτησθαι μὲν
ἀλλήλοις, ἀσύγχυτον δὲ τῇ ἐνώσει καὶ ἀλληλουχίᾳ τὴν
κατὰ φύσιν αὐτῶν διάκρισιν συντηρεῖσθαι. καὶ ἡγεῖσθαι 40
μὲν τῶν καταδεεζέμενων τὰ προτεταγμένα, πάντων δὲ
αὐτῶν βασιλεύειν τὸν πατέρα θεὸν καὶ δημιουργόν. καὶ

ταύτην τὴν πατρονομικὴν αὐτῆς βασιλείαν πρόνοιαν καὶ
νομίζεσθαι καὶ εἶναι, ἣτις ἐκάστῳ γένει τὰ προσήκοντα
διανέμει. τὴν μὲντοι γὰρ τῇ προνοίᾳ συνεπομένην δίκην
εἰμαρμένην καλεῖσθαι· εἰς ἐνὸς γὰρ πλεῖον σημαινόμενα
τῆς τῆς εἰμαρμένης ὀνόματος ὑπὸ τῶν χαιρόντων ταῖς
καινοτομίαις κατασκευαθέντος, ἐκ ἄλλην νομίζειν αὐ-
τὸν εἰμαρμένην ἀλλ' ἣν Ἀριστοτέλει καὶ Πλάτωνα νο-
μίζειν δίδωσι. τὴν τε γὰρ τῶν γενεθλιαλόγων ἀλόγιστον
ἀνάγκην ἐδ' ὅλως προσέειπε, ἐδὲ τὴν Στωϊκὴν βίαν, ἢ
μὴν ἀλλ' ἐδ' ἣν ὁ ἐξ Ἀφροδισιάδος δοξάζει Ἀλέξαν-
δρος, τῇ Πλατωνικῇ τῶν σωμάτων φύσει εἰς ταυτό-
τητα περιάγων ταύτην· ἀλλ' ἐδὲ τὴν ἐπωδαῖς καὶ θυ-
σίαις παρατρεπομένην γένεσιν. ἐκείνην δὲ, καθὼς ἔφη-
μεν, πρὸς βεβαίῃ, ἣν οἱ περὶ Πλάτωνα βέλοντο· ἢ τις
τῶν ἐκβαίνοντων κατὰ τὸν τῆς προνοίας θεσμὸν δικα-
σικὴ τῆς θεῖας ὑπάρχει ἐνέργεια, τάξει καὶ εἰρημῇ πρὸς
τὰς προαιρετικὰς ὑποθέσεις τῶν αὐτεξουσίων ἔργων
ἐπανορθωμένη τὰ κατὰ ἡμᾶς.

Ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐξὶν ἰδεῖν· τῷ τῆς ἀνδρὸς ἐμγε-
ρόμενα γράμματι· ὁ πλεῖστος δ' αὐτῷ καὶ μέγας ἄγων
ἢ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἐξὶ προβοιότης καὶ μετεν-
σωμάτωσις, τὸν μὲν ἐξ ἀλόγων ζώων ἢ εἰς ἄλογα
μεταγχεῖσθαι ἐκ ἀναδεχόμενος, τὴν δὲ ἐξ ἀνθρώπων
εἰς ἀνθρώπους μεταβολὴν σπερδαιολογέμενος. ταύτην
δὲ τὴν ἐπισφαλὴ καὶ ματαίαν ὑπόληψιν ἄνω καὶ κάτω
περιτρέφει, δι' αὐτῆς μὲν, ὡς οἶδε, τὴν τῆς θεῖας πρό-
νοιαν κρατύνων, δι' αὐτῆς δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ αὐτο-
δέσποτον κατασκευάζων, καὶ δὴ καὶ τὴν φύσιν αὐτῷ
ἐπικουρῶν εἰμαρμένην, ἐξ ἀλλοκότων μὲν ἐπινοιών
ὁρμώμενος, ἀσυστάτους δὲ τῶν ἐπιχειρημάτων τὰς νο-
μιζόμενας αὐτῷ κατασκευὰς προάγων, ἐξ ὧν δ' ὡς
ἀληθῶς τὸ τῆς προνοίας ἂν παρασαίη δόγμα, ἐδ' ἐπὶ
νῦν βαλλόμενος. μᾶλλον δὲ εἴ τις τῆς ἀνδρὸς τὴν ἀλή-
θειαν προτιμᾷ ἐθέλοι, δι' ὧν ταύτην ἀγωνίζετο κατα-
σκευάζειν, παντελῶς αὐτῆς τὴν ἀναίρεσιν συνεισάγει·
σαθρὰν γὰρ αὐτῇ βάραν ὑποθείς, ὡς ἐν ἄλλοις τῆς
ὑποθέσεως ἀπαιτήσεως πλατύτερον ὑπεδείξαμεν, εὐπε-
ρίτρεπτον αὐτῇ πρὸς τὸναντίον καὶ ἀνυπόστατον συνα-
πέφηνεν. τῆς γὰρ τῶν ψυχῶν προβοιότης καὶ μετενσω-
ματώσεως, ἣν αὐτὸς ἔρεσμα καὶ θεμέλιον τῆς προ-
νοίας ὑποβάλλει καὶ τῆς αὐτεξουσίας καὶ τῆς εἰμαρμένης,
ταύτης παντελῶς εἰς τὸ ἄλογόν τε καὶ ἀδύνατον ὑπὸ

a. 15. δι' ἐλέγχων Bentleius apud Needham. p. 440: διελέγχων ε. 17. μηχαναῖς τισὶν ἢ γοηταῖς post τολμῶντας
προῖτ ε, addito δὲ post πρόνοιαν. 22. αὐτῇ ε. b. 1. libri πατρωνυμικήν. cf. p. R. 1381, 54. 19. ἐμ-
φερόμενα mg: libri ἐμφορομένην. 22. μὲν A: γὰρ ε. 30. ἀσυστάτων ε. 31. αὐτῷ add A. 32. οὐδ' A: ὁ δ' ε.
33. βαλλόμενος A. 37. ἀπερίτρεπτον ε.

τῆς ἀληθείας ἐξοστρακισμένης, δῆλον ὅτι συγκαταστρέφεται τῷ δι' ἐκείνων ταῦτα πραγματευομένῳ καὶ ἡ πρόνοια καὶ τὸ ἐφ' ἡμῶν καὶ ἡ εἰμαρμένη, καὶ εἰς λῆρον αὐτῷ τὸ πολέμοχθον διαλύειν σπέδασμα.

553 R. "Ἐπεὶ δὲ λόγοι αὐτῶν ἐπιμερίζοντ' τὴν σπεδὴν. καὶ 5 ὁ μὲν α' εἰς ἐκθεσιν διατυπῶν ὧν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ περὶ προνοίας καὶ δίκης καὶ τῆς κατ' ἀξίαν τῶν ἔργων εἰς ἡμᾶς κατιέσης κρίσεως συνεγυμνάσατό τε καὶ διεσκέψατο, ὁ β' δὲ τὰς Πλατωνικὰς συλλέγων δόξας, τὴν πίξιν ἐξ αὐτῶν ὧν Πλάτων ἔγραψεν ἐπιτίθησιν 10

185 H. τίωσιν τῶν "δεδογμένων, παρατιθεῖς διαλύειν αὐτῶν τὴν ἐπιβεβλην πραγματεύειν. ὁ δὲ δ' τὰ λεγόμενα λόγια καὶ τὰς ἱερατικὰς θεσμοὺς εἰς συμφωνίαν συνάγειν οἷς Πλάτων ἐδογμάτισε βέλεθ'. ὁ δὲ ε' εἰς Ὀρ- 15 φεία καὶ Ὀμηρον, καὶ ὅσοι ἄλλοι πρὸ τῆς Πλάτωνος ἐπιφανείας ἐγνωρίζοντο, τὴν Πλατωνικὴν περὶ τῶν προκειμένων φιλοσοφίαν ἀνάπτει. ὁ δὲ ζ' τοὺς μετα Πλάτωνα πάντας, αὐτὸν Ἀριστοτέλην κορυφαῖον λαβὼν, μέχρις Ἀμμωνία τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔτι τῶν γνω- 20 ρίμων οἱ ἐπιφανέστατοι Πλωτῖνός τε καὶ Ὀριγένης, τὰς ἐν μετὰ Πλάτωνα μέχρι τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν, ὅσοις ἐπὶ σοφίᾳ γέγονεν ὄνομα λιπεῖν, τῶν ἅπαντας ὁμοδοξεῖν τῇ Πλάτωνος κατασκευάζει κρίσει, καὶ ὅσοι διῶσαν τῆς ὁμοδοξίας Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην 25 ἐπεχείρησαν, τῶν φαύλων τε καὶ ἀποτροπαίων τίθησι, πολλὰ τε νοθεῦσαι τῶν Πλατωνικῶν λόγων, καίτοι Πλάτωνα διδάσκαλον ἐπιγραφόμενος, ὥσαυτως δὲ καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν γραμμάτων τὰς τὴν ἐκείνου μερίδα τιμᾶν ὁμολογῶντας· καὶ δι' ἐδὲν ἕτερον τέτοις τὰ 30 τοιαῦτα μεμηχανῆθαι, ἢ ἢν' ἔχοιεν συγκρῆναι τὸν Σταγειρίτην πρὸς τὸν Ἀρίστωνος. ὁ δὲ ζ' λόγος ἀρχὴν ἰδίαν ὑποσησάμενος περὶ τῆς διατριβῆς τῆ προειρη- μένης Ἀμμωνίας τὴν σπεδὴν ἀναλαμβάνει καὶ ὡς Πλω- τῖνός τε καὶ Ὀριγένης, καὶ μὴν καὶ Πορφύριος καὶ 35 Ἰάμβλιχος καὶ οἱ ἐφεξῆς, ὅσοι τῆς ἱερᾶς (ὡς αὐτὸς φησι) γενεᾶς ἔτυχον φέροντες, ἕως Πλατάρχου τῆς Ἀθηναίας, ὃν καὶ καθηγητὴν αὐτῶν τοιούτων ἀναγράφει δογμάτων, οὗτοι πάντες τῇ Πλάτωνος διακεκαθα- μένῃ συνάδουσι φιλοσοφίᾳ.

"Ἐστὶ δὲ ἡ φράσις τῷ ἀνδρὶ σαφὴς μὲν καὶ καθαρὰ καὶ σπεδῇ φιλοσόφῳ πρέπουσα, ἔτι μὴν γε τοῖς κεκαλ-

λωπισμένοις καὶ περιττοῖς ἐξωραϊζομένη χρώμασί τε καὶ ποικίλμασι τῆς ῥητορείας.

215.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ

κατὰ τῆς σπουδῆς Ἰαμβλίου, ἣν ἐπέγραψε περὶ ἀγαλμάτων. ἔστι μὲν οὖν ὁ σκοπὸς Ἰαμβλίου θεῖά τε δεῖξαι τὰ εἰδῶλα (ταῦτα γὰρ ὑποβάλλει τῷ ὀνόματι τῆς ἀγάλατος) καὶ θείας μετουσίαις ἀνάπλεα, οὐ μόνον ὅσα χεῖρες ἀνθρώπων κορυφαῖα πράξει τε- 5 χνησάμεναι διὰ τὸ ἄδηλον τῆς τεχνίτης διοπετῆ ἐπω- νόμασαν (ταῦτα γὰρ οὐρανίας τε φύσεως εἶναι κα- κεῖθεν ἐπὶ γῆς πεσεῖν, ἐξ ἧς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν φέ- ρειν συνεσήσαντο), ἀλλὰ καὶ ὅσα τέχνη χαλκευτική τε καὶ λαξευτική καὶ ἡ τεκτόνων ἐπὶ δῆλῳ μισθῷ καὶ ἔρ- 15 γασία διεμορφώσαντο. τούτων ἐν ἅπαντων ἔργα τε ὑπερφυῖ καὶ δόξης ἀνθρωπίνης κρείττονα γράφει ὁ Ἰάμβλιχος, "πολλὰ μὲν ἀπίθανα μυθολογῶν, πολλὰ 556 B. δὲ εἰς ἀδήλους φέρων αἰτίας, πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ὁρω- μένοις ἐναντία γράφειν ἐκ ἀδυνάτου. εἰς δύο δὲ τὴν ὅλην πραγματείαν διατέμνει, τὴν μὲν μεῖζονα καλῶν, τὴν δὲ ἐλάττωνα. καθ' ἑκατέρας δὲ τῶν καὶ ὁ Φιλόπονος ἴσατο, λέξει μὲν κεκορημένος ἡπερ εἰώ- 20 θει, καὶ τὴν συνθήκην δὲ εἰς τὸν ὅμοιον ἑαυτῷ τύ- πον ἁρμοζόμενος· τοῦ μὲν γὰρ καθαροῦ καὶ εὐκρινοῦς "οὐκ ἀποκλίνει, οὐ μέντοι γε τῇ λογάδι καὶ ἀπτικῇ 286 II. ἕσση φράσει καλλωπίζει. καὶ τὰς ἐλέγχους δὲ τῶν Ἰαμ- βλίου λόγων πολλαχῶς μὲν γενναίως τε καὶ δι' αὐτῶν ἐρχομένους τῶν πραγμάτων ἐπιδείκνυσιν, ἐνίοτε δὲ ἐπιπόλαιον τὴν ἀνασκευὴν φέροντας καὶ πρὸς ὄνομα 30 γινομένους καὶ πόρρω τῆς ἀπτεᾶς τῶν εὐθυνομένων φε- ρομένους, καίτοι ῥαδίως κακείνων πρὸς ἔλεγχον ἐκκει- μένων, καὶ ἐξ ἑαυτῶν προβαλλομένων τὸ ἀνίχυρον.

216.

Ἀνεγνώσθησαν βιβλία δ', ἃ τὴν πραγματείαν ἰα- 35 τρικὴν ΟΡΕΙΒΑΣΙΩΙ συντεταγμένην περιεῖχε· καὶ ἔτι ἕτερα ζ' ἀνδρός τε τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς παραπλήσιον ἔξενηγεμένα τύπον.

Ἡ μὲν οὖν πρώτη σπεδὴ τῷ ἀνδρὶ, ἃ Γαληνὸς μὲν ἔγραψεν ὁ ἰατρός, συντέμνει, Ἰβλιανῷ δὲ τῷ τῆς 40 εὐσεβείας ἀποστάτῃ ἀναγράφει· ἡ καὶ ἀπάρχετο ἔτιως „Κελεύσαντί σοι, θεοτάτε αὐτοκράτορ Ἰβλιανέ, τοὺς τῷ θαυμασίῳ Γαληνῷ χρησίμους εἰς τὴν ἰατρικὴν

a. 6. μὲν om A.

13. ἐπιβολὴν Bentley.

28. ἐπιγραφόμενος ε.

38. αὐτοῦ A: αὐτὸς ε.

b. 18. ἀδήλως ε.

20. ὅλην τὴν ε.

31. libri q̄dior.

ἐγκειμένων ε.

34. τὴν deleverim.

35. ὁρι-

37. ἐξενηγεμένην A.

τέχνην γεγραμμένους λόγους συντεμεῖν εἰς ἑλαττον, προθύμως ὑπήκουσα. τοῖς τε γὰρ μετιέναι τὴν τέχνην ταύτην προαιρουμένοις, ὡς αὐτὸς φησιν, ἔτε δὲ φύσεως ἐπιτηδείως ἔθ' ἡλικίας ἀρμοζέσης τετυχηκόσι, πολλάκις δὲ ἔδὲ τῶν πρώτων μαθημάτων ἀρξαμέ- 5 νοις, καὶ διὰ ταῦτα ἀδυνάτως ἔχουσι τὸς κατὰ διέξο- δον λόγους ἐκμανθάνειν, ἀρκέσει τὰ νῦν γραφησόμε- να, χρόνῳ τε βραχυτέρου πρὸς τὴν ἐκμάθησιν χρή- ζοντα, καὶ τὴν νόησιν εὐπετεστέραν ἔχοντα τῷ τὴν συναίρεσιν εἰς βραχυλογίαν ἐκ ἀσαφῆ γενήσεσθαι. τοῖς 10 τε ἐν προπαιδείᾳ γεγενημένοις, καὶ μήτε ὑπὸ φύσεως μήτε ἡλικίας κωλυθεῖσι τελείαις χρήσεσθαι ταῖς δι- δασκαλίαις, ἀρμόδιοι ἂν ἢ τοιαύτη σύννομις ἐπ' αὐ- τῶν τῶν ἔργων τῆς μὲν χρείας ἐπιγέσης, ἐν βραχεῖ δὲ τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἀναγκαιοτάτων γενομένης."

Οὕτω μὲν δ' Ὀρειβάσιος ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ προοιμιάζει, ὑποχόμενος ἐκεῖνα μόνον συναγαγεῖν, ἃ τῶν ἀρεσκόντων ἐστὶ τῷ ἀνδρὶ καὶ πρὸς τὴν ἱατρικὴν ἀφορὰ τέχνην τε καὶ τῆς τέχνης μεταχειρίσιν. πεπό- νηται δὲ αὐτῷ ἢ τοιαύτη σπεδὴ ἐν λόγοις

217.

Ἡ δὲ δευτέρα πραγματεία Ἰβλιανῷ μὲν καὶ αὐ- τῇ τὴν προσφώνησιν ποιεῖται, ἐν ᾧ δὲ περαίνεται λόγοις, καὶ τὸ χρήσιμον οὐκ ἑλαττον ἀλλὰ καὶ μᾶλ- λον ἢ ἡ προτέρα τῷ πολυσίχον παρέχεται. προοιμιάζει 25 δὲ καὶ αὕτη τῶτον τὸν τρόπον. "Τὰς προσαχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος, αὐτοκράτορ Ἰου- λιανέ, πρότερον, ἥνικα διεισδύμεν ἐν Γαλατίᾳ τῇ πρὸς ἐσπέραν, εἰς τέλος ἤγαγον καθὼς ἡβελήθη, ὡς τινες ἐκ μόνων τῶν ὑπὸ Γαληνοῦ γραφέντων ἐποίησάμην. 30 ἐπειδὴ δὲ ἐπαινέσας ταύτας δευτέραν ἐπέταξας πρᾶ- ξιν, πάντων τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν ἀναζητήσαντά με τὰ καιριώτατα συναγαγεῖν καὶ πάντα ὅσα χρησιμεύει πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος τῆς ἱατρικῆς, καὶ τῷτο πράττειν ὡς οἶός τέ εἰμι προθύμως διέγνωκα. περιττὸν δὲ νομίσας εἶναι 35 καὶ παντελῶς εὔηθες τὸ ἐγγράφειν τὰ αὐτὰ πολλάκις καὶ τῶν ἄριστα συγγραψάντων καὶ τῶν μὴ ὁμοίως τὸ ἀκριβὲς ἐξεργασμένων, μόνον τὰ τῶν ἁμεινον εἰπόν- των συνάξω, μηδὲν ὧν Γαληνὸς εἶπε παραλιπών, κα- θότι τῶν συγγραψάντων ἁπάντων εἰς τὰς αὐτὰς ὑπο- 40 θέσεις αὐτὸς κρατεῖ, μεθόδοις καὶ διορισμοῖς τοῖς ἀκρι- βεστάτοις χρῶμενος, ὅτε ταῖς Ἱπποκρατεῖσι ἀρχαῖς καὶ

δόξαις ἐξακολουθῶν. χρήσομαι δὲ πάντα ὅσα τοιαύτη τάξει. πρῶτον μὲν συνάξω τὰ τῷ ἑλικῷ μέρους, εἶτα ὅσα περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς εἶρηθ' ἀνθρώπου, μετὰ 5 αὐτὰ τῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀναληπτικῆς πραγματείας, μετὰ ταῦτα ὅσα τῆς διαγνωστικῆς καὶ προγνωστικῆς ἔχεται θεωρίας, ἔφ' οἷς τὰ περὶ νοσημάτων καὶ συμπτωμάτων καὶ ὅλως τῆς τῶν παρὰ φύσιν ἐπανορθώσεως."

Ἐς τοιοῦτον μὲν τύπον καὶ ἡ δευτέρα προοιμιάζει πραγματεία, ἥ ἐκεῖνης ἀρχομένη τῆς ὑποθέσεως, καθάπερ καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἢ τις τὰς ἐν τροφαῖς δυ- νάμεις ἀναδιδάσκει. "ἐν ᾧ δὲ λόγοις διέξεισιν ἃ ἐπαγ- 287 Η. γέλλει. καὶ δευτέρα μὲν ἐστὶ τῷ χρόνῳ, προτερεῖ δὲ τῇ χρείᾳ, ὅτε μὴ μόνον ὅσα Γαληνὸς ὀρθῶς ἔγραψε περιέχουσα, ἀλλὰ καὶ ὅσα αὐτῷ μὲν παρῆθ', ἄλλοις δὲ 15 εἰς διδασκαλίαν προτέθειται. καὶ γὰρ μοι δοκῶ χρησι- μέναι τὴν σπεδὴν ταύτην, ἵνα μὴ λέγω πασῶν τῶν ἄλλων ὅσαι εἰς ἱατρικὴν χρεῖαν τε καὶ θεωρίαν κατε- βλήθησαν πραγματεῖαι, ἀλλὰ πάντως γε τῶν πλείονων τῷ τε σαφῶς ἀπηγγέλλεται τὰ ἀπηγγεμένα, καὶ τῷ 20 μηδὲν παραλιπεῖν, καὶ τῷ φωναῖς διαφόροις τὰ πλείω τῶν συντεταγμένων ῥηθῆναι, ἔξ ὧν καὶ εἴ τι ἀσαφές ἐν τέτοις συνέβη τινὶ ῥηθῆναι, διὰ τῆς ἄλλων ἀνα- πύξεως σαφηνίξει. καὶ τῷ γε ἱατρικὴν μετιόντι κατὰ ταύτην ἔγωγε παραινέσαιμι ἂν τὴν πραγματείαν τὴν 25 διατριβὴν ὅτι μάλιστα ποιῆσθαι. Ἀλλὰ τοιαύτη μὲν καὶ ἡ δευτέρα Ὀρειβασίῳ τῆς ἱατρικῆς μεταχειρίσεώς τε καὶ θεωρίας συναγωγή.

218.

Τρίτῃ δὲ αὐτῷ διεσπένδασαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος προοιμιάζόμενος λέγει, συντομίαν αὐτῷ τῆς δευτέρας περιέχουσα πραγματείας. Εὐσαθίῳ δὲ τῷ νιῷ τὸ βι- βλίον ἀναφωνεῖ, θ' διηρημένον λόγοις, ἐν οἷς ἐστὶ τῶν παθῶν ἰάματα, ὅσα τὸ εὐπόριζον καὶ πρόχειρον ὑπο- τίθεται τὸ μέντοι χειρουργικὸν εἶδος παντελῶς αὐτῷ 30 κατὰ ταύτην τὴν συναγωγὴν παρῆθ'. "ἔστι δὲ τὸ παρὸν 500 R. βιβλίον πρὸς μὲν ἀνάμνησιν τοῖς κατὰ τὰς ἱατρικὰς πράξεις τε καὶ θεωρίας συνησκημένοις ἐφαύλην πα- ρέχον τὴν χρεῖαν, καὶ μᾶλλον πρόχειρον τοῖς δ' ἐκ πρώτων εἰς μάθησιν τῆς τέχνης διὰ τῆσδε τῆς συνό- ψεως ἐλθεῖν ἡλικιόσιν εἶπον ἂν ὡς ἐπ' ὀλίγον εἴη τὸ 40 λυσιτελὲς παρέχον, εἰ μὴ τὸ κατ' αὐτὴν ἀμέθοδόν τε καὶ ἀπροσδιόριστον τὸς ἀπειρότερον περὶ ταῦτα διαχει-

a. 1. συντελεῖν ε. 4. ἐπιτηδείως] immo ἐπιτηδείας.

11. τε A: δὲ ε. 23. ο] οβ' Suidas v. Ὀρειβάσιος.

b. 15. δοκῶ] fortasse legendum δοκῶ.

26. ὀρειβασίῳ A. 41. τε add A.

33. συνάγειν ε.

38. ἐργασμένων ε.

22. ἄλλων] τῶν ἄλλων rc A.

24. τὴν post αὐν add A.

9. εὐπρεπεστέραν ε, unde Casaubonus εὐπρεπεστέραν.

μένους καὶ ἐτοιμότερον πρὸς τὰς θεραπείας χωροῦντας εἰς τὰς μεγίστας βλάβας τῶν καμνόντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τῶν ὑγιαίνοντων, ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων εἶδον συνω-
θεμένους. πλὴν ἀλλ' ἐν γε τοῖς εἰρημένοις λόγοις θ' τῶν ο' βιβλίων τὴν συνόψιν περιγράφει.

Καὶ ἐν μὲν τῷ α' διαλαμβάνει περὶ τε τῆς κατὰ τὰ γυμνάσια προφυλακῆς καὶ αὐτῶν τῶν γυμνασίων, κενώσεων τε καθόλου καὶ ἐπὶ μέρος, τῶν τε δι' ἐπι-
νοίας καὶ ὅσων ἡ φύσις κυρία· περὶ τε ἀέρων καὶ λυ-
τρῶν, αὐτοφυῶν τε καὶ τῶν ἐκ τέχνης· καὶ περὶ ἰδρώ-
των, καὶ δὴ καὶ περὶ καταπλασμάτων, περὶ τε τῆς εἰς
ἔλαιον καὶ ὑδρέλαιον ἐμβάσεως, καὶ ὅσα τὸ δέσμα δά-
κνοντα ἢ ἄλλως διαφορῶντα τῶν χροονίζοντων παθῶν
τὴν μετασυγκριτικὴν, ὡς ἂν μεθοδικῶς φαίη ἀνὴρ,
ἀπεργάζεσθαι θεραπείαν.

ἐν δὲ τῷ β' περὶ τε τῆς δυνάμεως τῶν ἀπλῶν δια-
λαμβάνει φαρμάκων, καὶ περὶ τῆς τέτων ἐκλογῆς, καὶ
περὶ κατασκευῆς τῶν τε ἀκόπων καλεσμένων χρισμά-
των καὶ ἐμπλάσρων, καὶ περὶ σαθμῶν, περὶ τε τῶν
κοπτῶν καλεσμένων πλατυσμάτων, καὶ περὶ ἐψήσεως

288 H. τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὰς ἐμπλάσρας "φαρμάκων.

τὸ δὲ γ' συνθέσει αὐτῷ φαρμάκων παντοδαπῶν
περιέχει.

τὸ δὲ δ' περὶ τροφῶν ἐστὶν αὐτῷ συντεταγμένον δυ-
νάμεως, καὶ περὶ τῆς τέτων σκευασίας, περὶ τε μελι-
κράτους καὶ πομάτων ἄλλων, ὅσα χρήσιμα τοῖς ἀρρώ-
στοι, περὶ τε γαλακτοποσίας, καὶ ἔτι περὶ ὑδάτων.

τὸ δὲ ε' ὅσα τε ταῖς κυρίαις συμβαίνει διδάσκει,
δίαιτάν τε αὐτῶν, καὶ ὅποια αἰ τιτθαί, περὶ τε κο-
μιδῆς παιδίου, καὶ ὅσα εἴωθε συμβαίνειν τῷ παιδί.
περὶ τε κόπων, ὅς ποιεῖ τὰ γυμνάσια, καὶ ὧν ἐκ ἐπι-
λαβεῖν ἐκ τῶ φαινομένου τὸ αἷτιον. καὶ περὶ σεγνώσεως
δέσματος. γερόντων τε δίαιταν εὐρήσεις ἐν τέτῳ, καὶ
ὅσα τοῦ σώματος κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν συμπεσόντα
ἄχαρι τὴν ὕψιν ποιεῖ, τέτων ἀπαλλαγὴν καὶ τῆς παρα-
τροπῆς ἐπανόρθωσιν, ὁδόντων τε φυλακὴν, καὶ βαρυ-
κοΐας καὶ ἀχλὺς ὀμμάτων διόρθωσιν, καὶ τῆς ἀπὸ
τῆς πλησμονῆς βλάβης θεραπείαν, ἀχόλου τε βίου
δίαιταν· περὶ τε τῶν διαφθειρόντων τὰ σιτία. ὁδοι-
ποροῦσι τε καὶ πλοῖζομένοις ἐκτίθεσθαι δίαιταν, καὶ περὶ
καθαίρεσεως σαρκῶν διαλαμβάνει ἀναθρέψεώς τε, καὶ
διάγνωσιν κράσεως, καὶ παρατραπίσεως αὐτῆς θεραπείαν.

ἐν δὲ τῷ ε' συντέτακτο αὐτῷ ὅσα τε εἰς σημείωσιν
ἀσφαλῆ τείνει καὶ κρίσιν ὁρθήν, θεραπείαι τε καὶ προ-
γνώσεις πυρετῶν καὶ συμπτωμάτων. τὰ τε εἶδη τῶν
πυρετῶν καὶ τὰς ἰάσεις, περὶ τε λοιμῶν λειποθυμίας
5 τε καὶ συγκοπῆς καὶ ὁδύνης καὶ λυγμῶ διαλαμβάνει,
κυνώδους τε ὁρέξεως καὶ ἀνορεξίας καὶ βελίμης θερα-
πείας, ἔτι δὲ περὶ ναυτίας καὶ ἐμέτων ἀγρυπνίας τε
καὶ καταφορῶς, καὶ συντήξεως καὶ δίψης, καὶ ἐλκω-
θέντος τῆς ἱερῆς ὁσῆς θεραπείας.

κατὰ δὲ τὸ ζ' ἐλκῶν μὲν ἀπάντων, τῶν τε λεγο-
μένων ἀπλῶν καὶ τῶν κοίλων, καὶ γε καὶ τῶν ἐλκῆς
δεομένων καὶ ὑπερσαρκέντων ἐκδιδάσκει, πρὸς τε τὰ
πυρίκαυτα θεραπείας εἰσάγει, καὶ περὶ ἔξανθημάτων
καὶ κνησμῶν καὶ φλυκταινῶν, ἀναρρόγηγνυμένων τε ἐλκῶν

15 καὶ κακοήθων· πρὸς ἀνθρακᾶς τε καὶ καρκίνους ἰάσεις
ἀναγράφει, σπασμῶν τε καὶ σπασμῶν καὶ θλασμά-
των· οἷσις τε ἂν ἀκὺς ἢ κάλαμος ἢ ἄκανθα ἢ σκό-
λοψ ἐμπαγέτω σαρκὶ ἀποσπασθείη· περὶ τε παρω-
νυχιῶν καὶ τῶν ἐν ἄρθροις ἐλκῶν, αἱμορροαγίας τε καὶ
νευροτροφῶν, καὶ περὶ κεχαλασμένων ἄρθρων, περὶ

τε φλεγμονῆς καὶ ρευματικῆς διαθέσεως, περὶ τε γαγ-
γραίνης καὶ σφακελισμῶ, καὶ περὶ ἀποσημάτων καὶ συ-
ρίγγων, ἐρυσιπέλατος τε καὶ ἔρπητος, καὶ περὶ σκλήρων
καὶ οἰδημάτων, τεμνίνθαι τε καὶ ἐπινυκτίδος, περὶ τε

25 διατηρηθέντων συνδέσμων, καὶ θύμης καὶ σκῶν καὶ δο-
θαίων, ἀκροχορδόνων τε καὶ μυομηχιῶν καὶ τῶν συ-
στοίχων. πρὸς τε τὰ λεγόμενα γαγγλία καὶ χεῖμεθλα καὶ
ραγάδας ἐκτίθεσθαι ἰάσεις, καὶ πρὸς τὰ ἡλκωμένα τῶν
αἰδοίων. περὶ τε λεύκης καὶ ἀλφῶν καὶ λέπρας καὶ
ψώρας καὶ λειχήνων διαλαμβάνει, καὶ περὶ ἐμφρηση-
μάτων, καὶ ὡς ἡ τῶν ἐχιδνῶν ἐδωδὴ ἄριστον βοήθη-
μα τοῖς ἐλεφαντιῶσι. ταῦτα μὲν καὶ κατὰ τὸ ἔβδομον.

κατὰ δὲ τὸ η' περὶ τῆς κατὰ τὴν μνήμην ἀπω-
λείας καὶ τῶν ἄλλως ἀγρυπνητικῶν ἢ καταφορικῶν
35 διαλαμβάνει, τίς τε ὁ ἐφιάλτης καὶ ἡ ἐπιληψία καὶ
τὸ "σκοτωματικὸν πάθος, ἀποπληξία τε καὶ μελαγχο-
λία καὶ μανία καὶ ἔρως ὁξύς, καὶ τίς ἡ λυκανθρωπία,
καὶ τέτων ἰάσεις· περὶ τε τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον
παθῶν, καὶ περὶ λυσοδότητων, καὶ περὶ παραλύσεως
καὶ ἀνεκθεριμάντῃς ῥίγης, περὶ τε σπασμῶν καὶ τετάνου,
καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν παθῶν. πρὸς τε τὰ
σειριῶντα παιδιά, πρὸς τε δυσωδίας ῥινόος, καὶ πρὸς

a. 7. τῶν add A. 11. καὶ A: καὶ ε. 14. μεθοδικὴν A: μεθοδικῶς ε. 28. τε add A. 31. ποιεῖ τὰ A:
ποιεῖται ε. 42. περιτραπίσεως ε. b. 1. τε add A. 9. θεραπείας γε A: θεραπεία ε. 23. σκλήρων A.
27. χεῖμεθλα A: χεῖμεθλα ε. 30. λειχνην A. 42. σηριῶντα A.

ἐπιώπια, καὶ πρὸς ἐκχυμώματα κεχρονισμένα. περὶ τε χειλέων ῥαγάδος, καὶ πρὸς ἐφήλεις καὶ σπῖλας καὶ φακὰς καὶ ἰόνθας καὶ τὰς ἐν τῷ γενεῖω συκώδεις ἐπαναζάσεις· περὶ τε μαχαλῶν δυσωδίας, καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παθῶν, περὶ τε φθειριώσεως 5 καὶ ἐμφράξεως μυζωτήρων, καὶ περὶ τῶν ἀπαγχομένων. ἐν τέτοις μὲν καὶ ὁ ἡ' λόγος.

ὁ δὲ θ' αὐτῷ, ὅσα πάθη περὶ τε θώρακα καὶ σπλάγχνα συνίστασθαι καὶ ἔως αἰδοίων διήκει, διαλαμβάνει, τὰ τε γυναικεῖα καταλέγει πάθη, καὶ περὶ πο- 10 δάγρας καὶ ἀρθρίτιδος καὶ ἰχιάδος θεραπείας ἀναγράφει.

Τοιαύτη καὶ ἡ τρίτη τῷ Ὀρειβασίῳ συντεταγμένη πραγματεία.

219.

Ἡ δὲ τετάρτη συντομίαν μὲν καὶ αὐτὴ βέλεται 15 αὐτῷ τῆς τέχνης, ἐν δ' ἀπαρτίζει λόγους, καὶ τὸν Εὐνάπιον ὑποβάλλει, ὃν καὶ λογιώτατον ἔμνεῖ, αἰτιον αὐτῷ τῆς συντάγματος γεγεννημένον. τὰ εὐπόριζα δὲ αὐτῷ τῶν ἱαμάτων κἀνταῦθα γνώμην συναγαγεῖν εἰσάγει, ὧν καὶ τὴν διδασκαλίαν τρισὶ διέρχεσθαι τρό- 20 ποῖς, ἐνὶ μὲν τὰς τε καθόλου δυνάμεις καὶ τὰς ἐπὶ μέρους χρήσεις ἐκάσθ' τῶν ἀπλῶν ἐπιών, "δευτέρῳ δὲ πάθος ἐκάσθ' τὰ ἱάματα συντάττων· ἐφ' οἷς τὴν τε κατανόησιν τῆς πεπονθότος μορίᾳ καὶ τὴν διήγησιν 25 ἐξ ὧν ἂν θεραπευθεῖν. τετάρτην δὲ ὑπόθεσιν μεταχειρίζεσθαι, ἣν καὶ τῶν εἰρημένων προτάττει, τῷ ὕμνῳ τὴν γυγάνουσαν μέρος. καὶ ἄρχεσθαι δὲ αὐτίκα ἐξ ὧν καὶ ἡ φύσις, περὶ παιδὶς λέγω τροφῆς. ἔστι μὲν ἔν ἡ πρὸς Εὐνάπιον αὐτῷ συντεταγμένη σπασθὴν χεδὸν ἡ αὐτὴ τῇ γεγραμμένῃ πρὸς τὸν υἱόν· τῶν τε γ' χειρουργ- 30 μίων ἐδετέρα λόγον ἔχει, κἀν τοῖς ἄλλοις δὲ συμφύρεσθαι, πλὴν ὅσα τὴν τάξιν ἐκ τὴν ἴσῃν καὶ ὁμοίαν διασώζει. ἐπ' ἐνίοις δὲ μικρόν τι καὶ ἑτέρα τῆς ἑτέρας πλεονεχταί, ὥσπερ ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ τὰς τόπους παθῶν ἡ πρὸς Εὐνάπιον, καὶ εἰς τὴν τῶν ἀπλῶν φαρ- 35 μακῶν διάγνωσιν ἔστι δὲ καὶ ἡ πρὸς Εὐνάπιον ἔχει τι ταύτης πλέον σεμνολογήσατο. ἀλλὰ γε χάρις ὑπὲρ ἑκατέρας τῶν πόρων τῷ ἀνδρὶ τὸ γ' αὐτῆς μέρος ἐκ βλάβης ἐδενί, ἀλλ' ὠφελείας ἑκατέρα, ὥσπερ δὴ καὶ τὰς πρὸ τέτων συνέταξεν. φράσεως δὲ χαρακτηρισ- 40 τὰς λέγειν τῆς λόγῳ ἅμα τε ἄπορον καὶ περιττὸν εἶναι δοκεῖ· ἐκ τε γ' διαφόρων καὶ παντοδαπῶν αὐτῷ τὰ

συντάγματα συνήθροισαι, καὶ ἱατρὸς ἀνὴρ ἐκ τῆς ἐν λόγῳ κάλλους καὶ τῆς σοφίας εὐθύνας ἂν τινι τῶν σωφρονέντων παράχοι, ἀλλ' εἴ τι τῶν κατὰ τὴν ἱατρικὴν ἔργων ἐκ ὁρθῶς διήλθεν ἐδ' ἐπεδείξατο.

Εἶδον δὲ ἔγωγε τῆς ἀνδρὸς καὶ ἑτέραν πραγματεῖαν ἐν δ' λόγοις συντεθειμένην· εὐπόριζα δὲ ἐπεγράφετο τὸ βιβλίον, καὶ τὸν Εὐγένιον ὑπόθεσιν τοῦ συντάγματος ἐποιεῖτο. λογιώτατον δὲ καὶ τὸν Εὐγένιον ὀνομάζει· καὶ χρησιμεύειν "τὴν πραγματεῖαν κατὰ τε 190 H. ἄγρως καὶ ὁδοιπορίας καὶ ἀλλαγῆς, ὅπῃ παρθεσία ἱατρῶς ἐκ ἐπιχωριάζει. ἀλλὰ τῆτο τὸ βιβλίον κατὰ μὲν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ τὸ ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν προσφώνησιν πρόσωπον διαφορὰν ἔχει, τὰ δ' ἄλλα μᾶλα περιφανῶς μεταγραφὴ μόνῃ ἐστὶ τῆς πρὸς Εὐνάπιον 20 πραγματείας, ὥς ἐγωγε καὶ εἰς λογισμὸς ἀφικόμεν ὡς ἄρα μήποτε ἐκ εἴη τῆτο Ὀρειβασίῳ διαπεπραγμένον, ἀλλ' ἡ ἀμάρτημα τοῦ ἀπ' ἀρχῆς γράψαντος τὸ πρὸς Εὐνάπιον βιβλίον, ὃς τὴν τε ἐπιγραφὴν εἰς τὰ εὐπόριζα μετετάξατο καὶ ἀντὶ Εὐνάπιος Εὐγένιον ὑπεβάλετο, ἢ ἑτερόν τινα δόξαν ἑαυτῷ ἐκ τῆς προσφω- 25 νήσεως μνόμενον εἰς τὴν τοιαύτην περιενεχθῆναι ἐπινοίαν, καὶ ἀμεῖψαι τὸν τε Εὐνάπιον εἰς Εὐγένιον καὶ τὴν κειμένην ἐπιγραφὴν εἰς εὐπόριζα.

220.

Ἀνεγνώθη ΘΕΩΝΟΣ ἀρχιτροῦ Ἀλεξανδρέως 30 ἱατρικὸν βιβλίον, ὃ ἐπιγράφει ἄνθρωπον. Θεοκτίστῳ μὲν τὸ σύνταγμα προσφωνεῖ, ἀπάρχεσθαι δὲ τῆς θεραπείας ἀπὸ κεφαλῆς καὶ διήκει μέχρι ποδῶν, πάντων τῶν πεπονθότων μορίων τῆς σώματος θεραπείας τινὰς ἀναγράφων. ἔτε δὲ τὴν τῆς νοσήματος φύσιν πλὴν ἐπὶ γε βραχέων ἐκδιδάσκει, ἔτε τοῖς πρόεσσι προσδιορισμοῖς, περὶ ὧν προάγει λέγειν, τὴν διδασκαλίαν ὑπάγει. μετὰ δὲ γε τὸ γράψαι τῶν ποδαγωγικῶν καὶ ἀρθρι- 35 τικῶν παθῶν ἱάματα, διέξεισι μὲν περὶ τῶν ἀπλῶν κα- 40 θαρτικῶν φαρμάκων, πειρᾶσθαι δὲ καὶ αἰτίας τινὰς ἀποδο- 565 R. δόναι, "ἐκ ἔμοιγε δοκοῦν ὁρθῶς ἐδὲ τῆς ἀληθείας ἐξήμ- 40 μένος, δι' ἧς τὴν καθαριστικὴν δύναμιν ἡ τῶν φαρμάκων ἐπιδείκνυσσι φύσις. εἶτα περὶ συνθέσεως παντοδαπῶν διαλαμβάνει φαρμάκων, ὅσα τε αὐτῷ πρὸς τὰ προει- 45 ρημένα τῶν νοσημάτων ἱκανὴν παρέχεσθαι τὴν χρεῖαν, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ πάντα τῆς σώματος πάθη, ἃ πα- 50 ρῆκε τὴν κατὰ τὰ πεπονθότα μόρια θεραπείαν ἀνα-

α. 1. ἐκχυμώματα Rothomagensis: libri scripti χύματα. 42. τε A: γε ε. b. 23. post εὐπόριζα in A vacui versus 28 cum pagina adversa, in C versus 21.

τὸ γράψαι καὶ ε.

31. πρότερου τοῖς διορισμοῖς ε.

33. δὲ γε τὸ γράψαι A: δὲ

γράφων, ἐμπλάσσεις τε καὶ ἀκοπαὶ καὶ καλλέρια καὶ ἀντι-
δότους διαφόρους ἐκ διαφόρων ἀνδρῶν κατεσκευασμένας
ἀναγράφει. καὶ ἐν τούτοις αὐτῷ ἡ τοιαύτη συμπεραί-
νεῖ πραγματεία. ἐξὶ μὲντοι τὴν χρεῖαν τὸ βιβλίον ταῖς
τῷ Ὁρειβάσιε συνόψει παρεχόμενον παραπλησίαν.

221.

Ἀνεγνώθη Αἰτιοῦ Ἀμιδηνῆ βιβλίον ἱατρικὸν
ἐν λόγοις ις'. ἐξὶ μὲν ἐν αὐτῷ πᾶσα ἡ πραγματεία συν-
τεταγμένη ἐκ τε τῶν Ὁρειβάσιος πρὸς Ἰβλιανὸν ἔγραψε
πρὸς τε Εὐξάδιον καὶ Εὐνάπιον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν
θεραπευτικῶν βιβλίων Γαληνῆ, καὶ μὴν καὶ Ἀρχι-
γένους καὶ Πύφου, ἔτι δὲ Διοσκουρίδου καὶ Ἡροδότου καὶ
Σωρανοῦ Φιλαργίου τε καὶ Φιλεμένου καὶ Ποσειδωνίου
καὶ ἑτέρων τινῶν τῶν ἐπὶ τῇ τέχνῃ τῆς ἱατρικῆς ὄνομα
λιπόντων. καὶ ἀπάρχεῖ μὲν ἀπὸ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρ-
μάκων τε καὶ τροφῶν δυνάμεως Γαληνῆ, ἐν συνόψει
291 Η. ταῦτα διεξιὼν συμπεραίνει δὲ αὐτῷ τὸ "βιβλίον εἰς
τὸν ις' λόγον, περὶ γυναικείων τὴν διδασκαλίαν ποιέ-
μενον παθῶν. οἷς καὶ ἑτέρα τινα συντάττει κεφάλαια,
σμήγματά τε ὕψους παραδιδὼς καὶ τῷ λοιπῷ σώματος,
σκευασίας τε οἰνανθαρίων, καὶ ἑτέρα τινα τοισιότροπα.
Ἡ μὲν ἐν ὅλῃ αὐτῷ πραγματεία ἐξ ὧν τε ἀρχεῖ,
εἴρηδ', καὶ ἐν οἷς τὸ πέρας ἀπολαμβάνει κατὰ μέρος
δὲ τὸ μὲν α' αὐτῷ βιβλίον τῶν ἀπλῶν τροφῶν καὶ τῶν
φαρμάκων ἐν συνόψει τὰς δυνάμεις καταλέγει, ὁ δὲ
β' τὰς τῶν μεταλλικῶν δυνάμεις καὶ χρήσεις καὶ τὰς
ἀπὸ τῶν ζώων ὄλων τε καὶ μορίων ὠφελείας ἐν συν-
όψει παρατίθει. εἴη δὲ καὶ τῷ τῆς περὶ τῶν ἀπλῶν
φαρμάκων πραγματείας μέρος ἐκ ἐλάττω.

ὁ δὲ γ' αὐτῷ λόγος περὶ τε γυμνασίων παντοδαπῶν
διαλαμβάνει, καὶ ὅσα παρασκευάζει τὸ γυμνάσιον. εἴτα
μετὰ τὰς κενώσεις ἢ τὰς διαφορήσεις ταύτας τὰς ἐκ
ἐπιδήλως περὶ φλεβοτομίας διαλαμβάνει, τρόπους τε
τῆς τομῆς διενκρινῶν, καὶ μεγέθους καὶ χημάτων καὶ
καιρῶν καὶ μέτρον κενώσεως ἀναγράφει. περὶ τε ἀρτη-
ριοτομίας καὶ ἀρτηριακῶν ἰσχυρίων, καὶ σικίας, καὶ ἐγκα-
ράξεως, καὶ βδελλῶν ἐκλογῆς τε καὶ διαίτης καὶ χρή-
σεως, περὶ τε καθαιρόντων φαρμάκων, καὶ οἶνων κα-
θαριστικῶν διαφόρους σκευασίας, καὶ οἰνομέλitos καθα-
ρικῶν καὶ κοινῶν καὶ ἀψινθῶν καὶ ῥοσάτων, καὶ ῥόδο-
μέλιτος καὶ ὀξυμέλιτος, γάρου τε καθαριστικῶν καὶ μέλιτος
καὶ οἰνογάρου καὶ ὀξυγάρου, ζωμῶν τε μαλακτικῶν καὶ γά-
λακτος καὶ ἐλαίων καθαρτικῶν, περὶ τέτων ἀπάντων
τὴν διδασκαλίαν προάγει. ἔτι δὲ καὶ περὶ συνθέτων

ὀξυπορίων καὶ καθαρτηρίων διαφόρων, καὶ πασιλλῶν
καὶ βεκελλάτων καθαρτικῶν. ἀλοηδάρια τε καθαρ-
τικὰ ἀναγράφει, καὶ ἄλλα ὁμοίως, καὶ τὰς ἐ' ἱεράς,
"βοηθήματά τε τοῖς λαβῶσι τὸ καθαρτήριον καὶ ἐ' κα-568 R.

5 θαιρομένοις, καὶ τοῖς ὑπὲρ μέτρον κενωθεῖσι. περὶ τε
ἐμέτων, καὶ τίσιν δοτέον τὸν ἐλλέβορον, καὶ τί δύνανται,
καὶ τίνες πρὸς αὐτὸν ἐπιτήδαιοι, δοκιμασίας τε ἐλλε-
βόρου, καὶ προπαρασκευὰς τῷ μέλλοντι αὐτὸν πίνειν,
τάς τε διαφορὰς τῆς τῷ ἐλλεβόρου χρήσεως, καὶ τὴν
10 περὶ τὴν πίνοντα αὐτὸν ἐπιμέλειαν. περὶ τε ἐπιθεμάτων
καθαρτικῶν διαλαμβάνει. καὶ ὅσα τῶν ἐν ἡμῶν μορίων
ἐστὶ καθαρτικά, ὀφθαλμῶν λέγω καὶ ὠτῶν καὶ τῶν
ἐφ' ἐξῆς. περὶ τε ὑποκαπνισμῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν
συντελούντων. καὶ περὶ κενωτικῶν, λεπτῶν τε ἐντέρων
15 καὶ τῶν σιμῶν τῷ ἥπατος καὶ τῶν παραπλησίων. περὶ
τε ἁέρων καὶ ἀνέμων καὶ ἐπισημασιῶν, ὑδάτων τε καὶ
λατρῶν, τῶν τε ἐκ τέχνης καὶ ὅσα ἡ φύσις προήγαγε,
ψυχροληθσίας τε καὶ τῆς εἰς ἐλαίον ἐμβάσεως. καὶ περὶ
τῶν τῷ προσώπῳ κλυσμάτων, καταιονήσεώς τε καὶ ἐγκα-
20 θίσματος καὶ ἐμβροχῆς καὶ πυριώσεως. καὶ περὶ δια-
φόρων καταπλασμάτων, δροπῶν τε καὶ πιττωσεως
καὶ σιναπισμῶν καὶ φοινιγμῶν. καὶ ἐπὶ τίσιν χρῆσθαι "τοῖς
292 Η. μετασυνκριτικοῖς βοηθήμασι. ταῦτα μὲν καὶ ὁ γ' αὐτῷ
συντάττει λόγος.

ὁ δὲ δ' συναγωγὴν τε τῶν ὑγιεινῶν περιέχει, ἀρχό-
μενος ἀπὸ τῆς τῷ βρέφους διαίτης, τὰ τε περὶ τὸ βρέ-
φος πάθη καὶ τὰς θεραπείας διέξεισι, καὶ περὶ διαίτης
πασῶν τῶν ἡλικιῶν καὶ τῶν διαφόρων βίων, σαρκῶν
τε καθαιρέσεως καὶ ἐνδεῶς ἐχθρῶν ἀναλήψεως. περὶ
30 τε κόπων τῶν ἐπὶ γυμνασίοις, καὶ τῆς διαφορᾶς αὐ-
τῶν, καὶ τῷ ἐξ ἀφροδισίων κόπῳ, καὶ τῶν ἀδελῶν ἐχόν-
των τὴν αἰτίαν κόπων, ἐς λέγουσιν αὐτομάτως. ποῖα
τε ἐπιμέλεια πρὸς τὰς πέψεις χρησίμη, καὶ τῷ πυκνω-
θέντος δέρματος θεραπεία, καὶ περὶ ἐγκαύσεως, καὶ
περὶ τρήψεως ἐνκαίρου, ἀπειρίας τε καὶ κραιπάλης καὶ
ὁμαλῆς δυσκρασίας. ἀρίστης τε κράσεως ἐκδιδάσκει διά-
γνωσιν, καὶ θερμῆς γνωρίσματα, καὶ τῶν ἄλλων ἀπλε-
ξέρων τε καὶ συνθέτων κράσεων, ἐκ ὧν μόνον τοῦ
σώματος, ἀλλὰ καὶ κεφαλῆς καὶ ἐγκεφάλου καὶ γαστρὸς
40 καὶ πνεύμονος καὶ καρδίας καὶ ἥπατος καὶ ὀρχεων,
καὶ τῆς τέτων ἀπάντων ἀπὸ τῆς τῷ κατὰ φύσιν εἰς
τὸ παρὰ φύσιν παρατροπῆς ἰάματα.

ὁ δὲ ε' αὐτῷ λόγος περὶ νοσημάτων διαλαμβάνει,
καὶ πρὸ τῶν ἄλλων περὶ πυρετωδῶν νοσημάτων, τὰς

α. 37. τε add A.

39. διαφορῶν ε.

42. οἰνογάρου A: οἰνομέλitos ε.

b. 38. τοῦ add. A.

τε σημειώσεις αὐτῶν καὶ προγνώσεις καὶ διαγνώσεις καὶ θεραπείας οὐ παρέργως ἐπεξιών, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τὴν ἰατρικὴν ταύτην θεωρίαν συντελεῖ· τίνα τε δὲ τοῦ νοσήματος ἀρχὴν λέγειν, καὶ ὅτι τριχῶς λέγεται. καὶ τίς ὁ παροξυσμός, καὶ τίς ἡ ἄνεσις καὶ 5 ἡ ἀκμὴ καὶ ἡ παρακμὴ τοῦ τε μερικοῦ παροξυσμοῦ καὶ ὅλου τοῦ σώματος· τίνα τε σημεία σωτηρίας τῷ νοσοῦντος, καὶ τίνα ὀλέθρια, ποῖά τε αὐτῶν βράδιον ἢ τάχιον ἢ διὰ τῶ μέσθ κρίνεσθαι πρὸς τὴν ὑγίαν ἢ καὶ πρὸς τὸν θάνατον. περὶ τε σφυγμῶν σημειώ- 10 σεως καὶ ἔρων διαγνώσεως, καὶ τί δηλῶσι ταῦτα· καὶ περὶ διαχωρημάτων σημειώσεως ἐμέτων τε προγνώσεως, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σημειώσεως· αἰμορροαγίας τε ἐκ ῥινῶν, καὶ τῆς γυναικείας καθάρσεως· περὶ τε τῶν κριτικῶν σημείων τῶν κατὰ τὰς ἰδρώτας καὶ τὰς ἀπο- 15 ξάσεις, καὶ τῆς ἀπὸ τῶν πτυέλων τεκμηριώσεως· καὶ ὅτι ὁ ἄριστος ἰατρός εἴσεσθαι βεβαίως τὸ νόσημα λέλυθαι καὶ εἰ μὴ λέλυθαι, καὶ δοκῇ, τὴν τε ἡμέραν καὶ ὥραν 569R. ἐν ᾗ ὁ νοσῶν τὸν βίον ἀπολείψει. "περὶ τε πανδήμων καὶ ἐπιδήμων καὶ λοιμωδῶν νοσημάτων ἐκθεσιν ποιεῖσθαι, 20 καὶ περὶ τῶν κατὰ διαφόρους αἰτίας συγκοπτομένων, καὶ περὶ τῆς κατὰ διαφόρους αἰτίας ἐπισυμβαινέσης τῷ ζώῳ λειποθυμίας, περὶ τε τῆς ἐν πυρετοῖς κεφαλαλγίας καὶ ἀγρυπνίας καὶ ὀταλγίας καὶ ὀφθαλμίας καὶ ἀμυρώσεως, καὶ ἐφ' ὧν αἵματος ῥύσις ἐν πυρετοῖς 25 συμβαίνει, τῆς τούτων ἀποθεραπείας, ὅπως τε προνοητέον κατὰ τὰς πυρετὸς κύσεως τε καὶ δυσθερίας, καὶ τῶν περὶ ὁσφὺν ἀλγημάτων ἐλκωθέντος τῷ ἱερῷ ὅσῳ καὶ ὀχέῃς ἢ δακτυλίου. καὶ περὶ ἐξανθημάτων 293H. καὶ ὅλον τὸ σῶμα ἢ καὶ κατὰ μέρος συμβαινόντων 30 κατὰ τὰς πυρετῶν, καὶ περὶ τρόμων καὶ σπασμῶν· οἷς πόματα ἡδέα κατὰ τὰς πυρετῶν μάλιστα χρησιμεύοντα συντάττει. ἐν τούτῳ μὲν καὶ ὁ ἑ' λόγος.

ἐν δὲ τῷ ε' λόγῳ περὶ τῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶ ἐγκεφάλου παντοίων διέξεισι παθῶν, ταῦτά τε ἀνα- 35 διδάσκων καὶ τὰς θεραπείας αὐτῶν. διέξεισι δὲ καὶ περὶ λυσοδότητων, καὶ περὶ ἀποπληξίας καὶ παραλύσεως, παρέσεως τε ὀφρύος ἢ βλεφάρων καὶ γλώσσης καὶ τῶ φωνητικῷ ὄργάνῳ καὶ καταπόσεως τῷ αὐτῷ καταχεθέντων πάθει καὶ περὶ τῆς τέτων θεραπείας· 40 περὶ τε κυνικῶν σπασμῶν, καὶ περὶ θεραπείας κύσεως παρεθείσης, καυλῶ τε καὶ ἀπενθυσμένῳ καὶ σκῆλῳ καὶ ἑτέρῳ τινὸς κώλῳ· καὶ περὶ τετάνῳ, καὶ περὶ διαφό-

ρων κεφαλαλγίων ἐκ διαφόρων αἰτιῶν συμβαινέσων, περὶ τε κεφαλαίας καὶ ἡμικραίας. ἀλωπεκίων τε θε- 45 ραπείας ἀναγράφει καὶ τριχῶν ῥεσῶν καὶ ὀφρύων λιποτριχέσων, τριχῶν τε βάρματα, καὶ τέτων ἐλοποιά, ἀφανιστικά τε τριχῶν, καὶ ἀφανιζομένων βοηθήματα, καὶ ψίλωθρα, καὶ λεπτυντικά τριχῶν. περὶ τε 50 πιτυριώσεως καὶ φθειριώσεως, ἀχώρων τε, καὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ συμβαινόντων ἄνευ προφανῆς αἰτίας ἐξανθημάτων· καὶ τέτων ἀπάντων καὶ τῶν παραπλησίον διέρχεσθαι θεραπείας. καὶ τῶν ἐν ὧσιν διαφόρων τε καὶ 55 ἐκ διαφόρων αἰτίας συμπιπτόντων παθῶν, καὶ πρὸς τὰς ἐξ αὐτῶν αἰμορροαγίας, καὶ περὶ παρωτίδων, καὶ ὅσα κατὰ τὴν ῥίνα συνίστασθαι πάθη, περὶ τε πταρμικῶν, καὶ ἐξ ὧν ἔσι τέτρες πλεονάζοντας παῦσαι. περὶ 60 τέτων ἀπάντων ἰάματα καὶ θεραπείας ἐν τῷ ε' καταλέγει λόγῳ.

κατὰ δὲ τὸν ζ', ἐπεὶ ὁ ἕκτος αὐτῷ τὰ ἀπὸ κεφα- 65 λῆς πάθη μέχρι ὧτων καὶ ῥινὸς καὶ τὰς τέτων ἰάσεις διεξιών ἵστασθαι, περὶ φύσεως ἀπάρχεσθαι ὀφθαλμῶν καὶ τῶν συνισαμένων περὶ αὐτοὺς παντοδαπῶν πα- 70 θῶν, ἔσωθεν τε τὴν αἰτίαν προβαλλομένων, καὶ ὅσα ἐκ τῶν ἐκτὸς ἐπισυμβαίνει καὶ ἀποτίκτεσθαι. περὶ τε ἀρτηριοτομίας διδάσκει, καὶ περὶ σκευθισμῶν καὶ ὑποσπασμοῦ καὶ ἀγγειολογίας· ἐν οἷς ἐπιχρίσματα τε καὶ 75 καταπλάσματα καὶ διάφορα κολλήτρια, δι' ὧν τὰ τῶν ὀφθαλμῶν θεραπεύεσθαι πάθη, συντάττει. ταῦτα μὲν κατὰ τὸν ζ' αὐτῷ λόγον φιλοπονεῖται.

ἐν δὲ τῷ η' λέγει μὲν τι κατ' ἀρχὰς περὶ δια- 80 κοσμήσεως ὀφρύων, τί τε ἔσι καὶ ὅπως γίνεσθαι τὰ ὑπώπια, καὶ ὅπως αὐτὰ θεραπευτέον. ὅπως τε ὑπὸ ἡλίου ἢ ἀνέμου μὴ ἐπικαίηται τὸ πρόσωπον, καὶ δι' ὧν ἔσιν 85 ἀρρυντίνωτον αὐτὸ συντηρεῖν καὶ μελανίας ἀπαλλάττειν καὶ ἄλλως ἐπικοσμεῖν, καὶ τὸν τῷ σώματος χρόνῳ- 572R. 90 τα πρὸς εὐωδίαν μεταβάλλειν. ἐντεῦθεν περὶ πάντων τῶν κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ εἶδος καὶ παρὰθμια συν- 95 ισαμένων διαλαμβάνει "παθῶν; ὅσα τε πρόεισι τὴν 294H. αἰτίαν ἔσωθεν λαβόντα, καὶ ὅσα ἐκ τῶν ἐκτὸς ἐπι- συμβαίνει, οἷον ὀδόντων τε περιέχεσθαι ποικίλα πάθη καὶ θεραπεία, καὶ γλώσσης, καὶ γαργαρεῶνος, καὶ ἀπλῶς 100 ὅσα τῇ περιγραφῇ συμπεραίνεισθαι τῷ εἶδος· ὧν ἔσι καὶ ἡ κυνάγχη καὶ συνάγχη, περὶ τὸν φάρυγγα συνι- 105 ξάμενα πάθη. καὶ αἱ ἀντιάδες δὲ τοῖς εἰρημένοις συμπεριέχονθαι. πῶς τε ἔσι δυνατόν ἀνακαλέσασθαι τὰς

α. 2. ἄλλα add A. 18. δοκῇν ε. 29. ὀσφύων ε. 31. κατὰ τοὺς πυρετοὺς add A. b. 4. λιπ. ε. 17. ἐπεὶ καὶ ὁ ε. 25. κολλ. A. 35. καὶ στόμα om A. 38. οἷον pr A: εἶωθεν ε. 40. συμπαρὰλαμβάνεται A. 42. ἀντιδες ε.

ἀπαγχονέμενους, μήπω τῷ θανάτῳ παραδεδομένους. περί
τε ὀρτηριακῶν παθῶν καὶ φαρμάκων ἀναγραφὴν ποι-
εῖται, καὶ περὶ κατάρρεος καὶ βηχός· καὶ ἀνώδυνα βηχι-
κά φάρμακα γράφει, ὑποκαπνισμὸς τε καὶ ἐπιθέματα.
περὶ ὀρθοπνοϊκῶν τε καὶ ἀσθματικῶν καὶ δυσπνοϊκῶν 5
διαλαμβάνει, περὶ τε παλμῶν τῶν κατὰ τὴν καρδίαν·
καὶ ἔτι περὶ [τε] τῶν τῆς πνεύμονος καὶ θώρακος πα-
θῶν διεξιὼν συμπεραίνει τὸν λόγον εἰς τὴν διδασκα-
λίαν τῆς πλευρίτιδος, τῆς τε οὔσης καὶ τῆς νομίζο-
μένης, τίς τε ἑκατέρω τέτων, ὑπογράφων, καὶ ὅσα εἰς 10
θεραπείαν αὐτῶν συντελεῖ.

κατὰ δὲ τὸν θ' λόγον ἀπύρχετο μὲν περὶ καρδια-
κῶν, διαλαμβάνει δὲ ἐφεξῆς περὶ τε τῶν ὑπὸ μελαί-
νης χολῆς ἐνοχλημένων τὸν εἰσμάχον, καὶ ἀπλῶς ὅσα
πάθη κατὰ τὸ εἶμα τῆς κοιλίας συνίστατο, καταπλά- 15
σματὰ τε καὶ βοηθήματα τοῖς κατὰ διάφορα πάθη
τὸν εἰσμάχον κεκακωμένοις συναριθμῶν. ἐν οἷς καὶ
περὶ τῶν ἀπὸ εἰσμάχου ἐπιληπτικῶς σπωμένων διεξι-
σιν, ἀνορεξίας τε καὶ κινώδους ὀρέξεως καὶ ἀπεψίας, καὶ
θεραπείας τέτων. διδάσκει δὲ καὶ ὅπως βοηθητέον 20
τοῖς κραιπαλῶσιν. ἐπεχομένη τε γαστρὶ διατάττει ἐπι-
μέλειαν. περὶ τε ἐμπνευματώσεως καὶ ἱλεῶς, καὶ ἀπλῶς
περὶ τῶν ὀδυνωμένων τὸ κῶλον καὶ περὶ κοιλίας ρευ-
ματιζομένης, τῆς τε κοιλιακῆς λεγομένης διαθέσεως,
καὶ περὶ συντήξεως, περὶ τε ἐλμίνθων, τῶν τε εἰσρογ- 25
γύλων καὶ τῆς πλατείας καὶ τῶν ἀσκαρίδων λεγομένων.
περὶ τε τῶν κατὰ τὰ ἔντερα συνισαμένων παθῶν, καὶ
ὅσοις χρυσὸς ἢ χαλκὸς ἢ τι τοιοῦτον ἐπόθη. τέτων τε
βοηθήματα ἀναγράφει, καὶ δυσεντερικοῖς τὰ λεγόμε-
να ἀνωτερικὰ καὶ κατωτερικὰ ἐνέματα καταλέγει, 30
τροχίσκους τε καὶ ὑποθετὰ καὶ ἐπιχρίσματα καὶ ἐπιθέματα,
καὶ λοιπὸν εἰς τὸν περὶ λειεντερίας καταλήγει λόγον.

ὁ δὲ ι' αὐτῷ λόγος ἀπύρχετο μὲν περὶ ἥπατος
ἀτονίας, κακεῖθεν περὶ πάντων αὐτῆς τῶν παθῶν, καὶ
δι' ὧν ἂν θεραπευθεῖν ταῦτα, διαλαμβάνει. εἶτα με- 35
ταβαίνει πρὸς τὰς ἐν σπλῆνι διαθέσεις, δυσκρασίας
τε αὐτῆς καὶ θεραπείας διεξιὼν, ἐμπνευματώσεις καὶ
φλεγμονὰς καὶ σκλήρας καὶ τὰς παρὰ φύσιν ὕγους καὶ
τὰς σκληρίας· περὶ τε ἰκτέρου καὶ καχεξίας, καὶ περὶ
ὑδέρων, ὅθεν τε τέτων συνίστατο ἕκαστον καὶ πῶς ἂν 40
θεραπευθεῖν, μεθόδους παραδιδέσκει. ἐν οἷς αὐτῷ καὶ
ὁ ι' συμπεραίνει τὸν πόνον.

ἐν δὲ τῷ ια' περὶ τε διαβήτον διαλαμβάνει, καὶ
ἀτονίας νεφρῶν, αἵματός τε ἐξουρήσεως, καὶ περὶ 295 H.
λιθιῶντων νεφρῶν καὶ λιθιώσεως κύστεως, φλεγμονῆς
τε νεφρῶν καὶ σκληρίας καὶ διαπνύσεως, δυσβρίας
τε καὶ εἰσαγγουρίας καὶ ἰχθυρίας, περὶ τε παραλυθεί-
σης κύστεως, καὶ τῶν κατὰ τοὺς ὕπνους καὶ κατεχόντων
τὸ ἔσρον· περὶ τε κύστεως φλεγμαινέσεως, καὶ τῆς κατ' 573 R.
αὐτὴν αἱμορροαγίας, καὶ τῶν συνισαμένων ἐν αὐτῇ θρόμ-
βων τε καὶ φρυμάτων καὶ ἐλκῶν· καὶ περὶ ρευματιζο-
μένης καὶ ψωριώσεως κύστεως· περὶ τε σατυριάσεως καὶ
πριαπισμοῦ καὶ γονορροίας καὶ ὀνειρώσεως. τέτων ἀπάν-
των τῶν εἰρημένων παθῶν τὰς τε αἰτίας, ὡς οἷον τέ
ἔστι, καταλέγει, καὶ τὰς προφυλακὰς καὶ θεραπείας αὐ-
τῶν. κατ' αὐτὸ δὲ τὸ τέλος τῆς λόγου καὶ περὶ τῶν μὴ
δυναμένων χρήσασθαι ἀφροδισίοις, γυμνασίας τε αὐτῶν
καὶ θεραπείας διατάττει.

ἐν δὲ τῷ ιβ' λόγῳ περὶ ἰχιάδος καὶ περὶ ποδάγρας
καὶ ὀρθρίτιδος διαλαμβάνει, αἰτίας τε καθολικὰς τῶν
παθῶν τέτων καταλέγων, καὶ ὅσαι ἐπὶ μέρος, καὶ παν-
τοδαπὰς θεραπείας αὐτῶν τε καὶ ὅσα κατ' αὐτὰ ἐπι-
συνβαίνει νοσήματα ἕτερα, κενώσεις τε αὐτῶν δια-
φόρους, καὶ χρίσματα καὶ μαλάγματα καὶ συγχρίσματα
καὶ ἄκοπα καὶ ἀλείμματα συντάττων, καθαρτικά τε
ἁρμόζοντα τέτοις καὶ ἀντιδότους, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς
τὴν τῶν εἰρημένων νοσημάτων βοήθειαν ἀφορᾷ.

ἐν δὲ τῷ ιγ' λόγῳ περὶ δακετῶν διαλαμβάνει ζώων,
ὡς ποιῶσι διαθέσεις καὶ πάθη περὶ τῆς δηχθέντας,
καὶ τὰς τέτων ἰάσεις ἐκδιηγέμενος. καὶ δὴ καὶ περὶ
τῶν ἰοβόλων θηρίων τὴν ὁμοίαν ποιεῖ διδασκαλίαν.
ὁ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ὅσα τῶν φυτῶν ἢ βοτανῶν δηλη-
τήρια γίνετο τοῖς χρωμένοις, δηλῶσαι σπαδὴν ποιεῖτο.
καὶ περὶ μυκήτων δὲ καὶ αἵματος ταυρεῖς καὶ θρομβω-
θέντος ἐν τῇ γαστρὶ γάλακτος παραπλησίως διαλαμ-
βάνει ὅσα τε τῶν μεταλλικῶν φθαρτικά τῷ ζῳῷ γίνετο
κατὰ γαστέρα ληφθέντα, καὶ περὶ αὐτῶν ἐκθεσιν ποιεῖτο.
καὶ περὶ ψυχροποσίας ἢ οἰνοποσίας ἐπιβλαβὲς τῷ ζῳῷ
γεγεννημένης· περὶ τε τῶν ἀπαγχονέμενων, καὶ ὅσοι ἐν
ῥύδασι κινδυνεύουσιν ἀποπνιγῆναι, καὶ τῶν ἀπὸ μετεώρου
τινὸς πεπτωκότων, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν προφυλακτικῶν
καὶ προγνωστικῶν ζώων τῶν κατὰ τὰς οἰκίας τροφο-
μένων. ἐπὶ τέτοις περὶ τῆς ἐχιδνῶν θηριακῆς Ἀνδρο-
μάχης διαλαμβάνει, τὴν τε κατασκευὴν αὐτῆς καὶ τὴν

α. 14. τὸν add A. 28. τοιοῦτον] τοιοῦτον ἕτερον apographum Stephani. 30. καταλέγει A: λέγει ε. 33. αἰ-
τοῦ ε. 38. σκλήρους A. b. 7. τὸ add A. 31. δηλῶσαι σπουδὴν ποιεῖται A: τὴν ἴσιν δέκνεται σπουδὴν ε.
33. παραπλήσιον ε. 40. οἰκίας ε.

χρήσιν καὶ τὸν τῆς χρήσεως χρόνον, δοκιμασίας τε καὶ μέτρον δόσεως, καὶ τίσιν ἀρμόζει τῶν νοσημάτων, ἀναγράφων. περὶ τε ἄλλων θηριακῶν, καὶ τῆς Μιθριδατεῖς ἀντιδότῃ, κατασκευῆς τε καὶ χρήσεως, καὶ ἐφ' ὧν χρησιμεύει. ἐτέρας τε διαφόρους ἀντιδότους κατα- 5 λέγει. καὶ περὶ τῶν δύο κύψεων, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐλεφαντιάσεως καὶ κνησμωδῶν ἐξανθημάτων, καὶ περὶ ψυδράκων καὶ ἰδρωτίδων, καὶ περὶ τῶν ἐν ταῖς κνήμας ἐλκωδῶν ἐκβρασμάτων, καὶ περὶ τῶν ἐλκῶν αἰ' ἐκ τῶν ἐλκῶν μελαίνουσι τὸ σῶμα. ἐπὶ τούτοις περὶ τῶν δύο 10 296H. εἰδῶν "τοῦ ἀλφῆ διαλαμβάνει, καὶ περὶ λεύκης, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ λέπρας, γενέσεις τε αὐτῶν καὶ αἰτίας δι' ἃς συμβαίνεισι καταλέγων, καὶ τὰς τέτων θερα- πείας. τὲτο μὲν καὶ ὁ ιγ' λόγος.

ἐν δὲ τῷ ιδ' περὶ τε τῶν ἐν ἔδρᾳ φιλοπονεῖν παν- 15 τοδαπῶν παθῶν, καὶ περὶ τῶν ἐν αἰδοίοις θύμων τε καὶ ῥαγάδων καὶ φλεγμονῆς καὶ νομῆς καὶ ἀνθράκων, καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐρήθραν ἐλκῶν. περὶ τε ψωριῶντος ὀρχέος, καὶ φλεγμονῆς αὐτῆς τε καὶ ὀρχεων. καὶ περὶ τῶν τῆς κήλης εἰδῶν. περὶ τε συνθέσεως ἐμπλάσρων, καὶ 20 τρόπων τῶν ἐμβالλομένων ἐψήσεως. ἔτι δὲ περὶ τῶν τὰ νεῦρα τραπέντων ἢ θλασθέντων, καὶ περὶ βεβρώνων, καὶ φλεγμονῆς καθόλου, περὶ τε ἀποσημάτων καὶ κοίλων ἐλκῶν, τί τέ ἐστιν ἕκαστον τῶν εἰρημένων, καὶ θεραπείας 576R. αὐτῶν ἐκτιθεῖς. "ἔτι δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν ἔλκεσι σκώ- 25 ληκας, καὶ πρὸς νομὰς καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἐλκῶν, καὶ πρὸς αἰμορροαγίας ἰώσεις συγκατατάττει. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ κόλπων καὶ συρίγγων, γαγγραινης τε καὶ σφακέλης, καὶ περὶ ὄγκων καρκινωδῶν καὶ ἀνθράκων καὶ ἐρυσσιπέλατος, ἑρπητός τε καὶ ἐπινυκτίδος καὶ τερ- 30 μίνθας καὶ φλυκταινῶν, τὰς τε γενέσεις αὐτῶν διεξιὼν, καὶ ὅσαι τέτοις ἀρμόζουσι θεραπείαι. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἐκ πυρός ἢ ὕδατος κατακαέντων, καὶ θεραπείας τῶν μασιγωθέντων καὶ τῶν ἀποσυρμάτων τῶν τε παρα- τριμμάτων καὶ σαρκὸς θλασθείσης ἢ ῥαγείσης, καὶ σπά- 35 σματος καὶ ἐρρέματος, καὶ περὶ κεχαλασμένων ἄρθρων, καὶ χιμέθλων πτερυγίων τε τῶν ἐν δακτύλοις καὶ παρω- νυχίας, καὶ περὶ τεθλασμένων ὀνύχων καὶ ὑφαίμων καὶ σαλευομένων καὶ ψωριῶντων ἢ λεπριῶντων, καὶ δι' ὧν ἔστι παρασκευάσαι ἀντὶ τῶν ἐκπεσόντων ὀνύχων 40 ἄλλας ἀναφῆναι περὶ τε τῶν συμβαινόντων ἐσφηνῶθαι δακτυλίων περὶ τὰς δακτύλους καὶ περὶ ἥλων καὶ ῥα- γάδων τῶν κατὰ τὰς πόδας, καὶ περὶ κισσῶν. ταῦτα

πάντα ὠφελίμως καὶ κατὰ τὰς ἰατρικὰς νόμους διεξιὼν, τελευτῇ εἰς τὴν περὶ τῶν ἐν σκέλεσι καὶ βραχίονσι δρα- κοντείων ἰατρικὴν διδασκαλίαν. ἐν οἷς καὶ ὁ ιδ' συμ- περαίνειν λόγος.

κατὰ δὲ τὸν ιε' διαλαμβάνει λόγον περὶ οἰδημάτων 5 τε καὶ ἐμφυσημάτων, σκίρων τε καὶ χοιράδων, βρογχο- κηλῶν τε καὶ ἀθερωμάτων, καὶ μελικηροῖδων καὶ σεατω- μάτων καὶ γαγγλίων, ἀνευρύσματος τε καὶ κηρίων καὶ ὑδροκεφάλων, γενέσεις τε αὐτῶν ἐκτιθέμενος καὶ αἰτίας τῆς γενέσεως, χειρουργίας τε καὶ τὰς ἄλλας θεραπείας 10 καὶ ἐμπλάσρων ποικίλων τε καὶ διαφόρωνσκευασίας.

ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ τε καὶ ις' λόγῳ περὶ μήτρας 15 θέσεώς τε καὶ μεγέθους καὶ τῆς ἄλλης διαπλάσεως ἀνα- γράφει, καὶ τὸν καιρὸν καθ' ὃν τε καθαιρέσθαι καὶ σπερ- μαίνειν ταῖς γυναιξὶ συμβαίνει. περὶ τε κνοφορίας αὐ- τῶν, "καὶ σημειώσεως τῶν πεφυκτιῶν συλλαβεῖν, καὶ 20 297H. εἰ ἤδη συνέλαβον. καὶ ὅσα ἄλλα ταῖς κνοφορούσαις πάθῃ ἐπιγίνεθαι. ἢ τε περὶ αὐτὰς ἐπιμέλεια, καὶ ποῖαι μᾶλλον ἐπιτήδειοι πρὸς τόκον, ποῖαι δὲ ἀνεπιτήδειοι καὶ περὶ δυσοκίας, καὶ ὅσα παρὰ φύσιν τίχτεθαι, περὶ 25 τε ἐμβρυοτομίας καὶ ἐκλείψεως χορίου καὶ κατὰ πόσας αἰτίας ἀνῆρ καὶ γυνή τῆς παιδοποιίας σερίσκονθαι. πάν- των δὲ θεραπείαι τῶν εἰρημένων ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καταλέγονθαι, καὶ πόματα καὶ πεσσοὶ καὶ ὑποθυμιάματα 30 συλληπτικά. ἐκείθεν τε περὶ τῶν ἐν τοῖς μασοῖς παθῶν ἀπάντων μετὰ τῆς πρεπέσης τῇ τέχνῃ σοφίας διηγείθαι, συζύσεις τε τέτων καὶ γενέσεις καὶ χειρουργίας καὶ τὴν ἄλλην συνυφαίνων θεραπείαν. μεθ' ἧς περὶ τῶν κατὰ διαφόρους αἰτίας ἐπεχομένων ταῖς γυναιξὶν ἐμμήνων 35 καθάρσεων, περὶ τε ὑπερκαθάρσεως καὶ γυναικεῖς ῥῆ, τῆς τε ἐρυθρῆς καὶ τῆς λευκῆς, περὶ τε ὑστερικής πνιγὸς καὶ περὶ γονορροίας διαλαμβάνει, τὴν τέτων εὐ μάλα διατιθεῖς θεραπείαν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῆς μήτρας παντοδαπῶν παθῶν, ἀποσημάτων λέγω καὶ οἰδήματος 40 καὶ μύλης καὶ ὑδρωπος καὶ ἔλκους καὶ τῶν παραπλη- σίων. ἐν οἷς περὶ τε φημώσεως μήτρας καὶ ἀτρήτης ὑσέ- ρας καὶ τῶν παραπλησίων ἐπεξιὼν γράφει τέτων θερα- πείας. περὶ τε νυμφοτομίας καὶ περὶ κερκώσεως κισσο- κήλης τε καὶ θύμων καὶ τῶν ὁμοίων κατὰ τὴν ἴσην 45 μέθοδον τὰς ἰώσεις ἀναγράφει. οἷς σμῆγματά τε ὄψεως καὶ τῆς ἄλλης σώματος καὶ θυμιαμάτωνσκευασίας "συν- 577R. τάττει, τὸ ὅλον ἐνταῦθα τῆς σπεδασθείσης αὐτῷ ἰα- τρικῆς πραγματείας συμπερανάμενος βιβλίον.

α. 2. libri μέτρον. 7. κνησμ. Α. 32. ἀρμόζουσαι ε. περὶ add A, b. 8. ἀνευρύματος ε. 27. καὶ τὴν] καὶ τὴν Α. 28. ἢ Α: οὐ ε. 33. διατεθείς ε.

Καὶ ὅσα γε ἐμὲ εἰδέναι, ὁ προκείμενος τῷ ἀνδρὸς πόνος τῶν μὲν Ὁρειβασίᾳ συνόψεων, ἣν τε πρὸς Εὐστάθιον καὶ ἣν πρὸς Εὐνάπιον ἔγραψε, τοῖς πᾶσι κρατεῖ αἰτιολογίαις τε γὰρ προέχει καὶ διαγνώσει καὶ προγνώσει καὶ προσδιορισμοῖς καὶ τῷ τῆς θεραπείας πλάτει. 5 ἐ τέτων δὲ μόνον ἐν ὑπεροχῇ ὄρατο, ἀλλὰ καὶ ἥτις αὐτῷ τῶν Γαληνῶ βιβλίων σύντομος ἐφιλοπονήθη, καὶ ταύτης ἐπικρατεῖ τῷ τε εἰς ἐλάττωνα ὄγκον ταύτην συνεζάλθαι, καὶ τῷ σαφεζέραν παρέχειν τὴν διδασκαλίαν, καὶ τῷ περὶ πλείονων παθῶν διαλαμβάνειν ταύτην μᾶλλον ἢ ἐκείνην. τῆς δὲ τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ εἰς ἐβδομήκοντα βιβλία συντεταγμένης τὴν ἄλλην ἀμιλλαν ἐκ εὐλαβημένη, ἴσως ἂν ἐλαττωθεῖ, οἷς τε τὰ τῆς ἀνατομικῆς ἐγχειρίσεως μὴ παραδραμέσης ἐκείνης αὕτη παρατρέχει, καὶ τὴν θεωρίαν τῆς τῶν μορίων χρείας, 15 φιλοσόφου μᾶλλον οὐσαν σπεδῆς ἢ θεραπείας ἔργον, ὥσαύτως παρήλθε. τοῖς αὐτοῖς δὲ τούτοις καὶ τῆς προειρημένης τῶν Γαληνῶν συνόψεως τῷ κρατεῖν ἂν ὑπαναχωρήσει εἴη. ἀλλὰ γὰρ ἔγωγε φαίην ἂν ὡς κατὰ τὴν παρῶσαν τῶν ἀνθρώπων ῥαθυμίαν καὶ τὴν περὶ 20 τὰ ἄλλα μᾶλλον ὁρμὴν ἢ περὶ ὧν ἡ θεραπεία κατορθωθείη τοῖς κάμνουσι, ταύτην ἐκμελεῖν τὴν συναγωγὴν τῶν ἄλλων μᾶλλον σπεδασμάτων χρή, μάλιστα γὰρ ὅσοις μὴ πρὸς τὸ βάθος τῆς ἰατρικῆς θεωρίας ἐλάσαι καὶ τὴν κατὰ φυσιολογίαν σοφίαν τε καὶ ἀλήθειαν 25

298 H. σκοπὸς ἐστὶν ἀνευρεῖν, πρὸς μόνην δὲ τὴν τῶν "σωμάτων θεραπείαν ἢ πρόθεσις ἀφορᾷ, καὶ μηδὲν τῶν περὶ αὐτὴν ἐπὶ τῆς χρείας ὑσερεῖν. τοῖς γὰρ τὰς ἰάσεις νόσων ἀπελάσεις ἐλομένοις ἐμφανίζειν δι' ἔργων τῆτο τὸ βιβλίον ἐπιμελῶς μεταχειρίζεσθαι δεῖ, καὶ τὴν χολὴν 30 εἰς αὐτὸ συντεταμένην ἔχειν, καὶ ὁ γὰρ περὶ τῆς παραινεῖται ἐν αὐτῇ τῇ πείρᾳ τὸ κέρδος εὐρήσει.

222.

Ἀνεγνώθη βιβλίον ΙΩΒΙΟΥ μοναχοῦ ἐν λόγοις μὲν θ', κεφαλαίοις δὲ μ' καὶ ε', οἷς συνυποβάλλει καὶ 35 τινὰ ἕτερα. τὴν δὲ τῷ βιβλίῳ ἐπιγραφὴν οἰκονομικὴν ἐπέγραψεν ὁ συντάξας πραγματείαν, διότι, φησὶν, ἐν αὐτῷ πολλὰ τῶν περὶ τῆς οἰκονομίας περιέχεται ζητημάτων. ἐν μὲν ἐν ταῖς ἀπορίαις καθόλου φάναι ὁ συγγραφεὺς ἐκ ἀγεννῆς ἐστὶν ἔτε ἄτονος· οὐχ ὁμοίως δὲ 40 διὰ τῶν λύσεων πρόεισιν, ἀλλ' ἐν πολλοῖς μὲν ἰχνηλατῶν τυγχάνει τῆς λύσεως, ἐστὶ δ' ἐφ' ὧν τοῖς φαι-

νομένοις ἀρκεῖ, περαιτέρω μηδὲν πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐμβαδύνων ἀκρίβειαν. τάχα δ' ἂν τις ἕτερος εἴποι καὶ τῷ φαινομένῳ πολλάκις τὴν αὐτῇ σπεδὴν καθυφίεσθαι. τῆς μὲντοι γε εὐσεβείας, ὅσα γε ἐμὲ εἰδέναι, 5 ἐν τε τῷ παρόντι λόγῳ καὶ ἐν τῇ κατὰ Σεβήρου πραγματείᾳ ἐραστῆς τέ ἐστιν ἀξίεπαινος, καὶ τὸ φιλόπονον ἐκ ἀδόκιμος, καὶ τῆς τῶν ἱερῶν γραφῶν μελέτης ἐκ ἄπειρος. ἐξ ἐπιτάγματος μὲν ἐν τινὸς τῶν ἐπ' ἀρετῇ γνωρίμων τὸν προκείμενον ἐπελθεῖν πόνον διηγείται, 10 πρῶτην δὲ τίθησιν αὐτῷ τῶν λόγων ἀπορίαν, διὰ τί ὁ υἱὸς "καὶ μὴ ὁ πατὴρ μηδὲ τὸ ἅγιον πνεῦμα τὴν 580 R. ἡμετέραν μορφὴν ὑπέδυ. καὶ τέττα τῷ ἀπορήματος λύσις αὐτῷ νομίζετο, ὅτι ἐπειδὴ λόγος ὁ υἱός, ὁ δὲ ἄνθρωπος λόγῳ καὶ εἰκόνι θεοῦ τιμηθεὶς τέτων τε διαπέπτωκε καὶ παρεσυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιωθῇ αὐτοῖς, διὰ τῆτο ὁ λόγος τοῖς εἰς ἀλογίαν πεσῶσιν ἐπεδήμησεν, τό τε ὀλίγημα ἡμῶν ἐξιόμενος καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀνέλκων ἀξίωμα. „ὁ λόγος" γὰρ φησι „σὰρξ ἐγένετο," 15 τῆτες τὴν εἰς ἀλογίαν καταπεσῶσαν φύσιν ἡμῶν, καὶ μηδὲν πρὸς τὸ νοερόν, ὅλην δὲ πρὸς τὸ σαρκικὸν ἀπονεύσασαν, ἀνελάβετο „καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν." Διὰ τοι γὰρ φησι τῆτο καὶ τῶν παρθενικῶν κόλπων ἄρτι προελθόντα τὸν λόγον φάτιν ὑποδέχετο, ἢ τῶν ἀλόγων τράπεζα καὶ βοῶν τε καὶ ὄνων τροφός, τῶν μὲν ἄτε δὴ καθαρῶν σύμβολα φερόντων τοῦ παλαιῆ Ἰσραήλ, τῶν δὲ διὰ τὸ ἀκάθαρτον τὸ ἐκ τῶν ἐθνῶν σύστημα· ὧν ἐκάτερον ἔργοις τε καὶ δόγμασιν εἰς ἀλογίαν ἀπενεχθέν ὁ λόγος ἀνεκαλέσατο, ὡς πον καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας προειμήνυσεν „ἐν μέσῳ δύο ζώων διακεκράγως μνησθήσῃ ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ." Καὶ τὴν σαγήνην δὲ τὴν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ φησὶ μαρτύριον εἶναι τῆς ἐσχάτης ἀλογίας, εἰς ἣν κατηνέχθη τὸ ἀνθρώπινον, ὥς καὶ ἰχθύων τῶν ἀφωροτάτων τε καὶ ἀλογωτάτων μηδὲν διενηνοχέναι· 20 ἢ σαγήνη, δηλὸν δὲ ὡς παρὰ τῷ λόγῳ βληθεῖσα, ἐκείθεν τε ἀνήγαγεν, καὶ τὸ λογικὸν δῶρον τοῖς ἐξερημένοις ἀπεκατέστησεν. Καὶ τὸ πρόσαγμα δὲ τῷ λόγῳ, ὁ ὁ Πέτρος λαβὼν καὶ τὸ τῷ ἰχθύος διανοίξας στόμα εὗρε σατῆρα, σύμβολον εἶναι τῷ ὑπὸ τοῦ λόγου τῆς ἀλογίας ἀπολυθῆναι τὸν ἄνθρωπον· τὸν μὲν γὰρ σατῆρα συμβάλλειν φησὶ τὸ βασιλικὸν νόμισμα "ἦτοι τὰ δεσποτικὰ 299 H. λόγια („τὰ λόγια" γὰρ „κυρίως ἀργύριον πεπρωμέ-

a. 6. ἥτις] εἴτις corr A. 10. καὶ] libri κἀν. 31. συντεταγμένην ε. b. 10. τῶν λόγων αὐτοῦ ε. 15. παρεσυν.] Ps. 48, 13. 18. ὁ λόγος] Io. 1, 14. 29. Ἡσαΐας] immo Abac. 3, 2. 31. εὐαγγ.] Matth. 17, 27. 37. ἐπεκατέστησεν A: ἀποκατέστησεν ε. 40. συμβαλεῖν A. 42. τὰ λόγια] Ps. 11, 7.

νον"), τὸ δὲ ἐν τῷ σώματι κεκρούσθαι τὸν σατῆρα τῷ
 ἰχθύος τὸ συγκεχῶσθαι καὶ κατορθοῦνθαι τὴν λογικὴν
 δύναμιν καὶ χάριν ἐν τοῖς ἰχθύων δίκην ἐξαλογωθεῖσιν.
 ὧν ὑπὸ τῷ λόγῳ ῥωαθεῖς ὁ Πέτρος καὶ διανοήσας τὸ
 σῶμα, ἀνακαθαίρει τε τὸ δῶρον καὶ ἐμφανίζει, καὶ εἰς 5
 τὸ μέσον προαγαγὼν τὴν οἰκείαν χρῆσιν εἰς προῶξιν
 προενεργεῖν συνειργάσατο. Καὶ τὸ ἐπὶ ὄνον δὲ καὶ πῶλον
 καθίσαι τὸν σεσαρκωμένον λόγον τὸ αὐτὸ φησιν ὑπαι-
 νίττεσθαι. καὶ δὴ καὶ τὸν μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐπὶ τῆς
 ἀνθρωπίνης ὀπτιώμενον ἰχθύον τὸ γ' πρὶν ἄλογον ὑπὸ 10
 τῷ λόγῳ πυρέμενον τῆς τε ἀλογίας ἐξίστασθαι καὶ βρωμα-
 νοερόν τῷ λόγῳ καθορθῶσθαι γινώμενον. ἔτι δὲ καὶ τῶν
 γλωσσῶν τὴν χάριν τοῖς ἀποστόλοις διδομένην τῆς ἀπο-
 στολικῆς αὐτῶν χειροτονίας μνηστεύει τὸ ψήφισμα, ὡς
 ἂν καὶ τῷ χήματι μάθοιεν ὡς τῷ λόγῳ τὰ τῷ λόγῳ 15
 ὑπηρετήσαντες ἀπὴλυσαν τῷ τοιούτῳ χαρίσματος. καὶ
 τὸν πρόδρομον δὲ, φωνὴν βοῶσαν τῷ λόγῳ παρὰ πῶν
 ἱερῶν κηρυττόμενον γραμμῶν, ἐκ ἄλλο τι παρὰ τὰ
 εἰρημένα δηλῶν, ἀλλ' ὅτι τὸ τῆς ἀλογίας ἀρρώστημα
 ὁ λόγος ἐπεδήμησεν ἐξίστασθαι. ὁ καὶ τὸν Δαβὶδ λέγειν 20
 „ἐξαπέστειλε τὸν λόγον αὐτῷ καὶ ἰάσατο αὐτούς”.

581 R. "Ταῦτα μὲν ἐν ἐν τοῖς δυοῖν πρώτοις διεξέρχεσθαι,
 ἀγῶνι προαγωνισθῆναι νεανειωσάμενος κατὰ τῶν λεγόν-
 των διὰ τῆτο τὸν υἱὸν ἀνθρώπου γενέσθαι καὶ σωτήρα
 παραγενέσθαι, διότι τοῖς πρὸς υἱοθεσίαν καλουμένοις 25
 τὸν υἱὸν ἔδει, ἀλλὰ μὴ ἄλλον τινά, καθηγεμόνα καὶ
 ἀνακαινιστὴν τῆς υἱοθεσίας καὶ γεγενῆσθαι καὶ κηρύττεσθαι.

Ἐν δὲ τῷ γ' [καὶ β'] λόγῳ αἰτίαν ὑπέχει δι' ἣν ὁ
 υἱὸς σεσαρκώσθαι, καὶ φησιν ὡς ἐχρῆν τὸν δημιουργόν
 καὶ πλάστην αὐτὸν καὶ ἀναπλάσαι καὶ ἀνακαινίσαι συν- 30
 τριβέν τὸ δημιουργήμα. εἰ γὰρ καὶ ὁ πατὴρ ὡσαύτως
 δημιουργὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, πλην ἀλλὰ πάντα
 δι' υἱοῦ γεγενῆσθαι τὸ ἱερὸν συνεχῶς ἐπιμαρτύρεται
 γράμμα. ἔδει τοίνυν τὸν πλαστουργόν, διαβρύνοντος τῷ
 πλάσματος, αὐτό τε εἰς ἑαυτὸν ἀναλαβεῖν καὶ ἀνασῶ- 35
 σαι δι' ἀναπλάσεως. τί δὲ τὰ ἱερὰ λόγια; „πάντα”
 φησί „δι' αὐτῷ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτῷ ἐγένετο ἑδέν”,
 καὶ „ἐξ αὐτῷ” φησί „καὶ δι' αὐτῷ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ
 πάντα”, καὶ „δι' ἧς αἰῶνας ἐποίησεν”. καὶ δὴ καὶ
 ὁ ἐκείθεν φρεῖς τῶν πατέρων ἡμῶν χορὸς διὰ τοῦ 40
 υἱοῦ τὰ πάντα τὸν πατέρα πράττειν θεοπρεπῶς ἀνε-
 δίδαξεν.

Οὕτω τὴν λύσιν τῆς προκειμένης ἀποδὲς ἀπορίας,
 ἐφ' ἑτέραν φρομένην ἐξ αὐτῆς διαβαίνει, καὶ ζητεῖ
 διὰ τί μίας καὶ τῆς αὐτῆς ἐνεργείας καὶ δόξης καὶ ἰχθὺος
 ἐπὶ τῆς ἁγίας τριᾶδος θεωρημένης καὶ ὑμνεμένης
 συνεχῶς καὶ τὰ λόγια καὶ οἱ πατέρες διὰ μὲν τῷ υἱοῦ
 τὸν πατέρα πάντα πεποιηκέναι φασίν, “οὐ μὴν τὸν 300 H.
 υἱὸν διὰ τῷ πατρός. τὴν μὲν ἐν ἀπορίᾳ οὕτω δρι-
 μέως διαπλέκει, ἡ δὲ λύσις αὐτῷ κοινὰ μὲν εἶναι λέ-
 γει, ὅσα θεοπρεπῆ, πατρός τε καὶ υἱοῦ, ἐπὶ μέντοι τὸν
 πατέρα ἀνάγει καὶ ὅσα λέγει περὶ τῷ υἱοῦ, εἴπερ
 καὶ αὐτὸς ὁ υἱός· οὐκ ἔν ἐκ ἐξίστησι τῶν ἔργων τὸν
 πατέρα, ἀλλὰ λέγειν πράττειν ὁ υἱός, συνεισάγει δὲ μᾶλ-
 λον καὶ συναντιμενῶν. ἔτι δὲ ἐπεὶ δεξιὰ τοῦ πατρὸς ὁ
 υἱὸς καὶ βραχίων καὶ σοφία καὶ λόγος καὶ δύναμις, ὁ δὲ
 πατὴρ τούτων οὐδὲν εἶναι λέγει τῷ υἱῷ, εἰκότως διὰ
 μὲν τῷ υἱοῦ πάντα ποιεῖν ὁ πατὴρ ῥηθείη ἂν, ἐπεὶ
 καὶ ἐφ' ἡμῶν ἡ αὐτὴ θεωρεῖται τάξις, οὐ μὴν ἀνά-
 παλιν ὁ υἱὸς διὰ τῷ πατρός.

Ἐπάγει δὲ καὶ ἑτέραν αἰτίαν, ἢ τῆς νῦν εἰρημένης
 ἀπορίας, τῆς δὲ πρὸ βραχέος, ἐκ ἐμοὶ δοκῶσαν τὸ
 ἀκόλυσθον σώζειν. λέγει γὰρ ὡς ἐπεὶ πάντα διὰ τῷ υἱῷ
 γεγενῆσθαι λέγει, εἰ μὴ καὶ ἡ σάρκωσις δι' αὐτῷ προῆλ-
 θε, ψεύδους ἂν ὁ λόγος ἔλεγχον ἐδίδου. ἔγάρ, ἐπει-
 δὴν λέγει διὰ τῷ υἱοῦ γεγενῆσθαι πάντα, αὐτὸν τὴν
 ἐκείνων φύσιν ὑποδραμεῖν λέγοι· μὴ γένοιτο· ἀλλ'
 ὅτι αὐτῷ δημιουργήματα γέγονεν.

Εἴτα σοφῶς δὲ τὴν τε δημιουργίαν καὶ τὴν ἀνά-
 πλασιν δι' αὐτοῦ φησὶ προελθεῖν· ἔλεγχον γὰρ εἶναι
 τῆτον σαφῆ τῶν ἀπὸ τῆς Μαρίας μανίας. εἰ γὰρ καὶ
 δι' αὐτῷ ἐκάτερον τῆς ἱερᾶς γραφῆς γεγενῆσθαι βοῶ- 30
 σης ὅμως τὴν τῷ παντὸς δημιουργίαν εἰς ἀντικείμε-
 νόν τινα τῷ υἱῷ τὸ δυσσεβὲς ἐκείνο σῆφος ἀναφέρεσι,
 πρὸς τίνα ἂν δυσφημίαν ἐκ ἤλασαν, εἰ δι' ἑτέρου μὲν
 τὴν πλάσιν δι' ἑτέρου δὲ τὴν ἀνάπλασιν τὰ ἱερὰ ἡμῖν
 ἐχρησμοῦναι λόγια;

Ἐπὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις κεφαλαίοις ποιῶν ἰα', ὡς
 “συνήθως ἡ γραφὴ κατ' ἐξάρετον δημιουργὸν καλεῖται 584 R.
 τὸν υἱὸν οἰκονομικῶς αὐτῷ κατὰ τὸ ἀκόλυσθον καὶ τὴν
 κρίσιν καὶ τὴν νομοθεσίαν ἐξαιρεῖ, πολλῶν δὲ μᾶλλον
 καὶ τὴν (ἐπεὶ συνετρίβη) τοῦ πλάσματος ἀνανέωσιν.
 δημιουργὸς μὲν γὰρ εἶδέναι τὴν φύσιν, εἰδόμενα δὲ κατὰ
 λόγον τῶν δεχομένων τὰς νόμους εἰσφέρειν, νομοθετεῖ

α. 6. παραγαγὼν 5. 7. ἐπὶ ὄνον] Matth. 21, 7. 10. ἀπτόμενον 5. ἰχθύον] Io. 21, 9. 12. τῶν γλ.] Act. 2, 3.
 17. φωνήν] Isa. 40, 3. 21. ἐξ απ.] Ps. 106, 20. 36. πάντα] Io. 1, 3. 38. ἐξ] Rom. 11, 36. 39. δι' οὗ]
 Hebr. 1, 2. b. 13. δὲ A: δὲ καὶ 5. 29. τοῦτο A. τῆς οὐκ A.

δὲ καὶ τὴν κρίσιν ἔχειν τῶν τε τὰς νόμους ὑπεριδόντων καὶ ὅσοι κατ' αὐτὰς ἐπολιτεύσαντο. διὸ καὶ „ὁ πατήρ” φησί „κρίνει ἐδὲνα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ”, καὶ πάλιν „ὁ πατήρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ”. ὅς ἀναπλάττων τὸ πλάσμα δι' αὐτοῦ, καὶ πρῶτος τὰς νόμους ἐκπληρῶν, ὑπογραμμὸν ἡμῖν αὐτὸν προτάττει πολιτείας, ἣν ἐ κατορθῶσαι χαλεπὸν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ἀφορῶντας καὶ χειραγωγόν. ἄριστος δὲ νομοθέτης, ὅς μὴ λόγῳ μόνον τὸ πρακτέον, ἔργοις δὲ μᾶλλον νομοθετεῖ διὸ καὶ φησιν „ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν.”

Ἐφεξῆς δὲ ζητεῖ διὰ τί μὴ δι' ἀνθρώπου ἡ σωτηρία, ἢ διὰ τί μὴ ἄγγελος ἐνηνθρώπησε. καὶ φησιν ὡς πεπραγμένον μὲν πολλάκις δι' ἀνθρώπων τῶν ὁμογενῶν ἡ σωτηρία, ὡς περ διὰ Μωσέως καὶ διὰ τῶν προφητῶν, ἀλλ' οὐδὲ ἐν ὁλόκληρον ἔθνος, τῶν Ἰουδαίων λέγω, τῷ κοινῷ ἀνεθρόωθη νοσήματος. πῶς δὲ καὶ ἀνθρώπου τὸ ὅλον φύσκιον νενοσηκὸς ἐξιάσασθαι, ἢ τὸν ἰσχυρὸν δῆσαι, καὶ τούτου διαρπάσαι τὰ σκεύη;

301 H. πῶς δὲ καὶ ψιλὸς ἄνθρωπος τὸ ὁμογενὲς ἐξεκάθη-
ρεν, αὐτὸς μέτοχος ὧν τοῦ θανάτου; „οὐδεὶς γὰρ ἀπὸ θύρας καθαρὸς.” ἐδ' ἀγγέλους δὲ τινὲς ἦν, εἰ τὴν σάρκασιν ἐπετέτραπτο, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας θρι-
αμβεῦσαι τε καὶ παραδειγματίσαι. πῶς δ' ἂν δοῦλος ὧν τὰ δεσποτικά καὶ βασιλικά, τῷ νόμῳ λέγω, προσ-
τάγματα πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν πολιτείαν, δι' ἧς ἡμῖν ἡ πρὸς ἑορτὰς ἄνοδος, μετεθροῦθμιζέ τε καὶ μετέτα-
τεν, ὡς περ ὁ σωτὴρ „ἐρρέθη” λέγων „τῷ νόμῳ τάδε, ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν τάδε”. πῶς δ' ἂν ὁμοδόλος κελεύ-
οντος τὰ δαιμόνια καὶ ὁ τούτων ἀρχὸν εἰς τὸ σκότος ἀπεπέμπετο, ὅς γε ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ, περὶ ἐνὸς σώματος τῷ Μωσέως, καὶ ταῦτα δικαίως, τῷ διαβό-
λῳ διάφερόμενος, ἐκ ἐτόλμησε παρ' αὐτοῦ βλάσφη-
μον ἐξενεγκεῖν κατ' αὐτοῦ κρίσιν; πρὸς υἱοθεσίαν δὲ πῶς ἂν αὐτὸς ἡμῶς δόλος ὧν ἀνήγαγεν; ἢ πῶς ἂν συνέδρον τῷ πατρικῷ θρόνῳ τὸ ἡμέτερον, ὡς νῦν διὰ τοῦ υἱοῦ, ἐγνωρίζετο φέρεται.

Ταῦτα διελθὼν αἰτιολογεῖται ὡς ὁ Ἰορδάνης καὶ ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα Μωσεῖ μὲν καὶ Ἡλίας καὶ Ἐλισαίῳ διαβαίνοντι χρίζοντι, καὶ τότε τὸ αὐτοῖς πρόσχαμα τῷ δεσπότην δυσωπόμενα· ἔργον δὲ φύσεως τὸ βάρος ἐμπεσόντος τῷ ὕδατι διαχρίζεσθαι τε καὶ διύεσθαι, ὡς

τὸ ὑπερφύεσθαι δι' αὐτῶν ἐ βελτισμένης ἐτελειᾷτο τῆς φύσεως· δεσποτικῶς δὲ ποδὶ ἐπιβαίνοντι ἐκέτι μὲν ἡ θάλασσα τῇ φύσει δαλεῖουσα χρίζετο, ὑπερφύεως δὲ συντηροῦσα τὴν συνέχειαν ὑπηρετεῖται τῷ δεσπότην, πρὸς τὸ κρεῖττον αὐτῆς διακρατεμένη. διὸ καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἀγνοῶσα πάθος τὴν φύσιν μὲν ἐκ ἀρνεῖτο, τῷ δ' ὑπερφύεῖ τῆς συνέχειας τὴν δεσποτικὴν σάλ-
585 R. πίζει πορείαν. συμβάλλοι δ' ἂν τις, φησὶν, οὐκ ἀπει-
κότως τὸ μὲν ἀτμητὸν τῆς δεσποτικῆς κατὰ τῷ ἔργῳ πεζοπορείας τὸ τῆς θεότητος ἀδιαίρετον, τὸ δὲ διαι-
ρεθὲν, ὡς ἐπὶ Μωσέως καὶ τῶν ἄλλων, τὴν ἀνθρω-
πίνην παχύτητα καὶ ὅτι ἡμῶν ἐκ δύο ἢ σύνθεσις, ὕλης τε καὶ εἶδους, ἐξ ὧν καὶ τὰ ἄλλα σώματα.

Ταῦτα εἰπὼν ἐπὶ τὸ ἑγ' κεφάλαιον μέτεισιν, ἐν ᾧ ζητεῖ διὰ τί μὴ γυνῇ τῇ θεότητι ὁ λόγος τὸ ἀνθρώ-
πινον ἔσωσεν. καὶ πρῶτον μὲν φησιν ὡς εἰ καὶ τῷ διήνυστο, ἐδὲν ἂν ἐκώλυσε τὰς ματαιολόγους καὶ πάντα τολμῶντας, εἴπερ ἐκ παντὸς τὸ θεῖον οἱ παραπλήγες λογοθετεῖν ἐφροῦντο, πάλιν ἄλλον τρόπον ἐπιζη-
τεῖν σωτηρίας, τὸ γεγεννημένον ἐξ ἐργοντίας, καὶ πάλιν ἄλλα δοθέντος τὸ μὲν μωμεῖσθαι, ζητεῖν δὲ ὅπερ μὴ δέδοτο. ἔπειτα τίνα λείπει μανίας ὑπερβολὴν, αὐτὸς νομίζειν τὸ συμφέρον εἶδέναι μᾶλλον τῷ πάντα ἐν σο-
φίᾳ καὶ προαγαγόντος καὶ συνέχοντος;

Ἐπιλύει δὲ καὶ πῶς μὲν αἱ τε κοινὰ ἔννοια καὶ τὸ θεῖον γράμμα παντοδύναμον ὑμνεῖσι τὸν θεόν, ὁ δὲ θεσπέσιος Παῦλος φησιν ὅτι ὁ θεὸς „ἀρνήσασθαι αὐτὸν ἐ δύνατο.” ἀλλὰ καὶ ἄλλα εἶναι μυρία, ἃ μὴ δύναται λέγειν πρέπον ἐπὶ τὸν θεόν, ὡς τὸ μὴ δύνασθαι τῆς ἀγα-
30 θότητος ἐκπεσεῖν μηδὲ τροπὴν ὑποστῆναι, καὶ ὅσα παρὰ πλησία. ἄλλ' ἀπορεῖ μὲν οὕτως, ἐπιλύεται δὲ, ὡς ἄ302 H. φραμεν μὴ δύνασθαι τὸ θεῖον, ταῦτα τῶν μήτε ὄντων ἐπὶ μήτε δυνατῶν ὅλως ὑφεσῶναι. πῶς γὰρ ὑφέθηκε τὸ ἀρνήσασθαι τὸν θεὸν αὐτόν, ἢ ἡ τροπή, ἢ ἡ τῆς ἀγα-
35 θότητος ἐκπτώσις, ἢ τὴν ἀλήθειαν ψεύδος γενέσθαι; παντοδύναμος δὲ ὑμνεῖται καὶ λέγεται ὡς τὰ τε πρέποντα αὐτῷ καὶ σωτήρια τῶν δημιουργημάτων πάντα δυνά-
μενός, ὅτε βέλετο. ἄλλωστε δὲ καὶ τὸ λέγειν μὴ δύνασθαι ἢ μὴ πρέπον αὐτῷ, δυνάμειός ἐστιν ὡς ἀληθῶς. εἰ γὰρ ἐκεῖνα πάντα ἐρήσεις καὶ ἀθένηα, τὸ τέτων ἀπάντων ἀπείρῳ μέτρῳ ὑπεριδρῶσθαι πῶς ἐ τῆς ἀκροτάτης καὶ πανθενεστάτης δυνάμεως;

α. 1. τε add A. 2. ὁ πατήρ] Io. 5, 22. 4. ὁ πατήρ] Io. 3, 35. 10. ἔργοις δὲ om pr A. 11. ὧν] Act. 1, 1. 21. οὐδεὶς] Iob. 14, 4. 28. ἐρρέθη] Matth. 5, 22. 31. ὁ ἀρχάγγ.] Iud. 9. 35. ἀνήγεν γ. 40. τὸ add A. 6. 8. τις abesset melius: nam συμβάλλειν τι est σύμβολα φέρειν τινός sive ἀντίτευθαι τι. cf. p. 181 b 40 et 25. 24. προαγοντος γ. 26. ἀνθρωποῦσι γ. 27. ὅτι A: διότι γ. ἀρνήσ.] 2 Tim. 2, 13.

Τάχα δ' ἂν τις ἐκ ἔξω τῆς ὁρθότητος προαείη τοῖς εἰρημένοις, ὥς ὁ λόγος ἔτος ἐχὶ κατὰ τῆς θείου μόνον τὸ παντοδύναμον περιτρέπειν πειροῦν, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς πάντων τῶν ὄντων τὴν φύσιν συγγεῖν τε καὶ μετασκευάζειν βιάζειν. εἰ γὰρ ἡ δικαιοσύνη ἐ δύνатаι 5 ἄπερ ἡ ἀδικία (ἐ γὰρ ἂν ἀδικήσκειν ἡ δικαιοσύνη), ἐπι- κρατεστέρα ἄρα τῇ δυνάμει τῆς ἀρετῆς ἢ κακίας· καὶ εἰ ὁ ἄνθρωπος ἐ δύνάτο λίθος εἶναι, μᾶλλον ἂν εἴη δυ- νατός ὁ λίθος ἢ τὸ λογικὸν ζῶον. καίτοι γε ταῦτα πάλιν ἀναστρέψασιν οὐδὲν ἥτιον ὀφείη, ὅτι πρὸς τὴν 10 δυνάμειν ἐνομιάζη ἀμείνω, ἀθιτέστέρα πάλιν ὢν ἐκρά- τει τῇ δυνάμει. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπάντων οὕτω παλιν εἶναι ὁ τοιοῦτος λόγος καὶ σοφιστικῆς ἄθυρμα λέξης. ἐπιθροαισθείη δ' ἂν τῶν τοιούτων τὸ κακὸν ἢ ἡ ἀγνοία, ὥς ἐκ ἴσασιν ἢ ἐ βέλοντο διτ- 15 τὸν εἶναι τὸ τῆς δυνάμεως ὄνομα. τὸ μὲν γὰρ σημαί- νειν τὴν κυρίως δυνάμειν, καὶ τὸ καὶ τὸ θεῖον λέγειν παντοδύναμον καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων κατὰ τὴν ἐμφαντον 588R. καὶ οἰκείαν δυνάμειν τὰ κατὰ φύσιν πράττειν, "τὸ δὲ τὸ πρότερον καὶ καθήκον ὑποσημαίνειν. ὅταν ἔν φαιμέν 20 μὴ δύνάτο τὸ θεῖον ἀρνήσασθαι ἑαυτόν, μὴ πρότερον φαιμέν μὴδὲ καθήκον εἶναι θεῷ ἕξαστον τῆς ἰδίας ἐσίας γενέσθαι. ὡσαύτως καὶ ὅταν μὴ δύνάτο τροπὴν ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ τῆς ἀγαθότητος ἐκστῆναι, τὸ μὴ πρότερον αὐτῷ μὴδὲ καθήκον εἶναι τὰ τῆς τροπῆς ἢ τῆς ἀλλοιωσέως προσ- 25 ἀπτειν. ὅπερ ἐ μόνον ἐδαμῶς ἐδεμῶς ἀδυναμίας ἐμ- φασιν ἔχει, ἀλλὰ καὶ παντοδυνάμει δυνάμεως ἀπαρά- γραπτος μαρτυρία. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὡσαύτως. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥς ἐν παρενθήκῃς μέρει.

Ὁ δὲ σπεδαῖος ἔτος συγγραφεὺς τῆς παρόντος βί- 30 βλίε κεφάλαιον ποιεῖν ἰδ', ὃ μέλλονος εἶναι καὶ τιμῆς καὶ σοφίας κατασκευάζει τῆς πλάσεως τὴν ἀνάπλασιν, τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι ἡ μὲν πλάσις λόγῳ προήχθη, αὐ- τουργία δὲ τῆς δημιουργίας ἢ ἀνάπλασις. καὶ Παῦλον δὲ φησι λέγειν, ἐξαίροντα τὸ τῆς σοφίας μέγεθος, "ἵνα 35 γνωριῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπερανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἢ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ." καὶ τὸ τῆς ἀγάπης δὲ τῆς θεῆς πρὸς ἡμᾶς ἀνυπερόβλητον ἐνδεικνύ- μενον ἐχ' ὅτι κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον ἐπλασε φάναι, 40 303H. "ἐδ' ὅτι κατὰ τὴν αὐτῆς εἰκόνα ἐπλασέργησεν, ἐδ' ὅτι ἄλλο τι τῶν μεγάλων καὶ θαυμασίων ἔργων ὑπέστησεν

ἀλλὰ τί; τὴν ἑσάρχον παρθεσίαν τῆς εἰς αὐτῆς, δι' ἣν ἡμῖν ἢ ἀνάπλασις. "ἔτω γὰρ" φησὶν "ἡγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥς τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν μονογενῆ ἔδωκεν" ὑπὲρ τῆς τῆς κόσμου ζωῆς. τίς γὰρ ἐκ ἂν ἀγάπης εἴη, ἐ λέγω τὸ δῆναι τὸν μονογενῆ ὑπὲρ ἡμῶν εἰς θάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτό γε τῆτο, τὸ εὐδοκῆσαι τὸν υἱόν, δεσπό- 5 τιν ἀπάντων ὄντα, μορφὴν ἀναλαβεῖν δέλε, ὅτι μὴδ' ἦν γυνὴ τῇ θεότητι ἔτε εἰς ὅρασιν ἀνθρώπου ἐλθεῖν, ἔτε διὰ τῶν σωματικῶν ἔργων τε καὶ πράξεων τὴν ὑπ' αὐτῆς κηρυττομένην πολιτείαν, δι' ἣς ἡμῖν ἢ σωτηρία, ὑποδειχθῆναι, καὶ πρὸς μάθησιν ἡμᾶς καταστῆναι σύν- 10 τροφον. καὶ γὰρ φησὶ τῆτο εἶναι τὸ καταλείψαντα τὰ εἶ' πρόβατα ἐφ' ἑν ἐλθεῖν τὸ πλανώμενον, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμῶν ἦρε. καὶ γὰρ ἐ κατὰ τὴν κοινήν καὶ συνήθη τῶν ὁμῶν δημιουργίαν λόγῳ καὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν ἀνέπλασεν. ἀλλ' ὅπερ ἐπ' ἐδεῖτο τῶν ἄλλων ἡνέχετο, ἐκ ἐπ' ἀγγέλων, ἐκ ἐπ' ἄλλης τινὸς φύσεως, τῆτο ἐπὶ 15 τῇ τῶν ἀνθρώπων ὑπέστη σωτηρία, ἀντὶ δεσπότης δέλος χρηματίσας. εἰκότως ἔν καὶ καταλιπεῖν, ὥς ἔφην, τὰ εἶ' πρόβατα λέγεσθαι, τὴν εἰς ἄλλο παραδοξότερον καὶ θαυμασιώτερον τῆς δημιουργίας ἀναχώρησιν τε καὶ με- 20 τάσασιν καὶ τὴν τῆς συνηθείας καινοτομίαν τῆς παρα- βολῆς αἰνιγματιζέσεως, καὶ ὥς ἐ καὶ ὅν τρόπον τὸ πᾶν ἐξ ἀρχῆς συνεστήσατο, ἀλλὰ καινοπρεπῆ τε καὶ ὑπὲρ 25 πάντα λόγον τὸν ἡμέτερον ἀνακαινισμὸν ἐξεργάσατο.

Εἰτά φησιν ἐνλόγως τε καὶ ἀναγκαίως τὴν διὰ σαρ- 30 κὸς σωτηρίαν τὸν λόγον ἡμῖν πραγματεύσασθαι. πάσης γὰρ ἄλλης μεθόδεσ προκαταβληθείσης (καὶ γὰρ καὶ προφῆτῃ καὶ δημιουργοῖ καὶ ὑπερφύη τέρατα εὐεργεσθῆναι τε καὶ 35 ἀπειλαὶ καὶ τιμωρίαι "τῆτο μὲν ἐπὶ μέρους, τῆτο δὲ 589R. καὶ παγκόσμιον) ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον τὴν πρὸς τὰ κρείττω μεταβολὴν ἐκ ἡσπύσατο, τὸ δὲ νόσημα πρὸς τὸ ἀνίατον μᾶλλον ἐχώρει, κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀκό- 40 ληθον, μᾶλλον δὲ ἀρρήτῳ φιλανθρωπίας πλέτω, ἑαυ- τὸν ὁ λόγος, σάρκα προσλαβὼν, καθηγητὴν καὶ διδάσκα- λον καὶ ἀνακαινιστήν, εὐδοκίᾳ πατρὸς καὶ συνεργίᾳ τῆς ἁγίας 45 πνεύματος, εἰσηγήσατο. ὃ καὶ αἴτιον τοῖς φιλοθεάμοισιν ὁρᾷν τῆς ἐπ' ἐχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ μὴ ἐξ ἀρχῆς, εἰς σάρκα τὸν λόγον κενωθῆναι, ἀλλὰ πάσης σπεδῆς 50 καὶ προνοίας ἡγησαμένης, εἰτα ταύτην ἐ προσδεχο- μένων τῶν προνοημένων, ἔτω λοιπὸν καιροῖς ἐχάτοις δι' αὐτῆς τὴν ἡμῶν ἐσίαν ἀνασώσασθαι.

a. 20. ὅταν μὲν οὖν ε.

22. εἶναι τῷ θεῷ ε.

30. βιβλίον] libri β.

31. κεφαλαῖον ε.

35. ἡα]

Ephes. 3, 10.

b. 2. οὕτω] Io. 3, 16.

7. ἀναλαβεῖν A: λαβεῖν ε.

12. τὸ καταλ.] Luc. 15, 4.

16. ὅπερ A:

ὁ τι περ ε.

19. οὖν add A.

28. προκαταλυθείσης ε.

Τέτοις ἀπορίαν συνάπτει ὡς ἐξ ἀνθυποφορᾶς προ-
τεινομένην. ἀλλ' ἔδει, φασί, τὸν ἄνθρωπον ἀπ' ἀρχῆς
καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἐφελάναι, ἵνα μήτε πράγματα
τοσαῦτα παρῆχε, ὅρων τε συνεχῶς πρὸς τὰ χεῖρω καὶ
304H. διὰ τῆτο πολυτρόπως "τε καὶ ποικίλης οἰκονομίας εἰς 5
τὸ ἀνασωθῆναι δεόμενος, μήτε τὸ ἅπαξ κατ' εἰκόνα
θεῷ δημιουργηθὲν ἐνυβρίζοιτο. ἀλλ' ἡ μὲν ἀντίθεσις
τοιαύτη· ἀκέσσεθ' δὲ ἄρα φησὶ τὸς τοιάτους παρὰ τῆς
ἀληθείας ὡς „αἰτεῖτε καὶ ἐ λαμβάνετε, διότι κακῶς
αἰτεῖσθε." ἀλλὰ καὶ ἕτερον αὐτοῖς ἄτοπον ἔπεσθ', τὸ 10
μὴ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν κρίσιν τὴν θεῖαν ἐρύγειν,
αὐτὸς δ' ἀπαιτεῖν τὸν πλάσιν ταῖς ἐκείνων βλααῖς τε
καὶ γνώμῃς τυπῶσθαι τε καὶ μεθαρμούζεσθ', καὶ κατὰ
τὰς ἐκείνων ψήφους, καὶ εἰς ἀγὰς ἔπω ἤκασιν ἡλίθ,
τὴν δημιουργίαν κατευθύνεσθ'. ἔτι δὲ ἕμα τε οἱ αὐτοὶ 15
καλὸν καὶ φαῦλον δεῖν εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἀποφαί-
νουσι. τὸ γ' καλὸν μὲν εἶναι ζητεῖν, ἀνάγκη δὲ [τὸ]
τοιῦτον εἶναι προσαπαιτεῖν, τὸ τε αὐτεξούσιόν ἐστιν
ἀφελεῖν, καὶ μηδὲν ὧν πράττεισιν ἄνθρωποι μήτε γέρας
εἶναι μήτε ἀντίδοσιν· τὸ γ' ἀκέσιον ἔτε ἔμμιον ἔτε 20
ὑπεύθυνον. ἀλλὰ καὶ φησι, τί γ' ἐκώλυε, καθάπερ τὸς
ἀγγέλους, ἔτω καὶ τὸς ἀνθρώπους ἐκτίσθ'; καὶ μὴν καπὶ
τῶν ἀγγέλων ἡ γνώμη κρατεῖ, καὶ ἔδεν κατ' ἀνάγκην
αὐτοῖς πράττειν. καὶ μάρτυς ὁ ἐκπεσὼν Ἑωσφόρος,
καὶ ὅσον αὐτῷ συναπέξη φῦλον δαιμόνιον. πῶς δὲ καὶ 25
ἄμεινον κατ' ἀγγέλους προαχθῆναι, ὅπως τὸ μὲν ἁμαρ-
τάνειν ἐν αὐτοῖς ἀμετανόητον καὶ διὰ τῆτο πάσης συγ-
γνώμης ἀλλότριον, τὸ δὲ ἡμέτερον γένος καὶ πίπτοντες
διὰ μετανόας πάλιν ἀνίστανθ'; ἔτι μέντοι γε μετὰ τὴν
δεσποτικὴν ἐπιδημίαν καὶ ἐν ἀνθρώποις ἔργα μείζω 30
καθορῶν ἢ ὅσα πράττεισιν ἄγγελοι. ἴδε γ' ἐγὼ Παῦ-
λος λέγω ὑμῖν, ὡς εἰ καὶ ἄγγελος ἐξ ἔρανθ' εὐαγγε-
λίζεθ' ὑμῖν παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔσω. καὶ πάλιν
ὁ μὲν ἀρχάγγελος Μιχαὴλ οὐκ ἐτόλμησεν ἐξευχεῖν
βλάσφημον κρίσιν κατὰ τῆ διαβόλου, ἡμεῖς δὲ τὴν ἐξ- 35
οσίαν ἐλάβομεν πατεῖν ἐπάνω ἔφρων καὶ σκορπίων καὶ
ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆ ἐχθρῆ. καὶ ἀγγέλων μὲν
ἔδεις ἔδεναι, ἔτε αὐτὸς ἐαντόν, θεὸν ἢ θεῶν νιδόν εἰπεῖν
592R. ἂν τολμήσειεν "τὸ δὲ ἡμέτερον γένος καὶ θεοὶ καὶ νιοὶ
ὑψίσθ' κεκλήμεθα. καὶ ὁ μὲν ἐν ἐκείνοις Ἑωσφόρος ὄνο- 40

μαζόμενος, εἰπὼν ὁμοῖος ἔσεσθ' τῷ ὑψίσθ' καὶ τὸν θρό-
νον ὑπεράνω· θεῖναι τῶν ἔρανθ', καὶ ὧν εἶχε καλῶν
ἐκπεσὼν τὸν αἰῶνα γελᾶται καὶ κατακρίνεθ'. ἡμᾶς δὲ
ὁμοῖος εἶναι τῆ πατρὸς καὶ συνθρόνους γενέσθ' τῆ νῖθ
αὐτῆς ἢ τῆς ἀληθείας ψῆφος τὴν ἄδειαν ἔδωκε. καὶ τὸ
μείζον „συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ἔπα-
ρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ." καὶ „εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμ-
βασιλεύσομεν" καὶ „οἶδαμεν" πάλιν ἄλλος τῶν μα-
θητῶν διαμαρτίρεθ' „ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὁμοῖοι αὐτῷ
ἐσόμεθα." ὥσε τοῖς βελομένοις ἔχειν καὶ τὴν ἀγγέλων
τιμὴν ἤδη κεχάριζαι.

Ἀλλ' ἁμαρτάνομεν, φησὶν, εὐχερέζερων. ἀλλ' ὅσον
συνεχῶς, τοσοῦτον θᾶττον, ἂν ἄρα θέλωμεν, ἀνιστά-
μεθα· μυρίας γ' ὁδὸς τῆς μεταμελείας καὶ τῆς σω-
τηρίας ἡμῶν ὁ "ὑπέρσοφος κηδεμὼν ἐχαρίσατο. ἀλλ' 305H.
ἐραστὴς σὺ τῆς πρὸς ἀγγέλους συγγενείας. καὶ μὴν ἡξίω-
σαι μείζονος· τῆ γ' δεσπότου συγγενεῖς κατὰ σάρκα
γεγόναμεν. ἔτι δὲ τὸ μὲν παρ' ἐκείνων ἁμάρτημα, καὶ
ἐλαττόν ἐστι τῶν παρ' ἡμῖν, κολάσει καθυποβάλλεται
μείζονι („δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς ἐταθήσονται"). ὁ δὲ
ἐκείνοις ἐπάγει τὴν βαρυτάτην κόλασιν, οὐχ ὁμοίαν
ἡμῖν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις τῆς ποινῆς ἐπάγει τὴν βαρύ-
τητα. ἀλλὰ καὶ ἡμῖν μὲν θᾶττον ἀπαλείφεθ', ἐκείνοις
δὲ ἅπαξ ἐντακὲν διαμένει ἀνεξάλειπτον· καὶ ἡμῖν μὲν
ἢ πρὸς τὸ σῶμα συνάφεια συγγνώμης αἰτίαν χαρίζεθ',
τοῖς δὲ ὅσω κρείττους δοκῶσι τῆ σώματος, ἐπὶ τοσούτον
ἀπαραιτήτος ἢ τιμωρία περιέσσει. διὸ καὶ τὸ ἐκλογῆς
σκεῦος ἔλεγεν „ἀγγέλους κρινῶμεν, μή τι γε βιωτικά,"
καὶ „οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινῶσιν," οἷον σαρκὸς πα-
χύτητι συνδεθέντες καὶ κατορθέντες τὰ κρείττονα τῶς
ἐλευθέρους μὲν τῆς σωματικῆς πέδης, μὴ τὰ ἴσα δὲ
ἢ καὶ τὰ χεῖρω πράττοντας κατακρίνομεν τε καὶ ἐπισο-
μίζομεν, ἐλάττονι δυνάμει τῶν ἐχόντων τὴν μείζω μᾶλ-
λον τὸ ἄμεινον κατορθώσαντες. ἀλλὰ καὶ ἡμῖν μὲν
ὅλος ὁ βίος ἁμαρτάνεσιν εἰς διόρθωσιν τε καὶ μετα-
μέλειαν πρόκειθ', ἀγγέλων δὲ τῶς ἑξαμαρτόντας εὐθὺς
ἢ τιμωρὸς ἔλαβε δίκην· „ζόφω" γὰρ φησι „ταρταρώ-
σας παρέδωκεν εἰς κρίσιν φυλαττομένους τηρεῖν." καὶ
μυρίοις ἄλλοις ἢ τε πάνσοφος τῆ θεῶ περὶ ἡμᾶς γνω-
ρίζεθ' πρόνοια, καὶ τῶν ἀγγέλους μᾶλλον βουλομένων

a. 8. ἀκούεσθαι libri. 9. αἰτεῖτε] Iacob. 4, 3. κακὰ 5. 10. ἄτοπον A: τόπον 5. 16. δεῖ 5.
32. εἰ καὶ] Gal. 1, 8. 34. ὁ μὲν ἀρχ.] Iud. 9. 35. τὴν ἐξουσίαν] Luc. 10, 19. 39. θεοὶ] Ps. 81, 6.
40. Ἑωσφ.] Isa. 14, 12. b. 2. ὑπεράνωθεν 5. 4. γίνεσθαι apographum Stephani. 6. συνήγειρε] Ephes. 2, 6.
7. εἰ ὑπομ.] 2 Tim. 2, 12. 8. οἶδαμεν] 1 Io. 3, 2. 14. γὰρ add A. 16. καὶ μὴν καὶ ἡξ. 5. 20. δυνατοὶ]
Sap. 6, 7. 27. ἀπαραιτήτον libri. 28. ἀγγέλ.] 1 Cor. 6, 3. 29. οἷον] οἱ A. 37. ζόφω] 2 Petr. 2, 4. 40. ἀγ-
γέλους μ. βουλομένων mg 5: libri ἀγγέλων μ. βουλομένους.

ἡμᾶς ἥπερ ἀνθρώπου γεγενῆσθαι τὸ παράφορον καὶ ἐμ-
μανὲς ζηλιτεύει. εἰ δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀγγέλων φύσιν
τὸν ἄνθρωπον ἐπλασεν, ἔδ' ἔτως ἂν ἐπεχέθη τὸ φι-
λόμωμον, ἀλλὰ φύσιν πάλιν ἄλλην ἐπέζητει τὴν ἀγ-
γελικὴν νικῶσαν κατάξασιν. σὺ δέ μοι κακεῖνο σκόπει. 5
κατ' εἰκόνα θεῶ πλασθεὶς ὁ Ἀδὰμ εἰ μὲν εἶχε τὸ ἰσάγ-
γελον, ἔδὲ τῆς ἀγγέλων δόξης ἐσερήμεθα· εἰ δὲ βραχύ-
τι παρ' ἀγγέλους γεγονὼς ὅμως ὑπεβήθη τὸν νῦν καὶ
ἔδ' ὅπερ ἔλαβε διεσώσατο, πῶς ἂν, εἰ μειζόνων προ-
νομίων ἔτυχεν, ἐχὶ μᾶλλον πρὸς τὸ χαλεπώτερον τῶν 10
πτωμάτων κατενήνεκτο; μηδ' ἐκεῖνο δὲ παρῆλθης. ἡ
ἐξ ἀνάγκης προῦσις καὶ τῶν λογικῶν ἐστὶ, τῆς δ' ἀλόγου
593 R. τε καὶ ἀψύχου φύσεως. ὥςπερ ὁ τὸ αὐτεξέσιον λόγος
ἀφαιρῶν ἀνθρώπου ἀνταλλάττει τὴν λογικὴν ζῴαν τὸν
ἴππον ἢ τὸν βῆν ἢ τὰς ἰχθύς, ἢ ὅσα φυτῶν ἀνιχνεύει 15
φύσιν. εἰ δ' ὅτι τοιαῦτα ἔτος διανοεῖται, τοῖσιν αὐτῷ
τὸ τίμημα ὀρίζει, οὐκ ἄδικος μὲν εἰς κρίσιν (εἴρε γ' ἡ
ἀξίαν τῆς πλημμελείας τὴν ποινήν), αὐτὸς δὲ δι'
ἑαυτοῦ τὸ βδελυκτὸν τῷ δοξάσματος ἐλέγχει. Τοιαῦτά
τινα διεξελθὼν ὁ τῶν προκειμένων ὑποθέσεων ὑφη- 20
γητὴς εἰς ἔπαινον τῶν αὐτεξέσις τὸ ἰεὺ κεφάλαιον δια-
περαίνει.

Τὸ δὲ 15^ο τῶν κεφαλαίων ἐ τῶν ἀγεννῶν ἐστὶ ζητη-
μάτων πολυπραγμονεῖ γ' διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἐκ δύο
πολὺ τῇ φύσει διεσώτων συνέστη· καὶ λύσει μὲν ὑπά- 25
γειν τὸ ζήτημα πειρᾶται, ἐνδεέστερον δὲ τῆς ἀπορίας
306 H. φέρεται. καὶ πρῶτον μὲν πατρικὰ ὑποβάλλει ῥήματα·
δεύτερον δὲ φησὶν ὡς ἔδει τῷ λόγῳ διακοσμεῖσθαι τὸ
περίγειον, ὥσπερ ταῖς θρανίοις δυνάμεσι τὰ θράνια,
καὶ διὰ τῆτο σύνθετον ζῶον ἐπὶ γῆς προῆλθεν ὁ ἄν- 30
θρωπος. ταῦτα δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτα συνυφηγούμενος
ἀπαρτίζει τὸ κεφάλαιον.

Ἔτι ζητεῖ διὰ τί σαρκῶς ὁ θεὸς λόγος· καὶ ἐπι-
λύει τὸ ζήτημα καθ' ἑν μὲν, ἵνα, φησὶν, ἡμῖν ὑπο-
γραμμὸν ἀρετῆς καταλίπη, δι' ἧς τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ 35
περιγίνοι ἡμῖν ἐκ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκ σοφίως κατὰ μί-
μησιν περιπατῆσαι. ἔπειτα δὲ τὸ τῷ θεολόγῳ Γρη-
γορίῳ τίθησι ῥητόν· „σάρκα γ' φορεῖ” φησὶ „διὰ
τὴν ἐμὴν σάρκα, καὶ ψυχὴν νοερά διὰ τὴν ἐμὴν ψυχὴν
μίμνηται, τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀνακαθαίρων”. καὶ ἔτι, 40
ἵνα τὸ λογικὸν ὑπὸ τῷ ἀλόγῳ καταδελωθὲν αὐτὸς λό-
γος ὢν ἐλευθερώσῃ ἀνακαλεσάμενος. ἐπὶ τούτοις δὲ

καὶ ἐπεὶ ὁ Ἀδὰμ νικηθεὶς τὸ ἐν αὐτῷ θεοειδὲς τοῖς
τῆς σαρκὸς μυρίοις κατέχωσε πάθεσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶ
βλάβην διέδωκε, διὰ τῆτο σαρκῶς ὁ κύριος, καὶ τῷ
πελάγει τῆς ἰδίας θεότητος τὴν τῆς ἡμετέρας φύσεως
ὑποδέχεσθαι σαρόνα, ὡς ἂν τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς
καταποθῇ καὶ εἰς τὸ γένος ὅλον παραπέμψῃ τὸ δῶ-
ρον, καὶ ἵνα τὸ ἄφατον πέλαγος τῆς αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς
φιλανθρωπίας ἐνδείξῃ. καὶ ὅτι τὸν δημιουργὸν αὐτὸν
ἔδει καὶ τῷ οἰκείῳ πλάσματος διαδιδόντος γενέσθαι ἀνα-
καινιστήν. ἐπάγει δὲ ὡς καὶ τινα τῶν ἐπὶ τῆς τριάδος
κοινῶς λεγομένων πολλάκις τὸ ἱερὸν γράμμα ὡς κατ'
ἐξαίρετον φέρεσιν ἐφ' ἑνὸς τῶν σεβασμίων ὑποσά-
σεων. ταύτη τοι τὸ δημιουργικὸν καὶ ἐπὶ πατρὸς καὶ
πνεύματος ἁγίου ὁμοτίμως ταττόμενον, ὅμως οἰκono-
μικῶς τῷ νύ πάλιν ὡς ἐξαίρετον ἀφορίζεται. ἔτω καὶ
τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ἣν ὁ λόγος εἰργάσατο, ἔσιν εὐ-
ρεῖν ἀναφερομένην εἰς τὸν πατέρα. „ἐλάλησεν” γὰρ
„ἡμῖν” φησὶν „ἐν νύ”, καὶ „ἵνα γνωρισθῇ νῦν ἡ πολυ-
ποίκιλος τῷ θεῷ σοφία, ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ”,
καὶ „αὐτῷ γὰρ ἐσμενποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς”,ποίημα καὶ κτίσμα δηλονότι τὴν
ἀνάπλασιν τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς κατέσχευε. καὶ πάλιν
„γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τῷ θελήματι αὐτοῦ κατὰ
τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ ἀνακεφαλαιώ-
σαθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ”, καὶ μυρία ἄλλα. “εἰ 596 R.
γ' καὶ δι' νύ τὰ πάντα γενέσθαι πιστεύομεν, ἀλλ' οὖν
ἀνάγκη καὶ τὸν πατέρα δημιουργὸν ὁμολογεῖν διὰ τὸ
ταῦτον τῆς τε βελῆς καὶ ἐνεργείας καὶ δυνάμεως, ὡσαύ-
τως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. καὶ μάλιστα γὰρ τὸ
ἀπολαύειν τῆς ἀναπλασθέντος τῷ ἁγιασμῷ, καὶ δια-
μένειν ἐν τῇ ἀναπλάσει, τῆς τῷ παναγίῳ πνεύματός
ἐστὶ δημιουργίας τε καὶ συνοχῆς. „καὶ τῷ πνεύματι” δὲ
τῶν παραχθέντων, φησὶν ὁ Δαβίδ, „πᾶσα ἡ δύναμις
αὐτῶν”. καὶ δηλὸν ὡς δι' ὧν μὲν ὁ προφήτης λέγει
35 „τῷ λόγῳ κυρίῳ οἱ θράνοι ἐσερεώθησαν” ποιητὴν τὸν
λόγον ὑμνεῖ (σερεώσιν γ' τὴν πρώτην “πῆξιν καὶ γέ- 307 H.
νεσιν καλεῖ), τελειωτικὸν δὲ καὶ δυναμοποιὸν τὸ πνεῦ-
μα δι' ὧν ἐπήγαγε „καὶ τῷ πνεύματι τῷ εὐαγγελίου αὐ-
τοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν”. καὶ ἡ γρήγορος δὲ καὶ
40 θεία γλῶσσά φησι „πρῶτον ἐννοεῖ τὰς ἀγγελικὰς δυνά-
μεις, καὶ τὸ ἐννόημα ἔργον ἦν λόγῳ συμπληροῦ-
μενον καὶ πνεύματι τελειούμενον” καὶ μυρία ἄλλα.

α. 25. συνέστη A: συντέθη ε. 34. ὑπογραμμὸν] 1 Petr. 2, 21. β. 17. ἐλάλ.] Hebr. 1, 2. 18. ἐν τῷ νύ ε.
Γρα] Ephes. 3, 10. 20. αὐτοῦ] Ephes. 2, 10. 23. γνωρ.] Ephes. 1, 9. 27. ὁμολ. καὶ διὰ ε. 32. καὶ τῷ
Ps. 32, 6.

ὠφελίμως δὲ καὶ παιδαγωγίας καὶ εἰσαγωγῆς οἰκείως
τὸ τῆς Θεογνωσίας προελήλυθε κήρυγμα. καὶ γὰρ διὰ
μὲν τῆς παλαιᾶς ὡς προκαταρκτικὸν τῶν ὅλων αἴτιον
ὁ πατὴρ πρῶτως κηρύττει, καὶ δευτέρως δὲ ὁ υἱὸς
ὡς δημιουργικὸν αἴτιον ἐμφανίζεται, καὶ τρίτως ὡς
τελειωτικὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. τὰ τελειωτικὰ γὰρ τῷ
τέλει φερωνύμως ἀναφαίνεται τῇ προκοπῇ καὶ ἀνέ-
σει τῶν τε πραγμάτων καὶ τῶν χρόνων, οἷα ἐξφανὸς
ἀναρρήσεως ἐπὶ τοῖς ἀθλητικοῖς ἰδρωσὶ κατὰ τὸ τέ-
λος ἐναρμολύμενος. διὸ καὶ τὸν ἄνθρωπον πλάσας ὁ
Θεὸς πρῶτον, εἶτα τελειῶν ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρό-
σωπον αὐτοῦ πνεῦμα ζωῆς. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα
περὶ τοῦ ὅτι τὸ πανάγιον πνεῦμα τελειωτικὸν ἐστὶ δι-
γωνισμένος ὁ φιλόπονος ἔτος ἀνὴρ, διὰ τοῦτο, φη-
σὶν, οἱ φωτιζόμενοι ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ λαμπροφθορεῖ, διότι
καὶ ἡ παλαιὰ, σκιᾶς ἐπέχουσα πρὸς τὸ βάπτισμα τέ-
πον, τοῦτο ἐφύλαττε „καὶ φάγεσθε“ γὰρ φησι „τοὺς
ἄρτους τῆς ἐν τῷ κανὼ τῆς τελειώσεως, καὶ ἀπὸ τῆς
θύρας τῆς σκηνῆς τῆς μαρτυρίας ἐκ ἐξελεύσεσθε ἐπὶ
ἡμέρας.“ καὶ ὁ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἡ παλαιὰ
μόνον προὔπεγραψεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην ἀκολουθίαν.
καὶ γὰρ ἐνταῦθα πρῶτον μὲν βαπτίζομεθα, εἶτα τῷ
μύρῳ χριόμεθα, ἐκείθεν τῆ τιμῆς ἀξιόμεθα αἵματος.
οὕτω δὲ καὶ Μωσῆς σκιογραφῶν ταῦτα λέει πρῶ-
τον τὸς τελειωμένους τῷ ὕδατι, εἶτα ἐνδιδύσκει καὶ πε-
ριζωννύει, εἰθ' ἔτιω ἐπιφέρει τὴν τῆς ἐλαίας χρίσιν,
καὶ οὕτω ῥαίνει τῷ αἵματι καὶ πρὸς τὴν τῶν ἄρτων
ἄγει μετέλυσιν. διὸ καὶ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ πρῶτον φησὶν ἐνλογεῖσθαι τῆς δεσποτικῆς αἵματος
τὸ ποτήριον καὶ τῆς πίσεως μετέχειν, καὶ ἔτιω μεταλαμ-
βάνειν τῆς ἄρτου. ὁ μὲντοι Θεὸς ἀπόστολος τὴν ἐν-
λογίαν τῆς ποτηρίας ποτὲ μὲν προτάττει, ποτὲ δὲ τῆς
δεσποτικῆς σώματος ὑποτάττει. καὶ γὰρ φησι „τὸ
ποτήριον ὃ ἐνλογεῖται, ἐκὶ κοινωνία τῆς αἵματος τῆς
Χριστοῦ ἐστίν;“ εἶτα „τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν“ καὶ πάλιν
„ὃ δύνανται ποτήριον κυρίως πίνειν καὶ ποτήριον δαιμο-
νίων, καὶ ὃ δύνανται τραπέζης κυρίως μετέχειν.“ ἀλλὰ καὶ
δέ φησι „τῇ νυκτὶ ἡ παρεδίδото“ περὶ τῆς δεσπότης λέ-
γων „ἐλαβε τὴν ἄρτον“, εἶτα ἐξῆς καὶ περὶ τῆς ποτηρίας
597 R. διαλαμβάνει. „Περὶ τοίνυν τῶν διαλαβῶν πειρᾶται αἰ-
τίαν ἀποδιδόναι τῆς εἰρημένης διαφόρου τάξεως“ καὶ φη-
σιν ὡς ἐπειδὴ ἐν ἡμῖν πρῶτον τὸ αἷμα συνίσταται, εἶτα

μεταβάλλεται εἰς σάρκα, φυσικῶς ἡ γραφὴ κινουμένη τὴν
τάξιν „ταύτην καὶ κατὰ τὴν τῶν μυσηρίων διήγησιν 308 H.
ἐφύλαξεν. ἡ δὲ ἀνάπαλιν τάξις τῆς κοινῆς τραπέζης
μιμῶσιν τὴν τάξιν πρῶτον γὰρ ἐπ' αὐτῆς ὁ ἄρτος προ-
τίθεται, εἶτα ὁ οἶνος ἐπιφέρεται. τὴν δὲ κοινὴν ταύτην
τραπέζαν μιμῶσθαι πάλιν τὴν πλάσιν ἡμῶν ἐπειδὴ γὰρ,
ὡς δοκεῖ τῷ Ἰωβ, ἐκ πηλῆς διεπλάσθημεν, ὁ δὲ πηλὸς
ἐκ γῆς ἐστὶ καὶ ὕδατος, πλάσις δὲ ἐστὶ τρόπον τινὰ καὶ
ἡ τροφή, ἀναπληρῶσα καὶ ἀναπλάττεισα τὸ ἀπορρόον,
διὰ τοῦτο ὡς περὶ ἐν τῇ παρὰ Θεοῦ πλάσει τὸ ξηρὸν
προεῖληται τῷ ὕδατι, ἔτιω καὶ ἐν τῇ μιμήσει τῆς παρ'
ἡμῖν πλάσεως ὁ ἄρτος τῆς οἴνου προλαμβάνεται. καὶ αὐτὸς
μὲν τοιαῦτά τινα περὶ τῆς τάξεως φυσιολογεῖ, εἰ καὶ
θειοτέρας θεωρίας ταπεινότερον.

Τὸ μὲντοι λαμπροφθορεῖν, φησί, τὸς βαπτιζομένους
τῆς τῶν ἀγγέλων ἐστὶ σύμβολον λαμπρότητος, τὸ κα-
θαρόν ἐκείνοις τῆς νοῦ καὶ ἀμυγῆς τῆς ὕλης καὶ τῶν
παθῶν διατυπώσεως ὧν χρὴ καὶ τὸν φωτισθέντα ἐν
μεθέξει τῆς χάριτος γεγονότα, ἐν τοῖς τῆς λαμπρό-
τητος χαρίσμασι συντηρεῖν ἑαυτόν. ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν
αὐτῷ καὶ τὸ ἐν κεφάλαιον εἰς πέρας ἤχθη.

Ἐννεακαίδεκατον δὲ κεφάλαιον πραγματεύεται αἰτίας
διερχόμενον, δι' ἃς τῆς κοσμογενείας ὁ Μωσῆς ἐκ ἐξ
ἀγγέλων ἠρξάτο. καὶ φησιν ὅτι Μωσῆς νομοθετεῖν
μέλλων ἀνθρώποις, καὶ ἀγαθῶν μὲν ἐπαγγελίαν τοῖς
κατορθοῦσιν ἀπειλὰς δὲ καὶ τιμωρίαν παρὰ Θεοῦ τοῖς
ἐξαμαρτάνουσιν ἐπανατεινόμενος, εἰκότως, ὡς ἐν ἰσο-
ρίας τρόπῳ, καὶ τὴν δημιουργίαν ἐκείνων πάντων εἰς-
άγει, ὧν ἡ χρεια πρὸς τε εὐεργεσίαν καὶ ἀπειλήν
τῶν νομοθετουμένων συντελεῖ „ἔσται“ γὰρ φησιν „ὁ
οὐρανὸς χαλκοῦς καὶ ἡ γῆ σιδηρᾶ,“ καὶ ὅσα ἄλλα
διὰ τῶν κτισμάτων τοιαῦτα ἢ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν
κατορθούντων ἢ πρὸς κόλασιν τῶν ἀμαρτανόντων
ἀναγράφονται. ἐπεὶ οὖν σκοπὸς ἦν τῷ νομοθέτῃ
καὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει σωτηριώδεις νόμους εἰσα-
γαγεῖν, καὶ τῶν νομοθετηθέντων ἀσφάλειαν διὰ τε
τῆς τῶν χαλεπῶν ἀπειλῆς καὶ τῆς τῶν βελτιόνων
ὑποχέσεως περιποιήσασθαι, ἐκάτερον δὲ τῶν ἐκ τῶν
κτισμάτων παραλαμβάνειν, διὰ τοῦτο ὅσα μὲν συνε-
τέλει πρὸς τὸν αὐτὸ σκοπὸν, τῶν καὶ ἰσορίαν τῆς
γενέσεως ἀνετάξατο, ὅσα δὲ τέως ἐκ κατήπειγεν, ὑπερ-
τίθεται.

a. 8. *vi* add A. 11. τελειῶν A: τελει *ς*. 14. οὗτος add A. 15. οἱ φωτιζόμενοι i. e. οἱ βαπτιζόμενοι.
v. Suicer. 17. φάγεσθε] Levit. 8, 31. 18. καινῶ *ς*. 28. Ἀβραάμ] 22, 17. 33. τὸ ποτ.] 1 Cor. 10, 16. 38. τῇ]
1 Cor. 11, 23. b. 7. Ἰωβ] 33, 6. 19. alterum τῆς add A. 30. νομοθετουμένων A: νομοθετημένων *ς*. sed malim
νομοθετουμένων, coll. p. 188 a 3. 39. ἔσται] Deut. 28, 23. χαλκός A. 40. αὐτοῦ A: αὐτὸν *ς*.

δεύτερον διὰ τοῦ αἰσθητῆ κόσμου ὡς δι' εἰκόνας ὁ
 Μωσῆς τὸν τεχνίτην αὐτῷ καὶ δημιουργὸν ἐβόλετο τοῖς
 309 H. νομοθετημένοις ὑποδεικνύναι, ἅτε δὴ "παχυτέροις ἔσι
 τήνικαῦτα καὶ μόλις ἐκ τῶν αἰσθητῶν καὶ συντροφῶν
 αὐτοῖς δυναμένοις κατανοεῖν τὸν δημιουργὸν καὶ τεχνίτην
 τῶν ὁρωμένων. τῷτο δὲ ἀπὸ τῆς περὶ ἀγγέλους διηγή-
 σεως ἐκ ἐνῆν κατορθῶν· ἐξ ἀδήλων γὰρ καὶ ἐκ ἐκ τῶν
 φαινομένων τῷ ἀδήλῳ τὴν γνῶσιν παρέχειν ἀσύμφορόν
 τε καὶ λίαν ἀσθενές. ἄλλωζε δὲ καὶ θεὸν μὲν, εἰ καὶ μὴ
 ὁρθῶς, ἀλλ' ἐν ἀμνηγῆ τὸ Ἰσραὴλ ἐθνὸς καὶ πρὸ 10
 600 R. τῆς νομοθεσίας ἐδόξαζεν, "ἀγγέλων δὲ ἐδὲ προσηγο-
 ρίαν ἠπίεστο χωρὶς ἐνὸς ἢ καὶ δευτέρου, οἷς ἢ τῷ πνεύ-
 ματος ἀπεκάλυψε χάρις. μαρτυρεῖ δὲ τὸ λεγόμενον,
 ὅτι καὶ μέχρι νῦν τὸ Σαδδουκαίων ἐθνὸς θεὸν μὲν εἶναι
 καὶ δημιουργὸν ὁμολογεῖ, ἀγγέλους δὲ μηδαμῶς ὑπάρχειν 15
 ἀπαυθαδίξεται. ἢ δὲ τῶν ἀγγέλων φύσις καὶ κλήσις
 κατ' ἀρχὰς ἀγνωσμένη ἐκεῖθεν εἰς γνῶσιν κατέστη, ἀφ'
 ἧς τὸ θεοσεβὲς τῷ Ἀβραάμ ἐγνωρίσθη· ἐντεῦθεν αὐ-
 ξομένη κατὰ προκοπὴν εἰς πᾶν τὸ τῶν εὐσεβῶν διε-
 δόθη γένος· πλήν γε καὶ ὁ Μωσῆς ἐπὶ τέλει τῆς κατ' 20
 αὐτὸν ἰσορίας, τέτρες τῇ ἄλλῃ συνταττόμενος κτίσει,
 „εὐφρανθήτε οὐρανοί" φησί „καὶ προσκυνήσατέ μου
 αὐτὸν πάντες ἄγγελοι θεῶν."

τρίτον ἐκεῖνό φησιν. εἰ τῶν ἀοράτων τὰ ὁρατὰ ἐγ-
 γυτέρω τε ἡμῶν καὶ πρὸς γνῶσιν ἐπιτηδεύοντα, εὐ- 25
 λόγως τῶν αἰσθητῶν παραδιδὼς τὴν γένεσιν ὁ Μωσῆς
 τὰ μείζω τέως τοῖς εἰσαγομένοις διὰ τὸ δυσέφικτον
 καὶ πολλῆς παιδαγωγίας δεόμενον παρατρέχει. κακεῖνο
 δέ μοι συνεπιθεώρει μιᾶς δέοντος τῆς διδασκαλίας τὰ
 αἰσθητά, ὅτι προήχθησαν ἐκ θεῶν, τὰ δὲ νοητὰ διττὴν 30
 ἀπαιτεῖ, ὅτι τέ εἰσι καὶ ὡς ἢ τέτων ἐσίωσις ἐκ θεῶν.
 ἔτι δὲ ἀγγέλων ἐκ ἐμνήσθη τῆς κοσμογενείας ἀπαρχό-
 μενος, ἵνα μή τινες τῶν εὐριπίδων τε καὶ εὐμεταβύλων
 δι' ἀγγέλων τὸ πᾶν ὑποσηναί τε καὶ δημιουργηθῆναι
 δοξάσωσιν. εἰ γὰρ καὶ μηδεμίαν ἀφορμὴν Μωσέως κατὰ 35
 τὴν συγγραφὴν παρασχόντος ὁμοῦς Ἑβραίων τε οὐκ
 ὀλίγοι, καὶ οἷς φίλον ἢ ἐκείνων ἀπάτη, δι' ἀγγέλων
 τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργηθῆναι παρα-
 ληρῶσιν, ἐπὶ πόσον ἂν οὐκ ἐπενεμήθη τὸ νόσημα, εἰ
 τι τοιούτον τῷ νομοθέτῃ ἀνεγέγραπτο; καὶ ὅρα μοι τὴν 40
 τῷ λόγῳ ἀκρίβειαν. ἀπὸ τοίνυν τῆς παραβάσεως Ἀδάμ
 μέχρι τῆς Νῶε γενεᾶς ἀγγέλων φύσις εἰς ἀνθρώπων

γνῶσιν ἐκ ἀφίκετο· περίοδος δ' ἂν εἴη αὕτη τῇ χρόνῳ
 πρώτη. καὶ μὴν ἐδὲ κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον, ἣτις
 εἰς τὴν πυργοποιίας ἀπολήγει τόλμαν. ἀλλ' οὐδ' ἢ
 τρίτη τῇ χρόνῳ περίοδος τῇ τῶν ἀγγέλων ἔχει γνῶσει
 σεμνύνεσθαι, ἣτις μέχρι τῆς τῷ Ἀβραάμ θεογνωσίας,
 ὡς δῆλον, παρατείνεται. ἐπεὶ δὲ τῷ Ἀβραάμ αἱ συν-
 θῆκαι τὴν δεσποτικὴν ἐπιδημίαν οἶονεὶ θεμελιῶσαι τε
 καὶ προδιοικονομεῖσαι γεγόνασιν, καὶ ἤρξατο μᾶλλον τὸ
 ἀνθρώπινον τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας τῆς τῆς διανοίας 310 H
 ὁφθαλμοῦ ἐναυγάεσθαι καὶ τὸ παλιρῶν τῆς γνώμης
 εἰς εὐσέβειαν πείσιν διαπήγνυσθαι, τότε δὴ, τότε
 τῶν ἀγγέλων ἕνα διοικονομεῖν τῇ παιδίσκῃ τῷ Ἀβραάμ
 Ἄγαρ διακορεῖν καὶ τὸ ἐν αὐτῇ καταπραῦνειν διηπο-
 ρημένον τε καὶ ἄθυμον, μόνον οὐχὶ φωνὴν ἀφεισίσης
 τῆς ἰσορίας ὡς πολὺ μὲν ἐστὶ τὸ μῆσον διακονίας καὶ
 δημιουργίας καὶ δημιουργῶ καὶ ὑπηρετούντων· τὸ μὲν
 γὰρ κυριότητος καὶ δεσποτείας, τὸ δὲ ὑπακοῆς καὶ δουλείας.
 διὰ καὶ Παῦλος, εἰ τις ἄλλος νομομαθὴς ὢν, „οὐχὶ
 πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα" διακέκραγεν „εἰς
 20 διακονίαν ἀποσελλόμενα;" διὰ ταύτην μὲν ἐν τῇ αἰ-
 τίαν, ὡς ἐφθην εἰπὼν, ἀγγέλων κατ' ἀρχὰς ἢ ἰσορία
 γένεσιν ἐκ ἀναγράφει. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ συγγραφεὺς,
 καὶ ἕτερα συνάψας τέτοις ἐκ ἑμοίγε δοκῶντα τὸ ἀναγ-
 καῖον πρὸς τὴν ὑπόθεσιν φέρειν προβάλλεσθαι, τὸν γ'
 25 ἀποπερατοῦ λόγον.

“Ὁ δὲ δ' αὐτῷ καὶ ε' τῇ βιβλίᾳ λόγος, ἐν δυοὶ κεφα- 601 R.
 λαίοις περιγραφόμενος, οὐδὲν ἕτερον διαλαμβάνει ἢ
 ὅτι τῶν πρεπωδεσάτων ἦν τὴν ἀπαράλλακτον καὶ φυ-
 σικὴν εἰκόνα τῷ πατρὸς ἡμῶν τῶν κατ' εἰκόνα μὲν γε-
 30 γονότας, τὸν δὲ χαρακτῆρα κιβδηλεύσαντας, ταύτην
 ἡμᾶς ἀποκαθάραι τε τῶν κηλιδωμάτων καὶ εἰς τὸ ἀρ-
 χαῖον κάλλος ἀναμορφώσασθαι καὶ ὡς ἔδει τὴν ἀληθῆ
 καὶ ἐνυπόστατον τῇ θεῷ σοφίαν τῆς εἰς ἀλογίαν παρα-
 τραπέντας καὶ πρὸς τὸν κτηνώδη βίον ἀπονεύσαντας
 35 ἀπαλλάξαι τε τῆς ἀλογίας καὶ πρὸς τὸ νοερὸν ἐπανα-
 γαγεῖν ἀξίωμα.

Ὁ δὲ ε' αὐτῷ λόγος κεφάλαιον προβάλλει πρῶτον,
 διὰ τί δημιουργὸς ὁ υἱὸς λέγει τῆς τε πρώτης ἡμῶν
 ὑποστάσεως καὶ τῆς ἐπὶ τέλει τῶν αἰώνων ἀναπλάσεως,
 40 εἴτα καὶ κριτῆς ἀπάντων ἐν τῷ καιρῷ τῆς κοινῆς ἀνα-
 στάσεως. ἐχομένων γὰρ τῶν τριῶν τούτων καταστάσεων
 ἀλλήλοις καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν δεσπότην καὶ τεχνίτην

α. 7. τῶν add A. 10. οὐν] libri οὐκ. 14. τὸ Σαδδ.] Act. 23, 8. 20. ὁ Μωσῆς] Deut. 32, 42. 23. αὐτῷ ε.
 25. τε ἡμῶν A: πρὸς ἡμᾶς ε. 32. κοσμογονίας ε. 36. παρατυχόντος ε.
 β. 8. διοικονομοῦσαι ε. 12. ἕνα δὴ οἰκονομεῖται A. 16. ὑπηρετούντων A: δημιουργούντων ε. 18. οὐχὶ]
 Hebr. 1, 14. 26. βιβλίου] β libri. 40. καινῆς ε.

ἀναφερομένων, καὶ ἡ περὶ αὐτῶν ἀλληλεχθεῖν καὶ συν-
φαινεῖν ζήτησίς τε καὶ ἐπίλυσις. ἐπεὶ γὰρ ἔκτισε, δικαίως
καὶ διαλυθέντας ἀνακτίζει· καὶ ἐπεὶ τὸτο, ἀκολούθως
τῷ οἰκείῳ πλάσματι καὶ νομοθετεῖ· νομοθετῶν δὲ δῆλον
ὅτι καὶ τὴν κρίσιν τοῖς τε νομοφυλακῶσι καὶ τοῖς τὸ
παράνομον προελομένοις αὐτὸς ἀδέκασον τὸ προνόμιον
ἔχει διανέμειν. προηγεμένης ἔν τῆς ζητήσεως, διὰ τί
μηδεμιᾶς ἔσης ἐν τῇ τριάδι διαφορᾶς, καθ' ὑπεροχὴν
λέγω καὶ ἔλλειψιν, ὁ υἱὸς μᾶλλον δημιουργός τε καὶ
πλάσης ἀνακηρύττεται, καὶ ταύτης τὴν λύσιν ἡδὴ λαμ-
βάνεσθαι, φανερόν ὡς καὶ τὰ ἐφεξῆς τῶν ζητημάτων
συνδιαλύει. φησὶν ἔν ὡς καλῶς καὶ εὐλόγως ἡ δη-
μιουργία τῆ παντὸς κατ' ἐξαίρετον τῷ υἱῷ ἀναφέρεται.
καὶ γὰρ τῆ λόγος μετὰ σαρκὸς ἐπιδημήσαντος αἱ μεί-
ζους καὶ πλείους περὶ τὴν δημιουργίαν αἰρέσεις προσέ-
κοψαν, καὶ οἱ μὲν τὸν ἕνα καὶ ὡς ἀληθῶς δημιουργόν
311 H. ἀγνοήσαντες "εἰς πολλὰς αἰτίας τὴν τῶν ὄντων ἀνῆ-
ψαν ὑπόστασιν, ἔτι δ' ἔν ἐκ εἰς πλῆθος μόνον θεῶν
ἐξεχρίθησαν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀγαθῷ πονηρὸν ἀντανισών-
τες τὴν τῶν ὄλων ἀμέρισον ἐπιστάσιν εἰς ἀντικειμέ-
νας προνοίας διέχισαν. τινὲς δὲ καὶ τῆς ἀμερῆς καὶ
διὰ πάντων τὸ ἴσον ἐχέσης θεότητος μεριστὰς πικρὰς
καὶ ἀδίκας σφᾶς αὐτὰς προκαθίσαντες, ὅλον τὸ θεο-
πρεπὲς τῷ πατρὶ περικλείσαντες, τὸν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦ-
μα τῆς συμφυΐας ἀπόσαντο, προφάσεως (ὡς ἐνόμι-
ζεν αὐτῶν τὸ ἀσύνετον) περιδρασσόμενοι ὅτι δὴ πα-
θεὸν ἕνα, ὃν καὶ πατέρα ὕμνεῖ, τὰ παλαιὰ νόμιμα
ἀνακηρύττεται, καὶ τόλμης ἐστὶν ἀγέσης εἰς παρανομίαν
θεὸν τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα συνομολογεῖν. τέτων δ'
ἂν εἶεν ἄγνοίαν μὲν τῆς υἱᾶς καὶ τῆς πνεύματος ἐκνο-
σήσαντες, ὅσοις τὸ Ἰσραὴλ τε καὶ Ἑλληνικὸν ἐνετάκη
φρόνημα, οἱ δὲ γνώσιν μὲν ἐπισφαλῇ δὲ κτησάμενοι,
ὥσπερ Ἀρείος καὶ οἱ κατὰ Μακεδόνιον, οἱ συνηρίθμην
ἀθέως τῇ κτίσει τὸν κτίσαντα. ὅρα ἔν, τῆς τοιαύτης
πλάνης ὅπως ἐπιπολάζειν κατιχνέσης, εἰ καὶ τὸ τῆς
δημιουργίας τῶν ὄλων ἀξίωμα ἀφωρισμένως προσαν-
τέθη τῷ πατρί, εἴτα καὶ ἡ ἀνάπλασις καὶ ἡ κρίσις,
ποία μανίας ἐκ ἂν διεπλάττετο τοῖς ἀσεβέσι πρόφα-
604 R. σις "εἰς τὸ τὸν μὲν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦμα ἢ μηδ' ὅλως
ὑφεσάναι, ἢ καὶ ὑφεσῶτα εἰς τὴν τῶν κτισμάτων χώ-
ραν ἀπελαύνειν καταθρασύνεω; διὰ τὸτο ἔν ὁ πα-
τὴρ τῷ υἱῷ οἰκονομικῶς ὑπεξίσταται τῆς τε κατ' ἀρχὰς
δημιουργίας καὶ τῆς ἀναπλάσεως, εἴτα καὶ τῆς κρίσεως.

οὐ μὴν ἀλλ' ἐδ' εἰ τῶν εἰρημένων μὲν τινος ὁ πατὴρ
ὑπεξέστη τῷ υἱῷ, μὴ πάντων δὲ τῶν εἰρημένων, οὐδὲ
τὸτο ἂν ἦν τῆς πάντα σοφῶς οἰκονομίας προνοίας,
ὅπερ γε μηδὲ τοιαύτης ὅλως ὑποφαινομένης ἀφορμῆς
πολλοὶ τῶν ἀσεβῶν τὰς δύο διαθήκας ἐναντίοις νο-
μοθέταις διενείμαντο. ὥς ἐναρμονίῳ τε καὶ θεοπρε-
πεῖ λόγῳ καὶ οἰκονομίᾳ πεπληρωμένη σοφίας τῷ υἱῷ
καὶ ἡ πλάσις καὶ ἡ ἀνάπλασις καὶ ἡ κρίσις, καὶ τῶν
τριῶν ὑποστάσεων εἴη ταῦτα κοινά, κατ' ἐξαίρετον
ἀναφέρεται. Οὕτω μὲν ἔν τὴν προκειμένην ἀπορίαν ὁ
φιλόθεος συγγραφεὺς ἐπιλύει, συνυποβάλλων καὶ ἑτε-
ρά τινα ἐκ ὁμοίως τοῖς εἰρημένοις τὸ χρήσιμον πα-
ρεχόμενα.

Μεταξὺ δὲ τῆς προκειμένης ζητήματος καὶ ἑτερόν
τι αὐτῷ ἄξιον ἐξετάσεως συνδιαπλέκει. ζητεῖ γὰρ διὰ
τί προτέταται ὁ πατὴρ τῆς υἱᾶς, εἴτα τὸ πνεῦμα τρί-
τον συντάττεται. καὶ φησὶν ὡς ἡ θεία φύσις ἁρμότης
οὕσα καὶ ἀκατάληπτος δῆλον ὡς ἔτε λογισμῷ τινὶ ἔτε
ρήματι αὐτὸ τὸτο ὅπερ ἐστὶν ἐκκαλύπτει ἢ ὀνομάζε-
ται, οἷς δ' ἂν καὶ πρὸς ἐμφάνειαν δι' οἰκονομίαν
ἄφατον καταστή, ἐκ ὡς ἐστὶν, ἀλλ' ὡς ἐκᾶς τῶν ἐμ-
φανιζομένων δυνατόν τε καὶ συμφέρον, ὅπως αὐτῆς
τῆς κάλλους τὰς μαρμαρυγὰς ἐνέησιν τε τοῖς εἰς αὐτὴν
ἀτενίσκοι καὶ παραπολαύειν παρέχεται. διὸ βαθυτέρον

τε καὶ θεολογικώτερον φάναι, καὶ τριάδα, "καὶ μο-
νάδα, καὶ πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα, καὶ θεότητα,
καὶ ἑτερόν τι τὴν ἁληπτον ἐκείνην καὶ ἄφατον ἐννοή-
σωμεν ἢ ὀνομάσωμεν φύσιν, οὐχὶ ταῦτα ἀλλ' ὑπὲρ
ταῦτά ἐστι. διὸ καὶ ὁ τῶν ἀπορρήτων μυσαγωγὸς „ἐκ
μέρους" βοᾷ „γινώσκωμεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν·
ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργη-
θήσεται." καὶ ὁ γνήσιος δὲ τέττα μαθητής, ὁ σοφὸς
Διονύσιος, τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς μικρὰ διαμαρ-
τύρει ῥήμασι, καὶ μάλιστα γε ἐν τοῖς περὶ τελείας καὶ
ἐνός. ἔκῃ ἐπεὶ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ θεῶν ἐκ ὅπερ ἐστὶ
παραδηλοῖ, χειραγωγία δὲ μᾶλλον τίς ἐστὶ καὶ συγκα-
τάβασις, διὰ τῶν συντρόφων ἡμῶν καὶ πραγμάτων
καὶ ὀνομάτων τὸν νῦν ἡμῶν πρὸς τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀνα-
φέρουσα, δῆλον ὅτι τοιούτων ἐστὶ καὶ τὸ προτεταχθαι
τὸν πατέρα κατὰ τὴν ἐκφώνησιν, εἴτα τὸν υἱὸν καὶ
μετ' ἐκεῖνον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὡς πα καὶ αὐτὸς ὁ
δεσπότης παιδαγωγῶν ἡμᾶς πρὸς τὰς μαθητάς φησι
„πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτί-

α. 1. αὐτὸν γ. 4. νομοθετῶν A: νομοθετεῖ γ. 15. προέκοψαν A. 31. ὅσοις A: ὅσας γ. b. 4. μηδὲ τῆς τοιαύτης γ.
8. καὶ A: καὶ γ. 11. συνυποβάλλων A: συνυποβάλλεται γ. 23. ταύτην γ. 29. ἐκ μ.] 1 Cor. 13, 9. 43. πορευθ.]
Matth. 28, 29.

ζοντες αὐτὸς εἰς τὸ ὄνομα τῆ πατρὸς καὶ τῆ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐπεὶ γε αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ θεία φύσις ἔτε προτέτακθ' ἔτε ὑποτέτακθ', ἀλλὰ καὶ πάσης ὑπερίδρου καὶ ἀριθμήσεως καὶ μοναδικῆς ἐπινοήσεως, εἶπερ καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ μονὰς περὶ οὐ- 5 αἶαν, τὸ δὲ θεῖον ὑπερέσιον. ὥσπερ ἔν τὸ θεῖον τὰ ἐν χρόνῳ πάντα ἀχρόνως ἐπίσταθ' καὶ ἀμερίσως τὰ με- 605 R. ριστὰ καὶ ἀρρέεως τὰ ῥέοντα, "ἔτω πᾶσα γεννητὴ φύσις καὶ τὸ ὑπέρχονον ἐν χρόνῳ νοεῖ, καὶ μεμερισμέ- νως τὸ ἀμέρισον, καὶ τὸ ἄφθεγκτον διὰ συντρόφου 10 φωνῆς ὀνόμασι διαμεμορφωμένης καὶ ῥήμασι.

Εἴτα ἐφεξῆς ἐξετάζει τίνος ἕνεκεν ὁ μὲν υἱὸς κατὰ τὴν ἐκφώνησιν μέσος παραλαμβάνει, ἄκρα δὲ ὁ πατὴρ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. καὶ φησιν ὡς ἐπειδὴ δικαιοσύνης ζυγὸς λέγεται ὁ θεός, ἀναλόγως τῷ παρ' ἡμῶν 15 ζυγῷ καὶ ἡ ἐν τῇ θείᾳ φύσει τάξις ἐπινενόηθ', ὥς τὸν υἱὸν τὴν μέσῃν χώραν ἀναπληροῦντα τὴν ἄκραν ἰσό- τητα πρὸς τὰ ἄκρα συντηρεῖν· αὐτὸς γὰρ τὴν τε κατ' ἀρχὰς δημιουργίαν καὶ τὴν ὑσερον τῆ γενέσε ἀνάπλασιν ἀπειργάσατο. καὶ τὸ παράδειγμα δὲ τῆ ζυγῆς τὸ ἰσόθ- 20 ῥοπὸν τε καὶ ἰσοδύναμον τῆς ἀπειροδυνάμει τριάδος αἰνίττεται, μηδεμιᾶς τῶν τριῶν ὑποστάσεων ἀναφερο- μένης τὸ πλεόν ἢ πρὸς τὴν κάτω ῥοπὴν ἀποκλινέσης, ἀλλ' ἐν τῷ ἴσῳ τε καὶ ὁμοτίμῳ καὶ ἀδιαφόρῳ τῆς δόξης καὶ τῆς ἐσίας ζυγοσταμένης τε καὶ θεολογεμένης· ἐξ 25 ἔ καὶ ἐν τοῖς γεννητοῖς ἡ ἰσότης δίδοθ' καὶ τὸ δίκαιον ταλαντεῖθ'. Τοιαῦτα μὲν ἔν αὐτῷ κατὰ τε τὸ κβ' κε- φάλαιον τῆς βιβλίας καὶ τὸ γ' καὶ κ' συνυφαίνεται.

Μετὰ τῆτο δὲ φησιν ἀναλογίαν τινὰ διασώζειν τὴν ἐν ταῖς πτέρυξι τῶν Σεραφίμ θεωρουμένην διπλὴν 30 τριάδα, καὶ τὸ μὲν μέσον ἀναλογεῖν τῷ πατρί, τὰ δ' ἄκρα τῷ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι καὶ τὴν τριαδικὴν τῆς ἁγιότητος ἐκφώνησιν ἀπαράλλακτον ἔσαν πάντῃ πρὸς ἑαυτὴν τὸ ἀπαράλλακτον κατ' ἐσίαν καὶ δύναμιν καὶ 313 H. ἐξέσιαν τῶν τριῶν αἰνιγματίζειν "ὑποστάσεων. καὶ ἐπι- 35 σφραγίζειν δὲ καὶ ἐπισυνάπτειν τὸ ὁμοῦσιον καὶ ἐνιαῖον τῶν τριῶν τὴν ἐπαγωγὴν καὶ ἐπιφορὰν τῆ ἐνὸς κύριος. δηλὸν δὲ καὶ τῶν πτερῶν τὴν διπλόην πᾶσαν τὴν εἰς ἡμᾶς δι' αὐτῶν κατιῆσαν γνῶσιν, εἰ καὶ διὰ τῶν αὐλῶν διακονεῖθ' πνευμάτων, ἔχ' ἀπλὴν ἀλλ' ὑλικὴν κατιέναι, 40 ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς τύπων τε καὶ χημάτων τοῖς συν- θέτοις σύνθετον ἀρμοζομένην διπλοῦν δὲ τὸ ὑλικὸν ἅπαν, ἐξ ὕλης συγκείμενον καὶ εἶδος. ἔτι δὲ καὶ τὰς

νοερὰς δυνάμεις ἐξ ἁγιασμοῦ καὶ ἐσίας, ὃ τὸ διττὸν αἰνίττεθ' τῶν πτερυγίων, συγκατεβαί φασι· δηλὸν δὲ ὡς καὶ ἡ τέτων γνῶσις τῆς ὀλοτελῆς καὶ ὑπὲρ ἀπλότητα γνῶσεως, ἢ τις μόνῃ τῇ δημιουργικῇ τριάδι ἀφώριται, 5 ἐλαττωμένη καὶ τὸ ἀτελὲς ἔχουσα ἐκ εἰς πάσης διπλόης τὸ ἐλεύθερον ἔχουσα. παραδηλοῦν δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἅγιος φωνήν, ἄνευ συνθήκης προαγομένην καὶ μηδὲ μεσολαβήντος ἐτέρου προσρήματος, τὸ ἀπλὸν καὶ ἀσύν- θετον καὶ ἐξηρημένον καὶ ἀβέβηλον τῆς θείας φύσεως πρὸς πᾶσαν ἄλλην φύσιν τε καὶ ὑπόστασιν. τῆτο δὲ τὸ ἅγιος τῶν ἁγίων αἰνίττεθ' τὸ ὑπεριδρυνόμενον καὶ ἀσύγ- 10 κριτον πρὸς πᾶσαν ἄλλην ὀνομαζομένην ἁγιότητα· καὶ γὰρ καὶ ὅσοι διὰ τὸ θεῖον ἅγιοι λέγονθ', βέβηλοί τε ἂν κριθείσαν καὶ ἀκάθαρτοι παραβαλλόμενοι θεῷ, ὥσπερ καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς δοῦλοι, καὶ μὴ ὄντα τὰ ὄντα πρὸς τὸν ὄντως ὄντα ἐξεταζόμενα. τὸ ἐξαίρετον τοί- 15 νυν, ὡς εἴρηθ', καὶ μεμονωμένον καὶ πάσης ἄλλης ὑπερό- ριον φύσεως ἐπὶ θεῷ καταγγέλλει τὸ ἅγιος. "ἅγιον γὰρ 608 R. ἐνταῦθα ἐχὶ τὸ ῥῦπε τινὸς καθαρὸν εἶναι διὰ σώματος ἢ ψυχῆς διαβαίνοντος· ἄπαγε πῆ γὰρ ἐγκώμιον θεοῦ, μᾶλλον δὲ πῶς ἐκ ἔχματος ψόγος εἰς ὕμνον παραλαμ- βάνειν τὸ παθὼν ἀπηλλάχθαι τὸ θεῖον λέγειν τῶν ἡμε- 20 τέρων; ἀλλὰ τὸ ἀφωρισμένον καὶ ὑπεριδρυνόμενον τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ ἀνακεχωρηκὸς ἀνυμνεῖ. σύνθηθε δὲ τῇ θείᾳ γραφῇ τὸ τοιοῦτον τῆς λέξεως σημαινό- μενον, ὡς τὸ "πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεθ'," τῆτέστιν ἀφωρισμένον. καὶ πάλιν ἐν τοῖς Κριταῖς "τέξη υἱόν, καὶ ἐκ ἀναβήσεθ' σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ὅτι ἁγιασμένον ἐστὶ τὸ παιδάριον," 25 καὶ μυρία ἄλλα. οὕτω δὲ καὶ ἀγιάζεσθ' τὸν τόπον ἢ τὸν ἄρτον ἢ τὸν οἶνον, ἃ τῷ θεῷ φανέν ἀφορίζεσθ' καὶ πρὸς μηδεμίαν κοινὴν ὑποφέρεσθ' χρῆσιν.

Εἰς πίσιν δὲ παράγειν ἐπιχειρεῖ, ὅτι περ αἱ αὐλοὶ δυνάμεις ὑλικῶς τοῖς ὑλικοῖς τὰ ἄνωθεν διαπορθμεύουσι, τὴν λαβίδα, ἣν ἐν τῶν Σεραφίμ πρὸς τὸν προφήτην ἀποσελλόμενον ἔφερε, τὸν ἀνθρακα φέρουσαν. δηλὸν γὰρ ὡς ἐν σωματικοῖς συμβόλοις ἀσωμάτων τινῶν καὶ νοητῶν ἢ ἀσώματος δυνάμεις ὑπεδήλας τῷ προφήτῃ μυθήρια, διδασκέσης ἡμᾶς τῆς ἱερᾶς γραφῆς ὅτι, 40 καθάπερ ἐκ ἔστιν ἄνευ μεσότητος ἔτε ὕλης παχυτέ- ρας τῆς πυρὸς λαβείθ', ἔτω καὶ τῶν θείων ἐδὲν ἔσι λαβεῖν ἄνευ συμβόλων ὑλικῶν καὶ προσφόρων τοῖς 314 II δεχομένοις. ἔσι δὲ καὶ ἡ λαβὶς "τυπῆσα τὴν ὕλην,

a. 14. τὸ ἄγ. corr A; τε ἄγ. γ. 29. τὴν ἐν] Isa. 6, 2. b. 6. αὐτὴν add A. 26. πᾶν] Luc. 2, 23. 28. Κρι- 313 H. 13, 5. 35. τὴν λαβ.] Isa. 6, 6. 42. καὶ A; τε καὶ γ.

ὡς περὶ ὁ ἄνθρωπος τὸ θεῖον. „ὁ γὰρ θεὸς ἡμῶν πῦρ
καταναλίσκων” καὶ „τὰ λόγια κυρίως πεπυρωμένα”.
καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φωνὴ τῆς λαβίδος τὴν ἀφ᾽ ἧν ἀπαγ-
γέλλει, ἥτις δηλονότι ἐπὶ μόνων ὁρᾶται τῶν ἀλθι-
τῶν. ἴσως δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν τῆς λόγῃ 5
αἰνιγματίζεσθαι διὰ τῶν εἰρημένων συμβόλων φάναι
ἔδδεν ἀπεικόνει τὸ γὰρ θεῖον πῦρ παχύτητι τῆς καθ’
ἡμᾶς σαρκὸς προσωμίλησεν ἡμῖν. δυνατὸν δὲ φησι
καὶ τὴν μὲν λαβίδα τὴν νομικὴν εἰκονίζεσθαι σκιάν, τὸν
ἄνθρωπον δὲ τὴν νέαν διαθήκην καὶ γὰρ διὰ τῶν συμ- 10
βόλων τῶν νομικῶν τὰ τῆς νέας μυσῆρια παραδη-
λῶσθαι τε καὶ τοῖς εὐγνώμοσι παραδίδουσι. λέγει δὲ
καὶ τῆς κυριακῆς σώματος ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης προ-
τεθέντος διὰ τῆς παρ’ ἐκάτερα τῶν τὰ ἱερὰ
ὑπηρετῶν ῥιπίδας πτερῶν πεποιημένας τοῖς προ- 15
κειμένοις φρικτοῖς ἐπικινεῖν, τῶν ἐξαπτερῶν φέρον-
τας σύμβολα, ὡς ἂν μὴ ἔωσι τὰς τελευτάς τοῖς
ὁρωμένοις ἐναπομένειν, ἀλλὰ παντὸς προσύλης ὑπερά-
νω γενομένης νοεροῖς ὁφθαλμοῖς διὰ τῶν ὁρωμένων
ἐπὶ τὴν ἀόρατον θείαν καὶ τὸ ἀμήχανον ἐκείνο κάλ- 20
λος παρασκευάζουσιν ἀναδραμεῖν. καὶ γὰρ καὶ σωματι-
κῶς τῷ δεσπότη παρόντι φόβῳ καὶ τρόμῳ τὰ Σε-
ραφίμ ὑπηρετεῖ οὗ τινὸς φόβου καὶ τρόμου αἰνιγμα-
εῖναι καὶ τὴν γενομένην διὰ τῶν πτερῶν κίνησιν, ἣν
τὸ ὑπηρετῶμενον ἐνεργεῖ. εἰ δὲ τὰ Σεραφίμ ὑπηρε- 25
τοῦντα δηλοῦνται καὶ σαρκωθέντι τῷ λόγῳ, καὶ ἔδδεν διὰ
τὴν κάτω τῆς λόγῃ διαγωγὴν τῆς ἄνω καθυφίησι δα-
λείας, δηλονότι καὶ ἡ ἄλλη τῶν ἀσωμάτων διακόσμησις
νόων τὸν μετὰ σαρκὸς παραγεγονότα λατρεύσας προσ-
609 R. ἐκύνει. „ἡ γὰρ ἐν τέτοις πρωτεύουσα τάξις, τὴν δαλείαν 30
καὶ καινοτομοῦσα, καὶ τῶν μετ’ αὐτὴν τὴν ἴσην ὑπηρεσίαν
βεβαιῶν. γέγραπται γὰρ ὡς καὶ ἄγγελοι προσελθόντες
διηκόνουν αὐτῷ. τὸ δὲ τῆς ἀγγέλου ὄνομα, ὡς οἱ τὰ θεῖα
ἴσασιν σοφοί, κοινόν ἐστι πάσαις ταῖς νοεροῖς δυνάμεσιν
ὄνομα. καὶ πάλιν περὶ τῆς εἰς τὴν οἰκαμένην εἰσαγο- 35
μένης πρωτοτόκου τὸ ἱερὸν γράμμα φησὶν „καὶ προσ-
κυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.” διὰ τοιούτου
καὶ ἕνα τῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον εἰσιέναι τὰς ἱερᾶς
ὁ ἱεροψάλτης ἄνωθεν ἀναβοῶν τὸ „ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος
ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος.” ἦν τινα ὑμνολογίαν συγ- 40
κεῖσθαι φησὶν ἐκ τῆς τῶν Σεραφίμ φρικτῆς ὁμολογίας.
φησὶ δὲ ὡς ἔδδ’ οἴκοθεν πρὸς ταύτην ἦλθε τὴν ἐννοιαν,

ἀλλ’ ἐξ Ἰουδαίων τις τὸν τῆς ἀληθείας λόγον κατηχη-
θεὶς καὶ ἄλλως κατηχεῖν παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἀξίωμα
λαβὼν, σοφός τε τὰ ἄλλα καὶ βίῳ λαμπρός, ἐκεῖνος
αὐτῷ τῆς προκειμένης μαθήσεως καθηγήσατο, ἐξ ὧν
ἡ ἱερολογία συνετέθη, ἀναδιδάσκων. διδάσκειν δὲ
αὐτὸν φησὶν ἐκ τῆς Χερουβικῆς ὑμνολογίας καὶ τῆς
μαρτυρίας τῶν ἱεροψαλτῶν συνεθεῖσθαι τὸ μελωδῆμα.
ἔδδεν μὲν γὰρ ἐν τῷ ψαλμῷ τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν
ζῶντα, μεταληφθῆναι δὲ τὸ μὲν ζῶντα εἰς ἰσοδύναμον
τὸ ἀθάνατον, αὐτολεξεῖ δὲ διατηρηθῆναι τὸν ἰσχυρόν, 315 H.
καὶ ἔτω συνυφανθῆναι τὸ μελωδῆμα τὸ ἱερὸν. ἀπο-
δεδοῦναι μὲντοι γε τὸ μὲν θεός καὶ τὸ ἅγιος πρὸς ἀντι-
διαστολήν τῶν εἰδωλικῶν σεβασμάτων, ἃ γεώδη τέ ἐστι
καὶ χειρῶν ἀνθρώπων ἔργα καὶ βδελύγματα ὡς ἀληθῶς,
τὸ δὲ ἰσχυρός πρὸς τὸ ἐκείνων ἄφρονον καὶ ἀκίνητον
καὶ ἀθηνές, τὸ δὲ ἀθάνατος πρὸς τὸ ἄπνεν ἐκείνων
καὶ ἀνενέργητον καὶ ἔδδ’ ὅπως ζῶντος μεταχόν. λέγει
δὲ τὸν αὐτὸν ἱερὸν ἄνδρα καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδιδάσκειν,
καθὰ καὶ ἑτέροις ἐξιζόρηται, ὡς τῷ μακαρίῳ Πρόκλῳ
(Κωνσταντινουπόλεως δὲ πρόεδρος ἦν) ἡ τῆς εἰρημένης
μελωδίας δι’ ἀποκαλύψεως [ἐμνήθη] σύνθεσις,
ἀγγέλων μὲν τὴν ἱερολογίαν ταύτην ἀναμειλόντων,
ἐκείνων δὲ τὴν μύησιν πρώτῃ ἐκείθεν ἐκδεξαμένων. Τοι-
ούτων μὲν ἀγῶνα καὶ τὸ δ’ καὶ ἕνα τῆς ἐφεξῆς ἐ κε-
φαλαίῳ ὑποδύεται.

Ἐν δὲ τῷ καὶ κεφαλαίῳ λέγει τὸν ἐν τῇ κοσμο-
γενεῇ κατ’ ἀρχὰς τῶν εἴ ημερῶν ἀριθμὸν τύπον εἶναι
τῆς τριαδικῆς θεογνωσίας, καὶ τῆς δηλοῦν σὺν καὶ
τισὶν ἑτέροις καὶ τὸ „ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρευνεῖται ὅλημα,
καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνώσιν.” ἀλλὰ καὶ τὸ „ἐν
κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ” ὅσοις γέγονεν εἰς
τὰς ἀρχικάς ἐκείνας ἐξ ἡμέρας ἐκλαβεῖν, οὐδὲν τῶν
ἀπεμφαινόντων διανοηθῆναι. κεφαλὴ γὰρ καὶ ἀρχὴ βι-
βλίου, ταῦτα πάσης τῆς θεοπνεύστες γραφῆς, ἡ ἐξαί-
μερος, ἐν αἷς ἡ κτίσις συνετελέσθη. ὧν ἐκ μεγέθους
καὶ καλλονῆς ὁ δημιουργὸς καταλαμβανόμενος ἀνυ-
μνεῖται. εἰκονίζει δὲ τὴν τριάδα καὶ πρὸς διδασκαλίαν
τοῦ μυσηρίου συνετελεῖν τὰς αὐτὰς ἐξ ἡμέρας φησὶν,
ὡς περὶ καὶ τῶν ἐξ Χερουβικῶν πτερῶν τὴν συμβο-
λικὴν ἱερολογίαν. ἡ δὲ ἅρα ἐμψαλγῶν τῆς δημιουργίας
τριάδος τὴν γνώσιν δι’ ὑλικῆς παραγίνεσθαι καὶ συν-
θέτεσθαι. καὶ μὴν καὶ αὐτῆς τῆς ἀπλῆς καὶ ἀσυνθέτου

a. 1. ὁ γὰρ] Deut. 4, 24. 2. τὰ λόγια] Ps. 17, 37. 20. ἐκείνον A. 26. δουλοῦται A. 32. γέγραπται] Matth. 4, 11. 34. πᾶσι A. 36. καὶ προσκ.] Deut. 32, 42.

b. 9. τὸ A: τὸν ε. 14. χειρῶν τῶν ἀνθρ. ε. 21. ἐμνήθη om pr A: C ante id verbum lacunam habet ver-
sus dimidii. 26. λέγει τὸν A: λέγεται ε. 29. ἡμέρα] Ps. 18, 3. 30. ἐν κεφ.] Ps. 39, 8.

ἑσίας διὰ τῆς ἐνύλας καὶ συντεθειμένης τὴν τριαδικὴν
 612R. ὑπαινίττεται κυριότητα. "ὁθεν καὶ διὰ διπλῆς τριάδος
 τῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἀπλότητα τριάδος τὴν γινώσκον ἀνα-
 καλύπτει. πῶς δὲ τοῖς θεωρημένοις ἐπιτιθεῖς, τὴν
 ζ' φησὶ τύπον εἶναι τῆς καὶ οὐκ ἐκείνου, ἐν ᾧ τῶν παχυ-
 5 τέρων καὶ σωματικῶν ἡμῶν ἔργων κατάπανσις, ὡς περ
 καὶ ὁ Παῦλος φησιν ὡς „ἀπολείπει σαββατισμὸς τῷ
 λαῷ τῆς θεῆς· ὁ γὰρ ἐλθὼν εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ,
 καὶ αὐτὸς κατέπανσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς, ὡς περ
 ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός." εἰ δὲ τύπος ἡ ζ' τῆς κατα- 10
 πάσεως τῶν παρ' ἡμῶν ἔργων τῶν ὑλικῶν, ὅτε κατὰ
 τὸν αὐτὸν θεσπέσιον Παῦλον καὶ τὸ τέλειον τῆς γινώ-
 σεως τῆς ἐπὶ μέρους σοφίας ἀνταλλασσόμεθα, εὐλόγως
 καὶ τὴν ἐξαήμερον ἂν τύπον εἶναι τῆς ὑλικῆς θεω-
 ρήκαμεν γνώσεως, καθ' ἣν ἐκ μέρους καὶ ἐν αἰνίγμασιν 15
 ἡ περὶ τὸ θεῖον ἡμῶν ὑπόληψις περιέχεται. τοῖς
 ἐπάγει καὶ τὴν τῆς θεολόγου Γρηγορίου φωνήν, ἥτις μέχρι
 τριῶν ἡμῶν ὑποστάσεων τὸ τῆς θεότητος μυστήριον
 ἀνακαλυφθῆναι λέγει, μονάδος μὲν κινήσεως, φησὶ,
 316H. διὰ τὸ πλούσιον, δυνάδος "δὲ ὑπερβαθείσης διὰ τὴν 20
 ἔλκην καὶ τὸ εἶδος, ἐξ ὧν τὰ σώματα, τριάδος δὲ ὁρι-
 σθείσης διὰ τὸ τέλειον· πρώτη γὰρ ἡ τριάς δυνάδος
 ὑπερβαίνει σύνθεσιν, ἵνα μήτε ξενὴ μένοι θεότης μήτε
 εἰς ἄπειρον χέηται. συνάπτει δὲ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ καὶ
 ἐτέραν τῆς μέχρι τριάδος θείκης προόδα, καὶ φησὶ 25
 διότι καὶ μόνος ἀριθμῶν ὁ τρεῖς ζυγὸς τύπος ἐστὶ σα-
 φέστατος, ὁ δὲ ζυγὸς ἰσότητος ἔργον ἅμα καὶ σύμβο-
 λον· ὁθεν καὶ ἐν ἀριθμοῖς ὁ τριαδικὸς μόνος ἀπάν-
 των φέρει τὸ μέσον πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν ἄκρα ἴσον
 τε καὶ ἀπαράλλακτον, ἕδεμιᾶς τοῖς τρισὶν ἐνοσσωμέ- 30
 νης ὅλως συνθέσεως. ἐν οἷς καὶ ὁ ε' τῷ φιλοθεά-
 μονι ἀνδρὶ συμπεραίνει λόγος.

Ἐν δὲ τῷ ζ' βιβλίῳ διαλαμβάνει ὅτι τρεῖς μετα-
 θέσεις πολιτειῶν τὸ ἱερόν ἀναγράφει γράμμα, ὡς καὶ
 σεισμὸς ὀνομάζει, πρώτην μὲν τὴν ἀπὸ τῆς εἰδωλο- 35
 λατρείας ἐπὶ τὴν νομικὴν πολιτείαν μετάθεσιν, ἐν ᾗ
 μόνος μὲν ὁ πατὴρ ἐμφανέστατα κηρύττεται, ὁ δὲ υἱὸς
 καὶ τὸ πνεῦμα ἐν συμβόλοις μᾶλλον παραδηλεῖται καὶ
 αἰνίγμασι· δευτέραν δὲ τὴν ἀπὸ ταύτης πρὸς τὸ εὐ-
 αγγέλιον, ἐν ᾗ τρανότερον ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα ἀπο- 40
 καλύπτει· καὶ τρίτην λοιπὸν τὴν αὐλοτέραν τε καὶ
 θειοτέραν λήξιν, ἐν ᾗ διαπρυσίως πᾶσι τὸ τῆς τριά-

δος ἐνοειδὲς καὶ ἀμέριστον καὶ παντοκρατορικόν, ὡς
 γεννητῇ φύσει δυνατόν, εἰς ἀνθρώπων ἀδίστακτον γινώ-
 σιν ἀφικνεῖται. ἀπαγγέλλει δὲ τὸν μὲν πρῶτον σεισμὸν
 ὁ θεσπέσιος Δαβὶδ διὰ τῶν ῥημάτων τούτων „ἀπὸ 5
 προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τῆς θεῆς
 Ἰακώβ." ἐπάγει γὰρ τὰ εἰδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον
 καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸν δεύτερον
 δὲ ἐν τῷ λέγειν „ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν
 ἐθνῶν, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτῆς," ἀλλ'
 10 ἐκ εἰς τὴν Ἰσραήλ καὶ μίαν αὐλήν· συνάπτει γὰρ αὐ-
 τήκα „σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτῆς πᾶσα ἡ γῆ· εἴ-
 πατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅτι κύριος ἐβασίλευσε." καὶ πάλιν
 „ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθή-
 τωσαν νῆσοι πολλαί." εἶτα „ἔφρασαν αἱ ἄσραπαί σε
 15 τῇ οἰκουμένῃ· εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ." καὶ πολλὰ
 τοιαῦτά ἐστι παρ' αὐτῷ. "καὶ ὁ Ἡσαΐας φησὶν „ὅταν 613R.
 ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν." ὁ δὲ θεσπέσιος Παῦλος ἅμα
 τὸν τε δεύτερον καὶ τὸν τρίτον ἀναγράφει σεισμὸν ἐν
 τῷ τὰ τῆς προφήτης Ἀγγαίς ἀναβοᾶν „ὅ ἡ φωνὴ τὴν
 γῆν ἐσάλεψε τότε· νῦν δὲ ἔτι ἐγὼ ἅπασι σείω ὁ μόνον
 τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔθρονόν." ταῦτα δὲ καὶ τὸν θεο-
 λόγον ἀναγράφειν εἰσάγει Γρηγόριον.

Ἀλλὰ γὰρ ταῦτα εἰπὼν, ἐμβαδύνει ζητεῖν διὰ τί ο
 πατὴρ κηρύττεται πρῶτος. καὶ ἡ λύσις, ὅτι περὶ ἡ περὶ
 25 ἡμᾶς τῆς θεῆς πρόνοια οἰκονομικῶς τῷ το διηρώτατο,
 πανσόφῳ μεθόδῳ τῆς πολυθείας ἀπάγεται. ἀμέθοδον
 γὰρ ἦν καὶ ἀνοικονόμητον πολυθείας ἀπαλλάττοντα τὸ
 τριαδικὸν τῆς θεότητος ψυχᾶς καταπιεῖν μακροῦ
 διεπτοημέναις χρόνῳ περὶ τὸ πολυθεόν. ἄλλως δὲ καὶ
 30 ἡ τῆς πατρὸς ἐννοια "σιωπῶσα καὶ ἀνεκφωνήτω ψήφῳ 317H.
 τὴν τῆς υἱὸς καὶ τῆς πνεύματος ὑπαρξίν ἐκύρην καὶ τὴν
 γινώσκον συνῆγεν, ὁ πλήττεται μὲν τὸς ἀθετεῖς, τὸ δὲ
 τῆς εὐσεβείας μυστικῶς κραταίωμα διαγράφεται. ὁ τε
 γὰρ πατὴρ υἱὸς πάντως ἐστὶ πατὴρ, καὶ τὸ πνεῦμα ἐτέρω
 35 τινὸς λέγοιτο ἂν. ὁ μὲν οὖν πατὴρ μηδενὶ μηδεμίαν
 παρέχων πολυθείας λαβὴν ἠδύνατο δημοσιευθῆναι τῷ
 πλήθει, ἔθως γε μάλιστα ὕντος παρὰ τε Ἑβραίοις καὶ
 Ἕλλησι καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων πατέρα καλεῖν τὸν
 θεόν· συνεσχιάζετο γὰρ τῷ ἔθει ἡ ὑπερφυῆς τῆς υἱὸς πρὸς
 40 τὸν πατέρα· συνάφειά τε καὶ συνύπαρξις καὶ ἡ πρὸς
 ἀλλήλους προαιώνιος χάρις. πατέρα μέντοι καλεῖν τὸν
 θεόν ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς τιμῶν τὸ ἀνθρώπινον ἀνε-

a. 6. που] Hebr. 4, 9. 12. Παῦλον] 1 Cor. 13, 9. 38. μᾶλλον A: μόνον ε. b. 5. ἐσαλ.] Ps. 113, 7.
 8. ἐνέγκ.] Ps. 95, 7. 13. ὁ κύριος] Ps. 96, 1. 16. ὁ Ἡσ.] 2, 21. 19. οὐ ἡ] Hebr. 12, 26. 20. ἐν a cor-
 rectore habet A. 24. ὅτι] ὁ pr A. 27. ἀπαλλάττουσα ε.

μάθομεν. ἔδεν γὰρ τῶν παρ' ἡμῖν τῆς πατρικῆς προσ-
 ηγορίας ἔτε ἡδύτερον ἔτε τιμιώτερον ἔτε μὴν αἰδεσι-
 μιώτερον, ἀλλ' οὐδ' οἰκειότερον ἔτε πρὸς εὐεργεσίαν
 ἐγγύτερον. καὶ προάγει γὰρ ὁ πατὴρ ἐκ μὴ ὄντων, καὶ
 τρέφει, καὶ τῆς ζωῆς κήδεῖ τῶν τέκνων. ἂ μᾶλλον μὲν
 ἔστι καὶ κατὰ πρώτην αἰτίαν τοῦ Θεοῦ, ἐκείθεν δὲ καὶ
 κατὰ μετόχην καὶ τῆ φύστος πατρός, ἐξ ἧς καὶ τὸ κα-
 λεῖν πατέρα τὸν Θεὸν τὸ γηγενὲς ἐπαιδαγωγήθημεν.
 πνεῦμα δὲ καλεῖν τὸ Θεὸν ἢ υἱὸν ἐκ ἑτῶς ἐξ ἡμῶν
 ἀφορμαὶ ἀναφύοντο. ἔ μὴν ἔδὲ τῆς πολυθείας ἢ τέτων
 τῷ πατρὶ συναρίθμησις ἑτῶς ἀφανίζει καὶ τῶν δυσ-
 σεβεῖν ἐσπαδακώτων [τῆς πολυθείας] τὴν πρόφασιν,
 ὡς ἢ τῆ πατρός καθ' ἑαυτὸν ἀνακλήνους. ἐκὲν συμ-
 φερόντως τε καὶ προνοητικῶς μόνος ὁ πατὴρ διὰ τε
 νόμους καὶ προφητῶν ἐμφανῶς ἐκηρύττετο, μήτε πρὸς
 κομμίᾳ τοῖς παχυτέροις παρέχοντος τῆς κηρύγματος, καὶ
 τοῖς θεωρητικωτέροις τὴν τῆ υἱὸς ἐννοιάν τε καὶ ὁμο-
 λογίαν συνεισάγοντος. εἰ δὲ πρῶτος ὁ υἱὸς ἐκηρύττετο,
 ἐκ ἂν τὸ σοφὸν τῆς οἰκονομίας ὁμοίως προέβαινεν·
 ἀλλ' ἔδ' εἰ τὸ πανάγιον καὶ ζωοποιὸν πνεῦμα.

Τῆς ὁμοίας τοίνυν ἔχεται προνοίας καὶ θεωρίας
 καὶ τὸ μὴ τὸν πατέρα σαρκωθῆναι. πῶς γὰρ ἀνεκτὸν
 ἀντὶ τοῦ „υἱὸς μὲ εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε”
 πρὸς τὸν σαρκωθέντα λέγειν „πατὴρ μὲ εἰ σύ, σή-
 μερον γεγέννηκάς με;” τί γὰρ ἐκ ἂν πρὸς ἀπόνοιαν
 ἐπραξε τὸ Ἰσδαίων ἔθνος μετὰ τῆ καταφυγῇ εὐρί-
 σκειν τῆς τόλμης τὸ τῆ πράγματος δυσπαράδεκτόν
 τε καὶ ἀνακόλυστον, εἰ ὁ σαρκωθείς ἔλεγε „πατὴρ εἰμι
 616 R. τῆ θεοῦ;” „πῶς δ' ἐκ ἂν ἐδόκει μῦθος, εἰ τὸν σαρ-
 κωθέντα φωνή τις οὐρανόθεν ἐλέγετο καλεῖν „ἐτός
 ἐξίν ὁ πατὴρ μὲ ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἐδόκησα;” ἢ τὸ
 λέγειν αὐτὸν „ὁ υἱὸς ἀπέσειλέ με, καὶ μεῖζων μέ ἐστι,”
 καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. τὰ αὐτὰ δ' ἂν εἴη λέγειν καὶ
 518 H. ἐπὶ τῆ παναγίᾳ πνεύματος. καίτοι γε τὸ „πανάγιον
 πνεῦμα καὶ γυνώτερον ἢ τὸν υἱὸν τὸ ἱερὸν γράμμα
 Θεολογεῖ. καὶ γὰρ φησι περὶ μὲν τῆ υἱοῦ „δεξιὰ κυ-
 ρίε ἐποίησε δύναμιν” καὶ „τῷ λόγῳ κυρίε οἱ ἔρανοι
 ἐξερεώθησαν,” καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἂ νοήματι μὲν
 συμβαίνει καὶ συνομολογεῖ τῇ σημασίᾳ τῆ υἱοῦ, τῆς
 δὲ κατὰ τὴν φωνὴν ἐκ ἐξίστατο παραλλαγῆς. ὅρα δὲ
 τὸ τρανὸν καὶ ἀπαράλλακτον τῆς κατὰ τὸ ἅγιον πνεῦ-
 μα φωνῆς „τῷ πνεύματι τῆ εἰσότητος αὐτῆς πᾶσα ἡ

δύναμις αὐτῶν,” καὶ „πνεῦμα κυρίε πεπλήρωκε τὴν
 οἰκαμένην,” καὶ „τὸ πνεῦμά σε τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει
 με ἐν γῇ εὐθείᾳ,” καὶ „πνεῦμα κυρίε ἐπ' ἐμέ,” καὶ
 „πνεῦμα θεῶν τὸ ποιήσαν με,” καὶ „ἐξαποσελεῖς τὸ
 πνεῦμα καὶ κτιθήσονται” καὶ μυρία ἄλλα. τῆς ἀρρή-
 τε δὲ καὶ τῆς τῆ θεοῦ σοφίας, τὸ τὸν μὲν υἱὸν ἐτε-
 ροφώνοις λέξεσι Θεολογεῖσθαι, τὸ δὲ πνεῦμα διὰ τῆς
 οἰκαίας ὀνομασίας. ὁ μὲν γὰρ υἱὸς ῥηθεὶς αὐτίκα τὸ
 αὐθυπόστατον εἰσήγεν, ὁ τοῖς τὴν πολυθείαν νενοση-
 κόσι πρόφασιν ἂν ἐγγόνοι τῆ δραμεῖν πρὸς αὐτὴν
 ἢν φυγεῖν ἐδιδάσκοντο· τὸ δὲ πνεῦμα εἰ καὶ τοῖς εὐ-
 σεβέσιν ὁμοίως αὐθυπόστατον γινώσκετο, ἀλλ' ἐν δύ-
 ναται τοῖς πολλοῖς καὶ παχυτέροις παρακαλύπτεισθαι ὡς
 ἐκ ἑτέραν εἰσάγον ὑπόστασιν, καὶ ἔδεν ἥττον λεγόμε-
 νον τὸ τῆς μοναρχίας κρατύνειν προνόμιον. ὥσπερ
 γὰρ τὸ λέγειν „ἠκηδίασε τὸ πνεῦμά μου” οὐ δύο συν-
 εισάγει πρόσωπα, ἀλλ' ἔδεν ἥττον τὸ ἐνιαῖον διαφν-
 λάττει τῆς ὑποστάσεως, ἔτω καὶ πνεῦμα Θεὸς τοῖς πα-
 λαιοῖς παχυτέως καὶ ὡς ἐφ' ἡμῶν ἀκρόμενον οὐδε-
 20 μιᾶς πολυθείας ἐνεδίδε σκάνδαλον. διὰ τῆς τοίνυν
 τὸ μὲν πνεῦμα ῥητῶς παρὰ τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ κη-
 ρύττετο, ὁ δὲ υἱὸς ἐκέτι, ἀλλὰ δι' ὀνομάτων τοιούτων
 ἂ καὶ αὐτὰ δύνατο τὸ ἐνιαῖον μὴ διαιρεῖν τῆς ὑποστά-
 σεως, ὡς τὸ χεῖρ Θεὸς καὶ βραχίων καὶ σοφία καὶ δύ-
 25 ναμις καὶ δεξιὰ καὶ λόγος καὶ ὅσα τοιαῦτα· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ
 τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ταῦτα τὸ ἐνιαῖον ἐκ εἰς δύο
 διαλύει, ἔδὲ διαιρεῖ τὴν ὑπόστασιν. εἰ δὲ πα καὶ τῆς
 τῆ υἱοῦ φωνῆς ἐμνήσθη, ἐπειδὴ εὐθὺς ὁ υἱὸς ῥηθεὶς
 διαφορὰν μὴνύει τῶν ὑποστάσεων, ὡς τὸ „υἱὸς μὲ εἰ
 30 σύ,” ἐπισκιάζομενον καὶ περικαλυπτόμενον τῆς προ-
 ἄγει ἐπάγει γὰρ „σήμερον γεγέννηκά σε” καὶ „αἰτησά-
 παρ' ἐμοῦ,” ἅπερ ἀνθρώπινα ὄντα καὶ τῇ θείᾳ μὴ
 ἐφαρμοζόντα φύσει τὴν τῆ υἱὸς προσηγορίαν παρεκά-
 λυπτε τε καὶ συνεσκίαζε. καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων ὡσαύ-
 35 τως. τί δὴ ποτε δὲ δεξιὰ καὶ λόγος καὶ δύναμις, καὶ
 ὅσα ἄλλα, τῆ πατρός μὲν ὁ υἱὸς λέγειτο, ἀλλ' ἐκ ἐμ-
 παλιν ὁ πατὴρ τῆ υἱοῦ; ἢ διότι ὁ πατὴρ μὲν ἐκ ἐκ
 τῆ υἱοῦ, ἀλλ' ὁ υἱὸς ἐκ τῆ πατρός. ἔτι δὲ χεῖρ μὲν
 καὶ βραχίων καὶ σοφία καὶ λόγος τῆς ἀνθρώπου
 λέγειτο, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τῆς δεξιᾶς ἢ τῆς σοφίας ἢ
 τῶν ὁμοίων οὐκ ἂν ῥηθείη, ὥσπερ οὐδὲ τῆ κλάδου
 φάμεν τὸ δένδρον, ἀλλὰ τὸν κλάδον τοῦ δένδρου.

α. 7. φύστος s. vid. ad p. 17 α 7. 23. υἱός] Ps. 2, 7. 36. δεξιὰ] Ps. 117, 17. 37. τῷ λόγῳ] Ps. 52, 6.
 42. τῷ πνεύματι] Ps. 52, 7. b. 1. πνεῦμα] Sap. 1, 7. 2. τὸ πν.] Ps. 142, 10. 3. πνεῦμα] Isa. 61, 1.
 4. πνεῦμα] Iob. 33, 4. 5. ἐξαπ.] Ps. 103, 30. 11. ἐδιδάσκοντο libri. 16. ἠκηδ.] Ps. 142, 4. 23. μὴ
 om pr A. 32. μὴ et 39. τοῦ add A. 41. ἂν μὴ ῥηθείη s.

617 R. καὶ τὸ πνεῦμα δὲ δάκτυλος ὀνομάζεται Θεοῦ, "καὶ
ἐπεὶ ὁ δάκτυλος τῆς χειρὸς, εὐλόγως οὐ μόνον τῷ
319 II. πατρὶς "ἀλλὰ καὶ τῷ νῦν, ἡτις ἐστὶν ἡ πατρικὴ δεξιὰ,
λέγει. ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀνάπαλιν ὁ υἱὸς τῷ πνεύματος· ἐδὲ
γ' ἡ χεὶρ ῥηθεῖν ἂν τῷ δακτύλῳ. ἐκ ἧν δὲ ἄρα ἐδὲ 5
διὰ ταῦτα ἀντὶ τῷ πατρὶς τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα κατ'
ἀρχὰς συμφέρον καταγγέλλεται. καὶ γ' καὶ ἀνθρώπων
πατὴρ ὁ θεός, ὡς προέφημεν, ἐλέγεται· υἱὸς δὲ ἢ πνεῦμα
ἡμῶν ὁ θεός, τῶν ἀμηχάνων τε καὶ ἀνακολέθων ἐκρί-
νετο λέγεται. διὸ καὶ ὁ πατὴρ μὲν κηρυττόμενος διὰ 10
τὴν ἐν τῇ συνθηκῇ κατάχρησιν ἐν παρεδήλῃ τότε τοῖς
πολλοῖς καὶ ὑπεδείκνυε πρόσωπον· εἰ δὲ ὁ υἱὸς ἢ τὸ
πνεῦμα κατήγγελλτο, πάντως ἂν τὸ δυαδικὸν συνωμο-
λογεῖτο τῶν ὑποστάσεων· ὁ γ' ἀκόντων υἱὸν εὐθὺς πρὸς
τὸν πατέρα ἀνήγετο. καὶ τὸ πνεῦμα ὁμοίως· ἐπὶ γ' ἦν 15
πνεῦμα, ἐπεζήτει ἢ διάνοια, οἷς ἢ νόσος τὸ πολύθεον
ἀπὸ τῆς σωζούσης θεολογίας ἐλάμβανε τὸ ἀνίατον.
χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων ἐδὲ δυνατόν ἦν, καθάπερ τῷ
νῦν καὶ τῷ πνεύματος, ἔτω καὶ τὸ τοῦ πατρὸς σοφαῖς
μεθόδοις περικαλύπτεσθαι πρόσωπον. πνεῦμα μὲν γ' 20
θεὸς ῥηθὲν καὶ δεξιὰ καὶ σοφία καὶ δυνάμις οἶδεν ἐκ-
φεύγειν τὸ τῆς πολυθείας παλίμφημον· λανθάνει γ'
τῶς πολλὰς διαφορὰν προσώπων συνεπαγόμενον· πα-
τὴρ δὲ θεὸς κηρυχθεὶς, καὶ τὸν γεννηθέντα λάβοις καὶ
τὸ ἐκπορευθέν, ἐκέτι μὲν λαθεῖν ἔχοι τὸ διάφορον εἰς- 25
ἄγων τῶν ὑποστάσεων, ἐδ' ὁμοιον τοῖς τὸ πολύθεον
νοῶσι προσφέρειν τὸ ἴαμα. ἐπὶ μὲν ἔν ἄλλ' ἐδ' εἶπερ
ὁ πατὴρ κατὰ τὸ ἐμπαλιν χεὶρ τῷ νῦν ἢ τῷ πνεύματος
ὀνομάζεται, ὑποκρύπτειν ἑαυτὸν καὶ τὸ δυαδικὸν περι-
καλύπτειν τῶν προσώπων ἡδύνατο· ἵνα μὴ λέγω ὡς 30
ἐδὲ ῥηθῇναι παντελῶς τὰ εἰρημένα ἔτε νῦν ἔτε φύσιν
ἔχειν ἐδεῖς ἂν ὑπόθοιτο. διὰ τί δ' ἔν κατ' ἀρχὰς ἢ
τριάς ἐκ ἅμα κατήγγελλτο; ὅτι καθάπερ τοῖς ὀφθαλ-
μῶσι τὸ λαμπρὸν φῶς, καίτοι σωτήριον ὄν, ἀθρόον
ἐπιβλαβέστατον, ἔτω καὶ τοῖς εἰς τὸ πολύθεον ἀποτυ- 35
φλωθεῖσιν ἢ τριαδικῇ θεολογίᾳ βλαβερόν ὑπῆρχε καὶ
ἐπιζήμιον. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῷ φιλοθέῳ συγγραφεὶ καὶ
ὁ τῶν λόγων ζ' ἐν τρισὶ φιλοπονείῳ κεφαλαίοις, ἃ μετὰ
τὸ κς' τὸν ἀκόλῃθον ἀριθμὸν ἀναδέχεται.

Τὸ δὲ τριακοσὸν αὐτῷ κεφάλαιον διέξεισιν ὡς ὁ 40
πρῶτος σεισμὸς θεμέλιος τῷ β' γενένηθ', καὶ ἐπὶ μόνον
τοῖς κατὰ Μωσέα συνήνεγκε Θεὸν τὸν πατέρα κη-

ρύξας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χάριτι. ἐξ ὧν γ' τὸν Θεὸν
πατέρα τῶν ἀνθρώπων νομίζεσθαι ἔδωκεν, ἕκαστος τῶν
γενεῶν προσανέχοντων Θεῷ υἱὸς Θεῷ εἰκότως ἐλέγεται·
ἐκ δὲ τέττε θύρα καὶ ὁδὸς τῇ διὰ σαρκὸς οἰκονομίᾳ
ὑπανοίγνυθ'. διὸ καὶ τὸν υἱὸν ὁ β' κηρύττων σεισμὸς,
ὡς ἦδη συνήθεος ἔσης τῆς φωνῆς καὶ ἐπὶ ψιλῶν ἀν-
θρώπων τίθεσθαι, ἐκ ἔτω τῶς ἀκόντας ἐξετάραττεν,
ἐκ τῆς χρήσεως τῆς πρώτης διαθήκης καταλεανθέντας
τὰς ἀκοάς, καὶ οὐκέτι πρὸς τὴν φωνὴν ἔτως ἐμεμή-
νεσαν, ὥσπερ ἐμαίνοντο ἂν, εἰ μὴ συνήθεος αὐτοῖς ἀπὸ
τῆς παλαιᾶς ἐγγένοι διαθήκης. ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῆς νο-
μικῆς πολιτείας τὸ κηρύττεσθαι τὸν υἱὸν λαμπρῶς ἢ τὸ
πνεῦμα, δι' ἃς αἰτίας προείπομεν, "βλαβερόν ἐδόκει 520 H.
τοῖς ἔτι τὰς ἐλὰς τῆς πολυθείας πληγῆς ἐν ἑαυτοῖς φέ-
ρεσθαι, "ἔτω δὲ καὶ τὸ σαρκωθῆναι μὲν τὸν πατέρα 620 R.
ἢ τὸ πνεῦμα, συνεσκήσθαι δὲ καὶ λαβεῖν ἰχὺν εἰς τὸ
λαθεῖν, ὃν τρόπον ἐπὶ τῷ νῦν, ἀδύνατον ἦν. εἰ γ' καὶ
κοινῆς ἔσης καὶ τετριμμένης τῆς τῷ νῦν προσηγορίας
ὁμῶς τὸν υἱὸν σάρκα λαβόντα, ὅτι Θεὸς υἱὸν (ὅπερ ἦν)
ἔλεγεν ἑαυτὸν, καὶ κρημνοῖς ἐξῶσαι καὶ ῥαπίσμασι βα-
λεῖν καὶ τὸ τελευταῖον σαυρῶ ἀναρτῆσαι ἐξεμάνησαν,
τί ἐκ ἂν ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ δούλου
μορφὴν ὁρῶντες, εἰ ὁ σαρκωθείς ἔλεγεν, ἐγὼ εἰμι ὁ πα-
τὴρ ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον; ὥς τὸ πᾶν τῆς οἰκονομίας
θεοπρεπῶς τε καὶ ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν διεπραγμα-
τεύθη, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἀπειργάσατο.
Κατ' ἀρχὰς μέντοι ὁ λόγος ἐπὶ σεσάρκωται καὶ δι'
ἄλλας μὲν αἰτίας, καὶ διότι ἐκ ἔδει εὐθὺς τὸ μέγιστον
τῶν φαρμάκων τοῖς νοῶσι προσενεγκεῖν, ἀλλὰ τὰ ἐπ'
ἔλαττον ἐλαύνειν τὴν νόσον δυνάμιν ἔχοντα. ἔτι δὲ καὶ
ὅτι κατ' ἀρχὰς σαρκωθείς ὁ λόγος ἐπὶ μόνον παρεῖχεν
ἴσην ὥσπερ ἐπὶ τέλει παραγεγονῶς τὴν ὠφέλειαν, ἀλλὰ
καὶ παράκλησις μᾶλλον τοῖς εἰδωλολατρῶσι πρὸς τὴν
πλάνην ἐνομιζέτο. εἰ γάρ, ὅτε παῖδες Ἑλλήνων ἐπέση,
τῶς ὁμοιοπαθεῖς ἀνθρώπους εἰς τὸ τῷ Θεῷ ῥαδίως ἀνε-
βίβαζον ἀξίωμα, πῶς ἂν εἰδότες σαρκὶ τὸν λόγον φαι-
νόμενον καὶ Θεὸν ὑμνέμενον ἐκὶ τῶν παρ' αὐτοῖς πε-
πλασμένων Θεῶν ἐκεῖθεν εἴλκον τὰ παραδείγματα, καὶ
τῶς μέλλοντας αὐτοὺς τῆς πλάνης ἀποσπᾶν εὐχερῶς
ἐκ ἂν ἀντωνιδίζον, ἄνθρωπον καὶ αὐτὸς τῶς αἰτιω-
μένους Θεὸν τε ὑμνεῖν καὶ σέβεσθαι; διὰ τῷ γ' τότε
τῶν Ἑλλήνων ἀνθρώπους θεοποιούντων καὶ ἢ τῷ πα-

a. 1. δάκτυλος] Exod. 8, 19. Luc. 11, 20 8. ὥσπερ ἔφημεν A. 10. ὁ om A.
b. 2. ἕκαστον γ. 20. βαλεῖν corr A: λαβεῖν γ. 31. οὐ μόνον] alteram negationem addit Schottus.
34. ἐπέση AC: ἐπέσησαν γ.

πρὸς μονὰς ἐκηρύττετο. ἔκιν' ἔδει μὲν ἐκεῖνα πρῶτον [ἀργῆσαι, ἔδει] καταργηθῆναι διὰ τῆς κηρύγματος, ὃ τὸν πατέρα μόνον κατήγγελλεν· εἴθ' ἔτω λίθη δοθείσης τῆς Θεοποιουῦ πλάνης τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐν σαρκὶ φανερωθῆναι. ἔτω μὲν ἔν' ὁ λόγος τῆς ἐπ' ἐχάτε τῶν 5 ἡμερῶν τῆς λόγος σαρκώσεως. καὶ καθάπερ ὁ πρῶτος σεισμός διὰ τῶν ἐναντίων ἰάσατο τὸ πολύθεον ἐπικρυψάμενος τῶν ὑποστάσεων τὸ διάφορον, ἔτω καὶ ἐν ἐχάτοις καιροῖς, τῆς Ἰσραὴλ δόξης εἰς ἓν πρόσωπον νόμῳ καὶ χρόνῳ κρατυνθείσης καὶ περιελέσης τὸ πολύ- 10 θεον, ὁ υἱὸς τῆς καὶ θεοπρεπῶς τε καὶ φιλανθρώπως καὶ σάρκα λαμβάνει καὶ τὸ τῆς τριάδος κατὰ μικρὸν ἀνακαλύπτει μυσῆριον.

Ἐπάγει δὲ τέτοις ὡς πανσόφως ὁ σωτὴρ τοῖς μὲν ῥήμασιν ἐταπεινολογεῖτο καὶ τὴν τῆς Θεότητος συνέ- 15 στελλεν αὐγὴν, τοῖς ἔργοις δὲ ταύτην παρεσκεύαζεν ἀερόπτειν, καὶ δι' αὐτῶν εὐδόκει κηρύττεσθαι τῆς παντο- 321 Η. κρατορικῆς δυνάμεως "τὸ ἀξίωμα. διὸ καὶ ἔλεγε, "τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ, ἀπ' ἐμαντὸς ἐκ λαλῶ, ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα." πιστεύετε μοι ὅτι 20 621 R. ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ "καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί. εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι." διὰ δύο δὲ ταύτας αἰτίας τὸ ταπεινὸν τῶν ῥημάτων ὑπῆρχετο, μίαν μὲν, τὸν φθόνον τῶν Ἰσραὴλ καταπραῦνων φλεγμαίνοντα, δευτέραν δέ, καὶ ἡμῖν ὑπογραμμὸν ταπεινοφρο- 25 σύντης ἔργῳ διατυπῶν, καὶ τρίτην, ὅτι ἡ τῶν ῥημάτων λαμπρότης οὐ πάντως ποιεῖ συνεξαερόπτειν καὶ τὰ πράγματα, ἡ δὲ τῶν ἔργων ὑπερφυῆς καὶ θεοπρεπῆς ἐπίδειξις καὶ τῶν ῥημάτων συναννυοῖ τὴν εὐτέλειαν.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ ῥητὴς τινὸς εὐαγγελικοῦ ἀναπτύσσει διάνοιαν τῆς λέγοντος, "τί ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν, ἀφένται σε αἱ ἁμαρτίαι, ἢ ἔχεις καὶ περιπάτει;" εὐκοπώτερον δὲ φησιν εἶναι τὸ πρῶτον, ὅτι τὸ μὲν ἀφέναι ἔχει τὴν τῶν ῥημάτων προφορὰν ὡς ἐξ 35 ἰδίας ἐξουσίας προσφερομένην καὶ προσάγματος (ἐδὲν γὰρ κωλύει καὶ τὸν μὴ ὄντα τῆς ἀφένσεως κύριον εὐαγγελίσαντα ταύτην), τὸ δὲ ἔχεις καὶ περιπάτει δεσπο- 624 R. τικῆς ὅλον προσάξεως ἡρτηθῇ, ἄλλως δὲ καὶ ὅτι τὸ

ἔχεις καὶ περιπάτει, ἀδιάβλητον φέρον ἔργοις τὴν αὐθεντίαν, καὶ τὴν ἄφεισιν συμπεριεῖχεν. ὁ γὰρ δοὺς τὴν χάριν τῆς βαδίζειν δηλονότι καὶ τῶν, ὑπὲρ ὧν κατείχετο τῇ νόσῳ, πλημμελημάτων τὴν ἄφεισιν συνε- 5 ἀπεδίδδεν. δεσπότην δὲ φιλανθρώπως καὶ τὴν μάστιγα τοῖς ἁμαρτάνουσιν ἐπαφεῖναι, καὶ τῆς πληγῆς μετὰ τῆς πταιίσματος τὸν πληγέντα ἀπαλλάττει. εἰδὼς δὲ τὸ ἔργον καὶ τὴν ἄφεισιν τῶν ἡμαρτημένων πιστεύμενον καὶ τὴν δεσποτείαν τῆς ἀφέντος ἐπιδεικνύμενον, ἐπάγει, "ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώ- 10 πον" καὶ ἐξῆς. ἀναγκαῖον δὲ ἦν τὸ ἐπισκιάζεσθαι τὸ μυσῆριον τῆς τῆς λόγος σαρκώσεως διὰ τε τὸ γενέσθαι τοῖς ἀκροωμένοις εὐπαράδεκτον, καὶ ἵνα λάθῃ τῆς σκότους τὸν ἄρχοντα. φησὶ γὰρ ὁ Θεοφόρος Ἰγνατίος τρία 15 λαθεῖν τὸν ἄρχοντα τῆς αἰῶνος τούτου, τὴν παρθε- νίαν Μαρίας, τὴν σύλληψιν τῆς κυρίας, καὶ τὴν σαύρωσιν. λέγει δὲ καὶ ὁ Θεσπέσιος Παῦλος περὶ τῶν ἀρχόντων τῆς αἰῶνος τούτου, ὡς "εἰ ἔγνωσαν, ἔκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσαύρωσαν."

Ταῦτα εἰπὼν ἐπιφέρει ὡς ἡ μὲν αἰδὶος καὶ ὑπε- 20 ἄρχιος τριάς αἰεὶ ἐστὶ καὶ ὡσαύτως τριάς, πατὴρ υἱὸς καὶ πνεῦμα ἅγιον, ἀλλ' ὑπὲρ ὃ νοοῦμεν ἢ λαλοῦμεν. πᾶν γὰρ ὃ λέγομεν περὶ Θεοῦ ἢ νοοῦμεν, ἐκ τῶν κατ' ἡμᾶς πραγμάτων τε καὶ ῥημάτων τὰ περὶ αὐτῆς ἀνα- 25 λόγως καὶ λέγομεν καὶ νοοῦμεν. ἰσότιμος δὲ καὶ ἰσοθε- νῆς ἡ παναγία τριάς, πάντα πρὸς τὴν ἡμετέραν σω- τηρίαν οἰκονομήσα, καὶ ὅσα θεολογεῖν αὐτὴν δυνα- μοῦμεθα, αὐτὴ ταῦτα φιλανθρώπως ἡμῖν χαριζομέ- 30 νη πάλιν προσείδω. διὸ κατ' ἀρχὰς μὲν, ὡς εἴρηθ', διὰ τὸ πολύθεον ἡ θεία γραφὴ συγκαταβαίνουσα, ἔκ ὡς ἔχει φύσεως ἢ τάξεως ἢ τριάς, ἀλλ' ὡς ἡμῖν "εὐπα- 322 H. 322 H. ράδεκτον παραδιδέουσα, τὸν πατέρα λαμπρῶς καταγ- γέλλει, εἶτα τὸν υἱὸν κατὰ τὸν δεύτερον σεισμόν, ἐν τῷ καὶ τὴν γυνῶσιν τῆς πνεύματος συμπαραλαμβάνομεν, 35 ἐ μὴν τὴν γε τελείαν αὐτὴ γὰρ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι καὶ τῷ τελευταίῳ σεισμῷ παραγίνεθ', τῆς τριάδος ὅλης τρανότερον ἡμῖν "ἐμφανιζομένης τε καὶ ἀνακα- 624 R. λυπτομένης. εἰ γὰρ καὶ τῆς πνεύματος τὸν ἀρῶβωνα, ὡς τῆς ἐκλογῆς ἐπιμαρτύρεθ' τὸ σκεῦος, ἔχομεν, ἀλλ'

α. 1. post ἐκηρύττετο haec addit mg AC: καὶ ἵνα μὴ λέγοιεν, εἰ ἀνέμεινεν, αὐτὸ ἂν ἑαυτὸ τὸ ἀνθρώπινον ἀνεσώσατο, καὶ ἦν ἂν ἡ ἀνυπερβλήτος χάρις τοῖς ἀγνώμοσις ὑπερβαλλούσης ἀχαριστίας ὑπόθεσις. καὶ εἰ κατ' ἀρχὰς, οὐδὲν ἐκώλυε (ἐκώλυ- 4) τοῖς ἀντι τῆς σωτηρίας τὸ φιλόνηκον ζητοῦσι πάλιν διαπορεῖν διὰ τί μὴ κατὰ τὸ τέλος ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς, καὶ διὰ τί μὴ κατὰ τὸ μέσον ἀλλ' ἐν ἀρχῇ ἰσαρκώθη, καὶ κατ' ἀλλήλων τρέπειν τὰς ἀπορίας ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τριττῆς διαφορᾶς. 5. οὕτω] malim οὕτως. 16. ταύτης γ. 17. εὐδόκει apographum Stephani: ἰδοὺ γ. 18. τὰ ῥήματα] Io. 14, 10. 31. εὐαγγελικῆς γ. 32. τί] Matth. 9, 5. 33. et 38. ἔγινε γ. b. 2. αὐθεντίαν γ. 9. ἐπάγει δὲ ἵνα γ. 13. λάθῃ post ἄρχοντα ponit γ. 18. εἰ] 1 Cor. 2, 8. 24. αὐτῆς] nonne αὐτοῦ? 27. δυνάμεθα γ. 39. ἐπι- 40. μαρτ.] 2 Cor. 1, 22.

ἐκ εἰς τὴν τελειότητα τῆς πνευματικῆς ἐφθάσαμεν καταστάσεως. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ἀρχαίου ὄνομα σύμβολον μὲν ἐστὶ τῆς τελείας δώρε, ἡ μὲν αὐτὸ γὰρ τὸ δῶρον. καὶ πολλαχῶς ἀρχαίως τῆς μελλέουσας κληρονομίας τὸ πνεῦμα ὑμνεῖ καὶ ἀπαρχὴν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὥστε τὴν τελειότητα τῆς πνεύματος μετὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς σώματος ὑποδεχόμεθα. ἐπειδὴ δὲ ὁ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος λεγόμενος καὶ πατὴρ καὶ υἱὸς κοινωνία γάρ με ἀναφαίνετο καὶ γνωρίζετο, διὰ τὸ τῆς παρόντος βίης τὰς δύο σεισμούς, τὸν μὲν πρότερον ἀνῆκειν τῷ πατρί, τῷ υἱῷ δὲ τὸν δεύτερον τὰ λόγια παραδίδωσι. πάλιν ἐπειδὴ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ παρ' ἡμῶν σωμάτων ὑπερβαίνει παχύτητα, εἰκότως ὁ τῶν γάμων πεπαιγμένων ἀνακύπτων τε καὶ ἀναλύμενων βίος (ἔτος δὲ ὁ τῆς ἀναστάσεως ἂν εἴη „ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει ἔτι 15 γὰρ οἰκίως ἂν ἀφορισθῇ τῷ πνεύματι. ἔδει δὲ τὸν βίον, ἐν ᾧ πατέρες παῖδας γένουσι, τὸν θεὸν καὶ πατέρα προτεταγμένον γινώσκοντες τῷ υἱῷ, ὃ τῆς τριάδος τὴν τάξιν ἀπαιτῆσαι (πᾶς γὰρ τάξις, ἔνθα τὸ ἴσον ἀπαράλλακτον;) ἀλλὰ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ κατὰ 20 οἰκονομίαν τάξεως τοὺς πατέρας τιμᾶσθαι παρὰ τῶν παίδων παραινέσεις. καὶ τὸ ἀξίωμα δὲ τῆς πνεύματος ἡ ἱερὰ ἐπαίρεσις γραφῇ ὅλην τὴν τριάδα τῇ τῆς πνεύματος ἐξονομάζει φωνῇ, ὡς τὸ „πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τὰς προσκυνῶντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ 25 προσκυνεῖν.“ καὶ τὸ „πᾶσα ἁμαρτία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, τῷ δὲ βλασφημῶντι εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ ἀφεθήσεται“ ἐπὶ τῆς θεότητος ὅλης ἐκληφθὲν σύμφωνον ἂν εἴη τῷ προειρημένῳ σκοπῷ. καὶ ἡ ἐν ἐσόπτρῳ δὲ γνώσις καὶ ἡ ἐν αἰνίγματι τῆς ὑπερφυῆς ἐν τριάδι 30 θεότητος εἰς τὸ τέλειον διὰ τῆς πνεύματος ἡμῶν ἀποκαθίσταται κατὰ τὸν μέλλοντα καὶ γὰρ ἔτος τῷ παναγίῳ πνεύματι, ὥστε τῶν πρὸ αὐτοῦ δύο σεισμῶν ὁ μὲν τῷ πατρί ὁ δὲ τῷ υἱῷ ἀναφέρεται. ἔστι δὲ δηλονότι ὁ μὲν τῇ τάξει πρῶτος σεισμὸς ἔχων τῷ τε ἀξιώματι 35 καὶ τῷ τῆς ὠφελείας μεγέθει· δηλονότι γὰρ ὡς ἡ χάρις πολλῶν τῆς νόμιμης μετρίων τε καὶ λυσιτελεσέμερα. ἀλλὰ καὶ ὁ δεύτερος ἐλαττεῖται τῆς τρίτης, εἴγε νῦν μὲν „ἐν ἐσόπτρῳ βλέπομεν καὶ ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.“ διὸ καὶ „ὅταν ἔλθῃ τὸ τέλειον, καταργη- 40 θήσεται τὸ ἐκ μέρους.“ καὶ σκοπεῖ τῆς θεουργῆς προνοίας

τὸν πάνσοφόν τε καὶ ἀρχεπῆ ζυγόν. ὁ πατὴρ ἐδόκει 323 H. τοῖς πάλαι τὸ μείζον ἔχειν, ὁ υἱὸς δὲ πάλιν κατὰ τὴν νέαν ἐνίοις μὲν τὸ ἐλάττον, τοῖς πολλοῖς δὲ τὸ ἴσον· τὸ δὲ ἅγιον πνεῦμα τοῖς πολλοῖς μὲν τὸ ἐλάττον, ὁλίγοις δὲ τὸ ἴσον. ἵνα ἔν τῷ ἄνισον τὸ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπολήψεως εἰς ἰσότητα ἐπαναχθῇ, ὁ μὲν πρῶτος σεισμὸς, ὃς ἀφώριστο τῷ πατρί, τὸ ἐλάττον ἔχεν, ὁ δὲ δεύτερος, ὃς ἦν τῷ υἱῷ, τὸ ἐκείνου μείζον, καὶ ὁ τῆς πνεύματος ἀμφοῖν ὑπερέχων. καὶ ὅρα σαφῶς ὅπως ἡ ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων δόξαις ἀνισότης διὰ τῆς τῶν τριῶν καιρῶν ἀνισότητος εἰς ἀρχεπῆς τε καὶ θαυμασίαν συνεβιβάσθη ἰσότης, τῆς τριαδικῆς θεαρχίας 625 B. ὥστε ἀνὰ τινὰ παραδεξαμένη καὶ ἑλλαμψιν. ὅτι δὲ ἡ ἐν τριάδι τάξις τῶν πολλῶν οἰκονομίαν σοχάζεται, ἀλλ' ἐκ ἀπὸ τῆς ὑπερφυῆς ἐκείνης καὶ ἀρχεπῆς βλασάνει φύσεως, ὁ τῶν ἀπορρήτων μύσης διδάσκει, ὃς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦμα θεόληπτον μύσιν ἔχεν ἐνίοτε τῆς πατρὸς προτάττειν „διαίρεσεις“ γὰρ „χαρισμάτων εἰσὶ, καὶ τὸ αὐτό“ φησί „πνεῦμα διαίρεσεις 20 δὲ διακονιῶν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος καὶ διαίρεσεις ἐνεργημάτων, καὶ ὁ αὐτὸς θεός.“ καὶ πρὸς Γαλάτας „Παῦλος ὁ ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρός.“ ὥστε τὸ προτάττεσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι τὰ τῆς 25 θεαρχικῆς τριάδος καὶ πᾶσαν τάξιν καὶ πάντα λόγον ὑπεριχέσεως ὀνόματα ἐκ εἰρμὸν τινὰ φυσικὸν διασώζει τάξεως, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν ἀκροατῶν σωτηρίαν οἰκονομῶν καὶ διαποικίλλεται. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ κλεινός τε καὶ τῶν θείων μαθημάτων διάπυρος ἐραστὴς κατὰ τὸ λα' τε καὶ β' κεφάλαιον φιλοπονησάμενος ἐπραγμα- 30 τεύσατο.

Ἐν δὲ τῷ ἐξῆς κεφαλαίῳ αἰτίας τίθησι δι' ἃς ἡ παλαιὰ καὶ νέα διαθήκη τῷ δυσλήπτῳ τε καὶ δυσερμηνεύτῳ ποικίλλεται, εἰ καὶ μᾶλλον μὲν ἡ παλαιά, ἥτιον δὲ τὰ τῆς χάριτος. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς Μωσαϊκῆς γραμ- 35 ματὸς φησιν ὅτι, ἐπεὶ τύπος ἦν καὶ σκία τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, εἰκότως ὡς ἐν σκίᾳ τε καὶ τύπῳ καὶ αὐτὰ τὰ ῥήματα καὶ τὴν τῶν ῥημάτων συνθήκην προβάλλεται, δι' ἣν κρατεῖ ἡ ἀσάφεια. πλὴν γε κατὰ τὰς 40 διπλᾶς τῆς νομοθεσίας πλάκας διπλῆν καὶ τὴν χρεῖαν παρέχετο, τοῖς μὲν ἀναβεβηκόσι τὸν νοῦν τὴν αἴγλην

a. 4. πολλαχῶς] ἀλλαχῶς Hoeschellius. ἀρχαίως] Ephes. 1, 14. 5. ἀπαρχὴν] Rom. 8, 23. 15. ἐν γὰρ] Matth. 22, 30. 24. πνεῦμα] Io. 4, 24. 26. πᾶσα] Matth. 12, 31. 32. οὕτως 5. 38. ἐν ἐσόπτρῳ] 1 Cor. 13, 12. 41. θεουργοῦ] δημιουργοῦ pr A. b. 10. διὰ A: καὶ 5. 13. παραδεξαμένη AC: παραδεξαμένην 5. 18. διαίρ.] 1 Cor. 12, 4. 21. Γαλ.] 1, 1. 24. τὰ add C. 28. οὖν et 30. τε add A. 37. καὶ πρὸς αὐτὰ 5.

ἔσωθεν ἀπασράπτοντα τὴν τῆς πνεύματος, τὰς δὲ πα-
 χυτέρας ψυχαγωγῶντα τῇ σκιαγραφίᾳ τῆς γραμματος.
 ἐκέκρυπτο δὲ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ, ὧν ἡ τῆς τριάδος
 γνῶσις τὸ κεφάλαιον, δι' ἧς αἰτίας πολλάκις ἀποδε-
 δώκαμεν, λέγω δὴ διὰ τε τῶν ἀκροατῶν τὸ ἀθηνῆς 5
 καὶ διὰ τὸ λαθεῖν τὸν ἄρχοντα τῆς σκότης, καὶ τρίτον
 ἵνα ἐκ μέσσης παντελῶς ἀρθῇ τὸ πολύθεον, μηδεμιᾶς
 προσάσεως τοῖς πεπλανημένοις τε καὶ ἁμαρτανότοις ἐκ
 τῆς τῆς τριάδος κηρύττεσθαι σαφῶς καὶ χωρὶς παρακα-
 λυμμάτων ὑπολειπομένης πρὸς πλάνησιν. καὶ ἔοικε τὰ 10
 ἱερὰ γράμματα χρυσίτιδι γῆ, ἥτις ἐ πᾶσιν ἐδὲ τοῖς
 324 H. τυχεῖσιν, ἄλλα τοῖς φιλοπόνως καὶ ἐπισημόνως μεταλ-
 λεύσει τό τε χρυσίον δόκιμον καὶ τὸ κέρδος τῶν πόνων
 μῆλλον παρέχεσθαι. ὥσπερ ἐν πενίας ἐκ ἀπαλλάττεται ὁ
 τὴν μεταλλικὴν ψάμμον ἐν ὠραῖσιν ἢ παιδιᾷ ἢ κατὰ 15
 μνηστῆρισμόν ἐπαφῶμενος, ἐδὲν δὲ φιλοπόνων ἐδ' ἀνι-
 χνεύων τὸ ὑπὸ ταύτης κρυπτόμενον, ὅπως ἐκ ἁν ἀγνοίας
 ἀπαλλαγῇ ἐδὲ τῆς ἐχέσεως τῆς ῥαθύμης αἰτιάσεως
 ὁ τῷ γράμματι μόνῳ περιφύμενος, τὸν δὲ ἐν αὐτῷ
 θησαυρὸν ἐκ ἀνερευνῶν ἐδὲ τὸ ἐν βάθει κέρδος τῶν 20
 νοημάτων ἀναλεγόμενος. καίτοι καὶ αὐτὸ τὸ κεκρυφθῆναι
 τὰ θεῖα νοήματα τὸ τιμιώτατον αὐτοῖς καὶ ὑψηλὸν
 ἐπιμαρτύρεται, καὶ πόθον ἐγκεντρίζει μᾶλλον ζητήσεως
 ταῖς ψυχαῖς, ὅσαι πρὸ τῆς ῥαζῶν τὸ θεοφιλές τε
 628 R. καὶ φιλόπονον ἐμπροσθεν ἄγασιν. καὶ τὸ κακῶς γινώσκον δὲ 25
 τῶν Ἰσδαίων καὶ τολμηρὸν περὶ τὰ ἀτόλμητα τῆς κατὰ
 τὴν παλαιὰν ἀσφαλείας αἰτίον· ἵνα γὰρ μὴ τὰς περὶ
 Χριστοῦ μαρτυρίας τὸ περιφανές καὶ κατὰ δὴλον ἐχέσας
 τῶν γραφῶν περικόψωσι καὶ ἐξαφανίσωσι, διὰ τῆς
 μετὰ τῆς συνεσκιασμένης ταῦτα προάγει. καὶ τρίτον, 30
 ὅτι ὁλίγως ὧν καὶ τῶν θεῶν προσαγμαμάτων κατα-
 φρονητῆς ὁ τῶν Ἰσδαίων λαός, ἵνα μὴ μαθόντες σα-
 φῶς ὡς τὰ τῆς νόμου πάντα ῥυθίσαι, εἰς ἑτέραν δὲ πο-
 λιτείαν ἢ παρ' αὐτοῖς ἐστὶν τίμια τε καὶ σπευδόμενα
 μεταστήσει, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ἐμφανὲς ἐπιγνώσεως 35
 πλέον τε πρὸς τὴν ὑπεροψίαν ὑπαχθῇ τῶν προσαγμα-
 τῶν (τί γὰρ με δεῖ ζεῖν ἢ μετὰ μικρὸν λυθῇσεται
 καὶ ὧν οὐ μετὰ βραχὺ τὸ ἀνόνητον;) διὰ τοῦτο τῇ
 ἀσφαλείᾳ ταῦτα καὶ τῷ δυσλήπτῳ περικαλύπτει. εἰ γὰρ
 καὶ χωρὶς προσάσεως μυριάκις τῶν τοῦ θεοῦ προστα- 40
 γμάτων ἀπέστησαν, μήτε μετέσταν αὐτῶν ἐγνωκότες
 μήτε ὅτι τὸ ἀτελές ἔχουσι μήτε ὅτι πολιτείας ἑτέρας
 εἰσὶ τόποι καὶ σκιάσματα, τί ἐκ ἁν ἔδρασαν, εἰ ἐξ αὐ-
 τῶν ἐκείνων σαφῶς τὴν οἰκείαν λύσιν καὶ μετὰ θεῶν
 ἐμάνθανον; ἄλλως δὲ καὶ νόμος πανταχῶς κρατῶν δι-
 δασκαλίας, τοῖς ἄρτι σοικειμένοις τὰ τελεώτερα μέχρι
 καιροῦ τῆς τελειώσεως συγκαλύπτει, εἰσαγωγικοῖς δὲ
 παιδεύμασι τὸν μαθητὴν προπαρασκευάζει πρὸς τὴν
 τῶν τελεωτέρων κατανόησιν. ἐπὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις,
 καὶ τὴν φύσιν ὅπως οἰακίζομένην τε καὶ τὰ οἰκεία ἔργα
 ῥυθμίζουσιν ὁρῶμεν. αἱ γὰρ πρῶται καταβολαὶ καὶ τὰ
 σπέρματα τὸ μὲν τέλειον εἶδος ἐν ἑαυτοῖς ἐμφανῶς ἐ
 10 δεικνύουσι, τότε δὲ τῆς λόγου ἐγκεκρυμμένης φέρουσιν,
 οἷον ὁ κόκκος σάχους μὲν ἐκ ἔστιν, ἐν ἑαυτῷ δὲ κρύπτει
 τὸν λόγον τῆς σάχους· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ καρπῶν
 καὶ σπερμάτων ὁ αὐτὸς τῆς φύσεως εἰσὶν ἐπιγινώ-
 σκεται. τοιοῦτον δὴ τίνα καὶ ὁ νόμος πρὸς τὴν χάριν δια-
 σῶζει λόγον· ἢ γὰρ ἡ χάρις ἐτελείωσε, τῶν νομικῶν σπερ-
 μάτων ἐστὶ τῆς καταβολῆς τὰ γεώργια. Δὲ ἢ μὲν ἐν
 τὴν ἀσάφειαν ἢ Μωσαϊκὴ νομοθεσία ὑπέδυν, μετρίως
 εἴρηται.
 Καὶ τῆς χάριτος δὲ τὸ ἀσαφές καὶ ἐ πᾶσιν ἐπιδόλον
 20 τὸ νεοκατήχητον αἶτιον ἔχει τῶν ἁκροατῶν καὶ τῆς 325 H.
 διανοίας τὴν ἀθηνῆσαν. διὸ καὶ τὸ σκεῶς τῆς ἐκλογῆς
 „γάλα“ φησὶν „ὅμας ἐπότισα καὶ ἐ βρώμα· ἔγω γὰρ
 ἠδύνασθε.“ ὥσπερ δὲ πᾶσα τροφή ἀκατάλληλος βλα-
 βερὰ τῷ μετέχοντι, ἔγω καὶ γνῶσις, καὶ τὸ παναλη-
 25 θές αὐτὸν εἴη προβάλλουσα, τοῖς ἀτελέσιν ἀσύμφορος.
 εἰ γὰρ καὶ τῆς παλαιᾶς ἢ νέας τηλαυγέστερον ἐκδηγεῖται
 τὸ τῆς εὐσεβείας μυσῆριον, ἀλλ' ἐν ὧς ἀρχῆς καὶ σπερ-
 ματος λόγον ἐπέχουσα καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν ἡδὴ πολι-
 30 τεῖαν ἐγκαινιζομένην ἐκ εὐθὺς τοῖς μυεμένοις ἄλλα
 κατὰ προκοπὴν ἀποκαλύπτει τὰ τέλεια. ἔτι δὲ καὶ τοῖς
 κυσί, τρεῖς τοῖς ἀντικειμένοις καὶ καθυλακτέσιν, ἐκ
 προπετῶς καὶ ἀφιλοσόφως ῥίπτειν τὰ ἅγια, ἐδὲ τῆς
 μαρμαρίτας ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, οἷς ὁ βίος ὁ τῶν
 ἡδονῶν βόρβορος, δεσποτικὸν ὑπάρχει καὶ τὴν διδα-
 35 σκαλίαν κατευθύνον παραγγέλλει. ὕνευ δὲ τῶν εἰρη-
 μένων, καὶ ἡ ἁγιοποιὸς τελετὴ μυσῆριον ὀνομάζεται,
 τὸ δὲ μυσῆριον ἐκοινὸν ἐδὲ τοῖς βεβήλοις εὐεπίβατον.
 ἔτι μὲν καὶ τὰ ἅγια νοερώς μὲν τοῖς τε Σεραφίμ καὶ 629 R.
 Χερουβίμ, ὑλικῶς δὲ καταπετάσασιν καὶ πτεροῖς καὶ πύ-
 λαις καὶ κλείθροις περιστοιχίζονται. ἔγω γὰρ χορὴ καὶ τὴν
 ἱερὰν ἡμῶν γραφὴν τοῖς μὲν βεβήλοις περικαλύπτει, ἵνα
 μὴ τὰ ἅγια ἐξυβρίζοιτο, τοῖς δὲ μεμνημένοις καὶ
 40 πειστοῖς ἀνακαλύπτει. ἄλλως δὲ καὶ εἰ τὸ ῥῆον εἰς

a. 1. ἀπασράπτοντα et 2. ψυχαγωγῶντα] rectius ἀπαστρόπτον — ψυχαγωγῶν. 31. ὧν] immo ἡν. 36. τε] an
 fuit τε? b. 2. ἀνεμάνθανον A. 22. γάλα] 1 Cor, 3, 2. 40. malim οὕτως οὕν. 43. εἰ add A.

κτῆσιν ἔχ ὥσπερ τὸ πόνω κτηθὲν περισπένδασον, εὐ-
 λόγως τὸ ἱερὸν γράμμα τοῖς μὲν ῥαθύμοις τὸν θη-
 σαυρὸν ἀποκρύπτει, τοῖς δὲ φιλοπονέσι χαρίζεται. ἀλλὰ
 καὶ ἰδρῶσι πᾶν τὸ τίμιον καὶ ἡ ἀρετὴ εἰς κτῆσιν ἀφι-
 κνεῖται καὶ ἀπόλυσιν, ἡ δὲ κακία ῥᾶν τε καὶ πᾶσι 5
 πρόχειρον. καὶ τὸ μὲν πόνω κατορθωθὲν μᾶλλον πο-
 θεῖται· ὁ δὲ ῥαδίως λαμβάνει, καὶ ῥαδίως ἀποβάλ-
 λεται καὶ πρὸς τὸ παρεωραμένον μᾶλλον ἀντὶ τῆ πο-
 θεῖας κατασύρει. διὸ καὶ ὁ Ἀδάμ ἄνευ ἄθλων καὶ
 καμμάτων ὁμιλίας ἀξιέμενος θείας καὶ τῶν ἄλλων ἀγα- 10
 θῶν ῥαδίως ὧν ἀπήλαυεν ἐξωλίθησε καὶ ἐπειδὴ τὸν
 ἄλυπον καὶ ἄμοχθον βίον βαράθρε πρόξενον ἑαυτῷ
 κατεσκεύασεν, ὁ πάνσοφος ἱατρὸς τοῖς ἐναντίοις φαρ-
 μάκοις ἐξίατο τὸ νόσημα, ἐν ἰδρῶτι τῷ προσώπῳ καὶ
 τὸν σωματικὸν ἄρτον φαγεῖν νόμον τιθέμενος, καὶ 15
 ὅσοις ὁ πνευματικὸς ἔρως πνευματικὴν παρατίθησι τρά-
 πεζαν. ἄνευ δὲ τῶν εἰρημένων, εἰ παντὸς ἦν καὶ χωρὶς
 καμμάτων τῆς κατὰ τὴν γραφὴν θεωρίας ἡ κατάλη-
 ψις, πῶς τῶν ἐπαγρυπνόντων ταύτη καὶ ἐπαγωνιζομέ-
 νων τὰ ἔπαθλα; ἢ τίς ἂν προσανέχετο τῇ ταύτης φι- 20
 λοπονίᾳ, ἐδὲν ἔλαττον ἐχόντων τῶν ῥαθύμως αὐτῆς
 ἀπτομένων; ὥς τε διὰ τῶν εἰρημένων δίκαιόν τε ἅμα
 καὶ λυσιτελὲς ἀνεφάνη τὸ μὴ ἀνηπλώσθαι μᾶλλον μηδ'
 ἀπαραφυλάκτως ἐρρῶσθαι ἢ τὸ κοινὰ προκεῖσθαι πᾶσι
 καὶ τοῖς ἀναξίοις τῆς γραφῆς τὰ νοήματα. παρὰ μὲν- 25
 326 H. κατὰ γινώσιν πνευματικῶς χαρίσματος ἔκ "ἂν τις αἰ-
 τιώσαστο τῆς γραφῆς τὴν ἀσάφειαν· ὁ δὲ ῥάθυμος
 καὶ ἀναπεπτωκὴς τί δή ποτε μὴ καταλαμβάνων δυ-
 χειραῖνοι ἦν; εἰ μὲν γὰρ σπευδῆς ἀξίαν τὴν τῶν θείων 30
 γινώσιν ἡγεῖται, τί μὴ σπευδάξει περὶ τὰ τίμια; εἰ δὲ
 πρὸς ἀρετὴν μηδὲν ἀναγκαῖον παρέχουσιν, τί καὶ δυχε-
 ραίνει μηδὲν ζημιέμενος; τί δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀσαφείας
 παραβλαβείη τις ζητῶν μαθεῖν τὴν διάνοιαν; ἔτι γάρ,
 ἔτι τοῖς βουλομένοις ἂν ζητῶσιν ἢ χαλεπὸν μαθεῖν. 35
 πολλῶν γὰρ ἀνδρῶν ἱερῶν πόνοι ἀναπτύσσονται τε καὶ
 ἐξαπλῶσι τὰ θεσπέσια λόγια, οἷς ἐμφιλοχωρεῖν τις
 προαιρέμενος ἔκ ἂν ἀτυχῆσθαι τῷ βελέματι. ὅς δ'
 ἔκ αἰρεῖται, δῆλον ὡς εἰ καὶ πάντων εἴη σαφέστερα,
 ἔκ ἂν αὐτῶν εἰς γινώσιν ἀφίκοιτο. ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ 40
 ῥηθὲν, εἰσὶν οἱ μὴδὲ ἀπλῶς αὐτὰ τῶν ἀποστολικῶν
 ἐπιστολῶν ψιλὰ γινώσκοντες τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἐδὲ τῶν
 προφητῶν ἢ τῶν ἄλλων ἱερῶν βίβλων, ὅσα τῆς πα-
 λαιᾶς καὶ ὅσα τῆς χάριτος, ἐδ' αὐτὸν τὸν κατάλο-
 γον διὰ φωνῆς προάγειν ἐπίσαντο. καίτοι τί σκοτει-
 νόν, τί δ' ἀσαφές, τί δὲ χαλεπὸν ὀνομάτων εἰδέναι
 κατάλογον; ποίας δὲ μελέτης δεῖται; ἀλλὰ τοῖς γε
 μὴ βελομένοις ἐδὲν ἦττον ταῦτα "ἢ τὰ τῶν γοίφων 632 R.
 μένει ἀνεπίγνωστα. ὥς τε ἡ τῶν λογίων ἀσάφεια τῆς
 τῶν πολλῶν ἀγνοίας τὸ αἷτιον, τὸ δὲ τέτων ἡμελη-
 μένων καὶ ῥάθυμον καὶ τὰ σαφέστατα πάντων ἀγνοεῖν
 παρεσκεύασε. παρὰ μὲν τοῖς τοιούτοις ἐδὲν τῷ σαφὲς
 τὸ ἀσαφές, ὡς δέδεικτο, διενήνοχε· τῶς δὲ σπευδαί-
 ῃς ἀσάφεια, μετὰ τῷ παρέχειν ἀκαπήλευτον τὸ οἴκο-
 θεν κέρδος, καὶ σοφὴς τε καὶ σπευδαί-
 ῃς ἐπιδείκνυσιν. ἔτι δὲ ὁ [μὲν] τῆς ἱερᾶς γραφῆς τὸν νῦν
 ἐλλαμφθῆναι ἀξίων, εἰ μὲν ἀνθρωπίνην δόξαν ζητῶν
 οὗτος, δικαίως τῶν τῆς θείας σοφίας προπυλαίων
 ἀπελαύνει· εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς χάριν καὶ τῆς ἁνωθεν
 ἀντιδόσεως, ὅσον διὰ πόνων καὶ ἰδρώτων αὐτὴ πρόσ-
 ευσιν, τοσούτον ἀδίκατος τῆς ἀμοιβῆς ἢ ἀπόλυσιν
 τοῖς ἀγωνισαῖς περιγίνει. ἀλλὰ γὰρ καὶ τῷ σοφίας
 ἐξὶ τῆς ἀνεκδιηγῆτε πρόνοια. ἐκκόπτων μὲν γὰρ κατ'
 ἀρχὰς ὁ θεὸς τὸ μεμψίμοιρον, δίδωσιν ἡμῖν ἀταλαί-
 πωρον τὴν ἐν παραδείσῳ τρυφήν· διελέγξας δὲ οἷς
 ἐπράξαμεν ὡς ἀσύμφορον ἀνθρώποις ὁ ἄμοχθος βίος
 καὶ ἀταλαίπωρος, ὥσπερ τι φάρμακον τῶν καμμάτων
 καὶ μόχθων τῷ βίῳ τὴν βαρύντητα συνεκέραισε, στά-
 διον ὥσπερ καὶ ἀγωνιστήριον τέτον ἡμῖν προτιθεῖς,
 καὶ μέγαλα κέρδης καὶ ἐπάθλων πρόξενον. Ἐν τέτοις
 μὲν τῷ συγγραφῇ τό τε τριακὸς κεφάλαιον τρίτον
 καὶ ὁ ζ' ἀπαρτίζει λόγος.
 Ὁ δὲ ἡ' περὶ δύο τινῶν τὸν ἀγῶνα ὑποδύει, ὧν
 ἓν μὲν λύσις ἐστὶν αὐτῷ ἀπορίας τινὸς ἐκ ἀκομψον
 σπευδῆν ἐχέσης. ταύτην δὲ βλάβημα εἶναι κατασκευῆς
 λόγος τινός, δι' ἃ τὸν θεὸν νῦν ἔχειν κατασκευάζει·
 τὸν δὲ πατέρα τῆς κατασκευῆς τὸν Νύσσης εἶναι Γρη-
 γόριον. λέγει δὲ τὸ ἐπιχείρημα "ὡς ὅστις μὴ ἄλογον 327 H.
 εἶναι διομολογεῖ τὸν θεόν, πάντως λόγον ἔχειν συγ-
 κατατίθει· ὁ δὲ τῷ ἀκηράτῃ λόγος ἀκήρατος· ὁ δὲ
 ἀκήρατος λόγος, παρ' ὃν δοξάζομεν νῦν, ἐδὲν ἂν εἴη
 ἕτερον. ἡ μὲν ἔν ἐπιχείρησις τῷ δεῖν νῦν ἔχειν τὸν
 θεὸν τοιαύτη· εἴτα πρὸς ταύτην ἀνθυποφέροντά τινα
 τῶν φίλων εἰσάγει, ὃν καὶ τιμιώτατον ὑμνεῖ. ἡ δὲ ἀν-
 θυποφορά, ὅτι περ ἐδὲν κωλύει τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τῷ
 νῦν καὶ περὶ τῷ πνεύματος διαλαβεῖν (θεὸς γὰρ τέτων

α. 1. κτῆσιν] libri κτῆσιν. 24. ἡ τὸ] εἴτε corr A, ἡ τὰ γ. 34. παραλαβείη γ. 35. α μὴ ζητ. γ. 43. aut βι-
 βλίων opus aut ὅσαι. b. 5. γοίφων A: γραφῶν γ. 6. οὐχὶ τῶν γ. 34. νύσης, ut solet, A. 42. ὅτι] ὡς A.

ἐκάτερον), καὶ ἔτις ἐκ εἰς τριάδα ἀλλ' εἰς μυριάδα ὑποστάσεων, ὅσον ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήματος, προελεύσεθ' τὸ μυσηρίον. ταύτην τὴν ἀνθυποφορὰν, δριμεῖάν τε καὶ συνεσραμμένην ἔσαν, διαφόροις μὲν ἐπιχειρεῖ λόγοις ἀνασκευάζειν, οὐ μὴν κατὰ γε ἐμὲ τῆς ἀκριβείας 5 ἐφικνεῖται. καίτοι πολὺς αὐτῷ περιῶρεται τῆς ἐπὶ τάτῳ σπασθῆς ὁ ἰδρώς· μέχρι γὰρ καὶ ἐγὼ ἐπιχειρήματος τὸν πόνον παρατείνει. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴς τὴν εὐσέβειαν τιμῶντας ἔστιν ἃ τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων ἐκ ἀφυσῶς ἔχει· ἀνδρὶ δὲ διαμαχομένῳ ἢ μόνον ἔδεν 10 ἐπαγωγὸν πρὸς εὐσέβειαν παρέξει, ἀλλὰ καὶ ἀφορμὰς πρὸς τὸν γέλωτα. φαίη δ' ἂν τις ἴσως συντετμημένῳ τε καὶ ἀπερίττῳ λόγῳ πρὸς τὸν τῇ ἀνθυποφορᾷ γαυρόμενον, ὡς εἰ μὲν τις τὸν πατέρα προτίθησιν, εἴτα περὶ αὐτῆς διερωτᾷ πότερον ἄλογον ἢ λογικόν, καὶ αἰθερὶ κατασκευάζει τῷ πατρὶ δεῖν προσεῖναι 633 R. καὶ υἱόν, "τῆς ἀνθυποφορᾶς τὸ περιέργον ἴσως ἔχει πάροδον καὶ ἰχύν. εἰ δὲ τῆτο μὲν ἢ ποιεῖ (ἔτε γὰρ δεῖ, ἔτε ὁ θαυμαστὸς Γρηγόριος ἔτω τὸν λόγον προήνεγκεν) αὐτὸ δὲ τὸ θεὸς προβαλλόμενος, ὃ κοινόν ἐστι καὶ ἀμέριστον 20 τῶν θεαρχικῶν ὑποστάσεων ὄνομα, ἐπ' αὐτῆς δὴ καὶ τὸν λόγον ἢ τὸ γόνιμον, εἰ βέλει δὲ καὶ τὸ ἔμπνεον, ἐπερωτᾷ, κατασκευάζει μὲν τὸ τῆς τριάδος μυσηρίον ἔτος, ἢ μὴν γε χώραν ἐνδύσει τῷ βελομένῳ τὴν κατασκευὴν περιεργάζεσθαι. ποῦ γὰρ ἴσον ἢ ἐγγὺς ὅμοιον ἀντὶ τῆς 25 ὀλικῆς θεότητος μίαν ὑπόστασιν διαλαβεῖν, καὶ περὶ ταύτης φιλοπραγμανεῖν ἢ καλῶς εἶχε περὶ ὅλης θεολογεῖν τῆς θεότητος; τὸν γὰρ οὕτω εἰς ἀλογίαν ἐκφερόμενον ἔδεν κωλύει καὶ ἄνευ τινὸς περινοίας αὐτόθεν παραληρεῖν, ὡς ἐπεὶ περὶ ὑμῖν ἐν τριάδι ὁ θεός, ἀνάγκη 30 καὶ ἔκαστον τῆς τριάδος εἰς ἑτέραν τριάδα πληθύνεσθαι. πρὸς δὲ τοῖστον λῆρον ἔδεις ἂν οἶμαι σώφρων ἔλεγχος ἐπισραφεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἢ μὲν λύσις τῆς ἀνθυποφορᾶς τοιαύτη τις ἂν εἴη, καὶ ὅσαι ἄλλαι τὴν αὐτὴν ἵενται. Τὸ μὲν ἐν πρῶτον τῆς ἐβδόμης βιβλίας κεφάλαιον τοῖστον. 35 Δεύτερον δὲ ζητεῖ διὰ τί τῆς νύξ καὶ τῆς πνεύματος ὁμοτίμως ἐκ τῆς πατρὸς προϊόντων ὃ μὲν λέγεθ' υἱός, τὸ δὲ πνεῦμα, καὶ οὐκ ἄμφω τὴν τῆς νιότητος διασώζουσι κλησιν, ὥσπερ ἔδὲ τὴν χάσιν· καὶ ἔτω διαπορήσας ἐπάγει τὴν λύσιν, ὡς ἅπαξ ἡ θεολογία ἐκ τῶν 40 γνωρίμων ἡμῖν τῆς θείας φύσεως τὸ ἐν τριάδι γνήσιον καὶ ὁμότιμον λογογραφῶσα, διὰ τῆς πατρὸς καὶ τῆς νύξ

καὶ τῆς ἁγίας πνεύματος, τὸ ἀρρήτον τε καὶ ἀκατονόμασον τῆς θεότητος ὄνομα "συνήθεσιν ἡμῖν καὶ συν- 328 H. τρόποις προσηγορίαις ὑπέβαλεν. καὶ ἐπειδὴ σύνηθες ἐπὶ μὲν τῶν καθ' ἡμᾶς νύξων καὶ πρόσφορον λέγειν τὴν γένεσιν, ἐπὶ δὲ τῆς πνεύματος τὴν ἐκπόρευσιν („πνεῦμα" γὰρ φησὶ „πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον" καὶ „ἐξελεύσεθ' τὸ πνεῦμα αὐτῆς" καὶ „ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ καὶ ἐκ ὑπάρξει"), ἐπεὶ ἐν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει τῷ μὲν νύξ τὴν γέννησιν ἐφαρμοζόμεν, τῷ πνεύματι δὲ τὴν ἐκπόρευσιν, ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῆς ἀρρήτης καὶ ὑπερφυῆς φύσεως τὸν μὲν υἱὸν γεγεννηθῆαι διδασκόμεθα, ἐκπορεύεσθαι δὲ τὸ πνεῦμα θεοπροεπῶς ἐμνήθημεν. διὰ τῆτο γὰρ καὶ πνεῦμα μὲν τῆς πατρὸς καὶ τῆς νύξ τὸ ἅγιον πνεῦμα εἶρηθ', ἐπεὶ καὶ παρ' ἡμῖν ἐκάτερος τῶν πνεύμα λέγεθ', πατὴρ δὲ ἢ υἱὸς τῆς πνεύματος ἐκείνουδὲ γὰρ παρ' ἡμῖν. ὅτι δὲ τὸ θεῖον τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἀρρήτον ἐστὶ καὶ ἀνεπινόητον, πᾶσα μὲν κοινὴ ἀνομολογεῖ ἔννοια, πολλαχῶς δὲ καὶ τῆς ἱερᾶς γραφῆς ἀνακηρύσσειθ', καὶ τῶν σοφῶν πατέρων ἡμῶν μικρῶς πᾶς ὁ χορὸς συνεπιμαρτύρεθ', ὧν ἔδὲ τὰς φωνὰς ὡς οὐκ ἀδήλους ἀνάγκη ἐπισημῆνασθαι. Ταῦτα μὲν ἐν τῷ ἡ λόγῳ διέξεισιν.

Ἐν δὲ τῷ θ' μετὰ τινὰ διάπλασιν προοιμῖα, ἐν ᾧ τὸν τῆς Ναυῆ Ἰησὲν φησὶν ἐπερωτῶντα τὸν ἀρχιερέα· „ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων;" ἐκ εἰ τίς ἐστὶ τῶν αἰσθητῶν πολεμίων, ἀλλὰ τῶν νοητῶν, τὴν ἐρώτησιν ποιεῖσθαι. πολλὰ γὰρ αὐτὸν ἀνεδίδασκε μήτε τῆς παρατάξεως ἐκείνων εἶναι, ἀλλὰ μηδὲ τινὰ τῆς οἰκείας στρατίας· τό τε γὰρ ἀθρόον τῆς ἐπιστάσεως, "καὶ τὸ μη- 636 R. δένα τολμᾶν τῶν ἐναντίων μήτε διὰ μέσων στρατοπέδων πολεμῖα διελθεῖν μήτε εἰς ὄψιν ἔλθεῖν τῆς στρατηγού, ἀλλὰ καὶ τὸ ταῦτα τολμήσαντα μηδὲν ὅλως πολέμιον δρᾶσαι. ἄλλως δὲ ἔδὲ τῆς σοφωτάτης τῶν στρατηγῶν ἦν μὴ εἰδέναι ὁποῖόν τι τῶν ὁμοφύλων τὸ χῆμα καὶ ἢ κατασκευῇ, καὶ οἷον τὸ ἀλλόφυλον. ἀλλ' ἦδει μὲν τὴν παρῆσαν ὄψιν ἐν τι τῶν νοερῶν πνευμάτων εἶναι, ἐξήτει δὲ μαθεῖν πότερον τὸ φαινόμενον τῆς ἐναντίας εἶη ἢ τῆς ὑπερασπιζέσης δυνάμεως τὸν Ἰσραήλ.

Κατὰ μὲν ἐν τὸ προοίμιον περὶ τῆς διαλαμβάνει μετὰ δὲ τῆτο ζητεῖ πῶς ἂν ἀμφοτέρω συγχωρηθεῖ, καὶ τὸ τυχεῖν ἡμᾶς χαρίσματος κρείττονος τῆς ἀγγελικῆς ἀξιώματος, καὶ τὸ ἰσαγγέλως ἐν τῇ ἀναστάσει ὁφθῇ-

a. 11. παρέχει A. 29. αὐτόθεν add A. 31. πληθύνεσθαι A. 38. τὴν add A. b. 5. πνεῦμα] Ps. 77, 39. 6. ἐξελ.] Ps. 145, 4. 7. ὅτι] Ps. 102, 16. 13. διὰ om pr A. 17. ἀναλογεῖ pr A. 22. λόγῳ add A. 24. libri φασὶν ἐπερωτᾶν. 25. ἡμέτερος] Ios. 5, 13. 32. τὸ ταῦτα C, τοσαῦτα ε. 38. εἶη A: εἰ ε. 39. οὐν add A.

σεσθαι. καὶ ἐπιλύει τὸ ζήτημα πρῶτον μὲν, ὡς ἔδεν
 κωλύει τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλο μὲν ἑτέρας τινὸς μείζονος
 τιμῆς ἀπολαύειν, κατ' ἄλλο δὲ λήξεως εἶναι τῆς ἡτ-
 τονος. καθὼ μὲν γὰρ τὸ ἡμέτερον ἀναλαβὼν φύραμα
 συνῆρπεν ὁ δεσπότης ἑαυτῷ, καὶ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς 5
 καὶ ἑξουσίας ἀναγαγὼν ἐν δεξιᾷ συνεκάθισε τῷ πατρὶ, οὗ
 δῆλον ὅτι τῆς ἀγγελικῆς ἀξίας ἡ ἡμετέρα φύσις προ-
 τετίμητο. καὶ καθὼ ἐγνωρίσθη ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἑξου-
 σίαις ἐν τοῖς ἑπερανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ τις ἐστὶν
 ὁ εἰς Χριστὸν πεπιστευκὸς λαός, ἡ πολυποίκιλος σοφία 10
 τοῦ Θεοῦ, ἣν ἔδειξεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ
 329 H. ἡμέτερον γένος τὸ πρεσβεῖον ἀπηνέγκατο. "τρίτον δέ,
 ὅτι περὶ ἐκείνων τὴν ἀπόλαυσιν ἐφιλοτιμήθημεν ἡμεῖς,
 εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύναι. καὶ καθὼ ἀμφο-
 τέρων παραπεπιτωκότων, τῷ τε Ἀδὰμ καὶ τῆς ἀγγε- 15
 λικῆς τάξεως, τοῦ μὲν τὴν φύσιν λαβὼν ἀνεσώσατο,
 τῶν δὲ ἐκέτι, κἀντεῖθεν δῆλον ὡς φιλοτιμίας μείζονος
 ἡ ἡμετέρα φύσις κατηξίωτο. τὸ δὲ ἐν τῇ ἀναστάσει ὡς
 ἄγγελος εἶναι τὸς ἀνθρώπους ἐκ ἰσοτιμίας ἑκατέρου
 γένους διδάσκει, ἀλλὰ πολιτεῖαν ὁμοιότροπον μαρτυρεῖ 20
 τῇ καὶ αὐτῇ γὰρ ὡς περὶ τοῦ οἱ ἄγγελοι, ἔτι καὶ τὸ ἀν-
 θρώπινον γένος γὰρ καὶ σωματικῆς ὁμιλίας δεήσονται.
 ἔτι δὲ ἔδεν κωλύει καὶ τὸς ἀνθρώπους ἰσαγγέλους ὄντας
 ἢ βραχὺ τι παρ' αὐτοὺς ἡλαττωμένους μείζονος ἀπο-
 λαύειν δῶρα, ὅταν οἱ μὲν ἀσωμάτως φύσεως τυχόντες 25
 καὶ τῆς οἰκείας ἀποσατήσαντες δόξης καὶ ἀξίας ἀμε-
 ταμέλητον συντηρῶσι τὴν πτώσιν, ἡμεῖς δὲ τὸ ἑλάττω
 ἐκείνων ἐξ αὐτῆς τῆς πλάσεως λαβόντες διὰ τὴν πρὸς
 τὸ σῶμα συνάφειαν, εἴτα τῆς ἐντολῆς παραβῶντες,
 ἐ φιλοῦμεν μένειν ἐν τῷ πτώματι, διὰ μετανοίας δέ 30
 ἐκείνων τῶν ἐκπεσόντων τὴν λῆξιν καταλαβεῖν σπεύ-
 δομεν, καὶ γε δι' ὑπερβολὴν φιλοτιμίας τὸν θρανὸν καὶ
 τὴν τοῦ Θεοῦ βασιλείαν ἀντὶ τοῦ παραδείσου κατακλη-
 ροδοτέμεθα.

Τέτοις ἐπιλυσάμενος τὸ ζητούμενον, εἰς ἀνάπτυξιν 35
 προίσει τῆς παραβολῆς ἢ τις τὸν νεώτερον καὶ ἄσωτον
 υἱὸν καὶ τὸν πρεσβύτερον ἅμα τῷ πατρὶ εἰσάγει, καὶ
 τὰ κατ' αὐτὸς διατίθει, καὶ φησι τὸν μὲν πρεσβύ-
 τερον υἱὸν τὰς ἀγγελικὰς παραδειγματίζειν δυνάμεις
 (χρόνῳ γὰρ καὶ τρόπῳ τῷ ἡμέτερος γένους τὸ πρεσβεῖον 40
 αὐταὶ φέρονται), τὸν δὲ ἄσωτον τὸ ἀνθρώπινον γένος,
 637 R. πατέρα δὲ τὸν δημιουργὸν καὶ δεσπότην πάντων. "τὸ

δὲ ἀποδυσπετεῖν τὸν πρεσβύτερον υἱὸν ἐπὶ τῇ ἀνα-
 κλήσει καὶ δεξιᾷ τῷ νεώτερος, μὴ τῆς ἀγγελικῆς μὲν
 εἶναι τὸ γνῶμης ἢ διαθέσεως, καταχρηματίζειν δὲ τὴν
 παραβολὴν ταῦτα, τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἐπιδει-
 κνυμένην, ὅτι τοσαύτης μετὰ τοσαύτην ἀσωτείαν ἀπή-
 λανσε τῆς φιλοτιμίας ὁ ἄσωτος υἱός, ὅτι καὶ αὐτὴ
 ἂν ἡ τῶν ἀγγέλων τάξις, εἴπερ ἦν ἐν τῇ τέτῳ φύσει
 τὸ ἐπιβασκαίνειν, ἐδυνάμεν ἂν καὶ ἐκ ἀνεκτὴν ἡγή-
 σατο τὴν τῆς φιλοτιμίας ὑπερβολὴν. ποῦ γὰρ ὁμοιον
 τὸς αὐτὸς τε χαίρειν ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοῶντι,
 καὶ βασκαίνειν πάλιν πατρικῶν ἀξιεμένων σπλάγχχνων;
 ἀλλὰ γὰρ τοιοῦτον ἢ διάπλασις τῶν παραβολῶν οὐ γὰρ
 τὰ γεγονότα μόνον ἢ γενησόμενα διαλαμβάνουσιν, ἀλλὰ
 καὶ ἂν τις συνυφηγούμενος ἐναργέστερον αὐτῶν τὸ κα-
 ταπληκτικὸν ἢ τὸ ἡδύον ἢ τὸ ἀκόλεστον ἢ ἁπλῶς τὸ
 εὐπάρροdon παραστήσει καὶ ὠφέλιμον. καὶ τῶν ῥ' δὲ προ-
 βῶτων τὴν παραβολὴν εἰς τε τὸς ἀγγέλους καὶ τὴν ἀν-
 θρωπίνην ἀναφέρει φύσιν. μνημονεύει δὲ περὶ τῆς
 παραβολῆς τῷ ἄσωτῳ καὶ ἑτέρων τινῶν ἀναπτύξεων,
 ὡς τὴν προειρημένην ἀπασῶν προκρίνει, πολλοῖς αὐ-
 τὴν συγκροτῶν ἀγωνίσμασιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτῷ
 καὶ τὸ ζ' καὶ λ' σπεσδάζει κεφάλαιον.

Τὸ δὲ λη' ζητεῖ πῶς ὑπὲρ πάντων ἀποθανεῖν "λέ-330 H.
 γεται ὁ Χριστός, πολλαῖς γενεαῖς ὕψερον, ἀφ' ἧς μυρίων
 γένους ἀνθρώπων ἔφθ. τε καὶ κατέδυν τῷ θανάτῳ, τῆς
 κατὰ τὸν σωτήρα γεγενημένης οἰκονομίας. καὶ ἐπι-
 λύει τὸ ζήτημα, ὡς πολλαχῶς διαμαρτύρεται ἡ γραφή,
 ὅν τρόπον τοῖς τῇ καὶ δεξιᾷ ζῶσι, τὸν αὐτὸν καὶ τοῖς ἐν
 Αἰδῇ διὰ Χριστοῦ τὴν ἀπολύτρωσιν παραγενέσθαι. λέγει
 γὰρ ὁ τῶν μαθητῶν κορυφαῖος „εἰς τὸ γὰρ ἀπέθανε
 καὶ ἀνέστη, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ." καὶ
 πάλιν „τοῖς ἐν φυλακῇ πορευθεῖς ἐκέρυξε πνεύμα-
 σιν, ἵνα κριθῶσι μὲν σαρκί, ζῶσι δὲ πνεύματι," τῷ-
 τέστιν ὅπως οἱ μὲν ἄπιστοι καὶ διὰ τοῦτο ἁμαρτωλοὶ
 μεμενηκότες κατακριθῶσιν, ὅτε δὲ ὁλοκλήρως σὰρξ
 γεγονότες καὶ διχοτομηθέντες τῷ πνεύματος, ὅσοι δὲ
 καὶ ἐν Αἰδῇ Χριστῷ τῇ δικαιοσύνῃ πεπιστεύκασι, τῆς
 πνευματικῆς εὐφροσύνης ἀπολαύωσιν. τὸ ἐν „ἵνα κρι-
 θῶσι σαρκί" περὶ τῶν ἀπιστησάντων εἰρησθαί φησι,
 τὸ δὲ „ζῶσι πνεύματι" περὶ τῶν πεπιστευκότων. ὡς
 περὶ ἐνὸς δὲ φαντασίαν παρεχόμενον προσφέρει τὸν
 λόγον, ὅτι καὶ διάφορος ἑκάτερον μερίς, τῶν τε πε-

α. 5. δεσπ. ἐν ἑαυτῷ 5. 13. ὅτι περὶ] ὅπερ pr A, ὡς corr. b. 3. γνῶμης τοῦτο 5. 5. ἄσωτον 5. 8. ἐδυ-
 σάρανταν — ἡγήσαντο 5. 20. αὐτὴν in mg habet A. 30. εἰς τοῦτο] Rom, 14, 9. 32. τοῖς] 1 Petr. 3, 19.
 33. ἵνα] ib. 4, 6. 38. ἀπολαύωσιν corr A: ἀπολαύουσιν 5.

b. 3. γνῶμης τοῦτο 5.

5. ἄσωτον 5.

8. ἐδυ-

32. τοῖς] 1 Petr. 3, 19.

πιστευόντων καὶ τῶν ἀπιστησάντων, ἀλλ' οὖν εἰς ἓν
 συγκεφαλαιεῖτο τὸ τῶν καταχθονίων τάγμα. ἔτω γοῦν
 καὶ περὶ σώματος ἐνὸς νοσεῖν τὸ αὐτὸ καὶ ὑγιαίνειν
 λέγειν δυνάμεθα, κατ' ἄλλο μέρος καὶ ἄλλο τῷ σώ-
 ματος. ὥσπερ δὲ φαμεν τὸν δεῖνα πυρὶ κρίνεσθαι καὶ 5
 κολάζεσθαι, ἔτω λέγει καὶ τὸ ἱερὸν γράμμα „ἵνα κρι-
 θῶσι σαρκί.“ μεγίστη γ' κόλασις, καὶ μάλιστα γε κατὰ
 τὸν τῆς ἀναστάσεως καιρὸν, ἥτις τὴν ὑπὲρ ἄνθρω-
 πον τρυφὴν τρυφῶσιν οἱ δίκαιοι καὶ πνεύματι ζῶσι,
 τότε τὸ τῶν ἁμαρτωλῶν πλῆθος σαρκὶ ψιλῇ καὶ πά- 10
 σης πνευματικῆς κεχωρισμένον χάριτος τὸν βίον δι'
 αἰῶνος ἐξαναλίσκει καὶ κατατρίβεσθαι. ἔτι μέντοι καὶ
 ἐτέραν ἀποδοῦναι τῷ ῥήτι διασάφησιν. ὁ θεὸς φησι
 Παῦλος „ἔτι τινὸς τὸ ἔργον κατακαήσεθ, ζημιωθήσε-
 640 R. ται, “αὐτὸς δὲ σωθήσεθ, οὗτος δὲ ὡς διὰ πυρός· καὶ 15
 ἐκάστος τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει.”
 καὶ ἵνα μὴ τις νομίσῃ, ὥσπερ τὴν ἁμαρτίαν, οὕτω
 καὶ τὸν ἐξαμαρτήσαντα κατακαίεσθαι καὶ εἰς ἀφανισμόν
 χωρεῖν, ἐπάγει ὡς εἰ καὶ τὰ ἔργα κατακαήσεθ καὶ ἀφα-
 νισθήσεθ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ τῆς ἁμαρτίας ἐργάτης ἐ συν- 20
 αφανισθήσεθ, σωθήσεθ δέ, τῷ ἐξὶ διαμενεῖ τῇ διη-
 νεκεῖ κολάσει συντηρούμενος. ἵνα δὲ τὸ σωθήσεθ μὴ
 δόξη λέγειν τοῖς αἰρετίζουσιν ὡς τῆς ἁμαρτίας δα-
 πανωμένης καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἕκαστος τῷ χορῷ τῶν
 δικαίων καὶ τῶν σωζομένων γενήσεθ, τῆς μὲν κολά- 25
 σεως παυομένης, τῆς δ' ἀπολαύσεως κοινῆς ἅπασιν
 προτιθεμένης, μετὰ τὸ σωθήσεθ ἐπάγει, τὴν γνώμην
 αὐτῶν ἐμφανῶς καταστρέφων, „οὗτος δὲ ὡς διὰ πυ-
 ρός,” τῷ ἐξὶ τῆς διὰ πυρός τιμωρίας ἐκ ἀπολυόμε-
 νος. παραπλήσιον τοίνυν ἐστὶ καὶ ὅπερ εἶρηθ' περὶ τῶν 30
 ἐν Αἰδῷ μὴ πιστευσάντων τῷ Χριστῷ. βέβαιον γ' δη-
 λῶν τὸ „ἵνα κριθῶσι σαρκί“ καὶ ἐξῆς τὸ κριθῆναι
 μὲν αὐτοὺς τοιαῦτα οἷα πέφυκε κρίνεσθαι σάρξ, ζῆν δὲ
 ὁμῶς ἐκ οἷα φθειρομένη σάρξ καὶ τῇ βαρύντητι λυο-
 331 H. μένη τῶν κολάσεων, ἀνωλέθρης “δὲ τῇ δυνάμει συν- 35
 εχομένους τῷ θεῷ πνεύματος, καὶ ἀφθάρες ἀφθάρ-
 τω κολάσει τὴν ἀτελεύτητον καὶ ἐπίπονον ζῶν δια-
 νύοντας. Ἀλλ' ἡ μὲν τῷ ῥήτι διασάφησις ὡς ἐν πα-
 ρεκβάσει· ὁ δὲ σκοπὸς ἦν παραστῆσαι ὡς καὶ ὑπὲρ
 ζώντων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐξ Ἀδὰμ πάλαι τεθνεώτων ὁ 40
 κοινὸς δεσπότης καὶ σωτὴρ ἡμῶν ὑπέστη τὸν θάνατον,
 καὶ δι' αὐτῶν ἡ σωτηρία καὶ κηρύττεθ' πᾶσι καὶ βραβεύε-
 ται. ἀλλὰ δι' ὧν μὲν αὐτῷ κατασκευάζεθ' τὸ προκεί-
 μενον, τὸ πρῶτον εἶρηθ' τῶν ἐπιχειρημάτων.
 Δεύτερον δὲ φησιν ὡς εἰ τὰς ὑπὲρ ἀρετῆς μισθὸς
 καὶ σεφάνους ἢ ἀνάσσεις προξενεῖ, ὁ δὲ σαυρὸς τὴν
 ἀνάσσειν, καὶ χωρὶς αὐτῆς ἐκ ἔστιν αὐτῶν ἑδὲνα τῶν
 ἀγαθῶν τυχεῖν, δηλὸν ὡς ὑπὲρ πάντων ἡμῶν τῆς
 σωτηρίας ὁ Χριστὸς τῷ θανάτῳ παρέδωκεν ἑαυτόν.
 ταῦτα εἰπὼν λογοθετεῖ καὶ διαπλοῖ τὴν δεσποτικὴν
 φωνὴν τὴν λέγουσαν „ἐκ ἡλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ'
 ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.” καὶ φησιν ὡς οὐχὶ διαι-
 ρῶν εἰς ἁμαρτωλοὺς καὶ δικαίους τὸ τῶν ἀνθρώπων
 πλῆθος ὁ σωτὴρ τῷ ἐφθέρξατο. μάχεθ' γ' ἡ τοι-
 αῦτη διάνοια καὶ τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ καὶ αὐτῇ τῇ
 τῶν πραγμάτων φύσει. καὶ γ' πρῶτον μὲν ἅπαντας ὁ
 κοινὸς σωτὴρ, καὶ οὐχὶ τὰς μὲν τὰς δ' ἐ, ἐκάλεσε τε
 καὶ τῆς σωτηρίας ἀπολαύειν ἐδίδε, ἀλλὰ καὶ κοινὴν
 τὴν διδασκαλίαν ἐποιεῖτο. καὶ τὸ κηρυχθῆναι τὸ εὐ-
 αγγέλιον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ τὴν διασολὴν τῶν ἁμαρ-
 τωλῶν ἀπὸ τῶν δικαίων ἀνατρέπει. καὶ ὁ Παῦλος
 φησι „πάντες εἰς ἐσμέν ἐν Χριστῷ.” καὶ τῆς σαγήνης
 ἢ παραβολῇ τὸ κοινὸν τῶν εἰς θῆραν συλλαμβανο-
 μένων κηρύττει· ἐδὲ γ' ἐδὲ ἐκείνη τὰ μὲν θηρεύει
 τὰ δὲ οὐ μεταδιώκει, ἀλλ' ὁμῶς πάντα τὰ προσπί-
 πτοντα σαγηνεύει. καὶ ἡ σινδὼν ἢ τῷ Πέτρῳ ὑπο-
 δειχθεῖσα τὴν κοινὴν κλήσιν ἁπάντων ὑπογράφει, ἀλλ'
 ἐκὶ τῶν ἀκαθάρτων μόνον, τῶν δὲ καθάρων οὐκέτι.
 καὶ „τέλος νόμος Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πισεύ-
 οντι,” ἐκὶ τοῖς ἁμαρτωλοῖς μόνοις. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πάλ-
 λιν φησὶ “κηρύσσειν τοῖς κλητοῖς Ἰσραήλ; καὶ Ἕλλησι 641 R.
 Χριστὸν θεὸν δύναντα καὶ θεὸν σοφίαν. πάλιν δὲ πῶς ἐ δόξει
 μάχεσθαι τὸ „εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν
 Σαμαρειτῶν μὴ εἰσερχεσθε, πορεύεσθε δὲ πρὸς τὰ πρό-
 βατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ;” ὅσον γ' ἂν ἀπο-
 λώλει τὰ πρόβατα, δικαιοσύνης μᾶλλον καὶ ἀρετῆς ἐγ-
 γύτερα πάντως τῶν Σαμαρειτῶν καὶ Ἑλλήνων ἐτύγ-
 χανον. πῶς δὲ καὶ τὰ τέκνα δεῖν χορτασθῆναι πρό-
 τερον διεμαρτύρατο, καὶ τὰ περιττὰ τοῖς κυναρίοις ὑπο-
 λείπεσθαι; ἀλλὰ καὶ τὰς μαθητὰς διατάττων „εἰς ἣν
 ἂν” φησι „πόλιν ἢ κώμην εἰσελθῃτε, ἐξετάσατε τίς
 ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἄξιος,” ἐκὶ τίς ἐστὶν ἁμαρτωλός, „καθεῖ-
 μένατε ἕως ἐξελθῇτε ἐκεῖθεν.” ὁ καὶ ἡ πορφυρόπωλις
 εἰδυῖα τοῖς περὶ Βαρνάβαν “καὶ Παῦλον ἔλεγεν “εἰ 332 H.

α. 2. κεφαλαιοῦται γ. 11. κεχωρισμένων γ. 14. οὐ] 1 Cor. 3, 15. β. 9. οὐκ] Matth. 9, 13. 15. οὐκ γ.
 16. κοινῇ γ. 20. πάντες] Rom. 12, 5. τῆς σαγ.] Matth. 13, 47. 24. ἡ σωδ.] Act. 10, 11. 26. οὐχὶ A: οὐ γ.
 27. τέλος] Rom. 10, 4. 29. κηρύσσειν] 1 Cor. 1, 24. 30. δόξη γ. 31. εἰς] Matth. 10, 5. 36. τὰ τέκνα δεῖν A:
 τέκνα δεῖν τὸ γ. locus est Matth. 15, 26. 38. εἰς ἣν] Matth. 10, 11. 42. εἰ] Act. 16, 15.

πισήν με κεκρίκατε τῷ κυρίῳ, μέναιτε πρὸς με.” καὶ
 τὸ λέγειν μὲν πρὸς τὰς ἀποδόλους, οἳ τινες ἀρετῆς ὑπὴρ-
 χον κανόνες, „ὑμῖν δέδοτ’ γινῶναι τὰ μυζηρία, ἐκείνοις
 δὲ ἐ δέδοτ’,” δηλονότι τοῖς ἀναξίοις. τέτοις ἔν τοῖς
 εἰρημένοις ἅπασιν πῶς ἐκ ἀντιπεσειῶ λαμπρῶς τὸ „ἐκ 5
 ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ’ ἁμαρτωλούς,” εἴ τις ἐπι-
 μερίζων τὸν ἄνθρωπον εἰς ἁμαρτωλῶν καὶ δικαίων
 τάγμα, ἔτω τὴν τῆ ῥητῆς διάνοιαν ἐκλαμβάνει; ἔτι δὲ
 εἰ τὰς μὲν δικαίους ἐ κέκληκεν, οἳ δὲ ἁμαρτωλοὶ οὐ
 προσέρχοντο („πῶς γ’ ὁ τὰ φαῦλα πράττων μισεῖ τὸ 10
 φῶς καὶ ἐκ ἔρχετο πρὸς τὸ φῶς,” καὶ „ὁ πονηρὸς ἄν-
 θρωπος ἐκ τῆ πονηρῆς τῆς καρδίας αὐτοῦ θησαυροῦ
 ἐκβάλλει τὰ πονηρά,” καὶ „ποσάκις ἠθέλησα συνα-
 γαγεῖν τὰ τέκνα σε, καὶ ἐκ ἠθέλησας”), εἰ ἔν τοῖς
 μὲν δικαίους ἐ κέκληκεν, οἳ δὲ ἁμαρτωλοὶ τὸ ἀποσχιρ- 15
 τῶν τῆ προσιέναι, καθάπερ εἶρητο, προτετιμῆκασιν, τί-
 σιν ἐκκρούχθη τὸ κήρυγμα; σὺν δὲ μοι καὶ ἀπ’ αὐτῶν
 τῶν πραγμάτων σκόπει. ἔδει μητέρα θεῶ ἐπὶ γῆς γε-
 νέσθαι τὴν πασῶν πάσαις ἀρεταῖς ὑπεράνελθοῦσαν
 ἐκάλεσεν. ἔδει πατέρα καὶ ἀδελφὸς ἐπὶ γῆς ὀνομάσαι 20
 τὸν ἀπάτορα· ἐκ ἐκ τῶν ληξῶν καὶ πορνῶν τούτους
 ἐξελέξατο, ἀλλὰ τὰς ἐν δικαιοσύνῃ διαλάμποντας. τοι-
 ῆτος γ’ Ἰωσήφ τε καὶ οἱ τέττε παῖδες. ὁ δὲ Ἰάκωβος
 ἐφ’ ὅσον ἀρετῆς ὕψος ἀνῆλθε καὶ τίνα παρείχεν ὑπό-
 ληψιν τῷ τῶν Ἰσραήλων λαῷ, καὶ ἡ κλήσις ἀναβοᾷ 25
 ὠβλίαν γ’ αὐτὸν τὸ πλῆθος διὰ τὸ τῆς ἀρετῆς μέγεθος
 καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον παρόρησιαν, τῆς περὶ περιοχὴν καὶ
 σκέπην τῆ λαῶ, κατωνόμαζον. πάλιν ἔδει προδραμεῖν
 τῆ λόγῃ πρόδρομον· ὁ μεῖζων προφητῶν καὶ πάντων
 ἀνθρώπων προτρέχει. ἔδει μάρτυρα τῆς αὐτῆς προβα- 30
 λέσθαι δόξης· τὸν Συμεὼν καὶ τὴν Ἄνναν ἐκάλεσεν.
 ἔδει μαθητὰς προσλαβεῖν· τὰς ἀρίστους λογάδας τίθει·
 „οἶδα” γὰρ φησιν „οὓς ἐξελεξάμην.” [ἔδει] νεκρὸν
 ἐγειροῖ [τὸν ἐκ Βηθανίας] Λάζαρον· ἀλλ’ ἐξ εὐσε-
 βείας οἰκίας, ἐν ᾗ Μάρθα καὶ Μαρία, ὡς τὴν ἀγαθὴν 35
 ἐκλέξατο μερίδα τὸ θεῖον ἀπέφηνε ψήφισμα. ἐξ ἐθνῶν
 ἔδει κληθῆναι ἀπαρχὴ τῶν ἄλλων ὁ Κορνήλιος κα-
 λεῖτο· ὅσος δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ πρὸ τοῦ βαπτίσματος,
 τὸ ἱερὸν ἀνακηρύττει γράμμα. σαυρῶνται δύο ληξαί-
 644R. ἀλλ’ ὁ μὲν εὐγνώμων ἀνοίγει τὸν παράδεισον, “ὁ δὲ 40
 μεθ’ Ἰσραήλ καὶ Ἑλλήνων πάντας ὑφ’ ἁμαρτίαν εἶναι,

α. 3. ὑμῖν] Matth. 13, 11. 10. πῶς] Io. 3, 20. 11. ὁ πον.] Matth. 12, 35. 13. ποσ.] Matth. 23, 37. 16. τιτι-
 μήκασιν A. 23. τε add A. 26. ὠβλίαν] libri ἰωβ λίαν. cf. Suicer. h. v. et Fabricius B. Gr. t. 10. p. 748. ed. Harles.
 30. προσβάλλεσθαι γ. 33. οἶδα] Io. 13, 8. ἔδει om AC. 34. τὸν ἐκ Βηθανίας om C et pr A. Λάζαρον om pr A.
 Λάζαρον ἠγειρε tc A. ἀλλ’ ἐξ εὐσεβ. οἰκίας om AC. 40. τὸν om A. b. 2. πέμπεται γ. 9. δικαίως
 Schottus: δικαίους γ. 15. προσέχον γ. 22. οὐχ οἳ] libri οὐχί. 24. ἅπαν et 32. τοὺς add A. 35. τῆς φωνῆς]
 rectius τὴν φωνήν. 38. Χριστός] Tim. 1, 15. 39. προητ.] Rom. 3, 10.

καθὼς γέγραπθ, ἔκ ἐστι δίκαιος ἐδὲ εἷς, ἔκ ἐστιν ὁ συν-
 αῶν, ἔκ ἐστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· πάντες γ' ἡμαρτον
 καὶ ὑπερέβηται τῆς δόξης τῆς θεῆς." καὶ τὸ „ὁ κύριος
 ἦλθε ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός" δηλονότι περὶ
 ὅλας τὰς ἀνθρωπείας γένεας εἴρηται ὁ καὶ ἀναπλήρωμα
 τῆς τῶν λογικῶν προβάτων ἑκατοντάδος νοεῖν, ὥσπερ
 καὶ ἡ καταχωθεῖσα δραχμή, μία ἔσται τῶν δέκα δραχμῶν.
 καὶ γ' ταύτης ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος, κατὰ τὸν αὐτὸν
 θεσπέσιον Παῦλον, ἐ τινῶν μὲν τινῶν δ' οὐ, ἀλλὰ
 ἀπὸ Ἀδάμ καὶ μέχρι Μωϋσέως, ὧν ἦν Ἀβελ καὶ ἔνως
 καὶ ὁ λοιπὸς τῶν ἐν τῷ νόμῳ δικαίων καὶ προφητῶν
 χορός. πάλιν δὲ ὁ αὐτὸς τῆς ἀγάπης καὶ κῆρυξ καὶ διά-
 πυρος ἐρασῆς „τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεόν" φησι „πάντα
 συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς
 645 R. ἔσιν." εἶτα „ὅς προέγνω, καὶ προώρισεν" καὶ ὅς προώ-
 ρισεν, τέτρες καὶ ἐκάλεσεν καὶ ὅς ἐκάλεσεν, καὶ ἐδικαίωσε
 καὶ ἐδόξασεν" καὶ „ἐξελέξατο ἡμᾶς ἀπὸ καταβολῆς
 334 H. κόσμου" ἐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ „ἐξ ἐθνῶν" καὶ
 „ἡ ἐκλογή ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν." καὶ
 „ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν." καὶ
 ἀδιεξόδευτον ἂν εἴη τὰ τοιαῦτα φέρειν εἰς ἀριθμόν.
 Ταῦτα φιλοτιμότερον ὁ φιλόπονος, οὗτος συγγραφεὺς
 ἐπελθὼν καὶ τῷ λη' πέρους ἐπιτίθησι κεφαλαίῳ.

Ἐν δὲ τῷ λθ' τὴν δοκῶσαν ἐν τοῖς ἱεροῖς λογίοις
 διαφωνίαν πολυπραγμονεῖ καὶ διευθύνει. ἐπαπορεῖ γ'
 πῶς ὁ μὲν κύριος ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι σημεῖα ποιεῖν
 ἐκ ἡδύνατο διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν ἐν αὐτῇ, καὶ πάλιν
 πρὸς τὰς ἐγκαλῶντας ὅτι οἱ μαθηταὶ ἐκ ἐξέβαλον τὸ
 δαιμόνιον, τὴν αἰτίαν εἰς τὰς ἐγκαλῶντας ἀναφέρων
 ἔφη „διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν" ὁ δὲ γε τέτρε γνήσιος
 μαθητὴς Παῦλος τάναντία λέγει „τὰ γ' σημεῖα"
 φησὶ „τοῖς ἀπίστοις, ἐχὶ τοῖς πιστεύουσιν." καὶ ἐπιλύε-
 ται τὸ ἀπόρημα, λέγων ὡς καθολικῶ μὲν καὶ κοινῶ
 λόγῳ τὰ σημεῖα διὰ τὰς ἀπίστες τερατουργεῖται, ἄγειν
 αὐτὸς εἰς σωτήριον πειθὼ τῆς θαυματουργεῖντος προ-
 νομένης· ἐκείνοις μὲντοι ταῦτα προβάλλεται, οἱ τὸ
 ἐπιτήδειον τῆς ὑπακοῆς ἀντιπαρέχοντες καὶ τὴν ἀπ' αὐ-
 τῶν ὠφέλειαν εἰσοικίζοντες. ὅσους δὲ τῶν ἀπίστων ἐκ-
 σίως πρὸς τὰ τῶν ἔργων ὑπερφυῖν τυφλώτιοντας
 ἐπιστάμεθα, τέτοις ἢ τῶν σημείων προβολὴ ἀπρονόη-
 τόν τε καὶ μάταιον. ὥς καὶ τοῖς ἀπίστοις τὰ σημεῖα

προβάλλεται, καὶ πρὸς τὸ μὴ δεῖν αὐτοῖς ταῦτα
 προβάλλειν σύμφωνόν τε καὶ ἐναρμόνιον, τὸ μὲν, ὅτι
 δι' αὐτῶν τὴν σωτηρίαν κερδαίνουσι, τὸ δὲ, διότι
 πρὸς βλάβος καταδύντες ἀπωλείας, ἐξ ὧν ἄλλοι μέγα
 κέρδος συλλέγουσιν, αὐτοὶ κακουργοῦντες πρὸς τὰ
 χεῖρω κατασύρονται. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἐν τῷδε τῷ
 κεφαλαίῳ.

Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἐρευνῇ φιλοθεάμονι ἐμβατεύων
 αἰτιολογεῖ διὰ τί μὴ ὑπὲρ ἀγγέλων πεσόντων, ὥσπερ
 ὑπὲρ ἀνθρώπων γέγονεν ἄνθρωπος, οὕτω καὶ ἀγγε-
 λος. καὶ πρώτην μὲν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ὅτι περ ἐπει-
 δὴ ἐκ πάσης τῆς λογικῆς φύσεως μόνος ὁ ἄνθρωπος
 σαρκὶ καὶ ὕλῃ συνεδέθη, ἐτοιμὴ δὲ πρὸς ὀλισθόν ἡ
 ὕλη, ἔτι δὲ δυοὶ φύσει μαχομέναις συντεθεῖς ὁ ἄν-
 15 θρώπος, ἐκατέρας πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐπειγομένης δια-
 σπᾶσθαι φιλεῖ τὸ ζῶον καὶ διαμερίζεσθαι („τὸ γ' φρόνη-
 μα τῆς σαρκός," ὡς καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος ἐπιμαρ-
 τύρεν, „τῷ νόμῳ τῆς θεῆς ἐκ ὑποτάσσεσθαι"), διὰ ταῦ-
 τα ὡς μόνος τῶν λογικῶν ὁ ἄνθρωπος τοιαύταις σω-
 20 ματικαῖς συνδεθεῖς πέδαις, εἶτα καὶ τὴν μετάνοιαν οἰ-
 κοθεν τῆς ὀλισθήματος προβαλλόμενος, εἰκότως καὶ
 προνοίας εἰς τὸ ἀναστῆναι πλείονός τε καὶ μείζονος δεῖ-
 ται, καὶ τῆς θείας δαψιλέσερον ἀπολαύει βοηθείας. καὶ
 ὁ κατ' ἀρχὰς ἐλάττων τῶν ἄλλων λογικῶν ἀπέφαινε
 25 ἡμᾶς, τῷτο μεγάλης ἡμῖν σωτηρίας ἀφορμὴν ὁ δι-
 καιος ἀνέδειξε κριτής, „ὅς καὶ συνέδραμε μὲν τῷ σαρκ-
 335 H. κίῳ κολάζων τὴν ἑαρσιν, δι' ἧς καὶ ἀγγέλων τέλη
 ἐκτραχηλισθέντα ἀνιάτον ἔχε τὸ παράπτωμα, εἶτα δὲ
 καὶ ἀφορμὴν τῆς ὑπὲρ κῆν εὐεργεσίας τὸν νομισθέντα
 30 δεσμὸν τῆς ὕλης ὑπέθετο. τί γ' ἂν εἴη μείζον καὶ
 ὑψηλότερον εἰς εὐεργεσίαν, „ἐν δεξιῷ τῆς πατρὸς ὄρεσιν"
 648 R. τὸ ἡμέτερον ἰδρυμένον φύραμα καὶ τὴν ποτε ξασιώδη
 φύσιν ὑπήκοόν τε καὶ εἰρηναίαν καὶ τῷ πατρὶ τῶν
 ὅλων διηλλαγμένην; ὁ διὰ τῆς ἀπαρχῆς ὁ ταύτην
 35 προσλαβὼν λόγος ἀπειργάσατο. ταύτην μοι δοκεῖ τὴν
 εἰρήνην τῷ κόσμῳ καὶ διὰ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν ἀρ-
 40 θάβωνος λόγῳ, καταλιμπάνων λέγειν „εἰρήνην τὴν
 ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀφίημι ὑμῖν, καὶ ἐ καθὼς ὁ
 κόσμος δίδωσιν εἰρήνην." οἷς συνάδων καὶ ὁ γνήσιος
 μαθητὴς „ἡ εἰρήνη" φησὶ „τῆς θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα
 πάντα νῦν, φρεσθήσει τὰς καρδίας ὑμῶν," καὶ „δικαιω-

α. 2. πάντες] Rom. 3, 23.

3. ὁ κύριος] Luc. 19, 10.

13. τοῖς] Rom. 8, 18.

17. ἐξελξ.] Ephes. 1, 4.

19. ἡ ἐκλ.] Rom. 11, 7.

20. ὅς] 1 Tim. 4, 10.

22. φιλόπονος A: φιλότιμος ε.

30. διὰ] Matth. 17, 19.

31. τὰ] 1 Cor. 14, 22.

32. 4. καταδύντας A.

14. δε add A.

16. τὸ γὰρ] Rom. 8, 7.

20. συντεθείς ε.

24. ἀπέρηνεν ε.

26. συνίδισαι ε.

28. ἐκτραχηλισθέντα A.

37. εἰρήνην] 1o. 14, 27.

40. ἡ εἰρ.] Philipp. 4, 7.

41. δικαιωθ.] Rom. 5, 1.

θάντες ἐκ πίψεως εἰρήνην ἔχομεν τὰ πρὸς τὸν θεὸν
διὰ τῆς κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' ἧς καὶ τὴν προσα-
γωγὴν ἐχέκαμεν." οὐ γὰρ δὴ τὴν ἐκ τῶν πολέμων εἰ-
ρήνην ἢ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνταῦθα νοεῖν δεῖ, ἀλ-
λὰ δηλονότι τὴν ἐκαστὴ πρὸς ἑαυτὸν, καὶ διὰ ταύτης 5
πρὸς τὸν δοτῆρα ταύτης καὶ τῆς ἀσπασίας σωτηρίας
ἡμῶν χορηγόν, ἣτις καὶ φροεῖ τὰς καρδίας ἡμῶν
καὶ ὑπερέχει πάντα ἡμῶν, καὶ ἦν ὁ κόσμος διδόναι οὐ
δύνατο. διὸ ἐδὲ μάχετο τὸ „ἐκ ἡλθον βαλεῖν εἰρήνην
ἀλλὰ μάχαιραν" τὴν γὰρ κοσμικὴν φησιν εἰρήνην ἐκ 10
ἡλθον βαλεῖν. πάλιν „ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων,"
καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἢ γὰρ εἰς θεὸν τῶν εὐσεβούντων
συνάφεια εἰς μῖσος καὶ φθόνον καὶ φόνον τοὺς ἀσε-
βεῖς διεκύναιεν. ἦλθεν ἔν ὁ σωτὴρ εἰρήνην βαλεῖν,
ἣτις σύμφωνα τῇ ψυχῇ τὰ τῆς σώματος ἀποτελεῖ καὶ 15
ὑποτάσσει τὸ χεῖρον τοῖς τῆς κρείττονος βελήμασι. καὶ
παρέχε ταύτην, ἐνώσας ἡμῶν τῇ ἐσσιώδει φύσει τὴν
εἰρήναρχον θεότητα. τῆτο δὲ καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος
ἐκδιδάσκει λέγων „τὸ γὰρ ἀδύνατον τῆς νόμου, ἐν ᾧ
ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ νόον πέμ- 20
ψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρ-
τίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί." ὡς ἀρ-
μόζειν ἐπ' αὐτῆς λέγεσθαι τὸ „ἔγὼ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρ-
τία, ὑπερπερίεσσευσεν ἡ χάρις." διὸ καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς
τῆς λόγου οἰκονομίαν δικαιοσύνην θεὸς καὶ κρίσιν καὶ ἔλεον 25
τὸ ἱερὸν ἀνακηρύττει γράμμα, ὡς δικαία κρίσει τοῦ
θεοῦ μόνος τῶν λογικῶν τῷ πλητῷ συνδεθέντας μόν-
ος καὶ τῆς τοσαύτης ἀξιοῦσθαι φιλοτιμίας καὶ τῆς
ἀνεκφράστου ἑλέως. ἐδήλω δὲ καὶ διὰ τῆς Ὡσηέ, „μνη-
σεύσομαι σε ἐμμαντῷ" λέγων „ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν 30
ἑλέῳ καὶ οἰκτιρμοῖς." καὶ μυρίοι λόγοι ἄλλοι ἱεροὶ
διακεκράγασι ὅτι διὰ τῶν δεσμῶν τῆς σαρκὸς συμ-
παθείας τὸ ἀνθρώπινον ἡξιώθη γένος, καὶ ἀντὶ ταύ-
της τῆς συναφθείσης ἡμῖν ὕλης τὴν ἐνανθρώπησιν
αὐτὸς καὶ τὰ δι' αὐτῆς ἀγαθὰ ἀνταπέδωκεν ἡμῖν ὁ κύ- 35
ριος. „ἐμνήσθη γὰρ," φησὶν ὁ Δαβίδ, „ὅτι χάρις ἐσμέν,
336 Η. καὶ ὅτι σάρος ἐσμεν" καὶ ὁ Ἰωβ „ἐμνήσθητι ὅτι πη-
λὸν με ἐπλάσας."

Δευτέραν δ' ἂν τις αἰτίαν φαίη τῆς περὶ τὸ ἀν-
θρώπινον τοσαύτης προνοίας, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ὁ πλά- 40
σης ἐκ αὐτοτελεῖ τὴν φύσιν, καθάπερ ἀγγέλοις, ἔτω καὶ

τῷ ἀνθρώπινῳ γένει παρέχετο, ἀλλὰ ταῖς κατὰ μικρὸν
προκοπαῖς τῆς τελείας τυγχάνειν εὐδόκησεν διὸ καὶ ἀρετῆς
ἄθλον καὶ κακοπαθείας ἀντάμειψιν τὴν τελειότητα δι-
δωσι. "ναὶ δὴ καὶ μέσον θανάτου καὶ ἀθανασίας αὐτὸν ἔθε- 649 R
το, τῆς πρὸς ἐκότερον αἰρέσεως ἀναφύνας κύριον. ἄγ-
γελοι δέ, καὶ εἴ τι ἄλλο λογικὸν καὶ ἀσώματον, ἐξ αὐτῆς
προόδου τὸ ἐν τῇ φύσει τέλειον ἐκκληρώσαντο. διὸ καὶ
ὁ Δαβίδ φησὶ „δυνατοὶ ἰσχυροὶ ποιεῖντες τὸν λόγον αὐτοῦ,"
τατέξιν οἱ μηδενὶ τῶν ὑλικῶν, καθάπερ ἡμεῖς, καθελ-
κόμενοι τε καὶ συμποδιζόμενοι, ἔτω διὰ ταχέων καὶ
χωρὶς τινος μελλήσεως πληροῦσι τὸ κελευόμενον. τῆς
ἐν ἀρρήτῃ δικαιοκρασίας ἦν τῆς θεῆς τοῖς μὲν ἀτελέσι,
καθ' ὃν ἐδοκίμασε καιρὸν, τὸ λαῖπον ἀναπληρῶσαι, ἔς
δ' ἀπ' ἀρχῆς τελέως ὑπέστησε, μὴ τῆς ὁμοίας προ-
νοίας ἀξιώσας, ἀλλὰ τῆς μὲν οἷς προέλαβον ἀρετῆς,
τοὺς δὲ ὧν ἐξερήθησαν ἀναπληρωθῆναι τὸ ὑστέρημα
δικαιῶσαι. καὶ τῶν ἀγγέλων δὲ ὅσοι πεπτώκασι, οὐ
τῆς ὕλης κατασπώσης ἐδὲ τῆς σαρκὸς μετέλκοντος, τῆς
προαιρέσεως δὲ τὸ φαῦλον ἐλομένης, τῆς οἰκείας δόξης
κατηνέχθησαν. ἡμεῖς δὲ τῆς τε σαρκὸς διοχλῆντος καὶ
τῶν ἐκεῖθεν παθῶν ὑπογαργαλιζόντων, πρὸς τὰ πλείω
τῶν ἁμαρτημάτων ἢ τί γε ἐκείσοι, εἰ καὶ μὴ τὸ ὅλον
ἀκείσοι, καταπίπτομεν. καὶ γὰρ τὸ δαιμόνιον φῦλον,
εἰ καὶ τοῖς αἵμασιν ἡδεῖ καὶ τοῖς διὰ σαρκὸς χαίρει
πάθεισιν, ἀλλ' ἐν ἐδὲν τέτων ἢ μόνον αὐτεργεῖν φέσιν
ἐκ ἔλαχεν, ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν οἰκοῦται ἔχει πρὸς ἢ μὴ
θέμεις ὑποσύρσαν. ἔτε γὰρ ἕξιφος ὡθεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς
πρὸς τὴν σφαγὴν, ἔτε γὰρ αὐτὸς ὁμιλῶν τῇ μοι-
χαλίδι τῆς ἀνθρωπίνης διορύσσει· ἀλλ' ἐδὲ θυμὸς αὐ-
τὸν κολάζειν ἀδίκημα πρὸς τὴν σφαγὴν συνωθεῖ, οὐ
μὴν ἐδὲ σωματικῆς ἔρωτος μίξεως. ἡμεῖς δὲ πολλάκις
καὶ ὧν τὴν αἵρεσιν βδελυττόμεθα, τῇ ῥοπῇ τῆς ὕλης
νικηθέντες ἐργαζόμεθα, καὶ βραχύ τι πρὸς τὸν τοῦ
νήφειν νόνον ὑπενδόντες τοῖς πάθεισιν ἀνδραποδιζό-
μεθα. ὅθεν καὶ Παῦλος ἐβόα „οἶδα ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν
ἐμοί" τατέξιν ἐν τῇ σαρκί μου „τὸ ἀγαθόν" τὸ γὰρ θέλει
παράκειται μοι" καὶ ἐξῆς καὶ πάλιν „οὐ γὰρ ὁ θέλω
ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ ἐθέλω, τῆτο πράσσω." εἰκότως
ἐν καὶ πλείω τῶν δαιμονίων, φησὶν, ἁμαρτάνοντες συγ-
γνώμης ἡμεῖς, ἀλλ' ἐκ ἐκεῖνοι τυγχάνουσιν.
Ἐτι δὲ ἐδ' εἴ τις δοίη, φησὶ, φύσιν ἀγγέλων ἀνα-

α. 9. οὐκ] Matth. 10, 34. 11. ἔσεσθε] Marc. 13, 13. 13. φόνον A: φόβον ε. 16. βουλεύμασι ε. 19. τὸ
γὰρ] Rom. 8, 3. 23. οὐ] Rom. 5, 20. 24. ὑπερπερίεσσευσεν pr A: ὑπερπερίεσσευσεν ε. 29. Ὡσηέ] 2, 19.
30. ἐμμαντῷ A: ἐν αὐτῷ ε. 31. ἱερὸν ε. 36. ἐμνήσθη] Ps. 102, 14. 37. καὶ ὅτι] Ps. 77, 14. Ἰωβ] 10, 9.
b. 8. ὁ om A. δυνατοὶ] Ps. 102, 20. 9. οἱ] libri om. 13. ἐδοκίμασε ε. 23. ἀκούσιον ε. 35. οἶδα]
Rom. 7, 18.

λαβεῖν τὸν ἡμῶν σωτήρα καὶ λυτρωτὴν ἐπὶ τῇ τέτῳ σωτηρίᾳ, οὐδὲν ἂν κέρδος ἐκ τῆς συναφείας αὐτοῖς ἀπῆντα. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἔκ ἂν αὐτὲς μετῆγεν, ὥσπερ ἔδὲ τὲς ἀνθρώπους, ἀπὸ τῆς πτώματος ἐπὶ τὸ κρεῖττον· τὸν δὲ Θεοφιλῆ καὶ ἄριστον βίον προῆξις ἀρίστη καὶ νεῦσις 5 εἰς θεόν, ὅπερ ἐστὶ πίσις ἀκηλίδωτος, κατασκευάζει, ὧν ἡμῖν εἰσηγητὴς καὶ διδάσκαλος ὁ σαρκωθεὶς ἐχρημά- 537 H. τισε λόγος. τέτῳ δὲ ἐδέτερον πρὸς "διδασκαλίαν καὶ μάθησιν (ἡδεῖσαν γὰρ σαφῶς ἐκάτερον) τῷ τῶν ἀγγέλων συνετέλει γένει· ἔξ αὐτῆς γὰρ παραγωγῆς τὴν τούτων 10 εἶχον γνῶσιν. ἔ γάρ, ὥσπερ ἡμεῖς, τῶν τοιούτων ἐπιδεῖς τὸ ἀσώματον. καὶ γὰρ καὶ τὸν υἱὸν τῆς Θεῆς σαρκὶ πα- ρόντα δαίμονες ἐπεγίνωσκον, καὶ κριτὴν καὶ βασανιστὴν καὶ δεσπότην ἀνεκέρυττον. καὶ τὸ ἱερὸν γράμμα μαρ- τυρεῖ λέγον, „σὺ πιεῖς ὅτι Θεὸς ἐστὶ, καὶ τὰ δαιμόνια 15

652 R. πιεῖς, καὶ φρίσσει·" καὶ ἄλλα καὶ „τὸν μὲν Χριστὸν οἶδα, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· σὺ δὲ τίς εἶ;" ἔξ ὧν δῆλον ὅτι τὸ δαιμόνιον φύλον οὐ μόνον ἡδεῖ τε τὸν Θεὸν καὶ ἐδεδοίκεν καὶ ἔσεβεν, ἀλλὰ καὶ τὲς ἐκείνου γνησίους θεραπευτάς.

Αἰτίαν δὲ τῆς ἀφάτης φιλανθρωπίας ἐπισύναπτε καὶ ταύτην. ἡμῖν μὲν ἀνοίγει τὸν ὅρανόν ἔπω γεγο- νότα βατὸν ἔδὲ Θεατόν· ὅς καὶ ὅρανὸν οἶμαι βασιλεία προσαγορεύει. κατὰ γὰρ τὸν θεῖον Παῦλον „ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν·" καὶ „οὐκ εἰς χει- 25 ροποίητα ἄγια εἰσῆλθεν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν ὅρανόν, νῦν ἐμφανιθῆναι τῷ προσώπῳ τῆς Θεῆς ὑπὲρ ἡμῶν·" καὶ „ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθε Χριστός." ταύτην ἔν τὴν ὁδὸν ἡμῖν ἀνεκάλυψε, καὶ ταύτης ἡμῖν καθηγήσατο δικαιοσύνης ἀπόδειξις ἦν, ὡς ἂν μαθόντες 30 ἐπιποθήσωμεν, ποθήσαντες δὲ πρὸς τὸ ποθούμενον παρασκευαζώμεθα. τοῖς δὲ ἀγγέλοις γνῶριμος ἦν ἂν ἀρχῆς καὶ εἰς γνῶσιν ἡγμένος ὁ ὅρανός. ἔτι δὲ καὶ ἡμῖν μὲν τὴν ἀνάστασιν ἐνωθεὶς καὶ τὸ ἄφθαρτον καὶ ἀθά- νατον διὰ τῆς οἰκείας χαρίζεται ἀναστάσεως· τὸ δὲ ἀσώ- 35 ματον γένος, ἀθάνατον ὄν, τῆς τοιαύτης ἀνενδεῆς χά- ριτος. καὶ δι' ἡμᾶς μὲν ἐπιδημήσας σαρκὶ τῆς κατε- χέσεως τῆς διαβόλου τυραννίδος ἡλευθέρωσε, τὰς ἀρχὰς θριαμβεύσας καὶ τὰς ἑξουσίας ἐν τῷ σαυρῷ, καὶ δύναμιν ἡμῖν χαρισάμενος πᾶσαν τὴν τῆς ἐχθρῆς δύναμιν κα- 40 ταπατεῖν· εἰ δὲ τὴν ἐκείνων ὑπέδω φύσιν, τίνας ἂν κατήργησε; κατὰ τίνων δ' ἂν ἐθριάμβευσε; ποίαν δὲ τὴν ἑξουσίαν τίσιν ἐδίδε καὶ κατὰ τίνων; χωρὶς δὲ τῶν

εἰρημένων, ἡμῖν μὲν πεσοῦσιν οὐδεὶς ἦν ὑπογραμμὸς τὴν αὐτὴν λαχὼν φύσιν διορθώσεως, τοῖς δὲ πεπτω- χόσι τῶν δαιμόνων μυρία τάγματα τῶν ἀσωμάτων ἀτρέπτως ἐσηκότα πρόκειτο, καὶ πολιτείας ἐνθὺς παρὰ- δειγμα ὄντα καὶ διορθώσεως ἀκλινούς ὑποτύπωσης. διόπερ ὁ πάντα σοφῶς καὶ ὑπὲρ λόγον προνοῶμενος καὶ πράττων Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς Θεῆς λόγος, τῆς μὲν ἀν- θρωπίνης φύσεως τὸν ὀλισθόν ὑποστάσης καὶ προσλαμ- βάνει ταύτην ἀρρήτῳ φιλανθρωπίας μέτρῳ, καὶ δι' αὐτῆς πᾶσι τοῖς ὁμοφύεσι τὴν τε διόρθωσιν καὶ τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὰ μυρία χαρίζεται ἀγαθὰ, τῆς δὲ δαι- μονίης φύσεως ἔ μὲν ἔν ἔτε δικαίαν οὔτε συμφέρουσιν κρίνει τὴν πρόσληψιν. Οὕτω μὲν ἔν καὶ τὸ ἐπὶ τέτῳ τῷ φιλοθεάμονι καὶ σπουδαιολόγῳ ἀνδρὶ διανύεται 15 κεφάλαιον.

Ἐν δὲ τῷ μβ' ζητεῖ πόθεν ἡμῖν μὲν ἐκ τε τῆς χεί- ρονος εἰς τὸ κρεῖττον καὶ πρὸς τὸ χεῖρον ἀπὸ τῆς κρεῖτ- τονος ἢ μεταβολῆς καὶ πολλῆς καὶ διάφορος καὶ μικρῆς συνεχῆς, τῶν δὲ ἀσωμάτων γενῶν τοῖς μὲν τὸ καλὸν 20 ἀμετάβλητον, τοῖς δὲ τὸ φαῦλον. καὶ τίθησιν αἰτίαν ἡμῖν μὲν τῆς ἐφ' ἐκάτερα ἁσιαζέσεως ῥοπῆς τῆς "ὑπο- 338 H. βεβλημένης ὕλης τὸ ῥοῦδές τε καὶ εὐπαράφορον, ποτὲ μὲν τῆς λογισμοῦ κρατῆσαν, ποτὲ δὲ κρατουμενὴν. ἐν ἐκείνοις δὲ μηδαμῶς τῆς ὕλης παρείσδυσιν λαβέσεως, ὁ λογισμὸς μόνος τῶν πράξεων ἔχει τὸ κράτος. διὸ τῶν μὲν ἐκσειῶς καὶ ὡς ἀληθῶς αὐτοκρατορικῶς πρὸς τὸ χεῖρον ἀπενεχθέντων ἢ πτώσις ἀνιάτος γίνετο, ἔκ ἐχόντων ἑτερόν τι κρεῖττον ἐν ἑαυτοῖς, ὃ τὴν αὐτο- δέσποτον γνώμην αὐτὴν ὑφ' ἑαυτῆς ῥεύσασαν πρὸς τὸ χεῖρον πάλιν ἀνακαλέσειτο· ὥσπερ αὖ πάλιν τοῖς ἐκσειῶς καὶ αὐτονόμως τὸν ἔρωτα τῆς ἀγαθῆς λαβῆσιν "ἀπαράτρεπτος ὁ πόθος ὑπὸ μηδεμιᾶς ῥοπῆς ἐνοχλῆ- 653 R. μενος διασώζει. ἡμεῖς δὲ ὥσπερ διπλοὶ τινὲς ἐσμεν· διὸ καὶ μεταμεληθέντες οἷς ἀμαρτάνομεν, ὡς ἑτέρως ἑαυτὰς ἐπιμεμφόμεθα. δύο δὲ μαχομένων, καὶ τῶν ἀνὰ μέρος κρατέντων τε καὶ κρατουμενῶν, πῶς ἂν ἢ τὰ τῆς νίκης ἢ τὰ τῆς πτώματος χοίη τὸ ἀμετάβλητον; ἔ μόνον δὲ ἐπὶ τῶν πράξεων, αἱ τὸ ἐπαινετὸν ἢ τὸ ψεκτὸν φέρεσιν, ἐφ' ἡμῶν ἢ μεταβολῆς καὶ ἢ παλίστροφία τὸ κράτος ἔκ ἔχει ἀνανταγώνιστον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡμῶν ἐνεργειῶν καὶ παθημάτων. οὔτε γὰρ διὰ παντὸς καθῆται ἔτε ἱσαῶς δυνάμεθα, ἀτονίας εὐθὺς τῆς κατὰ τὴν φύσιν ἐκατέρου τῇ ὑπερβολῇ συνεπο-

α. 15. σὺ] Iac. 2, 19.
28. ὅπου] ib. 6, 20.

16. τὸν μὲν] Act. 19, 15.
b. 23. lege κρατούσης — κρατουμένης.

24. ἐνεκαίν.] Hebr. 10, 20.
32. ὑπὲρ 5.

25. οὐκ] ib. 9, 24.

μένης. καὶ δῆλον τῷτο, ὡς διὰ τὴν ἐν ἡμῖν τῶν σοι-
χείων διαφορὰν τε καὶ μάχην συμβαίνει· καὶ γὰρ τὸ μὲν
θερμὸν τὴν ἄνω χώραν διώκει, τὸ δὲ γεῶδες βρῖθαι
τε καὶ συγκαθέλκει πρὸς τὴν γῆν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
δὲ τῶν παραπλησίων ὡσαύτως. ἃ ἐπὶ τῆς ἀσωμάτου 5
ἐκ ἔχει χώραν φύσεως, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ἡμῖν τὰ ποι-
κίλον καὶ πολύμορφον, ἕτως ἐν ἐκείνοις τὸ ἀποίκιον
καὶ μονοειδὲς ἐγκαθίδου. ὅθεν τοῖς ἀπλοῖς μὲν καὶ
μονοειδέσιν ἀκολουθεῖ τὸ δυσαλλοιώτον τε καὶ δυσμε-
τάβλητον, τοῖς δὲ συνθέτοις ἢ μεταβολῇ καὶ ἀλλοιώσει. 10
τὸ δὲ μὴ πάντῃ πάντως τὸ ἀμετάβλητον καὶ ἀναλ-
λοιώτον μηδὲ ἐν ταῖς ἀσωμάτοις ἐστίαις ὁρᾶσθαι (καὶ
γὰρ μετεβλήθη τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τῆς κρείττονος εἰς τὸ
χειρόν) ἐκεῖνο ἂν τις ἴσως προφασίσαιτο, ὅτι καὶ αὐτὸ
τὸ ἀσώματον ἐκτροπῆς τε καὶ ἀλλοιώσεως ἤρξατο. ἐκ 15
μὴ ὄντων γὰρ εἰς τὸ εἶναι καὶ αὐτὸ παρήχθη, καὶ τῆς
κατὰ τὴν ἕλκην συμπλοκῆς ἐλευθέραν ἔχε τὴν ὑπαρ-
ξιν. τάχα δ' ἂν καὶ διὰ τὴν μίαν ταύτην ἐκτροπὴν
μίαν καὶ αὐτοὶ τὴν πρὸς τὸ φαῦλον τῆς γνώμης ἀλ-
λοίωσιν ἐπεδείξαντο. Ταῦτα εἰπὼν ὁ θεοσεβὴς ἕτος 20
καὶ φροντίσιν ἱεραῖς ἀνειμένος ἀνὴρ ἐπιθρόνιζεν τὴν
ᾠριγένεσ περὶ δαιμόνων καὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων
καὶ ἀσέρων καὶ τῆς ἄλλης ὁρωμένης κτίσεως δυσσεβῆ
τε καὶ ἀνόητον καὶ πολυπλανῆ φλυαρίαν, καὶ τέλος
ἐπιτίθησι καὶ τῷ β' καὶ μ' κεφαλαίῳ.

Ἐν δὲ τῷ ἑξῆς δύο ταῦτα ζητεῖ, ἐν μὲν διὰ τί αἱ
ἄγιοι καὶ νοεραὶ δυνάμεις, ὅσα γε ἡμῶν εἰς γνῶσιν
ἦκε καὶ οἱ χρησμοὶ ἐξεπαίδευσαν, τὸ καλὸν ἀπ' ἀρ-
χῆς μέχρι τέλους ἀμετάβλητον σώζουσιν, ὥσπερ αἱ πο-
539 Η. νηραὶ τὴν κακίαν· καὶ διὰ τί πολλῶν ἀνθρώπων μελ-
λόντων κολάζεσθαι, τὸ πῦρ ἔφησεν ὁ σωτὴρ ἡτοιμάσθαι
τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῷ. καὶ πρὸς μὲν
τὴν πρώτην ζήτησιν ἐφ' ἑκατέρας μερίδος, τῆς τε
ἀγγελικῆς φημι καὶ τῆς δαιμονίας, τὸ ἀπλὲν αἰτιᾶ-
ται καὶ ἀσύνθετον καὶ ἀποίκιον, καὶ διὰ τῷτο πρὸς 35
τὰ ἀντικείμενα τῆς μεταβολῆς ἐνυπάρχειν αὐτοῖς τὸ
ἀπαράδεκτον. πρὸς δὲ τὴν δευτέραν ζήτησιν, ὅτι διὰ
τοῦτο τὸ πῦρ τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ
ἡτοιμάσθαι γέγραπται, ἀλλ' ἐχὶ τοῖς ἀνθρώποις, ἐπειδὴ
ἐν ἡμῖν μὲν ἐκ ἀδόκητον ἀπὸ τῆς χειρόνος ἐπὶ τὸ 40
κρεῖττον ἢ μεταβολή, ἕτοι δὲ γνώμη παρέχοντο τὸ
ἀνέλπιστον. τὴν εἰρημένην δὲ τῆς σωτῆρος φωνῆς ἡμα

τε λύσιν ἐπάγει τῆς δευτέρας ἀπορίας, καὶ ἑτέραν
ἐπιχείρημα, "δι' ἧς τὸ ἀμετάβλητον ἀπὸ κακίας τῆς 656 R.
δαιμονίας ἐπιδείκνυνται φύσεως.

Ἐπὶ δὲ τέτοις ἐν τῷ μὲν κεφαλαίῳ διερευνᾶται,
τίνος χάριν οἱ τῷ λατρῷ τῆς παλιγγενεσίας προσερ-
χόμενοι τῷ μὲν Σατανᾷ καὶ τοῖς ἔργοις αὐτῷ ἀποτάσ-
σοντο, ἐκέτι δὲ καὶ τοῖς πονηροῖς ἀνθρώποις καὶ ταῖς
τέτων πράξεσι· καίτοι γε, εἰ μὴ τῇ τῶν δαιμόνων
ἐστίαι ἀλλὰ τοῖς ἔργοις αὐτῶν ὡς φαῦλοις ἀποτασσό-
μεθα, ἐχοῖν καὶ τῇ τῶν ἀνθρώπων μὲν ἐστίαι μὴ ἀπο-
τάσσεσθαι, τοῖς ἔργοις δ' αὐτῶν ἀποτάσσεσθαι. ἐπεὶ ὅτι
μεῖζονα καὶ χαλεπώτερα καὶ ὑπὲρ τὴν ἡμῶν φύσιν τὰ
τῶν δαιμόνων ἔργα, τῷτο ἂν τις λύσιν θεῇ τῆς ἀπο-
ρήματος· τοῦναντίον γὰρ μᾶλλον αὐξάνει τὸ ἀπορον,
εἴπερ ἐκεῖνά τις ἁμαρτάνειν ἀπεύχετο, ἐχ' ἃ μηδὲ πρᾶτ-
τειν πέφυκεν, ἀλλ' ὡς εἰς τὴν προᾶξιν καταφέρει. τὴν
μὲν ἂν ἀπορίαν ἕτω συγκροτεῖ. λύσιν δὲ ἐπάγει πρῶ-
την μὲν τὸ τῶν δαιμόνων ἀμετανόητον, ὅπερ ἐξὶ καὶ
τῶν πολλῶν μὲν χαλεπωτέρων ἁμαρτημάτων, ἀνθρώ-
ποις δὲ πραττομένων, ἅτε δὴ μετανόια μεθοδεύεσθαι
δυναμένων, λίαν βαρύτερόν τε καὶ βδελυκτώτερον. δευ-
τέραν δὲ, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ὁ σωτὴρ καὶ τῆς ἀσφαλείας
ἡμῶν προνοητῆς ὅρον ἔχθρας ἀμετακίνητον μεταξὺ
τῆς τε διαβόλου καὶ ἡμῶν ἐπήξατο, ὡς ἂν τὴν πρὸς
25 αὐτὸν ἔχθραν ἀκίρατον ἐν ἑαυτοῖς διασώζοντες μη-
κέτι παρ' αὐτῷ προσαγομένην τὴν ἀπάτην εἰσδεξώ-
μεθα. διὸ καὶ τῶν φωτιζομένων ἕκαστος, ὥσπερ ὁμο-
λογῶν τῇ τῆς προπάτορος ἀπάτῃ μέχρι τότε συνέχε-
σθαι, καλῶς τε καὶ θεοσόφως τὸ λοιπὸν τῇ πρὸς ἐκεί-
νον ἀποτάσσει φίλῳ. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ
πονηρία συζῶσιν, ἐδὲν τοιῷτον, ἵνα μὴ λέγω πᾶν
τῶναντίον, ὁ δεσπότης ἐκέλευσε. καὶ μυρία μὲν ἔστιν
εἰπεῖν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ τῶν ἀναγκαιοτάτων, ὡς τῆς
εἰς ἀλλήλους ἀγάπης ὁ τῆς ἐκκλησίας θεσμὸς προ-
35 ρέμενος, ἦν μυριοτρόπως ὁ πονηρὸς διασπᾶν ἐπέ-
γετο, πάσῃ μεθόδῳ καὶ σοφίᾳ συγκροτεῖν τε ταύτην καὶ
συνέχειν νομοθετεῖ. διὸ ἐδὲ αὐτὸς τὰς φαύλας ὁμο-
φύλας ὄντας βδελύττεσθαι καὶ μισεῖν ἔχει, τὸ ἀνάπαλιν
δὲ εἰργεῖν τε καὶ φιλεῖν, ὅση δύναμις, καὶ δὴ καὶ κά-
40 θαρσιν "μὲν τῆς πονηρίας καὶ θεραπείαν ἐπινοεῖν, 340 Η.
προσλαμβάνεσθαι δέ, ἀλλ' ἐκ ἀπωθείας. καὶ τῷτο Παῦ-
λος μετὰ τῶν ἄλλων παραινεῖ, ὅς καὶ τοῖς Ἰουδαίοις

α. 5. ἀσωμάτου A: αὐτομάτου ε. 11. τὸ δὲ] fortasse leg. τοῦ δὲ. 20. οὗτος delevit A. 21. ἀνὴρ] οὗτος
ἀνὴρ A, οὗτος ὁ ἀνὴρ ceteri. 31. τὸ πῦρ] Matth. 25, 41. 38. αὐτοῦ om A. 40. ἀδόκητος ε.
b. 26. εἰσδεξόμεθα ε. 39. καὶ δὴ καὶ A: καὶ δὴ ε. 41. Παῦλος] 1 Cor. 9, 20.

ὡς Ἰσδαῖος καὶ τοῖς Ἑλλήσιν ὡς Ἕλληνας καὶ τοῖς ἀνό-
μοις ὡς ἀνομος καὶ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα ἐγένετο, ἵνα
πάντως τινὰς σώσῃ. εἰ δὲ τοῖς ἁμαρτωλοῖς ὁ τῶν
δικαίων χορὸς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι νῦν ἀπετάσσεται, τίς
ἂν ἐσώθῃ; πῶς δ' ἂν ὁ κόσμος ἐσαγηρευθῇ, τῶν
μὲν φαύλων ἀλλήλους ἐδὲν ὠφελόντων, τῶν δ' ἀγα-
θῶν τέτοιους βδελυσσομένων τε καὶ ἀποπεμπόντων;
ἀλλὰ καὶ ἡ τῷ Πέτρῳ σινδὼν ὁφθεῖσα, καὶ πλήρης
καθαρῶν τε καὶ ἀκαθάρτων ζώων ὑπάρχουσα, τὴν
συναναστροφὴν μᾶλλον καὶ πρόσληψιν τῶν φαύλων,
ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀποστροφὴν ὑπὸ τῆς ἀγάπης
ἔτιω πανταχῶς τὸ θεῶς λόγος νομοθετεῖντος καὶ πάσης
ἄλλης ἀρετῆς ὑπερέχουσα διὰ τῶν αὐτῶν μαθητῶν
ἀναβοῶντος ὁμῶς πολεμῶς πρὸς ἑαυτὸς διακείμεθα,
καὶ μικροῦ τὸν πλησίον ἕκαστος, καὶ ἄριστος ἢ,
φθόνῳ κακίζομεν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐπιβουλεύομεν,
657 R. "εἰ τοιαύτης ἀφορμῆς ἐδραξάμεθα, λέγω δὴ τῷ τοῖς
πονηροῖς ἐκ νομοθεσίας τε καὶ ὁμολογίας ἀποτάσσεσθαι,
ἐγὼ μὲν ἐξ ὧν ὁρῶ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ τὸς εὐεργέτας
φθίμῃ, ἐπεὶ τὸς γέ τι παραλυπῶντας καὶ δικαίως τῷ
πράττειν, πάντως ἂν ἐκτόπως ἐμισῶμεν τε καὶ ἀπεξε-
φόμεθα, ἅτε δὴ παρακάλυμμα τῆς φθορῆς γνώμης
καὶ τῆς πολλῆς ἐφ' οἷς μισῶμεν ἀλλήλους αἰχύνῃς τὴν
θεῖαν ἐντολὴν προβαλλόμενοι καὶ συνήγορον ἔχοντες,
καὶ ἐκ ἂν ἐδὲ μέχρι θανάτου τὴν πρὸς τοῖς τοῖς
ἐχθρὰν διελύμεθα, καὶ τὸν ἥλιον μὴ ἐπιδύειν ἐπὶ τῷ
παροργισμῷ ἡμῶν τῆς δεσποτικῆς νομοθεσίας ἀγα-
θότητος, καὶ τῷ πατρὸς μιμητὰς ἀποφαίνοντος ἐν τῷ
πᾶσι καὶ τοῖς μισοῖς χρηστὸς εἶναι, ὅς βρέχει ἐπὶ δι-
καίῃς καὶ ἀδίκαις καὶ ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐφ'
ἐκατέραν ὁμοίως μερίδα. εἰ δὲ ἦν νενομισμένον τοῖς
πονηροῖς τῶν ἀνθρώπων τὸς φωτιζομένους ἀποτάσσεσθαι,
καὶ γυνὴ ἂν ταύτης τῆς ἀφορμῆς λαβομένη τῷ ἀνδρὶ
διεχίζετο, καὶ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, πατὴρ τε ὁ υἱὸς καὶ
μητὴρ ἡ θυγάτηρ καὶ δῶλος δεσπότης ἐξηρίζετο γ'
ἂν ἕκαστος τέτων τῇ πρὸς θεὸν οἰκείᾳ ὁμολογίᾳ, καὶ
νόμον ἐτίθετο τῷ ἀπαράβατον τῷ οἰκείῳ θελήματι
βεβαιούμενον. διὰ ταῦτα τοίνυν τῷ διαβόλῳ μόνον καὶ
τοῖς δαιμονίοις καὶ τοῖς τέτων ἔργοις φεύγειν τε καὶ
βδελύττεσθαι καὶ ἀποτάττεσθαι προστετάγμεθα, ἀμέτοχοι
τῆς ἐκείνων γνώμης διὰ παντὸς συντηρηθῆναι ὁμολο-
γῶντες τε καὶ ἐχόμενοι, διὰ τὴν αὐτῶν πρὸς τὰ φαῦλα
ἀκλινῇ τε καὶ ἀμετάθετον ῥοπὴν καὶ διὰ τὸ κῶρον τῶν

ἁμαρτημάτων μὴ δέχεσθαι. ἀλλήλοις δέ, καὶ ἀνθρώ-
πινον ἢ καὶ εἰς τὸ θεῖον διαβαίνειν τὸ ἁμάρτημα, ἐκ
ὁξείαν καὶ ἀπότομον τὴν κρίσιν φέρειν ὀφείλομεν. λυ-
μαντικόν τε γ' ἔστω τῆς ἐμφύτης πρὸς ἀλλήλους ἐσθλῆς,
διὰ τε τὴν συντηρημένην ἑλπίδα τῷ γένει, καὶ ὅτι πε-
σῶσιν ἐλπίς διορθώσεως ὑπολείπετο. διὸ καὶ ἂν τις μὲν
λέγῃ, „ἐκ εἰμὶ καὶ ἐν τῶν δαιμόνων,” „ἐπεὶ περ ἀλή-
θειαν φησιν, ἐκ ἀπόβλητος· ὁ δὲ κατὰ τὸν Φαρισαῖον
ἀλαζονεύμενος καὶ ὡς ὁ τελώνης μὴ εἶναι μεγαλαυχῶν
κατακρίνετο· οὔτε γὰρ αὐτὸς ὁ ἱσχυόμενος εἰ μὴ πέσοι
δῆλον, ἔτε ὁ πεπτωκὸς εἰ μὴ ἐγείρετο. χωρὶς δὲ τῶν
εἰρημένων κακίῳ θεωρητέον, ὡς ἐπειδὴ τὸ μὲν δαι-
μόνιον φῶλον ἀμετανόητον, ἡμεῖς δὲ διὰ μετανοίας
τῷ βαπτίσματι πρόσμιεν, δι' ὧν τοῖς ἀμετανόητως
ἔχουσιν ἀποτασσόμεθα, τὴν μετάνοιαν πάντως θεῷ κα-
θομολογῶντες δεικνύμεθα. καὶ ὁ τοῖς δαιμονίοις διὰ
τὸ σφῶν ἀμετάθετον ἀποτασσόμενος πῶς ἐχὶ τῷ ἀμε-
ταθέτῳ πρῶτος αὐτὸς ἀπετάξατο; καὶ ὁ τῆς προτέρας
αὐτῶν πονηρίας καὶ ἀσεβείας συγγνώμην αὐτῶν πῶς ἂν
τοῖς ὁμοιοπαθεῖσιν ἀνθρώποις, ὃν αὐτὸς διὰ μετα-
νοίας ἔχεν, ἀποκλείσειεν ἔλεον;

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐν
οἷς καὶ φησιν ὡς ἐν τῇ ἀναστάσει τὸν ἀγγελικὸν βιωσό-
μεθα βίον, μηκέτι πρὸς τι τῶν φαύλων ἐκκλίνοντες,
ἀλλ' ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἐκκλίνοντες, ἐφύσει τῷ κτη-
σάμενοι, τῇ δὲ τῷ πνεύματος δυνάμει, ὥσπερ καὶ αὐτὸ
τὸ τῶν ἀγγέλων σύστημα. ταύτη τοί φησι καὶ τὸ „ὁ
μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων ἐστὶν
Ἰωάννης,” „τῷ πρὸς τὸ ἁγίον πνεῦμα τῷ 660 R.
πνεύματος. ἐπειδὴ γ' μείζονα τὸν Ἰωάννην ἐν γεννη-
τοῖς γυναικῶν [ἐν] τοῖς τοῦ πνεύματος [ἢ ἀλήθεια]
χαρίσμασιν ὁ κοινὸς δημιουργὸς καὶ δεσπότης ἔφησε,
δεικνὺς τὸ διάφορον τῆς μελλέουσας πρὸς τὴν παρῶσαν
ζωὴν καταστάσεως φησὶν ὡς, εἰ καὶ νῦν τοῖς πνευμα-
τικοῖς χαρίσμασι μείζων ἐστὶν ὁ πρόδρομος, ἀλλ' οὖν
τοσαύτη τις ἔσται κατὰ τὸ μέλλον ἢ τῶν παρόντων
μεταβολὴ πρὸς τὸ ἄμεινον καὶ ἡ δαυΐδεια τῷ πνεύ-
ματος, ὡς καὶ τὸν ἐκείσε μικρότερον τῶν ἐνταῦθα τὸ
μείζον ἐχόντων μεγαλοπρεπεστέρας τυχεῖν δωρεάς. καὶ
γ' ὁ μὲν ἐνταῦθα, καὶ τὸ μείζον εἶχεν, οὐκ εἶχε τὸ
ἁγίον· ὁ δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μικρότερος,
ὅστις ποτ' ἂν ἦ, ὅπερ ἂν ἔφερον ἀγαθόν, ἀναφαίρετον
συνεπεφέρετο, μηδαμῶς ἀρρώστια τροπῆς ὑποκείμενος.

α. 1. καὶ τοῖς Ἑλλήσιν — ἀνομος add A. 29. βρέχει] Matth. 5, 45.
8. τὸν Φαρ.] Luc. 18, 11. 27. ὁ μικρ.] Matth. 11, 11.

β. 2. διαβαίνει γ.

6. ἀπολείπεται γ.

Ἐν δὲ τῷ μὲ κεφαλαίῳ εἰς ἐξέτασιν ἄγει πῶς οἱ δύο ἐν ἑκατέρῳ γένει πρωτόπλαστοι, ὃ τε διάβολος καὶ ὁ Ἀδάμ, εὐθέως κτισθέντες ἐξέπεσον. ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ Ἀδάμ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει πρωτόπλαστος, δῆλον ὅτι δὲ καὶ ὁ διάβολος, ἐν τῷ Ἰώβ φησὶν, ὥσπερ ὁ ἑρα- 5 τηγὸς πρωτοστάτης πεπτωκώς, „τὸτό ἐστιν ἀρχὴ κυρίως πλάσματος πεποιημένον εἰς τὸ καταπαύεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτῷ.” καὶ ὁ προφήτης „πῶς ἔπεσεν ὁ ἑωσφόρος, ὁ πρωτὶ ἀνατέλλον;” ὁ γὰρ ἑωσφόρος, ἅτε δὴ πλησιάζων κατὰ τινα πορείαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀσέρον, 10 πρωτὸς ἐστὶν ἡλίος κήρυξ· ὁ ἀναλόγως ἔχειν ποτὲ τὸν διάβολον αἰνιττόμενον τὸ λόγιον πρὸς τὸν νοητὸν τῆς δικαιοσύνης ἡλίον φησιν. ἀλλ' ὅπερ πρόκειτο, εἰ καὶ λυπηρόν (φησί) τὸ ἑκατέρας κτίσεως, τῆς τε νοητῆς καὶ τῆς μετεχέσης τῶν αἰσθήσεων, τοὺς πρωτογενεῖς 15 εἰς ὀλιγον ἐκπεσεῖν, ἀλλ' ἔν τοις ἐξῆς ἅπασιν τὸ ἐκεί- 342 H. τῶν πτώμα „κοινωφελὲς παράδειγμα πρόκειτο, κήρυκος δίκην ἀναφώνον πολλῆς ἀσφαλείας ἔχειν πρόνοιαν, μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπεσεῖν, μηδὲ ξέροντι δι' ὧν ἂν τις ὀλι- θήσκει, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ δυνάμει τὴν 20 παρακοὴν καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἁμαρτίαν βδελύττεσθαι, εἴ γε καὶ αὐτὰ τῆς δημιουργίας τὰ οἶονα βάθρα καὶ θεμέλια μὴ τῆς δέσεως ἑαυτὸς ἀξιόσαντες προσοχῆς ἐπὶ τοσούτον ὀλίγησαν. διὰ τῆτο γὰρ καὶ ὁ σοφὸς ἡμῶν πλάσης καὶ προνοητῆς πρὸς σωφρονισμὸν τῶν μετὰ 25 ταῦτα πάντων παραινέει καὶ πρὸ καιροῦ τρόπον τινὰ ἑκατέρῳ προσάγει τὴν κόλασιν, τὸν μὲν τῷ θνητῷ κα- ταδικάσας, τῷ δὲ τὴν χώραν ἀμείψας καὶ ἀντὶ τῆς ἁνῶ καὶ μακρυῆς διατριβῆς τὸ σκότος ἀντιδὲς καὶ τὸν τάρταρον, ἑκατέρῳ πάθει κατάλληλον κεράσας τὸ φάρ- 30 μακον. ὁ μὲν γὰρ Ἀδάμ θεὸς ἔσεσθαι νομίσας καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς φέρειν ἀνεωγμένους καὶ γινώσκιν πλετῆσαι τῷ καλῷ τε καὶ τῷ πονηρῷ, θνητός τε ἐδείχθη καὶ πολυ- παθής, καὶ μικρὸν τυφλώττεσσαν καὶ παντοδαπὰς ἀγνοίας μετὴν φέρον ἡνέγκατο· ὁ δὲ τὸν θρόνον εἰς τὸν ἑρα- 35 ρὸν τῇ φαντασίᾳ τιθεὶς καὶ ὁμοιος τῷ ἐνψίῳ γενό- μενος ὑπὸ γῆν τε δικαίως ἐρρίφη καὶ τὰς ταρταρίας ὑπέδυνε μυχῶς, καὶ γέγονεν αὐτοῖς ἡ ἀπληξία καὶ τῆς ἐν οἷς ὑπῆρχον συμμετρίας ἀπόπτωσις. ἱατρικῆς δὲ 661 R. σοφίας καὶ τὸ προσφέρειν τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐναντία 40 ἰάματα. „Ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν τῷ ἱερομαθεῖ τε καὶ φι- λοθεάμονι τὸ εἰ καὶ μὴ τὸ πέρας ἀποφέρει κεφάλαιον.

223.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΔΙΟΔΩΡΟΥ ἐπισκόπου Ταρσῆ κατὰ εἰμαρμένης, ἐν λόγοις μὲν ἡ', κεφαλαίοις δὲ γ' καὶ ν'. ἔστι μὲν ἔν ἐν τέτοις εὐσεβῶν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐδὲ 5 περὶ τὴν δόξαν τῷ νῦν τῷ θεῷ, ἣν ἡ τῷ Νεσορίον λύσσα διασπαράττει, σφαλλόμενος· τοῖς δὲ ἐπιχειρή- μασιν ἔστι μὲν οἷς ὀρθῶς τε καὶ εὐφυνῶς ἐπιβάλλει, διελέγχων τὰς τὴν εἰμαρμένην δοξάζοντας, ἔστι δὲ ὅπερ πρὸς μόνον τὸ φαινόμενον τὸν ἀγῶνα φέρει, καὶ μη- 10 δὲ σαφῶς τὸ τῶν ἐναντίων ἐξακριβῶν δόγμα. ὁθεν πολλάκις ἐκ ἐκείνοις, πρὸς ὅς ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἐτέ- ροις μᾶλλον δόξειεν ἂν διαμάχεσθαι. πλὴν ὅ γε εὐγνώ- μων κοιτῆς ἐκ ὑπερ ὧν ἐκ εὐσόχως ἐνιαχθὲ φέρεται μωμήσαιοτο ἂν ὑπερ ὧν δὲ σπευδάσει τὴν τῆς εἰμαρ- 15 μένης πλάνην κατενεγκεῖν, καὶ ὥς ἐκ ἐν ὀλίγοις κατ' αὐτῆς εὐδοκιμεῖ, τὸν ἄνδρα τιμῆς καὶ χάριτος ἄξιον ἀνομολογεῖν ἐστὶ δίκαιος. ἐν μέντοι γε τῷ α' καὶ ν' κεφαλαίῳ, ἅμα τε τὴν τῆς εἰμαρμένης κατασεῖων δόξαν, καὶ τὴν Βαρδισάνθ συνεισφέρει. αὕτη δὲ 20 ἡμίμηνος τίς ἐστι καὶ ἡμίτομος· τὴν μὲν γὰρ ψυχὴν εἰ- μαρμένης τε καὶ τῆς λεγομένης γενεθλιαλογίας ἐλευ- θέραν ἀπολύει, συντηρῶν αὐτῇ τὸ αὐτεξέσιον, ὑπο- τάττει δὲ τῇ ταύτης διοικήσει τὸ σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, πλεον τὸν δὴ φημι καὶ πενίαν καὶ νόσον καὶ 25 ζῶν καὶ θάνατον καὶ ὅσα ἐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ταῦτα πάντα τῆς εἰμαρμένης ἔργα δογματίζει. ὃν ὁ φιλο- μαθὴς καὶ σπευδῶς Διόδωρος σαφῶς „τε καὶ γενναίως 343 H. διελέχει λόγῳ μὲν ἡμίτομον τὴν τῆς εἰμαρμένης πλά- νην κηρύττειν, ἔργῳ δὲ συγκροτεῖν τὴν ὅλην, εἴπερ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν σωματικῶν παθῶν τε καὶ ἔργων διὰ τῆς ψυχικῆς ἐνεργείας τε καὶ συνεργείας, καὶ δὴ καὶ συμπαθείας εἶωθεν ἐπισυμβαίνειν καὶ ἀποτελεῖσθαι.

Ἐν μὲν ἔν τῷ α' λόγῳ ἄλλα τέ τινα περὶ εἰμαρ- μένης διελθόν, καὶ ὁθεν ἔχε τὴν τόλμαν ἡ πλάνη παρρησιάζεσθαι, καὶ κατὰ τῆς λεγέσης δόξης τότε τὸ πᾶν ἀγέννητον εἶναι διανιζόμενος (οἷετο γὰρ ἐκ τῆς ὑπο- λήψεως τῆς τὸν κόσμον ἀγέννητον ποιήσεως, ἐκεῖθεν καὶ τὸ τῆς εἰμαρμένης συγκροτεῖσθαι πλάσμα) περατοῖ τὸν α' λόγον, καὶ ἐν τῷ β' τῷ αὐτῷ μὴ ἀφιστάμενος ἀγω- 40 ρίσματος. διὸ καὶ ἐν τῷ ι' κεφαλαίῳ γεννητὸν εἶναι τὸν τε κόσμον καὶ τὸν ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον ἐπιδεικνύς ὥδε πῶς εἰσβάλλει πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν. ἐπεὶ, φησί, τῶν

α. 6. τοῦτο] Iob. 40, 14. 8. πῶς] Isa. 14, 12. 24. τοσοῦτο 5. 32. libri πλουτίσαι. 35. τὸν post εἰς add A. b. 2. Θεοδώρου Ας: sed mg A γρ. διόδωρου, ὡς προείων εὐρήσας. 14. τὴν add A. 17. δίκαιον 5. 24. δὴ A: δὲ 5. 26. ὃν Schottus: libri ὧν. 31. καὶ A: καὶ 5. 36 et 37. ἀγέννητον A.

κατὰ μέρος ἀνθρώπων ἕκαστος φθαρτός ἐστι καὶ γενη-
τός, δῆλον ὡς καὶ ἡ τέτων φύσις εἰς τὴν ὁμοίαν
ἄγει λύσιν, ἐν μόναις ταῖς ἐξ ἀλλήλων διαδοχαῖς
διαμένοντα· τὸ γὰρ ἀγέννητον ἐκ ἐν διαδοχαῖς ἐπινοε-
μενον ἔχει τὸ ἀφθαρτον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸ καὶ κατὰ
τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν. ὅτι δὲ ὁ κόσμος γενητός, δῆλον
ἐξ ὧν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γενητά, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ καὶ
ἀήρ· καὶ γὰρ ταῦτα παρὰ μέρος καὶ ἑκάστην καὶ φθεί-
664 R. ρεται καὶ γίνεται. "ὅτι δὲ πάλιν ἡ γῆ φθαρτή, δῆλον
ἐξ ὧν εἰς γῆν καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζώων
φθειρόμενα μεταβάλλει· τὸ γὰρ εἰς ταύτην φθείρεται
ἀπόδειξις ἐστὶ τῇ ἐκ ταύτης φθαρείσης κατὰ ἀρχὰς
ταῦτα γενέσθαι. πλὴν καὶ νῦν ἐτι τὰ πολλὰ τῶν ζώων
ταύτης τροπομένης καὶ φθειρομένης γίνεται τε καὶ συν-
ίσταται. τὸ δὲ τροπόμενον εἰ καὶ μὴ πρόδηλον εἶχε τὴν
φθοράν, πῶς ἂν εἴη ἀγέννητον; τροπὴ γὰρ πᾶσα τῇ
κατὰ φύσιν προϋπάρχοντος καὶ μάλιστα τῆς ἀγεν-
σίας καθέστηκεν ἐκπτώσις. εἰ δὲ ἦν ἀγέννητον ἄνθρω-
πος, πῶς ὑπὸ τῆς γενέσεως ἦτοί τῆς εἰμαρμένης
διωκεῖται ἄν; τὸ γὰρ ἀγέννητον ἐ δέχεται τινος ἁλλοτρίου
πρὸς τὴν ἰδίαν σύστασιν.

Εἰ δὲ τις ὑπὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἐναργείας βια-
ζόμενος ὁμολογεῖ γενητὰ μὲν εἶναι τὰ ἐπὶ γῆς καὶ
θαλάττης καὶ τὰ ἐν ἀέρι, τὴν δὲ ταῦτα ἀποτελεῖσαν
γένεσιν τρέχουσαν διηλεκτὴν φθοράν καὶ ἀγέννητον ἐνεργεῖν,
καὶ ἐργάζεσθαι τὰ προειρημένα πάντα αἰδίως καὶ ἀγέ-
νητον, αὐτόθεν ἔχει τὸν ἔλεγχον. ἐ γὰρ οἷόν τε αὐ-
τὰ μὲν εἶναι γενητὰ καὶ ἐκ αἰδία, αἰδίων δὲ αὐτῶν τὴν
διοίκησιν. τὰ γὰρ ὄντα τις συγκρατεῖ καὶ διοικεῖ, τὰ
δὲ ἐκ ὄντα πρότερον ποιεῖ μὲν, εἴτα κυβερνᾷ καὶ διοι-
καί· οὐ μὴν πρὸ τῆς γενέσεως διοικεῖ καὶ κυβερνᾷ τὰ
μὴ ὄντα, εἴτα δημιουργεῖ.

Γενητὰ δὲ φησι τὰ σοιχεῖα καὶ ἐξ ὧν ὁρᾷται καὶ
ἐκάστην ἀλλήλων δεόμενα· τὸ γὰρ ἀγέννητον καὶ ἄτρεπτον
καὶ ἀνενδεές. δεῖται δὲ τὰ σοιχεῖα ἀλλήλων καὶ εἰς
344 H. τὸ "σώζεσθαι καὶ εἰς τὸ σώζειν τὰ ἐν αὐτοῖς ζῶα. ὁ δὲ
κόσμος ὅλος γενητός, ἐξ ὧν καὶ σύνθεσις ὁρᾶται, ἐξ
ἐρανῶ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν μέσῳ συγκείμενος. εἰ γὰρ καὶ
ὥσπερ ὀφθαλμός ἢ κεφαλὴ τῷ λοιπῷ σώματι, ὥτως
ὁ ἐρανὸς τῶν κοσμικῶν σοιχείων τὸ τιμιώτατον, ἀλλὰ
ἐν ὥσπερ κεφαλὴ καὶ ὀφθαλμός, καὶ τιμιώτατον,
ὁμοιοπαθεῖ τῷ λοιπῷ σώματι, ὥτω καὶ ἐρανὸς γῆς

καὶ ὕδατι καὶ ἀέρι καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ φθαροῖς ἀπα-
σιν ὁμοιοπαθεῖς ὑπάρχων τὴν κοινὴν φθοράν ἐ διέ-
φυγεν. ἀλλὰ γὰρ πῶς τὰ διοικέμενα ὑπὸ γενέσεως ἀγέ-
νητα; ἢ πῶς τὰ εἰς τὸ εἶναι ἑτέρων μὴ δεηθέντα
εἰς χρεῖαν ἤλθεν ἁλλοτρίας διοικήσεως, καὶ ταύτης
ἐκ ἀγαθῆς; τί δὲ ἀπὸ τῆς διοικεῖσθαι κρεῖττον ἔξει
προσέσης αὐτοῖς ἀγενησίας; καίτοι τροπὴ πᾶσα φύ-
σεως ἀγενήτε φθορὰ καὶ ἑκστασις ἐσίας ἀνάγκη. καὶ
πῶς ἦνεγκε τὰ ἀγέννητα ὑπὸ γενέσεως διοικεῖσθαι οὐκ
ἐπὶ τὸ σωθῆναι αὐτοῖς τὸ ἀγέννητον, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ φυ-
λαχθῆναι; εἰ δὲ τις ἀγέννητον λέγοι αὐτῶν τὴν τρο-
πὴν, τὸ πάντων ἀδυνατώτερον εἰσάγει· τροπὴ γὰρ
πάθος ἐστὶν ἀρχόμενον, καὶ ἐκ ἂν τις εἴποι τροπὴν
ἀναρχον. καὶ συντόμως εἰπεῖν, τῶν σοιχείων καὶ τῶν
ἐξ αὐτῶν ζώων τε καὶ σωμάτων ἢ πάνσοφος τροπὴ,
καὶ τῶν χημάτων καὶ χρωμάτων καὶ τῶν ἄλλων ποιο-
τήτων ἢ ποικίλη διαφορὰ μόνον ἐχὶ φωνὴν ἀφίησι
μήτε ἀγέννητον μήτε αὐτόματον νομίζειν τὸν κόσμον,
μήτ' αὐτὸ ἀπρονόητον, "θεὸν δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ εἶναι καὶ
665 R. τὸ εἶναι παραχόμενον σαφῶς εἰδέναι καὶ ἀδιστακτως
ἐπίστασθαι.

Τάχα δὲ γενητὰ μὲν τὰ ἄλλα φήσῃσι, μόνην δὲ
τὴν τῶν ἄστρον φύσιν καὶ θέσιν ἀγέννητον. ἀλλὰ πρῶτον
μὲν τίνος ἦν ἡ γένεσις πρὶν γενέσθαι ταῦτα; τίς δὲ ὁ
τὰ σοιχεῖα δημιουργήσας; ἢ ἕτερος μὲν ἐδείξ, αὐτὰ δὲ
ἑαυτά. τὸ δὲ ἀγέννητον ἔτε τροπὴν αὐθαίρετον ἂν ὑπο-
σταίη· πᾶσι μὲν γὰρ φίλον τὸ κατὰ φύσιν, μάλιστα δὲ
τῇ ἀγενήτῳ φύσει· ἔτε ὅμως μὴ βεβλόμενον πάθος
ἀβίασον γὰρ τὸ κρεῖττον, κρεῖττον δὲ ἀγενήτε οὐσίας
ἐδέν. πῶς δ' ἂν τὰ μηδαμῇ μηδαμῶς γένοιτο δίχα
τῆς ποιούντος; πῶς δὲ τὸν θεὸν ταύτην τὴν ἰχὺν
ἀφαιροῦντες αὐτοῖς ἑαυτὰ προάγειν ἐκ μὴ ὄντων πε-
ριύπτειν τὸ κράτος; εἰ δὲ καὶ αὐτὰ προαγαγεῖν ἔχου-
σεν ἑαυτά, διὰ τί μὴ καὶ τὸ διοικεῖσθαι οἰκοθεῖν παρέ-
χεν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρου κηδεμονίας ἐδεήθη; τὸ γὰρ γε-
νέσθαι τοῦ διαμένειν γενόμενον πολλῶν δυσχερέστερον.
πῶς οὖν, ὃ μὲν ἦν δυσχερέστερον, εἰς πρᾶξιν ἦνεγκεν,
ὃ δὲ ῥᾷδιον, οὐκ ἂν ἔχοι μὴ παρ' ἑτέρου λαβών;
πῶς δὲ καὶ ἡ γένεσις γῆν τε καὶ ἀέρα καὶ τὰ ἄλλα,
ἃ μὴ πεποίηκε, διοικεῖ; ἔργον γὰρ τῆς πεποιητότος καὶ
τὸ διοικεῖν, ὅτι καὶ μόνος τῶν ἑαυτῷ δημιουργημάτων
τὴν φύσιν οἶδε, καὶ ὅπως μὲν κρατοῖτο, πόθεν δὲ συγ-

α. 4. ἐν Α: ἂν ε. 6. 7. γενητός — γεννητὰ ε.
et 22. ἀπὸ. 25. φθοράν ε. b. 9. libri γενήσεως.
ὑποσταλεῖ ε.

12. τοῦ] libri τὸ. 13. τὰ om Α. 20. libri διοικεῖτ',
10. σωθῆναι] δοθῆναι Schottus. 26. ἂν ὑποσταίη Α:

Ἐν δὲ τῷ μὲ κεφαλαίῳ εἰς ἐξέτασιν ἄγει πῶς οἱ δύο ἐν ἐκατέρῳ γένει πρωτόπλαστοι, ὃ τε διάβολος καὶ ὁ Ἀδάμ, εὐθέως κτισθέντες ἐξέπεσον. ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ Ἀδάμ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει πρωτόπλαστος, δηλὸν ὅτι δὲ καὶ ὁ διάβολος, ἐν τῷ Ἰώβ φησὶν, ὥσπερ ὁ εἰς 5 τηγὸς πρωτοσύτης πεπτωκώς, „τὸτό ἐστιν ἀρχὴ κυρίως πλάσματος πεποιημένον εἰς τὸ καταπαύεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτῶν.” καὶ ὁ προφήτης „πῶς ἔπεσεν ὁ ἑωσφόρος, ὁ πρωτὶ ἀνατέλλων;” ὁ γὰρ ἑωσφόρος, ἅτε δὴ πλησιάζων κατὰ τινα πορείαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀσέρον, 10 πρωτός ἐστιν ἡλὶς κήρυξ· ὁ ἀναλόγως ἔχειν ποτὲ τὸν διάβολον ἀντιτιτόμενον τὸ λόγιον πρὸς τὸν νοητὸν τῆς δικαιοσύνης ἡλίον φησιν. ἀλλ' ὅπερ πρόκειτο, εἰ καὶ λυπηρόν (φησί) τὸ ἐκατέρας κτίσεως, τῆς τε νοητῆς καὶ τῆς μετεχέσης τῶν αἰσθήσεων, τοὺς πρωτογενεῖς 15 εἰς ὀλιθον ἐκπεσεῖν, ἀλλ' ἔν τοις ἐξῆς ἅπασιν τὸ ἐκαί-
 342 H. των πτώμα "κοινωφελὲς παράδειγμα πρόκειτο, κήρυκος δίκην ἀναφωνῶν πολλῆς ἀσφαλείας ἔχειν πρόνοιαν, μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπεσεῖν, μηδὲ ξέργειν δι' ὧν ἂν τις ὀλιθώσκειν, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ δυνάμει τὴν 20 παρακοὴν καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἁμαρτίαν βδελύττεσθαι, εἴ γε καὶ αὐτὰ τῆς δημιουργίας τὰ οἰοναὶ βάθρα καὶ θεμέλια μὴ τῆς δέσεως ἑαυτὸς ἀξιώσαντες προσοχῆς ἐπὶ τοσούτον ὠλίθησαν. διὰ τὸτο γὰρ καὶ ὁ σοφὸς ἡμῶν πλάσης καὶ προνοητῆς πρὸς σωφρονισμόν τῶν μετὰ 25 ταῦτα πάντων παραινίκα καὶ πρὸ καιροῦ τρόπον τινὰ ἐκατέρῳ προσάγει τὴν κόλασιν, τὸν μὲν τῷ θνητῷ καταδικάσας, τῷ δὲ τὴν χώραν ἀμείψας καὶ ἀντὶ τῆς ἁγῆς καὶ μακρυῆς διατριβῆς τὸ σκότος ἀντιδὲς καὶ τὸν τάρταρον, ἐκατέρῳ πάθει κατάλληλον κρούσας τὸ φάρ- 30 μακον. ὁ μὲν γὰρ Ἀδάμ θεὸς ἔσεσθαι νομίσας καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς φέρειν ἀνεωγμένους καὶ γνῶσιν πλεῖν τῶν καλῶν τε καὶ τῶν πονηρῶν, θνητός τε ἐδείχθη καὶ πολυπαθής, καὶ μικρὸς τυφλώττεσθαι καὶ παντοδαπὰς ἀγνοίας μετὰ τὴν φύσιν ἠνέγκαστο· ὁ δὲ τὸν θρόνον εἰς τὸν εἰς 35 τὸν τῇ φαντασίᾳ τιθεὶς καὶ ὁμοῖος τῷ ὑψίστῳ γενόμενος ὑπὸ γῆν τε δικαίως ἐξήρφη καὶ τὰς ταρταρίας ὑπέδυνε μυχέας, καὶ γέγονεν αὐτοῖς ἡ ἀπληξία καὶ τῆς ἐν οἷς ὑπῆρχον συμμετρίας ἀπόπτωσις. ἰατρικῆς δὲ
 661 R. σοφίας καὶ τὸ προσφέρειν τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐναντία 40 ἰάματα. "Ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν τῷ ἱερομαθεῖ τε καὶ φιλοθεάμονι τὸ εἶ καὶ μὴ τὸ πέρας ἀποφέρει κεφάλαιον.

223.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΔΙΟΔΩΡΟΥ ἐπισκόπου Ταρσῶ κατὰ εἰμαρμένης, ἐν λόγοις μὲν ἡ', κεφαλαίοις δὲ γ' καὶ ν'. ἔστι μὲν ἐν ἐν τέτοις εὐσεβῶν ὁ ἀνὴρ, καὶ εἰς 5 περὶ τὴν δόξαν τῶν εἰς τὸ θεῖον, ἣν ἡ τῶ Νεσορίου λύσσα διασπαράττει, σφαλλόμενος τοῖς δὲ ἐπιχειρήμασιν ἔστι μὲν οἷς ὀρθῶς τε καὶ εὐφυῶς ἐπιβάλλει, διελέγχων τὰς τὴν εἰμαρμένην δοξάζοντας, ἔστι δὲ ὅπερ πρὸς μόνον τὸ φαινόμενον τὸν ἀγῶνα φέρει, καὶ μηδὲ σαφῶς τὸ τῶν ἐναντίων ἐξακριβῶν δόγμα. ὅθεν 10 πολλάκις ἐκ ἐκείνοις, πρὸς ἑς ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἐτέροις μᾶλλον δόξειεν ἂν διαμάχεσθαι. πλὴν ὁ γε εὐγνώμων κριτὴς ἐχ' ὑπερ ὧν ἐκ εὐσώχως ἐνιαχθῆ φέρεται μωμῆσταιτο ἂν ὑπερ ὧν δὲ σπεσδάξει τὴν τῆς εἰμαρ- 15 μένης πλάνην κατενεγκεῖν, καὶ ὥς ἐκ ἐν ὀλίγοις κατ' αὐτῆς εὐδοκιμεῖ, τὸν ἄνδρα τιμῆς καὶ χάριτος ἄξιον ἀνομολογεῖν ἐς δίκαιος. ἐν μέντοι γε τῷ α' καὶ ν' κεφαλαίῳ, ἅμα τε τὴν τῆς εἰμαρμένης κατασεῖων δόξαν, καὶ τὴν Βαρδισάνθου συνεπιδράσκει. αὕτη δὲ 20 ἡμίμηνος τίς ἐστι καὶ ἡμίτομος τὴν μὲν γὰρ ψυχὴν εἰμαρμένης τε καὶ τῆς λεγομένης γενεθλιαλογίας ἐλευθέρων ἀπολύει, συντηρῶν αὐτῇ τὸ αὐτεξέσιον, ὑποτάττει δὲ τῇ ταύτης διοικήσει τὸ σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, πλεονον δὴ φημι καὶ πενίαν καὶ νόσον καὶ 25 ζῶν καὶ θάνατον καὶ ὅσα ἐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ταῦτα πάντα τῆς εἰμαρμένης ἔργα δογματίζει. ὃν ὁ φιλομαθὴς καὶ σπεσδαῖος Διόδωρος σαφῶς "τε καὶ γενναίως 343 H. διελέγχει λόγῳ μὲν ἡμίτομον τὴν τῆς εἰμαρμένης πλάνην κηρύττειν, ἔργῳ δὲ συγκροτεῖν τὴν ὅλην, εἴπερ 30 καὶ τὰ πλεῖστα τῶν σωματικῶν παθῶν τε καὶ ἔργων διὰ τῆς ψυχικῆς ἐνεργείας τε καὶ συνεργείας, καὶ δὴ καὶ συμπαθείας εἶωθεν ἐπισυμβαίνειν καὶ ἀποτελεῖσθαι.
 Ἐν μὲν ἐν τῷ α' λόγῳ ἄλλα τέ τινα περὶ εἰμαρμένης διελεῖται, καὶ ὅθεν ἔχει τὴν τόλμαν ἢ πλάνην παρρησιάζεσθαι, καὶ κατὰ τῆς λεγέσης δόξης τόδε τὸ πᾶν ἀγέννητον εἶναι διανοητέος (οἷον γὰρ ἐκ τῆς ὑπολήψεως τῆς τὸν κόσμον ἀγέννητον ποιήσεως, ἐκείθεν καὶ τὸ τῆς εἰμαρμένης συγκροτεῖσθαι πλάσμα) περὶ τοῦ α' λόγον, καὶ ἐν τῷ β' τῶ αὐτῶ μὴ ἀφιστάμενος ἀγω- 40 νίσματος. διὸ καὶ ἐν τῷ ε' κεφαλαίῳ γεννητὸν εἶναι τὸν τε κόσμον καὶ τὸν ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον ἐπιδεικνύς ὧδέ πως εἰσβάλλει πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν. ἐπεὶ, φησί, τῶν

a. 6. τοῦτο] Iob. 40, 14. 8. πῶς] Isa. 14, 12. 24. τοσοῦτο ε. 32. libri πλουτίζου. 35. τὸν post εἰς
 add A. b. 2. Θεοδώρου A: sed mg A γρ. διωδῶρου, ὡς προῖων εὐρήσεις. 14. τὴν add A. 17. δίκαιον ε.
 24. δὴ A: δὲ ε. 26. ὃν Schottus: libri ὧν. 31. καὶ A: καὶ ε. 36 et 37. ἀγέννητον A.

κατὰ μέρος ἀνθρώπων ἕκαστος φθαρτός ἐστι καὶ γενη-
τός, δῆλον ὡς καὶ ἡ τέτων φύσις εἰς τὴν ὁμοίαν
ἄγει λύσιν, ἐν μόναις ταῖς ἐξ ἀλλήλων διαδοχαῖς
διαμένοντα· τὸ γὰρ ἀγέννητον ἐκ ἐν διαδοχαῖς ἐπινοή-
μενον ἔχει τὸ ἀφθαρτον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸ καὶ κατὰ
τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν. ὅτι δὲ ὁ κόσμος γενητός, δῆλον
ἐξ ὧν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γενητά, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ καὶ
ἀήρ· καὶ γὰρ ταῦτα παρὰ μέρος καὶ ἑκάστην καὶ φθεί-
664R. ρεται καὶ γίνεται. "ὅτι δὲ πάλιν ἡ γῆ φθαρτή, δῆλον
ἐξ ὧν εἰς γῆν καὶ ὁ ἀνθρώπος καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζώων
φθειρόμενα μεταβάλλει· τὸ γὰρ εἰς ταύτην φθειρεῖται
ἀπόδειξις ἐστὶ τῆς ἐκ ταύτης φθαρείσης καὶ ἀρχῆς
ταῦτα γενέσθαι. πλὴν καὶ νῦν ἐτι τὰ πολλὰ τῶν ζώων
ταύτης τροπομένης καὶ φθειρομένης γίνεται τε καὶ συν-
ίσταται. τὸ δὲ τροποῦμενον εἰ καὶ μὴ πρόδηλον εἶχε τὴν
φθοράν, πῶς ἂν εἴη ἀγέννητον; τροπὴ γὰρ πᾶσα τῇ
κατὰ φύσιν προϋπάρχοντος καὶ μάλιστα τῆς ἀγεν-
σίας καθέστηκεν ἐκπτώσις. εἰ δὲ ἦν ἀγέννητον ἄνθρω-
πος, πῶς ὑπὸ τῆς γενέσεως ἦτοί τῆς εἰμαρμένης
διωκεῖται ἄν; τὸ γὰρ ἀγέννητον ἐ δέχεται τινος ἁλλοτρίου
πρὸς τὴν ἰδίαν σύστασιν.

Εἰ δὲ τις ὑπὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἐναργείας βια-
ζόμενος ὁμολογεῖ γενητὰ μὲν εἶναι τὰ ἐπὶ γῆς καὶ
θαλάττης καὶ τὰ ἐν αἰθέρι, τὴν δὲ ταῦτα ἀποτελεῖσαν
γένεσιν τρέχουσαν διηνεκῇ φορᾷ καὶ ἀγέννητον ἐνεργεῖν,
καὶ ἐργάζεσθαι τὰ προειρημένα πάντα αἰδίως καὶ ἀγέ-
νητον, αὐτόθεν ἔχει τὸν ἔλεγχον. ἐ γὰρ οἷόν τε αὐ-
τὰ μὲν εἶναι γενητὰ καὶ ἐκ αἰδία, αἰδίων δὲ αὐτῶν τὴν
διοίκησιν. τὰ γὰρ ὄντα τις συγκρατεῖ καὶ διοικεῖ, τὰ
δὲ ἐκ ὄντα πρότερον ποιεῖ μὲν, εἴτα κυβερνᾷ καὶ διοί-
κει· οὐ μὴν πρὸ τῆς γενέσεως διοικεῖ καὶ κυβερνᾷ τὰ
μὴ ὄντα, εἴτα δημιουργεῖ.

Γενητὰ δὲ φησι τὰ σοιχεῖα καὶ ἐξ ὧν ὁρᾷται καὶ
ἐκάστην ἀλλήλων δεόμενα· τὸ γὰρ ἀγέννητον καὶ ἀτρεπτον
καὶ ἀγενδεές. δεῖται δὲ τὰ σοιχεῖα ἀλλήλων καὶ εἰς
344H. τὸ "σώζεσθαι καὶ εἰς τὸ σώζειν τὰ ἐν αὐτοῖς ζῶα. ὁ δὲ
κόσμος ὅλος γενητός, ἐξ ὧν καὶ σύνθεσις ὁρᾷται, ἐξ
ἐρανῶ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν μέσῳ συγκείμενος. εἰ γὰρ καὶ
ὥσπερ ὁφθαλμός ἢ κεφαλὴ τῷ λοιπῷ σώματι, ὅπως
ὁ ἐρανὸς τῶν κοσμικῶν σοιχείων τὸ τιμιώτατον, ἀλλ'
ἐν ὥσπερ κεφαλὴ καὶ ὁφθαλμός, καὶ τιμιώτατον,
ὁμοιοπαθεῖ τῷ λοιπῷ σώματι, ὅπως καὶ ἐρανὸς γῆς

καὶ ὕδατι καὶ αἰθέρι καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ φθαργοῖς ἀπα-
σιν ὁμοιοπαθῆς ὑπάρχων τὴν κοινὴν φθορὰν ἐ διέ-
φυγεν. ἀλλὰ γὰρ πῶς τὰ διοικέμενα ὑπὸ γενέσεως ἀγέ-
νητα; ἢ πῶς τὰ εἰς τὸ εἶναι ἐτέρων μὴ δεηθέντα
εἰς χρεῖαν ἤλθεν ἁλλοτρίας διοικήσεως, καὶ ταύτης
ἐκ ἀγαθῆς; τί δὲ ἀπὸ τῆς διοικεῖσθαι κρεῖττον ἔξει
προσέσης αὐτοῖς ἀγεννησίας; καίτοι τροπὴ πᾶσα φύ-
σεως ἀγενήτε φθορὰ καὶ ἕκαστος ἐσίας ἀνάρχος. καὶ
πῶς ἦνεγκε τὰ ἀγέννητα ὑπὸ γενέσεως διοικεῖσθαι οὐκ
ἐπὶ τὸ σωθῆναι αὐτοῖς τὸ ἀγέννητον, ἀλλ' ἐπὶ τὸ φυ-
λαχθῆναι; εἰ δὲ τις ἀγέννητον λέγοι αὐτῶν τὴν τρο-
πὴν, τὸ πάντων ἀδυνατώτερον εἰσάγει· τροπὴ γὰρ
πάντος ἐστὶν ἀρχόμενον, καὶ ἐκ ἂν τις εἴποι τροπὴν
ἀναρχον. καὶ συντόμως εἰπεῖν, τῶν σοιχείων καὶ τῶν
ἐξ αὐτῶν ζώων τε καὶ σωμάτων ἡ πάνσοφος τροπή,
καὶ τῶν χημάτων καὶ χρωμάτων καὶ τῶν ἄλλων ποιο-
τήτων ἡ ποικίλη διαφορὰ μόνον ἐχὶ φωνὴν ἀφίησι
μήτε ἀγέννητον μήτε αὐτόματον νομίζειν τὸν κόσμον,
μήτ' αὖ ἀπρονόητον, "θεὸν δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ εἶναι καὶ
665R. τὸ εἶναι παραχόμενον σαφῶς εἰδέναι καὶ ἀδιζήτως
ἐπίστασθαι.

Τάχα δὲ γενητὰ μὲν τὰ ἄλλα φήσεται, μόνην δὲ
τὴν τῶν ἄσρων φύσιν καὶ θέσιν ἀγέννητον. ἀλλὰ πρῶτον
μὲν τίνος ἦν ἡ γένεσις πρὶν γενέσθαι ταῦτα; τίς δὲ ὁ
τὰ σοιχεῖα δημιουργήσας; ἢ ἕτερος μὲν ἐδεῖς, αὐτὰ δὲ
ἑαυτά. τὸ δὲ ἀγέννητον ἔτε τροπὴν ἀνθαίρετον ἂν ὑπο-
σταίη· πᾶσι μὲν γὰρ φίλον τὸ κατὰ φύσιν, μάλιστα δὲ
τῇ ἀγενήτῳ φύσει· ἔτε ὅφ' ἐτέρος μὴ βεβλόμενον πάθος
ἀβίασον γὰρ τὸ κρεῖττον, κρεῖττον δὲ ἀγενήτε οὐσίας
ἐδέν. πῶς δ' ἂν τὰ μηδαμῇ μηδαμῶς γένοιτο δίχα
τῆς ποιοῦντος; πῶς δὲ τὸν θεὸν ταύτην τὴν ἰχὺν
ἀφαιροῦντες αὐτοῖς ἑαυτὰ προάγειν ἐκ μὴ ὄντων πε-
ριάπτειν τὸ κράτος; εἰ δὲ καὶ αὐτὰ προαγαγεῖν ἔχου-
σεν ἑαυτά, διὰ τί μὴ καὶ τὸ διοικεῖσθαι οἰκοθῆναι παρέ-
χεν, ἀλλὰ τῆς ἐτέρου κηδεμονίας ἐδεήθη; τὸ γὰρ γε-
νέσθαι τοῦ διαμένειν γενόμενον πολλῶν δυσχερέστερον.
πῶς οὖν, ὃ μὲν ἦν δυσχερέστερον, εἰς πρᾶξιν ἦνεγκεν,
ὃ δὲ ῥᾷδιον, οὐκ ἂν ἔχοι μὴ παρ' ἐτέρου λαβὼν;
πῶς δὲ καὶ ἡ γένεσις γῆν τε καὶ αἶρα καὶ τὰ ἄλλα,
ἃ μὴ πεποίηκε, διοικεῖ; ἔργον γὰρ τῆς πεποιητότος καὶ
τὸ διοικεῖν, ὅτι καὶ μόνος τῶν ἑαυτῆς δημιουργημάτων
τὴν φύσιν οἶδε, καὶ ὅπως μὲν κρατοῖτο, πόθεν δὲ συγ-

a. 4. ἐν A: ἂν ε.

6. 7. γενητός — γενητὰ ε.

et 22. ἀπό.

25. φθορὰν ε.

ὑποστατεῖ ε.

b. 9. libri γενήσεως.

12. τοῦ] libri τὸ.

13. τὰ om A.

20. libri διοικεῖν,

10. σωθῆναι] δοθῆναι Schottus.

26. ἂν ὑποσταίη A:

χέοιτο καὶ διαφθείροιτο. εἰ δὲ **τολμήσαιεν** καὶ τῶν
 345 H. **χοιχείων** τὴν **δημιουργίαν** ἀνάπτειν τῇ εἰμαρμένῃ, "λε-
 γέτωσαν ἡμῖν ποῖος μὲν ἀσὴρ εἰς τόδε τὸ ζώδιον εἰσ-
 ελθὼν ἀπετέλεσε τὴν γῆν, ποῖος δὲ τὸν ἀέρα ἢ τὸ
 πῦρ ἢ τὸ ὕδωρ. ἀλλ' ἐκ ἂν ἔχοιεν λέγειν, εἰ καὶ πλέον
 ληρεῖν μελετήσωσιν. ἄλλωζε δὲ εἰ οὐχ ἅπασι ποιεῖ ὁ
 ποιεῖ ἢ γένεσις, πολλάκις δὲ τὰ αὐτὰ κατὰ τινες χρό-
 νων περιόδους, δεικνύτωσαν ἡμῖν πολλάκις μὲν γεγε-
 νημένας πολλὰς ὁλότητας γαιῶν, πολλὰς δὲ ὑδάτων,
 πολλὰς δὲ θαλασσῶν, ἐξ ὧν καὶ κόσμος ἀπείρες συστή-
 10 σασιν. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τῆτο ἀδύνατον ἄρα καὶ τὸ
 ἅπασι τὴν γένεσιν ἐν τι τῶν χοιχείων προαγαγεῖν. εἰ
 δὲ ἐκ μανίας εἰς μανίαν μεταπίπτοντες ὑπὸ θεῶν μὲν
 δημιουργηθῆναι φαῖεν τὰ χοιχεῖα, ὑπὸ δὲ τῆς γενέσεως
 ἀγένητον καὶ αὐτῆς ὥσπερ τὸ θεῖον ἔσης διοικεῖσθαι,
 15 ἐκδηλότερον αὐτῶν τὴν ἀνοιαν σηλιτεύσει. διὰ τί γὰρ
 τὸ θεῖον ἀτάκτῳ γενέσει τὸ οἶκτον ὑπέβαλε δημιούρ-
 γημα; ἂν ὡς αὐτὸς ἐκ ἔχων τὴν τῆ προνοεῖν σοφίαν;
 καὶ τίς ἂν ἐνέγκοι τὸ δύσφημον, τίς δὲ τὸ ἀνόητον,
 δημιουργίας μὲν κράτος ἔχειν, προνοίας δὲ μηδ' ὅσον
 20 ἢ ἄτακτος ἤρπασε γένεσις; καὶ μυρία ἄλλος ἔσμοδος
 ἀτοπημάτων ἐπεῖ. εἰ δ' ὥσπερ ἀγαθότητι ἐποίησεν
 ὁ θεός, ἔτω καὶ προνοεῖ, περιττὴ καὶ ματαία ἢ ἐπίνοια
 τῆς εἰμαρμένης ἢ τοι τῆς γενέσεως. πῶς δὲ ἀγένητος
 ὁ ἔρρανος, τοῦ συνθέτου κόσμου μέρος ὑπάρχων καὶ
 25 περιοχὴ; τὸ γὰρ ἀγένητον ἔτε περιοχὴ τις οὔτε τόπος
 ἐτέρων ἂν εἴη, καθαρῶς δὲ τῶν τοιούτων τε καὶ παθῶν
 ἀπάντων. ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς αὐτῶν τῆς πλαττομένης
 ὑποθέσεως δῆλον ὡς ἔτε ὁ ἔρρανος ἔτε οἱ ἀξέρες ἀγέ-
 νητοι. καὶ γὰρ τὸς μὲν αὐτῶν ἀγαθοποιὸς τὸς δὲ κακο-
 30 ποιὸς λέγεται, "καὶ οἷος ἄλλος ἄλλοις ἀφορίζουσιν, ἐν
 οἷς γινόμενοι ἄλλοι μὲν κακύνονθαι, ἢ πλέον ἢ καὶ ἐξ
 ἀγαθότητος τραπέντες εἰς κάκωσιν, οἱ δὲ τὲναντίον ἢ
 πρὸς ἀγαθότητα κακοὶ ὄντες μετεβλήθησαν, ἢ πλέον
 τῆς προτέρας ἡγαθύνθησαν ἀγαθότητος. καὶ πῶς ἂν
 35 ἐν τέτοις νοηθῇ ἢ τὸ ἀπαθεῖς ἢ τὸ ἀπλὲν ἢ τὸ ἀσύν-
 θετον ἢ τὸ ἀγένητον καὶ μυρία ἄλλα; Ἐν οἷς καὶ ὁ
 δεῦτερος αὐτῶ συναναρτίζεθαι λόγος καὶ τὰ δέκα κε-
 φάλαια, τελευτήσαντα μὲν εἰς τὸ κ', ἀρχὴν δὲ τὸ ι'
 ποιησάμενα.

Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ μὲν διὰ τε τῶ κα' κεφα-
 λαίου καὶ τοῦ κβ', καὶ μὴν καὶ τοῦ γ' καὶ κ' καὶ δ',
 ἐλέγχειν τοὺς τὸν ἔρρανον σφαιρικὸν ὑποτιθεμένους,

καὶ μέντοι γε διὰ τῶν ἰχνὺν ἔχόντων οἱ ἔλεγχοι πρόεισι.
 τὸ σφαιρικὸν δὲ ἐ βέλεθ' συγχωρεῖν τῷ ἔρρανω, διότι
 νομίζει τὴν εἰμαρμένην ἐκ τῆς τοιαύτης εἰσάγεσθαι θέ-
 σεως. καίτοι ἐδεμία τῆτο ἀπόδειξις ἐκβιάζεθ'. ὁ γάρ,
 εἴ γε σφαιρικὸς ὁ ἔρρανος, καὶ τὸ τῆς εἰμαρμένης ἐξ
 ἀνάγκης συνίσταται.

Τὸ δὲ κ' καὶ ε' κεφάλαιον εὐσεβεῖς μὲν προβάλλεθ'
 λόγους, πρὸς ἔλεγχον δὲ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως
 τὴν ἰχνὺν ἐ λῖαν ἐπιδεικνυμένους. ἐν δὲ τῷ κζ' δόξας
 10 προθέμενος περὶ τε ἔρρανος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀξέρων,
 ὡς λέγει τῶν ἀερολογόντων εἶναι, οὔτε ταύτας "ἀκι-346 H.
 βδήλως προάγει, καὶ τὰς κατ' αὐτῶν ἐπιχειρήσεις ἔτε
 ἀποδεικτικάς, ἀλλ' ἐδὲ διὰ τῆ πιθανῆ δεικνύσι προῖδ-
 σας. τὸ δὲ κη' πρὸς τὰς αὐτὰς ἐνιστάμενον δόξας δι'
 15 ἴσας μὲν τῶν ἀποδείξεων διαπίπτει, ἐ μέντοι γε καὶ τῆ
 πιθανῆ διαμαρτάνει. ἐν δὲ τῷ κθ' φησί, πῶς τὴν ὅλην
 γῆν εἰς ἴσα μέρη τοῖς δώδεκα καταμερίζοντες ζώδιοις,
 τὰ μὲν τμήματα τῆς γῆς καὶ τὸς ἐν αὐτοῖς δῆλον οἶ-
 κεντας εἰς ἕκασον ἀφωρισμένως ἀναφέρουσι τῶν ζώ-
 20 δίων, καὶ ὑποκείσθαι μὲν τὰ τῆς γῆς μέρη, ἐπικείσθαι δὲ
 τῶν ζωδίων ἕκαστον δίκην νεφέλης τῇ ἀφωρισμένῃ
 μοίρᾳ τῆς γῆς ἐποχόμενον. ἐν κινήσει γὰρ κατ' αὐτὸς
 διηγεῖται τῆ ἔρρανος πόλε φερομένης, καὶ συμπεριγαγομέ-
 νων αὐτῶ τῶν ἰβ' ζωδίων, ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τῆς γῆς
 25 διὰ παντὸς ἐπέχειν τμήμα, ἀλλὰ παραλλάξει μὲν κατὰ
 τὴν πορείαν τῆ πόλε ἕκασον ζώδιον πάντα τὰ τμή-
 ματα τῆς γῆς, ἄλλοτε μὲν ἐπ' ἀνατολῆς, ἄλλοτε δὲ
 ἐπὶ δύσειν, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ μεσημβρίαν τῇ ἔρρανος κι-
 νήσει συμπεριδιναμένον, καὶ ἐκ ἐφ' ἐνί τινι σηριζόμε-
 30 νον. ἐξ ἐ συμβαίνει τῶν ζωδίων ἕκασον οὐδὲν ἦττον
 τὸ ἀφωρισμένον τῆς γῆς ἐπέχειν τμήμα ἢ τὸ ἀλλό-
 τριον. ἄλλωζε δὲ εἰ κατ' αὐτὸς ἢ γῆ κέντρος καὶ σημεία
 λόγον ἐπέχει πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ τῶν ζωδίων ἐν
 ὁποιονθὲν τῷ τε πλάτει καὶ μήκει πολλαπλάσιόν ἐστιν
 35 αὐτῆς, πῶς οἶόν τε ἐστὶν ἕκασον τῶν δωδεκατημορίων
 τῆς γῆς ἐκαστῶ τῶν ζωδίων ἰσομοιεῖν τε καὶ συμπα-
 ρατείνεσθαι καὶ διὰ τῆτο τὴν οἰκείωσιν ἔχειν πρὸς αὐτό;
 καὶ τότε ἐδ' αὐτῆς ὅλης οἰκωμένης τῆς γῆς, κατὰ δὲ
 τὸ πλεῖστον, τὸ μὲν διὰ καύματος τὸ δὲ διὰ ψύχους
 40 ὑπερβολὴν, ἀνθρώπων οὔσης ἀοικίητες, καὶ παντελῶς
 ἀπ' ἀρχῆς ἀφωρισμένης. εἰ δὲ μὴ τοπικῶς τῶν τῆς
 γῆς τμημάτων τὰ ζώδια κρατεῖν λέγοιεν, μηδὲ σω-
 ματικῶ μεγέθει κατὰ τὸ ἔχειν αὐτῆς τὸ πλάτος, "ἀλλὰ 669 R.

a. 2. ἀπτειν A.
 δων, ut solet, A.

7. τὰ et 31. ἄλλους add A. 16. σηλιτεύσουσι ε.
 43. ἀλλὰ μηδὲ φυσ. ε.

b. 27. ἀνατολῆς] immo ἀνατολήν. 36. ζώ-

φυσικῶς χαίρειν ἔκαστον τῶν ζωδίων ἐκάστῳ μέρει τῆς γῆς, περιτιτῶς πρὸς τὰ χήματα τῶν ζωδίων καὶ γῆς τόπος ἀπονέμει, ταῖς μὲν τῆς καρκίνου χηλαῖς ἔξοχάς τινας καὶ ἐκτάσεις ἐκτὸς τῆς ὅλης μεγέθους, τοῖς δὲ τῆς ταύρου κέρασι καὶ τοῖς ποσὶν ἐτέρους τῷ τῆς φύσεως 5 χήματι παραπλησίους. ἔτι δὲ εἰ χαίρει τῶν ζωδίων ἔκαστον φυσικῶς ἐκάστῳ μέρει τῆς γῆς, καὶ βλάπτει μὲν αὐτῆς τὰ μέρη καὶ ἀφανίζει ἢ σεισμοῖς ἢ πολέμοις ἢ πυρπολήσεσιν ἢ ἀφορίαις κακοποιῶν φανέντος τῆς ἀξέ- ρος, ὠφελεῖ δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθοποιῶν τινὸς εἰς 10 αὐτὸ ἐρχομένους, γηπονίαις, οἰκοδομαῖς, εὐφορίαις, πῶς εἰσὶ τόποι διὰ κρύβους ἢ θάλαπας ὑπερβολὴν διὰ παν- τὸς πάντων ἔρημοι, καὶ ἔτε ἀγαθοποιὸς αὐτοῖς ἀφείλε τὴν ἐρημίαν, παρέχε δὲ τὴν εὐκρασίαν, ἔτε τῆς οἰκη- σίμους τόπος κακοποιὸς ἐδεῖς ἐπεμβαίνων τῶν ζω- 15 δίων εἰς παντελῆ ἐρημίαν καὶ ἀφανισμόν μετεσκεύα- 347 H. σεν; εἰ γὰρ καὶ γένοιτο "κατακλυσμοὶ ἢ χαλάζης ἢ κε- ραυνῶν βολαί, τὰ ἐν αὐτοῖς ἀφανίζοντες, ἀλλ' ἢ συμ- μετρία πάλιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν εὐφορον αὐτὰς ἐπα- νήγαγε. τοὺς δὲ ἐρήμους τόπους οὕτω τις ὠφέλησεν 20 ἀγαθοποιὸς ἀσῆρ, ἀλλ' ἢ φύσις κρατεῖ καὶ ἐν ἐρη- μίαις καὶ πανταχοῦ παρὰ θεοῦ τοῖς ἔσι διαφύρωσ δοθεῖσα, καὶ οὐτ' ἂν ὑετὸς κατενεχθείη ὅπου μὴ πέφυκεν, οὐτ' ἂν νιφετῶν ἀπαλλαγείη τὰ διὰ παν- τὸς φέροντα κρυμὸς ἀγρίους. εἰ δὲ αὐτὸ τῆς τῶν τό- 25 πων φύσεως τὸ ἀμετάβλητον δείγμα λαμβάνουσι τοῦ χαίρειν ἔκαστον ζώδιον ἐκάστῳ μέρει γῆς, αἱ ἀπὸ εὐφο- ριῶν εἰς ἀφορίας μεταβολαὶ καὶ οἱ σεισμοὶ τὸ λεγόμε- νον αὐτοῖς ἀσθενὲς διελέγχουσι τῶν μὲν γὰρ ἀγαθῶν τόπων πολλάκις ἠφανίσθη τὸ εὐκρατον, τῶν δὲ ἐρή- 30 μων οὐδεπώποτε μετεβλήθη τὸ ἄγριον καὶ ἀοίκητον. Τῶν μὲν οὖν ἐν τῷ λ' κεφαλαίῳ ὅσα τὸ ἀκόλου- θόν πως μετὰ τοῦ πιθανοῦ εἶχε, ταῦτά ἐστι τῶν δ' ἄλλων τὰ μὲν τοῖς προλαβοῦσι κεφαλαίοις προείρη- ται, τὰ δὲ κατὰ τὸ φαινόμενον μᾶλλον καὶ ἐπιπό- 35 λαιον διεσκεύασαι.

Ἐν δὲ τῷ λ' διαπορεῖ τὴν τῶν ἀσρολόγων δόξαν διασειῶν, καὶ φησι διὰ τί γὰρ τὰ ζώδια οἴκους τῶν πλανήτων καλεῖται; ἄρ' ὅτι πέπηγεν ἐν τῷ ἔρανῳ; καὶ πάντες ἄρα οἱ ὁμοίως πεπηγότες οἴκοι ἔσονται 40 τέτων. ἀλλ' ὅτι κινῶνται οἱ πλάνητες; καὶ οὕτω πά- λιν πάντες οἱ πεπηγότες οἴκοι ἂν αὐτῶν εἴησαν εἰ- κότως. ἀλλ' ὅτι τῶν ἀπλανῶν ἔκαστος χαίρει τῷ πλά-

νητι; διὰ τί ἔν μὴ καὶ οἱ πλάνητες οἴκοι τῶν ζωδίων; πῶς δὲ μὴ ἀλλήλων οἴκοι πάλιν οἱ ἀγαθοποιοὶ πλά- νητες καὶ οἱ κακοποιοί, καὶ ἔτι τὰ ἀλλήλοις χαίροντα τῶν ζωδίων; εἰ δ' ὅτι τὰ μὲν ζώδια σύγκειτ' ἐκ πολ- 5 λῶν, ἔκαστος δὲ τῶν πλανήτων μονοειδής, καὶ ἐκάστην σύνθεσιν τῶν ἀπλανῶν οἶκον ὀφείλουσι ποιεῖν τῶν πλα- νήτων. πολλὰς γὰρ ἂν τις εὖροι συνθέσεις, βεληθεῖς ζητεῖν, καὶ τῶν ἄλλων ἀπλανῶν. εἰ δὲ ὅτι μόνον τὰ ζώδια τοῖς πλάνησιν εἰς τὰ ἀποτελέσματα συνεργεῖ, 10 διὰ τί μὴ καὶ οἱ πλάνητες οἴκοι τῶν ζωδίων συνερ- γῶντες αὐτοῖς; εἰ δὲ διότι τὰς τῶν ζωδίων ἐνεργείας καὶ ἀκύρους καὶ ἐνεργεῖς δύναμι' ποιεῖν, "πῶς ἔχει καὶ 672R. ἀλλήλων οἴκοι εἰσι, τοῖς ἀλλήλων ἀποτελέσμασι καὶ κῦρος καὶ κατάλυσιν ἐπάγειν (ὥς φασιν) ἰχύνοντες; πῶς δὲ μόνον τὰ ζώδια τοῖς πλάνησι συνεργεῖ; ἄρα μά- 15 ταιὸς ἐστὶν ὁ λοιπὸς τῶν ἀπλανῶν χορός; πῶς δὲ τῆς πλάνητας ἀγαθοποιεῖν καὶ κακοποιεῖν ὅπως δύνασθ' φασιν; ἄρα διὰ τὸ κινεῖσθαι; ἔκοῦν τῶν ιβ' ζωδίων ἐδὲν οὐτε ἀγαθοποιήσῃ ἔτε κακοποιήσῃ. ἀλλ' οὐδέ 20 τις ἄλλος τῶν ἀπλανῶν. εἰ δὲ διότι (φησί) δι' αὐ- τῶν πορεύοντ' οἱ πλάνητες, πολλῷ μᾶλλον αἱ ζῶναι καὶ οἱ τῆς ἀέρος τόποι, δι' ὧν ὁδεύουσι, τῆς καλοποιεῖν καὶ κακοποιεῖν δύναμιν ἔξουσιν. ἔρανῳ γάρ, ἐν ᾧ οἱ πλάνητες, ἔμενῃ (ὥς φασιν) πολλῷ κατωτέρω ὄντες 25 ἔχ' ἄπτονται. τί δὲ δὴ ποτε σελήνη μὲν τὸ μειᾶσθαι καὶ αὐξάνειν ὑπομένει, τῶν δ' ἄλλων πλανήτων προπο- δισμοὺς καὶ ζηριγμῶς καὶ ἀναποδισμοὺς εἰσάγοντες ἥλιον καὶ σελήνην τῆς τοιαύτης "παλιντρόπος πλάνης 348 H. ἐλευθέρος ἔωσιν; καὶ εἰ μικροφανὴς ὁ Κρόνος, μείζων (ὥς φασιν) τῶν ἄλλων ὑπάρχων πλανήτων, ὅτι τέτων ἀνώτερον διατρέχει κύκλον, διὰ τί μείζων ὁ ἥλιος τῆς σελήνης, τετάρτην ἀπ' αὐτῆς ζώνην ἐλαύνων; 30 ἔχρη γὰρ αὐτὸν πολλῷ ταύτης μικρότερον φαίνασθαι. ὥς πάντα ψευδῆ καὶ πεπλασμένα, ἃ τῆς ἀσρολογίας οἱ πόνοι κρατύνουσιν. Οὕτω μὲν οὖν καὶ τὸ λ' κε- 35 φάλαιον.

Τὸ δὲ λβ' ἐδὲν τῶν ἀληθῶν πρὸς ἀνατροπὴν, οὐδ' ὅσον εἰς τὸ φαινόμενον, ἀναγράφει ἀλλ' ὅσον ὁρᾶται κἀνταῦθα τοὺς λογισμῶς εὐσεβῶν ὁ ἀνὴρ, το- 38 σθτον ἔχει τὸ ἄτονον, ὅσα γε πρὸς τὴν ἀνασκευὴν τῆς πλάνης. καὶ τὸ τρίτον δὲ καὶ τριακοστὸν τῆς αὐ- τῆς ἐστὶ κατὰ τὴν δύναμιν ιδέας. ἃ γὰρ εἰς ἀνατροπὴν προβάλλειτ' τῆς μὴ σφαῖραν εἶναι τὸν ἔρανόν, κοινὰ

α. 8. ἢ ante σεισμοῖς om A. add AC.

9. τοῦ om C.

b. 3. χαίροντα et 16. τοὺς add A.

14. ἐκραςίαν ε.

37. λβ A: δυνάτερον ε.

39. ἀρ' οὖν ὅτι ε.

40. ἔσονται — οἴκοι

αν ἀπορίματα εἴη καὶ πρὸς τὰς ἡμισφαίριον αὐτὸν
τιθέντας ἢ καμάραν ἢ τι ἄλλο τῶν παραπλησίων
χημάτων. Ἐν οἷς καὶ ὁ τρίτος λόγος.

Ἐν δὲ τῷ δ' μὲν λόγῳ, καὶ δὲ δ' κεφαλαίῳ καὶ ε'
καὶ ε', διέξεισι ταῦτα. ἀπὸ τῆς διαφορᾶς ἣν ἔχει τὸ
οἰκόμενον πρὸς τὸ ἀοίκητον καὶ ἣν πρὸς ἄλληλα τὰ
κλίματα ἔχουσι, τὴν ἀνατροπὴν τῆς γενέσεως ἥτοι τῆς
εἰμαρμένης ποιεῖται. φησὶ γάρ, ποῖα τῶν ἀσέρων ἐρ-
γάζετο κινήσεις τὴν μὲν ἀοίκητον εἶναι δι' ὑπερβολὴν
ψυχρῆς, τὴν δὲ δι' ὑπερβολὴν καύματος, καὶ τὴν μὲν
διὰ παντὸς μόλις οἰκεῖσθαι τηκομένην τῷ καύματι, τὴν
δὲ δυσχερῶς ὁμοίως οἰκόμενῃν, ἅτε δὴ συνεχῶς νειφο-
μένην καὶ τῇ τῷ κρύους ἐκθηριασμένην ἀγριότητι; διὰ
τί δὲ αὐτοῖς ἐ μεταβάλλει τὴν τῷ ἀέρος κατάστασιν
ἢ γένεσις, συνεχεῖς αἰεὶ τὰς μεταβολὰς ἐν τοῖς ἄλλοις
παρέχουσα κλίμασιν; ἢ δῆλον ὡς ἔτε πλανήτων δρό-
μος ἔτε σύνθεσις ζώδιων, μόνῃ δὲ τῷ ἥλιῳ ἢ φύσις
πρὸς τὰ διαστήματα καὶ τῶν τόπων τὰς θέσεις τὰς
προειρημένας ἐργάζεται διαφορὰς. διὰ τί δὲ πάλιν,
τῆς γῆς ὑετοῖς ἀρδομένης ἀπανταχῆ, μόνῃ τὴν Αἴ-
γυπτον πλημμυρῶν ὁ Νεῖλος κατὰ τινα χρόνον τοῦ
ἐνιαυτοῦ καὶ ἀναχέμενος εἰς αὐτὴν καρποφόρον ἐρ-
γάζεται; διὰ τί δὲ τὴν ἐνδοτέρῳ Θηβαΐδος χώραν,
ἣν ὀνομάζουσιν Ὀασιν, οὔτε ποταμὸς οὔτε ὑετὸς
ἄρδει, ἀλλὰ πηγῶν εὐφραίνει ρεύματα πολυχειρία
τῶν οἰκητόρων ἀλλ' οὐκ αὐτομάτως ἀναδιδόμενων,
673 R. οὐδὲ ὑετῶν φορᾶς ἐπὶ γῆς ἐρχομένης "καὶ διὰ τῶν
ἐν αὐτῇ φλεβῶν ἀναδιδόμενης, ὅπερ γίνεται παρ'
ἡμῖν. καὶ τούτου σημεῖον τὸ τὰς μὲν ὑπωρείας
προΐεσθαι πηγὰς ποταμὸς ἐργαζομένης διειδέας τε καὶ
γλυκεῖς, τὰ δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἡπλωμένα πεδία καὶ τῆς
τῶν ὄρων ἐγγύτης ἐ μετέχοντα καὶ μάλιστα ἰσόπεδα
μὴ ἔχειν ὕδωρ, ἢ σφόδρα βραχύ, καὶ τῷτο βαρὺ καὶ
ἀλμυρῶδες, ἐ πηγάζον ἀλλ' ἐν ὀρύγμασιν εὐρισκόμε-
νον, ἐδὲ δι' ὅλα τῷ θεῶς ἀρκεῖν δυνάμενον. εἰ πάντα
διοικεῖ τῇ γενέσει, πῶς πλάνητος εἰσιόντος εἰς ὑγρὸν
349 H. ζώδιον, "ὃ χαίρει, ἐ πᾶσαν ὁμῶς τὴν γῆν πληροῖ ὑετός,
ἀλλ' ἢ μὲν ὑδάτων πλήθει καὶ διεφθάρη πολλάκις, ἢ
δὲ ἀνομβρίαις κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, καίτοι γε ἐδὲ
πολὺ πόρρω δυσάμενων ἀλλήλων; τὰναντία δ' οὖν
πάλιν εἰς καιρὸν ἕτερον ταύταις ὁρᾷ συμβαίνοντα.
τάχα τοῦ ἔθνους ἰδιάζουσα τις γένεσις, ὡς ἂν αὐτοὶ

πλάσαιντο, ἢ τι παρανατέλλον ἰδίως ζώδιον τὰ κοινὰ
τῆς γενέσεως ἀποτελέσματα διέλυσε, καὶ μῦταιόν ἐσι-
τὸ τῆς γενέσεως καθολικόν, ἂν μὴ συντρέχη καὶ ἡ με-
ρική. οὐκοῦν αἱ τῶν τῆς γῆς μερῶν γενέσεις τὸν ἀέρα
κινεῶσι, καὶ οὐδὲν ἀνύσει τὸ ὑγρὸν ζώδιον μετὰ τοῦ
οἰκεῖς πλάνητος τῆς μερικής εἰμαρμένης ἀντιπιπτό-
σης. καὶ διὰ τί ἐν τισὶ μὲν τόποις σπανίζει τὸ πότιμον
ἕδωρ, ἐν τισὶ δὲ καὶ τοῦτο πληθύνει, καὶ θερμῶν ὑδάτων
ἀπολαύουσιν αὐτομάτως ἀναδιδόμενων; Σικελίας δὲ καὶ
Γαλλίας καὶ Ἀνκίας καὶ ἑτέρων ἐθνῶν οὐκ ὀλίγων ὕρη
μέγιστα πῦρ ἀέραν ἐκδιδόουσι τοσούτον, ὡς καὶ τοῖς
ἐν νυκτὶ φαίνεσθαι πόρρωθεν, μήτε ὑπὸ κρύους ἐλαττού-
μενον, μήτε ὑπὸ ὄμβρου σβεννύμενον, μήτε τοῖς τῆς
γῆς βλαστήμασι λυμαινόμενον, τῶν παρακειμένων αὐ-
τοῖς μήτε τι τοιοῦτο παχόντων μήτε ἐπιδεικνύντων;
τί τοσαύτην τόπων, ἀέρων, ὑδάτων, πεδίων, ὄρων δέ-
δωκε διαφορὰν; ἐ ἰβ' τὰ ζώδια καὶ οἱ πλάνητες ζ;
διὰ τί οὖν οὐ πανταχοῦ τὰ αὐτὰ ἐνεργοῦσι; καὶ μὴν
πένητας καὶ πλεσίους, ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους, νοσοῦν-
τας καὶ ὑγιαίνοντας καὶ τὰ ἑξῆς εὐροῖς ἂν ἀπανταχῆ.
πῶς οὖν οὐ πανταχοῦ καὶ ὑετοὶ καὶ αὐχμοὶ καὶ ὅσα
προειρήκαμεν; χρυσοῦ δὲ μέταλλον ἢ ἀργύρου ἢ χαλκοῦ
ἢ κασιτέρου ἢ μόλιβδος ἢ τῶν ἄλλων μεταλλικῶν ἀπὸ
ποίας γενέσεως ἢ φύσις εὐρίσκειτο; θεὸν μὲν οὖν το-
σαύτην διαφορὰν καὶ μυρίαν ἄλλην κεχαρίσθαι τῇ γῇ
δι' ἡμᾶς ὁμολογοῦντες εὐσεβοῦμεν· εἰμαρμένην δὲ διὰ
τοῦτο τεχνίτας πλάττειν, ἵνα χρήσωνται ταῖς ὕλαις, ἔτ'
ἂν ἡμεῖς εἴπομεν οὔτε ἕτερος εὐ φρονῶν. ἔτι δὲ εἰ
κλίμα ἕκαστον διαμένει μυρίαῖς ταῖς πρὸς ἄλληλα δια-
φοραῖς ἀπὸ καταβολῆς κτίσεως κοσμήμενον, καὶ ἀκί-
νητον ἀπ' αἰῶνος ἔσχηκεν ὑπὸ τῶν τῆς γενέσεως μετα-
βολῶν ἐδὲν βλαπτόμενον (οὔτε γὰρ παλὶρρόται θάλασ-
σης ἐπαύθησαν, ἐ πυρὸς ἄσβεστοι πηγαί, ἐ ζώων ἐκάστη
κλίματος διαφοραὶ, ἐ μυρίων ἄλλων ἑτερότητες ἀμε-
τάβλητοι), τοσούτων πραγμάτων τῆς παρ' αὐτοῖς γε-
νέσεως ἀπηλλαγμένων πῶς ἐδὲν ἄνευ ταύτης ἔτε γίνεσθαι
λέγουσιν οὔτε διαμένειν οὔτε διοικεῖσθαι; πυθοίμην δ'
ἂν αὐτῶν ἡδέως, ποῖα δρόμος κινήσεις εἰς τὸ εἶναι τὴν
ἀρχὴν παρέχε ταῖς βοτάναις, τοῖς φυτοῖς, τοῖς ζώοις;
δεῖ γὰρ ἐκάστη τέτων φαίνεσθαι τὴν τῆς γενέσεως ὥραν,
ὅτε ἀπὸ γῆς ἐπλάττοντο, "καὶ ἑτέραν μὲν εἶναι φοι-
676 R. νικος, ἄλλην δὲ συκῆς, καὶ κυνὸς ἰδιάζουσαν καὶ κα-

a. 12. οἰκουμένην] praestat οἰκεῖσθαι. 42. ἔθνους AC: ἱθους ε.

b. 5. μετὰ AC: κατὰ ε. 10. Γαλλίας] an Ἰταλίας? 26. εἰμαρμένη A. 31. ὑπὸ] libri ἀπὸ. τῶν add A.

15. συνεχεῖς corr A: συνεχῆς ε.

17. διὰ τοῦ ἡλίου]

11. ἀέραν ε. 13. libri ὄμβρους. 21. καὶ οἱ αὐχοὶ A. 32. οὐδὲν A: οὐ ε. 35. αὐτῆς ε.

μήλῃ· ἔτι τὴν αὐτὴν ἵππε, περιξεῖρας, ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἂν μὲν ἔν ἔχωσι λέγειν διὰ τί μὴ καὶ τῶν ἀπὸ γῆς ἢ γενέσεις πλάττει τὰ προειρημένα, διδασκείτωσαν· οὐδὲν γὰρ ἅπασι ὁ τῆς γενέσεως κύκλος ἀποτελέσει, τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ πολλάκις. διὰ τί δὲ τὴν 5 μὲν ἀρχὴν οὐκ ἂν ἦν ἢ προήχθη, μὴ ἀπὸ γῆς πλάττειν, ἀπὸ γῆς βλα- 35ο Η. θέντα, "μετὰ δὲ ταῦτα ἐδὲν ἂν αὐτῶν ἀπὸ γῆς βλα- σήσειε, διὰ δὲ τῆς ἐξ ἀλλήλων διαδοχῆς σώζετο; ἢ πῶς τὸ κυριώτατον καὶ ἀναγκαιότατον ἢ γενέσεις ἐκ ἔχουσα, λέγω δὴ τὸ ἀπὸ γῆς πλάσαι τὰ πάντα, τοῦ συγγρα- 10 τεῖν καὶ ἀποτελεῖν καὶ ἀφανίζειν ἐς κυρία; ἔτι δὲ εἰ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν ὥραν ἀκριβοῦς ἐπιγνώσεως ἐκάστω τῶν γινομένων τὰ συμβησόμενα λέγουσιν, ἀνθρώπων φημι καὶ βοῦ καὶ ὄρνεθ καὶ πλοῖον καὶ πόλει, καὶ πάντων ὧν τὴν πρόγνωσιν ἔχειν ἰχυρίζοντο, πῶς γῆς καὶ θα- 15 λάσσης καὶ τῆς ἀέρος ἐκ εἰδότες τῶν γενέσεων τὰς και- ρούς, τὰ πάθη τῶν καὶ τὰς κινήσεις καὶ τὰς μετα-βολὰς ἐπαγγέλλοντο λέγειν; καὶ πῶς ἐκ ἂν τις αὐτοῖς ἀπιθήσειε, πῶς δὲ ἐκ ἂν αὐτῶν ἀποσφραφίσκῃ τὴν ἡμε-τρον ἀλαζονείαν; οὐδὲ γὰρ τῶν κατὰ μέρος ἀπάντων 20 ἰδιαζέσας παρέξῃσι τὰς γενέσεις. καὶ μὴν ἀκόλουθον τοσαύτας εἶναι γενέσεων διαφοράς, ὅσα τὰ γένη τῶν προαγομένων. πῶς γὰρ ἂν ἡ αὐτὴ τοῦ δρόμου γενέσεις κύνας καὶλέοντα ἐργάσαιο καὶ ἀνθρώπων καὶ ἵππων, τὰς τοσῶτον ἀλλήλων διαλλάττοντας; πῶς δ' ἂν εἴη 25 ποικιλία χρωμάτων, χημάτων, ποιότητων, μὴ πάντα ποικίλης γενέσεως ἀποτελέσει, ὥς φασιν; ἔτι μίαν δὲ ἐχόντων προῖξιν ἢ πάθος ἐν τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἢ ἵππων ὄλων ἢ χοίρων, ἔτι μέγεθος, ἔτι τάχος, ἐκ ἰχθύν, ἔτι φωνήν, δῆλον ὡς οὐκ ἓν μίαν γενέσεως ὁπλήν, ἀλλὰ 30 τοσαύτας ἀναγκασθήσονται λέγειν, ὅση καὶ τῶν ἀπο-τελεσμένων ἢ διαφορά, οὐ μόνον ζώων χειρσαίων καὶ πτηνῶν καὶ ἐνύδρων, ἀλλὰ καὶ φυτῶν καὶ βοτανῶν καὶ εἴ τι ἄλλο ἐν κόσμῳ φύετο. καὶ πῶς ἂν τοσῶτον ἄπειρον πλῆθος τῶν καιρῶν ἀναπλάσσειν; ἀλλ' οὐχ 35 ἐξῆσιν, ἐδ' εἰ μυριάδες ἡμερῶν αὐτοῖς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπλήρουν. μάλιστα δὲ αὐτῶν τὸ ψεῦδος κατάφωρον γί-νεται, εἰ τὰ συνεχῶς τίκοντα σκοπήσειέ τις, κύνας ἢ χοίρους ἢ ὄρνεις, καὶ ἐκ ἡμέρας τὰ πολυγονώτατα. χοῖροι γὰρ καὶ ἰχθύες καὶ κύνες πολλὰ τίκοντες τὸν τῆς ἡμέ- 40 ρας ἀναλίσκωσι καιρὸν, ὁ δ' ἰχθύς οἶμαι καὶ πολλὰς ἡμέρας, τῆς τῶν ὡν πληθύνος ἐν τάξει μορφωμένης εἰς μυριάδας ἰχθύων κατὰ μέρος τίκτομένων, ἐν αἷς ἀμήχανον μὴ γενέσθαι πτηνὰ ἢ χειρσαῖα ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἢ νηκτὰ ἐν ὅλῃ θαλάττῃ καὶ ποταμοῖς καὶ λίμναις. ἔτι δὲ ἀκριβέστερον ἂν τις ἐντεῦθεν ὁ λέγω καταμά- 5 θοι. ἡνίκα τὸ ἔαρ εὐκρατον ἐπιση, πᾶσα μὲν ἀνθεῖ βοτάνη καὶ κροκορεῖ, πᾶσα δὲ ξύλων φύσις, πολλὰ δὲ πτηνῶν καὶ χειρσαίων καὶ ἐναλίων γένη μινύμε-να κύει. καὶ μυρία μὲν γένη κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν τελεσφορεῖ τὰ σπέρματα, μυρία δὲ τῶν ξύλων τοὺς 10 καρπούς, οὐκ ἐν μιᾷ ὁπῇ ἀλλ' ἐν πλείυσις ἡμέ-ραις, τῶν μὲν ἀνθούτων ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φυτό, ἑτέρων δὲ ἀνθούτων καὶ ἄλλων πεπαινομένων. "ἡ 677 R. αὐτὴ δ' ἀναλογία τῆς τόκῃ καὶ τῆς κρήσεως καὶ ἐπὶ τῶν ζώων πάντων, ὧν ἐχ οἶόν τε τὴν αὐτὴν τῆς γενέ-σεως ἔχειν ὁπλήν. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἐνιαυτὸν κροκορεῖ, τὰ δὲ μῆνας ἑ', τὰ δὲ ἡμέρας μ', καὶ μυρία ἄλλη δια-φορά. ποῖος ἔν ἡμέρῃ εἰς ποῖον ζώδιον εἰσιὼν μεμε- 35 τρημένον "ἐκάστω γένει τὸν τῆς κροκορίας ἀφορίζει χρόνον; διὰ τί δὲ τῶν κατὰ τὸ γένος ζώων ὁ τῆς ζωῆς χρόνος ἐκ ἴσος ὧν τὴν κήσιν ἴσην ἔχει; εἰ μὲν ἔν καὶ ταῦτα ἀπὸ γενέσεως, λεγέτωσαν, ἵνα πλέον ὀφλήσωσι τὸν γέλωτα· εἰ δὲ σιγῇ τὴν αἰχλύνην ἀποκλίνωσι, πῶς ἐδὲν ἄνευ γενέσεως εἶναι λέγασιν; καὶ ἔγω λέγω τὰς διαφοράς τῶν τίκτομένων. τὰ μὲν γὰρ ὅμοια τῶν γεν- 40 νόντων ἐσίν, ὡς ἀνθρώποι καὶ ἵπποι καὶλέοντες, τὰ δὲ ἐκ ἑτέρων, ὡς ἄρκτοι καὶ σφῆκες καὶ μέλιτται καὶ ὅσα διὰ τῶν ὡν πρόεισι. καὶ τινὰ μὲν καὶ δίχα μίξεως τίκτετο, τινὰ δὲ χωρὶς ταύτης ἐδαμῶς. καὶ τίς ἂν ἀπα-ριθμήσειε τὰς ἐν τέτοις ἀναριθμήτες διαφοράς, οὐ τῶν ζώων μόνον ἀλλὰ καὶ φυτῶν καὶ βοτανῶν καὶ τῶν παραπλησίων; ὧν ἀπάντων τὰς αἰτίας παρὰ τῶν τῆς εἰμαρμένης πατέρων ζητεῖν δίκαιον, εἴπερ πάντα τῆς γενέσεως κατ' αὐτὰς ἡρτηται, καὶ τὸ εἶναι καὶ ὁ τοῦ εἶναι τρόπος, κροκορεῖσθαι τε καὶ πάχειν καὶ δρῶν καὶ 45 ἀποθνήσκειν. ἢ κατὰ τῶν ἀθλίων ἀνθρώπων αὐτοῖς μό-νον ἡκριβολογήθη τὰ τῆς γενέσεως, ἵνα τὸ πάντων κάλ-λιν τῶν ἐν ἡμῖν τὸ ἀνθαίρετον ἀγνοηθῇ, καὶ θεὸς μὴ εὐχαριστηθῇ οἷς τὸ γένος εὐηργέτησεν; πῶς δὲ πάλιν ἡ γενέσεις ἀκαίρους μὲν προαθήκας δίδωσι, τετρακέφαλα κατ' αὐτὰς ἀποτελοῦσα καὶ χεῖρας πλείους καὶ πόδας τῶν κατὰ φύσιν, τοῖς δὲ ἐρπετοῖς οὐ δίδωσι πόδας, οἱ παρέξουσιν αὐτοῖς τὸ ἐν τῇ βαδίσει χρήσιμον, ἐκ 50

a. 3. ἀπὸ τῆς γῆς ε. 11. εἰ add A. 24. ἐργάσαιο ε. 28. ἀνθρώπων add A. 35. ἀναπλάσσουν ε.
37. κατάφορον ε. 3. θαλάσση ε. 22. τὸν et 26. καὶ post μέλ. A. 36. πάντων κάλλισον τῶν] libri
πάν τῶν καλλίστων.

ὀφθαλμοὺς τοῖς ἀσφάλαις, ἐδ' ἄλλοις ὧν δέον; εἴτα
 ζῆν μὲν οἷς τὰς ἀφαιρούς προθήκας ἔδωκεν οὐκ ἔα
 (πάντα γ' βραχύβια τὰ τερατόμορφα), καὶ τῇ προσ-
 θήκῃ τὴν ὅλην ἀφανίζει φύσιν· ὧν δὲ τὰ κατὰ φύσιν
 ἀφείλε, χεῖρας ἢ πόδας ἢ ὀφθαλμούς, ταῦτα ζῆν ἔα,
 τὴν σωματικὴν πύρωσιν ἀπαραιμύθητον ἔχοντα. εἰ μὲν
 οὖν τις εἰς εἰμαρμένην ἀναφέρει ταῦτα, αὐτὸς σὺν
 αὐτῇ τῆς ἀτοπίας ὁ αἴτιος· εἰ δὲ τῆς φύσεως οἶδε τὸ
 διαμαρτάνειν, ἔξαιρεί τὸ θεῖον τῆς κατηγορίας. ὥσπερ
 γ' αὐτῇ τρέχειν οἰκείας νόμους διώρισεν, ἔτω κ' θνη-
 τὴν συνεχώρησε κατὰ τινα συμφέροντα λόγον. αὕτη
 δὲ σώζουσα μὲν τὰ οἰκεία μέτρα ἐδὲν ὑβρισμένον φέρει,
 ἔξοκέλουσα δὲ πρὸς ἀμετρίας ἢ ἐνδείας ἢ φόβους ἢ
 πάθη καὶ τὰς δοθέντας παραχαράττεσα νόμους οὐδ'
 ἐν τοῖς τικτομένοις τὸ ἀκίβδηλον σώζει. διὰ τί δὲ τινα
 τῶν ζώων ἐτρέφει τὰ γεννήματα, ὥσπερ πτηνῶν μὲν
 γυῖπες κ' κόρακες, ἰχθύες δὲ μικρὰ σύμπαντες· τὰ δὲ
 καὶ γηροτροφεῖ τὰς τεκόντας; καὶ τὰ μὲν καὶ νόθον
 ὑποβάλλει γονὴν καὶ τρέφει, τὰ πλείστα δὲ ἔ; κ' τίς
 ἂν τὰς ἀναριθμήτους τῶν ὄντων διαφορὰς καταλέξειεν;
 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἐν τῷ δ' λόγῳ.

Ἐν δὲ τῷ ε' λόγῳ ἄλλα τε διέξεισι, κ' πρὸ αὐτῶν
 ὁμοίως κατὰ τῆς εἰμαρμένης τῆτο. εἰ τοῖς γονεῦσι
 680 R. (φασί) τὸ τίκτειν ἀπὸ γενέσεως ὑπάρχει, δῆλον ὡς ἀπὸ
 τῆς τῶν πατέρων γενέσεως κ' ἡ τῶν υἱῶν γένεσις κ' ἡ
 ταύτης ὥρα διωρίσθῃ. εἰ δὲ μή, ἐ τῶν γεννησάντων ἡ
 γένεσις ἀποτελεῖ τὰς τικτομένους, κ' μάτην ὁ πολλὸς τῆς
 εἰμαρμένης λόγος. εἰ γ' τὸ σπαρῆναι κ' κρυφορρηθῆναι
 352 H. κ' τέλειον προελθεῖν ἢ ἀτελὲς τῆς γενέσεως ἔργον ἐστὶ
 τῶν τικτόντων, δῆλον ὅτι κ' ἡ τούτων ὥρα· εἰ δὲ μή
 αὕτη, ἐδὲ ἔκεινα. εἰ δ' αἱ γενέσεις ἐξ ἐτέρων εἰσὶ
 γενέσεων, καὶ ὁ τῆς γεννᾶσθαι καιρὸς ἀπὸ τῆς τῶν γε-
 γεννηκόντων εἰμαρμένης, ῥᾶδιον ἂν εἴη τοῖς ταύτης
 ἔρασαις μίαν μὲν ἀνθρώπου λαβεῖν γένεσιν, ἐξ αὐτῆς
 δὲ τὴν τε τῶν πατέρων εἰπεῖν καὶ τῶν πάππων καὶ
 τῶν ἐτι προπατόρων, καὶ τέτων ἀπάντων τὰ τε πά-
 θη καὶ τὰς πράξεις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σώματος, τὰ
 τε χήματα καὶ χρώματα κ' μεγέθη, ἐ τῆτο δὲ μόνον,
 ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ τοῦ ἐνὸς γενέσεως τίνες οἱ
 τεχθησόμενοι προειπεῖν, καὶ πᾶσαν τὴν ἔσομένην ἐκ
 40 τῆς διαδοχῆς συγγένειαν, καὶ ταύτης τὰς πράξεις κ'
 ὅσα ἄλλα προείρηται, καὶ μήτε τοὺς παρελθόντας
 ἀγροεῖν μήτε τῶν ἔσομένων μηδένα· ὁ καὶ αὐτοὶ ἂν

διαγελάσαιεν. ὅρα δὲ καὶ κεῖνο. τῶν παίδων, φασί, ἡ
 γένεσις κακοδαίμονας ποιεῖ τοὺς πατέρας, καὶ ἀπὸ
 τῆς ἰδίας γενέσεως τὸ εὐδαιμον αὐτοῖς ἐβραβεύετο·
 ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀναιρεῖ καὶ νικᾷ τὴν τῶν πατέρων
 5 γένεσιν ἢ τῶν τέκνων γένεσις, ἀποτελεσμα ἐκείνης
 ἔσα. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν πατέρων γένεσις τὰς παῖδας
 κακοδαίμονας ποιεῖ, καὶ ἀδελφοὺς ἢ τῶν ἀδελφῶν,
 καὶ τῶν γεγαμηκόντων ὁμοίως, καὶ ἄλλης τινὸς εἴη
 γενέσεως, καὶ ἐτέρωθεν ἔφρ. καὶ τὸ πάντων ἀναιρό-
 10 τερον, μῖσος ἢ γένεσις βιάζετ' τὰς φύσιν εἰς τοὺς
 φρομένους ἀντὶ τῆς εὐρυγῆς ἔχειν, καὶ τέκνα τοῖς γε-
 γεννηκόσι καὶ ἀδελφοῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰς γεγα-
 μηκότας ποιεῖ πολεμίους, καὶ πρὸς ἀναιρέσεις ἐρεθί-
 ζει, καὶ κατ' ἀλλήλων ὀπλίζει τὴν φύσιν, ὅλην τα-
 15 ράσσει τὴν συγγένειαν. καὶ ὁ μὲν ὁδύρετ' διότι νο-
 σεῖ ὁ παῖς ἢ τέθνηκεν ἢ γυνὴ ἢ ὁ ἀνὴρ, ἀγνοεῖ δὲ
 ὅτι ἡ τέτων ἐνὸς ἐκάσθ' γένεσις κ' ἀγαπᾷ ἀλλήλους
 ἡνάγκασε κ' κακοδαιμονεῖν, δοιμείαις ὁδύναις περι-
 βάλλουσα, ταῖς τελευταῖς τῶν εὐεργεμένων. ταῦτα ἀνέ-
 20 ξοιτ' ἂν τις νῦν ἔχων; πάλιν δέ τις κακοδαιμονεῖν
 ὑπὸ τῆς τῆς δεσπότης γενέσεως τερατεύοντ', καὶ αἰγῶν
 ἀγέλας καὶ βοῶν ἢ τῶν ἄλλων ζώων ὑπὸ τῆς τοῦ
 κεκτημένου, καὶ εὐρατόπεδα πάλιν διὰ τὴν τῆς βασι-
 λείας· καὶ τοσαῦτ' μυριάδες γενέσεων ἀνατρέπονται
 25 διὰ τὴν τῆς ἐνὸς ἢ πρὸς τὸ χεῖρον ἢ πρὸς τὸ ἄμει-
 ρον, καίτοι γε τῶν εὐτυχάντων ἢ δυσπραγάντων διὰ
 τὴν τῆς ἐνὸς γένεσιν μυρίας ἐχόντων διαφορὰς ἡλι-
 κίων, ἐνιαυτῶν, μηνῶν, ἡμερῶν, ὥρων, πατέρων, μη-
 τέρων, συγγενῶν, κ' τὸν αὐτὸν ἔσθ' ὅτε τῆς θανάτου
 30 τρόπον ὑπερχομένων, τὸν διὰ σιδήρου ἢ θαλάσσης ἢ
 τινος παραπλησίως συμπτώματος. εὐρίσκω δὲ ἔγωγε
 κ' τὴν τῶν οἰκετῶν ἢ εὐρατιωτῶν γένεσιν, ὡς ἂν αὐ-
 τοὶ φαῖεν, κρατῆσαν τῆς δεσπότης ἢ τῆς βασιλείας· ἀπα-
 τῶσι γ' ἢ φαρμάττεσιν ἔσθ' ὅτε τὰς δεσπότης, ἢ κ'
 35 ἄλλως ἐπιτίθενται, τῆς γενέσεως αὐτοὺς κατὰ τῶν
 κυρίων ὀπλιζέσης. εἰ δὲ λέγοιεν τὴν τοῦ ἀκοδεσπό-
 του γένεσιν τοῖς δούλοις διδόναι τὴν ἰχὺν τοῦ κα-
 κοποιῆσαι, πλείονα ποιοῦσι τὴν ἀπορίαν. "οὐ γὰρ
 681 R. μόνον ἡττιᾶσθαι τὰς ὑπερκόας ἡνάγκασε τοῦ βασιλέως
 353 H. καὶ τὰς ἐκ ἂν ἀπὸ οἰκείας εἰμαρμένης τοῦτο τολμή-
 σαντας ἢ τῆς βασιλείας ἐγείρει κατ' αὐτῶν· ἐ γ' οἷόν τε
 τοσέτων ὁμοῦ εὐρατιωτῶν γένεσις εἰς τὸν κατὰ τοῦ

a. 7. αὐτὸς A: αὐτῆς ε.

13. ἐξοκέλουσα A.

16. μὲν et 21. καὶ add A.

36. προπατέρων A.

b. 2. κακοδαίμονος ε.

3. εὐδαίμων A.

15. ὁδύρεται AC: ὠδύρετο ε.

δεσπότη θάνατον συμφωνεῖν. κρατεῖ δὲ καὶ τῆς πόλεως ἢ γενέσεις τῆς πλήθους τῶν ἐνοικούντων· καταπίπτουσα γὰρ ἡλικιῶν μυρίας διαφοράς, μυρίαις γενέσεσι διοικεμένας, ἀναιρεῖ φθορὰ μὴ καὶ τῇ αὐτῇ διαφθείρεσθαι. καὶ ὁ αὐτὸς ὁμοίως, καὶ κατακλυσμὸς ὡσαύτως ὁλόκληρον ἔθνος ἀφανίζει· ἐ γὰρ οἷόν τε τοσαύτας γενέσεις μίαν ἔχειν ἰδέαν θανάτου. εἰ δέ τις καὶ τὸ ἀδύνατον τῆτο συγχωροίη, πάλιν ἢ τῆς πόλεως γενέσεις ἢ τῆς αἵματος ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀνατέτραπ· καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ τὰς τῶν πολλῶν ἀκρῶσαι τὴν μίαν, ἢ ταύτην τῇ τῶν πολλῶν ἀκολουθεῖν τῆς οἰκείας ἀποσπωμένην ἐνεργείας. τὰ δ' αὐτὰ λέγειν ἂν εἴη καὶ περὶ ξύλων καὶ χόρτων καὶ βοτανῶν καὶ ζώων ἀπάντων. εἰ τοίνυν αἱ γενέσεις ὑπὸ ἀλλήλων ἀνατρέπονται, καὶ αἱ μὲν τῶν παίδων τὰς τῶν πατέρων αἱ δὲ τέτων τὰς ἐκείνων ἀναιρεῖσι, καὶ αἱ τῶν συζυγίων τὰς ἀλλήλων, καὶ αἱ τῶν οἰκίων τὰς ἐνοικούντας ἢ αἱ τέτων τὰς τῶν οἰκημάτων, καὶ ἀπλῶς ὅσα προείρηθ', πανταχόθεν ἢ γενέσεις αὐτὴν ἀνέτρεψε καὶ διέλυσεν. Ἄλλ' ἔγωγε μὲν τὸ β' καὶ μ' κεφάλαιον.

Ἐν δὲ τῷ γ' καὶ μ' φησὶν ὅτι ποικίλαις μὲν πράξεσι καὶ πάθεσιν ἢ φυσικαῖς ἢ αὐθαιρέτοις τὰ ἐπὶ γῆς καὶ τὰ ἐν αἵρῃ καὶ ἐν θαλάττῃ καὶ ἡμεῖς ὁμολογεῖμεν ὑποκεῖσθαι, τὸ δὲ ἀνάγκην εἰμαρμένην πάντων αἰτίαν εἶναι καὶ ἐκτρεπόμεθα καὶ διελέγχομεν, ἀπὸ τῶν ἀψύχων ἀρχόμενοι καὶ εἰς τὰ ἄλογα ζῶα μεταβαίνοντες, ἐκείθεν εἰς τὰς λογικὰς ἀνθρώπους τὸν λόγον διαβιβάζοντες. Μάγνης γὰρ ὁ λίθος σίδηρον ἀρπάζει, καὶ ἐξ ἀρπάξει μόνον, ἀλλὰ καὶ δύναμιν ἐντίθησιν ἕτερον ἀρπάσαι, κακεῖνος πάλιν ἄλλον μέχρι πλειόνων. δίκταμος ἢ βοτάνη πάλιν τοῖς ἰοβόλοις ἐστὶ πολέμιος· καὶ γὰρ καὶ μόνῃ τῆς ὁσμῆς ἀντιλαμβανόμενα εἰς τὸ ἀνενέργητον μεταβάλλει. καὶ βοτανῶν ἀγλαοφωτὶς μόνῃ τοσοῦτον ἐν νυκτὶ λάμπει ὅσον ἢ προσηγορία δηλοῖ, καὶ τὸν ἐπιθυμοῦντα λαβεῖν φεύγει, καὶ ταῦτα ἐξορίζομένη τόπον ἐκ τόπου παρὰ φύσιν μεταβαίνουσα· ἐ γὰρ πρόσεσι τοῖς ἐξορίζομένοις κινήσεις ἢ μεταβατική. χαμαιλέον τὸ ζῶον εἰς πολλὰ χρώματα τὸ σῶμα μεταβάλλει, καὶ τοῖστος φαίνεται οἷον τὸ πλησιάζον καὶ παρακείμενον αὐτῷ, καὶ ἔξωθεν ὡς λίθος καὶ ἄλλο τι τοιοῦτον ἢ πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνου χροῖαν ἀρμόττει τὴν αὐτῆς. καὶ ἡ σελενκὶς τὸ πτηνὸν ἔτις ἐστὶν ἀκρίσιν ὀλέθριον, ὥστε καὶ ὅσαι ἂν

τῇ σκιᾷ ταύτης καταληφθεῖεν φθείροντο. ἄλλοις πάλιν ἢ νύξ, ἀλλ' ἐπὶ τὸ φῶς ἐστὶ τῇ ὕψει ἀρμόδιον. καὶ τροφή πάλιν ἄλλοις ἢ ἑτέρῳ θανάσιμος. ἀλλὰ καὶ τὸ ποτὸν ἐ πᾶσι τοῖς ζώοις χορήσιμον. τὸ δὲ γε εἶρεν τετραπόδων μὲν ἐνίοις ἐ πρόσεσι, πτηνῶν δὲ ἐδενί. καὶ τί δεῖ λέγειν κατὰ μέρος τὰς ἐν τοῖς ζώοις τροφῆς τε καὶ πότῃς καὶ διαπλάσεων καὶ ὥδης καὶ σιγῆς καὶ μονῆς καὶ ἀποδημίας καὶ ἐπανόδου καὶ ὑπηρεσίας καὶ ἐλευθερίας· σωφροσύνης τε καὶ πολυγαμίας καὶ ἐργασίας καὶ ἀργίας θρασυτήτος τε καὶ δειλίας καὶ τῶν ἄλλων ἀναριθμητῶν διαφοράς; ποία τοίνυν δρόμοι κινήσεις ἔκαστον γένος τοιοῦτον ὑπέστησε; διὰ τί δὲ τὸ ὅλον γένος τοιοῦτον, καὶ ἔτε λαγὼς θρασυθῆ ἔτε λέων δειλιάσει, ἐδ' ἄλλο τι τῆς κατὰ γένος καὶ προσηκέσης αὐτῷ ἐνεργείας τὴν φύσιν μελετήσκειν, ἀλλ' ἔκαστον γένος ὅλον ὁμοίον, μόνον δὲ ταῖς μεταβολαῖς τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ποικίλλετο; εἰ δ' ἢ γενέσεις ἔκαστον γένος ἐν τῷ οἰκείῳ τῆς φύσεως ἤθει πανταχῶς διασώζει, πῶς ἐν ἀνθρώποις τοῦναντίον εὗρίσκειτο; καὶ γὰρ δειλία καὶ θρασυτήτης, θυμὸς καὶ πραότης, κακουργία καὶ χρηστότης, καὶ τὰναντία πάντα. πῶς ἔν ὁ τῆς γενέσεως δρόμος; ἐπὶ τὰ οἱ πλάνητες καὶ τὰ ζώδια δώδεκα; τί δὴ ποτ' οὖν τοῖς ἀνθρώποις παρέχε παθῶν τε τοσαύτην καὶ ἐπιτηδεύματων διαφορὰν, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκέτι, ἀλλὰ πανταχῶς μὲν ὅρος ἀχθοφορεῖ, ἀρδαλις δὲ ἀρπάζει, καὶ τὰ ἄλλα τῶν εἶδους τὸν εἰρημὸν συντηρεῖ ὁμοίως, καὶ νικᾷ τῶν ἀλόγων ζώων ἢ κατ' εἶδος φύσιν τὴν τε γενέσιν καὶ τὰς παρανατέλλοντας καὶ πάντα τὸν μακρὸν ἐκείνον λῆρον. πῶς γὰρ ὁ Ἄρης; τίς τῶν ἀλόγων ὥπλισε ξίφει δεξιάν, ἢ θώρακι τὸ σῶμα ἢ κράνει τὴν κεφαλὴν ἢ σφαιρίσματο ἢ κνήμας ἢ πόδας; ἐ γὰρ λύκους ὥπλισε κατὰ λύκων, οὐδὲ λεόντων συνεκρότησε φάλαγγας. ἀλλὰ τίς διεξίεναι φιλονεικοῖ τὰ ἀδιεξίτητα; εἰ γὰρ ἐδὲν ἐκτὸς γενέσεως, πῶς ἐδεῖς ἀσῆρ, ἐ πλάνης, οὐ παρανατέλλον, οὐ ζώδιον ταῦτα τοῖς ὁμοφύεσιν ἀλόγοις παρέχει, οἷς τὸν ἀνθρώπον κατεμέρισεν; ἐπὶ ὕφαντικὴν, ἐ χαλκευτικὴν; ἐ τῶν μὲν εἰς διδασκάλους, τὰς δὲ παρὰ τῶν ὁμοειδῶν μαθητῶν συνέστησεν; εἰ δὲ τις παρ' ἡμῶν διδάσκει ταῦτα ἐρεῖ, πρῶτον μὲν ὀλίγα δεῖξει, καὶ διὰ τί μὴ πάντα, πλέον ἀπορήσει· δεῦτερον οὐχὶ νῦν καὶ ἐπιστήμη ὥσπερ ἀνθρώπος, ἀλλ' ἀπάτη ἢ φόβος διδάσκει, ὥσπερ κύων τυπτόμενος ἢ πίθηκος ἢ ἵππος τηρεῖ τὰ δεικνύμενα, οὐχ ὅτι ταῦτα

a. 4. ἀναιρεῖ δὲ φθ. 5. 8. ἢ] ἢ C. 9. καὶ] fortasse legendum ὡς i. e. ὥστε. 30. δίκταμος C. 38. τοιοῦτο A. 40. ἄλλο τι A: ὁ, τι 5. 41. ἀρμόττει A: ἀρμολογεῖ 5. b. 3. ἑτέρῳ Schottus: libri ἑτέρῳ. 13. δειλιάσει 5. 15. μόνον Schottus: libri μόναις. 28. λῆρον AC: κλήρον 5.

τῷ δεσπότῃ χρήσιμα νοῶν, ἀλλ' ὅτι μὴ ποιῶν τύπτει. καὶ ψιττακὸς ἀπατώμενος μιμνῆσθαι. ἐσόπτρῳ γ' παρα-
 κειμένῳ τὴν μίμησιν κλέπτει. λανθάνοντες γ' ὅπισθεν
 λαλοῦσι τῷ παρατεθέντῳ ἐσόπτρῳ, ὃ μανθάνειν ἐκεί-
 νος βούλοντο. ὁ δὲ ψιττακὸς ἄλλον δοκῶν ὄρεσιν ψιτ- 5
 τακὸν σπεύδει πρὸς μίμησιν τῶν ἐκείνου φωνῶν, οὐ
 τῶν λεγομένων ἔχων νόησιν· πάντα γ' ἂν ἐνάρθρως
 ἐμάνθανε. καὶ μὴν καὶ ψιττακὸς μόνος, ἀλλ' οὐκ ἀετὸς
 οὐδὲ τὰ ἄλλα τῶν ζώων τὰ ἐκείνου διδάσκει. ἀλλὰ
 καὶ πῶς οὐκ αὐτὸ τῷτο πάλιν παρὰ τὸν τῆς γενέσεως 10
 νόμον; ἄλογα γ' ἐκείνη τὰ ὅλα ζῶα ποιεῖ, διδάσκει
 δὲ αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος ἕνα, καὶ νικᾷ τῆς γενέσεως τὰς
 ὕρας ὁ μηδέποτε τέτων ἀπολυόμενος. εἰ δὲ καὶ τὰς
 μελίττας διδάσκειν ἀλλήλας φαίεν, κἀνταῦθα τὸ ψευ-
 355 Η.δος ἐτίμησαν· ἐκ φύσεως γ' "ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τέχνης 15
 ἐργάζετο μέλισσα. πλὴν καὶ ἔτι τὸ ἀπορον αὖξεται
 διὰ τί γ' μὴ καὶ τὰ ἄλλα κατὰ γένος ἄλληλα καὶ δι-
 δάσκει καὶ διδάσκειτο; τίς δὲ κόρακος καὶ γῆρας ἐδί-
 δαξεν ἵπτασθαι, οὗς ἐδὲ τρέφειν οἱ γεγεννηκότες πεφύ-
 685 R. κασι; "πῶς δ' ἐν αὐτοῖς ἀπεῖπεν ἡ βασιλέας ποιεῖσα 20
 καὶ ἄρχοντας γένεσις; οὔτε γ' ὅνος ὄνων ἔτε λένων
 ἐβασίλευσε λένος· ἐδ' ὁ μὲν αὐτῶν πένει, ὁ δὲ πλε-
 τεῖ· ἐδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν, οἷς τὸ ἀνθρώπινον γένος
 καταμερίζετο. ποῦ ἔν οἱ παρανατέλλοντες καὶ ἡ γένεσις
 καὶ τὸ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῖς πληθος; ἢ κατὰ 25
 μόνων τῶν ἀθλίων ἀνθρώπων τὸ κράτος ἤρπασαν;
 καίτοι τῶν ἄλλων ζώων κράτιστον ἄνθρωπος. καὶ γ'
 καὶ τῶν δυνατωτέρων συνέσει κρατεῖ, καὶ τῶν ἵπτα-
 μένων ἐπὶ γῆς βαδίζων κύριος γίνετο, καὶ τὰ εἰς βυθὸν
 ἀγρεύει νηρόμενα, καὶ ἀπλῶς πάντων ἐστὶ τῷ λόγῳ καὶ 30
 τῇ συνέσει κραταιότερος. πῶς οὖν ἡ γένεσις τῷ μὲν
 κρατοῦντος πάντων κρατεῖ, τῶν δ' ἐπ' ἐκείνου κρα-
 τεμένων ἄρχειν ἐκ ἰχθυον; ἀλλ' ὥς ἔοικε, κατὰ ἀν-
 θρώπων αὕτη παρὰ τῷ πονηρῷ προβέβλητο ἡ μηχανή,
 ἵνα τὸ εὐσεβεῖν καὶ δικαιοπραγεῖν ἀνάγκης ἔργον το- 35
 μίσαντες ἀλλοτριωθῶσι θεοῦ, καὶ τὸ τἀναντία πράτ-
 τειν τῆς αὐτῆς αἰτίας πειθόμενοι ἐδὲν ἀποκινῶσι πρὸς
 τὰ ἁμαρτήματα. οὐκοῦν οὐκ ἔστιν ἡ γένεσις, πλάττειτο
 δὲ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας κατὰ τῆς ἀληθείας,
 ὥσπερ ὑπὸ τῶν ταύτης ἐλέγχεται φίλων.
 Οὐδὲ γ' τὴν ἀλογίαν εὗροι τις ἂν ἀκριβολογούμενος
 αἰτίαν τῷ μὴ μανθάνειν τὰ ζῶα ὅσα καὶ ἄνθρωπος,
 ὥσπερ ἐδὲ τὸ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῶν μυρίων ἐπι-
 τηδευμάτων αἰτίον. πόσους γ' κατ' αὐτοὺς ἡ γένεσις
 ἐργάζετο κωφούς, ἀφώνας, μωροὺς, ἀτέχνους, ἀφνεῖς. τί
 οὖν ὠφέλησε τὸ λογικὸν τὸν ἐκ μήτρας προελθόντα
 τυφλὸν καὶ κωφὸν ἢ τὰς τοιούτους, καὶ πόσων ἀλόγων
 οὐκ εἰσὶ χεῖρες καὶ πρὸς βίον καὶ πρὸς μάθησιν; τί
 δὲ μελίτταν ἐβλάψεν ἡ ἀράχνη ἢ μέριμνα ἢ ἀλογία,
 εἰ πράττει ἢ ἔκαστον ἀκωλύτως κατὰ φύσιν αὐτοῖς ἐπι-
 τηδεύει; τί δὲ τὰ ἄλλα τῶν ζώων παρέβλαψε πρὸς
 τὸ οἰκεῖον ἔργον, ἀντὶ τῷ λογικῷ λαβόντα τὸ ἄλογον;
 μὴ τοῖς πτεροῖς ἔδειν τὸν κύκνον ἢ ἀλογία συνέσειεν,
 ἢ τὰς τέττιγας; ἀλλ' ἄρα δύναται καὶ φύσει ποιεῖν
 ἢ γένεσις μεσιχέας· καὶ πῶς ἐχὶ καὶ ῥήτορας καὶ σο-
 φιστὰς ἀπετέλεσε; διὰ τί δὲ καθὰ γινώσκει τὰ ἄλογα,
 μὴ καὶ ἡμεῖς ἴσμεν χωρὶς τῷ μανθάνειν; ἀλλὰ τὰ τῶν
 15 λογικῶν διὰ τὸ ἄλογον ἐδύνατο μανθάνειν τὰ ἄλογα.
 καὶ πῶς τὰ ἀλλήλων διὰ τὴν κοινὴν ἀλογίαν ἐδιδά-
 σκοντο, γέρονται τὰ κύκνων, ὄνοι τὰ κυνῶν, καὶ τὰ με-
 λίττης ἀράχνης, καὶ ἔκαστον τὸ ἀλλότριον; ἐκ ἄρα διὰ
 τὴν ἀλογίαν ἢ τῶν ἀνθρώπων μάθησις ἀλόγοις ἀπα-
 20 ράδεκτος, ἀλλὰ διὰ τὴν διαφορὰν τῆς ὑπὸ τῷ δη-
 μιουργῷ προαχθείσης φύσεως. τίς δὲ ἀσὴρ τόδε κα-
 ταλαβὼν τὸ ζώδιον "τὸ γένος ἐπλασε τῶν θηρίων 356 II.
 ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τῶν κτηνῶν, ἢ ἀπὸ θαλάσσης τῶν
 νηκτιῶν; καὶ διὰ τί μὴ καὶ τῶν τὸ αὐτὸ διαπράττεται;
 ἢ δὲ τὰς ἁώρας θανάτους ἐπάγεσσα γένεσις πῶς ἐχὶ
 καὶ δέκα ἔτων ἄνθρωπον ἔδειξε γέροντα, ἢ πρῶτοις
 ἰούλοις τὸ πρόσωπον σεφανέμενον; καὶ εἰ τῷ χρόνῳ
 τὸ μήκος τῆς ἐκάστης ζωῆς εἰς πέντε καὶ ἑξ, ἐνίοτε δὲ
 καὶ ἀσύγκριτον κατὰ τὸ ἔλαττον ἔτεμε, "πῶς οὐδέ- 688 R.
 30 ποτε πενταπλάσιον ἢ δεκαπλάσιον; καὶ τί λέγω πεν-
 ταπλάσιον, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸ τριπλάσιον ἢ διπλάσιον
 παρεξέτεινε;
 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἀνὴρ καὶ κλιμακτῆρος καταγρα-
 φὴν ἐπήχθη ποιεῖν καὶ τινων ἀερολογικῶν ὀνομά-
 35 των καὶ ἡχημάτων, τὴν τέτων ἀκριβολογούμενος ἐκθε-
 σιν. ἐπάγει δὲ ὥς εἰ τῷ δρόμῳ τῶν ἀξέρων καὶ τοῖς
 χήμασι πάντα διοικεῖται τὰ ζῶα, πῶς οὐδεὶς ἀσὴρ
 ἐδὲ χῆμα ἐδὲ παρανατέλλον ἡμίονον πατέρα ἢ μη-
 τέρα, καίτοι καὶ τοῖς γονίμοις πολλάκις μιγνυμένους,
 40 ἐδέποτε ἀπειργάσατο; ἀλλ' ἡ φύσις τὸ ἐκείνης λυ-
 κράτος, καὶ πανταχῇ ταύτην νικᾷ, ἐν παρατάσει χρό-
 νων, ἐν ὁμιλίᾳ σωμάτων, ἐν κνοφοριῶν διαφοραῖς,
 ἐν ἐξαλλαγαῖς ἡλικιῶν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς

a. 7. ἂν et 10. τοῦτο add A. 11. ὅλα] libri ἄλλα. 20. ἐν A: ἂν ε. ἐκείνας ε. 37. ἀποκινῶσι C: ἀποκινῶσι ε.
 b. 7. α post ἀκωλύτως transponendum. 26. πρῶτοις Scaliger: παρὰ τοῖς libri. 28. ἑξ] ε Scaliger.

κατὰ φύσιν, ὧν ἐδὲν ἐκείνη ἐξαλλάττειν δύνασθαι. διὰ
 τί γὰρ ὄντων μὲν καὶ ἵππων ἐδεῖς τὰς ἐξ ἀνθρώπων δια-
 φεύγει μάστιγας, τὰλλα δὲ τῶν ἀλόγων ζώων τὴν ἀπὸ
 τέτων πληγὴν ἐχέειν; εἰ δὲ περὶ καὶ σπάνια, τὸ
 ἄπορον ἐκ ἀνίεσθαι. διὰ τί γὰρ μὴ καὶ τὰ ἄλλα πολὺν
 πλείω τυγχάνοντα; εἴτα καὶ αὐτῶν τῶν μασιζομένων
 τὰ μὲν ἄλογα, ἕως ἂν ἀνδρωθῇ, μασίγων ἐλεύθερα,
 ἀχθοφορεῖν δὲ ἀρχόμενα προσλαμβάνει καὶ τὸ τύπτε-
 σθαι, ἀνθρωπος δὲ ἐν παισὶ μὲν ὧν μᾶλλον μασιζε-
 ται, ἀνδρα δὲ τῆς ἡλικίας αὐτὸν δεικνύσης ἢ ἐδα-
 μῶς ἢ ἐπὶ ἑλαττον ὑπὸ μάστιγας ἄγει. διὰ τί δὲ κά-
 σορες μὲν καὶ ἕες καὶ ἀλεκτρούνες καὶ ἀνθρωποι καὶ
 ἵπποι, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόλοιπον, τὸ γενεσιουργὸν ὑπὸ
 ἀνθρώπων ἀποτέμνεσθαι, καὶ σίδηρος αὐτοῖς ἀντὶ παι-
 δογονίας δικάζει τὸ ἄγονον, τὰ δ' ἄλλα τῶν ζώων
 τὴν ἀπὸ τῶν ἄζων ἀνάγκην ἀντὶ τῆς συνῆθης γελω-
 μένης καταλείψει; τί δὴποτε δὲ τῆς αὐτῆς ἀζρο-
 θεσίας τὸν αὐτὸν δρόμον ἐχούσης φυτὰ μὲν περι-
 τεμνόμενα πάλιν αὖξει κλάδους, καὶ περιχειρομένη βο-
 τάνη ἀνίχει τὴν ἴσην ἢ καὶ πλείονα, τῷ δὲ ζῳῷ, εἴ τι
 τῶν μελῶν περικοπή, ὁφθαλμὸν ἢ ῥίνα ἢ δάκτυλον,
 ἐδὲν ἢ εἰμαρμένη πρὸς τὴν τῆς μέλους ἀνάφυσιν συλ-
 λαμβάνεσθαι; καίτοι ταύτην καθίζουσιν ἐκείνοις χαρίζο-
 μένην ὑπερῷ ἀφείλεν, ἀλλ' ἐχὶ τῆς φύσεως τὸ ἰδίω-
 μα. αὐτὸ δὲ τί τοις ἀζέρον κινήσεις καὶ χῆμα τὰ
 μὲν εἰς ἀλόγους τὰ δὲ εἰς λογικὰς διεκλήρωσε; τίς
 δὲ ὑπὸ μὲν καὶ ἀλεκτρούσι καὶ αἰξὶ καὶ βεσὶ, καὶ εἴ τι τῶν
 τοῖς ὁμοίων, τὸν διὰ μαχαίρας ἐδίκασε θάνατον, τὰ
 δὲ πλείω τῶν ἄλλων ζώων τὴν τοιαύτην ἐκ οἴδεν
 ἐπήρειαν; ἀλλὰ καὶ τέτων τῶν ἀναιρεμένων πάλαι
 357 H. μὲν, τῆς εἰδωλοθυσίας ἐπικρατέσης, ἄπειρον ἔν ὧρα
 μιᾷ κατεθύνετο πλῆθος, νῦν δὲ παυθείσης ἐκείνης ἐχέει
 ὁμοίως τὸ ξίφος ὑπέρχον. καὶ τῶν ἀζέρον ὁ χημι-
 σμός, ὡς ἂν ἐκεῖνοι φαῖεν, ἀναλλοιώτως τὸν αὐ-
 τὸν ἐξομαλίζων δρόμον, ἔτω μὲν τὰ περὶ τέτων ἀνω-
 μάτως ἐξηλλοίωσε, τῶν δ' ἄλλων ζώων τὸν τροχὸν
 τῆς ἀρχαίας ζωῆς ἐμετέβαλεν. εἰ δὲ καὶ τίνα παρα-
 πλησίως τούτων μεταβέβληκεν, ἀλλ' ὅτι μὴ πάντα
 μηδὲ τὰ πλείω, ἐδὲν ἦττον ὁ τῶν ἀζέρον ὁμαλὸς
 δρόμος καὶ πρὸς ἀπαράβατον ἀνάγκη διεκλεύσασθαι.
 Ἀλλ' εἰς τί τοις μὲν πέρατος καὶ ὁ ἐ' λόγος καὶ τὸ γ'
 καὶ μ' κεφαλαιὸν καταλήγει.

Ἐν δὲ τῷ ε' μὲν λόγῳ, δ' δὲ καὶ μ' κεφαλαιῷ, 689 R.
 ταῦτα ὑποβάλλει. εἰ τῆς γενέσεως, φησὶν, ὁ δρόμος
 ἀπὸ γῆς τὸν ἀνθρώπον καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζώων ἀπε-
 τέλεσε, πῶς νυνὶ χωρὶς γάμος ἔτε ἀνθρώπον οὔτε τὰ
 μυρία εἶδη τῶν ζώων ἐδαμῶς προάγεσθαι δείκνυται; εἰ
 δὲ τίνα τέτων καὶ νυνὶ προάγει, ὥσπερ σκώληκας καὶ
 τοιαῦτα ἔνια, πῶς μὴ καὶ πάντα ὅσα ὁμοίως ἀπ' ἀρχῆς
 τῆς γῆς ἐδείξε φερόμενα; ἀλλ' εἰ καὶ δρόμος ἀζέρον
 τὸς ἀνθρώπους ἀπὸ γῆς κατ' ἀρχὰς ἐπλασε, πῶς ἐχὶ
 καὶ τεχνίτας αὐτίκα συμπροήγαγεν, ἀλλὰ πολλῷ χρόνῳ
 ὑπερον τεκτονικὴ καὶ ὑφαντικὴ καὶ ἱσορικὴ γεωμετρία
 τε καὶ ῥητορικὴ καὶ μυρία τέχναι ἄλλαι λογισμοῖς
 ἀνθρωπίνους ἐρέθησαν τε καὶ ἐπεγέροντο; εἰ δὲ καὶ
 προελθεῖν ἀπὸ γῆς ἐπισήμονας τὸς ἀνθρώπους τερα-
 τεύουσιντο, πῶς τότε μὲν ἄνευ μαθήσεως ἐπισήμονες
 ἀνεγίνοντο, νυνὶ δὲ πόνοις καὶ μελέταις μόλις κατορ-
 θῶσι τὴν μάθησιν; περὶ δ' ἔν οἴχεται δρόμος ἐκεῖνος
 ὁ παλαιός, ὁ τὸς ἅμα τῇ προόδῳ σοφὸς ἀναπλάττων;
 καὶ πόθεν τὰ νῦν ἀντανέστη ὁ τοῖς αὐτοφρεῖς ἐπισή-
 μονας πόνοις προβιβάων καὶ μακρῇ μελέτῃ; τί δ'
 ἔν ὁ μισαιφύνης ἐπραττεν Ἀρης τότε τῶν ἀνθρώπων
 κατ' ἀλλήλων ἐχέειν ὁπλιζομένων; περὶ δ' ὁ βασιλέας καὶ
 ἄρχοντας ποίων τῶν ἀζέρον δρόμος, πολλὰς γενεαῖς
 ὑπερον καὶ τὸ κατὰ κόμας οἰκεῖν, μὴ τί γε πόλιν ἢ
 ἀρχὴν εἰδέναι ἐπινοήσαντων; διὰ τί δὲ πάλαι μὲν ἀν-
 θρωποι τεχνῶν ἐχρημάτιζον εὔρεται, νῦν δὲ ταῖς ἐξευ-
 ρημέναις ἀρκέμενοι περαιτέρω προελθεῖν ἐκ ἐπινοῶσιν;
 ἢ δῆλον ὅτι ὁ παρὰ θεῶ τοῖς ἀνθρώποις δοθεὶς νόμος,
 χρόνῳ καὶ πόρῳ καὶ πρὸ γε τέτων τῇ ἀνωθεν συννεργίᾳ
 τὰ πρὸς τὸν βίον χρήσιμα ἐξευρών, ἔξη τοῦ πορῶ-
 τέρῳ καὶ μάτην ἐνταλαιπωρεῖται ταῖς ἐπινοαῖς. πῶς
 δὲ τῶ αὐτῷ γένει ἔθνος μὲν οὐλόκληρον κομᾷ, ἄλλο δὲ
 κείρεται; καὶ ἄλλο μὲν μητρογαμεῖ, τὰ πλείω δὲ μυ-
 σαράν τὴν προῶσιν ἡγῶνται; καὶ μυρία ἄλλαι κατα-
 τέμνονται διαφοραῖς νόμων, βίων, ἐθῶν καὶ οὐδεὶς
 ἀζέρον δρόμος ἔτε τὸς κομήτας κείρει, ἔτε τὸς κειρο-
 μένους κομῶν ἐκβιάζεσθαι, ἐδὲ τὰ ἄλλα πράττειν ἄλλως.
 358 H. ὅσα τοῖς παρὰ σφίσι νόμοις ἐκ ἔμαθον. Καὶ τὰ μὲν
 τῶ παρόντος κεφαλαιῶν τοιαῦτα.
 Ἐν δὲ τῷ ἑξῆς ἐπάγει ὡς, εἰ καὶ δόξαιεν καταφεύ-
 γειν οἱ τῆς εἰμαρμένης ἐρασαὶ ἐπὶ τὸς παρανατέλλον-
 τας, οἱ τῶν ζωδίων καὶ τῶν πλανήτων εἰσὶν ἑτεροὶ

α. 6. τῶν add A. 20. τῶν δὲ ζώων ε. 28. ἐδικαίωσε ε. 29. εἶδεν ε. 30. τῶν om libri. 40. πρὸς] ὡς A. 41. τοῦτον ε. b. 5. προσάγουσα ε. 6. ὥσπερ καὶ σκώλ. καὶ τὰ τοιαῦτα ε. 18. προόδῳ τοὺς σοφοὺς ε. 34. κατα- τέμνεται ε.

καὶ ἔτε τοῖς τῆς γενέσεως ἀποτελέσμασι χαίρουσιν ἔτε ἀλλήλοις συνάδουσιν, ἀλλὰ κατὰ τὰς τῶν κλιμάτων διαφορὰς ἕκαστος αὐτῶν τὰ οἰκεῖα χορηγεῖ ἀποτελέσματα, εἰπάτωσαν ἡμῖν πᾶ τὸ τῆς γενέσεως βέβαιον καὶ ἀσάλευτον· ἕκαστος γὰρ τῶν ἰδίαις ἐνεργείαις τὰ ταύτης ἀνακόπτων, ἐξ ὧν φασίν, ἐπιδείκνυν ἀποτελέσματα. καίτοι ἔδὲ πάντες τὸ αὐτὸ τῆς γῆς ἔχουσι μέτρον, οἷον ἡ Περσῶν καὶ Ἰβήρων μοῖρα ἢ ἡ Ἀσίων καὶ Ῥωμαίων ἢ τῶν ἄλλων. πῶς ἔν τώδε τὸ ἔθνος πρὸς τώδε ἀντικειμένοις καὶ βίῳ καὶ νόμοις καὶ ἡθεσι διοικεῖται; 10 δεύτερον δὲ πῶς τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν ἐν τοῖς ἰδίαις γῆς ὅροις ἰδρυμένα εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων μετέβαλεν ἡθῆ; "ἀλλὰ καὶ τρίτον, μετώκησε μὲν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος εἰς Αἴγυπτον, τῶν δὲ πατρῶων νόμων ἐμετα- 15 νέσῃ. Αἴγυπτος δὲ πάλιν ἀπανασάντες Παλαιστίνην καὶ Ἀραβίαν ἐποικίσει, τὸς πρὶν οἰκῶντας εἰδωλολάτρους πολέμοις ὠσάμενοι καὶ τῶν Μωσαϊκῶν ἐπαρε- τράπησαν νόμων. ἀλλ' ἔδ' ὅτε πρὸς Βαβυλῶνα δοριά- λωτον τὸ ἔθνος ἀπῆχθη, καὶ μετὰ χρόνους εἰς πᾶσαν τὴν γῆν διεσκεδάθη, [καὶ] τῶν πατρῶων ἐκ ἀπεσά- 20 τῃσε νόμων, καὶ ἔτε τις τῶν παρανατελλόντων ἔτε ἡ γένεσις κατηνάγκασεν αὐτὸς ἢ τῆς περιτομῆς ἢ τῆ σαββάτου τὸ παράγγελμα λῦσαι. τὸ δὲ γε ἡμέτερον γένος, τὸ τῶν Χριστιανῶν λέγω, πρὸ τετρακοσίων μὲν ἔτων τὴν ἀρχὴν ἔχεν, ἀθρόον δὲ πᾶσαν ἔλαβε τὴν 25 οἰκωμένην, καὶ τῶν μὲν οἰκείων ἔθων ἕκαστον ἀπέσῃσεν ἔθνος, εἰς δὲ τὸν τῆς εὐσεβείας μετεφύθμισε βίον, ἐ τῆς πατρίδος μεθισταμένους ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὥς καὶ πρότερον οἰκῶντας, καὶ τὰ τῶν παρανατελλόντων ἀπο- τελέσματα πολυχρόνια σαφρὰ καὶ γελᾶσθαι κατέλιπεν 30 ἄξια· καὶ πρὸς ἃ ἡ γένεσις ἰχὺν ἐκ ἔχουσα κατεδύετο, ταῦτα περιφανῶς τὸ τῶν ἀγραμμάτων κατέλυσεν κή- ρημα. ἐδέλευσε μὲν ἔν Ἀσσυρίοις ὁ κόσμος πάλαι, εἴτα Βαβυλῶν ἐκράτει, καὶ Μῆδοι τὴν ἀρχὴν ἐξεδέ- ξαντο, καὶ μετ' ἐκείνους Πέρσαι, καὶ πρὸς Μακεδόνας 35 ὕψιστον τὸ κράτος ὅλον μετέβαλεν. ἀλλ' ἕκαστον ἔθνος τοῖς οἰκείοις ἐνέμενεν ἔθεσι, καὶ βασιλεῦσιν ἰδίαις ἐπο- λιτεύοντο, εἰ καὶ [μὴ] τὸν πάντων κρατῶντα κοινὸν δεσπότην ἐπεγίνωσκον. νυνὶ δὲ ὥσπερ ἡ εὐσέβεια μία, ἔτω καὶ ὁ τὸ βασίλειον κράτος ἔχων εἷς, καὶ τριακο- 40 σίων ἐθνῶν ἢ καὶ πλειόνων μία τις ἐννομος ἢ Ῥωμαίων,

ὥσπερ ἡ εὐσέβεια, ἐπάρχει ἀρχή· καὶ ἐδένα βιάζε- 5 ται ἡ γένεσις νῦν ἔτε εἰδωλολατρεῖν ἔτε μητρογαμεῖν ἔδὲ τὰ ἄλλα, ὅσοις τὰ διάφορα τῶν ἐθνῶν ἐκ ἐξήλ- λαττε μόνον ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ "ἀντικείμενα 359 H κατετέμνεται. ἐκεῖνο δὲ ἡμῖν λεγέτωσαν, πῶς, ὥσπερ ἡ εἰμαρμένη μεταβολὰς ποιεῖ θρησκείας καὶ δογμα- τῶν, ἐχὶ καὶ τὰ ἄλλα ἰχὺν ἐδεμίαν μεταβαλεῖν ἔχεν· οὐδένα γὰρ ἐφάνη πείσασα ἔδὲ βιασμένη ἀδοξίας ἢ πτωχείας ἢ ἀρρώστιας ἢ δουλείας ἢ κολάσεως ἢ ὑβρεως οὐδὲ μυρίων ἄλλων τοιούτων πόθον λαβεῖν· ἀλλ' ὥσπερ ἡ φύσις κρείττων ὤφθη πανταχῇ τῶν τῆς γενέσεως ἀποτελεσμάτων, ἔτω καὶ ὁ λογισμὸς τὸ οἰ- 10 κεῖον τῆς ἐλευθερίας ἀξίωμα διασώζων, ἐν οἷς αὐ- θαιρέτως πράττει, τῶν ἐκεῖθεν δείκνυν κατεξουσιάζων λήρων. ἀλλὰ γὰρ εἰ τὸ εὐσεβεῖν καὶ δυσσεβεῖν ἀπὸ γενέσεως, λεγέτωσαν ἡμῖν τίς γένεσις Στωϊκὸν ποιεῖ, τίς δὲ Ἐπικυρεῖον, Περιπατητικὸν δὲ ποῖα ἢ Πλα- 15 τωνικόν; τίς λατρεύειν Διόνυσον ἢ Δήμητραν ἢ Σε- λήνην ἢ Ἡλίον, ἢ τὸν Αἰγύπτιον συνελάνθει λατρεύ- ειν τὸ πρόβατον ἢ τὸν κύνα ἢ τὸν αἰλῶρον; τίς δὲ Μανιχαῖον ἀποτελεῖ, τίς Οὐαλεντίνους; εἰ δὲ ἐκ ἂν φαῖεν ἔδ' ἂν πλέον θρασυνθεῖεν, ἐν ἡμῖν ἄρα, καὶ ἐ τῆς γενέσεως ἔργον, τὸ τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε σέβειν. εἰ 20 δὲ τῷτο, καὶ τὸ σέβειν ἀπλῶς καὶ μὴ σέβειν· ἐκ τῶν μερῶν γὰρ τὸ ὅλον συνίσταται. πῶς δὲ ἐκ ἀλογώτατον πο- νηρὸν γενέσθαι ἀπὸ γενέσεως, καὶ μισεῖσθαι ἀπὸ τῆς αὐτῆς διὰ τὴν πονηρίαν; "ὁμοίως καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι τε καὶ θαν- 693 R μάζεσθαι; μοιχὸν ὁμοίως ἢ φονέα, καὶ δρᾶν ὑπ' αὐτῆς τὰ ἄτοπα βιαζόμενον, καὶ διὰ τῷτο κολαζόμενον; νομοθέ- 25 τας καθίζειν, κολάζειν τὸς ἁμαρτάνοντας, καὶ ἑτέρος συν- ὠθεῖν καὶ ἄκοντας πρὸς τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ὅσων ἄλλων τοιούτων μεσὸς ὁ βίος ὁρᾷ; ἄπερ εἰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, ἡμέ- τερον καὶ τὸ ἔγκλημα τῶν ἐργαζομένων· εἰ δὲ τῆς γενέ- σεως τὸ κράτος, ἡ μέμψις ἐκείνης ἢ τῆ ταύτην πε- 30 ποιηκότος. ἔτω πανταχόθεν τὸ τῆς εἰμαρμένης μετὰ τῆ ἀσυστάτου ἀσεβείας τε καὶ παλίμψημον. Ἀλλὰ γὰρ ἐν τῷτοις καὶ τῶν λόγων ὁ ἕκτος καὶ τὸ ε' καὶ μ' ἐπε- ρατώθη κεφάλαιον.

Ἐν δὲ τῷ ζ' λόγῳ ἀπορίαν τινὰ δῆθεν ὑπὸ τῶν ἀσρολόγων προαγομένην διατιθεῖς, ἐπάγει καὶ τὴν λύ- 35 σιν. λέγουσι γάρ, φησίν, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς εἰμαρμένης,

a. 9. τὸ A: τε 5. πρὸς] ὡς A. 13. libri μετώκισε. τὸ A: τῶν 5. 28. μεθισταμένης A. 29. τὰ add A. 34. διεδέξαντο 5. 35. πρὸς] ὡς A. 37. ἔμενεν 5. 41. ἡ A: τῶν 5. b. 1. ἡ A: καὶ ἡ 5. 3. διάφορα A: φοβερά 5. 4. πρὸς] ὡς A. 6. ἡ add A. 15. εἰ A: εἰς 5. 21. Οὐαλεντινιανούς Scaliger. 24. μὴ A: τὸ μὴ 5. 26. ἀπὸ τῆς A: ὑπὸ τῆς 5. 31. πρὸς] ὡς A. 32. ἐφ'] libri ἐν et hic et p. 219 a 29.

πόθεν τὰ κακά; οἷς ἀποκρίνεται ὡς εἰ μὲν ἂ διατι-
θέαμεν ἀλλήλους κακὰ μαθεῖν ἐθέλοιτε πόθεν, τοὺς
δρῶντας ὁρῶντες μάτην αἰτίαν ἄλλην ζητεῖτε· εἰ δὲ
ἂ πάχομεν ἄκοντες, καὶ τοῦτο φανερὸν ἔχει τὴν λύ-
σιν. ἐθολώσαμεν παντοδαπῆς κακίας θυέλλη τὸν βίον, 5
πράττομεν ἂ μισεῖ καὶ ἀποτρέπει θεός· διὰ τὸτο πάχο-
μεν ἂ μὴ θέλομεν, ἵνα μηκέτι πρὸς τὸ πταίειν ἐκφε-
ρώμεθα. ἢ ἐχρῆν ὑπευθύνως ἔτω βιῶντας εὐδαιμονίας
ἀπολαύειν, ἵνα τε πλέον θεὸς ἡγνοήθη καὶ προθυμό-
τερον πρὸς τὰ πάθη καταφερώμεθα; εἰ δὲ πράττειν 10
τὰ ἄτοπα διὰ τῆς εἰμαρμένης ὁ θεὸς ἡμῶς κατηνάγ-
καζε, πῶς πάλιν κολάζει ὡς πταίσαντας; ἕτερον δὲ
ἔστιν, ὡς δῆλον, τὸ συγχωρεῖν χρῶσθαι τῷ αὐτεξέσῳ καὶ
αἰρεῖσθαι ἕκαστον ὃ βέλει, καὶ τὸ καταναγκάζειν πρᾶτ-
360 H. τειν τὰ ἄτοπα. πῶς δὲ ὑμῖν, φησὶν, ἐπῆλθε "τῶν τῶ 15
θεῷ οἰκονομιῶν ἀγνοῶσι τὸ βάθος, εἰς τὸ τῆς γενέσεως
ἀποτραπῆναι πλάσμα; καὶ ὅτι μὴ ἐπὶ γῆς ἔρποντες
εἰς τὸ τῶ δημιουργοῦ τῶν κοιμάτων ὑψος ἀνέβητε, διὰ
τοῦτο ἐπ' ἀξέρας καὶ σελήνην καὶ ἥλιον τὰς αἰτίας
ἀνάπτειν παρήχθητε τῶν παρ' ἡμῖν πραττομένων, καὶ 20
ἂ μὲν ἐαυτοὺς ὁρῶμεν ἐργαζομένους, ἐκ ἡμέτερα εἶναι
τερατεύεσθαι, ἂ δὲ ἐκ ἔστιν ἰδεῖν τὰς ἀξέρας πράττοντας,
ἐκείνων εἶναι τὸ ἔργον καταψεύδεσθαι; καὶ γὰρ δέ, φησί,
ταῦτα γράφων ὑπὸ γενέσεως κατ' ὑμᾶς ἡναγκάσθην
γράφειν τὰς κατ' αὐτῆς ἐλέγχους, ὥστε καὶ ἔτις αὐτῇ κατ' 25
ἐαυτῆς πλέον τῶν ἔξωθεν αὐτῇ μαχομένων ἐπανίστασθαι.
Τί δὲ καὶ ὄφελος τὸ μανθάνειν τὰ ἀπὸ γενέσεως
προσδοκώμενα; εἰ μὲν γὰρ ἔστι φυγεῖν τὰς μαθόντας
ἂ ἐπέκλωσε, λῆρος ἢ προῤῥήσεις· κρατεῖ γὰρ τὸ ἐφ' ἡμῖν
τῆς γενέσεως. μάλιστα δὲ τοῖς τῆς εἰμαρμένης ἐπιση- 30
μοσι τὸ λύνειν αὐτῆς τὸν εἰρμόν συμβῆσθαι. ἔτοι γὰρ τῶν
ἄλλων μᾶλλον τὰ ἀπὸ γενέσεως αὐτοῖς ἐπιστάμενοι, ἐδὲν
τῶν ἀπὸ ταύτης αὐτοῖς ἀπειθαρχούντων συμπεσεῖν παρα-
χωρήσασιν. εἴτα, ἀλλ' ἐκ ἐκτός φησι γενέσεως τὸ μαν-
θάνοντας ἀπαλλάττεσθαι. ἐκὼν ἢ γένεσις εἰς τὰ ἀντι- 35
καίμενα τέμνεσθαι, καὶ τὸ μὲν αὐτῆς προλέγει, τὸ δὲ κα-
ταγελᾷ τῆς προῤῥήσεως· οὐ τί ἂν εἴη γελοιότερον;
πολλὴ δὲ πάλιν καὶ ἄλλως ἀδικία καὶ ἀνωμαλία. διὰ
τί γὰρ μὴ πάντας ἐπεισε μανθάνειν, ἵνα πάντες τῶν
696 R. τοσούτων ἀπαλλάττοιεντο; "εἰ δὲ καὶ μαθόντα μὴ δυ- 40
νατόν ἐστι φυγεῖν, τί χρὴ μανθάνειν μάτην καὶ ταῖς
φροντίσι προδουπανῶσθαι καὶ πλήττεσθαι πρὸ τῆς πληγῆς

καὶ πρὸ τοῦ θανάτου χειρόν τῶν τεθνεώτων κολά-
ζεσθαι;

Ἐκεῖνο δὲ πᾶσι καταφανές, ὡς ὁ τὴν εἰμαρμένην
εἰσάγων καὶ τῶν σπασμάτων ἀφαιρεῖ τὰς ἐπαίνους καὶ
τὰς σεφάνους, καὶ τῶν κακῶν ἀδικον ἀνακηρύσσει
τὴν ποινὴν καὶ τὰς εὐθύνους. εἰ γὰρ ἐκάτερος ἐξ ἀνάγκης
ἦλθεν εἰς τὸ πράττειν ἂ πράττοι, ἔτε τῆς ἀγαθοερ-
γίας ἐστὶ μισθὸς ἔτε τῆς κακουργίας ποινὴς εἰσπραξις·
ὁ πῶς ἐκ ἂν εἴη ὅλως ἡμῶν συγχέον καὶ ἀνατρέπον
τὸν βίον καὶ κατὰ τῶ θεῷ τὴν γλῶσσαν πάντων ὁξύνον
ἀναιδέερον; ἐκ ἥρκει δὲ τοῖς δυσυχέσι τὸ τὰ κακὰ
νοεῖν τε καὶ λέγειν καὶ πράττειν ἀναγκάζεσθαι, ἀλλὰ δεόν
ἐλεεῖσθαι καὶ τὸ μισεῖσθαι προστίθεται καὶ τὸ κολάζεσθαι.

Εἰ δὲ λέγοι τις ὡς οὐκ ἡμῶν ἐστὶν εἰδέναι διὰ τί
τοιαύτην ὁ θεὸς ἐδημιόργησε γένεσιν, ἐν προσποιήσει
τῶ μετριάζειν ἐπισφίγγει τὴν ἀσέβειαν, καὶ δι' ὧν δοκεῖ
μετριάζειν, μείζον ἀσεβεῖ. εἰ γὰρ καλὴ μὲν ἡ γένεσις,
ἡμῖν δὲ φαίνεται κακὴ, καὶ τὸτο δὲ ἀπὸ γενέσεως, ἐκ
ἐμὸν τὸ σφάλμα, φαύλην οἶεσθαι τὴν καὶ φαύλην, τῶ δὲ
τοιαύτην κρίσιν διὰ τῆς γενέσεως καταθεμένῃ ἡμῶν
τοῖς λογισμοῖς· εἰ δὲ ἐμὸν τὸ σφάλμα, ἐκτός ἄρα γενέ-
σεως τὰ τῶν λογισμῶν, οἷς ἀκολουθεῖ καὶ λόγος καὶ
πρᾶξις, καὶ μάτην ἢ γένεσις. ἀληθῆς τοίνυν μετριάτης
καὶ εὐλάβεια ἐ τὸ κακὴν πλάσαι γένεσιν, εἴτα παρα-
χωρεῖν θεῷ τῶν κακῶν τὴν γνώσιν, ἐδὲ τὸν αὐτὸν λέ- 25
γειν ὡθεῖν εἰς τὰ "κακὰ καὶ κολάζειν ἔς διὰ τῆς γενέ- 361 H.
σεως ὡθήσεν. ἐκ ἔστι ταῦτα μετριάζοντος, ἀλλ' ἐν χή-
ματι ταπεινοφροσύνης χαλεπὴν ἀπάτην εἰσάγοντος. τὸ
δὲ τῆς εὐσεβείας γένος ἐκ ὑβριζέει θεὸν δι' ὧν δοκεῖ
τιμᾶν, ἐδὲ τὴν αὐτῶ ἀναιρεῖ ἀγαθότητα, τῶν κακῶν
αὐτῶ τὴν ἐξουσίαν παρέχον. ἀδικεῖν γὰρ ἔτε οἶδεν ἔτε
δυνήσεσθαι ἢ τῶ θεῷ ἐξουσία· ἐ ποιεῖ φονέα καὶ κολάζει,
ἐδ' ἀπαγορεύει πταίειν καὶ βιάζεσθαι παρακχεῖν καὶ παρα-
κέσαντα τιμωρεῖσθαι. ταῦτα ἔτε πρόπει θεῷ ἔτε εὐσεβῆς
ἐδεῖς δέχεσθαι λογισμός. τὰ δὲ πρόποντα νοῶμεν, καὶ τῶν
ἐν κόσμῳ γινομένων τὴν παντελὴ κατάληψιν αὐτῶ
παραχωρεῖμεν, καὶ καταλαβεῖν καὶ φιλονεικεῖμεν, εἰδότες
ὡς ἐ καταληψόμεθα. ἀληθῆ δὲ θεῷ ἐξουσίαν ἴσμεν τὸ
μήτε πονηρῶν ἡττᾶσθαι καὶ πρὸς τὸ τῶν δημιουργημάτων
συμφέρων κερχεῖσθαι τῇ ἀγαθότητι. σκόπει δὲ κακεῖνο.
ἐν κνηγεσίοις παροξύνουσι τὰς πρὸς μάχην ἐρε-
θίζοντες, καὶ μὴ χρήσωντο τοῖς θυμοῖς, ἀγανακτῶσιν

a. 1. οἷς καὶ ὁ π. 5.
τῆς Scaliger: libri ἐαυτοὺς.
b. 7. οὐτε γὰρ τῆς 5.
39. et 41. πρὸς] ὡς A.

2. ἀλλ. τὰ κακὰ 5.
32. τὰ A: τὸ 5.
9. libri συγχέων — ἀνατρέπων — ὁξύνοντος.

10. πρὸς] ὡς A.

34. μανθάνον 5.

25. αὐτῆς A: αὐτοὺς 5.

11. τὸ add A.

16. εὐσεβειαν 5.

οἱ δεσπότῃ· ὁ δὲ τῶν ἀξέρον δρόμος τὸς παιθομένους τοῖς αὐτῶν ἀποτελέσμασι θανάτοις ἀμείβοντο. δέλως πάλιν ἡμεῖς ἀπειθῆντας κολάζομεν, τιμῶμεν δὲ ὑπακόντας· ἡ δὲ ταῦτα νοεῖν τε καὶ πράττειν ἀναγκάζουσα γένεσις καὶ πταίνει παρακλύει καὶ τιμωρίας ὑπάγει τὸς παιθέντας, καὶ ἡμῶς μὲν δικαίως πρὸς τὸς ὑπὸ χεῖρα ἔσθ' ὅτε ποιεῖ, αὐτὴ δὲ τὰ ἀδικώτατα δρωσα εἰς ἡμῶς ἐκ ἀλγύνει. ὅθ' ἐκ ἐσχάτη μαρτία ταῦτα νομίζειν; Ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν καὶ τὸ μὴ καὶ ἐ' διαλαμβάνει κεφάλαιον.

697 R. "Ἐν δὲ τῷ μὲν φησὶν ὡς ὑπὸ τῆς γενεθλιαλογίας οἱ ἐκμανέντες καὶ δημιουργὸν τῶν ἀπάντων ὑποτάττειν ταύτη· φασὶ γάρ, ὥσπερ τὸ δικαιοπραγεῖν ἀπὸ γενέσεως, ἔτω καὶ τὸ προσευχόμενον εἰσακτέον καὶ τὸ πληροῦθαι θεῶν παρθεσίας καὶ τὸ καταξιῶθαι θειοτέρων ἀποκαλύψεων. ὅσπερ ἔξ ὧν τολμῶσι λέγειν, τὸν θεὸν ὑπερέτην ἀποφαίνουσι τῆς γενέσεως, καὶ κείνων εὐεργέτην οἷς ἂν ὁ ταύτης δρόμος τὸ πάχειν εὖ ἐχαρίσατο· ἔτι δ' ἂν εἴη ἀθεώτερον ἢ δυσσεβέστερον; εἰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς εἰμαρμένης ἀφαιρῶσι, τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἀντὶ τῆς ἀποτέμνοντες, μόνως δεσπόζειν πονηρίας ἀναγράφουσιν. ἀλλὰ καὶ πλείους ἔδειξεν ὁ μακρὸς χρόνος ἔξ ἀρετῆς εἰς κακίαν μεταβαλόντας· ὥστε πάλιν κρατεῖ ὧν ἐκ ἐκράτει, τὸς ἀγαθὸς εἰς φανίλους μετακινήσας. ἔτι καὶ ταύτης ὑπόθεσις πάντα συγχέει καὶ ταράττει, καὶ πρὸ πάντων ἐαυτὴν καταβάλλει τε καὶ περιτρέπει.

Λέγει δὲ κατὰ τὸ ἐξῆς κεφάλαιον (ζ' δὲ τὸτό ἐστι καὶ μ') ὡς καὶ τῶν παρ' Ἑλλήσι φιλοσοφησάντων τὰ τοιαῦτά τινες ἐπὶ νῦν θέμενοι τὸ τῆς γενέσεως ἐμυσάχθησαν τε καὶ κατεγέλασαν πλάσμα. καίτοι τὸν τε θεὸν ὅσον σφαιρικὸν ἔδεν ἦττον ἢ ἔτοι ἐδόξαζον, καὶ μὴν καὶ τὴν τῶν ζῴδιων σύνθεσιν καὶ τὴν τῶν πλανήτων κίνησιν ἐκ ἄλλως ἐνόμιζον. τίς ἔν αὐτοῖς ἡ γνώμη, τῷτο μὲν δέχεσθαι, ἐκεῖνο δὲ μὴ προσέειπεν; ὅτι τῶν ἐπὶ γῆς καὶ θαλάττης συμβαινόντων ἐν ἀέρι τε καὶ τοῖς ἄλλοις στοιχείοις προσημαντικὸν μὲν εἶναι νομίζουσι τὸν τῶν ἀξέρον δρόμον, ἀλλ' ἐκ ἀναγκαστικὸν ἢ ποιητικόν, μὴν δὲ τῷτο τὰ ἐσόμενα ὥσπερ καὶ τὴν μαντικὴν καὶ τὴν οἰωνιστικὴν καὶ ὅσαι αὐταῖς παραπλήσιοι καὶ ἐκ ἐπειδὴ προλέγει γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπειδὴ γίνεσθαι προλέγει καὶ ἐκ ἀνάγκῃ τῇ ἀπ' αὐτῆς διοικεῖσθαι τὰ ἐνταῦθα, προσημαίνειν δὲ μόνον τὰ ἐσόμενα. ἀλλ' οἱ ταῦτα μὲν

νομίζοντες τὴν πολλὴν τῶν ἀξροτόμων δυσσέβειαν ἀπεσείσαντο, πρὸς δὲ τὸ τῆς ἀληθείας ἀκριβὲς ἐκ ἀφίκοντο. Ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν καὶ τὸ ζ' λόγος τὸ πέρας.

Ὁ δὲ ἡ' λόγος, κατὰ τὸ ἡ' καὶ μ' ἀπαρχόμενος κεφάλαιον, δύο μὲν ἔρανθες λέγει γεγενῆσθαι, ἓνα μὲν τὸ ὁρωμένον ἀνώτερον, ὃν καὶ συνυφεσάναι τῇ γῇ, θάτερον δὲ τὸν ὁρώμενον· δύο δὲ ὄντων τὸν μὲν ὁροφῆς ἐπέχειν λόγον, τὸν δὲ πρὸς μὲν τὴν γῆν ὁροφῆς ὡσαύτως, ἐδάφους δὲ καὶ βάσεως πρὸς τὸν ὑπερέχοντα. καὶ γῆν δὲ μίαν. καὶ τὰ μὲν οὐράνια ταῖς κρείττοσιν ἀπονενεμῆσθαι δυνάμεσι, τοῖς ὁρωμένοις δὲ τὰ ὑπεράνια. μὴ σφαῖραν δὲ τὸν οὐρανὸν εἶναι, ἀλλὰ σκληρῆς καὶ καμάρης διασώζειν σχῆμα. καὶ ταύτης τῆς ὑπολήψεως γραφικῆς, ὡς οἶεται, προβάλλει μαρτυρίας, οὐ μόνον περὶ τῆς σχήματος, ἀλλὰ καὶ περὶ δύσεως καὶ περὶ ἀνατολῆς ἡλίου. αἰτιολογεῖ δὲ καὶ τὴν τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἀξομείωσιν, καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα πολυπραγμονεῖ, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, τὸ ἀναγκαῖον ἐκ ἔχοντα, εἰ καὶ τοῖς ἱεροῖς λόγοις προσφύει. ἔξ ἧς εὐσεβῆντα μὲν τὸν ἄνδρα, οἷς κέχρητο, θεῖν ἂν τις, ἀκριβεῖα δὲ λογισμῶν τὴν τῶν γραφικῶν μαρτυρίαν προτείνειν ἐκέτι ὁμοίως φήσαιεν.

Ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸ θ' καὶ μ' μεταβαλόντων κεφάλαιον, τῆς ἱερᾶς ἡμῶν γραφῆς τὸς νόμους "καὶ τὰς παραινέσεις καὶ τὸ μέγα τῆς σωτηρίας ἡμῶν μυσῆριον καὶ μάλα δικαίως ἐξυμνεῖ. ἐν τῷ καὶ τῆς ἀξρολογίας ἐκ τῶν αὐτῶν θεοχρήσων λογίων ἁρμοδίως καθάπτει.

Ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ ν' ἀνιὼν κεφάλαιον, τῆς αὐτῆς πλάνης ἔδεν ἦττον καταγωνίζεσθαι, λέγων μετὰ τῶν ἄλλων ὡς εἰ καὶ τι τῶν προλεγομένων αὐτοῖς δοκεῖ ἐκβαίνειν, ἐκ ἐπειδὴ τὴν ἐκβασιν ἔχηκε. πολλὰ γὰρ καὶ ἡμῖν ἐννοημένοις τῶν ἐννοηθέντων ἀπήντησε καὶ πρᾶγμα κεκινήμενον ἢ κινήθησόμενον προσδοκήσαντες, οἷαν ἡλπίσαμεν ἀρχὴν λαβεῖν ἢ τέλος, τοῖτον λαβεῖν κατελάβομεν. καὶ ἐ' διὰ τῷτο χειροτονίαν ἐαυτοῖς προφητείας ἐπιφέρομεν, ἀλλὰ συντυχίας ἢ καὶ σοχασμῶς τὴν ἀπόβασιν ἔργον γινώσκουμεν. εἰ μὲν γὰρ τι τῶ ἀνθρωπίνου βίου ἀλλότριον προεκήρυττον, εἴτα τὸ ξένον ἐξέβη, ἐ' λέγω πολλάκις ἀλλ' ἄπαξ, θαυμάζειν εἰκὸς ἦν· εἰ δὲ γε τὰ φιλεῖντα συμβαίνειν δοκῶσι προλέγειν, τί θαυμαστὸν εἰ τυγχάνουσιν; ἐ' γὰρ ἐξὶ ὅσους ἀποτυχεῖν ἐν πλήθει βάλλοντα τὸς λόγους· θαυ-

a. 6. πρὸς] ὡς A. 18. δρόμος ταύτης s. 29. τὸ add A. 39. τὴν om pr A. b. 2 et 8. et 9. πρὸς] ὡς A. 10. ὑπονεμεῖσθαι s. 11. ὑπεράνια Schottus: ὑπερουράνια s. 15. περὶ ante ἀνατολῆς add A. 22. φήσαι A. 23. θ' καὶ μ' A: μ' καὶ θ' s. 31. πολλὰ μὲν γὰρ s. 35. λαβεῖν pr A: ἀπολαβεῖν s.

μαζόν δὲ ἦν μᾶλλον, εἰ διὰ παντὸς ἀπετύγχανον. εἰ
δὲ καὶ δαίμονας ἔχουσι συνεργές, ὥσπερ ἔν ἔχουσιν ἐπι-
363 H. κρατύνοντας αὐτῶν τὴν "προόρησιν, ἐκέτ' ἂν εἰ ἐπι-
τυγχάνοιεν ἀπορήσαιμι, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον εἰ μὴ
ἐπιτυγχάνοιεν. συνεργῶσι δὲ τέτοις οἱ δαίμονες εἰδό- 5
τες μὲν τὰ παρὰ τοῖς ἀσρολόγοις γεγραμμένα, πλη-
ροῦθ' δὲ ταῦτα ἀγῶνα πάντα καταβαλλόμενοι, ἵνα
τὴν τῆς εἰμαρμένης πλάνην τοῖς πειθομένοις ἐντήξαν-
τες τῷ θεῷ κατολιγωρεῖν ἀναπεισώσι. προλέγει δὲ τὰ
βιβλία πλεον καὶ πενίαν καὶ ὅσα ἐν βίῳ. ἐπὶ δὲ ταῦ- 10
τα τὸς δαίμονας συνεργεῖν ἐχάλεπόν· καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς
ἀλλήλους πολλὰ τέτων ἂν βεληθέντες διαθείμεν, ἢ
πείθοντες ἢ ἀπατῶντες ἢ καταναγκάζοντες. κατιχύ-
ουσι δὲ ἁμαρτανόντων τὸ δαιμόνιον φύλον, ἄγασί τε
καὶ φέρονσι τὸς πειθομένους ὅποι ἂν βέλονται. βέλονται 15
δὲ πρὸς τὰς τῶν ἀσρολόγων ἀπάτας τὸν ἡμέτερον
ἀρμόζειν βίον, ἵνα τὰς μὲν ἐκβάσεις ὁρῶντες τοῖς
ἀσρολόγοις συμφῶνας, τὸς δὲ ταῦτα πράττοντας μὴ
συννοῶντες, τῷ τε δρόμῳ τῶν ἀσέρων οἱ ἡπατημέ-
νοι καταψεύδονται, καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ δικαιοσύ- 20
νης ἀμελήσαντες εἰς τὸν τῆς ἀσεβείας βυθὸν ὀλισθή-
σωσι. καὶ αὐτὸ δὲ τῷτο, τὸ μὴ συννοῶν αὐτὰς τὸ
ῥηθὲν κατὰ τῶν ἀνθρώπων δραματέργημα, τῶν δαι-
μόνων ἔργον ἂν εἴη, τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀσεβείας
συναιρομένης αὐτοῖς, καὶ τό τε αὐτῶν μηχανήματα συνιέ- 25
ται διακωλύσεως καὶ τῶν τῷ θεῷ κριμάτων ὡσανύ-
τως τὸ βάθος. πῶς γὰρ ἀποκαλύψει τὸ θεῖον ἢ τὰς
τῶν δαιμόνων ἐνέδρας ἢ τὰς ἐαυτῷ οἰκονομίας, οἷς
παρορῶν αὐτῷ σπευδάζεται τὰ προστάγματα; καὶ γὰρ
ἄπερ ἴσμεν ἄδικα, ταῦτα πράττομεν· ἐκ ὧν ἐπαίνο 30
ἴσμεν, ταῦτα μεταδιώκομεν. καὶ πῶς ἄπερ ἀγνοῶμεν
μαθησόμεθα; ἔπραξας ἂ ἔμαθες· παρεσκεύασας ἐαν-
τὸν δι' ἀρετῆς τῷ μαθεῖν πλέον ὧν ἐπίστασαι ἄξιον·
θαύμαζε εἰ μὴ μαθεῖν ἔχες τὰ τελειότερα. εἰ δὲ πά-
θει βρούεις καὶ θεῷ καταφρονεῖς, πῶς μαθήσῃ τὰς οἰ- 35
κονομίας αὐτῷ ἢ τὴν κατὰ σὲ τῶν δαιμονίων ἐπήρειαν;
701 R. "πῶς δὲ ἐ κρατίσειαν δαίμονες εὐχερῶς ὧν οὐκ ἔστι
τὸ θεῖον ἐπέρμαχον, πρὸς ἐκεῖνα τέτρες κατασύροντες
ἂ τῶν ἀσρολόγων αἱ βίβλοι προλέγουσιν, ὡς ἂν τὸ τῆς
εἰμαρμένης ἐν αὐτοῖς βεβαιώσαντες πλάσμα πλέον θεῷ 40
ἀποσατίσωσιν. εἰ μέντοι γε ὅσην περὶ τὰ κακὰ σπευδὴν
εἴχομεν, τοσαύτην περὶ τὰ καλά, ἐκ ἧν ἡγνοήσαμεν

ὅσον ὑπὸ θεῷ τετιμῆμεθα, ἐδ' ὅσον κατὰ δαιμόνων
ἰχνομεν. πανταχῶ μὲν γὰρ θεός, ἐγγίξει δὲ μᾶλλον τοῖς
δι' ἔργων ἀγαπῶσιν αὐτόν· ὅπως δὲ θεός, τίς ὁ λαν-
θάνων τὴν ἐπιβουλήν ἢ ὁ ἐπιβλεψών ὅλος; Ταῦτα
διαλαβὼν τὰ ἱερὰ λόγια πάλιν κατὰ τῆς εἰμαρμένης
ὀπλίζει, παραινῶν τὸς ἀνθρώπους ἀπαλλάττεσθαι τῆς
τοιαύτης πλάνης. διὰ δὲ τῷ λέγειν εἰς σημεῖα καὶ εἰς
καιροὺς καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς γενέσθαι παρὰ θεοῦ τὸν ἥλιον
καὶ τὴν σελήνην καὶ τὸς ἀσέρας, τὰ ἐπὶ Ἰησοῦ τῷ Ναυῇ
γεγενημένα δηλοῦν φησι καὶ τὰ ἐπὶ Ἐζεκιῶ τῷ βασι-
λέως καὶ τὰ ἐπὶ τῷ δεσποτικῷ πάθους.

Ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν καὶ κατὰ τὸ ν' κεφάλαιον διελθὼν
μέτεισιν ἐπὶ τὸ α' καὶ ν', "ἐν ᾧ τὸς ἀπὸ Βαρδισάνους 364 H.
αἰρετικὸς διελέγχει, δέχεσθαι μὲν προσποιουμένους τὸς
προφήτας, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς γενέσεως ἐλευθέρας καὶ
ἀντεξέσεις ὁμολογῶντας, τὸ σῶμα δὲ τῇ ταύτης ὑπο-
τάττοντας διοικῆσαι· πλεον γὰρ καὶ πενίαν καὶ νόσον
καὶ ὑγίειαν καὶ ζωὴν καὶ θάνατον καὶ ὅσα ἐκ ἐφ' ἡμῶν
ἔργον εἶναι λέγουσι τῆς εἰμαρμένης. εἰ δὲ κατὰ τὸν
Ἡσαΐαν ἐκ ἴσασιν οἱ ἀσρολόγοι τῷ ἔραν τὰ μέλλοντα
καὶ κατὰ τὸν Ἱερειάν ματαία ἐστὶν ἢ περὶ ταύτην
σπευδῇ, πῶς ἔτοι δέχεσθαι μὲν φησι τὸς προφήτας, τὸ
σῶμα δὲ δέλον ποιῆσαι τῆς εἰμαρμένης; καὶ γὰρ ὁ θεός
τοῖς Ἰσδαίοις καὶ τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰ πάθη σωματικὰ
ἐπηφεί, τοιαύτας δὲ καὶ τὰς εὐεργεσίας, ὧν ἄγνοιαν
ἔχουν τὸς ἀσρολόγους διὰ τῷ Ἡσαΐου κατεψηφίσατο.
πῶς ἔν ἐγχωρεῖ καὶ τοῖς προφήταις πεῖθεσθαι, καὶ τῶν
σωματικῶν κακώσεων καὶ εὐεργεσιῶν τῇ εἰμαρμένῃ τὸ
κράτος χαρίζεσθαι καὶ προλέγειν τὸς περὶ αὐτὴν ἐπτοη-
30 μένους τὰ ἐσόμενα; εἰ μὴ ἄρα μεμνηότες εἴποιεν τὰ
μὲν ἀγαθὰ τοῖς εὐσεβοῦσι νέμειν, τὰναντία δὲ τοῖς
δυσεβεῦσι, καὶ τὸ θεῖον ἐξυπηρετέμενον τῇ εἰμαρμένῃ.
καὶ πῶς ψυχὰς γενέσει ἐκ ὑποκρίσεων, θεῷ τῷ πάντων
δημιουργῷ συνεργῶντος αὐτῇ καὶ ὑπηρετεμένῃ τοῖς ἀπο-
35 τέλεμασιν; εἰ δὲ ἔτε τὰ δι' ἀγγέλων καὶ προφητῶν
οἰκονομηθέντα πάλαι γενέσεως ἔργον ἦν, ἐδ' ἄπερ ὁ
κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ σώματος φανεῖς εὐργά-
σατο, μυριάδας ἀνθρωπείων ἰασάμενος σωματικῶν, πῶς
οἷον τὸ σῶμα λέγειν γενέσει διοικεῖσθαι; ἢ γὰρ τὸ ἀπει-
40 λῆναι τὸ θεῖον τοῖς παρακῆσαι, εὐεργετεῖν δὲ τὸς πει-
θομένους, εἰς ψεῦδος ἀπάξουσιν· ἢ εἰ τὸ πρῶτον ἀληθές,
πλάσμα τὸ δεύτερον. χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων, πῶς

a. 13. κατιχύουσι apographum Stephani: κατιχύουσιν s.

28. αὐτοῦ s.

b. 2. μὴ et 8. εἰς add A.

34. αὐτῇ A: αὐτοῖς s.

18. ἐφ' Scaliger: libri ἐν.

15. βούλοιντο s.

16. πρὸς] ὡς A.

25. συναι-

25. ἐπαφί s.

31. τὰναντία δὲ A: δὲ τὰναντία s.

οἷόν τε σώματος ὑποκειμένης γενέσει τὰς ψυχὰς ταύτης ἀπὸ ἀλλήλων; εἰ γὰρ ἀπὸ γενέσεως εὐρεσίς θησανρῶς καὶ οἷον κτῆσις ἢ ἐτέρων τινῶν σωματικῶν πρόσληψις ἢ ἀποβολή, καὶ δὴ καὶ ἡ τῶν πορνενόντων ἢ τῶν μοι-
 704R. οἷον ἢ ὑφαντικῆς διὰ τὸ ἱμάτιον. "δεῖ δὲ καὶ γυ-
 ναικὸς ἡτιῶσθαι διὰ τὸ παθεῖν τὸ σῶμα ὑπὲρ αὐτῷ εἰ-
 μαρται, ἀλλὰ καὶ πρὸς φόνον ὠθεῖσθαι διὰ τὴν κατα-
 ψηφισαμένην τὸν θάνατον γένεσιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 10
 ὁμοίως. ἔθεν γὰρ σχεδὸν τῶν σωματικῶν τῆς ψυχῆς μὴ
 ὑπακωῆς καὶ συλλαμβανέσης γενήσεσθαι, καὶ ἀνάγκη
 τὸς ἐκ Βαρδισάνης ἢ καὶ τὴν ψυχὴν ὑποτάξαι γενέσει,
 ἢ τῷ το μὴ τολμώντας καὶ τὸ σῶμα ταύτης ἀποφαίνειν
 ἐλεύθερον. Οὕτω μὲν καὶ τὸ β' καὶ γ' ἀποπερατοῦται 15
 κεφάλαιον.

Ἐν δὲ τῷ ἐφεξῆς τὴν ἐχάτην ἀσέβειαν διελέγχει
 τῶν γενέσει τολμώντων ὑποβάλλειν καὶ τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν φανέντα πρόφασιν ποιουμένων
 ἀξέρεα, καὶ ταύτην εὖ τε καὶ σοφῶς τὴν ἀπόνοιαν "κατα- 20
 365H. βάλλει, πολλοῖς αὐτὸς καταπιτρώσκων τοῖς ἐπιχειρή-
 μασι, τὰ τε ἄλλα, καὶ δι' ὧν δείκνυσιν τὸν φανέντα
 ἀξέρεα μὴ ἕνα τῶν πολλῶν καὶ κατ' ἐρανὸν εἶναι,
 ἀλλὰ δύναμιν τινα θειοτέραν, εἰς ἄξρον μὲν χημα-
 τιζομένην, τὴν δὲ τῷ κοινῷ δεσπότης κηρύττεσαν γέ- 25
 νεσιν. λέγει δὲ τὸς μάγας παραλαβεῖν μὲν παρὰ Χαλ-
 δαίων ὡς ἀξὴρ ἔσαι τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τῷ
 κοινῷ σωτήρος μηνυτής, ἐκείνοις δὲ ὡς ὁμοτέχνους
 ἀναθεῖναι τὴν πρόφασιν τὸν Βαλαὰμ ἐκείνον, ὃς καὶ
 ἄκων ἀντὶ κατάρσας εὐλογήσας τὸν Ἰσραήλ, τῇ εὐ- 30
 λογίᾳ συμπεριέλαβε καὶ τὴν τῷ τεχθησομένης γένεσιν
 βασιλείας καὶ τὸν ταύτης κήρυκα ἀξέρεα. ἐμφανίζεσθαι
 δὲ τεχθεῖς Πέρσαις πρὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὁ δεσπό-
 της αὐτόν, δεικνύς ὅτι καὶ μάγων καὶ γοήτων τοῖς
 ἐθέλουσιν ἢ δι' αὐτῶν παρέχεσθαι χάρις καὶ σωτηρία.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἕτερα διαπεραυόμενος, τὸ
 τελευταῖον κεφάλαιον ἀνακεφαλαιώσιν τῶν εἰρημέ-
 ρων ποιεῖται, καὶ ἅμα τὸ τε γ' καὶ δ' καὶ τὸν ἡ' τέτοις
 ἀπαρτίζει λόγον.

Ἐστὶ δὲ τὴν φράσιν καθαρὸς τε καὶ εὐκρινὴς 40
 ἀνὴρ, ταῖς δὲ ἐνθυμήμασι καὶ τῇ τῶν ἐπιχειρημά-
 των διαπλάσει, οἷον αὐτὸν κατὰ μέρος ἐν τῇ τῶν
 λόγων αὐτῷ ὑπεδείξαμεν ἐκλογῇ.

224.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον MEMNONOS ἱστορικόν, ἀπὸ
 τῷ θ' λόγῳ ἕως ιε'. ἡ δὲ πραγματεία, ὅσα περὶ τὴν
 Ποντικὴν Ἡράκλειαν συνηνέχθη, σκοπὸν ἀναγράφαι
 5 προτίθεσθαι, τὸς ἐν αὐτῇ τυραννήσαντας ἀναλεγομένην
 καὶ πράξεις αὐτῶν καὶ ἡθῆ, καὶ τὸς ἄλλων βίβας, καὶ
 τὰ τέλη οἷς ἐχρήσαντο, καὶ ὅσα τῶν εἰρημένων ἐξήρ-
 τηται.

Κλέαρχον μὲν ἐν ἐπιθέσθαι πρῶτον τυραννίδι κα-
 τὰ τῆς πόλεως ἀναγράφει. φησὶ δὲ παιδείας μὲν τῆς
 κατὰ φιλοσοφίαν ἐκ ἀγύμνασον, ἀλλὰ καὶ Πλάτωνος
 τῶν ἀκροατῶν ἕνα γεγονέναι, καὶ Ἰσοκράτης δὲ τῷ
 ῥήτορος τετραετίαν ἀκροάσασθαι, ὡμὸν δὲ τοῖς ὑπη-
 κόοις καὶ μισαιφόνον, εἴπερ τινὰ ἄλλον, ἐπιδειχθῆναι,
 καὶ εἰς ἄκρον ἀλαζονείας ἐλάσαι, ὡς καὶ Διὸς υἱὸν
 αὐτὸν ἀνιπεῖν καὶ τὸ πρόσωπον μὴ ἀνέχεσθαι ταῖς
 ἐκ φύσεως χρωματίζεσθαι βαφαῖς, ἄλλαις δὲ καὶ ἄλ-
 λαις ιδέαις ποικιλλόμενον ἐπὶ τὸ σιληπνόν τε καὶ ἐνερευ-
 θὲς τοῖς ὁρῶσιν ἐπιφαίνεσθαι, ἐξαλλάττειν δὲ καὶ
 20 τοὺς χιτῶνας ἐπὶ τὸ φοβερόν τε καὶ ἄβρότερον. "οὐ 705R.
 ταῦτα δὲ μόνον γενέσθαι κακόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸς
 εὐεργέτας ἀχάριζον καὶ πάντα βίαιόν τε καὶ τὰ ἄτοπα
 τολμηρόν· φῆναι δὲ καὶ δραστήριον τὸν παλαμναῖον οἷς
 ἂν ἐπιβάλοι, ἐ κατὰ τῶν ὁμοφύλων μόνον, ἀλλὰ καὶ
 εἴ τι ἐν ἄλλοφύλοις ἐφρόνει πολέμιον. βιβλιοθήκην
 μέντοι κατασκευάσαι πρὸ τῶν ἄλλων ἔς ἡ τυραννίς
 ἀπέδειξεν ὀνομάζεσθαι. τῷτον δὲ ἐπιβελὰς μὲν πολλὰς
 πολλάκις διὰ τὸ μισαιφόνον καὶ μισάνθρωπον καὶ ὑβρι-
 σικὸν κατ' αὐτῶν συζάσας διαφνεῖν, ὅψε δὲ καὶ μόλις
 30 ὑπὸ Χίωνα τῷ Μάτιος, ἀνδρὸς μεγάλου φρονος καὶ
 κοινωνίαν πρὸς αὐτὸν τὴν ἐξ αἵματος ἔχοντος, "καὶ 366H.
 Λέοντος καὶ Εὐξένωνος καὶ ἐτέρων ἐκ ὀλίγων συσκευα-
 θῆναι πληγὴν καιρίαν ἐνεγκεῖν, καὶ τελευτῆσαι πικρῶς
 ἀπὸ τῷ τραύματος. ἔθνε μὲν γὰρ δημοτελῆ θυσίαν ὁ
 35 τύραννος· οἱ δὲ περὶ τὸν Χίωνα ἐπιτίθειον εἶναι τὸν
 καιρὸν τῇ πράξει νομίσαντες τῇ τῷ Χίωνος χειρὶ τὸ
 ξίφος διὰ τῶν τῷ κοινῷ πολέμῳ λαγόνων ἐλάυνουσιν.
 ὁ δὲ πολλῶν αὐτὸν καὶ πικρῶν ἀλγηδόνων κατατει-
 νόντων, καὶ τοσούτων φασμάτων ἐκδειματέρων (εἰδὼτα
 40 δὲ τὰ φάσματα ἦν ὧν ἐκεῖνος μισαιφόνως ἀνηρέκει),
 ἔτι δευτεροαῖος τὸν βίον κατέσχευε, ζήσας μὲν ἔτι ἡ'
 καὶ γ', τέτων δὲ τυραννήσας δυοκαίδεκα. εἶχε δὲ τὴν
 Περσῶν ἀρχὴν Ἀρταξέρξης τότε, εἶτα καὶ Ὀχος ὁ

a. 6. θησανρῶς] θησανρῶς διὰ τὸν θησανρῶν Scaliger.
 38. τὸ τε A: τὸ ε.

b. 3. θ' A: ε' ε.

18. ἐρευνθὲς ε.

8. αὐτῷ εἴμαρται A: αὐτὸ ἡμαρται ε.

29. βαλαὰμ A.

24. ἐπιβάλοι H, Stephanus: libri ἐπιβάλοι.

ταύτην ἐκ πατρὸς ἐκδεξάμενος· πρὸς ἑς καὶ πολλάκις
ἔτι ζῶν ὁ Κλέαρχος διεπρεσβεύσατο. οἱ μέντοι γε ἀνη-
ρηκότες τὸν τύραννον μικρὰ πάντες οἱ μὲν ὑπὸ τῶν
σωματοφυλάκων κατ' αὐτὸν τὸν τῆς ἐπιθέσεως καιρὸν,
ἐκ ἀγεννῶς ἀνδρισάμενοι, κατεκόπησαν, οἱ δὲ καὶ ὕπερον 5
συλληφθέντες καὶ πικραῖς τιμωρίαις ἐγκαρτερήσαντες
ἀνθρώθησαν.

Σάτυρος δὲ ὁ τῷ τυράννου ἀδελφός, οἷα δὲ ἐπί-
τροπος καταλειφθεὶς τῶν παίδων Τιμοθέος καὶ Διο-
νύσιος, τὴν ἀρχὴν ὑποδέχετο· ὃς ὁμότητι μὲν ἐ Κλέαρ- 10
χον ἀλλὰ καὶ πάντας τυράνους ὑπερέβαλεν. ἐ μόνον
καὶ τῶν ἐπιβεβουλευκότας τῷ ἀδελφῷ ἐτιμωρήσατο, ἀλλὰ
καὶ τῶν τέκνων αἱ μὴδὲν συνήδει τοῖς γεγενηκόσιν,
ἐδὲν ἀνεκτότερον ἐδηλήσατο, καὶ πολλὰς ἀναιτίδας κα-
κῶν δίκας ἀπήτησε. τῷτον δὲ καὶ μαθημάτων τῶν 15
τε κατὰ φιλοσοφίαν καὶ τῶν παντὸς ἐλευθερίας ἄλλας
παντελῶς ὑπάρχειν ἀπαράδεκτον, καὶ νῦν δὲ πρὸς τὰς
μιαυφονίας μόνον ὁξυρόστοπον ἔχοντα φιλάνθρωπον μη-
δὲν μὴδὲ ἡμερον μήτε μαθεῖν ἐθελῆσαι μήτε φῦναι
ἐπιτήδειον. ἀλλὰ πάντα μὲν ἦν ἔτος κάκιστος, εἰ καὶ 20
χρόνος αὐτῷ κόρον λαβεῖν τῶν ἐμφυλίων αἱμάτων καὶ
τῆς μιαυφονίας ὑπεξέλκεν, ἐπὶ δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὸ
πρῶτον ἠνέγκατο· τὴν γὰρ ἀρχὴν τοῖς τῷ ἀδελφῷ παισὶν
ἀνεπηρέεστον συντηρῶν ἐπὶ τοσούτον τῆς αὐτῶν κηδε-
μονίας λόγον ἐτίθετο, ὥς καὶ γυναικὶ συνῶν, καὶ τότε 25
λίαν ἐξεργασμένη, μὴ ἀναχέειν παιδοποιῆσαι, ἀλλὰ μη-
χανῇ πάσῃ γονῇ ἐξέρησιν ἑαυτῷ δικάσαι, ὥς ἂν μὴδ'
ὅλως ὑπολίποι τινὰ ἐφεδρεύοντα τοῖς τῷ ἀδελφῷ παι-
σίν. ἔτος ἔτι ζῶν καὶ γῆρα βαρυνόμενος Τιμοθέω τῷ
πρεσβυτέρῳ τῶν παίδων τοῦ ἀδελφοῦ ἐγχειρίζει τὴν 30
ἀρχὴν, καὶ μετὰ χρόνον οὐ πολὺν ἀνιάτῳ πάθει καὶ
χαλεπωτάτῳ συχεθείς, — καρκίνωμα γὰρ μεταξὺ βεβῶ-
νός τε καὶ ὀχέου ὑποφύειν τὴν νομὴν πρὸς τὰ ἔνδον
708 R. ἐπεδίδε πικρότερον, "ἔξ ἑ ἰχῶρες ἀνασομωθείσης τῆς
σαρκὸς ἐξέρχον βαρὺ καὶ δύσοισον πνέσαι, ὥς μηκέτι 35
μήτε τὸ ὑπηρετῶμενον μήτε τὰς ἰατρὰς τὸ τῆς ση-
πεδόγος ἐγγεῖν δυσῶδες καὶ ἀνυπόστατον. καὶ συνεχεῖς
367 H. δὲ ὀδύναι καὶ δριμύτι οὐλον τὸ σῶμα "κατέτεινον, ὑφ'
ὧν ἀγρυπνίαις τε καὶ σπασμοῖς ἐξεδίδοτο, ἕως προκό-
ψασα μέχρις αὐτῶν τῶν σπλάγχχνων τῷ πάθει ἡ νο- 40
μὴ τῷ βίῃ ἀπέρρηξεν. ἐδίδε μὲν καὶ οὗτος, ὥσπερ
καὶ Κλέαρχος, τελευτῶν τοῖς ὀρώσιν ἐννοεῖν δίκας
ἀπαιτεῖσθαι ὧν ὡμῶς τε καὶ παρανόμως τὰς πολίτας
διέφεσαν· πολλάκις γὰρ αὐτόν φασιν ἐν τῇ νόσῳ τὸν

θάνατον ἐπελθεῖν αὐτῷ κατευχόμενον μὴ τυχεῖν, ἀλ-
λὰ συχναῖς ἡμέραις τῇ πικρῇ καὶ βαρεῇ καταδαπα-
νώμενον νόσῳ οὕτως ἀποτῖσαι τὸ χρεῶν, ἔτη μὲν
βιώσαντα πέντε καὶ ἐξήκοντα, ὧν ἡ τυραννὶς εἴ-
χεν ζ'. Ἀγησίλαος δὲ τῆνικαῦτα Λακεδαιμονίων
ἐβασίλευεν.

Ὁ δὲ Τιμόθεος παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἔτι ταύ-
την ἐπὶ τὸ προότερον καὶ δημοκρατικώτερον με-
τεδούθμιζεν, ὥς μηκέτι τύραννον ἀλλ' εὐεργέτην αὐ-
τόν, οἷς ἔπραττε, καὶ σωτήρα ὀνομάζεσθαι. τὰ τε γὰρ
χρεῖα τοῖς δανεισταῖς παρ' ἑαυτῷ διελύσατο, καὶ τοῖς
χρηῖστοις πρὸς τὰς ἐμπορίας καὶ τὸν ἄλλον βίον τό-
κων ἀνευ ἐπήρκεσε, καὶ τῶν δεσποτωτηρίων οὐ τοὺς
ἀνευθύνας μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν αἰτίαις διετίθει, καὶ
δικαστὴς ἀκριβὴς ἦν ὁμῶς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ τὰ
ἄλλα χρηστὸς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἐκ ἀπιστίας. ἐφ'
οἷς καὶ τὸν ἀδελφὸν Διονύσιον τὰ τε ἄλλα πατρικῶς
περιεῖπε, καὶ κοινωνὸν μὲν εἶχεν αὐτίκα τῆς ἀρχῆς,
ἐχομένως δὲ καὶ διάδοχον. ἐ μὲν ἀλλὰ γὰρ καὶ πρὸς
τὰς πολεμικὰς τῶν πράξεων ἀνδρείως ἐφέρετο, με-
γαλόφρων δὲ ἦν καὶ γενναῖος σῶμα καὶ ψυχὴν, ἀλλὰ
καὶ πρὸς τὰς τῆς μάχης διαλύσεις εὐγνώμων τε καὶ
ἐκ ἄχαρις, πράγματα μὲν συνιδεῖν ἱκανός, ἐξικέσθαι δὲ
πρὸς τὰ συνεωραμένα δραστήριος, οἰκτίρων τε τὸ
ἦθος καὶ χρηστός, καὶ τῇ μὲν εὐτολμίᾳ δεινῶς ἀπό-
τομος, τῇ δὲ μετριότητι φιλάνθρωπός τε καὶ μειλί-
χιος. διὸ σφόδρα μὲν περιῶν τοῖς πολεμίοις φοβε-
ρὸς ἦν, καὶ πάντες αὐτὸν κατωρρώδην ἐπειδὴν ἀπε-
χθάνοιτο, τοῖς δ' ἀρχομένοις γλυκὺς τε καὶ ἡμερος.
ἔνθεν καὶ τελευτῶν πόθον αὐτῷ κατέλιπε πολὺν, καὶ
πένθος ἤγειρε τῷ πόθῳ ἐνάμιλλον. ὁ δὲ τέττα ἀδελ-
φὸς Διονύσιος καίει μὲν τὸ σῶμα πολυτελῶς, σπέν-
δει δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ἀπὸ βλεφάρων δάκρυα καὶ τὰς ἀπὸ
τῶν σπλάγχχνων οἰμωγὰς, ἐπιτελεῖ δὲ καὶ ἀγῶνας ἱπ-
πικῆς, ἐκ ἱππικῆς δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ σκηρικῆς καὶ
θυμελικῆς καὶ γυμνικῆς, τοὺς μὲν αὐτίκα, τοὺς δὲ
λαμπροτέρους καὶ ὕπερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ θ' καὶ ἰ' τῷ
Μέμνονος, ὥς ἐν ἐπιδρομῇ φάναι, διαγράφει ἰσορία.

Τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Διονύσιος ἠῤῥησε
ταύτην, Πέρσας ἐπὶ Γρανικῷ τῷ Ἀλεξάνδρῳ μάχῃ κα-
ταγωνισαμένους καὶ παραχόντους ἄδειαν τοῖς βελομένοις
αὖξιν τὰ ἑαυτῶν, τῆς τέως ἐμποδῶν πᾶσιν ἰσαμένης
Περσικῆς ἰσχύος ὑποσελλομένης. ὕπερον δὲ ποικίλας
ὑπέστη περιεστάσεις, μάλιστα "γε τῶν τῆς Ἡρακλείας φν- 368 H.

α. 16. ἐλευθ. ἄλλον ἄλλου γ. 24. κηδ. τὸν λόγον γ.
μοκρατικώτατον. 16. ἐφ' Α: ἐν γ.

37. ἐγγεῖν γ. β. 6. ἐβασίλευσεν γ. 8. libri δη-

709 R. γάδων πρὸς Ἄλεξανδρον περιφανῶς ἤδη τῆς Ἀσίας κρατῶντα διαπρεσβενομένων, καὶ κάθοδον καὶ τὴν τῆς πόλεως πάτριον δημοκρατίαν ἐξαιτημένων. δι' ἃπερ ἐγγὺς μὲν κατέστη τῷ ἐκπεσεῖν τῆς ἀρχῆς· καὶ ἐξέπεσεν ἄν, εἰ μὴ συνέσει πολλῇ καὶ ἀγχινοία καὶ τῇ τῶν ὑπηκόων εὐ- 5 τοία καὶ θεραπείᾳ Κλεοπάτρας τῆς ἀπειληθέντας αὐτῷ πολέμους διέφυγε, τὰ μὲν ὑπείκων καὶ τὴν ὁργὴν ἐκλύων καὶ μεθοδεύων ταῖς ἀναβολαῖς, τὰ δὲ ἀντιπαρασκευαζόμενος. ἔπειτα δὲ ἡ θανάτω ἢ νόσῳ κατὰ Βαβυλῶνα γε- 10 γονῶς Ἀλέξανδρος τὸν βίον διέδραμεν, εὐθυμίας μὲν ὁ Διονύσιος ἄγαλμα τὴν ἀγγελίαν ἀκέσας ἰδούσατο, παθὼν τῇ πρώτῃ προσβολῇ τῆς φήμης ὑπὸ τῆς πολλῆς χαρᾶς ὅσα ἂν ἡ σφοδρὰ λύπη δρᾷσει· μικρὸν γὰρ περικτραπείς εἰς τὸ πεσεῖν ἐπὶ ἤχθη καὶ ἄνους ὥσθι γενόμενος. Περδίκκα δὲ τῶν ὅλων ἐπιστάτης οἱ μὲν τῆς 15 Ἡρακλείας φρυγάδες πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τῶτον παρώ- ξυνον, Διονύσιος δὲ ταῖς ὁμοίαις μεθόδοις χρώμενος ἐπὶ ξυρᾷ ἀκμῆς πολλὰς κινδύνους κατ' αὐτὸν συζάντας πάντας διέδραμεν. ἀλλ' ὁ μὲν Περδίκκας ὑπὸ τῶν ἀρχο- 20 μένων μοχθηρὸς γεγονὼς ἀνήρηται, καὶ αἱ τῶν φρυγά- δων ἐλπίδες ἐσβέννυντο. Διονυσίῳ δὲ πανταχόθεν τὰ πράγματα πρὸς τὸ εὐδαιμονέστερον μετεβύλλοντο. ἡ δὲ πλείστη ῥοπή τῆς εὐδαιμονίας ὁ δεύτερος αὐτῷ κατέστη γάμος. ἡγάγετο μὲν γὰρ Ἀμασριν, αὕτη δὲ ἦν Ὀξάρθου 25 θυγάτηρ· ἀδελφὸς δὲ ἦν οὗτος Δαρείος, ὃν καθελὼν Ἀλέξανδρος Σιατείραν τὴν αὐτῆς θυγατέρα γυναῖκα ἡγάγετο, ὥς εἶναι τὰς γυναῖκας ἀλλήλαις ἀνεψιάς, ἔχειν δὲ τι πρὸς ἑαυτὰς καὶ φίλτρον ἐξαιρέτον, ὃ τὸ συντρόφους ὑπάρχει ταύταις ἐνέφυσεν. ἀλλὰ ταύτην τὴν Ἀμασριν Ἀλέξανδρος, ὅτε Σιατεῖρα σὺνήπτετο, 30 Κρατερῶ (τῶν φιλεμένων ἦν ἕτος ὡς μάστις) συναρ- μόζει. Ἀλέξανδρος δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀποπτάντος, καὶ Κρατερῶ πρὸς Φίλαν τὴν Ἀντιπάτρου ἀποκλίναντος, γνώμη τῷ λιπόντος Διονυσίῳ ἢ Ἀμασρις συνοικίξει. 35 ἐξ ὧς ἐπὶ μέγα ἡ ἀρχὴ αὐτῷ διήρθη πλέτε τε περι- βολῇ τῇ διὰ τῆς ἐπιγαμίας προσεθείσῃ καὶ ἰδίᾳ φιλο- καλίᾳ καὶ γὰρ καὶ τὴν τῷ Διονυσίῳ πᾶσαν ἐπισκευὴν τῷ Σικελίᾳ τυραννήσαντος αὐτὸν ἐπῆλθεν ἐξωνήσασθαι, τῆς ἀρχῆς ἐκαίνα διαφθοραίσης. οὐ ταῦτα δὲ μόνον αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἐπεκράτουνεν, ἀλλὰ καὶ εὐπραγία καὶ 40 εὐνοία τῶν ὑπηκόων, καὶ πολλῶν ὧν ἐκ ἐκράτει πρό- τερον ἢ κυριότης. καὶ Ἀντιγόνῳ δὲ τὴν Ἀσίαν κατέ-

χοντι λαμπρῶς συμμαχήσας, ὁπότε τὴν Κύπρον ἐπο- 5 λιώσει, τὸν ἀδελφιδὸν Πτολεμαῖον (ἐρατὴρ δὲ ἕτος ἦν τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον) φιλοτιμίας ἀμοιβὴν εἶρατο παρ' Ἀντιγόνῳ γαμβρὸν λαβεῖν ἐπὶ θυγατρὶ ἢ δὲ παῖς ἐκ προτέρων ἦν αὐτῷ γεγεννημένη γάμων. 10 ἔτω γοῦν εἰς μέγα δόξης ἀνελθὼν καὶ τὸν τύραννον ἀπαξιώσας τὸ βασιλέως ἀντέλαβεν ὄνομα. "φόβων δὲ 369 II. καὶ φροντίδων ἐλευθεριάσας καὶ ταῖς καθημεριναῖς τρυφαῖς ἐκδιαιτηθεὶς ἐξωγκώθη τε τὸ σῶμα, καὶ τῷ 15 κατὰ φύσιν πολὺ πλεον ἐλιπάνθη. ἐφ' ὧν οὐ μόνον περὶ τὴν ἀρχὴν ῥαθύμως εἶχεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴν ἀφνυνώσκει, βελόναις μακραῖς τὸ σῶμα διαπειρόμε- 20 νος" (τῷτο γὰρ ἄκος μόνον τῷ κάρῳ καὶ τῆς ἀναισθη- 712 R. σίας ὑπελείπετο) μόλις τῆς κατὰ τὸν ὕπνον καταφορᾶς ἐξανάστατο. τεκνωσάμενος δὲ τρεῖς παῖδας ἐκ τῆς Ἀμά- 25 ριος, Κλέαρχον Ὀξάρθου καὶ θυγατέρα ὁμώνυμον τῇ μητρὶ, μέλλων τελευτῆν ταύτην τε τῶν ὅλων δέ- σποιναν καταλιμπάνει καὶ τῶν παιδῶν κομιδῇ νηπίων ὄντων σὺν τισιν ἐτέροις ἐπίτροπον, βίβς μὲν ἔτι εἰ καὶ ὦν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἂν ἐγνωρίζετο, πρῶτότατος ἐν αὐτῇ, 30 ὡς εἶρη, γεγονὼς καὶ τὸ Χρησῆς ἐπὶ κλησιν ἐκ τῶν ἡθῶν ἐνεγκάμενος, καὶ πολλὴν πόθον τοῖς ὑπὸ χεῖρα καὶ πένθος λιπῶν.

Οὐδὲν δὲ ἤττον καὶ μετὰ τὴν ἐκείνη ἐξ ἀνθρώπων 35 ἀναχώρησιν τὰ τῆς πόλεως πρὸς εὐδαιμονίαν ἐφέρετο, Ἀντιγόνου τῶν τε παιδῶν Διονυσίῳ καὶ τῶν πολιτῶν ὃ παρέργως προνοημένον. ἐκείνου δὲ πρὸς ἕτερα τὰς φροντίδας τρεψαμένου Ἀνσίμαχος πάλιν τῶν περὶ Ἡρακλείαν καὶ τῶν παιδῶν ἐπεμελεῖτο, ὃς καὶ Ἀμασριν 40 ποιεῖν γυναῖκα. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν λίαν ἐξεργε, προ- γμάτων δὲ αὐτῷ προσπεσόντων αὐτὴν μὲν ἐν Ἡρα- κλείᾳ λείπει, αὐτὸς δ' εἶχετο τῶν ἐπειγόντων. εἰς Σάρ- 45 δεις δὲ μετ' ὃ πολλὸν χρόνον, τῶν πολλῶν πόνων ῥα- 50 σας, μετεπέμψατο ταύτην, καὶ ἐξεργεν ὁμοίως. ἕξερων δὲ πρὸς τὴν θυγατέρα Πτολεμαῖς τῷ φιλαδέλφῳ (Ἀρ- 55 σινόῃ δὲ ἦν τὸ ὄνομα) τὸν ἔρωτα μεταθεῖς, διαζυ- γῆναι τὴν Ἀμασριν αὐτῷ παρέχεν αἰτίαν καὶ κατα- λιπῶσαν τῷτον καταλαβεῖν τὴν Ἡρακλείαν. ἐγείρει δὲ 60 αὕτη παραγενομένη καὶ συνοικίξει πόλιν Ἀμασριν. Κλέαρχος δὲ ἀνδρωθεὶς ἤδη τῆς τε πόλεως ἤρχε, 65 καὶ πολέμοις ἐκ ὀλίγοις τὰ μὲν συμμαχῶν ἄλλοις, τὰ δὲ καὶ τοῖς ἐπιφερομένοις αὐτῷ ἐξητάζετο. ἐν οἷς καὶ

a. 9. θανάτω] φαρμάκῳ Orellius. 31. ἀρμόζει s.

b. 5. γεγεννημένη A: γεγαμνημένη s.

35. θυγατέρα] ἀδελφὴν Wesseling, Obs. var. 1, 26.

15. ἐπιστατοῦντος Scaliger.

24. ὀξάνθου vel ὀξάρθου pr A.

28. ἐαντίας

12. διαπειρόμενος corr A: διαπειρώμενος s.

14. ὑπελείπετο s.

15. ἀμά-

41. ἄλλοις A: ἀλλήλοις s.

κατὰ Γετῶν *Λυσιμάχῳ* στρατευόμενος ἐάλω τε σὺν αὐτῷ, καὶ ἀνεθέντος τῆς αἰχμαλωσίας ἐκείνῃ καὶ αὐτὸς ἕξερων τῇ *Λυσιμάχῳ* προνοίᾳ ἀφίετο. οὗτος δὲ Κλέαρχος ἅμα τῷ ἀδελφῷ τῆς ἀρχῆς καταστάντες διάδοχοι πρὸς μὲν ἡμερότητα καὶ χρησότητα πολὺ τοῦ πατρὸς ἐλάττεσσι τοῖς ὑπηκόοις ἀπέβησαν, εἰς ἔκθεσμον δὲ καὶ μιαιφώτατον ἔργον ἐξέπεσον· τὴν γὰρ μητέρα μηδὲν περὶ αὐτὰς μέγα πλημμελήσαν, μηχανῇ δεινῇ καὶ κακουργίᾳ ἐπιβᾶσαν νηὸς θαλάσῃ ἀποπνιγῆναι κατειργάσαντο. δι' ἣν αἰτίαν καὶ *Λυσιμάχος* δὲ πολλάκις ῥηθεὶς (*Μακεδονίας* δὲ ἐβασίλευεν), εἰ καὶ τὴν *Ἀμασριν* διὰ τὴν συνάφειαν *Ἀρσινόης* λιπεῖν αὐτὸν παρεσκεύασατο, ἀλλ' οὐκ ἔτι τε προτέρῃ πόθου φέρων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐμπύρευμα, καὶ τὸ μυσαρὸν καὶ ὤμων τῆς πρᾶξεως ἐκ ἀναχέτον ποιούμενος, στεγανώ-
370 *H.* τατα μὲν τὴν αὐτὴν κατεῖχεν ἔνδον "γνώμην, τὴν ἀρχαίαν δὲ φιλίαν πρὸς τὰς περὶ *Κλέαρχον* τῷ γήματι ἐπιδεικνὺς διὰ πολλῶν τε μηχανῶν καὶ τῶν τῷ λανθάνειν στρατηγημάτων (κρύψαι γὰρ τὸ βεβλόμενον δεινότητος ἀνθρώπων γεγονέναι λέγεται) ἐν *Ἡρακλείᾳ* μὲν ὡς ἐπὶ τῷ τῶν δεχομένων συνοίσοντι παραγίνεσθαι, πατρὸς δὲ στρατῶν τῷ προσωπεῖο τοῖς περὶ *Κλέαρχον* προβαλλόμενος ἀναιρεῖ μὲν τὰς μητροκτόνας, πρῶτον μὲν *Κλέαρχον*, εἶτα καὶ *Ὀξάθρην*, μητρικῆς ἀπαί-
713 *R.* τήσας μισοφονίας δίκας· καὶ τὴν πόλιν ποιησάμενος ὑπὸ τὴν προνοίαν τὴν αὐτὴν, καὶ τὰ πολλὰ δὲ λαφυραγωγῆσας ὧν ἡ τυραννὶς ἠθροίκει χρημάτων, ἄδειαν τε δὲς δημοκρατεῖσθαι τὰς πολίτας, οὐ ἐφίεντο, πρὸς τὴν ἰδίαν βασιλείαν ἐξέλλετο.
Λυσιμάχος δὲ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καταλαβὼν δι' ἐπαί-
 των μὲν τὴν *Ἀμασριν* εἶχεν, ἐθαύμαζε δὲ αὐτῆς τὰς τε τρόπους καὶ τὴν ἀρχὴν, πρὸς ὅγκον καὶ μέγεθος καὶ ἰσχὺν ὡς ἐκρατύνετο, ἐξαίρων μὲν τὴν *Ἡράκλειαν*, μέρος δὲ τῶν ἐπαίνων καὶ τὴν *Τίον* καὶ τὴν *Ἀμασριν*, ἣν ἐπώνυμον ἡγεῖρεν ἐκείνη, ποιέμενος. καὶ ταῦτα λέ-
 γων τὴν *Ἀρσινόην* ἠρέθιζε δεσπότην τῶν ἐπαινεμένων γενέσθαι. ἡ δὲ ἐδεῖτο τυχεῖν ὧν ἐπόθει. καὶ ὁ *Λυσιμάχος* σιμνύνων τὸ δῶρον κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπρόσπειρο, ἐκλιπαρηθεὶς δὲ χρόνῳ παρέχεν· ἦν γὰρ δεινὴ περιελθεῖν ἡ *Ἀρσινόη*, καὶ τὸ γῆρας ἤδη *Λυσιμάχον* παρέχεν
 εὐεπιχείρητον. δεξαμένη δ' ἐν ἡ *Ἀρσινόη* τῆς *Ἡρακλείας* τὴν ἀρχὴν πέμπει τὸν *Κυμαῖον Ἡράκλειον*,
 ἄνδρα μὲν εὖνεν αὐτῇ, ἀπότομον δὲ ἄλλως καὶ δεινὸν ἐν βελευμάτων ἐντροχείᾳ καὶ ὀξύτητι. ὁ δὲ τῆς *Ἡρακλείας* ἐπιβὰς τὰ τε ἄλλα σφόδρα ἐπιστόφως τῶν πραγμάτων ἐξηγεῖτο, καὶ πολλὰς αἰτίαις ὑποβάλλων τῶν πολιτῶν ἐκ ἐλάττεσσι ἐτιμωρεῖτο, ὡς πάλιν ἀποβαλεῖν αὐτὰς τὴν μύλιν ἐπιφανείσαν εὐδαιμονίαν. ὁ μὲντοι *Λυσιμάχος* περιδρομῇ *Ἀρσινόης* τὸν ἄριστον τῶν παίδων καὶ πρεσβύτερον *Ἀγαθοκλέα* (ἐκ προτέρων δὲ φύς ἦν αὐτῷ γάμων) κατ' ἀρχὰς μὲν λανθάνοντι φαρμάκῳ, ἐκείνῃ δὲ κατὰ πρόνοιαν ἐξεμεθέντος ἀναιδεσάτῃ διαχειρίζεσθαι γνώμῃ· δεσποτικῶς ἐμβάλων κελεύει κατακοπῆναι, ἐπιβλὴν αὐτῷ καταψευσάμενος. ὁ δὲ *Πτολεμαῖος*, ὅς αὐτόχειρ τῷ μίσσητος ἐγγόνει, ἀδελφὸς ἦν *Ἀρσινόης*, καὶ ἐπώνυμον διὰ τὴν σκαιότητα καὶ ἀπόνοιαν τὸν κεραυνὸν ἔφερεν. ὁ τοίνυν *Λυσιμάχος* διὰ τὴν παιδοκτονίαν μίσος τε δίκαιον παρὰ τῶν ὑπηκόων ἐλάμβανε, καὶ *Σέλευκος* ταῦτα πνύμενος, καὶ ὡς εὐχερὲς εἴη τῷτον παραλῦσαι τῆς ἀρχῆς τῶν πόλεων ἀφισαμένων αὐτῷ, μύχην συνάπτει πρὸς αὐτόν. καὶ πίπτει ἐν τῷ πολέμῳ *Λυσιμάχος* παλτῷ βληθεὶς· ὁ δὲ βαλὼν ἀνὴρ *Ἡρακλεώτης* ἦν, "ὄνομα *Μαλάκων*, ὑπὸ *Σελεύκῳ* τατ-
371 *H.* τόμενος. πεσόντος δὲ ἡ τέτις ἀρχὴ προχωρήσασα τῇ τῷ *Σελεύκῳ* μέρος κατέστη. Ἄλλ' ἐνταῦθα μὲν καὶ τὸ τῆς *Μέμνονος* ἰσορίας λήγει.
 Ἐν δὲ τῷ *ἱγ'* τῆς *Ἡρακλεώτας* λέγει πνυθόμενος τὴν ἀναίρεσιν *Λυσιμάχῳ* καὶ ὡς εἴη ὁ τῷτον ἀπεκτονὸς *Ἡρακλεώτης*, τὰς τε γνώμας ἀναρῶντων καὶ πρὸς τὸν τῆς ἐλευθερίας ἀνδραγαθίζεσθαι πόθον, ἣν δ' καὶ π' ἔτεσιν ὑπὸ τε τῶν ἐμφυλίων τυράννων καὶ μετ' ἐκείνους ὑπὸ *Λυσιμάχῳ* ἀφῆρητο. προσῆλθον ἔν πρότερον *Ἡρακλείδῃ*, πείθοντες αὐτὸν μὲν ἐκχωρεῖν τῆς πόλεως, ἐκ ἀπαθῆ κακῶν μόνον ἀλλὰ καὶ λαμπροῖς δώροις ἐφοδιαζόμενον, ἐφ' ᾧ τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνους ἀναλαβεῖν. ὡς δὲ οὐ μόνον ἐκ ἔπειθον, ἀλλὰ καὶ εἰς ὀργὴν ἐκπεσόντα εἶδον καὶ τινας αὐτῶν καὶ τιμωρίαις ὑπάγοντα, "συνθήκας θέμενοι πρὸς
710 *R.* τὰς φροδάρχους οἱ πολῖται, αἱ τὴν τε ἰσοπολιτείαν αὐτοῖς ἐνεμον καὶ τὰς μισθὰς λαβεῖν ὧν ἐξέρητο, συλλαμβάνουσι τὸν *Ἡρακλείδην* καὶ φυλαττόμενον εἰς χόρον. ἐκεῖθεν λαμπρὰς ἀδείας λαβόντες, τῆς τε ἀκροπόλεως μέχρις ἐδάφους τὰ τεῖχη κατέβα-

a. 1. *Λυσιμάχου* c. 11. *ἐβασίλευσεν* c. 12. *διὰ τε τὴν* c. 19. *βουλευόμενος* c. 20. *ἐν add A.* 35. *ταῦτα μὲν λέγων* c. 36. *ἐπαινουμένων A: ἐπαίνων* c. 40. *παρεῖχεν A: εἶχεν* c. b. 12. *καταψευδόμενος* c. 20. *πολ. ὁ Λυσιμάχος* c. 26. *πειθομένους* c. 38. *αἱ A: οἱ* c. 39. *ἐστέρητο ἡλπίζον συλλ. c.*

λον, καὶ πρὸς Σέλευκον διεπρεσβεύοντο, τῆς πόλεως ἐπιμελητὴν προστιθέμενοι Φώκριτον. Ζηποίτης δὲ ὁ Βιθυνῶν ἐπάρχων, ἐχθρῶς ἔχων Ἡρακλεώταις πρό-
τερον μὲν διὰ Λυσίμαχον, τότε δὲ διὰ Σέλευκον (διά-
φορος γὰρ ἦν ἑκατέρῳ), τὴν κατ' αὐτῶν ἐπιδρομὴν, 5
ἔργα κακώσεως ἀποδεικνύς, ἐποιεῖτο· ὁ μὲν ἔδεδε το
αὐτῷ ἐράτευμα κακῶν ἀπαθεῖς ἐπραττον ἄπερ ἐπρατ-
τον, ἔπαχον δὲ καὶ αὐτοὶ ἰὼν ἔδρων ὁ κατὰ πολὺν
ἀνεκτότερα. ἐν τούτῳ δὲ Σέλευκος Ἀφροδίσιον πέμπει
διοικητὴν εἰς τε τὰς ἐν Φρυγίᾳ πόλεις καὶ τὰς ὑπερ- 10
κειμένας τῷ Πόντῳ. ὁ δὲ, διαπραξάμενος ὁ ἐβέλετο
καὶ ἐπανιών, τῶν μὲν ἄλλων πόλεων ἐν ἐπαίνοις ἦν,
Ἡρακλεωτῶν δὲ κατηγόρει μὴ εὐνοϊκῶς ἔχειν τοῖς τῷ
Σελεύκῃ πράγμασιν. ὑφ' ὃ Σέλευκος παροξυνθεὶς τὸς
τε πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος πρέσβεις ἀπειλητικοῖς ἔξε- 15
φαύλιζε λόγοις καὶ κατέπληττεν, ἐνὸς τῷ Χαμαιλέον-
τος ἔδδεν ὁρῶσθ' ἄνθρωπος τὰς ἀπειλάς, ἀλλὰ φαιμένου
„Ἡρακλῆς κάρῳ Σέλευκε“ (κάρῳ δὲ ὁ ἰχυρότε-
ρος παρὰ Λωριεῦσιν). ὁ δ' ἦν Σέλευκος τὸ μὲν ῥη-
θὲν ὁ συνῆκεν, ὁρῆς δ' ὡς εἶχε, καὶ ἀπετρέπετο. 20
τοῖς δὲ ἔτε το ἀναχωρεῖν οἴκαδε ἔτε το προσμένειν
λυσιτελὲς ἐδόκει. ταῦτα δὲ Ἡρακλεῶν πυθόμενοι τὰ
τε ἄλλα παρεσκευάζοντο καὶ συμμάχους ἠθροίζον, πρὸς
τε Μιθριδάτην τὸν Πόντε βασιλέα διαπρεσβευόμε-
νοι καὶ πρὸς Βυζαντίους καὶ Χαλκηδονίους. οἱ δὲ περι- 25
λειπόμενοι τῶν ἀπὸ Ἡρακλείας φυγάντων, Νύμφιδος,
καὶ αὐτῷ ἐνὸς ὑπάρχοντος τέτων, κάθοδον βελεύσαν-
τος αὐτοῖς, καὶ ῥαδίαν εἶναι ταύτην ἐπιδεικνύντος,
εἰ μὴδὲν ὦν οἱ πρόγονοι ἀπεξέρητο αὐτοὶ φανεῖν

372 H. διοχλῶντες ἀναλήψεσθαι, ἐπεισέ τε σὺν τῷ ῥάσῳ, καὶ 30
τῆς καθόδε ὅν ἐβέλευσε τρόπον γεγεννημένης οἱ τε
καταχθέντες καὶ ἡ δεξαμένη πόλις ἐν ὁμοίαις ἡδοναῖς
καὶ εὐφροσύναις ἀνεξέφοντο, φιλοφρόνως τῶν ἐν τῇ
πόλει τέττας δεξιωσαμένων καὶ μὴδὲν τῶν εἰς αὐτὰρ-
κειαν αὐτοῖς συντελέντων παραλειπομένων. καὶ οἱ 35
Ἡρακλεῶται τὸν εἰρημένον τρόπον τῆς παλαιᾶς εὐ-
γενείας τε καὶ πολιτείας ἐπελαμβάνοντο.

Σέλευκος δὲ τοῖς κατωρθωμένοις κατὰ Λυσίμαχον
ἐπαρθεὶς εἰς τὴν Μακεδονίαν διαβαίνειν ὥρμητο,
πόθον ἔχων τῆς πατρίδος, ἐξ ἧς σὺν Ἀλεξάνδρῳ 40
ἐσράτευτο, κακεῖ τῷ βίῳ τὸ λείπον διανύσαι γηραιὸς
ἤδη ὢν διανοόμενος, τὴν δὲ Ἀσίαν Ἀντιγόνῳ παρα-

θέσθαι τῷ παιδί. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Κεραννὸς τῶν Λυ-
σιμάχῃ πραγμάτων ὑπὸ Σελεύκῳ γεγεννημένων καὶ αὐ-
τὸς ὑπ' αὐτὸν ἐτέλει, ὅς ὡς αἰχμύλωτος παρορῶμε-
νος, ἀλλ' οἷα δὴ παῖς βασιλέως τιμῆς τε καὶ προνοίας
ἀξιόμενος, ὁ μὲν ἄλλα καὶ ὑποχέσσει λαμπρυνόμενος,
ὡς αὐτῷ Σέλευκος προὔτεινεν, εἰ τελευτήσειεν ὁ γεινά-
μενος, τὴν Αἴγυπτον, πατρῶν ἔσαν ἀρχὴν, καταγαγεῖν.
ἄλλ' ὁ μὲν τοιαύτης κηδεμονίας ἠξίωτο, κακὸν δὲ ἄρα 717 R.

αἱ εὐεργεσίαι οὐδὲν ἐβέλτιον. ἐπιβουλήν γὰρ συστήσας
προσπεσὼν τὸν εὐεργέτην ἀναιρεῖ, καὶ ἵππου ἐπιβὰς
πρὸς Λυσιμαχίαν φεύγει· ἐν τῇ διαδῆμα περιθήμενος
μετὰ λαμπρῆς δορυφορίας κατέβαινεν εἰς τὸ ἐράτευμα,
δεχομένων αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης καὶ βασιλείᾳ καλάν-
των οἱ πρότερον Σελεύκῳ ὑπήκων. Ἀντίγονος δὲ ὁ
Ἀθηναῖος τὰ συνεχεύοντα μαθὼν ἐπὶ Μακεδονίαν
διαβαίνειν ἐπεχείρει πεζῶ καὶ νηϊτῇ ἐρατεύματι, προ-
φθάσαι σπεύδων τὸν Πτολεμαῖον. ὁ δὲ Πτολεμαῖος
τὰς Λυσιμάχῃ νῆας ἔχων ἀπῆντα καὶ ἀντιπαρετάτ-
τετο. ἦσαν δ' ἐν αὐταῖς ἄλλαι τε καὶ τῆς Ἡρακλείας
αἱ μετάπεμπτοι, ἐξήρεις τε καὶ πεντήρεις καὶ ἄφρακτοι,
καὶ ὀκτῆρης μία ἡ λεοντοφόρος καλεσμένη, μεγέθους
ἕνεκα καὶ κάλλους ἦκασα εἰς θαῦμα· ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ
μὲν ἄνδρες ἔκασον σοῖχον ἡρετιον, ὡς ὡ' ἐκ θατέρου
μέρους γενέσθαι, ἐξ ἑκατέρων δὲ χιλίους καὶ χ'. οἱ δὲ ἀπὸ
τῶν καταστροφμάτων μαχησόμενοι χίλιοι καὶ σ', καὶ κυ-
βερνήται β'. τῆς ἔν συμβολῆς γενομένης κρατεῖ Πτο-
λεμαῖος τὸ ναυτικὸν τρεψάμενος τῷ Ἀντιγόνῳ, ἀνδρείω-
τερον τῶν ἄλλων ἀγωνισαμένων αἱ ἦσαν ἐξ Ἡρακλεώ-
τιδος· αὐτῶν δὲ τῶν Ἡρακλεωτίδων τὸ ἐξαίρετον ἔφε-
ρεν ἡ λεοντοφόρος ὀκτῆρης. οὕτω κακῶς Ἀντίγονος
τῷ σόλῳ πράξας εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀνεχώρησε. Πτο-
λεμαῖος δὲ ἐπὶ Μακεδονίαν διέβη, καὶ βεβαίως ἔχε τὴν
ἀρχήν. αὐτίκα γὰρ τὴν οἰκίαν μᾶλλον ἐκφαίνων σκαιό-
τητα Ἀρσινόην μὲν, ὡς πάτριον τέτο τοῖς Αἰγυπτίοις,
τὴν ἀδελφὴν γαμεῖ, τὸς ἐκ Λυσιμάχῃ δὲ παῖδας αὐτῇ
γεγεννημένους ἀναιρεῖ μεθ' ὧς κακέειπεν τῆς βασιλείας
ἐξεκέρυξε. καὶ πολλὰ καὶ παράνομα ἐν δυοῖ διαπραξά-
μενος ἔτεσι, Γαλατικοῦ μέρους τῆς πατρίδος μετα- 373 H.
ναζάντος διὰ λιμὸν, καὶ Μακεδονίαν καταλαβόντων
καὶ εἰς μάχην αὐτῷ συναψάντων, ἀξίως τῆς ὁμότητος
κατασφύρει τὸν βίον, διασπαραχθεὶς ὑπὸ τῶν Γαλατῶν·
ζῶν γὰρ ἐλήφθη, τῷ ἐλέφαντος, ἐν ᾧ ὤχετο, τρωθέντος

α. 9. ἀνεκτότερον ε. 18. Ἡρακλῆς corr A: Ἡρακλῆς ε. κάρῳ] libri καρῶν. 29. μὴδὲν A: μὴδὲ ε.
38. κατὰ Rhodomannus: μετὰ ε. 42. Ἀντιγόνῳ] Ἀντιόχῳ Palmerius.
β. 7. τὴν] εἰς τὴν Hoeschellius. 9. ἐβέλτιον A: ἐπετέλουν ε. 21. καλ. ἡ μεγέθους ε. 23. ἔκασον σοῖχον
Palmerius, ἑκατον σοῖχον A: ἑκατόσοιχον ε. 28. ἀγωνισαμένου ε. 38. διαναζάντος ε.

καὶ καταβαλόντος αὐτόν. Ἀντίγονος δὲ ὁ Δημητρίῳ
ἡττηθεὶς τῷ ναυτικῷ, Πτολεμαίῳ ἀνηρημένῳ τὴν Μα-
κεδόνων λαμβάνει ἀρχήν.

Ὁ δὲ Σελεύκῃς Ἀντίοχος πολλοῖς πολέμοις, εἰ καὶ
μόλις καὶ ἐδὲ πᾶσαν, ὅμως ἀνασωσάμενος τὴν πατρίαν
ἀρχήν, πέμπει στρατηγὸν Πατροκλέα σὺν ἐκστρατεύματι
εἰς τὴν ἐπιτάδε τῆς Ταύρου· ὁ δὲ Ἐρμογένην προσαι-
ρεῖται, τὸ γένος Ἀσπένδιον, ὃς ἐπὶ τε πόλεις ἄλλας
καὶ ἐπὶ τὴν Ἡράκλειαν ὥρμητο εἰσβαλεῖν. τῶν δὲ Ἡρα-
κλεωτῶν πρὸς αὐτὸν πρεσβευσαμένων τῆς χώρας ἀνα-
χωρεῖ καὶ φιλίαν συντίθει, ἐπὶ τὴν Βιθυνίαν διὰ τῆς
Φρυγίας τραπόμενος. ἐνεδρευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν
διαφθάρη τε αὐτὸς καὶ ἡ σὺν αὐτῷ στρατιά, ἀνδρὸς
ἔργα τὸ καθ' ἑαυτὸν εἰς πολέμους ἐπιδειξάμενος. διὰ
ταῦτα δὴ ἐπιστρατεύειν ἐγνωκότος Ἀντιόχῃς κατὰ Βι-
θυνῶν, ὁ τῶν βασιλεὺς Νικομήδης διαπρεσβεύεται
πρὸς Ἡράκλειαν συμμαχίαν αἰτῶν, καὶ τυγχάνει τῆς
σπεδῆς, ἐν ὁμοίοις καιροῖς καὶ χρεαῖς τὴν ἀμοιβὴν
ὑποχόμενος. ἐν τῷ δὲ Ἡρακλεῷ τὴν τε Κίερον καὶ
720R. τὴν Τίον ἀνέσωσαντο καὶ τὴν Θυνίδα γῆν, "πολλὰ τῶν 20
χρημάτων δαπανήσαντες· τὴν δὲ Ἀμασριν (ἣν γ' καὶ
αὐτὴ μετὰ τῶν ἄλλων ἀφρημένη) καὶ πολέμῳ καὶ χρή-
μασι βεληθέντες τέως ἀναλαβεῖν αὐτὴν ἐκατέρωθον, καὶ
τῆς κατέχοντος αὐτὴν Εὐμένῃς Ἀριοβαρζάνῃ τῷ Μι-
θριδάτῃ παιδὶ προῖκα μᾶλλον παραδόναι ταύτην, ἢ 25
παραέχουσι χρήματα τοῖς Ἡρακλεώταις, διὰ τὸ τῆς
ὁργῆς ὑπαχθέντος ἀλόγιστον.

Ὑπὸ δὲ τῆς αὐτῆς χρόνος ἐκδέχεσθαι τῆς Ἡρακλεώ-
τας ὁ πρὸς Ζιποίτην τὸν Βιθυνὸν πόλεμος, ὃς τῆς
Θυνιακῆς ἐπῆρχε Θρόακῃς. ἐν τῷ πολέμῳ πολλοὶ τῶν 30
Ἡρακλεωτῶν γενναίως ἀνδρισάμενοι κατεκόπησαν, καὶ
νικᾷ μὲν κατὰ κράτος ὁ Ζιποίτης, συμμαχίδος δὲ δυ-
νάμειος τοῖς Ἡρακλεώταις ἐπελθούσης φυγῇ τὴν νίκην
καταίχυνει. οἱ δὲ ἡττημένοι τοὺς σφετέρους νεκροὺς
ἀδεῶς ἀναλαβόντες καὶ καύσαντες, εἴτα καὶ πάντων 35
κύριοι, περὶ ὧν ἦν ὁ πόλεμος, κατασάντες, καὶ τὰ ὅσα
τῶν ἀνηρημένων ἀνακομίσαντες εἰς τὴν πόλιν, ἐπι-
φανῶς ἐν τῷ τῶν ἀριστέων ἔθαπσαν μνήματι.

Κατὰ δὲ τῆς αὐτῆς χρόνος Ἀντιόχῳ τῷ Σελεύκῃ
καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ Δημητρίῳ μεγάλων ἐκατέρωθεν στρα-
40 τευμάτων ἀντιπαράτακτομένων κινεῖσθαι ὁ πόλεμος, καὶ
χρόνον σιγὴν κατέτριψε· συνεμάχετο δὲ τῷ μὲν ὁ τῆς

Βιθυνίας βασιλεὺς Νικομήδης, Ἀντιόχῳ δὲ πολλοὶ
ἕτεροι. οὐπω δὲ συρράγεις Ἀντίοχος Ἀντιγόνῳ τὸν
πρὸς Νικομήδην χειρίζεσθαι πόλεμον· ὁ δὲ Νικομήδης
ἀλλαχόθεν τε δυνάμεις ἀθροίζει, καὶ συμμαχεῖν πρὸς
Ἡρακλεώτας διαπρεσβευσάμενος τριήρεις ἰγ' "συμ-374H.
μάχῃς λαμβάνει, καὶ λοιπὸν ἀντικαθίστασθαι τῷ τῆς Ἀν-
τιόχῃς στόλῳ. ἐπὶ χρόνον δὲ τινα ἀντικαταστάντες ἀλλή-
λοις, ἐδέτεροι μάχῃς ἤρξαν, ἀλλ' ἀπρακτοὶ διελύθησαν.

Ἐπεὶ δὲ Γαλάτῳ πρὸς τὸ Βυζάντιον ἦγον καὶ τὴν
πλείστην αὐτῆς ἐδήλωσαν, τῷ πολέμῳ ταπεινωθέντες
οἱ ἐν Βυζαντίῳ πέμπουσι πρὸς τῆς συμμαχῆς δεόμενοι
ὠφελείας. καὶ παρέχον μὲν πάντες ὥς ἔχον ἰχύος,
παραέχον δὲ καὶ οἱ τῆς Ἡρακλείας (τοσούτον γ' ἡ προ-
σβεία ἦται) χρυσὸς τετρακιχλίας. μετ' ἐπὶ πολὺ δὲ Νι-
κομήδης τῆς Γαλάτας, οἷς ἡ καταδρομὴ τῶν Βυζαν-
τίων ἐγγένητο, πολλάκις μὲν ἐπιχειρήσαντας τὴν Ἀσίαν
περαιωθῆναι, τοσαυτάκις δὲ ἀποτυχόντας ἐκ ἀνεχο-
μένων τὴν προῦσιν Βυζαντίων, ἐπὶ συνθήκαις ὅμως
παρασκευάζει περαιωθῆναι. αἱ δὲ συνθήκαι Νικομήδει
μὲν καὶ τοῖς ἐκγόνοις αἰεὶ φίλα φρονεῖν τῆς βαρβάρους,
καὶ τῆς γνώμης τῆς Νικομήδους χωρὶς μηδενὶ συμμαχεῖν
τῶν πρὸς αὐτὸς διαπρεσβευομένων, ἀλλ' εἶναι φίλος
μὲν τοῖς φίλοις πολέμους δὲ τοῖς ἐφίλοις, συμμαχεῖν
δὲ καὶ Βυζαντίοις, εἴ περ δέησοι, καὶ Τιανοῖς δὲ καὶ
Ἡρακλεώταις καὶ Καλχηδονίοις καὶ Κιερανοῖς καὶ τισιν
ἑτέροις ἐθνῶν ἄρχουσιν. ἐπὶ ταύταις μὲν ταῖς συνθή-
καις Νικομήδης τὸ Γαλατικὸν πλῆθος εἰς Ἀσίαν δια-
βιβάζει ὧν περιφανεῖς μὲν ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἰς τὸν ἀριθ-
μὸν ἦσαν, οἱ δὲ καὶ αὐτῶν τέτων προκεκριμένοι καὶ
κορυφαῖοι Λεωννώριος ἦσεν καὶ Λετῆριος. "αὕτη τοί-721R.
νυν τῶν Γαλατῶν ἡ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διάβασις κατ' ἀρ-
χᾶς μὲν ἐπὶ κακῷ τῶν οἰκητόρων προελθεῖν ἐνομήθη,
τὸ δὲ τέλος ἔδειξεν ἀποκριθὲν πρὸς τὸ συμφέρον· τῶν
γ' βασιλέων τὴν τῶν πόλεων δημοκρατίαν ἀφελεῖν σπε-
δαζόντων αὐτοὶ μᾶλλον ταύτην ἐβεβαίον, ἀντικαθιστά-
μενοι τοῖς ἐπιτιθεμένοις. Νικομήδης δὲ κατὰ Βιθυνῶν
πρωτόν, συμμαχόντων αὐτῷ καὶ τῶν ἐξ Ἡρακλείας,
τῆς βαρβάρους ἐξοπλίσας, τῆς τε χώρας ἐκράτησε καὶ
τῆς ἐνοικῆντας κατέκοψε, τὴν ἄλλην λείαν τῶν Γα-
40 λατῶν ἑαυτοῖς διανεμαμένων. ἔτοι δὲ πολλὴν ἐπελ-
θόντες χώραν αὐτοῖς ἀνεχώρησαν, καὶ τῆς αἰρεθείσης
αὐτοῖς ἀπετέμοντο τὴν νῦν Γαλατίαν καλεσμένην, εἰς

α. 2. ἡττηθεὶς A: ἡττηθῆ γ. addendus articulus.
ων γ. 14. πολέμους γ. 32. κατὰ A: ἀνὰ γ. 35. αὐτὴν γ.

7. ἔρμογένης γ. 8. ἀσπένδιον A. 10. διαπρεσβευσαμέ-
b. 8. ἀπρακτοὶ A: ἀπαράδεκτοι γ. 28. ἐπὶ τῷ immo ἐπὶ τῷ.

τρεις μοίρας ταύτην διανείμαντες, καὶ τὰς μὲν Τρωγμῆς ὀνομάσαντες, τὰς δὲ Τολοσοβογίαις, τὰς δὲ Τεκτοσάγαις. ἐδείμαντο δὲ πόλεις Τρωγμοὶ μὲν Ἀγκυραν, Τολοσοβόγιοι δὲ Ταβίαν, Τεκτοσάγαις δὲ Πισινῶντα.

Ὁ δὲ Νικομήδης, εἰς λαμπρὰν εὐδαιμονίαν ἀρθεὶς πόλιν ἑαυτῷ ὁμώνυμον ἀνεγείρει ἀντικρὺ Ἀσακῶ. τὴν Ἀσακὸν δὲ Μεγαρέων ὥκισαν ἄποικοι Ὀλυμπιάδος ἱσαμένης υἱῷ, Ἀσακὸν ἐπὶ κλῆν κατὰ χρησμὸν θέμενοι ἀπὸ τινος τῶν λεγομένων σπαρτῶν καὶ γηγενῶν τῶν ἀπογόνων τῶν ἐν Θήβαις, Ἀσακῶ τὴν κλῆσιν, ἀνδρὸς 10 γενναῖος καὶ μεγαλόφρονος. αὕτη πολλὰς ἐπιθέσεις παρὰ τε τῶν ὁμορούντων ὑποστῶσα καὶ πολέμοις πολλάκις 375 H. ἐκτροχωθείσα, Ἀθηναίων αὐτὴν μετὰ Μεγαρέας ἐπω- κηρότων ἔλξηε τε τῶν συμφορῶν καὶ ἐπὶ μέγα δόξης καὶ ἰσχύος ἐγένετο, Ἀνδάλωσθ' ἐθνηκαῦτα τὴν Βιθυνῶν 15 ἀρχὴν ἔχοντος. ἔτελευτήσαντος ἄρχεϊ Βοτείρας, ζήσας εἴ καὶ ὁ ἔτη. τῷτον διαδέχεσθ' Βῆς ὁ υἱός, ὃς καὶ Κάλαντον Ἀλεξάνδρου στρατηγόν, καίτοι γε λίαν παρεσκευασμένον πρὸς τὴν μάχην, κατηγωνίσσατο, καὶ τῆς Βιθυνίας παρεσκεύασε τὰς Μακεδόνας ἀποχέσθ'. τέτθ 20 βίος μὲν ἐγγόνει ἐτῶν α' καὶ ο', ὧν ἐβασίλευσε ν'. ἔπειτα, τῆς ἀρχῆς διάδοχος, Ζηπίτης, λαμπρὸς ἐν πολέμοις γεγονώς, καὶ τὰς Ἀνσιμάχου στρατηγούς τὸν μὲν ἀνελών, τὸν δὲ ἐπὶ μήκισον τῆς οἰκείας ἀπελάσας ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς Ἀνσιμάχου, εἴτα καὶ Ἀντιόχου 25 τῷ παιδὸς Σελεύκου ἐπικρατέστερος γεγονώς, τῷ τε τῆς Ἀσίας βασιλεύοντος καὶ τῷ Μακεδόνων, κτίζει πόλιν ὑπὸ τῷ Ἀνπερῷ ὄρει, τῇ αὐτῇ κλήσει ἐπώνυμον. ἔτος βίος μὲν ἔτη ε' καὶ ο', κρατήσας δὲ τῆς ἀρχῆς ἡ καὶ μ', καταλείπει παῖδας δ'. τῷτον ὁ πρεσβύτερος τῶν 30 παίδων Νικομήδης διαδέχεσθ', τοῖς ἀδελφοῖς ἐκ ἀδελφὸς ἀλλὰ δήμιος γεγονώς. ἐκρατύνατο μὲντοι καὶ ἔτος τὴν Βιθυνῶν ἀρχὴν, μάλιστα γε τοὺς Γαλάτας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διαπεραιωθῆναι συναράμενος καὶ πόλιν, ὡς προείρηθ', τὴν αὐτῇ προσηγορίαν ἀνέστησε φέρουσαν. 35

Οὐ πολλῷ δὲ ὑστερον χρόνῳ πόλεμος ἀνερῶσθ' Βυζαντίοις πρὸς Καλατιανούς (ἄποικοι δὲ οὗτοι Ἡρακλεωτῶν ἦσαν) καὶ πρὸς Ἰσριανὸς περὶ Τόμειος τοῦ ἐμπορίου, ὃ τοῖς Καλατιανοῖς ὁμορον ἦν, μονοπωλίον 40 τῷτο διαρροσμένον κατασκευάσαι τῶν Καλατιανῶν. διεπρεσβεύοντο ἔν πρὸς Ἡρακλεώτας ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάτεροι. οἱ δὲ πολεμικὴν μὲν ὥσπῃν ἐδετέρῳ ἔνεμον

μέρει, διαλλακτηρίας δὲ ἄνδρας ἐκατέροις ἀπέστειλλον, καὶ ἄπρακτος αὐτῶν ἡ σπευδὴ τότε γέγονε. "πολλὰ δὲ 724 B. οἱ τῆς Καλατίδος ὑπὸ τῶν πολεμίων παθόντες ὑστερον εἰς διαλύσεις ἦλθον, ἀπὸ ταύτης τῆς συμφορᾶς ἐκέτι χεδὸν ἀναλαβεῖν αὐτὰς δυνήθεντες.

Οὐ πολλῷ δὲ πᾶν ὁνέντος χρόνου ὁ τῶν Βιθυνῶν βασιλεὺς Νικομήδης, ἐπεὶ ὁ μὲν ἐκ προτέρων αὐτῷ γάμων γεγονώς παῖς Ζητίλας φυγὰς ἦν πρὸς τὸν τῶν Ἀρμενίων βασιλέα ταῖς τῆς μητροῦς Ἐταζέτας μη- 5 χαναῖς ἐλαθεῖς, οἱ δὲ ἐκ ταύτης αὐτῷ γενοῦντες ἐνη- πιάζον, πρὸς τῷ τελευτῇ γεγονώς κληρονόμος μὲν τὰς ἐκ τῆς δευτέρας γυναικὸς γράφει παῖδας, ἐπιτρόπος δὲ Πτολεμαῖον καὶ Ἀντίγονον καὶ τὸν δῆμον τῶν Βυ- 10 ζαντίων καὶ δὴ καὶ τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ τὸν τῶν Κια- νῶν ἐφίστησιν. ὁ μὲντοι Ζητίλας μετὰ δυνάμεως, ἦν αὐτῷ τῶν Γαλατῶν οἱ Τολοσοβόγιοι θάρσας ἐπλήρην, ἐπὶ τὴν βασιλείαν κατήκει. Βιθυνοὶ δὲ τὴν ἀρχὴν σώ- 15 ζειν τοῖς νηπίοις σπευδάζοντες, τὴν μὲν τέτων μητέρα ἀδελφῷ συνοικίῃσιν τῷ Νικομήδῃ, αὐτοὶ δὲ στρατεύμα παρὰ τῶν εἰρημένων ἐπιτρόπων λαβόντες ὑπέμενον τὸν Ζητίλαν. συχναῖς δὲ μάχαις καὶ μεταβολαῖς ἐκά- 20 τεροι ἀποχρησάμενοι τὸ τελευταῖον κατέστησαν εἰς 376 H. διαλύσεις, Ἡρακλεωτῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀριστερόντων καὶ ταῖς συμβάσεσι τὸ συμφέρον καταπρατιόντων. διὸ Γαλάται ὡς ἐχθρὰν τὴν Ἡρακλείαν κατέδραμον 25 ἕως Κάλλητος ποταμοῦ καὶ πολλῆς κύριοι γεγονότες λείας οἶκαδε ἀνεχώρησαν.

Βυζαντίαις δὲ Ἀντιόχου πολεμῆντος τριήρεσι συνε- μάχησαν μ' οἱ Ἡρακλεῶται, καὶ τὸν πόλεμον παρε- 30 σκεύασαν μέχρις ἀπειλῶν προκόψαι.

Συνέβη δὲ μετ' ἐπὶ πολὺ ἔξ ἀνθρώπων Ἀριοβαρ- ζάνην γενέσθ', παῖδα Μιθριδάτην καταλιπόντα καὶ ἐν διαφορᾷ πρὸς τὰς Γαλάτας γεγονότα, δι' ἣν αἰτίαν καταφρονήσαντες τῷ παιδὸς ἔτοι τὴν αὐτῇ βασιλείαν 35 ἐσίνοντο. καὶ ἀπορίας αὐτὰς καταλαβέσσης ἀνελάμβανον οἱ ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, σῖτον εἰς Ἀμισὸν πέμποντες, ἔξ ἧς ῥῶον ἦν τὰς τῷ Μιθριδάτῃ σιτηγεῖν ἑαυτοῖς καὶ ἐξακεῖσθαι τὴν ἔνδειαν. διὰ ταῦτα πάλιν οἱ Γαλάται εἰς τὴν Ἡρακλεωτῶν ἐπεμψαν στρατεύμα, καὶ ταύ- 40 τῃν κατέτρεχον, μέχρις ἂν οἱ Ἡρακλεῶται διεπρε- σβεύσαντο πρὸς αὐτούς. Νύμφις δὲ ἦν ὁ ἰσορικός ὁ κορυφαῖος τῶν πρέσβων ὃς τὸν μὲν στρατὸν ἐν τῷ

a. 7. libri ὥκησαν.

30. τοῦτων corr A.

b. 11. τῷ A: τὸ ε.

9. τῶν post γηγενῶν om A.

41. συμμαχίᾳ Stephanus.

29. κατασκεύασαν ε.

17. Κάλαν τὸν Ἀλ. ε.

36. ἀμυσόν ε.

25. αὐτὸν λυσίμαχον corr A.

κοινῷ χρυσοῖς πενταχιλίοις, τὰς δὲ ἡγεμόνας ἰδίᾳ διακοσίοις ὑποθεραπεύσας τῆς χώρας ἀπαναστῆναι παρεσκεύασεν.

Πτολεμαῖος δὲ ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας ἀναβὰς λαμπροτάταις μὲν δωρεαῖς εὐεργε- 5 τεῖν τὰς πόλεις προήγετο, ἐπεμψε δὲ καὶ τοῖς Ἡρακλεώ- ταις ἀρτάβας πυρρὰ πεντακοσίας, καὶ νεῶν αὐτοῖς Προκον- νησίας πέτραις ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἡρακλῆος ἀνεδείματο.

Μέχρι τούτου φθάσας ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν τὴν ἐκβολὴν ποιεῖται, ὅθεν τε 10 γένεθαι ἔφυσαν, καὶ τίνα τρόπον τῆς Ἰταλίας ἐνταῦθα κατώκησαν, ὅσα τε εἰς τὴν τῆς Ῥώμης κτίσιν προέλαβέ τε καὶ ἐπράχθη, καὶ τῶν ἐπαρξάντων αὐτῶν ἐπιτρέχων, καὶ πρὸς ἑς πολέμοις διηγωνίσαντο, καὶ τὴν τε τῶν βασιλέων κατάστασιν καὶ τὴν εἰς ὑπάτους τῆς μοναρχίας 15 μεταβολήν, ὅπως τε ὑπὸ Γαλατῶν Ῥωμαῖοι ἡττήθη- σαν, καὶ ἦλθον ἂν ἡ πόλις, εἰ μὴ Κάμιλλος ἐπιβοηθήσας 725 R. τὴν πόλιν ἐρύσματο. ὅπως τε ἐπὶ τὴν Ἀσίαν Ἀλε- ξάνδρῳ διαβαίνοντι, καὶ γράψαντι ἢ κρατεῖν, ἢ ἀν- ἄρχειν δύνων, ἢ τοῖς κρείττοσιν ὑπέκειν, εἴφανον 20 χρυσοῦν ἀπὸ ἱκανῶν ταλάντων Ῥωμαῖοι ἐξέπεμψαν καὶ ὡς πρὸς Ταραντίνους καὶ Πύρρον τὸν Ἡπειρώ- την συμμαχῆντά τέτοις ἐπολέμησαν, καὶ τὰ μὲν πα- θόντες τὰ δὲ κακῶς τὰς πολέμους διαθήμενοι Τα- ραντίνους μὲν ὑπηγάγοντο, Πύρρον δὲ τῶν τῆς Ἰτα- 25 λίας ἀπήλασαν. ὅσα τε πρὸς Καρχηδονίους καὶ Ἀννί- βαν Ῥωμαῖοις ἐπράχθη, καὶ ὅσα πρὸς Ἰβηρας ἄλλοις τε καὶ Σκιπίωνι κατορθώθη, καὶ ὡς παρὰ τῶν Ἰβή- ρων βασιλεὺς ψηφισθεὶς ἐκ ἐδέξατο, ὅπως τε κατα- πολεμηθεὶς ἔφυγεν Ἀννίβας. καὶ ὡς πέραν τῆς Ἰονίας 30 Ῥωμαῖοι διέβησαν καὶ ὡς Περσεὺς ὁ Φιλίππου τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐκδεξάμενος, καὶ τὰς συνθήκας 577 H. τὰς πρὸς τὸν αὐτὸν πατέρα Ῥωμαῖοις γεγενημένας νεότητι κινῶν, κατεπολεμήθη, Παῦλος τὸ κατ' αὐτὸν ἀναστήσαντος τρόπαιον ὅπως τε πρὸς Ἀντίοχον τὸν 35 Συρίας καὶ Κομμαγῆνης καὶ Ἰσδαίας βασιλέα δυοὶ μά- χαις νικήσαντες τῆς Εὐρώπης ἐξέβαλον.

Τὰ μὲν ἔν περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς μέχρι τῆ- δε δέεισιν ὁ συγγραφεὺς ἀναλαβὼν δὲ γράφει ὅπως Ἡρακλεῶται, διαπρεσβευσόμενοι πρὸς τὰς τῶν Ῥω- 40 μαίων στρατηγὰς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότας, ἀσμέ- πος τε ἀπεδέχθησαν καὶ ἐπισολῆς φιλοφρονέμενοι

ἔτυχον, Ποπλίᾳ Αἰμιλίᾳ ταύτην ἀποσεύλαντος, ἐν ᾧ 5 φιλίαν τε πρὸς αὐτὰς τῆς συγκλήτης βουλῆς ὑπῆχνε- το, καὶ τὰ ἄλλα προνοίας τε καὶ ἐπιμελείας, ἐπειδὴν τινος αὐτῶν δέοιντο, μηδεμιᾶς ὑσερεῖσθαι. ὕσερον δὲ καὶ πρὸς Κορνήλιον Σκιπίωνα τὸν τὴν Αἰβύρην Ῥωμαῖοις 10 κτησάμενον διαπέμψαι πρεσβείαν, τὴν ὁμολογημέ- νην φιλίαν ἐπικυρῶντες. μετὰ ταῦτα δὲ πάλιν πρὸς τὸν αὐτὸν διαπρεσβεύον, διαλλάττειν πρὸς Ῥωμαῖους ἀξιῶντες τὸν βασιλέα Ἀντίοχον καὶ ψήφισμα πρὸς αὐτὸν ἔγραψαν, παραινῶντες αὐτὸν τὴν πρὸς Ῥω- 15 μαῖους διαλύσασθαι ἔχθραν. ὁ δὲ Κορνήλιος Σκιπίων ἀντεπιστέλλων τοῖς Ἡρακλεώταις ἐπιγράφει ἔτιω „Σκι- πίων στρατηγός, ἀνθύπατος Ῥωμαίων, Ἡρακλεωτῶν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν“, ἐν ταύτῃ τὴν τε πρὸς αὐτὰς εὐνοίαν ἐπιβεβαιῶν, καὶ ὡς διαλύσαιντο Ῥωμαῖοι τὴν πρὸς Ἀντίοχον μάχην. τὰ αὐτὰ δὲ Λευ- 20 κίῳ Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίων ὁ ἀδελφὸς καὶ στρα- τηγὸς τῆς ναυτικῆς τοῖς Ἡρακλεώταις διαπρεσβευσά- μένοις ἀντέγραψε. μετ' ἧς πολὺ δὲ πάλιν εἰς μάχην Ἀντίοχος Ῥωμαῖοις κατέστη, καὶ ἀνὰ κράτος ἡττη- 25 θείς ἐπὶ συνθήκαις διελύσατο τὴν ἔχθραν, αἱ καὶ τῆς Ἀσίας αὐτὸν ἀπάσης ἀπεῖργον καὶ τὰς ἐλέφαντας καὶ τῶν νηῶν συναφῆρῆντο τὸν στόλον, τῆς Κομμαγῆνης αὐτῷ καὶ τῆς Ἰσδαίας εἰς ἀρχὴν ὑπολειπομένων. ἡ δὲ τῶν Ἡρακλεωτῶν πόλις πρὸς τὰς ἐκπεμπομένας πα- 30 ρὰ τῶν Ῥωμαίων τῶν στρατηγῶν διαδόχους τὰ αὐτὰ τε διεπρεσβεύετο, καὶ ταῖς ὁμοίαις ἀντεδεξιζέτο εὐνοίαις καὶ φιλοφρονήσεσι. καὶ τέλος συνθήκαι προήλθον Ῥω- μαῖοις τε καὶ Ἡρακλεώταις, μὴ φίλος εἶναι μόνον 35 ἀλλὰ καὶ συμμάχος ἀλλήλοις, καθ' ὧν τε καὶ ὑπὲρ ὧν δεσθεῖεν ἑκάτεροι. καὶ χαλκοὶ πίνακες δύο τὰς ὁμο- 723 R. λογίας ἴσως καὶ ὁμοίας ἔφερον ὧν ὁ μὲν παρὰ Ῥω- μαῖοις ἐν τῷ κατὰ τὸ Καπιτώλιον ἱερῷ τῷ Διὸς κα- θηλώθη, ὁ δὲ κατὰ τὴν Ἡράκλειαν καὶ αὐτὸς ἐν τῷ 40 τῷ Διὸς ἱερῷ.

Ταῦτα διεξελθὼν ὁ συγγραφεὺς κατὰ τὸ ιγ' καὶ ιδ' τῆς ἱστορίας, εἰς τὴν ιε' εἰσβαλὼν διηγέται ὅπως Περσῆς ὁ Βιθυνῶν βασιλεὺς, δρασῆριος ὢν καὶ πολ- 45 λὰ πράξας, μετὰ τῶν ἄλλων καὶ Κίερον πόλιν Ἡρα- κλεωτῶν ἔσαν ὑφ' αὐτὸν ἔθετο τῷ πολέμῳ, ἀντι- Κίερος Περσιάδα καλέσας, εἶλε δὲ καὶ τὴν Τίον, καὶ 578 a. αὐτὴν ὑπήκοον αὐτοῖς ἔσαν, ὥς ἐκ θαλάττης εἰς

a. 16. ἡττήθησαν] ἡττήθεντες A. 17. κάμηλος A. 22. πύρον A. 27. ὅσα A: ὅσα τε ε. 34. αὐτὸν] αὐτοῦ Scaliger, idem mox expungit πρὸς. 36. καὶ τῆς Ἰουδαίας ε. 38. τὰ A: ταῦτα ε. 42. φιλοφρόνου μὲν ἔτυχον ε. b. 9. ψηφ. προσαντέγραψαν ε. 11. διαλύεσθαι ε. 16. λευκίῳ A: Σελευκίῳ ε. 24. αὐτῷ H. Ste- phanus: libri αὐτῶν. 34. αὐτὸ ε.

θάλασσαν τὴν Ἡράκλειαν περιγράψαι. ἐφ' αἷς κα-
κείνην κραταιῶς ἐπολιόρκει, καὶ πολλὰς μὲν τῶν πο-
λιορκημένων ἀπέκτεινε, ἐγγὺς δ' ἂν καὶ ἡ πόλις τοῦ
ἀλῶναι κατέστη, εἰ μὴ ἐπὶ τῆς κλίμακος ἀναβαίνων
Προσσίας λίθῳ βαλόντος ἑνὸς τῶν ἀπὸ τῆς ἐπάλξεως
συνετρίβη τὸ σκέλος, καὶ τὴν πολιορκίαν τὸ πάθος
διέλυσε· φοράδην γὰρ ὁ βληθείς, ἐκ ἄνευ ἀγῶνος, ὑπὸ
τῶν Βιθυνῶν ἀνακομιθεὶς εἰς τὰ οἰκεία ἀνέστρεψε,
κακῇ βίῃς ἔτη καὶ πολλὰ, καὶ χολὸς καὶ ὢν καλόμενος,
τὸν βίον κατέστρεψεν.

Οἱ δὲ ὑπὲρ τὸν Πόντον Γαλάται, ἔπω τῶν Ῥω-
μαίων εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότων, πόθον ἔχοντες
πεῖραν λαβεῖν τῆς θαλάσσης προελθὼν ἐπεχείρουν τὴν
Ἡράκλειαν, καὶ ἐχαλεπὸν ἐνόμιζον· πολλὸν γὰρ τῆς πα-
λαιᾶς ῥώμης ὑφείτο καὶ πρὸς τὸ καταφρονέμενον
ὑπέβρε. ἐρατεύουσι δὲ κατ' αὐτῆς ἀπάσαις ταῖς δυ-
νάμεσιν, ἐδ' αὐτῆς συμμάχων ἀμελέσης, ἀλλ' εἰς
ὅσα παρείχεν ὁ καιρὸς παρασκευαζομένης. ἐπολιορ-
κεῖτο μὲν ἐν αὐτῇ, καὶ χρόνος ἐτρίβετο, ὃς τὰς Γα-
λάτας εἰς ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων συνήλανε· θυμῷ
γὰρ καὶ ἐπαρασκευῇ τῇ δεήσει Γαλάτης ἀνὴρ τὸν πό-
λεμον διαφέρειν οἶδε. πρὸς ἐν συλλογὴν τῶν ἐπιτη-
δείων τὸ ἐρατόπεδον ἀπολελοιπότες, ἐκδραμόντες οἱ
τῆς πόλεως καὶ ἀδοκῆτοις ἐπιπεσόντες αὐτὸ τε εἶλον
καὶ πολλὰς ἀνεῖλον καὶ τὰς ἐπὶ τῆς χώρας σκεδαθέν-
τας ἐχαλεπῶς συνελάμβανον, ὥς μηδὲ τὴν τρίτην
μοῖραν τῆς Γαλατικῆς ἐρατεύματος εἰς Γαλατίαν ἀνα-
στρέψαι. ἐκ δὲ τῆς κατορθώματος πάλιν εἰς τὴν προ-
τέραν εὐκλειαν καὶ εὐδαιμονίαν ἐλπίδας ἐλάμβανον
ἀναβῆναι.

Ῥωμαίοις δὲ πρὸς Μάρσους τε καὶ Πελιγνῆς καὶ
Μαρκίνους (ἐθνη δὲ εἰσι ταῦτα ὑπὲρ Λιβύης κα-
τωκημένα, Γαδείρων δημοῖα) δυοῖ τε τριήρεσι κατα-
φράκτοις Ἡρακλεῶται συνεμάχησαν, καὶ συγκατορ-
θώσαντες τὸν πόλεμον καὶ πολλῶν ἀριστείων ἀξιο-
θέντες αἰ' ἔτι πρὸς τὴν πατρίδα ἀνεκομίσθησαν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ πρὸς Ῥωμαίους βαρὺς Μιθρι-
δάτῃ τῷ Πόντῳ βασιλεῖ συνέστη πόλεμος, φαινομέ-
νην λαβὼν αἰτίαν τὴν τῆς Καππαδοκίας κατάληψιν
ταύτης γὰρ δι' ἀπάτης καὶ ὅρκων συμβατηρίων τὸν
ἀδελφιδὲν Ἀράθην συλλαβὼν ὁ Μιθριδάτης, αὐτο-
χειρίᾳ ἀποσφάξας, ἐκράτησε· παῖς δὲ ὁ Ἀράθης ἐκ τῆς

ἀδελφῆς τῆς Μιθριδάτου Ἀριαράθῳ γεγέννητο. φονικω-
τατος δ' ἐκ παιδὸς ὁ Μιθριδάτης ἦν· τὴν γὰρ ἀρχὴν
τρискаιδεκαέτης παραλαβὼν μετ' ἐπὶ πολὺ τὴν μητέρα,
κοινωνὸν αὐτῷ παρὰ τῆς πατρὸς τῆς βασιλείας κατα-
λειφθεῖσαν, "δεσποτικῶς καταχρῶν βίᾳ καὶ χρόνῳ ἑξανά-
λωσε, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινε. κατεστρέψατο δὲ πολέ-
μῳ καὶ τὰς περὶ τὸν Φάσιν βασιλεῖς ἕως τῶν κλιμάτων
τῶν ὑπὲρ τὸν Καύκασον, καὶ τὴν ἀρχὴν ἡῤῥησε, καὶ ἐπὶ μέγα
ἀλαζονείας ἐξώγκωτο. δι' αὐτὸ μᾶλλον Ῥωμαῖοι τὴν αὐτῆς

διάνοιαν ὑποπτον "ποιέμενοι, τοῖς Σκυθῶν βασιλεῦσιν

ἐψηφίσαντο τὰς πατρώας αὐτὸν ἀρχὰς ἀποκαταστῆσαι.

ὁ δὲ μετρίως μὲν τοῖς προσαιττομένοις ἐπήχε, συμ-
μάχος δὲ Πάρθους καὶ Μήδους καὶ Τιγράνην Ἀρμένιον

καὶ τὰς Σκυθικὰς βασιλεῖς καὶ τὸν Ἰβηρα προσηται-
ρίζετο. προσετίθει δὲ καὶ ἑτέρας τῆς πολέμου αἰτίας·

τῆς γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ συγκλήτῃ Νικομήδην τὸν ἐκ Νι-
κομήδους καὶ Νύσης βασιλέα Βιθυνίας καθιστώσης,

Μιθριδάτης τὸν χρηστὸν ἐπικληθέντα Νικομήδην ἀν-
τεκαθίστη· ἐπεκράτει δ' ὁμοῦς ἡ Ῥωμαίων κρίσις καὶ

ἄκοντος Μιθριδάτη. ὕπερον δὲ Σύλλα καὶ Μάρκιος περὶ

τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν ἀναρρίπισάντων τὴν εἰσίν,

τέσσαρας μυριάδας πεζῶν καὶ μυρίας ἵππας Ἀρχελάῳ

τῷ ἐρατῇ παραδὲς ὁ Μιθριδάτης κατὰ Βιθυνῶν

ἐκέλευσε ἐρατεύειν. καὶ κρατεῖ τῆς μάχης συμβαλὼν

Ἀρχελαός, φεύγει δὲ καὶ Νικομήδης μετ' ὀλίγων. ταῦτα

μαθὼν Μιθριδάτης παραγεγονότος αὐτῷ καὶ τῆς συμ-
μαχικῆς, ἄρας ἀπὸ τῆς πρὸς τῇ Ἀμασειᾷ πεδίοις διὰ τῆς

Παφλαγονίας ἦει, πεντεκαίδεκα μυριάδας ἐρατὸν ἐπα-
γόμενος. Μάνιος δὲ τῶν ἀμφὶ Νικομήδην συστρατενο-
μένων αὐτῷ μόνῃ τῇ τῆς Μιθριδάτου φήμῃ διασκε-
δαθέντων, μετὰ Ῥωμαίων ὀλίγων ἀντιπαρατάσσεται

Μηροφάνει τῷ Μιθριδάτῃ ἐρατῇ, καὶ τραπεῖς φεύ-
γει, πᾶσαν τὴν δύναμιν ἀποβαλὼν. ἐμβαλὼν δὲ σὺν

ἀδείᾳ Μιθριδάτης εἰς τὴν Βιθυνίαν τὰς τε πόλεις καὶ

τὴν χώραν ἀμαχίᾳ κατέχευε καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων

τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν αἱ μὲν ἡλίσχοντο αἱ δὲ προσ-
εχώρουν τῷ βασιλεῖ, καὶ μεταβολὴ τῶν ὅλων ἀθρόα

καθίστατο, Ῥοδίων μόνον τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐργόντων

φιλίαν. δι' ἣν κατ' αὐτῶν Μιθριδάτης καὶ κατὰ γῆν

κατὰ θάλατταν ἐκίνει τὸν πόλεμον, εἰ καὶ τὸ πλεον

Ῥόδιοι ἔχον, ὥς καὶ αὐτὸν Μιθριδάτην ναυμαχεῖντα

ἐγγὺς τῆς ἀλῶναι ἐλθεῖν. μετὰ δὲ ταῦτα μαθὼν Μι-

α. 7. γὰρ καὶ ὁ ε. 10. μετέστρεψεν ε. 24. καὶ ἀδοκῆτοις Α: ἀδοκῆτως ε. 29. εὐκλειαν Α: εὐλάβειαν ε. 31. πι-
λιγνούς καὶ μαρκουκίνους Α. 33. τε τριήρεσι] τετρήρεσι Stephanus.
β. 5. ἐξηγάλωσε ε. 16. τὸν om Α. 18. τὸν — Νικομήδην] Σωκράτην τὸν — Νικομήδει Palmerius. 22. μυ-
ρίας ε. 29. Μάρκιος ε. 35. ἀμαχί ε.

θριδάτης ὡς οἱ κατὰ τὰς πόλεις σποράδες Ῥωμαῖοι
 τῶν παρ' αὐτῷ διανοσμένων ἐμποδῶν ἴσαν, γράφει
 πρὸς πάσας ὑπὸ μίαν ἡμέραν τὰς παρ' αὐταῖς Ῥω-
 μαῖαις φονεῖν. καὶ πολλοὶ πειθέντες τοσούτον φόνον
 εἰργάσαντο, ὡς μυριάδας ὅκτω ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ 5
 ἡμέρᾳ τὸν διὰ ξίφους ὕλεθρον ὑποστῆναι. Ἐρετρίας δὲ
 καὶ Χαλκίδος καὶ ὅλης Εὐβοίας τοῖς τῷ Μιθριδάτου
 προσημένων, καὶ ἄλλων πόλεων αὐτῷ προχωρόντων,
 καὶ μὴν καὶ Λακεδαιμονίων ἡττηθέντων, Σύλλαν ἐκ-
 πέμπειν οἱ Ῥωμαῖοι, ἱκανὴν αὐτῷ συνεκπέμψαντες 10
 στρατιάν. ὁ δὲ παραγεγονώς τῶν πόλεων τὰς μὲν ἐκ-
 σιότητι μεταβαλλομένας τὰς δὲ καὶ βία κατέχευεν, ἐκ
 ὀλίγον στρατεύμα τῶν Ποντικῶν μάχῃ τρεψάμενος.
 εἶλε δὲ καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ κατέσκαπτο ἂν ἡ πόλις,
 εἰ μὴ θᾶπτον ἡ σύγκλητος Ῥωμαίων τὴν τοῦ Σύλλα 15
 γνώμην ἀνέκοιψε. συγχῶν δὲ παρατάξεων συνισαμένων,
 ἐν αἷς τὸ πλεῖον εἶχον οἱ Ποντικοί, καὶ συμμεταβαλ-
 λομένων τῶν πραγμάτων τοῖς κατορθωμένοις, ἔνδεια
 732 R. τοῖς βασιλικοῖς τῆς διαίτης ἐπέση, "ἄσώτως τε πρὸς
 379 H. ταύτην διακειμένοις καὶ ταμιεύειν τὰ κτηθέντα μὴ 20
 ἐπιζαμένοις. καὶ εἰς συμφορῶν ἂν ἐξέπεσον τὴν ἐχάτην,
 εἰ μὴ Ταξίλλης Ἀμφίπολιν ἐλὼν, καὶ διὰ ταῦτα τῆς
 Μακεδονίας πρὸς αὐτὸν μεταβαλλομένης, ἐκεῖθεν τὴν
 ἀφθονίαν ἐχορήγησε τῶν ἐπιτηδείων. ἔτος δὲ καὶ Ἀρχέ-
 λαος συμμίζαντες τὰ στρατεύματα ὑπὲρ τὰς ἑξ μν- 25
 ριάδας τὸ πλῆθος ἦγον. καὶ στρατοπεδεύοντο κατὰ τὴν
 Φωκίδα χώραν, ὑπαντιάζοντες τῷ Σύλλᾳ. ὁ δὲ καὶ
 Λέκιον Ὀρτήνσιον ὑπὲρ τὰς ἑξ χιλιάδας ἄγοντα ἐξ
 Ἰταλίας συμπαραλαβὼν, ἀπὸ συγχῆ διασέματος ἀν-
 τεστρατοπεδεύετο. ἐπὶ σιτολογίαν δὲ παρὰ τὸ πρόπον 30
 τῶν περὶ τὸν Ἀρχέλαον τραπέντων, ἀπροόπτως Σύλ-
 λας ἐπιτίθετο τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ, καὶ τοὺς
 μὲν εὐρώσας τῶν ἁλόντων ἀντίκα κτείνει, ἐξ ὧν δὲ
 φόβον ἐπιτίσεως ἐκ εἶχε, τέττας περιέσσει τῷ χωρίῳ
 καὶ πυρὰ κελεύει καίειν, ὡς τὰς ἀπὸ τῆς σιτολογίας 35
 ἀφικνεμένους δέχονται μηδεμίαν ὑπόνοιαν παρεχόμενοι
 τῷ πάθους καὶ συνέβη ὡς ἐστρατηγήθη, καὶ λαμπρὰν
 τὴν νίκην ἔχον οἱ περὶ τὸν Σύλλαν.
 Χίως δὲ ὡς Ῥοδίοις συμμαχήσαντας αἰτιασάμενος
 ὁ Μιθριδάτης, κατ' αὐτῶν Δορύλαον ἐκπέμπει, ὅς, 40
 εἰ καὶ πολλῷ πόνῳ, τὴν πόλιν κατέχευε, καὶ τὴν μὲν
 χώραν κατένειμε τοῖς Ποντικοῖς, τὰς δὲ πολίτας πλοίοις
 ἐμβάλων διέφερεν ἐπὶ τὸν Πόντον. Ἡρακλεῶται δέ,
 ἐπεὶ φιλία αὐτοῖς πρὸς Χίως ἦν, ἐν τῷ παράπλῳ τὰς
 Ποντικὰς νῆας, αἱ τὰς αἰχμαλώτους ἦγον, ἐφορμήσαν-
 τες αὐταῖς ἐδ' ἀνθισαμέναις (ἐδὲ γ' ἐξήρχον) κατήγον
 5 ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ παραντίκα τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν χορη-
 γῶντες ἀφθόρως τοῖς Χιώταις τέττας ἀνελάμβανον, καὶ
 ὕψερρον μεγαλοπρεπῶς δωρησάμενοι ἐν τῇ πατρίδι ἀπε-
 κατέστησαν.
 Ἡ δὲ σύγκλητος Φλάκκον Οὐαλέριον καὶ Φιμβρίαν
 πέμπει πολεμεῖν Μιθριδάτῃ, ἐπιτρέψασα καὶ Σύλλα
 συλλαμβάνειν τῷ πολέμῳ, ὅμοια φρονοῦντι τῇ συγ-
 κλήτῳ· εἰ δὲ μή, τὴν πρὸς αὐτὸν πρότερον συνάψαι
 μάχην. ἔτος κατ' ἀρχὰς μὲν ποικίλαις ἐπάλαιε συμ-
 φοραῖς (λιμὸν τε γ' καὶ τὰ ἀπὸ τῆς μάχης πταίσματα
 15 ἔχε), κατώρθωσε μέντοι τὰ πλείω διὰ δὲ Βυζαντίων
 ἐπὶ Βιθυνίαν διαβαλὼν, κάκειθεν ἐπὶ Νίκαιαν, τῆς
 πορείας ἑξῆ. ὡσαύτως δὲ καὶ Φιμβρίας ἅμα τοῖς σὺν
 αὐτῷ διεπεραιώθη. Φλάκκου δὲ δυσχεραίνοντος ὅτι
 Φιμβρίαν μᾶλλον, ἅτε δὴ φιλανθρώπως ἄρχοντα, τὸ
 πλῆθος [ἄρχειν] ἠγάπα, καὶ διαλοιδορζόμενος αὐτῷ τε
 καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῖς ἐπιφανεσέροις, δύο τῶν ἄλλων
 πλεον εἰς ὁργὴν ἐξαφθέντες ἀποσφάττισιν αὐτόν. ἐφ'
 οἷς ἡ σύγκλητος κατὰ Φιμβρίου ἠγανάκτησεν. ὅμως
 ἔν τὴν ἀγανάκτησιν κρύπτουσα ὑπατείαν αὐτῷ ψηφι-
 25 ἄσθηναι διεπράξατο. ὁ δὲ, πάσης γεγενησὶς ἡγεμῶν τῆς
 δυνάμεως, τὰς μὲν ἐκέσας τὰς δὲ καὶ βιαζόμενος τῶν
 πόλεων προσήγετο. ὁ δὲ τῷ Μιθριδάτῃ υἱός, Ταξίλλην
 καὶ Διόφαντον καὶ Μένανδρον τὰς ἀρίστες τῶν στρα-
 τηγῶν ἔχων μεθ' ἑαυτῶν καὶ πολλὴν ἄγων δύναμιν, τῷ
 Φιμβρίᾳ ὑπηντίαζε. τὰ μὲν "οὖν πρῶτα τὸ ἐπικρα- 380 H.
 τέτερον οἱ βάρβαροι ἔφερον. Φιμβρίας δὲ ἀνασώσασθαι
 στρατηγήματι τὰς ἐκ παρατάξεως ἐλαττώσεις διανοέμε-
 νος (τὸ γὰρ πολέμιον ὑπερεῖχε πλῆθει), ὡς ἐπὶ τινα
 ποταμὸν τῶν μαχομένων ἑκατέρω δύναμις ἦκε "καὶ 733 R.
 μέσον ἀμφοῖν τοῦτον ἐποίησαντο, ὁμβρου περὶ τὸν
 ὄρθρον ῥαγέντος ἀπροσδόκητος ὁ τῶν Ῥωμαίων στρα-
 τηγὸς διαβαίνει τὸν ποταμὸν, καὶ ὑπὲρ τῶν πολεμίων
 ἐν ταῖς σκηναῖς κατεχομένων ἐπιπεσὼν μὴδ' αἰθα-
 νομένους κατέκτεινεν, ὀλίγων τῶν ἐν ἡγεμονίαις διαπε-
 φεγγόντων τὸν ὕλεθρον καὶ τῶν ἱππέων. μεθ' ὧν καὶ
 Μιθριδάτης ὁ Μιθριδάτου, καὶ πρὸς τὸ Πέργαμον
 πρὸς τὸν πατέρα Μιθριδάτην ἅμα τοῖς συνεξιπασα-

α. 9. σύλλαν A. 20. κτισθέντα ε. 25. τὸ στρατεύμα ε. 26. πλῆθος A: τὸ πλεῖον ε. 28. λουκίνοιον
 ὀρτήνσιον A, λουβύσιον ὀρτήσιον ε. correxit Scaliger. χιλιάδας A: μυριάδας ε.
 β. 11. τοῦ πολέμου Schaeferus. 31. ἀνασῶσαι ε. 35. τὸν om A. 36. ἀπροσδοκήτως ε.

μένοις διασώζεται. ἔτιω δὲ βαρείας τῆς συμφορᾶς καὶ λαμπρῶς τοῖς βασιλικοῖς συμπεσέσης, αἱ πλείους τῶν πόλεων πρὸς τὰς Ῥωμαῖας μετέθεντο.

Μαρίαν δὲ ἀπὸ τῆς φυγῆς ἀνασώθέντος εἰς τὴν Ῥώμην, Σύλλας δεδιώς (τῶν ἀντισσισιωτῶν γὰρ ἦν ἐκεῖ- 5 νος) μὴ τῇ ὁμοίᾳ φυγῇ τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν ἀπαιτήσῃ, πρὸς Μιθριδάτην διεπρεσβεύετο, συμβάσεις αὐτῷ τὰς πρὸς Ῥωμαῖας ὑποβαλλόμενος. τῷ δὲ καὶ ταῖς συμβάσεσιν ἀσμενίσαντος, ἀφικέσθαι τε ἐπὶ ταύταις αἰτήσαντος, αὐτὸς προθύμως ἐξέλλετο. ἔτιω γὰρ τῶν ἀνα- 10 μεταξὺ ἀλλήλων προεληλυθότων, Λάρδανον αὐτὸς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ὑποδέχεσθαι, καὶ τῶν περὶ αὐτὸς ὑποχωρησάντων ὁμολογίαι γίνονται, Μιθριδάτην μὲν Ῥωμαίοις ἐκχωρεῖν τῆς Ἀσίας, καὶ Βιθυνῶν δὲ καὶ Καππαδοκίας ἄρχειν τὰς ἐκ γένους βασιλείας, βεβαιωθῆναι 15 δὲ Μιθριδάτῃ τῷ Πόντῃ παντὸς τὴν βασιλείαν, παραχεῖν δ' ἰδίως Σύλλᾳ τριήρεις π' καὶ τάλαντα τριχίλια πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπὶ τὴν Ῥώμην κάθοδον, καὶ Ῥωμαῖας μηδὲν ταῖς πόλεσι μηχανικῶσαι ἀνδ' ὧν μετέβαλον εἰς Μιθριδάτην, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὰς ὁμολογίας τῷ 20 συνέβη· πολλὰς γὰρ ὕερον τῶν πόλεων ἐδουλώσαντο. Σύλλας μὲν οὖν ἔτιω λαμπρῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀφίκετο, καὶ Μάριος αὐτίς τῆς πόλεως ὑπεχώρησε, καὶ Μιθριδάτης ἀνέσχευεν οἴκαδε, πολλὰ τῶν διὰ τὴν ἐν τῇ κατηνέχθη συμφορὰν ἀποσάντων ἐθνῶν ἐξ ὑπαρχῆς 25 χειρωσόμενος.

Παρὰ τῆς συγκλήτης δὲ Μερήνας ἡγεμῶν πέμπεθ, καὶ Μιθριδάτης διαπρεσβεύεθ πρὸς αὐτόν, τὰς πρὸς Σύλλαν ὁμολογίας ἅμα τε προτείνων καὶ βεβαίους ἀξιῶν εἶναι. ὁ δὲ μὴ θέμενος τῇ πρεσβείᾳ (καὶ γὰρ καὶ 30 οἱ πρέσβεις, Ἕλληνες ὄντες καὶ τὸν βίον φιλόσοφοι, τὸν Μιθριδάτην μᾶλλον διέστυρον ἢ συνίσζων) ὥρμητο ἐπὶ τὸν Μιθριδάτην. καὶ τῷ τε Καππαδοκίας Ἀριοβαρζάνῃ τὴν ἀρχὴν βεβαιωτέραν ἐποίει, καὶ ἐπὶ ταῖς εἰσβολαῖς τῆς Μιθριδάτης βασιλείας κτίζει πόλιν Ἐκί- 35 νειαν. ἐν τέτοις ὁ τε Μερήνας καὶ ὁ Μιθριδάτης διαπρεσβεύονθ πρὸς Ἡρακλεώτας, ἀνὰ μέρος ἐκάτερος κατὰ τὸ ἐτέρον καλῶν ἐπὶ σύμμαχίᾳ. τῶν μὲν ἔν Ῥωμαίων τὴν ἰχὺν φοβερὰν ἡγῶντο, ὠρῶσθαι δὲ καὶ τὴν 381 Η. γεινῆσαι τὸ Μιθριδάτη. διὸ ἀποκρίνονται τοῖς "παρ' 40 αὐτῶν πρέσβεσιν ὡς τοσούτων πολέμων ἀναρῶντων μόλις ἂν τὴν ἰδίαν τηρεῖν δύνασθαι, μή τι γε ἑτέροις ἐπι-

χωρεῖν. ἀλλὰ γὰρ Μερήνας μὲν συνεβέβλενον ἐκ ὀλίγοι πρὸς τὴν Σινώπην ὁρμᾶν καὶ περὶ τῷ βασιλεῖ κινεῖν τὸν πόλεμον, ὥς εἰ ταύτην ἔλοι, τῶν λοιπῶν κρατῆσαι ῥαδίως· ὁ δὲ Μιθριδάτης πολλῇ δυνάμει κατασφα- 5 λισάμενος ταύτην εἰς αὐτοπρόσωπον πόλεμον καθέσκει. καὶ πείραις μὲν ταῖς κατ' ἀρχὰς ἐπικρατέστερα ἦν τὰ τῷ βασιλεῖ· εἴτα εἰς ἀγχώμαλον ἢ μάχη συνεσράφη, καὶ εἰς ὄκνον ἢ μάχη τὸ πρόθυμον περιέσχεσε τῶν πολεμίων. "διὸ καὶ Μιθριδάτης μὲν εἰς τὰ περὶ 736 R

τὸν Φάσιν καὶ τὸν Καύκασον ἐτράπετο, Μερήνας δὲ ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὰ οἰκεία ἕκαστος διετίθει.

Μετ' ὃ πολὺν δὲ χρόνον Σύλλας ἐν Ῥώμῃ τελευτᾷ, καὶ πέμπουσιν ἢ σύγκλητος ἐπὶ μὲν τὴν Βιθυνίαν Ἀνρήλιον Κότταν, ἐπὶ δὲ τὴν Ἀσίαν Λεύκιον Λεύκολλον, 10 οἷς ἡ ἐντολὴ πολεμεῖν Μιθριδάτῃ. Μιθριδάτης δὲ ἄλλον τε στρατὸν συχνὸν παρεσκευάζετο, καὶ τριήρεις μὲν ὕ, τῶν δὲ μικροτέρων νηῶν πεντηκοντέρων τε καὶ κερκέρων ἀριθμὸς ἦν ἐκ ὀλίγος. Διοφάντῳ δὲ τῷ Μιθράῳ δύναιμι δοῦς πέμπει πρὸς τὴν Καππαδοκίαν, 20 φρουρὰς ταῖς πόλεσιν ἐγκαθίσταει, εἰ δὲ Λεύκολλος εἰς τὸν Πόντον ἀφίκοιτο, ὑπαντιάζειν καὶ τῆς πρόσιο πορείας ἀπειροῦν. αὐτὸς δὲ μετ' ἑαυτὸ πεζὸν μὲν στρατὸν ἦγε ἰε' μυριάδας, ἵππεῖς δὲ διχίλις ἐπὶ τοῖς μυρίοις. ὄρματα τε δρεπανηφόρα συνεπῆγεν καὶ καὶ ὁ, καὶ 25 πᾶσαν ἄλλην μηχανοποιὸν ἐκ ἐνδέσσαν πληθύν. ἡπεύγετο δὲ διὰ τῆς Τιμωνιτίδος Παφλαγονίας εἰς τὴν Γαλατίαν, καὶ ἐναταῖος εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀφικνεῖται. Λεύκολλος δὲ Κότταν μὲν ἐφορμεῖν κελεύει τῷ Καλχηδονίων λιμένι παντὶ τῷ ναυτικῷ· τὸ δὲ Μιθριδάτη 30 ναυτικὸν παραπλέον τὴν Ἡράκλειαν παρ' αὐτῆς οὐκ ἐδέχθη, ἀλλ' ἀγορὰν μὲν αἰτησαμένων παρέχον. οἷα δὲ εἰκός, ἐπιμιξίας γενομένης Ἀρχέλαος ὁ τῷ ναυτικῷ στρατηγὸς συνέλαβε Σιλῆνον καὶ Σάτυρον ἐπιφανεῖς τῆς Ἡρακλείας ἀνδρας, καὶ ἐκ ἀνῆκεν ἕως ἂν ἐπεισε λαβεῖν 35 πέντε τριήρεις συμμαχίδας εἰς τὸν κατὰ τῶν Ῥωμαίων πόλεμον. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως (ὅπερ καὶ Ἀρχέλαος ἐμνησαντο) τὴν Ῥωμαίων ἀπέχθειαν ὁ Ἡρακλεώτης δῆμος ἐκτήσατο. δημοσιωνίας δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθιστώντων, καὶ τὴν 40 Ἡράκλειαν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ταύταις ὑπέβαλλον. οἱ δὲ δημοσιῶναι πρὸς τὴν πόλιν ἀφικόμενοι παρὰ τὰ ἔθνη τῆς πολιτείας καὶ ἀργύριον ἀπαιτῶντες

a. 6. ἀποτίση Scaliger.

7. αὐτῷ add A.

11. αὐτοῖς corr A: αὐτοῖς ε.

14. καὶ ante Βιθυνῶν abunda-

re censet Scaliger.

25. κατηνέχθησαν ε.

29. ἅμα τε A:

αὐτῇ ε. cf. p. 185 a 15. 206 a 42. 208 b 18.

35. ἐκβολαῖς ε.

40. ἀπεκρίνοντο ε.

b. 17. libri πεντηκοντήρων.

18. Μιθάρου vel Μιθάρου Scaliger.

23. διχίλιους A:

δυο ε.

33. σιλῆνον A.

τὸς πολίτας ἐλύπεον, ἀρχὴν τινὰ δαλείας τῷτο νομίζοντας. οἱ δὲ, διαπρεσβεύσαντες δέον πρὸς τὴν σύγκλητον ὥστε τῆς δημοσιωνίας ἀπολυθῆναι, ἀναπεισθέντες ὑπὸ τινος θρασυτάτου τῶν ἐν τῇ πόλει τὸς τελώνας ἀφανεῖς ἐποίησαν, ὥς καὶ τὸν θάνατον αὐτῶν ἀγροεῖσθαι.

582 (373) H. Πολέμους δὲ ναυτικῶς κατὰ Καλχηδόνα πόλιν Ῥωμαίοις τε καὶ Ποντικοῖς συζάντος, καὶ πεζῆς δὲ δυνάμεως τῆς τε βασιλικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς εἰς μάχην ἀλλήλαις "συρραγείσης (ἐξρατῆρι δὲ τῆς μὲν Κόττας, τῆς δὲ Μιθριδάτης) τρέψουσιν οἱ Βασίλειοι κατὰ τὸ πεζὸν τὸς Ἰταλούς, καὶ πολλὴν αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ τὰς ναῦς ἐγένετο, καὶ ὑπὸ μίαν ἡμέραν γῆ τε καὶ θαλάσση τοῖς Ῥωμαίων διελελύμασθαι σώμασι, διαφθαρέντων ἐν μὲν τῇ ναυμαχίᾳ ὀκτακιχίλων, τετρακιχίλων δὲ καὶ πεντακοσίων ἐλαυκότων· τῷ δὲ πεζῷ στρατεύματι Ἰταλοὶ μὲν τριακόσιοι καὶ πεντακιχίλιοι, τῶν δὲ Μιθριδατείων Βασίλειοι μὲν περὶ τριάκοντα, τῷ δὲ λοιπῷ πλήθει πεντακόσιοι. ἔτιως ἀρθέντα τὰ Μιθριδάτε πάντων τὸ φρόνημα κατεδέλθε. Λεύκολλος δὲ ἐπὶ τῷ Σαγγαρίᾳ ποταμῷ στρατοπεδεύων, καὶ μαθὼν τὸ πάθος, λόγοις ἀνελάμβανεν ἀθυμήσαντας τὸς στρατιώτας.

737 R. "Τρεπομένους δὲ ἐπὶ Κύζικον σὺν μεγάλῳ φρονήματι Μιθριδάτε, καὶ πολιορκεῖν τὴν πόλιν βελομένον, Λεύκολλος ἐπακολούθησας καὶ συμβαλὼν πολέμου νικῶν τὸς Ποντικὰς ἀνὰ κράτος, βραχεῖ μὲν πλείους μυριάδας ἀνελών, τριχιλίους δὲ καὶ μυρίους λαβὼν αἰχμαλώτους. τὸ δὲ Φιμβριανῶν στρατεύμα ὑπόπτως ἔχον ὥς διὰ τὸ περὶ Φλάκκον τόλμημα ἐκ ἂν αὐτὸς ἐτι νομίσειαν οἱ ἡγεμόνες εὖντες, ἐπεμπον κράτα πρὸς Μιθριδάτην αὐτομολίαν ἐπιχρήμενοι. ὁ δὲ ἔρμαιον τὴν πρόσκλησιν ἡγησάμενος, ὥς νῦν ἐπέλαβεν, Ἀρχέλαον πέμπει βεβαιῶσαι τε τὰς ὁμολογίας καὶ τὸς προσχωρήσαντας ἄγειν. οἱ δὲ Φιμβριανοί, ἐπεὶ τούτοις Ἀρχέλαος παρεγένετο, αὐτὸν μὲν συνέλαβον, τὸς δὲ σὺν αὐτῷ διεχειρίσαντο. ἐπὶ τῷ τῷ βασιλέως ἀντήματι καὶ λιμὸς ἐπιπίπτει αὐτῷ τῇ στρατῷ, καὶ πολλὰς ἀπώλλυε. πλὴν οὕτω πολλοῖς παθήμασι κάμων Κυζίκος τῆς πολιορκίας τέως ἐκ ἀφίετο· μετ' ὀλίγον δὲ πολλὰ καὶ παθὼν καὶ πράξας, ὅμως ἀνάλωτον λιπὼν τὴν πόλιν ἀνεχώρησε, τῷ μὲν πεζῷ

Ἑρμαῖον καὶ Μάριον ἡγεῖσθαι κατασησάμενος, στρατὸν ὑπὲρ τρισμυρίας ἄγοντας, αὐτὸς δὲ διὰ θαλάσσης ποιεύμενος τὴν ἀνάξενον. ἐπιβαίνοντος δὲ αὐτῷ τῶν τριήρων πολλὰ παθῶν ἰδέαι συνέπιπτον· οἱ γὰρ ἐμβαίνειν μέλλοντες εἰς αὐτὰς τὰς μὲν ἤδη πεπληρωμένας τὰς δὲ καὶ μελλέσας κατεῖχον ἐξαρτώμενοι, καὶ παρὰ τὸ πλῆθος τῶν τῷτο δρώντων αἱ μὲν κατεδύνοντο αἱ δὲ περιετρίποντο. τῷτο Κυζικηνοὶ θεασάμενοι ὤρμησαν ἐπὶ τὰ τῶν Ποντικῶν στρατοπέδα, καὶ τὸς ὑπολειφθέντας καματηροῦς διαφθείροντες, εἴ τι παρῆν ὑπολειμμένον τῷ στρατοπέδῳ, διήρπαζον. Λεύκολλος δὲ διώξας ἐπὶ τὸν Αἰσηπον ποταμὸν τὸ πεζὸν ἀπροσδόκητος καταλαμβάνει, καὶ φόνον πολλὴν τῶν πολεμίων ποιεῖ. Μιθριδάτης δὲ ἀναλαβὼν εὐατόν ὡς ἡδύνατο, Πείρινθον ἐπολιόρκει, ταύτης δὲ διαμαρτῶν ἐπὶ Βιθυνίαν διαπεραιεῖται.

Ἐπεὶ δὲ καὶ Βάρβας συχνὸς Ἰταλῶν ἐπάγων ἦκε, καὶ μὴν καὶ Τριάριος ὁ Ῥωμαίων ἡγεμὼν ἀνασκευασάμενος τῇ Ἀπαμείᾳ πολιορκεῖν ἐπέστη, οἱ Ἀπαμείς ἀντιχόντες ὅσα ἡδύναντο, "τέλος ἀνοίξαντες τὰς πύλας τῆς πόλεως εἰσεδέξαντο. εἶλον δὲ καὶ Προῖσαν τὴν πόλιν ἢ Ῥωμαίων δυνάμεις· ἐπὶ δὲ τὸν Ἀσιανὸν Ὀλυμπον δέκεται αὕτη. ἐκεῖθεν ὁ Τριάριος ἐπὶ Προσιάδα τὴν ἐπιθαλάσσιον μετὰ τῆς δυνάμεως παραγίνετο· αὕτη δὲ Κίερος τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο, ἐν ᾗ καὶ ἡ τῆς Ἀργὸς ἀφίξις λέγετο καὶ ὁ τῷ Ὑλα ἀφανισμὸς καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλέους ἐπὶ τὴν τέτα ἀναζήτησιν πλάνη καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἕτερα. παραγεγονότα δὲ ῥαδίως οἱ Προσαεῖς ἐδέξαντο, τὸς Ποντικὰς διωσάμενοι. ἐκεῖθεν ἐπὶ Νίκαιαν φερεμένην Μιθριδατεῖα φερούσιν παραγίνετο· οἱ δὲ Ποντικοὶ τὸν νῦν τῶν ἐν Νικαίᾳ συνιδόντες ἐπὶ Ῥωμαῖς ἀποκλίνοντα, διὰ νυκτὸς πρὸς Μιθριδάτην εἰς Νικομήδειαν ἀνεχώρησαν, καὶ Ῥωμαῖοι ἀταλαιπώρως κρατῶσι τῆς πόλεως. αὕτη δὲ ἡ πόλις ἢ Νίκαια τὴν μὲν κλήσιν ἄγει ἀπὸ ναῖδος νέμφης, ὄνομα λαχέσης τὴν Νίκαιαν, ἔργον δὲ γεγονὸς Νικαέων τῶν μετὰ Ἀλεξάνδρου μὲν συστρατευσάντων, μετὰ δὲ τὸν ἐκεῖθεν θάνατον κατὰ ζήτησιν πατρίδος ταύτην τε κτισάντων καὶ συνοικισαμένων. "ἢ μὲν ἐν τῇ χώρᾳ δυνάσου καὶ Κυβέλης· παρθενίαν δὲ μᾶλλον ἢ

a. 15. τετρακισχ. δὲ A: καὶ τετρακισχ. 5. 20. et b. 40. σαγαρίον libri. 26. βραχὺ 5. 28. φιμβριανῶν A: φαβριανῶν 5. 32. πρόσκλησιν A: κλήσιν 5. Stephanus πρόσκλησιν. ἐπέλαβεν Schaeferus: libri ἐπέβαλεν. cf. p. R. 1181, 3 et 1345, 52. b. 11. διήρπαζον A: διέφθειρον 5. 12. αἰσηπον A: αἰσιππον 5. 13. ἀπροσδοκῆτως 5. 23. δέκεται] δέκετο Schaeferus. 25. Κίερος] Κίος Palmerius. cf. Wesseling. ad Itinerar. Vet. p. 694. 28. παρουσίης Vales. Emend. 2, 2. 32. διὰ τῆς νυκτὸς 5. 36. γεγονὸς] γέγονε Stephanus.

τὴν πρὸς ἄνδρα ποθέσσει ὁμιλίαν, ἐν ὅρεσι καὶ θή-
ραις τὸν βίον ἔχει. ταύτης δὲ Διόνυσος μὲν ἦρα,
ἔρῳν δὲ ἐκ ἐτύγχανε. μὴ τυγχάνων δὲ μηχαναῖς τὸ
λεῖπον τῇ γνώμῃ ἀναπληρῶν ἐπεχείρει. πληροῦ τοί-
νον τὴν κρήνην, ἀφ' ἧς εἴωθεν ἡ Νίκαια πίνειν 5
ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς θήρας κοπώθει, ἀντὶ τῆς ὕδατος
οἴνῃ. ἡ δὲ μηδὲν συνειδυῖα καὶ τὸ εἴωθός ποιεῖσα ἐμ-
φορεῖται τε τῆς ἐπιβέβησεν νύματος, καὶ ὑπηρετεῖ καὶ ἄκω-
σα τῷ βελήματι τῆς ἐρασῆς· μέθης γὰρ αὐτὴν καὶ ὑπὸ
λαβόντων ὃ τε Διόνυσος αὐτῇ ἐπιμίγνυθ, καὶ παῖδας 10
ἐξ αὐτῆς φέει Σάτυρόν τε καὶ ἑτέρους. οἱ δὲ Νικαεῖς,
οἱ τὴν πόλιν ἡγείραν καὶ συνόκησαν, Νίκαιαν εἶχον
πατρίδα Φωκίδος γείτονα· πρὸς ἣν καὶ πολλάκις ἐ-
σιάσαντες ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης ὕψερτον τὴν πατρίδα ἀφῆ-
ρέθησαν, κατασφραγίσαντες τὰς καὶ ἀφανισμὸν τῶν ἐν 15
τῇ Φωκίδι πολλῇ σπερδῇ καταπραΰναμένων. ἀλλ' ἡ
μὲν Νίκαια ἔτιω τε τὴν κλῆσιν καὶ τὴν οἰκοδομήν
ἔχει, καὶ ἔτιω προσεχώρησε Ῥωμαίοις.

Μιθριδάτης δὲ ἐν τῇ Νικομηδείᾳ διέτριβε. Κότ-
τας δὲ βεβλόμενός τι τῶν προδιημαρτημένων ἀναλα- 20
βεῖν ἤκεν ἀπὸ Καλχηδόνης, ἐν ᾧ ἤττητο, πρὸς τὴν
Νικομηδείαν, καὶ ἐρατοπεδεύει ν' καὶ ρ' ἐσάδιον τῆς
πόλεως ἄποθεν, τὴν συμβολὴν τῆς μάχης ὑπευλα-
βόμενος. καταλαμβάνει δὲ Κότταν σπερδῇ πολλῇ αὐ-
τόκλητος ὁ Τριάρχιος, καὶ Μιθριδάτης ὑποχωρήσαντος 25
εἰς τὴν πόλιν ἐκατέρωθεν ταύτην πολιορκεῖν τὸ Ῥω-
μαϊκὸν παρεσκευάζετο ἐσάτευμα. ἐπεὶ δὲ ὁ βασιλεὺς
ἐπυνθάνετο δυσὶ ναυμαχίαις, τῇ μὲν περὶ Τένεδον
τῇ δὲ κατὰ τὸν Αἰγαῖον, Λευκόλλης πολεμῶντος τῆς
Ποντικῆς νενικήσθ, καὶ ἐκ ἀξιομάχων αὐτὸν πρὸς τὴν 30
384 H. παρῆσαν δύναμιν Ῥωμαίων ἡγεῖτο, τὴν ἐπίβασιν
τῷ εὐλίῳ εἰς τὸν ποταμὸν ἀνέπλει, καὶ σφοδρῶ χει-
μῶνι περιπεσὼν τινὰς μὲν τῶν τριήρων ἀποβάλλει,
αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πλειόνων εἰς τὸν Ὑπιον ποτα-
μὸν κατηνέχθη. ἐκεῖ δὲ διὰ τὸν χειμῶνα διατρίβων 35
Λάμαχον τὸν Ἡρακλεώτην, φίλιον ἔχων πρὸς αὐτὸν
παλαιάν, μαθὼν ἄρχειν τῆς πολιτείας, πολλὰς ὑπο-
χέσεις εἰλκεν ὥστε παρασκευάσαι αὐτὸν ἐν τῇ πόλει
παραδεχθῆναι. ἐπέμπε δὲ καὶ χρήματα. ὁ δὲ ἀντε-
δίδε τὴν αἴτησιν, καὶ δημοθοινίαν ἔξω τῆς πόλεως 40
λαμπροτάτην παρασκευασάμενος τοῖς πολίταις, καὶ
ταύτῃ μηδὲ τὰς πύλας ἔχειν παρεγγυησάμενος κεκλει-

σμένας, μεθύσας τε τὸν δῆμον, ἐκ συνθήματος κατὰ
τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφεξάναι λάθρα προπαρασκευάζει
τὸν Μιθριδάτην. καὶ ἔτιω ἡ πόλις, μηδὲ τὴν ἀφι-
ξιν αἰσθημένων τῶν Ἡρακλεωτῶν, ὑπὸ χειρὸς Μιθρι-
δάτῃ γίνεθ. τῇ ἐπαύριον δὲ συγκαλέσας τὸ πλῆθος
ὁ βασιλεὺς, καὶ φίλοις δεξιωσάμενος λόγοις, καὶ τὴν
εὐνοίαν πρὸς αὐτὸν παραινέσας σώζειν, τετρακιχι-
λίους τε φρερὸς ἐγκαταστήσας καὶ φρέραρχον Κορνα-
κόρηκα, προφάσει τῆς, εἰ Ῥωμαῖοι βεβληθεῖεν ἐπιβε-
λεύειν, τῆς πόλεως ἐκείνης ὑπερμαχεῖν καὶ σωτήρας
εἶναι τῶν ἐνοικούντων, εἶτα δὲ καὶ χρήματα διανείμας
τοῖς ἐν αὐτῇ, μάλιστα δὲ τοῖς ἐν τέλει, ἐπὶ τῆς Σι-
νώπης ἐξέπλευσεν.

Λεύκολλος δὲ καὶ Κόττας καὶ Ὀτριάρχιος, οἱ Ῥω-
μαίων αὐτοκράτορες ἐρατηγοί, ἐπὶ τῆς Νικομηδείας
καθ' ἣν γενόμενοι ὤρμητο εἰς τὸν Πόντον ἐμβαλεῖν·
ἔπει δὲ αὐτοῖς ἡ τῆς Ἡρακλείας κατάληψις ἡγγέλθη, 741 R.
ἡ δὲ προδοσία ἐκ ἐγνώθη ἀλλὰ τῆς πόλεως ὅλης ἡ
ἀπόστασις ἐνομίσθη, Λεύκολλον μὲν ἐδύκει μετὰ τῆς
πλείους δυνάμεως εἰς τὴν Καππαδοκίαν διὰ τῆς μεσο-
γείας χωρεῖν ἐπὶ τε Μιθριδάτην καὶ τὴν πᾶσαν βασι-
λείαν, Κότταν δὲ ἐπὶ Ἡρακλείας, Ὀτριάριον δὲ τὸ
ναυτικὸν ἀναλαβόντα περὶ τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν
Προποντίδα τὰς ἐπὶ Κρήτην καὶ Ἰβηρίαν ἀπεσταλμένας
Μιθριδατεῖς ναῦς ὑποσφραγίσας λοχῶν. Μιθριδάτης
δὲ ταῦτα ἀκούων παρεσκευάζετο, καὶ διεπρεσβεύετο
πρὸς τε τῆς Σκυθῶν βασιλεῖς καὶ πρὸς τὸν Πάρθον
καὶ πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτῆς Τιγράνην τὸν Ἀρμένιον.
ἀλλ' οἱ μὲν ἀπεῖπον, Τιγράνης δὲ ὑπὸ τῆς Μιθρι-
δάτῃ θυγατρὸς πολλάκις ἐνοχληθεὶς καὶ ἀναβαλλό-
μενος ὁμῶς ὑπέστη τὴν συμμαχίαν. καὶ Μιθριδάτης
διαφόρους πέμπων κατὰ Λευκόλλης ἐρατηγῆς, καὶ τῆς
συμπλοκῆς ἐπιγενομένης πολύτροποι μὲν συνέβαινον
αἱ μεταβολαί, ἐν τοῖς πλείστοις δὲ τὰ Ῥωμαίων ὁμῶς
κατώρθ. ἡθύμει μὲν ὁ βασιλεὺς· ἀθροίσας δ' οὖν
περὶ μὲν δ' μυριάδας ἵππεῖς δὲ ὀκτακιχιλίους, ἐξέ-
πεμψε Διόφαντον καὶ Ταξίλλην ἐπὶ τοῖς προαπεσταλ-
μένοις. τῶν δὲ τοῖς προλαβῶσι συναφθέντων κατ' ἀρ-
χὰς μὲν ἀκροβολισμοῖς ἀλλήλων οἱ πολέμοι καθ' ἐκά-
στην σχεδὸν ἀπεπειρῶντο, εἶτα ἵππομαχίαι συνέστησαν β',
ὧν τὴν μὲν ἐνέκων οἱ Ῥωμαῖοι, τὴν δευτέραν δὲ οἱ 385 H.
Ποντικοί. τριβομένους δὲ τῆς πολέμου Λεύκολλος ἀγορὰν

a. 2. ἔσχε A: κατέσχε σ. 5. εἴωθει Schaeferus. 7. πινούσα σ. 20. βουλ. τε τῶν διημαρτημένων σ. 21. καρ-
χηδόνης libri. 25. ὁ add A. 31. ἐπίβασιν — ποταμὸν] fortasse leg. ἐπὶ Φάσιν — Πόντον. et Πόντον video etiam
Palmerio placuisse. 36. φίλιαν — μαθὼν A: τὴν φίλιαν — καὶ μαθὼν σ. 41. καὶ] καὶ Stephanus.
b. 2. παρασκευάζει σ. 33. πολύτροποι] ἐπεὶ πολύτροποι Stephanus. 34. τὰ τῶν Ῥωμαίων σ.

ἄξοντας εἰς Καππαδοκίαν ἐκπέμπει, καὶ μαθὼν Ταξίλλης καὶ Διόφαντος πεζὺς ἐκπέμπουσι τετρακιχλίας καὶ ἵππεῖς διχιλίαις, ἐφ' ᾧ ἐπιθέμενοι ἀφαιρήσονται τοὺς ἀποκομίζοντας τὰς ἀγοράς. καὶ συμβαλόντων ἀλλήλοις ἐπικρατέστεροι γέγονασιν οἱ Ῥωμαῖοι· πέμ- 5 ψαντος δὲ Λεύκολλος βοήθειαν τοῖς οἰκείοις, τροπὴ γίνεται βαρβάρων περιφανής. καὶ τῇ φυγῇ τέτων ἡ Ῥωμαίων δύναμις ὀδηγμένη ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ περὶ Διόφαντον καὶ Ταξίλλην ἦκον, καὶ καρτερώς πρὸς αὐ- 10 τὸς τῆς μάχης γενομένης ἐπ' ὀλίγον μὲν ἀντέχον οἱ Ποντικοί, εἴτα τῶν στρατηγῶν πρῶτον ἀποχωρόντων πάντες ἐνέκλιναν. καὶ Μιθριδάτῃ τῷ πταίσματος οἱ στρατηγοὶ αὐτάγγελοι παρεγένοντο, καὶ πολὺ πλῆθος τότε τῶν βαρβάρων ἀπώλετο.

Οὕτω Μιθριδάτῃ τῶν πραγμάτων περιφανῶς ἀπο- 15 κεκλιμένων τῶν τε βασιλίδων γυναικῶν ἢ ἀναίρεσις ἐπεποιήτο, καὶ φεύγειν ἐκ τῶν Καβήρων αὐτός, ἐν οἷς διέτριβε, λάθρα τῶν ἄλλων ὑπηκόων ὁρμὴ γέγονε. καὶ ἦλω ἂν ἐν τῇ φυγῇ τῶν Γαλατῶν ἐπιδιωκόντων, καί- περ τὸν φεύγοντα ἀγνοούντων, εἰ μὴ περιτυχόντες 20 ἡμιόνῳ χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῶν Μιθριδατείων χρημάτων φερόσῃ περὶ τὴν ὁρπαγὴν τέτων ἐχόλασαν. καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμενίαν διασώζεται.

Λεύκολλος δὲ ἐπὶ μὲν τὸν Μιθριδάτην Μάρκον Πομπήϊον ἡγεμόνα ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ Καβήρων 25 μεθ' ὅλης ἡπείγετο τῆς δυνάμεως, καὶ τὴν πόλιν περι- καθιστάμενος σφῆς αὐτὰς παραδεδωκότας τοὺς βαρ- βάρους ὑποσπόνδους ἔχε καὶ τῶν τειχῶν ἐκυρίευσεν. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τὴν Ἀμισὸν παραγεγονώς, καὶ λόγοις παραινῶν τὸς ἐν αὐτῇ Ῥωμαίοις προσχωρεῖν, ἐπεὶ ἐκ 30 ἐπειθε, ταύτην λιπὼν εἰς τὴν Εὐπατορίαν μεθίστη τὴν 744R. πολιορκίαν. "καὶ ῥαθύμως καταγωνίζεσθαι ταύτης προσ- εποιεῖτο, ὥς ἂν καὶ τὸς πολεμίους εἰς ὅμοιον ῥαθυμίας ζῆλον ἐκκαλεσάμενος ἐξ αἰφνιδίως μεταβολῆς κατορ- θώσῃ τὸ μελετώμενον. ὃ καὶ γέγονε, καὶ τὴν πόλιν 35 οὕτως εἴλε τῷ στρατηγήματι· ἄφνω γὰρ κλίμακας ἀρ- πάζουσαι κελεύσας τὸς στρατιώτας, τῶν φυλάκων οὐδὲν τοιῶτον προσδεδοκῆκότων ἀλλ' ἐν ὀλιγορῆ διαχειμέ- νων, διὰ τῶν κλιμάκων τὸ τεῖχος ὑπερβαίνειν τὸς στρα- τιώτας ἐπέτρεψε, καὶ ὅπως ἦλω Εὐπατορία, καὶ αὐτίκα 40 κατέσκαπτο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ Ἀμισὸς ἐάλω, διὰ τῶν κλιμάκων καὶ αὐτῆς ὁμοίως τῶν πολεμίων ἐπιβάντων τοῖς τείχεσι. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φόβος τῶν πολιτῶν

ἐκ ὀλίγος γέγονεν, ὕστερον δὲ τὸν ὄλεθρον Λεύκολλος ἐπέχε, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς καὶ τὴν χώραν τοῖς δια- σωθεῖσιν ἀπεκατέστησε, καὶ οἰκειότερον ἐχοῖτο.

Μιθριδάτῃ δὲ πρὸς τὸν γαμβρὸν παραγεγονώς, καὶ συνβασίως τυχεῖν ἀξιῶν, ταύτης μὲν ἐτυχάνει, φροῦδον δὲ τῷ σώματος παρ' αὐτῷ λαμβάνει καὶ τῆς ἄλλης δεξιώσεως μετέχεν. ἔπειμψε "δὲ καὶ Λεύκολλος 386H. πρὸς Τιγράνην πρεσβευτὴν Ἀπίον Κλώδιον, Μιθρι- δάτην ἐξαίτων. ὃ δὲ ἐκ ἔδωκε, φήσας τὴν ὑπὸ πάν- των ἀνθρώπων, εἰ τῆς γαμετῆς πατέρα προδοίῃ, διεν- λαβεῖσθαι μομφήν· ἀλλὰ μοχθηρὸς μὲν ὥς εἴη Μιθρι- δάτης καὶ αὐτὸν εἰδέναι, δυσωπεῖσθαι δὲ τὴν ἐπικηδείαν. γράφει δὲ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς Λεύκολλον τὸς εἰρημένους λόγους ἔχουσαν, ἥτις παρῶσυνε τὸν δεξιόμενον· ἐγὼ ἐνέ- 15 γραψεν αὐτὸν αὐτοκράτορα, ἐγκαλῶν ὅτι μηδὲ αὐτὸς ἐκεῖνον κατὰ τὰς ἐπιστολὰς βασιλέα βασιλέων προσ- ηγόρευσεν. Ἐνταῦθα μὲν καὶ ἡ πεντεκαίδεκάτη κατα- λήγει ἱστορία.

Ἱστορία δὲ ἡ ἐφεξῆς τάδε ἀφηγείται. ἀναλαβὼν Κόττας τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα κατὰ τῆς Ἡρακλείας ἐχώρει. ἀλλὰ πρῶτος μὲν ἐπὶ Πρῶσιδος ἦγεν (ἡ δὲ Πρῶσις πρὶν μὲν ἀπὸ τῷ παραδρόοντος αὐτὴν ποταμῷ Κίερος ἐκαλεῖτο· ὃ δὲ τῆς Βιθυνίας βασιλεὺς τῶν Ἡρακλεωτῶν ταύτην ἀφελόμενος ἐξ ἑαυτοῦ μετωνό- 25 μασεν), ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Ποντικὴν κατήλθε θά- λασσαν, καὶ παρελθὼν τὴν παραλίαν τοῖς κατὰ κορυφὴν τείχεσι τὸ στρατεύμα περιέσκησεν. ἐθαῖρσεν μὲν τῇ τῷ χωρίῳ οἱ Ἡρακλεῶται ὀχυρότητι, καὶ καρτερώς τοῦ Κόττα πολιορκῆντος σὺν τοῖς φροῖς ἀντεμάχοντο· καὶ φόβος ἦν τῷ Ῥωμαϊκῷ πλῆθους πλέον, τραύματα δὲ πολλὰ τῶν Ἡρακλεωτῶν ἐκ τῶν βελῶν. Κόττας 30 ἔν ἀνακαλεῖ τῆς τειχομαχίας τὸ στρατεύμα, καὶ μικρὸν στρατοπεδεύων ὑποθεν ὅλον ἔτρεπε τὸν σκοπὸν εἰς τὸ τὰς ἐπὶ ταῖς χρεῖαις ἐξόδους εἰργεῖν τῶν πολιορκημέ- νων. σπανιζόντων δὲ τῇ πόλει τῶν ἐπιτηδείων πρε- σβεία πρὸς τὸς ἀποίκους ἐξεπέμπετο, τροφῆς δὲ ὡνῆς αἰτῆσα χορηγίαν· οἱ δὲ τῇ πρεσβείᾳ ἡσμένιζον.)

Προ βραχείος δὲ Ὀτριάριος τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον ἔχων ὥρμησεν ἀπὸ Νικομηδείας ἐπὶ τὰς Ποντικὰς 40 τριήρεις, ἃς προεῖπεν ὁ λόγος περὶ τε Κρήτην καὶ Ἰβη- ρίαν ἐξαποσπάλῃναι. μαθὼν δὲ τὰς ὑπολοιπὰς εἰς τὸν Πόντον ἀνακεχωρηκέναι (πολλὰ γὰρ αὐτῶν καὶ χειμῶνι καὶ ταῖς κατὰ μέρος ναυμαχίαις εἰς διαφθορὰν ἔδυσαν)

α. 4. συμβαλλόντων γ. 8. ὀδηγουμένη A: βοηθουμένη γ. 10. γεγεννημένης γ. 33. τοὺς add A. b. 2. διαθεῖσιν ἀποκατέστησε γ. 10. προδοίῃ A: δοίῃ γ. 22. παραδρό. τὴν αὐτὴν γ. 25. δὲ om A. 37. οἱ A: ἡ γ. 38. βραχείως γ.

καταλαμβάνει τε ταύτας, καὶ τὴν μάχην περὶ τὴν Τέ-
 νεδον συγκροτεῖ, οἱ μὲν ἔχων τριήρεις αὐτός, τῶν δὲ
 745 R. Ποντικῶν ἀγόντων βραχὺν δεούσας τῶν π'. "ἐπεὶ δὲ
 συνέξη ὁ πόλεμος, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντεῖχον οἱ τῷ βα-
 σιλέως, ὕστερον δὲ τροπῆς αὐτῶν λαμπρῶς γενομένης
 τὸ Ῥωμαίων ἀνὰ κράτος ἐνίκησε στρατεύμα, καὶ ὅπως
 ἅπας ὁ Μιθριδάτειος εὐόλος, ὅσος ἐπὶ τὴν Ἀσίαν αὐτῷ
 συνέξέπλευσεν, ἐάλω.

Κόττας δὲ παρὰ τὴν Ἡράκλειαν στρατοπεδεύων ὅλῳ
 μὲν ἐπὶ προσέβαλε τῇ πολιορκίᾳ τέως τῷ στρατῷ, κατὰ 10
 μέρος δὲ προσῆγεν, ἐνὶς μὲν τῶν Ῥωμαίων, πολλὰς
 δὲ προβαλλόμενος τῶν Βιθυνῶν. πολλῶν δὲ καὶ τι-
 τρωσκομένων καὶ ἀναιρουμένων μηχανὰς ἐπενόει, ὧν
 ἐδόκει τοῖς πολιορκουμένοις ἢ χελώνη φοβερωτέρα.
 ἐπάγει γὰρ ταύτην ὅλην τὴν δύναμιν συγκινήσας πύργῳ 15
 387 H. "τινὶ ὑπόπτως ἔχοντι πρὸς τὸ παθεῖν· ὥς δὲ ἅπασι καὶ
 δεύτερον πληγὰς οὐ μόνον παρὰ δόξαν διεκαρτέρει,
 ἀλλὰ καὶ ὁ κριὸς τῆς ἄλλης ἐμβολῆς προαπεκλάσθη,
 εὐθυμίαν μὲν τοῖς Ἡρακλεώταις, ἀγωνίαν δὲ παρέχε
 Κόττα διαταράττεισαν αὐτόν, ὥς ἐκ ἧς ἡ πόλις αἰ- 20
 ρεθείη ποτέ. τῇ ὕστεραίᾳ δ' ἐν πάλιν ἐπαγαγὼν τὴν
 μηχανὴν καὶ μηδὲν ἀνύσας κατακαίει μὲν τὸ μηχανά-
 νημα, ἀποτέμνει δὲ καὶ τὰς τῶν μηχανοποιῶν κεφαλὰς,
 καὶ φρορὰν τοῖς τείχεσι καταλιπὼν μετὰ τοῦ λοιποῦ
 πλήθους εἰς τὸ καλέμενον πεδίον Λύκαιαν διέτριβεν, 25
 ἀφθονίαν ἔχοντος τῶν ἐπιτηδείων τῷ χωρίῳ. κακεῖθεν
 τὴν περὶ τὴν Ἡράκλειαν χώραν ἅπασαν ἐδήρυν· εἰς
 πολλὴν ἀμνηχανίαν τὸς πολίτας συνελάντων. διεπρε-
 σβεύετο γὰρ πάλιν πρὸς τε τὸς ἐν Σκυθίᾳ Χερρόνη-
 σίτας καὶ Θεοδοσιανὸς καὶ τοὺς περὶ τὸν Βόσπορον 30
 δυνάστας ὑπὲρ συμμαχίας· καὶ ἡ πρεσβεία ἀνέστρεφεν
 ἔμπρακτος. τῶν δὲ πολεμίων ἐπικειμένων τῇ πόλει, ἐ
 πολὺν ἔλαττον αὐτῇ τὰ λυπῆντα ἔνδον ἐπετίθετο· οὐ
 γὰρ ἤρχοντο οἱ φροροὶ οἷς διέξῃ τὸ δημοτικόν, τύπον-
 τες δὲ τὸς πολίτας χορηγεῖν ἢ μὴ ῥᾶον ἦν αὐτοῖς ἐξ 35
 ἀνάγκης ἐκέλευον. καὶ τῶν φρορῶν ἔτι μᾶλλον ἦν χαλε-
 πώτερος ὁ ἐφρηκὼς αὐτῶν Κοννακόρηξ, ἐκ ἀπειργων
 ἀλλ' ἐπιτρέπων τοῖς ὑπὸ χεῖρα τὴν βίαν.

Τεμνὼν δὲ τὴν χώραν ὁ Κόττας πάλιν προσβάλλει
 τοῖς τείχεσιν· ἀθύμους δὲ τὸς στρατιώτας πρὸς πολιορκ- 40
 κίαν ὁρῶν ἀπάγει τῆς τειχομαχίας, καὶ πέμπει καλῶν
 Ὀτριάριον τάχος ταῖς τριήρεσιν ἀφικνεῖσθαι καὶ κω-

λύειν τὸν διὰ τῆς θαλάσσης ἐπισιτισμὸν τῇ πόλει.
 λαβὼν ἔν ᾧς εἶχεν Ὀτριάριος, καὶ Ῥοδίους καὶ ναῦς, ὧν
 σύμπαν τὸ πλῆθος εἰς γ' καὶ μ' ἐτέλει, εἰς τὸν Πόντον
 διαβαίνει, καὶ μηνύει Κόττα καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὴν
 ἀφίξιν. ὑπὸ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν Κόττας τε τοῖς τεί-
 χεσι τὸν στρατὸν προσῆγε καὶ ὁ κατάπλες τῶν Τρια-
 ρίς νεῶν ἐπεφαίνετο. συνταραχθέντες ἔν οἱ Ἡρακλεῶν
 πρὸς τὸ αἰφνίδιον τῆς τῶν νηῶν ἐφόδου ναῦς μὲν
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ καθεῖλκον, ἐδὲ ταύτας ὑκριβῶς
 πληρῶντες, τὸ δὲ λοιπὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐτρέ-
 ποντο. ἀνήγετο μὲν ὁ Ἡρακλεωτικὸς εὐόλος πρὸς τὰς
 ἐπιπλεέσας τῶν πολεμίων. πρῶτοι γὰρ Ῥόδιοι (καὶ γὰρ
 ἐδόκουν ἐμπειρία τε καὶ ἀνδρεία τῶν ἄλλων προέχειν)
 ἐνεβρόγγυσαν ταῖς ἐξ Ἡρακλείας, καὶ παραχρῆμα μὲν
 κατέδυσαν Ῥοδίῳ μὲν γ' Ἡρακλεώτιδες δὲ ἐ. ἐπι-
 γενομένοι δὲ τῇ ναυμαχίᾳ καὶ Ῥωμαῖοι, καὶ πολλὰ
 παθόντες καὶ ποιήσαντες τοῖς πολεμίοις, "πλέον δὲ 748 R.
 ὁμῶς κακώσαντες, ἐτρέψαντο τὰς ἐξ Ἡρακλείας καὶ
 φεύγειν ἠνάγκασαν πρὸς τὴν πόλιν, δ' ἀποβαλοῦσας
 καὶ ἰ. αἱ τρεψάμεναι δὲ πρὸς τὸν μέγαν ἐνωρμίζοντο
 λιμένα. ἀνίστη δ' οὖν καὶ τὸ πρὸς τῆς πολιορκίας ὁ
 Κόττας. οἱ δὲ περὶ Ὀτριάριον ἀναγόμενοι κατ' ἐκάστην
 ἀπὸ τῶν λιμένων τὰς σιτηγεῖν ὠρμημένους τοῖς "πολιορκ- 388 H.
 κημένοις ἀπεκώλυνον, καὶ σπάνις χαλεπὴ τὴν πόλιν κα-
 τέχεν, ὥς π' Ἀττικῶν τὴν λεγομένην χοίνικα τῷ σίτῳ
 προκόψαι. ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις κακῶς καὶ λοιμὸς αὐτοῖς
 ἐπιπεσὼν (εἴτε ἐκ τροπῆς ἀέρων εἴτε ἐκ τῆς ἀσυνήθους
 διαίτης) ποικίλῃ ἐπὶ ποικίλαις παθημάτων ἰδέαις τὴν
 φθορὰν ἀπειργάζετο· ἐν οἷς καὶ Λάμαχος πικροτέρῳ καὶ
 μακροτέρῳ τῶν ἄλλων ὀλέθρῳ διέφθαρτο. ἤψατο δὲ μά-
 λιστα καὶ τῶν φρορῶν ἡ νόσος, ὥς ἀπὸ τριχιλίων χιλίους
 ἀποθανεῖν. τὸς Ῥωμαῖους δὲ τὸ πάθος ἐκ ἐλάνθανεν.
 Καὶ ὁ Κοννακόρηξ κακοπαθὼν ταῖς συμφοραῖς
 ἔγνω τοῖς Ῥωμαίοις προδιδόναι τὴν πόλιν καὶ τῇ τῶν
 Ἡρακλεωτῶν ἀπωλείᾳ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν ἀλλάξασθαι.
 συνελθὼν δὲ αὐτῷ καὶ Ἡρακλεώτης ἀνὴρ, ζηλωτῆς
 τῆς Λαμάχε προαιρέσεως, Δαμοφίλης ὄνομα, φρο-
 ραρχος καὶ αὐτὸς τῇ πόλει μετὰ τὴν Λαμάχε φθορὰν
 κατασῆς. ὁ τοίνυν Κοννακόρηξ τὸν Κότταν μὲν ὡς
 βαρὺν τὸ ἥθος καὶ ἄπιστον ἐφυλάττετο, πρὸς Ὀτριά-
 ριον δὲ συνετίθετο· συνέτρεχε δὲ τέτοις καὶ Δαμο-
 φέλης ἐκ ἐνδεέσερον. καὶ λαβόντες συνθήκας, αἷς ἐν-

a. 13. καὶ ἀναιρουμένων add A.

25. λύκαιον Stephanus.

35. ῥᾶον] immo ῥᾶδιον.

38. τοῖς A: τῶν ε.

39. τέμνων ε.

b. 26. λιμὸς ε.

32. ἐλάμβανε ε.

35. ἀπαλλάξασθαι ε.

37 et 41. δαμοφίλης A: δαμοφίλης ε.

40. βαρὺν A: βάρβαρον ε.

δαιμονίσειν αὐτοὶ ἤλπιζον, πρὸς τὴν προδοσίαν παρε-
σκευάζοντο. ἔξ ἐπιπολῆς ἔν τὰ πραττόμενα τοῖς προ-
δόταις διέπιπτεν εἰς τὸν δῆμον. εἰς ἐκκλησίαν ἔν ἣ
πόλις συνέδραμον καὶ τὸν φρέαρχον ἐκάλεν. Βριθα-
γόρας δὲ τῶν ἐν τῷ δήμῳ ἀνὴρ ἐπιφανὴς πρὸς Κον-
νακόρηκα παραγεγονὼς τὰ τε κατέχοντα τὴν Ἡρά-
κλειαν διεξήρει, καὶ εἰ κακείνῳ δοκεῖ, ἐπὶ κοινῇ πάντων
σωτηρίᾳ διελάμβανεν Ὀτριάριον διαλέσασθαι. ταῦτα
Βριθαγόρου μετὰ πολλῆς οἰκτισαμένης δεήσεως, δια-
ναστὰς ὁ Κοννακόρηξ τοιαύτην μὲν συνθήκην ἀπέπε-
πράττεσθαι, ἔχεσθαι δὲ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν κρείττωνων
ὑπεκρίνατο ἐλπίδων καὶ ᾧ καὶ τὸν βασιλέα μαθεῖν διὰ
γραμμμάτων ὑπὸ Τιγράνης τε καὶ γαμβροῦ φιλοφρόνως
δεδέχθαι, καὶ ἔκ εἰς μακρὰν ἐκεῖθεν προσδοκᾶν τὴν
ἀποχωρῶσαν βοήθειαν. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ταῦτα ὁ Κον-
νακόρηξ ἐσκηρικεύετο· οἱ δὲ Ἡρακλεῶν τέτοις τοῖς
λόγοις ἐξηπατημένοι (αἰ γὰρ αἰρετὸν τὸ ἐράσμιον) ὥς
ἀληθεῖσι τοῖς τερατευθεῖσιν ἐπίστευον. ὁ δὲ Κοννα-
κόρηξ, ὥς ἡπατημένους ἔγνω, κατὰ μέσας νύκτας ἐπι-
βιβάσας ἡσύχως ταῖς τριήρεσι τὸ στράτευμα (αἱ γὰρ
πρὸς Ὀτριάριον συνθήκαι κακῶν ἀπαθεῖς ἀπέναι, καὶ
εἴ τι κεκερδαγκότες εἴησαν, μεθ' ἑαυτῶν ἄγειν ἐπέ-
τρεπον) καὶ αὐτὸς τέτοις συνέξέπλευσε. Λαμωφέλῃς
δὲ τὰς πύλας ἀνοίξας εἰσχεόμενον τὸν Ῥωμαῖκὸν στρα-
τὸν καὶ τὸν Ὀτριάριον εἰσεδέχετο, τὸς μὲν διὰ τῆς
πύλης, ἐνίης δὲ καὶ τὴν ξεφάνην ὑπερβαίνοντας. καὶ
τότε τῆς προδοσίας οἱ Ἡρακλεῶται ἐπήθοντο. καὶ οἱ
μὲν σφᾶς αὐτὰς παρεδίδουσαν, οἱ δὲ ἐκτείνοντο, τὰ τε
κειμήλια καὶ τὰ ἐπιπλα διηρπάζετο, καὶ πολλὴ τοὺς
πολίτας ὀμότης ἐλάμβανε, μεμνημένων Ῥωμαίων ὅσα
389 H. 749 R. τε παρὰ τὴν ναυμαχίαν "πάθοιεν" καὶ ὅσα τεταλαι-
πωρηκότες ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ ὑπέστησαν. ἔκ ἀπείχοντο
γὰρ ἑδὲ τῶν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς πεφενγότων, ἀλλὰ παρὰ
τε τοῖς βωμοῖς καὶ τοῖς ἀγάλμασιν αὐτὰς ἔσφαττον.
διὸ πολλοὶ διαπίπτοντες ἐκ τῶν τειχῶν φόβῳ τοῦ
ἀφύκτου θανάτου κατὰ πᾶσαν ἐσκεδάννυντο χώραν· οἱ
δὲ αὐτομολεῖν πρὸς τὸν Κότταν ἠναγκάζοντο. ἔξ ὧν
ἐκεῖνος τὴν τε ἄλωσιν καὶ τὸν φθόρον τῶν ἀνθρώπων
καὶ τὴν διαρπαγὴν τῶν χρημάτων πυθόμενος ὀργῆς
ἀνεπίμπλετο, καὶ διὰ ταχέων πρὸς τὴν πόλιν ἠπείγετο.
συνεχαλέπαινε δὲ καὶ τὸ στρατεύμα, ὥς ὁ μόνον τὴν
ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις εὐδοξίαν ἀφρηομένων, ἀλλὰ

καὶ τῶν λυσιτελειῶν ἀπάσας παρὰ τῶν αὐτῶν διηρ-
πασμένοι. καὶ εἰς μάχην ἂν τοῖς ὁμοφύλοις κατέστησαν
ἄσπονδον καὶ κατεκόπησαν ἂν ὑπ' ἀλλήλων, εἰ μὴ
Ὀτριάριος ἐπιγνὼς τὴν ὁρμὴν αὐτῶν, πολλοῖς ἐκμει-
λίξας λόγοις τὸν τε Κότταν καὶ τὸν στρατὸν, καὶ εἰς
τὸ κοινὸν τὰ κέρδη καταθεῖναι βεβαιωσάμενος, τὸν
ἐμφύλιον ἀνεχαίτισε πόλεμον. ἐπεὶ δὲ ἐπύκνυντο
τὸν Κοννακόρηκα κατεληφότα τὴν Τίον καὶ τὴν Ἀμα-
σριν, αὐτίκα Κόττας Ὀτριάριον ἐκπέμπει ἀφαιρησά-
μενον αὐτῶν τὰς πόλεις. αὐτὸς δὲ τὸς τε προσεχω-
ρηκότες ἀνδρας λαβὼν καὶ τὸς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας
ἀνθρώπους, τὰ λοιπὰ μετὰ πάσης διαίπεν ὀμότητος.
χρήματα γὰρ διερευνώμενος ἑδὲ τῶν ἐν ἱεροῖς ἐφεί-
δετο, ἀλλὰ τὸς τε ἀνδριάντας καὶ τὰ ἀγάλματα ἐκίνει,
15 πολλὰ καὶ καλὰ ὄντα. καὶ δὴ καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν
ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀνήρει καὶ σκευὴν αὐτῷ τὴν ἀπὸ τῆς
πυραμίδος, πολυτελείας καὶ μεγέθους καὶ δὴ καὶ ῥυθμοῦ
καὶ χάριτος καὶ τέχνης ἑδενὸς τῶν ἐπαινεμένων ἀπο-
λειπομένην. ἦν δὲ ῥόπαλον σφυρήλατον ἀπέφθε χρυσῷ
20 πεποιημένον, κατὰ δὲ αὐτῷ λεοντῇ μεγάλη ἐκέχυτο, καὶ
γωρυτὸς τῆς αὐτῆς μὲν ὕλης, βελῶν δὲ γέμων καὶ τόξων.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα καλὰ καὶ θαυμαστὰ ἀναθήματα ἔκ-
τε τῶν ἱερῶν καὶ τῆς πόλεως ἀφελὼν ταῖς ναυσὶν ἐγκα-
τέθετο. καὶ τὸ τελευταῖον πῦρ ἐνεῖναι τοῖς στρατιώταις
κελεύσας τῇ πόλει κατὰ πολλὰ ταύτην ὑπέπερσε μέρη.
εἰλὼ δὲ ἡ πόλις ἐπὶ δύο ἔτη τῇ πολιορκίᾳ ἀντιχέουσα.
Ὁ δὲ Ὀτριάριος παραγεγονὼς ἐν αἷς ἀπέσκατο πό-
λεσι, Κοννακόρηκι (ἔτος γὰρ τὴν τῆς Ἡρακλείας προ-
δοσίαν ἐτέρων καταχέσει συγκαλύπτειν διανοεῖτο) δὲς
35 ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως, κατ' ὁμολογίαν λαμβάνει
τὰς πόλεις. ὁ δὲ Κόττας ἄπερ εἶρη διὰπραξάμενος
τὸ μὲν πεζὸν καὶ τὸς ἵππεῖς ἐκπέμπει Λευκόλλῳ, καὶ
τὸς συμμάχους ἀφῆκεν ἐπὶ τῶν πατρίδων, αὐτὸς δ'
ἀνήγετο τῷ εὐλόῳ. τῶν δὲ νεῶν αἱ τὰ τῆς πόλεως λά-
φυρα ἦγον, αἱ μὲν κατάφορτοι γενόμεναι μικρὸν ἄποθεν
τῆς γῆς διελύθησαν, αἱ δὲ ἀπαρκτεῖς πνεύσαντος ἔξε-
βράθησαν εἰς τὰ τενάγη καὶ πολλὰ τῶν ἀγωγίμων
ἀπεβάλλοντο.

Ἀεόνιππος δὲ ὁ σὺν Κλεοχάρει παρὰ Μιθριδάτῃ 391 H.
τὴν Σινώπην ἐπιτραπείς, ἀπεγνωκὼς τῶν πραγμάτων,
πέμπει περὶ προδοσίας πρὸς Λευκόλλῳ. ὁ δὲ Κλεο-
χάρης ἅμα Σελεύκῳ (καὶ γὰρ ἔτος τῶν Μιθριδάτῃ στρα-

α. 7. κακείνο γ. 14. δέχεσθαι Α. 22. κεκερδαγκότες Α. 39. πειθόμενος γ. 42. ἀφρηομένων Scaliger, ἀφρη-
ρημένοι Hoeschelius. β. 6. καταθεῖναι τὰ κέρδη γ. 10. αὐτὸν Scaliger. 15. ὄντα καὶ καλὰ γ. 29. κατασχέσει γ.
30. κατ' Α: καὶ κατ' γ. 36. ἐξεβιάσθησαν γ.

τηγὸς ἰσοξάσιος τῶν εἰρημένων ἦν) τὴν Λεονίππε μα-
 θόντες προδοσίαν, ἐκκλησίαν ἀθροίσαντες κατηγόρου
 αὐτῶ. οἱ δὲ ἐ προσίεντο· ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς εἶναι χρησός.
 καὶ οἱ περὶ Κλεοχάρην δέσαντες τὴν πλήθους τὴν εὐνοίαν
 752R. ἐξ ἐνέδρας νυκτὸς ἀποσφάττεσι τὸν ἄνδρα. "καὶ τὸ 5
 μὲν δημοτικὸν ἦχθετο τῷ πάθει, οἱ δὲ περὶ Κλεοχάρην
 τῶν πραγμάτων κύριοι καταστάντες τυραννικῶς ἤρχον,
 ταύτῃ νομιζόντες διαφυγεῖν τῆς ἐπὶ Λεονίππῳ μαι-
 φονίας τὴν δίκην. ἐν τούτῳ Κηρωρίνος ναύαρχος Ῥω-
 μαίων, τριήρεις ἄγων ἰε' σῆτον ἀπὸ Βοσπόρου τῷ Ῥω- 10
 μαίων κομιζέσας στρατοπέδῳ, πλησίον Σινώπης κατήγε·
 καὶ οἱ περὶ Κλεοχάρην καὶ Σέλευκον ἀνταναχθέντες
 Σινωπικαῖς τριήρεσιν, ἡγεμένους Σελεύκου, καθίστανται
 εἰς ναυμαχίαν, καὶ ... ὧσι τὴν Ἰταλὴν, καὶ τὰς φορ-
 τηγὰς ἐπὶ τῷ σφῶν ἀφαιρῶν κέρδει. ἐπήρθησαν ἐν 15
 οἱ περὶ Κλεοχάρην τῷ κατορθώματι, καὶ τυραννικώ-
 τερον ἔτι τῆς πόλεως ἤρχον, φόνους τε ἀκρίτους τῶν
 πολιτῶν ποιοῦντες καὶ τὰ ἄλλα τῇ ὁμότητι ἀποχρώ-
 μενοι. ἐγένετο δὲ καὶ εἰς πρὸς ἀλλήλους Κλεοχάρην
 καὶ Σελεύκῳ τῷ μὲν γὰρ ἤρεσκε διακαρτερεῖν τῷ πολέμῳ, 20
 Σελεύκῳ δὲ πάντας Σινωπεῖς ἀναιρεῖν καὶ Ῥωμαίους
 ἐπὶ δωρεαῖς μεγάλας παραχεῖν τὴν πόλιν. πλὴν ἐδεμία
 τῶν γνωμῶν κρίσιν ἔχε, τὰ δὲ ὑπάρχοντα λαθραίως
 ναυσὶ στραγγύλαις ἐνθήμεροι πρὸς Μαχάρην τὸν Μι-
 θριδάτην υἱόν, ὃς κατ' ἐκείνο καιρὸς περὶ τὴν Κολχίδα 25
 ἦν, ἐξέπεμπον. ἐν τούτῳ δὲ Λεύκολλος ὁ τῶν Ῥωμαίων
 αὐτοκράτωρ παραγίνετο τῇ πόλει, καὶ κραταιῶς ἐπο-
 λιόρκει. ἐπρεσβεύετο δὲ καὶ Μαχάρης ὁ τοῦ Μιθρι-
 δάτη πρὸς Λεύκολλον περὶ φιλίας τε καὶ συμμαχίας.
 ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέχετο, εἰπὼν βεβαίως νομιεῖν τὰς συμ- 30
 βάσεις, εἰ μὴ καὶ τισι Σινωπεῦσιν ἀγορὰν διαπέμποι.
 ὁ δὲ ἐ μόνον τὸ κελεύόμενον ἔπραττεν, ἀλλὰ καὶ ἂν
 παρεσκεύαζο πέμπειν τοῖς Μιθριδαταεῖσι, ἐξαπέστειλε
 Λεύκολλῳ. ταῦτα οἱ περὶ Κλεοχάρην θεασάμενοι καὶ
 τέλειον ἀπογνόντες, πλεῖστον πολὺν ταῖς ναυσὶν ἐνθέρ- 35
 μενοι καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐφέντες
 (ὑπὸ νύκτα δὲ ταῦτα ἐπράττετο) διὰ τῶν πλοίων
 ἔφευγον εἰς τὰ ἐσώτερα τῶ Πόντος (Σάνηγας δὲ καὶ
 Λαζὸς ἐποίκους εἶχον τὰ χωρία), ταῖς ὑπολειφθεῖσαις
 τῶν νεῶν πῦρ ἐνέντες. αἰρομένης δὲ τῆς φλογός, ἤρθετο 40
 Λεύκολλος τῶ ἔργῳ καὶ κλίμακας κελεύει προσάγειν
 τῷ τείχει· οἱ δὲ ὑπερέβαινον. καὶ φθόρος ἦν κατ' ἀρχὰς
 ἐκ ὀλίγου· ἀλλὰ τὸ πάθος Λεύκολλος οἰκτεῖρας τὴν
 σφαγὴν ἐπέχευ. ἔτι μὲν ἐν ἡλῷ καὶ ἡ Σινώπη. ἔτι
 δὲ ἡ Ἀμάσεια ἀντεῖχεν, ἀλλ' ἐ μετ' ἐ πολὺ καὶ "αὐτὴ 392 H.
 προσεχώρησε Ῥωμαίοις.
 Μιθριδάτης δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἧ' ἐν τοῖς μέρεσι
 τῆς Ἀρμενίας διατρίβων οὕτω εἰς ὄψιν κατέστη Τι-
 γράνης· ἐπεὶ δὲ Τιγράνης ἐδυσωπήθη εἰς θάνατον αὐτὸν
 καταστῆσαι, μετὰ λαμπρῶς τε τῆς πομπῆς ἀπὴντα καὶ
 βασιλικῶς ἐδεξιότο. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀποδόρῃτως
 αὐτῷ ὁμιλήσας, ἔπειτα λαμπροτάταις ἐξιάσεισι φιλο-
 φρονησάμενος μυρίους δίδωσιν ἵππεῖς καὶ ἐπὶ τὸν Πόν-
 τον ἐκπέμπει. Λεύκολλος δὲ εἰς τὴν Καππαδοκίαν ἐλη-
 λυθὼς, καὶ φίλον ἔχων τὸν ἐπάρχοντα ταύτης Ἀριο-
 βαζάνην, διέβη τε παρὰ δόξαν περὶ τὸν Εὐφράτην,
 καὶ προσῆγε τὸν στρατὸν τῇ πόλει, ἐν ᾧ τὰς τε Τιγράνας
 παλλακίδας φυλάττεσθαι μεμαθήκει καὶ πολλὰ τῶν σφό-
 δρα τιμίων. καταλελοίπει δὲ καὶ τοὺς Τιγρανόκερτα
 πολιορκήσοντας, καὶ στρατεύματα ἄλλα ἐπὶ τῶν πολισιμῶ-
 των τὰ σπουδαιότερα. "οὕτω δὲ τῆς Ἀρμενίας κατὰ 753R
 πολλὰ μέρη πολιορκουμένης ἔπεμπε Τιγράνης ἀνα-
 καλῶν Μιθριδάτην. καὶ στρατὸν δὲ περὶ τὴν πόλιν, ἐν
 ᾧ τὰς παλλακίδας ἔθετο, διέπεμπε, οἱ καὶ παραγεγο-
 νότες, καὶ τοξεῖα τῶ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ τὰς ἐξόδους
 διακλείσαντες, τὰς τε παλλακίδας καὶ τὰ τιμιώτατα
 τῶν κειμηλίων διὰ νυκτὸς προεξέπεμψαν. ἡμέρας δὲ
 ἀναχέσης, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἅμα τῶν Θρακῶν ἀν-
 δρείως ἀγωνιζομένων, φόνος τε πολλὸς τῶν Ἀρμενίων
 γίνετο, καὶ ζωοῖαι τῶν ἀνηρημένων ἐάλωσαν ἐκ ἐλάττεος·
 τὰ μέντοι γε προαποσαλέντα διεσώζετο πρὸς Τιγράνην.
 δύναμιν δὲ ἔτος ἀθροίσας ὁκτὼ μυριάδας κατέβαινε,
 τὴν τε Τιγρανόκερτα ἐξαιρεσόμενος τῶν συνεχόντων
 καὶ ἀμυνόμενος τῶς πολέμους. φθάσας δὲ καὶ ἰδὼν
 τὸ Ῥωμαίων ὄλιγον στρατόπεδον ὑπεροπτικὸς ἠφίει
 λόγους, ὥς εἰ μὲν πρεσβευταὶ παρῆεν, πολλοί, φάμενος,
 συνῆλθον, εἰ δὲ πολέμιοι, παντελῶς ὀλίγοι· καὶ ταῦτα
 εἰπὼν ἐστρατοπεδεύετο. Λεύκολλος δὲ τέχνη καὶ μελέτῃ
 πρὸς τὴν μάχην παραταξάμενος, καὶ θαρρύνων τῶς
 ὑπ' αὐτόν, τρέπει τὸ δεξιὸν εὐθὺς κέρως, εἰτα τούτῳ
 συναπέκλινε τὸ πλησίον, ἐξῆς δὲ σύμπαντες. καὶ δεινὴ
 τις καὶ ἀνεπίχματος τοῖς Ἀρμενίοις ἐπέχε τροπή, καὶ κατὰ
 λόγον ἢ τῶν ἀνθρώπων εἶπετο φθορά. Τιγράνης δὲ
 τὸ διάδημα καὶ τὰ παράσημα τῆς ἀρχῆς ἐπιθεῖς τῷ

a. 10. τῷ A: τῶν ε.

11. κατήγε corr A.

31. καὶ τισι] immo καὶ τοῖς.

34. Λεύκολλῳ Rhodomannus: libri Σελεύκῳ.

36. ἀφέντες ε.

b. 3. οὐ μετ' οὐ] alterutra negatio delenda.

15. προσῆγε τὸν Schaeferus: libri προσήγετο.

31. ἐξαιρεσόμε-
μενος — ἀμυνόμενος corr A: ἐξαιρεσόμενος — ἀμυνόμενος ε.

παιδὶ πρὸς τι τῶν ξουμάτων διαφεύγει. ὁ δὲ Λεύ-
 κολλος ἐπὶ τὰ Τιγρανόκερτα ἀναστρέψας προθυμότερον
 ἐπολιόρκει. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Μιθριδάτης στρατηγοί,
 τῶν ὅλων ἀπεγνωσότες, ἐπὶ τῇ σφετέρᾳ σωτηρίᾳ Λευ-
 κόλλῳ παρέδωκαν τὴν πόλιν. ὁ μὲντοι Μιθριδάτης
 πρὸς Τιγράνην παραγεγονὸς ἀνελάμβανε τε αὐτόν, καὶ
 βασιλικὴν ἐθῆτα περιετίθει τῆς συνήθους οὐκ ἐλατ-
 τερμένην, καὶ λαὸν ἀθροίζων συνεβούλευεν, ἔχων καὶ
 αὐτὸς δύναμιν ἐκ ὀλίγην, ὥς πάλιν ἀναμαχοῦμενον
 393 H. τὴν νίκην. ὁ δὲ πάντα τῷ Μιθριδάτῃ ἐπέτρεπεν, ἐν
 τε τῷ γενναίῳ καὶ συνετῷ τὸ πλεονέκμων αὐτῷ καὶ
 μᾶλλον ἀνέχειν εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον δυνά-
 μενον. αὐτὸς δὲ πρὸς τὸν Πάρθον Φραδάτην διεπρε-
 σβεύετο παραχωρεῖν αὐτῷ τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν
 Ἀδιαβηνήν καὶ τὰς μεγάλας ἀλλῶνας. ἀφικόμενον δὲ
 πρὸς τὸν Πάρθον καὶ παρὰ Λευκόλλῳ πρέσβειον τοῖς
 μὲν Ῥωμαίοις ἰδίᾳ φίλος εἶναι ὑπεκρίνατο καὶ σύμ-
 μαχος, ἰδίᾳ δὲ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς τὰς Ἀρμενίας διετίθετο.
 Ὁ δὲ δὴ Κόττας ὥς εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, τιμῆς
 παρὰ τῆς συγκλήτης τυγχάνει Ποντικὸς αὐτοκράτωρ
 20 καλεῖσθαι, ὅτι ἔλοι τὴν Ἡράκλειαν. διαβολῆς δὲ εἰς τὴν
 Ῥώμην ἀφικνουμένης ὥς οἰκείῳ κερδῶν ἕνεκα τηλι-
 καύτην πόλιν ἐξαφανίσαι, μῖσός τε δημόσιον ἐλάμ-
 βανε, καὶ ὁ περὶ αὐτὸν τοσούτος πλεονέκτης φθόρον ἀνε-
 κίνει. διὸ καὶ πολλὰ τῶν λαφύρων εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων
 25 εἰσεκόμιζε ταμίειον, τὸν ἐπὶ τῷ πλούτῳ φθόρον ἐκ-
 κέρων, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς πραότερος ἀπειρογάζετο,
 ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα νέμειν ὑπολαμβάνοντας. ἐψηφίσαντο
 δὲ αὐτίκα καὶ τὰς αἰχμαλώτους τῆς Ἡρακλείας ἀφίεσθαι.
 Θρασυμήδης δὲ τῶν ἐξ Ἡρακλείας εἰς κατηγορήσεν
 30 ἐπ' ἐκκλησίας τῷ Κόττᾳ, τὰς τε τῆς πόλεως εἰσῆγ-
 756 R. μενος πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίας, "καὶ εἴ τι ταύτης ἀπο-
 κλίνοιεν, ἐχὶ γνώμῃ τῆς πόλεως τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' ἢ
 τινος τῶν ἐφεσηκότων τοῖς πράγμασιν ἐξαπάτη ἢ καὶ
 βία τῶν ἐπιτιθεμένων. ἀπωκτίζετο δὲ τὸν τε τῆς πό-
 35 λεως ἐμπρησμόν, καὶ ὅσα τὸ πῦρ ἀφανίσοι, ὅπως τε
 τὰ ἀγάλματα Κόττας καθήρει καὶ λείαν ἐποιεῖτο, τὰς
 τε ναὺς κατέσπα, καὶ ὅσα ἄλλα δι' ὀμότητος ἐλθὼν
 ἐπεπράγει, τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον τῆς πόλεως
 ἀναγράφων ἀναρίθμητον, καὶ τὴν ἄλλην τῆς Ἡρα-
 40 κλείας ἣν ἐσφετερίσατο εὐδαιμονίαν. τοιαῦτα τῷ Θρα-
 συμήδῃ μετ' οἰμωγῆς καὶ δακρύων διεληλυθότος, καὶ
 τῶν ἡγεμόνων ἐπικλαυθέντων τῷ πάθει (καὶ γὰρ παρῆλθε

καὶ τὸ τῶν αἰχμαλώτων πλῆθος, ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυ-
 ναῖκες μετὰ τέκνων, ἐν πενθίμοις ἐσθήσεσι θαλλοὺς
 ἱεσίδας μετ' ὀλοφυρμῶν προτείνοντες) ἀντιπαρελθὼν
 ὁ Κόττας βραχέα τῇ πατρίδι διελέχθη γλώττῃ, εἰτα
 ἐκαθέσθην. καὶ Κάρβων ἀναστὰς "ἡμεῖς ὦ Κόττα"
 φησὶ "πόλιν ἐλεῖν ἀλλ' ἐχὶ καθελεῖν ἐπετρέψαμεν."
 μετ' αὐτὸν δὲ καὶ ἄλλοι ὁμοίως Κότταν ἠτιάσαντο.
 πολλοῖς μὲν ἔν ἄξιός ὁ Κόττας ἐδόκει φυγῆς· με-
 τριάσαντες δ' ὁμοῦς ἀπεψηφίσαντο τὴν πλατύσημον
 αὐτῷ. Ἡρακλεώταις δὲ τὴν τε χώραν καὶ τὴν θάλασ-
 σαν καὶ τὰς λιμένας ἀποκατέστησαν, καὶ μηδένα δε-
 λεύειν ψῆφον ἔθεντο.

Ταῦτα Θρασυμήδης διαπραξαμένους, ἐπὶ τὴν πα-
 τρίδα μὲν τὰς πολλὰς ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ μετὰ Βρι-
 θαγόρου τε καὶ Προπύλου (παῖς δ' ἦν ὁ Πρόπυλος
 Βριθαγόρου) κατὰ τὰς ἐξῆς ἐπιμένων "χρόνους τὰ λοι-
 394 H. πὰ τῶν ἐπειγόντων καθίστατο. καὶ τινων ἐτῶν ἀνυσθέν-
 των τρισὶν ἐπακτοῖσιν εἰς τὴν Ἡράκλειαν ἐπανάγετο.
 ἀφικόμενος δὲ πάντα τρόπον ἐπενόει ἀνοικτίζεσθαι τὴν
 πόλιν, καθάπερ εἰς παλιγγενεσίαν ἀνακαλέμενος. ἀλ-
 λά πάντα πράττων μόλις εἰς ὀκτακιχλίδας, ἅμα τοῖς
 οἰκετικοῖς σώμασι, συλλεγῆναι κατεπράξατο. Βριθα-
 γόρου δὲ, ἥδη τῆς πόλεως ἀνυπομένης, ἐλπίδας ἐποιή-
 σατο πρὸς ἐλευθερίαν τὸν δῆμον ἀνενεγκεῖν, καὶ δια-
 25 γεγονότων μὲν πολλῶν ἐτῶν, ἥδη δὲ τῆς Ῥωμαίων
 ἡγεμονίας εἰς ἕνα περυσιαμένης ἄνδρα Γάϊον Ἰάβιον
 Καίσαρα, πρὸς τῷτον ἠπειγέτο. συνεπρέσβεινον δὲ
 αὐτῷ ἄλλοι τέ τινες τῶν ἐπιφανῶν καὶ ὁ υἱὸς Πρό-
 πυλος. γνωθεὶς ἔν τῷ Καίσαρι Βριθαγόρου, καὶ δια-
 30 πραξαμένους ἐγγυτέρῳ τῇ φιλίᾳ προσελθεῖν, δι' ὑπο-
 χέσεως ἐγένετο, ἐ μὴν ἐξ ἐφόδου γε λαβεῖν τὴν ἐλευ-
 θερίαν ἠδυνήθη, ἅτε δὴ ἐκ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀλλ' ἐφ'
 ἕτερον τῷ Γαίῳ περιτρέχοντος. ἐκ ἀφίστατο μὲντοι γε
 Βριθαγόρου, ἀλλὰ περὶ πᾶσαν τὴν οἰκισμένην αὐτὸς
 35 τε καὶ Πρόπυλος συμπεριπαύμενος τῷ Καίσαρι ἐβλέ-
 πετο παρ' αὐτῷ, ὥς ἐπισημειούμενον τὸν αὐτοκράτορα
 τῆς λιπαρόσεως αὐτὸν ἀποδέχεσθαι. δωδεκαετίας δὲ
 τὴν παρεδρίαν διαμετρέσσης, καὶ περὶ τῆς εἰς Ῥώμην
 ἐπανόδου τῷ Καίσαρος διανοσμένης, ὑπὸ τε τῷ γήρῳ
 40 καὶ τῶν συνεχῶν πόνων κατατρυνωθεὶς Βριθαγόρου
 τελευτᾷ, μέγα πένθος τῇ πατρίδι καταλιπὼν. εἰς
 τοιοῦτον μὲν τέλος καὶ ὁ 15' λόγος τῆς Μένονος ἱστο-
 ρίας τελευτᾷ.

a. 10. ἐπέτρεπεν pg A.

b. 4. πατρὶς διελέχθη γ.

18. καὶ om A.

6. ἐπετρέψαμεν γ.

26. ταμίειον γ.

18. ἐπανάγεται A: ἄγεται γ.

28. ὑπολαμβάνοντες γ.

19. ἐνοικτίζεσθαι γ.

35. τε add A.

42. τοιοῦτο γ.

Ἔστι δὲ ἡ συγγραφή νυνεχῆς μὲν καὶ τὸν ἰχνὸν με-
ταδιώκονσα χαρακτῆρα, ὃ μὴν ἐδὲ τῷ σαφέσιν ἀμελῶ-
σα, εὐλαβεμένη δὲ καὶ τὰς ἐκβολάς, πλὴν εἰ μὴ πέ-
757 R. τισ ἀνάγκη συνυφαίνειν "καὶ τὰ ἔξωθεν ἐγκυλεύεται
τῆς προθέσεως. ἐδὲ πρὸς ταύτην δὲ ἐπὶ τὸ συγνόν 5
ἀποκλίνει, ἀλλὰ τὸ κατεπεῖγον ἐπιμνηθεῖσα ἔχεται
πάλιν εὐεπιστόφως τῆς προτεθείσης αὐτῇ κατ' ἀρχὰς
γνώμης. καὶ λέξεσι δέ, εἰ μὴ περὶ σπανίως ἑξαλλα-
τέσαις, ταῖς συνήθεσι χρῶται. τὰς δὲ πρώτας ἢ ἰσο-
ρίας καὶ τὰς μετὰ τὴν 15' ἔπω εἰπεῖν εἰς θεῖαν ἡμῶν 10
ἀφιγμένας ἔχομεν.

225.

760 R. "Ἀνεγνώσθη τῷ ἐν ἁγίοις ΕΥΛΟΓΙΟΥ πάπα Ἀλε-
ξανδρείας βιβλίον ἐν λόγοις β'. τὸ δὲ βιβλίον συνη-
γορία μὲν ἐστὶ τῶν ἐν τῷ τόμῳ Λέοντος τῷ ἐν ἁγίοις 15
τῆς Ῥώμης ἀρχιερέως, ἔλεγχος δὲ Τιμοθέος καὶ Σεβήρου
τῶν κατειπόντων τῷ τόμῳ καὶ γ' ἡ ἀρεσις ἐκάτερον
κατὰ τῆς συνόδου καὶ τῷ τόμῳ μεγαλυνεῖ ἀγωνίσασθαι,
ἀλλὰ Σεβήρον μὲν πλατύτερον, Τιμόθεον δὲ ἀκρι-
βέστερον. προσφωνεῖ δὲ τὸ βιβλίον Δομετιανῷ τῷ Με- 20
λιτηνῆς ἀρχιερεῖ.

Ὁ μὲν ἐν α' λόγος ἐν κεφαλαίοις ἀπαρτίζεται δ',
395 H. ε' δὲ κεφαλαίοις καὶ ι' ὁ β'. διηγῆται δὲ "μετὰ τὰ
προοίμια τὸ α' βιβλίον τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἡ γραφή
προῆλθε, καὶ ὡς ἀνδρῶν εὐλαβῶν προτροπῇ ταύτην 25
ἐπράξατο. ἐφ' οἷς ἐκτίθετο νόμον καὶ κανόνα, μὴ δεῖν
ἐκ μέρους τὰ συγγράμματα κρίνειν, μηδ' ἀποσπαρά-
γματά τινα λαμβάνοντας διὰ τέτων τὴν ὅλην τῆς γρά-
φοντος ἐνδιαβάλλειν διάνοιαν τοῖς γ' τοιούτοις καὶ ὁ
προφήτης ἐπαφίησι τὴν ἀράν, "καὶ τοῖς προφητεύσει" 30
λέγων, "ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέ-
πῃσι." τῶτον δὲ τὸν νόμον καὶ κανόνα καὶ τῶν ἱερῶν
ἡμῶν πατέρων αἱ ψῆφοι κρατύνεσθαι. καὶ γ' καὶ Εὐστά-
θιος ὁ τῶν Ἀντιοχείων ἀρχιερεὺς ἐν ἑξέ λόγοις τὰ κατὰ
Ἀρειανῶν αὐτοῖς ῥήμασιν ἔτω φησὶν, "ἀλλ' οἱ πα- 35
ράδοχοι τῆς Ἀρείου θυμέλης μεσόχοροι τὸ μὲν ἀμαρ-
τίαν μὴ πεποιχέναι τὸν Χριστὸν φράττει," καὶ μετ'
ὀλίγα, "τὸ δέ, ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλ-
λάσσων ἑαυτῷ, ἔτε ἐν μνήμῃ φέρεσθαι ἔτε τοῖς τῆς
γλώττης ὀργάνοις ἐκφωνῆσθαι, ἀλλ' ὥσπερ δεινοὶ συ- 40
κοφάνται καὶ κατήγοροι ἀκρωτηριασάντες τὸ χωρίον
τὸν ἁγῶνα τῆς κατηγορίας ποιεῖν." εἶτα καὶ ἡ ψῆφος
ἡ ἐπὶ τῷ νόμῳ, "δεῖ δὲ φιλαλήθως τοὺς ἐννόμους

ἀγωνιστάς, πάντα συμπεριλαβόντας ἀπαρλείπτως,
ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀπάτην μέρος μὲν ἀποσιωπᾶν, μέρος
δὲ ἀποσπῶντας προφέρειν." ὡσαύτως καὶ Βασίλειος ὁ
θεὸς ἔτωσι Σοῦζοπολίταις ἐπιστέλλον γράφει, "ὃ νεώ-
τερον τῷ τῆς δοκίσεως τὸ ἀσεβημα, ἀλλὰ πάλαι
ἀπὸ τῷ ματαιόφρονος ἀρξάμενον Οὐαλεντίνῳ, ὃς ὀλί-
γας τῷ ἀποστόλῃ λέξεις ἀποσπαράξας τὸ δυσσεβὲς
ἑαυτῷ κατεσκεύασε πλάσμα." ὥς τῆς τῶν αἰρετικῶν
ἐστὶν ἀπονοίας, μέρος τι παραλαβόντα τῆς γραφῆς καὶ
τῷ παραχαράσσοντα δι' αὐτῶν τε συκοφαντεῖν τὰ
λοιπὰ, καὶ διὰ τῆς τῶν ἱερῶν λογίων συκοφαντίας καὶ
κατατομῆς συγκροτεῖν ἑαυτοῖς τὴν ἀσέβειαν. ἔτω δ'
ἂν κατηγορηθεῖται τοῖς ἀσεβέσι καὶ Πέτρος ὁ κορυ-
φαῖος τῶν ἀποστόλων, ὡς διαιρῶν τὸν Ἐμμανουήλ
φησιν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ
θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργε-
τῶν καὶ ἰώμενος πάντας τὰς καταδυναστευομένους ὑπὸ
τῷ διαβόλῳ, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ
Παῦλον, τὸν περιλαβόντα τὴν οἰκισμένην τῷ τῆς εὐ-
σεβείας κηρύγματι, τοῖς ὁμοίοις ἀκρωτηριασῆς καὶ
συκοφάντης αἰτιάσειτο, ἐν οἷς δημηγορῶν πρὸς Ἀθη-
ναίους ἔφη, "παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι με-
τανοεῖν, καθότι ἐξησεν ἡμέραν ἐν ἣ ἡ μέλλει κρίνειν
τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε,
πίστιν παραχρῶν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν."
ἐν οἷς πάλιν πρὸς Ἑβραίους γράφων φησὶν, "ὃς 761 R.
ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις καὶ ἰκε-
τηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου
καὶ ἑξῆς. ἀρ' ὁ συκοφάντης καὶ τῶν οἰκείων κλεμμάτων
καὶ σπαραγμάτων κριτὴν ἑαυτὸν ποιῶν οὐχ ὡς ἄν-
θρωπον λεγόντων ψιλὸν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-
στὸν, οὐκ ἂν καταγνοίῃ τῶν κηρύκων τῆς θεότητος
αὐτοῦ; ἀλλ' ἐξ ἔτω γε τῆς ἀληθείας ὁ φίλος, ἀλλ' ἐπι-
συνάψας τοῖς προειρημένοις "ὃ κατ' ἕτερον μέρος περὶ 396 H.
τῷ σωτήρος τοῖς τῆς εὐσεβείας κήρυξιν ἐθεολογήθη,
πάσης ἑβρεως ἀνωτέρας τῆς τῆς εὐσεβείας ἀποδείξει
διδασκάλως. οἶον συνάψει τοῖς προειρημένοις τὸ, "ὡν
οἱ πατέρες, καὶ ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν
ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν."
καὶ δὴ καὶ τὸ, "ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χα-
ρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ." ὁ ταῦτα τοῖς πρώτοις
συναρμόσας καὶ Νεστόριον τέτοις ἀσεβῶντα διελέγει,

a. 9. χρῆται ε. 30. οὐαί] Ezech. 13, 3. 34. ἑξέ λόγοις] ἐκτὼ λόγῳ Fabricius. 37. μὴ add corr A.
b. 20. ἀκρωτηριασῆς καὶ συκοφάνταις A. 21. πρὸς ἀθηναίους A: καὶ ἀθηναίους ε. 22. παραγγ.] Act. 17, 30.
26. Ἑβρ.] 5, 7. 32. τῆς θεότητος et 33. γε add A. 37. ὢν] Rom. 9, 5. 39. εἰς A: εἰ εἰς ε. 40. ὃς] Hebr. 1, 3.

καὶ τὴν εὐσεβίαν λαμπροτέραν ἐπιδείξει. ἔτω δὲ καὶ ὁ θανμάσιος πάλιν Βασίλειος τὴν περὶ τῶν λόγων κρίσιν γίνεσθαι παραινεῖ, ἐν οἷς πρὸς τὰς μοναχὰς γράφει „τὰ ἀμφιβόλως λεγόμενα καὶ ἐπικεκαλυμμένως εἰρηάζονται δοκῶντα ἐν τισὶ τόποις τῆς Θεοπνεύστου γραφῆς ὑπὸ τῶν ἐν ἄλλοις τόποις ὁμολογούμενων σαφηνίζεσθαι.” ὅτι δὲ καὶ ἡ χρηὴ διὰ τινων σπαραγμάτων καὶ περικυμμάτων τὴν τῆ συγγραφῆς κρίνειν εὐσεβίαν, ἔτω λαμπρὰν ἀφίησι τὴν ἀκτῖνα ἢ ἀλήθεια ὥς καὶ Σεβήρον αὐτόν, καίτοι περὶ ταῦτα τυφλώττοντα, ὅμως πείσαι τὸ το συνιδεῖν· γράφει γὰρ πρὸς ~~Μακρόν~~ τὸν Ἀλικαρνασσὶ „δεῖ τοίνυν τὰς τῶν ὁσίων κατὰ καιρὸς τῆς ἀγιοτάτης ἐκκλησίας μυσαγωγῶν διδασκαλίας ἐντελῶς ἀναγινώσκειν, καὶ μὴ ἐκ μέρους τὰ ἐκείνων προφέρειν καὶ τῆς ὅλης αὐτῶν διανοίας ἐπικινδύνως κατασκοπεύεσθαι. 15 τὸ το δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐπὶ πάσης τῆς Θεοπνεύστου γραφῆς προσήκει ποιεῖν, ἐπεὶ μηδὲ ἐκ μιᾶς ῥήσεως ἢ γενεᾶς ἐπὶ συντάγματος ἔστι παραστῆσαι τὴν ὅλην τοῦ συγγραφῆς εὐσεβίαν.” ἔτω μὲν ἡ τῆς ἀληθείας τῆς 20 κανόνος ἀεραπὴ καὶ τὸν Σεβήρον, καίτοι τυφλὸν ὄντα, τῆς οἰκείας αὐγῆς ὅμως ἀπολαῦσαι παρεσκεύασεν. ἀλλὰ γὰρ τῆ μὲν νόμος τὸ ἄμαχον κράτος συνιδεῖν ἔχε, χρησασθαι δὲ τῷ ἀσυνέτῳ τῆς γνώμης ἐκ ἐμελέτησε. τὸν γὰρ τῆ ἐν ὁσίᾳ τῇ μνήμῃ Λέοντος τόμον καὶ τῷ νόμῳ 25 ὃν ἐκέρυξε, τῇ δὲ τῆς ἀντιπαθείας γλώσση ζυγοσατῶν, καὶ διὰ τινων σπαραγμάτων καὶ κιβδηλῶν λόγων προΐων, ἔδοξεν ἐπὶ ἀσεβείᾳ γράφειν τὸν εὐσεβῆ, αὐτὸς ὢν ἀληθῶς αὐ διαβάλλειν ἄλλους ἐτόλμησε. τίς γὰρ ὁξύτερον ἄλλος βέλος κατὰ τῆ δυσσεβῆς ἀφῆκε Νεσορίου τῆς 30 νεοῦ κατατρέχων ῥήσεως, ἢ φησὶν „ἐν ὅσῳ τὰ συναμφοτέρα μετ’ ἀλλήλων εἰσὶ, καὶ τῆ ἀνθρώπου τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ μέγεθος τῆς θεότητος· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ ἐλεῖν ὁ θεὸς τροπὴν ἐκ ὑφίστασθαι, ἔτιος ὁ ἀνθρώπος τῷ μεγέθει τῆς ἀξίας τῆς θείας ἐκ ἀναλίσκεται.” πῶς γὰρ ἐκ ἐδυσωπήθη τὴν λέγουσαν ἀντιπαραθεῖς φωνὴν καὶ πρὸς τὸ χρεωσέμενον ὄφλημα τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐκτισθῆναι, „ἡ θεία φύσις ἠνώθη τῇ φύσει τῇ παθητῇ, ἵνα τὸ το δὴ τὸ ταῖς ἡμετέραις ἰάσεσιν ὑπάρχον ἁριμόδιον, εἰς καὶ ὁ αὐτός ὢν μεσὶ 40 τῆς θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀνθρώπος Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ἀποθνήσκειν ἐκ τῆ ἐνὸς δυνήθη καὶ τελευτῇ ἐκ τῆ ἐτέρας μὴ δυνήθη.”

397 H. τινῶν ὠδεύει, καὶ ἔξ “ὢν οἱ ἀκέφαλοι τὴν τῆς μιᾶς ὑποστάσεως αἰτιῶνται διαίρεσιν, τάχα ἦν αὐτοῖς τῆς 40 διαβολῆς ἢ ἄγνοια πρόφασις· ἐπεὶ δὲ διὰ μυρίων ἢ 764 R. εὐσεβία πρόδηλος, “πῶς ἐχὶ δευτέραν ἐπὶ τῇ πρώτῃ

δυσσεβείᾳ οἱ συκοφάντες προσλαμβάνουσιν; Ἀλλ’ ἐν τούτοις μὲν τὰ δύο κεφάλαια.

Τρίτον δ’ ἂν εἴη τῶν διαβαλλομένων ῥητῶν τῆ ἐν ἁγίοις Λέοντος ἢ παρὰθεσις καὶ ἢ ἐκ τῆ αὐτῆς τόμου ἀντιπαράθεσις, δι’ ἧς ἢ ἄδικος τῶν συκοφαντῶν γνώμη λαμπρῶς ἐηλιτεύεται.

ἔστι δὲ τῶν συκοφαντημένων πρῶτον „φυλάττει γὰρ ἑκατέρω φύσις ἀνελλιπῶς τὴν ἑαυτῆς ιδιότητα, καὶ ὥσπερ ἐκ ἀναιρεῖ τὴν τῆ δέλα μορφήν ἢ μορφὴ τῆ θεῆς, ἔτω τὴν τῆ θεῆς μορφήν ἢ τῆ δέλου μορφῶσις ἐκ ἐμείωσε.” τὸ μὲν ἐν ῥητῶν καὶ καθ’ ἑαυτὸ εὐσεβὲς διανοίας ἐστὶ βλάβημα, πλην ἄλλ’ ἀντιπαρακαίσθω τέτω ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς· ἔτω γὰρ ἂν μᾶλλον ἐλεγχθεῖ τῆς δυσσεβείας τὸ κακέρημα. ἔχει γὰρ οὕτως „ὁ δὲ αὐτὸς τῆ αἰδὶς πατρὸς μονογενὲς αὐτοῦς ἐτέχθη ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, ἥτις γέννησις χρονικὴ τῆς θείας αὐτῆς καὶ αἰδὶς γεννήσεως οὐτέ τι ἀπεμείωσε οὐτε μὴν τι ταύτῃ προσέθηκεν” ἔως τῆ „συνελήφθη μὲν ἐν δῆλον ὅτι ἐκ πνεύματος ἁγίου ἐν γαστρὶ παρθένου μητρός, ἥτις ἔτω φυλαχθείσης τῆς παρθενίας αὐτὸν ἀπεκύησεν, ὥσπερ ἐν καὶ ἀκεραίου μενίσσης τῆς παρθενίας συνέλαβεν.” ὁρ’ ἐνενόησε ταῦτά ποτε Νεσόριος; ὁρ’ εὐρήσει τις κατὰ τέτων διαβολὴν τινα, καὶ αὐτὸν ἐνεργῶντα ἐν ἑαυτῷ τὸν 25 ἀπ’ ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνον ἔχει διάβολον; διὰ τί ἐν μὴ πρὸς ταῦτα καὶ εἴ τι ἀμφίβολον μεταρμύζομεν, ἀλλὰ ταῦτα μᾶλλον ἐκεῖθεν συνδιαβάλλειν θρασυνομέμεθα;

ὁρα δὴ τὸν ἀκέφαλον πῶς πάλιν ἐτέρας ἐκ αἰχμῶν κατὰτρέχων ῥήσεως, ἢ φησὶν „ἐν ὅσῳ τὰ συναμφοτέρα μετ’ ἀλλήλων εἰσὶ, καὶ τῆ ἀνθρώπου τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ μέγεθος τῆς θεότητος· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ ἐλεῖν ὁ θεὸς τροπὴν ἐκ ὑφίστασθαι, ἔτιος ὁ ἀνθρώπος τῷ μεγέθει τῆς ἀξίας τῆς θείας ἐκ ἀναλίσκεται.” πῶς γὰρ ἐκ ἐδυσωπήθη τὴν λέγουσαν ἀντιπαραθεῖς φωνὴν καὶ πρὸς τὸ χρεωσέμενον ὄφλημα τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐκτισθῆναι, „ἡ θεία φύσις ἠνώθη τῇ φύσει τῇ παθητῇ, ἵνα τὸ το δὴ τὸ ταῖς ἡμετέραις ἰάσεσιν ὑπάρχον ἁριμόδιον, εἰς καὶ ὁ αὐτός ὢν μεσὶ 40 τῆς θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀνθρώπος Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ἀποθνήσκειν ἐκ τῆ ἐνὸς δυνήθη καὶ τελευτῇ ἐκ τῆ ἐτέρας μὴ δυνήθη.”

a. 14. ἐκ μέρους mg A: ἑκατέρους c. 28. an γράφεσθαι, coll. p. 242 b 38? b. 7. γὰρ φυλάττει c. 23. ποτε ταῦτα c. 29. ὅτῃ ῥήσεως τὸν c. 30. ἐν ὅλῳ ὅσῳ c. 33. ἐλεῖν] libri λέγειν. cf. p. 246 b 16 et R 808, 56.

- πάλιν τρίτον εἰς κατηγορίαν προτείνουσιν „ἐνεργεῖ γ' ἐκατέρω μορφῇ μετὰ τῆς θατέρω κοινωνίας, ἕως καὶ τὸ μὲν αὐτῶν διαλάμπει τοῖς θαύμασιν, τὸ δὲ ταῖς ὑβρεσιν ὑποπέπτωκε.” δύο γ' εἶναι τοὺς ἐνε-
 398 H. γέντας ἐκδιδάσκειν τὸ ῥητὸν “οἱ κατήγοροι ψευδο-
 λογῶσιν. ἀλλ' ἐκεῖνος πάλιν δι' ἑαυτὸ ἀντιπαρατιθεῖς
 τὴν οἰκείαν φωνὴν ἐμφράττει τέτων τὰ ζόματα, λέ-
 γων „εἰς καὶ ὁ αὐτὸς υἱὸς τε τῷ θεῷ ἀληθῶς καὶ ἀλη-
 θῶς υἱὸς ἀνθρώπου τυγχάνει, θεὸς μὲν κατὰ τῆτο, 10
 καθὼ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν
 θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, ἄνθρωπος δὲ κατὰ τοῦτο,
 καθὼ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν”
 ἕως τῷ „ὃν ὡς ἄνθρωπον τοιγαροῦν πειράζει ἡ τοῦ
 διαβόλου πανουργία, τούτῳ ἄτε δὴ θεῷ ὄντι ἡ τῶν
 ἀγγέλων τάξις διακονεῖ.” τὰ γ' ἐνταῦθα ῥηθέντα 15
 σαφῶς ἐρμηνεύει καὶ ἄπερ ἡ αἵρεσις συκοφαντεῖν ἐπὶ-
 ρη, καὶ διαβολῆς ἀπάσης δεικνύει ἀνώτερα.
- 765 R. τέταρτον διαβάλλουσι τὴν ἔχουσαν ῥῆσιν “,ὅτε
 δὲ πρὸς τὸ τοῦ προδρόμου ἑαυτοῦ Ἰωάννου ἔρχεται
 βάπτισμα, ἵνα μὴ λάθῃ ὅτι περ τῷ προκαλύμματι 20
 τῆς σαρκὸς ἡ θεότης ἐκρύπτετο, ἡ τῷ πατρὸς φωνῇ
 ἐφανόθεν ἐπιβοῶσα φησιν ἕτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγα-
 πητός, ἐν ᾧ ἠυδόκησα.” ἀλλ' εὐθὺς αὐτὸς κατακύνει
 τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχιερωσύνης τὸ καλλώπισμα· λέγει γ' „
 „προέρχεσθ τοίνυν εἰς τὸ ταπεινὸν τῆτο τῷ κόσμῳ ὁ 25
 υἱὸς τῷ θεῷ, ἀπὸ τῷ ἐρανίου θρόνου καταβαίνων καὶ
 ἀπὸ τῆς πατρικῆς δόξης οὐκ ἀφιστάμενος, καινῇ τῇ
 τάξει καὶ καινῇ τῇ γεννήσει γενόμενος, καινῇ μὲν τῇ
 τάξει, ὅτι περ ἀόρατος ὢν ἐν τοῖς ἑαυτῷ ὁρατὸς γέ-
 γονεν ἐν τοῖς παρ' ἡμῶν” μέχρι τοῦ „ὁ γ' ὢν θεὸς 30
 ἀληθῆς αὐτὸς ἐστὶ καὶ ἄνθρωπος ἀληθής,” καὶ μετὰ
 ταῦτα „ὥσπερ ἔν, ἵνα τὰ πολλὰ παραλείπω, οὐ τῆς
 αὐτῆς ἐστὶ φύσεως τὸ κλαίειν ἐκ διαθέσεως οἷκτε τὸν
 τελευτήσαντα φίλον, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναζῆν μέλλοντα
 διασκεδασθέντος τῷ προσχώματος τῆς τεταρταίας ἡδὴ 35
 ταφῆς ἔξανασησθαι πρὸς τὸ κέλευσμα τῆς φωνῆς” καὶ
 ἐξῆς μέχρι τῷ „ὅστις δι' ἀποκαλύψεως τοῦ πατρὸς
 τὸν αὐτὸν καὶ υἱὸν θεῷ ὁμολόγησε καὶ Χριστόν.”
- ἀλλὰ πάλιν ἡ αἵρεσις διασύρει τὸ λέγον ῥητὸν „εἰ
 καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῷ δεσπότῃ Ἰησοῦ τῷ Χριστῷ τοῦ 40
 θεῷ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ἐστὶ πρόσωπον, ὁμοῦς ἕτερόν
 ἐστὶν ἐκεῖνο ἐξ ἑ ἐν ἐκατέρῳ κοινόν ἐστὶ τὸ τῆς ὑβρεως,
- καὶ ἕτερον ἐξ ἑ κοινὸν τὸ τῆς δόξης· καθέστηκεν.” ἀλλ'
 ὁ ἱερὸς ἀνὴρ καὶ ἀναισχύντης ὄντας δι' ἑαυτὸ ἐντρέπει
 τὰς δυσσεβεῖς· λέγει γ' „μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν τοῦ
 κυρίου, ἥτις δηλαδὴ τῷ ἀληθινῷ σώματος αὐτῷ γεγέ-
 νηται, ἐπειδὴ ἐκ ἄλλος ἀνέστη εἰ μὴ ὁ σαυρωθεὶς καὶ
 ἀποθανὼν” μέχρι τοῦ „ἀλλ' ἕνα υἱὸν θεοῦ καὶ τὸν
 λόγον ὁμολογήσομεν καὶ τὴν σάρκα.”
- ἀλλ' ἔτι ἐπιπηδᾷ τὸ αἰρετικὸν φρόνημα, καὶ δια-
 βάλλει τὸ „διὰ ταύτην τοίνυν τῷ προσώπῳ τὴν ἔνωσιν
 ἐν ἐκατέρῳ φύσει νοεῖται ὑφείλθαι.” ἀλλὰ κἀνταῦθα
 τοῖς ἰδίοις ὅπλοις ὁ συκοφαντῆμενος τέτρε καταβάλλει,
 λέγων „ἐν ἀκεραία τοιγαροῦν ἀνθρώπῳ καὶ τελείᾳ φύσει
 θεὸς ἀληθῶς ἐτέχθη ὅλος ἐν τοῖς ἑαυτῷ καὶ ὅλος ἐν
 τοῖς ἡμῶν,” καὶ ἐξῆς „τοιγαροῦν ὡς μένων ἐν μορφῇ
 θεῷ πεποίηκεν ἄνθρωπον, ὅπως ἐν μορφῇ δέλω γέγονεν
 ἄνθρωπος.”
- πάλιν ἡ αἵρεσις ὀπλίζεται κατὰ τοῦ „ποία φύσις
 ἐμπεπαρμένη τοῖς ἡλοῖς ἐν τῷ τῷ σαυρῷ ξύλῳ κρέ- 399 H.
 μαται.” καὶ πάλιν ὁ τῆς εὐσεβείας εἰρηγὸς τρέπει
 τὸ πολέμιον, πολλὰς ἑαυτῷ συνεπαγόμενος συμμά-
 χους· πλὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὸν ὧδε κατάβάλλει τέ-
 τρε. περὶ γ' Εὐτυχῆς λέγων φησὶν „ὅς τὴν φύσιν τὴν
 ἡμετέραν ἐν τῷ μονογενεῖ υἱῷ τῷ θεῷ ἔτε διὰ τῆς
 ταπεινότητος ἔτε διὰ τῆς δόξης ἐπέγνω τῆς ἀναστά-
 σεως,” καὶ ἐξῆς μέχρι τῷ „τί δὲ ἐστὶ τὸ διαίρεσθαι τὸν
 Ἰησοῦν, εἰ μὴ τὴν ἀνθρωπίνην ἀπ' αὐτῷ φύσιν ἀπο-
 χωρίζειν τὸ μυσῆριον, δι' ἑπερ ἐσώθημεν μόνε, πει-
 ρᾶσθαι μάταιον διὰ πλασμάτων ἀναιδῶν ἀπεργάζεσθαι.”
- Τὰ μὲν ἐν ῥητὰ τῷ ἐν ἁγίοις Λέοντος, τὰ τε
 ἐπηρεαζόμενα μάτην καὶ ἃ τὰς ἐπηρεάζοντας κα-
 ταιχύνουσι, ταῦτα ἃ τοσῶτον συσφίγγει τὴν ἔνωσιν,
 ὥστε θαυμάζειν πῶς ἐκ τέτων οἱ συκοφάντ' ἐχὶ σύγ-
 χουσιν τῷ ἀνδρὸς κατεῖπον, ὥσπερ ἐκ τῶν ἐπηρεαζέν-
 των τὴν διαίρεσιν συνεπλάσαντο. τὸ γ' λέγειν ὡς ὁ
 ἀπαθῆς θεὸς ἐκ ἀπηξίωσε παθητὸς γενέσθαι ἄνθρω-
 πος, καὶ ὁ ἀθάνατος νόμοις ὑποκεῖσθαι θανάτῳ, καὶ ὁ
 ἄχρονος εἶναι ἡρῶατο ἀπὸ χρόνου, πῶς ἔλαθε τοὺς
 πικρὰς συκοφάντας μὴ συγχύσεως τὸν ἄνδρα γρά-
 ψασθαι διὰ τέτων; “πλὴν ἀλλ', ὥσπερ τὴν διαίρεσιν 768 R.
 ἐπιρῶαπίζει ταῦτα, ἔτω καὶ κεῖνα τὴν σύγχυσιν ἀπο-
 σκευάζεται.
- Τί δήποτε δὲ ὁ συγγραφεὺς διὰ τοιούτων ὤδευσε

a. 1. τρίτον] τὴν A, τὴν μορφὴν mg A. 4. ταῖς] καὶ ταῖς c. 6. ἀντιπαραθεῖς c. 30. παρ' expungit Scaliger.
 τοῦ ὁ γὰρ] γὰρ τοῦ ὁ γὰρ A: γὰρ τοῦ ὁ c. 31. ἐστὶ A: ἐστὶ c. 38. υἱὸν τοῦ θεοῦ c.
 b. 5. ἄλλος οὐκ c. 9. τὴν add A. 13. ὅλος — ὅλος pr A. 14. ὡς] ὅς pr A. 26. malim ἀποχωρεῖσθαι.

ῥημάτων; διττὸς τῆνικαὐτα κατὰ τῆς ἐκκλησίας
 συνίστατο πόλεμος, ἐνταῦθα μὲν τὸν Εὐτυχέα φέρον
 πρωτοστάτην, ἐκεῖθεν δὲ τὸν Νεσόριον, καὶ μετὰ τὴν
 πληγὴν καὶ τὸ πτώμα μαχόμενον ἔτι. πρὸς ἕν ἐκατέ-
 ρος ὁ τῆς εὐσεβείας ἐρατὴρ διαμαχόμενος οἰκείοις 5
 καὶ καταλλήλοις βέλεσι τὰς ἀντιπάλους ἐτίτρωσκε, καὶ
 Νεσόριον μὲν πολεμῶν σύγχυσιν διὰ τὴν ὁμολογίαν
 τῆς ἁκρας ἐνώσεως τοῖς ἀσυνέτοις δοκεῖ παρυσάγειν,
 Εὐτυχεῖ δὲ συμπλεκόμενος καὶ τὴν τῶν φύσεων δια-
 φορὰν ἀκριβολογούμενος διαφορὰν ὑποστάσεων κατη- 10
 γορεῖται προτείνειν. δεῖ δὲ τὸν ἀδέκασον ἀκροατὴν
 τὸν τῷ συγγραφέως σκοπὸν ἐξετάζειν καὶ τὸν εἰρμὸν
 ὅλον τῆς συγγραφῆς ἐπισκοπεῖν. ὅτι δὲ διχόθεν αὐτῷ
 προσέβαλε τὸ πολέμιον, αὐτὸς γράφων πρὸς τὸν εὐ-
 σεβέστατον βασιλέα Λέοντα, καὶ Νεσόριον ἀναθεμα- 15
 τίζων καὶ Εὐτυχέα, σαφῶς ἐκδιδάσκει. ἐχρὴν ἕν εὐλα-
 βῶς τοῖς τῶν πατέρων πόνοις προσέχειν, ἀλλὰ μὴ
 πρὸς διαβολὴν ἀντὶ τῷ εὐγνωμονεῖν ἐτοίμους εἶναι· καὶ
 καθάπερ τῶν Ἀρειανῶν τὰ ταπεινὰ ῥήματα καὶ τὸ πά-
 θος εἰς τὴν τῷ νύξ θεότητι μεταφερόντων, ὡς ἂν 20
 αὐτὸν εἰς τὸ ἔλαττον καταγάγῃ τῷ πατρός, τοὺς
 πατέρας φατέ βιαζομένους παχυτέrais χρῆσασθαι λέξε-
 σι, τὸν κυριακὸν ὀνομάζοντας ἄνθρωπον καὶ τὸν
 ἀναληφθέντα. . .

226.

Ἀνεγνώσθη ΕΥΛΟΓΙΟΥ τοῦ ἁγιωτάτου πάπα
 Ἀλεξανδρείας βίβλος, ἐν ᾗ φαίνεται μὲν τῶν τῆς εὐ-
 σεβείας ὑπερμαχῶν δογμάτων, τὰς δὲ τῆς ἀσεβείας
 400 H. προασπιστὰς "καταιχύνων. προτίθεται δὲ αὐτῷ τῷ ἐν
 ἁγίοις πάπα Λέοντος ὁ τόμος, ἐπηρεαζόμενος μὲν καὶ 30
 συκοφαντούμενος ὑπὸ Θεοδοσίῃ, ἐνιαχθὲ δὲ καὶ Σεβήρῃ,
 τῶν ἀκεφάλων· ζηλιτεύει δὲ τὴν ἄνοιαν αὐτῶν καὶ κα-
 κουργίαν, ἐδὲν μὲν ἐπιδεικνύς ἀληθὲς ἢ ἀναγκαῖον
 λέγοντας, διεψευσμένα δὲ καὶ συμπεπλασμένα, καὶ οὐ
 κατ' ἐκείνους μᾶλλον ὀπλιζομένους ὥς διαπληκτίζονται, 35
 ἀλλ' ἐδὲν ἔλαττον κατὰ πάντων ὁμῶς τῶν ἁγίων, ὧν
 ἐδὲ τὰς κλήσεις ὡς ἐχὶ τιμῶσιν οὐμὲν ἐκ εἰσὶν
 ἕξαρνοι. καὶ πρό γε πάντων παρίσχησιν αὐτὰς ἐναρ-
 γως, οἷς τὸν εὐσεβῆ διασύρῃσι Λέοντα, κατὰ τε τῷ
 Θεοδοσίῃ Κυρίλλῃ καὶ (τὸ θαυμασιώτερον) καθ' ἑαυ- 40
 τῶν τὴν ψῆφον φέροντας· ἐκείνας γὰρ τὰς φωνάς, ὧν
 καθυλακτῆσι, Κύριλλον τε προχομίζει τὸν Θεοδοσίον

πολλάκις εἰπόντα, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων τὸν χορόν,
 ὃν Ἀθανάσιός τε καὶ Γρηγόριος καὶ Βασίλειος καὶ Ἀμ-
 βρόσιος καὶ Ἀμφιλόχιος πληροῦσι. καὶ ὁ τελευταῖος τῆς
 αὐτῶν μανίας ἑλεγχος, αὐτὸν πολλαχῶς παράγει Σε-
 βήρον δογματιστὴν ἐκείνων, οἷς κεχρημένος ὁ ἐν ἁγίοις
 Λέων μυρίαῖς αἰρέσεως λοιδορίαις παρὰ τε Θεοδο-
 σίῃ καὶ αὐτῷ Σεβήρῃ βάλλεται· οὕτω τὴν μανίαν
 ἐπεδείξατο τὰς ὑπ' αὐτῆς ἐρατῆς ἐξοπλίσαι,
 ὥς καὶ ἑαυτῶν τὰς πληγὰς καιρίας φέροντας μη-
 δεμίαν λαμβάνειν τῷ πάθους συναίσθησιν. ἔτι μὲν
 οὖν οὗτος ὁ συγγραφεὺς καθαρὸς τε καὶ ἡδύς, καὶ
 διὰ συντόμου καὶ λείας ὁδῆς τὰς ἐλέγχους ποιοῦμε-
 νος, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν ἔξω τοῦ ἀναγκαίου φερό-
 μενος. εἰς ἰδ' δὲ κεφάλαια τῶν αἰρετιζόντων "κατα- 769 R.
 15 τεμνόντων τὸν τόμον τοῦ ἐν ἁγίοις Λέοντος, οὗ
 λαβὰς καὶ αἰτιάσεις καὶ μέμψεις ἀλόγως καταχέσει,
 καὶ αὐτὸς εἰς τοσαῦτα καταδιεῖλεν ἀνατροπῆς μέρη
 τὸν τῆς ἀκεφάλου συκοφαντίας ἰχυρόν τε καὶ ἄφυκτον
 ἑλεγχον. ἐπισυνάπτει δὲ τέτοις καὶ τὴν ἀθώωσιν τῆς
 20 ἐν Καλχηδόνι συνόδου ὧν αὐτὴν ἡ αἰρετικὴ κατηγορεῖ
 γλωσσαλγία, τὴν καὶ ὑπόστασιν ἐνώσειν αὐταῖς λέξεσιν
 ἢ φαιμένην φωνήν. δείκνυσιν γὰρ πολλὰς τῶν ἁγίων πα-
 τέρων, ἢ μόνον τῶν πρὸ τῆς ἐν Ἐφέσῃ συνόδου ἀλλὰ
 καὶ τῶν μετ' αὐτήν, τῇ τοιαύτῃ μὲν ἢ κεχρημένους
 25 φωνῇ, δι' ἐτέρων δὲ ῥημάτων τὴν αὐτὴν δογματίσαν-
 τας εὐσεβείαν· ὃ καὶ ἡ σύνοδος διεπράξατο. ἢ μόνον
 δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἁγιώτατον Κύριλλον ἐν τῇ
 πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ἐνώσει ταῖς τοιαύταις προσφέρει
 μὴ κεχρημένον λέξεσι. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἡ καὶ ὑπό-
 30 στασιν ἐνώσει τῷ Θεοδοσίῳ Κυρίλλῳ βέλετο δηλῶν, ὡς
 ἡ τῷ λόγῳ ὑπόστασις ἀνθρωπεῖα φύσει ἡνώθη ἀτρέπτως.
 ἢ μὴν ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ τετάρτη ἁγία σύνοδος τὰ παρὰ
 Κυρίλλῳ πρὸς Νεσόριον γραφέντα δι' αἰδῆς καὶ ἀπο-
 δοχῆς ποιησαμένη, ἐν οἷς ἐχ' ἅπασι ἀλλὰ καὶ δις καὶ
 35 τετράκις ἡ καὶ ὑπόστασιν ἐνώσει τῷ λόγῳ περιφανῶς
 ἐκηρύττετο, τὰ τῶν αἰρετικῶν ἐμφράττει ζόματα, οἷς
 αὐτὴν ἢ φρονεῖν ἐδὲ τὴν καὶ ὑπόστασιν ἐνώσειν συνε-
 πλάσαντο. καὶ ἁπλῶς ὅσα ἂν αἰτιάσθαι οἱ ἀκέφαλοι τὸν
 θαυμάσιον ἐπήρθησαν Λέοντα καὶ τὴν ἐν Καλχηδόνι
 40 "ἁγίαν τετάρτην σύνοδον, συντόμῳ λόγῳ τοῦ αἰτιά- 401 H.
 ματος ἀπολύων, ἀναντιρρήτοις ἐλέγχοις τὰς ἐπηρεαστὰς
 καταιχύνει, καὶ δείκνυσιν μᾶλλον αὐτὰς καὶ ἑαυτῶν

α. 13. συγγραφῆς A: γραφῆς ε. 24. post ἀναληφθέντα in A columnae vacant 3½, in C paginae 1¾. 27. μὲν
 τῶν] ἰμμο τῶν μὲν. 38. τε ε. b. 1. ὑπόντα ε. 7. προβάλλεται ε. 8. ἐξοπλίζων ε. 9. οὐδεμίαν ε. 20 et 39.
 Καλχηδόνι ε. αὐτὴ A. 28. τοὺς add A.

ἢ καθ' ὧν παρετάξαντο καὶ κατὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων ἢ καθ' ἡμῶν πόλεμον ἔχοντας.

Οὗτος δ' ὁ ἐν ἁγίοις Εὐλόγιος πρεσβύτερος βαθμὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἔχε τὸ πρότερον, καὶ μονῆς ἡγήσατο τῆς παναγίας Θεοτόκου τῆς λεγομένης τῶν Ἰασηνιανῶν. κα- 5 τεβάλετο δὲ καὶ ἑτέρας ἐκ ἀγενεῖς πραγματείας. ὕψερρον μέντοι καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιερεὺς ἐχρημάτισεν.

227.

Ἀνεγνώσθη λόγος ζηλιτευτικὸς τῷ αὐτῷ ἐν ἁγίοις ἀνδρὸς κατὰ τῆς γεγεννημένης τοῖς Θεοδοσιανοῖς τε 10 καὶ Γαϊνίταις τοῖς αὐτοῖς ἀκεφάλοις προσκαίρου ἐνώσεως. οὗτοι γὰρ διζήμενοι πρὸς ἀλλήλους πρότερον, ὕψερρον ὧν ὑπερέθνησκον δογματίων, ταῦτα προδόντες ἀλλήλοις εἰς ἐνωτικὴν τινα πρὸς ὀλίγον ἀσέβειαν συνε- χύθησαν, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν ἀναχυθέντες εἰς τὴν προ- 15 τέραν ἀσέβειαν μερὶς ἑκατέρω, ἕξ ὧν συνεφέρθησαν, διηρέθησαν. ἔλέγχει τοίνυν ἐν τῷδε τῷ βιβλιδαρίῳ τὴν δυσσεβίαν αὐτῶν, καὶ δείκνυσιν ὅτι περὶ ἐξ ὧς ἐκείνοις ἔδοξεν οἰκονομίαν αὐτοῖς ἢ ἔνωσις ἐξειργάσατο, ἀλλ' ὅλης αὐτῶν τῆς πίσεως προδοσίαν ἐμεθώδενσε. διαιρεῖ 20 δὲ καὶ τὸ τῆς οἰκονομίας εἶδος, ὅπερ ἢ τῷ θεῷ οὐδὲν ἐκκλησία, τρισὶ διαφοραῖς, καὶ ὡς κατὰ μηδεμίαν τῶν τριῶν προῆλθον αὐτοῖς εἰς τὴν συμπεφυρμένην ἀσέβειαν, ποιεῖται τὸν ἔλεγχον, αἱ τῶν ἀκράτων αὐτοῖς δυσσεβημάτων σπονδαί, ἀλλ' (ὡς ἔφημεν) τῆς ὅλης 25 αὐτῶν θρησκείας ἑκατέρω μερὶς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐνώσεως προδοσίαν καὶ ἐξάρνησιν διεπράξατο. καὶ πρῶτον μὲν φησιν ὡς ὁ τῆς οἰκονομίας λόγος ἐ τὰ τυχόντα τῶν προσώπων ἐπόπτας καὶ διαιτητὰς καθίζει τῆς πράξεως, ἀλλὰ τὰς ὑπηρετίας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους τῶν 30 τῷ θεῷ μυσηρίων, καὶ οἷς τῶν ἀρχιερατικῶν θρόνων οἱ νόμοι κατεπιστεύθησαν, ὧν ἡ λεγομένη τῶν Γαϊνιτῶν καὶ Θεοδοσιανῶν ἔνωσις ἐδένα ἐγίνωσκεν. ἔπειτα δὲ τότε τὰς οἰκονομίας ὁ ὁρθὸς λόγος μεταχειρίζετο, ὅτε τὸ δόγμα τῆς εὐσεβείας ἐδὲν παραβλάπτετο· ἐκείνους 35 γὰρ ἀκηράτους καὶ ἀκαπηλεύτους μένοντες, ἡ οἰκονομία περὶ τι τῶν ἔξωθεν αὐτῶν χώραν εὐρίσκει συνίσταται. πολ- λάκις δὲ τις καὶ πρόσκαιρος οἰκονομία προελήλυθε πρὸς βραχὺ τι τῶν οὐκ ὀφειλόντων ἀναχωμένη καὶ σέξασα ἐπὶ τῷ διηνεκῆς μὲν καὶ ἀκλόνητον τὴν εὐσε- 40 βειαν ἀπολαβεῖν τὸ κράτος, ὑπεκλῦσαι δὲ καὶ τὰς τῶν

σκενωρούντων κατὰ τῆς ἀληθείας ὁρμῆς, αἱ πολλὰι φερόμεναι τῇ ῥύμῃ μέγα τι κακὸν ἐργάσαται, μὴ πρὸς βραχὺ τι τῶν τὴν ἐκκλησίαν οἰκονομούντων ὑπενδι- δόντων, παρεῖχον τὸ ἀναμφίβολον. οὕτως ὁ Παῦλος 5 διὰ τὰς τῶν Ἰεδαίων ἀκαθέκτους ἐπιβουλάς καὶ τὰς πρὸς τὴν ἀποστασίαν προφάσεις περιτέμνει μὲν τὸν Τιμόθεον, ξυρᾷ δὲ καὶ αὐτὸς τὴν κεφαλὴν καὶ ἀγνίζει, ὁ πρὸς Γαλάτας γράφων „ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι, ἂν περιτέμνηθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.”

ἀλλὰ ταύτην μὲν τὴν οἰκονομίαν βραχὺς τις χρόνος ἐπί- 10 σατο, καθὰ διδάσκει καὶ τὸ παράδειγμα διὰ παντὸς δὲ καὶ 402 H. εἰσαεὶ ἡ ἐκκλησία τὸ ἀσυστάστον μεθοδεύει καὶ ὁλόκληρον.

τὸ δὲ ἕτερον εἶδος τῆς οἰκονομίας περὶ τὰς λέξεις λαμβάνει τὴν σύστασιν. ὅτε γὰρ, τῶν τῆς ἐκκλησίας 15 δογμάτων ὁρθῶς ἔχόντων καὶ δι' ἑτέρων φωνῶν ἀνακηρυττομένων, ῥήματά τινα τοῖς ἀκραιότεροις σκαν- δάλε καὶ ἐκ εὐλογοῖ γίνωντο προφάσεις, ἀποσιωπᾷ συγκαταβαίνει ταῦτα. ὁ δὲ τὰς λόγους αὐτῶν οἰκονομῶν ἐν κρίσει καὶ σιωπῇ, τῶν εὐσεβῶν δογμάτων τὸν φθόγγον εἰς πᾶσαν τὴν οἰκωμένην περιηχηθῆναι καταπραγμα- 20 τεύει. οἷα δὲ καὶ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον ὁ Θεολόγος Γρηγόριος πεποιηκότα ἐπιδείκνυσιν. „ἐπειδὴ γὰρ” φησὶ „συμφρονῶντας εὗρε καὶ ἐδὲν διεσῶτας κατὰ τὸν λόγον, τὰ ὀνόματα συγχωρήσας συνδεῖ τοῖς πράγμασι.” καὶ ἐν τῇ πεντηχοστῇ δὲ πάλιν τὸν αὐτὸν διδάσκαλον ἴδοις 25 ἂν τῆς αὐτῆς οἰκονομίας τὸ εἶδος κρατύνοντα. „ἀλλὰ ταῖς συλλαβαῖς” φησὶ „δυσχεραίνετε, καὶ προσπταίετε τῇ φωνῇ. δότε τὴν δύναμιν τῆς θεότητος, καὶ δώσομεν ὑμῖν τῆς φωνῆς τὴν συγχώρησιν.”

καὶ τρίτον δὲ φησι τρόπον οἰκονομίας, ὅτε παρο- 30 ρῶντο πρόσωπα πολλάκις ἐκκήρυκτον ψῆφον τῆς ἀκρι- βείας κατ' αὐτῶν ἀνακηρυττέσης, ἐδὲν ἐλαττον τῶν ὁρθῶν κρατυνομένων δογμάτων. καθ' ἣν, φησὶν, οἰκο- νομίαν Θεόφιλος μὲν τῷ Γελασίῳ ἐκοινωνε, ἐγγεγραμ- μένον ἔχοντι τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις τὸν Παλαιστίνον Εὐ- 35 σέβιον, Κύριλλος δὲ τῷ Μοψβεσίας Θεοδώρῳ, κατὰ τὴν ἐφ' αὐτῶν ὡσαύτως ἀνακηρυττομένην, τῆς κοινωνίας ἐκ ἀφίστατο· ἐώρα γὰρ ἀκηράτοις σωζόμενα δόγμασι τὰ τῆς εὐσεβείας καιριώτατα. μέχρι γὰρ τέτις τὰ τῆς οἰκο- 40 νομίας ὁ ὁρθὸς λόγος ἀνέχετο, μέχρις ἂν ἐδὲν καινο- τομεῖτο τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων.

α. 14. πρὸς ὀλίγον corr A: πρὸ ὀλίγων ε. 19. οἰκονομίαν] cf. Elias Veielius de variis oeconomiae sacrae ge- neribus.

25. σπονδαὶ corr A: σπονδαί ε.

37. εὐρίσκει] οὐκ εὐρίσκει rc A et ε.

39. καὶ σέξασα A: σέξασα

35. παλαιστίνον ε.

40. τῷ Scaliger: libri τὸ.

11. καθ' ὅ ε.

39. καιριώτατα ε.

19. οἰκονομίαν] cf. Elias Veielius de variis oeconomiae sacrae ge- neribus.

37. εὐρίσκει] οὐκ εὐρίσκει rc A et ε.

39. καὶ σέξασα A: σέξασα

35. παλαιστίνον ε.

39. καιριώτατα ε.

11. καθ' ὅ ε.

39. καιριώτατα ε.

11. καθ' ὅ ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

39. καιριώτατα ε.

Τριχῇ τοίνυν τὴν οἰκονομίαν διελών, καὶ κατ' ἐδε-
μίαν αὐτῶν τὴν τῶν Θεοδοσιανῶν καὶ Γαϊνιτῶν προελ-
θεῖν ἐπιδειξάμενος ἔνωσιν, εἰς προδοσίαν συγκλειθέν-
τας ἐκάτερον μέρος τῆς οἰκείας θρησκείας παρέστησε,
καὶ εἶναι μὲν ἑδαμῶ, ἀλλὰ συγχυθέντας πάλιν ἀπ' 5
ἀλλήλων διαρῶσθαι καὶ κατ' ἀλλήλων φέρειν τὸν πό-
λεμον. ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα, ζηλιτεύων τὴν τῶν
ἀκεφάλων λεγομένην ἔνωσιν, διεξελθὼν, διὰ πλειόνων
773R. ἄλλων ἐναργῶς ἐπεδείξατο ὥς ἔδεν αὐτοῖς ἵχνος οἰκο-
νομίας διαπέπρακτο, ἀλλὰ σαφῆς προδοσία καὶ ἐξάρ- 10
νησις, ὑπὲρ ὧν πρότερον μυριάκις ὑπελθεῖν τὸν θά-
νατον διετείνοντο. ἔτω μὲν τὰ περὶ τῶν ἀκεφάλων ἐν
τῷ βιβλιδαρίῳ τῷ τῷ διεξι.

Περιεῖχε δὲ τὸ τεῦχος καὶ ἐπιστολὴν αὐτῷ γεγραμ-
μένην Εὐτυχίῳ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, 15
ἣν ἔγραψεν ἐν πρεσβυτέροις ἔτι τελῶν, πληροφορίαν
περιέχουσαν τῆς ὀρθοδόξου καὶ καθολικῆς εὐσεβείας
καὶ πίστεως.

228.

Ἀνεγνώσθη τῷ ἐν ἁγίοις ΕΦΡΑΙΜΙΟΥ (πατρι- 20
άρχης δὲ ἔτος Θεσπόλεως ἦν) λόγοι διάφοροι. Σύρας
403H. μὲν γεγονώς καὶ φωνῆς καὶ γενεᾶς, παιδευθεὶς "δὲ καὶ
τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκ ἀγεννῶς, ἀλλὰ καὶ πολιτικᾶς
ἐκ ὀλίγας μεταχειρισάμενος ἀρχάς, ὧν τὴν τελευταίαν,
κόμης ἀναρῶν τῆς ἀνατολῆς, ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν ἀρχιε- 25
ρατικὸν μετηνέχθη θρόνον. φασὶ δὲ αὐτὸν τὰ τε ἄλλα
ἐπαίνων ἄξια διαβιβῶναι, καὶ πολλὴν τῆς ἐλεημοσύνης
ἐργάτην γενέσθαι. συνέταξε μὲν ἔν τῳ ἀνὴρ διαφόρους
βίβλους, ὧν εἰς ἡμᾶς τέως τρεῖς περιήλθον. σχεδὸν δὲ
τι αὐτῷ πάντες, ἔς τεθεάμεθα πόνους, ὑπὲρ τῶν τῆς 30
ἐκκλησίας σπευδῶσιν δογμάτων, καὶ τῷ παραστῆσαι τὴν
κατὰ Καλχηδόνα ἁγίαν σύνοδον πάσης λαβῆς αἰρε-
τικῆς ὑπερκειμένην καὶ ἐπικρατέσαν.

Ἐν μὲν ἔν τῃ πρώτῃ βίβλῳ ὁ πρῶτος αὐτῷ λόγος
ἐπιστολὴ ἐστὶ πρὸς Ζηρόβιον τινὰ χολαζικὸν Ἐμίσης, 35
τῆς ἀκεφάλου μοίρας ὄντα, διαπεμφθεῖσα· σπευδὴν δὲ
ποιεῖται περὶ τῶν ἐπηρεαζομένων ῥημάτων, ἃ ἐν τῇ
ἐπιστολῇ περιέχετο τῷ ἁγιωτάτῳ Λέοντι προέδρῳ Ρώ-
μης. προτάττει δὲ τῆς γυμνασίας τῶν εἰρημένων ῥη-
μάτων δόξαν τινὰ τῷ τρισαγίῳ ὕμνῳ· καὶ γ' καὶ 40
Ζηρόβιος τῆς κοινῆς ἐκκλησίας αὐτὸν ἀπορρήξας πρό-
φασιν ἐδίδε τὴν περὶ τὴν τρισαγίον δοξολογίαν και-
νοτομίαν. φησὶ δὲ ὁ Ἐφραίμιος τὴν τοιαύτην ὕμνο-
λογίαν τὸς μὲν τὴν ἀνατολὴν οἰκόντας εἰς τὸν κέντριον

ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναφέρειν, καὶ διὰ τῷτο μὴδὲν
ἐξαμαρτάνειν ἐπισυνάπτοντας τὸ „ὁ σταυρωθεὶς δι'
ἡμᾶς," τὸς δὲ τὸ Βυζάντιόν τε καὶ τὴν ἐσπερίαν νεμο-
μένους εἰς τὴν ὑπερτάτην καὶ πανίερον πηγὴν τῆς ἀγα-
5 θότητος, τὴν ὁμοῦσιον τριάδα, τὴν δοξολογίαν ἀνά-
πτειν· διὸ μὴδ' ἀνέχεσθαι τέτους ἐπισυνάπτειν τὸ „ὁ
σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς," ἵνα μὴ πάθος τῇ τριάδι περι-
άψωσιν. ἐν πολλαῖς δὲ ταῖς κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐπαρ-
χίαις ἀντὶ τῷ „ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς" τὸ „ἁγία τριάς
10 ἐλέησον ἡμᾶς" ἐπάγειν· ἐξ ὧν ἐπιδηλότερον τὸν σκοπὸν
τῶν εὐσεβάντων καθίστασθαι, ὡς εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα
τὸ „ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος" ἀνά-
γοντες ἀκριβεῖ καὶ ἀκολέθῳ λόγῳ τὸ „ὁ σταυρωθεὶς
δι' ἡμᾶς" παραγράφον. ἔτω μὲν ἔν ἐκατέρῳ μοῖραν
15 περὶ τῆς προκειμένης δοξολογίας φρονεῖσάν τε καὶ λέ-
γσαν, ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς εὐσεβείας δόγματα
μηδαμῶς μὴδὲν ὁρῶ παραχαράττεσθαι, ὁρθῶς τε πράτ-
τειν ὁ ἀνὴρ ἀμφοτέρως λέγει καὶ ἑδετέραν χώραν εὐ-
ρίσκειν ὑπὸ μῶμον ποιεῖν τὴν ἑτέραν ἢ ὑπὸ κατάγνω-

20 σιν ἔλκειν ὕβρεως. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἔτω διαιτῶν· ὅτι
δὲ τοῖς ἀκεφάλοις αἰρετικοῖς, κακῶς τὴν δοξολογίαν
ταύτην ἐκλαμβάνουσι, μεγάλη γίνεται κατὰ τῆς εὐσε-
βείας καταδρομή, εἰκότως οἱ ἄλλοι πατέρες ἡμῶν παν-
τελῶς περιεῖλον τὸ „μὴ δεῖν προσάπτειν ἐν τῇ τρισαγίᾳ 776R.
ἀγίῳ δοξολογίᾳ τὸ „ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς." τῆς γ'
τριαδικῆς θεολογίας ὕμνον εἶναι τὸ δοξολόγημα, ἐπεὶ
καὶ ὁ Χερσβικὸς ὕμνος ἐν τῇ τριαδικῇ φωνῇ τῆς ἁγί-
τητος προερχόμενος ἀπ' ἀρχῆς τῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἁγί-
τητα καὶ ἀγαθότητα τριάδος μελῶδημα ἐγνωρίζετο.
ἀλλ' εἴτε εὖ εἴτε καὶ ἑτέρως περὶ τῷ τρισαγίῳ διήτησεν
ὁ ἀνὴρ (τάχα γάρ "τινα παρῆεν αὐτῷ πρόφασιν ὁ 404H.
καιρὸς τοιαῦτα διαιτῶν), ἐκ ἔχων νῦν ἑδὲ ἑτέραν γνώμη
κρίσιν ἐπιθεῖναι ἀδίστακτον. πλὴν ἐκ ἀνίησι τὸν χολαζι-
κὸν παραινῶν τῷ τῆς ἐκκλησίας συναφθῆναι σώματι.
Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐπιστολῇ καὶ τὸν κανόνα, ὃς δεύ-
τερος ἀριθμεῖται ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἐν Κωνσταντι-
πόλει ὡς ἱερωτάτῃ συνόδῳ, αὐτὸς ὡς εἶναι, ἐκ οἷδ'
ὅθεν λαβὼν ἑδὲ τίσιν ἄλλοις συντάττων, ἀριθμεῖ. ἐκ
ἐν ταύτῃ δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις αὐτῷ λόγοις
40 τὴν αὐτὴν αὐτῷ τῆς ποσότητος ἀπονέμει χώραν.

Ἀρχόμενος δὲ τῆς ὑπὲρ τῶν ὁρθῶν δογμάτων σπε-
δῆς, προσιμαίετο μὴ δεῖν συγκρίνειν ἃ περὶ θεολογίας
εἰρητῶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, τοῖς περὶ οἰκονομίας εἰρη-
μένοις Λέοντι τῷ Ρώμης, ἀλλὰ τὰ μὲν θεολογικὰ

a. 30. τι A: τοις.

41. ἀπορρήξαι A.

b. 37. εἶναι] καὶ εἶναις.

τέτε τοῖς θεολογικοῖς, τὰ δὲ περὶ τῆς οἰκονομίας τοῖς ἔχουσιν ἀναλόγως. ὅσοι δὲ τὴν θεολογίαν ἀντιπα-
 ριθέασιν τῇ οἰκονομίᾳ, οὗτοι γνώμης μὲν ἀδίκου τῆς
 ἑαυτῶν παρέχονται εἴλην, καθ' ὧν δὲ τὴν γλῶσσαν
 κινῶσι, τέτοις ἐδὲν ἦττον ἢ εἰ μὴ ἐκκίνητο τὸ ἄμω-
 μον συντηρῶσι. ταῦτα προδιασκευάσας ῥητὰ προάγει
 τινὰ τῆς ἐπιστολῆς τῆ ἀγιωτάτης Λέοντος, ἣν ἐκεῖνος
 ἔγραψε πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Φλαβιανόν, καὶ μὴν καὶ τῆς
 πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα, ἐν αἷς θεολογίαν τε λαμ-
 πρὰν τῆ ἀνδρὸς ἐπιδεικνύει, καὶ ὅτι τὸν αὐτὸν υἱόν
 τῆ θεῆ καὶ ἀληθῶς υἱὸν ἀνθρώπου γενέσθαι μεγαλοφώ-
 νως ἀνακηρύττει, παθητόν τε τὸν αὐτὸν καὶ ἀπαθῆ,
 καὶ τὸν ἀθάνατον νόμοις ὑποκύναι θανάτου, καὶ ἀπλῶς
 τὴν ἄκραν ἔνωσην τῆ λόγου καὶ τῆς σαρκὸς ἀμωμή-
 τως τε καὶ θεοπρεπῶς διεισάγει. καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ
 Νεσώριον λαμπρῶς τῇ φωνῇ ἐν ταῖς τοιαύταις ἐπιστο-
 λαῖς ἀναθεματίζει, ὡς τὴν μακαρίαν καὶ θεοτόκον
 Μαρίαν ἐκ τῆ θεῆ, ἀνθρώπου δὲ μόνον τομήσαντα
 εἰπεῖν μητέρα· καὶ ὅτι πρῶτος ὁ ἐν ἁγίοις Λέων ἰδι-
 κῶς εἶπεν αὐταῖς λέξεσιν ὡς μήτηρ θεῆ ἐστὶν ἡ ἁγία
 θεοτόκος, τῶν πρὸ αὐτῆς πατέρων ἔτω διαπροσίοις
 ῥήμασι μὴ τῆτο φαιμένων. τὸ μὲν ἐν πρῶτον αὐτῷ
 κεφάλαιον ταῦτα διατάττει.

δεύτερον δὲ αὐτῷ προάγει, δι' ἃ δείκνυται ὡς ὁ
 ὁσιώτατος Λέων τοῖς πατράσι συμφωνῶν ἕνα τὸν
 αὐτὸν ὁμολογεῖ υἱόν, καὶ τῆ αὐτῆς καὶ ἐνὸς ὥσπερ ἑκα-
 τέραν μορφῇν, ἔτω καὶ τὴν διάφορον φυσικὴν ἐνέρ-
 γειαν, ἐδαμῶς διαίρει τὴν ἐνώσει παρεισάγων, ἀλλ'
 ἕνα τὸν σεσαρκωμένον ἀνυμνεῖ θεὸν λόγον. παρατί-
 θησι δὲ ταῖς φωναῖς τοῦ ὁσίου Λέοντος τὰ Κυρίλλου
 δόγματα, δεικνύς κατὰ πάντα συμφωνῶντα, καὶ δὴ καὶ
 Γρηγορίου τῆ Νύσσης, ἀλλὰ καὶ Ἰσίδωρου τῆ Ρώμης. ἔτι
 μὴν παρίσχησι τὴν λέξιν, ἥπερ χρησάμενος ὁ ἐν ἁγίοις
 Λέων διαβολὴν ἀσεβείας ὑπέστη παρὰ τῶν ἀπὸ Σε-
 βήρου, αὐτὴν ταύτην ἐκ ἁπαλῆς ἐδὲ δις ἀλλὰ καὶ πεν-
 τάκις εἰρημένην Κυρίλλῳ, φημι δὴ τὸ ἑκατέρας. οὐ
 Κυρίλλου δὲ μόνον τὸν νικηφόρον χρησάμενος τῇ φωνῇ,
 405 H. καθ' ἧς "μεμνηότες οἱ ἀπὸ Σεβήρου δυσσεβείαν τῷ
 Θεοφύλῳ ἐπιγράψας Λέοντι, ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμαστὸν
 Βασίλειον. ἐκ ἐν ταύτῃ δὲ μόνῃ τῇ φωνῇ συμφω-
 νεῖν τοῖς τῶν πατέρων λογύσι τὸν ἐν ὁσίοις ἀπο-
 777 R. δείκνυσσι Λέοντα, "ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἁπασιν

δόγμασί τε καὶ ῥήμασι, καθ' ὧν ὑλακτεῖν οἱ αἵρε-
 σιῶν ἐπεφρίκασιν τῆς τε γ' εἰρημένους πατέρας ὁμο-
 δοξεῖν τε καὶ ὁμολογεῖν τῷ ἀνδρὶ, καὶ μὴν καὶ Ἀθα-
 νάσιον τὸν πολυάθλον, καὶ τὸν ἐν θεολογίᾳ περιβόητον
 5 Γρηγόριον, Πρόκλον τε τὸν Κωνσταντινουπόλεως καὶ
 Ἀμφιλόχιον τὸν Ἰκονίᾳ καὶ τὸν θαυμάσιον Ἰωάννην
 τὸν Χρυσόστομον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τὸ δεύτερον
 αὐτῷ διαπραγματεύεσθαι κεφάλαιον.

τὸ δὲ τρίτον, ὅτι τὰ ἄρθρα προτατιόμενα τῶν ἐν
 τῷ Χριστῷ φύσεων ἐδαμῶς υἱὸν δυάδα ἐπινοεῖν ἐμε-
 νῆν ἐκ ὑποτιθέσθαι, ἀλλ' ἐστὶν ἰδίωμα τῆς θείας γραφῆς,
 καὶ προσώπων μὲν (ὡς εἴρηται) δυάδα παρεισάγων, τὰς
 ἐνωθείσας δὲ φύσεις ἀτμήτους τε καὶ ἀδιαιρέτους δια-
 φυλάττον. καὶ γ' καὶ ταύτην τὴν ἐπήρειαν κατὰ τῆς
 15 τῆς Λέοντος ἐπιστολῆς ἡ αἵρετικὴ λύσσα κατέχευεν, εἰ-
 πόντος αὐτῆς "ὥσπερ ἐν τῷ ἐλεῖν ὁ θεὸς τροπὴν ἐκ
 ὑφίστατο, ἔτις ὁ ἀνθρώπος τῷ μεγέθει τῆς ἀξίας ἐκ
 ἀναλίσκετο." ὅπερ ἐν εἴρηται, κατὰ τὸ τρίτον κεφάλαιον
 ἐκ τε τῶν εὐαγγελικῶν φωνῶν καὶ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν,
 20 καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν μακαρίων πατέρων ἡμῶν, Ἰγνατίου
 τῆς Θεοφύρου καὶ Ἰσίδωρου καὶ Ἀθανασίου καὶ Γρηγορίου
 καὶ Βασιλείου, διελέγχει τῆς δυσσεβεῖς ὡς ἡ τῶν ἁρ-
 θρων χορῆς (πάντες γ' ἔτοι τέτοις ἐχρήσαντο) ἐδε-
 μίαν τομὴν ἢ διαίρεσιν ἐπινοεῖ τῆς ἐνώσεως. ἐν οἷς
 ὑποφέρει ὅτι καὶ τὸ "ἐν ὅσῳ τὰ συναμφοτέρα μετὰ
 ἀλλήλων ἐστὶν" (εἰρημένον δὲ ἐστὶ τῆτο τῷ ὁσιωτάτῳ
 Λέοντι) ἐκ χρόνου δήλωσιν, ἀλλ' ἀντὶ τῆς διὰ παντὸς
 παραλαμβάνεται.

τέταρτον δὲ κεφάλαιον εἰς μέμψιν παρὰ τῶν αἵ-
 30 ρετικῶν προταθὲν ἀνέκδοτον παντελῶς ἀποφαίνει διὰ
 τῆς ὁμοίας μεθόδου, φωνὰς συμβαινέσας τῷ αἰτια-
 θέντι παρατιθείς, αἷς ὁ χορὸς τῶν ἁγίων ἡμῶν πα-
 τέρων χρησάμενος εἰώθασι. τὸ δὲ κεφάλαιον φωναὶ μὲν
 εἰσι τῆς ἐν ἁγίοις Λέοντος, λέγουσι δὲ ταῦτα "τῷ μὲν
 35 κλαίειν τὴν βεβαιότητα τῆς αὐτῆς σαρκὸς ἐπεδείκνυ-
 το, τῷ δὲ ἀναστῆσαι πρὸς τὸ κέλευσμα τῆς αὐτῆς φω-
 νῆς τὴν ἄκραν αὐτῆς θεότητα ἐδήλωσε. ἐνὸς δὲ καὶ
 τῆς αὐτῆς ἀμφοτέρα πέπρακται τε καὶ λέλεκται."

πέμπτον δὲ λαβὴν προταθείσαν παρὰ τῶν αὐτῶν
 αἵρετικῶν κατὰ φωνῶν ὁμοίων τῆς αὐτῆς ἱερῆς ἀνδρὸς
 40 διὰ τῆς ὁμοίας ἐπιρροαίης μεθόδου. ἐστὶ δὲ ἡ φωνὴ
 "ποία φύσις διαπέπαρται τοῖς ἡλοῖς ἐν τῷ τῆς σαρκὸς

a. 5. ἡ libri om. 6. προάγει τινὰ τῇ ἐπιστολῇ γ.
 καὶ ἄλλοι προεἶπον. ἡ ὅτι θεοτόκον μὲν λέγουσιν, μητέρα δὲ
 b. 2. ὁρθοδοξεῖν γ. 7. αὐτῷ καὶ τὸ δεύτερον γ.
 37. ἐνὸς] παρ' ἐνὸς Rothom.

19. ὁ add A, qui in mg: πῶς τοῦτο φησιν; Κυρίλλος γὰρ
 θεοῦ οὐκ εἶπον, καὶ μὴδὲν διενήνοχεν. 35. ταύτην add A.
 11. θείας] ἱερῆς A. 27. οἷ] οὐ πρὸς Scaliger.

ξύλω τῷ προσπεπηγός τῷ σαυρῷ;” ἐν τῷ τῷ
406 H. κεφαλαίῳ καὶ “Ἰσιδώρος τῷ ἐν μονάζουσιν περιβλέπτου
(Ἀλεξανδρεὺς δὲ τὸ γένος οὗτος ἦν, καὶ τοῖς ἀρχιε-
ρεῦσιν αἰδέσιμος) διαφόρους ἐξ ἐπιστολῶν διαφόρων
χρήσεις ἐπιφέρει, αἱ κατὰ πάντα συμβαίνουσι ταῖς 5
παρὰ τῶν αἰρετικῶν ὡς ἐκ εὐσεβέσι συκοφαντιμέναις.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἢ πρὸς Ζηρόβιον ἐπιστολὴ τὰ
κεφάλαια πόνον ποιεῖτο. ἕτεροι δὲ αὐτῷ πρὸς τὸν
βασιλέα Ἰβηριανὸν γράφονται ἐπιστολαί, ἡ μὲν αὐτῷ
τὴν εὐσεβείαν ἀποδεχομένη, ἡ δὲ ἀσκητῶν τινῶν εὐ- 10
σεβῶν τὴν ἔρημον οἰκόντων διαμαρτυρίαν ὑπὲρ εὐ-
σεβείας προτεινομένη, ἑτέρα δὲ τὰ τῷ Ἀνθίμῳ συν-
οδικὰ κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμα-
τικῶν ἀξιῶσα διατυπωθῆναι τε καὶ ἀποσαλῆναι. ἄλλη
δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀνθίμον μετὰ τὰ συνοδικὰ ἐλ- 15
λεῖ, [καὶ] τὴν ἐκείνων ἀποδοχὴν ἐπαραιτημένη, ὥστε
μηδὲν ἐν αὐτοῖς τῷ Ἀνθίμῳ ἐμφανίσαντος τῆς δυσ-
σεβείας, πλὴν προαεῖναι τὸν Ἀνθίμον ἑξαίτεῖ λεπτο-
τερέστερόν τε καὶ ἀκριβέστερον Εὐτυχῇ τε καὶ τὰ Εὐ-
τυχῆς δόγματα εἰς ἀνάθεμα θέσθαι.

780 R. “Γράφει δὲ καὶ πρὸς Δομετιανὸν ἐπιστολήν, ὅς ἐν-
τυχῶν (ὡς τὸ γράμμα λέγει) ῥήμασί τισι τῷ ἀνδρὶ
διαταράχθη τε τὰς λογισμὰς καὶ ἐπιλυθῆναι τὴν ἀπο-
ρίαν ἐξήτησε. τὰ δὲ ῥήματα ἔλεγε ταῦτα „ἐκ ἔστιν
ὑπόστασιν ὑποσάσει ἐνωθῆναι καθ’ ὑπόστασιν, οἷον 25
Παῦλον καὶ Πέτρον μίαν ὑπόστασιν ἀποτελέσαι ἀδύνα-
τον. ἀλλ’ ἐδὲ ἑσὶαν ἑτέραν ἑσὶαν, καθὼς ἑτεροῦσία, εἰς
ταυτότητα συνελθεῖν ἑσὶας, οἷον ψυχῆς καὶ σώματος
ἑσὶαν μίαν ἑσὶαν ἀποτελέσαι ἀμήχανον, εἰ μήπω ἄρα
τις εἰς κοινότητά τινα ταύτας ἀνάγη, καθ’ ἣν καὶ 30
πρὶν ἐνωθῆναι ἀλλήλων ἐδιέφερον, οἷον τὸ εἰς τὸ
κτιστὸν ἀναφέροντι ἢ τὸ ὑπὸ χρόνον ἢ τὰ ὁμοια. τότε
γὰρ ἐκέτι ἑτεροῦσαι ἑσὶαι εἰς μίαν ἑσὶαν συνῆλθον,
ἀλλ’ αἱ ἀπ’ ἀρχῆς ἔχουσαι ἑσὶαι τὸ ὁμοῦσιον κατὰ
τὴν πορρωτάτω κοινότητα τὸ αὐτὸ φυλάττεσθαι ἐπε- 35
δείχθησαν.” αὐτὸ μὲν ἐν τὸν Δομετιανὸν ἐθορύβει, καὶ
ὧν τὴν λύσιν ἐπεζήτη καὶ ἔτυχε, ταῦτα ἦν ὁ δὲ πρῶ-
τον μὲν ἐκ ἀπιθάνῳ λογισμῷ τὴν ἀμφισβήτησιν πε-
ριέχετο, εἴτα δὲ καὶ διὰ τῶν πατρικῶν φωνῶν τὰ οἰ-
κεῖα καὶ προκείμενα καλῶς ἔχειν βεβαιῶν ῥήματα. καὶ 40
ἡ μὲν πρὸς Δομετιανὸν ἐπιστολὴ ταῦτα ἐπραττεν.

Ἄλλη δὲ πρὸς Συγκλητικὸν τῆνομα (Ταρσὺς δὲ
μητροπολίτην αὐτὸν τὸ γράμμα οἶδε) διαπέμπεται,

τὸν ἀγῶνα καὶ αὐτὴ τὸν κατὰ τῶν ἀκεφάλων προά-
γεσα. ἐν ἣ μετὰ τὴν ἐνωσιν τὰς φύσεις τὰς πατέρας
παράγει γνωρίζοντας, καὶ ἑδαιμὲν διὰ ταύτας ἔτε τὴν
καθ’ ὑπόστασιν ἐνωσιν ἔτε τεμνομένην ἔτε διαίρεσιν
καὶ διχασμὸν ὑπομένεσαν. καὶ μαρτυρίαι πάλιν προέρ-
χοντες βεβαιῶσαι τὸ προκείμενον Κυρίλλῳ τε καὶ τοῦ
θεολόγου Γρηγορίου καὶ ἄλλων πατέρων. καὶ ὅτι ἡ ἐκ-
κλησία τῷ Θεῷ καὶ ἡ ἐν Καλχηδόνι σύνοδος τὸν ἑνα
“τῆς ἁγίας τριάδος Θεὸν λόγον ὁμολογεῖ σαρκωθῆναι 407 H.
καὶ ἐνανθρωπήσαι, ὅς καὶ τὴν καθ’ ὑπόστασιν οἶδε
καὶ κηρύττει ἐνωσιν· καὶ ὅτι μητέρα Θεῷ πρῶτον μὲν
ἡ Ἐλισάβετ ἀνεῖπεν, ἐν οἷς λέγει „καὶ πόθεν μοι
τῆτο, ἵνα ἡ μήτηρ τῷ κυρίῳ με ἐλθῇ πρὸς με;”
σαφέστερον δὲ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα τὴν λέξιν πρῶ-
τος ὁ ὁσιος Λέων ὁ πάπας προήνεγκεν. ἐν γὰρ τῇ πρὸς
τὸν Λέοντα τὸν βασιλέα ἐπιστολῇ ῥήμασιν αὐτοῖς ὅ-
τως γράφει „ἀναθεματίζεσθω Νεστόριος ὁ τὴν μακα-
ρίαν καὶ θεοτόκον Μαρίαν ἐχὼ τῷ Θεῷ, ἀνθρώπος δὲ
μόνον πιστεύων εἶναι μητέρα.” ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἡ
20 προκείμενη ἐπιστολή.

Γράφει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ πρὸς Ἀνθίμον ἐπίσκοπον
Τραπεζέντος, ἐν ἣ τὸν τε βασιλέα Ἰβηριανὸν τῆς
εὐσεβείας ἀποδέχεται, καὶ τὸν δυστυχῇ Εὐτυχῇ τὴν κα-
θαίρεσιν ὑποσῆναι, διότι μὴ ἠνέχετο δύο φύσεων
ἐνωσιν λέγειν ἐν μιᾷ ὑποσάσει, διατείνει, καίτοι γε
τρανῶς τῶν θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῆτο δογμα-
τιζόντων τε καὶ ἀνακηρυττόντων· ἀλλ’ ἐκείνον τὸν πα-
ράφορον μὴ ἀνέχεσθαι, ἀλλ’ ἐκ δύο μὲν φύσεων γε-
γενῆσθαι τὸν κύριον, μετὰ δὲ τὴν ἐνωσιν οὐκέτι δύο
οὐδὲ ἐν δύο γνωρίζεσθαι, μίαν δὲ φύσιν μετὰ τὴν ἐνω-
σιν τερατεύεσθαι. οἷς συμφωνεῖν διελέγχει καὶ τὴν λησρι-
κὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, αὐτοῖς εἰπῶσαν ῥήμασι „τί-
τοιις καὶ ἡμεῖς πάντες συντιθέμεθα.” καὶ ὡς ἡ ἐν Καλ-
χηδόνι σύνοδος τὸν τε Νεστόριον καὶ τὸν Εὐτυχῇ ὑπὸ
ἴσῳ καὶ ὁμοίῳ τῷ ἀναθέματι ἔθετο. καὶ ὅτι τὸ εἰ-
δέναι τὰς φύσεις μετὰ τὴν ἐνωσιν ἐν μιᾷ ὑποσάσει
πάσης ἐστὶν ἀλλότριον διαιρέσεως, καὶ τοῦτο αὐτὸς
τε Κύριλλος καὶ ὁ λοιπὸς τῶν θεοφόρων ἀνδρῶν
χορὸς λαμπραῖς ἀνακηρύττουσι ταῖς φωναῖς, “Εὐ- 781 R.
τυχῆς δὲ καὶ οἱ αὐτῷ πρὸς τῆς ἐνώσεως μὲν, τῆς
δίχα ἐνώσεως (ὡς λήρου καὶ δυσσεβείας ὑπερβολή!)
τὰς δύο κηρύττει φύσεις, ἐκέτι δὲ μετὰ τὴν ἐνωσιν.
καὶ ὅτι οἱ τὸν Εὐτυχῇ ἀναθεματίζοντες καὶ τὰ αὐτῷ

α. 15. στέλλει A.

27. ἑτεροῦσία ζ.

29. ἀποτελέσαι A: ἀποτελεσθῆναι ζ.

31. οἷον τὸ] nonne οἷον εἰ?

33. ἑτεροῦσαι ζ.

εἰς] εἰ εἰς A.

b. 1. τὸν A: τῶν ζ.

8 et 33. καλχηδόνι ζ.

δόγματα παραχρήμα καὶ ἄκοντες τὴν οἰκουμένην τε-
τάρτην κηρύττωσι σύνοδον· οὐκ ἄλλη γὰρ οἰκουμένη
σύνοδος, ἀλλ' αὕτη μόνη δεχθέντα μετὰ τῶν βδελυκτῶν
αὐτῶν δογματῶν (καθὰ καὶ προείρηται) παρὰ τῆς λησρικῆς
ἐν Ἐφέσῳ δευτέρας συνόδου τοῦτον παντελῶς ἐξέτεμε
τε καὶ ἀπεκήρυξεν. ἔοικε δὲ ταῦτα γράφειν Ἀνθίμου
παρυσιάζοντι μὲν τῇ βασιλίδι πόλει, ἔπω δὲ τὸς ἁρ-
χιερατικὰς αὐτῆς ὑπελθόντι νόμος· ὃν καὶ παραινέει
κατὰ τε τῶν Νεσοριανῶν καὶ τῶν φρονέντων τὰ Εὐ-
τυχῶς ἀγωνίζεσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἡ παρῶσα λέ-
γει ἐπιστολή.

Ἡ δὲ πρὸς Βράζην τὸν Πέρσην, ἐπεὶ τῷτο ἤτησεν
ἐκεῖνος, ἐκ τῶν θείων γραφῶν ἀλλ' ἐκ πατρικῶν
μαρτυριῶν περὶ τε τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος
408 H. διαλαμβάνει, καὶ "περὶ τῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας τοῦ
λόγου, καὶ περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὑπερενδόξης παρθένου καὶ
θεοτόκου Μαρίας. αἱ δὲ γραφαὶ εἰσιν αὐτῷ ἢ τε πα-
λαιὰ διαθήκη καὶ τὰ κυριακὰ λόγια καὶ τὰ ἀποστολικὰ
κηρύγματα, δι' ὧν αἱ προκειμέναι τῶν ὑποθέσεων τὸ
ἀληθὲς καὶ βέβαιον ἀπηνέγκαντο. πλέον δὲ τῶν ἄλλων
ἐμφιλοχωρεῖ τῇ ὑποθέσει, ἐν ᾗ ἡ τῶ λόγος σάρκωσις
ἀναδιδάσκει, ὥστε δὴ καὶ τῶ καιρῷ πλείονα τὴν περὶ
αὐτῆς ἐξεργασίαν ἀπαιτῶντος. τοιοῦτον μὲν καὶ τὸ σπῆ-
δασμα ταυτησὶ τῆς ἐπιστολῆς.

Γράφει δὲ καὶ πρὸς μοναχὸς τινας, οἱ τῆς τῶ θεῷ
καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τὴν διάστασιν ἐνό-
σεν· ἔς διὰ πατρικῶν παραινέσεων πειρᾶσθαι συνάψαι,
δεικνύς τὰς ἐκείνων φωνὰς ἐδὲν τῶν ἄλλων αἰρετικῶν
διαφερέσας, καὶ μηδεμίαν ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ ἐδ' ἐκεί-
νης, ὕμνησιν κερδαίνειν. συνίησι δὲ διαφόροις πατέρων
μαρτυρίαις ἐφ' ἐνὸς καὶ τῶ αὐτῶ προσώπου διάφορον
φυσικὴν ἐνέργειαν θεωρεῖσθαι, καὶ ἄρχειν πρὸς πᾶσαν
εὐσεβῆ πληροφορίαν θεοτόκον φρονεῖν καὶ λέγειν τὴν
παναγίαν παρθένον· ἐπειδὴν γὰρ τις εἶπη θεὸν ἑναν-
θροπήσαντα τεκεῖν τὴν παναγίαν παρθένον, τῇ τῶν
ἁρχαγγέλων ἔτος θεολογία φαίνεται κεχρημένος.

Γράφει δὲ καὶ ἑτέραν ἐπιστολὴν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸς
ἀποχιστὰς Καλλινίκου, νεοφωτῶν μὲν τῇ τῶ θεῷ τέττες
ἐνωθῆναι ἐκκλησίᾳ, καθαρὰν ἀποφαίνων ταύτην πύσης
αἰρετικῆς κηλίδος, καὶ ὅτι τὰ παρὰ ταύτην συνακτῆρια
λησῶν ἐστὶ σπήλαια. καὶ μιμεῖσθαι δεῖν εἰσηγεῖσθαι Συμεῶνα
καὶ Βαραδάτον καὶ Ἰάκωβον, ἄνδρας ἐπ' αἰρετῇ ἀνὰ
πᾶσαν τὴν γῆν βεβοημένους, οἱ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διὰ

βίῃ ἡσπᾶσαντό τε καὶ ἐξεθείασαν κοινωνίαν. ἀλλ' ἐν
τέτοις μὲν καὶ ἡ παρῶσα ἐπιστολή.

Ὁ δὲ ἐφεξῆς λόγος συνοδικὴν ἀναπτύσσει προῦξιν
τῶ αὐτῶ ἀγιωτάτε πατριάρχῃ Ἐφραιμῷ, ἐν ᾗ ὁ τε
Συγκλητικὸς (τῆς Ταρσῆ δὲ τῷτον ὁ προλαβὼν λόγος
ἐπίσκοπον εἶπε) λογοθετεῖ ἐκ ὁρθοδόξης λιβέλλους
παρὰ τινων δεξιόμενος, ἐξ ὧν καὶ αἰρετικὴν παρέχεν
ὑπόνοιαν, καὶ Στέφανός τις μονάζων, σύγκελλος δὲ
τῶ Συγκλητικῷ καλέμενος. καὶ διελέγχεται μὲν κατὰ
μικρὸν τῶ λόγος προϊόντος ἐκάτερος μὴ τὰ ὁρθὰ τῆς
ἐκκλησίας σέргων δόγματα, ἀλλὰ πρὸς τὴν Εὐτυχῶς
νόσον ὑποσυρόμενος· ὁμῶς ἐν τῶ Συγκλητικῷ τὴν εὐ-
σέβειαν ἐπὶ τέλει συνελαθέντος εἰπεῖν ἡ σύνοδος δια-
λίετο. "ἐν ταύτῃ τῇ πράξει τὸν θεσπέσιον Κύριλλον
784 R. τῇ φύσει ἀνδ' ὑποστάσεως ἀλλαχῆ τε παρεισάγει χρῆ-
σασθαι, καὶ ἡνίκα λέγει μάλιστα μίαν φύσιν τοῦ λόγου
σεσαρκωμένην· οὐ γὰρ ἂν εἰπεῖν αὐτόν, πολλάκις τὰς
δύο φύσεις ὁμολογηκότα, ὥσπερ ἐκ μεταμελείας μίαν
φύσιν, εἰ μὴ τὸ ῥῆμα νυνὶ τῆς φύσεως ἀντὶ τῆς ὑπο-
στάσεως παρειλήφει. καὶ συγκροτεῖ τῷτο ἐξ ἑτέρων τε
φωνῶν τῶ αὐτῶ Κυρίλλῳ, καὶ ὅτι "τοιοῦτον τὸ τῆς ἐκ-
409 H. κλησίας φρόνημα. καὶ ἄλλα δὲ τινα χρήσιμα κατὰ τῆς
συγχυτικῆς αἰρέσεως ἢ προῦξιν ἀγωνίσματα περιέχει.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐνεγέγραπτο τῇ βίβλῳ πρὸς Μέγυν
τὸν ἐπίσκοπον Βεροίας ἐπιστολή, τὸ ἐν δύο φύσεσι χρῆ-
ναι γνωρίζειν τὸν Ἐμμανὴλ, ὡς καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκ-
μενικῇ τετάρτῃ συνόδῳ εἴρηται, δογματίζεσθαι τε καὶ
ἐπικυρῆσαι, καὶ ὅτι ἡ λέγουσα χρῆσις μίαν φύσιν τοῦ
λόγου σεσαρκωμένην κατὰ τῶν διαιρέντων ἀπ' ἀλλήλων
τὰς φύσεις ἔχει τὸ κράτος προβάλλεσθαι, ἀλλ' ἔτι κατὰ
τῶν ἀναιρέντων τὴν τῶν φύσεων διαφορὰν διὰ τὴν
ἑνωσιν. ὥσπερ δὲ τὸ μία φύσις τῶ λόγος σεσαρκωμένη
τοῖς διαιρέσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰς φύσεις ἀπομάχεται,
ἔτω καὶ τὸ ἐν δύο φύσεσι τὴν καθ' ὑπόστασιν ὁμο-
35 λογεῖν ἑνωσιν τὸς συγχυτικὰς ἐλέγχει καὶ κατακύνει τέ-
των τὸ βέλημα. ἔτως ἐν καὶ ἡ ἐν δύο φύσεσι καθ'
ὑπόστασιν ἑνωσις καὶ ἡ μία τῶ λόγος σεσαρκωμένη φύ-
σις κατὰ μὲν τῶν ἀντικειμένων αὐταῖς καὶ ἀλλήλοις
δοξασμάτων ἀγωνίζοντο, ἑδετέρα δὲ κατὰ τῆς ἑτέρας
40 ὁπλίζοντο. ἔτε γὰρ ἡ μία τοῦ λόγος σεσαρκωμένη φύσις
ἐπ' ἀναιρέσει τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς λέγετο, ἔτε ἡ
ἐν δύο φύσεσι γινωσκόμενη καθ' ὑπόστασιν ἑνωσις
διαίρεσιν ἀπ' ἀλλήλων εἰσάγει τῶν φύσεων. ὥστε ἡ τῶν

a. 5. τοῦτον A: τότε γ.
25. Βερόϊας γ.

17. αὐτῶν γ.
χρῆται add A.

36. ἀγγέλων γ.
36. ἑνωσις καθ' ὑπόστασιν γ.

b. 6. λογοθετεῖ γ.

21. τὸ A: καὶ το γ.

δύο φύσεων ἔνωσις βεβαίως ἐστὶ τῆς μιᾶς τῆς λόγῃ
σεσαρκωμένης ὑποστάσεως ἀσπγγύτης καὶ διαφορᾶς ἀδια-
ρέτως κληρονομήτης. ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα ἐκ ὀλίγα
διὰ τῆς προκειμένης ἀναγράφων ἐπιστολῆς τὰ μὲν τῆς
εὐσεβείας κρατύνει δόγματα, τῆς δὲ συγγυτικῆς ἀναι- 5
δείας διελέγχει τὴν ἀπόνοιαν. καὶ παραινέσας τὸν τὴν
ἐπιστολὴν δεξάμενον ἐπαυξῆσθαι τε καὶ πληθύνει τὰ
γεγραμμένα, ἅτε καὶ δυνάμειος ἐκ ἁπορον, καταλήγει
γράφων τὸ γράμμα.

Μεθ' οὗ πρὸς Εὐνόϊον μοναχὸν ἑτέραν γράφει, ἐν 10
ᾗ διέξεισι μήτε ἀλλήλοις μήτε ἑαυτοῖς ἐναντιωθῆναι
τὸς ἱεροῖς ἡμῶν πατέρας, ἐπειδὴν περὶ φθορᾶς καὶ
ἀφθαρσίας διαλαμβάνωσι. καὶ ὅτι ἡ μὲν ἀφθαρσία
ὑγεία τίς ἐστιν ἀλλ' ἐκ ἀναίρεσις τῆς ἡμετέρας φύσεως,
ἡ δὲ φθορὰ νόσος· ὅθεν καὶ τὸν Ἀδάμ πρὸ τῆς παρα- 15
βάσεως ἀφθαρτον ἔχοντα σάρκα κατὰ πάντα ὑπάρχειν
ἡμῖν ὁμοῖον. ταῦτα χρήσεισι πατέρων διαβεβαιῶν,
καὶ ἕτερα ἐκ ὀλίγα πρὸς τὴν εὐσεβειαν χρήσιμα συγκα-
ταλέξας τῇ ἐπιστολῇ, πέρας αὐτῇ ἐπιτίθησιν.

Ἐπὶ ταύταις δὲ καὶ λόγοι αὐτῷ διελέχθησαν πα- 20
νηγυρικοὶ ζ', ὁ μὲν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων προ-
φητῶν, ὁ δὲ εἰς τὰ γενέθλια τῆς σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἕτερος δὲ πρὸ τῶν ἁγίων νησιῶν, καὶ ἄλλος
εἰς τὴν κατήχησιν τῶν νεοφωτίστων, καὶ δὴ καὶ εἰς τὰ
ἐγκαίνια τῆς ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τῆς ἐν Λάφυρῃ, καὶ εἰς 25
τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν, καὶ ἐν μιᾷ τῆς ἁγίας τεσσα-
ρακοστῆς ἐνάτῃ. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τέτοις ὁδοῖς ὁ ἐν τῇ
ἁγίᾳ τετραδί λεχθεὶς εἰς τὸς νεοφωτίστους.

410 H. Τὸ μὲν ἐν πρῶτον "περιελθὼν εἰς τὰς ἡμετέρας
χειρας τεύχος ταῦτα περιεῖχεν.

229.

785 R. "Ἀνεγνώσθη βιβλίον τῆς αὐτῆς ἐν ἁγίοις ΕΦΡΑΙ-
ΜΙΟΥ, ὃς τῶν ἱερῶν τῆς Ἀντιοχείας θεσμῶν ἡγεῖτο,
ἐν λόγοις δ', ὃν ὁ μὲν α' περὶ τῶν ἐπηρεαζομένων ῥη-
μάτων Κυρίλλου, ὃς ἐκεῖνος παρέθηκε πρὸς Σέκηνσον 35
κατὰ τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν γράφων, διαλαμβάνει
τὴν ἐπήρειαν δὲ ἡ τῆς Σεβήρου αἵρεσις ἐπάγει. ὁ δὲ β'
ἀπόκρισις ἐστὶ πρὸς τὸν χολασικὸν Ἀνατόλιον περὶ ὃν
ἐκεῖνος μαθεῖν ἡβελήθη. ὁ δὲ γ' ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς
ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐν Καλχηδόνι συνόδου γράφει 40
πρὸς Δόμνον καὶ Ἰωάννην τὸς ἐν τῇ δευτέρᾳ Κιλικίᾳ
ἀσκήντας. ὁ δὲ δ' πρὸς τὸς ἀνατολικὰς μοναχούς, τῆς
Σεβήρου δυσσεβείας καὶ αὐτὸς ἀντεχομένους.

Προτίθησιν ἐν ἐν τῷ α' λόγῳ τὴν ἐπηρεαζομένην

φωνήν, ὥσπερ ἔφημεν, ἐκ τῆς δευτέρας πρὸς Σέκηνσον
ἐπιστολῆς, ἔχουσιν ἔτιως „ἔγω δὲ ἡμῖν εἰς παράδειγμα
πάλιν ὁ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος. δύο μὲν γὰρ καὶ ἐπ' αὐτῷ
νοῶμεν τὰς φύσεις, μίαν μὲν τῆς ψυχῆς, ἑτέραν δὲ
τὴν τῆς σώματος. ἀλλ' ἐν ψιλαῖς διελόντες ἐννοίαις, καὶ
ὡς ἐν ἰχναῖς θεωρίαις ἦτοι νῦν φαντασίαις τὴν δια-
φορὰν δεξάμενοι, ἐκ ἀνὰ μέρος τίθεμεν τὰς φύσεις,
ἕτε μὴν καὶ διαμπαῖς διατομῆς δύνανται ἐφίμεν αὐ-
ταῖς, ἀλλὰ μίαν ἐνὸς εἶναι νοῶμεν, ὥστε τὰ δύο μηκέτι
μὲν εἶναι δύο, δι' ἀμφοῖν δὲ τὸ ἐν ἀποτελεῖσθαι ζῶον.”
αἱ μὲν ἐν ἐπηρεαζόμεναι φωναὶ αὐταί. ὁ μὲν γὰρ ἱερὸς
Κυρίλλος ψυχῆς καὶ σώματος, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἄνθρωπος
ἀποτελεῖται, τὴν διαφορὰν ἡβελήθη διὰ τῶν λέξεων
παραστῆσαι· διὸ καὶ εἶπεν „ἐκ ἀνὰ μέρος τίθεμεν τὰς
φύσεις.” ἡ δὲ αἵρεσις φησὶν „ἀλλ' ἐπήγαγε, μίαν ἐνὸς
εἶναι νοῶμεν.” καὶ τί τῆτο; μίαν γὰρ ἐνταῦθα τὴν ὑπό-
στασιν ἀλλ' ἐπὶ τὴν φύσιν εἶπε. καὶ τῆτο σαφέστερον ἐδή-
λωσεν, ἐπαγαγὼν „δι' ἀμφοῖν δὲ τὸ ἐν ἀποτελεῖσθαι
ζῶον.” πῶς γὰρ οἶόν τέ ἐστι νοεῖν σώματος καὶ ψυχῆς

μίαν ἔσταν; ἀλλ' ὅρα πάλιν ἑτέραν ἀνοιαν τῆς αἰρέ-
σεως. „νοεῖν εἶπε” φησὶν, „οὐ λέγειν.” καίτοι γε τίς
ἐκ οἶδεν ὡς τὸ καλῶς νοῶμενον καὶ καλῶς λέγειν, τὸ
δὲ κακῶς νοῶμενον ἐδὲ λέγεσθαι δίκαιον; εἰ δὲ διότι
λέγει „μίαν ἐνὸς νοῶμεν,” τὸ δὲ μίαν καθ' ἡμᾶς τὴν
φύσιν εἶπεν, καὶ ἐνὸς μὲν εἶναι ζῶον μόνον δεῖ νοεῖν,
λέγειν δὲ ἐκέτι, ἐκδὲν ἐπὶ τὴν λέγειν μίαν φύσιν, εἰ καὶ
νοεῖν τισὶν ἐπὶ τῆς τῆτο. πῶς δὲ καὶ αὐτὸς ὅλως εἶπεν
ὃ λέγειν οὐκ ἔδει; ἀλλ' ὁ κενὸς ἔτος ἐρῶντος λῆρος.
πάλιν δὲ, φασὶν, εἶρηκεν „ὥστε τὰ δύο μηκέτι μὲν εἶ-
30 ναι δύο, δι' ἀμφοῖν δὲ τὸ ἐν ἀποτελεῖσθαι ζῶον.” ἐκδὲν
τὰς δύο φύσεις λέγει μὴ μένειν ἔτι δύο φύσεις. εἰ δὲ
ἐπὶ τῆς παραδείγματος, φασὶν, τὰς δύο φύσεις ἐ λέγει
διαμένειν δύο, δηλονότι καὶ ἐπὶ Χριστῷ τῆτο ἀκολούθως
θεωρηθήσεθ. καὶ ταῦτά φασιν μὴ συνιέντες πρῶτον

μὲν ὡς ἐπὶ πάντα τὰ ἐν τῷ παραδείγματι “ὀφείλει καὶ 411 H.
ἐν τῷ παραδειγματιζομένῳ θεωρεῖσθαι, δεύτερον δὲ ὅτι
τὸ μηκέτι μὲν εἶναι δύο εἶπε, τῆτες μὴ ἀνὰ μέρος καὶ
ἰδιοσυζάτως ὑπάρχειν, ἀλλ', ὡς προεῖπε, δι' ἀμφοῖν
τὸ ἐν ἀποτελεῖσθαι ζῶον. καὶ σκόπει ὡς ἐκ ἐξ ἀμφοῖν
ἀλλὰ δι' ἀμφοῖν ἀποτελεῖσθαι ζῶον, σημαίνων ὡς ἐκα-
τέρα φύσεις ἐν τῷ ἀποτελεῖσθαι ζῶον. ἐπεὶ τί
ἐκώλυεν ἀντὶ τῆς δι' ἀμφοῖν εἰπεῖν ὅτι διὰ μιᾶς τὸ ἐν
ἀποτελεῖσθαι ζῶον; εἰ γὰρ αἱ δύο ἐκέτι μένουσι δύο, εἰς
μίαν δὲ συνῆλθον φύσιν, “διὰ μιᾶς ἔδει φάναι τὸ ἐν 788 R.

a. 6. ὑπόνοιαν ε.

20. πανηγ. διελ. ε.

b. 3. ἐπ' A: ὑπ' ε.

26. εἰ add A.

31. λέγει corr A: λέγειν ε.

ἀποτελεῖται ζῶον. καὶ ἔδὲ πάλιν εἶπε „δὲ ἀμφοῖν ἡ μία φύσις ἀπετελέσθη,” ἀλλὰ τὸ ἐν ζῶον, τατέσιν ἡ ὑπόστασις. καὶ καλῶς ἐκ εἶπε „μία φύσις ἀπετελέσθη” τὸ γὰρ λέγειν τῷτο τῆς Ἀπολιναρίας λόβης ἐστίν, ὅς ἐφη „μῆζις Θεσπεσία Θεὸς καὶ ἄνθρωπος μίαν καὶ τὴν 5 αὐτὴν ἀπετέλεσε φύσιν.” καὶ μὴν καὶ τῇ προτέρᾳ πρὸς Σέκηνσον ἐπιστολῇ ἐπὶ τῇ αὐτῇ παραδείγματος λέγει „καὶ εἰ δοκεῖ, δεξιόμεθα πρὸς παραδείγμα τὴν καθ’ ἡμῶς αὐτὰς σύνθεσιν, καθ’ ἣν ἔσμεν ἄνθρωποι. συντιθέμεθα δὲ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ὁρῶμεν δύο 10 φύσεις, ἑτέραν σαρκὸς καὶ ἑτέραν ψυχῆς,” ὥς ἐν τῇ συνθέσει τὰς δύο φύσεις θεωρεῖ. ἐκὼν τὸ „μηκέτι μὲν εἶναι δύο” ἐκὼν μίαν φύσιν ταύτας γενέσθαι λέγει, ἅπαγε, ἀλλὰ μὴ ἀνὰ μέρος καὶ ἰδιοσυζάτως ὑπάρχειν. ὅτι δὲ διάφορος ἡ ψυχῆς καὶ σώματος φύσις καὶ μετὰ τὴν 15 σύνθεσιν ἐν τῷ συνθέτῳ θεωρεῖται, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς βαπτίσματος φάσκων λόγῳ „διπτῶν δὲ ὄντων ἡμῶν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τῆς μὲν ὁρατῆς τῆ δὲ ἀοράτου φύσεως, διπτὴ καὶ ἡ κάθαρσις” καὶ ἐξῆς. ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερός 20 Κύριλλος ἐν τῷ ἐνάτῳ λόγῳ τῶν ὑπομνημάτων, ἐν οἷς τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ὑπομνηματίζει, ἔτω φησὶ „πιεῖν δὲ ἡμῶς αἱ Θεῖαι γραφαὶ διδάσκουσιν εἰς τὸν ξανρωθέντα καὶ ἀποθανόντα καὶ ἐγηγερόμενον ἐκ νεκρῶν, ὡς ἐκ ἑτέρον ὄντα τὸν υἱὸν παρὰ τὸν ἐν αὐτῷ 25 λόγον.” εἶτα „ἐκ ὅσον εἰς ἐσίας ταυτότητά φημι (σῶμα γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ λόγος, εἰ καὶ σῶμα τῆ λόγος), ἀλλ’ ὅσον εἰς τὸ τῆς ἀληθῆς υἰότητος χρῆμα.” πᾶς ἔν ἡ τῆς ἐσίας ἥτοι φύσεως ψυχῆς καὶ σώματος ταυτότης; ἢ πῶς ταῦτα μία, ὣν ἐκ ἐξὶ λαβεῖν ταυτότητα φύσεων 30 καὶ ἐσίας; τὰ αὐτὰ φησι καὶ Εὐστάθιος ὁ μέγας, ὁ τῆς Ἀντιοχείων ἀρχιερέως, καὶ Ἀντίοχος ὁ Πτολεμαῖδος, ἐν οἷς φησὶ „κύριε υἱὲ Δαβὶδ, ὁ διπλῆς καὶ ἀπλῆς, ὁ δύο καὶ ἓν, μὴ μεριζομένης τῆς οἰκονομίας, μὴ διχοτομημένης ἡμῶν τῆς σωτηρίας, ἵνα μήτε θεὸς παθητὸς 35 εὐρεθῇ μήτε ἄνθρωπος καθ’ ἑαυτὸν τὴν οἰκονομένην σώζων.” καὶ τὸ χρυσοῦν δὲ εἶμα τῆς ἐκκλησίας καὶ μυρίος ἄλλος χορὸς τῶν Θεοφόρων ἡμῶν πατέρων ἐν δυσὶν ἐσείαις καὶ φύσεσι τὸν ἓνα γνωρίζουσι Χριστόν. ὅτι μέντοι γε ἐξ ὧν ὁ εἷς σεσαρκωμένος λόγος συνε- 40 ἔσθη, ἐν αὐτοῖς καὶ ἐξὶ καὶ γνωρίζεται, Κύριλλος πάλιν φησὶ „ὥσπερ γὰρ” φησιν „ἐν Θεότητι τέλειος, ἔτω καὶ 412 Η.βοῖ. „ὥσπερ γὰρ” φησιν „ἐν Θεότητι τέλειος, ἔτω καὶ

α. 4. λόβης Α: λάβης ζ. 6. ἀπετέλεσαν Α. 7. σούκενσον Α. 8. δεξιόμεθα ζ. 19. τοῦ] τῆς corr Α. 25. τὸν ante υἱὸν om Α. ἐν add Α. 37. γε ζ. b. 2. υἱὸν τοῦ Θεοῦ ζ. 3. σώματα ζ. 22. ἐκατέρου ζ. 23. εἶπε Α: προεῖπε ζ. 27. ἐτερούσια ζ. 32. τὴν μὲν οὖν ζ.

ὥς ἡ ἄκρα καὶ ἀδιάστατος ἔνωσις ἔτε τομὴν ἐπιδέχεσθαι τῶν ἐνωθέντων ἔτε σύγχυσιν ἢ συνθεσίωσιν. ἔτω γὰρ φησι καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην ὑπομνήματι „εἰς ἐξίν ὁ υἱὸς καὶ Χριστός, τομὴν οὐκ ἔχων διὰ τὴν ἐνανθρωπήσιν, πλὴν ὅσον εἰπεῖν εἰς τὸ 5 διασεῖλαι μόνον λόγῳ τε καὶ σαρκὸς φύσιν, ἐ τὴν αὐτὴν ἔσαν εἰς γινώσιν.” καὶ πάλιν πρὸς Εὐλόγιον γράφων „καὶ κεῖνο “δὲ μὴ ἀγνοεῖτωσαν· ὅπερ γὰρ ἔνωσις ὀνομαζέσθαι, ἐξ ἑνὸς πράγματος σημαίνει· σύνοδος, ἀλλὰ δύο ἢ καὶ πλείονων, καὶ διαφερόντων ἀλλήλοις κατὰ 10 τὴν φύσιν. εἰ τοίνυν λέγομεν ἔνωσιν, ὁμολογῶμεν ὅτι σαρκὸς ἐψυχωμένης νοερώς καὶ λόγῳ γέγονεν ἔνωσις.” καὶ πάλιν ἐκ τῆς αὐτῆς πραγματείας τῷ λόγῳ „εἰπεῖ τί ποιήσεις, ὅταν ἡμῖν ὁ ἀπλῆς τὴν φύσιν εἰσβαίνει διπλῆς;” καὶ μυριάκις εὐρεθήσεθαι ὁ ἱερὸς ἔτος ἀνὴρ 15 τῆς τε τῷ πατρὸς ὁμοουσιότητος καὶ τῆς ἡμετέρας τὸν ἑνα Χριστὸν ὁμολογῶν μὴ ἀφεσῆναι. καὶ ὁ ἐν ἁγίοις δὲ τῷ Ἰκονίῃ πρόεδρος Ἀμφιλόχιος ἔτω φησὶν „ὁρᾶτε τοιγαρὶν ὅπως καὶ οἱ Θεσπέσιοι πατέρες ὁμοούσιον εἰρήκασι τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ κατὰ τὴν Θεότητα, καὶ ὁμοούσιον τῇ μητρὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, διπλοῦν τὴν 20 ἔσιν ἢτοι τὴν φύσιν, οὐ διπλῆν δὲ τὴν ὑπόστασιν.” τῶν ἀξιολογωτάτων δὲ ὁ Ἀμφιλόχιος· Κύριλλος γὰρ χρήσεις αὐτῷ κατὰ τῷ δυσσεβῆς Νεστορίου προήγαγε. καὶ Ἀμβρόσιος δὲ ὁ Θανμάσιος ἐκεῖνος ὁμολογητὴς 25 ἔτω φησὶ „πρόχες· τὴν ἔνωσιν τῆς Θεότητος καὶ τῆς σαρκὸς εἰς ἐν ἑτέρῳ καλεῖ ὁ τῷ Θεῷ υἱός, ὅτι ἐν αὐτῷ ἡ ἑκατέρα φύσις ἐστίν.” ταύτης δὲ τῆς χρήσεως καὶ κατὰ Νεστορίῃ κέχρηται ὁ ἱερὸς Κύριλλος. ἐν δὲ τῷ λόγῳ 792 R. ὁ ἐπιγράφεθαι περὶ “ἐρμηνείας τῆς πίστεως, ἔτω φησὶν 30 ὁ αὐτὸς ὁμολογητὴς „τὸς δὲ λέγοντας ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστόν, ἢ παθητὸν τὸν Θεόν, ἢ εἰς σάρκα τραπεύοντα, ἢ συνθεσιμένον ἐχθρὸν τὸ σῶμα, ἢ ἐρανόθεν τῷτο κεκομικέναι, ἢ φαντασίαν εἶναι, ἢ θνητὸν λέγοντας τὸν Θεὸν λόγον, δεδεῆσθαι δὲ τῆς παρὰ τῷ πατρὸς 35 ἀναστάσεως, ἢ ἄψυχον σῶμα, ἢ ἄνθρωπον ἀνελήφεναι, ἢ τὰς δύο οὐσίας τῷ Χριστῷ κατὰ ἀνάκρασιν συγχυθείσας μίαν γεγενῆσθαι ἔσιν, καὶ μὴ ὁμολογῶντας τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν δύο εἶναι ἔσιν ἀσυνγύττες, ἐν δὲ πρόσωπον, καθὼς εἰς Χριστὸς εἰς υἱός, 40 τῷτος ἀναθεματίζει ἢ καθολικὴ καὶ ἁγία ἐκκλησία.” ἔτε γὰρ τῷ λόγῳ καὶ τῆς σαρκὸς ὁμοουσιότητα, τῷτε

μίαν φύσιν, εἶπον οἱ πατέρες· μὴ γένοιτο· ὥς καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Ἀμβρόσιος κατὰ Ἀπολιναρίου γράφων φησὶν „ἀλλ’ ἐν ὅσῳ τῷτος ἐλέγχουμεν, ἀνεφύησαν ἕτεροι λέγοντες τὸ τε σῶμα τῷ κυρίῳ καὶ τὴν Θεότητα μιᾷ φύσεως εἶναι. ποῖος Αἰδῆς τὴν τοσαύτην ἡρεῦξάτο βλασφημίαν; Ἀρειανοὶ γὰρ ἤδη τυγχάνουσιν ἀνεκτότεροι, ὧν ἡ ἀπιστία διὰ τῷτος κρατύνεθαι μέλλουσι φιλονεικῶν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα μιᾷ οὐσίας μὴ λέγειν, ἐπειδὴ περ οὗτοι τὴν Θεότητα τῷ κυρίου καὶ τὴν σάρκα μιᾷ φύσεως εἰπεῖν ἐπεχείρησαν.” τὰ αὐτὰ δὲ καὶ σαφέστερον Ἀθανάσιος ἐν τῇ πρὸς Ἐπίκτητον λέγει ἐπιστολῇ.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ συγγραφεὺς ἐφεξῆς περὶ φύσεως ἢτοι ἔσιν καὶ περὶ ὑποστάσεως ἢτοι προσώπου πατρὸς καὶ “προκομίζει μαρτυρίας, ὥς τὸ κοινὸν μὲν καλεῖται 414 H. καὶ φύσιν καὶ γένος καὶ οὐσία, ὑπόστασις δὲ καὶ πρόσωπον τὸ ἰδικόν. καὶ κυριολεκτεῖ μὲν ὁ λέγων τὴν φύσιν οὐσίαν καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καταχρηστικῶς δὲ δύναται τις λαμβάνειν καὶ τὸ τῆς φύσεως ὄνομα ἀντὶ ὑποστάσεως. δεῖ μέντοι γε τὰς λέξεις ἐ πρὸς τὴν τῶν ἀσεβούντων βέλησιν, πρὸς δὲ τὴν τῆς εὐσεβείας λαμβάνειν διάνοιαν. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ προσώπου λέγεται ἡ φωνὴ καὶ τῷ ἀποτελεσθέντος ἑνός, ἀντὶ ὑποστάσεως δεῖ παραδέχεσθαι τὸ τῆς φύσεως ὄνομα· εἰ δὲ περὶ τῶν ἐξ ὧν ἀποτελέσθαι φύσεων ὁ εἰς Χριστός, τότε τὴν φωνὴν τῆς φύσεως ἀντὶ τῆς κυρίας φύσεως καὶ τῆς οὐσίας νοεῖν. ταῦτα γὰρ παραφυλάττοντες ἐδαμῶς τοὺς ἱερεῖς καὶ λογάδας ἡμῶν πατέρας εὐρήσομεν διαμαχομένους ἀλλήλοις. καὶ ὅτι τοιούτον τὸ φρόνημα τῶν πατέρων, ἄκουε τῷ νικηφόρῳ Κυρίλλῳ ἐκ τῆς πρὸς Σέκηνσον πρώτης ἐπιστολῆς „ἐ γὰρ ἐστὶ τῶν ἐφικτῶν εἰς Θεότητος ἔσιν ἢτοι φύσιν μεταχωρήσαι τι δύνασθαι τῶν κτισμάτων· κτίσμα δὲ καὶ ἡ σὰρξ.” δῆλον γὰρ ὡς τὴν φύσιν ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς ἔσιν παρελάβε. καὶ πάλιν ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῆς „ἔφη μὲν γὰρ Θεὸν ἑαυτῷ τὸν πατέρα, καίτοι Θεὸς ὧν φύσει καὶ τῆς ἔσιν αὐτῷ.” καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὸ φύσει τῷ τῆς οὐσίας παρελάβε σύνδρομον. καὶ πάλιν „ὅταν μὲν γὰρ Θεοπρεπῶς λέγῃ περὶ ἑαυτῷ, ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα, καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἑσμεν, τὴν Θεῖαν αὐτῷ καὶ ἀπόρρητον ἐννοῶμεν φύσιν, καθ’ ἣν καὶ ἐν 45 ἐστὶ πρὸς τὸν ἑαυτῷ πατέρα διὰ τὴν ταυτότητα τῆς

a. 12. ἐμψυχωμένης ε. 16. τε add A. 18. libri ὁρᾶται. 22. ἢτοι κατὰ τὴν ε. 27. λαλεῖ A.
29. κέχρηται] immo μέμνηται. 38. οὐσίαν γεγενῆσθαι ε. 41. καὶ ἁγία add A.
b. 21. βούλησιν A: ὑπόληψιν ε. 32. φύσιν corr A: φύσεως ε. 37. γὰρ add A. τὸ τῆς οὐσίας A.

οὐσίας" παντὶ γὰρ δῆλον ὡς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐ-
 σίαν ταυτὸ σημαίνεσαν ἐβεβαίωσε. καὶ ὁ ἐν ἁγίοις
 δὲ Ἀμφιλόχιος, ὡς ἐκ τῶν προειρημένων δῆλον,
 ὁμοίως. ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ φύσις ἀντὶ τῆς οὐσίας πα-
 ραλαμβάνετο, δέδεικται ὅτι δὲ καταχρηστικῶς καὶ ἀν- 5
 τὶ τῆς ὑποστάσεως, ὁ αὐτὸς μαρτυρήσει Κύριλλος.
 793 R. "ἐν γὰρ ταῖς ἀντιρρήσεσιν φησιν „ἀναγκαίως ἐν ἡμεῖς
 τοῖς ἐκείνῃ μαχόμενοι τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν γε-
 νέσθαι φαιμέν, τῇ καθ' ὑπόστασιν ἔδεν ἕτερον ὑποφαί-
 νοντος πλὴν ὅτι μόνῃ ἢ τῇ λόγου φύσις ἦγεν ὑπό- 10
 στασις, ὁ ἔστιν αὐτὸς ὁ λόγος, ἀνθρωπεία φύσει κατὰ
 ἀλήθειαν ἐνωθεὶς, τροπῆς δίχα καὶ συγχύσεως, καθὰ
 πλειστάκις εἰρήκαμεν, εἰς νοεῖν καὶ ἔστι Χριστὸς ὁ αὐτὸς
 Θεὸς καὶ ἄνθρωπος." καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Βασίλειος,
 ὁ ἐκ Καππαδοκίας πᾶσαν φωτίσας τὴν οἰκουμένην, 15
 τὴν μορφὴν καὶ τὴν ἐσίαν ταυτὸν δογματίζει. καὶ Πρό-
 κλος δὲ ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος ὡσαύτως.
 ὁ μὲν γὰρ τὴν μορφὴν οὐσίαν ὠνόμασεν, ὁ δὲ φύσιν.
 ἔτι οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκ δύο φύσεων λέγοντες τὸν
 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν συγκατέθετο ἐκ δύο νοεῖν 20
 οὐσιῶν, ὡς περ καὶ ἡνίκα ἐν δύο φύσεσιν, ἐν δυσὶν
 ἐσίαις. καὶ ὁ τῆς βροντῆς δὲ υἱὸς τῷτο διδάσκει ἐν
 τῷ λέγειν „ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἐώρακαμεν καὶ αἱ χεῖρες
 ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τῆς λόγου τῆς ζωῆς." τὸν ἕνα
 γὰρ καὶ τὸν αὐτόν, δι' ὧν ἔφημεν, καὶ ψηλαφητὴν ἐσίαν 25
 415 H. "ἔχειν καὶ ἀψηλάφητον ἀνεκέρυξε. λόγον γὰρ εἰπὼν τὸν
 ἀψηλάφητον ψηλαφηθῆναι προσεμαρτύρησε, καὶ ἐώρα-
 κέναι εἰπὼν τὸν ἀόρατον προανήγγειλεν ὥς περ τὸν ἕνα
 Χριστὸν ἐν ψηλαφητῇ καὶ ἀψηλαφήτῳ οὐσίᾳ καὶ ἐν
 ὁρατῇ καὶ ἀοράτῳ γνωρίζει τε καὶ τοῖς ἄλλοις εἰδέναι 30
 διδάσκαλος γίνετο. εἰ γὰρ καὶ ἐνὸς προσώπου ἐκάτερον,
 ἀλλ' ἐδεῖς ἂν εἰπεῖν δύνατο νῦν ἔχων ὡς ἡ αὐτὴ φύσις
 ψηλαφητὴ καὶ ἀψηλαφήτῃ καὶ ὁρατῇ καὶ ἀοράτῳ.
 οὕτω καὶ τὸ παρὰ τῶν πιστῶν λαμβανόμενον σῶμα
 Χριστοῦ καὶ τῆς αἰσθητῆς ἐσίας οὐκ ἐξίσταται καὶ τῆς 35
 νοητῆς ἀδιαίρετον μένει χάριτος. καὶ τὸ βάπτισμα δὲ
 πνευματικὸν ὅλον γενόμενον καὶ ἐν ὑπάρχον, καὶ τὸ
 ἴδιον τῆς αἰσθητῆς ἐσίας (τῇ ὕδατος λέγω) διασώζει,
 καὶ ὃ γέγονεν ἐκ ἀπώλεσεν. ἀλλ' ὁ δυσσεβὴς Νεστόριος,
 ὃς πρόφασιν θεομαχεῖν τοῖς ἐκ διαμέτρου τὴν ἀσέβειαν 40
 δοκεῖ γίνεσθαι, δύο φύσεις διηρημένας καὶ ἰδιοὑποστάτας
 ἐφαντάζετο, καὶ τὴν τῶν φύσεων κατὰ τὰς ὑποστάσεις

διαίρεσιν τῇ μιᾷ προσκυνήσει ἐνοποιεῖν ἐσοφίζετο. ὁ
 δὲ Θεομάχος Εὐτυχὴς τὴν μὲν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν
 ἐκ ἡρνεῖτο, ἐδ' ὅτι ἐσαρκώθη ἐκ τῆς Θεοτόκου παρ-
 θένος ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐκ μεταμελείας
 μαθῶν λέγειν ὃ οὐκ ἤθελεν. ἀλλὰ καὶ ἀνεθεμάτισεν,
 ὃ πρότερον αὐτὸς ἐξεργε, τὰς λέγοντας ἐκ τῆς θρανῆς
 κατενηνοχέναι τὴν σάρκα. τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς ὁμοῦσιον,
 καίτοι πολλὰ καὶ πολλάκις βιασθεὶς, ἐδαμῶς ὁμολο-
 γῆσαι ἠνέχετο, ἀλλὰ μίαν ἐσίαν κηρύττων ἀντὶ τοῦ
 ἡμῶν ὁμοῦσιον ὁμολογῆσαι τὴν σάρκα, τῷ ἀναθέματι
 ὑπενήνεκται. ὁ μὲν οὖν α' λόγος ταῦτα διελθὼν τὸν
 σκοπὸν ἐπεράνατο.

Ἐν δὲ τῷ β' λόγῳ ἐ' τινῶν κεφαλαίων, ὧν ὁ χολα-
 σικός Ἀνατόλιος τὴν μάθησιν ἐπεξήτησεν, ἀποδίδωσι
 λόγον, ἐνὸς μὲν, εἰ καὶ νῦν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν σαρκὶ
 γνωρίζετο. ἕτερον δέ, εἰ σύνθετος ὁ Ἀδάμ ἐπλάσθη,
 πῶς ἀθάνατος ἐκτίσθη. τρίτου δέ, πόθεν δυνάμεθα
 τεκμήρια τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἔτι μένειν. ἔτι
 δέ, εἰ ἀθάνατος ὁ Ἀδάμ ἐπλάσθη, πῶς τὸ συμφέρον
 ἡγήνηται καὶ τελευταῖον, τί ἔστιν τὸ „ἰδὲ Ἀδάμ γέ-
 γονεν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν."

"Τὸ μὲν ἐν α' κεφάλαιον διὰ πολλῶν γραφικῶν τε 796 R.
 καὶ πατρικῶν φωνῶν συνίστησι καὶ ἀποδεικνύει. καὶ πρῶ-
 τον μὲν ἐξ ὧν Ἡσαΐας περὶ τῆς ἐνσάρκου Χριστοῦ τῇ
 Θεῷ ἡμῶν ἀναβάσεως εἶπε „τίς ἔστιν ἔτος ὁ παραγε-
 νόμενος ἐξ Ἐδῶμ," τουτέστιν ὁ γῆινος. καὶ ὁ αὐτὸς
 πάλιν „ἱμάτιον αὐτῷ ἐκ Βοσόρ" Ἑβραῖοι δὲ τὸ βοσόρ
 σάρκινον καλοῦσι. καὶ πάλιν „διὰ τί ἐρυθρά σου τὰ
 ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματα ὡς ἀπὸ πατητῆς ληνῆ;" ὅπερ
 τῇ πάθους μετὰ τὸ πάθος καὶ ἐν τῇ ἀνόδῳ μηνύει τὸ
 μυστήριον. καὶ πάλιν ἕτερος προφήτης ὡς ἐκ προσώπου
 τῷ δεσπότη φησὶν, ὡς δῆθεν ὑπὸ τῶν νοερῶν "ἐρω- 416 H.
 τωμένου δυνάμεων, „τίνες αἱ πληγαὶ αὐταὶ αἱ ἀνὰ
 μέσον τῶν ὤμων σε;" ἀποκρίνετο γὰρ ὁ σωτὴρ λέγων
 „ὡς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητοῦ μου." ἀλλὰ καὶ
 ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀναλήψεως οἱ παρεστῶτες ἄγγελοι
 ἔτι φασὶν „ἐλεύσετο, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πο-
 ρερόμενον εἰς τὸν θρανόν." καὶ ὁ πρωτομάρτυς Στέ-
 φανος ἐν τῷ καιρῷ τῆς μαρτυρίας, ἐπιγνὼς τὸν δεσπό-
 την Χριστὸν ἐσῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς, ἐν ἐκείνῳ
 τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ τοῖς μαθηταῖς συνηυλίζετο, τὸ σεπτὸν
 καὶ θεῖον θέαμα παρρησίᾳ ὁμολόγησε. καὶ τὸ σκεῦος

a. 9. τοῦ] τὴν A. ὑφαίνοντος γ. 23. ὁ ἦν] 1 Io. 1, 1. 30. γνωρίζει τε] γνωρίζειν τε corr A: γνωρίζε-
 ται γ. 31. προσ. καὶ ἐκάτ. γ. 34. μεταλαμβάνοντο in litura A.
 b. 4. Ἰησοῦς ὁ Χριστός γ. 15. σαρκὶ] ἐν σαρκὶ Stephanus. 17. τρίτον corr A: τρίτον γ. 19. ὁ add A.
 24. Ἡσαΐας] 63, 1. 33. τίνες] Zach. 13, 6. αἱ ἀνὰ μέσον A: καὶ ἀνάμεσον γ. 37. ἐλεύσ.] Act. 1, 11.

δὲ τῆς ἐκλογῆς, μυσταγωγούμενος πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐξ ἑρανῶ κράζοντος ἀκροῖ Χριστῶ „Σαβλ, Σαβλ, τί με διώκεις;” καὶ πυθομένη „τίς εἰ κύριε;” „ἐγὼ εἰμί” φησιν „Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις.” τὸ δὲ Ναζωραῖος καὶ Ἰησοῦς δῆλον ὅτι τῆς σαρκὸς αὐτῶ μη- 5 νύει τὴν ἀλήθειαν. καὶ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζῆς τὰ αὐτὰ διαμαρτύρεται, καὶ Κύριλλος ἐν τῷ κατὰ συνουσια- σῶν λόγῳ, καὶ Βασίλειος ἐν τῷ περὶ πίσεως. ἀλλὰ καὶ Κύριλλος πάλιν πρὸς Ἀκάκιον Σκυθοπόλεως ἐπίσκο- πον γράφων, καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ δὲ τῶ ἀποπομπαίου. 10 τῶν γὰρ ἑκαστος, καὶ μυριοὶ ἄλλοι, μετὰ τῆς σαρκὸς καὶ ἀνελθεῖν καὶ διαμένειν καὶ παραγενέσθαι κατὰ τὴν δευτέραν αὐτῶ κηρύττουν ἐπιφάνειαν. διὸ καὶ ὁ αὐτὸς ἐξιν ἑράνιος καὶ ἐπίγειος, ὁρατὸς καὶ ἀόρατος, ὁρατὸς μὲν μετὰ τῆς θεότητος, καὶ κατὰ τὴν θεότητα, ἀλλὰ 15 κατὰ τὸ σῶμα, ἀόρατος δὲ πάλιν μετὰ τῆς ἀνθρω- πότητος, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ κατὰ τὴν θεότητα, κτιστὸς καὶ ἄκτιστος, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὴν εἰρημένην εὐσεβῇ θεωρεῖται διάκρισιν. καὶ γὰρ ἡ ἐξ ἡμῶν σὰρξ, ἐνωθεῖσα τῷ θεῷ λόγῳ καθ’ 20 ἑποχῶν, ἐκ εἰς τὴν ἐστίαν μετεβλήθη τῶ λόγῳ, εἰ καὶ θεὸς γέγονε σὰρξ. ἐδὲ ὁ λόγος εἰς σάρκα, εἰ καὶ ἰδίαν οἰκονομικῶς ἐποίησατο τὴν σάρκα. ἀλλ’ εἰς μὲν λέγει καὶ ἔστι Χριστός, σώζει δὲ ἀκαινοτομήτως καὶ ἀχω- ρίως καὶ τὰ ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς νοεῖται Χριστός, ἐκ ἄλ- 25 λος καὶ ἄλλος, μὴ γένοιτο, ἀλλ’ ὥσπερ πολλάκις εἴρη- ται, εἰς καὶ ὁ αὐτός. ὁ αὐτὸς γενεαλογεῖται καὶ ἐξιν ἀγενεαλόγητος, κατ’ ἄλλο δηλονότι καὶ ἄλλο. καὶ γὰρ τὰ ἱερὰ λόγια φησὶ „καὶ ἀνθρωπὸς ἐστὶ, καὶ τίς γνώσεται αὐτόν, καὶ τὴν γενεὰν αὐτῶ τίς διηγῆσε;” ἀλλὰ καὶ 30 πάλιν βοᾷ „βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ.” ὥς κατὰ μὲν τὴν θεότητα αὐτῶ ἀγενεαλόγητος, κα- τὰ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα γενεαλογούμενος. ὁ αὐτὸς πάντα προγινώσκει (ἐστὶ γὰρ φύσει θεός) καὶ πάλιν ἀγνοεῖν τὴν ἐχάτην ἡμέραν διὰ τὸ ἡμέτερον λέγεται 35 φύραμα. καὶ „ἔτε- ἐμὲ οἴδατε ἔτε τὸν πατέρα με οἴ- δατε” καὶ πάλιν, δηλονότι κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, „καμὲ οἴδατε καὶ πόθεν εἰμί οἴδατε.” ἔτι δὲ „εἰ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία με ἐκ ἐξιν ἀλη- 797 R. θίς.” „καὶ ἀλλαχῶ „εἰ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, 40 ἡ μαρτυρία μου ἀληθὴς ἐστὶ,” τὸ μὲν διὰ τὴν θείαν αὐτῶ φύσιν, τὸ δὲ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ἔτι οὖν

ἐξιν ὁ αὐτὸς ἀπερίγραπτος καὶ περίγραπτος, ὡς δύο γενέσεις ἔχων καὶ δύο ἐστίαις ὁ εἷς. εἰ δὲ μιᾶς οὐσίας ἐστὶ μετὰ τὴν σάρκωσιν κατὰ τὸν Μάνην, μίαν αὐ- τῶ πάντως ὁμολογήσασθαι καὶ τὴν γέννησιν, καὶ μᾶλλον υἱὸς ἀνθρώπου κέκληται. τὸ μὲν ἐν πρώτῳ κεφάλαιον ἔτι πῶς ἐπῆλθεν.

τὸ δὲ β’ ἔτι διευθετεῖ. εἴτε θνητός, φησὶν, εἴτε ἀθάνατος ἐπλάσθη τὴν ἀρχὴν ὁ Ἀδάμ, πρόδηλον ὅτι ὁ θεὸς θάνατον ἐκ ἐποίησεν ἐδὲ τέρεται ἐπ’ ἀπωλείᾳ ζώντων, φθόνῳ δὲ διαβόλῃ θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον. ὑπὸ δὲ τινα μένειν ὅρον ἐν ἀφθαρσίᾳ τὸν ἀνθρώπον διεκελεύσατο, ἐντολὴν εἰς φυλακὴν πα- ραθέμενος, ἣν παραβεβηκώς τὴν φθορὰν ἀντὶ τῆς ἀφθαρσίας εἰσῆγαγε. τῷ μὲν γὰρ αὐτεξέσῳ τιμηθεὶς ὁ ἀνθρώπος ἔλετο τὸ χειρὸν, ἐκὼν φυγὼν τὸ ἄμει- νον. ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀθάνατον καὶ νοητὴν δημιουργηθεῖσαν ἐκ παραβάσεως ἴσμεν θανάτῳ παρα- δεδομένην, εἰ καὶ μὴ αἰσθητῶ, ἀλλὰ γε (τὸ χαλεπώ- τερον) νοητῶ. ἡ ἁμαρτία γὰρ αὐτῆς ἐξιν ὁ θάνατος, ὡς κόλασιν αὐτῇ καὶ φθορὰν προξενῶσα ἀφθαρτον. 45 „φοβήθητε” γὰρ φησὶ „τὸν δυνάμενον καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἐν γεννῇ ἀπολέσαι.” ἀπλῶς δὲ μόνος ἐξιν ὁ θεός, ἀπερίγραπτος ὢν. πᾶν γὰρ τὸ περίγραπτον ἐκ ἀπλῶν. τὰ δὲ παρὰ τὸ θεῖον πάντα σύνθετα. ὅτι δὲ τὸ σύνθετον δύναται καὶ ἀθάνατον μεῖναι, μαρτυροῦν μὲν τὰ νοερά τάγματα καὶ ἡ ψυχὴ, μαρτυρεῖ δὲ μᾶλ- λον καὶ ἡ ἀνάστασις, ἐν ἣ σύνθετος ὁ ἀνθρώπος ἐδὲν ἦν ἢ προτέρῳ, ἀνιστάμενος εἰς ἀθανασίαν, μετὰ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνίσταται. „δεῖ γὰρ τὸ θνητὸν τῶ ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν, καὶ τὸ φθαρτὸν τῶ ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν.” καὶ ἐκ ἂν τις εἴποι τὸ σῶμα τότε εἰς τὴν οὐσίαν μεταβαλεῖν τῆς ψυχῆς. εἰ γὰρ καὶ λεπτό- τερον καὶ διαυγέστερον γίνεται, ἀλλ’ ἐν τὰ ἰνδάλματα σώζει τῶ σώματος, καὶ ἀνθρωπὸς ἐστὶ, τὰ ἀνθρώπου φέρων γνωρίσματα. μαρτυρεῖ δὲ τοῖς εἰρημένοις Ἐνώχ 50 καὶ Ἡλίας καὶ ὁ τῆς βροντῆς υἱὸς Ἰωάννης, ἔτι περιόν- τες ἐν τῷ σώματι καὶ γὰρ τέτρεως ὡς ἀπαρχὴν τῶ ὅλῳ φνερμάτος ἡμῶν ὁ δημιουργὸς λαβὼν ἔδειξε πᾶσιν ὡς εἰ μὴ ἡμαρτεν ὁ Ἀδάμ, ἔτι ἂν περιῆν μετὰ τῶ σώματος. πλὴν καὶ ἔτοι πολυχρόνιον βίον ἀνύοντες γεύονται ποτε θανάτου, καὶ ἐν ῥιπῇ ὁφθαλμοῦ. ὅρα δὲ τὴν δι’ αὐτῶν πίσιν, ὡς ἐκ τῶν τριῶν προάγεται

a. 2. Σαούλ] Act. 9, 4.

11. τοῦτον ε.

13. ὁ om pr A.

29. καθ’ ἑαυτὸν] Isa. 5, 8.

31. βίβλος]

Matth. 1, 1.

38. εἰ ἐγὼ] Io. 5, 31.

40. εἰ] Io. 8, 14.

41. θείαν αὐτοῦ A: ἑμαυτοῦ ε.

42. ἑτος ε.

b. 3. μετὰ A: κατὰ ε.

21. φοβ.] Matth. 10, 28.

22. ἀπολέσαι ἐν γεννῇ ε.

29. δεῖ] 1 Cor. 15, 53.

32. μεταβάλλειν ε.

γενεῶν, ἐκ μὲν τῶν πρὸ νόμου ληφθέντος τῆς Ἐνώχ, ἐκ δὲ τῶν μετὰ τὸν νόμον τῆς Ἡλίας, ἐκ δὲ τῶν μετὰ τὴν χάριν τῆς ἐπιστηθίου τῶν μαθητῶν. ἔκθεν καὶ ὁ Ἀδάμ, εἰ τὴν ἐντολὴν ἐφύλαττε, τέτοις ἂν ἀδιστάκτως συμπεριῆν.

ὅτι δὲ περιέξιν ὁ παρθένος Ἰωάννης, ὅπερ ἐζητή-
 418 H. σας, ὥσπερ τὸν Ἐνῶχ "καὶ τὸν Ἡλίαν παράδοσις
 μαρτυρεῖ, ἔτι καὶ τῆτον. καὶ τὸ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις δὲ
 εἰρημένον εἰς τὸν αὐτὸν ἡμᾶς νῦν ἔλκει. εἶπε μὲν γὰρ
 ὁ Χριστὸς τὸν τρόπον τῆς θανάτου, ὃν ἔμελλεν ὑπὲρ
 αὐτῆς ἀποθνήσκειν ὁ Πέτρος· ὁ δὲ Πέτρος τὸν οἰκεῖον
 θάνατον ἀκέρως εὐθὺς ἐπερωτᾷ περὶ τῆς εὐαγγελιστῆς
 Ἰωάννης, δηλὸν κακεῖνος ἐκ ἄλλο τι ἄλλ' ἢ τὸν τρό-
 πον τῆς θανάτου αὐτῆς μαθεῖν ἐπιζητῶν, „οὗτος δὲ τίς;
 15 ἔ γ' ἄλλο μὲν ἤκουε παρὰ τῆς σωτῆρος περὶ αὐτῆς,
 εἰς ἄλλο δὲ τι ἀνακόλουθον τὴν ἐρώτησιν μετήγεν,
 800 R. "ὥσπερ παρορῶν καὶ παρὰ φᾶλλον ποιούμενος τὴν τῆς
 διδασκαλίας περὶ αὐτῆς προφητείαν. τῆς δὲ τῆς Πέτρου
 ἐρωτήσεως περὶ τῆς θανάτου, ὃν ἔμελλεν ἀποθνήσκειν
 ὁ Ἰωάννης, ἐπερωτῶντος, καὶ τοῦ σωτῆρος εἰπόντος
 „ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;
 πῶς οὐχὶ τὴν μέχρι τῆς παρουσίας αὐτῆς διαμονὴν ἢ
 ἀλήθεια προλέγει; διὸ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κυρίλλος τὸ
 „ἀκολούθει μοι" περὶ τῆς θανάτου τῆς ἁγίας Πέτρος εἰ-
 ρῆσθαι τῷ σωτῆρι ἐκδέχεται. τὸ δὲ ὅτι „ἐξηλθεν ὁ λό-
 γος οὗτος εἰς τὰς μαθητάς, ὅτι ὁ μαθητὴς κακεῖνος
 20 ἐκ ἀποθνήσκει" καὶ τὰ ἐξῆς ἔ μόνον οὐδὲν μάχεται,
 ἀλλὰ καὶ συνάδει. οὐ γὰρ τις αὐτὸν ἀθάνατον εἶναι φη-
 σιν, ἀλλὰ διαμένειν μετὰ Ἐνῶχ καὶ Ἡλίας μέχρι τῆς
 δευτέρας τοῦ δεσπότης παρουσίας· ὃ καὶ ὁ μαθητὴς αὐ-
 30 τὸς βεβαιῶν φησὶν ὅτι „ἐκ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
 ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως
 ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;" καὶ φανερὸν ὅτι τὸ μὲν ἀθά-
 νατον εἶναι ἀνέτρεψε, τὸ δὲ μένειν ἕως τῆς παρου-
 σίας ἰβεβαίωσεν. εἰ δὲ ὁ Παμφίλος Εὐσέβιος, τὴν ἐκ-
 35 κλησιαστικὴν γράφων ἱστορίαν καὶ τὰς χρόνους αὐτοῦ,
 καθ' οὓς ἐβίωσεν, ἀριθμητὰς ἔθετο, καὶ ὡς μέχρι τῶν
 Τραϊανοῦ χρόνων διήρκεσεν, οὐδὲν μαχόμενον, καὶ
 δοκῇ, λέγει. κακεῖνο γὰρ ἕκαστος κατὰ νοῦν λαμβανέτω,
 ὡς οἱ τοῦ Ἐνῶχ κατάδηλοι χρόνοι, καὶ ὅσα ἔτη ἐν
 40 τῷ κόσμῳ ἐβίω, σαφῶς ἢ θεία γραφὴ παραδίδωσιν
 ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο τὴν μετὰ σώματος ἀρνήσεται τις
 τοῦ δικαίως μετάθεσιν. ταύτη τῇ δόξῃ συνάδουσι καὶ αἱ

πράξεις τοῦ ἡγαπημένου Ἰωάννης καὶ ὁ βίος, ὅς ἐκ ὁλί-
 γοι προφέρουσι. κατατεθεὶς γὰρ, φασί, κατὰ τὴν αὐ-
 τοῦ κακεῖνος προτροπὴν ἐν τινὶ τόπῳ, ζητηθεὶς αἰφνί-
 διον οὐχ εὐρίσκετο, ἀλλὰ μόνον τὸ ἁγίασμα βρῆκεν
 5 ἐξ αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ πρὸς βραχεῖαν ὁπὴν ἐτέ-
 θη· ἀφ' οὗ πάντες, ὡς πηγὴν ἁγιασμοῦ, τὸ ἅγιον
 κακεῖνο μύρον ἀρνούμεθα. κακεῖνο δὲ δηλόν, ὡς τὸ πα-
 ρὸν ζήτημα, καὶ τῆς ἀληθείας παρασφαλῇ, οὐ φέρει
 ψυχῆς κίνδυνον. ἡ μὲν γὰρ περὶ πίστεως ἔρευνα τῆς
 ἀληθείας παρατραπείσα ναυάγιον μέγα τῇ ψυχῇ
 προξενεῖ, διὸ δὴ καὶ βραχείας τῆς εἰς αὐτὴν τελοῦσης
 ἀντέχεσθαι δεῖ συλλαβῆς· ἡ δὲ ζήτησις τῶν παρὰ τὴν
 εὐσέβειαν προβλημάτων καλὸν μὲν εἰ πρὸς "τὸ τῆς
 419 H. ἀληθείας καταλήγει τέλος· εἰ δὲ γε ταύτης ἀσοχήσει,
 οὐ καλὸν μὲν, ὅμως ὅλεθρον ψυχῆς οὐ φέρει. ἀλλὰ
 τὸ μὲν δεύτερον καὶ τρίτον οὕτω διελύσατο ζήτημα.
 ἀθάνατος δὲ πλαθεὶς ὁ Ἀδάμ τὸ λυσίτελές ἡγνόη-
 σεν, ὥσπερ καὶ πρὸ αὐτῆς ὁ διάβολος καὶ αἱ περὶ αὐ-
 τὸν ἀποστατικαὶ δυνάμεις.

τὸ δὲ „ἰδὲ γέγονεν Ἀδάμ ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν," εἰ καὶ
 τισιν εἰρησθῇ παρ' εἰρωνείαν ἐνομιάζη, ἀλλ' ἔχ ἔτι
 ἔχει. ἔ μὴν ἀλλ' ἔδ' ὅτι γέγονε τῇ ἀληθείᾳ θεός·
 τῆτο γὰρ παντελῶς μετὰ τῆς ἀδυνατίας καὶ βλάβης.
 τί ἔν βέλεθ' τὸ „ἰδὲ γέγονεν Ἀδάμ ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν;
 25 ἰδοὺ νῦν, φησὶν, αἰσθησὶν ἐδέξατο οἷον ἐξὶ τῷ φαν-
 τάσει γενέσθαι θεόν. πρὸς δὲ τὴν κακεῖνος γνώμην ταῦ-
 τα φθέρει θεός, καὶ διελέγχει τὴν κακόννοιαν. ὁνει-
 δίξειν δὲ τὸ θεῖον πρὸς νεθεσίαν ἡμετέραν πολλαχῶς
 τῆς γραφῆς εὐρίσκομεν.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ὁ β' λόγος. δύναται δ' ἂν
 τὸ „ἰδοὺ γέγονεν Ἀδάμ ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν" καὶ ἐν εἰ-
 ρωνείας γήματι προελθεῖν, καὶ ὁνειδὲς λόγον ἐπέχειν,
 καὶ ἐλεινολογίαν ἐν οἰκτιρμοῖς ἐπιδείκνυσθαι· αἰρεῖσθαι
 δὲ τὸ δοκοῦν μᾶλλον ἕκαστος.

Ἐν δὲ τῷ γ' λόγῳ καὶ πρὸς Δόμνον καὶ Ἰωάννην
 801 R. γράφων, τὰς τὴν δευτέραν Κιλικίαν οἰκίζοντας ἀσκητάς,
 ταῦτα ὑπὲρ τῆς ἐν Καλχηδόνι λέγει συνόδου, ὅτι ὁρθο-
 δοσίας ἐξὶ φρόνημα καὶ Κυρίλλῳ φίλον μίαν ὑπό-
 στασιν τῆς λόγου σεσαρκωμένην κηρύττειν καὶ ἐν πρόσ-
 40 ῳπον, καὶ τὸ φρονεῖν τὸν αὐτὸν ὁμοῦσιον τῷ πατρὶ
 κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοῦσιον ἡμῖν [τὸν αὐτὸν] κατὰ
 τὴν ἀνθρωπότητα, τατέξει τὸ δύο φύσεις ὁμολογεῖν,
 ἐξ ὧν ὁ εἰς Χριστὸς ἀπετελέσθη. δύο γὰρ γεννήσεις τῆς

a. 14. οὗτος] Io. 21, 21.

19. ἔμελλεν Ἰωάννης ἀποθνήσκειν 5.

28. ἀθ. αὐτὸν 5.

37. ἐβίωσεν A: ἔζησεν 5.

42. οὐ A: οὐν οἱ 5.

b. 6. ἀγ. πηγὴν 5.

20. ἰδοὺ] Gen. 3, 22.

30. δύναται 5.

35. πρὸς et 38. φίλον om A.

ἐνὸς Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν εἰδότες, ἐδὲ τῆς σαρκὸς καὶ
τῆ λόγῳ τὴν κατ' ἐστίαν διαφορὰν ἀγνοῶμεν. αὕτη δὲ
ἡ πίσις τῆς ἐν Καλχηδόνι συνόδου δέδεικτο κήρυγμα.
εἴτα τετρακόσιοι καὶ ἑβδομήκοντα ἀρχιερεῖς ταύτην
ἐγγράφως ἐβεβαίωσαντο, ἐν οἷς καὶ οἱ θαυμαστοὶ τὸν
βίον Συμεὼν καὶ Ἰάκωβος καὶ Βαραδάτος τὴν αὐτὴν
γνώμην ἰδίῳις ἐπεκύρωσαν γράμμασι. δῆλον δὲ ὡς,
ἐνθα μία κατ' ὑπόστασιν ἔνωσις, πᾶσα διαίρεσέως ὑπό-
νοια ἀπελήλυθε· τὸ γὰρ γνωρίζειν τῶν οὐσιῶν τὸ διά-
φορον οὐκ ἔστι διαιρεῖν ταύτας, κατὰ τὸν ἐν ἁγίοις 10
Κύριλλον.

ὅτι τὸ πρὸς ἡμᾶς ὁμοῦσιον τῆ ἐνανθρωπήσαντος
θεοῦ λόγῳ σαφῶς ἡ σύνοδος ἀνεκήρυξε, δογματιζόμενον
μὲν παρὰ τῶν ὁσίων ἡμῶν πατέρων, ἔπω δὲ τῆς φω-
τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ψηφίσμασι τὴν βεβαίωσιν 15
λαβέσης. διὸ πάντως ἂν ἐξεβέβλητο, τῆς δυσσεβοῦς
μὲν δόξης Εὐτυχῆς ἐν τῇ ληξιακῇ συνόδῳ παρόρση-
σαμένης, ὅφ' ἑτέρας δὲ μὴ κατακριθείσης, κακείνης μὲν
τῆς δικαίας καθαιρέσεως ἀπολυθέντος, ἐπὶ Φλαβιανὸν
δὲ τὸν αἰοίδιμον, ὃς ἐκεῖνον καθεῖλε, τῆς δίκης ἀδίκως 20
μετενεχθείσης, καίτοι λαμπρῶς κηρύττοντα μίαν μὲν
τῆ λόγῳ φύσιν σεσαρκωμένην, τρεῖς ὑπόστασιν, συνα-
νακηρύττοντα δὲ καὶ τὸ ἡμῖν ὁμοῦσιον.

ὅτι φησὶν οἱ ἅγιοι πατέρες μὴ χρῆναι τὴν λέξιν
420 H. γυνήν "καὶ κακέρως ἐξετάζειν, ἀλλὰ τῇ εὐσεβεῖ δια-
νοίᾳ προσέχειν τοῦ γράφοντος. καὶ παρατίθησι τῆς
παραίνεσεως μαρτυρίας Ἀθανασίου μὲν ἐκ τοῦ κατὰ
Ἀρειανῶν, Κυρίλλου δὲ ἐκ τῶν Θησαυρῶν, Ἰωάννου δὲ
τῆ Χρυσόστομου ἐκ τῆ ὑπομνήματος τῆς πρὸς Γαλά-
τας ἐπιστολῆς.

ὅτι φησί, τὸ λέγειν σαρκὶ παθεῖν τὸν θεὸν λόγον
φρόνημα τῆς ἐκκλησίας ἐστίν, ὥσπερ καὶ βλάβημιον
καὶ ἀπόβλητον τὸ κηρύττειν αὐτὸν παθεῖν τῇ φύσει
τῆς Θεότητος. καὶ παράγει μαρτυρίας διαφόρους, Κυ-
ρίλλου μὲν ἐκ τῶν χολίων, ἐκ τῆς πρὸς Σέκενσον β' 35
ἐπιστολῆς, ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον α', ἐκ τῶν θησαυρῶν,
ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆ ἀποπομπαίε, καὶ ἐκ τῆς ἀπολο-
γίας τῆ ἰβ' ἀναθεματισμοῦ, καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὰς βασι-
λίδας ἐπιστολῆς, καὶ ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς πρὸς Ἑβραίους,
καὶ ἐκ τῆ εἰς τὸν Ἡσαΐαν ὑπομνήματος, καὶ ἐκ τῆς 40
ἐρμηνείας τῆ ἡ' ψαλμοῦ, καὶ ἐκ τῆ περὶ ἀπαθείας λόγῳ,

καὶ ἐκ τῆ περὶ πάθους λόγῳ, καὶ ἐκ τῆ εἰς τὸν εὐαγ-
γελιστὴν Ἰωάννην ὑπομνήματος βιβλίου ζ', καὶ ἐκ τοῦ
περὶ ἐνανθρωπήσεως, [καὶ ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς πρὸς
Ἑβραίους], καὶ ἐκ τῆ ὑπομνήματος τῆ εἰς τὸν εὐαγγε-
λιστὴν Ἰωάννην βιβλίου β', καὶ ἐκ τῆ περὶ ἐνανθρωπή-
σεως λόγῳ, καὶ ἐκ τῆ ὑπομνήματος τῆ εἰς τὸν εὐαγ-
γελιστὴν Ἰωάννην βιβλίου θ' καὶ ἡ'. συμπαρατίθησι
μέντοι καὶ Γρηγορίου, καὶ Βασιλείου ἐκ τῆ περὶ εὐχα-
ριστίας καὶ ἐκ τῆς πρὸς Σωζοπολίτας ἐπιστολῆς καὶ ἐκ
τῆς πρὸς Ἀπολινάριον, καὶ δὴ καὶ Ἀθανασίου τοῦ
πολυάθλου ἐκ διαφόρων λόγων.

ὅτι τῶν ἀπὸ Σεβήρου ληρόντων ὡς ἐννοεῖν μὲν
χρὴ τὸ ἑτεροειδὲς καὶ ἑτεροφνὲς τῶν εἰς ἐνότητα ἄφρα-
σον συνεληλυθότων, μὴ χρῆναι δὲ λέγειν ταῦτα, πλά-
τῶν μὲν γέλῳτα τῆς ἀνοίας αὐτῶν ὁ ἱερός ἀνὴρ κα-
ταχεῖ, "καὶ πρό γε τῆ ἀνδρὸς αὐτῇ γε ἡ κοινὴ ἐννοια 804 R.
καὶ ἡ Παῦλος φωνὴ λέγεσθαι „καρδίᾳ μὲν πιεστέῃ εἰς
δικαιοσύνην, σόματι δὲ ὁμολογεῖν εἰς σωτηρίαν."

ὅτι φησὶν, ἐν πρόσωπον, τουτέστι μίαν ὑπόστασιν
τῆ λόγῳ σεσαρκωμένην κηρύττομεν, ἐπειδὴ καὶ ἀπλῶς
Ἰησοῦς συνετέθη κατὰ τὸν ἐν ἁγίοις Ἀρειοπαγίτην Διο-
νύσιον. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κατ' ὑπόστασιν ἐνώσεως δι-
καίως παρὰ τῆς εὐσεβείας τὸ σύνθετον λέγετο· σύν-
θετον δὲ ἐστίαν ἐδίδει εἰπεῖν ἐτόλμησε πλὴν Ἀπολι-
ναρίου. δηλῶν δὲ καὶ ὁ κύριος ὅτι σύνθετος μὲν αὐτῷ
ἡ ὑπόστασις, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ φύσις, τῶν μὲν θνητῶν
κεκλεισμένων πρὸς τὰς μαθητὰς εἰσελθόντων „ψηλαφῆ-
σατέ με" λέγει „καὶ ἴδετε ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὁσεία
οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμεθεωρεῖτε ἔχοντα," ἀλλαχοῦ δὲ
30 „πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τὰς προσκυνῶντας αὐτὸν ἐκ πνεύ-
ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν." πῶς ἔν ἐκ ἐναντία
ταῦτα; ἢ ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἐστίαν τῆς Θεότητος ἐκ
ἔχει σάρκα, ἐπειδὴ μηδὲ δύνατο σύνθετος ἡ ἐστία εἶναι,
τῷ δὲ προσώπῳ καὶ τῇ ὑποστάσει ἔχει, καθὼς αὐτὸς
ἔχων ἐθεωρεῖτο· καὶ ὅπερ ἐκ εἶχε κατὰ τὴν ἐστίαν (ὅ
γὰρ ἦν σύνθετος), τῷτο κατὰ τὴν ὑπόστασιν ἔχει (σύν-
θετος γὰρ αὕτη)· καὶ κατ' ἑτέραν μὲν ἐστίαν ἐκ ἔχει 421 H.
τὴν ἑτέραν, κατὰ δὲ τὴν ὑπόστασιν ἑκατέραν ἔχει. ὥς
καὶ σάρκα ἔχει καὶ πνεῦμα κατὰ τὴν ὑπόστασιν· κατὰ
δὲ τὴν ἐστίαν ἔτε το πνεῦμά ἐστι σὰρξ, ἔτε ἡ σὰρξ τὴν
τῆ πνεύματος φύσιν ὑπῆλθε. τῷτο δὲ ἐρμηνεύων καὶ ὁ

α. 6. Συμεὼν ζ. 8. διαίρεσις ὑπόνοια Α. 24. post φησὶν deest παραινέσειν. 27. libri μάρτυρας. Ἀθα-
νάσιον ζ. τοῦ] τῶν τοῦ Α. 34. libri Κύριλλον. b. 3 καὶ ἐκ τῆς ἐρμ. τῆς πρὸς Ἑβρ. om Α. 4. ἐκ τοῦ εἰς
τὸν εὐαγγ. Ἰωάννην ὑπομν. ζ. 5. καὶ ἐκ τοῦ περὶ — θ' καὶ ἡ' in mg ponit Α. 15. κατηχεῖ ζ. 17. καρδίαν —
σόμα ζ. cf. Rom. 10, 10. 20. καὶ ὁ ἀπλῶς corr Α. 27. ψηλ.] Luc. 24, 39. 30. πνεῦμα] 1o. 4, 24. 33. μηδὲ Α:
μή ζ. ἡ ἐστία σύνθετος ζ. 37. γὰρ Α: γὰρ ἐστίν ζ.

ἱερὸς Κύριλλος „ἡ γὰρ σὰρξ“ φησι „σὰρξ ἐστὶ καὶ ἐ θεότης, εἰ καὶ θεὸς γέγονε σὰρξ· τὴν κατ' ἐστίαν γὰρ“ φησιν „εὐρίσκω διαφορὰν, καὶ τὸ τῆς υἰότητος μοναδικὸν ὁμολογῶ.“ καὶ ἐν εὐαγγελίοις δὲ λέγων ὁ κύριος „ἵνα ᾧσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν, καὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς, 5 καὶ σὺ ἐν ἐμοί“ τὸ ὁμοῦσιον ἐκατέρας ἐδήλωσε φύσεως· ἐν γὰρ ἐστὶ τῇ Θεϊκῇ ἐστίᾳ ἐν τῷ πατρὶ ὁ εἰς θεὸς λόγος, καὶ ἐν πάλιν ἐν αὐτοῖς, τουτέστιν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐστίᾳ. ὁμοιοῦν δὲ τοῖς εἰρημένοις ὁ Κύριλλος ἔτι καὶ αὐτὸς ἐξηγεῖται τὸ ῥητόν „ὥσπερ“ φησὶν „ἐγὼ εἰμι 10 ἐν αὐτοῖς, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν αὐτοῖς φορέσαι σάρκα, καὶ σὺ ὡς πᾶτερ ἐν ἐμοί, διὰ τὸ εἶναί με τῆς σῆς ἐστίας, ἔτι βέλομαι ἵνα καὶ αὐτοὶ εἰς ἐνότητά τινα συναχθέντες ἀλλήλοις ἀνακραθῶσι καὶ ὥσπερ ἐν σῶμα γενόμενοι ἐν ἐμοὶ πάντες ᾧσιν, ὡς πάντας φοροῦντι 15 διὰ τῆς ἐνὸς ἀναληφθέντος σαρκός.“ ταῦτα δὲ καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας φησὶν ἐν τῷ λέγειν „παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, καὶ θεὸς ἐστὶν ἑξουσίας ἐκχυρὸς“ διὰ μὲν γὰρ τῆς παιδίου τὸ ἡμῖν ὁμοούσιον, διὰ δὲ τοῦ θεοῦ τὸ πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸ πνεῦμα 20 ἐκχυρῶν ὁμοῦσιον. καὶ ὁ Νύσσης δὲ Γρηγόριος ἐν τῷ κατὰ Ἀπολιναρίου γράφον „εἰ ἐν τοῖς ἐναντίοις“ φησὶν „ἰδιώμασιν ἢ θατέρω τέτων θεωρεῖται φύσις, τῆς σαρκὸς λέγω καὶ τῆς θεότητος, πῶς μία αἱ δύο;“

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱερὸς Ἐφραίμιος, δυσσεβῶς ἐρμη- 25 νεύοντων τῶν περὶ Δόμνον τὸ „ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν,“ ἐπιθροαπίζει μὲν τούτους καὶ γὰρ ἀντὶ τῆς „ἐπὶ γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανέσχετο“ παρενόησαν τὴν φωνήν, ἐν ᾧ ταύτην νομίσαντες τῆς λεγούσης „Ἄνω ἐσκήνωσεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων“ καὶ πάλιν „ἐσκή- 30 νωσεν ἐν Σοδόμοις.“ ἐπιθροαπίζων δὲ καὶ τὸ ἀνόητον τῆς ἐκδοχῆς, αὐτὸς τὸ ἐσκήνωσεν ἀναπτύσσει σαφήνειαν εἶναι τοῦ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἔλεγον τῶν τροπὴν τινα καὶ ἀλλοίωσιν τοῦ λόγου μελλόντων κατηγορεῖν.

805 R. „καὶ γὰρ εἰπὼν ὁ εὐαγγελιστὴς „ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο“ 35 εὐθὺς συνῆψε „καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν,“ τὴν τε εἰς μίαν ὑπόστασιν συνόδον καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῆς ἐκατέρας φύσεως δι' ἐκατέρας ἐκδιδάσκων φωνῆς. οὕτω τὸ λόγιον θεωρήσας, τὸν τε Χρυσόστομον μάρτυρα καλεῖ καὶ σὺν αὐτῷ Κύριλλον καὶ Ἀθανάσιον καὶ τὸν θεολόγον 40 Γρηγόριον, παραπλησίως τὸ ῥητόν ἐνόησαντας.

Κακεῖθεν πάλιν παράγει ῥητά, ὧν Δόμνος καὶ Ἰωάν-

νης γεννήτορες, καὶ δείκνυσιν αὐτοὺς δι' ἐαυτῶν καὶ ἄκοντας ὁμολογεῖν ἐν τοῖς πλείστοις καὶ ἡ ἐν Καλ- 5 χηδόνι ἐδόξασε συνόδος, καὶ μάτην αὐτοὺς ταύτην ἐκτρέπεσθαι. τὸ μέντοι λέγειν ἐκ δύο φύσεων εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν „Χριστὸν πρὸ τῆς ἐνώσεως παν- 422 H. τελῶς ἐλέγχει μετὰ τῆς ἀσεβείας καὶ ἄλογον. ἡ μὲν γὰρ τοῦ λόγου φύσις αἰεὶ, καθὰ καὶ μετὰ τὴν ἐνανθρώ- πησιν, συναίδιος καὶ ὁμοούσιος ὑπῆρχε τῷ πατρὶ· ἡ δὲ σὰρξ οὐπω τῷ λόγῳ συναφθεῖσα οὐδὲ τῶν ὑπαρ- 10 χόντων ὅλως ἦν. πῶς οὖν, εἰ μὴ τις ἔλοιτο Νεστορίῳ συνασεβεῖν, ἐκ δύο φύσεων τὸν κύριον πρὸ τῆς ἐναν- θρωπήσεως ἢ νοεῖν ἢ λέγειν δυνατόν; τὸ μέντοι γε μετὰ τὴν ἔνωσιν λέγειν ἐκ δύο φύσεων, ὥσπερ καὶ ἐν δυσί, τὸν Χριστὸν θεωρεῖν εὐσεβές τε καὶ τῶν ὁρθο- 15 δόξων φρόνημα, ὃ καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἐπρέσβευσε συνόδος· ἐν θεότητι γὰρ τέλειον τὸν Χριστὸν καὶ θεὸν ἡμῶν καὶ ἐν ἀνθρωπότητι τρανῶς ἀνεκήρυξεν. εἰ δὲ τις μέρος τῶν ἀπὸ Σεβήρου φαίη ὡς εἰ δύο φύσεις ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ πρόσωπα δύο ἔσαι καὶ ὑποστάσεις (φύσεις 20 γὰρ οὐκ ἔστιν ἀπρόσωπος οὐδὲ ἀνυπόστατος), ἴσωςαν ὅτι τοῦ πατρὸς αὐτῶν τὴν ἀχρημοσύνην ἀνακαλύπτοντες οὐκ αἰσθάνονται· καὶ γὰρ καὶ Σεβήρος τὸ ἐκ δύο φύσεων λέγων, ἐκ δύο προσώπων καὶ δύο ὑποστάσεων τὸν Χριστὸν οὐκ ἐρυθρίᾳ συγκιθέναι καὶ ἀποφαίνεσθαι. πλὴν εἰδέναι 25 γε χρὴ ὡς πολλὰ τῶν ἐν τοῖς οὖσι φύσις μὲν λέγεται, οὐκ ἔξ ἀνάγκης δὲ συνεισάγει καὶ πρόσωπον, ὥσπερ φύσις ὕδατος καὶ φύσις ὀργῆς καὶ φύσις πόλεμον καὶ μάχης· ποῦ γὰρ τις τῶν εἰρημένων ποτέ, ὥσπερ εἶπε φύσιν, οὕτω καὶ πρόσωπον ἀπελήρησε; καὶ πάλιν φύσιν 30 μὲν ψυχῆς καὶ φύσιν σώματος ἔκαστον τῶν ἀνθρώπων ἔχειν λέγομεν· πρόσωπον δὲ ψυχῆς ἢ πρόσωπον σώ- ματος, ἢ ψυχῆς ὑπόστασιν ἢ σώματος, οὐδ' οἱ μῦθοι ἀνεπλάσαντο.

Ὅτι δὲ δύο φύσεων ἔνωσιν καὶ μίαν ὑπόστασιν καὶ 35 πρόσωπον ἐν ὁμολογεῖν τοῦ ὁρθοῦ φρονήματός ἐστι καὶ τῶν πατέρων κήρυγμα, Ἰωάννης μὲν ὁ Χρυσόστομος, τὸ κατὰ Ἰωάννην ἀναπτύσσων εὐαγγέλιον, ἐν ἐνδεκάτῃ ὁμιλίᾳ μαρτυρεῖ, λέγων „ἐνώσει καὶ τῇ συναφείᾳ ἐν ἔστιν ὁ θεὸς λόγος καὶ ἡ σὰρξ, οὐ συγχύσεως γενομένης οὐδὲ ἀφανισμοῦ τῶν οὐσιῶν.“ καὶ Κύριλλος δὲ ἐν τῇ 40 πρὸς ἀνατολικοὺς ἐπιστολῇ „εἰς γὰρ κύριος Ἰησοῦς Χρι- στός, καὶ ἡ τῶν φύσεων μὴ ἀγνοῖται διαφορά.“ καὶ

a. 5. ἵνα] Io. 17, 21. 12. ὁ πᾶτερ A: ὥσπερ c. 15. γενόμενον c. 16. ταῦτα δὲ καὶ A: τοῦτο δὲ c. 17. Ἡσ.] 9, 6. 26. ἐσκήνω.] Io. 1, 14. 27. ἐπὶ γῆς] Bar. 3, 38. 29. λῶτ] Gen. 13, 12. 37. τῆς om A. b. 7. ἀνθρώποις c. 18. εἰ A: αἱ c. 19. ἔσαι A: ἐσάναι c.

Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων ἐκ τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως
 λόγῳ „τοὺς δὲ μὴ ὁμολογοῦντας τὸν κύριον ἡμῶν Ἰη-
 σοῦν Χριστὸν δύο εἶναι οὐσίας ἀσυγχύτως, ἐν δὲ πρόσ-
 ωπον, καθὼς εἰς Χριστὸς εἰς υἱός, τέττες ἀναθεματίζει
 ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.” ἐπὶ τέτοις καὶ ὁ 5
 τῶν Ἱεροσολύμων Κύριλλος καὶ Ἀμφιλόχιος ὁ τοῦ
 Ἰκονίε καὶ Πρόκλος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὅς καὶ φη-
 σιν ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ „ἡ θεία φύσις ἄκτιστος, ἡ ἐξ
 ἐμῆ πρόσληψις ἀνόθευτος· καὶ ἔστιν εἰς υἱός, οὐ τῶν
 φύσεων εἰς δύο ὑποστάσεις διαιρουμένων, ἀλλὰ τῆς 10
 φρικτῆς οἰκονομίας τὰς δύο φύσεις εἰς μίαν ὑπόστασιν
 808 R. ἐνωσάσης.” „καὶ Παῦλος δὲ ὁ Ἐμίσσης ἐπίσκοπος, κα-
 τενώπιον ὁμιλήσας Κυρίλλῳ καὶ λίαν ἀποδεχθείς, ἔτω
 φησὶν „εὐθέως ὁ κορυφαῖος, τὸ εἶμα τῶν ἀποστόλων,
 ἔφη σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τῆς θεᾶς τῆς ζωῆς. σὺ εἶ 15
 423 H. ὁ Χριστός, „ἡ διττὴ φύσις· σὺ εἶ ὁ Χριστός, καὶ οὐκ
 εἶπεν υἱός, ἀλλ’ ὁ υἱὸς τῆς θεᾶς τῆς ζωῆς. ἐπέγνω καὶ
 τὸ μοναδικὸν πρόσωπον.” ἐφ’ οἷς καὶ Πάριος ὁ ὁμο-
 λογητὴς καὶ ἐπίσκοπος Γαβάλων ἐν τῷ δ’ περὶ πίξεως
 λόγῳ καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνώσεως ταῦτα κηρύσσει, καὶ Κων- 20
 σταντινῶς ἐπίσκοπος Πάφας, εἰς τῶν τῆς ἁγίων πατέρων,
 καὶ Ἀμβρόσιος ἐπίσκοπος Μεδιολάνων ἐν τῷ λόγῳ
 ὃν ἐπέγραψε Γρατιανῷ τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐν τῷ περὶ
 Ἀπολιναρίου, καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως λόγῳ.
 ἀλλὰ καὶ Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυς, καὶ Βασί- 25
 λειος ὁ Καισαρείας τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ, καὶ Γρηγόριος
 ὁ θεολόγος ἐν τοῖς γενεθλίοις καὶ ἐν τῷ περὶ υἱὸς β’
 λόγῳ καὶ ἐν τῇ πρὸς Κληδόνιον β’ ἐπιστολῇ τὰ ὁμοια
 μαρτυρεῖ, καὶ Ἀμφιλόχιος δὲ ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον
 ἐπιστολῇ, καὶ ὁ Χρυσόστομος τὴν πρὸς Τιμόθεον πρῶ- 30
 τὴν ἐξημερεύων ἐπιστολήν, καὶ Πρόκλος ὁ Κωνσταντινου-
 πόλεως ἐν τε τῷ εἰς τὸ γενέθλιον λόγῳ καὶ ἐν ἄλλοις
 διαφόροις, Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ πρὸς
 τὰς παρθένους ἐπιστολῇ, καὶ Κύριλλος ἐν τῇ πρὸς Σέ-
 κενσον α’ καὶ μὴν καὶ ἐν τῇ β’, καὶ ἐν τῇ πρὸς τὰς 35
 ἀνατολικὰς, καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάχιον τὸν ἐπίσκοπον
 Μελιτηνῆς, καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως λόγῳ, καὶ
 ἐν τῇ πρὸς Εὐλόγιον τὸν πρεσβύτερον ἐπιστολῇ, καὶ ἐκ
 τῶν θησαυρῶν, καὶ ἐν ἄλλοις αὐτῶν διαφόροις λόγοις.
 τέτων τῶν θεοφόρων ἡμῶν πατέρων ἡ ἐν Καλχηδόνι 40
 ἁγία σύνοδος τὰς γνώμας ἐκμελετήσασα τὴν εὐσέβειαν

ἐπεκύρωσεν, ὥστε τὸ κατ’ ἐκείνης σπαράζειν κατὰ τῶ-
 των ἐστὶν εἰς ὕβριν ὀπλιζέσθαι.

„Ὅτι γε μὴν Χριστός, ὁ ἀληθινὸς θεὸς ἡμῶν, ἔτε
 τὰ τῆς θεότητος ἴδια ἔτε τὰ ἴδια τῆς ἀνθρωπότητος
 διηρημένως ἔπραττεν, ἐνώσει δὲ τῇ κατ’ ὑπόστασιν
 ἅπαντα ὁ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώ-
 πινα ἐπετελεῖ, τοὺς θεοφόρους ἡμῶν πατέρας πάλιν
 παράγει μάρτυρας, Ἰάκλιον τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης ἐκ
 τῆς περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνώσεως τῆς σώματος πρὸς τὴν
 40 θεότητα, καὶ Ἀθανάσιον τὸν Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς
 πρὸς Μάξιμον τὸν φιλόσοφον ἐπιστολῆς καὶ ἐξ ἐτέρων
 διαφόρων λόγων, Γρηγόριον τε τὸν Νύσσης ἐκ τῆς γ’
 λόγῳ κατ’ Εὐνομίαν καὶ ἐκ τῆς κατηχητικῆς, καὶ Βασί-
 λειον τὸν Καισαρείας ἐκ τῆς πρὸς Σωζοπολίτας ἐπι-
 45 στολῆς, Κύριλλόν τε τὸν σοφὸν ἐκ τῆς περὶ ἐνανθρω-
 πήσεως λόγῳ καὶ ἐκ τῶν θησαυρῶν καὶ ἐκ τῆς πρὸς
 Σέκενσον β’ ἐπιστολῆς καὶ ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐξημε-
 νείας καὶ ἐκ τῶν χολίων.

Ταῦτα δὲ διελθὼν ὁ συγγραφεὺς ῥητὰ τῆς ἐν ἁγίοις
 πάπα Λέοντος προκομίζει, ἃ καὶ φησι κατὰ τῶν δυσ-
 σεβῶν Οὐαλεντίνου καὶ Μαρκίωνος καὶ Μάνη καὶ Ἀπο-
 λιναρίου καὶ Εὐτυχεῶς καὶ τῶν ὁμοίων αἵρετικῶν παρα-
 τάττεσθαι, καὶ διὰ τῆτο παρὰ τῶν ὁμοφρόνων ἐπηρεά-
 424 H. ζεσθαι. καὶ πρῶτον μὲν τῆτο „ὥσπερ ὅς ἐν τῷ ἐλεῖν
 ὁ θεὸς τροπὴν οὐχ ὑφίσταται, ἔτις ὁ ἄνθρωπος τῷ
 μεγέθει τῆς θεᾶς ἀξίας ἐκ ἀναλίσκεται,” δεύτερον τὸ
 „ἐνεργεῖ ὅς ἐκατέρα μορφή μετὰ τῆς θατέρου κοινω-
 νίας.” λέγει ὅς ἡ αἵρεσις ὡς τὰ δύο τῶν ἄρθρων προ-
 τακτικά, ὁ θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος, δύο προσώπων εἰσὶ
 30 καὶ ὑποστάσεων παραστατικά, καὶ χέσει μόνῃ τὴν ἐνωσιν
 χημιατίζουσιν. „ἀλλὰ τὸ ἀναιδὲς τέτων Ἀθανάσιος τε 809 R.
 καὶ οἱ Γρηγόριοι καὶ Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Χρυσόστομος
 καὶ αὐτὸς ὁ κύριος κατακρίνουσιν, ἴσαις φωναῖς καὶ
 ὁμοίαις καὶ αὐτοὶ πολλαχῶς χρησάμενοι, καὶ δηλῶντες
 35 διὰ τῆς τοιαύτης προταγῆς τῶν ἄρθρων ἔ τὸν τινα
 ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸν ὀλικόν, ἐδὲ τὴν τῆς πατρὸς ἢ τὴν
 τῆς υἱὸς ὑπόστασιν ἀλλὰ τὴν κοινὴν φύσιν, καὶ ἔ κατ’
 εὐθείαν μόνον τὰ ἄρθρα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς πτώσεις
 τοῖς ὀνόμασι συνδιαπλέκοντες. αὐτίκα Ματθαῖος „ὅς
 40 ἐὰν εἴπῃ λόγον” φησὶ „κατὰ τῆς υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου,
 ἀφεθήσεται αὐτῷ,” καὶ πάλιν „μέλλει ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου

a. 3. ἀσυγχύτους A. 13. ὁμολογήσας κυρίου c. 15. σὺ] Matth. 16, 16. εἰ secundum et tertium
 om A. 24. ἐνανθρ. λόγου pr A, τῆς ἐνανθρ. τοῦ λόγου corr: τῆς ἐνανθρ. λόγῳ c. 34. et b 17 et 258 b 26. οὐ-
 κινσον A. 35. τοὺς add A. 24. ἐλεῖν] λέγειν A. 26. ἀξίας A: δόξης c. 29. προσώπων corr A:
 b. 22. εὐτυχεῶς c. cf. p. 265 b 29. 41. μέλλει] ib. 16, 27.

ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τῆ πατρὸς αὐτῆς, καὶ πάλιν „μη-
δενὶ εἰπῆτε τὸ ὄραμα, ἕως ἂν ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπου ἐκ
νεκρῶν ἀναστῇ.” καὶ ὁ Θεσπέσιος Παῦλος „εἰ γὰρ τῷ
τοῦ ἐνὸς παρρησιώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ
μᾶλλον τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ δωρεᾷ ἐν χάριτι
τῆ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς
περιέσσευσεν.” ἐν γὰρ τέτοις ἁπασιν ἡ τῆ ἀνθρώπου
μνήμη μετὰ τῆ γενικοῦ προαγομένη ἄρθρου οὐδαμῶς
διέπλεε τὸν ἕνα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς δια-
φορὰν ὑποστάσεων. καὶ ὁ Θεοφόρος δὲ Ἰγνάτιος καὶ
μάρτυς, Συνοριαῖος ἐπιστέλλων, ὁμοίως κέχρηται τῷ
ἄρθρῳ. καὶ ὁ Ῥώμης Ἰέλιος ἐν τῇ πρὸς Λόκιον ἐπι-
στολῇ φησὶν „ὥς καὶ ἀνάθεμα ἔσω πᾶς ὁ τὸν ἐκ Μα-
ρίας ἀνθρώπου οὐχ ὁμολογῶν εἶναι ἐνσαρκον Θεόν.”
τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὁ πολυάριθμος Ἀθανάσιος ἐν τῷ περὶ
πίσεως λόγῳ, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῇ πρὸς
Κληδόνιον β' ἐπιστολῇ, καὶ μὴν καὶ ὁ Νύσσης Γρη-
γόριος ἐν διαφόροις λόγοις, καὶ Βασίλειος ὁ Θεσπέσιος
ἐν τῷ περὶ πίσεως λόγῳ, καὶ ὁ Θανμασδὸς Ἐπιφάνιος
ἐν τῷ περὶ αἱρέσεως πρώτῳ βιβλίῳ, ἀλλὰ καὶ ὁ Κων-
σταντινουπόλεως Ἀττικὸς ἐν τῇ πρὸς Εὐψύχιον ἐπι-
στολῇ, καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς πρὸς Ἐφε-
αίους ἐπιστολῆς, τρίτης ὁμιλίας, καὶ Κύριλλος δὲ ἐν
τοῖς θησαυροῖς καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς προφήτης Μα-
λακίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίας
καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι λατρείας ἐνάτῳ βιβλίῳ
λέγει γὰρ ἔτι „φύσεως γὰρ τῆς ἀνωτάτω καταπλετεῖ
τὸν ἐναυλισμὸν ὁ ἐκ παρθένου υἱός.” τέτων ὑπάντων
μετὰ τῶν ἄρθρων τὴν τε θείαν φύσιν καὶ τὴν ἀνθρω-
πίνην προαγόντων, πῶς ὁ τὸν ἐν ἁγίοις Λέοντα αἰ-
τιώμενος διὰ τὴν τῶν ἄρθρων προκομιδὴν ἐχὶ κατὰ
πάντων ἡμῶν τῶν Θεοφόρων πατέρων ὑλακτεῖ;

Ἀλλ' ἴδωμεν καὶ τὸ „ἐνεργεῖ γὰρ ἑκατέρα μορφή
μετὰ τῆς θατέρου κοινωνίας ὅπερ ἴδιον ἔχκει, τῆ μὲν
λόγῳ κατεργαζομένης τὸτο ὅπερ ἐστὶ τοῦ λόγου, τοῦ δὲ
σώματος ἐκτελεῖντος ὅπερ ἐστὶ τῆς σώματος.” καὶ γὰρ
κάνταῦθα ὁμόδοξός τε καὶ ὁμόφωνος τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν
ἀναδειχθήσετ' πατράσι πάντες γὰρ τὰ μὲν ἀνθρώπινα
τῷ ἀνθρώπῳ ἀνατιθέασιν, τῷ Θεῷ δὲ τὰ θεῖα, ὥσπερ
καὶ ὁ σοφὸς Κύριλλος ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς κατὰ Ἰωάν-
νην εὐαγγελίας „εἰ δὲ δὴ” φησι „λέγοιτο προκόπτειν
ὁ Ἰησοῦς ἡλικία καὶ σοφία καὶ χάριτι, τῆς οἰκονομίας

ἔσαι τὸ χρῆμα· συνεχώρει γὰρ ὁ τῆ Θεῶς λόγος διὰ τῶν
τῆς ἰδίας φύσεως ἑθῶν ἵνα τὸ ἀνθρώπινον.” καὶ
ἐν τῷ κατὰ Νεστορίου λόγῳ „ἄθρει δὴ” φησιν „ὅπως
ἔδεν καθυφείας αὐτός, ἕτε μὴν εἰς ἰδίαν φύσιν τὸ
ἀθελῆσαι παθῶν, συγκεχώρηκε τῇ σαρκὶ καὶ διὰ τῶν
ἰδίων ἵνα νόμων καὶ αὐτῆς τὸ χρῆμα λέγετ' διὰ τὸ
ἴδιον εἶναι τὸ σῶμα αὐτῆς.” καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς
„τὸ μὲν ταράττεσθαι τῆς σαρκὸς ἴδιον πάθος, τὸ δὲ
ἐξουσίαν ἔχειν θεῖναι τε καὶ πάλιν λαβεῖν τὴν ψυχὴν
τῆς τῆς λόγῳ δυνάμεως ἔργον.” καὶ μερῖα ἂν τις βε-
λόμενος συλλέγειν ἔκ τε τέττα τῆς θείας ἀνδρός καὶ ἐκ
τῶν λοιπῶν ἡμῶν πατέρων ἐν ἂν ἀπορήσῃ. ὅτι τε
γὰρ Γρηγόριοι καὶ Ἀθανάσιος Ἀμφιλόχιος τε καὶ ὁ Χρυ-
σόστομος καὶ Ἀμβρόσιος καὶ ὁ ἄλλος τῶν ἁγίων χορὸς τὰ
αὐτὰ διακεκράγασιν.

Ἐπεὶ δὲ προέτειναν οἱ δι' ἐναντίας ὡς Γρηγόριος
ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Ἀθανάσιος καὶ Ἰέλιος καὶ Κύριλ-
λος καὶ Ἐρέχθιος μίαν φύσιν τῆς Θεῶς λόγῳ δοξάζουσι
σεσαρκωμένην, διασαφεῖ μὲν τῆς φωνῆς τὴν διάνοιαν,
λέγων ὡς καὶ αὕτη τὸ διάφορον τῶν ἐνωθέντων ἐκδι-
δάσκει φύσεων. εἰ γὰρ μὴ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καὶ ἡ
θεῖα διάφορος, πάντως γε ἡ τὰ τῆς σαρκὸς εἰς τὴν
τῆς Θεότητος εἰσὶν ἐτράπη, ἢ εἰς τὴν τῆς σαρκὸς ἡ
Θεότης, καὶ ἔτι γέγονε μία ὅπερ Ἀπολιναρίος καὶ τῶν
ὁμοσοίχων αἱρετικῶν ἄθεον φρόνημα. ὁ μὲντοι γε
Κύριλλος ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς Σέκενσον ἐπιστολῇ τὸ
διάφορον τῶν φύσεων καὶ διὰ ταύτης τῆς φωνῆς ἀνο-
μολογεῖσθαι δηλῶν, μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν μίαν φύσιν
τῆς Θεῶς λόγῳ σεσαρκωμένην, ἐπήνεγκεν „εἰ δέ, ὡς
ἔφη, ἐν τῷ σεσαρκῶσθαι λέγειν αὐτὸν σαφὲς ἐστὶ καὶ
ἀναμφίλογος ὁμολογία τῆς ὅτι γέγονεν ἀνθρώπος,
ἔδεν ἔτι κωλύει νοεῖν ὡς εἰς ὑπάρχων καὶ μόνος υἱὸς
ὁ Χριστὸς ὁ αὐτὸς Θεός ἐστι καὶ ἀνθρώπος, ὥσπερ ἐν
Θεότητι τέλειος, ἔτι καὶ ἐν ἀνθρωπότητι.” ἰδὲ φα-
νερώς ἔδειξεν ὅπως εἴρητ' αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις
ἡμῶν πατράσι τὸ μία φύσις τῆς λόγῳ σεσαρκωμένη.
τὴν μὲν τῶν φύσεων διαφορὰν σαφῶς ἡ φωνὴ δι-
δάσκει, παριστᾷ δὲ καὶ τὴν ἄκραν καὶ ἀδιάσπαστον ἑνω-
σιν τῆς Θεῶς λόγῳ καὶ τῆς σαρκὸς, καὶ ὡς εἰς ὑπάρχει
καὶ μόνος υἱὸς ὁ Χριστὸς σεσαρκωμένος, καὶ οὐ δύο
υἱοί, ὡς Νεστόριος ἐδυσημήμει, καθὼ καὶ αὐτὴ προ-
βέβλητ' αὐτῷ ἡ φωνή· τί γὰρ ἂν ἄλλο καὶ σημαῖν τὸ

α. 1. μηδενί] Matth. 17, 8.

3. εἰ] Rom. 5, 15.

7. ἐπερίσσευσεν ε.

8. προσαγομένη ε.

9. ἕνα add A.

b. 11. τούτου add A.

12. ἀπορήσει ε.

22. τῆς libris deest.

31. ἀναμφίβολος ε.

ὅτι] libri ὅτε.

33. ὁ ante Xp. add A.

37. σαφῶς] σαφῶς ἢ φῶς A.

40. υἱὸς ὁ χριστὸς σεσ. A: Ἰησοῦς χριστὸς ὁ σεσ. ε.

42. σημαίνει ε.

„ο αὐτός ἐστι θεὸς καὶ ἄνθρωπος” ἢ δύο φύσεις ἦνω-
 μένας ἐν ὑποστάσει μιᾷ; ὥσπερ καὶ ὁ θεολόγος Γρη-
 γόριος εἰπὼν „δύο φύσεις θεὸς καὶ ἄνθρωπος” ἐρ-
 μηνεύων αὐτὸν εἶπεν „ὥς ὁ λέγων τὸν Χριστὸν θεὸν
 καὶ ἄνθρωπον δύο φύσεις ἐνωθεύσας καθ’ ὑπόστασιν 5
 426 H. ὁμολογεῖ.” καὶ ὁ ἱερός δὲ „Κύριλλος ἐπαγαγὼν „ὥσπερ
 ἐν θεότητι τέλειος, οὕτω καὶ ἐν ἀνθρωπότητι” τὸ ἐν
 δύο φύσεσι γνωρίζεσθαι τὸν κύριον ἐκδιδάσκει, ὥς ὅτι
 λέγειν αὐτὸν μίαν φύσιν τῆς λόγῃ σαρκαρκαμένην οὐκ
 ἐπ’ ἀναιρέσει τῆς γνωρίζεσθαι τὰ ἐνωθέντα καθ’ ὑπόστα- 10
 σιν εἶρηθ’, ἀλλ’ εἰς παράστασιν τῆς ἀδιαίρετως ἀνθρω-
 πον γενέσθαι τὸν θεὸν λόγον καὶ ἐκ ἐν ἀνθρώπῳ ὡς ἐν
 τῶν προφητῶν κατοικήκεται. καὶ πολλὰ τις ἄλλα ἐν
 τῇ αὐτῇ εὐροὶ ἐπιστολῇ, δι’ ὧν ἡ ὁμολογία μὲν τῶν
 δύο φύσεων ἐπὶ τῷ Χριστῷ βεβαιῶται, μόνον δὲ τὸ 15
 ἀνὰ μέρος τιθέναι τὰς φύσεις αἰρετικῶς φρονήματος
 ἀπελέγχεθ’. τὸ δὲ μίαν φύσιν τῆς λόγῃ σαρκαρκαμένην
 κατὰ Νεστόριον προάγων ἐκ τῶν φύσεων τὴν διαφορὰν
 ἀναιρεῖ, ἀλλὰ τὴν δυάδα τῶν ὑποστάσεων φανεροῖ.
 Νεστόριος γὰρ ἐκ διὰ τὸ γνωρίζειν τὰς δύο φύσεις ἐπὶ 20
 Χριστῷ, ἀλλὰ διὰ τὸ διαιρεῖν τὸν ἀδιαίρετον εἰς ὑπο-
 στάσεις δύο τῆς ἐκκλησίας ἐξωστράκιζαι ὥς ἡ μία
 φύσις τῆς λόγῃ σαρκαρκαμένη τὸν Νεστόριον διελέγχε-
 σα, ἐδὲν ἕτερον δηλοῖ ἢ ὅτι μίαν ὑπόστασιν χρητὴς τῆς
 θεῆς λόγου κηρύττειν σαρκαρκαμένην, ὅπερ φρόνημα 25
 τῆς εὐσεβείας ἐστὶ καὶ ἡ ἐν Καλχηδόνι σύνοδος ἐδογμα-
 τισεν. εἰπὼν μέντοι γε ὁ πολυάθλος Ἀθανάσιος φύσιν
 μίαν τῆς θεῆς λόγῃ σαρκαρκαμένην ἐκ εἰς ἀναιρέσειν ἔφη
 τῆς γνωρίζεσθαι τὴν διαφορὰν τῶν φύσεων, αἱ τὴν καθ’
 ὑπόστασιν ἐπλήρως ἐνωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δεῖξαι βελό- 30
 813 R. μενος „ὡς εἰς ἐστὶν ὁ υἱὸς σαρκαρκαμένος καὶ ἐνανθρω-
 πήσας, καὶ μάλιστα κατὰ Παύλου τῆς Σαμωσατέως ἀγωνι-
 ζόμενος, ὃς ἄλλον μὲν τὸν πρὸ αἰώνων υἱόν, ἕτερον δὲ
 τὸν ἐπ’ ἐχάτων φρενοβλαβῶς ἐδογματίζε. καὶ ὁ ἐν ἁγίοις
 δὲ Ἰβλίου διὰ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ὥδενε κατὰ Παύλου 35
 γὰρ καὶ αὐτὸς τῆς Σαμωσατέως καὶ τῶν ὁμοίων διὰ τῆς
 αὐτῆς φωνῆς ἐξωπλίζετο. ὁ μέντοι γε Ἐρέχθιος εἰ μὲν
 ὡς Ἀθανάσιός τε καὶ Κύριλλος καὶ Ἰβλίου τὴν φωνὴν
 ἐκλαμβάνει, τῷτο ἂν εἴη ἁμεινον, εἰ δὲ παρὰ τὴν ἐκεί-
 νων δόξαν, θαυμαστὸν ἐδέν. εἰς γὰρ τὴν Εὐτυχῆς νόσον 40
 πολλοὶ τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν τῷτον ἐφώρασαν κείμενον,
 ἦν καὶ αὐτὸς ὑποδείκνυσιν ὡδὲ πως λέγων „εἰ μὲν ἀν-
 θρωπίνης σπορᾶς ἦν βλάβημα ὁ Χριστός, συνετιθέμεν
 ἂν τὸν καρπὸν εἶναι κατὰ τὴν ῥίζαν. εἰ δὲ ἐκ πνεύ-
 ματος ἁγίου κατὰ τὴν τοῦ ἀρχαγγέλου φωνήν, θεὸς
 ἐτέχθη, ἐπειδὴ καὶ θεὸς ὁ τῆς γενέσεως πρόξενος.”
 ὁ μὲν Ἐρέχθιος ταῦτα ἔοικε δὲ ὁ ἀνὴρ μηδὲ τὰ τῆς
 Ἐλισάβετ συνιέναι ῥήματα, ἢ τὴν θεοτόκον Μαρίαν
 εὐλογῶσα „εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν” ἀνακράζει „καὶ
 εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.” ἀλλ’ ἐδὲ τὸν
 Ἡσαΐαν ἔγνω λέγοντα „καὶ ἔσται ἡ ῥίζα τῆς Ἰεσσαί, καὶ
 ὁ ἀνιστάμενος ἀρχεῖν ἐθνῶν, ἐπ’ αὐτῷ ἐθὼν ἐλπιῖται.”
 καὶ μυρία ἄλλα.
 Μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τῆς διαφορᾶς, ἦν ἡ ἐστία καὶ
 τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος πρὸς τὴν ὑπόστασιν ἔχει, διαλαμ-
 βάνει, ὅτι τὰ μὲν τὸ κοινὸν δηλῶσι, τὸ δὲ τὸ πρόσ-
 ωπον καὶ ὁ λέγει τοῖς ἔξω καθ’ ἑκάστον. καὶ τῆς ἰδίας
 γνώμης, ὡς ἔθος αὐτῷ, διαφόρος παρίσχησι μάρτυρας,
 „Βασίλειόν τε καὶ Ἀθανάσιον καὶ Ἰβλίον καὶ Κύριλλον, 427 H.
 καὶ φησιν ὡς εἰ ποτέ τις εὐροὶ τινὰς τῶν εἰρημένων
 ἀνδρῶν τὴν φύσιν εἰπόντας ὑπόστασιν, ἐκκυρίως τῷτο
 ἀλλ’ ἐν καταχρήσει νοεῖτω εἰρηθῇ. εἰ γὰρ μή, αὐτοῖς
 τε τὰναντία καὶ πρὸς ἀλλήλους λέγειν τὰς ἱερὰς ἡμῶν
 ἐξυβρίσομεν πατέρας. κατεχρήσατο μέντοι τῇ φύσει
 ἀντὶ τῆς ὑποστάσεως Ἀθανάσιος μὲν ἐν τῇ πρὸς τὸν
 βασιλέα Ἰβλιανὸν ἐπιστολῇ, λέγων „μίαν τοίνυν λέγειν
 δεῖ, μᾶλλον δὲ καὶ ὁμολογεῖν τῆς λόγου φύσιν τε καὶ
 ὑπόστασιν σαρκαρκαμένην.” καὶ Ἰβλίου δὲ ἐν τῇ γρα-
 φείῃ παρ’ αὐτῆς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς κατὰ τῆς θείας
 τῆς λόγῃ σαρκώσεως ἀγωνιζομένους, ἦν ἄλλαχοῦ μίαν
 φύσιν εἶπε τῆς λόγῃ, ἐνταῦθα ὑπόστασιν ὀνομάζει. λέγει
 γὰρ τι. . . . ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος ἐν τοῖς
 χολίοις ἔτω φησὶν „ὅτι δὲ ἀσύγχυτοι μεμενήκασιν αἱ
 ὑποστάσεις ἦγον αἱ φύσεις, ἐντεῦθεν εἰσόμεθα.” καὶ
 πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῶν ἀναθεματισμῶν „εἰ
 τις ἐπὶ τῇ ἐνὸς Χριστῷ διαιρεῖ τὰς φύσεις ἦγον τὰς
 ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἐνωσιν, μόνῃ συνάπτων αὐτὰς
 συναφείᾳ τῇ κατὰ τὴν ἀξίαν ἦγον αὐθεντία, καὶ ἐχλὶ
 δὴ μᾶλλον συνόδῳ τῇ καθ’ ἐνωσιν φυσικῇ, ἀνάθεμα
 ἔστω.” καὶ ἐρμηνεύων αὐτὸς αὐτόν, καὶ ἅμα Νεστόριον
 σηλιτεύων καὶ δεικνὺς ποίῳ τρόπῳ ἔτος δύο φύσεις
 ἐφρόνησε, λέγει „οἱ διαιρῶντες τοίνυν τὰς ὑποστάσεις

a. 4. Χριστὸν καὶ θεὸν γ. 12. ὡς ἐν ἐνὶ γ. 13. τις post εὐροὶ ponit γ. 19. φανεροῖ corr A: φανερῶν γ.
 20. ἐπὶ Χριστοῦ φύσεις γ. 21. διὰ add A. 25. ὅπερ A: ὅ, τι γ. 31. ὡς A: ὅ γ. εἰς om pr A. ὁ add A.
 33. τὸν] τῶν A. 40. εἰς A: εἰ γ. b. 1. ἀποδείκνυσιν γ. 6. τὰ τῆς Ἐλ.] Luc. 1, 42. 8. εὐλογῶσα κρά-
 ζει εὐλ. γ. 10. Ἡσ.] 11, 10. 13. δὲ ταῦτα A: ταῦτα δὲ γ. 15. τὸ δὲ A: τὰ δὲ γ. 16. καὶ ante τῆς om A.
 22. πρὸς A: τὸ πρὸς γ. 25. Ἰουβιανὸν A. 31. pro τι versus vacuum in A. 32. ὅτι] libri ὅτε. 32. αἱ φύσεις
 ἦγον ὑποστάσεις γ. 38. δὴ add A.

μετὰ τὴν ἔνωσιν, καὶ ἀνὰ μέρος τιθέντες ἑκατέραν, τρεῖς ἄνθρωπον χωρὶς καὶ θεὸν χωρὶς, ἐπινοῶντες δὲ συνάφειαν αὐταῖς τὴν κατὰ γε μόνην τὴν ἀξίαν, δύο πᾶσι πάντως ἰσῶσιν υἱός. ὁ αὐτὸς δὲ ἱερός Κύριλλος, ὁ ἀλλαχῆ μὲν μίαν φύσιν εἰρηκῶς τοῦ θεοῦ λόγῳ σεσαρκωμένην, ἐν τῇ πρὸς Νεσόριον τρίτῃ ἐπιστολῇ φησὶ μίαν ὑπόστασιν τῷ λόγῳ σεσαρκωμένην λέγει γ' „τοιγαροῦν ἐνὶ προσώπῳ τὰς ἐν τοῖς εὐαγγελίοις πάσας ἀναθετόν φωνάς, ὑποτάσσει μὲν, τῇ τῷ λόγῳ σεσαρκωμένην εἰς γ' κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὰς 10 γραφάς.” οὐδὲν δὲ κοινὸν τοῖς δύο φύσεις λέγουσιν

816 R. ἰδιοῦποσάτως “καὶ ἀνὰ μέρος, ὡς Νεσόριος, καὶ τοῖς λέγουσι ταύτας ἡνωμένας ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει τῷ λόγῳ, ὡς ἡ ἐκκλησία τε καὶ ἡ ἁγία σύνοδος καὶ ὁ πάπας Λέων ἐπρέσβευεν. ἀλλὰ καὶ μυρία ἄλλη δια- 15 φερὰ μεταξὺ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς εὐσεβείας, καὶ ὅση τῷ φωτὶ πρὸς τὸ σκότος.

ὅτι ἐπειδὴ οἱ ἀπὸ Σεβήρου διελέγχωνται ταῖς τῶν θεοφόρων ἡμῶν πατέρων φωναῖς, οἱ πρὸ τῆς ἐν Καλ- χηδόνι συνόδου διέλασαν καὶ τὰς δύο φύσεις ἐν τῇ 20 καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει τῷ λόγῳ ἐκφέρουσαν, εἰς διαβολὴν αὐτῶν εὐθὺς τρέπονται, γῆμα μὲν (ὡς δοκοῦσιν) εὐ- πρόσωπον τῇ διαβολῇ περιτιθέντες, βαθύτερον δὲ τῶν ἀπροσώπων αὐτῶν ὑβριζόντων διαχωρῶντες. φασὶ γ' ὡς εἶρηται μὲν αὐτοῖς τῶν φύσεων τὸ δυαδικόν, 25 ἔκ ἀπο γνώμης δὲ ἐδ' ἐκ σοφίας ἐδὲ κατὰ πίεσιν ὁμο- λογίαν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀντιθέσει τῆς ψευδωνύμου γνώσεως καὶ κατ' οἰκονομίαν καὶ ἐπὶ καιρῷ καὶ ὑπὸ τινος αἰρετι- κῆς ἀνάγκης ἐκβιαζομένοις. καὶ τί ἂν εἴη τῷτο ἢ τῶς

428 H. διδασκάλης υποκριτὰς ἀποφαίνειν δειλὴς “τε καὶ τῆς 30 ἀληθείας προδότας, καὶ τῆς οἰκοφεν εὐσεβείας τὸ ἀλ- λότριον καὶ αἰρετικὸν δόγμα προτιμῶντας, καὶ ἐκλυ- θέντας μᾶλλον πρὸς τὸ ἐκείνων βύραθρον ἢ ἐκείθεν τινὰς ἀνεγκύσαντας; πῶς γ' ἐστὶ τοῖς τοιούτοις μετὰ Παύλου λέγειν ὡς „ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔκ 35 ἐγένετο ναὶ καὶ ἔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονε,” μυρίας τροπὰς πρὸς τὸν βίον τρεπομένοις καὶ τὰς εὐρίπας με- ταβολὰς μιμεμένοις; ἀλλὰ τί πάλιν φησὶν ἡ αἵρε- σις; „συγγνώμη τοῖς πατράσιν” ἢ γ' βία τῆς γνώ- μης ἐκρύτησεν,” ὥσπερ ἐξουσίαν λαβῆσα λοιδορεῖν καὶ 40 κατακρίνειν ὅτε βέλεται καὶ πάλιν ἀφίεναι τὸ ἀμάρ- τημα, καὶ μόνον ἐχὶ βοῶσα „τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ'

ἡμῶν ἐστὶ τίς ἡμῶν κύριός ἐστι;” πλὴν εἰ διότι πρὸς αἱρέσεις οἱ πατέρες ἐμάχοντο, καὶ τῆς εὐσεβείας ἐξέπιπτον, διὰ τῷτο συγγνώμης ἐπάξιον, πῶς τῆς ἴσης συμπαθείας ἡμῶν, εἰ καὶ τι παραχαράσσειν ἔδοξαν, οἱ ἐν Καλχηδόνι ἐκ ἀπήλυσαν; καὶ πρὸς δύο γὰρ αἱρέσεις καὶ ἔτοι διαμαχεσάμενοι, τὴν Νεσορίαν καὶ Εὐτυχῆς, ἔδογματίσαν. ἀλλ' ἔτι πᾶσι πανταχῶς τυφλὸν καὶ κωφὸν ἢ ἀσέβεια, καὶ ἔτε βλέπειν οἶδεν ἔτε ἀκθεῖν, ἐδ' ἄπερ αὐτῇ ἐκείνη προβάλλεται. ἡ δὲ ἐν Καλχηδόνι σύνοδος εὐθὺς μὲν ἀρχομένη, ἡ κατὰ Νεσορίαν Κύριλλος ἐν Ἐφέσῳ διεπράξατο, τέτοις τὸ κύρος ἐπέ- 50 θετο, καὶ τὰς πρὸ ταύτης δύο συνόδους εἰς ὅρον ἐδέξα- το πίεσιν, καὶ Ἀρειον δὲ καὶ Μακεδόριον καὶ Νεσό- ριον τῷ αὐτῷ συνέδησεν ἀναθέματι, καὶ τὰς εἰς υἱῶν δυνάδα τὸ τῆς οἰκονομίας διασπῶντας μυσηρίον, ὥσπερ καὶ τὰς παθητὴν τῷ μονογενῆς τολμῶντας λέγειν τὴν θεότητα, καταδικάζει δι' ἰσότητος. ναὶ δὴ καὶ τὰς δύο μὲν πρὸ τῆς ἐνώσεως φύσεις τῷ κυρίῳ μυθεύον- 55 τας, μίαν δὲ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἀναπλάττοντας τοῖς αὐτοῖς συνέσφιγξε βρόχοις τῷ ἀναθέματος. ὥρισε δέ, καθάπερ καὶ αἱ πρὸ αὐτῆς, μηδενὶ ἐξεῖναι πίεσιν ἐτέ- ραν προσφέρειν ἢ γεν συγγράφειν ἢ συντιθέναι ἢ φρο- νεῖν παρ' ἣν παρέδωκαν ἢ τε πρώτη καὶ ἡ δευτέρα οἰκουμενικὴ ἁγία σύνοδος. τὰς δὲ τολμῶντας ἕτερον παρ' ἐκεῖνο σύμβολον συγγράφειν ἢ διδάσκειν τὰς 60 θέλοντας ἐπιστρέφειν ἐξ ἰσδαῖσμος ἢ ἐλληνισμοῦ ἢ γεν αἱρέσεως οἰασθησάμενοι, ἐπισκόπους μὲν ἢ κλη- ρικούς ὄντας ἀλλοτριοῦσθαι τοῦ ἀξιώματος, “μόνα- 817 R. ζοντας δὲ ἢ λαϊκὰς ἀναθεματίζεσθαι.

Ταῦτα εἰπὼν καὶ ῥητὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Λέοντος τῆς πρὸς Φλαβιανὸν τὸν Κωνσταντινουπόλεως παρατίθησιν, ἐν οἷς αὐτῷ λαμπρὰ διαλάμπει ἡ εὐσε- 65 βεια. καὶ κεῖθεν εἰς παραίνεσιν καὶ συμβολὴν συγκλείει τὸν λόγον, μεταθέσθαι τῆς πλάνης τῶς δεχομένης τὴν ἐπιστολὴν παρακαλῶν καὶ τῷ τῆς εὐσεβείας συναφθῆναι φρονήματι. ἔτι μὲν καὶ ὁ γ' λόγος.

Ἔστι δὲ καὶ ὁ δ' αὐτῷ πεπονημένος πρὸς τινὰς ἀνα- 70 τολικὰς μοναχούς, “τῇ αὐτῇ τῶν θεοπασιτῶν κατεχο- 429 H. μένης αἱρέσει. ὧν ἐγκαλεσάντων τινά, ῥαδίως μὲν τὰς ἐγκλήσεις ψευδεῖς ἐπιδείξας τὸ ἐγκλημα ἀπολέσται, παραινέει δὲ καὶ αὐτὰς μεταθέσθαι τῆς αἰρετικῆς δόξης, φέρων ὑπὲρ τῶ ὁρθῆς δόγματος μαρτυρίας αἷς καὶ ἐν

a. 3. τὴν κατὰ] τῇ κατὰ A. 5. μίαν μὲν A. 6. ἐν τῇ — 7. σεσαρκωμένην add A. 8. τὰς ἐν om pr A: ἐν om c. 12. ἰδιοῦποσάτους A. 13. τοῦ λόγου ἐνώσει c. 15. ἄλλη] ἀλλ' ἢ A. 22. ἐαυτῶν c. 23. περιτιθέντες c. 24. αὐτὰς Scaliger. 28. καὶ ὁ κατ' c. 30. προκριτὰς ὑποφαίνειν c. 37. τὴν βίαν Hoeschelius. βίον καὶ οἱ το. c. 40. τὰς καὶ c. 41. ο, τι c. b. 4. ἡμῶν c. 21. αἰ] ὁ pr A. 25. τοὺς A: τοὺς δὲ c. 40. libri ἀποδύεται. cf. p. 265 a 24.

τῷ πρόθετον λόγῳ ἐχρήσατο, Ἀθανασίε τέ φημι καὶ Ἀμβροσίε καὶ Κυρίλλε καὶ τῶν ἁγίων πατέρων, δι' ὧν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν θεότητι τέλειον καὶ ἐν ἀνθρωπότητι τέλειον διαπρυσία τῇ φωνῇ ἀνεκήρουν. ὧν ἐστὶ μία καὶ ἡ τῆ ἐν ἁγίοις Ἀμβροσίε, 5 ἐπισκόπε Μεδιολάνων καὶ ὁμολογητῆς, ἣν ἐν τῷ κατὰ Ἀπολινάριε λόγῳ παρέθετο, ἔχουσα ἔτιωσ' „ἀλλ' ἐν ὁσῷ" φησὶ „τέτρε ἐλέγχουμεν, ἀνεφύησαν ἕτεροι λέγοντες τό τε σῶμα τῆ κυρίου καὶ τὴν θεότητα μιᾶς φύσεως. ποῖος Αἰδῆς τὴν τοσαύτην ἡρεῖξάτο βλασφημίαν; Ἀρειανοὶ γ' ἤδη τυγχάνουσιν ἀνεκτότεροι, ὧν ἡ ἀπιστία διὰ τέτρε κρατύνει μείζονι φιλονεικία πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα μιᾶς ἑσίας μὴ λέγειν, ἐπειδὴ περ ἔτοι τὴν θεότητα τῆ κυρίου καὶ τὴν σάρκα μιᾶν ἐκήρουν." τῆ δὲ ἱεροῦ τέτρε ἀνδρὸς χρῆσιν 10 νικηφόρος Κύριλλος κατὰ Νεστορίε προήνεγκεν, ἐξ ὧν αὐτῆς τὸ ἀξιόπιστον καὶ θαυμαστὸν ἐπιδείκνυν. λέγει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἅγιος Κύριλλος ἄλλα τε πολλὰ κρατύνων τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐν τῷ περὶ πίσεως λόγῳ „λέλυται μὲν ὁ ναὸς ἐν τῷ καιρῷ τῆς τριημέρου ταφῆς βελο- 20 μένε αὐτῆς, καὶ πάλιν ἀνέστησε, καὶ ἠνώθη αὐτῷ ἀρρήτῳ λόγῳ, τῇ τριημέρῳ δὲ κεκραμένος ἐν αὐτῷ ἢ ἀποσεσαρκωμένος, ἀλλὰ σώζων ἐν ἑαυτῷ τῶν δύο φύσεων τῶν ἑτεροδοκῶν ἀσύγχυτον τὴν ιδιότητα." καὶ πάλιν ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον ὑπομνήματι, βιβλίῳ α' „πλὴν 25 οἶδεν ὁ λόγος τῆς θεοπνεύσε γραφῆς ἀνθρωπον ὄντα καὶ θεὸν τὸν Χριστόν, εἰ καὶ εἰς νοοῖτο καὶ ὁ αὐτός. ἀπονέμει τοιγαρὶν ὁ μακάριος εὐαγγελιστὴς τὸ οἶονε τῶν μερῶν ἑκατέρῳ πρέπον, ἀπλανῇ καὶ ἀσύγχυτον τῆ μετρητῆ διατηρήσας τὸν λόγον. τὰ μὲν γ' ἰδικῶς 30 οἶδεν ὄντα τε καὶ πρέποντα τοῖς τῆς ἀνθρωπότητος μέτροις, τὰ δὲ ταῖς ὑπεροχαῖς τῆς ἀφράσε θεότητος." ἢ μόνον δὲ δύο φύσεις ὁ Κύριλλος ἀλλὰ καὶ δύο ἐνεργείας κηρύττει, ὡς ἐν τοῖς θησαυροῖς λέγει „ἔθεν γ' τῶν ὄντων πρὸς τὸ ἑτερογενὲς καὶ ἑτεροούσιον τὰς 35 αὐτὰς ἀπαράλλακτες φορήσει δυνάμεις τε καὶ ἐνεργείας" καὶ πάλιν „ὡς περ ἀπεχοινισμένον ἔχου τῆς ἑσίας ἥτοι τῆς ποιότητος τὸν λόγον, ἔτω καὶ διάφορον ἀποσώζει τὴν ἐνέργειαν." καὶ πάλιν „ἢ γ' δήπου μίαν εἶναι φυσικὴν τὴν ἐνέργειαν δώσομεν θεοῦ καὶ 40 ποιήματος, ἵνα μήτε τὸ ποιηθὲν εἰς τὴν θείαν ἀναγάγωμεν ἑσίαν, μήτε μὴν τῆς θείας φύσεως τὸ ἑξαί-

ρετον εἰς τὸν τοῖς γεννητοῖς πρέποντα καταγάγωμεν τρόπον."

Ἐπειδὴ δὲ οἱ πρὸς οὓς ἔγραφεν ἐξήτησαν ψιλῶς τὴν λέξιν τὴν ἑκατέρα παρὰ τίσιν εἴρηθ' τῶν πατέρων, 820 R. 430 H. "προχομίζει χρῆσιν κειμένην ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Κυρίλλε ἐρμηνείᾳ, ἔχουσαν ἔτιωσ' „οὐκ ἀνάχυσιν τινα [τῆς] εἰς ἀλλήλας τῶν φύσεων πεπρῶχθαι φαιμεν μενέσης δὲ μᾶλλον ἑκατέρας τοῦθ' ὅπερ ἐξίν, ἠνώθαι σαρκὶ νοθεύει τὸν λόγον." καὶ πάλιν τῆ αὐτῆς ἐκ τῶν αὐτῶν „καὶ εἰ δὴ περ φαιμεν ἀνάχυσιν ὡς περ τινα συμβῆναι περὶ τὰς φύσεις, ὡς εἶναι τὴν τῆ λόγου φύσιν εἰς τὴν τῆ ἀνθρώπου τυχόν. ἀλλ' οὐδ' αὖ πάλιν τὴν ἀνθρωπίνην εἰς τὴν αὐτῆς τῆ λόγου νοθεύει δὲ μᾶλλον καὶ ὑπαρχέσης ἑκατέρας ἐν τῷ τῆς ἰδίας φύσεως 15 ὅρω πεπρῶχθαι φαιμεν τὴν ἑνωσιν, ἐνοικήσαντος τῆ λόγον σωματικῶς τῷ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ναῷ." ὡσαύτως δὲ λέγει καὶ Βασίλειος ὁ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας ἐν τῷ κατ' Εὐνομίου λόγῳ „διὸ μετὰ πάσης ἀγωνίας τε καὶ εὐλαβείας δεῖ συνορᾶν, ὅπως 20 ἂν ἐν τῷ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἑκατέρας φύσεως ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια."

Ὅτι μέντοι γε ἢ μίαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ Χριστῷ ἀλλὰ δύο φύσεις ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει κηρύττουν, εἴρηται μὲν καὶ πρότερον, οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ νῦν παραστῆσαι. λέγει γ' ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἐν τῷ κατὰ Ἀπολινάριε λόγῳ „εἰ ἂν ἐν τοῖς ἐναντίοις ἰδιώμασιν ἡ θατέρε τέτων θεωρεῖται φύ- 30 σεις, τῆς σαρκὸς τε λέγω καὶ τῆς θεότητος, πῶς μία αἱ δύο;" καὶ ὁ ἐν ἁγίοις δὲ Ἐφραίμ ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως καὶ εἰς τὸν μαργαρίτην „ἔχ ἡττήθη" φησὶ „τῇ πλοκῇ τῆς προσλήψεως, ἵνα ἀπολέσῃ ὁ ἔχε, καὶ ὁ μὴ ἔχε γένηθ'. τέλειον ἔχει ὁ ἦν, καὶ τέλειον ἔχει ὁ προσέλαβε." καὶ Κύριλλος δὲ ἐν τῇ πρὸς Εὐλόγιον ἐπιστολῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πρὸς Σούκενσον πρώτῃ καὶ 35 ἐν τῷ περὶ πίσεως λόγῳ καὶ ἐν τῷ κατὰ τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς τὰ αὐτὰ λέγει. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως λόγῳ φησὶ γ' „ἀλλ' εἰς ἓν ἄμφω συλλέγων κατὰ σύμβασιν οἰκονομικὴν τὰ τῶν φύσεων ἰδιώ- 40 ματα διὰ μυρίων ὅσων ἡμῖν ὁρᾶται λόγων." καὶ μεθ' ἕτερα „ἐπαγωνιέται δὲ αὐτὸ καὶ συναθλήσει τῷ λόγῳ καὶ ὁ σοφὸς Ἰωάννης, μονογενὴς καὶ συναγείρων

α. 4. ἀνεκήρουν γ. 8. τοῖς γ. 12. libri κρατ. ὡς μεῖζονι. cf. p. 251 b 7. 16. ἐξ Α: εἶναι γ. 21. ἀρρήτως γ.
b. 1. τρέποντα γ. 7. τῆς expungit Scaliger. 11. εἶναι] fortasse legendum μεταστῆναι. 13. αὐτοῦ] τοῦ
αὐτοῦ γ. 25. ὁ post Γρηγόριος add Α. 34. οὐκ ἐνσον Α.

τὰς φύσεις, καὶ συνδέων [τὴν φύσιν] τῶν ἑκατέρω
προσόντων ἰδιωμάτων τὴν δύναμιν." καὶ ἐκ μυρίων
ἄλλων λόγων αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἔστι λαβεῖν. ἐρμη-
νεύων δὲ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν οὕτω φησὶν „ὁ
δέ γε Θεσπέσιος Ἰεζεκιὴλ θρόνον τεθεῶσθαι φησιν 5
ἐπὶ σερεώματος ὑπερκείμενον τῶν Χερσβίμ· ἔφη δὲ
ὅτι τὸν ἐπὶ θρόνον καθήμενον ἐώρακε διφυᾶ." καὶ πά-
λιν ἐρμηνεύων τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον, ἐν τῷ
δευτέρῳ βιβλίῳ, φησὶν „ἐπεὶ τί ποιήσεις, ὅταν ἡμῖν
ὁ ἀπλῆς τὴν φύσιν εἰσβαίνει διπλῆς;" καὶ μυρία 10
ἄλλα. πῶς δὲ ἐκ ἐκ δύο φύσεων εἶπεν ἡ ἁγία σύνο-
δος τὸν Χριστόν, διαρρήδην βοῶσα πρὸ αἰώνων τὸν
αὐτὸν ἐκ τῆ πατρὸς γεννηθῆναι κατὰ τὴν Θεότητα,
καὶ ἐπ' ἐχάτων τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ
διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς Θεοτόκου 15
431 H καὶ ἀειπαρθένῃ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα; „ἄλλως δὲ
εἰ τὰς Κυρίλλῃς ἡσπάσατο ἐπιστάς, αἱ πολλαὶ τὸ
ἐκ δύο φύσεων διακεκράσασιν, πῶς ἂ μάλιστα ἡ αἰρε-
σις κατὰ τῆς ἱερᾶς συνόδου φρονεῖτε;

Ἀλλ' ὅρα τὸ κακῆρον τῆς αἰρέσεως. φημένης γ' 20
τῆς συνόδου „περὶ τε γ' τῆ πατρὸς καὶ τῆ υἱὸς καὶ τῆ
ἁγίᾳ πνεύματος ἐκδιδάσκει τὸ τέλειον, καὶ τῆ κυρίᾳ τὴν
ἐνανθρωπήσιν τοῖς πιστῶς δεχομένοις παρίσχει" τε-
τράδα εἰπεῖν ἑμμανῶς ἡ κατήγορος ἀνεβόησε. διὰ τί;
821 R. "διότι μετὰ τὸ εἰπεῖν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον 25
τὴν τῆ κυρίᾳ ἐπήγαγεν ἐνανθρώπησιν. ἀλλὰ καὶ ταύτην
ὁ συγγραφεὺς τὴν συκοφαντίαν εἰς τὰς τῶν συκοφαν-
τῶν ἔτρεψε κεφαλὰς, μυρίαὶ μαρτυρίαις ἀρχαιοπα-
ράδοτον εἶναι τὴν τοιαύτην ἐπιδειξάμενος σύνταξιν,
ὥς μετὰ τὴν τῆς ἁγίας καὶ ὑπερφυῆς τριάδος ἀνύμνη- 30
σιν τὴν τῆ ἐνὸς τῆς ἁγίας τριάδος σάρκωσιν ἡ ἐκκλη-
σία Θεολογεῖ, μηδαμῶς τετράδος ἐκκληθεῖσα συνα-
ρίθμωσιν. ἔτω Κύριλλος ἐν τῷ ἐβδόμῳ λόγῳ τῆς ἐν
πνεύματι λατρείας λέγει, ἔτως ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην
εὐαγγελίῳ, οὕτως ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον, καὶ μυ- 35
ρίοι ἄλλοι.

Ἀμπρόσιος δὲ καὶ ἐν πολλοῖς αὐτῶν λόγοις ὁ νικη-
φόρος Κύριλλος τὸ ἐν Θεότητι τέλειον καὶ ἐν ἀνθρω-
πότητι τῆ Χριστοῦ τέλειον ἀνακηρύττει καὶ παραδίδωσιν.
ὧ καὶ ἡ ἁγία συνάδουσα σύνοδος ἕνα τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν 40
Χριστόν κύριον μονογενῆ ἐν δυοῖ φύσεσιν ἀσυγχύτως
τε καὶ ἀδιαιρέτως ἐκήρυξεν. οἷς πάλιν ὁ ἱερός Κύριλ-

λος ἐν τῇ πρὸς Σέκενσον ἐπιστολῇ συμφθέγγει, λέγων
„ἐννοῶντες τοίνυν, ὡς ἔφη, τῆς ἐνανθρωπήσεως τὸν
τρόπον, ἐρωμεν ὅτι δύο φύσεις συνῆλθον ἀλλήλαις
καθ' ἑνωσιν ἀδιάσπασον ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως· ἡ γ'
σὰρξ σὰρξ ἐστὶ καὶ ὁ Θεός, εἰ καὶ γέγονε Θεὸς σὰρξ·
ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λόγος Θεὸς ἐστὶ καὶ ὁ σὰρξ, εἰ καὶ
ἰδίαν ἐποίησατο τὴν σάρκα οἰκονομικῶς." καὶ μεθ'
ἕτερα „ἐκῶν ὅσον μὲν ἦκεν εἰς ἐννοίαν καὶ εἰς μόνον
τὸ ὁρᾶν τοῖς τῆς ψυχῆς ὁμμασιν, ὃν τρόπον ἐνην-
θρώπησεν ὁ μονογενής, δύο τὰς φύσεις εἶναι φημεν,
ἕνα δὲ Χριστόν καὶ υἱὸν καὶ κύριον τὸν τῆ Θεῶς λόγον
ἐνανθρωπήσαντα καὶ σεσαρκωμένον." καὶ ἐν τῇ πρὸς
τὴν ἀνατολικὴν ἐπιστολῇ „δύο γ' φύσεων ἑνωσις γέ-
γονε, διὸ ἕνα Χριστόν, ἕνα υἱόν, ἕνα κύριον ὁμολογεῖ-
μεν." καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον τὸν Μελιτηνῆς „ὅτε
τοίνυν ὁ τῆς σαρκώσεως πολυπραγμονεῖς τρόπος, δύο
τὰ ἀλλήλοις ἀπορρήτως τε καὶ ἀσυγχύτως συνηνεγμένα
καθ' ἑνωσιν ὁρᾷ δὴ πάντως ὁ ἀνθρώπινος νῆς, ἐνω-
θέντα γε μὴν διέξωσιν ἑδαμῶς, ἀλλ' ἕνα τὸν ἐξ ἀμ-
φοῖν καὶ υἱὸν καὶ Χριστόν καὶ Θεὸν καὶ κύριον εἶναι
πιστεύει καὶ ἀραρότως εἰσδέχεται." καὶ ἐν τοῖς χολίοις
„γεγονότα δὲ σάρκα καὶ ἐν ἡμῖν σκηνῶσαι φησιν, ἵνα
δι' ἀμφοῖν ἀποδείξῃ καὶ γενόμενον ἄνθρωπον καὶ ὁ
μεθέντα τὸ ἴδιον. μεμένηκε γ' ὅπερ ἦν, νοεῖ δὲ πάν-
τως ἕτερον ἐν ἑτέρῳ τὸ κατοικῶν, τρεῖς ἢ θεία φύσεις
ἐν ἀνθρωπότητι, καὶ ὁ παθὼσα φρυγὸν ἡ ἀνάγκη
τινα καὶ μετὰσασιν τὴν εἰς ὅπερ ἐκ ἦν. τὸ γ' οἰκεῖν
ἐν ἑτέρῳ λεγόμενον ἐκ αὐτὸ γέγονε τοῦθ' ὅπερ "ἐξ 432 H.
τὸ ἐν ᾧ κατοικεῖ, νοεῖ δὲ μᾶλλον ἕτερον ἐν ἑτέρῳ."
καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ δὲ τῆς Λευιτικῆς „διὰ τῆτο καὶ δύο
λαμβάνει τὰ ὁρνίθια καὶ νοεῖ πάλιν ὡς ἐν ἀμφο-
τερά, πλὴν ζῶντα καὶ καθαρά. ζῶντος γ' καὶ καθαρό-
τητος ἀπάσης παρεκτικὸς καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ λό-
γος καὶ ὁ ἐκ παρθένου ναὸς τὸν αὐτὸν λόγον ἔχων ἐν
ἑαυτῷ· ἦν γ' ἴδιον αὐτῷ τὸ σῶμα, καὶ ἐκὶ ἀλλότριον
φόρημα. διὰ τοι τῆτο καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός."
καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ δὲ τῆς κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίας
„ἐκοῦν ὁ σατὴρ ὁ ἀληθινός τε καὶ νοητός καὶ ὡς ἐν
τύπῳ τῷ ἐξ ὕλης δηλόμενος αὐτός ἐστιν ὁ κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς ὁ Χριστός, διπλῆς χαρακτήρ." καὶ μεθ' ἕτερα
„ὁ σατὴρ τοιγαρὶν ὁ νοητός, τρεῖς τὸ νόμισμα τὸ
βασιλικόν, "ὁ ἐν ἐνότητι διπλοῦς χαρακτήρ, ἑαυτὸν 824 R.

a. 1. ἑκάτερα 5. 5. Ἰεζ.] 10, 18. 23. παρίσχει] immo παριστῶσι. 41. κύριον et 42. τε add A.
b. 15. ὅτε] ὅτι A: ὅταν 5. 17. συνηγμένα 5. 19. γε μὴν] τε μὴν A: τε μὴ 5. 27. τὴν εἰς A: τῆς 5.
28. ἐν om pr A. 30. Λευιτ.] 5, 7. 37. Ματθ.] 17, 27. 40. ὁ add A.

ὑπὲρ πάντων ὡς παρὰ πάντων προσκεκόμικε τῆς ἡμετέρας ζωῆς ἀντίλυτρον.” καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀρείου λόγῳ πάλιν „διττὸς ἔν ἄρα ἐστὶν ὁ ἐφ’ οὗ λόγος· ἀναθετέον δὴ ἔν ὡς θεῷ τὰ θεῶ καὶ ὡς κατ’ ἡμᾶς γεγονότι τὰ ἀνθρώπινα.” καὶ πάλιν „ἄρ’ ἔν (ἐρήσομαι γάρ) σοφοὶ 5 καὶ ἀγχίνοι καταλογιζέιν ἂν οἱ διφυᾶ καὶ διπλῆν τὸν ἐν γε τέτοις προσιέμενοι λόγον, καὶ καιροῖς ἀπονέμοντες τοῖς καθήκονσι τὴν μυσαγωγίαν;” καὶ ἐν τῷ 9’ λόγῳ τῆς ἐν πνεύματι λατρείας „ἐξ ἀργύρου δὲ καὶ ἐκ δυοῖν ἢ βάσις· λαμπρὸς γὰρ ἐν γῇ καὶ διαφανὴς ὁ 10 Χριστός, κατὰ γε τὸ θεὸς κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν, καὶ οἷον διφυᾶ τὴν γνώμην ἔχων νοεῖται γὰρ ἐν ταύτῃ θεὸς καὶ ἄνθρωπος. τουτὶ γὰρ οἶμαι ἐστὶ τὸ διπλῆν ἐξ ἀργύρου τὴν βάσιν ἔχειν.” καὶ ἐν τῷ κατὰ Νεστορίου λόγῳ „ἑτέρα μὲν γὰρ παρὰ τὸν τῷ θεῷ λόγον 15 ἢ σάρξ, κατὰ γε τὸν τῆς ἰδίας φύσεως λόγον, ἑτέρα δὲ πάλιν ἐσιωδῶς ἢ αὐτῇ τῷ λόγῳ φύσις.” ἔτω σύμφωνος τῶν τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου δογματικῶν ἢ Κυρίλλου πανταχῶς δόξα.

Πάλιν μέντοι τῆς αὐτῆς ὁσίας συνόδου φαιμένης 20 „ἑδαμῶς τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνηρημένης διὰ τὴν ἔνωσιν, σωζομένης δὲ μᾶλλον τῆς ἰδιότητος ἑκατέρας φύσεως, καὶ εἰς ἓν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν συντρεχέσης,” ὅρα πῶς κατ’ οὐδένα τρόπον ὁ νικηφόρος Κύριλλος διαφωνεῖ. ἐν γὰρ τῇ πρὸς τὸν Νεστό- 25 ριον α’ φησὶν ἐπιστολῇ „ἔχ ὡς τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνηρημένης διὰ τὴν ἔνωσιν, ἀποτελεσασῶν δὲ μᾶλλον ἡμῖν τὸν ἓνα κύριον καὶ υἱὸν καὶ Χριστὸν θεότης τε καὶ ἀνθρωπότης διὰ τῆς ἀφράσεως καὶ ἀπορρήτου πρὸς ἐνότητα συνδρομῆς.” καὶ πάλιν ἐν τοῖς χο- 30 λίοις „προσκυνεῖ μὲν γὰρ ὡς τὴν προσκυνῆσαν φύσιν λαβὼν, προσκυνεῖ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς ὡς τῆς προσκυνεμένης φύσεως ὑπάρχων ἐπέκεινα, κατ’ ὃ νοεῖται θεός.” καὶ σκόπει ὡς ἔτε τὰ κατ’ εὐθεῖαν ἄρθρα ἔτε τὰ κατ’ αἰτιατικὴν μερισμὸν εἰσάγει τῷ ἱερῷ Κυρίλλῳ 35 τῷ ἐνὸς Χριστοῦ. πάλιν δὲ ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς αὐτοῖς χολίοις φησὶν „ὁ διοριζέον ἄρα τὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν 433 H. Χριστὸν ἰδικῶς καὶ εἰς θεὸν ἰδικῶς, ἀλλ’ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δεῖ φρονεῖν τοῖς τῶν φύσεων φαι- 40 μεν εἰδόσι τὴν διαφορὰν καὶ ἀσυγχύτως ἀλλήλαις τη- 40 ρῶσιν αὐτάς.” καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς „τέλος δὲ τί ἂν ἕτερον εἴη ἢ ἄγνοιαν ἐφησεν οἰκονομικῶς, ἢ ἀποσώ-

ζειν πάλιν τῇ ἀνθρωπότητι τὴν αὐτῇ πρόπεσαν τάξιν; ἀνθρωπότητος γὰρ ἴδιον τὸ μὴ εἶδέναι τὰ μέλλοντα.” καὶ ἐν τῇ πρὸς Σέκενσον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ „εἰ γὰρ καὶ εἰς λέγοιτο πρὸς ἡμῶν ὁ μονογενὴς υἱὸς τῷ θεῷ σε- 5 σαρκωμένος καὶ ἐνανθρωπήσας, καὶ πέφυκε διὰ τὸ ἐκείνοις δοκῆν, ἔτε μὴν εἰς τὴν τῆς σαρκὸς φύσιν μεταπεφοίτηκεν ἢ τῷ λόγῳ φύσις, ἀλλ’ ἐδὲ ἢ τῆς σαρκὸς εἰς τὴν αὐτῇ, ἀλλ’ ἐν ἰδιότητι τῇ κατὰ φύσιν ἑκατέρας μένοντός τε καὶ νοημένε. ὁ ταῦτα ἔτω δεχόμενος 10 λύει τὸ σκάνδαλον· ὁ δὲ ἐναντίως φερόμενος ὑπόκειτο τῇ φοβερᾷ ἀποφάσει τῆς ἀχράντου φωνῆς, λεγέσης ἐν τοῖς εὐαγγελίοις καὶ δι’ ἐξ ἑρχετο τὸ σκάνδαλον.” ἔτω ἢ σύνοδος καὶ ὁ Κύριλλος καὶ ἔχ ὁ Κύριλλος μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶς ὁ ἄλλος τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν χορὸς, ὡς περ 15 ὁμόφρονες, ἔτω γνωρίζοντες καὶ ὁμόφωνοι.

Ἀλλ’ ἔτι σκόπει τὸ ἀναίχυντον τῆς αἰρέσεως· ἐπι- 20 καλεῖ γὰρ αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν τόμον καλέσαντι, ἀγνοῦντες οἱ παράπληγες ὡς αὐτὸς τε Κύριλλος καὶ ὁ πολυ- 25 αθλος Ἀθανάσιος καὶ πολὺς ἄλλος τῶν ἁγίων ὁμιλος 825 R. 25 τῆς ἰδίας ὑπὲρ εὐσεβείας πόνης τόμους ἐκάλεσαν, ὡς ἐμάτην αὐτοῖς τὸ τῷ τόμῳ ὄνομα τὴν τομὴν ἐφάντασε καὶ διαίρεσιν.

Ἀλλ’ ἔκ ἐπιλείπουσιν οἱ τῆς αἰρέσεως ἐρασταὶ κα- 30 ταιχνυόμενοι καὶ ἀναιδευόμενοι τὸ „ἐν ὅσῳ τὰ συναμ- 35 φότερα μετ’ ἀλλήλων ἐστὶν” ὡς χρονικὴν καὶ πρόσκαιρον ἐπαγγελλούμενον τὴν συνάφειαν· τὸ γὰρ ἐν ὅσῳ ἀντὶ τῆς ἔως λαμβάνεσθαι. ἀλλ’ ὁ μὲν ἱερὸς συγγραφεὺς δείκνυσιν τὸ ἐπίρρημα παρὰ τοῖς ἱεροῖς λογίοις καὶ χρονικὴν μόνον διάνοιαν ὑποσημαῖνον, ἀλλ’ ἐν πολλοῖς πολλάκις 40 καὶ τὸ ἀπέραντον· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τὸ ἐν ὅσῳ ἐνταῦθα ἐδὲ τὴν ἔως δύναμιν ἔχειν, ἀλλ’ ἀντὶ τῆς καθό παρελ- 45 λήφθαι μᾶλλον. πλην ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος τὰς αὐτὰς προεῖπε φωνάς, οἷς ὁ ἐν ἁγίοις Λέων ἠκολέσθησεν.

Πάλιν δὲ ἡ αἵρεσις διαβάλλει τὸν ὁσίων Λέοντα, 50 διότι, φησὶν, εἶπε τῷ ἐνὸς καὶ τῷ αὐτῷ τό τε ταπεινὸν τῆς σαρκὸς καὶ τὸ μέγεθος τῆς θεότητος. καίτοι γε εἰ μὲν μὴ προεῖπων τῷ ἐνὸς καὶ τῷ αὐτοῦ, τάχα ἂν τοῖς ἄφροσι παρεῖχε λαβῆς ὑπόνοιαν ὡς ἀνὰ μέρος 55 τίθησι τὴν σάρκα καὶ τὴν θεότητα, εἰ καὶ μηδὲ τῷ ἢ λέξις μηδὲ τότε ἐδήλω· ἐπεὶ δὲ προεῖπων τοῦ ἐνὸς καὶ τῷ αὐτῷ ἐπήγαγε τό τε ταπεινὸν τῆς σαρκὸς καὶ

a. 4. ὡς θεῷ τὰ A: πρὸς θεῷ τὰ τοῦ c.

42. ἔφη c.

b. 17. αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν τόμον A: τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ c.

7. προεῖμενοι c.

11. θεός] Ps. 117, 27.

40. τηροῦσιν A: τηροῦν-

28. διάνοιαν μόνον c.

τὸ μέγεθος τῆς θεότητος, πῶς ἐκ ἐχάτης ἐστὶ μαρίας
ἐν αἰτίαις ποιεῖν τὸν ἀναίτιον; ὅτι δὲ καὶ τῶν ἱερῶν
ἡμῶν πατέρων γέμει τὰ γράμματα τὰς τοιαύτας φω-
νάς, περιττὸν οἶμαι παριζάνειν τῇ παραθέσει τῶν χρη-
σεων. καίτοι καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἐπενοεῖτο τοῖς τῷ μακα-
434 **Η.**ρίε Λέοντος ῥήμασιν, ἐχοῖν κατὰ τὸν ἐν ἁγίοις Γρη-
γόριον τὸ ἀμφίβολον πρὸς τὸ εὐσεβέστερον εὐλαβῶς
ἐλκύσαι ἀλλὰ μὴ θρασέως ἔγω πρὸς τὴν ἀσεβειαν
ἐκβιάσασθαι· εἰ δὲ ἐν οὐδενὶ λόγῳ αὐτοῖς ὁ θεολόγος
Γρηγόριος, ἀλλ' οὖν γε δυσωπηθῆναι τὸν ἀπόστολον 10
Παῦλον λέγοντα „αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν
ὑπακοὴν τῷ Χριστῷ.”

Οἱ δὲ πάλιν ἐπιπηδῶσι τοῖς τῷ ἀνδρὸς ῥήμασιν,
ἐν οἷς φησὶν „ἐνεργεῖ γὰρ ἐν ἑκατέρᾳ μορφῇ μετὰ τῆς
θατέρας κοινωνίας ὑπερ ἰδιῶν ἐστὶ, τῷ μὲν λόγῳ κατε- 15
ργαζομένῳ τῷ δ' ὅπερ ἐστὶ τῷ λόγῳ, τῷ δὲ σώματος ἐκτε-
λέντος ὅπερ ἐστὶ τῷ σώματος.” ἰδέ, φασί, δύο πρόσωπα
εἴρηκεν, καὶ ἰδίᾳ τὰς ἐνεργείας ἐκῆρξε. καίτοι γε ἔδεν
τοιοῦτον ἔτε ἡ λέξις ἔτε ἡ ἀκολουθία ἀπαιτεῖ τῷ νοήμα-
τος. πῶς γὰρ εἶπεν ὡς ἀνὰ μέρος [καὶ ἀνὰ μέρος] μορφῇ 20
ἑκατέρᾳ ἐνεργεῖ; ἢ πῶς παρέλιπε τὸ μετὰ τῆς θατέρας
κοινωνίας, τρεῖς ἐν τῇ ἐνώσει τῶν φύσεων; εἰ δ'
ἔτος ταῦτα εἰπὼν ὑπ' αἰτίαν, καὶ Κύριλλος ἐκ ἄλλων
λέγων ἐν τοῖς κατὰ Νεστορίου λόγοις τῆς αὐτῆς ἐνοχός
μέμψεως „παρεχώρει μὲν γὰρ τὸ σῶμα” φησί „τοῖς 25
τῆς ἰδίας χοῦδος φύσεως νόμοις, καὶ τὴν τῷ θανάτῳ
γενεῶν ἐδέχεται, καὶ τῷ παθεῖν ἐφέντος αὐτῇ χρη-
σίμως τῷ ἐνωθέντος λόγῳ.” καὶ πάλιν ἐν τοῖς θησαν-
ροῖς „ἐπιτρέπει δὲ τῷ σώματι καὶ τῇ ἀνθρωπότητι τὰ
αὐτοῖς φύσει προσόντα, εἰς ἀπόδειξιν τῷ ὄντως καὶ 30
κατὰ ἀλήθειαν φορῆσαι σάρκα καὶ ἀνθρώπον γενέσθαι
κατὰ τὰς γραφάς.” ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτη.

Ὅτι δὲ ἡ μορφὴ ἐκ ὑπόστασις ἢ πρόσωπον νοεῖται
ἀλλ' ἐστὶν, Βασίλειος μὲν ὁ λαμπρὸς τῆς ἐκκλησίας
κῆρυξ ἐν τῷ κατ' Εὐνομίον λόγῳ τρανῶς διδάσκει, καὶ 35
Κύριλλος δ' ἐν τοῖς θησανροῖς λέγων „ἦν ἔλαβε μορ-
φήν ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, ὁμοουσία ἡμῶν ἐστίν,
ὅτι καὶ ἐξ ἡμῶν. ἐστὶ δὲ Θεὸς μορφῇ ὁ υἱὸς ὁμοούσιος
ἅρα ἐκεῖνος ἐ καὶ ἐστὶν ἐν μορφῇ.” καὶ πρὸ τέτων ὁ
828 **Ρ.**μέγας Παῦλος „ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων” ἐκ ἁρ- 40
παγμὸν ἠγάσαστο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκέ-

νωσε μορφὴν δόξα λαβὼν.” ὁ δὲ γὰρ ἐκὶ πρόσωπον
ὑπῆρχεν ὁ υἱὸς τῷ πατρί, ἐδὲ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως,
ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ἐσίας, ἐν ᾗ καὶ εἶναι λέγειται. πάλιν δὲ
ὁ ἐν ἁγίοις Βασίλειος ἐν τῷ κατ' Εὐνομίον λόγῳ, ἐν
τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ, ἔτι φησί „τὸ ἐν μορφῇ ἐν ἐσίᾳ
ἐστὶ Θεός. ἐ γὰρ ἄλλο μορφῇ καὶ ἄλλο ἐσία Θεός, ἵνα μὴ
σύνθετος ᾖ. ὁ ἐν κατὰ μορφὴν ἴσος κατ' ἐσίαν ἴσος.”
τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Ἀμφιλόχιος ὁ Ἰκονίτις ἐν
τῇ πρὸς Σέλευκον ἐπιστολῇ „ὥς τὴν τῷ Θεῷ μορφῇ
καὶ τὴν τῷ δόξῃ μορφῇ συντελεῖν εἰς ἓν πρόσωπον
υἱὸς τε καὶ κυρίως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔγω Θεόν τε καὶ ἀνθρώπον
ὁμολογῶ τὸν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δὲ υἱὸν
δύο φύσεων, παθητῆς τε καὶ ἀπαθῆς, θνητῆς τε καὶ
ἀθανάτης, νοητῆς καὶ ἀσώτου, ψηλαφητῆς καὶ ἀνε-
πάφης, ἀνάρχης καὶ ἀρχομένης, ἀπεριγράψης καὶ περιγε-
γραμμένης.” τῷ μέντοι γε προκειμένῳ ἀνδρὶ, ὡς τὸ
ἐπίσημον ἐπ' εὐσεβείᾳ ἔχοντος, ὁ ἱερὸς Κύριλλος κατὰ
τὴν ἱερὰν γ' ἐκκλησίαν παρήγαγε μαρτυρίας κατὰ Νεστο- 455 **Η.**
ρίον. καὶ μὴν καὶ Πρόκλος ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ
Κυριακὸς ὁ τῆς Πάφου ἐπίσκοπος, εἰς ὧν τῶν τιμῶν
ἁγίων πατέρων, τὰ αὐτὰ φησιν, ὁ μὲν ἐν Παλχερι-
ναῖς μετὰ τὸ γενέθλιον, ὁ δὲ ἐν τῷ εἰς τὰ Θεοφάνια
λόγῳ. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως τὰ
αὐτὰ λέγει· ἀλλὰ γε δὴ καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ περὶ
τῆς ἀναλήψεως λόγῳ. καὶ ὁ Γρηγόριος δὲ ὁ Νύσσης
ἐν τοῖς κατ' Εὐνομίον ταῦτά φησι „τί τὸ τῆς δόξης
ἀπαύγασμα; τί τὸ τοῖς ἡλοῖς καταπειρόμενον; ποία
μορφὴ ἐπὶ τῷ πάθος ῥαπίσει, καὶ ποία ἐξ αἰδῆς δοξά-
ζει;” ἔγω μὲν ἔν [ἔγω] σύμφωνοι πανταχῇ τῇ τε ἁγίᾳ
συνόδῳ καὶ τῷ ἱερῷ ἀνδρὶ Λέοντι καὶ ὁ προγενέστερος
ἅπας τῶν ἁγίων χορός.

Ἀλλ' ἡ αἰρεσις πάλιν ἀναιχνυτῶσα κατὰ τῷ ἱερῷ
Λέοντι φησιν ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτὸν „τὸ μὲν αὐτῷ δια-
λάμπει τοῖς θαύμασι, τὸ δὲ ταῖς ὑβρεσιν ὑποπέπτω-
κεν” υἱὸν δυάδα συνεισάγει καὶ ὑποστάσεων. καίτοι εἰ
„ὁ μὲν” ἔφη „διαλάμπει τοῖς θαύμασι, ὁ δὲ ταῖς
ὑβρεσιν ὑποπέπτωκεν,” εἶχεν ἂν προφάσεως καὶ γὰρ
χῆμα ἢ λαβή· ὅτε δὲ τοῦτο μὲν παντελῶς οὐ λέγει,
ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτοῦ διαλάμπειν τοῖς θαύμασι, τὸ δὲ
ὑποκεῖσθαι ταῖς ὑβρεσιν, τῷ αὐτῷ εἶναι λέγων ἀμφότερα,
τά τε πάθη καὶ τὰ θαύματα, πῶς ἂν ἀσεβείας τυχὸς

α. 4. χρησιμῶν A: χρημάτων ε. 11. αἰχμ.] 2 Cor. 10, 5. 14. ἐν om A. 21. παρέλειπε A. 25. φησί add A.
30. αὐτοῖς A: αὐτῆς ε. 33. πρὸς. πάλιν νοεῖται ε. 35. εὐνομίον A. 37. ἡμῖν ε. 40. ὁ ἐν] ὡς ἐν corr A,
ut est Philipp. 2, 6. b. 4. εὐνομίον A. 7. κατ' οὐσίαν ἴσος add A. 9. ὥστε] malim ὡς δὲ.
18. μαρτυρίας om pr A. 23. ἐνανθρ. λόγῳ τὰ ε. 25. δὲ et 29. τε add A. 32. κατὰ τοῦ ἱεροῦ λεόντιος A:
καὶ κατὰ τοῦ ἱεροῦ λέγεται ε. 33. αὐτοῦ corr A: αὐτῶν ε. 37. προφάσεις ε. 38. ὅτε] libri ὅτι.

λαβὴν παράχοι; τὸ αὐτὸ δὲ καὶ πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκδιδάσκουσιν. ὁ δὲ γε Νύσσης Γρηγόριος [ἐν τῷ] κατ' Εὐνομίαν γράφων ἔδ' οἷς μᾶλλον ἀνασοβεῖται ἢ αἵρεσις, ἔδὲ τέτοις χρήσασθαι παρητήσατο. ἔ γ' κατὰ τὸ ἐδέτερον, ἀλλὰ κατὰ τῆς φωνῆς τὸ ἀρρενικὸν προ- 5 ἄγει τὸν λόγον. λέγει γ' „τίς ὁ κοπιήσας ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, καὶ τίς ὁ ἀπόνως ὅλον τὸν κόσμον ὑποστήσας τῷ λόγῳ;” καὶ κατὰ συνέχειαν „τί τὸ τῆς δόξης ἀπαύγασμα, καὶ τί τὸ τοῖς ἡλοῖς καταπειρόμενον;” φανερὰ γ' ταῦτα, φησί, καὶ μὴ τις ἐρμηνεύσῃ τῷ λόγῳ. 10

Πάλιν δὲ διασύρῃσι τὸν ἐν ἁγίοις Λέοντα φάμενον οὕτως ὅτι „καθάπερ ὁ λόγος ἀπὸ τῆς ἰσότητος τῆς τῆ πατρὸς δόξης ἐστὶν ἀχώριστος, οὕτω τὸ σῶμα τὴν φύσιν τῆς ἡμετέρας γένεος ἐκ ἀπολέλοιπεν.” καὶ τί διαφέρει ταῦτα τῆς λέγειν ὁμοόσιον ἡμῖν αὐτὸν κατὰ 15 τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὁμοόσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα; ὁ τῷ Εὐτυχεῖ μόνῳ ἐκ ἀρέσκει καὶ ὅσοι τῆς ἐκείνης μανίας ὑπόδοκοι. καίτοι ὁ ἐν ὁσίοις Λέων τοῖς εἰρημένοις ἐπιφέρει „εἷς γ' καὶ ὁ αὐτὸς ἀληθῶς υἱὸς τε θεῶ καὶ ἀληθῶς υἱὸς ἀνθρώπου ὑπάρχει,” ὁ πᾶσαν 20 ἀσεβούντων ἰχθὺν ἅμαχον ἔχει κατακτείναν κακόνοιαν.

829 R. „Ταῦτα μὲν ἐν παρὰ τῶν αἵρετικῶν προτεινόμενα πρὸς λαβὴν τῆς εὐσεβείας γενναίως ὁ ἐν ἁγίοις Ἐφραίμιος ἀπελύσατο. τίθησι δὲ καὶ αὐτὸς οἰκοθεῖν τῆς αὐτῆς τόμης ῥήματα, ἐν οἷς τοῦ ἀρχιερέως αὐτοῦ τῆς εὐσε- 25 βείας ἔξαεγράπτει τὸ κήρυγμα, καὶ ἔδ' ἡ ἀναγκρὸς τῶν ἁσεβούντων τὸ λῶμα ἐπιλαβέσθαι τινὸς τέτων ἔμενεν οὐδαμῶς ἀπηναιχύντησεν. ὢν ἐκ πολλῶν ἐστὶν ἐν καὶ τὸ „ὁ ἀπαθὴς θεὸς ἐκ ἀπηξίωσε παθητὸς γενέσθαι ἀνθρώπος, καὶ ὁ ἀθάνατος νόμοις ὑποκεῖσθαι θανάτου.” 30 ἀναθεματίζει δὲ τρανῶς ἡ σύνοδος καὶ Νεστόριον διὰ τῆς αὐτῆς Λέοντος, ἔτω λέγῃ „ἀναθεματίζεσθαι Νεστόριος ὁ τὴν μακαρίαν παρθένον Μαρίαν ἐχὶ τῆς θεῆς, ἀνθρώπου δὲ μόνον πιεσῶν εἶναι μητέρα, ἵνα τῆς μὲν σαρκὸς ἄλλο τῆς δὲ θεότητος ἄλλο πρόσωπον ἀπερ- 35 γάσῃ.” πῶς ἐν τὰ Νεστορίαν φρονεῖ ὁ Νεστόριον καὶ τὰ αὐτῆς δόγματα ἔτω καταδικάζων;

Πάλιν δὲ ἐπηρεάζουσιν οἱ αἵρετικοὶ τὴν δ' σύνοδον, λέγοντες ὡς ἐδογματίσῃ μηδὲν ἐξεῖναι προσφέρειν ἢ γὰρ συγγράφειν ἢ συντιθέναι ἢ φρονεῖν πίξιν ἑτέραν παρ' 40 ἢν ἐξέθετο αὐτή. καίτοι ἐ τῆτο ἡ σύνοδος διωρίσατο, καὶ ἀναιχύντως ἔτοι καταψεύδων. ἀλλὰ τὴν πίξιν

ἢν οἱ τί καὶ ἡ ἁγιοὶ πατέρες ἐξέθεντο τιμῶσά τε καὶ θειά- ζεσα, παρὰ ταύτην ἔφησε μηδὲν ἐξεῖναι προσφέρειν ἑτέραν πίξιν καὶ τὰ ὑπόλοιπα. δῆλον δὲ ἐστὶν ἐξ αὐ- τῶν μάλιστα τῶν συνοδικῶν φωνῶν, ὧν καὶ μόνον ἀνα- 5 γινωσκομένων οὐδεμιᾶς ἄλλης δεῖσθαι κατασκευῆς ἢ συζάσεως ἐπιδειχθεῖσα ἡ ἀλήθεια. καὶ ἐχ' ὥρισε μὲν τῆτο, ἔπραξε δὲ ἄλλως, ἀλλ' ὡς ὥρισεν, ἔτω πανταχῶ καὶ διαπραττομένη γνωρίζεθ'· καὶ γ' τὸς τῇ εὐσεβείᾳ προσιόντας ἐκ ἄλλο σύμβολον, ἀλλὰ τῶν τῇ ἁγίων 10 πατέρων ἐκδιδάσκει καὶ παραδίδωσιν.

Γέλῳτα δὲ μᾶλλον καθ' ἑαυτῶν ἡ διαβολὴν τῆς συνόδου καταχέουσιν, ἐν οἷς φασὶν αὐτὴν ὑπὸ πολλῶν διασύρεσθαι. πόσαι γ' τῆς πρώτης καὶ οἰκουμένης ἁγίας συνόδου κατεῖπον σύνοδοι, καὶ τότε ἀρχιερέων ἔσαι πλήρωμα; τὴν δὲ τῶν ῥν' ἔδ' εἰ γέγονέ τινες τῶν Αἰγυπτίων εἰδέναι ἠθέλησαν. ἀλλ' ἐάσωμεν τὸ ἀλόγιζον.

Ἐπεὶ δὲ χρῆσιν τινα τῆς Ἰουλίου Ῥώμης οἱ πρὸς ἑς ἔγραφεν ὑπὲρ τῆς ἰδίας δυσσεβείας (ὡς ἐνόμιζον) προεκόμισαν, τὴν μὲν χρῆσιν ὁ σοφὸς συγγραφεὺς ἐπε- 5 δείξατο κατὰ τε τῆς Σαμωσατέως Παύλου καὶ τῆς Νεστο- ριανῆς δευτέρας αἰρέσεως εἰρηάζει, καὶ κωλύειν τὰς δύο φύσεις ἰδικῶς καὶ ἀνὰ μέρος φρονεῖν, ὥσπερ καὶ δύο ὑποστάσεις καὶ πρόσωπα καὶ υἱὸς. καὶ γ' ἡ μία φύσις 10 ἐπὶ Χριστοῦ τῷ Ἰουλίῳ ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς ὑποστάσεως εἰληπται, καὶ ἔδὲν ἔτε τῇ ἀληθείᾳ οὔτε τοῖς ἄλλοις θεοφόροις ἡμῶν πατράσιν ἀπομάχεθ'. καὶ δῆλον τῆτο ποιεῖ ὁ θεῖος Ἰέλιος κατὰ Μαρτίωνος καὶ Οὐαλεντίνου καὶ Ἀπολιναρίου καὶ Εὐτυχέως διὰ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ φωνῶν τὸ βέλος ἀφεί. ἔφη γ' ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ 15 τῆς ὁμοσιᾶς „ὅθεν ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ σωματικὸν καθόλου καὶ τὸ θεϊκὸν καθόλου λέγεσθαι. καὶ ὁ μὴ δυνάμενος ἐν τοῖς ἡνωμένοις διαφόροις εἰδέναι τί τὸ ἴδιον ἑκατέρω, ἐναντιώμασιν ἀσυμφώνοις περιπεσεῖται. ὁ δὲ καὶ τὰ 20 ἴδια γινώσκων καὶ τὴν ἑνωσιν φυλάττων ἔτε τὰς φύ- σεις ψεύδεθ' ἔτε τὴν ἑνωσιν ἀγνοήσκειν.” ὥς φανερόν ὡς ὁ θαυμαστὸς Ἰέλιος τὰς δύο φύσεις ἀνομολογῶν, τὴν μίαν “φύσιν ἐν τῷ προτεθέντι ῥητῷ ἀντὶ τῆς ὑπο- 437 H. 25 στάσεως παρέλαβεν.

Ἐλέγχει δὲ καὶ ἑτερά τινα ἐκ ὀλίγα ἄτοπα, “ὡ οἱ 832 R. πρὸς ἑς ἀντέγραφεν ὁ φιλόθεος Ἐφραίμιος τῇ οἰκείᾳ ἐντεθείκασιν ἐπιστολῇ, δεικνὺς αὐτὰ δυσσεβείας γέμοντα.

α. 5. προσάγει 5. 8. καὶ add A. 17. μόνον A. 20. τε τῆς θεῆς 5. 23. πρὸς λαβὴν A: προσλαβὼν 5. 35. ἀπερ- γάζεται 5. 42. καταψεύδονται 5. β. 1. τι καὶ ἡ A: τῇ καὶ οἱ 5. 3. μάλιστα ἐξ αὐτῶν 5. 5. δεῖται Scaliger. 16. ἐάσω μὲν τὸ 5. 19. ὑπὲρ mg: libri ὑπὸ. 20. προεκόμισαν A. 31. τοῦ add A. 37. θαυμάσιος 5. 40. οἱ add A. 41. ἀντέγραφεν 5.

ἐκεῖνο δὲ ἐστὶ θαυμάζειν ἄξιον, ὅτι ὁ Κύριλλος μὲν προεῖπεν, ἐκεῖ δὲ ἡ σύνοδος λαβῶσα προήνεγκε (λέγω δὴ τὸ ἑδαμῶς τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνηρημένης διὰ τὴν ἔνωσιν, καὶ πάλιν τὸ συντρεχασθῶν τῶν φύσεων εἰς ἓν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν), ταῦτα οἱ 5 ἐπὶ Κυρίλλῳ σεμνυνόμενοι διασύρουν.

Ἀλλὰ γὰρ ταῦτα διελθὼν ὁ Θεοφιλὴς Ἐφραίμιος παρατίθησιν ἐπιστολὰς τῆς τε ἐν ἁγίοις Συμεῶνος, τῆς τὴν ἐν τῷ χίονι ξάσιν ἀθλήσαντος, καὶ Βαραδάτου πρὸς Βασίλειον τὸν ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας ἐπεξαλμέ- 10 νας καὶ δὴ καὶ πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα, ἑκατέρου

τέττων ἰδίᾳ πρὸς ἑκάτερον τοῖν δυοῖν ἀνὰ μιᾶς γεγραμμένης. τῆς μὲντοι γε Ἰακώβου μία καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν αὐτὸν εὐσεβέστατον ἐγράφη βασιλέα. ἅπασαι δὲ ἀφελεῖ μὲν συντέθεινθαι καὶ ἀπλῶ λόγῳ, πνεύματος δὲ πεπληρωνται καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν σοφίας. πρεσβεύουσι δ' ὁμοίως τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον, ἐν τοῖς εὐσεβεστάτοις ταύτης δόγμασι διαμένειν τὰς γεγραφότας ἀνομολογεῖν, καὶ τὰς δεχομένους αὐτὰς ἐργεῖν καὶ κηρύσσειν τὰ ἐν τῇ ὁσίᾳ σπουδῇ δογματισθέντα παρά- 10 κλησὶν τε καὶ παραίνεσιν συνεισάγειν.

a. 2. ἐκεῖ] ἐκεῖνα A, ἐκεῖθεν mg. 10. τὸν add A. 11. an ἑκατέρῳ? b. 1. ἰδίᾳ ε. ἀνὰ μιᾶς A: ἀνανίας ε.
3. αὐτὸν add A. βασιλέα A: Βασίλειον ε. 10. post συνεισάγειν in A vacui versus quattuor et pagina una.

PHOTII
BIBLIOTHECA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS ALTER.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GE. REIMERI
A. 1825.

PHOTO

LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

PHOTO

LIBRARY

230.

Ἀνεγνώσθη τὸ ἐν ἁγίοις ΕΥΛΟΓΙΟΥ βίβλος πλη-
 ρυμένη λόγοις ια'. τέτων δ' α' Ῥώμης ἀρχιερέα ἔλεγε
 πρὸς ὃν ἔγραψεν· ὃς ἐδέξατο μὲν παρὰ τῆς συγγραφῆς
 ἐπιστολὴν συνοδικήν, ἐνδεῖν δὲ αὐτὴν ἀντεδήλωσεν, ὅτι
 μήτε τῶν τεσσάρων συνόδων τὰς προσηγορίας ῥήματι
 εἶπε, μηδ' ἐνθα συνέστησαν, ἀλλὰ μηδὲ τῆς πλήθους
 τὸν ἀριθμὸν ἐκάστης ἐσήμηνε· καὶ ὅτι οὐδ' ἡ τοῦ ἐν
 ἁγίοις Λέοντος ἐπιστολὴ ἐπὶ λέξεως μνήμης ἔτιχεν,
 ἀλλὰ μηδ' Εὐτυχῆς μηδὲ Διόσκορος μηδὲ Σεβήρος
 ἀναθέματι παρεδόθησαν, καὶ ὅτι ἡ ἐν δύο φωνῇ ἀμυ-
 δρότερον ἢ ὅσον ἐχοῖν ἀπηγγέλλετο. ἃ μὲν ὁ τὰ συν-
 οδικὰ δεξάμενος ἡτιῶτο, ταῦτα ἦν· ὁ μὲντοι γε θεο-
 φιλὴς ἀνὴρ λόγον ὑπὲρ ὧν ἡτιῶθη διδῶς, πρῶτον μὲν
 περιεληφθαι πάντα φησὶν ἐπὶ κεφαλαίων τοῖς συνο-
 δικοῖς ἃ ἔδοξε παραλελειφθαι, πλὴν πλατύτερον καὶ
 νῦν εἰπεῖν περὶ αὐτῶν μηδένα λαβεῖν ὄκνον. τῷτο δὲ
 σπεδαίως τε καὶ θεοφρόνως ἐπιτελῶν εἰς τὸ ἄριστόν
 τε καὶ τελειώτατον τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν περὶ τῆς πίσεως
 ἱερὰν ἡμῶν ὁμολογίαν διατίθῃσιν, ἐμφιλοχωρῶν μά-
 λιστα τῇ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἱερολογία, ἐν ἣ τῶν τε
 δύο φύσεων ἀδιαίρετόν τε καὶ ἀσύγχυτον τὴν καθ' ὑπό-
 ψασιν ἔνωσιν ὑμνεῖ, καὶ τὰς ἐκατέρωθεν αἰρετικὰς παρα-
 φράδας τῇ μαχαίρᾳ τέμνει τῆς ἀληθείας. κέχρηθ' δὲ
 καὶ τῇ λέξει τῆς κράσεως εὐσεβῶς μὲν, πλὴν κέχρη-
 ται, μὴ κατὰ τὸν ἄνθρ' Ἀπολινάριον τῇ φωνῇ κε-
 χοῖται διαμαρτυρούμενος, μὴ μὲντοι γε μηδὲ κατὰ τὸν
 δυσσεβῆ Εὐτυχῆ, ἀλλ' ὡς ὁ τῆς εὐσεβείας νόμος βέ-
 438 Η. λεῖ, ἅτε δὴ ἕνα τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τρα-
 νολογεῖν ἐν δύο φύσεσιν ἀδιαίρετοις τε καὶ ἀσύγχυτοις
 εἰδώς, ἐν τελείᾳ θεότητι καὶ τελείᾳ ἀνθρωπότητι, ἕτε
 τῆς κράσεως σύγχυσιν αὐτῷ δηλώσης, ἕτε τῆς ἐν δύο
 833 R. φωνῆς διαίρεσιν παρεισαγέσης. "τούτοις δὲ καὶ Ἀθα-
 νάσιον καὶ Κύριλλον συμβαίνειν ὑπαγορεύει, οἷς καὶ
 αὐτοὶ διωμολόγησαν μίαν φύσιν τῆς θεῆς λόγος σεσαρ-
 κομένην· ἐν ᾧ γ' ἔφησαν σεσαρκωμένην, τὴν προσλη-
 φθεῖσαν ἀνεκέρουσαν φύσιν. ταῦτα διελθὼν, καὶ ὡς
 καὶ ἐν ἄλλοις αὐτῆς πόνοις γυμνάζει τὴν προχειμένην
 φωνὴν ἐπισημηγμένης, τριπλῇ φησὶ μερῖζεσθαι διανοίᾳ
 τὴν παρῶσαν χοῖσιν. καὶ γ' τὸ σεσαρκωμένη ἢ ἀντὶ
 τῆς σαρκὶ ἐχηματισμένη καὶ οἷον εἰδοποιηθεῖσα, ὥσπερ

ὁ χαλκὸς τῇ μορφῇ τῆς ἀνδριάντος, ἐκληφθεῖν ἄν· ἢ
 ὅτι εἰς σάρκα τῆς τῆς λόγος φύσεως τραπέσης καὶ οἷον
 ἀποσαρκωθείσης μία προῆλθεν ἡ φύσις· ἢ ὅτι μία ὅσα
 ἢ τῆς λόγος φύσις κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἐκτεῖ μία μόνη
 5 ἀλλὰ καὶ μετὰ σαρκὸς θεωρεῖται, τὸ ἄτρεπτον καὶ ἀναλ-
 λοίωτον ἑαυτῇ τε καὶ τῇ προσληφθείσῃ σαρκὶ δια-
 σώζουσα. αἱ μὲν οὖν πρῶται δύο ὑπολήψεις Ἀπολι-
 νάριον ἴσασι καὶ Εὐτυχέα· ἡ δὲ τρίτη δόξα τῆς κηρύ-
 γματός ἐστι τῶν ἀποστόλων, ἣν καὶ ὁ τῶν μακαρίων
 10 ἡμῶν πατέρων χορὸς ἐκεῖθεν μαθὼν συνετήρησεν. καὶ
 δῆλον ὡς, εἴ τις εὐσεβεῖν ἐθέλοι ἐν τῷ λέγειν μίαν
 φύσιν τοῦ λόγου σεσαρκωμένην, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἔν
 χαριτωθείη τοῖς δύο φύσεσις ἀδιαίρετος καὶ ἀσύγχυτος
 ἐν τῷ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ Χριστῷ θεωρεῖσθαι τε καὶ δοξά-
 15 ζεσθαι· εἰ δὲ μή, πρὸς Ἀπολινάριον ἢ Εὐτυχέα πάντως
 δραμεῖται. καὶ γ' ἐνταῦθα τὴν μίαν μὲν φύσιν ἀντὶ
 τῆς ὑποστάσεως εἰρηάζει, τὸ δὲ σεσαρκωμένην ἀντὶ τῆς
 ἀνθρωπίνης φύσεως, ὡς μηδὲν διαφωνεῖν τὸν λέγοντα
 μίαν φύσιν τῆς λόγος σεσαρκωμένην ἢ μίαν ὑπόστασιν
 20 τῆς λόγου ἀνθρωπίνην φύσιν ἀναλαβέσσαν· διὸ καὶ οἱ
 πατέρες ἡμῶν ἐπεξηγέμενοι τὴν φωνὴν ἐπάγουσιν „ἐκ
 ἀνθρωπίνης τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς διὰ τὴν ἔνωσιν,
 σωζομένης δὲ μᾶλλον ἐκατέρας ἐν τῷ ἰδίῳ τῆς φύσεως
 ὄρω τε καὶ λόγῳ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν.”
 ὡς εἰ τὰ σωζόμενα μὲν θεωρεῖται, τὰ δὲ θεωρούμενα
 ὁμολογεῖται, ἃ δὲ ὁμολογεῖται, καὶ ἀριθμεῖται, φανερόν ὅτι
 τὸ λέγειν εὐσεβῶς μίαν φύσιν τῆς λόγος σεσαρκωμένην, καὶ
 τὸ δύο φύσεις ἀδιαίρετος ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἔνωσει,
 διαφορὰν ἐδεμίαν εἰς τὸν τῆς εὐσεβείας ἐμποιεῖ λόγον.
 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα εἰπὼν περατοῖ τὸν α' λόγον.

Ὁ δὲ β' ἐπιγράφει μὲν δογματικὸς, ἐκθεσιν δὲ καὶ
 ἔτιος ἀπαγγέλλει πίσεως· ἐν ἣ τὴν τε τριάδα εὐσεβο-
 φρόνως θεολογεῖ καὶ τὰ περὶ τὴν οἰκονομίαν ὁμοίως
 διέξεισι, συνοπτικώτερον μὲν ἢ ἐν τῷ προτεταγμένῳ
 35 ταῦτα διεξιὼν, ἐδὲν μὲντοι τῆς ἀκριβείας καθυφίει.
 καὶ ταῦτα διαδραμῶν εἰς παραίνεσιν περαίνει τὴν σπᾶ-
 δήν, δι' ἧς τὸς τῆς ἐκκλησίας ἀποφοιτῶντας τὴν κοι-
 439 H. νὴν ὁμόνοιαν ἀσπάσασθαι παρακαλεῖ. ἐν τῷ τῷ λόγῳ
 φησὶν ὡς τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παραδιδόμενων ὑπὸ τῶν
 40 ὑπηρετῶν τῆς λόγος διδασκάλων τὰ μὲν ἐστὶ δόγματα,
 τὰ δὲ κηρύγματα. καὶ ἡ διαφορά, τὰ μὲν δόγματα

a. 2. quae post Εὐλογίου in ε adduntur, οὗτος πατριάρχης ἦν Ἀλεξανδρείας, omisi cum AC. 4. μὲν om A.
 10. Σεβ. τῷ ἀνωθ. ε. 11. ὅτι ἡ] διότι ἡ A, ὅτι ὁ ε. 17. δὲ σπουδαίως τε A: τε σπουδαίως ε. 34. καὶ post οἷς et
 35. θεοῦ et 39. καὶ add A. 39. διαμερίζεσθαι ε. 40. χοῖσιν] τὸ σεσαρκωμένην addit mg A cum ε.
 b. 10. πατέρων ἡμῶν ε. 11. ἐθέλει ε. 15. ἡ A: καὶ ε. 22. διὰ] καὶ A, καὶ μετὰ rc A. 25. δὲ add A.
 39. παραδιδόμενων A.

μετ' επικρύψεως καὶ σοφίας ἀπαγγέλλει, καὶ τὴν ἀσά-
φειαν πολλάκις ἐξεπίτηδες περιβάλλει, ὥς ἂν μὴ βε-
βήλοις εἶεν τὰ ἅγια ἔκθετα καὶ οἱ μαργαρίτῃ τοῖς χοί-
ροις προκείμενοι, τὰ δὲ κηρύγματα χωρὶς τινος ἐπι-
κρύψεως ἀπαγγέλλει, καὶ μάλιστα ὅσα εἰς λόγον ἐντολῶν
καὶ θεῖον φόβον συντήρησιν ἀναφέρει. εἶναι δὲ καὶ τῶν
δογματῶν ἔτι τινὰ μυσικώτερα, ἃ παντελῶς ὡς τὸ
ἔπος φάναι σεσίγηθ', ἐκείνοις δὲ μόνοις μυσικῶς παρα-
δέδοθ', οἱ διὰ λόγον ζῶντος ἔχουσι πνευματικὴν σοφίαν
836R. πιστοῖς ταῦτα παρατίθεσθαι. "ἔτι δὲ διασολὴν τῶν ἐπὶ 10
Χριστῷ λεγομένων ποιεῖ, τὰ μὲν ἀληθῶς καὶ κυρίως
ὑποτιθέμενας λέγει, τὰ δὲ κατὰ ἀναφοράν. ἀναφέ-
ρει γὰρ ἀφ' ἡμῶν, ὡς κεφαλῆς ἐκείνου πάντων ἡμῶν
ἀναχομένους γενέσθαι, ἢ τε ἁμαρτία καὶ ἢ κατάρρα καὶ ὅσα
παραπλήσια. λέγει γὰρ ὁ ἀπόστολος, "τὸν μὴ γνόντα 15
ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησε," καὶ πάλιν
"Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρρας τῆς νόμου,
γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρρα." ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀνυ-
πότακτον ἡμῶν καὶ τὴν ἄγνοιαν, ὡς κεφαλὴν τῆς ὅλης
σώματος, ἀναδέχεσθαι, καὶ τὸ "θεέ με θεέ με, ἵνα τί 20
με ἐγκατέλιπες;" δι' ἄφατον φιλανθρωπίαν ὡς ἑαυτῶν
τὰ ἡμέτερα οἰκειόμενον.
Ὁ δὲ γὰρ λόγος κατὰ τῶν συκοφαντησάντων τοὺς
ἀγίους πατέρας καὶ τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον ἀγω-
νίζετο. καὶ πρῶτον μὲν τὰς πρὸς Σέκενσον ἐπιστολάς, 25
αἱ τῷ μακαρίῳ Κυρίλλῳ ἐγράφησαν, καὶ ὅσα ἄλλα
ταύταις συντρέχειν δοκῶσι, διευκρινεῖ (καὶ γὰρ οἱ δι' ἐναν-
τίας ἀπὸ τῶν τοιούτων φωνῶν, ὥσπερ ἀπὸ τινος ἀκρο-
πόλεως, κατατρέχειν τῶν τῆς εὐσεβείας δογματῶν
φρουράτων), ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας συκοφαντίας 30
ἀποσκευάζει. τὸ μὲν ἔνθα αἰρετικὸν φρόνημα πρῶτον
μὲν προτείνει τῆς δευτέρας πρὸς Σέκενσον ἐπιστολῆς
χρησίν, ἥτις τὸ δύο λέγειν φύσεις ἀδιαιρέτους μετὰ
τὴν ἔνωσιν ἐναντίον εἶναι φησι τοῖς μίαν πρεσβεύουσι
τοῦ λόγου φύσιν σεσαρκωμένην. οἷς ἀνθυποφέρων ὁ 35
συνήγορος λέγει τῆς ἀληθείας, ὡς οἱ μίαν τῆς λόγου
φύσιν σεσαρκωμένην δοξάζοντες σαφῆ μὲν βέλονται
διὰ τῆς φωνῆς ποιεῖν τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, καὶ
ὡς ὁ λόγος ἐκ ἀνθρώπου προὑποσάντα προσέλαβεν
ἀλλὰ σὰρξ ὡς ἀληθῶς γέγονεν. ἢ δὲ ἐκ ἐξαρκεῖ τῆς 40
μυζητικῆς δεῖξαι τὸ τέλειον. πᾶς γὰρ ἔστι διὰ τῆς φωνῆς
λαβεῖν εἴτε ἑμψυχος ἢ ἢ ἀναληφθεῖσα σὰρξ ἢ μή,

καὶ εἰ ἐχημάτιστο μόνον τῇ σαρκὶ ἢ ἀληθῶς ἐπεφύ-
κει σὰρξ; πόθεν δ' ὅτι τέλειον ἢ ὅτι ἀσύγχυτα τὰ
συνελθόντα μεμενήκασιν; ἐδὲν γὰρ τῶν διευκρινη-
μένων ἔστιν ἐξ αὐτῆς εὐρεῖν. διὰ τῆς γὰρ καὶ Ἀπολινα-
ρίῳ καὶ Εὐτυχεῖ τὸ προκείμενον χωρίον περιπτύσσε-
ται, τῷ μὲν συγγέοντι τὰ συνελθόντα, Ἀπολιναρίῳ
δὲ ἄψυχον τὴν σάρκα "φανταζομένην. ἀλλὰ καὶ Μά-440 H.
νεντι φίλον ἢ φωνή, χήματι καὶ φαντασίᾳ τὴν ἐναν-
θρώπησιν πλάττοντι. οἱ μέντοι γε λέγοντες δύο φύ-
σεις ἀδιαιρέτους ἀσύγχυτα μὲν τὰ συνελθόντα φυλάτ-
τουν, ἐδ' ἔτι μὲντοι διὰ τῶν αὐτῶν φωνῶν τὴν
καθ' ὑπόστασιν κηρύττουν ἔνωσιν. δυνατόν γὰρ πάλιν
κακῶς λαβεῖν τὸ ἠνωμένον, ὡς ὁ Νεστόριος, τιμῇ καὶ
δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις αἰρετικοῖς ἐπιτεχνάσασιν. διὰ
τῆς καὶ ὁ θεὸς Κύριλλος κατὰ τὸ πέρας τῆς εἰρη-
μένης ἐπιστολῆς "τὸ δὲ ἀδιαιρέτον" ἔφη "προστεθέν
δοκεῖ μὲν πως παρ' ἡμῖν ὁρθῆς δόξης εἶναι σημαν-
τικόν, αὐτοὶ δὲ ἐκ ἑτέρου νοῶσι." τὸ γὰρ ἀδιαιρέτον παρ'
αὐτοῖς κατὰ τὰς Νεστορίαν κενοφωνίας καθ' ἑτέρον
λαμβάνει τὸν τρόπον φασὶ γὰρ ὅτι τῇ ἰσοτιμίᾳ, τῇ ταυ-
τοβελίᾳ τῇ αὐθεντίᾳ ἀδιαιρέτος ἐστὶ τοῦ θεοῦ λόγος ὁ
ἐν ᾧ κατήχησεν ἄνθρωπος. ὥς διττὸν καὶ ὁ μέγας
Κύριλλος οἶδε τὸ ἀδιαιρέτον, τὸ μὲν αἰρετικῆς δόξης,
τὸ δὲ οἰκειόν τε καὶ ὁρθοδόξου φρονήματος. διχῇ δὲ
τῆς ἀδιαιρέτης λεγομένης, εὐλόγως ἔφησε μάχεσθαι τὸ
λέγειν μίαν τοῦ λόγου φύσιν σεσαρκωμένην τοῖς
κατὰ Νεστόριον φάσκουσι δύο φύσεις ἀδιαιρέτους.
"αὐτὸ δὲ τῆς ὁρθῆς γίνετο δόξης, ἀπομε-837 R.
ριθὲν τῆς ὁμωνυμίας. ἀπομερίζετο δὲ κατ' ἄλλας τρό-
πους, μάλιστα δὲ ἐν τῷ τὴν καθ' ὑπόστασιν προσλαβεῖν
ἔνωσιν αὕτη γὰρ ἢ προσθήκη τὸ ἀκριβὲς πληρῶσα καὶ
τὸν δόλον ἐλαύνει Νεστορίαν καὶ τὰς συκοφάντας τῆς
εὐσεβείας κατασχύνει. ἀτελὲς ἔνθα ἑκατέρω φωνῇ, ὡς ἐκ
τῶν εἰρημένων δῆλον κατέστη, μὴ προσλαβοῦσα τὴν
ἑτέραν, λέγω δὴ καὶ ἢ λέγῃσα μίαν φύσιν τῆς λόγου
σεσαρκωμένην καὶ ἢ δύο φύσεις ἀδιαιρέτους. τελειῶν
δὲ ἑκατέρω συμπλεκομένη τῇ ἑτέρᾳ. ἢ μὲν γὰρ τῆς λόγου
φύσεως σεσαρκωμένη τὴν καθ' ὑπόστασιν ἁπλῶς ἔνωσιν
εἰσάγει, ὁ δὲ τὰς δύο φύσεις λέγων ἀδιαιρέτους τὸ
ἀφύρτον τε καὶ ἀσύγχυτον τῶν συνελθόντων μηνύει.
οὐκ ἔνθα ἀπομεριωθεῖσα φωνὴ θατέρας ἢ ἑτέρας καὶ σο-
φιστικῶς προαγομένη δικαιοσύνην ἂν τὴν κατὰ γνώσιν

a. 9. οἷ] οἷς corr A. 10. πιστοὶ C: fortasse legendum πιστῶς. παρατίθεται A. 15. τὸν μὴ] 2 Cor. 5, 21.
17. Χριστὸς] Gal. 3, 13. 33. χρῆσιν AC: χρῆσις s. 38. ἔνωσιν add C.
b. 9. γε add A. 13. κακῶς γοις s. 16. ἀδιαιρέτως A. 30. τὴν om A. 37. ἑτέρας A: ἑκατέρας s.

ἐνέγκοι. ὥς δικαιῶς καὶ ὁ ἱερὸς Κύριλλος πρὸς Νεσό-
ριον ἀποτεινόμενος ὡς ἀτελῇ τὴν λέγουσαν ῥῆσιν δύο
φύσεις ἀδιαίρετους, καὶ μὴ ἔξαρχῶσαν τὸ αἰρετικὸν
σύφισμα διελέγξαι, παραιτεῖτο, καὶ μάχεσθαι αὐτῇ τὴν
λέγουσαν μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην, μεθ' ἧς 5
εἰ συντεθεῖσα προῆλθεν, ἀκήρατον τὴν εὐσεβειαν ἐδή-
λου, τὰς δύο φύσεις ἀδιαίρετας ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν
ἐνώσει τρανολογῶσα. οὕτω δὲ καὶ μίαν τις προσφέρει
τῆ λόγῃ φύσιν σεσαρκωμένην, καὶ μάλιστα πρὸς Ἀπο-
λινάριον διαμαχόμενος ἢ Μάνεντα ἢ Εὐτυχέα, ἀτελῶς 10
τε ἂν προσφερόμενος εἴη, καὶ τῷ ἐκείνων μᾶλλον φρο-
νήματι συνεπαμύνων, καὶ τὴν τῆ Κυρίλλου δόξαν δια-
πολεμῶν τε καὶ ἀνατρέπων, συνελαύνων δὲ καὶ τὰς δύο
φύσεις ἀδιαίρετας ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ὁμολογῶντας
ἐνώσει.

ὅτι δὲ τὸ δύο φύσεις ὁμολογεῖν ἐν τῇ καθ'
ὑπόστασιν ἐνώσει σύνδρομόν ἐστι τῇ εὐσεβῶς δοξα-
441 Η. ζούσῃ γνώμῃ μίαν "φύσιν τοῦ λόγου σεσαρκωμέ-
νην, ἐμαρτύρησε περιφανῶς ὁ φύλαξ τῆς ἀκριβείας
Κύριλλος. τοὺς γὰρ ἀνατολικοὺς τοῦ Θεοῦ ἀρχιε- 20
ρεῖς μίαν μὲν τῆ λόγῃ φύσιν σεσαρκωμένην οὐδα-
μῶς εἰπόντας, δύο δὲ φύσεις ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν
ἐνώσει καὶ δογματίζοντας καὶ φρονοῦντας εὐ μά-
λα καὶ μετὰ πολλῆς τῆς εὐφροσύνης ἀπεδέξατο. ὁ
μὲν γὰρ ἐν ἁγίοις Ἰωάννης, ὃς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς 25
Ἀντιοχείας περιεῖπε θρόνον, ἔγραψεν ὅτι „δύο φύ-
σεων ἔνωσις γέγονε διὸ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα
κύριον ὁμολογῶμεν. κατὰ ταύτην τὴν τῆς ἀσυχύτης
ἐνώσεως ἔννοιαν ὁμολογῶμεν τὴν ἁγίαν παρθένον
Θεοτόκον διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἓνα- 30
θρωπῆσαι." ὁ δὲ Θεομὸς τῆς ἀκριβείας ἑραξῆς Κύ-
ριλλος ταῦτα καὶ τὰ τέτοις ἀκόλῃθ' αὐτοῖς γράμμασι
διομολογησάμενον οὐ μόνον ἀσμένως καὶ περιχαρῶς
προσῆκατο, ἀλλὰ καὶ Παῦλον τὸν Ἐμίσης ἐπίσκο-
πον, ὃς ἐξ αὐτῶ ἀπέσταλτο, ἐπὶ πανδήμῃ προσομιλή- 35
σαντα πανηγύρεως ὃ ὑπῆρχεν αὐτῷ τε καὶ τῷ ἀποστεί-
λαντι φρόνημα, ἐγκωμίοις τε ἐδεξιώσατο καὶ ὡς ὁμο-
γνώμονα ἐμεγάλυνεν. ἡ δὲ ὁμιλία διεξῆλθε ὡς ὁ λόγος
σάφ' ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι τὸ δεύ-
τερον τῆ πρώτου ἑρμηνεία ἐστὶ, τῆ „ὁ λόγος σάφ' 40
ἐγένετο" τὸ „ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν," τετέστιν ἐν τῇ ἡμε-

τέρᾳ φύσει. τοιαῦτα μὲν ὁμιλήσας ὁ Παῦλος τῶν
Κυριλλείων ἀπήλυσεν ἐπαίνων.

ὅρα δὲ πάλιν καὶ τὸν Ἰωάννην δύο φύσεις κη-
ρύττοντα καὶ ἓνα υἱόν. „ἕτερον σκηνὴ καὶ ἕτερον τὸ
σκηνῶν, ἕτερον ναὸς καὶ ἕτερον ὁ ἐνοικῶν θεός. πρόσ-
εχε τῷ λεγομένῳ." ἔκ εἶπον ἕτερος καὶ ἕτερος, ὡς ἐπὶ 840 R.
δύο Χριστῶν ἢ δύο υἱῶν, ἀλλ' ἕτερον καὶ ἕτερον, ὡς
ἐπὶ δύο φύσεων. ὅτε ἔν εἶπεν ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν
καὶ ἐκήρυξε δύο φύσεις, τότε ἐπήγαγε καὶ ἐθεασά-
μεθα τὴν δόξαν αὐτῆς, δόξαν ὡς μονογενῆς." 15
ταῦτα ἔν καὶ τοιαύτοισιν αὐτῶν ἱερῶν γεγραφότος Ἰωάννης,
ἐπιμαρτύρητο μὲν τοῖς εἰρημένοις δογματικῶν ὁρθότητα,
τῆς δὲ οἰκείας ἀπαρχόμενος διδασκαλίας ὧδέ φησιν
„ὁ μακάριος προφήτης Ἡσαΐας, τῶν ἐν Χριστῷ δι-
15 δασκάλων τὰς εὐστομίας προανακηρύττων, ἔλεγεν
ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν
πηγῶν τοῦ σωτηρίου. ἰδὲ τοίνυν ἠντλήσαμεν
ἡμῖν ὕδωρ ἐξ ἁγίας πηγῆς, τῆ προλαβόντος φημι
διδασκάλας, ὃς καὶ ταῖς τοῦ πνεύματος δαδουχαῖς
λελαμπρυνμένος διεσάφησεν ἡμῖν τὸ μέγα καὶ σεπτὸν
τῆ σωτῆρος μυστήριον." ἔτω τὸν ἱερὸν Ἰωάννην, δύο
φύσεις ἄνω καὶ κάτω ἐρέποντα, ὁ τῆς ἀληθείας θερ-
μὸς ἑραξῆς Κύριλλος πηγὴν μὲν ἁγίαν ἀποκαλεῖ, τῆς
δὲ τῆ παναγίης πνεύματος φωτοχυσίας ἐμπλεων καὶ
λαμπρὸν ὑποφήτην τῆ κατὰ Χριστόν σεπτῆ καὶ μεγά-
λου μυτηρίας. ἔ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆ μνημο-
νευθέντος ἀρχιερέως Παύλου, πρὸς τὸν αὐτὸν ἐν ἁγίοις
Ἰωάννην ἀντιγράφων, ὧδέ φησιν ἐπὶ λέξεως „ἀφικο-
μένας τοίνυν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆ κυρίας καὶ Θεο-
σεβεστάτου ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργοῦ Παύλου "Θυμηδίας 442 Η.
ἐμπεπλήσμεθα, καὶ σφόδρα εἰκότως, ὡς ἀνδρὸς τοι-
ούτου μεσιτεύοντος." καὶ πάλιν „ὅτι δὲ περιττὴ παν-
τελῶς καὶ οὐκ εὐάφορμος τῶν ἐκκλησιῶν ἡ διχοσα-
σία γέγονε, νυνὶ μάλιστα πεπληροφορήμεθα, τοῦ κυ-
ρίως τοῦ θεοσεβεστάτου Παύλου τοῦ ἐπισκόπου χάριτην
προσκομίσαντος ἀδιάβλητον ἔχοντα τῆς πίστεως τὴν
ὁμολογίαν." οὕτω μὲν οὗτος καὶ τὸν ἀρχιερέα Παῦ-
λον θυμηδίας αἷτιον γενέσθαι καὶ τὴν προσκομισθεῖσαν
δι' αὐτῆς τῶν ἀνατολικῶν πίσιν, τὸ ἀδιάβλητον ἔχ-
σαν, ἀνακηρύττει. ἐπὶ δὲ τούτοις δεικνὺς ἐναργῶς
ἐφ' οἷς τοῖς ἀνατολικοῖς συμβαίνει καὶ ἡ κοινὴ πρεσ-

a. 8. προσφέρει A: προσφέρει γ. 10. ἀπομαχόμενος γ. 11. προσφερόμενος γ. 13. τε add A. 25. γὰρ om A.
33. διομολογησάμενος γ. 34. ἐμότης γ. 36. ὁ] ἡ A. 39. καὶ τὸ ἐσκήνωσεν γ. 40. πρώτου A: αὐτοῦ γ.
b. 14. Ἡσ.] 12, 3. 20. λελαμπρυνμένος A. 24. ἐμπλεων A. 29 et 35. θεοσεβάσου γ. 36. προσκο-
μίσαντος γ. 37. οὗτος] libri οὕτω. 38. αἷτιον A: αἷτιον γ. libri προσκομισθεῖσαν. 40. ἀνακηρύττειν γ.

βέυσιν, ἵνα μὴ τὸ φιλόνηκον μεταφέρειν ἄδειαν λά-
βοι πρὸς ὃ βούλοιτο τὴν εἰρηνικὴν ὁμόνοιάν τε καὶ
κατάξασιν, αὐτοῖς ῥήμασι κεφάλαιον τελευταῖον ταῦ-
τα ποιεῖται „τὰς δὲ εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περὶ
τῆς κυρίας φωνὰς ἴσμεν τὰς θεολόγους ἄνδρας τὰς μὲν 5
κοινοποιοῦντας ὡς ἐφ' ἑνὸς προσώπου, τὰς δὲ διαι-
ροῦντας ὡς ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ τὰς μὲν θεοπροπεῖς
κατὰ τὴν θεότητα τῆς Χριστοῦ, τὰς δὲ ταπεινὰς κατὰ
τὴν ἀνθρωπότητα παραδιδόντας.” οἷς ἐπιφέρει καὶ
τὴν οἰκοθεν κρίσιν, λέγων „ταῦταις ὑμῶν ἐντυχόντες 10
ταῖς ἱεραῖς φωναῖς, οὕτω τε καὶ αὐτὰς φρονούντας
εὐρίσκοντες (εἰς γὰρ κύριος, μία πίσις, ἓν βάπτισμα)
ἐδοξάσαμεν τὸν τῶν ὅλων σωτῆρα θεόν, ἀλλήλοις
συγχαίροντες ὅτι ταῖς θεοπνεύσοις γραφαῖς καὶ τῇ
παραδόσει τῶν ἁγίων πατέρων συμβαίνουσιν ἔχο-
ντες αἱ τε παρ' ὑμῖν καὶ αἱ παρ' ἡμῖν ἐκκλησίαι
καὶ τίς ἂν ἄλλος εἴη μεγαλοφωνότερος ἢ ἁπλοῦ-
τερος Κυρίλλῳ Κύριλλον ἐρμηνεύσαι καὶ τὸ
φρόνημα καθαρὸν καὶ ἀκατήλεuton αἰρετικῇ
μίσθιας παρασηῆσαι; ἐξ ὧν οὖν ἀδιαφόρος δο-
κῶν αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἀνατολικούς τὴν εὐσέβειαν ἔχον-
τες, ἔδειξε περιφανῶς ἀδιάφορον εἶναι καὶ τὸ ἐφ'
ἑνὸς προσώπου ἥτοι μιᾶς ὑποστάσεως δύο τὰς φύσεις
ἀδιαίρετες ὁμολογεῖν, καὶ τὸ μίαν τῆς λόγου σαρ-
κωμένην ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερᾷ.

οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς γράφων
841 R. τὸ ὁμόδοξον αὐτοῖς μαρτυρεῖ, „ἀλλὰ καὶ τινων
ἐγκαλούντων αὐτῷ ὅτι τὰς δύο φύσεις ὁμολογοῦν-
τας τοὺς ἀνατολικούς ἐδέξατο, αὐτὸς πρὸς Οὐαλε-
ριανὸν τὸν Ἰκονίου ἐπίσκοπον ὑπὲρ αὐτῶν γράφει, 30
ὡς Νεστόριον μὲν οἱ ἀνατολικοὶ κατακρίναι καὶ τὴν
τῶν πατέρων ὁμολογίαν ἀκήρυκτον διασώζειν, τὴν ἁγίαν
παρθένον θεοτόκον μεθ' ἡμῶν ἀνομολογῶντες, καὶ ἓνα
εἶναι Χριστὸν καὶ υἱὸν καὶ κύριον, τὸν ἐκ θεῶ μὲν πα-
τρὸς γεννηθέντα θεὸν λόγον, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τὸν αὐτὸν 35
ἐκ γυναικὸς κατὰ σάρκα τεχθέντα, καὶ τέλειον εἶναι
τὸν αὐτὸν ἐν θεότητι καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι, καὶ
διαιρῶντες εἰς δύο υἱὸς ἢ Χριστὸς ἢ κυρία· καὶ τὰς
ἡμῶν τι λέγειν κατ' αὐτῶν ὡς ψεύδας καὶ ἀπα-
τεῶνας καὶ τὸν τῆς ψεύδους ἐαυτῶν προβαλλομένους 40
πατέρα μυσάττεσθαι τε παραινέει καὶ ἀποπέμπεσθαι. ἀλλὰ
443 H. μὴν καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον „τὸν Μελιτηνῆς ἐπί-
σκοπον περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἔτω φησὶν „ὅς διαιρῶσιν

εἰς δύο τὸν ἓνα υἱὸν καὶ Χριστὸν, τὸν αὐτὸν δὲ εἶναι
φασὶ τὸν ἐκ θεῶ πατρὸς ὡς θεὸν καὶ ἐκ γυναικὸς κατὰ
σάρκα ὡς ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἓκ ἂν νοοῖτο ὁμοῦσιος
ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐδὲ τῷ πατρὶ κατὰ τὴν
θεότητα, εἰ μὴ νοοῖτο θεὸς τε ὁμῶς καὶ ἄνθρωπος ὁ
αὐτός, ὁ Νεστόριος ἓκ ἀνείχετο.” ἔτω δὲ μόνον δύο
λέγοντας φύσεις τὰς ἀνατολικὰς κατασπάζεται, ἀλλὰ
καὶ κατηγορεῖ τις, ὑπέρμαχος γίνεσθαι, καὶ (τὸ παρά-
δοξον) καὶ μὴ προῤῥωσι τὸ ἀδιαίρετος, καὶ λέγει διαι-
ρεῖν αὐτοὺς τὰς φύσεις. οἶδε γὰρ ὡς ἓνα Χριστὸν, ἓν
πρόσωπον, μίαν ὑπόστασιν ὁ λέγων, τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ
ἄνθρωπον, καὶ θεοτόκον τὴν παρθένον, ἐδὲν ἤτιον,
καὶ μὴ προῤῥωσι τὸ ἀδιαίρετος, ὡς ὁμολογῶν ἐκ τῶν
εἰρημένων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, συνεισάγει καὶ
τὸ ὡς ἀδιαίρετον. ὁ αὐτὸς δὲ τῆς ἀσφαλῆς καὶ
ἡνίκ᾽ ὄντως ἐραξῆς πάλιν πρὸς Ἀκάκιον γρά-
φει „καὶ δύο φύσεις εἰπεῖν, καὶ μὴ διαί-
ρεσις, καὶ δύο φύσεων ἐννοεῖν πως, ἐπειδὴν τις συνάψει
ἐννοεῖν τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν.” καὶ μὴν
καὶ πρὸς Εὐλόγιον ὁμόδοξον ἡγεῖται τὸν μίαν
λέγοντα τῆς λόγου σαρκαωμένην τῷ δύο φύσεις
ἀδιαίρετες ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἔνώσει συνομολογῶντι.
ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως ἧς πεποίηται
οἱ ἀνατολικοὶ, καὶ φασὶ „διὰ τί δύο φύσεις ὀνομα-
55 ζόντων αὐτῶν ἡνέχετο καὶ ἐπήνεσεν ὁ τῆς Ἀλεξαν-
δρείας;” οἱ δὲ τὰ Νεστορία φρονῶντες λέγουσι κακεῖνον
ἔτω φρονεῖν, συναρπάζοντες τὰς ἓκ εἰδότας τὸ ἀκρι-
βές. χρηρὴ δὲ τοῖς μεμφομένοις ἐκεῖνα λέγειν ὅτι ἐ πάντα,
ὅσα λέγουσιν οἱ αἰρετικοὶ, φεύγειν καὶ παραιτεῖσθαι χρηρὴ
ὥστε δύο φύσεις λέγοντας τὰς μὲν ἀνατολικὰς ἀποδέ-
χεται (εὐσεβῶς γὰρ ἔστοι φασὶ), Νεστόριον δὲ κατακρί-
νει, οὐχ ὅτι δύο φύσεις ἔλεγεν, ἀλλ' ὅτι δύο φύσεις
λέγων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν ἐ προσέειπε, ὥστε
ἐδὲ τὸ μίαν φύσιν τῆς λόγου σαρκαωμένην. μετ' ὀλίγα
γὰρ ἐπιφέρει ὡς „καὶ δύο λέγειν φύσεις Νεστόριος, τὴν
διαφορὰν σημαίνων τῆς σαρκὸς καὶ τῆς θεῶς λόγου, ἀλλ'
ἐκέτι τὴν ἔνωσιν ὁμολογεῖ μεθ' ἡμῶν ἡμεῖς γὰρ ἐνώ-
σαντες αὐτὰ ἓνα Χριστὸν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμο-
λογῶμεν.” ὁ κοινὸν ἐστὶν ὁμολόγημα αὐτῶν τε καὶ τῶν
ἀνατολικῶν. εἶτα καὶ πάλιν ἐπάγει „μίαν τὴν τῆς υἱῶς
φύσιν ὁμολογῶμεν σαρκαωμένην,” ὥστε ἔλεγεν, ἡμεῖς
τὴν διαφορὰν τῶν συνελθόντων ὁμολογῶντες δύο μὲν
λέγομεν φύσεις, „ἀλλὰ καὶ τὴν ἔνωσιν ἐξακριβῶντες 844 R

a. 5. ἄνδρας τῶν γραμμάτων τὰς 5. 10. ἡμῶν 5. 12. εἰς γὰρ] Ephes. 4, 5. 14. θεοπίστοις 5. b. 1. εἰς δι' ο
add A. 10. ὡς A: ὁ 5. 16. εἰρήνησ add A et mg C. 17. εἰπεῖν καὶ δύο φύσεις φησὶ 5. 35. φύσεις λέγει 5.

συνάπτομεν αὐθις τὸ μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκα-
μένην· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ τῆς τῶν ἐνωθέντων διαφορᾶς,
τὸ δὲ αὐτῆς τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως δηλωτικόν.
ἐξ ὧν δὲ περὶ Νεστορίου ἔφη, μόνον ἔχει τὸτο βοῶν, ὡς
εἴ γε τὴν ἔνωσιν μεθ' ἡμῶν καὶ Νεστόριος ἤδει, ἕνα 5
Χριστόν, ἕνα υἱόν, ἕνα κύριον ὁμολογῶν, ἐδεξάμεθα ἂν
αὐτὸν καὶ δύο λέγοντα φύσεις, εἴπερ διὰ τῆς τοιαύτης
φωνῆς τὴν διαφορὰν τῆς σαρκὸς καὶ τῆ Θεοῦ λόγου
δηλὸν ἐβέλετο, ἀλλὰ μὴ διασπᾶν τὴν ἔνωσιν ἐτεχνά-
ζετο. εἰ δὲ τὸ δύο φύσεις λέγειν, ὡς αὐτὸς εἶπε, τὴν 10

444 H. διαφορὰν σημαίνει τῆς σαρκὸς καὶ τῆ Θεῶ "λόγῃ, καὶ
ταύτην δεῖ σώζεσθαι μετὰ τὴν ἔνωσιν, δηλὸν ὅτι καὶ τὰς
δύο διδάσκει φύσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν σώζεσθαι· τῆς γὰρ
διαφορᾶς σωζομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ ὧν ἡ διαφορὰ
συνδιασώζεσθαι. καὶ τὰς ἀνατολικὰς δ' εἰπὼν συμφο- 15
ρεῖν αὐτῷ, καίτοι μηδαμῶς φαιμένους μίαν φύσιν τοῦ
λόγῃ σαρκαζομένην, ἀλλὰ δύο μὲν λέγοντας τὰς φύ-
σεις, ἡνωμένας δὲ τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει, ἀδιαφόρου
τὰς φωνὰς περιφανῶς ἀποφαίνετο. ὥς καὶ ἡ σύνοδος
καὶ μὴ τῇ γλώσσῃ ἀλλὰ τῇ γε γνώμῃ, μίαν φύσιν
κηρύττειν οἶδε τῆ λόγῃ σαρκαζομένην.

οὐκ ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ μόνον ῥαδιόν ἐστι τὸ
καθορᾶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆ λιβέλλης ὃν ἔγραψε μὲν οἰ-
κείᾳ χειρὶ ὁ θεσπέσιος Φλαβιανός, ἐπιδέδωκε δὲ Θεο- 25
δοσίῳ τῷ βυσιλεῖ· ἡ δὲ σύνοδος πρὸ τῶν ἄλλων ταύ-
την ἔκρινεν ἀναγνωσθῆναι. ἔχει γὰρ ἐπὶ λέξεως ὧδε, "καὶ
γὰρ ἐκ δύο φύσεων ὁμολογῶντες τὸν Χριστόν μετὰ τὴν
σάρκασιν ἐν μιᾷ ὑπόστασει καὶ ἐν ἐνὶ προσώπῳ, ἕνα
Χριστόν, ἕνα υἱόν, ἕνα κύριον ὁμολογῶμεν. εἴτα καὶ μίαν
μὲν φύσιν τῆ Θεῶ λόγῃ, σαρκαζομένην μέντοι καὶ ἐναν- 30
θρωπήσασαν λέγειν ἐκ ἀρρέμεθα, διὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν
ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν."

σὺ δέ μοι σκόπει κακεῖνο. ἡ σύνοδος συνεχῶς τὸν
αὐτὸν λέγει καὶ ἕνα Χριστόν. τὸτο δὲ τί ἐστὶν ἕτερον ἢ
τὸ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν ὁμολογεῖν, ἢ εἰ βέλει, 35
τὴν μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκαζομένην; καὶ γὰρ χωρὶς
τῶν αἰρετικῶν σοφισμάτων ἢ χρησὶς αὕτη προφερο-
μένη τὸ ἀδιάφορον ἔχει, πρὸς γε τὴν προειρημένην
δύνοιαν.

ὥσπερ δὲ ἐκ Θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος ἡ σύν- 40
οδος λέγεσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἐκ δύο
φύσεων ὁμοίως ἀνευφημεῖ, οὕτω καὶ ἐν Θεότητι καὶ

ἀνθρωπότητι λέγεσθαι ἐν δυοῖν δοξάζει φύσεσι καὶ συν-
ομολογεῖ. καὶ γὰρ ἐκ τέτων μὲν ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τῶν
δέ, ἐδὲ ταῦτα μὲν, ἐκ ἐν τέτοις δέ, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐστὶ,
καὶ ἐν τέτοις γνωρίζετο καὶ ταῦτά ἐστιν. οὕτω δὲ καὶ
Ἀμβρόσιος ὁ θανμάσιος ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως
τετάρτῳ δογματίζει λόγῳ· "ἐν τῷ Θεῷ εἶναι αἰώνιος
τὰ τῆς σαρκὸς μυσηρία προσελάβετο, οὐ διηρημένος
ἀλλ' εἷς, ἐπειδὴ τὸ ἐκάτερον εἷς καὶ ὁ εἷς ἐν ἐκατέρῳ,
τετέστι καὶ Θεότητι καὶ σώματι." πάλιν δὲ ἐν ἄλλῳ λόγῳ,

ἐξ οὗ καὶ ὁ σοφὸς Κύριλλος χρησὶν κατὰ Νεστορίου
προήνεγκεν, ὅτι ὁ χρηστὸς Ἀμβρόσιος φησὶν "εἷς Θεὸς
υἱὸς ἐν ἐκατέρῳ λαλεῖ, ἐπειδὴ περὶ ἐκάτερα φύσεις ἐν
αὐτῷ." τὸτο δὲ τὸ ῥητὸν ἐκατέρωθεν μὲν Σεβήριος,
ἐδὲ τῆς κακουργίας ἀπώνατο. μεταφέρει μὲν γὰρ
εἰς τὸ ἐκάτερον τὴν ἐκάτερα φωνήν, ἵνα πείσῃ δηλῶσαι 15
τὴν μὴ τὴν φύσιν ἀλλὰ τὸν τρόπον τῆς
ἐν ἐκατέρῳ τρόπῳ θείῳ τε καὶ ἀνθρω-
πίνῳ αὐτόθεν μὲν ἔχει τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴν
τῆς προειρημένης ἐπιδοκίμαζετο χρήσεως·
καὶ αὐτὴν τὴν λέξιν ἐν ἐκατέρῳ αὐτὸς

τί βόλετο αὐτῷ τὸ ἐν "ἐκατέρῳ, "τετέστιν" 845 R.
καὶ Θεότητι καὶ σώματι." ὥς εἴτε ἐν 445 H.

ἐκατέρῳ λαλεῖ, ὡς ἔχει τὸ ἀκατέρωτον τῶν Ἀμβροσίου
ῥημάτων, εἴτε ἐν ἐκατέρῳ, ὡς ὁ τῆς κακίας σοφιστῆς
τὴν φωνὴν διαφθείρει, ἐδὲν ἤττον αἱ δύο φύσεις δη-
λῶντο, διότι ὁ αὐτὸς Ἀμβρόσιος, ὡς εἶρητο, τὸ ἐν ἐκα-
τέρῳ εἰπὼν, τετέστιν ἐν ἐκατέρῳ πράγματι, πρὸς τὴν
Θεότητα καὶ τὸ σῶμα τὴν φωνὴν ἀποδέδωκεν ἀνα-
φέρεισθαι. καὶ πρὸς Ἀλβῖνον δὲ γράφων ὁ αὐτὸς "ἵνα"
φησὶ, "τέλειος ἐν ἐκατέρῳ φύσει τυγχάνῃ." ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἐπὶ τοσούτον.

εἰ δὲ τις ἡμῶν Ἀθανάσιον ἐν τῷ περὶ σαρκώσεως
προκομίζει λόγῳ, καὶ τὸν Νεοκαισαρείας Γρηγόριον
ἐν τῷ περὶ τῆς κατὰ μέρος πίστεως, δύο λέγειν κω-
λύοντας ἐπὶ τῇ Χριστῷ τὰς φύσεις, μανθανέτω ὅτι 35
ὅτι (καθάπερ εἶρητο πολλάκις) ἐδ' οἱ λοιποὶ πατέρες
τὸ δύο λέγειν φύσεις ἔτε ἀπλῶς ἡσπάσαντο, ἀλλὰ καὶ
πολλάκις ἀπώσαντο, μετὰ μέντοι γε τοῦ ἀδιαιρέτου
προελθῆσαν τὴν φωνὴν ἔτε προπετιῶς ἀσπάσαντο ἔτε
ἀβασανίστως ταύτην περιπτύξασθαι ἔμενον οὐκ ἐλάμ-
βανον τὸ ἀδίκατον συνομολογηθείσης δὲ τοῖς λεχθεῖσι
τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως, ἔμενον ἐδεῖς ὡφθῇ τῶν

α: 2. ἐστὶ A: ἐπὶ γ. 3. ἐνώσεως ἐστὶ δηλωτικός γ. 6. ἕνα κύριον, ἕνα υἱόν γ. 20. γε add A. 22. libri
ῥῶν. 30. Θεοῦ add A. 33. τὸν αὐτὸν συνεχῶς γ. 36. χωρὶς A: καὶ χωρὶς γ. 39. διανοίας γ.
b. 1. ἐν ἀνθρωπότητι γ. 15. ἐκάτερα corr A: ἐκατέρων γ. 20. ἐκατέρω corr A. 21. ἐκατέρω A: τῇ ἐκα-
τέρω γ. 35. τοῦ add A. 37. οὕτε] an οὕτως? 39. ἀσπάσασθαι] malim ἀπώσασθαι.

βεύσιν, ἵνα μὴ τὸ φιλόνηκον μεταφέρειν ἄδειαν λά-
 βοι πρὸς ὃ βούλοιτο τὴν εἰρηλικὴν ὁμόνοιάν τε καὶ
 κατέσασιν, αὐτοῖς ῥήμασι κεφάλαιον τελευταῖον ταῦ-
 τα ποιεῖται „τὰς δὲ εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περὶ
 τῆς κυρίας φωνὰς ἴσμεν τὰς θεολόγους ἄνδρας τὰς μὲν
 κοινοποιούντας ὡς ἐφ' ἑνὸς προσώπου, τὰς δὲ διαι-
 ροῦντας ὡς ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ τὰς μὲν θεοπρεπεῖς
 κατὰ τὴν θεότητα τῷ Χριστῷ, τὰς δὲ ταπεινὰς κατὰ
 τὴν ἀνθρωπότητα παραδιδόντας.” οἷς ἐπιφέρει καὶ
 τὴν οἰκοθεν κρίσιν, λέγων „ταύταις ὑμῶν ἐντυχόντες
 ταῖς ἱεραῖς φωναῖς, οὕτω τε καὶ αὐτὰς φρονούντας
 εὐρίσκοντες (εἰς γ' κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα)
 ἐδοξάσαμεν τὸν τῶν ὅλων σωτῆρα θεόν, ἀλλήλοις
 συγχαίροντες ὅτι ταῖς θεοπνεύσοις γραφαῖς καὶ τῇ
 παραδόσει τῶν ἁγίων πατέρων συμβαίνουσαν ἔχουσι
 πίσιν αἱ τε παρ' ὑμῖν καὶ αἱ παρ' ἡμῖν ἐκκλησίαι.”
 καὶ τίς ἄν ἄλλος εἴη μεγαλοφωνότερος ἢ ἀξιοπιστό-
 τερος Κυρίλλῳ Κυρίλλον ἐρμηνεύσαι καὶ τὸ αὐτοῦ
 φρόνημα καθαρὸν καὶ ἀκαπήλευτον αἰρετικῆς ἐπι-
 μιξίας παρασηῆσαι; ἐξ ὧν οὖν ἀδιαφόρος δοξάζειν
 αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς τὴν εὐσέβειαν ἀνεί-
 πεν, ἔδειξε περιφανῶς ἀδιάφορον εἶναι καὶ τὸ ἐφ'
 ἑνὸς προσώπου ἦτοι μιᾶς ὑποστάσεως δύο τὰς φύσεις
 ἀδιαίρετες ὁμολογεῖν, καὶ τὸ μίαν τῷ λόγῳ σεσαρ-
 κωμένην ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερᾷ.

οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς γράφων
 841 R. τὸ ὁμόδοξον αὐτοῖς μαρτυρεῖ, “ἀλλὰ καὶ τινων
 ἐγκαλούντων αὐτῷ ὅτι τὰς δύο φύσεις ὁμολογοῦν-
 τας τοὺς ἀνατολικοὺς ἐδέξατο, αὐτὸς πρὸς Οὐαλε-
 ριανὸν τὸν Ἰκονίου ἐπίσκοπον ὑπὲρ αὐτῶν γράφει, ὡς
 Νεστόριον μὲν οἱ ἀνατολικοὶ κατακρίνουν καὶ τὴν
 τῶν πατέρων ὁμολογίαν ἀκῆρατον διασώζουσι, τὴν ἁγίαν
 παρθένον θεοτόκον μεθ' ἡμῶν ὁμολογοῦντες, καὶ ἕνα
 εἶναι Χριστὸν καὶ υἱὸν καὶ κύριον, τὸν ἐκ θεῶ μὲν πα-
 τρὸς γεννηθέντα θεὸν λόγον, ἐπ' ἐχάτων δὲ τὸν αὐτὸν
 ἐκ γυναικὸς κατὰ σάρκα τεχθέντα, καὶ τέλειον εἶναι
 τὸν αὐτὸν ἐν θεότητι καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι, καὶ
 διαιρῶντες εἰς δύο υἱὸς ἢ Χριστὸς ἢ κυρία· καὶ τὰς
 ἡμῶν τὰς τι λέγειν κατ' αὐτῶν ὡς ψεύδας καὶ ἀπα-
 τεῶνας καὶ τὸν τῷ ψεύδους ἑαυτῶν προβαλλομένον
 πατέρα μισάττεσθαι τε παραινέει καὶ ἀποπέμπεσθαι. ἀλλὰ
 443 H. μὴν καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον “τὸν Μελιτηνῆς ἐπί-
 σκοπον περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἔτω φησὶν „ἐ διαίρεσιν

εἰς δύο τὸν ἕνα υἱὸν καὶ Χριστὸν, τὸν αὐτὸν δὲ εἶναι
 φασὶ τὸν ἐκ θεῶ πατρὸς ὡς θεὸν καὶ ἐκ γυναικὸς κατὰ
 σάρκα ὡς ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἐκ ἑνὸς νοοῖτο ὁμοούσιος
 ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐδὲ τῷ πατρὶ κατὰ τὴν
 5 θεότητα, εἰ μὴ νοοῖτο θεὸς τε ὁμῶς καὶ ἄνθρωπος ὁ
 αὐτός, ὁ Νεστόριος ἐκ ἀνείχετο.” ἔτι καὶ μόνον δύο
 λέγοντας φύσεις τὰς ἀνατολικὰς κατασπάσεται, ἀλλὰ
 καὶ κατηγορεῖ τις, ἐπέρμαχος γίνεσθαι, καὶ (τὸ παρά-
 δοξον) καὶ μὴ προῤῥῶσι τὸ ἀδιαίρετος, καὶ λέγει διαι-
 10 ρεῖν αὐτοὺς τὰς φύσεις. οἶδε γ' ὡς ἕνα Χριστὸν, ἓν
 πρόσωπον, μίαν ὑπόστασιν ὁ λέγων, τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ
 ἄνθρωπον, καὶ θεοτόκον τὴν παρθένον, ἐδὲν ἦττον,
 καὶ μὴ προῤῥῶσι τὸ ἀδιαίρετος, ὡς ὁμολογῶν ἐκ τῶν
 εἰρημένων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑνωσιν, συνεισάγει καὶ
 15 τὸ ἀληθῶς ἀδιαίρετον. ὁ αὐτὸς δὲ τῆς ἀσφαλῆς καὶ
 θείας εἰρήνης ὄντως ἐραστὴς πάλιν πρὸς Ἀκάκιον γρά-
 φων „ἐνεσι” φησὶ „καὶ δύο φύσεις εἶπεν, καὶ μὴ διαί-
 ρεσιν τῶν φύσεων ἐννοεῖν πως, ἐπειδὴν τις συνάψει
 τοῖς εἰρημένοις τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑνωσιν.” καὶ μὴν
 20 ἐπιζέλλον καὶ πρὸς Εὐλόγιον ὁμόδοξον ἡγεῖσθαι τὸν μίαν
 φύσιν λέγοντα τῷ λόγῳ σεσαρκωμένην τῷ δύο φύσεις
 ἀδιαίρετες ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἑνώσει συνομολογῶντι.

ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως ἧς πεποίησθαι
 οἱ ἀνατολικοὶ, καὶ φασὶ „διὰ τί δύο φύσεις ὀνομα-
 25 ζόντων αὐτῶν ἠνέχετο καὶ ἐπῆρσεν ὁ τῆς Ἀλεξαν-
 δρείας;” οἱ δὲ τὰ Νεστορία φρονῶντες λέγουσι κακῶς
 ἔτω φρονεῖν, συναρπάζοντες τὰς ἐκ εἰδότας τὸ ἀκρι-
 βές. καὶ δὲ τοῖς μεμφομένοις ἐκεῖνα λέγειν ὅτι ἐ πάντα,
 ὅσα λέγουσιν οἱ αἰρετικοὶ, φεύγειν καὶ παραιτεῖσθαι καὶ
 30 ὡς δύο φύσεις λέγοντας τὰς μὲν ἀνατολικὰς ἀποδέ-
 χεται (εὐσεβῶς γ' ἔτοι φασὶ), Νεστόριον δὲ κατακρί-
 νει, οὐχ ὅτι δύο φύσεις ἔλεγεν, ἀλλ' ὅτι δύο φύσεις
 λέγων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑνωσιν ἐ προσέτετο, ὡς περ
 ἐδὲ τὸ μίαν φύσιν τῷ λόγῳ σεσαρκωμένην. μετ' ὀλίγα
 35 γ' ἐπιφέρει ὡς „καὶ δύο λέγει φύσεις Νεστόριος, τὴν
 διαφορὰν σημαίνων τῆς σαρκὸς καὶ τῆς θεῆς λόγου, ἀλλ'
 ἐκέτι τὴν ἑνωσιν ὁμολογεῖ μεθ' ἡμῶν ἡμεῖς γ' ἐνώ-
 σαντες αὐτὰ ἕνα Χριστὸν, ἕνα υἱόν, ἕνα κύριον ὁμο-
 λογεῖμεν.” ὁ κοινὸν ἐστὶν ὁμολόγημα αὐτῶν τε καὶ τῶν
 40 ἀνατολικῶν. εἴτα καὶ πάλιν ἐπάγει „μίαν τὴν τῷ υἱῷ
 φύσιν ὁμολογεῖμεν σεσαρκωμένην,” ὡσεὶ ἔλεγεν, ἡμεῖς
 τὴν διαφορὰν τῶν συνελθόντων ὁμολογῶντες δύο μὲν
 λέγομεν φύσεις, “ἀλλὰ καὶ τὴν ἑνωσιν ἐξακριβῶντες 844 R

α. 5. ἄνδρας τῶν γραμμάτων τὰς 5. 10. ἡμῶν 5. 12. εἰς γὰρ] Ephes. 4, 5. 14. θεοπίστοις 5. b. 1. εἰς δύο
 add A. 10. ὡς A: ο 5. 16. εἰρήνησ add A et mg C. 17. εἶπεν καὶ δύο φύσεις φησὶ 5. 35. φύσεις λέγει 5.

συνάπτομεν αὐθις τὸ μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκα-
μένην· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ τῆς τῶν ἐνωθέντων διαφορᾶς,
τὸ δὲ αὐτῆς τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως δηλωτικόν.
ἐξ ὧν δὲ περὶ Νεστορίου ἔφη, μόνον ἐχὶ τῆτο βοῶ, ὡς
εἴ γε τὴν ἔνωσιν μεθ' ἡμῶν καὶ Νεστόριος ἤδει, ἔνα 5
Χριστόν, ἔνα υἱόν, ἔνα κύριον ὁμολογῶν, ἐδέξαμεθα ἂν
αὐτὸν καὶ δύο λέγοντα φύσεις, εἴπερ διὰ τῆς τοιαύτης
φωνῆς τὴν διαφορὰν τῆς σαρκὸς καὶ τῆ Θεοῦ λόγου
δηλὸν ἐβέλετο, ἀλλὰ μὴ διασπᾶν τὴν ἔνωσιν ἐτεχνά-
ζετο. εἰ δὲ τὸ δύο φύσεις λέγειν, ὡς αὐτὸς εἶπε, τὴν 10
444H. διαφορὰν σημαίνει τῆς σαρκὸς καὶ τῆ Θεῶ "λόγῃ, καὶ
ταύτην δεῖ σώζεσθαι μετὰ τὴν ἔνωσιν, δηλὸν ὅτι καὶ τὰς
δύο διδάσκει φύσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν σώζεσθαι· τῆς γὰρ
διαφορᾶς σωζομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ ὧν ἡ διαφορὰ
συνδιασώζεσθαι. καὶ τὰς ἀνατολικὰς δ' εἰπὼν συμφο- 15
ρεῖν αὐτῷ, καίτοι μηδαμῶς φαιμένους μίαν φύσιν τοῦ
λόγῃ σαρκαωμένην, ἀλλὰ δύο μὲν λέγοντας τὰς φύ-
σεις, ἡνωμένας δὲ τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει, ἀδιαφόρους
τὰς φωνὰς περιφανῶς ἀποφαίνετο. ὥς καὶ ἡ σύνοδος,
κἂν μὴ τῇ γλώσσῃ ἀλλὰ τῇ γε γνώμῃ, μίαν φύσιν 20
κηρύττειν οἶδε τῆ λόγῃ σαρκαωμένην.

οὐκ ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ μόνον ῥαδιόν ἐστι τῆτο
καθορᾶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆ λιβέλλης ὃν ἔγραψε μὲν οἰ-
κία χειρὶ ὁ θεοπέσιος Φλαβιανός, ἐπιδέδωκε δὲ Θεο-
δοσίῳ τῷ βασιλεῖ· ἡ δὲ σύνοδος πρὸ τῶν ἄλλων ταύ- 25
την ἔκρινεν ἀναγνωσθῆναι. ἔχει γὰρ ἐπὶ λέξεως ὧδε, "καὶ
γὰρ ἐκ δύο φύσεων ὁμολογῶντες τὸν Χριστόν μετὰ τὴν
σάρκασιν ἐν μιᾷ ὑπόστασει καὶ ἐν ἐνὶ προσώπῳ, ἔνα
Χριστόν, ἔνα υἱόν, ἔνα κύριον ὁμολογῶμεν. εἴτα καὶ μίαν
μὲν φύσιν τῆ Θεῶ λόγῃ, σαρκαωμένην μέντοι καὶ ἑναν- 30
θρωπήσασαν λέγειν ἐκ ἀρρέμεθα, διὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν
ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν."

σύ δέ μοι σκόπει κακεῖνο. ἡ σύνοδος συνεχῶς τὸν
αὐτὸν λέγει καὶ ἔνα Χριστόν. τῆτο δὲ τί ἐστὶν ἕτερον ἢ
τὸ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν ὁμολογεῖν, ἢ εἰ βέλει, 35
τὴν μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκαωμένην; καὶ γὰρ χωρὶς
τῶν αἰρετικῶν σοφισμάτων ἢ χρησις αὕτη προφερο-
μένη τὸ ἀδιάφορον ἔχει, πρὸς γε τὴν προειρημένην
διάνοιαν.

ὥσπερ δὲ ἐκ θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος ἡ σύν- 40
οδος λέγεται τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἐκ δύο
φύσεων ὁμοίως ἀνευφημεῖ, οὕτω καὶ ἐν θεότητι καὶ

ἀνθρωπότητι λέγεται ἐν δυοῖν δοξάζει φύσει καὶ συν-
ομολογεῖ. καὶ γὰρ ἐκ τέτων μὲν ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τῶν
δέ, ἐδὲ ταῦτα μὲν, ἐκ ἐν τέτοις δέ, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐστὶ,
καὶ ἐν τέτοις γνωρίζετο καὶ ταῦτά ἐστιν. οὕτω δὲ καὶ
Ἀμβρόσιος ὁ θαυμασίος ἐν τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως
τετάρτῳ δογματίζει λόγῳ· "ἐν τῷ Θεῷ εἶναι αἰώνιος
τὰ τῆς σαρκὸς μνηστῆρια προσελάβετο, οὐ διηρημένος
ἀλλ' εἷς, ἐπειδὴ τὸ ἐκάτερον εἷς καὶ ὁ εἷς ἐν ἐκατέρῳ,
τῷ ἐστὶ καὶ θεότητι καὶ σώματι." πάλιν δὲ ἐν ἄλλῳ λόγῳ,
ἐξ οὗ καὶ ὁ σοφὸς Κύριλλος χρησιν κατὰ Νεστορίου
προήνεγκεν, ὅτι καὶ ὁ χρηστὸς Ἀμβρόσιος φησιν, "εἷς Θεῶ
υἱὸς ἐν ἐκατέρῳ λαλεῖ, ἐπειδὴ περὶ ἐκάτερα φύσεις ἐν
αὐτῷ." τῆτο δὲ τὸ ῥητὸν ἐκατέρωθεν μὲν Σεβήρος,
ἐδὲ τῆς κακουργίας ἀπώνατο. μεταστρέφει μὲν γὰρ
εἰς τὸ ἐκατέρῳ τὴν ἐκάτερα φωνήν, ἵνα πείσῃ δηλῶσθαι
διὰ τῆς φωνῆς μὴ τὴν φύσιν ἀλλὰ τὸν τρόπον τῆς
λαλιᾶς, οἷον ἐν ἐκατέρῳ τρόπῳ θεῶ τε καὶ ἀνθρω-
πίνῳ λαλεῖ. ὅπερ αὐτόθεν μὲν ἔχει τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴν
ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς προειρημένης ἐπιβόησιν ἐξ ἐκείνου
ἐν αὐτῇ γὰρ εἰπὼν αὐτὴν τὴν λέξιν ἐν ἐκατέρῳ αὐτὸς
ἡρμήνευσεν "τί βέλει αὐτῷ τὸ ἐν "ἐκατέρῳ, "τῷ ἐστὶν" 845R.
ἐπισυνάψας, "καὶ θεότητι καὶ σώματι." ὥς εἴτε ἐν 445H.
ἐκατέρῳ λαλεῖ, ὡς ἔχει τὸ ἀκατέρωθεν τῶν Ἀμβροσίου
ῥημάτων, εἴτε ἐν ἐκατέρῳ, ὡς ὁ τῆς κακίας σοφιστῆς
τὴν φωνὴν διαφθείρει, ἐδὲν ἤτιον αἱ δύο φύσεις δη-
λῶντο, διότι ὁ αὐτὸς Ἀμβρόσιος, ὡς εἴρητο, τὸ ἐν ἐκα-
τέρῳ εἰπὼν, τῷ ἐστὶν ἐν ἐκατέρῳ πράγματι, πρὸς τὴν
θεότητα καὶ τὸ σῶμα τὴν φωνὴν ἀποδέδωκεν ἀνα-
φέρεισθαι. καὶ πρὸς Ἀλβῖνον δὲ γράφων ὁ αὐτὸς, "ἵνα"
φησὶ, "τέλειος ἐν ἐκατέρῳ φύσει τυγχάνῃ." ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἐπὶ τοσούτοις.

εἰ δέ τις ἡμῶν Ἀθανάσιον ἐν τῷ περὶ σαρκώσεως
προκομίζει λόγῳ, καὶ τὸν Νεοκαισαρείας Γρηγόριον
ἐν τῷ περὶ τῆς κατὰ μέρος πίσεως, δύο λέγειν ζω-
λύοντας ἐπὶ τῆ Χριστοῦ τὰς φύσεις, μανθανέτω ὅτι
ὅτι (καθάπερ εἴρητο πολλάκις) ἐδὲ οἱ λοιποὶ πατέρες
τὸ δύο λέγειν φύσεις ἔτε ἀπλῶς ἡσπάσαντο, ἀλλὰ καὶ
πολλάκις ἀπώσαντο, μετὰ μέντοι γε τοῦ ἀδιαιρέτου
προελθῶσαν τὴν φωνὴν ἔτε προπετῶς ἀσπάσασθαι ἔτε
ἀβασανίστως ταύτην περιπτύξασθαι ἔμενον οὐκ ἐλάμ-
βανον τὸ ἀδίστακτον· συνομολογηθείσης δὲ τοῖς λεχθεῖσι
τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως, ἔμενον ἐδὲ ὡς φησι τῶν

α: 2. ἐστὶ A: ἐπὶ γ. 3. ἐνώσεως ἐστὶ δηλωτικός γ. 6. ἔνα κύριον, ἔνα υἱόν γ. 20. γε add A. 22. libri
ῥαδόν. 30. Θεοῦ add A. 33. τὸν αὐτὸν συνεχῶς γ. 36. χωρὶς A: καὶ χωρὶς γ. 39. διανοίας γ.
b. 1. ἐν ἀνθρωπότητι γ. 15. ἐκατέρω corr A: ἐκατέρω γ. 20. ἐκατέρω corr A. 21. ἐκατέρω A: τῇ ἐκα-
τέρω γ. 35. τοῦ add A. 37. οὐτε] an οὕτως? 39. ἀσπάσασθαι] malim ἀπώσασθαι.

εὐσεβῶν μὴ λίαν τὴν φωνὴν ἀσπαζόμενος. μὴ ἔν λε-
γέτω τις (ἔδεν γὰρ τοῦτο πρὸς τὴν εὐσέβειαν) ὥς ἐπὶ
Χριστῷ δύο φύσεις λέγειν οἱ πατέρες ἐκώλυσαν· ἀλλὰ
δεικνύτω πότε ἢ πῶς τοὺς συνομολογοῦντας τὴν καθ'
ὑπόστασιν ἔνωσιν δύο λέγειν φύσεις ἀδιαίρετως ἐκώ-
λυσαν. καὶ γὰρ κἀνταῦθα ὅρα πῶς φησὶν ὁ Ἀθανά-
σιος· „ἔ δύο φύσεις ὁμολογῶμεν τὸν ἕνα υἱόν, μίαν
προσκυνητὴν καὶ μίαν ἀπροσκύνητον.“ ἀκρίβως πῶς εἶπε
προσκυνητὴν καὶ ἀπροσκύνητον. καὶ τίς ἐκ οἶδεν ὅτι
τὸ προσκυνητὸν καὶ ἀπροσκύνητον εἰς δύο μὲν ὑπο-
στάσεις τέμνει τὸν ἕνα, τὴν καθ' ὑπόστασιν δὲ ἔνωσιν
ἐκκηρύττει;

ἀλλ' ἢ μὲν τῇ μεγάλῃ Ἀθανασίᾳ διάνοια δῆλη· ἢ
δὲ τὸν θαυματουργὸν Γρηγόριον ὑποβαλλομένη χρῆσις
(λέγει μὲν γὰρ ἐκεῖνος, τὸν δὲ Ἀπολλινάριον εἰσχομίζει) 15
κατάφορον προβάλλει τὴν ἀτοπίαν. λέγει γὰρ „καὶ ἔστι
θεὸς ἀληθινὸς ὁ ἄσαρκος ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς, τέλειος
τῇ ἀληθινῇ καὶ θείᾳ τελειότητι, ἔ δύο πρόσωπα ἔδὲ
δύο φύσεις· οὐδὲ γὰρ τέσσαρας προσκυνεῖν λέγομεν.“
ὁρᾷς ὅπως προφανὴς ἡ δυσσέβεια; τὸ τέλειον γὰρ εἰπὼν 20
κατὰ τὴν θεότητα, τὴν ἀνθρωπότητα παντελῶς ἐσιώ-
πησε. καὶ τὸ προειπεῖν δὲ „ὁ ἄσαρκος ἐν σαρκὶ φανε-
ρωθεὶς“ τῆς Ἀπολλινάριου φρενοβλαβῆς γεωργίας πι-
κρόν ἐστι βλάστημα.

ἀλλὰ γὰρ καὶ ἡ χρῆσις, ἣν ἡ αἵρεσις προκομίζει 25
ἐκ τῆς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῆς τῷ Ἰουλίῳ Ῥώμης,
ἀναμφίβολον μὲν ἐκ ἔχει τὸ γνήσιον· ὁ γὰρ ἱερὸς Κύ-
ριλλος, ἐν τῇ κατ' Ἐφεσον συνόδῳ ἐκ τῆς πρὸς Δό-
κιον ἐπιστολῆς αὐτῷ χρειαν προενεγκὼν, ἐκ ἡξίωσεν εἰς
μνήμην ταύτης ἐλθεῖν. ἣν δὲ τῇ συνόδῳ προανέγνω- 30
σεν, ἔτω τοῖς ῥήμασιν ἔχει· „ὁ τῷ θεῷ υἱὸς σκηνώσας
ἐν ἀνθρώποις, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνεργήσας, τέλειος
θεὸς ἐν σαρκί, τέλειος ἄνθρωπος ἐν πνεύματι· ἔ δύο
446 H. υἱοί, εἷς μὲν γνήσιος υἱὸς ἀναλαβὼν ἄνθρωπον, “ἔτε-
ρος δὲ θνητὸς ἄνθρωπος ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ, 35
ἀλλ' εἷς ἐν ἑρανῷ μονογενὴς, μονογενὴς ἐπὶ γῆς θεός.“
ἢ μὲν τῷ Ἰαλίῳ ῥῆσις ἢ τῇ συνόδῳ διαγνωθεῖσα
τοιαύτη· εἰ δὲ γνησίαν ἥδει τὴν φωνὴν ἣν ἐκ τῆς
πρὸς Διονύσιον προφέρεισιν ἐπιστολῆς καὶ μάλιστα Νε-
σόριον κατακρίνουν, ἐκ ἧν ὑπερεῖδε ταύτην.

ἔτι δὲ κακῆναι δεῖ συνιδεῖν, ὥς ὁ σοφὸς Κύριλλος
τὸν ἄνθρωπον εἰς παράδειγμα, ἐκ ἧν δεῖξῃ μίαν
848 R. φύσιν ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, παραλαμβάνει, “ἀλλ' ὥς ἂν

δὲ αὐτῇ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν παραστήσῃ. καὶ γὰρ
ἐπὶ μὲν τῇ καθ' ἡμᾶς συγκρίματος ἑτεροειδῆ φάμι-
νος τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ ὥς ἐνωθέντα μίαν
ἀνθρώπου ἀπετέλεσαν φύσιν, ἐκ ἐπήγαγεν ἔτε σεσω-
ματωμένην ἔτε ἐψυχωμένην· ἐπὶ δὲ τῇ λόγου μίαν
φύσιν εἰπὼν εὐθὺς συνάπτει τὸ σεσαρκωμένην. τὸ γὰρ
σπανιάκις αὐτὴν ἀποσιωπῆσαι ἐκ ἐναντιότητος τῆς
αὐτῇ γνώμης, βεβαίωσιν δὲ μᾶλλον μαρτυρεῖ· πολ-
λάκις γάρ, ὅπερ τις συνεχῶς ἀναβοᾷ καὶ βεβαίαν τὴν
περὶ αὐτῇ δόξαν πᾶσιν ἐνιδρύσας οἶδεν, ὥς ὁμολο-
γούμενον καὶ δῆλον ἐνίοτε ἀποσιωπᾷ, διὰ τῆς σιγῆς
ἐκ ἀθετῶν ὁ πολλάκις ἀνεκλήρουξεν, ἀλλὰ δεικνὺς ἔτω
βέβαιον εἶναι καὶ περιφανές, ὥς μηκέτι φωνῆς μηδὲ
μνήμης δεῖσθαι. ἔτω τοίνυν καὶ ὁ σοφὸς καὶ ἀδίστακτος
τὴν εὐσέβειαν Κύριλλος τὸ μίαν δοξάζειν φύσιν τῇ
λόγῳ, καὶ ταύτην σεσαρκωμένην, καὶ ἔδὲ τῷτο ἁπλῶς
ἀλλὰ ψυχῇ νοερῇ τε καὶ λογικῇ, τῷτο δὲ τῷτο προ-
καταβαλὼν καὶ προθεμελιώσας ἐν ταῖς ἀπάντων ψυ-
χαῖς, διὰ τε τὸ γνῶριμον καὶ ἀναμφισβήτητον καὶ τὸ
σύντομον τῆς φωνῆς ἀπὸ μέρους εἰπὼν ἀφῆκε τὸ λοι-
πὸν συνεκφωνεῖσθαι καὶ συνεξακείσθαι. καὶ γὰρ ἔστιν οὗτος ὁ
πολὺς ἐν διανοίᾳ οὐ τοῖς ῥήμασι καὶ τοῖς ὀνόμασιν
ἀεὶ τὸν νῦν καταπιεζέων, τοῖς δὲ νοήμασι καὶ τὰ
ῥήματα καὶ τὰ ὀνόματα συμμεταφέρων τε καὶ μεθαρ-
μοζόμενος. ἄκρε γὰρ τί μὲν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν θησαν-
ρῶν λέγει, τί δὲ ἐν ταῖς πρὸς Σέκενσον ἐπιστολαῖς.
ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ φησι τὸν θεὸν λόγον, ὑπὲρ ἡμῶν
ἀρχιερέα γεγονότα, ὥσπερ τινὰ ποδῆρη τὸν ἐκ Μα-
ρίας ἄνθρωπον ἢ τὸν ναὸν ἀναλαβεῖν· ἐν ταύταις δὲ
„οὐκ ἔν γέγονε“ φησὶν „ἄνθρωπος, ἐκ ἀνθρώπου ἀνε-
λάβετο.“ πῶς ἔν ἐκεῖ μὲν ἄνθρωπον ἐκ ἀνέλαβεν,
ἐνταῦθα δὲ ἀνέλαβεν; αὐτὸς ἑαυτὸν ἐξημερεύει ἐπά-
γει γὰρ „ὥς Νεσορίῳ δοκεῖ.“ τῷτο δὲ τί ἔστιν ἄλλο ἢ
μὴ τοῖς ῥήμασι καταπιεζέειν τὸν νῦν, τὰ δὲ ῥήματα
τῇ διανοίᾳ ζυγοσταεῖν; ὥς εἰ πᾶς λέγων εὐρεθείη τὸν
θεὸν λόγον ἄνθρωπον μὴ ἀναλαβεῖν, ἐκ τῆς παρού-
σης ἀνεκλήρουξε διδασκαλίας ἐκ ἁπλῶς αὐτὸν ἀπείρ-
γειν τῷτο μὴ λέγειν (πῶς γὰρ ἂν ἑτέρος κωλύσειεν,
ὅπερ αὐτὸς λαμπρῶς διαπράττειτο;) ἀλλὰ μὴ λέγειν
40 οὕτως ὥς Νεσορίῳ δοκεῖ.

ὁ μέντοι γε κλεινὸς Εὐλόγιος τὴν μίαν φύσιν τῇ
λόγῳ σεσαρκωμένην διευκρινῶν καὶ τῷτο φησιν, ὥς
εἰ τις τὸν νῦν τῇ διδασκάλῳ ἐξακριβώσας βεληθῇ,

α. 16. κατάφορον γ. 30. ἐπανεγνώσεν γ. 37. διαναγνωσθεῖσα γ. b. 4. ἀπετέλεσαν ἄνθρωπον γ. 5. ἐμ-
ψυχωμένην γ. 12. ἐκλήρουξεν γ. 17. νοερῇ τε Α: τῇ νοερῇ γ. προκαταλαβὼν γ. 27. libri θεῖον. 31. ἄνθρωπον add Α.

εἰρήσει τῆτον διὰ τῆς φωνῆς οὐδὲν ἕτερον βουλόμε-
 447 H. von "ἢ τὸ ἄτρεπτον ἐπιδείξαι τῆ λόγῃ, ἵνα τὸ λε-
 γόμενον μὴ εἰς ἄλλο τι ἀλλ' εἰς τὴν θεότητα τοῦ
 μονογενῆς ἀναφέροιτο. ἐν γ' τῷ διαλόγῳ ὅς ἐπιγρά-
 φειδ' ὅτι εἰς ὁ Χριστός „ἕνα γε μὴν υἱὸν καὶ μίαν αὐ-
 τῆ φύσιν φαμέν, καὶ εἰ ἐν προσλήψει νοοῖτο γενέσθαι
 σαρκὸς ψυχὴν ἐχέσης τὴν νοεράν." δι' ὧν ἐδὲν ἕτε-
 ρον ἢ τὸ ἄτρεπτον ἀποσημαίνει τῆς θεότητος. ἐκὼν
 ἢ τῆ υἱὸς μία φύσις, καθάπερ εἶρηδ', τὸ ἄτρεπτον
 ἀνυμνεῖσα τῆς θεότητος, ἐδαμῶς ἀναιρεῖ τὰς καθ' 10
 ὑπόστασιν ἐνωθείσας δύο φύσεις. ἔτω δ' ἂν νοήσιν
 ὁ τῆς εὐσεβείας φίλος καὶ τὸ πρὸς Εὐλόγιον τῷ δι-
 δασκάλῳ εἰρημένον „εἰς λοιπὸν υἱός, καὶ μία φύσις
 αὐτῆ τῆ σαρκωθέντος λόγῃ," τρεῖς ἐτραπέσα ἐδὲ
 τῆς οἰκείας ἀποστῶσα τελειότητος.

κακεῖνο δὲ δεῖ κατὰ τὴν φέρειν, ὡς ὁ θεὸς Κύριλ-
 λος ἐδαμῶς φαίνει μίαν φύσιν Χριστῆ εἰπὼν, ἀλλ' ἕνα
 μὲν Χριστὸν καὶ ἐν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν Χριστοῦ
 849 R. πανταχῶ, "μίαν δὲ φύσιν Χριστῆ ἐκέτι. τὴν τὴν μὲν-
 τοι γε καὶ ἀποκωλύει ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, αἱ τὸν Σέκκενσον 20
 ἐπιγράφοντ', μίαν φύσιν λέγειν ἐπὶ τῆ συνθέσε· „ἐὰν
 γάρ" φησιν „ἀνέλουμεν τὸ ὅτι ἐκ δύο καὶ διαφορῶν φύ-
 σεων ὁ εἰς καὶ μόνος ἐστὶ Χριστός, ἀδιάσπαστος ὢν μετὰ τὴν
 ἔνωσιν, ἐροῦσιν οἱ τῇ ὁρθῇ μαχόμενοι δόξη, εἰ μία
 φύσις τὸ ὅλον, πῶς ἐνηνθρώπησεν;" ὅλον δὲ εἰπὼν, 25
 καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν εἰπὼν, δηλὸν ὡς καὶ τὰ πρὸ τῆς
 ἐνώσεως ἀλλὰ τὰ μετ' αὐτήν, ὅπερ ἐστὶ τὸ σύνθετον,
 λέγει. καὶ γ' ὅλον τί ἐστιν ὁ Χριστός; εἰ δὲ μὴ μία φύ-
 σις τὸ ὅλον, ὑπὲρ τὴν μίαν πάντως. τέτοις καὶ ὁ θεο-
 λόγος συνάδων Γρηγόριος, εἰ καὶ τὸ συναμφότερον ἐν 30
 φησιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ φύσει, τῇ δὲ συνόδῳ. ὁ μὲντοι δυσ-
 χῆς Εὐτυχῆς ἐκ δύο μὲν φύσεων τὴν ἔνωσιν ὁμολογεῖ,
 μετὰ δὲ τὴν ἔνωσιν μίαν ἐδυσφήμει. ἐφ' οἷς αὐτὸν ἢ
 τε ἐν Καλχηδόνι καὶ ἢ πρὸ αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
 δικαίως κατεδίκασε σύνοδος. ἀλλ' ὁ γενναῖος Διόσκορος 35
 ἐδὲν αὐτὸν Ἀπολιναρίῳ διαφέροντα μετὰ πλείους ὁσῆς
 σπερδῆς ἀπεδέξατο. ὁ γ' δυσσεβὴς Ἀπολιναρίος, ἐν τῷ
 περὶ σαρκώσεως αὐτῆ λόγῳ, πρόσεχε οἷα φησιν „ὡ-
 καινὴ κτίσις καὶ μίξις Θεοσπεσία! Θεὸς καὶ σὰρξ μίαν
 ἀπετέλεσαν φύσιν." ἐξ ὧν τὰς ὁχετὰς τῆς δυσσεβείας 40
 οἱ μετ' ἐκείνον ἠρῶσαντο. σὺ δέ μοι καὶ τὸν ἀρχαιό-
 τερον ὄρα βόρβορον. Οὐαλεντίνος γ' κατὰ λέξιν ἔτω

λέγει „τῶν Γαλιλαίων ἐπὶ Χριστῆ δύο φύσεις λεγόν-
 των πλατὺν καταχέομεν γέλωτα· ἡμεῖς γ' τῆ ὁρατῆ
 καὶ ἀοράτῃ μίαν εἶναι τὴν φύσιν φαμέν." καὶ δὴ καὶ
 ὁ Μανιχαῖος πρὸς Σκυθιανὸν ἐπιτέλλων, καὶ ὑπὸ μέμ-
 5 ψεις ποιῶν τὰς δύο λέγοντας φύσεις, τοιαῦτά φησιν·
 „ὁ δὲ τῆ αἰδίου φωτὸς υἱὸς τὴν ἰδίαν ἐσίαν ἐν τῷ ὄρει
 ἐφανέρωσεν, καὶ δύο φύσεις ἔχων ἀλλὰ μίαν ἐν ὁρατῇ
 τε καὶ ἀοράτῳ." καὶ Πολέμων δὲ (τὸν Ἀπολιναρίου
 δὲ διδάσκαλον ἕτος ἀνευφήμει) τὰς ἱερὰς ἡμῶν πα-
 10 τέρας αἰτιώμενος καὶ τὰς ἐν Καλχηδόνι οἱ ἀπὸ "Σεβήρου, 443 H.
 ὄρα τί φησιν· „ἐδὲν χεῖρον ἐννοῆσαι κακεῖνο. θεὸν γ'
 λέγοντες καὶ ἀνθρωπον τὸν αὐτὸν ἐκ αἰχρύνοντ' μίαν
 φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην, καθάπερ μίαν σύνθετον,
 ὁμολογῶντες. εἰ γ' Θεὸς τέλειος καὶ ἀνθρωπὸς τέλειος
 15 ὁ αὐτός, δύο φύσεις ἄρα ὁ αὐτός, καθάπερ ἢ τῶν
 Καππαδοκῶν εἰσηγείδ' καινοτομία καὶ Ἀθανασίου ἢ
 οἰήσις καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁ τύφος. καὶ χηματίζονται
 μὲν, ὡς δὴθεν ἡμέτεροι, φρονεῖν τὰ τῆ ἁγίας πατρὸς
 ἡμῶν Ἀπολιναρίου, κηρύττεισι δὲ καθάπερ οἱ Γρηγό-
 20 ριοι τὴν τῶν φύσεων δύαδα." πῶς ἐν ἐνῇ Εὐτυχῆς
 τε καὶ Ἀπολιναρίου Οὐαλεντίνος τε καὶ Μανιχαῖς τὴν
 τοσαύτην τῆς ἀσεβείας ῥύμην ἐπιχεῖν καὶ τὴν νομὴν
 ἔτως ἐρπυσαν καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς κατα-
 βοσκομένην ἀνασεῖλαι, εἰ μὴ τῆς ἱερᾶς ἐν Καλχηδόνι
 25 ὁμωγῆς ὁ Θεὸς ζῆλος δύο φύσεις ἀδιαιρέτους ἐν
 τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει τῆ Χριστῆ διαπρυσίως τε καὶ
 Θεοφρόνως ἀνεκήρυξε; τῆς γ' αἰρετικῆς φορᾶς ἔτω
 μαινομένης, εἰ μὴ τῆς εὐσεβείας ὁ πύργος ἀνέτρεψε
 τὸ ῥεῦμα, ἐδὲν ἐκώλυεν ὑποβρυχίως πολλὰς τῇ πλάνῃ
 30 γενέσθαι. ὥς εἰ μὴ τοῖς ἐμπροσθεν πατράσιν ἢ τῶν δύο
 φύσεων ἐγνωρίζετο φωνή, τὸ ἀναγκαῖον εἶχεν ἢ σύνο-
 δος διὰ τὴν ἐκείνων λύσαν ταύτην ἀνευρεῖν τε καὶ
 ἀνακηρύξαι. μικρὸν δὲ πᾶσι τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσιν ἐγνω-
 σμένης, πῶς ἐκ ἀπαραίτητον ἦν κατὰ τῶν πολεμίων
 35 ταύτην πανδήμους ψήφοις ἀνασηλῶσαι; "ὥςπερ γ' 852 R.
 πρὸς τὸν δυσσεβῆ Ἀρειον, ἐτέραν ἐσίαν πατρὸς καὶ
 υἱὸς δυσφημῶντα, ἢ ἐν Νικαίᾳ σύνοδος τὸ ὁμοῦσιον
 ἀντετάξατο, καίτοι τῆς λέξεως ἔπω τοῖς πατράσιν ἐπι-
 πολαζέσης, τὴν τὴν δὲ καὶ κεκωλυμένης, ὅφ' ὧν ὁ
 40 Σαμωσατεὺς Παῦλος καθαιρετικὴν ἀπόφασιν ἤνεγκεν,
 οὕτω δὴ καὶ κατὰ τῶν εἰρημένων δυσσεβῶν ἢ ἁγία
 σύνοδος διὰ τῆ δύο φύσεις λέγειν ἐπὶ Χριστῆ ἀνθω-

a. 2. ἵνα μὴ τὸ 5. 5. γε A: τε 5. 9. ἢ] εἰ A. 12. εὐσεβ. Θεὸς φίλος 5. 27. μετ' αὐτήν mg, μετὰ τὴν A: μετὰ τὴν ἔνωσιν 5. 34. καλχηδόνι B, qui sic et infra.
 b. 3. καὶ δὴ A: καὶ μὴν 5. 9. δὲ διδάσκαλον οὕτως A: διδάσκαλον οὕτως 5. ἀνευφημῆ B. 10. τοὺς] libri τοῖς. 27. ἀνεκήρυξαν A.

πλίσατο, οὐκ αὐτὴ πρώτη τὰς τῆς εὐσεβείας φωνὰς ἀνευρέσσει, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἔχουσα πρὸ αὐτῆς τέτων διδασκάλους.

εἰ δέ τις φιλονεικίῃ τὸν Ἰέλιν ἐπὶ Χριστῷ μίαν εἶπεν φύσιν, πρῶτον μὲν οὐπω δῆλον εἰ γνήσιος ὁ 5 λόγος, δεύτερον δὲ προσήκει γινώσκειν ὡς Ἰελίς ὕπερον παρὰ Ῥωμαίοις τὸ τῆς φύσεως τε καὶ ὑποστάσεως ἐφν- λωκρινήθη τε καὶ διεκρίθη ὄνομα, καὶ μάτην τὰ αἰρε- τικὰ ζιζάνια τὴν σπορὰν ἐκείθεν σπερδάζει συλαγωγεῖν. ἀδιακρίτων γὰρ ἔτι τῶν φωνῶν μενέσων ἔδεν ἀπαντᾷ 10 δυσχερές, μᾶλλον δὲ καὶ λίαν ἀκόλυστον, ἀντὶ τῆς ὑπο- στάσεως τῇ λέξει τῆς φύσεως χρῆσασθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑπὲρ Ἰελίς ἐστὶ φάναι.

ἔτι δὲ τὸ αἰρετικὸν ἀναιχνυτέον φρόνημα, καὶ φησι διὰ τί μὴ, καθάπερ ἐκ δύο φύσεων λέγοντες τὸν ἄν- 15 θρωπον, εἶτα μετὰ τὴν ἔνωσιν καὶ μίαν αὐτῷ τὴν φύσιν, μὴ καὶ τὸν Χριστὸν ἐκ δύο φύσεων λέγοντες μίαν αὐτῷ τὴν φύσιν μετὰ τὴν ἔνωσιν ὁμολογοῦ- μεν; μίαν μὲν γὰρ ἴσμεν φύσιν τὸ σύνθετον, ἀναλυ- τικῶς δὲ κεχωρημένοι τρόπον δύο τὰς συνελθούσας γνω- 20 449 Η. ριζομεν. ἀλλ' ἢ μὲν αἰρετικὴ ἀναιχνυτία "ἐπιζητεῖ ταῦτα. μανθανέτωσαν δὲ οἱ ἀσύνετοι ὅτι τότε τὸ σύνθετον μία φύσις ἀκωλύτως λέγεσθαι, ἥνικα μὴ κυ- ρίως ἐπ' αὐτῷ τὰ τῶν ἀπλῶν, ἔξ ὧν συνετέθη, ὀνό- ματα λέγεσθαι. οἷον τὸν ἄνθρωπον ἔτε σῶμα ἂν τις 25 κυρίως ἔτε ψυχὴν εἴποι. ἐδὲ γὰρ ἐδ' ἐπιδέξαιτο ἂν ἔτε τὸν τῷ σώματος ἔτε τὸν τῆς ψυχῆς ὄρον κα- ταχρηστικῶς μέντοι πολλάκις ἢ τε ἀνὰ χεῖρα ὁμιλία τὸ ἀκριβὲς παρατρέχουσα, καὶ τὰ ἱερὰ λόγια τῇ ἐλευ- θερίᾳ κεχωρημένα τῷ πνεύματος, ἐκ μέρους τὸν ὅλον 30 ἄνθρωπον ἐπονομάζουσι, ζυγῶ δευτέρας τῆς διαλεκτι- κῆς ματαιότητος ὑπεκκίνειν ἐκ ἀνεχόμενα. ἐπὶ δὲ γε τῆς ἀσύνετης καὶ ἀνεπινοήτης ἐνώσεως ἔτε παράδειγμα λαβεῖν οἰκειότερον δύναται ἂν τις, καὶ λέγοντες τὸν Χριστὸν ἐκ θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος φαινόμενον αὐτὸν 35 ὁμοίως καὶ θεὸν τὸν αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον· διὸ καὶ κυ- ρίως καὶ ἀληθῶς ἢ παναγία παρθένος θεοτόκος πρεσ- βεύει. ὥστε μάτην ἐκακωργήθη τοῖς ἀσύνετοις τὸ κατὰ τὸν ἄνθρωπον παράδειγμα εἰς διαβολὴν καὶ ἀνα- τροπὴν τῆς ἀσυνγύτης καὶ ἀδιαίρετου τῶν δύο τοῦ 40 Χριστοῦ φύσεων καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως.

ὅτι δὲ Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν κυρίως ἀμφότερα,

ἔξ ὧν [τέ] ἐστὶ, λέγει, οἷον θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἄλλοι τε πολλοὶ βοῶσι, καὶ ὁ θεὸς δὲ Κύριλλος ἐν τῇ πρὸς Σέκενσον ἐπιστολῇ ἕνα φησὶ καὶ τὸν αὐτὸν τέτο καὶ- 5 κείνο ὑπάρχειν. καὶ πρὸς Οὐαλεριανὸν δὲ τὸν Ἰκονίου ἐπίσκοπον ὁμοίως γράφει „οὐκ ἔν ὁμολογεῖται ὡς μὲν τὸ ἀπὸ σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, τὸ δὲ ἐκ θεῷ θεὸς ἐστὶ, κα- τὰ ταῦτον ἀμφότερα Χριστός, εἰς ὧν υἱός, εἰς κύριος μετὰ τῆς ἰδίας αὐτῷ σαρκός." τὸ γὰρ ἀμφότερα τί ἄλλο ἢ ὅτι ὁ αὐτὸς ἐστὶ καὶ θεὸς καὶ ἄνθρωπος βεβαίως; ἀλλὰ 10 καίτοι ταῦτα βοῶντος Κυρίλλου, ὁμοῦς ἐτόλμησάν τινες ὑλακτεῖν ὡς ὁ Χριστὸς ἐκ θεότητος μὲν ἐστὶ καὶ ἀνθρωπότητος, οὔτε δὲ ἄνθρωπος οὔτε θεός, "μηδὲ τῷ Παύλῳ τὸ θεόπνευστον καὶ μεγαλόφωνον κα- 853 R.

ταυδεσθέντες, ὅς κέκραγεν „Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σή- 15 μερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὴν αἰῶνα," διὰ μὲν τῷ χθὲς καὶ σήμερον ἄνθρωπον [τὸν] αὐτὸν ὁμολογῶν, διὰ δὲ τῷ καὶ εἰς τὴν αἰῶνα τὸν αὐτὸν ἀνακηρύττων θεόν. καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς „εἰς θεός, εἰς καὶ μεσίτης θεῷ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς," ὥστε κυρίως ὁ 20 Χριστὸς καὶ ἄνθρωπος καὶ θεός. καὶ Ἀθανάσιος δὲ γνήσιον ἑαυτὸν τῷ Παύλῳ δεικνὺς μαθητὴν ἔτω φη- σὶν „ἐπεὶ καὶ θεὸς ἐστὶν ὁ Χριστός." Βασιλείδης δὲ καὶ τῶν ἱερῶν Γρηγορίων καὶ τῶν ἄλλων ὁσίων πατέρων, εἴ τις συλλέγειν πειραθῆι, εἰς τὸ ὑπεῖρον ἂν αἱ μαρ- 25 τυρίαι παρατενέσσει τὸν λόγον. ὁ μέντοι γε σοφὸς Κύ- ριλλος τὸν τῆς οἰκωμένης διδασκαλὸν Παῦλον μάρ- τυρα καλῶν κατὰ τῶν μὴ βελομένων ὁμολογεῖν θεο- τόκον τὴν ἁγίαν παρθένον (ἔτω γὰρ ἐπιγράφει καὶ τὸν λόγον) ὅρα τί φησιν „ἡνὲν δὲ τὴν φωνὴν μὲν ἐκ εἰ- 30 ρηκεν, ἥτοι τὴν θεοτόκος, θεὸν δὲ τὸν Χριστὸν ἐπὶ πάντων ἀνεβόησεν." καὶ πάλιν „εἰ μὴ θεὸν ἅμα καὶ ἄνθρωπον ἠπίεστο τὸν Χριστὸν, ἐκ ἂν ἐπέφερε κατὰ σάρκα τέτο γὰρ φανερώς ἐπὶ τῷ μὴ μόνον "ἀνθρώπου 45 50 Η. ἀλλὰ καὶ ἑτερόν τι τὴν ἐσῖαν ὑπάρχοντος λέγει." ὁ δὲ αὐτὸς θεοφόρος ἀνὴρ καὶ τῷ δευτέρῳ ἀναθεμα- τισμῷ τὰ αὐτὰ βοᾷ. „εἴ τις ἐκ ὁμολογεῖ καθ' ὑπό- 55 στασιν σαρκὶ ἡνῶσθαι τὸν ἐκ θεῷ πατρὸς λόγον, ἕνα τε Χριστὸν εἶναι μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός, τὸν αὐτὸν δη- λονότι θεόν τε καὶ ἄνθρωπον, ἀνάθεμα ἔστω." καὶ ἐν τῷ πρὸς τὰς βασιλίδας προσφωνητικῷ ὁμοίως „ἕνα 40 τε ἡμῖν ἔστω ἀναδειχθῆναι Χριστὸν, τὸν αὐτὸν ὁμῶς θεὸν ὄντα καὶ ἄνθρωπον." καὶ μυρία ἄλλα. κατὰ δὲ τὸν

a. 10. μενουσῶν B: μενόντων AC. 21. ζητεῖ c. 23. ἀπολύτως A. 25. σῶμά το ἄν c. 32. ἀνεχό-
μεθα c. 34. οἰκειότατον A. b. 1. λέγεται AC: καὶ λέγεται c. 4. τὸν add A. 5. ὁμολογοῦμεν ὡς] infra
(p. R. 857, 5) ὁμολογουμένως. ibidem δὲ additur ante κατὰ. 9. ὁ om A. 14. Ἰησ.] Hebr. 13, 8. 16. τὸν om A.
17. τοῦ add B. 18. εἰς θ.] 1 Tim. 2, 5. 31. ἅμα A: τε c.

οὖν ὡς πολλή καὶ ἄπειρος ἡ διαφορὰ τοῦ κατὰ τὸν Χριστὸν μυστηρίου καὶ τοῦ κατὰ τὸν ἄνθρωπον παραδείγματος· ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὧν ἐστίν, ἔλεγε ταῦτα, ὁ δὲ ἐξ ὧν προήλθε, καὶ διαπρυσίως ταῦτα ὀνομάζεται.

ἀλλὰ γὰρ τῆς αἰρέσεως πάλιν ἡ ἀπόνοια τὴν τε-
τάρτην μέμφετο σύνοδον ὡς ὅρον ἐκθεμένην, διατει-
νομένη τὴν τοιαύτην ἐπιχείρησιν ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν
Ἐφεσον πρώτης συνόδου παντελῶς ἀποκεκωλῆται. καί-
τοι γε εἰ κατὰ τὸν λῆρον αὐτῶν ἀπέργεν ἡ σύνοδος
ἕτερον ὅρον μὴδ' ὅλως προάγειν, αὐτὴ κατ' ἐαυτῆς
πρὸ τῶν ἄλλων τὴν καταδικάζουσαν ἐξήνεγκε ψῆφον·
ὁρίζει γὰρ αὐτὸ τῆτο τυπῶσα, ἃ μὴδετέρα τῶν πρὸ αὐ-
τῆς διωρίσατο. ἀλλὰ καὶ ἡ κατ' ὑπόθεσιν ἔνωσις αὐ-
τῆς ἐστίν ὅρος, ὃ ταῖς πρεσβυτέραις τῶν συνόδων οὐ
διώριζαι. καὶ δὴ καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν ὀν' 15
ἀγίων πατέρων, ἐξ ὧν αὐτοὶ ληρῶσι, παραγράφεται
τὸν πνευματομάχον γὰρ αὐτὴ καθελεῖσα, τῷ κατὰ τὴν
Νίκαιαν ἐκφωνηθέντι ὅρῳ τὴν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος θεολογίαν προαείσα συνήρμοσεν. εἰ γὰρ αἱ προ-
λαβεῖσαι προσειθεῖσαι τὸν μῶμον ἐκφύγουν, ἐδ' αἱ 20
μετ' αὐτὰς ἐν τοῖς ὁμοίοις ἀνομοίως ἔξωσι τὴν κατὰ-
γνωσιν. ἔτω τὸ ἀσύνετον πάντα φύρει καὶ διασρέφει.
καὶ γὰρ ἡ ἐν Ἐφέσῳ σύνοδος πίσει μὲν ἑτέραν, ἥς ἐναντία
τὰ δόγματα πρὸς τὴν ἐν Νικαίᾳ καθέστηκε σύνοδον,
παντελῶς ἐκτίθεσθαι διεκώλυσεν ἀκηράτων δὲ τῶν ἐν 25
αὐτῇ σωζομένων, ἅπερ ὁ καιρὸς ἀπαιτεῖ προσεῖθαι
αὐτῆς τε γέγονεν ἔργον, καὶ τῶν πραγμάτων ἡ φύσις
διδάσκαλος, καὶ τῆς ἐκκλησίας ὁρᾷ τῆτο ζέροντος
διὰ παντὸς ἡ παράδοσις. διὸ καὶ κατὰ τὴν Ἀλεξάν-

856 R. δριαν, ἔπω τῆς οἰκουμενικῆς συγκροτηθείσης συνόδου, 30
τὸς ἐν αὐτῇ τῶν ἱερέων λογάδας ὁ θεσπέσιος ἀθροί-
σάμενος Κύριλλος, καὶ πίσει διαθέμενος ἔγγραφον, τῷ
Νεστορίῳ διεπέμψατο.

ἐκφύγει μὲν ἔν τῳ τὰς ἀδίκους λαβὰς ἡ εὐσέβεια·
τὸ αἰρετικὸν δὲ πάλιν ἑτέροις μῶμοις ἐπιπηδᾷ οὐκ 35
αἰχύνει, καὶ φησιν ὡς ἡ κατὰ Καλχηδόνα σύνοδος
τοῖς Κυρίλλου δόγμασι μάχετο. ὁ μὲν γὰρ ἐν τε ταῖς πρὸς
Σέκενσον ἐπιστολαῖς καὶ ἀλλαχῇ δὲ τὸν Χριστὸν δογμα-
τίζει ἐκ δύο φύσεων, ἡ δὲ τὴν τοιαύτην φωνὴν ὁμο-
κίτῃσα δύο φύσεις ἀδιαιρέτως ἀντεχειροτόνησεν· ἔτω 40
τὸ συκοφαντεῖν τὴν ἀληθεύειν πολὺ τῇ αἰρέσει σπου-
δαιότερον. καὶ γὰρ Διόσκορον ἡ σύνοδος, τὸ ἐκ δύο

μὲν φύσεων δεχόμενον, "τὸ δύο δὲ φύσεις ἐκ ἀνεχό-451 H.
μενον δέξασθαι, ὡς τὰ τῆς Εὐτυχῆς νοσῶντα διώσατο·
καὶ ἐκ ἀπλῶς ἐξεκήρυξε τὸ ἐκ δύο λέγειν φύσεων τὸν
Χριστὸν, ἀλλὰ τὸ λέγειν κατ' Εὐτυχέα καὶ Διόσκορον.

διὰ μέντοι τῆς δύο φύσεις ἀδιαιρέτως μετὰ τῆς εὐσε-
βοῦς διανοίας λέγειν αὐτὴν καὶ τὸ ἐκ δύο φύσεων συν-
εισήγαγεν. ὅτι γὰρ Εὐτυχῆς ἐκ δύο μὲν ἔλεγε φύσεων,
δυσσεβῶς δέ, πρόδηλον. καὶ τοίνυν τὴν Κυρίλλου φίλην
φωνήν, ἀλλὰ τὴν Εὐτυχῆς δυσσεβείαν ἡ σύνοδος ἀπε-
πέμψατο. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ μέσον τῶν ἐν Καλ-
χηδόνη πεπραγμένων τῆς πίσεως τοῦ ἐν ἁγίοις Φλα-
βιανῷ ἀναγινωσκομένης, ἐν ᾗ ἐγγράφητο „ἐκ δύο φύ-
σεων ὁμολογῶμεν εἶναι τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν ἐνανθρώ-
πησιν, ἐν μιᾷ ὑποστάσει, ἐν ἐνὶ προσώπῳ, ἕνα Χριστὸν,
ἕνα τὸν ὁμολογῶντες," ἡ σύνοδος ἐξεβόησεν αὐτοὺς
τε ἔτω φρονεῖν καὶ τῶν πατέρων πίσει εἶναι ταύτην
ἐπίστασθαι. πῶς ἔν ἡ ταῦτα λέγουσα ἡ Κυρίλλου μάχετο,
ἡ τὰς λέγοντας εὐσεβῶς ἐκ δύο φύσεων ἀποσρέφει;
Ταῦτα διεξελθὼν ὁ ἱεράρχης Εὐλόγιος, καὶ παραινέσιν
πρὸς ἔνωσιν ἐκκλησιαστικὴν τὰς διεσῶτας παρακαλῶσαν
τοῖς εἰρημένοις ἐπιθείς, περατοῖ τὸν λόγον.

Καὶ ὁ ἐφεξῆς δὲ λόγος κατὰ τῶν συκοφαντῶν τῆς
ἐν Καλχηδόνη συνόδου τὴν σπερδὴν ἔχει. γυμνάζει δὲ
κάνταῦθα τὸ κατὰ τὸν ἄνθρωπον παράδειγμα, ὃ κέ-
χρητο μὲν Κύριλλος εὐσεβῶς, προσφέρει δὲ δυσσεβῶς
τὸ ἀλλόφυλον· προσφέρει γὰρ ἵνα μίαν φύσιν ἐπὶ Χριστῷ,
ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ, λέγεσθαι δογματίσῃ. πλὴν
ἐξ ὧν ὑπὲρ τῆς ἀσεβείας σπερδάσει, κατ' αὐτῆς μᾶλλον,
κἂν ἐκ ἑκτῇ τὴν αἰσθησιν, ἐξοπλίζετο. λέγει γὰρ ὡς ἐπὶ
τῶν ἀνομοιομερῶν τὸ ὅλον ταῖς τῶν μερῶν προσηγο-
ρίαις ἐκ ὀνομάζετο, ἀλλ' ἰδιαζέσθαι κλήσει γνωρίζεται·
εἰ δὲ τῆτο, καὶ μιᾶς γνωσθήσετο φύσεως. ἡ μὲν αἰρεσις
ἔτω συμπλέκει τὸ σόφισμα, ὃ δὲ τῆς λόγου μαθητῆς
Εὐλόγιος τὸ ματαιολόγον αὐτῆς ἐξελέγξας, πατρικαῖς
ἐπιδείκνυσιν μαρτυρίαις κυρίως τε καὶ ἁληθῶς τὸν ἕνα
κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ θεὸν καλεῖσθαι καὶ ἄνθρωπον,
ὥς εἰ ἐφ' ὧν τὸ ὅλον τὰς τῶν μερῶν προσηγορίας ἐ-
δέχετο, ἐδ' ἡ μία συνεισάγεται, ἐφ' ὧν τὸ ὅλον τῶν
μερῶν τὰς κλήσεις κυρίως ἀναδέχεται, ἐπ' ἐκείνων καὶ
ἡ μία φύσις συνθεωρηθήσεται.

ὁ μέντοι γε σοφὸς συγγραφεὺς παράγει τὸν ἱερὸν
Κύριλλον ἐρμηνεύοντα ἑαυτόν, ὅπως καὶ ἐφ' ᾧ τῷ

a. 5. τὴν τε τετ. c. 22. τὸ A: τὸν c. 28. διδάσκαλος add A. 31. αὐτῇ A: αὐτῷ c. 34. οὖν add A.
36. et b 10. 23. χαλκ. B. 39. ἐκ δύο δογματίζει c. b. 19. ταῦτα δὲ διεξ. c. 21. τὸν add A. 28. ἀσεβείας mg:
libri εὐσεβείας. 37. τὰς τῶν — 38 τὸ ὅλον om B. 39. ἐκείνων γὰρ καὶ ἡ c.

κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἐχρήσατο παραδείγματι. Θεοδώρ
 ρ' τῆ Μοψβεσίας τὸ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἐνδιαβάλ-
 λοντος παράδειγμα ὡς ὑπάρχον τῷ κατὰ Χριστὸν μυ-
 σηρίῳ ἀνάρμοστον, ἔτις ἐν τῷ λεγομένῳ πρώτῳ τόμῳ
 ἀνθυποφέρει ὁ Κύριλλος· „ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὄντα 5
 857 R. γινώσκωμεν καὶ ἐκ Θεοῦ πατρὸς Θεϊκῶς „καὶ ἐκ γν-
 ναικὸς κατὰ σάρκα· κεχρήμεθα δὲ τῇ τῆ παραδείγμα-
 τος χρεία, τηρῶντες πανταχῇ τῇ ἐνώσει τὸ ἀδιάσπασον,
 καὶ τὴν διαίρεσιν παρωθέμενοι.“ ἀκρίβεις ἐφ' ᾧ Κύ-
 ριλλος παραλαμβάνει τὸ παράδειγμα· ἔρ' ἵνα σὺ μίαν 10
 452 H. τῆ Χριστοῦ φύσιν „καινολογήσης, ἀλλ' ἵνα Θεόδωρος
 καὶ Νεστόριος καταγινῶσι τῇ τοῦ παραδείγματος
 χρεία, τηρῶντος τῆ ἱερᾶ Κυρίλλου τῇ ἐνώσει τὸ ἀτμη-
 τὸν τε καὶ ἀδιάσπασον. σὺ δ' ἴσως ἀκολοθῶν τῷ παρα-
 δείγματι ἐδὲ θεὸν ἐδὲ ἄνθρωπον κυρίως εἰπεῖν ἀνάχοιο 15
 ἂν τὸν Χριστόν, διότι ἐδὲ ὁ ἄνθρωπος, τὸ παράδειγμα,
 οὔτε σῶμα κυρίως ἔτε ψυχὴ, εἰ ἐκβιάσθαι ταῦτα λέγειν
 αὐτόν, διότι ἐπὶ τῆς κατὰ Χριστόν ἀποθρήτῃ ἐνώσεως,
 ἔξ ὧν αὐτὸς σύγκειται, ταῦτα κυρίως λέγει. οὐ τοίνυν,
 καὶ ὁ ἄνθρωπος μιᾷς λέγοιτο φύσεως, οὐδεὶς ἀκολο- 20
 θίας ἀπαιτήσῃ λόγος καὶ τὸν Χριστόν μιᾷς ὑπάρχειν
 διὰ τοῦτο φύσεως. διὸ καὶ Κύριλλον τὸν Θανμάσιον
 μίαν μὲν τὸν ἄνθρωπον φύσιν εὐρήσεις λέγοντα, μίαν
 δὲ φύσιν εἰπόντα τῆ Χριστοῦ ἐκ ἂν φωράσης. εἰ δὲ
 τις δύο φύσεις δέδοικεν εἰπεῖν, ἵνα μὴ διαίρεσιν συν- 25
 εἰσάξῃ, πρῶτον μὲν οὕτως ἀπλῶς μηδὲ λεγέτω δύο
 φύσεις, προστιθέτω δὲ τὸ ἀδιαίρετον, εἴτα συνομολο-
 γείτω καὶ ἕν καθ' ὑπόστασιν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπό-
 στασιν, ἢ ἀντ' αὐτῶν, εἰ βέλει, τὸ μίαν τῆ λόγῃ φύσιν
 σεσαρκωμένην. ταῦτα ρ' ὁ λέγων κατὰ τὸν γνώμονα 30
 τῆς ἀκριβείας Κύριλλον ἐκ ἂν ἐδὲ συκοφάνταις πα-
 ράχοι λαβὴν ὡς διαίρεσιν δογματίσας τῶν φύσεων. καὶ
 ρ' καὶ τῶν ἀνατολικῶν δύο φύσεις εἰπόντων, καὶ συ-
 κοφαντεῖν αὐτὰς ὡς διαιροῦντας ἑτέρων κινήσεων,
 πρὸς Ἀκάκιον γράφων, ἐπειδὴ μετὰ τῆ εἰπεῖν δύο φύ- 35
 σεῖς καὶ τὸ ἀδιαίρετον συνῆψαν καὶ ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ
 Χριστῷ τὰς δύο φύσεις ὁρῶν ὁμολόγησαν, τέκνα μὲν
 διαβόλῃς τὰς συκοφάντας ἀποφαίνει, τὰς δὲ διομολο-
 γήσας κατὰ τὸ φρόνημα τῶν ἀνατολικῶν ἀδύνατόν
 ποτε διαίρεσιν εἰσάγειν. ὅρα δὲ καὶ Ἀθανάσιον, οἷα 40
 περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆ λόγῃ γράφων κατὰ τῶν
 τὰ Ἀπολιταρίῃ νοσούντων ἐκτίθετο. λέγων ρ' διὰ τοῦ

ἐκάτερα τὸ δύο παρ' οὐδενὸς τῶν εὐσεβῶν εἰσάγειν
 ὑπενοήθη διαίρεσιν. λέγει δὲ „ἀλλ' ὁ ὧν φύσει θεὸς
 γεννᾷ ἄνθρωπος, ἵνα εἴς ἡ τὰ ἐκάτερα τέλειος, κατὰ
 πάντα θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός.“ καὶ ὁ θεολόγος
 δὲ Γρηγόριος ἐν τῷ ἀπολογητικῷ φησὶ „τῆτο ἡ κενω-
 θεῖσα Θεότης, τῆτο ἡ προσληφθεῖσα σὰρξ, τοῦτο ἡ
 καινὴ μῖξις, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἐν ἐκ δυοῖν, καὶ δι'
 ἐνὸς ἀμφοτέρω.“ καὶ δὴ καὶ πρὸς Οὐαλεριανὸν τὸν
 Ἰκονίτι γράφων ὁ Κύριλλος „ἐκὼν ὁμολογεμένως μὲν”
 φησὶ „τὸ ἀπὸ σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, τὸ δὲ ἐκ Θεοῦ Θεός.
 ἐστὶ δὲ κατὰ ταῦτόν ἀμφοτέρω ὁ Χριστός.“ ὥσπερ ἂν
 ἐ τέμνῃ τὸ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος τὸν ἕνα Χριστόν, ἐδὲ
 τὸ ἀμφοτέρω, ἐδὲ τὸ ἐκάτερον, ἔτις οὐδὲ τὸ δύο, εἰ
 μὴ τὸν νῦν εἴησαν ἐκτετμημένοι τινὲς καὶ τοῦ καλοῦ
 σπορέως ἐδένα καρπὸν φῦναι δυνάμενοι.

σὺ δὲ μοι σκόπει πάλιν νεανιευομένην τὴν αἵρεσιν.
 ὁ Κύριλλος, φησὶ, τὸ δύο λέγειν φύσεις ἀδιαίρετους
 ἐξεκλήρουξεν, ἀντίπαλον εἶναι νομίζων τῇ λεγέσει δόξῃ
 μίαν εἶναι φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην. ὅρῳ δὲ αὐ-
 τῆς τὸ φρόνημα καταβάλλει. διττὸν ρ' τὸ ἀδιαίρετον
 κἀνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτῷ „λόγοις, ὁ συγ- 453 H.
 γραφεὺς ἐπιδειξάμενος φαίνεται, „καὶ τὸ μὲν Νεσορίῳ 860 R.
 φίλον, τὸ δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τιμώμενον, καὶ διὰ τοῦτο
 ἀλλήλοις ἀντικείμενα. τὸ ρ' κατὰ χάριν ἀδιαίρετον ὡς
 ὅπλον Νεσορίῳ ἀποβάλλει, τὸ δὲ καθ' ὑπόστασιν ἀδιαί-
 ρετον ἥτοι ἡ καθ' ὑπόστασιν ἐνωσις περιφανῶς καὶ κη-
 ρύσσει καὶ περιπτύσσει. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐνωσιν ἐπὶ
 Χριστῷ λέγων μὴ συνάπτει τῇ ἐνώσει τὸ καθ' ὑπόστα-
 σιν, ὑποπτον τὸ ῥῆμα ποιῇ, ἔτις εἴ τις δύο φύσεις
 ἀδιαίρετας λέγοι μὴ συνεπιφέρων τὸ καθ' ὑπόστασιν,
 εἰς τὴν αὐτὴν ὑποψίαν περιτρέπει. ὡσαύτως δὲ καὶ
 ὁ λέγων ἄνθρωπον ἀναλαβεῖν τὸν θεὸν λόγον, εἰ μὴ
 τὴν φωνὴν ἄλλοθεν ἐρμηνεύσει (δυνατὸν ρ' αὐτὴν
 καὶ κατὰ Νεσορίον καὶ κατὰ τὸν ὁρθὸν εἰπεῖν λόγον
 λαβὴν παραχεῖν τοῖς ἀκροαταῖς), ἐκ ἔστιν ἀναίτιος.
 διὸ καὶ ὁ διαιτῶν σοφὸς Κύριλλος ἐν μὲν τῷ θησαν-
 ρῷ τὸν θεὸν λόγον ὥσπερ τινα ποδὴρη τὸν ἐκ Μα-
 ρίας ἄνθρωπον ἢ ναὸν ἀναλαβεῖν λέγει, ἐν δὲ ταῖς
 πρὸς Σέκενσον ἐπιστολαῖς „ἐκοῦν ἄνθρωπος” φησὶ
 „γέγονεν, οὐκ ἄνθρωπον ἀνέλαβεν, ὡς Νεσορίῳ δο-
 κεῖ.” καὶ ὅρα τῆς διαίτης τὸ ἀγγλῆναι καὶ νηφάλιον.
 ὁ μὲν ἄνθρωπον καὶ ναὸν ἀναλαβεῖν ἱερολογεῖ, Νε-

a. 9. ᾧ A: ὧν c. 17. εἰ] ἡ A. 22. Κύριλλον μὲν τὸν c. 28. ἐν] τὸ ἐν A. 29. βούλειτο τὸ c. 31. πα-
 ράχοι c. 33. τῶν add A.
 b. 11. κατ' αὐτὸν c. ὁ om A. 15. σπορέως c. φῦσαι B. cf. ad p. 17 a 7. 30. λέγοι B: λέγει c.
 34. priorem καὶ add A.

ζόριον δὲ ἄνθρωπον ἀναλαβεῖν εἰπόντα παραγράφεται, εὐσεβῶς δὲ ἐκάτερον. ὁ μὲν γὰρ ὑποσάντα τὸν ἄνθρωπον ἀναλαβεῖν Νεζόριος ἐσοφίζετο, ὁ δὲ ἔμενον προὑποσάντα, ἐν ἑαυτῷ δὲ τῆτον ὑποσέσαντα, καὶ τῷ ἀτρέπτῳ μεμενηκότα τῆς θεότητος, ἀληθῶς 5 γενέσθαι καὶ ἄνθρωπον. σοφῶς ἔν καὶ ὁμοίως διαπραττόμενος ὁ ἱερός Κύριλλος καὶ ἐν τῇ πρὸς Σέκκον ἐπιστολῇ τὸ δύο φύσεις λέγειν ἀδιαιρέτως μετὰ τὴν ἔνωσιν, μὴ συνεπιφέροντα τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, μάχεσθαι τοῖς μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην 10 δογματίζεσθαι φησιν. ἔτι γὰρ αὐτάρχης ἔτις ἡμίτομος ἡ φωνὴ ῥηθεῖσα συνελθεῖν καὶ ὁμοφρονῆσαι τοῖς μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην κηρύττεισιν. εἰ δὲ δύο τις φύσεις ἀδιαιρέτως εἰπὼν συμπαραλάβοι καὶ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, ὁρθῶς τε καὶ εὐσεβῶς ἔρεῖ, 15 καὶ Κύριλλον εὐρήσει ὁμότητην. καὶ ἄκρως κατὰ τὸ τέλος τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς οἷα διεξείσι. „τὸ ἀδιαιρέτως” φησί „προσθεθὲν δοκεῖ μὲν πως παρ' ἡμῶν ὁρθῆς εἶναι δόξης σημαντικόν, αὐτοὶ δὲ ἔχ' ἔτι νοθεύουσιν.” ὥς εἰ ἔτις ἐνόησεν, ὁρθοδόξως ἂν ἔλεγον καὶ τῇ 20 Κυρίλλῳ γνώμῃ συνέβαινον. ἔτι γὰρ τὸ ἀδιαίρετον αὐτῷ δόξης ὁρθῆς τοῖς συνάπτει τὴν φωνὴν ἢ συνεπινοῦσι τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως, τοῖς αἵρετικοῖς δὲ διεσπασμένον καὶ τὸ ἀδιαίρετον τῆς γὰρ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως αὐτὸ διαχίζουσιν. ἔτι δ' ἂν εἴη μεμ- 25 γόμενος καὶ τὰς λέγοντας μὲν δύο φύσεις ἀδιαιρέτως, τὴν καθ' ὑπόστασιν δὲ μὴ συνομολογῆντας ἔνωσιν μάχοντο γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔτοι τοῖς μίαν φύσιν φρονῶσι τῆ θεοῦ λόγῃ σεσαρκωμένην. τὰς μέντοι μετὰ τοῦ λέγειν δύο φύσεις ἀδιαιρέτως ἐν τῇ καθ' ὑπόστα- 30 σιν ἐνώσει θεωρεῖν οὐτ' ἂν μεμψαίμην. ἔρεῖ, ὥς περ ἐδὲ τὰς ἀνατολικὰς τὰ ὁμοία λέγοντας ἐμεμψαίμην, 454 H. ἀλλ' ἔτε ἐμοὶ τὰναντία “φρονεῖν οὐτε διαμάχεσθαι πρὸς τὴν μίαν τῆ λόγῃ φύσιν σεσαρκωμένην ἐκ ἂν ψηφισαίμην.

σὺ δὲ μοι συνδιασκόπει ὅπως οὐδ' ἡ μία φύσις τοῦ λόγου σεσαρκωμένη, ἀπλῶς οὕτω προαγο- 861 R. μένη, οὔμενον τὸ ἀνεπίληπτον οὐ διασώζει. “λέγοιτο γὰρ ἂν μία φύσις τοῦ λόγου σεσαρκωμένη καὶ οἷς ἄψυχος ἡ προσληφθεῖσα νομίζεται σάρξ, καὶ οἷς 40 τῶν συνελθόντων ἡ σύγχυσις δυσσεβεῖται, καὶ οἷς ἡ τῆ λόγῃ φύσις εἰς σάρκα φρενοβλαβῶς ἀναχέεται. ὁ δὲ τῆς ἀκριβείας διδάσκαλος Κύριλλος, ἔκασον τῶν αἵρε-

τικῶν φρονημάτων ὁμοτίμως βδελυσσόμενος, διὰ τῆς κοινῇ προκειμένης φωνῆς τὸ ἀδιαίρετον μὲν καὶ ἀσύγχυτον τῶν συνελθόντων τρανολογεῖ φύσεων, ἀπειθύνει δὲ ταύτην ἔτι μᾶλλον, τὴν σεσαρκωμένην φύσιν ἐψυχῶσθαι δογματίζων ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερῇ. διὸ καὶ τὰς ἀνατολικὰς, ὡς πολλάκις εἶρητο, ταύτην μὲν τὴν φωνὴν οὐκ εἰπόντας, τὴν δὲ ἰσοδυναμῆσαν προβαλλομένους (δύο γὰρ φύσεις εἶπον πρεσβεύειν ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει) καὶ μηδὲ τὸ ἀδιαιρέτως ἐπε- 5 νεγκόντας ὁρθοδόξως ἀνεκήρυξεν. καίτοι γε ἐδ' αὐτοῖς ῥήμασι τὸ καθ' ὑπόστασιν ἔγραψαν, ἀλλ' ἔξ ὧν εἶπον ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογεῖν τὸν ἐκ πατρὸς ἀχρόνως γεννηθέντα καὶ ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας ἐκ' ἐχάτων, καὶ τὸν αὐτὸν πρεσβεύειν θεόν τε καὶ ἄνθρωπον, ἅτε 10 δὴ σύνδρομα εἰδὼς τὰ εἰρημένα τῇ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσει φωνῇ, ὁμοδοξεῖν αὐτὸν αὐτοῖς περιφανῶς ἐμαρτύρησε. δεῖ δ' οὖν εἰδέναι ὡς οἱ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν εἰπόντες πατέρες ἡμῶν δύο τινῶν σύνοδον καθ' ἔνωσιν ἀδιάσπασον διὰ ταύτης τῆς φωνῆς δογματί- 15 ζουσιν. εἰ δὲ ἀσύγχυτα τὰ συνελθόντα μεμένηκεν, ἐδὲν ἡ προκειμένη φωνὴ παραδίδωσιν. ὡσαύτως καὶ τὸ μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην λέγειν εἰς τὴν αὐτὴν μὲν ἔννοιαν χεδὸν ὑποφέρεται, παρελκυθῆναι δὲ πολλοῖς αἵρετικοῖς πρὸς τὸ βέλημα τὸ ῥάδιον ἐμπαρέχετο. ὥς 20 ἐχ' ἀπλῶς αὐτὴν παραδεκτέον, ἀλλ' ὡς ὁ τὰ θεῖα σοφὸς ἐχρήσατο Κύριλλος, τρεῖς ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερῇ συνάπτοντα ἐψυχωμένην, καὶ τῶν συνελθόντων συνεπιθεωρῶντα τὸ ἀσύγχυτον. ἔτι γὰρ ἐκάτερα φωνῇ τῆς ἀκριβείας ἐκ ἐπιστάσεως, ἐν μὲν δηλῶσι τὸ πρόσω- 25 πον, τῶν δὲ συνελθόντων ἔτρανολογεῖ τὸ ἀσύγχυτον. πάλιν οἱ δύο φύσεις ἀδιαιρέτους δοξάζοντες τὸ μὲν ἀσύγχυτον διετράνωσαν, ἐν δὲ εἶναι τὸ πρόσωπον ἢτοι τὴν ὑπόστασιν ἔσυνδιετράνωσαν, ὥς εἰ καὶ τὰς δύο φύσεις ἀδιαιρέτως λέγοντας ἢ τὴν καθ' ὑπόστασιν 30 ἐπισυνάπτειν ἔνωσιν ἢ τὴν μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σεσαρκωμένην ἢ τὸν αὐτὸν θεόν τε καὶ ἄνθρωπον. ἄνευ γὰρ ἐνὸς τῶν εἰρημένων τὸ ἀτελὲς ἢ φωνὴ προβαλλομένη δικαίως ἂν διελέγχοιτο. Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὁμοία διελήλυθὼς ὁ συγγραφεύς, καὶ παραινέειν παρακα- 35 λοῦσαν πρὸς ὁμόνοιαν καταβαλὼν, καὶ τὸν παρόντα διαναπαύει λόγον.

Ὁ δὲ ἐφεξῆς αὐτῷ λόγος πρὸς τὰς οἰομένους ἀνθρώπιναις ἐπινοίαις δύνασθαι τὴν ἀληθῆ τῶν Χριστιαν-

a. 12. ἡ φωνὴ ἢ ῥηθεῖσα c. 13. κηρύττουσιν A: δογματίζουσιν c. 22. ἢ] an ἡ? 24. διεσπασμένον c. 42. ἀνα-
χίται A: ἀπειράπη c. b. 2. κοινῆς A. 7. immo προβαλλομένους. 18. libri συνόδων. 27. libri ἐψυχωμένην.

455 **H.** γὰρ ὑποβάλλειν θεολογίαν διαλέγετο· ἐν ᾧ "θεολογήσας
 εὐσεβῶς, καὶ κρείττω πάσης ἐπιτεχνήσεως καὶ τῆς ἐκ
 λόγων σοφίας τὴν ἱπαρὰ Χριστιανοῖς ἀποδειξάμενος
 θεολογίαν, καὶ τὸ ἐξηρημένον αὐτῆς ἀνυμνήσας, δια-
 λαμβάνει ὡς ἐφ' ἡμῶν μὲν αἱ τῶν ιδιωμάτων δια- 5
 φοραὶ φανερώς διεσέχασιν, καθ' ὥς ἀπ' ἀλλήλων δια-
 κρινόμεθα, καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς τινὸς ὑποστάσεως
 θατέρας οὐκ οἶδε κοινοποιεῖν ιδιώματα, ἐπὶ δὲ τῆς
 864 **R.** ἁγίας τριάδος αἱ ιδιότητες ἀκίνητοι "μένεσαι συνά-
 πτονται πως, διὰ τῆς ἀδιαίρετης ἐνώσεως καὶ τὸ μίαν 10
 εἶναι τῶν ὑποστάσεων τὴν ἐνέργειαν πλείστην ἔχουσαι
 καὶ τῇ διακρίσει τὴν θεϊκὴν τε καὶ ὑπόθετον πρὸς ἀλ-
 λήλας συνάφειαν, καθ' ἣν υἱὸς ἐν πατρὶ καὶ πατὴρ
 ἐν νύῳ καὶ υἱὸς ἐν πατρὶ καὶ πνεύματι καὶ πνεῦμα ἐν
 νύῳ καὶ πατρὶ θεωρεῖται, τῆς συναφείας πανταχόθεν 15
 ἐπικρατέσης καὶ μηδ' ἐν τοῖς ιδιώμασι καινοτομήσης
 τὸ ἀδιαίρετον. καὶ δὴ καὶ τὸ εἶναι ἄλλο τί ἐστιν ἐπὶ
 τῆς ὑπεραρχίης τριάδος καὶ ἄλλο τὸ ἐν ἡμῖν· ἐκεῖ μὲν
 γὰρ τὸ ὄν ὑπὲρ τὸ εἶναι, ἐνταῦθα δὲ οὐδὲ κυρίως ὄν.
 πῶς γὰρ ἂν εἴη κυρίως ὄν τὸ ἐκ μὴ ὄντων παρηγμένον, 20
 καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν τῇ γε οἰκείᾳ φύσει ὑποβῇ, εἰ καὶ
 δῶρον ἐφλοτιμῆθη τῇ δημιουργίᾳ εἰς τὸ αἰε εἶναι καὶ
 εἰς ἀφθαρσίαν ἀναβιβάζεσθαι; θεὸς ἐν ἡμῖν ἐστὶν εἰς καὶ
 τριάς θεωρούμενος, πηγὴ τυγχάνων ἀπερινοήτου σοφίας
 καὶ ἁγιαστικῆς δυνάμεως. ὅθεν εἰς θεὸς καὶ κύριος καὶ 25
 βασιλεὺς, αὐτὸς τε ὁ πατὴρ καὶ ἡ τελειοποιὸς σοφία
 αὐτῆς καὶ ἡ ἁγιαστικὴ δύναμις. ἀδιαίρετος γὰρ ὁ πατὴρ
 πρὸς τε τὴν αὐτῆς σοφίαν καὶ τὴν ἁγιαστικὴν δύναμιν,
 ἐν μιᾷ φύσει προσκυνούμενος, ἐκ εἰς ἓνα καὶ ἓνα μερι-
 ζόμενος θεόν, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν, οἱ τῷ ἀκοινωνήτῳ 30
 τῶν ιδιωμάτων καὶ τῷ διαφόρῳ τῆς ἐνεργείας μερι-
 ζόμεθα τε καὶ διαιρέμεθα, καὶ τῇ δι' ὅλα τομῇ τὴν
 πρὸς ἀλλήλους διαφορὰν ὑφίσταμεθα. διὸ ἐδὲ ἐστὶν εἰ-
 πεῖν, ὥσπερ ἐφ' ἡμῶν, ἔγω καὶ ἐπ' αὐτῆς, ὅτι τὸδε
 τῷδε πρότερον ἢ ἐκεῖνο τῷδε δεύτερον ἢ τρίτον. μονὰς 35
 γὰρ ἀληθῶς ἡ τριάς, καὶ τριάς ἡ μονάς, ἔτε διότι
 μονάς, τὴν τριάδα συζέλλουσα, ἔτε διότι τριάς, τὴν
 μονάδα τέμνουσα· ἐδὲ γὰρ τὸ ἐν ἐπὶ τῆς θείας ἐσίας
 ὡς ἐπὶ τῶν κτισμάτων νοῶμεν, παρ' οἷς ἐδὲ τὸ κυ-
 ρίως ἐν ἐστὶ θεωρεῖται. οὐ γὰρ τὸ ἐν ἀριθμῷ ἐφ' ἡμῶν 40
 καὶ κυρίως ἐν. καὶ γὰρ τὸ ἐφ' ἡμῶν λεγόμενον ἐν οὐ
 κυρίως ἐν, ἀλλὰ τι ἐν. τῷδε δὲ ἐν τέ ἐστι καὶ ἐχ' ἐν,
 ὅτε δὴ καὶ τοῦ ἐνὸς φέρον τὴν κλήσιν καὶ πρὸς τὸ
 πολλὰ εἶναι μεριζόμενον. εἰ δὲ καὶ ὡς νῦν οἱ θεολόγοι
 τὸ ἐν ἐπὶ τῆς θείας ὑμῖν φύσεως, ἀλλὰ διὰ μόνην
 τὴν ἀπαθῆ τῇ λόγῳ γέννησιν τῷτο παραλαμβάνουσιν.
 ἡ γὰρ εὐσεβὴς ἐννοία καὶ τῆς τῆς νοῦ φύσεως ὑπεριδρυ-
 μένην θεολογεῖ τὴν θεότητα. καὶ γὰρ καὶ κατὰ τὸν νῦν
 ταυτότης ὁράται καὶ ἑτερότης κινήσεις τε καὶ στάσεις, καὶ
 τῆς διπλῆς παντελῶς οὐκ ἐξίστατο, ἀλλὰ στάσεις μὲν
 αὐτῷ διὰ τὴν τῆς ἐσίας ἐνοράται ταυτότητα, ἑτερό-
 τησ δὲ καὶ κινήσεις διὰ τὴν αὐτεξέστικον ὁρμὴν καὶ ἐνέρ-
 γειαν· ἐ γὰρ ἐστὶ ταυτὸν ἐν εἰπεῖν καὶ μετὰ τῆς πρὸς
 "ἑτέρα παραθέσεως ἐν. ὅθεν εἰ καὶ εἰς τῷ ὑποκειμένῳ 456 **H.**
 τυγχάνει, ἀλλὰ νοῶν αὐτὸν καὶ ὑφ' αὐτῆς γνωσκόμε-
 νος ἂνθ' ἀπλῆ διπλῆς ἀποδείκνυτο. ὅπερ, καὶ εἰ τι
 ὁμοιον, τῷ κυρίως ἐνὸς καὶ τῆς μακαρίας φύσεως παν-
 τελῶς ἡλλοτριώτο. διόπερ ἐκ ἐστὶν ἐδὲ τῷ ἀριθμῷ ἐν
 ἡ ὡς ἀρχὴ ἀριθμοῦ, ἐδὲ ὡς μέγεθος ἡ ὡς ἀρχὴ με-
 γέθους· πάσης γὰρ ποσότητος καὶ μέθους καὶ συνθέσεως
 ὑπερίδρυτο. ἀλλ' εἰ δεῖ θαυμάσαντα εἰπεῖν, ἐν ἐστὶ τὸ
 θεῖον κατὰ τὴν ἀπλότητα τῆς ὑπάρξεως, ἐχ' ὡς ἐν τριώ-
 νυμον θεωρούμενον ἢ εἰς μέρη διαιρούμενον ἢ ἐκ πλειό-
 νων συγκεῖμενον ὑπόθετον γὰρ ἐστὶ καὶ ἀκατονόμαζον τῷ-
 το τὸ ἐν, "ἐπεὶ καὶ αὐτῆς τῆς ἐνὸς ἐστὶν αἴτιον, πάσης ἐνά- 865 **R.**
 δος ἐνοποιὸν καὶ παντὸς ἐνὸς καὶ πλήθους ὑπεραπλούμενον,
 διὰ τὸ κυρίως ἐν εἶναι καὶ ἐν πᾶσιν εἶναι καὶ ὑπὲρ
 πάντα γινώσκειν, ἐσιοποιὸν μὲν ἀπάντων τῶν ὄντων,
 ὑπεριδρυμένον δὲ ἐν τῇ ὑπερσσίᾳ καὶ ἰδίᾳ μονότητι,
 ἐνὰς καὶ μονὰς θεολογούμενον, υἱὸς ἐν πατρὶ καὶ πατὴρ
 ἐν νύῳ γνωσκόμενον, πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευόμενον ἐκ
 πατρὸς, ἀρχὴν μὲν ἔχον τὸν πατέρα, δι' υἱοῦ δὲ εἰς
 κτίσιν ἐπ' εὐεργεσίᾳ τῶν δεχομένων ἐρχόμενον, ἐ καθ'
 ὕφεσιν γνωσκόμενης τῆς γεννήσεως, οὐ κατὰ τομὴν
 θεωρούμενης τῆς ἐκπορεύσεως. εἰ γὰρ τις δοίη ταῦτα,
 καὶ ἐπὶ τετράδα καὶ πεντάδα καὶ ἐπ' ἀπειρον τὴν πρόοδον
 ὁρῆσαι κατὰ τὰς Ἑλλήνων μύθους συγκατασκευάσειεν.
 ἐν ἐν κυρίως τὸ θεῖον, πληθυνσμὸν ἐδένα παραδεχό-
 μενον, ὡς ἀκριβὴς τε καὶ ἀληθὴς ἐνότης κατὰ τὴν
 φυσικὴν, εἰ χρὴ φάναι, θεωρούμενον ταυτότητα. ὅθεν
 εἰ καὶ ὑποστάσεις ἢ πρόσωπα ἢ ιδιότητας ὀνομάζομεν,
 ἢ ὁ νοῦς ἔγνω, καθ' ὅσον δυνατόν ἐστιν, ἐξημενεῖται
 βεβλόμενοι, ἐ τὸ ἐν διαιρούμεν, ἐ τὴν μονάδα μεριζο-
 μεν, ἐ τὴν ἐνάδα διασπῶμεν, ἀλλὰ τῇ αἰδίῳ μονότητι

a. 10. τὸ] malim τῷ. 13. ἦν A: ἦν ὁ c. 23. εἰς] πρὸς A. 26. ὁ add A. 35. τούτου c. πρῶτον]
 ἱμῶν πρότερον. 38. μονάδα] ἐνάδα A.
 b. 6. θεολογεῖται θ. c. 18. μεσότητος A. 34. καὶ ἐπὶ πεντ. B. 36. κυρίως οὖν c.

θεολογῶντες ταύτην ἐν τρισὶν αὐτὴν συνθεολογοῦμεν ὑποσάσεις, ἐκ ἀνθρωπίνους λογισμοῖς τὰ ὑπὲρ νοῦν ὑποβάλλοντες, οὐδὲ περινοητικαῖς ἐρευναῖς τὰ ὑπὲρ εὐρεσιν ἐνυβρίζοντες. διὸ τὰς παρὰ ταῦτα ἢ τὴν ἀρρή-
τον ἐνότητα διατέμνοντας ἢ τὸ τριαδικὸν τῶν ὑπο- 5
στάσεων εἰς μοναδικὴν πενίαν συγκλείοντας ὡς τῆς εὐ-
σεβείας πολεμίς ἐκτρεπόμεθα.

ταῦτα καὶ τοιαῦτα διεξελθὼν πρὸς τοὺς ἰδιώμα-
μόνον εἶναι κενολογήσαντας τὴν ὑπόστασιν ἀντιφθέγ-
γεται, καὶ πλείοσι τῆς εὐσεβείας λογισμοῖς τὴν αὐτῶν 10
ἐπισημίζει κακόννοιαν. εἰ γὰρ ταῦτόν ὑπόστασις καὶ ἰδιώμα,
ἐνανθρωπήσαι δὲ τὴν τῆς λόγου φωνὴν ὑπόστασιν, —
ἀλλὰ τὸ ἀκόλῃθον γνώριμον ὅν, καὶ πρὸς βλασφημίαν
γνωριμώτερον, εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ῥηθῆναι βιασα-
μένων σιγῇ ἀπερρίφθω. πῶς δὲ καὶ τὸ πνεῦμα, εἴπερ 15
ἰδιώμα, δύναται ἂν τῆς πατρὸς ἐκπορεύεσθαι καὶ παρὰ
τῆς πατρὸς ἐπ' εὐεργεσίᾳ τῆς πλάσματος ἀποσέλλεσθαι;
ἀλλὰ καὶ πᾶσα ὑπόστασις τῶν ὑφεσηκότων ἐστὶ καὶ
ἐαυτά· ἰδιώμα δὲ πῶς ἂν ὑποσαίῃ καὶ ἐαυτό, μὴ
ἐκείνῳ ἐδραστὴν εἶ καὶ εἶναι ἰδιώμα λέγεσθαι; καὶ ἐν 20
τρισὶ μὲν ὑποσάσεσιν ὁ ἱερὸς τῶν πατέρων χορὸς τὴν
θεϊκὴν ἔσταν δογματίζει, ἐν τρισὶ δὲ ἰδιώμασιν ἐδίδει
ἂν φαίη. τὴν αὐτὴν γὰρ ἐν μὲν τῇ ἔσταν καὶ περὶ τὴν
457 H. ἔσταν ὁρᾶται τὰ ἰδιώματα, αὐτὴν "δὲ ἐν ἰδιώμασιν
οὐκ ἂν τις φαίη. εἰ γὰρ καὶ τῷ θεολόγῳ εἴρηται τὴν 25
μὴν φύσιν ἐν τρισὶν ὑπάρχειν ἰδιότησιν, ἀλλὰ πρῶ-
τον μὲν εἰ ταῦτόν ἰδιότης καὶ ἰδιώμα, ἔπειτα δὲ οὐδ'
εἰ ὁ πατὴρ κατεχρήσατο τῇ φωνῇ, ταύτην λαβὼν
ἀντὶ τῆς ὑποστάσεως, ἥδη ταῦτόν τις εἶναι δογματί-
σει τὴν ὑπόστασιν καὶ τὴν κυρίως ἰδιότητα. εἰ δὲ καὶ 30
χαρακτηριστικὸν καθέστηκεν ἡ ἰδιότης τῆς ὑποστάσεως,
ὥσπερ Βασιλείῳ τε καὶ πολλοῖς τῶν πατέρων δοκεῖ,
ἐδὲν μὲν ἄτοπον τὸν ἱερὸν Γρηγόριον εἰπεῖν ἐν τρι-
σὶν ἰδιότησιν, οὐ ταῦτόν ὑπάρχειν νομοθετοῦντα τῇ
ὑποσάσει τὴν ἰδιότητα, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ μάλιστα χα- 35
868 R. ρακτηριστικοῦ, "τοῦτέστι τῆς ἰδιότητος, ἐπονομάζοντα
τὴν ὑπόστασιν. διὸ καὶ ἐπάγει „νοεραῖς, τελείαις, καὶ
ἐαυτὰς ὑφεσώσαις," ὅπερ οὐδεὶς ἂν νῦν ἔχων ἐπὶ τῶν
ἰδιωμάτων παραδέξαιτο. χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων,
τὰς μὲν ὑποσάσεις ἢ ἁγία πρώτη σύνοδος ὁμοσείας 40
ἀνεκήρυξε, τὰ δὲ ἰδιώματα πῶς ἂν τις μὴ μελαγχό-
λων ἀποφῆναι ὁμοέσια; εἰ δὲ τις ὁμοέσια ἀποθρα-

συνθελὴ λέγειν τὰ ἰδιώματα, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ πολλὰ-
κις ἔσταν συντρέχοντα ὁρᾶται, λέληθε μὲν αὐτὸς ἐαν-
τὸν ἑτερον ἀναπλάττων ὁμοσείας σημαινόμενον, ἀλ-
λωσε δὲ καὶ τὰ ἑτερογενῆ οὗτος, ποσότητά φημι καὶ
ποιότητα καὶ ὅσα ἄλλα ἀδύνατον εἰς μίαν φύσιν συνελ-
θεῖν, ταῦτα πάντα ὁ καινὸς νομοθέτης ἔτος παρα-
κελεύει νοεῖν τε καὶ λέγειν ὁμοφυνῇ τε καὶ ὁμοέσια·
ἐν γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ ἔσταν φανερώς ὁρᾶται καὶ ποιότης καὶ
ποσότης καὶ πρὸς τι καὶ εἰ τις τέτοις εἰς ἀκοινωνή-
της ἀρχὰς συνδιήρηται. ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτάρκως ἔδω-
κε τὸν ἔλεγχον τὸ αὐτόπημα.

ἀλλ' ἐδ' ἔτιω σιγᾷ οἶδε τὸ φίλερι. φασὶ γάρ τι-
νες συμπλοκὴν ἔστας καὶ ἰδιώματος εἶναι τὴν ὑπόστα-
σιν· ὁ περιφανὴς συνεισάγειν οἶδε τὴν σύνθεσιν. καὶ
πῶς ἂν εἴη τὸ ἀπλὲν καὶ ἀσύνθετον τῆς ἐν τῇ τριάδι
θεότητος; οἱ δὲ καὶ Βασίλειον προῖξωσι τὸν μέγαν τῆς
φωνῆς διδάσκαλον, ἐκ ἐθέλοντες νοεῖν ὡς ὁ σοφὸς
ἐκεῖνος ἀνὴρ ἔτε ὅρον ἔτε ὑπογραφὴν ἀποδιδὼς ὑπο-
στάσεως τὸ τῆς συμπλοκῆς παρέλαβεν ὄνομα, ἀλλὰ
βελόμενος ἐπισημῶσαι τὸν Ἀνόμοιον τὴν ἀγεννησίαν καὶ
τὴν ἔσταν εἰς ταῦτόν ἀγαγεῖν φιλονεικήσαντα, καὶ τὴν
πρὸς τὸ γεννητὸν τῆς ἀγεννήτης διαφορὰν εἰς τὸν τῆς
ἔστας λόγον μεταγαγεῖν, ἵνα μὴ μόνον διαφόρος ἀλ-
λὰ καὶ ἀντικειμένης ἔστας εἰσάγοι ἐπὶ τε τῆς πατρὸς
καὶ τῆς υἱᾶς. διὰ τὸ τοῦ τῆς λόγους οἰκονομῶν ἐν κρίσει
Βασίλειος, ἐν τῷ πρὸς τὸν Ἀνόμοιον ἀγῶνι, τῷ κοι-
νῷ συμπλέκει τὸ ἴδιον, ἀσύγχυτον ἡμῖν καὶ διακεκρι-
μένην μεθοδεύων τὴν τῆς ἀληθείας κατάληξιν. ἀπο-
ρεῖ μὲν γὰρ ὁ ἀνθρώπινος νῦν ἀπλὴ καὶ μιᾷ προσβολῇ
τὸ ἐνιαῖον ἅμα καὶ ἀπλὲν καὶ τὸ τρισσὸν καταλαβεῖν
τῶν ὑποστάσεων διὰ τῆς τῶν ἰδιωμάτων, ὡς ὁ διδά-
σκαλος ἔφη, προσθήκη τὴν ἰδιάζουσαν ἀφορίζει τῶν
ὑποστάσεων ἔννοιαν. καὶ ἔτι μὲν ἡ μέθοδος ἀθεθείας
ἐπίκρυτος καὶ τῆς περὶ τὸ ἀκατάληπτον συνεργὸς κα-
ταλήψεως, εἰ μὴν γε συμπεπλεγμένον τὸ ἀπλὲν τῆς
θεότητος ἢ ὅλως τινὰ τῶν ταύτης ὑποστάσεων ἔμεν-
εν ἐδαμῶς ἀπεργάσαιτο. διὸ καὶ ἐπήγαγεν ὡς ἀμή-
χανον ἰδιάζουσαν ἔννοιαν πατρὸς λαβεῖν "ἢ υἱᾶ, μὴ 458 H.
τῇ τῶν ἰδιωμάτων προσθήκη τῆς διανοίας διαρθρο-
μένης. καὶ ὅπερ ἐν τοῖς προλαβῶσι συμπλοκὴν ἐκά-
λεσε, τοῦτο νῦν προσθήκην ὠνόμασε. σαφέστερον δὲ
τὸ εἰρημένον ποιῶν „οὐ γὰρ οἱ δεικτικοί" φησι „τῆς

a. 8. καὶ τὸ τοιαῦτα ε. 9. κενολογοῦντας ε. 20. ἐκείνῳ B: ἐκεῖνο ε. 36. τῆς A: ἐκ τῆς ε.
b. 2. συντρέχοντα ἔσταν B. 4. ἔτιω B. 6. πάντα add A. 8. ἔτιω ε. 9. τις] nonne τι? 15. τῇ add A. 20. Ἀνό-
μοιον A: ἀνώνυμον ε. 21. συναγαγεῖν B. 22. τὸν γ. ε. 23. μόνον εἰς διαφ. ε. 24. εἰσάγει ε. 37. ἀπεργάσαιτο ε.

ιδιότητος αὐτῶ τρόποι τὸν τῆς ἀπλότητος αὐτῶ λόγον παραλυπήσωσιν· ἢ ἔτω γε ἂν πάντα, ὅσα περὶ Θεοῦ λέγεται, σύνθετον ἡμῖν τὸν θεὸν ἀναδείξῃ.

ταῦτα διελθὼν ὁ καλὸς Εὐλόγιος ἄλλην ἀπορίαν κινεμένην ἵστησιν. ἄρα γὰρ φησιν, ἡνίκα τὸ ἴδιον συμ- 5 πλέκομεν τῷ κοινῷ, ψευδόμενοι τὸ τοιοῦτον ἢ ἀληθεύ-
869 R. οντες; ἄλλ' εἰ μὲν ψευδόμενοι, τί καὶ προσφέρομεν λέξεις ὧν μὴ ἔστι λαβεῖν ὑποκείμενον; εἰ δ' ἀληθεύοντες, συμ-
πεπλεγμένον ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς τριάδος, ἐφ' ἣν τὴν φω-
νὴν φέρομεν, ὑπόστασις. ἡ μὲν ἀπορία τοιαύτη· ἀνα- 10 σκευάζει δὲ αὐτὴν δι' ὧν εἶπε πρότερον. ἔξαθεν ὧν γὰρ, φησί, περὶ τὴν τῆς ὄντος ὄντως θεωρίαν ὁ νοῦς ὁ ἀνθρώπινος βιάζεται πῶς συμπεπλεγμέναις χρῆσθαι φωναῖς καὶ τῷ κοινῷ συνάπτειν τὸ ἴδιον, τὸ ἀπλὸν ἅμα καὶ διακεκριμένον τῶν ὑποστάσεων ἀπλῶς καὶ καθ' 15 αὐτὸ ὑποδηλωσάτω μὴ δυνάμενος· ὥς εἴ γε οἷόν τε ἦν ἀπλῆ τὸ ἀπλὸν ἀπαγγεῖλαι φωνῇ, τῇ συμπλοκῇ τῶν λέξεων ἐκ ἧς ὁ νοῦς ἀπεκέρχεται. ἀλλ' ἐσφυμένῳ τῇ εὐτελείᾳ τῶν ῥημάτων τῆς θείας ἐσίας τὸ ἀκατάλη-
πτον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ διδάσκαλος συμπλοκὴν εἰπὼν 20 ἐφεξῆς τὸ θεῖον ἀπλὸν πάντῃ καὶ ἀσύνθετον καὶ ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἀνύμνησε, μόνον ἐχὶ βοῶν ὡς ἀφανεῖς ἐστὶν ἡ προαίτιος καὶ ἡ συμπλοκὴ πρόβλημα, πρὸς κατά-
ληψιν ἡμῶς τῆς ἀληθείας χειραγωγῶσα, καὶ μέντοι γε τὸ ἀπλὸν τῆς φύσεως καὶ ἀσύνθετον εἰς διπλὴν καὶ 25 σύνθεσιν καταγαγεῖν ποθὲν τόλμαν εἴληφεν. ἀρρήτως γὰρ καὶ ἀνεπινοήτως ἐν τε ὑπάρχον καὶ τριῶς θεωρού-
μενον τὸ προσκυρόμενον τὸ μὲν κατὰ τὴν ὕψιστον τε καὶ ὑπὲρ ἡμῶς θεολογίαν κατανοεῖν, τὸ δὲ κατὰ τὴν χειρικὴν τε καὶ περὶ ἡμῶς. τὴν μὲν ἔν ἀπορίαν ἔτι 30 ἔδοξεν ἐπιλύειν.

εἰ δέ τις ἐδὲν ἤτιον εἶναι οἶεται τὸ ἠπορημένον τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἐπερίδεσθαι, προσλαβέτω τῷ λόγῳ ὅτι καὶ ὅπερ ἄφραστον λέγομεν ῥήμασιν ἀπαγγέλλομεν, καὶ τὸ ἀπερινόητον σχηματίζομεν διὰ νοήσεως, καὶ τὸ 35 ἄχρονον χρονικαῖς ἐπιβολαῖς καὶ κινήσεσιν ὑποβάλ-
λομεν, καὶ τὸ ἀδιάστατον καὶ ἀκίνητον κινεμέναις τε καὶ διζυμέναις φαντασίαις ἀνατυπώμεθα. ὥς εἰ, ὅ πα-
ρομεν περὶ τὴν τῆς θείας θεωρίας ἀναγόμενοι, ταῦτα 40 τις ἐνορῶν καὶ περὶ αὐτὸ ἐκβιάσασθαι, τὰ ἄνω κάτω ποιήσει, καὶ πρὸ πάντων αὐτὸς ἐαυτὸν ἀμηχανίας βυθῷ παραπέμψει.

ὁ δὲ ἱερός Εὐλόγιος ἀπὸ τῆς προταθείσης ἀπορίας ἐτέραν ἀναφυομένην διέξεισιν. εἰ γὰρ μήτε ἰδιώμα φη-
σιν ἢ ὑπόστασις μήτε συμπλοκὴ ἐσίας καὶ ἰδιώματος, τί ἂν εἴη ἕτερον; καὶ ἐπιλύειν λέγων ὡς ὑπόστασιν μὲν 5 καλεῖν τὸν ἕνα τῆς τριάδος παρὰ τῆς ἐκκλησίας με-
μαθήκαμεν, τί δὲ ἐστὶν ὑπόστασις, εἰ μὲν ἐπὶ κτισμά-
των ἡ ἐρώτησις, καὶ πάντῃ χαλεπὸν ἐστὶν ἀποκρίνασθαι διὰ 45 H. τὸ καὶ τὴν περὶ ταῦτα ἁμαρτίαν τε καὶ ἀποτυχίαν μὴ
λίαν εἶναι ὑπεύθυνον, εἰ δὲ περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ μα-
καρίας φύσεως, ἐδὲν παρ' ὃ παρέδοσαν οἱ θεοφόροι
πατέρες ἀσφαλές ἐστὶν ἀποκρίνασθαι. πλὴν ἐδὲν κωλύει
γραφικῶς φάναι ὡς ἡ τῆς νύκτος ὑπόστασις εἰκὼν ἐστὶ τῆ
θεῆς τῆς ἀοράτου, ὅλον ἐν ἑαυτῇ τὸν πατέρα δεικνύουσα.
εἰ δὲ καὶ σοφίαν αὐτὴν πατρικὴν εἶναι ἀποκριθῆσομαι
ἢ λόγον ἢ δύναμιν τῆς πατρὸς, τῇ ἱερολογίᾳ συμφυέ- 15
γομαι. καὶ περὶ τῆς τῆς πατρὸς δὲ καὶ πνεύματος ὑπο-
στάσεως τοιαῦτα ἂν τις ἐκ τῶν ἱερῶν λογίων ἀναλε-
γόμενος, καὶ διδὼς τοῖς ἐπερωτῶσιν ἀπόκρισιν, εὐσεβῶς
τε καὶ ἀνεπηρέτως ἀποκρίνοιο. "σὺ δ' ἂν δυνήσῃ 872 R.
λέγειν, ἀποδιδὼς τὸν λόγον τῆς ὑποστάσεως τοῦ νιοῦ,
θεὸν ἐκ θεοῦ ἀχρόνως τε καὶ ἀπαθῶς γεννηθέντα.
ὁμοίως δὲ καὶ τῆς πνεύματος, θεὸν ἐκ θεῆς αἰδίως τε
ἐκπορευόμενον καὶ ἀφύεως. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς πα-
τρὸς τὴν ὑπόστασιν λόγῳ παριστάναι μέλλων φήσεις, ἐξ
ἧς γενένηθ' ὁ θεὸς λόγος, τομῆς ἀπάσης καὶ παντὸς
πάθους μηδὲ κατ' ἐπίνοιαν θεωρουμένης τῇ προόδῳ
τῆς γεννήσεως· εἰ βέλει δέ, καὶ ἐξ ἧς τὸ πνεῦμα ἀφύεως
τε καὶ ἀνεπινοήτως καὶ ἀπαθῶς καὶ συναϊδίως ἐκπο-
ρεύεται, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτότροπον ἐστὶν εἰπεῖν, τῆς
θεοπνεύσεως γραφῆς τὴν πνευματικὴν σοφίαν πηγαζέσης
ἡμῖν καὶ συνεργέσης τῷ βελημίᾳ. καίτοι ἐδὲ τὰ ῥη-
θέντα παντελῶς ἐστὶν ἐλεύθερα φαντασίας ἀνατυπώ-
μένης τὴν σύνθεσιν· ἀλλὰ τῷ γε μὴ τῷ ῥήματι τῆς
συνθέσεως καὶ τῆς συμπλοκῆς καὶ τῶν τοιούτων προσ- 35
χρήσασθαι καὶ δοκεῖ θορυβεῖν τὸν ἀκροατὴν ἐδὲ προσέειπεν.
Ἀλλ' ἐν τέτοις μὲν αὐτῷ καὶ ὁ παρὼν ἀπαρτίζετο λόγος.
Γράφει δὲ ὁ αὐτὸς ἱερός ἀνὴρ καὶ πρὸς Δομετιανόν
(Μελιτηνῆς δὲ ἑτοῖς ἐπίσκοπος) ἐκ ἀπρόσφορον
εἶναι παριστῶν τὸ μίαν λέγειν φύσιν τῆς θεῆς λόγῳ σε-
σαρχωμένην. ὁ μὲν γὰρ ἐκ ἀνεύθυνον ἐτίθει τὸν ἱερὸν
Εὐλόγιον κεχορημένον τῷ ῥήματι ὁ δὲ οἷς πολλάκις
ἐν τοῖς προλαβῶσι λόγοις τὴν φωνὴν ἐπικερήσας, καὶ

α. 3. ἀναδείξῃ A, ἀναδείξοι B: ἀναδείξει γ. 5. συμπλέκομεν — ποιοῦμεν] libri συμπλεκόμενον — ποιοῦσιν. 7. μὲν A: καὶ γ. 8. ὧν μὴ] ὧ μὴ A: ὧν μήτε γ. ἀληθεύοντες A: ἀληθεύομεν γ. 9. ἢ add A. 12. ὄντως ὄντως A, ὄν-
τος B: ὄντως γ. 15. καθ' αὐτὸ B, καὶ αὐτὸν A: κατὰ ταῦτα γ. 27. γὰρ A: τε γ. 28. τὸ προσκυρόμενον add A.
b. 7. ἢ A: ἐστὶν ἢ γ. 27. καὶ ἐξ ἧς τὸ πνεῦμα A: τὸ πνεῦμα ἐξ οὗ γ. 35. προσέειπεν γ. 39. τῆς θεῆς A: θεῆς τῆς γ.

τοῖς ὀρθῶς αὐτὴν ἐκλαμβάνουσιν εὐσεβῶς ἔχσαν πα-
ραχῶν, καὶ ὡς οἱ λέγοντες μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκο-
κωμένην οὐ μίαν φύσιν ἀπλῶς φασὶν ἐξ ἀμφοτέρων
γεγονέναι τῶν φύσεων, ὥς καὶ συγχύσει τὰ συνελθόντα
περιπεσεῖν, ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον βέλεσθαι, ὡς ὁ μονογενὴς
τῆ πατρὸς υἱὸς ἠνώθη σαρκὶ καὶ ὑπόσασιν, ὁ αὐτὸς
καὶ θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὢν, ὡς καὶ τῷ θεολόγῳ δοκεῖ
(„ὁ λόγος γὰρ” φησὶ „σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν
ἡμῖν”), ταῦτα διὰ πλάτους εἰπὼν καὶ ἀπολογησάμενος
ἔτι δοξάζειν καὶ Κύριλλον ἐπαγγέλλεσθαι, ἐν οἷς μάλιστα
λέγει „εἰ μὲν γὰρ μίαν εἰπόντες τῆ λόγου φύσιν σεσι-
γήκαμεν, ἐκ πενεγκόντες τὸ σαρκοκωμένην, ἀλλ’ οἷον
ἔξω τιθέντες τὴν οἰκονομίαν, ἣν αὐτοῖς τάχα περ καὶ
ἐκ ἀπίθανος ὁ λόγος προσποιεμένοις ἐρωτᾷν ποῦ τὸ
τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι ἢ πῶς ἐφέστηκεν ἢ καὶ ἡμᾶς
ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν ἀνθρωπότητι τελειότης καὶ τῆς
καὶ ἡμᾶς ἐσίας ἢ δὴλώσις εἰσχεκόμεναι διὰ τῆ λέγειν
460 H. σαρκοκωμένην, πανσύνθετον καλαμίνην” ῥάβδον ἐαυ-
τοῖς ὑποστήσαντες.” ἔκῃν τὰς δύο φύσεις ἢ παροῦσα
φωνὴ τῷ ἀδιαιρέτῳ εἰσῆνεγκεν ἐπισφίγγουσα, ὡς αὐτὸς
ἐμβοᾷ δὲ Κύριλλος. διὸ καὶ μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σε-
σαρκοκωμένην πολλάκις φαίνεσθαι φάμενος, μίαν δὲ φύσιν
Χριστὸν ἀπλῶς εἰπὼν ἐκ ἂν ἀλοίη. τί δ’ ἂν εἴη φύσις
ἀνθρωπότητος ἢ, ὡς αὐτὸς πάλιν ἐν ἄλλοις ἐδίδαξε,
σὰρξ ἐψυχωμένη νοερῶς; ὡς καὶ διὰ τῆτο πάλιν σώ-
ζεσθαι τῶν συνδραμόντων εἰς ἔνωσιν ἀδιαιρέτως ἐκά-
τερον. δῆλον ἔν ἐκ τῶν εἰρημένων ὡς οἱ ὀρθοδόξως
λέγοντες καὶ κατὰ Κύριλλον μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σε-
σαρκοκωμένην καὶ πρὸς ἄλλον ἀφορῶσι σκοπόν, ἢ ὅτις
αὐτοῖς τὴν τοιαύτην φωνὴν ἐπιδείκνυσιν τὰς δύο φύ-
σεις ἐπὶ τῆ δεσπότου Χριστοῦ τῷ ἀδιαιρέτῳ πάντως
συνεισάγουσαν. ἐν τῷ γὰρ εἰπεῖν τὸν μακάριον Κύριλλον
σώζεσθαι δι’ αὐτῆς τῶν συνδραμόντων εἰς ἔνωσιν ἀδιαι-
873 R. ρέτως ἐκάτερον, ”ποῖος ἂν ἄλλος παρεισαχθεῖν σκο-
πὸς ἢ ὁ τὰς δύο φύσεις ἐπὶ τῆ σωτήρος Χριστοῦ σωζο-
μένης κηρύττων ἀδιαιρέτως καὶ ἀποδεχόμενος; καὶ τῆτο
φανερώτερον καὶ ἐν τῇ πρὸς Σέκενσον ὁ αὐτὸς δευ-
τέρα ποιεῖ ἐπιστολῇ. ἐρμηνεύων γὰρ ἐν αὐτῇ τί ποτὲ
ἔστιν αὐτῷ δηλῶσα ἢ μία φύσις τοῦ λόγου σαρκοκω-
μένη, καὶ εἰπὼν ὡς ἔστιν υἱὸς ὁ φύσει καὶ ἀληθῶς, εἰ
καὶ κατὰ πρόσληψιν σαρκὸς ἐκ ἀψύχου ἀλλ’ ἐψυχω-
μένης νοερῶς προῆλθεν ἄνθρωπος ἐκ γυναικός, καὶ ἐπε-

νεγκὼν ὡς ἐκ διὰ τοῦτο μεριθίσσεσθαι εἰς δύο πρόσωπα
ἢ υἱός, ἀλλὰ καὶ ἔτι διαμενεῖ εἰς, προσίθῃσι πῶς ἐκ
ἁσάρκος ἐδὲ ἔξω σώματος, ἀλλ’ ἰδίον ἔχων αὐτό (δῆ-
λον ὅτι τὸ σῶμα) καὶ ἔνωσιν ἀδιάσπασον. καὶ τῇ
πρὸς δὲ ἐπιστολῇ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τὰ αὐτὰ
διδάσκων ἐνρίσκειται. ἀλλ’ οἱ περὶ Σεβήρον τὴν δια-
φορὰν τῶν συνελθόντων μετὰ τὴν ἔνωσιν ὁμολογεῖν
ἐκ ἀνεχόμενοι, κακῶς τε καὶ δυσσεβῶς πρῶτον μὲν
τάττει τὰς φωνὰς αἰ τὴν διαφορὰν δηλῶσι τῶν φύ-
σεων, ἔπειτα δὲ, ὡς δῆθεν ἀνατρέποντες αὐτάς, τὴν
μίαν φύσιν τῆ λόγῃ σαρκοκωμένην ἐπάγουσιν. ἐκ ἔτι
δὲ ποιεῖ ἢ εὐσέβεια, ἀλλὰ ταύτην προαθεῖσα τὴν φω-
νὴν, εὐθὺς ἐφεξῆς δείκνυσιν καὶ διὰ ταύτης σώζεσθαι πάλ-
ιν τῶν συνελθόντων εἰς ἔνωσιν ἀδιαιρέτως ἐκάτερον,
15 ἐλέγχουσα τὰς δυσσεβεῖς ὡς ἡ μία τῆ λόγῃ φύσις σε-
σαρκοκωμένη οὐδὲν ἕτερον ἢ τὴν ἀδιάσπασον καὶ καὶ
ὑπόσασιν ἔνωσιν δηλοῖ, φυλαττομένων κατὰ πάντα
καιρὸν ἐν τῷ ἀσυγχύτῳ τῶν φύσεων. δύο γὰρ φύσεις
ἀδιαιρέτως δοξάζει, ὡς τὸ διάφορον τῶν συνελθόντων
κηρύττει, καὶ μίαν φύσιν τῆ λόγου σαρκοκωμένην,
ὡς τὸν αὐτὸν τῆ πατρὸς προαιώνιον λόγον ἐνανθρω-
πῆσαι καὶ σαρκωθῆναι δογματίζουσα.

ταῦτα καὶ τοιαῦτα ὑπὲρ τῆς προκειμένης ἀπολο-
γησάμενος φωνῆς, καὶ τὰ αὐτὰ τὴν ἐν Καλχηδόνι
σύνοδον φρονεῖσαν τε καὶ κηρύττουσαν ἐπιδειξάμενος
διὰ τε ἄλλων καὶ ἐξ ὧν τῆ ἐν ἁγίοις Φλαβιανῶν ἰδιό-
χειρον πίξιν ἀναγνωθεῖσαν ἢ σύνοδος ἐπεκύρωσεν, 461 H.
ἀπαλλάττει μὲν τὴν φωνὴν αἰρετικῆς ὑπολήψεως,
ἀπαλλάττει δὲ καὶ ἑαυτὸν ἐκ εὐαγῆς ὑπονοίας, ἣν περὶ
αὐτοῦ ὁ Δομετιανὸς ὑπετόπαζε, νομίζων αὐτὸν εὐθὺς
κατὰ γνώμην ἐνδιάθετον τὴν τοιαύτην οἰκειῶσθαι καὶ
προάγειν φωνήν, ἐξ οἰκονομίας δὲ, καὶ ὥς δι’ αὐτῆς
τὰς ἀκροατὰς εὐμηχάνως ἄγειν πρὸς ἐνότητα, καὶ τὰς
προφάσεις περικόπτειν τῶν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας
διαστάσεων. ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα ἐπιλείψας, ἅπερ
καὶ τοῖς προλαβῶσι λόγοις διεξελήλυθε, καὶ θεομὸν
ἑαυτὸν τῆς τε κατὰ Καλχηδόνα συνόδου πρόμαχον
καὶ τῆς τῆ ἐν ἁγίοις πάπα Λέοντος ἐπιστολῆς διὰ
πολλῶν, ὧν περ διαφόρως ἔγραψε, παρασησάμενος,
40 πέρας τῷ γράμματι ἐπιτίθησιν.

Γράφει δὲ ὁ αὐτὸς θεσπέσιος ἀνὴρ καὶ πρὸς Χρι-
σοστόμον τινά, ὃν αὐτὸς ὀσιώτατον ἐπιγράφει, γρα-

α. 18. πανσ. καὶ καλ. ς. 36. ἀδιαιρέτως ς. 39. αὐτῷ corr A: αὐτὸς ς. b. 5.] in pr A la-
cuna est, quae non tota impletur inscripto postea συνέκτισον. συνέκτισον etiam B et corr C: σε ς. 9. αὐτῷ A: καὶ ς.
b. 12. προθεῖσα B. 15. φύσις τοῦ λόγου ς. 23. καὶ τὰ τ. ς. 24 et 36. χαλκ. B. 30. αὐτοῦ B et corr A: αὐτὸν ς.

φικῶν ἐρωτήσεων αἰτησάμενον λύσεις. τὰ δὲ ἡρωτη-
μένα ἐστὶ πρῶτον μὲν, πῶς δεῖ νοεῖν τὸ ἐν τῇ δευτέρᾳ
τῶν βασιλειῶν εἰρημένον „καὶ ἐπέσειεν ὁ θεὸς τὸν
Δαβὶδ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν” καὶ μετὰ ταῦτα, ὅτι
ἡρίθμησεν, ἡγανάκτησε κατ’ αὐτῆς; καὶ ἐπιλύει, ὅτι 5
θεὸν πολλάκις ἡ γραφή, ὡς περ καὶ κύριον, ἐ μόνον
τὸν ἀληθινὸν ὀνομάζει θεόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν τῆς
876 R. πονηρίας ἄρχοντα. „κατὰ τὸτο γὰρ τὸ σημαίνον-
νον καὶ τὸν Παῦλον φάναι „ἐν οἷς ὁ θεὸς τῷ αἰῶνος
τούτῳ ἐτύφλωσε τὰς καρδίας τῶν ἀπίστων.” καὶ ὁ σω- 10
τῆρ „ἐ δύνάσθε δυσὶ κυρίοις δελεῦν.” διὸ καὶ ἐν τῇ
πρώτῃ τῶν παραλειπομένων ἀπαρκαλύπτως τὸν διά-
βολον λέγει τὸν ἐπισείσαντα τὸν Δαβὶδ ἀριθμῆσαι
τὸν λαόν. πλὴν καὶ τὸ παρ’ ἡμῶν ἀντίγραφον ἔχ’ ὡς
τὸ ἀποσαλὲν παρὰ σὲ περιέχει. ἔχει γὰρ „καὶ προσέθετο 15
ὁργὴν κυρίῳ ἐκκατῆναι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπέσειε τὸν
Δαβὶδ ἐν αὐτοῖς” καὶ ἔξης, ὡς δοκεῖν πως ὁργὴν ἐν-
ταῦθα λέγει καὶ εἰρημένον ἐν παραλειπομέ-
ναις διάβολον. εἴτε ὡς γέγραπας ἔχει
τὸ ῥητόν „καὶ ἐπὶ τὸν λαόν ἀναμείβοντα 20
προελεῖν αὐτὸν καὶ τὸ κύριον καὶ τὸ θεός,
καὶ (ὡς ἐστὶν ἐν τῇ ἀντικειμένῃ) ἐπὶ τῷ ἀντικειμένῳ
παραλαμβάνειν αὐτὸν, εἰρημὴ μὲν, ἐδὲν δὲ
κωλύει καὶ οὐκ ἐπιτρέπει αὐτὸν εἰσελθεῖν ἐν γὰρ τῇ νομοθε-
σίᾳ τῇ περὶ τῆς πόλεως μετὰ τὸ χρῆσαι τῷ αἵματι τὴν 25
φιλίαν καὶ τὰς σαθράς; „ὅμοις δὲ ἐκ ἐξελύσεσθε” φη-
σὶν „ἐκαστος τὴν θύραν αὐτῆς ἕως πρωῆς, καὶ παρελεύ-
σετ’ κύριος πατάξαι τὰς Αἰγυπτίους, καὶ ὅψετ’ τὸ αἷμα
ἐπὶ τῆς φιλίας καὶ ἐπ’ ἀμφοτέρων τῶν σαθρῶν, καὶ
παραλεύσετ’ κύριος τὴν θύραν, καὶ ἐκ ἀφήσει τὸν 30
ὀλοθρευόντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι.”
ὁ γὰρ ὡς ἄλλος κύριος ὃν λέγει παρελεύσεσθαι καὶ
τὰς Αἰγυπτίους πατάξαι, καὶ ἄλλος ὁ μὴ συγχωρῶν
τὸν ὀλοθρευόντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν
οἰκίας καὶ πατάξαι αὐτὰς. τοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ περὶ 35
τῆς Βαλαάμ εἰρημένον. λέγει γὰρ ἡ γραφή ἐπιτρέψαι
462 H. μὲν αὐτῷ τὸν θεὸν ἀπελθεῖν „πρὸς τὰς καλῶντας,
ὁργιαθῆναι δὲ θυμῷ τὸν θεὸν ὅτι ἐπορεύετο πρὸς
αὐτὰς. κἀνταῦθα γὰρ ἄλλον αἰνίττεσθαι φησι θεὸν τὸν
ἐπιτρέψαντα αὐτῷ καὶ ἄλλον τὸν ὁργιαθέντα θυμῷ 40
ἐπ’ αὐτόν· οὐ γὰρ ἂν ὁ ἐπιτρέψας ὁργίζετο τῷ πλη-
ρώσαντι τὸ ἐπιτραπέν, ἀλλ’ ἡ ἐπιτρέψαντα οὐκ ἔδει

θυμοῦσθαι, ἢ θυμοῦσθαι μέλλοντα ἀπελθεῖν οὐκ ἔδει
ἐπιτρέπειν. αὐτὸς μὲν ἔγω δοκεῖ πῶς διὰ τῆς ὁμο-
νυμίας τὴν ἀμφιβολίαν ἐπιλύει. ἄμεινον δὲ μοι δο-
κεῖ Θεοδωρήτῳ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς ἀνδράσι
πραγματευσθῆναι τῆς προκειμένης ἀπορίας τὴν ἐπί-
λυσιν. λέγει δὲ καὶ τῷ Δαβὶδ ἐν τῇ ἀριθμῆσει ἁμαρ-
τήσαντος τὸ πληθὺς ὑποχεῖν τὴν τιμωρίαν οὐ διότι
ἐκεῖνος ἡρίθμησεν, ἀλλ’ ὅτι τῷ πατριολοῖα Ἀβεσ-
σαλώμ, χεῖρα πολεμίαν ἐπανατείναντος τῷ πατρί,
συναντήσῃ τε ὁ λαὸς καὶ συνεξασίασε, προτιμήσας τὸν
ἐξ ἀδελφείας ἀρπάσαντα τὴν ἀρχὴν τῆς παρὰ θεοῦ
εἰς βασιλεία χρισθέντος. Τὴν ἐν πρώτῃ ἐπιλυσάμε-
νος (ὡς ἔδοξεν) ἀπορίαν ἐπιλύει καὶ τὴν δευτέραν
ἔχουσαν ἔγω πῶς δεῖ νοεῖν πῇ μὲν λέγοντος τοῦ
ἀποστόλου ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν κατοικεῖν τὸν Χρι-
στὸν, πῇ δὲ „ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν
ἐνεδύσασθε,” μεγάλης ἔσης τῆς διαφορᾶς οἰκισεώς τε
καὶ ἐνδύσεως· ἡ μὲν γὰρ τὸ ἐπιπόλαιον, ἡ δὲ τὸ διὰ βά-
θους παρίσχησι. λέγει δὲ τὸν νῦν διακρίνων ὅτι, καθάπερ
αὐτὸς καὶ βασιλεὺς ὑπάρχει καὶ ποιμὴν, καὶ βασιλεὺς μὲν
τῶν λογικῶν ποιμὴν δὲ τῶν ἀλόγων, πρὸς τὴν διά-
φορον χρεῖαν τῶν τὴν εὐεργεσίαν δεχομένων ὀνομαζό-
μενος (ἔτε γὰρ τις ἀλόγων βασιλεύειν εἰκότως λεχθεῖν
ἔτε ποιμαίνειν τὰ λογικά), ἔγω δεῖ νοεῖν καὶ τὸ προ- 877 R.
κείμενον. κατοικεῖ μὲν γὰρ, ὡς αὐτὸς ὁ θεσπέσιος λέγει
Παῦλος, ἡ τῷ θεῷ σοφία ἐν οἷς πολιτεύει καὶ οἱ κα-
θεσκήκασιν „ἐξοριζόμενοι τε καὶ τεθεμελιωμένοι ἐν αὐτῷ”
ἐνδύει δὲ τὸν Χριστὸν καὶ ὁ πάλιν αὐτὸν δυνάμενος
ἀποδύσασθαι. διὸ φάμεν ἐξοριζόμενοις ἐν αὐτῷ δικαίως
ἐγκατοικεῖ, τοῖς δὲ ἄλλοις διὰ τὴν ἄφατον φιλανθρω-
πίαν ἔνδυμα γίνεσθαι, παρέχων σκέπη, ἵνα μὴ ἀπὸ τῆς
βορρᾶ, τῆς σκληρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀνέμῃς, τοῖς ἐπιστρέφουσι
πρὸς αὐτὸν ἐπιτρίβοιτο ἄδικα καὶ ψυχοφθόρα ἐπι-
πνέοντος „ἀπὸ προσώπου γὰρ βορρᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ
κακά.” Τὰς ἐν δύο ταύτας ἀπορίας ἐπιλυσάμενος ἐν
ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ εἰς ἐξαίτησιν προσευχῶν τελευτᾷ.
Ἐτι δὲ ὁ αὐτὸς καθωμύλησεν ἐν τῷ 9’ σημείῳ, δι’
ὧν ἐγκώμιον μὲν διαπλέκεται τῷ μονάδος βίον, καὶ
τί ποτέ ἐστιν ὁ μοναχός, ὑπογράφει καὶ αὐτὸν δὲ τῆς
αὐτῆς πολιτείας ἀπαγγέλλει. παραινεῖ δὲ τὰς τῆς μο-
νάδας πολιτείας ἐραστὰς κατὰ τὸ ἐπάγγελμα πολιτεύεσθαι,
καὶ τῇ μονότητι καὶ τῇ ἐνοτήτι τῆς ἐκκλησίας συναρ-

a. 2. δευτ.] c. 24.

3. ἐπέσειεν A: ἐποθήσεν ε.

16. ὁργὴν ε.

22. ἐρήθη ε.

καὶ add A.

24. δ’ ἐτέ-

ρων A: ἕτερον ε.

39. αἰνίττεσθαι om B.

b. 1. ἡ A: ἡ εἰ ε.

2. ὁμωνυμίας A: ὁμονοίας ε.

7. οὐ διότι A: οὐδ’ οὐ ε.

9. ἐπανατείναντι B et corr A:

ἐπανατείναντος ε.

24. δεῖ A: δεῖ ε.

32. βορρᾶ A.

34. τὰ add A.

37. καθωμολόγησεν ε.

42. alterum τῇ add A.

880 R. ἀρχιερέων τῷ ἀριθμῷ εἰς ἑξακοσίας καὶ χιλίας "συνγεγρα-
λαιοθέντος, μηδεὶς ἑτερογνωμονήσαντος πλὴν Ἀμ-
φιλοχίᾳ τῷ Σίδῃ, ὃς μετ' αὐτὸν καὶ αὐτὸς δι' ὑπο-
γραφῆς συνεφώνησε. μετ' ὧν καὶ ὁ μέγας Συμεὼν, ὁ
ἐν τῷ ψάλλῳ τὸν ἀγγελικὸν ἐκείνον βίον διανυσάμενος,
καὶ Βαρύδατος, καὶ ἄλλοι τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς πολι-
τείας φθάσαντες. Ταῦτα διαδραμὼν καὶ δικαίως Σε-

0.0

φικῶν ἐρωτήσεων αἰτησάμενον λύσεις. τὰ δὲ ἡρωτη-
μένα ἐξὶ πρῶτον μὲν, πῶς δεῖ νοεῖν τὸ ἐν τῇ δευτέρᾳ
τῶν βασιλειῶν εἰρημένον „καὶ ἐπέσειεν ὁ θεὸς τὸν
Δαβὶδ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν” καὶ μετὰ ταῦτα, ὅτι
ἡρίθμησεν, ἡγανάκτησε κατ’ αὐτῆς; καὶ ἐπιλύει, ὅτι 5
θεὸν πολλάκις ἢ γραφή, ὥσπερ καὶ κύριον, ἢ μόνον
τὸν ἀληθινὸν ὀνομάζει θεόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν τῆς
876 R. πονηρίας ἄρχοντα. „κατὰ τῆτο γὰρ τὸ σημαίνον-
νον καὶ τὸν Παῦλον φάναι „ἐν οἷς ὁ θεὸς τῷ αἰῶνος
τούτῃ ἐτύφλωσε τὰς καρδίας τῶν ἀπίστων.” καὶ ὁ σω- 10
τῆρ „ἐδύνασθε δυσεὶ κυρίοις δελεῦν.” διὸ καὶ ἐν τῇ
πρώτῃ τῶν παραλειπομένων ἀπαρκαλύπτως τὸν διά-
βολον λέγει τὸν ἐπισείσαντα τὸν Δαβὶδ ἀριθμῆσαι
τὸν λαόν. πλὴν καὶ τὸ παρ’ ἡμῖν ἀντίγραφον ἔχει ὡς
τὸ ἀποσάλειν παρὰ σὲ περιέχει. ἔχει γὰρ „καὶ προσέθετο 15
ὁργὴν κυρίῳ ἐκκαῆναι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπέσειε τὸν
Δαβὶδ ἐν αὐτοῖς” καὶ ἐξῆς, ὡς δοκεῖν πως ὁργὴν ἐν-
ταῦθα λέγει κυρίῳ τὸν εἰρημένον ἐν παραλειπομέ-
ναις διάβολον. εἴτε δὲ ἔτιωσ εἴτε ὡς γέγραπας ἔχει
τὸ ῥητόν, οἷμαι φανερώς τὴν λύσιν ἀναμφίβολον 20
προελεθεῖν. ὅτι δὲ ὁμώνυμον καὶ τὸ κύριος καὶ τὸ θεός,
καὶ (ὡς ἐρρήθη πολλάκις) καὶ ἐπὶ τῷ ἀντικειμένου
παραλαμβάνει τῇ ἱερᾷ γραφῇ, εἴρηδ’ μὲν, ἔδεν δὲ
κωλύει καὶ δι’ ἐτέρων πιεζώσασθαι. ἐν γὰρ τῇ νομοθε-
σίᾳ τῇ περὶ τῆς πάχας, μετὰ τὸ χρῆσαι τῷ αἵματι τὴν 25
φλὴν καὶ τὰς σαθμὰς „ὅμοις δὲ ἐκ ἐξελεύσεσθε” φη-
σὶν „ἐκαστος τὴν θύραν αὐτῆς ἕως πρωῒ, καὶ παρελεύ-
σετ’ κύριος πατάξαι τὰς Αἰγυπτίους, καὶ ὕψει τὸ αἷμα
ἐπὶ τῆς γλῆος καὶ ἐπ’ ἀμφοτέρων τῶν σαθμῶν, καὶ
παραλεύσει κύριος τὴν θύραν, καὶ ἐκ ἀφήσει τὸν 30
ὄλοθρευόντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι.”
ῥῆλον γὰρ ὡς ἄλλος κύριος ὃν λέγει παρελεύσεσθαι καὶ
τὰς Αἰγυπτίους πατάξαι, καὶ ἄλλος ὁ μὴ συγχωρῶν
τὸν ὄλοθρευόντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν
οἰκίας καὶ πατάξαι αὐτὰς. τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ περὶ 35
τῷ Βαλαάμ εἰρημένον. λέγει γὰρ ἡ γραφή ἐπιτρέψαι
462 H. μὲν αὐτῷ τὸν θεὸν ἀπελθεῖν „πρὸς τὰς καλῶντας,
ὁργισθῆναι δὲ θυμῷ τὸν θεὸν ὅτι ἐπορεύετο πρὸς
αὐτὰς. κἀνταῦθα γὰρ ἄλλον αἰνίττεσθαι φησι θεὸν τὸν
ἐπιτρέψαντα αὐτῷ καὶ ἄλλον τὸν ὁργισθέντα θυμῷ 40
ἐπ’ αὐτόν· οὐ γὰρ ἂν ὁ ἐπιτρέψας ὠργίζετο τῷ πλη-
ρώσαντι τὸ ἐπιτραπέν, ἀλλ’ ἢ ἐπιτρέψαντα οὐκ ἔδει

θυμοῦσθαι, ἢ θυμοῦσθαι μέλλοντα ἀπελθεῖν οὐκ ἔδει
ἐπιτρέπειν. αὐτὸς μὲν ἔτιω δοκεῖ πῶς διὰ τῆς ὁμω-
νυμίας τὴν ἀμφιβολίαν ἐπιλύει· ἄμεινον δέ μοι δο-
κεῖ Θεοδωρήτω τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς ἀνδράσι
πραγματευθῆναι τῆς προκειμένης ἀπορίας τὴν ἐπί-
λυσιν. λέγει δὲ καὶ τῷ Δαβὶδ ἐν τῇ ἀριθμῆσει ἁμαρ-
τήσαντος τὸ πλῆθος ὑποχεῖν τὴν τιμωρίαν οὐ διότι
ἐκεῖνος ἡρίθμησεν, ἀλλ’ ὅτι τῷ πατράλῳ Ἀβεσ-
σαλώμ, χεῖρα πολεμίαν ἐπανατείναντος τῷ πατρί,
συναντήρῃ τε ὁ λαὸς καὶ συνεξασίασε, προτιμήσας τὸν
ἐξ ἀνθαδείας ἀρπάσαντα τὴν ἀρχὴν τῆς παρὰ θεοῦ
εἰς βασιλέα χρισθέντος. Τὴν ἔν πρώτῃ ἐπιλυσάμε-
νος (ὡς ἔδοξεν) ἀπορίαν ἐπιλύει καὶ τὴν δευτέραν
ἔχουσαν ἔτιω πῶς δεῖ νοῆσαι πῇ μὲν λέγοντος τοῦ
ἀποστόλου ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν κατοικεῖν τὸν Χρι-
στὸν, πῇ δὲ „ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν
ἐνεδύσασθε,” μεγάλης ἔσης τῆς διαφορᾶς οἰκήσεώς τε
καὶ ἐνδύσεως· ἢ μὲν γὰρ τὸ ἐπιπόλαιον, ἢ δὲ τὸ διὰ βά-
θους παρίσχησι. λέγει δὲ τὸν νῦν διακρίνων ὅτι, καθάπερ
αὐτὸς καὶ βασιλεὺς ὑπάρχει καὶ ποιμὴν, καὶ βασιλεὺς μὲν
τῶν λογικῶν ποιμὴν δὲ τῶν ἀλόγων, πρὸς τὴν διά-
φορον χρείαν τῶν τὴν εὐεργεσίαν δεχομένων ὀνομαζό-
μενος (ἔτε γὰρ τις ἀλόγων βασιλεύειν εἰκότως λεχθεῖν
ἔτε ποιμαίνειν τὰ λογικά), ἔτιω δεῖ νοεῖν καὶ τὸ προ- 877 R.
κείμενον. κατοικεῖ μὲν γὰρ, ὡς αὐτὸς ὁ θεσπέσιος λέγει
Παῦλος, ἢ τῷ θεῷ σοφία ἐν οἷς πολιτεύει καὶ οἱ κα-
θεσῆκασιν „ἐρριζωμένοι τε καὶ τεθεμελιωμένοι ἐν αὐτῷ.”
ἐνδύει δὲ τὸν Χριστὸν καὶ ὁ πάλιν αὐτὸν δυνάμενος
ἀποδύσασθαι. διὸ φάμεν ἐρριζωμένοις ἐν αὐτῷ δικαίως
ἐγκατοικεῖ, τοῖς δὲ ἄλλοις διὰ τὴν ἄφατον φιλανθρω-
πίαν ἔνδυμα γίνεσθαι, παρέχων σκέπη, ἵνα μὴ ἀπὸ τῆς
βοῆς, τῆς σκληρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀνέμῃς, τοῖς ἐπιστρέφουσι
πρὸς αὐτὸν ἐπιτρίβοιτο ἄδικα καὶ ψυχοφθόρα ἐπι-
πνέοντος· „ἀπὸ προσώπου γὰρ βοῆς ἐκκαυθήσεται τὰ
κακά.” Τὰς ἔν δύο ταύτας ἀπορίας ἐπιλυσάμενος ἐν
ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ εἰς ἐξαίτησιν προσευχῶν τελευτᾷ.
Ἔτι δὲ ὁ αὐτὸς καθωμίλησεν ἐν τῇ θ’ σημείῳ, δι’
ὧν ἐγκώμιον μὲν διαπλέκεται τῷ μονάδος βίον, καὶ
τί ποτέ ἐστιν ὁ μοναχός, ὑπογράφει καὶ αὐτὸν δὲ τῆς
αὐτῆς πολιτείας ἀπαγγέλλει. παραινεῖ δὲ τὰς τῆς μο-
νάδας πολιτείας ἐρασᾶς κατὰ τὸ ἐπάγγελμα πολιτεῦσθαι,
καὶ τῇ μονότητι καὶ τῇ ἐνοτήτι τῆς ἐκκλησίας συναρ-

a. 2. δευτ.] c. 24.

3. ἐπέσειεν A: ἐποίησεν c.

16. ὁργὴν c.

22. ἐρρήθη c.

καὶ add A.

24. δι’ ἐτέ-

ρων A: ἑτερον c.

39. αἰνίττεσθαι om B.

b. 1. ἢ A: ἢ εἰ c.

2. ὁμώνυμίας A: ὁμονοίας c.

7. οὐ διότι A: οὐδ’ οὐτι c.

9. ἐπανατείναντι B et corr A:

ἐπανατείναντος c.

24. δεῖ A: δεῖ c.

32. βοῆς A.

34. τὰ add A.

37. καθωμολόγησεν c.

42. alterum τῇ add A.

μύξαθ. εἶσαν δέ, πρὸς ἑς ἀφ' ἑώρα ἢ παραινέσεις, τῆς
 Σεβήρος διασπορᾶς καὶ κατ' ἐκτομῆς μερίδες ἐκ ἡσημοῦ
 οἷς ὅπως μὲν μάχοντο τῶν πατέρων αὐτῶν αἱ δόξαι
 463 H. πρὸς αὐτάς, ὅπως δὲ πρὸς ἄλληλας, καὶ ἑδαμῇ τὸ
 εὐαίσιμον ἐδὲ τὸ πάριον ἔχουσιν, ἀπογυμνώσας τε καὶ 5
 ἀνακαλυψάμενος, ἐκ τῆς ἐκείθεν ἀτοπίας ὁρᾶν αὐτὸς
 πρὸς τὴν ἔνωσην τῆς ἐκκλησίας ὑποτίθετο. τὸς μὲν γὰρ
 παράγει λέγοντας σώζεσθαι τὰς διαφορὰς μετὰ τὴν
 ἔνωσην, ὥσπερ καὶ Σεβήρον, τὸς δὲ σώζεσθαι μηδαμῶς,
 ὥσπερ καὶ Τιμόθεον ἐν ἄλλοις τε καὶ ἐν οἷς κατὰ τὴν 10
 ἐν ἀγίοις ἀγωνίζετο Λέοντος. οὐ μόνον δὲ αὐτὸς οὐκ
 ἀνέχετο φάναι σώζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀσεβείας ἐνόχως ἀπο-
 φαίνει τὸς, εἴ τινας σώζεσθαι τῶν φύσεων τὴν διαφορὰν
 μετὰ τὴν ἔνωσην δογματίζουσιν. ἀλλὰ καὶ Σεβήρος πά-
 λιν σώζεσθαι λέγων τὰς διαφορὰς, τὰ πράγματα οἷς ἡ 15
 διαφορὰ ἐπιθεωρεῖται ἐς συνομολογεῖ σώζεσθαι. καὶ ἐς
 πανταχῶς δογματίζει τοῦτο· παλιντροπος γὰρ ἐστὶ τὴν
 πίσιν καὶ πολέμοις καὶ γὰρ ἐν τισιν αὐτῶν λόγοις καὶ
 αὐτὰ διομολογεῖ τὰ πράγματα σώζεσθαι. ἔτι καὶ πρὸς
 ἀλλήλους μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸς τὸ ἀλλόφυλον 20
 τῆς εὐσεβείας εἰσαΐζεσι σύνταγμα. ἐκ τῆς παραινῶν
 τὸς εἰσαΐζοντας τῷ φρονήματι τῆς εὐσεβείας συνδρα-
 μεῖν, κατ' ἐπιδρομὴν ἰσορεῖ Μαρκιανὸν μὲν συγκρο-
 τῆσαι τὴν ἐν Καλχηδόνι σύνοδον, καὶ ὡς ἐκεῖνα τὸν
 βίον λιπόντος Λέων μὲν κατέστη τῶν πραγμάτων κύ- 25
 ριος, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι τῆς ἱερᾶς ἐπαναστρέψαντες συν-
 ὁδὸς ταραχῆς ἐπλήρωσαν τὴν οἰκουμενὴν, δυσσεβῶς τε
 καὶ πεπλασμένως φημίσαντες ὡς ἡ σύνοδος Κόνσταντινον
 ἀπεβάλλετο καὶ Νεστόριον ἀπεδέξατο. ὧν τὸν ἄλογον ὁ
 Λέων καταξέλλων θύρουβον, τὰ ψηφισθέντα ἐν Καλ- 30
 χιδόνι καὶ τὰ πραχθέντα πανταχοῦ διαπέμψας τῆς
 οἰκουμενῆς μετ' ἐγκυκλίων κελεύσεων ἕκαστον τῶν ἀρχιε-
 ρῶν καὶ ἱερέων, ἀλλὰ καὶ τὸς ὅσοι ἐν τῷ μοναδικῷ
 διέλαμπον βίῳ, τὸ φρόνημα αὐτῶν ἐγγράφως ἀνομο-
 λογῆσαι διετάξατο· ὁ καὶ προθύμως πεπράχασι, τῶν 35
 880 R. ἀρχιερέων τῆ ἀριθμῆ εἰς ἑξακοσίας καὶ χιλιάδας "συγκρο-
 λαιωθέντος, μηδενὸς ἑτερογνωμονήσαντος πλὴν Ἀμ-
 φιλοχίου τῆ Σίδης, ὃς μετ' ἐπὶ πολὺ καὶ αὐτὸς δι' ὑπο-
 γραφῆς συνεφώνησε. μετ' ὧν καὶ ὁ μέγας Συμεὼν, ὁ
 ἐν τῷ σὺλῳ τὸν ἀγγελικὸν ἐκεῖνον βίον διανυσάμενος, 40
 καὶ Βαράδατος, καὶ ἄλλοι τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς πολι-
 τείας φθάσαντες. Ταῦτα διαδραμὼν καὶ δικαίως Σε-

βήρον τῷ ἀναθέματι παραπεμφθῆναι παρασησάμενος
 εἰς τέλος διέειλε τὴν διάλεξιν.

Καὶ ὁ ἐφεξῆς δὲ λόγος προδιαβάλλει μὲν τὴν αὐ-
 τὴν ἐπιγραφὴν, παραινέσιν δὲ πρὸς τὸς διεστώτας τῆς
 ἐκκλησίας εἰσηγεῖτο, ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους τῶν αἰρε-
 τιστῶν καὶ ἀνταῖθα μάχης τε καὶ διαφορᾶς συνιδεῖν
 τὸ τῆς ἐκκλησίας ὁρθὸν φρόνημα παρακαλῶν. λέγει
 δὲ καὶ ὅθεν κατετιμήθη εἰς μυρίας διαιρέσεις καὶ τομὰς
 ἢ αἰρετικὴ δόξα. ἐπερωτῶσα γὰρ τὰ τέκνα τῆς ἐκκλη-
 σίας εἰ καθάπερ δύο τὰς φύσεις λέγουσιν, ἔτι καὶ τὰς
 ὑποστάσεις λέγειν ἀνέχοντο, καὶ ἐπεὶ μίαν λέγουσιν ἐπὶ
 Χριστῷ τὴν ὑπόστασιν, ἄρα καὶ μίαν φύσιν ἐπ' αὐτοῦ
 δογματίζουσι, ταῦτα ἐπερωτῶσα ἡ αἵρεσις ὧν μὲν ἐξή-
 τησε τέως ἐδὲν ἀκέραια, "ἀντεπερωτῶ δὲ παρὰ τῆς ἐκ- 464 H.
 κλησίας τί δήποτε ταῦτα ἐρωτῶ; ἄρα γὰρ ταῦτόν ἡγεῖτο
 φύσιν καὶ ὑπόστασιν, καὶ διὰ τῆς δύο λέγοντας
 φύσεις νομίζει δύο καὶ ὑποστάσεις δοξάζειν, ἢ ἀνάπαλιν
 τὸς μίαν ὑπόστασιν λέγοντας καὶ μίαν φύσιν συνομολο-
 γεῖν νομίζει; ἀρχὴν ἔχον τοιαύτην τῆς κινήσεως λα-
 βῆσης, καὶ ὁ πολὺς ἐκεῖνος καὶ ἀσπονδος τῶν αἰρε-
 τιστῶν ἐν αὐτοῖς συνεδρόνῃ πόλεμος, εἰ ταῦτόν φύ-
 σιν καὶ ὑπόστασιν, ἐπεὶ μίαν φύσιν ἐπὶ τῆς τριάδος
 φημέν, καὶ μίαν ὁμολογεῖν ἀνάγκη τὴν ὑπόστασιν, ἢ
 ἐπεὶ τὰς ὑποστάσεις τρεῖς, καὶ ἡ φύσις εἰς τρεῖς διαι-
 ρεῖται. καθεῖθεν ἄλλο μὲν σημαίνει τὴν φύσιν, ἄλλο
 δὲ σημαίνει τὴν ἐσὶαν ἀνέπλασαν, καὶ τὴν φύσιν πά-
 λιν εἰς γενικὴν φύσιν καὶ ἰδικὰς φύσεις κατεμέρισαν.
 καὶ πρὸς μὲν τὸν γραμματικὸν Σέργιον ὁ Σεβήρος γρά-
 φων "μίαν ἐσὶαν" φησὶν "εἰπεῖν τὸν Χριστὸν ἐβεβλό-
 μεθα, ἵνα τῶν συνελθόντων τὴν διαφορὰν μὴ ἀνέ-
 λωμεν. μίαν γὰρ καθάπαξ γεγεννημένης ἐσὶας ἢ καὶ ποιό-
 τητος, πῶς ἔτι μεμνήσκε τῶν φύσεων, ἐξ ὧν εἰς ὁ
 Χριστός, ἢ κατ' ἐσὶαν διαφορὰ; εἰ γὰρ μία ποιότης καὶ
 ἐσὶα, τὰ τῆς διαφορᾶς λοιπὸν φρεσὶα καθέστηκεν." καί-
 τοι γε ἐξ ὧν τὴν μίαν ἐσὶαν εἰπεῖν ὁ Σεβήρος παραι-
 τεῖτο, ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τὸ μίαν λέγειν φύσιν ἐπὶ Χριστῷ,
 καὶ μὴ βέλαιοτο, παρητήσατο. τινὲς δὲ τῶν ἀπηνου-
 θριασμένως φύσιν καὶ ὑπόστασιν καὶ ἐσὶαν ταῦτόν εἰπεῖν
 ἐκδεχόμενων καὶ ἐπὶ τῆς ἁγίας τριάδος τρεῖς οὐσίας
 40 λέγειν ἐκ ἐφριζαν, δι' ὧν καὶ τὸ τρεῖς θεὸς καὶ θεό-
 τητας, εἰ καὶ μὴ τῇ φωνῇ, τοῖς γε νοήμασι δογμα-
 τίζουσι. καὶ οἱ μὲν κατακρίνοντο ὡς τρεῖς ἐσὶας ἐπὶ τῆς

a. 2. μερίδος οὐκ ἡσημον ε. 6. ἀποκαλ. ε. 18. αὐτῷ ε. 29. ἀπεβάλλετο ε. 30. χαλκ. A. 38. τοῦ A: τῆς ε.
 b. 1. παρασησάμενος — διέειλε A: συνησάμενος — διέειπε ε. 3. προδιαβάλλεται ε. malim προβάλλεται. 13. ἐπε-
 ρωτῶσα A: ἐπιζητοῦσα ε. ἐπεζητήσε μὲν ε. 22. ante ἐπεὶ inseruerim ὥς. 29. ἐβουλόμεθα] immo οὐ βουλόμεθα.
 37. ἀπηνουθριασμένων ε. 39. ἐκδεχόμενοι ε. 41. μὴ add A.

τριάδος τερατευόμενοι, οἱ δὲ ὡς ἔκρυψεν θεὸν τὸν
 πατέρα ἢ τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα δοξάζοντες· ἔτσι δ'
 ἂν εἶεν οἱ μόνον τὰ χαρακτηριστικὰ ἰδιώματα τὰς ὑπο-
 στασεις εἶναι δογματίζοντες. καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα
 ὁ μερισμὸς αὐτοῖς καὶ ἡ κατατομὴ προσελήλυθεν, ὥσπερ
 καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν συνελθουσῶν ἐπὶ Χριστοῦ
 φύσεων. τοῖς μὲν γὰρ μετὰ τὴν ἔνωσιν μὴ φυλάττεσθαι
 τὴν διαφορὰν ἐπὶ τῇ φαντάσει, τοῖς δὲ σώζεσθαι τὴν
 881 R. διαφορὰν ἢ ὁμολογία γέγονε. "διχῆ δὲ καὶ ἔτσι διειρη-
 θήσαν. οἱ μὲν γὰρ τὴν διαφορὰν ὁμολογῶντες σώζεσθαι
 τὰ ὧν ἡ διαφορὰ σώζειν ἐβέλοντο. οἱ δὲ κακεῖνα ὑπὸ
 τῆς ἀναγκαζομένης ἀκολουθίας συγχωρῶντες πολλάκις
 (ἄλλος λῆρος τῆτο καὶ ἄλλη παράνοια) δύο ταύτας
 λέγειν ἔμενεν ἐδ' ὅλως ἀνέχοντο. ἡ γὰρ δύο φωνή, φρα-
 σίν, ἀνὰ μέρος καὶ καθ' ἑαυτὰ τὰ διαφέροντα τίθησι.
 Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ βραχέων προθεῖς, καὶ τὴν παραί-
 νειον πλατυνόμενος, καὶ τὸν παρόντα καταπαύει λόγον.
 Γράφει λόγον ἕτερον κατὰ Ἀγνοητῶν. μοναχὸς δὲ
 τινος τῶν ἐκ τῆς κατὰ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐρήμου κινήσαι
 λέγει τὸ δόγμα, οἱ ἄγνοιαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ
 20 περιόπτειν ὑπήχθησαν ἐξ ὧν τε εἶπεν αὐτὸς „πῶς τε-
 θεῖκατε Ἀύραρον" καὶ „ἐδεῖς οἶδε τὴν ὥραν ἐκείνην
 ἢ τὴν ἡμέραν οὐδὲ ὁ υἱός," καὶ ἐξ ἄλλων τοιούτων
 465 H. τρόπων ῥημάτων. ὁ δὲ ἱερός Εὐλόγιος ἔτος "ἔτε κατὰ
 τὸ ἀνθρώπινον, πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐδὲ κατὰ τὸ θεῖον
 25 ἄγνοεῖν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἔτε τὸν τάφον
 τῆς Λαζάρου ἔτε τὴν τέλειον ἡμέραν διατείνειτο. ἔτε γὰρ
 τὸ ἀνθρώπινον, εἰς μίαν ὑπόστασιν συνελθὸν τῇ ἀπροσ-
 ῖτω καὶ ἐσιώδει σοφίᾳ, ἀγνοήσει ἂν τι, ὥσπερ ἐδὲν
 τῶν παρόντων, ἔτω δὲ ἐδὲ τῶν μελλόντων. ἔτε δια-
 30 ψευθῆναι δύνατο τὸ εἰρημένον παρ' αὐτῆς „πάντα ὅσα
 ἔχει ὁ πατήρ, ἐμὰ ἐσιν," εἰ μὴ ἄρα καὶ τὸν πατέρα
 πρὸς τὴν ἄγνοιαν οἱ πάντα τολμῶντες παρελκύσωσι.
 τὸ μέντοι γε φάναι τὸν σωτήρα „πῶς τεθεῖκατε Ἀύ-
 35 ραρον," εἰς ἐπίστασιν καὶ μνήμην ἄγοντα τὰς παρόντας
 τῶν Ἰουδαίων εἰπεῖν. καὶ ἐ τῆτο μόνον ἀλλὰ καὶ ἕτερά
 τινὰ διαπράξασθαι, ὥσπερ τὸ „λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε
 ὑπάγειν," ἵνα ἐξ ὧν τε κατὰ μέρος εἶδον καὶ ἐξ ὧν
 ἤκβαν, πιστὸν μὲν τὸ ὁρᾶσθαι καὶ ἀναμφισβήτητον, ἀνέξ-
 40 ἀλειπτον δὲ παραδοθεῖν τῇ μνήμῃ. λέγει δὲ ὅτι καὶ
 τὰ ἐπὶ Χριστοῦ λεγόμενα τὰ μὲν κατὰ ἀναφορὰν τὰ
 δὲ κατὰ ἀλήθειαν λέγετο, κατὰ ἀναφορὰν μὲν τὸ ἀμαρ-
 466 H. τίαν αὐτὸν καὶ κατὰ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν γενέσθαι (ἐ γὰρ γέ-
 γονε ταῦτα, ἀλλ' οἷα τῆς κεφαλῆς οἰκεισμένης τὰ τῆς
 ἰδίας σώματος, αὐτὸς τὰ τῆς σώματος ἀναδέχετο). κατὰ
 ἀλήθειαν δὲ λέγεται ἀνθρώπος τε γεγονέναι καὶ πει-
 νῆσαι καὶ διψῆσαι καὶ τὰ ὅμοια. ὥς εἴ τις ἐθέλοι λέ-
 γειν ἄγνοεῖν αὐτὸν κατὰ ἀναφορὰν, ὡς ἐκ ἐκτὸς ἀγνοίας
 ὄντος αὐτῆς τῆς σώματος ἦτοι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως,
 ἣς ἐστὶν αὐτὸς κεφαλὴ, ἐκ ἂν μὲν ἔξω τῆς εἰκότος περιε-
 νεχθείη, ἐ μὴν ἄγνοοντα τὴν τῆς πατρὸς σοφίαν δοξά-
 10 σειεν. ἀλλ' εἰ τὸ „πῶς τεθεῖκατε αὐτόν" ἄγνοιαν τοῦ
 Χριστοῦ κατηγορεῖν τὰς ἀπαιδεύτους ἀνέπεισε, πῶς ἐχὶ
 καὶ τῷ πατρὶ τὴν αὐτὴν ἄγνοιαν ἐπιθροῖσσι διαπν-
 θανομένῳ καὶ λέγοντι πρὸς τὸν Ἀδὰμ „πῶς εἶ;" καὶ
 πρὸς τὸν ἀδελφοκτόνον „πῶς ἐστὶν Ἀβὲλ ὁ ἀδελφός σου;"
 15 καὶ „κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομόρρας πεπλήθυεντο, καὶ
 αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλα σφόδρα· καταβὰς ἐν ὕψο-
 μαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν συντελέσεντο. εἰ δὲ μή,
 ἵνα γινώσκω." ἐρωτᾷ δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸ δαιμόνιον „τί ὄνο-
 μά σοι;" κακεῖνο ἀποκρίνεται „λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι
 20 πολλοὶ ἔσμεν." ἀλλὰ καὶ τοῖς τυφλοῖς λέγει „τί θέλετε
 ποιήσω ὑμῖν;" καὶ πῶς οὐκ ἐστὶ ταῦτα φανερόν ὡς
 ἐκ ἀγνοίας ἦν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπερωτᾷ ἀπ' αὐτῆς τοῦ
 δαιμονίου "τὸ πλῆθος τῶν κατοικούντων τοῖς μαθηταῖς
 884 R. ἐπιδείξαι βαλόμενος, ὡς ἂν μάθοιεν ὡς καὶ τῶν πολ-
 λῶν ἡδὴ περιγέγονεν, πῶς αὐτοῖς καὶ θάρσος ἐντι-
 θεῖς τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ
 πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς ἐχθρῆς. τὰς τυφλὰς δὲ ἐπερωτᾷ
 οἰκονομῶν ἐξ αὐτῶν προσαχθῆναι τὴν αἴτησιν· ὅσον
 γὰρ αἰτῶντες τῆς ὠφελείας τυγχάνομεν, τοσοῦτον τὴν
 αἴτησιν τῆς εὐεργεσίας δεχόμεθα. τὸ δὲ περὶ τῆς ἐχά-
 25 τῆς ἡμέρας εἰρημένον, ὡς ἐδεῖς οἶδεν, ἐδὲ οἱ ἄγγελοι,
 ἐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, τινὲς μὲν κατ' οἰκονομίαν
 εἰρηθῆναι φασιν, ἵνα τῶν μαθητῶν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν
 νομιζόντων ἐπελεύσεσθαι τὴν τελευταίαν ἡμέραν αἰ-
 30 γηγορῶντες διατελῶσιν. "ἐδὲν δὲ κολύει καὶ τοῦτο
 466 H. ἐκλαβεῖν ὡς κατὰ ἀναφορὰν εἰρημένον, καθάπερ καὶ
 τὸ „σὺ ἔγνωσ τὴν ἀφροσύνην μου" καὶ τὸ „θεέ μου
 θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;" ἔτι δὲ φασιν αὐτὸν
 ἄγνοεῖν φάναι τὴν ἐχάτην ἡμέραν τὸ ἰδίως προσδόν
 40 τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει γινώρισμα δεικνύοντά τε καὶ ἐμ-
 φανίζοντα, ἐκ ὧς αὐτῆς ἀγνοῦντος (ἄπαγε· ἔτε γὰρ κατὰ
 τὴν θεότητα ἔτε κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα τὴν ἄγνοιαν

a. 5. ὁ μερισμὸς A: ὁρισμὸς ε. 6. ἐπὶ τῷ Χρ. ε. 13. τῆτο A: ἔτος ε. 23. ἡμ. ἐκείνην ἐδὲ ε. 35. ἐνάγοντα A.
 b. 7. φύσεως A: φωνῆς ε. 8. αὐτὸς ἢ κεφαλὴ ε. 16. σφόδρα καὶ καταβὰς ε. 22. μὲν A: μὲν ε. 24. ὡς
 ante καὶ add A. 25. αὐτοῖς πῶς ε.

λέγειν ἐπ' αὐτὰ θράσους ἐπισφαλῆς ἡλευθέρω), ἀλλ' ἐπειδή, ὡς ὁ μακάριος Κύριλλος φησιν, ἐν ἱχναῖς διαιροῦντες ἐννοίαις ἦτοι τοῦ φαντασίαις τῷ τρόπῳ τῆς θεωρίας ἐκατέρας φύσεως ὁρῶμεν ἴδια καὶ καθ' ἑαυτὰ γνωρίσματα, ἢ καὶ ὡς ὁ θεολόγος Γρηγόριος, ἡνίκα αἱ φύσεις δίδξαντο ταῖς ἐπινοίαις, συνδιαίρειν καὶ τὰ ὀνόματα, ἴδιον δὲ γνώρισμα ψιλῆς ἀνθρωπότητος ἢ ἄγνοια, κατὰ τοῦτο ῥηθεῖν ἂν ἐπὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἀνθρωπότητος, ὡς ἀπλῶς ἀνθρωπότητος, θεωρεῖσθαι τὴν ἄγνοιαν. καὶ τῆτο καὶ ὁ θεολόγος ἐτράνωσεν, εἰ-
 10 πὼν „γινώσκει μὲν ὡς θεός, ἀγνοεῖ δὲ ὡς ἄνθρωπος, ἂν τις τὸ φαινόμενον χωρίσῃ τῷ νοεμένῳ.” ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει ὡς εἰ καὶ τινες τῶν πατέρων τὴν ἄγνοιαν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν σωτῆρα παρεδέξαντο ἀνθρωπότητος, ἔχ' ὡς δόγμα τῆτο προήνεγκαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν
 15 Ἀρειανῶν μαρίαν ἀντιφερόμενοι, οἱ καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάντα ἐπὶ τὴν θεότητα τῷ μονογενῆς μετέφερον, ὡς ἂν κτίσμα τὸν ἀκτίστον λόγον τῷ θεῷ παρασχέσωσιν, οἰκονομικώτερον ἐδοκίμασαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ταῦτα φέρειν ἢ παραχωρεῖν ἐκείνους μετέλκειν ταῦτα
 20 κατὰ τῆς θεότητος. εἰ δὲ κατὰ ἀναφορὰν κακείνους δοίη ταῦτά τις εἰπεῖν, τὸν εὐσεβέστερον λόγον ἀποδέξει. Ταῦτα διελθὼν πέρατι περιβάλλει τὸν λόγον.

Τελευταῖον δὲ περιεῖχε τὸ βιβλίον λόγον ἐπιγραφὴν φέροντα „ὁρος ἐκφωνηθεὶς τοῖς Σαμαρείταις.”
 ἢ δὲ ἐπόθεσις πρόκειτο τοιαύτη. τῶν Σαμαρειτῶν τὸ πληθος εἰς ἀντικειμένας μερίδας διαιρεθέντες καὶ ἐ-
 25 σιάσαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ ἄλλοφύλοις ἑαυτὰς ἀποδιατειχίσαντες δόξαις, οἱ μὲν Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ ἐδόξαζον εἶναι περὶ τοῦ Μωσῆς εἶπε „προφήτην ὑμῖν ἀνα-
 30 στήσει κύριος ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ,” οἱ δὲ τοῦτον μὲν παρεγράφοντο, Δοῦθην δὲ τινα τέτομον ἢ Δοσίθεον ἀνεκέρνυον, Σαμαρείτην μὲν καὶ αὐτὸν τὸ γένος, συνακμάσαντα δὲ κατὰ γε τὰς χρόνας
 35 Σίμωνι τῷ μάγῳ καὶ τῆτον εἶναι τὸν προφητευθέντα τετρατευόμενον ἐξ αὐτῆς τὴν ἐπωνυμίαν ἔφερον, Δοῦθη-
 40 νοὶ καλούμενοι. ἔτος δὲ ὑβρισεῖς μὲν γέγονε τῶν τῷ θεῷ προφητῶν, ὑβρισεῖς δὲ μάλιστα τῷ Ἰάδα τῷ ἐνὸς
 885 R. τῶν δώδεκα πατριαρχῶν, „μηδὲ τὰς περὶ αὐτῆς μυ-
 45 ρίς ἐπαίνους παρὰ τῆς Μωσαϊκῆς γραφῆς ἀρχυρθεῖς. τὰς ἔν ἐρημένους πάντας πλύνων καὶ διαγελῶν, εἰς ἑαυτὸν πάντα καὶ τὴν προφητείαν καὶ τὴν ἄλλην πε-

ρίεσπα θεότητα. μυρίαις δὲ καὶ ποικίλαις ἄλλαις νο-
 5 θείαις τὴν Μωσαϊκὴν ὀκτάτευχον κατακιβδηλεύσας, καὶ ἑτέρά τινα συγγράμματα μωρὰ τε καὶ ἀλλόκοτα καὶ ἀπεναντία πνευματικῆς „ρομοθεσίας συντεταχώς 467 H.
 10 τοῖς παιδομένοις κατέλιπεν. ἀπεκέρνυτε δὲ καὶ τὴν ἀνάσασιν. αἱ μὲν ἔν μερίδες οὕτω εἰς ἀντιπάλους καὶ βλασφήμους δόξας διετέμνητο. ἐπιδιδόασιν δὲ καὶ λ-
 15 βέλλας ὑπὲρ τε τῷ οἰκείῳ φρονήματος καὶ κατὰ τοῦ ἀντικειμένου, μερὶς ἐκατέρα τὸν παρ' αὐτοῖς πρεσβεύ-
 20 μενον προφήτην εἶναι προτιμῶσα. καθίζει δὲ τέτων δικαστῆς ὁ ἱερὸς Εὐλόγιος μετὰ συνόδου ἀρχιερεῖς τε τῶν ἐπισήμων καὶ τὰς λαμπρὰς τῶν ἐν ἀξιώμασι πλή-
 25 ρωμα ποιημένης. Μαρκιανὸς δὲ τηνικαῦτα, ὅς τοις Ῥωμαϊκοῖς ἐνίδρυτο σκήπτροις, ἔβδομον ἔτος ἦνευ τῆς βασιλείας. γυμνάσας δὲ τὸ παρ' ἐκατέρων λεγό-
 30 μενα ὁ ἱερὸς Εὐλόγιος, καὶ τῆς ἀληθείας ἐκατέρας διε-
 35 λέγξας μακρὰν ἀφισαμένους, τὸν μὲν προφητευόμενον γραφικοῖς παρέξησε ῥητοῖς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεὸν εἶναι, τὰς δὲ μακρὰν τε
 40 καὶ χαλεπωτάτην ἀποπλανηθῆναι πλάνην, τὰς μὲν Ἰη-
 45 σὲν τὸν τῷ Ναυῆ τὸν προφητευόμενον εἶναι κενολο-
 50 γῶντας, τὰς δὲ Δούθην ἢ Δοσίθεον τὸν δυσσεβῆ τε-
 55 ρατολογῶντας. καὶ ἔτι τὸν σύλλογον διαλύει, συν-
 60 τελευτώσης αὐτῷ καὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἐκφωνή-
 65 σεως καὶ τῆς περιελθόντος εἰς τὰς ἡμετέρας χεῖρας τρίτον τεύχος.

ἐν τῇ τῷ βιβλίῳ τὴν ἀνάσασιν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τῶν Μωσαϊκῶν μαρτυριῶν ἐπιδεικνύναι σπεύδων τοιαῦτά φησιν. εἰ μὴ πανάληθες ἦν τὸ τῆς ἀναστά-
 70 σεως χρῆμα, πῶς ἔλεγε πρὸς Ἀβραὰμ ὁ θεὸς „σὺ δὲ ἀπελεύση πρὸς τὰς πατέρας σε μετ' εἰρήνης, ταφείς ἐν γῇ καλῇ;” πῶς γὰρ ἂν ἀπῆι καὶ πρὸς ποίους, εἰ μηδαμῶς μηκέτι μήτε αὐτὸς ἐμελλεν εἶναι μήτε
 75 πρὸς ἑς ἀπῆι; πῶς δὲ πάλιν μετ' ὀλίγα τὸ ἱερὸν λόγιόν φησι περὶ αὐτῆς „καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν Ἀβρα-
 80 ἂμ ἐν γῇ καλῇ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆς;” τίς γὰρ τῷ μὴ ὄντος προσηγήθη, καὶ πῶς προστίθετο τοῖς μὴ οὔσι τὸ ὄν; τί δὲ λέγει καὶ περὶ τῷ Ἰακώβ ὅτι „συνήχθη-
 85 σαν πάντες οἱ υἱοὶ αὐτῆς καὶ πᾶσαι αἱ θυγατέρες, καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ ἐκ ἧθελε παρα-
 90 καλεῖσθαι, λέγων ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου

a. 4. ἴδια A. 23. διελθὼν A: δὴ περιελθὼν ε. 32. τοῦτο ε. 34. γε A: τε ε. 39. αὐτὸν ε.
 b. 4. ἀπ' ἐναντίας A. 8. τε add A. 13. Μαρκιανὸς] Μαρκίσιος Fabricius. 31. τρεφεῖς A. 33. αὐτὸς] οὗτος A.
 39. τὸ ὄν] rectius τὸ μὴ ὄν. cf. p. 286 a 7. 41. ἦλθον] ἤθελον A.

πενθῶν εἰς Αἶδην; πῶς γὰρ ἂν ἐπινοηθεῖν κάθοδος
τῆ μὴ ὄντος; πῶς δὲ καὶ κατέβαινε καὶ πρὸς τὸν υἱὸν
τὸν μηδαμῇ μηδαμῶς κατὰ τὸν Δοσιθέου δύσφημον
λῆρον δυνάμενον εἶναι; πάλιν δὲ τὰς νύκτας εὐλογήσας
ὁ Ἰακώβ φησιν „ἐγὼ δὲ προστίθεμαι πρὸς τὸν λαόν 5
μα.” εἰ γὰρ περατωμένην ᾗδει τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς τῷ
πέρατι τοῦ παρόντος βίου, πῶς ἔλεγε προστίθεσθαι μὴ
ὦν αὐτὸς τῷ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντι αὐτῆς λαῷ; ὅρα
δέ, καὶ αὐτὸς ὁ δεσπότης καὶ θεὸς τῶν ὅλων τί λέγει
τῷ Μωσῇ, ὅτε αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος ἀναβιβάζει τὸ πέ- 10
ραν Ναβαῦ, καὶ τὴν γῆν ἐπιδεικνύει ἣν ἔμελλε κα-
τακληροδοτεῖν τῷ Ἰσραήλ; ἐπάγει γὰρ „καὶ ὕψει αὐ-
τὴν” εἴτα καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σε καὶ σύ,
888 R. καθὰ προστεθήσῃ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σε.” ἔκκεινο
468 H. δὲ τίνας ἐκ ἂν δυσωπήσειεν, αὐτῆς τῆ θεῆς “διακεκρα- 15
γότης καὶ λέγοντος „ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ
θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ;” πῶς γὰρ ἂν εἴη θεὸς
ὁ ἀληθινὸς θεὸς τῶν μηκέτι ἔσομένων ἀλλὰ ἀποσθα-
ρέντων εἰς τὸ μὴ ὄν; τί δὲ καὶ τὸν κατὰ ἀνατολὰς
παράδεισον ἐφύτευσε, τὸν ἐν Ἑδέμ, ἐν ᾧ τὸν ἄνθρω- 20
πον ὃν ἔπλασεν ἔθετο, εἰ ἐκεῖνον μὲν εὐθὺς παραβή-
σεσθαι ᾗδει καὶ τῆ χωρὶς γενησόμενον ὑπερόριον, μη-
δένα δὲ τῶν μετὰ ταῦτα ἀνθρώπων μέλλοντα πάλιν
οἰκῆσειν αὐτόν; εἰ γὰρ ἕκαστος καὶ τῶν εἰσεβῶς βεβιω-
κότων καὶ τῶν δυσσεβῶς πολιτευσαμένων μετὰ τὸ 25
ζάδιον τῆ παρόντος βίης πρὸς τὸ μὴ ὄν ἀναλύεσθαι, καὶ
ἐδεῖς ἐκεῖτι διαμένει ὥς καὶ παράδεισον κληρονομεῖν
καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τροφῆς ἀπολαύειν ἱερᾶς, πῶς ἔμ-
αὐτὸν γεγενῆσθαι ἢ τοιαύτη ἀγνώμων καὶ δυσσε-
βῆς ὑπόληψις ἀποφανεῖ, καὶ διὰ τῆς εἰς ἐκεῖνον ὑβρεως 30
τὸν κοινὸν ἐξυβρίσει δημιουργόν, ἐκεῖνα πράττειν κα-
τηγορῶν, ἢ μηδὲ μέτριος ἂν τις διαπράξοιτο ἀνὴρ;
ἔτι τὸ δυσσεβὲς περὶ ἀναστάσεως διὰ τῶν ἱερο-
λογίων Δοσιθέου κήρυγμα καταβαλὼν, καὶ ὅτι φθα- 35
ρτὸς ὁ κόσμος (ἐκεῖνος γὰρ φθαρτὴν μὲν τὴν ψυχὴν, 35
ἄφθαρτον δὲ τῶτον ἐτεροτολόγει), καὶ ὅτι τῶν ἀγγέ-
λων ἡ φύσις παρὰ θεῶν ὑπέστη (τῶν γὰρ μὴ ὄντων καὶ
τάτων τὴν φύσιν ἐκεῖνος ὁ ληρώδης ἐνόμιζε), καὶ δὴ
καὶ ὅτι τὸ δαιμόνιον γέγονε τε καὶ διαμένει φῦλον (οἱ
γὰρ Δοσθηνοὶ τὰ μὲν εἰδῶλα δαίμονας ἔλεγον, ἄλλο 40
δὲ τι δαιμόνιον φῦλον ἐκ ἐγίνωσκον), εἰς πολλὴν αὐ-
τὸν ἐλάσαι φρενοβλάβειαν διήλεγξεν.

ἐν τῷ τῷ βιβλίῳ ἀπορίαν προθεῖς, ὅτι πολλῶν
ὄντων ζώων ἢ τῆς τῶν καθαρῶν ἐτάχθη μερίδος,
διὰ τί πέντε μόνον ἐθυσιάζοντο τοῖς παλαιοῖς καὶ ἱε-
ροργεῖντο, τράγος καὶ κριὸς καὶ βῆς, τρυγὼν καὶ περιει-
ρά; καὶ ἐπιλύει, τύπον μὲν εἶναι λέγων τὰ παλαιά,
καὶ τὰ πλείω εἰς αἰνιγμάτων ἀναφέρεσθαι θεωρίαν,
πέντε δὲ ἐκ τῶν καθαρῶν ἱεροργεῖσθαι, ἅτε δὴ καὶ τὰς
ἡμετέρας αἰσθήσεις τὸν ἴσον ἀριθμὸν ὑποβαλλόμε-
νος ταύτας γὰρ ἡμᾶς κεκαθαρμένας προσάγειν τῷ
λόγῳ νομοθετεῖ τε καὶ βέλεται ὁ νομοθέτης. Ἀλλὰ
τὰ μὲν τῆς ἐκλογῆς ἐν τέτοις.

231.

Ἀνεγνώσθαι ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ Ἱεροσολύμων πατρι-
άρχου συνοδική, ἣ ἀπεστάλη ἐν Ῥώμῃ Ὀνωρίῳ τῷ
ταύτης ἐπάρχοντι. αὕτη ἡ ἐπιστολὴ πλήρης μὲν ἐστὶν
εὐσεβείας, ἐννεωτερίζει δὲ πολλαχῶς τοῖς ῥήμασι, κα-
θάπερ τις πῶλος ἐπιγαυρόμενος τοῖς σκιρτήμασι.
πλὴν τὴν τε ὁρθόδοξον ὥς μάλιστα γνώμην ἔξακρι-
βοῦ, καὶ τῶν ἱερῶν δογμάτων ἐκ τὴν τυχεῖσαν μάθη- 20
σιν ἐπιδείκνυ. ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ εὐρήσεις καὶ
Μάγνον σὺν Ἀπολιναρίῳ ἀναθεματιζόμενον, καὶ Θεο-
δώρητον τῆς ἐκκλησίας ἐκ ἀποκηρυττόμενον, εἰ καὶ ἐν
οἷς Κυρίλλῳ κατεψηφίσατο τὸ ἀδόκιμον καὶ μεμπτὸν
ἀπηνέγκατο. ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλος μὲν ἐστὶν Ὁριγένης ὁ
παλαιός, ἕτερος δὲ ὁ μετ' ἐκεῖνον, ὁ ἐπικληθεὶς ἁδα- 25
μάντιος καὶ ὡς τοῖς ἄλλοις αἰρετικοῖς συναθεματίζεσθαι
ὁ Σύρος Ἰακώβος, “ἐξ ὧν τὴν ἐπωνυμίαν τὸ τῶν Ἀκερά- 469 H
λων αἰρετικῶν εἰλκυσε σύστημα. αἰτεῖται δὲ ἡ ἐπιστολὴ, καὶ
εἰ τι παρῴθη τῶν ὀφειλόντων ῥηθῆναι, τὸν Ῥώμης
Ὀνώριον “οἷα δὴ καὶ δυνάμενον τῷ ποιήσασθαι καὶ 889 R
τὴν διόρθωσιν καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν μεγάλην δ' ἂν
ὁμολογήσειεν τὴν χάριν, εἰ μὴ διαμάρτοι τῆς αἰτή-
σεως, καὶ μηδέποτε φανῆναι τῆς εὐσεβείας ἀγνώ-
μονα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τῷ βιβλίῳ ἔλεγεν ἡ συνο-
δικὴ Σωφρονίῳ τῷ ἀγιωτάτῳ ἐπιστολῇ.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ περιείχοντο τεύχει χρήσεις ἁγίων
καὶ διαφόρων πατέρων, τῶν τε προγενεσέων τῆς τε-
τάρτης συνόδου καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ἀκμασάντων καὶ
τῶν ἐν μεταγενεσέων. αἱ δὲ χρήσεις τὴν διπλὴν ἐνέρ-
γειαν ἐπὶ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν ἀνεκκήρυττον, ὧν πατέρες
καὶ γεννήτορες ἦσαν Ἀέων τε ὁ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώ-
μης ἀρχιερεὺς, καὶ αὐτὴ ἡ τετάρτη καὶ οἰκουμένη

α. 9. δεσπότης om B. 11. κατὰ B. 24. εὐσεβῶς A. 26. διαλύεται A. 30. ἀποφαίνει A. 35. μὲν A:
ἐπὶ 5. 38. τούτων τὴν φύσιν B, τούτων φύσιν C et pr A.
b. 1. προσθεῖς 5. 8. ὑποβαλλόμενος] fortasse legendum ὑποβαλλομένης. 16. πολλαχοῦ A: πανταχοῦ 5.
25. ὁ ante ἐπικληθεὶς om A.

ἀγία σύνοδος, Πέτρος τε ὁ Μύρων ὁσιώτατος ἐπίσκοπος, καὶ Γεννάδιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὁ τῆς Φωτικῆς ἐπίσκοπος ὄνομα Διάδοχος, καὶ Ἐφραίμιος ὁ τῆς Ἀντιοχείας ἀρχιερεύς, ὃς καὶ κατὰ τῶν Ἀκεφάλων ἐν πολλοῖς συντάγμασι γενναίως ἠνδρίσατο, καὶ 5 Διονύσιος ὁ πολὺς μὲν τὴν γλῶσσαν πλείων δὲ τὴν θεωρίαν, ὁ μαθητὴς Παῦλος καὶ τῷ Χριστῷ μάρτυς καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος, καὶ Ἰεζίνος ὁ μαρτυρικοῖς αἵμασι βεβαιώσας τὸ φιλόσοφον, καὶ ὁ πολὺαθλος Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιος, Γρηγόριος τε ὁ τῆς Θεολογίας μυσαγωγός, καὶ τῆς ἐκκλησίας ὁ κόσμος Βασίλειος, καὶ ὁ ποταμὸς τῶν λόγων ὁ Νύσσης Γρηγόριος, καὶ ὁ νικηφόρος Κύριλλος, καὶ ὁ τῆς ἐνθάδε παρθενίας γνώμων ἀκίνητος καὶ τῆς εὐσεβείας, ὁ Μεδιολάνων Ἀμβρόσιος, καὶ ὁ χουστὸς τὴν γλῶτταν καὶ τὸ 15 σῶμα Ἰωάννης ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος, καὶ Σεβηριανὸς ὁ Γαβάλων, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδοτος (Ἀγκύρας ἔτος ἐπεσάτησε), καὶ Ἰωάννης ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἐκ Καππαδοκίας ἔλκων τὸ γένος καὶ τὸ ἐπώνυμον, ἀνὴρ ἀρετῆς οἰκητήριον, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις 20 Εὐλόγιος, ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος, ὁ πολλοῖς λόγοις καταβαλὼν τὴν τῶν Ἀκεφάλων δυσσεβειαν, καὶ Ἰωάννης ὁ ἐν ἁγίοις ἐπίσκοπος Σκυθοπόλεως, ὃς καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Καλχηδὼνι συνόδου σοφῶς τε καὶ θεοφρόνως ἐσπέδασε, καὶ Ἡρακλειανὸς ὁ Καλχη- 25 δόνος ἐπίσκοπος, ὁ πολὺν κατὰ τῶν Θεομάχων Μανιχαίων ἀγῶνα βαλόμενος, καὶ Λεόντιος ὁ τὴν ἐρημικὴν πολιτείαν καὶ τὸν μονάδα βίον ἐλόμενος, Ἀναστάσιος τε ὁ ἐν ἁγίοις Θεσπόλεως ἐπίσκοπος, καὶ Συμεώνιος μοναχὸς καὶ πρεσβύτερος (ἡ δὲ χρήσις ἢ τὸν 30 ὄσιον ἐπιγινώσκουσα ἐξ ἐπιστολῆς ἐστὶν ἢν πρὸς τὸν Ἰεσινανδὸν βασιλέα διεπέμψατο, ἢ καὶ κατὰ Νεσοριανῶν τε καὶ Εὐτυχανιστῶν τὸν ἀγῶνα ἔχει· αὐτὸς τε Ἰεσινανδὸς ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς, ἐν οἷς πρὸς Ζώϊλον ἔγραψε — πατριάρχης δ' Ἀλεξανδρείας ἔτος ἦν — καὶ τὴν 35 ἐπιστολὴν θησανρὸν ἐπινόμασε), καὶ δὴ καὶ Κωνσταντίνος τις, τῶν κυαισῶρων φέρων τὸ ἀξίωμα· καὶ γ' ἔτος λόγον κατὰ Θεοδοσίᾳ τῷ δυσσεβεῖς ἐσπούδασεν, 40 ἔξ οὗ χρήσις περὶ τῶν δύο ἐνεργειῶν "συναναγράφον". ἐπὶ πᾶσι καὶ Θεόφιλος τις τῶν Θεοφιλῶν καὶ 40 λογίων, ὃς κατὰ Σεβήρου πολὺν ἐν λόγοις ἀγῶνα διήνεγκεν· ὃν καὶ δυχεραίνων καὶ διαπληκτιζόμενος ὁ δυσσεβὴς καλλιγράφον ὁ καχογράφος, οἷα δὴ ἐνυβρίων,

ὠνόμαζεν. αἱ μὲν ἔν χρήσις, ὥς ἡ βίβλος περιεῖχε, τὰς εἰρημένους ἱεροὺς ἄνδρας πατέρας ἐπεγράφοντο, χρήσιμοι δ' ἂν εἴεν πρὸς ἔλεγχον τῶν φρονούντων ἐπὶ Χριστοῦ δυσσεβῶς μίαν ἐνέργειαν. περιεῖχeto μὲντοι 5 ταῖς εἰρημέναις καὶ ἐξ ἀνεπιγράφε χρήσις· τὸ δὲ σύνταγμα, ἐξ οὗ ἡ χρήσις, Σεβήρον ὑπεδείκνυ γενναίως τοῖς λόγοις καταβαλλόμενον.

232.

"Ἀνεγνώσθη βιβλίον ΣΤΕΦΑΝΟΥ τινὸς τριθέτου, 892 B.

ὃ ἐπὶ ἐκκλησίαν ὁ Γόβαρος. τὸ δὲ βιβλίον πόνων μὲν ἐδόκει μακρῶν, κέρδος δ' ἔφερε τῆς πολλῆς ἐχ' ὅμοιον σπερδῆς· φιλοτιμίαν γ' μᾶλλον ἢ χρεῖαν ἐπεδείκνυτο περὶ τῆς. ἀλλὰ γ' τὰ μὲν κεφάλαια περὶ ὧν ἡ σπερδῆ, καὶ ὅσα εἰς κοινὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀνεφέρετο ζητή- 15 σεις, μικρὰ β' καὶ γ' ἦν, μερικωτέρων τινῶν ἐ πολλῶν τέτοις παρεμβεβλημένων. ταῦτα δὲ διτταὶ δόξαι κατεμερίζοντο, καὶ ἐ διτταὶ μόνον ἀλλὰ καὶ ἀντικείμεναι. τὰς δὲ δόξας ἐ λογισμοὶ τινες ἐδὲ λόγια συνεκρόταν ἱερά, χρήσις δὲ μόνον, ὥς ὁ γράφων ἐνόμιζε, διαφύρων πατέρων, ὧν αἱ μὲν τὸ ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, αἱ δὲ συνεκρότουν τὸ ἀπόβλητον. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπόβλητον παλαιὰ τε χρήσις καὶ παλαιῶν ἀνδρῶν, οὐ πάντα πρὸς ἀκρίβειαν ἐξετασάντων, περιέθαλπον, ὧν ἐρίων μὲν ἐδ' ἐθαλπον, ἐδόκεν δὲ θάλλειν ὅμως τῷ 20 συλλέγοντι ταύτας· τὸ δὲ φρόνημα τὸ ἐκκλησιαστικὸν αἱ τῶν μάλιστα τὴν ἀλήθειαν ἐξακριβωσάντων ἱερῶν ἀνδρῶν ἐβεβαίον μαρτυροῦναι. ἐστὶ δὲ τὰ κεφάλαια, περὶ ὧν ἡ διὰ τῶν χρήσεων διπλῇ καὶ ἀντικείμενῃ σπουδᾷ κατασκευῇ, ταῦτα.

ὅτι τὸ ἰδίωμα καὶ ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ μορφή ὑπόστασις ἐστίν, ἀλλ' ἐχὶ συμπλοκὴ τῆς ἐσίας καὶ τῆς ἰδιώματος, ἐδὲ τὸ αὐθυπόστατον. τῷτο μὲν αἱ χρήσις κατασκευάζουσι πρότερον, εἴτα πάλιν ὑπερὸν τὸ ἐναντίον ἔτεροι, τῷτέστιν ὅτι τὸ ἰδίωμα καὶ ἡ μορφή καὶ ὁ χαρακτήρ οὐκ ἐστὶν ὑπόστασις ἀλλὰ τῆς ὑποστάσεως χα- 35 ρακτήρ. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κεφαλαίων, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ κατ' ἕκαστον λέγειν συναναγκασθῇμεν, τὴν ἀντίθεσιν αἱ διάφοροι χρήσις ἀπολαμβάνουσαι δοκῶσιν ἐκατέρωθεν συνιστᾶν τὸ προτεινόμενον. ὥς ὁ βαπτιστῆς Ἰωάννης Ὀκτωβρίῳ μηνὶ συνελήφθη. οὗ τὸ ἀντικείμενον, ὥς ἐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἀλλ' ἐν τῷ Νοεμβρίῳ. ὥς ἡ θεοτόκος τὴν δεσποτικὴν σύλληψιν ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐδηγγερίσθη, οἷον Ἀπριλλίῳ, ὃν Ἑβραῖοι Νισάν

α. 3. Εὐφραίμιος 5. 6. πλείον 5. 8. Ἀθηναίων 5. 25. Ἡρακλειανὸς Α. 27. βαλόμενος Β: βαλλόμενος 5.
33. τε ὁ Ἰους. 5. 43. καλλιγράφων 5. b. 5. χρήσις Α. 12. περισσήν 5. 43. ὃν οἱ Ε. 5. νηοῦν Α.

καλέσει· τέτοκε δὲ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μη-
 νῶν συντελεσθέντων θ', τετέστιν Ἰανουαρίῳ ε', κατὰ τὸ
 μέσον τῆς νυκτὸς ἣτις ἐστὶ πρὸ ὀκτὼ εἰδῶν Ἰανουαρίων.
 471 H. τὸ δὲ τέτθ' ἀντικείμενον, "ὥς ἐκ ἐν τῷ εἰρημένῳ μηνί
 ἀλλ' ἐν πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ Μαρτίου εὐηγγελίσθη, 5
 ἐτέχθη δὲ ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐκ Ἰανουαρίῳ πέμπτῃ ἀλλὰ
 πρὸ ὀκτὼ καλανδῶν Ἰανουαρίων. ὅτι ἐν τῇ ἀνα-
 σάσει τὸ αὐτὸ σῶμα κατὰ πάντα, ὃ καὶ νῦν περιζέ-
 μεθα, ἀποληψόμεθα, μηδεμίαν διαφορὰν ἐπὶ τὸ ἄφθαρ-
 τον προσειληφότες· καὶ τὸ ἀντικείμενον, ὥς ἐ τὸ αὐτὸ 10
 σῶμα τῷ νῦν ἀναληψόμεθα φθειρομένῳ. ὅτι ἐν
 τῷ αὐτῷ χήματι ἀναστήσονται· καὶ ὅτι ἐκ ἐν τῷ αὐτῷ
 ἀλλ' ἐν ἐτέρῳ. ὅτι καθ' ἣν ἡλικίαν ἕκαστος τὸν βίον
 μετέλλαξεν, κατὰ ταύτην καὶ ἀναστήσει· τὸ δὲ ἀντι-
 κείμενον, ὅτι ἐκ ἕως, ἀλλὰ καὶ τὰ παιδία ἐν τελείῳ 15
 χήματι ἀναστήσονται, καὶ ἐκ ἀθρόον πάντες ἀλλὰ παρὰ
 μέρος. ὅτι λεπτόν καὶ ἀερῶδες καὶ αἰθέριον καὶ
 πνευματικὸν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀναστάσεως ἀποληψό-
 μεθα τὸ σῶμα· καὶ ὅτι ἐ τοῖστον ἀλλὰ γήϊνον καὶ
 893 R. παχὺ καὶ ἀντίτυπον. "ὅτι τὸ θεῖον ἀνθρωπόμορφον 20
 καὶ ἔμψυχον, καὶ ὅτι τὸ κατ' εἰκόνα τὸ σωματικὸν
 χήμα δηλοῖ, καθ' ὃ καὶ ὁ ἀνθρώπος πρὸς μίμησιν τῆ
 ἀρχετύπου διαπέπλασαι, καὶ ὥς οἱ ἄγγελοι σώματά τε
 ἔχουσιν ὁμοιόχημα τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, καὶ ὥς
 ἐκ τῆς θείας ἐσίας ἡ ἀνθρωπίνη προελήλυθε ψυχὴ· 25
 καὶ τὰ ἀντικείμενα τέτοις, ὥς ἔτε τὸ θεῖον ἀνθρωπό-
 μορφον ἔτε ὅλως ἐχηματισμένον, ἀλλ' οὔτε ἄλλο τι
 πέφυκεν εἶναι τῶν προειρημένων· ὡσαύτως δὲ ἐδ' οἱ
 ἄγγελοι σώματα ἀλλ' ἀσώματοι, καὶ ὥς ἡ τῶν ἀνθρώπων
 ψυχὴ ἐκ ἐκ τῆς θείας ἐσίας. ὅτι ἄλλο ἦν τὸ πρὸ 30
 τῆς παραβάσεως τῆ ἀνθρώπου σῶμα, ὅπερ καὶ ἀνγοειδὲς
 καλέσει, καὶ ἄλλο τὸ μετὰ τὴν παράβασιν, ὃ νῦν περι-
 κείμεθα σώκινον, καὶ τέτθ' ἐστὶν οἱ δερμάτινοι χιτῶνες,
 ὅπερ καὶ ἀποτιθέμεθα ἐν τῇ ἀναστάσει· καὶ ἐκ τῆ ἐναντίας,
 ὅτι ἐκ ἡ σὰρξ ἡμῶν οἱ δερμάτινοι χιτῶνες. ὅτι 35
 πρότερον οἱ δίκαιοι ἀναστήσονται, καὶ σὺν αὐτοῖς πάντα
 τὰ ζῶα, καὶ ἐπὶ χίλια ἔτη τροφήσουσιν ἐσθίοντες καὶ
 πίνοντες καὶ τεκνῶντες, καὶ μετὰ τέτθ' ἡ καθολικὴ ἐπι-
 στήσεθ' ἀνάστασις· καὶ ἐκ τῆ ἐναντίας, ὅτι τῶν δικαίων
 προανάστασις ἐκ ἐστὶν, ἐδὲ ἡ χιλιονταετὴς τροφή, ἐδὲ 40
 ὁ γάμος. ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν παραδείσῳ τῶν
 δικαίων ἔσται ἡ διατριβή, καὶ ὅτι οὐκ ἐν παραδείσῳ
 ἀλλ' ἐν τοῖς ἔθρονοις, καὶ ὥς ὁ παράδεισος ἔτε ἐν τῷ
 ἔθρῳ ἔτε ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ τέτων μεταξύ. ὥς
 ὁ παράδεισος ἡ ἄνω ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ
 ἐστὶν οὐρανῷ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἔσθ' αὐτὰ τέ εἰσι καὶ
 σύνεσιν ἔχουσι καὶ λόγον, καὶ ὥς ὁ ἀνθρώπος μετὰ τὴν
 παράβασιν ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν γῆν κατηνέχθη. εἴτα καὶ
 τὸ ἀντικείμενον, ὅτι ὁ παράδεισος ἐκ ἐστὶν ἐν τῷ τρίτῳ
 ἔθρῳ ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς. "ὅτι τὰ ἡτοιμασμένα 472 H.
 τοῖς δικαίοις ἀγαθὰ ἔτε ὁφθαλμὸς εἶδεν ἔτε ἐς ἡμέ-
 ραν ἔτε ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἀνέβη· Ἡγήσιππος μὲν-
 τοι, ἀρχαῖος τε ἀνὴρ καὶ ἀποστολικός, ἐν τῷ πέμπτῳ
 τῶν ὑπομνημάτων, οὐκ οἶδ' ὅ τι καὶ παθὼν, μάτην
 μὲν εἰρηάζε ταῦτα λέγει, καὶ καταπεύδεσθαι τὰ ταῦτα
 φασκόμενος τῶν τε θείων γραφῶν καὶ τῆ κυρίας λέγον-
 τος, "μακάριοι οἱ ὁφθαλμοὶ ὑμῶν οἱ βλέποντες καὶ
 τὰ ὧτα ὑμῶν τὰ ἀκούοντα" καὶ ἐξῆς. ὅτι οἱ ἐν
 τῇ κολάσει παραδιδόμενοι τῶν ἀμαρτωλῶν καθαί-
 ρονται τῆς κακίας ἐν αὐτῇ, καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἀπο-
 λύνονται τῆς κολάσεως. εἴτα καὶ ὅτι ἐ πάντες οἱ παρα-
 20 δοθέντες τῇ κολάσει καθαίρονται καὶ ἀπολύονται, ἀλλὰ
 τινες· καὶ ὅτι, ὅπερ ἐστὶν ἀληθὲς τῆς ἐκκλησίας φρο-
 νημα, ἐδὲ ἐς ἀπολύει τῆς κολάσεως. ὅτι τὸ κα-
 εἶσθαι καὶ μὴ κατακαίεσθαι φθορὰν ἐστὶν ἄφθαρτον φθεί-
 ρεσθαι. Τίτος δὲ ὁ ἐπίσκοπος Βόζρων, κατὰ Μανιχαίων
 25 γραφῶν, ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ φησὶ, "πῶς ἂν εἴη φθορὰ
 ἐαυτῆς ἢ φθορὰ; πάντως γ' ἕτερόν τι φθαίρει, ἐκ ἐαν-
 τήν. εἰ δὲ ἐαυτὴν ἐφθαίρει, ἐδὲ τὴν ἀρχὴν ἂν ὑπέστη
 φθαίρεισθαι γ' ἐαυτὴν μᾶλλον φθαίρεσθαι ἢ ἔσθαι φθορὰν
 γ' ἄφθαρτον ἀδύνατον κατὰ γε τὰς κοινὰς ἐννοίας ἐπι-
 30 νοηθῆναι ποτε." καὶ δῆλον ὅτι ὁ μὲν ἱερὸς οὗτος
 ἀνὴρ καθ' ἑτέραν ἐννοίαν εἶπεν ἀδύνατον εἶναι τὴν
 φθορὰν ἄφθαρτον, ὃ δὲ θεσπέσιος Ἰωάννης καθ' ἐτέ-
 ραν· ὁ μὲν γ' τὴν φθορὰν ἄφθαρτον εἶπεν ἀντὶ τοῦ
 διαιωνίζεσθαι καὶ διὰ παντὸς γινομένην, "ὃ δὲ τὴν 896 R.
 φθορὰν ἄφθαρτον μὴ εἶναι, τετέστι μὴ δύνασθαι τὴν
 φθορὰν ἀπάθειαν εἶναι καὶ ἀφθαρσίαν καὶ σωσικὴν
 τῶν ὑποκειμένων. ἀλλ' ἔτι ἐχούσης ἐκατέρας δια-
 νοίας, ὃ πατὴρ τῆς παρέσεως σπεσθῆς Γόβαρος τὴν
 διάφορον ἐννοίαν ἐ συνιῖς ὥς ἀντικείμενας ἀλλή-
 40 λαις παρέθηκε τὰς φωνάς. ὅτι ὁ μέλλον αἰὼν
 ὕγδοός ἐστι· καὶ τὸ ἀντικείμενον, ὥς οὐκ ὕγδοος ἀλλ'
 ἑνατος. ὅτι τὸ τῆ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

α. 2. τελεσθ. 5. 8. αὐτὸ add A. 35. ἡμῶν ἐστὶν οἱ B. 37. τροφ. καὶ ἐσθ. 5. 39. ὅτι] ὅτι τε A. 41. ὁ om A.
 β. 2. τῆς om A. 12. καὶ om B. 19. εἴτα καὶ ὅτι A: καίτοι 5. 35. ante τουτέστι cum B omisi haec: τουτέστι
 μὴ δύναισθαι τὴν φθορὰν ἄφθαρτον μὴ εἶναι. 37. ὑποκειμένων ἀπάθειαν. ἀλλ' 5.

σῶμα λεπτομερές μετὰ τὴν ἀνάστασιν γέγονε καὶ πνευματικὸν καὶ ἑρμῆον καὶ κῆρον καὶ μηδὲ ὑποπίπτον ἀφ᾽ ἧ, καὶ διὰ τῆτο καὶ τῶν θυρῶν εἰσῆλθε κεκλεισμένων καὶ ὡς τὸ ἀπτόν καὶ παχυμερές σῶμα ἑτερόν ἐστι παρὰ τὸ λεπτομερές, καὶ ἀντίτυπον, καὶ ἐσίας διαφόρον. 5 καὶ τῷ εἰρημένῳ τὸ ἀντικείμενον, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἔτε ἀνέπαφον ἔτε λεπτομερές ἔτε πνευματικὸν εἶχε σῶμα, κατὰ θανματρογίαν δὲ καὶ ἐ τῇ τῷ σώματος φύσει τῶν θυρῶν εἰσῆλθε κεκλεισμένων. ὅτι ὁ Χριστὸς ἐκ ἀπέ- 10 θετο τὴν σάρκα μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ἀλλὰ μετὰ τῆς σαρκὸς ἐν δεξιᾷ καθέζετο τῷ πατρί· καὶ ἐκ τῷ ἀντικείμενῳ, ὡς ἐλέυσετο "μέν κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, ἐκέτι δὲ σάρκα ἔχον ἀλλὰ θεοειδέξερον σῶμα. ὅτι οὐ μετὰ σαρκὸς ἀλλὰ γυμνῇ τῇ θεότητι κατὰ τὴν 15 δευτέραν παρουσίαν ὁ δεσπότης παραγίνετο. τῆτο δὲ θέμενος ὁ Γόβαρος εἰς κεφάλαιον, καὶ χρήσεις παραγωγῶν Τίτου ἐπισκόπου Βόξρων, μυρίας ἔχον ἐτέρας συναγαγεῖν αἱ κατασκευάζουσι τὸ μὴ γυμνῇ τῇ θεότητι παραγενέσθαι τὸν δεσπότην Χριστόν, πάσας 20 παρῆκε καὶ ἐδεμῖας ἐμνήσθη, πανταχῇ προφηδῶσαν αὐτῷ τῆς ψυχῆς ἐπιδεικνύς τὴν ἀσέβειαν, ἥτις ἐν τῇ ἀπαρνήσει τῆς σαρκὸς μίαν φύσιν δογματίζει ἀναιδεύει. ὅτι τὸ ἀπαθεὶς καὶ ἄτροτον καὶ ἀθάνατον σῶμα ἑτεροοσύον ἐστι καὶ ἑτερογενὲς τῷ ἡμετέρῳ 25 σώματι· καὶ ὅτι τὰ φθαρτὰ καὶ θνητὰ εἰς ἀφθαρσίαν καὶ ἀθανασίαν μεταβάλλοντα τὴν κατ' ἐσίαν τροπὴν ἐπιδέχετο. ὅτι ἕκαστος ὅρος μένων ἐντελής τὴν τῶν ὁρισμῶν διασώζει φύσιν· εἰ δὲ τις τῶν ἀφελῶν τι ἢ προθήσει, τὸ ὅρισον διαλύει. ταῦτα τοίνυν τὰ δύο 30 κεφάλαια, ὥσπερ καὶ τὰ μικρὰ πρόσθεν εἰρημένα, μονομερῶς καὶ ἐκ ἐξ ἑκατέρου τῶν ἀντικειμένων τὰς χρήσεις ἐδέξαντο. ὅτι ὁ τῷ θεῷ λόγος ὅλος ἐστὶν ἐν τῷ παντὶ καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν, καὶ ὅλος ἐστὶν ἐν τῷ σώματι ὁ κατ' ὑπόστασιν ἠνωσεν ἑαυτῷ· καὶ ἀπλῶς ἡ 35 τῆς θεότητος ἐσία καὶ φύσει καὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ πάντα πληροῖ, καὶ δι' ἐκάστου τῶν ὄντων δίδει τῇ πρὸς τὸ πᾶν ἀνακράσει. καὶ ὅτι ἐκ ἑτῶς, ἀλλ' ὁ θεὸς ἐκτός ἐστι τῷ παντός κατ' ἐσίαν, ἐν πᾶσι δὲ ἐστι ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσιν. ὅτι πρὸ τῆς τῷ κόσμου 40 γενέσεως καὶ ἀγγέλου ὁ θεὸς ἔκτισε καὶ ὅτι ἐκ ἑτῶς, ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ τῆς κοσμογενείας ἡμέρᾳ. ὅτι οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ δαίμονες σώμασιν ἦσαν, καὶ ὅτι ἐδέτεροι αὐτῶν σώμασιν ἦσαν. ὅτι οἱ ἄγγελοι καὶ αἱ λογικαὶ ψυχαὶ καὶ πάντα τὰ νοερά κτίσματα φύσει καὶ κατὰ φύσιν εἰσὶν ἀφθαρτα· καὶ ἐκ τῷ ἀντικείμενῳ, ὅτι ἐ φύσει ἀλλὰ χάριτι εἰσὶν ἀθάνατοι, φύσει δὲ μόνος ὁ θεός. "ὅτι οἱ ἄγγελοι κατελθόντες ἐκ τῶν ἑρανῶν εἰς 897 R. τὴν γῆν σάρκα τε ἔχον καὶ παιδοποιὰ μόρια, καὶ ταῖς γυναιξὶν ὁμιλήσαντες τὰς γίγαντας ἐγέννησαν, καὶ ἐδίδαξαν αὐτὰς τέχνας τε καὶ κακοτεχνίας· οἱ δὲ γίγαντες ἀλόγοις 10 μιγέντες ἐγέννησαν τερατώδεις ἀνθρώπους καὶ δαιμόνια ἄρρενά τε καὶ θήλεα· κολάζοντο δὲ οἱ ἄγγελοι ἐκείνοι ἐνθα τῆς γῆς πῦρ ἀναδίδου καὶ θερμὰ ὕδατα· καὶ ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἁμαρτωλῶν δαιμόνια γίνονται. καὶ τῷ ναντίον, ὅτι ἄσαρκοι ὄντες οἱ ἀποστατήσαντες ἄγγελοι οὐ δι' ἑαυτῶν ἀλλὰ διὰ μέσων ἀνθρώπων ἐμίγησαν 15 ταῖς γυναιξί, μᾶλλον δὲ ἔτε δι' ἑαυτῶν ἔτε διὰ μέσων ἀνθρώπων· καὶ ὅτι ἐ μεταβάλλουσιν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ εἰς δαιμόνια. "ὅτι ὁ ἑρανὸς σφαιρικός ἐστὶ 1474 H. καὶ κύκλω κινεῖτο· καὶ ὅτι ἔτε σφαιρικός ἐστιν ἔτε κύκλω κινεῖτο. ὅτι τὸ εἰρημένον "πνεῦμα θεῷ ἐπεφέρετο ἐπάνω τῷ ὕδατος" τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν· καὶ ὅτι οὐ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν, ἀλλὰ τὸ ἐν τῶν τεσσάρων στοιχείων. ὅτι ἡ κυριακὴ ἡμέρα ἡ αὐτὴ ἐστὶν ἡ ὀγδόη καὶ πρώτη καὶ ὅτι ἐχί. ὅτι σώματά εἰσι 20 νοερά αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί, καὶ διατετυπωμένα κατὰ τὸ φαινόμενον ἔξωθεν τῷ σώματος σχῆμα· καὶ ἐκ τῷ ἀντικείμενῳ, ὅτι ἀσώματος ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ σωματικοῖς ἐκ ὑπόκειτο τίποις. ὅτι αἱ ψυχαὶ πρὸ τῆς τῷ κόσμῳ ὑπέστησαν καταβολῆς, καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἑρανῶν εἰς τὰ σώματα κατέβησαν, ὥσπερ Μωσῆς καὶ οἱ προφῆται καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτων καὶ ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης καὶ τῶν ἀποστόλων αἱ ψυχαί, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ γὰρ ἡ τῷ κυρίῳ. καὶ ἐκ τῷ ἀντικείμενῳ, ὅτι πρὸ τῶν σωμάτων ἐκ ἦσαν αἱ ψυχαὶ ἐν ἑρανῷ, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ σώματος γενέσει ὑπέστησαν, προϋπάρχει μέντοι γὰρ τὸ σῶμα, εἴτα ἡ ψυχὴ· ἢ μᾶλλον, ὅτι οὔτε προϋπάρχουσιν οὔτε μεθ' ὑπάρχουσιν ἀλλὰ συνυπάρχουσιν ἀλλή- 35 λαις. ὅτι τὸ σῶμα τῷ Ἀδὰμ ἀπὸ γῆς ἐπλασεν ὁ θεός· καὶ ὅτι ἐκ ἀπὸ γῆς ἀλλ' ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος. ὅτι ἡ πνοή, ἣν ἐνεφύσησεν ὁ θεὸς εἰς τὸ πρόσωπον τῷ Ἀδὰμ, πρόσκαιρος ἦν καὶ οὐχ ὡς τὸ πνεῦμα αἰώνιον· καὶ ὅτι ἐ πρόσκαιρος ἦν ἀλλὰ ψυχὴ

α. 3. καὶ ante τῶν om B. 7. ὁ add A. 19. μὴ add A. 25. ἑτεροοσύον γ. 26. φθαρτὰ καὶ add A.
31. μικρὰ γ. 34. ἐστὶν ὁ ἐν γ. 39. ἐστὶν ἐκτός γ. b. 7. σάρκας A. 17. μεταβάλλουσιν A: μεταβάλλονται γ.
cf. p. 290 a 7 et 10. 19. καὶ κύκλω A: οὔτε κύκλω γ. ὅτι οὔτε A: ὅτι οὐ γ. οὔτε A: καὶ γ. 24. ἡ om A.
30. μετέβησαν γ. 35. γὰρ om A. 36. ἡ] καὶ B.

ἀθάνατος. ὅτι ἐπὶ πρόσκαιρος ἦν ἔτε ψυχὴ, ἀλλὰ
 νῆς, ὡς ἐκ τριῶν συγκείμεναι μερῶν τὸν ἄνθρωπον, νῆ
 τε καὶ ψυχῆς καὶ σώματος· καὶ ὅτι ἐδὲν τῶν εἰρη-
 μένων ἦν ἡ ἐμφυσηθεῖσα πνοή, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον, καὶ ἐκ αὐτὸ ψυχὴ ἐδὲ νῆς χρηματίσαν, ἀλλὰ
 δεδημιουργηκὸς τὴν ψυχὴν. ὅτι ἡ γῆ καὶ τὸ ἔδαφος
 καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα μεταβάλλει εἰς τὰς καρπὸς καὶ
 τὰ φυτὰ, καὶ ἡ τροφή εἰς σάρκα καὶ νεῦρα καὶ τὰ
 λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος· καὶ ἐκ τῆ ἀντικειμένης, ὅτι
 ἐ μεταβάλλει ἡ γῆ εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰς καρπὸς, ἔτε
 ἡ τροφή εἰς τὸ ἡμέτερον σῶμα. ὅτι μετὰ θάνατον
 ἡ ψυχὴ ἔτε τοῦ σώματος ἔτε τοῦ τάφου χωρίζεται· καὶ
 ἐκ τῆ ἀντικειμένης, ὅτι ἐ παραμένει τῷ σώματι ἡ ψυχὴ
 ἔτε τῷ τάφῳ. ἐνταῦθα δὲ μυρίων εὐπορῶν ὁ Γόβαρος
 χρήσεων Σεβηριανῶ μόνον τῆ Γαβάλων καὶ Εἰρηναῖς
 παρέθηκε χρήσεις. ὅτι πᾶν γενητὸν φθαρτὸν ἐστὶ
 καὶ θνητὸν, βελήσει δὲ θεὸς διαμένει ἄλυτον καὶ ἀφθα-
 ρτον. καὶ ἐκ τῆ ἐναντίας, ὅτι τὸ φύσει φθαρτὸν ἐ δύνανται
 900 R. ἀφθαρτον εἶναι βουλήσει θεοῦ· ἐναντία γὰρ "δοξάζει
 ἐαυτῷ ὁ τῆτο λέγων, καὶ ἀδύνατα χαρίζεται τῷ δη-
 μιουργῷ. ταύτης δὲ τῆς δόξης χρῆσιν μὲν παρέθηκεν
 475 H. ἐκ τῆ μάρτυρος Ἰακίνθου τῷ δὲ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν
 μὲν δόξαν συνενήνεκτο μάχη, καὶ τῆ Πλάτωνος ἔλε-
 γος κατεσκευάζετο εἰρηκότος, ἐπειπερ ἐγένεσθε, ἀθά-
 νατοι μὲν ἐκ ἔσε ἐδὲ ἄλντοι πάμπαν, ἔτοι γε μὴν
 ληθίσεσθε ἐδὲ τεύξεσθε θανάτου μόλῃς, τῆς ἐμῆς
 βελήσεως ἰχυροτέρου δεσμεῖ λαχόντες." καὶ ὁ μὲν
 μάρτυς, τὸ Πλατωνικὸν διελέγων σοφισμα, ἐπιδεί-
 κνυσι τὸν Πλάτωνα τὸν τε δημιουργὸν εἰσάγοντα τὰ
 ναντία λέγοντα ἐαυτῷ, καὶ εἰρὸν ἀκολοθίας ἐδέναν
 τοῖς εἰρημένους ἁρμόζοντα· ἡ γὰρ ἀνάγκη πᾶσα τὸ γε-
 νητὸν φθαρτὸν εἶναι κατὰ τὸν πρότερον ὅρον, ἡ ψεύ-
 δεσθι λέγοντα πᾶν τὸ γενόμενον φθαρτὸν εἶναι. ὁ δὲ
 Γόβαρος τὸν Ἑλληνικὸν ἔλεγον εἰς ἀνατροπὴν ἐκ-
 βιάζετο χρῆσθαι τῆ φρονήματος τῆ ἐκκλησιαστικῆς.

Τὰ τοίνυν εἰρημένα κεφάλαια διπλᾶς καὶ ἀντι-
 κειμέναις χρήσεσιν, ὡς ἐνόμιζε, κατασκευάζων, ἐπὶ
 τὰ μονομερῆ πάλιν μεταβαίνει. καὶ πρῶτον μὲν φη-
 σιν, ὅπερ ἐστὶ τῆς ὅλης συντάξεως ἡ καὶ κεφάλαιον,
 ὅπως ἐδόξασε περὶ τῆς τῆς κυρίας ἡμῶν ἐνανθρωπήσεως
 ὁ ἐν ἁγίοις Εὐστάθιος, ὁ τῆς Ἀντιοχείας ἀρχιερωσύ-
 νης προεδρεύσας, ἐφεξῆς δὲ ὅπως ὁ ἁγιώτατος Κύ-

ριλλος, ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιερεὺς· καὶ ὅπως ἐνόη-
 σαν οἱ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι τὸ „περὶ δὲ τῆς
 ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας ἐδεῖς οἶδεν, ἐδὲ οἱ ἁγ-
 γελοι, ἐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ," καὶ ὅπως τοῦτο
 5 Σεβῆρος ἐνόησεν.

Ταῦτα μονομερῶς διελθὼν τὰ κεφάλαια μεταβα-
 νει πάλιν ἐπὶ τὴν διπλὴν προκομιδὴν τῶν χρήσεων,
 καὶ ποιῆται κεφάλαιον β' καὶ μ' ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν
 Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἐγαλακτοτροφήθη ἐκ τῆς θεοτόκου
 10 Μαρίας, καὶ ὅτι ἐκ ἐγαλακτοτροφῆς. ὅτι τὸ „ὁ
 δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑρηνῶν μελίων
 ἐστὶν Ἰωάννης τῆς βαπτιστῆς" περὶ ἐαυτῆς εἶπεν ὁ σωτήρ·
 καὶ ὅτι οὐ περὶ ἐαυτοῦ ἀλλὰ περὶ Ἰωάννου τῆς εὐ-
 αγγελιστοῦ. ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς καὶ
 15 ἐναντῶν ὑπάρχων ἐξανρώθη· καὶ ὅτι ἐ καὶ ἄλλα γ'
 καὶ καὶ ὅτι ἐ γ' καὶ καὶ ἄλλα μ'· καὶ ὅτι ἔτε καὶ
 ἐτῶν ἔτε μ' μόνον, ἀλλὰ καὶ πλέον, ἐ πολὺ τῶν γ'
 ἀφελικῶς. ὅτι ἐν τῷ καιρῷ παρέδωκε τοῖς μα-
 20 θηταῖς ὁ κύριος τὸ τῆς καινῆς διαθήκης μυστήριον,
 τὸ νομικὸν ἔφαγε πίχα· καὶ ὅτι οὐκ ἔφαγε τὴν
 καὶ τὰ νομικὸν πάχα. ὅτι ὁ χαλκῆς ὄφεις, ὃν
 ὕψωσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁ Μωσῆς, τύπος ἦν τῆς δεσπό-
 25 τος καὶ ὅτι ἐστὶν τύπος ἀλλὰ ἀντίτυπος. ὅτι ὁ τὸ
 ὠτίον ἀποκόψας τῆς δέλης τῆς ἀρχιερέως Θωμᾶς ἦν
 καὶ ὅτι ἐστὶν Θωμᾶς ἦν ἀλλὰ Πέτρος. ὅτι κατὰ
 τὸν καιρὸν τῆς πάθους ἡ θεότης ἐχωρίσθη τοῦ σώμα-
 30 τος τῆς Χριστοῦ· καὶ ὅτι ἔτε τῆς ψυχῆς ἔτε τῆς σώ-
 ματος ἡ θεότης ἐχωρίσθη. ὅτι λυτὸν ἀντὶ τοῦ
 κατεχομένης ἀνθρώπου τῷ ἐχθρῷ τὸ οἰκεῖον ὁ σωτήρ
 35 ἔδωκεν αἷμα, τῆ ἐχθροῦ τῆτο αἰρησαμένον· καὶ τὸ ἀν-
 τιχείμενον, ὡς ἐστὶν τῷ ἐχθρῷ ἀλλὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
 προσήνεγκε τοῦτο. ὅτι κρεῖσσον καὶ θαυμασιώ-
 40 τερον τῆς ἐν τῷ ὄρει μεταμορφώσεως ἀνέστη ὁ Χρι-
 στός· καὶ ὅτι ἐ μετεστοιχείωσεν ἀναστὰς τὸ σῶμα πρὸς
 45 δόξαν τὴν αὐτῷ κεχρωσμένην, ἀλλὰ τοῖστον ἔδειξεν
 οἶον ἦν· καὶ πρὸ τῆς θανάτου. καὶ τῆτο μὲν λέγει Κύρι-
 λλος, τὸ δὲ ἀντίθετον ὁ Ἀλεξανδρείας Διονύσιος.

ὅτι ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῆς πρώτης μηνὸς ἡλειψε τὸν κύ-
 50 ριον ἡ Μαρία μύρον ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τῆς λεπτῆς, ἐν
 δὲ τῇ 17' τὸ μυστικὸν δεῖπνον ὁ κύριος παραδίδωσι τοῖς
 μαθηταῖς, ἐν δὲ τῇ 18' τὸ σωτήριον ὑπέστη πάθος, ἐν
 δὲ τῇ 19' ἐκ νεκρῶν ἀνέστη καὶ τῇ 20' ἀνελήφθη ἡ ἐχ-

a. 10. εἰς τὸ A: εἰς σάρκα καὶ νεῦρα καὶ τὰς.
 οὐτε A: οὐτε ε. 27. θεομοῦ ε. 39. κεφάλαια ε.
 b. 9. ὁ et 10. τὸ et 14. alterum ὁ add A.
 42. 17] ἐξακαιδεκάτη B.

24. ἐπειπερ] Timaei p. nostrae edit. 43, 6.

25. οὐτοι B,

16. οὐτε B: οὐ ε.

21. cf. Suicer. Thes. 1. p. 386.

ἔτῳ, ἀλλὰ τῇ μὲν ἰδ' τὸ μυζικὸν ἔφαγε δεῖπνον, τῇ δὲ ἰε' ἐξανρώθη, ἀνέστη δὲ τῇ ις'. ἢ ὅτι ἐδὲ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι τριήμερος μὲν καὶ ἐν τῇ κυριακῇ γέγονεν ἡ

τῆς κυρίου ἀνάστασις, καὶ μετὰ μ' ἡμέρας ἀνελήφθη. ὅτι ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς ε', ὅτε τὸ μυζικὸν δεῖ- 5 πνον ὁ κύριος παρεδίδου τοῖς μαθηταῖς, τότε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐτέθνητο.

Μέχρι μὲν ἐν τέτῳ περὶ τῶν κοινῶν τῆς ἐκκλησίας δογματικῶν τε καὶ ζητημάτων μικρῶς διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων ἐποιεῖτο τὸν λόγον, τὰ πλεῖστα μὲν δὲ 10 ἀντικειμένων χρήσεων ἐκάτερον μέρος τῆς ἀντιθέσεως ἐπικερῶν, ὀλίγα δὲ καὶ μονομερέσι μαρτυρίαις ἐπιβεβαιῶν. ἐντεῦθεν δὲ περὶ τινῶν ἰδικῶν κεφαλαίων τὸν ἀριθμὸν ὀκτωκαίδεκα διαλαμβάνει, οἷον τίνας εἶχεν ὑπολήψεις Σεβήρος περὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας ὁσίων μν- 15 σαγωγῶν, καὶ ὅπως διετέθη πρὸς τὰ εἰρημένα παρὰ Κυρίλλου καὶ Ἰωάννου ἐν τῇ πρὸς Θωμᾶν τὸν ἐπίσκοπον Γερμανικίας, καὶ ὅτι τῷ ἐν ἁγίοις Γρηγορίῳ, τῷ ἐπισκόπῳ Νύσσης, τὰ εἰρημένα περὶ ἀποκαταστάσεως ἐκ ἀποδέχεσθαι, ἐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ Παπῖαν τὸν Ἱεραπόλεως 20 ἐπίσκοπον καὶ μάρτυρα, ἐδὲ Εἰρηναῖον τὸν ὅσιον ἐπίσκοπον Λουγδύνων, ἐν οἷς λέγουσιν αἰσθητῶν τινῶν βρωμάτων ἀπόλαυσιν εἶναι τὴν τῶν ἐρανῶν βασιλείαν.

ὅτι Βασίλειος ὁ ἐν ἁγίοις τὸν ἐν ἁγίοις Διονύσιον Ἀλεξανδρείας ἐκ ἐν πολλοῖς ἀποδέχεσθαι, μάλιστα δὲ ἐν 25 οἷς τὸ Ἀρειανῶν ἔθνος ἐπερείδεσθαι. ἀπολογεῖσθαι δὲ ὑπὲρ αὐτῶ ὡς ἐκ ἀσεβεῖ γνώμῃ, μάχη δὲ τῇ πρὸς Σαβέλλιον εἰς τὴν ἀντίθετον κατὰ τὰς λόγους περιτραπῆναι δυσφημίαν. ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πνεύματος οὐκ ὡγαγεῖς αὐτὸν ἀφεῖναι φωνάς. ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Ἀθα- 30 νάσιος τῆς αὐτῆς ἀνδρὸς Διονυσίου ὑπεραπολογεῖσθαι. „τὰ ᾧ Ἀρεῖς” φησὶ „Διονύσιος ἔτε ἐφρόνησέ ποτε, ἔτε 477 ἠγγρόνησε τὴν ἀλήθειαν. ἔτε ᾧ ἔτερων ἐπισκόπων ἐπ' ἀσεβεῖα κατεγνώσθη οὔτε τὰς Ἀρειανικὰς φωνὰς ἐφθέγγετο ὡς δογματίζων.” ἀλλὰ καὶ Θεοδώρητος τῆς 55 αὐτῆς ὑπὲρ τῆς εἰρημένης Διονυσίου λογισμὸς ἀποδίδωσιν. ἔτι μὴν παρατίθησι μαρτυρίας καὶ ὅπως μὲν διετέθη Θεόφιλος καὶ ἡ σὺν αὐτῷ σύνοδος πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Ἰωάννην τὸν Χρυσόσομον καὶ ποίας ἔχε δόξας Ἀττικὸς καὶ Κύριλλος περὶ τῆς αὐτῆς ἁγιωτάτης 40 Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἷας ἔχεν ὑπολήψεις ὁ εὐλαβέστατος Ἰσίδωρος ὁ τῆς Πηλυσίας περὶ Θεοφίλου καὶ Κυρίλλου τῶν Ἀλεξανδρείας ἱεραρχῶν καὶ περὶ 48 τῶ ἐν ἁγίοις Ἰωάννης τῆς Χρυσόσομου, ὡς τῆς μὲν ἕνεκα

τῆς πρὸς τὸν Χρυσόσομον ἀπεχθείας ἐκάκιζε, τὸν δὲ ἐπὶ τῇ τε καὶ θαύμαζεν. ὅτι Σεβήρος τὸν ἐν ἁγίοις Ἰσίδωρον μέμψατο μὲν ὁρμηθεὶς, ἐκ ἔχων δὲ ὄθεν, φήμην αὐτῷ περιπλάττει ὠριγενισμῶ, εἰ καὶ ταύτην αὐτὸς πάλιν ἀποσκευάζει δι' αὐτῶ, ὑπὸ τῆς ἀληθείας νικώμενος. ἔτι δὲ ποίας ὑπολήψεις ἔχεν Ἰππόλυτος καὶ Ἐπιφάνιος περὶ Νικολάου τῆς ἐνὸς τῶν ζ' διακόνων, καὶ ὅτι ἰχυρῶς αὐτῶ καταγινώσκουσιν, Ἰγνά- 904 R. τιος μέντοι ὁ Θεοφόρος καὶ Κλήμης ὁ εὐρωματεὺς καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλος καὶ Θεοδώρητος ὁ Κέρς τὴν μὲν Νικολαϊτῶν καταγινώσκουσιν αἵρεσιν, τὸν δὲ Νικό- λαον μὴ τοιοῦτον εἶναι ἀποφαίνοντο. ὅτι Ἰππόλυτος καὶ Εἰρηναῖος τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν Παύλου ἐκ ἐκείνου εἶναι φασί, Κλήμης μέντοι καὶ Εὐσέβιος καὶ πολλὸς ἄλλος τῶν θεοφόρων πατέρων ὁμιλοῦσιν αἷς ἄλλαις συναριθμοῦσι ταύτην ἐπιστολᾷς, καὶ φασιν αὐτὴν ἐκ τῆς Ἑβραϊδος μεταφράσαι τὸν εἰρημένον Κλήμεν- 50 τα. ὅτι Ὠριγένην καὶ Θεόγνωστον ὁ τε μέγας Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν πολλοῖς ἀπεδέχετο λόγοις καὶ Τίτος ὁ Βόσρων, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν ἐπιστολαῖς φιλόκαλον αὐτὸν λέγει, καὶ ὁ Νύσσης δὲ εὐ- φήμως εἰς μνήμην ἄγει. ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλε- ξανδρείας πρὸς αὐτὸν ἐκείνον γράφων, ἔτι δὲ καὶ μετὰ θάνατον ἐκείνου πρὸς Θεότεκνον τὸν τῆς Καισαρείας ἐπίσκοπον γράφων, δι' ἐπαίνων τὸν Ὠριγένην ἄγει. καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Ἱεραπόλεως ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς, πρὸς τὸν αὐτὸν Ὠριγένην γράφων, λίαν οἰκτεῖσθαι τὸν ἄνδρα τοῖς λόγοις. ὅτι Θεόφιλος μὲν καὶ Ἐπιφάνιος λίαν ἐκτρέποντο τὸν Ὠριγένην. τίνας ὑπολήψεις εἶχεν ὁ 30 ἁγιώτατος Ἰππόλυτος περὶ τῆς τῶν Μοντανιστῶν αἵρε- σεως, καὶ τίνας ὁ ἐν ἁγίοις τῆς Νύσσης Γρηγόριος. Τὰ μὲν ἐν μερικώτερον τῶν κεφαλαίων ἐν τέτοις πάλιν δὲ ἐπὶ τι κοινώτερον μεταβαίνει, καὶ παρατίθησι χρήσεις ὅτι παντὸς τεθνεώτος ψυχῇ ὠφελεῖται μέγιστα 478 H. διὰ τῶν ὑπὲρ αὐτῶ ἐπιτελουμένων εὐχῶν καὶ προσφορῶν καὶ ἐλεημοσυνηνῶν, καὶ ἐκ τῆς ἀντικειμένης, ὅτι ἐχ' ἔτῳ.

Τὸν μὲν ἐν Γόβαρον μέχρι τέτῳ τῶν κεφαλαίων τὸν πόνον εὖρομεν ἀναδεύμενον.

233.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον τὸν ἐν ἁγίοις ΓΕΡΜΑΝΟΝ φέρον συγγραφέα, ὃς μετὰ τὸ Κυζίκου χειροτονηθῆναι Κωνσταντινουπόλεως ἐχρημάτισεν ἀρχιερεὺς ἀνταποδο- 50 τικὸς δὲ ἡ ἀνύθευτος τὴν ἐπιγραφὴν ἔχει, ὁ ἴσον ἂν

εἴη περὶ τῆς ἀνοθεύτου τῶν βεβιωμένων ἀνθρώποις ἀνταπρόδοσεως. τῆς μὲν οὖν ἐπιγραφῆς ἡ ἐπαγγελία τοιαύτη, ἀγωνίζεσθαι δὲ ὁ λόγος τὸν ἐν ἀγίοις τῆς Νέσσης Γρηγόριον καὶ τὰ τέτα συγγράμματα τῆς Ὠριγενείας παραχεῖν ἐλεύθερα λώβης. καὶ γὰρ οἷς τῆς δαι- 5 μονίης φύλα καὶ τῶν εἰς κόλασιν ἀτελεύτητον παρὰ- πειπομένων ἀνθρώπων ἡ λῆρος ἀποκατάστασις φίλον, ἔτι δὴ, ὅτε τὸν ἄνδρα ὑψηλὸν τε τοῖς δόγμασι καὶ πολὺν τοῖς τῶν λόγων ρεύμασιν εἰδότες, καὶ λαμπρὰν τῆς εὐσεβείας τὴν ἐπόλησιν εἰς πάντας ἀνθρώπους πε- 10 ριχηθεῖσαν ὁρῶντες, ἐπεβάλλοντο παρενεῖραι τοῖς ἐκεί- νου φωτιστικοῖς καὶ σωτηρίοις λόγοις τὰ ζοφώδη καὶ ὀλέθρια τῆς Ὠριγενείας ὀνειρώξεως ἀμβλωθοῖδια, τῇ τῆς ἀνδρός περιωνύμῳ ἀρετῇ τε καὶ γνώσει τὴν αἰρε- τικὴν ὑποβαλεῖν λαθραίως διανοηθέντες ἀπόνοιαν. 15 διότι τῆτο μὲν προσθήκαις νόθοις, τῆτο δὲ καὶ δια- σροφῇ τῶν ὁρθῶν λογισμῶν βεβιασμένη, πολλὰ τῶν ἀμωμήτων ἐκείνης συνταγμάτων κατακιβδηλεύειν ἐπει- ράθησαν. καὶ ὅν Γερμανὸς ὁ τῆς εὐσεβείας συνή- γορος ὅξυν τῆς ἀληθείας ἐπαφεῖς τὸ ξίφος, καὶ νεκρὸς 20 τῇ πληγῇ λιπὼν τῆς πολέμιας, νικηφόρον καὶ πρωτα- γωνιστὴν τὸν καθ' ἧ τὰς ἐπιβλάς ἡ αἰρετικὴ γάλαγξ 905 R. ἐξῆρθε διόρει καὶ κατεσκεύαζε παρεξήσατο. ἔστι μὲν ἔν ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ παρόντι λόγῳ καθαρὸς τε καὶ διειδής, καὶ τὰς ἐν ὀνόμασι τροπὰς εὐσέως ὑποβαλλόμενος, 25 καὶ τὴν μὲν φράσιν ἡδύνων, ἔχ ὑφελκόμενος δὲ πρὸς ψυχρότητα, γενναῖος μὲν τῆς ἐπιβαλεῖν τῇ προθέσει, ὁμοῖος δὲ διελθεῖν τὰ ἀγωνίσματα, καὶ τῆς μὲν ἀναγ- καίως μηδὲν ἐξωθεν παραπλέκων, ἔδεν δὲ τῶν ὁφει- λόντων ὁρῆσαι παρορῶν, ἔτε ταῖς κατασκευαῖς ἔτε 30 τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἔτε τοῖς ἐνθυμήμασιν. ἀλλ' ἔστιν ὥσπερ τῶν εὐσεβῶν δογμάτων κανὼν ἀπαρέγκλιτος, ἔτω καὶ τῶν, εἴ τις ἐθέλει λόγους γράφειν δυνατὸς καὶ σαφεῖς καὶ χαρίεντας καὶ πνευματικὴν διδασκαλίαν προτιμῶντας τῆς ἐπιδείξεως, καλὸν παράδειγμα καὶ 35 ἀξιοζήλωτον.

Ἐπιθραπίζει μὲν ἔν πρότερον τὸ αἰρετικὸν δόγμα, ὃ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν δαιμόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ τῶν ἐν ἁμαρτίαις καταλυσάντων τὸν βίον, μετὰ τινὰς ποινὰς ὁρισμένας εἰς τὸν χορὸν τῶν δικαίων 40 μετελθεῖν τερατεύεσθαι. ἐλέγχει δὲ τὸ μυθώδες τῆτο δυσσέβημα πρῶτον μὲν ἔξ αὐτῶν τῶν δεσποτικῶν

φρονῶν, δεύτερον δὲ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν κηρυγμάτων, οἷς "καὶ προφητικὰς ἐπισυνάπτει μαρτυρίας, τρανο-479 H. λογέσας ὥσπερ αἰώνιον τὴν τῶν δικαίων ἀνεκκλή- τον ἀπόλαυσιν, ἔτω καὶ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀτελεύ- τητόν τε καὶ ἀνυπόστατον κόλασιν. ἐκ ἐκ τῶν εἰρη- μένων δὲ μόνον χρήσεων τὸ αἰρετικὸν καὶ ἀλλόφυ- λον καταβάλλει φρούραγμα, ἀλλὰ καὶ ἔξ ἄλλων ἱερῶν ἀνδρῶν, καὶ δὴ (τὸ κραταιότερον) καὶ ἐκ λογίων αὐτῶ ἐκείνων, ὃν κακομηχάνως ἡ αἵρεσις συνήγορον λαβεῖν ἠγωνίζετο. διὰ δὲ τούτων ἀπασῶν τῶν ἱερολογίων τὸ μὲν παθοποιὸν καὶ ψυχοφθόρον πάσης ἐκκλησια- στικῆς χοροστασίας ἀπελαύνων ἀνεδείχθη μυθολόγημα, τὸ δὲ τῆς εὐσεβείας μισοπόνηρον κρατέων τε καὶ ἀννύων φρόνημα. οὕτω δὲ προδιασκευάσας καὶ κρα- ταιωσάμενος τὸ τῆς ἀληθείας ὀχύρωμα, ἔξ οὗ κα- ταβαλεῖν ὅσον ἔμελλε τὸν πολέμιον, τὰ ὁρῶν λοιπὸν μετὰ ταῦτα τῆς ἱερᾶ προάγει πατρὸς, οἷς οἱ κακοὶ καὶ πονηροὶ τῶν δογμάτων κάπηλοι τὸν οἶνον ἔδατι μι- γνύντες κιβδηλεύειν αὐτά, μᾶλλον δὲ τὰ τῆς ἐκκλη- σίας ἐμελέτησαν διδάγματα. ταῦτα δὲ τὰ ἱερὰ ὁρῶν προθεῖς, ἐαλωκότας ἐπ' αὐτοφώρῳ τῆς Ὠριγενείας οἷς ἐκαχόρην ἐθριάμβευσε, τοῦτο μὲν ἀπρησθη- ασμέναις καὶ ἀναιχύντοις προσθήκαις ἐπινοθεύοντας διελέγχων τὰ ἀνόθευτα, τῆτο δὲ καὶ τὸ συνεχὲς ὑφο- ρωμένους τῆς προσθήκης, ἐκ πολλῆς ἄλλης ἀνθυθείας τε καὶ ἀπονοίας, πρὸς τὴν αἰρετικὴν αὐτῶν ἐπίνοιαν ἀποθρασυνθέντας ἐκβιάζεσθαι. καὶ ὥς ἔπος εἰπεῖν, πά- σης τῆς τοῦ ἀνδρός ἀπηλλαγμένους πόνης ἀποφαίνει αἰρετικῆς τε ἐπιβλάς καὶ συκοφαντίας ἀφορώσης οἷς ἀσέβειαν. ἡ δ' ἀπαλλαγὴ καὶ τῆς κακουργίας ο ἔλεγχος ἐκ τε τῶν προηγουμένων τῶν κακαυργημένων χωρὶς καὶ τῶν ἐπομένων κατασκευάζεται τε καὶ ἀνα- καλύπτει, καὶ ἔξ ἄλλων δὲ τῶν θεσπέσιων Γρηγορίου μυρίων λόγων, τὸ ὁρθὸν διασωζόντων καὶ ἀνόθευ- 50 τον. καὶ ταῦτα καλῶς ἀγωνισάμενος, καὶ ὥς ἐκ ἄν- τις ἄλλος ἄμεινον, εἰς σωτηρίας εὐχὰς καὶ δόξολογίας θεῷ ἀποπερατοῖ τὸ φιλοπόνημα. οἱ δὲ λόγοι, οὗς ὑπελθεῖν ἐνέδραις τὸ ἀλλόφυλον ἐτεχνάσατο καὶ ὁ παρὰ τῆς ἀληθείας ταχθεὶς εἰρηγὸς τῆς ληξοικῆς ἐφόδῳ κακῶν ἀπαθεῖς διεσάσατο, ὃ τε περὶ ψυχῆς ἐστὶ πρὸς τὴν ἀδελφὴν Μακροῖναν διάλογος, καὶ δὴ καὶ ὁ κατη- χητικὸς καὶ ὁ περὶ τελείας βίης τὴν εἰσήγησιν ἀναδεξάμενος.

a. 1. περὶ om B.
33. ἐθέλει B.

b. 1. δὲ om A.
38. ἐτεχνάσατο ε.

11. ἐπεβάλλοντο ε.
39. μετὰ A: κατὰ ε.

9. ὃν corr B: ὃν ε.
42. περὶ τοῦ τελείων ε.

14. πολυωνύμῳ Bε.

16. τὸν] τὸ A.

32. ἀπαρέγκλιτος Scaliger: libri ἀπαρέγκλη-

20. ὁρῶν] ὁρήματα B.

31. κακουργουμένου B.

234.

908R. "Ανεγνώθη τοῦ ἁγίου ΜΕΘΟΔΙΟΥ, ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος, ἐκ τῆ περὶ ἀναστάσεως λόγος, οὗ ἡ ἐκλογὴ τὰ ὑποκείμενα λέγει.

ὅτι οὐ δεσμὸν φησι τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς εἶναι, 5 ὡς Ὁριγένης ᾤετο, ἐδὲ δεσμώτιδας τὰς ψυχὰς παρὰ τῆ προφήτε Τερεμίου καλεῖται διὰ τὸ ἐν σώμασιν αὐτὰς τυγχάνειν. οὐ γὰρ ἐμποδίζειν τὰς τῆς ψυχῆς ἐνεργείας τὸ σῶμα τίθει, συμπεριάγει δὲ μᾶλλον τὸ σῶμα καὶ συνεργεῖν πρὸς ἡ ψυχὴ ἐπιτρέπει. ἀλλὰ 10 480H. πῶς "τὸ τῆ Θεολόγου Γρηγορίου νοητέον καὶ ἄλλων πολλῶν;

ὅτι Ὁριγένης δεσμὸν τὸ σῶμα ἔλεγε δεδῶθαι τῇ ψυχῇ μετὰ τὴν παράβασιν, πρὶν δὲ ἀσώματον αὐτὴν βιοτεύειν. ἀλλὰ καὶ τῆτο τὸ σῶμα, ὃ περιεκείμεθα, 15 αἴτιον εἶναι τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦτο καὶ δεσμὸν ἔλεγεν, ὡς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἔργων κωλύειν δυνάμενον τὴν ψυχὴν.

ὅτι εἰ δεσμὸς ἐδόθη τὸ σῶμα μετὰ τὴν παράβασιν, ἢ τῶν κακῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν ἐδόθη τῇ ψυχῇ. 20 τῶν μὲν οὖν ἀγαθῶν ἀδύνατον. ἐδὲ γὰρ ἰατρός ἢ τεχνιτῶν ἄλλος τῷ ἁμαρτήσαντι δίδωσι φάρμακον ὥστε πλέον ἐξαμαρτῆσαι, μὴ ὅτι γε θεός. λέπει δὲ τῶν κακῶν. ἀλλὰ μὴν ὁρῶμεν ὡς κατ' ἀρχὰς ὁ μὲν Κάϊν περιεκείμενος τῆτο τὸ σῶμα ἐφόνευσεν· οἱ δ' ἐφεξῆς 25 πρὸς ἃς ἀθεμιτοσύνης ἐξώκειλαν, δῆλον. οὐδὲ τῶν κακῶν ἄρα δεσμὸς τὸ σῶμα. ἐδ' ὅλως ἄρα δεσμὸς, οὐδ' ἔξτερον αὐτὸ ἡμφιάσαστο μετὰ τὴν παράβασιν ἢ ψυχὴν.

ὅτι ἀνθρωπός φησι λέγει ἁληθέστατα κατὰ φύσιν 30 ἔτε ψυχὴ χωρὶς σώματος ἔτε αὐτὸ πάλιν σῶμα χωρὶς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ συστάσεως ψυχῆς καὶ σώματος εἰς μίαν τὴν τῆ καλοῦ μορφὴν συντεθέν. ὁ δ' Ὁριγένης τὴν ψυχὴν μόνην ἔλεγεν ἀνθρωπον, ὡς ὁ Πλάτων.

ὅτι διαφορὰν ἀνθρώπου καὶ τῶν ἄλλων ζώων φησί· 35 καὶ τοῖς μὲν διάφορα χήματα φύσεως δέδοθαι καὶ μορφαί, ὁπόσας ἡ ξερῆμιος καὶ ὁρατὴ φύσις κελεύοντος ἐγέννησε θεῷ, τῷ δὲ τὸ θεοειδὲς καὶ θεοεικέλον καὶ πάντα πρὸς ἐκείνην ἀπηκριβωμένον τὴν πρωτότυπον τῆ πατρὸς καὶ μοιογενῆ εἰκόνα. καὶ πῶς τῆτο λέγει ὁ 40 ἅγιος, ἐπισκεπτέον.

ὅτι φησὶ Φειδίαν τὸν ἀγαλματοποιὸν τὸ Πισαῖον εἰδῶλον ποιήσαντα ἐξ ἐλέφαντος προσάξει ἔλαιον ἔμ- προσθεν τῆ ἀγάλματος ἐκχεῖν, ὥστε ἀθάνατον ἐς δύ- ναμιν αὐτὸ φυλάσσειν.

ὅτι φησὶν, Ὁ διάβολός ἐστι πνεῦμα περὶ τὴν ἕλκην γενόμενον ὑπὸ τῆ θεῷ, καθάπερ καὶ Ἀθηναγόρας ἐλέχθη, ὥσπερ δὴ καὶ οἱ λοιποὶ γεγονόσιν ὑπ' αὐτῆς ἄγγελοι, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ ἕλκῃ καὶ τοῖς τῆς ἕλης εἰδεσι πεπιξευ- μένον διοίκησιν. τούτων γὰρ ἡ [τῶν ἀγγέλων] σύστασις τῷ θεῷ ἐπὶ προνοίᾳ γεγονέναι τοῖς ὑπ' αὐτῆς διακε- κοσμημένοις, ἵνα τὴν μὲν παντελικὴν καὶ γενικὴν ὁ 5 θεὸς ἔχων τῶν ὅλων πρόνοιαν ἢ τὸ κῦρος καὶ τὸ κράτος ἀπάντων αὐτὸς ἀνηρτημένος. ἀλλ' οἱ μὲν λοι- ποί, ἐφ' ὧν αὐτὸς ἐποίησε καὶ διετάξατο ὁ θεός, ἐμει- ναν αὐτὸς δὲ ἐνέβρισε καὶ πονηρὸς περὶ τὴν τῶν πε- πιξευμένων ἐγένετο διοίκησιν, φθόνον ἐγκισσέσας κατ' ἡμῶν, ὥσπερ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα σαρκῶν ἐρασθέντες 10 "καὶ ταῖς τῶν ἀνθρώπων εἰς φιλοτισίαν ὁμιλήσαντες 909R. θυγατράσιν. αὐθαίρετον γὰρ καὶ αὐτοῖς ἔχειν πρὸς ἐκά- τερα διετάξατο βέλλειν ὁ θεός, οἷα καὶ ἐπὶ τῶν ἀν-θρώπων. καὶ πῶς τῆτο ληπτέον;

ὅτι δερματίνης χιτῶνας τὴν θάνατόν φησι. λέγει γὰρ περὶ τῆ Ἀδάμ, ὃν ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἀθάνα- τον κακὸν ἐξ ἐπιβλήτης ἰδὼν γεγεννημένον, "καθάπερ 481H. καὶ ὁ πλανήσας αὐτὸν διάβολος ἦν, τὸς δερματίνης χιτῶνας διὰ τῆτο κατεσκεύασεν, οἷον εἰ νεκρότητι περι- βαλὼν αὐτόν, ὅπως διὰ τῆς λύσεως τῆ σώματος πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ γεννηθὲν κακὸν ἀποθάνῃ.

ὅτι δύο ἀποκαλύψεις φησὶ γεγονέναι τῷ ἁγίῳ Παύ- λῳ. λέγει γάρ, Ἀλλ' ἐδὲ ὁ ἀπόστολος ὑποτίθεται εἶναι τὸν παρὰδαιμον ἐν τῷ τρίτῳ ἔρανθ' τοῖς λεπτῶν ἀκροῦσθαι λόγων ἐπισταμένοις. „οἶδα" γὰρ „τὸν τοιῦτον ὁρπαγέντα 15 ἕως τρίτης ἔρανθ'” λέγων „καὶ οἶδα τὸν τοιῦτον ἄν-θρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος, ὁ θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παρὰδαιμον” δύο ἀπο- καλύψεις μεγάλας ἐωρακέναι μνησέει, δις ἀναληφθεὶς ἐναργῶς, ἅπαξ μὲν ἕως τρίτης ἔρανθ', ἅπαξ δ' εἰς τὸν παρὰδαιμον. τὸ γὰρ „οἶδα ὁρπαγέντα τὸν τοιῦτον ἕως 20 τρίτης ἔρανθ'” ἰδίως ἀποκάλυψιν αὐτῷ κατὰ τὸν τρί-τον ἔρανθ' πεφηνέναι συνέζησι· τὸ δὲ „καὶ οἶδα” πάλιν ἐπιφερόμενον „τὸν τοιῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώ- 25 30 35 40

α. 3. ἢ om A. 6. ψυχῆς καὶ παρα ς. 14. ἀσώματον AB: ἀσώματος ς. 21. ἰατρῶν ς. 30. κατὰ φύσιν ἁληθέστατα ς. 33. ὁ δ' οὐδ' A. b. 2. ἐλεφάντου ς. τοῦ ἀγάλμ. ἐκχεῖν ἔμπρ. B. 4. φυλάττεσθαι B. 8. τῆς add A. 9. τοῦτο A. 10. γεγονέναι] lege γέγονε. 11. γεννηκὴν ς. 14. αὐτοῖς A: αὐτὸς ς. 28. γεννηθὲν ς. κακὸν om A. 30. ἀλλ' ἄλλως B. 34. ἐν τῷ σώματι A. 40. πεφηνέναι ante κατα ponit B.

ματι εἴτε ἐκτὸς σώματος, ὁ θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον" ἐτέραν αὐτῷ πεφανερῶσθαι κατὰ τὸν παράδεισον ἀποκάλυψιν δείκνυσιν. ταῦτα δὲ λέγει, ἐπεὶ οἱ δι' ἐναντίας τὸν παράδεισον νοητὸν ἐτίθεντο ἐκ τῆ ἀποστολικῆς ῥητῆς, ὡς ὄντα ὑπὲρ τὸν ἔρα- 5 νόν, ἵνα τὸ ἀσωμάτως γενέσθαι τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ διαγωγὴν συνάξουσιν.

ὅτι φησί, Τὸ μὲν προῦσαι ἢ μὴ προῦσαι τὰ κακὰ ἐφ' ἡμῖν, ἐπεὶ ἐκ ἂν δίκας ἐδίδομεν τῶν κακῶς δρωμένων ἢ ἀμοιβὰς ἐλαμβάνομεν τῶν καλῶς· τὸ δ' ἐνθυμη- 10 θῆναι τὰ κακὰ ἢ μὴ ἐκ ἐφ' ἡμῖν. διὰ τῆτο καὶ τὸν θεὸν Παῦλόν φησι λέγειν „ἐγὼ δὲ θέλω, τῆτο πράσσω, ἀλλ' ὁ ἐθέλω, τῆτο ποιῶ," τῆτεςιν ἐκ ὁ θέλω ἐννοεῖν, τῆτο ἐννοῶ, ἀλλ' ὁ μὴ θέλω. ἐκρίζωθῆναι δὲ φησι καὶ τὸ τὰ κακὰ ἐνθυμεῖσθαι διὰ τῆς τῆ φυσικοῦ θανάτου 15 παρσίας, ἐπεὶ καὶ διὰ τῆτο θάνατος ἐδόθη παρὰ θεῶ τῷ ἐξημαρτηκότι, ἵνα μὴ ἀθάνατον μείνῃ τὸ κακόν. Ἀλλὰ πῶς τῆτο εἶρη; σημειώτεον ὅτι καὶ ἄλλοις ἡμῶν πατράσιν εἶρη, εἴπερ ὁ θάνατος τοῖς τῆτον μετερχομένοις κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἔτε προσηύχθη ἔτε 20 ἔφσεις ἁμαρτημάτων γίνεται.

Ἀνεγνώσθαι τῆ αὐτῆ ἐκ τῆ αὐτῆ λόγῳ ἀποστολικῶν ῥητῶν ἐρημνεία κατὰ σύνοψιν.

ἴδωμεν δὲ τί ἦν ὅπερ πρῶτον εἰς τὸν ἀπόστολον προήχθημεν εἰπεῖν. τὸ γ' „ἐγὼ δὲ ἔζων" λεχθὲν αὐτῷ 25 „χωρὶς νόμου ποτέ" ἄνω τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμεθα, πρὸ τῆς ἐντολῆς, ἐκ ἐκτὸς σώματος ἀλλὰ μετὰ σώματος ἡμῶν ἐν τοῖς πρωτοπλάστοις διαγωγὴν παρεγγυᾷ. ἐκτὸς δ' ἐπιθυμίας διή- 30 γομεν, ἐ γινώσκοντες ὅλως ἐπιθυμίας προσβολάς. "τὸ 30 γ' μὴ ἔχειν διορισμὸν καθ' ὃν δεῖ πολιτεύεσθαι, μηδὲ 482 Η. ἐξουσίαν αὐτοδέσποτον λογίου ποίῳ "δεῖ χρῆσθαι πολιτεύματι, ἵνα δικαίως ἢ τιμηθῇ ἢ ψεχθῇ, ἀνυπεύθυνον παντὸς λέλεκται ὑπάρχειν τοῦτο ἐγκλήματος, ὅτι μὴ δύναται τέτων τις ἐπιθυμῆσαι, ὧν μὴ κεκώλυτο· καὶ 35 ἐπιθυμῆσθαι δέ, ἐκ αἰτιαθήσετο. τὸ γ' ἐπιθυμῆσαι ἐκ ἐπὶ τῶν παρόντων καὶ ὑποκειμένων ἐν ἐξουσία πίπτει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν παρόντων μὲν, μὴ ὄντων δ' ἐν ἐξουσίᾳ· πῶς γάρ, ἐ μὴ κεκώλυται τις μηδ' ἐνδεής ἐστι, τέτι ἐρᾷ; ὅθεν διὰ τῆτο „τὴν ἐπιθυμίαν ἐκ ἡδύν, εἰ μὴ ὁ 40 νόμος ἔλεγεν ἐκ ἐπιθυμῆσεις." ἀκέσαντες γ' „ἀπὸ δὲ τῆ ἐξουσίας γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, ἐ φάγεσθαι

ἀπ' αὐτῆς ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτῆς, θανάτω ἀποθανεῖσθε," τότε τὸ ἐπιθυμῆσαι συνέλαβον καὶ ἐκίστησαν. διὸ δὴ τὴν ἐπιθυμίαν καλῶς ἐκ ἡδύν ἐλέχθη, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν „ἐκ ἐπιθυμῆσεις," ἐδὲ ἐθύν, εἰ μὴ εἶρητο „οὐ φάγεσθαι ἀπ' αὐτῆς." ἐντεῦθεν γ' ἐκτῆ- 5 σατο ἀφορμὴν εἰς τὸ διαπαῖσαι με ἡ ἁμαρτία· δοθείσης γ' τῆς ἐντολῆς ἔχε λαβὴν ὁ διάβολος κατεργάσασθαι ἐν ἐμοὶ τὴν ἐπιθυμίαν. „χωρὶς γ' νόμου ἡ ἁμαρτία νεκρά," οἷον ἐ δοθείσης γάρ τῆς ἐντολῆς ἄπρακτος ἦν ἡ ἁμαρτία. „ἐγὼ δὲ ἔζων" πρὸ τῆς ἐν- 10 τολῆς ἀμέμπτως, οὐκ ἔχων ἐπιταγὴν καθ' ἣν ἔδει πολιτεύεσθαι. „ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολή ἢ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον," ὅτι μετὰ τὸ νομο- 15 θεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ διασεῖλαι μοι ἡ ποιητέον καὶ μὴ ποιητέον, κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὁ διάβολος. ἡ γ' ἐπαγγελία τῆ θεῶ ἡ δοθείσα μοι αὕτη εἰς ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν, ἵνα πειθόμενος αὐτῇ αἰὶ θάλλοντα πρὸς ἀθανασίαν βίον ἔχω καὶ χα- 20 ράν, ἀφελήσαντι αὐτὴν εἰς θάνατον ἀπέβη, ἐπειδὴ ὁ διάβολος, ὃν ἁμαρτίαν νῦν οὗτος ἐκάλεσε διὰ τὸ δημουργὸν αὐτὸν ἁμαρτίας ὑπάρχειν, διὰ τῆς ἐντολῆς ἀφορμὴν λαβὼν πρὸς παρακοὴν ἀπατήσας με, ἀπα- 25 τήσας ἀπέκτεινε, τῷ „ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐ- τοῦ, θανάτω ἀποθανεῖσθε" κατακρίματι ὑπεύθυνον γενέσθαι κατεργασάμενος. „ὥς ὁ μὲν νόμος ἄγιος, καὶ ἡ ἐντολή τῆ θεοῦ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή," ὅτι μὴ ἐπὶ τῷ βλάψαι ἀλλ' ἐπὶ τῷ σῶσαι ἐδόθη· μὴ γ' οἴω- 30 μεθα ἀνωφελές τι ἢ βλαβερόν ποιεῖν τὸν θεόν. τί οὖν; „τὸ ἀγαθὸν ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος," ὁ τῆ με- γίστου μοι ὡς αἴτιον ἐσόμενον ἀγαθοῦ νομοθέτημα ἐδόθη; „μὴ γένοιτο," ὅτι μὴ ἡ ἐντολή τῆ θεῶ εἰς τὸ καταδελωθῆναι με ἐγένετο τῇ φθορᾷ αἰτία, ἀλλ' ὁ διάβολος, ἵνα φανερωθῇ διὰ τῆ ἀγαθοῦ τὸ κακόν 35 ἐμοὶ κατασκευάσας, ἵνα γένηται καὶ ἐλεγχθῇ καθ' ὑπερβολὴν ὁ εὐρετής τῆς ἁμαρτίας ἁμαρτωλός. „οἶδαμεν γ' ὅτι ὁ νόμος ἐστὶ πνευματικός," διὸ καὶ οὐδὲν αἴτιος βλάβης ἐδενί· πόρρω γ' ἐπιθυμίας ἀλόγῳ καὶ ἁμαρ- 40 τίας ἐσκήνηται τὰ πνευματικά. „ἐγὼ δὲ σάρκινός εἰ- μι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν," οἷον ἐγὼ δὲ σάρ- κινος ὢν, καὶ ἐν μέσῳ τῆ ἀγαθῆς καὶ πονηροῦ κατα- 45 σταθεὶς ὡς ἀντεξέστιος, ἵνα ἐπ' ἐμοὶ ἐλέσθαι ὁ βούλο-

α. 1. ἐκτὸς τοῦ σώματος B. 4. [θενο] ε. 5. οὐρατὸν] ἀνθρώπου A. 6. τῷ om A. 7. συνάξουσιν ε.
21. ἔφσεις A: ὑφαίσεις ε. 25. ἐγὼ δὲ] Rom. 7, 9. b. 6. ἡ add A. 11. ἀμέμπτως] βίον ἀμέμπτου B.
13. μοι add A. 14. αὕτη ε. 28. τῷ B: τὸ ε. οἰόμεθα ε. 31. ὡς om B. 33. τῇ φθορᾷ] ἡ φθορᾷς B et corr A.

μαι ἢ („τέθεικα γ’” φησὶ „πρὸ προσώπου σου τὴν
 483H. ζωὴν καὶ τὸν θάνατον”), νέυσας πρὸς τὸ παρακῆ-
 σαι μὲν τοῦ πνευματικοῦ νόμου, οἷον τῆς ἐντολῆς,
 ἐπακοῦσαι δὲ τοῦ ἑλικοῦ, οἷον τοῦ ὄφους τῆς συμ-
 913R. βουλίας, πέπραμαι διὰ τὴν τοιαύτην αἵρεσιν, “πε-
 σὼν ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τῷ διαβόλῳ. ὅθεν ἐντεῦθεν
 πολιορκῶσάν με τὸ κακὸν ἐνιζάνει, καὶ ἐμπολιτεύεται
 εἰσοικῆσαν ἐν τῇ σαρκὶ με, δίκης ἐπιτεθείσης μοι τὴν
 ἐντολὴν ἀθετήσαντι προαθῆναι τῷ κακῷ. διὸ καὶ τὸ
 „ἐ γινώσκω ὃ κατεργάζομαι” κ’ „ποιῶ ὃ μισῶ” λεγό-
 10 μενον ἐκ ἐπὶ τῆ δρᾶσαι τὸ φανῶν παραληπτέον, ἀλλ’
 ἐπὶ τῆ μόνον ἐνθυμηθῆναι. ἐ γ’ ἐφ’ ἡμῶν τὸ ἐνθυμεῖσθαι
 ἢ μὴ ἐνθυμεῖσθαι καίτοι τὰ αἰτοπα, ἀλλὰ τὸ χρῆσθαι ἢ
 μὴ χρῆσθαι τοῖς ἐνθυμήμασι. κωλύσαι μὲν γ’ πίπτειν
 εἰς ἡμᾶς τὰς λογισμὰς ἐ δυνάμεθα, προσδεχομένων
 15 ἡμῶν ἔξωθεν εἰσπνεομένους μὴ πεισθῆναι μέντοι ἢ μὴ
 χρῆσθαι δυνάμεθα. διὸ τὸ μὲν θέλειν αὐτὰ μὴ ἐνθυ-
 μηθῆναι παρακείσθαι, τὸ δὲ κατεργάσασθαι εἰς τὸ ἀφα-
 ρίσαι, ἵνα μὴ αὐτοὶ περὶ τὸν λογισμὸν ἀνέλθωσιν, ἔ,
 ὅτι μὴ καίτοι τῷ ἐφ’ ἡμῶν, ὡς ἔφην. ὡς εἶναι τὸν
 20 ἄνθρωπον τῷ ῥήτι “οὐ γ’ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν.”
 θέλω γ’ μὴ ἐνθυμεῖσθαι ἢ βλάπτει με, ἐπειδὴ τῷ τὸ
 ἀγαθὸν πανάμωμον. καὶ τῷ μὲν, ὃ θέλω ἀγαθόν,
 ἐ ποιῶ ὃ δὲ μὴ θέλω, πράσσω κακόν, ἐ θέλων ἐν-
 νοεῖσθαι, καὶ ἐννοέμενος ἢ μὴ θέλω. καὶ ἐπισκέψασθε
 25 εἰ μὴ διὰ ταῦτα αὐτὰ καὶ ὁ Δαβὶδ ἐνετέγγανε τῷ θεῷ,
 δυσχεραίνων ἐπὶ τῷ λογίζεσθαι καὶ αὐτὸν ἢ μὴ ἤθελεν,
 „ἀπὸ τῶν χρυφίων με καθάρισόν με, καὶ ἀπὸ ἁλλο-
 τέρων φεῖσαι τὸ δέλεός σου. ἐὰν μὴ με κατακυριεύσῃς,
 τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαριθήσομαι ἀπὸ ἁμαρ-
 30 τίας μεγάλης.” κ’ αὐτὸς δὲ ὁ ἀπόστολος ἐν ἐτέρῳ „λο-
 γισμὰς καθαιρῶντες κ’ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρούμενον κατὰ
 τῆς γνώσεως τῷ θεῷ, κ’ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα
 εἰς τὴν ὑπακοὴν τῷ Χριστῷ.”

εἰ δέ τις ὁμώσει τῷ λόγῳ ἵνα τοιμῶν ἀποκρίνοιτο
 35 ὡς ἄρα διδάσκει ὁ ἀπόστολος ὡς ἐ μόνον ἐν τῷ λο-
 γίζεσθαι τὸ κακὸν μισῶμεν καὶ ὃ ἐ θέλομεν πράσσομεν,
 ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κατεργάζεσθαι αὐτό, διὰ τὸ „οὐ γ’ ὃ
 θέλω ποιῶ ἀγαθόν” λελέχθαι, „ἀλλ’ ὃ ἐ θέλω κακόν,
 40 τῷ πράσσω,” ἀξιωσομένη περ, εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ ταῦτα

λέγων, διασαφῆσαι τί ἦν τὸ κακὸν ὃ ἐμίσει μὲν ὁ
 ἀπόστολος καὶ ἐκ ἐβέλετο ποιεῖν, ἐποίει δέ, κ’ τὸ ἀγα-
 θὸν ὃ ἐβέλετο μὲν ποιεῖν, οὐκ ἐποίει δέ, ἀλλ’ ἀντι-
 σρόφως, ὁσάκις μὲν ἤθελε ποιῆσαι τὸ ἀγαθόν, τοσαύ-
 5 τάκις ἐ τὸ ἀγαθόν, ὃ ἤθελεν, ἐποίει, ἀλλὰ τὸ πονη-
 ρόν, ὃ μὴ ἤθελεν, ἐποίησεν. πῶς δὲ κ’ ἡμᾶς εἰς τὸ πονη-
 ρόν ἀποτινάξασθαι τὸ ἁμαρτάνειν προτρεπόμενος
 „μιμηταί με” ἀποφαίνετο „γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ Χρι-
 10 στοῦ;” ὅπως οὐ τὸ ποιεῖν ἢ μὴ ἤθελεν ὑπέθετο τὰ
 προειρημένα, ἀλλὰ τὸ μόνον λογίζεσθαι. ἐπεὶ πῶς ἂν
 ἦν μιμητὴς Χριστοῦ ἀκριβής;

καλὸν μὲν ἔν, εἰ μὴ εἴχομεν, ἦν ἂν καὶ χαρμιώ-
 15 ταν, τὰς ἀντιπράσσοντας ἡμῶν καὶ μαχομένους. ἐπεὶ
 δὲ τῷ “ἀδύνατον κ’ ὃ θέλομεν ἐ δυνάμεθα (θέλομεν
 20 μὴ ἔχειν τὰς ἐξέλκοντας εἰς πάθη. ἦν γ’ ἂν ἀνι-
 δρωτὶ σωθῆναι καὶ ὃ θέλομεν τῷ ἐ γίνετο, ἀλλ’ ὃ
 οὐ θέλομεν. δεῖ γ’ ἡμᾶς δοκιμάζεσθαι ὡς ἐχρήν), μὴ
 ἐνδιδῶμεν, ὡ ψυχῇ, μὴ ἐνδιδῶμεν τῷ πονηρῷ, ἀλλ’
 ἀναλαμβάνοντες τὴν πανοπλίαν τῷ θεῷ ὑπερασπίζεσθαι
 25 ἡμῶν, ἐνδυσάμεθα τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, κ’
 ὑποδυσάμεθα τὰς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τῷ εὐαγγελίῳ,
 ἐπὶ πᾶσι τε ἀναλάβωμεν τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν
 ἢ δυνησόμεθα πάντα τὰ βέλη τῷ πονηρῷ τὰ πεπρω-
 μένα σβέσαι, “καὶ τὴν περικεφαλαίαν τῷ σωτηρίῳ κ’
 30 τὴν μάχιαν τῷ πνεύματι, ὃ ἐστὶ ῥῆμα θεῶ, πρὸς
 τὸ δύνασθαι πρὸς τὴν μεθοδείαν τοῦ διαβόλου,
 λογισμοὺς τε καθελεῖν καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρούμενον
 κατὰ τῆς γνώσεως τῷ Χριστῷ, ὅτι μὴ ἔστιν ἡμῶν ἢ πάλη
 πρὸς αἶμα καὶ σάρκα.

“ἐ γ’ ὃ θέλω πράσσω, ἀλλ’ ὃ μισῶ, τῷ ποιῶ.
 εἰ δὲ ὃ ἐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι
 35 καλός· νυνὶ δὲ ἐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ’ ἢ
 οὐκ ὅσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γ’ ὅτι ἐκ οἰκεί ἐν ἐμοί,
 τρεῖς ἐν τῇ σαρκὶ μου, τὸ ἀγαθόν” ὁρῶν λέγων.
 40 ἐ μνησθε γ’ ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν διωριζόμεθα, ἀφ’
 ὧν τὸν ἄνθρωπον πλανηθέντα τὴν ἐντολὴν ἀθετήσαι
 συνέβη, ἐντεῦθεν ἐκ τῆς παρακοῆς τὴν ἁμαρτίαν λα-
 βῶσαν γένεσιν εἰς αὐτὸν εἰσῳκηκέαι. οὕτω γ’ ὡς
 ἐπέπεσε, σφαδασμῶν τε κ’ λογισμῶν ἀνοικείων ἐπλη-
 45 ρώθημεν, κενωθέντες μὲν τῷ ἐμψυχήματος τῷ θεῷ,

a. 1. πρὸ προσώπου φησὶ. as om. 8. εἰσοικῆσαν corr A, εἰσοικῆσαν B: εἰσοικῆσθαι. 18. παρακείσθαι] legen-
 dum videtur παρακείται. 19. ἵνα μὴ — ἀνέλθωσιν B: ἵνα καὶ — μὴ ἀνέλθωσιν. 28. ἀπὸ] Ps. 18, 13. 31. λογ.]
 2 Cor. 10, 5. 35. ὁμώσει om AB. 37. πράττομεν. 40. ἀξιωσομένη. ἀληθῶς. b. 2. καὶ τὸ ἀγαθόν — 3. ἐποίει δὲ om AB. 8. μιμ.] 1 Cor. 11, 1. μου om pr A. γίνεσθαι. 9. τὸ mg:
 libri τῷ. 10. τὸ A τῷ. 15. ἂν add A. 18. ἐνδιδῶμεν ψυχῇ μὲν ἐνδ. A. τῷ A: ἐν τῷ. 19. ἀναλαβ.]
 Ephes. 6, 13. 21. ὑποδυσάμεθα. 30. οὐ γὰρ ὃ] εἰ γὰρ ὃ οὐ B. cf. Rom. 7, 13. 31. εἰ δὲ — ποιῶ om AB.
 32. καλόν A. 33. οἰκοῦσα] ἐνοικοῦσα A. 39. σφαδασμῶν A.

πληρωθέντες δὲ ἐπιθυμίας ὑλικῆς, ἦν ὁ πολύτροπος
ἐνεφύσησεν εἰς ἡμᾶς ὄφρις. διὸ καὶ τὸν θάνατον ὁ θεὸς
πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἁμαρτίας ὑπὲρ ἡμῶν ἀνέσχετο, ἵνα
μὴ ἐν ἀθανάτοις ἡμῶν ἀνατεῖλαισα, ὡς ἔφη, ἀθάνατος
ᾤ. ὅθεν ὁ ἀπόστολος „οἶδα γὰρ ὅτι ἐκ οἰκῆς ἐν ἐμοί, τῆς
τέξιν ἐν τῇ σαρκί μου, τὸ ἀγαθόν” λέγων τὴν ἀπὸ τῆς
παραβάσεως διὰ τῆς ἐπιθυμίας εἰσοικισθεῖσαν εἰς ἡμᾶς
ἁμαρτίαν βέλετο μὴ γέναι, ἥς δὲ καθάπερ βλαστῆματα
νέα οἱ φιλήδονοι περὶ ἡμῶν αἰὲν λογισμοὶ συνίστανται.
ἴδισα γὰρ ἐν ἡμῶν λογισμῶν γένῃ, τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἐπι-
θυμίας τῆς ἐμφωλευσέσης ἐν τῷ σώματι συνιστάμενον,
ἥτις ἐξ ἐπινοίας (ὡς ἔφη) συνέστη τῷ ὑλικῷ πνεύματι,
τὸ δὲ ἀπὸ τῆς νόμου τῆς κατὰ τὴν ἐντολῆς, ὃν ἐμφυτον
ἐλάβομεν ἔχειν καὶ φυσικὸν νόμον, πρὸς τὸ καλὸν ἡμῶν
ἐξεγείροντα τὸν λογισμόν. ὅθεν τῇ μὲν νομοθεσίᾳ τῆς
θεῆς κατὰ τὸν νότον συνηδόμεθα (τῆτο γὰρ ὁ ἔσω ἄν-
θρωπος), τῇ δὲ νομοθεσίᾳ τοῦ διαβόλου κατὰ τὴν
ἐνοικοῦσαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ σαρκί· ὁ γὰρ ἀντιπρα-
τευόμενος καὶ ἀντιπράστων τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ, οἷον
τῇ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὁρμῇ τῆς νοῦς, αὐτὸς ἐστὶν ὁ τῆς
ἐμπαθείας ἀναγύων αἰὲν καὶ ὑλικὸς πρὸς ἀνομίαν
περισπασμὸς. τορεῖς γὰρ νόμους ὑποτιθέμενος ὁ Παῦ-
λος ἀναφανδὸν ἐνταῦθά μοι καταφαίνεται, ἵνα μὲν
τὸν κατὰ τὸ ἐμφυτον ἐν ἡμῶν ἀγαθόν, ὃν καὶ νό-
μον σαφῶς ἐκάλεσε νοῦς, ἵνα δὲ τὸν ἐκ προσβο-
λῆς συνιστάμενον νόμον τῆς πονηροῦ καὶ εἰς τὰς ἐμ-
485 H. παθείας „ἐξέλκοντα πολλάκις φαντασίας τὴν ψυχὴν,
ὃν ἀντιπρατεύεσθαι τῷ νόμῳ τῆς νοῦς ἔφη, καὶ τρίτον
τὸν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τῆς ἐπιθυμίας σκιρτώ-
σαντα ἐν τῇ σαρκί, ὃν ἁμαρτίας νόμον οἰκοῦντα
ἐν τοῖς μέλεσιν ἐκάλεσεν, ὃ ἐποχοῦμενος πολλάκις
καθ' ἡμῶν ἐγχελεύετο, πρὸς ἀδικίαν καὶ πράξεις συνε-
λαύνων κακίας. φαίνεται γὰρ ὡς ἐαυτοῖς ἡμῶν τὸ μὲν
βέλτιον τὸ δὲ χεῖρον ὄν, καὶ ὅταν μέλλῃ τὸ βέλτιον
γίνεσθαι τῆς χείρονος ἐγκρατέστερον γεννηθῆναι, φέρεται
ὁλος πρὸς τὸ ἀγαθόν ὁ νότος, ὅταν δὲ τὸ χεῖρον ἐπι-
βρίσῃ πλεονάσαν, ἄγετο πάλιν ἀντιπρόσως πρὸς λο-
γισμὸς χείρους ὁ ἄνθρωπος· ἔτι δὲ καὶ χάριν ὁ ἀπόστολος
εὔχετο ῥυθῆναι, θάνατον αὐτὸ καὶ ὄλεθρον ἡγόμενος,
ὡς περὶ δὴ καὶ ὁ προφήτης „ἀπὸ τῶν κρητῶν μου κα-
θάρισόν με” λέγων. αὐτὰ ἐν ταῖς ῥήματι τῆτο συνιστῶσι
917 R. „συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τῆς θεῆς κατὰ τὸν ἔσω” λέ-

γοντος „ἄνθρωπον, βλέπω δ' ἕτερον νόμον ἀντιπρα-
τευόμενον τοῖς μέλεσιν μου τῷ νόμῳ τῆς νοῦς μου, καὶ
αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι
ἐν τοῖς μέλεσιν μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με
ῥύσει ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς θανάτου τῆς;” ἐπὶ τὸ σῶμα
θάνατον ἀποφαινόμενος, ἀλλὰ τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας
τὸν ἐν τοῖς μέλεσιν διὰ τῆς παραβάσεως ἐν ἡμῶν ἐμφω-
λεύοντα καὶ πρὸς θάνατον αἰὲν τὸν τῆς ἀδικίας τὴν
ψυχὴν ἐμφαντάζοντα. ἐπιφέρει γοῦν εὐθέως ἀμέλει,
10 διαλυόμενος ὅποιον θάνατον ἐγλίχτο ῥυθῆναι καὶ τίς
αὐτὸν ὁ ῥυθόμενος ἦν, „χάρις δὲ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ.” προσεκτεῖν δὲ, εἰ τὸ σῶμα θάνατον τοῦτο,
ὃ Ἀγλαοφῶν, ὡς ὑπειλήφατε, ἔλεγε, ἐκ ἂν τὸν Χρι-
στον ὡς ῥυθόμενον αὐτὸν ἔσεον ἐκ τῆς τοιούτου κακοῦ
15 παρελάμβανεν, ἐπεὶ τί παρὰ δόξον ἀπὸ τῆς Χριστοῦ τῆς
παρσσίας ἐχίκαμεν; τί δὲ καὶ ὁ ἀπόστολος ὅλως, ὡς
διὰ τῆς παρσσίας τῆς Χριστοῦ δυναμέμενος τῆς θανάτου
ὑπὸ τῆς θεῆς ἐλευθερωθῆναι, τῆτο ἐφθέγγετο, ὅποτε
πᾶσι καὶ πρὸ τῆς τὸν Χριστόν ἐλθεῖν εἰς τὸν κόσμον
20 συνέβαινε θνήσκειν; ὥς ἐπὶ τὸ σῶμα τῆτο, ὃ Ἀγλαο-
φῶν, θάνατον, ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν τὴν κατοικήσαν
διὰ τῆς ἐπιθυμίας ἐν τῷ σώματι λέγει, ἥς ὁ θεὸς αὐ-
τὸν διὰ τῆς παρσσίας τῆς Χριστοῦ ῥύσασατο.

„ὁ γὰρ νόμος τῆς ζωῆς τοῦ πνεύματος ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς νόμου τῆς ἁμαρ-
τίας καὶ τῆς θανάτου.” ὅπως ὁ ἐγείρας Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν
διὰ τὸ ἐνοικῆν αὐτῷ πνεῦμα ἐν ἡμῶν ζωοποίησιν καὶ
τὰ θνητὰ σώματα ἡμῶν, τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐν τῷ
σώματι κατακριθείσης πρὸς ἀναίρεσιν, ἵνα τὸ δικαίω-
μα τῆς κατὰ τὴν ἐντολῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἡμᾶς ἐφέλ-
κομένης φυσικῆς νόμου φανερωθῇ ἐξαφθέν. τὸ γὰρ ἀδύ-
νατον τῆς ἐν ἡμῶν φυσικῆς ἀγαθῆς, ἐν ᾧ ἡθελεί ἐπὶ
τῆς ἐπιθυμίας ἡττώμενον τῆς ἐγκαιμένης ἐν τῷ σώ-
ματι, ὁ θεὸς ἀνεδρόσασατο, πέμψας τὸν υἱὸν αὐτοῦ
35 τὴν ὁμοίαν τῆς σαρκὸς τῆς ἁμαρτίας σάρκα ἀνελή-
φοντα, ἵνα τῆς ἁμαρτίας κατακεκριμένης πρὸς ἀναί-
ρεσιν, εἰς τὸ μηκέτι καρποφορῆσαι ἐν τῇ σαρκί, τὸ
ιδίωμα τῆς φυσικοῦ νόμου πληρωθῇ, πλεονάσαν τῇ
ὑπακοῇ τοῖς μὴ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς
40 περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πνεύμα-
τος καὶ τὴν ὑφήγησιν. ὁ γὰρ νόμος τῆς πνεύματος τῆς
ζωῆς, ὁ δὲ ἐστὶ τὸ εὐαγγέλιον, ἕτερος ὢν τῶν προει-

a. 8. βλάστημα ε. 12. ἐπινοίας Scaliger. 24. τὸν add A. 29. ἐπιθυμίας] ἁμαρτίας AB. 33. τοῦ μὲν] τόδε B. 38. χείρους ε. b. 8. τὸν add A. 11. ἦν] ἦν φησι B. 12. εἰ] fortasse legendum ὅτι εἰ. 20. Ἀγλαοφῶν ε. 22. λέγει B: λέγειν ε. 26. ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦν ε. 41. τῆς ζωῆς post τὴν v. 41. ponit Roth.

ρημένων νόμων, διὰ τῆς κτηνότητος πρὸς ὑπακοήν
τεθεῖς καὶ ἄφεσιν ἁμαρτημάτων, ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς
ἀπὸ τῆς νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς θανάτου, νικήσας
ἐν παντὶ τὴν ἁμαρτίαν βασιλεύσαν τῆς σαρκός.

ὅτι φησὶ μὴ τρέφεσθαι ἢ αὐξάνειν ἀπὸ τῆς γῆς τὰ
φυτὰ. λέγει γάρ, Διαπορήσαι δ' ἂν τις πῶς εἰς τὸν
ὄγκον ἀναλαμβάνεσθαι δύνασθαι τῶν δένδρων ἢ γῆ με-
ταλλοειμένη· ἐχρῆν γάρ, ὅτε τῆς ὑποκειμένης γῆς
ἀναρπαζομένης αἰεὶ διὰ τῶν ῥιζῶν εἰς ὅλην τὴν ἔξιν
τῆς ἔξου, τὸν τόπον, καὶ ὃν τὸ δένδρον βεβλάσκει, 5
κοιλαίνεσθαι ὥστε μάταιος αὐτῶν ὁ τοιοῦτος τῆς περὶ
τὰ σώματα ῥύσεως ἀναλογισμός. πῶς γὰρ ὅλως ἢ γῆ
διὰ τῶν ῥιζῶν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν φυτῶν εἰσδυ-
μένη, καὶ διὰ τῶν πόρων εἰς πάντας αὐτῶν κατακερ-
ματιζομένη τὰς κλάδας, εἰς φύλλα καὶ καρπὸν με- 15
ταβάλλει; εὐμήκη μὲν ἔν δένδρα, κέδροι ἢ πίτνες ἢ
ἐλάαι, καὶ πολλὰν φέροντα καὶ ἔτος κόμην καὶ καρ-
πὸν, ἴδμεν ἔξιν ὡς ἔδεν τῆς ὑποκειμένης γῆς εἰς τὸν
αὐτῆς ὄγκον τῆς θρυάδος καταναλίσκωσιν. ἐχρῆν γάρ,
εἰ ἀληθὲς ἦν διὰ τῶν ῥιζῶν ἀνερχομένην ἀποξυλῶσθαι 20
τὴν γῆν, ἅπαντα τὸν περὶ αὐτὰ τόπον τῆς γῆς κοι-
λαίνεσθαι, ὅτι μὴ ἐπιρροῆειν πέφυκε τὸ ξηρόν, καθάπερ
καὶ τὸ ὑγρόν, αἰεὶ πρὸς τὸ κινούμενον. ἤδη δὲ καὶ συ-
καὶ καὶ ἄλλα τοιαῦτα φυτὰ μνημείων ἐν οἰκοδομή-
μασι πολλάκις βλαστήσαντα ἔδεν εἰς ἑαυτὰ τῆς οἰ- 25
κοδομῆς ὅλως ἰσορροῦν καταναλωθέναι. εἰ γὰρ ἐτῶν
πολλῶν συλλογίσασθαι τις τὸν καρπὸν αὐτῶν καὶ τὰ
φύλλα βεβληθείη, κατίδοι ἂν πολλαπλασίονα τῆς ἐπὶ
τῶν μνημείων γῆς τὸν ὄγκον αὐτῶν γεγεννημένον. ὅθεν
ἀτοπίωτατον ἡγεῖσθαι τὴν γῆν εἰς καρπὸν φορὰν με- 30
ταβαλλομένην καὶ φύλλα καταναλίσκειν, καὶ δι' αὐ-
τῆς ἅπαντα γίνεσθαι, ἔδοξε αὐτῇ χρώμενα καὶ τόποι.
ἔδεν γὰρ ἄριστος δίχα μύλα καὶ τόποι καὶ χρόνοι καὶ πυροὶ
γίνεσθαι, καὶ ἔδεν ἔξιν ἢ γίνεσθαι τούτων ὁ ἄριστος. καὶ ἐπὶ
ἄλλων μυρίων ὡσαύτως.

ὅτι τὸ „οἶδαμεν γὰρ ὡς ἔάν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία
τῆς σκηνῆς καταλυθῇ” καὶ ἔξιν οἱ Ὀριγενίαι εἰς
ἀναίρεσιν τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως προβάλλον-
ται, σκῆνος τὸ σῶμα καὶ ἀχειροποίητον ἐν οὐρανοῖς
οἰκίαν τὰ παρ' αὐτῶν πνευματικὰ ἐνδύματα λέγον- 40
τες. διὸ φησιν ὁ ἄγιος Μεθόδιος, Ἐπίγειον οἰκίαν τὴν

ἐνταῦθα βραχύβιον ζωὴν καταχρηστικῶς ληπτέον, καὶ
οὐ τὸ σκῆνος τῆτο. εἰ γὰρ ἐπίγειον οἰκίαν καταλυομέ-
νην τὸ σῶμα τίθεσθαι αὐτὸν νομίζετε, φράσατε τὸ
σκῆνος τί ἐστίν, οὐδ' ἡ οἰκία καταλύεται; ἕτερον γὰρ τὸ
σκῆνος, καὶ ἄλλο τῆς σκηνῆς ἡ οἰκία, καὶ ἕτερον ἡμεῖς,
ὧν ἐστὶ τὸ σκῆνος. „ἔάν γὰρ ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία” 487 H.

φησὶ „τῆς σκηνῆς καταλυθῇ,” οἷον ἡμᾶς μὲν τὰς ψυ-
χὰς εἶναι δηλώσας, σκῆνος δὲ τὸ σῶμα, οἰκίαν δὲ τῆς
σκηνῆς τὴν κατὰ τὴν παρῶσαν ζωὴν ἀπόλαυσιν τῆς
σαρκὸς τροπικῶς. ἔάν ἔν ἡ νῦν δὴ αὕτη ἡ τῆς σώ-
ματος ζωὴ δίκην οἰκίας καταλυθῇ, ἔξομεν τὴν ἐν τοῖς
οὐρανοῖς ἀχειροποίητον. ἀχειροποίητον φησὶ διὰ τὸ
χειροποίητον ταύτην λέγεσθαι τὴν ζωὴν κατὰ ἀντιδια-
στολήν, παρὰ τὸ πάντα ἡμῶν τὰ κοσμήματα καὶ σπ-
δάσματα τῆς βίου χειρὶ παλαμῶσθαι ἀνθρώπων. τὸ γὰρ
σῶμα δημιουργημα ὑπάρχον θεοῦ χειροποίητον ἔ-
γεσθαι, ὅτι μὴ ἐπαλαμῆθη τέχναις ἀνθρώπων. εἰ δὲ
διότι ὑπὸ θεοῦ ἐδημιουργήθη, χειροποίητον αὐτὸ λέ-
ξομεν, χειροποίητοι ἄρα καὶ αἱ ψυχαὶ καὶ οἱ ἄγγελοι
καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτὰ τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· θεὸς γὰρ
αὐταρχήματα καὶ ταῦτα. τίς οὖν ἔξιν ἡ χειροποίητος
οἰκία; ἡ βραχύβιος, ὡς ἔφην, αὕτη ζωὴ, ἡ ἀπ' ἀν-
θρώπων χειρῶν δραματουργημένη· „φαγῇ” γάρ φη-
σιν „ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου τὸν ἄρτον σου” ἡς
καταλυθείσης ἐκείνην τὴν ἀχειροποίητον ζωὴν ἔχο-
μεν. καθάπερ καὶ ὁ κύριος εἰπὼν ἐδήλωσε „ποιήσατε
φίλους ἐκ τῆς ἀδικίας τῆς μαμωνᾶ, ἵνα ὅταν ἐκλείψωσι,
δέξωνται ἡμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.” ὁ γὰρ ἐκεῖ σκη-
νὰς ὁ κύριος ἐκάλεσε, τῆτο ἐνταῦθα ὁ ἀπόστολος ἐν-
δύματα· ὁ δὲ ἐκεῖ φίλους ἐκ τῆς ἀδικίας, ἐνταῦθα
καταλυομένας ὁ ἀπόστολος οἰκίας. καθάπερ γὰρ ἐάν
ἐκλείψωσιν αἱ τῆς παρῶσης ζωῆς ἡμῶν ἡμέραι, τὰ
πρὸς εὐποιαν τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὑποδέξωνται ἀγαθοεργ-
γήματα, ἀ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἀδικίᾳ ζωῆς ἐκτησάμεθα 35
τῷ τὸν κόσμον ἐν τῷ πονηρῷ καίᾳ, ἔτι τῆς ζωῆς 921 R.

καταλυθείσης τῆς ὀκνηρότης τὴν πρὸ τῆς ἀναστάσεως
ἔξομεν οἰκίσιν αἱ ψυχαὶ παρὰ τῷ θεῷ, ἔξ' ἂν ἀνα-
καινοποιηθεῖσαν ἡμῖν ἁπλωτοῦ ἀναλάβωμεν οἰκίαν.
ὅθεν καὶ ξενίζομεν, μὴ θέλοντες τὸ σῶμα ἀπεκδέ-
σασθαι, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ τὴν λοιπὴν ἐπενδύσασθαι ζωὴν.
τὸ γὰρ οἰκητήριον τὸ ἐξ οὐρανοῦ, ὃ ἐπιθυμῶμεν ἐπενδύ-

α. 4. βασ. καὶ τῆς 5. 16. κέδροι 5. 18. ἴδμεν γὰρ ἔξιν 5. 19. αὐτῆς — θρυάδος] ἐαυτῆς — θρυάδος AB.
20. ἀληθὲς AB. 32. χρώμενοι 5. 36. οἶδαμεν] 2 Cor. 5, 1. 41. τὴν om A.
α. 10. ἡ ante τοῦ om pr A. 23. φαγῇ 5. 26. ποιήσατε] Luc. 16, 9. 27. μαμωνᾶ 5. ἐκλείψωσιν AB:
ἐκλείψετε 5. 33. ἡμῶν om B. 37. αἱ ψυχαὶ] ἀναψυχὴν Scaliger. 38. οἰκίαν AB: τὴν οἰκίαν 5. 41. ἐπενδύ-
σασθαι ἐπιθυμῶμεν. cf. 2 Cor. 5, 2.

σααζ, ἡ ἀθανασία ἐστίν. ἦν ἐὰν ἐπενδυσώμεθα, καταποθήσεθ' πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ ὀλοχερῶς ἀφένες ὑπὸ τῆς ἀχρόνως ζωῆς καταναλωθὲν καὶ θνητόν.

„διὰ πίψεως γ' περιπατῶμεν, ἐ διὰ εἶδους,” τρεῖς διὰ πίψεως γ' ἐπιβαίνομεν ἔτι ἀτρανοτάτω λογισμῷ 5 τὰ ἐκεῖ πράγματα κατοπτεύοντες, καὶ ἐ σαφῶς, ὥς καὶ ὁρᾶν καὶ ἀπολαύειν καὶ ἐν αὐτοῖς εἶναι.

„τῆτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα κληρονομήσαι βασιλείαν θεῶ ἐ δύνανθ', ἐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.” σάρκα, φησὶν, ἐ τὴν σάρκα 10 αὐτὴν ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τὴν ἄλογον πρὸς τὰς μαχλώσας τῆς ψυχῆς ὁρμὴν ἠδονάς. εἰπὼν ἔν ὅτι „σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεῶ κληρονομήσαι ἐ δύνανται” ἐπαπεφῆναιτο „ἐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.” φθορὰ δὲ ἐκ αὐτοῦ ἐστὶ τὸ φθειρόμενον, ἀλλὰ τὸ φθεῖ- 15 ρον. ἐπικρατήσαντος μὲν γ' τῆς θανάτου κλίνεται τὸ σῶμα “εἰς φθοράν” ἐπιμενέσης δὲ ἔμπαιν τῆς ζωῆς ἐν αὐτῷ ἔζηκε μὴ καθαιρούμενον. διὸ ἐπειδὴ μεθύριον τῆς ἀφθαρσίας ἐγενήθη καὶ τῆς φθορᾶς ἡ σὰρξ, ἐκ ἑσῶ ἐδὲ φθορὰ ἐδὲ ἀφθαρσία, ἐκρατήθη τε διὰ τὴν 20 ἠδονὴν ὑπὸ τῆς φθορᾶς, ποίημα τῆς ἀφθαρσίας καὶ κτήμα ὑπάρχον, διὰ τῆτο γεγέννηθ' εἰς φθοράν. καὶ ἐπεὶ συνεκροτήθη ὑπὸ τῆς φθορᾶς καὶ θανάτῳ διὰ παιδείαν παρεδόθη, εἰς νίκος αὐτὴν τῇ φθορᾷ καθάπερ κληρονομίαν ἐ κατέλιπεν, ἀλλὰ πάλιν διὰ τῆς ἀναστά- 25 σεως νικήσας τὸν θάνατον ἀπέδωκε τῇ ἀφθαρσίᾳ, ἵνα μὴ κληρονομήσῃ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν, ἀλλ' ἡ ἀφθαρσία τὸ φθαρόν. ἐπαποκρίνεθ' ὁ γὰρ „δεῖ γ' τὸ φθαρόν τῆτο ἐνδύσασθαι τὴν ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητόν τὴν ἀθανασίαν.” φθαρόν δὲ καὶ θνητόν ἐνδύο- 30 μενον ἀθανασίαν καὶ ἀφθαρσίαν τί ἂν ἕτερον εἴη παρὰ τὸ σπειρόμενον ἐν φθορᾷ καὶ ἀνιστόμενον ἐν ἀφθαρσίᾳ, ἵνα „καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοῦκῶ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς ἐπερανίς;” ἡ γ' εἰκὼν τῆς χοῦκῶ, ἣν ἐφορέσαμεν, τὸ „γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ” 35 ἐστίν, ἡ δὲ εἰκὼν τῆς ἐπερανίς ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις καὶ ἡ ἀφθαρσία. Ἰεζῆνος δὲ ὁ Νεαπολίτης, ἀνὴρ ἔτε τῷ χρόνῳ πόρρω ὢν τῶν ἀποστόλων οὔτε τῇ ἀρετῇ, κληρονομεῖσθαι μὲν τὸ ἀποθνήσκειν, κληρονομεῖν δὲ τὸ ζῶν λέγει, καὶ ἀποθνήσκειν μὲν σάρκα, ζῆν δὲ τὴν 40 βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁπόταν δὲ σάρκα ὁ Παῦλος

καὶ αἷμα μὴ δύνανθαι τὴν βασιλείαν τῆς θεῶ κληρονομήσαι λέγῃ, ἐκ ὧς ἐκφραυλίζων, φησί, τῆς σαρκὸς τὴν παλιγγενεσίαν ἀποφαίνεθ', ἀλλὰ διδάσκων οὐ κληρονομεῖσθαι βασιλείαν θεῶ, αἰώνιον ὑπάρχουσαν ζωὴν, ὑπὸ τῆς σώματος, ἀλλὰ τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ζωῆς. εἰ γ' ἐκληρονομεῖτο ἡ βασιλεία τῆς θεῶ ὑπὸ τοῦ σώματος ζωὴ ὑπάρχουσα, συνέβαινεν ἂν τὴν ζωὴν ὑπὸ τῆς φθορᾶς καταπίνεσθαι. τὴν δὲ τὸ τεθνηκὸς ἡ ζωὴ κληρονομεῖ, ἵνα εἰς νίκος καταποθῇ ὁ θάνατος ὑπὸ τῆς ζωῆς καὶ τὸ φθαρόν τῆς ἀφθαρσίας κτήμα ἀναφανῇ, “ἐλεύ- 924R. θερον μὲν θανάτου καὶ ἁμαρτίας γεγεννημένον, δέλον δὲ καὶ ὑπάρχον ἀθανασίας, ὅπως τῆς ἀφθαρσίας τὸ σῶμα ἢ καὶ μὴ τῆς σώματος ἡ ἀφθαρσία.

ὅτι „καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, 15 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες,” ὁ ἅγιος Μεθόδιος ἔτι φησὶ τούτῳ αὐτὰ ἡμῶν ταῦτα τὰ σώματα. ἡμεῖς γ' οἱ ζῶντες αἱ ψυχαὶ ἐσμεν, οἱ ἀπολαμβάνοντες ἐγεσθέντες ἐκ τῆς γῆς τὸς νεκρούς, ἵνα εἰς ἀπάντησιν ὅμα αὐτοῖς ἄρπασθέντες τῆς κυρίας ἐνδόξως ἐορτάσωμεν αὐτῷ τὴν 20 παιδρὰν τῆς ἀναστάσεως ἐορτήν, ἀνθ' ὧν αἰωνίους ἡμῶν τὰς σκηνάς, ἐκέτι τεθνηξομένας ἢ λυθησομένας, ἀπειλήσαμεν.

ὅτι φησὶν, Ἐθεασάμην ἐν Ὀλύμπῳ ἐγώ (ὄρος δὲ ἐστὶν ὁ Ὀλυμπος τῆς Ἀνκίας) πῶρ αὐτομάτως κατὰ τὴν ἀκρόρειαν τῆς ὄρος κάτωθεν ἐκ τῆς γῆς “ἀναδι- 489 II. δόμενον, περὶ δὲ πῶρ ἄγνος φυτὸν ἐστίν, ἔτι μὲν εὐθαλὲς καὶ χλοερὸν, οὕτω δὲ σύσκιον, ὥς ὑπὸ πηγῆς μᾶλλον αὐτὸ δοκεῖν βεβλασηκέναι. δι' ἣντινα ἔν αἰτίαν, εἰ φύσεις εἰσὶ φθαρόντων καὶ ὑπὸ πυρὸς κατανα- 30 λειμένων σωμάτων, ἐ μόνον ἐ καταφλέγεθ' τὸ φυτὸν τῆτο, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἀκμαϊότερον ὑπάρχει, εἰ τῇ φύσει ἐστὶν εὐκαυσον, καὶ ταῦτα περὶ αὐτὰς αὐτῆς τὰς ἡμέρας τῆς πυρὸς ἐντυφωμένας; κλάδους γὰρ ἐγὼ δένδρον ἐκ τῆς παρακειμένης ὕλης ἐπέδραψα, καθ' ὃν ἀνερεί- 35 γεται τὸ πῶρ τόπον, καὶ εὐθέως εἰς φλόγα ἀρθάντες ἐτεφρώθησαν. τί οὖν βέλεται τὸ παρὰδοξον; δείγμα τῆτο τῆς μελλέσης ὁ θεὸς ἡμέρας καὶ προοίμιον ἔθετο, ἵνα γινώσκωμεν ὅτι πάντων πυρὶ κατομβρυσμένων τὰ ἐν ἀργείᾳ σώματα διατρίψαντα καὶ δικαιοσύνη, κα- 40 θάπερ ψυχρῶ ὕδατι, τῷ πυρὶ ἐπιβήσονται.

ὅτι φησὶν, Ἐπίζησον δὲ μὴ ποτε καὶ ὁ μακάριος

a. 8. τοῦτο] 1 Cor. 15, 50.

om A. 35. γῆ] Gen. 5, 19.

41. ὁ Παῦλος] 1 Cor. 15, 50.

b. 14. καὶ οἱ] 1 Thess. 4, 16.

ἄγνος B et tc A: πύραγνος c.

11. τὰς om A.

12. ὅτι om A.

18. διὸ om AB.

31. ἀν] δ' ἂν A.

34. τῇ

39. κληρονομεῖν — ἀποθνήσκειν] θνήσκειν AB.

40. μὲν] δὲ B.

ζῆν] ζῶν B.

15. ἡμεῖς] καὶ ἡμεῖς A.

25. ἀναδιδόμενον ante κάτωθεν ponit B.

26. πῶρ

ἐκ φυτὸν B.

28. δοκεῖν add B.

33. ἐντυφωμένον A, ἐκτυφωμένον Roth.

Ἰωάννης, „ἔδωκεν ἡ θάλασσα τὰς νεκρὰς τὰς ἐν αὐτῇ” λέγων „καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς,” τὰ ἀπὸ τῶν σοιχείων ἀναδιδόμενα πρὸς ἀποκατάστασιν ἐκάστου μόριου ἐδήλωσε τὴν μὲν γὰρ θάλασσαν εἶναι τὴν ὑγρὰν βίαν, ἣδὴν δὲ τὸν 5 ἄερα παρὰ τὸ ἀειδὲς, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶσθαι, καθάπερ ἐλέχθη καὶ Ὠριγένης, καὶ θάνατον τὴν γῆν παρὰ τὸ ἐν αὐτῇ κλίνεισθαι τὰ θνήσκοντα, ὅθεν καὶ τοὺς ἐκλήθη θανάτου ἐν ψαλμοῖς, εἰς ᾗ θάνατος κατήχθαι εἰρηκότος Χριστοῦ.

ὅτι φησί, Πάν γὰρ τὸ ἐκ καθαροῦ ἀέρος καὶ καθαροῦ 10 πυρὸς συντιζόμενον σύγκριμα, καὶ τοῖς ἀγγελικοῖς ὁμοῖσιν ὑπάρχον, ὃ δὲνα γῆς ἔχειν ποιότητα καὶ ὕδατος, ἐπεὶ συμβήσεται ἔσθαι αὐτὸ γεῶδες. τοιοῦτον καὶ ἐκ τῶν τῶν τὸ ἀναστῆναι μέλλον σῶμα ἀνθρώπου Ὠριγένης ἐφαντάζετο, ὃ καὶ πνευματικὸν ἔφησεν.

ὅτι φησί, Ποδαπὸν ἄρα ἐστὶ καὶ χῆμα τὸ ἀνίστα- 15 μενον, εἰ ὅλως τὸ ἀνθρωποειδὲς τῆτο, ὡς ἄχρηστον ὄν κατ’ αὐτόν, ἐξαφανίζετο. ὃ πάντων ἐστὶ τῶν εἰς ζωὰν συγκεκρυμένων χημάτων ἐρασμιώτερον. ὅ καὶ τὸ θεῖον χρῆται εἰκότι, καθάπερ καὶ ὁ σοφώτατος Παῦλος δη- 20 λοῖ „ἀνὴρ μὲν γὰρ ἐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων.” εἰς ὃ καὶ τὰ νοερὰ τῶν ἀγγέλων σώματα διεκοσμήθησαν. ἄρα κυ- κλοτερεῖς ἢ πολυγώνιον ἢ κυβικὸν ἢ πυραμοειδές; πλεῖ- σαι γὰρ τῶν χημάτων αἱ παραλλαγαί. ἀλλὰ τῆτο ἀμή- 25 χανον. ἔκοῦν τίς ἢ ἀποκλήρωσις, τὸ μὲν θεοεικὲλον χῆμα (ὁμολογεῖ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοειδὴ εἶναι τὴν ψυχὴν τῷ σώματι) ἀπαγορεύεται ὡς ἀκλέεστον, ἅπεν δὲ καὶ ἄχειρον ἀνίστασθαι;

925 R. „ὅτι φησὶν, Ὁ μεταχηματισμὸς ἢ εἰς τὸ ἀπαθεῖς καὶ 30 ἔνδοξόν ἐστιν ἀποκατάστασις· τὴν μὲν γὰρ σῶμα ἐπιθυμίας ἐστὶ καὶ ταπεινώσεως (διὸ καὶ Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν ἦκε), τότε δὲ μεταχηματιζόμενος εἰς σῶμα ἀπαθεῖς, ὃ τῇ ἐξαλλαγῇ τῆς διακοσμήσεως τῶν μελῶν, ἀλλὰ τῷ μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ὑλικῶν ἡδονῶν.

490 H. ὅτι φησὶν „ἐξελέγχων τὸν Ὠριγένην, Βέλετο τοίνυν 35 ὁ Ὠριγένης τὴν μὲν αὐτὴν σάρκα μὴ ἀποκαθίστασθαι τῇ ψυχῇ, τὴν δὲ ποιῶν ἐκάστου μορφῆν, κατὰ τὸ εἶδος τὸ τὴν σάρκα καὶ νῦν χαρακτηρίζον, ἐν ἑτέρῳ πνευμα- 40 τικῷ ἐντετυπωμένην ἀναστήσεσθαι σῶματι, ἵνα ἕκαστος 40 πάλιν ὁ αὐτὸς φανῇ κατὰ τὴν μορφῆν, καὶ τῆτο εἶναι

τὴν ἐπαγγελιομένην ἀνάστασιν. ῥενεῖ γὰρ φησὶν ὑπάρ- 45 χοντος τῆ ὑλικῆς σώματος, καὶ μηδέποτε μένοντος ἐφ’ ἑαυτῷ, ἀλλὰ ἀπογινόμενος καὶ ἐπιγινόμενος περὶ τὸ εἶδος τὸ χαρακτηρίζον τὴν μορφῆν, ἐφ’ ὃ καὶ συγκρατεῖτο τὸ χῆμα, ἀνάγκη δὲ τὴν ἀνάστασιν ἐπὶ μόνου εἶδους ἔσεσθαι. εἴτα μετ’ ὀλίγον φησὶν, Οὐκ ἔν, ὡς Ὠριγένης, εἰ 50 ἐπὶ τῷ εἶδει μόνον προσδοκᾷ διευκρίνη τὴν ἀνά- στασιν ἐν πνευματικῷ μετασχησμένον σῶματι, ἀπό- δειξὶν τε δοκιμωτάτην τὴν κατὰ τὸν Ἠλίαν ἡμῖν ὅπτα- 55 σίαν καὶ Μωϋσέα παρέχεις, „ὡς περ ἐκεῖνοι” φάμενος „μετὰ τὴν ἀπὸ τῆ βίον ἔξοδον ὥφθησαν οὐχ ἕτερον παρ’ ὃ εἶχον εἶδος ἐξ ἀρχῆς διασώζοντες, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ πάντων ἔσαι ἀνάστασις,” ὃ Μωϋσῆς δὲ καὶ ὁ Ἠλίας πρὸ τοῦ τὸν Χριστὸν παθεῖν καὶ ἀναστῆναι 15 ἤδη τὸ εἶδος τῆτο ὃ φῆς ἔχοντες ἀνέστησαν καὶ ὥφθη- σαν, πῶς δὴ ἔτι ὁ Χριστὸς πρωτότοκος εἶναι τῶν νε- κρῶν ἐπὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων ἔδεται; εἰ γὰρ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν Χριστὸς εἶναι πεπίστευτο, 20 πρωτότοκος δὲ ἐστὶ τῶν νεκρῶν ὁ πρὸ πάντων ἀναστὰς, ὃ δὲ Μωϋσῆς ἤδη καὶ πρὸ τοῦ τὸν Χριστὸν παθεῖν ἔχων τὸ εἶδος τῆτο ἐφάνη τοῖς ἀποστόλοις, περὶ ὃ πλη- ρῶσαι φῆς αὐτοὺς τὴν ἀνάστασιν, ἐκ ἧς τῷ εἶδει χωρὶς τῆς σαρκὸς ἐστὶν ἡ ἀνάστασις. ἦτοι γὰρ τοῦ εἶδους ἐστὶν, ὡς περ ἐγγυῶ, μόνος ἡ ἀνάστασις, καὶ ὃ δὲνα ἔτι πρω- 25 τότοκος εἶναι ὁ Χριστὸς τῷ νεκρῶν τῷ πρὸ αὐτοῦ ἔχοντας τοῦτο μετὰ τὴν τελευτὴν τὸ εἶδος πεφηνῆναι ψυχᾶς ἢ πρωτότοκος ἀληθῶς, ὡς περ ἔστι, καὶ ἀδύ- νατον ὅλως ἡξιώσθαι πρὸ αὐτοῦ τινὰς τῆς εἰς τὸ μὴ αὐθις ἀποθανεῖν ἀναστάσεως. εἰ δὲ ἀνέστη οὐδεὶς πρὸ 30 αὐτοῦ, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Μωϋσέα καὶ τὸν Ἠλίαν σάρκας μὲν ἔχοντες τοῖς ἀποστόλοις ἐκ ὥφθησαν, μόνον δὲ τὸ εἶδος, ἢ ἄρα ἀνάστασις ἐπὶ τῆς σαρκὸς προφανῶς δη- λῆται. καὶ γὰρ ἀτοπώτατον ἐπὶ μόνος τῷ εἶδει τὴν ἀνά- 35 στασιν διορίζεσθαι, ὅποτε αἱ ψυχαὶ καὶ μετὰ τὴν τῆς σαρκὸς ἔξοδον οὐδέποτε φαίνονται τὸ εἶδος, ὃ φησὶν ἀνίστασθαι, ἀποτιθέμεναι. εἰ δὲ συμπαρέσαι αὐταῖς τῆτο ἀναφαίρετον, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καὶ Ἠλιῶ 40 ψυχῆς, καὶ ἔτε φθαίρετο κατὰ σὲ ἔτε ἀπόλλυται, σὺν αὐταῖς πανταχῶς συμπαρόν, ἐκ ἧς τὸ εἶδος ἀνίστατο, ὃ μηδέποτε πέπτωκεν. ἐὰν δὲ τις δυσχεράνας „καὶ πῶς 45 δὴ” ἀποκριθῇ, „εἰ μηδεὶς ἀνέστη πρὸ τοῦ κατελθεῖν

α. 1. ἔδωκεν] Apocal. 20, 13. τοὺς ἐν αὐτῇ] αὐτῆς B. 8. τὰ A: τὸν ε. θανάτου] θάνατος B. 9. ψαλ-
μοῖς] 21, 16. 14. ἀνθρώπου om B. ὁ Ὠριγένης A. 15. καὶ add A. ἔφη B. 16. ἐστὶ] σοι B.
21. ἀνὴρ] 1 Cor. 11, 7. 31. σῶμα AB: τὸ σῶμα ε. 32. Δανιὴλ] 9, 23.
b. 13. ἔσαι] σοι B. 14. ὁ add A. 24. ὡς περ ἐγγυῶ A, ὡς παρεγγυῶ B: ὡς περ ἐγγύας ε. 34. τῆς σαρκὸς B:
σαρκῶν ε. 37. τῆς — ψυχῆς AB: τῇ — ψυχῇ ε. 40. δὲ B: δὴ ε.

εἰς τὸν ἄδην τὸν Χριστόν, ἀναστάντες ἤδη τινὲς ἰσορή-
 θησαν πρὸ αὐτοῦ, ἐν οἷς τῆς Σαραφθίνης χήρας ὁ
 928 R. υἱὸς καὶ τῆς Σωμανίτιδος καὶ ὁ Λάζαρος; "λεκτέον,
 ἀλλ' ἔτοι εἰς τὸ καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖν ἀνέστησαν, ἡμεῖς
 491 H. δὲ περὶ "τῶν μηκέτι μετὰ τὴν ἔγερσιν διοριζόμεθα 5
 τεθνήσκοντων. ἐὰν δὲ καὶ περὶ τῆς ψυχῆς διαπορήσας
 φράσῃ τῷ Ἡλίῳ, ὡς τῶν μὲν γραφῶν ἀνελήφθαι αὐ-
 τὸν λεγεσθῶν ἐν σαρκί, ἡμῶν δὲ ἀσύμπλοκον σαρκὸς
 τοῖς ἀποστόλοις ὡφθαι φασκόντων, λεκτέον ὅτι καὶ μὴν
 μᾶλλον τὸ λέγειν αὐτὸν ὡφθαι τοῖς ἀποστόλοις ἐν σαρκί 10
 πρὸς ἡμῶν ἐστίν. δείκνυσι γὰρ καὶ διὰ τῆτο ἀφθαρσίας
 ἡμῶν ὑπάρχον τὸ σῶμα δεκτικόν, καθάπερ ἐδείχθη
 καὶ ἐπὶ τῷ Ἐνώχ μετατιθεμένῳ. εἰ μὴ γὰρ ἀφθαρσίαν
 ἡδύνατο δέξασθαι, ἐκ ἧν ἐδὲ διέμενεν ἐν ἀπαθείᾳ το-
 σέτω χρόνῳ. εἰ τοίνυν ὡφθῇ μετὰ τῷ σώματος, καὶ 15
 ἦν τελευτήσας μὲν, ἀναστὰς δὲ ἤδη ἐκ νεκρῶν ἐδέπω.
 καὶ ταῦτα ἵνα δὴ συγχωρήσωμεν τῷ Ὠριγένη, καθ'
 ἑαυτὸ τὸ εἶδος λέγοντι μετὰ τὴν τελευτὴν ἀποξευγνύ-
 μενον ἀπὸ τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ δίδωσθαι, ὅπερ ἐστὶν
 ἀπάντων ἀδύνατον τῷ προαπόλλυσθαι τὸ εἶδος τῶν σαρ- 20
 κῶν ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσι, καθάπερ καὶ τὸ χῆμα τοῦ
 συγχωνευομένου ἀνδριάντος πρὸ τῆς διαλύσεως τῷ ὄλῳ,
 ὅτι μὴ δύναται χωρίζεσθαι καθ' ὑπόστασιν ἀπὸ τῆς ὕλης
 ἢ ποιότητος. χωρίζεσθαι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀνδριάντος χωνευ-
 θέντος ἢ περὶ τῷ χαλκῷ μορφῇ ἀφανιζομένη, καὶ μὴν 25
 ὑφεξῶσα ἔτι κατ' ἐστίαν. ἐπεὶ δὲ λέγεσθαι ἐν τῷ θανάτῳ
 τὸ εἶδος χωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς σαρκὸς, φέρε τὸ χωρίζο-
 μενον ποσαχῶς λέγεσθαι χωρίζεσθαι ἐπισκευώμεθα. λέγεσθαι
 τοίνυν χωρίζεσθαι τι ἀπὸ τινος ἢ ἐνεργείᾳ καὶ ὑπο-
 στάσει, ἢ ἐπινοίᾳ, ἢ ἐνεργείᾳ μὲν, καὶ μὴν καὶ ὑποστάσει, 30
 ὡς εἰ πυρὸς τις καὶ κριθὰς μεμιγμένα χωρίσειεν ἀπ'
 ἀλλήλων. ἢ μὲν γὰρ κατὰ κίνησιν χωρίζεται, ἐνεργείᾳ
 λέγεσθαι, ἢ δὲ χωριζόμενα ὑφέστηκεν, ὑποστάσει λέγεσθαι κε-
 χωρίσθαι. ἐπινοία δὲ, ὅταν τὴν ὕλην ἀπὸ τῶν ποιότητων
 χωρίζωμεν καὶ τὰς ποιότητας ἀπὸ τῆς ὕλης. ἐνεργείᾳ 35
 δὲ, καὶ μὴν καὶ ὑποστάσει, ὅταν χωριζόμενα τι ἀπὸ τινος
 μηκέτι ὑπάρχον, ὑπόστασιν ἐστίαν ἐκ ἔχον. γνοίη δ' ἂν
 τις καὶ ἐν τοῖς χειροτεχνήμασιν ὡς ἔχει, ἀνδριάντα
 ἰδὼν ἢ ἵππον χαλκῶν. ταῦτα γὰρ λογιζόμενος ὕψι 40
 ἐμφυτον μορφὴν διαλλάττοντα, εἰς δὲ ἑτέραν ὕψιν
 μεθιστάμενα ὑφ' ἧς τὸ συγγενόμενον εἶδος ἀφανίζεται.
 εἰ γὰρ τις τὰ ἔργα τὰ χηματιζόμενα εἰς εἶδος ἀνθρώπου

ἢ ἵππου συντήκοι, εὐρήσει τὸ μὲν τοῦ χήματος εἶδος
 ἀφανιζόμενον, αὐτὴν δὲ τὴν ὕλην μένῃσαν. ὥς ἀσύ-
 ζατον τὸ λέγειν τὸ μὲν εἶδος ἀνίστασθαι ἡμικρῶμενον
 μηδὲν, τὸ δὲ σῶμα, ἐν ᾧ ἦν τὸ εἶδος ἐντετυπωμένον,
 διαφθείρεσθαι. ἀλλὰ καὶ φησιν, ἐν πνευματικῷ γὰρ μετα-
 τεθήσεται σῶματι. ἐκοῦν ἀνάγκη τὸ μὲν εἶδος ἰδίως
 ὁμολογεῖν αὐτὸ τὸ πρῶτον μὴ ἀνίστασθαι, τῷ συνηλ-
 λωμένῳ αὐτὸ συμφθῆναι τῇ σαρκί. καὶ γὰρ ἐν πνευ-
 ματικῷ μεταπλασθῇ σῶματι, αὐτὸ μὲν ἰδίως τὸ πρῶ-
 10 τον ὑποκείμενον ἐκεῖνο ἐκ ἔσαι, ὁμοιότητος δὲ τις ἐκεῖνον
 ἐν λεπτομερεῖ μεταπεπλασμένη σῶματι. εἰ δὲ μήτε τὸ
 εἶδος τὸ αὐτὸ μήτε τὸ σῶμα ἀνίσταται, ἀλλ' ἕτερον
 ἀντὶ τῆς προτέρου (τὸ γὰρ ὁμοιον ἕτερον τοῦ "ἑαυτοῦ" 492 H
 ὁμοίου ὄν), αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πρῶτον, πρὸς ὃ ἐγένετο,
 15 εἶναι καὶ δύναται.

ὅτι εἶδος φησιν εἶναι τὸ τὴν ταυτότητα τῶν με-
 λῶν ἐν τῷ χαρακτῆρι τῆς μορφῆς ἐκάστω ἐμφαίνον.

"ὅτι τὸ παρὰ τῷ προφήτῃ Ἰεζεκιήλ περὶ τῆς ἀνα- 929 R
 στάσεως τῶν νεκρῶν ῥητὸν εἰρημένον τῷ Ὠριγένη ἀλλη-
 γορῶντος, καὶ εἰς τὴν τῶν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλω-
 τιζέντων Ἰσραηλιτῶν ἐπάνοδον ἐκβιαζόμενα εἰρηάζει,
 ἐξελέγχων μετὰ πολλὰ ὁ ἅγιος καὶ τῷτό φησιν. Οὐδὲ
 γὰρ ἐδὲ αὐτοὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀνέσφηλαν καθαρὰν, ἐδὲ
 τῶν ἐχθρῶν κατακρατήσαντες ἐξουσιαστικώτερον κατώ-
 25 κησαν τὴν Ἱερουσαλήμ. εἰργοντο γὰρ ὑπὸ τῶν ἄλλοε-
 θνῶν πολλάκις οἰκοδομῆσαι θελήσαντες τὸν ναόν. ὅθεν
 καὶ ἐν μ' αὐτὸν καὶ ε' ἔτεσι μόλις ἡδυνήθησαν δει-
 μασθαι, τῷ Σολομῶντος ἐν ἐπταετεί χρόνῳ ἐκ θεμελίων
 αὐτὸν συμπληρώσαντος. καὶ τί χρὴ λέγειν; ἀπὸ γὰρ δὴ
 30 Ναβουχοδονόσορ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν Βαβυλῶνος βα-
 σιλευσάντων ἄχρι τῆς Περσῶν ἐπὶ τῆς Ἀσσυρίδος κα-
 θόδε, τῆς τε Ἀλεξάνδρου ἡγεμονίας, καὶ τῆς Ῥωμαίων
 τῆς πρὸς τῆς Ἰσθαίης συρροαγέντος πολέμου, ἐξάκις κα-
 τεσφάφησαν ὑπὸ τῶν πολεμίων τὰ Ἱεροσόλυμα. καὶ
 35 τῷτο Ἰωσήππος ἰσορεῖ λέγων, "ἔτι δευτέρῳ τῆς Οὐε-
 σπασιανῆς ἡγεμονίας, ἄλῃσα δὲ καὶ πρότερον πεντάκις,
 τῷτο δεύτερον ἡρημώθη. Ἀσωχαῖος μὲν γὰρ ὁ τῶν Αἰ-
 γυπτίων βασιλεὺς, καὶ μετ' αὐτὸν Ἀντίοχος, ἔπειτα
 Πομπήιος, καὶ ἐπὶ τέτοις σὺν Ἡρώδῃ Σόσσιος ἐλόντες
 40 ἐνέπρησαν τὴν πόλιν πρὸ δὲ τῶν τῶν Βαβυλῶ-
 νίων βασιλεὺς κρατήσας ἡρημώσεν αὐτήν."

ὅτι Ὠριγένης τάδε φησί. Περὶ δὲ τῷ Λάζαρος καὶ

α. 11. malim τῶν. 16. δὲ om AB. 20. an ἀδυνατώτατον? τῷ τὸ B. 31. ὡς εἰ om pr A, εἰ om B. b. 10. ἐκ ἔσαι] ἐκ AB. 24. κατὰ κίνησιν AB. 25. τῶν ἄλλων ἐθνῶν AB. 26. τὸν ναόν] libri μᾶλλον. 28. σολομῶνος AB. 29. αὐτῶν B. 30. ναβουχοδονόσορ A. 31. ἀσσυρίδος A. 32. τοῦ] τῶν B. 35. οὐεσπασιανῆς B. 39. σώσιος B. 42. δὲ add AB.

καὶ τῶ πλεσίᾳ ἀπορεῖται δύναθ, τῶν μὲν ἀπλῶς ἐξερων
οἰομένων ταῦτα λελέχθαι, ὡς ἀμφοτέρων μετὰ τῶν
σωμάτων λαμβανόντων τὰ ἄξια τῶν τῷ βίῳ πεπρα-
γμένων, τῶν δὲ ἀκριβέστερον, ἐπεὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν
ἔδεις ἐν βίῳ καταλείπεθ, ἐκ ἐν τῇ ἀναστάσει οἰομένων
ταῦτα γεγονέναι (λέγει γὰρ ὁ πλεσίος ὅτι „πέντε ἀδελ-
φὸς ἔχω, καὶ ἵνα μὴ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον
τῆς βασάνης, πέμψον Λάζαρον ἀπαγγέλλοντα αὐτοῖς
τὰ ἐνταῦθα”), καὶ διὰ τέτων ζητήτων τὴν γλῶσσαν
καὶ τὸν δάκτυλον καὶ τὰς κόλπας Ἀβραὰμ καὶ τὴν
ἀνάκλιν. καὶ τάχα τὸ τῆς ψυχῆς ἄρα τῇ ἀπαλλαγῇ
χῆμα, ὁμοιοειδὲς ὅν τῷ παχεῖ καὶ τῷ γῆινῳ σώματι,
δύναθ ἔτιως λαμβάνεται. εἴ ποτε γοῦν ἰσορεῖται τις
τῶν κεκοιμημένων φαινόμενος, ὅμοιος ἑώραθ τῷ ὅτε
τὴν σάρκα εἶχε χῆματι. εἶτα, ἀλλὰ καὶ ὁ Σαμβήλ φαι-
νόμενος, ὡς δῆλόν ἐστιν, ὁρατὸς ὢν παρίσθην ὅτι
σῶμα περιέκειτο, μάλιστα ἐὰν ἀναγκαζῶμεν ὑπὸ τῶν
ἀποδείξεων τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς ἀσώματον εἶναι
καθ’ ἑαυτὴν ἀποφύναθ. ἀλλὰ καὶ ὁ κολαζόμενος πλε-
σίος καὶ ὁ ἐν κόλποις Ἀβραὰμ πένης ἀναπαυόμενος,
493 H. πρὸ τῆς παρθεσίας τῆς σωτῆρος καὶ πρὸ τῆς “συντε-
λείας τῆς αἰῶνος καὶ διὰ τῆς πρὸ τῆς ἀναστάσεως
λεγόμενοι ὁ μὲν ἐν ἡδὴ κολάζεσθ ὁ δὲ ἐν κόλποις
Ἀβραὰμ ἀναπαύεσθ, διδάσκουσιν ὅτι καὶ νῦν τῇ ἀπαλ-
λαγῇ σώματι χοῖθ ἢ ψυχῇ. Πρὸς ταῦτα ὁ ἅγιος
τάδε φησί. χῆμα ἄλλο ὁμοιοειδὲς τῷ αἰσθητῷ τέτῳ
μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν ἔχειν ἐκτιθέμενος τὴν
ψυχὴν ἀσώματον ὑπὸ τι Πλατωνικῶς ἀποφαίνεται
αὐτὴν. τὸ γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς κόσμου ἀποφοίτη-
σιν ὀχήματος αὐτὴν δεῖσθ καὶ περιβολῆς λέγειν, ὡς
ἐκ δυνάμεν καταχεθῆναι γυμνὴν, πῶς ἐκ ἂν καθ’
932 R. ἑαυτὴν ἀσώματον εἴη; “ἀσώματος δὲ οὕσα πῶς ἐκ
ἔσαι καὶ ἀνεπίδεκτος παθῶν; ἀκολαθεῖ γὰρ τῷ ἀσώ-
ματον αὐτὴν ὑπάρχειν καὶ τὸ ἀπαθῆ εἶναι καὶ ἀπερί-
σπασον. εἰ μὲν οὖν ὑπὸ ἀλόγου ἐκ παρὲλκετο ὅλως
ἐπιθυμίας, ἐδὲ συμμετεβάλλετο ἀλγῶντι καὶ πάχοντι
τῷ σώματι (ἀσώματον γὰρ σώματι ἢ σῶμα ἀσώματω
ἐκ ἂν ποτε συμπάθοι), ἦν ἂν ἀσώματον δόξαι αὐ-
τὴν ἀκολαθῶς τοῖς εἰρημένοις. εἰ δὲ συμπάχοι τῷ
σώματι, καθάπερ καὶ διὰ τῆς ἐπιμαρτυρήσεως τῶν

φαινομένων ἀποδείκνυθ, ἀσώματος εἶναι οὐ δύναθ.
ἢ γὰρ ἀγέννητος καὶ ἀνεκδεῖς καὶ ἀκάματος φύσις ὁ θεὸς
μόνος ἔδεται, ἀσώματος ὢν, διὸ καὶ ἀόρατος. θεὸν
γὰρ ἔδεις ἑώρακεν. αἱ δὲ ψυχαὶ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ
καὶ πατρὸς τῶν ὅλων, σώματα νοερά ὑπάρχουσιν,
εἰς λόγῳ θεωρητὰ μέλη διακεκόσμηθ, ταύτην λα-
βοῦσαι τὴν διατύπωσιν. ὅθεν καὶ ἐν τῷ ἁδῇ, καθά-
περ καὶ ἐπὶ τῷ Λαζάρου καὶ τῷ πλεσίῳ, καὶ γλῶσ-
σαν καὶ δάκτυλον καὶ τὰ ἄλλα μέλη ἰσορεῖθ ἔχειν, ἐκ
ὡς σώματος ἐτέρου συνυπάρχοντος αὐταῖς αἰδέσθ, ἀλλ’
ὅτι αὐταὶ φύσει αἱ ψυχαί, παντὸς ἀπογυμνωθεῖσαι
περιβλήματος, τοιαῦται κατὰ τὴν ἐσίαν ὑπάρχουσιν.
ὅτι φησὶν ὁ ἅγιος ἐν τέλει “Ὡς τὸ „διὰ τοῦτο
Χριστὸς ἀπέθανε” λεγόμενον „ἵνα ζώντων καὶ νεκρῶν
κυριεύσῃ” ἐπὶ τῶν ψυχῶν καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων πα-
ραληπτέον, ζώντων μὲν τῶν ψυχῶν, καθὼς ἀθάνατοι,
νεκρῶν δὲ τῶν σωμάτων.

ὅτι εἰ τιμιώτερον σῶμα ἀνθρώπου τῶν ἄλλων
ζῶων, ὅτι χειροῖ τε θεῶ λέγεθ πεπλάσθ καὶ ὅτι τιμιώ-
τερον τῆς ψυχῆς τετύχηκεν ὀχήματος, πῶς τῆτο μὲν
ὀλιγοχρόνιον, ἀλόγων δὲ τινῶν πολλῷ πολυχρονιώ-
τερα; ἢ δῆλον ὡς ἢ τούτῃ πολυχρόνιος ὑπαρξίς με-
τὰ τὴν ἀνάστασιν ἔσαι.

235.

Ἀνεγνώσθ ἐκ τῆς ἁγίου μάρτυρος ΜΕΘΟΔΙΟΥ
καὶ ἐπισκόπου τοῦ περὶ τῶν γεννητῶν ἐκλογὴ κατὰ
σύνοψιν.

ὅτι τὸ „μὴ βάλητε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ τῆς
μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων” μαργαρί-
τας μὲν τῆς ξενῶνος τὰ μυσιώτερα τῆς θεοσδότου
θρησκείας ἐκλαμβάνοντος μαθήματα, χοῖρες δὲ τῆς
ἔτι ἀσεβείας καὶ ἡδοναῖς “παντοίαις δίκην χοίρων ἐν
βορβορῷ καλινδαιμένους (τέτοις γὰρ εἰρήσθ παρὰ Χρι-
στοῦ ἔλεγε μὴ παραβαλεῖν τὰ θεῖα μαθήματα, διὰ τὸ
μὴ δύνασθ αὐτὰ φέρειν ἅτε τῇ ἀσεβείᾳ καὶ ταῖς
ἀγρίαις ἡδοναῖς προκατιχημένους), ἐμέγας Μεθόδιός
φησιν, εἰ μαργαρίτας τὰ σεμινοπρεπῆ καὶ θεῖα μαθή-
ματα δεῖ ἑξακοῦειν, χοῖρες δὲ τῆς ἀσεβείας καὶ ἡδοναῖς
συζῶντας, οἷς καὶ ἀπαράβλητα καὶ ἀπόκρυφα τὰ πρὸς
εὐσεβείαν καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίξιν ἀποστολικά διεγεί-

α. 1. ἀπλουτέρων et 4. ἀκριβετέρων AB. 9. τούτων] malim τοῦτο. 11. ἀνάκλιν B: ἀνάκλιν σ. 12. τῷ
ante γῆιν add AB. 13. 14. ἰσορεῖται — ὅμοιος AB: ἰσότηται — ὁμοίως σ. 14. ὁράται B. 19. καθ’ ἑαυτὴν] libri
καὶ ταύτην. cf. v. 51. 24. καὶ νῦν] immo καὶ ἐν vel καὶ. 26. ὁμοιοειδὲς B: ὁμοιῶδες σ. 29. an τῷ? 32. ἀσώμα-
τος B et corr A. 33. ἔσαι] ἂν AB. 38. ἦν AB: ἵνα σ. b. 2. ἀγέννητος A. 4. ὑπὸ] libri ἀπὸ. 11. αὐταὶ A:
καὶ αὐταὶ σ. 13. διὰ τοῦτο] Rom. 14, 9. 19. τιμιώτερον τῆς ψυχῆς — ὀχήματος B et corr A: τιμιώτερον τῆς λογ-
ικῆς ψυχῆς — ὀχήμα σ. 25. μεθόδου καὶ ἐπισκόπου AB: καὶ ἐπισκόπου Μεθοδίου σ. 26. γεννητῶν σ. 28. μὴ βάλ.]
Matth. 7, 6. 30. τοῦ ξενῶνος delet A, om B: legi possit τοῦ Ὀριγένης. 31. ἐκλαμβάνοντος AB: ἐκλαμβάνοντας σ.

κρατέμενα καὶ δημιουργήμενα τρεπτά, ἀλλ' οὐ δι' ἑαυ-
τὸν εἶναι τὸν θεόν.

ὁρα δὲ καὶ ὧδε. εἰ ὕπερον, ἔφης, πεποίητο ὁ κόσμος
μὴ πρότερον ὢν, μεταβάλλειν ἀνάγκη τὸν ἀπαθῆ καὶ
ἀναλλοιώτον θεόν· τὸν γὰρ ποιοῦντα πρότερον μηδέν, 5
ὕπερον δέ, ἀπὸ τῆς μὴ ποιεῖν εἰς τὸ ποιεῖν μεταβάλ-
λειν καὶ ἀλλοιωθῆναι ἀνάγκη. ἔλεγον γάρ. πέπαυτο δὲ τῆς
ποιεῖν ποτὲ τὸν κόσμον ὁ θεός, ἢ οὐ; πέπαυτο. ἔπω
γὰρ ἦν τετελειωμένος ἄν. ἀληθές. εἰ ἔν τὸ ποιεῖν ἐκ
τῆς μὴ ποιεῖν ἀλλοιώσιν τῆς θεῶς καταψηφίξετο, ἐκὶ καὶ 10
τὸ μὴ ποιεῖν ἐκ τῆς [μὴ] ποιεῖν; ἀνάγκη. ἡλλοιωθῆναι
δὲ αὐτὸν φαίης μὴ ποιοῦντα σήμερον παρ' ὃ ἦν ὅτε
ἐποίει; ἐδαμῶς. οὐδ' ἄρα ὅτ' ἐποίει τὸν κόσμον, ἡλ-
λοιωθῆναι αὐτὸν ἀνάγκη παρ' ὃ ἦν ὅτε ἐκ ἐποίει· καὶ
οὔτε ἀνάγκη συνυπάρχειν αὐτῷ τὸ πᾶν δεῖ λέγειν 15
496 H. διὰ τὸ μὴ ἀναγκάζεσθαι λέγειν "ἡλλοιωθῆναι, ἔτε συναί-
διον δι' αὐτὸ τῆτο.

καὶ μοι φάθι καὶ ὧδε. γενητὸν τὸ μὴ γενέσεως
ἔχον ἀρχὴν φαίης ἄν; οὐ δῆτα· εἰ γὰρ μὴ ὑποπίπτει
γενέσεως ἀρχῇ, ἔξ ἀνάγκης ἀγέννητόν ἐστιν. εἰ δὲ γέ- 20
γονεν, ὑπὸ αἰτίᾳ τινὸς δίδως αὐτὸ γεγονέναι· πάντῃ
γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίας γενέσθαι ἔχειν; ἀδύνατον.
κόσμον δὲ ἔν, καὶ ὅσα ἐν αὐτῷ, ἄλλου τινὸς ἢ θεῶς
δημιουργήσαντος φήσομεν γεγονέναι ὕπερον, πρότερον
ἐκ ὄντα; δῆλον ὅτι θεῶς. ἀδύνατον γὰρ τὸ γενέσεως 25
ἀρχῇ περιορισθῆναι συναπέραντον εἶναι τῷ ἀπεράντῳ;
ἀδύνατον.

πάλιν δὴ οὖν, ὦ Κέντουρε, ἔξ ἀρχῆς διαλεγώμε-
θα. θεία ἐπισήμη τὰ ὄντα φατέ γεγονέναι, ἢ οὐ;
ὦ βάλῃ λέξουσιν οὐδαμῶς, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν σοιχείων 30
ἢ ὕλης ἢ στοιχείων, ἢ ὅπως αὐτοὶ ταῦτα βέλεσθε
ὀνομάζειν· οὐδὲν γὰρ διαφέρει. τέτων ἀγενήτως προὔ-
φρησκότων καὶ πλημμελῶς φερομένων ὁ θεὸς διακρί-
νας ἐτεχνάσατο τὰ πάντα, ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος
ἀπὸ πολλῶν χρωμάτων μίαν τεχνήσαντος ἰδέαν; 35
937 R. "ἐδὲ τῆτο· πάντως γὰρ ἀποφεύξονται ὁμολογῆσαι καθ'
ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῆς κατακρίσεως καὶ τῆς μεταμορ-
φώσεως τὴν ὕλην συγχωρῶντες ἀρχὴν ἐχηκυῖαν, ἀναγ-
καθῶσι τῷ λόγῳ κατὰ πάντα τὸν θεὸν ἵσχυθαι τῆς

διοικεῖν λέγειν καὶ κατακοσμεῖν τὴν πρότερον ἄμορφον
ἔσαν ὕλην.

φέρει γάρ, ἐπειδὴ (σὺν τῷ θεῷ φάναι) ἐνταῦθα τῆς
λόγου γεγονάμεν, ἥτω τις ἀνδριῶς, ἔσως ἐπὶ βάσεως,
καλός· ἔθ' θαυμάζοντες οἱ θεώμενοι τὴν εὐρυθμον καλ-
λοντὴν διαφερέσθωσαν πρὸς ἀλλήλας, πῇ μὲν γενητὸν
πῇ δὲ καὶ ἀγέννητον πειρώμενοι λέγειν. ἐροίμην γάρ
σφᾶς, δι' ἣν αἰτίαν ἀγέννητον αὐτόν φατε; πόττερον
διὰ τὸν τεχνίτην, ὅπως μηδαμῶς ἀργήσας τῆς δη-
μιουργίας νομίζοιτο, ἢ δι' αὐτόν; ἄν μὲν γὰρ διὰ τὸν
τεχνίτην, πῶς ἀγέννητος ὢν πρὸς τῆς τεχνίτης δημιερ-
γεῖται; εἰ γὰρ ὅλως ἐν ἐνδείᾳ τῆς τέχνης καθέστηκε
χαλκουργήμενος πρὸς τὸ χεῖν ὅποιον ὁ δημιουργὸς ἐθέ-
λοι χαρακτηρεῖν, ποίῳ τρόπῳ ἀγέννητος ἔσαι πάχων
τε καὶ δρώμενος; εἰ δὲ αὐτὸ δι' ἑαυτὸν τέλειος καὶ ἀγέ-
νητος λέγοιτο μὴ δεῖσθαι τῆς τέχνης ὁ ἀνδριῶς, κατὰ
τὸ ὀλέθριον δόγμα, ἀνάγκη αὐτοματισμὸν ὁμολογεῖν.
ἢ ἐδὲ τῆτον ἴσως ἐθελήσαντες προσήκασθαι τὸν λόγον
πικρότερον ἀποκρινέσθαι, τὸ μὲν βρέτας ἀγέννητον ἐκ
εἶναι λέγοντες, γενητὸν δὲ εἶναι αἰεὶ γενέσεως ἀρχὴν
ἐκ ἔχον, ὅπως ἀνάρχως λέγοιτο κρατεῖν τῆς τεχνάσμα-
τος ὁ τεχνίτης. οὐκ ἔν, ὦ ἔσοι, λέξομεν αὐτοῖς, εἰ μὴ
χρόνος μῆτε αἰὼν εὐρίσχοιτο ἐπάνω, ὅτε ἐκ ἦν τέ-
λειος ὁ ἀνδριῶς, τί παρέχεν αὐτῷ ὁ τεχνίτης ἢ τί
ἐνήργησεν εἰς αὐτόν; φάτε· εἰ γὰρ ὁ αὐτὸς ἀνευδής
ὢν καὶ ἐκ ἔχων ἀρχὴν γενέσεως τυγχάνει, ταύτῃ μᾶλ-
λον καθ' ἑμᾶς ὁ δημιουργὸς ἐδέποτε δημιουργήσας
ἔτε δημιουργῶν εὐρεθήσετο. καὶ πάλιν εἰς αὐτὸ ἵσκειν
ὁ λόγος περιδεδραμηκέναι, αὐτοματισμὸν ὁμολογεῖν.
ἐὰν γὰρ καὶ τὸ ἀκαριαίτατον ἀνδριῶντα κινήσας ὁ δη-
μιουργὸς λεχθῇ, ἀρχῇ ὑποπεσεῖται, καθ' ἣν πρότερον
"αὐτὸν ἄκοσμον καὶ ἀκίνητον ὄντα ἤρξατο κινεῖν καὶ 497 H.
κοσμεῖν. ἔχεν καὶ ἦν καὶ ἔσαι διηρηκῶς ὁ αὐτὸς αἰεὶ
κόσμος· ἀπεικαστέον γὰρ τῷ μὲν θεῷ τὸν τεχνίτην, τὸν
δὲ ἀνδριῶντα τῷ κόσμῳ. πῇ δὲ ἔν, ὦ ἡλίθιοι, οἶεσθε
τὴν κτίσιν συναπέραντον ἔσαν τῷ δημιουργῷ μὴ δεῖ-
σθαι τῆς δημιουργίας; τὸ γὰρ συναπέραντον μηδαμῶς ἀρ-
χὴν γενέσεως ἔχον, καὶ συναγέννητον καὶ ἰσοδύναμον
ἀνάγκη τυγχάνειν. τὸ δὲ ἀγέννητον, αὐτοτελὲς καὶ

α. 4. πρότερος A. 12. δὲ τὸν αὐτὸν B. 13. ὅτ' ἐποίει] libri ὅτε ποιῇ. 16. οὔτε AB: ὅτι ε.
18. φασὶ AB. 23. ante ἄλλον cum AB omisi μὴν. 24. πρότερον B: πρῶτον ε. 26. post συναπέραντον cum AB
omisi γὰρ τὸ γενέσεως. 28. διαλεγώμεθα corr B: διαλεγόμεθα ε. 30. βάλῃ] πάλιν B et corr A: alii βάλε i. e.
ἔβαλε. 34. ἐτεχνάσατο AB: ἐτεχνήσατο ε. 37. κατακρίσεως] διακρίσεως Scaliger, μετακρίσεως alii.
b. 5. εὐρυθμον AB: εὐρύθμιον ε. 7. λέγειν πειρώμενοι ε. 10. ἑαυτὸν A. 14. ἔσαι] ἄν AB.
16. τῆς om A. 22. ὦ om AB. 30. τὸ] τὸν AB. ἀνδριῶντα] malim τὸν ἀνδριῶντα, et mox κινήσαι.
35. δῆ] δὲ AB.

ἄτρεπτον φανθέν, καὶ ἀπροσδεὲς καὶ ἀφθορον ἔσαι. καὶ εἰ τὸτο ἔτιωσ ἔχει, ἐκέτι ὁ κόσμος τρεπτός καθ' ἡμᾶς.

ὅτι ἐκκλησία παρὰ τὸ ἐκκεκλημέναι τὰς ἡδονὰς λέγεσθαι φησὶν.

ὅτι φησὶν ὁ ἅγιος, Δύο δὲ δυνάμεις ἐν τοῖς πρω- 5 μολογημένοις ἔφαμεν εἶναι ποιητικὰς, τὴν ἐξ ἑκ ὄντων γυνῶ τῷ βελήματι χωρὶς μελλήσμου ἅμα τῷ θελῆσαι αὐτεργοῦσαν ὃ βέλεται ποιεῖν· τυγχάνει δὲ ὁ πατήρ· θατέραν δὲ κατακοσμεῖσαν καὶ ποιικίλλεσαν κατὰ μίμησιν τῆς προτέρας τὰ ἥδη γεγονότα· ἔτι δὲ 10 ὁ υἱός, ἡ παντοδύναμος καὶ κραταιὰ χεὶρ τοῦ πατρός, ἐν ἣ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν ὕλην ἐξ ἑκ ὄντων κατακοσμεῖ.

940R. ὅτι τὸ Ἰωβ βιβλίον Μωσέως εἶναι ὁ ἅγιος φησὶν. "ὅτι περὶ τοῦ „ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν τὸν ἔραν καὶ τὴν 15 γῆν" φησὶν, Ἀρχὴν δὲ αὐτὴν τὴν σοφίαν λέγων τις ἄν ἂν ἀμάρτοι. λέγει δ' παρὰ τινι τῶν ἐκ τοῦ θεοῦ χορὸς λέγουσα περὶ αὐτῆς τὸν τρόπον τῆτον „κύριος ἐκτίσέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτῆς, εἰς ἔργα αὐτῆς πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με." ἦν γ' ἀκόλαστον καὶ πρεπω-

20 δέξερτον πάντα ἃ εἰς γένεσιν ἦλθον εἶναι ταύτης νεώτερα, ἐπεὶ καὶ δι' αὐτῆς γεγονάσιν. ἐπίσησον γάρ, εἰ μὴ καὶ τὸ „ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν" κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν „καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος" οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν," εἰ μὴ τέτοις 25 ὁμαρτεῖ. τὴν μὲν γ' ἀρχὴν, ἀφ' ἧς ἀνεβλάστησεν ὁ ὀρθότατος λόγος, τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν τῶν ὅλων φατέον, ἐν ᾧ ἦν· τὸ δὲ „οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν" τὸ ἐξουσιαστικὸν τοῦ λόγου, ὃ εἶχε παρὰ τῷ πατρὶ καὶ πρὸ τοῦ κόσμου εἰς γένεσιν παρελθεῖν, ἵσκει 30 σημαίνειν, τὴν ἐξουσίαν ἀρχὴν εἰπών. οὐκοῦν ἀρχή, μετὰ τὴν ἰδίαν ἀναρχον ἀρχὴν τὸν πατέρα, αὐτὸς τῶν ἄλλων γίνεσθαι, δι' ἧς ἅπαντα δημιουργεῖται.

ὅτι Ὁριγένης μετὰ τὸ πολλὰ μυθήσασθαι περὶ τῆς τοῦ παντός αἰδιότητος ἐπάγει καὶ τὸτο· Οὔτε ἐν ἀπὸ 35 Ἀδάμ, ὡς φασι τινες, πρότερον ἢ ὧν ὁ ἄνθρωπος τότε πρώτως πλασθεὶς εἰς κόσμον παρῆλθεν, ἔτε αὐτὸς κόσμος πρὸ ἑξ ἡμερῶν τῆς τοῦ Ἀδάμ γενέσεως ἤρξατο δημιουργεῖσθαι. εἰ δὲ φιλοφρονοῖτο διαφέρεισθαι πρὸς ταῦτά τις, πρότερον φρασάτω εἰ μὴ εὐαρίθμητος 40 ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως κατὰ τὴν Μωσέως

βίβλον τοῖς ἔτιωσ αὐτὴν ἐκλαμβανομένοις ὁ χρόνος ἔσαι, τῆς προφητικῆς καὶ ἐνθάδε βοώσης φωνῆς „ἀπὸ τοῦ αἰ- 5 ὡνος καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ· ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σὺ ὡς ἡμέρα ἢ χθὲς, ἣτις διήλθε, καὶ φυλακὴ ἐν 498H.

νυκτί." χιλίων γ' ἐτῶν περιοριζομένων εἰς μίαν ἡμέ- 5 ραν ἐν ὀφθαλμοῖς θεοῦ, ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως μέχρις ἡμῶν, ὡς οἱ περὶ τὴν ἀριθμητικὴν φάσκασιν δεινοί, ἐξ ἡμέραι συμπεραιῶν. ἑξαχιλίοσιν ἂν ἔτος φασὶν ἀπὸ Ἀδάμ εἰς δεῦρο συντείνειν· τῇ γ' ἐβδο- 10 μάδι τῷ ἐπταχιλίοσιν ἔτι κρίσιν ἀφίξεσθαι φασιν. ἔκθ' αἱ πᾶσαι ἡμέραι δέκα καὶ τρεῖς ἀφ' ἡμῶν ἔως εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ, ἐν ἣ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἔραν καὶ τὴν γῆν, μετροῦν. ὧν ὁ θεὸς ἀνώτερον κατὰ τὴν σφῶν αὐτῶν ἄνοιαν ἔδεν ἑδαμῶς δημιουργήσας ἐγε- 15 γύνωτο τοῦ πατρός καὶ παντοκράτωρ εἶναι. εἰ δὲ τρεῖςκαίδεκά εἰσιν ἡμέραι ἐν ὀφθαλμοῖς θεοῦ ἀπὸ γε- νέσεως κόσμου, πῶς φησὶν ἡ ἐν τῷ Σειρᾷ σοφία „ἅμμον θαλασσῶν καὶ σαγόνας ὑετὸς καὶ ἡμέρας αἰῶ- 20 νος τίς ἐξαριθμήσει;" Ταῦτά φησιν ὁ Ὁριγένης σπα- δάζων, καὶ ὅρα οἷα παίζει.

236.

Ἀνεγνώσθαι τὸ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ αὐτεξουσίας, τῆς ἰσῆς καὶ αὐτὸς τυχὼν συντομίας.

πόθεν τὰ κακὰ καὶ τίς ὁ τέτων ποιητής; ὁ μὲν 5 γ' θεὸς ἔκ ἐξιν, ὅτι μηδὲ τέτοις ἤδεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς δρῶντας αὐτὰ βδελύσσεσθαι. διόπερ' ἔδοξε μοι συννέμω- χεν τι αὐτῷ, τένομα ὕλη, ἐξ ἧς τὰ ὄντα ἐδημιούργη- 10 σεν, ἐξ ἧς καὶ τὰ κακὰ εἶναι μοι δοκεῖ. ἀποῖς τε γ' καὶ ἀχη- ματίσθαι ἑσῆς αὐτῆς, πρὸς δὲ τέτοις καὶ ἀτάκτως φερο- 941R. 15 μένης, καὶ διὰ παντός κατέλιπεν αὐτὴν ἔτω φέρεσθαι, ἀλ- λά δημιουργεῖν ἤρχετο, καὶ ἀπὸ τῶν χειρίζων αὐτῆς τὰ κάλλιπα διακρίνειν ἤθελε. καὶ ἔτω γ' ἐδημιούργησεν ὅσα ἐξ αὐτῆς ἤρμοξε θεῷ δημιουργεῖν. τὰ δὲ ὅσα αὐτῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν τρυγῶδη ἐτέγγανε, ταῦτα ἀνάρμοξα 20 ὄντα πρὸς δημιουργίαν ὡς εἶχε κατέλιπεν· ἐξ ὧν δοκεῖ μοι νῦν ἐπιρροῖν τὰ κακὰ. ταῦτα μὲν ἔτος· πρὸς αὐ- τὸν δὲ φησιν, "Ὅτι μὲν ἐν ἀδύνατον ἀγέννητα δύο ἅμα, ἐδὲ σὲ ἀγνοεῖν νομίζω. ἡ γ' ἡνώσθη ἡ κεχωρίσθη αὐτὰ λέγειν ἀνάγκη. εἰ μὲν ἐν ἡνώσθαι λέξοι, ἐν τὸ ἀγέννητον 25 ἔκασον γ' τέτων μέρος ἔσαι τὸ πλησίον, ἀλλήλων δὲ μέρη τυγχάνοντα ἀγέννητον ἀλλ' ἢ ἀγέννητα ἔσαι· ἐδὲ

a. 1. ἔσαι] ἂν AB, ἂν ἔσαι c. 3. ἐκκεκλημέναι AB: ἐκκεκλημένοι c. 5. δὲ expungit A, om B. 6. ποιητι- 7. μελλήσμου AB: μελλισμοῦ c. 16. τὴν] καὶ AB. 18. κύριος] Proverb. 8, 22. 26. ἀμάρ- 28. φατέ AB. τὸ] malim τῷ. 37. πρώτος c. b. 2. ἔσαι] ἂν AB: εἰς c. 3. ἀπὸ] Ps. 89, 2. 6. γενέσεως AB: γενέσεως μέχρις καταπαύσεως c. 15. δὲ A: δὲ καὶ c. 17. σιράχ B. 18. ἅμμον] 1, 2. 22. τῆς A: ὡσαύτως τῆς c. 29. δὴ] exspectabam δὲ et hic et p. 305 a 31. 40. 41. ἔσαι] ἂν AB, ἂν ἔσαι c.

γ' τὸν ἄνθρωπον μέρη ἔχοντα κατακερματίζομεν εἰς
πολλὰ γενητά. εἰ δὲ κεχωρίσθαι φήσιν τις, ἀνάγκη εἶναι
τι τὸ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ὅπερ καὶ τὸν χωρισμὸν
αὐτῶν δείκνυσιν. τῆτο δὲ ἦτοι ταὐτὸν ὃν ἦν ὁ θατέρω
τῶν δύο, καὶ ἀνάγκη πάλιν ἢ ἐνωσιν ἢ χωρισμὸν πρὸς
τὸ ἕτερον ζητεῖν. ἐνωσιν μὲν ἀδύνατον ἰδεῖν, εἴπερ θα-
τέρω ταὐτὸν εἶναι καὶ ἠνωσθαι δέδοται. ἦντο γ' ἂν ἔτι
καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅ ὅταυτὸν εἶναι τῆτο ἐδόθη. εἰ δὲ
κεχωρίσθαι ἀπαιτεῖ ὁ λόγος, πάλιν τὸ χωρίζον ἀπαιτη-
τέον, ἕως ἂν ἀπείρων ἡμῖν ἀγενήτων ἐσμὸς ἀναφανῇ.
ἂν δ' ἄρα τις καὶ τρίτον λέξῃ λόγον, τῆτ' ἐστὶ τὸ μήτε
κεχωρίσθαι τὸν θεὸν τῆς ὕλης μηδ' αὖ πάλιν ὡς ἐν
μέρει ἠνωσθαι, εἶναι δὲ ὡς ἐν τόπῳ [καθάπερ] τῇ ὕλῃ
499 H. τὸν "θεὸν καὶ τὴν ὕλην ἐν τῷ θεῷ, ἀκρίτως ὅτι ἐὰν
τόπον τῷ θεῷ τὴν ὕλην εἴπωμεν, ἐξ ἀνάγκης καὶ χω-
ρητὸς ἔσται, τῇ ὕλῃ περιγραφόμενος, καὶ τῇ ὕλῃ ὁμοίως
ἀτάκτως φερόμενος. τῷ γ' ἐν ᾧ ἐστὶ πλημμελῶς κινε-
μένον, ἀνάγκη καὶ τὸ ἐν αὐτῷ συγκινεῖσθαι. πότερον δὲ
ἐπλήρωσεν τὴν ὕλην ὁ θεός, ἢ ἐν μέρει αὐτῆς ἐτύγχανεν;
εἰ μὲν γ' ἐν μέρει, μικρότερος αὐτῆς ἔτε δὴ ἐν μέρει
αὐτῆς χωρηθεῖς. εἰ δὲ ἐπλήρωσεν, πῶς ταύτην ἐδημιόρ-
γησεν; ἀνάγκη γ' ἢ συστολήν τινα τῷ θεῷ λέγειν, ἥ
γενομένης ἐδημιόργησεν ἐκείνο ἀφ' οὗ ὑπεχώρησεν, ἢ
καὶ αὐτὸν τῇ ὕλῃ συνδημιουργεῖν, καὶ ἔχοντα ὑποχω-
ρήσεως τόπον. εἰ δὲ τὴν ὕλην ἐν τῷ θεῷ εἶναι λέγοι
25 τις, ῥητέον πότερον ὡς δυσαρμένον αὐτοῦ ἀφ' αὐτοῦ,
καὶ ὥσπερ ἐν αἵρῃ ζώων ὑπάρχει γέννη, μεριζομένου
αὐτοῦ εἰς ὑποδοχὴν τῶν γινομένων ἐν αὐτῷ, ἢ ὥσπερ
ἐν γῇ ὕδωρ. εἰ μὲν γ' ὡς ἐν αἵρῃ, μεριστὸν ἀνάγκη
λέγειν τὸν θεόν. εἰ δὲ ὡς ὕδωρ ἐν τῇ γῇ, ἦν δὲ αὐτα-
κτος καὶ ἄκοσμος ἢ ὕλη, πρὸς δὴ τέτοις ἔχουσα καὶ
κακά, τὸν θεὸν λέγειν ἀνάγκη τῶν ἀκοσμήτων καὶ κα-
κῶν τέτων αἰτίων. καὶ ὅρα [γ'] ὡς ὕλην ὑποτιθέμενος,
ἵνα μὴ τῶν κακῶν ποιητὴν εἴποις τὸν θεόν, δοχεῖον
αὐτὸν τῶν κακῶν εἶναι λέγεις.

λέγε δὲ καὶ ὧδε. φῆς τοίνυν ἄποιον ὕλην συν-
πάρχειν τῷ θεῷ, ἐξ ἧς τὴν τῷ κόσμον γένεσιν ἐδη-
μιόργησεν; ἔγωγε μοι δοκεῖ. καὶ εἰ ἄποιος ἐτύγχανεν
ἢ ὕλη, γέγονε δὲ κόσμος πρὸς τῷ θεῷ, ἐν δὲ τῷ κόσμῳ
αἱ ποιότητες, τῶν ποιότητων γέγονε ποιητὴς ὁ θεός;
944 R. ἔτι ἔχει. "ἐπεὶ δὲ σοι δοκεῖ καὶ ὡς ἀδύνατον ἐξ ἐκ

όντων γίνεσθαι τι, πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίναι. δοκεῖ
σοι τὰς τῷ κόσμῳ ποιότητας μὴ ἐξ ὑποκειμένων γεγο-
νέναι ποιότητων; δοκεῖ. ἕτερον δὲ τι παρὰ τὰς ἐσίας
ὑπάρχειν αὐτάς; ἔτι ἔχει. καὶ εἰ μήτε ἐξ ὑποκει-
μένων ποιότητων τὰς ποιότητας ἐδημιόργησεν ὁ θεός,
μήτε ἐκ τῶν ἐσίων ὑπάρχουσιν τῷ μηδὲ ἐσίας αὐτάς
εἶναι, ἐκ μὴ ὄντων αὐτάς ὑπὸ θεῷ γεγονέναι ἀνάγκη
εἰπεῖν. περιττὸν ἄρα τὸ δοξάζειν ὡς ἐδὲν ἐξ ἐκ ὄντων
γίνεσθαι πρὸς τῷ θεῷ. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τέτ' λόγος ὧδε
ἐχέτω. καὶ γ' παρ' ἡμῖν ὁρῶμεν ἀνθρώπους ἐξ ἐκ ὄν-
των ποιούντας τινα, οἷον ἐπὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τὸ
παράδειγμα λάβωμεν. ἢ γ' ἔτοι ποιῶσι πόλεις, καὶ ἐκ
πόλεων καὶ ναῦς καὶ ἐκ ναῶν. εἰ δ' ὅτι τέτοις ἐσίας
ὑπόκειντο, οἷον ἐξ [ἐκ] ὄντων αὐτὰς ταῦτα ποιεῖν, τῷ
λόγῳ σφάλῃ. ἐδὲ γ' ἢ ἐσία ἐστὶν ἢ ποιῶσα τὴν πόλιν
ἢ τὰς ναῦς, ἀλλ' ἢ περὶ τὴν ἐσίαν τέχνη, ἢ ἐκ ἐξ ὑπο-
κειμένης τινὸς τέχνης ἐν ταῖς ἐσiais γίνεσθαι, ἀλλ' ἐξ ἐκ
ἐσσης ἐν αὐταῖς γίνεσθαι. ἀπαντήσιν δὲ μοι δοκεῖς ἔγωγε
τῷ λόγῳ, ὅτι τεχνίτης τῇ ἐν τῇ οὐσίᾳ τέχνῃ ποιεῖ.
φημὶ δὲ πρὸς τῆτο ὅτι ἐδὲ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκ τινος
ὑποκειμένης τέχνης προσγίνεσθαι. ἐδὲ γ' ἐνεστὶ τὴν ἐφ'
ἐαυτῆς ἐσίαν δῆναι τὴν τέχνην. τῶν γ' συμβεβηκότων
ἐστὶ, καὶ τῶν τότε τὸ εἶναι ἐχόντων, ὁπόταν ἐν ἐσίᾳ
τινὶ γένῃ. ὁ "μὲν γ' ἄνθρωπος καὶ χωρὶς τῆς τεκτο-500 H.
νικῆς ἔσται. ἢ δὲ ἐκ ἔσται, ἐὰν μὴ πρότερον ἄνθρωπος
ἦ. ὅθεν τὰς τέχνας ἐξ ἐκ ὄντων εἰς ἀνθρώπους πεφυ-
κέναι γίνεσθαι λέγειν ἀναγκαῖον. εἰ τοίνυν τῆτο οὕτως
ἔχειν ἐπ' ἀνθρώπων ἐδείξαμεν, πῶς ἐκὶ προσῆκε τὸν
θεὸν μὴ μόνον ποιότητας ἐξ ἐκ ὄντων φάναι δύνασθαι
30 ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐσίας; τῷ γ' δυνατόν φανῆναι τὸ γίνε-
σθαι τι ἐξ ἐκ ὄντων, καὶ τὰς ἐσίας ἔτι ἔχειν δείκνυσθαι.

Πάλιν δὲ διαληπτέον τῶν κακῶν περὶ. τὰ κακά
πότερον ἐσίας σοι δοκεῖσιν εἶναι ἢ ποιότητες ἐσίων;
ποιότητες. ἢ δὲ ὕλη ἄποιος ἦν καὶ ἀχημάτιστος; ἔτι ἔχει.
35 πέπλεκται ἄρα τὰ ὀνόματα ταῦτα τῇ οὐσίᾳ ἐκ τῶν
συμβεβηκότων αὐτῇ. ἔτε γὰρ ἐστὶν ὁ φόνος ἢ οὐσία
ἔτε τι τῶν ἄλλων κακῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνεργειῶν παρο-
νομάζεται. ἔτε γ' φόνος ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τῷ ἐνηρ-
γηκέναι τοῦτον παρωνύμως φονεὺς παρονομάζεσθαι, μὴ
ὡν φόνος αὐτός. ἔτε συλλήβδην εἰπεῖν τι τῶν ἄλλων
κακῶν ἐστὶν ἢ οὐσία, ἀλλὰ τῷ προῦσθαι τι τῶν κακῶν

a. 2. κεχωρίσθαι AB.

nos καὶ τῇ ὕλῃ om AB.

εἰπὼν AB: εἰπεῖν γ.

b. 1. ἀποκρίνε γ.

αὐτάς γ.

7. ἂν οὕτως AB: οὕτως ἂν γ.

22. τινα τοῦ] αὐτοῦ AB.

2. ποιότητας τοῦ κόσμου A.

25. ἔσται bis om AB.

30. τῷ A: τὸ γ.

11. λέξῃ A: ἔξαι γ.

26. ἐαυτοῦ γ.

7. γέγονεν A.

12. ἢ B et corr A: εἰ γ.

16. ἔσται] ἂν AB.

27. ὑπάρχει] libri ὑπάρχειν.

14. αὐτοῦς B:

περιγραφόμε-

34. εἰποις]

κακή λέγεσθαι δύνασθαι. ὁμοίως ἐπινόησον, εἴ τι ἕτερον ἀναπλάττεις ἐν τῷ νῷ κακῶν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιον, ὥς κακῆν κακὸν ἐν τῷ τέτοίς ἐνεργεῖν καὶ ὑποβάλλειν ποιεῖν τὰ κακά. ἔστι γὰρ καὶ αὐτὸς κακὸς ἔξ ὧν ποιεῖ διὰ τοῦτο γὰρ κακὸς εἶναι λέγεται, ὅτι τῶν κακῶν ἐστὶ 5 ποιητής. ἂν δέ τις ποιεῖ, ἐκ ἔστιν αὐτὸς ἀλλ' ἐνέργεια αὐτῷ, ἀφ' ὧν τὴν προσηγορίαν τῷ κακὸς λέγεσθαι λαμβάνει. εἰ γὰρ αὐτὸν εἰπομεν εἶναι ἂν ποιεῖ, ποιεῖ δὲ φόβος καὶ μοιχείας καὶ ὅσα ὅμοια, αὐτὸς ἔχει ταῦτα. εἰ δὲ αὐτὸς ἔχει ταῦτα, ὅτε γίνεσθαι, τὴν σῖξασιν ἔχει. 10 ἔτι γινόμενα δὲ καὶ τῷ εἶναι παύεσθαι. γίνεσθαι δὲ ταῦτα πρὸς ἀνθρώπων. ἔστιν ἄρα τέτων οἱ ἀνθρώποι ποιηταί, καὶ 945 R. τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μήκετι εἶναι αἴτιοι. "ἀλλ' εἰ ἔξ ὧν ἐνεργεῖ ἕκαστος ὑπάρχει κακός, ἂν δὲ ἐνεργεῖ, ἀρχὴν τοῦ εἶναι λαμβάνει, ἥρξαστο κακῆν εἶναι κακός, ἥρξαστο 15 δὲ καὶ ταῦτα τὰ κακά. εἰ δ' ἔτι ἔχει, ἐκ ἔστιν ἀνάγκης τις κακός, ὅδε ἀγένητα τὰ κακά.

ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς τὸν ἕτερον λόγον ἱκανῶς, ὃ φίλε, πεποιημέναι μοι δοκεῖς. ἔξ ὧν γὰρ προλαβὼν ἔδωκε τῷ λόγῳ, ἐκ τέτων συνάγειν ἔδοξας καλῶς. ὥς ἀληθῶς 20 γάρ, εἰ ἄποιος ἐτύγχανεν ἡ ἕλη, τῶν δὲ ποιότητων δημιουργὸς ὁ θεός, ποιότητες δὲ τὰ κακά, ποιητής τῶν κακῶν ὁ θεός. ἐμοὶ δὲ ψεῦδος δοκεῖ τὴν ἕλην ἄποιον λέγειν. ὅδε γὰρ ἐνεστὶν εἰπεῖν περὶ τῆς τινὸς οὐσίας ὥς ἔστιν ἄποιος. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ ἄποιον εἶναι λέγει, 25 τὴν ποιότητα αὐτῆς μηνύει, ὅποια ἐστὶν ἡ ἕλη διαγραφόμενος. ὅπερ ἐστὶ ποιότητος εἶδος. ὅθεν, εἰ σοι φίλον ἐστίν, ἄνωθεν ἀρχὴ τῷ λόγῳ. ἐμοὶ γὰρ ἡ ἕλη ποιότητος ἀνάγκης ἔχειν δοκεῖ. ἔγω γὰρ καὶ τὰ κακά ἐκ τῆς ἀποθροῖας αὐτῆς εἶναι λέγω. ὃ φίλε, εἰ ἔμποιος ἦν ἀνάγκης ἡ ἕλη, τίνας ἄρα ἔχει ποιητής ὁ θεός; εἴτε γὰρ οὐσίας ἐροῦμεν, προεῖναι φαιμεν εἴτε αὐτὴν ποιότητος, 30 501 H. καὶ αὐτὰς ὑπάρχειν λέγομεν. ἐκδὲν οὐσίας τε οὐσης καὶ ποιότητων περιττὸν εἶναι μοι δοκεῖ δημιουργὸν λέγειν τὸν θεόν.

ἀλλ' ἀπόκριται ἐρωτώμενος, τίνι τρόπῳ δημιουργὸν εἶναι φησὶ τὸν θεόν, πότερον ὅτι τὰς οὐσίας ἔτρεψεν ἐκείνας εἰς τὸ μήκετι ὑπάρχειν, αἵπερ ἦσαν ποτε, ἢ ὅτι τὰς μὲν οὐσίας ἐφύλαξε, τὰς δὲ ποιότητας αὐτῶν ἔτρεψεν; ἔτι μοι δοκεῖ ἀλλαγὴν οὐσιῶν γεγονέναι, ἀλλὰ 40

μόνον ποιότητων, καθ' ὥς δημιουργὸν εἶναι λέγομεν τὸν θεόν. καὶ ὡς περ εἰ τύχοι λέγειν ἐκ λίθων οἰκίαν γεγονέναι, ἐφ' ὧν ἐκ ἐνεστὶν εἰπεῖν ὥς ἐκέτι λίθοι μένυσσι τῇ οὐσίᾳ οἰκία λεγόμενοι οἱ λίθοι (τῇ γὰρ ποιότητι 5 τῆς συνθέσεως τὴν οἰκίαν γεγονέναι φημί), ἔγω μοι δοκεῖ καὶ τὸν θεόν, ὑπομενέσης τῆς οὐσίας, τροπὴν τινα τῶν ποιότητων αὐτῆς πεποιημέναι, καθ' ἣν τὴν τῷδε τῷ κόσμῳ γένεσιν πρὸς τῷ θεῷ γεγονέναι φημί. πότερον καὶ σοὶ δοκεῖ τὰ κακά ποιότητες οὐσιῶν εἶναι; 10 δοκεῖ. ἄνωθεν δὲ ἦσαν αἱ ποιότητες αὐταὶ ἐν τῇ ἕλῃ, ἢ ἀρχὴν ἔχον τῷ εἶναι; συνεῖναι φημι ἀγενήτως τῇ ἕλῃ ταύτας δὴ τὰς ποιότητας. ἐπὶ δὲ τὸν θεόν φησὶ τροπὴν τινα τῶν ποιότητων πεποιημέναι; τῷτο φημι. εἰς τὸ κρεῖττον; ἐμοὶ δοκεῖ. ἐκοῦν εἰ ποιότητες ἕλης 15 τὰ κακά, τὰς δὲ ποιότητας αὐτῆς εἰς τὸ κρεῖττον ἔτρεψεν ὁ θεός, πόθεν τὰ κακά, ζητεῖν ἀνάγκη. ἢ γὰρ πᾶσαι κακαὶ οὐσαι ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐτράπησαν. ἢ αἱ μὲν οὐσαι κακαί, αἱ δὲ μή, αἱ μὲν κακαὶ οὐκ ἐτράπησαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, αἱ δὲ λοιπαί, ὅσαι διάφοροι 20 ἐτύγχανον, τῆς διακοσμήσεως ἕνεκα πρὸς θεοῦ ἐτράπησαν. οὕτως ἄνωθεν εἶχον ἐγώ. πῶς τοίνυν τὰς τῶν φανύων ποιότητας ὥς εἶχον καταλειπέναι λέγεις; πότερον δυνάμενον μὲν ἐκείνας ἀνελεῖν, ἢ βεληθέντα μὲν μὴ δυνάμενον δέ; εἰ μὲν γὰρ δυνάμενον λέγεις μὴ βεληθέντα δέ, αὐτὸν αἴτιον τούτων, ὅτι δυνάμενος 25 ποιῆσαι μὴ εἶναι κακά συνεχώρησεν αὐτὰ μένειν ὥς ἦν, καὶ μάλιστα ὅτε δημιουργεῖν τὴν ἕλην ἥρξαστο. εἰ γὰρ μηδὲ ὅλως ἐμείλει αὐτῷ τῆς ἕλης, οὐκ ἂν αἴτιος ἦν ὧν συνεχώρησε μένειν. "ἐπεὶ δὲ μέρος μὲν τι αὐ- 948 R. 30 τῆς δημιουργοῦ, μέρος δὲ τι αὐτῆς ἔσθαι, δυνάμενος κακῆν τρέπειν εἰς τὸ κρεῖττον, αἴτιός μοι τῶν κακῶν δοκεῖ, καταλιπὼν μέρος ἕλης πονηρὸν ἐπ' ὀλέθρῳ οὐ δημιουργοῦσε μέρους. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ μέγιστα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἡδικῆσθαι μοι δοκεῖ, ὅπερ κατεσκεύασε 35 τῆς ἕλης μέρος ἀντιλαμβανόμενον τὰ ἐκ τῶν κακῶν. πρὶν γὰρ αὐτὴν διακριθῆναι τὸ μηδὲ αἰσθῆσθαι τῶν κακῶν παρῆν αὐτῇ. νῦν δὲ ἕκαστον τῶν μερῶν αὐτῆς αἰσθῆσιν λαμβάνει τῶν κακῶν. καὶ μοι ἐπ' ἀνθρώπων λάβε τὸ παράδειγμα. πρὶν γὰρ ζῶον γενῆσθαι, ἀναίσθητον ἦν τῶν κακῶν. ἀφ' οὗ δὲ εἰκονισθὲν ἄνθρωπος πρὸς

α. 3. κακῆν κακὸς B et corr A. 5. κακὸς] κακὰ A. 7. κακὸς] κακοῦ AB. 9. ἔστι om AB. 12. τοῦ-
των om AB. 18. τὸ AB; τὸν ε. 21. ποιότητων] ποιητῶν pr A. 22. ποιητής τῶν κακῶν A, τῶν κακῶν
ποιητής B; τῶν κακῶν ἔστι ποιητής ε. 25. λέγειν AB. 28. ἀρχὴν] ἀνάγκη A, ἐνάγκη B. 31. ἔστι om AB.
33. αὐτὰς AB; ταύτας ε. b. 2. καὶ ὡς περ] καίπερ AB. 3. ἐφ' AB; ἀφ' ε. 12. δὴ B, ἢ A; δὴ ἢ ε.
23. post ἀνελεῖν desunt μὴ βουληθέντα δέ. 25 αὐτὸν αἴτιον τούτων] αὐτὸν τούτων A, αὐτὸν τούτων ποιητὴν εἰπεῖν
ἀνάγκη B. 32. οὐ AB; οὐν ε. 34. τοῦτο AB; τοῦτο, τοῦτο ε. 36. διακριθῆναι AB; διακοσμηθῆναι ε.
αἰσθῆσθαι ε.

Θεοῦ γίνεται, τότε καὶ τὴν αἰσθησιν τοῦ προσπελά-
ζοντος κακοῦ προσλαμβάνει. καὶ τῆτο, ὅπερ ἐπ' εὐερ-
γείᾳ τῆς ὕλης πρὸς Θεοῦ γεγονέναι λέγεις, εὐρίσκει
μᾶλλον ἐπὶ τῷ χεῖρονι προσγενόμενον αὐτῇ. εἰ δὲ μὴ

502 H. δύνασθαι παῖσαι τὰ κακὰ τὸν Θεὸν "φῆς, τὸ δὲ ἀδύ- 5
νατον ἦτοι τῇ φύσει ἀσθενῇ ὑπάρχειν ἐξιν ἢ τῷ νικᾶσθαι
τῷ φόβῳ δεδουλωμένον πρὸς τινος κρείττονος, ὅρα
ὅποιον τούτων προσάπτειν ἐθέλοις τῷ παντοκράτορι
καὶ ἀγαθῷ Θεῷ.

ἀλλὰ πάλιν περὶ τῆς ὕλης ἀπόκριναι, πότερον ἀπλῆ 10
αἷς ἐξιν ἢ ὕλη ἢ σύνθετος; εἰ γὰρ ἀπλῆ τις ἐτύχχανεν
ὕλη καὶ μονοειδής, σύνθετος δὲ ὁ κόσμος καὶ ἐκ δια-
φόρων οὐσιῶν συνεσῶς ἐξιν, ἀδύνατον τοῦτον ἐξ ὕλης
γεγονέναι λέγειν, τῷ τὰ σύνθετα μὴ οἶόντε ἐξ ἐνὸς
ἀποῖε τὴν σύστασιν ἔχειν· τὸ γὰρ σύνθετον ἀπλῶν τινῶν 15
μῆξιν μηνύει. εἰ δ' αὖ πάλιν σύνθετον λέγεις τὴν ὕλην,
πάντως ἐξ ἀπλῶν συνετέθη, καὶ ἦν ποτὲ κατ' ἑαυτὰ
ἀπλᾶ, ὧν συνετεθέντων γέγονεν ἡ ὕλη· τὰ δὲ σύνθετα
ἐξ ἀπλῶν τὴν σύστασιν ἔχει. ἦν ποτε καιρὸς ὅτε ἡ ὕλη
ἐκ ἦν, τῷ τῆτι πρὶν τὰ ἀπλᾶ συνελθεῖν. εἰ δὲ ἦν ποτὲ 20
καιρὸς ὅτε ἡ ὕλη ἐκ ἦν, ἐκ ἦν δὲ ποτε καιρὸς ὅτε
ἀγέννητον ἐκ ἦν, ἐκ ἄρα ἔσαι ἀγέννητος ἡ ὕλη· τὸ δ'
ἐντεῦθεν ἄρα ἔσαι πολλὰ τὰ ἀγέννητα. εἰ γὰρ ἦν ἀγέ-
νητος ὁ Θεός, ἦν δὲ ἀγέννητα καὶ τὰ ἀπλᾶ ἐξ ὧν ἡ
ὕλη συνετέθη, ἐκ ἄρα ἔσαι δύο καὶ μόνον τὰ ἀγέννη- 25
τα, ἵνα παρήσω τὸ ἐπιζητῆσαι τί ὄντα ἐξιν ἀπλᾶ,
ὕλη ἢ εἶδος· πολλὰ γὰρ καὶ ἔτις ἄτοπα ἀκολοθήσειαν.

δοκεῖ δέ σοι μηδὲν τῶν ὄντων αὐτὸ ἑαυτῷ ἀντι-
κεῖσθαι; δοκεῖ. ἀντίκειν δὲ τῷ πυρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τῷ
πυρὶ τὸ σκότος, καὶ τῷ ψυχρῷ τὸ θερμόν, καὶ τῷ ξηρῷ 30
τὸ ὑγρόν; οὕτως ἔχειν μοι δοκεῖ. ἔχουν εἰ μηδὲν τῶν
ὄντων αὐτὸ ἑαυτῷ ἀντίκειν, ἀλλήλοις δὲ ταῦτα ἀν-
τίκειν, ἐκ ἔσον ὕλη μία, ἐδὲ μὴν ἐξ ὕλης μιᾶς.

πάλιν δὲ πυθέσθαι βέλομαι· δοκεῖ σοι τὰ μέρη μὴ
ἀναιρετικά ἀλλήλων εἶναι; δοκεῖ. εἶναι δὲ τῆς ὕλης 35
μέρος τὸ τε πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ λοι-
πά; οὕτως ἔχω. τί δέ, οὐ δοκεῖ σοι ἀναιρετικὸν μὲν
εἶναι τῷ πυρὶ τὸ ὕδωρ, τῷ δὲ σκότειν τὸ φῶς, καὶ
τὰλλα ὅσα τούτοις παραπλήσια; δοκεῖ. ἔχουν εἰ τὰ
μέρη ἐκ ἐξιν ἀλλήλων ἀναιρετικά, ταῦτα δὲ ἀναιρε- 40
τικά τυγχάνει, ἐκ ἄρα ἔσαι ἀλλήλων μέρη· εἰ δ' ἐκ

ἔσαι ἀλλήλων μέρη, οὐκ ἔσον ὕλης μιᾶς. ἀλλὰ μὴν
οὐδ' αὖ ἔσονται ὕλη, τῷ μηδὲν τι τῶν ὄντων αὐτὸ
ἑαυτῷ ἀναιρετικὸν εἶναι. οὕτως ἐν τῶν ἀντικειμένων
ἐχόντων τὸ μὴ εἶναι τὴν ὕλην δείκνυται.

περὶ μὲν τῆς ὕλης αὐτάρκως ἔχει· "ἐπὶ δὲ τὴν 949 R.

τῶν κακῶν ἐξέτασιν ἔρχεσθαι δεῖ, καὶ ἀναγκαίως ἀνα-
ζητεῖν τὰ παρὰ ἀνθρώποις. τὰ παρὰ ἀνθρώποις κακὰ
πότερον εἶδη τυγχάνει κακῶ ἢ μέρη; εἰ γὰρ εἶδη, ἐκ
ἄρα ἔσαι ἕτερον παρὰ ταῦτα τὸ κακὸν κατ' αὐτό,
τῷ τὰ γένη ἐν τοῖς εἶδεσιν ἐξετάζεσθαι καὶ ὑφεξάναι.
εἰ δὲ τῆτο, γενητὸν ἄρα ἔσαι τὸ κακόν· τὰ γὰρ εἶδη
γενητὰ ὄντα δείκνυν, οἷον φόβος καὶ μοιχεία καὶ τὰ
τούτοις παραπλήσια. εἰ δὲ μέρη τινὸς κακοῦ ταῦτα
εἶναι ἐθέλοις, ἐξὶ δὲ ταῦτα γενητὰ, ἀνάγκη κακεῖνο

γενητὸν ὑπάρχειν. ὧν γὰρ τὰ μέρη γενητὰ, ταῦτα ὁμοίως
ἐξ ἀνάγκης ἐξὶ γενητὰ· τὸ γὰρ ὅλον ἐκ μερῶν συν-
εστηκε. καὶ τὸ μὲν ὅλον ἐκ ἔσαι μὴ ὄντων "μερῶν, 503 H.

ἔσαι δὲ τίνα τῶν μερῶν καὶ μὴ τὸ ὅλον παρῇ. ἐδε-
νός δὲ τῶν ὄντων μέρος μὲν ἐξὶ γενητόν, μέρος δὲ
ἀγέννητον. εἰ δὲ καὶ τῆτο συγχωρήσῃμι τῷ λόγῳ, ἦν
ποτὲ τὸ κακόν, ὅτε ὁλόκληρον ἐκ ἦν, τῷ τῆτι πρὶν
δημιουργῆσαι τὴν ὕλην τὸν Θεόν· τότε δὲ ὁλόκληρον
γίνετο, ὅτε πρὸς θεῷ γέγονεν ἄνθρωπος· τῶν γὰρ μερῶν
τῷ κακοῦ ἄνθρωπος ὑπάρχει ποιητής. καὶ τὸ ἐντεῦθεν
ὁλόκληρον εἶναι τὸ κακὸν αἴτιος ἔσαι δημιουργήσας
ὁ Θεός, ὅπερ ἀσεβές. εἰ δ' ἐδ' ὁπότερον τέτων λέ-
γεις τὸ κακόν, προῖξιν δὲ τινος κακοῦ εἶναι λέγεις,
γενητὸν αὐτὸ ὑπάρχειν μηνύεις· ἢ γὰρ τῷ τινὸς προῖξιν
ἀρχὴν τῷ εἶναι λαμβάνει. πρὸς δὲ τέτοις ἐδὲν ἔτε-
ρον παρὰ ταῦτα τὸ κακὸν εἶπεῖν ἔχεις. ποῖαν γὰρ προ-
ξιν κακὴν ἐτέραν παρὰ τὸ ἐν ἀνθρώποις δεικνύειν
ἔχεις; ὅτι γὰρ ὁ ἐνεργῶν ἐ κατὰ τὸν τῆς ἐσίας λό-
γον ὑπάρχει κακία, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ἐνεργεῖν τὸ
κακόν, ἤδη δέδεικται.

ὅτι τῇ φύσει κακὸν ἐδὲν ἐξιν, ἀλλὰ τῇ χρήσει
γίνετο κακὰ τὰ κακά.

ὅτι αὐτεξέσιόν φησι γεγονέναι φημι τὸν ἄνθρω-
πον ἐκ ὧς προϋποκειμένον τινὸς ἤδη κακοῦ, οὐ τὴν
ἐξέσιν τῷ ἐλέσθαι, εἰ βέλοιο, ἄνθρωπος ἐλάμβανεν·
ἀλλὰ τὴν τῷ ὑπακούειν τῷ Θεῷ καὶ μὴ ὑπακούειν
αἴτιον μόνον ἦν. τοῦτο γὰρ τὸ αὐτεξέσιον ἐβούλετο

a. 4. προσγενόμενον c. 8. ἐθέλοις B. 11. ἡ σύνθετος — 12. ὕλη om AB. 12. κόσμος om AB. 13. τοῦτον A:
τοῦτο c. 18. δε] malim γὰρ. 19. ἡ add A. 20. πρὶν A: πλην c. 22. 23. 25. ἔσαι om AB. 31. μοι A:
μὴ c. 32. ἀλλήλοις δὲ ταῦτα ἀντίκεινται om AB. 41. ἔσαι om AB. εἰ δ' — μέρη om A.
b. 2. αὖ A: ἄν c. 8. πότερον — κακοῦ om AB. 9. 11. ἔσαι om AB. 12. ὄντα om AB. 14. ἐθε-
λοις B. 15. γενητὰ exprogit A, om B. 17. 18. 25. ἔσαι] ἄρα AB. 31. τὸ] τοῦ AB. 33. τὸ κακόν om AB.
39. τοῦ ἐλέσθαι εἰ βούλοιο AB: εἰ βούλοιο τοῦ ἐλέσθαι c.

τότε. καὶ γενόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐντολὴν λαμβάνει παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐντεῦθεν ἤδη τὸ κακὸν ἄρχεται. καὶ γὰρ πείθει τὸν Θεὸν προστάγματι. καὶ τὸτο καὶ μόνον ἦν τὸ κακόν, ἡ παρακοή, ἣτις τὸ εἶναι ἤρξατο.

237.

Ἀνεγνώσθη τὸ αὐτὸ ἐκ τοῦ περὶ ἀγνείας, ὅς καὶ ἐν ὁμοίῳ συνόψει ἐξεδόθη τύπῳ.

ὅτι φησὶν, Ὁ γὰρ Ἀβραάμ πρῶτος ἐν διαθήκῃ τὴν περιτομὴν λαβὼν οὐδὲν ἕτερον αἰνίττει δοκεῖ, τὸ οἰκεῖον ἀποτεμνόμενος τῆς σαρκὸς αὐτὸ μέλος, ἡ 10 τὸτο, τὸ μηκέτι εἰς τὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος σάρκα δημιουργηθεῖσαν παιδοσπορίαν ἐπιτελεῖν, ἀπὸ τῆς ἰδίας ἑκαστον διδάσκων ἀδελφῆς οἷα σαρκὸς ἀποτεμνείν τὴν κατὰ συνοσίαν ἡδονήν.

ὅτι φησὶν, Ἐγὼ γὰρ καθεωρακέναι μοι δοκῶ σαφῶς 15 ἀπὸ τῶν γραφῶν, ὅτι παρθενίας ἐλθούσης ὁ λόγος ἐκ ἀνείλε πάντῃ τεκνογονίαν. καὶ γὰρ ἐπειδὴ τῶν ἄλλων ἡ σελήνη μείζων ἐστὶ, παρὰ τὸτο τῶν ἄλλων ἄλλων τὸ φῶς ἀναιρεῖ, ἡ ἐπειδὴ τῶν ἄλλων ἐστὶ γλυκύτερον τὸ μέλι καὶ ἡδύτερον, τὰ λοιπὰ πικρὰ καὶ ἀνῆδονα νομίζον.

952 R. "ὅτι τὸ „τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτελεσφόρητα" περὶ τῶν τὴν ἀλήθειαν μοιχωμένων φησὶν εἰρηάζει, οἷτινες κλειψίσκοι, νοθεύοντες τὰς γραφάς, ἀτελεσφόρητον γεννῶσι σοφίαν, τῇ θεοσεβείᾳ συγκρίνοντες τὴν πλάνην. ὕλλως γὰρ νοηθῆναι οὐκ ἐγχωρεῖ. οὔτε γὰρ ἐπὶ 25 τὸ μὴ τίττεται τὰ ἐκ μοιχείας τέκνα καὶ εἰς φῶς αἰσθητὸν ἄγεαι δύναμις νοεῖται, ὅτι πολλοὶ καὶ μόνον ἐτέχθησαν ἀλλὰ καὶ τετόκασιν ἐκ μοιχείας τεχθέντες, ὅτε 504 H. ἐπὶ τῷ πνευματικῷ καὶ θεῷ "τελεσφορηθῆναι πολ-

λῶν γὰρ μοιχῶν τέκνα πλήρη ἐγένοντο ἁγίου πνεύματος. 30 ὅτι ἀπορεῖ λέγων, εἰ παρὰ Θεοῦ δίδοντο αἱ ψυχαὶ ἀλλ' ἐπὶ παρὰ τῷ πατρὶ τοῖς τικτομένοις, πῶς δίδωσι καὶ τοῖς ἐκ μοιχείας τικτομένοις; εἰ γὰρ δίδωσι, συνεργεῖν ἂν δόξειεν τοῖς μοιχευομένοις. εἰ γὰρ μὴ ἔδωκε τὴν ψυχὴν, οὐκ ἂν ἐτίκτοντο. λύει δὲ τὴν ἀπορίαν 35 διὰ πλειόνων καὶ σαφῶν παραδειγμάτων.

ὅτι τὰ ἐν τῇ Γενέσει φερόμενα, οἷον τὸ „τὸτο ἔν 40 ὅσοι ἐκ τῶν ὁσῶν μου καὶ σὰρξ ἐκ τῶν σαρκῶν μου αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη" ἔνεκεν τῷ καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐ-

τοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν," ταῦτα οὖν οὐ κατὰ τὸ γράμμα φησὶ δεῖν μόνον νοεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πνευματικῶς εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ φησιν ὅτι καὶ ὁ Θεὸς Παῦλος μετὰ τὴν τῶν ῥη-

5 τῶν τῶτων ἐκθεσιν λέγει „τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶ, λέγω δ' ἐγὼ εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν." ἀλλὰ καὶ τὸ „ἀνδάνεσθε καὶ πληθύνεσθε" οὐκ ἐπὶ τῶν ἐκ σπέρματος καὶ μίξεως γεννωμένων ἀνθρώπων καὶ σιτίοις ἀξαναομένων φησὶν εἰρηάζει μόνον, ἀλλὰ καὶ 10 περὶ τῶν κατὰ πνεῦμα τελειωμένων καὶ γεννωμένων, καθὼς καὶ Παῦλος βοᾷ, τέκνα καλῶν τὰς ἔτι αὐτοῦ γεννηθέντας. „τέκνα" γὰρ φησιν „ὅς πάλιν ὠδίνω, ὥς καὶ Χριστὸς ἐν ὑμῖν μορφωθῇ," καὶ πάλιν „ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα."

ὅτι τὸ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις εἰρημένον παραβολικῶς „τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὅς ἔχει ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπώλεσεν ἓξ αὐτῶν" καὶ ἐξῆς, ἐνεμήκοντα ἐν- 15 νέα μὲν πρόβατα τὰς οὐρανίας δυνάμεις φησὶν ἐκδέχεσθαι χορῇ, ἐν δὲ τὸ ἀπολωλὸς τὸν ἄνθρωπον ἡγεῖν τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, δι' ἣν καὶ κατεληλυθέναι τὸν λόγον τοῦ πατρὸς ἐκ τῶν οὐρανῶν.

ὅτι τὸ „ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος" καὶ ἐξῆς αἱ ψυχαὶ φησὶ λέγουσιν. ἔξενον γὰρ ὄργανα καλῶσαι τὰ σκηνώματα ἑαυτῶν, ἃ ἐκρέμασαν ἀπὸ τῶν πεισμά- 25 των τῆς ἀγνείας ἐξάψασαι τὸ ζῆλον, ἵνα μὴ δυνήθωσιν ἐξαρπαθεῖσαι πάλιν παρασυρῆναι τῷ ῥέματι τῆς ἀκρασίας. Βαβυλὼν γὰρ, τάραχος ἢ σύγχυσις ἐρμηνευομένη, τὸν περιόρυστον βίον δείκνυσιν τῶτον, ὅς ἐν μέσῳ καθεσθέντες περικλυζόμεθα τῶν πο- 30 ταμῶν τῆς κακίας ἐφορμῶντων. διὸ καὶ βοῶμεν μετὰ κλαυθμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα μὴ κατοικήσωσιν ἡμῶν ἀποδόχθέντα τοῖς κύμασι τῆς ἡδονῆς ἀπὸ τοῦ φυτῆ τῆς ἀγνείας τὰ ὄργανα. ἐν τύπῳ γὰρ τῆς παρ- 35 θενίας τὴν ἰτέαν πανταχῶς παραλαμβάνουσιν αἱ γραφαί, ἐπειδὴ περὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν εἰς ὕδωρ ἀποτριβέν ἂν ποθῇ, πᾶν ὅσον εἰς ὀχείας ἀναζεῖ καὶ ἐρεθισμοὺς ἀποσβέννυσιν, ἔστι ἂν εἰς ἄρδην ἀποσειρώσῃ τὴν ἐπὶ παιδοποιίαν φορὰν, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ Ὁμηρος ἐμή- 40 νυσε, διὰ τὸτο καλέσας ὠλεσικάρπας τὰς ἰτέας.

"ὅτι φησὶν, Ἀμέλει τὸ μὴ ἐπιλαθέσθαι νύμφην τὸν 953 R. κόσμον μηδὲ παρθένον τὴν ζηθοδεσμίδα, "λεγόμενον 505 H.

a. 4. post ἤρξατο in A versus quattuor vacui. 6. ὅς A: ὡς ε. 7. τύπῳ ὡσαύτως. 22. μοιχωμένων B, μοιχομένων A: μοιχευομένων ε. 27. νοεῖσθαι δύναται ε. 30. ἐγένετο ε. 32. πατρὸς] πνεύματος AB. 34. δόξη ε. 37. Γεν.] 2, 23. b. 2. δὲ ε. 5. τὸ μυσ.] Ephes. 5, 32. 7. αὐξ.] Gen. 1, 28. 9. καὶ om AB. 10. πνεύματα ε. 11. καλῶν A: λέγων ε. 12. τέκνα] Gal. 4, 19. 13. ἐν γὰρ] 1 Cor. 4, 15. 15. τὸ om pr A. ἐν om A. 16. τίς] Luc. 15, 4. 22. ἐπὶ] Ps. 136, 1. 23. ὄργανα καλοῦσαι AB: ἀνακαλοῦσαι ε. 36. ἀναζεῖ ε. 38. Ὁμηρος] Od. 10, 510.

ἐν Ἱερειμία, τὸ μὴ ἐνδοῦναι καὶ χαλάσαι τὸν δεσμὸν τῆς σωφροσύνης ἀπάταις δηλοῖ. εἴθη γὰρ αἱ φρένες εἰκότι λόγῳ καὶ ὁ νῦν ἡμῶν εἶναι νομίζεται ἢ δὲ εἰρηθο- δεσμίς, ἢ συνδῶσα ζωὴ τὴν πρόθεσιν τῆς ψυχῆς εἰς ἀγνείαν, ἐστὶν ἢ πρὸς Χριστὸν ἀγάπη.

ὅτι τὸ „λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριε- τίζουσαν καὶ κριὸν τριετίζοντα καὶ τρυγὸνα καὶ περι- ξεράν” ἀντίτεταται φησὶν ὅτι προσένεγκέ μοι ἄζυγα καὶ ἀκάκωτόν σου τὴν ψυχὴν δαμάλεως δίκην, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸν λογισμόν, τὴν μὲν ὡς αἶγα, ἐπειδὴ τὰ 10 μετέωρα καὶ κρημνώδη περιπολεῖ, τὸν δὲ ὡς κριόν, ἵνα μηδαμῶς ἀποσκιρτήσας ἐξολιθίσῃ τῆς ἀληθείας. ἔτω γὰρ ἀνεπίληπτος ἔσῃ ὡς Ἀβραάμ, ἂν ἀναθῇς ἐμοὶ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν αἰσθησιν καὶ τὸν νῦν ἢ συμβο- λικῶς δάμαλιν ἔφη καὶ αἶγα καὶ κριὸν τριετίζοντα, οἷον 15 τὴν γνῶσιν ἀκακέμματον τῆς τριάδος ἐπανηρημένα. τάχα δὲ καὶ τὴν πρώτην καὶ τὴν μέσιν καὶ τὴν τελευ- ταίαν τῆς βίβης τῆς ἡλικίας ἡμῶν αἰνίσσεσθαι τρίτον, βε- λόμενος ὡς ὅτι μάλιστα καὶ τὸν τῶν παίδων καὶ τὸν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸν τῶν γεραιτέρων χρόνον συμφρόνως 20 βιώσαντας αὐτῷ προσενέγκασθαι καθ’ ὃν τρόπον καὶ ἐν εὐαγγελίοις ὁ κύριος νομοθετεῖ „διὰ τῆτο καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι γίνεσθε ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον αὐτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντι καὶ 25 κροίσαντι αὐτῷ εὐθέως ἀνοίξωσι. μακάριοι ἐσε, ὅτι ἀνακλινεῖ ὑμᾶς καὶ παρελθὼν διακονήσῃ. καὶ τῇ δευ- τέρῃ καὶ τῇ τρίτῃ μακάριοι ἐσε.” ἐπισκέψασθε γὰρ ὅτι τρεῖς ὑποθέμενος φυλακὰς νυκτός, ἐσπερινὴν καὶ δευ- τέραν καὶ τρίτην, καὶ τρεῖς ἡμῶν τὰς τῆς ἡλικίας ἡνί- 30 ξατο μεταβολάς, τὴν μειρακιώδη καὶ τὴν πρόσθετον 30 λοιπὴν καθεξῆς αἰσθητηρίων, ἔτω δὲ καὶ τὰ ἐνταῦθα τὴν πίξιν ὕστρον ἢ φυλαξαμένη τῶν πέντε διόδων τῆς ἀρετῆς, ὁράσεως γεύσεως ὁσφρήσεως ἀφῆς τε καὶ ἀκοῆς, πέντε προσαγορεύονται παρθένοι, διὰ τὸ τὰς πέντε τῆς αἰσθησεως ἀγνὰς ἀποκαταστῆσαι τῷ Χριστῷ 35 φαντασίας, ἀφ’ ἐκάστης αὐτῆς οἷα λαμπάδα τὴν ὁσιώ- τητα λάμπουσαν τρανῶς ἢ γὰρ πεντάφωτος ἡμῶν ἀλη- θῶς λαμπὰς ἢ σάρεξ ἐστίν, ἣν ἡ ψυχὴ βασιλεύουσα δαδὸς δίκην τῷ νυμφίῳ παρίστα Ἰησοῦ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀκα- 40 εῤῥώσεως παραφαίνουσα, διὰ πασῶν τῶν αἰσθησεων διεκ- θρώσκουσαν λαμπρὰν τὴν πίξιν, καθὼς αὐτὸς ἐδί- 40 δαξεν εἰπὼν „πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἢ θελον

λύχρον, καὶ τὴν ὁσφὺν ἀναζωοποιήσας τῇ σωφροσύνῃ, ἐγρηγορέναι καὶ προσδοκᾶν αἰετὶ τὸν κύριον.

ὅτι σικερά φησι πᾶν τὸ μέθην φέρον μετὰ τὸν οἶνον τὸν ἐξ ἀμπέλων.

5 ὅτι δύο εἶδη ἀμπέλων παρὰ τῇ γραφῇ, λίαν ἀγαθὴ καὶ λίαν κακὴ. καὶ γὰρ φησὶν ὁ κύριος „ἐγὼ εἰμι ἢ ἀμπελος ἢ ἀληθινὴ, ὑμεῖς τὰ κλήματα.” ἢ δὲ κακὴ καὶ ἀγρία ἐστὶν ὁ διάβολος, λύσαν ἀποσάζων, ὡς καὶ Μωϋσῆς διαγρά- 10 φων περὶ αὐτῆς φησὶν „ἐκ γὰρ ἀμπέλων Σοδόμων ἢ ἀμπε- λος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόρρας” καὶ ἐξῆς. 506 H.

ὅτι ὁ χρυσὸς ἰδὼν ἢ παραδέχεται.

ὅτι φησί, Τὸ γὰρ λεγόμενον ὁμοιωθῆαι τὴν βασιλείαν τῶν ἔθνων δέκα παρθένοις σημαίνει βέλεσθαι τὴν αὐ- τὴν ὁδὸν τῇ ἐπιτηδεύματος πάσας ἐπανηρημένας, διὰ 15 τὴν ἐμφασιν τῆς ἰσότητος σοφίας. „ἐξείλαντο μὲν γὰρ παρα- 956 R. πλησίως ἑαυτὰς εἰς τῆτο καθομολογήσασθαι, καὶ ταύτην κικλήσκοντες δέκα, οὐκέτι δὲ ὁμοίως ἐξῆλθον ὑπαντή- σουσαι τῷ νυμφίῳ· αἱ μὲν γὰρ τροφὴν ἀφθονον ἐπορί- σαντο ταῖς ἐλαιοθρέπτοις λαμπάσιν, αἱ δὲ κατεργά- 20 θύμεσαν. διὸ δὴ καὶ ἰσάριθμοι πρὸς ἐ’ διαιροῦνται, ἐπειδὴ περὶ τὰς ἐ’ αἰσθήσεις αἱ μὲν αὐτῶν ἐφνύλαξαντο καθαρὰς, ὡς οἱ πλεῖστοι σοφίας πύλας προσηγόρευσαν, αἱ δὲ τὴνναντίον κατελωβήσαντο κακίαν. ἐγκρατευσά- 25 μεναι γὰρ καὶ ἀγνεύσασθαι δικαιοσύνης μᾶλλον εὐφό- ρεσαν παραπτώμασιν ἐξ ἧς καὶ συνέβη αὐτὰς ἀπαγο- ρευθῆναι. εἴτε γὰρ κατορθώμεν εἴτε πλημμελέμεν, διὰ τῆτων ἐκάτερα καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα κρατύνεσθαι καὶ τὰ κακὰ πράγματα. καὶ ὥσπερ ἡ θάλλουσα καὶ ὁφθαλ- 30 μῶν ἀγνείαν ἔφη καὶ ὧτων εἶναι καὶ γλώσσης καὶ τῶν 30 λοιπῶν καθεξῆς αἰσθητηρίων, ἔτω δὲ καὶ τὰ ἐνταῦθα τὴν πίξιν ὕστρον ἢ φυλαξαμένη τῶν πέντε διόδων τῆς ἀρετῆς, ὁράσεως γεύσεως ὁσφρήσεως ἀφῆς τε καὶ ἀκοῆς, πέντε προσαγορεύονται παρθένοι, διὰ τὸ τὰς πέντε τῆς αἰσθησεως ἀγνὰς ἀποκαταστῆσαι τῷ Χριστῷ 35 φαντασίας, ἀφ’ ἐκάστης αὐτῆς οἷα λαμπάδα τὴν ὁσιώ- τητα λάμπουσαν τρανῶς ἢ γὰρ πεντάφωτος ἡμῶν ἀλη- θῶς λαμπὰς ἢ σάρεξ ἐστίν, ἣν ἡ ψυχὴ βασιλεύουσα δαδὸς δίκην τῷ νυμφίῳ παρίστα Ἰησοῦ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀκα- 40 εῤῥώσεως παραφαίνουσα, διὰ πασῶν τῶν αἰσθησεων διεκ- θρώσκουσαν λαμπρὰν τὴν πίξιν, καθὼς αὐτὸς ἐδί- 40 δαξεν εἰπὼν „πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἢ θελον

α. 1. Ἱερ.] 2, 32. 4. an ζώνη? 6. λάβε] Gen. 15, 9. καὶ αἶγα τριετ. add AB. 9. libri ἀκακώτατον. 13. ὡς ὁ Ἀβραάμ ε. 19. ὅτι] ἄρα AB. 22. διὰ τοῦτο] Luc. 12, 36. 26. ἀνακλινεῖ ε. 27. τῇ om A. 28. ἐπιθί- 29. τὰς τῆς] τὰς B et pr A, τῆς ε. b. 6. ἐγὼ] Io. 15, 1. 9. ἐκ γὰρ] Deut. 32, 32. 12. ὁμοιωθῆναι] 33. οὐκέτι A; οὐκ ἐστὶ ε. 24. εὐφώρεσαν AB; ἐφώρεσαν ε. cf. p. 961, 44. 32. ὁσφρήσεως γεύσεως ε. 33. προσαγορεύονται AB; προσαγο- 36. λαμπουσα AB. 39. libri διεκθρώσκουσα. 41. πῦρ] Luc. 12, 49.

εἰ ἤδη ἀνήφθη, γῆν ἡμῶν τὰ σκηνώματα φράσας, εἰς αὐτὸν ἐβόλει ταχέως ἀναφθῆναι τὴν ὀξύκνητον τῆς διδασκαλίας αὐτῆς καὶ διάπυρον πρᾶξιν (τὸ γὰρ ἔλαιον τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ σοφίᾳ παραβλητέον), χρονισμόν δὲ τὸ πρὸ τῆς παρουσίας διάστημα τῷ Χριστῷ, νυσαγμόν δὲ καὶ κοίμησιν τῆς παρθένου τὴν ἔξοδον τὴν ἀπὸ τῆς βίης, μεσονύκτιον δὲ τὴν βασιλείαν τῇ ἀντιχρίστῃ, καθ' ἣν ὁ ὀλοθρευτὴς ἄγγελος ἐπιπορεύετο τὰς οἰκίας, κραυγὴν δὲ λέγεσαν „ἰδοὺ ὁ νυμφίος· ἔρχεσθε εἰς ἀπάντησιν” τὴν ἀπὸ τῶν ἑρηνῶν φωνὴν καὶ σάλπιγγα, ὁπότε πάν- 10 τες ἑξαναζάντων αὐτοῖς τῶν σωμάτων ἐπὶ νεφελῶν ὄχλησοντο, εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀρπαζέμενοι τῷ κυρίῳ.

ὅτι περὶ τῶν παρθένων καὶ ἁγνῶν ψυχῶν πλεῖστα εἰπὼν ἐπιφέρει καὶ τῆτο. Ἀμέλει ταύτας μόνον ἐκλεκτὴν νύμφην τὰς ψυχὰς ὁ λόγος ἑαυτῇ καλεῖ, τὰς λοιπὰς 15 δὲ παλλακὰς καὶ νεάνιδας καὶ θυγατέρας, λέγων ὡς „ἐξήκοντά εἰσι βασιλίσσαι καὶ ὀδοῦντες παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. μία ἐστὶ περιερέμμε, τελεία με, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἐστὶ 20 507 Η. τῇ τεκνῶσιν αὐτήν. “εἶδον αὐτὴν θυγατέρες, καὶ μακα- 508 Η. ρισσιν αὐτήν, βασιλίσσαι καὶ γε παλλακαὶ αἰνέουσιν αὐτήν.” πολλῶν γὰρ ἑσῶν δηλονότι τῆς ἐκκλησίας τῶν θυγατέρων, μία ἐστὶ μόνη ἡ ἐκλεκτὴ καὶ τιμιωτάτη ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῆς ὑπὲρ πάσας, τὸ τάγμα τῶν παρθένων. βασιλίσσας δὲ αἰνέουσιν ἡ προφητεία βέλει, ὅτι 25 ἔχ' ὅψ' ἵνα ἦγοντο βασιλεῖα βασιλευόμεναι, ἀλλ' ἐκάστη ὥσπερ αὐτοδέσποτος καὶ βασιλίσσα ἦν, καὶ ὅτι τῶν μετὰ ταύτας ἀρχαὶ καὶ πρῶται ἦσαν, τὰς βασιλικὰς ἐκείνας, τὰς πρὸ τῆς κατακλυσμῆς ψυχὰς εὐαρέσθους τῷ Θεῷ γεγεννημένας, τρεῖς τὰς ἀμφὶ τὸν Ἀβελ καὶ τὸν 30 509 Β. Σὴθ καὶ τὸν Ἐνώχ. “παλλακὰς δὲ τὰς μετὰ τὸν κατα- 510 Η. κλυσμόν τῶν προφητῶν, αἷς πρὸ τοῦ τὴν ἐκκλησίαν ἀρροαθῆναι τῷ κυρίῳ παλλακίδων δίκην συγγινόμενος ἀληθεῖς ὑπέσπειρε λόγους ἐν ἀφθόνῳ καὶ καθαρῷ φιλο- 35 σοφίᾳ, ἵνα γεννήσωσιν αὐτῷ συλλαβῆσαι πίεσιν σωτη- 511 Η. ρίας. παλλακὰς δὲ προσηγόρευσε τὰς προφητικὰς ψυ- 512 Η. χὰς ὁ λόγος, ὅτι μὴ φανερώς αὐτάς, ὥσπερ δὴ καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἐπηγάγετο, θύσας δὲ αὐτὴν μόχον τὸν σι- 40 τευτόν. ἐξήκοντα δὲ βασιλίσσας ἐντεῦθεν, ὡς οἶμαι δὴ, τὰς ἀπὸ τῆς πρωτοπλάστῃς μέχρι Νῶε κατὰ διαδοχὴν 40 εὐαρεσθήσαντας ἐκάλεσε τῷ Θεῷ, ἐπειδὴ περ ἐτέρων 513 Η. ἔτι παραγγελμάτων εἰς τὸ σωθῆσθαι χρεῖαν ἔκ ἐχθ- 514 Η. ρασιν, ἔτι [δὲ] προσφάτου τῆς κατὰ τὴν ἑξαήμερον 515 Η. ἔσης αὐτοῖς τῆς κόσμου συστάσεως· ἐμμένοντο γὰρ ὅτι ἐν 516 Η. ἑξ ἡμέραις ὁ Θεὸς ἐτεκτῆνατο τὴν κτίσιν τὰ τε ἐν τῷ 517 Η. παραδείσῳ γεγονότα. ἐντεῦθεν οὖν δὴ τὰς ἀπὸ τῆς 518 Η. συστάσεως εὐθέως τῆς κόσμου κατὰ διαδοχὴν τὸν Θεὸν 519 Η. ποθεῖν ἐλομένας ψυχὰς, καὶ χεδόν (εἰ χρεὶ φάναι) τὰς 520 Η. τῆς πρώτου αἰῶνος ἔσας ἔγγονα καὶ γείτονας τῆς με- 521 Η. γάλῃς ἑξαήμερος, ἐξήκοντα βασιλίσσας ἔφη συμβολικῶς, 522 Η. διὰ τὸ μετὰ τὴν ἑξαήμερον ταύτας, ὡς ἔφην, γεγο- 523 Η. νέναι μεγάλην γὰρ ἔτι τιμὴν ἐχέουσιν ἀγγέλοις ὁμι- 524 Η. λήσαντες καὶ τὸν Θεὸν ὕπαρ ἔκ ὄναρ θεασάμενοι. ἐπι- 525 Η. σκέψασθε γὰρ ὅσον ἔχε παρρησίαν ὁ Σὴθ πρὸς τὸν Θεόν, 526 Η. ὅσον ὁ Ἀβελ, ὅσον ὁ Ἐνώχ, ὅσον ὁ Μαθουσία, ὅσον 527 Η. ὁ Νῶε, πρῶτοι δικαιοσύνης ὄντες ἔρασαι. καὶ περὶ τέ- 528 Η. των μὲν αὐτάρκως· περὶ δὲ τῶν παλλακῶν πάλιν λε- 529 Η. κτέον. τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμόν ἀπωτέρω λοιπὸν ἡ 530 Η. γνώσις ἦν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχρηζον ἐτέρας διδαχῆς ἐρ- 531 Η. πούσης ἡδὴ τῆς εἰδωλολατρείας. ὁ οὖν Θεός, ἵνα μὴ 532 Η. πάντῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων αἰσθῇ λήθη τῶν κα- 533 Η. κολῶν, τὸν ἴδιον παῖδα τοῖς προφήταις ἐκέλευεν ἔφη- 534 Η. γῆσαι τὴν ἐσομένην ἑαυτῇ παρουσίαν διὰ σαρκὸς εἰς 535 Η. τὸν κόσμον, καθ' ἣν ἡ τῆς πνευματικῆς ὀδοῦδος χαρὰ 536 Η. καὶ γνώσις κηρυχθήσετο, ἀφέσεως ἁμαρτημάτων ἔσα 537 Η. καὶ ἀναστάσεως παρεκτικῆς περιτμηθήσεσθαι γὰρ δι' αὐτῆς 538 Η. τὸν ἀνθρώπον τὰ πάθη καὶ τὴν φθοράν. καὶ διὰ τῆτο 539 Η. τὸν κατάλογον τῶν ἀπὸ τῆς Ἀβραὰμ προφητῶν, διὰ 540 Η. τὴν τῆς περιτομῆς πρεσβείαν τὸν ὀκτὼ περιεχέσης 541 Η. ἀριθμόν, ἧς ἐξήρτη καὶ ὁ νόμος, παλλακὰς ἐκάλεσεν, 542 Η. ὅτι πρὸ τῆς τῆς νύμφης τὴν ἐκκλησίαν κατεγγνηθῆναι 543 Η. τῷ λόγῳ, τὰ θεῖα συλλαβόντες σπέρματα, τῆς νοητῆς 544 Η. προεξήγγειλαν ὀδοῦδος τὴν περιτομήν. νεάνιδας δὲ 545 Η. πάλιν εἰς ἀναρίθμητον συντελούσας ὁμιλον τὰ ὑπο 546 Η. τοῖς κρείττοις “δικαιοπραγήσαντα πλήθη, καὶ νεανικῶς 547 Η. καὶ γενναίως διαθλήσαντα πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καλεῖ. 548 Η. ἀλλὰ τούτων οὐδ' αἱ βασιλίσσαι οὐδ' αἱ παλλακαὶ 549 Η. συγκρίνοντο τῇ ἐκκλησίᾳ· ἡ γὰρ τελεία καὶ ἐκλεκτὴ παρὰ 550 Η. πάσας ὀνομαζομένη, ἡ ἐκ πάντων συνεσώσα τε καὶ συν- 551 Η. ημμένη, τῶν ἀποστόλων ἐστίν, ἡ ὑπερβάλλουσα νύμφη 552 Η. τῷ κάλλει τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς παρθενίας πάσας. διὸ 553 Η. καὶ μακαρίζεται πρὸς τῶν ἄλλων, ὅτι αὐτὴ εἶδε καὶ ἤκω- 554 Η. σεν ἀφθόνως αὐτὴν ἐκείναι ἐπεπόθησαν ἰδεῖν καὶ ἀκῶσαι 555 Η. καὶ ἔκ εἶδον ἐδ' ἤκωσαν. „μακάριοι γὰρ οἱ ὀφθαλμοί”

α. 1. ἡδὴ Α: εἶδη ε. 9. ἔρχεσθαι Α: ἔρχεται ε. 17. ἐξήκοντα] Cant. 6, 7. 19. ἐστὶ post ἐκλεκτὴ om Α.
 24. παρθ. καὶ βασιλίσσας ε. 28. ταύτας Β. 34. ἀφθόνως Hoescheli. 38. δὲ Α: δὲ ε.
 β. 2. αὐτοῖς] αὐτῆς Α. 6. ἐλομένας ποθεῖν ε. 19. αἰσθῇ om AB. 20. ἐφηγγήσασθαι Scaliger. 21. αὐ-
 τοῦ ε. 30. συλλαβόντες AB. 42. μακάριοι] Luc. 10, 24.

φησὶν „ὑμῶν” ὁ κύριος τοῖς μαθηταῖς „οἱ βλέποντες
ἂ βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται ἐπεθύ-
μησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ ἐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ
960R ἀκούετε, καὶ ἐκ ἤκουσαν.” Ἐκοῦν διὰ ταῦτα μακαρί-
ζουσιν αὐτὴν οἱ προφῆται, ὅτι ὧν αὐτοὶ μὴ ἐπέτυχον
ἢ ἐκκλησία μετείληθε καὶ ἡξιώθη. δύνανται δέ τις καὶ
ἐτέρως τὴν νύμφην φάναι τὴν σάρκα τὴν ἀμόλυντον
εἶναι τῇ κυρίῳ, ἧς χάριν καταλείψας τὸν πατέρα κα-
τήλθεν ἐνταῦθα καὶ προσεκολλήθη αὐτῇ ἑνανθρω-
πήσας. διὸ δὴ καὶ περιζεῖται αὐτὴν ἔφη τροπικῶς,
ἐπειδὴ τιθασὸν τὸ ζῶον καὶ ὑποπόσιον καὶ διαίτη τῇ
ἀνθρώπων ἀσμενίζον. καὶ ἐν τῷ μ' καὶ δ' ψαλμῷ ἐκ
δεξιῶν παρισταμένη τῇ θεῷ μερῶν βασίλισσα, ἡ τῷ
διαχρύσω τῆς ἀρετῆς κόσμῳ κατεσολισμένη, ἧς ἐπε-
θύμησε τῇ κάλλος ὁ βασιλεὺς, ἡ σάρξ ἐστίν (ὡς ἔφη)
ἡ ἄχραντος ἐκείνη καὶ μακαρία, ἣν αὐτὸς ἀνακομίσας
ὁ λόγος εἰς ἔρανθες ἐκ δεξιῶν παρέστησε τῇ πατρί,
ἐν ἱματισμῷ διαχρύσω κεκοσμημένην, ὃ δὴ ἐστὶ συμ-
βολικῶς τοῖς ἐπιτηδεύμασι τῆς ἀφθαρσίας.

ὅτι παρθενία ἢ παρθεσία κατὰ μίαν ἀπαλλαγὴν
καλεῖται σοικείου, ὡς δὴ μόνη τὸν ἔχοντα αὐτῆς τὰς
ἀφθόρους τελετὰς θεῷ ἀπεικάζουσα, αὐτὴν μείζον ἀγαθὸν
ἀδύνατον εὐρεῖν.

ὅτι φησὶν, Ἡ ἀρετὴ ἦτοί δι' ἐαυτήν, εἴτε διὰ τὸ
αἰρεῖν καὶ μετεωρίζειν πρὸς ἔρανθον τὰς ψυχὰς ταύ-
την ἔχκε τὴν ἐπωνυμίαν.

ὅτι φησὶν, Ἐοικε δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τῷτο μά-
λισα συμφωνεῖν τὸ χρησιμώδουσι ἀνωθεν ἐξ αὐτῆς
τῇ πατρί τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ „υἱός μου εἶ
σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.” παρατηρητέον γὰρ ὅτι
τὸ μὲν οὖν αὐτῇ εἶναι ἀορίστως ἀπεφάνητο καὶ ἀχρό-
τως. εἰ γὰρ υἱὸς αὐτῷ ἔφη [καὶ ἐ γέγονας] ἐμφαίνων
μήτε πρόσφατον αὐτὸν τετυχηκέναι τῆς υἱοθεσίας,
μήτε αὐτὸν προϋπάρχοντα τέλος ἐχκεκέναι, ἀλλὰ εἶναι
αἰετὸν τὸν αὐτόν. τὸ δὲ „ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε”
ἔστι προόντα ἡδὴ πρὸ τῶν αἰώνων λέγει ἐν τοῖς ἔρα-
νοῖς ἐβελήθη καὶ τῷ κόσμῳ γεννηθῆναι, ὃ δὴ ἐστὶ
πρόθεν ἀγνωστὸν γνωρίσαι. ἀμέλει τοῖς μηδέπω
τῶν ἀνθρώπων συνηθημένοις τὴν πολυποίκιλον τῇ
θεοῦ σοφίαν ὁ Χριστὸς οὐδέπω γεγέννηται. ὅπερ ἐστὶν
οὐδέπω ἐγνώθη, ἐδέπω πεφανέρωται.

ὅτι τὰ πλεῖστα τῆς τῇ ἁγίᾳ Ἰωάννου ἀποκαλύψεως

ῥητὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς παρθενεύουσας ψυχὰς
ἀνάγει. ἀλλὰ σχεδὸν καὶ ὅσα ἂν ῥητὰ καὶ ἄλλοθεν
ἔλαβεν, ἀλληγορικῶς αὐτὰ καὶ ἐ κατὰ τὸ γράμμα διη-
γεῖται ἐν τῷδε τῷ διαλόγῳ.

ὅτι ἀναιρῶν τὰς εἰμαρμένην δοξάζοντάς φησιν·
Εἰ τὰς τῶν θνητῶν συμφορὰς καὶ κακοφροσύνας τὰ
ἄκρα τεκταίνετο, περὶ τὰς ἀσελγείας καὶ τροπὰς τῇ βίᾳ
ἀχολούμενα ἄρα ἀθλιώτερα τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, ὅτι
ἐ μόνον αὐτὰ τῶν κακῶν ἐρῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀν-
θρώπους ἀναγκάζουσι ταῦτα πράττειν. ἔτι εἰ πᾶσα
πρᾶξις χωρὶς ἐπιθυμίας ἐ γίνετο, ἐδὲ μὴν ἐπιθυμία
χωρὶς ἐνδεΐας, ἀνευδὲς δὲ τὸ θεῖον, ἀνεγνώστον ἄρα
πονηρίας. ἡ δὲ τῶν ἄσρων φύσις ἐγγυτέρω τέτακται
θεῷ, κρείσσων οὖσα τῆς τῶν κρείσσονων ἀνθρώπων
ἀρετῆς· ἀνεγνώστα κακίας ἄρα καὶ ἀνευδὲς ἐστὶ τὰ
ἄκρα. ἔτι εἰ τὸ ἀνελεῖν τινὰ γενέσεις ἐργάζετο, τῷτο δὲ
νόμος κωλύει, κολάζων τὰς ἀλάστορας καὶ δι' ἀπειλῆς
ἀπειρώγων τὰ τῆς γενέσεως δόγματα, ἑναντίον ἄρα
νόμος γενέσει· ὅσα μὲν γὰρ νόμος κωλύει, ταῦτα γέ-
νεσις ὥρισην, ὅσα δὲ γενέσεις ποιεῖν βιάζεται, ταῦτα
νόμος κωλύει. πολέμιον ἄρα γενέσει νόμος. εἰ δὲ πο-
λέμιον, οὐκ ἄρα κατὰ γενέσειν οἱ νομοθέται νομοθέ-
τῃ τὰ γὰρ ἐναντία δογματίζοντες γενέσει γενέσειν λύουσιν. 961R.

ἦτοι ἐν γενέσει ἐστὶ, καὶ ἐ χρη εἶναι νόμος, ἢ εἰσὶ νό-
μοι, καὶ ἐκ εἰσὶ κατὰ γενέσειν. ἀλλὰ ἀμήχανον χωρὶς
γενέσεως φῆναι τινὶ τινα καὶ διαπράττασθαι τι· ἐδὲ γὰρ
τὸν δάκτυλον ἐξεῖναι φασιν χωρὶς εἰμαρμένης κινῆσαι.
κατὰ γενέσειν ἄρα καὶ Μίνως καὶ Ραδάμανθυς καὶ Δρά-
κων καὶ Λυκάργος καὶ Σόλων καὶ Ζάλευκος νομοθέ-
τῃ φόντες διετάξαντο τὰς νόμους, ἀπαγορεύοντας κλοπὰς
φόνους καὶ τὰ ὅμοια, ἃ κατὰ γενέσειν ἐπισυμβαίνειν
δογματίζουσιν. ὅπερ ἀδύνατον· αὐτὴ γὰρ ἂν ὑφ' ἐαυτῆς
ἀνῃρετο ἡ γενέσεις, αὐτὴ ἐαυτὴν ἀκυρῶσα, καὶ ἐνταῦθα
μὲν ἀπαγορευτικὰς μοιχείας καὶ τῶν ἄλλων νόμους τι-
θεμένη, ἐνταῦθα δὲ τὰς νόμους καὶ τὰς μοιχείας ἐργα-
ζομένη· ἐδὲν γὰρ ἀλλόκοτον [αὐτὴ] αὐτὸ ἐαυτῷ μαχόμενον
καὶ αὐτὸ ἐαυτὸ καταλύειν σπεῦδον. ἐκ ἄρα γενέσεις.

ὅτι, φησὶν, ἡ κατὰ σωφροσύνην ἀρετὴ κρείσσων
ἐστὶ τῆς κατὰ ἀκρασίαν κακίας, μαθεῖν ἐστὶ καὶ ἀπὸ
βασιλέων, ἀπὸ ἀρχόντων, ἀπὸ στρατηγῶν, ἀπὸ τέκνων,
ἀπὸ πολιτῶν, ἀπὸ οἰκετῶν, ἀπὸ παιδαγωγῶν. ἕκαστος
γὰρ τούτων ἐαυτῷ καὶ τῷ κοινῷ ὠφέλιμος γίνεται

a. 10. τροπ. ἔφη γ. 11. τιθασὸν et ὑποπόσιον γ. τῇ τῶν ἀνθ. γ. 12. ἐκ τῶν δ. B. 13. τοῦ] λαιῶν
καὶ τοῦ pr A. 20. παρὰ θεῶν post Schottum Suicer. Thes. 2. p. 593: frustra. ὑπαλλαγὴν AB. 24. post ἐαυτὴν
addendum αἰρετή. 31. εἶναι] εἶναι αὐτὸν Gatakerus ap. Suicer. 2. p. 954. 32. καὶ οὐ γέγονας] horum loco lacuna
est in AB. 36. λέγει — 38. ἀμέλει om AB. b. 16. εἰ A: εἰς γ. 33. ἡ add B et rc A. 35. νόμους] φόνους mg.

σωφρονῶν, ἀκολαζαίνων δ' ἐαυτῷ καὶ τῷ κοινῷ βλαβερός.

ὅτι φησὶν, Ὁ μὲν νόμος τύπος ἐστὶ καὶ σκιά τῆς εἰκόνης, τρεῖς τὰ εὐαγγέλια, ἡ δὲ εἰκὼν τὸ εὐαγγέλιον αὐτῆς τῆς ἀληθείας τῆς ἐσομένης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς κυρίας παρουσίας.

ὅτι τὸ ἐν τῷ Λευϊτικῷ περὶ τῆς σκηνοπηγίας λεγόμενον εἰς τὴν ἐν τῇ β' τῆς κυρίας παρουσίας ἐσομένην τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασιν ἐκδέχεσθαι, σκητὴν ἐκάζου τὸ οἰκεῖον τιθεὶς σῶμα, τὰς δὲ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τύπον τῶν ἐπὶ τὰ αἰώνων, καὶ τὰλλα ἀναλόγως.

ὅτι ἀναγωγικῶς ἐκδέχεσθαι τὸ εἰς τὰς Κριτὰς εἰρη-
 510 **H.** μένον, „πορευόμενα ἐπορεύοντο“ τὰ ξύλα τῆς χρῆσαι ἐφ' ἐαυτῶν βασιλείᾳ, καὶ εἶπαν τῇ ἐλαίᾳ βασιλεύσον ἐφ' ἡμῶν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία, ἀφείσα τὴν πιότητά μου, ἣν ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ συκῇ, δεῦρο σὺ βασιλεύσον ἐφ' ἡμῶν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκὴ, ἀφείσα τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ ἀμπέλῳ καὶ εἶπαν τῇ ῥάμνῳ· καὶ ἔτις. φησὶ γὰρ Ταῦτα δὲ ὅτι μὴ περὶ ξύλων ἐλέγχθῃ, σαφές ἐστίν· ἀλλὰ περὶ ψυχῶν ἰσορεῖσθαι ταῦτα, αἱ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς Χριστοῦ καθυλομανήσασαι τοῖς παραπτώμασι προσίασιν, οἶκτον αὐτῶν ἀξιῶσαι λαβεῖν τὸν θεόν καὶ βασιλεῦσαι τὸν ἔλεον ἐπ' αὐτὰς ἡδὴ καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν, ἣν ἐλαίας τύπῳ παρέλαβεν ἡ γραφή. καὶ ἐπισκέψασθε μήποτε τὰς ἐπὶ τῇ πρωτοπλάστῃ μέχρι τῆς Χριστοῦ καθέξης ἡ γραφὴ νομοθεσίας δηλοῖ, ὣν ὁ διάβολος ἀντιμίμοις ἐξηπάτησε πλάσμασι τὸ ἀνθρώπων γένος, τὴν μὲν ἐν συκῇ ἀπεικάλεσσα τῇ κατὰ τὸν παρὰ δαίμονα δοθείσῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐντολῇ, ἐπειδὴ τὴν γυμνωσιν ἀπατηθεὶς ἔτος πετάλοις ἐπεκάλυψε συκῆς· τὴν δὲ ἀμπέλον τῇ ἐπὶ τῇ κατακλυσμῷ τῷ Νῶε, διὰ τὸ οἶνον χλευασθέντα κοιμηθῆναι· τὴν δὲ ἐλαίαν τῇ κατὰ τὴν ἔρημον τῷ Μωϋσῇ, ἐπειδὴ τὸ χάρισμα τὸ προφητικόν, τὸ ἔλαιον τὸ ἅγιον, ἀνομησάντων αὐτῶν ἐκλελοίπει τῆς κληρονομίας· τὴν δὲ ῥάμνον τῇ ἐπὶ τῆς σωτηρίας τῆς κόσμου τοῖς ἀποστόλοις, ἐπειδὴ περὶ δι' αὐτῶν ἐδιδάχθημεν ἁγνείαν, ἣς ἀπατηλὸν μόνος εἰ-
 964 **R.** δωλον ὁ διάβολος ἐκ ἔχουσε σκευάσαι. καὶ διὰ τῆτο

καὶ εὐαγγέλια τέσσαρα παραδέδοσθαι, τετράκις εὐαγγελισαμένους τῷ θεῷ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ παιδαγωγήσαντος τέτρασι νόμοις, ὧν οἱ καιροὶ σαφῶς ἀπὸ τῆς διαφορότητος δηλῶνται τῶν καρπῶν. ἡ μὲν γὰρ συκὴ διὰ τὴν γλυκασίαν καὶ τὴν τροφήν τὴν πρὸ τῆς παραβάσεως τῆς ἀνθρώπου παρίσχει γεγεννημένην· ἐστὶ γὰρ ὅτε τῆς συκῆς ὁ καρπὸς τῇ γραφῇ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐκλαμβάνεται. ἡ δὲ ἀμπέλος, διὰ τὴν ἰλαρότητα τὴν ἐκ τῆς οἴνης καὶ τὴν εὐφροσύνην τῶν περισωθέντων τῆς ὀργῆς καὶ τῇ κατακλυσμῷ, τὴν ἀπὸ τῆς φόβας καὶ τῆς φροντίδος εἰς τὴν χαρὰν αὐτῶν μεταβολὴν ἀνίσσεται. ἡ δὲ ἐλαία διὰ τὸν καρπὸν τῆς ἐλαίας τὴν εὐσπλαγχνίαν τῷ θεῷ μνησεί, πάλιν ἀνεξικακήσαντος τῷ θεῷ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, τῶν ἀνθρώπων ἐκτραπέντων εἰς ἀθεότητα, δῆναι νόμον καὶ ἐμφανισθῆναι τισίν. ἡ δὲ ῥάμνος τὴν ἁγνείαν συνίστησι· τὸ γὰρ αὐτὸ δένδρον ῥάμνος καὶ ἄγνος ἐστὶ, καὶ τάχα διὰ τὸ συγγενὲς τὸ φυτόν τῷ παρὰ θεῷ ταύτῃ ῥάμνος καὶ ἄγνος προσηγορεύθη, ῥάμνος μὲν παρὰ τὸ ξερόμνιον καὶ καρτερόν πρὸς τὰς ἡδονάς, ἄγνος δὲ παρὰ τὸ διὰ παντὸς ἁγνεύειν. ὅθεν καὶ τὸν Ἡλίαν, ἐκ προσώπου τῆς Ἰεζάβελ γυναικὸς φεύγοντα, λόγος ὑπὸ ῥάμνον ἐλθεῖν πρῶτον καὶ εἰσακτεθῆναι καὶ λαβεῖν τροφήν, ὅτι τῶν φευγόντων τὸν οἶσρον καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν ἡδονὴν τὸ καταγώγιον
 511 **H.** καὶ ἡ σκέπη τὸ τῆς ἁγνείας ἐβλάστησε ξύλον, ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ ἀρχιπαρθένου Χριστοῦ βασιλεύσαν τῶν ἀνθρώπων. ταύτην γὰρ μόνην τὴν τῆς ἁγνείας βασιλείαν ἀπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας ἀμεταμελητὶ προσήκαντο οἱ ἄνθρωποι, ἐκείνης τῶν προδεδωμένων αὐτοῖς ἐντολῶν πρὸ τῆς Χριστοῦ παρουσίας κατὰ τάχος βασιλείας ἐαυτὰς ἀφηνιάζοντες, καὶ τῇ ἀντιμίμῳ μᾶλλον πειθαρχεῖν καὶ ὑπ' αὐτῆς βασιλεύεσθαι προαιρούμενοι, εἰ καὶ μεταμελόμενοι πολλάκις ἐπεζήτησαν πάλιν τὴν πρὸς θεῷ δεδομένην αὐτοῖς βασιλικωτάτην ἐντολήν καὶ ἀνακαινισμὸν τῶν διαφθαρέντων αὐτῶν ἐκ κακίας ψυχικῶν κατορθωμάτων. παραδιδόμενοι γὰρ εἰς χεῖρας ἐχθρῶν καὶ πάθη ἀτιμίας, ἐπεζήτησαν βασιλεύεσθαι τῇ ἐντολῇ καὶ τοῖς προστάγμασι τῷ θεῷ, ἵνα γένηται αὐτοῖς λύσις τῶν πολυπλόκων συμφορῶν καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν κακῶν. αἱ δὲ διὰ τὸ προσόζειν αὐτῶν καὶ ἀνιάτως ἔχειν τὰς τῆς ψυχῆς

α. 7. τὸ add A. 10. τιθεῖσα B. 12. ἀναγωγικῶς] ἀναλόγως AB. Κριτὰς] 9, 8. 14. ἐαυτῶν] libri ἐαυτῶ. εἶπον γ. 17. ξύλα] ξύλα πάντα B. 21. post ἀμπέλω cum AB omisi καὶ ἔως τοῦ. τὴν ῥάμνον A, ut addatur πρὸς. 34. τῷ A: τοῦ γ. 36. μωσῇ AB. 38. τῇ σωτηρίᾳ.
 β. 2. παιδ. τοῖς τέτρασι γ. 5. τροφήν AB: τροφὴν γ. 11. εἰς A: τὴν εἰς γ. 12. ἐλεον A. 17. παρὰ θεῷ γ. 21. Ἰεζ. καὶ γυναικὸς γ. 33. μεταμελόμενοι γ.

μύλωπας ἐκ ἐβούλοντο βασιλεύειν αὐτῶν, μέχρις ὃ
θεὸς τέταρτον κατελείψας τὸν ἄνθρωπον τὴν ἀγνείαν
ἀπέσειλε βασιλεύσαι, ἣν ῥάμνον ἀκολουθῶς ἐκάλεισεν
ἡ γραφή· ἥτις καταναλώσασα τὰς ἡδονάς, καὶ ἀπει-
λήσασα λοιπὸν, εἰ μὴ αὐτῇ πείθονται πάντες κ' ἐν 5
ἀληθείᾳ προσέρχοιντο, πυρὶ καταδαπανῆσαι πάντας·
ἔκετι γ' μετὰ ταύτην ἔσεαθ' νόμον ἢ διδασκαλίαν
ἑτέραν, ἀλλὰ κ' κρίσιν καὶ πῦρ· καὶ διὰ τῆτο λοιπὸν
ἀπ' ἐντεῦθεν δικαιοπραγεῖν ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο καὶ

πιστεύειν βεβαίως τῷ θεῷ καὶ ἀποχίζεσθαι τῇ διαβολῇ. 10
ὅτι σημειωτέον ὡς οὗτος ὁ διάλογος, ὃ ἐπιγραφῇ
συμπόσιον ἢ περὶ ἀγνείας, παρὰ πολὺ ἐξι νενοθευμέ-
νος· εὐρήσεις γ' ἐν αὐτῷ παραβεβλημένας κ' Ἀρεια-
τικὰς δοξοκοπίας καὶ ἑτέρων τινῶν κακοδοξούντων
μυθολογήματα.

ὅτι σημειωτέον τί ποτέ ἐστι τὸ κατ' εἰκόνα, ὃ μόνος
ἐξηκέναι λέγει ἄνθρωπος τῶν ὑπὸ θεῷ γεγεννημένων.

965 R. ἔδὲ γ' "ἂν εὐροί τις ἐπ' ἀνθρώπου τι τῶν τιμίων, ἔ μὴ
κ' ἀγγέλων μετέχε φύσις. ἔτε γ' τὸ ἀθάνατον, κ' γ' κ'
ἄγγελος, ἔτε τὸ αὐτεξέσιον· εἰ γ' ὅτι ἀγγέλοις κατὰ 20
τὸν θεολόγον ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ ῥοπή, κατὰ
τῆτο ὅρα ὅτι μὴδ' ὅλως δυνατόν τὸ κατ' εἰκόνα τῆτο
ἐννοεῖν. εἰ δὲ τὸ ἀρχικὸν λέγεις (ἀρχεῖν γ' τῶν ἰχθύων
καὶ τῶν ἄλλων ὁ ἄνθρωπος πρὸς θεῷ ἡξίεται ἐν τῇ
τῆς κοσμογενείας ξυγγραφῇ), ἔδ' ἔτις ἀλλοτριώσεις 25
τὸν ἄγγελον· ἀρχεῖν γ' τῶν ἀγγέλων τὰς πλείους ἔθνας
καὶ φυλὰς παρὰ τῆς γραφῆς ἰδίως δεδιδάγμεθα. εἰ
δ' ὅτι μὴ χειροῦθεις αὐτοῖς τὰς ἀρχομένους τελοῦσι
τὴν διαφορὰν εἰσάγεις, καθάπερ ἐκεῖνοι τὰ πολλὰ τῶν
ζώων, ἔδὲν πρὸς τῷ γέλῳ κομπάζεις· ἔδὲ γ' ἔ εἰκόνα 30
φέρειν ὁ ἄνθρωπος λέγει, χειροῦθεις τὰς ἀρχομένους
(ἄπαγε) δεικνύει. τί οὖν ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα; ὅσοι γ'

512 H. τὴν τῆ σωματικῇ "χήματος εὐπρέπειαν ἐρῶσαφώδησαν,
πρὸς τοῖς μυρίοις ἐλέγχῳ, ἔδὲ τῆς πρὸς τὸν ἄγγελον
κοινωνίας κατὰ τῆτο, ὅπερ ἐστὶ τὸ ζητέμενον, τὸν ἄν- 35
θρωπον ἡλευθέρωσαν· ἀνθρωπόμορφον γ' αἱ θεαῖαι
γραφαὶ τὰς ἀγγέλους ἡμῖν ἐνδεδύσθαι χῆμα ἐπετύπωσαν.
εἰ δὲ τὸ δημιουργικὸν καὶ πρακτικὸν εἰς ὑπαρξιν τὸ
κατ' εἰκόνα φυλάσσειν ἔχεις ἐπ' ἀνθρώπου (δημιουργεῖ
γ' θεὸς τὸ πᾶν, ἀφράδως καὶ ἀνεπινοήτως προάγων 40
τὰ μὴ ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος ἐνίοτε μὲν ἐκ τῆς

ἰδίας ἐσίας καὶ φύσεως σπορῶς καταβολῇ ὁμοιον ἄν-
θρωπον γεωργῶν, ἐνίοτε δὲ τέχνη πολλὰ τῶν τεχνη-
τῶν δημιουργῶν, εἰ καὶ μὴ ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς
ὄντος), ἀλλὰ κ' τῆτο τι πιθανὸν ἔχον ῥαδίως ἐλέγχεθ'.
οἱ [τε] γ' μονάζοντες, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν φυλάσσειν
τὸ κατ' εἰκόνα παντὸς ἀνθρωπίνου [τεχνήματος ἢ]
τεχνάσματος ἀνωτέρω ἑαυτὰς ἐργασάμενοι, ἄθλιοι ἂν
φανεῖν, τὸ κατ' εἰκόνα δι' αὐτὸ ἐκεῖνο ἀπολέσαντες.
τί οὖν τὸ κατ' εἰκόνα; ἢ τῶν ἀρετῶν δι' ἐπιμελείας
κτῆσις· ἄγγελοι μὲν γ' ἔχουσιν ἀρετήν, ἀλλ' οὐ τὴν δι'
ἐπιμελείας καὶ κόπης, ὅτι μὴ μεθέλκοντο ὑπὸ κακίας,
δοξάζονται. ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο συγχωρηθῇ, ἄκοπον
ἀρετῶν κτῆσιν τοῖς ἀγγέλοις ἀποκεκληρωθῇ, ἢ κ' ἔτοι
τὸ κατ' εἰκόνα τῷ ἀκόπως ἔχειν θεῷ μᾶλλον πλησιά-
15 ζοντες ἔξουσιν, ἢ εἰ μὴ ἔτοι, πολλῷ μᾶλλον ἔδ' ὁ ἄν-
θρωπος, ὅτι μετὰ ταύτης ἢ πρὸ ταύτης τὴν κτῆσιν πολ-
λῶν ταράχων κ' πόνων ἐμπιπλάμενος ταύτην ἐκδέχεθ'.

238.

Ἀνεγνώσθη ΙΩΣΗΠΟΥ ἡ ἀρχαιολογία· ἥς ἡ ἐκλο-
γή, ὅσα τε ἱστορεῖ περὶ Ἡρώδου, καταλέγει, τὴν τε ἀνοι-
κοδομὴν τῆ ναῦ, ὅπως τε τὴν Ἰσδαϊκὴν ἐπεισῆλθε βα-
σιλείαν, καὶ ὅπως αὐτῇ τὴν ἀρχὴν οἱ ἐκ γένους διεδέ-
ξαντο, ὅπως τε αὕτη εἰς ἀριστοκρατίαν καταλέλυτο, τὴν
προσασίαν τῇ ἔθνους τῶν ἀρχιερέων ἀναδεξαμένων, κ'
25 ὅσα ἄλλα τέτοις συνδιαπλέκεται.

ὅτι Ἰώσηπος πρὸς τῷ τέλει τῆς ιε' κατὰ τὴν ἀρ-
χαιολογίαν ἱστορίας, δεκτωκαδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας

"Ἡρώδην ἀνύοντα τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεών, ὃν ἔκτισε 968 R.

Σολομῶν ὁ βασιλεὺς, καταστραφέντα δὲ πάλιν οἱ ἐκ
Βαβυλῶνος ἀναχθέντες αἰχμάλωτοι Ἀραβεῖς τῇ Περ-
σῶν βασιλείᾳ συναραμένους αὐτοῖς ἀνέστησαν ἐν ε' ἔτεσι
κ' μ', τῆτόν φησι τὸν περιώνυμον νεών μετὰ ἔτη ἑξα-
κόσια, ἀνελόντα μὲν τὰς ἀρχαῖας θεμελίους, ἑτέρας δὲ
καταβαλόντα ἐπ' αὐτῶν τὸν Ἡρώδην διπλάσιον τοῦ
προτέρου ἀναστῆσαι· λείπεσθαι γ' τὸν ὑπὸ τῶν αἰχμα-
λώτων τῇ Σολομωντείᾳ μέτροις κατὰ τὸ ὕψος τισίν.
εἶχε δὲ ὁ Ἡρώδης νεὸς μῆκος μὲν πήχεις ρ', ὕψος δὲ
κ' περιττοῖς, ἔς καὶ ὑπέβη τῷ χρόνῳ τῶν θεμελιῶν
συνιζησάντων· ὃ κ' κατὰ τὰς Νέρωνος καιρὸς Ἰσδαῖοι
ἐγνώκεισαν ἐπεγείρειν. οἰκοδομηθῆναι δ' "Ἡρώδην τὸν 513 H.
ναὸν Ἰώσηπος φησὶν ἐνιαυτῷ ἐνὶ κ' μηνσὶν ε', τῶν δὲ

α. 11. ψ — ἀγνείας om AB. 12. ἐξι νενοθευμένος A: γὰρ νενοθευμένος ἐστὶν ε. 37. ἐπετύπωσαν ε. 38. ma-
lim πρακτικόν, et mox ἔχει. 40. γὰρ ὁ θεὸς ε. b. 2. τεχνιτῶν A. 3. μὴ om A. μηδαμῇ μηδαμῶς B,
μηδαμῇ A, μηδαμῶς ε. 4. τι] τὸ corr A. 8. ἐκεῖνο AB: τοῦτο ε. 19. Ἀνεγνώσθη — 26. ὅτι Ἰώσηπος] haec in mg
habet C, ita praefatus εὐρηται καὶ ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ ἔχον οὕτως. qui in textu sola ponit Ἀνεγνώσθη Ἰωσήπου πρὸς τῷ etc.
20. Ἡρώδην A. 28. Ἡρώδην AB: Ἡρώδης ε. 32. ναὸν ε. 34. αὐτὸν ε. 38. ες] ες B et corr A. 41. τῶν] τὸν B et corr A.

περὶ τὸν νεὼν οἰκὼν καὶ περιβόλων ἔτεσιν ὅλοις ἡ'. λίθους δ', ἐξ ὧν ἠγείρετο ὁ νεὼς, λευκὰς μὲν εἶναι καὶ κραταιάς, ἔχειν δ' ἕκαστον αὐτῶν μήκους μὲν πήχεις κ' καὶ ε', ὕψους δὲ ἡ' καὶ εὖρος περὶ ἰβ'. τελεσθῆναι δὲ τὸ ἔργον φησὶν ἐπινοίᾳ τοιαύτῃ. Ἡρώδης πολλή τις 5 ἐγένετο περὶ τὸ ἔργον φιλοτιμία· ἀγείρει ἔν πρότερον ἅπασαν ὕλην, καὶ χίλια αὐτῷ ἁμαξαὶ λίθους ἄγειν εὐτρεπεῖς ἦσαν, ἐργάται δὲ ἄλλοι μὲν μύριοι, τῶν δὲ ἱερέων, οἳ τῶν ἀδύτων ἔργων ἐμελλον ἄπτεσθαι, χίλιοι τοσούτους γ' οἰκοδομεῖν καὶ ξυλουργεῖν ἐξεπαίδευσεν, ἱερα- 10 τικὰς αὐτοῖς ἁπασιν ὠνησάμενος σολάς. καὶ ἦδε ἡ παρασκευὴ θάπτον μὲν ἐλπίδος εἰς πέρας τὸ βέλημα ἠγάγε, μεγάλας δὲ καὶ πολλὰς ἀπὸ τῆς πλήθους τὰς εὐχαριστίας ἐν τοῖς ἄλλοις ἁπασιν ἀχθόμενος Ἡρώδης προῆξένησε. θύει δ' Ἡρώδης ἅμα τῇ συντελέσει τὸν νεὼν βούς 15 τριακοσίας· τῶν δ' ἄλλων Ἰουδαίων ὅσα θύσειαν, ἐδ' ἐγένετο λαβεῖν ἀριθμῷ.

οὗτος Ἡρώδης ἐστὶν ὁ Ἀντιπάτρος τῷ Ἰδαίῳ καὶ τῆς Ἀραβίσης (Κύριος δ' ὄνομα αὐτῇ) παῖς, ἐφ' ᾧ καὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ γέ- 20 νος παρθενικῆς ἀποτίκτεθ' μήτρας· καθ' ἧ καὶ μανεῖς Ἡρώδης τῇ μὲν δεσπότου διήμαρτε, φονεὺς δὲ πολλῶν νηπίων γίνεται. εἰς ὁμότητα δὲ καὶ μισαιφονίαν πάντας ὅσοι τύραννοι ἐπερβαλέαθ' ἐξόρηθ'. καὶ γυναι- 25 κὸς δὲ τῆς Μαρίας (θυγάτηρ δ' ἦν αὕτη Ἀλε- ξάνδρου τῆς Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως παιδὸς, ὅρα σώματος οὐδενὶ χρόνῳ λιποῦσα δεῖξαι ταύτης ἐφά- μιλλον), ταύτης ἔν καὶ δύο τῶν ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γεν- νηθέντων παίδων, Ἀριζοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου, οἳ κύλλει τε καὶ λόγων ἀσκήσει καὶ χειρῶν ἔργοις ἐδέν- 30 ῆττον ἢ ὅτι βασιλέως ἦσαν παῖδες ἀνὰ πάντων ἐφέ- ροντο σόμασι, τέτων συμπάντων διαβολαῖς Ἀντι- πάτρος μανεῖς δῆμιος γίνεθ', πρῶτον μὲν τῆς γαμετῆς, εἶτα καὶ τῶν παίδων, καὶ τελευταῖον Ἀντιπάτρου καὶ αὐτῆς, παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς. νόσῳ δὲ πικρῇ 35 παραδοθείς (ἐλκωσὶς γ' ἐντέρων εἶχε τὸν δύστηνον ὀρθιὸν τε ἄσθμα καὶ ποδῶν λευκὸν γλέγματος οἰδημα, δειναί τε τῇ κώλῳ ἀλγηδόνες, καὶ αἰδοῖς σῆψις σκώ- ληκας ἐμποῖσα, καὶ μυρία ἄλλα) μετὰ πέμπτην [δ'] ἡμέραν τῆς Ἀντιπάτρου σφαγῆς τῷ παιδὸς καὶ αὐ- 40 τὸς τὸν βίον κατέσχεψε, διαβιὰς μὲν ἔτη σύμπαντα

ὁ, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν ζ' καὶ λ'. βασιλεύει δ' οὗτος παρανόμως τε καὶ παρ' ἐλπίδας καὶ αὐτοῦ ἐκεί- 969 R. νου, σπουδῇ μὲν Ἀντωνία τοῦ στρατηγοῦ Ῥωμαίων, χρήμασιν ὑπηρετοῦντος, καὶ Ἀγούρου καταινέσει, ψήφῳ δὲ πρὸς ἀφροσίῳσιν καὶ τῆς βελῆς Ῥωμαίων.

ὅτι Ἡρώδης τῷδε, τῇ πρώτῃ ἐξ ἀλλοφύλων παρὰ τῆς νόμους βασιλεύσαντος Ἰουδαίων, τούτου πατὴρ ἦν Ἰδαμαῖος γένος ἐξ Ἀσκάλωνος· πόλεως, παῖς Ἀντίπα- 514 H. Ἀντίπας καὶ αὐτὸς ἐπικαλούμενος πρότερον, Ἀντίπατρος δ' ἔπειτα. ἔτος πολλῶν μὲν χρημάτων εὐπορῶν, δρα- σήριος δὲ τὴν φύσιν καὶ σασιασῆς τυγχάνων, Ὑρκανῷ τῷ Ἰουδαίων ἀρχιερεῖ δι' εὐνοίας ἐτύγχανεν, Ἀριζο- βέλῳ δὲ τῷ ἀδελφῷ Ὑρκανῷ διάφορος· διὸ πείθει Ὑρ- κανόν, πολλάκις ἐνοχλήσας, τὴν βασιλείαν πάλιν ἀνα- 10 ζητεῖν ἁπασὶ τρόποις, ἣν ἐκείνῃ συγχωρήσαντος ἀφε- λόμενος Ἀριζόβελος εἶχεν ὁ ἀδελφός. αὕτη τῶν ἀδελ- φῶν ἡ εἰς μέγαν κακῶν αἰτία αὐτοῖς τε καὶ γέ- νει καὶ τῷ Ἰουδαίῳ ἔθνει κατέστη, καὶ τῆς εἰς ἀλλο- φύλους τῆς βασιλείας μεταπτώσεως. ἐν τῇ εἰσέσει ταύτῃ 15 πολλὰ φαίνεθ' Ἀντίπατρος ἐπὶ Ὑρκανῷ καὶ Ἀρι- ζοβούλῳ πράξας. τέλος δ' Ἀριζόβουλος μὲν εἰς Ῥώ- μην ἅμα παισὶν ἀχμάλωτος ἄγει, ἐκεῖθεν δὲ φυχὸν πάλιν εἰς τὰ περὶ τὴν Ἰουδαίαν παραγίνεθ', πάλιν τε πολιορκηθεὶς ἐπὶ Ῥωμαίων ἅμα τῷ παιδὶ Ἀντιγόνῳ (οὗτος γ' ἔτυχεν ἐκ Ῥώμης τῷ πατρὶ συμφυγόν) 20 ἀλίσχεθ', καὶ εἰς Ῥώμην ἀναπέμπεθ', καὶ δεθείς κα- τείχετο, βασιλεύσας μὲν καὶ ἀρχιερατεύσας ἔτη γ' μῆνας ε', λαμπρὸς δὲ καὶ μεγάλῳ ψυχῳ ἐν τῇ ἀρχῇ γεγονώς. Ὑρκανῷ δ' ἡ μὲν ἀρχιερωσύνη δίδοται, οὐκέτι δ' ἡ βασιλεία· ἀλλ' ἦν τὸ ἔθνος αὐτονομού- 25 μενον, ἐθνάρχης δ' ὅμως ἀντὶ βασιλέως τῆς δεδο- μένης αὐτῷ ἐξουσίας εἶχεν ὄνομα. Ἀντιπάτρος δ' Ὑρ- κανοῦ ἀρχιερατεύοντος ἐπὶ πλεῖστον τὰ τῆς δυναστείας ἠῤῥετο· Ῥωμαίων τε γ' τοῖς στρατηγοῖς κατὰ τῶν ἀν- 30 θισαμένων συνεμάχει, καὶ τὰ Ἰουδαίων διὰ χειρὸς, τῇ ἀπραγμοσύνῃ καὶ τῷ συγκεχωρηκότι Ὑρκανῷ, αὐ- τὸς εἶχε πράγματα. Ἀριζόβουλον δὲ Ἰούλιος ὁ Καῖ- σαρ, λύσας τῶν δεσμῶν, εἰς Συρίαν κατὰ τῶν Πομ- πηίου πέμπειν ἐγνώκει. ἀλλ' αὐτὸν φθάσαντες οἱ τὰ 35 Πομπηίου φρονεῖντες φαρμάκῳ φθείρουσι. καὶ Σκιπίων δ' ἐπιζείλαντος αὐτῷ Πομπηίου τὸν Ἀριζοβέλῳ παῖδα

α. 1. οἶκον καὶ περίβολον B et corr A. 4. εἰκοσιπέντε ε. 6. περὶ AB: ἢ περὶ ε. 8. εὐπρεπείς B.
10. τοσούτους A: τοσούτων ε. 14. Ἡρώδου ε. 25. μαριάμης A. 27. λιποῦσα B, λιποῦσα A: λείπουσα ε.
32. συμπάντων] οὐν πάντων B et corr A, οὐν συμπάντων ε. 39. μετὰ A: κατὰ ε. δ' om B.
b. 1. ο' mg: libri enim om. 2. καὶ ante αὐτοῦ add A. 11. καὶ εἰς. τυγχάνων B, ὧν καὶ εἰς. Iosephus
Antiq. 14. 1, 3: om participium ε. 12. ἐτύγχανεν add B. 13. δὲ τῷ ἀδελφῷ AB: τῷ ἀδελφῷ ε. 17. μεγάλων
libri μεγάλη. 21. δ' add A. 31. δ' ὅμως] ὅμως δ' A.

Ἀλέξανδρον, ἐπικαλῶντος ἂν πρότερον εἰς Ῥωμαίους ἡμάρτοι, πελέκει διεχρήσατο.

Ἀποδείκνυνθ' δὲ ὑπὸ Ἰουλίᾳ Καίσαρος Ἀντίπατρος μετὰ τὴν κατὰ Πομπηίου νίκην καὶ ἐπίτροπος Ἰουδαίας. ὃς ἐπὶ ταύτην παραγεγονώς Φασαήλῳ μὲν τῷ 5 παιδί Ἱεροσολυμιτῶν καὶ τῶν περίξ τὴν στρατηγίδα ἀρχὴν δίδωσι, τὸν δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδην νέον ὄντα κομιδῇ (πεντεκαίδεκα γ' αὐτῷ ἀπὸ γενέσεως ἔτη ἦν) τῆς Γαλιλαίας ἀποφαίνει ἐπίτροπον, οὐδὲν ὑπὸ τῆς νεότητος τῷ μὴ ἔχει τὸ δεινὸν αὐτῷ καὶ γενναῖον ἐκ- 10 φῆναι κωλυόμενον. καὶ ταῦτα πράττων Ἀντίπατρος, καὶ θαυαζόμενος οὐδὲν ἥτιον ὑπὸ τῷ ἔθνει ἢ κατὰ βασιλέα, ὅμως τῆς πρὸς Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα εὐνοίας καὶ πίσεως ἔδεν ὅλως ἡλλοίωσεν. ἀναιρεῖθ' δὲ Ἀντίπατρος, εἶρον καὶ λαμπρὸν διὰ παντὸς ἀνα- 15 515 Η. φαίνων βίον, ἔξ ἐπιβελῆς φαρμάκῳ, "Μαλίχου τὸν οἰνοχόον χρήμασι πείσαντος εἶξαι τῷ πόματι τοῦ φαρμάκου. Μάλιχος δ' οὗτος Ἰσδαῖος μὲν ἦν, δεινὸς δὲ δόλον ῥάψαι καὶ δοθείσης ὑπονοίας ὄρκοις τὴν ὑπόνοιαν θεραπεῦσαι καὶ ὑποκρίσει φιλίας. ἀλλ' 20 ἔδεν ἥτιον, ὡς ἔοικεν, Ἡρώδῃ τοιαῦτα μηχανᾶσθαι 972 R. φύσιν λαχόντι ἢ καὶ δεινότερῳ περιτυχόν, "δίκην εἰσπραττομένῳ τῷ πατρὶ φόνε, ξιφιδίοις κατακεντέμενος κτείννθ'.

Ἀντίγονος δ' ὁ Ἀριζοβέλῃς παῖς, Φαβίᾳ χρήμασι 25 θεραπευθέντος, καὶ Πτολεμαίᾳ τῇ Μεναίου διὰ τὸ κήδευμα (ἀδελφῇ γ' αὐτῆς ἐγγάμητο) συλλαμβανομένης καὶ ἑτέρων τινῶν, ἐπεχείρησε κατάγειθ' ἐπὶ Ἰσδαίαν. ἀλλ' Ἡρώδης μάχῃ συμπλακὲς νικᾷ καὶ τῆς Ἰουδαίων γῆς ἀπελαύνει, καὶ ὑπὸ Ἱεροσολύμων καὶ 30 αὐτῷ Ὑρκανῷ λαμπρῶς ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐδέχθη παραγεγονώς. καὶ Ἀντώνιος χρήμασιν, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, Ἡρώδῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ Φασαήλῳ τὰς τῶν Ἰσδαίων τετραρχίας δίδωσιν, ἔδεν πρὸς ταῦτα δυσχεραίνοντος Ὑρκανῷ. τῷ δὲ πλήθους τῶν περὶ Ἡρώδην 35 κατηγορούντων ἔδεν πλέον πλὴν τῷ τιμωρίαν ὑπέχειν ἀντὶ τῷ λαβεῖν ὣν ἐπεκάλαν ἐγένετο διὰ τὸ χρήμασιν Ἀντώνιον διεσθάρθαι καὶ Ὑρκανὸν τοῖς περὶ Ἡρώδην τίθεσθαι. ἤδη γ' καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς παιδα Μαριάμην Ἡρώδης ἐγγεγνήτο.

Πτολεμαίου δὲ τῇ Μεναίᾳ τὸν βίον λιπόντος ὁ παῖς λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἀυσανίας. καὶ Πάκορος δὲ

ὁ βασιλέως παῖς καὶ Βαζαφαρμάνης σατράπης Πάρθος κατέχον τὴν Συρίαν. Ἀυσανίας δὲ τὸν σατράπην ἔχων σὺν αὐτῷ ποιεῖται πρὸς Ἀντίγονον τὸν Ἀριζοβέλῃς φιλίαν· καὶ Ἀντίγονος ὑπικνεῖται Πάρθοις χίλια τάλαντα δώσειν καὶ πεντακοσίας γυναῖκας, εἰ τὴν πατρίαν ἀρχὴν ἀποδώσουσιν Ὑρκανὸν ἀφελόμενοι καὶ τὰς περὶ Ἡρώδην ἀνέλοιεν. διὸ Πάκορος καὶ Βαζαφαρμάνης κατάγασιν Ἀντίγονον, καὶ πολέμου αὐτοῖς ὑπὸ τῶν περὶ Ἡρώδην συστάντος πολλοὶ ἀφ' 40 ἑκατέρων κτείνονθ', εὐδοκιμῶντος μάλιστα τοῖς πόνοις Ἡρώδου. τέλος Ὑρκανὸς καὶ Φασαήλος δόλῳ συλλαμβάνεθ' ὑπὸ Πάρθων· καὶ ὁ μὲν Φασαήλος τῶν ἐχθρῶν προφθάσας τὴν σφαγὴν, πέτρα τὴν κεφαλὴν προσαρύξας ἔξεισι τῷ βίον, Ὑρκανὸς δὲ δέσμιος εἴ- 45 χετο. καὶ οἱ Πάρθοι λοιπὸν τὰ Ἱεροσόλυμα λαβόντες, μόλις αὐτὰς Ἡρώδῃ δεινότητι γνώμης καὶ τάχει τῷ προμηθεῖ καὶ χειρῶν ἀρετῇ σὺν τῇ γενεᾷ διαφυγόντος, τὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν διήρπαζον χρήματα πλὴν τῶν Ὑρκανῷ (π' δ' ἦν τάλαντα), καὶ ἔτιως εἰς 50 τὴν πατρίαν ἀρχὴν Ἀντίγονον ἐγκαθιστῶσιν. Ἀντίγονος δ' Ὑρκανῷ τῷ θείῳ ὑπὲρ τῷ μὴ πάλιν ἀναλαβεῖν τὴν ἱερωσύνην (τὸ γ' σεσινωμένον κατὰ τι τοῦ σώματος μέρος ἀπείρηθ' Ἰσδαίοις ἱερῶσθαι) περετέμνει τὰ ὦτα, καὶ Πάρθοις ἄγειν σὺν αὐτοῖς δίδωσιν.

Ἡρώδης δ' ἔδαμῶς ἠρέμει, ἀλλὰ πρῶτον μὲν εἰς Μάλιχον τὸν Ἀράβων ἀπῆει βασιλέα, ἐπικερσίαν κατὰ πατρίαν φιλίαν ἐλπίδας ἔχων εὐρεῖν· ἀποτυχὼν "δέ 516 Η. ἐπὶ Βρεντήσιον πρὸς Ἀντώνιον τὸν Ῥωμαίων στρατηγόν, κατέειπεν εἰς Ῥώμην σὺν αὐτῷ ἀνάγειθ', ἀπολοφυράμενος τὰ συνεχευόμενα καὶ τὸν τῷ ἀδελφοῦ θάνατον. ἐποιεῖτο δὲ γνώμην τῷ τῆς γαμετῆς ἀδελφῷ, Ὑρκανοῦ δὲ θυγατρὸς παιδί, εἰ πως δύναίτο, τὴν βασιλείαν καταπράξασθαι· αὐτῷ γ' ἀνέλπισον ἦν παντάπασιν ταύτην περιελθεῖν ἀλλοφύλῳ ὄντι. ἀλλ' Ἀν- 55 τώνιος καὶ Ἀὔγουστος, σύμψηφον λαβόντες τὴν βεβλήν, καὶ βασιλέα Ἰουδαίων ἀποφαίνεσσι, καὶ κατὰ Ἀντιγόνου πολλάκις αὐτῷ συμμαχήσαντες μετὰ πολλὰς σφαγὰς καὶ πολέμους Ἀντίγονον μὲν αἰχμάλωτον ἄγασσι, Σοσ- 60 σίς στρατηγὸς Ῥωμαίων τέλος τῷ τοῖς πολέμοις ἐπιθε- 40 μένῃ, αὐτῷ δὲ τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπὶ μᾶλλον κρατύνουσιν. Ἀντώνιος δὲ ὁ στρατηγὸς λαβὼν αἰχμάλωτον τὸν Ἀν- 65 τίγονον "δέσμιον ἔγνω μέχρι τῷ θριάμβει φυλάττειν· 973 R.

a. 5. ἐπ' αὐτὴν 5. 7. ἀρχεῖν 5. 12. κατὰ βασιλέα A: καὶ βασιλέως 5. 15. ἀναβαίνων A. 24. κτείν-
νται A. 26. μεναίου A: μεναίου 5. apud Iosephum est Μενναίου. 30. Ἱεροσολυμιτῶν Scaliger.
b. 6. ἀποδώσουσιν] αὐτῷ δώσουσιν A. 19. πλὴν — τάλαντα om A. 28. τὸν] τῶν A.

μαθὼν δὲ νεωτερίζειν τὸ Ἰσθαίων ἔθνος ἐκ τῆ πρὸς Ἡρώδην μίσους, τῆτον ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπελέκισεν. Ὑρκανὸς δ', ἐπεὶ Ἡρώδην βασιλεύειν ἤκουσεν, ἐδείθη Φραάτου βασιλέως, καὶ συνδεθέντος Ἡρώδα ἀγίεται εἰς τὴν πατρίδα, πολλῶν ἐλπίας παρ' Ἡρώδῃ 5 τυχεῖν. Ἡρώδης δὲ χήματα μὲν εὐνοίας καὶ τιμῆς τῆς πρωτεύουσας πολλὰ εἰς αὐτὸν εἰδείκνυ, ἐν ὑσέρῳ δὲ διαβολὰς ἐπενεγκὼν δωροδοκίας καὶ τῆς πρὸς Ἀραβας προδοσίας ἀνείλεν ἄνδρα ὑπὲρ τὰ π' ἔτη ἐνιαυτῷ ἐν μετὰ πολλῆς καὶ ἀφάτης τῆς ἐπιεικειᾶς καὶ ἀπραγμο- 10 σύνης βεβιωκότα. καὶ Ἀριστόβαλον δὲ τὸν νύωνόν μὲν Ὑρκανῶ Μαριάμνης δὲ τῆς γαμετῆς ἀδελφόν, ἐνοχλησάσης Ἀλεξάνδρου τῆς τῶν παιδῶν μητρὸς καὶ αὐτῆς Μαριάμνης, ἀρχιερεῖα μὲν καθίστησιν ἱς ἔτος ἄγοντα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐν Ἱερουσολύμοις 15 βήθραις ἐναποπνιγῆναι κατεπράξατο. ἀλλ' Ἡρώδης μὲν τοιούτος, καὶ οἷος εἶναι προεῖρηται.

ὅτι τελευτῶν Ἡρώδης Ἀρχέλαον τὸν υἱὸν διατίθεται, Καίσαρος διδόντος, τῆς βασιλείας γενέσθαι διάδοχον. Καίσαρ δὲ (ὁ Αὔγουστος δ' ἦν) τῆς ἡμισείας 20 Ἀρχέλαον ἀποφύνας κύριον, καὶ βασιλείᾳ τιμήσιν εἰπεν, εἰ ἐπιεικῶς καὶ δικαίως τὴν ἀρχὴν μάθοι χειρίζοντα· τὴν δ' ἄλλην μοῖραν διελὼν τετράρχας Φίλιππον καὶ Ἀντίπατρον, καὶ αὐτὰς Ἡρώδα παῖδας ὄντας, καθίστησιν. ἀλλ' Ἀρχέλαος ἐπεὶ ὡμῶς καὶ κατὰ τὸν 25 πατέρα Ἰσθαίων ἦρχε, Καίσαρος δεηθέντων τῶν τυραννεύμενων δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἐκπέπτωκε, καὶ Βιένναν οἰκεῖν τῆς Γαλλίας καταδικάζεται, καὶ μεταπίπτει ἐντεῦθεν ἡ Ἰσθαία ἐκ βασιλείας εἰς ἐπαρχίαν.

ὅτι Ἡρώδης ὁ τετράρχης Γαλιλαίας καὶ Περαιᾶς, 30 παῖς Ἡρώδης τῆς μεγάλης, ἡρώδῃ (ὡς Ἰώσηπος φησιν) ἀδελφῶ Ἡρώδῃ γυναικᾷ ὄνομα Ἡρωδιάδα· ἀπόγονος δ' ἦν αὕτη τῆς μεγάλης Ἡρώδης, Ἀριστοβάλῳ τῷ παιδί, ὃν ἐκεῖνος ἀνείλε, γεγεννημένη· ἦν δ' αὕτῃ καὶ ὁ ἀδελφὸς 31 Ἡ. Ἀγρίππας. "ταύτην Ἡρώδης τὰνδρὸς διαζήσας ἡγά- 35 γετο γυναικᾷ. ἔτιός ἐστιν ὁ τὸν μέγαν ἀνελὼν Ἰωάννην τὸν πρόδρομον, δεδιώς (Ἰώσηπος φησιν) μὴ τὸ ἔθνος αὐτῆς διαζήσῃ πάντες γ' δι' ὑπερβολὴν ἀρετῆς τοῖς Ἰωάννη λόγους εἶποντο. κατὰ τῆτον καὶ τὸ σωτήριον ἐγεγόνει πάθος.

ὅτι Ἀγρίππας ὁ Ἡρώδης μὲν ἀπόγονος τῆς πρώτης, Ἀριστοβέλης δὲ τῆς ἀνηρημένης παῖς, ἀδελφὸς δ' Ἡρω-

διάδος, μυρίαὶς τύχαις καὶ μεταβολαῖς περιπεσὼν ὅμως ἐκ φυλακῆς καὶ δεσμῶν, οἷς αὐτὸν κατεχόμενον Τιβε- 5 ριος Καίσαρ τελευτῶν ἀπολελοίπει, ἐκ τῶτων ἀπαλλαγείς Γαῖος Καίσαρος προνοία καὶ βασιλεὺς χειροτονεῖται τετραρχίας Φιλίππου (Ἡρώδης δ' ἦν ἕτος ἀδελφὸς τῆς πρώτης), προσλαμβάνει δὲ καὶ τὴν Ἀυσανίς τετραρχίαν, καὶ ἀποπλεῖ πρὸς τὴν Ἰσθαίαν, πάντων ἐν ἐκπλήξει καὶ θαύματι τὸ τῆς μεταβολῆς ἀθρόον ποιεμένων. μεθ' ὧν καὶ Ἡρωδιάς ἐκπεπληγμένη και- 10 ρίαν δέχεσθαι πληγὴν ἐκ φθόνου, καὶ ἐκ ἀνείε διανοχλῆσα τὸν ἄνδρα, ἕως κατειργάσατο ἀνελθεῖν εἰς Ῥώμην καὶ βασιλείαν ἐαυτῷ σπαθὴν ποιεῖσθαι καταπράξασθαι. ἀλλ' ὁ μὲν ἀνῆγει σὺν αὐτῇ, εἶπετο δ' Ἀγρίππας, καὶ καταλαμβάνει ὅστις κατάραντας. κατηγορήσας δ' Ἡρώδην 15 παρὰ Γαῖῳ Καίσαρι ὡς δύνους εἶναι Ῥωμαίοις αἰετῶντα (Ῥωμαίων μὲν γ' ἔτι περιόντος πρὸς Ἰανὸν ἐχθρὸν 976 R ὄντα Ῥωμαίων θείσθαι φίλιαν, καὶ νῦν δὲ πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθων βασιλέα τὰ αὐτὰ φρονεῖν κατὰ Ῥωμαίων) παρασκευάζει ἀντὶ τῆς ὀνειροποληθείσης βασιλείας τῆς τε οἰκείας ἐκπεσεῖν τετραρχίας καὶ εἰς 20 Λουγδοίνων αἰδία φυγῇ ζημιωθέντα ἐλαθῆναι. καὶ Ἡρωδιάς δ' ἐκοῦσα τῷ ἀνδρὶ συμφυγαδεύεται· τὴν δὲ τετραρχίαν αὐτοῦ Γαῖος Ἀγρίππᾳ προστίθῃσι. τοῦτον τὸν Ἀγρίππαν πρὸς ἀντιδιαβολὴν τοῦ υἱοῦ καὶ μέγαν Ἀγρίππαν καλοῦσι, καὶ εἰς τὸ μάλιστα 25 κεχαρισμένον Ἰώσηπος φησιν Ἰουδαίων ἄρξαι. οὗτος ἐκεῖνοίς, ὡς ἔοικε, χαριζόμενος καὶ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννη μαχαίρᾳ ἀνείλε, καὶ τὸν κορυφαῖον τῶν μαθητῶν Πέτρον ἐπεχείρησεν, εἰ καὶ διή- 30 μαρτεν, ἀνελεῖν. οὗτος ἐθῆτα ἀργύρου πεποιημένην περιθέμενος καὶ τῷ πλήθει δημηγορήσας, ἐπεὶ φωνὰς παρ' αὐτῶν μετὰ τὸ ὑπερβολὴν κολακείας ἔχειν καὶ ἀσεβείας εἰς ἕχατον ἤκειν ἀκέων ἐκ ἐπετίμησε, πα- 35 ραντικά δίκην δίδωσιν· ἀλγῆματος γ' αὐτῷ κατὰ γὰ- 40 ἱσθαίαν τε καὶ Σαμαρείαν καὶ Καισάρειαν Καίσαρος δόν- 45 τος προσεκτήσατο. ἔτιος Ἀγρίππας τελευτῶν, τῆς βε- 50 βῶνος (τῆς πτηνῆς δὲ γένους παρὰ Ῥωμαίοις ἐστὶν ἔτω

a. 11. νύωνόν A: νύων c. μὲν om A. 12. Μαριάμνης om A. 15. ἱεροῦντι A. 19. διδόντος c.
28. βιένναν A: βιαινναν c. Γαλιλαίας c. 34. ἀνείλε — p. 318 b 20. ἐπιστῆναι om A. 37. φησι om C. 38. τοῖς add C.
b. 15. Ῥωμαίοις C: εἰς Ῥωμαίους c. 16. Ἰανόν] Σηϊανόν Hoeschelius. 27. Ἰάκωβον om C. 32. τὸ — ἤκειν] malim τοῦ — ἡκούσας. 42. γένους C: γένος c.

518H. καλούμενον ζῶον) πρὸ πάντε τῆς τελευτῆς ἡμερῶν ὑπὲρ κεφαλῆς φανέντος, ὃ καὶ τὴν βασιλείαν προσ-
αγγεῖλαι νομίζει Ἰωσήπος. τελευτῇ δ' ἔν παῖδας λιπὼν
δ', ἄρρενα μὲν Ἀγρίππαν, ἰς ἔτος ἕγοντα, θηλείας
δὲ γ', Βερενίκην Μαριάμην καὶ Δροσίαν. ὣν ἡ μὲν 5
ἔτος ἄγουσα ἰς Ἡρώδη πατρὸς ἀδελφῷ ἐγεγάμητο,
Μαριάμην δ' ἠνέετο δέκατον καὶ Δροσίαν ἔκτον· ἃς
οἱ Σεβαστῆροὶ κατ' ἐδεμίαν ἄλλην πρόφασιν πλὴν τῆ
μανῆναι ἀρπάσαντες ἀθρόον καὶ πορνείοις ἐγκαταστή-
σαντες, πᾶσαν αὐταῖς ὕβριν ὀρητὴν καὶ ἄρρητον ἐπε- 10
δείξαντο. οἷς χαλεπήρας Κλαύδιος ὁμῶς οὐδὲν ἄξιον
τῆς παρανομίας εἰσεπράξατο.

ὅτι Ἀγρίππας ὁ τῷ Ἀγρίππῃ παῖς τελευτήσαντος
αὐτῷ τοῦ πατρὸς εἰς Ῥώμην ἀπαίρει· Κλαύδιος δ'
αὐτῷ τὴν πατρῴαν ἀρχὴν ἐγνώκει χειρίζειν, ἀνακοπεῖς 15
δ' ἐνίων βελαῖς τὸ νέον τῆς ἡλικίας Ἀγρίππα αἰτια-
σάμενων, Φάδον μὲν ἐπίτροπον ἐκπέμπει τῆς Ἰουδαίας,
Ἀγρίππαν δὲ Χαλκίδος, Ἡρώδης τελευτήσαντος τοῦ
ταύτης ἔχοντος τὴν βασιλείαν, εἰς βασιλέα καθίστησι.
μετὰ δὲ τέταρτον ἔτος δωρεῖται αὐτὸν τῇ τε Φιλίππῃ 20
τετραρχίᾳ καὶ Βαταναίᾳ, προσθεῖς αὐτῷ καὶ τὴν Τρα-
χωνίτιν· Ἀυσανὶς δ' αὐτῇ τετραρχία ἐγεγόνει. καὶ ταῦτα
δὲς ἀφαιρεῖται τὴν Χαλκίδα. Ἀγρίππας δὲ Δροσίαν
τὴν ἀδελφὴν Ἀζιζῷ τῷ Ἐμέσων βασιλεῖ περιτιμηθέντι
δίδωσι γυναικᾶ· Ἐπιφανὴς γ' Ἀντιόχῃ, καίτοι ὑπο- 25
χόμενος, ἐκ ἐδέχετο τὴν περιτομήν, ἐξ ἧ καὶ ἡ τῆς
ἐγγνήσεως διάλυσις ἠκολούθει. Δροσίαν δὲ καὶ Ἀζιζὸν
διαλύει, καὶ Φήλικι τῷ τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπῳ, πολλὰ
σπαδύσαντος ἐκείνου διὰ τὸ κάλλος, γαμεῖται. καὶ Μα-
ριάμην δὲ δίδωσιν Ἀρχελάῳ παιδὶ τῷ Ἐλκιῷ, ὃ καὶ 30
977R. ζῶν ὁ πατὴρ ἠρμόσατο· ἥ ἐξ ὧν τίκεται Βερενίκη.
Κλαυδίος δὲ τελευτήσαντος Νέρων καταστὰς διάδοχος
δωρεῖται Ἀγρίππαν μοῖρα τινὶ τῆς Γαλιλαίας, Τιβε-
ριάδα καὶ Ταριχαίαν κελεύσας αὐτῷ ὑπακῆειν, προσ-
τίθησι δὲ καὶ Ἰβηλιάδα πόλιν τῆς Περσίας, καὶ κώμας 35
τὰς περὶ αὐτὴν δέκα. ἔτος ἐξιν Ἀγρίππας, ἐφ' οὗ ὁ
θεῖος Παῦλος Φίλῃς συνεδριάζοντος ἐδημηγόρησεν.

ὅτι μετὰ Φάδον ἐπίτροπον Ἰουδαίας Κεμανὸς πέμ-
πεται μεθ' ὃν εἰς Ῥώμην ἀναχθέντα ἐπ' αἰτίαις Φήλικος
πέμπεται μεθ' ὃν Φίλῃς, εἰτα Ἀλβίνος, λοιπὸς Φλω- 40
ρος. ὁ δευτέρῳ ἔτι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν παρ' αὐτῷ
κακῶν ὁ πρὸς Ῥωμαίους Ἰουδαίων πόλεμος ἀρχὴν δέχετο,
Νέρωνος ἔτος δωδέκατον ἐν τῇ ἀρχῇ διανύοντος.

ὅτι Ἀνανὸς ὁ Ἀνάνη παῖς τὴν ἀρχιερωσύνην πα-
ραλαβὼν, ἀφαιρεθέντος αὐτὴν Ἰωσήπου, θρασὺς ἦν καὶ
τολμητὴς διαφερόντως· αἵρεσιν γ' τὴν Σαδδουκαίων
μετῆει· οὗτοι γ' ὅμοι τε περὶ τὰς κρίσεις καὶ πρὸς
πᾶσαν ἀνθάδειαν ἔτοιμοι. ἔτος ἔν ὃ Ἀνανὸς Φίλῃς 5
μὲν ἐν Ἰουδαίᾳ τελευτήσαντος, Ἀλβίνος δὲ ὑπὸ κατα- 519H.
λαβόντος, ἀνθεντήσας καθίζει συνέδριον, καὶ Ἰάκωβον
τὸν ἀδελφὸν τῷ κυρίῳ σὺν ἑτέροις, παρανομίαν αἰτια-
σάμενος, λίθοις ἀναιρεθῆναι παρασκευάζει. ἐφ' ὃ τῶν
Ἰουδαίων ὑπεραληθήσαντες οἱ ἐπιεικέστεροι, καὶ αὐτὸς
Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς, ἐκβάλλουσιν ἄρξαντα μηνὶ γ',
Ἰησὲν δ' ἀντ' αὐτῶ τὸν Δάμνεον ἐγκατέστησαν.

ὅτι Ἀαρὼν τελευτήσαντος, Μωϋσέως ἀδελφῷ, οἱ
παῖδες ἐκδέχονται τὴν ἀρχιερωσύνην, εἰτα ἐξῆς οἱ τέ-
των ἔκγονοι· νόμος γ' μηδένα ἢ τὸν ἐξ αἵματος Ἀαρὼν
τὴν ἀρχιερωσύνην εἰσδέχεσθαι πάτριος ἐκράτει. ἐγένοντο
ἔν ἀπὸ Ἀαρῶνος μέχρι Φανάσε τῷ κατὰ τὸν πόλεμον
ὑπὸ τῶν σασιασῶν ἀναδειχθέντος ἀρχιερέως π' ἔτη.
ἐκ τέτων ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγῆς, ἐν ᾗ καὶ ἡ
σκηνὴ ἐπήγνυτο, μέχρι τῷ νεῷ ὃν ἠγείρεν ὁ βασιλεὺς
Σολομῶν, ἀρχιεράτευσαν δεκατρεῖς, τὴν ἀρχιερωσύνην
διὰ βίης καταχόντες ἕκαστος. ἐγένετο δὲ αὐτῶν ἀριζο-
κρατορικὴ μὲν ἡ πρώτη πολιτεία, εἰτα μοναρχία, εἰτα
βασιλείων ἡ τρίτη. ἀπὸ γὰρ τῆς ἀπ' Αἰγύπτου ἐξόδου
ἕως τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις νεῷ τῆς οἰκοδομῆς ἔτη γί-
νεται ἰβ' καὶ γ'. μετὰ δὲ τοὺς ιγ' ἀρχιερεῖς καὶ τὴν
οἰκοδομὴν τοῦ νεῷ ι' καὶ ἡ τὴν ἀρχιερωσύνην ἔχον
ἀπὸ Σολομῶνος βασιλείως ἐν τῷ νεῷ ἱερόμενοι, ἕως
Ναβουχοδονόσορος ὁ Βαβυλωνίων βασιλεὺς τὸν νεῶν
ἐμπρήσας αἰχμαλώτους τὸ Ἰουδαίων ἔθνος εἰς Βαβυ-
λῶνα μετήνεγκεν Ἀμαίε ἐκ τῆς ἀρχιερέως. τέτων χρό-
νος ἐστὶ τῆς ἀρχιερωσύνης τῆς', μηνες ε', ἡμέραι ι'.
μετὰ δὲ τὴν ἄλωσην ἐτῶν ο' διελθόντων Κῦρος ὁ Περ-
σῶν βασιλεὺς τὰς αἰχμαλώτους ἀπέλυσεν εἰς τὴν ἰδίαν
ἐλθεῖν πατρίδα. εἰς ἔν τῶν ἀναχθέντων αἰχμαλώτων
λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ἐκεῖθεν οἱ ἐξ αὐτῶ
ἔκγονοι ἰε' μέχρις Ἀντιόχου τῷ Εὐπάτορος, πολιτείας
ἔσσης ἐν αὐτοῖς δημοκρατορικῆς. καὶ τέτων δὲ χρόνος
ἔτη νιδ'. πρῶτος δ' ἔτος Ἀντιόχου καὶ ὁ στρατηγὸς
αὐτῷ Ἀυσίας τὸν Ὀνίαν, ὃ Μενέλαος ἐπὶ κλῆν, παύσει
τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βεροίᾳ, καὶ ἀντι-
καθιστῶσιν Ἰάκιμον, γένος μὲν τῷ Ἀαρῶνος, ὁ τῆς αὐ-
τῆς δ' οἰκίας. διὰ τῆς το καὶ Ἀνανίας ὁ τῷ τελευτή- 980R.

a. 2. ὦ — προσαγγεῖλαι] immo ὃν — προσαγγεῖλαι. cf. Archaeolog. 18, 6, 7. 15. χαρτῆιν pr C. 31. τίκετ. καὶ
καὶ Βερ. 5. b. 10. οἱ libris deest. 15. τὸν] τῷ C. 31. ἀμαίε ἐκ τῆς C: Ἀμαίη ἐκ τῆς 5. legendum ἀμα' Ἰωσεδαν: sic
enim Iosephus. Hoescheli. Ἰωσάδοχος vel Ἰωσάδωκος est Archaeol. 10, 8, 5 et 6. 32. post ἀρχιερωσύνης excidit ἔτη.

σαντος Ὀνία ἑξάδελφος, εἰς Αἴγυπτον ἀφικόμενος καὶ
Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι καὶ Κλεοπάτρᾳ τῇ γυναικὶ
διὰ φιλίας ἐλθὼν, πείθει τέτρες κατὰ τὸν Ἡλιουπο-
λίτην νομὸν δεινόμενος τῷ Θεῷ παραπλήσιον τῷ ἐν
Ἱεροσολύμοις αὐτὸν ἀρχιερέα καταστῆσαι. ὁ μὲντοι Ἰά- 5
χιμος ἔτη γ' ἀρχιερατεύσας τελευτᾷ. ὁ διάδοχος ἑδείς
κατέστη ἐπὶ ἔτεσιν ἐπτά. πάλιν δὲ οἱ τῶν Ἀσσυριανῶν
παίδων ἔκγονοι τὴν προσασίαν τῷ ἔθνει πιευνθέντες,
καὶ Μακεδόσι πολεμήσαντες, Ἰωάννην ἀρχιερέα καθι-
στῶσιν, ὃς ἄρξας ἐνιαυτοὺς ἐπτά τελευτᾷ, Τρύφωνος 10
520 **Η.** ἐπιβαλαῖς διαμνηχανθήσεως "αὐτῷ τῆς τελευτῆς" οὗ
διάδοχος Σίμων καθίσταται ὁ ἀδελφός. καὶ τοῦτον δὲ
δόλῳ παρὰ τὸ συμπόσιον διαφθαρέντα ὑπὸ τῷ γαμ-
βρῷ διαδέχεσθαι παῖς Ὑρκανὸς ὄνομα. ὃς τελευτῶν Ἰάδα
τῷ καὶ Ἀριζοβέλῳ κληθέντι καταλείπει τὴν ἀρχήν. 15
κληρονομεῖ δὲ καὶ τῶτον ἀδελφὸς Ἀλέξανδρος, ὑπὸ
νόσῳ μὲν τελευτήσαντα, τὴν ἱερωσύνην δὲ καταχόντα
μετὰ τῆς βασιλείας (καὶ γ' διάδημα περιέθετο πρῶτος
Ἰάδας) ἐνιαυτὸν ἕνα. βασιλεύσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ
ἱερατεύσας ἔτη καὶ καταστρέφει τὸν βίον, Ἀλεξάνδρου 20
[δὲ] τῇ γυναικὶ καταστῆσαι τὸν ἀρχιερατευσόμενον ἐπι-
τρέψας. ἡ δὲ τὴν μὲν ἀρχιερωσύνην Ὑρκανῷ δίδωσι
τῶν νύων τῷ πρεσβυτέρῳ, αὐτὴ δὲ τὴν βασιλείαν ἔτη
θ' καταχῆσα τελευτᾷ. τὸν ἴσον δὲ χρόνον ἀρχιερατεύει
καὶ Ὑρκανός. μετὰ γ' τὸν ἐκείνης θάνατον ὁ νεώτερος 25
παῖς πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολεμήσας (Ἀριζόβελος αὐτῷ
ὄνομα) καὶ ἀφελὼν τὴν ἀρχιερωσύνην, ταύτην τε καὶ
τὴν τῆς μητρὸς βασιλείαν αὐτὸς περιβάλλει. ἔτει δὲ
τῆς ἀρχῆς τρίτῳ, καὶ πρὸς μῆσιν τοῖς ἴσοις, Πομπηῖος
ἐλθὼν καὶ τὴν πόλιν κατ' ἀκρας ἐλὼν αὐτὸν μὲν εἰς 30
Ῥώμην μετὰ τῶν τέκνων δῆσας ἔπεμψε, τῷ δ' Ὑρ-
κανῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποδὲς τὴν μὲν τοῦ ἔθνους
προσασίαν ἐπέτρειψε, διάδημα δὲ φορεῖν ἐκώλυσεν. ἦρξε
δὲ πρὸς τοῖς θ' τοῖς πρώτοις ἔτη τέσσαρα καὶ εἴκοσι.
Βαζαφραμάνης δὲ καὶ Πάκορος, οἱ τῆς Παρθυνῆς 35
δυνάμει, πολεμήσαντες Ὑρκανῷ αὐτὸν μὲν ζωγραφίᾳ ἔλα-
βον, Ἀντίγονον δὲ τὸν Ἀριζοβέλῳ υἱὸν βασιλεῖα κατέ-
στησαν. γ' δὲ ἔτη καὶ μῆνας γ' ἄρξαντα τῶτον Σόσιος
καὶ Ἡρώδης ἐξεπολιόρκησαν, Ἀντώνιος δὲ ἀναχθέντα
ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπελέκισεν. τὴν δὲ βασιλείαν Ἡρώδης
παρὰ Ῥωμαίων ἐγχειριθεὶς ἔκτετι ἐκ τῷ Ἀσσυριανῶν
γένει καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἀσήμερος δὲ τινος καὶ μόνον
ἐξ ἱερέων ὄντας, πλην ἑνός. Ἀριζόβαλος δ' ἦν ἕτος, 5
νύωνος δ' ἦν οὗτος ἐκ θυγατρὸς Ὑρκανοῦ τοῦ ὑπὸ
Πάρθων ληφθέντος, ὃ καὶ τῇ ἀδελφῇ συνώκει Μα-
ριάμμη. τῶτον δὲ τὸν Ἀριζόβαλον δεδιὼς ὥστε γένος
ὄντα λαμπρῶς καὶ αὐτὸν κατ' ἑαυτὸν περιβλεπτον, μὴ
τὸ πλῆθος νέυσῃ πρὸς αὐτόν, ἐν Ἱερικοῖ κολυμβῶντα
πνιγῆναι διεμνηχανήσατο. περὶ δὲ τῆς τῶν ἱερέων κα-
ταστάσεως ὁμοία διεπράξατο Ἀρχελάος τε ὁ παῖς αὐτῷ
καὶ μετ' αὐτόν οἱ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντες Ῥωμαῖοι.
εἰσὶν ἔν ἀπὸ τῶν Ἡρώδου χρόνων ἀρχιερατεύσαντες μέ-
χρι τῆς ἡμέρας, ἥ τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν ἐλὼν ἐπυρ-
πόλησεν, καὶ καὶ ἡ· χρόνος δ' αὐτῶν ἔτη πρὸς τοῖς
ρζ'. καὶ τινὲς μὲν ἐπολιτεύσαντο ἐπὶ τῇ Ἡρώδου δὴλον-
ότι καὶ Ἀρχελάου βασιλείᾳ μετὰ δὲ τῷτο ἀριστοκράτεια
μὲν ἦν ἡ πολιτεία, τὴν δὲ προσασίαν τοῦ ἔθνους οἱ
ἀρχιερεῖς ἐπιεύνοντο.

239.

"Ἀνεγνώσθησαν ἐκ τῆς ΠΡΟΚΛΟΥ χρησιμομαθίας 981 R.
γραμματικῆς" ἐκλογαί. ἔστι δὲ τὸ βιβλίον εἰς δ' διηρημέ-521 H.
νον λόγους. καὶ ἐν μὲν τῷ α' λέγει ὡς αἱ αὐταὶ εἰσὶν ἀρεταὶ
25 [τῶ] λόγος καὶ ποιήματος, παραλλάσσει δὲ ἐν τῷ μάλ-
λον καὶ ἥτιον. καὶ ὅτι τῷ πλάσματος τὸ μὲν ἐστὶν ἰχθὺν,
τὸ δὲ ἄδρῶν, τὸ δὲ μέσον. καὶ τὸ μὲν ἄδρῶν ἐκπλη-
κτικώτατόν ἐστι καὶ κατεσκευασμένον μάλιστα καὶ ποιη-
τικὸν ἐπιφαῖνον κάλλος. τὸ δὲ ἰχθὺν τὴν τροπικὴν μὲν
30 καὶ φιλοκατάσκευον σύνθεσιν μεταδιώκει, ἐξ ἀνεμμένων
δὲ μᾶλλον συνήρηται, ὅθεν ὡς ἐπίπαν τοῖς γοεροῖς
ἄριστά πως ἐφαρμόττει. τὸ δὲ μέσον καὶ τῆνομα μὲν
δηλοῖ ὅτι μέσον ἐστὶν ἀμφοῖν. ἀνθηρόν δὲ κατ' ἰδίαν
ἐκ ἔστι πλάσμα, ἀλλὰ συνεκφέρεται καὶ συμμέμικται
35 τοῖς εἰρημένοις, ἀρμόζει δὲ τοπογραφίαις καὶ λειμῶνων
ἢ ἀλσῶν ἐκφράσειν. οἱ δὲ τῶν εἰρημένων ἀποσφα-
λέντες ἰδεῶν ἀπὸ μὲν τῷ ἄδρῳ εἰς τὸ σκληρόν καὶ ἐπηρ-
μένον ἐτράπησαν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἰχθυὸς εἰς τὸ ταπεινόν,

α. 4. δεινόμενος Hoeschelius. deest autem ναόν. 13. παρὰ] περὶ C. 22. ἡ C: αὐτὴ γ. 23. τὴν add C.
34. τοῖς post θ' add C. 36. ζωγραφίαν γ. b. 7. τῇ ἀδελφῇ C: ἡ ἀδελφῇ γ. 15. ἡ] ἡς C. ἐλὼν] Τίτος addit
Hoeschelius. 22. Ἀνεγνώσθησαν — ἐκλογαί] ἀνεγνώσθη ἐκ τοῦ ἐπιγραφομένου βιβλίου πρ. χρ. γραμμ. A et h (i. e. Har-
leianus 3592 p. 261.) cf. Heyn, ap. Gaisford. Hephæst. p. 461. Προκλου] vid. Henr. Vales. de critica 1, 20.
χρησιμομαθίας B, πολυμαθίας mg A. 23. ἔστι δὲ — λόγους Ah: τὸ παρὸν βιβλίον διαιρεῖται εἰς δ γ. 24. καὶ
ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λέγει] λέγει μὲν ἐν τῷ πρώτῳ Ah. αἱ αὐταὶ Ah: αὐταὶ γ. 25. τοῦ om r (i. e. Gaisfordi Re-
gius 16. C. XIII). 26. ἰχθὺν — 27. τὸ μὲν om A. 29. ἐπιφαῖνον Ah: ἐμφαῖνον γ. 31. συνήρηται γ. τοῖς add A.
32. ἐφαρμόττει Ah: ἐφαρμόζει γ. 34. συνεκφέρεται delet h, qui quae inferuntur, καὶ συμμέμικται, in mg ponit.
36. ἡ Ah: καὶ γ. 37. ἰδεῶν A et mg h: εἰδῶν γ.

ἀπὸ δὲ τῆ μέσθ εἰς τὸ ἄργον καὶ ἐκλελυμένον. διαλαμ-
βάνει δὲ καὶ περὶ κρίσεως ποιήματος, ἐν ᾧ παραδί-
δωσι τίς ἥθες καὶ πάθος διαφορά. καὶ ὅτι τῆς ποιη-
τικῆς τὸ μὲν ἐστὶ διηγηματικὸν τὸ δὲ μιμητικόν, καὶ τὸ
μὲν διηγηματικὸν ἐκφέρει δὲ ἔπος ἰάμβου τε καὶ ἐλεγείας 5
καὶ μέλους, τὸ δὲ μιμητικὸν διὰ τραγωδίας Σατύρων
τε καὶ κωμωδίας.

Καὶ ὅτι τὸ ἔπος πρῶτον μὲν ἐφεῦρε Φημιονόη ἡ
Ἀπόλλωνος προφήτις, ἑξαμέτροις χρησιμοῖς χρησα-
μένη καὶ ἐπειδὴ τοῖς χρησιμοῖς τὰ πράγματα εἶπετο 10
καὶ σύμφωνα ἦν, ἔπος τὸ ἐκ τῶν μέτρων κληθῆναι.
οἱ δὲ φασιν ὅτι διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν ἄγαν
ὑπεροχὴν τὴν ἐν τοῖς ἑξαμέτροις θεωρουμένην τὸ
κοινὸν ὄνομα παντὸς τοῦ λόγου τὸ ἑξάμετρον ἰδιώ-
σατο καὶ ἐκλήθη ἔπος, καθάπερ καὶ ὁ Ὅμηρος τὸν 15
ποιητὴν καὶ ὁ Δημοθένης τὸν ῥήτορα ὠκειώσατο,
ἐπεὶ καὶ τὰ τρίμετρα ἔπη προσηγόρευον. γεγόνασι δὲ
τῆ ἔπος ποιηταὶ κράτιστοι μὲν Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πεί-
σανδρος, Πανύσιος, Ἀντίμαχος. διέρχε δὲ τέτων, ὡς
οἶόν τε, καὶ γένος καὶ πατρίδας καὶ τινὰς ἐπὶ μέρος 20
πράξεις. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τῆ λεγομένης ἐπικῆς
κύκλου, ὅς ἔρχεται μὲν ἐκ τῆς Οὐρανῆ καὶ Γῆς μυθο-
λογουμένης μίξεως, ἐξ ἧς αὐτῷ καὶ τρεῖς παῖδας ἐκα-
τοντάχειρας καὶ τρεῖς γεννῶσι Κύνκλωπας, διαπορεύε δὲ
τὰ τε ἄλλως περὶ θεῶν τοῖς Ἑλλήσι μυθολογούμενα, 25
καὶ εἴ περ τι καὶ πρὸς ἰσορίαν ἐξαληθίζεται. καὶ περα-
τῆται ὁ ἐπικὸς κύκλος, ἐκ διαφόρων ποιητῶν συμπλη-
ρόμενος, μέχρι τῆς ἀποβάσεως Ὀδυσσεύς τῆς εἰς Ἰθά-
κην, ἐν ᾗ καὶ ὑπὸ τοῦ παιδὸς Τηλεγόνου ἀγνοοῦντος
κτείνεται. λέγει δὲ ὡς τῆ ἐπικῆς κύκλου τὰ ποιήματα 30
διασώζε δὲ σπεσδάζε τοῖς πολλοῖς ὅχ' ἔτω διὰ τὴν
ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολαθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων.
λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πρα-
γματευσαμένων τὸν ἐπικὸν κύκλον. λέγει δὲ καὶ περὶ
522 H. τινων Κυπρίων ποιημάτων, καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς 35
984 R. Στασίον ἀναφέρουσι Κύπριον, οἱ δὲ Ἡγησίον τὸν

Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφεσιν, οἱ δὲ Ὅμηρον δεῖναι
δὲ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς Στασίω, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ
πατρίδα Κύπριον τὸν πόνον ἐπικληθῆναι. ἀλλ' ἐ τίθε δ
[ὁ συγγραφεὺς] ταύτη τῇ αἰτίᾳ· μηδὲ γὰρ Κύπριον προ-
παροξυντόνως ἐπιγράφεσθαι τὰ ποιήματα.

Τὴν δὲ ἐλεγείαν συγκαλεῖται μὲν ἐξ ἡρώων καὶ πεντα-
μέτρων εἶχας, ἀρμόζειν δὲ τοῖς κατοικομένοις. ὅθεν καὶ
τῆ ὀνόματος ἔτυχε· τὸ γὰρ θρηῖνος ἔλεγον ἐκάλουν οἱ
παλαιοί, καὶ τὸς τετελευτηκότας δι' αὐτῆς εὐλόγουν. οἱ
μὲντοι γε μεταγενέστεροι τοῖς ἐλεγείοις πρὸς διαφόρους
ὑποθέσεις ἀπεχρήσαντο. λέγει δὲ καὶ ἀριεῦσαι τῷ μέ-
τρῳ Καλλίνον τε τὸν Ἐφέσιον καὶ Μίμνερμον τὸν Κολο-
φώνιον, ἀλλὰ καὶ τὸν [τῆ] Τηλέφου Φιλητῶν τὸν Κῶν
καὶ Καλλίμαχον τὸν Βάττε· Κυρηναῖος δ' ἔτος ἦν.

Ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν Ἰάμβον τάττεται μὲν ἐπὶ λαιδο-
ρίας τὸ παλαιόν· καὶ γὰρ καὶ τὸ ἱαμβίλειον κατὰ τινὰ
γλῶσσαν λαιδορεῖν ἔλεγον. οἱ δὲ ἀπὸ τινος Ἰάμβου
θεραπαινίδος, Θράττης τὸ γένος· ταύτην φασί, τῆς
Δήμητρος ἀνωμένης ἐπὶ τῇ τῆς θυγατρὸς Ἄρπαγῃ,
προσελθεῖν περὶ τὸν Ἐλευσίνα ἐπὶ τῇ νῦν Ἀγελάσῳ
καθεμένη πέτρᾳ καθημένην καὶ διὰ τινων χλευασμάτων
εἰς γέλωτα προαγαγέσθαι τὴν θεόν. ἔοικε δὲ ὁ Ἰάμβος
τὸ μὲν παλαιὸν ἐπὶ τῶν εἰς ψόγον καὶ ἔπαινον γρα-
φομένων ὁμοίως λέγεσθαι, ἐπεὶ δὲ τινες ἐπλεόνασαν ἐν
ταῖς κακολογίαις τὸ μέτρον, ἐκείθεν τὸ ἱαμβίλειον εἰς
τὸ ὑβρίλειον ὑπὸ τῆς συννηθείας ἐκπεσεῖν, ὥσπερ ἀπὸ
τῶν κωμικῶν τὸ κωμωδεῖσθαι. Ἰάμβων δὲ ποιηταὶ Ἀρχί-
λοχός τε ὁ Πάριος ἄριστος, καὶ Σιμωνίδης ὁ Ἀμόργιος
ἢ ὡς ἔνιοι Σάμιος, καὶ Ἰππῶναξ ὁ Ἐφέσιος· ὧν ὁ μὲν
πρῶτος ἐπὶ Γύγῃ, ὁ δὲ, ἐπ' Ἀνανίῳ τῷ Μακεδόνης,
Ἰππῶναξ δὲ κατὰ Δαρεῖον ἠκμαῖεν.

Περὶ δὲ μελικῆς ποιήσεως φησιν ὡς πολυμερεστάτη
τε καὶ διαφόρος ἔχει τομὰς. ἃ μὲν γὰρ αὐτῆς μεμέριζαι
θεοῖς, ἃ δὲ ἀνθρώποις, ἃ δὲ εἰς τὰς προσπιπτούσας
περιζάσεις. καὶ εἰς θεὸς μὲν ἀναφέρεται ὕμνον, προσ-
όδιον, παιῶνα, διθύραμβον, νόμον, ἄδωνίδα, ἰόβακχον,

- a. 2. καὶ περὶ κρίσεως ποιήματος om r, in mg ponit h. 3. τίς add A. διαφορὰν ε. 5. ἐλεγείας hr: ἐλεγείας ε. 8. ἔπος Ah: μέλος ε. 10. καὶ om A. 13. τὴν ante ἐν om A. 15. ὁ om A. 16. τὸν ante ποιη-
τὴν add A. ὠκειώσατο om Ah. 18. κράτιστοι Ah: κράτιστος ε. Πείσανδρος om r et mg h. 20. καὶ γένος
καὶ A: ἐστὶ γένος τε καὶ ε. καὶ πατρίδας om r et mg h. ἐπιμέτρους r. 22. ὅς A: ὡς ε. καὶ γῆς om B.
23. post παῖδας cum Ah omisi γινώσκουσιν. 24. γεννῶσι Ah: ἐτίθουσιν ἀποτίκτουσι ε. διαπορεύεται δὲ τὰ τε ἄλ-
λως περὶ θεῶν Ah: διεξέρχεται δὲ περὶ θεῶν τὰ τε ἄλλα ε. 27. κύκλος Ah: λόγος ε. συμπληρούμενος ante ἐκ po-
nit ε. 28. τῆς ἀποβάσεως Ὀδυσσεύς τῆς εἰς Ἰθάκην Ah: τῆς εἰς Ἰθάκην ἀποβάσεως Ὀδυσσεύς ε. 29. καὶ om A.
τηλεγόνου ἀγνοοῦντος Ah: Τηλέγονος ἀγνοοῦμενος ὡς πατὴρ εἶη ε. 30. τοῦ A: ἐκ τοῦ ε. 33. λέγει — 35. ποιη-
μάτων om r et mg h. δὲ add B. 36. Ἡγησίον Ah, Ἡγησίαν Sylburgius ex Athenaeo (15 p. 682 E), Ἡγήσιον ε.
b. 1. δοῦναι] γράψαι A, γράψαι δοῦναι B. 3. κύπρια A et mg h. 4. ὁ συγγραφεὺς om A. τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ ε.
8. μέλος mg h. 10. γε add A. τοῖς ἐλεγείοις] ἐλεγεία A. 13. τοῦ om B. φιλητῶν A, φιλητῶν B, φιλητῶν ε.
14. βίου A. δ' οὗτος] οὗτος δ' A. 17. ἱαμβῆς A. 20. περὶ Ah: ἐπὶ ε. 21. nonne καθημένη? 24. ἐπεὶ δὲ A:
ἐπειδὴ ε. 29. Ἰππῶναξ δὲ Ah: ὁ δ' Ἰππῶναξ ε. 32. φασιν ε. 35. προσόδιον ε. 36. ἄδωνίδα A: ἄδωνίδα ε.

ὑπορχήματα· εἰς δὲ ἀνθρώπους ἐγκώμια, ἐπίνικοι, σκο-
 λιά, ἐρωτικά, ἐπιθαλάμια, ὑμεναίαι, σίλλαι, θρήνοι,
 ἐπικήδεια· εἰς θεὸς δὲ καὶ ἀνθρώπους παρθένια, δα-
 φνηγορικά, ὠχοφορικά, εὐκτικά· ταῦτα γὰρ εἰς θεοὺς
 γραφόμενα καὶ ἀνθρώπων περιελήφθη ἐπαίνους. τὰ δὲ 5
 εἰς τὰς προσπιπτέσας περιζήσεις ἐκ ἑξὶ μὲν εἶδη τῆς
 μελικῆς, ὑπὸ αὐτῶν δὲ τῶν ποιητῶν ἐπικεχείρηθ'· τέ-
 των δὲ ἑξὶ πραγματικά, ἐμπορικά, ἀποσολικά, γνωμο-
 λογικά, γεωργικά, ἐπισηματικά. καὶ φησι τὸν ἕμνον
 μὲν ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς ὑπόμνησιν τινα εἶναι καὶ οἰοῦναι 10
 εἰς μνήμην καὶ ὑπόμνησιν ἄγειν τὰς πράξεις τῶν ἕμνο-
 μένων, ἢ ἀπὸ τῆς ὑδαίν αὐτάς, ὅπερ ἐξὶ λέγειν. ἐκά-
 λαν δὲ καθόλου πάντα τὰ εἰς τὰς ὑπερέτας γραφόμενα
 ἕμνους· διὸ καὶ τὸ προσόδιον καὶ τὰ ἄλλα τὰ προειρη-
 523 H. μένα φαίνονται ἀντιδιαζέλλοντες τῷ ἕμνῳ ὡς εἶδη 15
 πρὸς γένος· καὶ γὰρ ἔστιν αὐτῶν ἄλλοι γραφόντων ἕμνος
 προσοδίου, ἕμνος ἐγκωμίου, ἕμνος παιῶνος, καὶ τὰ ὅμοια.
 985 R. ἔλέγετο δὲ τὸ προσόδιον, ἐπειδὴν προσίασι τοῖς βω-
 μοῖς ἢ ναοῖς, καὶ ἐν τῷ προσιέναι ἦδετο πρὸς αὐλόν· ὁ
 δὲ κυρίως ἕμνος πρὸς κιθάραν ἦδετο ἐξώτων. ὁ δὲ 20
 παιῶν ἔστιν εἶδος ὥδης εἰς πάντας νῦν γραφόμενος
 θεοῦς, τὸ δὲ παλαιὸν ἰδίως ἀπετέμετο τῷ Ἀπόλλωνι
 καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, ἐπὶ καταπαύσει λοιμῶν καὶ νόσων ἀδό-
 μενος. καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὰ προσοδία τινες παιῶνας
 λέγουσιν. ὁ δὲ διθύραμβος γράφεται μὲν εἰς Διό- 25
 νυσον, προσαγορεύεθ' δὲ ἐξ αὐτῆς ἦτοι διὰ τὸ κατὰ τὴν
 Νέσσαν ἐπ' ἄνθρωπον διθύρῳ τραφῆναι τὸν Διόνυσον,
 ἢ διὰ τὸ λυθέντων τῶν ῥαμμάτων τῷ Διὶ εὐρεθῆναι
 αὐτόν, ἢ διότι δις δοκεῖ γενέσθαι, ἡμῶς μὲν ἐκ τῆς Σε-
 μέλης, δεύτερον δὲ ἐκ τῆς μητρὸς. εὐρεθῆναι δὲ τὸν διθύ- 30
 ραμβον Πίνδαρος ἐν Κορίνθῳ λέγει τὸν δὲ ἀρξάμε-
 νον τῆς ὥδης Ἀριστοτέλης Ἀρίονά φησιν εἶναι, ὃς πρῶ-
 τος τὸν κύκλιον ἤγαγε χορόν. ὁ μὲντοι νόμος
 γράφεθ' μὲν εἰς Ἀπόλλωνα, ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν
 ἀπ' αὐτοῦ (νόμιμος γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἐπεκλήθη), ὅτι 35
 τῶν ἀρχαίων χοροὺς ἐσάντων καὶ πρὸς αὐλὸν ἢ λύραν
 ἀδόντων τὸν νόμον Χρυσόθεμις Κρῆς πρῶτος, σολῆ
 χρησάμενος ἐκπρεπεῖ καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν εἰς μί-
 μῃσιν τῷ Ἀπόλλωνος, μόνος ἦσε νόμον, καὶ εὐδοκι-
 μήσαντος αὐτῷ διαμένει ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίσματος.
 δοκεῖ δὲ Τέρπανδρος μὲν πρῶτος τελειῶσαι τὸν νό-
 μον, ἡρώφ' μέτρῳ χρησάμενος, ἔπειτα Ἀρίων ὁ Μη-
 θυμναῖος οὐκ ὀλίγα συνανέξῃσαι, αὐτὸς καὶ ποιητὴς καὶ
 κιθαρωδὸς γένόμενος. Φρῶνις δὲ ὁ Μιτυληναῖος ἐκαι-
 νοτόμησεν αὐτόν· τὸ τε γὰρ ἐξάμετρον τῷ λελυμένῳ
 10 συνῆψε, καὶ χορδαῖς τῶν ζ' πλείοσιν ἐχρήσατο. Τι-
 μόθεος δὲ ὕψερρον εἰς τὴν νῦν αὐτὸν ἤγαγε τάξιν.
 ἔστιν ὅν ὁ μὲν διθύραμβος κεκνημένος καὶ πολὺ το
 ἐνθουσιῶδες μετὰ χορείας ἐμφαίνων, εἰς πάθῃ κατα-
 σκευαζόμενος τὰ μάλιστα οἰκεῖα τῷ θεῷ· καὶ σεσόβῃθ'
 15 μὲν καὶ τοῖς ὀρθοῖς, καὶ ἀπλυστέραις κέχρηθ' ταῖς λέ-
 ξεσιν. ὁ δὲ νόμος τέναντίον διὰ τῶν θεῶν ἀνέιθαι
 τεταγμένως καὶ μεγαλοπρεπῶς, καὶ τοῖς ὀρθοῖς ἀνείθ',
 καὶ διπλασίαις ταῖς λέξεσι κέχρηθ'. ὁ μὲν ἄλλὰ καὶ
 ταῖς ἁρμονίαις οἰκείαις ἐκάτερος χρῆται· ὁ μὲν [γὰρ]
 20 τὸν Φρῶνιον καὶ Ὑποφρῶνιον ἀρμόζει, ὁ νόμος δὲ
 τῷ συζήματι τῷ τῶν κιθαρωδῶν Ἀνδίῳ. ἔοικε δὲ ὁ
 μὲν διθύραμβος ἀπὸ τῆς κατὰ τὰς ἀγροὺς παιδείας καὶ
 τῆς ἐν τοῖς πότοις εὐφροσύνης εὐρεθῆναι, ὁ δὲ νόμος
 δοκεῖ μὲν ἀπὸ τῆς παιῶνος ὀρῆναι· ὁ μὲν γὰρ ἐξὶ κοι-
 25 νότερος, εἰς κακῶν παραίτησιν γεγραμμένος, ὁ δὲ
 ἰδίως εἰς Ἀπόλλωνα. ὅθεν τὸ μὲν ἐνθουσιῶδες οὐκ
 ἔχει, ὡς ὁ διθύραμβος· ἐκεῖ μὲν γὰρ μέθαι καὶ παι-
 διαί, ἐνταῦθα δὲ ἰκετεῖαι καὶ πολλὴ τάξις· καὶ γὰρ
 αὐτὸς ὁ θεὸς ἐν τάξει καὶ συζήματι κατεσταλμένη
 30 περιέρχεθ' τὸν χορμόν. Ἀδωνίδα δὲ λέγεθ' τὰ 524 H.
 εἰς Ἀδωνιν ἀναφερόμενα. ἦδετο δὲ ὁ Ἰόβακχος
 ἐν ἑορταῖς καὶ θυσίαις Διονύσου, βεβαπτισμένος πολλῶ
 φρονήματι. ὑπόρχημα δὲ τὸ μετ' ὀρχήσεως ἀδό-
 μενὸν μέλος ἔλέγετο· καὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ τὴν ὑπὸ ἀντι
 35 τῆς μετὰ "πολλάκις ἐλάμβανον. εὐρετὰς δὲ τούτων 988 R.
 λέγουσιν οἱ μὲν Κέρητας, οἱ δὲ Πύρρον τὸν Ἀχιλ-

a. 1. ἐπίνικοι A: ἐπινίκιοι ε, Gaisfordus post Sylburgium ἐπινίκια. legendum ἐπινίκους. σκόλια A, qui et infra
 σκόλιον (p. 321 a4). 2. σίλλους A. 5. ἐπαίνους ante ἀνθρώπων ponit B. 9. φασί ε. 10. μὲν add A. ἀπὸ]
 ἀντι B. ὑπόμνησιν] ὑπὸ μῶμόν Ah, ὑπόμνησιν Sylburgius Etymologum secutus, quanquam aptius sit ὑπόμνησιν.
 οἰοῦναι] οἶον A, τούτων h. 11. μνήμην Ah: μνήμην τινα ε. 13. ὑπερέτας] malim ὑπὲρ ἡμῶς. Sylburgius ἐναγέ-
 τους. 16. ἕμνος προσοδίου, ἕμνος ἐγκωμίου, ἕμνος A: ἕμνους προσοδίου καὶ ἕμνους ἐπικωμίου καὶ ἕμνους ε.
 20. ἐξώτων] ἐξώσαν Ah. 27. διθύρῳ] libri διθύραμβῳ. 29. μὲν add Ah. 30. δεύτερον δὲ Ah: καὶ δεύτερον ε.
 32. Ἀρίωνα ε. φησὶν εἶναι A: λέγει ε. 35. νόμιμος Schottius. ἐπεκλήθη] νόμιμος δὲ ἐκλήθη Ah.
 b. 1. Χρυσ. ὁ Κρῆς ε. 3. καὶ εὐδοκμήσαντος Ah: εὐδοκμήσαντος δὲ ε. 8. φρῶνις B: φρῶνις ε. 11. αὐτόν
 add Ah. 12. οὖν Ah: δὲ ε. 14. τῷ θεῷ Ah: τοῦ θεοῦ ε. 15. ἀπλυστέρως Ah: ἀπλυστέραις δὲ ε. 17. τε-
 ταγμένος A. 18. διπλασίαις Ah. 19. ἐκάτερος B et corr A: ἐκατέρως ε. 20. τὸν] τὴν Sylburgius. 26. Ἀπόλ-
 λωνα Ah: Ἀπόλλω ε. 27. μέθαι καὶ παιδιαί Ah: μέθη καὶ παιδιὰ ε. 29. σχήματι κατεσταλμένῳ Hermannus ad
 Aristot. Poet. p. 90. 30. Ἀδωνίδα Bentleius ad Horat. serm. 1, 3, 7. 33. δὲ om A. 36. λέγουσιν Ah:
 φασὶν ε.

λέως, ὅθεν καὶ Πυθρίχην εἶδος τι ὀρχήσεως λέγου-
σιν. ὁ δὲ ἐπίνικος ὑπ' αὐτὸν τὸν καιρὸν τῆς νί-
κης τοῖς προτεροῦσιν ἐν τοῖς ἁγῶσιν ἐγράφετο. τὸ
δὲ σχολιὸν μέλος ἦδετο παρὰ τὰς πότις διὸ καὶ πα-
ροίνιον αὐτὸ ἔσθ' ὅτε καλῶσιν· ἀναιμένον δὲ ἐστὶ τῇ 5
κατασκευῇ καὶ ἀπλέξατον μάλισα. σχολιὸν δὲ εἶρη, ἔχ
ὥς ἐνίοις ἔδοξε, κατὰ ἀντίφρασιν (τὰ γ' κατὰ
ἀντίφρασιν ὥς ἐπίπαν τῆ εὐφημισμοῦ σοχάζεσθαι, ἐκ εἰς
κακοφημίαν μεταβάλλει τὸ εὐφημον), ἀλλὰ διὰ τὸ
προκατελημμένων ἤδη τῶν αἰσθητηρίων καὶ παραιμέ- 10
νων οἶνω τῶν ἀκροατῶν τηρικαῦτα εἰσφέρεισθαι τὸ
βάρβιτον εἰς τὰ συμπόσια, καὶ διονυσιάζοντα ἔκασον
ἀκροσφαλῶς συγκόπτεισθαι περὶ τὴν προφορὰν τῆς ᾠδῆς.
ὅπερ οὖν ἔπαχον αὐτοὶ διὰ τὴν μέθην, τῷτο τρέψαν-
τες εἰς τὸ μέλος σχολιὸν ἐκάλεον τὸ ἀπλέξατον. τὰ 15
δὲ ἐρωτικά δῆλον ὅτι γυναικῶν καὶ παίδων καὶ παρ-
θένων ἐρωτικῶς ἄδει περιβάσεις. καὶ τὰ ἐπιθα-
λάμια δὲ τοῖς ἄρτι θαλαμνομένοις ἅμα οἱ ἡῖθεοι καὶ
αἱ παρθένοι ἐπὶ τῶν θαλάμων ἦδον. ἑμέναιον
δὲ ἐν γάμοις ἄδεσθαι φασὶ κατὰ πόθον καὶ ζήτησιν 20
ῥυμεναῖς τῆ Τερψιχόρας, ὃν φασὶ γήμαντα ἀφανῆ
γενέσθαι· οἱ δὲ κατὰ τιμὴν τῆ Ἀττικῆς ῥυμεναῖς τοῦ-
τον γὰρ φησὶ ποτε διώξαντα ἀφελέσθαι κέρας Ἀττι-
κὰς ληστῶν. ἐγὼ δὲ οἶμαι βίβειν τινὰ εὐτυχῆς προανα-
φώνησιν ὑπάρχειν, καὶ συνεύχεσθαι τοῖς συνῖσι πρὸς 25
γάμους κοινωνίαν μετὰ φιλοσοφίας, Αἰολικῇ παρα-
πλέκοντας τὴν εὐχὴν διαλέκτῳ, οἷον ῥυμεναῖν καὶ
ὁμονοεῖν τέττις αἰὲ ὁμόσε ναίοντας. ὁ δὲ σῖλλος
λοιδορίας καὶ διασυρμῆς πεφεισμένως ἀνθρώπων
ἔχει. διαφέρει δὲ τοῦ ἐπικηδεῖς ὁ Θρηῖνος, ὅτι τὸ 30
μὲν ἐπικηδεῖον παρ' αὐτὸ τὸ κῆδος, ἐπὶ τῆ σώματος
προκειμένῳ, λέγεσθαι, ὁ δὲ Θρηῖνος ἐ περιγράφει χρό-
νον. τὰ δὲ λεγόμενα παρθένια χοροῖς παρθένων
ἐνεγράφετο. οἷς καὶ τὰ δαφνηφορικὰ ὡς εἰς γένος
πίπτει· δάφνας γ' ἐν Βοιωτίᾳ δι' ἐνναετηρίδος εἰς 35
τὰ τῆ Ἀπόλλωνος κομίζοντες οἱ ἱερεῖς ἐξέμιναν αὐ-
τὸν διὰ χορὸν παρθένων. καὶ ἡ αἰτία τῶν Αἰολέων

ὅσοι κατέφικον Ἀρνην καὶ τὰ ταύτη χωρία, κατὰ χρη-
σμὸν ἀναστάντες ἐκείθεν καὶ προσκαθεζόμενοι Θήβας
ἐπόρθεον προκατεχομένας ὑπὸ Πελασγῶν. κοινῆς ἀμ-
φοῖν ἐορτῆς Ἀπόλλωνος ἐνστάσης ἀνοχὰς ἔθεντο, καὶ
δάφνας τεμόντες, οἱ μὲν ἐξ Ἐλικῶνος οἱ δὲ ἐγγὺς τῆ
Μέλανος ποταμοῦ, ἐκόμιζον τῷ Ἀπόλλωνι. Πολεμά-
τας δὲ ὁ τῶν Βοιωτῶν ἀφηγέμενος ἔδοξεν ὄναρ νεα-
νίαν τινὰ πανοπλίαν αὐτῷ διδόναι καὶ εὐχὰς ποιῆ-
σθαι τῷ Ἀπόλλωνι δαφνηφορῶντας διὰ "ἐνναετηρί- 525 H.
δος προστάττειν. μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν ἐπιθέμενος
κρατεῖ τῶν πολεμίων· καὶ αὐτὸς τε τὴν δαφνηφο-
ρίαν ἐτέλει, καὶ τὸ ἔθος ἐκείθεν διατηρεῖται. ἡ δὲ
δαφνηφορία· ξύλον ἐλαίας κατασέφει δάφναις καὶ
ποικίλοις ἄνθεσι, καὶ ἐπ' ἄκρου μὲν χαλκῇ ἐφαρμο-
ζεται σφαῖρα, ἐκ δὲ ταύτης μικροτέρας ἐξαρτῶσι· 15
κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆ ξύλου περιθέντες ἐλάσσονα τῆς
ἐπ' ἄκρῳ σφαίρας καθάπτουσι πορφυρᾷ ξέμματα· τὰ
δὲ τελευταῖα τῆ ξύλου περιτέλλουσι κροκωτῷ. βέλεσθαι δ'
αὐτοῖς ἡ μὲν ἀνωτάτω σφαῖρα τὸν ἥλιον, ὃ καὶ τὸν
Ἀπόλλωνα ἀναφέρουσιν, ἡ δὲ ὑποκειμένη τὴν σελήνην,
τὰ δὲ προσηροτημένα τῶν σφαιρίων ἄσπρα τε καὶ ἄσέρας,
τὰ δὲ γε ξέμματα τὸν ἐνιαύσιον δρόμον· καὶ γ' καὶ
τέτ' ποιοῦσιν αὐτά. ἄρχει δὲ τῆς δαφνηφορίας παῖς
ἀμφιθαλής, καὶ ὁ μάλισα αὐτῷ οἰκεῖος βασιλεύει τὸ
κατεσεμμένον ξύλον, ὃ κωπῶ καλῶσιν· αὐτὸς δὲ ὁ δα-
φνηφόρος ἐπόμενος τῆς δάφνης ἐφάπτεται, τὰς μὲν
κόμους καθεμένους, χροσθῆν δὲ σέφανον φέρων, καὶ λαμ-
πρὰν ἐσθῆτα ποδὶ ῥῆ ἐξολισμένος, ἱφικρατίδας τε ὑπο-
δεδεμένος· ὃ χορὸς παρθένων ἐπακολοθεῖ, προτείνων
κλῶνας πρὸς ἱκετηρίαν τῶν ῥυμων. παρέπεμπον δὲ
τὴν δαφνηφορίαν εἰς Ἀπόλλωνος Ἰσμηνίς καὶ χαλα-
ζίου. τὸ δὲ τριποδηφορικὸν μέλος τρίποδος προη-
γεμένῳ παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς ἦδετο. ἔχε δὲ καὶ τῷτο
αἰτίαν τοιαύτην. Πελασγῶν τινὲς Πάνακτον τῆς Βοιω-
τίας ἐπόρθεον, Θηβαῖοι δὲ ἤμνον καὶ πέμψαντες εἰς
Δωδώνην περὶ τῆς τῆ πολέμου νίκης ἐχρῶντο. χρησμὸς
δὲ τοῖς Θηβαίοις ἐξέπεσεν ὥς, εἰ μέγιστον ἀσέβημα

α. 1. εἶδος τι ΑΗ: τι εἶδος ζ. 2. ἐπίνικος ΑΗ: ἐπινίκιος ζ. 3. προτεροῦσιν ΑΗ: προτείνουσιν ζ. 4. παρὰ ΑΗ: περὶ ζ. 7. ἔδοξε ΑΗ: ἤρεσε ζ. 9. μεταβάλλει ΑΗ: μεταλαμβάνει ζ. 11. οἶνω] ἦδη Α. 14. αὐτοὶ post μέθην ponit Α. 20. φησι Α. 24. τινὰ ΑΗ: τινὸς ζ. 25. συνιοῦσι ΑΗ: συνοῦσι ζ. 26. παραπλέκοντα ζ. 28. ναίον-
τας ΑΗ: μένοντας ζ. σῖλος Α. 29. πεφεισμένως aute λοιδορίας ponit ζ. 32. προκειμένου ΑΗ: κειμένου ζ.
33. παρθενεῖα Gaisfordus. 35. ἐνναετηρίδος Α, ἐνναετηρίδος Β. 36. οἱ om Α. 37. Αἰολέων ΑΗ: ἑφών ζ.
β. 1. ταύτη ΑΗ: ταύτης ζ. 3. προκατεχομένας ΑΗ: προσκαθεζόμενας ζ. κοινῶς ζ. 5. δάφνας Α: δαίνας ζ.
τέμνοντες ΑΗ. 9. ἐνναετηρίδος Α. 10. προστάττειν post ποιῆσθαι ponit ζ. 16. ἐλάσσονα τῆς ἐπ' ἄκρῳ Α.
ἐλάσσονα τῆς ἐπ' ἄκρου h: ἐλάσσονας τῆς ἐπ' ἄκρου τοῦ ξύλου ζ. 25. κώπω pr Α, κώπω h, κώπω Β. 27. καθεμέ-
νος AB: καθεμένος ζ. 28. ἱφικρατίδας] ἐπικρατίδας ΑΗ. 30. τῶν om Α. 31. ἰσάντου Β, ἰουνίου h. χαλα-
ζίου ΑΗ: γαλαζίου ζ. 32. τριποδικὸν Β. 34. Πάνακτον] cf. Müller. Orchomen. p. 385.

ἀσεβήσουσι, νικήσουσιν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἀσεβη-
μάτων εἶναι μέγιστον τὸ τὴν χρησμωδήσασαν αὐτοῖς
τὸν χρησμὸν ἀνελεῖν καὶ ἀνεῖλον. αἱ δὲ περὶ τὸ τέ-
μενος συνιέρεαι δίκην λαβεῖν ἀπῆλθεν τοῦ φόβου τῆς
Θηβαίας. Θηβαῖοι δὲ ἐκ ἐπιτρέπουσι γυναιξὶ μόναις 5
τὴν περὶ αὐτῶν δίκην κοινῆς δὲ κρίσεως ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν γεγενημένης, καὶ τῶν ἀνδρῶν λευκὰς αὐτοῖς
ἐπενεγκόντων ψήφους, ἀπέφυγον οἱ Θηβαῖοι. ἔξερρον δὲ
ἐπιγινόντες αὐτοῖς τὸ ὑπὸ τῆς χρησμῶς προστασσόμενον,
βασάσαντες τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν ἱερῶν τριπόδων 10
ένα, καὶ κατακαλύψαντες ὡς ἱερόσυλοι, ἀνέπειψαν εἰς
Δωδώνην. εὐπραγῆσαντες δὲ ἐξ ἐκείνου τῆς λοιπῆς τὴν
προὔξιν ἐορτὴν ἐποίουν. ὡχοφορικὰ δὲ μέλη παρ'
Ἀθηναίοις ἦδετο· τῆς χορᾶς δὲ δύο νεανίαι, κατὰ γυ-
ναῖκας ἐξολισμένοι, κλήμα ἀμπέλου κομίζοντες μεσὸν 15
εὐθαλῶν βοτρυῶν (ἐκάλεον δὲ αὐτὸ ὦχον, ἀφ' ὃ καὶ
τοῖς μέλεσιν ἢ ἐπωνυμία) τῆς ἐορτῆς καθηγέοντο. ἄρ-
ξαι δὲ φασὶ Θησέα πρῶτον τῆς χορᾶς· ἐπεὶ γὰρ ἐκείστος
ὑποστάς τὸν εἰς Κρήτην πλῆν ἀπῆλλαξε τὴν πατρίδα
τῆς κατὰ τὸν δασμὸν συμφορᾶς, χαριστήρια ἀποδιδὼς 20
Ἀθηνᾶ καὶ Διονύσω, οἱ αὐτῷ κατὰ τὴν νῆσον τὴν
Δίαν ἐπεφάνησαν, ἔπραττε τῆτο, δυοὶ νεανίαις ἐσχια-
526 H. τραφημένοις "χρησάμενος πρὸς τὴν ἱεροσολίαν ὑπηρε-
ταις. ἦν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ παραπομπὴ ἐκ τῆς Διο-
νυσιακῆς ἱερᾶ εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Σκιριάδος τέ-
μενος. εἶπετο δὲ τοῖς νεανίαις ὁ χορὸς, καὶ ἦδε τὰ
μέλη. ἐξ ἐκείνης δὲ φυλῆς ἔφηβοι διημιλλῶντο πρὸς
ἀλλήλους δρόμῳ καὶ τάτων ὁ πρότερος ἐγένετο ἐκ τῆς
πενταπλῆς λεγομένης φιάλης, ἡ συνεκινῶτο ἐλαίῳ καὶ
οἴνῳ καὶ μέλιτι καὶ τυρῷ καὶ ἀλφίτοις. εὐχτικὰ 30
δὲ μέλη ἐγράφετο τοῖς αἰτεμένοις τι παρὰ θεῶν γενέσθαι.
992 R. πραγματικὰ δέ, ἃ τινων περιεῖχε πράξεις. "ἐμπορικὰ
δὲ, ὅσα κατὰ τὰς ἀποδημίας καὶ ἐμπορείας ἐπιδεικνύ-
μενά τισιν ἐγράφη. καὶ ἀποσολικὰ δέ, ὅσα διαπεμπό-
μενοι πρὸς τινὰς ἐποίουν. τὰ δὲ γνωμολογικὰ δῆλον 35
ὅτι παραίνεσιν ἡθῶν ἔχει, καὶ τὰ γεωργικὰ δὲ χώρας
καὶ φυτῶν καιρὸς καὶ ἐπιμελείας. καὶ τὰ ἐπισαλτικὰ
δὲ, ὅσα κατ' ἐντολὰς πρὸς τινὰς ποιῶντες διέπεμπον.
Οἱ μὲν δύο λόγοι τῆς Πρόκλου γραμματικῆς χρη-
σομαθίας ἐν τέτοις.

240.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟ-
ΠΟΝΟΥ εἰς τὴν ἑξαήμερον.

ὅτι τὸ σύγγραμμα Σεργίῳ τῷ Κωνσταντινῆ πόλεως
προσφωνεῖ, ἐκείνου προτροπῇ τῆτον ὑπελθεῖν τὸν πό-
νον προσιμαζόμενος. τὸν δὲ σκοπὸν εἶναί φησι σύμ-
φωνον δεῖξαι τοῖς φαινόμενοις τὴν τῆς θεσπεσίας Μω-
σέως κοσμογένειαν.

ὅτι σκοπὸς ἦν τῷ Μωσῇ ἔτε φυσιολογῆσαι οὔτε
ἀερονομῆσαι, ἀλλ' εἰς θεογνωσίαν καὶ διὰ τῆς κοσμο-
γονίας ἀνθρώπου ἀγαγεῖν, καὶ παραστῆσαι ὅτι δὴ τὸ
μέγα τῆτο καὶ λαμπρὸν τῆς κόσμου δημιουργήμα ἔχει
τὸν θεὸν ποιητὴν, καὶ ἔτε αὐτόματον ἔχει τὴν ὑπαρξιν
ἔτε ἀγέννητον τὴν ὑπόστασιν καὶ τῷ θεῷ συναίδιον. καὶ
Πλάτωνα δὲ τὸν παρ' Ἑλλήσι νομιζόμενον σοφώτατον,
καίτοι πολλὰς ἔξερρον γενεαῖς γεγονότα καὶ οὐ πλήθει
τυχόντι τῆς λόγου ποιέμενον ἀλλὰ τοῖς ἐπὶ φιλοσοφίᾳ
τῶν ἄλλων πρᾶχουσιν, ὅμως Μωσέα δείκνυσιν ἐν τῇ
τῆς κοσμογονίας αὐτῆς διηγήσει ἐκμιμήμενον. πολὺ δὲ
μεγαλοπρεπέστερον Μωσέα Πλάτωνος τε θεολογηκέναι
παρίσχησιν.

ὅτι ἐδὲν φησιν οὐδ' ὅλως τῶν ἐν τῇ κοσμογονίᾳ
τῆς προφῆτης τῇ τῆς παντὸς διατάξει ἀσύμφωνον· τῆ-
ναντίον δὲ καὶ πολλὰ τῶν ἔξερρον αἰτιολογηθέντων ὑπὸ
τῶν φυσικῶν ἐκ τῶν Μωσέως γραφέντων εἴληφε τὴν
ἀρχήν.

ὅτι ἐν πολλοῖς ἀξίως τὸν μέγαν ἀποθειάζει Βασι-
λειον, καὶ Θεόδωρον τὸν Μοιραεσίας, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσιν
οἷς ἐπαιτῶνται, ἀλλ' ἐν ἐκ ἐν ὀλίγοις ἐπιλαμβάνεται
δικαίως. 50

"ὅτι τῆς ἀρχῆς πολλαχῶς φησὶ λεγομένης τὸ ἐν 993 R.
ἀρχῇ νῦν τὴν κατὰ χρόνον ἀρχὴν δηλῶν. κατὰ χρόνον
δὲ λέγειν φησὶν ἐκ τῆς γενέσεως προηγῆται χρόνος,
ὡς ἡμῶν ἐκάστω, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τῆς χρόνου νῦν, ἐν ᾧ
τὸν ἔρανόν καὶ τὴν γῆν παρήγαγεν ὁ θεός, "παντὸς 527 H.
χρονικοῦ χωρὶς διαστήματος. πᾶσαν γὰρ ἀρχὴν ἑτέραν
εἶναι πάντως φησὶν, ἔπερ λέγεται ἀρχή· καὶ τῆτο διὰ
παραδειγμάτων κατασκευάζει. ὥς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς χρό-
νου καὶ ἐκ ἐν χρόνῳ τὸν ἔρανόν καὶ τὴν γῆν ἐποίησεν
40 ὁ θεός. ἀλλ' ἐν τῆτο σημαινόμενον τῆς ἐν ᾧ γέγονεν
ἀρχῆς ὁ ἔρανός καὶ ἡ γῆ. δεύτερον τὸ πρῶτον τῆς κα-

a. 6. δίκην] δίκην ἀξιοῦν ABh. 8. δὲ add A. 10. τριπόδων Ah: τριποδα ς. 13. ὡχοφορικὰ Ah: ὡχοφο-
ρικὰ ς. 14. δὲ om A. 15. κλήματα — μεσῶν ς. 16. ὦχον Ah: ὄσχον ς. 18. Θησέα φασὶ ς. 25. σκιριάδος A,
κειριάδος h: Σκιριάδος ς. 33. ἐμπορείας ς. 34. διαπεμπόμενοι A: διαπεμπόμενα ς. 38. ἐπέπεμπον ς.
39. μὲν A: δὲ ς. 40. post τούτοις in A vacui versus quattuor et pagina una.
b. 32. τὴν add C.

τασκευάσματος μόριον, ὡς ἀρχὴ ἢ τρόπις τῆς πλοίου καὶ οἱ θεμέλιοι τῆς οἰκίας. δῆλον δ' ὅτι καὶ κατὰ τὸτό φησι τὸ σημαινόμενον τῆς ἀρχῆς δυνατόν ἐννοῆσαι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐν ἀρχῇ γεγενῆσθαι· οἷον γ' θεμέλιον καὶ ἀρχὴν τῶν γεγονότων ὁ θεὸς τὸν ἔρανόν 5 καὶ τὴν γῆν προκατεβάλετο. κατὰ δὲ τὰ ἄλλα τῆς ἀρχῆς σημαινόμενα ἐκέτι.

ὅτι ἀντὶ τῆς ἐν ἀρχῇ ἐν κεφαλαίῳ εἰπὼν ὁ Ἀκύλας δίδωσιν ἐννοεῖν ἀντὶ τῆς συνηρημένως καὶ ὁμῶς γενέσθαι τὸν ἔρανόν σημαίνειν τὸ ἐν ἀρχῇ· ἐδὲ γ' τὸ μὲν ἀν- 10 τῶν πρότερον, τὸ δὲ ἕξτερον γέγονεν. εἰώθαμεν γ' κεφαλαίον καλεῖν τὴν ἐν ἐνὶ πολλῶν ἅμα συναίρεσιν· καὶ πολλὴ ἢ χρῆσις. ἐδήλωσε δὲ καὶ ἡ τῆς σὺν προαίτη, συνδυασμὸν ὡς τὰ πολλὰ δηλῶσα. καὶ γ' εἰπὼν „ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισε σὺν τὸν οὐρανόν, σὺν τὴν γῆν” ἐν 15 ἀρχῇ παρέχε τὴν δῆλωσιν τῆς ἅμα γενέσθαι τὰ δύο. τινὲς τὸ ἐν κεφαλαίῳ ἔχ' ἔτως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς σώματος τῆς κεφαλῆς αὐτὸ λογιζόμενοι ἐχηματίσθαι, εἰς τοιαύτην ἀρχὴν αὐτὸ μετελήφασιν.

ὅτι φησὶν, Οὐρανὸν καὶ γῆν εἰπὼν διὰ τῶν ἄκρων 20 καὶ τὰ μέσα συμπαρελήφεν, ὡς καὶ πάντα φασίν. ἄκρα δὲ εὐλόγως ταῦτα καλεῖται, ὅτι γῆ μὲν κέντρον τῆς πάντος ἐπέχουσα κάτωθεν πάντων ἐστὶν ἀρχή, πέρας δὲ ὁ πάντα περιέχων ἔρανός. πάλιν ἄνωθεν ἀρχὴ μὲν ἐστὶν ὁ ἔρανός, πέρας δὲ ἡ γῆ. μέσα δὲ ἕδωρ καὶ ἀήρ καὶ 25 πῦρ. διὸ φησὶν ἐφεξῆς „καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου,” τὸ μὲν ἕδωρ ἄβυσσον εἰπὼν, τὸ δὲ σκότος τὸν ἀφώτιστον ἀέρα· καὶ γ' κυρίως σκότος ἐστὶν ἡ τοῦ φωτός ἀπείρεια. καὶ ἡ συνήθεια δὲ σκότος τὸν ἀφώτιστον λέγει ἀέρα, ἥτοι τὸ νυκτερινὸν τῆς ἀέρος κατάσκημα ἢ καὶ 30 τὸ ἄλλως πως συμβαῖνον.

ὅτι τὸ ψηλαφητὸν σκότος τοῖς Αἰγυπτίοις σκότος ψηλαφητὸν εἰρησθαι διὰ δύο αἰτίας, ἢ ὅτι μηδεμίαν ἀκτὶς τῶν ἔρανίων εἰσεκρίνετο τῷ ἀέρι διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ παχύτητα καὶ οἷον ψηλαφητὴν καὶ δυνα- 35 μένην αἰσθῆσιν ἀντιτυπίαις τοῖς ἐπαφωμένοις παρέχειν, ἢ ὅτι διὰ τὸ ψηλαφητὸν τὰ σερεμνιώτερα τῶν σωμάτων δίκην τυφλῶν καὶ ἔτω τὰς μεταβάσεις ποιῶσθαι, ἢ καὶ αὐτὸ τῶτο γνωρίζειν ἔτω τὰ ψηλαφώμενα.

ὅτι ἄβυσσος παρὰ πᾶσι τὸ πολὺ καλεῖται ἕδωρ 40 καὶ εἰς βάθος χωρὲν ἄληπτον ἡμῖν, παρὰ τὸ μηνύειν εἰς αὐτό· διὸ καὶ Μωσῆς ἄβυσσον ἐκαλεῖτο τὸ ἕδωρ καλεῖται. πλὴν καὶ ἕδωρ αὐτὸ κατονομάζει· „καὶ πνεῦμα”

γ' „θεὸς ἐπεφέρετο ἐπάνω τῆς ὕδατος” τοῖς ὕδασι γ' ὁ ἀήρ ἐπινέχετο. αὐτὸ δὲ τὸ τῆς ἀέρος ὄνομα παρὰ τῇ Μωϋσέως οὐκ ἔστι γραφῇ, ἢ μήπω ἐχέσης τότε τῆς Ἑβραϊδος διαλέκτου ἀφωρισμένον ὄνομα „τῷ ἀέρι, 528 H. ἢ ἀρχαίως Μωϋσέως διὰ τῆς ὕδατος τῆς φωνῆς 996 R. ἅμω δηλῶν πολλὴ γ' ὕδατος καὶ ἀέρος ἢ κοινωνία, καὶ πολλάκις ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπ' ἁμφοῖν κέχρηται τῷ ὀνόματι.

ὅτι τὰς ἀγγέλους καὶ μηδαμοῦ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν ἐμνήσθη Μωσῆς, ἔτε τῶν ἐγκοσμίων ἰσορίαν παρα- 10 δίδες, ἀλλ' ἐν ἐδὲ δεῖ λέγειν ὡς συννέπυσαν, φησὶν, ἢ καὶ ἕξτερον γεγόνασιν ἔρανός, πρότερον δέ. καὶ τῶτο πειράται καὶ φυσικώτερον καὶ ἐκ τῶν θείων λογίων παριστά- νειν, ὡς δῆθεν πρὸς Θεόδωρον ἀπομαχόμενος, καὶ τὰς παρ' αὐτῆς κομιζόμενας ἀποδείξεις ὅτι σὺν ἔρανῳ γε- 15 γόνασιν ἀνασκευαζόμενος, καὶ σύμφωνον τὸν μέγαν ἐπι- κομιζόμενος Βασίλειον, ὑπὲρ οὗ καὶ δοκεῖ Θεοδώρου διαμάχεσθαι. ἀνακεφαλαιούμενος ἐν τὰς ἀποδείξεις δι' ὧν τοὺς ἀγγέλους μὴ συννυποστῆναι τῷ κόσμῳ παριστά- 20 νειν ἡγώνισο, φησὶ „σκόπει τοίνυν ἐκ πόσων αὐτῶν ἢ ὑπερκόσμιος συνῆκε γένεσις, ἐκ τοῦ μήτε Μωσέα μήτε ἄλλην θεόπνευστον γραφὴν ἅμα τῷ κόσμῳ γε- γονέναι αὐτὸς εἰπεῖν, ἐκ τῆς μήτε σώματα εἶναι μήτε 25 συνδεδέσθαι σώμασιν ὀργανικοῖς ὥσπερ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν, ἐκ τῆς ὑπερκοσμίας δυνάμεως αὐτῶν, ἐξ ὧν τὸ θεῖον διηνεκῶς θεωρῶσιν, ὧν ἐδὲν τῶν ἐγκοσμίων μετέχει· ἐκ τῆς μηδὲ τὰς ἀλόγους ψυχὰς συγκαταβε- βλήσθαι τοῖς σώμασι, καίτοι χωρὶς σωμάτων μὴ δυ- 30 ναμένας εἶναι· ἐκ τῆς μὴ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν μηδὲ τῷ ἰδίῳ συννυποστῆναι σώματι· τὸ μὲν γ' ἐκ γῆς, ἢ δὲ καὶ ἐκ αὐτῆς θειοτέρας ὑπὸ θεοῦ μετέχε γενέσεως.”

241.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τοῦ εἰς τὸν Ἀπολλώνιον ἀπὸ φωνῆς ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ.

ὅτι Βαβυλωνία φησι τετειχίσθαι ὀγδοήκοντα καὶ τε- 35 τρακόσια στάδια κύκλῳ· τεῖχος δὲ αὐτῆς τρία μὲν τὸ ὕψος ἡμίπλευρα, πλέθρα δὲ μείον τὸ εὖρος. ποταμῷ δὲ Εὐφράτῃ τέμνετο ἐν ὁμοιότητι τῆς εἰδός, ὃν ἀπόρρητος ὑποσεῖχει γέφυρα, τὰ βασίλεια τὰ ἐπὶ ταῖς ὁχθαῖς ἀφανῶς ἐκρύπτουσα. γυνὴ γ' λέγειτο Μήδεια, 40 τῶν ἐκείνη ποτὲ ἄρχουσα, τὸν ποταμὸν ὑποζεύξαι τρό- πον ὃν μήπω τις ποταμῷ ἐζεύχθη. λίθος γ' δὴ καὶ χαλκὸν καὶ ἀσφαλτον, καὶ ὅποσα ἐς ἐφύδρον ἐκρύπτε-

a. 8. ἀντὶ C: καὶ ἀντὶ c. 12. πολλῶν] libri πολλήν. 41. μηνύειν] immo μὴ δύνειν. cf. Etym. M.

b. 3. τότε] libri τὸ. 9. καὶ] lege εἰ καὶ. 31. post γενέσεως in C vacui versus 38. 33. ἐκ τοῦ εἰς τὸν Ἀπολλώνιον AB: Ἀπολλωνίου βίος c. 35. ὅτι] Philostrat. V. A. 1, 25.

σιν ἀνθρώποις εὐρηθῇ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς ποταμῆς
 νήσασα, τὸ ρεύμα εἰς λίμνας ἐτρεψε, ξηρόν τε ἤδη
 τὸν ποταμὸν ὠρυγεν, ὀρυγιάς ἐς δύο σήραγγα ἐργα-
 ζομένη κοίτην, ἵνα ἐς τὰ βασίλεια τὰ περὶ ταῖς ὄχ-
 θαῖς ὥσπερ ἐκ γῆς ἀναφαίνοιτο, καὶ ἤρεψεν αὐτὴν 5
 ἴσως τῷ τοῦ ρεύματος δαπέδῳ. οἱ μὲν δὲ θεμέλιοι
 ἐβεβήκεσαν καὶ οἱ τοῖχοι τῆς σήραγγος· ἅτε δὲ τῆς
 ἀσφάλτε δεομένης τῆς ὕδατος εἰς τὸ λιθῆαι καὶ πήγνυ-
 σθαι, ὁ Εὐφράτης ἐπαφείδῃ ὑγρῷ τῷ ὁρόφῳ, καὶ ὥδε
 ἔξῃ τὸ ζεῦγμα. τὰ δὲ βασίλεια χαλκῷ μὲν ἤρεπθον 10
 ἀπ' αὐτῶν ἀσράπτει· θάλαμοι δὲ καὶ ἀνδρῶνες καὶ σοαί
 529 H. τὰ μὲν ἀργύρεα, τὰ δὲ χρυσοῖς ὑφάσμασι, τὰ δὲ χρυ-
 σῷ αὐτῷ, καθάπερ γραφαῖς, ἠγλάϊσαι. φησὶ δὲ φη-
 σαι τὸν Ἀπολλώνιον καὶ ἀνδρῶνι ἐντυχεῖν, οὗ τὸν
 ὄροφον εἰς θόλον ἀνῆχθαι χῆμα, οὐρανῷ τινὲ εἰ- 15
 κασμένον· σαρπηφρίνη δὲ αὐτὸν κατηρέσθαι λίθῳ.
 997 R. "κυανωτάτη δὲ ἡ λίθος καὶ οὐρανία ἰδεῖν. θεῶν τε
 ἀγάλματα, ἃς νομίζουσιν, ἴδονται ἄνω καὶ χρυσῶ φαι-
 νεται καθάπερ ἐξ αἰθέρος. δικάζει μὲν δὲ ὁ βασιλεὺς,
 χρυσαὶ δὲ ὑγγες ἀποκρέμανθ' τῆς ὁρόφου τέτταρες, τὴν 20
 ἀδράσειαν αὐτῷ παρεγγυῶσαι καὶ τὸ μὴ ὑπὲρ τῆς ἀν-
 θρώπου ἀίρεσθαι. ταύτας οἱ μάγοι αὐτοὶ φασιν ἀρμότ-
 τεσθαι, φοιτῶντες εἰς τὰ βασίλεια· καλοῦσι δὲ αὐτὰς
 θεῶν γλώττας.
 ὅτι φησὶν Ἀπολλώνιον καὶ τὴν μετ' αὐτὸν ἐξίόν- 25
 τας τῆς Περσῶν ἀρχῆς καὶ προσιόντας τῷ Καυκάσῳ
 εὐωδεσέρας τῆς γῆς αἰθέρας. τὸ δὲ ὄρος τῆτο ἀρχὴν
 ποιούμεθα τῆς Ταύρου τῆς δι' Ἀρμενίας τε καὶ Κιλικίαν
 ἐπὶ Παμφύλης τε καὶ Μυκάλης σεύχοντος, ἡ τελευ-
 τῶσα εἰς θάλασσαν, ἣν Κῆρες οἰκῶσι, τέμα τῆς Καυ- 30
 κάσου νομίζουσι ἄν, ἀλλ' ἐχ, ὥς ἐνοί φασιν, ἀρχή· τό-
 τε γ' τῆς Μυκάλης ὕψος ἔπω μέγα, καὶ αἱ ὑπερβολαὶ
 τῆς Καυκάσου τοσούτον ἀνεξῆσιν ὥς χίλεισθαι περὶ αὐτὰς
 τὸν ἥλιον. περιβάλλει δὲ Ταύρῳ ἐτέρῳ καὶ τὴν ὁμορον
 τῇ Ἰνδικῇ Σκυθίαν πᾶσαν, κατὰ Μαιωτίαν τε καὶ ἄρι- 35
 σερόν Πόντον, σαδίων μάλισα δισμερῶν μήκος· το-
 σούτον γ' ἐπέχει μέτρον τῆς γῆς ὁ ἀγκὼν τῆς Καυκάσου.
 τὸ δὲ περὶ τῆς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ Ταύρου λεγόμενον, ὥς
 ὑπὲρ τὴν Ἀρμενίαν πορεύοιτο, χρόνῳ ἀπιστηθὲν πι-
 σθῆναι λοιπὸν αἱ παρδάλεις ἃς οἶδα ἀλισκομένας ἐν 40
 τῇ Παμφύλῳ ἀρωματοφόρῳ· χαίρει γ' τοῖς ἀρώ-
 μασι, καὶ ἐκ πολλῆς τὰς ὁσμῆς ἔλκεσαι φοιτῶσιν ἐξ
 Ἀρμενίας διὰ τῶν ὁρῶν πρὸς τὸ δάκρυον τῆς σήραγγος,
 ἐπειδὴ οἱ τε ἄνεμοι ἀπ' αὐτῶν πνεύσωσι καὶ τὰ δέν-
 δρα ὁπώδῃ γένηται. καὶ ἀλῶναι ποτέ φασιν ἐν Παμ-
 φυλίᾳ πορδάλιον σρεπτῷ ἄμα, ὃν περὶ τῇ δέσῃ ἔφερε·
 χρυσῶν δὲ ἦν, καὶ ἐπεγέγραπτο Ἀρμενίοις γράμμασι
 „βασιλεὺς Ἀρσάκης θεῷ Νύσιῳ.” βασιλεὺς μὲν δὲ
 Ἀρμενίας τότε ἦν Ἀρσάκης, καὶ αὐτὸς οἶμαι ἰδὼν
 τὴν πόρδαλιν ἀνῆκε τῷ Διονυσίῳ διὰ μέγεθος τῆς θη-
 ρῆς· Νύσιος γ' ὁ Διόνυσος ἀπὸ τῆς ἐν Ἰνδοῖς Νύσσης
 Ἰνδοῖς τε ὀνομάζετο καὶ πᾶσι τοῖς πρὸς ἀκτῖνα ἔθνεσιν.
 ἡ δὲ χρόνον μὲν τινα ὑπεξέχθη ἀνθρώπῳ, καὶ χεῖρα
 ἠνέχετο ἐπαφωμένην τε καὶ καταψῶσαν· ἐπεὶ δὲ ἀνοί-
 σθησεν αὐτὴν ἔαρ, ἀνέθορεν ἐς τὰ ὄρη πόθῳ ἀρσένων,
 ὥς εἶχε τῆς κόσμου, καὶ ἦλθον περὶ τὸν κάτω Ταῦρον
 ὑπὸ τῆς ἀρώματος ἐλχθεῖσα. ὁ δὲ Καύκασος ὁρίζει μὲν
 τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Μηδικήν, καθήκει δὲ ἐπὶ τὴν ἐρυ-
 θρὰν θάλασσαν ἐτέρῳ ἀγκῶνι.
 ὅτι παραμείψαντας τὸν Καύκασον τετραπῆχαις ἀν-
 θρώπου ἰδεῖν φησὶν, ἃς ἤδη μελαίνεσθαι, καὶ πενταπῆ-
 χαις δὲ ἐτέραις, ὑπὲρ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἔλθοντα. 530 H.
 ὅτι ὑπερβάντας φησὶ τὸ ὄρος τὸν Καύκασον ἐντυ-
 χεῖν ἐπὶ ἐλεφάντων ἤδη ὀχρῶν ἀνδράσιν. εἰσὶ δ'
 ἔτιοι μέσοι Καυκάσου καὶ ποταμῶ Κωφῆνος, ὅβιοι τε
 καὶ ἱπποὶ τῆς ἀγέλης ταύτης. καὶ κάμηλοι δὲ ἐνίοις
 ἦγον, αἷς χρῶνται Ἰνδοὶ ἐς τὰ δορυμικά· πορεύονθ' δὲ
 χίλια ζῷδια διὰ τῆς ἡμέρας, γόνυ ἔδαμ' κάμψασαι.
 ὅτι Ἰνδὸν ἐπεραιώθησαν οἱ περὶ Ἀπολλώνιον σα-
 δῖες μάλισα μ'· τὸ γ' πλώϊμον αὐτῶ τοσούτον. ἄρχεται 1000 R.
 δὲ αὐτὸν φασιν ἐκ τῆς Καυκάσου μετὰ αὐτόθεν ἢ οἱ
 κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμοὶ πάντες, προχωρεῖν δὲ πολ-
 λὰς τῶν ναυσιπόρων ἑαυτῶ ποιούμενον.
 ὅτι φησὶ, Πορευθέντας αὐτὰς ὑπὲρ τὸν Ἰνδὸν πο-
 ταμὸν ἦγεν ὁ παρὰ τῆς σατραπείας ἡγεμὼν εὐθὺς τῶν
 Ταξίων, ὃ τὰ βασίλεια ἦν τῷ Ἰνδῷ. πολλὰ δ' εἶναι
 τοῖς μετὰ τὸν Ἰνδὸν λίμβας φασὶν ἐγχεσθαι καὶ ὑποδή-
 ματα βύβλας. καὶ βύσσον δὲ τὰς φανερωτέρας αὐτῶν
 ἐσάλθαι τὴν δὲ βύσσον φέρεσθαι δένδρον φασὶν ὁμοίου
 μὲν τῇ λεύκῃ τὴν βάσιν, παραπλησίε δὲ τῇ ἰτέα τὰ
 πέταλα. καὶ ἡθηναι φησὶ τῇ βύσσῳ ὁ Ἀπολλώνιος,
 ἐπειδὴ ἔοικε φαιῷ τριβῶνι. τὰ δὲ Τάξιλα μέγεθος μὲν

α. 3. ὠρυγεν AB: ὠρυγτε. γ.

21. ἀνθρώπους A: οὐρανούς γ.

διαλισκομένας γ.

b. 5. πόρδαλιν B.

9. πόρδαλιν γ.

19. παραμείψαντας AB: παραμείψας γ.

2, 6.

28. ὅτι Ἰνδὸν — 52. ἑαυτοῦ ποιούμενον (2, 18) om AB.

7. δὲ] libri δὲ.

25. ὅτι] 2, 2.

13. φησὶ γ.

33. αὐτὰς] αὐτὸν AB.

17. δὲ A: τε γ.

40. οἶδα ἀλισκομένας AB: οἱ

20. τέσσαρες γ.

20. libri φασὶν.

22. ὅτι]

33. ὅτι] 2, 20. 39. τῇ om AB

εἶναι κατὰ τὴν Νῆον, τέτειχίσθαι δὲ συμμέτρως ὥσπερ αἱ Ἑλλάδες, βασιλεία δ' εἶναι ἀνδρός τὴν Πῶρος ποτὲ ἀρχὴν ἄρχοντος.

ὅτι αἱ πηγαὶ τῆς Ὑφάσιος ποταμοῦ, ᾧ πλησιάζουσι φησὶ τὰς περὶ Ἀπολλωνίου τὸν Ὑδραώτην ὑπερβάν- 5 τας καὶ πολλὰ διαμεΐψαντας ἔθνη, τέττε δὴ τοῦ ποταμοῦ αἱ πηγαὶ βλύζουσι μὲν ἐκ πεδίου ναυσίποροι αὐτόθεν, προΐεσαι δὲ καὶ ναυσὶν ἤδη ἄποροι εἰσὶν ἀκρω- νυχία γ' παραλλάξ πετρῶν ὑπανίσχουσι τοῦ ὕδατος, περὶ ᾧς ἀνάγκη τὸ ῥεῦμα ἐλίττεσθαι καὶ ποιεῖν τὸν πο- 10 ταμὸν ἄπλυν. εὖρος δὲ αὐτῷ κατὰ τὸν Ἰερον ποταμῶν δὲ ἔτος δοκεῖ μέγιστος, ὅπόσοι δὲ Εἰρώπης ῥέουσι. δένδρα δ' ὁ Ὑφασις προσόμοια φέει περὶ τὰς ὕχθας, καὶ τι καὶ μύρον ἐκδίδου τῶν δένδρων, ὃ ποιεῖν Ἰνδοὶ γαμικὸν χρίσμα. καὶ τὰς ἰχθύας δὲ τὰς ταύτας λεγομέ- 15 νας μόνος ἔτος ποταμῶν τρέφει· πεποιήνθαι δὲ αὐτὰς ὁμωνύμους τῷ ὄρνιθος, ἐπεὶ κυάνεοι μὲν αὐτοῖς οἱ λόφοι, σικταὶ δὲ αἱ φολίδες, χρυσᾷ δὲ τὰ ἔρῃα, καὶ ὁπότε βέλονται, ἀνακλώμενα. ἔστι δὲ τι θηρίον ἐν τῷ ποταμῷ σκώληκι εἰκασμένον λευκῷ, τέτον δ' οἱ τήκοντες ἔλαιον 20 ποιεῖν· πῦρ δὲ ἄρα τῆς ἐλαίας τέττε ἐκδίδου, καὶ ζέγει αὐτὸ πλὴν ὑέλθῃ ἐδέν. ἄλίσκεθαι δὴ μόνῳ τῷ βασιλεῖ τὸ θηρίον τέτο πρὸς τειχῶν ἄλωσιν· ἐπειδὴ γ' θίγη τῶν ἐπάλξεων ἢ πιμελή, πῦρ ἐκκαλεῖται κρεῖττον σβεσση- ρίων, ὅπόσα ἀνθρώποις πρὸς τὰ πυρφόρα εἴρηθαι. καὶ 25 τὰς ὄντας δὲ τὰς ἀγρίους ἐν τοῖς ἔλεσι τέτοις ἄλίσκε- θαί φασιν. εἶναι δὲ τοῖς θηρίοις τέτοις ἐπὶ μετώπῳ κέρας, ᾧ ταυρηδὸν τε καὶ ἐκ ἀγεννώς μάχονται. καὶ ἀποφαίνεσθαι τὰς Ἰνδὰς ἐκπωμα τὸ κέρας τέτο· οὐ γ' ἔτε νοσῆσαι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὃ ἀπ' αὐτῆς πίων, ἔτε 30 ἂν τρωθεῖς ἀλγῆσαι, πρὸς τε διεξέλθαι ἂν, καὶ μηδ' ἂν φαρμάκοις ἄλῃναι, ὅπόσα ἐπὶ κακῷ πίνεθαι. βασι- 531 Η. ἂν φαρμάκοις ἄλῃναι, ὅπόσα ἐπὶ κακῷ πίνεθαι. βασι- λέων δὲ τὸ ἐκπωμα εἶναι, καὶ βασιλεῖ μόνῳ ἀνείσθαι τὴν θήραν. μῦθον δὲ ἄρα δεικνύει ταῦτα τῶν ἐν Ἰνδοῖς βασιλέων καὶ νόσοι καὶ θάνατοι. τὸ δὲ θηρίον, οἷον 35 εἴρηται, τοῖσιον ὁρᾶται.

Ἐντεῦθεν ὑπερβαλεῖν τῷ Κανχάσῃ τὸ κατατεῖνον ἐς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν· εἶναι δὲ αὐτὸ σπηλαιόφω- 40 τος ἀρωμάτων. τὰς μὲν δὴ πρῶνας τοῦ ὄρους τὸ κιννάμωμον φέρειν, προσεικέναι δὲ αὐτὸ νέοις κλή- 40 μασι. βάσανον δὲ τῷ ἀρώματος τὴν αἶγα εἶναι· κιν-

ναμώμε γ' εἴ τις αἰγὴ ὁρᾷε, κινεῖσθαι πρὸς τὴν χεῖρα καθάπερ κύων, ἀπιδόντι τε ὁμαρτήσῃ τὴν ῥῖνα ἐς αὐτὸν ἐρείσασα, καὶ ὁ αἰπόλος ἀπάγη, "θρηνήσει 1001R. καθάπερ λωτὴ ἀποσπώμενη. ἐν δὲ τοῖς κρημνοῖς τῆς ὕψους λίβανοί τε ὑψηλαὶ περὶ κασι καὶ πολλὰ εἶδη ἕτερα. καὶ τὰ δένδρα δὲ αἱ πεπερίδες, ὧν γεωργοὶ πίθηκοι, εἴκασαι μὲν τῷ παρ' Ἑλλήσιν ἄγνω τὰ τε ἄλλα καὶ τὸν κόρυμβον τῆς καρπῆς, φέει δὲ ἐν τοῖς ἀποτόμοις, ἐκ ἐφικτὸς τοῖς ἀνθρώποις, ἃ λέγει πιδήκων οἰκᾶν δῆ- 10 μος ἐν μυχοῖς καὶ ὃ τι αὐτῆς κοῖλον. ἔς πολλὰ ἄξιους οἱ Ἰνδοὶ νομίζοντες, ἐπειδὴ τὸ πέπερι ἀποτρυνῶσι, τὰς λέοντας ἀπ' αὐτῶν ἐρύκασαι καὶ τε καὶ ὄπλοις. ἐπι- τίθεται δὲ πιδήκῳ λέων νοσῶν μὲν ὑπὲρ φαρμάκου (τὴν γ' νόσον αὐτῷ τὰ κρέα ἔχει ταῦτα), γεγηρακῶς δὲ ὑπὲρ σίτου· τῆς γ' τῶν ἐλάφων καὶ σῶν θήρας 15 ἔξωροι γεγονότες τὰς πιδήκας λαφύσασιν, ἐς τοῦτο χρώμενοι τῇ λοιπῇ ῥώμῃ. τὰ δὲ περὶ τὰς πεπερίδας πραττόμενα ὥδε ἔχει. προσελθόντες οἱ Ἰνδοὶ τοῖς κάτω μέρεσι καὶ τὸν καρπὸν ἀποθερίσαντες ἄλως ποιεῖνται 20 μικρὰς περὶ τὰ δένδρα, καὶ τὸ πέπερι περὶ αὐτὰς ἔνυμ- φέουσιν, οἷον ῥιπτόντες ὡς ἄτιμόν τι καὶ μὴ ἐν σπεδῇ τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἄνωθεν καὶ τῶν ἀβάτων κα- θεωρακότες ταῦτα, νυκτὸς ὑποκρίνονθαι τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔργον, καὶ τοὺς βοσρέχους τῶν δένδρων περισπῶντες 25 ῥιπτοῦσι φέροντες ἐς τὰς ἄλως· οἱ δὲ Ἰνδοὶ ἀπόνως συλλέγουσιν.

ὑπεράραντες δὲ τῆς ὕψους πεδίον φασὶν ἰδεῖν λεῖον κατατετμημένον εἰς τέσσαρες πλήρεις ὕδατος· εἶναι δὲ αὐτῶν τὰς μὲν ἐπικαρσίους, τὰς δὲ ὀρθὰς διηγμένους 30 ἐκ τῆς ποταμῆς τῆς Γάγγης, τῆς τε χώρας ὕρια οὖσας, τοῖς τε πεδίοις ἐπαγομένας, ὁπότε ἡ γῆ διαψῶγῃ. τὴν δὲ γῆν ταύτην ἀρίστην φασὶ τῆς Ἰνδικῆς εἶναι, καὶ με- γίστην τῶν ἐκεί λήξεων, πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ὁδὸς μῆ- κος ἐπὶ τὸν Γάγγην, ὀκτωκαίδεκα δὲ ἀπὸ θαλάσσης 35 ἐπὶ τὸ τῶν πιδήκων ὄρος, ᾧ ἔνυμπαρτεῖναι πεδία. μέλαινα πᾶσα ἡ χώρα καὶ πάντων εὐφορος· ἰδεῖν μὲν γ' εἰς ἄχνας ἀνεσῶτας ὅσον οἱ δόνακες, ἰδεῖν δὲ κυάμους τριπλασίους τῶν Αἰγυπτίων τὸ μέγεθος, σήσαμόν τε καὶ κέγχρον, ὑπερφυᾶ πάντα, καὶ τὰ κύρνα φέεσθαι 40 φασι. τὰς δὲ ἀμπέλους φέει μικρὰς, καθάπερ Ἀνδῶν καὶ Μαιώνων, ποτίμους δὲ εἶναι καὶ ἀνθοσμίας ὁμοῦ

α. 3. ἔχοντες ε. 4. ὅτι] 3, 1. 8. ἀκρονυχία Α. 9. γὰρ Α: δὲ ε. 11. αἰτῶν ε. 13. δ' ὁ] δ' ἔχει
 δ Β et re Α: ὁ ε. προσόμοια] ὡς ὅμοια Α. φέει] φέει Α. 16. πεποιήνται ΑΒ: πεποίηται ε. 19. τι add Α.
 25. καὶ τοὺς] 3, 2. 30. ὁ Α: καὶ ὁ ε. 35. οἷον om pr Α. 37. ἐντεῦθεν] 3, 4.
 b. 1. αἰγὴ corr Α: αἰγίον ε. 3. ὑπάγη ε. 5. εἶδη ἕτερα] ἡδιώτερα ΑΒ. 6. πεπερίδες Α. ὧν οἱ γεωργοὶ ΑΒ.
 13. δὲ om pr Α. 17. πεπερίδας Α. 22. καὶ Α: ἐκ ε. 27. ὑπεράρ.] 3, 5. 35. πεδία ΑΒ. 41. ποταμῶν pr Α.

τῷ ἀποτρυνῶν. ἐνταῦθα καὶ δένδρῳ φησὶν ἐντετυχη-
532H. κέναι προσεικότε τῇ "δάφνῃ, φύεσθαι δὲ αὐτὴ κάλυκα
εἰκασμένην τῇ μεγίστῃ ῥοῇ, καὶ μῆλον ἐγκείσθαι τῇ κά-
λυκι κυάνεον μὲν ὥσπερ τῶν ὑακίνθων αἱ καλάι, πάν-
των δὲ ἡδιστὸν ὁπόσα ἐξ ὠρῶν ἦκει.

Καταβαίνοντες δὲ τὸ ὕψος δρακόντων θήρα περι-
τυχεῖν φασί· δρακόντων μὲν γὰρ δὴ ἀπείροις μήχεσι
διέζωσαι πᾶσα ἡ Ἰνδικὴ χώρα, καὶ μεσὰ μὲν αὐτῶν
ἔλη, μεσὰ δὲ ὕρη, κενὸς δὲ οὐδεὶς λόφος. οἱ μὲν δὴ
ἔλειοι ρωθροὶ τέ εἰσι καὶ τριακοντάπηχυ μῆκος ἔχουσι,
καὶ κράνος αὐτοῖς ἐκ ἀνέστηκεν, ἀλλ' εἰσὶ ταῖς δρα-
καίναις ὅμοιοι, μέλανες δὲ ἱκανῶς τὸν νῶτον, καὶ ἦτιον
φολιδωτοὶ τῶν ἄλλων. οἱ δὲ πεδινοὶ πλεονεκτεῖσι τῶν
ἐλείων πάντα· καὶ γὰρ ἐς πλεον τῆ μήχης ἐλαύνουσι,

1004R. "καὶ ταχύτεροι τῶν ὀξυτάτων ποταμῶν φέρονται, καὶ 15
διαφεύγει αὐτὰς ἑδὲν. τέτοις καὶ λοφίᾳ φέρεται, νέοις
μὲν ὑπανίχθουσα τὸ μέτριον, συναυξομένη δὲ τελευμέ-
νοις καὶ ἀνίχθουσα ἐς πολὺ, ὅτε δὴ πυρσοὶ τε καὶ προ-
νωτοὶ γίνονται. οὗτοι καὶ γενειάσκει, καὶ τὸν αὐχένα
ὑψὲ αἶρῃσι, καὶ τὴν φολίδα εἰλβῃσι δίκην ἀργύρου· 20
αἱ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν κόραι λίθος ἐστὶ διάπυρος. ἰχθὺν
δὲ αὐτῶν ἀμήχανον εἶναι φησὶν ἐς πολλὰ τῶν ἀπο-
θέτων. γίνεται δὲ τοῖς θηρώσιν ὁ πεδινὸς εὖρημα,
ἐπειδὴ τῶν ἐλεφάντων τινὰ ἐπισπάσῃ· τῷ γὰρ ἀπόλ-
λυσιν ἄμφω τὰ θηρία. καὶ κέρδος τοῖς ἐλθεῖσι δράκον- 25
τας ὀφθαλμοὶ καὶ δορὰ καὶ ὀδόντες· εἰσὶ δὲ τὰ μὲν
ἄλλα ὅμοιοι τοῖς τῶν μεγίστων συνῶν, λεπτότεροι δὲ καὶ
διάστροφοι καὶ τὴν αἰχμὴν ἄτρεπτοι, καθάπερ οἱ τῶν
μεγάλων ἰχθύων. οἱ δὲ ὕρειοι δράκοντες τὴν μὲν φο-
λίδα χρυσοῖ φαίνονται, τὸ δὲ μῆκος ὑπὲρ τῶν πεδινῶν 30
γένεια δὲ αὐτοῖς βορρυνώδη, χρυσαῖά κεκεῖνα. καὶ κα-
τωφρύνονται μᾶλλον ἢ οἱ πεδινοί, ὁρματὰ τε ὑποκά-
θεται τῇ ὀφρύϊ δεινὸν καὶ ἀναιδὲς δεδορκότα. ὑπό-
χαλκόν τε ἔχον φέρουσιν, ἐπειδὴ τῇ γῇ ὑποκυμαίνω-
σιν. ἀπὸ δὲ τῶν λόφων πυρσῶν ὄντων πῦρ αὐτοῖς ἄτ- 35
τει λαμπάδος πλέον. ἔστι καὶ τῶν ἐλέφαντας αἰρῶσιν.
αὐτοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἔτιως ἀλίσκονται· κοκκοβαφεῖ
πέπλω χρυσαῖα ἐνείροντες γράμματα τίθενται πρὸ τῆς
χειρὸς, ὕπνον ἐγγοητεύσαντες τοῖς γράμμασιν, ὅφ' οὐ

νικάται τῶν ὀφθαλμῶν ἀτρέπτες ὄντας ὁ δράκων, καὶ
πολλὰ τῆς ἀπορρήτης σοφίας ἐπ' αὐτὸν ἄδουσιν, οἷς
ἄγεται τε καὶ τὸν αὐχένα ὑποβαλὼν τῆς χειρὸς ἐπικα-
θεύδει τοῖς γράμμασι. προσπεσόντες ἔν οἱ Ἰνδοὶ χει-
5 μένω πελέκεις ἐναράττουσι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτε-
μόντες ληΐζοντ' αὐτὴν ἐν αὐτῇ λίθους. λίθοι δὲ τέτοις
ἀπόκειντ' τὸ μὲν εἶδος ἀνθηραὶ καὶ πάντα ἀπανγιά-
ζεσθαι χρώματα, τὴν δὲ ἰχθὺν ἄρρητοι κατὰ τὸν δακτύ-
λιον ὃν γενέσθαι φασὶ τῷ Γύγῃ. πολλάκις δὲ τὸν Ἰνδὸν
αὐτῷ πελέκει καὶ αὐτῇ τέχνῃ συλλαβὼν ἐς τὴν αὐτὴν
χειρὴν φέρων ὥχετο, μόνον οὐ σείων τὸ ὕψος. ἔστι καὶ
τὰ ὕρη τὰ περὶ τὴν ἐρυθρὰν οἰκεῖν λέγονται· τὰ δ'
ἔτη τῶν θηρίων τέτων γινώσκει τε ἄπορον καὶ εἰπεῖν
ἄπιστον.

Προϊόντες δὲ φασὶν αὐτῶν μὲν ἀκοῦσαι δόξαι νο-
μῶς δὴ τινος ἀγέλην τάττοντος, "ἐλάφες δὲ ἄρα βα- 533H.
κολοῦσθαι λευκάς· ἀμέλγῃσι δὲ Ἰνδοὶ ταύτας, εὐτραφὲς
ἡγόμενοι τὸ ἀπ' αὐτῶν γάλα.

Ἐντεῦθεν ἡμερῶν τεττάρων πορευόμενοι δι' εὐδαί-
20 μονος καὶ ἐνεργῆ τῆς χώρας, προσελθεῖν φασὶ τῇ τῶν
σοφῶν ἦτοι τῶν λεγομένων Βραχμάνων τύρσει, καὶ
συγγενέσθαι αὐτοῖς ἐφ' ἱκανόν· περὶ ἧς αὐτοὺς φησὶν
εἰρηκέναι τε καὶ ἰδεῖν καὶ ἀκῶσαι ἃ οὐδεὶς τῶν νοῦν
ἐχόντων πιεῦσαι. τὸ δὲ τῆς μετεμψυχώσεως βδελυ-
25 κτὸν δόγμα ἐκεῖθεν δι' Αἰγυπτίων ἔφασαν καὶ Πυθα-
γόρα ἐνσκήψαι. κομῶσι δὲ ἔστι οἱ Ἰνδοί, ὥσπερ Λα-
κεδαιμόνιοι πάλαι καὶ Θέριοι, μίτραν τε ἀναδοῦνται
λευκήν, καὶ γυμνὸν αὐτοῖς βᾶδισμα. καὶ τὴν ἐσθῆτα
ἐχηματίζοντο παραπλήσιον ταῖς ἑξωμίσι. ἡ δὲ ὕλη
30 τῆς ἐσθῆτος, ἔριον αὐτοφνὲς ἢ γῆ φύει, λευκὸν μὲν
ὥσπερ τὸ Παμφύλων, μαλακώτερον δὲ τοῦτο ἱερὸν
ἐσθῆτα ποιεῖται, "καὶ μόνοις αὐτοῖς ἀνασπᾶται τῆς 1005R.
γῆς. φορεῖσι δὲ καὶ δακτύλιον καὶ ῥάβδον.

ὅτι λίθον φησί, παντάρβην ὄνομα, γίνεσθαι τὴν με-
γίστην κατὰ ὄνυχά δακτύλῳ τῷ ἀντίχειρος· κυττοκεῖται δὲ
αὐτὴν ἐν γῇ κοίλῃ, βάθος ὀργυαὶ τέσσαρες. τοσῶτον
δὲ αὐτῇ περιεῖναι τῷ πνεύματος, ὥς ὑποιδεῖν τὴν γῆν
καὶ κατὰ πολλὰ ῥήγνυσθαι κυττοκόμενης ἐν αὐτῇ τῆς λίθου.
ἢ πᾶσι δὲ ἀνασπᾶσθαι, ἀλλὰ τοῖς τὰς ἐπ' αὐτῇ τελεταῖς

α. 6. καταβ.] 3, 6. 10. τριακοντάπηχυ B et corr A: τριακοντάπηχον ε. 13. οἱ δὲ] 3, 7. 17. συναυξομένη B.
18. ἀντοχουσα mg: libri ἀντοχουσα. ἐς A: ἐπὶ ε. δὴ] δὲ AB. πυρσοὶ τε καὶ προνῶτοι γίνονται mg, πῦρ τε καὶ
προνῶτοι γίνονται AB: πύρσεται καὶ προνῶτος γίνονται ε. 22. φασὶν ε. 23. εὖρημα ε. 28. ἀτρεπτοι] ἀσράττοι B
et corr A. 29. μεγάλων A: μεγίστων ε. οἱ δὲ] 3, 8. 34. ἔχον A: ἔχων ε. ὑποκυμαίνουσιν ε. sed malim ἐπικυ-
μαίνουσιν. 36. λαμπάδος πλέον AB: λαμπαδίας πλέον ε. αἰρούσιν] libri αἰρουσιν.
b. 4. προσπεσόντες ε. 8. χρώματα Scaliger: libri χροῖματα. 15. προϊόντες] 3, 9. φησιν AB. 20. φησὶ AB.
22. οὐς] ἡς AB. φασιν AB. 24. τὸ δὲ] 3, 19. 26. ἐνσκήψαι AB: ἐνσκήψαν ε. κομῶσι] 3, 15. ὥσπερ]
αἰτερ AB. 29. παραπλήσιως ε. 34. ὅτι] 3, 46. φησὶ AB: φασὶ ε. 35. τοῦ add A. 36. γῆ A: τῇ ε.

ἐπισημένους. αὕτη νύκτωρ μὲν ἡμέραν ἀναφαίνει κα-
θάπερ τὸ πῦρ (ἔστι γ' πυρσὴ καὶ ἀκτινώδης). εἰ δὲ
μεθ' ἡμέραν ὁρῶτο, βάλλει τὰς ὀφθαλμοὺς μαρμαρυ-
γαῖς μυρίαῖς. τὸ δὲ ἐν αὐτῇ φῶς πνεῦμά ἐστιν ἀπορ-
ρήτως ἰσχύος· λίθας γ' ὁπόσας βάλει καὶ σποράδην καὶ 5
θαλάσση διαθρήσας, καὶ ταύτην αὐταῖς καθιμήσας,
ξυλλέγοις ἂν πάσας τῇ τῷ πνεύματος διαδόσει· ὑπο-
κείσονται γ' αὐτῇ βοτρυδὸν αἱ λίθοι, καθάπερ σμήνος.
καὶ φησὶν ὁ μυθογράφος ἔτος Φιλόστρατος ὡς ταῦτα
εἰπὼν Ἰάροχος τῷ Ἀπολλωνίῳ ἔδειξε τὴν λίθον αὐτὴν 10
καὶ ὁπόσα ἐργάζεται.

Τὰς δὲ πυγμαίας φησὶν οἰκεῖν μὲν ὑπογείας, κεῖται
δὲ ὑπὲρ τὸν Γάγγην, ζῶντας τρόπον ὃς πᾶσιν εἴρη.
σκιόποδας δὲ ἀνθρώπους ἢ μακροκεφάλους ἢ ὁπόσα 15
Σκύλακος ξυγγράφει περὶ τέτων ἄδασιν, ἔτε ἄλλοσέ
ποι βιοτεύειν τῆς γῆς ἔτε ἐν Ἰνδοῖς.

ὅτι φησὶν, Ὅν ὁρύττεται χρυσὸν οἱ γοῦπες, πέτραι
εἰσὶν οἷον ἐσπινθήρουν ἐσιγμέναι ταῖς τῷ χρυσῷ ῥα-
νίσιν, ἃς λιθοτομεῖν τὸ θηρίον τέτο τῇ τῷ ῥάμφους
ἰσχύϊ. τὰ γ' θηρία ταῦτα εἶναι τε ἐν Ἰνδοῖς, καὶ μέ- 20
γεθος καὶ ἀλκὴν εἰκάσθαι αὐτὰς τοῖς λέουσιν, ὑπὸ δὲ
πλεονεξίας τῶν πτερῶν αὐτοῖς τε ἐκείνοις ἐπιτίθεσθαι
καὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ δρακόντων ὑπεριτέρους εἶναι.
πέτονται δὲ ἔπω μέγα, ἀλλ' ὅσον οἱ βραχύποροι ὀρ-
νιθες· μὴ γ' ἐπιτιλῶσθαι σφᾶς ὡς ὄρνισι πάτριον, ἀλλ' 25
τῷ ὀσρέφῳ.

534 Η. ἡμῖσι τὰς ταρσοὺς ὑφάνθαι πυρσοῖς. τὴν "τίγριν δὲ
αὐτοῖς ἀνάλωτον εἶναι μόνην, ἐπειδὴ τὸ τάχος αὐτὴν
ἐσποιεῖ τοῖς ἀνέμοις.

ὅτι περὶ τῷ φοίνικος τῆς ὀρνιθός τὰ αὐτὰ καὶ ἔτος
τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀναγράφει.

ὅτι δ' ἡμῖνας τοῖς Ἰνδοῖς τὸν Ἀπολλωνίον συνδια-
τρῶπαί φησιν· ἔξ ἐκείνης δὲ ἐν δεξιᾷ μὲν τὸν Γάγγην
ἔχοντα, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὸν Ὑφασιν κατιέναι ἐπὶ τὴν
θάλατταν ἡμερῶν δέκα ὁδὸν ἀπὸ τῷ ἱερῷ ὄχθῃ. κα-
τιθεῖσι δὲ αὐτοῖς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα φανῆναι, ἀτὰρ 35
καὶ πιθήκων γένος ἕτερον παρὰ τὰς ἐν ταῖς πεπερίσι
μέλανές τε γ' καὶ λάσιοι ἦσαν καὶ τὰ εἶδη κύνειοι καὶ
μικροῖς ἀνθρώποις ἴσοι. ἀφίκοντο δὲ ἐπὶ τὴν θάλατ-
ταν τὴν ἐρυθράν· ταύτην δ' εἶναι φησὶν ἔτος κνανωτά-
την, λαχεῖν δὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ Ἐρύθρα βασιλέως. 40
ἐν ἐλύτρω λευκῷ μεσὸν πιμελῆς· ἔδδ' γ' λίθον φύει

Ἐντεῦθεν ἐπιβάντες νεὼς ἐκομίζοντο λείω καὶ εὐ-
φώρῳ πνεύματι, θαυμάζοντες τὸ εἶμα τῷ Ὑφασίδος,
ὡς φοβερώς δι' αὐτὰ ἐκχεῖται· τελευτῶν γ' εἰς χω-
ρία πετρώδη καὶ ξενὰ καὶ κορημνὰς ἐκπίπτει, δι' ὧν
καταδύοντες ἐς τὴν θάλατταν ἐνὶ σώματι χαλεπὸς
δοκεῖ τοῖς ἄνθρωποις τῇ γῇ προσκειμένοις. καὶ μὴν καὶ τὸ
τῷ Ἰνδοῦ εἶμα ἰδεῖν φασὶ· πόλιν δ' ἐπ' αὐτὰ κεῖται
Πάταλα περιδύοντον τῷ Ἰνδῷ, εἰς ἣν τὸ ναυτικὸν τῷ
Ἀλεξάνδρῳ ξυνελθεῖν, ὃ Νέαρχος ἐπεσάτει. ἃ δὲ
Ὀρθαγόρου περὶ τῆς ἐρυθρᾶς εἴρη, "καὶ ὅτι μήτε ἡ 1008R.
ἄρκτος ἐν αὐτῇ φαίνοιτο, μήτε σημαίνοντο τὴν με-
σημβρίαν οἱ πλέοντες, οἳ τε ἐπίδηλοι τῶν ἀσέρων
ἐξαλλάττοιεν τῆς ἐαυτῶν τάξεως, ταῦτα δοκεῖ καὶ
τούτοις.

ὅτι νῆσόν φησιν εἶναι μικράν, ὄνομα Βίβλον, ἐν
ἣ τὸ τῷ κογχυλίου μέγεθος καὶ οἱ μύες ὀσρεᾶ τε καὶ
τὰ τοιαῦτα δεκαπλάσια τῶν Ἑλληνικῶν τὸ μέγεθος
ταῖς πέτραις προσπέφυκεν. ἀλίσκεται δὲ ἐκεῖ καὶ λίθος
μαργαρίς ἐν ὀσρέφῳ λευκῷ, καρδίας τρόπον ἔχουσα
τῷ ὀσρέφῳ.

Καταχεῖν δὲ φασὶ καὶ ἐς Πηγὰδα τῆς Ὀρειτῶν
χώρας. οἳ δὲ Ὀρεῖται, χαλκαὶ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι,
χαλκῇ δὲ ἡ ψάμμος, χαλκοῦν δὲ ψῆγμα οἱ ποταμοὶ
ἄγρσι· χρυσῆν δ' ἡγῶν τὴν γῆν διὰ τὴν εὐγένειαν
τῷ χαλκῷ.

Φασὶ δὲ καὶ τοῖς ἰχθυοφάγοις ἐντυχεῖν, οἷς πόλιν
εἶναι Στόβηρα· διφθέρας δὲ τούτους ἐνῆφθαι μεγί-
στων ἰχθύων. καὶ τὰ πρόβατα ἐκεῖ ἰχθυώδη εἶναι (ἔξ
αὐτῶν γ' τρέφεται) καὶ φαγεῖν ἄτοπα.

30 Καρμανοὶ δὲ Ἰνδοί, γένος ἡμερον, εὐίχθουν ἔτω νέ-
μον τὴν θάλατταν ὡς μηδ' ἀποθέτας ποιεῖσθαι τὰς ἰχθύας
μηδὲ ταριχεύειν· εἶναι γ' αὐτοῖς ἐπὶ χεῖρας τὰς ἰχθύας
διὰ παντός, ὅσας βέλονται.

ὅτι προσπλεῦσαι φησὶν αὐτὰς καὶ Βαλάρους· ἐμ-
πόριον δὲ τέτο εἶναι μεσὸν μυθρίων καὶ φοινίκων καὶ
δαφνῶν καὶ κήπων παντοδαπὰ φερόντων. προκεῖται
δὲ τῷ χωρίου τέτα νῆσον ἱερὰν, καὶ καλεῖται Σέλιρα.
ταύτης τῆς νήσου τὰ τετραμμένα πρὸς τὸ πέλαγος
ἐστὶ μὲν ἄπειρος πυθμὴν θαλάσσης, φέρει δ' ὀσρεον
ἐν ἐλύτρω λευκῷ μεσὸν πιμελῆς· ἔδδ' γ' λίθον φύει

a. 7. ξυλλέγεις γ.

ὑποκείσονται] aptius fortasse ἐπικείσονται.

8. γὰρ] καὶ γὰρ γ.

12. τοὺς δὲ] 3, 47.

15. ἄλλος ἐπιβιωτεύειν A.

17. ὅτι] 3, 48.

19. ἄς] ὡς AB.

29. ὅτι] 3, 49.

31. ὅτι] 3, 50.

33. τὸν]

τὴν A.

38. θαλάσσαν γ.

39. φασὶν οὕτως γ.

b. 1. ἐντεῦθεν] 3, 51.

6. καὶ μὴν] 3, 52.

καὶ post μὴν et

8. τὸ add A.

9. συνελθεῖν γ.

15. ὅτι] 3, 54.

φησὶν AB: φασὶν γ. item v. 34.

21. ἐς πηγὰδα AB: εὐπη-

γάδας γ.

26. φασὶ] 3, 35.

27. τούτοις γ.

32. ἐπὶ χεῖρας A: ἐπὶ χύρας γ.

34. ὅτι] 3, 56.

35. μυθρίων γ.

37. Σέλιρα AB: Σελίρα γ.

38. ταύτης] 3, 57.

τὰ add A.

εδένα. γαλήνην δὲ ἐπιφυλάξαντες, καὶ τὴν θάλατταν αὐτοὶ τῇ ἐπιθύρῃ τοῦ ἐλαίου λεάναντες, καταδύεται
 535 Η. τις ἐπὶ τὴν θήραν τῷ ὁσρέον, "τὰ μὲν ἄλλα κατα-
 σκευασάμενος ὥσπερ οἱ τὰς σπογγίας κείροντες, ἐξ-
 ἑαυτῶν καὶ πλινθὶς σιδηρᾶ καὶ ἀλάβαζρον μύρον. 5
 παριζήσας οὖν ὁ Ἰνδὸς τῷ ὁσρέῳ δέλεαρ αὐτῷ τὸ
 μύρον ποιεῖται· τὸ δὲ ἀνοίγνυται τε καὶ μεθύει ὑπ'
 αὐτῷ, κέντρον τε διελασθὲν ἀποπτύει τὸν ἰχθῆρα· ὁ δὲ
 ἐνδέχεσθαι αὐτὸν τῇ πλινθίδι τύπους ὁρῶντο γινώσκοντες. λι-
 10 θοῦται δὲ τὸ ἐντεῦθεν καὶ ὀρθοῦται καθάπερ ἡ φύ-
 σι μαργαρίτις, αἷμα λευκὸν ἐξ ἐρυθροῦ τῆς θαλάσ-
 σης. τὸ δὲ ἐντεῦθεν θηριώδη μὲν τὴν θάλασσαν εἴ-
 ρεται πᾶσαν, ἀγελάζεσθαι δὲ ἐν αὐτῇ τὰ κήτη, τὰς δὲ
 ταῦς ἰχθυοὺς τοῦτε κωδωνοφορεῖν κατὰ πρόμηναν τε
 καὶ πρόραν, τὴν δὲ ἡχὴν ἐκπλήττειν τὰ θηρία. κατα- 15
 πλέουσιν δὲ εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆς Εὐφράτης φασὶν
 ἐς Βαβυλῶνα δι' αὐτῆς ἀναπλεῦσαι.

ὅτι ὁ δ' λόγος ἐδὲν ἄλλ' ἢ μῦθοι καὶ πλάσματα
 ἐς τὸ Ἀπολλωνίῳ κεχαρισμένον καὶ σὺν ἐπαίνῳ θαν-
 μαζόμενον τῷ Φιλοστράτῳ συγγέγραπτον.

ὅτι Εὐρώπης καὶ Αἰβύτης ἄκραι σαδίων ἔ' πορθμὸν
 ἐπέχουσιν τὸν ὠκεανὸν ἐς τὰ ἔξω πελάγη φέροντες καὶ
 τὴν τῆς Αἰβύτης ἄκραν (ὄνομα δ' αὐτῇ Ἀβιννα)
 λέοντες ὑπερνέμοντο περὶ τὰς ὁδοὺς τῶν ὁδῶν, ἃ εἰσὼ
 ὑπερφαίνεται, συνάπτουσιν πρὸς Γαιτέλους τε καὶ 25
 Τήγγας, ἄμφω θηριώδη καὶ Αἰβυκὰ ἔθνη. παρατείνει
 δὲ ἐσπλέοντι τὸν ὠκεανὸν μέχρι μὲν τῶν ἐκβολῶν τῆς
 Σάληκος ἐννακόσια στάδια, τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἕκ' ἂν συμ-
 βάλλοι τις ὁπόσα μετὰ τῷ τὸν ποταμὸν τέτον ἄβιος ἢ
 1009 Β. Αἰβύνη" καὶ ἐκείνι ἄνθρωποι. τὸ δὲ τῆς Εὐρώπης ἄκρω- 30
 τήριον, ὃ καλεῖτο Κάλπις, δεξιὰ μὲν ἐπέχει τῇ ἑσπλῆ
 σαδίων ἑξακοσίων μῆκος, λήγει δὲ ἐς τὰ ἀρχαῖα Γά-
 δειρα.

Τὰς δὲ τῶν ὠκεανῶν τροπὰς καὶ αὐτὸς μὲν περὶ Κελ-
 τῆς, φησὶν, εἶδον ὁποῖαι λέγονται· τὴν δὲ αἰτίαν ἐπὶ 35
 πολλὰ εἰκάζων, δι' ἣν ἄπειρον ἔστω πέλαγος ἐπιχωρεῖ
 τε καὶ ἀνασπᾶται, δοκῶ μοι τὸν Ἀπολλωνίον ἐπεσκέ-
 φθαι τὸ ὄν. ἐν μὲν γὰρ τῶν πρὸς Ἰνδοὺς ἐπιστολῶν τὸν
 ὠκεανὸν φησὶν ὑφ' ὅδοις ἐλαυνόμενον πνεύμασιν ἐκ
 πολλῶν χασμῶν, ἃ ὑπ' αὐτῶν τε καὶ περὶ αὐτὸν ἢ 40

γῆ παρέχεται, χωρεῖν ἐς τὸ ἔξω, καὶ ἀναχωρεῖν πάλιν,
 ἐπειδὴν ὥσπερ ἄσθμα ὑπονοσήσῃ τὸ πνεῦμα. πισθται
 δὲ αὐτὸ καὶ τῶν νοσούντων περὶ Γάδειρα· τὸν γὰρ χρό-
 νον ὃν πλημυρεῖ τὸ ὕδωρ, ἐκ ἀπολείπουσιν αἱ ψυχαὶ
 5 τῶν ἀποθνήσκοντες, ὅπερ οὐκ ἂν συμβαίνειν, εἰ μὴ
 πνεῦμα τῇ γῇ ἐπεχώρει. ἃ δὲ περὶ τὴν σελήνην φασὶ
 φαίνεσθαι τικτομένην τε καὶ πληρομένην καὶ σθίνεσαν,
 ταῦτα περὶ τὸν ὠκεανὸν οἶδα· τὰ γὰρ ἐκείνης ἀνεῖσι μέ-
 10 τρα, ἑυμμινύθων αὐτῇ καὶ ἑυμπληρόμενος. ἡμέρα δ'
 ἐκδέχεται νύκτα καὶ νύξ τὴν ἡμέραν περὶ Κελτῶν μὲν
 καὶ ὀλίγον ὑπανιόντος τῆς σκότῃς ἢ τῆς φωτός, ὥσπερ
 ἐνταῦθα, περὶ Γάδειρα δὲ καὶ σήλας ἀθρόως λέγοντο
 τοῖς ὁφθαλμοῖς ἐμπίπτειν, ὥσπερ αἱ ἀστράπαί. φασὶ
 καὶ τὰς "μακάρων νήσους ὀρίζεσθαι τῷ Αἰβυκῷ τέρματι, 536 Η.
 15 πρὸς τὸ ἀοίκητον ἀνεχέσας ἀκρωτήριον.

τὰ δὲ Γάδειρα καὶ μὲν κατὰ τὸ Εὐρώπης τέρμα,
 περιττοὶ δὲ εἰσι τὰ θεία. γήρως ἐν βωμὸν ἴδρυντο, καὶ
 τὸν θάνατον μόνοι ἀνθρώπων παιωνίζονται. βωμοὶ
 δὲ ἐκεῖ καὶ πενίας καὶ τέχνης καὶ Ἡρακλέους δὲ Αἰ-
 20 γυπτίς, καὶ ἑτεροὶ Θηβαῖες· τὸν μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἐγγὺς
 Ἐρύθειαν ἐλάσαι φασὶν, ὅτε δὴ τὸν Γηρονόην τε καὶ
 τὰς βῆς ἐλαῖν, τὸν δὲ σοφία δόντα γῆν τε ἀναμετρού-
 σαθαι πᾶσαν ἐς τέρμα. καὶ μὴν καὶ Ἑλληνικὰς εἰναί
 φασὶ τὰ Γάδειρα, καὶ παιδεύεσθαι τὸν ἡμεδαπὸν τρό-
 25 πον. καὶ δένδρα δὲ φασὶν ἐνταῦθα οἷα οὐκ ἐτέρωθεν
 τῆς γῆς· Γηρονόεια μὲν γὰρ καλεῖσθαι αὐτά, δύο δὲ εἴ-
 ναι, φύεσθαι δὲ τῆς σήματος ὃ ἐπὶ τῷ Γηρονόῳ ἔσκηκε,
 παραλλάττοντα ἐκ πίτνης τε καὶ πεύκης ἐς εἶδος ἑτε-
 30 ρον, λείβεσθαι δὲ αἵματι καθάπερ τῷ χρυσῷ τὴν Ἡλιάδα
 αἰγίρον. ἢ δὲ νῆσος ἐν ἣ τὸ ἱερόν, ἐστὶ μὲν ὁπόση ὁ
 νεῶς, πετρῶδες δὲ αὐτῆς οὐδέν, ἀλλὰ βαλβίδι ξεσῆ
 εἰκασαί. ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τιμᾶσθαι μὲν ἄμφω τῷ Ἡρα-
 κλέει φασὶν, ἀγάλματα δὲ αὐτοῖν ἕκ' εἶναι, βωμοὺς δὲ
 τῷ μὲν Αἰγυπτίῳ δύο, χαλκῶς καὶ ἀσίδας, ἕνα δὲ τῷ
 35 Θηβαίῳ. τὰς δὲ ἑδρας τε καὶ τὰς Διομήδους ἵππους
 καὶ τὰ δάδεκα Ἡρακλέους ἔργα ἐκτετυπωθῆαι λίθῳ ὄντι.
 ἢ Πηνελόπειος δὲ ἐλαία ἢ χρυσῇ (ἀνάκειτο δὲ κακείνῃ
 ἐς τὸ Ἡράκλειον) ἀξία μὲν, ὥς φασὶ, καὶ τῇ θαλλῇ
 θαυμάζειν ὥς εἰκασαί, θαυμάζεσθαι δ' ἂν ἐπὶ τῷ καρπῷ
 40 μᾶλλον· βρῆει γὰρ αὐτὸν σμαράγδῳ λίθῳ. καὶ Τεύχερος

α. 2. αὐτοὶ B et corr A: αὐτῇ γ. 5. ἀλάβαζρος γ. 8. τε διελασθὲν A: δὲ διελασθὲν γ. 9. τύποις B et corr A.
 11. αἷμα AB: καὶ ἔστιν ἡ μαργαρίτις αἷμα γ. 15. καταπλ.] 5, 58. 21. ὅτι] 5, 1. 22. ἐπέχουσιν A: ἔχουσιν γ.
 23. Ἀβιννα] aliis Ἀβυλα dicitur. Scaliger. 25. συνάπτουσαι AB. 28. συμβάλλοι A. 31. ὁ AB: ἡ γ. 34. τὰς] 5, 2.
 35. αἶδον] ἰδὸν pr A, ἰδὼν corr. 36. ἐπιχωρεῖται καὶ A. b. 2. ὑπονοσήσῃ AB: ὑποσήσῃ γ. 3. νοσούν-
 των] νήσων τῶν corr A. περὶ A, περὶ τὰ B: ἐπὶ γ. 5. μὴ] μὴ καὶ A. 8. οἶδα] εἶδον B. 9. ἡμέρα] 5, 3. 11. ὑπα-
 νιόντας AB. 17. περιττοὶ] 5, 4. οὖν A: καὶ γ. 20. τὸν A: καὶ τὸν γ. 21. ὅτι A: ὅτι γ. τὸν μὲν Γηρ. γ.
 22. σοφίαν B. 25. καὶ δένδρα] 5, 5. 28. ἐκ A: δὲ ἐκ γ. 34. τῷ μὲν A: τοῖς μὲν γ. 36. ἐκτετ. φασὶ λίθου γ.

τῷ Τελαμωνίῳ ζωστῆρα χρυσοῦν φασὶ δεικνύειν, πῶς δὲ
 ἐς τὸν ὠκεανὸν πλεύσαντος ἢ ἐφ' ὃ τι, ἔφασιν εἰδέναι.
 τὰς δὲ ἐν τῷ ἱερῷ σήλας χρυσοῦ μὲν πεποιθῶς καὶ ἄρ-
 1012R. γύρου συντετηκότοις ἐς ἐν χρῶμα, "εἶναι δὲ αὐτὰς
 ὑπὲρ πῆχυν, τετραγώνου χήματος, ὥσπερ οἱ ἄκμωνες, 5
 ἐπιγεγράφθαι δὲ τὰς κεφαλὰς ἔτε Αἰγυπτίοις ἔτε Ἰν-
 δικοῖς γράμμασιν ἔτε οἷσις ξυμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἀπολλώ-
 νιος, ὡς ἔδεν οἱ ἱερεῖς ἔφραζον, „ἔσυχωρεῖ μοι" ἔφη
 „ὁ Ἡρακλῆς ὁ Αἰγύπτιος μὴ οὐ λέγειν ὁπόσα οἶδα.
 γῆς καὶ ὠκεανῷ ξύνδεσμά αἶδε αἱ σήλαι εἰσὶν· ἐργά- 10
 ψατο δὲ αὐτὰς ἐκεῖνος ἐν Μοιρῶν οἴκῳ, ὡς μήτε νεῖ-
 κος τοῖς σοιχείοις ἐγγένοιτο, μήτε ἀτιμάσειαν τὴν φι-
 λότητα ἣν ἀλλήλων ἔχουσιν."

ὅτι τὸν Βαίτην τὸν ποταμὸν ἀναπλεῦσαι φασιν, ὅς
 δηλοῖ μάλιστα τὴν τῷ ὠκεανῷ γίσειν· ἐπειδὴν γὰρ πλημ- 15
 μυρῇ τὸ πέλαγος, ἐπὶ τὰς πηγὰς ὁ ποταμὸς παλῖρρος
 ἵεται, πνεύματος δὴ παρὰ ἀποθεμένου αὐτὸν τῆς θα-
 λάττης. τὴν δὲ ἡπειρον τὴν Βαυτικὴν, ἧς ὁ ποταμὸς
 ἔτος ὁμώνυμος, ἀρίστην ἡπείρων φασὶ πόλεων τε γὰρ
 εἶναι καὶ νόμων, καὶ διηχθαι τὸν ποταμὸν ἐς τὰ 20
 ἄσπερα πάντα, γεωργίας τε ξυμπάσης μεσθῆναι, καὶ ὥρων
 οἶαι τῆς Ἀττικῆς αἱ μετόπισθοι καὶ μυσηριώτιδες.

ὅτι τὰς περὶ τῆς Αἴτης λόγους τῶν ποιητῶν ὡς
 557 H. μῦθος παραιτεῖσθαι φησὶ τὸν Ἀπολλώνιον, ὥδε "λέ-
 γοντα. ὁ γὰρ μῦθος, ὃν παραιτέμεθα, ἐκ τῶν Αἰσώπων 25
 λόγων ἐστὶν ἀλλὰ τῶν δραματικωτέρων, καὶ ὧν οἱ ποιη-
 τὰι θρυλῶσιν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ Τυφῶνι τινὰ ἢ Ἐγκέλαδον
 δεδέσθαι φασὶν ὑπὸ τοῦ ὄρει, καὶ θαναταίνοντα ἀσφαλί-
 ναι τὸ πῦρ τοῦτο. ἐγὼ δὲ γίγαντας μὲν γεγονέναι
 φημί, καὶ πολλαχῶς τῆς γῆς ἀναδείκνυσθαι τοιαῦτα σώ- 30
 ματα ῥαγέντων τάφων, ἐκ μὴν εἰς ἀγῶνα ἔλθειν τοῖς
 θεοῖς, ἀλλ' ὑβρίσαι μὲν τάχα ἐς τοὺς νεῶς αὐτῶν καὶ
 τὰ ἔδη, θορᾶν δὲ ἐπιπηδῆσαι καὶ μὴ συγχωρεῖν τὰς
 θεὰς ἐπ' αὐτὰς εἶναι μανία μὲν λέγειν, μανία δὲ οἶεσθαι.
 καὶ μηδὲ ἐκεῖνος ὁ λόγος, καίτοι δοκῶν εὐφημότερος 35
 εἶναι, τιμάσθω, ὡς Ἡφαίστω μέλει τῷ χαλκεύειν ἐν τῇ
 Αἴτῃ καὶ αὐτοῦ τὰς ἐνταῦθα ὑπ' αὐτοῦ ἄκμων·
 πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα [ὄρη] πολλαχῶς τῆς γῆς ἔμπυρα,
 καὶ ἐκ ἃν φθάνοιμεν ἐπισημίζοντες αὐτοῖς γίγαντας
 καὶ Ἡφαίστες. τίς ἐν ἡ τῶν τοιούτων ὁρῶν αἰτία; γῆ 40
 χρᾶσιν ἀσφάλτε καὶ θεῖον παρεχομένη τύφεθ' μὲν καὶ

παρ' ἐαυτῆς φῖσει, πῦρ δὲ ἔπω ἐκδίδωσιν· εἰ δὲ ση-
 ραγγώδης τέχνη καὶ ὑποδράμοι αὐτὴν πνεῦμα, φρυ-
 κτὸν ἤδη αἶρει· πλεονεκτήσασα δὲ ἡ γλῶσς, ὥσπερ τὸ
 ἔδωρ, ἀπορῶει τῶν ὁρῶν καὶ ἐς τὰ πεδία προχεῖται,
 χωρεῖ τε ἐπὶ θάλασσαν πῦρ ἀθρόον, ἐκβολὰς ποιέ-
 μενον οἶαι τῶν ποταμῶν εἰσὶν.

Αἰθιοπία τῆς μὲν ὑπὸ ἡλίῳ πάσης ἐπέχει τὸ ἐσπέ-
 ριον κέρας, ὥσπερ Ἰνδοὶ τὸ πρὸς ἑω· κατὰ Μερόην
 δὲ Αἰγύπτῳ ξυνάπτουσα, καὶ τι καὶ τῆς ἀμαρτύρου Αἰ-
 βύης ἐπελθοῦσα, τελευτᾷ ἐς θάλασσαν, ἣν ὠκεανὸν
 οἱ ποιεῖται καλεῖσιν, τὸ περὶ γῆν ἅπαν ὥδε ἐπονομά-
 ζοντες. ποταμὸν δὲ Νεῖλον Αἰγύπτῳ δίδωσιν, ὅς ἐκ
 Καταδέπων ἀρχόμενος, ἣν ἐπιπλύζει πᾶσαν Αἰγυπτὸν
 ἀπ' Αἰθιοπῶν ἄγει. μέγεθος μὲν ἐν ἐκ ἀξία παρα-
 15 βεβλήσθαι πρὸς Ἰνδοῦς ἦδε ἡ χώρα, ὅτι μηδ' ἄλλη μη-
 δεμία, ὁπόσαι κατὰ ἀνθρώπους ὀνομασαι ἡπειροί. εἰ
 δὲ καὶ πᾶσαν Αἰγυπτὸν Αἰθιοπία ξυμβάλλοιμεν, τὸ
 δὲ ἡγώμεθα καὶ τὸν ποταμὸν πρᾶττειν, ἔπω ξύμμε-
 τροι πρὸς τὴν Ἰνδῶν ἀμφω ξυντεθεῖσαι. ποταμοὶ δὲ
 ἀμφοῖν ὅμοιοι λογισμένῳ τὰ Ἰνδοῦ τε καὶ Νεῖλου.

"περαίνεσθαι τε γὰρ τὰς ἡπείρους ἐν ὥρᾳ ἔτρε, ὁπότε ἡ 1013R.
 γῆ ἐρεῖ τέρε, ποταμῶν τε παρέχονθ' ἴσμεν τὸν κρο-
 κόδειλον καὶ τὸν ἵππον. τὴν δὲ ὁμοιότητα τῶν ἡπεί-
 ρων πιεσθῶ μὲν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἀρώματα, πιεσθῶ-
 25 σαν δὲ καὶ οἱ λέοντες καὶ ὁ ἐλέφας ἐν ἑκατέρᾳ ἁλισκό-
 μενός τε καὶ δουλεύων. βόσκουσι δὲ καὶ θηρία οἷα
 ἐκ ἐτέρωθεν, καὶ ἀνθρώπους μέλανας, ὁ μὴ ἄλλαι
 ἡπειροί· πυγμαίων τε ἐν αὐταῖς ἔθνη. γοῦρες δὲ
 Ἰνδῶν καὶ μύρμηκες Αἰθιοπῶν, εἰ καὶ ἀνόμοιοι τὴν
 ἰδέαν εἰσὶν, ἀλλ' ὁμοία γε, ὡς φασὶ, βέλονθ'· χρυσοῦ
 γὰρ φύλακες ἐν ἑκατέρᾳ ἔδονθ', τὸ χρυσοῦ γένος τῶν
 ἡπείρων ἀσπαζόμενοι.

Αἰθιοπῶν δὲ καὶ Αἰγυπτίων ὅρια τὸ καλέμενον
 Συκάμινον· ἔστι παραγεγονότα τὸν Ἀπολλώνιον "χρυσῷ 538 H.
 τε ἀσήμε φησὶν ἐντυχεῖν καὶ λίνῳ καὶ ἐλέφαντι καὶ
 ῥίτσι καὶ μύρῳ καὶ ἀρώμασι, καὶ δὲ πάντα ἀφύλακτα
 ἐν ὁδῷ χιεῖν. ἡ δὲ αἰτία αὕτη· ἀγορὰν Αἰθιοπες
 ἀπάγουσιν ὧν Αἰθιοπία δίδωσιν· οἱ δὲ ἀνελόμενοι
 πᾶσαν ξυμφέρουσιν ἐς τὸν αὐτὸν χώρον ἀγορὰν Αἰ-
 40 γυπτίαν ἴσμεν ἀξίαν, ὠνούμενοι τῶν αὐτοῖς ὄντων τὰ
 οὐκ ὄντα. οἱ δὲ τὰ ὅρια τῶν ἡπείρων οἰκῶντες ἔπω

a. 8. οἱ om AB. 14. ὅτι] 5, 6. Βαίτην AB: Βέτην 5. 15. πλημυροῖ 5. 22. οἶαι add AB. 23. ὅτι] 5, 16. 27. θρυλλοῦσιν 5. 30. τοιαῦτα A. 34. αὐτοῦ] αὐτοῦς A. 38. ὄρη om AB. 40. τίς] 5, 17.
 b. 1. δὲ καὶ σηρ. 5. 2. τύχη A. 5. πῦρ ἀθρόον om AB. 7. Αἰθιοπία] 6, 1. 8. Ἰνδοὶ A: Ἰνδοὶ 5.
 13. ἣν om AB. 16. ὠνούμενοι AB. 17. ξυμβάλλοιμεν — ἡγώμεθα AB: ξυμβάλλοιμεν — ἡγούμεθα 5. 18. ξύμ-
 μετροι — ξυντεθεῖσαι A: ξύμμετρον — τοσαύτη ξυντεθεῖσα 5. 21. παλιν Schottus. 22. τε AB: δὲ 5. 24. πι-
 σουσθω pr A. 33. Αἰθιοπῶν] 6, 2. 35. καὶ λίνῳ om AB.

μέλανες, ἀλλ' ὁμόφυλοι τὸ χροῖμα· μελαίνοντο γὰρ οἱ μὲν ἦντον Αἰθιοπῶν, οἱ δὲ μᾶλλον Αἰγυπτίων.

Ἐντεῦθεν φησι τὸν Ἀπολλώνιον χωρεῖν ἐπὶ Μένωνος, ἡγεῖσθαι δὲ αὐτοῖς μενέαιον Αἰγύπτιον, Τιμασίων ὄνομα. κακῶς δὲ φησι πεπραχέναι Ἀπολλώνιον ἀφικόμενον ἐς τὰς τῶν Αἰθιοπῶν γυμνὰς, καὶ οὐχ ὅμοια ὧν ἐξενίσθη παρὰ τοῖς τῶν Ἰνδῶν Βραχυμάσι. τὸ δὲ αἶτιον, φησὶν, ὅτι Εὐφρότης τις φιλοσοφεῖν ἐπιτηδεύων καὶ εἰς διαφορὰν ἔλθων Ἀπολλωνίῳ, τὰς ἀκοὰς τῶν γυμνῶν ταῖς κατὰ Ἀπολλωνίου προκατα-
χῶν διαβολαῖς, κακῶς αὐτὸς πρὸς αὐτὸν διακείσθαι παρεσκεύασε. πολλῶν δὲ κρείττες ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ τοῖς ἄλλοις τοὺς παρὰ Ἰνδοῖς Βραχυμάνας τῶν παρὰ Αἰθίοψιν γυμνῶν ἀποφαίνεται. οἰκᾶν δὲ τοὺς γυμνοὺς ὑπαιθροῖους φησὶ καὶ ὑπὸ τῷ οὐρανῷ αὐτῷ, ἐπὶ τι-
νος δὲ γηλόφου ξυμμέτρον, μικρὸν ἀπὸ τῆς ὄχθης τῆς Νεῖλου. ἐποίησατο δὲ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὁδὸν ὁ Ἀπολλώνιος ἀπὸ θαλάσσης καὶ διὰ τῆς Νεῖλου.

Συνδιατρίψας δὲ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῖς γυμνοῖς καὶ προσειπὼν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ, ἐπορεύοντο τὴν ἐς τὰ ὄρη τείνσαν ἀριστερὸν τῆς Νεῖλου, τάδε ὁρῶντες λόγῳ ἄξια. οἱ Κατάδουποι γεώδη ὄρη, παραπλήσια τῷ Λυδῷ Τιμῶνι· καταρῥοὺς δὲ ἀπ' αὐτῶν φέρεται Νεῖλος, ἣν ἐπισπᾶται γῆν ποιῶν Αἴγυπτον. ἡ δὲ ἡχὴ τῆς ρεύματος καταρῥοήγγυμενον τῶν ὁρῶν, καὶ ψόφῳ ἅμα ἐς τὸν Νεῖλον ἐκπίπτοντος, χαλεπὴ δοκεῖ καὶ ἐκ ἀνεκτῆ ἀκοῦσαι καὶ πολλοὶ τῶν πρόσω τῆς μετρίως προσελθόντες ἀνέξενξαν ἀποβαλόντες τὸ ἀκοῦειν.

Προϊόντι δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ τοῖς ἅμφ' αὐτὸν μαζοὶ ὁρῶν ἐφαίνοντο παρεχόμενοι δένδρα, ὧν Αἰθιοπες τὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ δάκρυον καρπὸν ἡγῶντο. ἐώρων δὲ καὶ λέοντας ἀγχοῦ τῆς ὁδοῦ καὶ παρδάλεις καὶ τοιαῦτα θηρία ἕτερα· ἐπῆρι δὲ οὐδὲν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπεπήδα σφῶν ὥσπερ ἐκπεπληγμένα τὰς ἀνθρώπους. ἔλαφοι δὲ καὶ δορκάδες καὶ εἰς-
θοὶ καὶ ὄνοι, πολλὰ μὲν καὶ ταῦτα ἐωρᾶτο, πλείους δὲ οἱ βόαυχοι τε καὶ οἱ βούτραγοι· σὺγκείται δὲ τὰ θηρία ταῦτα, τὸ μὲν ἐλάφου τε καὶ τράγου, τὸ δὲ ἀφ' οὗπερ τὴν ἐπωνυμίαν εὔρηκε. καὶ ὅσοις δὲ τούτων ἐνετύγχανον καὶ ἡμιβρώτοις σώμασιν οἱ γὰρ λέοντες, ἐπειδὴν θεομῆς τῆς θήρας ἐμφορηθῶσιν, ἀτιμάζου-
σιν αὐτῆς τὰ περιττά, πιεζόντες οἶμαι τὸ καὶ αὐτὴς θηράσειν.

σιν αὐτῆς τὰ περιττά, πιεζόντες οἶμαι τὸ καὶ αὐτὴς θηράσειν.

Ἐνταῦθα νομάδες οἰκοῦσιν Αἰθιοπες, ἐφ' ἡμαξῶν πεπολισμένοι, καὶ πλησίον τούτων οἱ τοὺς ἐλέφαντας θηρῶντες· κατακόπτοντες δὲ αὐτὰς ποιῶντο ἀγορὰν, ὅθεν ἐπώνυμοί εἰσι τῆς τῶν ἐλεφάντων βρώσεως. Νασαμῶνες δὲ καὶ ἀνδρογάγοι καὶ πυγμαῖοι καὶ σκιάποδες, ἔθνη μὲν Αἰθιοπῶν καὶ οἶδε, καθήκουσι δὲ ἐς τὸν Αἰθίοπα ὠκεανόν, ὃν μόνον ἐσπλέουσιν ἀπε-
νεχθέντες ἄκοντες.

Διαλεγόμενες δὲ ὑπὲρ τῶν θηρίων τὰς ἀνδρας, καὶ φιλοσοφῶντας ὑπὲρ τῆς φύσεως ἄλλο ἄλλως βοσκά-
σης, ἡχῶ προσέβαλλεν οἷον βροντῆς ἔπω σκληρᾶς ἀλλὰ κοίλης ἔτι καὶ ἐν τῷ νέφει. καὶ ὁ Τιμασίων „ἐγγὺς” ἔφη „ὁ καταρῥόακτις ὁ πρῶτος μὲν ἀνιόντων, ὕστατος δὲ κατιόντων.” τέσσαρες δ' ἄρα οἱ καταρῥόακτις. σάδια δὲ ἴσως προσελθόντες δέκα ἰδεῖν φασὶ ποταμὸν ἐκδιδόμενον τῆς ὄρας, μείω ἐδὲν ἢ ἐν πρώταις συμβολαῖς ὁ Μαρσύας καὶ ὁ Μαίανδρος. χωρεῖν-
τες δὲ πρόσω θηρία μὲν ἐκείτι ὁρᾶν (ψοφοδεῖ γὰρ φύσει ὄντα προσοικεῖν τοῖς γαληνοῖς ὕδασι μᾶλλον ἢ τοῖς ῥαγδαίοις τε καὶ ἐνήχοις), ἑτέρω δὲ καταρῥόακτι ἀκοῦσαι μετὰ πεντεκαίδεκά πον σάδια, χαλεπῶς ἤδη καὶ ἐκ ἀνεκτῆ ἀκοῦσαι διπλάσιον μὲν γὰρ εἶναι αὐτὸν τῆς προτέρω, ὁρῶν δὲ ὑψηλοτέρων ἐκπίπτειν. ἑαυτὸν μὲν οὖν καὶ τινὰς τῶν ἐταίρων ἔτω τι ἐγκτυπηθῆναι τὰ ὠτά φησιν ὁ Δάμις, ὥς αὐτὸς τε ἀναξεύσαι τῆς τῆς Ἀπολλωνίως δεῖσθαι μὴ πρόσω χωρεῖν. τὸν δὲ ἐρῶμένως ξύν τε τῷ Τιμασίῳ καὶ ἑτέρῳ τινὶ τῆνομα Νεῖλῳ τῆς τρίτης καταρῥόακτι ἔχεσθαι, περὶ οὗ τὰδε ἀπαγγεῖλαι ἤκοντα. ἐπικρεμᾶσθαι μὲν τῷ Νεῖλῳ κορυφὰς ἐκαὶ σαδίων μάλιστα ὀκτὼ ὕψος, τὴν δὲ ὄχθην τὴν ἀντικειμένην τοῖς ὄρεσιν ὁφρὺν εἶναι λιθοτομίας ἀρρήτου, τὰς δὲ πηγὰς ἀποκρεμαννυμένας τῶν ὁρῶν ὑπερπίπτειν εἰς τὴν πετρώδη ὄχθην, ἀνακείσθαι δὲ ἐκεῖθεν ἐς τὸν Νεῖλον κυμαινέσας τε καὶ λευκάς, τὰ δὲ πάθη τὰ περὶ αὐτὰς ξεμβαίνοντα πολυπλασίας ἢ αἱ πρότεροι ἔσας, καὶ τὴν περὶ αὐτὰς ἐκ τούτων ἡχῶ ἐς τὰ ὄρη δυσήκοον ἐργάζεσθαι τὴν ἰσορίαν τῆς ρεύματος. τὴν δὲ πρόσω ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰς πρώτας πηγὰς ἄγουσαν ἄπορον μὲν ἔλθειν φασίν,

α. 3. ἐντεῦθεν] 6, 3.

19. συνδιατρ.] 6, 23.

33. ἐποίησε.

19. χωροῦντας.

24. ἀκοῦσαι Α: ἀκούεσθαι.

4. τιμασίων B et corr A: τιμάσιον.

23. τῷ λυδῷ B et corr A: τῶν λυδῶν.

39. εὔρηκε B, ἡγήρηκε A: εἴρηκε.

3. ἐνταῦθα] 6, 25. ἐπ' ἡμαξῶν πεπολισμένοι.

26. ἐταίρων corr A: ἐτέρων.

6. ἀφικόμενος A.

28. libri ἀποβάλλοντες.

7. Νασαμῶνες.

11. διαλεγ.] 6, 26.

27. αὐτὸν B. τε A: γε.

ἄπορον δὲ ἐνθυμηθῆναι πολλά γ' ἢ περὶ δαιμόνων
ἄδουσιν, οἷα καὶ Πινδάρῳ κατὰ σοφίαν ὑμνήσας περὶ
τῶ δαιμόνος, ὃν ταῖς πηγαῖς ταύταις ἐφίξουσιν ὑπὲρ
ἐνμμετρίας τῆ Νέλλου.

ὅτι Δομετιανὸν φησι τὸν βασιλέα νομοθετῆσαι
ἐνέχους τε μὴ ποιεῖν καὶ ἀμπέλους μὴ φυτεύειν,
ἀλλὰ καὶ τὰς ἔσας ἐκτέμνειν. εἰπεῖν δὲ πρὸς ταῦτα
τὸν Ἀπολλώνιον ὡς „ἐγὼ μὲν ἴσως ἔτε αἰδοίων δέο-
μαι ἔτε οἶνε, λέλῃθε δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν μὲν
ἀνθρώπων φειδόμενος, τὴν δὲ γῆν ἐνταχίζων.”

1017R. “ὅτι ἐν τῷ ζ' καὶ ἡ λόγῳ ὁ Φιλόστρατος τὴν πρὸς
τὸς τυράνους, ἢ μάλιστα πρὸς Δομετιανόν, τῆ Ἀπολ-
λωνίᾳ παρόρησιαν ἐξυμνήσας, ἢ εἰπὼν ὅπως τε ἐγράφη
καὶ ὅπως αὐτόκλητος πρὸς τὴν δίκην ἦκεν, ὅπως τε
γέγονεν ἐν ἀδέσμῳ φρεσὶ, καὶ ὅπως ἔξερων ἐδέσθη ἢ
ἐλύθη καὶ ἀπέλογήσατο ἢ τῆ δικαστηρίου ἀπέστη, ταῦτα
540 H. εἰπὼν, ἢ μαγικῆς αὐτὸν “ἐδ’ ὅπως ἔβην μεταχεῖν, ἀλλὰ
καὶ εἴ τις ἄλλος μυσάττεσθαι ταύτην ἀπιχυρισάμενος,
καίτοι πολλὰ τερατώδη γράφων περὶ αὐτῆς, τὸν θά-
νατον ἀδελφὸν ἢ πολέφημον ἀναγράφει γενέσθαι, αὐτῆς
ἐκείνῃ τῷτο καὶ ζῶντος ἐν μελέτῃ ποιούμενος. φησὶ γ’
αὐτὸν λέγειν αἰ „λάθε βιώσας· εἰ δὲ μή, λάθε ἀπο-
θανών.” ἀρεταῖς λέγει συνεξηκέναι τὸν ἄνδρα, καὶ
τὴν Πυθαγόρῃ διὰ βίᾳ σοφίαν ἐξηλωκέναι.

Οὗτος δ’ ὁ Φιλόστρατος ἀπαγγελίᾳ μὲν κέχρηται
γλυκείᾳ ἢ ποικιλωτάτῃ ἢ λέξεσιν ἐμπρεπέσαις φρά-
σαι τοιαύτῃ, συντάξει μὲντοι γε τοιαύταις οἷαις ἐκ
ἂν τις ἄλλος ἐς τὸ συγγράφειν τεταγμένος· δοκοῦσι
γὰρ πως ἀσυνταξίαις μᾶλλον εἰκέναι ἢ συντάξεως
ὅτις μετέχειν. ἔτος δ’ ἴσμεν ὁ ἀνὴρ ὡς πολυμαθέ-
στατος ὢν ἐκ ἂν διαμαρτία τῆ ὁρθῆς εἰς ταύτην ἐξη-
νέχθη τὴν ιδιότητοπον τῶν συντάξεων καινοτομίαν,
ἀλλ’ ἂ τις τῶν ἀρχαιοτέρων σπανιότις ἴσως εἰρηδ,
τέτοις ἔτος εἰς κόρον ἀπεχρήσατο, πεπαρόρησιασμένην
αὐτῶν τὴν χρῆσιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ ἐδ’ εἰς μᾶτην,
ἀλλὰ τοῦ ἡδέος χάριν· ἔχει γ’ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν
λόγων τὸ ἐπαγωγὸν καὶ ἐπαφρόδιτον.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ βίᾳ ὅσα παρτίται κάλλει ὁρμή-
των καὶ συνθήκης διαλάμποντα.

καὶ Πυθαγόρας αὐτὸς ἢ Δημόκριτος ὁμιλήσαν-
τες μάγοις, καὶ πολλὰ δαιμόνια εἰπόντες, ἔπω ὑπὲρ
χρησάν τῇ τέχνῃ. ἢ τίς ἐκ οἷδε τὸν Ἀναξαγόραν
Ὀλυμπίασι μὲν, ὁπότε ἦκιστα ὅτι, παρελθόντα ὑπὸ κω-
δίῳ εἰς τὸ σάδιον ἐπὶ προδῶσει ὕμβρος; ἔφ’ ὧν
ἔφανσε τῆ θεῶς τε ἢ δαιμόνιος εἶναι. τῇ μάγῃ
τέχνῃ. μετέχοντι δέ μοι τῆ περὶ αὐτὴν κύκλῳ ἢ
γ’ τοὺς ῥητορικοὺς πάντας λόγους ἐπῆνει καὶ ἡσπά-
ζετο. παρ’ ὧν ὑπάρχει μαθεῖν ὡς ὑποθειάζων τὴν

10 φιλοσοφίαν ἐγένετο. κύκλοι τοίνυν, ἔς ὁ λειμὼν
ἔβασκε, χορὸν σῆσαντες περὶ τὴν Ἀπολλωνίᾳ μητέρα
καθεύδουσιν, ἢ τὰς πτέρυγας (ὡς περ εἰώθασιν) ἄραν-
τες, ἀθρόον ἤχησαν καὶ γὰρ τι ἢ ζεφύρος ἦν ἐν τῷ
λειμῶνι. ἢ δὲ ἐξέθορέ τε ὑπὸ τῆς ὥδης καὶ ἀπέτε-
κεν. ἰκανὴ δὲ πᾶσα ἐκπληξίς μαιεύσασθαι καὶ πρὸ τῆς
ὥρας. ὁφθαλμοὶ δὲ πάντες ἐς αὐτὸν ἐφέροντο.

σκιωπτόλῃ τε καὶ ὑβρίζαι πάντες· ἢ δεδώκασι τῇ
ὑθόνη [μᾶλλον] πάντες ἢ σοφία Ἀθηναῖοι. προά-
ξειον ἐν τῷ κῆποι ἀπαλοὶ ἦσαν. ὁ τε Κιλίκιος λόγος
„ποῦ τρέχεις; ἢ ἐπὶ τὸν ἔφηβον;” ἐπὶ Ἀπολλωνίῳ τε
ἐλέγετο καὶ παροιμιώδη τιμὴν ἔχε. τὴν δὲ ἐσίαν
λαμπρὰν ἔσαν διέλαχε πρὸς τὸν ἀδελφόν. φιλο-
σοφίας γ’ πάσης ἡγῶ ἐν αὐτῷ ἦν. ὅτι ἐρομένου
τὸν Ἀπολλώνιον τῆ Εὐξένου τί δῆτα οὐ συγγράφοι,

καίτοι ἀπαγγελίᾳ χρώμενος δοκίμῳ τε καὶ διεγνη-
μένῃ, ὅτι ἔπω ἔφη ἐσιώπησα. ἢ λιμὸς ἦν, ὕροβοι
δὲ ὦνιοι, καὶ τὰ εἰς βρωσιν “ἀναγκαῖα διέβασκεν αὐ-
541 H. τῆς. κελαρύζει τῶν πηγῶν ἐδεμία. κυπαρίττε
τι ἔρως ἢ γῆ ἀνέδωκεν. “ὅτι ὁ Ἀπολλώνιος λό-
1020R. γων ἰδέαν ἐπήσκησεν ἢ διθυραμβώδῃ ἢ φλεγμαίνε-
σαν ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ἐδ’ αὐ κατεγλωτισμένην
καὶ ὑπεραττικίζεσαν· ἀηδὲς γ’ τὸ ὑπὲρ τὴν μετρίαν
Ἀτθίδα ἡγάτο. καὶ αἱ δόξαι βραχεῖαι καὶ ἀδα-
μάντινοι· κύρια τε ὀνόματα καὶ προσπεφυκῶτα τοῖς
πράγμασι ἢ τὰ λεγόμενα ἡγῶ εἶχεν ὡς περ ἀπὸ σκήπ-
τρον θεμισθέντα. ἢ ἀφικνεῖται ἐς τὴν ἀρχαίαν
Νῆον, ἐν ᾗ ἄγαλμα ἰδρυται τρόπον βάρβαρον. ἔσι δὲ
ἄρα Ἰῶ ἢ Ἰνάχε, καὶ κέρατα τῶν κροτάφων ἐκκρέει
μικρὰ καὶ οἷα μέλλοντα. ὁ μὲν δὲ Δάμις ὡς περ

- α. 3. ἀφίξουσιν A. 5. ὅτι] 6, 42. 15. ἐν om AB. 17. αὐτὸν οὐδ’ ὅπως αὐτὸν ε.
20. ἀναγράφει AB: ἔφη ε. 21. τοῦτο B: τούτου ε. 33. ἀλλ’ ἂ τις A: ἀλλὰ τι ε.
b. 1. καὶ H.] 1, 2. p. Olear. 3. 3. καὶ τίς] p. 6. 4. παρελθόντα Suidas v. Ἀναξαγόρας. 7. μετέχοντι] 1, 3.
10. κύκλοι] 1, 5. 16. ὁφθ.] 1, 7. 18. μᾶλλον et προάσειον om AB. 19. ὁ τε] 1, 8 extr.
20. ἐπὶ B: ἢ ἐπὶ ε. 21. ἐγένετο ε. τὴν δὲ] 1, 13. 23. ὅτι] 1, 14. 26. ἐσιώπησα AB: ἐσιώπη ε.
καὶ λιμὸς] 1, 15. 28. κελαρ.] 1, 16. 29. ἐδωκεν AB. ὅτι] 1, 17. ὁ add A. 32. ἀττικίζουσιν ε.
35. σκήπτρου ε. 36. καὶ ἀφ.] 1, 19. 37. δὲ ἄρα om AB. 38. ἰῶ A: Ἰνῶ ε.

δαίμονα τὸν Ἀπολλώνιον ἔβλεπε, συνῆν τε αὐτῷ ἐπι-
 διδῆς τὴν σοφίαν καὶ ὃ τι μάθοι μνημονεύων. φωνή
 δ' ἦν τῷ Ἀσσυρίῳ συμμέτρῳ πρῶτισσα· τὸ γὰρ λο-
 γοειδὲς ἔκ εἶχεν. οἰκῶσι γὰρ Ἑρετριεῖς ἐν τῇ Μη-
 δικῇ, Βαβυλῶνος οὐ πολὺ ἀπέχοντες δρομικῷ ἀνδρὶ. 5
 οἱ πρόσκοι τῷ λόφῳ βάρβαροι, σπειρόντων τῶν
 Ἑρετριέων αὐτόν, ἐληΐζοντο τὰ φνόμενα περὶ τὸ θέρος
 ἤκοντες, καὶ πεινῆν ἔδει γεωργῶντας ἑτέροις. φασὶ
 δὲ καὶ ἀνδρῶν ἐντυχεῖν, ὃ τὸν ὄροφον ἐς θόλα ἀνῆ-
 χθαι χῆμα, οὐρανῷ τινὶ εἰκασμένον. σαπφειρίνη δὲ 10
 αὐτὸν κατηρέφθαι λίθῳ· κυανωτάτῃ δὲ ἡ λίθος καὶ
 ἑρπυλία ἰδεῖν. ὃ δὲ βραχὺ ἐπιχρὼν αὐρίον, ἔφη, ὦ
 Δάμι, μάθοις ἂν ὅτι καὶ εὐνῆχοι ἐρῶσι, καὶ τὸ ἐπι-
 θυμητικόν, ὅπερ εἰσάγονθ' διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οὐκ
 ἀπομαρταίνεται σφῶν, ἀλλ' ἐμμένει θερμόν τε καὶ ζώ- 15
 πυρον. εἰ δὲ καὶ τέχνη τις ἦν ἀνθρωπεία τύραννος
 καὶ δυνατὴ τὰ τοιαῦτα ἔξωθεῖν τῆς γνώμης. ἔξω
 γε ὑπὸ τοῖς τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμοῖς. νῦν δὲ καὶ
 ξυγκατακείμενον εὐρηκέναι καὶ ἀνδριζόμενον ἐπὶ τὴν
 γυναικα. ἀλλὰ τοξεύσεις τὸν ὄρνιν, ὃν ἔβοσκεν ὁ 20
 Προμηθεὺς τοῖς σπλάγχνοις. ἐντυγχάνουσιν ἐπ' ἐλε-
 φάντων ὀχεμένοις ἀνθρώποις· εἰσὶ δ' ἔτι μέσοι Καν-
 κάσθ' καὶ ποταμῷ Κωφῆνος, ἄβιοί τε καὶ ἱππῶδ' τῆς
 ἀγέλης ταύτης. ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦτον, καὶ
 ἡσπασάντο εὐχεσθῆ. καὶ τὴν Νύσσαν αὐτῷ Διο- 25
 νύῳ φασὶν ἐκφυτεῦσαι, ἀπάγοντα ἐκ Θηβῶν τὸ γόνυ
 τῆς ἀμπέλης. ὃ δὲ Ἀλέξανδρος φιλότιμός τε ἦν
 καὶ ἀρχαιολογίας ἤτιτων. ὅτι οἱ ἐλέφαντες αὐτῷ
 τὰ π' ἔτη βιοῦσιν, ὥς δείκνυσιν ἡ πείρα. ὅτε δὲ
 φωράσειαν οἱ λέοντες τὰς λεαίνας ἐκ τῶν πο-
 τεκεῖν, διασπῶνται τὰς σκύμνας καὶ ξαίνας, 30
 ῥὰν ὥς νόθον. ὥς μὴ προσδέξασθαι τῶν
 σίτων διὰ τὸν θάνατον τῶν σκύμνων, καίτοι β-
 θηρίων ἔσα. οἱ δὲ ἐλάττες τῶν ἐλεφάντων
 πορευόμενοι ἐδὲν ἂν βλάπτοιεν τὴν τῶν μειζόνων ὁ- 35
 πορείαν ἤτιτον ἐμβοθρεύοντες. ὅτι ὁ Ἀπολλώνιος
 ἀπαράδεκτον ἡγεῖται τὸν λόγον, ὃς λέγει τὰς ἐχίδνας
 τίκτεσθαι φθειρόσας τὴν μητρῴαν νηδύν. μηδὲ γὰρ δυ-
 νατὸν ὅλως τοῦτο ἐπὶ τινος ὀρεῖσθαι καὶ ἡ τε "γύσις 542 H
 ἀπαιτεῖ, καὶ ἡ πείρα συνάδει. ὅτι ὁ Ἰνδὸς τρέφει
 ὄφεις πηχῶν ἐβδομήκοντα. καὶ τὸν κόσμον ἀγαθῆ-
 ναι μᾶλλον ἢ τὰ ἐν Βαβυλῶνι φλεγμαινόντα. ἔτι
 Ὀμήρου ἐπαινέται ἔτυχε, ὑφ' ὃ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ πάν-
 σπεδαίων ἐς ὄνομα ἤχθησαν. λέγειν ἤδη παρ-
 σκευασάμην, ὥς μηδὲν ἐλλείπων τῷ πᾶσι ἀνὴρ γενέσθαι
 σφίσιν. ἐκ τῆς μὲν δὲ ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνιος
 ὥς βασιλεὺς ἐκείνος οὐκ ὀλίγῳ μέρει, φιλοσοφία δὲ
 πάσῃ τῇ Φραώτῃ λείποιτο. ὅτι Ἀπολλώνιον ξυμ-
 φιλοσοφήσαντα τῷ Ἰάρχῳ "ξυγγράφαι μὲν ἐκαίθεν 1021 R
 περὶ μαντείας, ξυγγράφαι δὲ περὶ θυσίων. πολυ-
 μαθέστατόν τε καὶ φιλομαθείας ἤτιτω. Ἰάρχος δὲ περὶ
 μαντικῆς πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ἔλεγε τῶν ἀνθρώπων εἰρ-
 γάσθ', μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἰατρικῆς δῶρον· ὃ γὰρ ἂν ποτε
 τῶν σοφῶν Ἀσκληπιάδας ἐς ἐπιστήμην τῆς προελθεῖν,
 εἰ μὴ παῖς Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιδὸς γενόμενος, καὶ κατὰ
 τὰς ἐκείνου φήμας τε καὶ μαντείας ξυνθεῖς τὰ πρόσφορα
 ταῖς νόσοις φάρμακα, παισὶ τε αὐτῷ παρέδωκε καὶ τῶν
 ξυνόντας ἐδιδάξατο, τίνες μὲν δεῖ προσάγειν πόας
 ὑγροῖς ἔλκεσι, τίνες δὲ αὐχμηροῖς καὶ ξηροῖς, ξυμμε-
 τρίας τε ποτίμων φαρμάκων, ἀφ' ὧν ὕδροφοι ἀποχε-
 τεύονται αἱμά τε ἴχεται καὶ τὰ ἄλλα ἰάσεως τυγχά-
 νει. ὅτι τοὺς ἐν Ἰνδοῖς γρῦπας μέγεθος μὲν καὶ
 ἀλκὴν εἰκάσθαι φησὶ τοῖς λέεσιν, ὑπὸ δὲ πλεονεξίας τῶν
 πτερόων αὐτοῖς τε ἐκείνοις ἐπιτίθεσθαι καὶ τῶν ἐλεφάν-
 των δὲ καὶ δρακόντων ὑπερέτερος εἶναι. πέτονται δὲ
 ἄνω μέγα, ἀλλ' ὅσον οἱ βραχύποροι ὄρνιθες· μὴ γὰρ
 σφῶς ὥς ὄρνισι πάτριον, ἀλλ' ἐμῇσι τῶν
 ὑφάνθαι πυρσοῖς, ὥς πέτεσθαι τε καὶ ἐκ με-
 τὰσθαι. τὴν τίγριν δὲ αὐτοῖς ἀνάλωτον εἶναι
 ἐπειδὴ τὸ τάχος αὐτὴν ἐσποιεῖ τοῖς ἀνέμοις.
 ἀπαγγέλλεται ἡδιστος καὶ τῶν ἐν θαλαττογῆρα
 ἡμιαιώτερος. ἔχ' ὥσπερ οἱ Σωκρατικοὶ τῶν μὲν
 ἄλλων ἀπάγων καὶ ἀποσπουδάων, φιλοσοφία δὲ μόνη
 συμβαλέων, ἀλλὰ καὶ ἑξῆς. καὶ εἰ καλλίστη πόλεων
 ὁπόσαι ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ, καὶ τὸ πέλαγος οἰκισθῇ, ζεφύρος
 τε πηγὰς ἔχει. ἀλλὰ ἀνδράσιν αὐτὴν ἐξεφανώσθαι ἡδίων.

- α. 3. οὐκ μέγιστον B. 4. οἰκοῦσι] 1, 24. 7. αὐτῶν A. 8. φασὶ] 1, 25. 12. ὃ δὲ] 1, 34. αὐρίον add A.
 17. ἔξω] 1, 35. 18. οὐκ] 1, 37. 20. ἀλλὰ] 2, 3. 21. ἐντυγχ.] 2, 6. 24. ἐδέξ.] 2, 7 extr. 25. καὶ
 τῆς] 2, 9. αὐτῷ] τῷ B. 26. φησὶν A. 28. ὅτι] 2, 12. 29. εἰ] 2, 14. 34. οἱ δὲ] 2, 15 extr. 35. δια-
 πορείαν ε. 36. ἐμβαίνοντες B. 37. ὅτι] 2, 14. 38. γὰρ om B.
 β. 2. ὅτι] 2, 17. 3. καὶ τὸν] 2, 25. 4. οὐκ] 3, 22. 5. ὑφ' οὐ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ π. σπ. AB: ἐφ' οὐ μὴ
 τῶν π. σπ. πολλοὶ ε. 6. λέγειν] 3, 24. παρεκτελεσάμην AB. 8. σφίσιν] ἃ φησιν AB. ἐκ] 3, 26. 10. ὅτι]
 3, 41. 12. πολυμαθ.] 3, 43. 13. Ἰάρχος] 3, 44. 14. ἀγαθὰ post εἰργασθαι ponit B. 16. παρελθεῖν ε.
 22. ἀφ'] immo ὑφ'. 24. ὅτι] 3, 48. μὲν add A. 25. φησὶ AB: φασὶ ε. 33. ἀλλὰ — 34. θαυμασιώτερος
 (3, 57) om B. 34. οὐκ] 4, 2. μὲν om AB. 35. σπουδάων ε. συμβουλευῶν ἀλλὰ A: συμβουλευῶν ε.
 36. καὶ εἰ] 4, 7. καλλίστη A: καὶ καλλίστη ε. 38. ἀλλὰ δὲ ἀνδρ. ε.

ὅτι Ἀπολλώνιος τὴν ὀρθῶς οἰκησομένην πόλιν ἔλε-
γεν ὁμονομίας δεῖσθαι ἡγεμονίας. τὸτο δὲ τοιοῦτόν ἐστι.
ἐξάσις ἢ μὲν ἐπὶ ξίφει καὶ τὸ καταλιθεῖν ἀλλήλους ἄγασσα
ἀπέσω πόλεως, ἢ παιδοτροφίας τε δεῖ καὶ νόμων καὶ
ἀνδρῶν, ἐφ' οἷς λόγοι καὶ ἔργα. φιλοτιμία δὲ ἢ πρὸς 5
ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς κοινῆς, καὶ πῶς ὁ μὲν γνώμης εἴποι
βελτίω γνώμην, ὁ δὲ ἕτερον ἄμεινον ἀρχῆς προσαίη,
ὁ δὲ πρεσβεύσειεν, ἔρις οἶμαι αὕτη ἀγαθὴ καὶ ἐξάσις
ὑπὲρ τῆς κοινῆς. εἰ δὲ ἐν τέτων εἰς ἐλλείψει τι τῶν
ἐν τῇ ἔργων ἢ ἀμαθῶς τῆς ναυτικῆς ἄσπεται, πονηρὸν 10
ἐνδύνανται, καὶ ὁ χειμῶν αὐτοὶ δόξουσιν. εἰ δὲ φιλο-
μήσουσιν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἐξασίωσουσι μὴ κακίων
ἑτέρου δόξαι, καλοὶ μὲν ὅρμοι τῇ νηϊ ταύτῃ,
ἡμεῖς δὲ εὐδίας τε καὶ εὐπλοίας πάντα, Ποσειδῶν δὲ
ἀσφάλειος ἢ περὶ αὐτῆς εὐβουλίᾳ δόξει. καὶ γὰρ 15
ἰκέτευσεν καὶ πολλὰ ἐπὶ ἐλέω ἔλεγεν. ὥς κολωνὸν
λίθων περὶ αὐτὸν χώσατο. εὐξυμβόλων ὀνειράτων
τεύχονται. καὶ γὰρ μετόπωρον ἐνύχχανε, καὶ ἡ θά-
λαττα ἦτιον βεβαία. ἐπεὶ δὲ Ὀρφεὺς ἔχρα μόνος,
ἄσπετος ἐκ Θράκης ἦκεσα ἢ κεφαλὴ, ἐφίεσται οἱ χρη- 20
σιμῶντι ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ „πέπασσο” ἔφη „τῶν
ἐμῶν” καὶ γὰρ δὴ ἄδοντά σε ἱκανῶς ἤνεγκα.” ξυνή-
κεν ὁ Ἀπολλώνιος ὅτι λόγον ἕτερον ὁ Δάμις σπον-
δάσαι βέλεται. δεῖξον ἡμῖν, Ἀχιλλεῦ, τὸ σεαυτῷ
εἶδος· καὶ γὰρ ἂν ὄναιο ἄγαν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, εἰ 25
μάρτυσιν αὐτοῖς τοῦ εἶναι χρήσαιο. Μουσῶν δὲ
Θρήνων καὶ Νηρηίδων, ὅς ἐπ' ἐμοὶ γενέσθαι φασί, Μᾶ-
σαι μὲν ἐδ' ἀφίχοντο ποτε ἐνταῦθα, Νηρηίδες δὲ ἔτι
1024R. φοιτῶσιν. ἔτι δὲ ἔφη ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς ἐδὲ οἱ βάρ-
βαροι πολὺ ἡμῶν ἐλείποντο· ὅπως ἡ γῆ πᾶσα ἀρετῆς 30
ἤνθησε. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρονίδες ἤδη ὠδῆς ἤπιον-
το. τὸ δὲ μεράκιον ὥσπερ ἀφρηνίσαν τοὺς τε
ὀφθαλμοὺς ἔτριψε, καὶ πρὸς τὰς αὐγὰς τῆς ἡλίου εἶδεν,
αἰδῶ τε ἡσπιάσατο πάντων ἐς αὐτὸ ἐξοραμένων, ἀσελ-
γῆς τε ἐκέτι ἐφαίνετο. μεταβαλὼν δὲ τῶν χλανιδίων 35
καὶ τῆς ἄλλης Συβαρίδος, εἰς ἔρωτα ἦλθεν ἀνχμοῦ
καὶ τριβωνος, καὶ ἐς τὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ ἦθη ἀπεδύ-
σατο. εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ἢ ὄρησις, συνορχί-
σομαι, εἰ δὲ ἀπαλὴ καὶ εἰς τὸ θῆλυ σπεύδουσα, ἐκέτι.
γυναικομίμῳ (κατ' Εὐριπίδην φάναι) μορφώματι.
λόγων τε κρατῆρες ἴσαντο, καὶ ἰσχύοντο αὐτῶν οἱ
διψῶντες. πηνίκα οἱ γάμοι; θερμοί, ἔφη, καὶ ἴσως
αὐρίον. σοφίαν δὲ αὐτῷ κατεπεύδετο· καὶ χαλινὸς
ἐκ ἦν ἐπὶ τῇ γλώττῃ. ἦν δὲ ὁ Φιλόλαος τὴν μὲν
γλώττιαν συγκαίμενος, μαλακώτερος δὲ καρτερῆσαι τι.
δείσας περὶ τοῖς νέοις. περὶ μὲν γὰρ Θηρίων ἐκ
ἂν εἴποις ὅτι τὰς μητέρας αὐτῶν ἐδαίσαντο. Νέρων
δὲ ἐμπεφύρηται τῆς βορᾶς ταύτης ἐπ' Ὀρέσῃ καὶ
Ἀλκμαίῳ. ἀλλ' ἐκείνοις χῆμα τῷ ἔργῳ πατέρες ἦσαν,
ὁ μὲν ἀποθανών, ὁ δὲ ὄρμον πραθεῖς. οὗτος δὲ καὶ
εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς γέροντι βασιλεῖ καὶ κλη-
ρονομήσας τὸ ἄρχεῖν. ἐπὶ κῶμον ἔρχετο, μεθύων
ἄνθρωπος, ἐκ ἀγλῆκος τῆς φωνῆς ἔχων. περιήρθη
πᾶσιν ὀφθαλμοῖς, ὁπόσοις ἡ ἀρχὴ βλέπει. οἱ δὲ
δὴ Αἰσώπῃ τί; βάτραχοι, ἔφη, καὶ ὄνοι καὶ λῆροι,
γραῦσιν οἷοι μασσᾶσθαι καὶ παιδίους. ἐκ παίδων γὰρ
τοῖς λόγοις τέτοις συγγενόμενοι, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐκνη-
πιωθέντες, δόξας ἀναλαμβάνομεν περὶ ἐκείνων τῶν ζώων,
τὰ μὲν ὡς βασιλικά εἶη, τὰ δ' ὡς ἐνέθη. καὶ τὰ
ὧτα ἐς Ἀπολλώνιον Αἰγυπτίοις ὀρθὰ ἦν. ὅτι
Κλαύδιος τηλικόσδε ὢν πολλὰ μεираκιώδη ἔπαθε, καὶ
μηλόβοτον γυναῖος τὴν ἀρχὴν ἀνῆκεν. κίβδηλος
γὰρ ὁ χρυσὸς καὶ μέλας ἦν ἐκ δακρύων ἦκων. ἦκαλ-
λε. καὶ διήλθε τὸν περὶ τῆς μητρονίδος λόγον ὑφει-
μένῳ τῷ τόνῳ. ἐδὲ ἀφροδισίῳ ἤπτετο, ἐδ' ἔρωσ
ἐπ' αὐτὸν ἐδεῖς ἐκώμασεν· ἀλλ' ἦν τῆς ἀγροικοτέρας
τε καὶ ἀτέγκτε μοίρας. ἐδόκει δὲ καὶ „γυμνασικῆς” 544 H.
ἐπαφροδίτως ἠψατο. ἀποχρῆ τῷ σοφῷ βρώσεώς
τε καθαρῶ εἶναι ὁπόση ἔμπνεες, ἡμέρας τε ὅς φοιτᾷ
δὲ ὁμμάτων, φθόνου τε ὅς διδάσκαλος ἀδίκων ἐπὶ
χεῖρα καὶ γνώμην ἦκει. θαυμασιουργίας τε καὶ βιαίης
τέχνης μὴ δεῖσθαι ἀλήθειαν ἢ μὲν κακία χρυσῷ τε
κατεσκευασμένη καὶ ὅρμοις ἐδῆτι τε ἀλιπορφύρῳ καὶ
παρειᾷ ἀνθεῖ καὶ χαίτης ἀναπλοκαῖς καὶ γραφαῖς ὁμ-
μάτων· ἐστὶ δ' αὐτῇ καὶ χρυσῶν πέδιλον· γέγραπτο γὰρ
καὶ τέττω ἐνσοβέσσα. ἢ δ' ἀρετὴ πεπονηκὴ μὲν προσ-

- α. 1. ὅτι] 4, 8. 8. πρεσβεύειν γ. 9. εἰ δὲ] 4, 9. εἰς ἐλλείψει B, εἰς ἐλλείψει A: εἰσελλείψει γ.
15. καὶ γὰρ] 4, 10. 17. λίθων A: λίθον γ. εὐξυμβ.] 4, 11. 18. καὶ γὰρ] 4, 13. θάλασσα γ.
19. ἐπεὶ] 4, 14. 20. ἦκουσα ἢ κεφ. ἐκ Θράκης B. 22. ξυνήκεν] 4, 15. 24. δεῖξον] 4, 16. 27. Θρήνων AB:
Θρήνους γ. 28. οὐκ γ. 32. τὸ δὲ] 4, 20. 34. ἐσπιάσατο AB. 35. χαλινιδίων γ. 38. εἰ μὲν] 4, 21.
b. 3. λόγων] 4, 24. 4. πηνίκα] 4, 25. 5. σοφίαν] 4, 26. 6. ἦ δὲ] 4, 36. 8. δείσας] 4, 37. περὶ μὲν]
4, 38. γὰρ AB: γε γ. 14. ἀρχεῖον B. ἐπὶ — 16. βλέπει (4, 39 et 43) om B. 15. ἀγλῆκος A. φωνῆς om A.
16. οἱ δὲ] 5, 14. 21. καὶ τὰ] 5, 24. 22. ὅτι] 5, 27. 23. τηλικόσδε A: τηλικός δὲ γ. 24. κίβδηλος] 5, 36.
25. ἦκων correctum in A. ἦκαλλε (5, 42) om AB. 26. καὶ] 6, 3. τῆς add A. ὑφειμένον γ. 27. ἦν-
τις B. ἔρωσ A: ἔτρωσ γ. 29. τε add AB. ἀτέκνου A. δὲ add B. 30. ἀποχρῆ] 6, 10. 37. ἐστὶ δ'
αὐτῇ om AB. 38. τοῦτο γ.

δαίμονα τὸν Ἀπολλώνιον ἔβλεπε, συνῆν τε αὐτῷ ἐπι-
 διδὼς τὴν σοφίαν καὶ ὃ τι μάθοι μνημονεύων. φωνή
 δ' ἦν τῷ Ἀσσυρίῳ συμμέτρῳ πρῶτισσα· τὸ γ' λο-
 γοειδὲς ἔκ εἶχεν. οἰκῶσι γ' Ἐρετριεῖς ἐν τῇ Μη-
 δικῇ, Βαβυλῶνος οὐ πολὺ ἀπέχοντες δρομικῶ ἀνδρὶ.
 οἱ πρόσοικοι τῷ λόφῳ βάρβαροι, σπειρόντων τῶν
 Ἐρετριέων αὐτόν, ἐληΐζοντο τὰ φυόμενα περὶ τὸ θέρος
 ἦγοντες, καὶ πεινῆν ἔδει γεωργῶντας ἐτέροις. φασὶ
 δὲ καὶ ἀνδρῶν ἐντυχεῖν, ὃ τὸν ὄροφον ἐς θόλα ἀνῆ-
 χθαι χῆμα, οὐρανῷ τινὲ εἰκασμένον. σαπφειρίνη δὲ
 αὐτὸν κατηρέφθαι λίθῳ· κυανωτάτῃ δὲ ἡ λίθος καὶ
 θοανία ἰδεῖν. ὁ δὲ βραχὺ ἐπιχὼν αὐρίον, ἔφη, ὦ
 Δάμι, μάθοις ἂν ὅτι καὶ εὐνῆχοι ἐρῶσι, καὶ τὸ ἐπι-
 θυμητικόν, ὅπερ εἰσάγονθ' διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οὐκ
 ἀπομαραίνεται σφῶν, ἀλλ' ἐμμένει θερμόν τε καὶ ζώ-
 πυρον. εἰ δὲ καὶ τέχνη τις ἦν ἀνθρωπεῖα τύραννος
 καὶ δυνατὴ τὰ τοιαῦτα ἐξωθεῖν τῆς γνώμης. ἔζων
 γε ὑπὸ τοῖς τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμοῖς. νῦν δὲ καὶ
 ξυγκατακείμενον εὐρηκέναι καὶ ἀνδριζόμενον ἐπὶ τὴν
 γυναικα. ἀλλὰ τοξεύσεις τὸν ὄριν, ὃν ἔβασκεν ὁ
 Προμηθεὺς τοῖς σπλάγχνοις. ἐντυγχάνουσιν ἐπ' ἐλε-
 φάντων ὀχεμένοις ἀνθρώποις· εἰσὶ δ' ἔτι μέσοι Καν-
 κάσας καὶ ποταμῷ Κωφῆρος, ἄβιοί τε καὶ ἱππόθ' τῆς
 ἀγέλης ταύτης. ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦτον, καὶ
 ἡσπᾶσαντο εὐχεσθαι. καὶ τὴν Νύσαν αὐτῷ Διο-
 νύσῳ φασὶν ἐκφυτεῦσαι, ἀπάγοντα ἐκ Θηβῶν τὸ γόνυ
 τῆς ἀμπέλου. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος φιλότιμός τε ἦν
 καὶ ἀρχαιολογίας ἥτιον. ὅτι οἱ ἐλέφαντες ὑπὲρ
 τὰ τ' ἔτη βιοῦσιν, ὥς δείκνυσιν ἡ πεῖρα. εἰ γ' ὅ
 φωράσειαν οἱ λέοντες τὰς λεαίνας ἐκ τῶν πορδάλεων
 τεκεῖν, διασπῶνται τὰς σκύνες καὶ ξαίνουσι τὴν σπο-
 ρὰν ὥς νόθον. ὥς μὴ προσδέξαθ' τριῶν ἡμερῶν
 οἶτον διὰ τὸν θάνατον τῆ σκύνης, καίτοι βορωτάτῃ
 θηρίῳ ἔσα. οἱ δὲ ἐλάττες τῶν ἐλεφάντων προ-
 πορευόμενοι ἐδὲν ἂν βλάπτοιεν τὴν τῶν μειζόνων δια-
 πορείαν ἥτιον ἐμβοθρεύοντες. ὅτι ὁ Ἀπολλώνιος
 ἀπαράδεκτον ἡγεῖται τὸν λόγον, ὃς λέγει τὰς ἐχίδνας
 τίκεσθαι φθειρόσας τὴν μητροφᾶν νηδύν. μηδὲ γ' δυ-

νατὸν ὅλως τοῦτο ἐπὶ τινος ὀρεῶθ'· καὶ ἡ τε "γύσις 542 II.
 ἀπαιτεῖ, καὶ ἡ πεῖρα συνάδει. ὅτι ὁ Ἰνδὸς τρέφει
 ὄφεις πηλῶν ἐβδομήκοντα. καὶ τὸν κόσμον ἀγαθῇ-
 ναι μᾶλλον ἢ τὰ ἐν Βαβυλῶνι φλεγμαίνοντα. ἔτι
 Ὀμήρου ἐπαινέται ἔτυχεν, ὅφ' ὃ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ πάν-
 σπεδαίων ἐς ὄνομα ἤχθησαν. λέγειν ἤδη παρε-
 σκευασάμην, ὥς μηδὲν ἐλλείπων τῆ πῦς ἀνὴρ γενέσθαι
 σφίσιν. ἐκ τῆς μὲν δὴ ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνιος
 ὥς βασιλεὺς ἐκεῖνος οὐκ ὀλίγῳ μέρει, φιλοσοφία δὲ
 πάσῃ τῇ Φραώτῃ λείποιο. ὅτι Ἀπολλώνιον ξυμ-
 φιλοσοφῆσαντα τῷ Ἰάρχῳ "ξυγγράφαι μὲν ἐκεῖθεν 1021R.
 περὶ μαντείας, ξυγγράφαι δὲ περὶ θυσίων. πολυ-
 μαθέστατον τε καὶ φιλομαθείας ἥτιον. Ἰάρχος δὲ περὶ
 μαντικῆς πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ἔλεγε τὰς ἀνθρώπους εἰρ-
 γάθῃ, μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἱατρικῆς δῶρον· ὃ γ' ἂν ποτε
 τὰς σοφὰς Ἀσκληπιάδας ἐς ἐπιστήμην τῆς προελθεῖν,
 εἰ μὴ παῖς Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιδὸς γενόμενος, καὶ κατὰ
 τὰς ἐκεῖθεν φήμας τε καὶ μαντείας ξυνθεῖς τὰ πρόσφορα
 ταῖς νόσοις φάρμακα, παισὶ τε αὐτῇ παρέδωκε καὶ τὰς
 ξυνόντας ἐδιδάξατο, τίνες μὲν δεῖ προσάγειν πόας
 ὕγροισι ἔλκεσι, τίνες δὲ ἀνχηροῖς καὶ ξηροῖς, ξυμμε-
 τρίας τε ποτίμων φαρμάκων, ἀφ' ὧν ὕδροφοι ἀποχε-
 τεύονται αἱμά τε ἴχεται καὶ τὰ ἄλλα ἰάσεως τυγχά-
 νει. ὅτι τοὺς ἐν Ἰνδοῖς γρύπας μέγεθος μὲν καὶ
 ἀλκὴν εἰκάσθ' φησὶ τοῖς λέεσιν, ὑπὸ δὲ πλεονεξίας τῶν
 πτερῶν αὐτοῖς τε ἐκείνοις ἐπιτίθεσθαι καὶ τῶν ἐλεφάν-
 των δὲ καὶ δρακόντων ὑπερτέρους εἶναι. πέτονται δὲ
 ἔπω μέγα, ἀλλ' ὅσον οἱ βραχύποροι ὄρνιθες· μὴ γ' ὅ
 ἐπιτιῶσθαι σφᾶς ὥς ὄρνισι πάτριον, ἀλλ' ἑμέσι τὰς
 ταρσὲς ὑψάνθαι πυρσοῖς, ὥς πέτεσθαι τε καὶ ἐκ με-
 τεώρος μάχεσθαι. τὴν τίγριν δὲ αὐτοῖς ἀνάλωτον εἶναι
 μόνην, ἐπειδὴ τὸ τάχος αὐτὴν ἐσποιεῖ τοῖς ἀνέμοις.
 ἀλλὰ ἀπαγγέλλεται ἡδιστος καὶ τῶν ἐν θαλαττεργίᾳ
 θαυμασιώτερος. ἔχ' ὥσπερ οἱ Σωκρατικοὶ τῶν μὲν
 ἄλλων ἀπάγων καὶ ἀποσπουδάζων, φιλοσοφία δὲ μόνη
 συμβαλέων, ἀλλὰ καὶ ἐξῆς. καὶ εἰ καλλίστη πόλεων
 ὀπόσαι ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ, καὶ τὸ πέλαγος οἰκειᾷ, ξεφύρε-
 τε πηγὰς ἔχει. ἀλλὰ ἀνδράσιν αὐτὴν ἐξεφανώσθαι ἥδιον.

- α. 3. οὐκ μέγαν B. 4. οἰκοῦσι] 1, 24. 7. αὐτῶν A. 8. φασὶ] 1, 25. 12. ὁ δὲ] 1, 34. αὐρίον add A.
 17. ἔζων] 1, 35. 18. οὐκ] 1, 37. 20. ἀλλὰ] 2, 3. 21. ἐντυγχ.] 2, 6. 24. ἐδέξ.] 2, 7 extr. 25. καὶ
 τὴν] 2, 9. αὐτῷ] τῷ B. 26. φησὶν A. 28. οἱ] 2, 12. 29. εἰ] 2, 14. 34. οἱ δὲ] 2, 15 extr. 35. δια-
 πορείαν ε. 36. ἐμβαίνοντες B. 37. οἱ] 2, 14. 38. γὰρ om B.
 β. 2. οἱ] 2, 17. 3. καὶ τὸν] 2, 25. 4. οὐτε] 3, 22. 5. ὅφ' οὐ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ π. σπ. AB: ὅφ' οὐ μὴ
 τῶν π. σπ. πολλοὶ ε. 6. λέγειν] 3, 24. παρεκελευσάμην AB. 8. σφίσιν] ἂ φησιν AB. 9. 3, 26. 10. οἱ] 3, 41.
 12. πολυμαθ.] 3, 43. 13. Ἰάρχος] 3, 44. 14. ἀγαθὰ post εἰργάσθαι ponit B. 16. παρελθεῖν ε.
 22. ἀφ'] immo ὅφ'. 24. οἱ] 3, 48. μὲν add A. 25. φησὶ AB: φασὶ ε. 33. ἀλλὰ — 34. θαυμασιώτερος
 (3, 57) om B. 34. οὐχ] 4, 2. μὲν om AB. 35. σπουδάζων ε. συμβουλευῶν ἀλλὰ A: συμβουλευῶν ε.
 36. καὶ εἰ] 4, 7. καλλίστη A: καὶ καλλίστη ε. 38. ἀλλὰ δὲ ἀνδρ. ε.

ὅτι Ἀπολλώνιος τὴν ὀρθῶς οἰκησομένην πόλιν ἔλε-
γεν ὁμονομίας δεῖσθαι ἐκαστοῦ. τὸτο δὲ τοιοῦτόν ἐστι.
ἐκαστὸς ἢ μὲν ἐπὶ ξίφει καὶ τὸ καταλιθεὶν ἀλλήλους ἄγασσα
ἀπέξω πόλεως, ἢ παιδοτροφίας τε δεῖ καὶ νόμων καὶ
ἀνδρῶν, ἐφ' οἷς λόγοι καὶ ἔργα. φιλοτιμία δὲ ἢ πρὸς
ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς κοινῆς, καὶ πῶς ὁ μὲν γνώμης εἴποι
βελτίω γνώμην, ὁ δὲ ἑτέρου ἄμεινον ἀρχῆς προσαίη,
ὁ δὲ προσβέβηκεν, ἕρις οἶμαι αὕτη ἀγαθὴ καὶ ἐκαστὸς
ὑπὲρ τῆς κοινῆς. εἰ δὲ ἐν τέτῳ εἰς ἐλλείψει τι τῶν
ἐκαστοῦ ἔργων ἢ ἀμαθῶς τῆς ναυτικῆς ἄψεται, πονηρὸν
πλευσῶνται, καὶ ὁ χειμὼν αὐτοῖς δόξῃσιν. εἰ δὲ φιλο-
τιμῶνται πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἐκαστοῦ μὴ κακίαν
ἑτέρου ἐτέρου δόξαι, καλοὶ μὲν ὅροι τῇ νηϊ ταύτῃ,
543H. μετὰ δὲ εὐδίας τε καὶ εὐπλοίας πάντα, Ποσειδῶν δὲ
ἀσφάλειος ἢ περὶ αὐτῆς εὐβουλία δόξει. καὶ γὰρ
ἰκέτερε καὶ πολλὰ ἐπὶ ἐλέῳ ἔλεγεν. ὥς κολωνὸν
λίθων περὶ αὐτὸν χώσασθαι. εὐξυμβόλων ὀνειράτων
τεύχονται. καὶ γὰρ μετόπισθον ἐτύγγανε, καὶ ἡ θά-
λαττα ἦτονον βεβαία. ἐπεὶ δὲ Ὀρφεὺς ἔχρα μόνος,
ἄρτι ἐκ Θράκης ἦκεσα ἢ κεφαλὴ, ἐφίσταται οἱ χορη-
20 σμῶδες οὗτος Ἀπολλώνιος, καὶ „πέπασσο” ἔφη „τῶν
ἐμῶν καὶ γὰρ δὴ ἔδοντά σε ἰκανῶς ἤνεγκα.” ξυνη-
κεν ὁ Ἀπολλώνιος ὅτι λόγον ἑτέρον ὁ Δάμις σπου-
δάσαι βέλεται. δεῖξον ἡμῖν, Ἀχιλλεῦ, τὸ σεαυτῷ
εἶδος· καὶ γὰρ ἂν ὄναιο ἄγαν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, εἰ
25 μάρτυσιν αὐτοῖς τοῦ εἶναι χρήσαιο. Μουσῶν δὲ
Θρήνων καὶ Νηρηίδων, ὅς ἐπ' ἐμοὶ γενέσθαι φασί, Μῆ-
σαι μὲν ἐδ' ἀγίζοντό ποτε ἐνταῦθα, Νηρηίδες δὲ ἔτι
1024R. φοιτῶσιν. ἔτι δὲ ἔφη ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς ἐδὲ οἱ βάρ-
βαροι πολλοὶ ἡμῶν ἐλείποντο· ἔτι καὶ γὰρ πᾶσα ἀρετὴς
ἦνθησε. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρονέες ἦδη ὥδης ἦπτον-
το. τὸ δὲ μετὰ τὸν ὥσπερ ἀφ' ὑπνίσαν τοὺς τε
ὀφθαλμοὺς ἔτρεψε, καὶ πρὸς τὰς ἀνὰ τὴν ἡλῆν εἶδεν,
αἰδῶ τε ἡσπάσατο πάντων ἐς αὐτὸ ἐξραμμένων, ἀσελ-
γῆς τε ἐκέτι ἐφαίνετο. μεταβαλὼν δὲ τῶν χλαυδίων
35 καὶ τῆς ἄλλης Σαβαρίδος, εἰς ἔρωτα ἦλθεν ἀνδροῦ
καὶ τριβωνος, καὶ ἐς τὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ ἦδη ἀπεδύ-
σατο. εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ἢ ὀρχήσις, συνορχή-

σονται, εἰ δὲ ἀπαλὴ καὶ εἰς τὸ θῆλυ σπεύδουσα, ἐκέτι.
γυναικομίμῳ (κατ' Εὐριπίδην φάναι) μορφώματι.
λόγων τε κρατῆρες ἴσαντο, καὶ ἠρόντο αὐτῶν οἱ
διψῶντες. πηνίκα οἱ γέμοι; θερμοί, ἔφη, καὶ ἴσως
5 αὐρίον. σοφίαν δὲ αὐτῷ καταψεύδετο· καὶ χαλινὸς
ἐκ ἦν ἐπὶ τῇ γλώττῃ. ἦν δὲ ὁ Φιλόλαος τὴν μὲν
γλώτταν ξυγκείμενος, μαλακώτερος δὲ καρτερῆσαι τι.
δείσας περὶ τοῖς νέοις. περὶ μὲν γὰρ θηρίων ἐκ
ἂν εἴποις ὅτι τὰς μητέρας αὐτῶν ἐδαίσαντο· Νέρων
10 δὲ ἐμπεφόρηται τῆς βορᾶς ταύτης ἐπ' Ὀρέσῃ καὶ
Ἀλκμαίῳ. ἀλλ' ἐκείνοις χῆμα τῷ ἔργῳ πατέρες ἦσαν,
ὁ μὲν ἀποθανών, ὁ δὲ ὄρμον πρᾶθεις. οὗτος δὲ καὶ
εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς γέροντι βασιλεῖ καὶ κλη-
ρονομήσας τὸ ἄρχεῖν. ἐπὶ κῶμον ἔρχετο, μεθ' ὧν
15 ἄνθρωπος, ἐκ ἀγλύνκως τῆς φωνῆς ἔχων. περιήρθη
πᾶσιν ὀφθαλμοῖς, ὁπόσοις ἢ ἀρχὴ βλέπει. οἱ δὲ
δὴ Αἰσώπῃ τί; βάτραχοι, ἔφη, καὶ ὄνοι καὶ λῆροι,
γραῦσιν οἷοι μασσᾶν καὶ παιδίους. ἐκ παίδων γὰρ
τοῖς λόγοις τέτοις ξυγγενόμενοι, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐκνη-
20 πιωθέντες, δόξας ἀναλαμβάνομεν περὶ ἐκάστων τῶν ζώων,
τὰ μὲν ὡς βασιλικά εἶη, τὰ δ' ὡς εὐήθη. καὶ τὰ
ὧτα ἐς Ἀπολλώνιον Αἰγυπτίοις ὁρᾶν ἦν. ὅτι
Κλαύδιος τηλικόσδε ὢν πολλὰ μετὰ κωμῶν ἐπαθε, καὶ
μηλόβοτον γυναικοῖς τὴν ἀρχὴν ἀνῆκεν. κίβδηλος
25 γὰρ ὁ χρυσὸς καὶ μέλας ἦν ἐκ δακρύων ἦκων. ἦκαλ-
λε. καὶ διήλθε τὸν περὶ τῆς μητρικῆς λόγον ὑφει-
μένῳ τῷ τόνῳ. ἐδὲ ἀφροδισίῳ ἠπτετο, ἐδ' ἔρω
ἐπ' αὐτὸν ἐδίδε ἐκώμασεν· ἀλλ' ἦν τῆς ἀγροικοτέρας
τε καὶ ἀτέκνης μοίρας. ἐδόκει δὲ καὶ „γυμναστικῆς”
544H. ἀποφροδίτως ἄψασθαι. ἀποχρῆ τῷ σοφῷ βρώσει
τε καθαρῷ εἶναι ὁπόση ἔμπης, ἡμέρῃ τε ὅς φοιτᾷ
δι' ὁμιλίαν, φθόνου τε ὅς διδάσκαλος ἀδίκων ἐπὶ
χεῖρα καὶ γνώμην ἔχει. θαυμασιουργίας τε καὶ βιαίης
τέχνης μὴ δεῖσθαι ἀλήθειαν ἢ μὲν κακία χρυσῷ τε
35 κατεσκευασμένη καὶ ὁρμῇ ἐθῆτι τε ἀλιπορφύρῳ καὶ
παρειᾷ ἄνθει καὶ χαίτης ἀναπλοκαῖς καὶ γραφαῖς ὁμι-
μάτων· ἐστὶ δ' αὐτῇ καὶ χρυσῶν πέδιλον· γέγραπτο γὰρ
καὶ τέτῳ ἐνσοβῆσα. ἢ δ' ἀρετὴ πεπονηκὴ μὲν προσ-

- α. 1. ὅτι] 4, 8. 8. προσβέβηκεν γ. 9. εἰ δὲ] 4, 9. εἰς ἐλλείψει B, εἰς ἐλλείψει A: εἰσελλείψει γ.
15. καὶ γὰρ] 4, 10. 17. λίθων A: λίθον γ. εὐξυμβ.] 4, 11. 18. καὶ γὰρ] 4, 13. θάλασσα γ.
19. ἐπεὶ] 4, 14. 20. ἦκουσα ἢ κεφ. ἐκ Θράκης B. 22. ξυνηκεν] 4, 15. 24. δεῖξον] 4, 16. 27. Θρήνων AB:
Θρήνους γ. 28. οὐκ γ. 32. τὸ δὲ] 4, 20. 34. ἡσπάσατο AB. 35. χαλινὸς γ. 38. εἰ μὲν] 4, 21.
b. 3. λόγων] 4, 24. 4. πηνίκα] 4, 25. 5. σοφίαν] 4, 26. 6. ἦν δὲ] 4, 36. 8. δείσας] 4, 37. περὶ μὲν]
4, 38. γὰρ AB: γ. γ. 14. ἀρχεῖον B. ἐπὶ — 16. βλέπει (4, 39 et 43) om B. 15. ἀγλύνκω A. φωνῆς om A.
16. οἱ δὲ] 5, 14. 21. καὶ τὰ] 5, 24. 22. ὅτι] 5, 27. 23. τηλικόσδε A: τηλικός δὲ γ. 24. κίβδηλος] 5, 36.
25. ἦκων correctum in A. ἦκαλλε (5, 42) om AB. 26. καὶ] 6, 3. τῆς add A. ὑφειμένον γ. 27. ἦν-
τητο B. ἔρω γ. 29. τε add AB. ἀτέκνου A. δὲ add B. 30. ἀποχρῆ] 6, 10. 37. ἐστὶ δ'
αὐτῇ om AB. 38. τοῦτο γ.

φερός, τραχὺ δὲ ὁρῶσα, τὸν αὐχμὸν πεποιημένη κό-
 σμημα. ἔδδ' ἔριον ὃ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπέχθη. καί
 μοι ἔδοξεν ἀνδρῶν εἶναι περιττῶν τὰ θεῖα ψυχὴν τε
 ἄριστα ἐπεσκεμμένων, ἧς τὸ ἀθάνατόν τε καὶ ἀγέννη-
 τον πηγὰὶ γενέσεως. ὃ Ἀπολλώνιος φησι, ταῦτά 5
 με πρὸ ὑμῶν ἐπ' Ἰνδῶν ἔτρεψεν, ἐνθυμηθέντα ὡς λε-
 πτότεροι μὲν τὴν ξύνεσιν οἱ τοιοῖδε ἄνθρωποι, καθα-
 ρωτέραις ὁμιλῶντες ἀκτίσιν, ἀληθέεροι δὲ τὰς περὶ
 φύσεως καὶ θεῶν δόξας, ἅτε ἀγχίθεοι καὶ πρὸς ἀρχαῖς
 τῆς ζωογόνου καὶ θερμῆς ἑσίας οἰκῶντες. ἀλλὰ τὴν 10
 ψάμμον εἰδέναι φησὶν ὃ Ἀπόλλων, ὅποσα ἀριθμῆ-
 σαι αὐτήν, καὶ τὰ τῆς θαλάσσης μέτρα ξυνειληφέναι
 πάντα. "φαίνεσθαι δέ τινα καὶ περὶ τοὺς λοιποὺς
 ἐκπληξιν ἐφ' οἷς ἐρῶμένως τε καὶ σὺν εὐροῖᾳ διαλε-
 γομένους Ἀπολλωνίᾳ ἤκασταν. διαπραῦνων δὲ αὐτὸν 15
 ὁ Θεσπεσίω. λέγει δ' καὶ τῶν Φραύτου λόγων
 ἀγάλματα ἀπὸ Ἰνδῶν ἄγειν. τὸν γ' καιρὸν τῆτον καὶ
 οἱ Ἰνδοὶ πρὸς ἱεροῖς γίνοντο. ἔοικας εὖσιτος εἶναι
 καὶ δεινὸς φαγεῖν. εἰ γ' τὰ παλαιὰ νόμιμα, καὶ
 πολιώτερα ἢ γινώσκων αὐτά, πικρῶς ἐξετάζοιμεν, 20
 πολλοὶ καὶ ἄτοποι λόγοι ἀναφύσσονται. ἰσηλίκων.
 ἐπεὶ δὲ Τίτος ἤρῃκει τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νεκρῶν πλέα
 ἦν πάντα, τὰ ὅμορα ἔθνη ἐξεφάνθη αὐτόν. ὃ δὲ οὐκ
 ἤξιον ἑαυτὸν τούτου· μὴ γ' αὐτὸς ταῦτα εἰργάζηται,
 θεῶ δὲ ὀργὴν φήναντι ἐπιδεδωκέναι τὰς ἑαυτοῦ χει- 25
 ρας. τὰς δὲ τοιούτους ὑποβλίστησιν οἱ συκοφάνται,
 κέντρα ἐπ' αὐτὸς ἠρμένοι τὴν γλῶτταν. εἰς διδα-
 σκάλων ἐβάδιζεν, ὅφ' ὧν καὶ ἡ γνώμη αὐτῷ καὶ ἡ
 γλῶττα ἔχυντο. δεινὸν γε, ἔφη, χρηματιστὴν ὁρῶ.
 κακοδαίμονα μὲν ἔν, εἶπεν, ὅ γε ἔστιν ἔδδ' ἐπὶ πλὴν ὀλίγων, 30
 ἃ μὴ ἀποχρῇ βόσκειν τὸν οἶκον. πείθει τὸν ἄν-
 θρωπον ἀποδόσθαι οἱ δισμυρίων αὐτόν, ἔρημα ποιη-
 σάμενον τὰς πεντακισχιλίας. ὃ μὲν δὴ τοῦ θησαυροῦ
 ἐρῶν ἔπω ξυνίει τοῦ δώρου, ἀλλ' ὥρετο ἴσα ἔχειν, το-
 σέτω δ' ἐλάττω, ὅσῳ τὰς μὲν δισμυρίας ἐν ταῖς 35
 χερσὶν οὖσας ἐφ' ἑαυτῷ εἶναι ἄν, τὸν δ' ἀντ' αὐ-
 τῶν ἀγρόν ἐπὶ πάχναις κείσεσθαι καὶ χαλάζαις καὶ
 τοῖς ἄλλοις ἃ τοὺς καρποὺς φθείρει. φιλοσο-
 φία δὲ οὕτω τι ἔπτηξεν, ὡς ἀποβαλόντες τὸ χῆ-
 μα οἱ μὲν ἀποδοῦναι σφῶν ἐς τὴν Κελτῶν ἐσπέ-
 ραν, οἱ δ' ἐς τὰ ἔρημα Λιβύης τε καὶ Σκυθίας,
 ἔνιοι δὲ εἰς λόγους ἀπενεχθῆναι συμβούλους τῶν
 ἀμαρτημάτων. ἱζησάντων δὲ ὑπὸ πλατάνῳ οἱ
 μὲν τέττιγες ἐν ὠδαῖς ἦσαν, ὑποπαλλούσης αὐτοῖς
 τῆς ὥρας. ἡττηθεὶς δὲ ὁ Δάμις τῶν τῷ Δημη-
 τρίου λόγων, ἀλλὰ σὺ γε, ἔφη, φίλος ἀνδρὶ παρῶν 545 H.
 γένοιο ἂν ἀγαθόν τι τέτρω μέγα· ἐμὲ γ' σμικρὸς λό-
 γος, εἰ συμβελεύοιμι αὐτῷ μὴ κυβιστῆν ἐπ' ὀρθὰ ξίφη
 μηδ' ἀναδρίπτειν πρὸς τυραννίδα, ἧς ἔπω χαλεπω-
 τέρα. ὃ τι μὲν γ' ψηφιεῖται ἐπὶ σοί, ἐκ οἶδα· διὰ-
 κείται δὲ ὥσπερ οἱ καταψηφίσασθαι μὲν ἐπιθυμῶντες,
 ἀλγυνόμενοι δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀληθείᾳ, καὶ πρόφασιν ἀπω-
 λείας ὑπάτων ἀνδρῶν ποιεῖται σε. βέλεθ' μὲν γ' ἃ μὴ
 δεῖ, πράττει δὲ αὐτὰ καταδρόνθμιζων εἰς τὴν τῷ δι-
 καῖς δόξαν. ἔλεγε δ' αὐτὰ μασώμενός τε καὶ ξυγ-
 γελῶν. ὃ δὲ οὐκ ἀκηκοῦσι ὁμοῖος διελέγετο πρὸς τὸν
 Δάμιν ὑπὲρ τῷ Δέλτα, περὶ ὃ φασὶ τὸν Νεῖλον χί-
 λιαζεσθαι. ἀλλ' ὅμως, οὕτω μὲν χαρακώσαντες τὸν
 πλῆστον, ἔτω δὲ ἀσφαλῶς τειχισάμενοι, κινδυνεύομεν
 περὶ αὐτῷ νῦν. οἰκίας τε ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν πέ-
 πανται. Ἴστροι τε γ' αὐτὸς καὶ Τανάιδες ὀρίζουσιν,
 ὃ ῥάδιοι ποταμοὶ ὑπερβῆναι. ἐώρων μὲν δὴ ἐς
 τὸν Ἀπολλώνιον πάντες· αὐτῷ τε γ' τῷ χήματος ἀπε-
 βλέπετο, καὶ θεῖα ἐδόκει ἡ περὶ τῷ εἶδει ἐκπληξίς.
 ὑπὲρ μὲν τῆς κουρᾶς ἐλελήθειν, ὃ βασιλεῦ, ἔφη,
 περὶ ταῖς θορίξιν κινδυνεύων. δεδεμένους τῷ Ἀπολ-
 λωνίου ἀφικνεῖται τις εἰς τὸ δεσμωτήριον, τὸ προσ-
 κελθεῖν αὐτῷ ἐωνῆσθαι φάσκων, ξύμβουλος δὲ σωτηρίας
 ἦκειν. ἦν μὲν δὴ Συρακῆσιος ἑτοῖς, Δομετιανῷ δὲ νῆς
 τε καὶ γλῶττα. ἐγένετο Πύθων ὁ Βυζάντιος ἀγαθὸς
 ῥήτωρ τοῦ κακὰ πείθειν. ἡ τὴν κόμην ἑτερόν
 τι παρ' ὃ ἔστιν· ἔστι δέ, οἶμαι, ἡλιώσα τε καὶ ὑποφαί-
 νουσα. "ἐγὼ δὲ ὃ μόνον ὃ προσήειν ὑπὲρ χρημᾶ- 1028 R.
 των, ἀλλὰ κακείνης ἐώθεον ὡς ἐκ ὑγιαίνοντος. διεβε-
 βλήμην δὲ πρὸς χρήματα μειράκιον ἔτι ὦν. τὰ γοῦν
 πατρῷα (λαμπρὰ δ' ἦν ἑσία ταῦτα) μιᾶς μόνης ἰδῶν

α. 1. τὸν δὲ αὐχμὸν γ. πεποιημένη γ. 2. οὐδ' 6, 11. ἐμψύχου γ. 3. ψυχὴν τε Α: ψυχὴν δὲ γ. 4. ἧς] οἷς B et corr A. 5. ὃ Ἀπολλ.] p. 244. 6. ὑμῶν B: ἡμῶν γ. 10. ἀλλὰ] p. 248. 11. ἀπολλωνίως corr A. 13. φαίνεσθαι] 6, 12. 15. διαπρα.] 6, 13. 16. Θεσπίων Α. λέγεται] 6, 14. 18. πρὸς ἱεροῖς γίνονται] ὡς ἱεροὶ γίνονται AB: πρὸς ἱερῶν γ. 19. εἰ γὰρ — 21. ἀναφ. (6, 20. p. 260) et 21. ἰσηλίκων (6, 27. p. 268) om B. 21. ἀναφύσσονται Α. 22. ἐπεὶ] 6, 29. 23. πάντων Α. 24. εἰργάζηται γ. 26. τοῦ] 6, 36. 29. δεινόν] 6, 39. γε] γὰρ AB. 38. φιλοσοφία — b5. ἀμαρτημάτων (7, 4) om B. b. 5. ἱζησ.] 7, 11. 7. ἡττ.] 7, 15. 12. ὃ τι] 7, 18. 15. ὑπάτων B: ὑπ' αὐτῶν γ. 16. πράττει Α: πράττεσθαι γ. 17. ἔλεγε] 7, 21. μασώμενός γ. 21. δὲ add A. 22. αὐτόν B. οἰκίας] 7, 26. ἀμαξῶν Α: μαζῶν γ. 23. τε add A. ὠραῖζουσιν γ. 24. ἐώ- ρων] 7, 31. 25. τὸ σχῆμα corr A. ἀπεβλέποντο γ. 27. ὑπὲρ] 7, 34. 28. δεδεμένους] 7, 36. 32. ἐγένετο] 7, 37. ῥήτωρ ἀγαθός γ. 33. ἡ τὴν] 7, 42. 35. ἐγὼ] 8, 3. p. 332. προσήειν Α: προσήκειν γ.

ἡμέρας ἀδελφοῖς τε τοῖς ἑμῶν ἀνῆκα καὶ φίλοις καὶ τῶν συγγενῶν τοῖς πένησιν. σοφῆ δὲ ἀνδρὸς κόμης φειδέσθω σιδήρος· οὐ γὰρ θεμιτὸν ἐπάγειν αὐτὸν ἢ πᾶσαι μὲν αἰσθητηρίων πηγαί, πᾶσαι δὲ ὁμφαὶ εὐχαί τε ἀναφαίνοντο καὶ σοφίας ἐρμηνεύς λόγος. Νε- ρέαν δὲ ἄξιον μὲν ἀρχῆς ἡγεῖσθαι πάσης καὶ λόγῳ παν- τὸς εἰς εὐφημίαν ἤκοντος, ἀγωνιστὴν δὲ φροντίζων ἢ χρηστὸν ὃ Ἀπολλωνίος φησι. τῷ γὰρ Εὐφράτῃ ἐκ τῆς χολακεύειν τὰς δυνατὰς τί λέγω χρήματα; πη- γαί μὲν ἔν εἰσὶ πλῆτες· καὶ τῶν τραπέζων ἡδὴ δια- λέγεται, κάπηλος, ὑποκάπηλος, τελώνης, ὀβολοσάτης, πάντα γινόμενος τὰ πωλόμενά τε καὶ πωλόντα. ἐντε- τώπεται δ' αἰ ταῖς τῶν δυνατῶν θύραις, καὶ προσ- ἔστηκεν αὐταῖς πλέον ἢ οἱ θυρωροί. ἐπιτεχνίζει δὲ τὸν ἑαυτῆς πλῆτον ἑτέροις, τὸν Αἰγύπτιον τεινὸν βόσκων 15 χυρῆμασι, καὶ ὁξύνων ἐπ' ἐμὲ γλῶττιαν ἄξιαν ἐκτεμῆ- σθαι. νεότης ἐγένετο θαυμάσαι ἄξιοι τῆς πλήθους καὶ τῆς ἐς τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς. καὶ ἐν ἑδεμῶ τῶν πόλεων ἀηδὴς δοκῶν, ἀλλὰ καὶ ποθεῖσθαι ἄξιος.

242.

546 H. Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆς Ἰσιδώρου βίου τοῦ φιλοσόφου. Αἰγύπτιοι τοίνυν ὅτι μὲν παλαιάτατοι ἀνθρώπων εἰσίν, ὧν ἀκοῇ γινώσκωμεν, ὀλίγῃ τι πάντων, ἔδεις ἔτιως ἐστὶν ὀψιμαθῆς ὅς ἐστι πολλῶν ἀκήκοε λεγόντων τε καὶ γραφόντων. εἴσω δὲ ἡ τοιαύτη σοφία κρυπτομένη 25 ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς μυθολογίας ταύτης ἀληθείας, ἔτιως ἡρέμα παραγυμνᾶται κατὰ βραχὺ τῷ δυναμένῳ πρὸς θεὸν ἀνακλῖναι τὴν ἱερὰν αὐγὴν τῆς ψυχῆς. ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐσέβοντο θεῶν μάλιστα φησὶν Ὅσιριν τε καὶ Ἰσιν, τὸν μὲν ἅπαντα δημιουργεῖν νομίζοντες, εἰ- 30 δεσί τε καὶ ἀριθμοῖς τὴν ὕλην διακοσμεῖν, τὴν δὲ κατὰρδεσάν τε καὶ πιαίνεσαν τὴν τοῦτε δημιουργίαν ἀενάῃ ζωῆς ὀχετοῖς ἀμετρήτοις. ἐκ τρίτων ἀντὶ τῆς τρίτον. καὶ τῷ ἂν εἴη θεοκρασία, μᾶλλον δὲ ἔνωσις παντελῆς, ἐπάνοδος τῶν ἡμετέρων ψυχῶν 35 πρὸς τὸ θεῖον ἐπιστρεφόμενων καὶ συναθροισζομένων ἀπὸ τοῦ πολλῆς μερισμῆς καὶ τί γὰρ οὐ λέγω σπαραγμῶ διαδρόμῃ, ὃν ἐνταῦθα ὁρεῖσθαι καὶ σῶμα γήινον λα- βῆσαι διεσπάρθησαν αὐταὶ ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ πολλαχῇ διωκόμεναι ὑπὸ τῶν τυφωνέων τῷ ὄντι καὶ ἄλλως 40

γυγενῶν παθημάτων, ὄντων γε οὐ κατὰ τὸν τυφῶνα μόνον, ἀλλ' ἔτι οἶμαι καὶ τοῦτε πολυπλοκωτέρων.

ἀλλ' οὐ δὴ ἔνεκα τὸν λόγον ἅπαντα τῶτον ἡγεῖ- ραμεν, καιρὸς ἂν εἴη προσποδοῦναι, καὶ ἅμα ἀνακα- 5

λέσαι τὴν διήγησιν ἔξω φερομένην τῆς ὑποθέσεως. καὶ ἔχετο αὕτη καταπτῶσα τῆς ἐραλίας ἀψίδος τῆς 10

χρονίᾳ βίου. ἀλλὰ τάχα ἂν τις ὑπολάβοι τὸ λε- γόμενον ἔδειν μακαρίας. ἔτοιμον γὰρ εἰς ἐρώτησιν πόθεν ὦ ἐταῖρε δῆλον, εἴποι τις ἂν, ὅτι ὁ σὸς φιλό- 15

σοφος ἀπὸ τῆςδε τῆς ἔθνους ὠρμητο τῶν ψυχῶν; ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα ἀποκρινῶμαι ὅτι γε μαχητικῶς ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ, ἀλλὰ πραότερον, ἔδὲ γε διὰ σπουδῆς 20

οἴας ἐν διαλέκτῳ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ἀμειλιωμένης, "ἀλλ' οἷα μέτρα βιογραφίας, αὐτὰ μόνον, ἅπερ ἀληθῆ 25

εἶναι πιεσέω καὶ τῆς ἐμῆς κατὰ γένεσιν ἀκήκοα, προφε- ρόμενος. ἦν δ' ὁ Σεβήρος Ῥωμαῖος καὶ Ῥωμαίων 30

πατὴρ κατὰ τὴν τῆς νόμου ἀξίωσιν· ὅς ἐλεγε καὶ λίθον ἰδεῖν, ἐν ᾧ σελήνης ἐγένετο χήματα μεταμορφωμένης 35

παντοῖα μὲν, ἄλλοτε δὲ ἄλλα, πρὸς ἥλιον αὐξομένης καὶ 40

μεισμένης, ἐνόντα τῷ λίθῳ καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον ὁ γὰρ Ἰσιδῶρος ἐφίκει μὲν τὸ ζητούμενον εἰδότε, λέγειν 45

δ' ἐκ ἡβέλετο. καὶ τῷδε δὲ μαθεῖν ἔξ ὀνείρου θαν- μασίᾳ τινὸς ἐναργέστατα διετείνετο. καὶ γὰρ ἦν ὁ μέ- 50

γας Ἰσιδῶρος εἰς τοσούτον εὐ ἡκίων φύσεώς τε καὶ τύχης ὀνειρωττέσης, ὥστε ἐμοίγε θαυμάζειν ἐπεισι πολλάκις, 55

ἀποπειρωμένῳ τῶν ἔργων ἀποβαινόντων, τῆς τοιαύτης αὐτῆς προδρόμῃς. εἰσὶ μὲν δὴ καὶ Ἀλεξανδρεῖς ὀλίγῃ 60

πάντες εὐφρεῖς τε καὶ εὐτυχεῖς ὀνειροπολεῖσθαι καὶ τὰς ὀνείρους ἐκείνοι διὰ τῆς τοιαύτης καὶ νῦν χρησμοὺς ὀνομάζου- 65

σιν. ἐργηγοροῦσι μὲν τῷ Ἰσιδώρῳ ὁ παρὴν ἡ ἀρῶν- τος αὐτοψία· ὁ γὰρ ἔτιω λαμπρὰν ἐδὲ βαθεῖαν παρεί- 70

χετο τὴν μαρμαρυγὴν, ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ θάτερα ἀνταυγάντων ἐπηλυγαζομένην· εἴσω ὁμῶς ἀνὰ- 75

πτεσθαι καὶ διαλάμπειν. ἀλλ' ὅτε ἔξω τῶν καθίστατο ἡ ψυχὴ, μηκέτι τῆς αἰσθήσεως ἐνεργέσης, ἡδὴ δὲ πα- 80

ρειμένης ὑπὸ τῆς ὕπνου, τότε μονεμένη κατ' ἑαυτὴν ἡ αἰετὶ ἔνδον ἐξῶσα τῆς θείας ἀσφαλῆς, καὶ ἀπαλλαττομένη 85

τῶν ἐμποδίων, ἐπὶ μᾶλλον ἀνεξωπυρεῖτο καὶ ἐξεχεῖτο πρὸς τὸ ἐκτὸς ἐπὶ πλεῖστον, ἕως ἂν καὶ αὐτὴν κατα- 90

εῖρειεν ἐπ' ἐχάτω τὴν φαντασίαν. ὅτι διττὸν 95

α. 2. σοφῶν] 8, 7, 6. 4. σὺ AB: αἰ ε. εὐχαὶ ὁμφαί ε. 5. νερούα A. est 8, 7, 10. 6. ἄξιαν AB 7. ἀνή- κοτος ε. 8. χρηστῶν A. τῷ] 8, 7, 11. 17. νεότης] 8, 21. 18. καὶ ἐν] 8, 24. 19. ποθεῖσθαι ε. 21. ἐκ τῆς ἰσ. βίου A: ἰσ. βίος ε. 23. ὦν A: ὡς ε. 24. ὅς A: ὡς ε. 27. βραχὺ περ δυν. ε. 29. ἐσέβον ε. φησιν οἱ B. 33. ζωῆς ε. 40. ὑπὸ A: ἀπὸ ε. β. 3. τούτων ἅπαντα ε. 7. βίου om A. 15. προσφερόμενος ε. 17. τῶ om A. 19. αὐξομένης A, αὐξομένης B: αὐξανόμενη ε. cf. p. R. 1065, 44. 22. ἐβούλετο ε. 36. ἡ A: ἦν ε. 38. ἀνεξωπυρεῖτο ε.

ἔλεγεν ἐκ τῆς τὸν τρόπον τῶν θείων αὐτοψιών, τὸν μὲν αἰσθητικὸν τῶν ἐργηγορότων, φαντασιώδη δὲ τῶν καθευδόντων, ἀληθὴ δ' ἐκάτερον. ἀπαλλαγὴν ἤτει τῆς κατακλύζοντος ὀχετῆς τῆς γενέσεως. ἦν δὲ ἰδεῖν ὁ Ἰσίδωρος ἔμφρων καὶ πρεσβυτικός, ἔτι δ' ἐμβριθὴς καὶ βεβαιότροπος. τὸ μὲν πρόσωπον ὀλίγη τετράγωνον ἦν, Ἐρυθρὸν λόγιον τύπος ἱερός· οἱ δὲ ὀφθαλμοί, πῶς μὲν ἂν φράσαιμι τὴν ἐν αὐτοῖς ἰδουμένην χαρίεσσαν ἀληθῶς Ἀφροδίτην, πῶς δ' ἀπαγγεῖλαιμι τὴν ἐνῆσαν αὐταῖς Ἀθηνῶν σοφωτάτην; ἐκ ἂν δὲ φθάνοιμι λέγων αὐτὴς ἀπὸ τῶν ἐναντίων εἰς τὸ αὐτὸ συνηρμοσμένους ἔν εἶδος ἀμύχανον, ἐξῶτας ἅμα βεβαίους καὶ ἐπίτροχα κινουμένους πῶς φάναι τὸ πᾶν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ τὸ αὐτὸ δινομένους, ἅμα μὲν τὸ σεμνὸν ἅμα δὲ τὸ χάριεν ἐπιφαίνοντας, βαθυτέρας τὰς αὐτὰς καὶ ἀπλῆ- 15 στέρας εἶναι βελομένους. ἀπλῶς δ' εἰπεῖν, ἀγάλματα ἦσαν ὀφθαλμοὶ ἐκεῖνοι τῆς ψυχῆς ἀκριβῆ, οὐ μόνως γε, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνοικέσεως αὐτῇ θείας ἀπορρόης.

αἱ δὲ γε αἰσθήσεις μετρίως αὐτῷ δέκνυντο, πρὸς μόνην ὑπηρετῆσαι τὴν χρεῖαν. καὶ οὐχὶ αἱ αἰσθήσεις μόναι, ἀλλὰ καὶ τὸ κήρινον ἐκμαγεῖον, ἡ φαντασία, ἔτε πρὸς μνήμην τι τῶν πολλῶν διαφέροντα, καὶ τῆς λήθης ἐ τὸ παράπαν ἀπηλλαγμένη. καὶ γὰρ ἡβελήθη αὐτὸν ὁ θεός, ὡς εἶοικε, ψυχὴν μᾶλλον ὄντα ἐπιδείξαι ἢ τὸ συναμφοτέρον μετὰ τῆς σώματος, καὶ τὴν φιλο- 25 σοφίαν ἐ τῷ συναμφοτέρῳ ἐναποθεῖναι, ἀλλὰ αὐτῇ μόνῃ τῇ ψυχῇ ἐνιδρῶσαι. ὡς ἔγωγε ἐνίοις ἤδη περι- τετύχηκα τὰ μὲν ἔξω φιλοσοφῶσι λαμπρῶς ἐν τε μνήμῃ βαθεῖα πολλῶν δοξασμάτων καὶ ἐν ἀγχισρό- φῳ δεινότητι συλλογισμῶν ἀπεράντων καὶ ἐν δυνάμει 30 συχνῇ δαιμονίας αἰσθήσεως, εἶσω δὲ τὰ τῆς ψυχῆς ἀπορῶσι καὶ πενομένοις ἀληθῆς ἐπισημης. εἰ δὲ πε- 1032R. "θυμούμενος ἐωρᾶτο καὶ ἀγανακτῶν, ἀλλὰ τοῦ λο- γισμῆς ἡγμένους καὶ ὁ θυμὸς δὴ κατόπιν εἶπετο. οὐδὲ γὰρ οἷός τε ἦν γίνεσθαι πρῶτος ἐδὲ ἄθυμος ἐν τῷ ἐλέγχῳ τῶν ἀνθρωπίνων πονηρευμάτων. ὦν γὰρ ἐτοιμότητος εἰς εὐεργεσίαν, ἔτι καὶ τέτοιον προχειρότερος ἦν εἰς ἐπιτίμησιν τῆς πονηρίας. διὸ καὶ θαμὰ δὴ πολλοῖς προσέειπε, ἐκ ἀνεχόμενος αὐτῶν τὴν κακίαν ὑπο-

κορῖζεσθαι, οὐδὲ μελετῶν ἀντὶ τῆς ἀληθινῆς φιλίας τὴν πολυάρατον κολακείαν. οὔτε φιλαίτιως ἔτε ἐθελήθρως πρὸς οὐδένα "δέκετο. τοιαῦτα 548II. ἡμέτερος ἐπεπόνθει φιλόσοφος ὑπ' ἔρωτος μὲν τῆς περὶ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα διορθώσεως, ἔχθρας δὲ καὶ μίσους ἀδιαλλάκτως τῶν κακοήθων ἐπιτηδευμά- των. ἀγχίνους δὲ ὦν καὶ ἐπισρεφῆς ὁμῶς τι καὶ εὐπαράγωγον ἐπεδείκνυτο. τῶν μὲν γὰρ ἐπεικῶν εἶναι προσποιουμένων ῥαδίως ἂν τις αὐτὸν παρήγαγεν, ἄτε 10 ἐκ ἐπιφέροντα ἐπὶ τῷτο ἀκριβῆ ἐξέτασιν διὰ τὸ τῆς ἐπεικείας ἀνύποπτον· ὁ δὲ τῆς προλαμβανέσης ὑπο- ψίας ἄξιός ἐκ ἂν αὐτὸν ἐλαθεν ἐνεδρεῦων ἐδὲ πλέ- κων δόλως. τριῶν δὲ ὄντων μερῶν ἡ εἰδῶν τῆς ψυχῆς, ἡ ὅπως ἂν τις ἐθέλοι καλεῖν, τριττὴν ἐφασκε γίνεσθαι πολιτείαν, ἔχουσαν μὲν ἐκάστην τὰς τρεῖς, ἀλλὰ τῷ κρατῆντι ἐνὶ τὸ πᾶν μορφωμένην, καὶ τὴν μὲν 20 προῖεναι μάλιστα κατὰ λόγον, ἦν ἂν τις οἶμαι τὸν ἐπὶ Κρόνον βίον ἐπονομάσειεν ἢ τὴν χρυσὴν γενεάν ἢ τὸ θεῶν ἀγχίσπορον γένος, οἷα ἐν γήματι μύθου σεμνύνουσιν ἐν τῷ τρίποδι τῆς Μούσης καθήμενοι ποιηταί. ὁ δὲ πρὸς τῇ ἀφελείᾳ ἔτω καὶ τὴν ἀψεύ- 30 δειαν ἡγάπα, ὥς καὶ εὐθύγλωττος εἶναι πέρα τοῦ δέοντος ἐδοξάζετο, καὶ οὐδ' ὅτι οὐκ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ προσποιούμενον. πολλὰ γε καὶ ἐδέχετο τῷτο πα- 35 θεῖν. οὐκ ἦν φιλοχρήματος, ἀλλ' οἰκονομικός κατὰ φύσιν· ἦν γὰρ καὶ τὰ ἄλλα πάντα σοφὸς οἶκον διαθέτης, καὶ πολὺ τι τῆς ἡμέρας εἰς ταῦτα ἀνή- λισκε μέρος, τὰ μὲν αὐτεργῶν, τὰ δὲ διατάττων. καὶ ὁ μὲν διαναστάς, ἐπειδὴ ἔως ἐγεγόνει, ἔτι τὴν 40 ψυχὴν ὑπὸ τῆς ὁμφῆς κατεχόμενος διηγέτο τὸν ὄνειρον. ἐγὼ δὲ ἐκ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος, ἀντὶ δὲ ἀλη- θείας ἀλήθειαν ἐργηγορῶν ἀντὶ ὑπνωττέσεως ἐπεδί- 45 δαν, ἄπερ ἀκήκοα διεξιῶν. ὑποπεσὼν δὲ συμφορᾷ δημιουργῆσθαι τὰ ὄντα ὁ πρὶν τὴν παραθήκην ἀποσερή- 50 σας, κακείνην, καὶ τῶν αὐτῶν ὅσα ἡδύνατο, προλαβὼν παρέθετο τῷ πιστοτάτῳ τῶν πολιτῶν. ὡς δὲ παρε- δέξατο ὁ Ἐπιδάυριος μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἦν ἀπα- 55 σέρητο παραθήκην, καὶ ἐπέγνω ταύτην, ἦσαν μὲν οἱ συνεβούλευον κατέχειν τὰ οἰκεῖα καὶ μὴ ἀποδῆναι τῷ

a. 3. ἐκατέρων A, ἐκατέρων B. ἤτοι B. 9. πῶς A: ποῦ ε. 37. εὐεργεσίαν A: ἐργασίαν ε. 39. ὑπο- κορῖζεσθαι] cf. Toup. emendat. 2. p. 315.

b. 2. post κολακείαν vulgo addunt haec δοκεῖ μοι ταῦτα ἀξιόμοιφα καθίσταται. sed mg A: ἐν τῷ μετώπῳ ἦν τῆς πρωτοτύπου βιβλίου. ὁ δὲ μεταγράψας καὶ τοῦτο ἐντὸς τέθεικε. 3. τοιαῦτα A: ταῦτα ε. 5. περὶ A: πρὸς ε. 7. ἀγγ. δὲ ὦν] ὁ δὲ ἀγγ. ὦν Suidas v. Ἐπισρεφῆς, qui mox om καί. 9. ποιουμένων A. 10. τοῦτον A, τούτων B.

11. ὁ — ἄξιός — ἐνεδρεῦων — πλέκων A: ὁ — ἄξιός — ἐνεδρεῦων — πλέκων ε. 13. τῆς add A. cf. Suidas v. Ψυχῆ. 14. ἡ om B. 16. μὲν add A. 21. ἀσφαλείᾳ A. 23. ἐδοξάζετο om Suidas v. Ἀφελεία et Εὐθύγλωτ- 25. οὐκ ἦν —. cf. Suidas v. Παρίστασθαι. 26. τὰ ἄλλα πάντα] τὰλλα Suidas v. διαθέτης, qui mox μέρος ante εἰς ponit. σοφός] σαφῶς A. 33. δὲ om A. de re cf. Toup. 1. p. 317. 35. προλαβὼν B.

κατ' ἀρχὰς ἀπεξεργαστότι, ὁ δὲ ἐν οἷς ἐπιτεύθη οὐκ ᾔετο δεῖν ἄπιστος γενέσθαι, ἐδὲ καταβόρυνται τὴν πα-
σῶν ἀρετῶν ὠφελιμωτάτην πιστότητα διὰ τῆς εὐλό-
γου φαινομένης ἀπιστίας, οὐ δοκεῖν δὲ δίκαιος ἀλλ' εἶναι ἡθελε, βαθεῖαν τῷ ὄντι καὶ αὐτὸς ἀλλὰ καὶ διὰ 5
φρενῶν καρπούμενος. ἐπιδείξει δὲ ὅσον ἐκ ἡδὴ
τὸ τοῖστον ἢ τῶν κατ' ἕκαστα τῶν λόγων διεξόδος.

ἐκφθέγγετο μὲν ἐλάχις, τὰ πολλὰ δὲ ἡκροῦτο λό-
γων γεγηρακότων. ὁ μέγας ἀνὴρ οὐδένα μικρὸν ἀγῶ-
να προσείδ', ἀλλ' ὅπως φυγάδες οἱ ἄλλοι δι' ἀνανδρίαν 10
ἀποδιδράσκουσιν, ἐνταῦθα καταβαίνει παραβαλλόμε-
νος, "ἐνθα ἀρετὴ διαείδετο ἀνδρῶν κατὰ τὸν ποιητήν.

καὶ δὴ ἐδόκει τῷ ὄντι δίκαια μέμφεσθαι τῷ γε ἀκριβεῖ
λογισμῷ. τῷ δὲ συνήθει καὶ ἀνθρωπίνῳ πολλαχῇ τὸ μέ-
τριον ἔδοξεν ἂν ὑπερβαίνειν. καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ πολλοῖς 15
οἱ ἐγκαλέμενοι, καὶ ὡς φιλαίτις περὶ αὐτῶν διεκριντο
549 B. τὰς γνώμας. ὁ δὲ παράδειγμα ἀληθινὸν ὁμοιοῦς
ἀληθινῆς ἐν ἑαυτῷ περιφέρει πρὸς τῷ τὸς ἄλλους
ἔκρινε. τρία πάντες ὁμολογεῖσι πρῶτα καὶ μέγιστα
σοικεῖα τῆς τῶν ὄντων φιλοθεάμονος ἰσορίας, ἔρωτα 20
τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν δεινότητος ἰχνηντήν· ὁξεῖαν
καὶ ἀγρίαν φύσεως δύναμιν, ἐπὶ πολλὰ δι' ὀλίγας φέ-
ρεσθαι δυναμένην, ἐτοιμοτάτην συνιέναι καὶ γνωρίζειν
τὰ ἴχνη τῶν θηραμάτων, ὅσα τε ἀληθῆ καὶ ὅσα ψευδῆ
ἔστι πρὸς τὴν ἄγρην· ἐκ δὲ αὐτῶν τρίτων φιλοπονίαν ἀντρύ- 25
τον, ἐκ ἧς τὴν ψυχὴν ἡρεμεῖν ἕως ἂν ἐπὶ τέλος
ἔλθῃ τοῦ κυνηγεσίου, ὃ ἔστι τῆς ἀληθείας ἡ εὐρεσις.

ὅτι ἀγρίοιαν καὶ ὁξύτητα ὁ Ἰσίδωρος, φησὶν, ἔλεγεν
ἐπὶ τὴν ἐκίνητον φαντασίαν, οὐδὲ τὴν δοξασικὴν εὐ-
φροσύνην, ἐδὲ μόνην (ὡς ἂν τις οἰηθείη) διάνοιαν εὐτρο- 30
χον καὶ γόνιμον ἀληθείας· ἐπεὶ εἶναι ταύτας αἰτίας,
ἀλλὰ τῇ αἰτίᾳ δελεῖν εἰς νόησιν τὴν δὲ εἶναι θεῖαν
κατοικωχὴν, ἡρέμα διανοίγσασαν καὶ ἀποκαθαίρουσαν
τὰ τῆς ψυχῆς ὅμματα, καὶ τῷ νοερῷ φωτὶ καταλάμ-
πυσαν, εἰς θεὸν καὶ γνώρισιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ψεύ- 35
δους. εὐμοιρίαν ταύτην ἐκείνος ὠνόμαζε, καὶ ὡς ἐδὲν
γένοιτο ἂν ὄφελος ἄνευ εὐμοιρίας, ὡς ἐδὲ ὀφθαλμῶν
ὕψιμον ὄφελος ἄνευ τοῦ ἑρανοῦ φωτός, διετεί-
νετο. τὸ ὑψηλόνον καὶ τελεσιουργόν εἶχεν ἐπερὶ

τὰ κάτω εὐρεσόμενον, ἀλλ' εὐθὺς ἀναθρόσκον ἀπὸ μι-
κροῦς ἀφορμῆς ἐπὶ τὰ προεβύτατα τῶν θαυμάτων ἀν-
ταῖς γε ταῖς Πλάτωνος ἀκηράτοις ἐννοίαις ἐκατὰ τὰς
συνήθεις τῶν πολλῶν φιλοσόφων ἐπιβολὰς ἐνεφύετο,
μετὰ δὲ γε Πλάτωνα καὶ ταῖς θαυμασταῖς Ἰαμβλίχα 5
περινοίαις. ὅτι ἐκ ὀλίγας τῶν φιλοσοφούντων ὁρῶ-
μεν καὶ ἀκούμεν τὰς μὲν ἄβατον εἶναι τὸν Ἰαμβλίχον
οἰομένους, τὰς δὲ αὐθάδει μεγαληγορίᾳ λόγων τὸ πλεον
ἢ ἀληθείᾳ πραγμάτων ἐπαιρούμενον. ῥητορικῆς καὶ
ποιητικῆς πολυμαθείας μικρὰ ἤψατο, εἰς δὲ τὴν θειο-
τέραν φιλοσοφίαν ἐξώρμησε τὴν Ἀριστοτέλους. ὁρῶν δὲ
ταύτην τῷ ἀναγκαίῳ μᾶλλον ἢ τῷ οἰκείῳ νῶπις πιστεύ-
σαν, καὶ τεχνικὴν μὲν ἱκανῶς εἶναι σπευδάζουσαν, τὸ
δὲ ἔνθεον ἢ νοερὸν ἐπάνυ προβαλλομένην, ὀλίγον καὶ
15 ταύτης ὁ Ἰσίδωρος ἐποίησατο λόγον. ὡς δὲ τῶν Πλά-
τωνος ἐγένετο νοημάτων, ἐκείναι παπταίνουσιν ἡγεῖσθαι πόρ-
σιον, ὡς ἔφη Πίνδαρος, ἀλλὰ τέλος ἔχειν ἡλπιζεν, εἰ
τῆς Πλάτωνος διανοίας εἶσω τῶν ἀδύτων δυνηθείη
διαβαλεῖν, καὶ πρὸς τῷ ὁ πᾶς αὐτῷ δρόμος ἐτέτατο
20 τῆς σπευδῆς. ὅτι τῶν μὲν παλαιάτα φιλοσοφη-
σάντων Πυθαγόραν καὶ Πλάτωνα θαυμάζει, καὶ τῶν
ἐπτερωμένων ἐκείνων ψυχῶν εἶναι, αἵ εἰς τὸν ὑπερ-
ράνιον τόπον, εἰς τὸ πεδίον τῆς ἀληθείας, εἰς τὸν λει-
μῶνα τῶν θείων νέμονται εἰδῶν, τῶν νεωστὶ δὲ Πορ-
25 φύριον καὶ Ἰαμβλίχον καὶ Συριανὸν καὶ Πρόκλον· καὶ
ἄλλους δὲ ἐν μέσῳ τῶ χρόνου πολλὴν θησαυρὸν συλλέξαι
"λέγει ἐπισήμης θεοπροπέας. τὰς μὲντοι θνητὰ καὶ ἀν-550 H.
θρώπινα φιλοπονεμένους "ἢ συνιέντας ὁξεῖως ἢ φιλο-1036 R.
μαθεῖς εἶναι βελομένους οὐδὲν μέγα ἀνύτειν εἰς τὴν
θεοπροπῆ καὶ μεγάλῃ σοφίαν. τῶν γὰρ παλαιῶν Ἀρι-
στοτέλη καὶ Χρύσιππον εὐφρεσάτους γενομένους, ἀλλὰ
καὶ φιλομαθεσάτους γεγονότας, ἔτι δὲ καὶ φιλοπόνους,
ἐκ ἀναβῆναι ὁμῶς τὴν ὅλην ἀνάβυσσον. τῶν δὲ νεω-
τέρων Ἰεροκλέα τε καὶ εἴ τις ὁμοίος, ἐδὲν μὲν ἐλλεί-
35 ποντας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην παρασκευὴν, τῶν δὲ μα-
καρίων νοημάτων πολλαχῇ πολλῶν ἐνδεεῖς γενομένους
φησὶν. ὅτι καὶ τῶν βιβλίων τὸν ὁμαδὸν παρηγεῖτο,
πολυδοξίας μᾶλλον αἰτίον ὄντα ἢ πολυνοίας. ἐνὶ δὲ
μόνῳ τῷ διδασκάλῳ ἐπαναπαυόμενος πρὸς μόνον ἐκεί-

a. 6. δὲ A: τε ε. 9. γεγηρακότων καὶ σοφίᾳ τινὲ κεκραμένων Suidas v. Ἀκροατής. 10. προσέεται A cum
Suida v. Ἀνακλῆς et Φῶτα: προσέεται ε. 11. κα-
ταβαίνει A cum Suida: καταλαμβάνει ε. cf. Toup. 1. p. 121. 12. διαείδετο A et Suidas: διὰ εἶδεν τε καὶ ε.
14. τὸ add A. 21. ὁξεῖαν δὲ καὶ Suidas v. Ἀγρίοιαν. cf. idem v. Ἐρως et Στοιχεῖα ἀρχαί. 24. τε A: τοῦ ε.
25. τρίτων] τούτων B. 33. κατοικωχὴν A, κατοικὴν B: κατακωχὴν ε. cum Suida v. Κατακωχὴ. ἀποκαθ. A et
Suidas: ὑποκαθ. ε. 35. γνώρισιν] νόησιν Suidas v. Εὐμοιρία. 39. ὑψηλόνον] ὑψηλὸν οὐκ A.
b. 10. πολυμαθείας B. 19. τούτῳ ε. 22. ἐπτερωμένων] cf. Toup. 2. p. 118. 29. ἀνύτειν B: ἀνύτειν ε.
37. καὶ add A.

νον ἀπειτύπει αὐτόν, τὰ παρ' αὐτῷ λεγόμενα ἀπογρα-
φόμενος. δῆλος δ' ἦν ἐκ ἀγαπῶν τὰ παρόντα ἔτε
τὰ ἀγάλματα προσκυνεῖν ἐθέλων, ἀλλ' ἤδη ἐπ' αὐτὸς
τοὺς θεοὺς ἰέμενος εἶσω κρυπτομένους, ἐκ ἐν ἀδύτοις,
ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ ἀπορρήτῳ, ὅτιποτέ ἐσι, τῆς παν- 5
τελὲς ἀγνωσίας. πῶς ἔν ἐπ' αὐτὸς ἔτε τοιέτους ὄντας;
ἔρωτι δεινῷ, ἀπορρήτῳ καὶ τέτῳ. καὶ τίς δὲ ἄλλος
ἢ ἀγνωστος καὶ ὁ ἔρωτος; καὶ τίνα τέτον φαιμεν, ἴσασιν
αἱ πειραθέντες, εἰπεῖν δὲ ἀδύνατον, καὶ νοῆσαι γε ἔδεν
μᾶλλον ῥάδιον. εἶπεν ἄν τις ἐ λόγους αὐτόν ἀλλὰ 10
πραγματικῶν φθέργεσθαι οὐσίας. ἦν δὲ καὶ εὐρετής
ἐτοιμότητος ὣν τε αὐτὸς ἠπόρει πρὸς ἑτέρους καὶ ὧν
ἕτεροι πρὸς αὐτόν, ἐ πολυμαθία καὶ ἀλλοτριῶν δοξα-
σμάτων ἰσορία καταχωρῶν μὲν τὴν ἀλήθειαν, ἐπισο-
μίζων δὲ τὰς ἀπορρήτας· ἀλλὰ ῥώμη γενναίας φύσεως 15
καὶ θεῶν ἀγχισπύρος, πόθῳ τε ἀμηχάνῳ τῆς περὶ τὸ
θεῖον βαρχειας, οἷον ἀπομαντευομένων ἐφίκει τὴν τῆς
ἀληθείας εὐρεσιν. ἦν δ' ἱκανὸς διιδεῖν ὅπῃ τε σα-
θρὸν φθέργεται ὁ λόγος καὶ ὅπῃ ὑγιές. Μαρτίνος
δὲ ὁ Πρόκλος διάδοχος, ὁ καὶ Ἰσιδώρος (μετὰ καὶ ἄλλων) 20
τῶν Ἀριστοτέλους λόγων διδάσκαλος, ὑπόμνημα πολύ-
σιχον εἰς Φίλητον συντάξας τῷ Πλάτῳ, ἔτιος τῷ
Ἰσιδώρῳ ἐντυχεῖν τε τῷ ὑπομνήματι κελεύει, καὶ ἐπι-
χρῆναι εἰ ἐξοιζέον. ὁ δὲ ἀναγνὼς ἔδεν ἀπεκρύψατο τῶν
αὐτῷ δοκούντων, οὐ μὲντοι οὐδὲ ἄμουσον ἀφῆκε φω- 25
νήν, τοσοῦτον δὲ μόνον ἔφη, ἱκανὰ εἶναι τὰ τοῦ δι-
δασκάλου. ὁ δὲ Μαρτίνος συνεῖς πυρὶ διέφθειρε τὸ βι-
βλίον. ἔξαιρειτον δ' ἦν αὐτῷ παρὰ τὰς ἄλλας καὶ
τέτο φιλοσόφους. ἐκ ἡβέλετο συλλογισμοῖς ἀναγκάζειν
μόνον ἔτε αὐτόν ἔτε τὰς συνόντας ἐπακολοθεῖν τῇ 30
ἀληθείᾳ μὴ ὁρωμένη, κατὰ μίαν ὁδὸν πορεύεσθαι συνε-
λαυνομένους ἐπὶ τῷ λόγῳ, οἷον τυφλὸς τὴν ὁρθὴν ἀγο-
μένους πορεύειν· ἀλλὰ πείθειν ἐσπέδαζεν αἰεὶ καὶ ὅψιν
ἐντιθέσθαι τῇ ψυχῇ, μᾶλλον δὲ ἐνοῦσαν διακαθαίρειν.
ὑπηρεσίαν ἐτέλει, ἢ πρὸς τάχος ἐπετέτακτο γράφειν 35
τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχόντων προσατιτόμενα. περὶ καὶ ἔρω
κατὰ τὸν ἰκνέμενον λόγον. ὁ εἰδὼς οὐ λέγω, ὡς
μηδὲ ἀκῶσαι ὠφέλιον. ὁ δὲ Δεόντιος ἄριστα βεβε-

λεῦσθαι νομίζων οἴκαδε ἐπανήκει μετὰ "παρρησίας ἀν-551 Η.
χῆς καὶ κακοδαίμονος, ἐ πλατήσας οὐδὲ σωθεῖς, ὡς
ἔτετο, ἀλλὰ ζημιωθείς μὲν εὐστερείας θεοφιλῆς, πανω-
λεθρία δὲ τὴν ψυχὴν διαφθαρείς. ὁ μὲν ἔν ἔτω
διήντησε πάντα τὸν βίον ἐν συμφοραῖς. οὐδεὶς
δ' ἔτεος ἦν τὴν ψυχὴν ἀτεράμων καὶ βάρβαρος, ὡς
ἐκ ἐπείθετο καὶ κατεκληῖτο τοῖς ἀπὸ τῆς ἱερᾶς εἰσόδου
ἐκείνης ῥέεσι λόγοις· τοιάδε τις ἐπεκάθητο πειθῶ τοῖς
χείλεσι τῷ ἀνδρὶ, "οὐκ ἀνθρώπειόν τι χρῆμα, ἀλλὰ 1037R.
θεϊότερον. φύσιν ἀξιάγατος, μέγας μὲν τὸ σῶμα
καὶ εὐμήκης ἰδεῖν, καλὸς δὲ καὶ ἀγαθὸς τὴν ὕψιν, τῆς
δ' ἡλικίας ἐν τῷ φρονιμωτάτῳ τότε γεγονώς, εὐόμιλός
τε καὶ ἡδύς, ἱκανὸς καὶ ὠφέλιμος τοῖς ἐντυγχάνουσι. καὶ
τὴν τροφὴν ἐκλήρωσατο μετρίαν τινὰ καὶ ἄθροπτον,
οὔτε κακουργοῦσαν διὰ πενίαν, οὔτε διὰ πλεοντον βλα-
κύνουσαν, ἀλλὰ μέσην καὶ μεσικὴν, τὸν Δωρίον τρό-
πον τῆς τέχνης ὡς ἀληθῶς ἡρμοσμένην. μόνος δὲ
ἀνθρώπων, ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, τὴν παλαιὰν παροιμίαν
ἔργῳ διήλεγξεν, ἐκ ἡλίκην ἀλλὰ πρεσβύταις καὶ πρεσ-
βυτικοῖς λόγοις τερούμενος.

εἰποῖς δ' ἂν καὶ μόνος ἀνθρώπων ἐς ἀκοῇ ἔσχετο ἢ ἔγνω·
ἢ καὶ ἔτεος, οἱ πρὸς ἀκοῇ ἡλθον, ἢ ὧν εἰς κατάληψιν ἀκοῇ
ἔκειτο, ἢ ἐς δι' ἀκοῆς ἴσμεν, ἢ ἐς διασώζει μνήμη, ἢ οὐς οὐκ
ἐβόεσε λήθη, καὶ πολλὰ τοιαῦτα.

ὅτι φυλακεῖα οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐκάλειν τὰ ἐκμαγεῖα
τῶν γυναικείων μολυσμῶν. οὐκ ἦν δὲ γνήσιος ὁ
γάμος, εἰ μὴ ὁ ἱερεὺς ὁ τῆς θεοῦ ἐν τοῖς γαμικοῖς
συμβολαίοις ὑπεσημῆνατο χειρὶ τῇ αὐτῇ. ὅτι Ἰε-
ροκλῆς, ὁ τὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὰς ὑψηλοφρο-
σύνη καὶ μεγαληγορία κοσμήσας, μετὰ τοῦ σεπτοῦ, καὶ
μεγαλοπρεποῦς εὖρος τε τὴν διάνοιαν εἰς ὑπερβολὴν
ἦν, καὶ διαφέρων εὐγλωττία καὶ εὐπορία τῶν καλλίστων
ὀνομάτων καὶ ῥημάτων κατέπληττε πανταχῇ τὰς ἀκροα-
μένους, πρὸς τὴν Πλάτωνος ἀμιλλώμενος αἰεὶ καλλιῶ-
ρημοσύνην καὶ πολύνοιαν. οὗτος ποτε τὸν Πλάτωνος
Γοργίαν τοῖς ἐταίροις ἐξηγεῖτο· εἰς δὲ τις τῶν ἀκροα-
τῶν, Θεοσέβιος, ἀπεγράψατο τὴν ἐξηγήσιν. πάλιν δ',
οἷα εἰκός, ἐκ δευτέρου τοῦ Ἰεροκλέους εἰς τὸν Γοργίαν

α. 1. cf. Suidas v. Μαρτίνος οὗτος. 13. δοξασμάτων] δογμαμάτων Suidas v. Εὐρετής. 14. ἀλήθειαν] ἀλήθειαν
καὶ ἀποκρύπτων id. 15. cf. Suidas v. Ἀρχιλόπος, Ἀμήχανον, Πολυήκοος. 18. ἰδεῖν Suidas v. Προόροιο. σα-
θρὸν A cum Suida: θησανθρὸν ε. correxerunt etiam Hemsterhusius ad Polluc. 8, 104 et Leichius p. VII. 20. alterum
ὁ om B. 31. ὁρωμένην ε. 32. τυφλοῦ τινὸς ὁρθὴν ἀγομέου ε. 35. ἀπειτέτακτο A. 36. πρατιτόμενα ε. 38. ὁ
δὲ — βεβουλευσθαι A: οὐδὲ — βουλευσθαι ε.
b. A. οὐν et 6. δ' add A. 6. τὴν ψυχὴν post βάρβαρος ponit B. 7. ἐπείθετο] ἐτέγγετο Ruhnken. Tim. p. 249 a.
11. τὴν B: εἰς ε. 13. καὶ τὴν] τὴν de Suidas v. Ἀθροπτος. 16. τὸν] καὶ τὸν idem. τρόπον post ἀληθῶς
ponit B. 17. τῆς τέχνης] τῆς ψυχῆς A, om Suidas. ὡς om A. 18. cf. Suidas v. Ἡλιξ ἡλικία. 28. ὅτι ὁ Ἰε-
ροκλῆς ε. 30. σεπτοῦ] ἀτρεπτοῦ A cum Suida v. Ἰεροκλῆς. 31. εὖρος B cum eodem. 32. ἦν om Suidas.
33. πανταχοῦ idem. 37. ἐπεγράψατο A.

καταβαλλομένης μετὰ τινά χρόνον τὴν ἐξηγήσιν ὁ αὐ-
 τὸς ταύτην ἀπεγράψατο, καὶ ἀντιπαράβαλὼν τὰ πρό-
 τερα καὶ τὰ ὑστερα εὗρεν οὐδὲν τῶν αὐτῶν ὡς ἔπος
 εἶπεν, ἐκάτερα δὲ ὁμῶς, ὃ καὶ παράλογον ἀκοῦσαι,
 τῆς Πλάτωνος ἐχόμενα καθ' ὅσον οἶόν τε προαιρέ-
 σεως. τούτῳ μὲν οὖν ἐπιδείκνυται τοῦ ἀνδρὸς ἡλικίον
 ἦν ἄρα τὸ τῶν φρενῶν πέλαγος. γυναῖκα παιδο-
 ποιὸν ἄγεται. ὥς δ' οὐκ ἐλείθετο τὸ δαιμόνιον
 τῆς γυναικὸς ἐξελεῖν λόγοις ἡμερωτέροις, ὅρκῳ αὐτὸ
 ἐπηνάγκαζεν ὁ Θεοσέβιος, καίτοι οὔτε μαγεύειν εἰδὼς
 οὔτε θεουργίασμά τι μελετήσας. ὅρκιζε δὲ τὰς τοῦ
 ἡλίου προτείνων ἀκτῖνας καὶ τὸν Ἑβραίων θεόν. ὁ δὲ
 ἀπελήλατο ὁ δαίμων, ἀνακραγὼν εὐλαβεῖσθαι μὲν τοὺς
 θεοὺς, ἀσχίνεσθαι δὲ καὶ αὐτόν. πάντα οὖν κάλων
 ἐκίνει καὶ πάντα ἔπραττε καὶ ἔλεγε πείθων καὶ παρα-
 52 Η. καλῶν, οἷος ἐκείνῃ θυμός, ἐδὲν ὑπρακτον ἀπολιπεῖν
 ἀνεχόμενος, ἐφ' ὃ τι ἂν ὀρμήσειεν. ἔλεγε μὲν ὁ
 Θεοσέβιος τὰ πολλὰ ἀπὸ τῶν Ἐπικτήτου σχολῶν, τὰ
 δὲ καὶ αὐτὸς ἐπετεχνῶτο τῆς ἡθοποιοῦ διανοήματα
 Μοῦσης. ὁ δὲ πάντων σωφρονέστατος Θεοσέβιος
 καὶ τὴν πρὸς γυναῖκα παιδοποιὸν ὁμιλίαν ἐδέξατο. ἐπεὶ
 δὲ παῖδας οὐκ ἔγεννάτην, κατασκευασάμενος ὁ Θεο-
 σέβιος τὸν τῆς σωφροσύνης δακτύλιον „ὦ γύναι” φησὶ
 τῇ γυναικί „πάλαί μὲν σοι ἐπιδέδωκα δακτύλιον ἀρ-
 μοσὴν παιδευοῦ συμβιώσεως· τὰ νῦν δὲ τέτον ἐπι-
 25 δίδωμί σοι σωφρονιστήν, ἐπίκουρόν σοι παρεσόμενον
 αἰ τῆς σώφρονος οἰκερίας. εἰ μὲν οὖν δυήσῃ τε καὶ
 θελήσῃς ἐμοὶ συμβιώναι τὸν καθαρώτερον τρόπον· εἰ
 δὲ μή, ἔξεστιν ἀπαλλάττεσθαι πρὸς ἕτερον, εὐμενῶς καὶ
 1040B. πρῶως ἐκδιδομένην παρὰ φίλῃ φίλῃν.” ἥ δὲ ἡσμέν-
 30 σεν. ὁ δὲ Ἀμμωνιανὸς ἡγάπα τὴν ἐπὶ ποιητῶν
 ἐξηγήσει καὶ διορθώσει τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως καθη-
 μένην τέχνην. ἕτιος ἦν Ἀμμωνιανός, ὃ συνέβη κεκτῆσθαι
 ὄνον, ὃν φασιν ἀκροώμενον πολλάκις τῶν ποιητικῶν
 μαθημάτων τροφῆς ἀμελεῖν, καίτοι καὶ ἐκ παρασκευῆς
 καὶ λιμώττειν ἡναγκασμένον· ἔτιος ὥφθη φίλομαθίας
 ποιητικῆς ἀλῆς ὁ ὄνος. ὅτι φησὶ μετρίως μετέχε-
 τῶν ποιητικῶν ὁ Ἰσίδωρος, οὐ λίαν σπουδάσας περὶ

αὐτά, ἅτε οὐχ ἀπτόμενα τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ μέχρι φαν-
 τασίας καὶ γλώσσης ἱσάμενα, τὰ δὲ αὐτῶν καὶ μαχό-
 μενα ταῖς ὁμολογούμεναις ἐννοίαις· διὸ καὶ ἐνδεέστερος
 ἦν ἐν τέτοις. ὅθεν καὶ ὕμνος ὅσος ἔγραψεν, εἴροι τις
 ἂν τὸ μὲν ὑψηλόνον καὶ τελεσιουργὸν ἐπιφαίνοντας,
 τοῖς δ' ἔπεισιν οὐ πάνυ συννηροσμένους. ἦν δὲ ὁ
 Θεὸς οὐ μάλα ἀγγίνης οὐδὲ ὀξύς, φίλομαθὴς δὲ καὶ
 φιλόπονος, εἴ τις ἄλλος. διὸ καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων
 ἐμπειρότατός τε καὶ μνημονικώτατος γέγονε, καὶ τε-
 10 χνικῆς ἀκριβείας ἐκατέρων εἰς ἄκρον ἤκειν ἐδόκει.
 γράφειν δὲ μέτρα ἢ λόγους, καίτοι λίαν ἑρῶν, ἀδύ-
 νατος ἦν. ὅτι μάχης πρὸς τῇ Ῥώμῃς ἕξεως γε-
 γεννημένης Ῥωμαίων πρὸς Σκύθας οὗς Ἀττίλλας ἤγειν,
 Οὐαλεντιανοῦ τῇ μετὰ Ὀνώριον Ῥώμῃς βασιλεύον-
 15 τος, φόνος ἐρῶν ἐκατέρωθεν τοσοῦτος ὡς μηδένα
 τῶν συμπλακέντων τῇ μάχῃ μηδετέρον μέρους περι-
 σωθῆναι, πλὴν τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς
 ὀλίγων δορυφόρων. τὸ δὲ παραλογώτατον, ὅτι φα-
 σίν, ἐπειδὴ πεπτώκασιν οἱ μαχόμενοι, τοῖς σώμασιν
 20 ἀπειπόντες ἔτι ταῖς ψυχαῖς ἴσαντο πολέμους ἐπὶ
 τρεῖς ἡμέρας ὅλας καὶ νύκτας, ἐδὲν τῶν ζώντων εἰς
 ἀγῶνα ἀπολειπόμενοι, ἔτε κατὰ χεῖρας ἔτε κατὰ θυ-
 μόν. ἐωρᾶτο γοῦν καὶ ἠκούετο τὰ εἶδωλα τῶν ψυχῶν
 ἀντιφερόμενα καὶ τοῖς ὅπλοις ἀντιπαταγέοντα. καὶ ἀρ-
 25 χαῖα δὲ ἄλλα τοιαῦτα φάσματα πολέμων μέχρι νῦν
 φαίνεσθαι φησὶ, πλὴν ὅτι ταῦτα τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα
 ζῶντες ἄνθρωποι κατὰ πόλεμον δρῶσιν, οὐδὲν ὑπε-
 ρεῖν, φθέγγεσθαι δὲ οὐδὲ ἐπὶ μικρόν. καὶ ἐν μὲν ἐπι-
 φαίνεσθαι ἐν τῷ περὶ Σόγδαν ποτὲ λίμνην ἔσαν πεδίῳ,
 30 φαίνεσθαι δ' ὑπὸ τὴν ἑω τὸ φάσμα, φωτὸς ἦδη τὴν
 553 Η. γῆν ὑπαναγάζοντος, δεύτερον δ' ἐν Κέρβοις χωρίῳ
 τῆς Καρίας· ἐν τῷτῳ ᾧ φαίνεσθαι ἐκατέρωθεν ἡμέ-
 ραν, ἀλλ' ἐνίοτε διαλείποντα ὀλίγας τινας, ἐδὲ ὁρισμέ-
 νας γε ταύτας, περὶ ὅρθρον ἕως ἡλίου λαμπρῶς ἀνα-
 35 τολῆς ἐν ἀέρι διαφοιτῶντα ψυχῶν ἅττα σκιοειδῆ
 φαντάσματα πολεμῶντα ἀλλήλοις. καὶ ἐν τοῖς καθ'
 ἡμῶς δὲ χρόνοις πολλοὶ διηγέσαντο, ἔχ' οἷοί τε ὄν-
 τες ψεύδεσθαι, κατὰ Σικελίαν ἐν τῷ λεγομένῳ πεδίῳ

a. 2. ἀντιπαράβαλλον B. 6. τοῦτο ε. 9. αὐτόν B. 11. θεουργίασμά τι A: θεουργίας μάτην ε., unde Toupus
 2. p. 524 θεουργίας μά τήν. 12. τὸν A: τῶν ε. 17. ἔλεγε] cf. Suidas v. Ἐπικτήτος. 27. σώφρονος] σωφρο-
 σύνης A. 29. πρὸς ἕτερον] πρότερον A. 31. ἀμμόνιος A. 32. καθεμένη B cum Suida v. Ἀμμωνιανός. 33. φ]
 ὃν B. 34. πολλάκις post μαθημάτων ponit ε. 37. ὅτι φησὶ — 38. περὶ αὐτὰ] ὁ δὲ Ἰσίδωρος ἐμελέτα ἅττα τῶν
 ποιητικῶν, οὐχ ὅσον δυάμειος ἀλλ' ὅσον ὀρέξεως εἶχεν. εἶχε δὲ ἐπ' ἐλάττω τῆς πρὸς αὐτὰ συμπαθείας Suidas v. Ἄττα.
 b. 3. ἐνδεέστερος] ἀσθενέστερος A. cf. Suidas v. Ἐνδεέστερος, Ῥυθμίζει, Τελεσιουργόν. 8. εἴ τις ἄλλος] εἰς ὑπερβο-
 λήν Suidas v. Θεῶν σοφιστής. 12. ἄστος B. 13. ἀττίλλας B, ἀντίλλας A, ἀτήλλας ε. 24. ὅπλοις καὶ ἀντ. A.
 25. φαντάσματα ε. 26. φασε ε. τὰ add A. 28. οὐδὲ A: οὐκ ε. 29. ἐν add A. 30. Σόγδαν A: Σούδαν ε.
 30. τὸ add A. 31. κούβοις ε. χωρίον A. 33. οὐ διωρισμένους ε. 36. φάσματα ε.

τετραπυργίῳ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ ὀλίγοις αὐτῆς μέρεσιν
 δοῦναι ἵπποτων πολεμίων ἐπελυνόντων φάσματα κα-
 τὰ τὸν τῷ Θέρει μάλιστα καιρὸν, μεσημβρίας σταθη-
 ρῶς ἰσαμένης. ὅτι τὸν Σεβήρου ἵππον φησί (Ρω-
 μαῖος δ' ἦν οὗτος, καὶ Ἀνθεμῖς παραχόντος ἐλπί- 5
 δας ὡς ἡ Ῥώμη πεισθεῖσα πάλιν δι' αὐτὸ ἀναστήσει,
 ἐπὶ Ῥώμην, ταύτης προαναχωρήσας, ἐπανῆκε καὶ τιμῆς
 ὑπατικῆς ἔτυχεν) τότε τοίνυν ὁ ἵππος, ὃ τὰ πολλὰ
 ἐχρήτο, ψηφόμενος σπινθῆρας ἀπὸ τῷ σώματος πολ-
 λὰς τε καὶ μεγάλας ἤφει, ἕως αὐτῷ τὸ τέρας εἰς τὴν ὑπα- 10
 τικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ κατηνύσθη. ἀλλὰ καὶ Τιβερίω
 ὄνος, ὡς Πλάταρχος ὁ Χαιρωνεὺς φησιν, ἔτι μειρακίῳ
 ὄντι καὶ ἐν Ῥόδῳ ἐπὶ λόγοις ῥητορικοῖς διατρίβοντι,
 1041R. τὴν βασιλείαν διὰ τῷ αὐτοῦ παθήματος προεμήνυ-
 σεν. ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ Ἀττίλαν ἔνα ὄντα τὸν Βαλί- 15
 μεριν ἀπὸ τοῦ οἰκείου σώματος ἀποπάλλειν σπινθῆρας·
 ὁ δὲ ἦν ὁ Βαλίμερις Θεοδορίου πατὴρ, ὃς νῦν τὸ
 μέγιστον ἔχει κράτος Ἰταλίας πάσης. λέγει δὲ καὶ περὶ
 αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς ὡς „καὶ ἐμοὶ ἐνδυσμένῳ τε καὶ
 ἐκδυσμένῳ, εἴ καὶ σπάνιον τοῦτο συμβαίνει, συμβαίνει 20
 δ' ἐν σπινθῆρας ἀποπηδῶν ἑξαισίς, ἔσθ' ὅτε καὶ κτύ-
 πον παρέχοντας, ἐνίοτε δὲ καὶ φλόγας ὅλας καταλάμ-
 πειν τὸ ἱμάτιον, μὴ μόντοι καιούσας·” καὶ τὸ τέρας
 ἀγνοεῖν εἰς ὃ τελευτήσῃ. ἰδεῖν δὲ λέγει καὶ ἀνθρωπὸν
 τινα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀφιέντα σπινθῆρας, ἀλλὰ καὶ 25
 φλόγα ἀνάπτοντα, ὅτε βούλοιτο, ἱματίῳ τινὶ τραχεῖ
 παρατριβομένης. ἤλανε τὸν ἵππον, ὅσον εἶχε τά-
 χος· εἶχε δὲ τῶν ἄλλων ἐνδεέστερον. τῶν πολιτι-
 κῶν πραγμάτων ἀποτυχὼν ἐπὶ τὸν ἡσύχιον καὶ ἀπρά-
 γμονα βίον ἐτρέφετο, μίσει τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ δυσχε- 30
 ρασμάτων. ἦκον δὲ πρὸς τὸν Σεβήρον καὶ Βρα-
 χμῆνες κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐδέξατο σφῶς οἴκῳ
 ἰδίῳ καὶ θεραπείᾳ τῇ προσηκείᾳ· οἱ κατὰ χώραν ἐπὶ
 οἴκῳ μάλᾳ σεμνῶς ἕμενον, ὅτε λειτῶν δεόμενοι δημο-
 σίων ἔτε ἄλλης ἐπόψεως ἐδεμῖας τῶν κατὰ ἄστυ γινο- 35
 μένων, ἀλλὰ πᾶν τὸ θυραῖον ἐξετρέποντο. ἐσιτῶντο δὲ
 φοίνικας καὶ ὄρουσαν, καὶ ἦν αὐτοῖς πόμα τὸ ὑδωρ.
 ἦσαν δὲ ἕτοι οὔτε τῶν ἐν ὄρεσι διατριβόντων Βρα-
 χμῆνων ἔτε τῶν ἐν πόλεσι κατωκημένων Ἰνδῶν, ἀλλ'
 ἀτεχνῶς ἀμφίβιοι, τοῖς Βραχμῆνοις ὑπηρετέμενοι τὰ 40
 πρὸς τὰς πόλεις, εἴπερ δεήσειεν, καὶ ταῖς πόλεσιν αὐ-
 τὰ πρὸς τὰς Βραχμῆνας. ἔλεγον δὲ καὶ ἕτοι περὶ τῶν
 ὄρειων Βραχμῆνων ὅσα οἱ συγγραφεῖς περὶ αὐτῶν
 θρυλῶσιν, ὅμοιους τε καὶ ἀνομβρίας εὐχαῖς καταπράτ-
 τειν καὶ λιμῶν καὶ λοιμῶν ἀποδιώξεις ἄλλων τε 554B
 κακῶν ἀποτροπὰς, ὅσα μὴ ἀνίατον ἔχει τὴν εἰμαρμέ-
 νην. ἔλεγον δὲ ἕτοι καὶ μονόποδας ἀνθρώπους παρὰ
 σφίσιν ἰσορῆσαι, καὶ δράκοντας ἑξαισίους κατὰ μέγε-
 θος ἐπτακεφάλους, καὶ ἄλλα ἅττα πολὺ τὸ παράλογον
 ἔχοντα. ὅτι ἔλεγεν ὁ Σεβήρος τεθεῖσθαι Γοργονιάδα
 βοτάνην, ἧς εἶναι τὴν ῥίζαν ἀντικρυς ὁμοίαν παρθένῳ
 τὴν κεφαλὴν ἐχούσῃ κατηρεφῇ δρακοντείῳς πλοκά-
 μοις. ὅτι τὴν διὰ τῶν νεφῶν μαντικὴν οὐδαμῶς
 τοῖς παλαιοῖς ἐδ' ἀκοῇ ἐγνωσμένην Ἀνθουσάν τινα
 γυναῖκα ἐξευρεῖν ἐν ταῖς ἡμέραις Λέοντος τοῦ Ῥω-
 μαίων βασιλέως· ἐξ Ἀγῶν δὲ κατήγετο τῶν Κιλικίων
 ἡ γυνή, τὸ δὲ ἀνέκαθεν ἀπὸ τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ κα-
 τοικιζόντων ἐπὶ τὸν Κομανὸν τὸ ὄρος Ὀρεσιανῶν καὶ
 ἀνάγειν τὸ γένος εἰς Πέλοπα. αὕτη φροντίσασα περὶ
 τάνδρῳς ἐπιτετραμμένου στρατιωτικῆν τινα ἀρχὴν καὶ
 ἐπὶ τὸν κατὰ Σικελίαν ἀπεσταλμένου μετὰ καὶ ἄλλων
 πόλεμον, εὗξάτο προῖδαι ὄνειρον τὰ συμβησόμενα, εὗ-
 ξάτο δὲ πρὸς ἥλιον ἀνίχοντα. ὁ δὲ πατὴρ ὄναρ αὐτῇ
 ἐπιστὰς ἐκέλευε καὶ πρὸς δνόμενον εὗξασθαι. καὶ εὐχο-
 μένης ἐξ αἰθρίας τινὸς νέφος συστῆναι περὶ τὸν ἥλιον,
 ἐκεῖθεν δ' αὐξήσθηναι καὶ εἰς ἀνθρώπον διατυπωθῆ-
 ναι· ἕτερον δ' αὐτῷ νέφος ἀποσπασθὲν ἐπεδίδωκε εἰς
 μέγεθος ἴσον, καὶ εἰς λέοντα διεχηματίετο θηρίον·
 ὁ δὲ ἠγροῖαινε, καὶ μέγα χάσμα πεποιημένος ὁ λέων
 καταπίνει τὸν ἀνθρώπον· Γότθῳ ἐφίκει τὸ ἀνθρώπειον
 καὶ νεροποίητον εἶδωλον. ἐπὶ δὲ τοῖς φάσμασιν ὀλίγον
 ἔπειτα τὸν ἡγεμόνα τῶν Γότθων Ἀσπερα βασιλεὺς
 Λέων ἐδολοφύνησεν αὐτὸν καὶ παῖδας. ἔξ ἐκείνου ἐν 1044B
 τῷ χρόνῳ διέμεινεν ἡ Ἀνθουσα ἄχρι δεῦρο ἀεὶ ἐπιτη-
 δεύσασα τὸν τρόπον τῆς διὰ τῶν νεφῶν μαντικῆς προ-
 γνώσεως. ὅτι τὴν Σωθὶν Αἰγύπτιοι τὴν Ἰσιν εἰ-
 ναι θεολογῶσιν, οἱ δὲ Ἕλληνες εἰς τὸν Σείριον ἀνά-
 γασσι τὴν τοῦ ἄστρον, καὶ ὡς κύμα τὸν Σείριον, ὁπαδὸν
 τῷ Ὠρίωνος ὄντα κνηγετῶντος, ἔτιω διαζωγραφοῦσι,
 μᾶλλον δὲ ἐντετυπωμένον τῷ ἔρῳ δεικνύσει. τι-

a. 1. αὐτῆς A: αὐτοῖς ε. 3. σταθηρῶς om A. 4. Σεβήρου] Τιβερίου et mox ὕφει Eustathius ad II. 5. p. Rom. 513, 3: cuius errorem notavit Leichius p. XV. 11. ἐν Ῥώμῃ κατηνύσθαι ε. 14. αὐτοῦ om A. 15. τῶν A: τὸν ε. Βαλέμεριν ε. 18. ἀπάσης ε. 22. δὲ om A. 30. δυσχερανάντων ε. 31. βραχμῆνες B: βραχμῆναι ε. 36. πᾶν om B. θυραῖον] θεωρεῖν B et corr A. 38. ὄρεσι B: ὄρει ε.
 b. 1. αὐ A: αὐτῶν ε. 2. βραχμῆνους B. 10. libri ἔχοντας. 12. κατηρεφῇ ε. 13. τὴν add A. 20. ἀν-
 δρὸς ε. 22. ηὗξάτο ε. 24. ἐπιστὰς add A. 27. ὑποσπασθὲν ε. 28. διεσχ. τὸ θηρίον ε. 32. ἄσπερα B.

νές δὲ ἔλαθον τὸ ἱερωμα κατὰξαντες καὶ διαφθείραν-
τες, καὶ ἀπορόμενοι τελεσικῆς βοηθείας οἱ ἐπιχώριοι
ἀνθρωπίνῃ σπεδῇ καὶ τέχνῃ τὸν λιμένα μύλιν ἐαυτοῖς
περισώζουσιν οἱ Αἰγύπτιοι. οἱ δὲ ἐδίωκον, οἱ τῆς
γυναικὸς θεράποντες, τὸν κίνα φεύγοντα, τῆς Αἰβυ- 5
κῆς εὐρεθῶν τὰ κρέα ὀρπάσαντα. ὁρυττόντων δὲ
ἀνακύπτει καὶ ἐκφαίνει παλαιά τε νεὸ ἀέτωμα. ὅτι
ὁ Ἑρμείας γένος μὲν ἦν Ἀλεξανδρεὺς, πατὴρ δ' Ἀμ-
μωνίος καὶ Ἡλιοδώρου. ἔτος ἐπεικῆς ἦν τὴν φύσιν καὶ
ἀπλῆς τὸ ἦθος, ἡγερούσατο δὲ καὶ Συριανῶν σὺν Πρό- 10
κλῳ. φιλοπονία μὲν ἔτος ἐδεύς ἦν δεύτερος, ἀγχι-
νες δὲ ἔτι σφόδρα ἦν ἐδὲ λόγων εὐρετῆς ἀποδεικτι-
κῶν, ἐδὲ γενναῖος ἄρα ζητητῆς ἀληθείας· ἔκκεν οὐδ'
οἷός τε ἐγεγόνει πρὸς ἀποροῦντας κατὰ τὸ κατεργόν
ἀνταγωνίζεσθαι, καίτοι ἐμμένητο ὡς εἰπεῖν πάντων ὧν 15
555H. τε ἀκηκοί τε "διδασκάλῳ ἐξηγεμένῳ καὶ τῶν ἐν βι-
βλίοις ἀναγεγραμμένων. ἀλλὰ τὸ αὐτοκίνητον ἐ προσ-
ήνθει τῇ πολυμαθίᾳ. τὰ δὲ πρὸς ἀρετὴν εὖ ἤσκητο,
ὥς μὴδ' ἂν τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπιμωμήσασθαι μὴδὲ μι-
σῆσαι τὸν φθόνον. ἔτος ἰδιώτῃ ποτὲ πωλῶντος αὐτῷ 20
βιβλίον, καὶ ἔλαττον ἤπερ ἦν ἄξιον αἰετῶτος, ἐπηνώρ-
θωσέ τε τὴν πλάνην καὶ πλείονος ὠνήσατο. καὶ οὐχ
ἀπαῖς τὴν δικαιοσύνην ταύτην, ἥς τοῖς ἄλλοις ἐδὲ τις
ἦν ἐπιπροσφῇ, ἀλλὰ πολλάκις, ὁσάκις συνέβαιεν ἀγνοεῖν
τὸν πιπράσκοντα τὸ δίκαιον τίμημα, ἐπεδείκνυτο, οὐ 25
κατὰ τῆς ἄλλης ἀγαπῶν τὸ ἔρμαιον, ἐδὲ οἰηθεὶς ἄρα
μὴδὲν ἀδικεῖν εἰ ἐκὼν παρ' ἐκόντος ὅτιδ' ἐωνήσατο·
καὶ γὰρ ἐνεδράν τινα εἶναι τῷ πράγματι καὶ ἀπάτην,
ἐ λέγεσαν τὸ ψεῦδος ἀλλὰ σιωπῶσαν τὴν ἀλήθειαν,
καὶ ἀδικίαν ἔσαν λανθάνειν τῆς πολλῆς, ἐ βίβλιον ἀλλὰ 30
κλοπιμαίαν, ἐδ' ἐπικίνδυνόν τινα ληστὴ δίκην κλέπτει-
σαν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῷ νόμῳ ἀφειμένην, τὸ δὲ δίκαιον
ἀνατρέπεσαν. ὅτι ὁ ἀδελφὸς Ἑρμείας Γρηγόριος
ἄπαν ἦν τὴν ἀντιπῶν, ὁξύτατος μὲν εἰς ὑπερβολὴν καὶ
εὐκίνητος ἐπὶ τὰς ζητήσεις καὶ τὰς μαθήσεις, ἄλλως 35
δὲ ἐχ' ἡσύχιος ἐδὲ γαλήνην ἐν τοῖς ἡθεσι φέρων τινά,
ἀλλὰ τι καὶ παρακεκινηκώς· ὕπερον δὲ καὶ τῇ νόσῳ
ἐάλω ἐπὶ πλέον, ὥς ἐνέχρησον αὐτοῦ τοῖς λογισμοῖς

καὶ πολὺ παραλλάττον γενέσθαι τὸ ὄργανον. ὅτι τῷ
Ἑρμείᾳ ἐκ τῆς Αἰδεσίας πρεσβύτερον τῶν φιλοσόφων
νέων τίχτεθαι παιδίον, καὶ ἡ Αἰδεσία τῷ νειῇ ἐπὶ μῆ-
νας ἀπὸ γενέσεως ἄγοντι προσέπαιζε τε οἷα εἰκός, καὶ
βάβιον καὶ παιδίον ἀνεκάλει, ὑποκορίζουσα τὴν φωνήν.
ὁ δὲ ἀκῆσας ἡγανάκτησε καὶ ἐπετίμησε τὸν παιδικὸν
τέτον ὑποκορισμὸν, καὶ διερθωμένην τὴν ἐπιτίμησιν
ἐξενεγκών. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ περὶ τῆς παιδὸς τέτου
τεροτολογεῖ, καὶ ὅτι ἐκ ἀνεχόμενος τὴν ἐν σώματι ζωὴν
ἐπὶ τῶν ἐτῶν τοῦ βίου ἀπέστη· οὐ γὰρ ἐχώρει αὐτοῦ τὴν
ψυχὴν ὁ περὶ γῆν ὅδε τόπος. βάβια δὲ οἱ Σύροι, καὶ
μάλις οἱ ἐν Δαμασκῷ, τὰ νεογνά καλεῖσι παιδιά, ἥδη
δὲ καὶ τὰ μειράκια ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῖς νομιζομένης
Βαβίας θεοῦ. "ἥδη γὰρ ἐνίοις τῶν τὰ ὦτα κατεα- 1045R.
γόντων καὶ ἕμῃ διεφθαρμένων τὰς διανοίας εἰς κωμω-
δίαν ἐτρέπη καὶ γέλωτα πολλὰ τὰ τῆς φιλοσοφίας ἀπόρ-
ρητα. ὅτι Πανικόν τι ζῶον διακομιζόμενον θεά-
σαθαί φησιν ὁ Ἰεραξ ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ συνακμύσας
Ἀμμωνίῳ, ἐξ Αἰθιοπίας εἰς τὸ Βυζάντιον, ἰοικὸς ἀκρι-
βῶς τοῖς γραφομένοις καὶ τυπεμένοις· ἀκηκοέναι τε
αὐτῷ τῆς φωνῆς διὰ τῆς Ἀλεξανδρείας φερομένου
οἰονεὶ τριζέσης. ὅτι ὁ Ἀμμώνιος φιλοπρωτάτος
γένονε, καὶ πλείους ὠφέλησε τῶν πώποτε γεγενημένων
ἐξηγητῶν· μᾶλλον δὲ τὰ Ἀριστοτέλους ἐξήσκητο. ἔτι δὲ
διήνεγκεν οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν
πρεσβυτέρων τῷ Πρόκλῳ ἐταίρων, ὀλίγῃ δὲ ἀποδέω καὶ
τῶν πώποτε γεγενημένων εἰπεῖν, τὰ ἀμφὶ γεωμετρίαν
τε καὶ ἀστρονομίαν. καὶ ὁ Πρόκλος ἐθαύμαζε τὸ
Ἰσιδώρου πρόσωπον, ὡς ἐνθεον ἦν "καὶ πλήρες εἶσω 556H.
φιλοσόφῃ ζωῆς· οἱ τε ὀφθαλμοὶ τὸ τῆς διανοίας εὖ-
τροχον ἀποσαφῆντες, καὶ ἕμῃ αὐτοῖς ἐπιθέσσα σμενό-
της ἡδεῖα καὶ ἀπλαστος αἰδῶς ἐπέσχερε πρὸς αὐτὸν
τὸν φιλόσοφον. ὅτι Εὐνόιος ὁ ῥήτωρ βραδύνους
ἦν. ἥδη νεανικῷ φρονήματος ὑπόπλεως καὶ σοφῶν
ἐν λόγοις. ὅτι Σερηριανὸς τριάκοντα ἐτῶν τῶν
ρητορικῶν ἀρξάμενος, καίτοι τὴν φύσιν ὑπονωθέσερος
ὦν, ὅμως δι' ὑπερβολὴν φιλοπονίας ὕπερον ἐν ταῖς
λιπαριαῖς καὶ αὐοιδίμοις Ἀθήναις ἀνηγορεύετο σοφιστής,

a. 1. δὲ om A. 8. Ἑρμείας] cf. Suidas h. v. 12. οὐτι — οὐδὲ A: οὐτε — οὐτε ε. 18. φιλομαθία ε.
τά] τὸ B. 24. ἦν add A. ἀλλὰ καὶ πολλ. ε. 26. ἄρα A cum Suida v. Ἑρμαῖον: ὅτι ε. 28. nonne ἐνέειναι?
31. κλοπιμαῖον A. οὐθ' ε. 33. ὁ om A. 35. ἐπὶ] ἐπὶ τε Suidas (v. Γρηγόριος ἀδελφός), qui hoc fragmentum
e Damascii historia philosophica apponit. 37. παρακεκινηκός B. ὕπερον δὲ] ἐπεὶ δὲ Ἀθήνηθεν ἦκεν εἰς Ἀλεξάν-
δρειαν ὕπερον Suidas. idem mox om τοῖς λογισμοῖς.
b. 5. ἀνεκάλει] αὐτὸν ἐκάλει B. 7. ὑποκ. καὶ] ὑποκ. τορὸν B. 14. βαβάτας A. 15. ἕμῃ om Suidas v. Ὡτα
κατεργότα et τὰ ὦτα ἐπὶ τῶν ὤμων. 17. διακομιζόμενον B: διακομιζόμενος ε. 26. ἐτῶν ε. 29. εἶσω om B.
32. ἐπένεγκεν ἐκωνῶς τὸν φιλόσοφον καὶ ἥδη γνώριμον ἐποίησεν αὐτῷ τὸν νεανίσκον Suidas v. Ἀπλάστος. 35. τῶν] ὧν A.
cf. Suidas v. Ὀψιμαθής et Σουηριανός.

ἐ πᾶν τῆς *Λαχάρου* δόξης ἀπολειπόμενος. ὅτι καὶ *Λαχάρου* ἐξ ἐπιμελείας μᾶλλον ἢ φύσεως ἔδοξε κατὰ τὴν ῥητορικὴν εὐδοκιμῆσαι. δηλοῖ δὲ αὐτῷ τὸ τῆς φύσεως ἀγεννέστερον καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῷ. ἄνδρα ἱερὸν καὶ περὶ τὰ θεῖα βακχεύοντα μεγαλοπρεπῶς. 5 ὅτι *Μητροφάνης* ὁ σοφιστὴς ἔκγονος ἦν *Λαχάρου*. ὅτι φησὶν ὁ συγγραφεὺς ἀγαλμα τῆς *Ἀφροδίτης* ἰδεῖν ἰδρυμένον *Ἡρώδου* τῷ σοφιστοῦ ἀνάθημα. τοῦτο ἐν, φησί, *Θεασάμενος* ἰδρῶσα μὲν ὑπὸ τῷ *Θάμβει* καὶ ἐκπλήξεως, ἔτι δὲ τὴν ψυχὴν διετέθην ὑπὸ τῆς εὐ- 10 φροσύνης, ὥστε οὐχ οἷός ἦν οἰκάδε ἐπανέναι, πολ- λάκις δὲ ἀπὼν ἐπαναστρέφειν ἐπὶ τὸ θέαμα· τοσούτον αὐτῷ κάλλος ἐνεκέρασεν ὁ τεχνίτης, ὃ γλυκὺ τι καὶ ἀφροδίσιον, ἀλλὰ βλοσυρὸν τε καὶ ἀνδρικόν, ἐνοπλον μὲν, οἷον δὲ ἀπὸ νίκης ἐπανηγμένης καὶ τὸ γεγηθὸς 15 ἐπιφαινέσης. ὅτι *Ἰέριον* τὸν *Πλατῶνα*, ὑπὸ *Πρό- κλῳ* φιλοσοφῶντα, ἐς τὴν *Κυρίνου* λεγομένην οἰκίαν *Θεάσασθαι* φησι μικρὰν ἔτι κεφαλὴν μόνην ἀνθρώπου, τό τε μέγεθος καὶ τὸ εἶδος ἔδεν ἐρεβίνθου διαφέρου- σαν διὸ καὶ ἐρεβίνθον αὐτὴν καλεῖσθαι· τὰ δ' ἄλλα 20 κεφαλὴν ἀνθρωπεύειν εἶναι, ὁφθαλμοὺς τε ἔχειν καὶ πρόσωπον καὶ τρίχας ἄνω καὶ σόμα πᾶν, καὶ ἀπὸ τοῦ σώματος φωνὴν ἀφιέναι, ὅσον ἀνθρώπων χιλίων, το- σοῦτον μεγάλην. τῷτο τερατευσάμενος περὶ τῷ ἐρε- βίνθου ὁ συγγραφεὺς τῆς κεφαλῆς, καὶ ἄλλα μυρία 25 περὶ αὐτῆς ἄξια *Δαμασκίῳ* τῷ δυσσεβεῖ καὶ γράφειν καὶ πιεῖν προστετατέον. ὁ *Σαλούστιος* κυνί- ζων οὐ τὴν εἰθισμένην ὁδὸν ἐπορεύετο τῆς φιλοσο- φίας, ἀλλὰ τὴν κεχαραγμένην πρὸς ἔλεγχον τε καὶ λαιδορίαν καὶ τὸν μάστιγα δὴ πόνον ὑπὲρ ἀρετῆς. ὑπε- 30 δέδετο δ' οὗτος σπανιάκις, ἢ τὰς *Ἀττικὰς* ἱφικρατί- 1048R. δας ἢ τὰ συνήθη σανδάλια περιδεδεμένος. ἔφαινετο δὲ ἔδεδετο ἐπὶ πλείονος χρόνον ἔτε ἀρρώστῳ τὸ σῶ- μα ἔτε ταλαιπωρούμενος τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ (τὸ λε- γόμενον) εὐλόφῳ ἀνέχετο τὴν ἀσκησιν ὑπέμενε. καλὰ 35 καὶ ἀξιέπαινα πολιτεύματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα φιλαν- 557H. θρωπεύματα. ὁ *Καρχηδονίων* βασιλεὺς *Γεζέρι- χος*, ἀκούσας ὡς οἱ *Ῥωμαῖοι* τὸν σύμμαχον αὐτοῖς κατ' αὐτῷ *Μαρκελλῶν* δόλῳ καὶ παρὰ τὰς ὁρκοὺς ἀνείλον, ἤσθη τε ἄραν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης, καὶ ἔδοξεν εἰρηκέναι λόγον οὐ *Καρχηδονίῳ* προσήκοντα ἀλλὰ *Ῥωμαίῳ* βασιλεῖ· τὰς γὰρ τοὶ *Ῥωμαῖοι* ἔφατο τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ἀποκόψαι τὴν δεξιάν. ὁ δὲ *Μαρ- κελλῶν* τῆς *Δαλματίας* ἦν χώρας αὐτοδέσποτος ἡγε- μών, Ἑλλήν τὴν δόξαν. ὅτι ὁ *Σαλούστιος* εἰς τὰς τῶν ἐντυγχανόντων ὁφθαλμοὺς ἀφορῶν προέλεγεν ἐκάστοτε τὴν βίαν γενησομένην ἐκάστῳ τελευτήν. τὴν δ' αἰτίαν τῆς προγνώσεως ἔδ' αὐτὸς εἶχε φράζειν· καί- 40 τοι ἐπειράτο ἐρωτώμενος τὸ σκοτεινὸν τῶν ὁφθαλ- μῶν αἰτιασθαι καὶ ἀχλὺδες καὶ νοτισμὸν μεσόν, οἷον ἐπὶ πένθεσι ταῖς κόραις αὐταῖς ἐμφερόμενον. καὶ *Οὐρά- νιον* τινὰ ὄνομα, *Ἀπαμείας* τῆς ἐν *Συρίᾳ* πολίτην καὶ ἄρξαντα *Καισαρείας* τῆς ἐν *Παλαιστίνῃ*, ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν γνωρίζειν τὸν ὁμοῖον τρόπον τὰς πολυ- 45 ράτας γόητάς φησι. καὶ *Νόμον* δὲ τινὰ τοῦνομα, πο- λίτην ἰδίον, ὁ συγγραφεὺς λέγει ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ὅμματα τῶν ἐντυγχανόντων *Θέας* τὰς λανθάνοντας ἐπιγινώσκειν φονέας. ὁ δὲ τὸν *Αἰγαῖον* διαπα- 50 ραιωθείς, ὁ *Ἰσίδωρος*, καὶ αὐτὸς δὲ *Ἀσκληπιάδης*, ἔφασκεν ἑωρακέναι πλόκαμον ἐν τῷ *Νεῖλῳ* ποταμῷ δαιμόνιον τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος. αὐτὸς δὲ ποτε παρὰ τῷ *Νεῖλῳ* ἐσιωμένοις ἀμφοτέροις (παρῇν δὲ ἐκ τρίτων καὶ ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος) ἀνέδραμεν ἀπὸ 55 τῷ ποταμῷ πλόκαμος ὡς ἰδεῖν πεντάπληχρος. καὶ πολλὰ τοιαῦτα φάσματα λέγει. ὅτι κατὰ τὴν *Ἠλιόπο- λιν* τῆς *Συρίας* εἰς ὄρος τὸ τῷ *Αἰβάτῳ* τὸν *Ἀσκλη- πιάδην* ἀνελθεῖν φησί, καὶ ἰδεῖν πολλὰ τῶν λεγομέ- 60 νων βαιτυλίων ἢ βαιτύλων, περὶ ὧν μυρία τερατο- λογεῖ ἄξια γλώσσης ἀσεβοῦσης. λέγει δὲ καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν *Ἰσίδωρον* ταῦτα χρόνῳ ὕπερον θεάσασθαι. ἡ δὲ ἱερὰ γενεὰ κατ' ἑαυτὴν διέξῃ βίον *Θεοφιλή* καὶ εὐ- 65 δαίμονα, τὸν τε φιλοσοφῶντα καὶ τὸν τὰ θεῖα θε- ραπεύοντα. ἀνέκαιον ὁσίῳ περὶ τοὺς βωμούς. ὅτι ἡ *πάρδαλις* αἰεὶ, φησί, *διψῇ*, ὁ ἱεραὺ οὐδέποτε διὸ *σπανιάκις* ὁρᾶται πίνων. ὁ ἱπποπόταμος ἄδι- 70 κων ζῶν, ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν ἀδικίαν δηλοῖ· τὸν γὰρ πατέρα ἀποκτείνας βιάζεται τὴν μητέρα. ὁ σοῦχος δίκαιος· ὄνομα δὲ *χροχα-*

α. 1. *Λαχάρου*] vid. ad Marin. vit. Procli p. 89. καὶ add A. 2. ἢ καὶ φύς. 5. 4. ἀγεννέστερον A. 6. λα-
 χάρου B. cf. Suidas v. *Μητροφάνης* ἔκγονος. 7. φησὶν add A. 8. ἰδεῖν] ἰδοι A. 9. καὶ A: τε καὶ 5. 15. ἐπα-
 τηγμένης A: ἐπατερομένης 5. 16. ἐπιφαινέσης 5. 17. φιλοσοφῶντα ante ὑπὸ ponit B. *Κυρίνου*] *δωρίνου* B
 et corr A. 32. *σανδάλια* B: *σανδαλα* A: cum Suida v. *ἱφικρατίδες*. 32. cf. Suidas v. *Εὐλόφως*. 37. *γιζέριχος* A.
 39. de Marcellino cf. Suidas h. v.
 β. 5. *δελμάτων* A. 6. τὴν] τε B. 8. *βίαν*] *βιάν* A. 10. ἐπειράτο 5. 13. *ἀπαμείας* τῆς B, *ἀπάμας*
 τῆς A: *ἀπανάσης* 5. 17. λέγει] φησιν B. 21. ἐν τῷ *νεῖλῳ* ἑωρακέναι ποταμῷ πλόκαμον B. 23. τὸν *Νεῖλον* 5.
 24. καὶ et 27. τῆς add A. 29. *βαιτυλίων* 5. 35. ἢ add A. φησὶ *διψῇ* A: *διψᾷ* 5.

δείλον καὶ εἶδος ὁ σοῦχος· οὐ γὰρ ἀδικεῖ ζῶον οὐδέν.

τὰς δώδεκα ὥρας ἡ αἰλσρος διακρίνει, νύκτας καὶ ἡμέρας ἐροῦσά καὶ ἐκάστην αἰ, δίκην ὀργάνου τινὸς ὠρογρωμονοῦσα. ἀλλὰ καὶ τῆς σελήνης, φησὶν, ἀπα-

556H. αἰλσρον ζ' μὲν τὸν πρῶτον, ε' δὲ τὸν δεῦτερον τό-
κον, τὸν τρίτον ε', καὶ δ' τὸν τέταρτον, καὶ γ' τὸν
πέμπτον, ἐφ' οἷς δύο τὸν ἕκτον καὶ ἓνα ἐπὶ πᾶσι
τὸν ἑβδομον· καὶ εἶναι τοσαῦτα γεννήματα τῆς αἰ-

λσρον, ὅσα καὶ τὰ τῆς σελήνης φῶτα. ὁ κῆρος 10
(ἔστι δὲ πιθήκας εἶδος) ἀποσπερμαίνει κατὰ τὴν σύν-
οδον ἡλίου καὶ σελήνης. ὁ ὄρνις τὸ ζῶον πταρόν-
μενος ἀνατέλλειν διασημαίνει τὴν Σῶθιν. ἔως οἱ

ἡγεμόνες αὐτῶν διέστησαν εἰς ἕξιν πολιτοφθόρον.

1049R. καὶ προέλεγε κατὰ τὴν ἀπορόρητον θέναν. "ὁ δ'

ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ φωτὸς φανερὸς ὄγκος οἷον παγεῖς
εἰς πρόσωπον διεμορφοῦτο, πρόσωπον ἀτεχνῶς θε-
σπέσιον δὴ τι καὶ ὑπερφυές, οὐ γλυκείαις χάρισιν
ἀλλὰ βλοσυραῖς ἀγαλλόμενον, κάλλιπον δ' ὁμῶς ἰδεῖν
καὶ ἐδὲν ἦτιον ἐπὶ τῷ βλοσυρῷ τὸ ἥπιον ἐπιδεικνύ-

μερον. ὃν Ἀλεξανδρεῖς ἐτίμησαν Ὀσίριν ὄντα καὶ
Ἀδωνιν κατὰ τὴν μυθικὴν θεοκρασίαν. ὅτι ἐνῆν,

φησί, τῇ τῷ Ἡραΐσκῳ τῷ φιλοσόφῳ φέσει καὶ τι τὰς
μολυσμὰς τῆς γενέσεως ἀναινόμενον· εἰ γὰρ αἰδοίτο
φθαρμένης ὅπως δὴ καὶ ὁθεν γυναικὸς ἀκαθάρτου 25
τινός, ἡλγει παραχρῆμα τὴν κεφαλὴν. ἔτι μὲν ζῶντι
συντῆν αἰ τι θεοειδές· ἀποθανόντι δὲ ἐπειδὴ τὰ νομι-
ζόμενα τοῖς ἱερεῦσιν ὁ Ἀσκληπιάρχης ἀποδιδόναι πα-
ρεσκευάζετο, τὰ τε ἄλλα καὶ τὰς Ὀσιριάδας ἐπὶ τῷ
σώματι περιβολάς, αὐτίκα φωτὶ κατελάμπετο πανταχῇ 30
τῶν σινδόνων ἀπόρρητα διαγράμματα, καὶ περὶ αὐτὰ
καθεωροῦτο φασμάτων εἶδη θεοπρεπῶν. ἦν δ' αὐτῷ
καὶ ἡ πρώτη γένεσις ἱερὰ καὶ μυθική· λέγεται δὲ κα-
τελθεῖν ἀπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὸ φῶς ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν
ἔχων τὸν κατασιγάζοντα δάκτυλον, οἷον Αἰγύπτιοι μυ- 35
θολογοῦσι γενέσθαι τὸν Ὄρον, καὶ πρὸ τοῦ Ὄρον τὸν
Ἥλιον. καὶ ἐπεὶ συνεπεφύκει τοῖς χεῖλεσιν ὁ δάκτυλος,
ἐδεήθη τομῆς, καὶ διέμεινεν αἰ τὸ χεῖλος ὑποτετμη-

μένον ἰδεῖν, φανερὸν τὸ σημεῖον τῆς ἀπορρήτης γενέ-
σεως. λέγετο δὲ καὶ ὁ Πρόκλος ἑαυτῷ ἀμείνω τὸν Ἡραΐ-
σκον ὁμολογεῖν· ἃ μὲν γὰρ αὐτὸς ἤδει, καὶ ἐκεῖνον εἰ-
δέναι, ἃ δὲ Ἡραΐσκος, ἐκέτι Πρόκλον. ὅτι Ἀν-

θέμιον ἔτος τὸν Ῥώμης βασιλεύσαντα ἑλληνόφρονα
καὶ ὁμόφρονα Σεβήρου τοῦ εἰδώλοις προσανακειμένου
λέγει, ὃν αὐτὸς ὑπατον χειροτονεῖ, καὶ ἀμφοῖν εἶναι
κρυφίαν βουλήν τὸ τῶν εἰδώλων μύσος ἀνανεώσα-

θαι. ὅτι καὶ Ἰλλαν ἔτος καὶ Λέοντιον, ὃν ἐκεῖνος
ἀντιχειροτονεῖ Ζήνωνι βασιλέα, τὰ αὐτὰ καὶ φρονεῖν
καὶ βέλεσθαι πρὸς ἀσέβειαν, Παμπρεπίς πρὸς ταύτην
αὐτοὺς ἐλκύσαντος, διατείνειτο. ὅτι Παμπρεπίς τὸ

τερατολόγον καὶ ἀπιστότατον φίλοις, καὶ τὸν βίαιον θά-
νατον, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτὸς ἰσορεῖ· ἦν δ'

15 Αἰγύπτιος γένος, τέχνην γραμματικὸς ὁ Παμπρέπιος.

οὐκ εἰμὶ πρόθυμος πρᾶγμα λέγειν καὶ ἄδηλον εἰς
ἀλήθειαν καὶ πρόχειρον εἰς φιλαπεχθημοσύνην. βέ-

λομαι δὲ καὶ ἀφείδῃ τὸν "Πύθιον ἐπὶ τὸν Ἡραΐ- 559H.

σκον ἐπανελεῖν τὸν σκῆβρία. ἀνεβόα μέγιστον ὅσον.

τῆς κεφαλῆς αἱ κόμαι καθεῖντο μέχρι τῶν ὤμων.

ὅτι Φοίνικες καὶ Σύροι τὸν Κρόνον Ἥλ καὶ Βῆλ καὶ
Βωλαθὴν ἐπονομάζουσιν. ἐνέβησαν μὲν εἰς τὸ ῥέ-

θρον τοῦ Μαϊάνδρου διανήξατο ποταμοῦ αὐτὸς τε καὶ
ὁ Ἀσκληπιόδοτος ὁ πάλαι γεγονὼς παιδαγωγὸς αὐτῷ·

25 ὁ δὲ σφᾶς ἐν μέσαις ταῖς δίναις ἀπολαβὼν, ὁ Μαϊάν-
δρος, ὑποβρυχίους ἐποίει, ἔως ὁ Ἀσκληπιόδοτος ἐπὶ
μικρὸν ἀναδύς, ὅσον θεάσατο τὸν ἥλιον, „ἀποθνή-

σκομεν" ἔφη καὶ τι προσθεῖναι καὶ ἀπόρρητον ἡδυ-
νήθη. τότε δὲ ἐξαίφνης, ἀπ' οὐδεμιᾶς φανεροῦς προ-

μηθείας, ἐπὶ τῆς ὄχθης ἔκειντο τοῦ ποταμοῦ, ἡμι-
θνήτες· εἴτα ἀνακτησάμενοι τὰς ψυχὰς ἀνεχώρησαν

30 ἐξ αὐτῶν τῶν γε τῷ ἥδε ρευμάτων. ἔτις ἔνθεον ἐκτῆ-
σατο δύναμιν ὁ Ἀσκληπιόδοτος, καὶ ταῦτα μετὰ τῷ
σώματι ἔτιζον. Ἀπόλλωνος αὐτὰς τοῦτο δὴ τὸ

χωρίον οἱ Κῶρες καλοῦσιν. ὁ Ἀσκληπιόδοτος τοίνυν
ἀπὸ τῶν αὐτῶν εἰς Ἀφροδισιάδα οἴκαδε ἐπανερχόμε-

νος, ἤδη μὲν ὁ ἥλιος ἐδεύκει, ὁ δὲ παραχρῆμα ἀνα-
τέλλασαν ἐθεάσατο τὴν σελήνην "οἷα πανσέληνον ἔσαν. 1052R.

a. 5. γεννήμασι τοῖς οἰκείοις ε. 7. καὶ ante δ' om B. 24. ἀναινόμενον A. ut e Suida (v. Ἡραΐσκος) correxit
Fabricius proleg. ad Marini vit. Procli p. Boissonad. XLV: ἀναιρούμενον ε. 26. κεφαλὴν] κεφαλὴν, καὶ τοῦτο ση-

μεῖον ἐποιεῖτο τῆς ἀφιδρείας Suidas l. l. 29. Ὀσίριδος id. σώματι] ὁμῶς A. 31. αὐτὸν et 32. φαντασμάτων εἶδη
θεοπρεπῆ, ἐπιδεικνύντων τὴν ψυχὴν ἐναργῶς, ποιοῖς ἔργα θεοῖς ἐγγόναι συνέσιος Suidas. 33. καὶ ἡ A: ὁ καὶ ἡ ε. ἐργὰ
καὶ] τῷ ὄντι Suidas. δὲ] γὰρ idem, omisiss mox εἰς τὸ φῶς. 37. καὶ ἐπεὶ] τοιγαροῦν ἐπεὶ οἱ id.

b. 1. φανεροῦν A: φανερόν ε, ἅπασι φανερόν Suidas. 2. ἀμείνω B. 5. ἑλληνόφρονα — 6. ἀνακειμένου ε.

8. τὸ om pr B. 10. χειροτονεῖ ε. 12. Παμπρ. τὸ τερατολόγον] περὶ παμπρ. τότε ῥᾶσον A. an τεράσιον? 19. εὐ-
βοία B et corr A, εὐιον Leichius p. XVI. ἀνεβόα om A. 20. τῆς A: ὅ τῆς ε. 22. βωλαθὴν A, βωλαθὴν B,
βωλαθὴν C: βολάθην ε. Βολάθην Hamaker. Monument. Pun. p. 10. ἀνέβησαν ε. 24. ὁ Ἀσκληπιόδοτος om C.

καίτοι ἔκ ἦν ἐν τῷ διαμετροῦντι ζωδίῳ τὸν ἥλιον.

ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦτο τὸ ἄγαλμα καθεῖλεν ἢ πάντα τὰ ἀρχαῖα καθελούσα ἀνάγκη. Ἀλεξανδρεὺς ἦν τὸ γένος, ἔκ ἐπιφανῶν γονέων τὰ ἀπὸ τῆς τύχης, ἐπιεικῶν δὲ ἄλλως καὶ ἱερῶν. ὅτι περὶ Ἰακώβου τοῦ

5 ἱατροῦ, ὃς ἐγγὺς μὲν τὸ γένος Ἀλεξανδρεὺς ἦν, ποθ' ῥώτερον δ' ἔκ Δαμασκοῦ, υἱὸς δ' ἱατροῦ μ' ἔτη τῇ πείρᾳ χολάσαντος καὶ μικροῦ τὴν οἰκεμένην ἐπὶ γυμνασίᾳ καὶ κρίσει τῆς τέχνης ἐπελθόντος, ὃς καὶ τὸν Ἰακώβον τὴν ἱατρικὴν τὸν παῖδα ἐπὶ ἔτη τὰ ἴσα ἐδι- 10

δάξατο, περὶ τοίνυν τοῦδε τοῦ Ἰακώβε, ὥσπερ καὶ ἄλλοι, πολλὰ παράδοξα λέγει, καὶ ὡς ἀκούσας γυναικαπταρεῖσαν ἀθροώτερον πάντας ἀποβαλεῖν τὰς ὁδόντας, ἔκ τούτου μόνου τοῦ συμβεβηκότος ἀναιπεῖν τὰ περὶ τῆς γυναικὸς ἅπαντα, εἰδὸς τε καὶ χροῶμα σώματος καὶ μέγεθος καὶ τῆς ψυχῆς ὅσα φυσικώτερα τῶν ἡθῶν. ὅτι ὁ τῷ Ἰακώβε πατὴρ μετὰ τὴν πολλὴν τῆς οἰκουμένης πλάνην ἦλθε καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, φησί, καὶ τὰς ἐνταῦθα κατέλαβεν ἱατροὺς οὐδὲν ἄρα τῆς τέχνης ἐπισημένους ἀκριβῆς ἐδὲ αὐτόπειρον, ἀλλὰ 20

ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων δοξασμάτων ἐθεραπεύοντας ἀλλὰ φλυαροῦντας. (ἄμφω δέ, καὶ ὁ παῖς καὶ ὁ γῆς, ἀσεβέει ἤσκη.) ὅτι ἐχρῶντο κατὰ τῶν νόσων ἔτοι καθαρ- 550 Η.

σίοις πολλοῖς καὶ βαλανείοις, χειρουργεῖν δὲ σιδήρῳ καὶ πυρὶ οὐ λίαν ἦσαν ἔτοιμοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μοχθηρότερα 25

τῶν ἐλκῶν διαίτη κατηγωνίζοντο· φλεβοτομίαν δ' ἐπροσέειπο. ἔπειθεν ὁ Ἰακώβος τὰς πλεῖστας ἱατρούων 560 Η.

βοηθεῖν τῇ νοσέσῃ "πενία, καὶ αὐτὸς προῖκα ἱάτρειε, τῷ δημοσίῳ μόνῳ ἀρκέμενος σιτηρεσίῳ. ὅτι φη- 30

σιν ὁ συγγραφεύς, Εἶδον εἰκόνα τῷ Ἰακώβε Ἀθήνησι, καὶ μοι ἔδοξεν ὁ ἀνὴρ εὐφρῆς μὲν ἐ πᾶν εἶναι, σεμνὸς δὲ καὶ ἐμβριθής. οὗτος δὲ ὁ Ἰακώβος Πρύ- 35

κλῶ νοσοῦντι, ἐν Ἀθήναις διατρίβων καὶ θαυμαζόμενος, προσέταξεν ἀπέχεσθαι μὲν κοράμβης, ἐμπορεῖσθαι δὲ τῶν λαχάνων· ὁ δὲ κατὰ τὸν Πυθαγόρειον νόμον 40

ἔκ ἡρέχετο μαλάχην ἐσθίειν. ἦν δὲ ὁ Ἀσκληπιό- 561 Η.

δοτος οὐχ ὁλόκληρος τὴν εὐφροσύνην, ὡς τοῖς πλείστοις ἔδοξε τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπορεῖν μὲν ὀξύτατος, συν- 45

εῖναι δὲ οὐ λίαν ἀγχίνους οὐδὲ αὐτὸς ἐαυτῷ ὅμοιος, ἄλλως τε καὶ τὰ θειότερα τῶν πραγμάτων, ὅσα ἀφανῆ 40

καὶ νοητὰ καὶ τῆς Πλάτωνος ἐξαίρετα διανοίας. πρὸς δὲ τὴν Ὀρφικὴν τε καὶ Χαλδαϊκὴν τὴν ὑψηλοτέραν σοφίαν, καὶ τὸν κοινὸν φιλοσοφίας νοῦν ἐπεραίρεσαν, ἔτι μᾶλλον ἐλείπετο. πρὸς δὲ φυσιολογίαν τῶν καθ' 5

ἑαυτὸν πάντων ἦν ἐρῶμενέστατος· ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀφ' ὧν καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα τὸ μέγα τῆς φύ- 10

σεως ἀπηνέγκατο κλέος. ἐν τοῖς περὶ ἡθῶν δὲ καὶ ἀρε- 15

τῶν αἰεὶ τι καινεργεῖν ἐπεχείρει, καὶ πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰ φαινόμενα συζέλλειν τὴν θεωρίαν, οὐδὲν μὲν (ὡς 20

ἔπος εἰπεῖν) τῶν ἀρχαίων νοημάτων ἀποικονομήμενος, πάντα δὲ συνωθῶν καὶ κατὰ τὴν εἰς τὴνδε τὴν φύσιν 25

τὴν περικόσμιον. ὅτι εὐφρέστατος ὁ Ἀσκληπιόδο- 30

τος περὶ μεσικὴν γεγονώς, τὸ ἐναρμόνιον γένος ἀπο- 35

λωλὸς ἔχ' οἷός τε ἐγένετο ἀνασώσασθαι, καίτοι τὰλλα δύο 40

γένη κατατεμνὼν καὶ ἀνακρεσσάμενος, τὸ τε χρωματι- 45

κὸν ὀνομαζόμενον καὶ τὸ διατονικόν. τὸ δὲ ἐναρμό- 50

νιον οὐχ εὔρε, καίτοι μαγάδας, ὡς ἔλεγεν, ὑπαλλάξας 55

καὶ μεταθεὶς οὐκ ἐλάττερος εἴκοσι καὶ διακοσίων. "αἴτιον 60

δὲ τῆς μὴ εὐρέσεως τὸ ἐλάχιστον μέτρον τῶν ἐναρμο- 65

νίων διασημάτων, ὅπερ δίσκιν ὀνομάζουσι. τοῦτο δὴ 70

ἀπολωλὸς ἐκ τῆς ἡμετέρας αἰσθήσεως καὶ τὸ ἄλλο γέ- 75

νος τὸ ἐναρμόνιον προσαπώλεσεν. ὅτι Ἰακώβῳ τὰ 80

κατὰ τὴν ἱατρικὴν μαθητευθεὶς ὁ Ἀσκληπιόδοτος, καὶ 85

κατ' ἴχνη βαίνων ἐκείνῳ, ἔστιν οἷς καὶ ὑπερεβάλετο. καὶ 90

καὶ τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου πάλαι τὴν χρῆσιν ἀπο- 95

λωλῦσαν καὶ μηδ' Ἰακώβῳ ἀνασώσασθαι αὐτὸς ἀνε- 100

καίνισα, καὶ δι' αὐτοῦ ἀνιάτως νόσος παραδόξως ἐξιά- 105

σατο. ὅτι ὁ Ἀσκληπιόδοτος τῶν μὲν νεωτέρων ἱα- 110

τρῶν τὸν Ἰακώβον μόνον ἀπεδέχετο, τῶν δὲ πρεσβυ- 115

τέρων μετὰ τὸν Ἰπποκράτην Σωρανὸν τὸν Κίλικα τὸν 120

Μαλεώτην. τοιγάρτοι καὶ ἀπετέλεσεν ὁ Ἀσκλη- 125

πιόδοτος τὴν Δαμιανὴν αἰδημονεσάτην καὶ παράλογον 130

οὔσαν, τὴν ἐαυτοῦ γαμετήν, ὑψηλόφρονα καὶ ἀνδρό- 135

βελον εἰς οἰκονομίαν, ὥσπερ σόφρονα καὶ ἄθρυπτον 140

εἰς συμβίωσιν. ὅτι ἐν Ἱερραπόλει τῆς Φρυγίας ἱε- 145

ρὸν ἦν Ἀπόλλωνος, ὑπὸ δὲ τὸν ναὸν καταβάσιον ὑπέ- 150

a. 1. ἐν et 2. τὰ add A. 6. ὃς A: ὅσον ε. 10. τὴν ἱατρικὴν A: τῆς ἱατρικῆς ε, additis τὴν τέχνην post ἐδι-
δάξατο. 12. πολλὰ add A. 22. ἀσεβέει] ἄβιοι B. 23. ἡσθην ε. 32. δὲ om C. 33. ἀθήναις B: ἀθηναίοις ε.
35. νόμον om A. 36. μαλαχῶν A. de re cf. Iamblich. de vita Pythagorae p. Küster. 91. et protrept.
p. 159. b. 2. τὴν ante ὑψηλοτέραν add A. 9. τὰ om A. 22. προσαπώλεσεν ἀγνυμῆσου πρὸς αὐτὸ
τῆς ἀκοῆς ἀπολειμμένης Suidas v. Δίσιον. 23. de Asclepiodoto cf. Suid. h. v. 24. ὑπερεβάλετο B: ὑπερεβάλλετο ε.
27. ἴασατο ε. 31. Μαλεώτην] immo Μαλλώτην cum Suida v. Σωρανὸς Ἐφέσιος. 32. παράλογον] fortasse legen-
dum παρὰ λόγον.

κατιόντας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μυχὸν ἀβλαβῶς διάγειν. λέγει δ' ὁ συγγραφεὺς ὡς αὐτὸς τε καὶ Δῶρος ὁ φιλόσοφος, ὑπὸ προθυμίας ἐκνικηθέντες, κατέβησαν τε καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ἀνέβησαν. λέγει δ' ὁ συγγραφεὺς ὅτι τότε τῇ Ἱεραπόλει ἐγκαθευδήσας ἐδόκεν ὄναρ ὃ 5 Ἄττης γενέσθαι, καὶ μοι ἐπιτελεῖσθαι παρὰ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν τὴν τῶν ἱλαρίων καλεμένων ἐορτήν. ὅπερ ἐδήλωε τὴν ἐξ ἧδε γεγονυῖαν ἡμῶν σωτηρίαν. διηγήσάμην δὲ τῷ Ἀσκληπιοδότῳ, ἐπανελθὼν ἐς Ἀφροδισιάδα, τὴν τῷ ὀνείρου ὕψιν. ὁ δὲ ἐθαύμασε τε τὸ 10 συμβεβηκός, καὶ διηγήσατο οὐκ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος, ἀλλὰ θαῦμα μεῖζον ἀντὶ ἐλάττονος. νεώτερος γὰρ ἔλεγεν εἰς τὸ χωρίον ἐλθεῖν τῷτο, καὶ ἀποπειραθῆναι αὐτῷ τῆς φέσεως. δις οὖν καὶ εἰς ἐπιπτόσας τὸ ἱμάτιον περὶ τὰς ὀφθάλμους, ἵνα, καὶ ἀναπνέη πολλάκις, μὴ τὸν 15 διεφθαρμένον καὶ λυμαντικὸν ἀέρα ἀναπνέῃ, ἀλλὰ τὸν ἀπαθῆ καὶ σωτήριον, ὃν ἔξωθεν εἰσάγαγε περιλαβὼν ἐν τῷ ἱματίῳ, ὅτι πρῶτος εἰσῆλθε ἐν τῇ καταδύσει, τῇ ἐκροῇ τῶν θερμῶν ὑδάτων ἐπαχολεθῶν, ἐπὶ πλεῖστον τῷ ἀβάτῳ μυχῷ, ὃ μὴν εἰς τέλος ἀφίκετο τῆς κατα- 20 βάσεως. ἡ γὰρ εἰσοδος ἀπερρώγει πρὸς βύθος ἤδη πολὺ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνθρώπῳ γε ὃ διαβατὸν ἦν, ἀλλ' ὁ καταβάτης ἐνθουσιῶν ἐφέρετο μέχρι τῆς πέρας. ὁ μὲντοι Ἀσκληπιοδότος ἐκεῖθεν ἀνῆλθε σοφία τῇ αὐτῷ κακῶν ἀπαθῆς. ἀλλὰ καὶ προὐκὴν παραπλησίαν 25 ὕψιν τῇ θανάσιμῳ ἐκ διαφόρων εἰδῶν κατασκευασάμενος ἐμμηχανήσατο. χωρὶς τὰ φιλοσόφων καὶ τὰ τῶν ἱερέων ὁρίσματα, ἔθεν ἥτιον ἢ τὰ λεγόμενα Μυσῶν καὶ Θουγῶν. ἀλλ' ὅμως ὁ Πατριζίος ἐτόλμησε, παρὰ νόμον τὸν φιλοσοφίας, ἐπὶ ταῦτα ὀρεῖσθαι. 30 ἡ δὲ ἔφη, ἐγὼ χωρὶς εἰμι καὶ ἄγροικος. ἀλλὰ διαναστὰς ἀπὸ τῆς ὕπνης καὶ διαγκωνισάμενος ἐπὶ τοῦ σκίμποδος ἔφη. ἀξιός τε ἦν καὶ εὐόμιλος, ὃ μόνον πρὸς τὴν σπευδάζεσθαι ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν παίζεισαν ἐνίοτε συννοεῖν, ὥστε καὶ ἡδιστος εἶναι τοῖς πλη- 35 σιάσασιν πρὸς τῷ ὀφελίμῳ. τὸν θεὸν προεκαλεῖτο ἐπὶ πάθει περιωδύνῳ τῆς τῶν ὀπιθίων ὀρεῖων ἀφελ- 1056R.σεως. ἔπιτεκα οὖσαν τὴν γαμετὴν συνεπῆγεν. ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνακειμένην ἐξαπίνης τὴν δίκην ἰδεῖν συνέβη, λαμπρὰν κόρην, εὐζώνον, χολοβὸν χι-

τῶνα μελινόχρουν ἀνεζωσμένην, πορφυροῖς πλατέσι σημαδίῳις κεκοσμημένην, ἀναδεμένην μὲν τὴν κεφαλήν ἀναδέσμη, γυμνὴν δὲ περιβολαῖα, βλοσυρόν τι ὄρωσαν καὶ συνωφρευόμενον, οὐτι γὰρ πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ πρὸς τὴν εἴσοδον. ὅτι Ἀσκληπιοδότος ὁ φιλόσοφος, ὁ Πρόκλος μαθητὴς, ἐν σκότῳ βαθεῖ γραμματὰ τε ἀνεγίνωσκεν, φησὶν, ἄνευ φωτὸς καὶ τῆς παρόντας τῶν ἀνθρώπων διεγίνωσκε. κεφαλὴν γὰρ 552 Π. ποτὲ δρακοντείαν ἐν Καρία εἰς ἀγρὸν πεσοῦσαν Πυθῆς τῷ Καρὸς, ἐνεχθεῖσαν δὲ αὐτῷ τῷ Πυθέα, καὶ αὐτὸς ἔφη θεάσασθαι μέγεθος ὅσον ταύρου μεγέθη κατὰ κεφαλὴν. ἰδεῖν δὲ τὸν Ἀσκληπιοδότον καὶ ζῶντα δράκοντα μετέωρον ἐν ἀέρι συννεφεῖ πεπήγοτα καὶ συνελ- λημμένον ὑπὸ τῷ πνεύματι, ἐν τῇ πυκνότητι τῶν νεφῶν ἀκίνητον ἐσῶτα, ὅσον δὲ κοντὸν τινα μέγαν ἀποτεταμένον ἰδεῖν τε τῷτον, καὶ ἐπιδεῖξαι καὶ τοῖς παρῶσι, πυκνωθέντων δὲ ἐπὶ μᾶλλον τῶν νεφῶν ἀφανισθῆναι τὸ θηρίον. ὅτι ὁ διάδοχος Πρόκλος, φησὶν, ὁ Μαρίνος, γένος ἦν ἀπὸ τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Νέας πόλεως, πρὸς ὅρει κατωκισμένης τῷ Ἀργαρίτῳ καλουμένῳ. εἰτα βλασφημῶν ὁ δυσσεβὴς φησὶν ὁ συγγραφεὺς, ἐν ᾧ Αἰὼς ὑψίστος ἀγιώτατον ἱερόν, ὃ κα- 60 θιέρωτο Ἀβραάμος ὁ τῶν πάλαι Ἑβραίων πρόγονος, ὡς αὐτὸς ἔλεγεν ὁ Μαρίνος. Σαμαρείτης ἦν τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὁ Μαρίνος γεγονὼς ἀπειτάζατο μὲν πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ἅτε εἰς καινοτομίαν ἀπὸ τῆς Ἀβραάμου θρησκείας ἀπορρύνεισαν, τὰ δὲ Ἑλλήνων ἡγάπη- 65 σεν. ὁμοῦ φιλοπονία τε καὶ ἀτρυτοὶς πόνοις ἐγχείμενος εὐφραδέων ἤδη πολλῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων κατέχρωσε δόξας τῷ ἑαυτῷ ὀνόματι ὁ Μαρίνος. οὐκ εἶα δὲ αὐτὸν ἐρωτῆναι ὁ Ἰσίδωρος ἀθεναία σώματος ἐνοχλούμενον, εὐλαβεῖα τῷ ὀχλῷδεσ. πλὴν ὁ Μαρίνος ἐξ ὧν τε διελέγετο καὶ ἐξ ὧν ἔγραπεν (ὀλίγα δὲ ταῦτά ἐστι) δῆλος ἦν ὃ βαθεῖαν αὐλακα 70 τῶν νοημάτων καρπόμενος, ἐξ ὧν τὰ σοφὰ βλασά- νει θεάματα τῆς τῶν ὄντων φύσεως. ὁ ἄριστος ἡγεμὼν Πτολεμαῖος τῆς ἀστροθεάμονος ἐπιστήμης. τὰ ἀρέσκοντα τοῖς ἐξηγηταῖς ἀπεγράφετο, εἰς τὸ τῆς λήθης γῆρας, ὡς ἔφη Πλάτων, ὑπομνήματα κα- 75 ταλείπων ἑαυτῷ καὶ ἀποθησαυριζόμενος. καὶ τὴν

a. 2. de Doro vide Suidam h. v. 7. καλουμένην B. 10. τε om B. 16. λυμαντικὸν ἀέρα καὶ διεφθαρμένον B. 21. ἀπερρώγει B, ἀπερραγή (η correcto) A. πρὸς τὸ β. 5. 23. καταβάτης 5. 27. cf. Suidas v. Χωρὶς τὰ Μυσῶν. 37. ὀπιθίων] πυθίων B. 38. ἐπίτεκα οὖσαν mg, ἐπίτεκα οὖσαν C, ἐπειτα κλάουσαν B et corr A. b. 1. μελινόχρουν A: μελινόχροα 5. 5. ἀλλὰ πρὸς B: ἀλλὰ καὶ 5. 7. φησὶν add A. 27. θρησκείας A: θυ- 28. φιλολογεῖ Suidas v. Ἀφροτος, qui mox om ἤδη πολλῶν et τῶν. 33. τε add A. 39. ὑπομνήματα κα- 29. ταλείπων Suidas v. Λήθη, ὑπομνήματα καταλείπων A: ἀπομνήματα καταλείπων 5.

a. 7. πρὸς ἀλήθειαν μετ' ἐκείνον c. 13. κατανωτ/σασθαι Suidas h. v. et mox μετ'ω. 14. διαδοχῆς τὸ A: διαγωγῆς c. 18. ἀπολείπει B, ἀπολείπει A. 20. ἐμφύεται αὐτῷ τῆς φιλοσοφίας Suidas v. Ἀληθινὸς ἔρωc. 22. ὁμῶς om Suidas. 23. Ἀθήναζε] πρὸς Πρόκλον Suidas. 24. ἰσορῶται A: ἰσορῶσθω c. 25. ἐφ' — 26. ἦν om A. 26. cf. Suidas v. Θεαγένης p. 168, 15. 29. περὶ τοὺς λόγους idem. τε om A. 30. εἰς] τῇν B. 33. cf. Suidas v. Πλάτων ὁ φιλόσοφος. 36. ἐπὶ ἐπὶ A: om c.

b. 14. de Hypatia cf. Suidas h. v. 15. γεωμετρικῇ c. 16. cf. Suidas v. Σιβηριανός. 20. cf. Suidas v. Κατὰ πῆχυν ἐκείνου. Θεόδωρος] cf. Wyttenbach. Eunap. 2. p. 52. 24. πολυμαθέτατος A cum Suida v. Παμπρότερος (vol. 3. p. 13, 44): περιμαθέτατος c. 30. δεινὸς B. 31. καὶ μέγα ἤδη δυνάμενον om A. 32. αὐτῷ AC: αὐτῶν c. ἀπλησίαν B et corr A. 35. τῶν κρατούντων] vid. Vales. ad Euseb. hist. eccles. p. 62. 38. βλακύνοντες A: βασιλεύοντες c.

τες αὐτὸν ἀναβάλλοντες εἰς χρόνους τὸν πόλεμον. ὁ δὲ Παμπρέπιος κατὰ τὴν Αἴγυπτον παραγεγονώς Ἰσι-
δώρῳ παρέχεν ἐκ τῶν λόγων αἰσθῆσιν ὡς ἐχ' ὑγιαίνοι
πρὸς Ἰλλαν. ἀλλ' ἤδη προδωσείοντι ἔοικε, καὶ μέν-
τοι καὶ περιορωμένῳ τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν. ἡ 5
πέτρα αὕτη τὰ μὲν ἄνωθεν ἐκπεπετασμένη πολὺ εἰς εὐ-
ρος, τὰ δὲ κάτωθεν ἀποσενεμένη τοσούτον ὅσον ὑπερεί-
δεν τὴν ἐπικρεμαμένην εὐρύτητα μετέωρον, πολλαχῇ
ὑπερέχουσαν τῆς ὑποκειμένης καὶ ἀνεχέσης χρηπιδος
ὁρείας· ἐκείναις ἂν αὐτὴν αὐχένι μεγάλῳ, φέροντι κε- 10
φαλήν ὑπερμεγεθῆ τινὰ καὶ ἀξιοθέατον. πάλιν δ'
ἐπὶ τὸν Ἰσιδωρον ἀνακαλεσώμεθα τὴν συγγραφὴν.
ἔκ ἦν τετυφωμένος ὁ Ἰσιδωρος ἔτε δυσόμιλος, ἐδὲ
ἤγγονε τὴν Στωϊκὴν συμπεριφορὰν λεγομένην. καὶ
ἦν τότε αὐτὸν θεάσασθαι παιδρὸν τε καὶ γεγηθότα, τό 15
τε σῶμα ἠνθῆντα, καὶ τὴν ψυχὴν ὑψὲ διεγτηγερόμενον
ἔτι, καὶ ταῦτα τῶν περὶ θανάτου φροντίδων ὑπολειπο-
μένων. πονηρὸν δὲ ἄνθρωπον καὶ τὸν βίον ἐπίθ-
ρητον. πρὸς τὸν ἐπισκοπῶντα τὸ τηρικαῦτα τὴν
κρατῶσαν δόξαν Ἀθανάσιον. ἐνέβαλον αὐτὰ τοῖς 20
Ἰελλιαῖς σκευαρίοις. ὁ δὲ Ἰσιδωρος τό τε κιβώ-
τιον καὶ τὰ ἄλλα σκευάρια διέθηκεν ἔτοιμα εἶναι καὶ
πρόχειρα, ὡς ἀποπέμψων εἰς τὸ ἐμπορίον. εἴς τοις
ἀνδρῶν συγκεκροτημένον εἰς ἔφοδον. ὁ δὲ καὶ εἰς τὰς
ἤδη ἄπτεσθαι διεκελεύετο τὰς ὑπηρέτας. καὶ τοῖς 25
φιλοσόφους εἰς τὸ δεσμοτήριον πάλιν ἐνέβαλεν ἐπὶ
ψῆφῳ δευτέρων ἐλέγχων. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς σιωπῇ
ἐδέξατο καρτερῶν τὰς πολλὰς ἐπὶ τῷ νώτῳ διὰ τῶν
τυμπάνων πληγὰς· καὶ γὰρ πολλαῖς ἐπαίετο βακτηρίαις,
μηδὲν ὁλως φθεγξάμενος. ἰδὼν τὰ σκευάρια συν- 30
δέμενα πρὸς τὸν ἀπόπλεον, τί τῷτο, ἔφη, ποιεῖς ἄν-
θρωπε; ἀλώσῃ δὲ ὑπὸ τῶν λιμενιτῶν φυλακτῆρων.
ἀφίκετο τοίνυν ἐ πολλῷ ὕστερον, καὶ ἐν ἐμῇ τῷ οἴκῳ
διητῆτο. ἀφίκετο μὲν Ἀθήναζε τότε τῷ Προκλῳ
ἐπὶ ταφῆς ὄντι τὴν θυμιατρίδα φέρων. ἡ μὲν ἐσχάτη 35
κακία καὶ ἀβοήθητος ἀξία τῆς παραντίκα κολάσεως,
ἡ δὲ ἐπ' ὀλίγον παρατετραμμένη ἀξία καὶ αὐτὴ τῆς
ταχέως ἐπαφῆς. πλείους δὲ τῶν μέσων ἀναβάλλετο ἡ
δίχῃ τὰ τῶν παθῶν ἱατρείματα, ἥτοι ὡς βοήθειαν
ἔχουσιν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, εἴ πως ἐκφύγοιεν μᾶλλον τὰς 40
τομὰς καὶ τὰς καύσεις, ἢ ὡς ἀναξίοις τῆ παραντίκα
φαρμάκῳ διὰ κακίας μέγεθος, ἢ ὁφείλεται ἐνίοις πρὸ
τῆς τῶν κακῶν ἢ ἀμοιβῆ τῶν ἀγαθῶν. ἡ τῶν φι-
λοσόφων ὑπεροψία τῆς παρακλήσεως ἱκανὴ ἐκτραχύ-
νειν ἄνδρα βάρβαρον· ἀλλ' ὅμως οἱ φιλόσοφοι καρ-
τερεῖν ὄντο δαῖν καὶ τὰ συμβαίνοντα φέρειν εὐλό-
φως. καὶ γυναικὶ ἐνέτυχεν ἱερῇ θεόμοιρον ἐχέσῃ
φύσιν παραλογωτάτην. ὕδωρ γὰρ ἀκραιφνὲς ἐγγέασα
ποτηρίῳ τινὶ τῶν ὑαλίνων, ἑώρα κατὰ τῆ ὕδατος εἴσω
τῆ ποτηρίου τὰ χράσματα τῶν ἐσομένων πραγμάτων,
καὶ πρόβλεγεν ἀπὸ τῆς ὕψεως αὐτά, ἅπερ ἔμελλεν ἔσεσθαι
πάντως. ἡ δὲ πείρα τοῦ πράγματος ἐδὲ ἡμῶς παρε-
λήλυθεν. τὸν δὲ Ἰωάννην ὁ Ἀνατόλιος αἰκισιά-
μενός τε καὶ τῶν ὑπαρχόντων γυμνώσας. αὐτίκα
μέντοι καὶ ἔτος ἀπέθρηξε τὸν βίον. ἐνέτυχον ἔξ
ἀνάγκης τῷ Ἐμεσίῳ· οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐκὼν ἠνεχό-
μην τῆς αὐτῆς ὑηνείας, ἀλλ' ἡ πρεσβεία με ἠνάγκασε.
τῆς Ἀραβίας [καὶ] τὸ Στυγαῖον ὕδωρ κατειβύμε-
νον. ἀπεδήμησεν εἰς τὰ Βόσρα τῆς Ἀραβίας, πό-
λιν μὲν οὐκ ἀρχαίαν (ὑπὸ γὰρ Σεβήρον τοῦ βασιλέως
πολιέται), φρούριον δὲ παλαιόν, ἐπιτεταχισμένον
τοῖς πέλας Διονυσιεῦσιν ὑπὸ τῶν Ἀραβικῶν βασι-
λέων. ἀκέσας τὴν Ἰὼ θρυλεμένην καὶ τὸ ὄνομα 1061R.
τῆς πόλεως εἰς τὸν οἶκρον τῆς βοῆς ἀναλυόμενον, ἠγά-
πησε τὴν συνέχειαν τῆς περὶ τὴν Ἰὼ πλόνης μυθεο-
μένης. ἔγνω δὲ ἐνταῦθα τὸν Θεανδρίτην, ἀρρε-
νῶτον ὄντα θεόν, καὶ τὸν ἄθλην βίον ἐμπνέοντα ταῖς
ψυχαῖς. λέγετο δὲ καὶ τῷτο τὸ ὕδωρ εἶναι Στύγιον.
τὸ δὲ χωρίον, ἐν ᾧ ἐστὶ, πεδίον τῆς Ἀραβίας, ἀνηπλω-
μένον ἀπὸ τῆς ἑω μέχρι Αἰας τῆς ἐρήμου πόλεως. εἴτα
ἐξαίφνης ἀναθρήγγυτο χάσμα εἰς ἄβυσθον πέτραις παν-
ταχόθεν σπηρρεφές καὶ τισιν ἀγρίοις φυτοῖς τῶν πε-
τρῶν ἀποφυομένοις· κάθοδος ἔξ ἀριστερᾶς κατιόντι ξενῇ
καὶ τραχεῖα (πρὸς γὰρ τῷ πετρώδει καὶ φυτοῖς ἀνημύ-
ροις καὶ ἀτάκτοις δασύνεται), μακρὰ δὲ ὅσον ἐπὶ σα-
δὶς πεντεκαίδεκα· πλὴν καταβαίνουσιν αὐτὴν ἐ μόνον
ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν αἱ εὐζωνότεραι. κατελθόντι
δὲ κῆποι καὶ γεωργίαι πολλαὶ εἰσιν ἐν τῷ διαδεχομένῳ
αὐλῶνι. τὸ δ' ἐν ἄκρον αὐτῆ καὶ ξενώτατον ὑποδοχὴν
ἔχει τῶν καταλειβομένων ἐν κύκλῳ Στυγίων ὑδάτων,

α. 3. ὑγιαίνει B. 6. πολὺ add A. 7. ἀποστειρομένη B. ὑπεριδῶν B et corr A. 9. ὑπερκειμένης A.
12. ἀνακαλεσώμεθα ε. 13. οὕτω τετυφωμένος ἦν ε. 17. ὑπολειπόμενον A. 20. ἐνέβαλον libri. 26. ἐβαλλεν ε.
34. ἐπὶ ταφῆς ὄντι τὴν A: ἐπιταφίσων ε. 38. ἐπαφῆς A: ἐπισροφῆς ε. τὴν μέσην ε. b. 6. εὐφώρως B. 16. ἀνε-
σχόμεν ε. 17. ἀπηνείας B et corr AC. διηνάγκασαι A. 21. ἐπικ. Scaliger: libri ἀποτ. 26. ἔγνω B. Θεανδρίτην
codices Marini p. Fabr. 47. 28. εὐγείων B. 32. σπηρρεφείων A. φυτοῖς τῶν A: φυτοῖς ἀνημέροις καὶ ἀτάκτοις
δασύνεται τῶν ε. 34. πρὸς — 35. δασύνεται add AB. 35. οιαδίοις ε. 37. γυναικίς ε. 38. εἰσιν post αὐλῶνι ponit ε.
40. κατειβομένων ε.

καὶ διὰ τὴν ἀπὸ πολλῆς ὑψους φορὰν εἰς ἀέρα σκεδαν-
 νυμένων, εἴτα αὖ πάλιν εἰς τὸ κάτω συμπηγνυμένων.
 Θέλημα τῆτο καὶ φύσεως ἔργον σεμνὸν καὶ φρικτῶδες·
 ἔκ τινος ἑδὲ ἀνὴρ ὅς ἰδὼν ἔκ ἄν πληρωθείη σεβασμῶς
 568 H. φόβου. τῶν δὲ ῥιπτομένων τῷ ὕδατι ἀναθημάτων
 τὰ μὲν καταδύεται εἰς ἄβυσθον, καὶ ἐλαφρὰ ἦ, οἷς εὐ-
 μενῶς ἔχει τὸ θεῖον· οἷς δὲ μὴ, ταῦτα δὲ ἄρα, καὶ
 βαρύτερα ἦ, ἐπιπολάζει καὶ εἰς τὸ ἐκτὸς ἀποπτύεται
 θαυμαζόν τινα τρόπον. τὸ δὲ ὄρασιον τῆς τε χωρίως καὶ
 τῶν ὑδάτων περὶ ἵκασιν διὰ πείρας οἱ ἐπιχώριοι, διὸ
 καὶ ἤκιστα ὁμνύουσιν. εἰ δὲ ποτέ τις ἐπιτοκίσει, εἴσω
 ἐνιαυτῷ ἀπόλλυται, φασί, φουσηθεὶς ὑδέρῳ τὸ σῶμα,
 καὶ ἑδὲ τὴν δίκην διέφυγεν. ὅτι Διόνυσος, φησί,
 Λυκῶρον καὶ τὰς ἐπομένους αὐτῷ Ἀραβας κατηγω-
 νίστατο οἶνον ἀπ' ἀσκέως καταδρόνας τὴν πολέμιαν στρα-
 15 τιάν· ἐξ οὗ καὶ τὴν πόλιν ἐκάλεσε Δαμασκόν. οἱ δὲ
 τὴν ἐπωνυμίαν διδόντες τῇ πόλει ἀπὸ γίγαντος τινος,
 ὃ ὄνομα Ἀσκός, ὃν ὁ Ζεὺς ἐδάμασεν ἐνταῦθα. ἄλλοι
 δὲ καὶ ἄλλας λέγουσι τῆς ἐπωνυμίας αἰτίας. ὁ δὲ συγ-
 γραφεὺς ἐκ ταύτης ὠρητο τῆς πόλεως. ὥς ἡ
 ἀχολία τῆς ῥητορεύειν δεινῆς, σρέφουσα μὲν περὶ νόμα
 καὶ γλῶττιαν τὴν ὅλην μου σπεδὴν, ἀποσρέφουσα δὲ
 τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἀποκαθαιρόντων αὐτὴν μακαρίων
 τε καὶ θεοφιλῶν ἀκροματίων. ταῦτα δ' ἐννοῶν, φησὶν
 ὁ συγγραφεὺς, ἐνίοτε διεκοπτόμην τῶν ῥητορικῶν ἐξη-
 25 γήσεων. ἕνατον ἔτος οὕτω μοι διεληλύθει. συν-
 διήγομαι ἀλλήλοις ὅσαι τε ἡμέραι καὶ ὅσαι νύκτες, ἐπὶ
 μῆνας ἦ. εἶδον, φησί, τὸν βαίτυλον διὰ τῆς ἀέρος
 κινούμενον, ποτὲ δ' ἐν τοῖς ἱματίοις κρυπτόμενον, ἤδη
 δὲ ποτε καὶ ἐν χειρὶ βασιζόμενον τῷ θεράποντος. 30
 ὄνομα δ' ἦν τῷ θεράποντι τὸν βαίτυλον Εὐσέβιος,
 ὃς καὶ ἔλεγεν ἐπελθεῖν αὐτῷ ποτὲ ἀδόκητον ἐξαίφνης
 προθυμίαν ἀποπλανηθῆναι τῷ ἄερος Ἐμέσης ἐν νυκτὶ
 μεσέσῃ χειρὸς ὡς πορρωτάτω πρὸς τὸ ὄρος αὐτό, ἐν
 ᾧ τῆς Ἀθηνῶν Ἰδρυῖ νεὺς ἀρχαιοπορεῖς· ἀφικέσθαι 35
 δὲ τὴν ταχίστην εἰς τὴν ὑπώρειαν τῆς ὄρας, καὶ αὐτόθι
 καθίσαντα ἀναπαύεσθαι ὥσπερ ἐξ ὁδοῦ· σφαιραῖαν δὲ πυ-
 ρὸς ὑψόθεν καταδορῶσαν ἐξαίφνης ἰδεῖν, καὶλέοντα
 μέγαν τῇ σφαιρᾷ παριζόμενον· τὸν μὲν δὴ παραχρῆμα
 ἀφανῆ γενέσθαι, αὐτὸν δὲ ἐπὶ τὴν σφαιραῖαν δραμεῖν ἤδη 40
 πολλῶν ὑβρίζει ὑβρεις τὰς ἐξ ἀνθρώπων. ἄπειρος

a. 2. εἴτα — συμπηγνυμένων om A. 11. ἐπιτοκίσει B. 13. φασί ε. 31. θεράποντι ε. 33. ἐμέσης B:
 ἐμέσης ε. 37. καθιζήσαντα ε.

b. 8. τοῦ ego addidi. 9. ὑπάρχουσε ε. 11. τὸν λίθον B et corr A: τῶν λίθων ε. 15. ἀνεδίδασεν A.
 19. ἀφίει — ἐρμήνευσιν ε. 23. χρῆμα ε. 27. τὸν δὲ βαίτυλον B. 29. τοῖς A: καὶ τοῖς ε. post ἄλλοις mg A:
 περὶ τοιοῦτου δαιμονίου ἤκουσα καὶ ἐν Ἑλλάδι παρὰ τῶν ἰγχορίων ἐν τοῖς τοῦ Παρνασοῦ μέρεσιν ἐμφανισθέντων· περὶ οὗ
 καὶ ἑτέρα τινα παραδοξότερα ἔλεγον, σιωπῆς ἕξια μᾶλλον ἢ ἀφηγήσεως. 31. ἀφίει om C. ἀνέβλεπεν ε. 32. ὁρῶν-
 των B. 33. φησὶν B: φασὶν ε. 37. ἀνατέλλει ε. 38. ἀλούς] ἄλλως B. 39. ὦν A: ἦν ε.

ὧν τῶν πληκτικῶν τούτων καὶ ἀνιάτων πραγμάτων.

ἡ ἀναβολὴ μακροτέρα αὐτῷ γέγονε τῶν τε εἰς Κα-
ρίαν καὶ τῶν Ἀθήνας σπευδασῶν ἐλπίδων. καὶ

πρὸς θεῶν λιπαρήσεις ἔρχομαι. τῷ Κυλληνίᾳ βλα-
κείοντος καὶ τὰ πράγματα ἀναβάλλοντος ἐδὲν ἦντεν ὁ
Ἰσίδωρος. ἔφεισάμενος τῷ πολυτελεσάτῃ τῷ ὄντι

δαπανήματος, τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν εἰπόντα σοφόν.

ὁρῶν δὲ ἐμᾶντὸν τῷ θεῷ φωτὶ περιρρέομενον, πῶς
οἷσι σφόδρα τὴν ψυχὴν ἐτανυσκόμην; ἐκμανῆς

γενόμενος, ἀνελὼν τὸν πέλεκυν, ἀποτέμνει τὴν αὐτὸς
ἑαυτῷ παιδοσπόρον φύσιν. καὶ ἐγὼ ταῦτα ἀπήγ-
γειλα τῷ Ἰσιδώρῳ σοφὴν τε καὶ ἔνθεον αἰὲ προτεί-
νοντι πρὸς τὴν μύθας τὴν ἱερὴν ἀκοήν. οἰηθέντα

περὶ τῷ σώματι κινδυνεύειν. ἀλλὰ τῷτο μὲν τῆς
ἰδιώτιδος ἄρα δαίμα προαιρέσεως. ὀλίγα ἀντὶ

πολλῶν ἀποδιδόντι χαρίσια. ἐνανυτολόμεθα πρὸς
τὴν Σάμον. τὸ σῶμα δ' ἐφυσᾶτο, κάτωθεν ἀρξά-
μενον ἀπὸ τῶν ποδῶν ἕως ἡδὴ τῶν βεβώνων καὶ τῆς

αἰδῆς. κατεκοιμήθη ἐπὶ τῆς νεώς, καὶ πῶς ἀφρο-
δισιάζομαι τοῖς ὀνείρασι. κρήδεμνον, φωσώνιον,

ὀράριον, ὃ' προσώπῃ ἐκμαγεῖον, ἡμιτύβιον. εἰς
568b II. τοσούτον γ' ἀκηκόαμεν φιλοσοφίαν καταφρονηθεῖσαν

ἐδὲ πώποτε Ἀθήρησιν, ὅσον ἐωράκαμεν ἀτιμαζομένην
1065R. ἐπὶ Ἡγίᾳ. ὁ δὲ Ἀρχιάδας τὸ μὲν ὅλον τῷ πατρὸς

ἐκ ὀλίγου ἦν διαφέρων καὶ πολλῶν ἄλλων εἰς ἀρετήν,

τὰ δὲ εἰς φιλοσοφίαν ἄγοντα παρειμένος, ἅτε πρὸς
ταῦτα ἀνάγωγος ὢν διὰ τὴν ἐκ ἀκολάκευτον πατροφᾶν

ἐσίαν, ἱερὰν δὲ ζωὴν προβεβλημένος, εἶπερ τις ἕτερος.

ὁ μὲν ἔν Εὐπειθίῳ εἰσηγέμενος μὲν ἐγένετο, τὰ δὲ
ἡδὴ ἐπισεσχυμένος εἰς ἰδιωτισμόν, ἡδὴ δὲ καὶ ἀτοπί-
30 τερων ἔχων ἢ κατ' ἰδιώτην. ἀφενὼν αὐτὸς τὸ σῶμα

καὶ ἐ πόρῳ τείνων θανάτῃ. ὁ δὲ πρὸς μὲν τὸ
παρὰντὶκα δεχερῶς ἤκουσε τῆς ἀπολογίας, ἅτε [δὴ]

μὴ κατ' ἐλπίδας αὐτῷ πραττούσης τῆς ἀγαθοειδοῦς
προαιρέσεως. τοιαῦτα πολλὰ λέγων τε καὶ ἐπάδων

35 ἔπεισε τὸν Ἰσίδωρον ὁ Μαρίνος δέξασθαι τὸ ψήγισμα
τῆς διαδοχῆς καὶ ἐψηγίσθαι διάδοχος ἐπ' ἀξιώματι μάλ-
λον ἢ πράγματι τῆς Πλατωνικῆς ἐξηγήσεως. εἰ

δὲ θειότερον χρῆμα, ὥς σὺ φῆς ὦ Ἡγία, ἔλεγε πρὸς

αὐτὸν ὁ Ἰσίδωρος, ἡ ἱερατικὴ πραγματεία, φημὶ μὲν
τοῦτο καγὼ ἀλλὰ πρῶτον ἀνθρώπους γενέσθαι τοὺς

ἔσομένους θεὸς δεῖ. διὰ τῷτο καὶ ὁ Πλάτων ἔφη μὴ
ἐλθεῖν εἰς ἀνθρώπους μεῖζον ἀγαθὸν φιλοσοφίας. ἀλλὰ

5 τῷτο συμβέβηκε νῦν ἐπὶ ξυρῷ ἐξάναι ἐ τῆς ἀκμῆς, τῷ
δὲ ἐχάτῃ γήρως ὥς ἀληθῶς. ἐλάνθανε δὲ ἑαυτὸν

ἀνιάτα πράγματα καὶ πόρῳ μοχθηρίας προβεβηκότα
διορθώσασθαι ἐπιχειρῶν ἦντε δὲ οὐδὲν ἐπὶ πλέον.

ἦρι δὲ ἀρχομένῳ, τῷ Μαρίνῳ τὸ σῶμα ἀπολιπόντος,
10 ἐβεβλέετο τὰς Ἀθήνας ἀπολιπεῖν ὁ Ἰσίδωρος. πα-

ρήναι δὲ Συριανὸν καὶ Ἡγίαν ὁ Ἰσίδωρος ὥς χρῶν
εἶη φιλοσοφίαν ὑπορρέσαν ἀνασώσασθαι.

ὅσα παρῆται χρῶν ταῖς ἐκλογαῖς συντετά-
χθαι καλλιέπειαν ἔχοντα.

διὰ μηχανῆς τινὸς ἀπόρος καὶ ἀνθρωπίνης ἐλπίδος
ἔξω καθεστηκίας ἐν ἀπορρήτοις τὰ ἀπόρρητα διαμη-

χανωμένους ὑπὲρ τε σφῶν αὐτῶν τῆς ἐρατίας ἐλπίδος
καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῆς ὕλης εὐθημο-

σύνης. ἀλλ' ἐντεῦθεν ποθεν ἀπὸ τῆς τρίτης καὶ
20 περιχοσμῆς γενέσεως ἀναδήσασθαι τὰ πείσματα τῆς ἀνα-

γωγῆς σωτηρίας. καὶ δὴ Σεβήρος, ἀνὴρ τῆς Ῥώμης
πατρίκιος, ἄλλα τε διηγείτο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνδιαί-

τόμενος, καὶ ὅτι λίθον ἐθεάσατο ἐν ᾧ σελήνης ἐγί-
νετο χήματα μεταμορφωμένης παντοῖα μὲν, ἄλλοτε δ'

25 ἄλλα πρὸς ἥλιον ἀνδρομένης καὶ μειγμένης ἐνόντα τῷ
λίθῳ καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον ὅθεν ἡ φήμη τὴν τοιούτης

λίθους καλεῖ συνοδίτας. καὶ ἡλίτην δὲ λίθον ἔλεγεν
ἑωρακέσθαι, ἐχ οἷον οἱ πολλοὶ ἐωράκαμεν, ἀκτῖνας δια-

φαίνοντα ἀπὸ τοῦ βάθους χρυσίτιδας, ἀλλὰ δίσκον
30 ἡλιοειδῆ κείμενον μέσον τῷ λίθου, σφαῖραν αὐτόθεν

πυρὸς ὥς ἰδεῖν ἀπ' αὐτῆς δὲ τὰς ἀκτῖνας ἐκθρόσκειν
ἕως ἐπὶ τὴν ἴνυν εἶναι γ' σφαιροειδῆ καὶ ὅλον τὸν

λίθον. ἰδεῖν δὲ καὶ σεληνίτην, ἐ τὸν ὕδατι τεγγόμενον,
35 "εἶτα ἐκφαίνοντα τὸν μηνίσκον, καὶ διὰ τῷτο ὕδρῳσε-

569H. ληνίτην καλέμενον, ἀλλὰ κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτῷ τρε-
πόμενον ὅτε καὶ ὅπως ἡ σελήνη τρέποιτο, θαυμάσιον

χρῆμα τῷτο γε φύσεως. τυφλῆς δὲ καὶ ἀσαφῆς
τῆς φήμης περιπλανωμένης. ὁ μὲν οὖν πλείστος

λόγος ἀπολωλέναι τὸν Αἰγύπτιον, διεσφέρετο δὲ ὁμῶς

a. 1. πληκτικῶν A: πολιτικῶν ε. 2. τε A: τότε ε. 4. τοῦ A: καὶ τοῦ ε. 6. οὐ add A. 9. malim ἐγ-
νυσκόμην. 12. αἰὲ om B. 14. τὸ σῶμα ε. κινδυνεύειν. ἀλλὰ τούτῳ B. 15. ἄρα δαίμα A: παράδειγμα ε.
20. κρήδεμνον — 21. ἡμιτύβιον om B. 21. ὃ' AC: τοῦ ε. τὸ ὃ' οἶμαι ὥρατον ἢ ἱερὸν δεῖν ἀναγινώσκεισθαι Maxi-
mus Margunius. ἡμιτύβιον] ἢ τύμβιον A. 24. cf. Suidas v. Ἀρχιάδας et Εὐπειθίος et Ἡγίας: unde Leichius p. XX
ὁ δὲ Ἡγίας τὸ μὲν ὅλον τοῦ πατρὸς Ἀρχιάδου οὐκ. 25. πολλῶν ἄλλων] τῶν πολλῶν Suidas v. Εὐπειθίος. 30. δι']
δέ τι id. 33. δὴ om AC.
b. 7. ἀνιάτα] ἀνω τὰ A. προβεβηκότα om B. 8. ἦντε B: ἦντε ε. ἐπὶ add A. 13. παρῆται B.
22. συνδιαιτόμενος A, ἐνδιαιτόμενος B: συνδιαιτούμενος ε. 27. συνοδίτας] cf. Boissonad. Marin. p. 90.

καὶ σωτηρίας τις ἄγγελος φήμη. καὶ τάχα ἂν ἦδε ἡ πάθη ἀπροαίρετος ἂν εἴη, καὶ διὰ τῆτο συμβαίνει ἂν ἴσως καὶ ταῖς ἀκηράτοις. τὰ βέλτερα παραι-
νῶν, καὶ παροξύνων τῷ λόγῳ τοὺς ἐν τῷ ἔργῳ βλα-
κεύοντας. ὅτι τριῶν ὄντων εἰδῶν τῆς ψυχῆς τριττὴ 5
1068B. καὶ ἡ πολιτεία, καὶ ἔχει μὲν ἐκάστη τὰς τρεῖς, "ἀλλ' ἐνὶ διαμορφῆται καὶ ὀνομάζεται τῷ ἐπικρατῆντι. καὶ λόγῳ μὲν ἰσότητι, ὡς ὁ ἐπὶ Κρόνῳ βίος, ἡ λεγομένη χρυσή γενεά, ἢ τὸ θεῶν ἀρχίσπορον γένος, οἷα ἐν γήματι μύθου σεμνύνουσιν οἱ ἐν τῷ τρίποδι τῆς Μίσης κα- 10
θήμενοι ποιηταί. θυμῷ δὲ διανοημένην πολιτείαν τὴν ἐπὶ πολέμῳ καὶ μάχῃ, καὶ ὡς ἐπίπαν φάναι, τὴν περὶ πρωτείων καὶ δόξης ἀγωνιζομένην, οἷαν γενέσθαι τὴν ἐπὶ τῆς ἰσορίας ἐκάστοτε θρονημένην ἀκόσμεν. ἐπιθυμία δὲ τὴν πανταχῇ διαφθέρουσαν καὶ ὑπὸ τρυφῆς ἀκολά- 15
σον διεφθαρμένην, ταπεινὰ καὶ γυναικεῖα φρονέσαν, δειλίαν σένοικον καὶ ἐν πάσῃ ὑνείῃ καλινδομένην, φιλοχρήμονα, μικροπρεπῆ, δουλεύειν ἀσφαλῶς θέ-
λεσαν, οἷα τῶν ἐν τῇ νῦν γενέσει πολιτενομένων ἡ ζωή. προθυμότητος εἰς ἀποδημίαν ἢ τὴν μάταιον 20
καὶ τρυφῶσαν, εἰς ἀνθρώπινα οἰκοδομήματα καὶ μεγέθη καὶ κάλλη πόλεων διαχαίνουσαν. ἀλλ' εἴ πᾶσι θαν-
μασὸν ἀκήκοεν ἢ ἱεροπρεπές, ἀφανές ἢ φανόν, αὐ-
τόπτης ἢ βέλετο γενέσθαι τῷ θαύματος. αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν ἐν ταῖς ἱεραῖς εὐχαῖς πρὸς ὅλον τὸ θεῖον 25
πέλαγος ἔλεγε, τὰ μὲν πρῶτα συναγειρομένην ἀπὸ τῷ σώματος εἰς ἐαυτήν, αὐτὴς δὲ ἐξισταμένην τῶν ἰδίων ἡθῶν καὶ ἀναχωρεῖσάν ἀπὸ τῶν λογικῶν ἐν-
νοιῶν ἐπὶ τὰς τῷ νῷ συγγενεῖς, ἐκ δ' αὐτῶν ἐν-
θεσιῶσαν καὶ παραλλάττουσαν εἰς ἀήθη τινὰ γαλήνην 30
θεοπρεπῆ καὶ ἔκ ἀνθρωπίνην. τῆτον ἐπαινῶν Ἰσι-
δωρος ὁ φιλόσοφος κατὰ εἶδος εἶχε. μετριώτερα γὰρ πειθῶ καὶ παραινεσις τῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων λόγων τοῖς πολλοῖς ἢ ἀπὸ τῆς ἰσορίας, καὶ μᾶλλον τῆς πα-
λαιότερας ἢ ἀπὸ τῆς νεωτέρας καὶ τοῖς ἀκροωμένοις 35
φέρουσα τι γνωριμώτερον. οἱ δὲ καὶ ἐν τοῖς Αἰ-
γυπτίοις φιλοσοφήμασι τὸν Ἰσιδωρον συνεργὸν καὶ συγχρηγέτην παρελάμβανον τῆς ἐν βυθῷ κεχυμέ-
νης ὡς ἀληθῶς ἱερᾶς ἀληθείας· καὶ πολλαχῇ φῶς ἀνῆπτεν αὐτοῖς ἐν ταῖς ζητήσεσι τῆς ἀρχαιοτρόπου 40
σοφίας. τὸ δὲ σύμπαν αὐτῷ τῆς εὐπορίας ἐκ ἀπὸ βιβλίων καὶ δοξασμάτων ἐπορίζετο ἀλλοτριῶν διὰ μνήμης, ἀλλ' ἔξιν τινὰ βεβαίαν καὶ πάμπορον ἀλη-
θείας τῆς γε τοιαύτης ἀπ' ἀρχῆς ἐκτίσαστο. καὶ 570H.
δύσετο τοῖς ἀνθρώποις, ἅτε ἢ δυναμένοις αὐτὰ φε-
ρειν τὴν θεῖαν ἀνατολήν. ἡναγκάζετο ἐπιμελεῖσθαι τῆς τῶν παιδῶν εὐαγωγίας. καὶ μὴν καὶ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσιν ἐνδέξεσθαι τῷ λόγῳ ἢ ὥστε ἐξηγεῖσθαι τὰ δοκῶντα ἀποχρώντως. ἢ μὴν ἔδ' ἐνταῦθα ἀβοήθη-
τος ἦν ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἄλλης μελέτης, ἀλλὰ 10
κατεβάλλετο μὲν σπεδὴν πρὸς τὴν σαφήνειαν, τὴν δὲ τῶν ὀνομάτων εὐρυθυμίαν ἀφίεις ἐτέροις πρὸς ἐπίδειξιν εἶχετο τῶν πραγμάτων, ἢ λόγῳ τὸ πλέον ἢ νοήσεσι φθεγγόμενος, ἔδὲ νοήσεσι μᾶλλον ἢ τὰς ἑστίας αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἄγων εἰς φῶς. τὴν περὶ τὸ θεῖον ἀγριεύουσαν θέμιν. εὐφραίνεται δὲ ὁρῶν τὸν Πρόκλον ὁ Ἰσιδωρος αἰδοῦν τε ἅμα καὶ δεινὸν ἰδεῖν, αὐτὸ δοκῶν ἐκεῖ ὁρᾶν τὸ φιλοσοφίας τῷ ὄντι πρόσωπον. ἐπεὶ καὶ ὁ Πρόκλος ἐθαύμαζε 20
τῷ Ἰσιδῶρι τὸ εἶδος ὡς ἐνθεον καὶ πλήρες εἶσω φι-
λοσόφου ζωῆς. ὁ δὲ Σαλούστιος οὐκέτι τῷ δικα-
νικῷ ἀλλ' ἤδη τῷ σοφιστικῷ βίῳ προσεῖχε τὸν νοῦν. ἐξέμαθε δὲ καὶ τὰς δημοσίας ἅπαντας τὰ Δημοθέ-
ως λόγους. καὶ δὴ λέγειν ἦν ἱκανός, οὐ τοὺς νέους 25
μιμούμενος σοφιστὰς, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀρχαῖον τόνον τῆς λογογραφίας ἀμιλλώμενος. ἀμέλει καὶ ἔγραψε λόγους οὐ πολὺ τι ἐκείνων λειπομένους. "ἀνν-1069R.
πόδετος περιῶν τὴν οἰκωμένην, ὡς φάναι λόγον, ἅπασαν. ὅτι τὰ ἔδη καὶ ἐπὶ αὐτῶν λαμβάνει τῶν 30
τεμενῶν, τάττετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγαλμάτων λέγετο δὲ ἔδος καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ νεώ. ὄναρ μὲν μυριάκις παρὴν ὡς φάναι τὸ ἔπος, ἅπασι δὲ καὶ ἔπαρ ἐφάνη τὸ φάσμα. περιορώμενον τὸν ἀνθρώπον ἐντὶ τῷ ἐμβλέπον ἀκριβῶς, ἐπισκοπᾶν, ἐναντίως τῆς τῶν πολ-
λῶν χρήσεως. ἀκώλυτοι διέμενον ὑπὸ τῶν εἰωθό-
των κατὰ τὸ ἀνθρώπινον κωλυμάτων. ἔδειξεν ἔξιν 35
ἔτι τὸ θεῖον ἐκκεκωρημένος, ὅς ἐκ αἰ. θάναται αὐτῷ τῆς ἐνεργείας πάσης μὲν, ἐκ ἡκιστα δὲ τῆς κολαΐσεως τὰς ἀμαρτάνοντας. ἐκ ἂν ἀμάρτοι Πέσης ἀλη-
θοῦς, ἢ οὐκ ἂν ἀμάρτοι ἀληθείας ἱερᾶς. οἱ τῆς

α. 11. δὲ om A. 13. οἷον A. 14. ἐπιθυμία B. 17. ὑνεία A: κυβεία. 18. θελονσαν c. 23. ἀφα-
νές] ἢ ἀφανές A. φανερόν c. 33. τῆς A: τοῖς c. 38. συνελάμβανον B.
b. 6. θεῖαν] ἀληθείαν A. ἡναγκάζετο] εἶναι ἐκάζετο A. 11. κατεβάλλετο A. 14. φθεγγόμενος οὐδὲ νοήσεις
om A. 16. τῶν θεῶν A. 17. αἰδοῖον — δεινόν] αἰδοῖ — δεινῶ B. 18. ἐκείνον ὁρῶν A. 20. πλήρες
Suidas v. Εἶδος: πλήρης c. 24. νέους] νεωτέρους ἐκμιμούμενος Suidas v. Πῖνος, νεωτέρους ἐκμιμούμενος idem v.
Σαλούστιος οὗτος. 25. τόνον A: πόνον c. praestat Suidae πῖνον. 28. λόγῳ B. 32. ἔπαρ ἐφάνη A: ὑπερεφάνη c.
34. διεσκόπουν c. 36. τὸν ἀνθρώπον A.

ἀλλοφύλῃ δόξης ἑταῖροι καὶ σὺνῃσιῶται. καὶ πρὸς
φιλοσοφίαν ἐξήκοντο, καίτοι ἀρχὴν ἀτυχεύοντες εὐαγω-
γίας φιλοσόφου. καὶ τῇ εὐχῇ χρησάμενος εἰς τὴν
συνήθη καὶ ἀνθρωπίνην αἰσθησὶν ἀπὸ τῶν ἀλλοκότων
ὑψέων ἐπανήλθε. καὶ δὴ ἐξέδωκεν ἱκανομένῳ τῷ 5
τῷ γάμῳ καιρῷ. ἀλλὰ καὶ τριβωνα περιβαλὼν
φιλοσοφίας, ὡς φιλόσοφον, τὴν νύμφην. τῆς περὶ
τὰ θεῖα διατριβῆς θρησκείας, ὅση τε ῥητὴ καὶ ὅση
ἀπόρρητος. ἐδ' εἰς Ἀφροδισιάδα μετεχώρησε πα-
ράκλητος. ἄπαιδα βίον τῇ γυναικὶ συμβεβίωκεν. 10
ὁ δὲ Πάριος φιλοσοφῶν μὲν, ἐκδεδιητημένος δὲ τὰς
ἐπογαστρίδας ἡδονάς, οὐκ ἔτιχε Πρόκλου διδασκάλου.
πεπεῖσθαι ἔλεγε πολυχρονιώτερόν οἱ γενέσθαι τὸν μετὰ
τῷ σώματι βίον διὰ τὴν δεξιότητα τῆς γυναικός. καὶ
ταῦτα ἔλεγε οὐ χάριν ὁμολογῶν, ὡς ἂν τῷ δόξειεν, 15
571 H. ἀλλὰ δυσχεραίνων πρὸς τὴν ἐν σώματι διατριβήν, καὶ
εἰς ἐκείνην ἀναγέρων, ὅσα γε εἰς ἀνθρώπον, τὴν τῷ
θανάτῳ ἀναβολήν. καὶ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὴν
εὐαγωγίαν, καὶ συνήδετο. κατελέσας τῷ γάμῳ τὰς
πρώτας ἐλπίδας ὁ θεὸς ἐδίδε σύμβολον τῆς ἐσομένης 20
γονῆς καὶ τὴν γαμετήν λοιπὸν ἑώρα ἐπίτεκα ἔσαν ὁ
ἀνὴρ. καὶ ἐδὲν ἐμποδὼν πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν τῷ
Ἀσκληπιοδότῳ ὁ σκότος ἐγένετο. διηγείτο δὲ ἄλλα
τε ὧν ἀκήκοε, καὶ δὴ καὶ τῆς αὐτῆς ὑψέως ἐκ ὀλίγα
θαύματος ἄξια. ἡ δ' ἄγνωστος φωνὴ ὅτε εἶπεν τὴν 25
ταῦν ἀνακωχάζειν ἐκέλευε. τῷ ὁμιμακῶς τῆς αὐ-
τοψίας καὶ ἀκοῆς ἅμα. καὶ διετέλεσεν ἄχρι θα-
νάτου ἀμειγῆς παντὸς σώματος. οὐδ' ἔστιν ὅστις ἐσυκο-
φάντησεν αὐτὸν ἐπὶ τοιαύταις διαβολαῖς, οὐδὲ τῶν
ἐχθρίων. ὁ δὲ Μαρτῖνος τῷ ἀτόνῳ τῆς φύσεως 30
ἐδὲ τῷ Παρμενίδῃ τὴν ὑπεραίρωσαν ἐξήγησιν τῆ δι-
δασκάλας ἠνεγκεν, ἐπὶ τὰ εἶδη δὲ τὴν θεωρίαν κατή-
γαγεν ἀπὸ τῶν ὑπερβαίων ἐνάδων, ταῖς Φόρμου καὶ
Γαληνῆ τὸ πλεον ἐννοίας ἐπισπώμενος ἢ ταῖς ἀκη-
ράτοις ἐπιβολαῖς τῶν μακαρίων ἀνδρῶν. ἐθερά- 35
πενε τὰ δίκαια καὶ φιλοσοφία πρέποντα, ἀλλ' ἐ τὸν
θῶπα τρόπον καὶ βάνανσον. διὰ τὴν ψάσιν ὁ Μα-
ρτῖνος ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐπίδανρον ἀνεχώρησε, τὰς ἄχρι
τῷ σώματι ἐκβαίνοντας ἐπιβελάς ὑφορώμενος. ὁ
δὲ Μαρτῖνος, καὶ αὐτὸς ὁ Πρόκλος, ἐ τῇ ἑτέρᾳ μόνον 40
ἀλλ' ἀμφοῖν τοῖν χερσὶν τῷ Ἰσιδώρῳ περιείχοντο. 1
δὲ Πρόκλος ὁρῶν αὐτῷ τὴν προθυμίαν ἀτρούτον ἔσαν
καὶ τὴν φιλομάθειαν ἀκόρετον, πηγὰς λόγων εἰς τὴν
ἐκείνου ψυχὴν ἀφίεις ἱερῶν τε καὶ φιλοσόφων, γαννύ-
μενος αὐτῷ διετέλει πλατεῖαν ὑπέχοντι καὶ ἀοιήκοον
τὴν τῆς διανοίας ὑποδοχὴν. εἶξε δεδιῶς τὴν ἐκα-
τέρᾳ ἐπιτίμησιν καὶ ἅμα λύπην ἀγανακτῶσαν. ἔσει-
σεν ὑπερφυῖ τινὰ σεισμὸν καὶ ἐ φύσεως ἔκγονον. ἦν
ἄρα τις Ἀττικὴ γυνή, πολλὰς εἰδυῖα μηχανὰς εἰς "πει- 1072 R
θῶ, ὡς διέδειξεν. ἐ μὲν χερσὶ δωροῦμενος ἀλλ'
ἀμφοῖν, κατὰ τὴν παροιμίαν. τοιοῦτος ἦν τό τε
σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ὥστε καταπληγνύναι τῇ συννοίᾳ
τὰς ἐντυγχάνοντας, ἥνικα καιρὸς ἦν σεμνότητος καὶ
ἐμβριθεσέων ἡθῶν τε καὶ λόγων· χαρίεις δ' αὐτὸς
τὸς χαρίεντας. ἀντὶ γὰρ φιλοσοφίας καὶ ἀπραγμο-
σύνης εὐδαίμονος εἰς πολιτείαν ἑαυτὸν καὶ εἰς ἀρχὰς
ἐξέωσε φέρον. φύσει δὲ ὦν φιλόνομικος καὶ ἀήττητος
ἐφ' ὃ τι ἂν ὁρμήσειε, καὶ φιλόδοξος ὡς οὐκ οἶδ' εἰ
ἕτερος ἐπὶ τιμίῳ ἔργοις τε καὶ λόγοις καὶ τὴν ἀρετὴν
εἰς τὸ ἔξω προάγει τῆς ψυχῆς, προσκορυστικὸς αἰεὶ καὶ
ἀμιλλητικὸς πρὸς τὸς ὑπερέχοντας ἦν. ἡβούλετο
δὲ μόνον ἀξιωθῆναι ὁ δέόμενος τῆς τὸν ἄρχοντα προσ-
κυνέσεως ἐντεῦσθεν. οἱ δὲ πλείστοι ὠρῶντο πρὸς
τὰ ἀρχαῖα ταῖς ἐλπίσιν. ὄργανον ὁ Παμπρόπιος
ἐπιτίθειον τῆς πρὸς τὸ κάλλιον ἀντιπνεύσεως ἀνάγκης
ἦν. κατὰ τὸν ἱκνέμενον χρόνον, ἀντὶ τῆς κατὰ τὸν
ἐπιόντα. "ὅτι τὸς κατὰ τῆς ἱερῆς ἡμῶν καὶ ἀκα- 572 H.
ταλῶτε πίσεως ἐπιλυτήσαντας ὁ Δαμάσκιος ἀριθμέ-
μενος, καὶ ἄκων (ὡς ἔοικε) καὶ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἐνά-
ρειαν ἀληθείας βιαζόμενος τάδε ἀναγράφει. ἐπεχεί-
ρησε μὲν γὰρ καὶ Ἰβλιανὸς ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ἐτέων ἐκ
ἐπέβη πισύρων, ἐπεχείρησε δὲ χρόνοις ὕπερον καὶ Ἀέ-
κιος, ἀνὴρ ἐν Βυζαντίῳ τὴν στρατηγίδα ἀρχὴν ὑπὸ βα-
σιλεῖ Θεοδοσίῳ κοσμῶν, ὃς πειραθεὶς τὸν βασιλεῖα ἀνε-
λεῖν εἶσω τῶν βασιλείων παρῆλθε, καὶ τοῖς θελήσας
ἐξελεύσαι τῷ κολεῷ τὸ ξίφος ἀπετρέπετο καταπεπλη-
γμένος· ἑώρα γὰρ ἐξαίφνης γυναῖκα μεγάλην καὶ βλο-
συρὰν περιπτυσσομένην κατὰ νώτων τὸν Θεοδοσίον.
μετὰ ταῦτα ὁ μέγας τῆς ἑω στρατηλάτης ἐπεχείρησεν,
ἀλλ' ἐπεχέθη βίαιον εὐρύμενος θάνατον· ἀπὸ γὰρ τῆ

α. 1. πρὸς] εἰς A. 5. ἱκανομένῳ γ. 6. φιλοσοφίας περιβαλὼν γ. 9. οὐδ' A: ο δ' γ. παρακληθεὶς A.
11. cf. Suidas v. Πάριος Ἀντιοχεύς. 23. ἐγένετο A. 26. τοῦ — 30. ἐχθρίων om B. ὁμακῶς γ. 30. μαρτιανός A.
33. ἐνάδων] ἐν ἔδου B et corr A. 35. ἐθεράπευε] cf. Suidas v. Ὠπες.
b. 1. τῶν B. 10. διέδιδασκεν γ. οὐ μὲν] Suidam v. Θεωγένης confert Leichius p. XXI. 11. τό τε add A.
12. καταπληγνύναι B, καταπληγνύναι A, καταπληγνύναι γ. 14. αὐ A: ἦν γ. 18. εἰ add Leichius. 19. ἐπὶ τιμίῳ] ἐπιτίμῳ A: ἐπιτίμῳ γ. 23. οἱ δὲ — ἐλλοῖον om B. 29. ὡς ἔοικε om A. ἐνέργειαν γ. 31. καὶ om A. οὐκ
a correctore habent AB. 33. ἄρχειν γ. 36. κολεῶ γ. 38. νώτου γ. τὸν om A.

ἵππε πεσόντων καὶ τὸ σκέλος κακῶς διατεθεὶς ἐτελεύτησε
τὸν βίον. εἶτα Σεβηριανός, φησὶν, ὁ πολίτης ἡμῶν ἐν
τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις μετὰ καὶ ἄλλων συχνῶν ἀλλ'
ὀλίγῃ δὲ θανάτῳ ἐξημιώθη δι' ἀπιστίαν τῶν συνει-
δότων, ἄλλων τε ἴσως, καὶ Ἐρμενερίχου τῷ Ἀσπερος 5
παιδὸς ἐξαπόντος τὴν συνωμοσίαν τῷ Ζήνωνι. πρὸς
οἷς Μάρσος καὶ Ἰλλης· ὧν ὁ μὲν Μάρσος ἐν αὐτῇ
τῇ ἐπαναστάσει νόσῳ τέθνηκεν, ὁ δὲ Ἰλλης συλληφθεὶς
ξίφει τὸν βίον κατέσχευεν. ἀκοντίζει τὴν κεφαλὴν
εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, ἀνῶθεν ἀπὸ τῆς πέ- 10
τρας ἀποδισκεύσας. ὁ δὲ Ἀμμωνίος αἰχροκερδὴς
ὧν καὶ πάντα ὁρῶν εἰς χρηματισμὸν ὄντιναεν, ὁμο-
λογίας τίθεται πρὸς τὸν ἐπισκοποῦντα τὸ τηρικαῦτα
τὴν κρατῆσαν δόξαν. γορμαία ἔκειτο παντοδαπῶν
βιβλίων. ὅταν ἀφροδισιάζῃ ἐπὶ παιδοποιίᾳ πολί- 15
τικῇ. λόγους, φησὶν ὁ συγγραφεὺς, ἐπεδεικνύμεν
πρότερον, τὸν ἐπὶ ῥητορικῇ τρίβωνα περιθέμενος, ὥς
ἦν καὶ τρίβων ῥητορικός, ὥς καὶ φιλόσοφος. πεφύ-
κασιν δὲ ἄνθρωποι τῇ μισοπράγματι ζωῇ τὴν ἀρετὴν
ἐπιφημιζέιν, ἔχ' ἔτι καὶ κατὰ γὰρ τὴν ἐμὴν κρίσιν. 20
ἢ γὰρ ἐν μέσῃ τῇ πολιτείᾳ διὰ τῶν πολιτικῶν ἔργων
τε καὶ λόγων ἀνασχετομένη ἀρετὴ γυμνάζει τε τὴν ψυ-
χὴν πρὸς τὸ ἐδιδόμενον, καὶ βεβαίως μᾶλλον ἐπὶ
τῆς πέρας, ὅσον αὐτῆς ἐγίεν τε καὶ ὁλόκληρον· ὅσον
δὲ κίβδηλον καὶ ἐπίπλεον ἐμνηστεύει ταῖς ἀνθρωπί- 25
ναις ζωαῖς, τῷ πᾶν διελέγχεται καὶ ἐτοιμότερον κα-
θίσταται πρὸς διόρθωσιν. τὸ δὲ ἀγαθοεργόν τε καὶ
ὠφελητικὸν ὅσον ἐστὶν ἐν τοῖς πολιτεύμασιν! τὸ δὲ θαρ-
ράλεον καὶ βέβαιον ἡλικόν! τοιγαρὶν οἱ ἐν γωνίᾳ κα-
1073R. θήμενοι λόγοι, "καὶ πολλὰ φιλοσοφοῦντες εὖ μάλα 30
σεμνῶς περὶ δικαίου καὶ σωφροσύνης, ἐκβαίνειν ἐπὶ
ταῖς πράξεσιν ἀναγκαζόμενοι δεινὰ ἀχημονέσιν. εἰς
Ἀθήνας καὶ Πρόκλον ἀπαίρει ἐπὶ διακρατέμενον ἐν
τῷ σώματι. σεμνὸς ὧν ἄμα καὶ εὐμόλιος ὁ Ἀγά-
573H. πιος, τὴν τε ἀρχαίαν γλῶτταν ὑπὲρ "τὸν ἰδιώτην με- 35
λειτήσας, ἐπέσχευεν εἰς αὐτὸν τὰς ἐν Βυζαντίῳ ἀν-
θρώπους, θαῦμα δὲ αὐτῷ παρέχετο καὶ ἐν Ἀλεξαν-
δρείᾳ τοῖς λογισμωτέροις· ὥρμητο γὰρ ἀπὸ πάσης τῆς
παιδείας, ζητητικὸς τε καὶ κριτικὸς ἠβέλετο εἶναι γραμ-
ματικῶν τε καὶ ῥητορικῶν, καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, ἐδόκει
τετραγώνος εἶναι καὶ ἦν τὴν σοφίαν. καὶ εἰς κλέος
ὁ Γέσιος μέγα ἀνέβη, ὁ μόνον ἱατρικῆς εἵνεκα παρα-
σκευῆς, τῆς τε διδασκαλικῆς καὶ τῆς ἐργατικῆς, ἀλλὰ
καὶ τῆς ἄλλης πάσης παιδείας. διαλεκτικαῖς συν-
σίσαις ἀρδόμενος τὴν ψυχὴν. ὅτι ἀγαγομένη Ἰσι-
δώρῳ Δόμνῳ γυναικὶ τίκτεται αὐτῷ παῖς ἐξ αὐτῆς·
Πρόκλον τὸ παιδίον ἐπωνόμασε. καὶ ἡ Δόμνα ἐπὶ γὰρ
τῷ τόκῳ πέμπτη ἕξερτον ἡμέρᾳ ἀποθνήσκει, κακῶς θη-
ρίσ καὶ πικρῶ συνοικεῖς ἐλευθερώσασα τὸν φιλόσοφον
ἐαυτῆς. ὅτι ὁ ἐν Βηρυτῷ, φησὶν, Ἀσκληπιδὸς ἔκ-
ἔξιν Ἑλλήν ἐδὲ Αἰγύπτιος, ἀλλὰ τις ἐπιχώριος Φοῖ-
νιξ. Σαδύκῳ γὰρ ἐγένοντο παῖδες, ἔς Διοσκόρους ἐρ-
μηνεύσει καὶ Καβείρου. ὄγδοος δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ-
τοις ὁ Ἑσμουρος, ὃν Ἀσκληπιδὸν ἐρμηνεύουσιν. οὗτος
κάλλιστος ὧν θέν καὶ νεανίας ἰδεῖν ἀξιάγαστος, ἐρώ-
μενος γέγονεν, ὥς φησὶν ὁ μῦθος, Ἀστρονόμης Θεοῦ
Φοινίσσης, μητρὸς Θεῶν. εἰσθώς τε κυνηγετεῖν ἐν
ταῖςδε ταῖς νάπαις, ἐπειδὴ ἐθεάσατο τὴν θεὸν αὐτὸν
ἐκκυνηγετῆσαν καὶ φεύγοντα ἐπιδιώκωσαν καὶ ἤδη κα-
ταληψομένην, ἀποτέμνει πελέκει τὴν αὐτὸς αὐτῷ παι-
δοσπόρον γένει. ἡ δὲ τῷ πάθει περιαλγήσασα, καὶ
Παῖνα καλέσασα, τὸν νεανίσκον, τῇ τε ζωογόνῳ θέρ-
μῃ ἀναζωπυρήσασα θεὸν ἐποίησεν, Ἑσμουρον ὑπὸ
Φοινίκων ὀνομασμένον ἐπὶ τῇ θέρμῃ τῆς ζωῆς. οἱ
δὲ τὸν Ἑσμουρον ὄγδοον ἀξιοῦσιν ἐρμηνεύειν ὅτι
ὄγδοος ἦν τῷ Σαδύκῳ παῖς. ἐν σκότῳ διωλυγίῳ
πολὺ φῶς ἀνάψας. τῷτον ἀπεδέξαντο τῷ νεανί-
σκῳ τὸν λόγον καὶ ἡγάθησαν οἱ ἀμφὶ τὸν Μαρῖνον,
πῶς οἱ σφόδρα; οὐπω ἐξεθρόνισεν τὰ δύσκολα
τῆς ὑποθέσεως. ἐμὲ δὲ ἐπεσπάσατο ἡ ῥήμη τῷ
λόγῳ πρὸς τὰ μετὰ ταῦτα ἐκβεβηκότα ποιήσασθαι τὴν
ἐκβολήν, ἐπακολουθήσαντα παρίοντι τῷ βίῳ τῶν δια-
δόχων, οὓς εἴλετο Πρόκλος. ὁ δὲ καὶ παράδοξον
ἀκοῦσαι, μετὰ σεμνότητος εὐγενὲς καὶ βεβαίως ἐφαί-
νετο τοῖς παροῦσι χαρίεις, τὰ μὲν πολλὰ σπευδῶν
εἰς τὸ κοινὸν τοῖς ἀκούουσιν ὄφελος, ἀντιὲς δὲ ἐνίοτε
τῷ παίζοντι τὴν σπευδὴν, καὶ σκώπτων εὐφυνὸς τοῖς
ἁμαρτάνοντας, ὥς ἐπικαλύπτειν τῷ γελοίῳ τὸν ἐλεγ-

a. 3. ἄλλων τινῶν συχνῶν γ. 5. ἔρμενερίχου A, ἔρμενερίχου C: Ἀρμενίχου γ. ἄσπερος B. 13. τὸ om A. 16. λό-
γοις γ. 19. δὲ] οἱ Suidas v. Μισοπράγμων, γὰρ οἱ v. Οὐλπιανὸς ἀδελφός. 20. κρίσιν om Suidas l. propius l.
23. ἐπὶ] ἀπὸ idem l. priore. 26. ἐτοιμότερον id. ib. 29. βέβαιον] ἰσχυρόν A. 30. λόγοι Suidas. 34. Ἀγάπιος] cf.
Suidas h. v. b. 3. εἵνεκα A: ἔνεκα γ. cum Suida v. Γέσιος. 5. ἀπάσης Suidas. 6. ἀναγαγομένη A.
8. πρόκλος B. ἐπωνόμασε] ἐπονομασθέν A. 9. τῷ add A. πέμπτην — ἡμέραν AB. 13. Διοσκόρους] cf.
Müller. Orchomen. p. 451. 21. ἐαυτοῦ A. 22. καὶ Παῖνα καλέσασα om A. Scaliger καὶ πόαις ἀνακαλέσασα. 23. τὸν
νεανίσκον post ἀναζωπυρήσασα ponit B. 29. καὶ προσηγάθησαν πῶς οἱ σφόδρα τὸν Πρόκλον Suidas v. Προσηγά-
σθησαν. 32. ἐκβεβηκότα C: ἐμβεβηκότα γ.

χον. εἰς ὕψος καὶ μῆκος οἷον θανμάσιον. ὥσε
τὰ ἀρχαῖα καὶ πρὸς τὸ μυθῶδες ἐκνευκῆκότα μηκέτι
ἄπισα εἶναι. καὶ ἦτι παρ' ἐμοὶ ὑποδοχὴν λα-
574 H. θάνεσαν. "ὁ δὲ Θεοσέβιος τὸν τῆς σωφροσύνης
δακτύλιον, ὃν ὁ Χαλδαῖος εἰσιὼν παραδίδωσι, τοῦ-
τον οὗτος κατασκευασάμενος, προσελθὼν τῇ γυναικὶ
ἔφη „πάλαι μὲν σοι ἐπιδέδωκα δακτύλιον ἀρμοσθῆναι
παιδεργεῖ συμβιώσεως· τὰ νῦν δὲ τῶτον ἐπιδίδωμί
1076 R. σοι σωφρονιστὴν, ἐπίκουρον παρεσόμενον "τῆς σώφρο-
νος οἰκονομίας." ἡ δὲ ἀσμένως ἐδέξατο, καὶ συνέζησε τῷ
ἀνδρὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἄνευ σωματικῆς κοινωνίας.
τῷ δὲ φυλακτῆρὶ τούτῳ τὸ δραστήριον ἔκ ἐπὶ τῇ
γαμετῇ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἑαυτῇ πάλαι εἰώθει μαρ-
τυρεῖν· καὶ γὰρ ὅτε νεώτερος ἦν, ὡμιολόγει καὶ αὐτὸς
ἀγωνιέσθαι τὸν παιδείας ἀγῶνα πρὸς τὰς γενεσιουργὰς
πολεμίας, τὰς τε ἔξωθεν ἐπιτιθεμένους καὶ τὰς ἐνδον
προδιδόντας. καταβοῶν δὲ τῶν αἰσθήσεων πα-
σῶν, μᾶλλον τῶν ἄλλων τῆς ἀπτικῆς κατεβόα· εἶναι
γὰρ αὐτὴν τῷ ὄντι χθονίαν καὶ ἀντίτυπον καὶ κατασπῶ-
σαν τὴν ψυχὴν εἰς τὸν τῆς γενέσεως ἀέναντον ὀχετόν.

243.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῶν ΙΜΕΡΙΟΥ τῆ σοφιστοῦ δια-
φοροὶ μελέται. τὰς ὡραιότερας δὲ τῶν αὐτῆς λόγων ἡ
ἐκλογὴ δρεπομένη τὴν τέτων ἐκδοσιν ἀποθησαυρίζει.

Ἐκ τοῦ ὑπερ Δημοσθένους Περιόδου.

ἐκ τῆς θεωρίας.

ὑποπτος μὲν καὶ σφαλερὰ παντὶ δῆμῳ τοιαύτη
συμβολή, καὶ ὁ μικρὰ λυπεῖσα πρὸς πειθῶ τὸν ἀκού-
οντα. ἀμφοτέρω γὰρ δημοτικοὶ καὶ πρὸς τὸ βέλτιον
ὑπειλημμένοι τυγχάνουσιν. οὐδὲ τοῖς γυμνοῖς χρῆ-
30 θαι τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ τοῖς δι' ἐμφάσεως τὸ βέλ-
λημα σημαίνουσιν.

ἐκ τῆς μελέτης αὐτὸ τὸ προοίμιον.

ᾧετο μὲν ὁ Ἀθηναῖος Φίλιππος δι' ἐνὸς τούτου
κρηρύματος οὐ Δημοσθένην μόνον ἀλλὰ καὶ πάντας
35 ὅμων ἀφαιρήσεσθαι τὰς δημαγωγὰς, ὅσοι μετ' ἐκείνου
δόντες ἑαυτοὺς τῇ πολιτείᾳ Φιλίππῳ μὲν ἄβατον τὴν
Ἀττικὴν, τῇ πόλει δὲ ἀκέραιον μέχρη νῦν τὴν ἐλευ-
θερίαν διετηρήσαμεν. δόξομεν γὰρ ἐκόντες ἤδη καὶ ἐκ
ἄκοιτες δυσχερεῖν τε καὶ ὑποβεβλήσθαι Φιλίππῳ.

ἐπὶ τὰς βαρβάρους ἐτράπετο πρότερον, καὶ τὴν ἐκεῖ
κενώσας ἤπειρον ἐπὶ τὰ καίρια μέρη λοιπὸν τῆς πό-
λεως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐφέρετο, πανταχόθεν ἡμῶς
περιστοιχιζόμενος κατὰ τὰς δεινὰς τῶν θηρατῶν, οἷ
5 τοσοῦτον φείδοντο τῶν θηρίων χρόνον, ὅσον ἔτι πα-
ρασκευάζοντο. ἐκίνησε δὲ ἡμῶς ἐδὲν ἐδὲ ἀντιλαβέσθαι
τῶν πραγμάτων ἠνάγκασεν, οὐ διορτυτομένη Πελο-
πόννησος, καὶ τὸ πτώμα τὸ Φωκικόν, ἐκ Εὐβοια μετὰ
τῶν τροπαίων τῶν Μηδικῶν τυραννεμένη, ἐκ Ἀρ-
καδία δουλεύεσα, οὐ τὰ Ἡλεῖα ἀτυχήματα· ἀλλὰ καὶ
Χερσόνησον περραζομένην ἐπείδομεν, καὶ τὸν Ἑλλή-
ποντον ἀλλοτριούμενον ὁρῶντες ἐμέλλομεν. τίς
γὰρ λοιμὸς ἢ σεισμὸς τοσαύτας πόλεις ἐκένωσεν ἢ το-
σαῦτα γένη ἀνθρώπων ἠφάνισε καὶ κατέδυσεν, ὅσα
Φίλιππος καὶ ὁ Φιλίππου χρόνος; οἶδε γὰρ ἀκριβῶς,
ὧν τε μηδέπω τυγχάνει, διὰ τῶτον ἀποσερβόμενος,
575 H. καὶ ὧν ἔχει μηδὲν ἂν λαβὼν, εἰ συμβελεύοντι Διμα-
σθένει τίς ἐπείθετο. ἐδὲ κατὰ τῶν πόλεων μόνον
δωροδοκεῖ ταῖς τῶν προδοτῶν ἐπηρεζόμενος γνώμας ὁ
Φίλιππος, ἐδὲ ἅθλα τῶν πατρίδων προτίθησιν, ἐδὲ
κατὰ τῶν δῆμων ὀπλίζει τὰς ἀλάστορας· ἀλλ' ἐπὶ
τὰς ῥήτορας, ἐπὶ τοὺς δημαγωγὰς μετενήνοχε τὸ
μηχάνημα. ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίον ἐορτὴν εἶναι καὶ
πανηγύριν ἐκείνην τὴν προῶν ἅπαντες ἐνομοθέτη-
25 σαν. τότε ἐκεῖνος παρανομεῖν ἐκ ἀπὸ ῥημάτων
ἀλλ' ἀπὸ τῆς φύσεως ἤρχετο. ἐπετίθει γὰρ θαλάττη
μὲν ἡπειρον, δι' ὁρῶν δὲ μέσων ἐναυτίλλετο, θα-
λάττη μὲν ὅσα γῆ, γῆ δὲ ὅσα θαλάττη χρώμενος.
καὶ τὰς τριήρεις ἀντὶ τῆς Ἀττικῆς μετοικίσασα,
καὶ πάντα ὅσα ἐν ἀνακτόροις, ἐπὶ τῆς θαλάττης ἡ
1077 R. πόλις ἐπραττεν. καὶ Μακεδόνες ἐπιπολάζουσι τοῖς
πράγμασιν, οἱ πρόθεν ἀγαπητῶς μετὰ τῶν φόρων σω-
ζόμενοι; παρρωσάμενοι δὲ τῆς ἀρχῆς τὴν ἡμετέ-
ραν πόλιν αὐτοὶ παρέδυσαν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην, ἐφ'
ἧς ἡμῶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον. τίς νόμος κατή-
γαγεν ἐπὶ θάλατταν Φίλιππον καὶ σοικεῖε μηδὲν αὐτῷ
διαφέροντος προσάψασθαι κατηνάγκασεν; ὅταν μὲν
γὰρ τὰ αὐτὰ κελεύουσιν ὁ τε νόμος καὶ ὁ τῶν πραγμάτων
καιρὸς, ἀμφοτέροις διὰ τὸ συμφέρον πείθομαι· ὅταν
40 δὲ ἕτερα μὲν ἢ χρεία ἕτερα δὲ οἱ νόμοι φράζωσι, πα-

α. 5. χυδαῖος γ. 9. ἐπὶκουρόν σοι παρὰ. γ. 12. τῇ add A. 15. ἀγωνιέσθαι] immo ἀγωνίζεσθαι. 16. ἐν-
δοθεν B. 20. ἀέναντος γ. 22. σοφιστοῦ — 24. ἀποθησαυρίζει AB et mg C: σοφιστοῦ μελετῶν γ. 35. δημοσθένη γ.
36. ἀφαιρηθήσεσθαι A. 38. τὴν ἐλευθερίαν ante ἀκέραιον ponit γ.
b. 7. διορτυτομένη B. 10. Ἡλεῖα A: εἰλή γ. 17. ἐν λαβὼν] ἀναλαβὼν A. 18. μόνων A. 29. μετοικί-
σασα VVernsdorfius: libri μετοικίσασα. 31. οὐ] οἱ B. 33. ἀρχῆς] τύχης A. 35. ἡς A: ἡν γ. νόμος A:
νόμων γ. 40. δὲ ante ἕτερα add A. φράζουσι γ.

ρεῖς ἀκείνῃ τῶν συλλαβῶν ἀκολουθεῖν τῷ συμφέροντι.

καὶ τίς ἐκ οἷδεν ὡς ἐκείνοι πάσαι τοῖς παρ' ἡμῶν νομοθέταις ἐβρόχῳ φράσαντες, καὶ πολλὰ χαίρειν Σόλωνι καὶ Δράκοντι καὶ τοῖς ἄλλοις εἰπόντες ἅπασιν, τὸ Μακεδονικὸν χρυσίον καὶ τὴν Φιλίππου γιλίαν νόμους 5 καὶ πατρίδα καὶ πολιτείαν καὶ πάντα τὰ τιμιώτατα νομίζουσι; σελίτην παρὰ τῷ θεῷ γινόμενον ἀντὶ τῆς ἐν σῆλῃ θριαμβευόμενον ὧν ἐτόλμησεν. ὑφορῶμαι Αἰσχίνην ταράττει γὰρ με τὸ δρῶμα τὸ Φωκικόν, ὅπερ ἐκ ἐπὶ σκηνῆς ἡμῖν ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀληθείας 10 αὐτῆς ὁ θαυμαστὸς οὗτος τριταγωνιστὴς ἐπεδείξατο.

ἀλλ' ὅμως καὶ τέτων ὅπως ἐχόντων, εἰρωνεύοντ' τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν Παισιέστρατον πολλάκις παραφέρουσι, καὶ ἐκ αἰχλύνονται νῦν μὲν εἰς δειλίαν καὶ μαλακίαν σκώπτοντες, νῦν δὲ μὴ τυραννήσῃ τῆς πόλεως δεδιό- 15 τεσ' ἢ πλείστον ἀλλήλων κεχώρισται. ὁ εἰς τοὺς ὅλους ἐκ τῆς Πειραιῶς ἐπὶ τὴν τυράννην ἀναγόμενος. φθείρουσι μὲν τὰ περὶ αὐτὴν τὴν πόλιν, Φιλίππῳ δὲ ὁδοποιῶσι τὰ πράγματα.

Ἐκ τῆς μελέτης ἢ Δημοσθένην εἰσάγει συμβου- 20 λεύοντα κατὰ γὰρ Αἰσχίνην, φήμης ὅτι εἴσῃσι ὅτι Αἰλέξανδρος τοὺς φυγάδας κατὰξαι.

ὄντος γὰρ ἑκατέρου δεινῶ, καὶ τῶ λυεῖν ψῆφον ἐκόν- 25 τας καὶ τῶ ταῦτα ὑπομεῖναι παρὰ γνώμην ἐξ ἐπιτάγματος, ἥττον ἐκόντας κακὸν τῶ λυεῖν ἄκοντας ὑπεί- ληφα. τὸ μὲν γὰρ ἐνδέχεται ποτε καὶ φιλανθρωπίας 576 II. δόξαν λαβεῖν οἱ δὲ ἑτέροις ὑπακούοντες τὴν μὲν αἰ- χλύνην αὐτῶν ποιοῦσι, τῶν δὲ προσεζώντων τὴν εὐ- κλειαν. κοινολογεῖται καὶ μετὰ βῆμα βασιλεύουσιν Αἰσχίνης, καὶ μετὰ Κτησιφῶντα καὶ τὴν φυγὴν τυ- 30 ράννης ἐπὶ περιεργάζετο. ἄνθρωπος τὴν ἐσίαν ὅλην ὑπερηγήσας τοῖς ὅλοις, καὶ τῇ φύσει φιλονεικῶν λοιπὸν ὅτι πολεμῖς μὴ κέκτητο. δι' ἐς ἥρθη το- σῶτος Φίλιππος, δι' ἐς ἔπεσε τὰ τῶν Ἑλλήνων φρο- νήματα παρ' ὧν σύμμαχοι, τόποι, καιροί, πᾶσα τῶν 35 μεγάλων κατορθωμάτων ἢ πρόφασις. ἀλλὰ τὸ μὲν Θηβῶν πάθος ὑπερεφώνει τοὺς Ἕλληνας. Αἰλέ- ξανδρος δὲ τὴν πόλιν καὶ μετὰ Θήβας ἤχυνετο. καίτοι γε εἶχε τι τότε τῇ πόλει καὶ μέμψατο ἡμεῖς γὰρ Θη- βαίων πεσόντων τὴν τελευτὴν ἀπεκλείσαμεν, ἵνα μὴ τοῖς 40 Θηβαίων θρήνοις ἀντιβοῶμεν τὸν ἱάκχον. ὥσπερ

γὰρ ἀγαθὸς φανέντος τῆ κομιζομένης τὴν χάριν μεθέξειν ἡ πόλις τὸ μέρος τῆς δόξης ἡμελλεν, ὅτι τῆς αἰχλύνης, εἰ πονηρὸς ἐξηλέγχετο. ἔτ' ἂν ἑτέρος γράφοντος 1080R. καὶ παρανομῆντος ἐσίγησα, ἀλλὰ προσδραμὼν ἂν

βήματι, τὸν Σόλωνα κεκραγώς, τὴν πολιτείαν ἐπιβου- 15 μενος, ἐ λίσσω τὴν νόμους, ἂν ἔφην, ἐδὲ δέχομαι φυ- γάδας ἐξ ἐπιτάγματος, ἐδὲ τῷ Φωκίῳ αὐθέντῃ κα- λεύοντος ἄλλῃ σπένδομαι. ἀλλ' ἔως ἂν ἔχω λιμένας, ἔως ἡλικίαν ἀκμάζουσιν, ἔως ἀριθμῶ τὰ τρόπαια, ἔως μία 20 γὰρ ἐκ Πειραιῶς ἐπὶ τριήρης ἀνάγετο, ἐ προέμει τὴν νόμους, ἐδὲ τῆς πολιτείας ἀφίσταμαι, ἐδὲ ποιῶ τὴν φή- μιν αὐτῆς τῆς πόλεως πόρθησιν, ἐδ' ὑποπτεύων τὰ παρὰ τῆς τύχης ἀμφίβολα φθάνω τὴν δολίαν αὐτὸς ἐκασίως αἰσθόμενος. κατίτω τοίνυν Αἰσχίνης Δημο- 25 σθένος ἀλλὰ μὴ Αἰλέξανδρος κελεύοντος. παρανομῆν- τος ῥήτορος, ἀλλὰ μὴ βασιλέως προστάτηντος. ὡς φυχὰς ἐλεέμενος, μὴ φοβερός ἡμῖν ὡς ἐκ προστάγμα- τος. Ἀθηναίων οἱ λόγοι, καὶ γνωρίζω τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ ῥήματος. ἡμεῖς γὰρ ἐξε οἱ πᾶσαν μὲν γῆν 30 πᾶσαν δὲ θάλασσαν τροπαίων ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς ἐλευθερίας πληρώσαντες. ἐπολέμει Ξέρξης, γῆν μεταποιῶν καὶ θάλατταν, ὅτι τὴν βῶλον καὶ τὸν κύαθον αἰτήσαντας τὸ βάρβαρον ἀντὶ τῆς ἐκκλη- σίας ἐδέχετο. ἀλλ' ἡ πόλις ἔμεινε τῶν σοικείων πλεον 35 ἀκίνητος. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν πραττομένων ἕκαστον, καὶ ταῦτόν εἶναι τῇ φύσει δοκῇ, ἀλλὰ τῇ προφάσει μερίζετο. οἷον τύπτει τις τὸν πλησίον. ἂν μὲν ἐν ἄθλοις, ἔχει νικήσας τὸν ἐσθάνον. ἂν δὲ τῆς ἀγωνίας ἐκτός, ὑπέχει τὸ τίμημα. ἐθρη- 40 νῶμεν ποτε πορθεμένης ὑπὸ τῶν τυράννων τῆς πό- λεως. ἀλλ' ἐκόντες αὐτὴν ὑπὲρ ἀνδραγαθίας τῷ περὶ τῶν Μήδων ἐδώκαμεν. ὁ μὴ Φιλίππῳ σπεισάμε- νος, μηδὲ μετὰ τὴν μεσῆν τῆς πονηρῆς τύχης Χαι- ρώνειαν. ἦν ἡμῖν ποτὲ πάτριον ἡγεῖσθαι τῆς Ἑλλά- 45 δος καὶ τοῖς τυράννοις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀνταγω- νίζεσθαι. ὅτις ὁ νόμος ἤρξατο μὲν ἀπὸ Μιλτιάδεος πρό- 577 H. 50 τερον, ἤκμασε δὲ ἐπὶ Θεμιστοκλέους, κατέβη δὲ εἰς Κί- μωνα, ἐφυλάχθη δὲ ὑπὸ Περικλέους, ἐθανμάθη δὲ ὑπὸ Ἀλκιβιάδου. ἐπ' ἐμῶ δὲ τῇ γνώμῃ μὲν ἐτηρήθη, τῇ τύχῃ δὲ καὶ τῇ κολακείᾳ τῶν προδιδόντων διέ- 55 φθαρται. ἀπέστημεν ἑτέροις τῆς ἡγεμονίας. οὐκ

α. 2. ἡμῖν B. 3. πολλὰ μὲν χαίρ. ε. 5. χρυσίον add A. 6. καὶ πολιτείαν add A. 11. θαυμαστὸς] καλὸς B. 20. ἢ A: ἢς ε. 22. κατὰ γὰρ B. 31. οὐσίαν A: Ἀσίαν ε. 32. φύσει] φήμῃ B. 33. κέκτημαι C. τοσοῦ- 37. ὑπερεφώνει Scaliger. 8. ἄλλου A: ἀλλ' οὐ ε. malim Αἰλέξανδρου. 9. γοῦν μία ε. 22. θά- 33. πονηρίας — χαιρωνίαν A. 37. κατέβη — Περικλέους om A. 40. τύχη A: ψυχὴ ε. 41. ἀπέστη B.

ἀντιέπες. παρεχωρήσαμεν τῷ πατρίᾳ γήματος· ἐκ ἡγά-
 νάκτησας. ἐκ εἶξε μετὰ Σικελίαν Λακεδαιμονίοις
 ἢ πόλιν· ἀλλ' ἢ μὲν νῆσος τὴν ἡλικίαν ὕλην ἐχώρη-
 σεν, ἢ πόλις δὲ ἔμεινε τῷ φρονήματι καὶ μετὰ τὴν
 ἐσπέραν ἀνάλωτος. ἀλλὰ πονηρὸς Αἰχίνης. πρό- 5
 θες, εἰ βούλει, καὶ Φωκέων ὄλεθρον καὶ προδοσίαν
 Θράκης καὶ ἀναίρεσιν Κερσοβλέπτου καὶ πάνθ' ὅσα
 πολλάκις Αἰχίνης ἀδικῶν τὸν δῆμον ἐγκέκληθ'. νό-
 σσημα γάρ, ὡς Ἀθηναῖοι, κατὰ τῶν Ἑλλήνων τῇ φορᾷ
 τῶν Ἀθηναίων συνήκμασε. πονηρὸς μὲν γ' ἢ πό- 10
 λιν ἤδη πρὸ πολλὰκις ἔσωσεν, ἐκ ἐπαινῶσα τὴν γνώ-
 μην, ἀλλὰ τὴν τύχην οἰκτείρεσα· ὑπῆκσε δὲ οὐδενὶ
 κατὰ τῶν νόμων, ἡνίκα ἐτήρει τὸ φρόνημα. τί ἔν
 ἐκ ἤδη προαγγέλλω; τί δὲ ἐκ ἔξιμι τῷ βίῳ, πρὶν ἰδεῖν
 τὴν πόλιν δελεῦσαν; ἐγὼ γ' ἔν κ' αὐτὸς ἡγήμαι 15
 τὴν φήμην ἔχειν, οὐχ ἔγω δ' ἔχειν ὡς τερατεύονται
 τινες, σκοπῶν πρῶτον μὲν ὡς Ἀθηναῖοι τὸν Ἀλεξάν-
 δρου τρόπον. τίς δὲ οὗτός ἐστιν; οὐκ ἔγωγε καὶ
 πέπρακθ', μᾶλλον δὲ φθάνει τὸς μὲν λογισμοὺς ταῖς
 1081R. πράξεσιν, οἷς δὲ ἐγχειρεῖ, τὸς διαγγέλλοντας. "ἐπεὶ κ' 20
 τὰ πολλὰ δὴ ταῦτα καὶ μεγάλα τῶν ἔργων, ἃ λογο-
 ποιῶσιν οἱ κόλακες, τάχει μᾶλλον ἢ ῥώμῃ κρατῶν τέ-
 τας οἷς ἐπῆει κατώρθωσε, πρὶν ἀγγελθῆναι παρῶν,
 πρὶν ἀκρωθῆναι φαινόμενος, κατὰ τὸς σκηπτὲς ἢ τὰς
 βροντάς, αἱ πολλάκις φθάνουσι τῆς προσδοκίας ἡγή- 25
 σαθ'. οὕτω Σάρδεις εἶλεν, οὕτω Καρίαν ἐπόρθη-
 σεν, ἔγωγε Ἀνκίαν παρέσυρεν, οὕτω Παμφυλίαν ἐπέ-
 δραμεν, οὕτως ὦφθη Κίλικιν, ἔτιω ἐπέζη Πέρσαις,
 ἔγωγε Δαρειὸν ἐξέπληξεν· οἱμοὶ τῶν ἐγγὺς κακῶν, ἔγωγε
 καὶ Θήβας ἀνῆρπασεν. ἔπεσε πόλις ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος 30
 μέσης, φθάσαντος τῆς φήμης τοῦ πτώματος. καὶ γὰρ
 μὲν ἡγνόνεν τὴν συμφορὰν, τὴν δὲ πόλιν εἶχε τὸ πο-
 λυάνδριον, τῷτο μὲν δὴ πρῶτον ἐκ ἔμ με προσέχειν
 δεύτερον δὲ οὐκ οἶδεν Ἀλέξανδρος, κἂν εἰ σφόδρα τις
 αὐτὸν μεθύειν ὑπὸ τῆς εὐτυχίας ὑπέληφε, καὶ ἐξῆς. 35
 τί ἔν κ' καθαιρῶ τὰ τρόπαια; τί δὲ ἐκ ἀνατρέπω
 τὰς στήλας; τί δὲ ἐκ ἐξαλείφω τὰ ἐπιγράμματα; πάντα
 γ' οἶμαι τὰ τῆς ἀρετῆς ὑπομνήματα, ὥσπερ τοῖς ἀγα-
 θοῖς κόσμος ἐστίν, οὕτως ἔλεγχος τοῖς καταιχύνουσι.
 καλῶς ἐθαύμαζον τὴν ποικίλην οἱ Σαλαμῖνι κινδύ- 40
 νεύσαντες. ἔδαπάνων γ' ἐπὶ τῆς θαλάττης τὸ τῆς
 ἡπείρου λείψανον. Παρνασσὸς δὲ ἐς τὴν θάλασσαν
 ἐσφενδύνα τὰς κορυφάς, καὶ τοῖς ἑαυτῶν μέρεσιν ἀντὶ
 βελῶν ὑπὲρ τῶν γένους ὀπλίξει. μερίζονται δὲ τὰς
 μάχας Ἕλληνες, καὶ νέμονθ' πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν
 578H. σοικείων τὰ κατορθώματα, Λακεδαιμόνιοι τὴν ἡπεί-
 ρον, ἡμεῖς τὴν θάλατταν. ἐκεῖνοι τριακοσίοις τὰς Πύ-
 λας σώμασιν, ἡμεῖς τοσαύταις τριήρεσι τὰς τῆς Ἑλ-
 λάδος παρόδους κλείομεν. νεανίσκος δὲ Μακεδόνας
 10 καθ' ὅλης τῆς ὕψ' ἡλίκῃ κομᾶζοντος, καὶ λυποῦντος
 μικρῶ κ' αὐτὴν τὴν τύχην οἷς ἐνυβρίζει τοῖς εὐτυχί-
 μασιν, ἐκ ἔστιν ὅς διανίσταθ'. ὅτε βασιλεῖ τὰς ὑπο-
 χέσεις διακονέμενος ἐπέσας ἀπῆλθεν, ἀλλὰ κερδάνας
 ὅτι μὴ πέσας ἐσώζετο. ὑμῶς δὲ χειροῖθις αἰ
 τοῖς τυραννῶσι παρασκευάζουσιν, ἵνα αὐτοῖς μὲν ὑπάρχη
 15 πλετεῖν, τῇ πόλει δὲ τὸ τῶν οἰκείων ἐρέσθ'. ἀναγ-
 καῖος μὲν ὁ φόβος, ὅψ' δὲ καὶ λίαν βραδέως ἄρτι
 τὸν τρόπον τὸν Αἰχίνου φυλάττεσθε. τὰς τριήρεις
 ἐμπόρῃσι τῆς πόλεως ἐκέτι δι' Ἀντιφῶντος οὐδὲ δι'
 20 ἀπορρήτων, ὡς πρότερον, ἀλλ' αὐτοπροσώπως τὴν ἀδι-
 κίαν ὑποκρινόμενος. ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων
 Αἰχίνῃ γράφει τὴν κάθοδον, ὃ τὰς ἀπ' Ἰνδῶν φήμας
 ὡς ὅπλα καὶ μάχας φοβέμενος. ὥκνην Ἀριστείδην
 κατὰγειν, καὶ ταῦτα ἐκ κακίαν ἀλλ' ἀρετὴν τῆς φυγῆς
 25 ἔχοντα πρόφασιν. ἵνα γ' πειθῶσι τῷ Σόλωνι, οὐδ'
 αὐτὸν ἔφενγον ἀδικεῖν δόξαι τὸ δίκαιον. καὶ Βα-
 βυλῶν, Δαρειὸς οἶχεθ', Ἰνδοὺς ἀνῆρηκε, Πέρσαις δου-
 λεύουσιν μόναι λείπεσιν Ἀθηναῖοι τοῖς κατορθώμασιν,
 ὧν Πέρσαις τοσαντάκις ἦσαν τῆς ἀρετῆς, ὁσάκις
 30 ἔδει μάχεσθ'.
 Ἐκ τῆς μελέτης ἧς ἡ ἐπιγραφὴ „Ἐπίκουρος, πρὸ-
 ποίαν ἐκ εἶναι λέγων, ἀσεβείας φεύγει γραφήν”.
 ἐκ τῆς θεωρίας.
 οἷδε ῥητορικὴ καὶ φιλοσοφίαν ἑαυτῆς ὕλην ποιή-
 35 σαθ'. τύραννος γ' ἢ τῷ λέγειν ἄνωθεν δύναμις.
 "ἐξ αὐτῆς τῆς μελέτης. τὸ προοίμιον. 1084R.
 νῦν μὲν, εἰ καὶ μὴ πρότερον, εἴσεθ' σαφῶς Ἐπί-
 κουρος ὅτι πρόνοια διοικεῖ τὴν τῶν ὅλων φύσιν, οὐ
 δογματίζων, ἀλλὰ κρινόμενος· τὸ γ' τὸς πονηρὸς κρι-
 40 νεῖται καὶ κολάζεσθαι καὶ δίδόναι δίκην ἐκ εἰκῇ φερο-

α. 1. ἀντιέπες ὅτι παρεχ. B. 9. φορῇ] φθορᾷ Reiskius apud Wernsdorfium. 11. πρὸς ἡδὴ γ. 12. ἐπῆκσε B.
 13. τὸν νόμον A. 16. οὐχ οὕτω δ' ἔχειν om A. 22. ῥώμη B: τῇ ῥώμῃ γ. 23. τοῦτους Reiskius: libri τούτους.
 25. τὴν προσδοκίαν A. 36. δὲ om A. 38. οἶμαι τὰ] τὰ μετὰ B et corr A. 40. σαλαμῖνιοι γ.
 b. 1. θαλάσσης B. 2. παρνασσὸς B. 5. τῶν add A. 12. ὅτε] ὅ, τε C. 13. διακρινόμενος A. 15. τυ-
 ραννοῦσι] τυγγάνουσι A. 17. ἀρετῇ A: ἀντὶ γ. 18. τὸν Αἰσχ.] τοῦ Αἰσχ. B. 19. φυλάττεσθαι γ. 20. αὐτοπροσώ-
 πος B. 26. malim αὐτὸ. 27. τὸ] τὸν B. 28. λείπ. αἱ ἀθηναῖοι γ. 31. ἧς om C. 34. φιλοσοφίαν ἑαυτῆς]
 φιλοσοφίας A. 36. τῆς add A.

μένης καὶ μάτην φύσεως, ἀλλὰ θεσμῶ καὶ νόμῳ καὶ πολιτείας καὶ (τὸ μέγιστον) αὐτῆς τῆς προνοίας λαμπρὸν ὑπάρχει τεκμήριον. ἤδη μὲν ἔν προῖον τι τῆς γραφῆς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγέννηθ'. συγνάζων ἦκεν ἐπὶ τὴν κρίσιν Ἐπίκτορος, καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς δόγμα τῇ κατηφείᾳ διέφθαρχε. δι' ἀμφότερα δὲ μισείσθαι δίκαιος, καὶ ὧν ἰδίᾳ παιδεύει καὶ ὧν δημοσίᾳ πλάττεται. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν θρυλεῖ, ἵνα τὴν ὥραν τὴν τῶν χρωμένων καρπώσεται· ἐνταῦθα δὲ τὴν σεμνότητα καθυποκρίνεται, ἵν' ὑφαρπάσῃ τὸ δικαστήριον. ἡ μὲν κρίσις παρὰδοξος· ἀνὴρ πρὸς τὴν φύσιν τῶν ὄντων κρίνεθ', καὶ πονηρὸς σοφιστὴς πρὸς τὴν πρόνοιαν δικάζεται. οἷχεθ' μὲν ἀρετὴ πᾶσα τοῖς Ἐπικτέρου 579 Η. λόγοις καὶ δόγμασιν, οἷχεθ' δὲ δικαστήρια καὶ κρίσεις, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν αἱ τιμαί, τῶν δὲ ἐναντίων τὸ τίμαμα. ἀναβαίνει δὲ καὶ εἰς ἔθρονον ἄνω τοῖς ἀδικήμασι, καὶ τόπος ἑδῆς τῆς θρασυτέρας Ἐπικτέρος καὶ τῶν τολμημάτων ἐξαίρετος. τὸ δ' αἴτιον, ἡχύνθη τοῖς ἀρχαίοις ἐμμεῖναι φιλοσοφίας ὁροῖς Ἐπικτέρος, καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐλθεῖν τοῖς πρότερον φιλοσοφῆσασιν ὥκνησε. μᾶλλον δὲ μικροψυχίαν καταγνῶς τῶν ὅσοι παρ' ἡμῖν ἐπὶ πονηροῖς δόγμασι πλημμελῶντες ἐκολάσθησαν, ἔγνω πάντας ἀθρόως ὑπερβαλέσθαι τοῖς ἀδικήμασιν. ἡ πῶς ἔκ ἄξιος μέμψεως, τοσαύτης καὶ τηλικαύτης ἐπωνυμίας ἐπιχειρῶν καταψεύδεσθαι; καὶ πῶς ὁμολογεῖται ταῦτα; πῶς δὲ συμβαίνει καὶ μίγνυθαι ἡδονὴν πόνοις, καρτερίᾳ τρυφῇ; Ἀκαδημία καὶ πόρνοι, φιλοσοφία καὶ πότος, σωφρονέντων βίος καὶ ἀκόλαστα μειράκια; ὁ δὲ τί προήρηθ' καὶ τί τετόλμηκε; πόλεμον ἀπειλεῖ καὶ μάχην τοῖς νόμοις ὅλης τῆς φύσεως. 30 ἐμάνη μανίαν καθ' ἡλικίας ἀπάσης Ἐπίκτορος, καὶ δυσσεβεῖς ἔρωτας ἡρώσθη πάντων ὅσοι τὴν ὥραν ὑπὲρ τῶν ἄλλων θαυμάζονθ'. πρότερον δὲ αὐτοῦ τὴν ἀπολογίαν σκεπώμεθα. δόγματός ἐν ἀπαιτεῖς δίκας; ἔκ, ἀλλ' ἀσεβείας· δογματίζειν μὲν γὰρ ἔξόν, ἀσεβεῖν δὲ ἔκ ἐπιτέτραπθ'. εἰ μὲν ἔν ἔχεις εἰπεῖν ὡς ἔκ ἀσεβεῖς οἷς εἶρηκας, ἔκ κρίνω τῶν λόγων· εἰ δ' ἀσεβεία τοῖς λόγοις πρόσκειναι, ἔκ διὰ τῶν λόγων κερδανεῖς τὴν δίκην, ἀλλὰ κολασθήσῃ πλέον οἷς ἐπὶ τὸ ἀδικεῖν τοῖς λόγοις κέχρησαι. ἔκ γὰρ εἰ τις, ἔξόν χρησθαι πρὸς ἃ δεῖ, 40 καὶ πρὸς ἃ μὴ δεῖ θάλλῃ, δίκην ἔκ δώσει κρινόμενος· τὴν αὐτὴν δὲ ὑφείξει λόγον, ὅτι καλὸν πρᾶγμα πονηρᾷ γνώμῃ διέφθειρεν. καλῶμεν ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν ὁμιτορας· καὶ ὁκνή τις, πολλάκις ἢ κοινὴ φωνὴ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ λέγειν ἐγείρει καὶ τὸν ἔλεγειν βεβόηον. παρέρχεται τις εἰς τὸ σεμνὸν Ἐπικτέρος φροντιστήριον νέος ἢ νέα· εἰς γὰρ ταύτην τὴν ἡλικίαν τὸ λαμπρὸν τῆτο συνέδριον. ὑπὲρ τὸν Ἰξίονα τὸ θράσος ἄνθρωπος, ὑπὲρ τὸν Σαλμωνέα τὴν ἔβριν, τὴν τόλμαν ὑπὲρ τὸν Τάνταλον. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν μῦθοι, καὶ τῇ σκηρῇ μόλις τά γε τοιαῦτα πιεζόμεν. "Ἐπὶ-1085R. κερὸς δὲ ἔκ ἐν μῦθοις ἀλλ' ἐν δόγμασι καὶ πράξεσι νικῶν ἐκείνας εὐρίσκειθ'. κακῆνοι μὲν ἐτέρωθί περ ταῦτα τολμῆσαι λέγονθ', οἱ μὲν ἐν ὕρεσιν, οἱ δὲ ἐν νάπαις, οἱ δὲ ἐν βαρβάροις τισὶ καὶ ἀπεθόμιμένοις χωρίοις· δίδωσι δὲ πῶς συγγνώμην καὶ τόπε φύσιν ἐγκλήμασιν· Ἐπίκτορος δὲ Ἀθήνησι ταῦτα φιλοσοφεῖ. Ἀθήνησι δὲ ὅταν εἴπω, τὸ μέγιστον εἶπον τῆς εἰσεβείας κεφάλαιον. ἔδεν ὁ Σωκράτης σοὶ δοκεῖ πρὸς μίμην; καὶ τί, φησὶ, τῶν ὑπευθύνων ἡσέβησα; αὐτό μοι λέγεις, Ἐπίκτορε, τὸ μέγιστον ἐγκλημα, ὅτι μὴ 15 δυσσεβεῖς μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ καινά· ὅθεν διχόθεν ὑπεύθυνος. βωμὸς ἔκ ἀνέτρεψας, ἀλλὰ μάτην ἐσώτας ἔδειξας, "πρόνοιαν ἀνελών, δι' ἣν βωμὸς ἰδρυσάμεθα. 580 Η. θυσίαν καινὴν ἔκ ἔθυσας, ἀλλὰ πάσας ἀθρόως ἀνήρηκας. μὴ ὀνέσθω τῆς τιμωρίας Ἐπίκτορος, ὅτι μὴ κατὰ τῶν πρότερον κατὰ θεῶν ἐθρασύνετο. πάντας μὲν γὰρ ἀσεβῆσαι τρόπους ἐνὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀδύνατον· εἰ δὲ ἔκαστος, ἀνθ' ὧν ἔδρασε προβαλλόμενος ἢ μὴ πεποίηκε, τὴν τιμωρίαν ἐκφεύγεται, τίς ὑφείξει τῶν ἀσεβῶν δίκην, οὐ πάντας ἀσεβεῖν ἐγκωρῶντος ἐκάσθω καὶ τοῖς κρινόμενοις ἔξόν ἀντὶ τῶν πεπραγμένων τὰ μὴ πεπραγμένα προτείνεσθαι; ἔκ δὲ ταῦτά γε νῦν ἔχόντων τὰς διαδύσεις προστεῖσθαι. ἔκ γὰρ ὑπὲρ ὧν τις οὐκ εὐθένηθ', τὴν ἀπολογίαν προσῆκε ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἐφ' οἷς οἱ τε κρίνοντες κατηγοροῦσιν οἱ τε δικάζοντες κάθηνθ'. οἱ δὲ ἀφέντες τὸ δικαίωτατον ἐπὶ τὸ ῥᾶσον βαδίζουσι· τὸ μὲν γὰρ δικαίωτατον λυεῖν τὸ ἐγκλημα δι' ὃ κρίνεθ', τὸ ῥᾶσον δὲ ἀπολογεῖσθαι περὶ τῶν ἐφ' οἷς ἔκ φεύγει τις δίκας. εἰ 40 περὶ ὧν ὅτι μὴ πῶ δέδωκας δίκην, ἔκ εἶναι νομίζεις πρόνοιαν, ὁρθῶς βεβέλευσαι· εἰ δὲ διὰ τὴν φύσιν

α. 1. καὶ post νόμῳ om B. 4. malim ἦκει. 9. τὴν ante τῶν om B. 11. κρίσις A: φύσις c. 12. ὅλων A. 26. ὁμολογεῖ A. 29. προήρηκε c. 30. ὅλοις A. 34. fortasse legendum ἀπαιτῇ, passive. 39. ἀλλὰ om A. b. 1. δὲ add A. 15. πῶς A: ποτε c. 21. καὶ om A. 22. ante ὑπεύθυνος excidisse opinor verbum εἰ. 24. ἀθρόως add A. 25. μὴ ὅ. B: μὴδὲ ὅ. c. 29. ante ἐκφεύγει, cum ABC omisi οὐκ. 30. δίκην om A. πάντα Scaliger. ἐγκωρῶντος ἐκάσθω ἀσεβεῖν c. 32. δὴ A: δεῖ c. ταύτας Scaliger. 33. προτεῖσθαι c. 38. δι' ὃ A: διότι c. 39. εἶπερ A: εἰ μὲν c.

τῶν ὄλων, ὁ λόγος μάταιος. ἀλλὰ πόθεν, πρὸς τῶν ἀτόμων καὶ τῆ κενῆ τῆ πολυθρυλήτε, ταύτην τὴν δόξαν ἐξεύρηκας; ὑτακτός τις ἐνοχλεῖ τὴν τῶν ὄλων φύσιν φορὰ καὶ κινήσεις· ἀλλ' ἀρχαῖον τὸ χάος καὶ τῶν σῶν λόγων πρεσβύτερον. ἀλλ' ἐδὲ πείθετο τοῖς ὠρι- 5 σμένοις νόμοις τῆς φύσεως· καὶ μὴν ἅπαντα καὶ τάξει χωρεῖ, καὶ τῆς προνοίας ταύτης μέγιστον οἶμαι τεκμήριον τὸ πάντα σώζεσθαι· ἀταξία μὲν γὰρ φθοράν, τάξις δὲ σωτηρίαν ἐργάζετο. τί συλῆς ἐκ Δελφῶν, ὡς ἐξ ἑρᾶν, τὴν πρόνοιαν; ἀλλ' ὁμως ἐκινεῖτο μὲν 10 Παρνασσὸς καὶ κατὰ Περσῶν ἐκραδαίνετο, κορυφαὶ δὲ ὄρων ἀντὶ βελῶν ἐτοξεύοντο, Πέρσαι δὲ ἐπιπτον τάφοις ταῖς πέτραις χρησάμενοι. Ἐπικούρου δὲ ταῦτα λέγειν κατὰ τοῦ Θεοῦ τολμήσαντος ἐκ ὅρη σείετο, ἐκ Ὑμηττὸς συγκραδαίνετο, οὐ προσηγῆρες ἐδὲ σκηπτοὶ 15 αὐτῇ τῆτον Ἀκαδημία συναφανίζεσσι. συνήμι τὸ σρατήγημα τῶν θεῶν· ὑμετέροις ψήφοις τῆτον ἐτήρησαν, ἵνα Ἀττικὸν δικαστήριον ἴσα Πυθίῳ βελεύσῃ. εἰ μὲν ἔν γράψαι τοσούτον μόνον ἐτόλμησεν ὅσον κα- 20 θαιρεῖν τὰ τῆς προνοίας ἀγάλματα, ἔδει διδόναι δὲ κην ὡς ἀσεβήσαντα· εἰ δὲ εἰς αὐτὴν ἐκείνην ἀσεβεῖ, ἥς ἑρᾶνδός καὶ γῆ καὶ σοιχείων φύσεις ἀγάλματα, ὡς μέτριόν τι δοῦσαι διανοηθέντος φεισόμεθα; εὐ- 25 τυχεῖσι γάρ, φησὶν, οἱ κακοί. καὶ τί κακίας μείζον 1088A. δυσύχημα; δυσυχῆσι γὰρ οἱ σοφοί. "εἴτα εὐτυχίαν ἄλ- λην ἀρετῆς ἢ γῆ βελτίονα; ἐκ εἰς βίος ἀνθρώπου γνώμης ὑπάρχει καὶ φύσεως, ἀλλὰ χρίζοντο μὲν οἱ τῶν βιέντων σκοποί, συμμερίζονται δὲ πέρας ἐκάστῳ τὸ πρόσοφορον. ἐκ ἑρᾶ σοφὸς τὴν ἀρχὴν οὐδενὸς τῶν πάντων, ἐφ' οἷς οἱ πλεῖστοι τὰς κεκτημένους εὐδαιμο- 30 581 H. νύχασιν· οὐκ ἐν ἐξήμιαν τὸ μὴ τυγχάνειν ὑπείληφε. τί ἔν ἐκείνῳ τέλος, καὶ πρὸς τί βλέπων καὶ πόνας πο- νεῖ καὶ νύκτωρ ἀγρυπνεῖ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐσπένδακεν; ἀρετῆς κτήσις, ὡ τάν. ταύτην δὲ πῶς αἰρεῖ, καὶ τί- 35 νος τρόπος τῆς θείας ἐκείνης θήρας ἐγκρατῆς γίνετο; πλέτω καὶ χρήμασιν ἐκ ἑσιν αἰρετή. ῥώμη τῆ σώμα- τος; ὑπὲρ ἅπαντα κότινον ὁ ταύτης ἐσθλός. δυνά- μει τῇ κατὰ τὸν πόλεμον; καὶ τίνα τρόπαια τῶν ἀπὸ κακίας μείζονα; μήτ' ἔν πενομένῳ τῷ σοφῷ περὶαν 40 πρόφερε (ἐ γὰρ ἦν σκοπὸς τὰ χρήματα), μήτε νοσῶντι τὴν ἀδρόωσιαν ὀνειδίξει, εἴπερ ὑγιαίνει τὰ κρείττονα, 45 μήτε ἡττωμένῳ τῶν δυναστεύοντων ἐν πόλεσιν, εἴπερ κρατεῖ τοῖς ἀμείνοσι. τοσούτον γὰρ ἂν δέοι σπουδαῖος ἀνὴρ μεταδιώκειν τὴν τῶν τοιούτων κτήσιν ἢ δυσυ- χεῖν ὑπολαμβάνειν τῷ ἐσθλῷ, ὥς ἡδη τινὲς καὶ μάλα 5 τῶν ὀνομασῶν ἐπὶ σοφία καὶ ἀρετῇ [οἱ] τέτων ἐκόν- τες ἀπέστησαν, ἵνα πάσης ἐαυτὸς τῆς ἐξωθεν ἀχολίας ἐλευθερώσαντες τὸν ἀθάνατον τῆς ἀρετῆς πλοῦτον ἀλλάξωσιν. Ἀναξαγόρας γῆν ἀνῆκε τὴν ἐαυτὸς πᾶσαν 10 μηλόβοτον, ἔργῳ νομοθετῶν τίς γεωργία τοῖς σοφω- τέροις ἀρμόττεσα. ἐκὼν δὲ ἐνόσει τὸ σῶμα Δημό- κριτος, ἵνα ὑγιαίνει τὰ κρείττονα. τί ἔν ἐγκαλεῖς προ- νοία ὡς μὴ μερίζεσθαι κατ' ἀξίαν τὸ δίκαιον; εἰ γὰρ καὶ 15 περιόντων ὑπερορῶσι τῶν ἐκτὸς ἀπάντων, πῶς ἢ ἀχ- θοντο μὴ παρόντων, ἢ ὅπως ὑπάρχη σπευδάσει; τίς γὰρ πλετῶν ἐκ ἀχολίας ἄγει μεγίστην αὐτὰ τὰ χρή- ματα; θείων δὲ γνώσις καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ τοσαύτης καὶ τηλικαύτης σοφίας μέγεθος, ἄρά σοι 20 δοκεῖ πάρεργον μὲν εἶναι τῆ χρηματισῆ, τῆ δὲ πα- ρεργέντος ἐφόλκιον, τῆ δὲ τὰς ἐν πόλει τιμὰς διώ- κοντος ἐπακολούθημα; μὴ τοίνυν κακοδαίμονας κάλει τὰς τὴν μεγίστην εὐδαιμονίαν εὐδαιμονήσαντας, μηδὲ 25 δυσυχεῖς τὰς ὁμοιεμένους τοῖς κρείττοσι, μηδὲ πένη- τας, ὧν θησαυρὸς ἀθάνατος, μηδὲ ἀτίμους, ἐς ἴσα θεοὺς θαυμάζομεν. πολλοὶ γὰρ πολλάκις κακοὶ μὲν γνῶμην τυγχάνουσιν, ἐπαινῶντο δὲ πολλάκις παρ' ἐνίων, 30 τῆς χρείας ποιήσεως ἀντὶ τῆς ἀληθείας τὸν ἔπαινον. καίτοι γε ἡδέως ἂν ἐροίμην τὰς ὀνειδίξιν τοῖς σο- φοῖς τὴν δυσυχίαν ἐθέλοντας, πότερον ἦσαν τοῖσιν πρὶν γενέσθαι σοφοί, ἢ μετὰ ταῦτα τῶν λεγομένων εὐ- 35 τυχημάτων ἀφῆρηντο; εἰ μὲν πρότερον, ἐ τῆς ἀρε- τῆς τὸ ἐγκλημα· εἰ δὲ ἐξ οὗ ταύτην εἰλήφασιν, οὐχ ὧν ἐπόθεν ἀλλ' ὧν ἐκ ἐπόθεν ἐσέστηντο. ὁ δὲ καὶ κατεργασθεὶς τῆς συμφορᾶς, καὶ παραγράφει τὸν τρό- 40 πον ἡδη τῆς κρίσεως. οἷς γὰρ ἐδ' ὅτι ἐν (οἶμαι) τῶν εἰωθότων ἡδίκηκε, τέτοις ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἡδίκηκε δεῖξιν ὑπείληφεν, ὥσπερ ἐ διὰ τῆτο μείζονος ὀργῆς καὶ κατηγορίας ὑπάρχων ἄξιός, ὅτι τοιαῦτα καὶ τηλι- 45 καῦτα πεποίηκεν ὧν οὐκ ἔστιν εὐρεῖν παραδείγματα. 582 H. "εἰ δ' οἱ τὰ μείζω τολμήσαντες, ὅτι τὰ μείζω δεδρά- 1089R. 40 κασι, τὴν τιμωρίαν ἐ δώσθαι, τίς ἔτι λόγος κολάζειν ἐθέλει τὰς τὰ μικρότερα; τί δέ, εἰ τὰς μὴ τὰ συνήθη

a. 2. καινοῦ ε. 4. φορὰ τε καὶ B. 11. δὲ om B. 14. τοῦ] τῆς A. 24. καὶ om A. 26. βελτίονα A: βελτίον; καὶ ε. 33. ἡμέρας ε. 36. αἰρετή] ἀρετή AC. τοῦ A, τε ε: om B. post σώματος cum A omisi αἰρετή. deletat etiam Leichius p. XXV. 38. τὸν om B. ἀπὸ] ὑπὸ A.
b. 1. μήτε τῷ ἡτ. ε. 2. τοσούτο ε. 4. τῷ B: τὸ ε. 10. ἀρμόζουσα B. τὸ libri om. 18. παρεργέντος] παρεργῆτος Scaliger, παρεργούτος Reiskius. non peius fuerit γεωργῆτος. 23. ἀθάνατος A: ὁ θάνατος ε. 33. τὰς συμφορὰς ε. 41. ἐθέλει B.

παρανομῆντας ἀφῆσομεν, πῶς ἐκ ἔξοσῃ πᾶσα γενή-
σεται τοῖς ἐθέλοσι πλημμελεῖν ἢ μὴ συνείθισαι, ὅταν
οἱ πρῶτοι ταῦτα τολμήσαντες ὥς ἐκ ἀδικούντες ἐκφύ-
γοιεν; χορὴ δὲ ἐκ ἀφῆσεις τῶν κρίσεων τὰς ὑπερβολὰς
τῶν ἀδικημάτων μᾶλλον ἢ τὸναντίον αἰτίας γίνεσθαι,
ὅσῳ μετὰ τῶν ἔργων καὶ τὸ τῆς γνώμης μεμίσθηται. τὸ
γὰρ οἷς ἀδικεῖ τις καὶ φύσιν ἀδικημάτων καινὴν προσ-
άγειν βέλεσθαι διχόθεν ἂν εἴη τὴν μοχθηρίαν ἐλέγχον-
τος, καὶ τῷ πλημμελεῖν ἢ μὴ δεῖ, καὶ τῷ ποιεῖν ἐθέ-
λειν ἢ μὴ τις πρότερον δρᾷσειεν. ἐδέν σοι, φῆς, τῶν
εἰωθότων τετόλμηται. αὐτὴν μοι λέγεις τὴν ὑπερβολὴν
ὧν ἡτυχήκαμεν. οἱ μὲν γὰρ ἡδικοῦμενοι ταῦθ' ὑπερ καὶ
ἑτέρους ἡδικομένους ἐπίσανται, φέρουσι ῥᾶν τὰς συμ-
φορὰς, παραμυθίαν ὧν πεπόνθασι τὴν τῶν πέλας δυσ-
χίαν νομίζοντες. οἱ δὲ νεωτέρων ἀδικημάτων ἐκ ἔχον-
τες παραδείγματα ἀφόρητον ἡγάσανται τὴν συμφορὰν τῷ
μὴ τῶν ὁμοίων εὐπορεῖν ἔχειν ἐφ' οἷς ἡτύχησαν.

Ἡδίκηται τις εἰς παῖδα; οὐχὶ καὶ γυνὴ προσηδι-
κῆται. δι' ἀμφοῖν ἡ βλάβη κεχώρηκεν; οὐ πρόσ-
κειται φόνος τοῖς ἀδικήμασι. σφαγῆς τις αἰτίας γέ-
γονε; τὸ λαθεῖν θεραπεύει τὴν συμφορὰν. μοιχείαν
τολμᾷ, καὶ λαθραίοις μηχανήμασιν οἶκον διαλύει σώ-
φρονα; ἢ μὴν τοσούτον κακὸν κακῶ μελίζον κατασκευά-
ζει δεινότερον, παῖδα ἐπιβαλὼν μητρὶ, καὶ τοῖς τῶν
μοιχευόντων σώμασι κῆφον ποιῶν καὶ αὐτὸ τὸ τῆς μοι-
χείας δοκεῖν ἀδίκημα εἶναι. ἀδιάφορον τὴν ψυχὴν
ἔχκεν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν ἐξίαν ἔξει δι' ἡμᾶς ἀδιά-
φορον. ἐκ ἐψεύσω τοῖς ἔργοις τὰς ἀπειλὰς, ὧ
πλέσι· ἐαλώκαμεν, νεκικήμεθα, σιωπῶμεν, τῆς πολι-
τείας ἐπελαθόμεθα. ἀπέτεμες ἡμῶν τὴν φωνὴν τοῖς
φόνοις, καὶ τὸ εἶμα τὸ ἄλλον ἀπέφραξας τοῖς τρα-
γικοῖς τέτοις γνωρίσμασι. μόλις τὰναγκᾶ λέγω καὶ
φθέγγομαι φῆτωρ εἰμὶ λοιπὸν οὐκέτι τῆς πόλεως,
ἀλλ' ἡδὴ μόνῃς τῆς συμφορᾶς. τίνος τὰ τηλικαῦτα
μιάσματα; ἢ σὰ πάντα; ἢ τῇ μὲν δεξιᾷ τῇ ἐμῇ, τῇ
σῇ δὲ γνώμῃ πάντες ἀνάλωνται; ἔπω τὸ κεφάλαιον
τῶν ἀδικημάτων εἶπον, τῆς λαμπρᾶς σου σκηνῆς τὰ
κατὰ καιρὸν ἀναφανέντα γνωρίσματα. ὧ κωμικὸν πέ-
ρας τραγικαῖς τύχαις ἐπαγαγόν, καὶ τέτοις αὐξήσας
τὴν συμφορὰν, οἷς ἐν κωμωδίαις πάθη λυέσθαι. ἔτω
τοίνυν πάντα τὰ κατὰ ἡμῶν διαπεπραγμένους περιῶν

λεγει „τί δ' ἂν εἴποις περὶ τῆς πένητος; ὅσα μηδαίς
κωλύει νόμος, κατηγορεῖν ἐθέλει καὶ γράφεσθαι.” εἰτά
με ἐρωτᾷ, ἐκ ἔξεσιν ἐν ἀνελείῳ παιδίον; ἐκ ἔξεσιν ἐν
μηδὲν ἀδικεῖν ἀναλαμβάνοντα. εἰ δ' ἐκάτερον τῶ νόμου
διδόντος καὶ τὸ ἔξον εἶλω καὶ τὸ μὴ ἔξον προσέθηκας,
καὶ διὰ “θάτερον ἀφελήσῃ μᾶλλον ἢ δίκην ὑφ' ἑξέεις οἷς 533 H.
τέττω προσάγεις καὶ ἢ μὴ ἔξεσιν. ἔξεσί μοι, φησί.
πλεσιεὶς λόγος, τυραννικῆς ὑπερηφανίας ἀπόκρισις.
ἐγὼ δὲ σοι πρῶτος ἔτω καὶ δημοτικῶς ἀποκρίνομαι.
δώσεις γὰρ δίκας τέως ἂν ἔτοι δικάζωσιν. ἐγνωκὺς τι
ποιεῖν ἀνέυθυνον; ἔχεις τὴν ἔξοσιν. εἰ δὲ τὴν ἔξο-
σίαν εἰς παρανομίαν μετήνεγκας, κολάζω ταύτην,
“ὅτι τῇ προφάσει τὴν φύσιν τῆς μηκέτι ἔξεσιν μετέ- 1092 R.
ληψε. τὸ κοινωνεῖν καλόν, ἀλλ' ὅταν ἡ χάρις
ἀνύποπτος. ἂν δὲ διορύττῃ μὲν οἰκίας τις, ἐπιβου-
λεύῃ δὲ γάμοις, λυμάλῃ δὲ γένῃ, διαφθείρῃ δὲ ἐξίαν,
ὑπακρίνῃ δὲ φιλανθρωπίαν ἀπανθρωπίαν ἀπάσης
γέμισαν, ἢ τὴν προσηκόντα ἐκ ἔχοντα τέως τὴν ἀδι-
κον μετ' ἔξοσας ἐπράττετο, ταῦτα ὅτι ταύτην προσ-
αίτησε τῷ δοκεῖν ἀνέυθυνα φαίνεσθαι, προσθήκη τῶν
ἀδικημάτων γίνεσθαι. ἀλλ' εἰς θέσιν ἴσως ἐξήταις
παιδίον. τί δὲ καὶ πρὸ τῆς τόκου τὴν γνώμην σου κα-
τεμήνυες, ἢ τὸ παιδίον μετὰ τὰς ὠδίνους ἐκ ἦτησας;
ἢ τυχὸν ἐδότερον τέτων ἠθέλες; ἀλλ' ἐν ἐκ τῆς ἐρη-
μίας ἀνελὼν εὐθὺς ἐκ ἐκκοινολογήσω περὶ τῆς πράγμα-
τος, καὶ κατὰ νόμους τὴν θέσιν ἐπραττες. ταῦτα ἀφαι-
ρήσεται τις ἡμᾶς, ὡς παρὰ τῆς νόμους οὐ πέπρακται;
ἐναγῆς μοιχεία διὰ σοφισμάτων τετόλμηται, καὶ παῖς
δυστυχῆς κατὰ μητρὸς ἀθλίας ἐξ ἐναγῆς κρατήρος
δοξέμεθ' ὅτι κακῶς, καὶ δεξιὰ πατρὸς ἐπὶ φόνους τῶν
φιλιτάτων ὑπὸ κακοήθους τέχνης ἐξώπιλται. θρηνη-
νῶν ἔς ὡς πολεμίους ἐφόνευσας, καὶ σφαγαῖς παρα-
κάθημαι δακρύων, ὡς ὥμην μετὰ τῶν νόμων ἐργά-
ζεσθαι καὶ ὅν πρὸ τῶν φόνων μοιχὸν ἐνόμιζον, τοῦτον
παιδα μετὰ τὴν σφαγὴν ἐγνώρισα. νῦν ὅντως
τιτρώσκει, νῦν τὴν καιρίαν λαμβάνεις, παιδίον. κα-
λέσω γὰρ σε λοιπὸν οὐ τοῖς τῶν ἀδικημάτων ἀλλὰ
τοῖς τῆς γένους ὀνόμασιν. καὶ γὰρ σύ μοι τῶν ἀτυχημά-
των ἀλλ' ἕτερος αἴτιος. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην
ἔτω 40 ἐκείνο δὴ πρῶτον τὸν πλεσιον. χρηστὸς αὐτῷ τὸν
τρόπον ὁ νεανίσκος ἐφαίνετο, ἢ τὸναντίον παρὰ νο-

α. 2. ἐθέλουσι ε. συνήθισαι ε. 10. πρότερος AC. 14. τῶν A: τοῦ ε. δυστυχίαν] τυχῶν C et pr A. 19. πρό-
κειται ε. 21. τὸ] τῷ corr B. 24. malim ἐπιβάλλον. 26. ἀδιάφορον A. τυχὴν B. 39. ἐπαγαγὼν ε.
40. οἷς A. 41. περιῶν A. b. 1. περὶ] κατὰ B. 3. οὐκ ἐξισ οὐν μηδὲν B, ἔξεσι μὲν οὐν ἀλλ' ἐπὶ τῷ
μηδὲν Reiskius. 5. pro εἶλω lacuna est in B. 6. οἷς] immo ἂν. 10. δικάζουσιν ε. 11. ποιῶν C: ποιᾷ ε.
ἔχεις AC: ἔχειν ε. 18. ἀδικίαν A. 27. ὑμᾶς A. 28. ἐναγῆς μοιχεία] ἐνάγας μοι χεῖρα B. 29. ἀθλίας]
ἀθρόως B. ἐξ ἐναγῶς Scaliger: libri ἐναγῶς.

μος; εἰ μὲν γὰρ χορηγός, τίνας αἱ πράξεις, ἐκ ἄδελφον
εἰ δὲ ποιητής, ἐχρῆν ἀποδιδόναι τῷ φύσαντι. πρὸς
δὲ τέτοις πότερον ἐλελήθει σε ταῦτα ποιῶν, ἢ προει-
δὼς ἐκ ἐκώλυνες; εἰ μὲν γὰρ ἡγνόεις, πατὴρ γε ὄντως
φύλακην λέγεις· εἰ δ' ἐκ ἡγνόεις, ὥσπερ εἰκός, μέλ- 5
λοντα κωλύειν, ἢ πεποιηκῆτα ἐχρῆν. τὸ μὲν γὰρ προ-
νοίας, τὸ δὲ ἀδικίας τεκμήριον· καὶ τὸ μὲν τὸν εὖ-
γεν, τὸ δὲ τὸν προσποιούμενον δείκνυσιν. ὁ νεα-
νίσκος ἀπάντων αἴτιος. εἰ γὰρ οἶδ' ἦν ἀφείναι φω-
νὴν! εἰ γὰρ τις αὐτὸν θεῶν, οἷα πολλὰ πολλάκις 10
παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν, πρὸς μικρὸν ἀνῆκεν,
ὅσον παραγενέσθαι τῇ κρίσει! ἐκ ἂν ἐκ μέσων τῶν
πληθῶν καὶ τῶν τραυμάτων ἀνέκραγεν „ἔγωγε μοι-
χός; ἐγὼ παράνομος; ἐχθρὸς καὶ πλούσιε· ὅψε γὰρ με
584 H. τὰς σεαυτῷ προέστας ἐπωνυμίας ἐδίδαξας.” ἀλλ' 15
οἰκτείρας (φησί) τὸ πάθος ἐπέδειξα τὰ γνωρίσματα,
τάφων πατρῶν ἀξιοῦσθαι παρὰ σοῦ τὸν νεανίσκον
βελόμενος. εἰς καιρὸν γε (ἢ γὰρ;) τὰς διαλλαγὰς ἐτή-
ρησας, καὶ τότε ἀνεμνήσθης συνάψαι τὸ γένος, ὅτε
τὸν πόλεμον ἄσπονδον ἐν ξίφει καὶ μοιχείᾳ πεποίηκας. 20
εἰ λέγει καὶ γράφει καὶ τὴν πατρικὴν τῆ βίβ' ἔξιν εὐ-
ρίσκει, ἢ δεῖσομαι γνωρισμάτων πλειόνων, γνωριῶ
τὴν φύσιν ἀπὸ τῆ βήματος. δὲ μοι νόσφ' καὶ λοι-
μῷ δαπανηθέντα κομίσασθαι. θρηνησὼ μὲν καὶ τότε τὴν
συντηρίαν τῆς γνώσεως, ὅτι με τὴν ἐπωνυμίαν τὴν τῆς 25
πατρὸς μόνον τῷ τάφῳ τετήρηκας· παραμυθήσεθ' δέ με
τὸ πέμψαι τὸν παῖδα τοῖς κάτω θεοῖς νόσφ' λυθέντα,
μὴ δράμασι. νυνὶ δέ, ὦ τῆς τραγικῆς ὄντως, ὦ τῆς
ἀώρου καὶ ἀπηνῆς τῶν γνωρισμάτων καταμηνύσεως!
1093 R. “νῦν ἡνάγκασμαι γνωρίζειν τὸν παῖδα, ὅτε ἀγνοεῖν 30
συνέφερε, καὶ τότε πατὴρ ἀναγορεύομαι, ὅτε καὶ παιδο-
κτόνος εὐρίσκομαι. ἔα με μόνην τὴν μοιχείαν θρη-
νεῖν, ἐνὶ με παραχώρησον τὰ δυσυχήματα δράματι.
τί δέ με μερίζεις τοῖς ποιηταῖς; τί δὲ καθ' ἕκαστον τῶν
ἐμῶν ἀτυχημάτων σκηρὴν ἐγείρεις καὶ θέατρα; νυνὶ 35
δὲ παρηκολέθηκας ἀριθμῶν με τὰ δυσυχήματα. καὶ
τότε-με πληρῶσαι τὸν τάφον θέλεις, ὅτε τὸν οἶκον
ἐκένωσας. θάψαι με βέλει τὸν παῖδα; καλῆς γε (ἢ
γὰρ;) μοι φιλοτιμίας παρεχώρησας. ἐμὲ δὲ ἄφες
γένειν τὰς συμφοράς· σὺ καὶ θάψον, εἰ θέλεις, τὸν 40
ἀνηρημένον, καὶ δὲ αὐτῷ φέρειν ἀντὶ τῶν ἐνταφίων
τὰ σπάργανα. αἱ σαὶ χεῖρες εἰσι τοιαύτης ταφῆς ἐπά-
ξαι. πόθεν δὲ καὶ τὴν ἐκφορὰν ποιήσομαι; ἀπὸ
τῆς ἐξίας; καὶ ποῖον ὄρυγμα τῆς δυσυχῆς ἐκείνης συγνό-
τερον; περὶ αὐτὴν δυσυχῇ σώματα, καὶ φοβερόν αἷμα
κατὰ πᾶν μέρος ἐκκέχυθ', καὶ πολὺς φόνος ἐν μέσῳ
κατηφές θέαμα πρόκειθ'· περικάθηθ' ταύτην ποινῶν
καὶ δαιμόνων καὶ ἀλασθῶν ζοατόπεδον. νυνὶ δέ,
ὦ τῆς ὑπερβολῆς! ὦ τῆς ὑπερηφανίας τῶν κακῶν! πα-
τὴρ ὠπλήσθη κατὰ παιδός, μήτηρ εἰς μίξιν ἀθέμιτον
παιδὸς βεβίβηται. ἀλλ' ὦ πολέμω καὶ λοιμῷ καὶ τυ-
ραννίδος ἐχθρῷ βαρύντερε, ἀλλ' ὦ τῆς πατρίδος πλέον
ἢ τῆς πολιτείας τῆς ἡμετέρας πολέμω, οἷας ἀνθ' οἷων
ἐκτίνας τῇ πόλει ταύτας τὰς χάριτας! ἀντὶ προεδρίας,
ἀντὶ τιμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνάξιον ὄντα σε τοσέτων πολ-
15 λάκις καὶ τηλικούτων ἡξίωσεν, ἐκδίδωκας αὐτὴν τῇ
σκηρῇ, καὶ τραγωδῶν πεποίηκας τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγῶ-
νισμα, καὶ ἡ μὲν ἐμὴ συμφορὰ τῷ βίῳ τῷ ἐμῷ περι-
γραφῆσεθ', τὸ μῖασμα δὲ καὶ ὁ σὸς τρόπος τῷ τῆς
πόλεως βίῳ συνεκταθήσεται. σὺ δὲ καὶ λέγε καὶ
γράφε καὶ νομοθέτει καὶ πρέσβευε. καὶ πρῶτον, εἰ θέ-
λεις, τῆτον τὸν νόμον εἰσένεγκε „μὴ λέγειν ἔτι τῆς λοι-
ποῦ πένητα· τολμήσαντι δὲ τίμημα ἐπικεῖσθαι τῷ γένει
“γίνασθαι δῆμιον.” μᾶλλον δέ (τί γὰρ σοὶ δεῖ ῥημάτων 585 H.
ἔτι καὶ συλλαβῶν;) ἐναργέστερός σοι διὰ τῆς ἐμῆς συμ-
φορᾶς ὁ νόμος γέγραπθ'· ἀποτετελίσαι σοὶ λαμπρῶς
τὸ βῆμα, καὶ πᾶσα πένητος ἐκκέκοπθ' γλῶττι τῷ πα-
ραδείγματι. λέγε μόνος, πολιτεύου μόνος· ἀντρεῖ δ'
ἑδεις. τυχὸν δὲ ἴσως ἑδὲ μικρολογήσεις λοιπόν, ἑδὲ
ὀριεῖς τὴν δυναστείαν ἔχει τῆς βήματος. σκηρῆς ὑψη-
λοτέρας τῶν ἐνταῦθα τάχα δεήσει σοὶ, καὶ δραμάτων
οὐκ ἐχόντων τὴν τραγωδίαν ἀπόρρητον. ἵνα δὲ
πλέον φοβήσης ἅπαντας, μίμησαι καὶ γραφῇ τὸ πάθος,
καὶ δὲ ἐν εἰκόνι τὴν συμφορὰν. χαλεπὸν εὐρεῖν τέχνην
οἷαν τε ἔσαν ὑποκρίνασθαι πράγματος φύσιν ἔτιως ἀλ-
λόκοτον. πλὴν ἀλλὰ τῷ πλεσίῳ τῶν πάντων οὐδὲν
ἀτόλμητον. ἔσω μὲν ἐκ τινος Ποινῶν λειμῶνος καὶ Ἐριν-
νύων τὰ φάρμακα· ὑποκείσθω δὲ ὁ πίναξ τῇ γραφῇ
ἔξ ἐπαράτε ποθὲν καὶ ἐναγοῦς ὕλης γενόμενος· πῦρ
δὲ ὑπηρετεῖσθω τῇ γραφῇ, οἷον ἀνάπτειν πεφύκασι τι-
μωροὶ τοιούτων θανάτων δαίμονες. ζήτησον δὲ καὶ ζω-
γράφον τραγικὸν μὲν τὴν χεῖρα, τὴν δὲ ψυχὴν τραγι-

α. 9. ἀπάντων A: ὁ πάντων ε. 11. πρὸς B: ὡς ε. 16. ἐπέδειξα A et corr B: ἐπέδειξας ε. 31. ἀναγορεύω-
μαι A. 33. μοι AB. 38. με Reiskius: libri μου. 39. φιλοτιμίας A.
b. 4. περὶ — δυσυχῇ ABC: ἰπέρ — δυσυχῇ ε. 17. ἐμὴ add A. 19. καὶ ante λέγε om A. 26. γλῶσσα ε.
30. τάχα post σοὶ ponit ε, om B. 32. γραφῇ libri γράφε. 35. πλουσίῳ A: πλησίον ε. 36. libri ποιητῆς
λειμῶν. 41. χεῖρα A: χρεῖαν ε.

κώτερον. κέλευε δὲ αὐτῷ τὴν τάξιν τῶν ἐμῶν ἀτυχη-
μάτων τάξιν ποιῆσαι καὶ τῆς γραφῆς, μηδὲν δὲ γρά-
φειν πρὸ τῆς ἐκθέσεως, μὴ λέγοντα, μὴ δημηγορῶντα,
1096R: "μὴ σεφανόμενον, μὴ τι τῶν εὐτυχезέων ἕτερον ὅλη
γενέσθω μετὰ τῆς σκυθρωποτέρας τύχης ἢ γραφῆ. ὁ
δυσυχῆς πρῶτος ἔξω πατήρ, φέρων εἰς τὴν ἐρημίαν
ταῖς ἑαυτῷ χερσὶ τὸ βρέφος, ὀδυρόμενος τὴν τύχην,
θρηνητῶν τὴν συμφορὰν, ἐξιὼν, ἀναστρέφων, τιθεὶς, ἀναι-
σθητός, εἰκὼν τῇ φύσει, τῆς ἀνάγκης πάλιν ἡττώ-
μενος. μιμησάσθω καὶ λόγους (εἰ δυνατόν) ἢ γραφῆ 10
διὰ προσώπων συγγράζοντος, καὶ πᾶς τις τῶν ῥημάτων
ἀκροάσθω διὰ τῆς γήρατος. γράφει μετὰ τῆτο τῶς κα-
λοῦς ἔρωτας, μᾶλλον δὲ μὴ καταπεύσῃ μου κἂν τῇ
γραφῇ τοῦ παιδός· ποιήσων ὀκνῶντα, μέλλοντα, χω-
ρῶντα πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἀναδυόμενον, ἱλιγγιῶντα μὲν 15
τῇ ψυχῇ, τῷ φόβῳ δὲ βιαζόμενον, δεδιότα μὲν τὴν
μοιχείαν, ἔπω δὲ συνιέντα ὅτι καὶ κατὰ μητρὸς ἀναγ-
κάξει. ἔξω πον καὶ δυσυχῆς πρεσβυτίς, εἰ θέλεις· γρά-
ψων αὐτὴν ἔρωσαν, ἀλλὰ μετὰ τῆς ῥυτίδος, ἀλλὰ μετὰ
τῆς κόμης τῆς πολιᾶς, ἵνα μᾶλλον ἐκπλήξῃς τῷ πα- 20
ραλόγῳ τῆς δράματος. ἔλθῃ λοιπὸν ἐπὶ τὸ κεφάλαιον
τῆς γραφῆς· ὀπλίσων τὸν δυσυχῆ πένητα κατὰ τῶν
φιλιότητων, καὶ τοσαῦτα μίμησαι πράγματα, ὅποσα ἐμ-
πλήσει τὴν σὴν ἀπανθρωπίαν πλαττόμενα. πρόωθες
ἤδη λοιπὸν τὸν κολοφῶνα τῆς δράματος, σπαντὸν τοῖς 25
φόνους μετὰ τῶν γνωρισμάτων ἐπιφαινόμενον, μει-
διῶντα, φαιδρὸν, τοῖς καταρωθωμένοις γανύμενον. τή-
ρησον πρὸς Θεῶν κάμοι τι μέρος τῆς πίνακος, ἵνα μὴ
τις ἐπιζητήσῃ „πῶς δὲ ὁ δυσυχῆς πένης; πῶς ἔζη; πῶς
586 H. ἐβίω μετὰ τοιαύτας συμφορὰς;” “ἀλλ’ ἐπάντα χαρήσῃ, 30
πλῆσιε. δεῖ γενέσθαι καὶ σὲ μέρος τῆς δράματος. ἐδεῖς οἴ-
δεν ὑψηλὴν τραγωδίαν, ὅπως μὴ πίπτεισι τύραννοι.
Ἐκ τῆς ἐπιγραφομένης μελέτης „μετὰ τὰ Μη-
δικὰ ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς βαρβάρους
πόλεμον. πυθόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπέσχετο 35
τὰ λελυμασμένα ἐπανορθώσασθαι, εἰ τὸν πό-
λεμον καταλύσειαν. βουλομένων αὐτῶν
Θεμισοκλῆς ἀντιλέγει.”
αὐτὸ τὸ προσίμιον.
Οὐπω τῆς πείρας, ὥς ἔοικεν, ὦ Ἀθηναῖοι, τῆς καθ’ 40
ἡμῶν βασιλεὺς παύεται, κἂν αἰεὶ κρείττω τῆς ἑαυτοῦ
τέχνης τὸν τρόπον εὐρίσκη τῆς πόλεως. ἐγὼ δὲ ἐδὲν
βασιλέα τοῖς αὐτοῖς αὐθις ἐπιχειρεῖν θαυμαστὸν οἶμαι·
τῶς γὰρ ἐν ἀπορίᾳ καθεστηκότας καὶ φόβοις οὐδὲν θαυ-
μαστὸν μηδὲ ἀφ’ ὧν διορθώσων τὰς συμφορὰς, εὐ-
ρίσκειν δύνασθαι. ὥς τῆτο μὲν ἐδαμῶς ἀτοπον· τοὺς
δὲ ῥήτορας ἂν τις δικαίως μᾶλλον τῶς παρ’ ἡμῖν θαυ-
μάσειεν, εἰ καιρὸν αὐτοῖς ἐτι τῆς [παρ’ ἡμῖν] προδο-
σίας νομίζουσιν, ὅτε μηδὲ βασιλεὺς ἀρνεῖσθαι τὸ κρείτ-
τως εἶναι τῆς ἑαυτῷ δυναστείας διέγνωκε. προσήκει δὲ
καὶ ὑμῶς μὴ χεῖρας ἐν κοινῷ τῆς ἐνὸς ἀνδρὸς γνώμης
ἐλέγχεσθαι, ὥς ἔστιν ἀτοπον φιλοτιμεῖσθαι μὲν ἐπὶ τῷ τῶς
βαρβάρους τοῖς ὕπλοις νικᾶν, ἀλίσκεσθαι δὲ ἐλάττω ἐν
τῷ βελεῦσθαι. ἤδη δὲ καὶ τὰς αὐτὰς ἡφίει φωνὰς
ὑπὲρ τῶν ὅλων τοῖς Θεοῖς, καὶ τὰ αὐτὰ τῷ Περσῇ
περὶ τῶν τριήρων ἐδόξαζεν. τί πορθμοὶς ἐνοχλεῖς
δὲ ἐμέ; τί δὲ ὄρη τέμνεις εἰς θάλασσαν; τί καλύπτεις
ἡπείρω τὸ ῥόδιον; ἔασον ἐξάναι τὸν Ἀθῶν, καὶ μὴ
πέμπε μοι διὰ τῶν ὁρῶν ἀλλὰ διὰ τῆς ῥοθίης τὸν εὐκλον.
ἀλλ’ εἰ καὶ τούτων ὀλίγον τινὰ ἐποιήσω λόγον, τῶν
ἑρραίων ἀπέχε μοι, καὶ φεῖσαι τῆς ἀνω λήξεως.” μὴ 1097R
μοι νύκτα ποιεῖ τὴν ἡμέραν τοῖς βέλεσι, μηδ’ ὑπο-
τρέχεται τὸν ἥλιον νέφος ἐκ τῶν βελῶν τῆς σῆς στρα-
τιᾶς συγκαίμενον. ἀλλ’ ἐδὲν ἔως ἀκίνητον, ἵνα ἐν γέ-
νηται τῶν Μηδικῶν διηγημάτων ἢ πόλις ἢ Ἀθη-
ναίων. φοβερώτερος δὲ τῆς γήμης ἐπὶ τῆς πέτρας
φαινόμενος, νῦν μὲν ἐπὶ τῆς ἡπείρου τὰ θαύματα, νῦν
δὲ μεταφέρων τὴν μεγαλοργίαν ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ
νῦν μὲν ἐπαφίει τοῖς ποταμοῖς τὸ εὐράτευμα, νῦν δὲ
ἥλιον τὰ βέλη, νῦν δὲ τῷ ῥοδίῳ τὰς μάστιγας. ὅρος
ἐπλεῖτο χεῖμαζόμενον, καὶ πορθμὸς ὅλος γεφυρωθεὶς
ἐπεξέμετο. Ἀθῶς διὰ μέσση τριήρεις ἐπέμπε, καὶ τὴν
ἵππον ὑπὲρ τῆς ῥοθίου θέσαν τὴν Μηδικὴν Ἑλλήσ-
ποντος. εἰς τριακοσίους ἦν ὀπλίτας τὸ παρὰ Ἀσ-
κεδαιμονίοις ὄφελος, οἱ δὲ λοιποὶ τύχη τὸ γένος ἐμέ-
ριζον. ἐλέληθας ἡμᾶς ἄλλον δεινότερον ἐπείγων
τῆς προτέρου πόλεμον. ἐκέτι χιλίας καὶ διακοσίας τριή-
ρεις πληροῖς κατὰ τῆς πόλεως, ἐδὲ ἀποκρύπτεις ἡπείρω
τὸ ῥόδιον, οὐδὲ ξενοχωρεῖς στρατιώταις τὴν ἡπείρον,
ἐδὲ τὰ σοιχεῖα πρὸς τὴν σπαντὴ χρεῖαν καταναγκάζεις
μετασκευάζεσθαι· οἶδας γὰρ ὡς πάντων ἐκείνων κρείττων 587 H.
ἐγενόμην μαχόμενος. ἀπὸ Βαβυλῶνος προσβάλλεις τῇ

α. 27. γαννύμενον B. 30. τοιαύτας A: τοσαύτας ε. 36. λελυμασμένα A, λελυμένα B: λελυσμένα ε.
b. 2. τοῖς αὐτοῖς A, τοῖς ἑαυτοῦ B: τῷ ἑαυτοῦ ε. 6. δὲ om A, post ῥήτορας ponit B. 8. οἱ B.
10. ὑμᾶς ABC: ἡμᾶς ε. 11. μὲν om A. 17. μὴ πέμπε μοι] πέμπε μὴ B. 20. οὐρανῶν B. 22. σῆς om B.
30. ἐπλεῖτο] ἐπεῖτα A. 35. δεινότερον post προτέρου ponit B. 36. τριακοσίας ε. 40. εἶδες B. 41. προσβάλ-
λει A. qui et mox ἐφίστησι — διορύνει — ἐνομάζει.

πόλει, καὶ διὰ τῶν κηρύκων ἡμῶν ἐφιστῆς μηχανήματα, καὶ ταῖς πρεσβείαις διορύττεις τὴν ἐπὶ τῶν καλλίστων φιλοτιμίαν τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα δωρεὰς ὀνομάζεις καὶ χάριτας. μὴ πρὸς τροπαίων διὰ γῆς καὶ θαλάττης ἐγρηγομένων! εἰ μὲν ἔν οἷεσθε δεῖν γράφειν μὲν 5 ἢ χρὴ ποιεῖν, ἢ δ' ἂν γράψητε μὴ ποιεῖν, καὶ λαμπροὶ μὲν ἐπὶ τῶν ψηφισμάτων φαίνεσθαι, διὰ δὲ τῶν ἔργων ἔχ' ὅμοιοι, καλῶς ἔχει. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ βαλεῦσθαι τι λαμπρός, τῷ μὴ πῶ δῆλος εἶναι ὅτι καὶ πράξειεν, ἔπω καθαρῶς τὴν εὐφημίαν κομιζέσθαι, ἀλλ' 10 ἔτι πρὸς τὰς ἐπαίνους ἀμφίβολος· περιμένονσι γὰρ τὸ τέλος ἅπαντες, ἵνα τὴν γνώμην θαυμάσωσιν. ὁ δ' οἷς ἔγνω καλῶς καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἔργων πεῖραν ἐλόμενος, ἐπ' ἀμφοτέροις θαυμάζει, τὴν μὲν γνώμην, οἷς ἔκρινε, τὴν δὲ πράξιν, οἷς ἔκ' ἤλεγξε τὰ ψηφισθέντα τοῖς πρά- 15 γμασιν. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην τὰς ἀντιλέγοντας, πότερον ἀντεῖπον ἥνικα ἐκυρῶμεν τὸν πόλεμον, ἢ τὴν ἡσυχίαν ἄγοντες εἴκειν ἡξίου τοῖς συμβεβέβησιν; εἰ μὲν γὰρ ἔκ' ἀντεῖπον, ἔχ' ἡμῶν μόνον ἀλλὰ καὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰναντία πράττοντες φαίνοντο, τῶν ἐγκαλεῖν 20 σπερδάζοντες, οἷς ὡς κάλλιπα ἔχουσι σιωπὴν ἐπεφῆμιζον. εἰ γὰρ περὶ δυσνοία γε φήσας τὸ συμφέρον ἐκόντες ἀποκρύψασι. ἀλλὰ μὴν εἴγε ἀντεπόντες ἡττήθησαν, πῶς ἔκ' ἀναιδείας ὑπεύθυνον τὰ αὐτὰ λέγειν ἐπιχειροῦντες δεύτερον, ἢ πρόθεν εἰπεῖν τολμήσαντες 25 ἡττῆς εἶναι τῶν ἀντιλεπόντων ἡλέγχθησαν; καὶ μὴν εἴγε λύσομεν ἢ κεκυρώκαμεν, ἔκ' ἀδελφὸν δῆπεθεν ὡς εὐχερείας τε ὁμῶς καὶ ἀβελτίας ὄνειδος ἔσομεν, ἀβελτίας μὲν ὡς ἐν ἀρχῇ δέον εὐρεῖν τὸ συμφέρον ἀδυνατήσαντες, εὐχερείας δὲ ὡς ἀφ' ὧν ἐκρίναμεν τάχως αὐ- 30 θις μεταβαλλόμενοι. καὶ ἔπω λέγω τὸ μεῖζον ἔγκλημα, ὅτι καὶ χρείας ἡττημένοι δόξομεν ἐθέλειν ἡμῶν αὐτῶν καταψηφίζεσθαι ὅπερ (οἶμαι) καὶ ἀπαραίτητον ποιεῖ τὸ ἔγκλημα. ἢ γὰρ καὶ χωρὶς τοιαύτης αἰτίας ἔκ' ἀνεκτὸν ἡμαρτηκότητας ἐλέγχεσθαι, πῶς ἔκ' ἡμᾶς ἀσύγγνωστον, 35 1100B. ὅταν καὶ λήμματος "ἀλλάττεσθαι τὴν ἀδοξίαν φαινόμεθα; εἰ δὲ τις τῶν συμμάχων τῆς πόλεως δωρεὰν παρὰ βασιλέως δεξάμενος λύειν ἐπεχείρει τὸ δόγμα τῆς πόλεως ἢ καταλύειν τὴν συμμαχίαν ἐτόλμησεν, ἂν ἔκ' ἂν ὠργίσθητε καὶ δίκην ἀπληθήσατε παρὰ τῶν 40 ἀναιρεῖν ἐπιχειρούντων ἢ κεκυρώκατε; ἐγὼ μὲν ἀκρι- βῶς οἶμαι. εἴθ' ἑτέροις ἂν τι λῦσαι τῶν ὑμετέρων ἐσυγχωρήσαντες, αὐτοὶ τῶτο ποιῶντες ὑφθήσεσθε; καὶ ἐφ' οἷς ἄλλα πράξαντος ἔκ' ἂν ἡνέχεσθε τὸ μὴ καὶ δίκας εἰσπράξασθαι, ταῦτα ἐκόντες αὐτοὶ πλημμελεῖν δόξετε; καὶ μὴν ἅπαντα μὲν εὐλαβητέον ἐργάζεσθαι τὰ καὶ ὄντα πονηρὰ καὶ νομιζόμενα, ἐκείνα δὲ πλεῖον, ὧν αὐτός τις φθάσας κατέγνωκεν. ἐφ' οἷς γὰρ τις ἀγανακτῶν ὡς φανύλοισι ἐπιδείκνυτο, "εἰ τὰ αὐτὰ πρῶτ- 588H. τῶν ἀλίσκοιτο, φιλαπεχθήμων ὁμῶς καὶ πονηρός, πονηρός μὲν, οἷς ἢ μὴ χρὴ πρῶτων ἐλέγχεσθαι, φιλαπεχθήμων δὲ, ὅτι τέτων τὰς πλησίον εἰργεῖν ζητεῖ, ἢ τῷ λόγῳ μισεῖν προσποιούμενος ἔργοις μεταδιώκειν ἀλίσκεσθαι. λέγε μοι τὰ τῶν νομοθετῶν, εἰ βέλει, ῥήματα· ἀρίθμει μοι μετὰ τέτων, εἰ θέλεις, καὶ τὰ τῆς πόλεως τρό- 50 παια νόμους γὰρ ἐγὼ πολεμικὰς ὀνομάζω τὰ τῆς πόλεως κατορθώματα. τί νῦν ἐν ἡμᾶσι τέτοις διεσπένδασαι; μὴ σπένδεσθαι βαρβάροις, μισεῖν τὸ γένος ὡς ἀλιτήριον, ἀδιάλλακτον ἡγεῖσθαι τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον. καὶ μάλ' εἰκότως· ἔς γὰρ τῇ φύσει πολεμίς ἐνόμιζον, παρὰ τέτων αἰεὶ τι κακὸν προσδοκῆσαντες νόμῳ τὸ μὴ παθεῖν ἐφν- λάξαντο, μέγιστον εἶναι τῆς πόλεως φυλακτήριον τὴν ἀπιστίαν τὴν πρὸς αὐτοὺς ἡγησάμενοι. εἰώθασιν γὰρ οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς πλεονεξίαν τὰ πάντα βλέποντες πλείονα κερδαίνειν ἐπὶ φίλης προσηματι 55 τῶν ὅτε φανερώς ὁμολόγησεν τὸν πόλεμον. ψηφί- σματα γὰρ Ἀθηναίων ἐγὼ καλῶ τὰ τῶν θεῶν Πυθίᾳ μαντεύματα. πολέμιος δὲ Πέρσης οὐ κατ' ἕνα καιρὸν ἐδὲ χρόνον, ἐδὲ παρ' αὐτὴν μόνην τὴν τῶν πόλεμον καταβολήν, ἀλλ' εἰς πάντα τὸν βίον τῆς πόλεως. εἰ γὰρ Πλαταιὰς μόναν κατέσκαψε, καὶ δῆμον εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολέμους αὐτόκλητον ἐποίη- 60 σεν ἄπολιν. οὐ γὰρ ἢ πέπονθε βασιλεύς, ταῦτα διαλογιζομένους ἐκείνον ἀπαλλάττειν τῆς μέμψεως δεῖ, ἀλλ' ἄπερ ἂν κρατήσας ἔδρασεν, ἐν νῷ λαβόντας, πᾶσαν ἴσως νομίζειν δίκην τῆς ἀξίας κομιζέσθαι. ἐδὲ δίκαιον τὰ αὐτὰ μὴ δρᾶσαι κρατήσαντας, ἄπερ ἡτ- τηθέντες ὑπὸ τῶν κεκρατηκότων ἂν ἐπάθομεν. ὁ γὰρ, πρὶν ἀνενεγκεῖν αὐθις τὰς ἐναντίας ἀφ' ὧν ἐσφά- 65 λησαν, ἐπεξιὼν καὶ τιμωρόμενος ἐδὲ ἐκείνοις καιρὸν ἐπὶ τῆς ἀμύνης ἐνδίδωσι, καὶ πᾶσαν ἑαυτῷ προξενεῖ τῶ μῆτι παθεῖν ἀσφάλειαν, οἷς κατὰ καιρὸν ἐπέξεισι,

α. 3. τῇ πόλει c. 4. θαλάσσης A. 5. αἰ A: ἐπεὶ c. 6. γράψετε A, γράφετε B: γράφεται c. 7. φα-
νεσθαι ABC: φαίνεσθε c. 9. εἶναι add Stephanus. 10. πράξειν C. 15. πράξιν A: τάξιν c. 20. διαπραττον-
τες libri. 22. δυσνοία B: δυσνοίας c. 24. ἀναιδείας Reiskius: libri ἂν δειλάς. b. 1. οἶμαι] immo οἶδα.
3. ἂν ἡνέχεσθε A: ἀνέχεσθε c. 9. ὁμοῦ — 10. φιλαπεχθήμων om A. 11. ὅτι] ὅς B. 14. τρόπαια — 15. πόλεως
om A. 33. δεῖ ABC: χρὴ c. 35. ἴσως] malim ἤτω. 39. οὐδὲ — ἐπὶ] rectius scripseris οὔτε — ἐτι.

τούτοις περιγράφων ἅπασαν τὴν ἐν ὑξέρῳ παρὰ τῶν
 πεπονθότων ἐπίδοσιν. καὶ φασί, δωρεὰς τῷ δήμῳ
 βασιλεὺς πέπομφε. Κυρσίλῃ μοι λέγεις ῥήματα, καὶ
 πονηροῦς εἰ δημηγορίας διάδοχος, καὶ ταῦτα λέγειν
 ἐν Ἀθήναις ἐπικεχειροῦν, ἐφ' οἷς τῷ προειπόντι τά- 5
 φον ἐποιήσαμεν τὸν τόπον ἐφ' ὅπερ εἰσῆκει φθελ-
 γόμενος. ἀδύλῃ δὲ ὄντος τίνα τρόπον ἢ ναυμα-
 χία κριθήσετ', οὐ δὴ καλόν, ἀφ' ὧν εὐδοκίμοι οὐκ
 φαινόμεθα ὡς μεθ' ὧν ἐπιτηδευμάτων διαγεγόναμεν,
 ἄκρυα ποιεῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος βελέμεθα. οἷς μὲν 10
 γ' ἔξ ἀρχῆς ὀλίγος τῆς ἀρετῆς ὁ λόγος, ὁ μέγας τέ-
 τοις ἐδὲ σφαλεῖσιν ὁ κίνδυνος· οἷς δὲ τοσαῦτα καὶ
 τηλικαῦτα παραδείγματα τῆς ἀρετῆς ἔσκηκε, τίς συγ-
 γνώμη παρὰ τοῖς ἔξωθεν, εἰ τοῖς τελευταίοις ἀφα-
 1101R. νίζοντες τὴν ἔμπροσθεν δόξαν ἐλέγχοντο; "πῶς 15
 γ' ἔμοι Ἑρξῶν πρὸς δωρεὰν καὶ χάριν ἐγγύτερος.
 ἔτι τοίνυν, εἰ μὲν προῖκα παρῆχε τὴν δωρεάν, ἦν
 589 H. ἂν τις λόγος ἴσως τοῖς βασιλεῖ "συναγορεύσει καί-
 τοι γε ἐδὲ τῷ τῶν Ἀθηναίων ἄξιον. εἰ δ' ἀνταιτῇ
 χάριν παρὰ τῆς πόλεως, εὐδελον δὴ παθεῖν ὡς οἷς παρ' 20
 ἡμῶν ἀντ' ἐκείνων τυχεῖν ἐσπέδασε, τέτοις ἐπιδείκνυσι
 μηδὲν αὐτὸς χαριζόμενος. εἰ δὲ ἀπλῶς διδόντος
 λαβεῖν ἐκ εὐλογον, πῶς ὁ πλέον, ὅτε μηδὲ προῖκα τὴν
 δωρεὰν ἀλλ' ἐπ' ἀντιδόσει τοσαύτη, ἥ καὶ αὐτὸς δὴ-
 λός ἐστιν ὃ δίδωσιν ὁμολογῶν ἀνταλλάτταται; φέρε 25
 δὴ καὶ αὐτὰς τὰς ὑποσχέσεις σκεψόμεθα. ἀντικατα-
 στήσω (φρησίν) οἷς ἐλαττωμένην κατὰ τὸν πόλεμον. αὐ-
 τὴν μοι λέγεις τῷ πολέμῳ τὴν πρόφασιν, καὶ μάχης
 μᾶλλον ἢ διαλλαγῆς μοι ἀναγινώσκεις συνθήματα, ὡς
 λανθάνεις οἷς διαλλάττα βασιλεῖ τὴν πόλιν ἐσπέδα- 30
 κας, τέτοις ἡμῶς ἐγείρων πλέον ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὦ
 τῶν ἀνομοίων ῥημάτων! λυμεῶνά μοι τὸν αὐτὸν προσ-
 αγορεύεις καὶ φίλον, αὐτόχειρα καὶ πάλιν ἐνσπονδον.
 τὴν αὐτὴν ἀναγινώσκεις ἐπιστολὴν μετὴν ἀδικημάτων
 καὶ δωρεῶν, μὴν δὲ τὰ ἄμικτα πάθη, [δωρεάς,] χά- 35
 ριτας, συμφοράς, βαρβάρους, Ἑλλήνας· καὶ τῷ μὲν
 δοκεῖν σπευδάσεις ὑπὲρ τῆς πόλεως, τὸ δ' ἀληθές, βα-
 σιλεῖ ποιεῖς φιλοτιμίας ὑπόθεσιν τὸ πτώμα τῆς πό-
 λεως. τί ἐν ἐκ ἐπὶ τὰς τριήρεις ἵμεν, ἀλλ' ἀνε-
 χόμεθα προσφέροντος ἡμῖν βασιλέως τὴν πόρθησιν; 40
 ἐπολυπραγμόνησέ με Ἑρξῶν τὰ διηγρήματα, ὥσπερ
 ὡς τοῖς ἐγκωμίοις πολεμῆσαι θέλων τῆς πόλεως. εἰ

μὲν ἐν παρ' ἑτέρῳ μὲν ἦν τὸ ἀδίκημα, παρ' ἑτέρῳ δὲ
 ἡ χάρις, τῷ μὲν ἐχρῆν ὡς πολεμῶν χρῆσθαι, τὸν δὲ ὡς
 εὐεργέτην ἀμειβεσθαι. εἰ δὲ ὁ αὐτὸς ἀμφότερα, τί μᾶλ-
 λον εἰδέναι χάριν ἀνθ' ὧν ὑπικνεῖτο προσῆκεν ἢ τι- 5
 μωρίαν ἀπαιτεῖν ἐφ' οἷς ἀδικῶν ἐλέγχεται; τίνα δὲ
 καὶ τὰ λελυμασμένα καλεῖ; ἀφροσιν γ' καὶ διὰ τῶν
 γραμμάτων τὴν χάριν. τὰς Ἀθήνας πάντως ἀνοικτεῖν
 ἐπαγγέλλεται· τῷτο γ' ὑπαινίσσεται δῆπερ, κἂν μὴ τολμῇ
 φανερώς ὀνομάζειν τῷ ῥήματι. Ἀθήνας ἀνοικτεῖν φησί.
 σὺ τὴν τῆς Ἀθηναίων πόλιν; σὺ τὴν Θησέως καὶ Κέ-
 κροπος; εἴτα σιωπηθήσονται Ἑριχθόνιοι καὶ Κέκρο-
 πες, ἔτι δὲ Θησείας ὡς Κόδροι; πάντα δὲ ἔσαι Ἑρξῶν
 τῇ πόλει, οἰκιστής, ἀρχηγέτης, τῶν ἐπαίων, τῶν ἐγκω-
 μίων ὑπόθεσις; οἴμοι τῶν κακῶν! ἡττημένος μου
 15 Ἑρξῶν λαμβάνει τὴν πόλιν. τί δ', ἂν καὶ ἡμῶς
 αὐτὸς κατὰ τῶν Ἑλλήνων συσπρατεύεσθαι κελεύῃ; ὁ γ'
 εἶναι δίκαιον τῷ τοσαύτην ἐνδεικνυμένῳ περὶ τὴν πό-
 λιν μεγαλοφυχίαν μὴ πάντα τρόπον συναγωνίζεσθαι.
 καλὰς γε (ὁ γὰρ;) τότε καὶ τῶν τροπαίων ἀξίας τῶν
 ἐγγεγραμμένων τὰς παρατάξεις παραταξόμεθα, ὑπὸ Ἑρξῶν
 στρατηγῷ τῶς κατὰ τῶν ὁμοφύλων πολέμους ἐκφέρου-
 ντες. δι' ὅς ὥφθη Πέρσας ἀντὶ νικηφόρου ὅλμου
 δραπέτε καὶ φυγάδος περικείμενος, τέτοις πόλιν οἰ-
 κίζειν, τέτοις εὐεργετεῖν ἀνέξει; εἰ μὲν γ' εὐθὺς
 ἀναμάχεσθαι τοῖς ὅπλοις τὴν ἡτταν ἐπίστανεν, ἐσράτεν-
 σεν ἂν, ἐκ ἐπρεσβεύετο· ἐπεὶ δὲ ἀπογινώσκει τῶν δυ-
 νάμεων, τὴν ἀπάτην τέως "ἀντὶ τῶν ὅπλων προβέ- 590 H.
 βληται. ἔτι τοίνυν καὶ διαβάλλειν τῶς Ἑλλήνας πρὸς
 τὴν πόλιν ἐσπούδασεν, ἵνα ἐρήμους τῆς παρ' ἐκείνων
 30 συμμαχίας ἐργασάμενος πρὸς μόνους ἡμῶς ὑξέρον ἐξε-
 νέκη τὸν πόλεμον. ὡς μὲν ἔξ αὐτῶν τῶν ῥημά-
 των δὴλός ἐστι πρὸς τὴν δωρεὰν ἀφροσινόμενος. "τοῦ 1104R.
 μὲν γ' ἀνοικτεῖν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν θέλοντος ἐρ-
 γον ἦν αὐτὸ τῷτο σαφῶς ἐγγράψαι τοῖς γράμμασιν·
 ὁ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ εἰπὼν, ἀπλῶς δὲ ἀντικαταστήσαι
 φήσας οἷς ἐλαττωμένην κατὰ τὸν πόλεμον, τῇ τῷ προσ-
 ῥήματος ἀμφιβολίᾳ κακῶς ὁ κακουργεῖ διὰ τῶν γραμ-
 μάτων δεδήλωκεν. τί δὲ ἦν τῆς πόλεως τῆς ἡμε-
 τέρας τὸ ἐπίσημον; σεμνότης οἰκοδομημάτων, παν-
 ταχὲς τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς ὑπομνήματα, ὁ παρὰ τῆς
 φύσεως κόσμος μεῖζον τῷ παρὰ τῆς τέχνης προστιθεῖς
 τῇ πόλει τὸ κάλλος. οἷα μὲν ἰδεῖν ἀκρόπολις, οἷον ἄλλο

a. 11. ὁ om A. 17. ante δωρεάν cum ABC omisi ἔμπροσθεν. 18. προσαγορεύουσι C. 29. μοι add A.
 35. μὴν καὶ τὰς. 39. ἵμεν] libri εἵμεν.
 b. 1. ἦν add A. 3. ὁ om A. 12. δὲ post ἔτι om B. 16. συσπρατεύεσθαι A. 18. μεγαλ. καὶ μὴς. 19. καλὰς A:
 καλῶςς. 23. τούτουςς. 24. τούτοιςς. 31. τῶν libris deest. 37. καλῶς C. ὁ] malim ὅτι.

θεῶν μετ' ἑρανὸν ἐνδιαίτημα! οἷος δὲ ὁ τῆς Πολιάδος νεώς, καὶ τὸ πλησίον τὸ Ποσειδῶνος τέμενος! συνήψαμεν γὰρ διὰ τῶν ἀνακτόρων τὰς θεὰς ἀλλήλοισι μετὰ τὴν ἑμιλλαν.

ὃ λαμβάνω παρὰ ἀνδρὸς τὸν τελετῆς τόπον, ὃν εἶργει τῆς τελετῆς τῆς ἡμετέρας τὸ κήρυγμα.

τίς ἀναστήσει τὰς ἀνδρας, ἔς ἀπολώλεκε; τίς τὰ σώματα τῶν πεσόντων, οἷς ἔτος κατὰ τὰς πόλεις λελύμαν;

ἄνδρες γὰρ (φησὶν) αἱ πόλεις, οὐκ οἰκοδομήματα. εἰ δὲ τὰ λελυμασμένα ἡμῖν ἀποδώσειν ἐπαγγέλλετο, τέτων δὲ τὰ μὲν ἐδ' ὅλως ἐγχωρεῖ λαβεῖν,

τὰ δὲ τοῖς διεφθαρμένοις ἐχ' ὅμοια, πῶς ἐκ ἀδύνατος ἐλέγχετο τοῖς πᾶσιν ἢ περὶ τέτων ὑπόχεσις; οὐκ ἦνεγκαν ἐδὲ τριακοσίους ἐκεῖνοι Λακεδαιμονίους ἐν Πύλαις, ἀλλ' ἐν ὄφθαλμοῖς βασιλέως ἐπιπτον αἱ τοσαῦται

μυριάδες πρὸς ἓνα λόχον ὑπὸ μασίγων παραταττόμεναι.

αὐτὸς ἡμῖς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καλεῖ βασιλεύς, οἷς παραιτεῖτο τὰς μάχας, τέτοις ἀκίνδυνον εἶναι τὸν πρὸς αὐτὸν δεικνύων πόλεμον.

λόχος εἷς πρὸς ὅλην τὴν Ἀσίαν παραταττόμενος, καὶ τριακόσιοι Σπαρτιάται κλείοντες πρότερον μὲν τοῖς ὅπλοις ὑπερον δὲ τῷ θαλάτῳ τὰς Πύλας.

σεμνότερον ἡγείρατε τροπαίου τὸ πολυάνδριον.

ἐγὼ καὶ ὑπὲρ Θηβαίων ἀπαιτῆσαι δίκας ἐσπέδακα.

δῆμος Ἑλλήνων διὰ Πέρσας τῷ κοινῷ γένεσι προδοσίαν κατέγνωσαν, καὶ πόλεις ἐμὴ Περσικὸν ἐδέξατο κατὰ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον.

κέρδος ἐκ Ἀθηναίων μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, Πέρσαι νικώμενοι.

εἴθε καὶ εἰς Πύλας ἀπληντήσαμεν! τροπαίου ἂν ἐδείκνυσαν νῦν ἀντὶ τοῦ τάφου Λακεδαιμόνιοι.

ἐπὶ Ξέρξην καλῶ, ἐπὶ Ξέρξην, Ἀπολλῶν, τὸν μέχρι τῶν ἀδύτων στρατεύσαντα,

τὸν τοῖς ἱεροῖς σε τρίποσι τὸ πῦρ προσάγειν φιλονεικήσαντα, δι' ὃν ἐκίνησας φάσματα.

δῆναι θέλω καὶ τοῖς χωρίοις ἀπὸ τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων ὀνόματα, καὶ τὰ πελάγη καὶ τὰς ποταμούς ἀπὸ τῶν ἐμῶν

591 H. τροπαίων "μᾶλλον ἢ τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων προσ-

αγορεύεσθαι. πότε ἔν ἢ πόθεν ἀνοικισμένον τὴν πόλιν; ὑπέκρυσέ τις. ποῖαν γὰρ ἐπιζητεῖς ἐτι πόλιν, τὰς τριήρεις ἔχων, τῆς νέας πόλεως οἰκιστὴν ἔχων τὸν Πέθιον;

προβάλλετο δὲ αὐτῆς ἀντὶ μὲν τειχῶν τὴν θάλασσαν, ἀντὶ δὲ πύργων τὰς νήσους, ἀντὶ δὲ κόσμου τὰ τροπαία.

εἰ δὲ καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπιζητεῖς μαθεῖν, περίελθε κύκλῳ τῷ λογισμῷ τὴν οἰκουμένην ὑπασαν, καὶ γῆν

ὄση βατή, καὶ θάλατταν ὅποση πλοῖμος· οὗτοι τῶν Ἀθηναίων τῶν ἐπὶ Θემισοκλέους οἱ ὅροι.

ἀπαιτήσω Ξέρξην ἀντὶ τῆς θαλλῆς τῆς Ἀθηναίας τὴν πλάτανον,

ἵνα δύο βλέπητο τῆς θεᾶς κατὰ τὴν ἀκρόπολιν τροπαία,

κατὰ μὲν Ποσειδῶνος ὁ θαλλός, κατὰ δὲ τῶν βαρβάρων ἡ πλάτανος.

"Ἐκ τοῦ πολεμαρχικοῦ.

τὸ προοίμιον.

1105R.

οὐ τοῖς ψέγουσι τὸν νόμον τῶν ἐπὶ τοῦ μνήματος εἰωθότων λέγειν, ἀλλὰ τοῖς ἐπαινεῖσι συνθήσομαι.

καὶ ἄτοπον τὴν τῆς λέγειν ἐξουσίαν παρ' αὐτῆς λαβόντας,

καὶ αὐτῆς τῇ [παρὰ] τῆς λέγειν ἐξουσία χορηγῶ. τὸν γὰρ ἐκ τῆς θανάτου φόβου ὁ νομοθέτης τῇ παρὰ τοῦ λόγου τιμῇ παραμυθούμενος, ἄοκνον πᾶσι τὴν τόλμαν

τὴν ὑπὲρ τῶν κινδύνων καθίστησιν.

ἡ δὲ τῶν ἐγκωμίων ἀρχὴ τῷ μὲν δοκεῖν κοινὴ πρὸς ἅπαντας, τὸ δ' ἀληθές τῶν ἀνδρῶν τέτων ἐξαίρετος.

οἱ μὲν γὰρ τὰς ἄλλας ἐπαινεῖν σπαράζοντες, ἵνα τὸ γένος ὑμνήσωσιν,

εἰς προγόνων τινὰς εὐφημίας τὴν τῆς λέγειν φύσιν ἀναβιβάζουσιν, ἢ τὴν γῆν ὅθεν οἱ πρόγονοι τῶν ἐπαινεμένων ἐγένοντο.

πάντες γὰρ ἐπικεικῶς οἱ πρόγονοι τῶν πανταχῇ θανυμαζομένων ἐπήλυδες.

οὐ μὴν καὶ κατὰ τέτων ὁ νόμος ἔτος νενίκηκεν, ἀλλ' ὁμῶς τε Ἀθηναίους εἰρηκας, καὶ μετὰ τῆς ἐπωνυμίας δηλοῖς τοὺς αὐτό-

20 βιβάζουσιν, ἢ τὴν γῆν ὅθεν οἱ πρόγονοι τῶν ἐπαινεμένων ἐγένοντο.

πάντες γὰρ ἐπικεικῶς οἱ πρόγονοι τῶν πανταχῇ θανυμαζομένων ἐπήλυδες.

οὐ μὴν καὶ κατὰ τέτων ὁ νόμος ἔτος νενίκηκεν, ἀλλ' ὁμῶς τε Ἀθηναίους εἰρηκας, καὶ μετὰ τῆς ἐπωνυμίας δηλοῖς τοὺς αὐτό-

25 χθονας. ἄοπλος ἦν ὁ βίος· ὅπλα τῶν κινδυνευόντων προέβύλετο.

ἵππων χρῆσιν οὐκ ἠπίεστο· μερίζει πρώτη πρὸς ἄθλους καὶ πολέμους χρεῖαν τὴν ἵππων γένεσιν.

κριθείσης δὲ τῆς ἑμιλλῆς θαλλῶ τε καὶ κύματι, τῷ θαλλῶ τὴν ψῆφον τίθεντο.

τῷ θαλλῶ δ' ὅταν εἴπω, τῇ θεῷ λέγω Ἀθηναίους γὰρ (οἶμαι) τὸ γινώρισμα.

ἀλλὰ γὰρ ἐχ' ὅ τι τις τοιαῦτον εἶπῃ χαλεπὸν εὐρεῖν, ἀλλ' [ἐν] ὅπως μὴ τέτοις ἐπόμενος πόρρω τῶν πράξεων γένηται,

ὡς τῆτο μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως οἱ τῶν τῆδε κειμένων πρόγονοι, τῆτο δὲ ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἦσαν, παῖδες πατέρων μιμήμενοι, καὶ διὰ πάσης ἡλικίας τε ὁμῶς καὶ διαδοχῆς τῆς γένεσι τὴν εὐνυχίαν καταβιβάζοντες.

Ἡρακλείδας δὲ ὑποδεξάμενοι τὸν μὲν ὑβρίζοντα τῆς παρανομίας ἔπαινον, αὐτοῖς δὲ τὴν τύχην ἀμείψαντες βασιλέας Πελοποννήσου πάσης ἀντὶ φρυγῶν εἰργάσαντο.

ἐκίνησε φθόνος "ποτέ κατὰ τῆς πόλεως Ἀωρικὸν ὁμῶς καὶ Βοιωτικὸν καὶ προσέτι Χαλκιδικῶν τῶν ἀπ' Εὐβοίας ἐκ τρίτης πόλεμον.

30 λᾶδος ἦσαν, παῖδες πατέρων μιμήμενοι, καὶ διὰ πάσης ἡλικίας τε ὁμῶς καὶ διαδοχῆς τῆς γένεσι τὴν εὐνυχίαν καταβιβάζοντες.

Ἡρακλείδας δὲ ὑποδεξάμενοι τὸν μὲν ὑβρίζοντα τῆς παρανομίας ἔπαινον, αὐτοῖς δὲ τὴν τύχην ἀμείψαντες βασιλέας Πελοποννήσου πάσης ἀντὶ φρυγῶν εἰργάσαντο.

ἐκίνησε φθόνος "ποτέ κατὰ τῆς πόλεως Ἀωρικὸν ὁμῶς καὶ Βοιωτικὸν καὶ προσέτι Χαλκιδικῶν τῶν ἀπ' Εὐβοίας ἐκ τρίτης πόλεμον.

35 λᾶδος ἦσαν, παῖδες πατέρων μιμήμενοι, καὶ διὰ πάσης ἡλικίας τε ὁμῶς καὶ διαδοχῆς τῆς γένεσι τὴν εὐνυχίαν καταβιβάζοντες.

Ἡρακλείδας δὲ ὑποδεξάμενοι τὸν μὲν ὑβρίζοντα τῆς παρανομίας ἔπαινον, αὐτοῖς δὲ τὴν τύχην ἀμείψαντες βασιλέας Πελοποννήσου πάσης ἀντὶ φρυγῶν εἰργάσαντο.

ἐκίνησε φθόνος "ποτέ κατὰ τῆς πόλεως Ἀωρικὸν ὁμῶς καὶ Βοιωτικὸν καὶ προσέτι Χαλκιδικῶν τῶν ἀπ' Εὐβοίας ἐκ τρίτης πόλεμον.

40 λᾶδος ἦσαν, παῖδες πατέρων μιμήμενοι, καὶ διὰ πάσης ἡλικίας τε ὁμῶς καὶ διαδοχῆς τῆς γένεσι τὴν εὐνυχίαν καταβιβάζοντες.

Ἡρακλείδας δὲ ὑποδεξάμενοι τὸν μὲν ὑβρίζοντα τῆς παρανομίας ἔπαινον, αὐτοῖς δὲ τὴν τύχην ἀμείψαντες βασιλέας Πελοποννήσου πάσης ἀντὶ φρυγῶν εἰργάσαντο.

ἐκίνησε φθόνος "ποτέ κατὰ τῆς πόλεως Ἀωρικὸν ὁμῶς καὶ Βοιωτικὸν καὶ προσέτι Χαλκιδικῶν τῶν ἀπ' Εὐβοίας ἐκ τρίτης πόλεμον.

50 λᾶδος ἦσαν, παῖδες πατέρων μιμήμενοι, καὶ διὰ πάσης ἡλικίας τε ὁμῶς καὶ διαδοχῆς τῆς γένεσι τὴν εὐνυχίαν καταβιβάζοντες.

Ἡρακλείδας δὲ ὑποδεξάμενοι τὸν μὲν ὑβρίζοντα τῆς παρανομίας ἔπαινον, αὐτοῖς δὲ τὴν τύχην ἀμείψαντες βασιλέας Πελοποννήσου πάσης ἀντὶ φρυγῶν εἰργάσαντο.

ἐκίνησε φθόνος "ποτέ κατὰ τῆς πόλεως Ἀωρικὸν ὁμῶς καὶ Βοιωτικὸν καὶ προσέτι Χαλκιδικῶν τῶν ἀπ' Εὐβοίας ἐκ τρίτης πόλεμον.

a. 2. τὸ ποσειδῶνος C: τοῦ Ποσειδῶνος ε.

24. ἐμὴ] Ἑλληνικὴ Wernsdorffius.

26. προβάλλετο ABC. 28. τί] τε ἑλάτας C.

34. ὅλης om C. 40. φρυγᾶδος B.

5. τόπον pr C: τύπον ε.

b. 1. πλοῖμος ε.

30. τῇ θεῷ A: τὴν θεὸν ε.

8. φασὶν Scaliger.

12. κατ' ἑαυτοῦ C.

31. εἴποι B.

A a a

15. παρατιτόμε-

16. μὲν om B.

32. οὐν om C.

πῶς ἐν ἅπασιν τούτοις ἡ πόλις ἀντέστη; ἔπιπτον Βοιωτοί, Δωριεῖς ἡγάπων σωζόμενοι, Χαλκιδεῖς ἅπαντες ἤγοντο, τρία δὲ εἰσῆκει τροπαία. τῶν δὲ τροπαίων τὸ τάχος ἐστὶ λαμπρότερον· τὸ γὰρ κατ' Εὐβοίας καὶ Βοιωτῶν μιᾷς ἦν ἡμέρας τὸ συναμφοτέρον.

ἄλλα γὰρ 5 ἔοικα, πᾶσι τὸ μέρος ἀποδιδόναι τῆς εὐφημίας βεβλόμενος τοῖς ἄνω χρόνοις ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ παντὸς τοῦ γένους κατὰ τὰς μάχας πρωτεύσασιν, ἔτε τούτοις τὴν ἀξίαν τηρεῖν τῷ τὸ μέγεθος τῶν πράξεων ἐν τῷ τῶν λόγων τάχει συγκρούεσθαι, καὶ μήπω τέτων προσ- 10 ἄπτεσθαι, ὧν ἡ τῶν ἀκρωμένων προσδοκία ζητοῦσα πάλαι τὸν ἔπαινον ἀγάλλειν ἔοικεν ὅτι μήπω τῆς ἐπιθυμίας ἐμπέπλαθ'. ἔκθ' ἐπὶ ταῦτα ἤδη ἰτέον τῷ λόγῳ. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης ἀπολείπεσθαι μέλλειν τῶν πράξεων, ὅτι κοινὸν ἀπάντων, ἔθενός ἂν εἴη δίκαιον ἔγκλημα. 15

Πέρσαι κληῖρον ἔνα τὴν ὑφ' ἡλίῳ πᾶσαν δεῖξαι τοῖς 1108B. ὅπλοις βεβλόμενοι, μικρῷ μέρει τῷ πρὸς ἐσπέραν πληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν ἀπειργοντο. ὥς δ' ἀφ' αὐτῶν ἀπ' Ἰωνίας ὁ εὐχολος, καὶ πάλιν ἀποκρούσας πλήθει νεῶν τὸ φαινόμενον, περὶ τὰς νήσους τὰς κατ' Αἰγαῖον ἐχί- 20 ζετο, "τὴν μὲν Ναξίων πόλιν πρὸς τὴν θάλατταν εὐ- θὺς μερῖζεθ', τῇ μὲν ἀφ' αὐτῆς μετὰ τῆς ἐπωνυμίας τῆς δαφρος, αὐτὸς δὲ τὸ γένος εἰς τὰς τριήρεις ἐνθάδε τὸν δὲ Ἐρετριέων δῆμον ὅπλων μὲν ἔκ' ἡξίωσαν, ἐλάττονα Περσικῶν πολέμους τὴν τύχην αὐτῶν νομίσαντες, 25 χεῖρὶ δὲ χεῖρα πάντες ἀλλήλων συνέχοντες σαγηνείας εἰκόνα τὴν Ἐρετριέων ἐδειξαν πόρθησιν. ἐπεὶ δὲ καὶ Μαραθῶνος ἦσαν, τὰ μὲν τῶν ἐλπίδων ἠφάνιστο, ἐγνώρισαν δὲ καλῶς διὰ τῆς πείρας μαθόντες ὅσον τὸ μέσον Ἐρετριέων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως. 30 τότε τις καὶ κατὰ τριήρους ὅλης ναυτικὸς στρατιώτης ἐτόλμησεν· ἐπιδραμὼν γὰρ τοῖς φεύγουσιν εἰς τὴν θάλασσαν Φοινίσσης νεὸς λαμβάνεθ', κρείττονα δεξιὰν ἔχειν τριή- 35 ρους ὅλης οἰόμενος. δείσαντες δὲ ὑπὲρ τῆς τριήρους οἱ βάρβαροι, μὴ δεξιᾷς Ἀττικῆς γένῃ λάφυρον, πέ- 35 λει τὴν χεῖρα μερῖζουσιν. ὁ δὲ πληγεὶς ἔκειτο τῆς μὲν χειρὸς ἀφαιρεθείς, τῆς δὲ τριήρους ἐχόμενος. ὦ πρῶτοι τὴν Περσῶν τύχην ἐλέγξαντες! ὦ κρείττους τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως νίκας νικήσαντες! ὦ μετὰ διηγημάτων πεσόντες, ἂ μήτε πρὸ ὑμῶν μήτε μεθ' 40 ὑμῶν ὁ χρόνος ἦνεγκεν! ὦ σεμνότερον τροπαίε τάφον

κτησάμενοι! ὦ τὸ Μαραθῶνος ὄνομα τοῖς ἡλίῳ δρόμοις συναποτείνοντες! Μαραθῶν μὲν ἔχει τὰ σώ- 5 ματα, τὰς δὲ ψυχὰς οἱ συστρατιῶται θεοί, γῇ δὲ τὸ κλέος καὶ θάλαττα.

Θυμαμένους δὲ τῶν ἑρῶν κατὰ τῆς πόλεως οὐδὲν τῶν πάντων ἠσυχάζεν, ἀλλὰ πᾶν αὐτῷ συνεκινεῖτο καὶ συνεσείετο, καθάπερ Ποσειδῶνος αὐτῶν τινάσσοντος γῆν ὁμῶς πᾶσαν καὶ θάλατταν. γῇ 10

"δὲ καὶ θάλαττα τὴν ἀλλήλων φύσιν ἠλλάττοντο. τοῖς 53H.

μὲν πορθμοῖς ἐπετίθει τὴν ἡπειρον, τὰς δὲ Φοινίσσας διὰ τῶν ἰσθμῶν ἐπεμπε. ὦφθ' ὅτε πάσης ἐλπίδος κρείττονα θαύματα, ἵππος κατ' Ἑλλησπόντες Μηδική, 15 καὶ δὲ Ἀθῶν μέσα εὐχολος τριήρων πεμπόμενος. ἀπέ- χετο δ' ὁ ἑρῶν ἐδὲ θρανῶ τοῖς τολμήμασιν, ἀλλὰ μετῆει καὶ μετεπήδα τοῖς θαύμασιν ἀπὸ θαλάσσης

ἐπ' ἡπειρον, ἀπὸ γῆς ἐπ' ἑρανὸν ἐκείθεν καὶ ἡλίον 20 τῶ μὲν γὰρ τοξεύων τὸ φῶς ἀπέκρυπτεν, τῆς δὲ πλέων τὴν φύσιν ἡμειβεν, τῆς δὲ πεζέων τὴν χρεῖαν ἡλεγχεν. καὶ σιωπῶν πελάγη μὲν ὑπὸ τριήρων κρυπτόμενα, στρα- τόπεδα τῆς ἀριθμῶν φύσεως κρείττονα, ἔθνη δὲ δαίμωνων 25 δαπάνης ἦτονα, βασιλεῖα δὲ πανταχοῦ μὲν ὄντα τῷ φόβῳ, ἔδὲ γῆς εἴη, διὰ τὸ πλῆθος λανθάνοντα. το- σάτε τοίνυν θορόβῳ γῆς ἀπάσης ἠχήσαντος, καὶ κρι- νομένων ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος τῶν ὄλων, οἱ μὲν ἄλλοι σύμ- παντες τοσούτον ἐν τοῖς δεινοῖς κερδαίνειν ὥντο ὅσον 30

ἀπείναι Πέρσας τῶν πόλεων, καὶ μὴν καὶ ἡ πόλις εἴσε βασιλεῖ τὰ πάντα σείοντι, ἐδὲ φόβῳ τῆς φήμης αἰχρόν 35 τι καὶ πρὸ τῆς πείρας ἐβέλευσεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρε- σβείας πρώτης κρείττων βασιλέως ἐγίνετο. ὁ μὲν τὰ τῆς δαλίας ἀπῆται σύμβολα, οἱ δὲ τὰ τῆς ἐλευθερίας

ἀντέπεμπον· ἦν γὰρ θάνατος ἢ τῆς πρεσβείας ἀντίδο- 40 σις. ἐφόβει δὲ αὐτὸς ἐδὲν τῶν ἀπάντων, ἐδὲ ἐποίησε τῆς ἀρετῆς ἐπιλανθάνεσθαι, καὶ Λακεδαιμόνιοι πίπτον- 45 τες καὶ τοσούτον συντελῶντες τοῖς Ἑλλήσιν ὅσον ἀν- δρείως ὑπὲρ θανάτου βουλευσάσθαι, καὶ μασιζόμενα κό- 50

ματα καὶ κολαζόμενα πνεύματα καὶ τροφῶν βάρβαρος κατὰ τῆς φύσεως. ὦ μέλιστα ἑρῶν τολμήσαντες! 55 ὦ ψυχὰς σοικείων βεβαιωτέρας ἐπιδειξάμενοι! "ὦ τοῖς 1109B.

Περσῶν τοξεύμασιν οὐ καλυφθέντες τὸ φρόνημα! ὦ δύο τροπαίοις δεκαετὴ εὐχολον ἐλέγξαντες! ὑμεῖς τὸν ἐπὶ πᾶσαν ἰόντα γῆν καὶ θάλατταν ἀγαπητῶς κλέψαι τὴν 60 σωτηρίαν κατηναγκάσατε. ὦ μόνοι δεῖξαντες ἀνθρώ-

a. 7. τοῖς] malim τοῖς ἐν τοῖς. 37. ἀφαιρεθείσης A.

8. πρωτεύσασα ε.

19. ἀπ' A: ἐκ' ε.

22. ἀφ' αὐτῶν codices Himerii: Pho-

tiani ἀφ' αὐτῶν. 37. ἀφαιρεθείσης A. b. 7. τινέσσ. τὴν γῆν ε. θάλασσαν B. 11. ἑλλησπόντων ε. 21. εἴη mg. 27. καὶ πρὸ τῆς πείρας ἐβούλευσεν] πεποίηκεν B et rc A: pr enim om. ἀπὸ] καὶ πρὸ B et corr A. 28. πρώτης] αὐτῆς B et corr A. 31. οὐδὲν ε. 36. post τολμήσαντες cum ABC omisi κατὰ τῆς φύσεως. 38. καμφοθέντες ε. 40. ἰόντα Scaliger: libri ἰδόντα. 41. ἀνθρώποις om C.

ποις ἅπασιν ὅτι πᾶσα χεὶρ ὑπ' ἀρετῆς ἐλέγχεται.

ἀλλὰ κὰν ταῦτα σιγῇ παρέλθωμεν, κὰν τῆς εἰρήνης πρὸς βασιλέα γεγεννημένης μνημονεύσωμεν, ἢ παντὸς τροπαίῃς σεμνοτέραν ἔτι τὴν πόλιν ἐργάζεσθαι. καὶ μάλα εἰκότως. ἂ μὲν γὰρ καὶ τύχης ἔργον πολλάκις· τὸ δὲ 5 ἐκόντα συγχωρῆσαι βασιλέα τῇ πόλει ἵππερ μὲν δρόμον ἡμέρας θαλάττης ἀφέξειν ἄνω, εἶσω δὲ Χελιδονέων καὶ Κυανέων μὴ πέμψειν ὀκνάδα, πῶς οὐ καταράν πανταχόθεν τῇ πόλει προσενεῖ τὴν εὐκλειαν;

ἀλλὰ γὰρ Ἀθηναίων τὰ μυρία τρόπαια καὶ ναυμα- 10 χίας καὶ πεζομαχίας, καὶ ὥς πρὸς ἅπασαν μὲν τυραννίδα πρὸς ἅπασαν δὲ δυναστείαν ἀντίστησαν, ἄλλοτε κατ' ἄλλας χρόνους ὑπὲρ τῆς γένεος μυρίας ἀγῶνας ἀναδεξάμενοι, ἕτε ἐμοὶ διεξελθεῖν ῥᾶδιον ἕτε εἴ τις πρό-

594 H. τερον ἐπιχειρήσει. "διόπερ οἶμαι δεῖν, ὥς οἱ τὰς ἐν 15 τοῖς σταδίοις νικηφόρος ἀνακηρύττοντες, ἐν καὶ ταῦτον συνθεῖναι γνώρισμα, εἴθ' ἔτω ταύτῃ καὶ πρὸς τὸν νόμον ἀφροσιώσασθαι. ὃ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν, ὅση μὲν βατή, νίκης καὶ τροπαίων, ὅση δ' ἄβατος, δόξης καὶ κλέος πληρώσαντες! ὃ μόνον ταῖς μεγά- 20 λαις πράξεσι χρόνον καὶ φθόρον νικήσαντες! ὃ τὴν οἰκαμένην ἔπυσαν ἐς σήλαις ἀλλὰ τροπαίοις μετρήσαντες! εἴρηδ' ἀμοὶ τῆς μὲν ὑποθέσεως ἴσως ἔλαττον, τῶν δὲ πολλῶν ἐκ ἐλάττονα. λείπεδ' δὲ εὐφρήμῳ βοῇ προσηγήσαντας πανδημεὶ πάντας τῷ μνή- 25 ματι, ἔτω τῆς τιμῆς ἀπαλλάττεσθαι.

Ἐκ τοῦ Ἀρεοπαγιτικοῦ ἢ ἐλευθερωτικοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ Ρουφίνου.

τὸ προοίμιον.

Ἄνδρες οἱ καὶ θεοὶς ὑπὲρ νίκης πάλαι καὶ νῦν 30 Ἀθηναίοις ὑπὲρ ἐλευθερίας δικάζοντες. ἐκὼν τῷ νόμῳ πειθόμενος τὰ τῆς χρείας μόνης φθέγγομαι ῥήματα. ἐγὼ καὶ σοφιστὴς ἐγενόμην παρ' ὑμῖν καὶ πατήρ. εἰ σοφιστὴς δεξιός, ὑμεῖς ἐπίστασθε λέγω γὰρ αἰεὶ, καὶ τὴν ἐμὴν πολιτείαν ἔχει τὰ θέατρα· εἰ πα- 35 τὴρ Ἀττικός, ἢ παροῦσα δείκνυσιν πρόφασιν· οὐ γὰρ ἀνέχομαι τὸν Ἀθηναίων παῖδα μὴ προσαγορεύειν ἐλευθερον. πιεῖν καὶ πρὸς ἡβῆς τὴν ἐλευθερίαν τῷ παιδί. ἐμός ἐστιν, Ἀθηναῖός ἐστι, πόλεως καὶ πλέον τιμώσης τὸ κοινὸν γῆρας ἢ τὸ τῶν πατέρων ἔτεροι. ἔτιός 40 ἐστιν ἐκ Πλατάρχου, δι' ἃ πάντας ὑμεῖς παιδεύετε· ἔτιος ἐκ Μινωκιανῶ τοῦ διὰ τῆς ἐαντὶς φωνῆς πολ-

λὸς πολλάκις ἐλευθερώσαντος. τὸν ἐκ Νικαγόρου προσήγαγον ὑμῖν, τὸν ἐξ ἐμαντῆ. σοφιστῶν ὑμῖν καὶ φιλοσόφων λέγω κατάλογον, Ἀττικὴν ὄντως εὐγέ- 5 νειαν. ἀφῆκα πολλάκις τὰς τῆς σοφιστῆς φωνάς, νῦν τὰς τῆς πατρὸς ἀφίημι. ἐδώκατέ μοι παῖδα δι' Ἀττικοῦ γένεος· λάβετε τῆτον καὶ διὰ τῆς ψήφου τῆς ἐμετέρας ἐλεύθερον. ἐκὼν ἀφετέ μοι τῇ ψήφῳ τὸν παῖδα, καὶ φωνὴν ἐλευθέριον συνεπηχέσατε, ἵνα ὡς Ἀθηναῖός (ἴσον γὰρ εἶπεν ἐλεύθερος) καὶ λέγη 10 καὶ γράφῃ παρ' ὑμῖν, κὰν οἱ θεοὶ βούλωντ', καὶ πολιτεύηται.

Ἐκ τῆς μονοδικίας τῆς εἰς τὸν αὐτὸν υἱὸν 1112R. Ρουφίνου.

τὸ προοίμιον.

Ἀδικῶ μὲν ὅλως φθεγγόμενος Ρουφίνος κειμένον, 15 πλην εἰ τῷ δαίμονι τετήρηται πρὸς μόνην τὴν μονοδικίαν τῆς δράματος. φθέγγομαι γε ὁμῶς· ἐ γὰρ μοι θέμις μὴ καὶ λόγῳ θρηνηῖσαι τὸν αὐτῶν τῶν λόγων ἔκγονον. ἡγνόεν δὲ ἄρα ὁ δειλταῖος ἀντὶ μὲν λα- 20 τῶν ἀνιστάς σοι τάφους, ἀντὶ δὲ οἰκιῶν τύμβους καὶ χώματα, ἀντὶ δὲ πλάτῃ καὶ χλιδῇ τραγικώτατα δῶρα τῶν ἐν ἀνθρώποις, ἐντάφια. ἐδημαγωγέας ἄρτι τὰ "πρῶτα φθεγγόμενος, ἀνήρτησο πᾶσαν τὴν ὑφ' 595 H. ἥλιον τοῖς ἀσήμεροις ἔτι κνυζήμασιν. ἐπειθε Περικλῆς, ἀλλὰ μετὰ Ἀναξαγόραν δημήγορος· σὺ δὲ ἦστα δη- 25 μήγορος ἐκ μέσων σπαργάνων. εἶλεν Ἀλκιβιάδης ὅλον τὸ θέατρον, ἀλλ' ἀκμάζων ἤδη τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡλικίαν μειρακιάμενος· σὺ δὲ ἔτι τῷ μασθῶ καὶ τῷ γαλακτι προσκείμενος. ὃ πάθος τῆς Αἰγύλου μεγαλο- 30 φωνίας ἄξιον! Ἡρακλεῖ μὲν ἐδέησε πολλῆς περιόδου καὶ τῶν ἄθλων οἶμαι τῶν δώδεκα, ἵνα μάρτυρας τῆς ἀρετῆς τὴν ὑφ' ἥλιον πᾶσαν κτήσαστο· σὺ δὲ εἶσω τῆς κνύλας μένων ὑπερέβης τὰς σήλας ἡμῖν τὰς Ἡρα- 35 κλείους τοῖς θαύμασι. τίς ἀπέκτεινε δαίμων τῆς ἐμῆς ἐξίας τὸν χρυσὸν βόσρυχον; τίς τὸν πυρσὸν τῆς ἐμῆς δόξης ἔσβεσε; τίς Ἐρινύων τὸ παρειῶν ἔρενθος καὶ τὸ προσηνὲς καὶ ἡδὺν μειδίημα τῶν σῶν προσώπων ἐσύλησεν; οἶμοι, Διόνυσσε, πῶς ἡνεγκας ἐκ τῆς σῆς τεμένους παῖδα τὸν ἱερὸν ἀρπαζόμενον; κοι- 40 νὸν ἔσηκε κατὰ σῆς καὶ τῆς ἐμῆς ἐξίας Ἐρινύσι τοῦτο τὸ τρόπαιον. τί δὲ ἐχ' ἡτοίμαζον αὐτῷ τὸν κάτω θάλαμον, ἐπειδὴ τὰς ἄνω πασάδας Ἐρινύων φθόρος

a. 5. libri ai. 13. κατ' ἄλλους χρόνους] fortasse legendum κατ' ἄλλων. 19. νίκης om C et pr A. 25. πάντας expungit A, om C. 28. τοῦ Ρουφίνου] ῥουφίνου B.

b. 6. τῆς ψήφου add A. 12. αὐτὸν υἱὸν] υἱὸν αὐτοῦ B. 16. εἰ] ἐν AC. 28. μασθῶς. 36. ἐρινύωνς.

41. τὸ om A.

ἐξήρπασεν; οἷαις μονῶδiais τετῆρημαι; πάσας ὑπο-
θέσεις τολμήσας λόγων μόνες τὲς θρήνες ἐξέκλινον.
ἐλάνθανον δὲ ἄρα τοῖς ἐμάντεθ θρήνοις τηρούμενος.

πύρρῳθεν ἄρα ἐμμελέτησας τὴν ἐνθύνδε ἀναχώρη-
σιν, πύρρῳθεν ἐδίδως τοῖς δυναμένοις τεκμήρααθ' ὅτι 5
κρείττων ἄρα ἦθα τῆς τῆδε λήξεως. ὦ πρότερον

τὲς τῆς ἡλικίας ὄρες τῇ τῶν ἀρετῶν κτήσει, νυνὶ δὲ
τῷ θανάτῳ παραμεινόμενος! ὦ φιλαδελφία νικήσας
τὰ Διοσκύρων ἐγκώμια! οἱ μὲν γ' ὑπὲρ Ἑλένης ἐσφά-
τευον, τὴν δὲ ἀρπαγὴν οὐκ ἐκώλυσαν· σὺ δὲ φύλαξ 10

τῆς αὐταδέλφου ἦθα παντὸς τείχεος ὀχυρώτερος. σὺ

δὲ πρὸς πάσας νόσας ἔξης αἰὲ μόνῳ τῷ τῆς ψυχῆς
παρασῆματι. ἐφιλονείκησέ σοι διὰ τὸτο ἴσως ὁ πονηρὸς
δαίμων καὶ ἄγριος, καὶ πολλὰς ἠττηθεὶς μάχας ὀψέ 15

ποτε λαθραίῳ κ' δολερῷ κατέσεισε μηχανήματι. εἴσας
δὲ ἔδδ' ἄχρ' ὅτ' ἔστιν ἐλάττω, ὡς ἔστιν ἀκείνῳ, τῷ δαίμονι,
ἀλλὰ παρὰχωρῶν τῷ σώματος τῷ φρονήματος ἐπα-
ρεχώρησας. ἀλλ' ὁ μὲν ἤγχε καὶ ἐβιάζετο, σὺ δὲ ἐκ
μέσθ τῷ βρόχῳ διετέλεις τὴν φίλῃν σοι τιθὴν ἀνα-
φθεγγόμενος, ἕως πάσης σε συμμαχίας ποιήσας ἔρη- 20

μον, ὅτ' ἔτι προσῆγε τὸν βρόχον. ἦδει γ' ὡς πολλάκις
ἠττηθεὶς ἀπῆλθε τῷ πατρὸς παρόντος καὶ συνασπί-
ζοντος. ἐνίκησας καὶ τοῦ δικαστηρίου τὸ σεγανόν
τε καὶ ἄτρεπτον· ὥφθη τότε μειδιᾶσαν πρῶτον τὸ

1113R. "ὡς ἐκ ἐκίνησαν ἔδδ' θεοὶ δικαζόμενοι. ἀπέκλει-
σάς μοι τῷ θανάτῳ τὰς τῷ ἄξεως πύλας, ἀπέκλεισάς
μοι τὴν Ἑλευσίνα. πῶς Ἀθηνᾶ θύσω, ἢ τὴν Γοργόνα
κατὰ τῷ δαίμονος ὑπὲρ σέ, παιδίον, ἐκ ἔσεισε; πῶς
τῷ πατρίῳ προσεύξομαι, πατὴρ ἐπὶ παιδίῳ λυπού- 30

596H. μένος; ὦ τολμηροὶ "λόγοι! κέται Ῥεφῖνος, ἐμεῖς
δὲ ἔτι νεανιεύεσθε. ὦ δυσυχῆς γλῶττα, ὦ πρότερον
μὲν ὄργανον Μῆσων, νυνὶ δὲ ἀμέσθ δαίμονος! ὦ
λάμπας ἑωσφόρου ταχύτερον! ὦ πασῶν μὲν δειξας
ἐμοὶ φαιδροτέραν ἡμέραν, ὅτε σε εἶδε πρῶτον ὁ ἥλιος, 35

πασῶν δὲ ἀφεγγεσάτην αὐτὴν πάλιν, ἀφ' ἧς τὴν δυσυχῇ
κ' τραγικὴν φήμην κεκόμισμαι! οἷαν τύχην ἀνδ'
οἶων ἐλπίδων ὁ δαίμων με κατεψήφισαι! θρηνῶ νῦν
ὄν δεινότερον ἤλπισα Μινβκιανθ' φθέρῃσθαι, σεμνό-
τερον δὲ Νικαγόρου, Πλουτάρχου δὲ εὐγλωττότερον, 40

Μεσωνίου δὲ φιλοσοφώτερον, Σέξτου δὲ κυρτερικώ-
τερον, πάντων δ' ὁμῶς τῶν προγόνων λαμπρότερόν τε

καὶ κρείττονα. αὐτὸς μὲν γ' παρεχώρεν ἔτι κερρίζοντί
σοι τὰ νικητήρια, καὶ τὲς σὲς λόγους τῶν ἐμάντεθ λό-
γων ἠγέμην κρείττονας. πρῆκρινον τῶν σπεδασμάτων
τὰ σὰ ψελλίσματα. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὁμῶς συλήσας
ὁ δαίμων οἶχεθ', ἐμοὶ δὲ ἀφῆκεν ἀντὶ σέ θρήνες καὶ
δάκρυα. κοσμήσω σε καὶ ἐπιταφίοις ἀγῶσι, καὶ
παραδώσω τῷ χρόνῳ τὸ σὸν ὄνομα, καὶ γενήσομαι
τῷ δαίμονος κατὰ τὸτο γέν τὸ μέρος φιλονεικότερος,
ἵνα ἔχῃ μὲν ἐκεῖνος τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν ὁ ἑρᾶνός,
τὴν δὲ δόξαν ἅπαντες ἄνθρωποι.

Ἐκ τοῦ εἰς Σεβήρον ἐπιθαλαμίου.

ἐκ τῆς προθεωρίας.

ἴσως μὲν ἂν τῷ περιέρῳ εἶναι δόξειε τὸ πρὸ τῶν
ἐπιθαλαμίων τεχνολογεῖν· ὅπερ γ' Ὑμέναιος κ' χοροὶ
καὶ ποιητικῆς αὐτονομίας ἄδεια, τίς ἐνταῦθα τέχνης
καιρός; ἐπεὶ δὲ χρὴ τὸν ἐπιστήμονα κ' ἐν τοῖς τοιούτοις
μηδὲν ἄνευ τέχνης ποιεῖν, βραχέα καὶ περὶ τῶν εἰ-
πεῖν ἄξιον. ἔγω τοίνυν ὁ ἄριστος ἐπιθαλαμίων κανὼν
τὸ τὴν μὲν λέξιν πρὸς τὲς ποιητὰς ὁρᾶν, τὰ πράγματα
δὲ πρὸς τὴν χρείαν, τὸ δὲ μέτρον πρὸς τὴν ὑπόθεσιν.
ὦν εἰ πάντων ὁ λόγος ἐσόχασαι, σαφέστερον δείξει τὸ
σύγγραμμα.

τὸ προοίμιον τοῦ ἐπιθαλαμίου.

Ἀπόλλωνά φασι μετὰ τὰς μεγάλας νίκας, ὡς πλήτ-
των τὴν λύραν ἤρατο, κ' κατὰ πασάδων ἠγῆσαι μέλος
γαμήλιον. ἄγχι κ' Ἀφροδίτην ἐφ' ἄρμα Χαρίτων,
καὶ χορὸν Ἑρώτων συμπαίσορα. καὶ τῆς μὲν ὑακίνθου
τὰς κόμας σφίγγασα, πλήν ὅσαι μετώπῳ μερίζονται,
τὰς λοιπὰς ταῖς αὔραις ἀφῆκεν ὑποκυμαίνειν, εἰ πλήτ-
τοιεν τῶν δὲ τὰ πτερὰ κ' τὲς βοσρύχας χρυσῷ κοσμή-
σασα πρὸ τῆς δίφρου σπεύδει πολιτεύοντας καὶ δῆδα
κινῶντας μετάρσιον. ἐπεὶ δὲ Πέλοπα οἱ τῆς Ἰπο-
δαμείας πόθοι "Ἑρωτι κ' Ἀφροδίτῃ λατρεύειν ἐπει- 597H.
σαν, τότε καὶ ὁ Ἀπόλλων τὸν τῶν Νηρηίδων χορὸν
Ἀθροίσας ἴσησι μὲν αὐτῷ κατ' ἄκρας ῥόνος τὸν θά-
λαμον· κῆμα δὲ ἦν (οἶμαι) ὁ θάλαμος πορφύρεόν τε
κ' μετάρσιον, ὑπὲρ τῆς λέξης κυρτέμενον, ἵνα πασάδα
μιμήσῃται. ἦν θεὸς καὶ φύσις· καὶ ὁ μὲν εἰδεῖτο
γονῆς, ἢ δὲ τῆς κῆσεως μέλλοντος. "ἵνα δὲ ταῦτα ἄρ- 1116R.
ζηται, θάλαμος τῷ παντὶ τὸ πᾶν ἐγίνετο. ἐκ δὲ δὴ
τῶν γάμων τέτων ἑρᾶνός γεννᾶται καὶ ἥλιος, ἔτι δὲ
ἄστρον χορός, σιλήνης φέγγος, καὶ διπλοὶ πόλοι, περὶ

α. 4. ἐμμελέτησας C: ἐμμελετήσας ε. 5. ἐδίδως B. 6. τῆδε mg: τοῦδε ε. 7. νῦν A. 18. ἤγχε B: εἶχε ε.
19. τῆθην pr A, τῆθῃ C, τῆθύν B. 27. ἄστιος ε. 32. ὦ om A.
b. 1. κρείττων ε. 28. μετώπων B. 31. σπένδει A. καὶ om A. δῆδα κινῶντας] διακινῶντας C.
36. πορφυροῦν ε.

ἔς ἡ πρώτη γένεσις τῶν πρώτων τῶ θεῶ γάμων ἐλίτ-
 τεται. δευτέρως δὴ μετὰ τὰς γάμους Ὀκεανὸς καὶ Τη-
 θύος ἡ φύσις ἔδειξεν, ἀφ' ὧν ἀνίχθαι μὲν ποταμοὶ
 καὶ λίμναι, ἔτι δὲ κρήναι καὶ πηγαὶ καὶ φρέατα καὶ
 ἡ πάντων μήτηρ ναμάτων θάλασσα, τίκτεται δὲ καὶ 5
 φυτὰ καὶ ζῶα, καὶ γῆ οἰκεῖται, καὶ τὸ νηχόμενον λαμ-
 βάνει θάλασσα, καὶ ἀὴρ ἐφάνη πτεροῦ πορεύσιμος.

τὸν δὲ θεωρὸν μὲν τῶν θεῶν, ἐργάτην δὲ τῶν ἐπὶ
 γῆς πραγμάτων ἀνθρώπων ἕστατον ὁ γάμος ἐγέννησε.
 τὸ γ' γῆς παῖδα γενέσθαι ἀνθρώπον, καὶ τὴν Ἀττικὴν 10
 ῥαγεῖσαν ὠδῖνα τοσέτον βλαστῆσαι βλάστημα, μῦθος
 ἔστιν Ἀττικῆς χάριτος παλίνιον. οὗτος καὶ τὴν
 Ἀφροδίτην αὐτὴν κατὰ θάλασσαν λαμβάνουσαν, ῥήξας
 τῷ τόκῳ τὰ κύματα, ἔδειξεν ἡλίῳ μαρμαίρουσαν.

τὰς δὲ ποταμῶν ἔρωτας εἰ λέγειν ἐθέλοιμι, μυρίος 15
 ἂν ποταμῶν ἐπιθρόνοι ὄχλος τῷ λόγῳ. πάντες γὰρ μοι
 δοκοῦσι θαλάττης ἐρᾶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτὴν ἐκ
 πηγῶν πολλῶ τῷ τάχει κομίζεσθαι, ὥσπερ ἄλλος πρὸ
 ἄλλου τὴν ἐρωμένην θέλων ἀσπάζεσθαι. ὁ δὲ κυ-
 μαίνει καὶ τέρεται πορφυρῶν τε καὶ εἰς πασάδα κυρ- 20
 τέμενος, ὥσπερ (οἶμαι) φρονῶν κατὰ ποταμῶν τῶν
 ἄλλων, ὅτι δὴ μόνος τὸς Ποσειδῶνος πόθους πεπύ-
 σενται. ἔτω καὶ ἔτοι, φύντες ἴσως καὶ ἐκτραφέντες
 ὁμοίως, ἀπ' ἴσων ἀπάντων τῆς κοινωνίας ἡράσθησαν.

λέγεται ποτε καὶ Ὀλυμπιάδα τὴν ἐπὶ τοῖς Ἀλεξάν- 25
 δρος τόκοις εὐδαίμονα, ὀργιάζουσαν τὰ Καβείρων ἐν
 Σαμοθράκῃ μυσηρία, ἰδεῖν κατὰ τὴν τελετὴν τὸν Φί-
 λιππον (ἦν δὲ ὑπηρέτης ἔτι), ἰδεῖσθαι τε ἐρασθῆναι
 τῷ νεανίσκῳ καὶ ὁμολογῆσαι τὸν γάμον, προτέλειά τε
 ποιησάμενην τῷ γαμηλίῳ πυρὸς τὰ μυσηρία. γένος 30
 δὲ τῇ νύμφῃ Θρακῶν τὰ πρῶτα, αὐτόχθονες οἶμαι
 τινες καὶ εἰς βασιλείας τύχας τὰς ἀνω ῥίξας ἀναβι-
 βάζοντες. ἀκμάζουσι μὲν γ' ἐπ' ἴσης ὥσπερ ἐαρι-
 ναὶ κάλυκες ἀφ' ἐνὸς λειμῶνος ἢ βότρυες, αἱ καὶ ἕνα
 καιρὸν καὶ βλαστάνουσιν ἅμα καὶ χρίζονται. σῶφρονες 35
 ἄμφω, δεξιὸν τὸν τρόπον, μόνοις τοῖς ἔργοις τοῖς κατὰ
 φύσιν χιζόμενοι. ἡ μὲν γ' ταλασίαν τὴν Ἀθηνᾶς τέ-
 χνην, ὁ δὲ τοῖς πόνοις τὴν Ἑρμῆ χάριν κεκέρπεται
 καὶ τῇ μὲν κερκίς, τῷ δὲ λόγος μέλει. ὁ μὲν ὑπη-
 νήτης ἔτι, πρωΐτερον τῆς ἡλικίας βλαστήσας ἰουλον 40

598 H. ἡ δὲ ἀκμάζει πρὸς γάμον. Ἐρωτες δὲ ῥόδων γε-

φάντες πλεξάμενοι, ἔς ἃς Ἀφροδίτης κήπων, ὅταν θέ-
 λωσι, δρέπονται, τὴν πασάδα πᾶσαν ἀνάπτουσι. Πειθῶ
 δὲ καὶ Πόθοι καὶ Ἱμερος τὸ σὸν κάλλος ἅπαν ἐνεί-
 μαντο, ὁ μὲν ἐφιζάνων τοῖς ὄμμασι, κακείθεν ἐκπυρ-
 ρεύων ἀμήχανον· οἱ δὲ τὰς παρειὰς αἰδοῖ φοινίσσον-
 τες πλέον ἢ τὰς τῶν ῥόδων ἢ φύσις κάλυκας, ὅταν
 ἡριναῖς ὥραις ὑπὸ τῆς ἀκμῆς χιζόμεναι πετάλοις ἄκροις
 ἐρεύθωνται. Πειθῶ δὲ κατὰ τῶν χειλέων σκηνώουσα
 τὴν ἑαυτῆς χάριν συναποσάξει τοῖς ὄμμασι. ἐπανθεῖ
 δὲ τῇ κεφαλῇ πολὺς ὁ βόσρυχος, πορφυρῶν τε καὶ
 κατὰ μέτωπον χιζόμενος. ἀλλ' εἰ γ' ἐγὼ ποιητι-
 κὸς τὴν φύσιν, ὥς ἐφείναι κατὰ τῆς νύμφης γλῶσ-
 σαν αὐτόνομον. ἐγὼ δὲ εἰς παρ' αὐτὸν τὸν θά-
 λαμον Τύχῃ καὶ Ἑρωσι γενεθλίοις προσεῖξομαι, τοῖς
 μὲν τοξεύειν εἰς τέλος, τῇ δὲ διδόναι βίον, τοῖς δὲ
 παίδων γνησίων γένεσιν, ἵνα τῷ γαμηλίῳ κρατῆρι καὶ
 τὴν γενεθλίον σπονδὴν συνάψωμεν.

Ἐκ τοῦ ἐπιγραφομένου διαλόγου „Διο- 1117 R.
 γένης ἢ προπεμπτικός.”

ἐκ τῆς προθεωρίας.

τὰς κοινότητας τῶν ὑποθέσεων ἰδίας αἱ μεταχει-
 ρίσεις ἐργάζονται· διὸ καὶ τὰς προπεμπτικὸς λόγους,
 καὶ νέοι τῷ νόμῳ τυγχάνουσιν, ἀλλ' ἐν ἐξέσει τῇ τέχνῃ
 καὶ πρεσβύτερος ἐργάσασθαι. ὅπερ ἡμεῖς πεποιήκαμεν·
 τὴν γ' παροῦσαν ὑπόθεσιν εἰς χῆμα διαλόγου μετα-
 σκευάσαντες ἔτε τὴν χρεῖαν διεφθείραμεν ἔθ' ὅσον
 σεμνὸν τοῖς διαλόγοις ὀφείλεται. κατὰ Πλάτωνα δὲ καὶ
 ἡμεῖς, ἡθικῶς τῷ λόγῳ τυγχάνοντες, ὁμῶς φυσικῆς τε
 καὶ θεολογικῆς θεωρίας, ἐγκαταμιγνύντες ταύτας τοῖς
 ἡθικοῖς, ἐφαπτόμεθα. καὶ μῦθῳ δὲ τοὺς θειοτέρους
 τῶν λόγων τῷ Πλάτωνος ἐναποκρύπτοντες, χρησσο-
 πειν εἰ τὸν τοῖστον ζῆλον μετεδιώξαμεν. τὰς δὲ ἄλλας
 ἀρετὰς τῶν διαλόγων, ἀναπαύλας λέγω καὶ διαθέσεις
 καὶ ἐπεισόδια, ἔτι δὲ χάριτας καὶ τὸ δι' ὅλας δραμα-
 τικόν, ἄμεινον, εἰ κατωρθώθῃ, δείξει τὸ σύγγραμμα.
 τῶν δὲ διαλόγων ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἰχνυτέρας ἰδέας,
 ἵνα τὴν ἀφέλειαν ὁ τύπος προσβάλλῃ τῆς λέξεως, ἐν
 δὲ τοῖς ἐφεξῆς συνεξαίρουμένων ὁμῶς τοῖς πράγμασι,
 εἰ καὶ τοῦτο ἡμεῖς τετηρήκαμεν, πάρεστι κρίνειν οἷς
 τέχνῃ πρὸς ἀκρόασιν τὴν ἀκοὴν παρεσκεύασεν.

- a. 3. ἔδειξεν om pr C. 7. θάλαττα ε. πτεροῦ πορεύσιμος C: πτεροπορεύσιμος ε. 15. ἐθέλοιμι μυρίους μυ-
 ρίους ε. 16. ἐπιθρόνοι A. 18. πρὸ ἄλλου] libri πρὸς ἄλλον. 22. τοὺς — πόθους codices Him.: Phot. τοῦ — πό-
 θου. 28. δὲ add A. 32. τινες om A. 34. ἡ add codices Him.
 b. 3. σὸν A: σοὶ ε. 4. τοῖς A: σοῖς ε. 7. ἄκροις ε. 8. δὲ A: γε ε. 11. εἰ] malim οὐ. 12. γλῶσσαν B.
 13. δὲ om A. 17. σπονδὴν Him.: Phot. σπουδὴν. 20. θεωρίας C. 27. δὲ A: γε ε. 33. διαθέσεις A:
 θέσεις ε. 37. προσβάλλῃ BC. 38. συνεξαίρουμένων Wernsdorfius: συνεξαίρουμένων ε.

αὐτοῦ τοῦ διαλόγου τὸ προοίμιον.

Σιωπῆς μὲν καιρός, οὐ λόγων, ὅταν οἱ λόγοι συ-
γνάζωσι, τὰς ἑαυτῶν τροφίμους ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀγέ-
λης ἐκπέμποντες. ὁμῶς δὲ (χρὴ γ' λέγειν ἐν πάσῃ
τύχῃ τὰς λόγους) φέρε καὶ αὐτός, ὃν ἡ φροντίς ἡ προσ-
599 **Η.** πεσῶσα "λόγον ἐγέννησεν, εἰ φίλον ὑμῖν, καὶ πρὸς ὑμᾶς
ἀφηγήσομαι. ἐκότερος τοσούτοις διασημασι τῆς
ἀρετῆς ἀφειρηκότες ἀλλήλων, ὅσον Εὐρώπης τὰ μέσα
πρὸς τὰς ἄνω μυχὰς Ἀσίας χίλιε, εἰς τὸν τέττα πό-
θον συνέδραμον, ἐκότερος προαρχώσαι τὰς πρώτας 10
ῥόδιναι τῆς τέτου γλώττης βερόμενος. ἔμμη-
σάμενος τὸν μυθικὸν νόμον, ὃς ἐπόπτη τε καὶ μύση
μερίζει τὸν χρόνον, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἐν ταύτῳ μύσην
τε ὁμοῦ καὶ προφήτην τῆς ἱερᾶς τελετῆς τῶν ἐν σοὶ
λόγων δεξάμενος, ἔδωκας ἀπλήρως τῶν ἐκεῖθεν να-
μάτων ἐμπλήσασθαι. ἡ δὲ ἀκήκοας ὡς ὄντες ἄν-
θρωποι τὸ παλαιὸν ἔτοι οἱ τέτιγες, εἴτα ἔρωτι Με-
σῶν ἐκ τῶ ἔδειν αἰεὶ λυθέντες εἰς μέλος, ἐκ μὲν ἄν-
θρώπων εἰς ὄρνιθας, ἐκ δὲ ὥδης εἰς ὥδην ἄλλην
μετέβαλον; ἄκουε δὴ τὸν μῦθον. ὅτε τὰς ἀνθρώ-
10 πους ὁ Ζεὺς ἐγέννησε, τὰ μὲν ἄλλα πάντα εἶχον ὡς
νῦν κεκόσμηται, Ἐρως δὲ ἔπαυται ψυχαῖς τῶν ἄν-
θρώπων ἐγκατακίετο, ἀλλ' ἔχων ἔτι τὸ πτερόν ὁ
θεὸς οὗτος μετάρσιον οὐρανῷ τε ἐνωμίλει καὶ εἰς θεὸς
μόνας ἐτόξευε. δαίσας δὲ μὴ αὐτῷ ἀφανισθῆναι τῶν ποιη-
15 μάτων τὸ κάλλιστον, Ἐρωτα πέμπει τῶ τῶν ἀνθρώ-
πων γένος ἐσόμενον φύλακα. ὁ δὲ ταύτην ἐκ Διὸς
τὴν ἐπιτροπὴν λαβὼν, τὸ μὲν ἀπάσαις ψυχαῖς ἐγκα-
τοικίεσθαι ἢ πᾶν ἐπ' ἴσης ἡθὺς νεοτέλες τε καὶ βέβη-
λον ἔχειν τέμενος ἐκ ἐδοκίμαζεν, ἀλλὰ τὰς μὲν πολ-
30 λὰς καὶ ἀγελαίους ψυχὰς τοῖς πανδήμοις Ἐρωσι τοῖς
τῶν Νυμφῶν παισὶ ποιμαίνειν ἀπένευμεν, αὐτὸς δὲ
τὰς θείας καὶ οὐρανίας ψυχὰς ἐνωκίσατο, καὶ ταύτας
ἀναβακχεύων ἐπὶ μανίαν ἐρωτικὴν μυρία ἀγαθὰ τὸ
1120 **Β.** τῶν ἀνθρώπων γένος εἰργάσατο. "ὅταν μὲν ἐν ἰδῆς 35
τινὰ βραδύν τε τὴν φύνειν καὶ πρὸς φιλίαν δυσκίνη-
τον, νόησον ὅτι τῶν Ἐρωτος ἐκείνη ξενίων ἐδαμῶς
ἔτος ἡξίω. ὅταν δὲ ὀξύν καὶ θερμόν τὴν γνώμην καὶ
φλογὸς δίκην ἐπ' ἐρωτικὴν φιλίαν ἄττοντα, νόησον
τέτον εἶναι ἐκείνη ξένον τῶ Ἐρωτος. ἔν γάρ μοι 40
λέγεις, ὦ φίλε Σώκρατες, ἐρασῶν ἄριστε, ἀρετῆς Κλει-
νίου μόριον, ἀνδρείαν ἐν φόβοις, ἣν καὶ μελέτη πολ-

λάκις δίδωσιν, ἐξηγητὴν λόγον ἐκ ἀναμείνασα. δι-
δωαι δ' αὐτῷ τὴν παρρησίαν, ὅπερ καὶ Περικλεῖ πρό-
τερον, ὅτ' ἐσρατήγει τῆς πόλεως. τέτο δὲ ἐστὶ τρόπος
ἄδολος. εἰ δὲ τέτον ἴδοις δικαστικῶν θρόνων εἰρ-
5 γόμενον, ξέναξον τὸν νόμον, ὅτι χρυσὸν νενίχηται.
συνακμάσας γ' τῇ βασιλείῳ πόλει, περὶ ἣν τὰ με-
γάλα πελάγη χίλιε, καὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνη κορηπῖδα
τῆς ἑαυτῆς δόξης βαλόμενος, ἕως μὲν ἐν σπαργάνοις
ἔτι τὸ σῶμα τῆς πόλεως ἐπλάττετο, ἑτέρας ἀρχὰς ἐκ
10 βασιλείῳ κατηύθυνεν, ἐπεὶ δὲ ἔδει τῆς ἀκριβοῦς χει-
ρὸς καθάπερ ἐν τύποις ἀγάλματος, ἐπ' αὐτὴν ἐπὶ
εἰσιν, ἵνα αὐτός τε ἀρχὴ καὶ τέλος γένοιτο τῷ παντὶ
κόσμῳ τῆς πόλεως. πόλεις ἐγειρομένας, δῆμονες
ἀκμάζοντας, Ταρτησοῦ βίον, Ἀμαλθείας κέρας, πᾶν
15 ὅσον εὐδαιμονίας κεφάλαιον. ἀλλὰ "τίς τῆς περιδου **Η.**
τὸν νεανίσκον σπεδῆς αἰτία; ψυχὴ πᾶσα, ἄρτι χι-
θαῖσα τῆς ἄνω λήξεως, ἑναυλον ἔτι φέρε τὴν θείαν
τῶν ἀγαλμάτων ἐκείνων, αἱ τότε εἶδεν, ὅτε εὐδαιμόνα
χορείαν σὺν θεῶν δίφροις ἐχόρευεν. ὅταν ἐν ἰδῇ καὶ
20 τῇδε κάλλος, ὃ τότε πλάσματος ἄνευ ἐξόρησεν, εἰσω
ψυχῆς θείας κρηπτόμενον, σπαργᾷ τε καὶ χαίρει τῇ
θείᾳ, καὶ συμβιβάζειν ἑαυτὴν πρὸς τὸν ἐκεῖ τόπον
ἐπαίγει, δόξῃ τε καὶ ἐπισήμῃ κερπίσσα. τοιούτον τι
πάθος καὶ αὐτὸς περὶ τὸν νέον ἔπαθον. καθάπερ γ'
25 ἐν κατόπτρῳ τῇ τῇδε ψυχῇ εἰδωλὸν τι τῆς ἐμμαντῆ
γνώμης ἰδὼν φαινόμενον ἦσθαι τε αὐτῷ, καὶ διὰ τέτο
ἐπόθησα, καὶ καθάπερ ἄλλον ἐμμαντὸν τὴν τῇδε ψυ-
χὴν [ἐξεζήτησα ἢ] ἐξήσκησα. δεινὸς μὲν ἦν καὶ
μνήμη φυλάσσει πᾶν, ὅπερ ἂν ὑφ' ἡγεμόνι πονήσῃ.
30 φιλόσοφος μὲν τὴν γνώμην, τὰς δὲ λόγους ἐ τέττας
μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὃ τι βέλει τῶν ὅσα Μεσῶν τε
καὶ Ἀπόλλωνος λαιμῶνες βρύουσιν· ἀπ' ὧν δρεψάμενος
ἀπάσης παιδείας λωτόν, οἶόν τινα σέφανον ἡρινόν
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπείργασαι. εἰ μὲν γ' λέγειν
35 δεήσειεν, ἐκέτ' ἂν ζητήσαις ὅτε παῖς εἶη καὶ ὅτε
προσῆκεν· ἔτι πάσης γραφῆς ἀκριβέστερον τὴν εἰκόνα
τῶ καθηγεμόνος μεμίμηται. ἀγαθὸς μὲν συμπα-
ρασάτης, εἴ ποτε δέοι τῷ καθηγεμόνι συναγωνίζεσθαι,
ἀγαθὸς δὲ καὶ αὐτοπροσώπως. δικαίως ἄρα οἱ
40 ποιεῖται, καὶ μετ' αὐτῶν γραφεῖς τε καὶ πλάσαι, Ἐρωτος
γῆρας ἀποσυλήσαντες νέον ποιῶσι τὸν θεὸν τέτον καὶ
ἐφηβον, τὰ τῆς ἀπιστίας αὐτῶ τῷ νεαρῷ τῆς ἡλικίας

a. 17. ἔρωσι ε. 20. μετέβαλον B: μετέβαλλον ε. 39. ἄγοντα A. 40. ξένον Reiskins: ξένιον ε. 41. Κλεινίου] malim τοῦ Κλεινίου. cf. p. R. 1157, 9. b. 1. οὐκ om A. 8. βαλλόμενος AC. 14. ταρτησοῦ BC. κέρας ἀμαλ-
θείας B. 16. τῶν νεανίσκων C. 19. δίφροις] διαφόροις, C. 28. ἐξήσκησα] ἐξεκίκα C. 35. ζητήσαι A.
ὅτε] ὅτου A. 42. τὰ νεαρὰ C.

ἐμφαίνοντες. ὃ τοσῶτον ἰχύσας τοῖς λόγοις, ὅσον καὶ τὸν Θετταλὸν ἀκούω Κινέαν, ὃς σὺν βασιλεῖ Πύρρῳ γῆν ἐπιὼν πᾶσαν καὶ θάλασσαν πρὸ τῶν μηχανημάτων τοῖς λόγοις τὰς πόλεις ἐκλινεν.

ἔ γ' αὐτός γε τέττε διδάσκαλος, ἔ μὰ τῆς ὑμετέρας ὦ λό-
γοι πόθες, δι' οὗς ἐγὼ πατρικὸν ὄλβον ῥύψας εὐδαί-
μονα παρ' Ἰλισσὸς μυσικαῖς ὄχθαις ἐσκήνημαι. Ἀλέ-
ξανδρος ὁ τοῖς τροπαίοις ὁροῖς τῆς ὅλης χρησάμε-
νος. τό τε γ' τῆς μεσημβρίας ὑπορρεῖ ζέον, αὐρα
τε πραῦνει τὸν ἥλιον. καὶ χίσαι Ζεφύρῳ πορφύ-
ροντα περὶ τὴν πρῶραν τὰ κύματα.

1121R. "Εκ τῆς πρὸς τοὺς ἐταίρους συντακτικῆς, ὅτε
ἐξήει ἐπὶ Κόρινθον.

τὸ προοίμιον.

οἱ πάλοι τὴν λύραν κάμνοντες, εἴ ποτε γῆν ἐπ' ἄλλην
ἔσπευδον, ἐκ ἄφθογγον τὴν ἀποδημίαν ἐποίουν, ἀλλ'
ῥῶδῃ καὶ μέλει τὸν χορὸν τὸν ἑαυτῶν ἀπησπάζοντο.

"Εκ τῶν ὑπολοίων, διαφορῶν ὄντων καὶ δια-
φόρους ἔχοντων ὑποθέσεις.

601 H. "τὰς βασιλέως αὐλὰς καὶ χρυσὴν τέχνην ὑπόπτερον.
οὐ γὰρ ἀφῆρέθης τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐκὼν ἐξῆλθας,
ὥσπερ τις ὑπερόπτης κατὰ παιδικῶν τρυφῆσαι βελό-
μενος. τὴν χρυσὴν κόμην ῥόδων σεφάνῳ πορφύ-
ροντι. ἀλλὰ τίς τέτιον ἢ χάρις; φρυγὴ καὶ δρασμὸς
καὶ τοσαύτης φιλίας ἄρνησις.

ἐνίκησα μὲν ὑπὸ σοὶ
κριτῇ κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν τὸν τέττιγα, ἠπέλησα
δὲ καὶ ταῖς ἀηδόσι ταῖς Ἀττικαῖς, εἴ ποτέ μοι καὶ Ἀτ-
τικὸν πῆξαι θεάτρον, μῦθον ὄντως τὰς ἐκείνων γλώτ-
τας ταῖς ἐπὶ σοὶ φωναῖς ἀπεργάσασθαι. ὦ καὶ τῶ
σαντὲ γένους ὄμμα φανότατον, καὶ ταῦτόν τῳ γένει
γενόμενος, ὅπερ καὶ σοὶ πολλάκις ὁ προπάτωρ ἥλιος.

τῆς γ' συνωρίδος ταύτης δὴ τῆς καλῆς ὁ μὲν κα-
τανυγάζοντι τὲς μεγάλας θρόνους ὡς τις ἐωσφόρος συν-
ανέχεν ὄρθριος, ταῖς αὐτῆς βολαῖς τὰς σὰς ἀκτῖνας
μιμῶμενος· ὁ δέ, τῆς τῶν νέων ἀγέλης ἐκλάμπων κα-
τὰ τὲς Μισσῶν λειμῶνας ὥσπερ τις πῦλος ὑψαύχην
καὶ ἔνθεος, ἐμιμήσατο δὲ καὶ τὸν Ὀμηρικὸν νεανίσκον
τὸν Θέτιδος, καὶ μύθων ῥήτηρ ἀγαθὸς καὶ προηκτῆρ
ἔργων γενόμενος.

εἰ δέ μοι καὶ τῆς ποιητῶν ἐξ-
σίας μετῆν, ἔδειξα ἂν σοὶ καὶ Ἰλισσὸν τέτιον δακρύοντα,

ἔχρωσα δ' ἂν καὶ κατηφεῖ χρώματι τὰ καλὰ Καλλι-
ρόης νάματα. πέμποι μὲν σε Πᾶν ἐνόδιος, πομ-
παῖον καὶ γλυκὺ προσηχῶν μέλος τῇ σύριγγι. Ἀφρο-
δίτη δὲ καὶ οἱ ταύτης παῖδες Ἐρωτες, πόθ' κρατῆρα
κεράσαντες, σὲ τῆς ὁδῆς προπομπέουσι.

Προπαιμπητοῦ λόγου. τὸ προοίμιον.

ὁ τοῦ Διὸς παῖς Ἀλέξανδρος (συνάπτει γ' αὐτὸν
ἑρμῶ καὶ Διὶ τὸ πολὺ κλέος κατ' Ἑλλήνας) ὅτε πλη-
ρώσας τῆς ἑαυτῆς δόξης τὴν Εὐρώπην ἀπασαν ἐπὶ τὴν
Ἀσίαν ἐξέλλετο, συνάψαι τὰς ἡπείρους τῷ κατ' ἑαυτὸν
ἐθέλων θαύματι, τὸν Τιμοθέου παρακαλέσας αὐλὸν
(ἔτος γ' ἦχει μέγα καὶ τοσάττε βασιλέως ἄξιον) ὑπὸ
τοῖς ἐκείνου μέλεσιν ἔλκε τῶ σόλῃ τὰ πείσματα. φέρε
δὴ γράψω τῷ λόγῳ τὸν πίνακα· ἔχει γάρ (οἶμαι) πρὸς
μῆμιν οἰκεῖα καὶ λόγος φάρμακα. ναῦς ἦν κατὰ τῆς
γραφῆς καὶ θάλαττα. ἡ δὲ θάλαττα (οἶμαι) Αἰγαῖος
ἦν· αἱ γ' ὅσαι νῆσοι αἱ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο μέρος
τῆς θαλάσσης χιζόμεναι, Αἰγαῖος ὑπ' αὐτῶν ἐδείκνυτο
εἶναι ἡ θάλαττα. γέγραπτο δὲ ἐκ ἀπηνῆς τε καὶ ἄκριος,

οὐδὲ εἰς αὐτὰς ἐγείρων νεφέλας τὰ κύματα, οἷα τὰ
πολλὰ Αἰγαῖος κατὰ τῶν ἐκεῖ πλωτῆρων θρασύνειτο,
ἀλλ' ἐσόρετο μὲν εἰς γαλήνην τὰ κύματα, τὸ δὲ ὕδωρ
ὅλον ἐπόρφυρε πρὸς αὐταῖς ῥόσιν, εἰς γλαυκὸν ἄνθος
ῥέμα μεθισαμένον τῶ κύματος. πρῶτοι γ' Φρύγες

αἰτίαν ἔχουσιν αὐλῶν τε ἐμπνεῦσαι καὶ ταῖς "τελευταῖς
ἀναμῖσαι τὰ κύματα. "τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα τῆς νεῶς

μέρος εἰς πρῶραν ἤδη θλιβόμενον, χρυσὸν τῆς ὕλης
πεποίητο. ἔνθα καὶ θαυμάσαι τὴν τέχνην ἄξιον· τὸ
γ' περὶ τὴν πρῶραν τῆς θαλάσσης ὕδωρ χιζόμενον,
ταῖς τῶ χρυσοῦ βολαῖς ἐπανυγάζον, εἰς ὁμοῖον ἄνθος
ἀμείβειν ἐδόκει τὴν θάλασσαν. ἔχον δότε μοι τὴν
Ζεύξιδος τέχνην, τὰ Παρθασίε σοφίσματα. Δελφοὶ
δὲ ἄρα, ἱερὰ πόλις Ἀπόλλωνος, λατρεύσει μὲν αἰ
τῷ θεῷ καὶ περιχορεύσει μετὰ παιάνων τὸν τρίποδα.

καὶ μὲν καὶ Ἡλεῖοι δακρύουσι, τὸν ποταμὸν τὸν Πι-
σαῖον ἐπὶ τὴν Σικελικὴν κρήνην προπέμποντες, ὥσπερ
(οἶμαι) τῶτο φοβέμενοι, μὴ μελετῶν τὴν ἀποδημίαν
ὁ ποταμὸς ἄλλοις ἀνθρώποις χαρίσεται τὰ νάματα.

τάχα δέ σοι καὶ ἀηδόνες καὶ κύκνοι καὶ πάντα τὰ
μέλη συναποπτήσετο. αἱ μὲν γ' ἡμέτεραι Μῆσαι καὶ
σκάφη ἤδη τολμῶσι πῆγνυθαι, καὶ ἀπειλῶσι φρυγὴν καὶ

a. 1. φαίνοντες C. 2. libri κινέαν. 7. Ιλισσὸν A. 8. τῆς ὅλης B, τοῖς ὅλων C: τοῖς ὅλης ε. 22. κατὰ
τῶν π. ε. 29. τοῦ A: τὸ ε. 39. προηκτῆρ ε. b. 6. προοίμιον προπ. λόγου A. 12. οὐτις Reiskius: libri οὐτω.
14. ἔχει — 15. φάρμακα om AB. 16. ἡ δὲ θάλαττα om A. 18. ἐπ' Wernsdorfius: libri ὑπὲρ. 19. θάλασσα B.
libri γέγραπται. 23. ὅλων] οἷον Reiskius. 26. κύματα] κυκλώματα A. θάτερα B. 35. πισσαῖον B.
40. συναποπτήσεται A. μῶσαι φρυγὴν καὶ ε. 41. σκάφος C.

θάλατταν, καὶ ἀγριαίνῃ τοῖς κύμασι. οἷψας ἐκ τῶν χειρῶν τὴν λύραν, σιωπὴν τῶν μελῶν καταψη-
 γίζεται. ναῦς ἐν ὄρμοις στρατηγίς, ἰσίων ὑψηλὸν
 μετάρσιον, οἷον καὶ λαμπραῖς αὖραις καὶ πελαγίοις
 πετάννυσθαι. μικροὶ μὲν εἰς χάριν Ἑσπερίδων λει- 5
 μῶνες, μικραὶ δὲ εἰς μέγεθος πυραμίδες Αἰγύπτιαι,
 καὶ εἴ τι Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων χεῖρες πονήσασαι θαῦμα
 ἀφῆκον τοῖς ὕξερον. ἀλλ' ἐπὶ τὰς φίλας Ἀθῆ-
 νας ὁ εὖλος, αἶ σε τοῖς πόθοις ἔτως ἐξέκλυσαν ὥς
 καὶ ἐπ' αὐτῆς περιφέρειν γλώττης τὸν ἔρωτα. τί 10
 δὲ ὀκνεῖς τὴν ἀπόκρισιν τῷ κοινῷ πάντων ἀγάλματος
 μετασκηρῆν παρ' ἑτέροις μέλλοντος; Κιμμερίου
 μὲν δὴ, δῆμον ἑσπέριον, ἀφείλετο μῦθος τὸν ἥλιον,
 εἴτα φοβηθεὶς τὸν ἔλεγχον ἀμφιβόλοις ῥήμασι κρύψαι
 τὴν γῆμην ἐσπόμενος ἡμᾶς δὲ ἐδίδει ποιητῆς ψεύδεσθαι 15
 δόξειε μετὰ τὴν σὴν ἀποδημίαν ἀφελῆσθαι θέλων τὸν
 ἥλιον. ὦ φίλη πατρίς, νῦν σε ὄντως ἀδικήσας
 αἰθάνομαι, τὸς σὲς ὑπεριδὼν ἔρωτας, ἔρασθαι θέλων
 ἀπίστω πάντα χαρίσασθαι. ἀλλὰ μικρὸς τῷ νόμῳ τῷ
 περὶ τέτων ἐπόμενος, εἰς ἀκοσμίαν τὸν λόγον ἔτρεψα, 20
 καί τοι μοι τῶν θεῶν πληρόντων τὸν πόθον· πάλιν γ'
 σκηπτρα, πάλιν τῆς δίκης οἱ θρόνοι. τέτον' Ἐφύρα
 μὲν ἤνεγκε, πόλις δ' ἄ μόνον καλλωπιζομένη μύθοις πρὸς
 τὸ θαυμάζεσθαι, οἷα τῶν Ἑλληνίδων αἰετὶ πλείονες, ἀλλ'
 ὀφθαλμῷ κριτῇ τὴν εὐδαιμονίαν προβάλλεσσα. ἔτι 25
 καὶ τὸ τέττε γένος μυρίοις μὲν λόγοις, μυρίοις δὲ ἔργοις
 καὶ παραπλησίοις ἀγάλλεθαι. μνηστὴρ ἦδη καὶ αὐτὸς
 τῷ γένει, ἔτι παντός· κάμοι γ' ἄν (οἶμαι) καὶ ἰσορία
 τοσούτον πλῆθος φροντίζεσσα. οἱ ἀπ' ἐκείνων τῶν
 γάμων ἀποβλασῆσαντες. εἰκὼ τινα τῆς ἐκείνης σο- 30
 φίας τοῖς τῆς ψυχῆς φέρον ἀγάλμασι. προσκλύζων
 κόλπος Ἰόνιος λεαίνει τὴν θῖνα τῷ κύματι. κατὰ δὴ
 ταύτης τῆς ῥόνος χορὸς Νηρηίδων ἐχόρευε, λευκαὶ
 πᾶσαι, γάλα αὐτό, οἷον ἂν ἐκαῖνο γένοιτο τέχναις
 603H. ποιμένων ἰζόμενον, γλαυκαὶ τὸ ὄμμα, κομῶσαι τῷ 35
 βροτῷ, ἔτι λευκὸν ἐκ τῆς θαλάττης ἀφρόν ἐξ ἄκρων
 πλοκάμων εἰσάσσει. ἡ δὲ ἀντεροῦ τῷ νυμφίῳ, καὶ
 δώρῳ πιεῖται τὸν γάμον· ἀναδίδωσι γ' ἐκ μέσης
 θαλάττης πηγὴν. ἡ δέ, ὥσπερ ἐπισαμένη τῷ χάριν
 ὑπὸ τῆς νύμφης ἐγένετο, κλέπτει μὲν τοῖς ἄλλοις 40
 πλωτῆρσι τὰ νύματα, μόνους δὲ τηρεῖ τοῖς ἐκ τῆς
 νύμφης τὴν πότιμον φιλοτησίαν ἀρούσαθαι. ὅπερ καὶ
 κατὰ τῆς ἀρετῆς ἀνύμνηται. εὐμαθῆς ἐστὶ ψυχῇ,
 ταχεῖα σύνεσιν, μνήμη συμφύης, ἔτοιμος πρὸς λόγους,
 "δεινὴ μὲν κρύπτειν, κρείττων λανθάνειν (σοφώτερον 1125R.
 δὲ τῷ καὶ ἅμα θεοῖς προσφιλέστερον), δεινότερα δὲ
 φωρᾶσαι τὸν ἐντυχόντα κρείττων ἡδονῆς, ἥτις φι-
 λίας. ἄκρος σοφίαν, δεινὸς εἰπεῖν, ἀνάλωτος φιλία,
 γενναῖος ἐν φόβοις, ὑψηλὸς ἰδιώτης, ἄρχων ἐπιεικῆς,
 τὸν μὲν ἰδιώτην ἀποσεμνύνων φρονήματι, λόγῳ δὲ
 πρᾶντων τὸ τῆς ἐξουσίας αὐθέτατον. ἀλλὰ μὴν
 10 καὶ τὴν τύχην ἴδοις ἂν ὥσπερ ἐξ ἐρίας τὸν τῷδε βίον
 συμπαραπέμπουσαν. πρεσβύτης τις ἦν σεμνὸς
 ἰδεῖν, ἀρχαῖος τὸν βίον, τὸν λόγον ὁμοῖος. σοφὸς
 εἰπεῖν, ἀμείνων ἀκῆσαι, τὰ πάντα γενναῖος. πλή-
 ρης δὲ ὢν ἤδη τῷ κλέεσθαι, καὶ πᾶσαν εἰς ἑαυτὸν ἐπι-
 στρέφον τὴν Ἑλλάδα, διαβαίνει καὶ εἰς βασιλεία τῷ θαύ-
 ματι, πρὶν ὑπηνήτης γενέσθαι, πρὶν καθερπύσαι τὸν
 πρῶτον ἔαλον. ποιητοῦ δὲ ἄρα ἦν ἐνταῦθα τοῦ
 λόγου ῥόδοις μὲν ἀναπλέξαι τὸν σέφανον, ἄγειν δὲ ἐξ
 Ἑλικῶνος τὰς Μέσας. περὶ τὴν πόλιν ἐκείνην, ἣν
 ἀπὸ Γαδείρων Εὐρώπῃ λήγουσα πορθμῷ θαλάσσης
 πρὸς τὴν Ἀσίαν μερίζεται. ἤλυσεν ἔτος καὶ κατ'
 Ἰερον, καὶ ποταμὸν οὐκ ἔδεισε βάρβαρον κρυψάλλῳ
 πεδία μιμήμενον. ἐπεὶ δὲ θεὸς πρὸς πᾶσαν αὐ-
 τὸν ἀρετὴν ἀκριβῶσαι βουλόμενος, καὶ ἀπ' ἐναντίας
 25 ποτὲ τὸ πνεῦμα τῆς τύχης ἔστρεψεν, ἵν' οἷος ἦν, τοῖστος
 τὴν γνώμην καὶ ἐν τρικυμίαῖς πραγμάτων καὶ χειμῶνι
 βίῃ δειχθεῖν τοῖς πᾶσι καὶ κατ' αὐτὸ τὸ μέρος εὐδο-
 κιμῆσθαι, τίς ἐνταῦθα ποιητῆς ἢ λόγων συνθέτης φω-
 νὴν ἀξίαν τοῖς ὑπὸ τέτον κατεργασμένοις συμβάλ-
 30 λοίτο; ἔδδ' Σικελικὴν τινα Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν,
 ἀνδρῶν δὲ ἀτασθάλων ὑπὲρ τὸν ἄγριον ἐκαῖνον τὸν
 Σικελικόν, τὸν ποιμένα, τὸν Κύνλωπα, μυρίας ἐπ'
 αὐτὸν κινήθεισας φάλαγγας οὐκ ἀγχεμάχοις ὀπλοῖς
 ἔδδ' ἐνδοῖς τε καὶ δόρασιν, ἀλλὰ φρονήσει καὶ λόγῳ
 35 κατὰ γῆς ἀπάσης ἐσώρεσεν. ὁ δὲ δὴ τῶν Τελχι-
 νων τε ἡγεμὼν καὶ κορυφαῖος καλόμενος, πληγὴν και-
 ρίαν δεξιόμενος, εἵκει δακρύων τὸν πόλεμον. Ἀσία
 πᾶσα, ἐχ' ἦν νῦν ἔτι προσαγορεύομεν τὴν τῆς ὅλης
 ἐπωνυμίαν ἡπεῖρε τῷ μέρει μόκῳ τιθέμενοι, ἄρχεται
 40 μὲν ἀπ' Ἰνδῶν ἄνω, πρὸς μὲν ἔω καὶ ἄρτον ἐρυθρῷ
 κόλπῳ καὶ Φάσιδι, πρὸς δὲ μεσημβρίαν καὶ ἀπιόντα
 ἥλιον Αἰγύπτῳ τε καὶ τῷ Ἰονίῳ πελάγει πρὸς τὰς ἄλλας

a. 1. καὶ om A. ἀγριαίνῃ C: ἀγριαίναν ε. 4. αὖραις A: αὐγαῖς ε. 25. προσβάλλουσαι A. 29. πλή-
 θους B. 31. φέρων C, ἔφερον Scaliger. 36. 1. τὸν ἐκ B. 37. σταζέουσαι C: βαζάζουσαι ε. 39. θαλάσσης ε.
 b. 6. ἄκρα ε. 17. πρῶτον om B. ποιητῆς C. 25. ἡ] libri η. 37. ἀσίαν πᾶσαν C.

ἡπειρος ἀποχιζομένη καὶ λήγῃσα, παρατείνει δὲ αὐ-
τὴν ἐκ Προποντίδος εἰς Παμφυλίαν πλευρὰ παρή-
604H. κῆσα, ἣν Αἰγαῖος προσκλύζει σύμπασαν, ἐκ μιᾶς καὶ
αὐτὸς ἀρχῆς τῇ πλευρᾷ ταύτῃ τικτόμενος. οἱ τε
ἐνοικῶντες τὰς πόλεις ἄνθρωποι οὐ τῷ τέτιγι καὶ τῷ 5
χιτῶνι τοὺς προπάτορας, ἀλλ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ κα-
θαρῶς δὴ περ δεικνύουσιν, ὅθεν (οἶμαι) καὶ τὸ ἀρχαῖον
ἐγένοντο. ὁ γὰρ δὴ Μέλῃς οὗτος (οὐ γὰρ δὴ Θέμις
σιωπῇ παρελθεῖν γλῶσσαν τοσαύτην γεννήσαντα) ἀνί-
χει μὲν ἐκ προαείων τῆς Σμύρνης, τίκτεσι δ' αὐτὸν 10
μυρία πηγαὶ καὶ πλησίον ἀλλήλων βλαστάνουσαι, ἀφ'
ἧν πλημμύρων ὁ ποταμὸς πελαγίζει τε εὐθύς, καὶ ἐκ
πηγῶν ἐκπλωτος καὶ ὀκλάσι καὶ κόπῃ γίνετο. παρα-
μείψας δὲ τὰς ἐκατέρωθεν ὁχθὰς κυπαρίττω κομώσας
καὶ δόνακι, τῇ πλησίον θαλάττῃ κοινῶς τὸ ῥέμμα, εἰ 15
ῥέμμα Θέμις ἐκείνο καλεῖν· ὁ γὰρ ἡχθόντος ἀκρότη, ἔδδ'
δόξειεν ἂν σοὶ τὸ ἔδωρ φέρεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ τις ἐραστὴς
παιδικῶν συνθεσίαν κλέψαι βεβλόμενος λάθρα τῇ θα-
1128B. λάττῃ κινῶν, λεαίνων τὸ κῆμα τῷ ῥέμματι. "νῦν
γὰρ ποιητικῶς ἐθέλων καλέσαι τὸν ἄνεμον, εἴτα ἐκ ἔχων 20
ποιητικὴν ἀφῆναι φωνήν, ἐκ τῆς οἰκίας Μήσῃς προσ-
εἰπὼν ἐθέλω τὸν ἄνεμον. ἀπαλὸς δ' ὑπὲρ κυμά-
των χεόμενος πορφυρᾷ χρίζει περὶ τὴν πρόραν τὰ κύ-
ματα. ὁ γὰρ ἄταθάλῃς μασεύων ἔρωτας τὴν σὴν πλεῖ-
σαι σπεδάξει θάλασσαν, ἀλλὰ τελέσαι θέλων πάντας 25
τῆς Ἰωνας τὰ σεμνὰ σωφροσύνης μυθήρια. Ῥοδίς
μὲν δὴ λόγος εὐθῆναι χρυσῶν, χρυσὴν ἐπ' αὐτὸς τοῦ
Διὸς νεφέλην ῥήξαντος· τὴν δ' ὑμετέραν τέχνην, ἣν
διὰ τῶδε καρπώσασθε, οὐ μῦθος ἐρεῖ τις ἀμφίβολος,
ἀλλ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἔσαι τὰ θαύματα. ἤμελλεν ἄρα 30
τὸ καλὸν ἔαρ ἐκ ἀηδόνας ἄξειν ἡμῖν οὐδέ τινας κύ-
κλους ἢ τέτιγας, ἀλλ' αὐτὸν τὸν ταῖς χρυσαῖς ἀκτίσι
καταυγάζειν μέλλοντα τὴν Ἰωνίαν ἥλιον. πρὸ δὲ
τῶν ἄλλων ἀπάντων ὁ τῶν ἐμῶν πῶλων ἔξαρχος πῶ-
λος ἱερὸς καὶ ἀγέρωχος, οἷος Ἡλίου Θεῶ Νισαῖοι πά- 35
λῃς κωλεύουσι, τῆτον ἐγὼ τὸν πῶλον ψαλίοις κοσμή-
σας Μισσῶν, καὶ ταῖς Χαρίτων μίτραις ὄλον ποιήσας
ἀνάδετον, ὥς περ τινὶ Θεῷ τῆς ἐμῆς ἀγέλης ἀπαρχὰς
φέρων, ἀνέθηκα. γλαυκοὶ δὲ ἀσέρες ἀνίχοιεν γαι-
δρῶ φωτὶ τὴν ἀναγωγὴν καταυγάζοντες. οἱ δὲ μετὰ 40
λόγοι καὶ προλαβεῖν μικρὰ τὸ μέλλον ὠδίνουσι, καὶ τοῖς

ἐκβατηρίοις μέλεσι τὴν ὁδὸν τὴν ἐπιβατήριον συνά-
ψαι σπεύδουσιν, ἐν νῦν λαμβάνοντες τίνες (οἶμαι) τότε
γενήσονται, ὅταν ἐπανελθόντα προσβλέψαντες αὐτῶ
πάλιν τὰ Μισσῶν χορεύειν μέλλουσιν.

Ἐτέρου προτρεπτικοῦ λόγου προσοίμιον.

Θεινὸς δὲ ἦν ἄρα ὁ χεῖρα μόνον ἀλλὰ καὶ γνώμην
ὁ Λύσιππος. οἷα "γενέκενος διὰ τῆς ἐαυτοῦ γνώμης 605H.
τετόλμηκεν! ἐγγράφει τοῖς Θεοῖς τὸν καιρὸν, καὶ μορ-
φώσας ἀγάλματι τὴν φύσιν αὐτῆς διὰ τῆς εἰκόνης ἐξη-
γήσατο. ἔχει δὲ ὧδέ πως, ὥς ἐμὲ μνημονεύειν, τὸ δαι-
δαλμα. ποιεῖ παιδα τὸ εἶδος ἄβρον, τὴν ἀκμὴν ἐφη-
βον, κομῶντα μὲν τὸ ἐκ κροτάφων εἰς μέτωπον, γυ-
μνὸν δὲ τὸ ὅσον ἐκείθεν ἐπὶ τὰ νῶτα μερῖζετο, σιδήρῳ
τὴν δεξιὰν ὀπλισμένον, ζυγῶ τὴν λαίαν ἐπέχοντα, πε-
ρωτὸν τὰ σφυρὰ, ἐκ ὧς μετάρσιον ὑπὲρ γῆς ἄνω κα-
φίξεσθαι, ἀλλ' ἵνα δοκῶν ἐπιπαύειν τῆς γῆς λανθάνη
κλέπτων τὸ μὴ κατὰ γῆς ἐπερεΐδεσθαι. ὁ δὲ Γλαῦ-
κος, ὥσπερ (οἶμαι) λοχῶν αὐτὸ τῆς ἀγωνίας τὸ καί-
ριον, ἤκε τε ἐπὶ τὸν σεφανίτην μόνος, καὶ πρῶτος εἶχε
τὸν σεφανον. πάντα γὰρ καλὰ ἐν καιρῷ, καὶ τοξότης
ἐπίσκοπος, ὅστις οἶδε καίρια βύλλειν τοξεύματα. καὶ
δὴ εἰς ἔρανδον ἀηδόνες ἀπὸ γῆς ἵπτανται τολμᾷ γὰρ
ἀνάγειν ὑπὲρ ὧδης εἰς αὐτὸν [τὸν] ἔρανδον ὁ μῦθος
ὀρνιθας. ἤκον ἔν παρὰ τὸν κύκλον. ὁ δ' ἔτυχεν
ἐπὶ τινος λειμῶνος ἡρινοῦ ἄρτι Ζεφύρῳ πρὸς ὧδὴν
ἐκδιδόναι μέλλον τὰς πτέρυγας.

Ἐκ τοῦ εἰς τὸν νήλιν τὸν Αἰγύπτιον.

πήχεις οἱ Αἰγύπτιοι τὴν αὔξησιν τῆς Νεῖλος προσ-
αγορεύουσι, καὶ μετρεῖσι τὰ νάματα, καὶ πατήγνους αὐ-
τοῖς ὁ πῆχυς γίνετο. καὶ τῆς γενναίας ὄψει τῶν στρα-
τηγῶν ἀπ' ἐλατιόνων τροπαίων τὰς μυριάς νίκας κη-
ρύττοντας. μικρὸς ἦν ἐν Ἀρτεμισίῳ Θεμισοκλῆς (κατὰ
γὰρ τῶν προπατόρων ἔτι τῶν βασιλέως ἡρίευνε), μεί-
ζων ἐν Ψυτταλίᾳ, μέγας ἐπὶ Σαλαμῖνι· ἐβράπτισε γὰρ
35 ὅλην ἐκεῖ τὴν Ἀσίαν μαχόμενος.

Ἐκ προπεμπτικοῦ.

1129R.

καὶ τοῦτο μὲν ἴσως καλῶς ποιεῖς· ἀνάγκη γὰρ δὴ
περὶ τὸν ἐπαινεῖσθαι βεβλόμενον καὶ τῶν πράξεων ἐκείνων
ἐπιθυμεῖν, ἀφ' ὧν ὑπάρχει τὸ θαυμάζεσθαι. οὐ γὰρ
ἀπέχρησε τοῖς παισὶ τὰ τῆς Περικλέους σεμνολογήματα,
ἀλλ' ἀνάξιοι τῆς πατρῴας ἀρετῆς γενόμενοι μείζονος

a. 2. παρήκουσα Wernsdorfius: libri παρήκουσα. 12. καὶ om C. 20. ἐθέλων] γὰρ θέλων C. 23. χεόμε-
νος AC: γενομένος s. 24. μαντεύων C. 25. θαλάτταν C. 27. εὐοθεῖναι AC: εὐοθεῖναι s. 29. καρπώσασθαι C.
30. ἔσαι om A. 35. νησαῖοι AC.
b 1. ἐμβατηρίοις C. 19. εἶχε AC: εἶλε s. 23. τὸν om AC. 28. οἱ om C. προαγορεύουσι C. 29. καὶ
μέτρῳ μετροῦσι s. 32. κατὰ] καὶ A. 33. προπατόρων] πρόπλων Wernsdorfius. 36. ἐκ AC: ἐκ τοῦ s.

δήπε διαβολῆς αἰτίαν τὴν πατρίαν δόξαν ἐκτῆσαντο. καὶ πολλῶν δὲ ἄλλων ἀνδρῶν ἀρίστων γεγονάσι παῖδες, οἷς ἅπασιν οὐ πρὸς ἐγκωμία πλεον, ἔλεγχος δὲ κακίας ἐγένετο τὰ τῶν πατέρων ὀνόματα. τίς οὖν (ἴσως ἂν ἐρεῖς) ἡ θεραπεία τῆ νῆ; ἀρετὴ καὶ λόγος, 5 ἢ μὲν ἄρχουσα καὶ ἐπισταῖσα τῷ λόγῳ, ὁ δὲ, καθάπερ τις δεξιὸς ἀγαθῆς βασιλίδος διάκονος, τὰ ἐκείνης ἐπιτελῶν σπαθῇ πάσῃ εἰς ἔργον τε ἄγων προστάγματα. ἔστι καὶ ἄλλος ἀρετῶν μυρίος χορός, ὃν ἅπαντα εὐρήσεις εἰσω παιδείας ἀνακτόρων γενόμε- 10 νος. ταύτας δὲ ὥσπερ τιθηνὸς καὶ μητέρας ἐκείνων 606H. προσενῶ τέ σοι καὶ φημι δὴ δι' ἐκείνων καὶ τῆς τῶν ἐχομένων θήρας ἐφίξεαθ'. οἱ δὲ παῖδες ἀπολελυμένοι διδασκάλων τὴν πόλιν ἐκείνην ἐπεμπον. ὁ δὲ Φρύξ ὁ Μίδας ἐλαῖν θελήσας τὸν Σάτυρον οἶνω 15 φαρμάττει τὰ νάματα, καὶ δήσας ὑπνω καὶ κόματι θήραν ἐποιεῖτο τὸν Σάτυρον.

Ἐκ τοῦ ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν διατριβὴν
στάσει αὐτοσχεδίου.

τὸ προοίμιον.

Ἄρα τι καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἐστίν, ὃ φίλοι, φάρμακον ἔστιν κοιμίσαι δυνάμενον; καὶ τι βέλεται τοιῷτον καὶ ἡ παρ' ἡμῖν τέχνη νεανιεύεσθ', ὅποιον Ὀμηρος διὰ τῆ κρατῆρος τῆ τῆς Ἑλένης αἰνίττεται, ὃν ἡ τῆ Διὸς παῖς τοῖς ξένοις ἴσησιν ἐν Μενελάου 25 δακρύουσιν; ἢ καὶ τὸ τῆς Ἑλένης φάρμακον εἰς πόα τις ἦν, ἔδεδε τις Αἰγυπτία τέχνη νηπειθὲς πόμα σκευάξασα, ἀλλὰ τις λόγος ἡδὺς καὶ πάνσοφος, φαρμάκου δίκην σβέσαι δυνάμενος θυμὸν ἐκ μέσης καρδίας ἔχοντα; ἀπάγει δὲ εἰς Αἴγυπτον τὸν μῦθον ἡ ποιή- 30 σις, ἵνα τὴν μητέρα τῶν σοφῶν λόγων αἰνίξηται. ἐφρόνει ποτὲ βασιλεὺς μικρότερον; ἔκ εἶα τοῦτο Τιμόθεος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑρῶνδον αὐτὸν ἀνῆγε τὴν γνώμην τῆ βασιλείας τοῖς μέλεσι. θυμὸς ἐπέξει τῆ με- 35 τρία πλεον; ἀφῆρει παρῶν ἐκείνος τὸ πλεονάζον τοῖς 35 κρέσμασιν. ἄθυμος ἦν; μειδιῶντα εὐθὺς ἐδείκνυ. ἡδοναῖς ἐνεδίδε; εἶδες ἂν εὐθὺς σεμνὸν μετὰ τὴν μουσικὴν Ἀλέξανδρον. καὶ τὸ σύμπαν εἰπεῖν, τοιῷτον ἔξην ὄρῳ ἐκείνον, ὅποιον αὐτὸν ἐποίει διὰ τῶν ἀνλημά- 40 των Τιμόθεος. πρᾶναι Ζέφυρος ταῖς αὔραις τὰ 40 καὶ εἶναι καὶ καλεῖσθαι τὸν ποταμὸν ἀπεργάζον. ἐν- κύματα Ἀττικὸς δὲ ῥήτωρ καὶ λόγος Ἑλλήν εἰ λύσει

ζᾶσιν, εἰ μόνον φθέγγαίτο; ὁ τε Ξενοφῶν ἐσρα- 5 τεύετο καὶ γὰρ καὶ δόρυ μετὰ Σωκράτην Ξενοφῶν ἠνεγκεν. τὸ γὰρ εὐφρὺς εὐάρομος. ἄβροδ ἦν Ἀλκιβιάδης, ὁπηνίκα παρ' Ἀθηναίοις εἶχε τὴν δίαίταν· σεμνὸς ἦν ἐν Λακεδαιμόνι· τὰ Περσῶν ἐς τρυφὴν μόνος ἐξή- 10 λεγγεν. εἰ δὲ ποτε ἔδει καὶ λόγους φροντίσαι καὶ τὰ φιλοσοφίας γυμνάσασθαι, Ἀντικειν ἅπαντα καὶ Ἀκαδη- μίαν ταῖς αὐτῆς συνθεταῖς ἐργάζετο. οἱ κάμνον- 15 τες τὴν ἰσορίαν τὴν ἀμφὶ τέτρε.

Ἐκ τοῦ εἰς τὴν τῶν Κυπρίων ἐπιδημίαν. 1132R.
τὸ προοίμιον.

Τὴν Κύπρον οἱ ποιηταὶ θεῶν Ἀφροδίτῃ χαρίζον- 20 ται, ὥσπερ τὴν Ἀἴλιν Ἀπόλλωνι. ἢ γὰρ Κύπρος πό- λιν μεγάλην· δῆμοι τὴν γλῶτταν ἀκριβῶς Ἑλληνες. ὠδινεν ἐξ Οὐρανῆ τὴν Ἀφροδίτην ἡ θάλαττα· τὰς δὲ ὠδίνας ταύτας, αἱ τινὲς ποτε εἰσὶ, μυθικοὶ λόγοι 607H. 25 κρύπταιν κελεύεσθαι. καὶ ἔδει γὰρ λοιπὸν ἐκκηθῆναι τὴν δαίμονα. Ἰσαδ μὲν εὐθὺς καὶ ἄγει γαλήνην ἡ θάλαττα, ἀπαλοῖς κύμασι περὶ τὸν τόκον πορφύρουσα. 30 πανδήμῳ δ' Ἀφροδίτῃ πρὸς τὴν ἑρῶνιαν ἔδεν κοι- νόν. ἢ μὲν γὰρ βεβήλας καὶ εἰ καθαρὸς τὴν φύσιν γεν- νῆ τὰς ἑρῶτας· τῇ δὲ χρυσοῖ μὲν οἱ παῖδες, χρυσῶ δὲ τὰ τέτρε καὶ βέλη, σκοποὶ δὲ αὐτοῖς ψυχὰι νεο- 35 τελεῖς καὶ ἀκήρατοι.

Ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἐκ Καππαδοκίας ῥήθειςτος. οὐδὲ ὑπὲρ Ἰστρον αὐτὸν καὶ Τάναϊν, ἀλλ' ἐπὶ πᾶ- 40 σαν γῆν καὶ θάλατταν ἦλθεν ὁ Σκύθης ὑπὲρ τῆ βέ- λας ὀχοῦμενος. λόγος δὲ ἄρα τὸ βέλος Ἀπόλλωνος. καὶ ποταμὸς ἐκεῖ μῦθον ἔχων ἀκοῆς Ἑλλήνων ἄξιον. ἦλθεν ἐπ' Ἰνδὸς ὁ Διόνυσος, γένος τὴν Διονύσου 45 χάριν ἀρῶμενον. ἦν δὲ ὁ μὲν σρατὸς Βάκχαι καὶ Σά- τυρος, τὰ δὲ ὄπλα νεβριδες καὶ θύρσοι. οἱ δὲ ἄρα οὐκ εἶδον τὸν θεὸν καὶ ᾗρητο, καὶ τὰ ὄπλα ῥίψαν- 50 τες χορὸς οἱ τέως μαχόμενοι τῷ Διονύσῳ καθίζαντο. ἐπεὶ δὲ ἐν ὄροις Καππαδοκῶν ἦσαν ἀγόμενοι, σκηνῶσι μὲν ἐπὶ τῷ χεῖλει τῆ ποταμῆ, ὃ καὶ δώσειν τὴν ἐπω- 55 νυμίαν ἡμέλλον, δεῖσαν δὲ τοῖς νάμασι λούσασθαι ἀμείβεσθαι μὲν ὁ ποταμὸς καὶ τὸ ἀργυρῶν ὕδωρ Ἰν- δοῖς ὀμίλῃσαν μελαίνεσθαι, οἱ δὲ ὅπερ ἦσαν αὐτοί, τῷτο 60 καὶ εἶναι καὶ καλεῖσθαι τὸν ποταμὸν ἀπεργάζον. ἐν- τεῦθεν ἄγει τὸν νεανίσκον ἡ φῆμη. ὁ δὲ ἡμέτε-

a. 12. προσενῶ τέ C: προσενεόντες ε. 14. πόλιν] πομπήν Wernsdorfius. 15. ἐλαῖν θελήσας] ἐθελήσας C.
22. καὶ τι] καὶ τί ε. 23. τοιῷτον Reiskius: libri τοσούτον. ὅποιον] ὅποι C. 24. τοῦ τῆς] τὸ τῆς A.
26. δακρύουσιν C. 33. ἀνῆγε C: ἀνήγαγε ε. 35. παρῶν C. 36. εὐθὺς ἐδείκνυν ε. 37. οὐκ εἶδον C. 38. οὐκ εἶδον C.
b. 14. δῆμῳ pr C. 19. τόπον A. 22. παῖδες C: πόδες ε. 23. τὰ om A. 30. ὁ om C. 32. νεο-
δες A. 35. ὄροις AC: οὐροίς ε. 40. καλεῖσθαι ε.

ρος πλεῖστος ἐ χροσός τις Γυγάδας ἢ Λύδιος, ἀλλὰ
τινες παῖδες ἠβῶντες μὲν τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡλικίαν
ἀκμάζοντες, σοβαροὶ μὲν ἰδεῖν καὶ ὑψαύχενες, ἅτε ἐκ
μέσων Διὸς ξέρονων γεινόμενοι.

Ἐκ τοῦ ὅτε τὴν ἐπίδειξιν ἀξιούμενος ἀνε-
βάλετο, εἶτα εἶπεν.

τὸ προοίμιον.

Πέρσαι τὰ τόξα σπουδάζουσι, καὶ πᾶς ὁ βίος ἐκεί-
νοις φαρέτρα καὶ βέλη. ἐπαινῶ τὸν νόμον, δικαία
φιλοπύνη γνώμη βύσανος· σπάνια γ' εἶναι καθήκει
τὰ τίμια. οἶδε τῆτον πρὸ Περσῶν ἢ φύσις τὸν
νόμον. ἔδεις ἂν ὠκεανὸν ἰδεῖν ἠξίωσεν, εἰ μὴ τὴν ἐν
μέσῳ φρυγῶν περιεχούτῃ τῆς γῆς τοῖς τέμασι. τίς δ'
ἂν εἴη πυραμίδων λόγος, εἰ μὴ πόρρω τῆτο τὸ θέα-
μα; ἢ τοῦ κατ' Αἰθίοπας λίθου τῆ Μήνονος, εἰ μὴ
κακῆινον ἔνω τῆς πολλῆς θέας ἢ μήτηρ ἔξησε; ταῦτά
τοι καὶ ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐ μῦθον εἶναι τὸν περὶ αὐτῶ
λόγον πιεζόμεν, ὅτι λίθος ὁμιλήσας ἡλίῳ οἶον ἄν-
θρωπος ἦχε καὶ φθέργετο. μόλις καὶ ῥόδον ἢ φύ-
608 H. σις ἀνθρώποις χαρίζετο. "καὶ ἔδὲ τῆτο ὁμῶς τε φύει 20. νων ἔξηκεν.

καὶ εἰς ἀέρα πετώνντο, ἀλλ' οἰκισθῆσαν τὸ πολὺ τῆς
ἐκμῆς εἶσω τῆ κάλυκος ὅψε προκύπτει καὶ χρίζετο. ἀλλ'
ἔδ' ὁπωρίζειν ἔξεστιν, ὅταν ἐθέλωσιν ἄνθρωποι· ἀλλὰ
καὶ σκαλίζειν ἐθέλης, ἀναμένεις τὴν ὥραν τὴν τῆς ὁπώ-
ρας ἐπώνυμον. τὸ δὲ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον ὅτι ἦχει 25
αἰ, μισήσας ὁ χρόνος διέλυσε εἰς μῦθον τὸ τέχνημα.
1133 R. "δεινὴ γ' ἢ συνήθεια κόρον τεκεῖν καὶ τὴν ἔξουσίαν
ὑβρεῖ λυμῆρα. οἰκῶντες γῆν ζητῶμεν θάλατταν, καὶ
πλέοντες πάλιν περισκοπῶμεν τὰ λήϊα. ὁ πλωτὴρ μα-
καρίζεται γηπόνον, καὶ τὸν ναυτὴλον ἄρότης ἡγεῖτο πά- 30
λιν εὐδαίμονα. ταῦτα πάντα τῆ κόρος παίγνια. κόρον
γεννᾷ ἢ συνήθεια. φεύγωμεν τὸν κόρον, ὃ παῖδες το-
ξεύει· πολλάκις δι' ὕβριν οὗτος καὶ αὐτοῖς ἦδη τοῖς
ἔρωσι. τῆτο γὰρ ποτε τῆς παροιμίας ἦκεσα.

Ἐκ τοῦ εἰς Μουσῶνιον τὸν ἀνθύπατον 35
Ἑλλάδος.

τὸ προοίμιον.

ὁκνῶντά με πάνν τὰ θέατρα, καὶ τῶν πανδήμων
συνλόγων ἀπάγειν τὲς λόγους σπεύδοντα, λῦσαι τὸν
νόμον ἠνάγκασας. λέει καὶ κύκνος σιγῇ, λῦσαν ὅταν 40
Ἀπόλλωνος ἀκρόση πλήττοντος, καὶ τῶν ἄντρων ἐξάγει

τὴν ἀηδύνα πρὸς ἥλιον λυρικὸν ἠχήσας ὁ Ζέφυρος.
τολμᾷ καὶ ναύτης τὰ κύματα, καὶ βακχεῖος ἀνὴρ θαρ-
ρῶν ἐγείρει τὸ σκίρτημα, ὁ μὲν ἔαρ ὅταν κοιμίζῃ θά-
λατταν, ὁ δὲ ὅταν Διονύσει θύρσον δονῶντος αἰθά-
5 νηται. σὲ μὲν ποιητὴς τις εὐτολμος ἐκ ἂν (οἶμαι)
ὁκνήσειεν ἔδ' αὐτῷ εἰκάσαι Ἀπόλλωνι. τόξα δέ σοι
καὶ βέλη τοσοῦτον φίλα ὅσον Ἀπόλλωνος φέσιν ἐν-
δείξασθαι, ἀναίμακτα δὲ μένει αἰεὶ σῆς γ' ἀκίδος φό-
νον ἀνθρώπων ἐ θέμις ἄψασθαι, ἀλλὰ τις ἐφυγεν διὰ
σὴν ψῆφον καὶ δῆμιον ἦδη τὸ ξίφος κατὰ τῆς σφα-
γῆς ἀνατείνοντα. ἔτω καὶ πῶλος καλῶς πωλεύετο
καὶ σκύλαξ δεξιῶς σκυλακεύετο, ὅταν ἄνευ κέντρον, καὶ
μάστιγος ὁ μὲν πωλοδάμνης τὸν ἵππον ὁ δὲ σκυλα-
κευτῆς τὸν κύνα χειρὶ τιθασσεύων ἐκτρέφειν βέλοιο.

τί Κῆρον ἐν Πέρσαις μέγαν ἐποίησεν; ἡμερος τρό-
πος καὶ μελίχρος. εὐτύχησε γ' αἰεὶ κατὰ βαρβάρων
ἢ πόλις. ἀγγέλλει ποτὲ τὴν νίκην τῶν τις ἀριζέων
τῷ δήμῳ· οἱ δὲ ἔτιως αὐτὸν τῆς προθυμίας ἡγάθη-
σαν, ὥς χαλκῶς παρ' Ἀθηναίοις ἀπὸ τῶν λόγων ἐκεί-
609 H. 20. νων ἔξηκεν.

Ἐκ τοῦ εἰς Σεβήρον νέηλυν.

τὸ προοίμιον.

"ἐμμένητο δὲ ἄρα καὶ παρὰ τὰς μάχας Ἀχιλλεὺς 609 H.
τῆς λέρας· καὶ τὰ μὲν πεδία τοῖς ὅπλοις ἤσραπτεν,
ὁ δὲ κατὰ τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτοῦ κιθάραν ἡρμοζεν.
ἢ δὲ τῆς ὥδης ὑπόθεσις· ἦρα ἀρετῆς Ἀχιλλεὺς, καὶ
τὰ κλέα τῶν ἀνδρῶν νῦν μὲν πολεμῶν ἐμιμῆτο, νῦν
δὲ ὥδᾳς ἐργαζόμενος. ἔρις ἦν ἀμφὶ τοῖς παιδι-
κοῖς τῶν θεῶν· ἀλλ' ἔτε Ἀθηνᾶ τὰ ὅπλα ἔχουσα τοῖς
ὅπλοις ἤριζεν, ἔτε Ποσειδῶν φέρον τὴν τρίαιναν ταύ-
την προβέβλητο, ἀλλ' ἢ μὲν τὸν θαλλὸν ἀνέσειεν, ὁ
δὲ ἀντήχει τῷ κύματι. καὶ λῦει ψῆφος τὴν κρίσιν, καὶ
Ἀθηνᾶ λαμβάνει τὰ νικητήρια. καὶ ἢ μὲν ἡῦλει,
ἢ δὲ κιθάραν εἶχεν, ἢ δὲ ἐνέπνει τῇ σύριγγι.

Ἐκ τῆς λαλιᾶς.

τὸ προοίμιον.

ὅταν αἱ Μοῦσαι καθ' Ἑλικῶνα χορεύωσι, πάντα
μοι ἠχῆς ἐμπίπλατο. ἦχε μὲν τέτιξ, καὶ ἀναμιννή-
σκει τὸν μῦθον τῷ μέλει, ὅτι ἐγώ, φησί, ὦν ἄν-
θρωπος ἦδον αἰεὶ, καὶ ἐπειδὴ τὴν φύσιν ἤμειψα, οὐ
συναφῆκα τῷ βίῳ τὸν πόθον. ἀηδόνων δὲ καὶ γε-

α. 2. τὴν ante ἡλικίαν om A. 4. γεννώμενος Lobeck. ad Phrynich p. 310. 5. ἀνέβάλλετο A. 11. τὸν
νόμον post τοῦτον ponit C. 21. εἰς ἀέρα] ἴσα B. 24. ἐθέλοις C. 25. ἐπώνυμος A: ὁμώνυμος C. libri ἠχεῖ.
34. ἔρωσι C: ἐρῶσι C. 37. τὸ om A. b. 3. κοιμίζῃ] ἰδὴ κοιμίζον C. 4. δονῶντα C. 6. σοί] τοι C. 9. διὰ om C.
10. ἦδη VVernsdorfius, δη C: εἶδα C. 11. ἀνατείνοντας C. 18. οὕτως C: ὁντως C. 32. καὶ ante λῦει om A.
36. τὸ om A. 38. ἐμπίπλαται C: ἐμπίπλαται C.

λιδόνων γένη, ἔτι δὲ κύκνων ἀγέλαι, περὶ τὰς θεὰς χορεύουσιν.

1136R. "Εκ τοῦ εἰς τὸν κόμητα Οὐρολίον.

ὅσα γραφεῖς, καὶ λόγοι δύναντο· μᾶλλον δὲ μικροτέρα μίμησις πᾶσα πρὸς λόγους. Ἀβαριν τὸν σοφὸν γένος μὲν Ὑπερβόρειον λέγουσιν, Ἑλληνα δὲ τὴν φωνὴν γεγενῆσθαι, καὶ Σκύθην μὲν ἄχρὶ σοφῆς τε καὶ χήματος, εἰ δὲ πρὸς γλῶτταν κινήσειε, τῷτο ἐκεῖνο ἐκ μέσης Ἀσιαθμίας καὶ αὐτὸ Λυκίᾳ νομίζεσθαι. τὸν

Ἐλευσίνιον ἔφηβον ἀρθῆναι λόγος πρὸς Διμήτρος, ἵνα τὴν νομάδα τράπεζαν ἡμέροις ἀμείψῃ πυροῖς.

ἦκεν Ἀβαρις Ἀθήναζε τόξα ἔχων, φαρέτραν ἡμέρος εἰς ὦμον, χλαμύδι σφιγγόμενος. ζῶνῃ ἦν κατ' ἰσχύων χροσῇ, ἀναξυρίδες ἐκ ταρσῶν ἄκρων ἄχρὶ καὶ γλετῶν ἀνατείνεσθαι. τῷτον πανταχόθεν εὐρίσκομεν, κα-

θάπερ ἐν ἀρμονίᾳ λύρας, σύμφωνον ἡχῶντα τῇ γνώμῃ τὸν λόγον. ἦν ἡδὺς ἐντυχεῖν, δεινὸς ἡσυχῇ μεγάλην προῦξιν ἐργάσασθαι, ὅξυς τὸ παρὸν ἰδεῖν, προμηθεὺς τὸ μέλλον φυλάττεσθαι, σοφίας ἦν τιττον, ἐρασὲς φιλίας, ὀλίγα μὲν τύχῃ πιεῖων, γνώμῃ δὲ τὰ πάντα πιεόμενος.

"Εκ τοῦ εἰς Σεβήρον ἱναίρου.

τίς γὰρ ἐκεῖνος μᾶλλον ἢ σὺν τάχει τὴν τῷ δικαίῳ φύσιν ἐθήρευνεν, ἢ σὺν ὀρθότητι θηρεύσας ἐδημοσίευνεν; τίς μὲν οὕτως ὅξυς προῦξαι, τίς δὲ βραδὺς χαλάσαι τὸν κινδυνεύοντα; τίς μὲν οὕτω κρείττων 25 μᾶλλον δὲ καὶ φιλόπολις [μᾶλλον δὲ] καὶ χρημάτων κρείττων, ὅπερ ἡ συγγραφή τὸν Περικλέα προσείρηκεν, ἐν δὲ τῷ πράττειν πολλῷ τῷ Κλεινῷ θερμότερος, ἀπάσης ἀτεχνῶς λύρας οὐ μείον πρὸς πᾶσαν προῦξιν εὐάρμοστος. τοιοῦτον τινα καὶ τὸν Πρωτέα γενέσθαι μῦθον 30 δηλοῦσιν. Αἰγύπτιοι, ὅταν αὐτὸν νῦν μὲν εἰς ὕδαρ 611H. ἀμείβεσθαι νῦν δὲ εἰς δένδρον καὶ φλόγα· τὸ εἰκόλον γὰρ τῆς φύσεως διὰ τέττε σημεῖναι βέλοντο.

"Εκ τοῦ εἰς Σκυλάκειον τὸν ἀνθύπατον

Ἑλλάδος.

χρυσῷ μὲν ἀσπίς ἀσράπιτσα, καὶ τὴν Ἡφαίστου μινύσσα χεῖρα τοῖς θαύμασιν, ὅτι μύθη διὰ σοφίαν ἠπίετο τῇ τέχνῃ φύσιν μιμήσασθαι. Μαίανδρος ὁ Κάρ παταμός, ὅσον πλήθει τῷ Νεῖλῳ λείπετο, τοσούτον φύσει περίεσι. τῷ μὲν γὰρ μῦθος ἡ γῆ ἦν Αἰ- 35 γυπτίοις χαρίζετο· ὁ δὲ πλωτῆρας ἀποσυλήσας τὴν θάλατταν, γηρόνοις χίλιν ἔδωκεν ἀρῆραις ἀντὶ κυμάτων τὰς αὐλακας. ἰδοὺς ἂν πεδίων μὲν τὴν πρόθεν θάλατταν, σχιζτῶντα δὲ ἀντὶ μὲν δελφίνων νεβρόν· ἀντὶ δὲ ναυτὰς κελεύοντος νομέως ἡχοῦσης ἀκούσῃ 40 χίλιν. γνωρίζω τὸ πάθος· ἐμὴν ἐρμηνεύει γνώμην ἢ ποιήσας.

"Εκ τοῦ εἰς νεήλυδας Ἐφεσίους.
τὸ προοίμιον.

ὅτε τὸν μαντικὸν Ἀπόλλων ἰδρύσας τρίποδα τοῖς πανταχόθεν ἐθέσπιζε, πάντα γένη καὶ πᾶσαι πόλεις παρὰ τὸν θεὸν ἐξέλλοντο ὑπὸ τῆς φήμης δημαγωγούμενοι.

"Εκ τοῦ εἰς τοὺς ἱταίρους πατρίδος.
τὸ προοίμιον.

ἀλλὰ γὰρ ὦρα λοιπὸν, ὦ παῖδες, καὶ τοῖς πολίταις τὴν λύραν τὴν ἡμετέραν ἀρμόσασθαι. τί τὴν ἐνεγκῶσαν πόλιν ποιήσομεν; ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρμάτων ἡμεῖς ὀχοῦμεθα οὐδὲ τὰ ποιητῶν σπαράζομεν, φέρε ἀνδράσι καὶ λόγοις τὴν πόλιν τειχίσωμεν. τὴν δὲ Ὀμήρου τὴν μεγάλην ἡχὴν τί τῶν ἀπάντων ἐξέμηνεν; καὶ ἀνδρῶν δόξα; ἐγὼ δὲ ἀρετὴν ζητῶ, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐπαινεῖν τὰς ἀνδρας βέλομαι. τῆς δὲ ἀρχικῆς ἀρετῆς διπλᾶ τεκμήρια, βασιλέως τε αἱ ψῆφοι καὶ τῶν ἀρχομένων οἱ πόθοι. "μετὰ τῶν ἔργων 1137R

τὴν φύσιν σκέπτεσθαι ἄξιον καὶ ἴσον τις εὐρήσει τὰς τε πράξεις ἡχέσας καὶ τὴν φύσιν ὅθεν κατάρθωντο. τίνα δὲ τῆς φύσεως τοῦδε γνωρίσματα; ὅξυς φρόνησιν, ὑψηλὸς γνώμην, εὖ ποιᾶν ὁκνος, δημοτικὸς τὸν τρόπον· εἰ μὲν εἰπεῖν δέη, τὸν Περικλέα νικῶν, εἰ δὲ τι προῦξαι, τὸν Ἀλκιβιάδην μιμούμενος, μᾶλλον δὲ καὶ φιλόπολις [μᾶλλον δὲ] καὶ χρημάτων κρείττων, ὅπερ ἡ συγγραφή τὸν Περικλέα προσείρηκεν, ἐν δὲ τῷ πράττειν πολλῷ τῷ Κλεινῷ θερμότερος, ἀπάσης ἀτεχνῶς λύρας οὐ μείον πρὸς πᾶσαν προῦξιν εὐάρμοστος. τοιοῦτον τινα καὶ τὸν Πρωτέα γενέσθαι μῦθον 30 δηλοῦσιν. Αἰγύπτιοι, ὅταν αὐτὸν νῦν μὲν εἰς ὕδαρ 611H. ἀμείβεσθαι νῦν δὲ εἰς δένδρον καὶ φλόγα· τὸ εἰκόλον γὰρ τῆς φύσεως διὰ τέττε σημεῖναι βέλοντο.

"Εκ τοῦ εἰς Προβάτον Ῥωμαῖον.
τὸ προοίμιον.

ἦγαγε δὲ ἄρα ὁ τῷ πυρὸς τῷ κατ' Ἐλευσίνα πόθος καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην ἐπὶ μυθήρια.

"Εκ τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς Κορίνθου ἐπανήλθιν.
εἰ δὲ ἄρα τύχῃ τις διαχίλοι τὰ σώματα, τῇ γὰρ ψυχῇ προβλέπειν καὶ μὴ τῷ πόθῳ τῶν παιδικῶν ἀποχίλιν. γνωρίζω τὸ πάθος· ἐμὴν ἐρμηνεύει γνώμην ἢ ποιήσας.

a. 8. ἐκεῖνον A. 13. ἔξιν C. 23. ἐδημοσίευσεν A. 26. φιλανθρωπίας ἦν τιττον C. 29. σκυλάκειον corr A, σκυλάκειον corr C, κυλάκειον pr A, κυλάκειον pr C. 34. Κάρ] καρῶν C. 36. ἐποσλήσας C.
38. τὰς C: τοὺς ε. b. 3. ὅτε — 8. προοίμιον om pr C. 7. vocis πατρίδος litteras id correctas habet A.
11. τῶν ἀρετῶν ἀρμάτων C. 17. αἱ οἱ A. 18. quae post πόθοι addehantur, μετὰ τῶν ἀρχομένων οἱ πόθοι, omisi cum AC. 21. τοῦδε C: τοῦτων ε. 26. ὅπερ] fortasse legendum ἦν περ.

Ἐκ τῆς εἰς Ἀμπέλιον προπεμπτικῆς.

τὸ προοίμιον.

ἤμελλον ἄρα, ὦ παῖδες, ἤμελλον μόνος εὐρήσειν Ἑλλήνων τῆς τῷδε φυγῆς τὰ θήρατρα. χθὲς δρασμὸν ἤπειλει καὶ ἄρματα, τήμερον ὤφθη τοῖς ἐμοῖς δικτύοις 5 ἀλώσιμος. γενέσθ' μὲν καὶ Ἀλέξανδρον λόγος ταῖς πάλαι τέχναις ἀγώνισμα, ὥς δὴ καὶ νειμάμενοι τὴν μορφὴν αὐτῷ Ἀύσιππος καὶ Ἀπελλῆς, ὁ μὲν φαρμάκοις ὁ δὲ χαλκῷ τὴν φύσιν τῷ βασιλέως ἡρμήνευσαν.

Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ὑπερβὰς τὸ σῶμα ψυχῆς ὁμιλεῖ καὶ 10 κἀλλει καὶ χάρισιν, εἴη ἂν καὶ ἔτος ἀνενδῆς ζωγράφος. μὴ τὸν προωράτην ἐπισήμονα πάσῃ ναυτιλίᾳ κτησάμενος· τὸ γὰρ ἄπειρον ἐπὶ τῆς χρείας ταράττει, τὸ δὲ μελετῆσαν θαρροῖ τὴν τέχνην ἣν ἔμαθεν.

Ἐκ πυλῶν εἰς νύσσαν ἴσον τὸν δρόμον ἰθύνετε. πρῶτος 15 εἶ; κοινὸν καὶ τῷτο πλεονέκτημα. κακίαν μισεῖς; κακία συνεπεσφράτευσεν. ἀδίκων δώρων ἐξέκλιτας φύσιν; ἀπέκλεισε καὶ ἔτος τὰς τῆς ψυχῆς πύλας ἐβρισηὶ χροσῷ καὶ δικαιοσύνην ἐλέγχοντι. ἔγνω γὰρ ὡς δὲ δικαιοσύνη σὺν ὀλίγοις ψόγος, ἀλλὰ σὺν ἀδικίᾳ πλεῖτος ἐχθρὸς 20 ἀρετῆς καὶ τῷ θανυμάζεσθ'. αὕτη δὲ πρώτη τῶν ἐγκωμίων ἀρχή, ὅτι καὶ ἀρχὴ τῶν πράξεων. τὸ δὲ μετὰ τῷτο τί μὲν εἴποι τις, τί δὲ φυλάσσεται; καὶ γὰρ τὸ λέγειν ἄπορον, καὶ τὸ μὴ λέγειν ἀχάρισον. ὥςπερ γὰρ οἱ

τὰ κάλλη τῶν ἀγαλμάτων θεώμενοι ἔχοντ' μὲν τοὺς 25 ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τῷ πρώτῳ προσπίπτοντος, μεταβιβάζοντες δὲ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλο τὴν θέαν ἀπορῶσιν ὅτι πρῶτον θεάσωντ'. μᾶλλον δὲ (τί γάρ μοι δεῖ παλαιᾶς εἰκόνος;) ὥςπερ οἱ τι τῶν νέων δημιουργημάτων θεώ-

612 H. μενοι προσβλέπειν μὲν ἅπασιν ἀθρόως ὑπὸ τῷ περι- 30 κεχυμένῳ τῷ παντὶ κάλλει βιάζοντ', ἐν μέρει δὲ ἄλλῃ ἄλλοθεν δημιουργοῦντος τὸν πόθον χρίζοντ' τὴν θέαν

1140 R. τῷ θαύματι, "ἔτω καὶ αἱ σαὶ πράξεις πᾶσαι παν- 35 ταχόθεν προσπίπτουσαι ἰσορίαν ἄλλην ζητῶσιν, ἀλλ' ἔτι τὸν παρόντα τῶν λόγων νόμον ἀνέχοντ'. τὰς

πράξεις εἶπη τις ἢ τὰς δίκας; [ἦ] τὴν ἐν μέρει σπασμένην ἢ τὰς ὑπὲρ τῶν ὅλων φροντίδας; πενίας πρόνοιαν ἢ τὸν σὺν προόψει τῶν δυναστευόντων σωφρο- 40 νισμόν; ἀλλὰ διὰ σέ καὶ Σπάρτην τρυφῇ, ὀνύωντα πλόκαμον εἰς εὐανθῇ κόμην ἀμείψασα. τὸν δὲ ἄπειρον τῶν οἰκοδομημάτων ὄχλον τίς ἂν κατ' ἀξίαν δηλώσειε; Περικλεῖ μὲν προπύλαια πρὸς φιλοτιμίαν

ἤρκει καὶ παρθενῶν, καὶ οἶκος Δαρεῖω βασιλείῳ, καὶ ἄμπελος Ἀρταξέρξῃ χροσῇ, Θεοδώρῳ Σαμίῃ ποίημα, ἄχρηστον ἔργον τρυφῶντος Μήδε κατὰ τῆς φύσεως. σὺ δὲ ἐκ Πυλῶν ἀρξάμενος ἄχρη καὶ Πελοποννήσου

μυχῷ πάντα τὸν ἐν μέσῳ τόπον πόλεις ἀπέφηνας. 5 ξενωπὸς τις ἦν Κολυττὸς ἔτω καλόμενος ἐν τῷ μεταίτατ' τῆς πόλεως, δῆμον μὲν ἔχων ἐπώνυμον, ἀγορᾶς δὲ χρεῖα τιμώμενος. κατὰ δὲ κλέος τὸ πάλαι ἔρχετο καὶ ἔτος ἐπὶ τὸν τόπον, ὑπὸ τῆς φήμης δημα- γωγούμενος· ἰδὼν δὲ τὴν μὲν φύσιν ἡγάσθη τῷ τόπῳ, τῇ κατασκευῇ δὲ ἠγύνθη [πλέον] ὑπὲρ τῆς πόλεως, οὐ μὴν ἀφῆκε πλέον ἐρυθριάσαι τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ 10 πράγματι. σὺ καὶ τὰς μύθους πεισοὺς ἀπέδειξας, ὅτι ξένει καὶ λίθος ἐρῶν καὶ λείβει δάκρυα ὥςπερ ἐρασῆς τῆς ἐρωμένης κλεπτόμενος· ὡς ἐγὼ δέδοικα μὴ τι καὶ πάθος ὃ περὶ σέ πόθος ἐργάσθῃ, καὶ τινες τὴν φύσιν ἀμείψαντες εἴτα ξένον μῦθον γεννήσω- 15 σιν, ἄνθος ἢ δένδρον γενόμενοι.

Ἐκ τοῦ εἰς Ἀνατόλιον ὑπαρχον.

τὸ προοίμιον.

Ἀχιλλεῖα παρ' Ὀμήρῳ φόνον ἑταίρου δακρύοντα 20 Ζεὺς ἐξ ἔρανθ', δι' Ἑρμῆ πέμψας σύνθημα, ὅπλων ἐκέλευσεν ἄψασθ'. φέρε' οὖν καὶ ἡμεῖς ὥςπερ ἐκ τινος ἄνωθεν ρεύματος εἰς πανήγυριν τὸ πάθος λύσαντες, τῷ μισηγέτῃ χορεύσωμεν. θήρα γέγονε τῆς ἡμε- 25 τέρας τέχνης ὁ μέγας ὑπαρχος. ἔτι μῦθος ταῦτα ἔτε Ἀττικὰ κομψεύματα, ξένος ἐκ Θηβῶν Διόνυσος, Ποσειδῶν ἐρασῆς ἀπὸ τῷ κύματος, οἷα κατὰ τῆς πό- λεως Λάκωνες παίζουσιν, ἀλλ' ἀληθὲς ἐντύχημα, ἀλλὰ 30 παιδεία καὶ νόμοι, ὅλκα τῶν ἀγαθῶν καὶ μητροπόλις.

αὐτὸς τε φυτεύει τῷ φυτῷ τέττω τὴν ἑαυτῷ ψυχὴν, Ἀττικὰ ἐπαρδῶν τὰ νάματα. αἰεὶ δὲ τὰ καλά σπάνια, καὶ δόξαν ἀθάνατον τοῖς ἐκιννοῦσι προμνώ- 35 μενα. πρῶτος μὲν ὁ σοφὸς Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ- θῶν ἦλθεν εἰς Ἑλλήνας, πρῶτος δὲ Πέλοψ Ἀνδῶν,

"ἐπ' ἀθανάτων ἵππων κατὰ γαλήνης ὀχούμενος. καὶ 13 H. 40 μισθὸν τῆς καινοτομίας λαμβάνει δῶναι τῇ χώρᾳ τὸ πρόσσημα. καὶ ὁ μὲν ἔπαινος ἐν αἰγιαλοῖς ἔτι, πελαγίζει δὲ ὁ λόγος, οὐχ ἄρῶν ὅμοιον φαινόμενον. κράτιστον ἔν ἴσως εἰκόσι τὴν τῷδε φύσιν θηράσαν- 45 τα, τὸ τῷ Φειδίᾳ μιμήσασθ'. ἐκ ἡγνόει Φειδίας ὅσος καὶ ἐν ὅσοις ὁ Ζεὺς, ἄτε τὴν ψυχὴν τῆς χειρὸς σο-

a. 10. ὁμιλεῖ VVernsdorfius: libri ὁμιλεῖ. καὶ om C. 16. κακία VVernsdorfius: libri κακίας. 22. ὅτι καὶ ἀρχὴ om C. 25. κάλλη post ἀγαλμάτων ponit C. 27. πρῶτον A: καὶ πρῶτον γ. 28. θεάσονται γ. b. 6. Κολυττός] κόλπος C. 7. ἔχων om C. 14. λίθους C. 29. εὐτύχημα C. 32. τὰ post δὲ add AC.

φώτερος. βεβλόμενος ἔνι θηρῶσαι τὴν Διὸς φύσιν ἀγάλλματι, χρυσῶ κεράσας ἑλέφαντα, Ἡλείοις μὲν τὸν Ὀλύμπιον, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνθρώποις τὸν Δία εἰκόνι μιᾷ τοσοῦτον ὅσον ἐκτυπωσάμενος. ἐθέλω δέ σοι θείων ἐκ φαρμάκων γράψαι τὸν πίνακα· ἐκπλυν- 5 τα γὰρ ταχέως χρόνῳ τὸ γήϊνα. δόγμα δὲ καὶ δόξαν εἴ τῳ φίλον καλεῖν τὸν πίνακα, οὐ διοίσομαι.

1141R. "ἐπειδὴν κάμοι τὸ πολὺ σῶμα τοῦτο κακίας νόσῳ φθειρόμενον, ἃ γῆν μὲν ἡμεῖς κέντρον ἐκείνῃ τῇ θείᾳ κόσμον νομίζομεν, τότε Λαχέσεως ἄτρακτος ἔρανον 10 χίσας τοῖς νήμασιν ἐκ τῆς Διὸς ἐξίας ἄγει ψυχὴν ἀκραιφνή, τῶν θείων φασμάτων παρ' ἡμᾶς τὴν ἐσὶαν διαπορθμεύσαν. αὕτη φέρει δικαιοσύνην, αὕτη ἀνδροεῖαν παρ' αὐτῆς· αὐτοφρόνησις καθαρῶς ἢ τοιαύτη ψυχῇ. ἔπειτα δὲ αὐτῇ καὶ ἀρετῶν συμφύτων μυρίος 15 θιάσος, ἔψος ψυχῆς, μεγαλοπρέπεια γνώμης, ἐλευθέρα φωνή, χεῖρες ἄδωροι, φιλίας πόθος, ἀληθείας ἔρως, ἄτρεπτον φρόνημα. οὐκ ἐκ φιλίας ἀρετὴν κρίνων, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς τὰ τῆς φιλίας σαθμώμενος.

*Εκ τοῦ εἰς Φοῖβον τὸν τοῦ ἀνθυπάτου παῖδα. 20 τὸ προοίμιον.

σοφιστὴ δὲ θύραν ἐκ μικροτέρας γλώττης ἀμείψαν- 25 τας σοφιστικοῖς εἰκὸς οἶμαι περιτυγχάνειν καὶ διηγή- 30 μασιν. Ἰσοκράτης δὲ σοφιστῆς (γνώριμον δὲ πᾶσιν οἶμαι μετὰ τῶν λόγων καὶ τῆνομα, ὅτι δι' ἐκεῖνον σοφιστῶν 35 γλῶττα ποιητικὴν ἀμείψασα οἰκτεῖον νόμον ἡσπάσατο) λόγῳ μὲν αἰ τοῖς λόγων ἐρῶσι τὰ βασίλεια τῶν ἐαυτῶ μισείων ἀνεπετάγγεν.

*Εκ τοῦ εἰς Ἀρκάδιον τὸν ἱατρὸν καὶ κόμητα. 40 παίζοντας γὰρ τὰς νέες περὶ θάλαμον ἰσόρησε, καὶ 30 ταῖς ἐαυτῶν ἱγῆσι ποιεῖ τὴν χάριν ἐλέγχοντας. νῦν δὲ ἕτερος ἄθλος, καὶ ἄλλο σάδιον, καὶ Μισῶν τέμενος 35 μύσαις ὁσίοις ἀνοιγόμενον. περὶ τοῖς φιλότατοις κυ- 40 βεύσει. φασὶ δὲ καὶ Δημοκλήδην τὸν Κροτωνιάτην 35 ἐκεῖνον τὸν πρῶτον ἱατρικὴν Ἑλλάδα παρὰ βαρβάρους 40 κομίσαντα.

*Εκ τοῦ προπεμπτικοῦ τοῦ εἰς τοὺς προσ- 45 ελθόντας ἱταίρους.

614H. "ὁ θυμοειδὴς τὴν ψυχὴν, λόγῳ κεράσας τὸ πάθος, 40 ἀνδρείος ἦκασεν· ὁ τὸν βίον ἄβρός, αἴτρον ἐπιθείς τῇ 45 40 ται μὲν γὰρ πανταχόθεν αἱ πράξεις, ἴσα δὲ πάντα,

φύσει, τὴν σωτηροσύνην ἐλάμβανεν. ἀμείβει τὴν φύσιν εἰς πολλὰς ἰδέας καὶ θάλαττα· πορφύρει μὲν, ὅταν εἰς γαλήνην σορέσῃ τὰ κύματα, ζόφον δὲ ἔχει τὸ πρόσ- 5 ωπον, ὅταν ἀγροαίνῃ ταρασσομένη τοῖς κύμασιν.

*Εκ τοῦ εἰς Φλαβιανὸν προπεμπτικοῦ.

τὸ προοίμιον.

κρείττονά με λύραν, ὦ φίλε, κάμνοντα, ἵνα σε μετὰ 5 Αἰβύην ἀσπάσωμαι, φεύγων ἐξαίφνης εἰς συγνὸν μέλος ἀπέβηκας. ἔπω τὸ ἔαρ ὥσθθ, καὶ χειμῶν Ἑλλησπόν- 10 τιος προσβαλὼν τὴν ψυχὴν πῆγνυσιν· ἔπω τὸν ἥλιον εἶδομεν, καὶ τὰς ἀκτῖνας ἐτέρωσε κλίνων ἀπειλεῖ νύκτα ποιήσιν τοῖς Ἑλλήσι. πρὶν μειδιᾶσαι συγνάζομεν, πρὶν 15 ἐπιδήμια θῦσαι θεοῖς ἐνοδίοις εἰχόμεθα. λόγος δὲ χειρὸς ἀτολμοτέρους ἐλέγχεται, ὀκνοῦντας ποιεῖν ἢ 20 κηρός τε ἐθέλει καὶ σίδηρος. διέπλει γὰρ αἰ τὸ κλέος ἀπὸ Αἰβύης εἰς Ἑλληνας. τὴν μὲν αὔραν 25 ἐποίει καὶ τεθρυμμένην καὶ παίζεσαν, οἷας τὰς Ἀν- 30 δὰς ποιεῖσι ζωγράφοι κατὰ πινάκων τέχνη μεθύσας. 35 μικρὸν ἔν ἀναβιβάσαντες ἐκ μέσθ τὸν λόγον, εἴτα 40 ὁρῆναι κατὰ Αἰβύης ἐάσομεν. νικῶ δὲ ἐδείξ, ὅτι 45 τὰ πάντα θαυμάζεθ. ἀλλ' ὁ λόγος γὰρ ἀκολοθήσας 50 τῷ πόθῳ ὥς περὶ τινι βιαίῳ ῥεύματι, μικρὸν πρὸς ἑτέραν 55 ὁδὸν μετωχευέθθ φερόμενος. "ἐπανακτέον ἔν ἐπὶ Αἰ- 1144R. 60 βύην τὸν λόγον. ἡλέγχθη Περικλῆς εἰς πειθῶ δέ- 65 60 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995

65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995

65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995

65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995

a. 10. ἄτρακτος] ἄρακτον C. 13. αὕτη α.] αὐτὴν α. A. 19. κρίνων — σαθμώμενος A: κρίνων — σαθμώμενον c. 22. σοφιστῶν δὲ] σοφίας τοῖδε A. ἀμείψαντας codices Hlm.: Phot. ἀμείψαντες. 25. καὶ om C. 26. γλῶσσα τὰς ποιητικὰς αἰ. C. 33. μύσαις C: καὶ μύσαις c. b. 15. διέπλει] ἐπλεῖ A. 17. λίδας C. 18. μεθύσας A, μεθύσαντες C, μεθουόσας c. 20. λιβύην C. 21. πάντα] πάντων C. γὰρ om C. 23. ἐπὶ τὴν λιβύην C. 27. εἰς — εἰως] οἰς — εἰως Reiskius. 28. βελεύ- 36. νίκης] δίκης C. 39. δ' ante ἔπειτα om C.

καὶ τῷ μὴ λέγειν τὸ λέγειν ὁμοίως ἄπορον, ὅτι τὸ μὲν
πλήθει τὸ δὲ μεγέθει κωλύει. λεκτέον οὖν οὐχ ὅσα
ἔνεσιν, ἀλλ' ὅσα ἔξεσιν. ὁρῶντες δὲ αὐτὸν κατὰ
τῆ χειμῶνος ὡς κατὰ γαλήνης τὸν εὐλον πέμποντα,
615 H καὶ κατὰ κυμάτων ὡς κατὰ "λιμένων ἀθύροντα, οἱ
μὲν ὡς δριμὺν ἐρασὴν ἐπόθουν, οἱ δὲ ἔφριτον ὡς
πᾶσι φόβοις ἀήττητον. κρείττονα πομπὴν τῆς
Ἡφαίστου ἐπόμπειον. ἀντήχει δὲ δῆμος κύμασι, καὶ
ροθίῳ κρότος ἐκ πόλεως· καὶ ψόφον θαλάσσης βοή.
Καρχηδόνος ἐξέπληττε. συγγνώμην δὲ ἅπας ἐχέτω
καὶ γέρον κ' νέος, εἰ ἔπη φθέγγομαι· οἶδε γάρ, οἶδεν
ἔρος κ' λόγον ποιεῖν αὐτόνομον. ἔτος νόσον ἐνό-
σησε τῆς μὲν ἑαυτῆς τύχης μελίζονα, τῆς δὲ πυνηρίας
ἐχ' ἥττονα. καὶ μὴ θαυμάσῃ τις εἰ ταῦτα ἐκείνος
κατὰ τοιοῦδε ἀνδρὸς ἐνόσησεν. ἀνωθεν κατὰ τῶν ἀρίστων
ἀρχόντων τοῖς ἐλάττωσι φθόνος φέεται. ἐσυκοφάντει
Περικλέα Κλέων, ἔφυγε Νικίας Ὑπέρβολον, Δημάδης
δ' ἔκρινε Δημοσθένην, Κλεοφῶν Ἀλκιβιάδην ἐγρά-
φειτο, ἀνὴρ ἐλοιδορεῖ Θεμιστοκλέα Σερσίφις. τῷ γ'
ἐπερβάλλοντι τῆς τύχης φθονῶντες, τὸ ἐλαττέμενον
τῆς ἀξίας ἀνίστην θράσει βιάζον. ἔνθα δὴ καὶ
μάλιστα ἔδειξεν ὅσον τὸ μέσον ἀρετῆς τε καὶ πανέρ-
γου τρόπος καθέστηκεν.

244.

Ἀνεγνώσθησαν τῆς ΔΙΟΔΩΡΟΥ βιβλιοθήκης ἄλ-
λοι τε λόγοι· κ' δ' λβ' κ' λδ', κ' δ' μ' κ' δ' μή, κ' δ' λα'
κ' δ' β' κ' δ' κ' ε', κ' λζ' κ' λη'. ὧν ἐκλογὴν ἢ παρῶσα
ἔκδοσις περιέχει.

οἱ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ἐξόρησαν ἀπὸ γήματος
γυναικείας καὶ ὑπολήψεως εἰς ἀνδρὸς καὶ γῆμα καὶ
φύσιν ἀναφανῆναι· ἀτὰρ καὶ Διόδωρος ἐν τῇ λβ'
τῶν ἱστοριῶν τοιαῦτα περὶ ταύτης τῆς περιπετείας
ἱστορεῖ, τὰ περὶ Ἀλέξανδρον τὸν Κοίλης Συρίας καὶ
Ἀντιοχείας βασιλεύσαντα διεξιὼν. φησὶ δέ, ὁ δὲ Ἀλέ-
ξανδρος ἀπὸ μὲν τῆς μάχης μετὰ πεντακοσίων τὴν
φυγὴν ἐποιήσατο τῆς Ἀραβίας εἰς τὰς καλουμένας
Ἀβας πρὸς Διοκλέα τὸν δυνάστην, πρὸς ὃν ἦν κ' τὸν
παῖδα Ἀντίοχον προεκτεθειμένος ὄντα νήπιον. εἶτα οἱ μὲν
περὶ τὸν Ἡλιάδην ἡγεμόνες, οἱ συνῆσαν Ἀλέξανδρῳ,

"λάθρα διεπρεσβεύσαντο περὶ τῆς ἰδίας ἡγεμονίας, 1145 R.
ἐπαγγελλόμενοι δολοφονήσιν τὸν Ἀλέξανδρον συγχω-
ρήσαντος δὲ τῆς Δημητρίας περὶ ὧν ἡξίαν, οὐ μόνον
προδόδ' τοῦ βασιλέως ἀλλὰ καὶ φονεὺς ἐγενήθησαν.
ἐκ ἄξιον δὲ παρελθεῖν τὴν γενομένην περιπέτειαν πρὸ
τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, διὰ δὲ τὸ παράδοξον ἴσως
ἀπιστησομένην. Ἀλεξάνδρου γ' τῆ βασιλέως βραχὺ
πρὸ τῶν ἐνεσώτων χρόνων χρησηριαζομένης κατὰ τὴν
Κιλικίαν, ἔνθα φασὶν Ἀπόλλωνος Σαρπηδονίς ἱερὸν
εἶναι, ἀνελεῖν αὐτῷ λέγεσθαι τὸν θεὸν φυλάττειν τὸν τό-
πον τὸν ἐνεγκόντα τὸν δῆμορπον. καὶ τότε μὲν αἰνι-
γματώδῃ τὸν χρησμὸν εἶναι δοῦναι, ὕστερον μὲντοι μετὰ
τὴν τελευτὴν τῆ βασιλέως ἐπιγνωθῆναι τὸ λόγιον διὰ
τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῆς Ἀραβίας ἐν ταῖς καλεμέ-
ναις Ἀβαῖς ὦκει τις Διόφαντος ὄνομα, τὸ δὲ γένος
Μακεδῶν. οὗτος ἐγγώριον Ἀραβίαν γυναῖκα γήμας
ἐγέννησε υἱὸν μὲν ὁμώνυμον ἑαυτῷ, "θυγατέρα δὲ τὴν
προσαγορευθεῖσαν Ἡραΐδα. τὸν μὲν ἔν υἱὸν πρὸ τῆς
ἀκμῆς ἐπεῖδε τελευτήσαντα, τὴν δὲ θυγατέρα γάμου
ἔχουσαν ὥραν προικίσας συγκατῴκισέ τινα ὄνομα Σα-
μιάδης. ἔτος μὲν ἔν συμβιώσας τῇ γαμηθείσῃ χρό-
νον ἐνιαύσιον ἐπεδήμησε μακρὰν ἀποδημίαν. τὴν δ'
Ἡραΐδα φασὶν ἀρρώστια περιπεσεῖν παραδόξῳ κ' παν-
τελῶς ἀπιστημένη· φλεγμονὴν γ' ἰχυρὰν γενέσθαι περὶ τὸ
ἦτρον αὐτῆς. ἐπὶ πλέον δὲ οἰδήσαντος τῆς τότε, ἔπειτα
τῶν πυρετῶν μεγάλων συνεπιγινομένων, καταδοξάσαι
τὴς ἱατρὸς ἔλκωσιν γεγονέναι περὶ τὸν τράχηλον τῆς
μήτρας. χρωμένων δὲ αὐτῶν θεραπείαις αἷς ὑπελάμ-
βανον κατασέλλειν τὰς φλεγμονάς, ἐβδομαίως δ' ἔσσης,
ῥῆξιν ἐπιγενέσθαι τῆς ἐπιφανείας, καὶ προπεσεῖν ἐκ τῶν
τῆς Ἡραΐδος γυναικείων αἰδοῦσαν ἀνδρεῖον, ἔχον διδύ-
μους προσκειμένους. τὴν δὲ ῥῆξιν τέτων καὶ τὸ πάθος
γενέσθαι μήτε ἱατρῶ μήτ' ἄλλων τῶν ἔσωθεν παρόντων,
πλὴν μητρὸς κ' δύο θεραπαινίδων. τότε μὲν ἔν ἀχα-
νεὺς γενομένης διὰ τὸ παράδοξον, τὴν ἐνδεχομένην ἐπι-
μέλειαν ποιήσας τῆς Ἡραΐδος, κ' κατασιωπῆσαι τὸ
γεγονός. τὴν δὲ ἀπολυθεῖσαν τῆς νόσου τὴν ἐσθῆτα
φορεῖν γυναικείαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀγωγὴν οἴκῃον κ'
ὑπανδρον διαφυλάττειν· καταδοξάζεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν συν-

a. 1. τῷ — τὸ] τὸ — τῷ C. 4. χειμῶνος Wernsdorfius: libri χειμῶνος. 8. δῆμος τοῖς κύμασι ε. 11. ἔπη
φθέγγομαι C, ἔτι φθέγγομαι A, ἐπιφθέγγομαι ε. 19. libri σέριφος. 25. τῆς A: ἐκ τῆς ε. 26. καὶ ὁ μ' A,
καὶ μ' B: om ε. 27. καὶ δ' om A. 28] ὁ λζ' A. 29. λη] ὁ λη' A. 33. ἱστορεῖ — κοίλης] καὶ τῶν B et rc A:
pr enim om. 34. βασιλευσάντων B. 35. ante ὁ om B. 37. ἦν om B.
b. 5. πρὸ A, πρὸς ε. 11. τὸν δῆμορπον pr A, θίαν δῆμορπον B: τὸν θεὸν δῆμορπον ε. cf. p. 378 a 40. 17. μὲν
υἱὸν ε. 20. samia A. 26. τῷ πυρετῷ ε. συνεπιγινομένων ε. 29. δ' om B. 30. προπεσεῖν B: προσπεσεῖν ε. 33. ἄλ-
λου τῶν ἔσω ε. 34. οὖν add B. 35. γενομένης B: γινόμενης ε. 39. ὑπ' ἄνδρα φυλάττειν A. καταδοξάζεσθαι B,
κατεδόξατο corr A, κατεδοξάσθαι ε.

ειδότην τὴν περιπέτειαν ἐρμαφρόδιτον εἶναι, καὶ κατὰ τὴν γεγεννημένην μετ' ἀνδρὸς συμβίωσιν, τῆς κατὰ φύσιν ἐπιπλοκῆς ἀντιπραττέσης, δοκεῖν αὐτὴν ταῖς ἀρρενικαῖς συμπεριφοραῖς καθωμιλῆσθαι. λανθανούσης δὲ τῆς ἐκτὸς τῆς διαθέσεως ταύτης ἐπανελθεῖν τὸν Σαμιάδην καὶ (καθάπερ ἦν ἐπιβάλλον) τὴν γαμηθεῖσαν ἐπιζητεῖν, ὃ τολμώσης δ' ἐκείνης εἰς ὕψιν ἐλθεῖν διὰ τὴν αἰχύνην, τὸν Σαμιάδην φασὶ βαρέως ἐνεγκεῖν. ἐπικαιμένους δὲ συνεχέζερον καὶ ἀπαιτῶντος τὴν σύμβιον, καὶ τὸ πατρὸς μὴ συγχωρῶντος μὲν, αἰχθυνομένου δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, εἰς μέγα ἠῤῥετο ἡ διαφορά. ἐπενεγκεῖν τε διὰ τοῦτο δίκην τῷ πατρὶ περὶ τῆς ἰδίας γυναικός, τῆς τύχης ὥσπερ ἐν δράμασι τὸ παράδοξον τῆς περιπετείας ἀγέσης εἰς ἔγκλημα. συνεδρευσάντων δὲ τῶν κριτῶν καὶ λόγων ῥηθέντων συμπαραῖναι μὲν τῇ κρίσει τὸ ἀμφισβητούμενον σῶμα, διαπορεῖν δὲ τῆς δικαστῆς πότερον προσήκει τὸν ἄνδρα τῆς γυναικός ἢ τὸν πατέρα τῆς θυγατρὸς κυριεύειν. πέρας τῶν κριτῶν οἰομένων δεῖν ἀκολουθεῖν τὰνδρὶ τὴν γαμηθεῖσαν, τὴν ἀλήθειαν διασαφῆσαι τὸ τῆς φύσεως ἄρρεν, καὶ θυμῷ τετολμηκότι τὴν καθυποκρινομένην ἐσθῆτα λύσασαν δεῖξαι πᾶσι, ῥῆξαι τε φωνὴν δεινοπαθῶσαν, εἰ 1148R. τινες ἀναγκάζουσι συνοικεῖν ἀνδρὶ τὸν ἄνδρα. "πάντων δὲ καταπλαγόντων καὶ φωνῇ θαυμαζούσῃ τὸ παράδοξον ἐπισημαινομένων, τὴν μὲν Ἡραΐδα φασὶν ἀποκαλυφθείσης τῆς αἰχύνης μεταμφιάσασθαι τὸν γυναικεῖον κόσμον εἰς νεανίσκας διαθέσιν, τῆς δὲ ἰατρὸς 617H. ἐπιδειχθέντων "αὐτοῖς τῶν φανέντων γινῶναι ὅτι κατεκέρνυτο φύσιν ἄρρενος ἐν φειδεῖ τόπῳ φύσεως θηλείας, καὶ δέρματος περιειληφότος παρὰ τὸ σύννηθες τὴν φύσιν σύντρησις ἐγεγέννητο, δι' ὧν ἐξωδύνοντο τὰ περιττώματα· διόπερ τὸν προσεσυριγγωμένον τόπον ἐλκώσαντας δεῖν κατελῶσαι, τὴν δὲ ἄνδρὸς φύσιν εὐκοσμον ποιήσαντας σὺν ἐνδεχομένη δόξαι κεκορηθῆαι θεραπείᾳ. τὴν δ' Ἡραΐδα μετονομα- 35 θείσαν Διόφαντον εἰς τῆς ἱππεὺς καταλεχθῆναι, καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ παραταξάμενον εἰς τὰς Ἄβας συναναχωρῆσαι. διὸ καὶ τὸν πρότερον ἀγνοούμενον χρησμον τότε γνωσθῆναι φανέντος τῆ βασιλέως ἐν ταῖς Ἄβαις, καθ' ὃν τόπον ὁ δῖμορφος ἐγεγέννητο. τὸν δὲ 40 Σαμιάδην λέγουσιν, ἔρωτι καὶ τῇ προγεγεννημένῃ συννηθείᾳ δεδαλωμένον, αἰχύνῃ τε τῆ παρὰ φύσιν γάμου συνεχόμενον, τῆς μὲν ἐσθίας τὸν Διόφαντον ἀναδείξαι διαθήκῃ κληρονόμον, ἑαυτὸν δὲ τῆ ζῆν μεταστῆσαι, ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα γεγεννημένην ἄνδρὸς ἀναλαβεῖν δόξαν καὶ τόλμαν, τὸν δ' ἄνδρα γυναικείας ψυχῆς 5 ἀσθενέζερον γενέσθαι.

Παραπλησία δὲ ταύτῃ τῇ διαθήσει συνετελέσθη περιπέτεια τριάκοντα ἔτεσιν ὕπερον ἐν τῇ πόλει τῶν Ἐπιδανρίων. ἦν γὰρ τις Ἐπιδανρία, κόρη μὲν εἶναι δοκῶσα, γονέων δὲ ὀρφανή, Καλλῶ δ' ὄνομα. αὕτη τὸν ἐπὶ τῆς φύσεως ἀποδεδειγμένον ταῖς γυναιξὶ πόρον ἄτρητον εἶχεν, παρὰ δὲ τὸν καλέμενον συριγγωθέντος ἐκ γενετῆς τὰς περιττώσεις τῶν ὑγρῶν ἐξέκρινεν. εἰς δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας παραγενομένη συνωκίσθη τινὶ τῶν πολιτῶν. διετῇ μὲν οὖν χρόνον συνεβίωσε τὰνδρὶ, τὴν μὲν γυναικεῖαν ἐπιπλοκὴν ἐκ ἐπιδεχομένη, τὴν δὲ παρὰ φύσιν ὁμιλίαν ὑπομένειν ἀναγκαζομένη. μετὰ δὲ ταῦτα φλεγμονῆς αὐτῇ συμβάσης περὶ τὸν κτένα καὶ δεινῶν ἀλγηδόνων ἐπιγενομένων συνεκλήθη πλῆθος ἰατρῶν. καὶ τῶν μὲν ἁλ- 10 λων ἐδδῆς ἐπιχρηῖτο θεραπεύειν, φαρμακοπώλης δὲ τις ἐπαγγελλόμενος ὑγιάσειν ἔτεμε τὸν ἐπηρεζόμενον τόπον, ἐξ οὗπερ ἐξέπεσεν ἄνδρὸς αἰδοῖα, δίδυμοι καὶ καυλὸς ἄτρητος. πάντων δὲ τὸ παράδοξον καταπλαγόντων ὁ φαρμακοπώλης ἐβοήθει τοῖς λειπομένοις 15 μέρεσι τῆς πηρώσεως. τὸ μὲν ἐν πρώτῳ τὸ αἰδοῖον ἄκρον ἐπιτεμὼν συνέτρησεν εἰς τὸν ἐρητήρα, καὶ καθεῖς ἀργυρῶν καυλίσκον ταύτῃ τὰ περιττώματα τῶν ὑγρῶν ἐξεκρίμνε, τὸν δὲ σεσυριγγωμένον τόπον ἐλκώσας ἐνέφυσεν. καὶ τῆτον τὸν τρόπον ὑγιοποιήσας διπλὴν ἀπῆται τὸν μισθόν· ἔφη γὰρ αὐτὸν παρεληφέναι γυναικα νοσῶσαν, καθεσακέναι δὲ νεανίσκον ὑγιαίνοντα. ἡ δὲ Καλλῶ τὰς μὲν ἐκ τῶν ἰσῶν κερκίδας καὶ τὴν ἄλλην τῶν γυναικῶν ταλασιουργίαν ἀπέθετο, μεταλαβῶσα δὲ ἄνδρὸς ἐσθῆτα καὶ τὴν ἄλλην διάθεσιν μετω- 20 νομάσθη Κάλλων, ἐνὸς σοικείου ἐπὶ τῷ τέλει τῆς προστεθέντος. λέγεται δ' ὑπὸ τινων ὅτι πρὸ τῆς μεταλαβεῖν "τὴν εἰς ἄνδρα μορφὴν ἰέρεια τῆς Δήμη- 618H τρος ἐγεγέννητο, καὶ τὰ τοῖς ἄρρεσιν ἀόρατα ἰδῶσα κρίσιν ἔχεν ἀσεβείας.

Ὁμοίως δ' ἐν τῇ Νεαπόλει καὶ κατ' ἄλλους τόπους πλείονας ἰσοροῦνται γεγονέναι τοιαῦται περιπέτεια, οὐκ ἄρρενος καὶ θηλείας φύσεως εἰς δῖμορ-

α. 8. φησὶ B. 13. δράματι B. 28. κατακέρνυτο B. 29. φειδεῖ] ὁμοειδεῖ A. fortasse ὡσειδεῖ. 31. σύν-
τρησις τις γεγέννητο B. 33. χρησθαι δόξαι ε. 40. ἐγεγέννητο B.
b. 4. τόλμαν καὶ δόξαν B. 9. καλῶ B. 11. παρὰ δὲ AB: παρ' αὐτὸν δὲ ε. καλούμενον A, καλούμενον
κτένα Stephanus, καλούμενον τόπον ε. συριγγωθέντα B. 41. πλείονες B.

φον τύπον δημιουργηθείσης (ἀδύνατον γὰρ τοῦτο),
 1149R. ἀλλὰ τῆς φύσεως διὰ τῶν τῶ σώματος μερῶν "ψευ-
 δογραφούσης εἰς ἐκπλήξιν καὶ ἀπάτην τῶν ἀνθρώ-
 πων. διόπερ καὶ ἡμεῖς τὰς περιπετείας ταύτας ἀνα-
 γραφῆς ἠξιώσαμεν, ἢ ψυχαγωγίας ἀλλ' ὠφελείας ἕνεκα 5
 τῶν ἀναγινωσκόντων. πολλοὶ γὰρ τέρατα τὰ τοιαῦτα
 νομίζοντες εἶναι δεισιδαιμονέσιν, ἐκ ἰδιῶν μόνον ἀλλὰ
 καὶ ἔθνη καὶ πόλεις. κατ' ἀρχὰς γὰρ τοῦ Μαρσικοῦ
 πολέμου πλησίον τῆς Ῥώμης οἰκοντά φασιν Ἰταλικόν,
 γεγαμηκότα παραπλήσιον τοῖς εἰρημένοις ἀνδρόγυνον, 10
 προσαγγεῖλαι τῇ συγκλήτῳ, τὴν δὲ δεισιδαιμονήσανσαν
 καὶ τοῖς ἀπὸ Τυρρήνιας ἱεροσκόποις πειθεῖσαν ζῶντα
 προσάξει καῦσαι. τῆτον μὲν ἔν ὁμοίᾳ κεκοινωνηκότα
 φύσεως, ἀλλ' ἢ πρὸς ἀλήθειαν τέρας γεγεννημένον, φα-
 σὶν ἀγνοία τῆς νόσου παρὰ τὸ προσήκον ἀπολωλέναι. 15
 μετ' ὀλίγον δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις τῶ τοιούτου γενο-
 μένου διὰ τὴν ἀγνοίαν τῶ πάθους ζῶντά φασιν κατα-
 καῖναι. καὶ γὰρ τὰς λεγομένας ὑάκνας τινὲς μυθολογέσιν
 ἄρρενας ὅμα καὶ θηλείας ὑπάρχειν, καὶ παρ' ἐνιαυτὸν
 ἀλλήλας ὀχεύειν, τῆς ἀληθείας ἐκ ἔτιος ἐχέσσης. ἐκα- 20
 τέρας γὰρ τῶ γένος ἀπλήν ἔχοντος καὶ ἀνεπίμικτον τὴν
 φύσιν, προσώριζαι τὸ ψευδογραφῆν καὶ παρακροόμενον
 τὰς εἰκὴ θεωρεῖν. τῇ μὲν γὰρ θηλείᾳ πρόσκειται τι
 κατὰ τὴν φύσιν παρεμφερὲς ἄρρενι μορίῳ, τῷ δὲ ἄρ-
 ρενι κατὰ τὸ ἐναντίον ἐμφασὶς θηλείας φύσεως. ὁ δ' 25
 αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ζώων, γενομένων μὲν
 πρὸς ἀλήθειαν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν τεράτων, μὴ
 τροφόμενων δὲ καὶ εἰς τελείαν ἀΐξῃσιν ἔλθειν οὐ δυ-
 ναμένων. ταῦτα μὲν εἰρήθω πρὸς διόρθωσιν δεισι-
 δαιμονίας.

Ὁ μὲν ἔν Διόδωρος πρὸς τῷ τέλει τῶ λβ' λόγον
 τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς πραγματείας τοσαῦτα διέξεισιν καὶ
 ἄλλοι δὲ πλείοι τοιαύτας περιπετείας ἱστορήκασιν.

Ε. τοῦ λδ'.

Ὡς Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, φησὶν, ἐπολιόρκει τὰ Ἱε- 35
 ροσόλυμα, οἱ δὲ Ἰσδαῖοι μέχρι μὲν τινος ἀντέχον, ἔξα-
 νλωθέντων δὲ τῶν ἐπιτηδείων ἀπάντων ἠναγκάστη-
 σαν περὶ διαλύσεως διαπρεσβεύσασθαι. οἱ δὲ πλείους
 αὐτῷ τῶν φίλων συνεβέβλεον κατὰ κράτος αἰρήσειν
 τὴν πόλιν καὶ τὸ γένος ἄρδην ἀνελεῖν τῶν Ἰσδαίων 40
 μόνους γὰρ ἀπάντων ἔθνων ἀκοινωνήτες εἶναι τῆς πρὸς

ἄλλο ἔθνος ἐπιμιξίας καὶ πολεμίους ὑπολαμβάνειν πάν-
 τας. ἀπεδείκνυν δὲ καὶ τὰς προγόνους αὐτῶν ὡς ἀσε-
 βεῖς καὶ μισομένους ὑπὸ τῶν θεῶν ἐξ ἀπάσης τῆς Αἰ-
 γύπτου πεφυγαδευμένους. τὰς γὰρ ἀλφὰς ἢ λέπρας ἔχον-
 τας ἐν τοῖς σώμασι, καθαρεῖ χάριν ὡς ἀναγεῖς συνα-
 θροισθέντας, "ὑπερορίους ἐκβεβλήσθαι" τὰς δὲ ἔξοριθέν- 619H.
 τας καταλαβέσθαι μὲν τὰς περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα τόπας,
 συζησαμένους δὲ τὸ τῶν Ἰσδαίων ἔθνος παραδόσιμον
 ποιῆσαι τὸ μῖσος τὸ πρὸς τὰς ἀνθρώπους διὰ τοῦτο
 δὲ καὶ νόμιμα παντελῶς ἐξηλλαγμένα καταδείξει, τὸ
 μηδενὶ ἄλλῳ ἔθνη τραπέζης κοινωνεῖν μηδ' εὐνοεῖν
 τὸ παράπαν. ἐπέμνησαν δὲ αὐτὸν καὶ περὶ τῶ προγε-
 νομένου μίσους τοῖς προγόνοις πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος.
 Ἀντίοχος γὰρ ὁ προσαγορευθεὶς Ἐπιφανής, καταπολε-
 μήσας τὰς Ἰσδαίους, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἄδυστον τῶ θεῶ
 σηκόν, ὃ νόμιμον εἰσεῖναι μόνον τὸν ἱερέα· εὐρῶν δὲ
 ἐν αὐτῷ λίθινον ἄγαλμα ἀνδρὸς βαθυπώγωνος, καθή-
 μενον ἐπ' ὄνου, μετὰ χειρὸς ἔχον βιβλίον, τοῦτο μὲν
 ὑπέλαβε Μωϋσέως εἶναι τὸ κτίσαντος τὰ Ἱεροσόλυμα
 καὶ συζησαμένους τὸ ἔθνος, πρὸς δὲ τέτοις νομοθετή-
 σαντος τὰ μισάνθρωπα καὶ παράνομα ἔθνη τοῖς Ἰσ-
 δαίοις, αὐτὸς δὲ συγῆσας τὴν μισανθρωπίαν πάντων
 ἔθνων ἐφιλοτιμήθη καταλῦσαι τὰ νόμιμα. "διὸ τῷ 1152R.
 ἀγάλματι τῶ κτίσει καὶ τῷ ὑπαίθρῳ βωμῷ τοῦ θεοῦ
 25 μεγάλην ἔν θύσας τό τε αἷμα προσέχεεν αὐτοῖς, καὶ
 τὰ κρέα σκευάσας προσέταξε τῷ [μὲν] ἀπὸ τούτων
 ζωμῷ τὰς ἱερὰς αὐτῶν βίβλους καὶ περιεχούσας τὰ
 μισόξενα νόμιμα καταβῶναι, τὸν δὲ ἀθάνατον λεγό-
 μενον παρ' αὐτοῖς λύκνον καὶ καιόμενον ἀδιαλείπτως
 30 ἐν τῷ ναῷ κατασβεῖναι, τῶν τε κρεῶν ἀναγκάσας προσ-
 ἐνέκασθαι τὸν ἀρχιερέα καὶ τὰς ἄλλας Ἰσδαίους. ταῦτα
 δὴ διεξιόντες οἱ φίλοι τὸν Ἀντίοχον παρεκάλουν μύ-
 λιστα μὲν ἄρδην ἀνελεῖν τὸ ἔθνος, εἰ δὲ μή, καταλῦ-
 σαι τὰ νόμιμα καὶ συναναγκάσαι τὰς ἀγωγὰς μετα-
 θέσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς μεγαλόψυχος ὢν καὶ τὸ ἦθος
 ἡμερος, λαβὼν δμήρεος ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων τὰς
 Ἰσδαίους, φόρος τε τὰς ὀφειλομένους πρᾶξάμενος, καὶ
 τὰ τεῖχη περιελὼν τῶν Ἱεροσολύμων.

Ταῦτα Διόδωρος περὶ τῶν Μωσαικῶν ἔθνων καὶ νο-
 μίμων, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν Ἱεροσολύμων κτίσε κατα-
 ψευδόμενος καὶ αὐτῆς τῆς ἐξ Αἰγύπτου τῶν Ἰσδαίων

α. 1. τύπον B: τόπον ε. 4. καὶ add B. 17. φησὶ ε. 18. καὶ γὰρ καὶ τ. ε. 23. γὰρ add B. 25. ἐμ-
 φασὶς B et corr A: ἐμφάσεις ε. 26. malim γενομένων. 35. φησὶν om B.
 β. 3. ὑπὸ τῶν A: παρὰ ε. 9. τὸ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους μῖσος B. 10. δὲ om B. 12. τὸ παράπαν μηδ' εὐ-
 νοεῖν ε. προγενομένου A: γενομένου ε. 16. οὐ] ἢ A. malim οἱ. 19. μωϋσέως A, μωϋσέος B: Μωσέως ε.
 21. καὶ add A. 22. συγῆσας] libri συστήσας. 27. αὐτοῦ A. 29. καιόμενον B. 30. ἀναγκάσαι B.

ἔξοδον, καὶ πρὸς τὸν ἔλεγχον τῶν ψεύδους ὥσπερ ἑαυτῶν
τὸ μὴ αὐτὸς ἄλλωναι διοικονομούμενος, ἑτέροις περι-
τίθῃσι προσώποις τὴν περὶ τῶν διεφυσμένων ἀφήγη-
σιν, τὴν Ἀντιόχου φιλίαν τοῦτοις προσεπισυνάπτων.
γράφει δὲ καὶ ἐν τῷ μ' λόγῳ τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης
περὶ Ἰσθαίων ταῦτα.

Ἐκ τοῦ μ' λόγου, περὶ τ' μέσον.

Ἡμεῖς δὲ μέλλοντες ἀναγράφειν τὸν πρὸς Ἰσθαίους
πόλεμον, οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν προδιελθεῖν ἐν
κεφαλαίοις τὴν τε τῶν ἔθνων ἱστορίαν καὶ ἀρχὴν κτίσιν καὶ
τὰ παρ' αὐτοῖς νόμιμα. κατὰ τὴν Αἴγυπτον τὸ πα-
620 Η. λαιὸν λοιμικῆς περιζήσεως γενομένης ἀνέπεμπον οἱ
πολλοὶ τὴν αἰτίαν τῶν κακῶν ἐπὶ τὸ δαιμόνιον πολλῶν
καὶ παντοδαπῶν κατοικοῦντων ξενῶν, καὶ διηλλα-
γμένοις ἔθεσι χρωμένων περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰς θυσίας,
καταλείψας συνέβαινε παρ' αὐτοῖς τὰς πατρίδας τῶν
θεῶν τιμὰς. ὅπερ οἱ τῆς χώρας ἐγγενεῖς ὑπέλαβον,
ὅταν μὴ τὰς ἀλλοφύλων μεταστήσων, κρίσιν ἐκ ἑσέως
τῶν κακῶν. ἐξ οὗ ἐν ξενηλατῆταις τῶν ἀλλοφύλων
οἱ μὲν ἐπιφανέστατοι καὶ δραστηρότατοι συσφαιρέντες
ἔξερθίσαντες (ὥς τινες φασιν) εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τι-
τας ἑτέρας τόπους, ἔχοντες ἀξιολόγους ἡγεμόνας, ὧν
ἦγοντο Δαναὸς καὶ Κάδμος τῶν ἄλλων ἐπιφανέστατοι.
ὁ δὲ πολὺς λεὼς ἐξέπεσεν εἰς τὴν νῦν καλεσμένην Ἰσ-
θαίαν, ἢ πόρρω μὲν κειμένην τῆς Αἰγύπτου, παντελῶς
δὲ ἔρημον ἔσαν κατ' ἐκείνας τὰς χρόνους. ἡγεῖτο δὲ
τῆς ἀποικίας ὁ προσεγορευόμενος Μωσῆς, φρονήσει
τε καὶ ἀνδρείᾳ πολὺ διαφέρων. ἔτος δὲ καταλαβόμε-
νος τὴν χώραν ἄλλας τε πόλεις ἔκτισε καὶ τὴν νῦν
ἔσαν ἐπιφανέστατην, ὀνομαζομένην Ἱεροσόλυμα. ἰδρύ-
σατο δὲ καὶ τὸ μάλιστα παρ' αὐτοῖς τιμώμενον ἱερὸν,
καὶ τὰς τιμὰς καὶ ἀγιστείας τῶν θεῶν κατέδειξε, καὶ τὰ
κατὰ τὴν πολιτείαν ἐνομοθέτησέ τε καὶ διέταξε. διεῖλε
δὲ τὸ πλῆθος εἰς δώδεκα φυλάς, διὰ τὸ τὸν ἀριθμὸν
τοῦτον τελειότατον νομίζεσθαι καὶ σύμφωνον εἶναι τῷ
πλήθει τῶν μηνῶν τῶν τὸν ἐνιαυτὸν συμπληρούντων.
ἄγαλμα δὲ θεῶν τὸ σύνολον οὐ κατεσκεύασε, διὰ τὸ
μὴ νομίζειν ἀνθρωπομορφον εἶναι τὸν θεόν, ἀλλὰ τὸν
περιέχοντα τὴν γῆν ἑρᾶν μόνον εἶναι θεὸν καὶ τῶν
ἄλλων κύριον. τὰς δὲ θυσίας ἐξηλλαγμένας συνεστήσατο
τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθεσι, καὶ τὰς κατὰ τὸν βίον

ἀγωγὰς. "διὰ γὰρ τὴν ἰδίαν ξενηλασίαν ἀπάνθρωπόν
τινα καὶ μισόξενον βίον εἰσηγήσατο. ἐπιλέξας δὲ τῶν
ἀνδρῶν τὰς χαριεστάτας καὶ μάλιστα δυνήσομεν τοῦ
σύνπαντος ἔθνους προΐστασθαι, τὰς ἱερὰς ἀπέδειξε τὴν
5 δὲ διατριβὴν ἔταξεν αὐτῶν γίνεσθαι περὶ τὸ ἱερὸν καὶ
τὰς τῶν θεῶν τιμὰς τε καὶ θυσίας. τὰς αὐτοῦς δὲ καὶ
δικαστὰς ἀπέδειξε τῶν μεγίστων κρίσεων, καὶ τὴν τῶν
νόμων καὶ τῶν ἔθων φυλακὴν τῆτοις ἐπέτρον διὰ
καὶ βασιλέα μὲν μηδέποτε τῶν Ἰσθαίων, τὴν δὲ τοῦ
πλήθους προσασίαν δίδεσθαι διὰ παντὸς τῷ δοκῶντι τῶν
ἱερῶν φρονήσει καὶ ἀρετῇ προέχειν. τῶτον δὲ προσ-
αγορεύουσιν ἀρχιερεῖς, καὶ νομίζουσιν αὐτοῖς ἄγγελον
γίνεσθαι τῶν τῶν θεῶν προσεγγμάτων. τῶτον δὲ κατὰ τὰς
ἐκκλησίας καὶ τὰς ἄλλας συνόδους φησὶν ἐκφέρειν τὰ
15 παραγγελλόμενα καὶ πρὸς τῶτον τὸ μέρος ἔτι
θεῶν γίνεσθαι τὰς Ἰσθαίους ὥς παραχοῆμα πίπτοντας
ἐπὶ τὴν γῆν προσκυνεῖν τὸν τῆτοις ἐρημνεύοντα ἀρ-
χιερεῖς. προσεγγράπται "ὅτι καὶ τοῖς νόμοις ἐπὶ τῆς τε-
λευτῆς οὗ Μωσῆς ἀκέσας τῶν θεῶν τὰδε λέγει τοῖς
20 Ἰσθαίοις. ἐποίησατο δ' ὁ νομοθέτης τῶν τε πολεμικῶν
ἔργων πολλὴν πρόνοιαν, καὶ τὰς νέας ἡνάγκαζεν ἀσκεῖν
ἀνδρείαν τε καὶ καρτερίαν καὶ τὸ σύνολον ὑπομονὴν
πάσης κακοπαθείας. ἐποιεῖτο δὲ καὶ σφατείας εἰς τὰ
πλησιόχωρα τῶν ἔθνων, καὶ πολλὴν κατακτησάμενος
25 χώραν κατεκλήροβησε, τοῖς μὲν ἰδιώταις ἴσους ποιή-
σας κλήρους, τοῖς δ' ἱερεῦσι μείζονας, ἵνα λαμβάνοντες
ἀξιολογώτερας προσόδους ἀπερίσπαστοι συνεχῶς προσ-
εδρεύωσι ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς. ἐκ ἑξῆς δὲ τοῖς ἰδιώ-
ταις τὰς ἰδίους κλήρους πωλεῖν, ὅπως μὴ τινες διὰ πλεο-
30 νεξίαν ἀγοράζοντες τὰς κλήρους ἐκθλίβωσι τοὺς ἀπο-
ρωτέρους καὶ κατασκευάζωσιν ὀλιγανδρίαν. τεκνοτρο-
φεῖν τε ἡνάγκαζε τὰς ἐπὶ τῆς χώρας καὶ δι' ὀλίγης
δαπάνης ἐκτρεφομένων τῶν βρεφῶν αἰετὶ τὸ γένος τῶν
Ἰσθαίων ὑπῆρχε πολυάνθρωπον. καὶ τὰ περὶ τὰς γάμους
35 δὲ καὶ τὰς τῶν τελευτῶν ταφὰς πολὺ τὸ παρηλ-
λαγμένον ἔχειν ἐποίησε νόμιμα πρὸς τὰ τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων. κατὰ δὲ τὰς ὑπερον γενομένας ἐπικρατείας
ἐκ τῆς τῶν ἀλλοφύλων ἐπιμειξίας, ἐπὶ τετάρτης τῶν
Περσῶν ἡγεμονίας καὶ τῶν ταύτην καταλυσάντων Μα-
40 κεδόνων, πολλὰ τῶν πατρίων τοῖς Ἰσθαίοις νομίμων
ἐκινήθη.

a. 5. ἐν add A. 10. τε add A. 17. εὐγενεῖς A. 22. ἔχοντας ε. 28. τε mg: libri δὲ. quod addebatur
πολλῇ, omisi cum A. πολὺ A: πλείον ε. 30. οὐσαν ἐπιφανέστατην om B. 32. ἀγιστείας ε. 35. τελειότα-
τον ε. b. 4. σύνπαντος B: συμπαρόντος ε. 5. διατριβὴν A: τριβὴν ε. 11. δὲ add A. 15. εὐπειθεῖς ε.
18. τῆς om A. 22. καρτερίαν τε καὶ ἀνδρείαν ἀσκεῖν ε. πάσης ὑπομονὴν ε. 27. προσεδρεύωσι B: προσεδρεύωσι ε.
28. δὲ om pr A. 36. ἔχειν om B. 37. γενομένας] ἔγνωσμένας B. 38. τετάρτης] malim τε τῆς.

Οὕτω μὲν κἀνταῦθ' ἄφησι περὶ τῶν παρὰ Ἰεδαίοις
ἐθῶν τε καὶ νομίμων, καὶ αὐτῶν ἐκείνων τῆς ἐξ Αἰ-
γύπτου ἀπαλλαγῆς, καὶ τῆς θείας Μωϋσέως, ψευδολογῶν
τὰ πλεῖστα, καὶ διερχόμενος πρὸς τὰς ἐλέγχους πάλιν
ὧν κατεψεύσατο τῆς ἀληθείας, ἀναχώρηδιν ἑαυτῷ με-
θοδευόμενος, εἰς ἕτερόν καὶ νῦν ἀναφέρει τῶν εἰρη-
μένων τὴν παρισορίαν· ἐπάγει γάρ, „περὶ μὲν τῶν Ἰε-
δαίων Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος ταῦτα ἰσόρηκεν.”

Ἐκ τοῦ μή.

ὅτι ὁ λέγει συνέχευθῆναι αἷτιον θανάτου παρὰ
τινῶν Ἰοβιανῶν τῷ βασιλεῖ, τὸ κατακοιμηθῆναι ἐν οἴκῳ
νεωστὶ κεκοιμημένῳ, πυρὶ δὲ διὰ τὴν ψύξιν ὑποθερ-
μαινομένῳ καὶ ἀτμὲς ἀφίεντι τὰς ἐκ τῆς νενοτισμέ-
της κονίας, τοῦτο ἐκόντα ἐπελθεῖν ἰσορεῖ Διόδωρος

Κάτλον κατὰ τὰς πολλὰ παλαιότερας χρόνους. φησὶ
γὰρ ἐν μὴ λόγῳ πρὸς τῇ ἀρχῇ ὅτι οἱ περὶ τὸν Κίνναν
καὶ Μάριον συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν ἐπιφανεστάτων
ἡγεμόνων ἐβουλευόντο ὅπως βεβαίως καταστήσωσι τὴν
εἰρήνην· τέλος ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν

ἐχθρῶν καὶ δυναμένους ἀμφισβητῆσαι πραγμάτων πάν-
τας ἀποκτεῖναι, ὅπως καθαρὰς γενομένης τῆς ἰδίας
αἱρέσεως καὶ μερίδος ἀδεῶς τὸ λοιπόν, καὶ ὥς ἂν βί-
λων, μετὰ τῶν φίλων διοικῶσι τὰ κατὰ τὴν ἡγεμο-
νίαν. εὐθὺς ἔν τῶν μὲν γεγεννημένων συνθέσεων καὶ

πίπτων ἡμέλησαν, σφαγαὶ δὲ τῶν καταψηφισθέντων
αὐτοῖς ἀκριτοὶ καὶ πανταχῶς ἐγίνοντο. Κόιντος δὲ Αἰ-
τάτιος ὁ Κάτλος, τεθριαμβενκῶς μὲν ἐπισήμως ἀπὸ
Κίμβρων, ἀγαπώμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν περιττό-
τερον, ὑπὸ τινος δημάρχου κατηγορίας ἐτύχχανεν ἐν
τῷ δήμῳ θανάτου. φοβέμενος δὲ τὸν ἐκ τῆς συκοφαν-
τίας κίνδυνον ἤκεν εἰς τὸν Μάριον, δεόμενος τυχεῖν
βοηθείας. ὁ δὲ τὸ μὲν ἐμπροσθεν ἐγεγόνει φίλος, τότε
δ' ἐκ τινος ὑποψίας ἀλλοτρίως ἔχων πρὸς αὐτὸν τῶ-
το μόνον ἀπεκρίθη „θανεῖν δεῖ.” καὶ ὁ Κάτλος ἀπο-
γνὸς μὲν τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας, σπεύδων δὲ χωρὶς
ὑβρεως κατασφάσαι τὸν βίον, ἑαυτὸν τῷ ζῆν μετέση-
σεν ἰδίῳ τινὶ καὶ παρηλλαγμένῳ τρόπῳ. συγκλείσας
ἑαυτὸν εἰς οἶκον νεόχριστον, καὶ τὴν ἐκ τῆς κονίας ἀνα-
φορὰν πυρὶ καὶ καπνῷ συναυξήσας, τῇ τῆς ἀναπνοῆς
φθορᾷ περιπυγῆς γενόμενος ἀπῆλλαξεν.

Ἐκ τοῦ λά.

Ἄμα δὲ τέτοις πραττομένοις εἰς Ῥώμην παρεγέ-

α. 1. παρὰ Ἰεδαίοις ἐθῶν B et corr A, qui pr. παρὰ ἐθῶν: παρὰ ἐθῶν γ. 2. αὐτῶν] an αὐτῆς? 9. μή] λή Wessel-
lingius post Rhodomannum. 15. Κάτλον post χρόνος pōnit γ. 20. ἀμφ. περὶ πραγμάτων B γ. 23. διοικῶσι γ. 35. τῆς
add A. 40. περιπυγῆς B et corr A: περιπυγῆς γ. b. 21. κοινῇ B: κοινόν γ. 22. ἀλλήλων B et corr A: ἀλλήλων γ.
ἐπιβουλὰς — βλάπτει γ. 32. τὸν — στρατηγόν B. εἰσβαλόν B, ἐνέβαλλεν γ. 35. ἔχον B et corr A. ἐννεακλίνας
corr A: ἐννεακλίνας γ. σκότους B. πλήρης B et corr A: πλήρης γ.

νοντο· πρεσβευταὶ Ῥοδίων, τὰς γεγεννημένας διαβολὰς
κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες· ἔδοξε γὰρ ἐν τῷ πρὸς Περσέα
πολέμῳ ταῖς εὐνοίαις ἀποκεκλικέναι πρὸς τὸν βασιλέα
καὶ προδεδωκέναι τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν. μηδὲν
δὲ ἀνύοντες ὧν ἐπρέσβευον εἰς ἀθυμίαν ἐνέπιπτον, καὶ
μετὰ δακρύων ἐποιῶντο τὰς ἐντεύξεις. εἰσαγαγόντος
δὲ αὐτὸς εἰς τὴν σύγκλητον ἐνὸς τῶν δημάρχων Ἰν-
τωνίου πρῶτος μὲν ἐποιεῖτο τὸν ὑπὲρ τῆς πρεσβείας
λόγον Φιλόφρων, μετὰ δὲ τοῦτον Ἀστυμήδης. πολλὰ
δὲ πρὸς δέησιν καὶ παραίτησιν εἰπόντες, καὶ τὸ τελευ-
ταῖον κατὰ τὴν παροιμίαν τὸ κύνειον ἄσαντες, μόλις
ἔλαβον ἀποκρίσεις, δι' ὧν τῶ μὲν ὀλοχερὲς φόβος παρ-
ελέθησαν, περὶ δὲ τῶν ἐγκλημάτων πικρῶς ὠνειδί-
σθησαν.

διόπερ ἰδεῖν ἔστι παρὰ Ῥωμαίοις τοὺς ἐπιφανεστά-
τους ἄνδρας ὑπὲρ δόξης ἀμιλλωμένους, δι' ὧν ἅπαν-
τα χεῖρόν τε μέγιστα τῷ δήμῳ κατορθοῦνται. ἐν μὲν
γὰρ τοῖς ἄλλοις πολιτεύμασι ζήλοισι ποῦσιν ἀλλήλους,
Ῥωμαῖοι δὲ ἐπαινεῖσιν. ἐξ οὗ συμβαίνει μάλιστα τοὺς
μὲν πρᾶσσειν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων, ἀμιλλωμένους
αὖξιν τὸ κοινῇ συμφέρον, τὰς δ' ἄλλας ἀδικοδοξίαν-
τας καὶ τὸς ἀλλήλων ἐπιβολὰς λυμαιομένους βλάπτειν
τὴν πατρίδα.

ὅτι Περσέα τὸν τελευταῖον Μακεδονίας βασιλέα,
πολλάκις Ῥωμαίοις διὰ φιλίας ἰόντα, πολλάκις δὲ καὶ
στρατιᾷ ἐκ ἀναξιολόγῳ πολεμήσαντα, τέλος Αἰμίλιος
καταπολεμήσας εἶλε, καὶ λαμπρὸν θρίαμβον ἐπὶ τῇ
νίκῃ κατήγαγε. Περσεὺς δὲ τηλικαύταις περιπεσιῶν
συμφοραῖς ὥς δοκεῖν ὅμοια μύθοις ἀγενήτοις εἶναι
τὰ πάθη τὰ περὶ αὐτόν, ἐδ' ἀπολυθῆναι τῷ ζῆν ἤθελε.
πρὶν γὰρ ἢ τὴν σύγκλητον ὑπὲρ αὐτῶ διαλαβεῖν ὁ χορὴ
παθεῖν, τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν εἰς ἐνέβαλεν αὐτόν
εἰς τὸν ἐν Ἀλβαῖς κάρκαρον “μετὰ τῶν τέκνων. ἐξῆλθε
δὲ ὁ κάρκαρος ὄρυγμα κατάγειον βαθύ, τὸ μὲν μέγεθος
ἔχον οἶκον μάλιστα πρὸς ἐννεακλίνας, σκότος δὲ πλήρες καὶ
δυσοσμίας διὰ τὸ πλῆθος τῶν παραδεδομένων εἰς τῶ-
τον τὸν τόπον ἀνδρῶν, τῶν ἐπὶ θανατικοῖς ἐγκλήμασι
καταδικαζομένων,” ὧν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις οἱ πλεῖστοι
ἐνταῦθα καθείργοντο· ἐν ἔτῳ γὰρ ξηνοπῶ συγκεκλει-
σμένων πολλῶν ἀνδρῶν ἀπεθνήκειτο τὰ τῶν ἀτυχῶν
σώματα, τῶν τε πρὸς τροφὴν καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν
χρεῖαν ἀνηκόντων πάντων ἐν ταῦτ' ἀπεφρονμένων το-

σαύτην προσπίπτειν δυνάμειαν συνέβαινεν, ὥστε μη-
δένα τῶν προσιόντων ῥαδίως δύνασθαι κατεργῆσαι. ἐφ'
ἡμέρας μὲν ἔν ἐπὶ διετέλεσεν ἐνταῦθα κακωχόμενος,
ὥστε καὶ παρὰ τῶν ἐχάτων καὶ τακτὰ σιτημένων ἐπι-
κωρίας δεηθῆναι συμπαθεῖς γ' ἔτοι γινόμενοι διὰ τὸ
μέγεθος τῶν ἀκκληρωμάτων, ὧν μετελάμβανον, φιλαν-
θρώπως τῶν ἐκείνῳ μετεδίδουσαν δακρύοντες. ἔρριπτο
δ' αὐτῷ καὶ ἕλφος πρὸς ἀναίρεσιν καὶ κάλως πρὸς
ἀγχόνην, ἐξουσίας δεδομένης ὥς βέλοιοτο χρήσασθαι. ἀλλ'
ἔδεν ἔτω γλυκὺ φαίνεσθαι τοῖς ἡτυχηκόσιν ὥς τὸ ζῆν,
καίπερ αὐτῶν ἄξια θανάτου παχόντων. καὶ πέρας ἐν
ταύταις ἂν ταῖς ἀνάγκαις κατέσχευε τὸν βίον, εἰ μὴ
Μάρκος Αἰμίλιος προκαθήμενος τῷ βαλεντηρίῳ, τη-
ρῶν τὸ τε περὶ αὐτὸν ἄξιωμα καὶ τὸ τῆς πατρίδος
ἐπιεικές, παρήνευε τῇ συγκλήτῳ χετλιάζων, εἰ μὴ τὸν
ἀνθρώπινον φόβον ἐλάβειν, τὴν γε τὴν ὑπερηφάνως
ταῖς ἐξουσίαις χρωμένους μετερχομένην νέμειν αἰδεῖσθαι.
διόπερ εἰς ἐπιεικεστέραν δοθεὶς φυλακὴν, καὶ κεναῖς ἐλ-
πίσι προσανέχων, ὁμοίαν τοῖς προητυχημένοις ἔχε τῷ
βίῳ τὴν καταστροφὴν. διετῇ γ' χρόνον φιλοψυχίας, καὶ
προσκόψας τοῖς φυλάττεσι βαρβάρους, κωλύμε-
νος ὑπ' ἐκείνων ὕπνευε τυχεῖν ἐτελεύτησεν.

ὅτι λέγουσιν ἑαυτοὺς οἱ τῆς Καππαδοκίας βασιλεῖς
εἰς Κύρον ἀναφέρειν τὸ γένος τὸν ἐν Πέρσαις, διαβε-
βαινῶν δὲ καὶ τῶν ἐπὶ Περσῶν τῶν τὸν μάγον ἐπα-
νελομένων ἐνὸς ὑπάρχειν ἀπόγονοι. καὶ τὴν μὲν ἀπὸ
Κύρου συγγένειαν ἔτω καταριθμῶν. Καμβύσου τοῦ
Κύρου πατρὸς ἀδελφὴν ὑπάρχει γνησίαν Ἀποσσαν
ταύτης δὲ καὶ Φαρνάκε τοῦ Καππαδοκίας βασιλέως
γενέας παῖδα Γάλλον, καὶ τότε γενέας Σμέρδιν, οὗ
Ἀρτάμνην τῷ δὲ Ἀναφᾶν, ὃν καὶ διενεγκεῖν μὲν ἀν-
δρεία καὶ τόλμη, γενέας δ' ἕνα τῶν ἐπὶ Περσῶν. τὴν
μὲν ἔν εἰς Κύρον συγγένειαν ἔτω γενεαλογεῖν καὶ τὴν
εἰς Ἀναφᾶν, ὃν φασὶ δι' ἀνδρείαν συγχωρηθῆναι τὴν
Καππαδοκίας δυνάμειαν ὥστε μὴ τελεῖν φόρος Πέρ-
σαις. ὁ τελευτήσαντος ὁμώνυμος υἱὸς ἄρχει. μετὰ δὲ
τὴν τέτον τελευτὴν ἀπολειφθέντων δυεῖν υἱοῖν, Δα-
τάμης καὶ Ἀρμιναίης, διαδέξασθαι τὴν ἀρχὴν Δατάμην,
ἄνδρα καὶ κατὰ πόλεμον καὶ κατ' ἄλλα μέρη τῆς βα-
σιλείας ἐπαινόμενον, ὃς Πέρσαις διὰ μάχης ἐλθὼν
καὶ λαμπρῶς κατὰ τὴν μάχην ἀγωνισάμενος ἐν αὐτῇ

τελευτᾷ. διεδέξατο δὲ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀρτιάμνης,
ὃς γίνοντο παῖδες Ἀρτιάρθης καὶ Ὀλοσέρονης· αὐτὸς δὲ
ἔτη πενήκοντα δυναστεύσας καὶ μηδὲν ἔργον ἄξιον
μνήμης πράξας τελευτᾷ. τὴν δὲ ἀρχὴν διεδέξατο ὁ
πρεσβύτερος τῶν υἱῶν Ἀρτιάρθης, ὃς φιλοσοργῆσαι
διαφερόντως λέγετο τὸν ἀδελφόν, καὶ προάγειν αὐτὸν
εἰς τὰς ἐπιφανεστάτας τάξεις· ὃν καὶ Πέρσαις κατ'
Αἰγυπτίων ἀποσταλέντα συμμαχεῖν μετὰ μεγάλων
τιμῶν ἐπανελεῖν, ὥς Ὀχος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ὑπὲρ
ἀνδρείας ἐδίδε, καὶ τὸν βίον ἐν τῇ πατρίδι λιπεῖν,
υἱὸς ἐγκαταλιπόντα Ἀρτιάρθην καὶ Ἀρύσην. ὁ δὲ
ἀδελφὸς καὶ τῆς Καππαδοκίας ἔχων τὴν ἀρχὴν (ὃ γ'
ἦν αὐτῷ γυνή γνησία) τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων
τῶν ἀδελφῶν Ἀρτιάρθην υἱοποιεῖται. κατὰ δὲ τότες τὴν
χρόνος Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καταπολεμεῖ μὲν
Πέρσας, εἴτα καὶ τελευτᾷ, καὶ Περδίκκας ὁ τῶν ὅλων
τότε ἡγούμενος Εὐμένη πέμπει Καππαδοκίας στρατη-
γόν. καὶ καταπολεμηθέντος Ἀρτιάρθης, πεσόντος τε
ἐν τῇ μάχῃ, αὐτὴ τε ἡ Καππαδοκία καὶ τὰ πλησιό-
χωρα αὐτῆς ἔπεσεν ὑπὸ Μακεδόνας. Ἀρτιάρθης δὲ
ὁ τοῦ προβεβασιλευκότος υἱὸς, ἀπελπίσας κατὰ τὸ
παρόν, ἀποχωρεῖ μετ' ὀλίγων πρὸς τὴν Ἀρμενίαν.
μετ' ὃ πολὺν δὲ χρόνον τῶν περὶ τὸν Εὐμένη καὶ
Περδίκκην τελευτησάντων, Ἀντιγόνος δὲ καὶ Σελεύκου
περισπώμενων, λαβὼν δύναμιν παρὰ τοῦ βασιλέως
τῶν Ἀρμενίων Ἀρδοάτου τὸν μὲν τῶν Μακεδό-
νων στρατηγὸν Ἀμύνταν ἀπέκτεινεν, ἐξέβαλε δὲ καὶ
Μακεδόνας ταχέως τῆς χώρας, καὶ τὴν οἰκίαν ἀρχὴν
ἀνεκτήσατο. τότε δὲ τριῶν παίδων γενομένων παρέ-
λαβε τὴν βασιλείαν ὁ πρεσβύτατος Ἀρτιάμνης· ὃς
ἐπιγαμίαν πρὸς Ἀντίοχον ποιησάμενος τὸν ἐπονο-
μασθέντα Θεόν, τὴν τότε θυγατέρα Στρατοκίην συν-
ῳκίσε τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν υἱῶν Ἀρτιάρθης. ὑπάρ-
χων δὲ φιλότεκνος διαφερόντως περιέθετο τῷ παιδί
διάδημα, καὶ συνάρχειν πάντων τῶν τῆς βασιλείας
προτερημάτων ἐπ' ἴσης μεταδίδωσι. τῷ δὲ πατρὸς
τελευτήσαντος Ἀρτιάρθης βασιλεύει κατ' ἑαυτόν,
καὶ μεταλλάσσων τὸν βίον κατέλιπε τὴν βασιλείαν
Ἀρτιάρθῃ τῷ υἱῷ, νηπίῳ παντελῶς ὄντι τὴν ἡλικίαν.
οὗτος δὲ ἔγημε θυγατέρα τῷ μεγάλῳ κληθέντος Ἀν-
τιόχῳ, ὀνομαζομένην Ἀντιοχίδα, πανδογον μάλιστα.

α. 4. τακτὰ] τακτα Α, τὰ ἔγκατα Β. 5. γινόμενοι — 6. μετελάμβανον add Α. 7. ἔρριπτο ΑΒ: ἔρριπτον ε.
9. ὥς ἂν βούλοιοτο ε. 11. καίπερ αὐτῶν] καὶ παρ' αὐτῶν Α, καὶ παρὰ τῶν Β. 18. καιναῖς ε. 21. φυλάσσοι Β.
23. λέγουσιν (φησιν) ἑαυτοὺς ε. 28. ὑπάρχει γὰρ γνησίαν ε. ἀποσσαν ΑΒ: Ἀτιόσαν ε. 30. σμερδὴν Β.
33. κύρον Α: Κύρου ε. 39. καὶ post ἄνδρα add Α. β. 8. μετὰ] καὶ μετὰ Β. 13. γυνή Β. 16. περδίκας Β.
18. πεσόντος τε] καὶ πεσόντος Β. 28. μακεδόνα ε. 29. τέτον Β. 35. τῆς om Α. βασιλέως Β. 38. κατέλιπε Α.

ταύτην δὲ μὴ γινόμενων τέκνων ὑποβαλέτω δύο παῖ-
δας ἀγνοῦντος τῆ ἀνδρός, Ἀριαράθην καὶ Ὀλοφέρ-
νην. μετὰ δὲ τινα χρόνον τῆς φύσεως ἐπιδεξαμένης
ἀνελπίτως τεκεῖν αὐτὴν δύο μὲν θυγατέρας, υἱὸν δὲ
ἓνα τὸν ὀνομαζόμενον Μιθριδάτην. ἔξ ἧς τὰς ὑποβο-
5 λημαῖας ἀναδιδασκαμένην τὰνδρὶ τὸν μὲν πρεσβύτερον
μετὰ συμμέτρον χρείας εἰς Ῥώμην ἀποσπᾶναι πα-
ρασκευάσαι, τὸν δὲ νεώτερον εἰς τὴν Ἰωνίαν χάριν
τῆ μὴ διαμφορητέῃ ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῷ γνησίῳ.
τῷτον δὲ ἀνδρωθέντα καὶ Ἀριαράθην φασὶ μετονο-

625 **Η.** μαθῆναι, παιδείας τε Ἑλληνικῆς μεταχεῖν, καὶ κατὰ
τὴν ἄλλην ἐπαινεῖσθαι ἀρετὴν. καὶ ὁ μὲν πατὴρ φιλο-
πάτοριζόντι τῷ υἱῷ ἐσπευδεν ἀποδῆναι τὴν τοῦ φι-
λοτέκνου σπουδὴν, καὶ ἐπὶ τοσούτον αὐτοῖς προέβη τὰ
τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐνοίας, ὥστε ὁ μὲν πατὴρ ἐξίστασθαι
τῆς ὕλης ἀρχῆς ἡγωνίζετο τῷ παιδί, ὁ δὲ ἀδύνατον
εἰδείναι δέξασθαι αὐτὸν παρὰ γονέων ἔτι ζώντων τὴν
τοιαύτην χάριτα. οὗτος τὸν πατέρα τῆ πεπρωμένου
καταλαβόντος διεδέξατο τὴν βασιλείαν, τὴν τε ἄλλην
ἀγωγὴν τῆ βίᾳ ἀξιολογώτατην ἐνδεικνύμενος καὶ φι-
20 λοσοφίᾳ προσανέχων, ἔξ ἧς καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
ἀγνοεμένη πάλαι Καππαδοκία τότε τοῖς πεπαιδευ-
μένοις ἐμβιωτέρον ὑπῆρχεν. ἀνενεώσατο δ' οὗτος καὶ
τὴν πρὸς Ῥωμαῖς φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν. Ἀλλὰ
τὰ μὲν περὶ τῆς εἰς Κῆρον ἀναφορᾶς τῶν μέχρι τῆδε
τῆς Καππαδοκίας βασιλευσάντων ἐν τέτοις.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.

ὅτι περὶ Λευκίᾳ Αἰριλῖα, τῆ Περσεία καταπολε-
μήσαντος, τῆς ταφῆς διερχόμενος, καὶ λαμπρὰν αὐτὴν
ἐς τὰ μάλιστα γενέσθαι λέγων, ἐπάγει. Τῶν γὰρ Ῥωμαίων
οἱ ταῖς εὐγενείαις καὶ προγόνων δόξῃ διαφέροντες μετὰ
τὴν τελευταίαν εἰδωλοποιεῖν κατὰ τὴν τῆ χαρακτῆρος
1161 **Β.** ὁμοιότητα καὶ κατὰ τὴν ὅλην τῆ σώματος περιγραφὴν,
μιμητὰς ἔχοντες ἐκ παντὸς τῆ βίᾳ παρατηρηκότας
τὴν τε πορείαν καὶ τὰς κατὰ μέρος ιδιότητας τῆς ἐμφά-
35 σεως. παραπλησίως δὲ καὶ τῶν προγόνων ἕκαστος προηγεί-
τοιαύτην ἔχων διασκευὴν καὶ κόσμον, ὥστε τὰς θεωμέ-
νους διὰ τῆς ἐκ τέτων ἐμφάσεως γινώσκειν ἐφ' ὅσον
ἕκαστος τιμῆς προήχθησαν καὶ μετέχον τῶν ἐν τῇ πολι-
τείᾳ καλῶν.

ὅτι τὰς Ἰβήρας καὶ Ἀνσιτανὰς ὀνομάζει. φησὶ γὰρ

ὡς Μέμμιος ἐξαπέλευς στρατηγὸς εἰς τὴν Ἰβηρίαν ἔξα-
πέσαλτο μετὰ δυνάμεως, οἱ δὲ Ἀνσιτανοὶ συστραφέν-
τες πρὸς αὐτόν, καὶ λαβόντες ἀπαράσκευον ἐκ κατάπλε,
μάχῃ τε ἐνίκησαν καὶ τὸ πλεῖστον τῆ στρατῆ διέφθειραν.
5 περιβοήτου δὲ γενομένης τῆς τῶν Ἰβήρων εὐημερίας
οἱ μὲν Ἀρσακοί, νομίσαντες πολὺν κρείττεος εἶναι τῶν
Ἰβήρων, κατεφρόνησαν τῶν πολεμίων, καὶ τὸ πλεῖστον
τὸ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν διὰ ταύτην μάχισα τὴν αἰτίαν
εἴλετο τὸν πρὸς Ῥωμαῖς πόλεμον.

Ἐκ τοῦ ἁβ.

ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Καρχηδονίων τῆς πόλεως φησὶν
ὑψος μὲν εἶναι πηχῶν τεσσαράκοντα, πλάτος δὲ εἰκο-
σιδύο. ὁμοῦς καὶ τοιούτων ὄντων αἱ Ῥωμαίων μηχαναὶ
καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθήματα κρείττεος ὤφθη-
15 σαν τῆς ἐκείνων ἀσφαλείας, καὶ ἐάλω ἡ πόλις καὶ κα-
τεριπύθη.

ὅτι Μασσανάσσης ὁ Λιβύων βεβασιλευκὸς καὶ τὴν
πρὸς Ῥωμαῖς φιλίαν τετηρηκὸς ἐνενήκοντα μὲν ἐβίω
ἔτη ἐν δυνάμει, παῖδας δέκα ἐν τῷ ἀπαλλάττεσθαι κα-
20 ταλιπών, ἔς καὶ Ῥωμαίοις ἐπιτροπεύεσθαι παρεκατέθετο,
ἦν δὲ καὶ κατὰ τὴν τῆ σώματος εὐτονίαν διαφέρων, 626 **Η.**
καὶ καρτερίᾳ καὶ πόνοις συνήθης ἐκ παιδός. ὅς γε εὖ
ἐν τοῖς ἴχνεσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἀκίνητος ἔμενε, κα-
θεζόμενος δὲ οὐκ ἡγείρετο μέχρι νυκτὸς ἐνημερεύων
ταῖς τῶν πόρων μελέταις, ἐπὶ δὲ τὸν ἵππον ἐπιβαίνων
συνεχῶς ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ταῖς ἱππασίαις χρώ-
30 μενος ἔκ ἐξελύετο. σημεῖον δὲ τῆς περὶ αὐτὸν εὐεξίας
τε καὶ δυνάμεως μέγιστον ἐκνήκοντα γὰρ χερδὸν ἔχων
ἔτη υἱὸν εἶχε τετραετῆ, διαφέροντα τῇ τοῦ σώματος
ὁρμῇ. ἐν δὲ ταῖς τῶν ἀγρῶν ἐπιμελείαις τοσοῦτον
διήνεγκεν, ὥς ἐκάστῳ τῶν υἱῶν ἀπολιπεῖν ἀγρὸν μυριό-
πλεθρον, κεκοσμημένον πάσαις ταῖς κατασκευαῖς. ἐβα-
σίλευσε δ' ἐπιφανῶς ἔτη ἐξήκοντα.

ὅτι Νικομήδης Περσίαν τὸν ἐαυτῷ πατέρα κατα-
πολεμήσας, καὶ καταφυγόντα εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν
ἀνελών, παρέλαβε τὴν βασιλείαν τῆς Βιθυνίας, ἀσε-
βεσάτω φόνῳ κτησάμενος τὴν ἀρχήν.

ὅτι Ἀνσιτανοί, φησὶ, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἔχοντες
ἀξιοχρεῶν ἡγεμόνα ἐδάλωτο καθίσαντο Ῥωμαίοις πο-
40 λεμοῦντες, ὕστερον δὲ Ὑριάτθις κυρήσαντες μεγάλα
Ῥωμαῖς ἐβλαψαν. ἦν μὲν οὖν οὗτος τῶν παρὰ τὸν

a. 1. γενομένων c. libri ὑποβάλλεσθαι. 5. Μιθριδάτης c. 17. εἰδείναι B. 23. ἐμβιωτήριον Stephanus.
34. βίᾳ τοὺς παρατηρη. B. 39. ἕκαστοι A: ἕκαστος c.
b. 1. ἐξαπέλευς] ἐξ οὗ πέλευς A. 3. ἀπαράσκευον Rhodomannus, ἐκ παρασκευῶν A, ἐκπαράσκευον c. 13. καὶ]
καίτοι A. πατεριπύθη A. 17. μανασῆς A, μανασῆς B. 18. ἐνενήκοντα c. 20. παρεκατέθετο c. 25. τὸν
ἵππον ἐπιβαίνων B et corr A: τῶν ἵππων ἐπιμένων c. 27. ἐξελέντο corr A. 39. εὐάλωτον c.

ὄντων οὐκ ἐν τῷ Λυσίτανων, ποιμαίνων ἐκ παίδος, δρεῖον βίον [κατέστη] συνήθης, συνεργὸν ἔχων καὶ τὴν τῆς σώματος φύσιν καὶ ᾧ ῥώμῃ καὶ τάχει καὶ τῇ τῶν λοιπῶν μερῶν εὐκίνησίᾳ πολὺ διήνεγκε τῶν Ἰβήρων. συνεθίσας δὲ αὐτὸν τροφῇ μὲν ὀλίγῃ γυμνασίῳ δὲ 5 πολλοῖς χρῆσθαι, καὶ ὑπὸν μέγιστον μόνον τῆς ἀναγκαίας, καθόλου δὲ σιδηροσφορῶν συνεχῶς καὶ θηρίοις καὶ λησταῖς εἰς ἀγῶνας καθιστάμενος, περιβόητος ἐγένετο παρὰ τοῖς πλείεσσι, καὶ ἡγεμὼν αὐτοῖς ἡρέθη, καὶ ταχὺ σύστημα

1164R. περὶ ἑαυτὸν ληστῶν ἡθροῖσε. "καὶ προκόπτων ἐν τοῖς 10 πολέμοις ὁ μόνον ἐθαυμάσθη δι' ἁλκὴν, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν ἔδοξε διαφερόντως. ἦν δὲ καὶ δίκαιος ἐν ταῖς διανομαῖς τῶν λαφύρων, καὶ κατ' ἀξίαν τὰς ἀνδραγαθήσας ἐξῆρε τοῖς δόμοις. προῦν δὲ ἐκέτι ληστὴν ἀλλὰ δυνάστην αὐτὸν ἀναδείξας ἐπολέμησε Ῥωμαίους, 15 καὶ πολλὰς ἐκράτησε μάχαις, ὥς καὶ στρατηγὸν Ῥωμαίων Οὐτιέλιον αὐτῷ καταπολεμῆσαι στρατῷ καὶ αἰχμάλωτον λαβεῖν καὶ εἰς αὐτὸν ἀνελεῖν, καὶ πολλὰ ἔτερα εὐμερῆσαι κατὰ πόλεμον, ὥς Φάβιος στρατηγὸς τῆς πρὸς αὐτὸν πόλεμος χειροτόνητο. ἐκεῖθεν δ' ἐλαττώθη ἡ 20 ξατο ἐπὶ ἐκ ὀλίγον. εἴτα ἀναλαβὼν καὶ κατευδοκιμήσας Φάβιος εἰς συνθήκας αὐτὸν ἐλθεῖν ἀναξίως Ῥωμαίων ἠνάγκασεν. ἀλλ' ὁ γε Σκηπίων στρατηγεῖν κατὰ Ὑριάτου αἰρεθείς τὰς τε συνθήκας ἠκέρωσε, καὶ πολ- 25 λάκις Ὑριάτου ἐλαττώσας, εἴτα εἰς ἔχατον ἡττις συν-ελάσας ὥς καὶ πρὸς σπονδὰς ὄρῃν, διὰ τῶν οἰκείων ἐδολοφόνησε. καὶ τὸν διαδεξάμενον αὐτὸς τὴν στρατη- 30 γίαν Ταῦταμον καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ καταπληξάμενος,

627 H. καὶ σπονδὰς "όσας ἐβέλετο θέει παρασκευασάμενος, ἔδωκε χώραν καὶ πόλιν εἰς κατοίκησιν.

Ἐκ τοῦ 18.

ὅτι μετὰ τὴν Καρχηδονίων κατάλυσιν ἐπὶ ἑτέροις τῶν Σικελῶν εὐροέντων ἐν πᾶσιν, ὁ δουλικὸς αὐτοῖς ἐλαττωρ πόλεμος ἐξ αἰτίας τοιαύτης. ἐπὶ πολὺ τοῖς βίοις ἀκαδραμόντες καὶ μεγάλας περιποιησάμενοι πλῆ- 35 ρες συνηγόραζον οἰκετῶν πλῆθος· οἷς ἐκ τῶν σωματοτροφείων ἀγέληδόν ἀπαχθεῖσιν εὐθὺς χαρακτῆρα ἐπέβαλλον καὶ ζημιὰς τοῖς σώμασιν. ἐχρῶντο δὲ αὐτῶν τοῖς μὲν νόοις νομεῦσι, τοῖς δ' ἄλλοις, ὥς πῃ ἐκάστω ἡ χρεια ἐπέβαλλε. βαρέως δ' αὐτοῖς κατὰ τε τὰς ἐπη- 40 ρεσίας ἐχρῶντο, καὶ ἐπιμελείας παντελῶς ὀλίγης ἡΐσαν,

ὅσα τε ἐντρέφεσθαι καὶ ὅσα ἐνδύσασθαι. ἐξ ὧν οἱ πλείους ἀπὸ ληστείας τὸ ζῆν ἐπορίζοντο, καὶ μετὰ φόντων ἦν ἅπαντα, καθάπερ στρατευμάτων διεσπαρμένων τῶν λη- 5 στῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ κωλύειν μὲν ἐπεχείρουν, κολάζειν δὲ ὁ τολμῶντες διὰ τὴν ἰχὺν καὶ τὸ βάρος τῶν κυ- ρίων, οἱ ἐδέσποζον τῶν ληστῶν, ἠναγκάζοντο περιορῆν ληστευομένην τὴν ἐπαρχίαν· οἱ πλείεσσι γὰρ τῶν κτητόρων ἱππεῖς ὄντες τῶν Ῥωμαίων, καὶ κριταὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐπαρχίων κατηγορουμένοις στρατηγοῖς γινόμενοι, φοβεροὶ 10 τοῖς ἄρχουσιν ὑπῆρχον. πιεζόμενοι δὲ οἱ δοῦλοι ταῖς τάλαιπωρίαις, καὶ πληγαῖς τὰ πολλὰ παραλόγως ὑβρι- ζόμενοι, ἐκ ὑπέμενον. συνιόντες ἐν ἀλλήλοις κατὰ τὰς εὐκαιρίας συνελάλεον περὶ ἀποστάσεως, ὥς εἰς ἔργον τὴν βελὴν ἤγαγον. ἦν δὲ τις οἰκίτης Σύρος Ἀντιγέ- 15 νης Ἐνναίου τὸ γένος, ἐκ τῆς Ἀπαμείας, ἄνθρωπος μάχος καὶ τερατογῶς τὸν τρόπον. ὅτος προσεποιεῖτο θεῶν ἐπιτάγμασι κατὰ ὑπνόν προλέγειν τὰ μέλλοντα, καὶ πολλὰς διὰ τὴν εἰς τῆς τοῦ μέρους εὐφῦαν ἐξη- 20 πάτα. ἐντεῦθεν προῦν ὁ μόνον ἐξ ὀνείρων ἐμαντεύετο, "ἀλλὰ καὶ ἐρηγορότως θεὸς ὄρῃν ὑπεκρίνετο καὶ ἐξ 1165R. αὐτῶν ἀκρίβειν τὰ μέλλοντα. πολλῶν δ' ὑπ' αὐτῷ γε- διαζομένων, ἀπὸ τύχης ἔνια πρὸς ἀλήθειαν ἐξέβαινε καὶ τῶν μὲν μὴ γινομένων ὑπ' οὐδενὸς ἐλεγχόμενων, τῶν δὲ συντελεσμένων ἐπιστημασίας τυγχάνοντων, προ- 25 κοπὴν ἐλάμβανεν ἡ περὶ αὐτὸν δόξα. τελευταῖον διὰ τινος μηχανῆς πῦρ μετὰ τινος ἐνθουσιασμοῦ καὶ φλόγα διὰ τῆς σώματος ἡφίει, καὶ ἔτω τὰ μέλλοντα ἀπεφοί- βαζεν. εἰς γὰρ κάρνον ἢ τι τοιοῦτο τετραγώνον ἐξ ἑκα- 30 τέρου μέρους ἐνέτιθει πῦρ καὶ τὴν συνέχειν αὐτὸ δυνα- μένην ὕλην· εἴτα ἐντιθεὶς τῷ σώματι καὶ προσπνέων ποτὲ μὲν σπινθήρας ποτὲ δὲ φλόγα ἐξέκαεν. ὅτος πρὸ τῆς ἀποστάσεως ἔλεγε τὴν Συρίαν θεὸν ἐμφαινο- μένην αὐτῷ λέγειν ὅτι βασιλεύσει καὶ τῆς οὐ πρὸς ἄλλους μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κύριον αὐτῷ 35 διετέλει λέγων. εἰς δὲ γέλωτα τρεπομένη τῆς πράγμα- τος, ὁ μὲν Ἀντιγένης ψυχαγωγούμενος ἐπὶ τῇ τερα- τεῖᾳ "παρήγε τὸν Εὐνεν εἰς τὰ σὺνδειπνα (τοῦτο γὰρ 628 H. ὄνομα τῷ τερατῇ) καὶ διηρώτα περὶ τῆς βασιλείας, καὶ πῶς ἐκάστω χρήσεθ τῶν παρόντων· τῆ δὲ ἄτρεπτος 40 πάντα διηγεμένη, καὶ ὥς μετρίως χρήσεθ τοῖς κυρίοις, καὶ τὸ σύνολον ποιχίλως τερατευομένη, γέλωτες ἐγί-

a. 2. κατέστη om B. 3. ἔχων om pr A. 5. συνεθίσας B; συνήθης A: συνεθίσας c. 6. ὑπνόν A. 8. ἐγένετο add A. 15. ἑαυτὸν B. 17. Οὐτιέλιον c. 23. κατ' Οὐριάτου c. 30. κατοικήσιν B. 33. εὐροοούντων B. b. 2. μετὰ B: μετὰ c. 6. τῶν add A. 9. στρατηγοῖς B: στρατηγῶν c. 11. παρα- λόγως A: παρὰ λόγον c. 16. οὕτως B: αὐτὸς c. 18. μέρος A: γένος c. 25. αὐτῶν A. 28. κάρνον] κάρανον B. 36. μὲν A: μὲν οὖν c. 40. ἅπαντα c.

νοντο τοῖς παρακεκλημένοις, καὶ τινες αὐτῶν ἀπὸ τῆς
τραπέζης ἀξιολόγως μερίδας αἶροντες ἐδωρῶντο, ἐπι-
λέγοντες ὅπως, ὅταν γένῃ βασιλεὺς, τῆς χάριτος μνη-
μονεύοι. οὐ μὴν ἄλλ' ἢ τερατεία προήλθεν εἰς ἀλη-
θινὸν ἀποτελεσμα βασιλείας, καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τοῖς
παρὰ τὰ δαίπνα δεξιωσαμένοις ἐν γέλωτι ἐχωρὶς σπα-
δῆς ἐποίησατο τῆς χάριτος. ἀρχὴ δὲ τῆς ὅλης ἀπο-
στάσεως ἐγένετο τοιαύτη. Δαμόφιλος τις ἦν Ἐνναῖος,
τὴν δ' ἑστίαν μεγαλόψυχος, ὑπερήφανος δὲ τὸν τρό-
πον. οὗτος κακῶς εἰς ὑπερβολὴν ἐκέχρητο τοῖς δού-
λοις, καὶ ἡ γυνὴ δὲ Μεγαλλίς ἀντεφίλονεκεῖ τὰνδρὶ
πρὸς τὴν τιμωρίαν καὶ τὴν ἄλλην ἀπανθρωπίαν τὴν
περὶ τὰς δόλους. ἐξ ὧν ἀποθηριωθέντες οἱ προφηλα-
κίζόμενοι συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ἀποστάσεως
καὶ φόνου τῶν κυρίων. καὶ πρὸς τὸν Εὐνεν ἐλθόντες
ἡρώτων εἰ συγχωρεῖται παρὰ τῶν θεῶν αὐτοῖς τὸ
βεβηλευμένον. ὁ δὲ μετὰ τερατείας, ὡς εἰώθει, συν-
θέμενος ὅτι συγχωρῶσι, παραχορῆμα πείθει ἔχεσθαι τῆς
ἐγχειρήσεως. εὐθὺς ἔν τετρακοσίαις τῶν ὁμοδούλων
συνήθροισαν, καὶ ὡς ἂν ὁ καιρὸς ἐδίδοι, καθοπλιθέν-
τες εἰς τὴν Ἐνναν τὴν πόλιν εἰσπίπτουσιν, ἀφηγου-
μένου αὐτῶν καὶ τῆ πυρὸς τὰς φλόγας τερατενομέ-
νον τέτοις τῷ Εὐνεν. ταῖς δ' οἰκίαις ἐπεισελθόντες
πλεῖστον φόνον ἐργάζοντο, μηδ' αὐτῶν τῶν ὑπομα-
ζίων φειδόμενοι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆς θῆλῃς ἀπο-
σπῶντες προσήρασσον τῇ γῇ· εἰς δὲ τὰς γυναῖκας
οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν (καὶ τότε βλεπόντων τῶν ἀνδρῶν)
ὅσα ἐνύβριζόν τε καὶ ἐνησέλγεινον, πολλὰ αὐτοῖς πλή-
θος τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως δόλων προστεθέντος, οἳ καὶ
κατὰ τῶν κυρίων πρότερον τὰ ἔχματα ἐνδείκνυμενοι
οὕτω πρὸς τὸν τῶν ἄλλων φόνον ἐτρέποντο. οἳ δὲ
περὶ τὸν Εὐνεν πνυθόμενοι τὸν Δαμόφιλον ὅτι κατὰ
τὸν πλησίον τῆς πόλεως περικηπον διατρίβει μετὰ
1168B τῆς γυναικός, "εἶχον ἐκεῖθεν διὰ τινων ἐξ αὐτῶν
σαλόντων αὐτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα δεδεμένους ἐξαγκω-
πύσαντες, πολλὰς κατὰ τὴν ὁδὸν ὑβρεῖς ὑποχόντας.
μόνης δὲ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν οἱ δέσλοι ὠφθησαν εἰς
πάντα φεισάμενοι, διὰ τὸ φιλάνθρωπον αὐτῆς ἦθος
καὶ περὶ τὰς δούλους συμπαθὲς καὶ βοηθητικὸν κατὰ
δύναμιν. ἐξ ὧν ἐδείκνυτο τῶν δόλων οὐχὶ ὁμότης
εἶναι φύσεως τὰ γινόμενα εἰς τὰς ἄλλας, ἀλλὰ τῶν
προϋπηρογμένων εἰς αὐτὰς ἀδικημάτων ἀνταπόδοσις.

τὸν δὲ Δαμόφιλον καὶ τὴν Μεγαλλίδα εἰς τὴν πόλιν
οἱ ἀπεσταλμένοι ἐλκύσαντες, ὥσπερ ἔφημεν, εἰς τὸ
θέατρον εἰσήγαγον, συνελλυθότος ἐνταῦθα τῆς πλή-
θους τῶν ἀποστατῶν. καὶ τῷ Δαμοφίλῳ τεχνάσασθαι
5 "τι πρὸς τὴν σωτηρίαν ἐγχειρήσαντος, καὶ πολλὰς τῷ
πλήθει τοῖς λόγοις ἐπαγομένους, Ἐρμείας καὶ Ζεῦσις
πικρῶς πρὸς αὐτὸν διακείμενοι πλάνον τε ἀπεκάλεον,
καὶ ἐκ ἀναιμείναντες τὴν ἀκριβῆ τῷ δήμῳ κρίσιν ὁ
μὲν διὰ τῶν πλευρῶν τὸ ξίφος ὠθεῖ, ὁ δὲ πελέκει
10 τὸν τράχηλον ἐκοίπεν. ἐκεῖθεν αἰρεῖται βασιλεὺς ὁ Εὐ-
νεν, ὅτε δι' ἀνδρείαν ὅτε διὰ στρατηγίαν, διὰ δὲ μό-
νην τερατείαν καὶ τὸ τῆς ἀποστάσεως ἄρξαι, ἅμα δὲ
καὶ τῆς προσηγορίας οἰονεῖ τινα καλὸν οἰωνὸν ἐχού-
σης πρὸς τὴν τῶν ὑποτακτομένων εὐνοίαν. τῶν ὅλων
15 δὲ τοῖς ἀποσταταῖς καταστὰς κύριος, καὶ συναγαγὼν
ἐκκλησίαν, ἀνείλε μὲν τὰς ἐξωγερμένους τῶν Ἐνναίων,
ὅσοις ἐκ τῆς ἡ τέχνης ὅπλα ἐργάζεσθαι, ἐκείνους δὲ δε-
δεμένους τοῖς ἔργοις ὑπέβαλεν. ἔδωκε δὲ καὶ ταῖς θε-
ραπαῖναις τὴν Μεγαλλίδα χρῆσασθαι ὡς ἂν βέλαιντο·
καὶ αὗται κατεκρήμνισαν αἰκισάμεναι. καὶ αὐτὸς δὲ
τὰς ἰδίους ἀνείλε κυρίως Ἀντιγένην καὶ Πέθωνα. περι-
θέμενος δὲ διάδημα καὶ πάντα τὰ ἄλλα τὰ περὶ αὐ-
τὸν βασιλικῶς διακοσμήσας, τὴν τε συμβίβσαν αὐτῷ,
Σύραν καὶ συμπολίτιν ἔσαν, βασίλισσαν ἀποδείξας,
25 συνέδρους τε τὰς συνέσει δοκῶντας διαφέρειν ποιησά-
μενος, ὧν ἦν Ἀχαιοὶ καὶ Τῆνοι καὶ τὸ γένος, ἀνὴρ
καὶ βελῆ καὶ χεῖρ διαφέρων, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις
πλείους τῶν ἐξακχιλίων τὸν δυνατὸν καθοπλίσας τρό-
πον, καὶ ἑτέρους συνεπαγόμενος ἄξινας καὶ πελέκεισι
30 χρωμένους ἢ σφενδόταις ἢ δρεπάνοις ἢ ξύλοις πεπυ-
ρακτομένοις ἢ καὶ μαγείρων ὀβελοῖς, ἐπήγει πᾶσαν λεη-
λατῶν τὴν χώραν, καὶ πλήθος ἄπειρον οἰκετῶν προσ-
λαμβάνων ἐθάδρῃσε καὶ στρατηγοῖς Ῥωμαίων πολε-
μῆσαι, καὶ συμπλακεῖς τῷ πλήθει πολλάκις ἐκράτη-
35 σεν, ἔχων ἤδη στρατιώτας ὑπὲρ τὰς μυρίας. ἐν τῷ
δὲ Κλέων τις Κίλιξ ἄλλων δόλων ἀποστάσεως ἤρξε.
καὶ πάντων ταῖς ἐλπίσι μετεωριζέντων, ὡς ἀντιπολε-
μήσει τὰ σασιάσαντα πρὸς ἀλλήλους καὶ αὐτοὶ ἐαν-
τὸς οἱ ἀποστάται διαφθείροντες ἐλευθερώσασθαι τὴν Σι-
40 κελίαν τῆς στάσεως, παρὰ δόξαν ἀλλήλοις συνέβησαν,
τῷ Κλέωνος ὑποταγέντος ψιλῶ τῷ Εὐνεν προσάγματι
καὶ τὴν τῷ στρατηγῷ (οἷα δὲ βασιλεῖ) χορείαν ἀποπλη-

α. 6. παρὰ Α: περὶ 5. 9. μεγαλόψυχος] aptius, quod est p. 386 b 37 et 387 b 29 et 389 a 7, μεγαλόπλουτος.
16. ἡρώτων post βεβουλευμένον ponit B. 23. ἐπεισελθόντες 5. 27. καὶ τότε Α: καίτοι 5. 29. προστεθέντων B.
40. οἷα B. b. 3. συνελλυθότων B. 7. αὐτὸν] αὐτὸν αὐτοῖς B. 13. τῆς] τὸ τῆς Α. 16. μὲν add Α.
17. δὲ add B. 18. libri ὑπέβαλεν. 26. Ἀχαιοὶ] Ἀρχαῖοι B. 40. στασεως Α: ἀποστάσεως 5. 42. δὲ Α: δεῖ 5.

ρῶντος, ἔχοντος οἰκεῖον πλῆθος στρατιωτῶν πενταχιλίων· ἡμέραι δ' ἔγγυς ἦσαν ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τριά-
 1169R. κοντα. " καὶ μετὰ βραχὺ ἐκ Ρώμης ἤκοντι στρατηγὸς Λευ-
 κίος Ὑφαῖος, ἔχοντι στρατιώτας ἐκ Σικελίας ὀκτακίχλους,
 εἰς πόλεμον καταστάντες οἱ ἀποστὰς ἐνίκησαν, πλῆθος 5
 ὄντες δισμύριοι. μετ' ὃ πολὺν δὲ ἀθροίσαντο τὸ σύζη-
 μα αὐτῶν εἰς μυριάδας εἴκοσι, καὶ πολλοῖς τοῖς πρὸς
 Ῥωμαίους πολέμοις ἐνευδοκίμησαντες ἔλαττον αὐτοὶ
 ἔπταιον. ὃ διαβοηθέντος κατὰ τὴν Ῥώμην δέλων ἀπο-
 στασις ἑκατὸν πεντήκοντα συνομοσάντων ἀνῆλθετο, καὶ 10
 κατὰ τὴν Ἀιτικὴν ὑπὲρ χιλίων, ἐν τε Δήλῳ καὶ κατ'
 630H. ἄλλας πολλὰς τόπους· ὅς τ' αὖτε τῆς βοήθειας καὶ τῇ
 σφοδρῇ κολάσει τῆς τιμωρίας οἱ κατ' ἕκαστον ἐπιμε-
 ληταὶ τῶν κοινῶν θάπτον ἡφάνισαν, σωφρονίσαντες
 καὶ τὸ ἄλλο, ὅσον ἦν ἐπὶ ἀποστάσει μετέωρον. κατὰ δὲ 15
 Σικελίαν ἤρξετο τὸ κακόν, καὶ πόλεις ἡλίσσαντο αὐταν-
 δροι, καὶ πολλὰ στρατόπεδα ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν κατε-
 κόπησαν, ἕως Ῥετίλιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς τὸ Ταν-
 ρομένιον ἀνέσώσατο Ῥωμαίοις, καρτερῶς μὲν αὐτὸ πο-
 λιορκήσας, καὶ εἰς ὕψιστον ἀνάγκην καὶ λιμὸν τὸς ἀπο- 20
 στάτας συγκλείσας, ὥς ἀρξάμενος ἐκ παίδων βορᾶς καὶ
 διελθόντας διὰ γυναικῶν μηδὲ τῆς αἰτῶν ἀλληλοφα-
 γίας μηδ' ὅλως φείσασθαι· ὅτε καὶ Κομανὸν τὸν ἀδελφὸν
 Κλέωνα φεύγοντα τῆς πολιορκουμένης πόλεως εἶλε.
 καὶ τὸ τελευταῖον, Σαραπίωνος Σὺρος τὴν ἄκραν προ- 25
 δόντος, συμπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει δραπέτων ὁ στρα-
 τηγὸς ἐκνύριεν· ὅς καὶ αἰκισάμενος κατεκρήμνισεν.
 ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ἐνναν ἐλθὼν παραπλησίως ἐπολιόρει,
 εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην συγκλείων τὰς τῶν ἀποστατῶν ἐλ-
 πίδας. καὶ Κλέωνα τὸν στρατηγόν, ἐξελθόντα τῆς πό- 30
 λεως καὶ ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενον μετ' ὀλίγων ὑπὸ τῶν
 τραυμάτων δείξας νεκρόν, εἶλε καὶ ταύτην προδοσίᾳ
 τὴν πόλιν, ἐπεὶ ὅδ' ἦν ἀλώσιμος διὰ τὴν ὀχυρότητα
 βίᾳ χειρός. ὁ δὲ Εὐνὸς ἀναλαβὼν τὸς σωματοφύλα-
 κας, ὄντας χιλίους, ἐφυγεν ἀνάνδρως εἰς τινὰς παρα- 35
 κρήμνες τόπους. ἀλλ' οἱ μὲν σὺν αὐτῷ ἄφικτον τὸ
 περὶ αὐτὸς δεινὸν ἐπιστάμενοι (ἦδη γὰρ καὶ ὁ στρατηγὸς
 Ῥετίλιος ἐπ' αὐτοὺς ἤλυνεν) ἀλλήλους τοῖς ἔιφεσιν
 ἔσφαζον ἀπανθενίσαντας· ὁ δὲ τερατίας Εὐνὸς καὶ βα-
 σιλεὺς, καταφυγὼν διὰ δειλίαν ἐν τισὶ κοιλίαις, ἐξελ- 40
 κνύθη ἅμα τετάρων, μαγείρας καὶ ἀρτοποιῶν καὶ τῶν τρι-

βοντος αὐτὸν ἐν τῷ λειτρῷ καὶ τετάρτῳ τῶ παρὰ τὸς
 πότες εἰωθότος ψυχαγωγῶν αὐτόν. καὶ παραδοθεὶς εἰς
 φυλακὴν, καὶ τῶ σώματος αὐτοῦ διαλυθέντος εἰς φθειρῶν
 πλῆθος, οἰκτικῶς τῆς περὶ αὐτὸν ῥαδιουργίας κατέστρεψε
 5 τὸν βίον ἐν τῇ Μοργαντίνῃ. ἐντεῦθεν Ῥετίλιος ἐπι-
 τρέχων ὅλην τὴν Σικελίαν ἅμα λογάσιν ὀλίγοις, θάπτον
 ἤπερ τις ἤλπισε παντὸς αὐτὴν ἡλευθέρωσεν ληστρίαις.
 ὅτι ὁ τῶν ἀποστατῶν βασιλεὺς Εὐνὸς αὐτὸν μὲν
 Ἀντίοχον, Σὺρος δὲ τῶν ἀποστατῶν τὸ πλῆθος ἐπω-
 νόμασεν.

Ἐκ τοῦ λς.

ὅτι ὑπὸ τὸς αὐτὰς χρόνους ἐν Ῥώμῃ, κατ' ὅς Μά-
 ριος μὲν τὸς κατὰ Λιβύην βασιλεῖς Βόκχον καὶ Ἰαγέρ-
 θαν κατεπολέμησε μεγάλην παρατάξει, καὶ πολλὰς μὲν
 τῶν Λιβύων μυριάδας ἀνείλεν, ὕψιστον δὲ αὐτὸν Ἰαγέρ-
 θαν συλληφθέντα ὑπὸ Βόκχῃ, ὥς τυχεῖν συγγνώμης 1172R.
 παρὰ Ῥωμαίων ὑπὲρ ὧν αὐτοῖς κατέστη πρὸς πόλεμον,
 λαβὼν ἐκεῖθεν αἰχμάλωτον εἶχε, μεγίστοις δὲ πταίσμασι
 τοῖς κατὰ Γαλατίαν τῶν Κίμβρων πολεμάντων Ῥω-
 20 μαῖοι περιπεσόντες ἡθύνον, κατὰ τὸς αὐτὰς χρόνους 631 H.
 ἡκόν τινες ἀπὸ Σικελίας ἀπόστασιν ἀγγέλλοντες οἰκειῶν
 εἰς πολλὰς ἀριθμημένων μυριάδας. ὃ προσαγγελθέν-
 τος ἐν πολλῇ περιζύσει τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔπαιον συνεχό-
 μενον διετέλει, ὥς ἂν στρατιωτῶν ἐπιλέκτων χεδὸν
 25 ἑξακισμυρίων ἐν τῷ πρὸς Κίμβρους κατὰ Γαλατίαν
 πολέμῳ διολωλότων, καὶ ἀπόρων ὄντων εἰς ἀποσολὴν
 στρατιωτῶν λογάδων.

πρὸ δὲ τῆς κατὰ τὴν Σικελίαν τῶν δέλων ἐπα-
 ναστάσεως ἐγένοντο κατὰ τὴν Ἰταλίαν πλείους ἀποστά-
 30 σεις ὀλιγοχρόνιοι καὶ μικραί, καθάπερ τῶ δαιμονίου
 προσημαίνοντος τὸ μέγεθος τῆς ἐσομένης κατὰ τὴν
 Σικελίαν ἐπαναστάσεως, πρώτη μὲν ἡ περὶ Νεπερίαν,
 τριάκοντα οἰκειῶν συνομοσίαν ποιησαμένων καὶ ταχὺ
 κολαθέντων, δευτέρα ἡ περὶ τὴν Καπύην, διακοσίων
 35 οἰκειῶν ἐπαναστάντων καὶ ταχὺ καταλυθέντων. τρίτη
 δὲ παράδοξος γέγονε τις. ἦν Τίτος Μενάτιος, ἱπ-
 πεύς μὲν Ῥωμαίων, μεγαλοπλῆρες δὲ πατρὸς παῖς.
 οὗτος ἡράσθη θεραπαινίδος ἀλλοτριᾶς, κάλλει δια-
 φερούσης. συμπλακεὶς δ' αὐτῇ καὶ εἰς ἔρωτα παρό-
 40 δοξον αὐτῆς ἐμπεσὼν ἐξηγόρασεν αὐτήν, ἔτιω τῶ τε
 μανιώδεις ἔρωτος βιαζομένης καὶ τῶ κυρίῳ τῆς κόρης

a. 12. τε add A. 18. ῥετίλιος A, Rhodomannus Ῥουπίλιος. ὁ om A. 19. ῥωμαίοις ἀνέσώσατο B. 23. ὅτε
 Amstel.: ὅτι ε. κομανόν A. 31. ὀλίγων A: ὀλίγων ε. 33. οὐδ' ἢ μηδ' A. 34. δὲ add A. 35. χιλίους AB:
 ἑξακοσίους ε. ἐφυγεν A. 39. ἔσφαζον] ἔσφαζον γρ B. malim ἀπανθενίσαντες.
 b. 1. λειτρῷ B. 15. Ἰουγούρθαν] ἰουγῶν A. 28. τῇ add A. 31. ἐπομένης B. 39. καὶ et
 40. τῶ add A.

τὴν προῦσιν μόλις κατανέυσαντος, ταλάντων Ἀττικῶν
 ἑπτὰ, καὶ χρόνον ὥρισε καθ' ὃν ἀποτίσει τὸ χρέος·
 ἐπισεύετο δὲ διὰ τὴν πατρίαν περισσίαν. ἐνζώντος
 δὲ τῷ ὀριζέντος, καὶ μὴ ἔχων ἀποδῆναι, πάλιν ἔταξε
 2' ἡμερῶν προθεσίαν. ὥς δὲ καὶ ταύτης ἐπιστάσης
 οἱ μὲν ἀπῆλθον, ὁ δὲ οὐδὲν πλέον εἶχεν ἀνύειν, ὁ δ'
 ἔρως ἤκμαζεν, ἐπεχείρησε πράξει παραλογωτάτῃ. ἐπι-
 βλεύει μὲν γὰρ τῆς ἀπαιτῆντας, ἑαυτῷ δὲ μοναρχί-
 κην ἑξουσίαν περιέσχε. συναγοράσας γὰρ πεντακοσίας
 παγοπλίας, καὶ χρόνον τῆς τιμῆς συντάξας, καὶ πῖσεν-
 10 θείς, λάθρα πρὸς ἄγρον τινα παρακομίσας τῆς ἰδίας
 ἀνέσεισε πρὸς ἀπόσασιν οἰκέτας, τετρακοσίους ὄντας.
 εἶτα ἀναλαβὼν διάδημα καὶ περιβόλαιον πορφυρεῶν
 καὶ ῥαβδέχους καὶ τὰ ἄλλα εὔσημα τῆς ἀρχῆς, καὶ βα-
 σιλέα ἑαυτὸν συνεργία τῶν δούλων ἀναδείξας, τοὺς
 15 μὲν ἀπαιτῆντας τὴν τιμὴν τῆς κόρης ῥαβδίσας ἐπελέ-
 κισεν, ἐξοπλίσας δὲ τῆς οἰκέτας ἐπῆει τὰς σύνεγγυς
 ἐπαύλεις, καὶ τῆς μὲν προθύμως συναφισαμένους κα-
 θώπλιζε, τοὺς δ' ἀντιπράττοντας ἀνῆρει. ταχὺ δὲ
 συναγαγὼν στρατιώτας πλείους τῶν ἑκτακοσίων, καὶ τῶν
 20 τῆς ἑκατονταρχίας καταλέξας, ἐνεβάλετο χάρακα
 καὶ τῆς ἀφισαμένους ὑπεδέχετο. τῆς δ' ἀποσάσεως εἰς
 Ῥώμην ἀπαγγελθείσης, ἡ σύγκλητος ἐμφρόνως περὶ
 αὐτῆς ἐβουλευσατο καὶ κατώρθωσε. τῶν γὰρ κατὰ πόλιν
 στρατηγῶν ἀπέδειξεν ἓνα πρὸς τὴν τῶν δραπειτῶν σύλ-
 25 ληψιν, Λεύκιον Λέκκελλον. οὗτος δὲ αὐθημερὸν ἐκ
 τῆς Ῥώμης ἐπιλέξας στρατιώτας ἑξακοσίους, εἰς τὴν
 Καπύην ἦλθε συναθροίσας πεζοὺς μὲν τετρακιχι-
 λίους, ἵππεῖς δὲ τετρακοσίους. ὁ δὲ Οὐέντιος τὴν
 632 H. ὁρμήν "τοῦ Λουκούλλου πυθόμενος κατελάβετο λό-
 φον καρτερόν, ἔχων τῆς πάντας πλέον τῶν γ, καὶ φ'.
 1173R. "καὶ τὸ μὲν πρῶτον συμβολῆς γενομένης ἐπλεονέκτη-
 σαν οἱ δραπέτῃ, ἐκ τόπων ὑπερδεξίων μαχόμενοι· μετὰ
 δὲ ταῦτα τὸν μὲν στρατηγὸν τῷ Οὐέντιῳ Ἀπολλώνιον
 διαφθείρας ὁ Λέκκελλος, καὶ τῇ δημοσίᾳ πῖσει τὴν
 35 ἡφισιν τῆς τιμωρίας βεβαιώσας, ἐπεισεν αὐτὸν προ-
 δότην γενέσθαι τῶν συναποσάτων. διὸ καὶ τέττε συνερ-
 γῆντος τοῖς Ῥωμαίοις καὶ τὰς χεῖρας προσφέροντος
 τῷ Οὐέντιῳ, φοβηθεὶς τὴν ἐκ τῆς ἀλώσεως τιμωρίαν
 ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν, αὐτίκα συναπολωλότων καὶ τῶν
 40 τῆς ἀποσάσεως κεκοινωνηκότων, πλὴν τῶν προδόντος
 Ἀπολλωνίου. καὶ ταῦτα μὲν πρὸ τῆς κατὰ Σικελίαν,

ὥσπερ προοιμιαζόμενα ταύτῃ, μεγίστης ἀποσάσεως· ἥτις
 ἀρχὴν ἔλαβε τοιαύτην.

κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς Κίμβρους τοῦ Μαρίας στρατείαν
 ἔδωκεν ἡ σύγκλητος ἑξουσίαν τῷ Μαρίῳ ἐκ τῶν πέραν
 5 θαλάττης ἑθνῶν μεταπέμπεσθαι συμμαχίαν, ὁ μὲν ἔν
 Μάριος ἐξέπεμψε πρὸς Νικομήδην τὸν τῆς Βιθυνίας
 βασιλέα περὶ βοηθείας· ὁ δὲ ἀπόκρισιν ἔδωκε τοὺς
 πλείους τῶν Βιθυνῶν ὑπὸ τῶν δημοσιωνῶν διαρπα-
 γέντας δαλεῦν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. τῆς δὲ συγκλήτε
 10 ψήφισαμένης ὅπως μηδεὶς σύμμαχος ἐλεύθερος ἐν
 ἐπαρχίᾳ δαλεῖν καὶ τῆς τέτων ἐλευθερώσεως οἱ στρα-
 τηγοὶ πρόνοιαν ποιῶν, τότε κατὰ τὴν Σικελίαν ὦν
 στρατηγὸς Λικίνιος Νερούας ἀκολούθως τῷ δόγματι
 συχνῆς τῶν δέλων ἡλευθέρωσε, κρίσεις προθεῖς, ὥς
 15 ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πλείους τῶν ἑκτακοσίων τυχεῖν τῆς
 ἐλευθερίας. καὶ ἦσαν πάντες οἱ κατὰ τὴν νῆσον δα-
 λεύοντες μετέωροι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. οἱ δ' ἐν ἀξιώ-
 μασι συνδραμόντες παρεκάλεον τὸν στρατηγὸν ἀποσῆναι
 ταύτης τῆς ἐπιβολῆς. ὁ δ' εἴτε χρήμασι παιθεὶς εἴτε
 20 χάρισι δαλεύσας τῆς μὲν τῶν χρητῶν τέτων σπῆ-
 δῆς ἀπέστη, καὶ τῆς προσιόντας ἐπὶ τῷ τυχεῖν τῆς ἐλευ-
 θερίας ἐπιπλήττων εἰς τῆς ἰδίας κυρίας προσέταττεν
 ἐπαναστρέφειν. οἱ δὲ δέλοι συσραφέντες, καὶ τῶν Συρα-
 κῶν ἀπαλλαγέντες, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ τῶν
 25 Παλίκων τέμενος, διελάλουν πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ἀπο-
 σάσεως. ἐκεῖθεν ἐν πολλοῖς τόποις τῆς τῶν οἰκετῶν
 τόλμης ἐκδήλῃς γινομένης πρῶτοι τῆς ἐλευθερίας ἀν-
 τεποιήσαντο κατὰ τὴν Ἀγκυλίων χώραν ἀδελφῶν δυεῖν
 μεγαλοπλούτων οἰκέταις τριάκοντα, ὧν ἡγεῖτο Ὁάριος
 30 ὄνομα· οἱ πρῶτον μὲν νυκτὸς κοιμωμένους τῆς ἰδίας
 δεσπότας ἀπέσφαξαν, εἶτα ἐπὶ τὰς γειτνιώσας ἐπαύ-
 λεις παρελθόντες παρεκάλεον ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς
 δέλων· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ συνέδραμον πλείους τῶν
 35 ρά. καὶ καταλαβόμενοι χωρίον φύσει ὀχυρόν, τοῦτο
 μᾶλλον ἐπωχύρωσαν, προσδεξάμενοι καὶ ἑτέρας δέλους
 ὠπλισμένους π', ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς ἐπαρχίας Λικίνιος
 Νερούας κατὰ τάχος αὐτοῖς ἐπελθὼν καὶ πολιορκῶν
 ἄπρακτον ἔχε τὴν σπεδὴν. ἐπεὶ δὲ βία ἀνάλωτον τὸ
 φρόνιον ἔώρα, ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὄρᾳ, καὶ σωτηρίας
 40 ὑποχέσει Γάϊον Τίτινιον ἐπιχαλόμενον Γαδαῖον ἀνα-
 633 H. πείσας (ἦν δ' ἕτος πρὸ δυεῖν ἐτῶν καταδικασθεὶς μὲν
 θανάτῳ, τὴν τιμωρίαν δ' ἐκφυγὼν καὶ πολλοὺς τῶν

αι 12. ἀνέσεισε A: ἀνέστησε γ. 14. τὰ ἄλλα τὰ εὔση. A. 15. αὐτὸν B. 21. ἐνεβάλετο B: ἐνεβάλλετο γ. Scaliger ἐβάλλετο. 32. συμβολῆς γ. b. 1. ταύτη mg. παντὶ corr A: ταύτην γ. 5. θαλάττης Scaliger: libri θαλάττων. ὁ μὲν οὖν B, ὁ μὲν A: ὁθεν γ. 8. δημοσιωνῶν A: δημοσίων γ. 11. δουλείοι A. 17. ἐν ἀξιώμασι A: ἀξιώματι γ. 21. τῷ B: ἐὸ γ. 27. γινομένης γ. 36. λικίνιος A. 38. τὸ om A. 40. γαδαῖον B.

κατὰ τὴν χώραν ἐλευθέρων κατὰ ληξείαν ἀναιρῶν, ἔδενά δὲ τῶν οἰκετῶν παραλυπῶν) εἶχεν ὑπερήτην τῆ
 1176R. σκοπῆ. "ἔτος ἔχων αὐτῷ πιεῖς οἰκέτας ἱκανὸς πρόσ-
 εἰσι τῷ φρουρίῳ τῶν ἀποστατῶν, ὡς δὴ συμμεθέξων
 τῆ κατὰ Ῥωμαίων πολέμου· εὐμενῶς δὲ καὶ φιλοφρόνως 5
 προσδεχθεὶς ἡρέθη διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ στρατηγὸς, καὶ
 πρῶτον τὸ φρέριον. τῶν δ' ἀποστατῶν οἱ μὲν μαχο-
 μένοι κατεκόπησαν, οἱ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως δε-
 διότες τιμωρίαν ἑαυτοὺς κατεκρήμνισαν. ἡ μὲν ἔν πρώτῃ
 τῶν δραπέτων ζῴσις κατελύθη τὸν εἰρημένον τρόπον. 10
 τῶν δὲ στρατιωτῶν πρὸς τὰ οἰκεῖα ἦθ' ἀπολυθέν-
 των, ἡκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι Πόπλιον Κλόνιον,
 γενόμενον ἱππεῖα Ῥωμαίων, ἐπανασάντες οἱ δῆλοι κα-
 τέσφαξαν ὀγδοήκοντα ὄντες, καὶ ὅτι πλήθος ἀγείρῃσι.
 καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς ἐτέρων βελαῖς παρακρωθεὶς, ἦδη 15
 καὶ τῶν πλείων στρατιωτῶν ἀπολελυμένων, καιρὸν πα-
 ρείχε διὰ τῆς ἀναβολῆς τοῖς ἀποστάταις βέλτιον αὐτὰς
 ἀσφαλίσασθαι. προῆγε δὲ μετὰ τῶν ἐνόντων στρατιωτῶν,
 καὶ διαβὰς τὸν Ἄλβαν ποταμὸν παρήλθε τῆς ἀπο-
 στάτας διατρίβοντας ἐν ὕρει καλεσμένῳ Καπριανῷ, καὶ 20
 κατήντησεν εἰς πόλιν Ἡράκλειαν. ἐκ γ' τῆ μὴ προσ-
 βαλεῖν αὐτοῖς τὸν στρατηγὸν ἀτολμίαν αὐτῷ διαφημί-
 σαντες συχνὰς ἀνέσειον τῶν οἰκετῶν. καὶ πολλῶν συθ-
 ρεόντων καὶ τὸν δυνατὸν τρόπον εἰς μάχην παρα-
 σκευαζόμενων, ἐν ἐπὶ ταῖς πρώταις ἡμέραις καθω- 25
 πλίσθησαν πλείους τῶν ὀκτακοσίων, ἐφεξῆς δ' ἐγένοντο
 τῶν διχιλίων ἐκ ἐλάττερος. πυθόμενος δ' ἐν Ἡρακλείᾳ
 τὴν αὔξησιν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς ἡγεμόνα προεχειρίσατο
 Μάρκον Τίτινον, δὲς αὐτῷ στρατιώτας τοὺς ἐκ τῆς
 Ἑννης φρερὸς ἑξακοσίους. ἔτος δὲ μάχῃ προσβαλὼν 30
 τοῖς ἀποστάταις, ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυχω-
 ρίαις ἐπλεονέκτεν ἐκείνοι, ἐτράπη σὺν τοῖς περὶ αὐ-
 τὸν πολλῶν μὲν ἀναιρεθέντων, τῶν δὲ λοιπῶν ῥιπνάν-
 των τὰ ὅπλα καὶ φυγῇ μόλις διασωθέντων. καὶ οἱ ἀπο-
 στάται ὅπλων τε εὐπορήσαντες τοσούτων ἀθρόον καὶ 35
 νίκης θρασύτερον εἶχοντο τῶν ἔργων, καὶ πάντες τῶν
 δέλων ἐμετεωρίζοντο πρὸς ἀπόστασιν. καὶ πολλῶν καθ'
 ἡμέραν ἀφισαμένων σύντομον καὶ παράδοξον ἐλάμ-
 βανον αὔξησιν, ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πλείους γενέσθαι
 τῶν ἑξαχιλίων, ὅτε δὴ καὶ εἰς ἐκκλησίαν συνελθόντες 40
 καὶ βελῆς προτεθείσης πρῶτον μὲν εἶλαντο βασιλεῦ
 τὸν ὀνομαζόμενον Σαλβίον, δοκῶντα τῆς ἱεροσκοπίας
 ἔμπειρον εἶναι καὶ ταῖς γυναικείαις θέαις ἀλλομανῆντα.
 ἔτος βασιλεύσας τὰς μὲν πόλεις ἀργίας καὶ τρυφῆς
 νομίζων ἐξέκλινεν, εἰς τρία δὲ μερίδας τῆς ἀποστάτας,
 καὶ ἴσους ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας ταῖς μερίσι, προσ-
 ἔταξεν ἐπιέναι τὴν χώραν καὶ πρὸς ἓνα τόπον καὶ και-
 ρὸν ἅπαντας ἅπαντ'· διὸ πολλῶν ἐκ τῆς ἐπελασίας
 ἄλλων τε ζώων καὶ ἵππων εὐπορήσαντες, ἐν ὀλίγῳ
 χρόνῳ κατεσκευάσθησαν ἵππεῖς μὲν "πλείους τῶν δι-634H.
 χιλίων, πεζοὶ δὲ ἐκ ἐλάττερος τῶν διςμυρίων, ἦδη καὶ
 γυμνασίαις πολεμικαῖς ἐνδιαπρέποντες. προσπεσόντες
 ἐν ἄφρω πόλει ὀχυρῇ Μοργαντίνῃ προσβολὰς ἐνεργεῖς
 καὶ συνεχεῖς ἐποιῶντο. ὁ δὲ στρατηγὸς ὡς βοηθήσων
 τῇ πόλει ἐπελθὼν, νυκτοπορεῖα χρησάμενος, ἔχων μεθ'
 1177R. αὐτοῦ "Ἰταλιώτας τε καὶ ἐκ Σικελίας σχεδὸν στρατιώ-
 τας μυρίας, κατέλαβε τῆς ἀποστάτας ἀχολομένους περὶ
 τὴν πολιορκίαν, καὶ ἐπιθέμενος αὐτῶν τῇ παρεμβο-
 λῇ, καὶ ἐνρῶν ὀλίγους μὲν τῆς φυλάττοντας πλῆθος
 δὲ γυναικῶν αἰχμαλώτων καὶ λείας ἄλλης παντοδαπῆς,
 ὁρᾶδῶς ἐξεῖλε τὴν στρατοπεδείαν. καὶ ταύτην μὲν διήρ-
 πασεν, ἐπὶ δὲ τὴν Μοργαντίνην ἦγεν. οἱ δ' ἀποστά-
 ται ἐξαίφνης ἀντεπιθέμενοι, καὶ ὑπερδέξιον τὴν τάξιν
 ἔχοντες, βιαίως τε ἐπιθρόνξαντες εὐθὺς ἐπὶ προτεροῦ-
 ματος ἦσαν· οἱ δὲ τῆ στρατηγῶ ἐτράπησαν πρὸς φυ-
 γήν. τῆ δὲ βασιλέως τῶν ἀποστατῶν κήρυγμα ποιη-
 σάμενος μηδένα κτείνειν τῶν τὰ ὅπλα ῥιπτάντων, οἱ
 πλείοι ῥιπτῆντες ἔφευγον. καὶ τότε τῷ τρόπῳ κα-
 ταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους ὁ Σαλβίος τὴν τε πα-
 ρεμβολὴν ἀνεκτήσατο, καὶ περιβόητον νίκην ἀπενεγ-
 κάμενος πολλῶν ὀπλων ἐκυρίευσεν. ἀπέθανον δὲ ἐν
 τῇ μάχῃ τῶν Ἰταλιωτῶν τε καὶ Σικελῶν ὁ πλείους ἑξα-
 κοσίων διὰ τὴν τῆ κήρυγματος φιλανθρωπίαν, ἐάλω-
 σαν δὲ περὶ τετραχιλίους. ὁ δὲ Σαλβίος, πολλῶν
 πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆ κατορθώματος συθρεόντων δι-
 πλασιάσας τὴν ἰδίαν δύναμιν, ἐκράτει τῶν ὑπαίθρων,
 καὶ πολιορκεῖν πάλιν ἐπεχείρει τὴν Μοργαντίναν, κή-
 ρνγμα δὲς τοῖς ἐν αὐτῇ δέλοις τὴν ἐλευθερίαν. τῶν
 δὲ κυρίων ἀντιπροτεινόντων αὐτοῖς ταύτην, εἰ σφίσι
 συναγωνίσαιτο, εἶλοντο μᾶλλον τὴν ἀπὸ τῶν κυρίων,
 καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι ἀπειρήσαντο τὴν πο-
 λιορκίαν. ὁ δὲ στρατηγὸς μετὰ ταῦτα τὴν ἐλευθερίαν

α. 3. αὐτοῦ B. 4. τῶν] καὶ τῶν B. ὡς δὴ — 7. ἀποστατῶν om B et pr A. 7. μαχοῦμενοι ε. 16. στρα-
 τιωτῶν ἀπολελυμένων om A. 21. γὰρ] γοῶν A. praestiterit δ' οὖν. 31. δυχωρῆσαις ε. 41. εἶλοντο ε.
 β. 2. ταῖς et 3. τὰς μὲν add A. 13. βοηθῶν ε. 14. νυκτοπορεῖα A. 16. κατέλαβε om A. 17. πολιορκίαν]
 πολιορκίαν καταλαβὼν B. 19. παντοδαπῆς ε. 22. τάξιν] στάσιν A. 23. ἐπαρρᾶσαντες B. ἐπὶ Scaliger: libri
 ὑπὸ. 27. ῥιπτῶντες A. 34. τῶν κατορθωμάτων B. 38. ἀντιπροτεινόντων B.

ἀνατρέψας αὐτομολῆσαι τὲς πλείους παρεσκεύασε τοῖς ἀποστάταις.

περὶ δὲ τὴν Αἰγυπτίων καὶ Αἰλυβαϊτῶν χώραν, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν πλησιοχώρων, ἐνόσει πρὸς ἀπό-
 ρασιν τὰ πλήθη τῶν οἰκετῶν. γίνετο δὲ τῶν ἀρχη- 5
 γὸς Ἀθηναίων ὄνομα, ἀνὴρ ἀνδρεία διαφέρων, Κίλιξ
 τὸ γένος. ἔτος οἰκονόμος ὢν δυοῖν ἀδελφῶν μεγαλο-
 πλέτων, καὶ τῆς ἀσρομαντικῆς πολλὴν ἔχων ἐμπειρίαν,
 ἔπεισε τῶν οἰκετῶν πρῶτον μὲν τὲς ὑφ' αὐτὸν τετα-
 γμένους, περὶ διακοσίους ὄντας, ἔπειτα τὲς γειτνιώντας, 10
 ὥστε ἐν πέντε ἡμέραις συναχθῆναι πλείους τῶν χιλιῶν.
 ὑπὸ δὲ τῶν αἰρεθεὶς βασιλεὺς καὶ διάδημα περιθέ-
 μενος ἐναντίαν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀποστάταις τὴν διά-
 θεσιν ἐποιεῖτο. ἐπεὶ προσεδέχετο πάντας τὲς ἀφισα-
 μένους, ἀλλὰ τὲς ἀρίστους ποιέμενος στρατιώτας, τὲς ἄλ- 15
 λους ἠνάγκαζε μένοντας ἐπὶ τῶν προγεγενημένων ἐργα-
 σίων ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἰδίας ἑκάστον οἰκονομίας καὶ τά-
 ξεως, ἐξ ὧν καὶ τροφὰς ἀφθόνας τῶν στρατιωτῶν ἐχο-
 ρηγεῖτο. προσεποιεῖτο δὲ τοὺς θεοὺς αὐτῷ διὰ τῶν
 635 Η. ἄσρων προσημαίνειν ὡς ἔσοιτο τῆς "Σικελίας συμ- 20
 πάσης βασιλεὺς· διὸ δαῖν αὐτῆς τε τῆς χώρας καὶ
 τῶν ἐν αὐτῇ ζῶων τε καὶ καρπῶν ὡς ἰδίων φείδεσθαι.
 τέλος ἀθροίσας ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἐτόλμησε πόλιν
 ἀπόρθητον τὸ Αἰλυβαῖον πολιορκεῖν. μηδὲν δὲ ἀνέων
 μετανίστατο αὐτῆς, εἰπὼν αὐτῷ τὲς θεοὺς τῷτο ἐπι- 25
 τάττειν· ἐπιμένοντας γὰρ τῇ πολιορκίᾳ δυσυχήματος
 πειραθῆναι. παρασκευαζόμενος δὲ αὐτῷ τὴν ἀπὸ τῆς
 πόλεως ἀναχώρησιν κατέπλευσάν τινες ἐν ταῖς ναυσὶ
 κομίζοντες ἐπιλέκτους Μαυροσίους, οἳ ἐπὶ βοήθειαν
 1180 R. ἦσαν ἀπεσταλμένοι "τοῖς Αἰλυβαῖταις, ἔχοντες ἡγού- 30
 μενον ὃς ὠνομάζετο Γόμων. οὗτος οὖν τοῖς ἡμ' αὐ-
 τῷ κατὰ νύκτα καὶ ἀνελπίστως ἐπιθέμενος τοὺς περὶ
 Ἀθηναίους ὁδοιποροῦντας, πολλὰς καταβαλόντες, οὐκ
 ὀλίγους δὲ τραυματίσαντες εἰς τῆς πόλιν ἐπανήλθον.
 διόπερ οἱ ἀποστάται τὴν ἐκ τῆς ἀσρομαντείας πρόρρη- 35
 σιν ἐθαύμαζον.

εἶχε δὲ τὴν Σικελίαν πᾶσαν σύγχυσις καὶ κακῶν
 Ἰλιάς. ἐπεὶ οἱ δέλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλευθέρων
 οἱ ἄποροι πᾶσαν ἀρπαγὴν καὶ παρανομίαν ἐργαζό-
 μενοι, καὶ τὲς περιτυγχάνοντας δόλους τε καὶ ἐλευθέ- 40
 ρους, ὅπως μηδεὶς ἀπαγῆλοι τὴν περὶ αὐτὸς ἀπόνοιαν,
 ἐφόνεον ἀναιδῶς. διὸ καὶ πάντες οἱ κατὰ τὰς πόλεις

ὑπελάμβανον τὰ μὲν ἐντὸς τειχῶν μόλις εἶναι ἴδια,
 τὰ δ' ἐκτὸς ἀλλότρια καὶ δόλα τῆς παρανόμου χει-
 ροκρασίας, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ πολλοῖς ἄτοπα κατὰ
 τὴν Σικελίαν ἐτολμᾶτο.

ὁ δὲ τὴν Μοργαντίνην πολιορκήσας Σαλῆϊος, ἐπι-
 δραμὼν τὴν χώραν μέχρι τῆς Λεοντίνου πεδίας, ἤθροισεν
 αὐτοῦ τὸ σύμπαν στρατεύμα, ἐπιλέκτες ἄνδρας
 ἐκ ἐλάττερος τῶν τρισμυρίων, καὶ θύσας τοῖς Ἰταλικοῖς
 ἥρωσι τοῦτοις μὲν ἀνέθηκε μίαν τῶν ἀλεργῶν περι-
 πορφέων σολὴν χαριζήρια τῆς νίκης, αὐτὸς δ' ἀνα-
 γορεύσας αὐτὸν βασιλεῖα Τρύφων μὲν ὑπὸ τῶν ἀπο-
 στατῶν προσηγορεύετο. διανοόμενος δὲ τὰ Τριόκαλα
 καταλαβέσθαι καὶ κατασκευάσαι βασιλεία πέμπει καὶ
 πρὸς Ἀθηναίους, μεταπεμπόμενος αὐτὸν ὡς στρατη-
 γὸν βασιλεὺς. πάντες μὲν ἐν ὑπελάμβανον τὸν Ἀθη-
 ναῖον τῶν πρωτείων ἀντιποιήσεσθαι, καὶ διὰ τὴν εὔσιν
 τῶν ἀποστατῶν ῥαδίως καταλυθήσεσθαι τὸν πόλεμον.
 ἡ δὲ τύχη καθάπερ ἐπίτηδες αὖξεν τὰς τῶν δρα-
 πετῶν δυνάμεις, ὁμοιοῦσαι τὲς τῶν ἡγεμόνων ἐποίη-
 σεν. ἦκε μὲν γὰρ συντόμως μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰ
 Τριόκαλα ὁ Τρύφων, ἦκε δὲ καὶ Ἀθηναίων μετὰ τριχι-
 λίων, ὑπακούων ὡς στρατηγὸς βασιλεῖ τῷ Τρύφωνι,
 τὴν ἄλλην αὐτῷ δύναμιν κατατρέχειν τὴν χώραν καὶ
 ἀνασεῖν πρὸς ἀπόρσιν τοὺς οἰκέτας ἀπεσφαλκῶς.
 μετὰ δὲ ταῦτα ὑπονοήσας ὁ Τρύφων τὸν Ἀθηναῖον
 ἐπιθήσεσθαι ἐν καιρῷ παρέδωκεν εἰς φυλακὴν. τὸ δὲ
 φρόνιον ὀχρῶτάτονον ὃν κατεσκεύαζε πολυτελεῖσι κα-
 τασκευαῖς καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὠχύρω. Τριόκαλα δὲ αὐτό
 φασιν ὠνομάσθαι διὰ τὸ τρία καλὰ ἔχειν, πρῶτον μὲν
 ναματιαίων ὑδάτων πληθός, διαφόρων τῇ γλυκύτητι,
 δεύτερον παρακειμένην χώραν ἀμπελόφυτον "τε καὶ 636 Η.
 ἐλαιόφυτον καὶ γεωργεῖσθαι δυναμένην θαυμαστῶς, τρί-
 τον ὑπερβάλλουσαν ὀχυρότητα, ὡς ἂν ἔσης μεγάλης
 πέτρας ἀναλώτης· ἦν καὶ περιβόλῳ πόλεως σάδιον ὀκ-
 τὼ προσπεριβαλὼν, καὶ ταφρεύσας βαθεῖα τάφρω,
 βασιλείοις ἐχρήτο, πάσῃ ἀφθονίᾳ τῶν κατὰ τὸν βίον
 ἀπάντων πεπληρωμένην. κατεσκεύασε δὲ καὶ βασιλικὴν
 οἰκίαν καὶ ἀγορὰν δυναμένην δέξασθαι πληθὺς ἀνθρώ-
 πων. ἐξελέξατο δὲ καὶ τῶν φρονήσει διαφερόντων ἀν-
 δρῶν τὲς ἱκανέας, ἃς ἀποδείξας συμβέλλους ἐχρήτο συν-
 ἔδοις αὐτοῖς· τήβεννόν τε περιπόρφυρον περιβάλλετο
 καὶ πλατίσημον ἔδον χιτῶνα κατὰ τὲς χρηματισμῶς, καὶ

α. 7. δυοῖν B. 10. περὶ om B. 20. σικελίας B et corr A: βασιλείας ε. 25. ἀνίστατο B. 27. σκυναζόμενον ε.
 34. ὀλίγας ε. 35. ἐκ A: ἀπὸ ε. 37. πᾶσαν mg: libri πᾶσα. 41. ἀπαγγέλλοι A. b. 8. Παλικοῖς Vesselin-
 gius. 11. Τρύφων — ὑπὸ — προσηγορεύετο] τρύφωνα — μετὰ — προηγάγετο A et (qui τρύφωνα habet) B. 12. τριόκαλα A.
 16. ἀντιποιήσασθαι A. 29. φησὶν B. 32. θαυμαστῶς om B. 37. ἅπαντα ε. 38. δέχεσθαι ε. 41. περιβάλλετο B.

1181R." ῥαβδέχας εἶχε μετὰ πελέκειων τὰς προηγμένους, καὶ τὰλλα πάντα ὅσα ποιῶσι τε καὶ ἐπικοσμοῖσιν ἐπετήδευε βασιλείαν.

προχειρίζεται δὲ κατὰ τῶν ἀποσάτων ἡ σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων Λεύκιον Λικίνιον Λέκαλλον, ἔχοντα 5 ἐρατιώτας μυρίας μὲν καὶ τετρακιχλίδας Ῥωμαίους καὶ Ἰταλούς, Βιδυνούς δὲ καὶ Θετταλούς καὶ Ἀκαρνᾶνας ὀκτακοσίους, ἐκ δὲ τῆς Λευκανίας ἑξακοσίους, ὧν ἡγεῖτο Κλέπτιος, ἀνὴρ ἐρατηγικός καὶ ἐπ' ἀνδρεία περιβόητος, ἔτι δὲ καὶ ἑτέρας ἑξακοσίους, ὡς γενέσθαι σύμπαντας ἑπτα- 10 κιχλίδας καὶ μυρίας, ὅς ἔχων κατέλαβε τὴν Σικελίαν. ὁ δὲ Τρύφων ἀπολύσας Ἀθηνίωνα τῆς αἰτίας ἐβλήετο περὶ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου. καὶ τῷ μὲν ἤρεσκεν ἐν τοῖς Τριοκάλοις ἀγωνίζεσθαι, Ἀθηνίων δὲ συνεβέβλενε μὴ συγκλείειν ἑαυτοὺς εἰς πολιορκίαν, ἀλλ' 15 ἐν ὑπαίθρῳ διαγωνίζεσθαι. κρατησάσης δὲ ταύτης τῆς βελῆς κατεστρατοπέδευσαν πλησίον Σκιρθαίας, ὄντες ἐκ ἐλάττης τῶν τετρακισμυρίων· ἀπεῖχε δ' αὐτῶν ἡ Ῥωμαίων παρεμβολὴ εἰς ἑκατάκιστον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐγένοντο συνεχεῖς ἀκροβολισμοί· εἶτα παρα- 20 ταξαμένων ἑκατέρων, καὶ τῆς μάχης ὧδε κακείσε ῥεπέσης, καὶ πολλῶν ἑκατέρωθεν πιπτόντων, ὁ μὲν Ἀθηνίων ἔχων συναγωνιζόμενος διακοσίους ἵππεῖς ἐπιλέκτων πάντα τὸν περὶ αὐτὸν τόπον νεκρῶν ἐπλήρωσε, τρω- 25 θείς δ' εἰς ἀμφοτέρωθεν τὰ γόνατα καὶ τρίτην λαβὼν ἀχρηστος ἐγένετο πρὸς τὴν μάχην, ἔξῃ οἱ δραπέτῃ ταῖς ψυχαῖς πεσόντες πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. ὁ δὲ Ἀθηνίων ὡς νεκρὸς ὢν ἔλαθε, καὶ προσποιηθεὶς τετελευτηκέναι τῆς νυκτὸς ἐπιλαβέσθης διεσώθη. ἐπεκράτησαν δὲ λαμπρῶς οἱ Ῥωμαῖοι, φυγόντων καὶ τῶν μετὰ Τρύ- 30 φωνος καὶ αὐτῶ ἐκείνου· καὶ πολλῶν κατὰ τὴν φυγὴν κοπέντων τέλος ἐκ ἐλάττης τῶν δισμυρίων ἀνῆρέθησαν. οἱ δὲ λοιποὶ τῆς νυκτὸς συνεργάσης διέφυγον εἰς τὰ Τριοκάλα· καίτοι ῥᾶν ἦν ἐπιδιώξαντι τῷ ἐρατηγῷ καὶ τῷ ἑτέρῳ ἀνελεῖν. ἐπὶ τοσούτῳ δὲ τεταπείνωτο τὸ οἶκε- 35 τικόν, ὥστε καὶ ἐβλεύσαντο ἐπὶ τὰς κυρίας ἐπαναδραμεῖν καὶ σφᾶς αὐτοῖς ἐγχειρίσαι· πληρὴν ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη τῶν μέχρι τελευτῆς ὑποθεμένων ἀγωνίσασθαι καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ἑαυτοὺς καταπροδόναι. μετὰ δ' ἐν- 637 Η. τὴν ἡμέραν ὁ ἐρατηγὸς ἤκε πολιορκήσων τὰ Τριο-

ῥαβδέχας δὲ τῶν δεόντων ὁ ἐρατηγός, εἴτε διὰ φασώνην εἴτε διὰ δωροδοκίαν, ἐδέν· ἀνθ' ὧν καὶ δίκην ὕπερον κριθεὶς Ῥωμαίοις ἔδωκε.

Γάιος δὲ Σεργίλιος καταπεμφθεὶς ἐρατηγὸς διάδοχος Λεκέλλης ἐδ' αὐτὸς τι ἄξιον μνήμης ἐπραξε· διὸ καὶ ὁμοίως Λεκέλλῳ ὕπερον φυγῇ κατεδικάσθη. τελευτήσαντος δὲ Τρύφωνος διάδοχος τῆς ἀρχῆς ὁ Ἀθηνίων καθίστατο, καὶ τῷτο μὲν πόλεις ἐπολιόρκει, τῷτο δὲ πᾶσαν τὴν χώραν ἀδεῶς κατέτρεχε, καὶ πολλῶν ἐκνύριεν, τῷ Σεργίλιῳ μὴδὲν ἀντιπράττοντος.

τῷ δ' ἐνιαυσίῳ χρόνῳ διελθόντος ὑπάτος ἐν Ῥώμῃ Γάιος Μάριος ἠρέθη τὸ πέμπτον καὶ Γάιος Ἀκύλλιος· ὧν ὁ Ἀκύλλιος ἐρατηγὸς κατὰ τῶν ἀποσάτων σα- 1184R. λείς διὰ τῆς ἰδίας ἀνδρείας ἐπιφανεῖ μάχῃ τὰς ἀπο- 34 τας ἐνίκησε. καὶ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα τῶν ἀποσάτων Ἀθηνίων συμβαλὼν ἡρωϊκὸν ἀγῶνα συνέστησεν. καὶ τῷτον μὲν ἀνέλεν, αὐτὸς δ' εἰς τὴν κεφαλὴν τρωθεὶς ἐθεραπεύθη. καὶ ἐρατεύει ἐπὶ τὰς ὑπολειπομένας τῶν ἀποσάτων, ὄντας μυρίας. ἐκ ὑπομεινάντων δὲ τὴν ἐφοδὸν ἀλλ' εἰς τὰ ὀχτωρῶματα καταφυγόντων, ὅμως Ἀκύλλιος ἐκ ἐνεδίδε πάντα πρᾶττων, ἕως αὐτὸς ἐκπολιορκήσας ἐχειρώσατο. ἔτι δ' ὑπολειπομένων χιλίων, καὶ ἐρατηγὸν ἐχόντων τὸν Σάτυρον, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεβάλετο διὰ τῶν ὀπλῶν αὐτὸς χει- 35 ρώσασθαι, μετὰ δὲ ταῦτα διαπρεσβεύοντων καὶ παραδόντων ἑαυτοὺς τῆς μὲν παραντίκα τιμωρίας ἀπέλυσεν, ἀπαγαγὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην θηριομάχας αὐτὸς ἐποίησε. τὰς δὲ φασὶ τινες ἐπιφανεστάτην ποιήσασθαι τοῦ βίου καταστροφὴν· τῆς μὲν ᾧ πρὸς τὰ θηρία μάχης ἀπο- 36 σῆναι, ἀλλήλας δὲ ἐπὶ τῶν δημοσίων βωμῶν κατασφάζειν, καὶ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τὸν Σάτυρον ἀνελόντα, τῷτον δ' ἐπὶ πᾶσιν αὐτοχειρὰ ἡρωϊκῶς κατασφάζειν. ὁ μὲν ὅν κατὰ Σικελίαν τῶν οἰκετῶν πόλεμος, διαμείνας ἔτη σχεδὸν πρὸς τέτταρα, τραγικὴν ἔχε τὴν καταστροφὴν.

ὅτι Βαττάκης τις ὄνομα ἦκε, φησὶν, ἐκ Πισινέν- 37 τος τῆς Φρυγίας, ἱερεὺς ὑπάρχων τῆς μεγάλης τῶν θεῶν μητροῦς. ὅτος κατὰ πρόσταγμα τῆς θεᾶς παρεῖναι φήσας τοῖς ἄρχουσιν ἐνέτυχεν καὶ τῇ συγκλήτῳ, λέγων τὸ ἱερὸν τῆς θεᾶς μεμιάσθαι καὶ δεῖν αὐτὸς δημοσίᾳ καθαρμὸς ἐπὶ τῆς Ῥώμης συντελεσθῆναι. ἐφόρει δὲ 38 ἐσθῆτα καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα ἄλλην κατασκευὴν ἐξηλ-

α. 2. τε Α: γε ε. 5. Λεύκουλλον ε. 7. ακαρνας Α. 16. ταύτης] αὐτῆς Α. 17. σκιρθαίας Α. 23. ἔχων οἱ Α. ἐπιλέκτων] ἐπικρατῶν Β et corr Α. 34. ῥᾶν] immo ῥάδιον. 39. ἐνύτην] ἔκτλη Β. 41. δὲ] δε καὶ Β. β. 10. μὴδὲν Α: δε μὴδὲν ε. 22. ἐκπολιορκήσας Α: ἐκπολεμήσας ε. 24. ἐπεβάλλετο ε. 27. θηριομάχους Β. 29. μὲν add Β. 36. πισοινούντες Β. 40. αὐτοὺς] αὐτῇ VVesselingius.

λαγμένην καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐθῶν οὐκ ἐπιχωρ-
μένην· χρυσὸν τε γὰρ εἶφανον εἶχεν ὑπερμεγέθη καὶ σο-
λὴν ἀνδρῖν διὰ χρυσοῦν, βασιλικὴν ἄξιαν ἐπιφαίνεσαν.
ποιησάμενος δὲ λόγους ἐπὶ τῶν ἐμβόλων ἐν τῷ δήμῳ,
καὶ τὸ πλῆθος εἰς δεισιδαιμονίαν ἐμβαλὼν, καταλύ-
ματος μὲν δημοσίᾳ καὶ ξενίων ἡξιώθη, τὸν δὲ εἶφανον
ἐκωλύθη φορεῖν ὑφ' ἐνὸς τῶν δημάρχων Αὐλῆς Πομ-
658 **Πητῆς**. διὰ τίνος δ' ἑτέρου δημάρχου προαχθεὶς ἐπὶ τὰ
ἐμβόλα, καὶ περὶ τῆς εἰς τὸ ἱερὸν ἀγνείας ἐπερωτώ-
μενος, ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο δεισιδαιμονίαν περιεχέσας. 10
κατασασιαθεὶς δὲ ὑπὸ τῷ Πομπητῆ, καὶ μετ' ὕβρεως
ἀπαλλαγείς ἐπὶ τὴν κατάλυσιν, οὐκέτι προεπορεύετο,
λέγων μὴ μόνον ἑαυτὸν ἀσεβῶς προπεπηλακίσθαι, ἀλλὰ
καὶ τὴν θεόν. ὁ δὲ Πομπητῆς παραχρῆμα μὲν λάβρῳ
πρετιῷ συνεχέθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἄφωνος γενόμενος 15
καὶ καταληφθεὶς κυναγικῶ πάθει τριταῖος κατέσχευε
τὸν βίον, παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑποληφθεὶς θεῖα τινὶ προ-
τοίᾳ, ἀνθ' ὧν εἰς τὸν ἱερεῖα καὶ τὴν θεὸν ἐπλημμέ-
λησεν, τῷ ζῆν ἐξεργάσθαι σφόδρα γὰρ Ῥωμαῖοι δεισιδαι-
μονῶσι. διόπερ ὁ Βαττάκης λαβὼν τὴν συγχώρησιν 20
τῆς κατὰ τὴν ἱερὰν εὐχὴν κατασκευῆς, καὶ τιμηθεὶς
ἀξιολόγοις ξενίοις, ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν
προεπέμφθη τὴν ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπάνοδον ποιέμενος.

ὅτι ἔθος ἦν τοῖς Ῥωμαίων στρατιώταις, ἥνικα ὁ στρα-
τηγὸς αὐτῶν σὺν αὐτοῖς μάχῃ πρὸς τινὰς τῶν πολε- 25
μίων συμπλακείας ὑπὲρ τῆς ἑξακισχιλίου τῶν ἐχθρῶν
ἐφαίνετο ἀνελών, ἡμιπεράτορα αὐτὸν ἀναγορεύειν καὶ ἀπο-
καλεῖν, ὃ ἔστι βασιλεῖα.

Ἐκ τοῦ 15 καὶ ἡ καὶ τῶν ἐφεξῆς.

ὅτι τὸν Μαρσικὸν ὀνομασθέντα πόλεμον ἐπὶ τῆς 30
186 **αὐτῆς ἡλικίας Διόδωρος** μέλονται πάντων τῶν προγε-
γονότων ἀποφαίνει. ὀνομάσθαι δὲ φησι Μαρσικὸν ἐκ
τῶν ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως, ἐπεὶ σύμπαντες γε Ἰτα-
λοὶ κατὰ Ῥωμαίων τῶτον ἐξήνεγκαν τὸν πόλεμον. αἰ-
τίαν δὲ πρώτην γενέσθαι τῷ πολέμῳ τὸ μεταπεισεῖν τῶν 35
Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς εὐτάκτου καὶ λιτῆς ἀγωγῆς καὶ ἐγκρα-
τῆς, δι' ἧς ἐπὶ τοσούτον ἡδύσηθησαν, εἰς ὀλέθριον ζῆλον
τροφῆς καὶ ἀκολασίας. ἐκ γὰρ τῆς διαφθορᾶς ταύτης
εἰσαΐσαντος τῷ δημοτικῷ πρὸς τὴν σύγκλητον, εἴτα
ἐκείνης ἐπικαλεσαμένης τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐπικερῶ- 40
σαι, καὶ ὑποχομένης τῆς πολυεργασίας Ῥωμαϊκῆς πολι-

τείας μεταδῆναι καὶ νόμῳ κυρῶσαι, ἐπεὶ ἐδὲν τῶν ὑπε-
χημένων τοῖς Ἰταλιώταις ἐγένετο, ὃ ἐξ αὐτῶν πόλεμος
πρὸς Ῥωμαίους ἐξεκαίθη, ὑπατευόντων ἐν τῇ Ῥώμῃ
Λευκῆς Μάρκου Φιλίππου καὶ Σέξτου Ἰελίου Ὀλυμπιάς
δ' ἡχθη πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἐβδομήκοντα. ἐν τῷ τῷ
πολέμῳ ποικίλα καὶ πολύτροπα πάθη καὶ πόλεων ἀλώ-
σεις ἐκατέρω μέρει τῶν διαπολεμησάντων συνέβη, τα-
λαντευομένης ὥσπερ ἐπίτηδες παρὰ μέρος τῆς νίκης
καὶ μηδετέροις ἐν βεβαίῳ διαμενέσης· ὁμοῦς ἀπείρου
πλήθους ἐκατέρωθεν πεσόντος, ὅψε καὶ μόλις Ῥωμαίοις
ἐξενίκησε βεβαιωθῆναι τὸ κράτος. ἐπολέμουν δὲ Ῥω-
μαίοις Σαννίτι, Ἀσκολανοί, Λευκανοί, Πικεντινοί, Νω-
λανοί καὶ ἑτεραι πόλεις καὶ ἔθνη ἐν οἷς ἐπισημοτάτη
καὶ μεγίστη καὶ κοινὴ πόλις ὄρετι συντετελεσμένη τοῖς
15 Ἰταλιώταις τὸ Κορφίνιον ἦν, ἐν ᾗ τὰ τε ἄλλα, ὅσα
μεγάλῃ πόλιν καὶ ἀρχὴν κρατύνουσι, συνεστήσαντο καὶ
ἀγορὰν εὐμεγέθη καὶ βουλευτήριον, καὶ τὰ ἄλλα τὰ 639 **Η**.
πρὸς πόλεμον ἀφθόνως ἅπαντα, καὶ χρημάτων πλῆθος,
καὶ τροφῆς δαψιλῇ χορηγίαν. συνεστήσαντο δὲ καὶ σύγκλη-
τον κοινὴν πεντακοσίων ἀνδρῶν, ἐξ ὧν οἱ τε τῆς πα-
τρίδος ἄρχοι ἄξιοι προαχθήσεσθαι ἔμελλον καὶ οἱ προ-
βλεψέσθαι δυνάμενοι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας. καὶ τῶ-
τοις ἐπέτρεψαν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον διοικεῖν, αὐτο-
κράτορας ποιήσαντες τῶν συνέδρων. ἔτι δ' ἐνομοθέ-
τησαν δύο μὲν ὑπάτους κατ' ἐνιαυτὸν αἰρεῖσθαι, δώδεκα
25 δὲ στρατηγούς. καὶ κατεστάθησαν ὑπατοὶ μὲν Κόιντος
Πομπαιδῖος Σίλων, Μάρκος μὲν τὸ γένος, πρωτεύων
δὲ τῶν ὁμοεθνῶν, καὶ δεύτερος ἐκ τῶ Σαννιτῶν γένους
Γάιος Ἀπώνιος Μότυλος, καὶ αὐτὸς δόξη καὶ πράξεις
τῷ ἔθνει προέχων. τὴν δ' ὅλην Ἰταλίαν εἰς δύο μέρη
διελόντες ὑπατικὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ μερίδας ἀπέ-
δειξαν, καὶ τῷ μὲν Πομπαιδίῳ προσώρισαν χώραν ἀπὸ
τῶν Κερκώλων καλεσμένων μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς θα-
λάσσης, τὰ πρὸς δυσμὰς καὶ τὴν ἄρκτον νεύοντα μέρη,
35 καὶ στρατηγὸς ἔταξαν αὐτῷ ἔξ· τὸ δὲ λοιπὸν τῆς Ἰτα-
λίας, τὴν πρὸς ἑω καὶ μεσημβρίαν νεύσαν, προσώρι-
σαν Γαίῳ Μοτύλῳ, στρατηγὸς ὁμοίως συζεύξαντες ἔξ.
ἔτι πάντα δεξιῶς καὶ κατὰ μίμησιν, τὸ σύνολον φάναι,
τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ ἐκ παλαιῆ τάξεως τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν
40 διαθέμενοι, κατὰ τὸ σφοδρότερον λοιπὸν εἶχοντο καὶ
τῷ ἐφεξῆς πολέμῳ, τὴν κοινὴν πόλιν Ἰταλίαν ἐπονο-

α. 1. ἐθῶν Scaliger: libri ἐθῶν. ἐπιχωρομένην] libri ἐπιχωρημένην. 9. εἰς om A. 11. τοῦ add A.
14. λούρω ε. 27. ἡμιπεράτορα B: ἡμιπεράτορα ε. 28. βασιλεῖα om pr A: in quo post eam vocem vacui sunt
versus 31. αὐτῆς A. πάντων B: πάντων ε. 32. φασί ε. 37. ἡς μὲν ἐπὶ ε. 38. διαφθορᾶς ε.
b. 4. Μάρκου] Μαρτίου Scaliger. σέξτου ε. 5. ἡχθη] ἡχθη ἢ β Scaliger. 12. ἀσκαλανοὶ A. πικεντι-
νοὶ B: πικεντινοὶ ε. 20. libri αὐτῶν. 21. παραβουλευέσθαι B. 23. ἐπέτρεψαν] ἐπιτρέψαντες A. 41. ὀνομα-
σαστες ε.

μάσαντες. καὶ διεπολέμησαν Ῥωμαίοις τὰ πλεῖστα κατὰ
τὸ ἐπικρατέστερον, ἕως Γναῖος Πομπήιος ὑπάτος αἰρε-
θεὶς καὶ ζωατηγὸς τῆς πολέμου, καὶ Σύλλας ζωατηγὸς
ὑπὸ τῷ ἑτέρῳ ὑπάτῳ Κάτωνι, ἐπιφανεστάταις μάχαις
τῆς Ἰταλιώτας ἔχ' ἅπασι ἀλλὰ καὶ πολλάκις νικήσαντες,
1188R. τὰ πράγματα αὐτῶν εἰς τὸ συντρίβεσθαι περιέσχον.
ἐπολέμησαν δ' ἔτι καὶ ἔτι ἀλλὰ Γαῖος Κοσκονίς σα-
λέντος εἰς Ἰαπυγίαν ζωατηγοῦ πολλάκις ἠττήθησαν.
εἴτα ἐλαττωθέντες καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγοι καταλειφθέν-
τες κοινῇ γνώμῃ τὴν κοινὴν ἐκλείψουσι πόλιν, τὸ Κορ-
φίνιον, διὰ τὸ τῆς Μάρσεως καὶ πάντα τὰ γειτνιῶντα
τῶν ἐθνῶν προσκεχωρηκέναι τοῖς Ῥωμαίοις. εἰς δὲ τὴν
ἐν Σαννίταις Αἰσερνίαν καθιδρύθησαν, πέντε ζωατη-
γὸς αὐτοῖς ἐπισήσαντες, ὧν ἐνὶ μάλιστα Κόιντῳ Πομ-
παίδῳ Σίλωνι τὴν πάντων ἡγεμονίαν ἐπίσενσαν διὰ
τὴν περὶ αὐτὸν ἐν τῷ ζωατηγεῖν ἀρετὴν τε καὶ δόξαν.
ἔτος δὲ μετὰ τῆς κοινῆς τῶν ζωατηγῶν γνώμης κατε-
σκεύασε μεγάλην δύναμιν, ὥς τοὺς σύμπαντας μετὰ
τῶν προὔπαρχόντων περὶ τρισμυρίους γενέσθαι. χωρὶς
δὲ τῶν τῆς δόλους ἐλευθερώσας καὶ (ὥς ὁ καιρὸς
20 εἶδον) καθοπλίσας συνῆγεν οὐ πολὺν λείποντας τῶν
δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ χιλίους. συμβαλὼν δὲ Ῥωμαίοις
Μαμέρκω ζωατηγῶντος αὐτῶν, Ῥωμαῖοι μὲν ἀναιρεῖ
ὀλίγους, τῶν δ' οἰκείων ὑπὲρ ἑξαχιλίους ἀποβάλλει.
640H. καὶ Μέτελλος κατὰ τὴν Ἀπυλίαν τὴν Οὐνενσίαν πό-
25 λιν ἀξιόλογον ἔσαν καὶ ζωατιώτας πολλὰς ἔχοντες ἐξε-
πολιόρχησε κατὰ καιρὸν τὸν αὐτόν, καὶ πλείους τῶν
τριχιλίων αἰχμαλώτους εἶλεν. ἐπικρατούντων δ' ἐπὶ
μᾶλλον καὶ μᾶλλον τῶν Ῥωμαίων πέμπουσιν οἱ Ἰταλοὶ
πρὸς Μιθριδάτην τὸν βασιλέα Πόντου, ἀκμαῖοντα 30
τότε πολεμικῇ χειρὶ καὶ παρασκευῇ, ἀξιοῦντες ἐπὶ
τὴν Ἰταλίαν κατὰ Ῥωμαίων ἄγειν τὰς δυνάμεις· ἔτω
γὰρ ῥαδίως ἂν συναφθέντων τὸ Ῥωμαϊκὸν καταβλη-
θήσεσθαι κράτος. ὁ δὲ Μιθριδάτης ἀπόκρισιν δίδωσιν
ἄξιον τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐπειδὴ αὐτῷ 35
κατασχέσῃ τὴν Ἀσίαν τῆτο γὰρ καὶ ἔπραττε. διὸ παν-
τελῶς οἱ ἀποστάται τεταπεινωμένοι ἀπεγίνωσκον· λοι-
ποὶ γὰρ ὑπῆρχον Σαννιτῶν ὀλίγοι καὶ Σάβελλοι δια-
τρίβοντες ἐν τῇ Νώλῃ καὶ πρὸς γε τέτοις οἱ περὶ Λαμ-
πώνιον καὶ Κλεπίτιον, ἔχοντες λείψανα τῶν Λευκανῶν. 40
διὸ καὶ τῆς Μαρσικῆς πολέμου χεδὸν ἤδη διαλυομένης
πάλιν αἱ προγεγενημέναι εἰσὶν ἐμφύλιοι κατὰ τὴν
Ῥώμην κινήσεις ἐλάμβανον, ἀντιποιεμένων πολλῶν
ἐνδόξων τὸ τυχεῖν τῆς κατὰ Μιθριδάτου ζωατηγίας
διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπάθλων· Γαῖος τε γὰρ Ἰέλιος καὶ
5 Γαῖος Μάριος ὁ ἐξάκις ὑπατεύσας ἀντεφιλονείκουν,
καὶ τὸ πλῆθος ἦν ἑκατέροις συμμεριζόμενον ταῖς γνώ-
μας. συνέβησαν δὲ καὶ ἕτεραι ταραχαί. ὁ μὲντοι Σύλ-
λας ὑπάτος ὢν, χωριθεὶς τῆς Ῥώμης, πρὸς τὰς περὶ
Νῶλαν ἡθροισμένας παρεγένετο δυνάμεις, καὶ πολ-
10 λούς τῶν πλησιοχώρων καταπληξάμενος ἠνάγκασε
παραδῆναι σφῶς αὐτὰς καὶ τὰς πόλεις. τῆ δὲ Σύλλα
ζωατεύσαντος μὲν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν κατὰ Μιθριδάτου,
τῆς δὲ Ῥώμης μεγάλαις ταραχαῖς καὶ φόνοις ἐμφυ-
λίοις περισπωμένης, Μάρκος Ἀπώνιος καὶ Τιβέριος
15 Κλεπίτιος, ἔτι δὲ Πομπήιος, οἱ τῶν ὑπολοίπων Ἰτα-
λιωτῶν ζωατηγοί, διατρίβοντες ἐν τῇ Βρεττίᾳ, Ἰσίας
μὲν πόλιν ὀχυρὰν ἐπὶ πολλὸν χρόνον πολιορκήσαντες
οὐκ ἴσχυσαν ἐλεῖν, μέρος δ' ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ
ζωατεύματος καταλιπόντες τῇ λοιπῇ τὸ Ῥήγιον ἰχυ-
20 ρῶς ἐπολιόρχησαν, ἐλπίζοντες, εἰ ταύτης κρατήσαιεν,
ῥαδίως εἰς τὴν Σικελίαν διαβιβάσειν τὰς δυνάμεις καὶ
κρατήσαι τῆς εὐδαιμονεστάτης τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον
νήσων. ἀλλ' ὁ ταύτης ζωατηγὸς Γαῖος Ὀρβανός,
πολλῇ δυνάμει καὶ παρασκευῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμε-
25 νος, καὶ καταπληξάμενος τῆς Ἰταλιώτας τῷ μεγέθει 1189R.
τῆς παρασκευῆς, ἐξήρπασε τῆς Ῥηγίνης. εἴτα τῆς περὶ
Σύλλαν καὶ Μάριον ἐμφυλίου εἰσέως ἀναρρόπιθείσης
Ῥωμαίοις οἱ μὲν Σύλλα, οἱ δὲ Μάριον συνεμάχησαν.
καὶ τὸ μὲν πλεον αὐτῶν ἔπρεσε τοῖς πολέμοις, τὸ δ'
30 ὑπόλοιπον ἐπικρατήσαντι Σύλλᾳ προσεχώρησε. καὶ
οὕτω τέλει τῇ ἐμφυλίῳ συναπέσθη εἰς αὐτὴν μέγιστος
γεγονὼς καὶ ὁ Μαρσικὸς ἐπικληθεὶς πόλεμος.
ὅτι μεγάλη εἰσὶς ἐμφύλιος ἤδη διαλυομένου τοῦ
Μαρσικῆς γέγονε πόλεμος, ἧς ἡγῶντο Σύλλας καὶ Γαῖος
35 Μάριος, νέος ὢν, ὁ Μάριος τοῦ πολλάκις ὑπατευκό-
τος (ἐπτάκις γὰρ ὑπάτευσε) παῖς. ἐν δὲ τῇ εἰσέει 641H.
λαὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀνῆρέθησαν. ἐκράτησε δ' ὁ
Σύλλας, καὶ δικτάτωρ γεγονὼς, ἐπαφρόδιτόν τε ὀνο-
μάσας ἑαυτόν, οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἀλαζονείας· κρατῶν
40 γὰρ τοῖς πολέμοις ἰδίῳ ἀπεβίω θανάτῳ. ὁ δὲ Μάριος
μάχη τῇ πρὸς Σύλλαν γενναίως ἀγωνισάμενος, ὁμῶς

α. 3. σύλλας A. 4. ἐπιφ. ταῖς μάχαις ε. 7. καὶ] οὐκ A. κοσκονίου ε. 9. ἐλαττ. εἰ καὶ ε. 10. καιρὸν ε.
13. καθιδρύθησαν B: καθίδρυσαν ε. 19. ὑπαρχόντων ε. 22. μυρίων A. 26. οὐσαν om A. ἔχονσαν A:
ἀνέχουσιν ε. 28. εἶλον ε. 33. ῥαδίον ε. 35. ἄξιον A: ἔξιον ε. 41. καὶ add A.
b. 10. πλησιοχώρων] πληστον χώρων A. 15. κλέπιος B. Πομπήιος] Πόντιος VVesselingius. 16. Ἰσίας A,
ἰσίας ε: Τιτίας VVesselingius. 18. οὐκ — 19. καταλιπόντες om ε. 26. ῥηγίους ε.

ἡττηθεὶς κατέφυγεν εἰς Προίνεσον ἕνα μυρίοις πεν-
τακιχίλοις. συγκλειθεὶς δ' ἐν αὐτῇ καὶ χρόνον οὐκ
ὀλίγον πολιορκηθεὶς ἠναγκάσθη, πάντων αὐτὸν ἐγκα-
ταλιπόντων, καὶ μηδεμίαν σωτηρίας ὁδὸν καθορῶν,
τὴν ἐνὸς οἰκέτου τῶν πιεῶν χεῖρα εἰς λύσιν τῶν δει- 5
νῶν παρακαλέσαι. καὶ ὁ γε πειθεὶς, καὶ μὴ πληγῇ
τοῦ βίε τὸν δεσπότην ἀπαλλάξας, ἑαυτὸν ἐπικατέ-
σφαξε. καὶ πάντεσσι μὲν αὕτη ἡ εἰς αἰσὶς, λείψανα μέντοι
τῆς πολέμου ὑπολειφθέντα τῆς Μαρίας μοίρας ἐπὶ χρό-
νον Σύλλα διεμαχέσαντο, ἕως καὶ αὐτὰ συνδιέφθορε 10
τοῖς ἄλλοις. μετὰ μέντοι τὴν τέτων ἀπαλλαγὴν Πομ-
πηῖ τῷ ἐπικληθέντι Μάγνῳ διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ κα-
τώρθωσε Σύλλα τε πράττων καὶ καθ' ἑαυτὸν Ῥω-
μαίοις, τέτρω δὲ καὶ Ἰελίῳ Καίσαρι ἔρις ἐκκαῖσα εἰς
ἐμφύλιος σφαγὰς τὰς Ῥωμαίους πάλιν ἠνάγκασε συστρε- 15
φῆναι. Πομπηῖ δὲ λαμπρῶς τοῖς ὅλοις ἡττηθέντος
καὶ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀναιρεθέντος, συζέλλεται
μὲν ἡ τῶν ὑπάτων ἀρχὴ εἰς μοναρχίαν Καίσαρι τῷ
Ἰελίῳ, παύει δὲ τέλειον καὶ ἡ εἰς αἰσὶς. ἐκείνους δὲ ἀνηρη-
μένους κατὰ Βρεῖτα καὶ Κασσίους τῶν ἀνελόντων πόλε- 20
μος ἐμφύλιος κινεῖται, χειριζομένων Λεπίδου τε καὶ
Ἀντωνίου καὶ Ὀκταβιανῆς τῆς Αὐγούστου τὴν ὑπατοῦ
ἀρχὴν ἐχόντων. οὐ βραδέως δὲ τοῦ πολέμου κρίσιν
τοῖς ὅλοις λαβόντος, καὶ νικηθέντων καὶ ἀναιρεθέν-
των τῶν περὶ Κάσσιον καὶ Βρεῖτον, μετ' ὃ πολὺ ῥῆ- 25
γνυται εἰς τὸ φανερόν ἡ ἐνδομυχοῦσα Αὐγούστου καὶ
Ἀντωνίου ὑπὲρ τῆς φιλοπρωτίας ἀμιλλα. καὶ πολλῶν
συγγενῶν αἱμάτων ἐκατέρωθεν ὁνόντων τὸ κράτος
Αὐγούστῳ βεβαιῶται, καὶ τῶν ὅλων ἡ ἐξουσία αὐτῷ
παραμένει διὰ βίου, τῆς τῶν ὑπάτων λοιπὸν ἀρχῆς 30
τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ δυναστείαν ἀποβεβληκυίας.

ὅτι τὸ τῶν ἱλλουστρίων ἀξίωμα τρίτην ἀπὸ τῶν
πατρικίων τάξιν ἐπέχειν ἔτιός φησιν.

ὅτι πρὸ τῆς τῆς Αὐγούστου μοναρχίας ταῦτα ἐγί-
νωσκον Ῥωμαῖοι ἀρχικοῦ κράτους ὀνόματα, πατρι- 35
κίους, οἳ καὶ βουλὴ καὶ σύγκλητος ἐκαλεῖντο, δημόρχους
τὰς προεστώτας τῆς δήμου, ἀγορανόμους, ὑπάτους τὰς
ἐχόντας ὑπεύθυνον τὸ κατὰ πάντων κράτος, δικτά-
τορα ἔχοντα καὶ αὐτὸν ἄλλ' ἀνυπεύθυνον καὶ μεῖζον

τὸ κατὰ πάντων κράτος, στρατηγὸς ὑπάρχος αὐτο-
κράτορας στρατηγὸς, ἀνθυπάτος, καὶ ἕτερα τοιαῦτα.
"συμβολα μὲν οὖν τῆς τῆς ἀνθυπάτου ἀρχῆς πελέκει 1192R
δώδεκα καὶ τήβεννα περιπόρφυρος, τῆς δὲ δικτάτω-
ρος πελέκει μὲν

245.

"Ἀνεγνώσθησαν ἐκ τῶν ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ παραλ-642 H.
λήλων διάφοροι λόγοι, ὧν ἡ ἐκδοσις κατὰ σύνοψιν
ἐκλέγετο διάφορον χρησομαθίαν.

Ἐκ τοῦ Δίωτος.

ἀλλὰ Τίμαιος οὐκ ἄδικον λαβὼν πρόφασιν τὴν
ὑπὲρ τῆς τυραννίδος τῆς Φιλίππου σπαρδὴν καὶ πίξιν,
ἐμπέπλατο τῶν κατ' αὐτὴν βλασφημιῶν. ὁ τὸς μὲν ἀδι-
κηθέντας σύγγνωσκόν ἐστιν ἴσως ἄχρη τῆς εἰς ἀναίθη-
τον ὁργῆς χαλεπὸς γενέσθαι. τὰς δ' ὕψιστον συγγράφον-
τας τὰ πεπραγμένα, καὶ τῷ μὲν βίῳ μὴ λυπηθέντας
αὐτῶ, τῷ δὲ λόγῳ χρωμένους, ἡ δόξα παραιτεῖται μὴ
μεθ' ἑβρεως μηδὲ μετὰ βωμολοχίας ὀνειδίζειν τὰς
συμφοράς, ὧν ἑδὲν ἐπέχει καὶ τὸν ἄριστον ἀνδρῶν ἐκ
τύχης μεταχεῖν. ἐ μὴν ἑδ' Ἐφορος ἐγχαίρει τὸν Φί-
λιπον ἐγκωμιάζων. ὅς καίπερ ὧν δεινότητος ἀδίκους
πράγμασι καὶ πονηροῖς ἡθεσιν εὐχήμενος αἰτίας πε-
ριβάλλειν καὶ λόγους ἔχοντας κόσμον ἐξερεῖν, αὐτὸς
ἑαυτὸν οὐ δύνατο πάντα μηχανώμενος ἐξελεῖσθαι τῆς
γραφῆς, ὥς ἐ φιλοτυραννότερος ἀνθρώπων γένοιτο
καὶ μάλιστα πάντων ἀεὶ ζηλώσας καὶ θαυμάσας τυρ-
φὴν καὶ δύναμιν καὶ πλεῖστον καὶ γάμους τὰς τῶν τυράν-
νων. ἀλλὰ καὶ Φιλίππου μὲν ὁ μήτε τὰς πράξεις ἐπαι-
νῶν μήτε τὰς τύχας ὀνειδίζων ἐμμελέστατος.

Ἐκ τοῦ Βρούτου.

ἐν μὲν ἔν ταῖς πρώταις ἐπιστολαῖς τοῦτοτος ὁ Βρεῖ-
τος ἤδη δὲ τῶν μὲν ὡς Καίσαρα τῶν δὲ ὡς Ἀντώ-
νιον δυσαιμένων, ὧνίων δὲ τῶν στρατοπέδων ὥσπερ
ὑπὸ κήρυκι προστιθεμένων τῷ πλεῖστον διδόντι, παν-
τάπασιν ἀπογνῶς τῶν πραγμάτων ἔγνω καταλιπεῖν
Ἰταλίαν, καὶ περὶ διὰ Λευκανίας εἰς Ἑλαίαν ἐπὶ θά-
λασσαν ἤκεν. ὅθεν ἡ Πορκία μέλλουσα πάλιν εἰς Ῥώ-
μην ἀποτρέπεσθαι, λαμβάνειν μὲν ἐπειρᾶτο περιπαθῶς
ἔχουσα, γραφὴ δὲ τις αὐτὴν προέδωκε, τὰλλα γενναίαν

a. 3. ἐγκαταλιπόντων A. 19. παύει] παύεται apographum Stephani. 21. χειριζομένων B, χειριζομένου A, χειμαζομένου γ. 22. ἀντωνίου A. 32. ὅτι τὸ τῶν ἱλλουστρίων] „Illustrissimi dignitas vel illustrissimatus est posteriorum temporum. itaque ridiculum putare hoc a Diodoro unquam proditum fuisse. itaque sine dubio haec et quae sequuntur sunt sequioris et posterioris scriptoris.” Scaliger. 33. ἐπέχει A. 34. τοῦ om B. 38. ἀνυπεύθυνον A, οὐκ ἀνυπεύθυνον B. b. 5. post μὲν versus vacui in B 11½, in C 6½. 9. διαφόρῳ χρησομαθία A. 10. δίωτος re A (pr enim titulum om): βίου Δίωτος γ. 11. ἀλλὰ] cap. 36. 13. ἐμπέπλεται τῶν A: ἐμπέπλεται γ. ὁ A: φ γ. 14. ἀναίθητου γ. 23. κόσμου γ. 27. πλούτους γ. 31. ἐν μὲν] c. 23. 33. ἐνίων γ. 37. ἤκεν A: ἐπειρήκεν γ. Πορκία A: πολιορκία γ.

ἔσαν. ἦν γὰρ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν διάθεσις Ἐκτωρ ὑπὸ Ἀνδρομάχης προπεμπόμενος, κομιζομένης παρ' αὐτῆς τὸ παιδίον, ἐκείνῳ δὲ προσβλεπέσης. ταῦτα θεωμένην τὴν Πορκίαν ἢ τοῦ πάθους εἰκὼν ἐξέτηξεν εἰς δάκρυα, καὶ πολλάκις φοιτῶσα τῆς ἡμέρας ἔκλαιεν.

Ἐκ τοῦ Αἰμιλίου.

ἐν ᾧ παθῶν τε παντοδαπῶν καὶ νοσημάτων ἐνόητων ἐπρώτευσεν ἢ φιλαργυρία. (περὶ δὲ τῆς Περσέως τῶν Μακεδόνων βασιλέως ὁ Πλάταρχος λέγει.)

Ἐκ τοῦ Δημοσθένους.

ὅτι τῶν πρέσβων ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς Φίλιππον παραγεγονότων ἤκουσε μὲν ἁπάντων ὁ Φίλιππος, ἀντεῖπε δὲ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας πρὸς τὸν Δημοθέως λόγον. ὁ μὲν ταῖς ἄλλαις τιμαῖς καὶ φιλοφροσύναις ὁμοιον αὐτὸν τῷ Δημοσθένει παρῆχεν, ἀλλὰ καὶ προσή-
643 H. γετο τοὺς περὶ "Αἰχίνην καὶ Φιλοκράτην μᾶλλον.
1193R. "ὅθεν ἐπαινούντων ἐκείνων τὸν Φίλιππον ὡς λέγειν
δυνατώτατον καὶ κάλλιστον ὀφθῆναι καὶ νῆ Δία συμ-
πιεῖν ἱκανώτατον, ἡγαγκάζετο βασκαίνων ἐπισκώπτειν
ὡς τὸ μὲν σοφιστῆς, τὸ δὲ γυναικός, τὸ δὲ σπογγιστῆς
εἶη, βασιλέως δὲ ἔδεν ἐγκώμιον.

ὅτι τῆς θυγατρὸς τοῦ Δημοθέως ἀποθανούσης, γνὸς αὐτὸς κρύφα τὴν τῆς Φιλίππου τελευτήν, προῆλθε φαιδρὸς εἰς τὴν βελήν, ἐπιθαρόντων τὰς Ἀθηναίους πρὸς τὰ μέλλοντα, καὶ ὄναρ ἐωρακέναι ἔλεγεν ἅψ' ὅ-
25 τι μέγα προσδοκᾶν Ἀθηναίους ἀγαθόν. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρήσαν οἱ τὸν Φίλιππον θάνατον ἀπαγγέλλον-
τες, καὶ παρήλθεν ὁ Δημοθένης ἐξεφρανωμένος, ἔχων καὶ λαμπρὸν ἱμάτιον, ἐβδόμην ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τεθνηκυίας, ὡς Αἰχίνης φησὶ λουδορῶν αὐτὸν
30 ἐπὶ τέττῳ καὶ κατηγορῶν αὐτῆς μισοτεχνίαν, αὐτὸς ὢν ἀγεννὴς καὶ μαλακός, εἰ τὸ ταπεινὸν καὶ τὰς ὀδυρμῶς ἡμέρας καὶ φιλοσόφως ψυχῆς ποιῶν σημεῖα, τὸ δὲ ἀλύ-
πως καὶ πρᾶως ταῦτα φέρειν ἀπεδοκίμαζεν. ἐγὼ δὲ ὡς μὲν ἐπὶ θανάτῳ βασιλέως ἡμέρας ἔτω καὶ φιλαν-
35 θρώπως, ἐν οἷς ἡντίχθησε, χρησαμένου πταίσασιν αὐ-
τοῖς σεφανηφορεῖν καλῶς εἶχε καὶ θύειν, ἐκ ἂν εἴποιμι πρὸς γὰρ τῷ νεμεσητῷ καὶ ἀγεννὲς ζῶντα μὲν τιμᾶν καὶ ποιῶν πολίτην, πεσόντος δὲ ὑφ' ἑτέρου μὴ φέρειν

τὴν χαρὰν μετρίως, ἀλλ' ἐπισκιοῦν τῷ νεκρῷ. ὅτι μέντοι τὰς οἴκοι τύχας καὶ δάκρυα καὶ ὀδυρμῶς ἀπο-
λιπὼν ταῖς γυναιξὶν ὁ Δημοθένης, αὐτῇ πόλει συμ-
φέρειν ὤετο, ταῦτα ἔπραττεν, ἐπαινῶν καὶ τίθεται πολι-
τικῆς καὶ ἀνδρώδους ψυχῆς, αἰὲν πρὸς τὸ κοινὸν ἐνιστά-
μενον καὶ τὰ οἰκεῖα πράγματα καὶ πάθη τοῖς δημο-
σίοις ἐπανέχοντα, τηρεῖν τὸ ἀξίωμα πολὺ μᾶλλον ἢ
τὰς ὑποκριτὰς τῶν βασιλικῶν καὶ τυραννικῶν προσ-
ώπων, ὅς ὀρῶμεν ἔτε κλαίοντας ἔτε γελῶντας ἐν τοῖς
10 θεάτροις ὡς αὐτοὶ θέλουσιν, ἀλλ' ὡς ὁ ἀγὼν ἀπαιτεῖ
πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. χωρὶς δὲ τέτων ἔδει τὸν ἀτυχῆ-
σαντα μὴ περιορᾶν ἀπαρηγόρητον ἐν τῷ πάθει κεί-
μενον, ἀλλὰ καὶ λόγοις χρησθῆναι καὶ πρὸς ἡδίστα
πράγματα τρέπειν τὴν διάνοιαν, ὥσπερ τὰς ὀφθαλ-
μῶντας ἀπὸ τῶν λαμπρῶν καὶ ἀντιτύπων ἐπὶ τὰ μα-
λακὰ καὶ χλωρὰ χρώματα τὴν ὄψιν ἀπάγειν κελύον-
τες. πόθεν ἂν τις ἐπάγοιτο βελτίω παρηγορίαν, ἢ πα-
τρίδος εὐτυχέσεως ἐκ τῶν κοινῶν παθῶν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα
σύγκρασιν πορίζομενος, [καὶ] τοῖς βελτίοισιν ἐναφανί-
20 ζουσιν τὰ χεῖρω;

ὅτι Δημοθένης, φησὶ, πληγεὶς ὑπὸ τῆς δωροδα-
κίας Ἀρπάλας, ὥσπερ δεδεγμένος φροσῶν, προσεκεχω-
ρήκει αὐτῷ. καὶ ἀθροισθείσης ἐκκλησίας ἢ ἐμέλλε τὰ
περὶ Ἀρπαλον ἐπισκέψασθαι, (ἀντέλεγε γὰρ τοῖς βελο-644 H
μένοις σώζειν αὐτὸν καὶ δέχεσθαι πρὸς τῆς χεῖρα τῆ
χρυσῆς ὑποχεῖν) εὐ καὶ καλῶς ἐροίς καὶ ταινίαις κατὰ
τῆς τραχύτης κατελιζόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν προῆλθε,
καὶ κελυόντων ἀνίστασθαι καὶ λέγειν διένειν ὡς ἀπο-
κεκομμένης αὐτῷ τῆς φωνῆς. οἱ δὲ εὐφρεῖς χλευάζον-
τες ἔχ' ὑπὸ συνάγχης ἔφραζον ἀλλ' ἀργυράγχης εἰλη-
φθαι νύκτωρ τὸν δημαγωγόν.

"ὅτι μετὰ τὸ φυγαδευθῆναι διὰ τὰ Ἀρπάλεια χορή-1196R.
ματα Δημοθένης τὰς προσιόντας αὐτῷ καὶ συνδια-
τρίβοντας νεανίσκους ἀπέτρεπε τῆς πολιτείας, λέγων ὡς
εἰ δυεῖν αὐτῷ προκειμένων ἀπ' ἀρχῆς ὀδῶν, τῆς μὲν
ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς δὲ ἄντικρυς εἰς
τὸν ὄλεθρον, ἐτύχχανεν εἰδὼς τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν
κακά, φόβους καὶ φθόνους καὶ διαβολὰς καὶ ἀγωνίας,
ἐπὶ ταύτην ἂν ὀρμῆσαι τὴν εὐθὺ τῆς θανάτου τείνεσαν.

- a. 1. Ἐκτωρ] ἐκ τῶν B. 2. κομιζομένη B. 6. Αἰμιλίου] βρούτου A: B enim titulum om. 7. ἐν ᾧ] c. 8.
8. ἐπρώτευσεν c. 9. βασιλέως add B. 11. οἱ] c. 16. 12. μὲν add A. 21. βασιλέως δὲ A:
δὲ βασιλέως c. 22. οἱ] c. 22. τοῦ om B. 23. προσῆλθε pr A. 26. ἀθηναίους B. 27. παρήσαν post
ἀπαγγέλλοντες ponit A. 28. προῆλθεν c. 35. ἡμέρου A. 36. ἐντύχθη B. πταίσμασιν c.
b. 2. ἀπολιπὼν A: ἀποβαλὼν c. 8. τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν B. 13. ἡδίστα πράγματα τρέπειν] ἴδιον πρᾶγμα
μετατρέπειν A, ἴδιον pr, reliqua corr. 14. ὀφθαλμοῦστας c. 17. ἂν] οὐκ ἂν B. 19. ἐναφανίζουσιν A: ἐμφανι-
ζούσας c. 21. οἱ] c. 25. 22. Ἀρπάλον] ἄρπαλος A, ὁ γὰρ ἄρπαλος B. ὥσπερ om B. δεδεγμένος A: δεδεμέ-
νος c. προσεκεχωρήκει B. 24. ἀντέλεγε B: ἀντέλεγον c. 32. οἱ] c. 26. δὴ add A: δημοσθένος διὰ B.
33. δημοσθένην A, om B. 35. δυοῖν c.

Ἐκ τοῦ Κικέρωνος.

ὅτι ἡ μικρὰ (φησὶν) ἐκ τῆς ὑποκρίσεως ὁποῖα προσῆν
εἰς τὸ πείθειν τῷ Κικέρωνι· καὶ τὰς τῷ μεγάλῃ βοῇ χρω-
μένους ῥήτορας ἐπισκώπτων ἔλεγε δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τὴν
κραυγὴν ὥσπερ τὰς χολὰς ἐφ' ἵππον πηδῆν.

ὅτι 5 εἰπεῖν ὡς δυοῖν αὐτῷ φίλων Ἀθήνησιν ὄντων, Φω-
κίωνος καὶ Δημάδου, τὸν μὲν λαβεῖν οὐ πέπεικε, τὸν
δὲ διδῶς ἐκ ἐμπέπληκεν.

ὅτι λέγει, φησί, τὰς

πρώτας ἡμέρας διαγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς Κικέρωνος

ὁ Καῖσαρ ἐνδῆναι τῇ τρίτῃ καὶ προέσθαι τὸν φίλον. τὰ

δὲ τῆς ἀντιδόσεως οὕτως εἶχεν· ἔδει Κικέρωνος μὲν 15

ἐκστῆναι Καίσαρα, Παύλου δὲ τὰδελφεῖ Λέπιδον, Λευ-

κίου δὲ Καίσαρος Ἀντώνιον, ὅς ἦν θεῖος αὐτῷ πρὸς

μητρὸς. ἔτις ἐξέπεσον ὑπὸ θυμῷ καὶ λύσσης τῶν ἀν-

θρώπων λογισμῶν, μᾶλλον δὲ ἀπέδειξαν ὡς οὐδὲν

θηρίον ἀνθρώπου ἐστὶν ἀγριώτερον, ἔξουσίαν πάθει 20

προσλαβόντος.

Ἐκ τοῦ Φωκίωνος.

ὅτι φησὶν, ὁ Φωκίων τραχὺς ἦν καὶ κατηφής· διὸ

καὶ Ἀριστογείτονος τῷ συκοφάντι πολέμικῳ ὄντος ἐν

ταῖς ἐκκλησίαις καὶ παροξύνοντος ἐπὶ τὰς πράξεις τὸν 25

δῆμον, ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ προσελθόντος ἐπὶ βακτηρίᾳ

τῷ σκέλει καταδεδεμένῳ, πόρρωθεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς βή-

ματος ἰδὼν ὁ Φωκίων ἀνέκραγε „γράφε καὶ Ἀριστο-

γείτονα χολὸν καὶ πονηρόν.” ὥς θανατῶν ὅπως καὶ

ὁπόθεν τραχὺς ἔτις ἀνὴρ καὶ σκυθρωπὸς ἐκτίσαστο 30

τὴν τῷ χρηστῷ προσηγορίαν. ἔτι δὲ (οἶμαι) χαλεπὸν,

645 H. ἡ μὴν ἀδύνατον, ὥσπερ οἶνον, καὶ ἀνθρώπου τὸν αὐ-

τὸν ἡδὺν ἅμα καὶ αὐξηρόν εἶναι, καθάπερ ἑτεροὶ πάλιν

φαινόμενοι γλυκεῖς ἀνδράσιν τοῖς χρωμένοις εἰσὶ καὶ

βλαβερώτατοι. καὶ τοί φασιν Ὑπερίδην ποτὲ εἰπεῖν 35

πρὸς τὸν δῆμον „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ σκοπεῖτε μόνον

εἰ μικρὸς εἰμι, ἀλλ' εἰ προῖκά εἰμι μικρός.” Φωκίων

τοίνυν ἔχθρα μὲν τῶν πολιτῶν κακῶς ἐδέξατο ἐποίησεν,

ἐδὲ ἐνόμιζεν ἔχθρόν· ἀλλ' ὅσον ἔδει μόνῳ τῷ ἐνισα-

μένῳ οἷς ἐπραττεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κατεξανασηῆναι, 40

τραχὺς τε ὢν καὶ δυσσεβίας καὶ ἀπαράιτος, εἰς

τὸν ἄλλον βίον εἰμενῇ πᾶσι καὶ κοινὸν καὶ φιλόανθρωπον

ἑαυτὸν παρέχεν, ὥς καὶ πταίσασι βοηθεῖν καὶ κιν-

δυνεύουσι συνεξετάζεσθαι τοῖς διαφόροις.

ὅτι Ἀντίπατρον τὸν Μακεδονίας στρατηγὸν λέγει

εἰπεῖν ὡς δυοῖν αὐτῷ φίλων Ἀθήνησιν ὄντων, Φω-

κίωνος καὶ Δημάδου, τὸν μὲν λαβεῖν οὐ πέπεικε, τὸν

δὲ διδῶς ἐκ ἐμπέπληκεν.

Ἐκ τοῦ Κάτωνος.

1197R.

ὡς ἔν εἰς τὸ μανθάνειν ἦκεν ὁ Κάτων, νωθρὸς ἦν

ἀναλαβεῖν καὶ βραδύς, ἀναλαβὼν δὲ κάτοχος καὶ μνη-

μονικός. ὁ δὲ καὶ πέφυκεν ἄλλως τὰς μὲν εὐφρεσάτους

ἀναμνηστικὰς μᾶλλον εἶναι, μνημονικὰς δὲ τοὺς μετὰ

πόνου καὶ πραγματείας παραδεχομένους· γίνετο γὰρ οἶον

ἔκκαυμα τῆς ψυχῆς τῶν παθημάτων ἔκαστον.

Ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

ὅτι φησί, λευκὸς ἦν ὁ Ἀλέξανδρος, ἡ δὲ λευκότης

ἐπεφοίνισεν αὐτῷ μάλιστα περὶ τὸ σῆθος καὶ τὸ πρόσ-

ωπον. ὅτι δὲ τῷ χρωτὸς ἡδιστον ἀπέπνει καὶ τὸ σῶμα

κατεῖχεν εὐωδία καὶ τὴν σάρκα πᾶσαν, ὥς πληρῶσαι

τὰς χιτωνίσκας, πολλοὶ γεγράφασιν. αἰτία δὲ ἴσως ἡ

τῷ σώματος κοῤῥσις, πολύθερμος ἔσα καὶ πυρώδης·

ἡ γὰρ εὐωδία γίνετο πέψει τῶν ὑγρῶν ὑπὸ θερμότητος,

ὡς οἶετο Θεόφραστος. ἔθεν οἱ ξηροὶ καὶ διάπυροι τόποι

τῆς οἰκισμένης τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα τῶν ἀρωμάτων

φέρουσιν· ἔξαιρει γὰρ ὁ ἥλιος τὸ ὑγρὸν ὥσπερ ὕλην ση-

πεδόνος ἐπιπολάζον τοῖς σώμασιν. Ἀλέξανδρον δὲ, ὡς

ἔοικεν, ἡ θερμότης καὶ ποτικὸν καὶ θυμοειδὲς παρεῖχεν.

ὅτι τὸν Βακέφαλον προσαχθέντα ὦνιον ταλάντων

δέκα καὶ τριῶν παρὰ Φιλόνικου τῷ Θετταλῷ ὁ μὲν Φί-

λιππος ἀπεπέμπετο ὡς τὸν ἀναβάτην ἐδεχόμενον ἐδὲ

φωνήν τινα τῶν περὶ τὸν Φίλιππον ὑπομένοντα· ὁ

δὲ Ἀλέξανδρος μεμψάμενος τὴν ἀποπομπὴν τῷ ἵππῳ

ἡτήσατο παρὰ τοῦ πατρὸς λαβεῖν αὐτόν, καὶ λαβὼν

τὸν δοκῶντα ἵππον ἀγριὸν εἶναι πρὸς πάντας, οἱ προσ-

ῆσαν αὐτῷ, καὶ ἀκόλαστον, προσδραμὼν τῷ ἵππῳ καὶ

παραλαβὼν τὴν ἡνίαν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέσρεψε πρὸς

τὸν ἥλιον, ὡς ἔοικεν, ἐννοήσας ὅτι τὴν σκιὰν προσ-

πίπτουσαν καὶ σαλευομένην ὁρῶν πρὸ αὐτοῦ “διατα- 646 H.

ράττοιτο. μικρὰ δὲ ἔτιω παρακαλπύσας καὶ καταψήσας

ὡς ἑώρα θυμῷ πληρόμενον ὁμῶς καὶ πνεύματος, ἀποθ-

ράψας ἡσυχῇ τὴν χλαμύδα καὶ μετεωρίσας ἑαυτὸν ἀσφα-

a 2. ὅτι] c. 5. ἀποκρίνεσθαι c. 4. ἐπὶ τὴν κραυγὴν δι' ἀσθένειαν c. 5. ἵππον B: ἵππων c. 11. ὅτι] c. 29. 12. ὅτι] c. 46. 18. τῶν add A. 21. προσλαβόντες c. 23. ὅτι] c. 10. 27. σκέλει A. 41. τε om A. b. 3. συνεξετάζεσθαι A. 4. ὅτι] c. 30. 9. ὡς] Cat. Min. c. 1. 14. τῆς om A. 16. ὅτι] c. 4. 17. περὶ A: περ c. 19. καὶ τὴν — ὥστε πληροῦσθαι] ὡς καὶ τὴν — πληροῦσθαι καὶ A. 22. πέψει] καὶ πέψει A. 27. post θερμότης cum A omisi τοῦ σώματος. 28. ὅτι] c. 6. 29. φιλονέικος τε Θεσσαλῷ c. 30. ὡς mg, πρὸς c: B om. 38. πρὸ] πρὸς A.

λῶς περιέβη, καὶ ἤλυνεν ἀνὰ κράτος τὸν ἵππον. καὶ τοῖς μὲν δέος καὶ ἄγων ἐνέπιπτε, μὴ τι τὸ μειράκιον πάθῃ, τοῖς δὲ κράτος ἦν χειρῶν καὶ τεργνὸν θέαμα· πάντας δ' ὁμοίως εἶχεν ἐκπληξίς. ὥς δὲ κάμψας ὑπέ- 5
 ξρευσεν ὁρθῶς σοβαρὸς καὶ γεγηθώς, ἅπαντες μὲν χαί-
 ροντες ἀνηγάλαξαν, ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρυῖσαι λέγειν
 πρὸς τὴν χαρὰν, καταβάντος δὲ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν
 φιλήσας „ὦ παῖ” φάναι, „ζήτει σεαυτῷ βασιλείαν
 ἴσθι· Μακεδονία γὰρ σε ἐ χωρεῖ.” ὅτι Ἀλέξαν-
 δρος (φησί) τῷ νικῶν τὰς πολέμους τὸ κρατεῖν ἑαυτῷ 10
 βασιλικώτερον ἡγέμενος, ἔτε τινὸς τῶν Λαοεῖς θυγα-
 τέρων, κάλλει διαπρεπεστάτων ἑσῶν, ἑδεμῖας ἔθιγεν,
 ἔτε ἄλλην ἔγνω γυναῖκα πρὸ γάμου πλὴν Βαρσίνης,
 ἀνδρὸς ἑσῆς κεκηρωμένης. ὅτι προβάτε (φησί)
 τεκόντος ἄρνα περὶ τὴν κεφαλὴν χῆμα καὶ χρῶμα 15
 ἔχοντα τιάρας καὶ διδύμους ἐκατέρωθεν αὐτῷ, βδελυ-
 χθεὶς τὸ σημεῖον ἐκαθάραθ' ἡ μὲν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων
 ὁ Ἀλέξανδρος, ἔς ἑξ ἑθῆς ἐπήγετο πρὸς τὰ τοιαῦτα,
 διαιλέχθη δὲ πρὸς τὰς φίλας ὥς ἐ δὲ αὐτὸν ἀλλὰ δι'
 ἐκείνας ταράττοιο, μὴ τὸ κράτος εἰς ἀγεννῆ καὶ ἀναλ- 20
 κιν ἄνθρωπον ἐκλιπόντος αὐτοῦ περιζήσῃ τὸ δαιμό-
 νιον. οὐ μὴν ἀλλὰ βέλτιόν τι σημεῖον γενόμενον τὴν
 1200R. ἀθυρίαν ἔλυσεν. “ὁ γὰρ ἐπὶ τῶν σωματίων τεταγμένος
 ὄνομα Πρόξενος, χώραν ὁρύττων τῇ βασιλικῇ σκηνῇ
 παρὰ τὸν Ὄξον ποταμόν, ἀπεκάλυψε πηγὴν ὑγρῆς λι- 25
 παρῆ καὶ πιμελώδους. ἀπαντλημένοι δὲ τῷ πρώτῃ, κα-
 θαρόν ἀνέβλυξεν ἡδὴ καὶ διανγὲς ἔλαιον, ἔτε ὁσμὴ δο-
 κῶν ἔτε γεύσει ἔλαιος διαφέρειν, σιλβότητι δὲ καὶ λιπα-
 ρότητι παντάπασιν ἀπαράλλακτον, καὶ ταῦτα τῆς χώρας
 μηδὲ ἑλαίας φερόσης. λέγειν μὲν ἔν καὶ τὸν Ὄξον αὐτὸν 30
 μαλακώτατον ἔδωκε, ὥς τὸ δέσμα τὰς λονομένας ἐπι-
 λιπαίνειν. ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ θαυμαστῶς Ἀλέξανδρος τῷ
 σημείῳ ἦθ' ἔτι Ἀριδαῖος μὲν γέγονε τῷ Φι-
 λίπῳ ἔξ ἀδόξου γυναικὸς καὶ κοινῆς, Φιλίνης, ἀτελῆς
 δὲ τῷ σωφρονεῖν διὰ σώματος ἐγεγόνει νόσον, ἐ μὴν 35
 φύσει, ἀλλὰ καὶ πάνυ φασὶν αὐτῷ παιδὸς ὄντος δια-
 φαίνεσθαι χάριεν ἦθος καὶ ἐκ ἀγεννῆς, εἴτα μέντοι φαρ-
 μάκοις ὑπὸ Ὀλυμπιάδος κακωθέντα διαφθαρεῖναι τὴν
 διάνοιαν.

Ἐκ τοῦ Καίσαρος.

ὅτι Καῖσαρ λέγειν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῆς ἐπ' Ἀρι-

μινον διαβάσεως (πόλις δὲ ἔστιν αὕτη τῆς Κελτικῆς
 μεγάλης, ἣν καὶ Ἀθρόον ἐπελθὼν ἔχεν) ὅναρ ἰδεῖν ἐκθε-
 σμον· ἐδόκει γὰρ αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ μίγνυσθαι τὴν
 Ἀθρόον μίξιν.

Ἐκ τοῦ Εὐμένους.

647H.

τὸ μὲν εὐτυχεῖν καὶ τὰς φύσει μικρὰς συνεπικου-
 ρεῖται τοῖς φρονήμασιν, ὥς φαίνεται τι μέγεθος περὶ
 αὐτὸς καὶ ὄγκον ἐκ πραγμάτων ὑπερεχόντων ἀποβλε-
 πομένους. ὁ δὲ γε ἀληθῶς μεγαλόφρων καὶ βέβαιος ἐν 10
 τοῖς σφάλμασι μᾶλλον καὶ ταῖς δυσημερίαις ἀναφέρων
 γίνετο κατάδηλος, ὥς περ ὁ Εὐμένης κακοπραγής.
 μᾶλλον γὰρ αὐτῷ τῆς ψυχῆς τὸ γενναῖον διεφάνη καὶ
 ἐξέλαμψε καὶ τὸ ἀπτόητον τοῦ φρονήματος καὶ ταῖς
 συμφοραῖς ἀταπεινῶτον. ὅτι αἰθόμενος (φησί)
 τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀλλήλων μὲν καταφρονούντας, αὐτὸν δὲ
 φοβημένους, καὶ παραφιλάττοντας ἀνελεῖν, εἰ γένοιτο
 καιρὸς, ἐσκήψατο χρημάτων δεῖσθαι, καὶ συνεδανείσαιο
 τάλαντα πολλὰ παρὰ τῶν μάλα μισάντων, ἵνα καὶ
 πιεσέωσι καὶ ἀπέχωνται περὶ τὸ δάνειον ἀγωνιῶντες.
 ὥς ἐ συνέβη τὸν ἀλλότριον πλεῖστον φύλακα τῷ σώματι 20
 ἔχειν, καὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ σωτηρίᾳ διδόντων μόνον ἐκ
 τῷ λαβεῖν κτήσασθαι τὴν ἀσφάλειαν. ὅτι φιλοπό-
 λεμος μὲν ἔστι (φησὶν) ὁ τῆς ἀσφαλείας τὴν πλεονε-
 ξίαν προτιμῶν, πολεμικὸς δὲ ὁ τῷ πολέμῳ κτώμενος
 τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐκ τοῦ Σερτωρίου.

ὅτι διατρέβοντι (φησί) Σερτωρίῳ περὶ Ἰβηρίαν
 ταῦτα τινες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἀτλαντικῶν
 νήσων ἀναπεπλευκότες, αἱ δὲ δύο μὲν εἰσι λεπτῶ παντά-
 πασι πορθμῷ διαιρέμεναι, μυρία δὲ ἀπέχουσι Διὸς 30
 ἐσθλῆς, καὶ ὀνομάζοντο μακάρων. ὁμοῖοις δὲ χρώμεναι
 μετρίοις σπανίως, τὰ πλεῖστα πνεύμασι μαλακοῖς καὶ
 δροσοβόλοις καταπνεόμεναι, ἐ μόνον ἄρῶν καὶ φρενέων
 παρέχουσιν ἀγαθὴν καὶ πᾶσαν χώραν, ἀλλὰ καὶ καρπὸν
 αὐτοφυῆ φέρουσιν, ἀποχρῶντα πλήθει καὶ γλυκύτητι
 βόσκειν ἄνευ πόρων καὶ πραγματείας χολάζοντα δῆμον.
 ἀλλὰ δὲ ἄλνπος ὥρων τε κράσει καὶ μεταβολῇ μετρίο-
 τητι κατέχει τὰς νήσους. “οἱ γὰρ ἐνθένδε τῆς γῆς ἀπο- 1201R.
 πνέοντες ἔξω Βορέαι καὶ Ἀπηνιῶν διὰ μῆκος ἐκπε-
 40 σόντες εἰς τόπον ἀχανῆ διασπείρουσιν καὶ προαπολεί-
 πουσιν πελάγιοι δὲ περιφρόντες Ἀργεῖαι καὶ Ζέφυροι

α. 5. σοβαρὸς B et corr A: σοβαρῶς ε. 9. ὅτι] c. 21. 14. κεκηρωμένης B. ὅτι] c. 57. 21. περισσήσει ε.
 23. ἔλυσεν A: διέλυσεν ε. δ γὰρ A: ὅπερ ε. 24. σκηνῇ add A. 26. ἀπαντλημένους B: ἀπαντλημένου ε.
 28. ἔλαιος γεύσει ε. σιλβότητι — λιπαρότητι A. 32. θαυμαστῶν A. 33. ὅτι] c. 77. 35. τῷ σωφρονεῖν] τὸ φρονεῖν B
 41. ὅτι] c. 52. ἀριμῆς ε. b. 1. τῆς Κελτικῆς οἱ A. 6. τὸ μὲν] c. 9. 12. τὸ γενναῖον τῆς ψυχῆς ε. 14. ὅτι]
 c. 13. 15. μὲν add A. 18. τάλαντα τὰ πολλὰ ε. 19. πιεσέωσι ε. 21. μόνον ἐν νῇ ἐκ B. 22. ὅτι] comparat.
 c. 2. 27. ὅτι] c. 8. 33. καταπνεόμεναι add B. ἄρῶν ἀλλὰ καὶ ε. 37. κράσις — μετρίότης B.

βληχρὸς μὲν ἔτεες καὶ σποράδας ἐκ θαλάττης ἐπάγοντες, τὰ δὲ πολλὰ νοτεραῖς αἰθρίαις ἐπιπύχοντες, ἡσυχῇ τρέφεσιν. ὥς μὲν τῶν βαρβάρων διήχθαι πίξιν ἰχυρὰν αὐτόθι τὸ Ἠλίσιον εἶναι πεδίον καὶ τὴν τῶν εὐδαιμόνων οἴκησιν, ἣν Ὀμηρος ἔμνησε. ταῦτα 5 ὁ Σερτώριος ἀκέσας ἔρωτα θαυμαστὸν ἔχεν οἰκῆσαι τὰς νήσους καὶ ζῆν ἐν ἡσυχίᾳ, τυραννίδος ἀπαλλαγὴς καὶ πολέμων ἐπαύσεων. ἀλλὰ διεμύρανεν αὐτὸ καὶ περιέσπασαν τὸν ἔρωτα ἢ τε κινήσεις τῶν μετ' αὐτοῦ Κιλικίων ἐκταραχθεῖσα καὶ νεωτέρων φροντὶς πολέμων.

648 H. ὅτι λέγει (φησὶν) ὁ Σερτώριος ἔτε ὑφ' ἡδονῆς ἔτε ὑπὸ δέσας εὐάλωτος γενέσθαι, φύσει δὲ ἀνέκκλητος παρὰ τὰ δεινὰ καὶ "μέτριος ἐνεγκεῖν εὐτυχίαν" ἔθενος μέντοι ἔδδ' ἐπὶ εὐθυμαχίαν ἀτολμότερος τῶν κατ' αὐτὸν ἡγεμόνων, ὅσα δὲ κλοπείας ἐν πολέμοις ἔργα καὶ πλεονεξίας περὶ τόπους ὀχυρὰς καὶ διαβάσεις τόχους δεομένας, ἀπάτης τε καὶ ψευδῶν ἐν δέοντι, σοφιστὴς δεινότατος. ἐν δὲ ταῖς τιμαῖς τῶν ἀνδραγαθιμάτων δαψιλῆς φαινόμενος, περὶ τὰς τιμωρίας ἐμετρίαζε τῶν ἀμαρτημάτων· καίτοι δοκεῖ περὶ τὸν ἔχατον αὐτὸς βίον ὡμότητος τε καὶ βαρύτητος τὸ περὶ τὰς ὁμήρους προαχθὲν ἔργον ἐπιδεῖξαι τὴν φύσιν ἐκ ἔσαν ἡμερον, ἀλλ' ἀπεχομένην λογισμῶ διὰ τὴν ἀνύγκην. ἐμοὶ δ' ἀρετὴν μὲν εἰλικρινῇ καὶ κατὰ λόγον συνεζῶσαν ἐκ ἂν ποτε δοκεῖ τύχη τις ἐκστῆσαι πρὸς τοῦναντίον· ἄλλως δὲ 25 προαιρέσεις καὶ φύσεις χρηστὰς ὑπὸ συμφορῶν μεγάλων παρ' ἀξίαν κακωθείσας ἐκ ἀδύνατον τῷ δαίμονι συμμεταβαλεῖν τὸ ἦθος· ὃ καὶ Σερτώριον οἶμαι παθεῖν, ἥδη τῆς τύχης αὐτὸν ἐπιλειπούσης ἐκτραχυνόμενον ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ γινόμενον πονηρὸν πρὸς τὰς ἀδικήσας.

Ἐκ τοῦ Δημητρίου.

ὅτι Δημήτριος (φησὶ) μεγέθει μὲν ἦν τῷ πατρὸς ἐλάττω, καίπερ ὢν μέγας, ἰδέα δὲ καὶ κάλλει προσώπου θαυμαστὸς καὶ περιττός, ὥς τῶν πλατιόντων καὶ γραφόντων μηδὲνα τῆς ὁμοιότητος ἐφικέσθαι. τὸ γὰρ αὐτὸ χάριν καὶ βάρος καὶ φόβον καὶ ὥραν εἶχε, καὶ συγκρατο τῷ νεαρόν καὶ ἰταμῷ δυσμίμητος ἡρωϊκὴ τις ἐπιφάνεια καὶ βασιλικὴ σεμνότης. ἔτω δὲ πως καὶ τὸ ἦθος ἐπεφύκει πρὸς ἐκπληξιν ἀνθρώπων ἅμα καὶ χάριν. 40 ὅτι τὸ ὑπερφύεσθαι ἐνθύμημα τῷ Στρατοκλέους

φησὶν· ἔτος γὰρ ἦν ὁ τῶν σοφῶν τέτων καὶ περιττῶν καινεργὸς ἀρεσκευμάτων. ἐγραψεν ὅπως οἱ πεμπόμενοι κατὰ ψήφισμα δημοσίᾳ πρὸς Ἀντίγονον ἢ Δημήτριον ἀντὶ πρεσβευτῶν θεωροὶ λέγοντο, καθάπερ οἱ Πυθοῖ καὶ Ὀλυμπιάζε τὰς πατρίδας θυσίας ἀπάγοντες ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς ἑορταῖς. ἔτω δὲ καταμωκόμενοι τῷ Δημητρίῳ προσδιέφθειραν αὐτὸν ἔδδ' ἄλλως ὑγιαίνοντα τὴν διάνοιαν. ὅτι Ἀθηναῖοι, πολιορκηθέντες αὐτὸς Φιλίππῳ, γραμματοφόρος ἐλόντες τὰς μὲν ἄλλας ἀνέγνωσαν ἐπιστολάς, μόνην δὲ τὴν Ὀλυμπιάδος οὐκ ἔλυσαν, ἀλλ' ὥσπερ ἦν κατασεσημασμένη, πρὸς ἐκεῖνον ἀπέλυσαν. "ὅτι ἔδδ' ἐν φησὶν ἔτω βασιλεῖ προσήκειν 1204 R. ὥς τὸ τῆς δίκης ἔργον. Ἄρης μὲν γὰρ τύραννος, ὥς φησι Τιμόθεος, νόμος δὲ πάντων βασιλεὺς κατὰ Πίνδαρόν ἐστιν. ὅτι μέχρι Δημητρίῳ τοῦ Ἀντιγόνου παῖδος, ὃς καὶ πολιορκητὴς ἐπωνομάζετο, ἔδδ' εἶδεν ἀνθρώπων οὔτε πεντεκαίδεκήρη γαῖν πρότερον οὔτε ἐκκαίδεκήρη ὕστερον δὲ καὶ τεσσαρακοντήρη Πτολεμαῖος ὁ φιλοπάτωρ ἐναντηγήσατο, μήκος "διακοσίων ὀγδοή- 649 H. κοντα πηχῶν, ὕψος δὲ ἕως ἀκροσολίου πεντήκοντα δυεῖν δεόντων, γαῖταις δὲ χωρὶς ἐρετῶν ἐξηρτυμένην τετρακοσίῳις, ἐρέταις δὲ τετρακιχίλοις, χωρὶς δὲ τέτων ὀπλίτας δεχομένην ἐπὶ τε τῶν παρόδων καὶ τῷ κατασρώματος ὀλίγῳ τρισχιλίων ἀποδέοντας. ἀλλὰ [γαῖν δ' ὕψος δ', ὀπλίδ' παρὰ μικρὸν γ., ὁμῶς ζυ'] θείαν μόνην ἐκείνη παρέχε, καὶ μικρὸν ὅσον διαφέρεσα τῶν μονίμων οἰκοδομημάτων φανῆναι πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ χρεῖαν ἐπισφαλῶς καὶ δυσέργως ἐκινήθη.

Ἐκ τοῦ Ἀντωνίου.

ὅτι Ἀντώνιος, φησὶν, ἡγνῶει πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτῷ γινόμενων, οὐχ οὕτω ῥάθυμος ὢν ὥς δι' ἀπλότητα πισεύων τοῖς περὶ αὐτόν· ἐνῆν γὰρ ἀπλότης τῷ ἦθει, καὶ βραδεία μὲν αἰσθήσεις, αἰσθανομένῳ δὲ τῶν ἀμαρτανομένων ἰχυρὰ μετάνοια καὶ πρὸς αὐτὸς ἐξομολόγησις τὰς ἀγνωμονηθέντας, μέγεθος δὲ καὶ περὶ τὰς ἀμοιβὰς καὶ περὶ τὰς τιμωρίας· μᾶλλον γε μὴν ἐδόκει χαρίζομενος ἢ κολάζων ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον. ἡ δὲ περὶ τὰς παιδίας καὶ τὰς σκώψεις ὕβρις ἐν αὐτῇ τὸ φρόμακον εἶχεν· ἀντισκῶπαι γὰρ ἔξῃν καὶ ἀνθυβρίσσαι, καὶ γελώμενος ἢ γελῶν ἔχαιρε. καὶ τῷ διελευμένῳ τὰ πολλὰ τῶν πραγμάτων· τὸς γὰρ ἐν τῷ παίζειν παρόρησιαζομένους

α. 1. καὶ βληχρὸς ε. 11. ὅτι A: ὅτι ε. φησὶν c. 10. 12. δὲ A: τε ε. παρὰ A: περὶ ε. 13. καὶ μέτριος A: μετρίως ε. 15. κλοπείας ε. 21. τε add A. προαχθὲν ε. 23. ἐπιχομένην B. 29. ἐπιλειπούσης A. 30. γινόμενον πονηρὸν B: γινόμενα πονηρὰ ε. 33. ὅτι c. 2. 34. δὲ om B. 37. εἶχε] ἔχει A. συνεκράτο A. 41. ὅτι c. 11. b. 3. ὁμήριον A. 7. ἔδδ' ε. 8. ὅτι c. 22. 11. κατασεσημασμένην A. 12. ὅτι c. 42. 15. ὅτι c. 43. 16. καὶ add A. ἐπιννομάζετο B: ὠνομάζετο ε. 17. γαῖν — 18. ἐκκαίδεκήρη om A. 18. καὶ om A. 27. μονίμων A: νομίμων ε. 30. ὅτι c. 24. φησὶν add A. αὐτοῦ B. 33. μὲν A, τις B: δὲ ε. 38. ἐαυτῇ ε. 39. ἔξῃν A: ἐχρῆν ε. E e e 2

ἐκ ἂν οἰηθεὶς σπευδάζοντας κολακεύειν αὐτόν, ἡλίσκετο ῥαδίως ὑπὸ τῶν ἐπαίνων, ἀγνοῶν ὅτι τὴν παρρησίαν τινὲς ὡς ὑποσύφρον ἡδυσμα τῇ κολακείᾳ παραμιγνύντες ἀφῆρυν τὸ πλήσιμον, τῇ παρὰ τὴν κύλικα θρασύτητι καὶ λαλιᾷ διαμηχανώμενοι τὴν τῶν πραγμάτων ὕφεσιν 5 καὶ συγκατάθεσιν, ὡς μὴ πρὸς χάριν ὁμιλεῖν, ἀλλὰ τῷ φρονεῖν ἡττωμένων φαίνεσθαι.

Ἐκ τοῦ Πύρρῳ.

ὅτι Πύρρος (φησί) τῇ μὲν ἰδέᾳ τῆ προσώπῃ φοβερώτερον ἢ ἔχων ἢ σεμνότερον καὶ βασιλικώτερον, πολλὰ δὲ ὀδόντας οὐκ εἶχεν, ἀλλ' ἐν ὀσὺν συνεχὲς ἦν, ἄνωθεν οἷον λεπταῖς ἀμυχαῖς τὰς διαφυὰς ὑπογεγραμμένον τῶν ὀδόντων. τοῖς δὲ σπληνιῶσιν ἐδόκει βοηθεῖν ἀλεκτρούνα θύων λευκόν, ὑπτίων τε κατακειμένων τῷ δεξιῷ ποδὶ πιέζων ἀτρέμα τὸ σπλάγχνον. ἔδεις δ' ἦν 15 πένης ἔτε ἄδοξος ἔτιωσ ὥσε μὴ τυχεῖν τῆς ἰατρείας δεηθεῖς. ἐλάμβανε δὲ καὶ τὸν ἀλεκτρούνα θύσας, καὶ τὸ γέρας τῆτο ἡδισον ἦν αὐτῷ. λέγεται δὲ τῆ ποδὸς ἐκείνης τὸν μείζονα δάκτυλον ἔχειν δύναμιν ἰδίαν, ὥσε μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ λοιποῦ σώματος κατακαέντος 20 ἀπαθῆ καὶ ἄθικτον ὑπὸ τῆ πυρὸς εὐρεθῆναι.

Ἐκ τοῦ Μαρίου.

ὅτι τῷ Μαρίῳ (φησί) καὶ σωφροσύνην καὶ καρτερίαν μαρτυροῦσιν, ἥς δεῖγμα "καὶ τὸ περὶ τὴν" χειροργίαν 650 H. 1205 R. ἐστίν. ἰξῶν γ' ἀνάπλεως ἄμφω τὰ σκέλη γεγονῶς καὶ 25 τὴν ἀμορφίαν δυχεραίνων ἔγνω παραχεῖν ἑαυτόν. καὶ παρέχεν ἕδωτος θάτερον σκέλος ἔδδ' ἐκινήθεις, ἔδδ' ἐξανάξας, ἀλλὰ καθέστωι τῷ προσώπῳ καὶ μετὰ σιωπῆς ὑπερβολὰς τινὰς ἀλγηδόνων ἐπὶ ταῖς τομαῖς ἀναχόμενος. τῆ δὲ ἰατρῆς μετιόντος ἐπὶ θάτερον ἐκέτι παρέχε, 30 φήσας ὁρᾶν τὸ ἐπανόρθωμα τῆς ἀλγηδόνος ἐκ ἄξιον.

ὅτι Μάριος ἐκ Λιβύης μετὰ τῆ στρατεύματος ἀνακομιθεὶς τὴν τε ὑπατείαν ἀνέλαβε καὶ τὸν θριάμβον εἰσήλασεν, ἄπιστον ἐπιδειξάμενος θέαμα Ῥωμαίοις, Ἰαγέρθαν αἰχμαλώτον, ἔ ζώντος ἐδ' ἂν εἰς ἡλπίσε πο- 35 λεμίων κρατήσιν. ἔτιωσ ἦν ποικίλος ἀνὴρ τύχαις ὁμιλῆσαι, καὶ παντογία πολλῇ μεμιγμένον ἔχων τὸ θυμοειδές. ἐν δὲ τῷ θριάμβῳ κομιθῆναι λέγεσι χρυσίς μὲν ἐπὶ καὶ τριχιλίας λίτρας, ἀργύρος δὲ ἀσήμῃ ε, 40 προέ, νομίσματος δὲ δραχμὰς ζ, ἐπὶ μυριάσιν ἡ' καὶ κ'.

ὅτι τὰς φιλοπόνους καὶ σιωπῇ μετ' εὐκολίας τὰ προσ-

τασσόμενα πράττοντας (ἄτροπος γ' ἦν ὁ Μάριος καὶ αὐτὸς γὰρ τὰ πολλά, καὶ μιμεῖσθαι διδάσκειν αὐτὸν καὶ ἑξομοῖσθαι τοὺς στρατιώτας) ἡμίονος Μαρριανὸς ὠνόμαζον. οἱ δέ, ὅτι Μάριος, φησὶν, ὑπὸ Σκηπίωνι πάλαι 5 στρατευόμενος, καὶ πολυπραγμονεῖν περὶ τε τῶν ὅλων καὶ τῶν ὑποζυγίων τὸν στρατιώτην προσήγαγεν ἵππον τε κάλλιπα τεθραμμένον καὶ ἡμίονον εὐέξια καὶ προότητι καὶ ῥώμῃ διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων. ἡθέντος δὲ τῆ στρατηγῆς τοῖς τῆ Μαρίας θρόμμασι καὶ πολλὰς αὐτῶν μνηθέντος, οὕτως ἄρα τοὺς σκώποντας ἐν 10 ἐπαίνῳ τὸν ἐνδελεχῆ καὶ τλήμονα καὶ φιλόπονον Μαρριανὸν ἡμίονον προσαγορεύειν.

ὅτι Τεύτονας Μαρίας καταπολεμήσαντος, μυριάδας δέκα, Μασσαλιῶν τοῖς ὀσείοις λέγοντι περιθρηγκῶσαι 15 τὰς ἀμπελῶνας τὴν δὲ γῆν, τῶν νεκρῶν καταναλῶν θέντων ἐν αὐτῇ καὶ διὰ χειμῶνος ὁμβρῶν ἐπιπεσόντων, ἔτιωσ ἐκλιπανθῆναι καὶ γενέσθαι διὰ βάθους ἀνάπλεω τῆς σηπεδότος ἐνδύσης, ὥσε καρπῶν ὑπερβάλλον εἰς ὄρας πληθὺς ἐξενεγκεῖν, καὶ μαρτυροῦσθαι τῷ Ἀρχιλόχῳ λέγοντι πιαίνεσθαι πρὸς τῆ τοιότητι τὰς ἀρούρας. ἐπιεικῶς δὲ ταῖς μεγάλας μάχαις ἐξαισῖος ὑετὸς ἐπι- 20 καταρρόγησθαι λέγουσιν, εἴτε δαίμονος τινὸς τοῖς καθαρῶς καὶ διυπετέσιν ἀγνίζοντος ὕδασι καὶ κατακλύζοντος, εἴτε τῆ φόνος καὶ τῆς σηπεδότος ἐξανείσης ὑγρὰν καὶ βαρεῖαν ἀναθυμίασιν, ἢ τὸν ἀέρα συνίσησιν, εὐ- 25 τρεπτον ὄντα καὶ ῥαδίως μεταβάλλειν ἐπὶ πλεῖστον ἀπὸ σμικροτάτης ἀρχῆς. ὅτι ἄξιον θαυμάσαι τὰς Κερνάντες θεράποντας. πολλῶν γ' ἐν ἐσασαζέσῃ τῇ πόλει θανάτῳ καὶ τῶν ἀναιτίων καταψηφισαμένων, καὶ 30 μυρίων σφαγῶν καὶ ποικίλων προσελθόντων, ἔτιωσ τὸν δεσπότην ἀποκρύψαντες, νεκρὸν δὲ τινὰ τῶν πολλῶν ἀναρτήσαντες ἐκ τῆ τραχήλου καὶ περιθέντες αὐτῷ χρυσὸν δακτύλιον ἐπεδείκνυν "τοῖς Μαρίας δορυ- 651 H. 35 φόροις, καὶ κοσμήσαντες ὡς ἐκείνον αὐτὸν ἔθαπτον. ὑπενόησε δὲ ἔδεις, ἀλλ' ἔτιωσ λαθῶν ὁ Κερνάντος ὑπὸ τῶν οἰκετῶν εἰς Γαλατίαν διεκομίσθη.

Ἐκ τοῦ Ἀράτου.

ὅτι ὁ Ἀράτος (φησί) λαμπρῶς κατὰ Ἀριεῖππον 40 τῆ τυράννης καὶ κατὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἀριεῦσας, πεσόντος καὶ αὐτῆς τῆ τυράννης ὑπὸ Κρητὸς τινος Τραγίσκου τέθνομα, καὶ τοῦ πλήθους "τῶν ἄλλων ὄντων 1208 R.

a. 1. σχολάζοντας B. 9. ὅτι] c. 3. φοβερώτερος A. 10. ἡ] ἡθος AB. βασιλικόν B. 12. ὑπογεγραμμένων c. 19. δύναμιν ἔχειν c. 21. ἄθικτον A: ἄλυπον c. 23. ὅτι] c. 6. 29. ὑπερβολὰς τινὰς A: τινὸς ὑπερβολὰς καὶ c. 32. ὅτι] c. 12. τοῦ om B. 36. οὗτος A. 38. χρυσίον A. 40. δραχμὰς A: διδραχμὰς c. 41. ὅτι c. 13. b. 4. ὅτι] c. 21. σκηπίωνι A. 14. μασσαλιῶται B, μασσαλαῖται A, μασσαλίται c. περιθρηγκῶσαι A: περιτροχῶσαι c. 17. ἀνάπλεων B. 20. τοῦ τοιούτου B et corr A: τὸ τοιοῦτο c. 27. ὅτι] c. 13. 38. ὅτι] c. 29. λαμπρῶς καὶ κατὰ c. 40. τραγίσκον c.

αφ' τῶν ἀναιρεθέντων, καὶ μηδένα τῶν αὐτῶ στρα-
τιωτῶν ἀποβαλὼν, ὅμως ἐκ ἔλαβε τὸ Ἄργος οὐδὲ
ἤλευθέρωσε τὰς ἐν αὐτῷ τῶν περὶ Ἄγιν καὶ τὸν νεώ-
τερον Ἀριστόμαχον μετὰ δυνάμεως βασιλικῆς παραιο-
πесόντων καὶ καταχόντων τὰ πράγματα. τὸ μὲν ἔν 5
πολὺ τῆς διαβολῆς καὶ λόγος καὶ σκώμματα καὶ βωμο-
λοχίας παρείλετο τῶν κολακευόντων τὰς τυράννας, καὶ
διεξιόντων, ἐκείνοις χαριζομένων, ὥς τῷ στρατηγῷ τῶν
Ἀχαιῶν ἐκταράττειτο μὲν ἡ κοιλία παρὰ τὰς μάχας,
κάρος δὲ καὶ ἰλιγγος προσπίπτει ἅμα τῷ παρασῆναι 10
τὸν σαλπικτήν, ἐκτάσας δὲ τὴν δύναμιν καὶ τὸ σύν-
θημα παρεγγυήσας, καὶ πυθόμενος τῶν ὑποστρατη-
γῶν μή τις αὐτῷ χρεῖα παρόντος, βεβλήσθαι γὰρ τοὺς
ἄσπραγάλους, ἀπέρχοιτο, καταδοκῆσων πόρρωθεν τὸ
συμβησόμενον. ταῦτα γὰρ ὅπως ἔχουσεν, ὥς καὶ τὰς φι- 15
λοσόφους ἐν ταῖς χολαῖς ζητεῖν εἰ τὸ πάλλεσθαι τὴν
καρδίαν καὶ τὸ χροῶμα τρέπεσθαι καὶ τὴν κοιλίαν ἐσυγραί-
νεσθαι παρὰ τὰ φαινόμενα δεινὰ δειλίας ἐστὶν ἢ δυσ-
κрасίας τινὸς περὶ τὸ σῶμα καὶ ψυχρότητος· τὸν γὰρ
Ἄρατον αἰ μὲν ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι στρατηγόν, αἰ δὲ 20
ταῦτα πάχοντα παρὰ τοὺς ἀγῶνας. ὅτι νόμον
(φησὶν) ὄντος ἀρχαῖς μηδένα θάπτεσθαι τειχῶν ἐντός,
ἰχυρᾶς τε τῷ νόμῳ δεισιδαιμονίας προσέσσης, ἐπεμ-
ψαν εἰς Δελφοὺς ὑπὲρ τῶν ἐρησόμενων τὴν Πυ-
θίαν· ἡ δὲ ἐπέτρεπε. καὶ οἱ τε Ἀχαιοὶ ἅπαντες ἠέθη- 25
σαν, καὶ διαφερόντως οἱ Σικυῶνιοι, μεταβαλόντες εἰς
ἐορτήν τὸ πένθος, εὐθὺς ἐκ τοῦ Αἰγίου τὸν νεκρὸν
Ἀράτην ἐξεφανωμένοι καὶ λευχειμονῶντες ὑπὸ παιάνων
καὶ χορῶν εἰς τὴν πόλιν ἀνήγον, καὶ τόπον ἐξελόμενοι
περίοπτον, ὥσπερ οἰκιστὴν καὶ σωτῆρα τῆς πόλεως ἐκή- 30
δυσαν· καὶ καλεῖται μέχρι νῦν Ἀράτειον. ἡ δὲ τε-
λευτὴ αὐτῷ ἐν φιλοφροσύνης χάματι φαρμάκῳ καὶ
δόλῳ γέγονε, Ταυρίωνος μὲν τῷ στρατηγῷ ὑπηρετη-
σαμένου τῷ φόρῳ, Φιλίππῳ δὲ τοῦ Πελοποννησίου
τυράννῳ, ὥς ἄδειαν ἔχει πρῶττειν αὐτῷ βάλῃτο τῶν ἐκ- 35
θέσμων, προσάξαντος.

Ἐκ τοῦ Ἀρτοξέρξου.

ὅτι ἡ τῷ Ἀρτοξέρξῳ μήτηρ Παρύσατις θυμόσο-
φος ἦν γυνή, καὶ δεινή (φησί) κυβεύειν. ὅτι ἡ
δειλία (φησί) φονικώτατόν ἐστιν ἐν ταῖς τυραννίσιν. 40

Ἐκ τοῦ Ἀγιδος.

ὅτι Ἀντίγονος (φησὶν) ὁ Μακεδονίας βασιλεὺς,
ἐπικαλεσαμένων αὐτὸν ἐπὶ βοήθειαν κατὰ Κλεομέ-652H.
νους Ἀχαιῶν, μάχῃ ἐνίκησε, καὶ ἐξ ἐφόδου φηγόν-
τος Κλεομένους τὴν πόλιν παραλαβὼν, καὶ τοῖς Λακε-
δαιμονίοις φιλανθρωπῶς χρησάμενος, καὶ τὸ ἀξίωμα
τῆς Σπάρτης ἐπροπηλακίσας οὐδ' ἐνυβρίσας, ἀλλὰ
καὶ νόμους καὶ πολιτείαν ἀποδὲς, ἀνεχώρησεν εἰς Μα-
κεδονίαν ἡμέρᾳ τρίτῃ, πολέμων αὐτῷ φυνέτων ἐκείσε
καὶ παρῆναι βιαζομένων. ἤδη δὲ καὶ τὸ νόσημα κα-
τεῖχεν αὐτόν, εἰς φθίσιν ἐκβεβηκὸς ἰχυρὰν καὶ κατὰ-
ρῶν συντεῖνον. ἐ μὲν ἀπεῖπεν, ἀλλ' ἀντήρκεσε πρὸς
τὰς οἰκείας ἀγῶνας, ὅσον ἐπὶ νίκῃ μεγίστῃ καὶ φόρῳ
πλείσῳ τῶν βαρβάρων εὐκλέεστος ἀποθανεῖν, ὥς
μὲν εἰκὸς ἐστὶ καὶ λέγουσιν οἱ περὶ Φύλαρχον, αὐτῇ τῇ
περὶ τὸν ἀγῶνα κραυγῇ τὸ σῶμα προσαναρῶν· ἐν
δὲ ταῖς χολαῖς ἦν ἀκῆν ὅτι βοῶν μετὰ τὴν νίκην
ὑπὸ χαρᾶς „ὦ καλῆς ἡμέρας“ πληθὸς αἵματος ἀνή-
γαγε, καὶ πυρῆσας συντόνως ἐτελεύτησεν.

ὅτι Κλεομένους Αἰγύπτῳ προσπεφευγὸς μετὰ 1209R.
τὴν ὑπ' Ἀντιγόνης ἦταν, τὰ μὲν πρῶτα ὁ βασιλεὺς
Αἰγύπτου ἐν τιμῇ καὶ δεξιόσσει περιεῖπε τὸν ἄνδρα,
μετ' ἐ πολὺ δὲ μηδὲν ἀδικῶντα, ἐξ ὑποψιῶν ἀλόγων
καὶ συκοφαντιῶν κακέργων ὑποβόρυσκόμενος τῆς περὶ
αὐτὸν διαθέσεως, ἐν φρεσὶ κατεῖχεν ἀδέσμῳ, μελετῶν
κατ' αὐτῷ θάνατον. ὁ δὲ μετὰ τινων ἐγκαίδεκα τῶν
αὐτῷ ἐταίρων ἐκπηδήσας μετὰ ξιφῶν τοῦ οἰκήματος
ἔθει μὲν διὰ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τὰς πολίτας καὶ τὰς ἄλλας
εἰς ἐλευθερίαν ἐκάλει· οἱ δὲ ἐπήρσαν μὲν τὴν γνώμην
καὶ ἐθαύμαζον τὸ γενναῖον, ἐδὲ μὲντοι διὰ τὸν ἐκ
τῆς τυραννίδος φόβον ἐτόλμα συνεπιλαβέσθαι. ἀνελόντες
δ' ἔν τὰς εἰς χεῖρας ἐλθόντας καὶ δύο τῶν ἐχθρίων,
πολλῶ συρρύνεντος ἐπ' αὐτὰς πλήθους, καὶ πολλὰς ἀνε-
λόντες, καὶ αὐτοὶ κατεκόπησαν, εἴτα ἀνεσαυρώθησαν.
ὀλίγαις δὲ ὕστερον ἡμέραις οἱ τὸ σῶμα τῷ Κλεομένει
ἀνεσαυρωμένον παραφυλάττοντες εἶδον εὐμεγέθη δρά-
κοντα τῇ κεφαλῇ περιπεπλεγμένον καὶ ἀποκρύπτοντα
τὸ πρόσωπον, ὥς μηδὲν ὄρνεον ἐφίπτασθαι σαρκοφά-
γον. ἐκ δὲ τῆς δεισιδαιμονίας προσέπεσε τῷ βασιλεῖ
καὶ φόβος, ὥς ἀνδρὸς ἀνηρημένους θεοφίλῳ καὶ κρείτ-

a. 9. τὰς add A. 10. προσπίπτει B: προσπίπτει c. 11. σαλπικτήν c. 16. ζητεῖν A: ζητοῦντας c. 17. τρέ-
πεισθαι A: φαίνεσθαι ἢ λλοιομένον c. 21. ὅτι] c. 53. 23. τε om A. 26. μεταβαλόντες B: μετα-
βάλλοντες c. 27. τὸν A: τὸ c. 29. ἀνήγον A: ἀνήγον c. 37 et 38. Ἀρτοξέρξου c. 38. ὅτι] c. 17.
39. ὅτι] c. 25. 40. φησί om A.
b. 2. ὅτι] Cleomen. c. 30. 11. ἐκβεβηκὸς A: ἐμβεβηκὸς c. 19. πυρῆσας] πῦρ ἐξάψας A. 20. ὅτι] c. 32.
24. συκοφαντῶν c. 32. χεῖρας καὶ ἐλθόντας c. 34. εἴτα ἀνεσαυρώθησαν om A. 35. ὀλίγαις] c. 39.

τοπος τὴν φύσιν. οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς καὶ προσετέροντο
γοιτῶντες, ἤρωα τὸν Κλεομένην καὶ Θεῶν παῖδα προσ-
αγορεύοντες, ἄχρως δὲ κατέπαυσαν αὐτὰς οἱ σοφώτεροι,
διδόντες λόγον ὡς μελίττας μὲν βόες, σφηκας δὲ ἵπποι
ἀποσαπέντες ἐξανθῶσι, κύνθαροι δὲ τὸ αὐτὸ παθόντων
ὄνων ζωογονεῖν, τὰ δὲ ἀνθρώπινα σώματα περὶ τὸν
μυελὸν ἰχώρων συρροήν τινα καὶ σύξασιν ἐν ἑαυτοῖς
λαβόντων ὄφεις ἀναδίδωσι. καὶ τοῦτο κατιδόντες οἱ
παλαιοὶ μάλιστα τῶν ζώων τὸν δράκοντα τοῖς ἤρωσι
συνωκείωσαν.

653 H.

Ἐκ τοῦ Τίτου.

ὅτι Ἰσθμίων ἀγομένων πληθος μὲν ἀνθρώπων ἐν
τῷ σαδῖῳ καθῆσο τὸν γυμνικὸν ἀγῶνα θεωμένων, αἰ-
τιὰ δὲ χρόνων πεπαυμένης μὲν πολέμων τῆς Ἑλλάδος,
ἐν ἐλευθερίᾳ δὲ σαφεῖ καὶ εἰρήνῃ πανηγυριζέσης· τῇ
σάλπιγγι δὲ σιωπῆς εἰς ἀπαντας διαδοθείσης προσελθόν
εἰς μέσον ὁ κῆρυξ ἀνείπεν ὅτι Ῥωμαίων ἡ σύγκλητος
καὶ Τίτος Κόϊντος στρατηγὸς ὑπατος, καταπολεμήσαντες
βασιλέα Φίλιππον καὶ Μακεδόνας, ἀφίππουν ἀφροσμήτους
καὶ ἐλευθέρους καὶ ἀφορολογήτους τὰς Ἑλλήνας, νόμοις
χρωμένους τοῖς πατρίοις, Κορινθίους, Αἰοκράτες, Εὐβοέας,
Φωκεῖς, Ἀχαιεῖς, Φθιώτας, Μάγνητας, Θετταλούς,
Πελοποννήσιους. τὸ μὲν ἐν πρώτῳ ἐπὶ πάντες ἐδὲ σαφῶς
ἤκουσαν, ἀλλ' ἀνώμαλος καὶ θορυβώδης κίνησις ἦν ἐν
τῷ σαδῖῳ θαυμάζοντων καὶ διαπυρριζομένων καὶ πάλιν
ἀνείπειν κελευόντων. ὡς δ' ἀπαξ ἡσυχίας γενομένης
ἀναγαγὼν ὁ κῆρυξ τὴν φωνὴν προθυμότερον εἰς ἀπαν-
τας ἐγεγώνησε καὶ διῆλθε τὸ κήρυγμα, κραυγὴ μὲν
ἄπιστος τὸ μέγεθος διὰ χαρὰν ἔχωρει μέχρι θαλάσσης,
ὁρθὸν δὲ ἀνείσκει τὸ θέατρον, ἐδὲ δὲ λόγος ἦν τῶν
ἀγωνιζομένων, ἔσπευδον δὲ πάντες ἀναπηδῆσαι καὶ δε-
ξιῶσασθαι καὶ προσεῖπεν τὸν σωτήρα τῆς Ἑλλάδος καὶ
πρόμαχον. τὸ δὲ πολλάκις λεγόμενον εἰς ὑπερβολὴν
1212 R. καὶ μέγεθος τῆς φωνῆς ὥφθη τότε· "κόρακες γ' περι-
πιτόμενοι κατὰ τύχην ἔπεσον εἰς τὸ σάδιον. αἰτία δ' 35
ἡ τὸ ἀέρος ῥῆξις· ὅταν γ' ἡ φωνὴ πολλὴ καὶ μεγάλη
φέρῃ, διασπώμενος ὑπὸ αὐτῆς ἐκ ἀντερείδει τοῖς πε-
τομένοις, ἀλλ' ὀλίγημα ποιεῖ καθάπερ κενεμβατῆσιν,
εἰ μὴ νῆ Δία πληγὴν τινὲ μᾶλλον ὥς ὑπὸ βέλος διε-
λανθόμενα πίπτει καὶ ἀποθνήσκει. δύνασθαι δὲ καὶ περι-
δίνησις εἶναι τὸ ἀέρος ὅσον ἐλιγμὸν ἐν πελάγει καὶ πάλιν

ῥύμην διὰ μέγεθος λαβόντος. ὁ δ' οὖν Τίτος εἰ μὴ
τάχιστα τῆς θέας διαλυθείσης ὑπειδόμενος τὴν φωνὴν
τῶν πλήθους καὶ τὸν δρόμον ἐξέκλινεν, οὐκ ἂν ἐδόκει
περιγενέσθαι τοσούτων αὐτῷ περιχευμένων.

ὅτι Πλάταρχος, ὡς αὐτὸς κἀν τῷ παρόντι παρα-
λήλῳ καὶ ἐν ἄλλοις φησὶν, ἐπὶ Νέρωνος ἦν.

246.

Ἀνεγνώσθη ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ὁ παναθηναϊκός, ἐκλο-
γὴν ὑπέχων ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων καὶ περιόδων, ἀλλὰ
10 καὶ νοημάτων εἰς δεινότητα καὶ κάλλος διεσκευασμένων.

ἔρρωτο μὲν ἡ γῆ πρὸς ἀπάσας γονάς. λαβόν-
τες δὲ οὕτω τὰς παρὰ τῶν Θεῶν δωρεάς, οὕτως εὖ
τοὺς δόντας ἐμιμήσαντο, ὥστε αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις ἀν-
θρώποις ἀντὶ τῶν Θεῶν κατέστησαν. καὶ πείραν ταύτην
πρώτην ἔδωκαν τῇ κατ' ἀξίαν τύχῃ, τὸ χρήσασθαι τοῖς
ὑπάρχουσιν ὡς προσήκεν. καὶ γ' ἡξίωσαν αὐτὸ δὴ τῷτο 654 H.

γῇ κρύψαντες ἐξαρχεῖν· ἀλλὰ τοσούτον ἀπέχον τῇ φο-
βηθῆναι μὴ ἄρα τὰς ἄλλας ἐξ ἴσας σφίσι ποιήσωσιν,
ὥστε ἐκ εἶναι κάλλιον ὥφθησαν ὅσῳ τῶν ἄλλων προέ-
χουσιν ἐνδείξασθαι, ἢ εἰ πάντας εὖ ποιῶντες ὀφθήσονται.

ἀλλ' ὁ λόγος γ' ὥσπερ ῥέυμα φέρον ὑπὲρνευκε βίαν·
ἀναχωρεῖν ἐν ὅθῃ ἐξέβην καιρός. πέμπουσι δὲ θεῖα
πομπῇ γῆν ἐπὶ πᾶσαν ἀφορμὰς τῇ βίᾳ, καθάπερ θεω-
ρικῶς τινὸς διάδοσιν. εὖ γ' ποιῶντες ἐφθάνον τὴν

25 ἐπιθυμίαν τῶν εὖ παθεῖν δεομένων. καὶ γ' ἐξὶ γένος
ἐδὲν τῆς Ἑλλάδος ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὃ τῆςδε τῆς πό-
λεως ἀπειρατόν ἐστιν. ὧν ἀπάντων μὲν ἀμήχανον
καὶ μνημονεῦσαι πρῶτον καὶ τῆς μνήμης τὰς λόγους
συμμέτρους ἀποδῆναι. αἱ δὲ ἐξὶ τῶν παλαιῶν ἐντιμώ-
30 τατα καὶ ὥσπερ ἀρχὴ τοῖς πολλοῖς διηγείσθαι· Ἡρα-
κλῆς ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθόντος ἡ μὲν πόλις καὶ νεὼς
καὶ βωμεῖς ἰδρύνετο πρώτη.

κατὰ ἔλλειψεν ἡ προκειμένη φράσις, ἔχουσα τι ἐπαγωγόν·
πολλαχοῦ δὲ αὐτῇ κέχρηται.

καὶ νῦν εἰσὶ Μεσσηνιοὶ διὰ τὴν πόλιν, μόνῃ γὰρ
(ὡς εἰπεῖν) διαγέγονε πρὸς τὴν ἀπάντων τύχην δια-
μιλλωμένη, καὶ πειρωμένη περιτρέπειν πᾶσι τὰς συμ-
φορὰς ἐπὶ θάτερα. καὶ τὴν παροιμίαν ἐνήλλαξεν· οὐ
γ' ἐκποδὼν εἶναι κατέδειξε φίλου κακῶς πρᾶσσοντος,
40 ἀλλὰ πολλὰς καὶ τῶν πρῶθεν διαφόρων ἐπὶ τοῖς ἀτυ-
χήμασι φίλος πεποίητο. ἐδ' εὖ μὲν πρῶττοις κέχρητο,

α. 6. ὄνων A: τῶν ὄνων c. 12. ὅτι] c. 10. 14. πεπαυμένον pr A. 15. ἐν add A. 16. εἰς] πρὸς B.
17. ὁ κ. εἰς μ. c. 29. θαλάσσης B. 31. δὲ om A. 32. καὶ προσεῖπεν om A. 39. τινὲ add A.
b. 2. φθορὰν c. 6. ἐπὶ A, ἐκ τοῦ C: ἐπὶ τοῦ c. 11. ἐρρωτο] p. Canter. 179. 11. λαβόντες] p. 180. 15. τὸ]
τῷ B. 21. ἀλλ'] p. 181. 24. διάδοσιν] διδωσιν A. 25. οὐ γὰρ] p. 187. 33. προκειμένη A. 35. καὶ τῷ]
p. 191. Μεσσηνιοὶ B: μεσσηνιοὶ c. μόνῃ] p. 192. 36. ἀμιλλωμένη B. 37. πᾶσι τὰς συμφορὰς περιτρέπειν c.

κακῶς δ' ἀπαλλάξαντας ἡτίμακε, τῇ τύχῃ μετροῦσα
τὴν φιλανθρωπίαν· ἀλλὰ τὰς τῆ δυστυχίαν καιρὸς τῆ
πρώττειν εὐ πεποιθήκει, τοῖς πολλοῖς τὰ παρ' αὐτῆς
ἀγαθὰ προαθεῖσα, καὶ ποιησαμένη κοινωνοὺς ὧν ὅτε
κάλλιζα ἔπραττον εὐδὲ ἐλπίς ἦν αὐτοῖς. καὶ νῦν 5
ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς πέρασιν τῆς γῆς ἡμετέρων παίδων
1213B. παῖδες οἰκῶσιν, "οἱ μὲν ἄχρι Γαδείρων ἀπὸ Πασσα-
λίας προήκοντες, οἱ δὲ ἐπὶ τῷ Τανάϊδι καὶ τῇ λίμνῃ
μεμερισμένοι. ἐκδέχεται δ' ἡ πόλις τὰ λόγους προσ-
δοκωμένη μοῖρα, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ὑπὲρ πολλῶν, αἱ 10
μετὰ τῶν κινδύνων πράξεις· ὥς ἐγὼ δέδοικα μὴ τῷ
λέγοντι κίνδυνον ἔχωσιν εἰπεῖν μᾶλλον ἢ τῇ πόλει τῶν
ἔργων ὅτε ἐπραγματεύετο. ἔμην ἄλλ' ἀναγκαῖον ἡμαρῆς
καὶ τέτων ἦδη. καὶ μὴν αὐτὸ τέτο προῶτον, τὸ
πάντας τοὺς ἐν χρεῖα βοηθείας καταφεύγειν ἐπὶ τὴν 15
πόλιν ὥσπερ ἐκ δυοῖν ποδοῖν ὡς ἀληθῶς, καὶ μηδεμίαν
τῶν ἄλλων πόλεων ὁρᾶν, μέγα καὶ φανερόν σύμβολόν
ἐστίν, καὶ σήλης ἀμεινον, τῆ προέχειν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς
ἔχ' ὅσον λανθάνειν, καὶ μαρτύριόν γε δυοῖν τοῖν καλ-
λίσειν, ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας· εἰ δὲ βῆλει, λέγω 20
δικαιοσύνης ἀντὶ τῆς φιλανθρωπίας. ὥσπερ γ' κήρυκες
ἅπαντες ἔτοιμοι περὶ αὐτῆς γεγονάσι, καὶ τὴν ἀνάδρῃσιν
ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων πεποιθὲν μήτε μέλειν τισὶ τῆ
δικαίᾳ μᾶλλον τῶν Ἀθηναίων, μήτε ἀμεινους εἶναι
κωλύειν ὅσα ἂν ἔσω τῆ καλῆ γίγνηται, ἀλλ' εἶναι τὰς 25
655H. μὲν ἄλλας πόλεις "τῶν Ἀθηναίων δεομένας, αὐτὰς
δ' ἐφ' ἐαυτῶν ἀριθμὸν πληροῦσας τῇ Ἑλλάδι, τὴν δὲ
ὡς ἀληθῶς ὥσπερ πόλιν ἐν χωρίοις ἀνέχουσιν ὁμοίαν
τῇ κατασκευῇ καὶ τοῖς λογισμοῖς, τῶν μὲν τὰ δίκαια
τιμῶντων ὀχυρωτέραν, τῶν δὲ τὰς δυνάμεις ἐχόντων 30
ἐπιεικετέραν, μᾶλλον δὲ τῶν μὲν τὰ δίκαια τιμῶντων
ἀκριβετέραν εἰς αὐτὸν τὸν τῆ δικαίᾳ λόγον, τῶν δὲ
ἐπὶ τῆ βιάσει δυνατωτέραν εἰς τέλος, ὥς ἐμῶ τῷ
γένει δὲ ἀμφοῖν νικᾶν. ταυτὶ μὲν ἐν κοινὰ δειγμάτων.
τὸ προκείμενον τοῦ λόγου σχῆμα διαφόροις ὀνόμασι πέ- 35
κληται· καὶ γὰρ σρεπιτόλυτον καλεῖται καὶ διάλληλον, ἐναγώ-
νιον, διαγώνιον, καὶ χιανόν, πλεκτόν καὶ λανόν, παρακειμένου
κακοῦ ἀναίρεσις, σρεπιτόλυτον μὲν παρὰ τὸ ἐκ τῶν ἀντιστρό-
φων λύνειν τὰ λεγόμενα, ἐναγώνιον δὲ διὰ τὸ δοκεῖν ἔχειν
α. 5. κάλλιστον B. καὶ νῦν] p. 195. 6. ἡμετέρων B. 8. προήκοντες B: παρήκοντες c. 9. ἐκδέχεται] p. 199. δ'
om B. 10. καὶ ὑπὲρ πολλῶν om A. 14. καὶ μὴν] p. 202. 16. ὥσπερ — καὶ] ὡς A. 19. γε om A. δυοῖν A.
20. εἰ δὲ — 21. φιλανθρωπίας om A. 25. γίγνοιτο c. 34. ταυτὶ — b 11. ἀναίρεσιν om B. 35. ἐμνηστία. τὸ rc A.
b. 1. δὲ] δε καὶ A. 8. ἐκ ἀδικῶσα A: ἀδικῶσα ἐδ' ὅλως c. 9. ἀλλ' — 10. συγκριτικόν om A. 12. Ἀμαζ.] p. 203.
13. ἱππομαχίαν corr B, ἱππομαχία A et pr B: ἱππομαχίας c. 14. τῶν om A. 15. τὰς ἡπείρους] ταύτας A et for-
tasse pr B. 16. ὁρμώμεναι om A, a correctore habet B. ἐντεῦθεν] p. 204. κάλου AB. 18. καὶ ἡ πόλις om AB:
sed B post φύσει addit ἡ πόλις. 20. νῦν] p. 207. τε om A. 21. πρὸς] ὡς A. 22. πάντι] πάντων A et pr B.
23. διελεῖντος A. 28. γὰρ om B. 33. αὐτῆς μικρὰν A: μικρὰν αὐτοῖς c. πλεῖον A: πλεον c. malim πλεον.
34. πλεῖον] πλεόντων A. ἐν] p. 211.

ἐγὼνα τῇ ἐπαγωγῇ τῶν νοσημάτων, καὶ δὲ χιανόν, ὅτι δύο
προτάσεων οὐσῶν τῆ δικαίᾳ καὶ τῆ δυνατῇ, ὃ μὲν ἔδει τῷ
δικαίῳ δοῦναι, τὸτο ἀπέειμε τῷ δυνατῷ, ὃ δὲ ἔδει τῷ δυ-
νατῷ, ἀνέθηκε τῷ δικαίῳ πάλιν, ἐναλλάξας τὰς ἐννοίας. πα-
ρακειμένους δὲ κακῆ ἀναίρεσις λέγεται, ἐπειδὴ παράκειται ὡς
δικαίῳ τὸ εὐχερῶς πάσχειν καὶ ἀδικεῖσθαι, ὡς δὲ ἀνδρείοις
τὸ ἀδικεῖν, ἀνείλε τὴν ἐκατέρου κακίαν, οἷον δικαίᾳ ἔσα καὶ
οὐ πάσχεσθαι, καὶ ἀνδρείᾳ οὐσα καὶ οὐκ ἀδικεῖσθαι. εἰ γὰρ καὶ
ἐν τέλει ἔθηκε τὸ συγκριτικόν τῆ ὀνόματος, ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τὸ
σχῆμα συγκριτικόν, ἀλλ' ὡς εἴρηται παρακειμένου κακῆ με-
θοδεύει ἀναίρεσιν.

Ἀμαζόσι μὲν γὰρ, αἱ παρήλθον τοῖς ἔργοις τὴν
φύσιν, ἱππομαχίαν συντάσαντες πανωλεθρία διέφθει-
ραν, ἐδενὸς ἀνταίροντος τῶν μέχρι τῆς Ἀττικῆς· ἀλλ'
ἐξισώκεσαν ἤδη τὰς ἡπείρους, ὥσπερ ἀπὸ σημείων τοῦ
Θερμώδοντος ὁρμώμεναι. ἐντεῦθεν δέ, ὥσπερ κάλου
ραγέντος, ἐχώρησεν ὑπίσω καὶ διελέλυτο Ἀμαζόσιν
ἢ τε ἀρχὴ καὶ ὁ δρόμος, καὶ ἡ πόλις κἀνταῦθα ἐβοή-
θησε τῇ κοινῇ φύσει, καὶ νῦν εἰς ἄπιστον περιέστηκεν
εἰ ποτε ἐγένοντο. νῦν δ' ἐξ ἴσου καθ' ἑαυτῶν τῆ τε
εὐρεῖν ἢ χορὴ παραλιπεῖν καὶ τῆ πρὸς ἀξίαν εἰπεῖν τὰ
νικήσαντα, καὶ ἐδενὸς μὲν ἐδ' ἐν ἀπλῇ διηγῆσαι πάν-
τα πω διεξεληθόντος, πλεῖστα δὲ ὑπὲρ μιᾶς πόλεως ταύ-
της ἀπάντων εἰρηκότων, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ μόνης πλείω
χεδὸν ἢ τῶν ἄλλων ἀπασσῶν, "οὐκ ἐνδέχεται διεξιέναι 1216R.
καθ' ἑαυτὸν ἀκριβῶς, ἀλλ' ἀνάγκη τὰ πλεῖστα παρα-
λιπεῖν, ἵνα δὴ τοῖς μεγέτοις χρησώμεθα. ἐπεὶ τίς ἐκ
ἂν ἄσμενος καὶ ταῦτα εἰς μέσον ἤνεγκεν; ὅτε γ'
τοῖς Ἑλλησι καὶ βαρβάροις τὰ πράγματα ἐκρίνετο, καὶ
μικρὸν πρὸς πολὺ μέρος τῆς γῆς ἡγωνίζετο, ὃ δὲ ἀγὼν
ἦν ὑπὲρ σωτηρίας ἅμα καὶ ἀρετῆς, τότε ἐνίκησεν ἡ
πόλις ἡμῶν τῷ γένει κάλλιον εὐχῆς, ὡς τὸ μὲν προσ-
θήκην αὐτῆς μικρὰν ἀποφανθῆναι, τὸ δὲ πλεῖον χει-
ρον ἢ ὅσῳ πλεῖον ἐδόκει. ἐν ἐκείνοις μέντοι τοῖς
καιροῖς ἔργα λόγων ἡττήθη, λέγω δὲ τὰ τῶν ἄλλων
ἔργα λόγων τῶν παρ' ἡμῶν· καὶ ψήφισμα τροπαίου
κρεῖττον εἰς μνήμην ἐνίκησεν, ἅμα λόγῳ καὶ ἔργῳ νι-
κῆσαν. εὐθὺς γ' ἐν χειροῖν κύριον ἦν, καὶ τῇ χειροτονίᾳ 656H.
μόνον ὡς νόμος, ἀλλὰ καὶ τῷ διαφθεῖραι τὰς ἀγγέλους.

τῷ δὲ ἐρμηνεύσαντι τὰ γράμματα διαχειροτονίαν μὲν ἀπέδοσαν, ἵνα ἐπειδὴ περ Ἑλλήν ἦν, ἔχοι πλέον τὴν τῆς κρίσεως εἰκόνα, ἀπέκτειναν δὲ καὶ τῆτον ὡς ἐδ' ἄχρι φωνῆς διακονῆσαι προσῆκον τοῖς βαρβάροις, καὶ τὸ ἰχυρὸν περιῆλθεν αὐτῷ. τὸν γ' τῆς πόλεως ἀποίκον 5 ἐκ ἡξίαν κατὰ τῆς πόλεως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐρμηνέα τῷ φύσει πολέμιον γίνασθαι. καὶ ἔτω δὴ ῥίπτουσιν εἰς τὸ βάραθρον, ὥστε ἄλλος ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰς ἀποκρίσεις.

ὁ ἐρμηνεύς δ' ἀναιρεθεὶς Σάμιος ἦν τὸ γένος, τοῦνομα 10 δὲ Μῦς.

ἡ δὲ πόλις πομπὴν ἀγούσῃ προσεφώκει μᾶλλον ἢ πρὸς ἀγῶνα κοσμεμένη· ἱερὰ τε γ' πάντα ἀνέφερε, καὶ τὰ τῶν ἱερέων γένη συνῆγε, καὶ διεπρεσβεύετο πρὸς τὰς θεὰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον. καὶ πρῶτον μὲν τὰς 15 ἐν τοῖς ξεφανίταις δρόμους ἀπέκρυσαν, ὅσῳ περὶ καλλιόνων τῶν ἄθλων ἡγωνίζοντο, τοσούτῳ θαυμαστότερον τὴν προθυμίαν ἐπιδεικνύμενοι. τοσαύτη δ' ἦν ὑπερηφανία τῆς παρασκευῆς καὶ τῶν ποιεμένων, ὥστε ἐξαρκεῖν ἐδόκει τοῖς βαρβάροις ὁφθῆναι μόνον· ὥντο γ' 20 ὥσπερ ἐν ἄθλοις ἅπαντας εὐθὺς ἀπογνώσασθαι καὶ δώσειν ἑαυτοὺς ἀκονιτί. αὕτη πρώτη δημοτελὴς κρίσις ἐν τῷ μέσῳ κατ' ἀνθρώπους ἐγένετο ἀρετῆς πρὸς πλεόντων καὶ φρονήματος Ἑλληνικῆ πρὸς βαρβάρων πλήθος καὶ παρασκευὴν, οὐ λόγων εὐφημία κριθεῖσα, ἀλλ' 25 ἔργων ἀποδείξει καὶ τῷ καλῶντι τῷ καιρῷ. ὁ γὰρ εἰς φόβον τὴν θεὰν ἔτρεψαν, ἐδ' ἐξεπλάγησαν τῶν ὁρῶμένων τὴν ἀήθειαν, ἀλλ' ἠῶθησαν ὁρῶντες ὅσων κρείττους γενήσοντο, καὶ νομίσαντες ὥσπερ ἀφορμὴν εἰληφέναι παρὰ τῆς τύχης ὑπερβαλέσθαι πάντας ἀνθρώ- 30 πους ἀνδραγαθίᾳ, καὶ τῷ εἶναι πλέον τῆς τοσαύτης σφατῆς, ἔχειν ὥσπερ χρήμασιν ἀφθόγως χρήσασθαι, καὶ διανοηθέντες ὅτι νῦν ὥσπερ ἐσιώσοντο λαμπρῶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ τῆς ἀρετῆς ἀξίως τῆς ἑαυτῶν. καὶ γ' ἵπποι καὶ βέλη καὶ νῆες καὶ ψέλλια καὶ 35 σρεπτοὶ καὶ κύνες καὶ πάντα χρήματα δῶρα τῆς τύχης ἐπὶ προκείμενα τοῖς κρείττοσι. ταῦτα καὶ σφατῆσιν πρὸς ἑαυτὰς εἰπόντες, καὶ πρὸς αὐτὰς ἔκαστοι διαλεχθέντες, ἐκ θεῶν ἀρξάμενοι καὶ τῷ φίλου παιῶνος ἐχώρον δρόμῳ, καθάπερ διὰ ψιλοῦ τοῦ πεδίου θέοντες, 40

καὶ τοῖς βαρβάροις ἐκ ἔδωκαν ἰδεῖν ὅτι ἔσι τὰ γιγνώμενα, ἀλλ' ἅμα τάξεις ἐρρόωγεσαν καὶ ἄνδρες ἐκτείνοντο καὶ ἵπποι συνελαμβάνοντο καὶ νῆες εἴλκοντο "καὶ χρήματα ἤγετο καὶ χορεία Πανὸς ἦν τὰ ποιού- 1217R.

μενα. ἤδη δὲ τις τελευτήσας εἰσῆκε περιτοξενθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, φοβῶν τὰς λοιπὰς ὥσπερ ἀθάνατος ὢν. ἀλλὰ τότε ὡς ἀληθῶς ὄχλος ὄντες ἠθάνοντο, καὶ μέγιστον ἐναντίωμα ἑαυτοῖς, καὶ τοῖς πλείοσιν ἥτις 657H. ἐγένοντο ἢ ὅσοις ἂν τις ἐξ ἀρχῆς ἐθάρορῃσεν ἀντιση-

ναι. ὥστ' εἰκότως εἰπεῖν εἶναι τὴν μὲν πόλιν τὸν ἐλευθέριον Δία τιμῶν ἐπὶ τοῖς προαχθεῖσι προσήκειν, τοῖς δ' ἄλλοις Ἑλλήσι τὴν πόλιν, καὶ νομίζειν τὸν Ἀθηναίων δῆμον ὥσπερ ἐλευθέριον τοῖς Ἑλλήσιν εἶ- 70

ναι. ὥστε εἰ τὸ μὴ ἔχειν ἐξ ἴσος γενέσθαι τῶν ἡττόνων ἐστίν, ἅπαντας ἀνθρώπους νενικήκασιν. ὁ δὲ πάντας βασιλέας παρενεγκὼν ταῖς ἐπινοίαις, καὶ μηδὲν καταλιπὼν ἄτοπον νομίσαι, Ξέρξης ὁ Δαρεῖς, κατα- γνὰς μὲν τῷ πατρὸς ὡς ἐνδεῶς ἐπιχειρήσαντος, ὑπερ- 75 ιδὼν δὲ τῆς πόλεως καὶ τῶν Ἑλλήνων ὡς οὐδαμοῦ φανησομένων, ἀγῶνα διπλὴν ἀγωνίζετο, τὸν μὲν ὑπερβαλέσθαι, τὴν δὲ τιμωρήσασθαι μετὰ πολλοῦ τοῦ κρείττονος.

δοκεῖ δὲ μοι καὶ πρὸς τὰς διοσημείας τότε Ξέρξης ἀμιλλήσασθαι, καὶ πρὸς ἅπασαν ὕψιν τε καὶ ἀκοὴν ἀνθρώποις ἀνέλπισον, ὥσπερ ἐνδείξασθαι βεβλόμενος ὅτι 25 αὐτὸς βεβαίως ἐστίν ἡ γῆ.

ὅτι Ἰσοκράτης ἀνθηρότερον εἶπεν, ἔτω τὴν πρῶτην ἀπαγείλας „καθάπερ πρὸς τὸν Δία τὰ ὄντα διανεμώμενος, καὶ τῷ μὲν Διὶ παραχωρήσας τοῦ οὐρανοῦ, ἑαυτῷ δὲ τὴν γῆν.”

ἡ ποίεος φόβος ἐγγείας ἢ θαλαττίδας ἐχὶ συνέσειλε τοῖς παρ' αὐτῶ; ὁ τὰς ἀπειλὰς πρῶτον ἐκ ἦν ἐξῶσι τοῖς ὡσὶν ἀκῶσαι. ἀλλ' ἀπῆγον εἰς ἔχματα γῆς, καὶ προῤ- 30 λεγεν ἂν μηδενὸς ἦν εὐρεῖν πλὴν ἐκείνου. ἔτι δὲ Ἀτλαντικῆς πελάγους κληροχίας ἀτίμους ἠπέλλει, καὶ γῆς ποιήσιν ἐξω τῆς οἰκισμένης, ἣν ἀναγκάσειν ἡκρωτηριασμένους προχῆν εἰς τὸ πέλαγος, ὕδωρ μὲν ἀντλήντας, πέτρας δὲ ὀρύττοντας, τοσαῦτα ἔχοντας τῷ σώματος, ὅσα τοῖς ἔργοις ἀρκέσει. καὶ ἐκ ἠπέλλει μὲν ἔτιως ἀήθη καὶ ὑπερόρια καὶ φόβος μεῖζω, ἐτελεύτησε δ' ἐνταῦθα· ἀλλ' ἀπέκρυσσε τοῖς ἔργοις τὰς ἀπειλὰς, ἄνευ τοῦ τι 35 δυννηθῆναι λέγω δὴ χρήσασθαι τῇ πόλει. καὶ ὁ Ἀθως

a. 10. ἐὶ om A. 12. ἡ δὲ] p. 213. 15. καὶ πρῶτον] p. 214. 17. τῶν om A. τοσοῦτον θαυμαστότερον A. 18. ἦν ἢ ὑπ. ε. 24. βάρβαρον ε. 27. ἔτρεψαν A. 28. ἀήθειαν A: ἀλήθειαν ε. 30. ὑπερβαλέσθαι B: ὑπερβάλ- 36. σρεπτοὶ B. 39. παιῶνος B. b. 5. ἡδη—7. ὢν om A. 7. ἀλλὰ] p. 216. τότε add A. ὄντες ὄχλος B. 10. ὥστ'] p. 217. 11. προαχθεῖσι B: προαχθεῖσι ε. 13. ἐλευθέριον] ἐλευ pr A, ἐλευσίνα corr. Ἑλλήσιν] ἄλλοις A. 14. ὥστε] p. 218. 15. ὁ δὲ] p. 220. 20. τὸν μὲν ὑπερβαλέσθαι om A, a correctore habet B. ὑπερβαλέσθαι B: 29. ἡ ποίους] p. 221. ἡ ante ποίους om A. 32. ἐκείνου A: ἐκείνου μόνου ε. 35. ὕδωρ — 36. ὀρύττοντας om A. 38. μεῖζονα A. 40. καὶ ὁ] p. 223.

ἀντὶ σήλης τῷ ἔργῳ λείπει. κάμηλοι δὲ χρυσὸν
καὶ ἀργύρεα κατέλαμπον, ὅσον μήκισον ἀνύσαι, τοσούτον
ἐπέχεσαι. εἰ δ' ἐπιθυμήσειε σκιάς, δένδρον ἦν αὐτῷ
χρυσὸν ἢ σκιά. ὥς νύκτωρ μὲν ἤσπραπτεν ἀργύρεον καὶ
χρυσόν, μεθ' ἡμέραν δὲ νύκτα ἐπῆγεν, ὅσαχ' τοξεύσαι 5
κελεύσειεν. ἀλλὰ τίς τε Ἑλληνας συνεκάλει πρὸς
τὸν ἀγῶνα τὸν κοινόν, αἰχνομένην δοκεῖν μοι μόνῃ
φανῆναι τῷ βαρβάρῳ καθάπερ πρότερον Μαραθῶνι.
οὐ γὰρ αὐτὴ γε ἐν ἄλλοις εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς σω-
τηρίας, ἀλλὰ πάντες εἶχον ἐν αὐτῇ τὰς ὑπὲρ αὐτῶν. 10
καίτοι τίς προθυμία λαμπροτέρα, τίς εὐψυχία φα-
νερωτέρα τίνων Ἑλλήνων ἢ καθάπαξ εἰπεῖν ἀνθρώπων
ἐξετάζοντι φανήσεθ; οἱ τῆς γῆς ἐξέστησαν ὑπὲρ τοῦ
μήτε ἐν γῇ μήτε ἐν θαλάσῃ δελεῦσαι, τὸ μὲν τηρεῖν
τὰ ὑπάρχοντα δελείας ἀρχὴν νομίσαντες εἶναι, τὴν δὲ 15
τῶν ὄντων ἐρήσιν ἀφορμὴν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν
ποιησάμενοι, καὶ τὰς ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν ἔσωζον ἀφ'
ῶν αὐτοὶ πρόοιντο τὴν ἑαυτῶν. [πρὸς ταῦτα αἰ-
1220R. ρεῖθε ὑπότερα] ἄρ' ἢ τῷ δικαίῳ λόγῳ ἐχὶ "συμβαί-
656H. νοντας, ἢ ταῖς "παρθέσις ἀνάγκαις οἷος ἐγχωρεῖ πα- 20
ριδεῖν, εἶπον ἄν, εἰ τέτοις ἐχρῶντο; ἀλλ' εἰ κοινὰ
μὲν πάντα ἦν, μηδεὶς δὲ ὑπερεῖχε μηδενός, πάντες δ'
ἐξ ἴσου συνετέλεον, οἱ δὲ ναύαρχοι παραπλησίως εἶχον
τὰς φάσεις ἀλλήλοις, ἔρανος δ' ἦν, ἔδει δ' ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων σκεψαμένους τὰς ἡγεσόμενους καταστῆσαι, 25
πῶς ἐκ ἐκείνοι διὰ πάντων ἐξέλαμπον ὥσπερ ἀσέρες;
οὐ μὲν ὥσπερ τοῖς ψηφίσμασιν καὶ τῷ κέρα τῆς
παρατάξεως, ἔτω καὶ ταῖς πράξεσι τὴν ἡγεμονίαν ἐτέ-
ροις παρεῖσαν, πόθεν; ἀλλ' οἱ μὲν ὄνομα ἡγεμόνων,
οἱ δὲ ἔργα παρεῖχοντο. καὶ τοσούτῳ κάλλιον αὐτοῖς τὸ 30
ἡγεμονία καθίστατο, ὅσῳ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν εἶχον τὴν
ἡγεμονίαν. ὁ τι γὰρ Ἀθηναίων μὴ δόξειεν ἐνί, πάντ' ἦν
[τῶν ἄλλων Ἑλλήνων] ἄκυρα, ὥθ' ὁ μὲν Λακεδαι-
μονίων ναύαρχος τῶν ἀφ' ἐκάστων ἀρχόντων ἦρχεν, ὁ
δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀρχοντας ἀρχόντων. ἀλλὰ γὰρ 35
ἢ περὶ τὰς ἀποδείξεις σπαδὴ καὶ λόγῳ λόγος παρα-
διδὼς ἡμᾶς παρήνεγκε περαιτέρω. εἰμι δὲ ἐπ' αὐτὰς
πάλιν τὰς πράξεις, ἐπειδὴ περὶ ὧν ἐβουλόμην ἐν τῷ

μέσῳ διέλαβον. τίνες οὖν ἀρετῆς ἀγωνισαὶ καλ-
λίους; ἢ τίνες τῶν πώποτε διαρκέστερον τὴν ἐπίδειξιν
αὐτῆς ἐποιήσαντο; οἱ καὶ χρυσὸν καὶ ἀργύρεον καὶ σι-
δήρεον καὶ τοῖς πᾶσιν ἀήττητοι διεγέγοντο, καὶ πάντα
ἀπέφηναν ὁμοίως ἄχρηστα τῷ βασιλεῖ, ὥσπερ ἂν εἰ
ἐκρύπτετο ὑπὸ γῆς ἔτι, πενίαν μὲν ἀντὶ πλείους τιμῆ-
σαντες, κινδύνους δὲ ἀντ' ἀσφαλείας ἐλόμενοι, δικαιο-
σύνην δὲ ἀντὶ τῆς βασιλείας τοσαύτης φιλανθρωπίας.
ἀλλ' ἵνα μὴ πλέον τῶν ἀναγκαίων παραιτούμενος
αὐτῷ τέτῳ μηχανῶ, πρὸς τὰς ἐξῆς τῶν λόγων καὶ συν-
εχεῖς καὶ δὴ τρέφομαι. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα μὲν ὥσπερ
ἄκων ἐνέπεσον, καὶ καθ' ὁδὸν τὰ λόγῳ μᾶλλον ἢ προ-
ειδόμενος. ὁ γὰρ εἰς τὸ τοῦ ὁρῶν ἡπειρόμην.

τὸ καθ' ὁδὸν ἢ κατ' ἀξίαν λέγει, ὥσπερ ἐστὶν εὐθεῖα ἢ
ὁδός, ἢ ὥσπερ συμβαίνει ἐν ὁδῷ γενέσθαι· πολλάκις γάρ τις
ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἄλλην ἔλκοντος αὐτὸν βαδίζει
φίλου.

ὁμῶς δὲ πρὸς πᾶσαν τὴν τῶν Περσῶν ἀρχὴν δια-
κινδυνεύοντες ἐν τῇ γῇ ἀντ' ἀριθμῶ σωμάτων ἐθνῶν
ἀριθμῶς διαφθείροντες τε καὶ λαμβάνοντες. ἡδὴ δὲ καὶ
δύο τρόπαια εἰς μίαν ἡμέραν ἦλθε, καὶ ναυμαχία πε-
λομαχία παρισώθη. μόνοι γὰρ ἀνθρώπων τῶν εἰς
κοινὸν πολιτευσαμένων τὴν μὲν οἰκείαν ὥσπερ ἄλλο-
τρίαν ἐνόμισαν, τὴν δ' ἄλλοτρίαν ἐκ αὐτῶν ἄλλοτρίαν
ἀλλὰ τῶν σὺν κακίᾳ νεμομένων. φυλάκων δ' ἐβίωσαν
βίον, ἐδὲ τούτων ἰδρυμένων, ἐδὲ γε ἐνὸς τόπου τινὸς
περιπόλων. ἀλλὰ τὰ διὰ πάσης γῆς Ἑλληνικῆς περι-
πόλους ἐκείνους χορὴ καλεῖν. ἔως ἔγνω βασιλεὺς ἄν-
ταίρων τῇ πόλει παραπλήσιον ποιῶν, ὥσπερ ἂν εἰ
πρὸς φλόγα πολλὴν ἐπιούσαν ὕλην ἐπληρόμενος ἡγω-
νίζετο. "ἐδὲν γὰρ ἦν ὁ τι ἐκ ἐπαχεν, ἀλλ' ἀνηλίσκετο 659H.
αὐτὸς ἐξ αὐτῶ, καὶ τὴν χώραν ἐπιτείχισμα τῆς ἑαυ-
τοῦ σωτηρίας ἔχων ἦσθετο.

τὴν ἰδίαν χώραν καθ' ἑαυτὸν· ἐξ αὐτῆς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι,
ἦτοι τῆς Ἀσίας, ὡς ἐξ ὀρμητηρῆς ἀφορμῶντες ἐβλαπτον αὐτόν.

εἶχε μὲν γε πρὸ τῆς τὸν μέχρι Πηνειοῦ τόπον. καί-
τοι τὸ θαυμαστὸν ἀφελόν, ὡς ἦδη τι "θαυμαστὸν λέ- 1224R.
γων. εἶχε πάντα τὸν μέχρι τῆς Ἀττικῆς, ἔως ἐνέτυχε

- a. 5. χρυσὸν A. 6. ἀλλὰ] p. 225. 7. τὸν ἀγῶνα om AB: sed corr B ἀγῶνα post κοινόν addit.
δοκεῖ A. 11. καίτοι om A. locus est p. 251. 13. ἐξετάζοντων B. οἱ] οἷον A. 18. πρόοιντο] immo
προεῖντο. πρὸς] p. 255. πρὸς — 19. ὑπότερα om A. 23. δὲ om A. 24. ἀλλήλους om A. 25. σκεψο-
μένους ε. 27. οὐ μὲν ὥσπερ A: ταῦτα δὲ ἐποιοῦν καὶ ε. est p. 258. 29. παρήσαν A, παρήσαν B. 32. ὁ τι B,
οὕτω A: οἱ οὕτω ε. 33. ὥθ' ὁ — ἀρχοντας ἀρχόντων om A. 35. ἀλλὰ] p. 259. 37. περαιτέρω A: ποδῶ-
τέρω ε. b. 1. τίνες] p. 251. 2. διαρκέστερον] διαρκέστεραν B: τῶν ἀθηναίων διαρκέστερον ε. 4. καὶ ante τοῖς
add A. 6. γῆν A. 9. ἀλλ' p. 257. πλείον A: πλείω ε. 10. ἐξῆς A: ἐφεξῆς ε. 11. ἀλλὰ] p. 258 extr.
12. λόγου τουτο μᾶλλον ε. μᾶλλον om A. 13. οὐ — ἡπειρόμην om B. τουτο A: ταῦτα ε. 14. ὥσπερ] ὅπερ A.
18. ὁμοῦ] p. 265. 19. ἐν τῇ γῇ om A. 22. μόνοι] p. 265. 24. ἄλλοτρίων ε. 27. πάσης τῆς γῆς ε.
35. ἀφορμῶντες A: ἀφορῶντες ε. 36. εἶχε] p. 266. γε om A.

τοῖς ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐν τῇ θαλάττῃ τοσούτον παρε-
 λήλυθε τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς τε καὶ τῆς Ἑλλάδος τὰς
 Δελφούς. ἐκ δὲ τῶν τῆς πόλεως ἀγόνων καὶ ἀποσώλων
 εἰς τοῦτο κατήλθεν, ὥστε ὁμολόγησε δυοῖν μὲν ὄροι
 εἶσω μηκέτι πλευνεῖσθαι, πρὸς μεσημβρίαν μὲν Χελιδ-
 νέας, πρὸς δὲ ἄρκτον Κυανέας θέμενος, θαλάσσης δ'
 ἀφ' ἑξέων ἵσον πανταχῇ σαδίως πεντακοσίους· ὥστ' εἶναι
 τὸν κύκλον τρίτον ἀντ' ἄλλων τινὸς σεφάνου τοῖς Ἑλλη-
 σιν ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ τὴν φρενὰν ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας
 τῆ βασιλείας. καίτοι τί κάλλιον εἴποι τις εἰρήνης
 ἢ πολέμου κεφάλαιον, ἢ πρὸς Ἑλληνας ἢ πρὸς βαρ-
 βάρους, ᾧ κατέκλεισε τότε τὰς πράξεις ἢ πόλεις; καὶ
 ταῦτα μέντοι τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διήλθε σὺν πολ-
 λοῖς ὁμῶς ἐναντιώμασι τῶν Ἑλλήνων, καὶ πάντων ὥσπερ
 ἀνθελκόντων. τὸ γὰρ ἐν πολέμῳ καὶ φιλονεικίᾳ τῶν
 Ἑλλήνων πρὸς αὐτὴν καθεστηκότων τῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλ-
 λήνων προνοίας μηδὲν μᾶλλον ἀφείδω, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν
 κοινῇ συμφερόντων βασιλεῖ πολεμεῖν διὰ γῆς ἀπάσης
 καὶ θαλάττης, πόσῃ τινὶ χρή τῇ μεγαλοψυχίᾳ προσ-
 θεῖναι; χωρὶς τῆ πρὸς τοσαῦτα μερισθῆναι, καὶ πάν-
 των ὡς μόνων ἐκάστων ἐφικέσθαι, τῆς μὲν γνώμης τὴν
 ἀνδρείαν, τῆς δὲ παρασκευῆς τὴν ὑπερβολὴν παρέχειν
 θαυμάσαι. τὰ τε γὰρ πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς πᾶσαν
 ἄγνοια ἀπὸ πάντων χολήν, ἔγω διωκόμενος, καὶ τοῖς
 ἐνοχλῶσι τῶν Ἑλλήνων ἐδὲν μᾶλλον ὑπῆρχε χρήσασθαι
 τῷ καιρῷ, ἀλλὰ καὶ τέτοις ἔτι ἀπῆντησεν, ὥστε σὺν
 πέντε καὶ σὺν πλείω ταῦτ' ἔχειν ἀριθμεῖν, ὥσπερ ἄλλα
 ἅττα συλλήβδην ἀριθμέμενα. ἐνίκων μὲν γε ναυμαχίᾳ
 Πελοποννησίους ἐπὶ Κερκυραῖα, ἐνίκων δ' Αἰγινήτας
 πρὸς Αἰγίνην, καὶ Πελοποννησίους αὖθις. Μεγαρεῦσι
 δ' ἔξησαν τείχη μέχρι θαλάσσης, καὶ τὴν ἐλευθερίαν
 ἅμα καὶ τὴν χώραν διεφύλαξαν. ἐνίκων δὲ Κορινθίους
 πρὸ Μεγαρέων· καὶ πρὶν δώδεκα ἔξῃκειν ἡμέρας ἐνί-
 κων αὖθις ἑτέραν, καὶ καλῶς τὸ τρόπαιον ἐφαρπάζον-
 τας. καὶ ἔγω ταῦτα μεγάλα· ἀλλ' εἰρήσε' ἔγω γάρ, καὶ
 ἐπείγωμαι ἢ γὰρ προαθήκη δέξει τὸ πᾶν. ἀπῆσαν μὲν
 γὰρ αἱ δυνάμεις τῇ πόλει, ἢ μὲν κατὰ τὴν τῶν Αἰγυ-
 πτίων χρείαν, νῆες πλείους ἢ τότε ἦσαν ἐν τοῖς Ἑλλη-
 σιν αἱ σύμπασαι χεδόν, ἢ δ' Αἰγίνην προσεκάθητο.
 ὅπερ καὶ τὰς ἐναντίας μᾶλλον ἐπῆρεν ὀρμῆσαι πρὸς

τὰ Μέγαρα· ὥντο γὰρ εἶναι χολήν Ἀθηναίων εἰς τὸ
 ἔργον ἑαυτοῖς. εἰ δ' ἄρα καὶ τὰ δεύτερα νικήσῃ, ἀλλ'
 ἑτέραν πολιορκίαν ἔλυσεν τῆς Αἰγίνης· καὶ γὰρ ἄλλοθεν
 γε λοιπὸν ἦξιν αὐτὰς. οἱ δὲ τοσούτον κατεγέλασαν τῆ
 σοφίσματος, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον οἱ πρὸς Αἰγίνην τότε
 ἐκινήθησαν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ μηδὲν πεπυσμένων.
 ἀλλὰ μὴν μόνῃ μὲν ἀπασῶν πόλεων ἰδίοις κινδύ-
 νοις κοινῇ ἀπαντὶ τῷ γένει τὴν ὠφέλειαν ἐπορίσατο,
 μόνῃ δὲ ἐκ τῶν κοινῶν εὐεργεσιῶν τὴν ἡγεμονίαν ἐκτῆ-
 σατο, καὶ μετέθηκε τὸν θεσμόν· καὶ γὰρ ἐξ ὧν κατεδρ-
 λώσατο τὰς πόλεις ἔχε τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐποίη-
 σεν ἐλευθέρας. ὥστε σημεῖναι τὰς αὐτὰς χρόνους τοῖς
 μὲν Ἑλλησι τὸ τῆς ἐλευθερίας, τῇ δὲ πόλει τὸ τῆς
 ἀρχῆς κέρδος ἐνεγκεῖν. μόνοι γὰρ ἐκόντων ἦσαν, καὶ μό-
 νος ἕτος δῆμιον ὥσπερ εἰς ἄρχων αἵρετός ἐξ ἀπάντων
 ἐνίκησε, τὰς μὲν βαρβάρους τοῖς ὅπλοις βιασάμενος,
 "τὰς δ' ὁμοφύλους οὐ πείσας ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ἄρχειν
 πεισθεῖς, σύμβολον δικαιοσύνης ἔχων τὴν ἀρχήν, ἀλλ'
 οὐκ ἀδικίας. εἰ δὲ δεῖ διελόντα εἰπεῖν, μόνῃ πόλει
 τῶν μὲν βαρβάρων ἐκόντων, τῶν δ' Ἑλλήνων δεη-
 θέντων ἔχε τὴν ἀρχήν. ποία ταῦτ' ἐνεσι ψυχῇ πα-
 ραβαλεῖν ἀνθρωπίνῃ, καὶ τίνος ἐκ εὐτυχίας μᾶλλον
 θαυμάσαι; γενομένης δὲ τῆ μεγάλης πάθους· καὶ γὰρ οὐκ
 σιωπήσομαι, ἀλλὰ καὶ τῆτο ἔτι μεῖζον μοι δοκεῖ δε-
 κνύναι τὴν πόλιν. ἔγω γὰρ τοῖς ὑπολοίποις προσηνέχθη
 πράγμασιν, ὥσπερ ἂν εἰ πᾶσαν εἰλήφει τὴν Σικελίαν.
 οὐ γὰρ ἐξερημένη δυνάμειος ἐώκει, ἀλλ' ἄρτι προσκε-
 κτημένη. καὶ τὴν μὲν τῶν τρόπων εὐκολίαν καὶ σω-
 φροσύνην καὶ τάξιν διαίτης, ἣν ὑπὲρ τῆ μηδὲν αἰχρὸν
 συγχωρῆσαι προείλοντο, ἐδ' ἂν εἰς ἀξίως εἴποι. περι-
 ξάντων δ' αὐτὰς τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, καὶ τῶν μὲν
 ὑπαρχόντων πολεμίων τότε πρῶτον λαβόντων ἐλπί-
 δας καὶ παροξυνθέντων ὑπὸ τῆς τύχης, ἐπελθόντων
 δὲ τῶν ἐκ Σικελίας, μετασάσης δὲ τῆς συμμαχίας
 ὀλίγους δεῖν ἀπάσης, καὶ νήσων καὶ ἡπείρου καὶ πάντων
 ὡς εἰπεῖν πολεμίων καταστάντων, καὶ πανταχόθεν
 κεκλυμένοι, ἔτι δ' ἀγνωμοσύνης ἀπροσδοκίτου
 συμβάσης ὥστε καὶ βασιλέα κληθῆναι κατὰ τῆς πόλεως
 ὑπὸ τῶν ἀπ' ἐκείνου σωθέντων ταῖς ἀπὸ τῆς πόλεως
 πράξεσι, προσγενομένης δὲ κακείνης μάλα ἀσμένως, καὶ

a. 4. εἰς τοῦτο] τοσούτον A. δυοῖν c. 5. χελιδονίας B: χελιδονίας c. 10. καίτοι] p. 267. 15. τὸ] τῷ A.
 est p. 268. 19. χρὴ om AB, ante προσθεῖναι ponit rc B. 20. πρὸς om A. 21. ἀφικέσθαι A. 24. ἄγνοια A.
 26. ὥστε σὺν om A. 27. ἀπαριθμεῖν c. 31. τείχος A. 32. τὴν om A. 34. ἐφαρπάζοντες A. 37. τὴν
 τῶν om A. 38. νῆες — 39. σχεδόν om A.
 b. 7. ἀλλὰ] p. 274. 9. μόνῃ δὲ — ἐκτῆσατο om A. 18. σύμβολον δὲ δικ. B. 20. δεηθ. c. om A.
 idque rc, AB. 21. πόλιν] p. 279. 22. ἔσι A. παραβάλλειν A: περιλαβεῖν c. 24. μεῖζον A, μεῖζον B. 25. δοκεῖ om A.
 28. τάξιν καὶ σωφροσύνην c. 36. καταστάντων add A. 37. κεκλυμένων c. 40. κακείνη om A. ἀσμένως c.

συμπολεμῶντος καὶ σώμασι καὶ ναυσὶ καὶ χροσῶ, καὶ τίνα γῆς ἢ θαλάττης [τόπον] ἢ παρέχοντος ἀφορμὴν τῷ πολέμῳ; ἦν μὲν ἔν θδεῖς ὅσις ἐκ ἂν ἤλπισεν, ἔξωθεν ἔτιωσι σκοπῶν, ἀναρπαθήσεαθ' νῦν ἤδη τὴν πόλιν, ἔτιω κοινῷ πολέμῳ βαρβάρων τε καὶ Ἑλλήνων συνεχομένην· οἱ δὲ ἔτιω μετέστησαν τὰ πράγματα, ὥσπερ ἀπάντων τέτων ὑπὲρ αὐτῶν ἀλλ' ἢ κατ' αὐτῶν γινόμενων, ἢ ἐρατηγόντων σφίσι τῶν πολεμίων. διέλαβον δὲ τροπαίοις τὸν Ἑλλήσποντον ἄλλες ἄλλοσε καταδιώκοντες, ὥσπερ μελέτας μᾶλλον ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἢ ναυμαχίας πρὸς τὰς ἐντυγχάνοντας αἰ ποιοῦμενοι. εἰρηταί τε, καὶ ἐνεθυμήθην ὥς ἐτέρῳ προείρηθ'. τέλος

661 H. δ' ἐπὶ Κυζίκῳ συμπεσόντες ὁμῆ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀσίας βαρβάρους καὶ Φαρναβάζῳ λαμβάνονσι τὰς ναῦς παρὰ τοσῶτον ἢ πάσας, παρ' ὅσας διέφθειραν. ὥσε ἢ μὲν τοσῶτον ὑπερβληθεῖσα ὑπὸ τῆς συστάσεως πόλις ἔδ' ὄνομα εἰρήνης ἐπ' ἐκείνων τῶν χρόνων ἐνενόησεν, οἱ δ' ἀπὸ τοσῶτων καὶ τηλικῶτων πλεονεκτημάτων ὀρμώμενοι πληγέντες κατέφευγον εὐθὺς ἐπὶ τὴν εἰρήνην. ἔτι δὲ αὐτὴ μὲν πρὸς ἅπαντας ὁμῆ πολεμεῖν ἠνάγκασαι τὰς ἐπιόντας ἢ κινῶντας, τῶν δ' ἐναντίων οἱ πλεῖστοι πρὸς μέρος αὐτῆς ἀντήρκασι, ἀθρόας δὲ τῆς δυνάμεως ἢ τις ἢ ἔδεις ἐπειράθη. ὥσε ἢ τῶν Ἀθηναίων πόλις νενίκηκε μὲν πολλὰ δὴ πολλάκις, αὐτὴ δ' ἴσα καὶ ἀήτητός ἐστι. τὸ δὲ πάντων μέγιστον, ὅτι αὐτῆς μὲν ἔδεις ἐκράτησεν (ἔδεις γὰρ αὐτῆς τὴν γνώμην παρεστήσατο, ἀλλὰ ἐρατίας γέγονε πάντα τὰ τοιαῦτα ἀτυχήματα), αὐτὴ δὲ τὰς γνώμας τῶν ἐναντίων ἅμα τοῖς ἔργοις δεδοῦλωται, 30

ἔξωθεν μὲν φεύγειν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ποιήσασα ἐν εὐχῆς μέρει, Λακεδαιμονίους δὲ ἀνακλίνασα οὐχ ἥττον τὰς ἀκούοντας ἢ τὰς ἐν ταῖς μάχαις παρόντας καὶ πταίσαντας αὐτῶν.

εἰς τί ἀνέκλινεν; ἢ εἰς τὸ ἐπιθυμῆσαι εἰρήνης;

εἰρήνην γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀπηξίωσαν ποιήσασθαι πρὸς Θηβαίους, μόνῃ τῇ τῶν Ἀθηναίων πόλει νομίζοντες εἶκιν εὐπρεπῇ συμφορὰν εἶναι. ἀναμυχθέν-

1225 R. τες δὲ τοῖς ἄλλοις πολεμίοις "οὐ μᾶλλον σώζειν ἐτέ-

ρους εἶχον, ἢ τῶν ἄλλων ἐδέοντο σώζειν σφᾶς.

οἱ γε ὀλίγων μὲν πλείους ὄντες ἢ πεντήκοντα οἱ πρῶτοι ταῦτα βουλευσάντες ὁμοῦ πρὸς τε τὴν Λακεδαιμονίαν ἀρχὴν γῆς καὶ θαλάττης ἔσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κινδυνεύειν ὑπέστησαν, οἴομενοι δεῖν ἢ ζῆν ἐν ἐλευθερίᾳ ἢ μὴ προσορᾶν τὸν ἥλιον κακίας μάρτυρα ἑαυτοῖς γενόμενον. ἐνόησε

μὲν γὰρ τῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων φύσει, ἰάθη δὲ τῇ ἑαυτῆς, ὥσε καὶ τῷ ζῆλον αὐτῇ μᾶλλον ἐνήνοχεν ἢ συμφορὰν. κρατήσαντες δὲ εὐψυχία τὰς ἐχθράς,

ἐπικαίει τοὺς οἰκείους ἐνίκησαν. χρησάμενοι δὲ ἀμφοτέροις, καὶ τῇ παρὰ τοὺς ἀγῶνας ἀνδρεία καὶ τῷ μετὰ τὰς πράξεις ἂν δεῖ βουλευσάσθαι, ἔτιω ἀνεκτῆσαντο τὴν πόλιν. ὥστ' εἴ τις βούλοιο μὴ πάντα διηγῆσθαι, ἐνεῖναι κλέψαι τὴν συμβῆσαν ἐπὶ τοῦ συμφορὰν· οὕτως πολέμου ἀκολούθους ταῖς ἄνω πράξεσι τὰς ἐφεξῆς καὶ προείλοντο καὶ κατώρθωσαν.

πόση τινὶ τῇ περιουσίᾳ χορὴ νομίζειν ταίτην ὑπεραίρειν; ὃ δὲ οὐδενὸς ἥττον τῶν ὑπ' ἐκείνων πρα-

χθέντων ἄξιον εἰπεῖν τε καὶ τιμῆσαι Λακεδαιμονίων γὰρ ἂν τοῖς τριάκοντα ἐδάνεισαν ἐπὶ τὸν δῆμον ἀπαίτηντων, ἐπειδὴ συνέβησαν, συνέτισεν ὁ δῆμος, ἴν' ἔργῳ τὰς συνθήκας βεβαιώσῃ. παράδειγμα δὲ ἀνθρώποις τῶν ἐν τοῖς δεινοῖς ἐλπίδων ἐγένοντο. "ὁ662 H.

δῆμος ἤδη συνειλεγμένοι ἅμα τε εἰς χεῖρας παρήσαν καὶ χεδὸν εἰς λόγους, ὥσπερ ὑπὲρ ἀλλήλων, ἐκ ὑπὲρ ἑαυτῶν πολεμήσαντες ἐκάτεροι· ὥσε μὴ εἶναι διελέσθαι, πότερον τῶν ἐναντίων ἦν καταρᾶσθαι τὴν γᾶσιν, ἢ τῶν ἑῶν συνεξέσθαι τῇ πόλει τῷτόν γε λυθεῖσαν τὸν τρόπον. ἐπεὶ δὲ τῆς εἰρήνης ἐμνήσθην, πάλιν ἐνταῦθα ἐπ' ἀνελθεῖν βέλομαι βραχύ τι. ὥσε καὶ πρώτη

τὰς βαρβάρους καὶ μόνῃ ἐνίκησε· καὶ σὺν ἄλλοις γενομένη ἐκ ἑλαττον τὰς συμπαρόντας ἢ τὰς ἀντιπάλους ἐνίκη. ὥσπερ οἱ θηρῶν ἀδύνατοι τὸ ληφθὲν ἀπροσ-

35 δοκῆτως ἢ μεθίσσιν, οὐδ' ἂν ἀποδόσθαι τις ἀξιώσῃ, τῆς ἀξίας τιμῆσαιντ' ἂν, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν ἀδυναμίαν προστιθέντες πλεονάζουσιν. ἢ δέ, οἶμαι, συνειδυῖα ἑαυτῇ κρείττων ἔσα τοῖς ὅλοις, ἐδὲ πώποτε ἐμικρολογήσατο, ἐξ ἴσθ τοῖς παρῶσι τὰ ἀπόντα ἐλπίζεσα.

a. 2. θαλάσσης γ. τόπον om A. ἀφορμὴν οὐ παρέχοντος γ. 5. οὕτω — συνεχομένην om A. 7. ὑπὲρ αὐτῶν ἀλλ' οὐ κατ' αὐτῶν A: οὐ κατ' αὐτῶν ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν γ. 8. διέλαβον] p. 280. 16. ὥστε] p. 281. 21. ἔτι] p. 285. πολεμεῖν ὁμοῦ ἠνάγκαζε γ. 23. ἀντήρκασι B et corr A. 29. τοιαῦτα add A. 30. τῶν ἐναντίων om A, a correctore habet B. 36. εἰρήνην] p. 286. 39. πολεμίοις] πελοπονησίοις corr B.

b. 2. οἱ γε — 3. πρῶτοι om A, addito δὲ post ταῦτα. est autem p. 287. 4. θαλάσσης γ. 7. ἑαυτοῖς] ἐπ' αὐτοῖς A. ἐνόησε] p. 288. 9. τοῦτον A. 10. εὐψυχία B: εὐτυχία γ. 14. ἐνεῖναι] ἐνιοι corr A. 15. συμβῆσαν B: σύμπασαν γ. 16. ἀπολούθως γ. 18. πόση — ὑπεραίρειν om A. leguntur autem p. 289. 22. συνεξέτισεν γ. ἴν' corr B, εἰ A. 23. παράδειγμα] p. 287. 24. ἐγένοντο A. 25. συνειλεγμένοι γ. 29. λυθεῖσαν B, λυθῆσαν A: λυθείση γ. 30. ἐπεὶ] p. 293. 31. ὥστε] p. 294. 32. ἐνίκησε A: νενίκηκε γ. 34. ὥσπερ] οὐχ ὥσπερ B. p. 296.

διὸ πάντα ῥᾶον τοῖς πολεμίοις ἀπέδωκεν ἢ ἐκείνοι τὰ σφέτερά αὐτῶν ἀπήτησαν. ἴσως μὲν ἔν καὶ γὰρ τισιν ὑτοπον ποιεῖν δοκῶ, μεμφόμενος μὲν (τὸς συγκρίνοντας Ἀθηναίοις Λακεδαιμονίους), αὐτὸς δ' εἰς τὸς ὁμοίους λόγους προεληλυθώς, καὶ δι' αὐτὰ γε ταῦτα 5 εἰρηκῶς αὐτὸς, δι' ἃ φημι δεῖν μὴ λέγειν. Ἐμὴν ἄλλ' ἐξ αὐτῶν γε τέττων καὶ μάλιστα ἂν τις κατίδοι ὡς ἔτε ἢ χάρις θαυμασῇ, ἣν οἶον τῇ πόλει κατατίθεσθαι, ἔτε ἐξεπίτηδες τὰ γε τοιαῦτα ἀγωνιζέον, ἀλλὰ κατὰ τὸ πάρεργον οἶον ὥσπερ νῦν ἐγώ. ὥς εἰ τις ἀξιοῖ καὶ 10 ἡμῖν ἄρρητα ταῦτα εἶναι, γεδδὸν τέττε χάριν εἴρηται. καὶ Λακεδαιμόνιοι οἱ τῶν Ἑλλήνων προέχοντες καὶ προκινδυνεύοντες ἐν ταῖς χρεαῖς παῖδες τῇ πόλει παραβάλλειν εἰσίν. ὥς ἐβελόμην ἂν καὶ τὰ τρόπαια ἂ μὲλλω λέγειν ἀπ' ἄλλων ὑπάρχειν ἀνακείμενα 15 τῇ πόλει, καὶ μὴ ἀναγκαῖον εἶναι προστιθέναι τοῖς πολλοῖς 1228R. ὅτι ἀπὸ Λακεδαιμονίων. "νῦν δὲ αὐτὰ τὰ πράγματα ταύτην ἄγει, ὥς ἐ τὸ παρεξετάσαι χάριν εἰρήσεθ, ἀλλὰ τὸ μὴ παντάπασιν τὰς πράξεις παρελθεῖν καὶ γὰρ εἰσιν ἅς παρεξέλιπον. δεῖ δέ, ὡς ἔοικεν, 20 ἔ τὸ τυχόντος δρόμος. καὶ ἔχ' ἐν εἶδος εὐεργεσίας ἐπεδείξαντο, ἀλλ' ἔδεν εἶδος εὐεργεσίας ἀπέλιπον. περιίσαθ δέ με παντοδαπὰ ὥσπερ ἐν συγγραφῇ τῶν αὐτῶν χρόνων, ἂ μὴ ὅτι πάντα διεξελθεῖν εὐπορον, ἀλλ' ἔδενος εἰρατηγῶ πάντα ἐξῆς. ὦν τί παρὶς τίνος 25 μνησθῶ; ὁ δὲ δεῖ μάλιστα τῆς ἐκείνων φύσεως ἀγαθῆναι καὶ κρείττον ἢ κατὰ ἀνθρώπον ἡγήσασθαι. ἔξδον γ' ἑαυτοῖς ἀκολαθῶντας ἔχειν Λακεδαιμονίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ περιδεῖν ἐπὶ κεφαλὴν ὠθέντας, συμμάχων περιόικων οἰκετῶν ἀπάν- 30 των ἐπανεσηκῶτων, ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἐδέξαντο. καὶ πορευομένης ὥσπερ φλογὸς τῆς Θηβαίων δυνάμεως ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Πελοποννήσου, μέντοι καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων προσάντες ἐκώλυσαν. ἐξ ὧν ἔτιως ὑπὸ πάντων ἐωρῶντο, ὥς 35 καταστῆναι τὴν πόλιν συνέδριον τῆς συμμαχίας ἀπάσης. 663 H. ἔτι τοίνυν πότερον τῆς πόλεως ἢ τῶν συμβάντων κατηγορεῖσιν; εἰ μὲν γ' τῆς πόλεως, οὐδέν, ὡς ἔοικε, τῶν μεγίστων ἐπίσανθ, ἀλλ' ἐκπέφευγεν αὐ- τὸς ἀφ' ὧν ἡ πόλις γνωρίζεθ. εἰ δὲ τὰ συμβάντα μέμφονθ, ἔχ' ὁμοία τοῖς ἄλλοις, ὡς ἔοικεν, οἷς προ- εἴλετο ἡ πόλις νομίζοντες, ἔτω μέμφονθ. ὥς ἐξ ὧν τὸ πρῶγμα κακίεσσι, τὴν πόλιν ἐγκωμιάζεσσι. τότε γ' κακία καὶ πόλεως καὶ ἰδιώτεθ δείκνυθ, ὅταν ἡ μόνα τῶ προσῇ τὰ ὑπαίτια, ἢ πλείω τὰ φαῦλα τῶν ἐπιεικῶν ἐλέγχῃ τις ἢ μείζων προσκείσθω γάρ. ὅταν δ' ἐξετά- ζων διὰ πάντων ἑνὸς ἢ δυεῖν λαμβάνῃ, λέλῃθας ἐπαινῶν οἷς ἀφίης, ἄλλως τε εἰ μὴδ' ἰδιώτου ποιῇ τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πόλεως, καὶ ταύτης πρεσβυτάτης τῶν Ἑλληνίδων καὶ ἢ πλείω ὑπάρχει τὰ δέοντα συμ- βάντα. ἅπαντα γ' δῆπεθεν ἀρχὴ τῶν κρείττωνων ἐστὶ καὶ παρ' αὐτὸν τὸν τῆς ἰσότητος νόμον. εἰ δὲ μή, πῶς ἴσον ἢ πῶ δίκαιον ἢ φόρος ἐκλέγειν ἀπὸ τῆς ἀλ- 15 λοτριᾶς, ἢ νόμους τιθέναι τοῖς ἔδεν δεομένοις, ἢ κρίνειν τὰ ἐκείνων, ἢ προστάττειν, ἢ πολεμεῖν, ἢ κτῶσθαι τὰ μὴ προσήκοντα; ὅλως γ' ἔδεν τέττων ἀπὸ τῆς ἴσης γίνεθ. ὥστ' εἰ τις ἀκριβολογεῖται περὶ τῶν δικαίων, καὶ σοφιστῆς εἶναι μᾶλλον βέλεθ ἢ τῇ τῶν πραγμά- των φύσει συγχωρεῖν, ἔκ ἂν φθάνοι διαγράφων πά- 20 σας ἀρχὰς καὶ δυνάμεις ἀπλῶς, ὡς ἅπαντὰ γε ταῦτά ἐστιν ἐν τῷ θεσμῷ τοῦ κρείττονος. εἴτα ὑπὸ σοφίας ἄνεισι μέχρη τῶν θεῶν ἐλέγχων, καὶ λέγων ὡς ἔδεν οὐ- τοι τοῖς ἀνθρώποις ἐξ ἴσης προσομιλεῖσιν, ἀλλ' ἤρηνθ κρείττεθ εἶναι. ἀλλ' οἶμαι ταῦτ' ἐστὶ γωνίας ἀξίων ἀνθρώπων, καὶ τὸν ἥλιον ἔχ' ἐωρακῶτων, ὃς ἀφαιρεῖθ τὸς ἄλλους ἀξέρας τὸ φαίνεσθ. εἰ δὲ ἀναγκαῖον τὸ πάσῃ δυναστείᾳ καὶ πάσῃ περιουσίᾳ τὰ τοιαῦτα προσ- εῖναι, καὶ ἔτος ἐστιν ἀρχῆς θεσμός, μὴ ἀπὸ τῆς ἴσου πρὸς τὸς ὑπηκόους κρίνεσθ, τότε νικῶν ἀπὶ τῶ τις, ὅταν 30 δείξῃ τῶν ἄλλων εἴτε Ἑλληνικῶν δυνάμεων εἴτε καὶ βαρ- βαρικῶν βασιλειῶν ἡντιναοῦν ἐλάττονι τῷ τῆς πλεο- νεξίας γιγνομένῳ χρησαμένην, ἢ τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἐστιν εὐρεῖν. φανήσεθ γάρ, ἂ μὲν διαφερόντως ἐβελεύσατο, ἑνὸς ἀνδρὸς ἢθι κεχρημένος τῆ βελτίεθ, ἂ δὲ ἐγκαλῶσθαι τινες, ἔ τῇ κοινῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων ἐξαμαρτῶν, ἀλλὰ τῇ τῆς ἀρχῆς ἀκολαθήσας ἀνάγκῃ, 35 "καὶ δυνάμει μὲν ἀρχῶν κατασᾶς τὸ ἐξ ἀρχῆς, φιλάν-θρωπία δὲ τὸ τῆς ἀρχῆς δεδοικὸς ἐκὼν μεθεῖς, καὶ

a. 2. ἴσως] p. 297. 5. προεληλυθώς A: παρεληλυθώς γ. 12. οἱ εἰ καὶ — 13. χρεαῖς om A. 14. ὥστε] p. 299. 15. ἂ A: ἂ μὴ γ. 17. αὐτὰ] ταῦτα A. 21. καὶ οὐχ] p. 500 extr. 23. περιίσαται] p. 302. με] με τὰ A. 26. ὁ δὲ] p. 303. δεῖ] δὴ A. 30. ὠθέντας] ὠφθέντας A. ἀπάντων om A. 35. πάντων] πάν B. ἐωρῶντο] ἐωρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι τῶν πελοποννησίων A. 37. ἐτι] p. 304. ἢ τῶν — 38. πόλεως om A. b. 2. προεἴλετο] προεἴληπτο A. 5. καὶ ante πόλεως add A. ἢ μόνα om A. 6. ὑπαίτια A: ὑπάντια γ. 7. προσκείσθω A. δ' om A. 9. τε add A. 10. καὶ ταύτης om A. 12. ἅπαντα] p. 306. 14. ἐλέγειν A: ἐκλογεῖν γ. 16. προστάττειν] πράττειν A. 22. κρείττονος B, κηρύττοντος A. 28. πάσῃ δυναστείᾳ A: ἀπάσῃ 30. ἀπὶ τῶ A. 34. μὲν] μὲν γάρ A. 39. δεδοικὸς A: δειδωκὸς γ.

γεδὸν τῶν ἐγκλημάτων αἴτιος αὐτῷ γεγονώς. πλείω
 γὰρ τῷ κοινῷ καὶ μετρίῳ πρὸς ἅπαντα χρησάμενος, καὶ
 τρόπον τινὰ τῆς πολιτείας μᾶλλον κοινωνὸς ποιησά-
 μενος ἢ δυναστείας νόμῳ κατέχων, ταῦτόν τοις χρηστοῖς
 ἔπαθε τῶν δεσποτῶν· ὃ γὰρ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν
 χάριτος παρ' ἐνίων ἔτυχεν, ἀλλ' εἴ τι προσηνάγκασεν,
 ἐπιφανῶς ἔδοξε βιάζεσθαι. καὶ μὴν εἰ μὲν ἔχοντας τὸ
 τῶν ὑπηκόων γῆμα ταῦτα ἐργασμένος φαίνετο, δῶμεν
 τοῖς ἐθέλοσι βλασφημεῖν· εἰ δὲ τοὺς μὲν ἀποσάντας
 664 H. καὶ παρ' ἀξίαν ὑβρίσαντας εἰς αὐτόν, τὰς δὲ ἐκ τῆς 10
 φανερᾶς πολεμίας ὄντας, ποτέροις ἀξίον ἐγκαλεῖν; οἴ-
 μαί γε τοῖς τὴν ἀνάγκην παραχῆσιν. ἐπεὶ καὶ κεῖνοί μοι
 δοκῶσιν ὥσπερ ἐνέχυρον αὐτὸ τῆτο ἔχοντες ἐπαρθῆναι,
 καὶ τέττω μάλιστα πισεύσαντες ἀμαρτεῖν, ὃ τῷ διὰ τέ-
 λους κρατήσῃ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τῷ μηδ' ἂν ληφθῶσι 15
 μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι, ὥς Ἀθηναῖος γε πεφυκότας σώ-
 ζειν. δῆλον δέ· ἃ γὰρ περὶ Μιτυληναίων μετέγνωσαν,
 τίς ἔχει νικῆσαι πόλιν οἷς ἐξ ἀρχῆς ἐββλεύσατο; ἐκεῖνοι
 γὰρ ἃ μὲν τῇ προτεραίᾳ διέγνωσαν, τῆς κρίσεως ἦν καὶ
 ὧν ἡδίκηντο· ἃ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ μετέγνωσαν, τῆς πόλεως 20
 ἦν μόνης. καὶ ἡ τριήρης τὴν τριήρη κατελήφει. Θαν-
 μάζω δὲ εἰ τῶν μὲν ἰδιωτῶν τὴν ἔργον πάντες ἀπο-
 λογίαν τιμῶσι, τῆς πόλεως δὲ ἔχ' ὁρῶσιν οἱ σεμνοὶ τὰ
 ἔργα, δι' οἷων καὶ ὅσων ἀπολελόγητο περὶ τέτων. καὶ
 ἡλίβ μὲν καὶ σελήνης ἔχ' ὅσα βλάπτεισι κατηγοροῦμεν, 25
 ἀλλ' ὅσων ἀγαθῶν αἴτιοι γίνοντο θαυμάζομεν τὴν πό-
 λιν δ' ἐξ ὧν ἐνίοις προσέκρυσεν, ἀλλ' ἔκ' ἐξ ὧν ἄπασιν
 ὠμίλησεν ὅδ' ἐκ τῆς ὅλης φύσεως κρινόμεν; ἔκ' οἴομαι
 γε ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ τῶν θεῶν κατηγοροῖται τὰς σκη-
 πτὰς καὶ τὰς βροντὰς, καὶν εἴ τι σεισθῇ, τὰς ὕλας καὶ 30
 κοινὰς αὐτῶν εὐεργεσίας ἀμελήσας σκοπεῖν. ἔχων
 δὲ πολλὰ καὶ τῶν ὑπερον εἰπεῖν, καὶ μάχας ἀτόπους καὶ
 τολμήματα θαυμαστὰ καὶ καρτερίας ὑπερφυεῖς, ἐκείνῳ
 ὁρῶ τὸν καιρὸν ἀρκέοντα. τοσούτον δ' ἐτι προαθεῖς τοῖς
 περὶ τέτων λόγοις ἀπαλλάττομαι. ὥσπερ γὰρ προ- 35
 εἰδὲν ἐξ ἀρχῆς ἡ φύσις περὶ τῆς πόλεως, ὅσον τοῖς
 ἔργοις προέξει τῶν ἄλλων, κατεσκευάσατο αὐτῇ πρὸς
 ἀξίαν τὰς λόγους, ἵνα αὐτὴ τε κοσμοῖτο ὑπὸ τῶν ἐαν-
 τῆς ἀγαθῶν, καὶν τισι τῶν ἄλλων δέη, καὶ τῶν ἔχῃ

μετὰ τῶν ἄλλων χαρίζεσθαι. πρότερον μὲν ἔν τὰς κατα-
 φεύγοντας ἐφ' ὑμᾶς τῶν Ἑλλήνων διεσώζετε· νυνὶ δ'
 ἀτεχνῶς πάντας ἀνθρώπους καὶ πάντα γένη τῇ καλ-
 λίστῃ τῶν εὐεργεσιῶν ἀνέχετε, ἡγεμόνες παιδείας καὶ σο-
 φίας ἀπάσης γινόμενοι. ἀλλὰ μὴν πέντε μὲν ἔσι
 μνήμη βασιλείων· μὴ γένοιτο δὲ πλειόνων. τέτων δ'
 ἐπὶ μὲν τῆς Ἀσσυρίων τῆς πρεσβυτάτης αἰ πρώτῃ τῆς
 πόλεως εἰσι πράξεις, καὶ ὅσα τῶν θεῶν εἰς τοῦτον
 ἐμπλῖνται τὸν χρόνον· ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας ἤρρετο ἡ πό-
 λιν δὲ τρίτην διὰ τέλους ἐνίκησεν· ἐν δὲ τῇ τε-
 τάρτῃ μόνῃ μὲν ἀντέχεν, ἄριστα δ' ἀπῆλλαξε τῶν ἄλ-
 λων· ἐπὶ δὲ τῆς πάντα ἀρίστης καὶ μεγίστης, τῆς νυνὶ
 καθεστηκυίας, τὰ πρεσβεῖα παντὸς ἔχει τῆ Ἑλληνικῆς,
 καὶ πέπραγεν ἔτιωσ ὥς μὴ ῥαδίως ἂν τινα αὐτῇ τὰ
 ἀρχαῖα ἀντὶ τῶν παρόντων συνεύξασθαι. γνοίη δ' ἂν
 τις ὅσον τῇ πόλει περίεστιν ἐκ τῆς παντὸς αἰῶνος, "εἰ 1232R.
 τὰ ὑπάρχοντα αὐτῇ, πάντα μὲν ἐκ ἴσως ἰδυνάτον, μάλ-
 λον δὲ σαφῶς ἀδύνατον, ἀλλ' ὅσα γε ἐγχωρεῖ, μερίσας,
 ἄλλο ἄλλη πόλει καὶ χώρᾳ προαθεῖς, εἴτα ἀγῶνα τῷ
 λόγῳ ποιήσῃε καθάπερ ποιητῶν ἢ χορῶν. ὃ γὰρ μοι
 δοκεῖ τὴν νικῶσαν εὐρεῖν ἂν ῥαδίως. οἷον εἰ φιλοτι-
 μοῖτο ἡ μὲν ὡς πρώτη "τεκοῦσα τὸ τῶν ἀνθρώπων 665 H.
 γένος, ἡ δὲ ὡς πρώτη δειξάσα τὰς καρπὸς, ἡ δὲ ὡς
 πλείστοις μεταδῶσα, ἡ δὲ τις ὡς νόμος καταδειξάσα,
 ἡ δὲ πανηγύρεως, ἡ δὲ ὡς ἐν καλλίστοις καὶ γῆς ἁμα
 καὶ θαλάττης, ἡ δὲ τοῖς τῆς σοφίας ἀγαθοῖς ἀγάλλ-
 λοιτο, ἡ δὲ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις πράξεις καταλέγοι,
 ἄλλη δὲ ὅσας ὑπεδέξατο τῶν Ἑλλήνων, ἡ δὲ τὰς ἀποι-
 κίας ὡς ἀπέσειλεν, ἡ δὲ ὃ τι καὶ δοίη τις αὐτῇ τῶν
 ὑπαρχόντων τῇ πόλει, φήμ' ἐγώ γε μάλιστα ἂν ἔτιω γε-
 νέσθαι καταφανὲς ὁπόσοις τισὶ τοῖς κρείττοσιν ἡ πόλις
 ἡμῖν τὰς ἄλλας παρελήλυθεν. ἃ γὰρ ἔξαρχεῖ νειμαμένη
 τῇ Ἑλλάδι, ταῦτα μόνῃ συλλήβδην ἔχει. καὶ μὴν
 τῶν γε δωρεῶν ὡσαύτως τὴν μεγίστην ὃ ῥάδιον εὐρεῖν,
 ἀμιλλάσθω δὲ καὶ περὶ τέτων ἄλλη πρὸς ἄλλην πόλις,
 ἡ μὲν τὰς Δήμητρος καρπὸς κομίζουσα, ἡ δὲ τὰς τῆς
 Διονύσου, καὶ τέττας ὃ μόνον τοὺς ἀπὸ τῆς ἀμπέλου,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἡμέρων· ἡ δὲ τρίτη λεγέτω τὴν
 τῆς Ἀθηνᾶς δωρεάν, καὶ ταύτην διπλὴν. ἂρ' ὃ πολ-

α. 1. αὐτῷ A: καὶ αὐτῷ ε. 7. μὴν] τὴν A. 12. γε om A. κακεῖνοί A: κακεῖνό ε. 14. τοῦτῳ] τοῦ A.
 οὐ τῷ] οὐτῷ A. 15. κρατῆσαι A. 18. ἐββλεύσαντο A. 22. μὲν om B. 23. δε om A. τὰ ἔργα
 om A, ante οἱ σεμνοὶ ponit corr B. 24. ἀπολογεῖται A. 25. ἡλίον — σελήνην A. 26. γίνονται om A. 28. πει-
 ροῦμεν B. 29. ἂν εἴ τις καὶ τῶν θεῶν] καὶ τῶν θεῶν εἴ τις ἂν A. 30. καὶν εἴ τι σεισθῇ om A. 31. ἀμελήσας]
 ἀμελής A, ἀμελεῖ B. ἔχων] p. 311. 34. δ' ἐτι A: δέ τι ε. 35. ὥσπερ] p. 317. 36. προέξει τοῖς ἔργοις ε.
 b. 5. ἀλλὰ] p. 320. εἰσὶ μνήμαι ε. 14. πέπραχεν A. 19. ἄλλο B: ἄλλος ε. 20. ποιήσῃ A, ποιήσοι B.
 καθάπερ] ἐνθαπερ A. χωρῶν A. 21. ἂν om A. 24. ἡ δὲ τις — 25. πανηγύρεως om A. 26. θαλάσσης A.
 28. δε ante ὅσους om A. 32. ἡμῖν] ὑμῶν B. 33. καὶ μὴν] p. 322. 34. ὡσαύτως om A. 36. τοὺς A: τῆς ε.

λαῖς πόλεσι μεριζόμενα ἔξαρχεῖ τὰ ἐκ τῶν θεῶν ἐκάστη φιλοτιμεῖσθαι ὥς ἐχούσῃ τὸ κάλλισον; εἰεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. τὰ δ' αὖ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς τίς ἂν ἔκ ἄξια τῆς ὅλης τύχης εἴποι καὶ τῆ μεγάλῃ τῶν Ἀθηναίων ὀνόματος; τοῦτο μὲν 5 αὐτὸν τὸν κύκλον τῆ ἄξεως, μέγιστον μὲν τῶν Ἑλληνικῶν, κάλλισον δὲ τῶν πάνταχθ. καὶ σιωπῶ τείχῃ καθήκοντά ποτε ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἡμερησίας ὁδὸς μήκος τὰ σύμπαντα, καὶ πρὸς τῇ θαλάττῃ κύκλῳ ἐτέρως ἀντιστρόφως τῶν περὶ τὴν πόλιν. ἀλλὰ τὸς δῆμους πάρεστι 10 δῆπερ θεωρεῖν, ὧν ἔνιοι λαμπρότεροι τῶν ἀλλαχῆ πόλεων εἰσι κατεσκευασμένοι, καὶ πάντα δὴ τὸν κόσμον καὶ τὸν παρὰ τῆς φύσεως καὶ τὸν παρὰ τῆς τέχνης ἐφάμιλλον καὶ τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ. τῶν μὲν αὐτοφυῶν ἀπὸ τοῦ ἔστος ἑξαίρετος τῆ πολλῆ, καὶ λιμένες 15 τοσῶτοι, ὧν εἰς ἕκαστος ἀντάξιός πολλῶν, ἔτι δὲ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως ἡ θέσις, καὶ τὸ ὥσπερ αὐρᾶς εὐχαρί προσβάλλον πανταχῶ. ὃ δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τέτοις ἄξιον ἐπισημῆνασθαι ταῖς μὲν γὰρ ἄλλαις πόλεσιν, ὅπως ἂν ἔχωσι τῆ θοανῆ, τῆς γε αὐτῶν χώρας ἐπιεικῶς ἡττᾶσθαι 20 συμβέβηκε τοῦ δὲ τῆς πάσης Ἀττικῆς ἀέρος οὕτως ἔχοντος, ἄριστος καὶ καθαρώτατός ἐστιν ὁ τῆς πόλεως ὑπερέχων. γνοίης δ' ἂν αὐτὴν ἐπὶ τῇ πόρῳθεν ὥσπερ αὐγῇ τῷ ὑπὲρ κεφαλῆς ἀέρι. καὶ τὰ μὲν παρὰ τῆς φύσεως τοιαῦτα, πολλὰ τῶν ὄντων ἀφελόντι τῶν δ' αὖ 25 τῆς τέχνης τί χροὶ πρῶτον εἰπεῖν ἢ μέγιστον θεῖναι; νεώ τε γὰρ ἐνταῦθα οἱ αὐτοὶ μέγιστοι καὶ κάλλιστοι τῶν πανταχῶ, καὶ ἀγάλματα, ἄνευ τῶν θοανῶν, τῆς πρώτης τέχνης τὰ πρῶτα, καὶ παλαιὰ καὶ καινὰ. πρὸς δὲ τέτοις βιβλίῳ ταμιεῖα, οἷα ἔχ' ἐτέρωθεν γῆς φανεροῦς, 30 καὶ μάλα τῶν Ἀθηναίων κόσμος οἰκῆος, καὶ οἷα δὴ τῆς παρῆς ἑξοσίας καὶ διαίτης, λατρά τε σεμνότητι καὶ

666 Η. τρυφῇ νικῶντα "καὶ δρόμοι καὶ γυμνάσια. ὥς εἰ τις περιέλοι τῆς πόλεως τὰς Ἐριχθονίους, τὰς Κέκροπας, τὰ μυθώδη, τὰ τῶν καρπῶν, τὰ τρόπαια τὰ ἐν τῇ 35 γῇ καὶ τῇ θαλάττῃ, τὰς λόγους, τὰς ἀνδρας, πάντα δὲ ὧν τὸν αἰῶνα διεξελήλυθε, σκοποῖτο δ' αὐτὴν ὥσπερ τὰς νῦν φρονέσας ἐφ' ἑαυταῖς, ἔξαρχεῖν αὐτὴν τοῖς

ὁρωμένοις νικῶν. "ἀλλὰ μόνῃ δὴ πόλεων τὰ μὲν 1233R. παλαιὰ τοῖς παλαιοῖς νικᾷ, τὰ δὲ καινὰ τοῖς καινοῖς· εἰ δὲ βέλει, τὰ μὲν παλαιὰ τοῖς καινοῖς, τὰ δὲ καινὰ τοῖς παλαιοῖς, τοῖς ἑαυτῆς λέγω τὰ ἄλλων.

ὅτι πολλάκις σχηματίζεται. σχηματίσας δ' ἂν τὸ χωρὶν μεταλαμβάνων καὶ εἶτω. τὰ μὲν παλαιὰ τοῖς παλαιοῖς νικᾷ, τὰ δὲ καινὰ τοῖς παλαιοῖς. μᾶλλον δὲ ἀντὶ τῆ „εἰ βούλει" καὶ ἐξῆς, καὶ ἔτι τὰ μὲν παλαιὰ τοῖς παλαιοῖς νικᾷ, τὰ δὲ καινὰ τοῖς καινοῖς. εἶτα, πῶς εἶπον; ἀλλὰ καὶ τὰ παλαιὰ τοῖς καινοῖς καὶ τὰ καινὰ τοῖς παλαιοῖς. ἔτι δὲ εἴποι δ' ἂν τις ἄμεινον, ἢ διέλοι δ' ἂν τις οἰκειότερον λέγων, ἢ οὐκ ἂν διαμάρτοισι, καὶ πολλαχῶς ἄλλως.

ὥς δ' εἰπεῖν, ὅπαντα ἢ παρ' ὑμῖν ἐστὶ μόνοις ἢ καὶ παρ' ὑμῶν. καὶ τριῶν ἐν γέ τι συμβέβηκε· τὰ μὲν γὰρ παρ' ὑμῶν ἤρξατο, τὰ δὲ ὥς κάλλιπα παρ' ὑμῖν ἐστὶ, τὰ δ' ὥς πλεῖστα. εἰσὶ τοίνυν οἱ μηδὲν ἔχοντες φανερόν δεῖξαι μηδὲ εἰπεῖν ἔργον ἑαυτῶν, μηδὲ ἐφ' ὅτῳ ἂν δικαίως φρονοῖεν, ἐπὶ τὰς Τρωϊκὰς καταφεύγουσι χρόνος καὶ φιλοτιμίας ἀμφισβητήσιν, ἐδ' εἶτω λέγοντες ἐδὲν κοινὸν ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐνὸς ἀνδρὸς δόξης ἑξαριτῶ- 30 μενοι, ὥσπερ τινὲς γεωπεῖναι δι' ἐνὸς τῶν πλουσίων ἑαυτὸς ποιούμενοι. ἡ πόλις δὲ πρὸς τῷ μηδὲν δεῖσθαι τοιαύτης καταφρυγῆς, ἐδὲ τέττε εἴρετο τῆ ἡδύσματος, ἀλλ' ὁ κοινὸς τῶν Ἑλλήνων ποιητὴς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν νεῶν τε καὶ πόλεων τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν εἰς ἄκρον φησὶν ἐλθεῖν κοσμησάμενος ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας. (εἰς Μενεθέα Ἀλέξανδρον ἀποτείνετο.)

εἰ γὰρ δεῖ τῶν ἄλλων ἀποζάντα ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας μόνῃς εἰπεῖν, φανήσονται τοῖς μὲν βελήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις πολλῶν προπετέστεροι καὶ ὑβριστότεροι πάντες οἱ τῆς γῆματος τέττε μεταχόντες, τῷ δ' ἄξιωματι καὶ τῇ λαμπρότητι μηδὲ τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως γεγεννημένοι. καὶ μὴν ἐκεῖνό γε ἡ πόλις πρώτη κατέδειξε, μὴ τίθεσθαι πλεῖτον μηδὲ θαυμάζειν. ἔτε γὰρ τὰς 35 ὑπερέχοντας ταῖς ἐσῆς ἐδεπώποτε ἐπῆρσεν, ἀλλ' ὅσον μὴ ἀδικεῖσθαι διὰ τῆτο, τοσῶτον αὐτοῖς ἡξίε παρ' αὐτῆς ὀφείλεσθαι. ἔτε τοῖς ἀρετῇ μὲν ὑπερφέρονσι χρήμασι δ' ἡττωμένοις ἐδαμῆ πώποτε ἔλαττον ἐνεμεν,

a. 2. εἰεν — 3. τοιαῦτα om A. leguntur p. 326.

10. δῆμους A: δόμους ε. 11. ὧν] ὡς A. 12. κατεσκευασμένοι εἶσιν A. 19. γὰρ om A. 20. οὐρανοῦ] ἀνθρώπου A et pr B. 21. τῆς om A. 23. γνοίης — 24. ἀέρος om A. 24. παρὰ om A. 26. χροὶ om A. 27. εἶναι A. 27. ἐνταῦθα om A. 30. ταμιεῖα ε. 32. ἐξουσίας τε καὶ ε. 36. καὶ τῇ] τὰ ἐν τῇ A. 37. διεξήλυθε B.

b. 1. ἀλλὰ μόνῃ δὴ] μόνῃ δὲ A. sunt p. 326. 4. τὰ] τῶν A. 5. ὅτι — 12. ἄλλως om B. 11. ἡ διέλοι — λέγων om A. 12. ἄλλως A: ἄλλους ε. 13. ὡς] p. 334. δ' ἂν εἰπεῖν ε. ἐστὶ καὶ μόνοις ε. 23. καταφρυγῆς] κατασκευῆς A. 26. φησὶν] ἐφησεν A. 27. εἰς — ἀποτείνεται om A. 28. εἰ γὰρ] p. 338 extr. 29. μόνῃς] μόνον B. 30. ὑβριστικώτεροι B. 36. ἡξίου παρ' αὐτῆς om A. 37. ἀφείλεσθαι A. 38. ἡττωμένοις A. ἔλαττον] τὸ ἔλαττον A.

αἰχρὸν οἶμαι νομίζεσθαι τῶν μὲν οἰκειῶν ἢ τὰς εὐπο-
ρωτάτας ἀλλὰ τὰς πισυτάτας βελτίστες νομίζειν, τῶν
δὲ ἐλευθέρων φασκόντων εἶναι τὴν ἀξίαν ὠρίαν χρη-
μασιν, ἀλλὰ μὴ ὁποῖός τις ἂν αὐτὸς ἕκαστος ἦ, τοι-
ῆτον καὶ νομίζεσθαι. ἐμοὶ μὲν ἔδδ' ἐνταῖθαλοι δο- 5
κῶσιν οἱ πάντα νικῶντες τοσούτον τοῖς πᾶσι κρατεῖν.

667 H. "πράγματα εἶπεν ἀντὶ προσώπου· δέον γὰρ εἶπαι οἱ τὰς
πένταθλος νικῶντες, ὁ δὲ εἶπεν οἱ πένταθλοι. ἀντὶ τῆς ἀθλῆς
ἔχον πέντε ἀγωνίσματα, πάλην, δρόμον, ἀκόντιον, δίσκον,
παγκράτιον. ἢ ἀντὶ τῆς οἱ εἰ ἀγωνιζόμενοι. ἢ οἱ ἐν τοῖς πέντε 10
ἀγωνίσμασι νικῶντες. οὐχ ὅτι δὲ οἱ πένταθλοι πάντα νικῶ-
σιν· ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς τρία τῶν πέντε πρὸς νίκην. λέγεται δὲ
Πηλεὺς, ὅτε ἦν μετὰ τῶν Ἀργωναυτῶν, τῆτον θεῖναι τὸν
ἀγῶνα πρῶτος· τὰ δὲ πέντε ἀθλα ἦν αὐτῷ προεῖρηται. οἱ δὲ
ἀντὶ τῆς παγκρατίου τὸ ἄλμα συναριθμοῦσι.

καὶ τίς δῆμιον αὐτοῦ δξύτερος καὶ προότερος; ἢ
1236 R. τίνες δημαγωγοὶ μᾶλλον ἄξιοι θανμάσαι; "ἀετόν
τε ἐν νεφέλαις αὐτὴν ὁ θεὸς καλεῖ πρὸς τὰ ἄλλα πολί-
σματα. μόνῃ δ', ὡς εἰσὶν, ταύτῃ πόλεων δύο τὰναντία
συμβέβηκε· πλεῖστά τε γὰρ καὶ κάλλις ἀνθρώποις εἰρη- 20
πὲρ ταύτης, καὶ οὐκ ἔστιν ἥτις ἐλατιόνων τετύχηκε.
πρὸ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τεθαύμασαι, ἄξιον δ' αὐτῆς
ἔδδ' ἦκεσε. πρότερον μὲν ἐν ἡγάμην ἀκῶν τὸ τῆς
σοφίας προταγεῖν καὶ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἐξίαν καὶ τὸ
ἔρεισμα, καὶ ὅσα τοιαῦτα εἰς τὴν πόλιν ἦδετο· νῦν δὲ 25
αὐτοῖς καὶ τῇ περὶ τέτων κρίσει τὰς τῷ χρόνῳ προ-
μοι δοκεῖ ταῦτα πάντα εἰσω πίπτειν. ἀλλ' εἴ τινα χρὴ
πόλιν θεῶν ὑπαρχόν ἢ συγγενῇ προσειπεῖν, ἢ τῆς φύ-
σεως τῆς ἀνθρωπείας εἰκόνα καὶ ὅρον, ἢ δ' ἂν μοι δοκεῖ
δικαίως κληθῆναι. ἀνθ' ὧν, ὧ ἄνδρες Ἕλληνες, ἔτε
φθόρον εἰκὸς ἔχειν τῇ πόλει ἔθ' ὑποχωρῶντας αἰχρὸν- 30
νεσθαι, ἀλλὰ συνάψξιν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ φιλοτιμεῖσθαι.
τῶν γὰρ Ἀθηναίων νικῶντων παρ' ἡμῶν ἐστὶ τὸ νικῆν.
πάντας μὲν γὰρ πάντων ἂν εἶναι ἀρίστους ἀδύνατον
ὥσπερ δὲ ὅταν στρατηγὸς προέχῃ, μετέχει τῆς δόξης
ἢ πόλις, ἔτω τῆς ἡγεμένης πόλεως τὰ εἰκότα τιμω- 35
μένης ἅπασι μέτεσι τῆς φιλοτιμίας. οἶμαι δ' ἔδδ' αὐ-
τοῖς Ἀθηναίοις φέρειν αἰχρὸν, ἂν τις αὐτοῖς προ-
σβεύῃ τὴν ἀκρόπολιν.

ἀντὶ τῆς τιμιωτέρας καὶ ἐνδοξοτέρας τῆς πάσης Ἀττικῆς
εἴ τις λέγοι τὴν ἀκρόπολιν.

χρὴ τοίνυν καὶ ἡμᾶς ὥσπερ ἀκρόπολιν τινα ἢ κο-
ρυφὴν νομίσαντας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ὁμοφύλων τὴν
πόλιν, καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ κοσμεῖν, καὶ μετέχειν τῆς
δόξης ἀλλ' ἔκ ἀποσερεῖσθαι νομίζοντας. εἰργασθαι καὶ ἡμῶν
ὁ λόγος ἀντὶ τῆς πέπλες κόσμος Παναθηναίων τῇ θεω-
ρίᾳ· δῆναι δὲ χάριν τῆς αὐτῆς θεᾶς, ἥσπερ καὶ ὁ λόγος
καὶ ἡ πόλις.

247.

Ἀνεγνώσθησαν τῷ αὐτῷ πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ ῥητο-
ρικῆς λόγοι τέσσαρες, τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ πα-
ρεχόμενοι χρειαν.

Οἶμαι δεῖν, ὅστις μέλλει τὰ δέοντα εἰρεῖν ἢ ψήφῃ
15 κύριος ὁρθῶς ἔσεσθαι, μὴ τῆτο σκοπεῖν μηδὲ βασκαί-
νειν, εἴ τινα τῶν πρότερον καὶ δόξαν ἐχόντων ἐτέρως
εἰρησθαι περὶ τῶν αὐτῶν συμβέβηκεν, ἀλλ' ἔκ πανταχῶ
πλεῖστον εἰκὸς ἐστὶ λόγον εἶναι, τῆτο καὶ τῷ παρόντι
ζητεῖν, ὁποτέρῳ τὴν ἀλήθειαν, καὶ τῆτο συμβέβηκεν
νικῆν. ὑποπον γὰρ ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις μὴ τὸν πρῶ-
τον εἰπόντα πιεσέσθαι, μηδὲ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἀλλὰ
τῆτο γὰρ εὐ εἰδέναι πάντας, ὅτι εἰ ταύτῃ ταῦτα κρι-
θῆσθαι, τῶν φευγόντων ἔδδ' ἀποφεύξεται· πάντες γὰρ
δήπερ ὕστεροι τῆ διώκοντος λέγουν· "ἐν δὲ τοῖς λόγοις 668 H.

αὐτοῖς καὶ τῇ περὶ τέτων κρίσει τὰς τῷ χρόνῳ προ-
λαβόντας κρατεῖν, ἀλλὰ μὴ τὰς ἀποδείξοντας περὶ
ῶν ἀγωνιζόντων. καίτοι πῶς ἔκ ἀλογία πολλὴ τὰς
μὲν, αὐτῆς τῆς σώματος τύχης ἔχει, μελετώντας ἢ
τιμῶντας ἔτω σφόδρα καὶ πρότερον τὸ τῆς λόγου καλὸν
καὶ δίκαιον τιμηκέναι,

ἦτοι τῆς εὐταξίας, ἐπειδὴ πᾶν τὸ εὐτακτον κατὰ λόγον
γίνεται, τὸ δὲ ἄτακτον ἀλόγως.

τοὺς δ' ἐπὶ τῶν λόγων ἀνέχοντας, καὶ χωρὶς
τῆς ἐν τούτοις διατριβῆς οὐδ' ἂν ζῆν δεξαμένους
ἔτις ἀργῶς, μᾶλλον δὲ ἀδίκως ἔχειν, ὥς ἐν πεισῶ 1237 R.
χρησθαι περὶ ὑπάντων, ἂν τις φθάσῃ γενόμενος, καὶ τὰ
ὀνόματα ἀντὶ τῆς ἀληθείας θανμάζειν αἰρεῖσθαι, ὥσπερ
νομίσαι δέον, ἔκ εὐρεῖν τὸ βέλτιον, καὶ τὰς μὲν νόμας

a. 4. αὐτὸς A: αὐτῶν ε. 5. καὶ add A. ἐμοὶ] p. 341. 7. πράγματα — 15. συναριθμοῦσιν om B: πράγμα-
τα — 8. πένταθλοι om A. 8. ἀντὶ — 9. ἀγωνίσματα add A. 13. ἀργωναντῶν A: ἀργείων αὐτῶν ε. 16. αὐτοῦ B
et corr A: αὐτὸς ε. 17. ἀετόν] p. 342. 20. ἀνθρώποις om A. 22. αὐτῆς om A. 23. ἀκούων post προταγεῖον
ponit A. 27. ὑπάρχειν A. 28. δοκοῖ corr B. 32. ἡμῶν ε. 37. προσβεύοι A.
b. 1. ἀντὶ — 2. ἀκρόπολιν om B. 2. λέγει ε. 3. χρὴ — 9. πόλις om A. 11. Ἀνεγνώσθησαν τοῦ αὐτοῦ]
ἀνεγνώσθη τῶν ἀριστέρων A. 14. οἶμαι] p. 3. 15. ὁρθῶς ἔσεσθαι om A. 19. συμβούλευσθαι B, συμβουλεύεσθαι A.
24. δῆπουθεν A. 27. καίτοι] p. 5. 31. ἦτοι — 32. ἀλόγως om A. 33. τῶν A: τὸ τῶν ε. et B quoque ante
τῶν habet nescio quid a τ incipiens. 36. πάντων A. 37. ἡρεσθαι A.

αὐτές, ἂν συμφέρη, κινεῖν, τὰς δὲ περὶ τῶν αἰε-
 νόντων τῇ φύσει λόγους ἐπὶ τοῖς πρώτοις μὴ δέχεσθαι,
 ἀλλ' ὥσπερ ὄρεος ἢ σήλας τὰς προκατεχρηκότας προ-
 σβεύειν, καὶ ταῦτα ἐλβεῖν ὥσπερ ἐν τοῖς νόμοις τὰς
 προτέρας διὰ τῶν ἐναντίων δέον, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς χώ- 5
 ρας καὶ ἐτέρας ἀξίαν αὐτοῖς, καὶ τοῖς μὲν ὄρεοις τοῖς
 κοινοῖς προσπαράγρῳφειν ἐξεῖναι ἀνελεῖν καὶ προθεῖναι
 ὅτι ἂν σκοπευμένοις ὕψερρον συνδοχῇ, ὅς δὲ ἀπὸ τῆς
 αὐτῆς ἐξουσίας αἰεὶ καὶ διὰ παντός ἐξετάζειν δεῖ λόγους,
 τῷ παρελθόντι χρόνῳ μόνῳ προθεῖναι, ὥσπερ ἂν εἰ 10
 τις καὶ ὑγιαίνειν φάσκει χρῆναι μόνους τὰς πρώτους
 γενομένους, καὶ μὴδὲ ἐκείνο ὁρᾶν, ὅτι ἡ τοιαύτη κρίσις
 καὶ ὁ λογισμὸς ὁ τοιοῦτος αὐτοῖς πρώτοις ὅς τιμῶσιν
 οὐ λυσιτελεῖ. εἰ γὰρ τῷ χρόνῳ δεῖ συγχωρεῖν καὶ τὴν
 ἀξίαν ἀπὸ τῆς μετρεῖν, ἐκεῖ ἔχει τόπον ἢ νῦν παρὰ 15
 πάντων εἰς ἐκείνους αἰδώς. Ἰασος γὰρ ἂν ἔτω γενικῶς
 περὶ λόγους, καὶ Κρίστος καὶ Κρότωπος καὶ Φορωνεύς,
 καὶ εἰ τις Ἀργεῖος ἐκ μύθου καὶ Δευκαλίων αἰπιῶν
 βεβοημένων. ἐὰν ἔτω κρίνωμεν, ὥς ἐ Κόδρω γε με-
 τέσαι τῆς φιλοτιμίας, ἀλλὰ καὶ ἔτος παῖς οἷς εἶπον 20
 συμβαλεῖν καὶ ἐκ ἀρχαῖος καὶ κατὰ μικρὸν ἔτω ζητή-
 σομεν εἰ τις ἦν πρὶν σελήνην εἶναι. Ὀμήρου δὲ καὶ
 Ἡσιόδου καὶ τῶν εἰς ἡμᾶς νενικηκότων, Πλάτωνος (εἰ
 βέλει) καὶ Δημοσθένους καὶ τῶν ὀλίγων πρὸ τῶν ἐδ'
 εἰς πολλοσὺν χρόνον ἐλπίς ὁμοίαν ἐγγενέσθαι δόξαν, συμ- 25
 προϊόντος ἴσα τῇ πρὸ αὐτῶν ἐκείνοις αἰεῖ. εἰ δὲ τῷ
 εὐδελῶν ἅπασιν, ὅτι καὶ ἔτοι φύσει καὶ δυνάμει διε-
 νεγκόντες τὰς πρὸ αὐτῶν ἀπέκρυψαν, ἐδὲ τὰς ὕψερρον
 παντάπασιν ἅπαντας ἀπειργεῖν εἰκός, ἐδ' ἀπιεῖν, εἰ
 τις καὶ τῇ νυνὶ χρόνῳ μετεχρηκὼς ἔχει συμβαλέσθαι γνώ- 30
 μην περὶ ὧν πρόκειται λόγος, ἀλλὰ παρ' αὐτῶν, ὥς
 ἔοικεν, ὧν τιμῶμεν ὑπάρχειν εἰδότας τὸ προσέειπεν καὶ
 προσέειπεν ὅποσον διαφέρει. ἅπαντας μὲν ἔν ἴσως τὰς
 παλαιὰς αἰδέσθαι μὲν δίκαιον, φρίττειν δ' οὐκ ἄξιον,
 εἴπερ μὴ τὰς ἐπὶ τοῖς λόγοις ὀνόμαζέντας μᾶλλον ἢ 35
 τὰς λόγους αὐτοὺς δεῖ δοκεῖν τιμᾶν. ὅτι δ', εἰ πρὸς
 ἄλλον τινά, καὶ γὰρ γνώμης οὕτως ἔχειν καὶ πρὸς Πλά-
 τωνα, ἐκ ἄλλου δέομαι μάρτυρος, ἀλλ' αὐτὸς ἐξαρκεῖ,
 669 H. ὅ μόνον οἷς ἅπανταχὲ βοᾷ καὶ παρακαλεῖται "μὴδὲν

πρότερον ποιείσθαι τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ ὀλίγω τῷ
 παραδείγματι. εἰ γὰρ ἐκεῖνος Ὀμήρῳ τῷ τοσούτῳ πρὸ
 αὐτῶν περὶ πολλῶν ἐπιτιμῶν ἐκ ἀπεσέρητο λόγῳ, ἀλλ'
 ἔχει πρὸς τὰς ἀναγκαζέμεντας ὅτι εἶπεν, κατ' αὐτόν, ὥς
 ἔοικε, Πλάτωνα καὶ τὰς ἐκείνον ἐπαινῶντας καὶ πάσης
 αἰτίας ἀφιέντας ἔστι, καὶ ἄλλος τις ἐκείνῳ δοκῇ τι λέ-
 γειν ὑπεναντίον, τολμᾶν ἀκροάσασθαι μήπω τῷτο ἐγκλη-
 μα ποιεύμενος, ἀλλ' ἐὰν τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων λό-
 γοις ἀπολειφθῇ. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ ἐκεῖνος
 μὲν ὑποσᾶς κατηγορεῖν ἐκ προφανοῦς οὐκ ἀπεσέρησε
 τρόπον γέ τινα αὐτὴν τῶν ὑπὲρ ἑαυτῆς λόγων, ἀλλ'
 ἀπέδωκε δυοὶ καὶ τρισὶν ἀντιπεῖν ὥς γὰρ ἐν χήματι
 διαλόγων, ἡμεῖς δὲ οἱ τὸ ὅλον βοηθεῖν ἔχοντες καὶ προη-
 ρημένοι "μὴ τολμήσωμεν, ὥσπερ τοσαῦτ' ἀντιλέγειν 1240B.
 Πλάτωνα δέον, ὅποσα ἂν αὐτὸς πρὸς αὐτὸν βεβλήθῃ.
 ἄτοπον δὲ μοι φαίνεται, εἰ Πλάτων μὲν ἐκ ἡδέσθη ψέ-
 γων ῥητορικῇ, ἥς ἴσως τι καὶ αὐτῷ μετῆν, ἡμεῖς δ'
 αἰχυνόμεθα ὑπὲρ ῥητορικῆς λέγοντες, μή τις δι' ἐκεῖ-
 νον ἀχθεσθῇ. χωρὶς δὲ τῶν, εἰ μὲν μὴδὲν ἀντι-
 πεῖν δεῖ ἀλλ' ἐρήμην ἐαλωκέναι καθάπερ ἐν δικαστηρίῳ,
 καὶ ταῦτα λόγων τέχνην ἔσαν, ἄλλο τι τοῦτ' ἂν εἴη
 τῆς πίστεως. εἰ δ' ἔστιν ὅντινα δεῖ, καὶ ὅντιν ἂν πρέ-
 ποι, ἵνα καὶ τὸ δίκαιον εὐθύς ἐν αὐτῷ τῷ πρώτῳ
 δείξωμεν, καὶ προεσχήκαμεν. ὥς ἔστιν ἐκ λόγον σώζον, παρ'
 ἧς τὸ τοῖς ἄλλοις συναγορεύειν ἐστὶ, ταύτη τῶν παρ'
 αὐτῆς μὴ μεταδῆναι, ἀλλὰ δυεῖν θάτερον, ἡ τοιοῦτον
 εἶναι δοκεῖν αὐτὴν οἷον Πλάτων βεβέλητο, ἡ τοιοῦτον
 γὰρ εἶναι δοκεῖν ποιῆσαι. καὶ γὰρ ἔστιν ἐν τῷτο ὁ πανταχῶς,
 ὅτι τὰς αἰτίας ἡ σιωπὴ βεβαιούσθαι. ἀλλ' ἅμα τῶν τε δι-
 30 καίων καὶ τεύξετο, καὶ τὸ σεμνὸν αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς ἐξε-
 λήλετο. δόξει γὰρ ἐκ οἷα τε εἶναι σώζαν τὰ δίκαια.
 ἐνταῦθα ἀποδείξωμεν μὲν ἐδ' ἡτισθᾶν ἐνεσιν, ἐδ' ἐλεγχος
 ἀνάγκη προεληλυθῶς. ὑπόκειτο δὲ ἀπλῶς ὥσπερ ἐξόν,
 καὶ πολὺς ἦν ἰδρὼς πρότερον, ἐδὲν διαφερόντως ἡ εἰ
 χάριν ἦται τὰς ἀκούοντας ταῦτα συγχωρεῖν. καίτοι
 εἰ τὰ ζητούμενα ὥς ὁμολογούμενα ὑποτίθεσθαι γέλως, πῶς
 εἰκός, καὶ γε ζητεῖν γέλως, ταῦτα ἐξ ἀρχῆς ὑποτίθεσθαι;
 πῶς γὰρ ἐ γέλως, εἰ τῆς αὐτῆς φύσεως ῥητορικῇ καὶ
 ὁποποιητικῇ, ζητεῖν; ὁ δὲ ὥσπερ ὁμολογούμενον εἰ-

a. 11. φάσκει c. 12. ὁρᾷ B. 15. νῦν om A. 16. αἰ om A. γε et 17. περὶ λόγους om A. 17. καὶ ὁ
 Κρότωπος c. καὶ Φορωνεύς om A. 18. καὶ Δευκαλίων αἰπ. βιβ. om A. pro αἰπιῶν apud Aristidem est ἀντὶ τῶν
 νῦν. 21. συμβάλλειν c. οὐκ A: οὐτ' c. κατὰ] τὰ κατὰ A. ζητήσωμεν c. 24. ὀλίγων c. 25. προϊόντος c.
 28. τὰς ὕψ.] τῆς ὕψ. A et pr B. 30. ἔχει B. 31. ἀλλὰ — 33. διαφέρει om A. 35. μὴ om A. 36. ὅτι — b 2.
 παραδείγματι om A. b. 3. περὶ πολλῶν om B. 4. εἶποι c. 6. δοκῇ B: δοκεῖ c. 7. ἀκροάσθαι A. μήπω A:
 μή πον c. 9. καὶ γὰρ] p. 8. 16. φαίνεται] δοκεῖ A. 17. τι] γε A. 21. ταῦτ' c. 22. ἀν πρέποι corr B,
 ἀν ἀπρέπειν A: ἀν πρέπει c. 27. οὐκ A. 28. γ' add B. ἐν τοῦτο] ἐν τούτῳ B. 30. ἐπ' αὐτῆς add A.
 32. ἐνταῦθα] p. 15. ἐνεσιν] ἐστὶν A. 34. οὐ] οὐ A. ἦν om A, post ἰδρὼς ponit B. διαφερόντος B.

ληφεν αὐτό. γνοίη δ' ἂν τις ἐκείνως, εἰ τὸ τῆς ῥητο-
ρικῆς ὄνομα ἐξελὼν τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀντ' ἐκείνου
ὄνομα μεταλάβοι, καὶ ἐπὶ τῷ πᾶσι τοῖς αὐτοῖς χρή-
σαιτο. καὶ μηδεὶς μήτ' ἀγροικίαν μήτε ψυχρότητα κα-
ταγνῶ τῷ λόγῳ. μάλιστα μὲν γ' εἰ δὴ περ δυοῖν ἐπιζη-
μαιν ἢ δυνάμεοιν τοῖς μὲν τῆς ἐτέρας προΐσαμένοις ἐδ'
ἂν ὅτιον βλασφημῶσιν εἰς τὰς ἐτέρας, ἐδὲν ἄγροικον
ὑπεῖναι φήσομεν, τοῖς δ' ἐδὲ τοῖς αὐτοῖς ὁμνέειν δώ-
σομεν. ἐπειτ' εἰ τῷ φορτικῷ χάριν εἰρήσει, ἀλλὰ τῆς
ἀποδείξεως, ἣν ἐδαμὲς τέτοις εἶναι φαιμέν. πολλῶν 10

670 H. παρὰ πάντων ὡς "εἰπεῖν τῶν θεῶν μαρτυρία καὶ ψή-
φος ἐπὶ τῷ μηδενὸς ἄξιον εἶναι τὸν τοιῶτον λόγον,
ὅστις ἢ τὴν τέχνην ζητεῖ ἢ φαντίζει τὸ μὴ σὺν ταύτῃ
πανταχῶ. εἰτ' ἐν, ὃ πρὸς Διός, ἐν μέτρῳ μὲν εἰ- 15
πεῖν μουσοληπτέμενον ἔνευ τέχνης εἰ δεινόν, ἀλλὰ καὶ
θεῖον πολλάκις, [ὥσπερ οἱ ῥήτορες] ἔτιωσι δὲ εἰπεῖν
τὰ βέλτεα δεινόν; ἐὰν μὴ σὺν τέχνῃ; ἐγὼ μὲν γ' ἐχ
ὄρω τὴν ἀνάγκην. πῶς γ' ἐκ ἁποπῶν, εἰ δὲ μὲν ποιητῆς
ἔνευ τέχνης ποιῶν ὁρθῶς τὸν ῥήτορα μιμήσει καὶ τὰ 20
βέλτεα ἔρει, ὁ ῥήτωρ δ' αὐτὸς ἐκ ἔρει τὰ βέλτεα,
ἐὰν μὴ σὺν τέχνῃ; εἰ τοίνυν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, μα-
ρία τίς ἐστιν ἀμείνων σωφροσύνης καὶ παρὰ θεῶν
ἀνθρώποις γιγνομένη, πῶς ἄξιον πᾶν γε τὸ μὴ τέχνη
γινόμενον ψέγειν, ἢ πῶς ῥητορικὴν ἁπλῶς ἀχρόν 25
ἡγεῖται; ἀλλ' ἐστὶν καὶ λαμπρότερον καὶ θεοφιλέστερον
εἶναι τὸ μὴ δουλεύειν τέχνῃ. σαφῶς γ' ἔτιωσι Πλά-
των διορίζει, τὸ μὴ δεῖν ἐπὶ τῶν μεγίστων τέχνην ζη-
τεῖν. καὶ μὴν εἰ μὲν ἀξιόπιστος Πλάτων, αὐτὸς 30
ἐστὶν ὁ μὴ διδὼς τῇ τέχνῃ τὰ πρεσβεῖα. εἰ δὲ [τὸ ἀξιό- 30

1241 R. διὰ τὰς ἐκείνους λόγους ἀχρόν; "ἐγὼ δὲ ἀξιόπιστον μὲν
τοῖς ὅλοις ἐδενὸς ἦτιον τῶν Ἑλλήνων ἡγεῖμαι, ἡδέως
δ' ἂν ἐροίμην τὰς πρὸς ἐκείνου πότερ' αὐτῷ μᾶλλον
πιστεύειν ἄξιον, ταῦτα ἢ καῖνα. καὶ μὴν εἰ τὰ μάλιστα 35
σεμνὸς ἐστὶ, φαίνεται μαρτυρῶν ἡμῖν, ὥς ὑπερ ἡμῶν
σεμνὸς ἐστίν. ὅταν γ' ἡμεῖς μὲν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς ταῦτα
λέγωμεν κακείνῳ, ἐκεῖνος δὲ μήθ' αὐτῷ μηδὲ ἡμῖν, ἐκ

- a. 3. μεταλάβοι B: μεταβάλαι ε. 6. τῆς ἐτέρας προΐσαμένοις B: τὴν ἐτέραν προΐσαμένος ε. 7. βλασφημοῦσιν A.
10. πολλῶν — σωφροσύνην om A. leguntur p. 21. 15. εἰτ' p. 25. 17. ὥσπερ οἱ ῥήτορες om A. 21. ἐρεῖ — βέλ-
τεα om A. 22. σὺν add B. εἰ τοίνυν p. 26 extr. 24. πᾶν γε] γε πᾶν A. 25. ἁπλῶς om A. 26. ἀλλ'
ἔστιν (p. 27) — 28. τέχνην ζητεῖν] οὐκ ἐπὶ τῇ τέχνῃ νομίζει· καίτοι αὐτὸς Πλάτων διορίζεται τὸ μὴ δεῖν ἐπὶ
τῶν μεγίστων τέχνην ζητεῖν A. 29. καὶ μὴν] p. 29. αὐτὸς A: οὗτος αὐτὸς ε. 30. τῇ τέχνῃ] αὐτῇ A. 31. οὐδὲ A:
τὸ ἀξιόπιστον ἦν ἂν οὐδὲν ε. συγχωρεῖ A. 33. τῶν add A. Ἑλληνικῶν A. 34. ποτερον A. 35. καῖνα ε.
b. 1. ἀντὶ. ἡμῖν μᾶλλον ε. 2. περὶ p. 31. 7. δεῖσθαι B. 11. μὴ ὅτι A: οὐχ ὅπως ε. 13. διαφεύγω
ζῶν] φεύγω A, qui in ms τῶν ἐπιλήπτων γὰρ ἦν ὁ Ἀριστοτέλης. 14. καίτοι] p. 32. 17. αὐτοῖς] αὐτοῖς τοῖς
θεοῖς B. 20. ἐλομένων A: ἀνελόμενων ε. ὥστε] p. 35. 21. τῶν θεῶν ἔργων ε. 22. πότερον A. 25. Ἑλλήνων A.
ἔφη — 28. χώραν om A. 26. ἀλλ' p. 35. 29. μηθεὶς ε. 33. ἐπίστατο ε. 34. εἶναι Σωκράτη τὴν Πυθίαν
εἰρηκέναι] εἰρηκέναι τὴν πυθίαν σωκράτη A. 35. γὰρ] γὰρ ἂν A. 38. ἐκ ἔφασκεν A: ἔφασκεν ἐκ ε.

G g g

ἀντιλέγει μᾶλλον ἢ μαρτυρεῖ κατ' αὐτὸ τῷ μὴ τὰ-
ληθῆ λέγειν. περὶ δὲ γε τέτις τῷ μέρεος ἐκέτ' ἐκ
λόγου πρὸς Πλάτωνα ἀγωνιῶμαι, ὡς ἄρα πολλοὶ διὰ
θείας μοίρας ἐσώθησαν. ἐδὲ μοι νημεσίσει δὴ παθεῖν
ἔτε Αἰχίνης ὁ Ἀνσανίς ἔτε ἄλλος ἐδεῖς, εἰ φαίην αὐ-
τὸς ἔχειν μαρτυρῆσαι μᾶλλον τοῖς ῥήμασιν ἢ τῆς παρ'
ἐκείνου πρὸς δὴ ταῦτα προσδεῖσθαι μαρτυρίας. ἀλλ' ὡς
ἀληθῶς ὥσπερ οἱ θεομάντεις οἱ τοῖς τῶν πραγμάτων
ἐπωνύμοις τετελεσμένοι, παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἔχω τὸ
μάθημα. ὅφ' ὃν ἂν μηδεὶς ἱατρῶν μήτε οἶδεν ὅτι χροῖ
προσειπεῖν, μὴ ὅτι ἰάσασθαι, μήτε εἶδεν ἀνθρώπου φύσει
συμβάντα, ἄλλοτε ἄλλαις παραμυθίαις τε καὶ συμ-
βελαῖς ἐκ τῷ θεῷ διαφεύγω ζῶν παρὰ πᾶν τὸ ἐκ τῶν
παρόντων εἶδος. καίτοι τέχνης μὲν ἡμῶν ἐδ' ὅτιον
εἰς ταῦτα μέτεστιν ἐδενὸς δὴ παθεῖν [τῶν ἰωμένων], ἀλλὰ
καὶ τῷ καταφνεῖν ἐπὶ τὰς θεὰς χροῖ ἀρχὴ τὸ τῆς
τέχνης ὑπεριδεῖν ἐστίν. ὁμῶς δὲ σὺν αὐτοῖς εἰπεῖν, ἐθ'
οἱ θεοὶ τὸν τοιῶτον ἡμῶν λογισμὸν ἀτιμάξουσιν, ἔτε
πολλοὶ μετέγνωσαν τῶν πρὸ τῆς τέχνης τὴν παρὰ τῶν
θεῶν τέχνην ἐλομένων. ὥς καὶ τὰς ἱατροὺς ἐδὲν
κωλύει φρίττειν, ἐπειδὴν ἀκέσῃσι πολλὰ τῶν ἔργων.
πότερ' οὖν τὰ ὀνειράτα ποιεῖ θεοῖς ἀνακείσθαι τὰ ἀν-
θρώπινα; ἢ τὸ θεὸς ἀνθρώπων κήδεσθαι ποιεῖ καὶ δι'
ὀνειράτων ἀνθρώπου σώζεισθαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι "τέτο. 671 H.

τί ἐν, ὃ μεγίστη σὺ γλῶττα τῶν Ἑλληνίδων, ἔφη Κρα-
τῖνος ποιῶν. ἀλλ' οὕτω σφόδρα ταῦτ' οἰκεῖα τῷ
Σωκράτῃ ἦθαι καὶ προσήκοντα ἐκρίθη, ὥς καὶ ταύτῃ
τῇ δόξῃ γενέσθαι χώραν. δοκεῖ δὲ μοι καὶ Σωκράτης
αὐτὸς, εἰ καὶ μηδεὶς λόγος αὐτῷ γραφῇ σώζει, οὐχ
ἦτιον ἔτε Πλάτωνος τῷ σεμνῷ ἔτε Αἰχίνης τῷ κομψῷ
μαρτυρεῖν, ἀλλ' ἔτι κάλλιον καὶ ὡς ἀληθῶς εἰς τὸ
μέσον. ὁμολογεῖ μὲν γ' λέγειν αὐτὸν ὡς ἄρα οὐδὲν
ἐπίστατο, καὶ πάντες τῷ φασιν οἱ συγγενόμενοι ὁμο-
λογεῖν δὲ αὐτῷ καὶ τῷ, σφώτατον εἶναι Σωκράτη τὴν
Πυθίαν εἰρηκέναι. πῶς ἐν ταῦτ' ἔχει; οὐ γ' τὸν γε
τῷ πάντος ἐσφαλμένον ὡς ἀνέλοι σφώτατον ἀνθρώ-
πων πιστεῦσαι θεμιτὸν περὶ τοῦ θεοῦ. τέχνην δὲ, ὡς
ἔοικεν, ἐκ ἔφασκεν ἀσκεῖν, ἀληθῆ λέγων· ὅ γ' ἐν συν-

εγένετο Ἀναξαγόρα, οὐ τὰ κείνου τιμήσας φαίνεται.

ἔχον μηδὲν μὲν ἐπίστασθαι τῶν δεόντων ἀμήχανον, ὃ γε παρηκολάθει τὸ δαιμόνιον. ὅτι δὲ οὐδὲν ἐπίσταιτο, αὐτὸς ἔλεγε. λέγων δὲ ἔκ ψεύδετο, εἴπερ γε μηδ' ὁ θεὸς σοφώτατον αὐτὸν εἰρηκώς. λοιπὸν οὖν τί ποτέ 5 ἐστὶ τὸ φάσκειν αὐτὸν ἔκ εἰδέναι; οἶμαι γε τὸ μὴ τέχνη [τί ποτε ἐπίστασθαι]. ἀλλὰ μὴν εἰ μηδετέρως γ' ἂν σοφώτατος ἦν ἔτι, μήτε ψευδόμενος περὶ αὐτῶ, εἴπερ ἔν τι τῶν αἰσχρῶν τὸ ψεύδεσθαι, μήτε ἀληθῆ λέγων, εἰ τὸ μὴ χρῆσθαι τέχνη τῶν ἀπλῶς αἰσχρῶν ἦν, ἅμα Σωκρά- 10 τῆς τε δι' ἀμφοτέρων μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ, καὶ ὧν ἕξαρτος ἦν καὶ ὧν ὁμολογεῖ, καὶ διὰ τῶ Σωκράτους ὁ θεὸς περὶ ἀμφοῖν μεμαρτύρηκε, χρήσας ἐκείνου σοφώτατον εἶναι, ὥς διπλῆν ἔσαν τὴν τῶ Σωκράτους μαρτυρίαν ἑτέρα κυρία τῇ παρ' αὐτῶ βεβαίῳ.

1244R. "τὸ μὲν παρὸν ἐπιχείρημα διλήμματον ἐστὶ, νῦν δὲ τοῖσιν δηλοῖ εἶπε (φησὶν) ὁ Σωκράτης μηδὲν ἐπίστασθαι. εἰ μὲν ἀληθῆ δῶκεν λέγειν αὐτόν, οὐ σοφὸς Σωκράτης, εἰ δὲ ψευδῆ, πάλιν οὐ σοφός· αἰσχρὸν γὰρ τὸ ψεύδεσθαι. εἰ τοίνυν κατ' ἀμφοτέρω οὐ σοφός, καὶ κατ' ἀμφοτέρω σοφός, καὶ δι' ὧν 10 ἀρνεῖται τι εἰδέναι (οὐ γὰρ ἤδει τέχνη, καὶ ἡλήθευε λέγων μὴ εἰδέναι) καὶ δι' ὧν ὁμολογεῖ τὸ δαιμόνιον αὐτῷ λέγειν. καὶ διπλῆ δὲ μαρτυρεῖ Σωκράτης, μᾶλλον μὲν ὅτι τὸ δαιμόνιον αὐτῷ προλέγει φάσκει, δευτέρω δὲ ὅτι λέγει μὴ εἰδέναι. καὶ ἑκατέρω μαρτυρίαν ἐπισφραγίζεται ὁ Ἀπόλλων, σοφώτατον 15 αὐτὸν εἶναι λέγων, τοῦτ' ἐστὶ μήτε ψευδόμενον, μήτ' αἰσχρὸν εἶναι τὸ μὴ εἰδέναι τέχνη.

εἰ δὲ δεῖ καὶ ποιητῶν παραχέσθαι μαρτυρίας, ἐστὶ μὲν ἔργον ἢ τὰς ἀπάντων ἢ τὰς τῶν προκριθέντων διὰ πάντων παραχέσθαι, ὁμῶς δέ, ὥς ἂν τις ἔχοι τῶν γνῶ- 30 ρισιωτάτων ἐκλέξας εἰπεῖν, ῥαθυμία παραλιπεῖν. κοινῇ μὲν ἔν πάντες ποιηταὶ μαρτυροῦσι τὴν ἔργῳ μαρτυρίαν, εἴπερ εἰσὶ ποιηταὶ τῷ κρατοῦντι [τῷ ὑπὲρ τὴν τέχνην] λόγῳ τῆς τέχνης. ἀλλ' οὐ ταύτης δέομαι τὰ νῦν (ἐστὶ γὰρ ἐν τοῖς εἰρημένους) ἀλλὰ τῆς κατὰ ῥῆμα. 35

ἔδὲ τῷτο πάρεργον προσθεῖς ἔδὲ εἰκῇ ἔδὲ ἐφόλκιον ἄλλως ἐπὶ τοῖς ἄνω, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος καὶ πρὸς ἐν

σημαινόμενος, ὅτι τῷτο τὸ ἐν κόσμῳ καὶ λαμπρῶς ἔκ ἐκ τέχνης ἀλλ' ἐπιπνοία θεῶν παραγίνετο. εὐρεῖν 30 ἔν, φησὶν, ὃ Πλάτων, κρεῖττον ἢ μαθεῖν, καὶ τέχνη φύσεως δεύτερον, εἰκότως ὁ Ἡσίοδος "καὶ φρονῶν ἔτω 672 H.

καὶ λέγων, καὶ τῆς δάφνης ἔκ ἀμνημονῶν, ἦν ἅμα τῷ λαβεῖν ποιητῆς ἦν [γεγονώς] ἐκ ποιμένος· ἐπεὶ καὶ τὰς τέχνας αὐτὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα φύσει δὴ πρὸς διενεγ- 35 κόντες ἄνθρωποι καὶ νικήσαντες ἀνεῦρον τὸ ἐξ ἀρχῆς. ἔ γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις ἐποίησαν, ἀλλ' αἱ κράτισται φύσεις τὰς βελτίστας τῶν τεχνῶν εὗρον. ὥς καὶ τῇ τάξει καὶ τῇ δυνάμει παρὰ τῇ φύσει τὰ πρεσβεῖα εἶναι. εἰ δὲ δὴ μηδ' ἀπλῶς ἀνθρώποις τὴν εὔρεσιν προσ- 40 τίθεμεν τῶν τεχνῶν, ἀλλὰ θεὸς ἡγήσαθαι φάμεν αὐτοῖς καὶ καταδείξαι, πῶς ἔκ εὐδελον ὅτι πολλῶ τινὸς εἶναι νικῶντος δεῖ προσθήκην τὴν τέχνην; καὶ μὴν εἰ τῷτο δῆλον ἅπασιν, καὶ πάντες ἂν συμφαῖεν μὴ θεὸς παρ' ἀνθρώπων λαβεῖν τὰς ἐπιστήμας ἀλλ' ἀνθρώπους παρὰ θεῶν, καὶ διδασκάλων μὲν ἐκείνους μαθητῶν δ' 45 ἡμᾶς τάξιν ἔχειν, τοσάτω κρεῖττον, ὥς ἔοικεν, εὐρεῖν ἢ μαθεῖν, ὅσῳ κρεῖττων ἄνθρωπος θεός. οἱ μὲν γὰρ εὐρή- κασιν ἅμα πάντα, ἡμεῖς δέ, οἶμαι, λαβόντες χωρ- μεθα. ὁρθῶς ἄρα καὶ δικαίως ὁ τῶ Ἐλικῶνος πρόσ- 50 οίκος, καὶ ὥς εἰκὸς ἦν τὸν αὐτὸν ἐκ θεῶν ἐπιπνοίας λέγειν εἰληφότα, τὸν μὲν τοῖσιν ἄνδρα ὥς θεὸν καὶ θεῷ ἑγγὺς πρῶτον καὶ κράτιστον μὲν ἔθετο, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει, τὸν δ' ἀκέσαντα καὶ μαθόντα δεύτερον. εἰ γὰρ ἦν τὸ μαθεῖν ἄριστον καὶ πρῶτον, ἔδ' ἂν αὐτὸ 55 πρῶτον τὸ μαθεῖν ἦν. ἐχρῆν γὰρ δήπου μαθεῖν παρ' ἑτέρου, ὥς ἔκ ἂν ἦν ὁ διδάσκων πρῶτος, εἰ τὸ μαθεῖν κρεῖττον καὶ πρῶτον ἦν. παρὰ τῶ γὰρ, ὃ καὶ σὺ τὴν ποικίλην σοφὴν κοσμήσας, ἀκέσῃ, τίσι πεισθῇ, εἰ κρεῖ- 60 ττων ὁ μαθὼν ἐστὶ τοῦ τὸ πρῶτον εὐρόντος, καὶ μὴ ἀνάγκη δευτέρου, εἰ πέρα τι μέλλοι μαθήσεσθαι. πῶς γὰρ ὁ μαθάνων ὁμολόγηκε δὴ πρὸς εἶναι χειρῶν αὐτῷ γε τῷ δεῖσθαι μαθεῖν. ὥς εἴγε μὴ πείσειεν αὐτὸν δεῖσθαι 65 πρότερον, πῶς ἂν μάθοι; ἢ πῶς ἄλλω γ' ἂν εἰπόντι "πεισθείη; ἔχου ἄτοπον τὸν γε αὐτὸν ὁμολογηκότα 1245R.

a. 1. οὐτ' ἐκείνου ε. 2. οὐκοῦν μηδὲν μὲν] ἔτι δὲ εἰ μηδὲν A, εἰ μηδὲν pr B, μηδὲν corr. leguntur autem p. 36. ὃ γε] ὡς A. 3. ἐπίστατο ε. 7. τί ποτε ἐπίστασθαι om A. μὴν εἰ om A. 8. αὐτοῦ A: ἐαυτοῦ ε. 9. τὸ μὴ] τῷ μὴ B. 11. τι om A. 12. ὁμολογεῖ B. 13. μεμαρτύρηκε περὶ ἀμφοῖν A. χρήσας] φήσας B. ἐκείνον σο- 14. φώτατον A, σοφώτατον ἐκείνον B, ἐκείνο σοφώτατον ε. 16. τὸ μὲν — 27. τέχνη om B. 19. αἰσχρὸν — 20. οὐ 15. σοφός add A. 21. ἡλήθευσε ε. 23. καὶ add A. 28. εἰ δὲ] p. 37. 30. ὡς A: ὅσας ε. 33. τῷ ὑπὲρ τὴν 16. τέχνην om A. 35. τῆς] τοῦς A. 36. οὐδὲ] p. 39. 37. ἄλλως — b 2. παραγίνεται om A. b. 2. εὐρεῖν] p. 45. 6. λαβεῖν om A. ἦν γεγονώς ἐκ ε. 9. οὐ — 11. εἶναι om A. 12. δὴ om A. 13. τῶν 17. τεχνῶν om A. 15. τὴν om A et pr B. 16. καὶ πάντες — 17. ἀλλ' ἀνθρώπους om A, additis post θεῶν his: ἀν- 18. θρώπους λαβεῖν τὰς ἐπιστήμας. 21. ἅπαντα ε. 23. καὶ ὡς — 25. πρῶτον καὶ om A. 25. ἔθετο] ἔφη A. αὐτὸς A: 19. καὶ αὐτὸς ε. 27. εἰ γὰρ] p. 46. ἂν om A. 28. πρῶτον om A. γὰρ δήπου] μὲν γὰρ A. 31. ἀκούειν A. 20. πεισθείη A. 32. τὸ om A. 35. ὡς — 37. πεισθείη om A. 37. γε αὐτὸν om A.

εἶναι χεῖρω, τῆτον ἀμείνω καλεῖν, καὶ ταῦτα δι' αὐτὸ
 τῷ ἐπαινέμενον, ὅτι ὁμολόγηκεν οἷς ἐζήτησε μαθεῖν
 χείρων εἶναι. ἄτοπον δὲ καὶ μὴδ' ἐκεῖνο ὁρᾶν, ὅτι
 ἐ μόνον ἐξ ἀρχῆς αἱ φύσεις τὰς τέχνας συνεξήσαντο,
 ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὰς τὰς τέχνας οἱ τῇ φύσει νικήσαν- 5
 τες διενηνόχασιν. ἔνεκα μὲν γὰρ τῆς τέχνης πάντα εἶδει
 παραπλησίως εἶναι τὰς αὐτὰ μαθόντας, οἶμαι δὲ καὶ
 χείρους τὰς δευτέρους αἰ τῶν προτέρων, ἕως εἰς τὸ λυ-
 θῆναι τὴν τέχνην ἀφίκετο· ἐ γὰρ ἂν ἦν πάντα λαβεῖν
 ἀκριβῶς παρ' ἐτέρου λαμβάνοντα, ἀλλ' εἶδει διαφνεῖν 10
 αἰ τι. ῥώμη δέ, οἶμαι, φύσεως καὶ περιστοῇ τὴν δόξαν
 οἱ κρυψάντες εἰλήφασιν καὶ εἰδὲς τὸν Αἰίδαλον εἰδὲ
 τὰς ἄνω θαυμάζει παρὰ τὸν Φειδίαν, ἀλλὰ τὴν ἀντίον
 ἐκ μικρῶν καὶ φάτων τὸ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ μέζον καὶ
 673 II. τελειότερον αἱ τέχναι κατέστησαν. "αὐταῖς τοίνυν, 15
 ὡς ἔοικε, ταῖς τέχναις ἐ λυσιτελεῖν φαίνετο τὴν τέχνην
 πρὸ τῆς φύσεως τιμηθῆναι. ἔκκεν προελθεῖν γὰρ ἂν αὐ-
 ταῖς ἦν εἰδὲ τυχεῖν τῶ νῦν γήματος οὐδὲ σεμνύνεσθαι.
 ἀλλ' οἶμαι, ἐκ αἱ τέχναι τὰς ἄνδρας ἦσαν μεγάλας,
 ἀλλ' οἱ τῇ δυνάμει πρωτεύσαντες ἐντίμως τὰς τέχνας 20
 ἐποίησαν, ἐ μέναντες ἐφ' ὧν παρελάβον. εἰ δὲ τῷ
 ἄπασιν εὐδελον, εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε εἰ-
 ρημένον, οἱ μέγιστοι τῶν ἐν ταῖς τέχναις ἐκ τῷ μετεχέ-
 κασι τῆς τέχνης μέγιστοι γεγονάσιν, ἀλλ' ὅ τὴν τέχνην
 παρελλήθασιν. ἀλλ' ἐνδιδόντες τῇ φύσει τῶν λό- 25
 γων, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων, παῖδας τοὺς πρὸ αὐτῶν
 [δυνάμει φύσεως] ἀπέδειξαν. ἀλλὰ πάσας τὰς
 τέχνας, ὅπερ εἶπον, ἡ φύσις εὔρεν. εἰ γὰρ αἱ τέχναι τὰς
 τέχνας ἐμελλον εὑρίσκειν, ἐκ ἂν ἦν λαβεῖν τὴν ἀρχήν.
 ἐ γὰρ πῶ τεχνῶν ἐσὼν ἐκ ἂν ἦν τέχνην εὑρεῖν τῇ 30
 γὰρ μὴ ἔσθαι πῶς ἐντὴν εὑρεῖν; ἔκκεν καὶ κατὰ τὰς
 εὑρόντας τὰς τέχνας ἐξ ἀρχῆς καὶ κατὰ τὰς ὑπερέχον-
 τας ἐν αὐταῖς ἡ φύσις νικᾷ. φαίνετο τοίνυν καὶ
 κατὰ τῆτον τὸν λόγον ἡ μὲν φύσις ὑποχόντος χώραν
 ἔχουσα, ἡ δὲ ἐκ τῶ μαθεῖν τέχνη διακόνει καὶ πειθο- 35
 μένει τῷ κρείττονι. ἂ μὲν ἐν, εἰ καὶ μὴ τέχνην εἰ-
 ναι δοίημεν τὴν ῥητορικὴν, ἔχοι τις ἂν λέγειν ὑπὲρ

αὐτῆς, πολλὰ ἀφελόντι τῶν ἐπιόντων τοσαῦτα καὶ
 τοιαῦτά ἐστιν. ἴσως δὲ τις οἴησιν, τέτων ἔτιως ἀποδε-
 δειγμένων, τὸ φανλότερον σπεύδειν ἡμᾶς λοιπόν, ἐὰν
 ὅτι καὶ τέχνη διδάσκειν πειρώμεθα. ἐγὼ δὲ ἔτε τῶν
 εἰρημένων ἐδὲν μετατίθεμαι, ἔτε Πλάτωνι συγχωρῶ
 τὸ μὴδὲν μετεῖναι ῥητορικὴν τέχνης, ἀλλ' ὅσον αὐτῇ
 τέχνης (χρήσομαι γὰρ τοῖς τῷ Πλάτωνος αὐτῷ ῥήμα-
 σιν), τῷ ἐπέξειμι. καίτοι πῶς οὐκ ὑπεραντίον
 φάσκειν μὲν σοχάζεσθαι τὴν ῥητορικὴν, λέγειν δὲ ὡς ἐ
 χρῆται λόγῳ δι' αὐτὸ τῆτον; πάντες γὰρ οἱ σοχαζόμενοι
 δὴ πε τῷ λόγῳ προσάγοντες ἑαυτὲς, ἔτω σοχάζοντο.
 ἐ γὰρ ἔτι μὴ λόγῳ χρώμενον σοχάζεσθαι, ἀλλ' ὅ τῷ πρά-
 γματος λόγος ἔτιος ἐστιν ὁ ποιῶν σοχάζεσθαι. ἔτι δὲ σο-
 χάζεσθαι τὸ τυχεῖν τῷ πράγματος, ὡς οἱ γε ἀποτυχά-
 15 νοιτες ἀρχὴν εἰδὲ σοχάζοντο. ἐκκεν ἐκ τῷ σοχάζεσθαι ἀμαρ-
 τάνει τις, ἀλλ' ὅ διήμαρτεν ἐκ ἐσοχάσατο. εἰκότως
 εἰδὲς γὰρ ἀμαρτάνει λόγῳ χρώμενος, ἀλλ' ἕμα ἐσφαλῆ
 καὶ τὸν λόγον ἐ διεσώσατο. [τὸ μέλλον ἐκάστω συν-
 οῖσιν ἐκλέγοντες]. καὶ ταῦτα, ὡ Πλάτων, ταῖς σαῖς
 ἀδαμαντίναις ἀνάγκαις ἀποδείκνυντο. "τί δὲ περὶ 1248R.
 ῥητορικῆς, εἰ σοχάζετο, θαυμάζεις; φαίνετο γὰρ ἡ ῥητο-
 ρικὴ ὁμοίως διακειμένη τῇ μαντικῇ, πλὴν ὅσον μαν-
 τικὴ μὲν ἀπῆλλαξεν σοχασμένη, ῥητορικὴ δὲ ἐ σοχά-
 ζεται μόνον τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ πράττει διὰ
 25 τῶν ὑπηρετῶν ἅττα ἂν εὐρίσκη βέλτιον. ὡς καὶ τὸν
 τῆς μαντικῆς ἐπέχει λόγον καὶ τὸν τῆς ἐρατηγικῆς,
 ἦν μὴδὲν προσήκειν τῇ πολιτικῇ Πλάτων οὐκ ἐρεῖ.
 πῶς ἐν ῥητορικῇ πολιτικῇ μορὶς εἰδωλον, εἰ μὴ ἔτιος;
 ἀλλὰ μὴν ἔτω γε ἐκ "εἰδωλον. εἶεν. 674 H.

καὶ εἰρωνεῖαν τὸ οὕτως, οἷον εἰ μὴ κατὰ τὸ εἰκέναι τῇ
 ἐρατηγικῇ, καὶ λοιπὸν ἐξ ἐπικρίσεως, ὅτι οὔτε κατὰ τοῦτο
 δύναται ἂν εἰδωλον εἶναι.
 ὅτι τοίνυν ὅλως ἐξὶ σόφισμα τὸ φάσκειν τὰ δο-
 κῆντα τοῖς πλήθεσι, ταῦτα συμβελεύειν τὰς ῥήτορας
 καὶ τέτε μόνον σοχάζεσθαι, εἰ καὶ μὴ παῖς ἐξελέγξειεν,
 ἀλλ' ὅς τις γε εὖ φρονεῖ. ἐμοὶ μὲν γὰρ τὴν ἀντίον πᾶν φαί-
 νεται, μήτε ἐν τῇ τῆς ῥητορικῆς φύσει πλεῖον εἶναι

a. 1. καὶ ταῦτα — 1313, 16 R κρίνω] pro his in B paginae vacuae sunt quinque. 2. οἷς ἐζήτησε μαθεῖν om
 pr C. 3. ἄτοπον δὲ om pr C. leguntur p. 51. καὶ om A. 4. συνεξήσαντο A. 7. μαθόντας] μαθόντας εἶναι C.
 10. διαφνεῖν AC: διαφύγειν ε. 13. τὸν add A. 15. τελειότερον ε. αὐταῖς] p. 52. 21. εἰ δὲ — 25. παρε-
 λλήθασιν] haec ante 15. αὐταῖς τοίνυν ponit C cum ε. 23. οὐχ AC: καὶ ε. 25. ἀλλ' ἐνδιδόντες τῇ φύσει τῶν λόγων
 et mox τῶν πραγμάτων om A. 27. δυνάμει φύσεως om pr C. ἀλλὰ] p. 53. 30. τῇ γὰρ — εὑρεῖν om A.
 33. ἐν αὐταῖς om pr C. φαίνεται] p. 54. καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον om A. 34. χώραν] λόγον A. 36. ἂ μὲν]
 p. 57. 37. ἔχει ε. b. 2. δὲ] δ' ἂν A. 4. οὔτε — 5. μετατίθεμαι] οὐμαι A. 6. αὐτῇ τέχνης] immo αὐτῆς
 τέχνη. 7. χρήσομαι — ῥήμασιν om A. 8. καίτοι] p. 58. 9. τὴν ῥητορικὴν om C. 11. προσάγοντες ε.
 12. ὅ AC: οὐ ε. 15. οὐχ ὅ] οὐ A. 18. τὸ μέλλον — 19. ἐκλέγοντες om AC. leguntur p. 64. 20. τί δὲ (p. 69)
 — 21. θαυμάζεις om A. 21. γὰρ] δ' A. 23. στοχασμένη A: στοχαζομένης ε. 29. ἀλλὰ — 30. οὕτως om A.
 32. ἂν om A. 33. ὅτι] p. 70. ὅλως om A. 35. ἐλέγξειεν A. 36. ὡς τις A.

μηδὲν ἢ τὸ μὴ τὰ δοκῶντα τοῖς πλήθεσιν εὐθὺς εἶναι
γίνασθαι, μήτε τὰς ῥήτορας ἐς ἄλλο τι μᾶλλον σκοπεῖν
ἢ τὰ βέλτερά, μήτε τὰς δῆμους αὐτὰς τῷ γε ἐκφυ-
γεῖν, ὥς ἐκ ἀμείνων σφῶν οἱ ῥήτορες λογίσασθαι περὶ
τῶν πραγμάτων καὶ πᾶσαν ὅλως τὴν τῷ βίου χάριν 5
καὶ τὴν τύχην, καὶ τοῦτο ἐξ αὐτῶν τῶν τιμῶν εἶναι
δηλόν ὦν αὐτοῖς ἀπονέμεσιν. εἰ δὲ αὐτοὺς τοῖς
πλήθεσιν ὑπέκειν φῆς καὶ ποιεῖν τὰ κελευόμενα ἀλλ'
ὅ κελεύειν, τὴν θεράπαιναν εἰληφας ἀντὶ τῆς δεσποί-
νης, καὶ τὰς δημοσίας ψέγων δοκεῖς τὰς ῥήτορας. ἀλλ' 10
ἔθ' οἱ δημόσιοι μέγα φρονέουσιν ἐφ' ἑαυτοῖς, ὅτι δε-
λεύουσι τοῖς τῆς πόλεως βελήμασι, καὶ τοῖς ῥήτορσι
τῷ φρονεῖν αὐτὸ τῷ αἰτιῶν ἐστὶ τὸ μὴ τὰ δοκοῦντα
τοῖς δῆμοις λέγειν, ἀλλ' ὅ δοκῶσιν αὐτοὶ βέλτερά εἶ-
ναι. εἰ δὲ ἦσαν διάκονοι τῆς τῶν πολλῶν ἐπιθυμίας 15
καὶ τὰ δοκῶντα τοῖς καθημένοις ἐδημηγόρουν, ἔθ' ἂν
παρρησιάζεσθαι ποτ' αὐτοῖς ἐξῆν, ἐκ ὅπως ὑπὲρ τὰς
ἄλλας φρονεῖν. ἀλλ' οἶμαι συνίστασιν ἑαυτοῖς οὐ τὰς
ἡδονὰς θεραπεύουσιν, ἀλλὰ τῶν δῆμων τὰς ἐπιθυμίας
σωφρονίζουσιν. ἔθ' ὁρῶσιν εἰς τὰς πολλὰς, ἀλλὰ πολλοὶ 20
ὁρῶσιν εἰς τὰς τῶν ἀρχόντων ὑπὸ τῶν ιδιωτῶν
ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἄρχουσιν αὐτοῖς τῶν πολλῶν. καὶ τὴν
ἐπωνυμίαν διὰ τῷτο εἰλήφασιν παρ' αὐτῶν ἀντ' ἄλλας
συμβόλας μαρτύριον τῆς ἐξουσίας, λέγω τὴν τῶν δημα-
γωγῶν, ἐκ ἐπειδὴ περ ὑπὸ τῶν δῆμων ἄγοντο, ὅ πάντα 25
ἄνω καὶ κάτω ποιῶν, ἀλλ' ὅτι τὰς δῆμους ἄρχουσιν, ὥσπερ
δὴ καὶ τὰς παιδαγωγὸς οἶμαι καλεῖται ἐκ ἐπειδὴ περ
ὑποπεπτώκασι τοῖς παισίν, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς ἡγῶντο. ὅ
τι γ' ἂν φαίης, ἀρμόττει τὸ τοιοῦτον ἀκῶσαι τῷ ῥή-
τορι, ἀρχῶν, προστάτης, διδάσκαλος. πάντα ταῦτά ἐστι 30
τῷ ῥήτορι τὰ ὀνόματα. πάντες μὲν ἔν ἄρχοντες
ἐν ἐκάστῃ πράξει κρείττερος φέρεται τῶν ὑφ' ἑαυτοῖς· εἰ
δὲ τις μετ' ἐξουσίας καὶ χαρίζετο πείθων, ἐκ ἀναγκάζων,
καὶ πρὸς τῷ σώζειν τὴν αὐτῆς τάξιν σοχάζετο καὶ τῆς
ἐπιθυμίας τῆς τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ, ἔτος ἐκείνός ἐστι τῷ 35
ὄντι πολιτικός. μὴ δὲ τῷτο λέγε ὥς ὄναιδος κατὰ
τῶν ῥητόρων, εἰ χαρίζοντο, ἀλλ' εἰ μετὰ τῷ βελτίστου
καὶ τῆς χάριτος σοχάζοντο. καὶ κατὰ τῷτο ἀπόδος τῇ
ῥητορικῇ τὴν πρέπουσαν εὐφημίαν, ἵνα τοῖς ὁμοίοις

αὐτὴν ἀμειβόμενος φανείης. πῶς δὲ τις καὶ δια-
κονήσῃ μυρίαῖς γνώμας δῆμῳ καὶ ἀλλήλαις μαχο-
μέναις ταῖς ἐπιθυμίαις; ὅταν γ' δέῃ μὲν διακονεῖν
πολλοῖς, ἔτοι δ' ὥς μὴ κατὰ ταῦτα γινώσκοντες, πᾶσι
δὲ ἀμήχανον τοῖς τοιούτοις "ἐκ τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ 675 H.
χαρίζεσθαι, "πῶς οἶν ὁ ῥήτωρ θεραπεύσει τὰς ἐπιθυ- 1249 R.
μίας αὐτῶν; ἅμα γ' χαριεῖτο τοῖς ἑτέροις καὶ τὰς ἑτέρας
ἀνιάσει, ὥς οὐ μᾶλλον πρὸς ἡδονὴν ἢ πρὸς ἀγρίαν
ἐρεῖ. ἔκθ' εἰ μὲν ἡ ῥητορικὴ πειθὸς δημιουργὸς
καὶ τὸ πείθειν τῶν ῥητόρων, καὶ κολακεύουσιν οἱ ῥήτορες·
καὶ γ' διακονοῦσι τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ πείθουσιν. εἰ δ' οἱ
ῥήτορες τὰ δοκῶντα λέγουσι τοῖς πολλοῖς, καὶ δημιουργὸς
ἡ ῥητορικὴ πειθὸς· πειθομένους γ' τοῖς πολλοῖς, ἀλλ'
καὶ πείθοντας παρέχετο. πρὸς ταῦτα ἐλοῦ ὁποτέρῳ τὸ
ψεῦδος. Πλάτων γ' ἡμῖν ἐλέγχει Πλάτωνα, καὶ τὸ κάλ-
λιστον, οὐ πόρρωθεν, ἀλλ' ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τοῖς αὐ-
τοῖς τούτοις λόγοις ἀναμίζ. οὐδὲ μεθ' ὧν ἀρτίως
διεξήγειν τεχνῶν εἶναι τῶν πολλῶν, ἀλλὰ καὶ [ὅτι τοῖνυν]
πλεῖστον λόγῳ μετέχον ἡ ῥητορικὴ, μᾶλλον δ' ἅπαν ἐν
λόγοις, καὶ μέγιστον καὶ πρῶτον τῶν ἐν ἀνθρώποις καὶ
τελειώτατον καὶ πέρας, εἰ οἶόν τ' εἰπεῖν, εὐχῆς, ἄξιον
δεῖξαι. οἶμαι τοῖνυν ἅπαντας ἂν, οἷς δυνατόν, συμ-
φῆσαι τὸ μὴ κατ' αὐτὰ φῆναι τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ
δυοῖν μερίδοιν τὴν μὲν οἷαν βιάζεσθαι καὶ πλεονεκτεῖν
εἶναι, ἡν τῶν κρείττωνων τις ἂν εἴποι, λέγω δ' οὐκ
ἀρετῇ βελτιόνων ἀλλ' ἰσχυροτέρων, τὴν δὲ οἷαν ἐλατ-
τερεῖ καὶ παρὰ γνώμην συγχωρεῖν ἀπειρία τῷ κωλύειν,
ἡν τῶν ἀθηνεσέων ἔσαν γινώσκοντες. τῷτο ἔν εἶναι
αἴτιον τὸ ποιῆσαν εὐρεῖν τι τοιοῦτον ἀνθρώπους ὑπὲρ
αὐτῶν ἢ θεοῦς γε ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, ὁ τὴν μὲν
ἰχθὺν ἐπιχρήσει, τοῦ δὲ ἴσου καὶ δικαίου πᾶσιν ὥσπερ
ἐνέχυρον γενήσετο, ταῦτόν τοις τε πολλοῖς συμφέρον
καὶ τοῖς πρὸς τὸ βιάζεσθαι πεφουκόσιν αὐτοῖς. οὐδὲ γ'
ἐκεῖνοι ἐμελλον ἐκφεύξεσθαι τῶν ἀδίκων καὶ κακῶν ἔργων
τὰ πείχειρα, ἀλλὰ τῶν ἀθηνεσέων πρῶτων ἀναιρεθέν-
των ἄλλων ὑπ' ἄλλων κατὰ μικρὸν ἔτι καὶ τῶν λοι-
πῶν ὑπεξαίρουμένων ἐμελλε τελευτῶντας αὐτοὺς ὑφ'
ἑαυτοῦς ἐλθεῖν, ὥσπερ φασὶ τοὺς σπαρτούς, εἰ ἄρα
καὶ ὁ μῦθος τοῦτο ἀντίτετο. ἔδει δὲ κοινόν τι φάσ-

a. 1. εὐθὺς om A. 2. μήτε τοὺς — σκοπεῖν] μήθ' οἱ ῥήτορες ἄλλο σκοπεῖν A. 4. λογίσασθαι] βουλευόμενοι A.
7. εἰ δὲ] p. 74. αὐτοῖς] τοὺς ῥήτορας A. 10. δοκεῖς] ἀδικεῖς A. 15. εἰ δὲ — 18. φρονεῖν om A. 20. οὐ-
δὲ — 21. τούτους om A. 22. ἑαυτοῖς om A. 24. συμβόλου s. 29. ἀκούσαι om A. 30. ταῦτα om A.
31. πάντες] p. 76. 32. ἑαυτῆς s. 34. τῷ] τὸ A. ἑαυτοῦ s. 36. μὴ δὲ] p. 79. 39. ἵνα — b 1. φανείης
om A. b. 3. ταῖς — 4. πᾶσι δὲ om A. 6. θεραπ. τὰς ἐπιθυμίας] χαριεῖται ταῖς ἐπιθυμίαις A. 9. οὐκ ἐν] p. 80.
16. αὐτῶν] αὐτῶν λόγων A. 17. οὐδὲ μεθ' (p. 81.) — 18. ἀλλὰ καὶ om A. 19. ἅπαν] αὐ πᾶν A. 22. οἶ-
μαι] p. 81. ἂν] τὰς ἀνθρώπους A. 24. δυεῖν s. καὶ πλεονεκτεῖν — 26. ἰσχυροτέρων om A. 27. καὶ παρὰ —
28. γινώσκοντες om A. 28. εἶναι] ἦν A. 29. ἀνθρώπους ante εὐρεῖν ponit A. 30. τῶν om A. 39. δὲ A: δὲ s.

μαχόν εὐρεθῆναι τῷ γένει, ταῦτόν ἅπασι συμφέρον, τοῖς ἰχυροῖς, τοῖς ἡττοσι, τοῖς ἐπιεικέσιν, ὥς τὲς μὲν ἔκωλύσαι πρὸ τῶν ἀδικημάτων ἢ παρ' αὐτὰ τιμωρήσασθαι, τοῖς δὲ ἄδειαν τοῦ βίε παρασκευάσαι, τοῖς δὲ χάριν τὴν πρόεβσαν, ὅσοι τὸ δίκαιον ἐτίμων ἐκόντες. εὐρέθη τοίνυν ἐκ τούτων ῥητορικὴ, καὶ παρῆλθε φυλακτήριον δικαιοσύνης καὶ σύνδεσμος τοῦ βίε τοῖς ἀνθρώποις, ὅπως μὴ ταῖς χερσὶ μηδὲ τοῖς ὕπλοις μηδὲ τῷ προλαβεῖν μηδὲ πλήθει καὶ μεγέθει, μηδ' ἄλλω τῶν ἀρίστων μηδενὶ κρίνοιτο τὰ πράγματα, ἀλλ' ὁ λόγος τὸ δίκαιον ἐφ' ἡσυχίας διαίροισι. ἀρχὴ μὲν ἔν αὐτῇ καὶ φύσις ῥητορικῆς, καὶ βέλημα τέτο, σῶσαι πάντας ἀνθρώπους καὶ τὴν βίαν διὰ τῆς πειθῆς ἀπώσασθαι. φαίνεται τοίνυν ἡ ῥητορικὴ τῇ νομοθετικῇ τῆς αὐτῆς μετεληφνῦα φύσεως, εἴπερ τό γε ἀκριβὲς ἐπ' ἀμφοτέρων δεῖ θεωρεῖν· μᾶλλον δὲ μέρος οὖσα τῆς ῥητορικῆς ἢ νομοθετικῆς, καὶ τοῖς πᾶσι δευτέρα. πῶς; πρῶτον μὲν ὅτι καὶ περὶ αὐτῶν ἔδει τῶν νόμων 676 Η. λόγος τῆς πείθοντος. εἰ γὰρ ἔστιν εὐδελον ὅτι οἱ νόμοι μὲν ὑπὲρ τῆς πάντας τὸ προσήκον ἔχουσιν ἐμμελλον τε- θήσεσθαι, τέτο δὲ οἱ τῇ χειρὶ κρείττους ἐμμελλον συμβαλήσεσθαι, πῶς ἔκ ἀναγκαίως ἔδει λόγος τῆς πείθοντος ἦδη; οὐ γὰρ βιάσασθαι γε ἐνῆν τὲς πρὸς αὐτὸ τέτο πεφυκότας, ἐδ' ἦν αὐτῇ νόμων ἀρχή· ὑπὲρ γὰρ αὐτοῦ τῆς μὴ βιάσεσθαι τὲς νόμους ἔδει θέσθαι. οὕτως ἦν 1252 Α. τιθέναι βιασάμενον, "ἀλλὰ τέτ' ἦν πρῶτον παρὰ τὲς νόμους. φαίνεται τοίνυν κἀνταῦθα ἡ ῥητορικὴ βελομένη μὲν ταῦτα τῇ δικασικῇ, τοσούτον δὲ νικῶσα ὅσον ἀμφοτέρας [τὴν νομοθετικὴν καὶ δικασικὴν] συν- ἔχει μόνη βεβαίως. βελομένη γὰρ ἡ δικασικὴ καθάπερ 30 ἐν μάχῃ τῇ νομοθετικῇ βοηθῆσαι, ταῦτόν ἐπαθεν αὐτῇ τῇ νομοθετικῇ. ἐκείνη τε γὰρ ῥητορικῆς πρότερον ἐδέχθη, ὥς τε αὐτῇ ἔχουσιν ἀποδοῦν τὲς νόμους· ἢ τε δικασικὴ γῆμα ἐπικέρου λαβῆσα τοῖς νόμοις, αὐτῇ πρότερον προσεδεήθη τῆς παρὰ τῆς ῥητορικῆς 35 βοηθείας. ἔδει γὰρ δυνήθῃναι βοηθῆσαι, τέτο δ' ἔκ ἦν ἄνευ ῥητορικῆς. πρότερον ἔν πολιτικῆς μορῆς εἰδωλον ἢ ῥητορικῆς, ἢ τὰ τῆς πολιτικῆς, ὥς σὺ φῆς,

μόρια ὑπὸ τῆς ῥητορικῆς συνέχευ; ἐμοὶ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ῥητορικὴ ἐν τούτοις κακίῃ φαίνεται, ἐδὲ πολιτικῆς μορῆς εἰδωλον δεικνύναι, ἀλλ' ἔτιως ὥσπερ εἰδωλον ῥητορικῆς ἀπειληφὺς ἐπὶ τούτῳ σπαράζειν, αὐτῆς δὲ ἐδ' ἄπτεσθαι, ὥσπερ οἱ Στρησιγόρας Τρωῆς οἱ τὸ τῆς Ἑλένης εἰδωλον ἔχοντες ὡς αὐτήν. δια- φέροι δ' ἂν τοσοῦτον, ὅτι ἐδὲν ὁμοιον τῇ ῥητορικῇ τὸ εἰδωλον. ἔκῃν ὁπότε μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδι- κειῖσθαι φησι βούλεσθαι, δηλον ὅτι καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι κακὸν ὡς γινόμενος οὐ φησι βέλεσθαι, ἀλλὰ τῆς μὲν ἀδικεῖν ἄμει- νον τὸ ἀδικεῖσθαι, οὐ μὴν ἐκείνῃ γε τῆς μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι, ὅρθως οἶμαι καὶ γινώσκων καὶ λέγων. εἰ μὲν τοίνυν ἡ ῥητορικὴ ἀδικεῖσθαι μὲν ἐκώλυνεν, ἀδι- κεῖν δὲ προηνάγκαζεν, ἐδ' ἔτιως μὲν ἴσως ἂν καθά- 15 πας πονηρόν ἦν, πονηρόν γε ὃν κωλύεσθαι τὸ ἀδικεῖ- σθαι, χεῖρον δ' ἂν ἴσως βελτίονος, ὅπερ ἀδικεῖσθαι κρείττον ἢ ἀδικεῖν. εἰ δ' ἔτ' ἐκεῖνος ἐπαναγκάζει καὶ τέτο κωλύει, κατ' ἐκεῖνο μὲν ἔτε ἀγαθὸν ἔτε κακόν πω (δῶμεν γὰρ ὡς ἐν τῷ παρόντι), κατὰ τέτο δὲ κυ- ρίως ἀγαθόν. καὶ μὴν ὁ μὲν μὴ ἀδικεῖν ἐγνωκὼς ἔκ ἅμα αὐτός τε τῆς κακουργεῖν ἀπέχεσθαι καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι πέφυγεν· αὐτὸ γὰρ τέτο ἦν ἀδικεῖν, τὸ κακὸς ὃν οὐ προσῆκε ποιεῖν. ὥσθ' ἔτιως ἂν ἐν ἀνθρώποις ἢ τὸ κα- κουργεῖν, ἀδικήσεσθαι. ὁ δὲ τὴν τῆς μὴ ἀδικεῖσθαι φυλα- 20 κὴν ἔχων ἅμα καὶ τὸ ἀδικεῖν πῶς κωλύει. ὥσπερ γὰρ ἅμα ἡδίκησθαι καὶ ἡδίκηκεν ὁ ἕτερος, ἔτιως ὁ τὴν τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι δύναμιν ἔχων τὴν αὐτὴν τοῦ μὴ ἔκ ἀδικεῖν ἔχει. ὥς τε εἰ τὸ μὲν μὴ ἀδικεῖσθαι τῆς ῥητορι- κῆς τίθησι, τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν τῆς φιλοσοφίας, τοσού- 30 τω χείρων φιλοσοφίας ῥητορικῆς, ὅσω τῆς ἀδικεῖσθαι τὸ ἀδικεῖν. ὁπότε δ' αὐτὸ πρὸς τέτου τίθησι τὸ μήτε ἀδι- κεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι, τέτω βελτίον αὐτὸ γίνεσθαι ῥητορικῆς φιλοσοφίας, ἐπειδὴ γε ὁμῶς τὸ ἀδικεῖσθαι καὶ τὸ ἀδικεῖν ἀναιρεῖ, ἐπεὶ καὶ οἱ νόμοι κωλύοντες ἀδικεῖσθαι ἅμα τὸ ἀδικεῖν δὴ πᾶς κωλύουσιν.

ταῦτα πιθανῶς μᾶλλον ἢ ἀναγκαίως λέγει Ἀριστοτέλης. 677 Η. γὰρ περὶ τῆς μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ τῆς ῥητορικῆς συμβαλεῖται, κρείττω δεικνύναι φιλοσοφίας φιλοτιμούμενος τὴν ῥητορικὴν,

- α. 3. ἢ om A. 9. μηδὲ τῷ — μεγέθει om A. 10. τῶν ἀρίστων μηδενὶ] τινὲ τῶν ἀρίστων A. 11. ἐν om A. 14. φαίνεται] p. 85. τῇ om A. 15. εἴπερ — 16. θεωρεῖν om A. 19. εἰ γὰρ — 23. ἦδη om A. 23. γε om A. πρὸς αὐτὸ τοῦτο πεφυκότας] τὴν ἐκείνων ἰσότητα μὴ αἰρουμένους A. 27. φαίνεται] p. 87. κἀνταῦθα om A. 29. τὴν νομοθ. καὶ δικασ. om A. 32. αὐτῇ om A. πρότερον ῥητορικῆς A. 33. ταύτην ε. 35. ἐδεήθη A. 37. πρότερον] p. 91. β. 1. ἐμοὶ A: ἐμὸν ε. 4. ἀπολαβὼν ῥητορικῆς A. 7. τὸ εἰδωλον τῇ ῥητο- ρικῇ A. 8. οὐκοῦν] p. 103. μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι A: οὐδέτερον μήτ' ἀδικεῖν ε. 9. φησὶ] φησὶ A. καὶ τὸ om A. 10. ἡγούμενος] ἡγείται A. οὐ φησι — ἀδικεῖν om A. 11. τὸ ἀδικεῖσθαι] δ' ὁμῶς τοῦ δ' ἀδικεῖν A. ἐκείνου γε om A. 12. ὁρθως — λέγων om A. 13. μὲν post εἰ om A. 14. ἴσως ἂν om A. 16. ὅπερ — 17. ἀδι- κεῖν om A. pro ὅπερ lege ὅσπερ. 20. καὶ μὴν] p. 104. 26. ἡδίκηται καὶ ἡδίκηκεν ὁ ἕτερος] ἡδίκηκεν καὶ ἡδίκηται ἕτερος A. 27. τοῦ A: πῶς ε. 30. τὸ om A. 32. αὐ] ἂν A. 33. γε om A. 34. τὸ] τε A, καὶ ε.

ταῦτα περὶ τῆς μὴ ἀδικεῖν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἀπαραλλάκτως μεταλαβὼν τὴν φιλοσοφίαν ἐμείνω τῆς ῥητορικῆς ἐπιδείξειέ τις.

1253R. εἰ δὲ δὴ καὶ ὅλως βοηθείας ἕνεκα τῷ δικαίῳ τὴν ῥητορικὴν δείκνυμεν εὐρεθεῖσαν, καὶ τὴν "αὐ-
τὴν καθαρῶς τάξιν ἔχουσαν τοῖς νόμοις, ὥς δέ-
δεικνύει, ἔχει τὴν αὐτὴν ἔμμενον (ὥς ἔοικεν) ὁ ῥήτωρ.
ἔ τὸ μὲν ἀδικεῖται φερέσει, τὸ δ' ἀδικεῖν βεβαιώσει,
ἀλλ' ἔδεν ἔτις ὥς τὸ ἀδικεῖν κωλύσει. οὐ γὰρ μόνον
τῶν εἰς αὐτὸν χήσει πρόνοιαν, ἀλλ' ὅπως μὴδ' ἄλλος
πέσει κακῶς, εἴπερ ὢν τὰς νόμους χάριν, τέτων καὶ
τὴν ῥητορικὴν εὐρέσει νενίκηκεν. ἀλλὰ μὴν ὁ γε ἑτέρος
τὰ δίκαια πρῶται ἐπαγαγάζων πολὺ πε πρῶτερον
αὐτὸς γε παρσκευάσει. ἔ γὰρ ἐγγωρεῖ βοηθεῖν μὲν τῷ
δικαίῳ, τοῦ δὲ καταλύειν τὸ δίκαιον αὐτὸν πρῶτον
ὑπάρχειν. ἔ μὴν ἀλλ' εἰ τῆτο Πλάτων ἰχυρῶσει, 15
ὥς ἔ πολλὴν τινα ἔδ' ἀξίαν σπεδῆς ἔδδ' λόγῳ χρεῖαν
ἢ ῥητορικὴ παρέχει, ὅτι ἔ τηλικῶτον ἐστὶ τὸ ἀδικεῖται
κακὸν ἡλικὸν τὸ ἀδικεῖν, τί κωλύει καὶ τὰς νόμους αὐ-
τὸν ἅπαντας τοῖς αὐτοῖς τέτοις διαγράφειν λόγοις;

ἀλλ' ὥσπερ ἐταιρείας καταγνωθείσης, μετὰ καὶ τῶν
ταῦτα συμβελομένων νόμων ἐξελαθήσει. καὶ τότε ῥη-
τορικὴν ἐκπέμψομεν καὶ προπηλαξίσομεν, ὅταν καὶ τὰς
νόμους [συνεκπέμψαι καλῶς ἡμῖν ἔχη] ἐκβάλλωμεν τῆς
πόλεως καὶ τῆ βίβ. ἀλλ' ὦ δαιμόνιε καὶ πάντα σὺ
θανμασὰ εὐρίσκων, εἰ μὴδὲν ἐστὶ πρῶγμα τὸ ἀδικεῖται, 25
μὴδ' ἢ τῆτο κωλύσσει δύναμις μὴδενὸς ἀξία λόγον,
μὴδ' ὅποσα ἐστὶ καὶ γίνεσθαι μὴ δι' αὐτῆς μὴδὲν χρησόν,
ἀλλ' ἔτις ἄτιμον καὶ ἀνελεύθερον ὥστ' εἶναι μῦθον
καλακείας καὶ σκιάς, τῆ χάριν ταύτην οἰκίζων τὴν ἐν
τῇ βίβλῳ πόλιν καθίστης αὐτῇ πολιτείαν, ἀφ' ἧς μὴδ' 30
ὅτις περὶ τῆς πόλεως, καὶ τὸ μάχιμον χωρὶς τῶν ἄλλων ἰδοῦσθαι
κελεύεις, τιμὴν τὴν πρῶτην ἀποδῆς, ἵνα μήτι πάθῃ
μὴδ' ὑπὸ τινων ἀδικηθῇ πολεμίων; εἰ γὰρ ἔξῃρκει μὴ
ἀδικεῖν, τί δέδοικας, εἰ πρὸς τῆτό τ' αὐτὴν παρσκευ-
σας; εἰ δὲ δὴ καὶ χεῖρον τοῖς ἀδικέουσιν, ὅταν μὴ δι- 35
δῶσι δίκην, καὶ χρηὴ δὴ κατὰ σέ καὶ αὐτὸν ἑαυτῶ κα-
τήγορον, ὅταν ἀδικήσῃ, γίνεσθαι καὶ παίδων καὶ πατρὸς
αὐτῶ, τὰς δ' ἐχθρὸς ἔαν, τί ἔ συνεύχη τοῖς πολεμίοις

ἐπελθεῖν καὶ λαβεῖν τὴν πόλιν, καὶ νῆ Δία τὰς μὲν
ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατακόψαι, καὶ ταῦτα πρὸς τοῖς βω-
μοῖς, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξανδραποδίσασθαι πέρα,
εἰ βέλει, Γαδείρων, τὰ δὲ ἱερὰ συλήσαντας κατασκάψαι
πάντα, μὴ λιπεῖν δὲ μὴδὲ τὰς τάφους ἀθώως τῆς ἐαν-
τῶν πλεονεξίας, ἵνα ἀδικήσαντες τὰ μέγιστα ἐν τοῖς με-
γίστοις δὴ κακοῖς ὦσι, μὴ δόντες δίκην. ἀλλὰ τοσῶτον
ἀπέχεις τῶ ταῦτα συμπράττειν, ὥς κωλύεις καὶ βίον
ἐν τοῖς ὅπλοις εὐρηκας, ἵνα μήτι τοιῶτον γένοιτο. καὶ
10 τις ἐγγένῃ προδότης, τέτον καὶ σεφανῆν κελεύεις ἔδδ'
κηρύττειν, ἀλλὰ "ταῦτα τοῖς ἄλλοις νομοθέταις περὶ 78H.
τέτων νομίζεις. εἰπέ, πρὸς Διὸς τερασίε, τί χρηὴ
περὶ τέτων ἡμῶς νομίζειν; εἰεν, ὦ γενναῖε νόμους δὲ
δὴ τῆ χάριν ἡμῖν ἐτίθης. εἰ γὰρ, ὦ τάν, τὸ δίκην
λαμβάνειν καὶ τὸ μὴ ἔαν ἀδικεῖν ἐχ' ἐν τι τῶν σπα-
δαίων ἦν, τῆ χάριν ταῦτα πραγματεύῃ, καὶ σκοπεῖς
ὅπως μὴδεῖς [πε τῶν ἐν τῇ πόλει] ἀδικήσῃ; καὶ
μὴν ἐν μὲν οἷς ἡμεῖς λέγομεν, καὶ τοῖς ἄλλοις συν-
δοκῶν ἐστὶ καὶ τῷ Πλάτωνι πρόσσειν. ἔ δ' ἔτος ἐνταῦθα

εἶρηκεν, ἔ μόνον τοῖς τῶν πραγμάτων λόγοις ἀλλὰ καὶ
τοῖς αὐτῶ Πλάτωνος ἐξελέγγει καὶ λόγοις καὶ βεβλή-
μασιν. ἐκείνων μὲν ὁρθῶς ἔχιν συγχωρεμένων, καὶ ἢ
παρὰ τῶν ἄλλων μαρτυρεῖ δόξα καὶ ψῆφος ὁρθή-
ταῦτα δὲ εἰ δοίημεν κρατεῖν, ἄπειρ τὸ ὁτιῶν συνδο-
καῖν τῶν ἄλλων. "ἰχυρῶτερον δὲ τὸ καὶ ἅπασιν καὶ Πλά- 1256R.
τωνι τῆ μὴδενὶ καὶ μὴδὲ Πλάτωνι συνδοκεῖν, ὥς ἔτος
ἀλλαχῶ. οὐκοῦν οὐ τὴν παρὰ τοῦτον μαρτυρίαν διὰ
τὴν παρὰ τῶν ἄλλων φευξόμεθα, ἀλλὰ τῇ τῶν ἄλλων
τὴν παρὰ τέτῃ προαθήσομαι. ἡγεῖμαι μὲν τοίνυν καὶ
τέτοις τὴν ἔργῳ μαρτυρίαν παρέχεσθαι τὸ γὰρ δὴ λόγοις
πρὸς λόγους ἀγωνιζόμενον λόγοις ἑτέροις σπονδαίοις
μαρτυρεῖντα ἀποφαίνειν τὸν ἀντίπαλον τὴν ἔργῳ παρέ-
χεσθαι μαρτυρίαν ἐστίν. ἔ μὴν ἀλλ' ἔτι καὶ προσωτέρῳ
προελθεῖν βέλομαι, ἵνα, ἐπειδὴ τιμῶ τὸ ἕνα ἐπιψη-
φίειν καὶ αὐτὸν πρὸς ὃν ἂν οἱ λόγοι γίνωνται, καὶ λόγῳ
καὶ ἔργῳ σύμψηφον ὄντα αὐτὸν μοι δεξῶ. σὺ μὲν
ξένης χάριν Συρακοσίε, κοινοῦ τῆς πατρίδος ἐχθροῦ,
ἔπλεις ἐχ' ἅπαξ ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρίς, ἐν γήρᾳ, πέλα-

a. 3. εἰ δὲ] p. 105. δὴ — 4. εὐρεθεῖσαν om A. 4. αὐτὴν καθαρῶς τάξιν ἔχουσαν] τάξιν ἢ ῥητορικὴ A. 7. οὐ
τὸ] οὕτω A. 11. τῆς ῥητορικῆς A. εὐρεθεῖσαι] immo εὐρηθεῖσαι. 13. γε om A. παρσκευάσεται A: παρσκευ-
άσθαι s. fortasse leg. παρσκευάσεται. 15. οὐ μὴν (p. 106) om A. διίσχυρῶται A. 16. τινὰ — χρεῖαν] τὴν
ἀχρεῖαν A. 18. αὐτὸν] αὐτῶν A. 20. ἀλλ' (p. 107) — 21. ἐξελαθήσεται om A. 23. συνεκπέμψαι — ἔχη om A.
25. ἐστὶ om A. 26. μὴδενὸς — 29. σκιάς om A. 33. μὴδ' ὑπὸ τινων ἀδικηθῇ om A. ἐξαρκῇ A. 34. εἰ —
παρσκευάσας om A. 35. δὴ add A. 36. χρηὴ δὴ κατὰ] χρηήματα A. αὐτὸν ἑαυτοῦ] αὐτοῦ A. 37. παίδων A:
παιδίων s. b. 3. πέρα — 6. πλεονεξίας] καὶ ἱερὰ πάντα καὶ τάφους συλήσαι καὶ κατασκάψαι A. 8. τοῦ om A.
9. μὴ τοιοῦτόν τι A. 10. οὐδὲ κηρύττειν om A. 12. εἰπέ] p. 109. 13. νομίζεις — 14. ἐτίθης om A.
16. ταῦτα πραγματεύῃ] νόμους εἰσφέρειν A. 17. πον] σου A. καὶ μὴν] p. 110. 20. τῶν om A. 26. ὥς
οὕτως — 29. προαθήσομαι om A. 30. γὰρ om A. 36. σὺ] p. 111.

γος τοσούτον, καὶ τῷ τυράννῳ συνέειναι δοκεῖν ἐκ ἐφυγες, ὥς ἔχων παραμυθίαν τὸ χῆμα τῆς διατριβῆς, ὃ Δίωνα μένειν οἴκοι καὶ τῆς ἐσίας κρατεῖν ἦν. τὴν δ' αὐτοῦ τις οἰκῶν καὶ τοῖς αὐτῷ πολίταις καὶ γονεῦσι καὶ ἀδελφοῖς εἰ τὴν ὅπως μὴ ἀδικήσων φυλακὴν ἔχοι, καὶ σώζοι 5 καὶ τέτρε καὶ ἑαυτόν, καὶ νῆ Δία γε εἰ τοῦτ' αὐτὸ τυράννον ἔσεσθαι τινα μέλλοντα καὶ Διονυσίῳ προσ- ὅμοιον οἷός τε εἶη κωλύσαι, καὶ παρελέσθαι λόγῳ τὰς πράξεις, καὶ τὴν ἐκ τῶν νόμων ἄδειαν ἅπασι βεβαιώ- σαι, ἔπειτ' ἐδὲν σπασαῖον τοῦτ' εἶναι φήσομεν, οὐδ' 10 ἐπαινεῖν χορὴ τὴν τοιαύτην εἴτε τέχνην εἴτε μηδὲ τέχνην εἰπεῖν δεῖ; ὅτι νῆ Δία ἐν μέγα τοῦτ' ἦν κακόν, τὸ ἀδικεῖν, τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι πρᾶγμα οὐδέν. ἐγὼ γ' ἔτ' αὐτὸς ἐπέγκλημα δὴ πον τοῦτο ποιοῦμαι, εἰ ποί καὶ ὁπωσοῦν φήσῃ δεῖν εἰς Σικελίαν Πλάτων ἐλθεῖν ἥσι- 15 νοσθῆν ἕνεκα αἰτίας, ἔθ' ὅστις ἄλλος προσφέρει τι τοιῶ- τον εὖ φρονεῖν ἡγοῦμαι, οὐθ' ὅλως ἔξω τῶν εἰς τὸν λόγον ἡκόντων οὐδὲν περιοργάζομαι μὴ τοσοῦτον μηδὲν ἄξιον ἔξω νικητήριον. ἀλλ' ἂν αὐτὸς ἔπραξε καὶ ἂν τίνων ἔπραξε χάριν αὐτὸς καθαρῶς εἶρηκε, ταῦτα 20 συμβαίνειν φημι τοῖς ὑπὲρ τῆς ῥητορικῆς λόγοις. καὶ μὴν ὅσῳ κάλλιον φρόνησις ἀνδρείας, τοσοῦτω ῥητο- ρικῇ τῆς κατὰ πόλεμον ἐνψυχίας. εἰ γ' δεῖ συνελόντα εἰπεῖν, οὐδὲν ἔστιν ἄλλο ῥητορικῇ ἢ φρόνησις λόγων 679 Η. δύναμιν προσειληφῆναι, ὥς μὴ μόνον αὐτὸς ἔρδειν τὰ 25 βέλτεστα ἀλλὰ καὶ ἑτέροις πεῖθειν ἔχοι. ἡγῶμαι μὲν τοίνυν καὶ ταῦτα πίσεις ἱκανὰς ἔχειν τῆς ἀληθείας, εἰ μὴ καὶ πλείους ἄρα τῶν ἱκανῶν. εἰμι δ' ἐπ' αὐτὸν ἤδη τὸν χολοφῶνα τοῦ Πλάτωνος, ὥς ἂν τις εἴποι, ῥημάτων. ἐ γ' μόνον ἐξ ὧν ἐλέγχεσθαι βάλομαι φανῆναι μαρτυ- 30 ροῦντα αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ὥσπερ ἂν εἰ καὶ παραστὰς αὐ- τὸς ἐμαρτύρει τῇ ἑαυτῷ φωνῇ. ἔκων δ' ἀδικεῖν μὲν ἐκ ἐπηνάγκαζεν, ἀδικεῖσθαι δ' ἐκ εἰ, ὥς δ' ἐκ τῆς λόγου συνέβαινεν, ἐδέτερον τέτων εἶ, ἔτ' ἀδικεῖν ἔτ' ἀδικεῖσθαι, εἰ μὲν καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ αὐτὸς ἔστιν ὁρος, 35 φιλοσοφία τις ἔσα ἢ ῥητορικῇ φαίνεται. εἰ δὲ ἐξαρχεῖ τῇ φιλοσοφίᾳ μὴδ' ἀδικεῖν, ἢ ῥητορικῇ τελειώτερον.

τίς γ' ἐκ οἷδεν ὅτι ῥητορικῇ καὶ τυραννὶς τοσούτον ἀλλήλων κεχώριζαι, ὅσον τῷ πείθειν τὸ βιάζεσθαι; ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε οὐδεὶς ἔστιν ὃς ἂν τὴν ἐναντίαν φύσιν εἰπὼν ἔχειν αἰσχυρθεῖη. πῶς γ' ὁμοῦ μὲν κολα- 5 κεύουσιν οἱ ῥήτορες, ὁμοῦ δ' ἐν τοῖς δυνάταις εἰσίν; οἱ δ' αὖ τυράννοι ἀπέχουσι τοσοῦτον τοῦ κολακεύειν ὥς βία πάντας ὠθοῦσι, καὶ οὐδενὸς ἔστι παρ' αὐτῶν τυχεῖν οὐδὲ τῶν μετρίων, "μή τί γε δὴ τῆς ὑπὲρ τὸ 1257R. προσήκον θεραπείας. ὥσθ' ὁ τυράννος μικροῦ δεῖν καὶ τὸ τοῦ δεσπότης μέτρον παρελήλυθε. καὶ κόλακος μὲν [γ'] οὐδὲν ἔστι δὴ πε ταπεινότερον, οὐδ' ὁ τι μᾶλλον ἡρώδης δελεύειν. τυράννης δὲ οὐδὲν ἂν εἴποις ἀγριώ- τερον, οὐδ' ὁ τι μᾶλλον πρὸς τῷ δεσπόζειν ἐθέλειν ἔστιν. ὥς εἰ μὲν κολακεία ἢ ῥητορικῇ, τὰ τῶν τυράν- 15 νων ἐγκλήματα ἐπὶ πρὸς αὐτῆς ἔστιν. εἰ δ' ὁμοῦ τῇ τυ- ραννίδι τὴν κολακείαν μεγάλοις τοῖς ὀρίοις παρελή- λυθεν, ἔκων τὰ γε ἑτέρα πάντως ἤδη ψευδῇ. το- σούτον γ' ἢ ῥητορικῇ κεχώριζαι δυναστείας ἔσον, εἰ καὶ τῷ εἰπεῖν δεῖ, Πλάτων Διονυσίου. φανήσεται γ' ὅθ' ὅπερ ῥητορικῇ σώζεσθαι τυράννος ἐγγινόμενος, μέχρις ἂν σώζεσθαι λόγῳ, ἔτ' αὖ ἐνθα τυραννὶς κρατεῖ ῥητο- ρικῇ περιῖστα. ἀλλ' ὁ τε ῥήτωρ πάντα πράττων ὅπως 20 μηδεὶς τυράννος ἐγγένηται, τό τε αὐτῷ καὶ τὸ κοινὸν ὁμοῦ προσορῶν, ὅπως μηδεὶς αὐτὸν τῷ λόγῳ πείθειν παρελόμενος αὐτὸς ἄγῃ κατ' ἀρχὴν τὰ πρᾶγματα, ὅτ- τε τυράννοι σκοπεῖντες καὶ φοβέμενοι τῶν πάντων ἐδὲν μᾶλλον ἢ μὴ τις ἐγγένηται λέγειν καὶ πείθειν δυνατός, 25 ὅστις συναγαγὼν τὰ πλήθη καὶ σύμβουλος καὶ μηχανητής τῷ προσήκοντος γινόμενος ὁμοῦ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐξουσίας ἀκέρως αὐτὰς καταστήσῃ. διόπερ τὴν ἐχθρὰν ἀναγκαίως ἀλλήλοις ἔχουσιν. ἢ γ' τῶν ἐτέρων σωτηρία καὶ δύναμις μὴ εἶναι τοὺς ἑτέρους ἐστὶ τὴν ἀρχήν. πῶς ἔν τὰναντία (φησὶν) ἀλλήλοις οἱ ῥήτορες λέ- 30 γουσιν; ἔστι μὲν ἐκέτι τῷ ἐν εἰρημένους ὑπὸ Πλάτωνος ὁμοῦ δὲ ὑπὲρ τοῦ πανταχῇ διακαθῆραι τὸν λόγον μηδὲ τοῦθ' ἡμῖν ἀνεξέταστον ἀφείδω. καὶ τοῦτ' οὖν ἰχυρότατον πάντων ὃν χεδόν, ὥς ἐν ψεύδεσιν, ὧν ἐκεῖ-

a. 1. συνέειναι A: τὸ συνέειναι c. 2. Δίῳ c. 3. τῆς om A. 9. πᾶσι A. 12. εἰπεῖν om A. τοῦτ' ἦν om A. 13. ἐγὼ] p. 118. 14. δῆπου om A. 18. τοσοῦτον] τοσοῦτον οὐ A. 19. ἔξω] ἐς τὸ A. 21. καὶ μὴν] p. 122. 22. ὅσῳ A: ὅσα c. καλλίον A. 25. ὥς — 26. ἔχοι om A. 26. τοίνυν] οὐ A. 29. τοῦ om A. ῥήματι A. 32. ἐκων] p. 124. 33. ὅτ' — 35. ἀδικεῖσθαι om A. 37. μηδ' add A. b. 1. τίς] p. 125. γὰρ] δ' A. 2. ἀλλὰ — 4. αἰσχυρθεῖη om A. 4. γὰρ] δ' A. μὲν add A. 6. οἱ δ' αὖ τυρ. ἀπ. εἰσ.] καίτοι τοσοῦτον ἀπέχουσιν οἱ τυράννοι A. 9. ὥσθ' — 10. παρελήλυθε om A. 11. γὰρ om A. οὐδ' — 12. δελεύειν om A. 14. μὲν om A. 15. αὐτῆς] αὐτὴν οὐδ' ὁμοῦ A. 17. πάντως ἤδη om A. το- σοῦτον] p. 127. 18. γὰρ] δ' A. 19. φανήσεται (p. 128) — 20. σώζεται] φαίνεται δ' ὅπου ῥητορικῇ σώζεται οὐδα- μῶς A. 20. ἐγγινόμενος A. μέχρις — 21. λόγῳ om A. 21. αὖ ἐνθα] ἂν ἐν οἷς A. 22. ὅπως] ὥστε A. 23. τό τε — 25. πρᾶγματα om A. 27. ἢ om A. 33. πῶς] p. 129. 34. οὐκέτι — 36. καὶ τοῦτ' om A. 36. μηδὲ addidi ex Aristide. 37. ὃν χεδόν om A.

680 Η.νος εἶρηκεν, ὅτι οἶμαι ἢ ἡμῖν αὐτοῖς ἀπαντῶμεν "ἐν τῷ λόγῳ, αὐτὸ τὸ αὐτὸ νῦν πεποίηκα. ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ὃ γε ἐξ ἀρχῆς λόγος διαφθείρεται, ἐπεὶ καὶ οἱ φιλοσοφεῖν ἔγωγε λέγοντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις ἀπαν- 5 τες δὴ περὶ χρόνων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἀλλή- 10 λους· ἀλλ' ἐδὲν κολάει κατὰ τὸς τυγχάνοντας τῆς ἀλη- 15 θείας φιλοσοφίαν εἶναι καλόν. ἔδὴ περὶ διπλῶν ἐξίν ἐδ' ἐναντίον αὐτὸ ἐαυτῷ. πῶς ἔν, ἂν φαίη τις, ἢ φιλο- 20 σοφεῖν ἀμφοτέρως φησόμεν τὰναντία λέγοντας, ἢ τὸ φιλοσοφεῖν εἶναι καλόν; ἔτιως ὡς ἔφη. ἴδοις δ' ἂν 25 καὶ κυβερνήτας ἐναντία ἀλλήλοις ναυμαχεῖντας· ἀλλ' ὁμοῦ τῆς κυβερνητικῆς ἐπὶ σώζειν τὴν ναῦν. οὕτω τοίνυν καὶ ὅταν οἱ ῥήτορες ἀλλήλοις ἐναντία, ὡς ἂν 30 τις φαίη, λέγωσιν, οὐ κωλύεται τὸ ἐξ ἀρχῆς κεφάλαιον τῆς ῥητορικῆς, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον τῷ λόγῳ χρὴ 35 σκοπεῖν, μεμνημένους ὧν ἕνεκα εἰρέθη. [εἰρέθη δὲ τὸ λέγειν ὑπὲρ τῶν δικαίων.] ὁ μὲν οὖν ὑπὲρ ῥητορικῆς λόγος ἔστος.

(ὁ μὲν α' λόγος ὑπὲρ ῥητορικῆς μόνον ἔν· ἔστος δὲ καὶ ὑπὲρ ῥητορικῆς καὶ ὑπὲρ ῥητόρων.)

Ἐκ τῶν Ἀριστείδου πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ ῥητορικῆς

τὸ προοίμιον τοῦ δευτέρου λόγου.

ἐπεὶ δὲ καὶ Μιλτιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς καθήματα καὶ Κίμωνος καὶ Περικλέους, ἔπρὸς τὸ βέλτιστον φάσκων 25 προσεῖναι τῆς πόλεως, ἐπὶ μὲν ἔν ἴσως ἐδὲν κατεπεῖγον περὶ τέτων νῦν διαφέρει. οὗτοι μὲν γὰρ, εἰ δίκαια Πλάτων αὐτῶν κατηγορεῖ, δίκαιως ἂν φαῖλοι νομί- 30 ζοιντο· ῥητορικὴ δέ, εἰ καὶ πάντων μοχθηροτάτης τέ- 35 τος θείημεν, ἐδὲν μᾶλλον ἐλέγχεται. συγχωρόντων μὲν 1260R ἐν ἡμῶν "ὃ γε ὑπὲρ ῥητορικῆς ἐκ ἀπόλλωλε λόγος. εἰ δὲ δὴ καὶ περὶ τέτων ἐλέγχεται ὁ παντάπασιν εὐγνω- 40 μόνως τῷ λόγῳ κεχρημένος, πανταχῇ δειχθήσεαι φι- 45 λονεικῶν. τῷ ἐπὶ προῖον τὸ καὶ περὶ τέτων εἰπεῖν.

αὐτοὶ παρὰδειγμα τοῖς ἄλλοις γινόμενοι τῷ πῶς δεῖ 35 χαριτερεῖν, ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς καὶ ταῖς ἀκμαῖς τῶν κινδύνων τὴν ἡμετέραν αὐτῶν, εἰ συγχωρεῖς εἰπεῖν, ἀρετὴν ἐπιδεικνύμενοι. τί ἔν ἡμῖν προσφέρεις κολακείαν καὶ διακονίαν, καὶ τὰς ἰδίᾳ τροφεῖα μὴ ἐκκίνοντας φαν- 40 λας ἂν εἶναι συμφήσας αὐτὸς ἡμῖν οὐ καλὴν χάριν

ἐκτίνεις τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας καὶ τροφῆς, 5 ἦν σὺ τε καὶ οἱ ἄλλοι δι' ἡμᾶς ἐν ἐλευθερίᾳ τέτραφθε. εἰ ταῦτα λέγοιεν οἱ ἄνδρες, ποῖος λαβυρινθίου σοφίας ἀνελέπτων ἢ τί λέγων τῶν πάντων οἷός τε γένοιτο ἂν ἀντιπεῖν; πᾶσι τοίνυν προτέροις ἐπὶ λόγος πρὸς ταῦτα 10 ἢ Πλάτωνι. διὰ τί; ὅτι ἐν αὐτοῖς τέτοις ἂ πρὸς τὸς Δίονος γέγραπεν ἐταίρους, καὶ ἐν οἷς ὁ Δίον αὐτῷ τετελευτηκὼς ὑπόκειτο λέγων ὡς ἔμπης, ἔνεσι ταυτί. 15 τὸ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι χρὴ μὲν τέτοις ἐν ἐλέγχῳ τῷ κολακείαν εἶναι τὴν ῥητορικὴν, ὡς δὴ τῶ- 20 τος ὄντας ῥήτορας, πάλιν δ' αὐτὸς αὐτοὺς ἀφίησιν τῆς κολακείας, ἔκταν γησί γε αὐτὸς ταύτη χρῆσθαι, ἐν "οἷς περὶ ὧν ἔπαυον λέγει. καὶ τέτοις ἔν ἀνάγκη θά- 681 H. 25 τερα ἐψεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἡ ῥητορικὴ κολακεία, πάντως δεῖ κολακῆς τέτης εἶναι, ῥήτορας γε ὄντας, ὡς φησιν· εἰ δὲ οὐδὲν οὗτοι κολακεία προσήκεισι, ποῦ ῥητορικὴ κολακεία προσήκει διὰ τέτους, ἢ τί τούτων ἔδει τῶν 30 παραδειγμάτων; ὥμην δὲ ἐδὲ τοῦτο τῶν δικαίων εἶ- 35 ναι, τὰς προαιρέσεις τὰς ἐκείνων ἐξετάζοντας τὰς συμ- 40 ποράς αἷς ἐχρήσαντο ὑπολογίζεσθαι. οὐ γὰρ εἰ μὴ κατὰ νῦν ἀπὴλλαξαν, φαῖλοι γεγονάσιν, ἀλλ' εἰ μὴ τὰ βέλ- 45 τινα ἐβλεῦοντο τοῖς πράγμασιν. ἐκείνο μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς τύχης κατηγορεῖν, τῷ δὲ τὴν γνώμην ἐλέγχειν.

ἐνθυμούμαι δὲ ἔγωγε πῶς ἀνέχεσθαι χρὴ, ὅταν Ἀλ- 5 κιβιάδην μὲν καὶ Κριτίαν Σωκράτει συγγενομένους, οἱ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας αἰτίας ἐχρήκασιν καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιεικῶν, ὥστε Κριτίαν γε ἐδ' ἐπι- 10 τοῖσαι ῥάδιον ἐξολέερον, ὅς ἐν τριάκοντα τοῖς πονη- 15 ροτάτοις τῶν Ἑλλήνων πρῶτος ἦν, τοὺς μὲν ἔφασκε δεῖν ἐν τεκμηρίῳ ποιῆσθαι ὅτι Σωκράτης τὰς νέας διέ- 20 φθειρεν, ἐδ' εἶναι τὰ ἐκείνων ἀμαρτήματα ἐδ' ὅτι ἐν πρὸς Σωκράτην τὸν ἐδὲ αὐτὸν ἔξαγον ὄντα τὸ μὴ ἐ 25 διαλέγεσθαι τοῖς νέοις· εἰ δ' Ἀθηναίων δῆμος ἐν πολ- 30 λοις καὶ μεγάλοις οἷς καὶ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων διεχείρισεν, ἔσθ' ὃ μὲν ὁρθῶς καὶ προσήκον- 35 τως ἐβλεῦσατο, ἐπὶ δὲ ὃ καὶ ἐξήμαρτεν εἰς τὰς προση- 40 κότας, ταῦτ' ἀξιῶσιν αὐτοῖς τοῖς προσάταις λογίζεσθαι. ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ τῷ θεῷ κατηγοροῖ τῷ αὐ- 45 τοῖς λόγοις, ὅτι χρὴν αὐτῷ τὴν πρόνοιαν εἶναι τοιαύ- 50 την ὡς ἀδικίαν καὶ ἀγνωμοσύνην ἀνελεῖν παντάπασιν

a. 1. εἶρηκεν] εἶρηκεν ὁ πλάτων A. 2. πεποίηκα. om A. 5. ἐναντίους A. 8. αὐτὸ ἐαυτῷ] αὐτῷ ἐπ' αὐτῷ A. 10. οὕτως add A. 11. ἀλλήλοις ἐναντία A. 17. ὁ μὲν οὖν — 20. ῥητόρων om A. 28. νο- 1260R μίζονται A. 29. πάντων μοχθηροτάτους A: πάντων μοχθηροτάτων ε. 35. αὐτοῖ] p. 152. 38. προσφέρεις A. b. 5. πρὸς ταῦτα om A. 6. ὅτι] διότι A. 9. τὸ δεῖ] p. 136. 13. λέγειν A. 16. προσήκουσα — 17. προσή- 19. ἐξετάζοντα ε. 22. ἐβουλεύσαντο A. 24. ἐνθυμούμαι] p. 159. 26. καὶ ὑπὸ — 29. πρῶτος ἦν om A. 30. ὅτι ὁ Σωκράτης ε. 34. καὶ post οἷς om A. 35. καὶ προσήκοντως om A. 38. ὥσπερ] p. 140. 39. αὐτοῦ A: αὐτοῖς ε. εἶναι καὶ τοιαύτην ε.

ἐξ ἀνθρώπων καὶ μηδὲν ἀμαρτάνειν μηδένας ἀνθρώπων
μηδ' αὖτε. νῦν δὲ πῶς, εἰ προνοεῖν αὐτὰς χρὴ νομίζειν,
ὅταν μὴ [εἰ δ' ἐ] παύωντο πλημμελῶντες ὧν ἀρχαί,
μὴ δικαίως ἐπ' ἐνίων ἀμελείη; καὶ ὁ μὲν ἡνίοχος
παραλαβὼν λακτίζοντας τὰς ἵππους προῦναι καὶ τιθασ-
σεύει, καὶ τελευτῶν ἐπ' αὐτῶν ἀσφαλῶς κατὰ πολλὴν
ῥαζώνην εἰσὶν ὅποι βέλετο. οἱ θεοὶ δὲ οὐπω καὶ νῦν
1261R. ἐξήρχασιν ἀδικίαν ἐξ ἀνθρώπων ἐκ τούτων, "καὶ ταῦτα
ἐκ παντός τε αἰῶνος πολιτευόμενοι, καὶ προσέτι εἰς
ἐαυτὰς ἀμαρτάνοντας ὁρῶντες ἔξιν οὓς αὐτῶν. ἀλλὰ
μὴν ὅτε ταῦτα ἐδ' ἂν εἰς ὑγιαίνων εἴποι σπεσθῇ, πλήν
ὥς ἡμεῖς νῦν εἰς ἔλεγχον λόγῳ, πῶς ἐκομιδῇ Πλάτων
συκοφαντεῖ; εἰ γὰρ ἂν μὴ οἱ θεοὶ πῶποτε πεποιήκασι,
μηδὲ παρ' αὐτῆς τῆς Ἀθηνῆς τῆς πολιάρχου εἶχεν ἀπαι-
τῆσαι, ταῦτα παρὰ Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους ἀπαιτῆ-
15 αὐτὸν ἐρωτῶν πῶς ἐσυκοφαντεῖ; ἀλλ' οἶμαι τὴν μὲν
τῆ δέμει φέσιν ἐκ ἡδυνήθησαν μεταποιῆσαι ἐδ' ἀφα-
νίσαι. ἔστι δ' αὐτὴ μηδέποτε γενέσθαι πάντα χρῆσθον μηδ'
ἀναμάστιγον. ὅσα δὲ κινδυνεύοντος ἔδει προνοήσασθαι,
ἐν οἷς ἅμα καὶ τῶν πολλῶν καὶ τῶν ἐπιεικῶν ἦν εὖερ-
20 γέτασ εἶναι, ἢ κατ' ἐξέσθαιαν πράττοντας ἀπάγειν ἀπὸ
τῶν δυσχερεστάτων ἀεὶ καὶ εἰς ἐλάχιστον τρέπειν τὰ τῆς
φύσεως ἀμαρτήματα, ταῦτα οὐκ ἔξιν ὅπως οὐ παρὰ
682H. τούτοις ὄντα φανήσετο, καὶ ταῦτα πρὸς τῷ λόγῳ τῷ
παρ' ἡμῶν καὶ ταῖς ἀποδείξεσι Πλάτων αὐτὸς ἐπισφρα-
25 γίξει, καὶ ἔξιν ἡμῖν κἀνταῦθα μάρτυς ὑπὸ τῆς αὐτῆς
δεξιότητος, ἥσπερ καὶ τοῖς ἄνω κατὰ τὴν χρεῖαν αἰεί.
καίτοι πῶς ἐκ ἁποπον ἦν τὰ ἔργα κοσμεῖν τέτων,
τὴν δὲ πολιτείαν φανλίζειν καὶ αὐτῆς τῶν πειθύν-
των ἀρετῆς τίθεται τις δείγματα, ταῦτα μὴ τῆς τῶν
30 πεισάντων πρῶτον ὑπάρχειν ἡγεῖσθαι; ἔγχετο μὲν
γὰρ περ ταῦτα μεταξὺ τῆς μύθου [χωρὶς τινος προφά-
σεως] ἐκ ἀσκέπτως ἐμοὶ δοκεῖν οὐδὲ φανλῶς, οὐδ'
ὥς ἐξέπεσεν, ἀλλ' ὅπως συγκρυφθεῖν τε ὥς δυνατόν
μάλισα, καὶ εἴ τις εὐρὼν χρῶτο, μηδ' αὐτὸς δοκῇ
35 παρελθεῖν, ἀλλ' ἐνείη. οὕτω μέσσην τινὰ εὖρε τάξιν,
καὶ ἅμα πρὸς τῇ τελευτῇ τῆς λόγῳ τῆς παντός, ἂν θεῖς
ἐν ἀρχῇ τοῖς ἐφεξῆς ἐκ ἐμὲλλον ἔξιν οἶμαι χρῆσθαι.

οὐ γὰρ εἰ ῥῥῥῥῥῥ ἢ μὴ τῷ ὄντι γενέσθαι ῥῥῥῥῥῥ
καίτοι σκοπεῖν, ἐπεὶ τῆτό γε καὶ ἡμεῖς, εἰ βέλει, μαρτυ-
ροῦμεν, καὶ εἰ τὴν Στέντορος φωνὴν κτησαίμεθα,
φθεγγαίμεθ' ἂν, ὡς οὐ ῥῥῥῥῥῥ, καὶ ὁ Νεῖλος, ὃ μα-
κάριε, τοῖς ἐπὶ τὰς εὐμασίαις εἰ λάβοι φωνήν, ὥσπερ ὁ
Σκόμανδρος κατ' Ὀμηρον. ἀλλ' εἰ δυνατόν ἢ μὴ, καὶ
φύσιν ἔστι ἔχον συμβῆναι, τοῦτ' ἦν ἐκ τοῦ λόγου.
φανήσετο γὰρ ἐκ ἀπλῶς, οὐδ' ὡς νῦν μόνον δείκνυ-
μεν, εἰς τοὺς ἐναντίους ἐληλυθὼς αὐτὸς ἐαυτῷ, ἀλ-
10 λά καὶ ἐξ ὧν ἐκείνους ἡτίατο [τῆτον] Ἀρισείδην ὃν ἐπῆ-
νεσεν ἐπαινεῖν ἐκ ἔχων, ἢ εἴπερ ὁρθῶς ἐπαινεῖ τῆτον,
διὰ τὸ αὐτὸ τῆτον οὐδ' ἐκείνους ἔχων αἰτιάσασθαι. πῶς;
ὅτι σύμβολον οἶμαι ποιεῖται τοῦ κακῶς Ἀθηναίων
ἐκείνους προστῆναι τὸ παθεῖν αὐτὰς ὑπ' Ἀθηναίων
κακῶς, ὡς οὐκ ἂν τὰς γε βελτίους ὑπ' αὐτῶν γενο-
15 μένους ἀμαρτάνοντας εἰς τέττας, ὑφ' ὧν μὴδ' εἰς τοὺς
ἄλλους ἀμαρτάνειν ἐπαιδεύθησαν. ταῦτα δὲ ἔγωγε θεῖς,
καὶ ἡνίοχος καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπεισαγαγὼν ἐνταυθοῖ,
τόν γε Ἀρισείδην ἐμόνον ἐδὲν φανλῶν εἴρηκεν, ἀλλὰ
20 καὶ σαφῶς ἐξαίρετον τῶν ἄλλων πεποίητο. καίτοι εἰ τὸ
παθεῖν κακῶς ὑπ' Ἀθηναίων ἦν τι δείγμα τοῦ μὴ
καλῶς Ἀθηναίων προσεῖναι, οὐδ' Ἀρισείδης προῦξη
καλῶς. οὐδὲ γὰρ οὗτος ἀθῶος δὴ περ διέφυγεν, ἀλλ'
ἐξέπεσε. προσθήσω δὲ ὅτι ἔτιος γε ἐδὲν δικαστηρίῳ
25 δυσυχῆσας ὥσπερ Μιλτιάδης καὶ Περικλῆς, ἐδ' ὑπὸ
τούτων οἷς προσέκροσεν ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἐξο-
στρακισθεῖς ὑπ' αὐτῶν τῆ δέμει. ἔστι δὲ καὶ κυβερνήτης
καὶ παντὶ συνιδεῖν ὅτι κυβερνήτης μὲν ὅστις πλείους
ἀθρόους ἔσωσεν ὑπὲρ χιλίας, τὸ δὲ τῆς ῥήτορος πλή-
30 ρωμα ὃ σώζει οὐ κατὰ νῆα ἔξιν Αἰγυπτίαν, ἐδέ γε
"ὅλως μετρεῖται εὐλόγῳ, ἀλλὰ καὶ λιμένες αὐτοὶ καὶ πόλεις
ἐμυρίανδροι μόνον ἀντὶ τῶν μυριοφόρων, ἀλλὰ καὶ
μετρησάμενοι χαλεπαί, τῇ τῆς ῥητορικῆς ὑποπίπτουσι
τύχῃ τε καὶ προστασίᾳ. καὶ ὁ μὲν γε κυβερνήτης κατὰ-
35 ρας ἐκέτι ἔχει τί χρῆσεται τῇ τέχνῃ. τῆ δὲ ῥήτορος
ἐδὲν ἐστὶ χωρίον ἐξαίρετον. ἀλλ' ἵνα μὴ λόγος
ἡμῖν λόγον ἐκδέξητο, ἀγαπητὸν ὃν εἰ καὶ τοῖς ἐπικαι-
ροῖς ἐξαρκέσασθαι, ἐῷ τὸ νῦν εἶναι τὴν ὑπὲρ τούτου

- a. 1. καὶ — 3. μὴ om A. 3. εἰ] οἱ A. παύονται A. ὧν — 4. δικαίως] διὸ μὴδ' ἀδίκως αὐτὸ A.
4. καὶ ὁ μὲν] p. 141. 6. καὶ τελευτῶν — 7. βούλεται om A. 7. οὐπω A: οὐδέπω ε. 9. τοῦ αἰῶνος παν-
τός A. καὶ προσέτι — 10. αὐτῶν om A. 11. ὅτε] εἰς A. 12. ἡμεῖς μὲν νῦν A. 15. καὶ Περικλέους
om A. 17. οὐδ' ἀφανίσαι om A. 22. εἰς A: ὡς ε. 25. ἡμῖν A. 27. οἵσπερ A. 28. καίτοι] p. 143.
ἦν om A. 29. τὴν δὲ πολ. φανλίζειν] ὧν τὴν πολ. φανλίζειν ἐστὶ A. 31. ὑπάρχειν om A. ἔγχεται] p. 147.
32. γὰρ που om A. χωρὶς τινος προφάσεως om A. 33. οὐδὲ φανλῶς om A. 36. ἀλλ' ἐνείη om A. 38. τοῖς
— ἔξιν A: τῆς — ἔξιν ε. b. 1. οὐ γὰρ εἰ (p. 14)] ἡμῖν δ' οὐ A. 8. φανήσεται] p. 150. γὰρ] δ' A. δείκνυ-
μεν om A. 10. τούτον om A. 12. οὐδ' A: οὐδὲν ε. 13. σύμβολον — ποιῇ A. 15. γε om A. 18. καὶ
ἡνίοχος om A. 19. γε om A. 20. πεποίηκε A. 27. ἐστὶ δὲ] p. 155. 29. ἀθρόως A. ὑπὲρ om A. 31. αὐ-
τοὶ om A. 34. γε om A. 36. ἀλλ' ἵνα] p. 157.

683 H. διαφοράν. "ὅτι ἡ ῥητορικὴ διὰ πάντων τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων διήκει, φρονήσῃ μὲν εἰρεθεῖσα, εὐρεθεῖσα δὲ ὑπὲρ δικαιοσύνης, σωφροσύνη δὲ καὶ ἀνδρεία φυλαττομένη. τῆτο δὲ καὶ κατὰ τέτρες τῆς λόγους [ὅς μέλλω εἰπεῖν αὐτῆς] ἰδεῖν ἔστιν. ἔστι μὲν γὰρ δὴ πού 5 ῥητορεύειν τὸ τὰ δέοντα ἐξευρεῖν καὶ τάξαι καὶ τὰ πρόποντα ἀποδοῦναι μετὰ κόσμου καὶ δυνάμεως. φαίνεται δὲ ἡ μὲν εὐρεσις κατὰ τὴν φρόνησιν ἔχουσα, εἴπερ ἀμήχανον φρονήσεως ἀπολειπόμενον τῶν χρησίμων εὐρεῖν ὅτιον, ἡ δὲ σωφροσύνη κατὰ τὴν διαχείρισιν 10 ἔσα καὶ τὴν τῶν ἡγεμένων τε καὶ εἰκότων συμφωνίαν ἀντὶ δ' αὐτῆς δικαιοσύνης τὸ πρόπον τιθεῖ. τῆτο δὲ ἔστιν ὅποια ἄλλα καὶ ὅποια προσήκει ἐκάζω σῶσαι τῷ πράγματι. ἀλλὰ μὴν ἀνδρείας ἐκ τοῦ εὐθέος οὐδὲ ἔτι μετέχειν ὡς ὁ λόγος βέλετο. τὸ γὰρ ταπεινὸν καὶ 15 ἀγεννὲς ἐδὲν ἔτι, ὡς ὁ λόγος, ἐξορίζει καὶ ὑπερφρονεῖ. εἰεν. οὗτος ὁ νεθετῶν ἀνύτει, οὗτος ὁ κατηγορῶν πιεσέει. καὶ μὴν ὅστις γε ἂ προσήκει λέγειν εἶδεν, οἶδεν ἂ πράττειν προσήκει. ἐδεῖς γὰρ ἔστιν ὅστις, ἂ προσήκει πράττειν εἰπεῖν εἰδώς, ἂ προσήκει πράττειν ἀγνοεῖ, ἐδ' ὅστις ἀγνοῶν ἂ προσήκει πράττειν, εἰπεῖν ἔχει. ὅσῳ γὰρ ἄρχειν βέλτιον ἢ διακονεῖν, τοσοῦτω λέγειν τὰ δέοντα βέλτιον ἢ πράττειν. ὁ μὲν γὰρ, οἶμαι, πολλοῖς σύμβελος γίνετο, ὁ δὲ ἀνθ' ἑνὸς ἄλλω τινὸς γίνετο. ὡς περ οὖν τῶν ἀρχιτέκτονας τῶν 25 τεκτόνων ἀνάγκη προέχειν, ὄντας ὁμῶς περὶ ταῦτα ἂ καὶ τῆς τῶν τεκτόνων ἐστὶν ἐμπειρίας, ἔτι καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ τοῖς λόγοις προέχοντας τῶν τέτοις ὑπηρετάντων βελτίους ὁ ποιητὴς ἔθηκε καὶ προσεῖπεν ἀριπρεπεῖς μάλα ὁρθῶς προσεῖπών. εἰ δὲ δὲ καὶ 30 μῦθον λέγειν, δέδοικα μὲν ἐγὼ μὴ καὶ ταῖς γραυσὶν ἡμᾶς ἐξέλης ὀφλεῖν ἐπισκώπτων φῆ τις ἀνὴρ κομικός, ἐγὼ δὲ ἐ μῦθον ἄλλως αὐτὸν εἰς ἑαυτὸν τελευτώντα, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἡ παρὰ τῶν πραγμάτων προσέσαι πίσις. ὁ μὲν ἔν Προμηθεὺς καθ' ἑκάστον 35 ἐπ' ἴσης ἀπασι τὰς τε αἰθήσεις καὶ τὰ μέλη τῷ σώματος συμπεπλακῶς ἦν πρότερον. τὸν δὲ Ἑρμῆν ἐχέτως ἐκέλευσεν ὁ Ζεὺς ὡς περ θεωρικῶς διάδοσιν διελθῆναι, ἵνα πάντες ῥητορικῆς ἐφεξῆς μετέχοιεν ὡς περ ὀφθαλμῶν καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, ἀλλ' ἐπιλεξάμενον τῶν ἀρίστων καὶ γενναϊοτάτων καὶ τὰς φύσεις ἐξῴωμεν ἡμέτερας, τέτοις ἐγχειρίσαι τὸ δῶρον, ἵνα ὁμῶς σφῶς τε αὐτὰς καὶ τῶν ἄλλων σώζωμεν ἔχοιεν. ἀφικομένης δὲ ῥητορικῆς ἐκ θεῶν ἔτις ἐς ἀνθρώπους, ἡδυνήθησαν μὲν ἀνθρώποι τὴν μετὰ τῶν θεῶν δίαιταν χαλεπὴν ἐκφυγεῖν, ἐπαύσαντο δὲ ἐχθροὶ πάντες ὄντες ἀλλήλοις ἐν κύκλῳ, κοινωνίας δὲ εὖρον ἀρχήν. κατὰ βάντες δὲ ἐκ τῶν ὁρῶν ἄλλοι κατ' ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης ἐπλησιάζαντο γε πρῶτον ὑπαίθροισι, μετὰ δὲ τῆτο ἡδὴ λόγῳ νικήσαντος πόλιν τε κατεσκευάσαντο καὶ διεκρίθησαν, ἐχ ὡς περ πρότερον, ὡς ἔτυχεν, [καὶ] εἰς τὸ νῦν χῆμα καὶ ἀξίωμα χρόνῳ τε καὶ κατὰ μικρὸν ἀνέχθησαν. καὶ ὁ μῦθος μὲν ἡμῖν ταύτην ἐχέτω τὴν τελευτήν, οἶμαι κεφαλὴν ἐδὲν ἄτιμον εἰληφώς. "ὅτι δὲ ἐκ ἄλλως μῦθος ταῦτα" ἐδ' ὄναρ, ἀλλ' 1265R. 684 H. ὑπαρ καὶ ὁ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐστὶ λόγος, δῆλον ἐξ αὐτῶν. ἔάν τοίνυν ἔτι τέτων ἐγγυτέρῳ προσαγάγω τὸν λόγον, ἡ περ τροφή τις ἂν εἴη τῆς ἀποδείξεως, καὶ ἔτε ἔννοιαν ἔτε ἐλπίδ' ἐλέγχων ἰσχυροτέρων οὐδ' εἰς ἔτι δὴ περ λάβοι. ἐ γὰρ μόνον αὐτὸς Πλάτων, ὡς πολυλάκις ἐδειξάμεν πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς τέτοις τοῖς λόγοις τῷ παραδόξῳ δὴ συγγράμματι διαδρόμῃ δὴν ὁμολογεῖ τῇ ῥητορικῇ τὰ κάλλιστα εἶναι πράττειν. τὰ μὲν ἔν ἄλλα ἢ ψυχαγωγίαν ἢ χροῖαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰπεῖν ἔχει, μόνον δὲ τὸ τῆς ῥητορικῆς μάλιστα γε ἄμφω πληροῖ, καὶ μετὰ τῶν ὠφελειῶν τὴν χάριν θαυμάσιον ἔχει, ὥς τε καὶ ὅταν εἰς πολέμους ἀλλήλοις ἔλθωσιν ἀνθρώποι, τῶν παρὰ τῶν αὐτοχείρων πρέσβεις ἀφικνεύμενοι δέχοντο καὶ ἀποπέμπουσιν, ἐνθυμέμενοι τὸ τῶν ῥητόρων φῦλον, ὑπεξαίρετοι τὴν τῷ λόγῳ φύσιν, αἰδοῦμενοι ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ κοινῇ χροῖᾳ τοῦ γένους εἰσῆλθεν. εἰ δὲ τις ἡμῖν περὶ Πλάτωνος ὑπολάβοι ὅτι ἐ ταύτην κακῶς εἶρηκε τὴν ῥητορικὴν, ὑπὲρ ἧς νῦν ἡμεῖς τῶν λόγων ποιούμεθα, ἀλλὰ δύο ἑσὼν τὴν ἑτέραν κακίζει, πρῶτον μὲν ἐδὲν μᾶλλον τά γε ἡμῖν εἰρημένα φαύλως ἔχοντα ἐλέγχοντο,

α. 1. ὅτι ἡ] p. 160. 4. φυλαττομένης. οὗς μέλλω εἰπεῖν αὐτῆς om A. 5. δὴ πού om A. 6. εὐρεῖν A. 8. εἴπερ — 10. ὅτιον om A. 10. διαχείρισιν A: διαχείρησιν. 12. ἀντὶ — τίθει om A. αὐτῆς] malim αὐτῆς. 13. ὅποια — καὶ] ποῖα — ἡ A. 14. οὐδὲ οὕτω om A. 17. εἰεν — 18. πιστεύεται om A. οὗτος] p. 162. 19. οἶδεν ἂ — εἰδώς add A. 22. ὅσῳ] p. 163. γὰρ] δ' A. 26. ὄντας] ὄντως A. 27. καὶ post ἂ om A. 30. εἰ δὲ] p. 167. 35. πρόσθεν A. ὁ μὲν] p. 168. 36. ἐπ' ἴσης om A. 37. πεπλακῶς A. πρότερον om A. b. 7. μὲν om A. 13. καὶ διεκρίθησαν — ἔτυχεν om A. 15. καὶ ὁ] p. 170. 16. οὐδὲ A. 17. μῦθος ταῦτα] μῦθον A. 19. ἐάν] p. 185. 20. ἡ A: εἰς. τῆς A: τὸς. 21. ἐλέγχων ἰσχυροτέρων οὐδ' om A. 23. τοῖσι om A. 25. τῇ ῥητορικῇ om A. τὰ add A. 26. τὰ μὲν] p. 178. 34. εἰ δὲ] p. 186. 35. τὴν ῥητορικὴν om A.

ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τῷτο καλῶς καὶ προσηκόντως ἅπαντα
ταῦτα ἡνύχθη μαρτυρεῖ ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος τὴν φανύλην
δικαίως ψέγει, τί κωλύει τὴν γε ἐναντίαν ἡμῶς ἐπαι-
νῶντας ὁρθῶς ποιεῖν; ἔπειτα οὐκ ἀναιρεῖ τοὺς παρ'
ἡμῶν ἐλέγχους ἢ παραίτησις αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ ἔτιως ἐναν- 5
τία φαίνοιτ' ἂν εἰρηκῶς αὐτὸς ἑαυτῷ, εἰ διττὴν εἶναι
τὴν ῥητορικὴν ἀξιῶν εἶθ' ὥς μιᾶς καὶ ἀπλῆς τινὸς
ἔσσης τὴν κατηγορίαν πεποιήσῃ. δῆλον γὰρ ὅτι εἰ τοῦτ'
ἔστιν ἀληθές, τὴν μὲν φανυλίζειν τὴν δ' ἐπαινεῖν προσ-
ῆκεν αὐτῷ διελομένῳ, ὥσπερ ἐν τοῖς περὶ ἔρωτος λό- 10
γοις φαίνεται πεποιηκῶς καὶ πολὺ γε μεϊζόντων εὐσημιῶν
τὸν χρηστὸν ἡξιοκῶς ἢ οἷων τὸν ἕτερον βλασφημιῶν.

ὁ δ' ἐν αὐτῷ λόγῳ καὶ περὶ πάσης φιλοσοφίας καὶ
περὶ γε τῶν τῆς ἀρετῆς, εἴ τις βέλοιο διαιρούμενος
πρῶτον μὲν σοφίας δύο προσαγορεύειν, τὴν μὲν ἣ τὰ 15
βέλτεστα συνίμεν, τὴν δ' ἑτέραν ἣ κακουργεῖν, ἔπειτα
σωφροσύνην διπλῆν, τὴν μὲν σπεδῆς ἀξίαν καὶ πολι-
τικὴν, τὴν δὲ νωθρὰν τε καὶ ὑπτίαν, ἔτι δ' αὖ δικαιο-
σύνην ὁρθὴν καὶ ἑτέραν ταπεινὴν, καὶ διπλῆν ἀνδρίαν.
τὴν μὲν σὺν νῷ καὶ φρεσὶν, τὴν δὲ ἀπόνοιαν καὶ μα- 20
ρίαν ἔσαν. ἀλλ' οἶμαι, πάντα ταῦτα τῶν φυχόντων
ἐστὶ τὰ ὀνόματα, καὶ διήρηθ' σοφία καὶ κακουργία, σω-
φροσύνη καὶ βλακεία, δικαιοσύνη τε καὶ εὐνεία, ἀν-
δρεία καὶ θρασύτης· ἐδέτερον δὲ γε ἔτε καλὸν χαλεπὸν
ἔτε προσῆκον. πολλῷ γὰρ ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων διήρηθ', 25
καὶ εἰ δὲ τὰς κακίας ὑποκορίζεσθαι τῷ τῆς ἀρετῆς ὀνό-
ματι, ἔτε τὰς ἀρετὰς φανυλίζειν τὰ τῆς κακίας ἐκάστη
παρατιθέντα. εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα ἔγω Πλάτων διε-
νοεῖτο, ὥσπερ ἔγωγε ἐκ ἀντιλέγω, ἀλλ' ὑπεξήρηθ' τὴν
καθαρὰν καὶ τῷ ὄντι ῥητορικὴν, ἄξιον μὴ παρακω- 30
σθῆναι, μηδ' ἄγνοῆσαι τῷτο αὐτὸ τὸς πολλὰς, "μηδ'
ὡς ψήφῳ καθαρῷ προσέχοντος θάπτον ἢ συμφέρε
βαλεῦσασθαι περὶ τῶν τηλικέτων. πανταχῇ δὲ καὶ
διὰ πάντων ἐκπίπτουσιν ἡμῖν αἱ ψῆφοι. πρῶτος δὲ
Πλάτων αὐτὸς ψηφίζει καὶ μέσος (φασί) καὶ τελευ- 35
ταῖος. καὶ κινδυνεύω δοκῶν ἀντιλέγειν Πλάτωνι παν-
τὸς μᾶλλον συναγορεύειν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ παῖσαι, δοκῶ

μοι "τὸς κωμικοποιῶν ὥσπερ ἀποδιδράσκοντα αὐτὸν 1268R.
ἔλξειν εἰς τὸς ῥήτορας, ὅτι μαθὼν καλλωπίζεται.

Ἀριστείδου ἐκ τοῦ ἐπιγραφομένου λόγου
Πλατωνικὸς τρίτος πρὸς Καπίτων α.
τὸ προοίμιον.

Νῦν σε καὶ μᾶλλον φιλεῖμεν, οὕτως ἐρωτικῶς τοῦ
Πλάτωνος ἔχοντα, ὃν ἐγὼ φαίην ἂν τιμῶν καθ' Ὀμη-
ρον ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ. εἰ γὰρ τοι καὶ πάντες φαῖλοι
πρὸς ἐκεῖνον, ἀλλ' ἕκαστος τιμιώτατος αὐτὸς ἑαυτῷ,
φασί. καίτοι τί λέγω; ἐκ οἷδα μὲν γὰρ εἰ πισεύεις, ἀλη-
θές δ' ἐρῶ. εἰ δὲ μὴ ἐγγὺς ἐκεῖνον ἐφησας ἡμῶν εἶ-
ναι, ἐκ ἂν ἔγω με εὐφρανας, ὥς ὅτι προκατεῖληψαι
δείξας· ἔτιως ἐμοὶ φίλος ἀνὴρ καὶ φίλων ἐπέκευνα. συν-
έβη δέ μοι καὶ περὶ Δημοσθένην τοιοῦτον ἕτερον φράσω
δὲ καὶ πρὸς σέ. ἀνὴρ τῶν ἐκ τῆς γενομένης τῆς Ῥω-
μαίων, Αἰβύς τὰ ἀρχαῖα, Μάξιμος τοῦνομα, ἄξιος
ὅτε βέλει (φασί δὲ οἱ ταῦτα δεινοὶ καὶ ῥήτορα αὐτὸν
ἐν πρώτοις εἶναι Ῥωμαίων), ἔτις τοῖς τε Δημοσθένες
λόγοις προσέκειτο ὑπερφύως, καὶ ἐκ οἷδ' ὄντινα τρύ-
πον καὶ τοῖς ἡμετέροις ἐάλω τέτοις. ἔτιχε γὰρ μοι
λόγος τις πεποιημένος ἐκ τρίτων πρὸς Λεπτίνην, ἐξ
ἀρχῆς τοιαύδε. εἶχον μὲν γὰρ ἐν χερσὶ τὸν λόγον τὸν
τῷ Δημοσθένος, καὶ ὡς ἐγενόμην ἐπὶ τῶν κεφαλαίων
ἂ τῷ Λεπτίνῃ μέλλοντος ἐρεῖν ὑποτίμνεται, ἀποσῆσας
ἐμαυτὸν τῷ Δημοσθένος ὑπ' ἐμαυτῷ τι συνεώρων. ὡς
δὲ ἔειπον καὶ δύο καὶ τρία τῶν χρησίμων, ἐνταῦθα πά-
λιν αὐτὸν ἐπ' ἄλλο τι ἐχώρην. καὶ μοι πειρωμένῳ τὸ αὐτὸ
ἀεὶ συνέβαινε. καὶ ἔγω δὲ ἀπὸ τῷ κρασπέδῳ θοιμά-
τιον, εἰ δὲ βέλει, τὸν λέοντα ἀπὸ τῷ ὄνυχος ἀπειργα-
σάμην. τῷτον αὐτῷ τὸν λόγον δεῖξαι ἐπεχείρησα καὶ
μέλλον δειξέιν, προεῖπον ὅτι πρὸς Λεπτίνην ἐφευρη-
μένος σὺν τῷ πρὸς Λεπτίνην ἐφευρήσει. ἄρα μὴ ἀδικῶ
σε; ἔφην ἐγώ. καὶ ὅς μὰ Δία εὐγενῶς τε καὶ ὡς ἂν
πᾶς ἡρώαθη τε καὶ ἡγάαθη ὅστις φιλόλογος, οἶθα, ἔφη,
ὅτι κάθημαι πρὸς τῷ Δημοσθένος; καὶ γὰρ, τὸν αὐτὸν
ἔρα, ἔφην, ἐμοὶ βεβηλὴς, ὥς εἰ νικῶν μ', ἐκ ἐχθρὸς
ὁ σεφανέμενος, ἀλλ' ὅς σὺ γε καὶ γὰρ συσπένδομεν. ὡς

685H.

α. 1. ἀλλὰ — 2. μαρτυρεῖ om A. 10. λόγοις om A. 12. τὸν χρ. A: τὸ χρ. c. 13. ὁ δ' οὖν] p. 188. αὐτὸς
om A. 15. libri προσαγορεύει. 18. νωθρῶν — ὑπτίων A. ἔτι δ' αὖ] καὶ A. 19. ὁρθὴν — ταπεινὴν om A. καὶ
διπλῆν ἀνδρίαν] διπλῆν καὶ ἀνδρίαν ὁμοίως A. 21. ταῦτα πάντα c. 22. καὶ διήρηται — 25. προσῆκον om A.
26. δεῖ add A. τοῖς — ὀνόμασιν A. 27. οὐδὲ A. 28. παρατιθέντας A. εἰ γὰρ] p. 189. 30. μὴ]
μὲν A. 31. αὐτὸ om A. 33. τῶν om A. πανταχῇ] p. 191. δὲ καὶ διὰ πάντων] δὴ καὶ ἀπάντων A.
35. φασί om A. b. 2. καλλωπίζεται A: καὶ καλλωπίζεται c. 6. νῦν σε] p. 525. 7. ἂν τιμῶν om A. 8. τοι
om A. 12. εὐφρανας A. 13. συνέβη — 15. πρὸς σέ om A. 17. φασί — 18. οὕτως om A. 20. καὶ add A.
γὰρ] δέ A. 21. ἐξ ἀρχῆς τοιαύδε om A. 22. εἶχον μὲν] εἶχομεν A. τὸν τοῦ δημοσθένους λόγον A. 30. δεῖ-
ξαι om A. 31. μέλλον δειξέιν om A. ὅτι — 32. ἐφευρήσει om A. 33. σε ἔφην ἐγώ] γὰρ A. 35. τοῦ] τοῦς A.
36. ἔφη μοι A.

δὲ ἐκέλευε τὰ βιβλία ἐν μέρει δεικνύναι καὶ τὸ πρῶγμα
πανταχῇ σπεδῇ ἦν, ἔτιωσί τοι, ἔφην ἐγὼ, σοὶ ταῦτα
γινώσκω περὶ Δημοσθένους, καὶ ἡγῶμαι ταῦτόν ὅπερ
σύ, μὴ ῥᾴδιον εἶναι τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον παρελθεῖν. καὶ
ὅς ἦσθι τε ἀκέσας, ὥσπερ ἐγὼ ἐκείνῳ ἀκέσας ἦσθι
686 H. ὅτι τῷ Δημοσθένει συνεσῆχοι, καὶ ἔδωκεν ἄδειαν δέξαι
τὸν λόγον. ὡς δ' ὁ λόγος ἐδείχθη, καὶ ὅπως ἦδη διε-
τέθη τὰ ἐπὶ τούτοις, αὐτὸς ἂν εἰδείη. πάρεστι δέ
σοι γινῶναι ὅτι καὶ ἡμῖν τι προσήκει Πλάτωνος, εἰ καὶ
μὴ τοσούτον ὅσον τοῖς σοφοῖς, ἀλλ' ὅσον ἐπίστασθαι χαί-
10 ρειν τῷ ἄνδρι. φέρε δὴ σαφέστερον κατίδωμεν, τί
ποτε ἦν ὅ σοι προέσθι τῶν λόγων, ἔς δὴ πρὸς αὐτὸν
ἡμῖν φασὶ τινες πεποιθῆσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐπειρώμην αὐ-
τὸν πανταχῶς σύμψηφον ὄντα ἑμαυτῷ δεικνύναι. εἴτε
γὰρ τι ἡμῖν λελήρηθ', ἔδεν δὲ τῆς Σιτησιχόρου παλι-
15 νωδίας, ἀλλὰ σπογγιὰ ἰάσεθ', εἴτε τι καὶ κρεῖττον ἐν
τοῖς λόγοις ἔνεστιν ἢ ὡς τοῦτο τὸ ἄθλον πρόπειν αὐ-
τοῖς. σὺ δὲ ἐπαίνει μὲν, εἰ σοι μὴ δοκεῖ, μηδὲν μάλ-
λον, συγγίνωσκε δὲ ὅμως· εἰ καὶ μὴ τιμῆς ἀξιοῖς, ἀλλὰ
τέτε γε ἂν ἀξιοῖς. ἔφησθα, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δυσχε-
20 ραίνειν ὅτι ἦν ἐν τοῖς λόγοις μνήμη τῆς εἰς Σικελίαν
1269 R. ἀποδημίας αὐτοῦ, "καὶ ὅτι δὴ τῷ βίῳ τοῦ Πλάτωνος
ἐν τέτοις ἐδοκῶμεν καθάπτεσθαι. ἐχρῆν δὲ ἄρα τοῦτο
μὲν χωρὶς πε εἶναι, τὸν λόγον δὲ ἐλέγχειν. καὶ ταῦτά
γε ἐκ ἐρασῶ μόνον ὄντα ἐγκλήματα, ἀλλὰ καὶ σωφρο-
25 νῆτος περὶ λόγους. ἀλλ' ὅρα μὴ ἀναίτιόν με αἰτιά.
ἐγὼ γὰρ ἐκ ἔλεγον δὴ πε Πλάτωνος κακῶς, ὥσπερ ἐν
δικαστηρίῳ τινὲ κρίνων, ἐδ' ἡτιώμην τὰς ἀποδημίας,
ἵνα χείρων νομίζοιτο, ἀλλὰ καὶ τέτοις μαρτυρεῖν ἔφα-
σκον ἑμαυτῷ τε καὶ ῥητορικῇ. ἀλλὰ μή πω περὶ 30
τέτων. ἀλλὰ τί με χρῆν ὧ πρὸς Διὸς ποιεῖν; πότερον
μὴ μνησθῆναι τὸ παρῶπαν τῆς ἐς Σικελίαν ἀποδημίας,
ὥσπερ τι τῶν ἀπορρήτων μέλλοντα ἔρεῖν; ἀλλ' ἔτε
ψήφισμα συνῆδεν ἀπαγορευθῆναι καὶ τῷ λόγῳ συνέφερε,
καὶ ἕμα ἀληθὲς ἦν· καὶ γὰρ ἐπλευσεν ἐκ ἅπασι καὶ ὑπὲρ 35
τῷ Δίῳ γενέσθαι τὰ δίκαια. ἀλλὰ νῆ Δία ἀνιάρων
τέτο τοῖς Πλάτωνος ἐταίροις. ἕτερος λόγος ἔτος, οὐ
πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ πρὸς ὀντιναδῆποτε. ἢ καὶ τέτο ἀδικῶ,

a. 1. ἐκέλευεν A. τὸ πρῶγμα om A. 3. ταῦτόν ὅπερ σύ μὴ ῥᾴδιον εἶναι] μὴδὲν εἶναι ὁ ῥᾴδιον A. 4. παρελ-
θεῖν τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον A. 5. ὅς A: ὡς ε. 6. καὶ ἔδωκεν — λόγον om A. 7. καὶ et ἦδη om A. 8. πάρεστι]
p. 528. 9. ὅτι om A. 11. σαφέστερον om A. 14. ὄντα om A. 15. τι ἡμῖν A: ἡμῖν τι ε. 20. δυσχερά-
νειν post ἔφησθα ponit A. 24. τὸν λόγον διελέγχειν ε. 25. γε om A. 26. ἀλλ' ὅρα] ὅρα δὲ A. 27. πον om A.
28. οὐδ' A: οὐτε δ' ε. 30. ἀλλὰ μή πω περὶ τούτων (p. 532) om A. 31. μ' ἐχρῆν A. 32. Σικελίαν ἀποδημίας]
σικελίας A. b. 2. κακῶς ἐπιδεικνύουσιν] ἐπιδεικνύουσιν A. 3. ἑαυτοῦ ε. φάσκει A: λέγει ε. 6. ἢ καὶ τοῦτο (p. 534)]
τούτω A. 8. κρύπτουσαν] φέρουσαν A. 9. τοῦτο ὅμην εἶναι] το ὅμην A. 10. καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦτα om A. διὰ]
p. 535. 13. ἐποίησιν A: ἐποίησεν ε. 20. οὕτω] p. 536. αἰδῶ καὶ om A. 21. δοκοῖ] δοκεῖν A. 22. ἰσχύει]
p. 549. 26. εἰδῶλον — 27. Ὀμηρος om A. 29. ὑπὲρ αὐτῶν om A. 36. μὲν om A. 37. πολιτείας καὶ πό-
λιν A. καὶ νόμους om A. 38. τινὸς om A. ἀμφισβ.] ἀλλ' ἀμφισβ. A.

τῆσαι, καὶ ταῦτα οὐ μύρω ἐπαλείφουσιν αὐτόν, ἀλλὰ λόγοις τοῖς εὐφημοτάτοις καὶ ὧν ἐδ' ἂν αὐτὸς ἠξίωσεν μείζους ἀκείνῳ ὑπὲρ ἑαυτῶ.

248.

1272R. "Ἀνεγνώσθη τῶ αὐτῷ ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀπολογίας, 5 τὸν ὁμοιον διὰ τῆς ἐκλογῆς περιηγησόμενος τρόπον. [ὑπὲρ Περικλέους.]

Ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους πρὸς Πλάτωνα

ἱπὲρ τῶν τεσσάρων.

τὸ προοίμιον.

Παρατεῖσθαι μὲν ἐκ οὐδ' ὅ τι δεῖ περὶ τῶν αὐτῶν 10 πολλάκις, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πρὸς ἀνδρας μέλλοντας ἔρεῖν μᾶλλον ἢ ὑπὲρ ἀνδρῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τέτων ἐκ ὀλίγων, ἐδὲ ἥτιον παλαιῶν ἢ Πλάτων, ὅτι μὴ καὶ πρεσβυτέρων ἐκείνῳ, εἴ τῳ καὶ τέτο αὐδὲς ἄξιον εἶναι 15 δοκεῖ. ὥς ἐστιν ὁμολόγητο καὶ συγκεχώρητο ὑπὲρ ὅτι πᾶς ἥνυστο ὁ λόγος καὶ πρὸς ὃ πάντα ταῦτ' εἶχε τὴν ἀναφοράν, τίς ἦν ζημία τῶν ἀνδρῶν μὴ προσκαθάπτεσθαι; νῦν δ' ὥσπερ ὠδίνων, καὶ περιβαλλόμενος κύκλῳ τὴν ἐπ' ἐκείνους ὁδόν, ὅπως ἐπιβέλωσ ἐλθὼν ἐπὶ 20 τὸς [κατ' ἐκείνων τὸς] λόγους φαίνεται. καὶ μὴν τὸ μὲν διάφορον οὐχὶ μικρόν· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἦν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀγωνίζεσθαι, τέτο δὲ ἐγὼ μὲν ἐδέετο ποτε ἂν φήσαιμι, ἄλλος δ' ἂν τις εἴποι διαβάλλων καὶ πόρρω κακοηθείας εἶναι. Περικλῆς τοίνυν τὰ τε ἄλλα τὸν 25 βίον ἦν ἄριστος, καὶ ἐδὲ γελῶν πώποτε ὑπὸ τινος ὠφθη. καὶ τῇ μὲν τῆς πολιτείας φυλακῇ, καὶ τῷ τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ἔχων ἀνέχεσθαι, κοινὸς (εἴπερ τις ἀνθρώπων) ἐσπένδαζεν εἶναι, τῷ δὲ ἀξιωματικῇ τῆς γνώμης καὶ τῷ μὴ τῶν αὐτῶν ἡττῶσθαι τοῖς πολλοῖς ὀλίγοις καταλι-

30 πῆν ἐγγὺς ἐλθεῖν ἑαυτῷ. ὃ δὲ φασιν ὑπάρχειν Σωκράτει σοφιστῶν διαφερόντως, τέτ' ἐκείνῳ δημαγωγῶν ἐπαρθέντα μὲν γὰρ τὸν δῆμον καὶ μείζονα φρονήσαντα δεινότατον εἶναι συζεῖλαι καὶ καθελείν, ἀθυμήσαντα

688H. δὲ "καὶ ταπεινωθέντα ἀναγαγεῖν αὐ τοῖς λόγοις καὶ 35 μετὸν ἐλπίδων ποιῆσαι, ὥσπερ ἐκεῖνος εἰώθει περὶ τὸς νέους ποιεῖν. συνελόντι δ' εἰπεῖν, χῆμα τῆς πόλεως ἦν Περικλῆς, καὶ δελεῶν ταῖς τῶν πολλῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλ' αὐτὸς ἄρχων τῶν πολλῶν, οὐδ' ὅ τι δόξειεν ἐκείνοις τέτο λέγειν ἀξίων, ἀλλ' ὅ τι δόξειεν 40

αὐτῷ τοῦτ' ἐκείνους πράττειν ἐπαναγκάζων, οὐδ' ἐν κόλακος μοίρῃ προσκείμενος, ἀλλ' ἐδαμοῦ τοῖς κόλαξι πάροδον τὸ καθ' αὐτὸν διδῆς, τῇ μὲν χρηστότητι καὶ ταῖς ἐπιεικείαις ἐν πατρὸς ὧν τάξει τῷ δήμῳ, τῷ δὲ κατεργεῖν ἅπαντας καὶ πάνθ' ὑφ' ἑαυτὸν 5 ἔχειν πλεον ἢ τύραννος. ἐξ ὧν, ὡς ἔοικεν, ἔξεσι σαφῶς ἰδεῖν ὅτι, εἴ τις ἄλλος, καὶ Περικλῆς ἐκὼν δίκαιος. ἐδαμοῦ γὰρ τὴν πλεονεξίαν ἀντὶ τῶν νόμων ἡγάπησεν, ἐδ' ὅπως ἔσαι μείζων τῆς τάξεως προὔνοήθη, 10 παρὸν αὐτῷ μᾶλλον παντὸς Πεισιζράτου· ἀλλ' ἦν παραπλήσιος κατέχοντι τὴν ἀκρόπολιν ἐπὶ τῷ σώζειν τοὺς νόμους καὶ τῷ πάντας εὖ ποιεῖν ἐκ μέσου [τοῦ δημοσίου].

οἷον ἴσως· τὸ γὰρ ἐκ μέσου φερόμενον ἴσον ἐπὶ πάντας ὥσπερ ἐπὶ κύκλου φέρεται, ἢ ὅτι ἡ ἀκρόπολις μέση καί- 15 ται τῆς πόλεως.

ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, ὠνευροπόλιν μὲν Σικελίαν, ἐφίεντο δὲ Ἰταλίαν, ὠρέγοντο δὲ Καρχηδόνος καὶ Λιβύης, πάντας δ' ἀνθρώπους περιεσκό- 20 πουν, ἥρκει δὲ αὐτοῖς οὐδέν, μακροτέρων δὲ τοῦ πολέμου τὴν παρενθήκην ἐποίησαντο. ὃ δὲ ταῦτα πεύθων ἦν, ὃ Πλάτων τε καὶ Σώκρατες, ὃ ἡμέτερος κοινωνὸς μὲν οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ἐταῖρος δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, μᾶλλον δ' εἴρηκας. πῶς οὖν ἂν 25 τις ταῦτα δικαίως κατηγοροῖ Περικλέους, ἢ πῶς οὐκ ἀναγκαίως Ἀλκιβιάδου, ὅστις παραλαβὼν "τὴν 1273R. πόλιν εἰδυῖαν ἀκούειν συμβούλων, εἶθ' οὕτως ἐξέμηνεν; οὐκοῦν τῷ μὲν ἅπαντος κέρδους κρείττω παρέχειν ἑαυτὸν δικαιοσύνην ἀσκῶν δῆλος ἦν, τῷ δὲ τὸν ἐν τάξει βίον ἀντὶ τῆς πρὸς ἡδονὴν προηρησθαι σω- 30 φροσύνης πίσειν παρέχετο ἐμφανῇ. καὶ μὴν ἀνδρείας γε ἐν οἷς ἐπὶ πρὸς χάριν οὐδ' ὑποπεπτωκώς, ἀλλ' ὡς οἷον τε μάλιχα ἐλευθέρως ὠμίλει τῷ δήμῳ. μόνος τοίνυν καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προειδὼς καὶ τοῖς παρῶσι 35 χρήσασθαι δυνηθεὶς πῶς ἐκ ἂν σοφίας δικαίως δόξαν φέροιτο τῆς γὰρ περὶ χρησιμωτάτης, εἴ τις ἀνθρωπίνως ἐθέλοι λογιζέσθαι; εἶθ' ὅν ἐξ ἀπάντων τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων ὑπάρχει προσειπεῖν ἀνδρεῖον, δίκαιον, φρόνιμον, σώφρονα, τέτον Πλάτων μετὰ τῶν κολάκων ἡρί- 40 θησε. λάλῃς γάρ, φησὶν, Ἀθηναῖος ἐποίησε καὶ ἀργῆς

a. 5. Ἀνεγνώσθη — 7. Περικλέους om A. 11. παρατεῖσθαι] p. 193. 12. μέλλοντα A. 16. ὥστε] p. 195.
18. ζημίαν γ. 21. κατ' ἐκείνων τοὺς om A. 25. Περικλῆς] p. 197. 31. ὃ δὲ] p. 198. 32. σοφιστῶν σωκρά-
τει A. 36. ὥσπερ] ὅπερ A. b. 1. οὐδ' ἐν — 3. διδούς om A. 4. ταῖς ἐπιεικείαις] ἐπιεικεία A. 12. τοῦ
δημοσίου om A. 17. ἐπειδὴ] p. 207. 20. μακροτέρων — 21. ἐποίησαντο om A. 28. οὐκοῦν] p. 209. ἅπαν-
τος] ἅπαν τοῦ A. 30. ἀντὶ τοῦ πρὸς ἡδ. προηρησθαι] προηρησθαι τοῦ πρὸς ἡδ. A. 35. χρήσθαι A. 40. λάλῃς
— 424, a 1. καταστήσας om A.

καὶ δειλὸς καὶ φιλαργύρος, εἰς μισθοφορὰν καταστῆσας. περὶ μὲν δὲ λόγων, ὃ Πλάτων, καὶ ἀργῶν καὶ δειλῶν αὐτόθεν κατὰβαλε, μή τις καὶ Τρωῶς ἐγείρησι θεὸς ἄλλος.

κατὰβαλε κατὰθου, πέπανσο, σίγα.

σὺ δὲ Μαντινικὴν μὲν ξένην καὶ Μιλησίαν ἐπίστασαι 5
κοσμεῖν, καὶ ἔστινας ἂν σοι δοκῇ, πάντῃ ῥαδίως με-
γάλων ἡξίωσας· τῶν δὲ Ἑλλήνων τὰς ἄκρας καὶ παρὰ
689 H. πᾶσι βεβοημένους ἔνθα φάτω καθαιρεῖς. αἴτιον δ' ἐ-
στὶν ἄγνοεῖν τὴν ἀξίαν, ἀλλὰ πῶς ἂν εἴποιμι εὐπρεπῶς;
σφόδρα τῶν λόγων γίνῃ.

ἀπὸ τῆς λέσχης γίνῃ καὶ οὐ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας.
πῶς ἂν εἴη διαφθορῶς Ἀθηναίος ἢ πῶς λάλῃς πεποιη-
κῶς, ὅς γε καὶ τοῖς λόγοις αὐτοῖς τὸ μηδὲν φάτω μὴδ'
εἰκὴ τιμήσας φαίνετο; τῆναντίον γὰρ ἔμοιγε πᾶν αὐτὸς
ἐθέσαι δοκεῖ, μήτε λέγειν ὅπως ἔτυχεν μηδὲν μήτε ποιεῖν 15
ἀπὸ τῆς πρώτης παραστάντος.

ἔτι δ' ἄλλοι μὲν τινος
πράγματος σκήπτου μάρτυρι κωμωδίας διδασκάλῳ
τάχα ἂν ἐκ ἰχυρὸν ἦν· εἰς δὲ λόγων κρίσιν μή ποτε
ἔτω σεμνὸς γενοίμην ὥσθ' ὑπεριδεῖν τῶν ἀνδρῶν τέ-
των ὡς ἔθενος ἀξίων.

ὁ μὲν τῶν Ἑλληνίδων με- 20
γίστην ὁ Κρατῖνος τὴν ἐκείνη γλῶτταν εἶρηκε, λέγων
μὲν ἴσον τι καὶ φωνήν, ἀναμίσας δὲ τι τῆς παρὰ τῆς
τέχνης πικρίας τοῖς ἀπὸ τῆς ἀληθείας. ὁμῶς δ' οὐκ
ἔξέφυγε τὸ μὴ ἐπὶ τὰ πρῶτα δεῖναι τῷ ἀνδρὶ μὴδ' ἐν-
δεῖσθαι τὴν μεγαλοπρέπειαν τὴν περὶ τὰς λόγους αὐτῶν. 25
ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἀερόπτεον καὶ βροντῶν αὐτὸν καὶ
μυκῶν φησὶ δημηγοροῦντα. μὴ γὰρ μοι τοῦτο, εἴ τι
μέμψετο αὐτοῦ· ἀλλ' ὅσον εἰς τὸν παρόντα προσήκει
λόγον τῆς μαρτυρίας λάβωμεν.

ἀλλ' ἐπὶ πολλῇ τινὶ
τῇ περιστασίᾳ χρώμενος ἔτω διεγίγνεται, πόρρω μὲν αὐ- 30
τὸς ὢν τῆς ληρεῖν, πλείστον δὲ τὰς ἄλλας ἐθίζειν ἀπέ-
χων.

πῶς ἔνθα ὁ τοσούτον ὑπερέχων καὶ μόνος πᾶσι
τοῖς κριταῖς νικῶν τὴν τῆς φλυαρεῖν εἰκὴ καὶ παρὰ και-
ρὸν Ἀθηναίους ἀνεῖναι φέροισ' ἂν δόξαν; ἐγὼ μὲν γὰρ
τῆναντίον ἡγοῦμαι, σιωπῆς αἴτιον αὐτὸν πλείονος ἢ 35
προπετείας καταστῆναι. ἴσμεν γὰρ ὅτι καὶ ταῖς ἄλλαις
δὴ περὶ δυνάμεσιν, ὃ μὲν πολλοὶ παραπλήσιοι καὶ ἐφά-
μιλλοι πρὸς ἀλλήλους, πολλὰ τὰ πράγματα καὶ πλείων
ἢ ἔρις, ἐπειδὴν δὲ τις εἰς ὑπεροχῇ λαμπρῶς, ἅπαντες

ἤδη συγκεχωρήκασιν. ἔτω δὲ καὶ λέγειν ἐπειδὴν τις
ἄκρος ἐγγένῃ, ἔργειν ἀνάγκη τὰς πλείους καὶ μὴ πολυ-
πραγμονεῖν, ἀλλ' ὡς οἶόν τε μάλιστα εὐλαβεῖς καὶ κο-
σμίους εἶναι περὶ τὰς λόγους. ἐπεὶ γὰρ ἂν ὅς τις ἐπὶ βέλ-
τιστος, τότε χεῖρος ἀπεργάζοιτο, ἄλλωσι καὶ πρὸς αὐτὰ
ταῦτα ἂν βέλτερός ἐστιν.

ἄλλὰ μὲν ὡς αὐτὸ γε ἐκ 1276 R.
ἄτιμον τὸ δύνασθαι λέγειν, ἐπὶ εἰς ὄνειδος φέρον, ἐπὶ
κατηγορίας ἄξιον ἐπὶ γε συγγνώμης ἀλλὰ τινος κρείτ-
τονος, ἀλγυνοίμην ἂν τὰς λογίους θεὸς εἰ ζητοῖν ἀπο-
10 δεικνύται. πλήν γε τοσούτ' ἂν εἴποιμι· ἐμοὶ γὰρ εἴη, εἴ
τις ἄλλος δυσχεραίνει, καὶ τρέπει τὸ ἅπαν εἰς ἐμὲ καὶ
ἐμὲ μὲν μοι τῷ δαίμονι· ὡς ἐγὼ δεξαίμην ἂν δύνασθαι
λέγειν μετὰ χρηστῆ βίου καὶ σώφρονος, εἰς ὅσον οἶόν
τε, κάλλιστα ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ μυριάκις Δαρεῖος ὁ

ὑδάσπερ γενέσθαι καὶ μικρὰ μοι πάνθ' ὡς ἀληθῶς πρὸς
τῷτο ἤδη φαίνετο. οἶδα δὲ καὶ τὰ Πλάτωνος πράγματα,
εἰ μὴ τετυφώμεθα, ἐπὶ ἄλλο χεδὸν ὄντα ἢ λόγους, καὶ
συγχαίρω τῆς λέξεως αὐτῷ· καὶ με προσπαίζων ἔτωσι
πεῖθῃ μὴ πάντῃ τέτοιον φροντίζω, οὐ πάντῃ πείσομαι,

ἀλλ' εἴσομαι σφόδρα σπαράσσοντα, καὶ τηρικαῦτα μά- 690 H.
λιστα, ἥνικα ἂν ὡς παίζων λέγῃ. ὥς τὸν οἶκος θησαν-
ρὸν διαβάλλοιμεν ἂν, εἰ ταῦτα διασύροισιν.

παροιμία. τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν τὰ οἶκοι διαβαλλόντων.
ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν οὐδὲ λέγειν ἄξιον, ἀλλὰ τοσού-
τω ἦν, ὅσῳ περὶ ἂν ἢ κρείττον τὸ δύνασθαι λέ-
γειν. εἴτα τὸν ἔτιος ὅσον καὶ ἄγρυπνον καὶ
ἡδιστ' ἂν εἴπον ὑπὸν, τοῦτον ἢ ἀργεῖν αὐτὸν ἢ
ἐτέρους ἐθίζειν ἐγὼ πεισθῶ; ἐκ ἄρα ἐπίστασθαι δόξω τῶν
πραγμάτων ἐπὶ ὅσῳ γε μὴ ὅτι Ἀθηναίοις ἀλλ' ἐπὶ
τοῖς πολέμοις ἀργεῖν ἐπέτρεπεν, ἀλλὰ κακείνους ἐποίησε
μεταβαλεῖν τοὺς τρόπους· τοσαύτας ἀνάγκας αὐτοῖς
περίσθῃ τῷ κινεῖσθαι. καὶ τὸ δικαίως οἷς ἐποίησε προσθῇ,
ἔφη Δημοσθένους. ἀλλ' ὁμῶς Πλάτων ἡττάσατο αὐτὸν
ἀργῶς καὶ δειλοῦς πεποιηκέναι. ὁ Κρήτης δὲ τὸν
πόντον, φήσιν τις.

παροιμία ἐπὶ τῶν προσποιουμένων τὸ ἄγνοεῖν· οἱ γὰρ Κρή-
τες ἐμπειροθάλασσοι, λέγεται δὲ καὶ ὁ νησιώτης ἄγνοεῖν τὴν
θάλασσαν, καὶ ὁ Σικελὸς τὴν θάλασσαν.

ὥσθ' οἱ μὲν ἄλλοι τοῖς παρῶσι τέτοις ἡθύνων, ὁ δὲ καὶ

a. 3. ἀγέροισι. 4. κατὰβα Α. 5. σὺ δὲ] p. 212. μὲν Α: καὶ ε. 10. λόγων Α: λογίων ε. 12. πῶς ἂν] p. 213.
διαφθ. — πεποιηκῶς] λάλους πεποιηκῶς ἀθηναίους περικλῆς Α. 16. ἔτι δ' (p. 214) om Α. 17. κωμωδίας δι-
δασκάλῳ] κωμωδιδασκάλῳ Α. 20. ὁ μὲν — 21. εἶρηκε] μεγίστην ὁ μὲν τὴν αὐτοῦ γλῶτταν εἶπε Α. 23. δ' add Α.
26. Ἀριστοφάνης om Α. 29. ἀλλ' (p. 216)] ἀρ' Α. 32. πῶς] p. 218. 33. εἰκὴ] εἰ μὴ Α. 39. εἰς om Α.
ὑπεροχῇ ε. b. 1. ἐπειδὴν δὲ τις εἰς ε. 6. ἀλλὰ] p. 224. 8. γε om Α. 10. τοσούτον ε. ἐμοὶ — 16. φαί-
νεται om Α. 24. μὲν om Α. 26. εἴη om Α. εἴτα] p. 226. 28. ἐγὼ om Α. 32. περισθῇ — 33. Δημο-
σθένους] περιστασίας. παῖτοι δίκαιος καὶ πρῶτος ἦν, ἔφη δημοσθένους Α. 34. ὁ Κρήτης] p. 229. δὴ om Α. 36. cf.
Suid. v. ὁ Κρήτης. 36. τὸ om Α. 38. ὁ add Α. 39. ὥσθ' p. 230.

τῷ αὐτὸ προσειλήφει μείζον, τὸ τῶς πολίτας οὕτως ἔχοντας ὁρᾷν ὥς ἀπόρως εἶναι χορηγῶν, καὶ ταῦτα ἔχ' ὅσον τοῖς πολεμίοις ὑποπεπτωκέναι ἀλλὰ κακείνῳ δυσμεναίνειν ὥς τῶν παρόντων πραγμάτων αἰτίῳ. πρὸς δυοῖν τοῖν ἀπὸ τῆς τύχης (τῷ πολέμῳ καὶ τῇ νήσῳ) δύο ταῦτα 5 προσειληφότας ὁρῶν αὐτὲς, λύπην καὶ παροξυσμὸν εἰς αὐτόν, ἐν μέσοις τοῖς δεινοῖς ἐμβεβηκώς καὶ πανταχόθεν μεμονωμένος ὥς εἰπεῖν οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ὑπεχώρησεν, ἐδ' ὥσπερ χοροὶν τὴν γνώμην μετέβαλε, τοῖς τε πολίταις καὶ τοῖς πολεμίοις ὁμοῦ ἀντιτεταγμένος· 10 ἀλλ' ὥσπερ ἂν ἄλλο τι μάθημα διδάσκων αὐτούς, κατὰ ταῦτα ἅ καὶ πρότερον διεξήει, καὶ ἔ διεφθαιρε τὰ δόγματα ἐπὶ τῶν κινδύνων, οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας ἐφιλοσόφησε μόνον, ἀλλ' ὥς περὶ ἀριθμῶν ἢ μέτρων ἐρωτηθεὶς ταῦτόν ἀπεκρίνατο ἂν καὶ ὑπερον καὶ πρό- 15 τερον, ἔγω καὶ τότε τὰς αὐτὰς ἡφίει φωνὰς ὑπὲρ τῶν ὅλων πραγμάτων, ἔτε τοῖς δεινοῖς εἶκειν ἀξιῶν οὐτε ἑαυτῷ μέμψασθαι, αἰχλύνεσθαι τε ὑπὲρ αὐτῶν ἅμα τοῖς καιροῖς ἑτέρων γεγονότων. μὴ δὲ τοῦτο λέγωμεν, ὥς ἔκ' ἐξηγεν· ἀλλ' εἰ προσῆκον ἐξάγειν καὶ μά- 20 χεσθαι παρεῶρα, τῷτο σκοποῦμεν, ἐπεὶ καὶ Λακεδαιμονίους ἀκούομεν δὴ πού προσκειμένων αὐτοῖς ποτὲ Θηβαίων, καὶ κελυνόντων ἐξίεναι καὶ μάχεσθαι ἢ

1277R. χείρους ὁμολογεῖν εἶναι σφῶν, ἀποκρίνασθαι "περὶ μὲν τοῦ πρότερου βελτίους τὰς πράξεις κρίνειν τὰς 25 ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἑκατέροις πεπραγμένας, μαχεῖσθαι δὲ ἔκ' ἐν τῷ τῶν πολεμίων καιρῷ οὐδ' ὅτε ἐκείνοι κελεύουσιν, ἀλλ' ἡνίκα ἂν αὐτοῖς δοκῇ, καὶ ἔ χρησάσθαι περὶ τέττε συμβέλοισι Θηβαίοις. ἐγὼ μὲν ἐν ὅπερ λέγω περὶ τέττων, οὕτω καὶ χαίρω τῇ μεγαλοπρεπείᾳ 30 παντὸς μᾶλλον, ὥς γε ἑμαυτὸν πεῖθω. ὁρῶ δὲ ὅτι πολλὰ τῶν πόλεων ἐσιν ὥσπερ ἐφόλκια, οἷς ἀνάγκη συγχωρεῖν ὥσπερ ἐν σώματι. καὶ γὰρ τὰ σώματα, καὶ

691H. τὰ χεῖρις καὶ τὰ κάλλις, "ἀκῶ ἐκ τῶν αὐτῶν κελεύουσιν τῷ δὲ ἢ πλείονος ἢ ἐλάττονος τούτων ἐκάστῃ 35 μετέχειν, τούτῳ κρίνεσθαι τό τε χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον. οὕτω δὲ καὶ τὰς πόλεις ἀνάγκη τῆς φύσεως τῆς ἀνθρωπείας ἀπολαύειν, καὶ ὥς βέλτις οἰκεῖσθαι δοκῶσιν. ἐπεὶ καὶ τῷδε τῷ παντὶ τοσοῦτων καλῶν καὶ το-

σαύτης ἀγαθῆς τύχης μετεληφότι καὶ οὐδὲν ἔξω δῆ- πρῶθεν αὐτοῦ λελοιπότι τῶν καλῶν πολλὰ ἂν εὖροις, οἷς ἡκιστα ἂν ἡσθεῖς. ἀλλ' οὐ κατηγορεῖς διὰ ταῦτα τοῦ παντὸς οὐδὲ τοῦ ποιήσαντος, ἐδὲ νομίζεις ἄλλον τινὰ δὴ πρ βελτίῳ γενέσθαι ποτ' ἂν αὐτὸς δημιουργὸν τῶν ὅλων· ἀλλὰ δίδως τῇ φύσει ταῦτα ἐφειλκύνει, καὶ οὐ πολυπραγμονεῖς. τί δὲ θαυμάζον, εἰ καὶ Ἀθήνησί τι τῶν πάντων οὕτως ἔχεν ὥσπερ ἴσως ἂν πού καὶ ἄλλοθι, καὶ συνεχώρησαν οἱ προεσῶτες ἅμα μὲν τὴν 10 τῶν πολλῶν περίαν καὶ χρεῖαν ἐπανορθοῦμενοι, δι' ἣν ἔκ' ἐλάχις τῶν ἁμαρτημάτων συμβαίνει, ἢ κωλύειν μᾶλλον ἔτιος ἡγῶντο, ἅμα δὲ εὐλαβέμενοι μή τι καὶ χεῖρον ἐξεργάσαιντο τῷ κατείργειν παντελῶς αὐτὲς. τί γὰρ ἔκ' ἦν προσδοκῆσαι ποιήσας ἀνθρώπους τοσού- 15 τος τὸ πλῆθος καὶ ἔτιος ὀξείας, καὶ χρημάτων τοσοῦτων παρόντων, εἰ μηδεὶς αὐτοῖς μετεδίδε τὰ μέτρια; ἄρ' ἔ πάντ' ἂν αὐτοῖς ἐπιχειρῆσαι λαβεῖν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ Πλάτων, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον· ἢ οὐκ ἦσαν Ἀθηναῖοι τοιοῦτοι οἷος σὺ κατητιώσω, ἢ πάν- 20 τες μᾶλλον ἢ Περικλῆς αἴτιος, εἶπερ γε μήτε φά- λως ἔδεικνυ τὰ παλαίσματα, μήτε ἄσαφεις τινὰς ἢ κιβδηλὲς ἢ σχολιάς παρεῖχε τὰς γραμμὰς.

Ἐκ τῶν περὶ Κίμωνος.

ὅτι ὁ Κίμων Μιλτιάδου μὲν ἔφυ πατὴρ, αὐτῆς δὲ τὰ 25 πρῶτα δόξας ὑπερον ἐν πολλοῖς καὶ στρατηγῶν εὐδοκίμησεν. ἀξοκρακισθεὶς δὲ κατήλθε, καὶ στρατηγῆσας ἐνέκησεν ἐπ' Ἐ- ρυμίδοντι ποταμῷ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τέθνηκε δὲ τὸ Κίμιον τῆς Κύπρου πολιορκῶν.

Ἐβουλόμην δ' ἂν καὶ πρὸς ἄλλον τινὰ μοι τὸν 30 ἀγῶνα τυγχάνειν ὄντα καὶ μὴ πρὸς Πλάτωνα, καὶ περὶ τέττε λέγω καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἵνα πᾶσιν οἷς εἶχον ἐχρώμην θαρσύνωντας, καὶ μὴ συνέβαινέ μοι πα- ραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἰ πλέων, καὶ παρὸν ἐξ ἑορίας κομίζεσθαι, εἴτα ὑφίεμην ὑπὸ δειλίας, ἢ καὶ ἵπποις ἀγω- 35 νιζόμενος, ἔξδον καὶ ταχὺ καὶ τοσούτον ὅσον βέλομαι πα- ρενεργεῖν, εἴτ' ἀνεῖχον ἐξεπίτηδες φειδοῖ τῆ προειλη- φότος· ἔγω πολὺ πλείω ποιῆμαι λόγον μηδὲν ἀπη- χῆς εἰς Πλάτωνα τυχεῖν εἰπὼν μηδ' ὥσπερ εἰ θρα- σύνασθαι δοκεῖν, ἢ ἐκείνων ἕκαστον ἐπαινέσαι, εἰκότως·

a. 5. ψυχῆς A. τῷ — νήσῳ om A. 9. μετέβαλλε A. 11. ἂν add A. 14. περὶ — μέτρων] περ — μέτρον A. 18. ἅμα] ἅμα καὶ A. 19. μὴ δὲ] p. 233. 28. δοκεῖ ε. χρῆσθαι ε. 29. ἐγὼ] p. 239. 32. ἐφόλκια νῦν τὰ ἁμαρτήματα λέγει mg A. 35. ἐκάστου om A. 36. τοῦτο A. τὸ — τὸ] τῷ — τῷ A. b. 1. ἀγαθῆς om A. 5. βελτίῳ om A. 8. ἂν πού om A. 12. δὲ add A. 13. αὐτοῖς om A. 17. οὐκ ἔστι] p. 246. 23. Ἐκ τῶν περὶ K.] περικλῆς ἐκ τῶν περὶ τοῦ κ. A. 29. ἐβουλόμην] p. 251. 31. nonne λέγων? 34. ὑφίεμην] ὑφίεμην ἀντὶ τοῦ ὑπεχώμην καὶ ὑπεῖχον ἑμαυτόν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χαλῶντων τὰ ἰστία mg A. δειλίας ε. 37. πλέων A. λόγον om A. 39. ἢ om A.

ἔδδ' γ' ἐλάττονος ἄξια χάριτος μοι τὰ πρὸς τῆτον. ἔ
μην ἀλλ' εἴγε ἄμφω συμβήσεθ' καὶ τὰς κατ' ἐκείνων
αἰτίας ἀπολύσαθ' καὶ Πλάτωνι πᾶν ὅσον αἰδῶς καὶ
τιμῆς ἔξεσι σεσωκέναι, καὶ προσέξαι τὸ δίκαιον ἀμφο-

1280R.τέροις, μετρίως ἂν ἔχοι τὸ δίκαιον πανταχῇ. "εἰ 5

γ' τὰναντία τοῖς ἐναντίοις ὀριέμεθα, πῶς ἔκασον ἔθ'
ἡμῖν σώσει τὴν ἑαυτοῦ φύσιν; εἰ γ' ἡ ἀρχὴ δαλεία,

692 H.χολῇ γ' ἂν ἄλλο τι δαλείαν ἔκφυγοι. καὶ εἰ γε τὴν
ἀρχὴν δαλείαν εἶναι τιθείμεν, τί κωλύει καὶ τὴν δα-
λείαν ἀρχὴν τοῖς αὐτοῖς τέτοις τιθέναι λόγοις; καὶ 10
τέτε περὶ οἷσιν ἡμῖν ἡ θέσις καὶ ἔδδ' ποτε ἐν τῷ αὐτῷ
μένει, ἀλλ' ἡ μὲν ἀρχὴ δαλεία πρότερον γενομένη δι'
ἐκείνης πάλιν ἀρχὴ γίνεθ', ἡ δ' αὖ δαλεία πρότερον
ἀρχὴ νομιθεῖσα ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἐπάνεισι δαλεία
πάλιν εἶναι. καὶ ἔτω πλανήσεθ' καὶ μεταχωρήσει τὰ 15
ὀνόματα ταῦτα, τῶν ἐναντίων πραγμάτων ὄντα, εἰ δὲ
βούλει, τὰ ἐναντία τοῦ πράγματος.

τοῦ πράγματος εἶπε, δεινῶς, ἐπειδὴ ἐν καὶ ταῦτόν εἶναι
τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν δουλείαν κατεσυλλογίσαστο.

τοιοῦτας ἐπικούρους ὧ Πλάτων τοῖς Ἑλλήσι παρέ- 20
χετο, ὥς ἔως ἔζη Κίμων, τεθνάναι περιῆν τοῖς βαρ-
βάροις τῷ φόβῳ τὸς Ἑλλήνας.

Δημοσθενικὸν τὸ σχῆμα· ἔφη γὰρ „τεθνᾶσι τῷ δέει τοὺς
ἀποσόλους.“ τῷ δὲ φόβῳ τὸς Ἑλλήνας ἀντὶ τοῦ φόβου τῶν
Ἑλλήνων, ἡ ὅτι κατέπηξαν τοὺς Ἑλλήνας οὕτως ὡς ἑγγὺς 25
τὸ τεθνάναι γενέσθαι.

Νῆ Δία ἀλλ' ἐξωστράκισαν αὐτόν, ὅπως αὐτὸ δέκα
ἔτων τῆς φωνῆς μὴ ἀκέσειαν. καὶ πάλιν γε κατήγαγον,
πρὶν τὰ δέκα ἐξήκειν ἔτη, ἵνα αὐτὸ τῆς φωνῆς ἀκέ-
σειαν· ἔτῳς ἐπόθησαν. σὺ δὲ ὡς μὲν κατέγνωσαν, λέ- 30
γεις, ὡς δὲ μετέγνωσαν, ἐκ ἐνθυμῆς. καὶ ἂ μὲν ἐ δι-
καίως ἐψηφίσαντο κατ' ἀμφοτέρων, λέγεις, ἂ δὲ ὀρθῶς
ἐβθελεύσαντο, ἐκ ἡγῆ τοῖς μὲν προαχθεῖσι παραίτησιν
τῷ δὲ ἀφειθέντι μεγίστην πίσιν τῆς ἀρετῆς ἔχειν. καὶ
ὡς ἔοικεν, οἱ μὲν καταγρόντες αὐτοὶ μετέγνωσαν καὶ 35
ἐκ ἔμειναν ἐφ' ὧν ἔγνωσαν ἐξ ἀρχῆς, σὺ δὲ ὥς περ τι
κύριον ἐγκέκληκας, καὶ ἐκ ἡξιώσας ταύτη μιμήσασθαι
τὸς Ἀθηναίους, ἀφείς τὸν ἄνδρα τῆς αἰτίας, ἀλλ' ὁ
μὲν ἦν χαλεπώτερον αὐτῶν ἐμιμήσω, τὸ δὲ λοιπὸν
εἰσας. καὶ μὴν πολὺ μείζον καὶ κάλλιον εἰς ἀρετῆς 40

λόγον ἐκπεσόντα καταλθεῖν ἢ μὴ φυγεῖν ὅλως. τὸ μὲν
γ' καὶ τοῖς τυχεῖσιν ὑπάρχει δὴ περ, τῆτο δὲ ἐ κατὰ
τὰς πολλὰς ἀνδρας ἦν· κακείνο μὲν ἂν τῇ τύχῃ τις
εἶχε λογιζέσθαι, τῆτο δὲ τῷ κρείττονα ἢ κατὰ τὰς ἄλ-
λας ὄντα γινώσκουσιν. τὸ μὲν γ' ἐκπεσεῖν καὶ φεύγειν
φθόνος αἰτίας καὶ τάχα ἂν τι καὶ ἄλλο τοιῶτο φα-
νείη, τῆς δὲ πρὸ τῆς χρόνου κλήσεως καὶ παρακλήσεως
ἔδδ' ἔθ' ἕτερον πλὴν τῆς ἀρετῆς αἰτιασθαι, δι' ἣν καὶ
ἀπόντα ἡχύνοντο καὶ παρῆναι λυσιτελεῖν αὐτοῖς ὑπε-
λάμβανον, καὶ τὸ μέγιστον, σφῶν αὐτῶν καταγινώσκων
μᾶλλον ἡξίον ἢ ἐκείνους. ὥς εἰ μὲν αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ
δεῖ σκοπεῖν, τί δεῖ λέγειν, εἰ τις εἰς ἐκείνον ἐξήμαρ-
τεν; εἰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων αὐτὸν δεῖ θεωρῆσαι, δια-
φερόντως ἔτος τιμηθεῖς φαίνεται. ἀλλὰ μὴ πῶ ταῦτα
αὐτίκα γ' μᾶλλον ἴσως ἀρπύσει.

ἦγαν ἐν τῇ κοινῇ ἀπολογία.

"Ἐπερ Μιλτιάδου. τὸ προοίμιον.

693 H.

Περιήκει δ' ἡμῖν ὁ λόγος εἰς αὐτὸν τὸν Μιλτιά-
δην, ὃν ἐγὼ μᾶλλον αἰχμυνοίμην ἐπαινῶν ἢ ψέγων·
ἔτω μοι δοκῶ πάντα ἂν ἔλαττον εἰπεῖν ἢ βούλομαι.

Μιλτιάδης δὲ πάλαι "πεπεικῶς ἦν Ἀθηναίους μη- 1281R.
δένα δεσπότην πλὴν τῶν νόμων ἡγεῖσθαι, μηδὲ τοῦ
καλοῦ καὶ δικαίου μηδένα κρείττω νομίσαι φόβον,
μηδ' οὕτως ἀνάγκην ἰχυρὰν δι' ἣν προσήκειν γε-
νέσθαι χεῖροσι. διὰ ταῦτα εἶχεν ὁ τι χρῆτο αὐτοῖς.

ἀλλ' ὥς περ οἱ γεωργοὶ πολλοσὶ μὴν τῶν σπερ-
μάτων τὴν ἐπικαρπίαν κομίζονται, καὶ οὐχ ἅμα τῷ
καταβαλεῖν, ἔτω καὶ ἐκείνους Μιλτιάδης παλαιαῖς ὁμο-
λογίαις κατεκληφῶς εἶχεν ἐν καιρῷ χρησίμους, ἐκ ἐπὶ
τῆς χρείας λαμβάνοντας τὰ μαθήματα (αἰσχροῦς γ' ἂν
ἔτω γε χορὸς ἡγωνίσαστο αὐτῷ) ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἐξουσίας
εἰς τὴν χρείαν ἡσχημένους. οἷε τοίνυν καὶ Μιλτιάδης
προεξῶτος τὸς μὲν ὡς πλεῖστον τῆς ἐκείνου δυνάμεως
ἀπολαῦσαι, τὸς δὲ μέσους· καὶ τῷ μέσῳ τὸ παραπλάξ
αὐτὸ τίθει. γένοιτο δ' ἂν τις ἐν πλήθει καὶ περὶ ὧτα
ἀτυχεύερος· ἔ τοι πάντας ἔδδ' ὁ ἥλιος οἶός γε ἐσι θερ-
μαίνειν, ἀλλ' ἡδη τις ἐν καθαροῦ τῆς μεσημβρίας ἐρρί-
γωσε, τῆς καταβολῆς ἐπελθέσης. ἀλλ' ἐκείνος ὁ
καιρὸς ὥς περ κῆρυξ ἐκάλει τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀνδρείω-

τατον καὶ τὸν ἐκ πλείους τοῖς ἀρίστοις λογισμοῖς ὡμι-

a. 5. εἰ γὰρ] p. 254. 15. καὶ οὕτω πλανήσεται om A. 18. τοῦ πράγματος — κατεσυλλογίσαστο in ms po-
nit A. 20. τοῖς τοῖς] p. 261. 27. νῆ Δία (p. 263) om A. δέκα ἔτων om A. 28 et 29. τὴν φωνήν A. 32. κατε-
ψηφίσαντο ε. λέγεις] λοιδοροῖ A. 34. μεγάλην A. 40. καὶ μὴν] p. 264.
b. 4. λογίσασθαι ε. 6. τοιοῦτο om A. 9. παρῆναι] παρόντα corr A. 14. οὕτως A. ἀλλὰ — 16. ἀπολογία
om A. 17. ὑπερ Μιλτιάδου] μιλιτιάδης A. 18. Περιήκει] p. 266. 21. Μιλτιάδης] p. 270. 24. προσήκει ε.
30. αἰσχροῦς — 31. αὐτῷ om A. 32. οἷον] p. 274. 38. ἀλλ' ἐκείνος] p. 280.

ληχότα, καὶ ὅστις οἶδεν ὅπως δεῖ σῶζειν τε καὶ σώζεσθαι.

εἰ δ' ἀπ' αὐτῶν τῶν κηρύκων ἀρξάμενοι καὶ τῆς ἀποκρίσεως προηγόμενον Ἀθηναίοις ὅτι δεῖ μελετῆν τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα καὶ μὴ λιπεῖν τὴν τῷ φρονήματος τάξιν καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ῥίψαν- 5 τας ἐδὲ τοῖς φόβοις εἴξαντας, ἀλλ' ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα καὶ τῶν φόβων κρείττες γενομένους, μᾶλλον δὲ ἓνα τῶτον φόβον καὶ δεινὸν καὶ ἀφόρητον νομίσαντας, εἶξαι τοῖς χείροσι καὶ παραχωρῆσαι τῷ πατρίῳ γή- ματος, εἰ ταῦτα λέγοντας καὶ οὕτω παρεσκευασμένους 10 ἤξιον ἀπαντῆν ἐπὶ τὴν κρίσιν τὴν περὶ τῶν ὅλων καὶ δέχεσθαι τὸ ἐκβησόμενον ὡς ἐπ' ἀμφοτέρω ὁμοίως κερδανοῦντας, οὐχ ὁρῶ τίνα ταῦτ' ἔχει διακονίαν ἀγενῆ, ἢ πῶς ἔοικε τοῖς τοῦ κυβερνήτου λογισμοῖς.

ὁρᾷς ὅσῳ τὸν κυβερνήτην παρελήλυθε. καὶ γὰρ τοὶ 15 ὅσοι μὲν τῷτ' ἐπείθοντο αὐτῷ, σεμνοὶ σεμνῶς κείνῳ, κάλλιπα δὲ πάντων Ἑλλήνων καταλύσαντες τὸν αἰῶνα, μνημεῖον τῆς ἀρετῆς τὸν τάφον κεκτημένοι, καὶ ὑπὸ γῆς ὄντες τὴν γῆν φυλάττοντες αὐτήν, ἀλλ' ἐχ' ὑπ' αὐτῆς ἐχόμενοι, τῆς Ἡσιόδου προσρήσεως ἐγγύτατα 20 ἦκοντες μετέχουσιν, ἢν ἐκεῖνος εἰς τὴν τῷ χρυσῷ γένους τελευτήν ἐποίησεν, εἰπὼν

οἱ μὲν δαίμονες ἀγροὶ ἐποχθόνιοι καλέονται,

ἐσθλοὶ, ἀλεξικάκοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

694 H. καὶ κεῖνος πλὴν ἕσον ἐ δαίμονας ἀλλὰ δαιμονίους κα- 25 λῶν, θαυρόντως ἂν ἔχοις λέγειν ἐποχθόνιους τινὰς φύ- λακας καὶ σωτήρας τῶν Ἑλλήνων ἀλεξικάκους καὶ πάντα ἀγαθούς, καὶ ῥέεσθαι γε τὴν χώραν ἐ χειρὸν ἢ τὸν ἐν Κολωνῷ κείμενον Οἰδίπουν, ἢ εἰ τις ἄλλοθι που τῆς χώρας ἐν καιρῷ τοῖς ἔωσι κείῳ πεπίσει. καὶ μὴν 30 τεχνικόν γε εἶναι περὶ λόγους Πᾶνα τὸν Ἐρμῆ Πλά- τωτος ἢ φωνή. σκέψαι δὲ καὶ τῷτο, ὅπόσον τι τῆς ἐκεῖσε σωφροσύνης τεκμήριον, καὶ ὅτι, εἰ χρυσὸν ἐτύγγανεν ἔχων τὴν ψυχὴν, ἐκ ἂν αὐτῇ καλλίω βιά- σανον προσήνεγκεν. οἶμαι δὲ καὶ ἐν θεῶν δικα- 35 στήρῳ κρινόμενον Μιλτιάδην ἀπάσας ἀποφυγεῖν, ἐχ' ὥσπερ τὸν Ὀρέστην φασὶ τὰς ἡμισείας μεταλαβόντα. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ τὴν μητέρα ἀπέκτεινε δικαίως, ὁ δὲ τὴν Ἑλλάδα ἔσωσε δικαίως, καὶ τὰ τροφεῖα κάλ- 40 λιστα ἀνθρώπων ἐξέτισεν ἐ μόνον τῇ πατρίδι "ἀλλὰ 40 καὶ τῇ κοινῇ φύσει τῷ γένους τῷ Ἑλληνικῷ. καὶ γὰρ

τοὶ κατὰ πόλεις μὲν ἄλλες ἄλλοι νομίζουσιν ἀρχηγέτας, κοινὸν δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀρχηγέτην ἐκεῖνον δικαίως ἂν τις ἡγοῖτο. νομίζω δ' ἐγώ γε καὶ τὴν αἰτίαν, ἣν ἕξερων ἔχεν, εἰ δεῖ τι καὶ περὶ ταύτης εἰπεῖν, ἥδη μέγιστον σύμβολον εἶναι τῷ πολλῷ τινὶ τῶν ἄλλων ἐκεῖνον διε- νεγκεῖν. ἅπαντας γὰρ ἡξίουν ἡττᾶσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκεῖσε, καὶ μηδὲν ἀήττητον εἶναι μηδ' ἀνάλωτον ὅπερ Μιλτιάδης παρεῖη. εἴτ' ἐγὼ τὸν ἔτιω ἀνδρεῖον καὶ φρόνιμον καὶ σώφρονα, τὸν διὰ βίᾳ μελετήσαντα ἀρε- τὴν, τῷτον κολακείας μορίῳ χολάσαι δοκῶ; τὸν ἐδ' ὅτε ἐκρίνετο, ἐδὲν πλέον τοῖς δικασταῖς δέξαντα τοῦ τραύματος, ἐ δακρύσαντα, ἐ παιδίᾳ ἀναβιβασάμενον, ὄντος αὐτῷ Κίμωνος, τῷτον ἐγὼ κόλακα ἔτιωσι προσ- εἶπω μεγαλοπρεπῶς; καὶ τῷτ' ἦν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐκεῖνῳ πεπολιτευμένων καὶ βεβιωμένων, κολακεία; καὶ πῶς οὐ δικαίως ἂν τις ἡμᾶς αἰτιῶτο αὐτοὺς κολα- κεύειν, καὶ διακόνων ἔργον ἐκ ἐλευθέρων ποιεῖν, εἰ τὴν ἑτέραν χάριν διώκοντες τάληθές ἐκόντες διαφθείρομεν;

ὑπὲρ Θεμιστοκλέους.

τὸ προοίμιον.

Λοιπὸς τοίνυν Θεμιστοκλῆς, ἥκιστα δὲ πάντων ἄξιός ἐκ δευτερείων τὰ πρωτεῖα ἔχειν, εἰ τὰ μάλιστα καὶ τῷτο αὐτὸ ἐκεῖνῳ μόνῳ τῶν πάντων ὑπάρξαν φαίνεται· ἀλλὰ μᾶλλον ὅστις ἐκεῖσε δεύτερος, τῷτο ἴσως ἔργον εὔρειν. τοσέτῳ γὰρ ἡμῖν τὸν Μαραθῶνα, τὸν πάνν, τὸν ὡς βέλει λέγε, τοσέτῳ δ' ἔν ἐκεῖνον ὑπερεβάλλετο πᾶσι τοῖς εἰς αὐτὸν ἐλθούσι πῶς ἂν εἴποιμι ὁμολογημένως, ὅσῳ Ξέρξης Δαρεῖον ταῖς παρασκευαῖς ὕπασι δῆλός ἐστιν ὑπερβαλλόμενος. καὶ μὴν ὁ μὲν τοὺς ὑπάρχους τῷ βασιλέως, ὁ δὲ αὐτὸν ἐνίκα βασιλέα. καὶ μετὰ μὲν γε "τὴν Μαραθῶνι μάχην αὐθις ἐπεσφάτευσεν, μετὰ 695 H. δὲ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν φεύγων ὤχετο. πρὸς μὲν γὰρ ἐκεῖνην τὴν ἡτταν παρωξύνθη, πρὸς δὲ ταύ- την ἀπέπεν, ὥσθ' ἱκανὸν κέρδος ἡγεῖτο, ἂν σωθῇ· ἥδει γὰρ τότε μὲν πολλοσὸν μέρος τῆς πάσης ἐλθὼν δυνάμεως, νῦν δὲ σχεδὸν μετὰ πάντων ἀνθρώπων ἡτ- τώμενος. Μιλτιάδην μὲν οὖν εἰς ἐν κεφάλαιον ἢ τῆς ἀνδρείας ἀπόδειξις ἦκεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἐχρήτο αὐτῇ παρὰ πᾶσαν τὴν πολιτείαν· Θεμιστοκλέα δὲ αἰ- τὰ δεύτερα τῶν προτέρων μείζονα ἐξεδέχετο, καὶ τὸ τῆς παροιμίας αὐτῷ περιεισέκει· τὸ μὲν γὰρ ἔλιπεν αὐ-

a. 2. εἰ δ' p. 281. ἀπ' αὐτῶν] ἀπάντων A. 5. οὐ τὰ A: αὐτὰ ε. 12. δέξασθαι ε. 15. ὁρᾷς] p. 284.
26. ἔχοις λέγειν] ἔχων A. 30. καὶ μὴν] p. 285. 32. σκέψαι] p. 288. 35. οἶμαι] p. 291. 41. καὶ γὰρ
τοι — b. 3. ἡγοῖτο om A. b. 6. ἅπαντας A: ἅπαντες ε. 13. αὐτοῦ A. οὕτως om A. 14. μεγαλοπρε-
πῶς — 15. κολακεία om A. 19. ὑπὲρ Θεμιστοκλέους] मिलिτιάδης θεμιστοκλῆς A: मिलिτιάδης ὑπὲρ Θεμιστοκλέους ε. 21. λοιπός]
p. 293. 28. ὅσῳ] ὡς ὁ A. 31. γε om A. αὐθις] οὐθις A. 33. τὴν ἡτταν om A. 34. ὥσθ'] ὡς A.
37. मिलिτιάδην] p. 294.

τὸν κῆμα, τὸ δὲ ἐγκατελάμβανεν, ἕως διεξῆλθε διὰ τῶν τρικυμίων νικῶν. τί οὖν κωλύει δεῖξαι διὰ βραχέων ἐν ποίοις τισὶ πράγμασι ποῖός τις ἦν ὁ Θεμισοκλῆς; καίτοι τοῦτό γε ἔδεν ἴσως προῖον. ἂν γὰρ ἐκ ἔξιν ἐνδείξασθαι τῷ λόγῳ, πῶς ἂν τις ἐκ τούτων 5 ἐκείνον θεωρήσειε; πλὴν εἰ τὸτό γε αὐτὸ ἐνθυμηθείς, ὅτι ὑπὲρ ὧν ἐδ' εἰπεῖν ὡς βέλεται τις ἐγχορεῖ, ταῦτ' ἐκεῖνος μετεχειρίσεν ὡς ἐβέλετο. δέκα μὲν γὰρ ἔξῃς ἔτη ὠδινεν ἅπασα ἡπειρος, φιλονεικῶντες ἅπαντες ἄνθρωποι δίκην τῆς Μαραθῶνι μάχης λαβεῖν· ἡτοιμάζετο 10 δὲ ἐκ πάσης γῆς καὶ θαλάττης πάντα. Αἰγύπτου δὲ ἀποστάσης ἐν τῷ διὰ μέσθ βασιλεὺς ἔδεν σπουδάσας αὐτῆς ἦν ἐν τοῖς αὐτοῖς· ἔτω ῥαδίως ἐκείνην παρεσχέσατο. δεκάτω δὲ ἔτει συνῆλθον ἐχατιαὶ πᾶσαι καὶ 1285R. γένη πάντα, ὥσπερ μετανισταμένης ἐτέρωσε τῆς οἰκισμένης, καὶ βασιλεὺς ἀπῆκε δεδοικῶς μὴ οὐ δεῖξαιτο τὸ πλῆθος ἢ Ἑλλάς, ὥσπερ ἀρχὴ γῆς πάσης τῆς στρατοπέδου γιγνόμενος, καθὼς βάλοιτο, αἰεὶ. καὶ ὁ τοσούτον γὰρ ἂν αὐτὸς ἢ τῆς ἡλίου συμβῶσα ἐκλειψίς ἐξέπληξεν, ὅσον ἢ τῆς γῆς καὶ θαλάττης ἐκλειψίς γινο- 20 μένη πρὸς τὴν τῆς βασιλέως, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπιθυμίαν μᾶλλον ἢ χρεῖαν. πρὸς δὲ τέτοις τεύχη μὲν ὥκοδομεῖτο, ὅπως ἀριθμοῖη κατὰ μυριάς, ὁ δὲ ἡλῖος συνεκρύπτετο τοῖς τοξεύμασιν, ἦν δὲ πλήρης ἢ μὲν θάλαττα νεῶν, ἢ δὲ γῆ πεζῶν, ὁ δὲ ἀὴρ βελῶν. πα- 25 ρεῖναι δὲ καὶ μέλλειν ἴσον ἦν, ὥς ἔχεσθαι πάντας· πάντα δὲ ὥσπερ τῆς Ποσειδῶνος κατιόντος ἐσειέτο. πάντα δὲ τὰ ἐπιόντα Θεμισοκλῆς εἰς ἑαυτὸν ἀναδεξάμενος, καὶ τὴν αὐτὴ γνῶμην ὑποθεῖς ἀντ' ἄλλης τε φυλακτῆ- ρίς, καὶ μόνος ὁρθεῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀντιχῶν ἅπασιν 30 καὶ τοῖς παροῦσι καὶ τοῖς ἐπιῶσι πράγμασι, καὶ οὐκ ἀποστροφῆς ὥσπερ οἱ πρὸς τὸν ἡλῖον βλέποντες, ὁ πᾶσι μικρὸν δεῖν συνέβη τοῖς τότε, ἐκ ἂν εἴποιμι ὡς ἐκ ἔψευσε τῆς ἐλπίδος τὸς Ἑλληνας, ἀλλὰ καὶ πολὺ τὴν προσδοκίαν ἐνήλλαξεν αὐτοῖς. ἔδεν γὰρ τῶν ἐχά- 35 τῶν ὅτι ὁ πείσεσθαι τῶν πολλῶν νομιζόντων, καὶ βλεπόντων εἰς αἰχρὰς μηχανὰς καὶ ἀπόρους καταφυγὰς, τοσοῦτον μετέστησε τὰ πράγματα ὥς, εἰ τις ὕπερον αὐτὸς ἀπελθόντων τῶν βαρβάρων ἤρετο εἰ ἐβέλοντο ἂν μήτ' ἐκεῖνους ἐπιστρατεῦσαι μήτε σφίσι ταῦτα πε- 40 ρᾶσθαι μήτε τὸς κινδύνους σφίσι μηδὲ τὰς πράξεις

“γεγενῆσθαι, τεθνάναι πάντας ἂν εἰπεῖν ἐθέλειν μῆλ-696 H
λον ἢ ταῦτα ἄπρακτα αὐτοῖς εἶναι.

μικροῦ δαῖν, παρ' ὀλίγον, σχεδόν, ἐγγὺς ἦκεν, ὁ πόρρω ἦν, οἱ πόρρω εἰπεῖν, ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος φάναι, ὡς τὸ ἔπος φάναι, ὀλίγου δαῖν, ὀλίγου δέω φάναι, μόνον οὐχί.

οὕτως οὐ μόνον τὰς ἐλπίδας, ὅσοι γε καὶ τὰ μή-
κιστα ἠλπίσαν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς εὐχὰς τῶν πλεί-
στων ὑπερεβάλλετο. εἰπέ γάρ, ὃ πρὸς τῶν θεῶν!

εἰ δὲ μή, ἄλλος τις κληρονομεῖτω τῷ λόγῳ, λεγέτω,

δεικνύτω, τί χοῖν πράττειν τὸν Θεμισοκλέα τότε καὶ

πῶς χρησάσθαι τοῖς παροῦσι; πότερον εἰς τὴν Πύκκα

συνλέξαντα Ἀθηναίους περὶ τῶν ἰδεῶν αὐτοῖς διαλέ-

γεσθαι, καὶ διδάσκειν τί αὐτοδίκαιον καὶ τί αὐτοκαλόν,

καὶ τί τὸ ὃν μὲν αἰεὶ, γένεσιν δὲ ἐκ ἔχον; ταχέως

μέντ' ἂν αὐτὸς καὶ γένεσις καὶ τὸ εἶναι καὶ πάντα ἐπέλι-

πεν. ἀλλ' ὅθεν ἀνδρεία τὸ πρῶτον ἐκλήθη καὶ ὅθεν

δειλία, ζητεῖν, καὶ πότερον ῥεῖ τὰ πάντα ἢ ὅ; ἔγνωσαν

μέντ' ἂν κακῶς ῥέοντα τὰ πάντα αὐτοῖς. ἀλλὰ τί

μὴν ὅλως ἔδει λέγειν ἢ ποιεῖν; τρίτον γὰρ ἤδη αὐτὸ

τὸ ἐρώτημα ὥσπερ σύνθημα περιήκει. πόθεν ἐξετά-

σομεν τὸν Θεμισοκλέα; πότε σύμβουλος τῷ ὄντι καὶ

προσιότης καὶ ἡγεμονία ἦν, ἢ τί καὶ ἄλλο πρόπον ἀκοῦ-

σαι; καὶ μὴν δεῖ γε δυεῖν θάτερον, ἢ τὰ πραχθέντα

ὑπ' αὐτῶν μέμψασθαι τίνα ἔχει, ἢ δεῖξαι τί δέον προῖσαι

παρέλιπε, τὸ ῥῶον καὶ ἴδιον ἀντὶ τῆς καλῆς προελόμε-

νος. καίτοι τὴν γε ὕπερον τῶν πραγμάτων σοφίαν

καὶ τὸς ἐπὶ τῆς ἀδείας ἐλέγχους ἔδεν ἔχειν λαμπρόν

φασιν ἐδ' ὑπερήφανον. ἐγὼ δ' ἔν καὶ τῷτο συγχωρῶ,

κἂν τις ἀμείνω τινὰ προῖξιν ἢ λόγους βελτίους ἢ προ-

αἴρεσιν δικαιότεραν ἢ τοῖς πᾶσι βελτίω δεῖξῃ τότε

ἐγχορεῖσαν, παρ' ἣν ἐκεῖνος ἐνεσχέσατο, ἔτοιμος αὐ-

τὸς τῆς αἰτίας κληρονομεῖν.

“ἢ οὕτως ἐρεῖς, οἱ δὲν φασὶ λαμπρόν οὐδ' ὑπερήφανον” 1288R.

πολλὰ γὰρ αὐτὰ κατὰ μελέτην ἔδοξεν ἄριστα βεβουλευθῆναι, ἐπὶ

τῶν καιρῶν ἐδείχθη τῶν ἀτυχημάτων αἰτία φανέντα. ἢ καὶ

οὕτω, πολλὰ γὰρ ἐν ταῖς βουλαῖς τῆς κρίσεως τῆς νικῆς λα-

βόντα, ἐπὶ τῆς χρεῖας τῆς αἰτίας ἀπηνέγκαστο τῆς ἀτυχίας.

καὶ οὐκ ὀλίγα ἄλλα τοιαῦτα. ἀλλὰ μὴ ποτε τὰ τοιαῦτα καὶ

τὰ περιφανῶς οὐκ εὖ πεπραγμένα οὐδὲ βεβουλευμένα τρεῖς αἰ-

τωμένοις οὐ πολλὴν παρέχοι τὴν παρόρησιν. ἢ οὕτω, τοῖς

αἰτωμένοις δόξαιεν ἂν εἰς οὐκ εὐλογον ποιεῖν ἀποβλέπειν

α. 2. τί οὖν] p. 296. 4. τοῦτό om A. 8. μετεχειρίζετο A. δέκα — ἔτη] δεκάτωι — ἔτει A. 12. ἀποστά-
σης] ἀπάσης A. 17. πάσης om A. 18. καὶ οὐ] p. 297. 19. γ' ἂν om A. 22 et 26. δε add A. 27. πάντα δε]
p. 299. 31. καὶ ante οὐκ om A. 36. πείσεσθαι] πείσονται A. καὶ βλεπόντων — 37. καταφυγὰς om A.
39. ἐβούλοντο] βούλονται A. 41. μηδὲ A: μήτε ε.
b. 1. ἐθέλει] ἂν A. 6. καὶ om A. 8. εἰπέ] p. 300. 16. τὸ πρῶτον om A. 21. ποῖε — 22. ἀκούουι
om A. 23. δεῖ om A. δυοῖν γε A. 25. καὶ ἴδιον] ἡδῖον A. 38. τὰ add A.

αἰτιολογίαν· ἀλλὰ γὰρ πως ἀπαντήσῃ ταῦτα τοῖς μὴ ὀρθῶς προειδοῦσιν, ὥσπερ τοῖς οὐ φανύσιν. ἐν ἐκείνοις μὲν γὰρ ἐνὶ τῷ δέον, ἐξ οὗ προήγεται τὸ ἐνθύμημα· ἐν τούτοις δὲ τὸ μὴ δέον προφαινόμενον καὶ αὐτὴν ἐπέχει τὴν γένεσιν τοῦ ἐπιχειρήματος.

συνιδὼν ἐκεῖνος ὁ πάντα ἄριστος ὡς εἰ τὸ δίκαιον ἀκριβῶς ἐξετάζοι καὶ εἰς αἰετὶς ἐγγένοιτο ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, ἀπαντα ἀπολείπει κακῶς καὶ οὐχ ἔξωσιν ὁ τι χρήσοντο, πείθει τὰς Ἀθηναίους ὑφίστασθαι καὶ συγχωρῆσαι τοῖς Μακεδαιμονίοις ἐν τῷ τότε τὴν ἡγεμονίαν, 10 ὑποχόμενος παρ' ἐκόντων αὐτοῖς τῶν Ἑλλήνων αὐτὴν 697 H. ἀνακτῆσθαι καὶ οὐκ ἐφεύσατο. σχεδὸν δὲ τι καὶ τοῦτομα τῆς ἡγεμονίας, ἀλλ' ἐκ αὐτὴν ἐπεισε παρῆναι, ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς εἶπεν, αὐτοῖς μὲν τὴν ἡγεμονίαν ἐκείνοις δὲ τὴν ἐπωπυμίαν ἀνέθεσαν, καὶ περιε- 15 γένετο αὐτοῖς, ἀνευ τῆς σωτηρίας τῆς κοινῆς καὶ τῆς τῶν μὲν πολεμίων ἀνδρείας τῶν δὲ συμμάχων προαότητι κρατῆσαι, καὶ τὸ χῆμα τῷ παντὶ κάλλιον καὶ σεμνότερον ἡγεμόνων γ' ἡγεμόνες κατέστησαν. τῆτο τὸ ψήφισμα καὶ κόλαξ (ἐμοὶ δοκεῖν) ἄνθρωπος, ἐδὲ κάτω 20 βλέπων, ἐδ' ὑποπεπτωκὸς τοῖς ἀκέσιν, ἀλλὰ θεῶν τις διὰ τῆς Θεμισοκλέους γλώσσης ἐφθέγγετο. ὥς ὁρῶν μὲν αὐτὸς δακρύοντας, ἀκέων δὲ παίδων καὶ γυναικῶν ποτνωμένων, ἐτι δὲ ὑπολειπομένων τινῶν ἀναγκαίως, παραπλησίως δὲ μάλιστ' ὡς ὅπως ἂν εἰ 25 ἐαλωκυίας τῆς πόλεως κατὰ κράτος, ἐκόντως (τὸ μὲν γ' μέλλον ἦν ἄπασιν ἐν ἀφανεί, λεπτήν καὶ ἄπιστον ἔχον τὴν ἐλπίδα, τὰ δὲ παρόντα ἐρήσεις πόλεως καὶ κτημάτων καὶ διαίτης ἀπάσης τῆς πρότερον), καὶ παραλαβὼν αὐτὸς ὥσπερ παῖδας, ἀτρεμιζέσθαι τέττας ἐξῆγε τῇ ψυχῇ καὶ 30 τοῖς λογισμοῖς ἐξῶσιν, οὐ μόνον τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἐκὲν δεινόν, ὃ γῆ καὶ θεοὶ καὶ λόγων καὶ ἔργων ἡγεμόνες! (ἐξάγομαι γ' εἰπεῖν) Σωκράτη μὲν καὶ τῆς φρυγῆς ἐπαινεῖν, καὶ φέρεσθαι ἐκεῖνον ἀναχωρεῖν κάλλιον Λάχης, Θεμισοκλέα δὲ, ὅς διώκων, ἐφύγων τὰς 35 πολέμους τὴν ἀνδρείαν ἐπεδείκνυτο, καὶ ἔτι τῆς ἀρετῆς ἀπέλαυσεν ἅπαντα ἡ Ἑλλάς, ἢ τῆς δειλίας καὶ τῆς ἀνανδρίας ἐστὶν ὀνόματα, τέτοις καλῶντα μὴ φροντίζειν; ὅς καὶ ὅτ' ἀπ' Εὐβοίας ἀνεχώρει νενικηκώς, τοιαῦτα τὰν μέσῳ διεπράττετο, οἷα ἂν ἐδείξαι πῶς τῶν ἐπειγο- 40 μένων ὁπωσὲν ἀπελθεῖν. εἰτα λέγεις ὡς ἐπὶ πολλοὺς τινὲς

ἢ σωτηρία ἄξιον. τί ἔν καλὸν καὶ τοῖς σωτήρσι θεοῖς, οἳ καὶ καθ' ἓνα ἡμᾶς σώξουσιν καὶ τότε ἐκεῖνα κατεργάσασθαι τοῖς Ἑλλήσι παρέχον. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐάσω τὸ βλάσφημον· ὑπονοεῖν δὲ ἐστὶ τό γε ἐκ τῆς λόγου συμ- 5 βαῖνον. ἢ περ σφόδρα ἂν τι δόξειε λέγειν.

ἂντι τοῦ οἰδαμῶς μὲν παραλαμβάνεται τὸ ἢ περ· ἐσταῦθα 1289R.

δὲ ὁ Ἀριστείδης ἀντὶ τοῦ πολλῷ πλέον ἔλαβεν. εἰρωνικῶς δὲ τὸ πολλῷ πλέον εἶπεν, οἷον οὐδ' ὅλως. καὶ πολλάκις οὕτω τῷ ἢ που ἀντὶ τοῦ πολλῷ πλέον χρῆται, μᾶλλον δὲ σχεδὸν αἰεί. καὶ μὴν ἐκ ὁμοίων ἐν μέσῃ τῇ θαλάσῃ περὶ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ λέγειν καὶ τὴν εὐτυχίαν τὴν αὐτῆς δεικνύειν, καὶ καθήμενον ἔξω τῆς ζάλης ἐπὶ τῷ τειχίῳ ἢ Πλάτων παντὸς μᾶλλον καλῶς εἰδὼς ἐκὼν ὑπερβαίνει, καὶ κατηγορεῖ Θεμισοκλέους ἐμβιβῆσαντος Ἀθη- 15 ναίους εἰς τὰς τριήρεις.

παροιμία· τίττεται δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλα ἀντ' ἄλλων ποίοντων ἢ ἰωμένων. παρῆται δὲ ἀπὸ τοῦ τὸν Πρίαμον καὶ τὴν Ἑλένην ἐκ τοῦ τείχους θεωροῦντας τοὺς Ἑλληνας περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι.

ἐγὼ δ', εἰ μὲν ἦν ἕτερον τρόπον νικῆσαι ἢ καὶ σωθῆναι τὸ πρῶτον, τάχα ἂν τι τέττας ὦμην τὰς λό- 698 H. γας εἶναι. ὅτε δ' ἦν αἰρέσεις ἢ ναυμαχῶντας κρατεῖν ἢ κατὰ γῆν ἀπολωλέναι, πῶς ἦν ἴσον ἢ τίς ἢ θαυμαστὴ φιλοσοφία τεθνάναι μάτην, ἐξὸν μετὰ τῆς μεγίστης εὐδοξίας σωθῆναι; ἀρχὴν δ' ἔγωγε ἐκ ἐπινοῶ 15 πῶς διακέρχεται κατὰ γῆν μὲν νικῆσαι καλὸν εἶναι, ἐν θαλάττῃ δ' αἰχρόν, ἢ τὴν μὲν κρανίαν καὶ τὴν βύρσαν πολλὰς τινὲς ἀξίαν εἶναι, τὰ δὲ νῆια καὶ τὰς κωπέας τοῦ μηδενός.

λείπει τὸ δεῖ νομίζειν. κρανίαν τὴν περικεφαλαίαν λέγει, βύρσαν δὲ τὸ ὄπλον παρὰ τὸ ἔχειν βύρσαν περὶ αὐτό, νῆια δὲ τὰ σχοινία, κωπέας δὲ τὰ ξύλα τὰ πρὸς κόπας ἐπιτήδεα.

εἰ δ' ἅπαντα μὲν ἢ γῆ κατεῖληπτο, ἐπέρρει δὲ ὥσπερ θαλάττης ἐπὶ κλυσις ἢ ἐρατιά, πάντα δὲ ὀρδην ἀνῆρ- 35 πάζετο, ἀναβλέπειν δὲ ἐκ ἧν, ἀλλ' ἐν τοῖς ξενοῖς οὐ τῆς Πελοποννήσου μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλπίδων ἐκάθηντο, ἀπέκειτο δὲ μήτε γῆς μήτε θαλάττης εἶναι μηδαμῶς, τί ταῦτα τὰς Ἀχαιὲς ἀπὸ τῆς πύργου κρίνομεν;

παροιμία· ὥσπερ ὁ Πρίαμος ἐκ τοῦ τείχους καὶ Ἑλένη. μόνος δὲ μοι δοκεῖ πάντων ἀνθρώπων ἢ κομιδῇ γε ἐν ὀλίγοις δεῖξαι Θεμισοκλῆς ἀληθῆ τὸν λόγον

a. 6. συνιδὼν] p. 310. 7. ἐγγένηται A. 10. ἐν τῷ τότε τὴν ἡγεμονίαν om A. 11. αὐτὴν] ταύτην A. 16. καὶ τοῦ A: τὸ γ. 19. τοῦτο] p. 317. 29. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὥσπερ παῖδας om A. 32. ἐκὲν] p. 324. 35. ὅς A: ὡς γ. 37. ἀπέλαυσεν γ. 40. τὰν A: ἐν γ. 41. ὁπωσὸν ἀπελθεῖν om A. b. 5. ἢ που] p. 326. 10. καὶ μὴν] p. 335. θαλάττη A. 11. τὴν ante αὐτοῦ om A. 12. τῷ om A. 13. ἢ — 19. διαλέγεσθαι om A, proverbii explicatione infra post Ἑλένη v. 39 posita. 18. libri θεωροῦντες. 29. τὸ A. 33. εἰ δ'] p. 337. 40. μόνος] p. 339. 41. γε om A.

ὄντα, ὃν πάλαι μὲν Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς εἶπεν, ὕψερον
 δὲ οἱ πολλοὶ παραλαβόντες ἐχρήσαντο, ὥς ἄρα ἐ λῖθοι
 ἐδὲ ξύλα ἐδὲ τέχνη τεκτόνων αἱ πόλεις εἶεν, ἀλλ' ὅπῃ
 ποτ' ἂν ὦσιν ἄνδρες αὐτὸς σώζειν εἰδότες, ἐνταῦθα
 καὶ τείχη καὶ πόλεις. εἰ μὲν ἔν αὐτοῦ γνώμη μό- 5
 νον περὶ τοῦτων ἐκέχρητο Θεμισοκλῆς, ἐκείνῃ τις ἂν
 εἶπεν αὐτὸν τὴν κατηγορίαν πεποιῆσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ θεὸς
 ταῦτα ἀνελὼν φαίνεται, ἐγὼ μὲν ὀκνῶ λέγειν, πᾶς δ' ἂν
 τις συνήν τοι τοιόν, ὃ δ' ἔν Θεμισοκλῆς λαμπρῶς ἀπο-
 φεύγει τὴν αἰτίαν. ταῦτ' ἔν μοι τῆς ἀπορίας διαλύ- 10
 σαντες σαθήτωσαν παρὰ τὸν τρίποδα τὸν ἐν Δελφοῖς,
 ἕως ἐχέτωσαν τιμὰς τὰς αὐτὰς τῷ Ἀπόλλωνι.
 ὃν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἀνέστησαν.
 ἕως ἐκ τῶν βαρβάρων καταπολεμήσαι καὶ τὰ ἐκείνων λαβεῖν.
 ὁ μὲν τοίνυν θεὸς θείαν προσεῖπεν τὴν Σαλα- 15
 μῖνα, ὥς ἐν αὐτῇ μελλόντων ἔργων ἔσεσθαι κρείτ-
 τόνων ἢ κατὰ πάντα τὰνθρώπινα· Πλάτων δὲ τὸν
 ταῦτα κατεργασμένον καὶ τὸν κομίσαντα αὐτοὺς εἰς
 τὴν Σαλαμῖνα λυμήνασθαι φησι τοῖς πρῶγμασι καὶ
 τῶν πρὸς ἡδονὴν ὑπηρετούντων ἐδὲν γενέσθαι βελτίω. 20
 καὶ γὰρ τοι μετὰ τὴν ναυμαχίαν συλλεγόντων εἰς
 τὸν Ἰσθμὸν ἀπάντων, καὶ φερόντων τὴν ψῆφον ἀπὸ
 1292R. τῆ βωμῆ τοῦ Πρωσιδῶνος περὶ τῶν ἀριστείων, "ἔξεσι
 μὲν τι καὶ ἄγνωμον ἐνταῦθα κατηγορεῖσθαι τῶν Ἑλλή-
 νων, ἔξεσι δὲ τὸ λοιπὸν τῆς ἐγνώμοσύνης ἐπαινέσαι 25
 καὶ λαβεῖν ὑπὲρ Θεμισοκλέους. ἕκαστος γὰρ ἑαυτὸν πρῶ-
 τον φέρον, δεύτερον συνεξέπιπτον ἅπαντες φέροντες
 Θεμισοκλέα. ἡ μὲν ἔν τῇ πρωτείῃ ψῆφος, οἶμαι, τῇ
 πᾶσι φύσει συμβεβηκότος ἀνθρώποις ἦν· τῷτο δὲ ἐσι
 μηδένα ἑαυτοῦ μᾶλλον φιλεῖν· ὥς ἔτε ἰχυρὸν εἶχεν 30
 699H. "ἐδὲν ἔτε συγγνώμης ἀπῆλλακτο. ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν δευ-
 τέρων σαφῶς ἦδη σύμβολον ἦν τῆς ἀληθείας, καὶ ὅτι
 οὐκ εἶχον ἐτέρως θέσθαι. ὥς εἰ προσεῖρητο ἐξ ἀρχῆς
 μηδένα ἑαυτὸν φέρειν ἀλλ' ἕτερον, Θεμισοκλέα πάντες
 οἴσειν ἔμελλον, ὃν γε καὶ παντὸς ἄλλῃ πᾶς τις πρῶ- 35
 κρινεν αὐτῶν, καὶ ὁμοίως ἂν πρῶτος ἐγίγνετο ὥσπερ
 τότε δεύτερος. ἔγω καὶ νῦν δεύτερον εἶναι ψηφισά-
 μενοι προσόμοιον ἐποίησιν, ὥσπερ ἂν εἰ πρῶτον ἐψη-
 φίσαντο. ἐ μὴν ἐδ' ἔτιως ἔλαττον ἔχων ἀπῆλθεν, ἀλλ'

ἀμφοτέροις ἐνίκησε. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα καὶ παρὰ τῆς
 ἀληθείας καὶ παρ' αὐτῶ λαβὼν εἶχε (τὸ γὰρ αὐτὸ τοῖς
 ἄλλοις ἐποίησε μόνος τῶν ἄλλων δικαίως), τὰ δὲ δεύ-
 τερα ἤδη συνεκχώρητο, ὥς ἐξ ἀπάντων πρῶτος ἦν.
 ἔχων δὲ λέγειν πολλὰ καὶ περὶ τῶν ὕψερον αὐτῷ συμ-
 φορῶν, καὶ ὅπως ἂν ἅπαν τὸ πρᾶγμα συνεσκευάσθαι,
 καὶ ὁποῖόν τινα καὶ τῶτοις παρέχεν ἑαυτὸν, ἐβελόμην
 ἂν ἐν τῷτο χρείας εἶναι τὸν λόγον ὥς καὶ περὶ τέ-
 των ἐπείγειν εἶναι διελθεῖν· οἶμαι γὰρ ἐδὲ φανλότερα
 30 ἐδ' ἐλάττω τῶν εἰρημένων ἤδη εἰπεῖν ἂν περὶ αὐτῶ.
 ἐπεὶ δὲ ἅμα τε ἔξω τῆς ὑποθέσεως ἐσι καὶ μῆκος
 ἐπεισέρχεσθαι τοῖς λόγοις, παραλείψω ταῦτα, τοσοῦτον
 ἐπιφθεγξάμενος καὶ περὶ τῶν τῶ μέρεσ, ὅτι ἐπειδὴ
 ἔδει σρατεῦν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, προῦκρινε τελευτῶν,
 15 ἔργον μὲν λύσας πᾶσαν αἰτίαν, δείξας δὲ ὁπόσῃ τιμᾷ
 τὰς πρότερον πράξεις καὶ τὰ πολιτεύματα, καὶ ὅτι ἐδέ-
 ποτε ἐκὼν εἶναι τῷ καλῷ καὶ τῷ προσήκοντος ἐδὲν πρό-
 τερον ποιήσεσθαι, ἐ πλῆστον, ἐ παιδᾶς, οὐκ ἐλπίδας, οὐ
 τὴν σωτηρίαν αὐτῇν. ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ ἱερέας καὶ
 ἱερέας, καὶ ὅσις ἄλλος Ἀθήνησιν εὔχεσθαι δημοσίᾳ, τῷ
 ἂν εἰκότως καθ' ἕκαστον ἔτος πρὸς ἅπασιν τοῖς ἄλλοις
 προσεύχεσθαι, κατὰ γὰρ ἐκείνους τὰς χρόνους, καὶ ἕως
 ἐξῆν, φῦναι τινα αὐτοῖς ἄνδρα ὁμοιον Θεμισοκλεῖ, καὶ
 μετὰ τῆς ἄλλης φορᾶς καὶ τῷ ἐνεγκεῖν τὴν γῆν τὰ-
 25 γαθόν. ἔκην ἐλάττω γὰρ ἂν ὄνασθαι μοι δοκῶσιν ἢ εἰ
 πάντα εἰς ἑκατὸν καὶ ἔτι πλείω τῆς χώρας αὐτῆς ἐξε-
 νεγκέσθαι. ἄλλως μὲν τοίνυν ἡχύνομην ἔγωγε ἐπὶ το-
 σότοις καὶ τοιότοις τοῖς εἰρημένοις μάρτυσι προχωρώ-
 μενος. ἐσι δὲ τι πρῶτον μῆς μαρτυρίας, ἣν δεῖ παρα-
 30 χέσθαι. σκεψώμεθα δὴ ποῖα ἅττα λέγει περὶ Θεμισο-
 κλέους ἡμῖν Αἰσχίνης ὁ Σωκράτης μὲν ἐταῖρος, Πλά-
 τωνος δὲ συμφοιτητής. „ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ Θεμισο-
 κλέους βίᾳ ἐπιλαμβάνεσθαι ἐτόλμησας, σκέψαι οἷω ἄνδρὶ
 ἐπιτιμᾶν ἡξίωσας· ἐνθυμήθητι γὰρ ὁπόθεν ὁ ἥλιος ἀνί-
 35 χει καὶ ὅπου δύεσθαι. ἀλλ' ἐδὲν, ἔφη, χαλεπὸν ὦ Σώ-
 κρατες τὰ τοιαῦτα εἰδέναι.”

καὶ μετὰ πολλὰ ἄλλα ἐγκώμια ἐπάγει καὶ ταῦτα.

„τοσοῦτον αὐτοῦ ἐκείνος τῷ φρονεῖν περιεγένετο.
 τοιγάρτοι φρυγάδι ποτὲ αὐτῷ τῆς πόλεως γενομένῳ ὥς

a. 1. vid. Küster. ad Suid. v. Ἀρχῆος. 5. καὶ ante τείχη add A. εἰ μὲν] p. 345. μόνον om A. 9. συνίει A.
 10. τουτὶ] p. 348. ἔν μοι] ἐμοὶ A. 12. ἕως — Ἀπόλλωνι om A, post διαλύσαντες v. 10 ponit c. ἕως autem esse
 videtur illud ἕως sic ἔχον, de quo Bastius ap. Bredov. erp. Paris. 14. ἕως — λαβεῖν om A, post Ἕλληνες v. 13 ponit c.
 15. ὁ μὲν] p. 350. 20. βελτίω] βελτίω. ὅσον τὸν πόρον Ἀριστείδης καλεῖ A. 21. καὶ] p. 358. 23. περὶ τῶν ἀριστείων
 om A. 24. ἐνταῦθα om A. 25. δὲ om A. 35. ἄλλου om A. 36. ἂν] ἂν τότε A. 18. οὐ
 πλοῦτον om A. 19. ἐγὼ] p. 362. 21. καθ' ἕκαστον ἔτος post προσεύχεσθαι ponit A. 25. οὐκ οὐκ — 26. ἐνεγκέ-
 σης om A. 30. δὴ A: δὲ c. 31. Αἰσχίνης om A. 34. γὰρ] δὴ A. 35. καὶ ὅπου δύεσθαι om A. χαλεπὸν
 om A. 38. τοσοῦτον (p. 365) — περιεγένετο om A.

σεσωσμένος ὑπ' αὐτῶ χάριν ἀπέδωκε, καὶ ἄλλα τε δῶρα
πολλὰ ἐδωρήσατο καὶ Μαγνησίας ὅλης ἀρχὴν ἐδωκεν,
1293R. ὥς τε καὶ φεύγοντος αὐτοῦ τὰ πράγματα μεῖζω ἦν ἢ
700H. πολλῶν Ἀθηναίων, καὶ "καλῶν καὶ ἀγαθῶν εἶναι δο-
κόντων, οἵκοι μενόντων. τίς ἂν ἔν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ 5
δικαίως ἂν αἰτίαν ἔχοι μέγιστον δύνανθαι ἄλλος ἢ Θεμι-
σοκλῆς, ὅς τὸν τῶν ἀφ' ἡλίας ἀνέχοντος μέχρι ἡλίας
δυναμὴν βασιλεύοντα, στρατηγήσας τῶν Ἑλλήνων, κα-
τεσφύρατο; ἐνθυμῶ οὖν, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἀλκιβιάδης, ὅτι
ἐκείνῳ τοιούτῳ ὄντι ἔχ' ἱκανὴν ἢ ἐπισημὴν τοσαύτην ἔσα 10
ἐγένετο ὥς τε φυλάξασθαι μὴ ἐκπεσεῖν μηδὲ ἀτίμῳ ὑπὸ
τῆς πόλεως γενέσθαι, ἀλλ' ἐνεδέχσεν." καὶ μὴν ἔξ
ἴσθαι μὲν ἐγώ γε ἔδ' ἂν ποτ' ἂν θείην Ἀλκίβιαν Πλάτωνι,
μὴ ποτὲ ἔτι φιλονεικήσαιμι, ἀλλ' ἀφείδω τοῖς ἀτό-
ποις τῶν σοφιστῶν ἢ κρίσις αὐτῇ. φημί δὲ ὅσῳ μεῖζον 15
καὶ τελειώτερος Πλάτων εἰς λόγους, τοσούτῳ μᾶλλον ὑπὲρ
γε Θεμισοκλῆς ἐκεῖνα προσήκει δέχεσθαι. τὸν μὲν γὰρ ἂ
ἤκασεν εἰκὸς λέγειν, ἢ ὅτι ἐγγυτάτῳ ἐκείνων ὁ δὲ τῆς
φύσεως οἶμαι κέρηδ' τῇ περιστάσει, ὥσπερ καὶ ἄλλα
δή πού μιν διαξέρεχ' ἐπὶ τῷ Σωκράτῃ ὀνόματι, 20
περὶ ὧν ὁμολογεῖται μὴδὲν ἐκεῖνον πραγματεύεσθαι, δι-
καία μὲν οἶμαι ποίων κατ' αὐτό γε τίτῳ, καὶ ἀνδρὸς
ἀρίστου τὸ τὸν διδάσκαλον ἀξιῶν κοσμεῖν, πλὴν γε ὅτι
καὶ τὸ μὴδ' ἄλλους τῶν ἐκ ἀξίων κατακινεῖν ἐθέλειν
προσεῖναι προσήκει.

Ἐκ τῆς κοινῆς ἀπολογίας.

τὸ προσέμιον.

Ἄ μὲν τοίνυν περὶ τῶν ἀνδρῶν εἰπεῖν εἰκὸς ἦν
μήτε τῶν ἀναγκαίων εἰρησθαι μὴδὲν παριέντας, μήτε
πάντα ἐφεξῆς οἰομένους δεῖν λέγειν, ὥς ἂν μὴ τῷ δο- 30
κοίμην ἀπειροκάλως ἔχειν, ταῦτά ἐστιν. ἰχυρίζεσθαι δ'
οἷς προσέπαισαν πρὸς τὸ δημόσιον, ὥσπερ εἴ τις
χείρον ἔγνωσαν περὶ αὐτῶν, αὐτὰς χεῖρας ἡγεῖσθαι προσ-
ῆκον, ἢ τῷ καὶ ἄλλους τινὰς εἰς αὐτὰς ἐξαμαρτεῖν ἔδ'
ἡμῶς τῷ προσηλακίζεσθαι ἀπέχεσθαι δεόν. ἀλλὰ μὴν 35
ὅπως γε καὶ τοῖς ἀμαρτάνουσιν αὐτοῖς εἰκὸς εἶναι συγ-
γνώμην, ἢ πᾶσι τοῖς γε ἄγεσιν αὐτὰς πρὸς τὸ βέλτιστον,
καὶ οἷς ὅθ' ἡμάρτανον ἐκ ἐπείθοντο, δεινὸν εἰ μὴ φή-
σομεν. Πλάτων τοίνυν ὥς μὲν ἐκείνοις χρώμενοι κα-

τῶρθε, ἔδ' ἐν σκοπεῖν ἂν δ' εἰς αὐτὰς ἐκείνας ἐξή-
μαρτον, τοσούτον ἀπείχον τῷ δοκόντι γε ἐκείνοις ποιεῖν,
ὥς ταῦτα κατηγορεῖν. καὶ ἂ μὲν τῆς παιδείας αὐτῶν
ἀπέλαυσαν ὑπερβαίνειν ἂν δὲ ἔχ' ὧν ἐπαιδευθήσαν ἦν,
5 ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ἐμμεμενηκότα, ταῦτ'
ἐπ' ἐκείνας ἄγει τοὺς ὅπως μὴδὲν ἀμαρτήσονται πᾶν
ὅσον ἦν ἐν αὐτοῖς πράττοντας, ὥσπερ ἂν εἴ τις τὰς
γραμματισίας, τὰς παραδείξαντας τοῖς παισὶ τὰ γράμ-
ματα καὶ δείξαντας γράφειν ἐκ τῶν δυνατῶν, αἰτίως
10 εἶναι φάσκοι τῶν περὶ ταῦτα ἀμαρτημάτων, εἴ τι μὴ
καλῶς ὑπερον μὴδὲ ὡς χρὴ γράφοιεν ἐφ' ἑαυτῶν. εἰ
δὲ μὴ πάντας ἐπαίδευσαν, μὴδὲ ὡς οἷόν τε ἀκριβέ-
στα, "μὴδ' ὡς μάλιχα ἐβαλήθησαν, τί τό γε ἐκπε- 1296R.
φηνγὸς τῆς ἐκείνων προσασίας ἂν τις τιθείη; οὐ γὰρ
τῆς ἐκείνων ὁμιλίας τίτῳ ἀπώναντο, ἀλλ' οὐκ ἀπώ-
ναντο ἐκείνων ἔτι τι τίτῳ γε. ἔκταν ἔξ ὧν προσεῖχον
αὐτοῖς, ἐκ τῶν ἡμαρτον, ἀλλ' ἔξ ὧν ἐπ' προσεῖχον,
ἐπλημμέλησαν. οὕτως ἂν γε ἐπείθοντο σαφῶς ἂν οἱ
πείθοντες ἐπειθον καλῶς. τὴν δὲ πολιτικὴν εἰ μὴ
20 πάντας ἐπαίδευσαν Ἀθηναῖες Θεμισοκλῆς καὶ Περι-
κλῆς καὶ Μιλτιάδης καὶ Κίμων, μὴδ' ἅπαντας ἐφεξῆς
βελτίους ἐποίησαν κατὰ φύλιν καὶ κατ' ἀνδρα ὥσπερ
θεωρικὸν τὴν ἐπισημὴν διανέμοντες, εἴθ' ὑπερφνέσι τι
φήσομεν κατ' αὐτῶν εὐρηκέναι, ὥς ἔδ' αὐτοὶ βελτίους
25 ἦσαν ἔδ' ἐν ταῦτα; "καὶ ἐκ ἀγαπῆς τὸ τοῦ σοῦ 701H.

Πρωταγόρου, εἰ καὶ καθ' ὅσον οὖν προὔβριβαν τοὺς
πολλοὺς εἰς τὸ βέλτιον, ἀλλ' εἰ μὴ πάντα ὁ δῆμος
ἀνεγκλήτως καὶ ὥσπερ εἰς ἀνὴρ μετεχείρισε, τίς ἦδη
κατὰ τῶν προσατῶν ἐξί σοι. τί ἔν θ' αὐμαζόν, εἰ
κακῆνοι πολλὰ καὶ χρηστὰ συμβουλευσάντες Ἀθηναῖοις,
καὶ πολλὰ τῶν δυσχερῶν κωλύσαντες, μὴ διὰ τέλους
αὐτὰς ἡδυνήθησαν καταχεῖν μὴδ' ἀθάνατα ἴδαντο,
ἀλλ' ἡττήθησαν τῆς δῆμος φύσεως, εἴτε καὶ τῆς κοι-
νῆς ἀνθρώπων δεῖ λέγειν, καὶ μὴ ἡδυνήθησαν καθάπαξ
35 ἐκ τῆς πόλεως ἐξελεῖν ἀδικίαν, ὥσπερ γεωργοὶ τὰ λυ-
μαινόμενα τῇ χώρᾳ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκκόπτοντες,
εἴτ' ἐκ ἐφικνέμενοι διὰ παντὸς τῷ [λυμαινόμενος τὴν
χώραν] σπέρματος. εἰ τοῦτον τὸν τρόπον κακείνους
ἐθέλοντας καθαίρειν τὴν πόλιν ἐξέφυγε καὶ ἐνέμεινε

a. 1. σεσωμένος. 2. malim αρχεῖν. 5. ἂν et ἐν om A. 6. μεγίστην. 7. τῶν om A. μέχρως. 12. καὶ μὴν] p. 367. 13. μὲν om A. 14. ἀτόποις A: τόποις. 21. πραγματεύεσθαι A. δίκαια — 25. προσήκει om A. 26. ἐκ τῆς — 27. προσέμιον] omz Ἀνεγνώσθη τοῦ αὐτοῦ ἀριστείδου ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀπολογίας τὸν ὁμοῖον διὰ τῆς ἐκλογῆς πε- ριηρησμένος τρόπον. 28. ἂ μὲν] p. 368. τοίνυν] σύν A. εἰκὸς ἦν εἰπεῖν A. 30. τῷ A: πῶ. δοκοῖν A. 33. αὐτοῖς om A. 35. ἀλλὰ μὴν] p. 369. 36. αὐτοῖς om A. 37. βέλτιον A. b. 1. οὐδὲν] οὐκ A. 4. ἀπέλαυσαν A. 10. ταῦτα] αὐτὰ A. 11. ἐφ' A: ἀφ' ε. εἰ δὲ] p. 371. 13. ἡβου- λήθησαν. 19. τὴν δὲ] p. 372. 25. τὸ add A. 26. πρωταγόρου A. καὶ om A. 29. τί δὲ] p. 373. 34. ἀν- θρώπων] τῶν ἀνθρώπων A. ἡδυνήθησαν. 37. λυμ. τὴν χώραν om A. 39. καθαρεῖν A: καθαρεῖν. 5.

σπέρμα ἀναγκαῖον ἀδικίας καὶ ἀγνωμοσύνης, καὶ ὅ πάντα
ἐπὶ ἤκουσεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἔτι καὶ αὐτὸν ὁ δῆμος
ἐβελεύσατο, τίνα τῶτο τοῖς ἀνδράσιν ἔχει φανλότητα;
ἢ τί δεῖ τὰ ἐκείνων ἑτέροις λογιζέσθαι, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ
ζάσεως οὐσης ἐν τῇ πόλει, καὶ τέτων τῆς ἑτέρας ἡγ- 5
μένων τῆς τῶν ἐπεικῶν, εἴτα τὰ τῶν ἑτέρων ἀμαρ-
τήματα καὶ τῶν εἰς τούτους πλημμελούντων αὐτοῖς
τούτοις τις προσετίθη. καὶ τίνα ἔχει φύσιν, οἷ μῆτε
ἔδρων ταῦτα καὶ προσέτι κωλύειν ἡξίαν; ἀλλὰ
μὴν εἴ γε μηδὲ κακῶς ἀκούσασι καλῶς ἔχειν οἰήσεται 10
τις ταῖς αὐταῖς χρήσασθαι λαβαῖς, καὶ ταύταις μὴ ἐπὶ
τῷ κακῶς ἀντειπεῖν ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ τῶν ἐκείνων τὰ
ἐαυτῶν ἀπολύσασθαι, πῶς εἰρηκέναι γ' αὐτὸν πρότερον
κακῶς, ἢ μηδεὶς ἐπηνάγκαζε καὶ δι' ὧν χεῖρες ᾤετο
ἐκείνους ἀποφῆναι, δεξιὸν τι νομίζειν κελύσει; ἔλε- 15
λθεις ἄρα σπαντὸν ἀπάσαις ταῖς παροιμίαις ἐνεχό-
μενος, εἰς πῦρ ξαίνων καὶ λίθον ἔψων καὶ σπείρων τὰς
πέτρας. τί γ' τῶν σῶν νεθεσιῶν καὶ λόγων ἀπήλαν-
σαν ἐκεῖνοι; τί τῶν θείων ἢ τῶν ἀνθρωπίνων ἀμεινον
μετεχειρίσαντο Διονύσιος ἢ Δίων μετ' ἐκείνην τὴν 20
ἡμέραν, ἐν ᾗ σοὶ τὰ ὦτα ὑπέχον; τοσούτον ἡμεῖς
ἀμείνους τοὺς ἡμῖν χρωμένους ὧ Πλάτων ἀπεδείξαμεν
ἢ σὺ τοὺς σοί. εἰ δ' ἔρεῖς ὅτι βελτίους οὗτοι τὴν φύ-
σιν, καὶ ταύτη φρονιμωτέρους ἡμῶς ἀποδεικνύεις, εἴ
702 H. τινες ἐν τέτοις ἔχομεν ἐλπίδας, οὐχ ὥσπερ σὺ τοῦ 25
παντὸς διήμαρτες, ἐκείνοις διαλέγεσθαι προὔργει τι δό-
ξας εἶναι. ἔπειτα ὥσπερ ἐν οἷς βελτίους ἑτέρων γεγό-
νασι τὴν φύσιν αἰτιῶν, οὕτως εἴ τι καὶ προπετέστερον
εἰργάσθαι σοὶ δοκοῦσι, τῆς φύσεως αὐτὸν θεὸς τῆς αὐ-
τῆς, καὶ μὴ λάμβανε ἐφ' ἡμῶς, μὴδ' ἢ μὲν ἡμῶν ἡγ- 30
μένων κατέπραξαν, ἀποξέρει τοὺς συμβελεύσαντας καὶ
τοὺς συγκατεργασαμένους ἡμῶς τῷ δοκεῖν τὰ βέλτερα
παραίνεσαι, ἢ δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἐξήμαρτον εἰς ἡμῶς,
ταῦτα ὡς ἡμεῖς ἀδικοῦμεν λέγε· ἐκείνων μὲν γ' καὶ
ἡμεῖς αἰτιοὶ τὸ μέρος, τούτων δὲ οὐδὲ μικρόν. 35
καὶ ὁ Πόλλης αὖ πάλιν παραλαβὼν Πλάτωνα, Διονύ-
σιον μὲν καὶ ἀπόντα ῥηχύνετο καὶ ὧν ἐπέσκηπεν ἐμέ-
μνητο, σὲ δὲ ὁρῶν καὶ συνὼν παρ' οὐδὲν ἐποιεῖτο, ἀλλ'
ἢ θαυμασὴ σε δύναμις καὶ πειθὼ κατὰ τοὺς λόγους
ἡττάτο τῶν ἐντολῶν τῷ Διονύσιῳ· καὶ Πόλλης ἐκείνῳ
μὲν συνεβάλλετο, καὶ ταῦτα τοιαῦτα ἐπιτύξαντι, σοὶ
δὲ οὐδέν. προσθῶμεν δὲ ὅτι καὶ Σπαρτιάτης ὢν, καὶ
τεθραμμένος ἐν νόμοις καὶ πολιτείᾳ δεύτερα τῶν πα-
σῶν ἐχούσῃ παρὰ σοὶ κριτῇ, μᾶλλον δὲ τὰ πρῶτα
τῶν οὐσῶν καὶ σοὶ μάτην, ὡς ἔοικε, τὰ πολλὰ ἐκείνα
εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πόλιν ἔμνητο. "ὁ γοῦν 1297R.
τῶν Λακεδαιμονίων ποτὲ ναύαρχος τοσούτον διήμαρτα
τῆς σῆς ἀξίας, ὅσον ἐδ' ἂν εἰς Περσῶν ἢ Σκυθῶν,
οἷς ἐκ ἧν συνεῖναι τῆς σῆς φωνῆς τὸ παράπαν. καί-
τοι γε εἰ μὲν ἡξίους αὐτὸν [τὸν ναύαρχον τῶν Πελο-
ποννησίων Πόλλιν] ἀμείνω γενέσθαι Διονύσιον περὶ σέ
καὶ βελεύσασθαι τι βέλτιον, ὃ δὲ ἐπὶ προσεῖχε σοὶ τὸν
νῦν, ἀλλὰ μὴ τῷ παρόντος ἦν καὶ τῷ τὰ αἰχίσια ἐν-
τειλαμένῳ, πῶς ἐχ' ἡττω πάμπολυ τῷ τυράννῳ; καὶ
πῶς δίκαιος εἰ προσφέρειν, εἴ τινά τις πείθειν ἐπιχει-
ρῶν ἀπέτυχεν; εἰ δὲ σὺ μὲν ἐργεῖν ἡξίους τοῖς πα-
ρῶσιν, ὃ δὲ ἐκ ἡδεῖτό σε τὴν σιωπῇν, ἐδ' ἀπάντων
λόγων ἡγεῖτο ἰκανωτέραν εἶναι τὴν προσήκοντα ἀν-
τὶ λογισμὸς περὶ σέ παραστῆσαι, πῶς τῶν εἰκότων
ἐτύγχανες, ἢ πῶς τὰ πρόποντα ἀπέλαβες τῆς φύσεως
τῆς σεαυτοῦ; νῦν δ' ἄλλ' ἐδὲν σὺ χεῖρων, εἰ παρό-
παιε Πόλλης καὶ Διονύσιος. ἐδέ γε ἡμεῖς, ὧ μακάριε,
εἴ τις περὶ ἡμῶς Ἀθηναίων φαῦλος ἐγένετο. καὶ
πωλῆντος Πόλλιδος Ἑλλήνων μὲν ἐδίδεις ὠνεῖτό σε
τὴν ἱερὰν κεφαλὴν (ἔτι πάντες κατεῖχοντο ὑπὸ τῶν
σῶν λόγων), Αἰβύς δὲ ἀνθρώπος Ἀννίκερις ὄνομα,
ὃν οὐδ' ἡπίεσθε ἀνθρώπων ἐδίδεις, εἰ μὴ ταῖς σαῖς
συμφοραῖς ἀπεχρήσατο. νῦν δ' ὁ Πλάτων ἐπρίατο,
ἀλλὰ δόξαν ἐαυτῷ καὶ τὸ γινώσκεισθαι. μή τοι νο-
μίσῃς ἡμῶς ἀγνοεῖν τὴν σὴν λόγους ἢ μὴ συγχωρεῖν
ἀληθεῖς εἶναι, ὡς ἐθίμους ἀνδρὶ βελτίονι ὑπὸ χεί-
ρονος ἐδ' ὑβρίζεσθαι ἔτε βλάπτεσθαι. σίνισμεν ταῦτα,
καὶ μαρτυροῦμεν ὡς ἀληθῆ λέγεις. ὅμως δὲ γε ὁ θαν-
μασὸς ἐκείνος ἐραστής σου ἐδ' ὅτι ἐν ὑβρεως καὶ ἀσελ-
γείας ἀπέλιπε. καὶ σὺ μὲν ἐδὲν ὑβρίσθης ἰσως· ὃ δὲ
οἷς ἡγεῖτο ὑβρίζειν, πλείω ταῦτα ἐπραττεν ἢ δι' ὧν 703 H.
ἡδεῖ τιμήσων. ἀλλ' ὧ πάντων θαυμάσιε Πλάτων,
μὴ δι' ἀμφοῖν ὦθει, καὶ ταῦτα ἐπὶ διὰ τῶν φίλων ἐνός

a. 1. πάντα A: πάντα c. 4. αὐτὸν om A. 8. προσετίθη A. φύσιν] φύσιν ταῦτα A. 9. ἀλλὰ μὴν] p. 375.
11. ἐπὶ om A. 13. γ' om A. 15. κελύσει A. ἐλλήθεις] p. 377. 21. τοσούτον] p. 380. 27. ὥσπερ om A.
28. εἴ τι] ἐτι A. 29. σοὶ om A. αὐτῆς] ἐαυτῶν A. 30. ἡμῶν om A. 32. ἡμῶς om A. 34. μὲν om A.
36. καὶ ὁ] p. 382. αὐτὸν πάλιν om A. 37. ἀπὸν A. 38. ἀλλ' καὶ A: ἀλλ' ἢ c. 39. σου om A.
b. 4. τῶν πασῶν om A. 5. ἐχούσῃ] λαχούσῃ A. τὰ πρῶτα] πρώτης A. 6. ἐκείνα om A. 7. ἔμνηται A.
ὁ — 10. τὸ παράπαν om A. 11. αὐτὸν om A. 12. ἀμείνονα A. 14. τοῦ τὰ] ταῦτα A. 17. ἐπέτυχεν c.
22. ἐαυτοῦ A. 24. περὶ] πρὸς A. καὶ πωλῆντος] p. 385. 30. μὴ] p. 386. τοῖ] τοῖνυν A. 32. ἀληθεῖς c.
34. γε om A. 38. ἀλλ' ὧ] p. 387. πάντων om A.

καὶ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ διὰ σαυτὲ τε καὶ τέτων, οὓς
μᾶλλον φίλος ἦν εἰκὸς ἡγεῖσθαι. εἰ δὲ μή, σκόπει μὴ
ὅ τι ἐγκαλέσεις, ἀλλ' ὅ τι ἀπολογήσῃ πρότερον· το-
σαυτά ἐστι καὶ τὰ σά. εἰ δ' αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς δεῖ
τὴν προαίρεσιν ἐξετάζειν, ἀναίτιον μὲν τὸ σὸν εἰκό-
τως, ἀναίτιον δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τὸ ἡμέτερον. καὶ
πρόσεστι καὶ τὸ κρατῆσαι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸ μείζω
ταῦτα εἶναι τῶν τε ὑπὸ σὲ σπαραζομένων ὧν τε αὐ-
τοὶ προσεκρούσαμεν. σὺ μὲν τοίνυν ἐλέγχειν ἡμᾶς ἄξιόν
καὶ κατὰ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν
λέγοντες καὶ τὸ σὸν θεραπεύομεν. μᾶλλον δὲ τῆς μὲν
σῆς ἀπολογίας καὶ ἡμεῖς μετέχομεν, σοὶ δ' ἐκ ὅσον
ἡμῶν ὑπάρχει. ὥστε εἰ μὲν ἡμῶν τις φείσεθ, ἄδηλον εἰ
καὶ σὺ· εἰ δὲ σὺ τις καταγνοίῃ, τάχα ἂν ἡμῶν γε συγ-
γνοίῃ· εἰ δ' αὖ μὴδ' ἡμῶν φείσεθ, χολῇ γε σὺ. εἴτω
τὸ νικᾶν ἡμᾶς ὑπὲρ σὲ γίνεθ. πρὸς ταῦτα σκόπει μὴ
τοῦμόν ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν, Τεῦχος ἐφη τινί.

τῷ Ἀγαμέμνονι ὀνειδίσαντι τὸ γένος ὅτι νόθος.

καὶ μὴ βέλβη πάντα ἀκριβῶς ἐξετάζειν, μηδὲ τριῶν ὄν-
των εἰς ἅ τις ἂν βλέψει, τῆς γνώμης, τῶν ἔργων, τῆς
τύχης, ἀφίς τῷ δύνω τῇ τρίτῃ λαμβάνει, θ' ταῦτα καὶ
τὴν τέτταρτον πλείους μέρους μεθ' ἡμῶν ὄντος. εἰ γὰρ ἡμᾶς ἔδει
ταῦτα προειδόντας ἐξ ἀρχῆς ἐξεπίτηδες ὑπὲρ τῆς ἑλ-
λάδος ἡμᾶς αὐτὰς ἐπιδεῖναι, ἐκ ἂν ὠκνήσαμεν, οὐδ'
ἠτήθημεν τῷ Κόδρου τοσοῦτον· καὶ σύ γ' ἂν οἶμαι
ταῦτα συνεβέλευσας. ἔπει, φέρε πρὸς φίλιν, πότερ'
ἂν μᾶλλον ἐβαλῆθης, μήτε τὰ πραχθέντα δι' ἡμῶν
πεπρωχθαι τῇ πόλει, μήτε εἰς ἡμᾶς μηδένα τῶν πολι-
τῶν ἔξαμαρτεῖν; ἐκὼν ἕτεροι καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐκεί-
νους ἔμελλον· ἢ ἐκείνων γε ἕνεκα ὥστε πραχθῆναι, καὶ
ταῦτα εἰ δέοι συμβῆναι; ἐγὼ μὲν οἶμαι ταῦτα. ἐκὼν
ὅτ' ἀμφοτέρω ἂν φαίης ἐθέλειν μᾶλλον ἢ μηδέτερον,
ὁμολογεῖς καὶ τοῖς πεπολιτευμένοις ἡμῶν ἅπαντα ἃ προσ-
ήκει προσεῖναι, καὶ μειζόνως τὰ πρὸς εὐδοξίαν τῇ πό-
λει τῆς αἰτίας εἶναι. πῶς ἔν ἐ δίκαιος ἦθα μᾶλλον
ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν; ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν, πᾶς δίκαιον
μόνος ἀπαιτεῖν εὐθύνας τὰς ἐ μόνους τῶν πραγμάτων
αἰτίας; ἐκὼν τὰς γε ἡνιόχους αἰτιώμεθα τὰς ἐξ ἀρχῆς,
ἂν ἕτερος τὰς αὐτὰς ἱππας παραλαβὼν κακίους ἀπο-

δείξῃ· ἀλλὰ καὶ ἡνιόχοι καὶ πωλοδάμναι καὶ διδάσκαλοι
μειζόνως εὐδοκιμῶσιν, ὅταν τῶν αὐτῶν ἕτεροι κύριοι
καθεστώτες μὴ τῶν ἴσων ἄξιοι γένωνθαι, καὶ τῇ Δί' ἂν
γε καὶ κατὰ τὰς αὐτὰς χρόνας. φέρε δὴ καὶ περὶ
τῶν συμβεβηκότων αὐτῶν τοῖς ἀνδράσι σκεψώμεθα
καὶ διέλθωμεν. ἐ γὰρ ἀπάντων ὁ δῆμος οὕτως κατε-
ψηφίσατο, ἐκ ἀπὸ κοινῆς δόγματος ταῦτα ἐπαθόν, ἀρ-
χὴν δὲ ἐδὲ ταῦτα πάντες· πόθεν; ἀλλὰ Θεμιστοκλῆς
μὲν καὶ Κίμων ἐξωστρακίσθησαν· "τέτο δ' ἦν ἐ μίσος 704 Η.
ὅτ' ἀλλοτριώσις τῆς δήμῃ πρὸς αὐτὰς, ἀλλ' ἦν νόμος
αὐτοῖς περὶ ταῦτα, ἔχων μὲν ὁπωσδήποτε (ἐγὼ γάρ,
εἰ μὴ σφόδρα ἂν τις ἐπαινέσαι τὸν νόμον), τὸ δ' ἐν
ἀμάρτημα ἐκ ἀπαραίτητον αὐτῶν, ἀλλ' ἔχον ὥς ἐν
τοιούτοις ἐμπρέπειαν· νόμῳ γάρ, ὥσπερ εἶπον, ἐγίνετο.
ἦν δὲ ἔτος ὁ νόμος· ἐκόλβον τὰς ὑπερέχοντας μεθι-
ζάντες ἔτη δέκα, ἄλλο δὲ ἐδὲν ἐγκλημα προσῆν, ἐδ'
ὥς ἐπὶ ἐλέγχῳ πραγμάτων ὁργή. καίτοι πῶς ἐ δει-
νόν, εἰ ἐς ἐδ' αὐτοὶ οἱ μεθιζάντες εἶχον αἰτιάσασθαι,
τούτους αἰτιασόμεθα ἡμεῖς διὰ τοὺς μετασῆσαντας;
ὥσπερ οἱ βέβαιοι μὲν ἐδ' ὅτι ἐν ἐπιστάμενοι, ἀκοὴν δὲ
τινα κατηγορῶντες, καὶ ταῦτ' οὐδ' αὐτὴν σαφῇ τὴν
ἀκοήν. ἀλλ' ἐκείσε ἐπ' ἀνέμι, ὅτι ὑπὲρ τῆς τὰ φρονή-
ματα ἐπιχεῖν τέτο τοῦ εἶδος τῆς φυχῆς ἐνόμισαν. ἐκὼν
τούτῳ μεγίστῳ δῆλόν ἐστιν ὅσον κολακείας οἱ ἄνδρες
ἀπείχον, ἐς γε ὅπως ὑφείντο τῇ φρονήματος διὰ τέτο
μεθίσασαν, ἐδενὸς ἄλλου τῶν πάντων ἕνεκα. ὥστε τέτο
γε ἐ κατ' αὐτῶν ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν ἐλαθες εἰρηκώς, ὥς
δεινὸς σὺ τηρεῖν τὰ λεγόμενα καὶ τὰς ἄλλας ἐλέγχειν.
δοκᾷσι γάρ μοι τὰς συμφορὰς ἐνθυμύμενοι τὰς ἐπὶ
τῶν Πεισιστρατιδῶν γενομένας ἑαυτοῖς μηδένα βέλεσθαι
μείζον ἐπ' αὐτῶν πολλῶν φρονεῖν, ἀλλ' ἐξ ἴσου εἰς δύ-
ναμιν εἶναι. δίκαια ἄρα ἐποίησαν ἐλαίνοντες Κίμωνα καὶ
Θεμιστοκλέα; ἐ λέγω ταῦτα, ἀλλ' ἐδ' ἀναίχυντά γε
παντελῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς ἔχοντα παραίτησιν κακεί-
νοις οὐκ ἀχρήμονα τὴν συμφορὰν. Περικλῆς δέ,
ἕως μὲν εἰρήνην ἡ πόλις ἦγεν, ἐδεμίαν ἔτε μείζω ἔτε
ἐλάττω παρ' αὐτοῖς αἰτίαν ἔχεν, ἀλλ' ἐξ ἴσου τοῖς θεοῖς
ἐθανμάζετο. καὶ ἔτι πρότερον στρατιᾶς πολλὰς ἐξα-
γαγὼν Ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ἐκ ἐθέλοντας τοῖς δικαίοις

a. 1. καὶ τῶν ἐχθρῶν om A. 2. τε om A. 3. ἐγκαλέσης A. 4. εἰ δ' p. 389. 9. τοίνυν om A. 11. καὶ om A.
ἡμῶν αὐτῶν] αὐτοῦ A. 16. αὐ γὰρ μὴδ' ε. φείσεται om A. 17. γ' ἂν A. v. 18. libri post τοίνυν v. 9 ponunt.
26. πότιρον A. 20. ἂν] καὶ A. 32. ἂν add A. 34. τὰ πρὸς εὐδοξίαν om A. 36. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν (p. 394) om A.
δίκαιον] δὲ δίκαιον καὶ A. 38. τοὺς A: οὓς ε.
b. 3. ἂν om A. 4. φέρε δὴ] p. 398. 7. οὐκ A: οὐδ' ε. 8. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ A. 10. οὐτ' ἀλλοτριώσις
om A. 15. ἐκόλβον A. 16. οὐδ' — 17. ὁργή om A. 19. διὰ τοὺς] δι' αὐτοὺς A. 20. ὥσπερ — 22. ὅτι
om A. 22. τοῦ] δὲ A. 25. τοῦ A: ἄλλου τοῦ ε. 29. ἐνθυμύμενοι post γενομένας ponit A. 30. ἑαυτοῖς
om A. 35. Περικλῆς] p. 402. 38. καὶ ἔτι — 434 a 2. πρῶτος ἦν om A.

ἐμμένειν, οὐκ ἄμεμπτος μόνον ἀλλὰ καὶ πολλῶ τινὶ
 πρώτος ἦν. ἐπεὶ δ' ἅμα τῆς τε χάρας ἡναγκάζετο σέ-
 ρεσθαι, καὶ ὁ λοιμὸς ἅπαντα φθείρων ἐπέκειτο, καὶ κα-
 κῶν ἀνάπαντος ἐκ ἦν, ἔτιω δὴ τῶν συμφορῶν ἡττη-
 1301R. θέντες ἐτραχύνθησαν πρὸς αὐτόν. "καὶ μοι τῷ παρα- 5
 δείγματος ἐνταῦθ' ἀναμνήσθητι τῶν ἡνίοχων τάχα
 ἂν γ' ἁλοῖς τοῖς ἄρμασι τοῖς σάντε, καὶ ἐ τοῖς πτε-
 ροῖς. ἀλλ' ἐδ' εἶχεν (ἔθ' ὁ Νέστωρ) ὅτι χρήσαιτο,
 μὴ ὅτι ἐκείνῳ τῷ τὴν πληγὴν λαβόντι, ἀλλ' ἐδὲ τοῖς
 ἄλλοις ἵπποις τεταραγμένοις ὑπὸ τῆς πάθους. ἀλλ' ἐδ' 10
 ἀπολῦσαι τὸν ὀνυτῆρα ἐν τῷ θορύβῳ ῥαδίως ἐδύνατο,
 ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ χαλκῷ ζεύγους εἰσῆκει μένων, ὅσα μὴ
 ἀπὴν τό γε ἀτρεμεῖν. οἴκοι πονηρῶς ἐπεπράγεσαν.
 (ἀντὶ τῆς ἀτυχῆς.) ἀπεσείσαντο μὲν τὸν ἡνίοχον,
 705H. ἀποσεισάμενοι δὲ οὕτως εὐ καὶ καλῶς "ἤχθησαν ὑπ' 15
 αὐτῷ τὸν ἄνω χρόνον, ὥστε ἐγνωσάν τε ὁ ἔδρασαν, καὶ
 μετέγνωσαν, καὶ ὑποκύνσαντες ἐξ ἀρχῆς παρεῖσαν ἄρχειν
 καὶ ἄγειν ὅποι βέλοιοτο ἑαυτές. ἀλλὰ μὴν ὅτε καὶ τὸν
 ἐμπροσθεν χρόνον εὐδοκίμει πολλά ἐξῆς ἔτη, καὶ μετὰ
 τὴν καταδίκην μέγιστος πάλιν ἦν τῶν πολιτῶν, πῶς ἐκ 20
 ἀμφοτέρων ἕνεκα ζηλωτός ἐστι, καὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς
 τέλους; ἐ γ' τὸ προσκροῦσαι τοῖς ἐμπροσθεν ἐπεσκό-
 τησεν, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι μετὰ τοῦτο πᾶσαν παρεγρά-
 ψατο τὴν συμφορὰν. ἐ γ' τὸ μέσον κίριόν ἐστιν ἐκα-
 τέρων τῶν καιρῶν, ἀλλὰ κρατεῖ τὸ συναμφοτέρον τῷ 25
 μέσῳ. εἴτε γ' τοῖς πρώτοις δεῖ διδόναι τὴν ψῆφον,
 ἐτιμᾶτο ἀπ' ἀρχῆς· εἴτε τοῖς ἕξτερον, ἐκ ἐν οἷς κατέ-
 γνωσαν ἐξησαν, ἀλλὰ προσεῖχον πάλιν ὡς αὐτῶν βελ-
 τίονι. καὶ μὴν ἐκ ὅσον δύο ἀνθ' ἑνός ἐστιν, ἀλλ' ὅτι
 καὶ τὸ πλῆθος ἐκάστῳ χρόνῳ ἐκ ἴσων ἐδὲ ἐγγύς. καὶ 30
 μὴν ἐδὲ τὰς λαχόντας ἅπαντας οἶεσθαι χρὴ καταγνώ-
 ναι τὴν γραφὴν αὐτῶ, ἀλλ' εἶναι τινὰς οἱ καὶ τῷ Περι-
 κλεί καλῶς ποιῶντες ἔθεντο. ἐκὲν τέτῃς γε βελτίους
 τε καὶ βελτίους ἦν πεποιηκώς. καίτοι τί φήσομεν,
 ὅ τῶν Ἑλλήνων ἄρις, πότερον δικαίως εἰς σὲ τότ' 35
 ἐκείνους ταῦτα τολμήν, ἢ σὲ τῆς ἐκείνων ματίας ὑπεύ-
 θυνον εἶναι; ἐγὼ μὲν γ' ἐδέτερον ἂν φαίην. καὶ μὴν
 ἔχοι γ' ἂν τις τὰς σὲ λόγους ἀμννόμενος διπλᾶ σφέ-
 ρειν κατὰ σὲ καὶ κατὰ Σωκράτες, ὡς εἰ καὶ τὰ μάλιστα
 ἀδίκως ὑμῖν ταῦτα συνέβαινε, τρόπον γέ τινα τὰ προσ-
 ἴκοντα ἐπάχετε, εἰ πέρ γε τοιούτους ἀπεδείκνυτε ἐς ἐπαι-
 δεύετε. ἐκὲν εἰ μὲν τὰ τῶν ὁμιλητῶν ἁμαρτήματα τῶν
 προεξηκότων ἐστὶ κατηγορήματα, σάντε καὶ τῶ ἑτέρῳ
 μᾶλλον κατηγορήσας ἢ Περικλῆς τε καὶ ὧν οἶει. καὶ
 νῆ Δί', εἰ βέλει, τὸ μᾶλλον ἀφήμι σοι· ὅτι δὲ οὐχ
 ἦτιον, ἀρκεῖ. εἰ δ' ἡμεῖς ἀθῶοι, κακείνους ἐκ τῶν αὐ-
 τῶν εἰκὸς ἐστὶν εἶναι, εἰ πέρ γε τῶ ἴσῳ μέμνησαι καὶ μὴ
 ὑπερβαίνεις τὴν γεωμετρίαν ἐκόν. εἰδ' ὃν αὐτὸς
 ἀφῆκας ἂν τῆς αἰτίας, τῶτον διαβάλλεις ἐκ τῆς αὐ-
 τῆς ταύτης αἰτίας. καὶ πῶς ἐκ ἁτοπον ἄλλω μὲν ἂν
 λέγοντι μὴ πιεῖν, αὐτὸν δὲ κατηγορεῖν; καὶ δι' αὐ-
 τὸν λέγοντα ἡγ' χεῖρω, διὰ ταῦτα Περικλέα ἀξιοῦν
 φᾶλλον νομίζεσθαι; καὶ τὰς καταψηφισαμένους αἰτιώ-
 1304R. μενον ἡμᾶς πείθειν συγκαταγινώσκειν, ὥσπερ χρῆσθαι
 τινὸς πράγματος μεθέξιν μέλλοντας, ἀλλ' ἐκ ὅ μὴδ'
 ἐκείνοις καλῶς εἶχε ποιῆσαι; κακείνοι μὲν αὐτοὶ τὴν
 ἑαυτῶν καταδίκην ἐκ ὑπελογίσαντο, ἀλλ' ἐτίμων πάλιν
 ὡς χρῆσθαι καὶ δίκαιον ἡμεῖς δὲ οὐ μὴδὲν ἄλλο
 20 κατηγορεῖν ἔχομεν, τῶτον ἀτιμάσομεν διὰ τὴν δίκην;
 καὶ τῶν αὐτῶν ἀνδρῶν ὁ μὲν ἡμαρτον, ἰχυρὸν ποιη-
 σόμεθα, ὁ δὲ εὐφρονῶντες ἐπρατιον, ἐν ἐδενὸς μοῖρα
 θήσομεν, καὶ ταῦτα ὁμολογῶντες ὡς ἡμαρτον, "μῦλ-
 1304R. λον δὲ κατηγορεῖντες; καὶ τίνα ταῦτ' εἶχε λόγον; ἐγὼ
 μὲν ἐκ ἐπινοῶ. Πλάτων δὲ τὴν συμφορὰν "ὡς 706H.
 ἀδίκημα κατηγορεῖ, τὴν μὲν τύχην ἀντὶ γνώμης ἐξε-
 τάζων, τὴν δ' ἑτέρων ἁμαρτίαν ὡς ἐκείνων ἔσαν τι-
 θείς. εἰ δὲ τὰς καταψηφισομένους καὶ τοῖς ἵπποις ἀπει-
 κάζων τοῖς λακτίζουσιν ἰχυρὸν τι λέγειν καθ' ὧν ἡ
 30 ψῆφος οἶεθ', ταχύ γ' ἂν εἰ τοῖς δώδεκα θεοῖς ἔχεν
 εἰκάσαι τοὺς καταγνόντας, ἀπέχει' ἂν τῶν ὑλόντων
 τὸ μὴ ἐ κακῶς εἰπεῖν. εἰ δ' ἐπ' ἀμφοτέρω Πλά-
 των αἰτιώσεθ' τὰς ἁνδρας, ὥσπερ σοφῆ τινὸς εἰλημ-
 μένος, τί κωλύει τινὰ τὰς ὁμοίας ἀνταποδιδόντα ἐπ'
 35 ἀμφοτέρω αὐτῷ φιλονεικῶς ὑπολαμβάνοντα, διαλύειν
 ὡδὶ τὸν λόγον, ὅτι εἰ καλῶς καὶ τὰ δίκαια αὐτῶν Ἀθη-
 ναῖοι κατέγνωσαν, ἐκ ἦσαν ὑπ' αὐτῶν διεφθαρμένοι
 τὰ γ' δίκαια ἐποίησαν. ἐκὲν ἐδ' ἐκείνοι διεφθάρκεσαν
 ὥστε εἰ δικαίως ἐάλωσαν, ἐδὲν ταύτῃ γε χεῖρὸς ἦσαν.

α. 7. ἂν γὰρ A: γὰρ ἂν ε. πτεροῖς] πτεροῖς. παρῳδῆσαι τὴν παροιμίαν ἄρμασιν εἰπὼν A. 8. ἀλλ' οὐδ'] p. 405
 οὐθ' ὁ Νέστωρ om A. 11. ἡδ. ε. 12. μένων om A. 13. οἴκοι] p. 404. 18. ἀλλὰ μὴν] p. 405. 19. ἔτη] ἔτι A.
 25. συναμφοτέρον] συμφέρον A. 27. ἀπ' A: ἐξ ε. 30. καὶ μὴν] p. 406. 31. οἶεσθαι χρὴ πάντας ε. 33. ἔθεντο]
 ἐψηφίσαντο A. γε om A. 34. καίτοι] p. 411. 39. εἰ καὶ A: καὶ εἰ ε. 40. αὐτῶν] p. 413. 10. ἀφῆκας A. 11. ἂν
 om A. 14. αἰτιώμενον] ἐώμενον corr A, αἰτιώμενος ε. 20. δίκην A: καταδίκην ε. 24. κατηγο-
 ρουν A. τοῦτ' A. εἶχεν A: ἔχει ε. 25. Πλάτων] p. 415. 32. εἰ δ'] p. 416. 33. ἐπειλημμένος A.
 35. αὐτῷ om A.

εἰ δὲ ἀδίκως αὐτῶν ἐκεῖνοι κατεψηφίσαντο, ἀδικεῖται τοῖς ἀνδράσιν περιέξιν, ἀδικεῖν δὲ οὐδαμῶς· τοῖς δ' ἀδικηθεῖσι βοηθεῖν, ἐκ ἐγκαλεῖν εἰκός ἐστιν. εἰ δέ τοι καὶ μὴ δυνατόν βοηθᾷν, ἀλλ' ἐχὶ καὶ δίκαιον ἐγκαλεῖν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν τοῖς κομψοτέροις παρήμι· αὐ- 5 τὸς δὲ τί φημι καὶ πῶς δέχομαι τὸν λόγον; οἷός ἐστι δίκαιον ἅμα ἁμφοῖν κατηγορεῖν, καὶ τῷ δήμῳ κακείνων· ἢ σαφῶς τὸς ἑτέρους συκοφαντήσομεν. εἰ μὲν γὰρ ὁρθῶς ἐκεῖνα κατεγνώσθη, ἡδίκουν μὲν (ὡς εἰσὶν) ἐκεῖνοι, τῷ δήμῳ δ' ἂν προσήκει πέπρακθαι, ὥς οὐχὶ 10 δὴ πε ταῦτά γε δίκαιον κατηγορεῖν αὐτῶν. πῶς ἔν τοῖς ἀγριαίνεσι τῶν ζώων αὐτὸν ἀπεικάζοντες ὁρθῶς φησομένον ποιεῖν; εἰ δ' ἡμαρτεν ὁ δῆμος, ἅμα τε ἐκείνῳ ἡμάρτηθαι καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῦνευδος λέλυσθαι. αὐτὸ γὰρ τοῦτο φάμεν δῆπασθαι ἁμαρτεῖν Ἀθηναίους, τιμίσαν- 15 τας ἐκείνους φρυγῆς ἢ χρημάτων ἢ ὁτιδήποτε ἐτίμησαν ἐκάστω. ἔτιος δὲ ὁ λόγος τί λέγει; μηδενὸς τέτων ἐκείνους ἀξίους εἶναι. καὶ μὴν εἴ γε ἡδίκαν, ἀξιοὶ τέτων ἦσαν· ὅτε δὲ ἐ τέτων ἀξιοὶ, σαφῶς ἐκ ἡδίκαν. τὸς δ' ἐκ ἀδικούντας κακῶς λέγειν καὶ συκοφαντεῖν ἐχὶ δίκαια 20 ποιεῖν ἐστίν. ἡμεῖς τοίνυν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν ἁμφοτέρων ὑπὲρ ἁμφοτέρων τὰ πρόποντα ἀπολογούμεθα, ἔτε τῷ δήμῳ τὴν αἰτίαν παντὸς εἶναι φάσκοντες, ἔτε ἐκείνους προσήκειν, εἰ ὅτι προσέπταισαν, χείρους τομίζεσθαι. καὶ ἐκ ἐπὶ μὲν τῶν ἀθλητῶν ἔτιω συμ- 25 βαίνει, τὰ δὲ τῆς μουσικῆς ἐξηκῶν ἔχει τὴν νίκην τοῖς κρείττοσιν, ἀλλὰ κἀνταῦθα τὸ τῷ Πινδάρῳ κρατεῖ· πάντῳ γὰρ μετ' ἀληθείας τῷ ἐκείνους ὑμνήσεν, „ἐν ἔργμασι νικᾷ τύχα, ἐ θένος.“ ὥς ἰδὼν τὸν Εὐ-μηλον Ἀχιλλεύς τοῦ ἄρματος ἐκπεσόντα ὤκτειρέ τε 30 καὶ λέγει

λοῖσθος ἀνὴρ ὄριος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους.

ἄρ' ἔν ἐ παραδόξον ἐξῆς ἔτιωσι θεῖναι παράλληλα, καὶ τὸν αὐτὸν λοῖσθον τε καὶ ὄριον προσεπειν; ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα, φησί, τὰ ἀνθρώπεια (τῆτο γὰρ μοι δοκεῖ τῶν 35 ὀρημάτων τὸ βέλημα εἶναι)· ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ὄριος τε καὶ ἔκατος. ὅπερ περὶ τῷ δακτύλου φασὶ ποτ' εἰπεῖν Ὀρόντην τὸν Πέρσην, ὡς ὁ αὐτὸς ὢν τῇ θέσει ποτὲ μὲν τὰ μυρία σημαίνει, ποτὲ δ' οὐ πλέον ἢ ἔν. ὥς 40 ἐμοὶ μὲν ἀντικρὺς εἰς τὸ Πλάτωνος παράδειγμα ὁ Εὐ-

μηλος τείνειν δοκεῖ, κατὰ τε ἄλλα, καὶ ἐχ' ὅσον τῆς νίκης ἐξερήθη, ἀλλὰ καὶ ἀγκωνάς τε περιεδρόσθη εἶμα τε ῥινάς τε ὑπὸ τῶν ἵππων τῶν ὀρίων καὶ ὑφ' ὧν ἐδὲ πρόποτε ἐσφάλῃ.

Ὀρόντης ὁ Πέρσης ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς „καὶ ὁ δάκτυλος“ 1305R. Ἰφθιμ, „ποτὲ μὲν ἔν ποτὲ δὲ μυρία σημαίνει.“

εἰ φίλοις ἰσχύεις, εἰ χρήμασιν, εἰ δόξαν ἔχεις ἐν τῇ πόλει, μηδενὶ τέτων ἐπαρθῆς, μηδὲ μείζον φρονήσεις τῆς ἐξουσίας. εἰ πάντων κρατήσεις, ἡττήσῃ τῆς τύχης. ταῦτ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν ἔτιος, ταῦθ' Ὀμηρος λέγει. οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀσφαλές ἐδ' ὁμαλὸν ἐδ' αὐταρχες, ἀλλ' ἡττήσεθ' μὲν ὁ ἰσχυρὸς τῷ ἀσθενέει, ὅταν καιρὸς ᾗ τέτα, ἀλώσεθ' δὲ Βαβυλὼν αὐτοῖς τεύχεσι, πάλιν δὲ τὸς Πέρσας πορθήσουσιν ἑτεροὶ πάντα ταῦτα ἐναλλάξ 5 περιόχεθ'· εἰ δὲ ἔσωζον μὲν οἱ κυβερνήτῃ πάντες ἅπαντας τὸς ἐμπλέοντας, ἔσωζον δ' οἱ ἱατροὶ πάντες ἅπαντας τὸς κάμνοντας, ἐνίκων δὲ οἱ κρείττονες, ἐνίκων δὲ οἱ μείζονες, τὸ δ' αἰ τοῦτοις πᾶσι προσῇ, 10 μηδεὶς δ' ἐσφάλλετο τῶν ἀρξαμένων κατορθῶν, εὐχῇ δὲ καὶ δύναμις μηδενὶ διέφερον, ἀθάνατα πάντ' ἦν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ οὐδὲν ἂν ἴσως εὐχῆς προσέδει, ἐδ' ἂν κατέκλυζεν ἡμᾶς τῶν πίθων ἄτερος ὥσπερ νῦν. μὴ τοίνυν θαυμάσης εἰ Περικλῆς ἔχων 15 ἐπιστήμην καὶ τέχνην τῷ θεῷ καὶ τῆς τύχης ἡττᾶτο· μὴδ' ἀμνημονεῖ τῶν καιρῶν, ἐς αὐτὸς φῆς ἐκ ὀλίγον δύνασθαι, οἷς οὐ πραοτάτοις ἐκεῖνος τότε χρησάμενος φαίνεθ'. πολλὰ καὶ παραδόξα κατ' ἀνθρώπους καὶ γέγονε καὶ γενήσεθ'. ὢν ἐστὶ καὶ τὰ τέτοις τοῖς ἀνδράσι συμβάντα. τίς δ' ἐκ ἂν φαίη; ἀλλ' ἔπω ταῦτά ἐστιν ἐλεγχος 20 κατ' αὐτῶν ὡς ἔτε ἡπίσαντο χρησὸν ἐδέν, ἔτε ἐδύραντο βελτίους ποιεῖν· ἀλλ' ἐξῆν αὐτοῖς τὴν γε τέχνην δῆπασθαι ἔχειν καὶ τὸ χρησὸς εἶναι, εἰ καὶ τῶν μειζόνων ἐπιχειρῶν ἔν γε τῷ τότε ἐξέρρητο. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην, ὅστις βέλεθ' δέξασθαι τὸ ἐρώτημα ὑπὲρ 25 Πλάτωνος, αὐτὸς δὲ δὴ τί μαθὼν ἡμῖν ὁ Πλάτων ἐκ ἐπολιτεύσατο; ἄρ' ἄλλο τι φήσειεν ἂν ὀρισσοῦν ἢ τὸ αὐτὸ τῆτο, ὅπερ καὶ Σωκράτης λέγων ἐκείνῳ φαίνεθ'; τί μὴν ἕτερον; εἰθ' ἂν φοβηθεῖς μὴ πάθῃς ἐκ ἐδημηγόρεις, ταῦτ' εἰ τις ἐκείνων πέπονθεν, ὡς ἐ τὰ βέλ- 30 τισα συνεβέβλευν ἰχυροῖν; καὶ μὴν εἰ μὲν ἐδεῖς ἐπῆν

707

- α. 2. δὲ Α: γε γ. 11. πῶς οὖν — 13. ποιεῖν om Α. 14. τοῦνευδος Α: τὸ ὄνειδος γ. αὐτὸ — 21. ποιεῖν ἐστὶ om Α. 23. πάντως Α. 25. καὶ οὐκ] p. 422. 29. τύχα] τάχα Α. ὥστε] p. 423. 37. ὅπερ] ὥσπερ Α. 38. Ὀρόντην] cf. Suidas v. Ἀρβαζάκιος. ὁ om Α. 40. εἰς τὸ Πλάτωνος παράδειγμα om Α. β. 4. πρόποτε om Α. 7. εἰ φίλοις ἰσχύεις (p. 426) add Α. 8. τούτων μείζον ἐπαρθῆς Α. 9. τῇ ἐξουσίᾳ Α. 11. ἀνθρωπείων Α. 12. ὅταν ὁ καιρὸς γ. 15. εἰ δὲ] p. 427. 16. πάντες] ἅπαντες Α. 20. μηδενὶ] οὐδὲν Α. πάντ' ἦν Α: ἦν ἅπαντα γ. 23. μὴ] p. 431. 31. ποιεῖν om Α. 33. ἡδέως] p. 435. 34. βούλειτο Α. 35. δὲ om Α. 36. ἄρ'] ἄρ' οὖν Α. ἂν om Α. 38. φοβηθεῖς μὴ Α: μὴ φοβηθεῖς γ.

K k k

κίνδυνος, τὸ χάριν ἔδεν ὠνησας τὴν πατρίδα; εἰ δ' ἔτοιμον ἦν ἀπολωλέναι, τί θαυμάζεις εἰ τις ἐκείνων ἐχρήσατο συμφορᾷ, καὶ τῷ τὰ βέλτιστα λέγειν τιθεὶς αὐτὸς ἔπειθ' τὸ κινδυνεύειν, ἐκείνους ἔξ ὧν ἡτέχθησαν ἀποσερεῖς τὸ λέγειν τὰ βέλτιστα; ἔκων δ' ἐκείνοι 5 φαίνοιντο μηδὲν τῶν μελλόντων αὐτοῖς ἔσεσθαι δυσχερῶν ὑπολογισάμενοι πρὸς τὸ δίκαιον, ἀλλ' ἀφειδῶς καὶ 708H ἀπλῶς δόντες αὐτὸς ὑπὲρ τῆ κοινῇ βέλτιστα, τῷ Σωκράτους κέχρητο λόγῳ. ὥς ἡ δεικτέον ἐστὶν ὡς ἔτε δι- καία ἔτε ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἦν ἔργα ἃ προείλοντο καὶ 10 οἷς ἐνεχείρησαν, ἢ συγχωρητέον χρηστὸς εἶναι τοὺς ἀνδρας, εἰ καὶ ὁτιοῦν ἀπήντησε, καὶ τοσούτω μᾶλλον καὶ μειζόνως, ὅσῳ τὴν δυσκολίαν τοῦ πράγματος οὐκ ἔδεισαν· φανῶν γ' ἂν τῷ γε Σωκράτους λόγῳ εἶεν.

ἔπειτα τοσούτῃ ἐδέησε τῆς ὑπαρχέσης δόξης ἐκείνοις 15 ἀφελεῖν ἐπιχειρεῖν, ἵνα δὴ μείζων αὐτὸς φανείη, ὥς τὴν αὐτὴ πολιτείαν εἰς τὴν ἐκείνων ἀνενήνοχεν. ἔπειθ' ὅτι οὐδὲ τὰ τῶν ἀντιπάλων παραπλήσια, ἀλλὰ πρὸς ἀνδρας ὀξείας καὶ δεινούς ἦν τὸν Δημοθένην παρα- 20 τάττεισθαι, καὶ συγκεκοτημένους, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ὁμό- ρους καὶ προσοικνύοντας, καὶ ἅμα τῷ κηρυκτικῷ καὶ τῷ σιδηρῷ χρωμένους, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν πραγμάτων ἐξ ἀφανῆς ἀφαιρεμένους.

1308R. "διὰ γὰρ τῶν προδοτῶν τὰ πολλὰ Φίλιππος ἴσχυεν. ὥς περ ἐπεισὸδιον χρηστὸν ἐπεισήγαγε, καὶ τοῦ τε Περικλέους αὐτοῦς 25 ὑπεμνήνησκε καὶ ἄλλων.

πότερος καὶ τὴν ὅλην γνώμην φιλανθρωπότερος, καὶ περὶ αὐτὸς τὸς λόγους δεξιώτερος κατὰ τοῦτο τὸ μέρος; πότερος ὅστις, αὐτῷ μηδεμιᾶς ἀνάγκης ὑπαρχέ- 30 σης, κακῶς λέγειν εἴλετο τοὺς ἀνδρας, ἢ ὅστις, ὄντος μὲν τῆ παροξύνοντος, ἐπ' αὐτῷ ἔξισωσεν ἑαυτὸν σεμνύνειν ἐν οἷς ἑτέρους ἐμελλε κακῶς ἔρεῖν; ἔχε δὴ πρὸς θεῶν. πῶς ἂν τις μᾶλλον ἀλοίῃ τάναντία λέ- 35 γων αὐτὸς ἑαυτῷ; ὅστις λέγων μὲν ὡς ἦσαν κόλακες, καὶ τῶν ἀγωνιζόμενος, εἴτ' αὐτὸς αὖ φησὶν ὡς οὐκ ἐχρῶντο τῇ κολακικῇ· πάλιν δὲ ὧν ἀφῆκεν αὐτὸς, ταῦτα κατηγορεῖ. καὶ δι' ὧν μὲν ἐλέγχειν πρόθυμμετα, 40 διὰ τῶν ἀφῆναι ἠναγκάσθη· διὰ δ' ὧν ἀφῆκεν ἔς ἡτιῶσατο τῆς κολακείας, διὰ τῶν ῥητορικῶν ὡς κο- 45 λακείαν ἐλέγξειν ἄξιον. καὶ μὴν εἰ μὲν ἐμελλε (τῶν 40 ἀφῆναι τῆς αἰτίας αὐτὸς, ἐτέρωθεν δὲ καὶ καθά-

γὰρ ἐστὶν ἡδὴ τὸ ἰχυρότατον) κόλακας τρόπον τινὰ αὐ- 45 τὸς ἐκ τῶν αἰτιῶν δόξαι ἀποφαίνειν, κἀνταῦθα σήσεσθαι τὸ λόγος, τάχ' ἂν, εἰ καὶ μὴ τὰ ὄντα [μὴ ὄντα] κατη- γόρησεν, ἀλλ' οὖν ἐδόκει γ' ἂν τι πρὸς τῶν λόγων εἶναι. ὅτε δὲ εἰπὼν ἅπανθ' ὅσα ἔχειν ἡγεῖτο κατ' αὐ- 5 τῶν, εἴτα ὥς περ δικαστὴς ἑτέρος λέγοντος ἀκηκοὺς ἀφῆκε τῆς αἰτίας αὐτὸς, τίς ἔσθ' ἡ χρεία τῶν λόγων; ἢ πῶς ἔχ' ἅμα τε ψευδῇ καὶ μάτην ἅπαντα εἰρηθῇ; φέρε δὴ τί αὖ φησὶν ἐνταῦθα; προσάτης γ' πόλεως οὐδ' 10 ἂν εἰς ποτὲ ἀδίκως ἀπόλοιτο ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς πόλεως ἥς προσάτει. ταῦτ', ὡς πρὸς Διὸς, πῶς τις εἶναι φησὶ τῆς αὐτῆς γνώμης ἢ πρὸς τὸ αὐτὸ τελευτᾷ; ἅμα μὲν τὸν τῷ δικαίῳ βοηθοῦντα ἀναγκαίως ἔχειν ἀπολέσθαι ὑπὸ τῆς πόλεως ἥς προσάτει, ἅμα δ' ἂν ἀπό- 15 ληθῇ, ἐκ ἂν ποτε τῶν ἀδίκως παθεῖν ὑπὸ τῆς πόλεως ἥς προσάτει. πῶς ταῦτ' ἐστὶν ἐνδοκίμα, ἢ πῶς εἰς ταῦ- τὸν τελεῖ; σκοπῶ δὲ κακεῖνο, ὡς εἰ μὲν ἐστὶν ἡ 709H ῥητορικὴ κολακεία, καθάπαξ δεῖ τῇ κολακείᾳ χρω-

μένους αὐτοὺς φαίνεσθαι, ἐπειδὴ γε ἦσαν ῥήτορες. ὥς 20 πῶς ἡ ἐκείνους ἀπολύει τῆς αἰτίας, ἡ ῥητορικὴν προσ- εἰρηκεῖ τινὰ ἀληθινήν; εἰ δ' αὖ χρηστὸν ἢ σπευδαῖον ἢ ῥητορικὴν, δεῖ τῆ βελτίου δοκεῖν μέλειν αὐτοῖς. ὥς πῶς ἡ ἐκείνους μὴ πρὸς τὸ βέλτιστον λέγειν αἰτιᾷ, ἢ τὴν ῥητορικὴν κολακείαν καλεῖ; εἰ δ' αὖ διπλοῦν τι 25 τὸ τῆς ῥητορικῆς ἐστὶ, καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ κολακεία τε καὶ αἰχρὰ δημηγορία, τὸ δ' ἑτερον προσασίᾳ τῆ δι- καίης, ἀναγκαῖον ἐκείνοις τῆ γ' ἑτέρας μετεῖναι σαφῶς γε ἔτιωσι. πῶς οὖν ἀμφοτέρων ἀποσερεῖς αὐτὸς; καὶ μὴν εἰ γε καὶ δικαίως ἀποσερεῖς ἀμφοτέρων, τρίτη τις 30 ἂν εἴη παρ' ἀμφοτέρων ταύτας ῥητορικὴ πάλιν. ὥς ἔτε διπλὴν ἔτι τέτρω τῷ λόγῳ τὸ τῆς ῥητορικῆς. ἐδὲ ἔδειξε δὴ πού Πλάτων ἦτις ἐστὶν ἡ τρίτη. εἰ μὲν γ' ἄλλως ταῦτ' ἐστὶ λόγος χάρις τε καὶ ἡδονή, τί τῆς ῥητορικῆς ταῦτα κατηγορεῖ; καὶ τί τῶν κολακῶν εἰς 35 γίνετο, λέγων τὰ ἡδία πρὸ τῶν ὄντων, καὶ ταῦτα μη- δεμιᾶς ἀνάγκης ἐπέσης; εἰ δὲ ἐφ' ἅπασιν δικαίοις καὶ μετὰ τῆς ἀληθείας εἰρηθῇ, τίτι χρη μείζονι λῦσαι τὰ τῆς βλασφημίας; ἢ τίνα καλλίῳ ποιήσασθαι μάρτυρα 40 αὐτῶ Πλάτωνος, ὅταν ἐνταῦθα μὲν καὶ παραχρημα- 45 τῆς αἰτίας αὐτὸς, ἐτέρωθεν δὲ καὶ καθά-

α. 1. ὠνησας καὶ τὴν γ. 5. τῆ] τὸ A. οὐκοῦν] p. 436. 9. ἔτε] εἰ τὰ A. 11. εἶναι τὸς om A. 12. τοσούτων A. 13. ὅσον A. 15. ἔπειτα] p. 439. 17. ἔπειθ'] p. 440. 18. οὐδὲ om A. 27. πότερος] p. 443. καὶ om A. 32. ἔχε] p. 446. 37. ταῦτα om A. 38. διὰ δ' ὧν A: δι' ὧν τοῦ ἐκπεσεῖν δ' γ. 40. καὶ μὴν] p. 447. β. 3. μὴ τὰ] τὰ μὴ A. 5. ὅσα ἔχειν ἡγεῖτο] ὅσον ἔχειν A. 7. ἔσθ' ἢ] ἔσοσθαι A. 8. εἰρηθῇ] εἰρηθῇ. προὔργου τὸν ἀπὸ τοῦ ὀφελος A. φέρε] p. 448. 10. ποτὲ om A. ἀπόλλυτο A. 17. τελεῖ A: λήγει γ. σκοπῶ] p. 451. 22. libri μείζον. 24. τι add A. 27. γ' om A. 32. εἰ τις A. εἰ μὲν] p. 466. 33. τε om A. 37. τῆς ἀληθείας] τῶν ἀληθῶν A. τὰ τῆς om A. 38. μαρτυρίαν A.

παῖς ἐγκωμιάζων, καὶ τὸν Στησίχορον μιμούμενος τῇ
 παλινωδία; ἀλλὰ γὰρ ὥς μὲν ἐκ ἄριστος τῶν Ἑλ-
 λήνων Πλάτων, κάκιος ἂν εἴη καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρ-
 1309R. βάρων ὅστις ἐκ ἐθέλει λέγειν. ἔοικε δὲ τι καὶ τῆς φύ-
 σεως ἀπολαύειν, ὥσπερ οἱ βασιλεῖς τῆς ἐξουσίας, οἷον
 καὶ περὶ αὐτὴν τὴν λέξιν ἔστιν οὗ φανήσεται ποιῶν,
 ἀδείμα λόγων πλείονι χρώμενος, καὶ περὶ γε αὐτὰς τὰς
 ὑποθέσεις.

ὅτι ὀνοματοποιεῖ, καὶ ὅτι καὶ ἀποβεβιωκότας ὥς ἐτι πα-
 ρόντας εἰσάγει τοῖς ἐπαύουσι διαλεγομένοις.

οὐδὲ γε Εὐριπίδου φήσομεν τὸ ἱαμβεῖον εἶναι τὸ
 σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσία,
 ἐδ' εἴ τις ἔτω τῶν σοφῶν εἴρηκεν. ἔστι γὰρ ἔξ Αἰάντος
 Σοφοκλῆς, Αἰάντος τῷ Λοκρῷ. ἀλλ' ἔστι ταῦτα ἀπὸ
 τῆς τῶν διαλόγων ἐξουσίας καὶ συνηθείας ὠρμημένα. 15
 τῷ γὰρ ἅπαντας αὐτὸς εἶναι ἐπιεικῶς πλάσματα, καὶ
 πλέκειν ἐξεῖναι δι' ὧν ἂν τις βέλῃ, ἐνέσι τι καὶ τοῖς
 λόγοις αὐτοῖς ἐ σφόδρα τηρεῖν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἅμα
 μοι δοκεῖν ἐφέλκεται τι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς μεγα-
 λοπρεπείας, καὶ ἐ παντάπασιν ἀκριβολογεῖται, ἀλλ', 20
 ὥσπερ ἔφην, συγχωρεῖ τῇ φύσει. ἔπειτα ταῦθ' ἡμεῖς
 ἀπλῶς ἔτω παραδεξόμεθα; ἐκ ἄρα εἰδέναι τὰ ἐκείνους
 δόξομεν.

τὸ ἀμέλει Ἀριστίδης πολλάκις ὡς παρελκὼν λαμβάνει.

ἔτοι φιλαθηναῖς γέ ἐστι τὴν Ἀκαδημίαν μόνην θαν- 25
 μάζειν τῆς Ἀττικῆς, τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν ὥσπερ
 710H. ἐχθρὰν κρίνειν καὶ πολεμίαν. οὐδὲ γὰρ καταγελάσους
 ἀποφήναντα τὰς ἄλλας ἅπασας, ἔτω καὶ ποτε χρῆ
 Πλάτωνα θανατάζειν ἀναμεῖναι. τῷτο γὰρ ἐ Πλάτωνος
 ἂν εἴη τιμή, ἀλλ' ἀτιμία τῶν ἄλλων μᾶλλον, χερδόν 30
 δὲ τι καὶ αὐτῷ Πλάτωνος. τὸ γὰρ ἡγεῖσθαι χρῆσθαι τινὸς
 ἄλλου κριθέντος μὴ εἶναι τῷτο πλείονος ἀξίον δοῦναι,
 πῶς ἐ τοιοῦτόν ἐστιν; ἐ δεῖ τὴν πρὸς τὰς ἐτέρας
 ἀπέχθειαν νομίζειν ἀφορμὴν τῆς πρὸς τοὺς ἐτέρους
 πίψεως εἶναι. εἰ γὰρ τῷ Πλάτωνα κακὸν τι λέγειν ἀφέ- 35
 μενοι τοῖς ἀνδράσι τὰ πρόποντα ἀπειδώκαμεν, ἐκ ἀδι-
 κῆμεν, οἴμαι ταῦτα γὰρ καὶ πολιτικὰ καὶ ἀνθρώπινα
 καὶ θεοῖς ἀρέσκοντα ἐκ τῷ παντός χρόνου. ἀλλ'
 εἴ τοι γε φαῦλόν γε ἡ τραγωδία καὶ φαύλων ἀνθρώπων,
 πῶς σε φῶμεν τραγωδίαν ποιεῖν; οὐ γὰρ τό γε ὅλως 40

αἰσχρὸν ἐδαμῶς ἐνὶ δῇ πε ποιῆσαι καλῶς. καὶ λέγεις
 μὲν ὡς ἐ χρῆ μιμεῖσθαι τὰς φαύλας ἐδ' ἀφομοιοῦν τοῖς
 χείροσιν, αὐτὸς δ' ἐ πάνν χρῆ τῷτο διὰ τέλους, ἀλλὰ
 μιμῇ σοφιστὰς, μιμῇ συκοφάντας, μιμῇ [ἀναίχνητον
 πάνν τῷτον φασιν] Θρασύμαχον τὸν ἐδεπώποτε ἐρυ-
 θριάσαντα, θυρωρὲς, παιδία, μυρίδας. ἀλλ' οἶμαι τὸ
 τῆς φύσεως Ἑλληνικὸν καὶ εὐκόλον καὶ εὐχαρι καὶ ποι-
 κίλον καὶ θεῖον, ἐφ' ἅπαντα ταῦτα ἄγον σε, ποιεῖ μαρ-
 τυρεῖν ὅτι καὶ τῶτων ἐκάσθ χρῆσις ἐστὶ καιρὸν ἔχουσα
 10 καὶ χάριν ἐμμελῆ. εἴτα λέγεις ὅτι πάντες ἔτοι τῷ
 πρὸς ἡδονὴν ἐξήσθησαν. πότερ' ἔν σε φῶμεν ἔλαττον
 τῷ δέοντος λέγειν ἢ πλεόν; ὅτι μὲν γὰρ καὶ τοῦ πρὸς
 ἡδονὴν φροντίζουσιν οἱ ποιηταί, ὁμολογεῖται. ὡς ὅσον
 προθεῖναι προσήκεν, τῷτ' ἀφελὼν ἔλαττον παρὰ τῷ-
 τ' εἴρηκας. ὅτι δὲ αὐτοῖς κολακείαν ἐπενηρόχεις ἐκ
 τῷτο, πῶς ἐκ ἔξω τῷ δέοντος εἴρηκας, ἢ πῶς ἐ ταύτῃ
 πλεόν αὐτῷ δέοντός ἐστιν ἔχων ὁ λόγος; ἐξῆν γάρ,
 ὦ γενναῖε, καὶ τὰς νέας δικαίας εἶναι προτρέπειν καὶ τοῖς
 πρεσβυτέροις τὰ πρόποντα ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ εἰ μὴδὲν
 20 ἔχομεν ἐπαινεῖν αὐτούς, ἀλλ' ἐξῆν γε δήπου σιωπῇ
 παρελθεῖν, καὶ ἐκ ἐμελλες ὀφλήσειν ἄλογισ. ἀλλὰ γὰρ 1312R.
 ἐκ ὅτι Πλάτων ὁ τῶν Ἑλλήνων τοσῶτον ὑπερφέρων
 καὶ δικαίως μέγιστον ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν κατηγορεῖσθαι
 τινῶν ἡξίωσε μεγέθει τινὶ καὶ ἐξουσία φύσεως, τῷτο καὶ
 μάλιστα ἂν τις ἀγανακτήσειεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν κομιδῇ
 τινὲς ἐδενὸς ἀξίων ἀφορμῇ ταύτῃ χρώμενοι μελέτην
 ἡδὴ τὸ πρῶγμα πεποίησαν, καὶ τολμῶσι καὶ περὶ Δη-
 μοσθένους (ὃν ἐγὼ φαίην ἂν Ἐριῶ τινὸς λογίᾳ τύπον
 εἰς ἀνθρώπους κατελθεῖν) ὅ τι ἂν τύχωσι βλασφημεῖν.
 καίτοι τίς ἂν εἰς ζῶντας τελῶν τέτων ἀνάχοιτο; οἱ
 πλείω μὲν σολοικίζουσιν ἢ φθέγγον, ὑπερορῶσι δὲ τῶν
 ἄλλων ὅσον αὐτοῖς ὑπερορῶσθαι προσήκει. καὶ τὰς μὲν
 ἄλλας ἐξετάζουσιν, αὐτὰς δὲ οὐ πώποτε ἡξίωσαν. καὶ
 σεμνύνουσι μὲν τὴν ἀρετὴν, ἀσκῶσι δ' ἐ, περιέρχοντο
 35 δὲ ἄλλως βροτῶν εἰδῶλα καμόντων, Ἡσιόδε κηφῆνες,
 Ἀρχιλόχου πίθηκοι, δύο μορφὰς ἔχοντες ἀντὶ τριῶν
 τῆς τραγικῆς βθοῦς. οἱ τῷ μὲν Διὸς ἔδεν χείρας φα- 711H.
 σὶν εἶναι, τῷ δὲ ὀβολῷ τοσῶτον ἡττῶντο. ὀνειδίζουσι δὲ
 τοῖς ἄλλοις, οὐ τῶν πραγμάτων κατεγνωκότες, ἀλλὰ
 40 φθονοῦντες ὅτι αὐτοὶ ταῦτα πράττειν ἐ δύναντο. εἰ δὲ

α. 2. ἀλλὰ γὰρ] p. 474. 3. ἂν A: δ' ἂν ε. 5. οἷον] οἱ pr A, ἡ corr. 7. τὰς add A. 11. οὐδέ] p. 477.
 13. οὐδ' — εἴρηκεν om A. 19. ἐμοὶ A. τι om A. 25. οὗτοι] p. 485. τοι φιλαθηναίου A: τι φιλαθηναίων ε.
 30. ἂν om A. 31. δὲ τι] δ' ἐτι ε. γὰρ om A. 33. οὐ δεῖ] p. 486. τὰς om A. 35. τῷ A: τὸν ε. 37. καὶ
 πολιτικὰ om A. 38. ἀλλ' p. 489. b. 2. ἐδ' — 3. χείροσιν om A. 4. ἀναίχνη. π. τ. φασιν om A. 5. οὐδέποτε A.
 6. μυρίδας, παιδία ε. 10. εἴτα] p. 491. τῷ om A. 11. πότερον A. 14. προσήκεν] πρὸς A. 16. τούτων] τοῦ A.
 17. ἐξῆν] p. 510. 22. οὐχ ὅτι] οὐχὶ A. 25. ἂν om A. 26. ἀξίων οὐδενὸς ε. 32. καὶ τὰς — 33. ἡξίωσαν om A.
 39. τοῖς κακοῖς ἄλλοις ε. 40. ταῦτα πράττειν οὐ A: πράττειν ταῦτα ε.

τις αὐτῶν περὶ τῆς ἐγκρατείας διαλεγόμενων ἀπαν-
 τικρὸν εἰρήνη ἔχων ἐνθρυπτα καὶ εἰρεπῆς, ἐκβάλλουσι
 τὴν γλῶττιαν ὥσπερ ὁ Μενέλεως τὸ ξίφος. αὐτὴν μὲν
 γὰρ ἐὰν ἴδωσι τὴν Ἑλένην, Ἑλένην λέγω; θεράπαιναν
 μὲν ἔν ὅποιαν ἐποίησε Μένανδρος τὴν Φρυγίαν, τῷ 5
 ὄντι παιδιῶν ἀποφαίνεσσι τὸς Σατύρους τῷ Σοφοκλέους.
 οἱ τῷ μὲν ἀποσερεῖν κοινωνεῖν ὄνομα τίθειν, τῷ δὲ
 φθορεῖν φιλοσοφεῖν, τῷ δ' ἀπορεῖν ὑπερορεῖν χρη-
 μάτων. ἐπαγγελλόμενοι δὲ φιλανθρωπίαν ὠνήσαν μὲν
 ἐδένα πώποτε, ἐπηρεάζουσι δὲ τοῖς χρωμένοις. καὶ τὸς 10
 μὲν ἄλλους ἐδ' ἀπαντῶντας ὁρῶσι, τῶν δὲ πλουσίων
 ἕνεκα εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀπαίρουσιν, ὥσπερ οἱ Φρύγες
 οἱ τῶν ἐλαίων ἕνεκα τῆς συλλογῆς, οἱ καὶ προσιόντων
 εὐθὺς ὥσφροντο. ἔτι γὰρ εἰσιν οἱ τὴν μὲν ἀναι-
 χνητίαν ἐλευθερίαν νομίζοντες, τὸ δ' ἀπεχθάνεσθαι παρ- 15
 ῥησιάζεσθαι, τὸ δὲ λαμβάνειν φιλανθρωπεύεσθαι. εἰς
 τῶν δ' ἡκιστὶ τῆς σοφίας, ὥς ἀρχύριον μὲν ἐπράττον, ἄ-
 ργυρίῳ δ' ἀξίως λαμβάνειν ἐπίσαν. καὶ μὲν γε τύχη
 τις ἐλαττον πέμψας, ἐνέμειναν τῷ δόγματι· ἂν δὲ ἀδρό-
 τερον τὸ σακκίον αὐτοῖς φανῇ, Γοργόνα Περσεὺς ἐχει- 20
 ρώσατο. τοῖς ἐν Παλαισίῃν δυσεβεῖσι παραπλή-
 ρια τὸς τρόπους. καὶ γὰρ ἐκείνοις τῶν ἐπὶ σύμβολον τῆς
 δυσεβείας, ὅτι τὸς κρείττους ἐνομίζουσι καὶ ἔτι τρό-
 πον τινὰ ἀφραδῶσι τῶν Ἑλλήνων, μᾶλλον δὲ καὶ πάν-
 των τῶν κρείττωνων, τὰ μὲν ἄλλα ἀφωνότεροι τῆς 25
 σκιάς τῆς ἑαυτῶν, ἐπειδὴν δὲ τινὰς εἰπεῖν κακῶς δέη
 καὶ διαβαλεῖν, τῷ Ἀσδωναίῳ μὲν ἐκ ἂν εἰκάσαις αὐ-
 τὸς χαλκίῳ μὴ γὰρ, ὦ Ζεῦ! ταῖς δὲ ἐμπίσι ταῖς ἐν
 τῷ σκότῳ βομβοῦσαι. συγκαταπρῶσαι μὲν τι τῶν
 δεόντων ἀπάντων ἀχρηστότατοι, διορύξαι δὲ οἰκίαν καὶ 30
 ταράξαι, καὶ συγκρῆσαι τὸς ἔνδον πρὸς ἀλλήλους, καὶ
 φῆσαι πάντ' αὐτὸς διοικήσειν, πάντων δεινότατοι.
 καταδύντες δὲ εἰς τὸς χηραμῆς ἐκεῖ τὰ θανμαστὰ
 σοφίζον, σκιᾷ τινὶ λόγοις ἀνασπῶντες, ἔφη ὁ Σο-
 φοκλῆς, τὸν ἀνθέρικα θερίζοντες, τὸ ἐκ τῆς ἄμμου 35
 χοινίον πλέκοντες, οὐκ οἶδ' ὄντινα ἰσὺν ἀναλύοντες·
 ὅσον γὰρ ἂν προκόψωσι τῆς σοφίας, τοσούτον ἀνταφαι-
 ρῶσι, μεγάλα φρονέοντες, ἐὰν ῥητορικὴν εἰπωσι κακῶς,
 1313 R' ὥσπερ ἔν καὶ τὸς δέλως τοῖς δεσπόταις ὑπ' ὀδόντα

πολλάκις καταρωμένους, καὶ μάλιστα τὸς μασιγίας αὐ-
 τῶν. ἤδη δὲ τις καὶ Σάτυρος τῶν ἐπὶ σκηνῆς κατη-
 ράσατο τῷ Ἡρακλεῖ, εἰτά γ' ἐκνυψε προσιόντος κάτω.
 εἰκότως δὲ μοι δοκεῖσι κακῶς ἀπαντας λέγειν· πολὺ γὰρ
 αὐτοῖς τὸ πρᾶγματος περιέειν, οἱ γε καὶ μηδενὸς ἀν-
 θρώπων μεμνήσων, λέγουσι δ' ἂν λέγουσι κακῶς· ὥς
 ἀφ' ὧν ἔχουσι χαρίζον. εἰτα τὸ κάλλιστον τῶν ὀνομά-
 των αὐτοῖς τέθειν, φιλοσοφίαν, ὥσπερ θείαν προκα-
 τεληφότες. ἐγὼ μὲν ἔν καὶ Πλάτῳ τὴν προσ- 712 H.
 ἡκισσαν τιμὴν ἀπένεμα, καὶ τοῖς ἀνδράσι τὰ πρόποντα
 ἐβοήθησα, καὶ ἐχὶ προηκάμην. εἰ δὲ τις ἀντειπεῖν ἔχει
 τέτοις, φυλάττων ἐμοὶ τὴν ἴσην εὐφημίαν ὅσην περ
 ἐγὼ Πλάτῳ, τέτοιον ἐγὼ καὶ νῦν καὶ ὑσερον φίλον,
 ἐκ ἐχθρὸν κρίνω.

249.

Ἀνεγνώσθη Πυθαγόρου βίος.

ὅτι ἑνατος ἀπὸ Πυθαγόρου διάδοχος γέγονε, φησί,
 Πλάτων, Ἀρχύτας τὸς πρεσβυτέρους μαθητῆς γενόμενος,
 δέκατος δὲ Ἀριστοτέλης. τῶν δὲ Πυθαγόρου οἱ μὲν ἦσαν
 περὶ τὴν θεωρίαν καταγινόμενοι, οἱ περ ἐκαλεῖντο σε-
 βαστικοί, οἱ δὲ περὶ τὰ ἀνθρώπινα, οἱ περ ἐκαλοῦντο
 πολιτικοί, οἱ δὲ περὶ τὰ μαθήματα, γεωμετρικά καὶ
 ἀστρονομικά, οἱ περ ἐκαλεῖντο μαθηματικοί. καὶ οἱ μὲν
 αὐτῷ τῷ Πυθαγόρῳ συγγεγόμενοι ἐκαλεῖντο Πυθαγο-
 ρικοί, οἱ δὲ τέτων μαθηταὶ Πυθαγόρειοι, οἱ δὲ ἄλλως
 ἔξωθεν ζηλωταὶ Πυθαγορισταί. ἀπείχοντο δὲ ἐμψύχων,
 καὶ κατὰ καιρὸν μόνον θυσίων ἐγεύοντο. ὅτι ἐκατὸν
 καὶ τεσσαρὶν λέγετο ἔτων ἐξελκεῖν τὸν Πυθαγόραν. καὶ ὁ
 μὲν Μνήσαρχος εἰς τῶν νῦν αὐτῶν λέγετο νεώτερος τε-
 λευτῆσαι, Τηλαυγῆς δὲ ὁ ἕτερος διεδέξατο, καὶ Αἰσάρα
 καὶ Μνῖα αἱ θυγατέρες. καὶ ἡ Θεανὼ δὲ λέγετο ἐμπαθήτρια
 μόνον ἀλλὰ καὶ μία τῶν θυγατέρων αὐτῆς εἶναι.
 ὅτι διαφέρειν ἔλεγον οἱ ἀπὸ Πυθαγόρου μονάδα καὶ ἑν.
 μονὰς μὲν γὰρ παρ' αὐτοῖς ἐνομίζετο ἢ ἐν τοῖς νοητοῖς
 ἔσσα, ἐν δὲ τὸ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ὁμοίως δὲ καὶ δύο τὸ
 ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς. ἔλεγον δὲ τὴν δυάδα ἀόριστον,
 ὅτι ἢ μὲν μονὰς κατὰ τὴν ἰσότητά καὶ τὸ μέτρον
 λαμβάνετο, ἢ δὲ δυὰς κατὰ ὑπερβολὴν καὶ ἑλλειψιν.
 μεσότης μὲν ἔν καὶ μέτρον ἐστὶ δύνατο μᾶλλον καὶ ἥττον

α. 7. οἱ] οὗτοι Α. 13. οἱ καὶ — 14. ὥσφροντο om Α. 14. οὗτοι] p. 513. γὰρ om Α. 17. τοῦθ' Α:
 τοῦτο δ' Α. τῆς om Α. μὲν — 18. ἀργυρίου om Α. 18. δ'] οὐδ' Α. 20. τὸ Α: τῷ Α. αὐτοῖς om Α.
 21. τοῖς (p. 514) — 25. κρείττωνων om Α. 26. ἐπεὶ Α. 27. διαβάλλειν Α. 30. ἀπάντων om Α. 34. ὁ om Α.
 35. φερ. καὶ τὸ Α. 38. μέγα Α. 39. ὑπ' ὀδόντα om Α.
 β. 3. κάτω] κάτω. σάτυρος δ' ὅστις· οὐ γὰρ τὸν δαίμονα λέγει τοῦ διονύσου Α. 4. μοι δοκοῦσι om Α. λέγειν]
 λέγουσι Α. 9. ἐγὼ] p. 524. 11. τις Α: τι Α. 14. quae post κρίνω Α addit, ἑλλαντοπώλης ὁ πωλὼν τὰ λε-
 γόμενα ἰδιωτικῶς λουκανικά, om AC. 17. ἑνατος Α. 23. οἱ μὲν ap. L. Holstenium (Porphyr. de Vita Pythag. ed.
 Küster. p. 56). 24. συγγεγόμενοι Suidas v. Πυθαγόρα (vol. 3. p. 236, 13), γενόμενοι ap. Holsten. 27. μόνων Α.
 28. ἑτῶν λέγεται Α. 30. Αἰσάρα Bentleius respons. ad Boyl. p. 215. Lennep.: libri σάρα. 36. δυάδα Α: μονάδα Α.

γενέσθαι· ἡ δὲ ὑπερβολὴ καὶ ἑλλειψις ἐπειδὴ ἐπ' ἀπειρον
προχωρεῖ, διὰ τῆτο ἀόριστον αὐτὴν ἔλεγον δυνάδα. καὶ
ἐπειδὴ πάντα εἰς τὰς ἀριθμὸς ἀνήγον ἐκ τῆς μο-
νάδος καὶ τῆς δυνάδος, καὶ τὰ ὄντα πάντα ἀριθμοὺς
προσηγόρευον, ὁ δὲ ἀριθμὸς συμπληροῦν τοῖς δέκα, 5
ὁ δὲ δέκα σύνθεσις τῶν τεσσάρων κατὰ τὸ ἑξῆς
ἀριθμῶντων ἡμῶν, καὶ διὰ τῆτο τὸν ἀριθμὸν πάντα
τετρακτὴν ἔλεγον. ἔλεγον δὲ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν
ἐαυτὸ βελτίω κατὰ τρεῖς τρόπους γίνεσθαι, πρῶτον μὲν
τῇ ὁμιλίᾳ τῇ πρὸς τὰς θεάς (ἀνάγκη γὰρ προσίοντας 10
αὐτοῖς κατ' ἐκεῖνο καιροῦ χωρίζεσθαι αὐτὰς πάσης κα-
κίας, εἰς δύναμιν ὁμοιοῦντας ἐαυτὰς τῷ θεῷ), δεύ-
τερον ἐν τῷ εὖ ποιεῖν (θεοῦ γὰρ τῆτο καὶ θείας μιμή-
σεως), τρίτον ἐν τῷ ἀποθνήσκειν· εἰ γὰρ κατὰ ποσὸν
1316R. τι ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἐν τῷ ζῆν τὸ ζῶον "χωρίζο- 15
μένη βελτίων γίνεσθαι ἐαυτῆς, ἐν τε τοῖς ὕπνοις κατὰ
τὰς ὁνείρους καὶ ἐν ταῖς ἐκστάσεσι τῶν νόσων μαντικὴ
713H. γίνεσθαι, πολλῶν "μᾶλλον βελτιῖται, ὅταν τέλειον χωρι-
σθῇ ἀπὸ τοῦ σώματος. ὅτι τὴν μονάδα πάντων
ἀρχὴν ἔλεγον Πυθαγόρειοι, ἐπεὶ τὸ μὲν σημεῖον ἀρ- 20
χὴν ἔλεγον γραμμῆς, τὴν δὲ ἐπιπέδου, τὸ δὲ τῆς τριχῆς
διαστατῆς ἦτοι σώματος. τῆ δὲ σημείω προεπινοεῖται
ἡ μονάς, ὥστε ἀρχὴ τῶν σωμάτων ἡ μονάς· ὥστε τὰ
σώματα πάντα ἐκ τῆς μονάδος γεγενῆσθαι. ὅτι οἱ
Πυθαγόρειοι τῶν ἐμψύχων ἀπέχοντο, τὴν μετεμψύ- 25
χωσιν ἀφρόνως ὡς ἀληθῆς ὑπολαμβάνοντες, καὶ ὅτι
τὰ τοιαῦτα τῶν βρωμάτων παχύνει τὸν νῆν, τροφι-
μώτερα ὄντα καὶ πολλὴν ἀνάδοσιν ποιεῖντα. διὰ τῆτο
καὶ τῆς κνᾶμης ἀπέχοντο, ὅτι φρυγῶν καὶ τροφιμώτα-
τος. καὶ ἄλλας δὲ τινὰς αἰτίας πλείους ἀποδιδύσασιν, 30
αἱ αὐτὰς ἐνῆγον ἀπέχεσθαι τῶν κνᾶμων. ὅτι τὸν
Πυθαγόραν πολλὰ φασὶ προεπεῖν, καὶ πάντα ἐκβῆ-
ραι. ὅτι τὴν μὲν θεωρητικὴν καὶ φυσικὴν Πλάτωνά
φασὶ παρὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πυθαγορείων ἐκμαθεῖν,
τὴν δὲ ἡθικὴν μάλιχα παρὰ Σωκράτους. τῆς δὲ λο- 35
γικῆς σπέρματα καταβαλεῖν αὐτῷ Ζήνωνι καὶ Παρμε-
νίδῃ τὰς Ἑλεάτας· καὶ ἔτοι δὲ τῆς Πυθαγορείας ἦσαν
διατριβῆς. ὅτι ἡ ὕψις, κατὰ Πυθαγόραν καὶ Πλά-
τωνα καὶ Ἀριστοτέλην, τῶν δώδεκα χρωμάτων ἐστὶ κρι-
τικὴ, λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ τῶν μεταξὺ, ξανθοῦ, φαιῶ,
ὠχροῦ, ἐρυθροῦ, κυανοῦ, ἁλουργῶ, λαμπροῦ, ὀφεινῶ· ἡ δὲ
ἀκοὴ κριτικὴ ἐστὶν ὀξείας καὶ βαρέας φθόγγου· ἡ δὲ
ὄσφρησις κριτικὴ εὐωδῶν καὶ δυσωδῶν ὁσμῶν καὶ τῶν
μεταξὺ ἐκ σηπομένων τε καὶ βρεχομένων ἢ τηκομένων
ἢ θυμιαζομένων. ἡ δὲ γεῦσις κριτικὴ ἐστὶ γλυκῶν τε
καὶ πικρῶν χυμῶν καὶ τῶν μεταξὺ πέντε· ἐπὶ γὰρ
εἰσιν οἱ χυμοὶ πάντες, γλυκύς, πικρός, ὀξύς, δριμύς,
σομφός, ἄλυκός, στυφνός. ἡ δὲ ἀφὴ πλειόνων ἐστὶ
κριτικὴ, ὅσον βαρέων καὶ κάρων καὶ τῶν μεταξὺ, θερ-
μῶν τε καὶ ψυχρῶν καὶ τῶν μεταξὺ, τραχέων καὶ λείων
καὶ τῶν μεταξὺ, ξηρῶν καὶ ὑγρῶν καὶ τῶν μεταξὺ. καὶ
αἱ μὲν δ' αἰσθήσεις ἐν τε τῇ κεφαλῇ εἰσὶ καὶ ἰδιάζουσι
περικλείοντο ὀργάνοις· ἡ δὲ ἀφὴ καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς
15 καὶ δι' ὅλα τὰ σώματα κεχώρηκε, καὶ ἐστὶ κοινὴ πάσης
αἰσθήσεως, μᾶλλον δὲ κατὰ τὰς χεῖρας δηλοτέραν
παρέχει τὴν κρίσιν. ὅτι δώδεκα τάξεις φησὶν εἶ-
ναι ἐν τῷ οὐρανῷ, πρῶτην καὶ ἐξωτάτω τὴν ἀπλανῆ
σφαῖραν, ἐν ἣ ἐστὶν ὁ τε πρῶτος θεὸς καὶ οἱ νοητοὶ
θεοί, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ, κατὰ δὲ Πλάτωνα αἱ ἰδέαι
μετὰ δὲ τὴν ἀπλανῆ ὁ τῆς Κρόνου τέταρτος ἀστὴρ καὶ οἱ
ἐφεξῆς πλάνητες ἑξί, ὁ τοῦ Διὸς φημι, ὁ τῆς Ἄρεος,
ὁ τῆς Ἀφροδίτης, ὁ τῆς Ἑρμοῦ, ὁ τῆς ἡλίου, ὁ τῆς
σελήνης, εἴτα ἡ τῆς πυρὸς σφαῖρα, ἐξῆς ἡ τῆς ἀέρος,
25 μετ' αὐτὸν ἡ τῆς ὕδατος. λοιπὴ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ γῆ.
δώδεκα δὲ τάξεων οὐσῶν ἐν τῇ ἀπλανῇ τὸ πρῶτον
αἰτίον ἐστὶ "καὶ ὁ τι ἂν ἦ ἐγγὺς αὐτῇ, τῆτό φασὶ τε- 714H.
τάχθαι βεβαίως καὶ ἀρίτως, τὰ δὲ πόρρωθεν ἦττον·
τὴν δὲ τάξιν μέτροι σελήνης σῶζεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην
ἐκείνη ὁμοίως. ἐξ ἀνάγκης δὲ ἐστὶ καὶ ἡ κακία εἰς τὸν
περὶ γῆν τόπον ἅτε δὴ πυθμένος λόγον ἐπεχέσης τῆς
γῆς πρὸς πάντα τὸν κόσμον, καὶ πρὸς ὑποδοχὴν ὑπο-
στάσεως οὐσης ἐπιτηδείας. καὶ πάντα μὲν τὰ ἄλλα
μέρη κατὰ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν βεβαίαν τάξιν "καὶ 1317R.
τὴν εἰμαρμένην τοῦ θεοῦ ἐπομένην αὐτῷ φασὶ διαι-
κεῖσθαι, τὰ δὲ μετὰ τὴν σελήνην τέσσαρσιν αἰτίαις, κατὰ
θεόν, καθ' εἰμαρμένην, κατὰ προαίρεσιν ἡμετέραν, κατὰ
τύχην· ὅσον τὸ μὲν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ναῦν ἢ μὴ εἰσ-
ελθεῖν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶ, τὸ μὲντοι ἐν εὐδία χειμῶνα καὶ

a. 4. ἀριθμὸν Suidas v. Ἀριθμῶ, ἀριθμὸν τετρακτὴν idem v. Τετρακτὴς. 9. μὲν ὁμιλία τῇ πρὸς θεόν Suidas v. Ἀποθνήσκων αὐτός. 10. προσίοντας — 12. ὁμοιοῦντας corr A: τὸν προσίοντα — ὁμοιοῦντα Suidas et, omisso τὸν, ε.
23. ὥστε — μονάς om B. 32. φησι A. 36. παρμενίδην A.
b. 2. ὀφεινῶ Suidas v. Ὀψις, 5. ἐκ B et corr A: ἐξ ε. om Suidas. 6. θυμιαζομένων Suidas. ἐξ et 8. αἱ
et πᾶ. τες om Suidas. 9. σομφός] στυφός σομφός Suidas. 10. καὶ ante κούρων sumpsit a Suida, qui om οἶον et θερ-
μῶν τε καὶ ψυχρῶν καὶ τῶν μεταξὺ. 11. τραχέων καὶ λ. καὶ τῶν μ. om A. 12. καὶ τῶν μεταξὺ om Suidas. 13. τε
om Suidas. 14. περικλ.] καὶ περικλ. Suidas. 15. ὅλον om Suidas. 16. δηλοτέραν A: ἐπιδηλοτέραν ε. 17. ἐν τῇ
οὐρανῷ φησὶν εἶναι καὶ πρῶτην ε. 18. ἐξωτάτην ε. 22. πλάνηται ε. 27. τῶν B. 36. δὲ post σελ. ponit A. τέσσαρσιν A
cum Suida v. Εἰμαρμένη τὰ: τέταρσιν ε. Suidas v. 35. legisse videtur διακείσθαι. 38. εἰς τὴν A et Suidas: αὐτῶν ε.

ζάλην ἐξαίφνης ἐπιγενέσθαι ἐκ τύχης, τὸ μέντοι βαπτίζομένην τὴν ναῦν παρ' ἐλπίδα σωθῆναι προνοίας Θεᾶ. τῆς δ' εἰμαρμένης πολλοὶ εἰσι τρόποι καὶ διαφοραί, διαφέρει δὲ τῆς τύχης, ὅτι ἡ μὲν εἰρημὸν ἔχει καὶ τάξιν καὶ ἀκολουθίαν, ἡ δὲ τύχη τὸ αὐτόματον καὶ τὸ ὥς 5 ἔτυχεν· οἷον τὸ ἐκ παιδὸς εἰς μειράκιον ἐλθεῖν καὶ τὰς κατ' ἑξῆς ἡλικίας οἰκείως διελθεῖν, τῆτο ἐνός τρόπου τῆς εἰμαρμένης. ὅτι ὁ ζωδιακὸς λοξῶς κινεῖται, ὥς

ζητήσας εὐρεῖν ἔδοξεν Ἀριστοτέλης, ἔνεκεν τῆς γενέσεως τῶν περὶ γῆν τόπων πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ παντός. 10 εἰ γὰρ καταπαρὰλλήλως ἐκινεῖτο, αἰεὶ ἂν μία ὥρα ᾖν τῆ ἔτης, ἥτοι θέρος ἢ χειμὼν ἢ ἄλλη τις. νῦν δὲ ἐκ τῆ τὸν ἥλιον καὶ τὰς ἄλλους πλάνητας μεταβαίνειν ἀπὸ ζωδίας ἐπὶ ζωδίων γίνονται αἱ μεταβολαὶ τῶν ὥρων τέσσαρες, καὶ ἐκ τῆς τέτων εἰς ἄλληλα μεταβολῆς οἱ τε 15 καρποὶ φύονται καὶ αἱ ἄλλαι γενέσεις τῶν ζώων γίνονται.

ὅτι ὁ μὲν ἥλιος, ὥς ἔτος οἰκείαν ἀποφαίνει δόξαν, ᾗ καὶ ἀληθῆ λέγει, ἑκατονταπλασίον ἐστὶ τῆς γῆς. οἱ δὲ πολλοὶ ἐκ ἐλάττωνα τῆ τριακονταπλασίονα αὐτῆς φασίν. ὅτι μέγαν ἐνιαυτὸν καὶ τὴν τῆ Κρόνου 20 περίοδον φασιν, ὅτι τῶν λοιπῶν ἕξ πλανωμένων ἐν ἐλάττω χρόνῳ ἔτος ἐν τριάκοντα τὸν οἰκείον δρόμον ἀπαρτίζει. καὶ γὰρ ὁ μὲν τῆ Διὸς ἐν ιβ' ἔτεσι τὸν ἴδιον διαπεραίνει κύκλον, ἐν δυοῖ δὲ ὁ Ἄρης, ὁ δὲ ἥλιος ἐνιαυτῷ. Ἑρμῆς δὲ καὶ Ἀφροδίτῃ ἰσοταχεῖς τῷ ἡλίῳ 25 σελήνῃ δὲ προσγειοτάτῃ καὶ ἐλάχιστον κύκλον περιεῖσα ἐν μηνί.

ὅτι πρῶτος Πυθαγόρας τὸν ἔρανὸν κόσμον προσηγόρευσε διὰ τὸ τέλειον εἶναι καὶ πᾶσι κεκοσμηθῆαι τοῖς τε ζώοις καὶ τοῖς καλοῖς. ὅτι καὶ Πλάτων, φησί, καὶ Ἀριστοτέλης ἀθάνατον ὁμοίως λέ- 30 γουσι τὴν ψυχὴν, καὶ τινες εἰς τὸν Ἀριστοτέλῃ νῦν ἐκ ἐμβαθύνοντες θνητὴν αὐτὴν νομίζουσιν αὐτὸν λέγειν.

ὅτι ὁ ἄνθρωπος μικρὸς κόσμος λέγεται ἐκ ὅτι ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων σύγκειται (τῆτο γὰρ καὶ ἔκαστον τῶν 35 ζώων καὶ τῶν εὐτελεσμάτων), ἀλλ' ὅτι "πᾶσας ἔχει τὰς τῆς κόσμου δυνάμεις. ἐν γὰρ τῷ κόσμῳ εἰσὶ θεοί, ἔστι καὶ τὰ τέσσαρα στοιχεία, ἔστι καὶ τὰ ἄλογα ζῶα, ἔστι καὶ φυτὰ· πᾶσας δὲ ταύτας τὰς δυνάμεις ἔχει ὁ ἄνθρωπος. ἔχει γὰρ θεῖαν μὲν δυνάμιν τὴν λογικὴν, ἔχει τὴν τῶν στοιχείων φύσιν, τὴν θρεπτικὴν καὶ αὐ- 40

ξητικὴν καὶ τὰ ὁμοία γεννητικὴν. ἐν ἐκάστῃ δὲ τέτων λείπει, καὶ ὥσπερ ὁ πένταθλος πᾶσας ἔχων τὰς δυνάμεις τῶν ἀθλημάτων ἐν ἐκάστῃ ἡττῶν ἐστὶ τῆ ἐν τι ἐπιτηδεύοντος, ἔτω καὶ ὁ ἄνθρωπος πᾶσας ἔχων τὰς δυνάμεις ἐν ἐκάστῃ λείπει. ἡττον μὲν γὰρ ἔχομεν τὴν λογικὴν δυνάμιν ἢ περὶ οἱ θεοί, καὶ τὰ τῶν στοιχείων ὁμοίως ἡττον ἢ ἐκεῖνα, καὶ τὸν θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν ἐνδεέστερα τῶν ἐν τοῖς ἀλόγοις, καὶ τὴν θρεπτικὴν καὶ αὐξητικὴν δυνάμιν ἐλαττωμένης τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς. 5 ὁθεν ἐκ ποικίλων δυνάμεων συνεσῶτες δύσχερον τὸν βίον ἔχομεν. ἔκαστον γὰρ τῶν ἄλλων ὑπὸ μιᾶς φύσεως οἰακίξει, ἡμεῖς δὲ ὑπὸ τῶν διαφορῶν δυνάμεων "ἀν-1320R.

τισπώμεθα, οἷον ποτὲ μὲν ὑπὸ τῆς θεῖας ἀναγόμεθα ἐπὶ τὰ κρείττω, ποτὲ δὲ τῆς θηριώδους ἐπικρατήσαντος ἐπὶ τὰ χείρω ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων. ἂν ἔν τις θεραπεύσῃ τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον, ὥσπερ ἡνίοχον ἐργηγορότα καὶ ἐπισήμονα ἐπισήσας, δυνήσεται ἐκάστη τῶν ἄλλων δυνάμεων εἰς δέον χρήσασθαι, τῇ τε κράσει 10 φημὶ τῶν στοιχείων καὶ τῷ θυμῷ καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ ὁρέξει. τὸ γὰρ γινώσκεισαντόν, δοκεῖν ὁρεῖται εἶναι, πάντων ἐστὶ χαλεπώτατον· ὁ καὶ φασὶ τῆ Πυθίης εἶναι Ἀπόλλωνος, εἰ καὶ εἰς Χίλωνα τῶν ἐπὶ σοφῶν ἕνα τὸ ἀπόφθεγμα ἀναφέροισι. παραινέει δ' ἡμῖν γινώσκεισαν τὴν ἐαυτῶν δυνάμιν. τὸ δὲ γινώσκεισαν αὐτὸν ἔδεν 15 ἄλλο ἐστὶν ἢ τὴν τῆς σύμπαντος κόσμου φύσιν γινώσκεισαν. τῆτο δὲ ἀδύνατον ἄνευ τῆς φιλοσοφεῖν· ὅπερ ἡμῖν ὁ θεὸς παραινέει. ὅτι γνώσεως ὁκτώ φασιν ὄργανα, αἰσθησίν, φαντασίαν, τέχνην, δόξαν, φρόνησιν, ἐπισήμην, σοφίαν, νῦν. τέτων κοινὰ μὲν ἐστὶν ἡμῖν πρὸς τὰ 20 θεῖα τέχνη καὶ φρόνησις καὶ ἐπισήμη καὶ νῦν, πρὸς δὲ τὰ ἄλογα αἰσθησις καὶ φαντασία· ἴδιον δὲ ἡμῶν μόνον ἢ δόξα. ἔστι δὲ αἰσθησις μὲν γνώσις ψευδῆς διὰ σώματος, φαντασία δὲ κίνησις ἐν ψυχῇ, τέχνη δὲ ἔστι ποιητικὴ μετὰ λόγον (τὸ δὲ μετὰ λόγον πρόσκειται, ὅτι 25 καὶ ὁ ἀράχνης ποιεῖ, ἀλλ' ὁ μετὰ λόγον), φρόνησις δὲ ἔστι προαιρετικὴ τῆς ἐν τοῖς πρακτοῖς ὁρθότητος, ἐπισήμη δὲ ἔστι τῶν αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐχόντων, σοφία δὲ ἐπισήμη τῶν πρώτων αἰτίων, νῦν δὲ ἀρχὴ καὶ πηγὴ πάντων τῶν καλῶν. ὅτι τὰ μέρη 30 εὐμαθίας, ἀγχίνουα, μνήμη, δξύτης. μνήμη μὲν οὖν

α. 1. ἐπιγενέσθαι κατὰ τύχην Suidas. 6. ἐκ τοῦ παιδὸς γ. 7. οἰκείως om B. 15. εἰς ἄλληλα om A. utique leg. εἰς ἄλληλας. 16. αἰ add A. 21. ὅτι] ὡς B et corr A. πλανωμένων ἐν ἐλάττω] πλανωμένων ἐν πλείονι B. 22. οὗτος ἐν] ἐν γὰρ A. 23. καὶ γὰρ add A. 25. Ἀφροδίτῃ] ὅτι A. ἰσοταχῆς B. 28. κατακεκοσμηθῆαι A, κεκοσμηθῆαι B. 29. τοῖς ante καλοῖς om A. καὶ post ὅτι add A. 32. ἐμβαθ.] ἐμβαλόντες A. αὐτὴν add A. 33. οὐχ ὅτι A: οὐκ ἄρα γ. apud Holstenium οὐκ ἄρα ὅτι. 35. τῶν add A. 37. τὰ ante ἄλογα deest Holstenio. 40. θρεπτικὴν γ. b. 3. τῶν ἀθλημάτων post ἐπιτηδεύοντος ponit γ. 5. ἡττω γ. 14. τὰ et 15. ἐπὶ add A. 25. τὴν om A. 34. τὸ δὲ μετὰ λόγον om A.

ἐξὶ τήρησις ὧν ἔμαθ' τις, ἑξῆς δὲ ἡ ταχύτης τῆς
 διανοίας, ἀγχίνοια δέ, ἐξ ὧν ἔμαθ' τις, ἢ μὴ ἔμαθε
 θηρεύων. 716 H. ὅτι ὁ θραυὸς τριχῶς λέγετο, ἐν μὲν αὐτῇ
 σφαίρας μέτροι τῆς σελήνης διάστημα, τρίτον ὁ σύμπας
 κόσμος, ὁ θραυὸς φημι καὶ ἡ γῆ ἅμα. ὅτι πέφυκέ
 φησι τὰ τελεώτατα καὶ τὰ χεῖριστα αἰεὶ ἐνεργεῖν. ταῦτα
 δὲ ἐστὶ θεὸς καὶ φυτά. ὁ τε γὰρ θεὸς κατὰ τὸν νῦν καὶ
 τὸν λόγον αἰεὶ ἐνεργεῖ, καὶ τὰ πλησίον αὐτῷ ὄντα, καὶ
 πάλιν τὰ φυτὰ αἰεὶ ἐνεργεῖ. τρέφετο γὰρ νύκτωρ τε καὶ 10
 μεθ' ἡμέραν. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκ αἰεὶ ἐνεργεῖ, ἐδὲ τὰ
 ἄλογα ζῶα, ἀλλὰ χεδὸν τὸν ἡμίση χρόνον καθεῖδει τε
 καὶ ἡσυχάζει. ὅτι οἱ Ἕλληνες αἰεὶ ἀμείνους τὰ ἥθη
 τῶν βαρβάρων, ὡς τὴν εὐκρατον οἰκῶντες. Σκύθαι δὲ
 καὶ Αἰθίοπες, οἱ μὲν ὑπὸ χρόνους ἐνοχλῶμενοι, οἱ δὲ 15
 ὑπὸ θάλασσης πυκνωμένης τῆς ἐπιφανείας τῷ σώματος,
 καὶ ἀπολαμβανομένης ἐντὸς τῷ θερμοῦ πολλῶ καὶ τοῦ
 ὑγροῦ, τὸ δὲ σκρατον ἐκκληρώσαντο. συμβαίνει ἐν ἰτη-
 νικῶς καὶ θρασείας εἶναι τὴν οἰκῶντας ἐν ἐκείνοις τοῖς
 τόποις. ἀναλόγως δὲ καὶ οἱ τῷ μέσῳ καὶ τῶν ἄκρων 20
 ἐγγυτέρω ὄντες τῆς κράσεως τῶν παρακειμένων αὐ-
 τοῖς μετέχουσι. διὸ καὶ, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὅτι ἂν
 καὶ παρὰ βαρβάρων μάθημα λάβωσιν οἱ Ἕλληνες, τῷτο
 ἄμεινον ἐκφέρουσι, αὐλίστα δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων οἱ
 Ἀθηναῖοι. διὸ περ καὶ στρατηγικοὶ γεγενῆσθαι ἀρχῇθεν 25
 καὶ γραφικῆς εὐρετικοὶ καὶ πάσης τέχνης βαναύσοι τε
 καὶ πολεμικῆς, ἐτι δὲ καὶ λόγων καὶ μαθημάτων. διὸ
 καὶ ἐδ' ἐπείσεακτός ἐστιν (ὡς εἰπεῖν) ἡ παιδεία ἐν ταῖς
 Ἀθήναις, ἀλλ' ἐκ φύσεως ὑπάρχουσα, τῷ τοιάτῳ ἄερος
 ἰσχυρότατος ὄντος καὶ καθαρωτάτου, ὡς μὴ μόνον τὴν 30
 γῆν λεπτύνειν (δι' ἣν αἰτίαν καὶ λεπτόγεως ἡ Αἰτικὴ)
 1321 R. ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων συναβαίνει γὰρ
 τὸν λεπτὸν αἶρα τὴν μὲν γῆν βλάπτειν, τὰς δὲ ψυχὰς
 ὠφελεῖν. ὅτι οἱ ἐτήσιοι πνέουσι κατὰ τὸν καιρὸν
 τῷ ἀκραισιότατῳ θέρει δι' αἰτίαν τοιαύτην. ὁ ἥλιος με- 35
 τεωρότερος καὶ ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν τόπων ἀρχι-
 κώτερος γινόμενος λυεῖ τὰ ὑγρὰ τὰ ἐν ταῖς ἀρκτοῖς
 λυόμενα δὲ ταῦτα ἐξαερεῖτο, ἐξαερόμενα δὲ πνευματίζονται,
 καὶ ἐκ τῶν γίνονται οἱ ἐτήσιοι ἄνθρωποι, ἐκ τῶν πνευ-
 μάτων τῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῶν ἀρκτικῶν ὑγρῶν γί- 40

νομένων. φέροντο γὰρ ἐπὶ τὰς ἐναντίας τόπους, τοὺς
 μεσημβρινούς. ἐκεῖ δὲ ταῦτα ἐκφερόμενα προσπίπτει
 τοῖς ὑψηλοτάτοις ὄρεσι τῆς Αἰθιοπίας, καὶ πολλὰ καὶ
 ἀθρόα γινόμενα ἀπεργάζετο ὑετός· καὶ ἐκ τῶν ὑετῶν
 τῶν ὁ Νεῖλος πλημμυρεῖ τῷ θέρει, ἀπὸ τῶν μεσημ-
 βρινῶν καὶ ξηρῶν τόπων ῥέων. καὶ τῷτο Ἀριστοτέλης
 ἐπραγματεύσατο· αὐτὸς γὰρ ἀπὸ τῆς φύσεως ἔργον κα-
 τενόησεν, ἀξιῶσας πέμψαι τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Μα-
 κεδόνα εἰς ἐκείνας τὰς τόπους καὶ ὄψει τὴν αἰτίαν τῆς
 τῷ Νεῖλῳ ἀξίσεως παραλαβεῖν. διὸ φησὶν ὡς τῷτο
 ἐκέτι πρόβλημα ἐστὶν ὡφθη γὰρ φανερώς ὅτι ἐξ ὑετῶν
 "αὖξει. καὶ τὸ παρόδοξον, ὅτι ἐν τοῖς ξηροτάτοις τό- 717 H.
 ποῖς τῆς Αἰθιοπίας, ἐν οἷς ἔτε χειμῶν ἔτε ὑδωρ ἐστὶ,
 συμβαίνει τῷ θέρει πλείους ὑετός γίνεσθαι.

250.

Ἀνεγνώσθησαν ΑΓΑΘΑΡΧΙΔΟΥ λόγοι δύο, ὁ
 πρῶτος καὶ ὁ πέμπτος, περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης
 καὶ ἐτέρων παραδόξων ἔργων ἐν κεφαλαίῳ διαλαμ-
 βάνοντες.

Ἐκ τῶν α' λόγων τῶν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.
 ὅτι Πτολεμαῖόν φησι τὸν μετὰ τὸν Λάγρον πρῶτον
 ἐλεφάντων θήραν συστήσασθαι· ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν ὁμοιο-
 τρόπων καὶ τὰ τῇ φύσει χωρισμένα τῇ προνοίᾳ συν-
 αραγεῖν ὑπὸ μίαν οἴκησιν. σκεπτέον δὲ τί φησὶν ἐν-
 ταῦθα ὁ ἰσορικός. καὶ γὰρ καὶ πρὸ τῶν Πτολεμαίων ἐλέ-
 φησι πολλοὶ χειροῖθαι καὶ ἐν πολέμῳ ἐχρόντο, ὡς
 Πωρός τε ὁ Ἰνδὸς ὁ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσας καὶ
 ἄλλοι ἐκ ὀλίγοι. ἢ ὅτι Πτολεμαῖος ἕτος πολὺς πρῶ-
 τος περὶ ταύτην ὡφθη τὴν σπεδὴν, ἢ πρῶτος τῶν
 μετὰ Ἀλέξανδρον, ἢ τῶν Αἰγύπτου βασιλέων πρῶτος.

ὅτι τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν τὸ ὄνομα ἐλκίσαι φη-
 σὶν ἔτε ὅτι τῷ Ἀραβίᾳ καλεσμένῳ κόλπῳ τὰ μὲν πρὸς
 ἐσπέραν ὄρη, δοριμείας καὶ διαπύρας τῆς ἡλιακῆς ἀκτι-
 νος βαλλέσης, ἄνθρωπος φαντασίαν ἀποδίδωσι, τὰ δὲ
 πρὸς ἀνατολὰς θῖνες ἅμους γεώδεις ὑπερρυθροὶ παρὰ
 πολλὰ εἶδη τῆς αὐτόθι παραλίας ἐκκέχυντο. ἐμμένον
 ἐκ ἐκ τῶν ἐρυθρὰν κέκλητο. εἰ γὰρ καὶ ὁ παρόπλος μὲν
 ἐστὶ ξενός, τῶν δὲ λόγων καὶ θινῶν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ
 κόλπου παντὸς ὑπερκειμένων ἢ πίπτουσα παρ' ἀμ-
 φοτέρων εἰς τὸν πόρον τῶν ἡπείρων ἀνὰ τὴν χέρσιν

α. 1. δὲ — 3. θηρεύων] rectius Suidas v. Ἀγχίνοιας et Μνήμη: δὲ τὸ ἐξ ὧν ἔμαθε θηρεύειν καὶ ἢ μὴ ἔμαθεν. Hol-
 stenius δὲ τὸ ἐξ — ἢ μὴ ἔμα. θηρεύειν. 3. αὐτὴ γ. 12. ἡμῶν γ. 20. οἱ Α: ἡ γ. 31. λεπτόγεως εἶναι ἡ γ.
 34 et 39. εἰήσιοι Α. 40. τῶν ante ἀπὸ om Α. b. 12. οἱ om Α. 16. Ἀνεγνώσθησαν — 18. διαλαμβάνοντες] ἀνεγνώσθη Α. 20. τοῦ περὶ] ἀγαθαρχίδου τῶν
 περὶ Α. 21. φησι γ. 23. λέγων] λέγων Α, λέγων Β. 23. τῇ προνοίᾳ om Β. 25. καὶ post γὰρ et 27. ὁ post
 Ἰνδὸς add Α. 34. βαλούσης Α. 38. ἐκατέρω γ.

παρεγγυᾶ τὴν θάλατταν ὁμοίαν, τῆς μὲν ἰδέας πᾶσιν ὁρωμένης, τῆ δὲ πάθος ἢ πᾶσι γινωσκομένης, ἀλλ' ἔν
 ἢ διὰ τῆς φησι τὴν κλῆσιν λαβεῖν τὴν θάλατταν, εἰ
 1324R καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς τῆς πολλοῖς ἔδοξεν. "ἔγω μὲν ἔν
 ὁ πρῶτος εἰ καὶ μὴ ἀληθὴς τῆς αἰτίας λόγος. δεύ- 5
 τερος δέ, ὁμοίως ἔχων, τὸν ἥλιον ἐκεῖσε φησιν ἐπι-
 τέλλοντα ἔχ' ὡς παρ' ἡμῖν λαμπραῖς ταῖς ἀκτίσιν εἰς
 τὸν πόρον βάλλειν, ἀλλὰ παρομοίαις αἵματι, ἔξ ὧν
 τοῖς ὁρωσιν ὑφαιμον παρασκευάζειν τὸ πάθος τὴν τῆς
 θαλάττης ἔμφασιν, κακεῖθεν ἐρυθρὰν κατονομάζεσθαι. 10
 τρίτος δὲ ἐστὶν ὁ Ἀργολικὸς λόγος, ὃς ἐξί (φησι) τῇ
 μὲν τόλμῃ μέγας, τῇ δ' ἀποδείξει κενός. οἱ γὰρ περὶ
 Κλεινίαν ἱστορικοὶ φασιν, ἀπὸ τῆς ποιητικῆς ἔξωσις
 καὶ αὐτοὶ ἄδειαν λαβόντες, ἔξ Ἀργεὺς εἰς Αἰθιοπίαν
 (ἐκαλεῖτο δὲ τότε Κρηνηία) παραγεγονότα ἐπὶ λύσει 15
 τῆς Κηφέως θυγατρὸς τὸν Περσέα, ἐκαῖθεν δὲ εἰς
 Πέρσας μεταστάντα, Πέρσαις μὲν ἀπὸ τίνος τῶν ἐγ-
 γόνων τῆς κλήσεως μεταδῆναι, Ἐρυθρὰν δὲ γεννησά-
 ναι, καὶ ἔξ ἐκείνης τῇ θαλάσῃ τὴν κλῆσιν παραχεῖν.
 τοιοῦτος μὲν καὶ ὁ Ἀργολικὸς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θα- 20
 λάσσης χεδιασμός. τέταρτος δὲ καὶ ἀληθὴς ἐστὶν, ὃν
 αὐτὸς μεμάθηκε παρὰ Πέρσων· Βόξος δ' ἦν τούτῳ
 718H ὄνομα, φησὶν· ὃν καὶ "ἐλληνίσαι γλώσσαν καὶ γνώμην,
 καὶ ταῖς Ἀθήναις λιπόντα τὴν πατρίδα ἐμβιῶναι. ἔλεγε
 δὲ ὁ τῆς Πέρσεος λόγος ταῦτα, γίνεται τις κατ' ἐντολ- 25
 μίαν καὶ πλεονεξίαν εὐδοκίμων Ἐρυθρᾶς ὄνομα, γένος μὲν
 Πέρσης, υἱὸς δὲ Μυοζαῖς, κατοικῶν δὲ θαλάττης μὲν
 ἢ πόρῳ, κατεναντίον δὲ νήσων ἐρήμων ἔσων ἢ νῦν,
 ἀλλ' ἐπὶ τῆς Μήδων ἡγεμονίας· τότε γὰρ καὶ ὁ Ἐρύ-
 θρας ἐγνωρίζετο, ὃς τῆς μὲν χειμῶνος ἐν Πασαργάδαις 30
 ἐποιεῖτο τὴν οἰκίαν, ἔαρος δὲ μετέβαινεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν
 κτήσιν τῆς τε ἄλλης ἕνεκα χρείας, καὶ χάριν τινὰ τῷ
 βίῳ διὰ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ἀπονέμων. τότε φορ-
 βάδων ἀγέλη μελῶν λέοντες ἐπορεύσαντες τινὰς μὲν
 αὐτῶν ἀπέκτειναν· αἱ δὲ περισωθεῖσαι, τῷ δέει τῆς 35
 ὕψους οἴκρον λαβεῖν, ἐπὶ τὴν θάλατταν ἠλαύνοντο,
 καὶ (τὴν γὰρ αὖρα κατὰ τύχην ἀπόγαιος) εὐμεγέθεις ἐμπε-
 σοῦσαι τοῖς θείστοις μετὰ πτοήσεως τὰ μὲν πρῶτα
 παρὰ τὴν γῆν ἐνήχοντο, τῆ δὲ δειματός ἢ λήγοντος
 ἔξεκινμήθησαν καὶ μόλις ἐπὶ τὸ τῆς ἀντικρὺ νήσου 40

πέρας διεσώθησαν, ἐνὸς τῶν αἰπόλων νεανίας καὶ τόλμῃ
 διαφέροντος συμπεριαιωθέντος, ἄλλοτε ἄλλης τῶν ὤμων
 ἀντεχομένης. ὁ ἔν Ἐρυθρᾶς ζήτων τὰς ἢ φαινόμενας
 φορβάδας πρῶτος τῶν ἐκεῖσε χεδίαν ἐπήξατο, μεγέθει 5
 μὲν σύμμετρον, τῇ δυνάμει δὲ ξερίτην, καὶ λαβὼν σά-
 σιν ἔρις καὶ συμμέτρος πνεύματος ἀφῆκεν εἰς τὸν πό-
 ρον· ταχὺ δὲ τῆς κύματος αὐτὸν προώσαντος εἶρε μὲν
 τὰς ἱππας, εἶρε δὲ τὸν νομέα. θαυμάσας δὲ τὴν νῆσον
 καὶ πόλισμα ἐπὶ λιμένος εὐκαίρῃς ἰδρίσατο, καὶ ἐκ τῆς
 ἀντιπέρας τῆς ἀπορῆντας βίου μετενεγκὼν ἐπόλισεν,
 ἐκαῖθεν τε καὶ τὰς ἄλλας νήσους ἐρήμους ἔσας ἀνθρώ-
 πων οἰκήσεσιν ἐξημέρωσε· καὶ τηλικαύτην δόξαν ἐκ
 τῶν πραχθέντων πολλοῖς ἐνεποίησεν, ὥστε τὴν ἐκεῖσε
 θάλατταν, ἔσαν ἄπειρον μεγέθει, πάντας ἔτι καὶ καθ'
 ἡμᾶς ἐπονομάζειν ἐρυθρὰν. τὰ μὲν ἔν αἰτία τῆς κλή-
 σεως ἔχοντα διαφορὰν (μέγα γὰρ τὸ παραλλάττον Ἐρύ-
 θρα θάλατταν εἰπεῖν ἢ θάλατταν ἐρυθρὰν· τὸ μὲν
 γὰρ τὸν κυριεύσαντα σημαίνει τῆς θαλάττης ἄνδρα, τὸ
 δὲ τὴν πυρρότητα δηλοῖ τῆς ῥηθείσης φύσεως) ἐν τῇ- 1325R
 τοις. ἔτι δὲ, φησί, "τὸ μὲν ἀπὸ τῆς χρώματος τὴν κλῆ-
 σιν κατασκευάζον ψεύδος (ἢ γὰρ ἔστιν ἐρυθρά), τὸ δ'
 ἀπὸ τοῦ δυναστεύσαντος ἀληθές, ὡς ὁ Πέρσης λόγος
 ἐπισώσατο.

ὅτι ἐδὲ ἀπὸ τίνος τῶν τῆς Περσείας ἐγγόνων ἀξιοῖ
 ἔτος, καίτοι πολλῶν λεγόντων, τὴν κλῆσιν τῆς Πέρσεος
 κληρώσασθαι· μηδὲ γὰρ ἐκείνης σφῆς αὐτῆς Πέρσεος πα-
 ροξυτόνως ὀνομάζειν, ἀλλὰ Περσῆς, ἐπὶ τέλους τῆς
 περισπωμένης τιθεμένης.

ὅτι τὰ κατὰ τὸν Περσέα εἰς ψεύδος καὶ δι' ἄλλων
 πολλῶν ἀπάγειν σπουδάζων, προστίθῃσι καὶ ταῦτα. 719H
 Πλὴν εἰ μὲν τραγικῶς ὁ Περσεὺς ἐσράτευτο τὸ "πρὸς-
 ὡπον περιθέμενος καὶ τὴν ἄρπην λαβὼν, καὶ περὶ τῶν
 ἐξῆς ἐπιτρέψας ὑποκριτῇ καὶ χορῷ διαλύεσθαι καὶ τὰ
 τῆς ἀντιλογίας εἰς μῦθον, ὡς οἱ πολλοὶ συγκεχωρήκα-
 σιν. ἐπιδράμωμεν τῶν τοιούτων τὰ κεφάλαια διὰ βρα-
 χέων. Κένταυρον γεγονέναι, Γηρυόνην, Κύνκλωπα, Χρύ-
 σην, Κίρκην, Καλυψώ, Μινώταυρον, Σκύλλαν, Χί-
 μαιραν, Πήγασον, Λαιρρυγόναν, Κέρβερον, Γλαῦκον
 θαλάττιον, Ἀτλαντα, Πρωτέα, Νηρέα, Νηρείδας, τὰς
 παῖδας τὰς Ἀλφειῶς, ἐννεοργυῖας μὲν ἀνθηθέντας μῆ-

a. 5. δεύτερον A. 6. φασιν c. 11. ἀργολογικός A. 12. δ' ἀποδείξει] δὲ δόξη A. 17. μεταστάντα A: μετὰ ταῦτα c. 18. ἐγγόνων B. 19. θαλάττη c. 21. δὲ et 22. αὐτὸς om B. 23. γλώτταν c. 27. θάλατταν c. 28. οὐσῶν corr A. b. 5. pro στερίτην lacunam habet A. 14. μεγέθει c. 18. τὸν add A. τῆς θαλάττης A, τῆς θαλάσσης B: τὴν θάλατταν c. 22. δυναστεύσαντος B. δ add A. 24. ἐγγόνων B. 25. πολλῶν ἄλλων lig. c. 28. titulum post τιθεμένης addi solitum, περὶ παραδόξων ζώων καὶ ἄλλων πραγμάτων, om B, in mg ponit A. 31. μὲν] malim μὴ. 33. ἐπιτρέψας mg: ἐπιστρέψας libri. 40. τοὺς A: τοῦ c.

κος, ἐννεαπήχεις δ' εὖρος. ἔτι δὲ γένος μὲν ἀναφῆναι
καθ' Ἡσίοδον πρῶτον μὲν χρυσῆν, ἔπειτα ἀργυρῆν,
εἶτα χαλκῆν. πάλιν ἵππερ μὲν γενέσθαι περὶ τῶν μελ-
λόντων συλλαλῶντας Ἀχιλλεῖ, Σφίγγα δὲ τοῖς τῶν Θη-
βαίων παισὶν αἶνιγμα προβάλλεσαν, Σειρήνας δ' ἐπ' 5
ὀλέθρῳ τῶν ἀκρωμένων ἀδέσας, Νιόβην δὲ καὶ Πο-
λυδέκτην διὰ φόβον ἀπολιθωμένους. ἐπὶ δὲ τέτοις τῆς
Ὀδυσσεὶ συμπλεύσαντας ἐκ μὲν ἀνθρώπων εἰς σῆς,
ἐκ σῶν δὲ εἰς ἀνθρώπων μεταβῆναι διάθεσιν. ἔτι
Τάνταλον τιμῶσθαι μὲν διὰ σωφροσύνην, συνέσιον ὄντα 10
θεοῖς, τιμωρεῖσθαι δὲ δι' ἀκολασίαν, ἐν ἑρί φερόμενον.
ἐτέρους εἰς Αἶδα καταβαίνοντας διὰ προαίρεσιν, τοῖς
μὲν ὅπως ὑπὲρ τῶν ζώντων τοῖς νεκροῖς μάντεσι χρή-
σαιντο, τῆς δὲ ἵνα τὴν Περσεφόνην ὡς ἔρημον ὑπάρ-
χουσαν βίᾳ νυμφεύσωσι. καὶ κώδιον ἐπὶ προβάτε γενέσθαι 15
χρυσόμαλλον, μηλέας ἐν τῇ Αἰβύρῃ πεφυκέναι μῆλα
φειδέσας χρυσῶ, σῶμα ἔμψυχον πάντα τὸν βίον δια-
καρτερεῖν ἄρουπνον, βορέαν καὶ νότον μετὰ τῶν ἄλλων
ἀνέμων ἐν ἀσκήῳ πτήεσθαι συγκεκλεισμένους. πρὸς τέ-
τοις Πασιφάην μὲν ταύρῳ, Τυρῶ δὲ ποταμῷ μίγνυσθαι, 20
πρὸς ἑδὲν γένος τὴν εὐνὴν ἐχέσας ἀλλόφυλον. καὶ Φι-
λομήλαν μὲν ἀηδόνης ἐξαλλάξαι μορφήν, Τηρέα δὲ
ἔποπος, Ἐκάβην δὲ εἰς κυνὸς οἰκιστὴν καταστρέφαι φύ-
σιν. ἐπὶ τέτοις τὴν Ἰῶ γεγονέναι μὲν ποταμῶ θυμα-
τέρα, ταυροκέρῳ δὲ μορφῇ διαπτήναι βοὸς οἰζυώσης 25
τὸ Ποντικὸν πέλαγος. ἀφ' ἧς καὶ τὸν Βόσπορον εἰ-
ληφέναι τὴν κλῆσιν. ἔτι Καινέα τὸν Λαπίθην τὸ μὲν
ἀπ' ἀρχῆς γενέσθαι παρθένον καὶ γυναῖκα, ἡβήσαντα δὲ
εἰς ἄνδρα μεταστῆναι, τὸ δ' ὕστατον εἰς τὴν γῆν ὑπὸ
τῶν Κενταύρων καταδύναι, ταῖς ἐλάταις τυπτόμε- 30
νόν, ὀρθόν τε καὶ ζῶντα. καὶ Ἀήδαν μὲν ἀντὶ τῆς κα-
θημέρας γυναικὶ τεκνώσεως ὥσθ' τεκεῖν φύσιν, ἐξ ἧς τὸ
περιμάχητον εἶδος, τὴν Ἑλένην λέγω, τυπωθῆναι·
τὴν δὲ Ἑλλην καὶ Φοῖβον ἐπὶ κοῖτ' τοῖς ποσὶ πετο-
1328R. μένους, τὸν πόρον κατανύσαντας, "τὴν ἐφ' ἐκάτερα 35
θάλατταν Ἑλλήσποντον ἀφ' ἐαυτῶν προσαγορεύσαι.
τὸν δ' Ἡρακλέα καὶ τὰ πελάγη μὲν, ὃ μέγιστοι χειμῶ-
720H. νες, ἐν λέβητι διαπλεῖν, "τὴν δὲ Αἰβύρην ἄσπορον
ἄνδρον ἀπόρεντον ὑπάρχουσαν μόνον διεξέρχεσθαι, τῷ
δὲ Ἀτλαντὶ τὸν τηλικῶτον διαδέξασθαι κόσμον, πρὸς- 40
ταγμα μὲν ἐκ ἔχοντα, χάριν δὲ τιθέμενον. καὶ τῷ μὲν

Ὀρφεῖ καθαρίζοντι διὰ φιλομυσίαν τὰ ὄρη καὶ τὰς
πέτρας ἀκολοθεῖν, κρέα δὲ ὀπτώμενα τῶν Ἥλις βοῶν
φωγὴν προΐεσθαι τοῖς ἀνθρώποις συνετήν. τῶν δὲ με-
τηλλαχόντων τὸν βίον ἐπὶ χολῆς πρὸς Ὀδυσσεῶα διεξέρ-
χεσθαι παντοδαπὴν ἀδολεχίαν, ἐκ τῆς ἀμόρφου σκιᾶς τὸ
τῆς ὕψεως γινώσκοντας ἰδίωμα, καὶ τῆς μὲν αὐτῶν
ἀπὸ τῆς πίνας ἐ κοιλίας, ὃ βρόγχους ἔχοντας, ἐτέρους
δὲ φοβεῖσθαι τὸν σίδηρον ἐκέτι δυναμένους τρωθῆναι,
τινὰς δὲ πέτρον κυλίνει τῶν σωμάτων πάλαι κατα-
κεκαυμένων, ἄλλους δὲ δικάζειν ἐτέροις τεθνηκόσιν
ἀδικήματος ἑδενὸς ὑπάρχοντος. τὸ δ' ἔχαιτον, τῶν
ἐκέτι ὄντων τῆς τύπης ἐν πορθμίδι διαπλεῖν, ἔχοντας
Χάρωνα ναύκληρον καὶ κυβερνήτην, ἵνα μὴ καταστρα-
φέντες ἐκφορῶς ἐπιδέωνται πάλιν. καὶ τὴν μὲν Ἀλ-
κησιν καὶ Προτεσίλαον καὶ Γλαῦκον τετελευτηκότας
πάλιν ἀναστῆναι, τὴν μὲν ὑφ' Ἡρακλέους ἀναχθεῖσαν,
τὸν δὲ διὰ τὸν τῆς γυναικὸς ἔρωτα, τὸν δὲ ὑπὸ τῆς
μάντεως τῆς συγκατορυχθέντος. τοῦ δὲ Ἀμφιαράου
ζῶντος τὸ σῶμα καταδέξασθαι μετὰ τῶν ἵππων καὶ τῆς
δίφρος τὴν γῆν. ἔτι τοίνυν ὀδόντας ἐκ Κάδμου σπαρῆ-
ναι δράκοντος, ἐκ δὲ τέτων ὀπλίτας ἀνατεῖλαι μαχο-
μένους ἀλλήλοις. τὸν δὲ Τάλων τὸν φύλακα τῆς Μίνω
τρίς μὲν ἐν ἡμέρᾳ πᾶσαν περιπολεῖν τὴν Κρήτην,
τηλικαύτην ἔσαν, τὴν δὲ ζῶν μόνον τῶν ἐμψύχων
τέτον ἐν τῷ σφυρῷ κεκτῆσθαι. καὶ τῆς Μίνω δὲ ἀμή-
χανον εἶναι παραλῦσαι τὸν βίον, εἰ μή τις αὐτῇ ζέον
ὑδωρ καταχέαι. πρὸς τέτοις ὑπὸ μὲν τῆς Μηδείας
γέροντα κριὸν ἐπωδαῖς μεταπεσόντα νέον γενέσθαι πάλιν,
ὑπὸ δὲ τῶν Πελιάδων καθεψηθῆναι τὸν πατέρα 30
Πελίαν, ἵνα γένῃ νέος. τὰς δὲ Φορκίδας τρεῖς μὲν
ἔσας γραίας, ἐν δὲ χρωμέναις ὀφθαλμῶ, διεξάγειν
τὸν βίον ἄλυτον παρ' ἀλλήλων κατὰ μέρος ἀμειβο-
μένας πίξιν. ἔτι δὲ τῆς τὴν Ἀρκαδίαν οἰκῆντας καὶ
τὴν Ἀττικὴν γηγενεῖς τε εἶναι καὶ παρὰ φύσιν γεγονέ-
ναι. καὶ τὴν μὲν ἐν Αὐλίδι σφαγεῖσαν ἐν Ταύροις
ἀναφανῆναι ζῶσαν, τὴν δ' ἐν Πελοποννήσῳ κατα-
πορτιθεῖσαν ὑπὸ τῆς πατρὸς Ἀκρισίεως τῇ παραλίᾳ τῇ
Σεριφίῳ ἀβλαβῇ μετὰ τῆς βορέφους προσπεσεῖν. τὸν
δ' ὑπὸ Μεγέλας κατὰ τὴν μονομαχίαν ἤδη χειρού-
μενον, ἐξαίφνης ἀρπαγέντα, ἐν τῷ θαλάμῳ γενέσθαι
πρὸς συνουσίαν ἔτοιμον ὄντα, τῶν δεινῶν ἀπάντων

a. 4. τοῖς add A. 25. μορφῇν pr A. 34. an πειομένου? 36. ἀφ' ἐαυτῶν Ἑλλήσποντον B. 39. διερχεσθαι ε.
40. πρόσταγμα μὲν] προστεταγμένα A.
b. 5. παντοδαπὴν B. ἐκ — γινώσκοντας — ἀπὸ τοῦ] ἐπὶ — γινώσκοντα — αἵματος Hemsterhus. Lucian. 1.
p. 407 a. 8. οὐκέτι] οὐ B. 17. τὸν τῆς γ.] τῆς γ. τὸν A. 22. τάλων τὸν φύλακα τοῦ A: ἰταλωτὸν ε.
32. ἄλυτον παρ' om A.

ἐπιλεησμένον. τῷ δὲ δευτέρῳ τὸ κύτος ἐκ ἐφ' ἁλώ-
σει συμπαγῆναι πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ προδοσίᾳ τῶν περὶ
τὸν Ὀδυσσεύα καὶ τὸν Νεοπτόλεμον· τοιαύτην δὲ τρό-
πος ὑπογράφει τὴν εὐήθειαν καὶ τῷ κατασκευάσαν-
τος τεχνίτη καὶ τῶν ἐμβάντων ἀριζέων καὶ τῶν ὑπο-
δεξαμένων εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. ἐπὶ τέτοις, ὅτι τὸν
τηλικῶτον ἔρανὸν μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ διατριβόντων
θεῶν τοῖς ἰδίοις ὁ Ἄτλας ὥμοις ὑπεληφώς, ὅμως τὰς
721 H. καλαμένας Ἀτλαντίδας ἐτεκνοποίησατο. "ὅπερ ἀμή-
χανον. ὅτι τὴν ἅπασαν οἰκουμένην ὠκεανὸς περι-
κυκλοῖ φρουρῶν καὶ συνέχων τοῖς ἑαυτοῦ ῥεύμασιν.
1329 B. "ἔφησιν ἑρᾶν οἰκεῖν τὰς Γοργόνας Ἡσιόδου. ὅτι τῶν
ἡρώων τινὲς ἀπαθῆν τὴν διαμονὴν τῶν σωμάτων δια-
φυλάττειν πάντα τὸν χρόνον ἐν ταῖς μακάρων νήσοις,
ὡς ἔδειξεν κυρίως ἰσόρηκε. καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἄπορον
κατασφύροντα δόξαν πολλὰς καὶ τῶν γυναικῶν εὐ-
λογον παραδίδωσι χλευασμόν. τῶν δ' αὖ θεῶν πῶς
παραδεξώμεθα τὸν μὲν ἐν μηρῷ καταρῥαφέντα τρα-
φῆναι, τὴν δὲ τῇ τοῦ Διὸς κεφαλῇ κοιλίᾳ χρησάσθαι,
τὸν δὲ ἄνευ τοῦ πατρὸς τελειωθῆναι (λέγω δὴ τὸν
Ἡρακλῆα), τὸν δὲ Ἡλίου διὰ τὰς Ἀτρεΐδας εἰς Θυέστην
πράξεις τὴν μὲν δύσιν ἀνατολὴν ποιῆσαι, τὴν δὲ ἀνα-
τολὴν δύσιν. πρὸς δὲ τέτοις Ἀπόλλωνα μὲν καὶ Πο-
σειδῶνα ἐν Τροίᾳ θητεύσαντας ἐνιαυτὸν οἰκοδομίας
ἀποστέρηθαι μισθὸν καὶ βετροφίας, ταῖς δεινότηταις
ὑπὸ Λαομέδοντος περιπεσόντας ἀπειλαῖς, Διόνυσον δὲ
ὑπὸ Λυκάργου διὰ φόβον καταδιωχθέντα εἰς τὴν Θά-
λατταν πρὸς Θέτιν καταφυγεῖν. πρὸς δὲ τέτοις ἔριν
ὑπὲρ κάλλους καταστῆναι θεαῖς, ὧν ἐκάστη μὲν ἐδέκαζε
τὸν κριτὴν τοῖς παρ' ἑαυτῇ δώροις, ἵνα παρίδῃ τὸ
δίκαιον, ἔδεμιᾷ δὲ παρηκολάθῃ τὸ συμπεσόντα ἐκ
τῆς κρίσεως τέλος. ἔτι τὸ μὲν Ἀθηνᾶς μέγεθος εἰς χελι-
δόνος συγκαταβῆναι ὄγκον, τὸ δὲ τῷ Διὶ ἀξίωμα εἰς
κύκνον κατασαλῆναι τάξιν, τὸ δὲ τῆς Δήμητρος κάλ-
λος εἰς τὴν αἰχλίστην μετασταθῆναι διάθεσιν. τὸν δὲ νο-
μιζόμενον μέγιστον Δία ἐπιβουλευθῆναι μὲν ὑπὸ τοῦ
ἀναγκαιοτάτου τῆς γυναικὸς ἀδελφοῦ, σωθῆναι δὲ ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν, λέγω δὴ τῶν Τιτάνων· ὅς ἀναβάντας
ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ τῷ σκότει καὶ τῆς ἐκεῖσε φυλακῆς,
ἐπεὶ τὴν χρεῖαν παρέχοντο φοβήσαντες τὰς περὶ τὸν
Ποσειδῶνα, καταβῆναι πάλιν ἐκουσίως εἰς τὸν Ἀχέ-
ροντα καὶ τὸν Ἄϊδον τόπον. ἔτι τὴν μὲν Ἀφροδίτην
τιτρωσκομένην ὑπὸ Ἰννῆς δυνάμεως, τὸν δ' Ἄρην
δεσμέμενον ὑπ' Ὀρεῖ καὶ Ἐφιάλτῃ, τὸν δὲ Ἄϊδον, ἐν
ᾧ τόπῳ τὴν βασιλείαν εἶχεν, ἐκεῖσε ὑφ' Ἡρακλέους το-
ξευθέντα ταῖς μεγάλαις ἀλγηδύσι περιπεσεῖν· τὸν δὲ
Ἡρακλῆα, ἀπὸ τῷ κατὰ τὸν ἔρανὸν ἀπορῥιφέντα ὕψους,
εἰς Ἀἴμονα ἐνεχθῆναι διακείμενον ἐχάτως· τῆς δ'
Ἡρας ὑπὸ τῷ Διὶ κρεμαμένης ἐκ τῶν ποδῶν ἐκδε-
θῆναι παμμεγέθεις ἄκμονας. καθόλου δὲ θεὸς μοι-
χεύοντας, κεραινεμένους, κυλλόποδας, κλέπτειν εἰθισμέ-
νους, ἀνθρώπων ἀσθενεστέρας, προχείρως λοιδοροῦντας,
ἀδικούντας, μεμψιμοιροῦντας, πέρας ἔθενός πάθος ἐκτός
καθεστῶτας, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ὀχλούμενοι τὰς θεὰς ἐπικα-
λέμεθα. οἱ ἐν ταῖς τοιαύταις τερατευόμενοι, πόρρω τῆς
ἀληθείας ἰσάμενοι, οὐκ ἂν ἑτέροις ταύτην εἰσηγείσθαι
κριθεῖν ἂν ἀξιόλογοι. Διὰ τοιούτων καὶ τοσούτων Ἀγα-
θαρχίδης τὰ περὶ τὸν Περσέα εἰς ὁμοίους ἀπάγων μύ-
θους, οὐδὲ τὴν ἐρυθρὰν ἐκ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ κλη-
θῆναι δίδωσιν.
ὅτι αὐτός, φησὶν, ἑαυτῷ αἴτιος καθίστατο ἐλέγχων
ὁ τὴν τῶν μυθοποιῶν ἔκθεσιν εἰς πραγματικὴν "με-
τάγων ἐνάργειαν· ἥς ἂν τις ἀφέλῃ τὸν ἔλεγχον, ἔδεν
εὐτελέστερον καταλείπει γένος τῆς πίστεως ἡρμένης. ἐπεὶ
διὰ τίνα αἰτίαν Ὀμηρον ἐκ εὐθύνοιο, Διὸς καὶ Ποσει-
δῶνος φράζοντα διαφορὰν, "ἀδύνατον ἀνθρώπῳ πείναι
παραδέναι· ἔδ' Ἡσιόδῳ μέμφομαι δηλῶν τολμῶντι
θεῶν γένεσιν· ἔδ' Αἰχύλον ἐπιπλήττω πολλὰς δι-
ψευσμένον καὶ πολλὰ συγγράφοντα τῶν ἀσυγχωρή-
των· ἔδ' Εὐριπίδῃ κατηγορῶ τῷ μὲν Ἀρχελάῳ περι-
τεθεικότος τὰς Τημένας πράξεις, τὸν δὲ Τειρεσίαν
βεβιωκότα παρεισάγοντος πέντε γενεῶν πλεόν· οὐδὲ
τὰς ἄλλας εἰς ἐπιτίμησιν ἄγω διασκευαῖς ἐν τοῖς δρώ-
μασι χρωμένους ἀδυνάτοις; ὅτι πῶς ποιητῆς ψυχα-
γωγίας ἢ ἀληθείας ἐστὶ σοχαστής.
ὅτι καὶ τὴν Ἰνδικὴν χώραν ἐλέφαντας τρέφειν φησί,
καὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἣ τοῖς Θηβαίων ὁρίοις ἐστὶν ὁμο-
ρος, καὶ δὴ καὶ τὴν Λιβύην.
ὅτι τέτταρες τόποι τὴν Αἴγυπτον περιειλήφασιν,
ἀπὸ μὲν τῆς ἄρκτος τὸ πέλαγος, ἀπ' ἀνατολῆς δὲ καὶ
ἀπὸ δύσεως ἐρημίαι, ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας Αἰθίοπες.
ἀνσηρὸς δὲ λόγος, ἀλλὰ σωτήριος. δηλοῦται γὰρ οὐ

α. 5. ἐμβατῶν B. 9. ἐπαιδοποίησατο B. 13. τὴν διαμονὴν τῶν σωμάτων] τὰ σώματα B. 16. εὐλόγῳ —
17. χλευασμῷ B. 18. παραδεξώμεθα ε. καταρῥαφέντα A: καταρῥαφθέντα ε. 28. φόβῳ ε. 29. θεοῖς A. 33. συγκατα-
βαίνειν A. 34. Δημήτρος A. b. 1. ἄδου B: ἄδῃ ε. A utrum habeat, non liquet. 3. αἰδῇ A. 8. κρεμαμέ-
νης B et corr A: κρημαμένης ε. 9. θεοὺς om A. 12. οὐδενός B. 17. ἀπάγων A: ἄγων ε. 21. μετάγων A:
ἐνάγων ε. 22. ἐνέργειαν ε. οὐθέν AB: οὐδέν ε. 31. πλεόν πέντε γενεῶν B. 38. τέσσαρες ε.

λύτης ἀλλὰ φυλακῆς ἔνεκεν, καὶ τὴν ἡδονὴν ἐκ τῶν λόγων ἦρχεν, ὅπως τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων χάριτος ἀπολαύοντες μηδέποτε ἀντὶ τοῦ βελτίονος τὸ χεῖρον αἰρώμεθα, ἢ πρὸς Διὸς καὶ Θεῶν, ἵνα μηδὲ τῶν ἐν μέσῳ κειμένων ἔνια παρίωμεν.

ἰδιώτε μὲν ἔσσαν μικρῷ βαθυτέραν ἀπραγμόνως χαλεπὸν διασῶσαι· σὺ δὲ τοσούτων καὶ τηλικούτων κληρονομίαν ἀγαθῶν καθέξειν χωρὶς ἀγωνίας ἐλπίζεις; καὶ ταῦτα γινώσκων ὅτι κακέῃνα μὲν ὁ νόμος τῷ κτησαμένῳ διαφυλάττει, ταῦτα δὲ ὁ σίδηρος ἀφαιρεῖ τῶν ἀσθενεσέων.

ὅτι φησὶν, Ἐκ πολλῆς χρόνου προειληφότες ἐσμὲν ὅτι τὰς τῶν δυναστῶν φιλίας ὁ καιρὸς σφραγίζει καὶ λύει, καὶ τὴν σὴν ἀχολίαν ἄλλω δίδωσιν ἀφορμήν, αὐξῶν καὶ φθίνων τὰ πράγματα ἐξ ἀλλήλων.

ὁ μὲν τῷ λόγῳ συνεχῶς χαριζόμενος, τὸ ἐκ τῶν ἔργων δυνατὸν ὑπερβαίνων, πολλὰ διαψεύδει· ὁ δὲ προσλαμβάνων τὰς αὐτῆς φίλεις βελῆς κοινωνεὶς ἐν καιροῖς τηλικούτοις ἐπὶ τὴν ὁρμὴν ἐπώσαντος δεῖν. τίς γὰρ ἔτις ἄβελος, ὅς τὸ δοκεῖν αὐτῷ παρ' ἐτέρου βέλεθ' μαθεῖν, καὶ ποιεῖν τὸν σύμβελον τῶν ἀπορριμμένων συνήγορον τῆς ἐπιθυμίας; εἰ γὰρ ὁ κύριος τῶν τοσούτων ἀγαθῶν κρείττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας τῆς τῶν βιαζομένων, μακαρίσαι μὲν ἔχω τὰ ταῦτα κεκτημένους τὴν ἔξωσίαν, ἀφελῆσαι δὲ τοῖς ὅπλοις βιασάμενος τὰς χορηγίας οὐ δύναμαι. τί ἔν ἀμύχανον προῖξιν εἰς κενὴν ἐπαγγελίαν ἄγειν, καὶ τὰς ἀδήλως ἐλπίδας τῶν προδήλων κινδύνων πλέον εὐλαβεῖσθαι;

725 H. Ἕλληνας οἱ Αἰθίοπες. τίνοι; τῇ μελανίᾳ καὶ τῇ παραλλαγῇ τῆς μορφῆς. ἐκ ὑπερβαίνει τὴν τοῦ παιδὸς ὁλικίαν παρ' ἡμῖν ὁ τοιοῦτος φόβος. ἐν δὲ τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μέγιστοι διαφοραῖς ἐκ ὅψει καὶ χρώματι, τόλμη δὲ καὶ σοφιστικὰ τὰ πράγματα κρίνει. ἐγὼ δ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ τύχη με κατέστησεν ἐπίτροπον τῆς σώματος τῆς σῆς, νέος παντελῶς ὄντος, καὶ τῆς ὅλης βασιλείας, ἀπ' ἐκείνης εὐθὺς μέγαν ἐμαυτῷ πόνον ἐπέβαλον. τίνα τῆτον; τοῖς πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖσιν ἐναντιῶμαι καὶ δυσχεραίνειν, σὲ πρῶτον αὐτῆς περιαιρέμενος καὶ τὴν ἔξωσίαν ἀλλὰ τὴν ἄγνοιαν, ἵνα τῶν τοσούτων ἀγαθῶν φρονῶν ἀπολαύσης, μὴ διαμαρτύρων. τῆτον γὰρ ἐξήτεν πατὴρ ἐχὼν εὐνοίαν χρόνον σοχαζομένην, καὶ 1335 R. κόλακος εἰρωνεῖαν καιρῷ προσομιλεῖσαν. "οἶδα γάρ,

πρεσβύτερος ὢν καὶ πολλῶν ἔμπειρος γεγονὼς πραγμάτων, διὰ τὰς θωπεύειν ἐπιβεβλημένους τοὺς ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς καὶ τὰς μεγίστας βασιλείας ἄρδην ἀνηρημένας, τὴν Κασάνδρον, τὴν Λυσιμάχην, τὴν Ἀλέξανδρον 5 τηλικαύτην ἔσαν, τὴν Μήδων, τὴν Σύρων, τὴν Περσῶν, ὥστε μηδὲ σπέρμα καταλειφθῆναι τῆς γένεως. οὐκ ἀλόγως· νέος γὰρ πολλὰ μὲν ἀγνοῶντος διὰ τὴν ἡλικίαν, εὐλογημένους δὲ ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν ἔδεν σφαλερώτερον ἔδδ' ἐπικινδυνότερον. ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος, ἀήτης ὢν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀσθενέστατος ἦν ἐν ταῖς ὁμιλίαις· ἠλίσκετο γὰρ ὑπὸ τῶν ἐπαίνων, καὶ Ζεὺς καλόμενος οὐ χλευάζεσθαι ἐνόμιζεν ἀλλὰ τιμᾶσθαι, τῶν μὲν ἀδυνάτων ἐπιθυμῶν, τῆς δὲ φύσεως ἐπιλεησμένος.

ὅταν ὁ δημαγωγὸς τοῖς πολλοῖς διαλέγηται, μὴ τὴν τῆς φίλης τάξιν ὑποσησάμενος ἀλλὰ τὴν τῆς κόλακος, ἡ τῶν ὅχλων ὁρμὴ βεβαιωτὴν λαβῆσα τῆς ἁμαρτίας τὸν σύμβελον ἀνέτρεψε τὴν πόλιν. ἐνσκήπτει γὰρ ὁ μῶμος ἐπὶ κατὰ τῶν ὑπαιτίων μόνον, ἀλλὰ καὶ οἷς ἂν ὁ φθόνος αὐτῷ τὴν ἔφοδον προοδοποιήσαιο. ἡ κρατεῖ γὰρ ὁ μῶμος ἐπὶ τῶν ὑπαιτίων μόνον, ἀλλ' ἔσθ' ὅτε καὶ τῶν ἐπικρατεσέων αἰτίας, ἐπειδὴν ὁ φθόνος πικρὸν τὸ βέλος ἀφίει προκατειργάσατο τὸν οὐκ ἄξιον τῆτο πείσεσθαι.

χρῶν δὲ ἐπὶ τῶν κινδύνων τῶν πολεμικῶν Αἰθίο- 25 πες τοῖς μὲν τόξοις μεγάλοις, βραχέσι δὲ τοῖς οἰζοῖς ἐπὶ δὲ τῆς ἄκρας τῆς καλῆς κερκίδος ἀντὶ τῆς σιδήρεως παραμήκης τῷ τύπῳ λίθος ἀνεσκήρικθαι, νεύροις ἐσφίγμενος, ὁξὺς μὲν ὑπερβολῇ, φαρμάκοις δὲ θανασίμοις βεβαμμένος.

ὅτι Πτολεμαῖος, φησὶν, εἰς τὸν κατὰ Αἰθιοπίων πόλεμον ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος πεντακοσίας συνέλεξεν ἱππεῖς, ὧν τοῖς προκινδυνεύειν μέλλουσι καὶ καθηγεμένους, τὸ πλῆθος ἔσιν ἑκατόν, ὅπλισμὸς περιέθηκε τρόπον· σολὰς γὰρ αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἵπποις ἀνέδωκε πιλητάς, ὡς οἱ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην προσαγορεύουσι κάσας, ὥστε πᾶν κρύπτειν τὸ σῶμα πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἐκ τῆς ἐ' Ἀγαθαρχίδου ἱστορίας 724 H. τῆς περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν.

ὅτι πολλοί, φησὶ, καὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ποιητῶν γεγραφότων διηπορήκασιν πῶς τὰς ὑπερβαλλούσας ἐνίοις ἀκλεῖας τὸν ἐκτὸς τῶν κινδύνων κείμενον πρεπόντως ἐξαγγελέον· ὧν ὁ τρόπος οὐ λίαν

a. 6. απρ. ἐς χαλεπὸν γ. 36. ἐπέβαλλον γ.

b. 6. σπέρματα καταλειφθῆναι γ.

17. προλαμβάνων A.

19. οὐ τοῦ] αὐτοῦ A.

26. ἀπαγγέλλαν A.

32. ταῖς

19. ἢ] καὶ ἄλλως mg A.

20. μόνων A.

40. ὑπερβαλόντας γ.

γένοιτ' ἂν ἐμφανής, εἰ μὴ τις ὑποτάξαιτ' ἂν ἀκόλουθον αἰτίαν τοῖς ἐμφανιζομένοις. Ὀλυνθον καὶ Θήβας δύο πόλεις ἐνδόξους Ἀλέξανδρος καὶ Φίλιππος διαρπάσαντες καθεῖλον εἰς ἔδαφος. τὸ δὲ δεινὸν τῷ συντελεσθέντος παρ' ἐλπίδα προσπεσὼν καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοῖς ἀγώνιαν περὶ τῶν ὅλων μεγάλην ἐπέσκησεν, καὶ τῶν ῥητόρων ἐκ ὀλίγοις λόγῳ παρέχεν ἀφορμὴν εἰς τὸ δηλῶσαι τὰ πεπραγμένα τῷ πάθῳ οἰκείως. εἰρήκασιν ἔν περὶ τέτῳ τῷ πράγματι ἄλλοι μὲν ἀλληγορικῶς τῷ τρόπῳ καὶ ταῖς διαλέκτοις, ὡς δοκῶσι, περιτιτῶσι, οἱ δ' ἐμβριθέστερον, τὰ συνήθη καὶ τὰς κυριολογίας ἐν τοῖς δεινοῖς ἢ πεφηνότα. ἑκατέρου δὲ σοὶ προοισόμεθα παραδείγματα γένους, ἵνα τοὺς χαρακτῆρας ἐκ παραβολῆς ἐπιδὼν τῷ ἡμῖνον καὶ τῷναντίον εἰπόντας ἐπ' αὐταῖς εὖρης ταῖς δοκιμασίαις.

1336R. "Ἡγησίας μὲν ἔν πολλὰκις τῆς ἀπωλείας μεμνημένος τῶν πόλεων εὐτελής ἐστιν. ὁ γὰρ μὴ θέλων τοῖς καιροῖς οἰκείως διαλέγεσθαι, ζητῶν δὲ ἐξ ἀνάγκης ἐν αὐστηρῷ πράγματι κομπότητα διαφαίνειν, τῷ μὲν ἰδίῳ ζηλώματος ἐπὶ ποσὸν τυγχάνει, τῆς δὲ τῶν ὑποκειμένων ἀξίας ἢ σοχάζεσθαι. ὥσπερ ἔτος ἐν τοῖς αὐτῷ φωνῶν λόγοις. οἶον „ὄνομα κατελάβομεν, πόλιν καταλιπόντες." σκόπει τοίνυν. τέτο πάθος μὲν ἔδαμῳ ποιῇ, ἀλλὰ συνάγει πρὸς τὴν ἐμφασιν καὶ ποιῇ ζητεῖν τί λέγει. ἔγ' ἂν τις τῇ γνώμῃ δις αὐτὸν ἐνεργάσθαι, ἐκεῖσε ἀπὸ τῷ λόγῳ τὸ δεινὸν ἀφῆκε. διὰ τί; ὅτι τὸ ῥηθὲν ἐν τῷ σαφῶς γινῶναι καὶ τὴν συμπάθειαν ἔξι λαβεῖν. ὁ δ' ὑπερήσας τῷ σαφῶς ἀπολέλειπεν καὶ τῆς ἐναργείας. εἴτα ὁμοιον περὶ Θηβαίων φησὶ „τὸν γὰρ μέγιστα φωνήσαντα τόπον ἄφωρον ἢ συμφορὰν πεποίηκε." πάλιν ἐπ' Ὀλυνθίων „ἐκ μυριάδων πόλεως ἐξήλθον, ἐπιστραφεῖς δ' ἐκέτ' εἶδον." ἐξήτει δὲ τί; τὸ μὲν γὰρ ῥηθὲν, ὑπὸ τοιαύτην ἐμφασιν πεπτωκός, πεπλάνηκεν ἡμῶν ἀπὸ τῷ προκειμένου τὴν γνώμην. δεῖ δὲ τὸν οἰκτιζόμενον ἀφέντα τῷ ἀσεϊσμός, τὸ πρᾶγμα σημαίνειν ὅτι οἰκείῳ τῷ πάθῳ, εἰ μέλλοι μὴ τῇ λέξει διακοσμεῖν, ἀλλὰ τῷ τῆς συμφορᾶς αἰτίῳ προσεδρεύειν. ἀλλ' ἐφ' ἕτερον ἵτέον. „Ἀλέξανδρε, καὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν νόμισον, ὁρῶντα τὰ λείψανα τῆς πόλεως, παρόντα μοι συνι-κετεύειν." αἴτημα μὲν μειρακιῶδες καὶ μεταφορὰ σκλη-

ρά, τὸ δὲ σκυθρωπὸν τῆς πράξεως ἄρρητον. ἄλλο „βασιλικῇ μανίᾳ „προσπταίσασα πόλιν τραγωδίας 725 H. ἐλεεινότερα γέγονε." πρὸς πᾶν μᾶλλον ἢ τὸ καθήκον σοφιστῇ ἡτοιμάσθαι φαίνεται, ὅθεν ἢ λίαν ἤπτετο. τῷ προκειμένῳ χαλεπὸν γὰρ οἶμαι χαλεποῖς πράγμασιν μω-κωμένην διάλεκτον ἐφορᾶσθαι. ἄλλο „τί δεῖ λέγειν Ὀλυνθίους καὶ Θηβαίους, οἳ κατὰ πόλεις ἀποθανόν-τες πεπόνθασιν;" ἕτερον παραπλήσιον κολακείας ἐκ εὐχήμενος καὶ εὐηθείας ἐχόμενον. „ὁμοιον πεποίηκας Ἀλέξανδρε Θήβας κατασκάψας, ὡς ἂν εἰ ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς κατ' ἑρανὸν μερίδος ἐκβάλῃ τὴν σελήνην. ὑπολείπομαι γὰρ τὸν ἥλιον ταῖς Ἀθήναις. δύο γὰρ αὐταὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἦσαν ὄψεις. διὸ καὶ περὶ τῆς ἑτέρας ἀγωνιῶ νῦν. ὁ μὲν γὰρ εἰς αὐτῶν ὁφθαλμὸς ἢ 15 Θηβαίων ἐκκέκοπται πόλιν." ἐμοὶ μὲν ἔν σκόπτειν ὁ σοφιστὴς δοκεῖ διὰ τέτων, ἐκ ὁλοφύρεσθαι τῶν πόλεων τὴν τύχην, καὶ σκοπεῖν πῶς ἂν τάχις συγκόψαιτο τὸν λόγον, οὐ πῶς τὸ πάθος ὑπὸ τὴν ὄψιν ἀγάγοι διὰ τῆς ἐναργείας. ἕτερον ὁμοιον. „αἱ δὲ πόλεις αἱ πλησίον ἐκλείον τὴν πόλιν, ὁρῶσαι τὴν πρό-τερον οὖσαν ἐκέτ' ἔσαν." εἰ τις ἔν τοῖς Θηβαίοις καὶ τοῖς Ὀλυνθίοις παρ' αὐτὴν τὴν ἄλωσιν τὰς περιόδους ταύτας συναχθόμενος ἔλεγε, δοκῶσιν ἂν μοι γελάσαι τὸν γράψαντα καὶ τρόπον τινὰ αὐτῶν ὑπολαβεῖν ἀθλιώ-τερον. ἄλλος γένος ἀψώμεθα, τὸν αὐτὸν ἡγέμενοι σο-φιστῇ. „δεινὸν τὴν χώραν ἄσπορον εἶναι τὴν τῷ σπαρ-τῷ τεκῶσαν." ἀλλ' ἐχ' ἔτις ὁ Δημοσθένης, ἔτι τὴν γνώ-μην ἔτος ἐπὶ τὸ χεῖρον μετέθηκε. γράφει δὲ δεινὸν μηλόβοτον γενέσθαι τὴν Ἀττικὴν, ἢ πρώτη τοῖς ἄλλοις ἐξήνεγκε τὸν ἡμέτερον καρπὸν. ὁ δὲ φήσας δεινὸν εἶναι τὴν γῆν ἄσπορον γενέσθαι τὴν τῷ σπαρτῷ τεκῶσαν, ἐκ τῶν ὀνομάτων τὴν ἐναντίωσιν εἰληφεν, ἐκ ἐκ τῷ πράγματι. διὸ καὶ ψυχρότητα ἐχάτην ἐμφαίνει, ὥσπερ καὶ Ἐρησιάνῳ ὁ τὴν Ἀθηναίων ἐγκωμιάσας 1337R. ἔτις „ἐκ γὰρ τῆς τῷ Διὸς γεγεννημένη κεφαλῆς εἰκότως ἔχει τῆς εὐδαιμονίας τὸ κεφάλαιον." τοιοῦτον καὶ τὸ „τίς δ' ἂν δύναιτο ποιῆσαι τὴν Κύρῳ δόσιν ἄκυρον;" καὶ τόδε δὲ ὁμοιον. „τόπος δὲ πῶς γένοιτ' ἂν ἄβατος βάτῃ περικειμένη;" Πάντα, φησὶν ὁ Ἀγαθαρχίδης, τὰ τοιαῦτα ἀδόκιμα. ἀλλ' εἰ μὲν πρὸς ἐλεεινολογίαν λέ-

α. 1. αἰτίαν ἀκόλουθον γ. 14. ἐπιδὼν] ἐπὶ τεσσάρων Α. 15. εὖρης Β: εὖροις γ. 20. [ζηλώματος] δηλώμα-
τος Α: ζητήματος γ. 28. ἐνεργείας mg. 32. ἐξήτουν Α. 36. μέλλοι Α: μέλλον γ. 38. καὶ add Α.
39. μοι Α: μὴ γ. β. 4. φαίνεται ὅθεν Α: φάναι οὐδὲν γ. 13. διὸ Β: δύο γ. 14. ἀγωνιῶν ὅθεν Α: ἀγω-
νιῶν ἢ γ. 15. ἐκκεκόλπται Α. 16. ὁ Α: καὶ ὁ γ. 18. οὐ πῶς] ὅπως Β. 23. συναχθόμενος Α. 25. ἄλλου
— ἀψώμεθα Β: ἀλλ' οὐ — ἀψώμεθα γ. 31. γενέσθαι om Β. σπαρτῷ Β et corr Α: σαρπῷ γ. 34. Ἐρη-
σιάνῳ] Ἐρησιᾶς ὁ νῆσιος Β et corr Α. ὁ om Α. 35. τῆς om Α. 36. τὸ post καὶ add Α. 37. τῆς τοῦ
Κύρου γ. 38. τόδε δὲ Α: τόδε τὸ γ. 40. πρὸς ἐλεεινολογίαν Α: προσελθεῖν ὁμολογίαν γ.

γοι, ἐγγὺς τῷ πρόποντος ἴσα¹², εἰ δὲ πρὸς πᾶσαν ἰδέαν λόγῳ, ἐκ ὁρθῶς τῇ κρίσει ἐπέβαλε. πλὴν προστίθῃσι καὶ ἕτερα τῶν εἰρημένων ὁμοία, ὑπὸ τὴν αὐτὴν καὶ ταῦτα φέρων διαβολήν, οἷον „Θηβαῖοι ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Μακεδόνας ὑπὲρ τὸς μυρίους ἀνεδράπησαν.” ὡ¹³ 5 καλῆς ἐμφάσεως! ἄνθρωποι τοσῶτοι παραλόγως ἀνα- τετραμμένοι. καὶ πάλιν „τῆς μὲν πόλεως κατασκαφί- σης οἱ μὲν ἄνδρες παίδων συμφορὰς ὑπομένουσιν, αἱ δὲ γυναῖκες μετήχθησαν εἰς Μακεδονίαν, τὴν πόλιν θάψασαί τινα τρόπον.” ἕτερον ὁμοιον „ἡ δὲ φάλαγξ¹⁴ 10 τῶν Μακεδόνων εἰσβιασμένη τοῖς ὅπλοις ἐντὸς τεί- χους τὴν πόλιν ἀπέκτεινεν.” ἐκεῖ μὲν ταφὴ πόλεως, ἐν- ταῦθα δὲ θάνατος· λοιπὸν ἐκφορὰν δεῖ προθέντας ἐπιγράμματι χρήσασθαι, καὶ παντελὴς ἡ προῖξις. πλὴν 126 H. τῆς „μὲν τούτου κομψότητος, ἵνα μὴ μανίας εἰπὼν¹⁵ 15 πικρότερος φανῶ, διεληλύθαμεν, φησί, τὰ πλεῖστα. εἰσάγει δὲ μετὰ σαφηνείας καὶ τῆς προεπέσης λόγῳ κοσμιότητος εἰς τὸν ὁμοιον εἰπόντας τόπον Στρατο- κλέα μὲν ἔτιω¹⁶ „ἀρᾷ καὶ σπείρει¹⁷ τὸ Θηβαίων ἄστυ, τῶν συναγωνισαμένων ἑμῖν τὸν πρὸς Φίλιππον πόλεμον.”¹⁸ 20 ἅμα, φησί, τὸ πάθος τῆς πόλεως εὐσήμως ἐξέσθηκε, καὶ τῆς τῶν ἡτυχηκότων φιλίας ὑπεμνήσθη· τὸ δεινὸν γὰρ εὐνοία παρατεθὲν ἐμβριθεσέρος εἶωθε τὸς οἴκτους ποιεῖν. μετὰ Στρατοκλέα ὁμοίως Αἰχίνην εἰσάγει λέ- γοντα „πόλις ἀσυγείτων ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἡρά- 25 νισαι.” ἄριστα, φησί, τῆς μὲν ἀπωλείας τὸ τάχος τῇ μεταφορᾷ σημήνας, τὸς κινδύνους δὲ ἐφιστὰς ἐκ τῷ τὸν πεπονθότα τοῖς ἀκέραις δεικνύειν ὁμοιον ὑπάρχοντα. ἀλλὰ γὰρ ὁ Δημοθένης, φησί, μετενέγκας τὸς λόγους ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἔτω δεδήλωκε· „τὴν μὲν πόλιν¹⁹ 30 ἐξώρυσεν ἐκ τῶν θεμελίων, ὥστε μηδὲ ἐπὶ ταῖς ἐξίσαις καταλιπεῖν τὴν τέφραν, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας τῶν ἡγησαμένων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τὰς σκηνὰς τῶν βαρ- βάρων δένειμε.” πικρῶς καὶ σαφῶς καὶ βραχέως ἀφ' ἐκάστου τῶν εἰδῶν εἰληφὼς τὴν ὑπερβολήν, ὁμοιος τῆς 35 διδασκέσης τὸ πρᾶγμα ἐναργείας ἐκ ἐπελάττετο. πάλιν ἐπ' Ὀλυνθίων ὁ αὐτὸς ῥήτωρ „Ὀλυνθον δὴ καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πό- λεις τῶν ἐπὶ Θράκης, ὡς πάσας ἔτιω²⁰ ὡμῶς ἀνήρη- κεν, ὥστε εἰ μηδὲ πώποτε ὤκισθησαν ῥῆδιον εἶναι προσ- 40 ἐλθόντας εἰπεῖν.” ἐμφανίσας τὸ πλῆθος τῶν πόλεων,

τῶν ἀνδρῶν τὴν συμφορὰν ἐπέβαλεν, ὅπως ὁ πλεῖστος οἴκτος τῷ παραδόξῳ τεθέντος μᾶλλον τῶν ἀκροωμέ- νων ἐκκαλέσῃ τὸ πάθος. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα καὶ ἑτέρων εἰπὼν συγγραφέων τὰ μὲν ἀποδέχεσθαι, τὰς δὲ 5 περὶ Ἠγησίαν καὶ τὰ παρ' ἐκείνων παραγράφει.

ὅτι ἀπὸ τῆς Μεμφιτικῆς ἄξεος εἰς τὴν Θηβαΐδα πέντε εἰσὶ μεταξὺ νομοὶ ἔθνων, ἔχοντες πολυάνθρωπον τά- ξιν, πρῶτος μὲν ὁ Ἡρακλεοπολίτης, δεύτερος ὁ Λυ- κοπολίτης, τρίτος ὁ Ὀξυρυγχίτης, τέταρτος ὁ Ἐρμ²¹ 10 πολίτης, πέμπτος ὃν οἱ μὲν φυλακὴν οἱ δὲ χεδίαν κα- λῶσιν· ἐν ταύτῃ τῶν ἄνωθεν καταγομένων εἰσπράτ- τονται καὶ τιθέασιν τὸ τέλος. τὰς δὲ εἰρημένους ὑπερ- βάλλοντι τόπους ἀρχὴ τῆς Θηβαΐδος ἡ Λύκων πόλις, εἴτα Ἀφροδίτης ἄλλη, πρὸς δὲ τέτοις Πανών, ἔπειτα 15 Θοινίς, μετὰ ταύτην Βοπός, ὑφ' ἣν Διὸς πόλις, ἣν καλεῖται μικράν. μετὰ δὲ τὸν προσηγορευμένον Τεντε- ρίτην νομὸν Ἀπόλλωνος ὀνομάζεσθαι πόλις, ἥς ἐπάνω μὲν Κοπτός, ἔπειτα Ἐλεφαντίνη, εἴτα Αἰθιοπίων χώρα, Κορτία πρώτη. τὰ μὲν ἐν ἀπὸ Μέμφεως ἕως Αἰθιο- 20 πίας εἶρηται.

ὅτι πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὃν ὁ Νεῖλος πολλὰς ἐκτροπὰς καὶ παραφορὰς ποιούμενος ὁμοιος ἐκεῖσε ἀποκάμπτει περιφανῶς, καὶ „ποιεῖται²² 27 H. τὴν δεξιὰν ὁρῶσιν τῶν ἀγκιώνων τὴν μεγάλην κλίσιν, ἐκ τε τῆς πελάγους κόλπος εἰς τὴν ἡπειρον ἀνατίνειται πολὺς, ὥστε τὴν μεταξὺ διάμετρον τῶν ὑδάτων, τῷ τε ἁλμυρῷ καὶ ποτίμῳ, παραπλήσιον πηλῷ πολλῷ τὴν συζολὴν λαμβάνειν. κατὰ γὰρ τὴν εἰρημένην θάλατταν πλησίον ἐστὶ τινα τῶν καλουμένων γνησίων πλῆθος 30 ἔχοντα μετάλλων, τῇ χροῇ μὲν ὄντα καὶ ὑπερβολὴν μέλανα, μαρμαῶς δὲ ποιῶντα τοιαύτας ἐν αὐτοῖς ἐκφύ- σεις ὥστε πᾶν λείπεσθαι τὸ διαμιλλώμενον, τῆς λευκό- τητος κρίσιν ἐκ ἐχέσης.

ὅτι ἔς ἑκατον (φησί) κατέχει ἀκλήρημα, τέτρες ἡ τυραννὶς εἰς τὴν τῶν χρυσορυχίων ἀπάγει πικροτάτην δαλείαν, τὰς μὲν ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶ ταλαιπωρο- μένες, τὰς δὲ καὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων. ὑπερβολὴν 35 ἐν ἑδρῇ τὸ πάθος δυσυχήματι καταλιπεῖν ἐκτραγω- δήσας, τὸν τρόπον ἀπαγγέλλει τῆς περὶ τὸ χρυσίον ἐργασίας. τῶν ὁρῶν, φησὶν, ἐν οἷς ὁ χρυσοὺς εὕρισκεται, τὰ μὲν ἀπότομα καὶ τελέως σκληρὰν ἔχοντα φύσιν

α. 12. ἀπέκτειναν A. 16. φασί γ. 18. εἰπόντα B. τόπον AB: τρόπον γ.
 β. 1. ἐπέλαβεν γ. 6. τοῦ om A. 7. νόμοι γ. 8. πρῶτον — δεύτερον — τρίτον — τέταρτον — πέμπτον A.
 Λυκοπολίτης] Ἀφροδίτης mg. Geograph. min. Hudson. biblioth. Berolin. 15. ἣν A: ἣν καὶ γ. 17. νόμον γ.
 18. ἔπειτα δὲ ἑλεφ. B. 24. κλίσιν μεγάλην γ. 25. τοῦ μεγάλου πελάγους γ. 27. πηλῷ om B. 29. γνησίων A:
 χρυσοίων γ. 31. ἱαντοῖς γ. 33. ἐξούσης γ. 39. τόπον γ.

ἐκπρήσαντες ὕλη καὶ χαῖνα τῷ πυρὶ ποιήσαντες, ὥτως αὐτοῖς προσάγασιν τὴν πείραν, τὰ δ' ἀναιμένα τῇ πέτρα σιδήρῳ λατομικῶ κερατιζόντ'. καθηγείτ' δὲ τῶν ἄλλων τεχνίτης ὁ τὸν λίθον διαιρῶν. ὅταν δὲ οὗτος τοῖς μεταλλεύσι τὰς ὁδοὺς ὑποδείξῃ, τὸ πᾶν ἔργον 5 καταμερίζετ' τῇ τῶν ἀτυχούντων ἀνάγκῃ τῶτον τὸν τρόπον. οἱ μὲν εὐρωστοὶ καὶ νέοι τυπίσι σιδηραῖς κόπτουσι τὴν χώραν τὴν μαρμαρίζουσαν, οὐ τέχνῃ τὴν πληγὴν ἀλλὰ βίᾳ, καὶ τέμνουσι διὰ τῆς πέτρας ὑπονόμους πλείονας ἢ ἐνθαῖς, ἄλλοτε μὲν ἄνω τῆς χρυσίτιδος 10 ἀπονενέσης λίθου, ποτὲ δὲ κατωτέρω, πάλιν δὲ εἰς τὴν εὐώνυμον κλίσιν, ἐνίοτε δὲ σχολιὰν καὶ διεσραμμένην καὶ παραπλησίαν ταῖς τῶν δένδρων ῥίζαις. οὗτοι μὲν οὖν λίχνους προσδεμένους τοῖς μετώποις ἔχοντες λατομῶσιν, ἀκολοῦθόντες οἷον φλεβὶ τῷ λευ- 15 κανθίζοντι καὶ πολλαχῶς καταχρηματίσαντες τῶν σωματίων τὰς θέσεις, καταβάλλουσι τὰ θραύσματα εἰς ἔδαφος, οὐ πρὸς τὴν ἰδίαν ἔξιν τε καὶ δύναμιν, ἀλλὰ πρὸς ὀφθαλμὸν ἐπιστάτη, πληγῆς τὴν ἐπιτίμησιν ἔδῃ ποτε χωρίζοντος. οἱ δὲ ἄνηβοι παῖδες εἰς τοὺς ὑπὸ 20 τέτων ὀρυχθέντας ὑπονόμους εἰσδύμενοι, καὶ τὴν χάλικα τῶν ῥιπτεμένων ἐπιπόνως συλλέγοντες, ἐκτὸς τῶν σομίων κομίζουσι. παρὰ δὲ τέτων οἱ τε πρεσβύτεροι καὶ τῶν ἀφενῶν οἱ πολλοὶ τὸν λίθον μεταφέρουσι μετακομίζουσι δὲ οὗτοι τοῖς καλουμένοις ἐπωπεύουσιν. 25 1341R. "οἱ γ' ἐντὸς τῶν τριάκοντα ἐτῶν καὶ τοῖς εἵδεσι καρτεροὶ ὄλμους λιθίνους παρειληφότες ὑπὲρ σιδηρῶ πίτσοσιν ἐπισρεφῶς, καὶ ποιήσαντες τὸ μέγιστον τρυφῆς ὀρόβῳ παραπλήσιον πρὸς τὴν αὐτὴν ὥραν ἀπομετροῦσιν ἑτέροις. οὗτος δὲ ἔστιν ὁ πόνος τῶν γυναι- 30 κῶν τῶν εἰς τὰς φυλακὰς συναπηγμένων ἀνδράσιν 728H. ἢ γονεῦσι. "μύλοι γ' ἐξῆς πλείους βεβήκασιν, ἐφ' οἷς τὸν ἐπιτιμῆνον ἐπιβάλλουσι λίθον καὶ παραστῆσαι τρεῖς ἐκατέρωθεν πρὸς τὴν μίαν κόπην, ὥτως ἐξωσμέται δυσπροσώπτως ὥστε μόνον τὴν αἰχὴν τοῦ σώματος κρύπτειν, ἀλήθουσι. ἀλήθουσι δὲ ἕως ὑπὸ τὸν τῆς σπειδάλεως τόπον ἀχθῇ τὸ παραδοθὲν μέτρον. ἔτι πάντες οἱ τὸν εἰρημένον τῆς τύχης κληρὸν ὑπελθόντες ποθεινότερον ἔχουσι τῆ βίᾳ τὸν θάνατον. παρὰ 40 δὲ τῆ θήλειος γένους διαδέχοντ' μὲν τὸ κατειργασμένον 40 οἱ καλούμενοι σηλαγεῖς· εἰσὶ δ' ἔτι τεχνίτ' πρὸς τὸ πέρας ἄγειν δυνάμενοι τὴν βασιλικὴν χρεῖαν. ἡ δὲ ἐργασία τοιαύτη. καταβάλλουσι τὴν ἀληλεσμένην μαρμαρον ἐπὶ σανίδος πλατείας μὲν καὶ κατεξυσμένης εἰς εὐθεῖαν τομήν, ἢ ἐν ὀρθῇ δὲ χώρα βεβηκυίας, ἀλλὰ μικρὰν ἐχέσης ἐπίκλινιν. εἴτα καταχέοντες ὕδωρ τρεῖς ταῖς χερσὶ, τὰ πρῶτα μὲν κέφως, ἔπειτα μᾶλλον ὄθεν, οἶμαι, τὸ μὲν γεῶδες ἐκτεκόμενον συναπορρέει κατὰ τὴν ἐπίνοιαν τῆ σανιδώματος, τὸ δ' ἰχὺον καὶ 50 δυνατόν ἐπὶ τῆ ξύλου μένει ἀκίνητον. πολλάκις δὲ τοῖς ὕδασι ἀποπλύνας ὁ καλόμενος σηλαγγεὺς μεταλαμβάνει σπόγγους μαλακοὺς καὶ πυκνούς, οἷς ἐφαπτόμενος τῆς μαρμάρου κέφως καὶ θλίβων ἐπὶ ποσὸν τὸ μὲν ἑλαφρὸν καὶ χαῖνον ἐμπλεκόμενον τοῖς ἀραιώμασιν ἀπὸ τῆς σήραγγος ἀναφέρει καὶ ἐκρίπτει, τὸ δὲ ἐμβριθὲς καὶ σίλβον ἐπὶ τῆς σανίδος ἀποκεκριμένον ἀπολείπει, 55 δυσκινήτα διὰ τὸ βάρος τῆς τοιαύτης φύσεως ὑποκειμένης. ὥτως ἔν ἑτος ὁ σηλαγγεὺς περικαθάρως τὰ ψήγματα τῆ χρυσῆ παραδίδωσι τοῖς ἐψηταῖς. οἱ δὲ λαβόντες μέτρω τε καὶ σταθμῶ τὸ συνηγμένον εἰς ἄγχος κεραμεῖν ἐνέβαλον, καὶ μίζαντες κατὰ λόγον τῆ πλήθους μολίβδου βῶλον καὶ χόνδρους ἄλων καὶ κασσινέρος βραχὺ καὶ κριθινὸν πίτυρον, καὶ ἐπιθέντες ἐπίθεμα καλῶς ἡρμοσμένον καὶ πάντοθεν χρίσαντες, 60 ἔψασιν ἐν καμίνῳ πέντε ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας, ἔθεν διαλείποντες. τῇ δ' ἐχομένην σύμμετρον τῇ πυρρῶν προσάγοντες ψύξιν εἰς ἄγγεον κατήρασαν, ἄλλο μὲν τῶν συνεμβεβλημένων ἔθεν εὐρίσκοντες, αὐτὸ δὲ τῆ χρυσῆς τὸ χύμα, βραχεῖαν εἰληφὸς ἀπεσίαν ἀπὸ τῆ ψήματος. ἡ μὲν ἔν πρὸς τοῖς μετάλλοις ἀπώλει 65 τῶν πολλῶν σωματίων πρὸς τὸ ῥηθὲν τέλος κομίζετ' τὴν διέξοδον, σχεδὸν αὐτῆς τῆς φύσεως δεικνύσης ὅτι τῆ χρυσῆς συμβέβηκεν ὑπάρχειν καὶ τὴν γένεσιν ἐπιπονον καὶ τὴν φυλακὴν σφαλερὰν καὶ τὴν σπερδὴν μαγίστην καὶ τὴν χρῆσιν ἡδονῆς καὶ λύπης ἀνὰ μέσον κειμένην, τὴν τε ἐργασίαν τρόπον τινὰ τῆ γένους ἀρχαιοτάτην. εὐρητ' μὲν γ' ὑπὸ τῶν πρώτων τῆ τύπης βασιλέων τῶν μετὰ τῶν ἡ φύσις, διέλιπε δὲ ἐνεργοῦσα 70 ποτὲ μὲν Αἰθιοπῶν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον πλήθους συν- 729H. 40 ελθόντος καὶ πολλὰ τὰς πόλεις ἔτη φρενίσαντος (ὑφ'

α. 1. ἐκπρήσαντες γ. 4. ὁ om A. 5. μεταλλεύουσι B. 7. εὐρωστοὶ B. 9. post βία δεest καταφέρουσι (p. R 1353, 29) vel simile verbum. 10. εὐθεῖς A: εὐθὺς γ. 12. διεσραμμένη] διεσρηγμένη A. 17. θραύματα pr A. 22. ἐπιτόνως A. 25. ἐπωπεύουσιν B. 27. σιδηρῶ B. 34. κόπην — δυσπροσώπτως — μόνον A: κοπήν — δυσπροσώπτως γ. 36. ὑπὸ — 37. τόπον] ἐς — τρόπον Diodorus Siculus 3, 13. 40. θήλειος γ. β. 1. σηλαγγεῖς γ. 7. ἔπειτα δὲ μ. γ. 8. μὲν om B. 9. ἰσχυρὸν γ. 16. ἀποκεκρυμμένον A. 17. τὸ add B. 24. πανταχόθεν γ. 26 et 28. οὐθέν γ. 28. αὐτὸ — 29. εἰληφὸς A: αὐτοὶ — εἰληφὸς γ. 38. διέλιπε B.

ὧν καὶ τὰ Μερνόνεια συντετελέσθαι φασί), ποτὲ δὲ Μή-
δων καὶ Περσῶν ἐπικρατησάντων. εὐρίσκοντο δὲ ἔτι καὶ
καθ' ἡμᾶς ἐν τοῖς χροσείοις τοῖς ὑπ' ἐκείνων κατα-
1344R.σκευασθεῖσι "λατομίδες μὲν χαλκαῖ, διὰ τὸ μήπω τὴν
τῆς σιδήρου κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐγνωρίσθαι χρείαν,
ὅσα δὲ ἀνθρώπων ἄπιστα τῷ πλήθει, πτωμάτων (ὅπερ
εἰκὸς γίνεσθαι) ἐκ ὀλίγων ἐν τοῖς χαύνοις καὶ πλακώ-
δεσιν ὑπονόμοις γενομένων, τηλικαῦτα δὲ ὀρυγμάτων
μεγέθη, καὶ διατείνοντα βάρεσιν ἐπικαρσίοις ἐπ' αὐ-
τὴν τὴν θάλασσαν.

ὅτι παρὰ τὴν νότιον τῆς Αἰγύπτου κλίσιν τέσσαρά
ἑξι φῦλα τὰ μέγιστα, τὸ μὲν τοῖς ποταμοῖς παρεξευγμέ-
νον, ὃ σπείρει σῆσμον καὶ κέγχρον, τὸ δὲ περὶ τὰς
λίμνας οἰκῶν, ὃ τῆς καλὰς καὶ τῆς ὕλης ἄπτετο τῆς
ἀπαλῆς, τὸ δὲ εἰκὴ πλανώμενον, ὃ σαρκὶ καὶ γάλακτι
15 παραπέμπει τὸν βίον, τὸ δὲ ἐκ τῆς παραλίας ὀρυώ-
μενον, τὸς ἰχθύας ἀγρεῖον. τῆτο δὲ τὸ γένος ἔχει μὲν
ἕτε πόλεις ἕτε χώρας ἕτ' ἄλλης ἐντέχνης κατασκευῆς
ὑπογραφὴν ἐδεμίαν, ἑστὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων, ὡς ἐνιοί
φασι, μέγιστον ἀπὸ γ' Αὐταίων, οἱ τὸν ἔχοντον μυχὸν
κατοικῶσιν, ὃν τῇ μεγάλῃ συμβέβηκε συγχλείεσθαι θα-
λάττῃ, μέχρι τῆς Ἰνδικῆς καὶ Κεδρωσίας, ἔτι δὲ Γερ-
μανίας καὶ Περσῶν καὶ τῶν τοῖς εἰρημένοις γένεσιν
ὑποκειμένων νήσων, ἰχθυοφάγοι πάντῃ κατοικοῦσι,
γυμνοὶ μὲν ὄντες αὐτοί, γυμνὰς δὲ ἔχοντες τὰς γυναῖ-
25 κας, κοινὴν δὲ τέκνων γένεσιν, ἔτι δὲ ἡδονῆς μὲν καὶ
πόνου φρεσικτὴν ἔχοντες γινώσκουσιν, αἰσχροῦ δὲ καὶ καλῶν
ἐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἰσφερόμενοι ἔννοιαν. τέτοις δὲ τὰ
μὲν ἀγχιβαθὴ πάντ' ἑστὶ πρὸς τὸν βίον ἀλλότρια, παρα-
πλησίως δὲ τὰ παρακείμενα μακρὰς ἡρόσι θήραν γ' 30
ἕτε ἰχθύος ἕτ' ἄλλης γένους ὁμοιοπαθοῦς ἀδρότερον
παραδίδωσιν ἢ τοιάδε χέρσος. αἱ δὲ οἰκήσεις πᾶσιν
ἔκκειντο τοῖς εἰρημένοις παρὰ τὰς ῥαχίας, αἱ καὶ κοι-
λάδας βαθείας ἔχουσι καὶ φάραγγας ἀνωμάλους καὶ
σεγνὲς αὐλῶνας καὶ σχολιάς ἐκτροπὰς. ὧν πρὸς τὴν
35 χρείαν ὑποκειμένων οἰκείως, ἀναθέμενοι πέτρους αὐτο-
παγεῖς ἐπὶ τῆς κοιλίας οἰοῦναι τινὰς ἀραιάς. ὅταν ἔν
ἐκ πελάγους ἢ πλημμυρὶς ἐπὶ τὴν χέρσον φέροιτο (ὃ
ποιεῖ δις ἐκάστης ἡμέρας, πρὸς ὥραν ἐνάτην τε καὶ

τρίτην), ἢ μὲν θάλαττα πᾶσαν τὴν ῥαχίαν ἐπικα-
λύπτει, συναπάγνυσα ἐκ τῆς πόρος πρὸς τὴν ἡύα βίαν
καὶ τῶν ἰχθύων ἐκ ὀλίγας, οἱ τέως μὲν ἐν τῇ παραλίᾳ
μένονσι, νομῆς χάριν πλανώμενοι περὶ τὰς ὑποδύσεις·
5 ἐπὶ δὲ αὐθις ἀναδύη τὸ τῆς ἀμπώτεως, τὸ μὲν ὑγρὸν
διὰ τῶν λίθων καὶ τῶν φαράγγων ἀπορροεῖ εἰς τὸν ἐπι-
φερῇ καὶ κατεπείγοντα τόπον, οἱ δ' ἰχθύες ἐν τοῖς κοι-
λώμασιν ὑπολειπόμενοι ἔτοιμον θήραμα καὶ τροφὴν γί-
νοντο τοῖς "ἰχθυοφάγοις. ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι ἰχθύες (ὡς 70 H.

10 ἔφημεν) εὐπειρῶς καταγωνίζονται. ἐπὶ δ' ἐμπέσωσι κύ-
νες τε καὶ φῶκαι μέγιστους καὶ σκορπίοι σμύραιναί τε
καὶ πᾶν τὸ τοῖστον γένος, μετὰ κινδύνων ἢ συμπλοκῇ
γίνονται. ὅταν δὲ θηρεύσωσιν ὁσσοδηποτῆν, μετενέγκαν-
τες ἐπὶ τὰς πέτρας τὰς κειμένας πρὸς μεσημβρίαν,
15 ἕσας διαπύρους, ταύταις δὲ ἐπέρριψαν. χρόνον δὲ οὐ
πολὺν ἔασαντες ἐρέφουσιν ἐπὶ τῷ μπαλιν ἅπαντες. εἰθ'
ὅταν λάβωντο τῆς ἐρῆς καὶ τὸν ὅλον ὄγκον σείσωσιν
ἐκ ταύτης, ὃ μὲν σαρκώδης τόπος ἅπας ἐκπίπτει θρυ-
πτόμενος διὰ τὴν εἰρημένην θερμασίαν, τὴν δ' ἄκαν-
20 θαν σωρεύουσιν αὐτοί, ἀφ' ἧς ἐκ πλείονος τόπον κο-
λωνοὶ παμμεγέθεις ὀρῶντο. τὴν δὲ σάρκα τῶν ἰχθύων
εἰς λεωπετρίαν συναγαγόντες πατοῦσιν ἐκτενῶς ἐπὶ
χρόνον ἐκ ὀλίγον, καὶ μίζαντες τὸν καρπὸν τοῦ πα-
λιέρος. "τέτοις γ' συμμιγέντος κολλῶδες μὲν τὸ πᾶν 1345R.

25 πολὺ μᾶλλον γίνετο, δοκεῖ δ' οἷον ἡδύσματος ἢ πα-
ρεμπλοκῆς τάξιν ἔχειν. ἐπὶ δὲ ἱκανὸν χρόνον τοῖς
ποσὶ δευήσωσι, πλινθίδας παραμήκεις διαπλάσαντες
πάλιν εἰς τὸν ἥλιον τιθέασιν. ὧν ξηρασίαν λαβούσιν
καθίσαντες εὐωχῶντο πάντες, ἐπὶ πρὸς μέτρον καὶ σαθμόν,
30 ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐκάστη βέλησιν καὶ χάριν.

ὅτι πρὸς τὰς αἰφνιδίως χειμῶνας, οἱ τὴν ἀπὸ τῶν
ἰχθύων αὐτὰς θήραν ἀφαιρῶντο, τοιόνδε τι μηχανῶντο.
πλανώμενοι παρὰ πᾶσαν τὴν πλησίον παραλίαν κόγχας
συνάγουσι (μέγιστοι δὲ τυγχάνουσιν, ὥς τοῖς μὴ ἰδοῦσιν
35 ἄπιστον αὐτοῖς τῆς μεγέθους τὴν ὑπερβολὴν εἶναι), ὧν
τὸ κρέας ὁμὸν τῆς ἐνδείας ἀναπλήρῳσιν κατ' ἐκείνο
καιρὸν ἔχουσι. τῆς δὲ χρείας τῆς ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἔτι
τέτοις παραμενέσης, τὰς εἰρημένους κόγχας συλλέγουσι,
καὶ τέτρες φύκει τε προσφάτω καὶ ἰχθύων τῶν ἐλασ-

a. 1. καὶ add A. 3. ἐν — κατασκευασθεῖσι om B. 4. μήπω τὴν A: μή ποτε c. 7. γίνεσθαι A:
γίνεσθαι c. 8. libri γινόμενων. 10. θάλατταν c. 17. ἰχθύος c. 19. οὐδεμίαν ὑπογραφὴν B. 21. ἐν τῇ με-
γάλῃ] ὄντι μεγάλῃ B. θαλάττης B. 24. ὑποκειμένων — κατοικοῦσι om A. 29. ἀγχιβαθὴ] βάθη pr A.
35. στεγνοῦς] στεγνοῦς B cum Diodoro 3, 15. 39. τε om B.
b. 2. πόρου] πόντου B et corr A. 8. γίνεται B. 10. δὲ πέσωσι A: δ' ἐμπέσωσι c. 11. μύραιναί B. 12. καὶ
om pr A. 13. ὅσους δὲ ποτ' ἂν c. 14. τὰς κειμένας om A. πρὸς] περὶ B. 15. δὲ post ταύταις om B.
23. καρπὸν] σπέρρον B et corr A. 24. κολλῶδες] libri κολλῶσιν εἰς. cf. Diodor. 3, 16. vocabulum idem infra
p. R 1352, 22. τὸ πᾶν πολὺ A: τὸ πάνπολυ c. 25. οἷον ἡδύσματος] οἷον δὲ δύσματος B et corr A. fuit fortasse
οἷον δὲ δύσματος. 27. διαπλάσαντες] ποιήσαντες B et corr A. 34. ἰδοῦσιν A: εἰδοῦσιν c. 39. τούτοις pr A.

σόνων κεφαλαῖς ἐν δρύσμασι καταθέντες διατρέφουσι
τῆς δὲ ἐνδείας αὐτὲς καταχέουσι ταῦτα (ὡς εἴρηται)
ποιῶν οἴτησιν. εἰ δὲ ποθ' ἑκατέρω αὐτὲς οἴτησις ἐπι-
λείπει, ἀπὸ παντὸς τῶν τῶν ἀκανθῶν σωρὸς τὰς ἐγγύ-
μους αὐτῶν καὶ προσφάτως ἐπιλέγοντες ἀφαιροῦσι κατ'
ἄρθρον, καί περ τὰς μὲν κόπτοντες ἐπὶ πετρώδους
τόπον, ὅς δὲ κατεργαζόμενοι διὰ τῶν ὁδόντων, τοῖς
φωλεύουσι τῶν θηρίων τὴν αὐτὴν διάθεσιν λαμβάνουσι.
ποτῶ δὲ πολὺ θαυμασιωτέρῳ χρῶντο. ἐπὶ μὲν γὰρ τέτ-
ταρας ἡμέρας πρὸς ταῖς θήραις γίνοντο καὶ πρὸς ὧδαῖς
ἀνάρθοις καὶ πρὸς ταῖς συνθεταῖς ταῖς παιδιᾶς χάριν
γινόμεναις, ὑπὲρ ἑδενὸς περισπώμενοι, διὰ τὴν εὐκοπίαν
τῆς τροφῆς. τῆς δὲ πέμπτης ἐπιλαβέουσι ἐξορμῶσιν
εἰς τὴν ὑπόγειαν ποτὶ χάριν, εἰς τὰς συρρύνσεις τῶν
ρομάδων, πρὸς αἷς καὶ τὰ κτήνη ποτίζουσιν. ἐσπερίους
731 H. δὲ ἡ πορεία γίνετο. "κατανύσαντες δὲ εἰς τὰς ποτίστρας
τῶν ρομάδων τῶν κοιλώματος κύκλῳ περιέβησαν, εἴτε
ἀπερυσσόμενοι τὰς χεῖρας εἰς τὴν γῆν καὶ θέντες τὰ
γόνατα βοηθὸν πίνεσιν, ἢ πρὸς μίαν ἀναπνοῆς ὁρμήν,
ἀλλὰ πολλάκις αὐτὲς ἀναπαύοντες. πληρώσαντες δὲ
τὰς κοιλίας τῶν ὑγρῶν καθάπερ ἀγγεῖα, πρὸς θάλατ-
ταν μόλις ἀποχωροῦσιν. εἴτα ἐπανελθόντες, ἐκείνην μὲν
τὴν ἡμέραν ἔκαστος ἔτε ἰχθύος ἔτε ἄλλῃ τινὸς γεύετο,
καὶ δὲ ὑπεργέμων καὶ δύσπνοος, ὥς εἶναι τρόπον
τινὰ τῷ μεθύοντι παραπλήσιον τὸ βάρος. ἀπὸ δὲ τῆς
ἐχομένης ἐπὶ τὴν εἰρημένην διαίταν ἐπανάγει. καὶ τῷ
κύκλῳ διὰ βίε γίνετο, πρὸς ἀχολίαν καὶ μέριμναν οὐ-
δενὸς ἀποβλεπόντων αὐτῶν πράγματος. καὶ νοσήμασι
μὲν διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης σπανίοις περι-
πίπτει, τοσέτω δ' ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῶν χρόνου τῶν
ἔτων, ὅσῳ περ ἀπονοτέραν τῶν λοιπῶν ἔχουσι τὴν
ἀναστροφὴν.

ἀλλ' οἱ μὲν ἐντὸς τῶν ξενῶν τὰς οἰκίσεις ἔχοντες
ἰχθυοφάγοι ἔτω καταγίνοντο. οἱ δὲ τὴν ἐκτὸς παρα-
λίαν κεκτημένοι ἄγρας μὲν ἐνδελεχῶς τοιαύτης εὐ-
ποροῦσιν, ὑγρὸν δ' ἀπλῶς ἢ δέονται προσενεγκάμενοι
δὲ τὸν ἰχθὺν ἔγχυλον, ὥς μικρὰν εἶναι τῶν ὠμῶν
τὴν παραλλαγὴν, ἔχοντες οἶον ποτὸν ἐπιζητῶσιν, ἀλλ' ἔδῃ
ἐννοίαν ἔχουσι τῶν γένεσ. φέρουσι δὲ ἀλύπως ἅπερ αὐ-
τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἡ τύχη παραδέδωκεν.

1348R. "ὅτι τὲς ἐν τοῖς εἰρημένοις τόποις οἰκοντάς φησι
πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔτι μὴδὲ πρὸς τὰ μέγιστα τῶν

παρ' ἡμῶν δεινῶν ὁμοίαν ἡμῶν ἔχειν τὴν ἐννοίαν. ἔτε
γὰρ σίδηρον κατ' αὐτῶν ἐπαιρόμενον φεύγειν, ἔτε προ-
πηλακισμῶν ἐρεθίζεσθαι, ἔτε τὲς μὴ πάχοντας τοῖς πά-
χουσι συναγανακτεῖν. ἀλλ' εἴ τι γένοιτο περὶ αὐτὲς
5 ἔξ ἄλλοφύλων τοιῶτον, βλέπεσι μὲν ἔτοι ἀτενῶς εἰς
τὸ γινόμενον καὶ τὰς κεφαλὰς πυκνὰ διανεύουσι, τῶν
δὲ εἰθισμένων ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπον οὐδὲ τὴν
ἐλαχίστην διδόναι ἐννοίαν. ὅθεν (φησὶν ὁ συγγρα-
φεύς) ἔγωγε νομίζω μὴδὲ χαρακτηῖρα εὐγνώστον ἔχειν
10 αὐτὰς, ἐθισμῶν δὲ καὶ νεύματι ἥχοις τε καὶ μιμητικῇ
δηλώσει διοικεῖν πάντα τὰ πρὸς τὸν βίον.

ὅτι φησί, Πλησίον τῶν ἀδύων ἰχθυοφάγων οἱ
κατοικῶντες, ὥς περ ἀπαραβάτων σπονδῶν μεταξὺ τε-
θέντων αὐτῶν τε καὶ τῶν φωκῶν, ἔτε αὐτοὶ τὰς φω-
κας σίνοντο, ἔδ' ὑπὲρ ἐκείνων ἔτοι βλάπτονται, ἀλλὰ
καὶ ἀλλήλων θήρας ἀνεπιβελεύεσθαι τῷ θηράσαντι ἐκά-
τερον γένος συντηρεῖ, καὶ συνανασρέφοντο ἔτις ἀλλή-
λοις ὡς μόλις ἂν εὐρεθεῖεν πρὸς ἀνθρώπους συμ-
βιόντες ἀνθρώποι.

132 H. "ὅτι τῶν ἰχθυοφάγων, φησὶν, οἱ μὲν σκηνώμασι
τοῖς σπηλαίοις, ἢ τετραμμένοις πρὸς μεσημβρίαν διὰ
τὸ πνιγῶδες, ἀλλὰ τοῖς ἀπεσραμμένοις αὐτὴν, χρῶν-
ται. οἱ δὲ ὑπὸ ταῖς τῶν ἰχθύων πλευραῖς, φησὶ
ἐπιβάλλοντες αὐτοῖς. οἱ δὲ τὰς τῶν ἐλαιῶν κορυφὰς
25 ἀλλήλαις συνάπτοντες εἴτα χρῶντο σκηνώμασι. τὴν
δὲ τοιαύτην ἐλαίαν καρπὸν φέρειν φησὶ κασαναϊκῶ
καρπῶν προσεμφερῆ. τὸ δὲ τέταρτον τῶν ἰχθυοφάγων
γένος τὴν οἴκησιν ἔχει τοιαύτην. ἄμμος φόρτος ἄπλε-
τος ἐκ τῶν παντὸς αἰῶνος, ὅρει παραπλήσιος, σεσῶ-
30 ρεντο, καὶ πᾶς οὗτος ὑπὸ τῶν προσβάλλοντος αἰὲ κύ-
ματος σκληρῶς πεπιλημένος, ὥς ὁμογενὲς ὄγκου καὶ
μίας φύσιν ἔχοντος διὰ τὴν μίξιν καὶ συμπλοκὴν τῆς
ἄμμου μὴδὲν παραλλάσσειν. εἴτα ὑπονόμους αὐτοῖς ἀν-
δρομήκεις ὁρύττεσιν, τὸν μὲν κατὰ κορυφὴν ὄγκον
35 ἔωντες ὠχυρῶσθαι καὶ σέγειν διὰ τῆς εἰρημένης συνδέ-
σεως, ἐκ δὲ τῶν κάτωθεν ἐδάφους παραμήκεις ἀνλῶνας
κατασκευαζόμενοι, πρὸς ἀλλήλους πάντοθεν συντετρη-
μένους, ἐν οἷς τέως μὲν τινος τὰ πρὸς τὸν ἀνεμὸν φω-
τίσαντες ἄγασιν ἡσυχίαν, ἐπὶ δὲ πλημμυρὶς ἐπέλθῃ,
40 τὰ πρὸς τὴν ἄγραν, ὡς καὶ προείρητο, κατασκευάζον-
ται. τὲς μέντοι γε τελευτῶντας αὐτῶν ἐδεμῖας ἀξιοῦσι
προνοίας, ἀπαθῆ πρὸς τὸν ἐκ δόξης ἔλεον κεκτημένοι

α. 4. τοῦ add B. 11. παιδείας B. 13. ἐπιβαλόνσης A. 15. καὶ om A. 16. καταλύσαν-
τες ε. 25. παραπλήσιον τῷ μεθύοντι ε. 34. ἐκτὸς B: ἐντὸς ε. 40. ἡ τύχη ante αὐτοῖς ponit B.
b. 1. δεινῶν ὁμοίαν ἡμῶν om A. 5. οὗτοι A: οὔτε ε. 6. πυκνῶ ε. 7. ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπων] ἀνθρώ-
ποις B. 13. ἀβάτων ε. 30. πᾶς add A. 31. πεπιλημένος ε. 38. τινες B. 40. ἀγορὰν A.

τὴν γνώμην διὸ καὶ κεῖσθ' ἐρριμμένους ἔωσιν, ἕως ἂν ἄμπεωτις ἐπιγενομένη τροφήν εἰς τὴν θάλασσαν κομίσῃ τῆς τοῖς ἰχθύσιν.

ὅτι φησὶν ἐνίς τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης σιτημένων μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τῆτο ἔχειν παραδοξότερον καὶ εἰς λογικὴν καταχωρῆσαι πῆλιν ἢ ῥάδιον. ἔτε γὰρ πόθεν εἰς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν, ἀφίκοντο, ἔξιν ἐπιγινῶναι, ἔτε ὅπως λισσῆς μὲν πέτρας ἄνωθεν ἐπεξευγμένης, ἐκ πλαγίου δὲ κρημνῶν ἀφαιρουμένων τὰς παρόδους, τὴν δὲ ἀπέναντι πᾶσαν ὁρίζοντος,

1349R. "ὅ καὶ περὶ μὲν ἐλθεῖν παντελῶς (ὡς εἶπον) ἀδύνατον, χεδίαις δ' ὁμοίως ἀπορία τῶν παρ' ἡμῖν ἔστι ἴσα ἀπορον. τέτων δὲ ὑφεσώτων, φησί, λοιπὸν εἰπεῖν ὡς αὐθιγενεῖς εἰσί, μνήμην τῆς πρώτου σπέρματος ἢ λαβόντες, αἱ δὲ ὑπάρχοντες, ὃν τρόπον ἐνιοὶ τῶν κα-

λαμμένων ὠρίσαντο φυσικῶν.

ὅτι τῶν ξενῶν ἐπέκεινα, φησί, τῶν συγκλειόντων τὴν τε Ἀραβίαν καὶ τὴν ἀπέναντι χώραν, νῆσοι κεῖνδ' σποράδες, ταπεινὰ πᾶσαι, μικρὰ τῷ μεγέθει, τὸ πληθὺς ἀμύθητοι, καρπὸν ἐδένα γεννῶσαι πρὸς τὸν βίον,

753H. σίαν. ἐνταῦθα κῆμα μὲν οὐ γίνετ', ἀλλ' ἄλλη " [μὲν] ἄλλης προκαθημένη τὸν κλύδωνα τοῖς ἀκρωτηρίοις λαμβάνει ἀέρων δὲ τὸν ἄριζον δοχεῖν ἔχειν. ταύτας ἀνθρωποὶ κατατέμοντ' ἀριθμῶ μὲν [ἔ] σύμμετροι, ζῶντες δὲ βίον τοιοῦτον. ἐν τῷ παρήκοντι πελάγει, τραχεῖ καὶ χειμερίῳ ὑπάρχοντι τελείως, γίνετ' τῷ πλάτει καὶ τῷ μεγέθει πληθὺς ἄπιστον χελωνῶν, ὡς θαλαττίας πάντες νομίζομεν. αὐτὸ νυκτὸς μὲν ἐν τῷ βυθῷ νέμοντ', ἡμέρας δὲ εἰς τὴν ἐν ταῖς νήσοις ἡσυχίαν καὶ γαλήνην ἀφικόμεναι κοιμῶντ', καὶ τῆτο ποιεῖσι πρὸς τὸν ἥλιον μετέωροι, ταῖς κατεσκευασμέναις πορθμίσι ὁμοιοπαθεῖς. ταύτας κατ' ἐκεῖνο καιρὸς οἱ ἐπιχώριοι τέχνη καὶ σπυδῇ καὶ μερμίδαις εἰς τὴν χέρσον ἐκβαλόντες τὰ μὲν ἐντὸς ἅπαντα σιτῶντ', βραχὺν παροπτήσαντες ἐν τῷ καύματι χρόνον, τοῖς δὲ κῆτεσι χρωῶντ' τὰς σκηνώσεις καθιστῶντες, οἷον ἐκάλυβας ἐφ' ὑψηλοῖς τόποις προηγῆς καθιστῶντες, καὶ πρὸς τὰς διὰ πλῆθος δὲ ὑδροείας ἐνεκα κέχρηντ' αὐτοῖς. ὥς εἶναι τὸ αὐτὸ ναῦν

οἰκίαν ἀγγεῖον τροφήν τοῖς εἰρημένοις ἀνθρώποις.

ὅτι ἢ πολὺ διεσῶτες τῆ εἰρημένης γένος σύμμετροι τῷ ἀριθμῷ βίον ἔχουσι τοιοῦτον. ἐκ τῶν ἐκριπτεμένων εἰς τὴν χέρσον κητῶν ἀποζῶσι. σπανιζέσης δὲ αὐτοῖς τῆς τοιαύτης σιτήσεως (γίνετ' δὲ πολλάκις) ἐκ τῶν ὁσῶν τὰς τε χόνδρους καὶ τὰ ἄκρα τῶν πλευρῶν κατεργαζόμενοι τὴν ἐνδειαν, εἰ καὶ χαλεπῶς, ὅμως παραμυθῶντ'. τὰ μὲν ἐν τῶν ἰχθυοφάγων γένῃ, φησὶν, ἃ κατελήφαμεν, μυρίων ὄντων ἂ τὴν ἡμῶν διέφυγε γνώ-

15 σιν, τοσαῦτα. ὅτι τῆς ζωῆς ἡμῶν ἡμῖν ἐφεσώσης ἐν τε τοῖς περιττοῖς καὶ τοῖς ἀναγκαίοις, τὰ εἰρημένα γένῃ τῶν ἰχθυοφάγων τὰ μὲν ἄχρηστα περιγεγράφασιν ἅπαντα, φησί, τῶν δὲ καθηκόντων ἐδὲν ἐλλείπουσι, τῇ θείᾳ πρὸς τὸ ζῆν ὁδῷ βραβεύομενοι πάντες, οὐ τῇ παρασοφισμένη ταῖς δόξαις τὴν φύσιν. ἢ γὰρ ἀρχῆς ἱμερόμενοι τυχεῖν ἀγωνία φιλονείκῳ καὶ δυστυχεῖ συνέχοντ'. ἐδὲ πλεονεξίας ἐρῶντες πολλὰ μὲν ἄλλας δρῶσι, πολλὰ δὲ πάχουσι τῶν ἐκ ἀναγκαίων. ἐδὲ ἔχθρας ἐνιστάμενοι

1352R. μαίεσθ' ἐπὶ βλάβῃ σώματος πολεμίου σφάλλοντ' [δ'] ἐν ἀτυχίαις οἰκείων. "ἐδὲ ναυτιλλόμενοι, κέρδους ἐνεκα τὸ ζῆν ὑπερτείναντες, προσπταίσμασι τῆ βίβ' μετροῦσι τὴν λύπην. ἀλλὰ μικρῶν δέομενοι μικρὰ καὶ πενθεῖσι, τὸ μὲν ἀρκῶν κτώμενοι, τὸ δὲ πλέον ἢ ζητῶντες. ἐνοχλεῖ δ' ἕκαστον ἢ τὸ ἀγνοούμενον, εἰ μὴ πάρεσιν, ἀλλὰ τὸ βελητόν, ὅταν ὑπερίξῃ τῆ καιροῦ τῆς ἐπιθυμίας σπενδέσης. ἐκοῦν ἐκεῖνος πάντ' ἔχων ἂ θέλει, εὐτυχῆσει κατὰ τὸν τῆς φύσεως λογισμόν, ἢ κατὰ τὸν τῆς δόξης. νόμοις δὲ ἢ δικαιοῦντ'. τί γὰρ δεῖ προσάγματι δαλεῦν τὸν χωρὶς γράμματος ἐγγνωμονεῖν δυνάμενον;

734H. "ὅτι μετὰ τὰς ἰχθυοφάγους παρὰ τὸν Ἀσαβάραν ποταμόν, ὅς φέρετ' μὲν διὰ τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Αἰβύης, ἔστι δὲ τῆς Νείλου πολλῶν ταπεινότερος, συμβάλλον δὲ τὴν οἰκίαν ὁρμὴν τῷ μαίετον ῥείθρῳ νῆσον ποιεῖ τῇ περιθόρῳ τὴν Μερόην, — παρὰ γοῦν τὸν εἰρημένον ποταμόν ἐπ' ἀμφοτέροις κατοικεῖ τοῖς χείλεσιν ὄχλος ἢ πολλὸς μὲν, τῷ δὲ βίῳ τοιοῦτος. ἐκ τῆ παρήκοντος ἔλας τὰς ῥίζας τῶν καλύμων ὁρύττει, κάπειτα πλύνας καθαρώς ἐκκόπτει λίθοις πρὸς μέρος, ποιήσας δὲ λεῖον καὶ κολλῶδες ἀνέπλασεν ἐκ μαγίδος, εἰ καὶ οὐ χειροπλήθει, ὅγκους, εἶτα ἐν τῷ καύματι

a. 7. ἀφίκοντο A: ἀφῆκον c. 10. ὁρίζοντος] τοῦ πελάγους ὁρίζοντος Hudsonus e Diodoro Sic. 3, 20. 11. δ καὶ] malim οἱ. 14. μνήμην A: λύμην c. 20. οὐθένα B. 26. ταύτας] libri ταύταις. 27. ἀριθμῶ μὲν οὐ] ἀριθμοῦμενοι B. 28. δὲ τὸν βίον c. 32. ἡμέρα A. ταῖς om B. 34. κατεστραμμέναις Diodorus 3, 21. 40. προηγῆς] προηγῆ Salmasius, omisso priore καθιστῶντες. καθιστῶντες B. 41. καὶ om pr A. b. 7. χαλεπῶς A: χαλεπὰ c. 12. τὰ A: καὶ τὰ c. 14. θεία] fortasse ἰθαία vel εὐθαία. 17. τυχεῖν] τύχης A: τύχην c. 20. σφάλλ.] οὐ σφάλλ. B et rc A. 27. εὐτυχῆσαι καὶ κατὰ c.

παροπτῶν ταύτην ἔχει προσφοράν. ἔχουσι δὲ ἕτοι κα-
κὸν ἄφυκτον, τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι λέοντας ἐπιτιθεμένους
αὐτοῖς. ὑπὸ δὲ τὴν ἐπιτολὴν τῷ κυνὸς γίνεται τι κω-
νώπων πληθὸς ἄπλετον, τηλικαύτην ἔχον δύναμιν ὥστε
τὸν λαὸν εἰς τὰς λιμνώδεις ὑγρασίας ἀπελθόντα ἐκεῖ 5
μένειν ἀφανῆ. ὅφ' ὧν καὶ οἱ λέοντες ἐκτοπίζοντο, ἔχ-
ῶντος ὑπὸ τῷ δηγμῷ δηλέμενοι, καίπερ ὄντος ἐπαχθοῦς,
ὥς τὸν ὑπὸ τῆς φωνῆς ἔχον ἀλλόφυλον ἀδυνατῶντες
φέρειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀπηγγέλω τῷ παραδόξῳ χά-
ριν· τί γ' ἰδιώτερον ἢ λέοντας μὲν ἐκχωρεῖν κώνωπιν, 10
ἀνθρώπους δὲ σώζεσθαι ὑπὸ τοιούτοις κινδύνου;

ὅτι τοῖς εἰρημένοις, φησί, τὸ τῶν ὑλοφάγων καὶ
τῶν τὰ σπέρματα σιταμένων ἐγγίξει γένος, βραχεῖαν
ἔχον τὴν παραλλαγὴν. οἱ μὲν γ' τὸν πίπτοντα καρ-
πὸν ἀπὸ τῶν δένδρων σιτῶντο [καί] ὑπὸ τὴν θειρίαν, 15
τὸ δὲ λοιπὸν τῆς πόας ἄπτοντο τῆς ἐν τοῖς σκιεροῖς
ἄγκυς γινομένης σερεῖας τε τὴν φύσιν καὶ καυλὸν ἐκ-
τρεφῶντες παρόμοιον ταῖς καλουμέναις βενιάσιν· οἱ
δὲ τῆς ὕλης τὴν ἀπαλὴν σιτῶντο. ἕτοι τὰς μὲν νύκτας
κοιμῶντο τόπον ἀπὸ τῶν ἐκεῖ θηρίων πρὸς ὀχύρωσιν 20
ἐξευλεγμένοι καὶ φυλακὴν, ἅμα δὲ ἡλίῳ μετὰ τέκνων
καὶ γυναικῶν ἐπὶ τὰ δένδρα πάντες ἀναβαίνουσι, σπ-
δῆ καταλαβεῖν ζητῶντες τὰς ἀκροὺς κλώνας· καθεῖθεν
τὴν ἀπαλωτάτην ὕλην ἀμέλγοντες εὐμαρῶς σιτοῦντο.
τοιαύτην δὲ ἐκ τῷ παντὸς βίῃ πεποιήνται τὴν ἔξιν, 25
ὥστε καὶ τὰ τῆς ἀναδρομῆς ἄπιστον ἔχειν τὴν θῆαν καὶ
τὴν συντονίαν ἐ χειρῶν μόνον καὶ δακτύλων καὶ ποδῶν,
ἀλλὰ καὶ τῶν μερῶν τῶν ὑπολοίπων ἁπλῶς. μετα-
πηδῶσι γ' εὐπόρως ἀπ' ἄλλης πρὸς ἕτερον ἀκρόμονα, καὶ
τὰς κλάδους ἀλλήλων πολλάκις ἐν τοῖς ἐπισφαλεστάτοις 30
τόποις ἀφαιρῶντο, καὶ τοιαῦτα ἐνδείκνυντο ὥστε τὸν ἰδόντα
αὐτὸν μὲν ἐκπλήττεσθαι, μὴ μέντοι θαρρῆναι εἰς τὰς ἀπεί-
ρους ἐξαγγέλλειν. καὶ πάντα δὲ κλάδον τοῖς ὁδοῖσιν ἔγχυ-
λον κατεργάζοντο καὶ ταῖς κοιλίαις εὐπόρως πέττεσιν

1353R. "καὶ τὸ σφαλὲν ἄνωθεν σῶμα διὰ τὴν ἰχνότητα οὐ 35
βαρείας τυγχάνει τῆς πληγῆς. ἕτοι δὲ γυμνοὶ μὲν εἰσι
πάντες, χρῶντο δὲ κοινοῖς καὶ τέκνοις καὶ γυναιξί, πο-
λεμῶσι δὲ περὶ τῶν τόπων ἀλλήλοις, μεταλλάττεσιν δὲ
οἱ πλείους λιμῶν πιεζόμενοι, γλαυκωμάτων περὶ τὰ πεν-
τήκοντα ἔτη τοῖς ὄμμασιν ἐπιτρεχόντων.

755 H. "ὅτι μετὰ τοὺς εἰρημένους εἰσὶν οἱ παρὰ τοῖς 40
ἐγχωρίοις λεγόμενοι κυνηγῆτο. ἕτοι διὰ τὴν τῶν θη-

ρίων φορὰν, ἣν ὁ τόπος ἄπλετον φέρει, ἐν τοῖς δέν-
δρεσι μὲν σκηνῶσιν, ἐξ ἐνέδρας δὲ ἀγρεύοντες τὰ θηρία
τροφὴν ἑαυτοῖς ταῦτα ποιῶντο. εἰσὶ καὶ τοξείας ἐπι-
σήμενες. ἐπ' αὐτὰς δὲ θήρας ἀπορῶσι, τοῖς δέσμασι τῶν
προτεθηραμένων τὴν ἐνδειαν ἀναπληρῶσι, βρέξαντες
τὰς βύρσας καὶ ἐπ' ἀνθρακίαν κούφην ἐπιβαλόντες,
εἴτα σποδίσαντες καὶ εἰς διαίρεσιν ἀγαγόντες.

ὅτι μετὰ τὰς εἰρημένους, πολὺν χρόνον ἀφεσώτες καὶ
πρὸς ἐσπέραν μᾶλλον ἀνατείνοντες, εἰσὶν οἱ ἐκ τῆς τῶν
ἐλεφάντων θήρας τὸν βίον ποιῶντο. οἱ μὲν ἀπὸ δένδρου,
ἐφ' ᾧ κάθηντο σκοπῶντες τὰς παρόδους τῶν θηρίων,
ταῖς μὲν χειρὶ τῆς ἐρῆς λαβόμενοι, τοῖς ποσὶ δὲ πρὸς
τὸν μηρὸν τὸν ἀριστερὸν ἐπιβαίνουσι· εἴτα πελέκει, ὃν
ἐπιτήδειον καὶ ἔτοιμον ἔχουσι, τὴν δεξιὰν ἰγνύν, πυκναῖς
ταῖς πληγαῖς χρώμενοι, νευροκοπῶσιν, ἔτι δὲ ἐκτενῶς
τῇ μὲν καταφέροντες τῇ δὲ τῆς ἐρῆς κρατῶντες, ὥς
ἄθλα προκειμένα τῆς ψυχῆς· ἢ γ' ἀποκτεῖναι χρόνῳ ἢ
τελευτῆν, ἄλλην τῷ καιρῷ διέξοδον ἐκ ἔχοντος. ἐπ' αὐτὴν
δὲ τὸ ζῶον ἐκ τῆς πληγῆς καὶ τῆς αἰμορραγίας πέσῃ,
οἱ συνθηραταὶ παραγίνονται ἐπὶ τὸ πτώμα, καὶ τοῦ
θηρίου ζῶντος ἔτι παρατέμνοντες ἐκ τῶν ὀπισθίων τὰς
σάρκας εὐχῶντο, τὸν ἔχατον τοῦ καταπονηθέντος
ἔτις ὑπομένοντος θάνατον. ἀλλ' οἱ μὲν μετὰ τοῦ
ἐχάτου κινδύνου ἐλεφαντοθήραι τοιῶντο· ἕτεροι δὲ
θηρῶσιν αὐτὰς ἔτις. τρεῖς ἄνδρες ἐν μὲν ἔχοντες
τόξον, οἷσθες δὲ πλείους κεχορηγμένους τῇ χολῇ τῶν ὄψεων,
ἐξῆσαν ἐν δρυμῷ παρὰ τὰς τῶν θηρίων διεξόδους.
ἐπ' αὐτὴν προσάγει τὸ ζῶον, ὃ μὲν εἰς κατέχει τὸ τόξον
τῷ ποδὶ προσβεβηκώς, οἱ δὲ δύο τὴν νευρὰν ἐλκύ-
σαντες ἐκ τῆς ἀπάσης βίας ἀφῆκαν τὸ βέλος, ἕνα
σκοπὸν ἔχοντες ἐπὶ μέσῃ τὴν πλευράν, ὥστε διανύσαι
τῆς περιοχῆς ἐντὸς καὶ τὰς κυρτὰς τεμεῖν καὶ τρωῶσαι
τόπους· ἐκεῖθεν τὸ τηλικῶτον θηρίον ἐλαυνόμενον τε
καὶ σπαραττόμενον διαλύει καὶ πίπτει. τρίτον δὲ ἐξ
γένους ἐλεφαντοφάγων, ὃ ἐπειδὴν οἱ ἐλέφαντες τῆς
νομῆς ἐμφορηθέντες πρὸς ὕπνον τραπέσθαι ζητῶσιν, —
ἐκ ἐπὶ γῆς δὲ ἀναπεσόντες ὑπνῶσιν, ἀλλὰ τοῖς παχυ-
τάτοις καὶ μεγίστοις δένδρεσι προσανακλίνοντες ἑα-
ντὰς, ὥστε τὰς μὲν δύο πόδας τὰς πλησίον τῷ ἐλέφει
πρὸς τὴν γῆν ἐλαφρῶς ὑπερεΐδεσθαι, τὴν δὲ πλευρὰν
τὸ πᾶν σῶμα ἐκδεχομένην ὀχεῖσθαι πρὸς τὴν φύσιν τῷ
ξύλου, καὶ τῷ τὸν τρόπον τῆς καταφορῆς τυγχά-

α. 7. δειλούμενοι B. 16. ἄπτεται ε. τὴν — 17. γινομένην σερεῖαν ε. 34. πέπτονται ε. 37. κοινοῖς χρῶν-
ται δὲ ε. 38. ἀλλήλους B. b. 6. ἐπ' ἔς B. 12. πρὸς A: ὡς ε. 19. δὲ om B. 23. ὑπομένοντες ε.
τοῦ add A. 26. δὲ καὶ πλείους ε. 27. ἐξῆσαν A: ἰστάσιν ε. 28. τὸ post κατέχει add A. 29. προσ-
βεβηκώς ε. 39. τοὺς πλησίον τοῦ A: τοῦ πλησίον ε. 41. προειρημένους ε. 42. τυγχάνει ε.

ναιν ἐκ εἰλικρινῆς ἀλλὰ παρεψευσμένης, διὰ τὸ προσ-
 736 H. καὶ αὖ τοῖς βαθέσιν ὑπνοῖς "ἀγωνίαν ἰχυρᾶν, φθορᾶς
 ὑποκειμένης παραχοῆμα τῷ σφαλέντι διὰ τὴν ἐκλυ-
 1356 R. σιν τὴν φυσικὴν. "οἱ ἔν ἀπὸ τῆς τέτων θήρας τὸν
 βίον ποιεῖμενοι, τὰς δρυμὲς περιπλανώμενοι καὶ τὴν
 τῷ θηρίῳ κοίτην ἐπισημηνάμενοι, ἐκ τῶν ὀπισθεν τῶ
 δένδρεος τόπων πρίσιν, ἕως ἂν μήτε κλίνῃ τὸ πᾶν
 μήτε ἰχθύν ἄγαν [καὶ ἰχυρὸν] ἀπολείποιο, μένη δὲ
 ἐξηκὸς ἐπὶ βραχείας ὁπῆς. τὸ δὲ ζῶον ἀπὸ τῆς νο-
 μῆς ἐπὶ τὸν συνήθη τῆς κοίτης τόπον ἀνακλινόμε-
 10 ρον αἰφνιδίον τε πίπτει τῷ ξύλῳ κλασθέντος, καὶ πρό-
 καιῶ τοῖς θηράσασιν δεῖπνον ἔτοιμον. τὰς γὰρ ὀπισθίας
 κόψαντες οὗτοι σάρκας, καὶ ποιήσαντες ἑξαιμον τὸ
 ζῶον, εἴτα νεκρὸν, πρὸς τὴν ἐαυτῷ χρεῖαν ἕκαστος τὰ
 μέλη διαιρεῖσιν.

ὅτι τέτρες τὰς κυνηγὰς Πτολεμαῖος ὁ Αἰγύπτου
 βασιλεὺς ἀποχέει τῷ φόνε τῶν ἐλεφάντων παραι-
 νῶν, ἵν' ἔχοι αὐτὸς ζῶντας, καὶ πολλὰ καὶ θαυμαστὰ
 αὐτοῖς ὑπαιχόμενος, καὶ μόνον ἐκ ἑπεισεν, ἀλλ' ἔδ' ἂν
 τὴν ὅλην ἀλλὰ ἔαυθ βασιλείαν πρὸς τὸν ἐνεσῶτα βίον
 20 εἰπόντων ἀπόκρισιν ἤκουσεν.

ὅτι τῶν κυνηγῶν τέτων, ἃς οἱ νομάδες ἀκαθά-
 ρως καλεῖν εἰώθασι, τὸ μὲν πρὸς ἐσπέραν ἀπόσπασμα
 Αἰθιοπῶν νέμει ἃς καλεῖσι σιμέες, τὰ δὲ πρὸς με-
 σσημβρίαν καὶ μέγα ἔθνος, οἱ καλούμενοι ερεθοσάγοι,
 οἱ ταύτας τέτρη καὶ δόλω καὶ ῥοπάλοις θηρεύοντες
 ἐκ τέτων βίβει, σιτέμενοι μὲν τὰς σάρκας, ἐνδύσει
 δὲ καὶ ερωμνῇ τοῖς αὐτῶν χρώμενοι δέρμασι. πολε-
 μέμενοι δὲ ὑπὸ τῶν σιμῶν ἔτοιμοι τοῖς τῶν ὀρύγων
 κέραισιν ὅπλοις χρώνται, μεγάλοις καὶ τμητικοῖς ἔσι
 30 τρέφει δὲ ἡ χώρα πολυπληθὲς τὸ ζῶον τέτο.

ὅτι τῶν εἰρημένων καὶ πολὺ διεσπασμένοι εἰσιν οἱ ἀκρι-
 δοφάγοι τὸ δὲ ἔθνος βραχύτεροι μὲν τῶν λοιπῶν,
 ἰχνοὶ δὲ τοῖς εἶδεσι, μέλανες δὲ ἑξαισίως. ὑπὸ δὲ τὴν
 ἑαρινὴν ἰσημερίαν, ὅτε λίβες παρ' αὐτοῖς καὶ ζέφυροι
 πνέουσι, παμμεγεθῶν ἀκρίδων πλῆθος ἀμύθητον ἐκ
 τῆς ἀνιζορήτου μετὰ τῶν ἀνέμων παραγίνεται χώ-
 ρας, τῇ μὲν δυνάμει τῆς πτήσεως τῶν ὀρνίθων μι-
 κρόν παραλλάττον, μακρόν δὲ τῷ σώματι. ἀπὸ τέτρε
 τῷ ζῷοι τρέφοντ' πάντα τὸν χρόνον, ἄλλως τε τέτοις
 40 καὶ τεταριχενμένοις χρώμενοι. καπνῷ δὲ ταύτας θη-

ρῶσιν, ἐκ τῆς ἀέρος ἐπὶ γῆν καταφέροντες. ἅτοι κοῦ-
 φοι μὲν εἶναι λέγουσιν καὶ τοῖς ποσὶν ὀξύτεροι, ζῶσι δὲ
 οὐ πλεῖον τεσσαράκοντα ἔτων, ξηρὰς κοινωνοῦντες τε-
 λείως τροφῆς. τελευτῶσι δὲ τῷ ζῆν ἀθλιώτερον ἅμα
 γὰρ πλησιάζειν τὸ γῆρας ἐγγίνετο τοῖς σώμασιν αὐτῶν
 πτερωτὰ γένη φθειρῶν, "ὅμοια μὲν τῷ τύπῳ τοῖς
 737 H. κρότωσι, βραχεὶ δὲ ἐλάττω τῶν ἐν τοῖς κυσὶ φαινο-
 μένων, ἀρχόμενα μὲν ἀπὸ τῆς ἐξήθης καὶ τῆς κοιλίας,
 ἐπινεμόμενα δὲ συντόμως μετὰ τῷ παντὸς προσώπῳ
 τὴν ἐπιφάνειαν. οἱ τὰ μὲν πρῶτα τοῖς ὑπὸ ψώρας
 ἡρεθισμένοις ὁμοίως διάκειντο, ὕπερον δ' ἐπιπόνως
 ἑαυτὰς σπαράττωσιν. εἴτα τῷ πάθῳ εἰς ἀκμὴν ἐλ-
 κομένης, καὶ μετὰ τῆς τῶν θηρίων ἐκφύσεως καὶ λεπτῶν
 ἀναχεομένων ἰχώρων, ἀκαρτερήτους ὑφίστασθαι τοὺς
 15 ἀθλίους τὰς δριμύτητας συμβαίνει. ἔτοιμοι μὲν ἔν εἴτε
 τὰς χυμὲς εἴτε τὴν τροφήν εἴτε τὸν ἀέρα τῆς κακίας
 ἔχοντες αἴτιον, ἔτως ἀπόλλυντο.

"ὅτι τῶν ἀκριδοφάγων, φησὶν, ἀσυγείτων χώρα
 1357 R. πολλὴ καὶ νομάς ἔχουσα ποικιλία διαφερέσας, ἔρημος
 δὲ τελείως καὶ πᾶσι τοῖς περιοίκοις ἄβατος, οὐκ ἀπ'
 ἀρχῆς σπανίσασα ἀνθρωπίνῃ γένει, ἀλλ' ὑπὸ πλῆθους
 ἀπίστου σκορπίων καὶ φαλαγγίων, ἃς τετραγνάθους ὀνο-
 μάζουσιν ἔνιοι. τέτο γὰρ τὸ φύλον ἐκ τινος ἐπομβρίας
 λέγουσιν ἐπιπολάσαι, καὶ τῶν ἐνοικούντων πρὸς τὸ κα-
 κὸν ἀντιχεῖν καὶ δυναμένων, ἀλλὰ φυγῇ τῶν ἐκπεσόντων
 τῷ ὀλέθρῳ τὴν σωτηρίαν ἀντὶ τῆς πατρίδος ἐλομένων,
 ἔρημον ἐξ ἐκείνης γένους ἀνθρώπων τὴν χώραν ὑπο-
 λειψθῆναι. καὶ μυῶν δὲ πλῆθος ἀρεοραίων, ὡς τοῖς
 περὶ Ἰταλίαν, καὶ ερεθοὶ τὰ σπέρματα κατεσθίοντες,
 ὡς περὶ Μιθρίαν, καὶ βάτραχοι, ὃ γέγονε περὶ τὰς Αὐ-
 ταριάτας καὶ ὑπὸ λεόντων ἐπιπολασάντων πόλεις μετα-
 νέστησαν, ὡς ἐπὶ Λιβύης. καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνέλπισα
 πάθη καταλαβόντα πολλὰς χώρας τῶν οἰκητόρων
 ἐξηρήμωσαν.

ὅτι ἔστατοι, φησὶ, τῶν πρὸς μεσημβρίαν οἰκούντων
 εἰσὶν ἔς Ἕλληνας μὲν κυναμολγὰς καλεῖσιν, οἱ δ' ἀσυ-
 γείτονες, ὡς ἂν τις εἴποι, ἀγρίους βαρβάρους. ἔτοιμοι κο-
 μῇ μὲν εἰσι καὶ πώγωνας φέρουσιν ἑξαισίως, κύνας δὲ
 τρέφουσι πολλὰς καὶ μεγάλας, ὁμοίως τοῖς Ὑρκανοῖς,
 καὶ τὰς ἐπιφοιτῶντας αὐτῶν τὴν χώραν Ἰνδικὰς βόας
 40 δὲ αὐτῶν θηρῶσι, πλῆθος ἐπιφαινομένων ἀμύθητον

a. 8. μένη B: μένει ε. 9. ἰσσηκός A: καὶ ἑσηκεν ε. 11. πρόσκειται ε. 12. ὀπισθίους B. 17. ἀποσχέσθαι ε.
 18. ἰχη B. 20. ἐφεστώτα ε. 30. χρώνται καὶ μεγάλοις ε. 35. libri libris. vid. Diodor. 3, 29: qui mox παμ-
 μεγέθους. 41. πάντα pr A. b. 5. ante πλησιάζειν deest articulus. 7. βραχεῖαν ε. 15. τὰς om A. οὐν
 add B. 22. ἐπονομάζουσιν ε. 25. τῶν] τούτων B. 27. ἀπολειφθῆναι ε. 28. τοῖς] τοὺς A. 30. περὶ] περ B.
 μήδαιαν A. ἀφθαριάτης ε. 32. ἄλλα add A. 37. εἴπη ε.

ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν ἕως μέσῃ χειμῶνος· εἴτα καὶ τὰς τῶν κυνῶν θηλείας ἀμέλγοντες τῷ γάλακτι τρέφοντο, καὶ ἐξ ἄλλων δὲ θήρας ζώων. καὶ τὰ μὲν τελευταῖα τῶν πρὸς μεσημβρίαν τοιαῦτα.

τὰ δὲ κατὰ τὰς τρωγλοδύτας τοιαῦτα. τὸ μὲν γένος τῆς συζύσεως τυραννίς, αἱ δὲ γυναῖκες κοιναὶ καὶ οἱ παῖδες· μόνη δ' ἐκ ἑξέσι πλησιάζει τῇ τῷ τυράννῳ τῷ δὲ τολμήσαντι πρόβατον καταθέσθαι τὸ ἐπιτίμιον δίδοι. ἡ δὲ ἀναξροφή αὐτῶν· τὸν μὲν παρ' αὐτοῖς 738 H. χειμῶνα (ἔστι δ' ἔτος ὑπὸ "τὰς ἐτησίαν) πᾶσαν αὐτῶν τῷ θεῷ τὴν χώραν ὕδασι λάβροις ἐπέχοντος, ἀφ' αἵματος καὶ γάλακτος ζῶσιν, εἰς ταῦτ' ἄλυσαντες καὶ κυλίσαντες ἐν ἀγγείοις εἰκῇ πεπυρωμένοις. ἐπὶ δὲ ἐπισητὴν τὸ θέρους, ἐν τοῖς τελευτωδῶσιν ἀναξρόφονται χωρίοις, μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῷ χιλώματος. 15 καὶ τὰ πρεσβύτερα τῶν βοσκημάτων καὶ νοσῶντα δαπανῶσι, διὰ τῶν μαγείρων ταῦτα κτείνοντες, ἕως καλῶσιν ἀκαθάρτες. ἔτι ἀνθρώπων μὲν ἐδενὶ περιτεθεῖσιν τὴν τῶν γονέων κλῆσιν, ταύρω δὲ καὶ βοῇ, τὸν μὲν πατέρα καλῶντες, τὴν δὲ μητέρα, ὡσαύτως κριῶ 20 τε καὶ προβάτῳ, διὰ τὸ λαμβάνειν τὴν τροφήν τὴν καθ' ἡμέραν καὶ παρὰ τῶν τοκέων ἀλλὰ παρ' ἐκείνων. ἔτι καὶ ποτῶ, ὃ μὲν πολλὸς ὄχλος ἀποβρέγματι παλιέρος χρῶντο· οἱ δὲ τύραννοι ἀπὸ τινος ἀνδρος σκευαθέντος πίνουσι, παραπλησίαν μοχθηρῶ γλυκεῖ. γυμνοὶ 25 δὲ τὸ ἄλλο σῶμα τυγχάνοντες τὰ ἱχία δέρμασιν εἰσι διεζωσμένοι. τὰ δὲ αἰδοῦντα τοῖς μὲν ἄλλοις τρωγλοδύταις ἐστὶν εἰθισμένον περιτέμνεσθαι, καθάπερ Αἰγυπτίως 1360 R. πάντας· "τὰς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καλαμένους κολοβὰς πᾶν τὸ τοῖς λοιποῖς μέρος περιτομῆς τυγχάνον 30 ξυροῖς ἀφαιρεῖν ἐστὶν ἔθος νηπίων ὄντων, ἐξ ὧν καὶ τὴν εἰρημένην κλῆσιν αὐτοῖς πεποιήνται.

ὅτι κέρρη δ' ὁ συγγραφεύς, ἀττικιστὴς καίτοι ὢν, τῇ τῆς καμάρας λέξει.

ὅτι οἱ τρωγλοδῦται περὶ τὰς μετελλαχότας, φησὶν, 35 ἔτι πρῶτα. ταῖς ἐκ τῶν παλιέρων λόγοις τὸν αὐχένα πρὸς τὰ σκέλη συνέδησαν, εἴτα ἐπ' ὄχθον ἐπιθέντες βάλλουσι χειροπληθέσι λίθοις, τρωθασμῶν χρώμενοι καὶ γέλωτι, ἕως ἀποκρύψωσι τῷ τετελευτηκότος τὴν μορφήν· καὶ πάλιν ἄνωθεν ἐπιθέντες κέρας αἰγὸς 40 ἀπαθεῖς ἀπολύοντο καὶ παντελῶς ἰλαροί. ἔτι, φησὶ,

ταῖς κηδείαις καταχρῶντο νηνεχῶς, εἴπερ μὴ λυπεῖν ἑαυτὰς ἐπὶ τοῖς ἀλυπήτοις συνέσεως σημεῖον. τὰς δ' ὑπὲρ τῆς ἀναφρομένης αἰφνιδίως νομῆς ἔχθρας τε καὶ μάχας καὶ πολέμους αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους (ἔδὲ γὰρ ὑπὲρ ἄλλης τινὸς μάχοντο) ἀλλ' ἐν ταύταις αἱ πρεσβύτεραι 5 γυναῖκες προσηδῶσαι διαλύουσι, κατὰ τὸ μέσον ἐλθῆσαι, καὶ τοῖς προῦναι λόγοις τὰς θυμοὺς ἀνηρεθισμένους καταξέλλουσαι. ἔτι δὲ, φησὶν, καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους τῶν ἀνθρώπων χρῶντο, ἀλλὰ θρημμάτων μὲν πλῆθος αὐτοῖς ἔχει συνεπόμενον, κώδωνας δὲ ἐξέδησαν ἐκ τῶν κεράτων τῶν ἀρρένων πάντων, ὅπως ὁ 10 ἀπ' αὐτῶν ψόφος διώκῃ τὰ θηρία· ἐπὶ δὲ νύξ ἐπῆ, εἰς μάνδρας μὲν σπνύουσι τὴν λείαν, ἄνωθεν δὲ ἐπιβάλλουσι ῥιπὰς ἐκ φοινίκων. καὶ αἱ μὲν γυναῖκες μετὰ τῶν νηπίων τούτοις ἐπιβαίνουσιν· οἱ δὲ ἄνδρες πυρὰ κύκλῳ καίουσιν, ἔδοντες πατρίδας τινὰς μύθους, καὶ τὸν ὕπνον ἔτι παρωθῶντο, "ἐν πολλοῖς τῆς μελέτης διὰ 39 H. τὰναγκαῖα τὴν φύσιν νικώσης. ἐπὶ δὲ τινες τῶν πᾶσιν ὀρεγόμενοι γῆρας βαρύνοντες μηκέτι δύνωντο ταῖς 20 ποίμαις ἐπακολοθεῖν, περιθέντες βοδὸς ἑρῶν περὶ τὸν αὐχένα τὸν αὐτῶν, καὶ τὸν ὀπίσω τῷ τραχήλῳ δεσμὸν εὐ μάλ' ἀποσπίναντες, ἀπολύουσι τῷ βίῳ. εἰ δὲ τις αὐτῶν τὴν τελευτήν ὑπερβάλλοι, παραστὰς ὁ θείων ἄφνω, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τὸν ὄκνον ἀφαιρέμενος, νηθετῶν 25 ἄμα τῷ λόγῳ τῆς ἀναξροφῆς, διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ παρέλυσεν. καὶ τὰς γηράσκοντας δὲ μόνον ἔτι τῷ ζῆν ὑπεξάγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἕως ἡ νόσος ἐπίμονος ἢ μελῶν τινὸς πῆρωσις ἀχρήστους εἰς τὸ ταῖς ἀγέλαις παρασκευάσει συνέπεσθαι.

ὅτι φησὶ, Τῆς ὅλης οἰκισμένης ἐν τέτταρσι κυκλιζομένης μέρεσιν, ἀνατολῆς λέγω, δύσεως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας, τὰ μὲν πρὸς ἐσπέραν ἐξεύργασαι Λύκος 30 τε καὶ Τίμαιος, τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς Ἐκαταῖος τε καὶ Βασιλείς, τὰ δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους Διόφαντος καὶ Δημήτριος, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν, φορτικόν, φησὶ, τὸ ἀληθές, ἡμεῖς.

ὅτι τὰς τῶν ἀνθρώπων διαφορωτάτας βίβας καὶ πόλεις διαμετρεῖ καὶ διορίζει τόπος. ἐκ γὰρ τῆς Μαιώτιδος λίμνης πολλοὶ τῶν φορτιζομένων ἐν φορτηγοῖς 40 ἀκάτοις δεκαταῖοι κατῆραν εἰς τὸν Ῥοδίων λιμένα, ἀφ' ὧν ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν τεταρταῖοι μὲν ἀφίκοντο εἰς

α. 1. ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν ἕως μέσου χειμῶνος] „Admodum absurde. rectius Aelianus (H. A. 16, 31): ἀπὸ τῶν χειμερινῶν τροπῶν εἰς μεσοῦντα χειμῶνα.” Wesseling. ad Diodor. 3, 31. 9. δέδοται γ. 17. διὰ Α: καὶ διὰ γ. 18. περιτεθεῖσιν post γονέων ponit B. 29. Ἑλλ. καὶ καλουμ. γ. 36. λόγαις Α. 39. ἕως Α: τῶς γ. b. 1. λυπεῖν ἑαυτοῖς γ. 12. ἐπῆ] malim ἐπῆ. 16. καίουσιν κύκλῳ γ. 18. τὰναγκαῖα] τῶν ἀναγκαίων Α. 23. ὑπερβάλλοι B. 33. Ἐκαταῖος] ἀκταῖος Α. τ. add B. 34. βάσις γ. 39. φορτηγοῖς B, φορτηγαῖς Α.

τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐκ δὲ ταύτης ἐναντίῳ τῷ ρεύματι πλέοντες ἀνὰ τὸν ποταμὸν ἐν ἄλλαις δέκα παραγένοιντο
 1361R. ἂν ἔχαλεπῶς εἰς Αἰθιοπίαν· ὥς ἀπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῆς ψυχῆς εἰς ἄκραν τῆς καύματος τὴν ἀκμὴν μὴ πλείους εἴκοσι γίνεσθαι καὶ πέντε τοῖς κομιζομένοις ἐνδελεχῶς 5 ἡμέρας. ἀλλ' ὁμῶς, τοσαύτης ἔσης τῆς τοπικῆς διαστάσεως, ἀνυπερβλήτον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι τῶν τε βίων καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς ἀέρος τὴν διαφορὰν, ὥς μὴδὲ πιεσέσθαι παρ' ἑτέροις τὰ παρ' ἄλλοις συνήθη τε καὶ ὁμολογούμενα, μὴδὲ ζῆγειν ὅλως 10 δύνανθαι ὧν χωρὶς ἑτεροὶ οὐδὲ ζῆν ἂν ἔλαιντο. ἔτις ἔχει τι φίλτρον μέγα πᾶσα συνήθεια, καὶ νικᾷ τὴν ἀπὸ τῆς περιέχοντος δυσχέρειαν ὁ χρόνος ὁ τὴν πρώτην δεξιόμενος εἰς τὸν βίον ἡλικίαν.

ὅτι οἱ κατὰ τὴν Ἀραβίαν λέοντες, φησί, ψιλότεροι 15 μὲν εἰσι καὶ θρασύτεροι, τῷ χρώματι δὲ ὁμαλοὶ καθάπερ οἱ γινόμενοι περὶ τὴν Βαβυλωνίαν, ἔτι δὲ τοῖς τριχώμασι εὐλόντες ὥς ἀπὸ τῶν ἀνθένων ξανθότητα ἀπολαμβάνειν χρυσῷ παραπλησίαν.

τῶν δὲ καλεμένων μυρμίκων οἱ μὲν πλείστοι κατὰ 20 τὴν ἰδέαν τῶν λοιπῶν οὐδὲν παραλλάττει, τὴν δὲ τῶν αἰδοίων φύσιν ἀπεσραμμένην ἔχουσιν, ἐναντίαν τοῖς ἄλλοις.

ὅτι αἱ παρδάλεις ἐκ εἰσὶ καθάπερ ἐν τοῖς τόποις τοῖς περὶ Κασίαν καὶ Ἀνκίαν, μακροὶ δὲ τῷ σώματι, 25 καὶ κακοπαθεῖν ἐν τραύμασι καὶ πόνοις δυνάμεναι πολὺ μᾶλλον· τῇ δὲ ἀλκῇ τοσοῦτον διαφέρουσι τῶν ἄλλων ὅσον ἄγριον ἡμέρῃ.

ὅτι ὁ ῥινόκερος ἐλέφαντος μὲν ἔλειπε, τῷ δὲ ἦν καταδεέστερος ὑπάρχει. χρῶμα δὲ ἔχει πύρρον παρ- 30 εμφερές εὐτελεῖ, καὶ τὴν ἀφὴν τῆς δέσμης. σιμὸν δὲ ἐπ' ἄκρων φορεῖ τῶν μυκτῆρων κέρας, σιδήρῳ τὴν βίαν παραπλήσιον· ὃ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον, πρὸς ἣν ἂν πέτρῳ παραγένηται, ῥήσσει προσβαλὼν τὰ ξέρεα, συμπεσὼν δὲ ἐλέφαντι (τέτρω γὰρ τὸν πάντα περὶ τῆς 35 νομῆς διαμιλλᾷ βίον) ὑποδὲς τὴν κοιλίαν καὶ τῷ κέρατι τὸ κύκλωμα τῆς σαρκὸς ἀναρρήξας ἔξαιμον εὐθὺς ποιεῖ καὶ πλείους ἔστιν ἐλέφαντας ἰδεῖν ἔτι τε τελευταυτικώτα. ἂν μὲντοι συμβῇ τῷ ῥινόκερω τῆς κοι- 40 λίας μὴ ἄψαθαι, τὴν ἐναντίον αὐτὸς ὑπὸ τῆς προβοσκί- 40 δος καὶ τῶν ὀδόντων τυπτόμενος πολλαχῶς ἐξαδυνα-

τεῖ καὶ παραλύει, μεγάλης ὑπαρχέσης κατὰ τὴν ἰχὺν καὶ βίαν τῆς παραλλαγῆς.

ὅτι παρὰ τοῖς τρωγλοδύταις ἐστὶν ἡ λεγομένη παρ' Ἑλλήσι καμηλοπάρδαλις, σύνθετον τρόπον τινὰ κατὰ τὴν κλῆσιν καὶ τὴν φύσιν λαχῶσα. τὴν μὲν γὰρ ποικι- 5 λίαν ἔχει παρδάλεως, τὸ μέγεθος δὲ καμήλης, τὸ πάχος δὲ ὑπερφύνης, τὸν δὲ ἀνθέντα τοιῶτον ὥς ἀπ' ἄκρων ἀμέλγεσθαι τῶν δένδρων τὴν τροφήν.

ὅτι αἱ σφίγγες, φησί, καὶ οἱ κυνοκέφαλοι καὶ κῆποι 10 παραπέμποντο εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκ τῆς τρωγλοδυτικῆς καὶ τῆς Αἰθιοπίας. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν σφίγγες ταῖς γραφομέναις παρόμοιαι, πλὴν ὅτι πᾶσαι δασεῖται καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμεροὶ καὶ "πρᾶοι καὶ πανουργίας κοι- 1364R,

νωνέσι πλείους, διδασκαλίας τε μεθοδευτικῆς ἐπὶ ποσὸν ἄπτοντο, ὥς τὴν εὐρυθυμίαν ἐν πᾶσι θανατῶν. ὁ δὲ κυνοκέφαλος τὸ μὲν σῶμα ἀνθρώπου δυσειδοῦς ὑπο- 15 γράφει, τὸ πρόσωπον δὲ κυνός· φωνὴν δὲ ἀφίησι μυγμῷ παραπλησίαν· ἄγριον δὲ ὑπερβολῇ καὶ τελείως ἀτιθάσεντον, καὶ τὴν ὄψιν ἐμφαῖνον ἀπὸ τε τῶν ὀφρύων καὶ τῶν ὀμμάτων ἀντηρᾷ. περὶ μὲν τὸν ἄρρενα ταῦτα τῷ δὲ θήλει πρόσκειται καὶ τὸ τὴν μήτραν ἔξω τῆς σώ- 20 ματος φορεῖν καὶ ἔτι διαγίνεσθαι πάντα τὸν βίον. ὁ δὲ κῆπος ἔχει τὸ μὲν πρόσωπον "λέοντι παραπλήσιον, 741H.

τὸ δὲ σῶμα πάνθηρι, τὸ δὲ μέγεθος δορκάδι, κατὰ τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν προσηγορίαν λαβὼν. πάντων δὲ τῶν εἰρημένων ἄγριώτατον καὶ δυσκατεργαστότατον τὸ τῶν ταύρων τῶν σαρχοφάγων γένος, ὃ τῷ μεγέθει μὲν ὑπάρχει τῶν ἡμέρων ἀδρότερον, τάχει δὲ ὑπερβάλλον, 25 πυρρὸν δὲ ἔξαισιως. καὶ τὸ μὲν σῶμα μέχρι τῶν ὠτῶν αὐτῷ διέστηκεν, ὄμμα δὲ ὑποφαίνει γλαυκότερον λέοντος. τὰ δὲ κέρατα τὸν μὲν ἄλλον χρόνον τοῖς ὡσὶ παραπλησίως κινεῖ, μάχη δὲ χρώμενον ἱστησιν ἀραρότως. τὴν δ' ἐπαγωγὴν τῆς τριχὸς ἐναντίαν ἔχει τοῖς ἄλ- 30 λοις. τέτο δὲ τοῖς τε ἀλκιμωτάτοις ἐπιτίθετο, καὶ κυνηγεῖ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων, καὶ τὰς ποιμένας τῶν ἐπιχωρίων μάλιστα κακοποιεῖ, καὶ μόνον ἐστὶν ἄτρωτον λόγῃ καὶ τόξῳ. διὸ καὶ ποιῆσαι μὲν ὑποχείριον ἐδεῖς πολ- 35 λῶν ἐπιβεβλημένων κατέχυνσε, τὸ δ' εἰς ὄρυγμα ἐμπεσὼν ἢ τινα δόλον τέτρω παραπλήσιον ὑπὸ τῆς θυμῆς συντό- 40 μως γίνετο περιπνιγός. καὶ τὸ μὲν θηρίον εἰκότως κρίνετο [καὶ] παρὰ τρωγλοδύταις ἀλκὴν μὲν ἔχειν λέοντος,

a. 6. ἡμέρας] libri ἡμέραις.

10. ἄλλοις A: ἀλλήλοις c.

31. εὐτελεῖ] εὐτελής δὲ B et corr A.

καὶ om B.

33. φ A: ο c.

b. 4. καμηλοπάρδαλις] εἶδον τὸ τοιοῦτον ζῶον καὶ γὰρ παρὰ τοῦ τυραννοῦτος ἐν ἀλεξάνδρειᾳ σταλὲν τῷ βασιλεῖ ἡμῶν. 5. τὴν κλῆσιν καὶ add A. 6. πάχος] an τάχος? 19. ἀτιθάσεντον c. 20. περὶ — ταῦτα om A. 22. διαγέσθαι A. 23. παραπλήσιον add A.

τάχος δὲ ἵππου, ῥώμην δὲ ταύρου, σιδήρεω δὲ οὐχ ἱπείχον.

ὅτι ὁ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὀνομαζόμενος κροκό-
τας ἐστὶ μὲν ὡς ἐκ λύκω καὶ κυνὸς σύνθετον, ἀμφοῖν
δὲ ἀγριώτερον καὶ πολλῶ βαρύτερον ἀπὸ τε τῆ προσ- 5
ώπε καὶ τῶν ἄκρων ποδῶν, ἀλκῇ δὲ θαυμαστόν, ὁδῶσι
δὲ καὶ κοιλία δυνατώτατον τῶν ἄλλων. καὶ γὰρ κατὰ-
γνυσιν εὐπόρως πᾶν ὅσθι γένος, καὶ τὸ διαιρεθὲν εὐ-
θέως δεδαπάνηται, καὶ περὶ τὰς πέψεις ἀδιήγητον. τῆτο
δὲ καὶ μιμνῆσθαι τινες τὴν ἀνθρωπίνην διάλεκτον διη- 10
γόμενοι ἡμᾶς μὲν ἐπεΐθουσιν· ἐκείνοι δὲ καὶ τῆτο προσ-
τιθέασιν, ὡς καὶ ἐξ ὀνόματος κατὰ τὰς νύκτας καλῶν-
τες, τὰς δὲ ὡς ἐπ' ἀνθρώπου φωνῇ προσιόντας, οἱ δὲ
ἀθρόον ἐπεισπίπτοντες κατεσθίσιν.

ὅτι ὄφρων, φησί, λέγειται μεγέθη παράδοξα ἐν τοῖς 15
τόποις εἶναι καὶ γένη θαυμαστά, καὶ πάντα ἀπὸ κυνη-
γίας ἔχοντα τὸν βίον· τῶν μὲντοι ὑπὸ τὴν ἡμετέραν,
φησὶν, ὅσιν πεπτωκότων ὁ μέγιστος πέφηνε πηχῶν τριά-
κοντα. γίνετο δέ, φησί, πῶς ὄφεις, καὶ ὁ μέγιστος, χει-
ροήθης, ἐνδεία τῶν ἀναγκαίων πιεζόμενός τε καὶ κακῶ- 20
χέμενος. καὶ γὰρ καὶ ὃν ἰδεῖν ἐκεῖνός φησιν, ὅτι ὅτε
τῆς τροφῆς ἀπορία προκειμένης συνεχῶς ἅμα τὸν θυ-
μὸν ἐταπείνῃ καὶ τροφῆς ὁρεξὶν ἐνεποιεῖ σφοδροτέραν,
τηνικαῦτα ἐντὸς τοῦ πλέγματος περιβαλόντες ἱερεῖα
1365R. πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν "ἔτιω παρεσκεύασαν χειροήθη καὶ 25
πρῶτον τὸν ἄγριον, ὥς ἐμὴν τῶν ἄλλων νομίζειν
μῆτε ἡμερώτερον μῆτε φοβερώτερον, εἰκότως, οἶμαι,
τοῖς ὑποχειρίοις τῶν ζώων τέττε συναντῶντος. τὸ μὲν
γὰρ ἀντιβαῖνον κακῶ χεῖρ, τὸ δὲ συγχωρῶν τρέφετο. πᾶν
742H. δὲ θηρίον "διδάσκειτο σωφρονεῖν ἐκ λόγου τὴν ἐκδοχὴν 30
τῷ κρείττονος μανθάνον, παραπεπλεγμένης δ' ἐναλλάξ
τῷ πάθει τῆς μνήμης.

ὅτι φησί, Πολλῶν ὑπαρχόντων θαυμασιῶν καὶ πόρρω
κειμένων ἀπὸ τῆς συνηθείας, αὐτὰς ἐπελεύσομαι τῶν
τόπων τὰς μνήμης ἀξίως. πρῶτον μὲν ἀπ' Ἀρσινόης 35
παραθέοντι τὴν δεξιὰν ἥπειρον θερμὰ πλείοσιν αὐ-
λοῖς ἐκ πέτρας ὑψηλῆς εἰς θάλατταν διηθεῖται, ξενὸς
ἔχοντα πόρος, ἐ γλυκέος ὕδατος ἀλλὰ πικρῶς ἁλμυ-
ρίδος τε καὶ πηγῆς φύσιν ἐχέσης τοιαύτην. εἴτα ἀπὸ
τῆς λίμνης συμβέβληκεν ὁ Νεῖλος, ὁχετοῦ διὰ τινων 40
ἀραιωμάτων εἰς τὸν κοιλώτατον ὑπερθέοντος τόπον.

πλησίον δὲ τῆς λίμνης εὐμεγέθει πεδίῳ βεβηκὸς ὄρος
ἀναφαίνεται μιλτώδες, ἄλλην μὲν ἐδεμίαν ἐποδεικνύον
ιδιότητι, χοροῖαν δὲ τοιαύτην ἀπὸ τῆς κορυφῆς ση-
μαῖνον τῆς ἄκρας ὥς ἐ τῶν ἀτενιζόντων τὰς ὄψεις ἐπὶ
πλέον βλάπτειται. ἐφεξῆς δὲ λιμὴν μέγας ἐκδέχεται, ὅς
πρότερον μὲν Μνὸς ἐκαλεῖτο ὄρεος, ἔπειτα δὲ Ἀφρο-
δίτης ὀνομάσθη. ἐν οἷς καὶ νῆσοι τρεῖς εἰσὶ προκει-
μεναι, ὧν αἱ μὲν ἐλαίαις πεπύκωνται, μία δὲ ἤτιον
μὲν δασεῖα, τῶν δὲ καλῶμένων μελεαγρίδων ἐκτρέ-
φουσα πληθος. τέτοις δ' ἐγγίζει κόλπος, ὃν καλοῦ-
σιν ἀκάθαρτον. ὃν παραπλεύσαντι νῆσος ἔκκειται τῇ
μὲν θέσει πελαγία, μήκος ἔχουσα σαδίων ὡς ὀγδοή-
κοντα, ἣν καλῶσιν ὀφιώδη, πρότερον μὲν γέμουσαν
παντοίων ἐρπετῶν, ἐφ' ἡμῶν δὲ ἐλευθέραν τούτων.

ἐν δὲ ταύτῃ γίνετο τῇ νήσῳ, φησί, καὶ τὸ καλῶμενον
τοπάσιον· ἐστὶ δὲ τοῦτο λίθος διαφανόμενος, ὃν ἄλλοι
προσεμφερῆς, ἠδεῖαν ἐν χρυσῷ θεωρίαν ἀποδιδούς.
τῆτον τὸν λίθον οἱ τὴν νῆσον οἰκῶντες καὶ τὴν λίθον
βασιλικῶ φνύσσοντες καὶ συλλέγοντες προστάγματι
ἔτιω λαμβάνουσιν. ἐν τῇ νυκτὶ πρὸς μέρος περιπο-
λῶσιν, ἔχοντες παντοίας τοῖς μεγέθεσι σκαφίδας. ὁ δὲ
ἐν ταῖς πέτραις λίθος τὴν μὲν ἡμέραν ὑπὸ τῆ φέγ-
γος κρατέμενος διὰ τὸ πνίγος οὐ γίνετο σύνδηλος,
σκότος δὲ ἐπισάντος, ἐν ᾧ ποτ' ἂν ἦ πεφνυκώς, δια-
λάμπει πάντοθεν. ὁ δὲ συνιδὼν φύλαξ τηλικῶτον πε-
ριέθηκεν ἄγγος σημεία χάριν περὶ τὸ διασιλβον, ἡλί-
κον ἂν ἦ τῆ θεωρημένης φαντάσματος τὸ μέγεθος·
εἴτα τὴν ἡμέραν ἐπερχόμενος, ἰσοπληθῆ τῇ προειρη-
μένη περιτεμῶν πέτραι, τοῖς ἐκλεαίνειν δυναμένοις
τεχνίταις παραδίδωσιν.

μετὰ δὲ ταῦτα τὸ πέλαγος οὕτως ἐστὶ ταπεινὸν
ὥς ἐ μῆτε πλεῖον δυεῖν ὀργυῶν ἀναμετρεῖται, καὶ χλω-
ρὸν πάντοθεν, ἐ τῇ φύσει τῶν ὕδρων ἄλλ' ὑπὸ τῆ
διαφανόντος μνῆς τε καὶ φύκας· ὅθεν καὶ κυνῶν ἔχει
θάλαττιων ἀναρίθμητον πληθος. δι' ἣν αἰτίαν ὁ ὄρη-
θεὶς πόρος νηὶ μὲν μακρῷ καὶ τοῖς ἐπήρεσι πλοίοις
γίνετο εὐάριστος· ἀκύμων τε γὰρ ἐστίν, ἐκ ἐκ "πολλῶν 743H.
κυλίων τὸν κλύδωνα, καὶ θήραν ἰχθύων παραδίδωσιν
ἅπισον. "τὸ δὲ περὶ τὰς ἐλεφαντηγὰς κακὸν πολὺν 1368R.
ἔλεον τοῖς πύχασιν ἀπὸ τῶν ὀρώντων ἐκκαλεῖται. τὰ
γὰρ πλοῖα τὸ κύμα ἐξαίφνης ἢ πέτρα περιέθηκεν ἢ

α. 3. ὅτι ὁ — ὀνομαζόμενος κροκότας ἐστὶ μὲν A: ὅτι — κροκότας ἐστὶ μὲν ὀνομαζόμενος ε. 6. ἄκρων — 7. ἄλ-
λων] ἀκροπόδων ἐσθίει δὲ θαυμαστὸν τῶν ἄλλων corr A. 16. γένη B: γένει ε. 19. πῶς φησὶν A. 22. προσκει-
μένης A. 26. μνηδὲν ε. 38. ἁλμυριῶδες A. 40. συμβέβηκεν ε.
b. 16. ὕαλω] γάλω A. 24. σκότους B. 36. ἐπήρεσι] κωπήρεσι mg: Diodorus enim (3, 40) ἐπιπώροις. 41. ἢ πέ-
τρα A, τῇ πέτρῃ B: ε' τῇ πέτρῃ ε.

πρὸς ἀμμιώδη συνήλασε περιοχὴν, καὶ ἄπορον τὴν σωτηρίαν παρέχε τοῖς ἐμπλέεσι. διὸ τὰ μὲν πρῶτα ὀδυρμὸς τὸς ἐπιπλέοντας συνέχει πολὺς μὲν, ἐκ ἀπο- γινώσκων δὲ τὴν ἀμείνω προσδοκίαν· ἤδη γὰρ τινες ἔτιως ἀπενεχθέντας σέσωκε πλημμυρὶς ὑπολαβοῦσα 5 τοῖς ἀνοιδῶσιν αἰφνιδίως ἐκ τῆς θαλάττης ὄγκοις· ἐπὶ δὲ λήγῃ τὰ τῆς τροφῆς, μυρία μὲν ἀναδέχοντο πάθη, τέλος δὲ ἀναλίσκοντο πάντες ἢ λιμῶ ἢ (τῷ λιμοῦ τὸ μακροχρόνιον οὐ φέροντες) ξίφει, ἢ αὐτῇ θαλάσῃ σφῶς αὐτὰς ἐπιθρόνιτοντες.

ὅτι φησί, Τὰ μὲν ἔως τῶν ταύρων καὶ Πτολεμαῖ- δος ἡρμήνευτο, τὰ δὲ ἀνωτέρω τέτων ἐπὶ τὴν τυχεῖσαν λαμβάνει μετάβασιν. κεῖται γὰρ ἐκεῖ τὰ ἐπέκεινα πρὸς μεσημβρίαν τῆς χώρας, αἰεὶ δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἀναστρέφει μᾶλλον, καὶ τὰς σκιὰς βάλλει τέως δυεῖν 15 ὥρων εἰς τὸν ἀντικείμενον τόπον τῆς ἄρκτου. ἔτι δὲ ποταμοῖς καταρρέει τὰς πηγὰς ἀναφαίνεσιν ἀπὸ τῶν Φεβαιοῶν καλεσμένων ὄρων. τῆς δὲ χώρας ἢ μὲν εἰς τὴν μεσόγειαν ἀνατείνεσσα πλήρης ἐλεφάντων καὶ ῥινοκέρων καὶ ταύρων καὶ ὄνων, τὰ δὲ εἰς τὸν πόρον 20 καθήκοντα νήσοις ἅπαντα πυκνῶται τῇ φύσει μὲν ἀκάροποις, γεμύσαις δὲ ὀρνέων ἀνισορήτες ιδέας ἔχόντων. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς δὲ ἢ μὲν θάλαττα βαθεῖα τε καὶ πλούσιος, κτήνη δὲ ἔχει τηλικαῦτα ὥς ἀγωνιῶν τὸν ἰδόντα· οὐ μόντοι διαπεφώνηκεν ἑδείς, πλην τῶν πε- 25 ριπεπιτωκότων ἀκροῖως ταῖς λοφιαῖς διὰ τὴν τῶν εἰρημένων ἄγροισιν· καὶ γὰρ ἐδὲ διώκειν δύνατο θρασύτερον τὸς πλέοντας, τῶν ὁμμάτων τοῖς θηρίοις ἀμυν- ρομένων, ὅταν ἐκ τῆς θαλάττης τὰ πρόσωπα ἀνα- φαίνωσιν.

ὅτι τῷ Φοινικῶνος τὰ μὲν ἄνωθεν ὁρώμενα πέτραις ὕψει ποικίλαις κατέχετο, τοῖς δὲ πρὸς θάλασσαν διή- κουσιν ἡδὴν ὑπόκειτο ξενὴ τε καὶ μακρά. τῇ δὲ εἰρημένῃ παραλίᾳ συνάπτει μὲν τόπος, ὃν προσηγόρευσαν Νῆσ- σαν ἀπὸ τῆς τῷ ζώῃ πολυπληθείας· αὕτη δὲ ἡ Νῆσσα 35 κεῖται μὲν ἐγγὺς ἀκρωτηρίῳ καθ' ὑπερβολὴν ὑλῶδες, διατείνει δὲ ἐπὶ εὐθείας θεωρημένη πρὸς τὴν Πέ- τραν καλεσμένην καὶ τὴν Παλαισίην, εἰς ἣν Γερόδαῖοι καὶ Πῖναῖοι καὶ πάντες οἱ πλησίον ἔχοντες τὰς οἰκή- σεις Ἀραβες τὸν τε λιβανωτόν, ὡς λόγος, καὶ τὰ φορ- 40

τία τὰ πρὸς εὐωδίαν ἀνήκοντα ἀπὸ τῆς χώρας τῆς ἄνω κατάγουσιν.

ὅτι μετὰ τὸν καλέμενον Λαιανίτην κόλπον, ὃν Ἀραβες περιοικῶσιν, ἢ Βυθημανέων ἐστὶ γῆ, πολλή τε καὶ πεδιάς, καὶ πᾶσα κατάρρυτος καὶ βαθεῖα, ἀγρώ- σει δὲ μόνον καὶ μηδικῇ καὶ λωτῷ βάθος ἀνδρομήκες ἔχοντι πᾶς ὁ καρπὸς αὐτῇ περιγράφεται, ἕτερον δὲ γεωργεῖ ἑδέν. διὸ πολλοὶ "μὲν ἐν αὐτῇ ἀγροῖαι καὶ 744H. μῆλοι, πολλοὶ δὲ ἐλάφω καὶ δορκάδων ἀγέλαι, συχνὰ

10 δὲ ποιῆται προβάτων καὶ ἀμύθητος ἀριθμὸς ἡμιόνων καὶ βοῶν. τέτοις δὲ τοῖς εὐκληρήμασιν ἀντικείμενον παραπέλεκτο κακόν· λεόντων γὰρ καὶ λύκων καὶ παρδά- λεων συναναφέρει πλῆθος ἢ γῆ, ὡς εἶναι τὸ τῆς χώ- ρας ἐπίτευγμα τοῖς οἰκηταῖς αἴτιον ἀκληρίας.

"ἀπὸ δὲ τῶν ἐφεξῆς αἰγιαλῶν κόλπος ἐστὶ νενευκῶς 1369R. μὲν εἰς τὸν μυχὸν τῆς χώρας, ἐκ ἐλαττον δὲ σαδίων πεντακοσίων ὑποδείκνυσιν τὸ βάθος. οἱ δὲ τὴν ἐντὸς τῷ κόλπῳ κατοικῶντες καλεῖν μὲν Βατμιζομανεῖς, εἰσὶ δὲ κυνηγοὶ τῶν χειρσαίων ζώων. τὴν δ' εἰρημένην χώ- ραν νῆσοι τρεῖς ἐκδέχοντο, λιμένας ποιεῖσαι πλείους· ὧν τὴν πρώτην Ἰσίδος ἱερὰν ὠνόμασαν, τὴν δὲ δευτέραν Σεκαβύαν, τὴν δὲ τρίτην Σαλυδώ, ἐρήμους δὲ πάσας καὶ συσκήεις ἐλαίαις οὐ ταῖς παρ' ἡμῶν ἀλλὰ ταῖς ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις φρυομέναις.

μετὰ δὲ τὰς νήσους τὰς ἐκκειμένας ἔστιν ἰδεῖν αἰ- γιᾶλον λιθώδη καὶ μακρόν· ἢ δὲ χώρα Θαμουδηνῶν Ἀράβων. ὁ δὲ πρὸς ταύτην παράπλευρος ἐπὶ σαδίῳ τῶν χιλίων πλείους πάντων χαλεπώτατος· ἐστὶ γὰρ ἔστιν, ἐκ ἔστιν ἐλμὴν εὐορμος, ἐστὶ σάλος ἐπ' ἀγκύρας, ἐστὶ κόλπος 30 ἐπὶ σκέπης, ἐστὶ χηλῆς ἐντύπωμα, ἀναγκαῖα καταφυγή, τὸν ναυτίλον δεχόμενον. μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ εὐθὺς ἐφεξῆς, ἀλλὰ μετ' ἑτερά τινος, ἔστιν αἰγιαλὸς εἰς ὑπερ- βολὴν κάθυδρος ἐκτεινόμενος, καὶ τὸ προσηγόρευμένον

Λαιμόν ὄρος, ἀμύθητον μὲν ἀναφαῖνον τῆς περιμέτρου τὸ μέγεθος, παντοίας δὲ ὕλης δρυμοῖς διεζωσμένον. ὅτι τὴν ἀσυγείτονα τῆς ὀρεινῆς χέρσος Δεδεβαὶ κα- τοικῶσιν, οἱ μὲν νομάδες, οἱ δὲ γεῖχοι. ὧν κατὰ μέσην τὴν χώραν ποταμὸς διαφέρει τοιμερὴς μὲν τῇ φύσει, ψῆγμα δὲ χρυσὸν κατάγων, ἔτι σύνδηλον τὴν δαψί- λειαν ἔχων ὥς τὴν ἰλὺν τὴν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς συν-

- a. 5. ἀπενεχθέντας A. 8. δὲ om A. 10. θαλάττη B. 11. ταύρων om A, ταύρων καὶ expungit B.
14. πρὸς B: παρὰ ε. 17. ποταμοῖς om A. καταρρέει] καταρρύτοις corr A. 22. ἀνισορήτων ὀρνέων ε.
24. πλούσιος B. 25. διαπεφώνηκεν] vid. Wesseling. ad Diodor. 3, 41. 29. ἀναφαίνωσιν B: ἀναφάνωσιν ε.
32. τοῖς A: καὶ τοῖς ε. 35. πολυπληθείας B. 39. μινναῖοι B.
b. 11. εὐκληρήμασιν] ἐγκλήμασιν A. 12. παραπέλεκται A. 19. τῶν A: τῶν τε ε. 22. Σεκαβύαν] . . . κα-
βαν B, incerta syllaba prima. 26. Θαμουδηνῶν B et corr A: Θαμουδινῶν ε. 29. οὐ ante λιμὴν add A. 30. ἐπὶ
σκέπης A: ἐπισκέπης ε. 31. ναυτίλον A: ναυτιλλόμενον ε. 35. τὸ om A. 37. γαιούχοι A.

ηγμένην πόρρωθεν ἀποξίλβειν. οἱ δὲ τὸν τόπον οἰκόν-
τες τῆς μὲν ἐργασίας εἰσι τῆς τοιαύτης ἄπειροι, φιλό-
ξενοι δὲ εἰς ὑπερβολὴν ἢ πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀλλὰ τοῖς
ἀπὸ Πελοποννήσου διεκβάλλουσι καὶ Βοιωτίας, διὰ τινὰ
μυθικὴν ἀφ' Ἡρακλέους ἰσορίαν.

τέτων ἀσυγείτονές εἰσιν Ἀλιθαῖοι καὶ Κασανδρεῖς,
κέκτην δὲ γῆν ἐδαμῶς ζοικυῖαν ταῖς προειρημέναις.
ἔτε γ' ἐφυγμένος ὁ ἀὴρ ἔτε ξηρὸς ἔτε ἔμπυρος, μα-
λακὴν δὲ καὶ δασεῖαν νεφέλην ὑποδεικνύων, ἀφ' ἧς
ὑετὸς καὶ χειμῶνες γίνοντο καὶ θέρος εὐκαιροί. τῆς τε
χώρας ἡ πλείη πάμπορος μὲν ἐστίν, ἢ πᾶσα δὲ τυγχά-
ναι θεραπείας, τῶν ἄλλων ἀπειροτέρων ὄντων. τὸν
μέντοι χρυσὸν ὀρίσσαντες ἐν τοῖς πλακώδεσι τῆς χώ-
ρας ὑπονόμοις εὐρίσκουσι πολὺν, ἢ τὸν συντηκόμενον
745 H. μετ' ἐπισήμης καὶ τέχνης ἐκ τῆ "ψήγματος, ἀλλὰ τὸν
αὐτόματον, καλέμενον δὲ διὰ τὸ συμβαῖνον παρ' Ἑλ-
λησιν ἄπυρον· ἢ τὸ μὲν ἐλάχιζον ἔχει μέγεθος πυρῆ-
ρος, τὸ δὲ μέσον μεσπύλον, τὸ δὲ μέγιστον ὥσε βασιλι-
κοῖς παραβάλλεσθαι καρίοις. ὃν τρήσαντες ἐναλλάξ δια-
φράσει λίθοις περὶ τε τὰς καρπὸς φορεῖσι τῶν χειρῶν
καὶ περὶ τὰς ἀνένας, πρὸς τε τὰς ἀσυγείτονας μετά-
γοντες πωλῶσιν εὐτελῶς· τὸν μὲν γ' χαλκὸν πρὸς τὸν
χρυσὸν τρεῖς ἄθμον ἀλλάττοντο, τὸν δὲ σίδηρον πρὸς
διπλὴν χρυσίον. ὁ δὲ ἄργυρος τῆς χρυσῆς δέκα δύνατο
μοίρας, τῇ δαυριεῖα καὶ σπάνει τῆς ἀξίας παραμετρο-
μένης, ἐν οἷς ἀποβλέπει πᾶς ὁ βίος ἢ πρὸς τὴν φύσιν
ἀλλὰ πρὸς τὴν χρείαν. τέτων δὲ τῶν ἀνδρῶν συν-
εχέας Κάροβαι κατέχουσι τὴν ἡπειρον ἐκδεχομένης λιμένος
ἀγχιβαθεῖς, ἐν ᾧ κρηναὶ πλείους ἀναβάλλουσιν.

1372 R. "ἐφεξῆς δὲ τὸ τῶν Σαβαίων ἐπισυνάπτει γένος, μέ-
γιστον τῶν κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ παντοίας κέρειον ἐν-
δαιμονίας. καὶ γ' ἡ γῆ πάντα φέρει τὰ παρ' ἡμῖν γι-
νόμενα πρὸς βίον, καὶ τὰ σώματά ἐστι τῶν κατοικούν-
των ἀξιολογώτερα. βοσκημάτων κεχορήγητο πλήθει
ἀμειβήτοις. ὁσμή τε πᾶσαν ἐπέχει τὴν παραλίαν, θέας
τε καὶ λόγῳ κρείττω τέρεσιν τοῖς ἀφικνεμένοις κατα-
σκευάζουσα. παρὰ μὲν γ' αὐτὴν πέφυκε τὴν θάλατταν
τό τε βάλσαμον πολὺ καὶ κασσία καὶ τις ἄλλη πρόσ-
φατος μὲν ἡδίστην ἔχουσα τῶν ὀσμμάτων τέρεσιν, ἐν δὲ
τῷ χρονίζειν γινόμενη συντόμως ἐξίτηλος, ὥσε πρότερον
ἀπαμαυροῦσθαι τῆ φυτῆ τὴν χρείαν ἢ πρὸς ἡμᾶς παρα-

πέμπεσθαι τῆ γένος τὴν δύναμιν. ἐπὶ δὲ τῆς μεσογείας
δρυμοὶ συνεχεῖς σείχουσι καὶ μεγάλοι δένδρα γ' ἡλί-
βατα σμύρνης τε καὶ λιβανωτῆ, πρὸς δὲ καὶ κιννα-
μώμη φοίνικός τε καὶ καλάμη καὶ τῶν ἄλλων ἀνείδω

5 τῶν τοιούτων, ὥσε εἶναι μηδενὶ λόγῳ τὸ πρᾶγμα δη-
λωτόν, ὃ συμβαίνει τοῖς περὶ τὰς αἰθήσεις εἰληχόσι
τῆ γένος τὴν δοκιμασίαν. ἢ γ' τὴν τεθησαυρισμένην
καὶ παλαιὰν ἔχει τῶν ἀρωμάτων ἀπόλαυσιν, ἔδὲ τὴν
ἀπὸ τῆ γεννῶντος καὶ τρέφοντος ὄγκου διακεχωρισμέ-
νην, ἀλλὰ τὴν ἀνθῆσαν ἀπὸ τῆς θείας ἀκμῆς καὶ τὴν
ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ φυσικῶν τὸ θαυμαζόμενον ἀπο-
πέμπουσαν ὥσε πολλοὺς εἰς λήθην ἀφικαμένους τῶν
θνητῶν εὐτυχημάτων τῆς ἀμβροσίας ὑπονόειν ἀπο-
λαμβάνειν, ὄνομα τῆ πράγματος ἐπιζητῆντος οἰκείου
10 τῆς ὑπερβολῆς. περὶ δὲ τὰς δρυμὸς τῶν εὐωδῶν
γένος ἐστὶν ὅσων ἰδιώτατον πάντων, οἷον αἰ θονάσης
τοῖς ἄδροις ἐπιτεύγμασι τῆς τέχνης καὶ παραπλεξέσης
τάγαθῷ τὸ βλαβερόν, ὅπως μηδεὶς εἰς τέλος ἐξυβρίζων
τιτανῶδες καὶ κατεγνωκὸς τῆ θείου τοῦ φρόνημα λαμ-
βάνη τῶν ἀγαθῶν εὐτυχόντων, παιδεύη δὲ τῇ παρα-
θέσει καὶ μνήμῃ τῶν ἐναντίων. τὸ δὲ γένος τῶν ὕψων
χρῶμα μὲν ἔχει φοινικῆν, μήκος δὲ ὅσον σπιθαμῆς,
δῆγμα δὲ ἀνίατον, ἂν τῆς "λαγόνος ἀνώτερον αἰμάξῃ· 746 H.
τὴν δὲ πληγὴν δίδωσι παλλόμενον εἰς ὕψος. παρ'

αὐτοῖς δὲ τοῖς Σαβαίοις ἡ μὲν ὁσμή τῶν εὐωδῶν
ἀκροτάτη, ἡ δὲ χάρις ἐλλιπής· τὸ γ' ἐνδελεχὲς ἐκ νη-
πίε κινεῖ μὲν τὴν αἰθήσιν ἥττον, ἀμβλυτέραν δὲ κα-
τασκευάζει, μεταβολῆς τοῖς βίοις ἔχει ὑποκειμένης. ἢ
μὴν ἀλλὰ καπειδὰν ἢ δύνωντο τὴν ζωὴν παιδαγωγεῖν
746 H. αὐτοῖς δὲ τοῖς Σαβαίοις ἡ μὲν ὁσμή τῶν εὐωδῶν
ἀκροτάτη, ἡ δὲ χάρις ἐλλιπής· τὸ γ' ἐνδελεχὲς ἐκ νη-
πίε κινεῖ μὲν τὴν αἰθήσιν ἥττον, ἀμβλυτέραν δὲ κα-
τασκευάζει, μεταβολῆς τοῖς βίοις ἔχει ὑποκειμένης. ἢ
μὴν ἀλλὰ καπειδὰν ἢ δύνωντο τὴν ζωὴν παιδαγωγεῖν

30 παραπλησίως εὐσταθῆ, διαπνεομένη τοῦ σώματος ὑπὲρ
ἀκρόατε καὶ τιμητικῆς δυνάμεως, καὶ τὴν σύμμετρον
πέκνωσιν ἐπὶ πλείον ἀγούσης ὥσε ἄγειν εἰς ἐκλυσιν
ἐχάτην, τότε δὴ ἀσφάλτε παραθυμίωντες βραχὺ καὶ
τράγῃ πώγωνα τοῖς τοιούτοις ἀφαιροῦνται τὴν ἄγαν
εὐώδη τῆς ἐπιφορᾶς ὑπερβολὴν, καὶ τῇ μίξει τῆ δο-
κῆντος λυπεῖν τὸ τῆς ἡδονῆς βλαβερόν ὑποκατασέλ-
λουσιν. ἔτιως ἄπαν ἐπίτευγμα μεσότητι μὲν καὶ τάξει
κυβερνώμενον παραπέμπει τὸν βίον, συμμετρίας δὲ καὶ
καιρῶς σερεθρὸν ἔχει τὴν κτῆσιν ὀνησιφόρον. τὸ
δὲ τῶν Σαβαίων ἄστυ τῆ παντὸς ἔθνους προσηγορίαν
δηλὸν, ἐπ' ὅρου ἐστὶν οὐ μέγαλον, πολὺ κάλλιστον τῶν

a. 10. ὑετὸς om A: ὑετοὶ καὶ χειμῶνος Wesseling. ad Diodor. 5, 45. θέρος B. 12. ἄλλων] immo ἀνθρώπων
vel cum Diodoro λαῶν. 30. δὲ om A. 32. libri γινόμενα. 33. πρὸς τὸν βίον ε. 35. θέας] malim θέαν
cum Diodoro 3, 46. 37. θάλασσαν ε. 38. κασσία ε. ante τις adde πᾶσα e Diodoro. 39. ἔχουσα] libri δὲ
ἐχουσα. 41. ἀπομαυροῦσθαι ε. b 2. δένδρη A. 19. κατεγνωκὸς ε. 24. δὲ om A, post πληγὴν ponit ε.
29. δύνανται ε. 32. ἀγούσης] malim ἀραιούσης. Diodorus (5, 47) τῆς συγκρίσεως τῶν ὄγκων εἰς ἀραίωμα συναγομένης.
36. δὴ] δὲ A. 35. ἀποφορᾶς Salmasius ap. Sallier. ad Thom. Mag. p. 106.

1373B. κατὰ τὴν Ἀραβίαν, ὃ καλεῖται Σάβας. "ὁ δὲ βασιλεύων
τῷ παντὸς ἔθους προεδρίαν ἔχει παρὰ τῷ λαῷ τῇ μὲν
ἐντιμῶν τῇ δὲ ἀκληροτάτῃ, ἐντιμῶν μὲν ὅτι πολλοῖς
ἐπιτάττει, κατὰ κρίσιν ἀνυπεύθυνον δὲ βούλει πρῶ-
των, ἀκληρον δὲ ὅτι παραλαβὼν τὴν ἐπιμέλειαν οὐ
δύναται πάλιν ἐκ τῶν βασιλείων ἐξελθεῖν εἰ δὲ μή, λι-
θόλευτος ὑπὸ πάντων γίνεσθαι κατὰ χρησμὸν ἀρχαῖον,
ὥς εἶναι τὴν ὑπεροχὴν βλαβεράν. τῶν δὲ ἀνδρῶν
οἱ μὲν καταγινόμενοι πρὸς τὸ οἶκοι ἐνδιατρίβειν βραχύ-
τι τῷ θήλειος γένους ἀλκιμώτερον ἄγουν, ὑπὸ τῆς συν-
εχῆς ἀπογενναϊκόμενοι ῥαζώνης· οἱ δὲ ἄλλοι τὰ τε πρὸς
πόλεμον μελετῶσι καὶ τὴν χώραν ἅπασαν ἐργάζονται καὶ
ἐξέλλουσιν ἀπ' οἰκίας, ταῖς μείζονσι χρώμενοι χεδίαις.
κομίζουσι δὲ ἄλλα τε, καὶ μάλιστα τὸν εὐώδη καρπὸν
τὸν ἐν τῷ πέτρῳ φερόμενον (ἀραβισὶ δὲ λέγεσθαι λάρι-
μταν), μεγίστην ἔχοντα τῶν ἄλλων θυμιαμάτων εὐω-
δίαν· ὃν κρατεῖν λέγεσθαι γένους ἀρρώστιας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
σωματικῆς. ἐδεμίαν δὲ τῆς γῆς ἄλλην ὕλην φερόσης,
ἀναγκάζοντι πρὸς τὰ καθ' ἡμέραν τὸ κιννάμωμον καὶ
τὴν κασίαν κατεῖν, καὶ πρὸς τὰς ὑπολοίπους ἐν τῷ
βίῳ χρειᾶς· ὅπως ἀνίσως τὰ αὐτῆς ἢ τύχη μεμέριξε,
τοῖς μὲν σπάνιν τῶν σπεδαίων τοῖς δὲ πληθὺς δι-
δῶσα. τῶν δὲ Σαβαίων χρῶντι καὶ τοῖς δερματίνοις
ἐκ ὀλίγοι πορείοις, διδασκέσης τὴν χρειάν τῆς ἀνα-
πώτιδος, καίπερ ἐν τροφῇ καταγινόμενης. ἐδὲν γὰρ εὐ-
πορώτερον Σαβαίων καὶ Γεθραίων εἶναι δοκεῖ γένος,
ἐκτεταμεινμένων πᾶν τὸ πῖπτον εἰς διαφορὰς λόγον
ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. ἔτι πολὺ χροῦσον
τὴν Πτολεμαῖα Συρίαν πεποιήκασιν, ἔτι τῇ Φοινίκῃ
φιλεργία κατεσκευάσασιν λυσιτελεῖς ἐμπορίας, καὶ μυρία

747H. ἄλλα. ἔτι δὲ πολυτέλεια παρ' αὐτοῖς ἢ μόνον· ἐν το-
ρεύμασι θαυμαστοῖς καὶ ποτηρίων ποικιλίαις, ἔτι δὲ
κλινῶν καὶ τριπόδων μεγέθεσι, καὶ τῶν ἄλλων τῶν
κατ' οἰκίαν παρ' ἡμῖν ἐκτεινομένων λαμβάνει τὴν ὑπερ-
βολήν, πολλῶν, ὡς ἔοικε, κεκτημένων χορηγίαν βασι-
λικήν. κλονιάς τε πολλὰς αὐτοῖς φησὶ κατεσκευάσθαι ἐπι-
χρύσας τε καὶ ἀργυρᾶς, πρὸς δὲ καὶ τὰς ὁροφὰς καὶ
θύρας θιάλαις λιθοκολλήτοις ἐξεληφθῆναι πυκναῖς,
ὡσαύτως καὶ τὰ μεσοξύλια θέαν ἔχειν εὐπρεπῆ, καὶ
καθόλου τὰς παρὰ τῶν ἄλλων πλέτας ἐκκεῖσθαι τὴν δια-
φορὰν μεγάλην. ἄλλα ταῦτα μὲν ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς

παρ' αὐτοῖς ἐπαγγέλλεσθαι βίβ. εἰ δὲ μὴ πόρρω διεστη-
κῆσαν τὴν οἰκίαν κατεῖχον τῶν ἐπὶ πάντα τόπον τὰς
δυνάμεις στρεφόντων, οἰκονόμοι τῶν ἀλλοτρίων ἂν
ὑπῆρχον οἱ κύριοι τῶν ἰδίων ἄθλων, τῆς ῥαθυμίας
ἀδυνατέσης τὸ ἐλεύθερον πλείω χρόνον διατηρεῖν.

παρὰ δὲ τὴν χώραν ταύτην ἢ μὲν θάλαττα λευκὴ
φαίνεται, ποταμῷ ἐμφερῆς, ὥς παραπλήττεσθαι τῷ γι-
νομένῳ τὴν αἰτίαν, νῆσοι δὲ εὐδαίμονες παρόκεινται, ἐν
αἷς βοσκήματα λευκὰ μὲν ἐστὶ πάντα, οὐδενὶ δὲ τῶν
θηλειῶν ἐπιφύεσθαι κέρως. ἐν ταύταις ταῖς νήσοις ἰδεῖν
ἔστιν ὁρμέσας ἐμπορικὰς τῶν προσχώρων χεδίας, πλεί-
σας μὲν ἐκεῖθεν οὐ κατεσχίστατο παρὰ τὸν Ἰνδὸν πο-
ταμὸν ὃ Ἀλέξανδρος ναύσαθμον, "ἐκ ὀλίγας δὲ ἀπὸ 1376B.

τῆς Περσίδος καὶ Καρμανίας καὶ τῆς σύνεγγυς πάσης.
ἔστι δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κατὰ τὸν ἔρανδον θαυμασίως
ἔχοντα· ὧν ἐστὶ καὶ τὸ περὶ τὴν ἄρκτον συμβαῖνον. ἀπὸ
γὰρ μαιμακτηριῶνος, ὃς ἄγεται παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις,
ἐδεῖς ἀσῆρ τῶν ἐπὶ φαίνεται μέχρι φυλακῆς πρώτης,
ἐν δὲ ποσειδεῶνι μέχρι δευτέρας, ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τῶν
μηνῶν κατὰ λόγον. τῶν δ' ἄλλων ἀσέρων οἱ μὲν πλά-
νητες ἀόρατοι, τινὲς δὲ τοῖς ὄγκοις μείζονες, οἱ δὲ
ἐδὲ κατὰ τὰς ὑφ' ἐσῶτας καιρὸς τὰς δύσεις ποιεῖμενοι
καὶ τὰς ἐπιτολάς. τῷ δὲ ἡλίῳ τὴν ἐκφασιν ἐν τοῖς ἐπέ-
κεινα Πτολεμαῖδος ἰδίαν λέγουσι καὶ παραλλαγμένην.
πρῶτον μὲν γὰρ οὐ καθ' ἅπερ παρ' ἡμῖν φῶς ἀνῆλθον
ἔωθεν ὁρῶμεν ἐπὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον, εἴτα τὴν ἀνα-
τολήν· ἀλλὰ νυκτὸς σκοτίας ὑπαρχέσης ἐξαίφνης ἀνέ-
λαμψεν ἥλιος, ἡμέρα δὲ οὐδέποτε γίνεσθαι ἐκεῖσε πρὶν
τὸν ἥλιον ἰδεῖν. δεύτερον δὲ ἥλιος ἀναφερόμενος φαί-
νεται ἐκ μέσῃ τῇ πελάγῃ. [τρίτον] ποιεῖ δὲ τὸτο ἄν-
θρακι μὲν ὧν τῶν πυρρῶδεσάτων παρόμοιος, σπινθήρας
δὲ μεγάλους ἀπορρίπτων, τὰς μὲν εἰς τὸν κύκλῳ τόπον
τῷ φωτίζοντος, τὰς δὲ εἰς τὸν ἀπωτέρω. [τέταρτον]
καὶ τὸ χῆμα δὲ ἐ δισκοειδὲς ἔχειν τὸν ἥλιόν φασιν,
ἀλλὰ κλονί παχεῖ τὰ γε πρῶτα ἐμφερῆ, μικρὸν ἐμβρι-
θέστερον ἔχοντι τὴν ἀπὸ τῶν ἄκρων φαντασίαν, οἷον εἰ
κεφαλὴν. [πέμπτον] ἔτι τοίνυν ἔτε ἀγῆν ἔτε ἀκτῖνα
ἀπολάμπειν ἐδεμίαν, ἔτε ἐπὶ τὴν γῆν ἔτε ἐπὶ τὴν θά-
λατταν, ἕως πρώτης ὥρας, ἀλλ' ἐπὶ σκότει πῦρ ἀλαμ-
πές· δευτέρας δ' ἐνισαμένης τὸ ὅλον ἄστρον ἀναβαῖνον,
ἀσπιδοειδὲς καθιζάμενον, τῷ χήματος τὸν τύπον καὶ

a. 1. σαβᾶς ε. 2. τῇ — 3. τῇ] πῇ — πῇ B et corr A. 9. πρὸς τὸ οἶκοι ἐνδιατρίβειν in mg ponit A.
11. τὰ τε] πάντες A. 13. ἀπ' οἰκίας] libri ἀποικίας. 15. δὲ om B. 16. ἔχοντα A: ἔχων ε. 17. ὃν B: ὧν ε.
γένους B et corr A: γένος ε. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ om B. 21. τὰ αὐτῆς B et corr A: ἑαυτῆς ε. 38. ἐξεληφθῆναι
λιθοκολλήτοις B. 40. παρὰ — πλούτους] παρ' αὐτῶν τοῖς τῶν ἄλλων πλούτοις B.
b. 1. ἀπαγγέλλεται mg. 3. libri τρεφόντων. 38. ἀπολάμπει B.

τὸ φῶς ἐπὶ τε τὴν γῆν καὶ τὸ πέλαγος βάλλει ἕτως
748H. ἄτοπον "καὶ πυρῶδες, ὥς ἀμφοῖν νομίζεσθαι παμμε-
γέθεις τὰς ὑπερβολάς. [ἔκτον] εἰς δὲ τὴν ἐσπέραν ἐναν-
τίον τὸ περὶ τὸν ἥλιον πάθος φασὶν ὁρᾶσθαι ὑποδεί-
ξαντα γ' ὅτι δέδυκε κατὰ τῆς γῆς, ἐκ ἐλάττω χρόνον 5
ὥρων τριῶν μετὰ ταῦτα φωτίζειν, ὃν καὶ νομίζουσι παρ'
αὐτοῖς καιρὸν εἶναι τῆς ἡμέρας τὸν ἡδιστον.

ὅτι εἰπὼν περὶ ἀμπώτεων ὁ συγγραφεὺς διαφόρους
αἰτίας, καὶ πάσας ὥς ἐδὲν ἔχουσας ἀληθῆς ἀποδοκι-
μύσας, ἐπάγει "Ὅτι δὲ ταῦτα πάντα λαλιὰν μὲν ἔχει 10
σιγᾶν αἰχνομένην, πράγματος δὲ ἐδενὸς ἀντεῖληπθ'
βοήθειαν δυναμένους τοῖς εἰρημένοις παραχεῖν, εὐχερὲς
ἔστι μαθεῖν. εἴτα προαίρει καὶ ἕτερα τῆς αὐτῆς ἐννοίας
ἐχόμενα, πάλιν ἐπιφέρει Διὸς περὶ μὲν ἀμπώτιδος καὶ
σεισμῶ καὶ πνευμάτων καὶ κεραυνῶν καὶ τῶν τοιούτων 15
ἐπάντων τὰς μὲν αἰτίας, δι' ἃς γίνεθ', παραχωρεῖμεν
τοῖς ἐτοιμότερον ἔχουσι πρὸς εὐκολίαν ἡμῶν· τὰ δὲ
πάθη τὰ γεννῶντα τὰς προφανεῖς συμφορὰς δεδηλώ-
καμεν, μαθόντες παρὰ τῶν εἰδότεων. εὐρίσκειν δὲ πιθα-
νότερα τούτων εἰς μὲν ὑπόθεσιν παράδοξον φιλοτι- 20
μέμεθα, ἱστορίαν δὲ ἀπαγγέλλοντες ἀληθινὴν οὐκ ἂν
ὑπομείναιμεν.

ὅτι ἐν τῷ προειρημένῳ πόρῳ, φησί, περὶ τὰς ἐλαίας
τοιούτων τι ξένον συμβαίνει. πλημμυρίδος ὑπαρχέσης
πᾶσαι καλύπτονθ', τῆς δ' ἀμπώτεως γινομένης ἐν τῇ 25
1377B. θαλάσῃ "πάντα τὸν χρόνον θάλλουσιν. ἔστι δέ τι φνό-
μενον αὐτόθι κατὰ βάρους ἐν ταῖς ῥαχίαις, μελαίνῃ
χοίνῳ παραπλήσιον, ὃ φασὶν οἱ ἐκεῖσε κατοικοῦντες
Ἰσίδος εἶναι τρίχωμα, μυθώδει πλάσματι πίξιν ἐνήθη
περιτιθέναι ζητῶντες. συμβέβηκε δ' αὐτῷ τυπτομένῳ 30
μὲν ὑπὸ τῆς κύματος κάμπτεσθαι πολλαχῶς, ἀπαλῆς ἔσης
τῆς ὅλης περιοχῆς καὶ τοῖς ἄλλοις παραπλησίως φυ-
τοῖς· ἂν δέ τις ἀποκόψας εἰς τὸν ὑπαιθρον ἀναφέρῃ
τόπον, σιδήρου παραχρῆμα γίνεται τὸ διηρημένον
σκληρότερον.

ὅτι καὶ ἄλλοι μὲν πολλοί, φησὶν, ἰχθυῖς περὶ τὰς
προειρημένους τίκτονθ' τόπους, παρηλλαγμένην ἔχοντες
τὴν φύσιν, γίνεθ' δέ τις ἰχθυὺς ὑπερβαλλόντως μέλας,
ἄνδρὸς ἔχων μέγεθος, ὃν καλεῖσιν αἰθίοπα διὰ τὸ καὶ
τῆς προσώπου σιμὸν ἔχειν τὸν τύπον. τῆτον κατ' ἀρχὰς 40
μὲν οἱ θηρεύσαντες διὰ τὴν ὁμοιότητα οὔτε πωλεῖν

ἤξιον ἔτε καταναλίσκειν, τῆ δὲ χρόνος προϊόντος ἀμ-
φότερα πράττοντες ἐδὲν ἀμαρτάνουσιν.

τὰ μὲν ἐν ὑπὲρ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐκκειμένων πρὸς
μεσημβρίαν, ὡς ἦν ἐφ' ἡμῖν, ἐν ἑ βιβλίσις ἐπιμελῶς
ἱσορήκαμεν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν τῷ "πελάγει νήσων ὕπερον 749H.
τεθεωρημένων, καὶ τῶν ἐξῆς ἐθνῶν, καὶ τῶν εὐωδῶν
δσα φέρειν συμβαίνει τὴν τρωγλοδυτὴν χώραν, ἡμεῖς
μὲν παραιτησάμενοι τὴν ἐξήγησιν ἄρδην ἀπολελοίπα-
μεν, ἔτε τὸν πόνον τῆς ἡλικίας ὁμοίως ὑποφέρειν δυ-
ναμένης, πολλῶν ἡμῖν ὑπὲρ τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς
Ἀσίας ἀναγεγραμμένων, οὔτε τῶν ὑπομνημάτων διὰ
τὰς κατ' Αἴγυπτον ἀποστάσεις ἀκριβῆ παραδιδόντων
σκέψιν· ὃ δὲ καὶ τοῖς κατὰ μέρος πράγμασις ἐντε-
τευχώς, καὶ λόγοις κατεσκευασμένος ἱστορίας ἀξίους, καὶ
προαίρεσιν ἔχων δυναμένην δόξαν πύρῳ θηρεῦειν, ἐκ
ἀφῆξεται.

ὅτι Ἀρρίανδρος περὶ κομητῶν φύσεως τε καὶ συστά-
σεως καὶ φασμάτων βιβλιδάριον γράψας, πολλοῖς ἀγω-
νίσμασι πειρᾶθ' δεικνύναι ὅτι μηδὲν μήτε τῶν ἀγαθῶν
μήτε τῶν φάυλων τὰ τοιαῦτα φάσματα ἀποσημαίνουσιν.

251.

"Ἀνεγνώθη ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ὁ περὶ προνοίας. 1380B.

καὶ τί, φησί, καταλέγω σοι τέττες, ὅπερ γε καὶ τῶν
Πλατωνικῶν τινὲς ἐκ ὁρθῆν τὴν περὶ τῆς δημιουργίας
θεῶ διασώζουσιν ἐννοίαν; ἐ γ' ἱκανὸν αὐτὸν εἶναι ὥθ'-
θησαν αὐτοτελῶς ὑποστῆσαι δύνασθαι κόσμον οἰκεία δυ-
νάμει καὶ σοφίᾳ ἐξ αἰδίας ἐνεργεῖντα, ἀλλ' ἀγενήτου
ἕλης συνεργία καὶ τῇ μὴ παρ' αὐτῆς ὑποστάσει φύσει
καταχρῶμενον μόνως δημιουργεῖν δύνασθαι, πάντων μὲν
δυνάμει προὑποκειμένων ἐν τῇ λεγομένη ἕλῃ, αὐτῆς δὲ
οἷον διὰ ζωγραφέντος αὐτὰ καὶ τὰττοντος μόνον καὶ
διακρίνοντος ἐκ τῆς ἕλης οὐσίας. ὃ περιεργία μᾶλ-
λον ἂν εἴη ἢ ἀγαθότης θεοῦ. τί γ' δὴ μαθὼν ἂ μὴ
ὑπέστησε διατάττειν πειρᾶθ', πάντως περὶ τῆς εὐταξίας
35 αὐτοῖς ἐν τῇ ἀγενήσει τῆς ἐαυτῶν φύσεως κειμένης;
τὸ γ' ἀγενήτως καθ' ἑαυτὸ ὑφεσὸς εἴ τι προσλάβοι,
παρὰ φύσιν προσλήψεθ'. τὸ δὲ παρὰ φύσιν διατεθῆ-
ναι κακὸν τῷ μετατροπομένῳ· ὥς ἐκ ἀγαθὸν τῇ λεγο-
μένη ἕλῃ τὸ κοσμεῖσθαι, εἴπερ ἀγένητος εἴη μὴ ἀπὸ
χρόνος μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αἰτίου, καθ' ὃ σημαίνόμε-
νον καὶ τὸν θεὸν ἀγένητον λέγομεν. ἀλλ' ἐδὲ ὁ θεὸς

a. 2. πυρῶδες γ. 9. ἱβρί ἀποδοκιμήσας. 25. ἀναπώτεως B: cf. 459 a 24. γενομένης γ. 26. θαλάττη B.
27. μελανί γ. 40. τοῦτον B: τοῦτο γ.
b. 5. τῷ om A. 8. μὲν add A. 13. ἐντετευχητός γ. 27. ἀλλ' ἀγενήτου] ἀλλὰ γενητός A. 32. διακρ.
μὲνον ἐκ γ. 33. ἀγαθότης A: ἀγαθότητος γ. παθῶν B. 36. ὑφεστώ γ. 40. καὶ ἀπὸ B: καὶ τὸ
ἀπὸ γ.

αὐτὸς κακῶν ἀναίτιος ἔσαι, τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας ἀπὸ τινος κακοποιίας ἐνσησάμενος τῷ παρὰ φύσιν διατιθέναι τὴν ἐπ' ἰσῆς αὐτῷ ἀγέννητον ἐσίαν πειρᾶσθαι, καὶ τὴν ἀδελφὴν, ἣν τὸ αὐτόματον αὐτῷ συνήγαγε, μὴ εἶναι μένειν ἐπὶ τῆς ἀγενήτε τάξεως. πρὸς τῷ μηδὲ 5 δυνατὸν εἶναι κατισχύσαι πράγματος ἰσοτιμῶς ἀγενήτου τυγχάνοντος, εἴτε ἐξ αἰδὶς ποιείσθαι τὴν τοιαύτην ἐπικράτειαν εἴτε ἀπὸ χρόνου ἐπιχειροῖν. καὶ μᾶλλον ἂν εἴη τῆς ἀληθείας ἀφεστὸς, εἰ πρὸς τῷ ἐνδεῇ τῆς ὑλικῆς ἐνεργείας καὶ ἀπὸ χρόνου τινὸς κοσμεῖν ἤρξατο, 10 1381R. ὅπερ ἐκ εἰς μένειν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἦθαι. "εἰ γὰρ 750 H. ἄμεινον μὴ ποιεῖν, "πῶς εἰς τὸ ποιεῖν μεταβέβηκεν; εἰ δὲ τὸ ποιεῖν, τί μὴ ἐξ αἰδὶς ἐπραττεν, εἰ γὰρ ἀδιάφορον αὐτῷ καὶ τὸ ἐξ αἰδὶς ποιῆσαι ἐφάνη; εἰ μὴ ἄρα φύσεως αὐτὸν εἴποι τις ἀνὰ μέρος ποιεῖν τε καὶ 15 σθεῖρειν δυναμένης, αἰώνια δὲ δημιουργεῖν ἀθανάτης, διότι ἡ τῆς ὑλῆς κακία, ἣ προσχρῆται, τὴν ἐπίθετον καὶ ἐπεισοδιώδη τάξιν ἀποσειέει, συνεχῶς εἰς τὴν ἀγενήτην αὐτῆς (ὡς ἂν εἴποιμι) ἀταξίαν ἀνατρέχουσα, καὶ 20 ὥστε ἀνὰ μέρος τοῖς χρόνοις κόσμον καὶ ἀκοσμίαν ἐπικρατεῖν, ἣ (ἀληθέστερον εἰπεῖν) αἰὲ ἀκοσμίαν, ἐπεὶ καὶ ἡ κόσμησις, παρὰ φύσιν οὕσα διάθεσις, ἀκοσμία τῷ ὁρθῶς λογιζομένῳ φανήσεται.

ὅτι πολλοὶ τῶν ἀπὸ Πλάτωνος καὶ τῶν ἀπὸ Ἀριστοτέλους συγκροεῖν ἀλλήλοις τὰς σφῶν διδασκάλους 25 κατὰ τὰ καίρια, φησί, τῶν δογμάτων σπαθὴν καὶ μελέτην εἰσενηνοχότες μέχρι τέττα φιλονεικίας καὶ τολμῆς ἤλασαν, ὡς καὶ τὰ συγγράμματα τῶν οἰκείων νοθεῦσαι διδασκάλων εἰς τὸ μᾶλλον ἐπιδειξάιναι τὰς ἀνδρας ἀλλήλοις μαχομένους. καὶ διέμεινε τῷτο τὸ πάθος 30 ταῖς φιλοσόφοις διατριβαῖς ἐνσκήψαν ἕως Ἀμμιωνίᾳ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τῇ Θεοδιδάκτῃ. οὗτος γὰρ πρῶτος ἐνθεσιάζας πρὸς τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀληθινόν, καὶ τὰς τῶν πολλῶν δόξας ὑπεριδὼν τὰς ὕμνους φιλοσοφίαν προστριβομένης, εἶδε καλῶς τὰ ἑκατέρου 35 καὶ συνήγαγεν εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν νόον, καὶ ἀξασίαν τὴν φιλοσοφίαν παραδέδωκε πᾶσι τοῖς αὐτῷ γνωρίμοις, μάλιστα δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν αὐτῷ συγγενόντων, Πλωτίνῳ καὶ Ὀριγένη καὶ τοῖς ἐξῆς ἀπὸ τέτων.

ὅτι Πλάτων φησι τὰς ἀνθρωπίνους μόνους ψυχὰς μετενσωματῶσθαι, καὶ ταύτας ἐκ ἀπλῶς, ἐξ ἀνθρώπων δὲ μόνον εἰς ἀνθρώπους. ἐξ ἀλόγων δὲ ζώων εἰς ἀνθρώπους μετάβασιν ἢ εἰς ἄλογα ἐξ ἀνθρώπων ἐδάμῳς αὐτὸν φησι δοξάζειν.

ὅτι δημιουργὸν θεόν, φησί, προῦφίξῃσιν ὁ Πλάτων ἐφεστῶτα πάσης ἐμφανῆς τε καὶ ἀφανῆς διακοσμῆσεως, ἐκ μηδενὸς προὑποκειμένης γεγενημένης. ἀρκεῖν γὰρ τὸ ἐκεῖνα βέλημα εἰς ὑπόστασιν τῶν ὄντων. τῆς δὲ σωματικῆς φύσεως συντεταγμένης τῇ ἀσωμάτῳ δημιουργίᾳ κόσμον ἐξ ἀμφοῖν συνίστασθαι τελευτάτον, διπλὴν ἅμα καὶ ἓνα ἐν ᾧ ἄκρα εἶναι καὶ μέσα καὶ τελευταῖα, ὧν τὰ μὲν πρῶτα οὐράνια καλεῖται καὶ θεοὺς, τὰ δὲ μέσα λογικά, αἰθέρια καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς, ἐρμηνέας τε καὶ ἀγγέλους τῶν συμφερόντων ἀνθρώποις 15 γινόμενους, τὰ δὲ τελευταῖα λογικὰ καὶ περιγεια καὶ ἀνθρωπίνους ψυχὰς ἢ ἀθανάτους ἀνθρώπους. καὶ τῶν μὲν ὑποβεβηκότων τὰ προηγμένα αἰὲ ἡγεῖσθαι, πάντων δὲ βασιλεύειν τὸν ποιητὴν αὐτῶν θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ταύτην τὴν πατρονομικὴν βασιλείαν αὐτοῦ 20 "πρόνοιαν εἶναι τὴν ἐκάστω γενεῇ τὰ προσήκοντα νομοθετῶσαν, τὴν δὲ ταύτη ἐπομένην δίκην εἰμαρμένην καλεῖσθαι. οὐ γὰρ τὴν τῶν γενεθλιαλῶν ἀνεπιλόγισον ἀνάγκην, ἐδὲ τὴν Στωϊκὴν βίαν, ἐδὲ ἣν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεὺς οἶετο, εἰς ταῦτον τῇ Πλατωνικῇ τῶν σωματικῶν φύσει ταύτην περιάγων, ἐδὲ τὴν 25 ἐπωδαῖς καὶ θυσίαις παρατρεπομένην γένεσιν, ὡς οἴονται τινες, "ἀλλὰ τὴν τῶν ἐκβαίνοντων κατὰ τὸν 1384R. τῆς προνοίας θεσμὸν δικαστικὴν τῇ θεῷ ἐνεργεῖαν, τῷταξί καὶ εἰρμῷ πρὸς τὰς προαιρετικὰς ὑποθέσεις τῶν αὐτεξουσίων ἔργων ἐπανορθωμένην τὰ κατὰ ἡμᾶς.

ὅτι κοινῶς μὲν ἡ πρόνοια καὶ τάξις ἀπὸ τῆς δημιουργῆς θεῷ διήκει ἐπὶ πάντα τὰ ἀθάνατα γένη, μάλιστα δὲ καὶ προσφύεσθαι ἐπὶ τὰ πρῶτα καὶ προσεχῶς ἀπ' αὐτῆς τὴν γένεσιν ἔχοντα καὶ ἐξῆς ὄντα ἐκείνῳ, καὶ τῆς τῶν νοητῶν ἀγαθῶν ἀρίστης μετεσίας ἀπολαύοντα. τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ἐγκοσμίων νοερῶν γενῶν τὸ μὲν ἀκρότατον καὶ πρῶτον τῶν τῆς δημιουργῆς γεννημάτων 30 ἀτρέπτως καὶ ἀμεταβλήτως τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμοιω-

- a. 4. συνήγαγεν αὐτῷ B. 5. μηδὲ A: μὴ γ. 6. κατισχύσαι A: κατισχῆσαι vel κατασχῆσαι γ. 9. ἀφεστὸς γ. 10. ἀπὸ add A. 13. εἰ γὰρ libri ei δ'. 19. αὐτῆς A: αὐτοῖς γ. 24. τῶν ἀπὸ ante Ἀριστοτέλους add A. 25. συγκροεῖν A: συγκροεῖν γ. 26. φασὶ A. 30. καὶ διέμεινε] διέμεινε δὲ B: A om particulam. 32. τοῦ Ἀλεξανδρείας add A. 34. τὰς πλείους ὕμνους γ. b. 1. Πλάτων] κατὰ Πλάτωνα Needhamus, recte, nisi mox leg. μετενσωματοῦν. ψυχὰς om pr A. 3. μόνων γ. 10. ἀσωμάτων γ. 11. συνίστασθαι A: ἱσασθαι γ. 13. καλεῖν pr A. 18. πάντων] τῶν sine accentu B. 19. δὲ B et rc A, qui pr om: τε γ. 20. πατρονομικὴν B. 21. νομοθετοῦσαν] νέμουνσαν Needhamus coll. p. 172 b 2. 22. ταύτη A: αὐτῇ γ. 24. ἀνάγκην] ἀνάγκην προσέεται Needhamus coll. p. 172 b 9. 25. ταῦτο γ. 28. κατὰ add Needhamus coll. l. i. v. 15. 29. ἐνεργεῖ B. 31. ἔργων add A. 35. ἐξῆς A: ἐφεξῆς γ.

σεως τυγχάνον ἐν πάσῃ ἐστὶ θεοειδὲς εὐταξία, οἷον
τὸ τῶν ἑραρίων ἔφαμεν γένος. τὸ δὲ δεύτερον, δευ-
τέρως καὶ ὑφειμένως τὴν θείαν τάξιν παραδεχόμε-
νον, ἐκ ἀτρέπτως μὲν ἔδ' ἀμερίζως τῆς δημιουργικῆς
ὁμοιώσεως μεταλαγχάνει, ἀναμαρτήτως δὲ καὶ ἀκα-
κύντως τῶν πατρικῶν ἐπιστρέφει νόμων, ὃ τοῖς αἰ-
θερίοις ἀποδεδώκαμεν. τὸ δὲ τρίτον, ὡς ἔχατον τῶν
θείων γενῶν, ἔ μόνον τῷ ὁπωσὲν τρέπεσθαι τῆς ὑπερ-
οχῆς τῶν ἑραρίων ὑπέβη, ἀλλὰ καὶ τῷ ποτὲ κακύνεσθαι
τῆς τῶν αἰθερίων ἀξίας ὑπέβη. τὸ μὲν γ' αἰ νοεῖν
τὸν θεὸν καὶ ἠνωμένως αὐτῷ τὴν γνώσιν ἔχειν τοῖς
ἑραρίοις πρόσκειναι τὸ δὲ αἰ μὲν διεξοδικῶς δὲ τοῖς
αἰθερίοις κατ' ἐσίαν ὑπάρχει τὸ δὲ μήτε αἰ νοεῖν
καὶ ἐν αὐτῷ τῷ νοεῖν μεμερισμένως νοεῖν ταῖς ἀνθρω-
πίαις ψυχαῖς ὡς ἰδίον ἀποδέδοθ', ἀπολειπομέναις
κατὰ φύσιν τῆς τε ἀμερίζου νοήσεως τῶν ἑραρίων
καὶ τῆς ἐν τάξει πληθυομένης γνώσεως τῶν αἰθερίων,
ἐπεὶ μήτε ἐνείκως μήτε αὐδῶς νοεῖν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ
ὅταν πρὸς τὴν τῷ νοεῖν ἀξίαν ἀνάγων, τὴν αἰθε-
ρίαν μιμῶν γνώσιν, καὶ ταύτῃ συνεπόμεναι τῶν νοη-
τῶν καρπῶν τὴν θείαν. μετὰ δὲ τὸ τρίτον νοερὸν
γένος, τὸ ποτὲ μὲν νοεῖν ποτὲ δὲ μὴ νοεῖν, εἴη ἂν τὸ
μηδέποτε νοεῖν κατὰ τὸν τῆς τελείας διαίρεσεως λό-
γον· ὃ δὴ φύσει ἐστὶν ἀνόητον, ἀληθείας τε καὶ ἀρετῆς
ἐδαμῇ μετέχειν δυνάμενον. διὸ καὶ τὸ εἶναι γέννημα
ἐκείνου ἐκβάλλει. πῶς γ' εἰκὼν τῷ νοητῷ θεῷ τὸ ἄλο-
γον καὶ ἀνόητον; πᾶσα γ' ἐκείνου εἰκὼν ἔννεος καὶ λο-
γικῆς, καὶ γινώσκειν ἑαυτὴν καὶ τὸν ποιήσαντα πέφυκεν.
ὅτι τῶν ἐνθάδε πραττομένων ἡμῖν λόγον ἡμᾶς
752 H. ἐπεὶ, φησὶν, ὑπέχειν "τοῖς τὴν μέσσην λῆξιν λαχέσιν, 30
αἵτε δὴ φύλαξι καὶ ἐφόροις ἔσιν ἡμῶν. πᾶσαν δὲ τὴν
περὶ ἡμᾶς αὐτῶν ἐνέργειαν εἰμαρμένην καλεῖσθαι, δί-
κης νόμοις τὰ ἡμέτερα διατάττεσθαι. εἰ δὲ φύλακές
εἰσι (φησὶ) τῷ πρὸς τὴν ἀξίαν ἀφοριζόμενον βίον, δη-
λονότι καὶ τῷ χρόνῳ εἶεν ἂν ἀποπληρωταί, ὃν ἕκαστος
βίος ἐκλήρωσατο· ἔ γ' ἔστι τὸν βίον τηρεῖν τῷ χρόνῳ
τὸ ἀόριστον ἔχοντος. ὥστε δεῖ τὸν μὲν χρόνον ὠρίσθαι
διὰ τὸ σῶζεσθαι τὸν εἰμαρμένον βίον, τὸν δὲ τρόπον
τῆς τελευτῆς συνδιωρίσθαι τῷ χρόνῳ ὡς μέρος ὄντα τὸ
ἔχατον τῷ πρὸς τὴν ἀξίαν ἀπορριμθέντος βίου. καὶ γ' 40
τῆς γενέσεως ὠρισμένης ἀνάγκη καὶ τὸν θάνατον ὠρίσθαι.

τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς γενέσεως ὀρίζει ἡ τῆς ἐκείθεν ἐκπομ-
πῆς εἰμαρμένη, θεία βέλησις ἔσα καὶ νόμος τῆς τῷ θεῷ δί-
κης. ὥστε καὶ τὸν θάνατον ὠρισμένον τηρήσει ἡ τῆς ἐν-1385R.
θενδε ἐκείσε μετασάσεως εἰμαρμένη. διὸ ὠρίζαι καὶ τὸ
διὰ τῶνδε μὲν παρελθεῖν εἰς τὸν βίον, διὰ τῶνδε δὲ
ἐκ τῷ βίῳ ἀπελθεῖν. εἰ γ' ἀόριστα ταῦτα, καὶ ὁ βίος
ἅπας ἀόριστος καὶ τῆς κρείττονος ἐπιστάσις ἁμοιῶς.
πῶς γ' ἔτι ἢ ἐν τίσι τῆς θείας κρίσεως καὶ τῆς πρὸς
ἀξίαν διανομῆς ἔσαι ἢ ἐπιμέλεια, τῶν περὶ τὸ σῶμα
καὶ τὰ ἐκτὸς εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν ἡμῖν συμπιπτόντων;
ἔ γ' ταῦτα μὲν ἄτακτα καταλείψομεν, τὰς δὲ τῆς ψυ-
χῆς προαιρέσεις καὶ κρίσεις καὶ ὁρμὰς ἀπὸ κρείττονος
ἀνάγκης ἐγγίνεσθαι φήσομεν. ἔγω γ' ἀρετῆς καὶ κακίας
ἐχ' ἡμᾶς αὐτὸς ἀλλ' ἐκείνην αἰτιασαίμεθα. ἔδὲ μὴν
πάντα τῇ παρ' ἐκείνων ἀνάγκῃ εὐλογον ἀνατιθέναι,
τὰ τῆς ψυχῆς λέγω καὶ σώματος καὶ τῶν ἐκτὸς· ἀλλ'
ἔδὲ πάντα ἀνείσθαι ταῖς ἀλόγοις καὶ ἀνεπικρίτοις φο-
ραῖς, καὶ τῶν πάντων ἡγεμένῳ καὶ θεῷ τῶν ὅλων ὄντος
αἰτίῃ. ἀναγκαῖον δὲ τὸ λειπόμενον, τὰς μὲν προαιρέ-
σεις ἐφ' ἡμῖν εἶναι, τὰς δ' ἐπὶ ταῖς προαιρέσεσι δι-
καίας ἁμοιβὰς ἐπὶ τοῖς αἰθερίοις καλεῖσθαι ὡς ὑπὸ θεῷ
τεταγμένοις δικασταῖς καὶ πεφυκόσιν ἡμῶν ἐπιμελεῖσθαι.
τριτῶν γ' ὄντων τῶν κατ' ἡμᾶς, καὶ τὸ πάντα ἠνα-
γκάσθαι καὶ τὸ μηδὲν καὶ τὸ ἐπηλλαγμένως ἢ ὡς δεῖ
τὴν ἴσην ἀτοπίαν ἔχει, καὶ προνοίας πάσης ἐπ' ἴσης
ἔστιν ἀναιρετικά. ἢ τε γ' τῷ πρὸς ἀξίαν ὑπόθεσις πάν-
τως συνεισάγει τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς εἰμαρ-
μένην καὶ ἡ προνοητικὴ κρίσις, δίκη καὶ νόμος τὰ ἀν-
θρώπινα τάττεσθαι, τῆς αὐτεξουσίας ἡμῶν καὶ προαιρε-
τικῆς ἀρχῆς δεῖ. ὥστε μέρος ἐστὶ τῆς ὅλης προνοίας ἡ
εἰμαρμένη τὸ πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ψυχὰς δικαστικῶς
ἁρμοζόμενον. ἀνθρωπίνων δὲ ψυχῶν ἐνέργεια ἢ αὐτο-
κίνητος προαιρέσεις καὶ τὸ λεγόμενον ἐφ' ἡμῖν, ὃ δη-
τοῖς θείαις δικασταῖς ὑπόθεσις εὐλογος γίνεσθαι τῆς ἀνίσθ
35 διανομῆς· τὸ δὲ τυχαῖον ὅλον τοῖς θνητοῖς καὶ ἀλό-
γοις ἀποδέδοθ' ἔγενεσιν. ἔ γ' κατ' ἕκαστον τεταγμένως,
ἔδὲ κατὰ τινα λελογισμένην ἀξίαν, ἐκ μὲν τοῦδε τοῦ
πυρὸς σβεννυμένῳ ἀτῷ γίνεσθαι, "ἐκ δὲ τῷ ἀέρος παχυ-753 H.
ρομένῳ ὑδρὶ, ἔδὲ ἐκ τῶνδε μὲν τῶν σιτίων ἵππεσιν σῶμα
ἢ κυνός, ἐκ τῶνδε δὲ ἄλλο τι· ἀλλὰ πάντα ἐκ πάντων
ταῖς προσπιπτόσαις μεταβολαῖς δύνανται γίνεσθαι διὰ τὸ

α. 2. δὲ om A. 8 et 9. τῷ B: τὸ γ. 16. τε om B. 20. μιμ. τάξιν γνώσιν γ. 25. οὐδαμῇ μετέχειν] οὐδα-
μοῦ μόνον B et corr A. δυνάμενον om A, ut legendum sit οὐδαμῇ μετέχον. 28. καὶ ante γινώσκειν add A.
36. βίος A: βίον γ. b. 5. δὲ om A, ante αὐτῶνδε ponit B. 11. τῆς add A. 21. ὡς — 22. τεταγμένοις A:
καὶ — τεταγμένους γ. 24. καὶ post μηδὲν add A. 25. ἐπ' ἴσης om B. 26. ἀναιρετικόν γ. 28. ἀνθρώπινα γ.
31. εἰμαρμένη] εἰμαρμένη μέρος ἐστὶ A. 36. γενέσεσιν γ. τεταγμένων pr A.

κοινὸν τῆς ὕλης καὶ πρὸς πάντα εὐάγωγον, τοσῶτον
τάξεως μετέχοντα καὶ θείας ἀνάγκης ὥστε κατὰ γένος
ἕκαστα διασώζεσθαι καὶ συμπαραθεῖν πρὸς τὸ αἰδίων τῇ
διαδοχῇ τοῖς ὑποσέσασιν αὐτὰ αἰτίοις. ἐν δὲ τοῖς κατὰ
μέρος ζώοις τε καὶ φυτοῖς, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀψύχοις,
ἔδεν διώρισται ἔδὲ τέτακται ὥς πρὸς ἀξίαν ἀποδιδόμε-
νον πάθος τῷ μῆτι ἐκ προβιοτικῆς ἀμοιβῆς τινος αὐ-
τοῖς ἐποφείλεσθαι μῆτ' ἐπὶ τοῖς νῦν δρωμένοις προσ-
δοκᾶσθαι εὐθύνας. ὁ γὰρ ἐπεισῆλθέ τι ἐκείνοις ἐκ τοῦ
αἰθερίου τόπου τὴν ὑπόβασιν ποιησάμενον, ἵνα καὶ τῇ
θείᾳ κρίσει παιδαγωγηθῇ πρὸς ἐπάνοδον, ὥς ἐν τοῖς
καθ' ἕκαστα ἀνθρώποις τὰς λογικὰς καὶ ἀθανάτους ψυ-
χὰς ἐκείθεν κατιέσας ἀνάγκη πλείστης ἐπιστροφῆς καὶ
κηδεμονίας τυγχάνειν παρὰ τῶν συγγενῶν πρὸς ἐπα-
νόρθωσιν τῆς εἰς κακίαν ὑποφορᾶς. διὸ πάχυνται τε καὶ
αἰρῶνται ἐν αὐτοῖς τοῖς πάθεσι καὶ πάλιν αἰρῶνται καὶ
πάχυνται πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν αἰρεθέντων. διὰ τῆτο ἔν
πολὺν τὸ ὥς ἔτυχεν ἐν τοῖς ἀλόγοις καὶ τὸ θείας κρί-
σεως ἀμοιβήν. "ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ δοκοῦν
εἶναι τυχαῖον εἰς τὴν τῆς προνοητικῆς εἰμαρμένης ὑπερ-
ρεσίαν τελεῖ, ὥστε δοκεῖν μὲν ἀπὸ ταυτομάτου πάχειν
ἡμᾶς καὶ ὁμοίως τοῖς ἀλόγοις ζώοις, τῆτο δὲ πάχειν
περὶ τε σῶμα καὶ τὰ ἐκτός, ὃ ἡ ἔφορος κρίσις ὥρισε.
τῇ γὰρ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐπιτάσει τε καὶ ἀνέσει καὶ ταῖς
παντοίαις τέτων μεταβολαῖς τὸ αὐτεξέσιον τῆς ψυχῆς
παιδαγωγεῖται πρὸς εὐταξίαν, θάυτον μὲν, ἔάν εὐγνω-
μόνως ὑποδέχηται τὰ περὶ ταῦτα συμβαίνοντα πάθη,
ἐν πολλαῖς δὲ καὶ μακραῖς χρόνις περιόδους, ὅταν ἰτα-
μῶς καὶ ἀνοήτως πρὸς αὐτὰ διατεθῇ. τότε γὰρ δίκας
μὲν ὑπέχει τῆς ἀγνωμοσύνης, οὐδὲν δὲ ἤτιον δι' ὧντο
πάχει φέρεται πρὸς τὸ δέον.

ὅτι ἡ ψυχὴ, φησὶν, ἐκ ἀνεύθυνον ἔχουσα τῆς ὁποιασ-
σὺν αἰρέσεως τὴν ὁρμὴν, καὶ ὑπὸ τῇ προσεχῆς κρείτ-
τονος γένεσις ἐπιστάσις ἀξιοῦται, δίκης καὶ καθάρσεως καὶ
τιμωρίας τυγχάνουσα ἀεὶ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἐαυτῆς
διαθέσεων. καὶ τὸ μὲν ἐλέσθαι ἐπ' αὐτῇ καὶ τὰ δὲ
ἐπισυμβαίνοντα ταῖς αἰρέσεσι τῇ τῆς προνοίας κρίσει
ὥριται, πρὸς ἀξίαν ἀμειβομένη τὰς ψυχικὰς διαθέ-
σεις. καὶ ἔτιως αἰρεῖσθαι τε ἅμα καὶ κληροῦσθαι τὸν ἀν-
τὸν βίον λεγόμεθα. ἡ γὰρ ἐπὶ τοῖς εἰρησμένοις ἡμῖν
τεταγμένη ἀμοιβὴ καὶ τὴν αὐτεξέσιον κίνησιν καὶ τὴν
θείαν ἐπιστάσιον ἐκφαίνει, ὥστε ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος αὐ-

τεξσεῖς μὲν ἔχειν ἡμᾶς τὰς κινήσεις, εἰ καὶ ἄλλοι
ἄλλων μᾶλλον καὶ ἤτιον, καὶ αὐτοὶ δὲ ἐκ ὁμοίως ἀεὶ
τὸ ἐφ' ἡμῖν διασώζομεν, ἐκ ἀδεσπότου δὲ τὰς πρὸς
τὴν ἀξίαν ἀντιδόσεις. καὶ "τῆτο εἶναι τὴν ἄγασαν ἡμᾶς
πρὸς τὰ τῇδε καὶ πάλιν ἐντεῦθεν ἀπάγουσαν εἰμαρ-
μένην, πλέγμα ἔσαν καὶ συνδρομὴν ἀνθρωπίνης προαι-
ρέσεως καὶ θείας κρίσεως, ὥστε ἐλομένους ἡμᾶς ἃ βε-
λόμεθα διὰ τὸ τῆς προαιρέσεως ἀδούλωτον, πάχειν
πολλάκις ἢ μὴ βελόμεθα διὰ τὸ τῆς κρίσεως ἀδιά-
πταισον. ἐν ὧν δὴ τῷ ἀφοριζομένῳ βίῳ τὰ τε ἄλλα
καὶ, ὅσα συνεκτικὰ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καὶ ὁ καιρὸς
καὶ ὁ τρόπος τῆς θανάτου τῷ τῆς εἰμαρμένης ψηφί-
σματι συνδιατέτακται.

ὅτι φησὶν, Ἐπιστῆσαι ἀξίον ὥς ἡ ψυχὴ ἔτε ἐν τῇ
πρὸς νῦν εροφῇ τὴν τοῦ ποτὲ ἀνοηταίνειν ἀθνήειαν
ἀφῆρηται, ἔτε ἐν τῇ ἐσχάτῃ κακίᾳ τὴν τῆς αὐθις νοεῖν
δύναμιν καὶ ὁρθῶς μετανοεῖν. φῦσει γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη
ψυχὴ τοιαύτη δημιουργηθεῖσα καὶ πρὸς τὴν θείαν εὐ-
ζωίαν καὶ πρὸς τὴν θνητὴν γένεσιν ἐπιτηδείως ἔχει,
ἀνὰ μέρος ἐκατέρωθεν προβάλλουσα δύναμιν, ἐπεὶ καὶ κατὰ
πρόνοιαν θεοῦ πρὸς ἡμῶν γεγέννηται. οὕτω γὰρ τὸ μὲν
δύναται αὐτὴν πολιτεῦσθαι κατ' οὐσίαν κέκτηται· τὸ δὲ
πλείονα χρόνον ἄνω διάγειν ἢ κάτω πρὸς τὴν αὐτο-
κίνητον αὐτῆς συμβαίνει διάθεσιν. διὸ αἱ μὲν μυριε-
τεῖς αἱ δὲ τριχιλιετεῖς περιόδους λέγονται ποιεῖσθαι, τῆς
ἀρετῆς ἐπιτεμνομένης τὴν πλάνην, καὶ τῆς συντόνους τῶν
ἀγαθῶν ἔρωτος ὑφαιρουμένης τῆς περιγίεις λειτουργίας
τὸ πολυχρόνιον.

Ἐκ τοῦ β' λόγου.

ὅτι φησὶ, Κατ' ἐσίαν ἐκείνα λέγειται ποιεῖν, ὅσα μέ-
νοντα ἀτρέπτως ἐν τῇ αὐτῶν ἐσίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ, καὶ
μηδὲν ἐαυτῶν ἀπομερίζοντα μηδὲ κινῶντα πρὸς τὴν
τῶν γεννωμένων ὑπόστασιν, "κατ' αὐτὸ μόνον τὸ εἶναι
ὁ ἐξὶ παράγει τὴν τῶν δευτέρων γένεσιν. οἷς ἐπεὶ μῆτε
ὑλὴ προσχοῖται μῆτε ἀπὸ χρόνου ποιεῖν μῆτε εἰς χρό-
νον πάντας μῆτε ἔξω τῆς τῆς ποιῆντος ἐνεργείας καὶ
τὸ γινόμενον· ταῦτα γὰρ πάντα τῇ κατὰ συμβεβηκὸς
ἐνεργείᾳ παρέπεται ἐπὶ τῇ οἰκοδόμῳ καὶ τῶν ὁμοίων.

ὅτι φησὶν, Ὁ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ λέγων, "τὸν δὲ
ὑπερθεράνιον τόπον ἔτε τις ὑμνήσῃ πῶς τῶν τῇδε ποιη-
τῆς ἔτε ποτὲ ὑμνήσῃ κατ' ἀξίαν" τόπον νῦν καὶ τὸν
κυρίως φησὶν (ἔτος γὰρ σωμάτων ἐξὶ περιεκτικός), τό-

α. 6. ὡς om A. 9. ἐκείνοις B: ἐν ἐκείνοις γ. 13. πλείστης A: πλείστον γ. 16. πάλιν αἰροῦνται] πάλιν ἀνα-
ροῦνται B. 23. ὁ om B et corr A, qui pr om η. 24. περὶ τε ἡμᾶς γ. 39. αἰρεῖσθαι B: αἰρεσθαι γ. 41. κατ'
τὴν αὐτεξέσιον κίνησιν add A. b. 10. βίῳ add A. 22. πολιτεῦσθαι] ἐπὶ γῆς πολιτεῦσθαι Bentleius.

13. πλείστης A: πλείστον γ. 16. πάλιν αἰροῦνται] πάλιν ἀνα-
ροῦνται B. 23. ὁ om B et corr A, qui pr om η. 24. περὶ τε ἡμᾶς γ. 39. αἰρεῖσθαι B: αἰρεσθαι γ. 41. κατ'
τὴν αὐτεξέσιον κίνησιν add A. b. 10. βίῳ add A. 22. πολιτεῦσθαι] ἐπὶ γῆς πολιτεῦσθαι Bentleius.

πον δὲ νῦν ἀντὶ τῆ θείας τοιάνδε καὶ γένος τοιόνδε λέγει, οἷον ὑπερκόσμιον καὶ νοητὸν, ὥσπερ εἰώθαμεν περὶ πραγμάτων τινῶν διηγόμενοι λέγειν ὅτι κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον τῆ λόγον γενόμενοι ἐρῶμεν, τὸ κεφάλαιον ἐκεῖνο καὶ τὸ εἶδος τῶν πραγμάτων τόπον κα-

λέβτες.
ὅτι ἐν τοῖς νόμοις Πλάτων (φησί) τὸ διαφέρειν τῆς περὶ ἡμῶς τῆ θεῆς προνοίας ἐνδείκνυται, λέγων ὡς θεὸς μὲν πάντα, καὶ μετὰ θεῆς τύχη καὶ καιρὸς τὰ ἀνθρώπινα διακυβεῖν ὅσι ξύμπαντα. ἐξ ὧν δηλὸς ἐστὶ τοῖς 755 H. μὲν ἀπαθείσι καὶ αἰτελείοις καὶ διὰ τῆτο ἀναμαρτήτοις τὴν καθαρὰν καὶ μονοειδῆ τῆ θεοῦ ἐπιστήσας πρόνοιαν, τοῖς δὲ καὶ εἰς ἀνομίαν ποτε ὑποφερομένοις λογικοῖς καὶ διὰ τοῦτο κακίας ἀναμιμνήμενοις τὴν συμμιγῇ καιροῖς καὶ τύχαις πρόνοιαν ἀποδιδέσ. ἐστὶ γὰρ ἡ μὲν τῶν ἀγαθῶν προηγεμένη δόσις καὶ ἡ τῶν κατὰ φύσιν προσόντων τήρησις ἴδιον ἔργον τῆς καθαρῆς προνοίας, ἡ δὲ τῶν παρὰ φύσιν διατεθέντων διόρθωσις καὶ αἱ τῶν ἀμαρτημάτων εὐθῆναι τῆς ἐνύλης καὶ τύχης καὶ καιροῦ προσχωμένης. ἐστὶ γὰρ κατὰ τὸν προηγε- 760 γόμενον λόγον ἡ θεία κρίσις τοῖσδε μὲν ἡμῶν ἐμφέρει τὰ δεινὰ, τοῖσδε δὲ τὰς εὐπαθείας ἀποδίδωσιν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως τῆς τῶν προβεβιωμένων ἀξίας, ἐπεὶ καὶ ἔοικεν ἡ κρίσις τῶν ἐφεσώτων ἡμῖν δικαίων τῇ ἱατρικῇ τέχνῃ, ἡ παραλαβοῦσα τοὺς ἀφ' ἐαυτῶν νοσήσαντας 765 πάντα πρὸς τὸ δέον αὐτοῖς συντάττει κατὰ καιρὸν, ὃν ἂν αὐτοῖς τοῖς θεραπευομένοις εἴη λυσιτελεῖν. καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν ἀξία τῶν κρινόμενων ἄλλοτε ἄλλη τυγχάνουσα, καὶ ταῖς ἀντεξέσσοις κινήσειν ἐναλλάττομένη, τύχην τῇ περὶ ἡμῶς προνοία συμμίσγνυσιν. ἡ δὲ προσήκουσα ἐκάστοις τάξις τὸν τῆς τιμωρίας καὶ τῆς καθάρσεως καιρὸν συνεισάγει. τύχης δὲ καὶ καιροῦ τῇ θεῇ προνοία συνταττομένων τὸ ὅλον πλέγμα γίνεται εἰμαρμένη, ἐκ μὲν τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως τὴν τύχην προσλαβοῦσα, ἐκ δὲ τῆς θείας κρίσεως ἐκφέ- 765 ρουσα τὸν καιρὸν. καὶ γὰρ τῆς τέχνης ἐστὶν ἀφορίσαι τὰ μέτρα τῆς θεραπείας, τῆ δὲ ἀνθρώπου διατεθῆναι ἕτως ὥστε τομῆς δεηθῆναι ἢ καύσεως ἢ ἄλλης τινὸς ἀλγεινῆς θεραπείας. πολλαχῶς δέ, φησί, καὶ ἄλλοθι ὁ Πλάτων τὰ τοιαῦτα φιλοσοφεῖ περὶ τῆς ἀνθρωπίνης θείας 770 καὶ τῆς ἀπευθυνέσεως ἡμῶς προνοητικῆς εἰμαρμένης.

ὅτι ἀποδιδέσ, φησὶν, ὁ Πλάτων φιλοσόφους καὶ ἐρω- 775 τικῶς διαφορᾶν, καὶ πῶς ἰσοτίμως ἀνάγκη λέγοντι, φιλοσοφῆσαι μὲν ἀδόλως λέγει τὸν θεωρίαν ἀνευ πράξεως πολιτικῆς ἀγαπήσαντα, καὶ πάντα τὰ ἄλλα παρ' ἐδὲν θέμενον, καὶ ταῖς καθαρτικαῖς ἀρεταῖς ἐαυτὸν παραδόντα "τῇ πρὸς μόνην τὴν ἱερὰν τελείωσιν ἀνα-1392R. γωγῇ, ὡς ἐν Θεαιτήτῳ διέξεισιν. ἀλλ' ὁ μὲν ἀδόλως φιλόσοφος κατὰ Πλάτωνα τοιοῦτος. ὁ δὲ ἐρωτικὸς λέγε- 780 γεται παρ' αὐτῷ, ὅς καὶ παιδεραστῆσαι μετὰ φιλοσοφίας, ὁ ταῖς πρακτικαῖς ἀρεταῖς διὰ τὸ θεῖον καὶ τὸ αὐτόκαλον ἐνασκηθεῖς, καὶ τῶν νοητῶν ἀγαθῶν τὴν μετάδοσιν ἐπιτηδεύσας, πολιτικὸν τῷ ὄντι καὶ παιδευτικὸν τρόπον τῆ βίης μεταχειριζόμενος. καὶ τῆτο ἐν πολιτείᾳ παραδίδωσι, τῆς φιλοσοφίας λέγων ἄρχοντας ταῖς πό- 785 λεσιν ἐφεσάσαι, ἵνα λήξωσι ποτε τῶν κακῶν, καὶ ὡς ἐκ ἂν ποτε εὐδαιμονήσῃ πόλις, εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψαι οἱ τῷ "θεῷ παραδείγματι χρώμενοι. τίς δ' 756 H. ὁ τρόπος τῆς διαγραφῆς; ὅτι λαβόντες, ὥσπερ πίνακα, πόλιν τε καὶ ἡθῆ ἀνθρώπων πρῶτον μὲν καθα- 790 ρὰν ποιήσας, καὶ μετὰ τῆτο ὑπογράφουσιν ἂν τὸ ἥμισυ τῆς πολιτείας, ἔπειτα, οἷμαι, ἀπεργαζόμενοι αὐτὴν πυκνὰ ἂν ἐκατέρωσε ἀποβλέποιεν, πρὸς τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὐτὸ τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιεῖ, ὡς καὶ 795 Ὀμηρος ἔφη, τὸ θεοειδὲς τε καὶ θεοείκελον, καὶ τὸ μὲν ἐξαλείφοιεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφοιεν ἐς ὃ τι μά- λιστα τὰ ἀνθρώπινα ἡθῆ θεοφιλῆ ποιήσας. τοιοῦτος ἐστὶ πολιτεῶν ζωγράφος ὁ παιδεραστὴς μετὰ φιλοσοφίας, τῆτέστιν ὁ μετὰ θεωρητικῆ νοῦ πολιτευόμενος. 800 παῖδα γὰρ εἶναι τὴν αἰσθησιν καὶ τὸ ἐν αἰσθήσει καλόν, ὡς πρὸς πρεσβύτην καὶ παιδαγωγὸν τῆς αἰσθήσεως τὸν νέον. διὸ τὸν νῦν μόνον χρώμενον ἐν ὑπεροψίᾳ τῶν τῆδε σῶφρονι ἀδόλως φιλοσοφεῖν ἀποφαίνετο, τῆτέστιν ἀπε- 805 ριεργάζως καὶ αὐλως καὶ ἀγοητεύτως. γοητεύειν γὰρ πῶς ἡ αἰσθησις ἐθέλει συνοῦσα, καὶ ἀναπεῖθειν τὸν λογισμὸν τῶν ἐνύλων τι ἀγαθὸν ὑπολαμβάνειν οἰκεῖον. τὸν δὲ τὴν αἰσθησιν κατὰ νέον διατάττοντα παιδερα- 810 σεῖν λέγει μετὰ φιλοσοφίας, φυλακτικὸν ἔχοντα μέ- γιστον τοῦ ἀνεξαπατήτως κατὰ τὴν αἰσθησιν ἐνεργεῖν τὸν θεωρητικὸν νέον, ὃ εἰκόνας ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ γρά- 815 φειν ἐρεῖ, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπανορθούμενος ἡθῆ, ἕως

a. 3. πραγμάτων B: γραμμάτων c. 4. διηγούμενοι] διαλεγόμενοι B. 10. δηλός mg: libri δηλόν. 17. προσιόν-
των c. 18. τήρησις] ἔρησις A, ἔρησις B. 21. συμφέρει A. 22. δὲ om A. 29. libri αὐτεξουσίαις. 33. πλέγμα]
πράγμα A. 40. τε om A. 41. ἀπευθυνούσης A. b. 6. ἀγωγῇ c. 7. ἀδόλος B. 9. ὅς] ὡς A. 10. πρακτι-
καῖς A: πραγματικαῖς c. 16. εὐδοκίμησῃ πόλεις c. 24. πρὸς] ὡς A. ἐμποιεῖ om A. ὡς καὶ A: καὶ
ὡς c. 25. τε A: τι c. 26. ὃ τί] ὅτου B. 30. ἐν om B. 31. πρὸς add A. 32. τὸν νῦν] νῦν A, τῷ νῦν B.
36. ἀγαθῶν B. 37. παιδεραστῆν A.

εἰς ὅσον ἐνδέχεται θεοφιλῆ ποιῆσειν. ἂ γὰρ ἐκεῖ ὄρεται, ἐγγράφειν ἐν ἄλλοις πειρᾷ ὁ τῷ θεῷ χρώμενος παραδείγματι ζωγράφος, ἐδὲν μὲν τῷ πρώτῳ κατὰ νῦν ἀπολειπόμενος, φιλανθρωπία δὲ αὐτοῦ δοκῶν διαφέρειν, ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνος τότε τῇ ἰδιοπραγίᾳ κρατεῖ. τοιαύτας δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες διαφοράς, ὁ μὲν τὸ ἀδόλως, τουτέστιν ἀνευθεῶς καὶ ἀνεπιστρόφως τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὁ δὲ τὸ ἐρωτικῶς, ὁ ταυτὸν ἐστὶ τῷ φιλανθρωπῶς καὶ κοσμητικῶς τῶν συγγενῶν, ὁμῶς διὰ τὸ μίαν αὐτὸς καὶ τὴν αὐτὴν φιλοσοφίαν κεκτῆσθαι 10 τῆς ἀποκαταστάσεως ἰσοτίμως τυγχάνειν λέγοντι, ἰσοχρονίως πτερόμενοι καὶ τῆς αὐτῆς ἀναγωγῆς ἀξιόμενοι.

Ἐκ τοῦ γ' λόγου, κεφαλαίου δεκάτου.

οὐ μάτην ἔν, φησί, νόμοι κείσονται τοῖς ἀνθρώποις, ἐδὲ λογισμὸς εἰκῇ δέδοται, ἐδὲ τὸ βουλευέσθαι παρέλκει, 15 ἐδὲ τὸ εὐχεσθαι περιττόν, εἰ πρόνοια τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἡγοῖτο, νόμῳ καὶ δίκῃ τὰς ἀμοιβὰς τῶν προαιρέσεων τάττει. "Ἐδὲ μὲν, εἰ ταῦτα ἀναγκαῖα καὶ καλὰ καὶ σωτήρια, ἢ τῆς προνοητικῆς εἰμαρμένης τάξις ἀνήρηται, ἢ τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐκ ἐφ' ἡμῖν 20 παιδεύεσθαι πάθει. δι' ἀλλήλων δὲ ταῦτα βεβαιῶνται 757H. μᾶλλον ἢ διὰ θατέρου θατέρου ἀναιρεῖται. προνοίας γὰρ ἔσσης ἀνάγκη καὶ νόμος καὶ λογισμὸς καὶ εὐχὰς πλείστον ἡμᾶς ὠφελεῖν, μὴ ἔσσης δὲ ὁ μόνον ἀνόνητα παντελῶς ταῦτα, ἀλλ' ἐδὲ τὴν ἀρχὴν ὑποσῆναι δυνάμε- 25 να. διὸ καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν τὴν πρόνοιαν συνεσάγει, καὶ ἡ πρόνοια τὸ ἐφ' ἡμῖν. ἢ γὰρ ἡμετέρα προαίρεσις τὴν δικαίαν εἰμαρμένην κρατύνει, καὶ αὕτη τὴν αὐτεξέσσιον ἡμῶν κίνησιν βεβαιῶνται. ἢν εἰ μὲν καθαρὰν καὶ λελογισμένην προσάγοιμεν τῷ θεῷ, νόμοις ἐμμένοντες καὶ 30 εὐχαῖς χρώμενοι καὶ εὐβελίαν τιμώντες καὶ διὰ πάντων ἐπιμέλειαν ἑαυτῶν ποιεῖμενοι, τῶν μεγίστων ἀγαθῶν τευξόμεθα· εἰ δὲ τὰναντία, πάντως περὶ τῶν ἐπὶ τέτοις τεταγμένων δικῶν τὰς ἱατρικὰς οἴσομεν ἀληθύνοντας, πείρα τὸ δέον μεταμανθάνοντες. πρὸς αὐτὸ 35 δὲ τὸ εὖ καὶ καλῶς ἡμᾶς διατεθῆναι, τῆς χείρονος καθαρεύσαντας προαιρέσεως, πλείστην φέρει συντέλειαν εὐχὴ καὶ νόμος καὶ συμβεβλή καὶ τὰ τοιαῦτα, εἰς τάξιν ἄγοντα καὶ συμφωνίαν θεοπειθῆ τὴν ἡμετέραν διάνοιαν.

ὅτι ὁ τοιούτον ἐστὶ, φησί, τὸ ἡμέτερον αὐτεξέσσιον, 40 ὡς ταῖς ἑαυτῶν προαιρετικαῖς κινήσει πάντα μετατιθέναι δύνασθαι τὰ ὄντα καὶ τὰ γινόμενα. ἔτι γὰρ ἂν

ὁ μόνον καθ' ἕνα ἕκαστον ἀνθρώπον κόσμος ἄλλος ἐγένετο καὶ ἄλλη βίη κατασκευή, μὴ τὰ αὐτὰ βελομένων ἀπάντων ἡμῶν· ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐκάσθ' διαθέσεσιν, εἴπερ δραστήριοι ἦσαν καὶ ἐσιοποιοί, συμμετέβαλλε τὰ πάντα, ταῖς ὀξύρροποις μεταβολαῖς τῶν ἀνθρωπίνων προαιρέσεων συναλλοιόμενα. διὸ εὐλόγως ἢ δύναμις τῆς ἀνθρωπίνης αὐτεξέσεως, ἐκινήτου ὄντος καὶ ἐφημέρου, ἀδρανὴς ἐστὶ παντελῶς πρὸς ὑπόστασιν τινος ἢ μετάθεσιν, μὴ σπνεργωμένη ἐξωθεν. ἀλλὰ 10 δὴ τὰ ὄντα, φησί, μὴ μετατιθέτω ἢ ἀνθρωπίνῃ προαίρεσις, ἐπειδὴ θεῖος νόμος αὐτὰ φερεῖ, μηδὲ τῶν γινόμενων ὅσα εἰς κοσμικὰς ἐνεργείας συντελεῖ.

ὅτι ἐδενός ἐστι κυρία πλὴν ἑαυτῆς καὶ τῆς ἑαυτῆς ἀμείνονα ἢ χείρονα ταῖς διαθέσεσιν ἀπεργάζεσθαι, 15 κτικὴ μόνον ἔσα τῶν ὄντων καὶ ἀποδεκτικὴ τῶν γινόμενων, καὶ ἔτιως ἀρετὴν ἢ κακίαν κτωμένη τῷ εὖ ἢ κακῶς ἐν ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις διατεθῆναι. τὸ γὰρ αὐτεξέσσιον τῷ μόνον ἐφ' ἡμῖν εἶναι δηλοῖ τὴν μετάθεσιν ἡμῶν αὐτῶν πρὸς τὸ δοκεῖν ἡμῖν, τῷ περι- 20 κείμενῳ σώματι καὶ τῶν ἐκτὸς ὁ συναριθμημένων τῷ αὐτεξέσσιῳ. εἰ γὰρ τὸ λεγόμενον ἐφ' ἡμῖν παρελθὼν τὴν ἐστίαν ἐν ἧ ἴδρυνται, καὶ ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ γενόμενον, ἀλλὰ ἐπ' αὐτῷ εἶναι βεληθῆ, οἷον τὸ σῶμα ἢ τὴν κτῆσιν, μυρίων ἐναντιωμάτων πειράσσει, μὴ 25 κατὰ σκοπὸν προβαινόντων αὐτῷ "τῶν πραγμάτων, 758H. καὶ μυρίων δεήσει τῶν συνεργόντων, εἰ μέλλοι τι τέτων κατὰ νῦν αὐτῷ γενήσεσθαι. τὸ δὲ τὰ ἐναντιούμενα μὴ συμβῆναι καὶ τὰ συνεργόντα συμβῆναι ἐκ ἧν ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' ἄλλης τινὸς καὶ μακρῶς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἐπομένης ταύτῃ τάξεως, "ἢν ἢ εἰμαρμένη ἐπιτε- 1396R. λείν λέγεσθαι, κρίσις θεία ἔσα ἐν τοῖς ἐκ ἐφ' ἡμῖν, πρὸς τὴν ἀξίαν ἀμοιβῆς τῶν ἐφ' ἡμῖν. ὁ γὰρ ἀναιρεῖται τὸ αὐτεξέσσιον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, εἰ τὰ ἐκτὸς αὐτῆς ἐπὶ τῷ θεῷ εἴη διανέμειν καὶ ἀποδιδόναι ἐκάσθ' πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν διαθέσεων. μάλιστα γὰρ τῆς πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν αὐτοκινήσεως ἡμῶν ἢ προνοητικῆς εἰμαρμένης δαίται· ὁ γὰρ ἄλλως ἔσαι δικαία ἢ ἀνίσος διανομή, μὴ ὑπόθεσιν λαβῶσα τὸ ἡμέτερον αὐτεξέσσιον. 30 ὅτι ἐν τῷ τέλει τῷ Τιμαίῳ ὁ Πλάτων (φησί) περὶ σωματικῶν παθῶν διαλεγόμενος καὶ τῆς τέτων θεραπείας, καθάρσει φαρμακευτικαῖς ἀπαγορεύει χρῆσθαι προχείρως, διὰ τὸ δεῖν περιμένειν τὴν κατὰ φύσιν

a. 1. γὰρ B: δὲ ε. 5. αὐ] ἂν A. κρατῇ A. 7. ἀνευθεῶς Bentleius: libri ἐνδεῶς. 15. βουλευέσθαι Excerpta Morell.: βούλεσθαι ε. 23. πλείστον B, πλείστους A: πλείστα ε. 31. τιμώντες B: τηρώντες ε.
b. 4. συμμετέβαλε ε. 7. ἀνθρώπου ε. 8. πρὸς] ὡς A. 17. ἢ et 28. συμβῆναι et 35. τῆς add A.

των νοσημάτων πέπανσιν καὶ μὴ ταῖς βιαίσις ἐκτο-
μαῖς πολλαπλάσια ταῦτα ἀπεργάζεσθαι, καὶ ἔτιως ἐκ τι-
νος ἀκολαθίας προῖων ἐκάσῃ νόσῳ χρόνον τινὰ φύ-
σει τεταγμένον ἀποφαίνεσθαι, τῇ τῶν ζώων συζύσει ἀνά-
λογον, ὧν ἡ σύνοδος γεννᾶται τεταγμένως, ὡς φησὶν,
ἔχουσα τὴν βίαν τὰς χρόνους καὶ κατὰ γένος, οἷον ἵππος
μὲν τοσάδε ἔτη ζήσκει τὸ μήκιστον, βῆς δὲ τοσάδε, καὶ
καθ' ἕκαστον, οἷον οὕτως ὁ βῆς συζαίῃ ἔτη δέκα, εἰ μὴ
θηρίον ἢ ἄλλη τις ἔξωθεν συμπεσῶσα περισσῆς αὐ-
τὸν προανέλῃ. εἶναι γὰρ ἐκ φύσεως ἀφωρισμένον χρό-
νον τινὰ ἐκάσῳ, μέχρις ὅς δυνατόν ἐστιν ἐξαρκεῖν τὴν
σύζασιν, καὶ ὅς εἰς τὸ πέραν ἔκ ἂν ἔτι βιώῃ. μὴ πάν-
τως δὲ πάντας πρὸς τὸν δυνατόν τῆς συζύσεως
ἀφικνεῖσθαι χρόνον διὰ τὰς ἔξωθεν βιάσις ἐπιφορὰς,
ὡς ἐφ' ἡμῶν μὲν τὴν πρόνοιαν διατάττειν ἔφαμεν,
ἐπὶ δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὡς ἔτυχεν ἐπισυμβαίνειν.
μὴ γὰρ ἀνάγκη εἶναι, ὡς ἐπ' ἀνθρώπων, ἔτι καὶ ἐπὶ
τῶν ἀλόγων ζώων ἢ τῶν φυτῶν, τὴν τάξιν τῆς θα-
νάτου φυλάττεσθαι πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς ἀποδι-
δομένην, ἐπεὶ μηδὲ ὁμοίως ἡμῖν ἐκεῖνα εἰς τὸν βίον
παρέρχεσθαι. ἡμεῖς μὲν γὰρ κρίσει δικαστῶν δαιμόνων πρὸς
τὴν τῶν προβεβιωμένων ἡμῖν ἀξίαν λαγχάνομεν ἕκα-
στος βίον, ἐν ᾧ πάντα συνελήπτῃ, ἔθνος, πόλις, πα-
τήρ, μήτηρ, καιρὸς ἀποκνήσεως, σῶμα τοιόνδε, ἀνα-
στροφὰ καὶ τύχαι παντοῖαι τῷ βίῳ προσήκουσαι, τρό-
πος τελευτῆς καὶ καιρὸς ἀποτεταγμένος· καὶ τούτων
ἀπάντων φύλαξ καὶ ἀποπληρωτὴς ὁ εἰληχὸς δαίμων
ἔστηκεν. ὧν ἑδὲν ἐπ' ἐκείνων θεωρεῖσθαι πέφυκε. τὰ γὰρ
τῇ λογικῇ ἐσὶν ὡς λογικῇ προσήκοντα τῆς ἀλόγου
φύσεως παντελῶς ἐστὶν ἀλλότρια. καὶ δίκαιον ἔν ἐξὶ
τῆς αὐτῆς ἀξιώσεως προνοίας λογικὰ καὶ ἄλογα, ἀλλ'
ἐκεῖνα μὲν τῷ κατ' εἶδος σώζεσθαι τὴν ἀρχέουσαν ἔχει
759H. πρόνοιαν (τὸτο γὰρ μόνον "ἀθάνατον καὶ αἰεὶ τὸ αὐτὸ
διαμένον)· ἡμεῖς δὲ εἰ μὴ καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον προ-
νοηθησόμεθα, ὥστε μηδὲν ἀλογίζεσθαι εἶναι τῇ προ-
νοίᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς, τῆς προσήκουσας ἑκάστῳ τευχόμε-
θα κηδεμονίας. πρέπει δὲ τὰς πρὸς ἀριθμὸν ὁρισμέ-
νον ὑποσάντας ὑπὸ τῆς δημιουργοῦ, ἐπομένως τῇ ἀπ'
ἐκείνου γενέσει καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον τῆς προνοίας αὐτῆς
μεταλαγχάνειν. καὶ γὰρ δὴ μίαν εἰργάσατο ψυχὴν, ἕκαστος
δὲ ἡμῶν ὡς ἔτυχεν ἀπὸ ταύτης ἀπομερίζεσθαι καὶ πά-

λιν εἰς ταύτην ἀνακινῶνται, ἀλλ' ἐκάσῃ ἀνθρωπίνην
ψυχὴν ἰδίῳις ὅροις περιγεγραμμένην ὑπέστησε. διὸ καὶ
ἐκάσῃ ἐξὶ πρόνοια καὶ κρίσις καὶ δίκη καὶ κάθαρσις
καὶ εἰς γένεσιν ἔκπερις καὶ βίον λήξις προσήκου-
σα, καὶ τελευτὴ οὐκ ἀπὸ ταῦτομάτου συμβαίνουσα,
καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν εἰς Αἶδα πορεία μετὰ ἡγεμό-
νος τῆς τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰληχότος δαίμονος. ἐπὶ μὲν
ἔν τῶν ἄλλων ζώων καὶ φυτῶν καὶ προαιρέσεις ἡμέ-
τεροι καὶ ἀλληλοφαγίας ἀναγκαῖαι χρεῖαι, παντοῖαι καὶ
τυχηραὶ περιπτώσεις, ἐκβιάζοντ' ἕκαστα πρὸς τῆς κατὰ
φύσιν διαλύσεως ἀτάκτως καὶ ἀορίστως φθείρεσθαι ὡς
μήτε προβεβιωμένων αὐτοῖς δίκης ἐφεσώσεως, μήτε ἐφ'
οἷς νυνὶ ποιῶσιν ἢ πάχουσι κρίσεως προσδοκωμένης.
ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων θεσμοὶ προνοίας καὶ δαιμόνων κρί-
σεις καὶ βίων κληροὶ καὶ παλαιῶν ἡμαρτημάτων ἀμοι-
βαὶ τὰ τε ἄλλα καὶ τὰς καιροὺς καὶ τὰς τρόπους τῆς
τελευτῆς ἀφορίζουσιν· ὥστε καὶ τὰ ἀπὸ προαιρέσεως ἐνε-
ργήμενα καὶ τὰ ὡς ἔτυχε δοκῶντα συμπίπτειν πρὸς τὴν
ἐκάσῃ ἡμῶν εἰμαρμένην συνείρεσθαι καὶ τὴν τῆς ἀξίας
ἀποπληρῶν δίκην, αἰεὶ τῶν παρεληλυθότων τοῖς ἐφεξῆς
τὴν αἰτίαν τῆς συμβάσεως παρεχομένων, καὶ τῆς ἐφ'
ἡμῖν τὰς τῶν ἔκ ἐφ' ἡμῖν περιστάσεις ἐφελκομένων, τῷ
τὰς ἀνθρωπίνας προαιρέσεις τοῖς εἰμαρμένοις ἀπευ-
θύνασθαι νόμοις, ὅς ὁ δημιουργὸς ἔταξε ταῖς ψυχαῖς.

252.

Ἀνεγνώσθησαν ἐκλογαὶ τῆς Θεαρῆς βίης Γρηγορίου,
ὡς ἱεροπρεπῶς ἀρχιερατεύσας τῆς Ῥωμαίων ἐκκλη-
σίας τὰς βιωφελεστάτους τέσσαρας διαλόγους ἐφιλο-
πονῆσατο.

Οὗτος ὁ Θεὸς Γρηγόριος μητρὸς μὲν προήλθεν
ὄνομα Σιλβίας, οἴκῳ τῶν περὶ τὴν Ῥώμην λαμπρῶν,
μονάζει δ' ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Ἀνδρέας τῆς ἀποστόλου,
ἣ ἐπὶ ὀνόματι κλειοσκαύριν, καὶ ὑπερον καθηγῆσατο τῶν
ἐν αὐτῇ, τὰλλα μὲν πράττων αὐτὴ πράττειν ἔδει Θεο-
φίλῃ, ἔργον δὲ διδῶν τῇ χειρὶ καὶ τὸ γράφειν. ἀρεταῖς
δὲ τὸν βίον ἰθύνων ἐλεημοσύναις προέλαμπε. μετὰ γὰρ
πολλῶν ἄλλων, δι' ὧν αὐτῇ τὸ πρὸς τὰς δεομένους ἔλεος
καὶ ἡ συμπάθεια ἐγνωρίζετο, καὶ τὸτο ἂν μάλιστα χα-
κτηρίσειε τῆς φιλανθρωπίας αὐτῆς καὶ ἐλεημοσύνης τὸ
θαυμάσιον. ἦκε τις αἰτῶν ποτέ, καὶ τὴν τοῦ αἰτεῖν
ἀνάγκη εἰς ναυάγιον ἀνῆπτεν· ὁ δὲ προθύμως δίδωσι

a. 5. libri τεταγμένως. 19. τῆς add A. 24. ἀνατροφαὶ A. 26. καὶ ante καιρὸς om A. 32. libri ἔχειν.
34. προνοησόμεθα B. 35. ἀλόγιστον B.
b. 10. πρὸς τὴν — 11. διάλυσιν A. 11. ὡς μήτε A: ὥστε ε. 12. ἐφεσώσεως ε. 24. post ψυχαῖς in A vacui
versus 10. 26. Ἀνεγνώσθησαν — 28. ἐφιλοπονῆσατο] ἀνεγνώσθη γρηγορίου τοῦ διαλόγου ὁ βίος, οὗ ἡ ἐκδοσις ἐκλογὴν
τινα ἀναγράφει A et (additis τοῦ ἐγίου ante γρηγορίου) B. 31. τῶν om A. λαμπρὸν corr A. 38. χαρακτηρίζοι ε.
40. αἰτῶν] αὐτῷ B.

χρυσῶ νομίσματα ἔξ. ὁ δ' αὐτὸς ἐκ δευτέρου κατὰ τὴν
 760 H. αὐτὴν ἡμέραν ἐπελθὼν οὐκ ἔξαρχεῖν ἔλεγε πρὸς τὸ
 μέγεθος τῆς συμφορᾶς τὸ δοθέν, καὶ ἦν λαβεῖν ὁ
 δὲ πάλιν καὶ γνώμη καὶ δώροις τοῖς ἴσοις αὐτὸν ἔδε-
 ξιέτο. καὶ τρίτον ἐφίξατο, τὰ ὅμοια τοῖς δευτέροις καὶ 5
 λέγων καὶ αἰτῶν ὁ δὲ ἔδδεν τὸ τρίτον ἀλλοιότερος τῶν
 αἰτῶν κατέστη, ἀλλὰ κελεύει πάλιν διὰ τῆς καὶ τὰ πρό-
 τερον διακονησαμένη ἴσῃ αὐτῷ καὶ ὁμοίαν τὴν ἐπί-
 δοσιν παραχεῖν. ἐπεὶ δὲ τῶν μὲν νομισμάτων ἔδδεν ὑπε-
 λείπειτο, ἔμαθε δέ, ζητῶν ἐπιμελῶς ὅθεν τῷ δεομένῳ 10
 ἐπικερήσειεν, ὥς ὁ ἔξ ἀργύρου πινακίσκος, ἐν ᾧ ἡ μή-
 τηρ εἰώθει ὑπερίων τινὰ διάβροχα πέμπειν τῷ παιδί,
 ἔπω ἀπεδόθη, τῆτον ἐπιδόθῃναι τῷ αἰτῶντι προστά-
 τει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τότε. χρόνῳ δ' ὕστερον κρίσει μὲν
 15 θείᾳ ψήφῳ δὲ τῶν ἱερῶν ταγμάτων τὸν ἀρχιερατικὸν
 λαχὼν ἰδύνειν θρόνον, δώδεκά τινες τῶν πενήτων,
 ὡς ἔθος πράττειν τοῖς πατριάρχαις, συνεστιασθῆναι κε-
 λεύει, καὶ συγκαλέσασθαι τέτρες τὸν οἰκεῖον σακελλάριον
 1400 R. ἐπιτρέπει. ὥς δὲ τὸ πρόσαγμα τέλος ἔλαβε "καὶ τὴν
 τράπεζαν οἱ δαιτυμόνες ἐπλήρωσαν, συνεωρᾶτο δὲ τῷ 20
 ἀρχιερεὶ καὶ τρισκαιδέκατος συνεσιώμενος, ἡτιῶτο τὸν
 καλέσαντα ἑνὸς προσθήκη τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα
 χυδαῖωσαντα· ὁ δὲ ἀπηρεῖτο τὸν ἐπείσακτον, καὶ ἀπη-
 ρίθμει τέρες συνεσιωμένους, δεικνὺς ἐν τῷ ἀπερίττῳ τέρες
 δώδεκα. ἐπεὶ δὲ ὁ ἱερὸς Γρηγόριος καὶ τρισκαιδέκατον 25
 ἔβλεπε, καὶ ἡ μορφή τέτε καὶ τῶν ἄλλων μόνον ἀλλὰ
 καὶ ἑαυτῆς πολλάκις ἐπὶ τὸ ξενίζον παρήλλαττε, συνῆκε
 μὲν μὴ τῶν πολλῶν ἓνα τῆτον εἶναι, ἀναστὰς δὲ τῆς
 τραπέζης καὶ τῆτον ἰδίᾳ μετακαλεσάμενος ὄρκους ἐδέσμευ-
 φρικτοῖς, ὅστις ποτὲ εἶη, δῆλον ποιῆσαι. ὁ δὲ αὐτὸν 30
 ἐκείνον ἔφη εἶναι τὸν πάλαι ποτὲ τρεῖς τῆς αὐτῆς ἡμέ-
 ρας τὴν αἴτησιν προσενεγκεῖν ἀξιῶσαντα καὶ τοσαν-
 τάκις μὴ διαμαρτόντα τῆς αἰτήσεως· καὶ ἡ προῦξις
 ἐκείνη ἔτω τὸ θεῖον ἐξεθεράπευσεν, ὥς ἔξ ἐκείνου μέχρι
 νῦν κρίσιν ἄνωθεν λαβεῖν σοὶ συμπαραεῖναι φύλακά τε 35
 τῆς ζωῆς καὶ ὁδηγὸν τῶν πρακτέων, ἄγγελον δὲ τὴν
 φύσιν θεῶ χρηματίζειν. καὶ ὁ μὲν, ἀκέσας ταῦτα, πεσὼν
 προσεκύνησε καὶ τῷ θεῷ ἠνχαρίσθησεν. ὁ δὲ ὥχετό τε
 καὶ ἔχ ὁρώμενος τὸν εὐεργέτην διεφύλαττεν.

Οὗτος ὁ θαυμάσιος Γρηγόριος πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας 40 κότες. οἷς προσελθόντες ὁ τε βασιλεὺς καὶ ὁ ἐπίσκο-

ψυχωφελὲς τῇ Ῥωμαίων συνετάξατο βίβλος, ὁμιλίας
 τε τὰ εὐαγγέλια ἀναπτύσσων προσωμίλησεν· ἀτὰρ δὴ
 καὶ βίβλος τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀξιολόγους, καὶ διη-
 γήματα σωτηρίαν ἐκπαιδεύοντα συγκαταμίξας τέτοις,
 ἐν τέσσαρσι διαλόγοις ἐφιλοπονήσατο. ἀλλὰ γ' πέντε
 καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη οἱ τὴν Ῥωμαίαν φωνὴν
 ἀφιέντες τῆς ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν ὠφελείας μόνον ἀπή-
 λανον· Ζαχαρίας δέ, ὅς τῃ ἀποστολικῇ ἀνδρὸς ἐκείνου
 χρόνοις ὕστερον τοῖς εἰρημένοις κατέστη διάδοχος, τὴν
 ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ μόνῃ συγκλειομένην "γνώσιν καὶ ὠφέ- 761 H.
 λειαν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐξαπλώσας κοινὸν τὸ
 κέρδος τῇ οἰκουμένῃ πάσῃ φιλανθρωπῶς ἐποιήσατο.
 καὶ τέρες διαλόγους δὲ καλαμένους μόνους, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
 αὐτῷ ἀξιολόγους πόρους ἐξελληνίσαι ἔργον ἔθετο.

253.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆ μαρτυρίας τῶν ἁγίων ἐπὶ παῖ-
 δων ἔξ ἑ κεφαλαιώδους διετυπώθη χρεῖα.

ὅτι τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων ἐπὶ παῖδων Μαξι-
 μιανόν, Ἰάμβλιχον, Μάρτιμον, Διονύσιον, Ἐξακσε-
 20 διανόν, Ἀντωνῖνον καὶ Ἰωάννην, τέτρες τέρες ἐπὶ τῶν
 εὐπατριδῶν ὄντας καὶ τὰ τῆς εὐσεβείας φρονεῖν καὶ κρα-
 τύνειν ἐπιγνωσθέντας, ἀχθῆναι μὲν ἐπὶ Δεκίου ἀνα-
 γράφει τῇ τῇ Ῥωμαίων ἀρχὴν θεῶ παροράσει εἰς τυ-
 ραννίδα διαφθείραντος, ἀχθέντας δὲ τὴν καλὴν ὁμο-
 25 λογίαν ὁμολογήσαι, χολῆς δὲ τινοῦ ἄλλης τὸν τύραν-
 νον μεθελκούσης ἄδειαν εὐρόντας καταφυγεῖν ἐπὶ τι
 σπήλαιον ἐν ὕρει πλησιάζοντι τῇ Ἐφεσίῳ διακείμενον
 μητροπόλει καὶ διακονεῖσθαι αὐτῶν ἐν ὅσοις ἡ σωμα-
 τικὴ ἐβιάζετο χρεῖα, ὅφ' ἑνὸς αὐτῶν, ὃν προεῖπεν Ἰάμ-
 30 βλιχον ὁ λόγος· μετὰ δὲ τινα βραχὺν χρόνον μαθόντα
 καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὸ χωρίον τῆς διατριβῆς καὶ τὴν
 δίαιταν, καὶ ὁρῆς ἔμπλεω γεγονότα, ἀναφραγῆναι τὸ
 τῆ σπηλαίας σῶμα προστάξαι, ὥς ἂν λιμῷ διαφθαρεῖεν
 οἱ μάρτυρες. εἶτα μετὰ ἔτη δύο καὶ ἐβδομήκοντα καὶ
 35 τριακόσια, Θεοδοσίῳ μὲν τοῦ ἐκ τριγωνίας τὴν βασι-
 λειον ἀρχὴν διαδεξαμένου καὶ διέποντος, "Μάρτος δὲ τῆς 1401 R.
 ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας τὰς ἱερὰς φροντίδας ἐγκεχειρι-
 σμένε, τὸ παράδοξον τῆτο καὶ ὑπερφυέζατον θέαμα,
 ἐφάνησαν οἱ τῷ Χριστῷ καλλίνικοι μάρτυρες ἀναβεβιω-

a. 7. πρότερα B. 9. ὑπολείπειτο B. 13. ἐπιθῆναι ε. 18. σακελλάριον B. 21. συνεσιώμενος et 24. συνεσιωμέ-
 νους A: συνεσιώμενος et συνεσιωμένους ε. ἡτ. δὲ τὸν ε. 31. τῆς αὐτῆς om B. ἡμέρας om A. 38. εὐχαρίστησεν B.
 b. 3. ἀξιολόγους] fortasse leg. ἀξιολόγων. 4. ἐκπαιδεύοντα A. 10. μόνῃ A. 14. quae post ἔθετο addēban-
 tur, τέλος τῆς ἐκλογῆς τῆς περὶ τὸν βίον τοῦ ἀρχιερέως ὥμης θαυμαστοῦ Γρηγορίου, omisi cum AB. 18. τὸ μαρτύ-
 ριον] τὰ ὀνόματα B. τῶν ἁγίων add AB. μαξιμιανόν A, μαξιμιανόν ε: B μαξιμιανός, qui cetera quoque nomina
 nominative effert. 20. Ἀντωνῖνον] καὶ Ἀντωνῖνον A. 21. τὰ A: τὰς vel τοὺς ε. 22. ἀναγράφει add A. 23. εἰς
 τὴν τυραννίδα ε. 32. ἀναφραγῆναι] quidni ἀποφραγῆναι? infra certe ἀπέφραττον (p. 468 a 33).

πος (ἐκάλει γὰρ καὶ τὸν βασιλέα καὶ πόρρωθεν διατρέ-
 βοντα τὸ τῆς θαύματος ὑπερθαύματος) μεθ' ὧν καὶ
 ἄλλοι πολλοὶ προσέπεισάν τε τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τῆς
 παρ' αὐτῶν εἰχῆς ἡξιώθησαν καὶ εὐλογίας. συνεκά-
 θισέ τε αὐτοῖς ὁ τε βασιλεὺς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καὶ
 τινος ὁμιλίας προελθέσης, δι' ἧς καὶ τὰ κατὰ τοὺς
 ἁγίους ἐπὶ μᾶλλον ἐβεβαιῶτο καὶ τὸ ἀδίσακτον προσ-
 ἐλάμβανε, κατ' ἐνώπιον αὐτῶν τε τῆς βασιλείας καὶ τῶν
 συμπαρόντων, ἐν αὐτῷ πάλιν τῷ σπηλαίῳ ἐν ᾧ καὶ
 κατέκειντο, ἀπεπαύσαντο ἅμα, τῆς ἀδιαίρετης τελευτῆς
 αὐτῶν ὑπ' ὧν πάντων γεγενημένης ἐπιμαρτυρούσης
 αὐτῶν καὶ τὴν ἐκ ὁραθεῖσαν πρότερον τῆς παρῆσης
 ζωῆς κοινὴν ἀναχώρησιν. ὅγδοον δὲ καὶ τριακοστὸν τη-
 762 H. ρικαῦτα Θεοδόσιος τῆς βασιλείας ἦν γεν' ἔτος, ἡνίκα
 τὸ τῶν θαυμάτων ὑπερθαύματος τῇ οἰκαμένη ἀνα-
 δειχθῆναι τὸ θαῖον ὠκοτομήσατο. ἐξήτει δὲ ἄρα καὶ
 ὁ τότε καιρὸς τοιοῦτον τεράσιον. Θεόδωρός τις, ὡς
 εἶθε μὴ ὦφελε, τῆς Ἀγέων πόλεως ἐπεσκόπει. ἔτος
 ἐκ οἷδ' ὅθεν τῆς ἀπιστίας σπάσας βορβόρος, φωνὰς
 δυσωδίας ἀπηρεύετο, τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως κα-
 20 ταψηφιζόμενος, καὶ πολλὰς ἅμα τῶν σὺν αὐτῷ πρὸς
 τὴν οἰκίαν μεθέλκων ἀπόνοιαν. τῆ δὲ θαύματος λαμ-
 πρὰς τὰς τῆς ἀναστάσεως ἀκτῖνας κατ' ὅλην ἀμύντος
 τὴν ὑφ' ἡλίῳ, αὐτοὶ τε καὶ ὅσον Ἑλληνικὸν ὑπελεί-
 πετο, οἱ μὲν εἰς ἀμήχανον αἰχύνῃ καὶ ἀφωνίαν κα-
 25 τεδύνοντο, οἱ δὲ εἰς ἀμετάθετον ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως
 μετετίθεντο.

Τίς δ' ὁ τρόπος τῆς τῆς σπηλαίας ἀνοίξεως; Ἀδό-
 λιος ὁ τῆς ὕστερ τότε κύριος, ἐν ᾧ τὸ σπήλαιον λελα-
 τόμητο, μάνδραν θρεμμάτων οἰκοδομῆσαι κελεύει τὰς
 30 παῖδας· καὶ τὸ προσαχθὲν ἐπὶ ἡμέρας δύο διεκράτ-
 τειτο. ἡ δ' οἰκοδομὴ αὐτοῖς ἐτελεῖτο μετακομιζομένων
 τῶν λίθων, οἱ τὸ τῆς σπηλαίας σῶμα ἀπέφραττον τε καὶ
 ἀπετείχιζον. καὶ ἔτω μὲν ἡνεύχθη τὸ σπήλαιον, οἱ δ'
 ἐγκατακείμενοι αὐτῷ μάρτυρες τηρικαῦτα παραδόξως
 35 θεῶ κρίσει ἀναβεβιωκότες ἀποσέλλουσι τὸν συνήθως αὐ-
 τοῖς πάλαι ὑπηρετησάμενον Ἰάμβλικον τροφὰς ὠνή-
 σαθ' καὶ κομίσαι· ὃς τὴν Ἐφεσίων καταλαβὼν πόλιν
 συλλαμβάνει δι' αἰ ἐκόμιζε νομίσματα, ὡς θησαυρῶν
 ἀρχαίων εὐρετής. κακεῖθεν τὸ κατὰ τοὺς μάρτυρας
 40 θαῦμα εἰς ἀκοὰς πάντων περιηχούμενον διηπλῆστο καὶ
 εἰς θέαμα προέκειτο.

254.

Ἀνεγνώθη ἐκ τῆς μαρτυρικῆς Τιμοθέου τῆς ἀπο-
 σόλης συγγραφῆς.

ὅτι πρῶτον Τιμόθεον ἡ παρῶσα συγγραφή φησιν
 5 Ἐφεσὺ ἐπισκοπῆσαι, ῥοπάλοις δ' ἀναιρεθῆναι, διότι
 τὰς Ἐφεσίους διεκώλυε τὰς μυσαρὰς καὶ μισαιφόνους τῶν
 Ἑλλήνων ἐπιτελεῖν τελετάς, ὧν μία ἦν καὶ ἡ καλου-
 μένη καταγώγιον, κατ' ἣν ἔτος, καὶ ὅτι ταύτην ἐξε-
 κήρυττε, τῆ μαρτυρικῆς τέλεος ἡξιώσθ'. Δομετιανὸς δὲ
 10 τηρικαῦτα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς καθεισῆκει τύραννος.
 τῆ δὲ ἱερῆς Τιμοθέου τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ τὸν βίον λι-
 πόντος, καὶ Δομετιανῶς ἐξ ἀνθρώπων ἀποφθαρέντος,
 "Νέρβα δὲ τῆς Ῥωμαϊκῆς κράτης τὸ σκήπτρον ἀναδε-
 1404R. δεχόμενος, ὁ θεολόγος Ἰωάννης τῆς ὑπεροχῆς φυχῆς ἀφε-
 15 θείς κατὰ γὰρ πρὸς τὴν Ἐφεσον, ἧς καὶ πρότερον ὑπὸ
 Δομετιανοῦ πεφυγάδευτο. καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ διέτριβε
 ναυαγῆσας μὲν περὶ τὸν αἰγιαλόν, ἐκβραθεῖς δὲ τῆς
 θαλάσσης ἐμπνέων ἔτι, ἡνίκα Νέρων ὁ ἐμμανὴς τὸν
 κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἔπει διωγμὸν· ὅτε καὶ τὰς τό-
 20 μους, οἱ ἀνέγραφον διαφόροις γλώσσαις τὰ σωτήρια
 τῆς δεσπότης πάθῃ τε καὶ "θαύματα καὶ διδάγματα, 763 H.
 τέττες παρὰ τῶν κομιζόντων δεξάμενος διέταξέ τε καὶ
 διήρθρωσε, καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν τριῶν εὐαγγελιστῶν τὸ
 ὄνομα ἐνηρμόσατο. ἀλλὰ γὰρ, ὅπερ εἶπον, ψηφίσματι
 25 Νέρβα τῆς ὑπεροχῆς ἀνακληθεῖς τῇ Ἐφεσίων ἐπέση
 μητροπόλει, καὶ αὐτὸς δι' ἑαυτῶν, ἐπὶ συμπαρόντων
 ἐπισκόπων, τῆς Ἐφεσίων ἀντιλαμβάνει μητροπόλεως,
 καὶ διήρκεσε τὸν τῆς εὐσεβείας κηρύσσειον λόγον ἄχρι
 τῆς βασιλείας Τραϊανῶ. ταῦτα δὲ καὶ τοιαῦθ' ἕτερα
 30 διηγῆται τὸ μαρτύριον ἀπλουνξέρα φράσει τοῦ ἁγίου
 Τιμοθέου.

ὅτι ὁ ἀπόστολος Τιμόθεος ὑπὸ τῆς μεγάλῃ Παύλῳ
 καὶ χειροτονεῖ τῆς Ἐφεσίων μητροπόλεως ἐπίσκοπος
 καὶ ἐνθρονίζετο.

ὅτι ἡ παρὰ τοῖς Ἐφεσίοις δαιμονιώδης καὶ βδελυκτὴ
 35 ἐορτή, ἡ λεγομένη καταγώγιον, τὸνδε τὸν τρόπον ἐτε-
 λεῖτο. προσχήματα μὲν ἑαυτοῖς ἀπρεπῇ περιετίθεσαν,
 πρὸς δὲ τὸ μὴ ἐπιγινώσκειν προσωπειοὺς κατακαλύ-
 πτοντες τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα, πολλὰ τε καὶ εἰδωλα ἐπι-
 40 φερόμενοι καὶ τινα ἄδοντες ἄσματα, ἐπῆσαν τε ἀν-
 δράσι καὶ σεμναῖς γυναιξὶ κατὰ ληστρικὴν ἔφοδον, καὶ
 φόνους ἐργάζοντο κατὰ τὰς ἐπισήμους τύπας τῆς πό-

a. 3. προσέπεισόν B. 6. προελθούσης mg: libri προσελθούσης. cf. p. 472 a 14. 9. παρόντων A. 14. ἦνυσεν A.
 18. αἰγίων B. 22. μεθέλκων A. 24. ἡλίῳ A: ἡλίον γ. ὑπελείπειτο γ. 41. περιηχέτο διαπλούμενον γ.
 b. 19. ὅτε A: ὡς γ. 23. συνδιήρθρωσε γ. 25. ἐπέση B: ὑπέση γ. 39. πολλά om A. τε om B.

λεως, καὶ ἔπραττον προθύμως τὰ ἄθεσμα, ὡς ἐνθέ-
σμοις ἔργοις τοῖς ἀθεμίτοις καλλωπιζόμενοι.

255.

Ἀνεγνώθη ἐκ τῆ μαρτυρίας τῆ ἁγίας μεγαλομάρ-
τυρος Δημητρίως, εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ δεδομένου. 5
ἔτος ὁ τῆ Χριστῷ μάρτυς Δημήτριος, κῆρυξ ὢν καὶ
διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας, τὰς ὑποβολικὰς δρόμους καὶ
τὰς ἀγῶνας ἐμιμῆτο, καὶ τὴν Θεσσαλονικέων πόλιν
τῷ φωτὶ τῶν αὐτῶ κηρυγμάτων τῆ τῆς πλάνης σκό-
της ἀπάγων Χριστῷ προσῆγεν· ἦν δ' αὐτῷ καὶ ὁ βίος 10
συνεξαερόμενος τοῖς δόγμασι. Μαξιμιανὸς δὲ τότε ὁ
θεομάχος ἐβασίλευεν, καὶ τῇ τῆς Θεσσαλονίκης πόλει
ἐπεχωρίαζεν. ἐπορεύετο δὲ ἐπὶ θείαν μονομαχίαν, καὶ ὁ
μάρτυς αὐτῷ δεδεδεμένος, πλησίον πεποιημένος τῆ σα-
δίας, ὑπὸ τῶν τῆς ἀσεβείας ὑπηρετῶν ὡς τὰ Χριστιαν- 15
ῶν καὶ φροντῶν καὶ κηρύσσων προσάγετο. ὁ δὲ πρὸς
τὴν θείαν σπεύδων τὸν ἅγιον κελεύει (παρὰ τὸ εἰδὶον
καὶ λατρεῖν δημόσιον ἐργάζεσθαι) ἐν τινὶ τέττε φρου-
ρεῖσθαι καμάρῳ. ἦν δὲ τῶν μονομαχῶν ὁ μάλιστα τῷ τυ-
ράνῳ καὶ φιλέμενος καὶ δοκῶν κατὰ πάντων ἀριστεύειν 20
Ἀναῖος ὄνομα. ὁ δὲ μέλλων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν
ἀνταγωνίζεσθαι αὐτῷ εἰς μὲν ἦν τῆ δῆμῳ, νέος δὲ τὴν
ἡλικίαν, καὶ τὴν κλῆσιν Νέστωρ. ὁ δὲ τύραννος ἔδοξεν
αὐτοῦ τῆς ἡλικίας, καίτοι μισοφρονίαν κατὰ πάντων
πνέων, φερίεσθαι καὶ χρήματα μὲν, ὧν ἐρῶντα πρὸς 25
τὴν τῆ τηλικύτης ἀνταγωνιστῆ μονομαχίαν ἐπιθροῖται
ἐαυτὸν ἐνόμιζε, δώσειν ὑπὸ χεῖρος, ἀποστῆναι δὲ τοῦ
1405R. ἀγῶνος ὡς ὀλεθρίου αὐτῷ ἐσομένου παρήγει. "ὁ δὲ
Νέστωρ ἐκ ἔφῃ χρημάτων, δόξης δ' ἐρῶν τῆς δι' ὧν
764H. ἀναιρεθείη Ἀναῖος τῷ ἀνελόντι φρονιμότητι. καὶ τοῦτο 30
εἰπὼν συμπλέκεται μὲν τῷ παρὰ πάντων ἐμνησμένῳ
ἀριστεῖ, θάπτον δὲ καταβάλλει καὶ ἀναιρεῖ. καὶ τυγ-
χάνει μὲν τῶν ἀποκειμένων τοῖς κρατέσσι βραβεῖων
ἐδενός, πληροὶ δὲ τὸν τύραννον ἀφορήτως λύπης καὶ
ὀργῆς. καὶ ἀνίστατο τῆς καθέδρας θυμομαχῶν ὁ δυσ- 35
σεβής, καὶ οἴκαδε ἐπανήκει. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τινὲς λόγους
ἔφερον περὶ τῆ μάρτυρος Δημητρίως, ἅτε δὴ μεθύων
καὶ τῷ θυμῷ καὶ τῇ ἀσεβείᾳ, καὶ ἅμα νομίσας ὡς
οἰωνὸς αὐτῷ γέγονεν ἐκ ἀγαθός ἢ κατὰ τὸ εἰδὶον
ἀπιόντι τῆ ἁγίας συνάντησις, λόγχαις ἐν οἷς καθέσθαι 40
τόποις κελεύει τῆτον ἀναιρεθῆναι. τὸ δὲ σῶμα τοῦ
μάρτυρος οἱ τότε τῶν εὐσεβούντων λάθρα καὶ νυκτὸς,
καθ' ὅσον αὐτοῖς ὁ τῶν δυσσεβούντων φόβος συνεχώ-

ρει, ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐρείπιοις ἐν οἷς τὴν σφαγὴν ὑπέστη,
τὴν γῆν ἀνορύξαντες θάπτουσι. καὶ χρόνον ἔτι καὶ
νεν ἐφ' ἱκανόν, ἐν ὅβρῳ μὴ ὑβριζόμενος· τῶν γὰρ θαυ-
μάτων ἢ χάρις καὶ τῶν ἰάσεων ἢ εὐφημία τὴν ὕβριν
ἀπῆλυνε. Λεόντιος δὲ τις ἀνὴρ Θεοφιλέστατος χρό-
νοις ὑπερον τῆς ἐπαρχότητος, ἢ διεῖπε τὸ Ἰλλυρικόν,
τὸν θρόνον λαχὼν, περικαθάρως τὸ χωρίον ἐν ᾧ τὸ
τῆ μάρτυρος ἀπέκειτο λείψανον, καὶ ἐρύνας ἀνεγεί-
ρει τὸν περιώνυμον οἶκον τῷ μάρτυρι, κοινὸν ἰλασθή-
ριον καὶ προσφύγιον ἐ τῇ Θεσσαλονικέων μόνῃ πόλει
ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς πέρασιν.

256.

Ἀνεγνώθη ἐκ τῆ λόγῳ ὡς ἐπιγέγραπτο „πολιτεία
τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάν-
δρου" ἐν ᾧ καὶ ὁ βίος Κωνσταντίνου τῆ βασιλείας, τὴν
αὐτὴν διὰ τῆς ἐκδόσεως παρεχόμενος χρεῖαν.

Ἐννεακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς Διοκλητιανῆς βασιλείας,
τῆς δὲ τῆ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρθένου πέμπτῃ
καὶ τριακοσιοστῇ ἔτει, πάλιν ὁ καθ' ἡμῶν ἐκρατύνθη
διωγμός· ἐν ᾧ χρόνῳ Κωνσταντίνος ἔφηβος ἦν, ὁ παῖς
Κωνσταντία. τὸν Κωνσταντίνον δὲ, ἐκ οἷο δ' ὅθεν ὁ συγ-
γραφεὺς μαθὼν, καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα παρὰ τῆ πα-
τρὸς μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ Καίσαρα παρ' αὐτῆ χειροτο-
νηθῆναι ἀναγράφει· καταστῆναι δὲ καὶ εἰς θείαν Κων-
σταντίνου ἐν τοῖς ἐφήβοις τελέντος ἐν Παλαιστίνῃ, ἡνί-
κα συνῆν Διοκλητιανῷ κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐρατεύοντι
ἐπαύρασις δὲ τις ἐκίνει τὸν πόλεμον.

ὅτι φησὶ τὸν Μαξιμιανὸν ἐνεδρεόντα τὸν Κων-
σταντίνον ἀνελκύν μὴ λαθεῖν· διὸ καὶ πρὸς τὸν πατέρα
φεύγει. καὶ τελευτώντα καταλαβὼν χειροτονεῖ παρ'
αὐτῆ τῆς βασιλείας διάδοχος. τότε καὶ φασιν εἰπεῖν
τὸν εὐσεβῆ Κωνσταντίνον „γυνὸς ὁ θάνατός μοι τῆς ζωῆς
ἡδύτερος, μέγιστον ἐντάφιον λαβόντι τὴν σὴν ἡγεμο-
νίαν, νίε με. τὸ γὰρ καταλιπεῖν ἐπὶ γῆς βασιλεία τὰ
Χριστιανῶν δάκρυα περιμάζαι δυνάμενον καὶ εἶναι τὸν
ἄδικον φόνον, ὃν Μαξιμιανὸς ἐλήγει κατὰ τῶν Χρι-
στιανῶν παλαμώμενος, ἡδὴ μοι τὴν μακαρίαν δίδωσι
λήξιν." τρίτον δ' ἡδὴ τότε ἦν ἔτος τῆ καθ' ἡμῶν
διωγμῶ, ἐν ᾧ καὶ Κωνσταντίνος πρὸς τὴν ἄφθαρτον βα-
σιλείαν τὴν ἐπίκληρον ἡμεῖς, καὶ τὸν υἱὸν ἀνακηρύξας
ἐπέσχετο καταλέλειπεν.

ὅτι φησὶ, Σεβήρος νόσος τελευτήσαντος Αἰκλίν-1408R.
765H.

a. 5. νόσος A.

11. ἐβασίλευεν ὁ θεομάχος c.

16. κηρύττων c.

18. γὰρ A: ὅ c.

ἐν τινι A: ἐν τῇ c.

29. δ' A: γ' c.

ὡν] οὐ B et corr A.

30. φαινομένης B.

31. μὲν add B.

35. τῆς B: καὶ τῆς c..

37. περὶ A: παρὰ c.

38. καὶ ante τῷ add A.

b. 5. χρόνοις A: χρόνον c.

O o o 2

νιος ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸς Κωνσταντῖνος βασιλεύει
τὴν δὲ λοιπὴν τῆς ἐώας μοῖραν Μαξιμιανὸς ἐπέχε.
Μαξέντιος δὲ τῆς κατὰ Ῥώμην ἥρχεν, ἀδελφιδὸς ὢν
Μαξιμιανῶ· καὶ γ' ὁ μὲν ἦν Μαξιμιανῶ τῷ προτέρῳ,
ὁ δὲ Διοκλητιανῶ.

ὅτι Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς βασιλεύς, τὰς μισαφρό-
νης φόνους καὶ τὰς διαφθοράς τῶν παρθένων καὶ τὰς
ἀρπαγὰς τῶν ἀλλοτρίων γυναικῶν καὶ τὰς βίας, αἷς
ὁ ἑξάμιστος ἐνετρούφα Μαξέντιος, ἀκοῇ μαθὼν, καὶ τῶν
ἐν Ῥώμῃ διαπρεσβευσαμένων σφίσιν αὐτοῖς σωτήρα 10
καὶ λυτρωτὴν γενέσθαι, παραινεῖ μὲν διὰ γραμμῶν
τὸν τύραννον ἀποχέσθαι τῶν ἐκθέσμων ἔργων, ἐπεί-
θων δὲ λόγοις ὅπτις πολέμῳ. καὶ συμπλακεῖς μάχῃ
τὰ πρῶτα μὲν ἐγγὺς γίνεσθαι τῷ λαβεῖν τὸ ἥτιον· φα-
νέντος δ' αὐτῷ κατὰ τὸν ἔρανόν τῷ τύπῳ τῷ σαυρῶ, 15
φωτὶ αὐτῷ ἐγκεχαράγμενος καὶ γράμμασι τῆς αὐτῆς
ἡλῆς εὐαγγελιζομένης τὴν νίκην (ἔλεγε γ' τὸ γράμμα
„ἐν τέτῳ νικά“), συμβαλὼν τοῖς πολεμίοις καὶ τῷ πο-
λέμῳ καὶ τῷ τυράννῳ σκυλεύει τὸ κράτος. πρὸ δὲ τῆς
συμπλοκῆς τὴν θείαν ὄψιν εἰς τροπαῖς χῆμα μορ- 20
φώσας καὶ χρυσοκολλήτοις λίθοις ἀρμόσας ἐδίδου
φέρειν τοῖς προῖππύουσι. καὶ γίνεσθαι μὲν Μαξέντιος
αὐτῷ θήραμα· οἷς γ' ἐνήδρευε Κωνσταντῖνον θηρά-
τροις, αὐτὸς ἐθηράθη. ἐπήγγυ μὲν γ' πρὸ τῆς Ῥώ-
μης περὶ τὴν Μεβλίαν γέφυραν δόλῳ γέφυραν ἄλλην, 25
δι' ἧς ἤλπιζε τὸν Κωνσταντῖνον ἐπελαύνοντα διαφθε-
ρῆναι· τῆς τροπῆς δὲ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ὀξείας καὶ σὺν
ταράχῃ πολλῇ γεγεννημένης αὐτὸς ὁ τῷ δόλῳ τεχνί-
της σὺν τοῖς ἐπομένοισι, διαβόραγείσης αὐτοῖς τῆς σε-
σοφισμένης γεφύρας, κατέδυ τε εἰς τὸν ποταμὸν καὶ 30
ἔξέπτε τὸν θάνατον. ἀλλ' ἔτι μὲν καὶ Μαξέντιος
διεφθάρη καὶ εἰς Κωνσταντῖνον ἡ ἐκείνου μερὶς περιέσ-
ται· καὶ τὸ ὑπήκοον ἐ μόνον ἀνέπνευσε τῶν ἀνηκέ-
στων κακῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐδία πάσῃ ἐώρταζε. Λι-
κίνιος δὲ τὴν Ἑλληνα δόξαν συγκροτῶν ἐξεμαίνετο 35
κατὰ τῶν εὐσεβῶν, τὰ πρῶτα μὲν λάθρα φόβῳ τῷ
κηδεσθῆ, ὕστερον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐμφανές· χρονίζον γ'
καὶ ὑποτρεφόμενον ἔνδον τὸ δεινὸν ὡς τὰ πολλὰ συγ-
κεκλεισμένον μένειν ἐ δύνασθαι, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐκτὸς
θριαμβεύει καὶ τὸ πάλαι μελετώμενον. ὁ τοίνυν κατὰ 40
τῶν Χριστιανῶν ἀδιήγητος διωγμὸς κινεῖ τὸν εὐσεβῆ
βασιλέα κατὰ τῷ δυσσεβεστάτῳ γαμβρῶ εἰς μῖσος δί-
καιον, καὶ τὸ μῖσος τὸν πόλεμον ἔτικτε. πολλῆς δὲ

καὶ παντοδαπῆς συγκροτμένης μάχης κατὰ τε γῆν καὶ
κατὰ θάλασσαν ἡττᾶται Λικίνιος, καὶ τῇ τῷ βασι-
λέως φιλανθρωπία πεποιθὼς αὐτὸν ἐκδίδωσι. καὶ
μάτην θαρσύνει ἐκ ἡλέγχεται· ἀφίεσθαι μὲν γὰρ, πολλῶν
5 ὑπεύθυνος ὢν τιμωριῶν, ἀτιμώρητος, καὶ ἡ Θεσσαλο-
νίκη αὐτῷ σὺν ἀδείᾳ ἔην ἀπάσῃ διατριβῇ ἀφορίζεσθαι.
ὁ δὲ τὸ „φιλανθρωπον εἰς τὸ τὴν ἡτταν ἀναμαχεῖ-766 H.
σαθαι ἀπονοίας ποιησάμενος ὄπλον, τὴν ἐπανάστασιν
ἐχειρίζετο, ἥτις αὐτὸν καὶ τῷ βίῳ τῷ δικαίῳ ἔσφει
διέτεμεν.

ὅτι τελευτᾷ μὲν ὁ ἱερομάρτυς Πέτρος, καὶ Ἀχιλλᾶς
τὸν Ἀλεξανδρείας θρόνον καὶ τὸν ἅγιον διαδέχεσθαι, τῷ-
τον δὲ Ἀλέξανδρος. τῆς ἐκκλησίας δὲ τῶν διωγμῶν
ἤδη λοιπὸν ἡλευθερωμένης καὶ τοῖς τῶν μαρτύρων
ἁθλοῖς σεμνυνομένης, τὸ ἐγκόλπιον κακὸν καὶ τῆς
οἰκισμένης ὁ τάραχος Ἀρειὸς τὴν εὐφροσύνην τῆς ἐκ-
κλησίας εἰς κατήφειαν πάλιν συνέσπελκεν· ἐν κτίσμασι
γ' κατήγε τὸν τῷ θεῷ υἱὸν καὶ θεόν, ὃ χειρὸς ἔργον ἢ
σύμπασα κτίσις. ἐπεὶ δ' ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος
καὶ νεοφειτῶν καὶ παρακαλῶν ἀπέπειπεν (ἐνίκαι γ' τῶν 1409 R.
ζιζανίων τὸ βάθος τὸν σπόρον τοῦ λόγου), ἐκτέμνει
τῷτον κατὰ κτηνικήν μαχαίρᾳ τῆς ἐκκλησίας.

ὅτι Εὐσέβιος ὁ τὴν Βηρυτὸν μὲν ὑπεριδὼν, τὴν δὲ
Νικομηδέων ἐκκλησίαν ἐποφθαλμίσας, ἐπεὶ μὴ δίκην
ἔδωκε τῆς ἀρπαγῆς, ἐπαρθεὶς Ἀρειὸν τε καὶ τὸς τῆς
αἰρέσεως συνεραστὰς διὰ προνοίας τῆς πρώτης ἡγέ-
ων ἐπίσκοποι μὲν ποτε γεγονότες Σεκῆνδος ὑπῆρχε καὶ
Θεωνᾶς, ἐν δὲ διακόνοις καὶ πρεσβυτέροις Ἀρειὸς τε
ἢ τῆς αἰρέσεως ἀρχὴ καὶ Ἀχιλλᾶς καὶ ἄλλος Ἀρειὸς
καὶ τινες ἕτεροι τῆς αὐτῆς καὶ τιμῆς καὶ φρατρίας,
ἀριθμὸν ἀπαρτίζοντες τὸν ἐννέα. ἐς καὶ καθεῖλε σύν-
οδος ἐγγὺς ῥ' ἐπισκόπων, οἱ ἔξ Αἰγύπτου καὶ Λιβύης
συνεληλύθεσαν, ὑπαγαγόντες καὶ τῷ ἀναθέματι. ὢν
τὴν ἀκοὴν Κωνσταντῖνος ἐκ ἀναληγῆτως ἐνεγκών, ἀπο-
σέλλει πρὸς τὴν Ἀλεξανδρείαν Ὅσιον μὲν τῷ νομα ὄσιον
δὲ τὸν βίον (πόλις δ' αὐτὸν ἡῤχει μία τῶν Ἰσπανιῶν,
ἢ Κεδρεβή), ἐγχειρίζει δ' αὐτῷ καὶ γράμματα πρὸς
τε τὸν ἀρχιερέα θεῷ Ἀλέξανδρον καὶ πρὸς Ἀρειὸν τὸν
τῆς ἀσεβείας διαγεγραμμένον γεννήτορα, ὢν τὰ μὲν
ἥτις φιλανθρωπευθῆναι πρὸς Ἀρειὸν, τὰ δὲ προσέτατ-
τεν ἀποσῆναι τε τῆς λύσεως καὶ τὸ φρόνημα τῆς ἐκ-
κλησίας ἀνθελᾶσθαι, παρήγει δὲ καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους
ἔριδος καὶ ἀντιλογίας ἀναχωρεῖν ὡς πολλῶν κακῶν

α. 2. ἐώας B: ἐως ε. 22. προῖππύουσι A. 25. μούλιαν] φουλβίαν B, βουλβίαν A. 34. ἐν om A. εὐδία]
εὐδαιμονία A. 41. τῶν om A. b. 1. τε A: γε ε. 2. θάλατταν B. 7. ἀναμάχεσθαι A. 24. ἐποφθαλμίσας A.
29. καὶ ἄλλος AB: ὁ ἄλλος ε. 30. φατρίας A. 36. ἰσπανίων B: σπανίων ε. 39. γεγραμμένον ε.

αἰτίας ταύτης ἐν πολλοῖς γινομένης. ἔπει δὲ τὸ τοῦ Ἀρείου νόσημα ἔτε τῇ τῆ περιβοήτῃ Ὀσίῳ παρθεσία καὶ διδασκαλία ἔτε τῇ τῆ βασιλείῳ νεθεσία προσεδέ-
χετο τὴν θεραπείαν, σύνοδον ἀρχιερέων ἐν τῇ κατὰ Βιθυνίαν Νικαίᾳ ὁ βασιλεὺς συγκροτεῖ. ἥς τῶν ἐπι- 5
σκόπων συνεδριαζόντων αὐτὸς εἰς τὸ μέσον ζῶς οὐκ ἄλλως ἠνέχετο καθεσθῆναι ἢ τῆ ἱερᾷ χοροῦ ἐπινεύ-
σαντος αὐτῷ. καὶ τῆς μὲν Ἀρείου αἰρέσεως Εὐσέβιος τε ὁ Νικομηδείας καὶ Θεογόσιος ὁ Νικαίης καὶ Μάρης ὑπερήσπιζον ὁ Καλχηδόνης, τῆς δ' εὐσεβείας Ἀλέξαν- 10
δρος ὁ Κωνσταντινουπόλεως πρεσβύτερος, καὶ τὸ πρόσ-
ωπον τῆ ταύτης ἀρχιερέως ἐπέχων (Μητροφάνης γ' ὁ ὅσιος διὰ τε βαθὺ γῆρας καὶ νόσον ἔπαρῃν). μεθ' ὧν Ἀθανάσιος τε ὁ τῆς ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ἐκκλησίας
767 H. ἀρχιδιάκονος, καὶ ὁ ταύτης ἀρχιερεὺς Ἀλέξανδρος. 15
παρῆσαν δὲ τῇ συνόδῳ καὶ τινες ἱερατικὴν μὲν χάριν
ἔκ ἔχοντες, ἀλλ' ἐδὲ τὰ Χριστιανῶν τετελεσμένοι, ἐπὶ
δὲ διαλεκτικῇ δυνάμει μέγα ὄνομα φέροντες. ἔς ἐν τῷ
ἀπλάσῳ καὶ ἀκατασκεύῳ τῆς τῆ θεᾶς σοφίας λόγῳ τι-
νὲς τῶν ἱερῶν γερόντων καὶ τῇ ἐνοικίᾳ θείᾳ χάριτι 20
ἐξώρησαν τε, καὶ τῆς πλάνης ἐκκαθάραντες τῆς τε
Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ἀρείου, ἥς ὑπερηγωνίζοντο μάλιστα,
τῆς Χριστοῦ ποιμνῆς γενέσθαι παρεσκεύασαν.

ἐν τῇ συνόδῳ δὲ παρῆν καὶ Παφνέτιος ὁ θαυμά-
σιος, Αἰγύπτιος μὲν τὸ γένος, ὁμολογητὴς δὲ τοὺς 25
ἄθλους, ὃ καὶ Μαξιμιανὸς ὁ μισόχριστος τὸν τε δεξιὸν
ἐξώρυσεν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν λαίαν ἐνευροκόπησεν ἀγκύ-
λην καὶ μεταλλεῖαις ἐκακέχρησεν, ἀνὴρ ὑπερφυῶν ἔργων
πολλῶν καὶ δυνάμεων δημισργός. ὃν καὶ ὁ φιλοθεώ-
τατος βασιλεὺς διὰ πάσης τε ἡγέ τιμῆς, καὶ κόρον ἔκ 30
ἐλάμβανε καταφυλὼν τὸν διωρυγμένον αὐτῷ ὀφθαλμὸν.

ἀλλὰ καὶ Σπυρίδων ὁ σεβάσμιος παρῆν, περὶ οὗ
βραχέα τινα ἐκ μυρίων ὁ λόγος ἱρεῖ. ἐποίμηνεν αὐ-
τός ποτε τὰ πρόβατα αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ τῆς ἐπισκοπῆς
412 R. τελῶν ἄξιωματι. "λησαὶ δ' ἐπῆρσαν τῇ ποιμνῇ, καὶ 35
δεσμοῖς ἀοράτοις ἐπεπέδηντο. καὶ καταλαβὼν δεδεμέ-
νους ἔς αὐτὸς εὐχαῖς ἐδέσμησε, λύει μὲν τῶν δεσμῶν
σοφία τῇ ἴσῃ, ἐπιδίδωσι δὲ καὶ κριὸν, μισθὸν αὐτοῖς
ἐσόμενον εἰπὼν τῆς νυκτερινῆς ταλαιπωρίας. παρθένον
δὲ θυγατέρα σύνοικον εἶχε, καὶ αὕτη τινὸς παραθήκην 40
λαβοῦσα μετήλλαξε τὸν βίον. καὶ ὁ παραθέμενος τὸ
χρυσίον (ἔσαλτο γ' εἰς ἀποδημίαν) ἐπανελθὼν ἐξήτει
τὸ χρυσίον. συνέξηρεύνα ἔν καὶ ὁ Σπυρίδων, καὶ οὐχ

εὐρίσκετο. διὸ ἐφίσατο τῷ τῆς θυγατρὸς τάφῳ καὶ „ὦ
τέκνον Εἰρήνη” φησί (τοῦτο γ' ὄνομα τῇ παρθένῳ)
„πῶς ἡ παραθήκη;” ἡ δὲ ἀποκρίνετο τῷ τάφῳ, καὶ τὸ
χωρίον ἀναδιδάσκεισα καὶ τῆς εὐρέσεως τὸν τρόπον
καὶ ἀνευρὼν ῥαδίως τὴν παραθήκην ἀποκαθίστησι τῷ
παραθέμενῳ. ἀλλὰ τέτοις μὲν ὡς ἐξ ὀνύχων δηλῶμεν
τὸν λείοντα.

ἔτσι ἔν οἱ τρισόσιοι καὶ τὸ ἄλλο τῶν τῆ θεᾶς ἀρχιε-
ρέων σύνταγμα καταδικάζουσιν αὐτῇ δυσσεβεῖα τὸν τε
Ἀρείον καὶ τὸς σὺν αὐτῷ, καὶ ὁμοῦσιον τῷ πατρὶ τὸν
νῖδον ἀνεκέρυσαν, ὁμοφώνως τὰς ψήφους θέμενοι. τινὲς
δ', εἰς ἐπτακαίδεκα τὸν ἀριθμὸν συμπληρούμενοι, εἰς
τὴν Ἀρείου λύσσαν ἀποκλίνειν ἔδοξαν. ἀλλὰ τούτων
ὑπερορίας βασιλικῇ ψήφῳ κυρωθείσης ἔξ μόνοι τῇ
δυσσεβεῖᾳ διέμειναν, τῶν ἄλλων παλινωδία ἐνδειξα-
μένων καὶ τῷ τῆς εὐσεβείας φρονήματι, εἰ καὶ μὴ ἐξ
εἰλικρινείας, ἀλλ' ὑφάλλω γνώμῃ συνδεδραμηκότων, ὧν
ἦν κορυφαῖος ὁ Νικομηδείας Εὐσέβιος. ἐντεῦθεν αἱ
ἀπανταχῇ ἐκκλησίαι τῶν πολλῶν θορόβων καὶ ζήσεων
πρὸς εἰρήνην ἀνέπνευσαν. καὶ Ὀσίος μὲν ὁ Κεδρέβης,
ἅμα τῶν οἱ συνεπομένων, τὰς συνοδικὰς φέρων πρά-
ξεις τοῖς ἐσπερίοις τὴν εἰρήνην ἐβράβευε, τοῖς δὲ κατ'
Αἴγυπτον καὶ Λιβύην ὁ θερμὸς Ἀθανάσιος. Ἀλέ-
ξανδρος δὲ "καίτοι πρὸς γῆρας ἐλαύνων (ἐβδομηκον-768 H.
τέτης γ' ἦν) τοῖς κατὰ τὴν Θράκην ὁμοῦς καὶ τὸ Ἰλλυ-
ρικὸν τὸ τῆς ὁμονοίας καὶ εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν πό-
νους ὑφίστατο διακομίζειν εὐαγγέλιον, συνέκδημον ἔχων
τὸν πανόλβιον Παῦλον, ἀναγνωστῶν τηρικαῦτα καὶ ὑπο-
γραφέων τῆς κατὰ Κωνσταντινέπολιν ἐκκλησίας πλη-
ρῆντα βαθμὸν ὃς καὶ κατὰ τὴν σύνοδον δωδέκατον
ἔτος ἐκ γενέσεως ἄγων τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνδιέτριβεν.
ἀλλὰ ταῦτα μετ' ὀλίγον πρότερον δὲ εἰς θεῶν ἦκε τῆ
πανοσίᾳ Μητροφάνης, καὶ τοῖς μὲν εὐαγγελίοις καὶ τῇ
παρουσίᾳ εὐφράνας, οὐκ εὐφράνας δ' οἷς ἀποδημεῖν
ἔμελλε, μετ' εὐχῶν πρὸς τὴν καταπεπιευσμένην αὐτῷ
διακονίαν ἐξέλλετο. διελθόντες δὲ Θράκην τε καὶ Μα-
κεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν καὶ Ἀχαΐαν πᾶσαν καὶ Ἑλλάδα
καὶ τὰς ἡπείρους ἐδὲ τῶν νήσων ὀλιγώρησαν, ἀλλ' ἐπι-
πλεύσαντες ἅπαν ἀνέσπων ἐκ ῥιζῶν αὐτῶν ζιζάνιον,
τὸν εὐγενῆ δὲ σπόρον τῶν εὐαγγελικῶν δογμάτων καὶ
συνοδικῶν κηρυγμάτων διέσπειρον.

ὅτι τῆς συνόδου τέλος διὰ τριῶν ἡμισυ λαβούσης
ἐτῶν (καὶ γ' ἦρξατο μηνὸς ἀπριλλίᾳ πεντεκαδεκάτην

a. 9. μάρης B.

10. ἀλέξανδρός τε ὁ A.

17. ἐπὶ A: ἐπὶ ε.

22. περὶ ἧς ἡγωνίζοντο ε.

32. συνῆν A.

40. παρακαταθήκην ε.

b. 35. πεπιευσμένην ε.

ἀνύοντος, ἐπερατώθη δὲ τῆς τριετίας πάλιν τὸν ἀπρίλ-
 λιον καταλαβέσης καὶ μέχρι Σεπτεμβρίου διαδραμβέσης·
 ἔτι γὰρ ὁ σοφὸς Ἀλέξανδρος τὰ πεπραγμένα γράφων
 τὰ τῆς συνόδου ἐπεσημνήματο) τελευτήσης ἐν τῆς ἁγίας
 συνόδου, εὖς ὁ βασιλεὺς μέσος τῷ χορῷ τῶν ἀρχιερέων
 ἦν χάριν αὐτῷ μίαν παρ' αὐτῶν δοθῆναι· οἱ δὲ προ-
 θύμως κατένεον. ἡ δὲ χάρις συνεσελθεῖν αὐτῷ ἐν
 τῇ πόλει, ἐφ' ᾧ θεάσασθαι τε τὸν ἀρχιερέα, ὃν πατέρα
 1413R. ὁ βασιλεὺς ἑαυτὸ ἀνωμολόγει, καὶ ὥς ἐν τῇ πόλει, "ἦν
 αὐτὸς ἀνέστησε, διὰ τῆς αὐτῶν παρθεσίας καὶ εὐχῆς τὸ
 τῷ κτίσαντος ὄνομα ἐγκαινισθῆναι. ἐπισκεπτομένων δὲ
 τῶν ἱερέων τὸν διορατικώτατον Μητροφάνην ἡμέρας
 κυριακῆς ἐνισταμένης καὶ τῷ βασιλέως συμπρόντος,
 ἄλλοι τέ τινες προῆλθον λόγοι, καὶ „ὁρῶ σε" φησὶν
 ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς, „ὡ πατέρων ἐμοὶ τιμιώτατε, καὶ
 γῆρα καὶ νόσῳ κάμνοντα, καὶ δυσωπῶ ἀναιπεῖν τε καὶ
 ἀναδείξαι ἡμῖν τὸν μετὰ σε τῷ ποιμνίῳ ἡγησόμενον."
 ὁ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα εὐθυμῶντι προσώπων „πέ-
 πεισματ' φησὶν „ἐν κυρίῳ ὅτι νῦν τὸ πανάγιον πνεύ-
 μα διὰ γλώσσης, ᾧ τέκνον, εἶπε τῆς σῆς. φροντί-
 ζοντι γάρ μοι περὶ τέττα ἐφανερώσεν ὁ κύριος πρὸ
 τῶν ἑπτὰ τέττων ἡμερῶν, καὶ ὅτι μετὰ δεκάτην ἡμέ-
 ραν μεταλλάξω τὸν βίον, καὶ ὅς τὸ ἱερὸν ἄξιωμα ἀνα-
 δέξοιτο, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ συμπρεσβύτερός μου Ἀλέ-
 ξανδρος, ἄξιος ὡς ἀληθῶς τῆς ἐκλογῆς ὑπάρχων καὶ
 τῆς τῷ ἁγίῳ προορήσεως πνεύματος· ἔτι δὲ καὶ τέτον
 ὡς τὸ παιδίον Παῦλος ὁ ἀναγνώστης διαδέξεται." ἀπο-
 βλέψας δὲ καὶ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Θεῖον Ἀλέξαν-
 δρον „καὶ σύ" φησὶν, „ὡ ἀδελφέ, καλὸν σεαυτὸς διά-
 δοχον καταλείψεις." καὶ τῆς χειρὸς Ἀθανασίου τοῦ
 769H. ἀρχidiaκόντος λαβόμενος „ἴδε, ὁ γενναῖος" ἔφη „ἐρα-
 τιώτης τῷ Χριστῷ ἔσὺ σε διαδέξεται· ὅς ἐ μόνον νῦν
 Ἀλεξάνδρῳ κατὰ τῆς δυσσεβείας Ἀρείου τῷ ἐμῷ συν-
 ηγωνίσαστο ἀδελφῷ, ἀλλ' ἔτι σὺν αὐτῷ μεγάλας ἁθ-
 λας καὶ πολλὰς ἀγωνιῇται. ἐ μόνον δὲ δεύτεροι αὐ-
 τὸν ἐκδέξονται ἀγωνεῖς, ἀλλὰ καὶ τρίτος σὺν τῷ γεν-
 ναίῳ ὑποστήσει Παύλῳ." ταῦτα εἶπεν, καὶ ὥσπερ ἀνα-
 ζωπυρήσας τῷ πνεύματι κάτεισι σὺν τοῖς ἐπισκόποις
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μετὰ τὴν τῷ εὐαγγελίῳ ἀνάγνω-
 σιν ὀλίγα προσομιλήσας τῷ πλήθει καὶ συνταξάμε-
 νος ἀνακηρύττει καὶ μὴ παρόντα τὸν πρεσβύτερον
 Ἀλέξανδρον ἀρχιερέα καὶ τῷ θρόνῳ διάδοχον. καὶ ὁ
 λαὸς μὲν φωνῇ σὺν αὐτῷ βασιλεῖ ἐπὶ πλείους ὥρας
 ἐβόα τὸ ἄξιον. εἶτα τὸ ὁμοφρόνιον τῇ ἁγίᾳ ἐναποτί-
 θησι τραπέζῃ, ἐντελόμενος αὐτὸ φυλάττεσθαι τῷ δια-
 δόχῳ ἡξῆν δ' αὐτὸν προεῖπεν ἐκ εἰς μακρὰν, μετὰ
 δ' ἐβδόμην ἡμέραν τῆς αὐτῆς πρὸς Χριζὸν ἀναλύ-
 σεως. γίνετο οὖν, ὡς προέφη καὶ ἐνετείλατο, ἅπαντα
 ἔτι δ' ἀνεπαύσατο ἑπτακαίδεκα καὶ ἑκατὸν, ἰσνίς
 μηνὸς τετάρτην ἄγοντος.
 ὅτι Κωνσταντία ἡ τῷ εὐσεβῶς Κωνσταντίνου ἀδελφή,
 γυνὴ δὲ τῷ δυσσεβῶς χορηματίσασα Λικιννίῳ, μέλ-
 λουσα τελευτῶν τῷ ἀδελφῷ „μίαν" φησὶ „καὶ τελευ-
 τῶν αὐτῷ σε χάριν, τῆς ὑπερορίας Ἀρείου ἀνακλη-
 θῆναι, συσχεῖν ἄδικον ὑποστάντα· σύμφρων γὰρ ἐστὶ
 τῆς συνόδου." ἦν γὰρ τις παρ' αὐτῇ τῶν τῆς Ἀρείου
 σπυδαζῶν αἰρέσεως πρεσβύτερος, ὃς ἑαυτὸν πρότε-
 ρον τοῖς τῆς Κωνσταντίας ἐνέχοις οἰκειώσας δι' αὐ-
 τῶν καὶ πρὸς αὐτὴν διέδν, καὶ λόγοις ἐπειθεῖν ἐπαγω-
 γοῖς καὶ πολλὰν προσηύκετο τὸν θῶπα ὡς Ἀρείος
 φθόνῳ ἐβλήθη· τὸ γὰρ ὁρθὸν τῆς ἐκκλησίας δόγμα
 πρεσβεύει. οἷς κακείνῃ, πρὸς τὸν βασιλέα τοιαῦτα
 εἰπῶσα, διέσεισε καὶ αὐτίκα γράφει τῆς ὑπερορίας
 ἀνεθῆναι τὸν Ἀρείον. παρατίθεται δὲ τὰδελφῷ καὶ
 τὸν οὐδὲν ἦτον τῆς αἰρέσεως ἢ τῆς κολακείας πρεσ-
 βύτερον· καὶ τοῖς ἐπικλῶποις ἦθεσι καὶ λόγοις ἐκ εἰς
 μακρὰν παρόρησιαν καὶ πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαμβόνει
 βασιλέα, καὶ κινεῖ περὶ Ἀρείου λόγους ὁρθόδοξον ποι-
 ῶντας αὐτόν. καὶ ὁ βασιλεὺς „εἰ Ἀρείος" φησὶ „τὰ
 τῆς συνόδου φρονεῖ, ὀνομαί τε αὐτὸν εὐμενῶς, καὶ σὺν
 τιμῇ τῇ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐγκαταστήσω ἐκκλησίαν."
 ταῦτα ἔλεγε, καὶ πρὸς ἑαυτὸν μετεπέμπετο γράφων. 1416R.
 καὶ ὁ Ἀρείος ἅμα τῷ συγκαθηρομένῳ Εὐζώτῳ πρὸς
 τὴν πόλιν Κωνσταντίνου παραγίνετο· καὶ δέχετο αὐτὸς
 φιλανθρωπῶς ὁ βασιλεὺς. καὶ τὸ φρόνημα ἐπερω-
 τῶν ἀκούει λεγόντων μὴ ἄλλο τι φρονεῖν παρὰ τὴν
 ἔκθεσιν τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἁγίων πατέρων.
 35 ἀλλὰ καὶ ὅρκον οἱ δειλαιοὶ τῇ πεπλασμένη ἐπετίθεσαν
 ὁμολογία. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐγγράφον αὐτὸς ἐπιδῆναι
 τὸ φρόνημα κελεύει. οἱ δὲ προθύμως ἐγγράφουσι τὰ
 ψευδῆ· πιεῖν γὰρ αὐτὲς τε καὶ τὲς σὺν αὐτοῖς τῷ
 γράμματι ἔλεγον, ὅσα καὶ τῇ γλώττῃ ἐπλάττοντο. ἐξί-
 σατο τοίνυν ὁ βασιλεὺς οἷς διωμολόγησαν τὴν εὐσε-
 βειαν, καὶ παραχρῆμα πρὸς τὴν Ἀλεξανδρείαν αὐτόν
 τε καὶ τὲς σὺν αὐτῷ μετὰ τιμῆς ἐκπέμπει. ὁ δὲ τῆς 770H.
 Ἀλεξανδρείας ἀρχιερεὺς Ἀλέξανδρος, συμπνέοντος

α. 1. ἀνύοντος B et corr A: ἀνόντος c. infra (b 7) est ἄγοντος. 4. τὰ τῆς] τότε τῆς B. 9. ὁμο-
 λόγει B. 12. ἱερέων A: ἀρχιερέων c. b. 5. οὐν om B. 8. εὐσεβῶς βασιλέως Κωνσ. c. 18. διεβλήθη B.
 21 τὸν Ἀρείον ἀνεθῆναι c. ἀδελφῷ c. 23. ἐπικλῶποις c. οὐκ] καὶ οὐκ A. 24. καὶ add A. 37. γράφουσι A.

αὐτῷ Ἀθανασίῳ, τὸν ἀποστάτην ἐ δέχετ· καὶ αὐτῷ
Ἀρειος τὴν αἵρεσιν ἀνεκάλυπτε, καὶ τὰ τῆς Αἰγύπτου
ἐταράττετο. καὶ ὁ βασιλεὺς μετάπεμπτον ποιῶν τὸν
Ἀρειον, καὶ ἀναπνύαντες εἰ διαμένοντες οἱ αὐτῷ συνω-
μολόγησε κατὰ πρόσωπον· ὁ δὲ πάλιν ἐτοιμῶς τοῖς
αὐτοῖς ἐμμένειν συγκατετίθετο, καὶ ὅρκον τοῖς λόγοις
ἐπέβαλλεν. ἦν δὲ σκηνὴ ταῦτα πάντα, καὶ σκηνῆς
δραματικώτερα. φασὶ δ' ὡς ἐν μνησίῳ γράψας
Ἀρειος βιβλίον καὶ ὑπὸ μάλης φέρων (τὸ δὲ βιβλίον
ἀναιδῶς ἐλάλει τὴν δυσσεβείαν) ὤμνουν ἔτι φρονεῖν,
τὸν τῆς εὐσεβείας εἰς τὸ ἐμφανὲς προτείνων χάριτην,
ὡς καὶ ὑπογράψει.

Μετὰ δὲ βραχὺν χρόνον ὁ βασιλεὺς τὸν ἐπίκληρον
εἰς τὸν ἀκήρατον μεταλλάττει βίον, ἕνα μὲν ἐνιαυ-
τὸν καὶ τριάκοντα βασιλεύσας, πέντε δὲ καὶ ἐξήκοντα
τὸν ὅλον διαπερανάμενος βίον. τελευτῶν δὲ τῷ τῆς
αἵρέσεως πρεσβυτέρῳ τὴν διαθήκην παρατίθησιν,
ἐντελλόμενος ἐχειρίσασθαι Κωνσταντίνῳ ταύτην τῷ παι-
δί, ὃν καὶ ἡ διαθήκη τῆς πατρῴας μοίρας καὶ ἀρχῆς
διάδοχον καὶ βασιλέα ἔγραφεν. ὁ δὲ καὶ πρὸς θεὸν καὶ
πρὸς ἀνθρώπους τὸ πιστὸν ἐκ ἔχων πρεσβύτερος ἐπι-
δίδωσιν ἐν κρυφῇ τὴν διαθήκην Κωνσταντίνῳ, προσδό-
της φανείς ἅμα πατρός τε διαθήκης καὶ παιδὸς κλη-
ρονομίας. συνέτρεχον δὲ τῇ προδοσίᾳ Εὐσέβιος τε ὁ
δυσσεβὴς πραιπόσιτος καὶ ἄλλοι τινὲς καὶ τῆς δυσ-
σεβείας καὶ τῆς ἀνδρογύνῃς φύσεως συνδιασώται. ἀλλὰ
καὶ προδίδωσι μὲν τὰ πιστευθέντα Κωνσταντίνῳ, τῆς δὲ
πρὸς ἀνθρώπους αὐτῷ ἀπιστίας αἰτεῖ μιθαρποδοσίαν
Κωνσταντίνῳ τῆς ὁρθῆς αὐτῷ πίστεως προδοσίαν. καὶ
συνεταιρίζεται τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον, καὶ διαμη-
χανῶν τὸν Ἀρειον μὴ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀλλ' ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἀναθῆναι, ὅπως οἰόμενοι περιέσεσθαι
Ἀθανασίῳ μὴ παρόντος, καὶ ἅμα τὴν τῷ βασιλέως
αὐθεντίαν μετ' ἐαυτῶν φέροντες. πολλὰ δὲ τῷ Κων-
σταντινουπόλεως Ἀλεξάνδρῳ διαλεχθέντες περὶ συμ-
βύσεως τὰ τῆς εὐσεβείας περιχειρέσεως δόγματα, ὡς
ἐκ ἐπειθον, *προτείνουσι δὴθεν βασιλικὸν πρόσχαμα
ἢ μετὰ τῷ φρονήματος δέχεσθαι Ἀρειον ἢ τῷ θρόνῳ
ὑποχωρεῖν· εἰ δὲ μηδέτερον ἔλοιτο, γινώσκειν αὐτὸν
εἰς ὑπερορίαν ἐκπέμπεσθαι. ἐπειθον δὲ καὶ Κωνσταντίνῳ
τὸ ἀνδράποδον, ἐν τοῖς ὁμοίοις λόγοις μεταπεμψά-
μενον τὸν ἱερὸν Ἀλέξανδρον ἀπειλαῖς τε ὑποβαλεῖν, καὶ

μνησικακίας ἀλλ' ἐκ εὐσεβείας λόγῳ τὴν πρὸς Ἀρειον
ξέργειν ἀπέχθειαν. ὁ δὲ τῇ τῷ Χριστῷ δυνάμει καὶ τῷ
ἀνεπιλήπτῳ καὶ τῷ βίῳ καὶ τῆς συνειδήσεως θαυμάτων
"ἀμείβετο τῷ βασιλεῖ, τῶν μὲν αἰτιαθέντων τὴν ἀλή-
θειαν ἢ ἐκείθεν ἡμέρα δηλώσει, ἐγὼ δὲ τὸν ἐπὶ το-
σαύτῃ δυσσεβείᾳ ἄλόντα καὶ παρὰ τοσούτων ἀρχιερέων
κατακριθέντα ἐχ' οἷός τέ εἰμι τῶν φρικτῶν μνησίων
λαβεῖν κοινωνόν." ὁ δὲ "Κωνσταντίνος, ὅρα" φησὶν ἡ
ἐπίσκοπε (καὶ ὃ σύνοδος ἐπισκόπων ἀθροίζεται)
μὴ καὶ ἄκων δέξῃ αὐτόν." ἐφ' οἷς ὁ ἀρχιερεὺς ἀναστὰς
ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὴν τῷ θεῷ παραγεγονώς ἐκκλησίαν
ξαναγμοῖς καὶ δακρύοις ἐβόα πρὸς τὸν θεόν, μὴ διὰ
τὴν παρείσδυσιν Ἀρεῖος ἀναχέσθαι διασκεδαθῆναι τὴν
ποιήνην αὐτῷ· καὶ ἡ εὐχὴ παννίχως ὑπὸ τῷ θυσια-
στήριον κειμένῳ τῷ ἀρχιερέως ἐπετελεῖτο. ὁ δὲ Εὐσέ-
βιος, οἷα τῆς ἀσεβείας θερμὸς ἐραστής, παραγίνεται
μετὰ τῆς αἰρετικῆς φάλαγγος πρὸς τὸν Ἀρειον, καὶ
προϊέναι κελεύει πρὸς τὴν σύνοδον, ἥτις αὐτῷ καὶ ἄκων-
τος Ἀλεξάνδρου ἀποδώσει τὸ παρὰ δίκην ἀφηρημένον
τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα. ἐπεῖχεν ἐν θόρυβος καὶ ταραχῇ
ἐπὶ τοῖς κινεμένοις πᾶσαν τὴν πόλιν, τῶν μὲν ὑπερ-
Ἀρεῖος σπεδάζοντων, τῶν δὲ τῆς εὐσεβείας τὴν προ-
δοσίαν ἐκ ἀνεχομένων. ἡθροισο δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ὁ σύλλογος. καὶ τοῖς ὁμοδόξοις συμπροσβῶν ὁ Ἀρειος,
ἀποβὰς τῷ ἵππῳ, ἐν τινὶ ἀφεδρωτῇ δημοσίῳ, ὃς ὕπαιθεν
κατεσκεύαστο τῷ Κωνσταντίνῳ φόρος, εἰσεσι, καὶ ἐν τῷ
ἀποπατεῖν τοῖς σκυβάλοις μὲν τὰ ἔντερα, τοῖς ἐντέ-
ροις δὲ τὴν ψυχὴν ὁ δαίμων συναποβάλλει. ἐπεὶ δὲ
ἐβράδυνε καὶ τὸ πραχθὲν ἐκάλυπτεν ἄγνοια, ἐπεισπη-
δῆσαι λόγος τὸν Εὐσέβιον καὶ ἐξονειδίζειν μὲν τῆς βρα-
δυτήτος, ἐξονειδίζειν δὲ τῆς εἰς αὐτὸς ὕβρεως· ἐν ἄν-
δραπόδῳ καὶ μοῖρα τὸ ἄλογον αὐτὸς ἐκπέμπειν βρά-
δος. ὁ δὲ τῷ ἀγῶνι μᾶλλον αὐτὸς ἢ τῷ βραδεῖ κα-
ταιχύνων τέως διεκάνθανεν. ἀλλ' ὁ Εὐσέβιος μετα-
βαλόμενος ἀναστῆναι παρεκάλει θαυροφύλακας· προσδό-
χιμον καὶ εἶναι ἐπὶ ἀθωώσει πάσῃ τῇ συνόδῳ. ὁ δὲ τὴν
ἐσχάτην ἐσίγα σιγῇ. καὶ μόλις ὁ κακοδαίμων Εὐσέ-
βιος συνῆκεν ὅτι τέθνηκεν ὁ σπεδάζόμενος. διαλύει
τοῖν τε ἡ σύνοδος, καὶ οἱ τὸν Ἀλέξανδρον ὑπερορίᾳ κα-
ταδικάζοντες, ὅψαντες τὰς ἀνοσίας ψήφους, τὸν τῆς
αἵρέσεως αὐτῶν ἀρχιερέα ζῶντα εἰς ἄδην βλέπον-
τες καταβεβηκότα πένθει μεγάλῳ συνέχοντο. ἐπ' ὅλι-

α. 4. αὐτοῦ Α. 6. καὶ τὸν ὅρκον ζ. 23. τε καὶ διαθ. ζ. 29. τῆς] rectius τὴν τῆς. cf. p. R 1436, 11.
32. ἀθανασίου περιέσεσθαι Α. 37. δὴθεν] μηδὲν, idque deletum, Α: om Β. 41. ἐν add Α.
b. 13. Ἀρείον om Α. 18. αὐτῷ Β: αὐτόν ζ. 28. συναποβάλλει ὁ δαίμων Β. 31. εἰς] πρὸς Β. 34. μετα-
βαλόμενος corr Β: μεταβαλλόμενος ζ. 35. θαυροφύλακας Β. 40. ἀνοσίους ζ.

γον δὲ τῇ θεηλάτῳ πληγῇ αἰχυνθέντες πάλιν εἰς φαρ-
 τρίας συνετάττοντο, καὶ τὴν κατὰ Ἀρεῖς θεομηνίαν
 εἰς τὸν κοινὸν ἐφιλονέικεν ἀναφέρειν θάνατον· καίτοι
 καὶ ὁ κοινὸς αὐτοῖς κατ' ἐκεῖνο καιροῦ συνενεχθεῖς,
 ὅτε τῆς ἐκκλησίας ἐπιβαίνειν αὐτὸν διεσπένδαζον, εἰς
 τὸν καινὸν καὶ θεήλατον μεταβάλλεθ' θάνατον. ὁμῶς
 Κωνσάντιον τὸ ἀνδράποδον ἐπειθον ὡς τὸ τῆς φύ-
 σεως χρέος ἀπέδωκεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ὁργῆς δίκην ἀπέ-
 τισεν Ἀρείου. ἀλλ' ὁ μὲν ἄθλιος ἐκεῖνος ταῖς Ἀλε-
 ξάνδρου προσευχαῖς ἐλεεινῶς ἔτω τὸν βίον κατέσχευεν·
 ὁ δὲ θεὸς Ἀλέξανδρος ὁσιοπρεπῶς τε καὶ ἁγίως μετ'
 ὀλίγον ἀντὶ τῆς ἐπιγείας τὰς ἐρανεῖς σκηναὶς ἐκλήρω-
 σατο, τρία μὲν καὶ εἴκοσι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ διατελέσας
 ἔτη, βίᾱς δὲ ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα.

ὅτι ἡ συγγραφή, ἐξ ἧς ἡ παρῶσα προῆλθεν ἐκλογή, 15
 772 H. ἔτε παντελῶς εἰς τὸ διηκριβωμένον "καὶ σοφὸν τῆς
 φράσεως καὶ τῆς διανοίας ἐκμεμόρφωθ', ἔτε πρὸς τὸ
 χυδαῖον καὶ ἡμελημένον διαπέπτωκεν. εἰ δέ τινα παρὰ
 τὰς ἄλλας ἴσῳρεῖ, τῆτο διαίτης καὶ κρίσεως ἄλλης, ἀλλ'
 ἐκ ἐκλογῆς ἐδὲ συντομίας.

257.

1420R. "Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆ ἐπιγραφομένης λόγῃ „βίος ἡ ἄθλη-
 σις τῆ ὁσίε πατρὸς ἡμῶν Παύλου, τῆ Κωνσταντινουπό-
 λεως ἐπισκόπου, τῆ ὁμολογητῆς," ἐφ' ὁμοίᾳ συζελλό-
 μενος ἐκδόσει.

Κωνσάντιος τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχήν, ἡ τὰ τῆς ἀνα-
 τολῆς ἐχειρίζετο σκήπτρα, προδοσίᾳ τῆ τῆς αἰρέσεως
 πρεσβυτέρου καὶ συνδρομῇ τῶν ἐνέχων ὑποτρέχει, καὶ
 οἱ ἐξ Ἀρεῖς διωγμὸν κατὰ τῶν εὐσεβέωντων πάλιν κι-
 νῶσι, καὶ Ἀθανάσιον αὐτῶς δέχεται ἡ ἐσπερία. ὁ δὲ
 θεὸς Ἀλέξανδρος τῷ τῆ βίᾱς πλησιάζας τέλει ἐδένα
 μὲν τῆς Κωνσταντινουπόλεως διάδοχον αὐτῆ χειροτονεῖ,
 λογάδας δὲ τῶν ἄλλων δύο ποιεῖθ', γνώμην τοιαύτην
 εἰς αἵρεσιν τῷ πλήθει διδῶς, ὡς εἰ μὲν βέλοιντο δι-
 δασκαλικὸν τε ἅμα καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἀσράπτοντα, Παῦ-
 λον αἰρήσουθ', ὃν αὐτὸς ἐχειροτόνησε πρεσβύτερον, εἰ
 δ' ἐν τῷ γήματι σεμνὸν καὶ κόσμιον τῇ ἔξωθεν περι-
 βολῇ, Μακεδόνιον, πάλαι χειροτονηθέντα διάκονον καὶ
 πρὸς γῆρας ἀποκλίνοντα. ταῦτα εἰσηγησάμενος εἰς τὴν
 ἀμείνω λῆξιν μεταβαίνει, ἀρχιερατεύσας μὲν τρία καὶ 40
 εἴκοσι ἔτη, βίᾱς δὲ τὸν πάντα βίον ὀκτὼ καὶ ἐνενή-
 κοντα. γίνεθ' δὲ φιλονεικία περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν προ-

ειρημένων ἀνδρῶν· οἱ μὲν γ' ἐξ Ἀρεῖς πρὸς Μακεδό-
 νιον ἐβλεπον, τὸ δὲ ὁρθόδοξον τὸν Παῦλον προτίθε-
 σαν. κρατεῖ δ' ἐν ἡ τῶν ὁρθοδόξων ψῆφος, καὶ χει-
 ροτονεῖθ' ὁ Παῦλος ἐπίσκοπος ἐν τῇ τῆς ἁγίας Εἰρήνης
 ἐπωνύμῳ ἐκκλησίᾳ, ἣν ὁ χρόνος ἀντιδιαξέλλων τῆς νέας
 ἔδωκε καλεῖσθαι παλαιάν. Κωνσάντιος δὲ ὁ μετὰ πολὺν
 ἐκ τῆς Ἀντιοχείων πόλεως ἐν τῇ Κωνσταντίνῳ γεγονῶς
 δι' ὁργῆς εἶχε τὸν χειροτονηθέντα, ὅτι μὴ σὺν γνώμῃ
 τῇ αὐτῆ προῆλθεν ἡ χειροτονία. καὶ Ἀρειανῶν καθίσας
 συνέδριον τὸν μὲν Παῦλον χολάζειν κατεψηφίσατο,
 Εὐσέβιον δὲ τρίτον θρόνον ἀμείβοντα ἐκ Νικομηδείας
 τῆς βασιλίδος ἐπίσκοπον ἀναδείκνυσιν. ἀλλ' ὁ μὲν δυσ-
 σεβῶς ταῦτα πράξας ὑποσέφει πρὸς Ἀντιόχειαν, Εὐ-
 σέβιος δὲ πάντα λίθον ἐκίνει ὡς ἂν περιέλοι τῆ ἱερῆς
 συμβόλης τὸ ὁμοούσιον. ἄγεθ' δὴ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐν
 Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας, ἣν Κωνσταντίνος μὲν ὁ εὐσεβῆς
 ἐκ βάθρων ἤγειρεν, ὁ δὲ Κωνσάντιος καθιερωθῆναι
 γνώμην ἔθετο· καὶ τῇ τῶν ἐγκαίνιων προσφάσει ἐπί-
 σκοποι συλλέγονθ' ἐνενήκοντα. Μάξιμος δ' ὁ τῶν Ἱερο-
 20 σολύμων ἑφορος, ἀνὴρ εὐσεβῆς, ὁ παρῆν, ἀλλ' ἐδ' ὁ

Ῥώμης Ἰέλιος, ἔτ' αὐτοπροσώπως ἔτε διὰ τινος τῶν
 ὑποτελῶν. συγκροτεῖθ' μὲν ἡ σύνοδος παρόντος καὶ Κων-
 σταντίου, οἱ δὲ περὶ Εὐσέβιον σπεδὴν ἄγασιν πρὸ τῶν
 ἄλλων ἀποσκευάσασθαι Ἀθανάσιον. ἐπάγασιν ἐν πρῶ-
 25 τὴν αὐτῷ αἰτίαν τὸ παρὰ κανόνα πράξαι, κανόνα λέ-
 γοντες ὃν αὐτοὶ τηρικαῦτα ἐξέθεσαν (ἐπανελθὼν γάρ,
 ἔφασκον, τῆς ὑπερορίας ἐχὶ τῇ τῆ κοινῆ γνώμῃ ἀλλ'
 αὐτὸς ἐαυτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπέτρεψε), δευτέρων
 ὅτι κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτῷ εἰσεως συνῥαγείσης πολ-
 30 λοὶ ἀπέθανον, καὶ τρίτην τὰ ἐν Τύρῳ πεπραγμένα· ἐξ
 ὧν καὶ καταψηφισάμενοι τῆ τῆς εὐσεβείας ἀθλητοῦ
 Γρηγόριον ἀντικαθίστωσι τὸν ὁμόφρονα. καὶ τολμή-
 σαντες ταῦτα ἐπιτολμῶσι καὶ τὸν μεταπλασμὸν τῆς
 πίσεως, ἐδὲν μὲν κατὰ φωνὴν τῶν ἐν Νικαίᾳ μεμψά-
 35 μενοι, τῷ δὲ ὑφάλλῳ καὶ κακομηχάνῳ τῆς διανοίας σπέρ-
 ματα προκαταβάλλοντες "πρὸς τὴν τῆ ὁμοσεῖς καθαί-
 1421R. ρεσιν. καὶ ἡ μὲν κατὰ Ἀντιόχειαν σύνοδος ταῦτα καὶ
 τοιαῦθ' ἕτερα τολμήσασα, καὶ τινα κανονίσασα, δια-
 λέλυθ'. Εὐσέβιος δὲ πρὸς τὸν Ῥώμης Ἰέλιον διαπρε-
 40 σβεύεθ', τὴν κατὰ Ἀθανασίῳ ψῆφον κυρωθῆναι τεχνα-
 ζόμενος· ἀλλ' οὐδὲν ὧν ἤλπιζεν ἦνυσε. Παῦλος δ' ὁ
 ἀρχιερεὺς τὴν Ῥώμην καταλαβὼν, καὶ ἕτεροι δὲ οὐκ

a. 6. καινὸν B: κοινὸν c. 7. τὸ] τὸν A. 20. συντομίας οὐδὲ ἐκλογῆς B. 23. τοῦ Κωνσ. ἐπισκ. om A.
 26. ἡ] ἡ B, addito mox a ante προδοσίᾳ. 31. τῷ] ἐν τῷ A. 39. ἀποκλίνοντα A.
 b. 7. Κωνσταντίνου πόλεως γεγ. c. 13. ὑπεσέφει c. 21. αὐτοπροσώπος c. οὕτως add A. 31. τοῦ —
 ἀθλητοῦ] τὸν — ἀθλητὴν A.

ὀλίγοι ἐπίσκοποι κατὰ συσκευὴν ἐκδιωχθέντες Εὐσεβίῃ, ἀλλὰ καὶ Ἀθανάσιος, ὃς διῆγον ἐν τῇ Ῥώμῃ. ὁ δὲ ἱερός Ἰέλιος συκοφαντίαν εἶναι μαθὼν τὰ περὶ τῶν ἀρχιερέων πεπραγμένα, γράμμασιν αὐτὸς ὀχυρώσας ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀποσέλλει, τὸν οἰκεῖον ἐκάσῃ 5 θρόνον ἀποδίδες καὶ σὺν δίκῃ αἰτιώμενος τὰς καθελόντας. καὶ τὰς μὲν οἰκείας ἐκκλησίας ἀναλαμβάνουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπισκόλους οἷς ἐγράφησαν διαπέμπονται. καὶ Εὐσεβίῃ μὲν ἀποφθαρέντος Παῦλος εἰς τὸν οἰκεῖον θρόνον ἀποκαθίσταται, οἱ δ' ἀρειανίζοντες ἐν τῇ νῦν 10 λεγομένῃ ἐπὶ Παῦλον ἐκκλησίᾳ χειροτονῶσι τὸν Μακεδόنيον, ὃς τὸν υἱὸν μὲν τῷ πατρὶ ἀνόμοιον ἐβλάσφημι, παραγραφόμενος τὸ ὁμοῖον, τὸ δὲ πανάγιον πνεῦμα παντελῶς ἀλλότριον τῆς Θεότητος. Ἀθανάσιος δὲ τὴν ἰδίαν ἀναλαβόντος ἐκκλησίαν οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ 15 πάλιν συνεδρεύοντες (καὶ γ' συνήεσαν ἀντεγκαλεῖν ἐπιχειροῦντες Ἰερίῳ τῷ Ῥώμῃ) τὸν δυσσεβῆ Γρηγόριον διὰ τάχους, ὃν αὐτοὶ παρανόμως χειροτόνησαν, εἰς τὴν Ἀντιόχῃ ἀποσέλλουσιν καὶ κατήγεν αὐτὸν ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐρατῆς, ἐπτακισχίλις ἐρατὸν ἐπαγόμενος. 20 ὁ μαθὼν Ἀθανάσιος εἰς τὴν Ῥώμην πάλιν ἀπέπλευσεν. ὁ δὲ τῶν Ἀλεξανδρέων λαὸς ἐκ ἐνεγκῶν τὸ ἐκθεσμον, τὴν καλεσμένην Διονυσίαν ἐκκλησίαν, ἐκ ὁρθῶς ποιῶντες (τί γάρ, εἰ μεμύνασιν ἄνθρωποι, κατὰ τοῦ μὴδὲν ἡδικοχότος δεῖ τὴν ἄμυναν φέρειν;) ἐνέπηρσαν. μαρθάνει δ' ὁ Κωνσταντῖος ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων 25 ὡς Παῦλος ὁ τῆς ἀληθείας κηρύξας εἰς τὸν ἴδιον ἀπεκατέστη θρόνον, καὶ Ἐρμογένει τῷ ἐρατῇ ἀντιλήπεται, ἐπὶ τὰ τῆς Θρόνης ἐκπεμπομένῳ μέρει, ἐξωθῆσαι τὸν ὅσιον τῆς ἐκκλησίας. καὶ ὁ μὲν τὴν Κωνσταν- 30 τίνῃ φθάσας πόλιν ἐσπέδαζεν, ἢ προσετίετατο, πρᾶττειν τὸ ἐκθεσμον τὸ δὲ πλῆθος ἐκ ἡνείκετο, ἀλλὰ καὶ 774 H. τὴν "οἰκίαν αὐτῆς κατακαίσει καὶ αὐτὸν σύροντες διαφθεύσει. μαθὼν δὲ τοῦτο Κωνσταντῖος αὐτὸς καταλαμβάνει τὴν πόλιν, καὶ τὸν μὲν ὅσιον Παῦλον ταύ- 35 τῆς ἀπελαύνει, ζήμιοι δὲ καὶ τὴν πόλιν, τὸ σιτηρῆσιον ἀφελὼν αὐτῆς τὸ ἥμισυ τῆς δωρεᾶς, ἣν ὁ φιλόανθρωπος Κωνσταντῖνος αὐτῇ ἐδώκεν. ἦν δὲ τὸ ὅλον τῆς δωρεᾶς ἡμερήσιοι ἄρτοι μυριάδες ὀκτώ. ὠργίζετο δὲ καὶ κατὰ Μακεδονίαν, ὅτι μόνον ὅτι παρὰ γνώμην αὐτῆς κε- 40 χειροτόνητο, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς φόνους, ὧν αὐτὸς ἐσσιάζων γέγονεν αἷτιος. ὁμοῖον ἐν ἑάσας αὐτὸν ἐν ἡ ἐκκλησίᾳ τὴν χειροτονίαν ὑπέδν, εἰς τὴν Ἀντιόχῃ ἐξώρ-

μυσεν. ὁ μὲντοι Θεοπέσιος Παῦλος πάλιν τὸ δεύτερον καταλαμβάνει τὴν Ῥώμην, καὶ Ἀθανάσιον συνῆν. ἀναφέρει γὰρ ἃ πεπόνθοι τῷ Ῥώμῃ, καὶ αὐτὸς τοῖς παρ' αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ τοῖς Κωνσταντῖος τῆ βασιλείας κατο- 5 χυρωθεὶς γράμμασι, παραντίκα τε ἐπάνεισι καὶ τῷ οἰκείῳ θρόνῳ, μετὰ πολλῆς αὐτὸν θυμηδίας τῆς πόλεως ὑποδεξαμένης, ἐγκαθιδρύεται. καὶ πάλιν περιοργῆς ὁ Κωνσταντῖος, καὶ πάλιν πρόσχημα εἰς ὑπερορίαν ἄγον τὸν αἰοίδιμον. καὶ γ' τῷ δεξάμενος ὁ ὑπαρχος Φί- 10 λιππος ἐξορίζει μὲν τὸν ὅσιον, ἀντικαθίστησι δὲ τῇ τῆ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ τὸν πνευματομάχον Μακεδόنيον. "τὸ δὲ τῆς ὑπερορίας ἐκ ἐκ τῆ ἐμφανῆς ἀλλ' ἐξ ἐνέ-1424R. δρας προῆλθεν. ὁ γ' τῆ Ὁρέστῃ φθόρος σοφώτερον κακουργῆσαι τὸν Φίλιππον ἀπειργάσατο. καὶ καλεῖ μὲν σὺν τιμῇ τὸν τῆ Θεοῦ ἀρχιερέα εἰς τὸ λατρεῖν, ὃ ἐπώ- 15 νυμον ὁ Ζεύξιππος, ὡς ἐπὶ κοινωφελείᾳ δῆθεν καὶ μυζικοῖς βελεύμασι κακεῖθεν εἰς τὰς βασιλείας ἐκπέμπει αὐτὰς, καὶ δι' αὐτῶν ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ, ἣν καὶ οἱ αὐτῆς πρόγονοι πατρίδα εἶχον. καὶ τοῖς μὲν τῆς ἀνατολῆς ἐπιβαίνειν μέρεσιν ἐκεκώλυτο, ταῖς δὲ πλη- 20 σιαῖς πόλεσιν ἐκέτι. καὶ ὁ δυσσεβὴς Μακεδόνης ἐρατωτικῆς χειρὸς ὑπηρετήσης, καὶ συνεποχόμενος τῷ ὑπάρχῳ, εἰς τὴν τῆ Θεοῦ ἐκκλησίαν παρεισδύει. καὶ φόνος γίνετο πολὺς, τῆς διαφθορᾶς εἰς πεντήκοντα 25 καὶ τριχίλις παραταθείσης, καὶ ταῖς τῶν Χριστιανῶν σφαγαῖς ὁ τρισαλιτῆριος ἐνθρονίζετο. καθ' ὃν δὲ καιρὸν καὶ ὁ Κωνσταντῖος τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν (ἐπώ- νυμον δ' αὐτῇ ἡ τῆ Θεοῦ σοφία) νεβροῖ. καὶ Παῦλος τὸ τρίτον ὁ Θεοπέσιος μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἰταλίαν 30 παραγίγει. καὶ Ἀθανάσιον τὸν σύναθλον λαβὼν, ἀναδιδάσκειν ἃ πεπόνθασι Κωνσταντῖος τὸν τῆς ἐσπέρας βασιλεύοντα. ὁ δὲ τὰ ἐκθεσμον ὧν ὑπέστησαν ἀκριβέστερον ἐκμαθὼν, γράφει τὰ δελφῶ τρεῖς παρ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους, οἱ λόγον δώσασιν τῶν 35 τε περὶ Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον τολμημάτων καὶ τὴν τῆς πίσεως ἔγγραφον ἐκθεσιν, παραγενέσθ. ἐκπέμπονται δὲ τέσσαρες, Νάρκισσος ὁ Κίλιξ, Θεόδωρος ὁ Θράξ, Μάρης ὁ Χαλκηδόνος καὶ Μαρκῆς ὁ Σύρος. ἔτι τοῖς περὶ Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον εἰς λόγους ἐλθεῖν 40 ἐκ ἐθάρρησαν. τὴν δ' ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀντιόχῃ ἐκτεθεῖσαν πίσιν ἀποκρύψαντες, ἑτέραν δὲ συνθέντες "τὸ μὲν ἐμφανὲς τῆς βλασφημίας φεύγσαν, τὸ δ' 775 H. ὁμοῖον ἐπρεσβεύσαν, ἐπιδιδόασιν τῷ βασιλεῖ, καὶ

a. 19. Ἀντιόχου] immo Ἀλεξάνδρου. 25. ἡδικοχότος] adde ναοῦ. 27. ἀποκατέστη σ. 35. αὐτῆς A.
b. 4. Κωνσταντῖου σ. 5. τε] δὲ A, om B. 13. Ὁρέστου] Ἐρμογένους B et corr A. φθόρος] φόνος B.
32. βασιλεῖα B. 37. νάρκισσος τε ὁ B. 38. μάρης A: Μάρης σ. ὁ ante Σύρος add A.
P p p

πλέον ἐδὲν ἔτε δράσαντες ἔτε παθόντες ἀνεχώρησαν. τριετίας δὲ διαδραμύσης πάλιν οἱ τῆς ἀνατολῆς συναθροίζοντο, καὶ πῖσιν ἄλλην συντάττειν καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ ἐκπέμπειν διάκονοι δ' ἦσαν τῷ συντάγματι Εὐδόξιος ὁ τηρικαῦτα Γερμανικῆς ἐπίσκοπος καὶ 5 Μαρτύριος ὁ τε Μομφρατίας Μακεδόνης. ἡ δὲ τῆς πίσεως αὐτῶν ἔκθεσις ἢ αὐτὴ μὲν ἦν τὰ ἄλλα τῇ προεκτεθείσῃ, προεθήκαις δὲ τισι ταῖς κατὰ τὸ τέλος ἄλλοκότοις εἰς τὸ μακρότερον ἐξετείνετο. ὁ δὲ κατὰ τὴν Ῥώμην τῶν ἀρχιερέων σύλλογος ταύτην ἐπροσε- 10 δέξαντο, ἀρκαῖα φάμενοι τῷ συμβόλῳ τῆς πίσεως ὃ ἢ ἐν Νικαίᾳ ὑπηγόρευσε σύνοδος.

Οὕτω δὲ πάντα ταραχῆς κατεχέσης καὶ ἀδιακρίτου ἔριδος κηρύσσειν σύνοδος οἰκουμενικὴ γνώμη τῶν δύο βασιλέων, μετὰ ἐνδέκατον ἔτος τῆς τῷ εὐσεβεστάτου 15 Κωνσταντίνου τελευτῆς. συνῆλθον ἔν ἐν Σαρδικῇ ἐκ μὲν ἐσπέρας ὑπὲρ τῆς τριακοσίων ἐπισκόπων, ἐκ δὲ τῆς ἀνατολῆς ἔξ μόνου καὶ ἑβδομήκοντα. καὶ οἱ τῆς εἰσας τοῖς ἐκ δύσεως εἰς ὁμιλίαν συνελθεῖν ἐκ ἐπένεον καὶ τὸ αἴτιον, ὅτι Παῦλος αὐτοῖς καὶ Ἀθανά- 20 σιος, οἱ τῆς εὐσεβείας ἀθληταί, συνεδρίαζον. ὥς δ' ἔτε οἱ τῆς εὐσεβείας τὸς περὶ Ἀθανάσιον ἀπεσκευάζοντο ἔτε οἱ τῆς αἰρέσεως τῆς πρὸς τὸς ἀθλητὰς ἔχθρας ὑπέληγον, διαχίζοντο ἀπ' ἀλλήλων. καὶ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου οἱ ἐξ ἀνατολῆς καταλαβόντες συνα- 25 θροοῖον, καὶ τηρικαῦτα εἰς τὸ ἐμφανὲς ἀναθεματίζουσι τὸ ὁμοούσιον. οἱ δὲ ἐν Σαρδικῇ τούτους μὲν ἐρήμην δίκην καταδικάζουσι, τοὺς δὲ κατηγοροῦς Ἀθανασίου 1425R. ὥς συγκοφάντας καθελόντες τὴν τε ἐν Νικαίᾳ κυρωθεῖσαν πῖσιν ἐπικρατύνουσι καὶ τὸ ἀνόμοιον ἀναθε- 30 ματίζουσιν. ὣν τὴν γνώσιν ὁ τῶν ἐσπερίων βασιλεὺς Κωνσταντίνος λαβὼν ἀναδιδάσκει τε διὰ γραμμῶν τὸν ἀδελφὸν Κωνσταντίον, καὶ παραινέει εὐμενῶς διακεῖσθαι πρὸς Παῦλον καὶ Ἀθανάσιον, καὶ μηδαμῶς αὐτοῖς ἐμποδῶν ἵστασθαι πρὸς τὴν τῶν οἰκείων ἀποκατάστασιν θρόνων, 35 προστιθεὶς ὥς εἰ μὴ ἐκὼν τοῖς δικαίοις κατανεύσοι, αὐτὸς δὲ παραγεγονῶς καὶ ἄκοντος τὸ δίκαιον τοῖς ἡδικοημένοις ἀποδοίη. δέισας ἔν τῇ τῷ ἀδελφῷ ἀπειλῇ ὁ Κωνσταντίνος τὸν μὲν ὅσιον Παῦλον τῇ ἰδίᾳ ἐπισκοπῇ ἐκ ἐπέχεν ἐνιδρύεσθαι, τὸν δὲ σὺναθλον Ἀθανάσιον δια- 40 φέροις ἐπιστολαῖς καλεῖ παρ' αὐτόν, καὶ εὐμενῶς ἐλθόντα προσδέχεσθαι καὶ τῷ οἰκείῳ θρόνῳ ἀποκαθίστησιν. ἔγωγε μὲν ὁ πολὺς τάραχος ἐγαλήνεια, καὶ ἡ ἐκκλησία τὸς τῆς εὐσεβείας ἔχαιρεν ἔχουσα προμάχους.

Μαγνητίᾳ δὲ τυραννίδι ἐπιθεμένῃ καὶ Κωνσταντίνῳ τὸν τῆς ἐσπέρας βασιλεύοντα ἀνελόντι, πάλιν ἡ τῆς Ἀρείου λύσεως καταιγὶς τὰς τῆς οἰκουμενικῆς ἐκκλησίας ἐτάραττε. καὶ φεύγει μὲν πάλιν Ἀθανάσιος, "ἀρπάζει 776H.

δὲ τὸν αὐτὸς θρόνον Γρηγόριος. καὶ ὑπερορῶν Παῦλος ἐν Κεκεσῶ τῆς Ἀρμενίας, ὁ τῆς εὐσεβείας ὑπερμαχος, καὶ τῷ δι' ἀγχόνῃς, τῶν δυσσεβῶν νύκτωρ ἐπεισεσόντων, τελειῶν μαρτυρίῳ καὶ ἀντεισάγειν τῇ Κωνσταντινουπόλει ὁ δυσσεβῆς Μακεδόνης. καὶ ἔξω- 5 θέντ' μὲν καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν οἱ ποιμένες, ἐπεισπηδῶσι δὲ οἱ λύκοι. καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν Ἑλλήνων ὁμότητα ἢ Μακεδονίου μανία ἐφιλονείκει ἀποκρύπτειν. καὶ πᾶσα μὲν ἡ ἀνατολὴ τοῖς δεινοῖς διαφθείρετο, ἡ πόλις δὲ Κωνσταντίνου κατὰ τὸ ἐξαίρε- 10 τον, ὅτε καὶ Ἀγέλιος ὁ τῶν Ναυατιανῶν ἐπίσκοπος, οἷα δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ὁμοούσιον προσεβύων, ὑπερορῶν καὶ ἢ ἀδιήγητον τὸ κακόν. ὅπερ ἐ μέχρ' ἀρχιερέων καὶ ἱερέων ἐκέχυτο, ἀλλὰ καὶ γυναικας καὶ παῖδας, ὅσοι τὴν Μακεδονίου κοινωνίαν ἀπειρέποντο, ἐπενέ- 20 μετο. μαῖοι γυναικῶν, ὡς τῆς μανίας, κιβωτῶν καλύμμασιν ἐμβαλλόμενοι τε καὶ συμπιεζόμενοι ἀπεπρίζοντο, οἱ δὲ σιδήρῳ τὸς δὲ καὶ ὡς πεπυρακτωμέ- νοις, ταινίαις αὐτὰ τοῖς μορίοις ἐνελίττοντες, κατέ- καιον. ἦκε γ' τοῖς δυσσεβέσιν ἐπὶ νῦν καὶ ἂ τὸς ἀθέους Ἑλλήνας κατὰ τῆς φύσεως ἐπινοεῖν αἰδῶς ἀνθρωπίνῃ ἀνεχάιτιζεν. ἐκτείνει δὲ τὴν λύσσαν Μακεδόνης καὶ ἐπὶ τὴν τῶν Παφλαγόνων χώραν. πολλὰς γ' ἡκηκόει καὶ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν ἀπὸ Ναυάτε ἐν αὐτῇ δια- 30 τριβεῖν καὶ τέσσαρας φάλαγγας στρατιωτῶν ἐνόπλων παρασκευάζει ἐσλῆναι κατ' αὐτῶν καὶ τοῖς ὅπλοις βιάζεσθαι πρὸς τὴν ἀσέβειαν. οἱ δὲ κατὰ τὸ Μαρτιναῖον οἰκῶντες εἰς πληθὺς συζάντες, καὶ ζήλῳ τῆς εὐσεβείας δρέπανα καὶ ἀξίνες καὶ τὸ παρατυχὸν ὅπλα ποιησά- 35 μενοι, ἀντιπαρατάττοντο τοῖς στρατιώταις, καὶ συμβολῆς γενομένης πολλοὶ μὲν διαφθείροντο τῶν Παφλαγόνων, τῶν δὲ στρατιωτῶν πληρὸν ὀλίγων ἄπαντες. αὕτη τοίνυν ἡ μισαφρόνος καὶ ἀναίχυντος προὔξις ἐ παρὰ τῶν ἡδικοημένων μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν οἰκείως δοκόντων ἔχειν Μακεδονίῳ μῖσος ἀνήγειρε δίκαιον, ἀλλὰ καὶ αὐ- 40 τὸν τὸν βασιλέα διέσεισε πρὸς ἀπέχθειαν. ἐ τῷτο δὲ μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ σῶμα Κωνσταντίνου τῷ βασιλέων εὐσεβεστάτῃ (ἐδόκει γ' ὁ ναός, ἐν ᾧ κατέκειτο, ἐγγὺς εἶναι τοῦ καταπεσεῖν) λαβὼν ἄνευ γνώμης αὐτοῦ εἰς τὸν τῷ ἁγίῳ Ἀκακίᾳ νεὼν μετεκόμισε, "καὶ ἐπειδὴ πᾶ- 1428R.

α. 1. πλέον γ. 5. Γερμανίας γ. 10. προσεδέξατο γ. 23. τῆς αἰρέσεως add A. 36. ὡς om B. μὴ A: μὴ καὶ γ.
b. 18. καὶ ἱερέων add A. 25. ἀνθρωπίνῃ B: ἀνθρώπινος γ. 31. μαρτιναῖον A. 36. ὀλίγων AB: ὀλίγον γ.
41. βασιλέως γ.

σιν ἢ μετάθεσις οὐ συνεδόκει, ἀλλὰ πολλοῖς ἀνόσιον ἐνομίζετο τὰ τῶν ἀποικομένων ἀνορύττεσθαι σώματα, καὶ τότε βασιλέως εὐσεβείᾳ διαλάμπαντος, φόβος ἐβρόνῃ πολὺς. καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀνηκέστων κακῶν, ὧν ἐτόλμα Μακεδόνιος, μικρὰν τινα δίκην ἀπέτισε τὴν καθαί- 5 ρεσιν τῆ ἀξιώματος.

Ἐκράτει δ' οὖν ὁμῶς τὰ Ἀρείου δι' ὅλης τε τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας, καὶ ἔτι μᾶλλον κατὰ τὰς Οὐά- λειτος τῆ δυσσεβεστάτης χρόνος, ἕως ὃν ἐκείνον μὲν ἢ 777 Η.Θεία μετῆλθε "δίκη, Θεοδοσίον δὲ τὸν ἐξ Ἰσπανίας 10 ψήφῳ δικαίᾳ Ἰρατιανῶ τοῦ τὰ ἐσπέρια περιέποντος εἰς τὸν βασιλεῖον τῆς ἀνατολῆς θρόνον ἀνεβίβασε, καὶ τῇ ὀρθοδοξίᾳ δι' αὐτοῦ τὸ κράτος ἐβρόμβευσεν. ἀλλ' ἔτι μὲν ἢ Ἀρεῖς αἵρεσις τὰς ἐκκλησίας ἐπὶ τισσαρά- κοντα ἔτη κατανεμηθεῖσα τῇ Θεοδοσίᾳ εὐσεβείᾳ ἔξω- 15 σφράζισαι, καὶ τὸ ὀρθόδοξον τοῖς οἰκείοις ἐνεκαλλωπί- ζετο δικαιώμασιν. συγκροτεῖ γὰρ ὁ αὐτὸς θεοφιλέστατος βασιλεὺς σύνοδον, μελέτην ἔχων καὶ τὰς ἀπὸ Μακε- δονίας πρὸς ἔνωσησιν συναγαγεῖν τοῖς ὀρθοδοξέσσι καὶ πρε- σβεύεσσι τὸ ὁμοόσιον· διὸ καλεῖ καὶ τοὺς προεστώτας 20 αὐτῶν τῆς αἰρέσεως. καὶ συνῆλθον τῶν ὀρθοδοξέωντων ἀπὸ μὲν Ἀλεξανδρείας Τιμόθεος, ἐξ Ἱεροσολύμων δὲ Κύριλλος, Μελέτιος δ' ἐξ Ἀντιοχείας, Γρηγόριος τε παρὴν ὁ θεολόγος καὶ Ἀχόλιος ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Νύσσης Γρηγόριος καὶ ἄλλοι πολλοί· πεντήκοντα καὶ 25 ἑξατὸν ἦσαν αὐτῶν ὁ πᾶς σῆλλογος. τῷ δ' αἰρετικῷ εἴθετος ἦγετο μὲν ὁ Κυζίκης Ἐλέσιος καὶ Μαρκιανὸς ὁ Λαμψάκης καὶ ὁ Ἐφέσου Εὐθύδιος καὶ ἄλλοι τινές, εἰς τὸν ἐξ καὶ τριάκοντα συγκεφαλαίεμενοι ἀριθμὸν. παρήνθον δὲ βασιλεὺς τε αὐτός, καὶ ὅσον ὀρθόδοξον, 30 τὰς τῆς αἰρετικῆς μοίρας συνελθεῖν εἰς ὁμοφροσύνην καὶ ἀσπασαθῆναι τὸ ὁμοούσιον, ὡς καὶ χωρὶς παραιτέ- σεως διαπρεσβευσάμενας· αὐτὰς οἰκοθεῖν πρὸς Αἰβέ- ριον πρότερον καὶ ἀπομολογεῖν ὑποχομένους τὸ ὁμοό- σιον, ὑπομιννήσκοντες ὡς καὶ τὴν τῶν ὀρθοδόξων κοι- 35 νωμίαν αὐτεπάγγελτοι προσεδέχοντο. τὸ δ' αἰρετικόν, τῶν δικαίων ἐλέγχων καὶ φιλανθρωπῶν παραιτήσεων οὐδένα ποιήσαντες λόγον, τῆς οἰκείας δυσσεβείας οὐ μεθίεντο. ἐκβάλλοντο ἔν διὰ τῷτο καὶ τῷ συνεδρίῳ καὶ τῆς πόλεως· καὶ ἡ σύνοδος χειροτονεῖ τὸν Νεκτάριον, 40 συγκλητικῷ μὲν αἵματος ὄντι, τὴν τῷ πραιτωρὸς δὲ χειροτονία ἀρχὴν, τὸν τρόπον δὲ ἐπιεικέστατον, δι' ὃν καὶ μάλιστα ἐθαυμάζετο. βεβαιοὶ δ' ἡ ἁγία σύνοδος αὕτη καὶ ἦν ἢ ἐν Νικαίᾳ διετυπώσατο πίσεως ἔκθε-

σιν. καὶ σύμψηφος πᾶσιν ὁ βασιλεὺς γίνετο, καὶ ἀνα- κομίζει μετὰ πολλῶν τῶν σεβάσματος καὶ Παύλου τοῦ ὁμολογητῆ τὸ λείψανον. καὶ ἀπαντῶσι τῶν ἐπισκόπων σὺν αὐτῷ Νεκταρίῳ πρὸ πολλῶν τῆς Χαλκηδόνος ὅσοι παρήσαν, καὶ μετὰ πολλῆς ὑμνολογίας καὶ τῆς ἄλλης δορυφορίας ὑποδέχοντο, καὶ διὰ μέσης τῆς πόλεως τὸ σῶμα κομίζοντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῆς ἀρχαίας καλεσμένης, ἣν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς εἰς πλάτος καὶ μέγεθος ἐκ βραχυτέρας ἀνήγειρεν, ἥς καὶ προήδρευε, πρὸς ὀλίγον ἀπέθεντο· καὶ παννύχιον ὑμνωδίαν τελεσάμενοι, ὁρθρον πάλιν ἡ πόλις πᾶσα μετὰ τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας τιμῆς καὶ δόξης εἰς τὴν νῦν ἐπώνυμον αὐτῆς ἐκκλησίαν, πάντων "τε τῶν ἀρχιερέων 778 Η. καὶ τῶ κλήρου καὶ αὐτῶ συμπαρόντος τῷ βασιλέως, τῷ ἁγιοδόχῳ τάφῳ κατατίθενται.

"ὅτι καὶ ἡ παρῶσα συγγραφὴ, ἐξ ἧς ἡ προκειμένη 1429 R. προῆλθεν ἐκλογή, τῆς αὐτῆς ἐστὶ κατὰ τὴν φράσιν καὶ τέχνης καὶ δυνάμεως, βραχὺ τι πρὸς τὸ ἁμεινον ἀνα- τρέχουσα.

258.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆς λόγῃ ὡς ἐπιγράφετο „βίος ἦτοι ἁθλησις [τῶ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἐπισκόπου Ἀλε- ξανδρείας] τῷ μεγάλῳ Ἀθανασίῳ," τὸν ἴσον διατυ- πέμενος τρόπον.

ὁ τῆς ἐορτῆς καιρὸς τῷ ἀρχιερέως Θεῷ καὶ μάρ- τυρος ἐνεσιζέει Πέτρος, καὶ ἡ Ἀλεξανδρεία πᾶσα τὴν μνήμην ἐγέραιρε, καὶ ὁ τότε διάδοχος ὁ ἱερός Ἀλέ- ξανδρος μετὰ τὰς Θείας τελείας καὶ τραπέζῃ τῶ ἐν τῷ κλήρῳ λογάδας ἐδεξιοῦτο. ἐν τῷ δὲ ταῦτα ἡντρε- 5 πίετο, ὅρῳ τινὸς ἐξ ἀπόπτε παρὰ τὰς ὄχθας τῆς θα- λάσσης παιδας ἀπλάσῃ γνώμῃ παίζοντας· καὶ τὸ παί- γνιον μίμησις ἦν ἱερατικῶν καὶ φοικτικῶν μυσηρίων, ἐκ εἰς ὑβριν αὐτὰ περιτρέπεσα, τῷ πόθῳ δὲ τῷ θεά- ματος τολμῶσα καὶ τὰ ἀτόλμητα. ἀλλὰ γὰρ τὸν μὲν 10 Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον ἐποίει ἡ μίμησις, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος εἰς τε κατήχευμένους καὶ βαπτιζομένους καὶ δὴ καὶ εἰς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἐχημάτιζεν. ἐκπλαγεῖς ἔν τοῖς τελουμένοις ὁ Ἀλέξανδρος ἄγει πρὸς ἑαυτὸν τὰς παιδας, καὶ γνῆς ἐ χλεύῃ ταῦτα γινόμενα, ἀλλ' 15 ὡς ἂν τις ἐκ τῶν ἐκβεβηκότων φαίη, ἐπιπνοίᾳ τινὶ καὶ ψυχῆς ἀπλότητι εἰς ἔρωτα προδιανισμένης τῷ κρείτ- τονος, ὅσοι μὲν αὐτῶν ἐβαπτίσαντο, τέττας ἐπιχρίσας διὰ τῆς ἐν Χριστῷ σφραγίδος ἐτελείωσεν, Ἀθανάσιον δὲ τοῖς τοκεῦσι παρατίθησιν, ἐντολὰς δεδοκῶς παι-

α. 9. δυσσεβῆς ε. 24. Ἀχόλιος ε. 28. ὁ ante Ἐφέσου om A. 29. τριακοντὸν A. 33. αὐτοῖς A. 41. πραιτωρὸς pr A. b. 3. ὑπαντῶσι B. 4. οὐν om pr A. 22. τῷ — Ἀλεξ. om A. 30. θαλάττης ε. 41. διανιστάμενης A. 44. τοῖς libri om.

δεύειν μὲν τοῖς μαθήμασιν, ἡβῶντα δὲ ἀποδῆναι αὐτῷ, μᾶλλον δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ, ὥς ἄλλον τινὰ Σαμαὴλ παρ' αὐτῶν θεῶν προσαγόμενον. πρῶτισιν ἔν οἱ γονεῖς ὡς αὐτοῖς τὸ ἀρχιερατικὸν ἐκέλευε πρόσταγμα, καὶ τῷ καιροῦ καλῆντος τὸν παῖδα προσφέρουσιν. ὁ δὲ δέχεσθαι, καὶ 5 ὁμωρόφιον εἶχε καὶ κοινωνὸν βελῆς καὶ τῆς εὐσεβείας συλλήπτορα.

Τῆς δὲ Ἀρείας λύσεως μικρῶς τὴν οἰκωμένην λυμαινομένης πολλὰς ἀγῶνας, ἀρχομένης μὲν σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Θεοπεσίῳ, ὑπερον δὲ καὶ ἐαυτὸν ὑπὲρ τῆς 10 εὐσεβείας διήθλησε. καὶ γὰρ Ἀρειοὺς μετὰ τὴν καθάρσεις καὶ τὸ ἀνάθεμα ὑποκρινόμενον μὲν τὰ τῆς εὐσεβείας, κρατύνειν δὲ τῇ πρὸς ὀλίγον ὑποκρίσει μηχανώμενον τὰ τῆς ἀσεβείας, ἐφώρασε τε ὁ σοφὸς Ἀθανάσιος, καὶ ἀποσαλέντα πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἀλε- 15 ξανδρείας παρὰ τῷ εὐσεβοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου (οἶδε γὰρ πολλάκις μεμηχανημένος δόλος καὶ τὰς συνετὰς ἐκκλέπτειν) μὴ παραδέξασθαι συνηγωνίσαστο. εἴτα δὲ τῷ ἐν ἁγίοις τελευτήσαντος Ἀλεξάνδρου αὐτὸς κα- 779 Η. τας δὲ διάδοχος, πρὸς πολλῶν μείζους ἀγῶνας ἔναπε- 20 δύετο· διὸ καὶ ἅπαν τὸ αἰρετικὸν σύνταγμα σκοπὸν αὐτὸν τῆς ἰδίας προτίθεσθαι γλωσσαλγίας τε καὶ συσκοφαντίας. συμφράττοντο δὲ μάλιστα κατ' αὐτῷ οἱ περὶ Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, καὶ μιθῶνται τινες τῆς Μελετίου αἰρέσεως, καὶ δι' αὐτῶν κατηγορίας συρρο- 25 πτῶσιν, ὧν ἡ μὲν πρώτη λινῇ ἐσθῆτι τὰς Αἰγυπτίους τελεῖν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τῆς Ἀθανασίας πλεονεξίας συνέπλαττεν, ἡ δευτέρα δὲ ὡς τοῖς βασιλέων ἐνεδρεῦε πράγμασι (Φιλεμένῳ γάρ τινι, ἐπιθέας τυραννίδι φή- μιν λαβόντι, χρυσὴν πλήρη ἐξαποσεῖλαι γλωσσόχο- 30 μον) ὑπετίθετο. "καὶ ἡ τρίτη Ἰχὺραν καὶ τὴν ἀνα- τραπεῖσαν τράπεζαν καὶ τὸ κατεαγὸς μυσικὸν ποτή- ριον καὶ τὸν Μαρεώτην καὶ Μακάριον τὸν πρεσβύ- τερον καὶ τὴν ληξρικήν αὐτῷ ἐφοδὸν καὶ τὸ ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκωμένην θεατριᾶν δρῶμα σκηνοποιεῖ. ταῦτα καὶ 35 τοιαῦθ' ἕτερα οἱ περὶ Εὐσέβιον δραματουργήσαντες εἰς ἀκοὰς ἐνηχῶσι τὰς βασιλικὰς, καὶ κινῶσιν εἰς ὀργήν, ἀντιπασάμενοι ὅτι καὶ Ἀρειοὺς βασιλικοῖς καὶ γράμμασι καὶ προστάγμασι πεποιθότα, καίτοι τὰ ὁρθὰ φρο- νῶντα, οὐκ ἠνέχετο δέξασθαι.

Κατ' ἐκείνο δὲ καιρὸν καὶ ἐπὶ τὰ τῶν Ἱεροσολύμων ἐγκαίρως γεδὼν πάντες συνήρσαν οἱ ἐπίσκοποι καὶ γρά- φει Κωνσταντίνος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς πάλιν συλλεγῆ-

ναι σίνεον, ἐπονομένην αὐτῷ διέβαλλε τε Ἀθανάσιον καὶ αὐτὸν συνίστη τὸν Ἀρειοὺς καὶ εἰ μὲν φθόνος ὁρθο- 40 δοξῶντα τὸν Ἀρειοὺς τῆς ἐκκλησίας διέσπασεν, εἰς εἰ- ρήνην συμβιβᾶσαι τὴν διάσασιν, εἰ δ' αὐτὸς ἀπάτη κέχρητο, εἰς Ἀλεξάνδρειάν τε διαπεμφθῆναι κακεῖ σὺν ἀκριβείᾳ ὑπ' ἐξέτασιν ἄγεσθαι τὴν δὲ διάσκεψιν τὴν περὶ Ἀθανάσιον καὶ Ἀρειοὺς πορευομένους ἐπὶ τὰ Ἱερο- σόλυμα ὁδὸν πάρεργον ἐν Τύρῳ ποιήσασθαι. τριακοσὸν δὲ τότε ἦν ἔτος τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας· ἐξή- κοντα δὲ ἐπίσκοποι τὴν ἐν Τύρῳ σίνεον ἐπλήρουν, 45 Διονυσίῳ τῷ ὑπατικῷ συνάγοντος αὐτὰς, μεθ' ὧν καὶ ὁ τῆς ἐπαρχίας ἀρχὸν καὶ τινες τῶν ἐν τέλει τῇ συνόδῳ συνήδρευον. παρῆν δὲ καὶ Ἀθανάσιος, ἀλλὰ καὶ Μα- κάριος ὁ πρεσβύτερος, στρατιωτικῆς χειρὸς ἀπὸ Ἀλε- ξανδρείας σιδηροδέσμιοι αὐτὸν ἀγαγόντες. πρώτην ἔν κατηγορίαν οἱ συκοφάντες τὴν περὶ τῆς λινῆς ἐσθῆτος προβάλλοντο. ἀλλὰ ταύτην τὴν διαβολήν, ἐκ ἐν Τύρῳ μόνον κινήθεισαν ἀλλὰ καὶ πρότερον ἐν Νικομηδείᾳ ταῖς τῷ βασιλέως ἐνηχηθεῖσαν ἀκοαῖς, Ἀπὸς τε καὶ 50 Μακάριος οἱ τῆς Ἀλεξανδρείας πρεσβύτεροι ἐκείσε παρατυχόντες ῥαδίως διήλεγξαν. διὸ τῶν μὲν συκο- φαντῶν ὁ βασιλεὺς καθήψατο γράμμασιν, Ἀθανά- σιον δὲ πρὸς ἐαυτὸν ἐλθεῖν προετρέψατο. καὶ τὰ γράμ- ματα ἦκε πρὸς τὴν ἐν Τύρῳ σίνεον, καὶ εἰς κατή- 55 φειαν τὴν περὶ τὸν Εὐσέβιον φατρίαν συνέξελλεν ἡδὴ πολλὴν ῥέεσαν κατὰ Ἀθανασίαν, ὅτι τε αὐτὸς ὁ βα- σιλεὺς ἠτιάσατο, καὶ ὅτι κατὰ τὴν λινῇ ἐσθῆτι συ- κοφαντία προέφθασε δεῖναι τὸν ἔλεγχον. τῆς δὲ δια- βολῆς ταύτης ἐκπεσόντες τὰ περὶ Ἰχὺραν καὶ Μακά- 780 Η. ριον τὸν πρεσβύτερον προτείνουσιν. ὁ δὲ σοφὸς Ἀθα- νάσιος παρεγράφετο μὲν κατὰ νόμους πρῶτων τοῦς προφανεῖς ἐχθρὸς, Εὐσέβιον φημι καὶ τὰς ὁμόφρονας, ἡξίε δὲ πρὸ πάντων Ἰχὺραν ἐπιδειχθῆναι πρεσβύτερον, 60 ὃς λειτργῶντος ἐπεισεσθῆναι ἐπλαττεν ἡ κατηγορία τὸν Μακάριον κατὰ ληξρικήν ἐφοδὸν ἐξ ἀποστολῆς Ἀθα- νασίαν, καὶ ἀνατρέψαι τὴν ἱερὰν τράπεζαν, καὶ τὸ μυσικὸν κατεῖναι ποτήριον, καὶ τὰ τῆς θείας γραφῆς ἡμῶν βιβλία πυρὶ παραδοῦναι. ἀλλ' ὁ μὲν τὰ δύο ταῦτα νόμῳ κοινῷ ἀντεπαρετίθει καὶ ἀντεπροβάλλετο· οἱ δὲ 40 κριταὶ ἐχὶ κρίνειν, εἰς δὲ τὸ κρατύνειν τὴν συκοφαν- τίαν ὅλον ἔτεινον τὸν λογισμόν. διὸ λόγον μὲν τῶν δι- καίως λεγομένων ἐδένα εἶχον, εἰσάγετο δὲ ἡ περὶ τὸν Μακάριον καὶ Ἰχὺραν κατηγορία. καὶ τὸ μὲν πρόθυμον

α. 1. ἡβῶντα] ἡμῶν μετὰ Β. 15. πρὸς Β: τὸν ζ. 22. οἰκίας ζ. 28. βασιλέως ζ. 38. καὶ Ἀρ. βασιλ. καὶ γράμμ. add A. 39. καίτοι τὰ ὁρθὰ φρονούντα om A. b. 15. ἀγούσης ζ. 16. οἱ συκοφάνται om A. 31. περιγράφειο ζ. 33. ἀποδειχθῆναι ζ. 39. ἀντιπαρετίθει καὶ ἀντιπροβάλλετο A. 40. εἰς δὲ] ἀλλ' εἰς Β. 43. κατηγορίαν ζ.

ἦν τῶν συκοφαντῶν ἀφόρητον, τὸ δὲ τῆς ἀποδείξεως
 ἄπορον τὴν προθυμίαν ἐδείκνυ δυσσεβείας καὶ φθόνου
 κακὸς ἔργον. ὑπερθέσει δὲ καὶ τέχνη τὴν τῆς ἀποτυ-
 χίας αἰχμήνην συσκιάζοντες πρὸς τὸν Μαρεώτην τῆς
 1433R. αὐτῶν συμμορίας ἀποσέλλουσιν, "ἐκέισε τὴν ἔτασιν, ἐν 5
 ᾧ ἡ προῦξις προῆλθε, δέον γενέσθαι προφασισάμενοι.
 ὡς δ' εἶδεν ὁ Ἀθανάσιος οὕς παρεγράψατο κριτὰς
 ἐξελλομένους (Θεογόσιος γ' ἦν καὶ Μάρης καὶ Θεόδωρος
 καὶ Μακεδόσιος καὶ Οὐρσάκιος), διεμαρτύρατο πᾶσι
 τὸ περιφανέστατον τῆς ἀδικήματος, καὶ ὅτι Μακάριος 10
 μὲν ὁ πρῶτος τὴν γραφὴν ἐφιστάμενος ἐν σιδήροις ἦν,
 Ἰχύρας δ' ὁ κατήγορος τοῖς ἐκθέμοις κριταῖς συν-
 ετέτακτο. ὡς δ' ἐ προσεῖχον ἡ σύνοδος οἷς ἡτιῶτο καὶ
 διεμαρτύρετο, διαλαθὼν πρὸς βασιλέα, ἅτε δὴ καὶ μετα-
 κληθεὶς, ἀνεχώρησεν. οἱ δὲ τῆς Μαρεώτου κριταὶ ἐκ 15
 μονομερείας, ὡς αὐτοῖς τὸ ψεῦδος καὶ ὁ φθόνος ἐπέ-
 ταττεν, ὑπομνήματα συνταξάμενοι πρὸς τὴν σύνοδον
 ἐπαυήσαν. αὐτὴ δέ, πρὶν ἢ παραγενέσθαι τέττες, ἐρή-
 μην Ἀθανάσιος κατεδίητησε· παραγεγονότων δὲ τὴν
 τε καθάρεισιν ἐπεκύρωσαν καὶ λοιδορίαις ἐπὶ ἤρξαν. 20
 Καὶ παραντίκα πρὸς τὴν καθιέρωσιν τῆς ἐν Ἱερο-
 σολύμοις ἐκκλησίας οἱ τὸ ἱεροεργικὸν ἐξ ὧν ἐπραξαν
 ἀνοσιβρήσαντες σπερδῆ παραγίνοντο. καὶ τὸν Ἀρειον
 ἐπιστάτην οἱ μὲν περὶ Εὐσέβιον ἀσμένως προσδέχοντο,
 οἱ δὲ τῆς ὁρθῆς ἀπεγράψαντες πίσεως, ὁρίσαντες ἐν 25
 Ἀλεξανδρείᾳ τὸν λόγον ὑπέχειν ὧν ἐν αἰτία καθίστατο·
 ἐν ἣ καὶ παραγεγονῶς ἐάλω. ἐν τέτοις δὲ τῶν πρατ-
 τομένων κινεμένων φθάνει γράμματα τοῦ βασιλέως,
 καὶ Ἀθανάσιον πρὸς αὐτὸν ἀπαγγέλλοντα ἤκειν καὶ
 αὐτὸς ἐπὶ τὴν βασιλίδαν παραγενέσθαι καὶ εἰς ἀγωνίαν 30
 ἐμβάλλει τὴν σύνοδον. διὸ οἱ πλείους μὲν αὐτῶν εἰς
 τὰ οἰκεία ἐπαυήσαν, οἱ δὲ περὶ Εὐσέβιον καὶ Θεογό-
 νιον τέως αὐτόθι χρονίζουσιν ἐγὼν ὡς, τῇ παρολκῇ τῇ
 781H. καιρῷ τὴν ἀγωνίαν λύειν "μηχανώμενοι.
 Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ καὶ τὸ ἕτερον τῶν ἐγκλημάτων, 35
 ὃ τῷ Φιλβμένῳ χρυσίον ἔλεγεν Ἀθανάσιον διαπέμψαι,
 κατὰ πρόσωπον διαλύεται τῷ βασιλέως ἐν προαείῳ
 τῆς Νικομηδείας Φαμαθία καλεσμένη διατρίβοντος.
 καὶ ἀποσέλλει εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τιμῆς Ἀθανά-
 σιος, γραμμάτων βασιλικῶν τὴν ἀδωῶσιν αὐτῷ πρὸς 40
 τὰς ἐκεῖσε ἀνακηρυττόντων. παρὴν δὲ καὶ Ἀρειος ἀπο-
 σταλὴς (ὡς μοι προείρηται) ὑπὸ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις
 καὶ τάραχον ἡ Αἴγυπτος δέχετο πάλιν. καὶ γράφει
 ταῦτα τῷ βασιλεῖ Ἀθανάσιος, καὶ μετάπεμπτον ὁ βα-
 σιλεὺς ἄγει τὸν Ἀρειον. ὁ δὲ τοῖς περὶ Εὐσέβιον κατὰ
 τὴν ὁδὸν ἐν Καισαρείᾳ συμβάλλει, καὶ ἄλλα πάλιν
 κατὰ Ἀθανασίου συκοφαντήματα ὁρᾷ. 5
 Ὡς δ' ὁπρὲς καὶ μόλις οἱ περὶ Εὐσέβιον τῇ βασι-
 λίδι παρεγένοντο, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἐγκλημάτων ἔλε-
 γον ὑπὲρ ἐξέτασιν μὴ ἀγαγεῖν, τὰ δὲ περὶ Ἰχύραν καὶ
 ἐτάσαι καὶ σαφῶς εἰδέναι ὑπὲρ Ἀθανασίου τετολμῆσθαι.
 ὡσαύτως καὶ ὡς τὴν σιτοπομπίαν τὴν ἐξ ἔθους δι' Ἀλε-
 ξανδρείας τῇ Κωνσταντινῇ πόλει φερομένην κωλύσειεν·
 ἐν οἷς καὶ φωραθεὶς ἔνοχος Ἀθανάσιος, λαθραίως
 ἀναχωρήσας, τὴν δίκην ἔφυγε. συναρπαγείς ἐν τοῖς
 πλάσμασιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς Γαλλίας οἰκεῖν ἐν
 15 Τριβεριάδι ὑπερόριον ἐκπέμπει τὸν πολυάθλον Ἀθα-
 νάσιον.
 Οὐρόβρις δὲ καὶ ζάλης τὴν Αἴγυπτον ἐκκυμαιόν-
 των, καὶ λοιμὸς δίκην τῆς αἰρέσεως τὰ τῶν ἐκκλη-
 σιῶν λυμαινομένης, ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ τι
 προαίεσιν τῆς Νικομηδείας, ἐν καὶ τριακοσὸν ἐν τῇ
 βασιλείᾳ διανύσας ἔτος, μεθίστατο τῶν ἐνταῦθα, ἄγων
 ἀπὸ γενέσεως πέμπτον καὶ ἐξηκοσόν. "καταλείπει δὲ 1436R.
 τὴν διαθήκην πρεσβυτέρῳ τινὶ τὴν Ἀρείου λύσαν
 νοσῶντι, προσάξας τῷ ὁμωνύμῳ ταύτην ἐγχειρίσαι
 25 Κωνσταντῖνῳ· διὰ ταύτης γ' αὐτῷ καὶ ἡ τῆς πατρὸς
 βασιλείας ἀρχὴ εἰς κληρὸν ἀντὶ τῆς ἐσπερίας ἀφω-
 ρίζετο. ἀλλ' ὁ δέλαιος, πολλῶν πυνθανομένων εἰ βα-
 σιλέως διαθήκη προελήλυθε, μὴ γενέσθαι διετείετο,
 συνεργὲς ἔχων τῷ ψεύδους τὰς ἀνδρογύνους ἐνέχους.
 μετ' ὀλίγον δὲ πρὸ τῶν ἄλλων παραγεγονότι Κων-
 σταντῖνῳ τὴν τῆς βασιλείας ἐγχειρίσει διαθήκην λάθρα,
 καὶ χάριν ἀντὶ τῆς προδοσίας αἰτεῖ τῆς πατρικῆς
 αὐτῷ καὶ ὁρθῆς πίσεως τὴν προδοσίαν. οἱ δὲ περὶ
 Εὐσέβιον παρείσδυσιν διὰ τῆς πρεσβυτέρου πρὸς Κων-
 35 σταντῖνον λαβόντες, Εὐσέβιον τε τὸν πραιπόσιτον καὶ
 δι' αὐτῶν τὰς ἄλλας ἐνέχους καὶ δὴ καὶ τὴν βασιλίδαν
 τῆς αἰρέσεως παρασκευάζουσιν ἐραξάς· καὶ τὰ Ἀρείου
 πάλιν ἐκρατύνετο. τῶν δ' ἀρχιερατικῶν θρόνων κατ'
 ἐκεῖνο καιρὸς Μάξιμος μὲν τῶν Ἱεροσολύμων εἶχε τὴν
 40 ἐφορίαν, Ἀλέξανδρος δὲ τῆς βασιλίδος, Ἀθανάσιος
 δ' ἦν ὑπερόριος. Ἀρειος δὲ παραγεγονῶς ἐν Κωνσταν-
 τινῇ πόλει τὴν τῷ θεῷ διαφθεῖρειν ἐφροῦντιετο ἐκκλη-

α. 4. συσκιάζοντες A: σκευάζοντες ε. 7. παρεγράψατο A. 8. Θεογόσιος B. 9. alteram καὶ add A. 10. περιφανέστατον] malim περιφανές τε. 14. διεμαρτύρατο ε. 18. αὐτὴ ε. 27. καὶ om B. 36. διαπέμψασθαι B, διαπέμ-
 πεται A. 38. ψαμαθία AB: ψαμαθίω ε. b. 7. παρεγένοντο B: παρεγίνοντο ε. 9. ἐτάσαι A: ἐξέτασαι ε.
 11. κωλύειν A. 15. τριβεριάδι B. 25. δι' αὐτῆς ε. 36. καὶ post δὴ om A.

σίαν. ἀλλ' ἡ φιλόανθρωπος ἐκ μακροθύμης δίκη, 782H. ταῖς δὲ τῆς ἱερᾶς Ἀλεξάνδρου παροξυνθεῖσα "προσε-
χαῖς αὐτῇ αἰρεῖται ἐκκόπτει τὸν Ἀρειον, καὶ τῶν
σπλάγγων αὐτῆς ἀθρόον διαπεσόντων κάτωθεν τῆς
ζωῆς ἀπελαίνεται.

Μικρὸν δὲ τῶν ἑξ' Ἀρεῖς ἐφηνχασάντων, αὐθις
ἅπαντα κινῶσι, τὸ ὑπερόριον Ἀθανασίᾳ μέγα ὄπλον
αὐτοῖς εἰς τὸ καταπράττειν ἃ διανοῶντο νομίζοντες.
ἀλλ' ἡ θεία πρόνοια τὴν αὐτῶν σπεδὴν προφθάνει
Ἀθανάσιον ἐπαράγει τῆς ὑπερορίας, γράμμασιν 10
ῥωγυρωμένον βασιλικοῖς, οἷς αὐτὸν ὁ τῆς δέσεως ἔχων
τὸ σχῆπτρον Κώνσας ἐφοδιάζων εἰς Ἀλεξάνδρειαν
ἐξαπέστειλε. καὶ ἦδιστα μὲν τὸν ποιμένα, ὅσοι τῆς ὁρ-
θοδοξίας ἦσαν, ἐδέχοντο· τὸ δ' αἰρετίζον εἰσεῖς ἀνε-
κίει, καὶ τοῖς περὶ Εὐσέβιον ἀφορμὰς παρῆχον ἐν- 15
διαβάλλειν πάλιν τὸν Ἀθανάσιον πρὸς Κωνσάντιον.
καὶ τοσούτων ταῖς διαβολαῖς εἰς ὁργὴν τὸν εὐρίπισον
ἀνεφρίπισαν, ὥς αὐτίκα πάλιν ὑπερορίαν κατὰ τοῦ
ἀγίου ψηφίσασθαι. ἔτοι καὶ νεκρὸς τινὸς χεῖρα εἰς ὄπλον
συκοφαντίας κατὰ τῆς ὁσῆς ἐκκόψαντες καθωπλίσαντο· 20
Ἀρσένιος δὲ ταύτην ἐφήμιζον, καὶ ὑπὸ Ἀθανασίου
μὲν ἐκκεκρόφθαι, εἶναι δὲ αὐτῷ ταύτην μαγικῆς τέχνης
ὄργανον.

Καὶ ἡ μὲν τῆς ὑπερορίας ψῆφος ἐλπίει, συνέ-
δριον δ' ἐν Τύρῳ βασιλέως προστάτιοντος συνα- 25
θροῖται, καὶ προχειρίζεται τὸ βασιλικὸν βέλημα ἄνδρα
συνέσιον καὶ ὁμόφρονα, Ἀρχέλαον ὄνομα, καὶ σὺν αὐ-
τῷ τὸν Φοινίκης ἄρχοντα, συνεδριάζειν τε τοῖς περὶ
Εὐσέβιον, καὶ συνδιασκέψασθαι ἃ κατὰ τῆς Ἀθανασίᾳ
συνεσκεύαστο. ἐχρόνιζον ἔνθα οἱ ἐν Τύρῳ, ὥς μὲν οἱ 30
ἀδυσσεβεῖς ἐπλάττοντο, τὰς ἀπὸ Ἀλεξανδρείας κατη-
γόρους ἀναμένοντες, ἔς καὶ τῆς μέσης αὐτοπάτας καὶ τὸν
Ἀρσένιον καλῶς ἐπιγινώσκων διήγγελλον, ὥς δὲ τὸ
ἐκβεβηχὸς ἔδειξε, κατὰ θεῖαν πρόνοιαν. ἦν μὲν γὰρ ὁ
Ἀρσένιος τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας ἀναγνώστης, 35
καὶ ποτε δίκην ἀλγούσας αἰτίας μέλλων ὑπέχειν ἔξαο-
πάσει μὲν ὑπὸ Ἀθανασίᾳ, δρασμῶν δὲ τὴν σωτηρίαν
καρπῆται, καὶ τὸ ἀφανὲς τῆς φηγάδος θαυροῦν τῷ
πλάσματι τῆς δυσσεβείας ἐπιτίθετο. ἀλλ' οἶκτον λα-
βὼν τοῦ σωτήρος ὁ Ἀρσένιος (ἐν γὰρ τῷ βραδύνειν 40
τὸ συνέδριον ἢ τῆς συκοφαντίας φήμη πανταχοῦ
1437R. διέδραμε) πρὸς τὴν Τύρον παραγίνεται "κρείσσον

λογιζόμενος, εἰ δέοι, αὐτὸν καὶ τεθνάναι, ἢ δι' αὐ-
τὸν τὴν οἰκουμένην περὶ τηλικούτου ἀνδρός σκαν-
δαλίσειν. ἐμφανίζετο δὲ κατὰ μυσικὴν ὁμιλίαν τῷ σε-
βασμίῳ Ἀθανασίῳ, καὶ δέχετο βέλῃν λανθάνειν πάν-
5 τας πρὸς τῆς δίκης, ἵνα μή τι κακὸν αὐτὸς παρὰ τῶν
συκοφαντῶν πάθῃ, ἢ τὸν ἔλεγχον ἀφνικὸν τῆς πλά-
σματος οἱ δραματουργοὶ συνιδόντες εἰς ὑπερθεσιν τὸ
ἐγκλημα διαλύσωσιν. ἀθροίζουσιν ἔν τὸ συνέδριον καὶ
πρώτη συκοφαντία, γύναιον αὐτῷ ἐπαφίῃσι μοιχείαν
ἀνακαλέμενον. ἐβόα δὲ τὸ ἀναιδὲς ἐκεῖνο καὶ μεμι-
ωμένον γύναιον νύκτωρ ἄκουσα φθορὰν ὑποσηναί
ἐπιπεσόντος αὐτῇ Ἀθανασίᾳ. συνῆν τῷ τῆς παρθε-
νίας "ἐρασῇ καὶ Τιμόθεος ὁ αὐτῆς πρεσβύτερος, καὶ 783H.
βέλῃν σοφίας, μᾶλλον δὲ θείας ἐπιπνοίας βελεύοντο,
δι' ἧς τὸ κακομήχανον τῶν δυσσεβῶν ῥαδίως ἐμελλεν
ἀπαιτεῖσθαι τὸν ἔλεγχον. ἐπεὶ γὰρ εἰς πρόσωπον ἤχθησαν
τῆς γυναικός, ὁ μὲν κατηγορούμενος ἡσυχῇ θεὸν ἐδυσώ-
πει, Τιμόθεος δ' ἀναιδευομένης τῆς μαινάδος καὶ τὸν
Ἀθανάσιον (ὡς ἐδιδάχθη) φθορὰ καλῆσης, ὁ πρε-
σβύτερος ὡς δῆθεν Ἀθανάσιος "εἰπέ μοι, ὦ γύναι,"
φησὶν, "ἐγὼ παρὰ σοὶ ἔμεινα; ἢ σὺ με ἐν οἴκῳ τῷ
σῷ ὑπεδέξω; ἢ νύκτωρ σε ἐβιασάμην;" ἡ δὲ οἷα γύ-
ναιον ἐκ δημοσίων τέγες, ἀναιδεῖ προσώπῳ καὶ ὡτε-
ρέσιν ὀφθαλμοῖς πρὸς τὸν Τιμόθεον ἀποβλέψασα, "σὺ
εἰ ὁ τὴν βίαν μοι ἐπενεγκὼν καὶ τὴν φθορὰν νύκτωρ"
ἀνεβόα, καὶ πρὸς τὰς κριτὰς ἐπιστραφεῖσα τὰς φρικτο-
τάτας ὁρκούς ταῖς διαβολαῖς συνῆπτεν, ὥς "οὗτος,"
τὸν Τιμόθεον πάλιν δακτυλοδεικτῆσα καὶ ἔλκεσα, "ἐτός
ἔστιν καὶ ἐκ ἄλλος ὁ ἐμὸς φθορέας." οἱ δὲ κριταὶ σὺν
τοῖς δορυφόροις τῆς μαχλάδος μὲν κατεγέλων, Ἀθα-
νάσιον δὲ τῆς συνέσεως ἐθαύμαζον ὅπως σιγῶν τὸ κατ'
αὐτῆς ἐγκλημα εἰς τὰς κατηγορίας περιτρέψας ἀναιδε-
στάτος συκοφαντίας ἀπέδειξεν· αὐτοὶ δὲ ἑαυτῶν οὐδὲν
ἀμείνους εἰς τὸ φροντίσαι τῆς δικαίας γεγύνασιν. οἱ δὲ
κατήγοροι, δέον εἶναι καὶ χάριν εἰδέναι εἴ τις αὐτὰς
μὴ ἀπαιτοῖ τὴν τῆς συκοφαντίας δίκην, οἱ δὲ καὶ πρὸς
τὴν Ἀρσένιον δεξιὰν τὴν γλῶσσαν ὀπλίζουσι, καὶ φόνον
ἅμα καὶ γοητείαν τῷ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῇ περιά-
πτουσιν. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐν τῷ ἀταράχῳ καὶ τῆς φωνῆς
καὶ τῆς γνώμης "καὶ τίς γὰρ ἔστιν ἐξ ὑμῶν" φησὶν "ὁ
γινώσκων τὸν Ἀρσένιον ἢ τὴν αὐτῆς δεξιάν;" φημέ-
νων δ' ἐκ ὀλίγων, ἔς εἶχε τὸ συνέδριον σὺν τοῖς κα-

a. 12. ἐφοδιάζων B. 21. αὐτὴν B. 29. τοῦ om B. 32. μέσους B. 33. διήγγελλον c. 39. τῆς δυσσε-
βείας AB: τοῦς δυσσεβῆς c.

b. 3. τῷ A: τῷ τε c.

6. πάθη B: πάθοι c.

6. πλάσματος οἱ δραματουργοὶ A: δράματος c.

24. τὸν om A.

35. εἶναι] εἶργειν Scaliger.

40. φησὶν ἐξ ὑμῶν c. B om φησὶν.

τηγόροις, ὡς σαφῶς εἶδειεν τὸν Ἀρσένιον, „καὶ ἐπεὶ
βεβαίως καὶ ἀκριβῶς” ὁ Ἀθανάσιος ἔφησε „γινώσκουσιν
οἱ τοὶ συνωμολόγησαν τὸν Ἀρσένιον, ὁ δὲ πάρεστιν,
εἰσὶτω.” εἰσελθόντος δέ, πάλιν ἐπηρώτα εἰ τὸν εἰσα-
χθέντα ἴσασιν ὡς εἴη Ἀρσένιος. τῶν δὲ ἐκ ἐχόντων 5
ἀρνήσασθαι, ἔλκει τε αὐτὸν μᾶλλον τῷ βήματος ἐγγύ-
τερον, καὶ πρῶτον τὴν δεξιὰν ἀνατείνει κελεύσας χεῖρα,
εἶτα καὶ τὴν ἀριστεράν, ἀνέκραγεν „ἰδὲ Ἀρσένιος, ἄν-
δρες πολῖται· ἰδὲ καὶ αἱ δύο τέττε χεῖρες, ὧς θανάσιοι
δικασαί. εἰπάτωσαν ἔν οἱ κατήγοροι τίνας ἐστὶν ἡ χεὶρ 10
καὶ τίνας αὐτὴν ἐξέκοψαν. ἐφ’ ᾧ γ’ αὐτὴ ἐχρήσαντο,
ἐκέτι λοιπὸν οὐδενὶ ἀμφισβήτησις· ἐχειροκόπησαν γ’
ἄνθρωπον, ὡς ἂν ἡμᾶς θανατώσωσιν.” ἀλλ’ ὁ μὲν
ἔτω τὰ τῶν ἀντιπάλων πάντα διέλυε μηχανήματα· οἱ
δὲ κριταὶ τυφλοὶ καὶ κωφοὶ ἐκ τε τῷ ζητεῖν ἀρέσκουσιν 15
Κωνσταντῷ γεγονότες καὶ ἐξ ὧν ἀπέκλινον τοῖς αἰρε-
τίξουσιν, ἀπέλιπόν τε τὸ βῆμα, καὶ σιγῇ διδόναι τὰ
ἐλληλεγμένα ἐτεχνάζοντο. ὑποχωρησάντων δὲ τούτων
1440R. “κλήσεις ἐκέτι συκοφαντιῶν ἀλλ’ ἀναιδῶς μαιφονίας
784 B. κατὰ τῷ τρισαριστικῷ “ἀναβρόχῳ, καὶ οἱ μὲν λόγοις 20
οἱ δὲ καὶ χερσὶ τὸν νικητὴν προέπηλάκιζον, οἱ δὲ καὶ
τὸν ἐκ τῷ βασιλέως ἐπέσειον θάνατον. ὁ δὲ Ἀρχέλαος
μέλλοντα διασπᾶσθαι τὸν ὅσιον ὑπὸ τῶν δυσσεβῶν, μό-
λις τῆς οἰκίας καταβάς (εἰ γ’ καὶ πρὸς τὴν κρίσιν ἐχ-
εῶρα, ἀλλ’ ἔν εἶχε τινα τῆς φύσεως αἰδῶ) μετὰ καὶ τῶν 25
δορυφόρων ἐξαρπάξει, καὶ δρασμὸν κρύφιον αὐτῷ παρα-
σκευάζει καὶ ὑποτίθει. τὸ δὲ δυσσεβὲς συνεδριάσαντες
αὐτοῖς γράψαι τε τὸν ἀναίτιον αἰτίας ἀτόποις, ὡς αὐ-
τοὶ συνέπλασαν, ἀλῶναι, καὶ διαφόροις βιβλιδίοις ἐγκα-
ταθέμενοι τὰ τῷ ψεύδους τῷ τε Κωνσταντῷ καὶ πάσῃ 30
διαπέμπον τῇ οἰκαμένη· καὶ γίνετο τῷ πολυάθλῳ πᾶσα
χώρα φυγὴ σφόδρα ζητημένη. καὶ ἡ ζήτησις τοῖς μὲν
συνειδύσι καὶ μὴ καταμηνύουσι ζωῆς ἀφαίρειν ἐπέ-
βαλλε τὴν ζημίαν· τοῖς δὲ κομίζουσιν ἢ ζῶντα ἢ τὴν
αὐτῷ κεφαλὴν δωρεὰν προτείνοντο μεγάλα.

Ἄ συνιδὼν ὁ τῆς ὑπομονῆς ἀδάμας ἐν λάκκῳ ὕδαρ
μὴ ἔχοντι ἐπὶ ἑξ ἔτεσι λαθὼν ἐκαρτέρει. ὡς δὲ καὶ τὸ
χωρίον ἐκεῖνο προδίδοσθαι ἔμελλε, θείας ὕψεως τὴν
προδοσίαν τῷ θεράποντι πρὸ μιᾶς ἡμέρας μηνυσάσης
κακέειθεν ἀποδιδράσκει καὶ πρὸς τὴν δύσιν ἀπαίρει, τῷ 40
Κωνσταντῷ ἤδη τὴν ἀρχὴν ἔχοντος, ἐ τὴν αὐτῷ μό-
νον ἀλλὰ καὶ τὴν τῷ ἀδελφῷ Κωνσταντῷ καὶ γ’ αὐ-
τὸν τὸ ξρατιωτικὸν τυραννίδι ἐπιθέμενοι ἀνείλον. δι-

δάσκει τοιγαρὲν διὰ συνδρομῆς Ἰαλίς τῷ Ῥώμης τὸν
βασιλέα Κωνσταντα τὰς συσκευὰς ὡς ὑπὸ τῶν Ἀρει-
νῶν ὑπέστη, καὶ τὴν σύνοδον τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπὶ δια-
εσοφῇ τῆς πίξεως συγκροτηθεῖσαν, καὶ ὡς Γεώργιον
εἰς τὸν αὐτῷ θρόνον ἐκθέσμως χειροτονήσαντες ἐγκα-
θίδρυσαν, καὶ ἐκ ἐκεῖνον μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸ ἐκείνου
Γρηγόριον. Εὐσέβιος μὲντοι διαπραξάμενος ὡς ἐσπᾶ-
δαζε, διαπρεσβεύει πρὸς τὸν ὅσιον Ἰάβλιον, κοινωτὸν
λαβεῖν τῆς Ἀθανασίου κατακρίσεως μηχανώμενος. ὁ
δὲ, ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἔγραψεν, ἐ κατάκρισιν ἀθώωσιν δὲ
μᾶλλον Ἀθανασίᾳ σινορῶν, γράμμασι τὸν ἡδίκημένον
ἐπιθρόωντας εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀποπέλλει, ἐν οἷς καὶ τὰς
αὐτῶν καθελόντας δικαία καὶ ἐ μικρὰ μέμψις μετήρχετο.

Ἀλλ’ οἱ τῆς Ἀρείου λίσσης ὑποφθείραντες ἐπὶ
πλέον τὸν Κωνσταντίον, ὃν αὐτοὶ χειροτονήκασιν Γρη-
γόριον ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ξρατιωτικῇ χειρὶ ἐκπεμ-
φθῆναι καταπρόπτουνται. Συριανὸς ἦν ξρατιγὸς τῆς
τοιαύτης παρατάξεως, καὶ ὁ ξρατὸς εἰς πέντε χιλιάδας
ἀπηρτίζετο. διαφεύγει δ’ ἔν ὁ σοφὸς Ἀθανάσιος τὸν
τε ξρατιγὸν καὶ τὰς ξρατιώτας πνέοντας κατ’ αὐτῷ
τὸν φόνον, καὶ τὸ δεύτερον ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἀνατρέχει.
ὁ δὲ δυσσεβὴς Γρηγόριος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκράτησε
καὶ ἡ πόλις τὸ συνενεχθέν ἐκ ἐν τῷ ἀνεκτῷ θεμένῃ
τὴν καλαμένην Διονυσίᾳ ἐκκλησίαν ἐτέρησαν. συνῆ-
σαν “ἐν ἀλλήλοις φυγάδες ὄντες ὁ τε σεβάσμιος Ἀθα- 785 H.
νάσιος καὶ Παῦλος, τοῖς ἴσοις ἀριεταῖς κοσμήμενοι.
γράφει δὲ Κώνσας τῷ ἀδελφῷ Κωνσταντῷ, συμπαραρ-
μύωντος αὐτὸν καὶ τῷ ἀρχιερέως Ἰαλίς, ὡς τὰς ἰδίας
ἐπισκοπὰς ἀναλαβεῖν τὰς ἡδικομένους. ὡς δ’ ἐδὲν ἦρυνεν,
ἄξιόν ἐστιν αὐτὸν οἱ περὶ Ἀθανάσιον οἰκαμενικῇ συνόδῳ
τὰ περὶ αὐτοὺς τε καὶ τῆς συνεπηρεαζομένης πίξεως
ἐπικριθῆναι. “καὶ κηρύσσει γνώμη τῶν δύο βασιλέων 1441 R.
κατὰ Σαρδικὴν οἰκαμενικὴν σύνοδος· ἐνδέκατον δ’ ἦν
ἔτος ἀπὸ τῆς τελευταίας Κωνσταντίνου τοῦ πατρὸς τῶν
35 βασιλέων. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἐσπερίας ὑπὲρ τὰς τριακο-
σίς συνῆλθον ἐπίσκοποι, ἐκ δὲ τῆς ἀνατολῆς ἐξ μό-
νοι καὶ ἐβδομήκοντα, ἐν οἷς καὶ ὁ τῷ Μαρεώτῃ Ἰούδας
ἡριθμεῖτο ὡς ἐπίσκοπος. ὡς ἐν ἐν τῇ Σαρδικῇ συν-
ῆσαν ἅπαντες, οἱ τῆς ἀνατολῆς εἰς ὅψιν τῶν ἐσπε-
ρίων ἐλθεῖν ἀπηρεσκοντο, εἰ μὴ πρότερον τοὺς περὶ
Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον τῷ συλλόγῳ ἀπελάσωσι. Πρω-
τογένης δὲ ὁ Σαρδικῆς ἐπίσκοπος καὶ Ὁσίος ὁ Κου-
δρούβης καὶ οἱ λοιποὶ ἐπόμενοι οὐδ’ εἰς ἀκοὴν τὴν

α. 5. ὡς] εἰ B. 10. ἐστὶν] τέ ἐστιν A. 33. ἐπέβαλε ε. 42. τοῦ om A.
b. 10. ἔγραψεν ἐκεῖνος B. κατάκρισιν] κατάκρισιν Ἀθανασίου, omisso eo nomine post μᾶλλον, B. 26. κοσμή-
μενος B. 33. σαρδικὴν A, qui sic et infra. 41. ἀπελάσονται B.

ἐκθεσμον αὐτῶν ἀξιώσιν παρεδέξαντο, ἄνδρας δὲ συν-
 ῥηθον κοῖναι, ἀκρίτως κατακοῖναι καὶ ἀπελάσαι. ἐξ
 ὧν οἱ μὲν τῆς ἀνατολῆς χωθέντες τῶν ἐν Σαρδικῇ ἐν
 τῇ Φιλίππῃ πόλει συναθροίζοντο, καὶ τὸ ὁμοῦσιον ἐκέ-
 γνῶμη ὑφάλλω ἀλλ' ἐμφανεσάτη καὶ γλώσσης θρασύ-
 τητι ἀναθεματίζουσι, καὶ τὸ ἀνόμοιον δογματίζουσι, καὶ
 τὰ δυσσεβῆ ἀφηγίσματα πανταχῶς διαπέμποντο. οἱ δὲ
 ἐν Σαρδικῇ πρῶτον μὲν τῶν ἀποχισάντων ἐρήμην κα-
 τεψηφίσαντο, εἶτα τὰς Ἀθανασίους κατηγόρους συκο-
 φαντίας ἀλόντας καθαιροῦσι τῷ ἀξιώματι, καὶ τρίτον
 τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου τὸν ὕρον κρατύνουσι, καὶ ἀπο-
 κηρύττουσι τὸ ἀνόμοιον, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ ὁμοῦσιον ἀνα-
 κηρύττουσι καὶ γράμματα πρὸς πάσας τὰς τῆς οἰκε-
 μένης ἐκκλησίας διαπέμπονται.

Γνὼς δ' ὁ τῶν ἐσπερίων βασιλεὺς τὰ κατὰ τὴν
 Σαρδικὴν συνενεχθέντα διδάσκει μὲν παραντίκα τὸν
 ἀδελφόν, ἀποδοθῆναι δὲ Παύλῳ καὶ Ἀθανασίῳ καὶ τοῖς
 περὶ αὐτῶν τοὺς οἰκέτας θρόνους ἅμα μὲν παρήνει
 ἅμα δὲ καὶ παρεκελεύετο. καὶ Ἀθανάσιος μὲν ὑπεξέλ-
 λετο τὰς τῶν Ἀρειανῶν ἐπιβλάδας, καὶ τῇ Ῥώμῃ προσή-
 δρευεν· ὁ δὲ τῆς δύσεως βασιλεὺς πάλιν γράφει τὰ
 δελφῶν ὡς εἰ μὲν προθύμως δέχοιτο τὸν ἄνδρα καὶ
 τὸν ἀρχιερατικὸν ἀποδίδωσι θρόνον, ἔτοιμός ἐστιν ἐκ-
 πέμπειν τὸν Ἀθανάσιον, εἰ δὲ μὴ βέλοιο, αὐτὸς δι-
 ξαντὶς τῷ δικαίῳ γενήσοιτο τιμωρός. καθίζατο δὲ ὁ
 Κωνσταντῖος εἰς δέος, καὶ διὰ γραμμάτων, ἔχ' ἅπα-
 ῶν καὶ δις καὶ τρίς ἐαλόντων, ἐπαγωγῶν τε καὶ
 θελκηρίων καλεῖ πρὸς ἑαυτὸν τὸν πολυάθλον Ἀθα-
 786 νάσιον. καὶ μετὰ πολλῆς δορυφορίας ἀποστέλλει τῷ
 τὸν ὁ τῆς ἐσπέρας βασιλεὺς, καὶ Ἰελίᾳ τῷ ἀρχιερέως
 γράμμασιν αὐτὸν διαφόροις ἐφοδιάζοντος. Κωνσταν-
 τῖος δὲ παραγεγονότα εἰς τὸν οἰκεῖον θρόνον ἀποκα-
 θίστησιν, ὑφειμένῳ πρότερον ὀνειδισμῷ καθυποβαλὼν.
 „ἀποδράς” ὃς ἔλεγε „μεγάλῃν ἐμὲ λοιδορίαν κατέχεας
 καίτοι γε περὶ σὲ φιλόφρονος μελετῶντος· πλὴν ἀλ-
 λά γε νῦν μίαν μοι δίδε χάριν.” ὁ δὲ τὴν κατὰ δύ-
 ναμιν ἔτοιμος εἶναι διωμολόγει χαρίζεσθαι· καὶ ὁ Κων-
 σταντῖος μίαν ἐκκλησίαν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπιζη-
 τεῖ τοῖς Ἀρειανοῖς δοθῆναι συνακτῆριον. ὁ δὲ ἐκ
 ἀπέπεν, συνάπτει δὲ τῇ καταθέσει, εἰ καὶ Κωνσταν-
 40 τῖος ἐν Κωνσταντινῇ πόλει μίαν τοῖς ὁμοδόξοις, ἣν
 ἔπω εἶχον, ἐγχειρίσειε. Κωνσταντῖος δὲ προθύμως τε

καὶ σὺν ἡδονῇ ἐπηγγείλατο· ἡγνόει δὲ ἄρα λυπῶν τὰ
 μέγιστα τῶν ὁμόφρονων. πλὴν καταπλαγεὶς τὴν τοῦ
 Ἀθανασίου σύνεσιν τε καὶ ἀγχίνουσαν, ὡς προείρηται,
 μετὰ πάσης δόξης καὶ τιμῆς ἐκπέμπει, γράφων καὶ πρὸς
 5 τὸν Ἀνγυσάλιον “τά τε ἄλλα διὰ σεβασμιότητος ἄγειν
 αὐτόν, καὶ πάντα, οἷς αὐτὸν αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
 κατεψηφίσαντο, τὸ ἄκυρον καὶ ἀνετέρητον ἔχειν, ἀλλὰ
 γε δὴ καὶ τὸν ὑπ' αὐτῷ κληρὸν τὴν προτέραν τιμὴν
 καὶ πάσης δημοσίᾳς ὑπηρεσίας ἀναλαβεῖν τὴν ἐλευ-
 10 θερίαν.

Καταλαβὼν ἔν ὃ Ἀθανάσιος τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ
 Μάξιμον τῷ ἀρχιερεῖ τῷ θεῷ καὶ ὁμολογητῇ συνελ-
 θὼν εἰς ὕψιν τε καὶ ὁμιλίαν, τά τε ἐν Σαρδικῇ δια-
 πεπραγμένα καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν Κωνσταντῖος διετέθη
 ἀναδιδαξάμενος, σύνδοτον ἀθροῖσαι τὸν ὁμολογητὴν
 καταπράττει. καὶ ἡ σύνοδος τῷ θαυμαστῷ Ἀθανά-
 σίῳ καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα
 ἐπιψηφίζει, καὶ γράφει τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ πάσῃ
 τῇ τε Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ ἃ περὶ Ἀθανασίου ἔγνω
 20 τε καὶ διεπράξατο.

Ὁ δὲ γενναῖος οὗτος ἀθλητὴς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ
 ἐπιστὰς καθίζει καὶ αὐτὸς ἀρχιερέων ἐξ Αἰγύπτου τε
 καὶ Λιβύης σύλλογον· καὶ αὕτη τὰς ὁμοίας καὶ ἀπα-
 ραλλάκτους ψήφους ταῖς ἐν Σαρδικῇ καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις
 25 συνόδοις ψηφίζει. ἀλλὰ ὃ Μαγνητὶς τυραννίδι ἐπι-
 θεμὲν καὶ τὸν βασιλεύοντα τῆς δύσεως διαφθείραν-
 τος, οἱ ἐξ Ἀρείας πάλιν τὸν κοινοστὸν Κωνσταντίον
 κατὰ τῷ πολυάθλῳ ἀναρρήπιζουσι καὶ πάλιν τὰ τῆς
 ἀσεβείας ψηφίσματα, καὶ πάλιν φυγὴν, καὶ πάλιν ἔρευνα,
 καὶ πάλιν ἀναζήτησις. καὶ δὴ καὶ Γεώργιος ὁ τῆς
 Ἀλεξανδρείας πόλεως ἀρπάσας τὸν θρόνον, ἅμα τοῖς
 περὶ Ἀκάκιον καὶ Πατρόφιλον, οἱ τῆς Ἀρείας πατρίδας,
 ἐξωθήσαντες Ἱεροσολύμων τὸν ὁμολογητὴν Μάξιμον
 ἀντιστάσας Κύριλλον. ὁ δὲ δυσσεβὴς Γεώργιος τοσού-
 35 των τὴν Ἀλεξανδρείαν ἐνέπλησε κακῶν, ὡς τὰ τοῖς
 Ἑλλήσι κατὰ Χριστιανῶν τολμηθέντα φιλοφρονεῖν
 νομίζεσθαι. αἰκισμοὶ τε ὃ σώμάτων καιναῖς ἐπινοαῖς
 ἀφορήτως φέροντες τὰς ἀλγυδόντας κατέβαινον, καὶ
 πῦρ γυμναῖς ταῖς παρθένους προσεφέρετο, καὶ θάνατος
 40 πολλὰς ἄλλας καὶ τῷ ζῆν “καὶ τῆς τιμωρίας ἅμα ἐξήρ-
 787 παζε· γεγονάσι καὶ ὑπερορίαι τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον
 ἱερέων τε καὶ ἀρχιερέων δύο καὶ τριάκοντα.

α. 11. ἀποκηρύττουσι. — 12. ἀνακηρύττουσι AB: ἀνακηρύττουσι τὸ ὁμοῦσιον ἐπὶ πᾶσι, τὸ ἀνόμοιον δὲ ἀποκηρύ-
 ττουσι γ. 13. τῆς add A. 17. καὶ τοῖς περὶ αὐτοὺς om B. 22. προσδέχεται γ. 34. ἐξέχεας AB. 35. σου]
 αὐτοῦ A, σάντου B. 38. ἐπιζητεῖ] αἰτεῖ B. 39. δὲ] δὴ B. b. 8. αὐτόν B. 18. ἐπιψηφίζεται AB. 24. alte-
 ram ἐν add A. 34. δὲ add A. τοσοῦτον B. 39. θανάτοις vel θανάτω B. 40. ἅμα] προ B.

Ὁ δὲ Κωνσάντιος προσλαβὼν καὶ τὴν τᾶδελφου ἄρχην, καὶ τὰς ἐσπερίας ἐπισκόπους μεθέλκειν εἰς τὴν Ἀθανασίᾳ κατάκρισιν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἐσπέδαζεν αἵρεσιν· διὸ καὶ σύνοδον διὰ ταῦτα κατὰ Μεδιόλανον πόλιν τῆς Ἰταλίας ἀθροίζει. καὶ τινὰς μὲν 5 πρὸς τὸ οἰκεῖον διασρέφει βέλημα· Διονύσιος δὲ καὶ Εὐσέβιος καὶ Ῥοδανὸς Παυλῖνός τε καὶ Ἀνκίφερ τὸ οἰκεῖον καὶ τῆς εὐσεβείας μὴ καθυβρίσαντες φρόνημα, καὶ ἐδ' Ἀθανασίᾳ καταγινῶναι ἀναχόμενοι (ἥδεσαν γ' τὴν Ἀθανασίᾳ κατάκρισιν τὴν τῆς πίσεως 10 προοιμιάζεσθαι καθαίρεσιν) ἐν Ἀριμίνῳ ὑπερορρίζοντο.

Γινέσθαι δ' ὁ τῷ θεῷ θεράπων Ἀθανάσιος ὡς πάλιν κατ' αὐτῷ πικρότερόν τε καὶ φονικώτερόν τὸ αἵρετικὸν παροξύνειτο· εἶφορ, λαθὼν ἅπαντας τὰς ἐν τῇ πόλει παρθένῳ τινὶ καταφεύγει, τῷ ἀνυπόπτῳ τῆς 15 κόρης κλέπτων τὴν εὐρεσιν. ἦν γ' ἡ νεῶνις καὶ τὴν ὄψιν ὡραία, καὶ συνοικεῖν αὐτῇ μηδὲ τὸν τυχόντα ἄνδρα, μήτι γε ἀρχιερέα, πολλὴν καὶ βεβαίαν τὴν πληροφορίαν πᾶσι παρέχουσα· ἔτος δὲ τῆς ἡλικίας εἰκοσὸν ἦγεν ἀπὸ γενέσεως. ἀνατίθησιν ἐν αὐτῇ ὁ τῆς 20 παρθενίας καὶ διδάσκαλος καὶ φύλαξ τὰ κατ' ἐαυτὸν, ὅτι πρὸς μισοφονίαν αὐτῷ ἐξοπλίζετο τὸ αἵρετικόν, καὶ ὡς πάντα τὰ ἔξω τῆς πόλεως προκατεῖληπτο ἐρευναις, καὶ ὡς ἐκ θαλάσσης ὕψεως τὴν σωτηρίαν αὐτῷ προτανευούσης πρὸς αὐτὴν ἦκοι. ἡ δὲ μετὰ χαρᾶς ἀνεκλα- 25 λήτῃ καὶ ὑποδέχετο καὶ ἐπὶ ἔξ ἔτη κατακρύπτει καὶ ἡ Κωνσταντίᾳ τελευτῇ λύσις γίνεται τῆς ἀποκρυβῆς.

1445 R. ἐν πᾶσι δὲ προθύμως καὶ σεβασμῶς ἡ παρθένος ἐξυπηρετεῖ τὸν ὄσιον, πάντας τὰς ἐν τῇ πόλει μικροὺς τε καὶ μεγάλους, καὶ τοὺς φιλοῦντας καὶ τοὺς διώκτας, 30 διαλανθάνουσα.

Προστίπτει δ' ἐν ὁ Κωνσάντιος τοὺς μὴ βουλομένους τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀρχιερέων τῇ Ἀρεῖᾳ καθυπογράφειν ἐξωθεῖσθαι τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ αὐτ' ἐκείνων τὰς δυσσεβεῖς ἐγκαθίστασθαι. ὑπερωρρίζετο καὶ 35 Ἀλέξανδρος τότε ὁ μετὰ Ἰέλιον τὸν θρόνον Ῥώμης ἰθύνων, καὶ ἀντιχειροτονεῖτο Φηλῖξ, ὃς παραχρῆμα μὲν ποιῶν θεηλάτῳ τῇ τῶν ὀφθαλμῶν πηρώσει ὑποβάλλεται, ὕψιστον δὲ καὶ λοιμικῇ νόσῳ καταχεθεῖς διαφθείρετο. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ Μελέτιος ὁ Ἀντιοχείας ὑφίστατο· καὶ 40 ἀντικαθίστα ἡ αἵρεσις τὸν Εὐδόξιον, ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ τὸν Εὐδόξιον, ἄνδρας δυσσεβεῖς καὶ τὸν βίον ἐπαξίως τῆς αἵρέσεως.

Κατ' ἐκεῖνο καιρὸν καὶ Ἰελιανὸν ὁ Κωνσάντιος ἀναγορεύει Καίσαρα, καὶ πρὸς τὰς Γαλλίας ἐκπέμπει. ἐγκαινίζει δὲ καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρ' αὐτῷ νεορρηθεῖσαν ἐκκλησίαν· ἐπώνυμον αὐτῇ ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία. καὶ ὁ δυσσεβὴς Εὐδόξιος, κατὰ τὰ ἐγκαίνια ἐνθρονισθεὶς, "πρώτην ἐκείνην τὴν τολμηρὰν καὶ ἀφρο- 788 H. νεσάτην ἀφῆκε φωνήν, "ὁ πατὴρ ἀσεβής, ὁ υἱὸς εὐσεβής." Θορύβῳ δὲ δικαίᾳ τὸ πλῆθος περιλαβόντος κακῶς τὸ κακὸν ἐπενόει κατευνάζειν, καὶ "μηδὲν ὑμῶς" φησὶ "ταραττέτω· ὁ μὲν γ' πατὴρ ἀσεβής, ὅτι ἐδένα σέβει, ὁ δὲ υἱὸς εὐσεβής, ὅτι σέβει τὸν πατέρα." ταῦτα τῷ δυσσεβεῖς εἰπεῖν ἐπιμανέντος, ὁ θύρῳβος εἰς χλεύην καὶ μυκτηρισμὸν ἐκλυθεὶς τοὺς πολλὰς τῶν συνελεγμένων διεσκέδασε τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ μὲντοι γε Ἰελιανὸς κατὰ τὰς Γαλλίας διατρίβων, καὶ νίκας ἀναδησάμενος κατὰ βαρβάρων, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀνακηρύττετο βασιλεὺς. καὶ Κωνσάντιος μαθὼν τὴν ἀνάρρησιν βαπτίζετο μὲν τῇ Θεομάχῳ χειρὶ Εὐζώτῃ, ἐξοπλίζετο δὲ κατὰ τῷ ἐπαναστάτος. γενόμενος δὲ ἐν Μόμφε κρήνῃ (πολίχνιον δὲ τῆτο τῆς Κιλικίας) ὑπὸ φροντίδων, αἷς αὐτὸν ὁ πόλεμος συνεῖχεν, ἀποπληξία ληφθεὶς τελευτᾷ, ἔτος μὲν ἄγων ἀπὸ γενέσεως πέμπτον καὶ τεσσαρακοστὸν, βασιλεύσας δὲ μετὰ τὴν 45 τῷ πατρὸς τελευτῇ ἔτη πέντε καὶ εἴκοσι.

Γεώργιος δ' ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ναὸν Ἑλληνικὸν ἤδη κατηρειπωμένον, ἐν ᾧ τὸ παλαιὸν οἱ Ἕλληνες τελεῖας ἐτέλειαν τῷ Μίθρᾳ, θύοντες τε ἄνδρας καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τοῖς σπλάγχνοις αὐτῶν μαντευόμενοι, τῆτον ἀνακαθαίρειν ἐπεμελεῖτο ἐπὶ τῷ ἀνοικοδομῆσαι εὐκτήριον. ἀνακαθαίρομενος δὲ εὗρητο πολλὰ 50 κρανία τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ τῶν Χριστιανῶν οἱ ζηλωταὶ ἐκπομπέοντες τὰ τῶν Ἑλλήνων μυσῆρια εἰς γέλωτα τῷ δήμῳ καὶ χλεύῃ τὰ κρανία προάγουσι. τὸ δὲ Ἑλληνικὸν τὴν ὕβριν οὐκ ἐνεγκόντες, ὀργῆς αὐτοῖς ἀθέου στρατηγέσης, ὁρμῶσι κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ τοὺς μὲν ξίφεσι, τὰς δὲ ῥοπάλοις, τινὰς δὲ λίθοις, ἄλλους δὲ τοῖς παρατυχεῖσιν ἀπέκτειναν, ἐνίοις δ' αὐτῶν καὶ ἀνεσάρωσαν· τὸν δὲ Γεώργιον τῆς ἐκκλησίας ἐξελέκυσαντες καμῆλῳ τε προσέδησαν, καὶ διασπαραχθέντα 40 σὺν αὐτῇ πυρὶ παρέδωκαν.

Ἰελιανὸς γε μὴν τὸ τῆς βασιλείας κράτος λαβὼν τὰ μὲν Ἑλλήνων ἐσπέδαζεν, ἃ δὲ Κωνσταντίῳ κατὰ τῶν τῷ θεῷ ἀρχιερέων πεπαρώνητο, σέργειν δὲ προη-

a. 20. ἦγεν A: ἠνύετο αὐτῇ γ.

34. καὶ om pr A.

37. φιλῖς γ.

b. 2. γαλλίους A.

11. ταῦτα δὲ τοῦ γ.

20. μόμψου A.

25. Ἀλεξανδρείᾳ] ἀντιοχείᾳ A.

ἑλλήνιον A.

26. ἦδη A: δὴ γ.

28. καὶ ante τοῖς add A.

43. προρητό γ.

ρεῖτο· διὸ τὰς ἐν ὑπεροδαῖς πάντας φωναῖς φιλαν-
θρώποις ἀνεκαλέσατο. ἔξ ἧ καὶ Ἀθανάσιος θαυρῶσας
ἔξεισι μὲν τῆς οἰκίας ἐν ἣ κατεκρύπτετο τῆς παρθένου,
κατὰ νύκτα δὲ ἔνδον ὤφθη τῆς ἐκκλησίας. καὶ ὁ Ἀλε-
ξανδρέων δῆμος ἀσμένως αὐτὸν καὶ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντα
1448R. κατὰ ἑορτῆς παιδρότητα ὑπεδέξαντο. ὅσον δὲ ἀρεῖαν
νίζον ἐν τῇ πόλει ὑπελείπετο, εἰς τὸν Γεωργίῳ τόπον
Ἀέκιον προχειρίζονται.

Ἰβλιανὸς δὲ πανταχῶς μὲν ἔσεβε τὰ Ἑλλήνων, ἔθνε
δὲ κατὰ τὴν Κωνσταντινέπολιν δημοσίᾳ τῷ τῆς τύχης
ἀγάλματι, ἡνίκα καὶ Μάρης ὁ Καλχηδόνης χειραγω-
γούμενος (ἦν γὰρ ὑπὸ τῆς γήρως ὑπόχυσιν ἔχων ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς) πολλὰ τὸν ἀποστάτην ἐκάκιζεν. ὁ δὲ τυ-
φλὸν καὶ πονηρὸν ἀντελοιδόρεῖτο, καὶ ὡς ὁ Γαλιλαῖος
αὐτῷ θεὸς ἐκ ἐκθεραπεύσειεν αὐτὸν ἐπωνείδιζεν. ὁ δὲ
789H. Μάρης „τὸτό με πρὸς τὴν μεγίστην εὐχαριστίαν κινεῖ
τῷ θεῷ, ὅτι με τυφλὸν ἔθετο, ἵνα τὸ σὸν ἀναιδὲς ἔτω
δὲ ἀσεβείας ἀμυνωθὲν μὴ θεάσωμαι πρόσωπον.”
τότε δὴ τότε καὶ Ἰοβιανὸς καὶ Οὐαλεντινιανὸς, οἱ μετὰ
ταῦτα κατὰ διαδοχὴν βασιλεύσαντες, λύσαντες αὐτῶν
τὰς ζώνας τῷ τυράννῳ προσέβησαν, „ἔχε” λέγοντες
„καὶ τὰς ζώνας καὶ τὰς τιμὰς· εἰ βάλει δὲ καὶ κολάζειν,
προθύμως σοι” τῷ Ἰβλιανῷ παραστάντες ἔφασαν „παρ-
έχομεν καὶ τὰ σώματα.”

Ὁ μέντοι ἀποστάτης σὺν τοῖς ὁμόφροσι βελὴν βε-
15 λένει Ἀθανάσιον ἐκποδῶν ποιῆσαι, ἐννοούμενος ὡς,
εἶπερ ἡ Ἀλεξάνδρου πόλις ἐκεῖναι ἀπαλλαγείη, ῥαδίως
τὰς ἐν αὐτῇ Χριστιανὰς εἰς τὸ οἰκεῖον μετελκύσει δυσ-
σέβημα. διὸ πάλιν συκοφάνει, καὶ πάλιν στρατηγός, καὶ
πάλιν στρατός, καὶ πάλιν Ἀθανάσιος ἐκζητούμενος, καὶ
πάλιν φυγή. καὶ τῆς ἐκκλησίας λάθρα διαδράς ὀλκά-
δος ἐπιβαίνει καὶ ἐπὶ τὴν Οἰβαῖδα ἰθύνει. καὶ ὁ σα-
τράπης ὀπίσθεν καταδιώκει καὶ μηνύει τῷτο ὁ διω-
κόμενος, καὶ ὄψις αὐτὸν θεία παρακελεύει ἀντιστρέφαι
τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἐναντίαν πλοῖζεσθαι. τῶν δὲ συνόν-
35 των κωλυόντων ἐς λόγους μόνον ἀλλὰ καὶ δάκρυσι, μηδ’
εἰς ὀλεθρον ἔτω προφανῇ ἑαυτὸν τε κακείνους ἐκδῆναι,
ἐθάρρυνέ τε μηδὲν δεδιέναι, καὶ ἀνεδίδασκεν ὡς τὸ
θεῖον αὐτοῖς εἶη σύμμαχον. ἔξ ὑποστροφῆς οὖν πρὸς
τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀναγομένοις συναντῶσιν αἱ διώκον-
40 τες, καὶ ἐπερωτῶσιν εἴ ποῦ ἴδοιεν Ἀθανάσιον φεύ-

γοντα· οἱ δὲ ἡμείβοντο καὶ ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ ὡς εἰ ἐπι-
ταχύνειαν τῷτον καταλήψεσθαι. καὶ τῆς μὲν πλανω-
μένους ἀπέπεμπον, αὐτοὶ δὲ θῆτον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου
κατήχθησαν. καὶ βραχὺν χρόνον ἀποκρυβείς ὁ Θεσπέ-
σιος, Ἰβλιανῷ τῷ ἀποστάτῃ τὴν δίκην ἐν Πέρσῃς ἀπαι-
τηθέντος ἐπαρῶσιν αὐτό τε καὶ τὴν τοῦ σεσσηκότος
πίσιν ἐδογματίζε τε καὶ ἀνεκήρυττεν.

Ἀλλὰ γὰρ Ἰβλιανὸς μὲν ἐν Περσίδι ἀνηρέθη, τῶν
μὲν εἰς Πέρσῃν τινὰ τῶν αὐτομόλων τὴν ἀναίρεσιν
ἀναφερόντων, τῶν δὲ εἰς τινὰ τῶν ὑποτελῶν στρατιω-
τῶν ὁ δὲ πολὺς καὶ τῆς ἀληθείας ἐγγύτερος λόγος
θεήλατον αὐτὸν ὑποσηῖναι τὴν σφαγὴν ἐκδιδάσκει. κα-
ταστρέφει δ’ οὖν τὸν βίον ἐν καὶ τριακοσὸν διαβιούς
ἔτος, ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ μῆνας εἴκοσι. καὶ διαδέχεται
τὴν Ῥωμαϊκὴν βασιλείαν ψήφῳ τοῦ παντὸς στρατεύ-
ματος Ἰοβιανός, ὃ καὶ μνήμην ὁ λόγος ἔχεν ἔμπροσθεν.
ἀλλ’ ἔτος ὀκτὼ μῆνας μόνους ἐν τῇ βασιλείᾳ διαρκέ-
σας κατὰ Βιθυνίαν ἀπολείπει τὰ ἀνθρώπινα. μετ’ ἐκεί-
νον δὲ Οὐαλεντινιανός, ἀνὴρ, ὥσπερ ὁ πρὸ αὐτοῦ, τῆς
εὐσεβείας ὑπέρμαχος· καὶ λαμβάνει κοινωρόν (ὡς εἶθε
μὴ ὠφέλε) τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων Οὐάλεντα τὸν
ἀδελφόν. καὶ μῆνα ἡμερῶν ἐν Κωνσταντινὸς πόλει δια-
τρούσας ἀφορίζει μὲν Οὐάλεντι τὴν ἀνατολήν, αὐτῷ
δὲ λείπει τῆς δύσεως τὴν ἀρχήν.

Ἐπεὶ δὲ ἔτος εἰς δύοσιν ἀπῆρεν, ὁ ἀδελφὸς μὲν ταῖς
μητρικαῖς ὁδοῖσιν, ἐκ ἀδελφὸς δὲ ἀλλὰ καὶ ἀντίπαλος
τὴν πίσιν, πόλεμον ἄσπονδον κατὰ τῆς ὁρθοδοξίας 790H.
κινεῖ. καὶ πρῶτον μὲν τὸν θαυμαστὸν Μελέτιον ὑπὸ 1449R.
Ἰβλιανῷ ἀνακληθέντα καὶ τὸν οἰκεῖον ἀπειληφότα θρό-
νον ὑπερορίζει μετὰ καὶ πολλῶν ἄλλων ἀρχιερέων τε
καὶ τῶν ἐν κλήρῳ λογάδων, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν Αἴγυ-
πτον ἐκταράσσει. καὶ εἰσὶν καὶ θόρυβοι χαλεπώτεροι
τῶν φθασάντων διέσειον τὴν Ἀλεξανδρέων πόλιν. δε-
διώς δὲ ὁ θεόληπτος μὴ ἄρα τῆς ἐν τῷ πλήθει εἰ-
σεως αὐτοῦ τὴν αἰτίαν λάβοι, τέσσαρας ὕλας μῆνας
ἑαυτὸν ἐν πατρὶῳ τάφῳ κατακρύπτει. ὁ δὲ τὰς κατὰ
τὴν Αἴγυπτον φόνους παλαμύμενος Τατιανὸς ἦν ὁ
ταύτης ἑπαρχος, ὃν ἡ θεία δίκη καὶ τῆς μισαιφονίας
καὶ τῆς δυσσεβείας θῆτον μετῆλθε. τῷ τε γὰρ ἀξιώ-
ματος καὶ τῶν πολλῶν ἐκπίπτει χρημάτων, καὶ τῆς
τροφῆς αὐτῆς ἐπαίτης ἦν· ἀλλὰ καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς

α. 3. κατεκρύπτετο B. 8. προχειρίζεται c. 9. μὲν om A. 10. κατὰ] καὶ κατὰ B. 11. χαλχηδόνης B.
12. γήρους c. 15. ἐκθεραπεύσειεν] ἀν. θεραπεύσειεν B. κατωνείδιζεν c. 16. με A: γε c. 21. τῷ — 22. ζώνας
om AB. 23. τῷ — ἔφασαν om A. 33. ὀπίσθεν A. 35. πλοῖζεσθαι c. 37. τε om A. 38. μηδὲν A: μη c.
b. 1. εἰ om A. 13. δ’ οὖν A: γοῦν c. 16. καὶ τὴν μνήμην c. 27. κατὰ τῆς ὁρθ. AB: κατὰ τῆς ἐκκλησίας
ἡγουν τῆς ὁρθ. c. 32. ἐκταράσσει] κατατράσσει A, κατατράσσει B. 36. πατρῶν c. 38. ἐπαρχῶν A.

ἀποβαλὼν τὸν βίον ἀλγεινῶς τε καὶ αἰχρῶς κατατρέφει. ἐν τέτοις δὲ κυμαινομένων τῶν ὄλων σεισμὸς ἐπισκῆπτει τῶν πώποτε γεγενημένων ὁ μέγιστος, καὶ πολλὰς ἐδαφίζει τῶν πόλεων, ἀτὰρ δὴ καὶ τῆς Κρήτης τὰς δέκα πόλεις κατηρείπωσε· καὶ ἡ θάλασσα τῶν ἰδίων ὁρῶν ὑπερχυθεῖσα πολλὴν μὲν τῆς ἡπείρου ἀποτεμμένη θάλασσαν νέαν ἔδειξε, πολλὴν δὲ τῆς ὑποβρυχίης ἀρότρον ὑπέθηκεν. ἀλλ' ἔδεν τέτων ἰσοφρόνισε τὸν Οὐάλετα. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀλεξανδρέων δῆμος πόθῳ καὶ πίσει τῷ ποιμένος ἐξασιάζε· τε καὶ πάντα πράξειν ἡπείλει

καὶ τὰ τε σιτηγὰ τῶν πλοίων καὶ αὐτὸς τοὺς δημοσίους σιτοβολῶνας, εἰ μὴ τὸν διδάσκαλον ἀπολήψοιντο, πνρὶ δέναι διετείνοντο, γνῆς ταῦτα ὁ δυσσεβὴς Οὐάλης διὰ γραμμάτων δίδωσιν Ἀθανασίῳ πᾶσαν ἄδειαν τὰς ἐκκλησίας ἰθύνειν. Ἐξορμῶν δὲ μέλλων εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπεὶ Εὐδόξιος ὁ μισόχριστος ὁ δέκα καὶ ἑννέα ἔτη κατὰ τῶν εὐσεβῶν ἀσπονδον πόλεμον ἀναλαβὼν ἀπεφθάρη, τῆς ὁδοπορίας κατὰ τὴν Νικομήδειαν ἐπεχέθη. καὶ οἱ μὲν ἐξ Ἀρείου Δημόφιλον χειροτονῶσιν, οἱ δὲ τὸ ὁμοέσιον πρεσβεύοντες Εὐάγριον τινα, τοῦ μακαρίου Εὐστάθιον τὴν τελεσιουργίαν χειρισάμενος, ὃς πρὸ Μελετίου τὴν Ἀντιόχειαν ἐκκλησίαν ποιμαίνων ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν συνεσκευάθη, καὶ τῆς ὑπερορίας ψηφίσματι τῷ εὐσεβῆς Ἰοβιανῷ ἀνακληθεὶς ἐν Κωνσταντινπόλει διέτριβεν. ὁ δὲ δυσσεβὴς Οὐάλης μαθὼν τὰ πραχθέντα, οἷς μὲν οἱ ἐξ Ἀρείου ἔπραξαν, συνήθη τε καὶ ἡγάπησε, τῶν δὲ κηρύκων τῆς εὐσεβείας Εὐστάθιον μὲν τὸν χειροτονήσαντα διὰ ξρατιωτικῆς χειρὸς ἐν Βιζύῃ πόλει τῆς Θράκης περιορίζει, Εὐάγριον δὲ τὸν χειροτονηθέντα ἄλλῃ συνεῖχεν ὑπερορία. καὶ ταῦτα πράξας ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τὴν Ἀντιόχον ἀφικνεῖτο, τὰ αὐτὰ κατὰ τῶν εὐσεβέντων καὶ πρῶτων καὶ διανοόμενος, μᾶλλον δὲ πολλῷ χεῖρονα. καὶ γὰρ διαφόροις θανάτοις τοὺς εὐσεβῆντας ὑπῆγε· μάλιστα δὲ τῶν φόνων αὐτῷ τὸ προχειρότατον ἦν ποταμὸς ὁ Ὀρόντης.

Τῆς συγχύσεως ἐν καὶ ταραχῆς ταύτης τὴν οἰκμένην ἀνατρεπέσσης, μετὰ τὸς πολλὰς καὶ μακροὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀθλὰς καὶ καμάρους εἰς τὸν κοινὸν δεσπότην, ὃν ἐφίλει καὶ ὑπὲρ ἧς ἔπαχε, χαίρων ὁ ἀθλητής, ἵνα τύχη τῶν ἐπάθλων, ἀπεδήμησεν, ἔτη

διαρκέσας ἐν τῇ ἀρχιερατικῇ τελετῇ, μᾶλλον δ' ἐν τοῖς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνίσμασι, τεσσαράκοντα.

ὅτι ἡ συγγραφή ἐξ ἧς ἡ προκειμένη προῆλθεν ἐκλογὴ, μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἡμελημένον ἢ τὸ διηκριβωμένον ἔχει τὴν ῥοπήν, μάλιστα δ' ἐν τῇ τῶν νοημάτων οἰκονομίᾳ. ἐν πολλοῖς δὲ κεφαλαίοις καὶ καινότερα παρὰ τὰς ἄλλας ἰσορεῖ.

259.

Ἀνεγνώσθησαν ἈΝΤΙΦΩΝΤΟΣ λόγοι διάφοροι. 1452R.

εἰσὶ δ' αὐτῷ οἱ λόγοι τὸ ἀκριβὲς καὶ πιθανὸν καὶ περὶ τὴν εὐρεσιν δεινὸν οἰκείεμενοι. ἐστὶ δὲ ὁ ἀνὴρ καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικός, καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐξ ἀδήλα ποιούμενος, καὶ ἐπὶ τὰς νόμους καὶ τὰ πάθη τρέπων τὰς λόγους, τῷ εὐπρεπὲς μάλιστα σοχαζόμενος. ὁ μὲντοι Σικελιώτης Καικίλιος μὴ κεχρησθαι φησι τὸν ῥήτορα τοῖς κατὰ διάνοιαν χήμασιν, ἀλλὰ κατευθῦν αὐτῷ καὶ ἀπλάσσει τὰς νοήσεις ἐκφέρεσθαι, τροπὴν δὲ ἐκ τῶν πανόρων καὶ ἐνάλλαξιν ἔτε ζητῆσαι τὸν ἄνδρα ἔτε χρησάσθαι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν δὴ τῶν νοημάτων καὶ τῆς φυσικῆς αὐτῶν ἀκολουθίας ἄγειν τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὸ βέλημα. οἱ γὰρ πάλαι ῥήτορες ἱκανὸν αὐτοῖς ἐνόμιζον εὐρεῖν τε τὰ ἐνθυμήματα καὶ τῇ φράσει περιττῶς ἀπαγγεῖλαι. ἐσπέδαζον γὰρ τὸ ὅλον περὶ τὴν λέξιν καὶ τὸν ταύτης κόσμον, πρῶτον μὲν ὅπως εἴη σημαντικὴ καὶ εὐπρεπής, εἶτα δὲ καὶ ἐναρμόνιος ἡ τῶν σύνθεσις· ἐν τῷ γὰρ αὐτοῖς καὶ τὴν πρὸς τὰς ἰδιώτας διαφορὰν ἐπὶ τὸ κρεῖττον περιγίνεσθαι. εἶτα εἰπὼν ὡς ἀχηματίστος εἴη κατὰ διάνοιαν ὁ τῷ Ἀντιφῶντος λόγος, ὥσπερ ἐπιδιορθούμενος ἑαυτὸν „ἐ τῷ λέγω” φησὶν, „ὡς ἔδεν εὐρίσκετο διανοίας παρὰ Ἀντιφῶντι χῆμα· καὶ γὰρ ἐρώτησίς πε καὶ παράληψις καὶ ἕτερα τοιαῦτα ἐνεῖσιν αὐτῷ τοῖς λόγοις· ἀλλὰ τί φημι; ὅτι μὴ κατ' ἐπιτήδευσιν μήτε συνεχῶς ἐχρήσατο τοῖς τοῖς, ἀλλ' ἐνθα ἂν ἡ φύσις αὐτῇ μεθοδείας τινὸς χωρὶς ἀπῆγεν· ὁ δὲ καὶ περὶ τὰς τυχόντας τῶν ἰδιωτῶν ἔστιν ὁρᾶν. διὰ τῷ καὶ ὅταν τις ἀχηματίστος εἶναι λέγῃ λόγους, ἐ κατὰπαξ οἰητέον τῶν χημάτων αὐτὸς ἀπεξερημένους εἶναι (τῷ γὰρ ἀδύνατον), ἀλλ' ὅτι τὸ ἐμμέθοδον καὶ συνεχὲς καὶ ἐρῶμενον τῶν χημάτων ὅτι ἐστὶν ὁρῶμενον ἐν αὐτοῖς.” φέροντο δὲ αὐτοῦ λόγοι ἔ, ὧν ὁ Καικίλιος καὶ καὶ ε' φησὶν αὐτῷ κα-

a. 8. ἰσοφρόνι B. 28. δὲ add A.

b. 6. ἐν et δὲ add A. 34. χωρὶς τινος B.

13. δοῦναι A: παραδοῦναι ε. 36. ἦν add B.

15. libri κεκίλιος. 37. οἶται ε.

17. ὁ δέκα AB: δώδεκα ε. 37. τῆς — ταραχῆς om pr A.

23. περὶ τε τὴν ε. 41. καὶ om B.

23. ποιμαίνων mg: libri

25. δὲ add A.

31. παράληψις ε.

ταιπεύεσθαι, ὥς εἶναι τὰς διαφυγόντας τὸ νόθον εἶ
καὶ λ'.

Οὗτος τῷ οἰκείῳ πατρὶ Σοφίλῳ σοφιστεύοντι μα-
θητεῦσαι λέγει. Καικίλιος δὲ Θεκυδίδης τῷ συγγρα-
φέως μαθητὴν γεγονέναι φησὶ τὸν ῥήτορα. διενεχθῆ- 5
ναι δὲ φασιν αὐτὸν καὶ Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ, ὃ πρὸς
φιλονεικίαν ἀλλὰ πρὸς ἔλεγχον ὁρῶντα. συντάξαι δὲ
αὐτὸν καὶ πρῶτόν φασι τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγω-
791 H. γιστικὰς "λόγους" τῶν γ' πρὸ αὐτῶ ἐδεῖς φαίνεσθαι καθὲς
ἑαυτὸν εἰς τῆτον τὸν ἀγῶνα, ἐδ' ἔτι λαβεῖν δικανικὸν 10
λόγον τῶν Ἀντιφῶντι πρότερον γεγραμμένων. πρῶτον
δὲ αὐτὸν καὶ ῥητορικὰς συντάξασθαι φασι τέχνας, ἀγχι-
νεν γεγονότα· διὰ τῆτο λαβεῖν ἐπώνυμον καὶ τὸν Νέ-
σορα. κωμῶδε δὲ αὐτὸν εἰς φιλαργυρίαν Πλάτων ἐν
Πεισάνδρῳ. λόγος δὲ αὐτὸν καὶ τραγωδίας συνθεῖναι, 15
ἰδίᾳ τε καὶ Διονυσίῳ συνδιατρίβοντα τῷ τυράντῳ. χο-
λάζοντα δὲ πρότερον τῇ ποιήσει τέχνην φασὶν αὐτὸν
ἔξευρεῖν ἀλυσίας, καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐν Κορίνθῳ
1453 R. "οἰκηματίον τι οἰκοδομησάμενον ἐπιγράψαι δύνασθαι
αὐτὸν τὰς λυπεμένους διὰ λόγων θεραπεύειν· καὶ δὴ 20
καὶ πυνθανόμενος τὰς αἰτίας τῆς λύπης τὰς ἀνιωμέ-
νους παρεμυθεῖτο. τῆτο δὲ τὸ ἐπιτήδευμα ἦντιον εἶναι
νομίσας τῆς ἑαυτῷ μεγαλονοίας ἐπὶ ῥητορικὴν ἐντροπήν.
συνεγράψατο δὲ καὶ κατὰ Ἱπποκράτους τῷ ἱατρῷ λόγον,
καὶ εἶλεν αὐτὸν ἐξ ἐρήμου. ὃ δὲ χρόνος ἦν, καὶ 25
ἦκμαζεν, ἐν ᾧ διαπέρασθαι τὰ Περσικά, ὀλίγῳ πρό-
τερον Γοργίᾳ τῷ σοφιστοῦ γεγονώς· παρέτεινε δὲ τὸν
βίον ἕως τῆς ὑπὸ τῶν ν' γεγεννημένης καταλύσεως τῆς
δημοκρατίας, ἧς καὶ αὐτὸν αἰτίαν μετεχρησέναι φασὶ
παραχεῖν· διὸ καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν ν' εἰσαγ- 30
γελθεῖς ἐάλω, καὶ τοῖς τῶν προδοτῶν ἐπιτιμίαις ὑπο-
βληθεῖς ἄταφος ἐθρήφῃ, καὶ γέγονεν ἄτιμος, ἐκ αὐτὸς
μόνον ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ αὐτῶ φύντες. Λυσίας δὲ τοῦ-
ναντίον ἰσορεῖ· φησὶ γ' μᾶλλον αὐτὸν ὑπὸ τῶν ν' ἀνη-
ρῆσθαι. οἱ δὲ φασιν αὐτὸν πρεσβευτὴν πρὸς Διονύσιον 35
τὸν τύραννον παραγεγονότα, καὶ ζητήσεώς τινος παρα-
πισέσης τίς ἄριστός ἐστι χαλκός, αὐτὸν ἄριστον εἶναι φά-
ναι ἐξ ἧς εἴηται Ἀρμόδιῳ πεποίησθαι καὶ Ἀριστογείτονι
ἀκέσαντα δὲ τὸν Διονύσιον, καὶ εἰς αὐτὸν ὑπονοή-
σαντα τὸν λόγον ἀπερῆσθαι καὶ προτροπὴν εἶναι τῆς 40
αὐτῷ καταλύσεως, τὴν ἐπὶ θανάτῳ τὸν ῥήτορα κα-

ταδικάσαι. οἱ δὲ δίδωσι, φασί, τὰς τραγωδίας αὐτοῦ
διασύρων ἐπαρρησιάζετο.

260.

Ἀνεγνώσθησαν ἸΣΟΚΡΑΤΟΥΣ λόγοι διάφοροι.
φέρων δὲ αὐτῶ τὸν ἀριθμὸν ξ', ὧν ἐκρίθησαν γνή-
σιοι κατὰ μὲν Διονύσιον ἐπὶ τοῖς ε' κα', κατὰ δὲ Και-
κίλιον ἡ' κα' κ'. γεγραμέναι δὲ αὐτὸν καὶ τέχνην ῥητο-
ρικὴν λέγουσιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἴσμεν τῷ ἀνδρὶ ἐπιγρά-
φομένην τῷ ὀνόματι· οἱ δὲ συνασκήσει μᾶλλον ἢ τέχνη
10 χρησάσθαι κατὰ τὰς λόγους τὸν ἄνδρα φασί.

Γέγονε δὲ κατὰ τὴν π' κα' ε' Ὀλυμπιάδα, νεώτερος
μὲν Λυσίας ἐπὶ δυσὶν ἔτεσι κα' κ', Πλάτωνος δὲ πρε-
σβύτερος ἰ' δεόντων τριῶν. ἦν δὲ παῖς Θεοδώρος Ἐρ-
χιδέως, ἐνὸς τῶν μετρίων πολιτῶν. ἐν παισὶ μὲν οὖν
15 τελῶν ἠκροάσατο Προδίκου τε καὶ Κείρου καὶ Γοργίου καὶ
Λεοντίου καὶ Τισίας τῷ Συρακασίου καὶ τοῦ ῥήτορος
Θηραμένους. "εἰς ἄνδρας δὲ τελέσας πραγμάτων μὲν 795 H.
ἀναχωρεῖ τῶν πολιτικῶν, ὅτι τε τὴν φωνὴν ἰχνὸς ἦν
καὶ τὸν τρόπον εὐλαβής· τὰ πατρῷα μέντοι ἀποβε-
20 βληκῶς ἐν τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμῳ, ἕνα μό-
νον τὸν τῆς ἀντιδόσεως λόγον εἰπὼν ἀπέστη τῆς τοιαύ-
της προαιρέσεως, ἰδίαν δὲ διατριβὴν ὑποσησάμενος
ἐπὶ τῷ φιλοσοφεῖν καὶ γράφειν ὥρμησε, καὶ ὃ τε πανη-
γυρικὸς αὐτῷ λόγος συνετάγη καὶ τινες ἄλλοι τῶν συμ-
25 βουλευτικῶν ἡγεμένων ταῖς παραινέσεσι τὰς Ἑλλήνας
φρονεῖν ἐκδιδάξαι τὰ συμφέροντα. ἀστυχῶν δὲ τῆς
γνώμης τότε μὲν ἀπέστη τῷ ἐπιτηδεύματι, χολῆς δὲ
σοφιστικῆς ἠγάτο, ὥς μὲν τινὲς φασὶ τὰ πρῶτα ἐπὶ
Χίῳ, μαθητὰς ἔχων ἐννέα, ἦνίκα καὶ τὸν μισθὸν ἰδὼν
30 τῆς διδασκαλίας ἀριθμύμενον φάναι δακρύσαντα ὥς
"ὅν ἐμαυτὸν ἐγγὼν τέτοις πεπραμένον." ἠκροάσαντο
δὲ αὐτῷ ἄλλοι τε πολλοί, ὥς καὶ εἰς ἑκατὸν συντελέ-
σαι, καὶ δὴ καὶ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, μετ' ἧς καὶ πολλὰς
ἐπιπὼν πόλεις τὰς πρὸς Ἀθηναίους ἐπιστολάς συνετίθει,
αἱ τὸν Τιμόθεον ἐπεγράφοντο· "ὅθεν ἐκεῖνος ταλάντων 1456 R.
αὐτὸν ἐδώρησατο. γεγόνاسι δὲ αὐτῷ ἀκροαταὶ καὶ Ξε-
νοφῶν ὁ Γρίλλης καὶ Θεόπομπος ὁ Χίος καὶ Ἐφορος
ὁ Κυμαῖος, οἷς καὶ ταῖς ἰσορικαῖς συγγραφαῖς πρὸς
τρέψατο χρησάσθαι, πρὸς τὴν ἐκάστη φύσιν ἀναλόγως καὶ
40 τὰς ὑποθέσεις τῆς ἰσορίας αὐτοῖς διανεμιόμενος· ἐπὶ
τέτοις καὶ Ἀσκληπιάδης, ὃς τὰ τραγωδοῦμενα συν-

a. 4. Θεκυδίδην γ. cf. Wyttenbach. Plutarch. 4. p. 341. 6. σωκράτει B: Σωκράτῃ γ. οὐ πρὸς — 7. ὁρῶντα] πρὸς ἔλεγχον ὁρῶντα, οἱ πρὸς φιλονεικίαν B.
11. Ἀντιφῶντι — γεγραμμένων] ἰπποκράτει Ἀντιφῶντος — γεγραμμένων.
18. ἐξευρεῖν αὐτὸν B. 20. λόγου B.
b. 6. ε' καὶ κ' γ. 7. καὶ ante τέχνην add A. 13. Ἐρχιδέως] ἐρχιδείως B. 15. κίου A. 16. συρακου-
σίον B. 38. οὗς Coraes Isocrat. 2. p. 73. 41. τραγωδοῦ μετ' συνεγρ. B.

εγράψατο, Θεοδέκτης δὲ ὁ Φασηλίτης, καὶ αὐτὸς ὕπερον τραγωδίας συνταξάμενος· ἀλλὰ καὶ Λαοδάμας ὁ Ἀθηναῖος καὶ Λάκριτος ὁ νομοθετήσας Ἀθηναίους, ὡς δὲ φασιν ἄλλοι, καὶ Ὑπερείδης καὶ Ἰσαῖος. Δημοθένης δὲ προσῆλθε μὲν αὐτῷ μετὰ σπευδῆς, καὶ χιλίας 5 μὲν, ὡς εἰσπεράττετο, ἔκ ἔχειν ἔφη παραχεῖν, διακοσίας δὲ ἐφ' ᾧ τὸ πέμπτον μέρος ἐκμαθεῖν δώσειν· πρὸς δὲ ταῦτα τὸν Ἰσοκράτην ἀποκρίνασθαι ὡς „οὐ τεμαχίζομεν τὴν πραγματείαν, ἀλλ' εἰ βέλοιο, ὁλόκληρόν σοι ἀποδώσομαι τὴν τέχνην.”

Τὸν μὲν ἔν περὶ τῆς ἀντιδόσεως καὶ τὸν πανηγυρικὸν καὶ τινὰς τῶν συμβουλευτικῶν εἴρηται μοι ὅπως τε καὶ ὅτε συνέταξεν. συνέθηκε μὲντοι τὸν πανηγυρικὸν οἱ μὲν ἔτεσι φασιν ἰ', οἱ δὲ ἐπὶ τέτοις ἔτεσι ε'. καίτοι Γοργίας τῷ Λεοντίῳ καὶ Λυσίῳ τῶν ἐνθυμημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων μικρὰ μεταβολὴ κατέβηκε καὶ μεταθέσεις ὁ πανηγυρικὸς Ἰσοκράτης λόγος. δια- 15 τριῖναι δ' ἂν τις οἰηθείη μακρὸν οὕτω χρόνον τοῦ πανηγυρικῆς προσεδρεύοντα τὸν ῥήτορα τῇ συνθήκῃ διὰ τὸ τῆς λέξεως κατεσκευασμένον καὶ περιττόν, καὶ 20 διὰ τὴν εἰς ἀκρίβειαν τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴν, καὶ δὴ καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλα τέτων συνθήκης. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν κώλων καὶ περιόδων ἐπὶ τοσοῦτον ἀκρίβεια ἱκανὴ καταναλῶσαι χρόνον. μάλιστα δὲ αὐτῷ ἡ τῶν πραγμάτων εὑρεσις καὶ διοίκησις τὴν τοσαύτην ἀσχολίαν ἐνε- 25 ποίησε· τὰ γὰρ κεφάλαια καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, οἷς ὁ λόγος οἰκονομώμενος ἀπαρτίζετο, εἰ τις ἐπιμελῶς καὶ 794 H. καὶ ἕκαστον μέρος ἐπισκέποιτο, εὐρήσει συντελεσθῆναι πολλὰ δεόμενα χρόνον. διὸ καὶ πολλοῖς πολλὰς παρέχε τῶν κριτικῶν διατριβὰς μὲν καθ' ἑαυτὸς, 30 διαφωνίας δὲ πρὸς ἀλλήλους, τῶν μὲν ἐμβαθυνομένων τῇ μελέτῃ καὶ διασκέψει τῷ λόγῳ, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπιπόλαιον τὴν ἀνάγνωσιν ποιημένων· ἐξ ὧν εἰπεῖν καὶ διότι τοῖς μὲν ἔνεστι φύσις εὖ ἔχουσα πρὸς τὰς κρίσεις, τὰς δὲ ὁ ἐλαττέμενος ἐπιγινώσκει λόγος. τὸν 35 δὲ λεγόμενον παναθηναϊκὸν πρὸ ἐνιαυτοῦ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ἔγραψεν, ἢ ὡς τινὲς φασιν, πρὸ τεσσαρῶν καὶ τὰς πρὸς Φίλιππον δὲ ὀλίγον πρότερον τῷ θανάτῳ.

Ἐβίω δέ, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἔτη ρ', ὡς δ' ἔτεροι, δυοῖν δεόντων μόνον. ἐτελεύτησε δὲ ἀπαγγελλθέν- 40

τος αὐτῷ τῷ περὶ Χαιρώνειαν πάθους, ἔξαγαγὼν ἑαυτὸν τῷ βίῳ τέτρασιν ἡμέραις ἀσιτήσας, ὥτε δὴ μὴ ὑπομείνας ἰδεῖν τετράκις δελεσμένην τὴν Ἑλλάδα. εὐπόρησε δὲ ἀργύριον ἱκανόν, καὶ τὰς γνωρίμους εἰσπράττων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ Νικοκλέους, ὃς ἐβουίλετο τῶν Κυπρίων (Εὐαγόρου δὲ ἦν ἕτος υἱός), ὑπὲρ τῷ πρὸς αὐτὸν γραφέντος συμβουλευτικῆς λόγῳ τάλαντα λαβὼν εἰκοσιν. ἐφ' οἷς φθόρον ἐφελκύσας τριηραρχεῖν προεβλήθη, καὶ δῖς μὲν ἀθένειαν σκηψάμενος διὰ 10 τῷ παιδὶ παρητήσατο, τὸ δὲ τρίτον ἀναστὰς ἀνήλωσεν ἔκ ὀλίγα.

Οὗτος πρὸς τὸν πυνθανόμενον διὰ τί μὴ δυνατός ὢν δημηγορεῖν ἄλλας ποιεῖ δημηγορίας, ὅτι καὶ αἱ ἀκόναί, ἔφη, αὐταὶ μὲν τέμνουν καὶ δύναντο, τὸν δὲ σίδηρον τμη- 15 τικὸν ποιεῖσι. „καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα δὲ πατέρα ὡς ἐδὲν 1457 R. ἄλλο ἢ ἀνδράποδον συνέπεμψε τῷ οἰκείῳ παιδί „τοιγαροῦν ἄπιθι” ἔφη· „δύο γὰρ ἀνδ' ἐνὸς ἔξεις ἀνδράποδα.” ἐπὶ δὲ τῷ Σωκράτῳ θανάτῳ λίαν ἐλυπήθη, καὶ μελανει- 20 μωνῶν προῆλθε τῇ ὕστεραίᾳ. δύο δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ συνέβησαν αὐτῷ ἀγῶνες, πρότερος μὲν εἰς ἀντιδόσιν προκαλεσάμενος αὐτὸν Μεγακλείδης, πρὸς ὃν ἔκ ἀπήντησε διὰ νόσον, τὸν δὲ θετὸν υἱὸν ἀνδ' αὐτῷ προβαλλόμενος Ἀφαρέα ἐνίκησε· δεύτερος δὲ Λυσιμάχῳ προ- 25 καλεσάμενος αὐτὸν περὶ τριηραρχίας εἰς ἀντιδόσιν, ἐν τῷ καὶ ἡττηθεὶς τὴν τριηραρχίαν ὑπέβη.

Τῶν δὲ λόγων αὐτοῦ τὸ ἐνκρινὲς καὶ σαφὲς καὶ μεμε- 30 λετημένον πᾶσι δῆλον, καὶ ὡς ἐπανθεῖ αὐτοῖς καὶ μόνον ἔμφυτον ἀλλὰ καὶ κομμωτικὸν κάλλος. οὐ μὲντοι γε πολυχρήμων ὁ ἀνὴρ, ἐδὲ ταῖς κατὰ τὸ γῆμα τροπαῖς ποικιλλόμενος· διὸ καὶ δι' ἐνδειαν τῆς ἐν τέτοις μετα- 35βολῆς ἐδ' ἐναγώνιος. Ἰσοκρατικὴ δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς λόγοις ὑποστάσεων ἡ συνέχεια. τάχα δ' ἂν τις αὐτὸν αἰτιάσαιο κλοπῆς, ἐξ ὧν ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ αὐτοῦ πολλὰ τῶν κατὰ τὰς ἐπιταφίαις λόγους εἰρημένων Ἀρ- 40 χίνῳ τε καὶ Θεκυδίδῃ καὶ Λυσίᾳ ὑπεβάλετο. ἀλλ' ἐδὲν κωλύει παραπλησίῳ ἀνακυπτόντων πραγμάτων ταῖς ὁμοίαις ἐξεργασίαις κεχωρηθῆναι καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν, ἔχ ὑποβαλλόμενον τὰ ἄλλότρια, ἀλλὰ τῆς τῶν πραγμάτων ἀναβλασανέσης φύσεως τοιαῦτα οἷα „καὶ τοῖς προ- 795 H. 40 λαβῆσι προβαλλομένη ἐπιδείκνυνται.

- α. 1. δὲ] τε Coraacs. 3. νομοθέτης A. Coraacs σοφιστεύσας Ἀθηναίους. 6. ἔφη add A. 7. δὲ μόνος ἐφ' ε.
10. ἀποδώσομαι ε. 15. καίτοιγε ε. 25. διοίκ. καὶ τὴν ε. 29. πολλὰς πολλοῖς ε. 40. δυνεῖν B.
β. 2. τέσσαρσιν B. 3. τετράκις] γεινηρακῶς Wyttenbachius. 6. τῶν A: τὴν ε. οὗτος ὁ υἱός ε.
10. ἀναστὰς] ὑποστὰς Coraacs. cf. 25. 12. διαπυνθανόμενον ε. 14. αὐταὶ ε. 22. malim προβαλλόμενος.
37. χρῆσθαι ε.

Ἐτάφη δὲ τελευτήσας λαμπρῶς ἅμα πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ ἀδελφῇ καὶ τῇ ἄλλῃ συγγενείᾳ. ἀνάκειτο δὲ αὐτῷ καὶ ἐν Ἐλευσίνι εἰκὼν χαλκῇ, ἐπιγραφὴν ἔχουσα

Τιμόθεος φίλῳ τε χάριν σύνεσιν τε προτιμῶν

Ἰσοκράτης εἰκὼ τήνδ' ἀνέθηκε θεῷ.

Κλεοχάρης ἔργον.

καὶ ἑτέραν δὲ εἰκόνα ἔστησεν αὐτῷ πρὸς τῷ Ὀλυμπίῳ ἐπὶ κίονος χαλκῇν ὁ θεὸς παῖς Ἀφαιεύς, υἱὸς γεγονὼς Λαγίσκης ἐταίρας τινός, ἣν ἔχουσαν τρεῖς παῖδας ὕπερον Ἰσοκράτης ἠγάγετο, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ Ἀφαιεύς ὁ τὴν εἰκόνα στήσας καὶ ἐπιγράφας

Ἰσοκράτους Ἀφαιεύς πατρὸς εἰκόνα τήνδ' ἀνέθηκε

Ζηρί, θεὸς τε σέβων καὶ γονέων ἀρετήν.

261.

Ἀνεγνώθησαν ἈΝΔΟΚΙΔΟΥ λόγοι δ', ὅς τῶς 15 εἶδομεν, ὁ περὶ τῶν μυσηρίων, ὁ περὶ τῆς ἑαυτῷ καθόδε, ὁ περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης, καὶ τέταρτος ὁ κατὰ Ἀλκιβιάδου. ἔστι δὲ ἐν τέτοις ὁ ἀνὴρ ἀπλῆς τε καὶ ἀκατάσκευος ἀφελείας τε φίλος καὶ τῷ ἀζηματίῳ ζηματιζόμενος. συνακμάσαι δὲ Σωκράτει 20 τῷ φιλοσόφῳ λέγει, καὶ ἀρχὴν αὐτῷ τῆς γενέσεως γενέσθαι ἢ καὶ οὐ Ὀλυμπιάδα. παῖς δὲ ἐχορηγίεζε Λεωγόρου, ἔξ εὖ γεγονότων καταγόμενος. Ἑλλάνικος δὲ φησι καὶ τὸς πόρῳ τῆς γενέσεως ὀχετοὺς ἦκειν εἰς αὐτὸν ἔξ Ἑρμῆ. αἰτίαν δὲ λαβὼν τῷ ἀσεβεῖν ἐπὶ τῇ 25 τῶν Ἑρμῶν περικοπῇ καὶ τῇ τῶν μυσηρίων τῆς Ἀθήνητρος ὕβρει, ἀπέφυγε κοιδεῖς ἐπὶ τῷ μνηύσειν τὸς ἀδικήντας. σπασθὲν δὲ πῶσαν εἰσενεγκάμενος εὔρε τὸς εἰς τὰ ἱερὰ ἁμαρτήσαντας, οἷς καὶ τὸν ἑαυτῷ πατέρα συγ- 1460R.κατεμήνυσεν. "ἀλλὰ γὰρ τὸς μὲν ἄλλους πάντας ἐλέγχοις 30 φωρύσσας ἀπολέσθαι κατεπράξατο, τὸν δὲ πατέρα, καίτοι δεδεμένον ἦδη, ἐξείλετο ὑποχόμενος ἐν πολλοῖς αὐτὸν λυσιτελεῖν γενέσθαι τῇ πόλει. καὶ ἐκ ἐψεύσατο. ὁ γὰρ Λεωγόρου πολλὰς διήλεγξε χρήματα δημόσια νοσφισαμένους καὶ ἑτέρα τοιαῦτα παρνομοῦντας. εὐδοκίμων 35 δὲ ἐπὶ τοῖς πολιτεύμασιν ὁ Ἀνδοκίδης ἐπέθετο ναυκληρίαν, καὶ τοῖς τε Κυπρίων βασιλεῦσι ξένος ἐγένετο καὶ πολλοῖς ἄλλοις δοκίμοις, ἥνικα καὶ θυγατέρα μὲν Ἀρισείδου ἀνεψιὴν δὲ αὐτῷ τῶν οἰκείων ὑπεκκλέψας δῶρον ἔπεμψε τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. μέλλων δὲ εἰς δι- 40 κασίτριον ἐπὶ τῇ κακουργίᾳ εἰσάγεσθαι πάλιν αὐτὴν ἀπὸ

Κύπρου κλέπτει, καὶ ἄλῃς ὑπὸ τῷ Κυπρίων βασιλεῶς δεσμοῖς παρεδόθη. καὶ κεῖθεν δὲ διαδράς ἐπεδήμησε τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἥνικα τοῖς ν' τὰ πολιτικά μετεχειρίζετο πράγματα. δεθεῖς δὲ καὶ ὑπὸ τέτων πάλιν 5 διέφυγεν. ἥνικα δὲ ἡ ὀλιγαρχία κατελύθη, ἐφυγαδύθη τῆς πόλεως, καὶ ἐν Ἡλίδι τὸν τῆς φυγῆς χρόνον διατρίψας τῶν περὶ Θρασύβειλον κατεληλυθότων καὶ αὐτὸς συγκατελήλυθεν. αἰρεθεῖς δὲ περὶ τῆς εἰρή- 796H. νης εἰς Λακεδαιμόνα πρεσβεῖν καὶ ἀδικεῖν δόξας ἔφυγε. τότε δὲ ἔστιν ἐπὶ νῦμος καὶ Ἑρμῆς, ἀνάθημα μὲν φυλῆς Αἰγυπίας, ἐπικληθεῖς δὲ Ἀνδοκίδος, διότι πλησίον αὐτῷ Ἀνδοκίδος ὦκει.

262.

Ἀνεγνώθησαν ΛΥΣΙΟΥ λόγοι διάφοροι φέροντες

αὐτῷ καὶ ν', ὧν τοῖς γνησίοις γ' καὶ λ' καὶ διακο- 15 σίως ἐγκρίνουν, ἐν οἷς δις μόνον τὸ ἔλαττον ἐνεγκεῖν τῇ λέξει πρὸς τοὺς ἀνταγωνιστὰς πολλάκις ἀγωνισάμενος λέγει. ἔστι δὲ τοῖς λόγοις βραχυτάτος τε καὶ πιθανώτατος, καὶ τῷ δοκεῖν μὴ δεινῶς λέγειν, εἴπερ τις ἄλλος, δεινότητος. ἀλλὰ γὰρ καὶ εὐκολος εἶναι δοκῶν 20 ἔδεν ἔλαττον δυσμίμητος ἐπιδείκνυν. τοῖς μέντοι γε τῶν λόγων πλείους ἰδιώταις ἐκδεδωκέναι λέγει. συγκαταλαβόντες δὲ τὸς λόγους αὐτῷ δημηγορίαι, ἐπιστολαί, ἐγκώμια, ἐπιτάφιοι, ἐρωτικοὶ καὶ Σωκράτης ἀπολογία. ἔστι μὲν ἐν ἐκ ὀλίγοις αὐτῷ λόγοις ἠθικός, γίνετο δὲ 25 κατὰ τὴν διάνοιαν ὁ ἠθικός, ὅταν χρηστὴν ἔχη προαίρεσιν καὶ πρὸς τὰ βελτίω ῥέψαν. ὅθεν οὐ χρηστὴν ψιλῶς τὰ προαχθέντα λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὴν γνώμην συνάπτειν μετ' ἧς ἐπράττετο ἕκαστον, οἷον, ἂν μὲν χαλεπὰ ἦ καὶ πρὸς φίλους ἢ ἄλλως μετρίως, τὴν ἀνάγκην αἰτιᾶσθαι, ἂν δὲ ἀμείνω, τὴν προαίρεσιν. αὕτη δὲ 30 μάλιστα πιθανὴ γίνετο, εἰ τὴν αἰτίαν προσλάβοι. τὰς μέντοι γε αἰτίας ὅς χρηστὴν λυσιτελεῖς ἕνεκα παραλαμβάνειν φρονίμως γὰρ μᾶλλον ἢ χρηστῇ καὶ εὐγνώμονος τὰ τοιαῦτα. χαλεπὸς δὲ ὁ τρόπος φυλάξαι διὸ καὶ 35 Ἀνδρίας ἐν αὐτῷ φαίνεται πολλάκις διαμαρτάνων. θαυμάζοντες μέντοι γε αὐτῷ ἄλλοι τε πολλοὶ λόγοι καὶ δὴ καὶ ὁ πρὸς Διογέτονα ἐπιτροπῆς. πιθανὴν τε γὰρ καὶ καθαρὰν τὴν διήγησιν ποιεῖται, ἀλλ' ἐκ ἐνθὺς ἐπὶ 40 τὰς ἀνξήσεις καὶ τὰς δεινώσεις, ὅπερ πολλοὶ πάχουσιν, ὑπάγεται. καὶ γὰρ οὐδ' ἔστιν οἰκεία τὰ τοιαῦτα

2. 3. Ἐλευσινίω Coraes p. μδ. 4. σύνεσιν] ξεστήν Pseudo-Plutarchus. 5. θεῷ] θεαῖς Coraes. 6. Λεω-
χάρης Pseudo-Plutarchus. 7. Ὀλυμπίῳ Coraes. 8. ἀφαιεύς B. 13. θεοῦ A. 19. ἀφελεί A. 23. ἑλλ-
νικός B. 33. λυσιτελεῖς γ. 36. ναυκληρία Taylorus Lectt. Lysiac. p. 689. cf. p. 489 b 37 et 490 b 25.
b. 5. ἡ om A. 15. διακοσίους γ. 19. praestat δεινός. 26. τὴν om A. 30. ἡ A: εἴη γ. 33. γε om A.
37. γε πολλοὶ add A. 41. οὐδ'] οὐκ B.

τῆς πρώτης διδασκαλίας τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐν
1461R. τοῖς μετὰ ταῦτα χώραν ἔχει καταλέγεσθαι. "καὶ πολλὴν
δὲ τὴν καθαρότητα καὶ σαφήνειαν ἐν τε τοῖς πράγμασι
καὶ ταῖς λέξεσιν ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ λόγου προβά-
λεῖν ἀρχῆς, ὥσπερ καὶ τὸ γῆμα τὸ κατ' εὐθείαν ἀρμό- 5
ζον ἀφηγγίσει, καὶ τὸ μηδὲν τι ἔξωθεν συνεφέλκεσθαι.
τὸ δὲ τῆς ἀρμονίας αὐτῆς κάλλος ἐ παντός ἐστιν αἰ-
σθανέσθαι καὶ γὰρ δοκεῖ μὲν ἀπλῶς καὶ ὥς ἔτυχε συγκαῖσθαι,
εἰς ὑπερβολὴν δὲ κόσμος κατεσκευάσθαι. καὶ ἀπλῶς ὅλος
ὁ λόγος ἄξιός θ' αὐμάσαι κατὰ τε τὰ γήματα καὶ τὰ 10
νόηματα καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὴν ἐναρμόνιον τέτων
συνθήκην καὶ τὴν εὔρεσιν καὶ τάξιν τῶν ἐνθυμημάτων τε
καὶ ἐπιχειρημάτων.

Ἀμφιβάλλει μὲν παρ' ἐνίοις ὁ περὶ τῆς σηκῆς λό-
γος· ὁ σηκὸς δὲ νῦν εἰδὸς ἐστὶν ἱερᾶς ἐλαίας. ἀλλ' ὅτι 15
μὲν γνήσιος Λυσίας, ἔκ τε τῶν κεφαλαίων δῆλον καὶ ἐκ
τῶν περὶ αὐτῆς ἐπιχειρημάτων καὶ ἐξ αὐτῆς γε τῆς προσι-
797H. μίς τῆς τε διηγήσεως καὶ τῆς ἐπιλόγῃς (πάνν "γὰρ δαι-
μονίως καὶ κατὰ τὴν εἰθισμένην τῷ ἀνδρὶ ἐν τῇ ἀπλό-
τητι δεινότητά ἐστιν ἐξεργασμένα ταῦτα)· καὶ μὴν καὶ 20
τὸ κατ' ἐνθύμημα ἀλλὰ μὴ κατ' ἐπιχείρημα προάγειν
τὰς ἀποδείξεις τῆς Λυσίας μάλιστα τὸ ἰδίωμα ἀπαγγέ-
λει. ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ καθ' ἐν διατρίβοντα μηχανεῖν τὸν
λόγον τῆς τῆς Λυσίας ἐστὶν ἀκριβείας, καὶ τὸ εὐπαγές
τῶν λόγων, καὶ τὸ διὰ βραχύτητος πολλὴν παρέχειν 25
ἡδονήν, ὃ μετὰ γε Δημοσθένην ἔτος μόνος τῶν ἄλλων
ῥητόρων φαίνεται κατορθώσας, καὶ τὸ κάλλος δὲ τῆς
διατυπώσεως, ἐν ᾧ μήτε Πλάτωνος μήτε Δημοσθέ-
νης μήτε Αἰσχίνου τὸ ἑλαττόν ἐστιν ἀπενηνεγμένος.
ἰδίωμα δὲ Λυσίας καὶ τὸ τὰς ἀντιθέσεις προάγειν μη- 30
δαμῶς μὲν ἐμφανέσας τὸ ἐπιβεβλημένον, τὸ δὲ
ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐπεσπασμένον δεικνύειν.
τεκμήριον δὲ τῆς Λυσιακῆς δυνάμεως καὶ τὸ ἐν πάσῃ
τῇ περιόδῳ τῶν κώλων εὐάρμοσον καὶ μετὰ καθα-
ρότητος εὐανθές. Παῦλος δὲ γε ὁ ἐκ Μυσίας τὸν τε 35
περὶ τῆς σηκῆς λόγον, ὅθεν τῶν εἰρημένων συνιείς, τῆς
[τε] γνησιότητος τῶν Λυσιακῶν ἐκβάλλει λόγων, καὶ
πολλὰς καὶ καλὰς ἄλλας εἰς νόθους ἀποδιδύμμενος πολ-
λῆς καὶ μεγάλης τῆς ἀνθρώπου ὠφελείας ἀπεξέφησεν,
ἔχ' εὐρισκομένων ἔτι τῶν ὑπὸ διαβολὴν πεσόντων 40
ἅπασι γὰρ ἀποκριθέντες παρεωράθησαν, ἐπικρατεσέρας

τῆς διαβολῆς, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν, ἢ τῆς
ἀληθείας γεγεννημένης.

Ἔστι δὲ ὁ Λυσίας δεινὸς μὲν παθήνασθαι, ἐπιτή-
δειος δὲ τῆς πρὸς αὐξήσιν διαθεῖναι λόγους. τινὲς μὲν
ἐν τῶν περὶ τῆς ῥητορικῆς διατρίβοντων λόγους οὐκ
ὀρθῶς ἐπήχθησαν εἰπεῖν περὶ Λυσίας ὡς ἀποδείξαι
μὲν τὰ ἐγκλήματα παρ' ὀντιναῶν τῶν παλαιῶν ἀν-
δρῶν τὸ προκεκριμένον ἔχει, αὐξῆσαι δὲ ταῦτα πολ-
λῶν ἐνδεής. καὶ γὰρ ἐλέγχοντ' φανερώς ὑπὸ τῶν αὐτῶν
λόγων πολὺ τῆς ἐπ' αὐτῷ διασφαλλόμενοι κρίσεως.
καὶ μάλιστα γε τέττες ὁ κατὰ Μνησιπτολέμους διελέγ-
χει· θαυμαστὸς γὰρ τὴν κατηγορίαν πρὸς μέγεθος οὐ-
τος ἠΐξησε. Καικίλιος δὲ ἀμαρτάνει εὐρετικὸν μὲν
τὸν ἄνδρα, εἴπερ ἄλλον τινά, συνομολογῶν, οἰκono-
μῆσαι δὲ τὰ εὐρεθέντα ἔχ' ἔτιος ἱκανόν· καὶ γὰρ κἂν
τέττω τῷ μέρει τῆς ἀρετῆς τῆς λόγους ἔδενός ὀρᾷται
φαιλότερος. εἶδε δὲ Δημοσθένην μειράκιον ὄντα.

Παῖς δὲ γέγονεν ὁ Λυσίας Κεφάλῃς τῆς Λυσανίης
τῆς Κεφάλῃς, γένος μὲν Συρακόσιος, μετανάστης δὲ γε-
γονὸς εἰς Ἀθήνας πόθῳ τε τῆς πόλεως καὶ τῆς Πε-
ρικλέους τῆς Ξαρθίππης φήμης. ἐν ἣ τὰ μὲν πρῶτα
συνεπαιδεύετο τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν Ἀθηναίων,
ὑξερὸν δὲ τὴν εἰς Σύβαριν ἀποικίαν σελλέσεως τῆς
πόλεως "ῶχετο καὶ αὐτὸς σὺν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν 1464R.
ἀδελφῶν Πολεμάρχῳ, ἐφ' ᾧ τῆς πατρὸς μεταγεῖν
κλήρου· ἔτος δὲ ἑξκαιδέκατον ἦγε. καὶ διέτριβεν
ἀκροώμενος Τισίς τε καὶ Νικία τῶν Συρακοσίων. οἰ-
κίαν δὲ κατασκευασάμενος καὶ κλήρος τυχὼν ἐπολι-
τεύετο τῶν πολλῶν "οὐκ ἐνδεέστερον ἕως Κλεάρχου 798H.
τῆς Ἀθήνησιν ἄρχοντος· τῷ δὲ ἐξῆς ἐνιαυτῷ ἀτι-
κίσειν αἰτιαθεὶς μεθ' ἑτέρων τριῶν ἐξέπεσε τῆς πα-
τρίδος. Ἀθήνησι δὲ παραγεγονὸς τῶν ὕ' τὴν πόλιν
ἐχόντων διέμεινεν αὐτόθι· τῶν λ' δὲ τὴν πόλιν ἀν-
τικατασχόντων ζ' μὲν ἔτη διέμεινεν, ἀφαιρεθεὶς δὲ τὴν
οὐσίαν καὶ τὸν ἀδελφὸν Πολεμάρχον ἀποβαλὼν, αὐ-
τὸς μόλις διαδράς τὸν ἐπικρεμύμενον ὕλεθρον, διτῇ-
γεν ἐν Μεγάρῳ. τῶν δ' ἀπὸ Φυλῆς ἐπιθεμένων τῇ
καθόδῳ χρησιμώτατος ἀπάντων γέγονε τῇ πράξει·
χορήματά τε γὰρ αὐτὸς παρέχευε δραχμὰς διχιλίας καὶ
ἀσπίδας σ', σαλῆς δὲ σὺν Ἑρμοῖ ἐπικέρους τε ἐμι-
θώσατο τ', καὶ Θρασύδαιον τὸν Ἡλεῖον ἔπεισε ξένον

a. 6. τι B et corr A: τὴν ζ. 9. ὅλος add A. 14. ὁ παρ' ἐνίοις ζ. 17. καὶ add A. 20. καὶ μὴν
add A. b. 4. τινὲς — 5. λόγους om B. 6. ὀρθῶς δ' ἐπήχθ'. B. εἰπεῖν περὶ Λυσίου] περὶ λυσίου εἰπεῖν
τῶν περὶ τοὺς ῥητορικοὺς τινες διατρίβοντων λόγους B. 10. αὐτὸ ζ. 12. προσήγοριαν A. 17. μειράκιον
Δημοσθένην ζ. 26. ἑξκαιδέκατον A: πέντε καὶ δέκατον ζ. 27. συρακοσίων A. 33. διέμεινεν A. 39. δρα-
χμὰς διχιλίας παρέχευε ζ.

ὄντα αὐτῷ β' τάλαντα παραχεῖν. ἐφ' οἷς γράφει μὲν μετὰ τὴν κάθοδον ὁ Θρασύβελος πολιτείαν αὐτῷ, ὁ δὲ δῆμος ἐκύρωσε τὴν δωρεάν. Ἀρχίνος δέ, διὰ τὸ ἀπροβέλευτον εἰσαχθῆναι τὸ ψήφισμα, γράφεται [γραφήν] παρανόμων τὴν δωρεάν· καὶ ἐπεὶ κατεγνώσθη τὸ ψήφισμα, τῆς μὲν πολιτείας ὁ Ἀνσίας ἀπελάυνε, τὸν λοιπὸν δὲ χρόνον κατεβίω ἰσοτελὲς ὢν. καὶ τελευτῇ αὐτόθι, γ' καὶ π' ἔτη γεγονώς· οἱ δὲ ἀφαιρῶσιν αὐτῷ ζ'.

263.

Ἀνεγνώσθησαν ἸΣΑΙΟΥ διάφοροι λόγοι. ἔτι δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν εἰς δ' καὶ ε' συναριθμῶν· τέτων δὲ οἱ τὸ γνήσιον μαρτυρηθέντες ν' καταλείπονται μόνον. Ἀνσίας δὲ γέγονε μιμητής, ὃ καὶ μαθητὴς ἐχρημάτισε. τὴν μίμησιν δὲ αὐτῷ προσάπτει τῶν τε ὀνομαζόμενων ἢ ἀρμονία καὶ ἢ ἐν τοῖς πράγμασι δεινότης· οὕτω γ' αὐτῷ οἱ λόγοι πρὸς ἐκείνους τὴν ὁμοιότητα φέρουσιν ὥς, εἰ μὴ τις πολλὴν αὐτῶν ποιήσαιο τὴν διάσκεψιν καὶ μελέτην, ἐκ ἂν ἑκατέρων λόγων τοῦ χαρακτῆρος τὴν διαφορὰν διαγνοίη, πλὴν κατὰ γε τὰς ζηματισμῶν. καὶ γ' πρῶτος Ἰσαῖος ζηματίζειν ἤρξατο καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν, ὃ μάλιστα καὶ Δημοσθένης, μαθητὴς αὐτῷ γεγονώς, ἐμίμησάτο.

Χαλκιδεὺς δὲ γέγονε τὸ γένος ὁ Ἰσαῖος, εἰς Ἀθήνας δὲ μετελθὼν ἐχόλασεν (ὥς προείρηθ' ἔστιν) Ἀνσίας· ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου διήρκεσεν ἀρχῆς. ἀποστὰς δὲ ποτε τῆς χολῆς ἐπὶ δραχμαῖς μυριάσις καθηγῆσάτο Δημοσθένους· διὸ καὶ μάλιστα γέγονεν ἐπιφανής. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ τὰς ἐπιτροπικὰς λόγους Δημοσθένει συντάξαι.

264.

Ἀνεγνώσθησαν Αἰσχίνου λόγοι, ὧν τὸ πλήθος ὁ τρεῖς ἀριθμὸς περιορίζει, καὶ ἐπιστολαὶ θ'. ὁ δὲ Ἀηλιακὸς ἐπιγραφόμενος ὅτι ἔστιν Αἰσχίνος, ἔστι δὲ τοῖς 1465 R. τῇ τῶν ἐνθυμημάτων σαφηνείᾳ σεμνυνόμενος. "ὁ 799 H. μέντοι κατὰ Τιμάρχου λόγος "ἐταιρήσεως τὸν Τιμάρχον γράφει· καὶ ὁ Τιμάρχος καταπλαγείς καὶ λιπὼν τὸν ἀγῶνα ἑαυτὸν ἀνήρτησεν.

Ἐπήγγειλε δὲ καὶ τὴν ἐν Ταμύναις νίκην πρῶτος Ἀθηναίοις τὸ δεύτερον· διὸ καὶ ἐξεφανώθη. φασὶ δὲ

τὰ μὲν πρῶτα εἰπεῖν αὐτὸν ἐν τῷ δήμῳ κατὰ Φιλίππου, ἐνευδοκίμησαντα δὲ τῷ λόγῳ πρεσβευτὴν πρὸς Ἀρκάδας χειροτονηθῆναι, εἰς ὅς παραγεγονώς συνέστησάτο τὰς μυρίας ἐπὶ Φίλιππον.

5 Οὗτος ὁ Αἰσχίνης παῖς γέγονεν Ἀτρομήτης, θυγόντος μὲν ἐπὶ τῶν λ', συγκαταγαγόντος δὲ τὸν δῆμον. τέττα δὲ καὶ Γλαυκοθέας γίνετο υἱός, Κοθωκίδης μὲν τὸν δῆμον, ἔτε δὲ τῶν ἐπὶ γένει περιφανῶν ἔτε τῶν ἐπὶ χρήμασι λαμπρῶν. ἐν δὲ τῷ νέῳ τῆς ἡλικίας τὸ 10 σῶμα φέρων ἐρρώμενον τὰ γυμνάσια ἐπονεῖτο, λαμπρόφωνος δὲ πεφυκώς τραγωδίαν ἤσκησε μετὰ ταῦτα, ὥς δὲ λέγει Δημοσθένης, ὑπογραμματεῶν καὶ τριταγωνιστῶν Ἀριστοδήμῳ ἐν τοῖς κατὰ δῆμους Διονυσίοις. καὶ παῖς μὲν ὢν ἐδίδασκε σὺν τῷ πατρὶ γράμματα, 15 εἰς τὸ μειράκιον δὲ προελθὼν ἐσρατεύετο. ἤκροάσατο δὲ, οἱ μὲν φασιν Ἰσοκράτης καὶ Πλάτωνος, Καίχιλιος δὲ Λεωδάμαντος λέγει. πολιτευόμενος μέντοι γε οὐκ ἀφανῶς ἐκ τῆς ἐναντίας μερίδος, συνεπρέσβευε τοῖς περὶ Δημοσθένην ἄλλας τε πρεσβείας πολλὰς καὶ πρὸς 20 Φίλιππον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἐφ' ἣ καὶ παρὰ Δημοσθένους κατηγορήθη, ἔτι δὲ ὡς πόλεμον ἐξάψει Πευλαγόρας αἰρεθείς πρὸς Ἀμφισαῖς Ἀμφικτύοσι, καὶ τὸν λιμένα ἐργαζομένους· ἐξ ἧς πράξεως συνέβη Φιλίππῳ προσφυγεῖν Ἀμφικτύονας, τὸν δὲ ὑπὸ τῷ Αἰσχίνῳ συνεργώμενον ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασι καὶ τὴν Φωκίδα λαβεῖν. συνειπόντος μέντοι γε αὐτῷ Εὐβέλῳ τοῦ Σπινθάρος Προβαλεισῆς δημαγωγῶντες ψήφοις μόναις λ' ἀπέφυγε. χρόνῳ δὲ ὕστερον Φιλίππος μὲν τετελευτηκότος, Ἀλεξάνδρος δὲ διαβαίνοντος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπὶ 30 ταῖς Δημοσθένους τιμαῖς Κτησιφῶντα παρανόμων ἐγράψατο. ὁ μεταλαβὼν δὲ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων εἰς Ῥόδον ἔφυγε, δραχμὰς χιλίας οὐ βεληθεῖς ὑπὲρ τῆς ἡττῆς καταβαλεῖν. ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ χολὴν κατασησάμενος ἐδίδασκεν· ἐν ᾧ τοῖς Ῥοδίοις τὸν κατὰ Κτησιφῶντος ἐπεδείξατο λόγον, θαυμαζόντων δὲ εἰ ταῦτα 35 δημηγορήσας ἡττήθη, „ἐκ ἂν” εἶπε „θαῦμα κατεῖχεν ὑμᾶς ὡς Ῥοδίοι, εἰ Δημοσθένους ἀντιδημηγοροῦντος ἠκέσαστε.” ἐκεῖθεν δὲ πλεύσας εἰς Σάμον, καὶ διατρήσας ἐπὶ τῆς νήσου, ὀλίγον ὕστερον ἐτελεύτησεν.

265.

Ἀνεγνώσθησαν ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ λόγοι μικροῦ σύμπαντες· φέροντο δὲ αὐτῷ οἱ γνήσιοι ε' καὶ ε', ὧν οἱ

a. 11. ἀνεγνώσθη A. 14. λυσία A. 25. δὲ add A. 28. ὑποστὰς A. 33. ἀνεγνώσθη A. 38. libri ἐταιρήσεως. b. 8. τῶν B: δὲ τῶν c. 22. ἀμφισαῖς B. Leichius p. XLII Ἀμφικτύοσι πρὸς Ἀμφισαῖς τὸ πιδίον καὶ τὸν λ. ἐργαζομένους. 23. ἐξ ἧς] ἐξ ἧς c. 27. libri προβαλεισίου. 31. τῶν ψήφων Pseude-Plutarchus: nam Photii libri συνήφ. 33. καταβαλεῖν] ἀποτίσαι B. 41. ἀνεγνώσθη A.

δημόσιοι μᾶλλον εἰς τὸ ἄριστον κατεσκευάσθαι τοῖς
πλείοσι κρίνοντο. τινὲς μὲν ἐν τὸν περὶ Ἀλοννήσε λό-
γον (ὅς καὶ κατὰ Φιλίππου ἐπιγράφεται δεύτερος· καὶ γὰρ
800 H. πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ὁ ῥήτωρ "ἀνταγωνίζετο τῷ Φιλίππῳ)
τῆτον ἔφασιν εἶναι γνήσιον Δημοθένης, καὶ τεκμη-
ριῶσαι τὴν δόξαν αὐτῶν ἐπιχειροῦσι τοῖς ῥήμασι τε καὶ
ὀνόμασι καὶ τῇ τῆς συνθέσεως ἁρμονίᾳ· πολὺ γὰρ ταῦτα
1468 R. λείπειται τῷ Δημοθενικῷ τύπῳ· "ἀνειμένην τε γὰρ εἶναι
ταύτην καὶ λελυμένην, καὶ τῆς τῆς ῥήτορος περὶ ταῦτα
δυνάμειος ἐλαττωμένην τὴν φράσιν. καὶ οἱ γὰρ αὐτὸν
ἀφαιρούμενοι τῷ Δημοθένης εἰς Ἡγήσιππον ἀναφέ-
ρουν. ἐγὼ δὲ εἰδὼς πολλάκις καὶ λόγους διαφόρων
γεννητόρων πολλὴν ἔχοντας τὴν ὁμοιότητα καὶ διάφορον
ἐργασίαν λόγων τὸν αὐτὸν ἐγνωκότων γεννήτορα (οὐ
γὰρ αἰεὶ καθέστηκεν ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος κατὰ πάντα,
ὥσπερ ἐδὲ ἐν τοῖς ἄλλοις, ὅπως ἐδὲ κατὰ τὰς λόγους
ἢ ἀνθρωπίνῃ δυνάμει), ἄλλως τε δὲ ἐδὲ ἐν τοῖς και-
ριωτάτοις τῶν ἰδιωμάτων τῷ ῥήτορος, ἀλλὰ καὶ ταύτην
ἐπὶ ὀλίγον ὁρῶν τὴν διαφορὰν, ἐκ ἔχον θαρσύνειν ἀπο-
φύνασθαι εἴτε Ἡγησίππου πόνοσιν ὁ περὶ Ἀλοννήσε λόγος
εἴτε τῆς Δημοθενικῆς ἐλάττωμα καθέστηκε φύσεως.

ὥσαύτως δὲ καὶ τὸν λόγον, ὃς ἐπιγράφεται περὶ τῶν
πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν, Ὑπερείδῃ μᾶλλον ἢ Δη-
μοθένῃ προσνέμουν, ὅτι περ πολλοῖς τε ἄλλοις ὁ
Δημοθένης πλεονεκτῶν τῶν λοιπῶν ῥητόρων καὶ τῇ
τῶν ὀνομάτων ἐκλογῇ ἐπὶ τὸ ἄμεινον διενήνοχεν, ὁ δὲ
νῦν λόγος ἔχει τι καὶ τῶν ἐκ λογάδων φωνῶν, ὥσπερ τὸ
νεόπλετος καὶ τὸ βδελυρεύεσθαι καὶ ἑτερά τινα τοιαῦτα.

εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὰς δύο τὰς κατὰ Ἀριζογείτονος ὡς
νόθεος παραγράφον· ἀλλ' ἔτι καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς
ἀφιστάν, ἐκ ἔχοντες εἰπεῖν τὰς τεκόντας. ὧν εἰς γέγονε
καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, ἐδὲν μέγα τεκμήριον
τῆς ἰδίας ὑπολήψεως παρεχόμενος, ἐδὲ ἐκείνο συνιδεῖν
ἐθαλήσας, ὡς πολλῶν μελῶν ἐξὶν ἥπερ ἢ ἐκείνης ἀπό-
φασιν αὐτὸς ὁ Ἀριζογείτων ἀνομολογῶν Δημοθένην
κατ' αὐτὴν γεγραφέναι· καὶ γὰρ ἀπολογούμενος ἐκ ἐν τῷ
παρέργῳ λέγων ἀλλ' ἐπιμελῶς ἀνταγωνιζόμενος ἐν τῷ
λόγῳ δείκνυτο, ὅς ἐπιγέγραπτο ἀπολογία πρὸς τὴν ἐν-
δειξιν Ἀνάρχου καὶ Δημοθένης.

καὶ ὁ κατὰ Μειδία δὲ καὶ κατ' Αἰχίνου λόγος αἰ-
τίαν ἔχει τὸ μὴ τὴν αὐτὴν κατὰ πάντα ἀρετὴν τῷ Δη-
μοθενικῷ συνδιασώσασθαι χαρακτῆρι· καὶ γὰρ ἐν τοῖς

δυσὶ τέτοις λόγοις ἐκ διαλειμμάτων τινῶν ταῖς αὐ-
ταῖς ἐννοίαις ἐπιβάλλον ἡμιλλᾶσθαι δοκεῖ πρὸς ἑαυτόν,
ὥσπερ ἀσκήμενος ἀλλ' οὐκ ἐπ' αὐτοῖς ἀγωνιζόμενος
τοῖς ἔργοις. διὸ καὶ τινες ἔφησαν ἐκάτερον λόγον ἐν
τύποις καταλειφθῆναι, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἔκδοσιν διακε-
καθάρθαι· καίτοι καὶ τῆτο εὐλαβέστερον οἱ ῥηθέντες
λόγοι ποιῶσιν. ἀλλ' οἱ γὰρ τέττας αἰτιώμενοι τί ἂν φαῖεν
περὶ Ἀριεΐδου, ὅς καὶ κατακόρως τῷ ἰδιώματι τέτω
φαίνετο κεχρημένος, ὥσπερ καὶ τῷ προῖεναι κατὰ τὰς
ἐργασίας πέρα τῆς μετρίως, καὶ τῷ περιττῷ μᾶλλον ἢ
τῷ μέτρῳ τῆς χρείας συμπαρεκτείνεσθαι; μάλιστα δὲ ὁ
κατ' Αἰχίνου λόγος παρέχεν αἰτίαν ἐν ὑπομνήμασι
καταλειφθῆναι ἔγωγε τὴν ἐργασίαν ἀπειληφῶς τελείαν·
διότι καὶ ἂν πρὸς τὴν κατηγορίαν "πολλὴν ἔχει τὴν ἀμυ-

801 H. δρότητα καὶ κερφότητα, ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς λόγου παρ-
έθετο· ὅπερ οὐκ ἂν περιεῖδεν ὁ ῥήτωρ, εἰς ἐξέτασιν
ἀκριβεστέραν τῶν ἰδίων λόγων κατασῶς. ἀλλὰ γὰρ οὐχ
ἔγωγε προέειπον ὁ Ἀνσίς κατὰ Μνησιπτολέμου λόγος, ἐν
πᾶσι δὲ τοῖς δεομένοις μέρεσι τὸ παθητικὸν γυνάμειος
ἐδὲ πανόμενος τῆς ἐπιφορᾶς ἀπέστη, ἐπέτεινε δὲ μᾶλ-
λον, ἐδὲ κατὰ τὸ τέλος τὰς ἀκροατὰς ἀποσῶς παρο-
ξύειν. καὶ μέντοι καὶ τὸν παραπροσβείας τινὲς ἐν ὑπο-
μνήμασι φασὶ καταλειφθῆναι, ἀλλ' οὐ πρὸς ἔκδοσιν
ἐδὲ πρὸς τὸ τῆς ἐργασίας ἀπρητισμένον γεγράφθαι.

1469 R. διὰ τί; "διότι μετὰ τὰ ἐπιλογικά, πολλὰ τε ὄντα καὶ
χεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος ἐπέχοντα, πολλὰς πρὸ αὐτῶν
ἀντιθέσεις εἰπὼν πάλιν ἐπὶ ἀντιθέσεις ἐτρούπετο· ὅπερ
ἀνοικονόμητον τέ ἐστι καὶ διεθρομμένον.

καὶ τὸν ὑπὲρ Σατύρου δὲ λόγον τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς
Χαρίδημον οἱ μὲν πρὸς τὴν κρίσιν ἔχοντες τὸ ἀσφαλὲς
Δημοθένης λέγουσιν εἶναι, ὁ δὲ Καλλίμαχος, ἐδὲ ἱκα-
νὸς ὧν κρίνειν, Δεινάρου νομίζει. τινὲς δὲ αὐτὸν ὑπε-
βάλλοντο Ἀνσίᾳ, καίτοι καὶ τὸν χρόνον ἔχοντες αὐτοῖς
διαμαχόμενον καὶ τὸν τύπον ἅπαντα τῆς ἐργασίας καὶ
τὰ πράγματα καὶ τὴν ἐρημείαν. μαρτυρία δὲ τῷ Δη-
μοθενικῶν εἶναι τὸν λόγον καὶ ὁ πλαγιασμός καὶ ἡ
συνέχεια τῶν περιόδων καὶ ἡ εὐτονία· ἔξ αὐτῆς γὰρ τῆς
προομίας τέτοις ὁ λόγος διαποικίλλεται. καὶ μὴν καὶ ἡ
περὶ τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴ εἰς τὸ ἄριστον ἀνηνέχθαι
καὶ ἡ σύνθεσις εὖ ἔχειν πεφιλότην. μαρτυρεῖ δὲ καὶ
τὰ σχήματα· ἐστὶ γὰρ συνεξοραμμένα μετὰ γοργύτητος καὶ
ποικιλίαν τῷ λόγῳ παρεχόμενα· καὶ γὰρ ἐρωτήσεις προ-

a. 2. Ἀλοννήσου γ. 3. καὶ ante κατὰ om B. 23. Ὑπερείδῃ γ. 26. τὸ add A. 29. τοὺς post δύο add B.
32. Ἀλικαρνασσεύς γ. 35. ὁ add A. 40. μηδὲν A. 41. τὸ A: τοῦ γ.
b. 9. προσεῖναι A. 10. καὶ A: κατὰ γ. 22. τὸν περὶ παραφρ. γ. 24. γέγραπται A. 30. οἱ — ἔχοντες]
ὡς — ἔχοντα B.

βάλλετο καὶ ὑποστροφὰς καὶ τὸ ἀσύνδετον, οἷς μάλιστα Δημοθένης χαίρει χρώμενος. ἀλλὰ καὶ ἡ σύνθεσις ἐπιμελής καὶ τὴν ἐνάργειαν τῷ κόσμῳ ἐδιαφθείρῃσα, αἱ τε περίοδοι τῷ ἀπηρτισμένῳ συναγόμεναι καὶ τὸ πρόπον πανταχῶς διασώζουσι. τὸ μὲν ἐν μηδενὸς φεί- 5 δεσθαι συνθέσεως ἀλλὰ πάντα διειληφθαι περίοδοις ἐστὶ μὲν Ἰσοκράτης καὶ Λυσίας πρὸς Δημοθένην κοινόν· ἡ δὲ κατὰ τὰς περιόδους ἐν τοῖς μεγέθεσι ποικιλία συμπληρῶσα τὰ κῶλα λαμβανομένη τὴν πρὸς ἐκείνους διαφορὰν ἀπεργάζετο, τῷ μὲν Ἰσοκράτῃ ὥς τὰ πολλὰ 10 μακρύνοντος τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, τῷ δὲ Λυσίᾳ συντέμνοντος· ἐξ ἑκατέρου δὲ τούτων τῷ Δημοθέτει τὸ πρόπον διασώζεται.

ὁ δὲ περὶ τῆς εἰρήνης λόγος καὶ ἄλλοις μὲν, μάλιστα δὲ Λιβανίῳ τῷ σοφιστῇ παρεσκευάσθαι μὲν, ἐμὴν 15 εἰρηάζει δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰχίνου οὐδὲν ἔλαττον αὐτὸν καὶ ἐπὶ τέτῳ αἰτιᾷ, ὅτι συνεβέβλευσεν Ἀθηναίοις Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι Φίλιππον. ἐν ᾧ ἐν ἐκείνῳ πικρῶς διέβαλλε, πῶς ἂν αὐτὸς ἐθά- ῃσεν γενέσθαι σύμβουλος; καὶ γὰρ ὁ περὶ τῆς εἰρήνης 20 λόγος δῆλον ὅτι τὸν Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι συμβελεύει.

καὶ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον ὑπιότιτος τινες αἰτιώμενοι τῶν Δημοθετικῶν ἀποκρίνεσθαι λόγων, ὥσπερ καὶ τὸν περὶ ἔρωτος αὐτῷ γεγραμμένον καὶ τὸν ἐπι- 25 τάφιον.

802 H. Φασὶ δὲ τὸν Δημοθένην "δ' καὶ κ' γεγονότα ἔτη τὸν περὶ τῶν ἀτελειῶν ἦτοί τὸν πρὸς Λεπτίνην φιλο- πονήσασθαι λόγον, ὃ τὸ προοίμιον Λογγίνος μὲν ὁ κρι- τικὸς ἀγωνιστικὸν νομίζει· ἐπὶ Κλαυδίου δὲ ἔτος ἤκμαζε, 30 καὶ τὰ πολλὰ συνηγωνίζετο Ζηροβία τῇ τῶν Ὀστρο- νῶν βασιλίδι, τὴν ἀρχὴν κατεχέσθαι Ὀδενάδῃ τῷ ἀνδρὸς αὐτῆς τετελευτηκότος, ἣν καὶ μεταβαλεῖν εἰς τὰ Ἰεθαίων ἔθνη ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς δευσιδαιμονίας πα- λαιὸς ἀναγράφει λόγος. ἀλλὰ γὰρ ὁ μὲν Λογγίνος τοι- 35 αὐτὴν περὶ τῆς προκειμένης προομιᾶς τὴν ψῆφον ἐξάγει. ἕτεροι δὲ ἐκ ὁρθῶς ἔφασαν τὸ προοίμιον ἡθι- κὸν εἶναι. καὶ πολλοῖς οὗτος ὁ λόγος παρέχεν ἀγῶνα κρίνεσθαι προτεθείς, ὥσπερ καὶ Ἀσπασίῳ τῷ ῥήτορι, ὅτε μὴδ' ἀφιγμένῳ τῆς τοῦ λόγου θεωρίας εἰς ἀκρίβειαν. 40

ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ κατὰ Μειδίαν καὶ γὰρ καὶ ἔτος ἐκ ὀλίγοις γέγονεν ἐν σπαρτῇ, καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀμ-

φισβητήσεως ἀφορμὰς παρέχε. καὶ οἱ μὲν τῷ παθη- τικῷ χαρακτῆρι εἶναι φασιν αὐτόν, μετὰ δεινώσεως ἐπεξεργασμένον, οἱ δὲ τῷ πραγματικῷ καὶ ἀπλῶς τῶν τε ῥημάτων αὐτῶν τὸ σφοδρὸν "καὶ κατὰ τὴν σύνθε- 1472 R. σιν ἐναρμόνιον. καὶ ὥς τοῖς παθητικοῖς μὲν τῶν ἐπι- χειρημάτων καὶ ἐνθυμημάτων παθητικὴν καὶ τὴν ἀπαγ- γελίαν περιάπτει, τοῖς πραγματικοῖς δὲ, ὅσα τέτοις ἐναρμόνιται. ἔχει δὲ μὲν ἐν καὶ τῷ ἥθους ἐκ ἐν τέτῳ μό- νον τῷ λόγῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις. ἀλλὰ γε 10 χαλεπώτατόν ἐστι λόγων ἀγωνιστικῶν ἐργάτης διὰ τέ- λους φυλάττει πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν τὸ ἥθος, μά- λιστα δὲ τοῖς ὅσοι φύσεως ἔτυχον πικροτέρως τε καὶ παθητικωτέρως, ἧς ἐκ ἤκεινα Δημοθένης τε καὶ Ἀρι- στείδης μετέχει. διόπερ πολλάκις ἐξάγοντο, τῆς προθέ- 15 σεως ἐλαττωμένης ὑπὸ τῆς φύσεως· ἐδὲ γὰρ ἐδ' ἔστιν ἰκανὴ τέχνη κατορθῶσαι τὸ βέλημα, μὴ συνεργὸν ἔχουσα καὶ τὴν τῆς φύσεως ιδιότητα.

Ἐτῶν μέντοι γεγονὼς ὁ ῥήτωρ ἡ' καὶ λ', ἔπεισε δη- μηγορήσας τὸν δῆμον βοήθειαν Ὀλυνθίοις ἀποσεῖλαι 20 πρεσβευσαμένους κατὰ Φιλίππου.

Οὗτος ὁ Δημοθένης υἱὸς μὲν γέγονεν ἐκ Κλεο- βέλῃς Δημοθένης, τὸν δῆμον Παιανιεύς. καταλει- φθεὶς δὲ ὑπὸ τῷ πατρὸς ἐτῶν ζ' σὺν ἀδελφῇ μετα- γενεστέρα δυνὸν ἔτεσι, τὸν μὲν χρόνον τῆς ὀρφανίας 25 παρὰ τῇ μητρὶ διήγεν, Ἰσοκράτῃ χολάζων τῷ ῥή- τορι, ὥς δὲ οἱ πλείους λέγουσιν, Ἰσαίῳ τῷ Χαλκιδεῖ ἐν Ἀθήναις σοφιστεύοντι. ὁ δὲ Ἰσαῖος Ἰσοκράτης γέ- γονε μαθητὴς, Θεοκλίδην ζηλῶν καὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον. ἄλλοι δὲ ἄλλα περὶ τε παιδείας Δημοθένης καὶ τῶν αὐτῶν διδασκάλων ἰσορροῖσιν. εἰς ἡλι- κίαν δὲ καταστάς, καὶ ἐλάττω τὴν ἐστίαν παρὰ τῶν 30 ἐπιτρόπων λαβὼν, ἐγράψατο αὐτὸς ἐπιτροπῆς γ' ὄν- τας, Ἀφοβὸν Θηριππίδην καὶ Δημοφῶντα (οἱ δὲ ἀντὶ Δημοφῶντος Δημέαν εἰσάγουσι), τίμημα ἰ' ταλάντων ἐκάσθη δίκῃ ἐπιγραψάμενος. τῆς μέντοι καταδίκης ἐδὲν αὐτὸς εἰσεπράξατο, τὰς μὲν ἀφείκε ἀργυρίαις, τὰς δὲ καὶ χάριτος. αἰρεθεὶς δὲ χορηγός, Μειδίαν τε τὸν Ἀναγυράσιον, πλήξαντα "αὐτὸν ἐν τῷ θεάτρῳ χορη- 803 H. γόντα, γραψάμενος εἰς κρίσιν κατέστησε, τριχιλίας δὲ λαβὼν παρ' αὐτῶν τῆς δίκης ἀπέλυσεν.

Λέγουσι δὲ αὐτὸν πολλὰ τῆς φύσεως ἐλαττώματα μελέτῃ διορθώσασθαι. καὶ νέος μὲν ὢν εἰς σπήλαιον

a. 14. δὲ] δὲ ἔστιν A. 17. ἔλαττον τὸν αὐτὸν ε. συνεβοίλευεν A. 19. διέβαλε ε. 27. ἔτη om pr A, ante γεγονότα ponit B. 38. ἀγῶνα παρέσχεν B. 40. μὴ διαφιγμένῳ B, μὴδ' ἐφιγμένῳ Tourp. Longin. p. 221.
b. 3. ἐπεξεργασμένον ε. 8. ἔχειται] ἀρχεται B et corr A. 14. ἐξάγ. καὶ τῆς ε. 27. Ἰσοκράτου ε. 36. ἐδὲν εἰς αὐτοὺς ε. 39. τριχιλιάδας ε.

ἑαυτὸν ἐναπέκλεισε, καὶ κεῖ διήγε φιλοσοφῶν, τῆς κε-
 φαλῆς ἐνυράμενος τὸ ἥμισυ, ἵνα μὴ αὐτῷ ἐξῇ, τῆς
 ἀγχομοσύνης κωλύσεως, ποιῶν μὴδὲ βελομένῳ τὴν
 πρόοδον. δεύτερον δὲ ἐπὶ ξενῆς αὐτόν φασι κλίνης
 κοιμῶν, ὥς ἔχειν διὰ ταχέων ἀνίστασθαι. τῶν δὲ σοι-
 χείων τὸ ῥῶ τῇ γλώττῃ μὴ πεφνκότα λέγειν πόνῳ
 προσλαβεῖν τὸ δύνανθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ὦμον ἐν τῷ
 μελετᾶν ἀπρεπῶς κινῶντα, ὀβελὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς
 ἀπαρτήσαντα ἐν χορῷ τῆς σώματος ἢ (ὥς ἔνιοι) ξι-
 φίδιον, ὥς ἂν φόβῳ τῆς παθεῖν τὴν ἡρεμίαν ἄγοι,
 ἀπαλλαγῆναι τῆ συμπτώματος. πρὸς δὲ τὰς τῆ δῆ-
 με θορύβους ταραττόμενος, ἵνα μὴ τῆτο πάχοι, ἐπὶ
 τὸ Φαληρικὸν κατιῶν πρὸς τὰς τῶν κυμάτων ἡχας
 τὰς μελέτας ἐποιεῖτο, τῷ ἔθει τὴν φύσιν ἐπανορθώ-
 μενος. ἀλλὰ καὶ κάτοπτρον ἑαυτῷ κατεσκευάσατο,
 ἵσον αὐτοῦ τῷ μεγέθει, εἰς δὲ τὰς σκέψεις ἀφορῶν
 ἐποιεῖτο, ἵνα εἴ τι εἴη παρημελημένον ἐν τῷ χήματι
 λέγοντος, τοῦτο μανθάνων ἐπαναγοίτο πρὸς τὸ εὐ-
 χημον. ἐνδεῶς δὲ τῆς πνεύματος ἔχοντος αὐτῷ ὥσε
 μὴδὲ δύνανθαι τὰς μακροτέρας τῶν περιόδων ἀπνευσ-
 τῶν λέγειν, Νεοπτολέμῳ τῷ ὑποκριτῇ μυρίας ἔδωκεν,
 ἵνα αὐτῷ συνασκήσῃ τὸν τόνον τῆς πνεύματος. καὶ τῶν
 λεπτῶν δὲ τρημάτων, δι' ὧν ἀναπνέοντες τὸν ἀέρα
 1473R. διὰ τῆς ὑπερώας ἀναπύχομεν καὶ ὥσπερ αὖραις τισὶ
 τὸν θώρακα διαθερμαίνομεν καὶ τὸ λιγνῶδες ἐκείθεν
 ἐκφέρομεν, ξηωτέρων αὐτῷ παρὰ τὴν χρεῖαν κατε-
 σκευασμένων, ἐπεὶ καὶ τῆτο μέγα μέρος ἐστὶ τῆς λαμ-
 προφωνίας, εἰς τὸ εὐρύτερόν τε καὶ κατὰ φύσιν ἐπα-
 νήγαγεν, ἔλαιον μὲν ἐμβάλλων τῷ στόματι, ἀνατρέχων
 δὲ πρὸς τὰ τῶν χωρίων ἀνάτη· δι' ὧν τὸ ἔλαιον τῇ
 βίᾳ τῆς κινήσεως πρὸς τὰς μυκτῆρας ἀναρροιβόμε-
 νον τὴν παρὰ φύσιν τῶν πόρων συνίξῃ εἰς τὴν κατὰ
 φύσιν ἀπεκατέστησε χρεῖαν.

Ἐπιδὲς δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πολιτεύεσθαι, ἐπεὶ τὰς μὲν
 εἰώρε τῶν πολιτῶν φιλιππίζοντας, τοὺς δὲ πρὸς τὴν
 τῆς πόλεως ἐλευθερίαν δημηγοροῦντας, τῆς ἀμείνονος
 μοίρας γίνεσθαι, καὶ συνεπολιτεύετο Ὑπερίδῃ καὶ Ναν-
 σικλῇ καὶ Πολυεύκτῳ καὶ Διοτίμῳ. διὸ Θηβαῖες μὲν
 Ἀθηναίους συμμάχους κατέστησεν, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῖς καὶ
 Κερκυραῖες καὶ Κορινθίαις καὶ Βοιωταῖς καὶ πολλὰς
 ἄλλας. ἐπεὶ δὲ ποτε δημηγορῶν ἐξέπεσε τῆς θεάτρους καὶ

ἀθρυμῶν οἴκαδε ἀπῆει, Εὐνομος μὲν αὐτῷ ὁ Θουρίσιος
 ἤδη πρεσβύτης ὢν κατὰ τὴν ὁδὸν συνεκέρησε, καὶ μα-
 θὼν τῆς ἀθρυμίας τὸ αἷτιον θαρρόειν τε προτρέψατο
 καὶ ἀνεκτῆσατο· καὶ τέττε πλέον Ἀνδρόνικος ὁ ὑπο-
 5 κριτής, τὰς μὲν λόγους εὖ ἔχειν καὶ ὥς ἄριστα φάμενος,
 ἐνδεῖν δὲ αὐτοῖς τὰ τῆς ὑποκρίσεως. ὁ δὲ παραδίδωσιν
 τε ἑαυτὸν τῷ Ἀνδρονίκῳ, καὶ τὴν τῆς ὑποκρίσεως τέ-
 χνην ἐκεῖθεν ἐξήσκησε. "διόπερ ἐρομένου ποτέ τινος
 αὐτὸν τί πρῶτον ἐν ῥητορικῇ; ἀνέπειν ὑπόκρισις· καὶ
 10 τί δεύτερον; ὑπόκρισις· τί δὲ τρίτον; ὑπόκρισις, δη-
 λῶν μέγα μέρος εἶναι τῆς ἐν τῷ δήμῳ πειθοῦς τὴν
 ὑπόκρισιν. ὦμον δέ, ὥς ὁ Φαληρεὺς φησι, „μὰ γῆν,
 μὰ κρήνας, μὰ ποταμούς, μὰ νάματα." καὶ δὴ καὶ ποτε
 ὁμόσας τὰς ὁρχας τέττες τῷ δήμῳ θόρυβον ἐνεποίη-
 15 σεν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῷ ὁμνῆναι τὸν Ἀσκληπιόν, χρω-
 μένος τῇ φωνῇ προπαροξυντόνως. ὁμῶς οὖν χολάσας
 τῷ Μιλησίῳ Εὐβελίδῃ, ὅς τῶν διαλεκτικῶν ἔδενός τὰ
 δεύτερα ἔφερεν, ἐπηνωρθώσατο πάντα ὅσα παρείχεν
 αἰτίαν ἁμαρτήματος.

Φασὶ δὲ τὸν Μακεδόνα Φίλιππον, ἐπεὶ τὰς κατ'
 αὐτῆς δημηγορίας τῆς Δημοσθένους ἐδέξατο καὶ ἀνέγνω,
 μέγα θαυμάσαντα εἰπεῖν ὥς „καὶ αὐτὸς ἂν, εἴπερ ἦκα
 κατ' ἐμὲ δημηγοροῦντος Δημοσθένης, ἐχειροτόνησαι ἂν
 τὸν ἄνδρα πρὸς τὸν κατ' ἐμὲ πόλεμον." ἐρομένου δὲ
 25 αὐτόν τινος τῶν συνήθων τίνες ἂν εἴεν πιθανώτεροι
 καὶ δυνατώτεροι λόγοι, Δημοσθένης ἢ Ἰσοκράτης, ἔφη
 ὥς οἱ μὲν Δημοσθένης τοῖς στρατιώταις εὐόκασιν, πο-
 λεμικῇ γὰρ αὐτῶν καὶ σφοδρᾷ ἡ δύναμις, οἱ δὲ Ἰσο-
 κράτης τοῖς ἀθληταῖς· θεατρικὴν γὰρ αὐτὸς παρέχειν
 30 τέχνην.

Ἐπεὶ δὲ ἡ καταδίκη φυγὴν τῆς πατρίδος ἐπέβαλε
 τῷ Αἰχίνῃ, ἔφιππος καταδιώξας αὐτὸν τὰ τε ἄλλα
 παρεμυθήσατο, καὶ τάλαντον ἀργυρίῳ δέδωκε τάναντία
 προσδοκῶντι Αἰχίνῃ. καὶ γὰρ θεασάμενος αὐτὸν ὁ Αἰχί-
 35 νης ἐπελαύνοντα, καὶ συλλαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ κακῷ νομί-
 σας, προσέειπεν τε καὶ συγκαλυψάμενος ἔδειτο σωτη-
 ρίας· ὁ δὲ, καθάπερ ἔφημεν, οὐ ῥήτορι μᾶλλον ἀλλ'
 ἀνδρὶ πρέπον φιλοσόφῳ ἔργον εἰς αὐτὸν ἐπεδείξατο.
 φέρειν δὲ γενναίως Δημοσθένους ὑποτιθεμένου αὐτῷ
 40 τὴν φυγὴν, „καὶ πῶς ἂν δυναίμην" Αἰχίνης ἔφη „τοί-
 1476R. αὐτῆς ἀποσερόμενος πόλεως, ἐν ᾗ καὶ τὰς δοκῶντας

α. 2. τὸ om A. 5. δὲ] τε B. 7. ἀπρεπῶς ἐν τῷ μελετᾶν ε. 12. πάσχη B. 18. ἐπαναγοί ε. 23. ῥημά-
 των ε. 24. καὶ add B. 25. διαθερμαίνόμενον ε. 29. ἀνατρέχων δὲ] ἀνατρέχον A. 31. ἀναρροιβούμενον A.
 33. ἀποκατέστησε B. 34. δ' αὐτὸν B. 36. ἀμείνονος ms: libri ἀμείνω. 37. ὑπερίδει B. 39. κατέστησαν A.
 40. βοιωταίους ε. b. 2. πρεσβύτερος A. 7. αὐτὸν ε. 12. ὦμον ε. 14. θόρυβον τῷ δήμῳ B. 17. εὐ-
 βουλίδε ε. 27. πομπικῇ A. 28. σφοδρᾷ ε. 39. Δημοσθένης vulgo post φυγὴν ponunt.

ἐχθρὸς εἶναι τῶν ἀλλαχόθι φίλων χρησότητι καὶ κα-
λοκαγαθία εὐρεῖν ἐσι διαφέροντας;

Σιτώνης μέντοι γε καταστὰς ὁ Δημοθένης καὶ κλο-
πῆς αἰτιαθεὶς ἀπελύθη. Φιλίππῳ μέντοι τὴν Ἐλάτειαν
καταλαμβάνοντος, τοῖς ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ αὐτὸς συν- 5
εσρατεύσατο μαχεσαμένοις· ἐν ᾗ καὶ λιπὼν ἐφάνη τὴν
τάξιν. ἐπεὶ δὲ φεύγοντος αὐτῷ τὸ φυτόν ὁ βᾶτος ἐπε-
λάβετο τῆς χλαμύδος, ἐπιγραφέντα λοιδορεῖν εἶπεν
„ζώγει.“ ἡ δὲ ἄσπις αὐτῷ ἐπίσημον ἔφερε τὴν Τύ-
χην. τὸς πεπτιωκότας δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἐκόσμησεν ἐπι- 10
ταφίῳ, τῆς μὲν συμβάσεως τύχης ἴσως ἐδὲν ἐνδεέστερον,
τῆς δ' ἄλλης αὐτῷ περὶ λόγους δυνάμεως οὐκ ὀλίγῳ
ἐνδεέστερον. εἶτα τὰ τῆς πόλεως ἐπεσκεύασε τείχη· ἐπι-
μελητῆς δὲ τῶν καταστὰς ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐσίας κα-
τεβάλλετο τὸ ἀνάλωμα, ἀργυρίῳ μὲν ἑκατόν. καὶ θεω- 15
ροῖς δὲ μυρίας ἐπέδωκεν. ἀλλὰ καὶ τριήρους ἐπιβάς,
805 H. τὸς συμμάχους ἀργυρολογῶν περιέπλευσεν. „ἐφ' οἷς καὶ
χρυσῷ πολλάκις ἐξεφανώθη σεφάνῳ, τὰ πρῶτα μὲν
ὑπὸ Δημοτελῆς καὶ Ἀριστοῦ καὶ Ὑπερείδου, τελευ-
ταῖον δὲ ὑπὸ Κτησιφῶντος. γραφέντος δὲ τῷ ὕστερῳ 20
ψηφίσματος παρανόμων ὑπὸ Λιοδότου καὶ Ἀρχίνου, εἰς
ἀπολογίαν καταστὰς ἐνίκησε.

Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐπὶ τὴν Ἀσίαν Ἀλεξάνδρος δια-
βεβηκότος, καὶ φυγόντος Ἀθήναζε μετὰ χρημάτων
Ἀρπάβου, τὰ μὲν πρῶτα δημηγορῶν ἐκ εἶα τὸν ἄν- 25
δρα παραδέχεσθαι, ἐπεὶ δὲ εἰσέπλευσε, Λαρεϊκὸς χιλίους
(ὡς φασί) λαβὼν πρὸς τὸς ὑπὲρ αὐτῷ λέγοντας με-
τετάξατο, καὶ βουλευμένων Ἀθηναίων Ἀντιπάτρῳ προ-
δῆναι τὸν ἄνθρωπον ἀνταῖπεν, τὰ τε Ἀρπάβου χρη- 30
ματα εἰς ἀκρόπολιν ἔγραψεν ἀποθέσθαι, μηδὲ τῷ δή-
μῳ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀποσημηνάμενος. λέγοντος
δὲ Ἀρπάβου ψ' συγκατακομίσαι τάλαντα, τὰ ἀνενεχ-
θέντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἢ καὶ τ' ἢ ὀλίγῳ πλείονα
εὐρέσθαι. φυγόντος δὲ ἐκ τῆς δεσποτικῆς Ἀρπάβου, οἱ
μὲν εἰς Κρήτην φασίν, οἱ δὲ εἰς Ταίναρον τῆς Λα- 35
κωνικῆς, δωροδοκίας αἰτίαν παρέχον ὁ Δημοθένης.
ἐπὶ ταύτῃ δὲ καταστὰς εἰς κρίσιν ὑπὸ Ὑπερείδου Πυ-
θέου Μενεσαίχου Ἰμεραίου καὶ Προκλέους, οἳ καὶ τὴν ἐξ
Ἀρείου πάγου βελὴν κατεσκεύασαν αὐτῷ καταγνῶναι,
ἐάλω, καὶ ἄλῃς ἔφυγε, μὴ δυνάμενος ἀποτίσαι πεν- 40
ταπλάσια· ἡτιῶντο δὲ αὐτὸν δωροδοκίας τάλαντα λ'.
ἔτι δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὃς ἐδὲ τὴν κρίσιν αὐτὸν ὑπο-

μεῖναι λέγει, ἀλλὰ φυγεῖν τῶν μελλόντων κρίνειν αὐ-
τὸν παρασκευαζομένων. χρόνῳ δὲ ὕστερον ὀλίγῳ Πο-
λύεγκτον ἔπεμψαν Ἀθηναῖοι πρὸς τὸ κοινὸν πρεσβεύ-
σαθαι τῶν Ἀρκάδων, ἐφ' ᾧ αὐτὸς ἀποσῆναι τῆς τῶν
Μακεδόνων συμμαχίας. μηδὲν δὲ ἀνύοντος τῷ Πο-
λύεγκτῃ ἐπιφανεῖς Δημοθένης καὶ σπινειπὼν ἔπεισε.
διὸ καὶ θανυμαθέντα τῇ πράξει παρὰ τῶν Ἀθηναίων
καθόδε τυχεῖν αὐτόν, ψηφίσματος τε γραφέντος καὶ
τριήρους ἀποσελεύσεως. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἀντὶ τῶν λ'
ταλάντων, ἃ ὤφειλε, τὸν τῷ Λιδῷ βωμόν τὸν ἐν Πειραιεῖ
ἐπισκευάσασθαι. καὶ ἦν πάλιν κατὰ τὸ πρότερον πολι-
τευόμενος.

Ἐπεὶ δὲ Ἀντίπατρος Φάρσαλον μὲν ἀνείλεν, ἡπεῖ- 1477R.
λαι δὲ πολιορκήσας τὸς Ἀθηναίους, εἰ μὴ παραδοῖεν
αὐτῷ τὸς ῥήτορας, καταλιπὼν ὁ ῥήτωρ τὴν μηδ' εὐ-
τὴν δυνάμεν ὥσαι πόλιν ἔφυγε. καὶ πρῶτον μὲν
Αἰγίνῃ ἐπέστη, εἶτα καὶ τὴν ὀργὴν Φιλίππῳ δειδώς
εἰς Καλαβρίαν μετέστη. ψῆφον δὲ θεμένων Ἀθηναίων
ἐκδῆναι τοὺς ῥήτορας, ἰκέτης ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος
προσέδρευεν ἱερῷ. Ἀρχίε δὲ τῷ ἐπὶ κλῆν φρυγαδοθήρα
προσελθόντος αὐτῷ, καὶ πείθειν ἐπιχειρῶντος ἀνίστασθαι
τε τῷ ἱερῷ καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐπ' Ἀντιπάτρῳ,
„ἀλλ' ὦ βέλτιτε“ εἶπεν „οὔτε τραγωδῶν ἔπεισάς με,
ἔτε νῦν συμβαλέων πείσεις.“ ἐπιχειρῶντος δὲ αὐτὸν
βιάζεσθαι, οἱ τῆς πόλεως αὐτὸν ἐπέχον. καὶ ὁ Δημο-
θένης μάλα γενναίως καὶ φαιδρῶς ἔφη „ὅς σωτηρίας
δεόμενος κατέφυγον εἰς Καλαβρίαν, ἀλλ' ἐλέγξαι Μα-
κεδόνας βεβλόμενος ὥς καὶ τὰ τῶν θεῶν εἰσὶ βιάσασθαι 806 H.
παλαμναῖοι.“ καὶ γραμματεῖον αἰτήσας γράψαι λέγειν
τὸ ἐπὶ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ἐλεγείον, ὅπερ ὕστερον ὑπὸ
τῶν Ἀθηναίων ἐνεκολάφθη,

εἴπερ ἴσην γνώμην ῥώμην Δημοθένης εἶχες,
ἔ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἀρης Μακεδῶν.
ἀλλὰ τοῦτο μὲν Δημήτριος ὁ Μάγνης λέγει· εἰσὶ
δὲ οἱ φασὶ τὸ γραμματεῖον εὐρεθῆναι γράφον ἕτερον
ἐδὲν πλὴν ὅτι Δημοθένης Ἀντιπάτρῳ χαίρειν. ἀπο-
θανεῖν δὲ τὸν ῥήτορά φασιν οἱ μὲν φάρμακον ἐπι-
όντα, οἱ δὲ γευσάμενον τῷ ἐν τῷ καλὰμῳ φαρμάκῳ·
καὶ γὰρ παρεσκεύαστο δι' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ἔγραψεν. ἄλλοι
δὲ κρίκον αὐτῷ τῷ βραχίονι περιάπτουσιν, ἐν ᾧ τὸ φάρ-
μακον ἐναπέκειτο. καὶ συχόντα δὲ αὐτοῦ τὸ πνεῦμα
ἄλλος λόγος ἀποθανεῖν λέγει, ὥσπερ ἄλλος διὰ τοῦ

a 14. κατεβάλλετο c. 22. καταστὰς] ἀποκαταστὰς A. 25. τὰ μὲν πρῶτα δημηγορῶν om B. 28. προδῶναι] immo παραδῶναι. 29. ἀνείπεν c. Ἀρπάβου c. 31. ἐπισημηνάμενος A. 37. Πυθέου B: Πυθαίου c. 42. αὐτὸν B: αὐτῶν c. b. 17. αἰγίνῃ B: αἰγίνης c. Φιλίππου] ἴσ. Ἀντιπάτρου Stephanus. 18. καλαβρίαν B, καλὰμβριαν A. 32. ῥώμην γνώμην A. 34. Μάγνης Leichius: libri μάγνης. 35. ἕτερον μὲν οὐδὲν c.

φαρμάκῃ δὲ τῇ σφενδόνη τῷ δακτυλίῳ ἐναπετεθῆσαυ-
ρισο. ἐβίω δέ, ὡς μὲν οἱ τὰ πλείω λέγουσιν, ἔτη ο',
ὡς δ' οἱ τὰ ἐλάττω, ζ' καὶ ξ'. ἐπολιτεύσατο δὲ β' καὶ
κ' ἔτη. κατέλιπε δὲ δύο παῖδας ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῶν
ἐπιφανῶν. ἔστι δὲ αὐτῷ εἰκὼν ἐν τῷ πρυτανείῳ περιε-
ζωσμένη ξίφος· ἔτι γὰρ αὐτὸν σκευασάμενον δημηγο-
ρῆσαι λέγει κατὰ Ἀντιπάτρου, ὅτε τὸς ῥήτορας λαβεῖν
ἐξ Ἀθηναίων ἐβιάζετο. χρόνῳ μέντοι ὕστερον σίτησιν ἢ
πόλιν ἐν τῷ πρυτανείῳ τοῖς τοῦ ῥήτορος συγγενέσιν
ἐδωρήσατο, καὶ ἄλλαις τιμαῖς ἐτίμησάν τελευτήσαντα,¹⁰
καὶ τὴν εἰκόνα ἀνέθεσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Φέρον δὲ αὐτῷ ἀποφθέγματα πλείω καὶ γνωμο-
λογίαι, ὑπερ αὐτοῦ μὲν ἐκάστοτε πρὸς τὴν ἀνακύπτει-
σαν χρεῖαν ἁρμοττόμενος ἔλεγεν, οἱ δὲ ἀκρόντες μνήμη
τε καὶ γραφῇ διεσώσαντο. ἔτις ποτε κωλυόμενος ὑπὸ¹⁵
Ἀθηναίων ἐν ἐκκλησίᾳ λέγειν βραχὺ τι προσδιαλε-
χθῆναι αὐτοῖς ἔφη βέλεσθαι. τῶν δὲ δεξαμένων „νεα-
νίας τις” ἔφησεν „ὦρα θέρεθς ἐξ ἄερος ὄνον ἐμιασώ-
σατο Μέγαράδε. τῆς δὲ φλογὸς κατὰ τὸ μέσον τῆς
ἡμέρας ἐπὶ πλεόν ἀναπτομένης, ἐκάτερος αὐτῶν ἔσπευ-
δεν ὑπὸ τὴν τῆς ὄντος γενέσθαι σκιάν, ὃ μὲν λέγων μεμι-
σθωκέναι τὸν ὄνον ἀλλ' ἔκ ἐν σκιᾷ, ὃ δὲ μεμισθωμέ-
νος, ἔως ἂν αὐτὸν κύριον τῷ σώματι ἀποφαίνοιτο τὸ
μίασμα, καὶ τὴν ἄλλην ἔχειν ἔξωσιν τῶν συμβαι-
νόντων διὰ τοῦ σώματος.” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆκε,²⁵
ὁρῶντας αὐτῶν τὰς ἀκοὰς πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν διή-
γησιν ἀπολιπών. “ἐπιχόντων δὲ αὐτὸν Ἀθηναίων καὶ
πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ δεομένων, ὑπολαβὼν „εἴτα”
ἔφη „ὑπὲρ μὲν ὄντος σκιᾶς βέλεσθε ἀκρίβειν, ὑπὲρ δὲ σπα-
δαίων πραγμάτων καὶ συμφερόντων τῇ πόλει ἐβέλεσθε;”³⁰

Βάταλον δὲ ὀνομασθῆναι οἱ μὲν αὐτὸν φασί, διότι
νέος ὢν καὶ κωμάζων γυναικείοις ἐσθήμασιν ἀπεκέρχρητο·
οἱ δὲ ὑποκοριστικῶς αὐτὸν ἐπικληθῆναι τῷτο ὑπὸ τῷ
ὀνόματος τῆς τροφῆς λέγουσι λαιδορούμενοι. ἕτεροι δὲ
φασιν (οἷς καὶ Λιβάνιος ὁ σοφιστὴς ἠκολούθησεν) ὡς³⁵
807H. νέος “ὢν ἀσθενῶς διέκειτο τῷ σώματι καὶ νοσήσας ἦν·
διὸ μηδὲ φοιτᾶν εἰς παλαίστραν, ὡς πάντες οἱ τῶν
Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν· διὰ τῷτο καὶ ἀνδρωθεὶς
εἰς μαλακίαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐσκώπτετο καὶ Βάταλος
ἐπωνομάζετο. ἰσόρῃ γὰρ τις Ἐφέσιος Βάταλος αὐτῇ-
40 τῆς γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς
σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλεσι κατεαγόσι, καὶ ὅλως τὴν
τέχνην ἐμυλάκισεν· ἀπὸ δὲ τῶν ἐκλύτῃς καὶ ἀνάνδρου
Βατάλου ἐπωνομάζεσθαι.

α. 16. προδιαλεχθῆναι γ.

21. ὑπὸ] ἐπὶ B.

44. ἐπωνόμαζον B.

β. 2. ἀνεγνώσθη A.

13. ῥώμην γνώμη A.

16. κολλυτεὺς AB: κολυτεὺς γ.

30. δωροδοκηθεὶς B.

266.

Ἀνεγνώσθησαν ὙΠΕΡΕΙΔΟΥ λόγοι διάφοροι. τῶ-
νων οἱ μὲν εἰς τὸ τῷ ῥήτορος ἀναφερόμενοι γνήσιον
β' καὶ γ' εἰσιν, οἱ δὲ παραχόντες ἀμφισβήτησιν ε' καὶ κ'.
τὸ γ' ὅλον αὐτῶν πλήρωμα εἰς ζ' συντείνει καὶ ο'. ἄριστος
δὲ γέγονεν ἐν ταῖς τῶν λόγων ἐργασίαις, ὡς τοῖς μὲν
ἀμφισβήτησιν παραχεῖν πότερον ὁ Δημοθένης κατὰ
τῶν λόγων ἐκείνῃ προέχει, ἢ Δημοθένης ὁ Ὑπερείδης·
εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν νικῶσαν ἔθεντο ψῆφον Ὑπερείδῃ.
ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ τινες ἐγγράφουσι τῇ τῷ Δη-
μοθένει σῆλῃ, εἰς ἐκείνον μεταφέρουσι, τὸ ὄνομα μόν-
ον ἀμειψόμενοι γράφουσι γ'.

εἴπερ ἴσην γνώμην ῥώμην Ὑπερείδης εἶχεν,

ἢ ποῦ ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἀρης Μακεδών.

Οὗτος δὲ ὁ Ὑπερείδης παῖς μὲν γέγονε Γλαυκίππῃ
τῷ Διονυσίῳ, Κολλυτεὺς δὲ τὸν δῆμον· ἔχε δὲ καὶ ὁμώ-
νυμον υἱὸν τῷ πατρὶ Γλαυκίππον ῥήτορα, ὃς καὶ λό-
γους συνεγράψατο. Πλάτωνος δὲ τῷ φιλοσόφῳ ἠκροά-
σατο, καὶ δὴ καὶ Ἰσοκράτης. ἐπολιτεύσατο δὲ Ἀθή-
νησιν, ὅτε Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τῶν Ἑλληνικῶν
ἠπτετο πραγμάτων, καὶ δείκνυσι ἀντιπῶν αὐτῷ τῇ αἰ-
τήσει, ἣτις τὸς στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς τριή-
ρεις ἀπῆκε. συνεβέβηκε δὲ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὸ ἐπὶ
Ταίναρον ξενικὸν διαλῦσαι. ἔγραψε δὲ καὶ Δημοθένῃ
τιμὰς, καὶ γραφέντος ὑπὸ τῷ Διοδότῃ παρανόμων τῷ
ψηφίσματος ἀπέφυγε. φίλος δὲ τοῖς περὶ Δημοθένην
καὶ Λυσικλέα καὶ Λυκῆργον γεγονὼς ἐ μέτροι τέλους
τὴν φιλίαν συνετήρησεν, ἀλλ' ἐπεὶ Λυσικλέα μὲν καὶ
Λυκῆργον ὁ βίος ἀπέλιπε, Δημοθένης δὲ εἰς κρίσιν
ἦγετο ὡς παρὰ Ἀρπάλου δωροδοκίῃσας, ἐξ ἀπάντων
αὐτοῦ κατήγορος προεχειρίσθη τῷ ῥήτορος. κριθεὶς δὲ
παρανόμων ὑπὸ τοῦ Ἀριστογείτονος, διότι μετὰ τὴν
Χαιρώνειαν τὸς μετοίκους πολίτας ἔγραψε ποιήσασθαι,
ἐλευθέρους δὲ τὸς δούλους, ἱερὰ δὲ καὶ παῖδας καὶ γυναι-
κας εἰς τὸν Πειραιᾶ παραθέσθαι, κἀνταῦθα κρείττων
τῷ δῆναι δίκην ἐγένετο. αἰτιωμένων δὲ αὐτὸν ἐκ ὀλί-
γων ὡς πολλὰς τῶν νόμων ἐν τῷ ψηφίσματι παρι-
δόντα, „ἐπεσκότει γάρ μοι τὰ Μακεδόνων” ἔλεγεν
„ὀπλα· καὶ οὐκ ἐγὼ μᾶλλον τὸ ψήφισμα, ἀλλ' ἢ ἐν
Χαιρωνείᾳ μάχῃ ἔγραψε.” “πρότερον δὲ μήπω δημῇ-
1481R. γορος “αἵρεθεὶς Ἀθηναίοις μισθὸς δίκας ἔλεγε. δόξας δὲ
δὲ τῶν Περσικῶν μετεχρήσθαι χρημάτων Ἐφιάλτῃ,
εἴτα τριήραρχος αἵρεθεὶς, ὅτε Φίλιππος ἐπολιόρκει
Βυζάντιον, καὶ βοηθήσας προθύμως Βυζαντίοις, ὑπέστη

χορηγῆσαι κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τέτον, τῶν ἄλλων ἀπά-
σης λειτουργίας ἀφειμένον. ἐψηφίσατο δ' ἔτος πολι-
τευόμενος καὶ τιμὰς Ἰόλα, ὅς Ἀλεξάνδρῳ τὸ δηλη-
τήριον ἐκεράσατο φάρμακον. ἐκοινώνησε δὲ καὶ τοῦ
Λαμιακοῦ πολέμου τῷ Δημοθέει, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ 5
μάχῃ πεσόντων ἐπιτάφιον εἶπεν, πολλῶν ἐπὶ τέτῳ θαῦμα
καὶ ἔπαινον καρποσάμενος. Φιλίππου δὲ πλεῖν ἐπ' Εὐ-
βοίας παρεσκευασμένον, καὶ τῶν Ἀθηναίων εὐλαβῶς
διακειμένων, τριήρεις ἤθροισεν ἔτος μ' ἔξ ἐπιδόσεως,
καὶ πρὸ τῶν ἄλλων αὐτὸς ὑπὲρ τε αὐτῶ καὶ τῶ παιδὸς 10
β' τριήρεις ἐπέδωκε. συζάντος δὲ τῶ πρὸς Ἀηλίδας ἀμ-
φισβητήματος, ποτέρους δὲ προΐσατο τῶ ἱεροῦ, ἥρθε
μὲν Αἰγίνης συνειπεῖν, ἣ δὲ ἔξ Ἀρεῖας πάγου βουλή
ὑπερείδην προεσήσατο· καὶ ἔστιν ὁ λόγος τὴν ἐπιγραφὴν
Ἀηλιακὸς ἐπιφερόμενος. ἡκόντων δὲ καὶ παρὰ Ἀντι- 15
πάτρου πρέσβων, καὶ δὲ ἔπαινε τὸν Ἀντίπατρον ποιε-
μένων καὶ πολλὴν ἐπιμαρτυρομένων χρησότητα, „οἶδα
μὲν” εἶπεν „ὡς χρηστὸς ὁ Ἀντίπατρος, ἀλλ' ἡμεῖς γε
ἐ δέομεθα χρηστὸν δεσπότην.” γραψάμενος μέντοι γε
τὴν Φωκίωνος δωρεάν, ἣν εἶπε Μειδίας Μειδίας Ἀνα- 20
γυράσιος, κατὰ τέτον τὸν ἀγῶνα τὸ ἔλαττον ἤνεγκε.
συμβάντος δὲ τῶ περὶ Κρόνωνα πάθους ἐξαίτηθαι
ὑπὸ Ἀντιπάτρου, ἐπεὶ ἔμελλεν αὐτὸν ὁ δῆμος ἐκδι-
δόναι, τῆς Ἀθηναίων πόλεως εἰς Αἰγίνα ἀποφεύγει.
καὶ συγγεγονὼς Δημοθέει, καὶ ἀπολογησάμενος ὑπὲρ 25
τῶν πρὸς αὐτὸν διηρέχθη, ἀπαλλαγὴς ἐκείθεν ὑπ' Ἀρ-
χίε τῶ ἐπονομαθέντος φεγαδοθήρα ἐν αὐτῷ τῷ τῶ
Ποσειδῶνος ἱερῷ συνελήφθη, καίτοι καὶ τῶ ἀγάλμα-
τος ἐχόμενος. ἐντεῦθεν πρὸς Ἀντίπατρον ἀχθεῖς ἐν
Κορίνθῳ διατρίβοντα, καὶ βασανιζόμενος ἐφ' ᾧ τὰ 30
ἀπόρρητα τῆς πόλεως ἐξειπεῖν, ἐπὶ τοσούτον ἠνδρίσατο
μηδὲν κατὰ τῆς πατρίδος ἐξειπεῖν, ὥστε καὶ τὴν γλῶσ-
σαν διαφαιγόν, ἵνα μὴ ἄκων τι παραφθέρῃ, μετήλ-
λαξε τὸν βίον. εἰσὶ δὲ οἱ φασιν αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν
ἀχθέντα τὴν τε τῆς γλώττης ἐκτομὴν ὑποσῆναι καὶ 35
μετὰ θάνατον ἄταφον ῥιφῆναι· πλὴν οἱ γε προσήκον-
τες αὐτῷ, παρὰ τὸ δόγμα τῶν Μακεδόνων, καύσαν-
τες τὰ ὅσα εἰς Ἀθήνας μετεκόμισαν.

267.

Ἀνεγνώσθησαν ΔΕΙΝΑΡΧΟΥ λόγοι διάφοροι. γέ- 40
ρον δὲ αὐτῶ δ' καὶ ἔ', ἔς οἱ πλεῖστοι τῶν κριτικῶν γνη-

σίαις τιθέουσιν· εἰσὶ δὲ οἱ τινες ἔξ αὐτῶν εἰς Ἀριζο-
γείτονα ὑπερείδην συνακμάσαντα μεταφέρουσιν. οἱ δὲ
λόγοι αὐτῶ τοῖς μὲν τῶ ὑπερείδῃ ἰδιώμασιν ἔσθ' ὅτε
διαμορφῶντο, μᾶλλον δὲ πρὸς Δημοθέην ἀποκελι-
κότες φαίνοντο, ἐν ᾗ τὸ παθητικὸν αὐτῶ καὶ σφο-809 H.
δρὸν καὶ τῶν χημάτων τὸν τύπον καὶ τὴν ποικιλίαν
σπεδὴν ἔχον ἐκμιμήσατο.

Οὗτος οὖν μὲν ἦν Σωκράτης ἢ Σωκράτης, Ἀθη-
ναῖος τὴν πατρίδα, ὡς δ' ἄλλοις ἐρρήθη, Κορίνθιος.
ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας ἔτι νέος ὢν Ὁ Θεοφράστῃ 1484 R.
ἠκροάσατο· Ἀλέξανδρος δὲ τηλικαῦτα ἐπὶ τὴν Ἀσίαν
διέβαιναν. ὁμιλητὴς δὲ καθέστηκε Δημητρίῳ τῶ Φα-
ληρέως. μετὰ δὲ τὴν Ἀντιπάτρου τελευτήν, ἐπεὶ τῶν
ῥητόρων οἱ μὲν ἔφυγον οἱ δὲ ἀνῆρθέσαν, αὐτὸς
ἐδείχθη πολιτευόμενος. εἰς φίλιαν δὲ Κασάνδρῳ τῷ
Μακεδόνων ἡγεμόνι συνάψας, καὶ χρήματα τῶν λό-
γων εἰσπραττόμενος ἔς τοῖς δεομένοις συνέταπτεν,
ἐπὶ πλεῖστον εὐδαιμονίας ἀφίκετο. ἀντετάττετο δὲ πρὸς
τῶ ῥήτορας ἕκ εἰς τὸν δῆμον αὐτὸς παριών (οὐ γὰρ
οἶός τε ἦν), τοῖς ἐναντιωμένοις δὲ τῶ λόγος παρε-
χόμενος. διὸ καὶ Ἀρπάλα διαφνύοντος ἔξ Ἀθηναίων
πλεῖστος λόγος τοῖς κατηγοροῖς ἐξέδωκε κατὰ τῶν δω-
ροδοκῆσαι λαβόντων αἰτίαν. χρόνῳ δὲ ὑπερον ἐμπε-
σὼν εἰς αἰτίαν ὡς Κασάνδρῳ κοινολογεῖται κατὰ τῆς
πόλεως, τὰ πλεῖστα τῆς περιεσίας εἰς ἀργύριον μετα-
βαλὼν ἔφυγεν εἰς Χαλκίδα. ἐπὶ δὲ τῆς φηγῆς δια-
μείνας ἔγγυς ἔτη δέκα πέντε, καὶ πολλὴν ἐστίαν περι-
βαλλόμενος, πραξάντων αὐτῷ τὴν κάθοδον τῶν περὶ
Θεόφραστον συγκατῆλθεν ἅμα τοῖς ἄλλοις φηγάσι.
παρὰ δὲ Προξένῳ τῷ αὐτῶ καταλύσας ἐταῖρῳ, καὶ τὸ
χρυσίον ἀπολωλεκώς, ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τὰς ὁρά-
σεις ἀσθενὴς λαγχάνει τῷ Προξένῳ δίκην, καὶ τότε
πρῶτον ὥφθη λέγων ἐν δικαστηρίῳ· φέρετο δὲ αὐτοῦ
καὶ ὁ κατὰ Προξένου λόγος.

Τῶν μὲν ἐν θ' ῥητόρων οἱ λόγοι, ὧν ἐποιησάμεθα
τὴν ἀνάγνωσιν, ἐν τέτοις περιγράφετο ἡ μνήμη.

268.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ δὲ οὐδενὸς τῶν ἄλλων, ὅσα γε
τελεῖν εἰς ῥήτορας καὶ δημαγωγούς, τὸ ἔλαττον φερο-
μένον ἔπω παρέχεν ἡμῖν ὁ χρόνος λόγος ἀναγνῶναι,
φέρεται δὲ αὐτῶ ἔξ ἰσορίας ἰε' μεμαθήκαμεν. ἔτος δὲ

a. 5. λαμιακοῦ ms: libri λαβαϊκοῦ. 6. τοῦτω B et corr A: τοῦτο ε. 9. οὗτος ἤθροισεν B. 11. συστάν-
τος] στάντος B. 16. πρεσβευτῶν B. 17. οἶδα μὲν] οἶδαμεν B. 20. μηδίας μηδίου A. 28. καίτοι add A.
31. τοσούτο A. 32. εἰπεῖν A. 33. ἄκων ε. 40. ἀνεγνώσθη A.
b. 7. ἔχον] ἔχων A. 20. ἐναντίους B. 27. περιβαλλόμενος B: περιβαλλόμενος ε. 35. οὐν om B.

υἱὸς μὲν ἦν *Ανκόφορος* τῷ *Ανκόρῳ*, ὃν ἡ τῶν λ' τυραννὶς ἀνείλε, τὸν δῆμον Ἐτεοβετιάδης ἡγοράσατο δὲ τὰ μὲν πρῶτα (ὡς ἡ ἱστορία λέγει) Πλάτωνος τῷ φιλοσόφῳ, ἔπειτα δὲ καὶ τῷ ῥήτορι *Ἰσοκράτῃ*. ἐπολιτεύσατο δὲ καὶ λέγων καὶ πράττων ἐπιφανῶς, καὶ 5 τὰ τῆς πόλεως χρήματα διοικεῖν καταπιεσθεὶς ἐπὶ γ' πενταετηρίδας κατὰ τὸ ἄριστον ταῦτα καὶ φιλοπονῶτατον, ταλάντων μυρίων ὄντα καὶ τετρακιχίλιων, διωκήσατο. χειροτονηθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν τῷ πολέμῳ παρασκευὴν ἄλλα τε πολλὰ τῆς πόλεως κατεργασθέντα 10 ἐπανέλαβε, καὶ τριήρεις τῷ δήμῳ ὡς παρεσκεύασε. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἔργων ἡμιτελῆ παρελήφως εἰς τέλος προήνεγκε, νεὺς τε οἴκους ἐδείματο, καὶ τὴν σκευοθήκην ἐπεσκευάσατο, καὶ τῷ παναθηναϊκῷ σταδίῳ τὴν κορηπίδα ὑπεβάλετο. ἐπιτεύθη δὲ καὶ τῷ ἄσπετος 15 810 H. τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ μὴν καὶ τῶν κακῶν τὴν ἀνέρεσιν τε καὶ σύλληψιν καὶ ὅπως ἐκάθηρε τὴν πόλιν τῶν κακῶν, ἐξελάσας ἅπαντας, ὡς καὶ παρ' ἐνίοις τῶν σοφιστῶν λέγεσθαι ὅτι μὴ μέλανι *Ανκόρῳ* ἀλλὰ τῷ θανάτῳ χρίων τὸν κάλαμον τὰ κατὰ τῶν πονη- 20 ρῶν ψηφίσματα ἔγραψε. τοσῶτον δὲ πόθον αὐτῷ καὶ αἰδῶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐνεποίησε πολιτευόμενος, ὡς αἰτήσαντος αὐτὸν Ἀλεξάνδρου τῷ βασιλέως, ὥσπερ καὶ τὸς ἄλλους, ὃ δῆμος ἐπροήκατο. ἐπρέσβευσε δὲ καὶ πρὸς διαφόρους πόλεις καὶ μετὰ *Δημοσθένους* εἰς Πέλο- 25 πόνησον. καὶ διετέλεσε τὸν τῷ βίῃ χρόνον εὐδοκίμων καὶ δίκαιος εἶναι παρ' Ἀθηναίοις νομιζόμενος. 1485 R. διὸ καὶ τὸ λόγον τινα προενεγκεῖν ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑπὲρ ὁτιοῦν μεγάλη τῷ συναγορευθέντι βοήθεια ἐγένετο. ἐποίησατο δὲ καὶ νόμων εἰσφοράς δια- 30 φόρων ὧν ἐστὶ πέμπτος, ὃς ἐκ τῶν γυναικῶν Ἐλευσινάδε ἐπὶ ζεύγους ὀχμένας ἀφικνεῖσθαι, ὡς ἂν αἱ δημοτικαὶ μὴ ὥσιν ὑπὸ τῶν πλεσίων ἐλαττέμεναι.

Ξενοκράτει δὲ ποτε τῷ φιλοσόφῳ τὰς χεῖρας ἐπιβαλόντος τελώνῃ, καὶ πρὸς τὸ μετοίκιον αὐτὸν ἄγον- 35 τος, συναντήσας τὸν μὲν φιλόσοφον ἀπέλυσε, τὴν δὲ κεφαλὴν τῷ τελώνῃ ῥάβδῳ παύσας, ἅτε δὴ κατὰ τῷ πρέποντος ἀποθρασυνομένη, δεσμοτήριον οἰκεῖν παραδέδωκε, καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει τετύχηκε. διὸ καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοῖς παισὶ τοῦ 40 *Ανκόρῳ* Ξενοκράτης συντυχὼν „ταχύ γε” ἔφη „τῷ πατρὶ ὑμῶν, ὦ παῖδες, ἀποδέδωκα τὴν χάριν· ἐπαι-

νεῖται γὰρ ὑπὸ τῶν πλειόνων, ὅτι μοι γέγονε βοηθὸς προπηλακισμένῳ.”

Ἐν δὲ ἱμάτιον περιεβάλλετο θέρους τε καὶ χειμῶνος, καίτοι τῶν τῆς πόλεως εὐπόρων ἐδενὸς ἐλαττέμενος. ἀλλὰ καὶ ἀνυπόδετος τὰ πολλὰ διῆγεν, εἰ μὴ τὸ πρέπον αὐτὸν ἐβιάζετο πρὸς τὴν τῶν ὑποδημάτων κατελθεῖν χρείαν. ἐκ εὖ δὲ πεφυκῶς πρὸς τὰ αὐτοχέδια νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐμελέτα, τὸ ἐνδόν τῇ φύσει ἀναπληρῶν τοῖς πόνοις. καὶ τὸ κλινίδιον δὲ αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ἐκάθευδε, κωδίῳ μόνῳ καὶ προσκεφαλαίῳ ἐσρώννυτο, ὡς ἂν ῥαδίως ἀνιστάμενος τῷ ὕπνῳ μελετῶν. καὶ παρρησιασῆς δὲ διὰ τὴν εὐγένειαν ὑπῆρχε διὸ καὶ Ἀθηναίων ποτὲ δημηγοροῦντος αὐτῷ μὴ ἀνεχομένων εἰς ἐπήκοον ἀνέκραγε πάντων „ὦ Κερκυραία 5 μῶσις, ὡς πολλῶν ταλάντων εἰ ἀξία.” μέλλων δὲ τελευτῆν εἰς τὸ μητροῖον καὶ τὸ βουλευτήριον προστάξας ἐκομίσθη, εὐθύνας δῆναι τῶν πολιτευμάτων βαλόμενος. ἐδενὸς δὲ κατηγορήσαντος πλὴν *Μενεσαίχμου*, τῶν διαβολῶν ὑπερτερος φανείς εἰς τὴν οἰκίαν ἀπε- 10 κομίσθη καὶ ἐτελεύτησεν. ἐκ ἐν τῷ δὲ μόνον τῷ ἀγῶνι τὴν νικῶσαν ἔχεν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις κατηγορηθεὶς καὶ τὰς αἰτίας εὖ μάλα διαλυσάμενος ἐκράτησε τῶν ἀνταγωνιστῶν· πολλάκις δὲ καὶ σεφάνων ἡξιώθη παρὰ τῷ δήμῳ.

Κατέλιπε δὲ καὶ παῖδας ἐκ *Καλλιστοῦ* Ἀβρωνά, *Ανκόρῳ*, *Ανκόφῳ*· ὅς καὶ τελευτήσαντος *Ανκόρ- 11 H.* γῆ οἱ ἀγνώμονες Ἀθηναῖοι „τοῖς ἑνδεκα παρῆδωκαν, *Μενεσαίχμῳ* μὲν κατηγορήσαντος, γραφαιμένα δὲ *Θρα- 12 H.* συκλέες. ὕστερον μέντοι τέττες ἡθιώσαν, *Δημοσθένους* ἐπιτελείαντος ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῖς Ἀθηναίοις ὡς πολλὴν αὐτῶν κατεσκέδασαν διαβολήν, τηλικῶτα παῖδας ἀνδρὸς δεσμοτήριον οἰκεῖν παραδεδωκότες ἀνθ' ὧν ὁ πατὴρ ἐπολιτεύσατο, ὃν καὶ αὐτοὶ ζῶντα δι' αἰδῆς τε ἦγον καὶ ἐθαύμαζον.

269.

Ἀνεγνώσθησαν διαφόρων ἱερῶν ἀνδρῶν λόγοι καὶ, διαφόρους ὑποθέσεις μετερχόμενοι, ὧν ἡ παρῆσσα ἐκλογὴ τῆς τῶν ῥημάτων καλλονῆς καὶ ὡραιότητος ἔρωτα λαβῆσα, πρὸς ἐκείνας ὡς ἐπίπαν καὶ τὸν πλεῖστον σκο- 40 πὸν τῆς ἐκδόσεως ἀναφερόμενον ἔχει, εἰ καὶ ἕτερά τινα ταύταις συνεισάγει.

α. 9. δὲ om A. 13. παρήνεγκε A. 15. δὲ om B. 17. καθῆρε pr A. τῶν κακῶν τὴν πόλιν ε.
19. σοφῶν ε. 26. ἐτέλεσε A. 30. ἐγένετο ε. 34. τῷ add A. 37. δὴ] fortasse μή. 41. γε A: τε ε.
α. 4. τῶν] καὶ τῶν B. 6. τῶν om A. 14. ἐπήκοον B: ὑπήκοον ε. 27. τοῖς om A. ἑνδεκα] ἐν δεσμοτη-
ρίῳ B. 28. μεναίχμου B. 34. τε A: γε ε. 36. Ἀνεγνώσθησαν — 41. συνεισάγεται om A.

Ἀνεγνώθησαν ἩΣΥΧΙΟΥ πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων ἐκ τῆ εἰς τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν ἐγκωμία.

1488R. "σάλπιγξ ἡμᾶς ἱερατικὴ πρὸς πανήγυριν ἤθροισεν Ἀνδρέας ὁ τῆ χορᾶ τῶν ἀποστόλων πρωτότοκος, ὁ πρωτοπαγὴς τῆς ἐκκλησίας εὐλος, ὁ πρὸ Πέτρος Πέτρος, ὁ τῆ θεμελίου θεμέλιος, ἡ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, ὁ πρὶν κληθῆναι καλῶν, ὁ πρὶν προσαχθῆναι προσάγων. εὐαγγέλιον κηρύττει ὃ μὴ πω πεπλίσεν· πρὶν μαθεῖν τῷ ἀδελφῷ ἀποκαλύπτει τὴν ζωὴν· τοσῶτον αὐτῷ πλεονάζει ἢ τῆ „πῶς μένεις“ ἐρώτησις ἐχαρίσατο. καίτοι τί μέγα εἶχεν ἡ ἀπόκρισις, οἷον Ἀνδρέας ἐμβαθύνων τὸν νῆν ἐθεώρησεν „ἐρχε“ γὰρ φησι „καὶ ἴδε.“ πῶς γέγονας προφήτης; πόθεν θεοφόρος ἀνθρώπων; τί θορυβεῖς τῷ Πέτρῳ τὰς ἀκοάς; τί φθάσαι σπεύδεις, ὃν εἰ δύνῃ φθάσαι; ὁ πανταχῶ παρὼν πῶς ἐρεθίσθη δύναντο; ἀλλὰ γὰρ οἶδεν ὁ Ἀνδρέας ὃ λέγει. εὐρήκαμεν ὃν ἀπώλεσεν ὁ Ἀδάμ, ὃν ἐξημιώθη ἡ Εὐα, ὃν ἡ νεφέλη τῆς ἁμαρτίας ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἡμετέρων ἐκρύψεν, ὃν ἐχώρισεν ἡμῶν ἡ παρακοή, ὃν ἐζητεῖ Ἀβιδ· „ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς με τὸν θεὸν ἐξεζήτησα.“ καὶ „ζητήσατε τὸν κύριον“ Σοφορίας βοᾷ „πάντες ταπεινοὶ γῆς.“ πέπαικεν ἡμᾶς ὁ θεός, ἥνικα τῷ Ἀδὰμ κατεδίκησε θάνατον καὶ βίον ἐπίπορον· ἴασατο δὲ καὶ πατάσας ἐμύτωσεν, ὅτε σαυρωθεὶς ὑπὲρ τῆ γένεσ τῷ μύλωπι αὐτῷ κατὰ τὸν Ἡσαΐαν καὶ τῇ ἀναστάσει πάντας ἴασατο. γυμνὸς ἐπὶ τοῦ σαυροῦ ὁ Χριστὸς ἀνήγετο· ἁμαρτίαν γὰρ ἐκ ἔχων ἱματίων ἐκ ἔχρηξεν. ἄμωμος ἦν καὶ λανθάνειν ἐκ ὤφειλεν. ἐθὲν ἦν ἄχρημον αὐτῷ· αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰ ἀχρήμονα ἐσχήμονα δείκνυσιν. εὖρον αἱ μυροφόροι, 30

ὑπερ διὰ τῆς Εὐας ἀπώλεσαν· εὖρε τὸ κέρδος ἡ παρασχέσα τῆς ζημίας τὴν ὑπόθεσιν. „ἦξι ἡμῖν ὡς ἑτέρος πρώμιος καὶ ἔψμιος τῇ γῇ.“ ὅρα τοίνυν τὸν κύριον μετὰ τὴν ἀνάστασιν πρώμιον ταῖς γυναιξίν, ἔψμιον τοῖς ἀποστόλοις φαινόμενον. πρῶτὸ μὲν γὰρ ταῖς 35 γυναιξὶ χαίρετε, ὅψὲ δὲ ἐν τῇ Σιών εἰρήνην τοῖς μαθηταῖς προσεφώνησε, ταῖς μὲν, ἵνα λύσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς λύπης, τοῖς δὲ, ἵνα καταλύσῃ τὴν ἐχθραν, ἣν ὁ δράκων ἐκατέρωθεν. „σὺ κληθήσῃ Κηφῆς.“ πρὸ τῆς ὁμολογίας ὁ μαθὼς· πρὶν ἐργάσῃ τὸν ἀμπελῶνα, τὸ δηνᾶριον ἔλαβες· πρὶν ἀνάψαι τὸν βωμόν,

τὴν θυσίαν προσδέξαι· πρὶν κηρύξαι, ἐξεμανώθης.

πτωχὸς καὶ ἀγραμμάτος ὁ Χριστὸς ἐξελέξατο. ἡ σοφία γὰρ οὐ χρήζει συνηγόρων ἀλλ' ὑπηρετῶν· οὐδεὶς γὰρ ἐθὲν αὐτῇ παρέχει, παρ' αὐτῆς δὲ πάντες καὶ πάντα λαμβάνομεν.

270.

Ἀνεγνώθη τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ἐκ τῆ εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον.

ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχην πόλιν ὁ Παῦλος, καὶ τοσῶτον πλήθος πιστῶν ἐγεώργησεν ὥς προσηγορίαν τὴν τῶν Χριστιανῶν τότε πρῶτον ἐν αὐτῇ ἀνθῆσαι. ταύτην τοίνυν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆ βωμῆ τὴν ἀφορμὴν λαβὼν ὁ πνευματικὸς ἡμῶν ῥήτωρ τὴν οἰκείαν παρεισάγει διδασκαλίαν, ἐκ τῶν τῷ διαβόλῳ γραμμάτων πιστέμενος τὴν ἀλήθειαν. βωμόν ἀνεστήσατε διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ὡς ἔστι θεὸς ἕτερος ἀγνοούμενος· τῶτον ἡκω κηρύττων ἐγώ. ὦ παραδόξων πραγμάτων! τὸν βωμόν τῷ διαβόλῳ συνήγορον πεποίηκε τῷ Χριστῷ· τὸ τῆς πλάνης ἐπίγραμμα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἐφθέγγετο· ἡ σῆλη τῆς ἀπάτης ἐξηλίτευσεν τὴν ἀπάτην. 1489R. ἐπειδὴ τὰ τῶν προφητῶν Ἀθηναίοις ἦν δυσπαράδεκτα, ὁ βωμὸς καὶ τὰ γράμματα τῶν δαμιόνων τῇ σοφίᾳ Παύλου ἐκέρυσσε τὴν εὐσέβειαν. εἰσῆκει θρηνῶν ὁ διάβολος, ὁρῶν αὐτῷ τὰ σοφίσματα ὑπὲρ Χριστοῦ ῥητορεύοντα. ἐπένθει βλέπων τὸν αὐτῷ ἀριεὶ Παῦλον κατ' αὐτῷ στρατηγῶντα, καὶ τοῖς οἰκείοις ὅπλοις αὐτὸν καταβάλλοντα.

271.

Ἀνεγνώθη τῷ μακαρίῳ ἈΣΤΕΡΙΟΥ, ἐπισκόπου Ἀμασειας, ἐκ τῆ προτρεπτικῆς εἰς τὴν μετάνοιαν.

ὁ τοίνυν Λεκάς, ὁ πλέον τῶν ψυχῶν ἢ τῶν σωμάτων ἱατρός, αὐτὸν ἡμῶν τὸν θεὸν καὶ σωτῆρα ἀναγράφει συγγνωμονικῶς τοῖς κατεγνωσμένοις συνανασχερόμενον, ἐκ ἵνα τι προσλάβῃ τῆς ἐκείνων κακίας, ἀλλ' ἵνα μεταδῷ τῆς οἰκείας δικαιοσύνης. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἥλιος, ὅσον ἀπὸ τῆ κτίσματος τῷ κτίστῃ παραστῆσαι τὴν πρόνοιαν, καὶ τὰς ἡπλωμένας μόνον ἐπιλάμπει χώρας, ἀλλὰ καὶ δοῦναι κοιλότεραι καὶ τῆς ἀνθρώπου ἐλαχον θέσεως. ὁ τῆς θεραπείας ἀπελπίσας δῶλος ἐλτίνας κατὰ παθῶν νικηφόροι ἀνεδείχθησαν καὶ ὡς ἀληθῶς ἐπάνω ὕψων

a. 1. ἀνεγνώθη ἡ ἡσυχία B. 2. ἀνδρέαν B: Θωμᾶν c. 5. ὁ πρὸ Πέτρον πέτρα, ὁ πρὸ τοῦ θ. θ. Suicer. Thes. 2. p. 712. 6. ἡ A: ὁ c. ἀρχή A: ἀπαρχή c. 10. πῶς μένεις] Ioann. 1, 39. ἐρώτησις A: ἀπόκρισις c. 13. πῶς γὰρ γέγ. c. 26. ἀναστάσις c. 27. ἱματίων B: ἱμάτιον c. 29. οὐδὲν A. 41. ἀνάψαις B, ἀν ἄψαις A: ἀν ἄψης c. b. 10. προσηγ. πρὸς τὴν c. 14. τοῦ add A. 25. ἐαυτοῦ c. 29. τοῦ] ἐκ τοῦ A, omissis postea ἐκ τοῦ. 30. τὴν om B.

καὶ σκορπίων τὰ ἴχνη ἔθεντο, ἐδὲ τότες χρηὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἀνδρείαν καὶ τῶν ἄλλων κανονίζειν τὸν βίον, ἀλλὰ τῆς μὲν ἰδίας εὐδοκίμησης τῷ δεδοκίμῳ Θεῷ τὴν χάριν ὁμολογεῖν, τοῖς δ' ἀφανεστέροις ἐκ ἐπεμβαίνειν ἀλλὰ φιλάδελφον ὁρέγειν δεξιάν. ζηλώσατε 5 τῷ Χριστῷ τὴν ἀγάπην. μέλλων γὰρ ἀνθρώποις ἐπιφαι-
 813H. νεῖθι δι' ἀνθρώπου, προκαθῆκε τὸν Ἰωάννην "μετανοίας κήρυκα. Πέτρον ἐρώτησον, ὅπως μετανοήσας ἐκαθάρθη, καὶ ἐκ ἀνέλυσεν εἰς τὸν Σίμωνα, ἀλλὰ διέμεινεν ὁ ἀπόστολος. ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι καὶ Ἰσίδας 10 ὁ προδότης, εἰ μὴ ταχέως αὐτὸς ἑαυτὸν ἐγένετο δῆμιος, προσπεσὼν δὲ τὸν ἔλεον ᾗτησεν, ἐκ ἃν τῶν οἰκτιρῶν τῶν πάσης ὑπερχεομένων τῆς οἰκτιμένης ἡσόχησε. τεκμήριον δὲ οἱ μετανοήσαντες ἐκ τῶν σω-
 ρωσάντων καὶ τῆς σωτηρίας διὰ τῆς μετανοίας ἀπο- 15 λαύσαντες. ἐδέσμευε ποτὲ καὶ Παῦλος Χριστιανὲς, ἀλλὰ βασιλεύσας ὑπερον ἀλύσεις ὑπὲρ Χριστῷ ἔλυσεν τὰ ἐγκλήματα. ἐλίδας Στέφανον, ἀλλὰ λιθαροῖς ἐξήλειψε τὸ πλημμέλημα. ταῦτα καὶ Μωσῆς εἰδὼς (ἄνθρωπος γὰρ ἦν καὶ τὴν φύσιν ἐγνώριζε) τὸν μόχον ὑπὲρ τῆς ἱερέως 20 ἱεροργεταῖς διέταξεν, ἡμαρτηκὸς πάντως καὶ καθαροῖς δεομένων. ὅπερ δὲ ἦν τότε ὁ ἐν σαρκὶ μόχος, τῷ νῦν ἐστὶν ἡ ἀσώματος μεταμέλεια καὶ ἡ ἀναίμακτος δέησις. ἐπὶ τοσούτον δὲ προσῆκε τὸν ἱερέα τὴν φιλανθρωπίαν ἀσκεῖν, ὥστε καὶ ὁ δεσπότης ἐκκόπτειν 25 κελεύσῃ τινὰ ὡς φυτόν ἄχρηστον, αὐτὸν ὡς φυτόκομον αἰτεῖν δεῖ τὴν φειδῶ καὶ ὑπέροφειν. τῷ γὰρ ἡμῖν παρίσῃ τὸν νῦν τῆς ἀκαρπείας συκῆς ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ λόγος. σκόπησον τὴν ἁμαρτωλὸν γυναικα. ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐσιωμένων ἡρυθρίασεν, οὐ 30 τὸν καιρὸν τῆς εὐωχίας ὡς ἄκαιρον τῆς ἐξομολογήσεως ἔφυγεν, ἀλλὰ σφοδρὸν ἔχασεν τὸ πένθος οὐδὲ τὸ βραχύτατον ἠφίει τὸν τῶν ἁμαρτιῶν ἱατρόν. οὐ μὴν ἐδὲ κατ' ὅψιν ἐρχομένη ἰκέτευεν· ἀλλὰ τὸ ἀνάξιον
 1492R. αὐτῆς διὰ τῆς γήματος ἐρμηνεύσας, "τὴν κατὰ νῦν 35 χώραν καταλαβῆσα, καὶ τῶν ποδῶν λαβομένη, καὶ λύσασα τὰς κόμας, καὶ δημοσιεύσας πᾶσιν οἷς ἔπραττε τὴν πενθῆσαν ψυχὴν, καὶ τὰς πόδας τῆς σωτῆρος τοῖς δάκρυσιν ἐπιθράίνσας μετὰ πολλῆς τῆς συμπαθείας ἤτει τὸν ἔλεον.

Τῷ αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον.

εἰσῆκει δὲ μόνος τῷ δήμῳ τῶν φονῶντων κεκν-

κλωμένος, ἐδὲ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐγγύς, οὐ φίλος, ἐκ οἰκείος, ἐ συγγενῆς· φέρει γὰρ πῶς παρα-
 μυθίαν τοῖς κινδυνεύουσι τὸ βλέπειν παρόντα τινὰ τῶν γνωρίμων. προσετίθει τῇ δέήσει καὶ τὴν ὑπὲρ 5 τῶν λιθαζόντων εὐχὴν· εὐηργέτην γὰρ καὶ λιθαζόντες ἄγοντες. καὶ ἡ εὐχὴ τίνα φέρει σκοπόν; ἐκ ἀνεύθυνον γενέσθαι τῶν ἐχθρῶν αἰτεῖται τὸ ἁμάρτημα· τῷ γὰρ φανερώς τῇ τῆς Θεῆς διατυπώσει ἀντίστα, ἢ τοῖς ἀν-
 δροφόνους τὴν δικαίαν κρίσιν ὠρίσεν· ἀλλὰ τί φησι; μὴ εἰσῆς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, τετέστι δὲ φόβον κατανύξεως, ἄγαγε πρὸς μετάνοιαν τῶν νῦν 10 τετολμημένων. καὶ ἦν ὑπηρέτης ὁ φυλάττων Παῦλος τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρέων δῆμος δημῖς. διὰ τε ἐν ἄλλα καὶ διὰ τὸν Αἴβυν Σαβέλλιον, προανα-
 κόπτων αὐτῶν τῶν ἐκκλησιῶν τὴν βλάβην, δείκνυσιν "μὲν ἑαυτὸν ἐν ἰδίᾳ καὶ αὐτοτελεῖ δόξῃ, δείκνυσιν δὲ 14H. καὶ τὸν υἱὸν ἐν ἀπρητισμένῳ προσώπῳ. ἴσῃσι δὲ ἐκ δεξιῶν αὐτῶν, ἵνα τῇ διευκρινήσῃ τῶν προσώπων ἐρ-
 μηνέσῃ τὰς ὑποστάσεις. καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον συν-
 τέτακ· καὶ γὰρ προεῖπεν "καὶ ἐκ ἴχυνον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι, ᾧ ἐλάλει." ἰδὲ τοίνυν, καὶ τὸ τῆς πνεύματος ἡμῖν πρόσωπον εὐκρινῶς ὁ λόγος ὑπέ-
 σῃσεν. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα πρότερον γέγραπ·, ἔπειτα δὲ ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός, ἐδὲν τῆς τάξεως ἡ ἐναλλαγὴ τῇ 20 πίσει λυμαίνε·. σύνηδες γὰρ τῷ τῇ γραφῇ· ποτὲ μὲν ὀνομάζει τὸν υἱὸν μόνον, ποτὲ δὲ τὸ πνεῦμα σὺν τῷ υἱῷ· ἄλλοτε δὲ ἄρχε· μὲν τῆς πατρὸς, καταλήγει δὲ εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἀρχὴν μὲν ποιεῖται τὸ πνεῦμα, ὁδεύει δὲ διὰ τῆς υἱὸς ἐπὶ τὸν πατέρα. καὶ 30 τὸ ἰδίωμα τῷ μάλισα τῷ θεῷ συντηρεῖ Παῦλῳ.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ "ἄνθρωπος τις κατέβαινεν ἀπὸ

Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερουσό·"

τί τοίνυν ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν πειράζοντα νομικόν φησιν; "ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπ·;" ὑπομνηστικῶν αὐτὸν τῆς πρὸς Θεὸν καὶ τῆς πρὸς τὰς πλησίον ἀγά-
 πης, μόνον ἐκὶ λέγων ὡς εἰ μὲν Θεὸς ἐγὼ σοι δοκῶ, ὁφείλεις μοι τὴν ἀγάπην· εἰ δ' ἀπίστεις καὶ ὁμοιον σοὶ νομίζεις ἐμὲ ψιλὸν ἄνθρωπον, καὶ ἔτω τὸ ἀγα-
 πῆν χρεωθεῖς κατὰ τὸν νόμον. ἀδελφὲς καλεῖται 40 ἐκείνους, οἳ ἐξ ἑνὸς ἔφυσαν σπέρματος καὶ μιᾶς γαστρὸς. οἳ δὲ τὸν αὐτὸν ἔχοντες ποιητὴν καὶ μίαν μητέρα τὴν γῆν, ἀφ' ἧς διεπλάσθημεν, καὶ ψυχῆς ἀξίωμα παρα-

a. 37. δημοσιεύσας ε. 41. τοῦ αὐτοῦ μακαρίου Ἀστερίου ἐπισκόπου Ἀμασειας ε.
 b. 4. τῶν γνωρίμων] γνώριμον A. 7. αἰτεῖται τῶν ἐχθρῶν τὸ ἁμάρτημα γενέσθαι ε. 10. ταύτην add B. 26. ὀνο-
 μάξιν B. μόνον τὸν υἱὸν ε. 35. τῆς — τῆς A: τὴν — τὴν ε. B alterum articulum om. 37. ἀγάπην ε.
 38. ἐμὲ καὶ ψιλὸν B.

πλήσιον, εὐσεβείας δὲ καὶ πολιτείας ἓνα Θεσμόν, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς μέλλοντος τὴν αὐτὴν, πῶς ἔσται πάσης ἀδελφότητος καὶ συγγενείας ἔσμεν ἀλλήλων ἐγγύτεροι; καὶ ὅταν ἄνθρωπον ἴδῃς, σαυτὸν ὁρᾷς ἐν ἐκείνῳ. 5 δεῖ ἔν καὶ τὰ ἐκείνους θεωρεῖν πάθῃ, λιμόν, δίψαν, γυμνότητα, τὴν ἄλλην ἔνδειαν καὶ τὰς νόσους καὶ τὰς ἄλλας πειρασμὸς ὡς οἰκεῖα πάθῃ καὶ συμφορὰς οἰκτεῖ-
 ρειν. πολλὰς ἔγνωμεν ἐπὶ μὲν τῶν λόγων ὁμο-
 λογήσαντας προκινδυνεύειν, ἐπὶ δὲ τῆς πείρας ψευ-
 1493R. σαμένους τὴν εὐνοίαν. "ὁ μὲν σωτὴρ ἡμῶν ἔτις 10
 ἡγάπησε τὸ ἴδιον ποίημα, ἔχῃ ὡς ἑαυτόν, ἀλλ' ὑπὲρ
 ἑαυτόν. ἡμῖν δὲ τὸ ἔλαττον ἐγκελεύει, ἀγαπᾷ τὸν
 πλησίον ὡς ἑαυτόν, τὴν ὑπερβολὴν ἀφελών, ἵνα μὴ
 βαρεῖαν ποιήσῃ καὶ δυσήνυτον τὴν ἐντολήν. ἵνα
 διὰ τῶν ἔργων σαφέστερον ἐπιδείξῃ τὸν τῆς ἀγάπης 15
 ὁ δεσπότης νόμον, πρᾶγμα γέμον μὲν ἑλὲς συμβάν
 δὲ πάντως κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ὑπ' ὅψιν ἄγει
 τῷ λόγῳ, ἐκπαιδεύων τὸν νομικὸν ὅτι πλησίον ἡμῶν
 ἐκεῖνός ἐστιν, ὅς ἂν τὴν ἐμπαθῇ ταύτην περιεχόμενος
 σάρκα χρηστὴν βοηθείας καὶ οἰκτιρῶν. τὸ δὲ πάθος 20
 ὁδοιπόρος ἐξ Ἱερουσαλὴμ κατέβαινεν εἰς Ἱεριχὴν, καὶ
 ληστῶν ἐπιδραμόντων ἀφῆρέθη μὲν ἃ ἔφερεν, ἐγυμνώ-
 θη δὲ καὶ τῶν ἱματίων, καὶ τραύμασι τοῖς ἀπὸ τῶν
 ληστῶν θανάτῳ προσομιλῶν ἠπλώτο κατὰ τὴν λεω-
 815H. φόρον ψυχορράγων. πρᾶγμα λίαν οἰκτρὸν "ὁφθαλ- 25
 μοῖς ἔχουσιν ἔλεον ἢ εἰδόσιν ἔλεον. ὁ κύριος τοῖς
 Ἑβραίοις διαλεγόμενος, καὶ διδάσκων ὡς ἄφρονες καὶ
 μάτην ἀναστρεφόμενος ἐν ταύτῃ τῇ τῆς κλαυθμῶνος
 κοιλάδι, ἔτι πῶς φησιν, "ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ,
 ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί," ἐκ τῶν ὀνομάτων μόνον τοῦ 30
 ἄνω καὶ κάτω τῆς καλῆς καὶ τῆς χείρονος ποιόμενος τὴν
 διάκρισιν. καὶ νῦν δὲ καταβαίνοντα εἰπὼν κατὰ τὴν
 αὐτὴν ἐννοίαν ἔφη. ἦν δ' ἂν ἔτις ὁ Ἀδάμ, ἀποκν-
 λιώμενος τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ὑψηλῆς διαγωγῆς
 εἰς τὸν βάρβαρον καὶ χαμαιζήτην βίον. τίς ὁ ἱερεὺς; 35
 τίς ὁ λευίτης; εἶπεν δ' ἂν κατὰ Θεωρίαν Μωσῆς
 καὶ Ἰωάννης, ἅμφω τοῖς παραπετάσμασι τῆς παρα-
 βολῆς ἔνδον κρυπτόμενοι καὶ τὴν τῶν πολλῶν ὅψιν
 λανθάνοντες. οὗτοι γὰρ καταλαβόντες τὸν ἄνθρωπον
 (τετρεῖς τὸ γένος ὅλον) γυμνὸν εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς καὶ 40
 τοῖς ἐναντίοις τετραυματισμένον, ἐθεάσαντο μὲν, οὐ
 μὴν ἐπὶ ἤρκεσαν θεραπεῦσαι. ἀλλ' ὁ Σαμαρεῖτης κα-
 ταλαβὼν, ἐν ὀνόματι καθυβρισμένου Θεσαυρὸν ἀγα-
 θῶν φέρων, παρέχε τὴν ἴασιν. ὅς ἐστιν ἡμῶν ὁ σω-
 τήρ, τῇ δυσφύμῳ προσηγορίᾳ τῆς Σαμαρείτης καλυ-
 πτόμενος καὶ τὰς τῆς σωτηρίας τῷ κειμένῳ πηγὰς ἀνα-
 βλύζων. Σαμαρεῖτην δὲ τὸν σωτήρα ὁ λόγος ὀνομά-
 ζει, αἰχύνων κἀνταῦθα τὴν τῶν ἔτις αὐτὸν καλε-
 σάντων παράνοιαν Ἰουδαίων, ὅτι τὸν ὑπὲρ τῆς λευί-
 τας καὶ ἱερέας σπλαγχνιζόμενον καὶ θεραπεύοντα τὸν
 τετραυματισμένον Σαμαρεῖτην ἐξύβριζον. τί δὲ
 τυγχάνει τὸ κτήνος, ἐφ' ᾧ τὸν ψυχορράγοντα κατα-
 θέμενος εἰς τὸ πανδοχεῖον ἤγαγεν ὁ σωτήρ; ἢ δὴλον
 ὅτι ὄχημα τῆς Θεῆς λόγος καὶ (ὡς ἂν τις εἴποι) ὑπο-
 ζύγιον τὸ δμοφύλον ἡμῖν, ὅπερ ἡμπίχeto, τυγχάνει
 σῶμα, ἐφ' ᾧ καὶ δι' ᾧ πάντας ἀνέχων καὶ διαβασάζων
 ἄγει πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς νόσου καὶ τὴν ἐκκλησίαν
 καὶ γὰρ τῶν τραυμάτων αὕτη ἐστὶν ἡ τελεία Θεραπεία
 καὶ ἀπαλλαγή.
 Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ "ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ
 ἱερὸν προσεύξασθαι."
 τὸν περὶ τῆς προσευχῆς λόγον ἐν δυοῖ παραβο-
 λαῖς κατέκλεισε, τὸ μὲν εὐτόνως προσεύχεσθαι διὰ τῆς
 κοιτῆς καὶ τῆς χήρας διδάξας ἡμᾶς, τὸ δὲ μετ' εὐλα-
 βῆς γνώμης διὰ τῆς Φαρισαίας καὶ τῆς τελώνης. ὅτι
 ἄριστόν ἐστι τὸ συνεχῶς ἐννοεῖν ποιήματα μὲν ἡμᾶς καὶ
 815H. ζῶσα ἐπὶ κήρα, δημιουργὸν δὲ τὸν Θεὸν καὶ ἄριστον τῆς
 ἡμετέρας ζωῆς οἰκονόμον. τῆτο δὲ πρὸ πάντων ἡ
 προσευχὴ κατορθοῖ. ἐκ ἂν γὰρ τις προσεύξαιτο τὰ
 συμφέροντα, μὴ πληροφορίαν πρότερον λαβὼν "ὅτι 1496R.
 Θεὸς ἐστὶν ὁ τῆς ἱκετηρίας ἐπήκοος καὶ δυνατὸς παρα-
 χεῖν ἃ αἰτεῖται. εὐχὴ τῆς ζωῆς ἡμῶν βοήθεια,
 ὁμιλία πρὸς Θεόν, λήθη τῶν γηένων, ἄνοδος πρὸς
 ἔρανόν. καὶ τὸ ὄρθιον δὲ τῆς προσευχῆς, ἐκτε-
 ταμένους προβαλλόμενον τὰς χεῖρας, "τὸ τῆς εὐχαριστίας
 816H. θος ἐν τῷ χήματι ἐξεικονίζει. εἰ δ' ὡς ἀληθῶς προσ-
 εύχοιτο καὶ Θεαρέτως ὁ προσευχόμενος, ἐκ ἐν τῷ
 χήματι μόνον τὸν εὐαγγέλιον διατυποῖ, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τὴν διάθεσιν. ὡς γὰρ ὁ τῷ εὐαγγέλιῳ προσηλωθείς, ἔτι
 νεκροποιεῖ πᾶσαν μὲν ἐπιθυμίαν σαρκὸς τῆς μνήμης
 ἀποτιναξάμενος, παντὸς δὲ πλάτους καὶ δόξης καὶ γένους
 προσπάθειαν. ἔδεν δὲ ἔτι πρᾶγμα ἐπιθυμητὸν
 αὐτῷ καὶ ἐπέρασον ὡς εὐρίσκειν καιρὸν ἢ χολὴν ἐμ-
 πεσεῖν τῇ γνώμῃ. ἀλλὰ πρὸς δύο ταῦτα συντέ-

α. 4. ἴδης ἄνθρωπον B. 12. τὸ add A. 16. μὲν om A. 20. χρηστὴς c. 23. δὲ om A. 24. λεωφόρος c. 28. τῇ
 add B. 35. τὸν A: τὸ c. b. 11. ἢ δὴλον A: δὴλον εἰ c. 12. εἶπη c. 13. ἡμπίχeto c. 18. ἀνέβησαν — 19. προσ-
 εύξασθαι B: ἀνέβαινον — προσεύξασθαι c. 30. εὐχὴ δὲ τῆς c. 33. προβαλλόμενον B: προβαλλόμενος c. 35. Θεά-
 ρετος c. ο om B. 36. καὶ om A.

τακτῶ πῶς ὁ σκοπὸς αὐτῶ, φυγεῖν τὴν κόλασιν καὶ θᾶ-
τον ἀπελθεῖν τῷ βίβ. καὶ ἔδεν ἕτερον παρὰ ταῦτα ἐπὶ
τῆς διανοίας εὐρίσκετο ἢ ἀνασρέφετο τῷ ἐξανθρωμένῳ τῇ
προσευχῇ. εὐχὴ καὶ τὸν Ἐζεκίαν τῶν πυλῶν τῷ
ἄδου ἀνέσπασε, καὶ τὸν ἥλιον πρότερον (ἵνα τὰ ἄλλα 5
αὐτῆς ἔργα ἐάσω) ἔδειξεν ὅτι δούλος ἐστὶ, καὶ δούλος
χρεῖαις ὁμοδύλων ὑπηρετῶμενος. ἔστι καὶ πράττειν
τι τῇ φύσει καλὸν καὶ μὴ ποιῶντα καλῶς ἀφανίζειν
τὰς πόνας, ὡς ὁ Φαρισαῖος ἐν ταῖς προσευχαῖς με-
γαλοῦρημονῶν, καὶ εἴ τις ἄλλος τὴν ἐλεημοσύνην ἐπι- 10
δεικνύμενος. καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων. μετριώτερον ἂν
ὁ Φαρισαῖος ἡμάρτανεν, εἰ τὸν τελώνην ἀφῆκε τῆς
παροινίας ἐλεύθερον· νῦν δ' ἐν λόγῳ καὶ τῶν ἀπόν-
των κατεξάντιστο καὶ τῷ παρεστῶτος ἐπιζαίνει τὰ τραύ-
ματα. διὸ ὁ μὲν Φαρισαῖος ἀπὸ δόξης εἰς τὸ τῆς 15
ἀτιμίας κατέπεσε βάρβαρον, ὁ δὲ τελώνης ἀπὸ τῆς
ἐπονειδίσας ζωῆς εἰς τὴν μακαρίαν ἐπανῆλθε κατὰ-
σιν· καὶ ὁ μὲν πολλῶ τῷ μέσῳ τῆς πρὸς θεὸν ἐγγύ-
τητος ἐκεχώριστο, ὁ δὲ πρὸς τὴν τῆς παῦρησίας χώ-
ραν ἀνείλκυτο.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν Ζαχαῖον.

Ἰεριχὼ πόλις ἦν τῶν Χαναναίων μητρόπολις, ἣν
ποτὲ μὲν Ἰησῆς ὁ τῷ Ναυῇ πολεμῶν καὶ ὀλοθρεύων
κατέλαβε, νῦν δὲ ὁ ἀληθινὸς Ἰησῆς θεραπεῦσαι πα-
ραγεγονῶς κατηξίωσε. καὶ ὁ μὲν τυφλὸς ἐφωτί- 25
σθη, ὁ δὲ δῆμος ἐπιστάθη, πᾶσα δὲ γλῶσσα τὸν Ἰη-
σοῦν ἐλάλει, καὶ τὸν τυφλὸν ὀφθαλμοὺς ἅπας εἶχεν ἀνα-
βλέψαντα τῷ θαύματός καὶ τῆς σωτηρίας διδάσκα-
λον αὐτοχέδιον, οὐ λόγοις ἀλλ' ἔργοις εκπαιδεύοντα
τὰς μαθητὰς τὴν ἀλήθειαν. πᾶσα μὲν ἀδικία 30
κακὸν καὶ μίσος ἄξιον, ὁ δὲ τελώνης ἀνυπερβλήτων
ἔδεν γὰρ ἔδεν πρόφασιν ἔχει τῆς ἀμαρτίας εὐπρόσωπον.
ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων εὐρίσκεται τις ἀνάγκη τῷ κα-
κοῦ καὶ ῥίζα, ἐξ ὧν φύεται τὸ ἀδίκημα· ὁ δὲ τελώνης
θηρίον ἐστίν, ἀπροφάσιτος λοιμός, ταῖς λεωφόροις 35
ἐπικαθήμενος. ἐνόσει ταύτην ὁ Ζαχαῖος τὴν νόσον,
πρὶν ἐγγὺς ἔλθῃ τῷ Ἰησοῦ, μακρῶ τῆς ἀδρότητας τῷ
Ἰεριχεντίῳ τυφλῷ ὑπάρχουσαν χεῖρονα, εἴ γε ὁ μὲν
σώματος ὁ δὲ ψυχῆς αὐτῆς ἐνόσει τὴν πῆρωσιν.
μὴ δῶς ἄλλοις τὰ ἀλλότρια, ἀλλὰ τοῖς ἡδικοῦ- 40
νοῖς τὰ οἰκεία ἀποκατάστησον· καὶ γὰρ προσδέχεται θεὸς
ἐλεημοσύνην. ἐξ ἀρπαγῆς. καλὸς ὁ τελώνης τῶν

“καθ' ἑαυτὸν κριτῆς καὶ οἰκονόμος. „καὶ εἴ τινός τι 817 H.
ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλῆν” φησὶν, καὶ ἄλ-
λοις (ἅμιαθον γὰρ τὸ τοῦ καὶ ἀπρόσδεκτον τῷ θεῷ) ἀλλ'
αὐτοῖς τοῖς συκοφαντηθεῖσιν. „σήμερον σωτηρία
τῷ οἴκῳ τῷ ἐγένετο, καθότι καὶ ἔτος υἱὸς Ἀβραάμ
ἐστίν.” πῶς ἔν ἐκ τῷ Ἀβραάμ ὁ ἐξ Ἰεριχὼ τῆς Χανα-
νίτιδος; “τί κοινὸν Ἀβραάμ εἰς γένος καὶ Χαναναίους; 1497 R.
ἢ δῆλον ὡς εἰ καὶ μὴ τῇ σαρκὶ υἱὸς ἦν Ἀβραάμ,
ἀλλὰ τοῖς ἡθέσι καὶ τοῖς ἔργοις ἅμα τῷ πλησιάζει
τῷ Χριστῷ τῶν ἐκ σπλάγγνων προελθόντων τῷ πα-
τριάρχῃ μακρῶ γνησιώτερος παῖς καὶ γέγονε καὶ ἐπεγνώ-
σθη. ἔτω καὶ ὁ ἀπόστολος υἱὸν ἐκάλεσε τὸν Ἐλύμαν τῷ
διαβόλῳ, καὶ ὁ κύριος „ὑμεῖς ἐκ τῷ πατρὸς τῷ δια-
βόλῳ ἐστέ” τὰς Ἰουδαίας ἀνεῖπεν. καὶ ὁ Ζαχαῖος ἔν,
ἐπειδὴ τὴν Ἀβραάμ ἐμιμήσατο πῖσιν· ὡς γὰρ ἐκεῖνος
κληθεὶς ἀφῆκε τὴν πατρίδα, ἔτω καὶ ἔτος τὸ τελω-
νεῖον καὶ τὸν ἐκεῖθεν κατέλιπε πλῆστον. διὸ καὶ Χριστὸς ἡ
ἀλήθεια εἰκότως αὐτὸν υἱὸν Ἀβραάμ ἀνεκήρυξε.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς δύο υἱοὺς τοὺς παρὰ τῷ Λουκᾷ.

20 πατέρα μὲν ἢ παραβολὴ τὸν θεὸν καὶ ποιητὴν τῷδε
τῷ παντὸς ὀνομάζει, τὸν δὲ πρεσβύτερον υἱὸν καὶ νεώ-
τερον ἀνθρώπου δύο, τὸν μὲν παραμείναντα τῇ δο-
θεῖσιν χάριτι καὶ τῷ ἐπιβάλλοντι αὐτῷ τῆς κληρονο-
μίας, καὶ ἑδαιμῆ τῆς ἐκκλησίας ἐδὲ τῆς τῶν ἀχράν-
των μυσηρίων κοινωνίας διὰ τῆς τῷ βίου ἀσωτίας
ἀφηνιύσαντα, τὸν δὲ κατὰ πάντων τῶν ἐιρημένων
νεωτερίσαντα, καὶ διὰ τῷ καὶ τῷ ἀληθινῷ χωριζέντα
πατρός καὶ σπαθήσαντα καὶ διαφθείραντα τὰς παρ' αὐ-
τῷ δοθείσας δωρεάς, ὡς εἰώθεσαν πράττειν οἱ ἄσω-
τοι. ἔστιν ἔν τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς ἐσίας, ὃ παρὰ
τῷ πατρὸς ὁ νεώτερος υἱὸς ἐπιζητεῖ, τὸ βάπτισμα καὶ
ἡ μετοχὴ τῷ ἀχράντῳ σώματος· καὶ γὰρ πολλοὶ καὶ τῶν
νεωτέρων καὶ ζητῶσι ταῦτα καὶ λαμβάνουσιν. ἀλλ' οἱ
πρεσβυτικὸν ἔχοντες φρόνημα, ἐκεῖνοι καὶ τὸ δῶρον
ἐν ἀκριβείᾳ φυλάττουσιν. ἴσον μὲν ἔν τὸ ἐπιβάλ-
λον ἐκάστω· ἡ δὲ τῶν λαμβανόντων κατὰ τὴν σπα-
θὴν ἐκάστω διαφορὰ ἐκείνη καὶ μεῖζον καὶ ἔλαττον αὐτὸ
ποιεῖ ἢ καὶ ὅπως σπαθίζει καὶ ἐκδαπανᾷ, ὥσπερ ὁ ἄσω-
τος. τὸ μὲν ἐπιβάλλον τῷτ' ἂν αἰνίττοιτο ἢ παρα-
βολή, τὸ δὲ μακρὰν ἀποδημίαν εἰλασθὲν τὸ μακρὸν-
θῆναι καὶ τῶν δωρεῶν καὶ τῶν ἐντολῶν τῷ θεῷ.
ἐσπάθησε καὶ ὁ Ἀδάμ τὴν ἐσίαν, καὶ πάσης τῆς πα-

a. 37. ἔλθοι B.
17. κατέλειπε pr A.
ἐκδαπανῶν B.

b. 3. τῷ om B.
24. alterum τῆς ante κοινωνίας ponit B.

5. ἐγένετο om A.

12. τοῦ om B.

30. οὐν] καὶ A.

14. Ἰουδαίους] ἰδίους A.

38. καὶ post σπαθίζει om A.

τρικῆς εὐπορίας ἐξέπεσε, καὶ ὑπερωρίσθη χωρὶς ἀφθο-
ρίαν βρόντος ἀγαθῶν. χαλεπὸν μὲν εἶναι νεωτέ-
ρω χωρισθῆναι πατρός. δαπάνην γὰρ ἄσωτον καὶ ἀκο-
λασίαν καὶ ὁμιλίαν ἤδη φθειρόσας ὁ τῆ πατρὸς ἐλαύ-
νει καὶ ἀποδιώκει ὁφθαλμός. ὅταν δὲ ἐφ' ἑαυτῆς γέ-
νηται νεότης, καὶ μήτε φόβος πάρεσι μήτε αἰδώς,
δύο φύλακες ἰχυροὶ ταραττομένης νεότητος, τότε δὴ
818H. τότε οἴχεθ' πάντα καὶ ἀνατίτραπθ'. ἐξί δὲ "καὶ ὁ πο-
λίτης τῆς μακρὰν ἀπωρισμένης θεῆς χώρας ἐκείνης
ὁ διάβολος. καὶ γὰρ τῆς ἁμαρτίας ἡ πόλις πρῶτον 10
πολίτην ἔχει καὶ πολιτὴν τὸν διάβολον, πανταχόθεν
συνάγοντα πάντας τὰς ἀσώτους καὶ συμπολίτας ποιέ-
μενον καὶ εἰς ἀτίμους καὶ συνώδεις παραπέμποντα πρό-
ξεις. καὶ γὰρ καὶ χοιροβίων ἐστὶν ἀγέλαρχος, ἀλλ' ἐχὶ
ποιμὴν λογικῶν προβάτων, ὥστε ὁ δεσπότης ὁ τι- 15
θεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῆς ποιμνίης αὐτῆς. ἀποστέλλει ἔν
ὁ ἀρχισυνβώτης τὸν ἄθλιον νεανίσκον βόσκειν χοίρους,
καὶ ἦν ὁ ποτὲ εὐδαίμων ὁμοδίαυτος τῶν χοίρων, ἐθίων
κεράτια. τοῖστον γὰρ καὶ ἡ ἁμαρτία, πρὸς ὀλίγον μὲν
ἠδεῖα, ἐδὲν δὲ τροφίμον ἐδὲ χρήσιμον φέρουσα.
εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν καὶ γὰρ ἐκ ἧν ἑαυτῆς, ἐκδοτος
γεγονὼς καὶ πεπραμένος τοῖς πάθεσι καὶ τῶν ἐμφύ-
1500R. των φρενῶν ἐξεσηκῶς. "μισθωτὸν δὲ μετὰ τὴν
ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν ὁ ἄσωτος ἑαυτὸν ὀνομάζει,
καὶ πάντα τὰ τῆς ἀτιμίας ὀνόματα, ἵνα ἡμῖν ὑπο- 25
γράψῃ ὁ λόγος ὅπως χρὴ μετανοῶντας ταπεινῶσαι καὶ
τὴν καρδίαν διὰ τῶν ῥημάτων συντρίβειν. ὅτι
μὴ δεῖ τὸν μετανοῶντα καὶ ἐξιλεόμενον τὸν θεὸν ἐδὲ
ἀτενὲς βλέπειν εἰς τὸν ἔθρονόν, ἡ παραβολὴ διδάσκει,
ἀλλὰ τῷ ἐκρυφθέντι βλέμματι τὸ τῆς ψυχῆς κατη- 30
φές καὶ ἀπαρρόησιάζον μὴνύειν. ὅρα δὲ πῶς τὴν
τῆ θεῆ διαγράφει ἀγαθότητα. ἐρχόμενον γὰρ τὸν ἄσω-
τον ἐ μόνον ἐκ ἀποπέμπεθ' ἐδὲ παρορᾷ, ἀλλὰ καὶ
προσυνπαντᾷ, καὶ τρέχων, ἵνα θῇτον ἀπολάβῃ τὸν
πλανηθέντα. καὶ περιχεῖ τῷ τραχήλῳ, καὶ περιπλέ- 35
κεθ', καὶ ἐπιρρεῖ δάκρυον, καὶ ἀσπάζεθ', τῆς καταλλα-
γῆς διδὼς τὸ σύμβολον καὶ τῆς ἀμνησίας τῶν προλα-
βόντων τὸ ἐνέχυρον. εὐλογεῖ δ' ἂν ἡ πρώτη εἴη ἐκ
αὐτὸ τὸ βάπτισμα (καὶ γὰρ οἶόν τε τυχεῖν δευτέρου βα-
πτίσματος), ἀλλ' ἡ πρώτη εὐλογία καὶ χάρις, ἦν ἀπ' 40
ἀρχῆς ἕκαστος τῶν πιστῶν ἐνδύεθ' διὰ τῆς βαπτίσμα-
τος. ἀντὶ γὰρ τῆς διὰ τῆς λειτῆς παλιγγενεσίας ἢ διὰ

μετανοίας ἡμῖν παρὰ θεῆς ἐχαρίσθη ἀναγέννησις, ἥτις
τὰ μολύσματα ἡμῶν τῷ δακρύῳ πλύνεσθαι πάλιν κα-
θαρὸς ἀποφαίνει. δίδοθ' δὲ τῷ ἀσώτῳ μετὰ τὴν εὐ-
λογίαν καὶ δακτύλιος, σύμβολον τῆς νοητῆς σφραγίδος
τῆς πνεύματος. ὥς γὰρ ἐν τῇ διὰ τῆς βαπτίσματος πα-
λιγγενεσίᾳ καὶ εὐλογίᾳ καὶ σφραγίδι δωρεῆς πνεύματος
ἀγίου, εἶπω καὶ ἐν τῇ διὰ τῆς μετανοίας ἀναγεννήσει.
προσφέρειθ' δὲ καὶ ὑποδήματα, ἵνα θαρσύνῃς ἔχῃ τὴν τῆ
ὄψεως καταπατεῖν κεφαλὴν. σὺ γάρ φησι τηρήσεις
αὐτῆς κεφαλὴν, κακῆτος τηρήσει σε πτέρναν. πρὸς
ἐκάτερον ἔν χρῆσιμον τὰ ὑποδήματα, καὶ εἰς τὸ κα-
ταπατεῖν τὴν τῆς ὄψεως κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ τὴν ἐκεί-
θεν βλάβην τὴν πτέρναν διαφυγεῖν. μὴ λυπεῖται
σε ἡ τῆ πατρὸς ἀγαθότης, εἰ περιέχεθ' τῆ δυσπρα-
γίας παιδός. ὁ ἐλεῶν καὶ δικάζει μετὰ ἀκριβείας,
ἀλλὰ φιλανθρωπῶς χαρίζεθ', καὶ ταῦτα, ὅταν ὑπάρχῃ
πατὴρ, ὥστε τινὶ βίᾳ πρὸς τὸν οἶκτον ἐλκόμενος.

"Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν δούλον τοῦ ἑκατοντάρχου, ὃν ὁ 819H.
κύριος ἐθεράπευσεν.

20 ὅτι ἐν τῷ παρόντι λόγῳ ὑπόθεσιν τὸν δῆλον λα-
βὼν, εἰς παραίνεσιν δέλων καὶ δεσποτῶν τὸ πλεῖστον
τῆς σπερδῆς ἀποτείνει, τὰς μὲν νεθετῶν εὐπειθῶς καὶ
ἀδύλως ὑπηρετεῖν τοῖς δεσπότησι, τὰς δὲ φιλανθρω-
πῶς καὶ ἡμέρως καὶ ὡς ὁμοφύλοις καὶ ἀδελφοῖς προσιέ-
25 ναι. ὁ αὐτὸς γὰρ πηλὸς ἀμφοῖν καὶ ἡ αὐτὴ τῆ πλάξε
χείρ, καὶ τὰ αὐτὰ ἔργα τε φυσικὰ καὶ πάθη καὶ τὸ τῆς
κατασκευῆς χῆμα καὶ ἡ μορφή θεωρεῖται. δι' ἃ προσῆ-
κεν, εἰ μὴ τις ἄλλος ἦν μηδὲ νόμος θεῖος μηδ' ἔμ-
φυτος πρὸς τὸ συγγενὲς ἔλεος καὶ ἀγάπη, ἐχρὴν ἀδελ-
30 φικῶς αὐτοῖς καὶ πατρικῶς προσφέρειν. καὶ τοῖς λα-
τροῖς δὲ παραίνεσιν φιλανθρωπίας ποιεῖται.

ὅτι Σκύθην, φησί, θῆτον τε τὴν Ἑλληνίδα μα-
θόντα εἶδον, εἰς μειρακίων ἡλικίαν ἄρτι παρελθόντα·
εἶτα τῆ ὠνησαμένου δεσπότης μαθήμασιν ἐλευθερίοις
αὐτὸν ἐκδεδωκότος, τοσῶτον ἐπιδούναι τέτοις καὶ γε-
νέσθαι κατὰ πολλὰ τῶν μαθημάτων περιδέξιν, ὡς καὶ
παρ' Ἑλλήσι καὶ παρὰ Ῥωμαίοις λαμπρὸν γενέσθαι καὶ
περιβόητον, ἐπειδὴ καὶ νόμων ὥφθη διδάσκαλος. ὁ δ'
ὠνησάμενος Σύρος ἦν, Ἀντιοχείας πολίτης καὶ γραμ-
40 ματικῆς παιδῶν διδάσκαλος. γενέσθαι δὲ καὶ μαθητὴν
ἑαυτὸν φησιν ὁ φιλάρετος οὗτος Ἀσέριος τῆς ἀργυρω-
νήτου τέτου Σκύθου. "ποῦ δὲ διατρέβοντος ἡ τίνος 1501R.

α. 12. ποιούμενον — 13. παραπέμποντα B: πειούμενος — παραπέμπων ε. 16. τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου B: ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου τὴν ψυχὴν ε. οὖν A: γοῦν ε. 22. πεπραμένος ε. 25. ἵνα — ὑπογράφῃ ε. 27. διὰ] καὶ ἐκ B et corr A. b. 6. δωρεῆς om A. 8. ἔχῃ B: ἔχοι ε. 12. τὴν post τὸ add A. 17. ὥστερεῖ ε. 26. φυ- σικά τε ε. 35. δεδοκότος A.

μαθήματος, ὃ λέγει. σὺ καὶ τὸν Μωσέα τὸν φυ-
γάδα ἄρχοντα λαῶν καὶ δῆμων ἐποίησας, ἐκέτι κατὰ
τὸν Νῶε ἐπ' ὀχλήματος περαιεμένον πελαγιαθέντα τὸν
κόσμον, ἀλλὰ δεσποτικῶς ἤδη τὴν θάλασσαν τέ-
μνοντα καὶ πεζεύοντα τὸν βυθόν. σὸς παῖς καὶ ὁ Ἡλίας
μαθητὴς Ἑλισαῖος, ὃ καὶ ζῶντα ἀποδὲς τὸν παῖδα
τῇ Σωμαντίδι, καὶ μετὰ θάνατον τοῖς λειψάνοις τὸν
παρατεθέντα νεκρὸν ζώσας· ἔτι γ' ἡ τῆς πίσεως χά-
ρις, ὥσπερ ἀρώματος πνοή, παραμείνασα ἐδόξαζε τῷ
πιστῷ καὶ τὸν τάφον.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν παρελθούσαν τῶν νησιῶν.

οὐδεὶς εὐωχίαις χολάζων ἀρετῆς μαθητῆς. μία
μέθρη καὶ τὸν πατέρα τῆς εὐπρεπῆς σκέπης καὶ τὸν υἱὸν
ἐλευθερίας ἐγύνωσεν. ἐβλάβη διὰ γαστέρα καὶ ὁ πρεσ-
βύτερος παῖς τῷ Ἰσαάκ· περιχανὼν γ' διὰ καταχρῶσαν
πείναν τῷ φακῷ ἀπέδοτο μὲν τὰ πρωτοτόκια τῷ ἀδελ-
φῷ, ἐκείθεν δὲ λοιπὸν καὶ τὴν πατρικὴν εὐλογίαν ἐκλά-
πη. μὴ νόθευε τὴν νησίαν, ἵνα μὴ πάθῃς τὰ τῶν
καπήλων. εἰ γ' ἐκεῖνοι τῷ οἴνῳ παραμιγνύντες ὕδωρ
κολάζοντο, πῶς οἱ τῷ αὐξηρῷ τῆς νησίας τὰς σεσο-
φισμένας ἀπολαύσεις ἐπεισάγοντες τὸ ἀτιμώρητον
ἔξουσιν; φεύγωμεν τὴν φιληδονίαν· ἀμήχανον γ'
τὸν αὐτὸν εἶναι φιλήδονον καὶ φιλόθεον. ὁ βασι-
820 Η. λεύς ποτε τῶν Ἀσσυρίων, ἐκεῖνος ὃ πάντα τῇ γαστρὶ
ζῶν καὶ τῷ τροφῶντι βίῳ, ὡς φάτην βοῦς, προσδε-
δεμένος. ἦν δὲ τοῖς τρισὶν ἱεροῖς παισὶ καὶ ὁ οἶνος
φρενκτὸς διὰ τὴν σπονδὴν καὶ κρέας ἅπαν διὰ τὰς θυ-
σίας. καὶ ἦν αὐτοῖς καὶ τῷ ὑπὲρ τῆς τροφῶντας κάλ-
λας ὁ θεὸς ἐπιμελητὴς καὶ ἡ νησία κομμώτρια.
ἀδὸς τὴν ἀκοὴν τῇ μαθήσει τῶν κεκρυμμένων, καὶ
ἀμνημονήσεις τροφῆς, ὡς ὁ δῆμος ὁ τῷ Ἰησοῦ ἐπό-
μενος λόγῳ καὶ ἔργῳ παιδεύοντι. καταλιπὼν τὴν
συναγωγὴν τῶν πονηρευομένων πρόσελθε τῇ ἐκκλη-
σίᾳ. εἰ δ' ἔτι τοῖς Ἰσραηλικοῖς προσδέδεσαι, τί σοι βέ-
λεθ' ἡ νησία ἢ τὰς Νειλῶνας κροκοδείλους μιμεῖσθαι,
ἔς φασι ταῖς κεφαλαῖς ἐπιθρηγεῖν τῶν ἀνθρώπων
ὧν ἔφαγον καὶ δακρύειν ἐπὶ τοῖς λειψάνοις τῶν φό-
νων, οὐ μετάνοιαν τῶν γεγεννημένων λαμβάνοντας,
ἀλλὰ τὸ ἄσαρκον τῆς κεφαλῆς (ἔμοι δοκεῖν) ὁδυρο-
μένους ὡς εἰς βρωσὶν ἐκ ἐπιτήδειον. νησία μὲν
πυκνώσεώς ἐστι, καὶ κοσμίας καταβολῆς ἐπιδείκνυνται
παιδαγωγός· χορεία δὲ τὸ διακεχυμένον ἐρμηνεύει τῆς

ψυχῆς. καὶ ἐκάστου πράγματος ἐξαίρετά ἐστι καὶ τὰ χή-
ματα, ἐκ τῆς αἰσθητῆς ἐπιφανείας τὴν ἀόρατον τῆς
ψυχῆς δηλῶντα κατὰσασιν. ἐπειδὴ γ' ὁ νόμον
λαμβάνων εἰς κανόνα βίης καὶ εὐτακτον πολιτείαν ὀφεί-
λει δεδοικέναι καὶ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς τιμωρίαν, διὰ
τῆτο ὁ θεὸς τὰ τῆς ζωῆς ἡμῶν παραγγέλματα ἐγγρα-
φα τοῖς ἀνθρώποις ἐκπέμπων εὐθὺς προσέθηκε καὶ
τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, σύμβολον τῆς ἐκ νεκρῶν
ἀναστάσεως, ἵνα οἱ μαθηταὶ τῶν προσταγμάτων διὰ
10 τῆς ἀναστάσεως τὴν κρίσιν προβλέποντες φυλάξουσιν
ἀπαράβατα τῆς θείας νομοθεσίας τὰ δόγματα.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐκ κοιλίας τυφλόν.

(ἡ ἐνταῦθα τῷ ὀφθαλμῷ ἐκφρασίς καὶ ἡ τῆς εἰκό-
νος, ἡ τῆς ἁγίας Εὐφημίας εἰκονίζει τὴν μορφὴν, πολ-
λὴν εἰς κάλλος τὴν συγγένειαν φέρει, ὡς μὴ ἕτερον
καὶ ἕτερον ἀλλ' αὐτὸν εἶναι δημιουργὸν ἐκατέρας ἐκ-
φράσεως. εὐσεβεῖ δὲ φανερώς ἐνταῦθα, ἰσότιμον τῷ
πατρὶ καὶ προαιώνιον τὸν υἱὸν θεολογῶν, ὥς ἐκ 1504R.
ἂν εἴη ὁ Ἀρειανὸς ὁ τὴν ἐκφρασίαν τῆς εἰκόνος εὐ-
φύη λόγων ὑποβαλὼν.) ἐπειδὴ λόγῳ καταγγέλλων
τοῖς Ἰσραηλικοῖς τὴν ἀλήθειαν ὁ σωτὴρ ἐκ ἐπειθεν εὐ-
σεβεῖν, παρεσὼς ἀπεκρύβη καὶ φαινόμενος ἐκ ἐβλέπετο,
ἵνα ἐκ τῆς τοιαύτης αὐτῷ θαυματουργίας ἐλκύσῃ πρὸς
συνκατάθεσιν τῷ ὅτι καὶ θεὸς ἐτύγγανεν ὁ μὴ βλε-
πόμενος, καὶ ἐκ ἄλλος ἀλλ' ὁ πρὸς Μωϋσῆν λαλῶν
καὶ μὴ φαινόμενος. ἐωρᾶτο γ' καὶ τότε πῦρ καὶ βάτος,
ἀμφότερα ἄφωνα· ἀλλ' ὅμως καὶ φωνὴ ἠκέετο καὶ
λόγος ἐπαίδευε καὶ ἀσφαλῶς τὸ μέλλον προηγορεύετο.
καὶ χορὴ τῶν νῦν ἔχοντας ἐκ τῆς συγγενείας τῶν προ-
γμάτων γνωρίσαι τὸ πρόσωπον. θεασάμενος δὲ τὸν
τυφλὸν ὁ σωτὴρ ἔξη, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἔτοι-
μος ἦν, θεραπείαν ἀνθρωπίνης σοφίας καὶ τέχνης κρείτ-
τονα. ἰατρικὴ μὲν γ' καὶ ὁ κατ' αὐτὴν λόγος ἐκείνοισ 821 Η.
τῶν νοσημάτων ἐπιβάλλει τὴν θεωρίαν, ὅσα τῆς φύ-
σεως ἀπαρτιστάσης τὸ ζῶον καὶ εἰς φῶς προαγαγέσης
χρόνοις ὕψερρον κατὰ τινὰς περιστάσεις ἐπισυμβαίνει,
τῆς δὲ συντεχθείσης τῷ σώματι λώβης ἐκ ἐπαγγέλ-
λεται θεραπείαν, ἀλλ' ἐδὲ πάντων παθῶν τῶν εἰς
ὕψερρον συμβαινόντων οὔτε γ' ἡκρωτηριασμένοις μέλη
ἀνεσώσατο, ἔτ' ἄλλο τι παραπλήσιον θεραπεύειν ἀνα-
δέχετο. διόπερ οἱ μαθηταὶ τὸ πάθος κατελείψαν-
τες, καὶ βλέποντες ἀνθρώπον τῆς καλλίστης ἡδονῆς τῷ

a. 6. Ἑλισαῖος A. τὸν] τὴν B. 22. φεύγωμεν ε. 24. Ἀσσυρίων A. 35. μιμεῖσθε B.
b. 3. κατὰσασιν A: διάθεσιν ε. 6. ἐγγράφως ε. 9. προσταγμάτων] πραγμάτων A. 16. αὐτὸν] immo τὸν
αὐτὸν. 22. ἐβλάπτειτο pr A. 25. Μωσῆν ε. 26. μὴ add A. 39. ἡκρωτηριασμένους B.

φωτὸς μὴ γευσάμενον, τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνοντο. ἀλλ' οὐκ ἐπιστημόνως προσῆγον τὴν ἐρώτησιν· ἔτε γ' ἂν ὑπὲρ τῶν πατέρων, ἔθενός ὢν ἔνοχος, ὁ παῖς κατεγνώσθη, ἔτε μὴν ἰδίων πλημμελημάτων ὁ μήπω προελθὼν εἰς τὸν βίον ἀπέτισε δίκας. τὸ πάθος, φησὶν ὁ Χριστός, τῷ τυφλῷ οὐχ ἁμαρτημάτων ἐστὶν ἀντίδοσις, ἀλλ' ἐτοιμασία μελλέσης οἰκονομίας ἄλλα τε διαπραττέσης, καὶ ὅπως ὁ κτίσης τῶν ὄλων μετὰ τὴν πρώτην ποίησιν εἶρη καὶ νῦν τῷ δημιουργεῖν ἀφορμὰς, ἐκ δὲ τῶν μερικῶν καὶ τὰ καθόλου πεισώσῃ. ἂν-10 θρώπε μέρους, καὶ μέρος τὸ κάλλιστον, ἔκ ἂν ἐποίησεν ἄλλος, εἰ μὴ γε ὁ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῷ γένους τὴν δημιουργίαν ἐπιδεικνύμενος. ἐν δὲ τῷ ὀφθαλμῷ μικρὰ μορίε καὶ μέλας περιγραφῇ τὴν παντοδύναμον καὶ ποικίλην τῷ Θεῷ σοφίαν ἐστὶ κατόψεσθαι, το-15 σαύτην ἐπιδειξαμένη τὴν φιλοτιμίαν τῆς τέχνης. πρῶτον μὲν γ' αὐτῷ χάρις τις ἐπικέχυθ', καὶ ἐστὶν ἀπαλώτατός τε καὶ ἁσάρκος, ὡς ἂν εἴποι τις, ἐν τῷ τρυφερωτῷ τὸ σερεῖν ἔχων καὶ ἐν τῷ μαλακῷ τὸ διατεταμένον· καὶ ποικίλαις διήνθισαι ταῖς χρόαις. τὸ γὰρ μέσον20 αὐτῷ τὴν περιγραφὴν ἔχει τοῦ μέλανος, καὶ ταύτην ἔδιδόκε μονοειδῆ ἀλλὰ ποικίλοις τισὶ κύκλοις συνδεδεμένην, τῷ κέντρῳ μὲν αὐτῷ καὶ μέσῳ τὸ βαθύτερον ἔχοντος, τῆς δὲ ἐξωτέρου περιφερείας πρὸς τὴν ξάνθοι-25 θοτέρα κατὰ μέρος ἀποληγέσης βαφὴν. ταύτην ἐξωθεν τὸ λευκὸν περιβέβληθ' εἰληπνὸν καὶ διανγές, οὐκ ἄκρατον ἔχον τὴν λευκότητα, ἀλλ' ἐν χρυσαλλοειδεῖ τινὶ καὶ διανγαζέσῃ πεποιμένῳ τῇ μορφῇ τὸ ἐρυθρὸν καίεται περὶ τὴν κόρην, ἵνα τῷ λευκῷ καὶ τῷ μέλανι κερύσῃ τὴν χάριν. ἐπὶ τέτοις ἔτιω ἐστὶ διαν-30 γῆς καὶ λεῖος ἐν τῇ πυκνότητι, ὥστε καὶ τὰς τῶν ἐγγιζόντων εἰδωλοποιεῖν μορφὰς καὶ οἶονεὶ κάτοπτρον ἀκριβὲς ἐντυπῶσθαι τὰς χαρακτῆρας. καὶ τὸ μέσον τῷ κύκλῳ διὰ τῆτο προσηγόρευθ' κόρη, ὡς αἰ τὴν μορ-φὴν τῷ κατ' ἀντικρὺ βλέποντι παραδεικνύον ἄνθρω-35 πίνην· εἰς ἀλλήλους γὰρ οἱ ἄνθρωποι βλέποντες ἀλλήλων γίνονθ' ἀτόπτρα. "Θαύματος ἐν ἄξιός ἐν τοῖς κτίσμασιν ὁ ὀφθαλμός. οὗτος καὶ Θεὸν μοι διερμηνεύει, πᾶσαν καταμανθάνων τὴν κτίσιν καὶ δι' αὐτῆς τὸν τεχνίτην ἐπιδεικνύς καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἐρμη-40 νεύων τῇ ψυχῇ τὰ ἀόρατα. διὰ τῆτον ἄλλα τε τῆς κτίσεως ἔμαθον, καὶ χρωμάτων ποικίλην βαφὴν σκό-

τες τε κατήφειαν καὶ φωτὸς λαμπηδόνα. "ὥς εἰ' γε822 H. ὀφθαλμὸς μὴ ὑπῆρχεν, ἁμάρτυρος ἂν ἡ κτίσις ἐγγήρασεν, ἔθενός καθορῶντος τὴν ἐν αὐτῇ σωζομένην τῷ Θεῷ σοφίαν καὶ δύναμιν. διὰ ταύτην τοίνυν τὴν θαυμασὴν τῶν ὄψεων κατασκευὴν ὀφθαλμοὶ καὶ νῦν ἐκτίσθησαν αὐτοχέδιοι, ἵνα τὰς μικροπρεπεῖς ἐννοίας τὰς ἐκ τῆς σαρκὸς ἐγγινομένας ἡμῖν περὶ τῷ μονογενῆς ἀποθώμεθα, καὶ τῇ μεγαλουργίᾳ τῶν γινομένων τῆς ψυχῆς πᾶσαν ἐκβάλλοντες ταπεινὴν ὑπόληψιν καὶ χα-15 μαίζηλον γνωρίσωμεν ὅτι τὸ μακάριον φῶς καὶ κάλλος τῆς Θεότητος δεσπόειν σκευὸς ἐδέξατο, διακοινοῦν ἡμῖν κατὰ τὰς λύχνους τὴν λαμπηδόνα. αὐτοχέδι δὲ τὴν θεραπείαν ὁ κύριος νῦν ἐ λόγῳ μόνον, ὥσπερ ἄλλα καὶ πολλα καὶ εἰς ὅματι καὶ χειρὶ καὶ ἄλλῃ προνοίᾳ, ἵνα διὰ πολλῶν πραγμάτων τὴν πίσιν τοῖς ἀπίστοις ἐνεργάσῃ. πτύει δὲ καὶ πηλὸν ποιεῖ τῇ μὲν γῇ συγχρόμενος, ἵν' ὅθεν τὸ ὅλον κατ' ἀρχὰς ἐπλάσθη ζῶον, καὶ τὸ μέρος δείξῃ πλαττόμενον, σιάλω δὲ παριζῶν ὡς τῇ δυνάμει τῷ σώματος αὐτῷ ὁ λόγος πάντα κατὰρθῶσε, "τῷ λόγῳ" γ' "κυρίως οἱ ἔρανοι ἐξερεώθησαν" καὶ ἔξῃς. εἰ δὲ καὶ τῆτο συνιδεῖν ἐθέ-20 λους, ἵν' εὐλαβεῖσθαι παρασκευάσῃ τὰς μέλλοντας μικρὸν ὑπερον τοῖς πτύσμασιν αὐτὸν ὑβρίζειν, εἰ καὶ τῶν μαινομένων θρόσος μεῖζον ἦν καὶ προνοίας πάσης καὶ διορθώσεως. ὁ δὲ Σιλωὰμ τὴν δι' ὕδατος ἡμῖν σωτηρίαν προοιμιάζεθ', ἣν πᾶσιν ὁ ἀπεσταλμένος Σιλωὰμ ἐχαρίσατο· τότε γ' ὡς ἀληθῶς βλέπο-30 μεν, ὅταν τῷ μυτικῷ καθαρθῶμεν ὕδατι. ἔθεν τὰς ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστες Ἰουδαίους ἤγεν εἰς συν-αἰθήσιν, ἐ λόγος, ἐ πρῶξις, ἐ θαυματουργήματα. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ πρὸς σωτηρίαν παρακαλῶντα αὐτὰς πᾶσιν ἐπεχείρειν τρόποις ἀφανίζειν, εἰ καὶ πρὸς τὴν ἀντίον αὐτοῖς περιετράπετο ἡ κακουργία· ὅσῳ γ' ἠπίεσεν καὶ προσερωτῶντες ἀνατρέπειν ἐσπῆ-35 δαζον, τοσούτῳ πλέον ἐβεβαιῶτο ἡ ἀλήθεια. πρώτη αὐτοῖς πολυπραγμοσύνη, εἰ αὐτὸς οὗτος ἐστὶν ὁ τυφλός, δευτέρα, εἰ ἐκ γενετῆς ἦν τυφλός. καὶ ὁ ἰαθεὶς τὸν σωτῆρα ἐβόα, καὶ τῇ ὁμολογίᾳ τὴν χάριν ἀντε-40 δίδε τῆς ἰάσεως. ἀπίστων πατέρων ὅμοιοι παῖδες. καὶ γ' καὶ οἱ τεκόντες ἐκ πολέμων ἐσώζοντο παρ' ἐλπίδας, καὶ τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν ἠπίεσεν. ἐτρέφοντο τροφαῖς ὑπερβαίνουσιν τὴν φύσιν, καὶ τῶν λιμω-

a. 9. τοῦ add A. 14. μικρὰ A. 24. κατὰ μέρος ξανθοτέρα γ. 28. αὐγαζοῦσθ γ. πεποιημένον γ.
29. τῷ λευκῷ καὶ add A. 37. οὐν A: γοῦν γ.
b. 2. μὴ et 3. τοῦ add A. 23. ὑβρίζειν αὐτὸν γ. 26. ὑμῖν γ. πᾶσιν] πάλιν A. 31. τὰ om pr A.
32. αὶ om A. 33. περιετράπετο γ. 35. τοσούτο B.

τόντων πλέον ἦσαν ἀχάριτοι. ὄντως κληρονόμοι καὶ ἡμεῖς τῆς τῶν πατέρων ἀγνωμοσύνης, ἢ ῥάβδου κα-
ρυΐνης ἐπιστάσαν ἀλλὰ σιδηρῶς χρῆζοντες.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰάκχον καὶ τὴν αἰμοῦρῶσαν.

1508R. 823H. δυσάγωγον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος εἰς ἀρετὴν, 5
ὡς ἔοικε, καὶ μικρὰ φροντίζον τῆς ἐκ λόγων διδασκα-
λίας. διὰ τῆτο καὶ ὁ σωτὴρ συγκαταβάς τοῖς ἀνθρώ-
ποις μέχρι τῆς θνητῆς καὶ ἐπικύρου σαρκός, ὡς εἶδε
τὸς Ἰσδαίους πρὸς τὸς λόγους κωφεύοντας, μετετάξατο
πρὸς τὰ πράγματα, καὶ θεραπείαν συνάπτει θεραπείᾳ 10
καὶ θαῦμα θαύματι, "καὶ τὴν ἀπισθεμένην "θεότητα
τῇ πείρᾳ τῶν εὐεργεσιῶν ἐπεχειρεῖ βεβαίαν παριστῆναι.

εἰς δεινὸν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ περιεισέχει τὸ πρᾶγμα,
θυγάτηρ, καὶ μόνη, τῆς οἰκίας ἔρρισμα, τῷ γένους
διαδοχῇ, μέλλουσα φέρειν πρὸ τῶν θαλάμων εἰς ἐκ- 15
φορὰν, πρὸ τῆς πασάδος εἰς τάφον. γυνὴ τις

ἀσθενέσα χαλεπῶς διὰ φλεβῶν ἀταξίαν, καὶ πᾶσαν
τὴν ζωτικὴν ἔλκην κενώσασα, καὶ δαπανηθεῖσα λοι-
πὸν ἐκ μὲν τῆς τηκεδόνος τὸ σῶμα, τοῖς ἰατροῖς δὲ
τὴν εὐπορίαν, μίαν εἶδεν ἐν ἀπόροις ἐλπίδα προσπε- 20
σεῖν τῷ κυρίῳ. ὁ δὲ κύριος τῶν ἀφώνων ἤκουσε τῆς
γυναικὸς λογισμῶν, καὶ σιωπῶν σιωπῶσαν ἴασατο,
ἐπειδὴ τῷ κρασπέδῳ προσήψατο. καὶ ἡ μὲν ἐνόμιζε
κεκλοφέναι τὴν δωρεάν, ὁ δὲ ἐκλάπη τὴν χάριν. καὶ
τέως μὲν ἔκ ἐκλαλεῖ τὴν θεραπείαν, ὑπερον δὲ δε- 25
μοσιεύει, ἢ φιλοδοξῶν (ἄπαγε· πῶς γὰρ θαυματουργίας
πρόεισι φιλοδοξία;) ἀλλὰ καὶ τῆς γυναικὸς τὴν τῆς

πίσεως πᾶσιν ἐπιδεικνὺς εὐκαρίαν, καὶ τῶν παρόν-
των τὸς μὲν εἰς θεογνωσίαν ἐπιστρέφων, τῶν δὲ τὴν
ἀπόνοιαν καὶ διὰ τῶν ἔργων καὶ διὰ τῶν λόγων ζηλι- 30
τεύων. εἶδον, φησί, τὴν ὀπισθεν ἀψαμένην· ἢ γάρ
μοι μόνος ὁ ταῖς ὀφρῦσιν ὀφθαλμὸς ὑποκαθήμενος
καὶ τοῖς βλέφαροις σκεπόμενος, ἀλλὰ καὶ ἕτερος ὁ
γῆν ὁμῶς καὶ θάλατταν ἐποπτεύων καὶ κτίσιν τὴν σύμ-
πασαν. σιγῇ δὲ πρόσεισιν ἡ γυνὴ δι' εὐλάβειαν, 35
καὶ ἢ λανθάνει. ἀναγινώσκει γὰρ ὁ θεὸς καὶ σιγῶντων
ἡμῶν τὸν ἐκάλει νῦν, ὡς ἡμεῖς βιβλίον παρερχόμενοι.
διὸ καὶ τῆς Μωσέως σιωπῶσης γλώσσης τὸ τῆς καρ-
δίας ἤκκετο βέλημα. εἰ τὴν χάριν ὁ δὲς ἐσιώ-
πησε, τάχα ἂν εἴδ' αὐτὴ τὴν χάριν ἢ λαβῆσα ὥφε- 40
λήθη, εἰς συντυχίαν τὸ δῶρον ἀλχηλωτίζουσα.

τῆτο τὸ θαῦμα εἶδον μὲν ἄπειρον πλῆθος, τὸ πνεῦμα
δὲ τὸ ἅγιον πρὸ πολλῶν γενεῶν διὰ Μαλαχίᾳ προε-

θέσπισεν. „ἀνατελεῖ" γὰρ „ὑμῖν" φησί „τοῖς φοβου-
μένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἱάσις ἐν
ταῖς πτέρυσιν αὐτοῦ," ἥλιον μὲν δικαιοσύνης τὸν κύ-
ριον καλῶν, πτέρυγας δὲ τὰ τῷ ἱματίῳ κράσπεδα.

καταμάθωμεν τῆς ἰαθείης γυναικὸς τὸ εὐχάριτον.
τῆς γὰρ Πενεάδος ἔσα πολιτείας (πολίχνη δὲ αὕτη τῆς
Παλαιστίνης) ἀγάλματι χαλκῷ τὸν εὐεργέτην ἐτίμησε,
τῆτο γέρας ἔκ ἀνάξιον οἰθηθεῖσα τῆς χάριτος. καὶ χρό-
νος πολλὸς ἐτίθει τὸ ἔσθονον, εἰς ἔλεγχον ἀκριβῆ τῶν
τὸ ψεῦδος τολμῶντων ἐπισημαίνει τοῖς εὐαγγελισαῖς.
καὶ εἰδὲν ἐκάλει σῶζεσθαι τὸν ἀνδριάντα μέχρι νῦν καὶ
δεικνύειν ἀμφοτέρω, καὶ τῷ θεῷ τὸ θαυμάσιον καὶ τῆς
εὐπαθείης τὸ χαριστήριον, εἰ μὴ Μαξιμῖνος, ἐκεῖνος
ὁ πρὸ τῷ Κωνσταντίνῳ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς βασιλείας,
ἀνὴρ εἰδωλολάτρης καὶ δυσσεβὴς ἦν, καὶ ζηλοτυπῶν
ἐν τῷ ἀγάλματι τὸν Χριστὸν ἀνείλετο τῆς πολίχνης
τὸν χαλκόν, εἰ καὶ μὴ τὴν μνήμην τῶν γενομένων·
ἰδὲ γὰρ "ὁ μὲν ἀνδριὰς εἰ φαίνεται, τὸ δὲ εὐαγγέλιον τὸ 824H.
θαῦμα πανταχῶς βοᾷ καὶ κηρύσσει, καὶ ἡ αἰμόρῶτος
ἀπ' ἀνέχοντος ἡλίου μέχρι καὶ δυομένου λαλεῖται, καὶ
συνέβη μάταιος πόνοτος τῷ δυσσεβεῖ ἢ τῆς αἰσθητῆς
ἔλκῃς κλοπῇ. ὁ μὲν γὰρ χαλκὸς καὶ ἐσὼς καὶ φαινόμενος
ἐσιώπα, ἀψυχον τῶν θαυμασιῶν ὑπόμνημα· ἡ δὲ
φήμη μετὰ τῷ λόγῳ παραλαβῆσα τὸ ἔργον καθ' ἡμέ-
ραν διατρέχει πόλεις καὶ κώμας, τὸν εὐεργέτην κη-
ρύττουσα.

272.

"Ανεγνώσθη τῷ μακαρίῳ ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ἐπισκό- 1509R.
που Ἀραβισσοῦ, ἐκ τῷ εἰς τὴν κτίσιν λόγῳ καὶ εἰς τὸν
Αὔραρον.

τὸ παρὰ καιρὸν σιωπῶν τὸ περὶ τὸς λόγους μιμεῖ-
ται θρασυ· καὶ ὃν ἔχει ψόγον ὁ τοῖς χεῖλεσιν ἄσε-
γος, τῆτον ἀποφέρει καὶ ὁ δι' ὅκνησιν σιγῶν. σφατη-
γῶν ἐστὶν ἀρίστων διὰ τῶν ἡττηθέντων ἐγείρειν τὸ κατὰ
τῷ ἀντιπάλῳ τρόπαιον, καὶ οἷς ἐκέχρητο βέλεσιν ὁ πο-
λέμιος, τέτοις ἀναιρεῖν ἐκεῖνον. ἵνα ἔν μὴ τὸ σιγῶν
ἀμαρτεῖν λογισθῇ, καὶ κινδυνεύσῃ τῆς ἐσοτῆς τὸ κάλ-
λος ἐν σαρκίᾳ σιωπῆς, καὶ τολμηρὸν χεῖλεσιν ἀκα-
θάτοις δεσποτικὰ προῖέναι μυσηρία, πρὸς τὸ παρὸν
βλέπων καταθαρόμενος τὸν ὕμνον, τὸ λείπον εἰς ἀξίαν
καταπιστεύων τῷ θαύματι· ὁ γὰρ τῆς τοῦ θαυμάσιου
ἀναχόμενος δυσωδίας, ἵνα τῆς οἰκείας φιλανθρωπίας
ἐπιδείξῃ τὸ εὐῶδες, καὶ τὸ ἐμὸν σῶμα τῷ τάφῳ

a. 4. τοῦ αὐτοῦ — b25. κηρύττουσα om B. 13. τῷ add A. 34. θάλασσαν c. 37. παρερχόμενοι] περιεχόμενοι A.
b. 1. ἡμῖν A. 6. παναῖδος A. 36. ἀναιρεῖν ἐκεῖνον] ἀναιρεῖνον pr A, ἀναιρεῖν αὐτὸν corr.

συνέξανοίξει *Ααζάρω*, περικαθαίρων τῷ βίῳ τὴν κη-
 λῖδα ὡς ἐκείνη τὴν νέκρωσιν. ἔξωογόνει τὰ ὕδατα
 ἢ φωνή, ἔτικτεν ἢ ἑρῶ, καὶ συνθεσίας ἄνευ ὁ τοκε-
 τὸς ἐπληθύνετο. τί λέγεις, αἰρετικέ; βλέπεις ἀντὶ κα-
 ταβολῆς σπέρματος τὸ τῷ λόγῳ γινόμενον πρόσταγμα, 5
 καὶ πῶς ἀμφίβολον λέγεις τῆς παρθενικῆς γεννήσεως
 τὸ μυσηρίον; ἂ γὰρ νῦν σπέρματος ἄνευ ἐ τίκεται,
 τέτοις ἢ φωνή τότε συνέτρεχε τῷ καλῶντος πρὸς γέν-
 νησιν, καὶ συλλήψεως τρόπον ὁ τῆς κλεΐσεως ἐμι-
 μέτο νόμος, καὶ διὰ μιᾶς φωνῆς ἐσαρκῶτο τὰ πάντα. 10
 καὶ ὁ τότε σαρκώσας τὴν κτίσιν καὶ σπύρον ἀσπό-
 ρως χορηγήσας τοῖς πᾶσιν αὐτὸς ἀπὸ λογικῆς σαρκω-
 θείς γῆς προῆλθεν ἀσπόρως, τὴν διὰ σαρκὸς φυ-
 τευθεῖσαν τῷ θανάτῳ ῥίζαν τῇ δρεπάνῃ τῆς παρθε-
 νικῆς ἐκκόπτων γεννήσεως. ἐν παραδείσῳ θέμε- 15
 νος ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἐργάζεσθαι καὶ φυλάττειν
 προσέταξεν, ἵνα μὴ τῇ ῥαθυμίᾳ δεδοκῶς τῆς ἔξου-
 σίας τὸ ἔτοιμον ἀφύλακτος γένῃ πρὸς ἐπιβλῆν τῷ
 ἐχθρῷ, φθόνῳ πρόσδοτον τῷ θεῷ ποιούμενος τὰ χα-
 ρίσματα. ταῦτα ἰδὼν ὁ τοῖς ἡμετέροις ἀεὶ βασκαί- 20
 νων καλοῖς ἀπροφάσιζον καὶ ἡμῶν ἐχθρὸν ἀνελάμ-
 βανε. φιλεῖ γὰρ τῶν βασκάνων ἢ φύσις πολεμεῖν ἀναι-
 τίως, ἐξ αὐτῆς σπερματίζουσα τῆς κακίας τὴν ὕλην,
 καὶ τὴν κατὰ πρόφασιν μάχην ὡς ἐφύβριζον παραι-
 825 *H. ταῖς*, "ἀφενείας ταύτην λογιζομένη ὑπάρχειν ἔλεγχον. 25
 ῥιφεῖς δὲ τῶν ἄνω ὁ ἐχθρὸς ἐπολέμει τοῖς κάτω,
 βασιλείαν ἐκδικῶν μετὰ πτώσιν, ἣν ἔχειν ἐξὼς οὐκ
 ἠδύνατο. καὶ κατὰ τῆς Εὐας ἐξορατοπέδευε, βέλεισιν
 αὐτὴν κατατοξεύων ἀπάτης, καὶ ἐπληττεν ἀνωδύνως,
 ὡς ξίφει χρώμενος τῇ ἐκείνης προθέσει, κακείνην 30
 λαμβάνων τῆς οἰκείας ἀναιρέσεως ὑπεργόν. ὁθεν,
 ἐπειδὴ τὴν σφαγὴν ἀναίμακτον ἐπετέλει, ἐδὲ φονευ-
 τῆς ἐνομιζέτο, ἀλλ' ὡς ἀγαθὸς σύμβελος ἐπισεύετο,
 τῇ ἀπαλότητι τῆς μαχαίρας μαλακύνων τὰ τραύματα
 καὶ γλυκεῖαν δεικνύς τῆς ἀλγυδόνος τὴν αἰσθησιν. 35
 ἢ δὲ διὰ χειρὸς ἀπειθῆς ἀποξασίας γράφουσα νόμον,
 ἐτρώγα καρπὸν ὡραϊζόμενον παραβάσει καὶ τῇ ἀκμῇ
 πεπαινόμενον τοῦ θανάτου. τῆς Εὐας προπετῶς
 γενσαμένης τῷ ξύλῳ, αὐτὸς τὸν ἐκείνης ὀρεγόμενος
 ὕλεθρον ὑπεπτον εἶχε τῆς κακίας τὴν βρωσιν, καὶ 40
 1512 *R. λιμῶ* τῆς τηχομένης τρεφόμενος "καὶ τὴν ἐκείνης ἐν-
 δνόμενος γύμνωσιν, πορφυρίδα βασιλικὴν τὰ τῆς

συκῆς ἐλογίζετο φύλλα. εἶδεν ἄνωθεν τὴν ἀδικίαν
 ὁ θεός, καὶ παριδεῖν ἐκ ἠνέχετο, τὴν ὕβριν τῷ πρῶ-
 τῳ πλάσματος ἑαυτῷ λογιζόμενος. καὶ κάτεισι δικά-
 σων, καὶ πρὸς τὴν δίκην ἐκ ἐδάρεον ἐλθεῖν οἱ ὑπεύ-
 θυνοι, φυγάδες γινόμενοι καὶ τοῖς φθάσασι προστι-
 θέντες καὶ ἄλλο πλημμέλημα. τοπικὴν ἐλογίζοντο
 τῷ θεῷ τὴν ἐπίσκεψιν. „*Ἀδὰμ πῶς εἶ;*“ ἐκ ὀργι-
 ζομένου ἀλλ' ἐλεῖντος ἢ φωνή. ἐκ ἀποσρεφομένου
 ἀλλ' ἐλεῖντος ἢ κλήσις. παρηλλαγμένον βλέπω τῆς
 βασιλείας τὸ γῆμα, ἐνηλλαγμένην τῆς ἀξίας τὴν τάξιν.

„*πῶς εἶ;* τῆς φωνῆς σε ἤκουσα περιπατοῦντος, καὶ
 ἐκρύβην.“ ἤκουσέ μοι πρὸς δειλίαν τῶν ποδῶν ἢ φω-
 νή. τοιέτις γὰρ δικαστὴς ὅλα φωνὴν ἔχει τὰ μέλη, ὅταν
 πρὸς ὑπεύθυνον ἔχη τοιοῦτον. οὐκ ἔχω παρρησίαν
 φωνῆς. δέξαι τὸν φόβον καὶ τὸ ἐμὸν βεβαιῶντα πλημ-
 μέλημα καὶ τῆς σῆς γινόμενον δικαιοκρατίας συνή-
 γορον. νικῶσαν ἔδειξα δραπετεύσας τὴν ψῆφον. ἀπε-
 γύμνωσα τῇ φωνῇ τὰ ἐγκλήματα, ἀσυνήγορητα δει-
 ξας τὰ πταίσματα. „*ἢ γυνή,* ἣν ἔδωκάς μοι, αὐτὴ

μοι ἔδωκε, καὶ ἔφαγον.“ ἔχε φιλόανθρωπον δικαστήν, καὶ
 εὔρε πρόφασιν συμπαθῆ. ἐπὶ τὸ ἀφενὲς καταφεύγει
 τῆς Εὐας, ὑπεκλύων τῷ δικαστῇ τὴν ἐπίτασιν. ὦ μα-
 κροθύμῳ δικαστῇ! ἀφῆκεν ὅλον εἰς τὸν ὄφιν συναχθῆ-
 ναι τὸ αἷτιον, ἵνα κερφότερον κατασχῇ τοῖς ἐπιβ-
 25 λευθεῖσι τὸ ἐγκλημα. „ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάν-

των τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς“
 ὡς κατὰ πάσης ἐκξέσας τὴν ἀδικίαν τῆς κτίσεως. ἐ-
 ραντὸς ἐνύβρισας, τῷ ἰῷ ὑπώσας τῷ φθόνῳ. ἀγγέ-
 λος ἐλύπησας τῇ ἀποξασίᾳ, νομίζων ἐλαττεῖν τῶν
 ὕμνολόγων τὸ μέτρον, ἐκ εἰδῶς ὅτι τῷ χωρισμῷ τῷ
 χείρονος πλεονάζει τὸ κρεῖττον. „πληθύνων πλη-
 30 θυνῶ τὰς λύπας σε“ καὶ ἐξῆς. βαβαὶ τῆς δεσποτι-
 κῆς συμπαθείας. ἀγανάκτησις φιλανθρωπίαν ὑπερ-
 βαίνουσα νόμῳ λύπας ὀρίξει καὶ ξεναγμὸς, ἵνα ταύταις
 35 ἐγκαρτερῶσα τὸν ἐκ τῆς τέρεψως ἀποδύσῃ θάνατον.

πλατύτητα "γένεθς ἀπειλῶν εὐαγγελίζετο. προθήκη 826 *H.*
 διαδοχῆς ὑπὸ γινέται λυπέμενος. μητέρα κόσμου χει-
 ροτονεῖ ὀργιζόμενος, εἰς προκοπὴν ἄγων τὴν πταίσ-
 σαν. „ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα.“ διὰ γαστρὸς παι-
 40 δεύει, δι' ἧς προῆλθεν εἰς ὕλισθον. ἢ τὸν κεκωλυ-
 μένον ὑποδεξαμένην καρπὸν αὐτὴ μασιζέτω τοῖς τοῦ
 τόκῳ πόνοις, καὶ τῆς προπετῆς ἐπιθυμίας τὴν βλάβην

a. 1. τὴν om pr A, ante τοῦ ponit B. 7. οὐ om A. 18. τοῦ ἐχθροῦ om A. 20. βασκαίνων ἀεὶ A. 25. ταύ-
 την A: ταῦτα ε. 27. ἔχειν om A. 34. ἀπαλότητι B: ἀπλότητι ε. 36. δε] δὴ B. 37. τῇ om A.
 b. 15. βεβαιῶντα A: δικαιῶντα ε.

συζέλλεσα, καὶ τὴν πλατύτητα τῆς γένεος ἀντιτιθεῖσα τῷ ὄφει, καὶ διὰ πολλῶν καταβάλλεσα τὸν δι' ἐνὸς καυχησάμενον. λυπούμενη τίκτε σωφρόνως, ἐπειδὴ χαίρεσα τέτοιας ἀσυμφόρως. „καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σε ἡ ἀποστροφή σε.” ὑπεξέσιον τὴν Εὐαν ποιῇ τῷ ἀνδρί· τὸ γὰρ ἄναρχον ἀνωφελές τοῖς ἐξ ἑαυτῶν σωφρονεῖν ἐκ εἰδόσιν. „καὶ αὐτός σε κυριεύσει.” δέχεσθαι τὸν ἄνδρα κύριον καὶ μὴ τὸν ὄφιν δεσπότην, ἐκείθεν ὁδηγεμένη πρὸς κρείττονα βίον, ὅθεν ληφθεῖσα προῖλθες εἰς γένεσιν. „καὶ τῷ Ἀδὰμ εἶπεν” καὶ ἐξῆς. ἄλλη φιλανθρωπίας ἀπόδειξις, τῆς προτέρας νικῶσα τὸν ἔπαινον· θυμὸς πατρικῆς γέμων σοφῆς, ἀπειλὴ μιμημένη παράκλησιν. ἔδει μὲν σε (φησὶν) ἐμοὶ πειθαρχεῖντα μὴ δέξασθαι γυναικὸς συμβεβλήν, μηδὲ τὸν ὑπὸ τῆς ἐμῆς χειρὸς γραφέντα νόμον δακτύλοις ἀπα-15 λείψαι τῆς Εὐας· ἐπεὶ δὲ χέσει γυναῖκα ἄχαιον ἔχεις τῆς κακῆς τὴν ὁρμήν, δέχεσθαι νόμον τοῖς σοῖς ἀρμόζοντα πταίσμασιν. „ἐπικατάρατος ἡ γῆ.” ὁ Ἀδὰμ ἡμαρ-1513R. τε, καὶ ἡ γῆ τὴν δίκην εἰσπράττει. „ἐκείθεν ἀρχὴν δέχεσθαι ἡ παιδεία, ὅθεν ἐβλάστησε τῆς ἀπάτης τὸ αἶ-20 τιον. ἐπειδὴ τοῖς φυτοῖς ἐφαλλόμενος τῶν ἐμῶν ἀπεσχίρησας ἐντολῶν, ἀκάνθαις ἔσο συνεχόμενος καὶ τριβόλοις. σοφῶν ἐσὶν ἱατρῶν τῆς νόσου τὴν ὕλην εἰς φάρμακον μετασκενέειν ὑγείας, καὶ τὰ νομιζόμενα βλάπτειν ἐπωφελῆ δεικνύειν τοῖς κάμνουσι. πολυ-25 χιδῆς ἡ τῆς ὄψεως γλῶσσα, ἀκάνθας καὶ τριβόλους μιμημένη, ἀπὸ μιᾶς φυτῆς εἰς τρία διαιρεμένη κέντρα. ταύτην ἔλαβεν εἰς συμμαχίαν ὁ βάσκανος ὡς πρὸς αὐτὴν μαχόμενος τὴν τριάδα, καὶ διὰ μιᾶς τῆς Ἀδὰμ εἰκότος ὅλον τῆς θεότητος ἐνυβρίζων τὸ πλήρωμα.30 ὅθεν, ἐπειδὴ ταύτην πειθεῖς ἠπεῖθει θεῷ, διὰ τῶν ὁμοίων δέχεται τὴν παιδείαν, ἵνα ταύτην λυπέμετος χαλεπαίνῃ τῷ ὄφει, ἀκατόρθωτον ἔχων τὴν πρὸς ἐκείνον φιλίαν. ἔβλεπε νοσῶσαν τὴν κτίσιν ἀνιάτα, ἐνὶ κρατεμένην ἀσεβείας συνθήματι, καὶ τρόπον ἐκ35 εἶναι διορθώσεως ἕτερον, εἰ μὴ φθάσας ὁ φύσεις καὶ γνώμας θεραπεύων τὴν ἱατρούαν παράχοι τοῖς κάμνουσι, τότε θεραπεύειν εἰδώς, ὅταν ὅλην λάβῃ τὴν ὑγίαν ἢ νόσος. διὸ ἔλεγεν „κύριε κλῖνον ἐρᾶντες καὶ κατὰβηθι” καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἐμιμήσατο Ἰωάννην40 ὁ Ἀάζαρος· ἐκεῖνος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς τεκέσης ἐσχίρτα τῆς πλάνης ἀγαλλόμενος τὴν κατὰλυσιν, καὶ ἔτος ὡς ἐν μήτρᾳ τῷ τάφῳ τῶν πλανηθέντων ἐχόρευε τὴν

ἀνάκλησιν. καὶ διπλὴν εἶχε τάξιν τὸ θαῦμα, καὶ τὴν δεσποτικὴν μεγαλύνουσαν χεῖρα, καὶ τὴν τῶν Ἑβραίων ἀμβλύνουσαν γλῶσσαν. ὁ νεκρὸς ἐπειθάρχει, καὶ οἱ ζῶντες ἠπεῖθεν. ἐβλασφήμεν τὸν “ἄδην ὡς827 H. προδεδωκότα τὸν Ἀάζαρον, ἐλοιδόρου τὸν Χριστὸν ὡς καινοτομῶντα τὴν ἔγερσιν. Θεολογίαν εἶχεν ὁ τῶν παίδων ὕμνος· προφητείαν ἐλάλει· ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολόγησαν τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω, καὶ χωρισμὸν ἐκ εἶχεν ὁ τόπος. βάρια φοινίκων ἐκράταν, καὶ φοίνικας· ἔπω γὰρ τὴν ἀκαρπίαν παρελθόντες τῆς νόμου τῆς χάριτος ἀπεγεύσαντο γλυκασμάτων, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἔπω τὴν πικρὰν τοῦ ὄψεως ἀναρριζώσας φυτεῖαν τὸν τῆς ἀφθαρσίας ἐγεώργησε γλυκασμόν.

273.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῶν τῆς μακαρίας ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ λόγων, ἔς εἰς τὸν ἐν ἁγίοις Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον συνετάξατο· ὧν ἡμεῖς πέντε τέως εἶδομεν, ἐξ ὧν καὶ τινὰς ἐκλογὰς τὰς ὑποτεταγμένας παρεγραψάμεθα. ὅτι τῶν πέντε λόγων ὁ πρῶτος ἄλλον πρὸ αὐτοῦ δοκεῖ διαδέχεσθαι ἢ μέρος αὐτῆς εἶναι. πλὴν διαλαμ- βάνει ὅθεν τε μετάκλητος εἰς Κωνσταντινέπολιν ἦκε, καὶ ὅπως αὐτῆς ἀρχιερεὺς κατέστη, καὶ ὡς τὴν ἱερω- σύνην καὶ ἀρχιερωσύνην εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἐπα- νάγειν ἐπειράτο σπαθῇ πάσῃ· καὶ ὅσα πρὸς Γαϊνῶν τέτο μὲν ὁ γενναῖος ἐπισκομίζων Ἰωάννης, τοῦτο δὲ ὑπὲρ τῶν κοινῶν τῆς πολιτείας διαπρεσβευόμενος πραγμάτων διεπράξατο· καὶ ὡς φθόνος αὐτῷ τὴν ὑπεροχίαν ἐψηφίστατο· καὶ τινὰ τῶν μέχρι τέλους ἱσο- ρῶν τῷ Θεοπεσίῳ ἀνδρὶ διηγουμένων, τὰ πολλὰ, μάλ- λον δὲ τὰ πλεῖστα, παρατρέχει. ὁ δὲ ἐφεξῆς λόγος ἐπαίνει τινὰς ὀλιγοσίχους, καὶ αὐτὸς ὀλιγοσίχος ὡς, διαπεραίνει, ἀρχόμενος ὧδε „πάλιν ἡμῖν Ἰωάννης τὸ μνημόσυνον.” ὁ δὲ μετὰ τέτον ἐγκωμίων μὲν καὶ αὐ- τὸς ὑπέρχετο νόμος, “διαφέρει δὲ τῶν πρὸ αὐτῆς τῇ1516R. καλλονῇ τῶν τε ῥημάτων καὶ τῶν νοημάτων. προσοι- μιάζει δὲ ἔγω „πολυζόμε τὴν παρῶσαν ὑπόθεσιν σάλπιγγος δεομένην ἐν παιδικῇ νῦν ὁρῶ κινδυνεύου- σαν γλώττῃ, καὶ κάλλος ἀθλητῆς μυρίαῖς συγγραφό- μενον τέχναις ἀθενεῖ νῦν, εἰς γραφὴν ἐμοὶ τεχνίτη προκειμένον.” τὸ μὲν προοίμιον τοιοῦτον. ἄλλος αὐτὸν ἔλκει βοηθὸν ἀρπαζόμενος, ἄλλος καλεῖ δικαζόμενος σύνδικον· ἄλλος πεινῶν ὑπὲρ τρο- φῆς ἱκετεύει, γυμνὸς ὑπὲρ ἐνδύματος· ἄλλος αὐτὸν

a. 2. libri καταβαλοῦσα.

22. ἴσο A: ἴσω ε.

38. λάβοι ε.

b. 2. μεγαλύνουσα ei 3. ἀμβλύνουσα A.

9. βατα B.

12. ὁ om A.

20. δέχεσθαι ε.

32. τὸ ἰωάννου A.

ἀποδύει· ἄλλος πενθῶν εἰς παράκλησιν δαΐδ· δεσμῶν
 ἕτερος ἀπολυθῆναι βοᾷ. ἔλκει τις αὐτὸν ἄλλος πρὸς
 νόσων ἐπίσχεψιν· ξένος αἰτεῖ καταγώγιον· ἕτερος πα-
 ραυτὰς χρόος ὁδύρεδ· ἄλλος ἐπόπτην καὶ διαλλάκτην
 τῶν κατ' οἶκον μεταπέμπεδ· ζάσεων. ἐδὲ δὲλος πρὸς 5
 ἄλλον καταφεύγει, δεσπότην πικρὰν ὀλοφυρόμενος
 ἀγανάκτησιν. χήρα βοᾷ τὸ ἐλέησον· ἄλλη τὴν ὀρφα-
 νίαν ὁδύρεδ. μυρία τῷ πατρὶ καθ' ἑκάστην πρὸς ἐκά-
 στos ὑπὲρ ἐκάστη τροπαί. ἀρπάζεται τις, καὶ συνήγο-
 828 Η. ρος ὁ πατήρ· λιμὸς ἐνοχλεῖ, καὶ "τροφεὺς ἐκ συνη- 10
 γόρου γίνεδ· νοσεῖ τις, καὶ εἰς ἱατρὸν ὁ τροφεὺς μετα-
 βάλλεδ· πένθει τις περιπέπτωκε, καὶ ὁ νοσοκόμος εὐ-
 ρίσκεδ παραμύθιον· ξένων ἐπέση φροντίς, καὶ ξενοδό-
 χος ὁ πάντα γεγονῶς ἀναδείκνυδ. καὶ τί χρὴ καθ'
 ἕκαστον λέγειν; ὅσα χρόνος μέρη τὸν ἐκείνου βίον διε- 15
 μέτρησεν, ἵνα μὴ τὴν ἀρχιερωσύνην μόνην λέγω, το-
 σαύτη τὰς ἀνθρώπων ἔργων σωτηρίων ποικιλία προΐ-
 οῦσα καὶ διέλιπεν. ὦ στρατιώτῃ καὶ μετὰ τελευτὴν
 ἀριστέως! ὦ λυπηρὲ τοῖς ἐχθροῖς καὶ μετὰ τάφον ὀπλί-
 τε! ὦ παναρμονίᾳ λύρας, τελευτῇ λελυμένης! ὦ δι- 20
 καστηρίων τηλικῶτον ὀυθμίστην ἐξημιωμένων! ὦ σω-
 τηρίᾳ τοῖς ἀνθρώποις εἰς ἔραν ἄναρπαθείσης σα-
 γήνης! ὦ δένδρε πρὸς ἔραν καὶ γῆν μεριαθέντος,
 καὶ τῇ μὲν τὸ σῶμα τῷ δὲ τὴν ψυχὴν παραχόντος!
 ἐν τάφῳ τὸ τῆς ἐκκλησίας συγκέκλεισαι εἶμα. 25
 οἶος εὐσεβείας ἐξ ἀνθρώπων ὀφθαλμὸς ἀνηρπάθη!
 καὶ τέθνηκας, ὦ μακάριε πάτερ, ἀλλ' ὡς ἥλιος ἔδυς.
 ἐχ' ὡς ἀποθανόντος ἀλγῶμεν, ἀλλ' ὡς ἡμῖν κεκοιμη-
 μέν· ἐχ' ὡς τεθνεῶτα ζητῶμεν, ἀλλ' ὡς εἰς ἔρανοὺς
 μεταζάντα. Ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν καὶ ὁ τρίτος λόγος. 30
 Ἐγκωμιαστικὸς δὲ τύπον καὶ ὁ τέταρτος διασώζει,
 ἐκ τῶ δεινὴν τιμὴν πατέρας τῶν ἐπαίνων ἀπαρχόμενος·
 καὶ ἐξὶ καὶ ταῦτα. Τέττον τῶν ποιμένων εἰς καὶ ὁ Ἰω-
 ἄννης, ἡ ἀκακος σύνεσις, ὁ πολυόμματος νῆς, τῆς
 εὐαγγελικῆς ἐμπειρίας ἡ βίβλος, ὁ κηρὸς πρὸς διαλ- 35
 λαγὰς εὐπλαστότερος, τὸ πρὸς χαρίσματα πέλαιος,
 ὁ πρὸς δόλους πολεμῶντων ἀκέραιος, τῆς ἐκκλησίας ὁ
 περίβολος. ἐδὲ εἰς ὑποκρίσεως αὐτὸν διελάνθανεν
 ὄφτις. πόθεν σοι βέλει δεῖξωμεν τὸν Ἰωάννην πο- 40
 λύτιμον; ἐκ φιλοξενίας; καὶ τίς Ἰωάννης φιλοξενώ-
 τερος; ἐκ τῆς ἐν προσυσταῖς σεβρότητος; καὶ τίς αὐ-
 τὸν δυναστεία κατήδεσεν; ἐκ τῆς περὶ τὴν ἐκκλησίαν
 σπεδῆς; καὶ τίς ἡ τῆς ψαλμωδίας τῶν δημοτικῶν
 ταγμάτων μέχρη νῦν εὐρυθμία; Ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν καὶ
 οὗτος ὁ λόγος.
 Ὁ δ' ἐφεξῆς τὰς αὐτὰς μὲν τῶν ἐγκωμίων πλέκει
 σεφάνους, λαμπρότερον δὲ πως τὴν τῶν νοημάτων
 ἔχον ἀπαγγέλλει. εἰκότασι δ' ἔτοι πάντες οἱ πέντε λό-
 γοι μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὑπερορίας ἀνακομιδὴν συντε-
 τάχθαι. τὰ δὲ νῦν λόγος μέρος εἰσὶν αἱ περικοπαὶ τῶν
 ὑποκειμένων ῥημάτων.
 "χρησον ἡμῖν ὦ πάτερ τὴν λύραν τὴν σὴν· τὸ 1517R.
 σὸν εἰς τὴν σὴν εὐφημίαν δάνεισον πληκτρον. εἰ γὰρ
 καὶ αἱ χεῖρες ἐλύθησαν τῷ νόμῳ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἡ
 λύρα διὰ πάσης τῆς οἰκουμένης ἡχεῖ τῷ δώρῳ τῆς
 χάριτος. ἐκείνης ἡμῖν τῆς ἀθανάτου γλώττης μετὰ-
 15 δος· μόνῃ γὰρ ἡ σὴ γλώττι τῶν σῶν κατορθωμάτων
 ἀξία. διὰ ταῦτα Ἰωάννης Ἰωάννην ἀπέκληθεν, ὁ
 πεπαρρησιασμένος τὸν ζηλωτὴν, ὁ μετὰ θάνατον
 ἐλέγχων τὸν κηρύττοντα μετὰ θάνατον, ὁ τῆς ἐρήμης
 πολίτης τὸν πάσης πόλεως σωφρονιστήν. "ἔχεις καὶ 829 H.
 ἄλλην πρὸς τὰς ἀποστόλους συγγένειαν. πρῶτος παρὰ
 τοῖς ἀμαξοβίοις Σκύθαις θυσιασθήρια ἔπηξας καὶ μό-
 λης τῶν ἵππων ἀποπηδήσας ὁ βάρβαρος ἔμαθε γόνυ
 κάμπειν καὶ εἰς ἔδαφος ἑξαπλῆσθαι. καὶ ὁ τοῖς τῶν
 αἰχμαλώτων δάκρυσι μὴ καμπτόμενος ἔμαθεν ὑπὲρ
 25 ἁμαρτημάτων δακρύειν. καὶ μὴν καὶ τὸν τοξότην Πέ-
 σην ἀντιτόξευσας τῷ κηρύγματι, καὶ σιδηροφορῶντες
 προσκυνῶσιν ἐκεῖνοι τὸν σαυρωθέντα. ἐνίκησεν ἡ σὴ
 γλώττι Χαλδαίων καὶ μάγων μαγανευτήρια, καὶ ἡ
 κεχερωμένη Περσὶς ἐκτετριὰς οἴκας ἐβλάστησεν. οὐ-
 30 κέτι τῆς εὐσεβῆς θρησκείας τὰ Βαβυλῶνος ἀλλότρια.
 ταῦτά σε τοῖς ἀποστόλοις συνέταξεν. ἔτι παρ' ἡμῖν
 τὰ σπέρματα τῆς σῆς γλώττης ἀνθεῖ· καὶ Ἰωάννην
 τις ὀνομάσῃ, πολὺς ὁ ἥχος ἐκκορέδ. ἡ γὰρ ἐκκλησια-
 στικὴ λύρα τὸ ἀρχαῖον πληκτρον ἐπιγινώσκει, καὶ ἀντὶ
 35 δακτύλων ἀρχῶσιν αἱ τὰ σε ὀνόματος συλλαβαί.
 ἔβλεπεν ἡ βασιλὶς πόλις τὰ ἐκ Σηρῶν ὑφάσματα, καὶ
 διέπτυεν· ἐθεώρει τὰς ἐξ Ἰνδῶν λίθας, καὶ κατεφρό-
 νει· ἐδὲ τῆς Τύρου τὸ ἀλουργὲς αὐτὴν ἔτερεν ἄνθος.
 πηλίνην ἐπόθει γλώτταν, ἀθάνατα διδασκαλίας προ-
 40 χέσαν νόματα. εἶδε σε καὶ Ἐφῆσος ἡ ἀρχαία, καὶ
 νέον Ἰωάννην προσεῖπεν. εἶδε, καὶ εὐαγγελικῆς ὑπεμνή-
 ας βροντῆς. ἐντεῦθεν, ἀγαπητοί, τὸ ῥεῦμα τοῦ

a. 15. λέγειν om A. 20. παναρμονίου B: παναρμονίας c. 26. ἐξ add A. 30. τρίτος B: τρίτος ἢ τέταρτος c.
 λόγος om B. 39. libri δεῖξωμεν.
 b. 13. δώρῳ] λόγῳ A. 25. καὶ A: καὶ c. 31. συνέταξεν A: συνέλεξεν c. 36. ἔβλεπεν — 509 a 23. τιμὴν
 om B. σφῶν c.

λόγῳ τραχύνει· ἀλλὰ μὴ φύγωμεν τὴν τραχύτητα, τῆς εἰρήνης λοιπὸν ὁδοποιούσης τῷ ρεύματι. εἰ γάρ τι πρὸς τὰς σοὺς ναύτας ὦ πάτερ, ἀγανακτεῖς, εἴ τι πρὸς τὰς συμπεπλευκότας λυπῇ, ἐννόησον ὅτι χειμῶν καὶ κλύδων καὶ θάλασσα βρασσομένη ἡνάγκα- σεν αὐτὰς καὶ ἄκοντας τὸν Ἰωάνν. προσρῖψαι τοῖς κύμασιν. ἐκ ἐκείνων μῖσος ἀλλὰ σὸν γυμνάσιον τὸ συμβάν· ἐκ ἐκείνων πόλεμος ἀλλὰ σὸς ἄγων τὰ γενόμενα. ἐκ ἐκείνοι τῆς ἀδελφικῆς ἀπηνέχθησαν ψήφῳ, ἀλλ' ἔδει καὶ σὲ τὸν δίαυλον τῶν μαρτύρων δραμεῖν. 10 ἀπόρρητός τις οἰκονομία σκάμματα σοι καὶ διαύλας ἠτύρεψεν. πάντως ἐρρέθη καὶ περὶ σὲ πρὸς τὸν κοινὸν ἀντίπαλον τῆς ἀνθρωπότητος „προσέχευς τῇ διανοίᾳ σε κατὰ τὴν θεράποντός με Ἰωάννη;” καὶ ἔξῃς. ἐχρεωεῖτο τῷ λαμπρῷ βίῳ καὶ ἡ λαμπρὰ τελευτή. 15 ἐπάλαίε μὲν τῷ Ἰωβ ὁ διάβολος, ἐδόκεν δὲ προσ- χρεῖν οἱ φίλοι· διὰ τῆτο ὕπερον· ὁ θεὸς ἔξιπ' τὰς φίλας, καὶ τοῖς φίλοις φίλον τὸν Ἰωβ ἀποδίδωσι. τῆτο καὶ νῦν ὥσπερ αἰθάνομαι γεγονός, ὦ πάτερ· καὶ τὰς δεξιὰς τῶν πατέρων ἀλλήλαις συνεφαπτομέ- 20 νας φαντάζομαι. ἀπέλαβεν Ἰωβ πολυπλασιασθέντα τὰ κτήματα· ἀπέλαβες καὶ σὺ μετὰ προαθήκης τὴν παρὰ πάντων τιμὴν. Τῆτον τὸν ἔχατον λόγον ἡ ἐπιγραφὴ ἐν τῷ ἀποστολείῳ εἰρημῇ λέγει· τὸ δὲ προ- οῖμιον αἰνίττει· ὡς ἄλλων προειπόντων ὁ συγγρα- 25 φεὺς μετ' ἐκείνας δημηγορεῖ· ἔχει γ' ἔτις „ἐπειδὴ 1520R. καμὲ πρὸς τὸ λέγειν ὁ κύκλος ἀνίστησιν, “ἐπειδὴ τὸ σύνθημα πρὸς τὴν κοινὴν χορείαν ἐγείρει, ἐπειδὴ δεῖ 830H. καμὲ “πρὸς εὐφημίαν πατρικὴν ἀνακρέσασθαι μέλος, καὶ πολλοὶ μὲν οἱ τὸ ὕμνημα τὸ ἀπαράιτητον ἀπαι- 30 τήντες, παρ' ἡμῖν δὲ ἐδὲν τῆς πατρικῆς ἐφύμιλλον ἀρετῆς, χοῖσον ἡμῖν ὦ πάτερ Ἰωάννη τὴν λύραν τὴν σὴν.”

274.

Ἀνεγνώσθη ἸΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟ- 35 ΜΟΥ ἐκ τῆ ἐγκωμίας τοῦ εἰς τὰς ἀγίας μ' μαρτυρας. ἐγκωμιάζοντ' μαρτυρες ἐχ' ἵνα αὐτοὶ τὸν ἔπαινον λάβωσιν, ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς διὰ τῶν ἐπαίνων διαναζώ- μεν πρὸς τὴν μίμησιν. ἐθλίβησαν καὶ δίκαιοι καὶ ἄδικοι, ἀλλ' οἱ μὲν εἰς γυμνάσιον δικαιοσύνης, οἱ δὲ 40 εἰς ἔλεγχον ἁμαρτίας. διὰ τοῦτο τὰ μὲν τῶν δικαίων πύθη θλίψεις ἡ γραφὴ καλεῖ, τὰ δὲ τῶν ἁμαρτω-

λῶν μάστιγας. „μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅτι βλέψουσιν,” ἀντὶ τῆς ὅτι καταμανθάνουσιν. εἰ γ' ἀπὸ τῆς ὁρᾶς ἦν ὁ μακαρισμός, καὶ οἱ Ἰσδαῖοι τὸν σωτῆρα ὀφθαλμοῖς ἰδόντες ἐμακαρίζοντο ἄν. καὶ γ' τὸ βλέ- 5 πειν παρὰ τῇ γραφῇ τὸ τῷ νοερῷ τῆς ψυχῆς ὁμ- ματι καταλαμβάνεσθαι δηλοῖ, καὶ τὸ τὰ βάθη καθο- ρᾶν τῆς ἀληθείας. διὰ τῆτο καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τὰς προσφῆτας βλέποντας ἐκάλεον. μακαρίζει τοίνυν ὁ σω- τὴρ τὰ ὄργανα τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν σῶματος ἡ, ὀφ- 10 θαλμοὺς καλῶς βλέποντας καὶ ὦτα διακριτικῶς ἀκέ- οντα. δεῖ γ' ἀκέσαντα νοῆσαι καὶ νοήσαντα ὑπακῆ- σαι κατὰ τὸ γεγραμμένον „ἄκασον θύγατερ, καὶ ἴδε, καὶ κλῖνον τὸ ἔς σε” ἀντὶ τῆς ὑπάκασον, νόησον. ὥσπερ δεξαμένη σωλῆνι προσκέκλιθ' ῥέοντι, οὕτως ἡ 15 ἀκοή τῆς δικαίας προσκέκλιθ' τῆς θείας νόμου τοῖς νό- μασιν. „κλινῶ γ' εἰς παραβολὴν τὸ ἔς με.” διὰ τί κλινῶ; ἐπειδὴ πᾶσα ὕδρις δεχομένη ὕδωρ κεκλι- μένη τῷ χήματι δέχεθ', διὰ τῆτο καὶ πᾶσα ἀκοή, δεχομένη τῆς θείας λόγῳ τὰ ρεύματα, προσκεκλίσθαι τῆ- 20 τοῖς λέγει. μακαρίζω τὰς τῶν μαρτύρων πλευ- ράς, αἱ τὴν τῆς εὐσεβείας πλευρὰν ἀήτητον ἔξομε- ναι ἔδειξαν, τὴν εὐσεβείαν μὴ ἀποσμήξασαι· καὶ γ' ἐπλήττοντο ὡς ἐπίπαν τὰς πλευράς, ἐπειδὴ ἀπὸ πλευ- ρᾶς ἡ ἁμαρτία ἐβλάστησεν. ἁμαρτία δὲ ἐχ' ἡ γυνή· 25 θεὸς γ' πλάσμα καὶ αὕτη· ἀλλ' ὅτι δι' ἐκείνης ὁδὸν εὗρεν ἡ παράβασις. ἔξοντ' ἔν οἱ μάρτυρες τὰς πλευ- ράς, ἔξ ὧν ἐπήγαγεν ἡ ἁμαρτία. καὶ ὁ σωτὴρ δὲ διὰ τῆτο κατὰ τὰς πλευράς ἐδέξατο τὴν λόγχην, καὶ ἔξηλ- 30 θεν ὕδωρ καὶ αἷμα, τὴν κόσμῳ καθάρσιον καὶ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης πληγῆς ἀλεξήτηριον. ὥσπερ δὲ μέλη δικαίων ἐγκωμιάζοντ' κατὰ μέρος, ἔτω καὶ μέλη ἁσεβῶν ἐηλιτεύοντ' καὶ ταλανίζοντ' κατὰ μέρος. „μὴ ἐλθέτω μοι πῆς ὑπερηφανίας, καὶ χεῖρ ἁμαρτω- 35 λοῦ μὴ σαλεύσῃ με.” πῆς ὑπερηφανίας ἡ ὁδὸς τῆς ὑπερηφανίας, χεῖρ δ' ἡ προῦξις, οἷον μήτε προῦξις ἁμαρτίας μήτε τρίβος προσέλθῃ μοι, μηδὲ προκοπή. διὸ καὶ Μωϋσῆς ἔς τὸ δεξιὸν τῆς ἱερέως αἵματι τοῦ ἁμνοῦ χρίει, καὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τοῦ 831H δεξιῆς ποδός, τὸ μὲν ὡς “δοχεῖον τῆς θείας λόγῳ μέλ- 40 λον ἔσεσθαι, τὴν δὲ ὡς πράξεως δηλωτικὴν, τὸν πόδα δὲ ὡς προκοπῆς τῆς ἐπ' ἀρετὴν καὶ τελειώσεως σύμ- βολον. δύο ἐργάζεθ' ἡ πηγὴ τῆς εὐαγγελίας, καθαι-

a. 11. σκάμμα — δίαυλον corr A. 16. τὸν A. 30. παραιτοῦντες A. 35. Ἰωάννου om B. 42. ἡ] καὶ ἡ B.
b. 1. ἡμῶν A. ο. om B. 25. αὕτη B. 28. τὴν add A. 36. προσέλθοι B. 37. τὸ add B et rc A.
41. ἀρετῇ c.

ρει καὶ ποτίζει, ποτίζει μὲν τὰς διψώσας, καθαίρει
 1521R. δὲ τὰς ὀνύσας [ψυχάς]. „ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς.“ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ἅπαξ εἴρηται,
 ὡς ἐνταῦθα, ἢ πολὺς φωνή, καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ ἅπαξ
 πρὸς τὸν Ἀβραάμ, μετὰ τὴν κοπὴν τῶν βασιλέων καὶ 5
 τὴν ἀνάρρῃσιν τῶν αἰχμαλώτων, καὶ μετὰ τὸ μὴ κα-
 ταδέξασθαι μισθὸν λαβεῖν τῶν πόνων καὶ τῆς κατὰ τῶν
 αἰχμαλωτισάντων νίκης. τότε γὰρ φησι πρὸς αὐτὸν
 ὁ Θεὸς „μὴ φοβῆ, Ἀβραάμ· ὁ μισθός σε πολὺς ἔσται
 σφόδρα.“ κατὰ λέξιν δὲ ἅπαξ καὶ ἅπαξ τὸ πολὺς εἴ- 10
 ρηθῇ, κατὰ δὲ τὸ σημαίνον καὶ πολλάκις. καὶ γὰρ
 ὁ Δαβὶδ φησιν „ἀνταπόδοσις πολλή“ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ
 πολὺς, καὶ ἀλλαγῆ. ὅταν δὲ Θεὸς εἴπῃ „πολὺς ὁ μι-
 σθός“, ἐννοήσας τὸν ἐπαγγελλλόμενον ἐννόει καὶ τὸν
 ἄφατον λόγον τοῦ πολὺς. ἄλλο γὰρ ἔστιν εἰπεῖν ἀγρότη 15
 πολὺν, καὶ ἄλλο πολίτη· μεῖζον δ' ἀμφοῖν τὸ εἰρη-
 τηγῆ τὸ πολὺ· τὸ δὲ παρὰ τῷ βασιλεῖ πολὺ μυριο-
 πλάσιον τῶν παρὰ ἄλλοις· τὸ δὲ παρὰ Θεῷ πολὺ πο-
 σαπλάσιον ἢν συμπάντων εἴη, ἔδ' ἔστι ῥητόν. πολὺς
 ἔν ὁ μισθός τῶν μαρτύρων, τῶν ἀδίκως διωκομένων, 20
 τῶν συκοφαντεμένων ἕνεκα Θεοῦ, τῶν θλιβομένων, καὶ
 τῶν ἀνθρωπίνης δόξης ὥσπερ ὁ Ἀβραάμ καταπα-
 τέωντων. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν ἵππον πᾶσαν διδόντων τῶν
 τῆς Γομὸρῆας καὶ τῶν Σοδόμων βασιλέων, καὶ τέτοις
 τιμώντων ἀνθ' ὧν αὐτοῖς ἀνέσώσατο τῶν γυναικῶν 25
 καὶ παίδων τὴν αἰχμαλωσίαν, παρητήσατο τὴν παρ'
 αὐτῶν δόξαν, μὴ θελήσας τῶν ἰδίων καμάτων παρὰ
 ἀνθρώπων λαβεῖν τὰς μισθούς. διὸ καὶ ἠξιώθη παρὰ
 Θεοῦ ἀκῆσαι ὅτι ὁ μισθός σε πολὺς.

σφαιρωτῆρ φησι τὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς λεγόμε- 30
 νον λώριον. σφαιρωτῆρα δὲ λέγεσθαι διὰ τὸ πολλάκις
 κυκλοειδὲς ἀπεργάζεσθαι τὸ δέσμα τὸν τεχνίτην, καὶ ἔτι
 τέμνειν. τινὲς δὲ φασὶ τὴν κλῆσιν λαβεῖν ἀπὸ τοῦ
 σφύρα τηρεῖν.

„κρινούσιν οἱ δώδεκα τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ 35
 Ἰσραὴλ.“ κρινεῖ καὶ Παῦλος τὴν οἰκαμένην, ὁ κῆρυξ
 τῆς οἰκαμένης. οὐ Παῦλος δὲ μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ
 ἐκείνη φρονεῖντες. ἔκκε γὰρ αὐτὲς λέγοντος „ἐκ οἴδατε
 ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινῶσι;“ καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρι-
 νεῖ ὁ κόσμος, ἀνάξιοι ἔσε κριτηρίων ἐλαχίστων.

ἄλλο ἐθνῶν ἐκδίκησις, καὶ ἄλλο λαῶν ἐλεγξίς. ἢ
 μὲν γὰρ ἐκδίκησις ἐν τοῖς ἀπιστήσασιν παντελῶς· λαὸς

δὲ τὰς μὴ θελήσαντας εἰς ἐπίγνωσιν ἔλθεῖν, ὧν καὶ
 οἱ ἐλεγμοί· ἀφ' ὧν ἐκδίκησιν οὐκ εἰσπράττει (ἢ γὰρ
 εἰσπράξις τῶν ἐχθρῶν), ἀλλ' ἐλέγχει ὡς δεσπότης,
 τὰ ἁμαρτήματα ἀνακρίνων.

“ὅταν ἐξέλθῃ ψυχὴ δικαίᾳ ἐντεῦθεν, παραπέμπεθ 832II.
 διὰ χειρῶν ἀγγέλων, καὶ παριζῶσιν αὐτὴν ἐν τῇ βα-
 σιλίδι πόλει, ἣτις ἐστὶν ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Εἰς τὴν ἀποτομὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

Ἐπιγράφεθ μὲν τὸ Χρυσόμοις, ἐκ ἐμοὶ δοκεῖ δὲ
 10 τοῖς τε γὰρ ἐνθυμήμασι καὶ τῇ πείρᾳ τῆς γραφῆς πολὺ
 τὸ ἐνδεὲς τῶν ἄλλων αὐτὲς λόγων ἀποφέρειθ. πλήν
 τινα καὶ ἐξ αὐτῆς παρεξέβληθῃ. ἔστι δὲ αὐτῆς καὶ ἡ λέξις
 χυδαία καὶ τῆς ἐκείνης παραλλάττεσα.

ὦ πράγματος ἀλλοκότε! Ἰωάννης τὴν δεδεμένην
 15 αὐτῆς ψυχὴν τῇ σειρᾷ τῆς ἁμαρτίας διὰ τοῦ ἐλέγχου
 λύειν ἐβόλετο, καὶ ἐκεῖνος τὸν λύνοντα ἐδέσμευ.

“Τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράφεται λόγος εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, 1524R.

καὶ ἔστι κατὰ πάντα ὁμοίως ἔχων τῷ πρὸ αὐτοῦ.

Ἰεδαίοις ἐπιτέτραπῇ γυναῖκα μετὰ θάνατον καὶ
 20 ἄπαιδα τὴν ἀδελφῆ ἄγεσθαι, τὴν πρὸς τὰ ἔθνη κωλύων
 ἐπιγαμίαν, ἔθνος ἔχουσαν τοῖς εἰδώλοις προστρέχειν.
 ὡς κερτότερον ἔν τῆς εἰδωλολατρείας ὁ τοιοῦτος γά-
 μος τοῖς Ἰεδαίοις συγκεχώρητο. ὠρχήσατο ἡ θυ-
 γάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος. ἀξία τῆς εορτῆς ἡ τιμή, ἢ
 25 τέρεψις τῆς πανηγύρεως. μεθ' ὅρκου ὁμολόγησεν
 αὐτῇ ὅτι ἂν αἰτήσῃ· καὶ τῆτο προθήκη τῶν αἰχρῶν
 βαρυτέρα, ὅρκος ἀδιόριστος, καὶ οὗτος δι' ὀρχησιν. τὴν
 βασιλικὴν αὐθεντίαν τοῖς ποσὶ τῆς κόρης ὁ μάταιος
 ὑπέταξεν· ἔδωκε τὴν τῆς βασιλείας ἀξίαν πατηθῆναι·
 30 ὅφ' ἥς [γε] ὅρκου γέγονε δέσμιος ὁ τῆς ἐπιθυμίας
 αἰχμαλώτος. ἄκων λοιπὸν τῷ τῆς κόρης δεδάλωται
 νεύματι, μᾶλλον δὲ τῷ τῆς Εὐας πάλιν ὁ ἄνθρωπος
 ὑποπίπτει δελεάσματι. δεινὸν τὸ τῆς αἰτήσεως τόλ-
 μημα, κεφαλὴν δικαίᾳ λαβεῖν ἐπὶ πύνακι, καὶ τέρεψε
 35 ἀνταλλάξασθαι πένθος, καὶ τάφον καταστῆσαι τὴν τρά-
 πεζαν. ἔκθεσμον, ἄθλιε, δεῖναι φόνον μισθὸν ἔδει τῇ
 ὀρχήσει, καὶ θάνατον μέθῃ τέρεψιν χαρίσασθαι; ὅρκος
 σε κατέχει· ἀλλ' ὁ φόνος κωλύει. ὑπόχεσιν ἀπαιτεῖ·
 40 ἀλλ' ἴσῃν ὀρχήσει, οὐχ ἥς ἀντάξιός οὐδ' ὁ κόσμος.
 ἔξενον τὸ Ἡρώδης τὸ δικαστήριον· τράπεζα καὶ μέθῃ καὶ
 ὀρχησις ἐδίκαζεν. ὦ δικαιοσύνης τολμώσης παράνο-
 μα! εὐορκεῖν ὑποκρίνεθ, καὶ φρονεῖν ἐκ αἰχύνεται.

a. 2. ψυχάς om A. δ μισθός — 511 a 24. περιηκούσης om B. 4. ἐν τῇ παλαιᾷ] ἢ παλαιὰ A. 10. τὸ πολὺς A:
 δ μισθός σου τὸ πολὺς c. 37. μόνον c. 38. οὐκ οἴδατε om A.
 b. 9. μὲν] δὲ A. 10. τῇ add A. 24. τῆς ante Hq. om A. 28. αὐθεντίαν A. 29. βασιλίδος c. 30. γε
 om A. 35. πάθος c. 39. οὐχ ἥς A: ψυχῆς c. 41. ἐδίκαζεν pr A.

εἶθε καλῶς ἐπιώρκησας καὶ μὴ παρανόμως ἐνώρκη-
σας. ὡ συμπόσιον δικαίᾳ κινῶν θάνατον. ὡ συμ-
πόσιον νομοφύλακος οἰνοχοῦμενον αἵματι.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

833 H. Ἔοικε δ' οὗτος ὁ λόγος συγγενὴς εἶναι τῶν τοῦ
ἐκείνοις ἐνδεικνύμενος, ὥσπερ οἱ δύο ἐκείνοι τὴν πρὸς
ἀλλήλους χάσιν καὶ ἀλληλεσχίαν διασώζουσιν, ἀλλ' ἂν
ἀρχῆς ἰδίας προέρχετο.

Ἰωάννην ἀνευφημήσω, καὶ τὴν ἐκείνη σοφίαν πᾶ-
σιν ὑμῖν γνώριμον καταστήσω. Ἰωάννην τὸν μερισά-
μενον μετὰ τῆ πατρὸς τὸ τῆ μονογενὲς κήρυγμα. καὶ
ᾧ ὁ μὲν „οὗτός ἐστιν” ἄνωθεν ἐμαρτύρει „ὁ υἱὸς μου ὁ
ἀγαπητός,” ὁ δὲ κάτωθεν „ἰδε ὁ ἀμνὸς τῆ θεᾶς, ὁ αἵ-
ρων τὴν ἁμαρτίαν τῆ κόσμου.” καὶ ὁ μὲν πατὴρ διὰ
τῆς περισεύας τὸν ἀγαπητὸν ὑπεδείκνυνεν, ὁ δὲ τῇ
χαρὶ τὸν τῆς οἰκουμένης λυτρωτὴν ἐνεφάνιζεν. ἔχον
φωτὴς γεννηθείσης τὸν λόγον λυθῆναι τοῦ πατρὸς.
ἐπειδὴ ᾧ ἐκ ἐπίσευσεν ὁ Ζαχαρίας, ὅτι λύεται τῆς
Ἑλισάβετ ἡ στείρωσις, ἐδέσθη τὸ ὄργανον τῆς γλώσ-
σης, ἵνα μὴ προέλθῃ λόγος ἐξ ἀπίστου σώματος. ἐπεὶ
δ' ἐλύετο ἡ στείρα καὶ προήλθεν ἡ φωνή, ἐλύθη καὶ ἡ
τῆ Ζαχαρίας γλῶσσα καὶ προήρχετο ὁ λόγος. ὡ φωνῆς
ἀενάας καὶ μετὰ θάνατον τὴν οἰκουμένην περιχέσης.

275.

Ἀνεγνώσθη ἩΣΥΧΙΟΥ, πρεσβυτέρου Ἱεροσολύ-
μων, εἰς Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τῆ κυρίᾳ καὶ Δαβὶδ
τὸν Θεοπάτορα.

1525 R. "εἰ μὴ ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὁ σωτὴρ ἡμῶν
ἐπὶ τοῦ θανάτου, ἐκ ἂν οἰκέται συγγενεῖς ἐχρη-
μάτιζον, οὐκ ἂν ὁ πηλὸς πατὴρ τοῦ κεραμέως ἐλέ-
γετο. ἐν τῇ Σιών τὴν Βηθλεὲμ ὡς παρῆσαν ἀσπά-
ζομαι, ἐν τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα βλέπω. ἐν σοὶ δα-
δῆχος ἀσὴρ εἰς ἀνήφθη, ἐν ταύτῃ δὲ πολλοί. ἐκεῖ-
νος τὸς μάγους ὠδήγησεν, αὕτη Πάρθεος καὶ Μήδους
καὶ Ἑλαμίτας καὶ τὸς ἐξ ἐθνῶν πάντων τῷ φωτὶ τῆς
ἀσραπῆς ἐδαδέχησε. σὺ γάλα ἔλκεις ἐκ μαθῶν παρ-
θενικῶν, αὕτη πνεῦμα ἐκ κόλπων κατάγει πατρικῶν.
σὺ τὸν ἄρτον ἐξέμωσας, ἀλλ' ἡ Σιών δειπνὸν ἀνέ-
δειξε. σὺ τὸν μόχον ἐπὶ τῆς φάτνης ἐθρέψας, ἀλλ' ὅ
ἡ Σιών εἰς τὸν βομὸν ἀνήγαγε. σὺ τὸν Ἰησοῦν ἐν τοῖς
σπαργάνοις ἐκρυψας, αὕτη δὲ τῷ Θωμᾷ τὴν πλευ-

ρὰν βεληθέντι ψηλαφῆσαι ἐγύμνωσε. σὺ παρθένον
ἔχεις τίκτεσαν κεκλεισμένων τῶν ὀργάνων τῆς φύ-
σεως, αὕτη πασάδα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἔνδον
τὸν νυμφίον δεχομένην καὶ ἔχουσαν. πῶς ἐγκωμιάσω

τὸν τῆ Χριστοῦ δῶλον καὶ ἀδελφόν, τὸν τῆς νέας Ἱε-
ρουσαλὴμ ἀρχιερατήγον, τὸν τῶν ἱερέων ἡγεμόνα, τῶν
ἀποστόλων τὸν ἑξαρχον, τὸν ἐν κεφαλαῖς κορυφῇ, τὸν
ἐν λύχνοις ὑπερλάμποντα, τὸν ἐν ἄεροις ὑπερφαί-
νοντα;

Πέτρος δημηγορεῖ, ἀλλ' Ἰάκωβος νομο-
θετεῖ, καὶ ὀλίγαι λέξεις τὸ τῆ ζητήματος συνέσειλαν
μέγεθος. „ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν
ἐθνῶν” καὶ ἐξῆς. ἐγὼ κρίνω, οὐ τὴν κρίσιν ἀθετεῖν
οὐ θέμις ἐδὲ φανλίζεω τὸ ψήφισμα. ἐν ἡμοῖς ᾧ ὁ
πάντων κριτὴς καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων φθέγγετο. ἐμὸν
τὸ ὄργανον, ἀλλ' ὁ τεχνίτης ὑπὲρ ἐμέ. ἐγὼ τὴν γλῶσ-
σαν παρέχω, ἀλλ' ὁ δημιουργὸς λόγος τὸν λόγον χο-
ρηγεῖ. μὴ τῷ καλᾷ, τῷ δὲ γράφοντι πρόσεχε. τὴν
ἀκοὴν ὑπακοὴ διαδεχέσθω.

ΜΟΔΕΣΤΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων εἰς
τὸς μυροφόρους.

τὸν ἑβδομον ἀριθμὸν καὶ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἐπὶ
τῆς κακίας εὐρίσκομεν τὴν γραφὴν παραλαμβάνουσαν.
εἰκότως ἐν τῇ Μαρίαν ἐκλέγετο τὴν Μαγδαληνὴν ὁ
σωτὴρ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει δαιμόνια ἐπτά, ἵνα τὸν ἄρ-
χοντα τῆς κακίας δι' αὐτῆς ἀπελάσῃ τῆς ἀνθρωπί-
νης φύσεως. ὅτι φησὶν, αἱ ἱσοῦσαι τὴν Μαγδα-
ληνὴν ταύτην διὰ βίου παρθένον διδάσκει. καὶ μαρ-
τύριον δὲ αὐτῆς φέρετο, ἐν ᾧ λέγετο διὰ τὴν ἀκραν
αὐτῆς παρθενίαν καὶ καθαρότητα ὡς ὕalon αὐτὴν κα-
θαρόν τοις βασανισαῖς φαίνεσθαι. ὅτι φησί, μετὰ
τὴν κοίμησιν τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου πορευ-
θεῖσα εἰς Ἐφεσον πρὸς τὸν ἡγαπημένον μαθητὴν,
ἐκαῖσε τὸν δρόμον τὸν ἀποστολικὸν διὰ τῆ μαρτυρίας
ἡ μυροφόρος Μαρία ἐτελείωσε, μὴ θελήσασα μέχρι
τῆς τελευτῆς χωριεῖσθαι τῆ παρθένου καὶ εὐαγγελιστοῦ
Ἰωάννου. ὥσπερ, φησὶν, ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἀποστόλων
Πέτρος ὀνομάσθη διὰ τὴν ἀσάλευτον πίσιν, ἣν εἶχεν
ἐπὶ Χριστὸν τὴν πέτραν, οὕτω καὶ αὕτη ἀρχηγὸς τῶν
μαθητῶν γενομένη διὰ τὴν καθαρότητα αὐτῆς καὶ
τὸν πόθον ὃν εἶχεν εἰς αὐτὸν Μαρία ὁμωνύμως τῇ
μητρὶ παρὰ τῆ σωτῆρος προσηγόρευτο. ὥσπερ τῷ
δεσπότῃ τῶν μαθητῶν ἡκολούθει ὁ χορὸς, εἶτω τῇ

a. 2. κινῶν] κρίνον A. 6. συνέχει A. 13. ἐμαρτύρει ἄνωθεν ε. 24. ἀνάου ε. 42. τὴν πλευρὰν τῷ Θωμᾷ ε.
b. 5. τοῦ om A. 13. οὐτε ε. 18. ὑπακοὴν A. 19. Μοδέστου — 512* 38. σαρκὶ om B. 21. ἑβδομον]
immo ἐπτά. 29. ὕalon C. 38. αὐτὴ ε. 39. καθαρὸτητα A.

δεσποίνῃ καὶ μητρὶ τῆ κυρίου τῶν μαθητευομένων
γυναικῶν ὁ χορός. ἔθαύμαζον γάρ, φησί, ποτὲ οἱ μα-
θηταὶ ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει, ὅλον ὥς ἐκ ἔσσης
τοιαύτης συνηθείας τῷ κυρίῳ, ἀλλὰ τὸν εὐαγγελικὸν
δρόμον τῆς μητρὸς τῆ δεσπότῃς συνεξανύσεως τῷ υἱῷ 5
1528R. καὶ δημοβρογῶ. "καὶ αὗται συνακολαθῆσαι αὐτῇ τῷ κοινῷ
δεσπότῃ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐν τοῖς ἀναγκαίοις καὶ
τοῖς μαθηταῖς διηκόνον.

Ἀνεγνώθη τῇ αὐτῇ ἐπιγραφὴν ἔχων „ἐγκώμιον
εἰς τὴν κοίμησιν τῆς παραγίας Θεοτόκας." πολὺς 10
μὲν ὁ λόγος, ἔδεν δ' ἀναγκαῖον ἔδεν τῇ προγεγραμ-
μένῃ λόγῳ οἰκεῖον καὶ συγγενὲς ἐπιδεδειγμένος.

ΜΟΔΕΣΤΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐκ τοῦ εἰς
τὴν ὑπαπαντήν.

καὶ ἡ τὸν ἑβδομήκοντα χρόνον σαββατίσασα μετὰ 15
ἀνδρὸς Ἄννα, προσευχαῖς καὶ νηθείαις προσκαρτεροῦσα,
ὀγδοήκοντα καὶ τεσσάρων ἔτων ὑπάρχουσα, τὴν ἐκ τῶν
τεσσάρων χοιρίων νικήσασα σάρκα, καὶ τὸν νῦν κα-
θάρασα πρὸς ὑποδοχὴν πνεύματος ἁγίου, καὶ ταῖς
γενναῖς αὐτὴν ἀρεταῖς κατακοσμήσασα, τὸν τῆς 20
ὀγδοηκοντάδος παρέδραμε καιρὸν, καὶ εὗρεν ἐν τῷ
ταῷ τὸν σωτήρα τῇ μέλλοντος αἰῶνος ἐν ἀγκύλαις
835 H. βασιζόμενον. "εἰκότως ὡς αἰτίας τῆς ἐναμαρτήσεως
ἡδονῆς τὰς θυγατέρας τῆς Εὐας προσφέρειν ὁ νόμος
προσέταξεν ὑπὲρ τῆ καθαρῆς αὐτῶν τὴν θυσίαν 25
τῶν δύο τρυγόνων ἢ δύο νεοσσὲς περιεργῶν, δηλῶ-
τος τῇ νόμον ὅτι δεῖ τὸν προσερχόμενον θεῷ καθα-
ρεῖν καὶ ψυχῇ καὶ σώματι καὶ ἀκακίας ἔχειν.
ὁ Χριστὸς πληρωτὴς ἐστίν, οὐκ ὀφειλέτης νόμου· εἰς
πτῶσιν δὲ καὶ ἀνάστασιν καίται, πτῶσιν μὲν τῆς ἁμαρ- 30
τίας, ἀνέγερσιν δὲ τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἰς σημειῶν
ἀντιλεγόμενον τοῖς κυριοκτόνοις Ἰσδαίοις τοῖς λέγον-
σιν „εἰ υἱὸς εἶ τῆ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τῆ σκαρῆ, καὶ
πιστεύομέν σοι." „καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διε-
λεύσει ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολ- 35
λῶν καρδιῶν διαλογισμοί," ὅτι μήτηρ εἶ κατὰ ἀλή-
θειαν πάχουσα τὰ μητρὸς ὑπὲρ τοῦ τέκνου καὶ Θεοῦ,
τοῦ παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί.

276.

Ἀνεγνώθη τῇ μακαρίῳ ΝΕΙΛΟΥ ἐκ τῆ εἰς τὸ 40
πάχα λόγῳ πρώτῃ. ἡ ἀρχὴ „ἀναστάσεως λόγοις τὴν
τῆς ἀναστάσεως ἡμέραν τιμήσωμεν."

ψυχὴ τίς ἐστὶ δευτέρα τοῖς ἀνθρώποις ἢ ἀνάστα-
σις, πρὸς τὰς τῆς ἀρετῆς διεγείρεται πράξεις. καὶ
ταύτην τῶν ἀνθρώπων ἀνέλης, νεκρὸν πρὸς πράξεις
ἀρετῆς ἀπειργάσω τὸ σῶμα. ὡς ἐν ὑπὲρ βλάβης κοι-
νῆς πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως ὀπλισώμεθα πό-
λεμον, ὅλην λαβόντες ἡμῖν συνοπλιζομένην τὴν κτί-
σιν. ἐπιστρατεύει γὰρ οὐρανὸς μεθ' ἡμῶν τοῖς ἀπίστοις·
ὃν γὰρ ἐξ ἀναστάσεως δεσπότην ἐδέξατο, τῇ τῆς ἀνα-
στάσεως βλέπει συναθετέμενον δόξῃ. κοινωνήσῃ προ-
θύμως ἡμῖν τῇ πολέμῳ καὶ γῇ· συκοφαντιμένην γὰρ
τὴν ἀνάστασιν οἶδεν, ἀφ' ὧν πολλάκις νεκρὸς ὑπ' αὐ-
τῆς ἀφῆρέθη. διὰ τῆτο καὶ Παῦλος τὸν τῆς ἀναστά-
σεως τῇ κτίσει περιτίθησιν ἔρωτα· „ἡ γὰρ ἀποκατα-
δοκία τῆς κτίσεως" φησί „τὴν ἀποκάλυψιν τῶν νύτων
τῇ Θεοῦ ἀπεκδέχεσθαι." καθάπερ γὰρ πόλις βασιλικῆς
ἐπιδημίας δεξαμένη προδρόμους πρὸς τὴν ἐκείνης ὅλη
παρουσίαν ἐπτερωται, οὕτω καὶ τῆς ἀναστάσεως ὡς πέρ
τινος βασιλίδος τῇ κτίσει προκηρυχθείσης ὅλη πρὸς
τὴν ἐκείνης παρουσίαν συντέτακται. καὶ μὴ θαυμάσης
τὸν τῆς ἀναστάσεως ἐγκείμενον τῇ κτίσει διδασκόμε-
νος πόθοι. "τροφὸς γάρ τις τῶν ἀνθρώπων ὑπάρ- 1529B
χουσα σπεύδει τὴν ἐπαγγελθεῖσαν ἰδεῖν βασιλείαν.
καὶ τὸ βραδὺ τῶν μελλόντων ἐκ ἐκλείει τῇ τροφῇ
τὰς ἐλπίδας· ἔχει γὰρ αἰεὶ συνόντα αὐτῇ τὰ τῆς ἀνα-
στάσεως σπέρματα, ὧν τὲς κόκκους ἀναδείκνυσιν ζῶν-
τας, τῆς τῶν νεκρῶν σωμάτων ἐγέρσεως ἐν μικροῖς
ἡμῖν βεβαιῶντας τὰς ἐλπίδας. θάπτου μὲν γὰρ ἐν
αὐτῇ, ὡς ὁρῶμεν, τῶν σπερμάτων οἱ κόκκοι, τῶν αὐ-
λάκων ἀντὶ τῶν ζινομένων τοῖς σπαρεῖσιν· ἡ δὲ
λαβοῦσα τὰ σπέρματα μιμεῖται τὰ μνήματα, καὶ σήπει
τὸν κόκκον ὡς ὁ τάφος τὸ σῶμα, καὶ δεξαμένη ζῶντα
καταφθεῖρει νεκρότητι, μέσσην "τε σαφῶς τὴν τῆ κόκ- 836 H.
κου διασῆψασα καρδίαν ἄχρηστον καὶ μύρμηξιν εἰς
τροφὴν ἀπεργάζεσθαι. ὥσπερ δὲ τινα σύλληψιν τὴν φθο-
ρὰν κτησαμένη, κυοφορεῖ νεκρωθέντα τῇ σήψει τῶν
σπερμάτων τὰ ἔμβρυα· καὶ γίνεσθαι μήτηρ ζωῆς τοῖς
κόκκοις ἢ νέκρωσις, καὶ θάνατος τόκου πατὴρ ἀνα-
δείκνυσθαι. καινὸς ἔτις τῇ γῇ τῶν ὀδίνων ὁ νόμος· ἂν
μὴ γέννησθαι νεκρὸν τὸ βρέφος, οὐ πλάττεσθαι· ἂν ζῇ, οὐ
μορφοῦται. ταύτην ἄρα καὶ μύρμηκες τετμημένους τὲς
κόκκους εἰς γῆν ἀποτίθενσιν, τῇ τομῇ τὴν ἀπὸ τῆς νε-
κρώσεως βλάβῃσιν κωλύοντες· ἔδει γὰρ καὶ μυρμηκῶν

a. 12. οἰκεῖον τι καὶ ε. 13. ἐκ τοῦ om C. 21. παρέδρα μὲν A. 23. ἐναμαρτου C. 26. ἡ] καὶ AC. νεο-
σῶν C. 34. πιστεύομέν AC: πιστεύσομέν ε. 35. ἂν om A. 37. τοῦ om C.
b. 10. ἡμῖν B: ὑμῖν ε. γῇ A: ἡ γῇ ε. 11. ἀφῆρέθη ὑπ' αὐτῆς ε. 28. τῶν σπερμάτων ὡς ὁρῶμεν B.
31. ὁ om A. 32. τε] δὲ B.

φύσιν μαρτυρῆσαι τῇ γῇ μετὰ φθορὰν γεννώσῃ τὰ σπέρματα. καὶ σκόπει μοι τῆς ὠδίνος τὸ θαῦμα· λαβῆσα μόνον τὸν κόκκον φθορᾷ παραδίδωσι, φθαρέντα δὲ πολλοσὸν ἀναθάλλει πρὸς ποικίλα τὸν κόκκον σχηματίζουσα μέλη. τὴν καλὰ μὴν τοῖς εἰσάχουσιν ἀντὶ 5 ὀστέων ἐντίθησι, καὶ λεπτὸν ἔξωθεν οἷον ἀντὶ δέρματος καθυφαίνει χιτῶνα· δεσμοῖς κάτω τὴν ῥίζαν ὡς νεύροις τισὶ καὶ φλεβὶ περισφίγγει, ἀντὶ ὀνύχων τοῖς κόκκοις ἐμπηγνύουσα τὰς μαχομένας τοῖς πτηνοῖς τῶν ἀσαχύνων ἀκίδας. πῶς ἅπασι τέτοις ἐξ ἑνὸς κόκκου 10 φθαρέντος ἢ γέννησις; τῆτο τῆς ἀναστάσεως θαυμαστότερον. τότε μὲν γὰρ ἔλαβεν ἢ κτίσις νεκρὸς ἀναδίδωσι, νῦν δὲ πολλὰς ἀντὶ ἑνὸς νεκρωθέντος εἰς ἀναγέννησιν κόκκους προβάλλει. ὦ τῆς Ἑλλήνων ἀνιάτης φρενοβλαβείας! βλέπεις τὴν γῆν γεωργῶν διδῶσαν αὐτῇ 15 μὴ παρέλαβε· τῷ κτίσει δὲ ταύτην ἀποδώσειν ἔς αὐτῇ παρακατέθετο ἔκ ἐλπίδου. διὰ τῆτο καὶ Παῦλος τῷ τῶν σπερμάτων παραδείγματι χρῆται, καίτοι γε λαμπρότερον ἔχων παράδειγμα τὴν ἐκ μήτρας τῶν ἀνθρώπων πρόοδον. πλάττει μὲν γὰρ ὡς ἐν τάφῳ τῇ 20 μήτρᾳ ἔχῃ ὑπάρχον τὸ βρέφος, τοῖς παρὰ τῆς φύσεως δὲ ἐντελειμένον σπαργάνοις προσέεικε νεκρῷ δεδεμένῳ χειρίαις. κέκλειται μὲν γὰρ τὸ βλέμμα νεκρῶν ἀκριβέστερον, ἄπρακτον ἐν τῇ νηδύϊ τὸ εἶμα, χεῖρες καὶ πόδες ὡς ἐν σορῷ τῇ γαστρὶ συνεκτέταντο. τάφος ἀκριβῆς 25 τοῖς ἐμβρύοις ἢ μήτρα, τάφος ἔδὲ τῆς τῶν μνημάτων δυσωδίας ἐλεύθερος. τηλικαύτῳ δὴ τὸ βρέφος ἐμμορφούμενον μνήματι, τῷ τῆ μορφῆντος ἔπειτα καλούμενον νεύματι. τί δὴ τοσούτον ὁ μακάριος Παῦλος κεκτημένος παράδειγμα σιγαῖ μὲν τὴν ἐν τῷ τάφῳ 30 τῆς μήτρας εἰς ζωὴν πλασσομένην, σπερμάτων δὲ τυποῖς βεβαιῶν τὴν ἀνάστασιν; ἤδει ζῶσαν τῇ νηδύϊ τὴν τὰ βρέφη σπορὰν διαπλάττεσαν, ἐξήτει δὲ νεκρῶν τῶν ὁρατῶς ἀναζώντων εἰκόνα, καὶ διὰ τῆτο ἀπέβλεψε πρὸς τὰ σπέρματα. οἱ γὰρ κόκκοι μετὰ τὴν ἐκ σήψεως 35 νέκρωσιν καὶ φθορὰν ἀναζῶσι, καὶ γίνονται τῆς τῶν νεκρῶν ἀναβιώσεως ἐναργέστατον σύμβολον. "ἀδικεῖς τὴν ψυχὴν συνηγορίας προσηγήματι, καὶ τῇ πρὸς τὸ σῶμα μάχῃ κατ' ἐκείνης ὀπλίζῃ. τὰς γὰρ τῶν πραττομένων ἀμοιβὰς μὴ μερίζων τῇ ψυχῇ καὶ τὴν τῆς 40 σαρκὸς ὡς μόνῃ πλημμελέσῃ τιμωρίαν συνεισάγεις. 837 H. εἰ γὰρ ψυχῆς μόνῃς αἱ τῶν πόνων καὶ ἀνδραγαθημάτων

τῶν ἀμοιβαί, δῆλον ὅτι καὶ ὧν ἡμαρτεν ὁ ἄνθρωπος αἱ τιμωρίαι. ἀλλ' ὅρα μὴ σῶματι καὶ ψυχῇ καθίζῃς κατ' ἀλλήλων κριτήριον. σῶμα μὲν γὰρ εἰκότως καταβοήσῃ ψυχῆς, τῶν κατορθωμάτων αὐτῆς τὰς τιμὰς ἀρπαζούσης, ψυχὴ δ' αὖ σώματος, τὰς ὀφειλόμενας 5 πληγὰς ἐκείνῳ μόνῃ εἰσπραττομένη. μᾶλλον δ' ἐκάτερον αὐτῶν παροξύνεις κατὰ τῆς κριτῆς, τὸ μὲν, οἷς δέον ἔχειν ἀμοιβὰς ὧν ἐξέρητο, τὴν δέ, ὧν ἔχῃ ὑπαίτιος, δέον μὴδ' εὐθύνεσθαι οἷς εἰσπράττει. σωματί με συνήψας, ὡς δέσποτα, τὴν ἀσώματον, καὶ μόνῃ τὰς 10 ἐπὶ τῆς γῆς ἔκ ἐπίσευσας πράξεις, καὶ παρὰ μόνῃς ὑπαίτιος τὰς εὐθύνας. καὶ δίδωμι δίκας ὧν αἱ πράξεις τῆς σώματος, μέθης, πορνείας, γαστριμαργίας. πᾶσι γὰρ ταῦτα ψυχῆς, ὥσπερ φθόνος τυχόντων ἢ δόξης ἀσέβεια; ὥσπερ γὰρ οὐ σώματος ταῦτα, οὕτως οὐδ' ἐκείνα ψυχῆς, εἰ καὶ χωρὶς θατέρου θατέρου ἄργον πρὸς ἐκάτερον. τὸ σῶμα δ' ἂν ἄλλα τε φαίῃ δίκαια, καὶ ὡς ἐγὼ τὴν ὑπὲρ σῆς τελευτήν, ἀλλ' οὐχ ἡ ψυχὴ δέχετο. 15 ἔδὲ γὰρ πέφυκεν. ἐμὸν τὸ πονεῖν διὰ τὰς σοὺς νόμους νηστειάς, ἀγρυπνίας· διὰ τῶν ἐμῶν μελῶν ἢ παρθενία. πῶς ἂν ἔκ ἀδικον, ἐμῶν τῶν ἁθλῶν ὄντων, τὴν ψυχὴν χωρὶς ἐμῆ λαμβάνειν τὰ ἔπαθλα; τίς λύσις αὐτῶν τῆς δίκης; κοινὸς ὁ μισθός, κοινὰ αἱ ποιναί, ὅτι κοινὰ αὐτῶν αἱ πράξεις, καὶ ἐπ' ἐνίων τὸ ἔτερον 20 τῆς συγκρίματος πλεονεκτῇ τῆς ἐτέρου, καὶ τὴν συζηυθεῖσαν ἀπ' ἀρχῆς εἰς κοινὸν πόνον δύαδα δεῖ ὁμολογεῖν καὶ εἰδέναι κοινῶν καὶ τῶν ξεφάνων ἀπολαύειν ἔφ' οἷς νενίκηκε, καὶ εἰς κοινὰς ἀπάγεσθαι τιμωρίας ὧν ἐπλημμέλησεν.

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὸ πάσχα λόγου δευτέρου.

Ἀνάστασις τῆς τῆς κυρίου προνοίας τὸ κεφάλαιον τῆς κεφαλαιῶν δὲ ψυχῇ μνημονεύουσα, καὶ τῇ περὶ τὸν εὐεργέτην εὐχαριστίαν συζῶσα, ταῖς τῆς ἐχθρῆς δυσάλωτος γίνετο πάγαις. ἀνάβηθι πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀρχαιολογίαν, καὶ τὴν τῆς ἀναστάσεως σκιαγραφίαν εὐρήσεις. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀλόγων φύσις ἐμψυχος 35 δεδημιέργητο, τῷ σῶματι τῆς ψυχῆς συγκατασκευασθείσης· ἄψυχος δὲ ὁ Ἀδάμ πηλῆ διαπλασθέντος μεμόρφωτο, εἴτα ἡ ψυχὴ τῷ ἐμψυχήματι μεμόρφωται, μᾶλλον δὲ ἀληθῶς εἰπεῖν, ἐπεισάγετο, καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν εὐθέως ὁ πλάτης προοιμιάζετο ἔγερσιν. καὶ ἔδ' ἐκ ξερεῦς τὸν πρωτόπλαστον συντίθησιν ὕλης, ἀλλὰ

α. 11. γένεσις B. 22. ἐντελειμένον A. 25. ἐν add A. 27. δὴ A: δὲ ε. 41. εἰσάγεις ε.
 β. 2. καθίζεις A. 6. πραττομένη A. 25. πλεονεκτεῖ ε. 26. δεῖν A. 30. δευτέρου λόγου ε. 35. ἀρχαι-
 ογονίαν A. 39. μεμόρφωται μᾶλλον δὲ ἀληθῶς εἰπεῖν om A. 41. καὶ add A.

τῆς γῆς τὸ χροῶδες χαλκεύει πρὸς μόρφωσιν, πείθων
 ἐκ προοιμίων τὸν ἄπιστον ὅτι, κἂν χᾶς ἢ νεκρὸς καὶ
 ἀκίνητος, ὅσον ἡ ψυχὴ πρὸς ἀνάστασιν ἄγει καὶ τὸ μηδ'
 ἔχνη μήτε λαβὸν μήτε φέρον ζωώσεως κοινωνὸν ποι-
 εῖται ζωηφόρος συμβιώσεως. οὐ γὰρ φθορᾶς τὸ σῶμα
 διέπλασε παρανάλωμα, ἀλλὰ χρόνῳ τινὶ λύσει παρα-
 838H. δίδωσι, τὴν ἐκ τῆς "ἀμαρτίας τῆ σκεύους καθαίρων
 τε καὶ ἐξιόμενος κἀκωσιν· καὶ τῇ παρὰ τῆς ἀμαρ-
 τίας εὐρὼν σεσαθρωμένον θνητότητι, τῷ τῆ θανάτῃ
 1533R. διαλύει χωνευτηρίῳ, "καὶ λύσας πρὸς νεόπλαστον σκεῦος
 τὸ σαθρωθὲν ἀναπλάττει. καὶ μὴ θαυμάσης ὡς λο-
 γισμῶν ἀνωτέραν τὴν τῶν νεκρῶν ἀναχάλλευσιν· το-
 σαύτη γὰρ πρὸς ἀγαλματοποιίαν ἢ τέχνη τῆ πλάσας,
 ὡς καὶ φύσιν ὕδατος εἰς ἀνδριάντας ἐν γαστρὶ δια-
 πλάττειν. τὸτό μοι παραδοξότερον τῆ περὶ τὴν ἀνά-
 15 πλάσας θαύματος. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐκ χόδς νεκρὸς πληρο-
 γεῖται, καὶ τὸ σκεῦος ὁ κεραμεὺς ἐκ τῆς γῆς ἀνα-
 πλάττει, σύμφωνα πῶς ταῖς παρ' ἡμῶν ἐνδεικνύμε-
 νος τέχναις· ἐνταῦθα δὲ γυμνὴ τις σαγὼν τῶν πλατ-
 τομένων γίνεθ' πηλός, καὶ λογικὸν ἐκ σαγόνος συντί-
 20 θεται ζώδιον. ὦ τέχνης ἐξ ὕδατος γλυφῆσης ἀγάλ-
 ματα! καὶ οὐ τῶτο μόνον παρέχεθ' τὸ παράδοξον, ὅτι
 γλύφει τὸ ὕδωρ εἰς ἔμψυχον ζῴον, ἀλλ' ὅτι καὶ
 κυματωμένην τὴν γονὴν ἔνδον τεκτονεύει. αἱμάτων γὰρ
 πάντοθεν περιβράσσοντες χεῖμαρῶσι περιρρέπες ποι-
 25 οῦσι τὸ σπαρὲν καὶ δυσσήρικτον· καὶ τῇ τοσαύτῃ ναυα-
 γέμετον τρικυμίᾳ καὶ ζάλῃ πρὸς ἔμψυχον ὁμοῦς ἀπαρ-
 τίξεθ' ἀνδριάντα. ὦ γραφέως ἐπὶ σαλευομένης σινδό-
 νος ἀσφαλῶς ζωγραφῆντος! τὸ γὰρ αἷμα οἶον σινδῶν
 τις ὑπόκειθ' τῇ μορφομένη γονῇ. τῶτο καὶ Σολομὼν 30
 ἐκπληττόμενος ἔλεγεν, "ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σάρεξ,
 δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ παγεῖς ἐν αἵματι." πρόκειθ' μὲν
 ὥσπερ ζωγραφεῖόν τι τὸ θῆλυ, τῶν χρωμάτων δὲ
 τὴν ἕλκιν τὸ ἄρρεν ἐπιβάλλει. κάθεται δὲ τις ἐν τῇ
 μήτρᾳ ζωγράφος, ἐξ ἑνὸς χρώματος πολυσύνθετον 35
 καταποικίλλων εἰκόνα. πῶς ἐξ ἰλυώδους γονῆς ὀφθαλ-
 μοῖς ἐνηγλάισε κόρην; πῶς ἐκ ῥοώδους ἐσίας ὀσῶν
 συνεπῆξαστο φύσιν; πῶς ἐκ λευμένης σπορᾶς νεύρων
 ξερεώσε τόνον; πῶς αἱμάτων σωλῆνας διέγλυψε τὰς
 φλέβας; πῶς τὰς τῶν ὀσέων ἐγκεφάλῳ περιήρμησε 40
 θήκας; πῶς ἐν ἀφειγῇ τὸ βρέφος γραφόμενον ζωγρα-
 φεῖν ἀσυχύτους τὰς τῶν μελῶν ἀπέληψε τόποθε-
 σίας; ἀλλ' ὥσπερ ἀκτίνος τινας τὴν νηδὺν ἐναυγα-

ζῆσης, τὴν οἰκείαν ἐκάστῳ τῶν μελῶν ὁ γραφεὺς ἀπο-
 δίδωσι χώραν· ὁ γὰρ ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον
 κρυφαῖος γίνεθ' τῶν ἐμβρύων ζωγράφος. ὃν καὶ Δαβὶδ
 δημοσιεύων ἐβόα, "ἐκ ἐκρύβη τὸ ὄσεν με ἀπὸ σῆ, ὃ
 ἐποίησας ἐν κρυφῇ." ταύτην τὴν ἐκ σαγόνος λογισό-
 μενος πλαστικὴν πρὸς τὴν ἐκ γῆς ἀγαλματοποιίαν οὐ
 διαφέρωμαι. ὅταν γὰρ ἴδω τεχνίτην ἐξ ὕδατος πηγνύ-
 μενον ζῴον, ὀξύτερον αὐτὸν τὸς ἐκ γῆς ἀναπλάττειν
 ἀνδριάντας πιεζέω. ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐφ' ὕδατος γρά-
 45 φει γράμματα καὶ γραμμὰς ἐγκολάπτει, ἔτος τὰς εἰς
 κηρὸν εὐχερέστερον ἐγχαράττει, ἔτιος ὁ τῇ ῥοώδει γο-
 νῇ καταγράφων καὶ διαγλύφων τὰ μέλη ὅσον εἰς χᾶν
 τὸς τῶν μελῶν ἐγκαταγράφει τε καὶ διαμορφώσει
 χαρακτῆρας. καὶ ὁ πρὸ τῆς ἀρετῆς οὕτω τῆ σώματος
 50 φροντίσας ἐν "νηδύν, μετὰ τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς 839H.
 πῶς ἂν εἰς γῆν διαρρῶν ἄτιμον καταλείψῃ; ἀνέλε
 τὸ σῶμα, καὶ τὴν κτίσιν ἐνέκρωσας. ἐκ ἔσαι πλοῖον
 χειρῶν ἐκ οὐσῶν, οὐ πλωτὸν πέλαγος σώματος οἰχο-
 μέν· τὰ μυρία γένη τῶν ζώων μάτην, ἔτε τροφῆς
 55 ἐξ αὐτῶν οὔτε θεραπείας ἄλλης τῷ σώματι χορηγε-
 μένης. τέχνη δὲ πῆ, σώματος ἐκ ὄντος; ὦσαι δὲ καὶ
 καιρῶν εὐτακτοὶ μεταβολαὶ καὶ ἐρανίας κινήσεως ἀρ-
 ῥητος σοφία τίνα ἂν παράγοι χρεῖαν, τῆς σωματικῆς
 φύσεως ὁ παρούσης; καὶ πόσα ἂν τις ἕτερα θεωρή-
 60 σοι; πόθεν ἂν εὐρὼ τὸ σῶμα τῶν μελλόντων δωρεῶν
 ἀνάξιον, ὃ τοσαύτην ὀρῶ διὰ πάντων δεδορημένην
 τιμὴν; "ἀλλ' ἄρα ὑμεῖς ἰχθυόβρωτον ὑποπιτεύετε 1536B.
 σῶμα τὸν θεὸν ζητῶντα μὴ εὐρήσειν; καὶ πῶς ὁ μυ-
 ρίας ἐν ψυχῇ λογισμὸς ερεφομένους τῷ τῆς γνώσεως
 65 ἔχων ἀμυγῆς καὶ ἀσυχύτους ταμείῳ τὴν τῶν σωμα-
 τῶν μυγῆσαν ἐκ ἀναλήψεθ' διακρίνας φύσιν; ἀθε-
 νέστερον τὸ θεῖον τῆς παρ' ἡμῶν ἀναπλάττετε τέχνης.
 καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐκ γεώδους ψάμμου καὶ ὕελον καὶ χρυσὸν
 (εἰ τύχοι) καὶ χαλκὸν καὶ ἄργυρον πρὶ δόντες, τὰ λι-
 70 θία διακρίνομεν τε καὶ ἀποθλίβομεν, μηδὲν αὐτῶν
 καθορώμενον ἐν τῇ τοῦ λίθου φύσει καὶ οἶνον ὕδατι
 κραθέντα πάλιν διακρίνοντες εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν ἀπο-
 καθιζώμεν ἐκάτερον. ἀλλὰ γὰρ ἡ τῆ θεῆ δύναμις καὶ
 σοφία ἀνεπινοήτοις μέτροις τῆς ἀνθρωπίνης καὶ τέχνης
 75 καὶ συνήσεως ὑπερέχουσα, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐστίαν ἐν
 ἑαυτῇ συλλαβῆσα καὶ περιέχουσα, καὶ τὴν πολύτροπον
 τῶν σωματῶν σύγκρισιν καὶ μίξιν ἐν τοῖς τῆς φύσεως
 εὐκρινῇ συντηρεῖ ταμείοις. καὶ γὰρ ἔξω τῆς ἐν τῇ κτίσει

α. 25. περιβράσσοντες A. 34. κάθεται A: ἡνθεται ε. 40. ὀσέων ἐν ἰγν. A. b. 8. ζῴον A. 16. κατα-
 λείπει A. ἀνέλε — 515 a 4. ἄθλους om B. 18. οὐσῶν A: ὄντων ε. 40. ἐν om A. 42. σύγκρισιν ε.

φύσεως ἢ τῆ σώματος φύσεως, καὶ διὰ μυρίων ῥῆ-
λυομένη θανάτων. διὸ πρὸς τὴν οἰκείαν εὐκόλως ἐπα-
νέγεθ' μορφήν, καὶ κοινωνεῖ τῶν τιμῶν, ὧν αὐτῇ με-
ταχειν ἔδει συνδιενεγκέσθαι καὶ τὸς ἄθλους.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὴν ἀνάληψιν α' λόγου.
τὸ προοίμιον.

Εἰς ἔρανὸν μὲν καὶ γῆν ἢ τῆς κτίσεως διαμεμέ-
ρισται φύσις, οὐκ ἔτι δέ με τὴν διαίρεσιν βλέπειν ἢ
συνάψασα σήμερον τὴν κτίσιν χάρις. τίς γ' ἂν εἴποι
λοιπὸν ἔρανὸν καὶ γῆν διηρῆσθαι, καὶ κάτω τῆς φύσεως 10
τῆς ἐμῆς καὶ ἄνω τῆς ἐμῆς βασιλευσέσης; ἀλλὰ κάτω
μὲν ἐτι τῇ φθορᾷ τυραννέμεθα· ὅταν δὲ εἰς ἔρανὸν
ἀναβλέψωμεν, τὴν φθορὰν ἢ φύσιν ἀποτίθεσθαι. βλέπει
γ' ἄνω τὴν τῶν κάτω νεκρῶν ἀναστάσιμον ῥίζαν. ὦ
κέρδους ζημίας προελθόντος! κατενεχθέντες ἤρθημεν 15
εἰς ἔψος· ὠσθέντες εἰς ἔρανὸν ἀννήχθημεν· ἔσω τῇ
παραδείσῃ πληγέντες ἔξω τὴν θεραπείαν εὐρήκαμεν.
πῶ σοι, καταποντιστά, τὸ κακέρηγμα; ὃν ἔπηξας τῷ
κυβερνήτῃ ξανρόν, γέγονε τῇ ναυαγέσῃ φύσει πηδά-
λιον, καὶ πρὸς ἔρανίβς οἰακίλει λιμένας κυμαινομένους 20

840 H. ἡμῶς καὶ ἀποκαθίστησιν. ὥσπερ αἱ τῶν μαθητῶν ἐκ
τῆς γῆς πρὸς ἔρανὸν ἀνηρτήθησαν ὄψεις, τῆς σαρκὸς
κατὰ μικρὸν ὑψουμένης, οὕτω καὶ τῶν ἐν ἔρανοῖς ἀσω-
μάτων ὁ δῆμος ἐξ ἔρανῶ πρὸς ἔρανὸν ἐκεχρήναι, τῆς
τῆ σώματος φύσεως ἐπέκεινα καὶ αὐτῶν ἀνιέσης, ὥς 25
ἐν κόλποις τῆ πατρὸς ὑπεδέχθη. ἀσφαλεῖς αἱ τῆ
γένεος ἐλπίδες, ἐν ἔρανῳ βασιλεῦ συγγενῇ κεκτημέναι,
ὅς καὶ πάλιν μετὰ τῆς αὐτῆς σαρκὸς πᾶσιν ὀφθήσεθαι.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν β' λόγου.

Ὁ βασιλεὺς πάντων βασιλικωτέρας θρησκείας! α' 30
γ' δ' ὅλοις βασιλεῖς συνεκρότουν, αὐτὴ χωρὶς ὅπλων
ἐδείκνυτο καταλύσσα· α' σφάττοντες διεκώλυνον, αὐτὴ
σφαττομένη συνεκρότει, καὶ ταῖς σφαγαῖς κατὰ τῶν
σφαττόντων ἀνίστη τὰ τρόπαια. τὰ τῆς ἐκκλησίας κα-
τεκόπτετο κλήματα, καὶ ὁ τῆς πίσεως ἐπεδίδο μᾶλλον 35
καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος ἀμάραντον ἔφερε. ῥίζης γ' ἐκπε-
φύκει τὰ κλήματα τῆς ἀψευδῶς εἰπέσεως „ἐγὼ τὸν
κόσμον νενίκηκα· ἐγὼ εἰμι ἢ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλή-
ματα.” Στέφανος ἐκλαδεύετο, καὶ ἄλλο κλῆμα μαρ-
1337 R. τήρων ἐβλάσανεν. Ἰάκωβος ἀπειτέμενετο, καὶ Πέτρος 40
ἄλλος πάλιν μάρτυς ἀνέφύετο. ἔτος ἐξεκόπτετο, καὶ
Παῦλον ἄλλο κλῆμα πολύκαρπον ἢ ῥίζα προῦβάλλετο.

ἑτερούγητο Παῦλος, καὶ βότρυν ἄλλος μαρτυρίᾳ περ-
κάζων ὁ Θωμᾶς ἀνεγαίνετο. καὶ πανταχόθεν ἢ ῥίζα
τρογυμένη τῶν τρογύωντων ἔφερε τὴν φορὰν ἀπληρό-
τερον καὶ μονιμωτέραν τὴν βλάβησιν. καὶ οἱ μὲν κόπτον-
5 τες κατὰ μικρὸν ἠφανίσθησαν μαραινόμενοι, ἢ δὲ τῷ
καρπῷ διὰ παντὸς βρίθουσα τὰ πέρατα τῆς γῆς περιέ-
λαβε τοῖς βλασθήμασιν.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν γ' λόγου.
τὸ προοίμιον.

Ὁ Θεὸς τῆς ἀγαθότητος ὁμβρος ἀρξάμενος τοῖς
ἀνθρώποις ἐκχεῖσθαι πρὸς ἀμήχανον σήμερον δωρεῶν
ὑπερήρθη πλημύραν, καὶ τὰ μεγάλα κατέκρυψε με-
ζοσιν. ἦν μὲν γ' καὶ τὰ πρὸ τῆς παρθένου εὐεργεσίας
λαμπρά, καὶ τῆς ἄκρας φιλοτιμίας ἀπόδειξις, Ἀδὰμ
ἐκ παρθενικῶν αἱμάτων καινεργόμενος, σωμάτων αἰ-
νόσοι φρυγαδόμεναι καὶ ψυχῶν ἐλαννόμενα τὰ δαι-
μόνια, λησαι τὸν ἀρχιληστὴν νικῶντες καὶ θριαμβεύον-
τες, θάνατος λαμβάνων διάδοχον τὴν ἀνάστασιν. ἀλλ'
ἔως μὲν νῦν ταῦτα γέμει καὶ φιλοτιμίας καὶ λαμπρό-
τητος· τὸ δὲ νῦν ἑορταζόμενον δῶρον ἐκ ἀνέχεθ' συγ-
κρίσεως ἐξέτασιν ἐπιδέξασθαι, καὶ νικᾷ μὲν ἑαυτὴν ἢ
περὶ ἡμῶς τῆ πλάσε φιλοτιμία, συγκαλλωπίζεθ' δὲ τῇ
νίκῃ καὶ αὐτὴν πρὸς ἐκείνην ἤτιαν ἤνεγκεν, ἐδὲν ἔλατ-
τον ἢ εἴπερ τέτων ἔκασον τὸν τῆς νίκης ἀνεδήσατο
25 εἴφανον. ἢ γηγενῆς φύσις τὴν γῆν ἀφείσα, μᾶλλον δὲ
φέρουσα, εἰς ἔρανὸς μετοικίζεται. καὶ τὸ „ποιήσωμεν
ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν” 841 H.
τῆς ἀναπλάσεως μᾶλλον ἔργον ἢ τῆς πλάσεως ἐπι-
δείκνυται. ἀρχέτυπον τῆς ἀθανασίας ἢ σήμερον
ἀναληφθεῖσα μορφή, σκιαγραφία δὲ καὶ προτύπωσις
τέττε ἢ πρὸς τὴν θείαν εἰκόνα τῆς ἐμῆς δημιουργίας
καταβολή. ἔμελλεν ὄνος λαλεῖν ἵνα μηδεὶς ἀπιστῇ, προ-
λάλησεν ὄφεις. παρθένος τίκτει ἵνα μή σοι ξένον δειχθῇ,
τίκτει προφθούσα καὶ εἶρα. ἔμελλεν Ἀδὰμ θανάτῃ τί-
35 κτεσθ' κρείττων ἵνα μὴ κάμης ἐπιζητῶν πιεῖσθαι, ὁ
πρῶτος Ἀδὰμ τὰς ἐπ' ἀθανασία δέχεθ' ψήφους. καὶ τὸν
Ἐνὼχ ἔχεις, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἡλίαν, τὸ τῆς ἀθανασίας
σκιαγραφῶντας μυσῆριον· κατέχει γ' τέττες ὁ πλάσης
ἐν σώματι, ψυχαγωγῶν τὴν ἐξόριστον φύσιν, ὥς καὶ μετὰ
40 τὴν ὑπερόριον φυγὴν πάλιν εἰς τὴν ἀθάνατον ἐπα-
ναγάγοι πολιτείαν. ἢ διὰ πταίσαντος πατρὸς ἐπεισελ-
θῆσα θνητότης ἀναμαρτήτῃ παιδὸς εἰς διάλυσιν ἐδεῖτο

α. 3. αὐτῇ αὐτὸ A. 20. κυμαινομένους] κυβερνωμένους A. 30. θρησκεία B. 35. μᾶλλον ἀπιδίδον ε.
b. 3. ἀπλάσεσθαι A. 10. τοῖς ἀνθρώποις] εἰς ἀνθρώπους B. 29. ἀρχέτυπον — 516 α 29. ἐπουρανίους om B.
32. ἔμελλον ε. ἀπιστῶ ε.

τῆς τιμωρίας, ὃν ἀναμένειν ἡ φύσις διὰ τε Ἐνώχ καὶ
 Ἡλίας διδασκομένη προειδίξετο. ὅτι σὲ βεβληθέν-
 τος ἐκ ἀποθνήσκει θνητός, Ἐνώχ με καὶ Ἡλίας δι-
 δάσκουσι, καὶ γένοιτ' ἂν δι' αὐτῶν ἀθανασίας ἐλπίς
 τοῖς ἔπω θανάτῳ προσομιλήσασιν· νεκροῖς δὲ τίνα ἂν
 παράχοιεν οἱ μήπω θανόντες προσδοκίαν ἀναβιώσεως;
 ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ ἐν οὐρανῷ βασιλεύῃ,
 ἕτος τῷ ἑμῷ παντὶ γένοιτο τὸ τῆς ἀθανασίας ἀναμφί-
 βολον δῶρον παρέχεται. διὰ τῆτο πλάττει τῇ φύσει
 Θεὸς ἀθανασίας ἐκ τῆς φύσεως πρόσωπον, καὶ δει-
 κνυσιν ὑπὲρ φύσιν ἐκ τῆς φύσεως προσώπῳ τῆς φύ-
 σεως. ὁ θάνατος γευσάμενος ἐν ἔρανοῖς ἐκ νεκρῶν ἐν-
 θρονίετο, ὡς ἂν κάτωθεν ἡ φύσις πρὸς τὸν ἐν ἔρα-
 νοῖς ἀτενίσσει "μηδὲν ἐπιδιστάξῃ τῇ ἀθανασίᾳ, τὸν ἐξ
 αὐτῆς αἰδίως ἐν ἔρανοῖς βλέπῃ βασιλεύοντα. τίς
 λαλήσει τὰς δυναστείας κυρίως; συμβασιλεύει θεότητι
 φύσις ἢ πρὶν ἐν παραδείσῳ μηδὲ τῆς θείας φωνῆς
 τὴν ἀκοὴν ξέγῃ, ἀλλὰ τῷ φόβῳ δραπτεύσῃ καὶ
 κρυπτομένη. ὦ τῆς περὶ ἐμὲ χρηστότητος! ὁ μνημο-
 νεύει τῆς παραβάσεως, ὁ μνησικαχεῖ τὴν πρὸς τὸν ὄφιν
 συνθήματος, τὴν γένεσιν τὴν ἀγνωμοσύνην ὁ λογίζεται,
 τὴν πτώσιν ἐκ ἐπηχύνθη τῆς φύσεως· ἀλλ' ἐν αὐτοῖς
 τοῖς τῷ θανάτῳ κειμένης βαράθροις, ἐν αὐτοῖς τοῖς
 τῆς ἀσεβείας ἀδύτοις περιδράττεται ταύτης ἀρόρητῳ
 φιλανθρωπίας πλέθρῳ, καὶ τῶν μυχῶν ταύτην ἀνα-
 σπάσας τῷ ἥδῃ καὶ συναννύσας αὐτοῦ τῇ θεότητι
 ὁ πλαστουργὸς τὸ πλαστέργημα, τοῖς πατριχοῖς κόλποις
 ἐνίδρυσεν. διὰ τῆτο καὶ Παῦλος ἐβόα „συνήγειρε καὶ
 συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ἐπερανοῖς.”

277.

Ἀνεγνώσθη τῷ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ἐκ τῆς περὶ τῆς
 ἁγίου πνεύματος πρώτης ὁμιλίας, ἧς ἡ ἀρχὴ Χθὲς
 ἡμῖν, ὦ φιλόχριστοι, οἱ ψευδόχριστοι ἀπ' ἐαυτῶν ἐλά-
 λαν, ἐκ ἐκ νόμου, ἐκ ἐκ προφητῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδίας
 γνώμης καὶ ὁρμῆς. ὁ δὲ σωτὴρ ἐκ ἀπέστη νόμος, οὐκ
 ἐγκατατέλειπε προφήτας, ἀλλ' ἔλεγε νῦν μὲν „καλῶς
 εἶπεν Ἡσαΐας,” νῦν δὲ „ἐγγράπτῳ ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν”
 καὶ μυρία τοιαῦτα. ἐπεὶ ἔν οἱ ἐλθόντες πρὸ Χριστοῦ,
 τὸ ἐκείνους περιθέντες ἑαυτοῖς κακέργως ὄνομα, ἐκ
 ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραφῶν ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας ἀπονοίας τὰ
 τῆς πλάνης προβάλλοντο, λέγει ὁ σωτὴρ „ἐγὼ ἀπ'
 ἐμαυτοῦ ἐλαλῶ,” ὡς περ ἐκεῖνοι τὸ γ' ἀπ' ἐαυτοῦ λα-

λεῖν τὸ ἔξω τῶν ἱερῶν γραφῶν ἐς λαλεῖν. ὅτι δὲ τὸ
 ἀπ' ἐαυτοῦ λαλεῖν ψευδοχρίστων ἐς καὶ ψευδοπροφη-
 τῶν, λέγει διὰ τῆς προφητῆς Ἰεζεκιήλ ὁ Θεός· „ἐκ ἀπέ-
 σειλα αὐτοῖς, ἀπ' ἐαυτῶν ἐλάλησαν, ἐκ τῆς καρδίας
 αὐτῶν φθέγγοντο.” ἐπεὶ ἔν οἱ ψευδοπροφῆτῳ ἀπ' ἐαυ-
 τῶν ἐκήρυττον, ταύτην ἀποδυνάμενος τὴν ὑπόνοιαν (καὶ
 γ' ἐδυσφήμει τὸ ἁχάριζον τῶν Ἰσθαίων ἔθνος πλά-
 νον αὐτόν, καὶ πλανῶν τὸν κόσμον) διὰ τῆτο ἔλεγεν
 „ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλαλῶ” ἀλλ' ἀπὸ νόμου, ἀπὸ τῶν
 προφητῶν, ὅσα ἤκουσα παρὰ τῆς πατρὸς ἐν νόμῳ, ἐν
 προφήταις (ἐκ προσώπου δὲ τῆς σαρκὸς ταῦτα λέγει,
 καὶ εἰς διάλυσιν τῆς δυσσεβέσεως ὑπονοίας) ὑμεῖς δέ,
 ὅσα ἤκούσατε παρὰ τῆς πατρὸς ὑμῶν τῆς διαβόλου. τὰ
 γ' τῆς πατρὸς κληρὸς γίνετο τοῖς παισὶ, καὶ διὰ τῆτο
 τὰ ἐκείνου γίνετο τῶν κληρονόμων, ὡς ἴσον ἐνταῦθα
 καθορᾶσθαι καὶ εἰς ταῦτόν συνιέναι τὸ ἐξ αὐτῶν λαλεῖν καὶ
 τὸ ἐκ τῆς πατρὸς αὐτῶν τῆς διαβόλου λαλεῖν. ὡς περ
 ὁ Χριστὸς ἐλθὼν ἐγένετο πλήρωμα νόμου καὶ προφητῶν,
 ἔτω καὶ τὸ πνεῦμα πλήρωμα τῆς εὐαγγελίας. Χριστὸς
 ἐλθὼν ἐβεβαίωσε τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ νόμῳ
 εἰρημένα καὶ προφήταις· διὸ καὶ λέγει Παῦλος „πλή-
 ρωμα νόμου Χριστός.” τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπελθὼν
 ἐπλήρωσε τὰ τῆς εὐαγγελίας· ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ τῷ Χριστῷ
 διδασκαλίᾳ, τὸ πνεῦμα πληροῖ, ὅσα ἐν τῇ τῷ νόμῳ,
 ὁ Χριστὸς, ἐκ ὡς ἀτελὲς ὄντος τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ὡς
 ἐρμηνευτὴς τῶν τῆς πατρὸς καὶ τελειωτής. ἔτω δὲ καὶ
 τὸ πνεῦμα διασαφεῖ καὶ διατρανοῖ τὰ τῆς νύκτος· καὶ γὰρ
 φησι „πολλὰ ἔχω ὑμῖν λαλεῖν, ἀλλ' ὁ δύνανται βασι-
 λεῖν ἄρτι. ὅταν δὲ ἐλθῇ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁδηγή-
 σει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν” καὶ ἐξῆς. ὅτι
 ἀπ' ἐαυτοῦ ἐλαλεῖ· καὶ γ' ἀντιφθέγγεται τῷ νύκτι, ἀλλ'
 ἀναπληροῖ τὰ τῆς νύκτος, καθ' ὃν τρόπον ὁ υἱὸς τὰ τῆς
 πατρὸς. ὅτι ἐν τῆτω τῷ λόγῳ εὐρήσεις πρὸς τῷ
 τέλει, δεικνύντος τῆς Χρυσόστομου ὅτι ἡ ἀποστολὴ οὐτε
 τὸν υἱὸν ἔτε το πνεῦμα ἐλάττω ποιεῖ τῆς πατρὸς, ὅτι
 καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀποτέλλετο παρὰ τῆς πνεύματος καὶ
 παρὰ τῆς νύκτος. λέγει αὐταῖς λέξεσιν· ἐάν σοι δείξω τὸν
 ποιητὴν ἔρανος καὶ γῆς ἀποξελλόμενον παρὰ τῆς πνεύ-
 ματος καὶ παρὰ τοῦ υἱοῦ, τί ποιεῖς; ἢ ἄρνησαι τὸν
 Χριστὸν καὶ ἀπάλειπον τὰς γραφάς, ἢ δόλος ὢν τῶν
 γραφῶν ὑποτάττει ταῖς γραφαῖς. καὶ πῶς (φησὶν) εἴ-
 ρηται τῆτο; ἄκουε τῆς Θεῆς διὰ τῆς προφητῆς λέγοντος

a. 14. ἐπιδιστάξῃ γ. 16. συμβασιλεύει] συμβουλεύει A. 23. κειμένης corr A: κειμένοις γ. 26. καὶ add A.
 32. ἧς — 33. φιλόχριστοι om A. b. 7. πλανῶν pr A. 8. αὐτόν add A. 10. παρὰ] ἀπὸ A. 14. γ'· it is
 κληρὸς B. 16. ἐαυτῶν γ. καὶ post λαλεῖν add B. 23. τοῦ ante Χριστοῦ om A. 26. καὶ post δὲ add A.
 27. διασαφεῖ A. 33. ὅτι ἐν — 523 b 11. σπουδάσον om B.

Ἡσαΐα „ἀπὲς με Ἰσραήλ, ὃν ἐγὼ καλῶ.” καὶ ὅλην τὴν περικοπὴν ἐκτιθεὶς τῷ χωρίῳ μέχρι τῆς „καὶ νῦν κύριος ἀπέστειλέ με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῶ,” διευκρινίζον τὸν πατέρα ταῦτα εἰπεῖν, ἐκ τῶν προτεταγμένων βεβαιῶν τὸν λόγον, καὶ καθιστῶν δῆλον ὡς ὁ πατὴρ εἶη 5 νῦν ὁ λέγων καὶ ἀποσελλόμενος παρὰ τὴν πνεύματος καὶ τῆς υἱῶ.

843 H. Τὴ αὐτὴν ὅτι Χριστὸς ἀνατολὴ, καὶ εἰς τὸ ἀνέβη καὶ κατέβη, καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παντοκράτωρ ἐστίν.

Ὅτι ὁ Θεὸς λόγος, φησὶν Ἰωάννης, τὸν βραχίονα 10 εἰς τὴν οἰκονομίαν ἐκλαμβάνων τῷ σωτήρι καὶ τὴν αὐτῷ Θεότητι. πολλά, φησί, σημεῖα ποιήσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐκ ἐπίσευσαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἡσαΐα „κύριε, τίς ἐπίσεισε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον κυρίου τίς ἀπεκαλύφθη;” 15 αὐτὸς τοίνυν καὶ δικαιοσύνην ἐγγίζει γὰρ ἡ δικαιοσύνη με παραγενέσθαι. αὐτὸς καὶ σωτὴρ, αὐτὸς καὶ βραχίων. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος περιλαβὼν ἅπαντα εἰς ἓν ἀναφέρει, λέγων „ὃς ἐγενήθη ἡμῖν ἀπὸ Θεοῦ σοφία καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις.” ἔτος ἡμῖν ἀνέτειλεν ἀνα- 20 τολὴν δικαίαν· ἰδὲ γὰρ φησὶν ἀνατελῶ τῷ οἴκῳ Δαβὶδ ἀνατολὴν δικαίαν. καὶ βασιλεὺς δίκαιος. μία μὲν ἦν ἡ ἀνατολή, πολλαὶ δὲ αὐτῆς αἱ ἀκτῖνες, φιλανθρωπίας, ἰσσεως, εἰρήνης, δικαιοσύνης ἀκτῖνες καὶ μυρίων ἄλλων. διὸ καὶ ὁ Δαβὶδ προθεσπίζων ἦδεν 25 „ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς δικαιοσύνη καὶ πληθος εἰρήνης, ἕως ἢ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.” αὕτη γὰρ ἡ ἀνατολή ἐξ ὕψους ἀνέτειλε καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξ ὕψους μὲν κατὰ τὴν θεότητα, ἀπὸ γῆς δὲ κατὰ τὴν οἰκονομίαν.

Τὴ αὐτὴν ἐκ τῆς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τῆς κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ 30 Χριστοῦ· καὶ ὅτι ἐκάσθι κλίματι ἐφασκήκασι ἄγγελοι.

Ἐδέλευσεν ἡ κτίσις τῷ ἀνθρώπῳ [ἐχ ὡς ἀξίῳ], ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ἄστρα καὶ θάλασσα καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ἐχ ὡς ἀξίῳ δέ (καὶ γὰρ παραβάτης ἦν καὶ ὑπόδικος) ἀλλὰ τῷ Θεῷ δελεῦναι προσάξαντος, ὡς ἂν 35 μὴ ἐξυβρισθῇ διὰ πάντων ἡ εἰκὼν, εἰ καὶ παρέβη. πάσης τοίνυν τῆς κτίσεως σεσιαζέσεως ὁ Θεὸς κελεύει τῇ κτίσει μὴ ἀφηνιῶν, ἀλλὰ παρέχειν μὲν τὸν ἥλιον 1544 B. τὴν αὐτὴν ἀκτῖνα, τὴν γῆν τὰς καρπούς, „τὴν θά- λασσαν ἰχθύας καὶ τὰς ἐμπορίας, καὶ ἕκασον τῶν 40 κτισμάτων τὴν ἐξ αὐτῶν χρεῖαν καὶ ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις. ταύτην ἀπογυμνῶν ὁ ἀπόστολος τὴν ἐν-

νοίαν φάσκει „ἡ γὰρ ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τῷ Θεῷ ἀπεκδέχεσθαι. τῇ γὰρ μα- 5 ταιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, ἐχ ἐκῆσα ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευ- θερωθήσεσθαι ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τῷ Θεῷ.” οἷον τί λέγω; ὡς εἶδεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον ἐκπεσόντα καὶ τὴν κτίσιν ἀνανεύσαν πρὸς ὑπηρεσίαν τῷ ἡμαρτη- 10 κότῳ, ἐχαλίνωσεν αὐτὴν καὶ μὴ θέλῃσαν, καὶ ἐκέλευ- σεν ὑπηρετεῖν ὡς πρότερον, ἡνίκα τὸ βασιλικὸν ἐαν- τῷ καὶ ἀρχικὸν τὴν ἐντολὴν φυλάττων συνδιέσωζεν. ἡχύνετο γὰρ ἡ κτίσις τὸν αἰχμάλωτον τῇ παραβάσει κύριον ἐπιγράφου, καὶ ἐξυπηρετεῖν αὐτῷ, τῆς ἁμαρ- 15 τίας αὐτὸν ὁρῶσα δέλον γενόμενον· ἀλλ' ἐκέλευσεν 844 H. ὁ κτίσης μὴ ἐξαρνεῖσθαι τὸν παραβάτην, ἀλλ' ἐπι- δεικνύει τῷ κοινῷ δεσπότη τὴν ἀφθονον χάριν καὶ τὸ τῆς εὐεργεσίας ἀμετάθετον, ἐπαγγελλόμενος καὶ τῇ κτίσει ὅτι περ ἀνακαινιζόμενα καὶ ἐλευθερωμένα τῷ φθαρέντῳ καὶ αἰχμαλωτιωθέντῳ ἀνθρώπῳ ἀνακαινι- 20 θήσεσθαι καὶ αὐτῇ, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν „ἔπεσεν ἡ εἰκὼν καὶ ὠλίθησε διὰ τὴν παραβάσιν καὶ φθείρεσθαι διὰ τὴν παρακοήν. ἀνάγκη δελεῦσαι τῇ τῷ φθαρέντῳ φθορᾷ, ἵνα, ὅταν αὐτὸν ἀνακαινίζω, τὴν ἐμὴν εἰκόνα, τὸν φθαρέντα ἀνθρώπον, σὺν αὐτῷ καὶ σὲ τὴν κτίσιν ἀνα- 25 καινίσω καὶ σύνθρονον αὐτῷ τῆς δόξης ποιήσω. συγκα- τεσπάρσθης αὐτοῦ τῇ ταλαιπωρίᾳ, συναναστήσῃ τῇ δόξῃ.” τί δὲ ἐστὶ τὸ τὴν κτίσιν φεύγειν τὴν τῷ ἀν- θρώπῳ δεσποτείαν; λέγει γὰρ „τῇ ματαιότητι ἡ κτίσις ἐχ ἐκῆσα ὑπετάγη.” ποία ματαιότητι; ἀφ' ἧς ἂν ἐκ- 30 τραπῇ ὁ ἀνθρώπος τῷ Θεῷ, ματαιότης καλεῖται. ἀκα- σον ψάλλοντος τῷ Δαβὶδ „πλὴν τὰ σύμπαντα μα- ταιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.” πᾶς ἄνθρωπος μάταιός ἐστιν ὁ τὸν Θεὸν καταλιμπάνων καὶ τὰ μάταια μετα- 35 διώκων.

Ἐξησεν ὁ Θεὸς ἄγγελος κατὰ τὰ κλίματα τῆς οἰ- κμένης ἵνα ἕκασον ἐπιτροπεύειν, ὡς καὶ Μωϋσῆς λέ- γει, ἐνὸς ἐκάσθι ἔθνος· ἐξησε δέ, ἵνα τὴν ἀψυχον κτί- 40 σιν χαλινώσωσιν, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ θάλασσαν καὶ γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ὑπηρετεῖν τῇ τῷ ἀνθρώπου ἀπολαύσει. πάλιν οἱ ἄγγελοι ἐτρώχοντο ὑπηρετέμα- νοι ἀναξίοις καὶ δίκης ἐνόχοις ἀνθρώποις, μάλιστα ὁρῶν- 45 τες αὐτὰς τὴν δεσποτικὴν ἀξίαν τοῖς εἰδώλοις ἀνά-

α. 1. ἐμοῦ ε. 8. ὅτι A: ἐκ τοῦ ὅτι ε. 22. καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς A. 33. καὶ ante ἄστρα add A. καὶ θάλασσα om A. 39. τῇ γῇ τοὺς καρπούς add A. τὴν δὲ θάλ. ε. 40. ἰχθύς ε. ἐμπορίας A. β. 3. ὑπετάγη om pr A. 25. τῆς — 26. αὐτοῦ add A. 26. συναναστήσῃ ε. 29. ἐκοῦσα om pr A.

πιοντας καὶ ἀνιερέοντας. ἔφερον ἡ γῆ τὸν οἶνον, καὶ οἱ βωμοὶ τὰς σπονδὰς ἐδέχοντο, τὰς ἄλλας καρπὰς, καὶ τοῖς εἰδώλοις ἀντίθιεντο. διὰ τὸτο ἐδυσφόρουν οἱ ἄγγελοι, τὰ μὴ ὄντα ὁρῶντες ἀντὶ τῆς ὄντος τιμώμενα. ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἕτερον ζήτημα, τὸ εἰς τὸν 5 προφήτην ἀναφερόμενον: „ἦλθε πρὸς αὐτόν” φησὶν „ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, καὶ λέγει αὐτῷ Δαυὶδ ὁ δαυὶδ τῷ θεῷ, ἀπὸ ἧς ἡμέρας προέθεο κακῶσαι τὴν ψυχὴν σε ἔναντι κυρίου, εἰσηκόσθη ἡ δέησίς σε, καὶ ἀπε- 10 σάλην ἀπαγγεῖλαί σοι τὰ ῥήματα ταῦτα. ἀλλ’ ὁ ἄρχων τῆς βασιλείας Περσῶν ἀντίστη μοι, εἰ μὴ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων τῆς ἔθνης ὑμῶν ἦλθεν εἰς βοήθειαν.” ἀπορή- σει γ’ ἂν τις, εἰ ὁ τῆς Περσίδος ἐπιτροπεύων ἄγγελος παρὰ θεῷ ἐπιτροπεύειν τέτακτο, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Γαβριήλ ἀνακομίσαι τὸν Ἰσραὴλ τῆς αἰχμαλωσίας 15 παρὰ θεῷ ἀπέσταλται, πῶς αὐτῷ τῶν Περσῶν ὁ ἄρχων ἀντίστατο; λυθείη δ’ ἂν τὸ διαπορούμενον ὧδε.

1545R. ὁ κόσμος εἰδωλολατρίας ἐπεπλήρωτο, “οἱ δὲ ἄγγε- 20 λοι οἱ ἐφεσῶτες τῶν ἐθνῶν ἡγανάκτουν καὶ ἐθλίβοντο. αἰχμαλώτος δὲ Δαυὶδ εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν ὁμοφύλων ἀπαχθεὶς τὴν Θεογνωσίαν ἐκίρυσεν ὡσαύτως καὶ οἱ τρεῖς παῖδες, οἱ τὸ πῦρ εἰς ἰλαρὰς αὔρας τὴν καυσικὴν δύναμιν ἀμεῖψαν ἀνέψυχε. διὸ καὶ πολλὰς τῆς εἰδωλικῆς μεταξήσαντες πλάνης θεοσεβεῖν 25 Π. παρεσκεύασαν. “ὁ ἐν τῆς ἀρχῆς τῶν Περσῶν ἐφεση- 30 κῶς ἄγγελος ἔχαιρεν ὁρῶν ἐν τοῖς αὐτῷ μέρεσι τὸν θεὸν ἀντὶ τῶν εἰδώλων λατρευόμενον. τὸν Ναβουχοδονόσορ ἐώρα, ἀντὶ τῆς καταναγκάζειν θύειν εἰδώλοις καὶ ἐχάταις τὰς μὴ πειθόμενας ὑποβάλλειν τιμωρίαις, λαμπρῶς θεολογῶντα καὶ λέγοντα „Σιδράχ Μισάχ 30 καὶ Ἀβδεναγῶ οἱ δέλοι τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ” καὶ πολλὰ ποιαῦτα. ἐπεὶ ἦν ὁ μακάριος Δαυὶδ ἐδεῖτο τῷ θεῷ, πληρωθέντων τῶν ἐβδομήκοντα ἐτῶν τῶν ἐπὶ τῇ αἰ- χμαλωσίᾳ διορισθέντων, ἀναγαγεῖν τῆς αἰχμαλωσίας τὸν Ἰσραὴλ, ἀπεσάλη δὲ Γαβριήλ μηνῦσαι αὐτῷ τὴν 35 ἀνάγκην, ἀντίστα τῷ Γαβριήλ ὁ τῆς Περσικῆς ἀρχῆς ἐπιστάτης, λυπόμενος ὅτι πάλιν ἡ γῆ ἦς ἐπεσάτει, τῶν διδασκάλων τῆς εὐσεβείας ἐκεῖθεν ἀνακομιθέντων, εἰς τὴν προτέραν ἐπανατρέψει ἀσεβειαν καὶ πλά- 40 νην. ἀντίστατο δὲ καὶ μαχόμενος ἀλλὰ δικαιολογόμενος, 40 „τίς ἡ σπεσθῇ” λέγων „τῆς ἀνόδου; τὴν οἰκίαν οἰκῶν πατρίδα ὁ Ἰσραὴλ καὶ εὐπαθῶν εἰς εἰδωλολατρίαν 45

πολλάκις ἐξώλιωθε· νῦν δὲ καθαρῶς εὐσεβεῖ, τὴν ἀλ- 50 λοτρίαν παροικῶν, καὶ ἐκ εὐσεβεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπερ- αθλεῖ τῆς εὐσεβείας, πολλὰς τῶν πεπλανημένων πρὸς τὸν ἀληθινὸν ἐπιστρέφει θεόν. ὅτε ἦν καὶ τοῖς τὴν χά- 55 ριν δεχομένοις ἑδὲν κατὰ ψυχὴν λυσitteλέερον ἐπα- κολαθεῖ, καὶ τοὺς εὐσεβεῖν δι’ αὐτὰς ἀρξάμενους τὸ ἔχοντο κακὸν ἢ δυσσεβεία πάλιν ὑποχειρίους πριεῖ, πόσον ἦν ἄμεινον καὶ τὸν Ἰσραὴλ τέως τῆς αἰχμα- 60 λωσίας μὴ ἀναγαγεῖν, καὶ τὰς ἄρτι πρὸς τὸ φῶς ἀνα- βλέψαντας τῆς Θεογνωσίας ἐν τῇ αὐτῇ συντηρεῖν εὐ- σεβεῖα; ἀπεσάλην, φῆς, τὸν λαὸν ἀποκαταστῆσαι τῇ πατρίδι. ποία πατρίδι; ἦν οἰκῶντες ἐμίαινον κνίσσαις, 65 δαίμοσι θύοντες, καὶ εἰδωλομανίαις. καὶ ταῦτα κατη- γορεῖ λέγων Ἰερειμίας „κατὰ ἀριθμὸν τῶν πόλεων 70 σε ἦσαν οἱ θεοὶ σε, Ἰσραὴλ καὶ κατὰ τὰ ἄμφοδα Ἰερου- σαλὴμ ἔθνες τῷ Βάαλ;” μυρίοις τότε παρὰ θεοῦ περιεκλύζοντο ἀγαθοῖς, καὶ τῆς κακίας καὶ ἀσεβείας 75 ἐκ ἀνεχώρησεν· μυρία νῦν ὑπομένουσι κακά, καὶ τῷ θεῷ ἐκ ἀφίσταντο. τί ποτ’ ἦν ἔσαι τὸ τῆς ἐπανόδου κέρδος; ἦν τοίνυν ἡ ἀντίστασις καὶ κακῶς πρὸς ἀγαθόν· ἐγὼ εἶ- 80 πεν ἐμάχετο, ἀλλ’ ἀντίστατο. καὶ γὰρ ἐξὶ πολλάκις ἀν- τίστασις δικαίου πρὸς ἀγαθόν, ὡς ἀντίστατο πολλάκις νόμῳ φιланθρωπία καὶ φιланθρωπία νόμος. ὁ νόμος τὸν ἁμαρτήσαντα κολάζει· φιланθρωπία πολλάκις βα- 85 σιλέως τὸν ἁμαρτήσαντα ἐλεεῖ καὶ ἐξαρκάζει τῆς τι- μωρίας. ὧδε οὖν ἡ μάχη οὐκ ἐναντίον πρὸς ἐναντίον, ἀλλὰ συγγενὲς πρὸς συγγενές· ἔτε γ’ τὸ δίκαιον ἔξω ἀγαθότητος, οὐτε τὸ ἀγαθὸν ἔξω δικαιοσύνης εὐρί- 90 σκετο. ὅτι τῆς κτίσεως (φησὶν) ὡς προείρητο δια- κειμένης, καὶ ἀγανακτέσης ἐφ’ ᾧ καὶ ἄκρως τῷ παρα- βάτῃ παρῆχε τὴν χρεῖαν καὶ ἐξυπηρετεῖ, καὶ ἀγγέλων 95 ὀχθόμενων ἐπὶ τῇ τῇ εὐεργετημένῃ ἀγνωμοσύνῃ, καὶ ὅλα κακωθέντος τῆς “κόσμου διὰ τὰς παρανομίας (καὶ 846H. γ’ „εἶδε” φησὶν „ὁ θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρ- 100 μένη, ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτῆς”), “ἐκ ἦν ἡ κτίσις οἷαν ὑπέσχησεν αὐτῇ ὁ θεὸς ἀπ’ ἀρ- 1548R. 105 χῆς· ἐκ ἦν τοῖς ἄεροις ὁ ἔρανος, ὡς τὸ πρῖν, ἀνευ- τινὸς μιάσματος καταλαμπόμενος· ἐκ ἦν ἡ γῆ τοὺς καρπὰς ἀμολύνουσα, ὡς τὸ πρῖν, ἀναδιδούσα· οὐ θά- 110 λασσα, ἐκ ἄλλο τι τῶν ἐν τῇ κτίσει. ὁ γ’ παραβάτης εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ κατεμίανε καὶ ἀνεθόλωσεν ἅπαντα ταῖς βλασφημίαις, ταῖς θεομάχοις καὶ ἀχραῖς φω-

a. 5. ἐντεῦθεν] ἐντεῦθεν λέγεται A. 12. ἡμῶν A. 14. δὲ om A. 18. εἰδωλολατρίας γ. 25. παρεσκεύασαν ἐκ αὐτῆς ὁ γ. 30. καὶ λέγοντα om A. 34. δωρηθέντων A. b. 4. ἐπιστρέφουσι] quidni ἐπιστρέφω; 9. ἀνάγειν γ. 12. κνίσσαις A. 36. αὐτῇ] αὐτοῖς pr A. 41. ἀνε- θόλωσεν A: ἀνεθάλωσεν Hoesch. et Genev., ἐπεπαλάωσεν Roth.

ναῖς, ταῖς μαιφονίαις· τοῖς πειραταῖς καὶ λησταῖς τὴν θάλατταν· τὰς πηγὰς καὶ ποταμοὺς ταῖς εἰδωλολα-
τρείαις, νύμφαις καὶ δαίμοσιν ἀνάπτοντες αὐτά. πᾶσα
τοῖς ἀνθρώποις ἢ κτίσις εἰς θεὸς ἀνεπλάττετο· ἔδεν
δὲ κτίσιν ἔτι μαιίνει καὶ κιβδηλεύει ὡς τὸ θεοποιεῖσθαι 5
αὐτήν. διὰ ταῦτα εἰσῆλθεν ὁ σωτὴρ τῷ κόσμῳ διὰ
σαρκὸς ἐν αὐτῇ, καὶ ταύτην τῶν μυρίων τέτων ἀπαλ-
λάξας μiasμάτων ἀνεκαίνισε, πολὺ χαλεπωτέρων ἢ
σωματικῆς διαφθορᾶς ἐλευθερώσας αὐτὴν κακώσεων
καὶ παθῶν. ἀνακαινίζει διὰ τῆς πρώτης παρθεσίας 10
τὴν κτίσιν, ἵνα μάθῃς ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ καὶ ἀπ' ἀρχῆς
αὐτὴν δημιουργήσας· καὶ γὰρ ἄλλοι μὲν κτίζουσιν, ἄλλοι δὲ
διαφθαρεῖσιν ἀνακαινίζειν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ἐκότερον
σοφίας καὶ τέχνης. ἀνακαινίζει τὴν κτίσιν κατὰ τὴν
πρώτην ἐπιδημίαν, ἵνα μηδεμίᾳ σοὶ χώρα καταλειφθῇ 15
ἀπιστίας ὡς κατὰ τὴν δευτέραν παρθεσίαν καὶ καινισθῇ-
σε, καὶ σὺ πρὸ αὐτῆς εἰς ἀφθαρσίαν, εἰς ἀπάθειαν,
εἰς ἄφατον καλλονήν. εἰ γάρ, ὅτε ἦν ἐκὼν ἐν ἀφθαρσίᾳ
σαρκὸς, ἐν ἰδρώσιν, ἐν πάθεισιν ὁ Χριστός, ὅτε πλάνος
καὶ Σαμαρείτης ἐσυκοφαντεῖτο, τὴν κτίσιν ἐκάθαρε 20
τῶν τοσούτων καὶ τηλικούτων καὶ πολυχρονωτάτων πα-
θῶν καὶ μiasμάτων, ὅταν ὡς κριτὴς ζώντων παρα-
γένῃ καὶ νεκρῶν, ὅταν μυριάσιν ἀγγέλων δορυφορέ-
μενος τάγμασιν, ὅταν πάντων δεσπόζων καὶ κύριος,
ὅταν πάντα φρίσῃ καὶ τρέμῃ, πῶς ἢ ἐκ φθορᾶς εἰς 25
ἀφθαρσίαν μεταβολὴ καὶ τὸ ῥῆξον ἔχουσα καθορᾷ καὶ
τὸ ἀκόλῃθον καὶ θεοπρεπές;

ὅτι παραγίνετο ὁ σωτὴρ προκηρυττόντων τῶν προ-
φητῶν, ἵνα μή τις νομίσῃ ὅτι καθ' ὃν τρόπον ἄν-
θρωπος τῆς προτέρας διαμαρτιῶν ἐπιβολῆς καὶ βοή- 30
θείας ἐπὶ δευτέραν ἔρχετο, ἔτι καὶ ὁ θεός. ἵνα ἔν μὴ
τις ὑπονοήσῃ τῆτο, ἀνῶθεν προέλεγον οἱ προφῆται τὴν
παρθεσίαν αὐτῆς, ἵνα δείξωσιν ὅτι θεὸς καὶ σκεπτόμενος
εὐρίσκει τὸ συμφέρον, ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς προεἶδεν ἅπαντα.
ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ ἄνθρωποι σκεπτόμεθα, καὶ ἐὰν ἀπο- 35
τύχωμεν τῆς πρώτης πείρας, ἐφ' ἑτέραν μεταβαίνο-
μεν· ὁ δὲ θεὸς ἔχ' ἔτι, ἀλλ' ἔδωκε νόμον, προφή-
τας, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ εὐαγγέλιον, καὶ χρόνῳ τὸ συμ-
φέρον μεταμαθῶν, ἀπ' ἀρχῆς δὲ εἰδὼς ὡς ἔχ' οἶόν
τε ἄλλως ἢ τὴν κτίσιν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ἄνθρωπον 40
ἔτε γενέσθαι ἔτε παιδαγωγηθῆναι, ἔτε τὸ τῆς ἀφθαρ-
347 Η. σίας "ἀξίωμα ἀναλαβεῖν, εἰ μὴ καθ' ὃν τρόπον ἢ
ἄφατος πρόνοια καὶ φιλανθρωπία ὠκονόμησεν.

ὅτι φασίν, εἰ προῆδει ἁμαρτῆσαι τὸν Ἀδὰμ ὁ θεός,
τί καὶ προήγαγεν αὐτόν; καὶ πολλοὶ μὲν εἰσι καὶ πάγκα-
λοι τῷδε τῷ ἀπορήματος ἐπιλύσεις, λέγει δ' ἔν καὶ
ὁ θεόσοφος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὅτι καὶ τῆτο μόνον
φημὶ ὅτι προῆδει, ἀλλ' ὅτι καὶ πεσόντα ἀναστήσει αὐ-
τόν διὰ τῆς οἰκονομίας. καὶ ἡ πρώτη εἶδε τὴν πτώσιν,
εἰ μὴ προεπενόησε τὴν ἀνάστασιν. ἦδει ὅτι πεσεῖτο, ἀλλὰ
προαπέθετο τὸ τῆς ἀναστάσεως φάρμακον· καὶ συνεχώ-
ρησεν εἰς πείραν ἐλθεῖν θανάτου τὸν ἄνθρωπον,
ἵνα μάθοι τίνας μὲν ἀπολαύει δι' ἑαυτόν, τίνας δὲ 1549B
τῇ τῷ πλάσαντος χάριτι. ἦδει πεσόμενον τὸν Ἀδὰμ·
ἀλλ' ἔβλεπεν ἐξ αὐτῆς προελενσόμενον τὸν Ἀβέλ, τὸν
Ἐνῶς, τὸν Ἐνῶχ, τὸν Νῶε, τὸν Ἡλίαν, τὰς προφή-
τας, τὰς θαυμαστὰς ἀποστόλους, τὴν εὐγένειαν τῆς φύ-
σεως, τὰ θεοκίνητα τῶν μαρτύρων καὶ ζῴοντα τὴν
εὐσέβειαν νέφη. ἔβλεπε ταῦτα, καὶ πᾶς ἦν καλόν, πᾶς
δὲ δίκαιον, πᾶς δὲ θεοπρεπές, [ἵνα] διότι ἐμελλεν εἰς
ἄνθρωπος ἁμαρτάνειν, τῆτον μὴ ἀγαγεῖν ἐκ μὴ ὄντων,
καὶ τοσούτων ἀνδρῶν, ὧν ἔδεν καθ' ἕνα ἄξιός ἐστιν ὁ κόσμος,
φορὰν ἀνακόψαι, καὶ θερίσαι πρόδρομον τὴν τοσαύτην
τῷ γένει βλάβησιν καὶ καλλονῇ, καὶ κατ' αὐτῆς ἐπα-
φιέναι τὴν ἐκτομὴν καὶ ὀσγὴν, καὶ τότε τῷ τὴν ἁμαρ-
τίαν ὑπερονέλοντος ἔτε ἁμαρτόντος ἔτε ἁμαρτεῖν με-
μελετηκότος, ἄτε μήπω μηδὲ ὑφεσώτος; εἰ γὰρ σωφρό-
νων ἐστὶν ἀνδρῶν τὸ μελετήσαντα μὲν ἁμαρτῆσαι μὴ
ἁμαρτήσαντα δὲ μὴ εἰσπράττειν εὐθύνας ἁμαρτη-
μάτων, ἢ πᾶς γε ἂν εἴη θεοῦ τὸν μηδὲ μελετήσαντα
ἐξαμαρτῆσαι τὰς τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαιτεῖν δίκας, καὶ
τότε χαλεπὸν μὲν ὄντος τῷ ἁμαρτήματος (πῶς γὰρ οὐ
χαλεπὸν ἀθέτησις δεσποτικῆς ἐντολῆς;) καὶ ἀνιάτου
δὲ ἐσομένου, τῇ ἀφάτῳ φιλανθρωπία τῷ πλάσαντος καὶ
τῷ πρωτοπλάστῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανάγεσθαι μέλλοντος
εὐγένειαν. ὥστε εἰ μὴ προῆκτο, διότι ἐμελλεν ἁμαρ-
τεῖν ὁ ἀρχέγονος, ἐδείκνυτο ἂν τὸ θεῖον τὸν μήπω
ἁμαρτήσαντα κολάζον, καὶ τῆς ὑπερον ἀνακλήσεως
καὶ σωτηρίας ἀποσερεῖν, καὶ τοσούτων ἀνδρῶν καλῶν
τε καὶ ἀγαθῶν ἔρημον τὴν κτίσιν ἀποφαίνον.

ὅτι τῷ θεῷ Παύλῳ εἰπόντος „πρωτότοκος πάσης
κτίσεως” οἱ αἵρετικοί, φησὶ, μὴ νοήσαντες περὶ ποίας
κτίσεως λέγει, εἰς κτίσμα τὸν υἱὸν οἱ ἀνόητοι κατα-
βιβάζουσι. διττὴ δὲ ἡ κτίσις· ἢ μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ γεγε-
νημένη, ἢ δὲ ἡ ἀνακαινιζομένη· αὐτὸς γὰρ πάλιν Παῦ-
λος βοᾷ „εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις.” ἵνα δὲ λαμπρῶς

a. 6. διὰ ταῦτα om A.

b. 3. ἀπολύσεις A.

26. οὐ κατὰ τὸ ε.

8. τὸ libris deest.

ἔχουσα om A.

43. λαμπρὸν ε.

καὶ ἡ ἁμαρτία „ἐβασίλευσε” γὰρ „ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ
μέχρι Μωϋσέως” καὶ ἐξῆς, καὶ ὁ σωτὴρ περὶ τοῦ δια-
βόλου „καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐμε-
ρίσθη ἡ βασιλεία αὐτῶ.” ὥστε ἐβασίλευε πρὸ τῆς ἐπι-
δημίας τῆς Χριστοῦ τῆς γένεως ἡμῶν ὁ Σατανᾶς. ἀλλὰ καὶ 5
ἡ ἁμαρτία. λέγει γὰρ πάλιν ὁ Παῦλος „ὥσπερ γὰρ ἐβα-
σίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ἡμῶν σώματι, ἔτω
καὶ ἡ χάρις βασιλεύσει διὰ Χριστοῦ.” ὁ κύριος ἐβασί-
λευσε πέμπαν τῆς ἁμαρτίας τὸ κράτος, τῆς θανάτου,
τῆς διαβόλου. ἔκθεν „ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ,” ἡ φύσις ἡ γῆ- 10
γένεσις, ἡ ποτὲ πλανωμένη, νῦν δὲ δοξαζομένη, ἡ ποτὲ
ἐν τάφοις, νῦν [δὲ] ἐν θρόνοις.

ὅτι φησὶν, οἰκονομίας ἦν τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ πα-
λαιᾷ, ἀλλ’ ἐκ ἀρεσκείας Θεοῦ καὶ προηγεμένης εὐδο-
κίας, καὶ τύποι τῶν μελλόντων καὶ σκιαί, ἀλλ’ οὐκ 15
αὐτὰ τὰ πράγματα. καὶ ἐξιν ἰδεῖν ἐπ’ αὐτῶν ἄλλα μὲν
τὰ χήματα, ἄλλα δὲ τὰ νοήματα. οἷον ὁ πάντως Θεὸς
150 H. ἀναπαύειν ὑκίνθω “καὶ πορφύρα καὶ κόκκινον καὶ βύσσινον
(Θεὸς γὰρ ψυχῶν ἀπαιτεῖ καθαρότητα, οὐ σωμάτων
ἀνθη καὶ λαμπρότητας), ἀλλ’ ἐν ταῖς σωματικαῖς φαι- 20
δρότησι τὴν εἰκόνα τῶν ἀρετῶν διαγράφει. εἰ γὰρ ταῖς
στολαῖς ἐκείναις ὡς ἀληθῶς ἀνεπαύετο, πῶς τὸν Μωϋ-
σῆν πρὸ τῆς Ἀραβίας ἐκ ἐνέδυσεν, ἀλλ’ ἦν ἐκεῖνος ἐκ
ἐνεδύσατο, ταύτην τὴν ἱερέως ἡμῖνασε; καὶ Μωϋσῆς
μὲν ἐκ ἐλᾶσθαι ὕδατι, καὶ ἔλβε. διὰ τί; ἵνα μάθῃς ὅτι 25
ἐκ ἦν ταῦτα προηγμένα τῷ Θεῷ, ὅτι τῷ τελείῳ πρὸς
κόσμον ἀρκεῖ ἡ ἀρετή, καὶ ὅτι ταῦτα τύπος ἦν τῆς
ἱερεῖας, ἀλλ’ ἐκ ἀρετῆς.

ὅτι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, φησὶν, ἔφερον ὁ ἀρχιερεὺς
μύραν, διότι τὸν προχειριζόμενον ἀπάντων κεφαλὴν 30
κατὰ τῆς κεφαλῆς ἔχειν τὴν ἐξουσίαν ἔδει, καὶ εἰδέναι
ὅτι κεφαλὴν τῶν ἄλλων προβαλλόμενος καὶ αὐτὸς ἐπὶ
κεφαλὴν ἐστὶ τὸν κοινὸν ἀπάντων δεσπότην καὶ ἐξου-
σιασὴν ἀπολελυμένην γὰρ αὐθεντία καὶ αὐτόνομος ἀφώ-
ρητός ἐστι καὶ χαλεπή. διὰ τῆτο καὶ ἐν τῇ χάριτι οἱ 35
ἀρχιερατεύειν τελούμενοι τὸ εὐαγγέλιον ἐπὶ κεφαλῆς
δέχοντο, ἵνα μάθῃ ὁ χειροτονούμενος ὅτι τὴν ἀληθινὴν
τῆς εὐαγγελίᾳ τιμὴν λαμβάνει, καὶ ὅτι εἰ καὶ τῶν ἄλλων
ἱεροργετῶν κεφαλὴ, ἀλλ’ ἐν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέτρες τελει-
τὴς νόμους, καὶ τῶν ἄλλων κρατῶν τῷ νόμῳ κρατεῖτο. 40
ἀλλ’ ἡ μὲν τιμὴ τὴν ἐξουσίαν ἐτύπε, ἦν τε αὐτὸς εἶχε
τῆς λαοῦ καὶ ὑφ’ ἣν αὐτὸς ἀνεφέρετο τῆς Θεοῦ. τὸ δὲ πέ-
ταλον τὸ χρυσοῦν, ἐν ᾧ τὸ ὄνομα ἐκεκόλαπτο τῆς Θεοῦ,

ἐπέκειτο μὲν τῷ σῆματι, φυλακῆς δ’ ἐπέχει τύπον τῶν
ἐν καρδίᾳ κινήματων, καὶ ὡς δεῖ ταῦτα καταρρυθμί-
ζειν τῇ πρὸς τὸ Θεὸν νεύσει καὶ ἀναφορᾷ. ἐπὶ δὲ τῶν
ὤμων σμαράγδα λίθοι δύο, ἔχοντες τὰς ἐξ φυλᾶς ἐν- 5
τεῦθεν καὶ τὰς ἐξ ἐντεῦθεν. ἔτσι δὲ σύμβολον ἦσαν
τῆς ὕψεως τῆς ἀρχιερατικῆς. ἔχει γὰρ ἡ τῆς σμαράγδας
ψηφός καὶ χλωρότητα εὐπρεπῆ καὶ καθαρότητα διανγῆ,
κατόπτρον δυνάμιν ὑποφαίνουσα καὶ γὰρ δεῖ τὸν ἱερέα
καὶ ἀσκήσει νήφειν καὶ τὸν βίον τοῖς ὑπ’ αὐτὸν ὥσπερ
κατόπτρον παρέχειν. ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ ἡ σμάραγδος, 10
ἐπειδὴ πρῶξεν ἐστὶ σημεῖον ἡ γὰρ πρακτικὴ δύναμις
τῶν ὤμων ἤρητο. “διὸ καὶ ὁ Θεὸς πρὸς τὴν Ἱερου- 1556 R.
σαλήμ λέγει „Θεὸς τὴν καρδίαν σε ἐπὶ τῶν ὤμων σε,
θύγατερ ἡτιμωμένη, ὅτι κύριος κτίζει σε εἰς σωτηρίαν.”

καὶ γὰρ τὰς χεῖρας καὶ τὰς ὤμους εἰς πράξεις ἡ γραφὴ
λαμβάνει, ὡς ὅταν λέγῃ περὶ τῆς Δαυὶδ „καὶ ἐν ταῖς
συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτῶ ὠδήγησεν αὐτὸς.” ἐνῆσαν 20
δὲ τῷ λογιῷ τῷ ἐπὶ τῆς σῆματι καὶ οἱ δώδεκα λίθοι
ἐνηρμοσμένοι, τὰς δώδεκα φυλὰς ὑποδηλῶντες. καὶ ὅρα,
ἄνω μὲν καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων μία ἦν φύσις τῶν λίθων
ὁ σμάραγδος, κάτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς σῆματι οἱ δώδεκα,
αἰνιτισμένους τῆς λόγου ὅτι ἄνωθεν μὲν ἅπαντες ἐκ μιᾶς
προήλθομεν φύσεως, προϊόντος δὲ τῆς χρόνου διαφό-
ροις γνώμας ἐμερίσθημεν καὶ τὸ μὲν δίδωσι τῇ γνώμῃ, 25
τὸ “δὲ τῇ φύσει. ὑπὸ δὲ τὸ κράσπεδον τῆς ἱερέως, τὸ 851 H.
λεγόμενον λῶμα, ἄνθη ῥόαι καὶ ῥοῖσκοι χρυσοῖ καὶ
κώδωνες ἀπὸ ἡρώωντο. καὶ πῶς ἂν εἴη Θεῷ ταῦτα κατὰ
πρῶτον λόγον ἀρεσκοντα; ἀλλ’ ἐν τῷ χήματι τῆς ἱερέως
ἐφῆκεν ἐξεικονίζεσθαι τὴν ἀρετῆς. κάτω ἄνθη καὶ καρποὶ
τὰ τῶν ἀρετῶν κατορθώματα, αἱ τινὰ ἐξιν ἐλεημο- 30
σύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ φιλανθρωπία καὶ τῶν ἄλλων
ὁ σύσειχος αὐταῖς χορός.

ὅτι φησὶ, μὴ μετάβαλλε ῥήματα Θεοῦ ζῶντος. εἰς
πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα ἐβαπτίσθης· τί ἀναι-
ρεῖς τὰ ὀνόματα τὰ ζῶντα, καὶ εἰσάγεις ὀνόματα λο- 35
γισμῶν, γέννημα λέγων καὶ ἀγέννητον καὶ γεννητόν,
ὃν αἰ καὶ μὴ ὃν αἰ. τῶτων ἀνέχετο Θεὸς τῶν ματαίων
ῥημάτων; ἐν ῥήματι ἵνα μεταβάλλῃ, προφήτης ποτὲ ἐκιν-
δύνευσεν ἀπολέσθαι. καὶ βλέπε ῥήματος μικρῶ ἀκριβο-
λογίαν. τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν τινὲς ἐκάλαν ἐπὶ 40
ἀπειρίας λῆμμα κυρίου. λέγει ὁ Θεὸς διὰ Ἡσαΐα „ἐάν
ἐρωτήσῃ σε ὁ λαὸς ἢ ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ προφήτης, καὶ εἴπῃ
σοι τί τὸ λῆμμα; εἰπέ αὐτοῖς ὅτι τὸ λῆμμα κυρίου

a. 4. ἐβασίλευσε γ. 6. ὁ add A. 20. λαμπρότητα A. 31. κατὰ τῆς A: καὶ κατὰ γ. b. 2. ταῦτα καὶ
καταφῶ. γ. 16. λέγει γ. 22. μὲν om A. ἐκ μιᾶς ἅπαντες γ. 32. αὐταῖς om A. 33. μετάβαλλε γ.

υμῖς ἐστέ. λήψομαι γὰρ ὑμᾶς [λήμμα] καὶ ῥάξω ὑμᾶς, ἵνα μὴ λέγητε λήμμα." Ἐν ῥῆμα ἵνα μὴ μεταποιηθῇ, ἀπειλεῖ ὁ θεός· καὶ σὺ ὁλόκληρον δογματικὴν ἀκριβείαν διασφύρων νομίζεις διαφυγεῖν τὰς τῆ θεοῦ χεῖρας;

Ἐκ τοῦ εἰς τὸ „ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις μου 5 ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται."

ὅτι ἦλθε (φησί) παρὰ τῆ πατρὸς ὁ Χριστὸς πρὸς τὰς ἀνθρώπους πρεσβευτής· ἐσφάγη ὁ πρεσβευτής· καὶ τότε γέγονεν ἡ εἰρήνη. ἀλλ' οἱ πρέσβεις ἐρχόμενοι καὶ δῶρα φέρουσι καὶ δῶρα λαμβάνουσι. ποῖον ἔν ἡμεῖς φέ- 10 ρων δῶρον, καὶ ποῖον ἀντέλαβε; παράδοξον τὸ δῶρον, ὥς καὶ ὁ πρεσβευτής παράδοξος. τὸ αἷμα αὐτῆς φέρων ἦλθε δῶρον, τὸ σῶμα αὐτῆς φέρων ἦλθε δῶρον. καὶ τί παρ' ἡμῶν ἔλαβε δῶρον; πίσιν. καὶ τί ἀντ' αὐτῆς μοι παρέχε; χάριν. ἐπίξενσα ἐγὼ, ἐχαρίσατο ἐκεῖνος, ἐλύθη 15 ἡ ἐχθρα. ὁ πρεσβευτής ὅταν ἔλθῃ πρὸς ἔθνος, οὐκ ἀξιοῖ τινὲ τῶν ἀγοραίων ἢ πενήτων διαλεχθῆναι, ἀλλ' εὐθὺς τῷ βασιλεῖ πρόσεισιν. οὗτος δὲ ὁ πρεσβευτής ἦλθε, καὶ εὐθέως πόρνη καὶ ληστὴ καὶ τελώνη καὶ μάγοις διειλέχθη. εἶδες πρεσβευτὴ φιλανθρωπίαν; ἔ γὰρ πρὸς 20 ἵνα καὶ δεύτερον ἦλθεν, ἀλλὰ πρὸς τὴν κοινὴν φύσιν· καὶ ἦλθε τὸ ἐμὸν περιβεβλημένος ἱμάτιον, ἵνα μὴ γυμνῇ τῇ θεότητι παραγενόμενος φοβήσῃ τὴν θήραν.

Ἐκ τοῦ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου „εἰ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ 25 κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδὲ γέγονε καινὰ τὰ πάντα."

ὅτι φασὶν οἱ Ἕλληνας καὶ τὸ ἰσχυρίζον, τί κομπάζει 1367B. Παῦλος λέγων „τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε 852H. καινὰ τὰ πάντα· εἰ τις ἐν Χριστῷ, „καινὴ κτίσις." ἐγὼ γάρ, φησί, καινὸν ἑδὲν βλέπω. ἔ γὰρ ἔχεις ὀφθαλμούς, ἵνα ἴδῃς ταῦτα. δεῦρο, καὶ ποιήσω σοι ὀφθαλμούς. καὶ 30 ὁρᾷς, καὶ σὺ ποιεῖς ὀφθαλμούς; ναί. καὶ δημιουργὸς εἶ; καὶ πάννυ. σὺ ἀπονενόησαι; οὐχί. οὐκοῦν ποιήσον ὀφθαλμούς τῷ σώματι; ἔκ, ἀλλὰ τὸ μεῖζον, τῆς δια- νοίας. καὶ ποιεῖς μοι ὀφθαλμούς; μάλιστα. ἔ γὰρ ἔχω; ἔχί. σὺ δὲ ἔχεις; ναί. πῶς, εἰπέ μοι; ὅταν ἀπέλθῃς 35 καὶ ἴδῃς ἐκεῖ ξόανον γυμνόν, λίθον ἄφωνον, καὶ εἴπῃς ἔτος ὁ θεὸς ἐστίν, ἄρα ὀφθαλμούς ἔχεις; μὴ γὰρ ὀφελὸς τι τῶν ἔξωθεν ὀφθαλμῶν, τῶν ἐνδοθεν πε- πηρωμένων; ὁρᾷς ὅτι χρειάν ἔχεις ἵνα ποιήσω σοι ὀφθαλμούς, ὥς τὸν λίθον σε ἰδεῖν λίθον καὶ τὸ ξύλον 40 τῆς ὀφθαλμῶν ἔχεις, ὅταν ἴδῃς ξύλον καὶ προσκν- νήσῃς; ὅταν λαβὼν αὐτὸ ἐγὼ καύσω, ἄρα ἔχεις ὀφθαλ-

μὲς τὸ καιόμενον θεὸν ὀνομάζων; ὅταν τὰ πάθη θεο- ποιῇς, ὀφθαλμούς ἔχεις; μεθύει ὁ ἄνθρωπος καὶ περι- φέρεται καὶ καταγελάσκει καὶ γίνεται ἀντὶ ἀνθρώπου ἄλογος· σὺ δὲ λέγεις ἡ μέθη θεὸς ὁ Διόνυσος, ἡ κλοπὴ θεὸς ὁ Ἑρμῆς. ὁρᾷς ὅτι χρειά σοι ὀφθαλμῶν; ὁ νόμος τὰ πάθη κολάζει, καὶ σὺ ταῦτα θεοποιῶν ἐκ αἰσθάνῃ. εἰ βέλει δέ, πρόχες, ὅπως γέγονε πάντα καινά. κτίσις ἐν τῇ γραφῇ λέγει ἔ μόνον ἡ ἐκ τῆ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγωγῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τοῦ ὄντος ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολῇ. ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἔρανον, τῷτ' ἐστὶν ἐκ τῆ μὴ ὄντος ἐργάσατο. κτίζει καὶ ὅταν τὸν πονηρὸν ἄν- 5 θρωπον καλὸν ἀπεργάσῃ. ἐνταῦθα τὸ κτίζειν προ- γμάτων ἐστὶν ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολῇ. καὶ ἄκρως τῆ Δαυὶδ λέγοντος. ἐπειδὴ γὰρ ἦν αὐτὸς καὶ ἡ καρδιά αὐτῆς ἐκτισμένη, ἐξῆν πώδη δὲ τῇ μοιχείᾳ καὶ τῷ φόβῳ καὶ πρὸς φθορὰν κατεφέρετο, παρακαλεῖ τὸν θεὸν καὶ λέγει „καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ θεός," οὐχ ὅτι πρότερον ἐκ εἶχε καρδίαν, οὐδὲ περὶ τῆς οὐσίας τῆς καρδίας λέγει, ἀλλὰ περὶ τῆς κοσμήσεως αὐτὴν ἀρίστης πολιτείας. ἰδὲ τοίνυν κτίσις λέγει ἔ μόνον ἡ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγωγῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς ἐσίας διασφαιρίσεως εἰς τὸ βέλτιον μεταβολῇ. ἔτω κτίζεται σώφρων ἡ πόρνη, ἔτως ἐλεήμων ὁ ἄρπαξ· ἔτω μετα- 10 βάλλετο εἰς πρόβατον ὁ λύκος καὶ ὁ ἰέραξ εἰς περι- σεράν. δύο κτίσεις· διὰ τῆς καὶ τὸ λατρὸν κτίσμα λέ- γετο, τὸ λατρὸν λέγω τῆς παλιγγενεσίας· „ἀποδυσά- μενοι" γάρ φησι „τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ἐνδυσά- 15 μενοι δὲ τὸν νέον, τὸν ἀναγεννώμενον κατ' εἰκόνα τῆς κτίσαντος αὐτόν." ὁρᾷς οὖν ὅτι ἐστὶ καινὴ κτίσις. τί γάρ μοι ὄφελος, ἐὰν γένηται ἔρανος καινός καὶ γῇ καινῇ, ἐγὼ δὲ ταῖς ἁμαρτίαις πεπαλαίωμαι; ὁ ἔρανος οἶκος ἐστίν, ἐγὼ δὲ διαιωμένος ἐν αὐτῷ καὶ νοσῶν. ἐὰν ἰα- 20 τρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τῆ ἀρρώστου εἰσέλθοι, καὶ τῆ μὲν ἐδεμίαν πρόνοιαν λάβοι, λευκαίνῃ δὲ τὰς τοίχους καὶ χρυσογραφῇ τὸν ὄροφον, ἐκ ἂν εἶπες αὐτῷ „ἄν- 25 θρωπε, ἀνάστησον τὸν νοσῶντα· τί τὴν οἰκίαν καλλω- πίζεις; βοήθησον τῷ κειμένῳ." καὶ ὁ Χριστὸς „εἰσῆλθεν 853H. εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐν ᾧ κατακειμένην εὗρε τὴν φύσιν με [καὶ] νοσῶσαν· καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν αὐ- 30 τῆς ἅπαντα δέχετο τὸν ἄγωνα, καὶ ἀνακαινίζει καὶ ἀνορ- θοῖ τὴν φύσιν. τί ἔν τὸν ἱατρὸν μέμφῃ ὅτι μὴ ταῦτα ποιεῖ, τὸν Χριστὸν δὲ πάλιν ὑπὸ μῶμον ποιεῖς ὅτι

a. 1. λήμμα om A.

λαβὼν A. ἐγὼ αὐτὸ γ.

ἐνδυσάμεθα corr A.

ἐποιεῖ A.

7. φησὶ vulgo post πατρὸς ponunt.

b. 8. λέγεται καὶ οὐ A.

28. θε om A.

32. δι' ὁ διαιωμένος A.

24. ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς γ.

9. παραγωγῇ] fortasse προαγωγῇ.

39. καὶ αὐτὴ νοσῶσαν om A.

42. λαβὼν] καὶ

27. ἐνδυσάμενοι]

42. ποιεῖ]

ταῦτα ποιεῖ; ἔτιω παρῆλθε τὰ ἀρχαῖα, ἔτιω γέγονε τὰ πάντα καινὰ, ἔτιω καινὴ κτίσις. καὶ μυρία ἄν τις τοιαῦτα ἐπισυνάψῃ.

1560R. "Εκ τῆ μετὰ τὰς Καλάνδας τῇ ἑξῆς· καὶ κατὰ μεθυσόντων.

ὁ τοίνυν Χρῖστος τὰ ἄπειρα πλήθη ἐξιάσας ἐπὶ τῆς 5 ἐρήμου, ἐκ ἐπὶ σκηνὴν καὶ ὕπνον αὐτὸς ἐπεμψεν, ἀλλ' ἐπὶ θείων ἀκρόασιν ἐκάλεσε λογίων. οὕτω καὶ ἡμεῖς ποιῶμεν, καὶ τοσοῦτον ἐθίσωμεν· ἑαυτὸς ἐθέλει, ὅσον πρὸς τὸ ζῆν μόνον, ἐκ ὅσον διασπᾶσθαι καὶ βαρύνεσθαι. ἐ γὰρ διὰ τῆτο ἐγενόμεθα καὶ ζῶμεν, ἵνα φάγωμεν καὶ πίωμεν, 10 ἀλλὰ διὰ τῆτο ἐθίσωμεν, ἵνα ζῶμεν. ἐ τὸ ζῆν διὰ τὸ φαγεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ ζῆν τὸ φαγεῖν γέγονεν ἐξ ἀρχῆς. ἡμεῖς δὲ ὡς διὰ τῆτο ἐλθόντες εἰς τὸν κόσμον, ἔτιω ἀπαντα εἰς τῆτο καταναλίσκομεν.

Ἐν τοῦ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου „περὶ δὲ τῶν κεκοιμη- 15 μένων οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ἵνα μὴ λυπηθῆτε ὡς καὶ οἱ λοιποὶ” καὶ ἑξῆς.

τί δὴ ποτε, ὅταν μὲν περὶ τῆ Χρῖστου διαλέγῃ Παῦ- 20 λος, θάνατον καλεῖ τὸν ἐκεῖνος θάνατον, ὅταν δὲ περὶ τῆς ἡμετέρας τελευτῆς, κοίμησιν αὐτὴν καὶ ἐ θάνατον ὀνομάζει; καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ τρίτον μνησθεὶς τῆς τελευτῆς τῶν ἀνθρώπων ἑδαμοῦ θάνατον λέγει, ἀλλὰ κοίμησιν τὴν ἀναχώρησιν ὀνομάζει. ἐ γὰρ παρ- ἑργως ταύτη κέχρηται τῶν λέξεων τῇ παρατηρήσει, ἀλλὰ σοφόν τι καὶ μέγα κατασκευάζει. ἐπὶ μὲν ἐν τῇ 25 Χρῖστου θάνατον καλεῖ, ἵνα τὸ πάθος πιώσῃ, ἐπὶ δὲ ἡμῶν κοίμησιν, ἵνα τὴν ὁδὴν παραμυθήσῃ. ἐνθα μὲν γὰρ προεχώρησεν ἡ ἀνάστασις, θαρρόων καλεῖ θά- νατον· ἐνθα δὲ ἐν ἐλπίσιν ἔτι μένει, κοίμησιν καλεῖ, καὶ διὰ ταύτης παραμυθόμενος ἡμᾶς τῆς προσηγο- 30 ρίας, καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ὑποτείνων ἡμῖν. ὁ γὰρ κοι- μώμενος ἀναστήσει πάντως, ἐπεὶ καὶ θάνατος οὐδὲν ἑτερόν ἐστιν ἢ μακροχρόνιος ὕπνος.

Τοῦ αὐτοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ περὶ μετανοίας.

μάννα ἡθιον οἱ Ἰσραῖλοι, καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ κρόμ- 35 μνα ἐπεζήτην· ἔτιω αἰχρὸν ἢ συνήθεια πρᾶγμα καὶ κάκιον. καὶν εἰς δέκα ἡμέρας κατορθώσης, καὶν εἰς εἴκοσι, καὶν εἰς τριάκοντα, ἐκ ἀγαπῶ, ἐ χάριν ἔχω, ἐ περιπτύσσομαι σε; μόνον μὴ ἀποκάμῃς, ἀλλ' αἰχρὸν καὶ καταγίνωσκε. πάλιν διελέχθη περὶ ἀγάπης· ἡ καὶ 40 φεῖ καὶ μάρτυρας παραλαμβάνει αὐτῶ. „ἄκουε ἱσραὴλ,” ἀπῆλθες, καὶ ἡρπασας· ἐκ ἐπεδείξω διὰ τῶν ἔργων

τὸν λόγον. μὴ αἰχρυνθῆς πάλιν εἰσελθεῖν “εἰς τὴν ἐκ-854 H. κλησίαν. αἰχρὸν ἀμαρτάνων, μὴ αἰχρὸν μετανοῶν. δύο ταῦτά ἐστιν, ἀμαρτία καὶ μετάνοια, τραῦμα μὲν ἢ ἀμαρτία, φάρμακον δ' ἢ μετάνοια. ἐν τῷ τραύματι σηπεδῶν, ἐν τῷ φαρμάκῳ τῆς σηπεδόνος καθαρισμός. ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὄνειδος, γέλως· ἐν τῇ μετάνοιᾳ ἐπαι- νος, παρρησία, ἐλευθερία. ἀλλ' ἀντιγράφει τὴν τάξιν ὁ Σατανᾶς, καὶ δίδωσι τοῖς πειθομένοις αὐτῷ ἐν μὲν τῇ ἀμαρτίᾳ τὴν παρρησίαν, ἐν δὲ τῇ μετάνοιᾳ τὴν αἰχρὴν. σὺ δὲ μὴ πεισθῆς αὐτῷ, ἀλλ' ἐκατέρω πρᾶξει τὸ οἰκεῖον ἀπονέμεσθαι σπέδασον.

Ὅρασις ἣν εἶδεν Ἡσαΐας κατὰ Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλήμ.

εἶπε τὴν ὄρασιν ἣν εἶδες. ὁ δὲ λέγει „ἄκουε οὐρα- 5 νέ, καὶ ἐνωτίσου γῆ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.” ἄλλα ἐπηγγείλω καὶ ἄλλα λέγεις. ἀρχόμενος εἶπες „ὄρασις κατὰ Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλήμ,” καὶ ἀφείδης 15 τὴν διήγησιν ἑρανοῦ καὶ γῆς διαλέγῃ. ἀφῆκας τὰς ἀν- θρώπους, καὶ τοῖς ἀλόγοις σοιχείοις προσδιαλέγῃ. καὶ φησιν, ἐπειδὴ τῶν ἀλόγων ἀλογώτεροι γεγονόσιν οἱ λογικοί. καὶ ἐ διὰ τῆτο μόνον, ἀλλὰ καὶ διότι μέλλων ὁ Μωϋσῆς εἰσάγειν αὐτὸς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ προορῶν τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ἔτιω πῶς φησιν „ἄκουε ἱσραὴλ, καὶ λαλήσω· προσεχέτω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στό- 25 ματός μου.” διαμαρτύρομαι ὑμῖν, φησὶν, Ἰσραῖλοι, τὸν ἑρανον καὶ τὴν γῆν, ὁ Μωϋσῆς, ὅτι ἐὰν εἰσελθῇτε εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας καὶ ἐγκαταλίπητε κύριον τὸν θεόν, διασκεδαθήσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. ἦλθε τοίνυν Ἡσαΐας· ἐμελλεν ἢ ἀπειλὴν περατῆσθαι. ἐκ ἐδύνατο καλεῖν Μωϋσέα τὸν ἤδη τεθνηκότα· ἐδὲ τὰς τότε ἀκη- 30 κοῦτας· λοιπὸν τὰ σοιχεῖα καλεῖ, ἀπερ διαμαρτυροῦ- μένος αὐτοῖς ἐκάλεσε καὶ ὁ Μωϋσῆς. καίτοι γε ἐκεῖνος καὶ τὸν Ἀαρὼν ἐδύνατο καλεῖν εἰς μαρτυρίαν καὶ πολ- λὰς ἄλλας· ἀλλὰ διὰ τοῦτο, φαίη ἄν, οὐκ ἐκάλεσα τέττες, ἐπειδὴ περ ἐμελλον ἐκεῖνοι τελευτῶν καὶ μὴ πα- 35 ρεῖναι μάρτυρες, ἐπειδὴ εἰς παρανομίαν ἐξέκλινεν ὁ Ἰσραὴλ· διὸ τὰ μένοντα σοιχεῖα εἰκότως εἰς μαρ- τυρίαν καλῶ. ἔτιω καὶ Ἡσαΐας ποιεῖ, ἐ διὰ τὰ εἰρη- μένα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ διαλεχθεὶς τοῖς Ἰσραῖλοις εὗρεν αὐτὸς μὴ ἀκούοντας αὐτῶ, ἐπὶ τὰ σοιχεῖα εἰ- 40 φεῖ καὶ μάρτυρας παραλαμβάνει αὐτῶ. „ἄκουε ἱσραὴλ,” σὺ γὰρ τὸ μάννα ἤνεγκας· „ἐνωτίσου γῆ,” σὺ γὰρ τὴν

a. 4. τῇ A: καὶ c. 8. τοσοῦτο c. 15. δὲ om A. 24. τῇ add A. 25. τι Scaliger: libri τε. 34. Τοῦ — μετα- νοίας] ἀνεγνώσθη ἐκ τοῦ περὶ μετανοίας τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου A. 40. ἐμελλέσθην c.

b. 6. παρρησία ἐπαινος A. 12. Ὅρασις] τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸ ὄρασις B. 23. ἢ om B. 28. ἡδύ- νατο c. 29. τοὺς ποτε c. 32. ἡδύνατο καὶ τὸν Ἀαρὼν c. 34. τοὺτους] τοὺτους εἰς μαρτυρίαν B. 39. αὐ- τοὺς om A.

δορυγομήτραν ἔδωκας. „ἄκθε οὐρανέ,” τὰ γ’ ὑπὲρ φύσιν αὐτοῖς ἐχορήγησας· ἄνω καθ’ ὃν τρόπον ἐξε-
ρεώθης ἕμενες, καὶ μίμησιν οὐχ ὑπερεῖδες ἁλωνος.
„ἐνωτίζε γῆ.” σὺ γ’ κάτω ἦς, καὶ τράπεζαν αὐτοῖς
παρετίθεις αὐτοχέδιον. διὰ τῆτο καὶ ἕτερος προφή-
της ὁρῶν τὸν βασιλέα μαινόμενον, τὸ εἶδωλον λα-
τρεῦόμενον, τὸν θεὸν ὑβρίζομενον, τὰς ἄλλας ἐπη-
χότας, πρὸς ἐδένα τέτων ποιεῖται τὸν λόγον, ἀλλ’
ἀποστροφῆς „ἄκθεσον” φησὶν „θυσιαστήριον, ἄκθεσον
με.” τί ἐν λίθῳ διαλέγῃ; ναί φησιν, ἐπειδὴ λίθου
ἀναισθητότερος ὁ βασιλεὺς. „ἄκθεσον θυσιαστήριον,
τάδε λέγει κύριος.” καὶ εὐθέως ἐχίωθι τὸ θυσιαστή-
855 H. ριον καὶ ἐξόραγῃ „καὶ ἐξέχεε τὴν θυσίαν. ὁ δὲ ἄνθρω-
πος οὐκ ἤκθεσεν, ἀλλ’ ἐκτείνει τὴν χεῖρα ὁ βασιλεὺς
τὸν προφήτην ἀρπάσαι βεβλόμενος. ὁ δὲ θεὸς τί ποιεῖ;
ἐξήρανεν αὐτὸς τὴν χεῖρα. οὐ ξηραίνει δὲ αὐτοῦ ἐξ
ἀρχῆς τὴν χεῖρα, ἵνα τῷ τῆ λίθου πάθει σωφρονέζε-
ρος γένηται. ἐβέλετο γ’ αὐτὸν ἄνευ τῆς εἰς αὐτὸν
κολάσεως σωφρονισθῆναι· ἀλλ’ ἐπειδὴ, φησὶν, ὁ λίθος
ἐχίωθι καὶ σὺ οὐ διωρθώθης, ἐπὶ σὲ τὴν δικαίαν
δρῆγην ἐπιστρέφω.

Ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἄσωτον, καὶ εἰς μετάνοιαν, καὶ εἰς τὸ ξύλον
γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ εἰς τὸν λησὴν.

ὅτι τὸ τάγμα τῶν δικαίων ἐ βέλετο εἰς ἑαυτὸ ἀρ-
πάσαι τὴν ἐξουσίαν τῶν κτισμάτων, ἀλλ’ ὑπὸ τὴν τῆ
πατρὸς πρόνοιαν θέλει κείσθαι τὰ τῆς οἰκονομίας. διὸ
καὶ ἡ παραβολὴ τὸν νεώτερον εἰσάγει, λαβόντα τὴν
πατρικὴν ἐσίαν, εἰς χώραν ἀποδημῆσαι μακράν. τὸ
δὲ μῆκος ἐ σαδίοις διετείνετο, ἀλλὰ τρόποις ἐξετο-
πλίζετο· καὶ γ’ ὁ ἁμαρτάνων μακράν γίνετο θεὸς οὐ
τόπω ἀλλὰ τρόπῳ. λαβὼν δὲ τὴν ἐσίαν τὴν πατρι-
κὴν ἀπώλεσεν αὐτήν, ἀσώτως ζῶν. ἔλαβεν ἥλιον εἰς
ἀπόλαυσιν, καὶ τὸ δῶρον ὡς θεὸν προσεκύννησεν. ἔλαβε
πηγὰς εἰς τρυφήν, καὶ τὸ δῶρον ἐθεοποίησεν. ἡγνόησε
1564 R. τὸν χαρισάμενον, καὶ τὸ χάρισμα ὑπερεδόξασεν. „ἡ

αὐτὴ κτίσις, ἀλλ’ ἐ πᾶσιν ὁμοίως ὁρῶμένη. πατρικὴ
ἡ ἐσία· ἀλλ’ ὁ μὲν καλῶς αὐτῇ, ὁ δὲ κακῶς ἀπεχρή-
σατο. τάγμα τῆτο κακέينو, εἰ καὶ διάφορον. ὁ εὐσεβὴς
τὸ κάλλος ὁρᾷ τῆ θρανῆς, καὶ ἀπὸ τῆ κάλλους τὸν δη-
μιουργὸν ἀνμνεῖ. „ὁψομαι” γὰρ φησι „τὰς θρανῆς,
ἔργα τῶν δακτύλων σου.” εἶδεν ὁ ἀσεβὴς, καὶ πρὸς
μὲν τὸν κτίστην τὴν διάνοιαν ἐ διεβίβασεν, ἐναπο-

μείνας δὲ τῷ κάλλει τῆ θρανῆς θεὸν ἐφαντάσθη τὸ
δημιουργημα. ὁ εὐσεβὴς ἐκ ὑβρίζει τὴν κτίσιν, ἀλλὰ
τῷ δεσπότῃ τὴν προσκύννησιν ταμιεύει. τιμᾷ τὴν
κτίσιν, ἀλλ’ ὡς ὁμόδουλον, ἐκ ἀφαιρῶν δὲ τὸ σέβας
τῆ κτίσαντος περιάπτει τῷ κτίσματι. ἐπαινεῖ τὸ φι-
λοτέχνημα, ἀλλ’ ἐκ τὴν τῆ τεχνίτου δόξαν εἰς ἐκεῖνο
περίεχσιν. ὁ δὲ δυσσεβὴς κακῶς μὲν εἶδε, κακῶς δὲ
προσεκύνησε, καὶ πᾶσαν τὴν τάξιν ἀνέτρεψεν.

ὅτι δράκοντα πολλάκις ἡ γραφὴ καλεῖ τὸν διά-
βολον, καὶ ὄφιν σχολιόν· διὸ καὶ ὁ σωτὴρ φησιν
„ἰδὲ δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ
σκορπίων.” καὶ ἵνα μὴ τὰ ἔρποντα ὑπολάβῃς, ἐπή-
γαγε „καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆ ἐχθρῆς.” δρά-
κων καὶ ὄφιν ὁ διάβολος ἐκ ὡς ὅτι κακίας, ὡς φα-
σιν οἱ Μανιχαῖοι, ἀλλ’ ὡς κατὰ τῶν τῶν δαιμονίων
καὶ ἀρχηγὸς αὐτοῖς τῆς ἐκπτώσεως γεγονώς.

Ἐκ τῆ παραινέτικῃ λόγῃ τῆ περὶ μετάνοίας.

„τῆ εἰπόντος „καθελὼ με τὰς ἀποθήκας, καὶ μεί-856 H.
ζονας οἰκοδομήσω,” τέττε τὴν ἐκ θεῆς ἐπενεχθεῖσαν
ἀπόφασιν εἰς μνήμην, ἄνθρωποι, λαβόντες ἀνοῖξατε
τὰς θησαυροὺς ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην. ποιήσατε
ἑαυτοῖς θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τῷ θρανῷ, καθὼς
προστίσσει ὁ κύριος· οἱ τὸν ἐμπαίκτην πλοῦτον ἐκ
τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας συλλέξαντες, ποιήσατε ἑαυτοῖς
φίλους ἐκ τῆ μαμωνᾶ, καθὼς ὁ δεσπότης παρακελεύε-
ται, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωντο ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
σκηνάς.

Ἐκ τοῦ εἰς τὸν σεισμόν. καὶ εἰς τὸν Λάζαρον καὶ τὸν
πλούσιον.

οὐ πάρομαι λέγων ἐγώ, καὶ μὴδεὶς ὁ ἀκέρων ἦ.
ἱατρός εἰμι, τὰ φάρμακα ἐπιτίθημι· διδάσκαλός εἰμι,
παρακαλεῖν ἐκελεύθη. ἐδένα διορθῆμαι; καὶ τί τῆτο;
ἀλλ’ ἐγὼ τὸν μισθὸν ἔχω. καὶ τῆτο καθ’ ὑπερβολὴν
εἶπον· ἀμήχανον γ’ ἐν τοσούτῳ πλήθει μὴ διορθω-

35 θῆναί τινα.

ἀκέρω, φησί, καθ’ ἡμέραν, καὶ ἐ ποιῶ. ἄκθε, καὶ
μὴ ποιῆς· ἐκ γ’ τῆ ἀκέρει καὶ τὸ πρῶττον περιγίνε-
ται. καὶ μὴ ποιῆς, αἰχλὺν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ· καὶ μὴ
ποιῆς, μεταβάλλῃ τὴν γνώμην· καὶ μὴ ποιῆς, κατα-
δικάζεις ἑαυτὸν ὅτι ἐ ποιεῖς. τὸ δὲ κατηγορεῖν ἑαυτὸ
ἀρχὴ διορθώσεως. ὅταν εἴπῃς „οἱμοί, ἤκθεσθαι καὶ ἐ ποιῶ,”
τὸ οἱμοί προοίμιόν ἐστι τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολῆς.

α. 10. προσδιαλέγῃς. 16. οὐ — 17. χεῖρα om A. 17. ἵνα — 18. γένηται] ὅτι μὴ — ἐγένετο B. 22. ἐκ
τοῦ — b 16. γεγονώς om B. 24. τὸ om A. b. 7. κακῶς δὲ] οὐ κακῶς δὲ pr A, οὐ καλῶς δὲ corr. 15. δαι-
μόνωνς. 17. τὸν post λόγου om A. 28. εἰς ante τὸν πλ. omisi cum B. 30. ὁ add A. 34. ἀμήχανον A:
ἀδύνατοςς. 38. ποιεῖςς. idque ter. καὶ — 39. γνώμην om B. 39. μεταβάλλειςς.

„πέμψον Λάζαρον” καὶ ἐξῆς. καὶ πῶς νῦν οἱ οἰ-
νοχόοι σε, οἱ τύπῃτες, οἱ παράσιτοι, οἱ κόλακες; πῶς
ὁ τύφος, πῶς ἡ φαντασία; φύλλα ἦν, καὶ χειμῶν κατέ-
λαβε, καὶ πάντα ἀπώλετο· ὄναρ ἦν, καὶ ἡμέρα γέγονε,
καὶ τὸ ὄναρ διαλέλνται.

διὰ τί δὲ οὐ τὸν Νῶε ἢ τὸν Ἰακώβ ἢ τὸν Ἰσαάκ,
1565R. ἀλλὰ τὸν Ἀβραάμ ὁ πλούσιος ὁρᾷ; ”διὰ τί; ἐπειδὴ
φιλόξενος ἦν ὁ Ἀβραάμ, καὶ τῆς ἀπανθρωπίας τούτου
μείζων γίνεται κατηγορία ἢ ἐκείνου φιλοξενία.

Ἐκ τῶ ἐἰς τὸ μὴ εἶτω σφοδρῶς θρηγῆν τοὺς τελευτῶντας.
Θάνατος μεριμνῶν λύσις. εἰ μὴ θάνατος ἦν, ἐαν-
τὲς ἂν κατηθίομεν· εἰ μὴ κόλασιν ἐξεδεχόμεθα, ἐδα-
μῶς τῶν κακῶν ἐπανόμεθα. εἶδες δεσπότη φιλανθρω-
πίαν; τὸ ἐκ παραβίασεως ἐπιτίμιον ἀφορμὴν σωτηρίας
ἀπειργάσατο. εἰ μὲν οὖν δίκαιός ἐστιν ὁ ἀποθανών, 15
χαῖρε, διότι θαρρῶν πρὸς τὸν δεσπότην πορεύεσθαι· εἰ
δὲ ἁμαρτωλός, μὴ λυπῶ· ἐκέρδησεν οἷς τὴν προση-
κῆν τῶν ἁμαρτημάτων ἀφήρηθαι.

Ὅτι ἐν τῇ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Κυριακὸν ἐπιστολῇ,
ἦν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐξέπεμψεν ἐξορίας, καθάπτεται 20
μὲν τῶ Ἀρσακίῳ, λῆρον αὐτὸν καὶ μοιχὸν καλῶν, ἐπαι-
νεῖ δὲ τὲς ἀποσρεφομένους τὴν αὐτοῦ κοινωνίαν, ὡς
διὰ θεὸν καὶ τὸ εἰς τὸν ὀρχιερέα αὐτῶν ἀδίκημα τὴν
357 H. ἀποστροφὴν αὐτῶν ποιημένους. ”καίτοι γε ἐν ἄλλοις φαι-
νεται παραινῶν μὴ ἀφίστασθαι ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. εἰς 25
τῆτο δὲ ὑπερον (ὡς εἰκοι) μετέστη, ἐπειδὴ καὶ οἱ τῆτον
ἀδίκως ἐκβαλόντες ἐχ οἷς ἐπραξεν ἐξερχαν, ἀλλὰ καὶ
καταδρομὰς καὶ ἐπιβελὰς κατὰ τῶν αὐτῶ προσανα-
κειμένων καὶ ὑπερορίας ἐπαλαμήσαντο.

278.

Ἀνεγνώσθῃ ἐκ τῶν ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ περὶ τῶν με-
ταβαλλόντων τὰς χροάς.

ὅτι τὰς χροάς μεταβαλλόμενοι καὶ ἐξομοιούμενοι
φντοῖς καὶ τόποις καὶ λίθοις, οἷς ἂν πλησιάζωσι, πο-
λύπερ ἐστὶ καὶ χαμαιλέων καὶ τὸ θηρίον ὁ τάρανδος, 35
ὃ ἐν Σκύθαις φασὶν ἢ Σαρμάταις γίνεσθαι. μεταβάλλει
δ’ ὁ χαμαιλέων εἰς πάντα τὰ χρώματα, πλὴν τὴν εἰς
τὸ λευκὸν καὶ τὸ ἐρυθρὸν καὶ δέχεσθαι μεταβολὴν καὶ οὐ
πρὸς τὰ παρακείμενα μόνον χρώματα μεταβάλλει, ἀλλὰ
καὶ αὐτὸς καθ’ ἑαυτὸν, ἔάν τις μόνον ἄψῃται αὐτῷ, 40

τὸ χροῖμα μεταβάλλει. ὁ δὲ τάρανδος τὸ μὲν μέγεθος
ἐστὶ κατὰ βῆν, τὸ πρόσωπον δὲ ὁμοῖος ἐλάφῳ, πλὴν
πλατύτερος, ὥσανεὶ ἐκ δύο συγκείμενος ἐλαφείων προσ-
ώπων. δίχληρον δὲ ἐστὶ καὶ κερασφόρον. ἔχει δὲ τὸ κε-
5 ρας ἀποφνύδας ὥσπερ τὸ ἐλάφῳ, καὶ τριχῶτον ἐστὶ δι-
ὄλε· περὶ γὰρ τὸ ὅσον δέρματός ἐστι περίτασις, ὅθεν
ἢ ἐκφυσις. τὸ δὲ δέρμα τῷ πάχει δακτυλίου ἐστὶν,
ἰχυρὸν δὲ σφόδρα· διὸ καὶ τὲς θώρακας ἐξανύζοντες
αὐτὸ ποιεῖν. σπάνιον δὲ τὸ ζῶον καὶ ὀλιγάκις φαι-
10 νόμενον. Θανμασὴ δ’ ἡ μεταβολὴ καὶ ἐγγὺς ἀπιστίας.
τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐν τῷ δέρματι γίνεσθαι ἡ μεταβολή,
ἀλλοιομένης τῆς ἐντὸς ὑγρότητος, εἴτε αἱματώδους ἢ
καὶ τινος ἄλλης τοιαύτης οὐσης, ὥς φανερὰν εἶναι
τὴν συμπάθειαν· ἡ δὲ τριχῶν μεταβολή, ξηρῶν τε
15 ὡσὼν καὶ ἀπηρητημένων καὶ ἀθρόον καὶ πεφυκνίων ἀλλοιοῦσθαι,
παράδοξος ἀληθῶς καὶ ἀπίθανος, μάλιστα πρὸς πολλὰ
ποικιλλομένη. ὁ δὲ χαμαιλέων δοκεῖ τῷ πνεύματι ποι-
εῖν τὰς μεταβολὰς· πνευματικὸν γὰρ φύσει. σημεῖον δὲ
τὸ τῷ πνεύμονος μέγεθος· χερδὸν γὰρ δι’ ὄλε τῷ σώμα-
20 τος τέταθαι. ἅμα καὶ ἐξαιρούμενος αὐτὸς καὶ φνσώμενος
δῆλός ἐστιν.

Ἐκ τοῦ περὶ παραλύσεως Θεοφράστου.

1568R.

ὅτι ὑπὸ καταψύξεως φησιν, ὡς κοινῷ λόγῳ φάναι,
τὴν παράλυσιν γίνεσθαι· καὶ ταύτην οἱ μὲν ὑπὸ πνεύ-
ματος (πνευματικὸν γὰρ τὸ πάθος), οἱ δὲ ἐκλείψει καὶ
25 ξερήσει τῷ πνεύματος· τῆτο γὰρ εἶναι τὸ τὴν θερμό-
τητα καὶ τὴν κίνησιν ὅλως ποιεῖν. ἀκίνησις δὲ γινο-
μένης κατάψυξις γίνεσθαι τῷ αἵματος, ἢ ἀπλῶς εἰπεῖν
τῆς ὑγρότητος. διὰ τῆτο γὰρ καὶ ἡ νύκτα γίνεσθαι ἐν τοῖς
30 ποσὶν ἢ καὶ ἐν τοῖς ἄνω μέρεσιν, ὅταν ἀποπνεύσῃ
ἀπὸ καθέδρας ἢ ἄλλης τινὸς τρόπος. τότε γὰρ διαλαμ-
358 H. βάνει τῇ πίεσει τὸ πνεῦμα, καὶ ἐδυναμένην τὴν οἰ-
κείαν κίνησιν κινεῖσθαι ἵσῃ καὶ ἀποψύχει τὸ αἷμα.

Ἐκ τοῦ περὶ λειποψυχίας.

ὅτι ἡ λειποψυχία ξέρησις ἢ κατάψυξις τῷ θερμῷ
περὶ τὸν ἀναπνευστικὸν τόπον. τοῦτο δὲ συμβαίνει ἢ
ὑπὸ τῷ ψυχρῷ ἢ καὶ ὑπ’ αὐτῷ τῷ θερμῷ· τὸ γὰρ πλεον
πῦρ ἀναιρεῖ τὸ ἐλαττον. μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ πεῖρα. ὑπὸ
γὰρ πνίγους ἢ ἄλλης θερμῆς, καὶ μάλιστα πολλῆς, ἀθρόον
40 τέτων προσπεσόντων ἡμῖν, ἐκλυόμεθα καὶ λειποθυ-

- a. 1. Εἰς τὸ πέμψον γ. καὶ τὰ ἐξῆς γ. 6. τί Α: τοῦτο γ. 10. εἰς τὸ add Α. 13. ἐπανσάμεθα γ.
17. ἐκέρδ. ἐφ’ οἷς γ. 19. ὅτι — 29. ἐπαλαμήσαντο om B. 27. ἐκβάλλοντες γ. ἵστεξαν Α. 28. αὐτῶ corr Α.
αὐτῶν pr: αὐτοῖς γ. 31. περὶ τῶν add Α.
b. 4. δίχληρον Α. 5. τριχῶτον Α. 6. περίτασις Α: ἐπίτασις γ. 9. ποιεῖνται] ἴωνται γ. 15. οὐσῶν — πεφυκνίων B:
όντων — πεφυκτότων γ. 17. χαμαιλέων] πολυπόους B et corr Α. 20. φνσώμενος γ. 22. περὶ παραλύσεως Θεοφράστου Α:
αὐτοῦ περὶ παραλύσεως γ. 27. ποιῶν γ. 29. ἐν om B. 31. ἄλλω τινὶ τρόπῳ Schneiderus, qui mox τὸ πνεῦμα,
ὃ οὐ δυνάμενον. 34. ἐκ τοῦ Α: τοῦ αὐτοῦ γ. 36. ἢ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ add Α.

μῆμεν καταμαραίνειν γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν κατάψυξιν ἔλαμ-
βάνον. τάχα δὲ καὶ τὴν ἀναπνοὴν ὅλως τὸ πνῖγος κω-
λύει· ὅθεν καὶ πνῖγος ὠνομάσθη· πνίγει γὰρ ἢ καὶ πνι-
γομένῳ ὁμοίως ἔστιν ὁ μὴ δυνάμενος ἀναπνεῖν. μαρ-
τυρεῖ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν λετροῶν καὶ τῶν πυριάσεων
ἐκλυσις· δῆλον γὰρ ὡς αἱ τοιαῦται ἐκλύσεις τῷ θερμῷ καὶ
διὰ τὸ θερμὸν γίνονται, μαραίνοντος τῆς ἔξωθεν θερμῆς
τὸ ἐν ἡμῖν σύμφυτον. γίνονται δὲ λειποψυχία καὶ τῶν ἐν
οἷς πέφυκεν ἡ θερμότης ἐκλιπόντων, ὅσον αἵματος ἢ
τῆς φυσικῆς ἀπλῶς ὑγρότητος, ὥσπερ ἐν ταῖς αἰμορ-
ραγίαις καὶ ἐν ταῖς τῆς γαστρὸς φοραῖς ὁρῶμεν λει-
ποψυχῆντας. καὶ διὰ πόνης δὲ γίνονται ἐκλύσεις. ὅτι
τὸ πλέον θερμὸν λειποψυχίαν ποιεῖ καὶ ὡς μαραῖνον
τὸ ἐλάττον, καὶ ὡς κωλύον τὴν ἀναπνοήν, καὶ ἔτι ὡς
μὴ παραχωρῶν τῇ καταψύξει εἰσοδόν. ὅτι διὰ τῆς
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λυόμενοι μὲν ἔλπειοψυχῆσι, πανσά-
μενοι δὲ μᾶλλον, διότι τὴν ὑγρότητα τὴν γινομένην
ἀπὸ τῆς συντήξεως λυομένων μὲν θερμὴν εἶναι συμ-
βαίνει, λυομένων δὲ ψυχρὰ· ψυχρὰ δὲ ἔσται καὶ ἐμπί-
πτουσα κυρίως τόποις ποιεῖ λειποψυχίαν. εἰ μὴ ἄρα καὶ
ἡ ἄνεσις αὐτῇ τῇ πνεύματος προεκλύει. διότι καὶ κα-
τέχειν κελεύουσιν ἐν ταῖς λειποψυχίαις τὸ πνεῦμα· κω-
λύει γὰρ ὁ κατέχων ἐξίεναι τὸ θερμὸν, ὁ δ' ἀνιὲς ἐν-
δίδωσιν. ὅτι ὁ ῥαίνων ὑδατὶ τῆς λειποψυχῆντας,
συμφράττων καὶ πυκνῶν τὰς πόρας, καὶ συναθροίζων
ἐντὸς τὸ θερμὸν (ἀντιπεριέχον γὰρ) ὠφελεῖ. ὅτι
ἡδοναὶ καὶ λῦπαι ποιεῖσι λειποψυχίαν. καὶ γὰρ ἀμφό-
τεροι πληθὺς ὑγρότητος ἐπάγουσιν, ἡ μὲν ἡδονὴ τῷ
συντήκεν καὶ διαχεῖν, ἡ λύπη δὲ τῷ πηγνύειν. ὅταν
ἔν ἡ ὑγρότης ῥυῇ πρὸς τὸν πνευματικὸν τόπον, ποιεῖ
λειποψυχεῖν.

Ἐκ τοῦ περὶ ἰλιγγῶν.

ὅτι οἱ ἰλιγγοὶ γίνονται, ὅταν πνεῦμα ἄλλότριον εἰς
τὴν κεφαλὴν ἔλθῃ ἢ ὑγρότης περιττωματικῆς, ἢ ἀπό-
τινος τροφῆς, ὡς ἀπὸ τοῦ οἴνου, ἢ ἀπὸ τινος ἄλλου
χυμῶ· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τις κινήσῃ τὴν κεφαλὴν κύκλῳ. ὁ
859 H. γὰρ τόπος ὁ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ὑγρὸς ὢν, ὅταν δέ-
1569 R. ξηταί τι πλέον ἄλλότριον, τὸ δὲ βιάζῃ διαδυνάμε-
νον πρὸς τὰς φλέβας, ὡς αὖτε κύκλῳ τὸ προὑπάρχον
ὑγρόν. οὕτως δὲ ὅσον δίνης τῆς φορῆς, καὶ τῆς ὑγρῆς

μὴ συνεχῆς, ἀλλ' ἐν τῇ κινήσει τοῦ μὲν προλαμβά-
νοντος τῆς δὲ ὑπερῶντος διὰ τὸ μὴ ἰσορροπεῖν ὁμοίως,
τὸν ἰλιγγον ποιεῖ καὶ καταβάλλει πολλάκις. ὅτι
τὰ ὡμὰ ὡὰ διὰ τῆς δινεῖς ὥσπερ τὰ ἐφθάρ, διότι
τὰ μὲν ὑπὸ τῆς ὑγρότητος ἰσχυρὰ καὶ ἐκ ἰσορροπίας
ἔσης σφάλλεται, τὰ δ' ἔξω, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ σφάλλον
ὑφιστάμενον ἐνὸς ὄντος καὶ συνεχῆς τοῦ ἐντός. ἐκ δὲ
τῆς αὐτῆς θεωρίας ἐπιλύεται καὶ τὸ διὰ τί κύκλῳ περι-
πατῶντες ἰλιγγιῶσι, καὶ ὅτι μᾶλλον, ἢ ἐν ἐλάττονι
κύκλῳ, καὶ ἔτι ἢ ἐν θάττονι θέσει, καὶ ὅτι, εἰ μετὰ
πολλῶν, μᾶλλον ἢ μόνοι, καὶ διὰ τί ἐπ' ἀριστερὰ θέον-
τες μᾶλλον ἢ ἐπὶ δεξιᾷ. πάντων γὰρ τούτων καὶ τῶν
ὁμοίων προείρηται ἡ αἰτία. εἰ γὰρ ὁ ἰλιγγος γίνετο, ἢ
τις ἐν τῷ αὐτῷ εἰσέφῃ τὴν κεφαλὴν, δῆλον ὡς εἴ τις
ἐγγὺς τῆς εἰσέφῃς, τάχιστα καὶ μάστιχα τῶν ἄλλων
ἰλιγγιῶν. ἐγγυτάτω δὲ ὁ ἐν ἐλάττονι κύκλῳ εἰσέφῃ
τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅσον ἂν θάττονι, μᾶλλον. διόπερ καὶ οἱ
θέοντες τῶν περιπατῶντων μᾶλλον ἰλιγγιῶσι, καὶ οἱ τα-
χέως τῶν βραδέως· θέσει γὰρ ἐγκεκλικότες πρὸς τὸ κέν-
τρον [μᾶλλον ἰλιγγιῶσιν]. οἱ δ' ἐπ' ἀριστερὰ θέοντες
τῶν ἐπὶ δεξιᾷ μᾶλλον, διότι ὁξύτεραν γωνίαν ποιεῖσι
πρὸς τὸν κύκλον· ἐμβριθέστερα γὰρ ὄντα τὰ δεξιὰ προσ-
βιάζονται μᾶλλον ἐντὸς διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν ἀριστερῶν.
καὶ εἰ μετὰ πολλῶν θέσει, μᾶλλον ἢ μόνοι, διότι πρὸς
τῇ κύκλῳ περιφορᾷ καὶ ἡ ὄψις προσβάλλουσα τοῖς
θέσει, μὴ συνεχῆς ἔσται, ποιεῖ τινὰ κίνησιν ἐν τῷ ἐγκε-
φάλῳ καὶ ταραχήν· διὸ ἰλιγγιῶσι μᾶλλον, διὰ τὸ δι-
πλὴν τὸν ἐγκέφαλον ὑφίστασθαι κίνησιν, τὴν τε ἀπὸ τῆς
περιδινήσεως, καὶ ἣν ἡ ὄψις παθοῦσα τῷ ἐγκεφάλῳ
παρέπεμψεν. ὅτι δὲ διὰ τὴν τῆς ὕψεως κίνησιν ἰλιγ-
γιῶσι πολλάκις, φανερόν ἐκ πολλῶν. οἱ τε γὰρ πλέον-
τες θάττονι καὶ μᾶλλον ἰλιγγιῶσιν, ἐπειδὴν τοῖς κύ-
μασιν ἐμβλέψωσιν, καὶ οἱ τὰς αἰώρας καὶ οἱ τὰς τρο-
χὰς θεωρῶντες ταχὺ σκοτίζονται. ἰλιγγιῶσι δὲ καὶ οἱ πρὸς
τὰ ὑψηλὰ καὶ μεγάλα καὶ ἀπότομα ἀποβλέποντες, διὰ
τὸ συμβαίνειν μακρὰν τεινομένην σείεσθαι καὶ κραδαίνεσθαι
τὴν ὕψιν· σειομένη δὲ καὶ κραδαινομένη ταράττει καὶ
κινεῖ τὰ ἐντός. τοῖς δ' ἄνω βλέψουσιν ἔκταται τὸ
πάθος, διὰ τὸ μὴ ἀποτείνειν μακρὰν ἀλλ' ἀποτέμνεσθαι
τῷ φωτί. γίνονται ἰλιγγοὶ καὶ ὅταν βλέπωσι συνεχῶς καὶ

- α. 1. ἐν ἡμῖν] θερμὸν addit Schneiderus. 13. τὸ om A: idem add θερμὸν et 16. τὸ. 18. ἀπὸ] ἐκ A.
21. αὐτῇ γ. προσεκλύει γ. καὶ add A. 26. γὰρ ὠφελεῖ om A. 32. ἐκ A: τοῦ αὐτοῦ ἐκ γ. post ἰλιγγῶν cum B
omisi λόγον. 33. πλέον] apud Theophrastum πνεῦμα. βιάζεται γ. διαδ. καὶ πρὸς γ.
b. 1. τοῦ] τὸ A. προσλαμβάνοντος γ. 3. post πολλάκις cum B omisi titulum: Διὰ τί τὰ ὡμὰ ὡὰ οὐ περι-
δινεῖται. 4. περιδινεῖται γ. ὥσπερ τὰ ἐφθάρ et 5. τῆς add A. 6. δ' οὐ Schneiderus post Furlanum; δὲ γ.
9. ἐάν om B. 11. ἀριστερὰ — 12. δεξιὰ γ. 20. μᾶλλον] διὸ μᾶλλον B. 21. ἐπὶ τὰ δεξιὰ A. 27. διότι γ.
32. μᾶλλον καὶ θάττονι B. 33. οἱ ante τοὺς add A. 39. ὑποτέμνεσθαι B.

ἐνατενίζωσιν. ὃ καὶ διαπορεῖτο, τί δὴ ποτε κύκλω κι-
ναμένης τῆς ὕψεως καὶ ἡρεμείας τὸ αὐτὸ πάθος συμ-
860 **Η.**βαίνει. τὸ δ' αἴτιον τῆς μὲν κύκλω φορᾶς "εἴρηται
διὰ τί δὲ ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ τῷ ἀτενισμῷ τὸ αὐτὸ
συμβαίνει πάθος; διότι τὰ ἐν τῇ κινήσει σωζόμενα 5
ἢ εἰς αἵματι δύνει. εἰς αἵματι δὲ τῆς ὕψεως, καὶ τὰ ἄλλα
συνεχῇ τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἴσατο. ἴσαμένα δέ, καὶ συν-
δύνατο καὶ χωρίζετο τὰ βαρέα, καὶ καταβαρύνει, καὶ
ποιεῖ τὸν ἰλιγγόν. καὶ ἡ κύκλω φορὰ δὲ δύνηται τὰ
βαρέα καὶ τὰ κῆρα. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ κύπτειν ἰλιγγόν 10
καὶ γὰρ ἐν τῷ κύπτειν χωρίζετο τὰ βαρέα καὶ τὰ ἐλα-
φρά, τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. δεῖ δὲ ἅμα εἶναι,
1572 **Β.**καθ' ἅπερ ἐλέχθη. ποιεῖ δὲ τὸ πάθος καὶ πλησμονὴ καὶ
ἐνδεία, ἢ μὲν ἐνδεία σύντηξιν, ἢ δὲ πλησμονὴ περι-
τῶσιν ποιεῖσα, ὥστε πλήρεις γίνεσθαι τὰς πόρους. ἀνίστα 15
γὰρ παρ' αὐτὰ καὶ καταβαίνει, καὶ δύνηται τὰς περιόδους
ὑπερ ἐξίν ἰλιγγόν. ὅτι καὶ αἱ μέλαι καὶ αἱ φαρμα-
καῖαι καὶ τὰ παραπλήσια ποιεῖσιν ἰλιγγόν. ἢ γὰρ ὑγρό-
της ἢ ἀλλοτριῶς ἐμπίπτουσα ποιεῖ τὴν ταραχὴν.
ὅτι ἀνιστάμενοι μᾶλλον ἢ καθίζοντες ἰλιγγιῶσι, διότι 20
ἡρεμούντων μὲν συνίστατο τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ κεφαλῇ πλέον,
ὅταν δὲ κινῶντο, δύνατο, καὶ εἰς ἐν μόνον ἐμπίπτει
ποιεῖ τὸν ἰλιγγόν.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ κόπων.

ὅτι καταβαίνοντες μὲν τόπον κατάντη τὰς μηρὸς 25
μάλιστα πονέουσιν, ἀναβαίνοντες δὲ τὰς κνήμας, διότι
κατὰ μὲν τὴν ἀνάβασιν ὁ πόνος τῷ αἵρειν φορτίον
τὸ σῶμα γίνετο. ὅ ἔν ἐπικεῖτο τὸ βάρος καὶ ὅ αἵρετο,
τέτῳ μάλιστα ὁ πόμος. ἐν δὲ τῷ καταβαίνειν ὁ πόμος
ἐν τῷ ἐμπίπτειν γίνετο τὸ σῶμα καὶ παρωθεῖν παρὰ 30
φύσιν. ὥστε ἐν ὅ μάλιστα ἐμπίπτει καὶ σαλεύει, τέτῳ
μάλιστα καὶ τὸν πόνον ἐμποιεῖ. ὥς ἐν ἡ κνήμη μᾶλλον
ἐν τῷ ἀναβαίνειν κακοπαθεῖ, ἔτις ὁ μηρὸς ἐν τῷ
καταβαίνειν. διότι δὲ τὰ βάρη κάτω φέρετο, χαλεπώ-
τερον τὸ ἀναβαίνειν τῷ καταβαίνειν. ὅτι κοπια- 35
ρώτερον τῷ βραχίονι διὰ κενῆς ῥίπτειν ἢ λίθον ἢ
ἄλλο τι βάρος, διότι σπασματωδέστερον. καὶ γὰρ ἀπερεί-
δετο, καθ' ἅπερ ὁ βάλλον, πρὸς τὸν ἐν τῇ χειρὶ ὄγκον.

ὅτι οἱ ὁμαλοὶ περίπατοι τῶν ἀνωμάτων κοπιώ-
τεροι, διότι ἡ πολλὴ κίνησις ποιεῖ κόπον. πολλὴ δ' 40
καταφέρει πρὸς τὴν οἰκωμένην καὶ ἐργάσιμον. ἐγγρο-

ῖα συνεχῆς καὶ μία. αἱ δ' ἀνώμαλοι κατὰ τὰς μεταβο-
λὰς ποιεῖσιν ἀνάπαυσιν. ἐν δὲ τοῖς ὁμαλοῖς ἡ ὁμοιό-
της τῆς κινήσεως ἀπεργάζεται συνεχῇ τὴν κίνησιν.

ὅτι ἐξονειρωτικοὶ οἱ κοπιῶντες, διότι θερμὰ καὶ κά-
5 θυγρὰ τὰ σώματα γίνετο διὰ τὴν σύντηξιν. ἡ δὲ τοι-
αύτη διάθεσις σπερματική. ὅτι καὶ ὑπτιοὶ κατά-
κειντο διὰ τὴν ἐκλυσιν. συνεργεῖ δὲ τὸ κῆμα τέτο καὶ
πρὸς τὰς ἐξονειρωγμὰς.

"ὅτι τὰ ὑγρὰ σώματα 861 **Η.**
κοπιώτερά τινος σκληρῶν, διότι ἀσθενέστερα, εἰ καὶ
ἄλλον τρόπον τὰ σκληρὰ εὐθραυστότερα.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἀθρόως φαινομένων ζώων.

ὅτι τῶν ἀθρόων φαινομένων ζώων οὐχ ἡ αὐτὴ
πάντων αἰτία, ἀλλὰ τῶν μὲν καὶ ἡ γένεσις εὐθὺς φα-
νερά, ὥσπερ τῶν μυιῶν, αἱ ἐν τοῖς εἰρησποπείοις καὶ ἐν
ταῖς πανηγύρεσι καὶ μετὰ τὸ παρελθεῖν αὐτὰ ἔτι μᾶλ-
15 λον γίνονται. τέτῳ γὰρ ἡ τε κόπος αἰτία καὶ ἡ τῶν ἄλ-
λων σῆψις. ἄλλα δὲ προϋπάρχει μὲν, ἐκφαίνεται δὲ
διὰ τὰς ἐτερές, ὥσπερ οἱ τε κοιλίαι καὶ οἱ μικροὶ βά-
τραχοι καὶ γὰρ εἰσὶν, ὥς τινες ᾤοντο, ἀλλὰ προ-
φαίνονται μόνον, κατὰ γῆς ὄντα πρότερον, διὰ τὸ
εἰσεῖν τὸ ἔδωρ εἰς τὰς θαλάμας αὐτῶν. ἄλλο δὲ
γένος ἐστὶ τέτο βατράχων παρὰ τὸ ἐν ταῖς λίμναις καὶ
τοῖς τέλμασι. τὸ δὲ πλῆθος καὶ τέτο καὶ τῶν ἄλλων,
ὅταν εὐθηνήσωσιν. ὅτι μᾶλλον μετὰ τὰς διαλύ- 20

σεις καὶ τῶν πανηγύρεων καὶ τῶν εἰρησποπείων, ἢ ἔτι
συνισαμένων, αἱ μυῖαι γίνονται. συμβαίνει γὰρ παρόν-
των μὲν διὰ τὰς καθημερινὰς χρεῖας καὶ κινήσεις
"φθαίρεσθαι τὰς γενέσεις αὐτῶν, κινήσεως αἱ καὶ με- 1573 **Β.**
ταβολῆς γινομένης, ὥς ἐν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐν αὐτοῖς
τοῖς καθάρμασιν ἐκβαλλομένοις αὐτῶν. ὅταν δὲ δια-
λυθῶσιν, ἡ συχία γινομένης ταχὺ συντελεῖτο διὰ τὸ μὴ
ὑπ' ἐδενδὸς κωλύεσθαι, μέχρις ὅ ἂν ξηρανθῇ τὸ ἐν τοῖς
καθάρμασιν ὑγρὸν. ἡ μὲν ἐν τῶν μυιῶν γένεσις τα-
χεῖαν καὶ πολλήν, ὥς εἴρητο, τὴν γένεσιν λαμβάνει οἱ
δὲ ἀτέλεστοι καὶ αἱ ἀκρίδες πανταχῶς μὲν εἰσιν ὥς εἰ-
πεῖν, πλήθετο δὲ ταῦτα τῷ τε τόπῳ οἰκείῳ λαμβά-
νουν καὶ τῷ μὴ διαφθαίρεσθαι αὐτῶν τὰ ὠά, ὃ συμ-
βαίνει διὰ τὴν ἀργίαν τῆς χώρας. ἐν γὰρ τῇ γεωργε-
μένη ἀπόλλυντο. διὸ καὶ ἐκ τῆς ἐρήμης καὶ ἀργούσης
καταφέρει πρὸς τὴν οἰκωμένην καὶ ἐργάσιμον. ἐγγρο-

a. 1. ποτε A: πού γ. 5. πάθος συμβαίνει γ. 7. συνίσταται A. 15. γίνεσθαι apud Theophrastum est: hic
γενέσθαι γ. 16. καὶ post αὐτὰ om A. 19. ἀλλοτρίᾳ ap. Theophrastum. 24. τοῦ αὐτοῦ om A. 33. ἀναβαί-
νειν — 35. καταβαίνειν B: καταβαίνειν — ἀναβαίνειν γ. 39. ὁμαλεῖς B.
b. 1. αἱ malim οἱ. 2. ὁμαλεῖν A. 10. εὐθραυστότερα B, εὐθραστέτερα γ: A quid habeat, non liquet.
11. Τοῦ αὐτοῦ om A. 12. ἀθρόως B. 14. μυῶν A. 17. ἐκφ. δὲ A: καὶ ἐκφ. γ. 24. ὅτι μᾶλλον —
528b 37. αἰτίας om B. 26. μῖαι A. 29. ὥς] ὥς καὶ A. 32. μέγρι C. 33. ταχεῖαν] hac voce
finitur A.

νίτθαι δὲ ἢ διὰ τὸ περιέχεσθαι τὸ χωρίον ὄρεσιν ὑψη-
 λοῖς καὶ ὑπερᾶραι ταῦτα μὴ δύνασθαι, ἢ διὰ τὸ ἐπι-
 τήδειον τῆς χώρας· τοιαύτη δὲ ἢ τε μαλακὴ καὶ νοτίδα
 ἔχουσα καὶ δροσοβόλος. χαλεπαὶ μὲν ἔν τε καὶ αἱ ἀκρί-
 δες, χαλεπώτεροι δὲ οἱ ἀπτελέβοι, καὶ τέτων μάλιστα 5
 ἔς καλῶσι βράκκας. ἢ δὲ γένεσις αὐτῶν ἐξ ἀλλήλων.
 τινὲς δὲ οἷον ὅτι ἀκριβεῖ σημεῖω, τῷ χρώματι παρα-
 πλήσιά τινος αὐτῶν ἔχειν τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ, ὅτι καὶ
 αὐτόματος· δῆλον γὰρ ὅτι τὸ τοῖστον ἀπὸ τῆς τροφῆς,
 ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γενέσεως προσλαμβάνουσιν. ἢ δὲ 10
 φθορὰ τέτων ἢ μὲν ἔστιν οἷον φυσικὴ τις καὶ λοιμώδης
 (ὑπὸ κίνα γὰρ οἷον, καὶ ἐγγίνεται τι σκωλήκιον ἐν τῇ
 κεφαλῇ, καὶ φθείρεται), ἢ δὲ ἐν τῇ μετακινήσει καὶ τῇ
 πτήσει· ὅταν γὰρ ἀρθῶσιν, ὑπὸ τῶν ἀνέμων καταφέ-
 862 H. ρονθ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ φθείρονται. "φθείρονται δὲ 15
 καὶ διὰ χειμῶνα καὶ ψύχους καὶ αὐτὰ καὶ τὰ ὠα αὐτῶν.
 φθείρονται δὲ καὶ ἐκ μηχανῆς ἀνθρώπων· τάφρους γὰρ
 ποιοῦντες συνελάνθουσιν αὐτὰ εἰς αὐτάς, καὶ καταχω-
 νύντες διαφθείρουσιν. ὅτι τῶν ὄψεων δύο τινὰ τῆς
 γενέσεως αἰτία ἔστιν ἢ γὰρ ἀὴρ ἐπομβρός, ἢ πόλεμοι καὶ 20
 χύσεις αἱμάτων, ὃ χεδὸν καὶ τῶν ἄλλων θηρίων τῆς
 γενέσεως αἰτίον. ἐξ ἧς ποτὲ καὶ περὶ Θετταλίαν πλῆθος
 ὄψεων ἰσορῶσι γενέσθαι. ὅτι καὶ οἱ μύες ἐν ταῖς ἀρ-
 ραῖς ἀθρόον γίνονται, καὶ ἐν τοῖς ἀνχοῖς μᾶλλον ἢ ἐν
 ταῖς ἐπομβρίαις· πολέμιον γὰρ αὐτοῖς τὰ ὕδατα. πολὺ- 25
 γονον δὲ τὸ ζῶον. ἀπόλλυται δὲ τῇ μὲν ἐμφανεί καὶ ἔξω-
 θεν φθορᾷ διὰ πλῆθος ὑδάτων· τῷτο γὰρ καὶ ἔξω χει-
 μάξει καὶ εἰς τὰς μυωπίας παρεισρεῖ. φθείρεται δ' αὖ-
 τὰς καὶ αἱ ἀγρίαι γαλαῖ. ἔστι δὲ τις αὐτῶν καὶ ἀφανὴς
 καὶ ἀθρόα φθορὰ καθάπερ τις ἐπισυμβαίνουσα λοιμώ- 30
 δης· τίκεται γὰρ καὶ τούτοις ἐν τῇ κεφαλῇ σκωλήξ, καὶ
 φθείρονται. ὃ καὶ οἱ ἐμπειροὶ ἐπισκοπεύοντες, ἐπὶ ἰδῶσι,
 τὴν φθορὰν αὐτῶν προνοῶσι καὶ προαγγέλλουσιν. ὅτι
 οἱ μύες ἰσορῶν καὶ σίδηρον κατεσθίουσιν καὶ χρυσίον·
 διὸ καὶ ἀνατέμνοντες αὐτὰς οἱ ἐν τοῖς χρυσείοις τὸν 35
 χρυσὸν ἀνιμῶνται. ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ δίποδάς φασιν
 μύας γίνεσθαι καὶ μεγάλας. ἔχουσι δὲ ἔτοι καὶ τὰς ἐμ-
 προσθίας πόδας, ἀλλ' ἔβαδίζουσιν ἐπ' αὐτοῖς, χρῶνται
 δὲ αὐτοῖς οἷα χερσίν. ὅταν δὲ φεύγῃσι, πηδῶσιν.
 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν. 40
 ὅτι ὁ γαλεώτης, φασί, φθονῶν τῆς ὠφελείας τοῖς
 ἀνθρώποις καταπίνει τὸ δέρμα, ὅταν ἐκδύνηται· ἔστι γὰρ
 βοήθημα ἐπιλήπτῳ. καὶ ὁ ἔλαφος τὸ δεξιὸν κατορύττει
 κέρας, πρὸς τε τὰ τῆς φθύνης φάρμακα καὶ πρὸς ἄλλα
 πολλὰ χρήσιμον. καὶ ἡ ἵππος ἀπεσθίει τῶν πώλων τὸ
 1576 A. ἵππομανές· καὶ γὰρ καὶ τῷτο "πρὸς ἔνια χρήσιμον. καὶ 1576 A.
 ἡ φώκη ὅταν μέλλῃ ἀλίσκεσθαι, ἔξεμει τὴν πιτύαν, χρη-
 σιμεύσαν καὶ ταύτην τοῖς ἐπιλήπτοις. καὶ ὁ χερσαῖος
 ἐχίνος ἐνερθεῖ τῷ δερματι καὶ διασθίρει. καὶ ἡ λυγὴ
 κατακρύπτει τὸ ἔρον, ὅτι πρὸς τὰς σφραγίδας καὶ πρὸς
 ἄλλας χρεῖας ἐπιτήδειον. ἀλλ' ὅτι μὲν ἔστι διὰ φθόνον
 ταῦτα ποιεῖ τὰ ζῶα, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς ἰδίας
 ὑπολήψεως ταύτην αὐτοῖς περιήψαν τὴν αἰτίαν, παντὶ
 δῖλον. πόθεν γὰρ τοῖς ἀλόγοις ἢ τοσαύτη σοφία, ἢν
 καὶ οἱ λογικοὶ μετὰ συχνῆς μελέτης μανθάνουσιν; ἀλλ'
 ἢ μὲν φώκη διὰ τὸν φόβον ἴσως ταραττομένη ἐμει
 τὴν πιτύαν, καὶ ὁ γαλεώτης καταπίνει τὸ δέρμα φυ-
 σικόν τι ποιῶν πάθος, καθάπερ οἱ κύνες καὶ αἱ ὕες
 καὶ χεδὸν τὰ τετράποδα πάντα· κατεσθίει γὰρ τὰ χόρια
 μετὰ τὰς τόκας. καὶ ὁ ἐχίνος δὲ διὰ φόβον ἢ δι' ἄλλο
 τι πάθος "φυσικὸν ἐνουρεῖ, ἀλλ' ἔχει ἵνα φθίρῃ τὸ 863 H
 δέρμα. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρῶτα τοῖς ἀλόγοις, ὧν
 ἐκ ἔχομεν λόγον ἀποδῆναι, οἷον διὰ τί ἡ ὕρως ὅταν
 τέκη, περιδρίπτει τὰ κάρφη; διὰ τί οἱ κύνες ἐπαίρον-
 τες τὰ σκέλη προσερεῶσι; διὰ τί ἡ αἰς ὅταν λάβῃ τὸ
 ἡρῶγγιον εἰς τὸ σῶμα, μένει καὶ τὰς ἄλλας ἰσαῶς ποιεῖ;
 καὶ τὸ τῆς λυγκὸς ἔν τε καὶ τὸ τῆς ἐλάφου ὁ αὐτὸς κα-
 τάλογος περιέξει.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἰδρώτων.

ὅτι ἄλμυρός γίνετα ὁ ἰδρῶς, διότι τὸ ἀλλότριον ἐκ-
 κρίνετα, τῇ προσφύσει τῆς σαρκὸς ἐξανηλωμένου τοῦ
 γλυκυτάτου καὶ κρφοτάτου. τὸ γὰρ τοῖστον περιττωμα ἐν
 μὲν τῇ κατὰ τὴν κύστιν ὑποσάσει ἔρον, ἐν δὲ τῇ σαρκὶ
 ἰδρῶς καλεῖται. ἐκκρίνετα δὲ ὁ ἰδρῶς διὰ κίνησιν ἢ πό-
 νον ἢ διὰ τὴν τῆς θερμῆς καὶ τῆς πνεύματος δύναμιν.
 ὅτι ὁ ἰδρῶς ἄλμυρός ὢν προσλαμβάνει ὀξύτητα ἢ
 πικρότητα ἢ δυσωδίαν ἢ εὐωδίαν διὰ πολλὰς καὶ δια-
 φόρους αἰτίας. ὅτι οἱ παῖδες τῶν ἀνδρῶν μᾶλλον
 δυσίδρωτες, καὶ μάλιστα τὰ παῖδια, καίτοι τὴν φύσιν
 ὄντα θερμὰ καὶ ὑγρά, ἐξ ὧν ἡ τῶν ἰδρώτων γένεσις,
 40 διότι πυκνότεροι τῶν παίδων οἱ χροῖτες καὶ ὥσπερ συγ-
 κεκλεισμένοι. ἔτι δὲ ἡ θερμότης ἐπικρατοῦσα πέττει

a. 6. βρούκους Sylburgius, Bochartus, interpretes Hesychii v. βρούκος: βαρούκτους ε. 7. χρώματι παραπλήσιον] malim χρώμα παραπλήσιον. 18. αὐτὰς] libri αὐτοὺς. praestat cum Sylburgio scribere ταύτας. 29. ἔστι] ἐτι C.
 31. τούτοις C: τούτων ε. 35. χρυσείοις C: χρυσείοις ε. 40. τῶν — φθονεῖν] horum loco lacuna est in C.
 b. 17. οἱ] αἱ Schneiderus. 18. καὶ σχεδόν Sylburgius: σχεδόν καὶ ε. 26. λυγκὸς Sylburgius: λυγγὸς ε.
 37. οἱ add B.

διὰ τὴν αὐξησιν. ἐὰν δὲ τίς γένηται περίττωμα, τὸτο
ἐκκρίνετο κατὰ κοιλίαν· εὖρος γὰρ ὡς ἐπίπαν ἢ τῶν παι-
δίων. οἱ δὲ γέροντες μανόχρους μὲν, ἀλλὰ ξηροί· δεῖ
δὲ τῷ ἰδρῶτι καθάπερ ὕλην ὑπάρχειν τὸ ὑγρόν. ἄλ-
λωσε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εὐπνεῖν καὶ μανὸν ἱκανὴν τὴν ἐκ- 5
κρισιν ποιεῖ, καὶ τῷ συνεχῶς γίνεσθαι καὶ τῷ μὴ πολλὰ
ἐνυπάρχειν τὰ ὑγρά. διὰ τὸτο καὶ ὧν αἱ κοιλίαι ὑγραὶ
καὶ εἰς κύβιν ἢ ἐπιθρόῃ τῇ περιττώματος, ἐκ εὐδρω-
τες γίνονται, διότι πᾶν τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ὥρμησεν.

ὅτι οἱ μὴ πέψαντες τὰ σιτία καὶ οἱ ἀγρυπνήσαντες 10
εὐδρωτες, διότι ἡ πέψις διαμερίζει τὴν ὑγρότητα καὶ
ὁ ὕπνος πέττει. ὅτι οἱ γυμναζόμενοι καὶ εὐέχοντες

εὐδρωτες μᾶλλον τῶν ἀγυμνάτων. ὅτι καὶ οἱ πε-
πεμμένην καὶ οἱ ἄπεπτον ἔχοντες τὴν τροφήν εὐδρω-
τες· καίτοι δόξει ἄτοπον εἶναι· ἐκ ἑξὶ δέ. οἱ μὲν γὰρ 15
γεγυμνασμένοι τῷ μανὰ τὰ σώματα ἔχουν καὶ ἀνεω-
γμένους τὰς πόρους, καὶ τῷ συνήθεις εἶναι πρὸς τοὺς
ἰδρῶτας, εὐδρωτες· τῶν δὲ μεμύκασιν οἱ πόροι διὰ
τὸ μὴ χοῦσθαι. οἱ δὲ μὴ πεπεμμένην ἔχοντες τὴν τρο-
φήν τῷ πλήθει τῆς ὑγρότητος εὐδρωτες· οἱ δὲ πεπεμ- 20
μένην τῷ τὴν ὑγρότητα διακεκρίσθαι τῇ πέψει τῇ ἄλλῃ

1577R. χυλῶν ῥαδίαν ἔχουσι τὴν ἐξόρμησιν. "ὅτι ἐπονθεν-
τες, ἀλλ' ὅταν παύωντο, μᾶλλον ἰδρῶσιν, ὅδε συντεί-
νοντες ὅδε κατέχοντες τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ὅταν ἀνῶσι,

864H. διότι πονούντων μὲν "ὑπὸ τοῦ πνεύματος αἱ φλέβες 25
ἐμφυσώμεναι συμμύειν ποιεῖσι τὰς πόρους, ὥστε δι' εὐ-
ρυτέρων μᾶλλον ἐξέρχετο τὸ ὑγρόν. καὶ ἡ κάθεξις δὲ
τῇ πνεύματος πληροὶ τὰς φλέβας, ὥστε κωλύειν διεῖναι.

ὅτι μετὰ τὰς πόρους καὶ τὰς δρόμους οἱ ἐν σκιᾷ μᾶλ-
λον καθέζομενοι ἰδρῶσιν ἢ περ οἱ ἐν τῷ ἡλίῳ, διότι ὁ 30
ἥλιος ἀναξηραίνει καὶ πυκνοὶ τὰς πόρους. ὅτι τὰς
πόδας οἱ τῷ ὕδατι ἐμβάλλοντες ἐκ ἰδρῶσι, διότι τὸ
ὑδὼρ κωλύει τὴν τῆξιν. ὁ δὲ ἰδρῶς τῆξις ἐστὶ τῶν κα-
κῶς προσωκοδομημένων ταῖς σαρξίν, ὅταν ἐκκρίνηται
διὰ τὸ θερμόν. ὅτι τὸ γυμνάσιον, ἐὰν γένοιτο συν- 35

εχῶς, ἀναξηραίνει καθάπερ ὁ ἥλιος· διὸ ἥτιον ἰδρῶ-
σιν. ὅτι τὸ μέτωπον πρῶτον καὶ μάλιστα ἰδρῶσι
διὰ τὸ ὑπὸ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι ὑγρὸν ὄντα. καὶ ἡ κε-
φαλὴ δὲ μάλιστα ἰδρῶσι διὰ τὸ μανόν (σημεῖον δὲ αἱ
τρίχες), καὶ διότι τῇ πνεύματος ἡ κάθεξις διατείνεται 40
πὺς εἰς τὴν κεφαλὴν. ὅτι οἱ ἀγωνιῶντες τὰς πό-

δας ἰδρῶσι, τὸ δὲ πρόσωπον οὐ, διότι ἡ ἀγωνία οὐ
μετάσσει θερμότητος ἀλλ' αὐξήσεως, καθάπερ ὁ θυ-
μός. διὸ τὸ μὲν πρόσωπον ἐξέρχονται γίνονται καὶ οὐχ
ἰδρῶσι διὰ τὸ μᾶλλον ἐκθερμαίνεσθαι (ξηραίνει γὰρ ἡ
θερμότης ἐπιπολάσσει), τὸ δ' ἐν τοῖς ποσὶ συντήκει
διὰ τὸ ἐλαττον εἶναι ὥστε ξηραίνει, πλείω δὲ τῆς ἐμ-
φύσεως καὶ προὑπαρχέσης. ὅτι ἐν τοῖς ὕπνοις μᾶλ-
λον οἱ ἰδρῶτες ἢ κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν, διότι καὶ τὰ
ὑγρά καὶ τὰ θερμὰ μᾶλλον διὰ τὴν ἀντιπερίσσειαν· ἐξ 5

ἀμφοῖν δὲ τέτων ὁ ἰδρῶς.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ μελίων.

ὅτι αἱ τῇ μέλιτος γενέσεις τριτταί· ἡ ἀπὸ τῶν ἀν-
θρώπων καὶ ἐν οἷς ἄλλοις ἐστὶν ἡ γλυκύτης, ἄλλη δὲ ἐκ τῇ
ἀέρος, ὅταν ἀναχυθὲν ὑγρὸν ὑπὸ τῇ ἡλίῳ συνεψηθῇ
πέσῃ (γίνετο δὲ τὸτο μάλισα ὑπὸ πυραμνητόν), ἄλλη δὲ
ἐν τοῖς καλάμοις. πίπτει δὲ τὸ ἐκ τῇ ἀέρος μέλι καὶ
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ προστυχόντα τῶν φυτῶν, εὐ-
ρίσκετο δὲ μάλισα ἐπὶ τοῖς φύλλοις τῆς δρυὸς καὶ ἐπὶ
τῆς φιλύρας, διότι πυκνότης ἔχει ταῦτα καὶ ἐνικμά- 15
ξι. δεῖ δὲ μήτε τελείως εἶναι ξηρὰ, ἵνα μὴ εἰς αὐτὰ
ἔλκη, μήτε μανὰ, ἵνα μὴ διήγῃ ταῦτα δὲ καὶ ἐνικμα καὶ
πυκνότης ἔχει, τὸ δὲ τῆς φιλύρας καὶ γλυκύτητα. ἔχει
δὲ πὺς ἡ μέλισσα οἰκείωσιν τινα πρὸς τὴν δρῦν.

279.

Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆς ΕΛΛΑΔΙΟΥ Βησαντινὸς ἐπι-
γραφομένης πραγματείας χρησομαθῶν α' β' γ' δ'.

"ὅτι φλυαρεῖ καὶ ἔτος τὸν Μωσῆν ἄλφα καλεῖται, 865H.

διότι ἄλφοις τὸ σῶμα κατὰσικτος ἦν· καὶ καλεῖτο
ψεύδης τὸν Φίλωνα μάρτυρα. ὅτι Διονύσιος φησι

μὴ λέγειν τὰς ἀτικιστὰς ὠνησάμην, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ
τὸ ἐπριάμην, καίτοι καὶ ὠνεῖσθαι καὶ ὠνήσατο καὶ ὠνέ-
μενος καὶ τὰ ἄλλα λέγοντας. ὅτι καλὸς καὶ ἀγαθὸς

οἱ Ἀττικοὶ λέγοντες ἀγαθὸς καὶ καλὸς ἐλέγχεσιν· καίτοι
λέγοντες ἀγαθὴ τύχη λέγχεσιν καὶ τύχη ἀγαθὴ. "ὅτι 1580R.

ὑπὸ μάλης λέγχεσιν συντιθέντες, αὐτὴν δὲ καθ' ἑαυτὴν
μάλην ἐλέγχεσιν. καὶ κιθάραν λέγοντες λέγχεσιν καὶ κιθα-
ριστήν, λύραν δὲ λέγοντες λυριστήν ἐλέγχεσιν. ὅτι

ἔτος μὲν φησιν ἐχὶ Μαγνητὴν ἀλλ' Ἡράκλειαν καλεῖσθαι
τὴν λίθον ἥτις ἔλκει τὰ σιδήρια· πολλοὶ δὲ ἄλλοι τὴν

αὐτὴν καλεῖσθαι καὶ Μαγνητὴν καὶ Ἡράκλειαν λέγχεσιν,
ἀποδιδόντες καὶ τὰς αἰτίας τῆς διαφόρου ὀνομασίας.

a. 2. παίδων B. 3. μονόχρους B. 6. τῷ μὴ] τὸ μὴ B. 9. γίνονται add B. 11. διαμερίζει B: μερίζει γ.
16. ἀνεωγμένους B: γεγυμνασμένους γ. 22. ἔχει B. 28. κωλύει B. 40. καὶ om B. 41. ἀγωνιῶντες B:
ἀγωνιῶντες γ. b. 3. διότι B. καὶ οὐχ ἰδρῶσι add B. 6. ἐλάττων — πλείων Stephanus. 11. ἐκ τοῦ om B.
μελίων B: μελιτῶν γ. 14. ὑπὸ B: ἀπὸ γ. 18. ἐπὶ τε τοῖς B. 20. αὐτὰ B: αὐτὸ γ. 25. Ἀνεγνώσθη — 1597, 8 R.
ἐγκωμιαστικὸι λόγοι om B. 27. οὗτος — 28. μάρτυρα] pro his in C lacuna est versus duorum. 29. φησι μὴ λέγειν]
lacuna in C. 30. ἀντ' om C. 31. καὶ ὠνεῖσθαι] lacuna in C. 38. Ἡράκλειαν C: Ἡρακλείαν γ.

λέγει δὲ καὶ ὡς ὁ Γαληνὸς τὴν ἡλεκτρον φησιν ἔλκειν τὰ κηρύβια. ὅτι τοῦ μὲν ἀνδρὸς τὸν ἀδελφὸν αἱ γυναῖκες δαέρα καλῶσι, τὴν δὲ ἀδελφὴν ἐκέτι δάειραν ἀλλὰ γάλον, καθὼς καὶ Ὁμηρὸς φησιν „εἰδομένη γαλόω Ἀντηγορίδαο δάμαρτι.” καὶ θεῖον μὲν ὀνομά- 5 ζουσι τὸν τῆ πατρὸς ἀδελφόν, ἐκέτι δὲ θεῖαν τὸ θῆλυ ἀλλὰ τηθίδα. καὶ πάππον μὲν φασὶ τὸν πατέρα τῆ πατρὸς, μᾶμμην δ’ ἐκέτι τὴν τῆ πατρὸς μητέρα ἀλλὰ τιθῆν. μᾶμμας δὲ οἱ παλαιοὶ τὰς αὐτῶν μητέρας καλεῖν εἰώθεσαν. ὅτι Δίδυμος περὶ παροι- 10 μιῶν δεκατρία βιβλία συντέταξε, πρὸς τὰς περὶ παροιμιῶν συγγραφέας ἐπιγράψας αὐτά. ὅτι τὰς τῶν λεγομένων κερίδας οἱ Ἀττικοὶ κομμωτρίας ἐκάλεον. εὐρηθὲν δὲ παρὰ Μενάνδρῳ καὶ τὸ κουρίδα. ὅτι ὁ εἶχος ὁ καὶ παροιμιαζόμενος „ὄρχας ἐγὼ γυναι- 15 κὸς εἰς ὕδωρ γράφω” ἐστὶ μὲν Σοφοκλῆες, τοῦτον δὲ παρωδήσας ὁ Φιλωνίδης ἔφη „ὄρχας δὲ μοιχῶν εἰς τέφραν ἐγὼ γράφω.” οἱ δὲ τὰς γυναῖκας σκώπτοντές φασιν „ὄρχας ἐγὼ γυναικῶν εἰς οἶκτον γράφω.” ὅτι τῶν εἴκοσι τεσσάρων σοικείων τὸ μὴ καὶ τὸ νῦ καὶ 20 τὸ ὕ ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ δίχρονον καὶ περισπῶνται, καὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ εἰς ἰ μονοσύλλαβα καὶ δίφθογον ἔχει τὴν σύλλαβὴν καὶ περισπᾶται, οἷον εἰ φεῖ χει ψεῖ. τὸ δὲ ὦ δῆλον ὅτι περισπᾶται. τῶν δὲ δυσυλλάβων ὅσα μὲν ἔχει τὴν παραλήγουσαν μακράν, φύ- 25 σει περισπᾶται, οἷον βῆτα θῆτα ἦτα, ὅσα δὲ μή, παροξύνεθ, ἄλφα κάππα δέλτα. ὅτι ὄνομα θεοραπαίνης Πηλέσιον ἦν, δι’ ἧς ὁ Μολοσσὸς Πύρρος 866 Η. ἀνεῖλε φαρμάκῳ τὴν μητέρα. “ὅτι ἀνθρακεὺς ὁ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλέμενος καρβωνάριος. ὅτι ὀνη- 30 λάτου μὲν υἱὸς Διονύσιος ἦν ὁ τῆς Σικελίας ὄρχας ἔτη τεσσαράκοντα δυοῖν ἀποδέοντα, Ἀγαθοκλῆς δὲ κεραιῶς, καὶ αὐτὸς συγγόνῳ χρόνῳ Σικελίας ὄρχας. τῆς δ’ Ἀταρνέως (πόλις δ’ αὕτη Θρακίας) ἐκτομίας ὦν καὶ δῆλος ἦρξεν Ἑρμείας. Πῶρος δ’ ὁ βασιλεὺς 35 Ἰνδῶν κεραιῶς ἦν υἱός. Βράδνυλλις δὲ τις Ἰλλυριῶν ἐσρατήγησεν ἀνθρακεὺς γεγονώς, καὶ Ὁρθαγόρας Σικύωνος ἐτυράννησεν ὁ μάγειρος. ὅτι τὸ μόγις ἀναλογώτερον διὰ τῆ γ, φησί, γράφεθ, ἐπὶ τῶν μετὰ πόνε γινομένων ταπτόμενον. οἱ δὲ Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς 40 τὴν Μῆσαν οἱ μὲν ἐτυμολογοῦσιν ἀπὸ τῆ μυθῶν τινα παραλόγως διὰ τῆ λ, μόλις λέγοντες, ἐκφέρουσι καὶ γράφουσιν. ὅτι τὸ ὦ τὰν δύο μέρη φησὶν εἶναι, τὸ μὲν ὦ καὶ αὐτό, τὸ δὲ τὰν κατὰ ἀποβολὴν τῆ ε· τὸ γ’ πληρὲς ἐτάν ἐστι, καὶ συναλισθέντος τῆ ὦ γέγονεν ὦτάν. ἐτάν γ’ ὁ ἀληθὴς φίλος· καὶ γ’ ἐτεὸν τὸ ἀληθές. ὅτι νεκρός λέγεθ κατὰ ἐξήρησιν τῆς κηρός, νήκηρός τις ὦν καὶ νέκηρος, καὶ κατὰ συγχοπὴν νεκρός. τὸ γ’ νῆ σερητικὸν καὶ νῆ φασί. διὸ καὶ νεβρός ὁ μήπω 15 δυνάμενος νομῆς καὶ βορᾶς μεταχεῖν, “γάλακτι δὲ 1581R. μόνῳ τρεφόμενος. καὶ νέκταρ, οὗ μὴ ἐστὶ δυνατόν τοῖς θνητοῖς, τουτέστι τοῖς κτεινομένοις, μεταχεῖν· ἐστὶ γ’ κτάρ ῥηματικὸν ὄνομα, ἀπὸ τῆ ῥήματος παρηγμένον τοῦ κτῶ τοῦ δηλῆντος τὸ κτείνω. ὅτι τὸ ὦ οἱ ἄρθρον κλητικὸν ὑπειληφότες πλανῶνθ· τὰ γ’ ἄρθρα εἰ χρήζουσι κλητικῆς· καὶ γ’ αὐτὰ μὲν τῶν μὴ παρόντων τὴν ἀναφορὰν δηλοῖ, τὸ δὲ ὦ καὶ ἐνέργειαν μόνον τῆς δειξέως τῇ κλητικῇ προσῆλθεν. ὅτι δὲ ἀμαρτάνουσιν οἱ νομίζοντες αὐτὸ κλητικὴν, καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος δηλοῖ καὶ τὸ πνεῦμα. καὶ γ’ ψι- 20 λᾶθ, τῶν ἄλλων ἄρθρων, ὅσα πνεῦμα δέχεθ, δασυνόμενων καὶ τὰ μὲν ὀξύνεθ, τὸ δὲ περισπᾶθ καὶ τὰ μὲν βραχύνεθ, τὸ δὲ μακρόν ἐστι φύσει. ὅτι δὲ ἐκ ἐστῆς ὁ εὐθείας τὸ ὦ κλητικόν, κἀντεῦθέν ἐστι καταφανές· ἡ κλητικὴ τῇ ἰδίᾳ εὐθείᾳ ἰσοχρονεῖ ἢ τὸν ἐλάττω ἀναδέχεθ χρόνον, οἷον Ἀγαμέμνων καὶ ὦ Ἀγάμεμνον· ἐνταῦθα δὲ τέταντίον. ἐκ ἐστῆς ἐν ἄρθρον ἀλλ’ ἐπίθ- 25 ῥημα. συντάττεθ δ’ ὁμοῦς τῇ κλητικῇ, ἐπίθῥημα ὄν, ὥσπερ καὶ ἄλλα τῶν ἐπιθῥημάτων γενικῇ συντάττεθ, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τῇ ὦ τῆς Ὀδυσσεΐας, καὶ αἰ- 30 τιατικῇ τὸ νῆ καὶ τὸ μά· καὶ γ’ ὁμνύντες αἰτιατικῇ συνάπτουσι τὰ ἐπιθῥήματα ταῦτα. ὅτι τὸ κρέφας οἱ μὲν φασιν ἀπὸ τῆ κενέφας γενέσθ (κενὸν γάρ ἐστι φάσας), οἱ δὲ κατὰ πλεονασμὸν τῆ κ· νέφος γ’ εἶναι καὶ νέφας τὸ αὐτοτελές, διὰ τῆ νῆ σερητικῆς τὸ ἐσερη- 35 μένον τῆ φωτὸς ὑποσημαῖνον. ὥσπερ καὶ τὸ κτύπος γέγονε κατὰ πλεονασμὸν τῆ κ· τύπος γάρ ἐστιν ὁ κτύπος, ῥηματικὸν ὄνομα παρὰ τὸ τύπτω. καὶ τὸ καῦρος 867 Η. νυτο, αἶνυτο ὄν, περισσὸν ἔχει τὸ κ. καὶ τὸ καῦρος· αἶρος γάρ ἐστιν, οἷον ὁ κατὰ νοῦν ελαφρός. ὅτι 40 τὴν Μῆσαν οἱ μὲν ἐτυμολογοῦσιν ἀπὸ τῆ μυθῶν τινα

a. 1. Γαληνός] de nat. fac. 1. 11. πρὸς C: καὶ πρὸς ε. 14. vid. Meinek. Menandri reliq. p. 295. 19. γυναικὸς εἰς οἶκτον Scaliger ex Athenaeo. 22. ἰ et 23. εἰ add C. χει ψεῖ C: ψει χει ε. b. 2. δύο add C et ms. Meursii p. (ap. Gronov.) 955. 3. τὸ δὲ — 3. πλῆ] lacuna in C. 5. ὦτάν ἐτάν γάρ] lacuna in C. ὦτάν ἔτης γάρ ms. Meursii: ὦτάν γάρ ε. 7. καὶ νέκηρος] καὶ νεβήρος C: om ε. 8. νεβρός] libri νεκρός. correxit Schottius. μήπω] μ C. 11. θνητοῖς — κτεινομένοις] immo κτεινομένοις — θνητοῖς. 16. malim ἐνάργειαν. 18. ὁ add C. 30. ὁμνύντες C: ὁμνύοντες ε. 38. καῦρος C: καῦρος ε. 40. μυθῶν Hoeschellius: libri μυθοῦσαν.

εἶναι· ἢ γ' μυσικὴ παιδεύσεις ἐδὲν μυσηρίων διαφέρει. οἱ δὲ παρὰ τὸ μαῦσαι· τὸ γ' ζητεῖν Δωριεὺς λέγουσι μῶ, καὶ μῶδ' τὸ τρίτον πρόσωπον παρ' Ἐπιχάρμῳ, καὶ μῶνδ' παρ' Εὐφορίωνι, καὶ μῶμεναι ἢ μετοχή παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐλλογώτερον οὖν τὴν Μῆσαν ἐντεῦθεν εἰ- 5 ρῆσθαι, παντὸς νομιζομένην εὐρέτιν μαθήματος. μαίεσθαι δὲ καὶ Ὀμηρος οἶδε τὸ ζητεῖν, καὶ μαῖάν φασιν τὴν ζη- τέσαν ἱατρὸν τὸ κρυπτόμενον. ὅτι ἡ μάκαρ, φησί, μινῆρης ἐστὶ λέξις, καὶ ἐν τοῖς θηλυκοῖς τὸ δάμαρ. τὸ δὲ μάκαρ ἐκ τῆς μακάριος ἀποκόκοιτο, ὥσπερ καὶ τὸ 10 ὑμέναιε γέγονεν ἀποκοπὴν ὑμέν. ὅτι τὸ μακκοῦν ἀρχαϊκῶς ἐστὶ τὸ μὴ ἀκβεῖν, ἢ τὸ μὴ κόβειν, ὅπερ τὸ νοεῖν ἐδήλωσε. Καλλιμάχος δ' ἐν Ἐκάλῃ ἐκόησέ φησιν ἀντὶ τῆς ἐνόησεν. ὅτι τὸ μακάριος τινὲς ἐτυμολο- γῶσιν ἐκ τῆς μικρήριος, οἷον ἐκ τῆς μὴ κηρὶ ὑποκαίεσθαι 15 τὸν ἀθάνατον· ἢ ἐκ τῆς ἀκήριος κατὰ πλεονασμὸν τῆς μῆ μακάριος. ὅτι τὸ ἄλευρον κατὰ πλεονασμὸν τῆς μῆ ἐστὶν εὐρεῖν μάλευρον. καὶ τὸ μία δέ, ἐκ τῆς ἰα γε- γονός, κατὰ πλεονασμὸν ἔχει τὸ μῆ. ὅτι περὶ τῆς ἀηδόνης μυθολογεῖτο ὡς Ζήτης ὁ Βορέας παῖς ἔλα- 20 βεν Ἀηδόνα τῆς Δελιχίως Πανδάρειω τὴν θυγατέρα, Ἀκτυλὸς δὲ αὐτοῖς υἱὸς γίνετο. ἢ ἐν Ἀηδὼν ὑπονοή- σασα τὸν ἄνδρα νύμφης ἀμαδρυάδος ἐρῶν τινός, ζη- 1584R. λουτυπήσασα, "ἐπεὶ αὐτῇ ἐδόκει ὁ υἱὸς Ἀκτυλὸς τὴν κλοπὴν τῆς μίξεως συνειδέναι τε καὶ συνεργῆσαι, ἀνεί- 25 λεν ἀπὸ Θήρας ἐρχόμενον τὸν παῖδα. ὥσπερ δ' αὐ- τὴν ἡ Ἀφροδίτῃ τῆς πάθους, καὶ εἰς ὄρνεον μετέβαλε τὴν ἀηδόνα. μεταγνῶσα δὲ ἡ πάλαι μὲν γυνὴ νῦν δ' ὄρνις θορνεῖ τὸν παῖδα, λύσιν ἔχ' εὐρίσκειν τῆς τολ- μήματος. ὅτι τὸ τέττα, ὃ παρ' Ὀμήρῳ καὶ Διόφω- 30 μένον ὡς ἀπὸ τῆς Διομήδους πρὸς Σθένελον, γραφικῆς ἐστὶ πλάνης. τί ποτε γ' δηλοῖ τὸ τέττα, μέχρι νῦν ἔπω συνομολογεῖτο· ἀλλ' οἱ μὲν σεπτικὴν αὐτὸ φωνὴν εἶναι φῖλε πρὸς ἐταῖρόν φασιν, οἱ δὲ „κώτιλλε ὦ οὔτος," ἄλλοι δὲ πάλιν „σὲ λέγω." οἱ πλείους δὲ τῶν γραμ- 35 ματικῶν νεωτέρως φασὶν εἶναι προσφώνησιν εἰς πρεσ- βύτερον· καίτοι γε ἐδ' ἔχουσι δεῖξαι Διομήδην Σθε- νέως νεώτερον. ὁ μὲν ἀλλ' ἐδὲ φαίνεται Ὀμηρος ἀλλαχῇ χρησάμενος τῇ φωνῇ, ἢ ἐκ τῆς ἀλλαχόθι φανερῶς 40 διανοίας καὶ τὸ ἐνταῦθα τῆς λέξεως ἀνακαθαρθεῖν ὥς

ἀμφίβολον, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἑλλοῦς ἐποίησε· καὶ γ' εἰπὼν ἐκεῖ πρότερον „πόδεσιν" ἑλλοῦς εἶλε ποικίλον κύων," 868H. τὸ ἄδηλον τῆς λέξεως διεσάφησεν ὑποκατιῶν, νεβρόν τὸν ἑλλοῦς ὀνομάσας. ὡσαύτως τὸ λάε ἐκ τῆς ἐτυμο- λογίας σαφῇ παρίσσει τὴν φωνήν, ἐπεὶ ἀλαός ἐστιν ὁ μὴ βλέπων τὸ φῶς· ἢ ὅτι τὸ λάειν τὸ ἀπολαυστικῶς ἔχειν ἐστίν, ὅπερ δείκνυσιν ἐμφατικωτέραν διάθεσιν. καὶ ἄλλα δὲ ἐστὶ ξενίζοντα ἐν τοῖς Ὀμήρῳ, μεθ' Ὀμηρον δὲ τοῖς νεωτέροις σαφῇ τῇ χρήσει γεγονότα καὶ τὴν 5 λύσιν τῆς ἀπορίας ἐπιδεικνύμενα. τὸ δὲ τέττα ἐδὲν τοι- ῆτον τῆς ἀγνωσίας καὶ τῆς μὴ διημαρτησῆς ἐξείλετο. ὁ τοίνυν τέττα δεῖ γράφειν, ἀλλὰ τέττα, τῆς ἐπὶ τέλως συλλαβῆς ἀποκοπείσης τῆς τέτταθι. καὶ γ' ἐστὶν εὐρεῖν τὸ τέττα λεγόμενον παρὰ διαφόροις, ὡς καὶ Ἀρατὸς 10 φησιν ἐν χαρίτων πρώτῃ τέττα. διὸ καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ εἶχον τινὲς ὁ τέττα ἀλλὰ τέττα προήνεγκαν ἀναγινώ- σκοντες, καὶ ἐπισημηνάμενοι ὡς ἡ ἀπάτη γέγονεν ἐκ τῆς τινὰς τὸ δεύτερον τ' ἀντὶ τῆς λ λαβεῖν, τῆς βρα- χυτέρας γραμμῆς τῆς λ φαντασίαν αὐτοῖς τῆς ὁρθῆς 15 κεραίας τοῦ τ' παραχομένης, τῆς δὲ μελίζοντος τῆς ἐπικειμένης ἐγκαρσίας. ὅτι φησί, τῆ βασιλέως Κορίνθου ἡ μήτηρ, γυνὴ δὲ Ἀμφίονος, κολοβωτέρῳ σκάττω τῷ ἐτέρῳ ποδὶ, Λάβδα ἐκαλεῖτο. ὅτι ἀναλογώτερον ἢ χροιά, κατὰ πάθος δὲ ἐλλειπτικὸν ἢ 20 χροά· καὶ ἡ βοτάνη ποιά μᾶλλον ἢ πόα λεγομένη. ὅτι τὸ ἄττα φησὶ ψιλῶς· οἱ δὲ ἄλλοι ἀκριβέστερον εἰς τὰ σημαίνοντα διαιροῦντες, οἰκειότερον καὶ περὶ τῶν πνευμάτων διείλοντο. ὅτι τὸ ἐλαύνω παρὰ- λόγόν ἐστι, φησί· πρὸ τέλως γ' ὅημα σύμφωνον ἔχον 25 καὶ παραλήγεσαν τὴν αὐτὴν ἐδέ ποτε βαρύνετο. δυοῖν γ' θάτερον, ἢ καθαρῶν βαρύνον ἐστίν, ἢ σύμφωνον ἔχον περισπᾶται. τοῦ μὲν ψαύω, φαύω, ἐξ ἧς καὶ τὸ ἔφανσε· τῆς δευτέρας δὲ ἀμαυρῶ καὶ τὰ ὅμοια. τὸ δὲ χαύνω παραλόγως βαρύνετο. τεχνολογῶσι δὲ τὸ ἐλαύνω οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἐλῶ ἐλαύνω· τινὲς δὲ ὥσπερ ἀπὸ 30 τῆς βῶ βαίνω, ἔτω φασὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἐλῶ γέγονεν ἐλαί- νω, καὶ μεταθέσει τῆς διχρόνης ἐλαύνω. πλὴν μονήρες ἐστὶ τὸ ἐλαύνω, καὶ διὰ τῆς ἐδέ κλίσειν βεβαίαν ἔχει. ἐτερόκλιτος οὖν ἐστὶν ὁ παρακείμενος· ἀπὸ γ' τῆς ἐλά- 35 ζω γίνεται τὸ ἐλήλακα. ὅτι ὁ τέ συμπλεκτικὸς

a. 2. μαῦσαι] μαῦσαν C. ζητεῖν] immo ζητῶ. cf. Etym M. p. 589, 42. nisi mox cum Küstero (ad Suid. v. μῶσθαι) μῶσθαι malis quam μῶ. 4. Εὐφορίωνι Scaliger: libri εὐθυφορίωνι. μῶμενου Reisig. comment. in Oed. Colon. p. CXVIII, 9. μινῆρης C. 13. Ἐκάλῃ Scaliger: libri ἐκάβῃ. 15. μὴ κηρὶ ms, μικρήριον C, μικρή- ριον s. 20. παῖς] lacuna in C. 22. Ἀκτυλὸς] Ἰνύλος Scaliger, Ἀήτυλος Eustathio auctore Meursius. 29. τολ- μήματος C: τελέματος s. b. 2. ποικίλον C: ποικίλων s. 3. νεβρόν Meursius: libri νεκρόν. 6. λαεῖν s. 7. ἐμ- φατικωτέραν C: ἐμφατικώτερον s. 11. καὶ τῆ C: τῆ καὶ s. 12. τέττα — 13. τέτταθι Scaliger: libri τέττα — τετέλαθι. 21. φηοῖ] an Κυψέλου? 32. ψαύω add C.

ἐγκλίνεται μόνος, ἴσως διότι τοῖς παραπληρωματι-
1585R.κοῖς κατὰ φωνὴν συνεμπίπτει. οἱ δὲ Αἰολεῖς "ἂν
μὲν ὡς συμπλεκτικὸν αὐτὸν παραλάβωσιν, ὁμοίως
ἡμῖν ἐκφωνῶσι τὸν τέ. ἂν δὲ παραπληρωματικῶς, εἰς
ὃ τρέψῃ τὴν συλλαβὴν, καὶ τὸ λέγῃσιν ἀντὶ τῆ τε.

ὅτι τὸ γλωσσοκομεῖον κυρίως μὲν ἐστὶ τὸ ἀγγεῖον ὃ
τὰς ἀλληλικὰς ὑποδέχεται γλώσσας· οἱ δὲ νῦν κατα-
χρώμενοι καὶ ἐπὶ τῶν ἑτερά τινα δεχομένων τιθέασιν
τὴν λέξιν. καὶ τῷτο μὲν ἀνεκτόν, οἱ δὲ προσδιατρέ-

869H.φῶσι καὶ τὸν "τόνον καὶ τὸν χρόνον· δέον γ' προπερι-
σπῆν τὴν παραλήγουσαν μακράν, ἕτοι καὶ συζέλλουσι
καὶ προπαροξύνουσιν. ὅτι μάζης μὲν εἶδος οἱ πα-

λαιοὶ Θριδακίνην καλεῖσι, τὴν δὲ βοτάνην Θριδάκα. οἱ
δὲ ἱατροὶ θριδάκα μὲν τὸ ἡμερὸν λάχανον, θριδακίνην
δὲ τὸ ἄγριον καλεῖσιν. ὅτι ὥσπερ τὰ νῦ φαιμέν καὶ

τὰ μῦ, πληθυντικῶς ἐκφωνεῖν ἐθέλοντες τὰ σοιχεῖα,
ἔτι καὶ τὰ σῖγμα δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἐχὶ τὰ σίγματα· καὶ
γ' ἄκλιτα τῶν σοιχείων τὰ ὀνόματα. διὸ καὶ τὸ παρὰ

τῷ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς εἰρημένον ἐχ' ὕφ' ἐν
„τὰ σίγματα τῶν ἀσπίδων" ἀναγνωσέον, ἀλλὰ δυσλ-
20 λάβως μὲν „τὰ σῖγμα" καὶ ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς „τὰ τῶν
ἀσπίδων" κατὰ διάσασιν. ὅτι τὸ ἀρχέτυπον, φασίν,
ἔθεν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἐδὲ ῥητόρων ἐδὲ τῶν

Μέσαις κατόχων εἶρη, ὡς Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνα-
σεὺς ἰσορεῖ. ὅτι κρήνην τὸ ἀληθές εἶρη, καρέγ-
25 γνόν τι ὄν· οἱ γ' ἀληθῶς τι πράττειν μέλλοντες ἐγ-
γνῶντ' ἐτὶ τῇ κεφαλῇ κατανεύοντες. οἱ δὲ κρήνην
καὶ τὸ ἀληθές ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν σημαίνει φασί, καρή-
νην ἐτυμολογῶντες, οἷον ἡδύνον τὸ κῆρ, τριτέστι τὴν

ψυχὴν ἡδύνειν γ' πέφυκε τὴν ψυχὴν τὸ ἀγαθόν. ὅτι
30 ὀργιζόμενος ἐστὶ τὸ τὰ αὐτὰ πολλάκις λέγειν· καὶ γ' τὸ
τῆς ὀργῆς πάθος ἄγονον. διὸ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ὀργι-
ζόμενος τῷ Κάλχαντι ἐν τοῖς αὐτοῖς ῥήμασι τὴν βλα-
σημίαν περιφέρει, μάντι λέγων κακῶν, καὶ αἰεὶ σοι

φίλον τὰ κακὰ μαντεύεσθαι, καὶ ἐθλὸν ἐδὲ πρόποτε εἶ-
35 πες. ὅτι τὸ ἐπιτάξ παρὰ Καλλιμάχῳ καὶ Ἀράτῳ
κείμενον ἀπὸ τῆ ὀριζικῆς μέλλοντος γέγονε κατὰ ἀπο-
βολὴν τῆς ἐπὶ τέλει μακρᾶς συλλαβῆς, ὥσπερ καὶ τὸ
χωρίς τῆ χωρίσω καὶ τὸ πέλας τῆ πελάσω καὶ τὸ μῖξ

ἀπὸ τῆ μῖξω, ὅθεν καὶ τὸ ἐπιμῖξ παρ' Ὀμήρῳ, καὶ τὸ
40 δάξ ἀπὸ τῆ δάξω καὶ γ' οἱ Ἴωνες ἀπὸ τῆ δάκνω τὸ

δάξω ἐκφέρουσιν· ἐκ δὲ τῆ δάξ τὸ ὁδάξ. καὶ ἀπὸ τῆ
πτύξω δὲ πτύξ, καὶ ἀποβολῇ τῆ τ πτύξ. ἔτι οὖν καὶ
ἀπὸ τῆ ἐδίσσω ἐδῖς καὶ ἀμφεδῖς· ἀμύξω ἀμύξ παρὰ
Νικάνδρῳ, καὶ πλήξω πλήξ καὶ ἀμφιπλήξ, καὶ ἀγκάσω

5 ἀγκάς, καὶ τύψω τύψ καὶ προτύψ. ὡσαύτως καὶ ὀκλάσω
ὀκλὰς καὶ ὀκλάξ, πρίσω πρίς πρίξ καὶ ἀπρίξ. ἔτι οὖν
καὶ ἐκ τῆ ἐπιτάξω ἐπιτάξ, ὃ κατ' ἐπίταγμα καὶ κέλευ-
σιν πράττει. ὅτι τὸ κύρβεις οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἀρ-
θενικῶς ἐκφωνῶσι, Καλλιμάχος δὲ ἐδετέρως. καὶ τὸ

φοιτάζειν δὲ Καλλιμάχος παραλόγως εἶπε φοιτίζειν,
φάμενος ἀγαθοὶ πολλάκις ἤθεοι. ῥύψαι δὲ ση-
μαίνει. βρενθύεται δὲ "τὸ ἀλαζονεύεται. γέγονε δὲ

870H. ἀπὸ τοῦ βρένθιον, ὃ ἐστὶ μύρον· οἱ γ' ἀλαζονεύμενοι
καὶ βρενθόμενοι μύρῳ χοῖται εἰώθεισαν. ὅτι μύρων
καὶ εἶδη, φησί, βακκάριος, ναρκίτανος, ξάκτη, πλαγγό-
νιον, ὅπερ εἶρε γυνὴ Ἥλεία καλεμένη Πλάγγων, με-
ταλεῖον, ὅπερ εἶρε Μέταλος Συρακούσιος. "ὅτι

1588R. παρὰ Εὐφορίωνι τῷ φύσει μὲν Χαλκιδεῖ, θέσται δὲ
Ἀθηναῖοι, κακοζήλους ἔσιν εὑρεῖν λέξεις. καὶ γ' τὸν
Ἰάσονα ναυαγὸν εἶπεν, ὅπερ ἐ νεναυαγηκότα μᾶλλον,
τὸν δὲ ναῦν ἄγοντα δηλοῖ· καὶ τὸν τὰ χροσῶ μῆλα

τῶν Ἑσπερίδων φοροῦντα ὅφιν κηπερὸν ὠνόμασε.
παρεζήλωσε δὲ τὸν πρῶτον Διονύσιον τὸν Σικελίας
τύραννον, ὃς ὑπὸ τῆς ἑξουσίας καὶ τῶν κολάκων καὶ

25 τῆς τρυφῆς διαφθειρόμενος ἐπεχείρησε καὶ τραγωδίας
γράφειν, ἐν αἷς καὶ τοιαῦτα συνεφόρησε ῥήματα, τὸ
μὲν ἀκόντιον καλῶν βαλάντιον, τὸν δὲ κάδον ἐκλύ-
δριον, σκέπαρον δὲ τὸ ἔριον, τὴν δὲ χλαῖναν ἐριώ-
λην οἷον ὕλεθρον ἔσαν τῶν ἐρίων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα

30 καταγέλασα. ὅτι ὁ τῆς θυῆας τριβεὺς δοῖδύς μὲν
παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὀνομάζετο, ἀλειτρίβανος δὲ παρὰ
τῇ συνηθείᾳ, καὶ ἐδὲν ἦττον παρὰ Ἀθηναίοις· Διο-
νύσιος δὲ ὁ προειρημένος τύραννος θυῆσιν τὸν δοί-
δνκα ἐκάλει. εἰκότως ἄρα τῆς τῶν τοιούτων ἀκροά-
σεως τὰς λατομίας μᾶλλον ἤρατο Φιλόξενος. ὅτι

οἱ κωμικοὶ τὲς οἰκέτας τὸ μὲν πλέον ἀπὸ τῆ γένους
ἐκάλουν, οἷον Σῦρόν· Καρίωνα Μίδαν Γέταν καὶ τὰ
ὅμοια, ἐκάλει δὲ καὶ τὰ ἑξ ἐπιθέτων, ὡς ἀπὸ τοῦ

χρώματος μὲν Πυρρίαν καὶ Ξανθίαν, ἀπὸ τῆ τρόπῃ
δὲ Παρμένωνα καὶ Πισδὸν καὶ Δρόμωνα. ἐκάλει δὲ καὶ
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ὦνήσαντο τὸν οἰκέτην, ἔξ ἧ καὶ

a. 3. αὐτὸν] libri αὐτό.

32. ἄλογον Vassenberghus ad Homer. Schol. p. 162, inepte.

ὁ add A.

b. 10. παραλόγως — 12. ἀλαζονεύεται] lacuna in C versus 1½. φοιτίζειν bis ponendum esse liquet ex Etym. M. p. 63, 31. addunt Hoesch. et Genev. ὅτι ... νιδῇ ... καὶ τὰ ..., Roth. vero, quae ὅτι νῆ δὲ ante ἀγαθοὶ ponit, καὶ τὰ ἐξῆς. 11. ῥύψαι — 12. βρενθ. δὲ] ὅτι χλῖδῃ μὲν ἡ τρυφή, καὶ βρενθ. δὲ σημαίνει μὲν ms. Meurs. 14. χολεσθα Etym. M. p. 212, 51. 15. βάκκαρος C, βακάριος ε. ναρκίσσινον Meursias. 16. Πλάγγων] πλάων C. μεταλεῖον — Μέταλος] apud plures scriptores Μεγαλεῖον — Μεγάλος. 18. θέσαι] cf. Meinek. de Euphorionis vita et scriptis p. 5. 22. φοροῦντα C: φοροῦντα ε. 37. τὰ add C.

τὸς Νεμηρίας ὠνόμαζον. ὅτι τρεῖς ἰσορῶν φθει-
 ριάσει τεθνάναι· ἔτι δὲ τὸ νόσημα μὲν τῶν σπανίων,
 γίνεται δὲ ὅταν εἰς φθεῖρας ἀναλυθῇ ἅπαν τὸ σῶμα.
 ἀλλὰ τῶν ἐκ τῆς νόσου ταύτης τεθνεώτων τῶν μὲν
 ἡρώων Ἀκασὸς ἐστὶν ὁ Πελίς, δεύτερος ὁ Σῦρος Φε- 5
 ρεκύδης, ὁ τὴν γενεαλογίαν συγγράψας, ὃν καὶ λέγῃσι
 γενικῶς τὴν συμφορὰν ἐνεγκεῖν· τρίτος ὁ Ῥωμαίων
 πολλάκις ὑπατεύσας Σέλλας, ἥδη σφόδρα γηραιὸς
 ὢν, ὃς καὶ Ἐπαφρόδιτος διὰ τὴν τύχην ἐπωνομάζετο.
 ὅτι ἀναλογώτερον ἀντὶ μὲν τῆς εἰς προθέσεως τὸ 10
 εἰς λέγειν, ἀντὶ δὲ τῆς ἐξ τὸ ἐκ· πᾶσα γὰρ πρόθεσις
 βραχυκαταληκτεῖν θέλει. ἀλλ' ἕτερος πάλιν λόγος
 τὴν ἐκ ξενίας διώκει· ἐδεμία γὰρ παρὰ Ἀττικοῖς λέξις
 εἰς π καταλήγει. ὅτι τὸ Κυθνώλης διὰ τῆς γρά-
 871 H. φασιν, ἀλλ' εἰ διὰ τῆς δ. Ἀργούς γὰρ ἦν "χωρίον τι 15
 καλέμενον Κύνθιον, ἃ τὸς ἄνδρας ποτὲ Ἀμφιτρούων
 ἀνείλε πάντας, πλὴν ὑλίγων πάντ'. ὅτι ὁ παρ' ἄλ-
 λοις μιᾶς δελεύων θῆς καλεῖται, ἢ παρὰ τὸ θεῖναι,
 ὃ δηλοῖ τὸ χερσὶν ἐργάζεσθαι καὶ ποιεῖν (καὶ γὰρ τοῖς πα-
 λαιοῖς λέγειν ἔθος τὸ ἔθνηκεν ἐπὶ τῇ τι δοῖν, καὶ ὡς 20
 δρασιώτατος ἦρος διὰ τῆς κέκληθ' Ὀθησεύς), ἢ κατὰ
 μετάθεσιν τῆς τ εἰς τὸ θ· τὸ γὰρ πένεσθαι καὶ τητᾶσθαι
 βίς, οἷον ξέρεσθαι, ἀναγκάζει πολλὰς τὰ δέλων πρᾶτ-
 τειν. ὅτι παρὰ γράμμα, φησί, μυρία ἐστὶν ἡμαρ-
 τημένα, ὥσπερ ἀντὶ τῆς ὁ σίκυος ἁμαρτάνοντες λέ- 25
 γουσιν ὁ σίκυς, καὶ ἀντὶ τῆς ἀνδράχλη διὰ τῆς λ (ἔτι
 γὰρ φασιν οἱ Ἀττικοί) λέγουσιν ἀνδράχνη. καὶ τὸ
 εἶσω δὲ ἀναλογώτερον τῆς εἶσω. καὶ τὸν ὦλε... προ-
 φέρουσιν ἢ δὲ συνήθεια διὰ τῆς α. ὅτι ὁ Εὐφο-
 ρίων, φησὶν, ἰσορεῖ τινὰ ἐνύπνια μηδέποτε ἐωρακέ- 30
 ναι. ὅτι τὴν ἡμίονον, ἐφ' ἧς ὀχέμεθα, φησὶν, ἀζύγῃ
 ἔσσης, Ἀθηναῖοι καλεῖσιν ἀζυράβην· ἐνθεν λέγει καὶ ὁ ἀζυρά-
 1589 R. βηλάτης. "λέγει μέντοι ἀζυράβη καὶ τὸ κατασκευάσμα,
 ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μαιδία λόγῳ „ἐπ' ἀζυράβης
 ὀχόμενος ἀργυρᾶς." ὅτι ἄρτος ἐκ τῆς αἰρεῖν εἶρηθ', 35
 φησὶν, ὃ δηλοῖ τὸ προσφέρεσθαι καὶ γὰρ καθ' ἐκάστην τῆ-
 τον προσφερόμεθα. καὶ ἄρμα δὲ ἡ τροφή παρὰ Ἴππο-
 κράτει καὶ πολλοῖς ἄλλοις. ὅτι τὸ τάριχος ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ μὲν λέγουσιν ἐδετέρως οἱ Ἀττικοί, ἐπ' ἐλαττον
 δὲ καὶ ἀρσενικῶς· οἱ δὲ γραμματικοὶ τεχνολογοῦντες 40
 ἀναλογώτερόν φασιν τὸν τάριχον λέγεσθαι. ὅτι τὸ
 ἄριος κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν κατὰ πόλεμον εὐδοκιμούν-
 των ἂν ῥηθῇ, διότι καὶ ἄριος τέτους καλεῖται καὶ
 τὸν Ἀρην ἔφορον τῶν πολεμικῶν ἔργων νομίζουσιν· ἐν
 καταχρήσει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλοις τι κατορθόντων λέγει.
 ὅτι τὸ μάκτραν καλεῖν, ἐν αἷς τὰς μάζας μάττεσιν,
 Ἀττικόν, καὶ ἔχ (ὡς ἐνίοι δοκῶσιν) ἰδιωτικόν. ἀλλὰ
 καὶ τῆς βελόνης ἡ ῥαφὶς παλαιότερον, καὶ ἡ ἔξυρα τῆς
 σλεγγίδος, καὶ τῆς ὀχετῆς ἡ ὑδροδόχη. καὶ ὁ ἀλέτων δὲ
 τῆς μύλας· τὸν γὰρ ἄνω τῆς μύλας λίθον ἔτιως ἐπωνομά-
 ζομεν, ὅνον δὲ τὴν κάτω μύλην. καὶ ἡ μαγὶς δὲ ἀντὶ
 τῆς τραπέζης Αἰγύπτου δόξει καὶ παντελῶς ἐκθεσμον·
 Ἐπίχαρμος δὲ ὁ Λωριεύς καὶ Κερκίδας ὁ μελοποιὸς
 ἐπὶ τῆς αὐτῆς διανοίας ἐχρήσαντο τῇ λέξει, καὶ μὴν καὶ
 ὁ Ἀττικὸς Σοφοκλῆς. ὅτι, φησὶν ἔτος, Ἀριστετέ-
 λης ὁ τῆς περιπάτου προστάτης ὑπὸ Πλάτωνος ἵππος
 ἐπωνομάζετο, ἐναντιῶν δοκῶν τῷ διδασκάλῳ· καὶ γὰρ ὁ
 ἵππος τὸν ἑαυτοῦ φιλεῖ πατέρα δάκνειν. "ὅτι παρ-872 H.
 οἰμίαν εἶναι φησὶ τὸν δεξιὸν ὑποδείσθαι πόδα, τὸν δ'
 ἄριον νύξιν· φησὶ γὰρ ὁ Πολέμων, ὡς μαρτυρεῖ Δί-
 ονμος, δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἄριον εἰς ποδάνιπτρα.
 ὅτι δῆμιον μὲν φησὶ καλεῖσθαι τὸν τῶν ἐπὶ θανάτῳ
 καταδικαζόντων φονέα, δημόκοινον δὲ τὸν βασανιστήν.
 ὅτι ἵππεῖς μὲν καὶ νομεῖς δεῖ γράφειν καὶ λέγειν τὴν
 εὐθεῖαν τῶν πληθυντικῶν, ἐκείναι δὲ καὶ τὰς αἰτιατικάς,
 25 ἀλλ' ἵππεας καὶ νομέας. εἰ δὲ καὶ Ξενοφῶν εἴρηκε τὸς
 νομεῖς, ἐδὲν θανμαζόν, ἀνὴρ ἐν στρατείαις χολάζων καὶ
 ξένων συνουσίαις εἴ τινα παρακόπτει τῆς πατρίδος φω-
 νῆς· διὸ νομοθέτην αὐτὸν ἐκ ἂν τις ἀτικισμὸς παρα-
 λάβοι. ὅτι πρῶτα μὲν τὰ Παναθήναια συνέζη-
 30 εῖτα τὰ Ἐλευσίνια ἐπὶ Πελίᾳ τεθνηκότι προῆσαν ἄθλα
 Θετταλοῦ· εἶτα τὰ Ἰθμία ἐπὶ Μελικέρτῃ· ἔπειτα ὁ
 τῶν Ὀλυμπίων ἀγὼν ἀρχὴν λαμβάνει ὑφ' Ἡρακλέους,
 εἶτα τὰ Νέμεα ἐπ' Ἀρχεμόνῳ τεθέντα, εἶτα μετὰ τὸ
 τὴν Κίρραν πεσεῖν τὰ Πύθια. ὅτι τὸ ποτνιαῖον
 κυριώτερον ἐπὶ γυναικὸς τάττεθ', φησὶν, ὅταν κακὸν
 τι πάχῃ καὶ θήλειαν ἱκετεύῃ θεόν· ποτνιαῖον δὲ ἄν-
 35 δρα ἂν τις εἴπῃ, ἁμαρτάνει. ὅτι τὸ μόνος ἐπίτα-
 σὶν φασὶ μὴ λαμβάνειν οἱ γραμματικοί· διὸ τὸ μονώ-
 τατος σόλοιον ἡγῶν. Ἀρισοφάνης δὲ ὁμῶς κέχρηθ'
 τῇ φωνῇ. ὅτι τὸ ἐν Θετταλίᾳ ἱερὸν Ἀφροδίτης
 ὀνομάζεθ' ἀνοσίας, διότι τὴν ἑταῖραν τὴν Λαῖδα πα-

α. 5. Σῦρος — 7. γενικῶς] immo Σῦριος — γενναῖος. 9. ὃς C: ὡς ε. 20. καὶ ὡς C: ὡς καὶ ε. 23. βίς C: τοῦ βίου ε. 27. σὺν ἀνδράχῃ καὶ τὸ εἶσω δὲ] et 28. τὸν ὦλε... προφ] lacunae in C. pro τὰν ὦλε ROTH. τὴν ὠμίλλαν. 30. εἰ τινὰ] lacuna in C. μηδέποτε] μηδέπω C, μηδέπου ε. 31. φησὶν] lacuna in C. β. 20. ποδάνιπτρα C: ποδάνιπτα ε. 30. πελῖα C: πελῖα ε. 33. νέμια ε. 35. cf. Ruhnken. ad Tim. p. 221. 39. Ἀριστοφ.] Plut.

ραγενομένην αὐτόθι ἐξηλοτύπησαν ἐκτόπως αἱ γυναῖ-
 κες, καὶ ξυλίναις αὐτὴν ἀπώλεσαν χελώναις. ὅτι
 ἔθος ἦν ἐν Ἀθήναις φαρμακοὺς ἄγειν δύο, τὸν μὲν
 ὑπὲρ ἀνδρῶν, τὸν δὲ ὑπὲρ γυναικῶν, πρὸς τὸν κα-
 1592R. θαρμόν ἀγομένους. "καὶ ὁ μὲν τῶν ἀνδρῶν μελαίνας 5
 ἰχάδας περὶ τὸν τράχηλον εἶχε, λευκὰς δ' ἄτερος. συ-
 βάχχοι δὲ φησὶν ὠνομάζοντο. τὸ δὲ καθάρσιον τῷτο
 λοιμικῶν νόσων ἀποτροπιασμός ἦν, λαβὼν τὴν ἀρχὴν
 ἀπὸ Ἀνδρόγεω τοῦ Κρητός, οὗ τεθνηκότος ἐν ταῖς
 Ἀθήναις παρανόμως τὴν λοιμικὴν ἐνόσησαν οἱ Ἀθη- 10
 ναῖοι νόσον, καὶ ἐκράτει τὸ ἔθος αἰὲ καθαίρειν τὴν πό-
 λιν τοῖς φαρμακοῖς. ὅτι ὁργὰς μὲν κοινῶς, φησί,
 πᾶσα ἡ γῆ, ὅση ἐπιτηδεῖα πρὸς καρπῶν γονάς· ὁργάδα
 δὲ ἰδίως ἐκάλεον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ταῖν θεαῖν ἀναιμέ-
 νην τῆς Ἀττικῆς μεταξὺ καὶ τῆς Μεγαρίδος. ὥσπερ 15
 καὶ Ἰδην μὲν κοινῶς ἔκασον ὕρος, ἔξ οὗ ῥαδίον ἐξιν
 ἰδεῖν τὰ κάτω, ἰδίως δὲ Κρήτης τε καὶ Τροίας ὕρη.
 καὶ ῥίον μὲν, φησί, λέγομεν ἅπαν ὕρους ἀκρωτήριον,
 ἰδίως δὲ τὸ Μολυκρικόν. καὶ ἰσθμὸς μὲν κοινῶς ἅπαν
 τὸ ὑπὸ δυοῖν πελαγῶν περιεχόμενον, ἰδίως δὲ τὸ χω- 20
 ρίον ὑπερ ἰσθμὸν Κορίνθιοι λέγουσιν. ὡσαύτως καὶ χερ-
 ρόνησος κοινῶς μὲν πᾶν τὸ ὑπὸ θαλάσσης ἐπὶ πλεῖ-
 ρον περιεχόμενον, καθ' ἓν δὲ μέρος τῇ γῇ συναπτό-
 μενον· καὶ ἰδιὸν δὲ ὄνομα Θρακίᾳ τόπῳ. καὶ αἰγιαλὸν
 μὲν καὶ ἀκτὴν ἁπλῶς τὰ παραθαλάττια πάντα λέγομεν, 25
 ἰδικώτερον δὲ τὴν Ἀττικὴν ἀκτὴν λέγουσιν. ὡσαύτως
 καὶ αἰγιαλὸν ἐξηρημένως φασὶ τὸ περὶ τὴν Ἑλλάδα
 παράλιον μέρος· ἐστὶ δὲ τῆς Ἀχαΐας, ἀφ' ἧς καὶ τοὺς
 Ἀχαιοὺς Αἰγιαλεῖς τινὲς εἰώθασι καλεῖν. καὶ μὴν καὶ
 ἡπειρος μὲν πᾶσα ἡ γῆ, ἡπειρος δὲ ἰδίως καὶ ἡ Θε- 30
 σπρωτιάς. ὅτι τὴν Ἀντίκυραν, ἐν ᾗ φασὶ γίνεσθαι
 τὸν λευκὸν ἐλλέβορον ἔθενος χεῖρω τῶν ἀλλαχόθι γι-
 νομένων, Φωκικὴν εἶναι πόλιν λέγει. ὅτι ἐν τοῖς
 ἐφεξῆς τῷ τετάρτῳ λόγῳ ἀποφθέγματά τινα λέγει καὶ
 σύμβολα τῆς Ἀθηναίων φιλανθρωπίας τε καὶ συμ- 35
 παθείας καὶ τῆς προνοίας καὶ ἐπιμελείας τῷ πρόποντος
 καὶ τῆς ἄλλης ὁσιότητος· ὧν ἐστὶ καὶ ταῦτα. ἱέρακα φεύ-
 γων εὐσεβὲς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἐνὸς
 κατέπεσεν εἰς τὸν κόλπον· ὁ δὲ τὸν πρόσφυγα, δέον
 σώζειν, ἀνέειλε τὸ δὲ συνέδριον ἀπεκέρχεν ὥς οὐχ
 ὅσια δρᾶσαντα τῷτον. ἔδωκε τοῖνυν ἐχὶ εὐσεβὲς χάριν
 δίκην, τῆς δ' ἱταμότητος τῶν τρόπων. φιλανθρωπίας
 δὲ καὶ συμπαθείας παράδειγμα· τὸν Δημοθένην, φη-
 σὶν, ἐπὶ τοῖς Ἀρπαλείοις χρήμασιν αἰτίαν λαβόντα καὶ
 φεύγειν μέλλοντα συνέχον μὲν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ περι-
 εσάντες εἶχον ὁρῶντάς τε, ἕκαστος δ' ὑπὸ μᾶλιν ἔχων
 τι εἰς ἐφόδιον ἐπεδίδε, ὁ μὲν ἀργύριον, ὁ δὲ χρυσίον,
 καὶ πρόπεμπον αὐτὸν εὐμενῶς, καὶ θαρσύνειν ἐκέλευον
 καὶ φέρειν τὴν συμφορὰν γενναίως· ὁ δὲ ἀναξενάξας
 „πῶς” ἔφη „φέρειν δυνήσομαι, τοιαύτην ἀπολιμπά-
 νων πόλιν, ἐν ᾗ τοιῶτοι τυγχάνουσιν ἐχθροί, οἷος ἐκ
 ἂν τις ἀλλαχόθι φίλος εὐρήσει;” οἱ δὲ τῷτο τὸ ἀπό-
 φθεγμα Αἰχίνην λέγουσιν εἰπεῖν, ἡνίκα φεύγοντα κα-
 1593R. 30
 ταλαβὼν Δημοθένης καὶ φιλοφρονησάμενος παρηγγύα
 φέρειν τὸ συμβεβηκὸς γενναίως. καὶ Καλλικλέα δὲ ἐπὶ
 τῇ αὐτῇ τῶν Ἀρπαλείων χρημάτων αἰτία ὑπόνοιαν
 παραχόντα ἐπεὶ περ ἄγειν ἐκέλευσαν οἱ Ἀρεοπαγῖται,
 τὴν οἰκίαν καταλαβόντες οἱ ἀπεσαλμένοι καὶ τὰ πρό-
 θυρα ἰδόντες ἐξεφανωμένα καὶ γνόντες ὥς εἴη τεθυκὼς
 νυνὶ γάμοις, ἀφέντες τὴν ζήτησιν ἀνεχώρησαν· οὐ γὰρ
 ᾤκηθησαν εὐᾶν ἐπείσεσθαι γυναικὶ νεογάμῳ. "καὶ τῷ 1593R.
 πρὸς Φίλιππον δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔτι συνεσῶτος πο-
 λέμῳ, ἐπεὶ γράμματα αὐτοῦ πρὸς διαφόρους συνελή-
 φθησαν, τὰ μὲν ἄλλα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνεγινώσκετο,
 ἐπιγραφὴν δὲ τινος γραμματεῖς ἔχοντος „Ὀλυμπιάδι
 Φίλιππος” ὁ δῆμος ἅμα ἐβόησε μήτε λύνειν μήτε ἀνα-
 γινώσκειν· πρὸς γὰρ γαμετὴν γυναῖκα τὴν διὰ γραμ-
 μάτων ὁμιλίαν ἀπόρρητον ἀνδρὸς ἐκ ἐνόμισαν δημο-
 30
 σιεῖν εὐπρεπὲς εἶναι. καίτοι συνέφερεν αὐτοῖς μηδὲν
 λανθάνειν· ἀλλ' ὥς Ἀθηναῖοι τὸ πρὸς εὐκλείαν φέρον
 τῷ λυσιτελεῖντος ἐκ ἔθεντο δεύτερον. τῆς δὲ πολ-
 λῆς εὐλαβείας τεκμήριον, ὅτι εὐσεβὲς ἐν Ἀργεῖ γενο-
 μένης σφοδρῶς, ἣν σκυταλισμὸν ἐκάλεσαν, διότι παῖ-
 35
 οντες ἀλλήλους ἀνέειλον χιλίας πεντακοσίους, τῷτο ἀπαγ-
 γελθέν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἕνεκα τῆς ἀκοῆς μόνης ἐψη-
 φίσαντο, καταπλαγέντες τὸ ξένον, ὅλην καθᾶραι τὴν
 πόλιν παραντίκα. καὶ Πραξιτέλης δὲ τις ὄνομα κριὸν
 ἐξέδειρε ζῶντα· ἀλλὰ καὶ τῷτον ὁρμηθέντες ἀπετυμπά-

a. 3. ἔθος — δύο] nota trimetrum (cf. p. 335 b 42). similiter a 6. περὶ — ἄτερος, et 9 ἀπ' Ἀνδρόγεω — 10. τὴν
 λοιμικὴν, et 11 αἰὲ — 12 φαρμακοῖς, et 14 τὴν — 15 Ἀττικῆς, et 17 ἰδίως δὲ [τὰ] — ὅρη, et 37 ἱέρακα — 38 πάγῳ.
 ἄγειν — 4. τὸν δὲ] lacuna in C. 6. συμβάχχοι C: συμβάχχοι ε. 19. μολυκρικόν C: Μολυκριόν ε. 29. αἰγια-
 λούς libri. b. 4. δὲ C: τε ε. 7. εἶχον] εἰ C. 15. libri παρεγγύη. 19. καὶ add C. 21. γάμοις libri. 27. ἅμα]
 malim ἅπας. post ἐβόησε in C lacuna est septem aut octo litterarum capax. 30. αὐτοῖς μηδὲν] his transponen-
 dis metrum restitues: καίτοι συνέφερεν μηδὲν αὐτοῖς λανθάνειν· ἀλλ' ὥς Ἀθηναῖοι τὸ πρὸς εὐκλείαν φέρον τοῦ λυσιτελοῦν-
 τος οὐκ ἔθεντο δεύτερον. 34. ἦν] ἦν καὶ C. 36. εἰς — 38. παραντίκα] hi quoque trimetri tres, et mox
 p. 535 a 1. τιμωρίαν — 2. τυραννικόν: et v. 8. καὶ τὴν — 9. βόρβορον: et 38. οἱ δ' αὐτὸν — 39. ὡσὺ, μαρτυρεῖν δὲ
 τοῦτονομα: et 40. διότιπερ — 41. δορᾶν: b 19. τὸ δὲ — 20. κυρίως: 29. ἔξω (ita enim legendum) — 31. ψόφον.

νισαν, ἐχὶ τῷ προβάτῳ τιμωρίαν λαβεῖν ἐθέλοντες, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνδρα μισήσαντες ὡς τυραννικὸν ἔχοντα φρόνημα καὶ καινὸν τρόπον ἔτιω παρανόμων ἐπινοῶντα κολάσεων. ὅτι τὸ μὴ λέγειν δύσφημα πᾶσι τοῖς παλαιοῖς μὲν φροντὶς ἦν, μάλιστα δὲ τοῖς Ἀθηναίοις. διὸ καὶ τὸ δεσποτικὸν οἶκημα ἐκάλεον, καὶ τὸν δῆμιον κοινόν, τὰς δὲ Ἑρινύας Εὐμενίδας ἢ σεμνάς θεάς, τὸ δὲ μύσος ἄγος, τὸ δὲ ὄξος μέλι καὶ τὴν χολὴν γλυκεῖαν, τὸν δὲ βόρβορον ὀχετόν. οἱ δὲ γραμματικοὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ ἀντίφρασιν ὀνομάζουσιν. οἶδα δὲ τινας, φησί, τῶν φιλολόγων καὶ τὸν πίθηκον ὀνομάζοντας Καλλιάν. ὅτι τὸ νύξ μὲν ἀπὸ τοῦ νύξω γέγονε, κατὰ ἀποκοπὴν· νυττόμεθα γὰρ ἐν τῷ σκοτει προσπταίνοντες καὶ ἐκ ὀρνῶντες, ἐξ ὧν νυγμοὶ τε καὶ πληγαί. πέντε δὲ εἰσι μονοσύλλαβα εἰς ὅς λήγοντα θηλυκά, τρύξ, σῦξ, νύξ, πτύξ καὶ πνύξ. τέττων διὰ μὲν τοῦ γ κλίνει τὸ τρύξ καὶ τὸ σῦξ, διὰ δὲ τῷ χ-τὸ πτύξ καὶ τὸ νύξ. πτύξ γὰρ πτυχὸς καὶ νύξ νυχὸς, ἐξ ἧς πάννυχος καὶ παννυχὶς καὶ παννύχιον, καὶ κατὰ ἀντισημίαν νυχὸς, καὶ ἐπειθ' εἰσι τοῦ τ νυκτός· φιλεῖ γὰρ πλεονάζειν ἐν ταῖς γενικαῖς τὸ τ, ὥσπερ ἐπὶ τῷ ἄνακτος καὶ γάλακτος. τὸ δὲ πνύξ μόνον διὰ τῷ κ κλίνει. ὅτι ἐν ταῖς Ἀθηναῖς καὶ ἕτος τέσσαρα δικαστήρια φρονικά εἶναι λέγει, α' τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ὃ δικάζει τὰς ἐκ προνοίας τὸν φόρον δεδρακότας, β' τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, ὅπερ ἐτάζει τὰς ἀκροβόλους, γ' τὸ [δὲ] ἐπὶ Δελφινίῳ, ὃ συνίσταται ἐπὶ τῶν λεγόντων δικαίως τὴν ἀναίρεσιν πεποιημέναι, καὶ τέταρτον τὸ ἐν Φρεατοῖ, ὃ δικάζει τὸν χρόνον μὲν τινα φεύγοντα ῥητόν, αἰτίαν δὲ πρότερον ἔχοντα φόρον· ὅς καὶ κρινόμενος ἐπὶ νηὸς ἔξωθεν τῷ Πειραιῶσι ἀπολογέμενος ἄγκυραν καθίει, διότι ὁ νόμος αὐτὸν ἐκ ἐδίδε τῆς γῆς ἐπιβῆναι. Ἀρεοπαγίῳ μὲν ἐν ἐκαλῆντο οἱ τὸν ἐκείσιν φόρον κρινόντες, οἱ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις κοινῶς ἐφείδ. ὅτι μυθολογεῖ ἄνδρα τινὰ ὀνομασμένον Ὀν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀνελθεῖν, τὰλλα μὲν τῶν μελῶν ἰχθύος ἔχοντα, κεφαλὴν δὲ καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἀνδρός, καὶ καταδείξαι τὴν τε ἀσπρονομίαν καὶ τὰ γράμματα. οἱ δὲ αὐτὸν ἐκ τῷ πρωτογόνῳ πεφηνέναι λέγουσιν ὡς, καὶ μαρτυρεῖν τοῦτομα· ἄνθρωπον δὲ ὄντα τὰ πάντα ἰχθύων δόξαι, διότι περ ἡμφίεσο κητώδη δοράν. ὅτι τὸ μὲν αὐ-

1596R. διότι περ ἡμφίεσο κητώδη δοράν. ὅτι τὸ μὲν αὐ-
875 H. τις Ἰωνικόν, τὸ δὲ αὐθις Ἀττικόν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ

μέχρι καὶ ἄχρι χωρὶς μὲν τῷ ὁ Ἀττικόν, μετὰ δὲ τῷ ὁ Ἰωνικόν. ὅτι οἱ Ἀττικοὶ κατὰ τι πάτριον ἔθος ἐχρῶντο τῇ εἰ διφθόγγῳ ἐν τῷ λέγειν ἐς κόρακας ἢ ἐς μακαρίαν, ἀλλ' ἄνευ τῷ διχρόνῳ ἐκφωνῶσι τὴν πρόθεσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μετὰ τῷ διχρόνῳ καὶ χωρὶς τῷ διχρόνῳ τὴν πρόθεσιν λέγουσιν. ὅτι κατ' εὐφημισμὸν οἱ Ἀττικοὶ τὸν κλέπτην φιλητὴν λέγουσιν, οἷον εἰ μισητόν· ἢ καὶ φιλητὴς ὁ κλέπτης, διότι φιλεῖ λαμβάνειν τὰ ἀλλότρια. ὅτι τὸ αἰσυνήτης ἢ ὁ τὸ καθῆκον ἑμῶν καὶ σέβων (καὶ γὰρ τὸ καθῆκον αἰσῶν φασιν) ἢ ὁ μένων ἐν τῇ αἰσῇ, τατέσι τῷ καθῆκοντι· τῷτο δὲ ῥηματικὸν ὃν παραλόγως βαρύνει. τινὲς δὲ ἐκ ἀπὸ τῷ μένειν ἐν τῇ αἰσῇ, ἀλλ' ἀπὸ τῷ νέμειν τὸν αἰσυνήτην φασὶ γεγονέναι. ὅτι τὸ ἔαρ παρὰ τὸ εἶαρ εἶναι εἶρη· ἡδίστη γὰρ τότε ἢ τῷ ἀέρος κρύσις. ὅτι ἡ μέλιττα ἢ ἀπὸ τῷ μέλειν εἶρη (οἰκονομικὸν γὰρ τὸ ζῶον), ἢ μήλιζαν αὐτὴν λεκτέον ὡς ἐφιζάνουσιν πᾶσι τοῖς καρποῖς· τὸ γὰρ μήλον κατὰ πάντων ληπτέον τῶν καρπίμων. τὸ δὲ τῶν μελισσῶν σμήνος ἐσμός κυρίως λέγοιτο, παρὰ τὸ τὴν ἔσιν ὁμοῦ ποιῆσαι καὶ μὴ διεσώσας ἀπ' ἀλλήλων. διὸ καλῶς ο ποιητὴς ἄδινās αὐτὰς ἔφη, ἄδην καὶ ἀθρόως πετομένας· ἀγελαστικὸν γὰρ ἐστὶ τὸ γένος. ὅτι τὸν ὄνειρον ἐτυμολογεῖ, φησί, διότι τὸ ὄν εἶρει, τατέσι λέγει ὡς ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ὄνειρων τακτέον τὴν φωνήν· τὰ γὰρ ἄλλως ἔχοντα μάλλον ἐνύπνια. ὅτι φησί, τέτου χάριν κόπτεσι παρὰ τοῖς κωμικοῖς οἱ ἐξιόντες τὰς θύρας, διότι οὐχ ὡς παρ' ἡμῶν νυνὶ τὸ παλαιὸν ἀνεώγνυντο αἱ θύραι, ἀλλ' ἐναντίῳ τρόπῳ. ἔξωθεν γὰρ αὐτὰς ἀνατρέποντες ἐνδοθεν ἐξήεσαν. πρότερον δὲ τῇ χειρὶ ψόφον ἐποίεν κρόντες ἐπὶ τῷ γινῶναι τὰς ἐπὶ τῶν θυρῶν, καὶ φυλάττασαι μὴ πληγείς ἐσὼς λάθῃ τῶν θυρῶν ὠθεμένων ἄφνω. τὸν Λοξίαν γὰρ προσεκύνην, ὃν παρὰ τῶν θυρῶν ἕκαστος ἰδρύοντο, καὶ πάλιν βωμόν παρ' αὐτῷ εὐρογγύλον ποιῶντες, καὶ μυθόρῳαίς σέφοντες, ἔσαντο οἱ παριόντες. τὸν δὲ βωμόν ἐκείνον ἀγνίαν Λοξίαν ἐκάλεον, τὴν τῷ παρ' αὐτοῖς θεῷ προσηγορίαν νέμοντες τῷ βωμῷ. τὸ δὲ κνισθῆναι ἀγνίαν παρὰ Ἡσιόδῳ τοῖς θεοῖς θύειν λέγει. Ὅτι ἕτος ὁ συγγραφεύς, ὃ ταῦτα συνταξάμενος, γένος μὲν Αἰγύπτιος ἦν, πόλεως δὲ τῆς Ἀντινόε ἢ (ὡς αὐτὸς ἐπιγράφει) Βησαντινόε, ἱαμβικῷ δὲ μέτρῳ διεξῆλθε τὰ προκείμενα.

a. 11. φασὶ C.

fortasse ἑτέρου.

22. ἀδινās] libri ἀδίνας.

18. πάννυχος καὶ παννυχὶς] πάννυχες καὶ παννυχὶ C.

b. 11. τῇ] τῷ C.

36. ἀγνίαν] immo ἀγνία.

29. δὲ C: γε ε.

πρότερον]

15. ἡδίστη γὰρ τότε ἢ C: ἢ ἡδίστη γὰρ τότε ε.

ἀέρος] libri ἔαρος.

γέγονε δὲ κατὰ τὰς χρόνας Λικιννίᾳ καὶ Μαξιμιανῷ, Ἕλληνας ἔξ ὧν γράφει τὴν θρησκείαν. ἔγραψε δὲ τῷ αὐτῷ μέτρῳ καὶ ἑτέρας λόγους, ὧν ὁ μὲν ἐπιγράφεται 876H. Ἀθῆναι, ὁ δὲ Νεῖλος, ὁ δὲ Ἀιγύπτιος, ὁ δὲ προτρεπτικός, ὁ δὲ Ῥώμη, ὁ δὲ φήμη, ὁ δὲ νίκη, ὁ δὲ πόλις 5 Ἀντινόε· δῆλον δὲ ὅτι ἐκάστη ἐπιγραφή ὑπόθεσις ἐστὶ τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ τεύχει τῷ αὐτῷ περιείχετο μέτρον καὶ ἙΡΜΕΙΟΥ Ἑρμοπολίτε πατρίᾳ τε τῆς Ἑρμοπολῆως καὶ ἑτερά τινα, καὶ μὴν καὶ ΣΕΡΗΝΟΥ γραμματικῶς ἐν διαφόροις μέτροις δράματα διάφορα, καὶ ἈΝΔΡΟΝΙΚΟΥ πολιτενομένη, καὶ αὐτῷ Ἑρμοπολίτε, πρὸς τὸν κόμητα Φοιβέμμωνα τὸν κοινοπολιτήν· καὶ ἕτος δὲ δραμάτων ἐστὶ ποιητής, διαφόροις μέτροις 1597R. τὰς λόγους ἐντείνων. ἔτι δὲ καὶ ΩΡΑΦΟΛΛΩΝΟΣ γραμματικῶς περὶ τῶν πατρίων Ἀλεξανδρείας συντίθησι δὲ καὶ αὐτὸς δράματα τῷ ὁμοίῳ τύπῳ. ἀλλὰ καὶ ΚΥΡΟΥ Ἀντιπολίτε εἰς Μαυρίκιον δεκά καὶ τὸν ἡγεμόνα παρόντα τῇ ἀκροάσει· ἐν ἱαμβικῷ δὲ μέτρῳ καὶ ἕτος τὸν αὐτὸν συντίθησι πόνον. εἰσὶ δὲ αὐτῷ καὶ ἐπι- 20 σοκαὶ διάφοροι πρὸς διαφόρους, γραφαῖς ποικιλλόμεναι διαφόροις, καὶ ἑτεροὶ τινες ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι.

280.

Ἀνεγνώσθη τῷ ἐν ἀγίοις ΕΥΛΟΓΙΟΥ, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, βιβλίου τῷ κατὰ Νανατιανῶν, 25 διὰ πέντε λόγων ἀπαρτιζομένης, ὅσα εἰς ἐρμηνείαν γραφικῶν ῥητῶν ἦκοι.

Ἐκ τοῦ α' λόγου.

ὅτι ματαίως, φησὶν, οἱ Νανατιανοί, εἰ καὶ καθαροὶ ἦσαν καὶ ἐξηρημένοι τὸν βίον, ὅπερ οὐκ εἰσὶ, τὸ μετὰ 30 τῶν ἄλλων συνάγεσθαι καὶ τὰς εὐχὰς καὶ ψαλμωδίας ποιεῖσθαι παραιτῶν. Ἀβὲλ γὰρ τῷ Κάιν πλεῖστον ἐν πᾶσι διενηνοχῶς συνεθυσίαζε, καὶ τῷ μὲν ὁ θεὸς τὴν θυσίαν ἐδέχετο τῷ δὲ ἀπεπέμπετο, καὶ ἑδὲν γέγονεν ἐμποδῶν ὁ βέβηλος τῷ θεοσεβεῖ εἰς τὸ μὴ προσδεχθῆναι αὐτῷ 35 τὰ δῶρα. καὶ Νῶε, φησί, τὰ καθαρὰ τῶν ζώων καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἅμα προσετίθεται ἐν τῇ κιβωτῇ παραδέχεσθαι. καὶ τὸν Φαρισαῖον τῷ τελῶνῃ ἅμα προσεῖχεσθαι ἢ δεσποτικὴ παραβολὴ δεικνύει. καὶ τῷ προφήτῃ Ἠλία

κόραξ τὴν τροφήν τὸ ἀκάθαρτον διηκόνει ζῶον. καὶ τὸ ἐγγύτερον, οὐ γέγονασιν ἐμπόδιον οἱ τῶν δαιμόνων ἱερεῖς παρόντες αὐτῷ τῇ θυσίᾳ, ἑδ' αὐτὸς ἐμολύνετο ἐφεξῆς αὐτοῖς θυομένοις, ὅτε καὶ τὸν πίονα βοῦν ἐκείνοις θύειν, καὶ πρότερον, ἀνῆκε. καὶ Ἀὐτὸς δὲ Σοδομίταις συνοικῶν ἐκ ἀπῆλυσεν αὐτῶν τῷ ὀλέθρῳ, ὅτι, καὶ τὴν πόλιν συνήκει, τοῖς ἔργοις διεσκήκει· σώζει δὲ μᾶλλον δι' αὐτῶν καὶ τὴν Σηγῶν πόλιν, ἐν αὐτῇ καταφυγῶν, μίαν τῶν περὶ Σόδομα ἔσαν. οἶδε γὰρ ὁ δίκαιος σώζειν τὰς ἀσεβεῖς, ἐκ ἐκείνοις συναπόλλυσθαι. καὶ ὁ ἀπόστολος φησὶν δημοθυμαδὸν ἐπεύχεσθαι πάντας καὶ ἐν ἐνὶ σώματι δοξάζειν τὸν θεόν. καὶ πολλὰ ἄλλα. ὥστε δυσσεβέσιν οἱ Νανατιανοί, φησὶν, ἐκ ἀνεχόμενοι τοῖς ἄλλοις συνεύχεσθαι ἀνθρώποις. ὅτι καὶ αὐτὸς 15 τὰ ἐπὶ τῆς δεσποτικῆς παραβολῆς ἐρημμένα, ἥτις τὸν ἀπὸ Ἱερικῶν κατιόντα καὶ τραυματισθέντα ὑποβάλλει, ὁμοίως τῷ Χρυσόμοῳ ἀναπτύσσει, πανδοχεῖον μὲν 877H. τὴν ἐκκλησίαν ἐκλαμβάνων, δύο δὲ δηνάρια τὴν παλαιὰν καὶ καινὴν διαθήκην, πανδοχεῖα δὲ τὸν τῆς ἐκκλησίας προεσῶτα, ἐμπεπιτωκότα δὲ εἰς τὰς ληξῆς τὸν ἡμαρτηκότα. ὅτι ἐπὶ τῷ „μακάριοι ὧν ἀφείδθησαν αἱ ἀνομίαι” καὶ ἐξῆς τὸ μὲν ἀφείδθησαν, φησὶν, ἐπὶ τῷ βαπτίσματος, τὸ δὲ ἐπεκαλύφθησαν ἐπὶ τῆς μετανοίας τάττει. καὶ τὸ „μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐμὴ λογίσῃ κύριος ἁμαρτίαν” ἐπεξήγησιν τῷ ἐπεκαλύφθησαν φησὶν· ἢ γὰρ ὁρθῇ μετάνοια ἐπικαλύπτει τὰς ἁμαρτίας, καὶ ἐμὴ λογίζεται ταύτας ὁ κύριος. ὅτι ὁ μακάριος Παῦλος λέγων „Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλὸς σῶσαι” διὰ τῆτο οὐκ εἶπεν „ὧν πρῶτος 30 ἐγενόμην ἐγὼ” ἀλλ' „εἰμὶ ἐγὼ,” ἵνα μὴ νομίσῃς ταῦτα λέγειν αὐτὸν περὶ τῶν πρὸ τῆς κλήσεως, ἀλλὰ περὶ τῷ μετὰ τὴν κλήσιν βίῃ καὶ ἐν ᾧ ταῦτα ἔλεγε. τῆτο δὲ ἔλεγε, φησὶν, ἅμα μὲν ταπεινῶν ἑαυτόν, ἅμα δὲ ὑπογραμμὸν ἡμῖν τῷ ταπεινῷ φρονήματος εἰσηγούμενος. 1600R. ὅτι ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ σὺν τῷ Φαρισαίῳ προσευ- χόμενος ἐν τῷ ἱερῷ τελῶνῃ διὰ τῆτο ἔτυπε τὸ σῆ- θος, διότι δοχεῖον τῆτο τῶν ἁμαρτημάτων ἐκέκτητο, φησὶν· ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, φησὶν ὁ σωτὴρ, διαλογισμοὶ πονηροί, καὶ ἐξῆς. ὁθεν τύπτει τὴν πηγὴν

a. 4. ὁ δὲ Νεῖλος et 5. ὁ δὲ Ῥώμη add C. 13. κοινοπολίτην Meursius, κοινοπολίτην Reinesius Var. Lect. 3. p. 456. 20. καὶ add C. 24. τοῦ ἐν — 27. ἦκοι C: εὐλογίου ἀλεξανδρείας σύνταγμα· ῥητῶν δὲ γραφικῶν διάνοιαν ἀναπτύσσει· οἷς συναπαρτίζεσθαι σοι, φέλλετε ἀδελφῶν, ἴσθι καὶ τὴν ποθομένην ἐξάλτησιν B. ea in summario ponit A, additis post σύνταγμα his: ἔχου λογ ἀπαρτίζομενον γ. 28. ἐκ τοῦ πρώτου λόγου om B. 36. τὰ post καὶ om B. b. 1. τὴν τροφήν ante α 39. τῷ προφήτῃ ponit γ. 7. διειστέλει B: διειστέλει γ. 8. αὐτοῦ B: ἑαυτοῦ γ. 12. ἐν add B. 13. οἱ νανατιανοὶ φησὶν B: φησὶ νανατιανοὶ γ. 14. συνεύχεσθαι B: συνέχεσθαι γ. 15. ἥτις add B. 17. ὁμοίως B: καὶ ὁμοίως γ. 21. ἀφείδθησαν B: ἀφείδθησαν γ. 22. ἐξῆς B: τὰ ἐξῆς γ. 24. τύσσεται B. 30. ταῦτα et 31. priorem περὶ add B. 35. ὁ ante 36. τελῶνῃς ponit B.

τῶν κακῶν, τῇ συνειδήσει πληττόμενος, ἵνα ξηράνη
τῶν ἁμαρτημάτων τὰ ρεύματα. ὅτι διάβολος, φη-
σίν, ἐκ τοῦ διαβάλλειν τὸν πλάσιν τοῖς πλάσμασιν
εἶρη. ἔφη γὰρ πρὸς αὐτὸς ὡς εἰδὼς ὁ θεὸς ὅτι δια-
νοιχθήσονται ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἴσασθαι ὡς θεοί, διὰ
5 τῆς τῆς ξύλης ἐκώλυσε βρώσεως. ὅτι ἐν τῷ
ἀποστολικῷ ῥητῷ τῷ „ὁ θεὸς τῆς αἰῶνος τέστι” καὶ ἔτος
τὸν διάβολον ἐκλαμβάνει. ὅτι τὸ „πᾶσα ἁμαρτία
καὶ βλασφημία ἀφειρήσεται τοῖς ἀνθρώποις” καὶ τὰ ἐξῆς
ἀπλῆστον ἔτος ἐκλαμβάνει καὶ κατὰ τὸ γράμμα· φησὶ
10 γὰρ τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἁμαρτημάτων μετανοούντων τῶν
ἡμαρτηκόντων ἀφίεσθαι, τοῖς δὲ εἰς τὴν θεότητα ἐξυ-
βρισκόσιν οὐτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὐτε ἐν τῷ μέλλοντι
ἀφίεσθαι, ἐδὲ παρ’ αὐτῆς Χριστῆ τῆς θεῆς ἡμῶν. καίτοι
τέτων ἐναντία φανερώς φρονεῖ· Κορινθίαις γὰρ ὑπεραγω-
15 νίξει, ὃ Ναυάτος ἀπέχρησεν, ὅτι τὰς ἀρνησαμένους
τὸν Χριστόν, ἐν ᾧ δηλονότι ἡ θεότης συνεξέβρισε, με-
τανοώντας ἐδέξατο. ὁμοῦς ἐν ἔτω τὸ ῥητόν, τάχα πρὸς
Ναυάτον ἀγωνιζόμενος, ἐδέξατο.

Ἐκ τοῦ β' λόγου.

ὅτι διὰ τῆς, φησίν, ἔτε πρὸς Ἰωάννην ἔτε πρὸς
ἑτερόν τινα τῶν μαθητῶν ἔφη ὁ σωτὴρ τὸ „καὶ δώσω
σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν ὁρανῶν” καὶ τὰ ἐξῆς,
ἀλλ’ ἢ πρὸς Πέτρον, ὃς ἐμελλε τῷ τῆς ἀρνήσεως περι-
πίπτειν ὀλιθίῳ καὶ διὰ δακρύων καὶ μετανοίας ἀπο-
25 νίπτειν τὸ ἁμάρτημα, ἵνα τῷ καθ’ ἑαυτὸν ὑποδεί-
γματι πρὸς τὰς ἐξαμαρτάνοντας φιλανθρωπότερον δια-
878 H. τίθοιτο. „οἱ γὰρ ἄλλοι ἀπείραστοι μεμενηκότες τάχα ἂν
ἀποτομώτερον αὐτοῖς διεκέρχοντο. τῆς μὲν φησὶν ὁ
Εὐλόγιος, πιθανώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον λέγων.
30 εἰ γὰρ καὶ πρὸς Πέτρον εἶρητο, ἀλλ’ ἐν ἐν προσώπῳ τῆς
κορυφαίας καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν μαθητῶν ἡ τοιαύτη ἐξ-
σῖα ἐδέδοτο, ὅπως γε καὶ τοῖς ἀπ’ ἐκείνων τὸ ἀρχιερα-
τικὸν κατὰ διαδοχὴν περιβεβλημένοις ἀξίωμα τὴν αὐ-
τὴν προσεῖναι τῆς δεσμεῖν καὶ λύειν ἐξουσίαν πιεζόμεν.
35 εἴτα, ὡς ἐν λαβῶν, φησίν, ὁ Πέτρος τὴν ἐξουσίαν
τῆς δεσμεῖν καὶ λύειν, ἐρωτᾷ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀφέ-
σεως, „ποσάκις” λέγων „ἂν ἁμάρτη εἰς ἐμέ ὁ ἀδελ-
φός μου, ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἐπτάκις;” τὸ ἕως ἐπ-
τάκις εἰπὼν, τὴν ἐπὶ τῆς Κάιν κατάκρισιν λύσαι σπ8-
40 δάξων ἐν τῷ ἀφιέναι τοσαντάκις τοῖς ἁμαρτάνουσιν.
ὁ δὲ σωτὴρ ἐ ταύτην μόνον λύων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπὶ

τῆς Λάμεχ ἐξηγηγεμένην, ἐπήνεγκεν „οὐ λέγω σοι
ἕως ἐπτάκις, ἀλλ’ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά.” τὸ δὲ
διήγημα τὸ περὶ τῆς Λάμεχ τοιούτων φησιν. ἑβδομος
ἦν ἀπὸ Κάιν, καὶ τελευταῖος τῶν ἀπογόνων· τοῦτον
5 γὰρ ὁ κατακλυσμὸς φθάσας ἐξήλειψε τὸ τῆς Κάιν γέ-
νος. καὶ τοσούτον ὑπερέβαλε τὸ τῆς Λάμεχ, φησίν, ὡς
εἶναι τῶν τῆς Κάιν ἁμαρτημάτων πολλαπλάσια κατὰ
τὸ ἑβδομηκοντάκις ἐπτά, ὡς καὶ αὐτὸς Λάμεχ ταῖς γυ-
ναιξιν ἀπαγγέλλων τὰ ἡμαρτημένα ἐδήλωσεν, αὐταν-
10 δρον ὅλεθρον κατὰ τῆς γενεᾶς αὐτῆς διηγόμενος. ἐπὶ
τοσούτον γὰρ τῶν τότε ἀνδρῶν ἠνέχθη τὰ ἁμαρτήματα,
οἷς καὶ ὁ Λάμεχ συνήκμασεν, ὡς εἰς πανωλεθρίαν αὐ-
τῶν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ θεοῦ παροξύναι, κατα-
κλυσμῷ τὴν δίκην αὐτοῖς ἐπιτιθεῖσαν. „καὶ σάρκα 1601R.
15 δὲ τὴν τότε γενεὰν ἐκάλεσεν ὁ θεός, „οὐ μὴ μείνη
τὸ πνεῦμά μου ἐν αὐτοῖς” λέγων „διὰ τὸ εἶναι αὐτὸς
σάρκα,” ἐπεὶ ὅλοι τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ἐμπαθῶν λο-
γισμῶν γεγονότες καὶ πάσης ἄλλης ἁμαρτίας ὄντως,
ὅπερ ἐδέξαντο πνεῦμα κατ’ εἰκόνα καὶ καθ’ ὁμοίωσιν
20 θεῶ, εἰς σάρκα μετέβαλον. ἔτω μὲν, ἐξ ὧν φησὶν
ὁ ἀρχιερεὺς Εὐλόγιος, τὸν Λάμεχ ἀπολωλέναι φησὶν·
οἱ δὲ πλείστοι τῶν πατέρων διὰ τῆς ἐπαγγελίας καὶ
μετανοίας συγγνώμην εὐρεῖν τοῦ ἁμαρτηθέντος αὐ-
τὸν ἀπαγγέλλουσιν. ὅτι φησὶν, Ἐπειδὴν Πέτρος τῆς
25 κορυφαίας τὴν ἀρνήσιν καὶ μετάνοιαν εἰς ἔλεγχον τῆς
Ναυατιανῆς ἀπονοίας προβαλλόμεθα, ἀνταποκρίνεσθαι
πειρῶν ὅτι ὁ Πέτρος τὸ ἀτελὲς τότε βάπτισμα ἦν
βεβαπτισμένος· τὸ γὰρ Ἰωάννης μόνον ἐβεβάπτισεν, τὸ
δὲ ἅγιον πνεῦμα οὐκ ἦν δεδεγμένος· μετὰ γὰρ τὴν
30 ἀνάστασιν τοῦτο, πεντήκοντα ἡμερῶν διαγεγονυῖον,
ἐδέξατο. ἀλλ’ ἔστιν εἰπεῖν πρὸς αὐτὸς ὅτι καὶ τὸ Ἰωάν-
νον τότε τέλειον ἦν, ἕξτερον δ’ ἀπέβη τοῖς χρωμέ-
νοῖς ἀτελὲς, μεθ’ ὃ τὸν τρόπον τῆς βαπτίσματος ὁ
σωτὴρ τοῖς μαθηταῖς παραδιδὼς ἔλεγε „πορευθέντες
35 μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς
τὸ ὄνομα τῆς πατρὸς καὶ τῆς υἱοῦ καὶ τῆς ἁγίας πνεύ-
ματος.” „ὅτε ἐν τῷ μυστικῷ τῆς βάπτισμα παρεδόθη, 879 H.
τότε τὸ Ἰωάννης βάπτισμα ἤρχησε, καὶ οἱ βαπτίζον-
τες αὐτὸ λοιπὸν ἀτελῶς ἐβάπτισον, τὴν δεσποτικὴν
40 παρορῶντες παράδοσιν· πρὶν δὲ τέλειον ἦν. ὅτι δὲ
τέλειον ἦν, δηλόν, φησί, καὶ ἐξ ὧν ἑδαμοῦ φαίνεται τὰς
μαθητὰς τὸ παρὰ Ἰωάννης δεδεγμένους βάπτισμα ἀνα-

a. 1. συνειδήσει B: συνδήσει c. 5. ἴσασθαι B: ἴσασθαι c. 7. τῷ] τὸ B. 8. ὅτι τὸ — b 24. ἀπαγγέλλου-
σιν om B. 20. titulum om C. 31. εἶρητο C: εἶρηται c. 39. τὸ ἕως ἐπτάκις add C.
b. 16. αὐτοῖς] αὐτοῖς C. 19. κατ’ εἰκόνα καὶ add C. 20. μετέβαλλον c. 26. προβαλλόμεθα B: προβαλώμεθα c.
28. γὰρ add B. 30. διαγεγονυῖον B cum Suicero 1. p. 627: διαγεγονότων c. 34. παραδ. τοῖς μαθ. c. 41. φησὶ B: φασί c.

βαπτίσας. Ἰησοῦς γάρ, φησὶν, οὐδένα ἐβάπτισεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ἐξ ὧν πάλιν δῆλον ὅτι τέλειον ὑπῆρχε. καὶ ὁ σωτὴρ δὲ ἐκ ἀπαξιώσας αὐτὸ βαπτισθῆναι, ὅτι τέλειον ἦν ἔδειξεν, ἐκ αὐτός, ὡς δῆλον, καθάρσεως δεόμενος, ἀλλὰ καθάρσιον τῶν ὑδάτων 5 γενόμενος καὶ τοῖς τότε βαπτιζομένοις ἁγιασμός καὶ τελείωσις. εἰσοδὸν δὲ τῆς εἰς Χριστὸν γνώσεως οἱ βαπτιζόμενοι τὸ βάπτισμα παρεδέχοντο. ἐπεὶ γὰρ τῷτο εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐβαπτίζοντο, ἐζήτην λοιπὸν τίς ὁ ἐρχόμενος, καὶ ζητῶντες εἰρискόν τε καὶ ἐμαθητεύοντο, καὶ προσιόν- 10 τες τῷ σωτῆρι ἐχ' ἕτερον βάπτισμα προσελάμβανον, μόνον δὲ τὰς ἐντολάς προσεδέχοντο. ἕως μὲν ἐν οὐδέπω διὰ τῆς σαυροῦ ἰδοῦσάθη ὁ Ἰησοῦς, τέλειον ἦν τὸ Ἰωάννου βάπτισμα· μετὰ ταῦτα δ' ἐκέτι. διὸ καὶ τὸν Ἀπολλὼ βαπτισθέντα ὑπὸ Ἰωάννη κατὰ τὸν ἁρ- 15 μόζοντα καιρὸν ἐδεῖς ἀνεβάπτισεν, ἀλλὰ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας κατὰ τὴν Ἐφεσον παραγεγονότα ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς πατρίδος προσελάβοντο μὲν αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον ἀνεδίδαξαν τὰ περὶ τῆς κυρίας Ἰησοῦ Χριστοῦ, βαπτίσαι δὲ ἐκ ἐτόλμησαν. τὸς μέντοι γε ὑπ' αὐτῶ 20 βαπτισθέντας, ἐπεὶ μετὰ τὴν τῆς κυρίας εἰς θρανούς ἄνοδον τὸ Ἰωάννου βάπτισμα ἐβαπτίσθησαν, ὅτε οὐκέτι ἦν ἐρχόμενος ὁ Χριστός ἀλλ' ἐληλυθὼς ἤδη καὶ πᾶσαν πεπληρωκὼς οἰκονομίαν καὶ βάπτισμα παραδεδοκὼς οἰκεῖον, εἰκότως τέτρες εὐρών ὁ Παῦλος, καὶ 25 ὅτι ἐδὲ εἰ πνεῦμα ἁγίον ἐσιν ἤδεισαν, τῷ δεσποτικῷ βαπτίσματι παρεσκεύασεν ἀναβαπτισθῆναι. πολλαχόθεν δέ, φησί, καὶ ἀλλαχόθεν ἐσι λαβεῖν ὡς τέλειον ἦν τὸ Ἰωάννου βάπτισμα πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ δεσποτικῆ. καὶ γάρ, φησὶν, ὁ σωτὴρ τῷ Ἰωάννῃ βα- 30 πτίσματι Πέτρον καὶ τὸς ἄλλους μαθητὰς βεβαπτισμένους "κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πάθους τῶν φοικτῶν μυσηρίων ἠξίωσεν, οὐκ ἂν μεταδὲς τῆ ἀχράντης σώματος αὐτοῖς καὶ τῆ αἵματος, εἰ μὴ τὸ τέλειον αὐτοῖς τὸ Ἰωάννη ἐκεχάριστο βάπτισμα. ἀλλὰ καὶ ὅτε Πέτρος 35 νύμφαυ τὰς πόδας παρητεῖτο, ἀκέει παρὰ τῆ σωτῆρος "ὁ λελεμένος ἐ χρεῖαν ἔχει πάλιν λέσασθαι, ἀλλ' ἐσι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐσε." δι' ὧν καὶ

ὅτι ἐ δέεται δευτέρου βαπτίσματος ὁ τὸ Ἰωάννη ἐν καιρῷ βαπτισθεὶς βάπτισμα ἐπιδείκνυν, καὶ ὅτι δύναμιν εἶχε καθαρὸς ἀποφαίνειν τὰς βεβαπτισμένους αὐτό. ἀλλ' ἔτι μὲν ὁ Εὐλόγιος, τῶν πλείων πατέρων ἀτελὲς δι' ὅλας τὸ Ἰωάννη βάπτισμα δεικνύντων. ὅτι τὸ ἐν ταῖς πράξεσιν εἰρημένον περὶ τῶν ἐχόντων τὸ Ἰωάννη βάπτισμα, "ὅτι „ἀκέσαντες δὲ ἐβα- 880 H. πτίθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ," τοιούτων ἐσι, φησὶν, ὅτι ἐβαπτίσθησαν κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ διδασκαλίαν τῆς κυρίας Ἰησοῦ, ὡσεὶ καὶ ἀλλαχῇ, ὅταν λέγῃ ὅτι εἰς Χριστὸν ἢ εἰς θάνατον τῆς Χριστοῦ ἐβαπτίσθησαν, τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁφείλομεν ἐννοεῖν δηλοῦσθαι, τετέστιν ὅτι εἰς τὸ ὄνομα τῆς πατρὸς καὶ τῆς υἱῆς καὶ τῆς ἁγίας πνεύματος ἐβαπτίσθησαν. ἔτι γὰρ ἐδίδαξε 15 καὶ παρέδωκε βαπτίζειν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. ὅτι φησὶν, "Ὁ ἀπόστολος πλέον τι τῆς συμπαθείας ἐνδείκνυμενος περὶ τὰς μήπω πεπιζευκότας Ἰσραηλῆτας φησὶν „ἠνχόμεν γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι" καὶ ἐξῆς, ἀντὶ τοῦ ἠθέλον, φησὶν, ἐγὼ ἐν κατακρίσει γενέσθαι, μόνον ἵνα ἐπέσρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. ὅτι Παῦλος, φησί, δεδοικὼς τὴν Γαλατῶν ἐκπτώσιν „φοβῆμαι μὴ πως εἰκὴ κεκοπίαια εἰς ὑμᾶς" φησὶν· εἴτα ἐπάγει „γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὰρ ὡς ὑμεῖς." ὡς συμπάθεια ἀποστόλου, τοσοῦτον 25 συγκαταβαίνουσα ὅσον οἱ ἁμαρτήσαντες καταπεπτώκασιν, ἵνα τῇ συγκαταβάσει τὰς πεσόντας εἰς τὸ οἰκεῖον μέτρον ἐπαναγάγῃ. ὅτι τεκνία, φησὶν, ὁ ἀπόστολος τὰς παραπεσόντας λέγει, ὅς καὶ ὠδίνειν πάλιν φησὶν, ἄχρως ἔ μορφωθῇ Χριστός ἐν αὐτοῖς. τὰς τοιούτους καὶ ὁ Ἰωάννης τεκνία καλεῖ, „γράψω ὑμῖν" λέγων „τεκνία, ὅτι ἀφῶν ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς." ὅταν δὲ λοιπὸν διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τελειωθῶσιν, ἐκέτι τέτρες καλεῖ τεκνία ἀλλὰ πατέρας καὶ ἀδελφούς· ἐπιφέρει γὰρ „ἐγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι 35 ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς· ἐγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν." ὅτι προσφέρουσι, φησὶν, οἱ ἀπὸ Ναυάτε το ἀποστολικὸν ῥητὸν τὸ φάσκον „ἀδύνατον τὰς ἀπαξ φωτιζέντας, γευσάμενες τε τῆς δω-

α. 2. αὐτοῦ add B. 3. οὐκ ἀπαξιώσας αὐτὸ βαπτισθῆναι B: βαπτισθῆναι αὐτὸ οὐκ ἀπαξιώσας ε. 4. δῆλον B: δῆλον ἐστι ε. 6. γενόμενος B: γενόμενος ε. τοῖς τότε βαπτιζομένοις vulgo post τελείωσις ponunt. 7. τῆς εἰς Χριστὸν γνώσεως οἱ βαπτιζόμενοι B: οἱ τότε βαπτιζόμενοι τῆς εἰς Χριστὸν γνώσεως ε. 13. διὰ τοῦ σαυροῦ ἰδοῦσάθη B: ἰδοῦσάθη διὰ τοῦ σαυροῦ ε. 19. ἀνεδίδαξαν B: ἐδίδαξαν ε. 22. τὸ — βάπτισμα B: τῷ — βαπτίσματι ε. ὅτι ε. 24. παραδεδοκὼς B: δεδοκὼς ε. 28. καὶ ἀλλαχόθεν add B. 32. τῶν φοικτῶν μυσηρίων ἠξίωσε B: ἠξίωσε τῶν φοικτῶν μυσηρίων ε. 34. τὸ ante τέλειον add B. 36. νύμφασθαι τοὺς πόδας παρητεῖτο B: παρητεῖτο τοὺς πόδας νύμφασθαι ε. 38. ὡς] ὁ videtur esse in B. b. 1. ὅτι οὐ δέεται δευτέρου β. ὁ τὸ Ἰωάννου ἐν καιρῷ β. β.] οὐ δέεται δευτέρου β. ὅς τὸ Ἰωάννου ἐν καιρῷ β. β. B: ἐτι ὁ τὸ τοῦ Ἰωάννου ἐν καιρῷ β. β. οὐ δέεται δευτέρου β. ε. 3. καθαρὸς ἀποφαίνειν τοὺς β. αὐτὸ B: τοὺς β. αὐτὸ ἀποφαίνειν καθαρὸς ε. 17. μήπω B: μηδέπω ε. 19. ἐξῆς, ut solet, B: τὰ ἐξῆς ε. 25. ἁμαρτήσαντες B: ἁμαρτηκότες ε. 30. γράψω — 31. λέγων] libri γράφων — λέγω. 37. ἀδύνατον add B. 38. τε B: δὲ ε.

ρεῖς τῆς ἐπερωτοῦ καὶ μετόχους γεγονότας πνεύματος
 ἁγίου καὶ καλὸν γενομένους ῥῆμα θεοῦ καὶ παραπεισόν-
 τας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν” καὶ ἔξῃς. τὸτο
 δέ, φησὶν, ὅτι μὲν πρὸς Ἑβραίους γράφει πεπιςευκότας
 δῆλον ἐξ αὐτῶν τῶν τῆς ἐπιστολῆς ῥητῶν· πλὴν οἱ γε
 πλείους τῶν τότε πεπιςευκότων Ἰουδαίων καὶ τῷ Χριστῷ
 προσήεσαν καὶ τὰς νομικὰς καὶ Ἰουδαϊκὰς παρατηρήσεις
 τὰς πλείους ἐφύλαττον, διὸ καὶ διαφόροις ἐχρῶντο βα-
 πτίσμασι. πρὸς γὰρ ἐκείνους ἀποτεινόμενος, φησὶν, ὁ
 Θεσπέσιος Παῦλος, καὶ τῶν ἄλλων παρὰ τὸ ἐν βάπτι-
 σμα τέτρες ἀπάγων, ἔφησε τὸ ῥητόν, ἐχὶ δέ (μὴ γέ-
 νοιτο) τὴν μετάνοιαν, ὁ πολλαχῶς ταύτην καὶ πολλάκις
 κηρύξας, ἀναιρῶν. ὁ γοῦν λέγει διὰ τοῦ ῥητοῦ, τοι-
 οῦτόν ἐστιν. ἀδύνατον, φησὶ, τοὺς ἀπαξ φωτιζέντας
 1605R. ” πάλιν δεύτερον βάπτισμα προσδοκῶν. ἀπαξ γὰρ ὁ Χρι-
 στὸς ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων ἔπαθεν· ὅθεν καὶ εἰς τὸν
 θάνατον αὐτῷ βαπτίζομεθα. συνετάφημεν ἐν αὐτῷ τῷ
 βαπτισμῷ καὶ συνεγέρθημεν. ὁ γοῦν ζητῶν φυλάττειν
 881H. τὰ νομικὰ βαπτίσματα “ἀνασανροῖ τὸν νότον τῷ θεῷ
 καὶ παραδειγματίζει τὸν ἀπαξ σαρωθέντα. εἰ δ’ ἦν
 πλείω βαπτίσματα, ἔδει καὶ τὸν Χριστὸν πολλάκις πα-
 θεῖν. νυνὶ δὲ ἀπαξ πεπονθὼς ἐκ εἰς χειροποίητα ἅγια
 εἰσῆλθεν, ἀλλ’ εἰς αὐτὸν τὸν ἑρῶν, νῦν ἐμφανισθῆ-
 ναι τῷ προσώπῳ τῷ θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν. ἀδύνατον οὖν
 τὸς ἀπαξ εἰς τὸν θάνατον αὐτῷ φωτιζέντας ἐκ δευ-
 25 τέρου ἢ καὶ πλεονάκις βαπτίζεσθαι καὶ ἀνασανροῦν πειρᾶσθαι
 τὸν νότον τῷ θεῷ. ἐγκαλεῖ γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις τὸτο τολ-
 μῶσι καὶ ἐπὶ τὰ νομικὰ ἐπανιῶσι βαπτίσματα, ἃ ἐ δύ-
 νατο ψυχὴν καθαρίσαι. διὸ καὶ φησιν, “ὁφείλοντες εἶ-
 ναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τῷ
 30 διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ σοικεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων
 τῷ θεῷ” καὶ ἔξῃς. σοικεῖα δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τῷ
 θεῷ ἢ εἰς αὐτὸν ἐπίγνωσις. οἷον τὸς προσιόντας τῷ
 Χριστῷ δεῖ πρῶτον ἀποστῆναι τῶν ἁμαρτημάτων οἷς
 ἐνείχοντο, τατέξιν ἀναχωρεῖν τῶν νεκρῶν ἔργων, δεύ-
 35 τερον τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν προτέρων ἁμαρτημάτων
 διὰ τῷ βαπτίσματος δέξασθαι, καὶ δεξαμένους ἐν πίσει
 τῷτο βαπτισμῶν διαφορᾶς διδαχὴν μαρτάνειν, τῷτο
 μὲν τίνα ἦν τὰ Ἰουδαϊκά, τί δὲ τὸ σωτήριον, εἴτα
 κατὰ προκοπὴν ἰόντας ἀξιῶσθαι τῆς τῷ παναγίᾳ πνεύ-
 40 ματος ἐπιφοιτήσεως, ἥτις διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χει-
 ρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο, διδάσκεισθαι τε τὴν τῶν

νεκρῶν ἀνάστασιν καὶ τὸ μέλλον κριτήριον. αὕτη τοίνυν
 ἡ διδασκαλία ἀπαρχὴ τῆς τῶν πιστευόντων μαθήσεως
 γίνετο. ἦν οἱ ἐξ Ἰουδαίων δεξαμένοι, καὶ τῷ πολλῷ χρόνῳ
 διδάσκαλοι ἐτέρων ὁφείλοντες εἶναι καὶ τελειῶν ἄλλας,
 5 αὐτοὶ μαθήσεως πάλιν δεόντο. ἀλλ’ ὅμως, φησὶν, εἰ καὶ
 αὐτοὶ γεγονάτε ὥστε πάλιν δεῖσθαι μαθεῖν τίνα τὰ σοι-
 κεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τῷ Χριστῷ, ἀλλ’ ἡμεῖς οὐ
 τὴν ἀρχὴν πάλιν τῆς πίσεως ὑμᾶς ἐκδιδάσκομεν. φησὶ
 γὰρ “διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τῷ Χριστῷ λόγον, ἐπὶ
 10 τὴν τελειότητα φερώμεθα.” ἐ γὰρ ἡμεῖς πάλιν εἰς
 τὰ σοικεῖα τῆς ἀρχῆς ἀνάγειν ὑμᾶς, ἵνα μὴ δόξωμεν
 πάλιν ἕτερον θεμέλιον καταβάλλεσθαι· καὶ γὰρ φησι
 “μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι [μετανοίας] ἀπὸ
 νεκρῶν ἔργων καὶ πίσεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν διδαχῆς,
 15 ἐπιθέσεως τε χειρῶν, ἀναστάσεως τε νεκρῶν καὶ κρίμα-
 τος αἰώνος.” τοῦτο τοιγαρὲν δηλοῖ τὸ “διὸ ἀφέντες
 τὸν τῆς ἀρχῆς τῷ θεῷ λόγον” καὶ ἔξῃς. τὸ δὲ “καὶ τῷτο
 ποιήσομεν, ἐὰν ἐπιτρέπῃ ὁ κύριος” εἰς τὸν αὐτὸν συν-
 τρέχει νῦν, τὸ μηκέτι, φησὶν, ἀπαρχεσθαι τῆς σοικειώ-
 20 δος διδασκαλίας ὑμῖν, ἥνπερ κατ’ ἀρχὰς οἱ τῷ βαπτί-
 σματι προσιόντες ἐκδιδάσκοντο· ἀλλ’ ἐπὶ τὴν τελειό-
 τητα ἀναγώμεθα. εἰ γὰρ καὶ ὠλισθήσατε, ἀλλ’ ἔν ἐ δύ-
 ναθε θεμέλιον πίσεως πάλιν δέχεσθαι οὐδὲ βάπτισμα
 δεύτερον ἐδὲ χειρῶν ἐπιθέσεις. ἔτι καὶ ἐν ἀφίρσει ταύ-
 25 τη τὴν σοικειώδη διδασκαλίαν ὁ Παῦλος, καὶ ἐπὶ τὴν
 τελειότητα ἔρχετο, τὴν ἱεροσύνην τῷ σωτήρος διηγέ-
 μενος, καὶ ταύτην κατὰ μέρος διέξεισι, καὶ ὅπως κατὰ
 τὴν τάξιν “Μελχισεδὲκ τυγχάνει ὁ κύριος ἀρχιερεὺς.” 882H.
 τὸ τοίνυν βέλημα τῷ ἀποστολικῷ ῥητοῦ, ὡς πολλάκις
 εἴρητο, ἐδὲν (καὶ αὐτὸ προσφέρωσι) τοῖς Νατατιανοῖς
 συμφωνεῖ, “ἀλλὰ θεσπίζει τὸν ἀπαξ φωτιζέντα μὴ 1608R.
 περιεργάζεσθαι ἕτερον βάπτισμα. “ὁ λελαμένος” γὰρ,
 ὡς καὶ ὁ κύριος φησιν, “ἐκ ἔχει χρεῖαν λέσασθαι ἀλλ’ ἢ
 τὸς πόδας νίψασθαι,” τατέξιν ἐ πάλιν βάπτισμα χρεῖαν
 30 ἔχει μετὰ τὸ ἁμαρτῆσαι δέξασθαι, ἀλλ’ ἢ διὰ δακρύων
 ἀποκαθαρθῆναι τὸς πόδας ἥτοι τὰ σαρκικὰ διαβή-
 ματα. ὅτι φησὶν, “Ἡ κυριακὴ ἐντολὴ ἢ λέγεται “εἰς
 ἦν δ’ ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωντο ὑμᾶς, πάντα τὰ
 παρατιθέμενα ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες,” αὕτη
 40 σύνδρομος ἐστὶ τῷ ἀποστολικῷ ῥητῷ, ἐν ᾧ φησὶν “εἰ
 δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ βέλεσθε πορεύεσθαι,
 πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνον-

a. 2. καλὸν — ῥῆμα B: καλῶν — ῥημάτων c. 3. ἔξῃς. τοῦτο δέ, φησὶν add B. 17. τῷ add B.
 26. ἢ B: εἰ c. 33. τῷ om B. 38. βαπτισμῶν διαφορᾶς add B. 42. ἐγένετο B: ἐγένετο c.
 b. 8. ἐκδιδάσκοντες B. 9. ἀφέντες vulgo post λόγον ponunt. 10. ὑμᾶς B, omisso v. 11. ὑμᾶς. 13. μετανοίας
 om B. 22. οὖν add B. 24. ταύτην τὴν B: τὴν τοιαύτην c. 32. ἕτερον B: δεύτερον c. 34. νίψασθαι add B.

τες." ὅτι φησὶν, Ἀντιπίπτοντες οἱ ἀπὸ Ναυάτε
τῇ ἀναπτύξει τῆ προειρημένης ῥητῆς περὶ τῶν δευτέρου
ἐπιζητῶντων βάπτισμα, φασὶν ἔτι περὶ δευτέρου βαπτί-
σματος τῆτο εἰρηάζει· εἰς μετάνοιαν γάρ, φασὶν, ἔφη-
σεν ἀνακαινίζεσθαι τὴν ἡμῶν φωτισθέντας καὶ παραπε- 5
σόντας ἀδύνατον εἶναι, ἔτι εἰς βάπτισμα, βάπτισμα
δὲ καὶ μετάνοια πάντῃ διέσκη· τὸ μὲν γὰρ δωρεὰ καὶ
χάρις ἐστὶ καὶ ἄφεςις ἀταλαίπωρος τῶν ἡμαρτημένων,
ἡ δὲ μετάνοια καμάρω καὶ δάκρυσι καὶ ἑλέω τὸ οὐκ εἶναι
ἔργον περᾶναι. ἔτω μὲν ἐκεῖνοί φασι, καὶ ὅτι ἑδάμαυ 10
τὸ βάπτισμα καλέμενον εὐρομεν μετάνοιαν. ὁ δὲ φη-
σιν ὡς εἰ καὶ πολλὴ διαφορὰ μεταξὺ βαπτίσματος καὶ
μετανοίας, ἀλλ' ἐν δείκνυται ὅτι καὶ πρὸ τῆς βαπτίσμα-
τος καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα τὸ τῆς μετανοίας ὄνομα
παραλαμβάνεται. εἰ γὰρ τις μὴ ἀποτάξῃ τῷ προτέρῳ 15
βίῳ, καὶ πολιτείαν ἀρμόζουσαν τῷ πιστῷ πρὸς ὀφθαλμῶν
θεῶν, καὶ ἔτω τῷ βαπτίσματι προσέλθοι, μάτην προσ-
έρχεται, ἀμετανοήτως ἔχων ἐπὶ ταῖς πρώτῃς αὐτῷ πεπο-
νηρεμένοις, καὶ πρὸς ἐπιστροφὴν ἀμείνωνος βίῃ ἑδέναι
ποιούμενος λόγον. ἔτως οὖν εἰ καὶ διάφορος ἡ μετά- 20
νοια, ἀλλ' ἐν καὶ πρὸ τῆς βαπτίσματος ἔχει χώραν ἐν-
νοεῖται καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα. τὴν γὰρ μετάνοιαν τὴν
πρὸ τῆς βαπτίσματος ἀδύνατον ἐκ δευτέρου φησὶ κα-
τεργασθῆναι, ὅτι μηδὲ τὸ βάπτισμα δυνατόν ἐστι δεύ-
τερόν τινα δεῖσθαι. ἔτω καὶ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων, ὅτε 25
καὶ τὴν κυρίου μαθητὰς ἐβάπτισε, λέγει „ἐγὼ μὲν
ὕμῃς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν" καὶ πάλιν τοῖς
ὄχλοις „ποιήσατε ἡμῖν καρπὸς ἁγίους τῆς μετανοίας,"
δηλονότι τῆς κατ' αὐτό, φησὶ, τὸ βάπτισμα μετανοίας.
καὶ ὁ κορυφαῖος, φησὶ, τοῖς Ἰουδαίοις διαλεγόμενος περὶ 30
τῶν εἰς Χριστὸν αὐτοῖς παρανομηθέντων, ὅτε κατα-
νυγνέμενοι τῇ διδασκαλίᾳ εἶπον „τί ποιήσομεν ἄνδρες
ἀδελφοί;" ἔφη αὐτοῖς „μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω
883 H. ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ" καὶ ἑξῆς. "καὶ
μυρία ἄλλα. ὥς ἡ τῆς μετανοίας λέξις ἐδὲν ὧν ἐβέ- 35
λοντο δίδωσι τοῖς Ναυατιανοῖς. ὅτι τὸ παρὰ τῆς
Σίμωνος τῆς μάγας εἰρημένον τῷ κορυφαίῳ Πέτρῳ „δεή-
θητε ἐν ὑμῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ μοι ὧν
εἰρήκατε" ἐκ ἧν μετάνοιας, φησὶν, ἐδὲ ἐκ διαθέσεως
ἡ γὰρ ἂν καὶ ἐδεήθησαν καὶ συγγνώμης μετέδωκαν. εἰδὼς 40
δὲ μᾶλλον ἐξ ἁγίου πνεύματος τὰ τῆς αὐτῆς διανοίας
ὁ Πέτρος, ὡς χλευῆς καὶ ἀπάτης τὰ ἐκεῖνα παρέδραμε

ῥήματα. ὅτι τῆ „ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι, ὅσοι ἐβαπτίσθη-
μεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτί-
σθημεν;" τὸ μὲν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν βαπτισθῆναι ση-
μαίνει ἂν τὸ κατὰ τὴν ἐντολὴν καὶ παράδοσιν τῆς Χριστοῦ
Ἰησοῦ βαπτισθῆναι, τριτέστιν εἰς πατέρα καὶ υἱὸν "καὶ 1609R.
ἅγιον πνεῦμα, τὸ δὲ εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ, τουτέστι
τυπῶντες ἐν τῷ βάπτισμα τὸν θάνατον αὐτοῦ. ὅτι
προτεινόμενον παρὰ τοῖς Ναυατιανοῖς τὸ „ἐκαστὸς γὰρ
ἡμῶν ἡμαρτανόντων μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν
τῆς [μετανοίας καὶ] ἀληθείας, ἐκείτι περὶ ἡμαρτιῶν
ὑπολείπειθαι θυσία, φοβερὰ δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως" καὶ
τὰ ἐξῆς, τῆτο οὖν τὸ ῥητὸν εἰς ἀναίρεσιν τῆς μετα-
νοίας προβαλλόμενον ἐπιλύει, καὶ φησιν ὅτι ἐνταῦθα
ἐκ ἁπλῶς θυσίαν ἀποτρέπει, ἀλλὰ νομικὴν θυσίαν,
καὶ ἐκ ἁπλῶς ἀπαγορεύει, ἀλλὰ καὶ κρίσιν ἐχάτην ἀπει-
λεῖ τοῖς μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς μυ-
στηριῆς θυσίας τὴν ἀπόλαυσιν εἰς ἐκείνην τὴν νομικὴν,
τὴν διὰ μόχων καὶ ταύρων τελεσμένην, ἐπανιῶσι. τῆτο
λέγειν φησὶ τὸν ἀπόστολον ἀφιστᾶν σπεύδοντα τὴν Ἰε-
δαίαν, ἡδὴ Χριστῷ προσεληλυθότας, ἀπὸ τῆς νομικῆς
παρατηρήσεως. ὥσπερ ἐν τὰ νομικὰ βαπτίσματα κω-
λύει τέρας ἐπιτελεῖν, ἔτω καὶ τὰς ἐναίμους θυσίας. καὶ
γὰρ τὸ Ἑβραίων γένος ἡμαρτανόντες πρότερον μὲν ἡγνί-
ζοντο, εἰτα βαπτίσμασιν ἀπελύοντο, καὶ λοιπὸν ἡδὴ τὰς
ὑπὲρ τῶν ἡμαρτημένων θυσίας προσέφερον. ὧν αὐ-
τὸς ἀπάγων ὁ ἀπόστολος καὶ τὴν ἀπειλὴν φοβερὰν ἐπὶ
νεγκε. καὶ γὰρ ἐδεῖ τῆς ἀληθινῆς θυσίας ἅπασι ἐπὶ συν-
τελείᾳ τῆς αἰῶνος ὑπὲρ ἡμαρτιῶν προστενεχθείσης, ἥτοι
τῆς ἀμνῆς τῆς θεῆς τῆς αἰῶνος τὴν ἡμαρτίαν τῆς κόσμου
σφαιριζέμενος, μηκέτι ὑπολείπειθαι ἀλλ' ὅπως πε-
παῦται τὰς πολλὰς καὶ τυπικὰς θυσίας ὑπὲρ ἡμαρ-
τιῶν προσφερομένας. ἀδύνατον γάρ, ὡς αὐτὸς ὁ ἀπό-
στολος φησὶ, πάλιν αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν
ἡμαρτίας, ἅπασι τῆς ἀμνῆς τῆς θεῆς προστενεχθέντος· μὴ
γὰρ προσφορὰ τετελείωκε, φησὶν, εἰς τὸ διηγεῖσθαι τὴν
ἀγιαζομένην. ὧν ἐν τῷ τρόπῳ εἰρηκεν ἀδύνατον αἷμα ταύ-
ρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἡμαρτίας, τὸν αὐτὸν καὶ τὸ
ἐπαγόμενον ἔφη, ὅτι ἐκαστὸς ἡμῶν ἡμαρτανόντων μετὰ
τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐκείτι περὶ ἡμαρτιῶν ὑπο-
λείπειθαι θυσία καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ γὰρ καὶ ἡ παρ' ἡμῶν ἐπιτε-
λεμένη τῆς σώματος τῆς κυρίας φορικτὴ τελετὴ ἐκ θυσίων
ἐστὶ διαφόρων προσαγωγή, "ἀλλὰ τῆς ἁπλῆς προσενη- 884 H.

σ. 4. φασὶν] libri φησὶν. 9. ἐλέω καὶ δάκρυσι καὶ καμάρω σ. 11. φησιν B: φασιν σ. 12. καὶ post βαπτ. et
13. τοῦ add B. 15. ἀποτάσσεται B: ἀποτάσσεται τ. 23. κατεργασθῆναι B: κατεργάσασθαι σ. 25. ὁ add B.
30. Ἰουδαίοις B: ἀποστόλοις σ. 34. Ἰησοῦ B: τοῦ κυρίου Ἰησοῦ σ. 37. τοῦ et b 6. τουτέστι add B.
b. 7. αὐτοῦ] hacienus B. 41. τοῦ ante κυρίου om C. 42. διαφόρων C: καὶ διαφόρων σ.

νεγμένης θυσίας ἀνύμνησις· „τὸτο” γὰρ φησι „ποι-
εῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνύμνησιν,” καὶ „δοῦναι γὰρ τὸτο ποι-
ῶμεν, τὸν θάνατον τῆς κυρίας καταγγέλλομεν.” Ταῦτα
μεν ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας Εὐλόγιος ἐπ’ ἀνατροπῇ τῆς
Ναυατιανῆς δόξης ἀντέφησεν.

Ἐκ τοῦ γ’ λόγου.

ὅτι ἀπαγορεύει, φησὶν, ὁ κύριος ἐν τῷ παρόντι βίῳ
διαχωρίζεσθαι τὰς ἁμαρτωλὰς ἀπὸ τῶν δικαίων· καὶ τὸτο
δῆλον, φησὶν, ἐκ τῆς παραβολῆς ἣτις λέγει „ὁμοιωθή-
η βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν
σπέρμα” καὶ τὰ ἑξῆς ἕως τῆς „θέλεις οὖν ἀπελθόντες
συλλέξωμεν αὐτά; ὁ δὲ φησιν ὅτι, μή ποτε συλλέγοντες
τὰ ζιζάνια ἐκριζώσῃτε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε
συναρξάνεσθαι αὐτὰ ἕως τῆς θερισμῆς” καὶ τὰ ἑξῆς. αὕτη
ἐν ἡ παραβολῇ, φησὶν, ἀπαγορεύει πρὸς τῆς τῆς αἰῶ-
νος συντελείας διαχωρίζειν τὰς ἁμαρτωλὰς ἀπὸ τῶν
δικαίων, καὶ οἱ τὰ Ναυάτις νοσούντες τοῦτο λέγουσιν,
ὡς καθαρὰς ἑαυτὰς κρίνοντες τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.
εἰς τὸ αὐτὸ δὲ ἀφορᾷ καὶ τὸ παρὰ τῆς βαπτισμῆς εἰρη-
μένον „ὅτι τὸ πνέον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ διακαθαριεῖ
τὴν ἁλωνα αὐτῆς” καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ μυρία ἄλλα. ὅτι
τὸ „ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τῆς μαμωνᾶ τῆς ἀδι-
κίας” τοιοῦτόν ἐστι. φίλους φησὶ ποιήσατε τοὺς ἐν τῷ
κόσμῳ τέττω πενομένους, πλεονεξίας δὲ κατὰ θεόν. „ἀλλ’
ἄμεινον μὲν αὐτὰς κτῶσθαι φίλους ἐξ ἰδίων κόπων („τίμα
γὰρ τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόρων”), εἰ δὲ μὴ
πρόσκειν τὰ ἐκ δικαίων πόρων, καὶ γὰρ ἂν ἐξ ἀδικίας
συνελέξαμεν, δι’ ἐκείνων αὐτοὺς φίλους ποιησώμεθα.
μαμωνᾶν γὰρ ἀδικίας τὴν πλεονεξίαν καλεῖ. δέχεσθαι δὲ
καὶ ταῦτα διὰ τῶν πενομένων ὁ θεός, ἂν μόνον τοῦ
λοιπῆς τὸ ἁμαρτάνειν διαφυλαξαίμεθα. καλὸν γὰρ καὶ
διὰ τῶν τῆς πλεονεξίας χρημάτων φίλους κτῶσθαι, ἵνα
ὅταν ἐκλείπωμεν, μηδὲν ἕτερον ἔχοντες ζωτικὸν δι-
καίωμα, δι’ ὧν αὐτὰς εὖ ἐποιήσαμεν, εἰς τὰς ἑαυτῶν
ἡμῶς σκηνὰς οἱ ἡλεημένοι ὑποδέξωνται. εἰ δὲ μηδ’ ἐκ
τῆς μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας ἦτοι τῆς πλεονεξίας εὖ ποιῶν
ἐθελήσομεν, πῶς ἂν πιεσθῶμεν ὅτι εἰ προσῆσαν ἐξ
οἰκείων κόπων ἡμῶν χρήματα, τέτοις ἂν τὰς ἐνδεεῖς
ἡλεήσαμεν; εἰ γὰρ ἂν χωρὶς μόχθου τινὸς καὶ πόρων δι-
καίων, ἐκ τοῦ ῥάβδου δὲ καὶ πλεονεκτικῆς χειρὸς ἡμῶν
προσεγένετο, τέττων ἔτιω ῥαδίως κτηθέντων καὶ ἄλλο-
τρίων ὄντων κυρίως ἔδεναι τῶν ἐνδεῶν μεταδιδόμεν,
καὶ οἰκεία δοκεῖ εἶναι καὶ πόρων καρποί, πῶς ἂν τινι

τέττων μεταδῆναι πιεσθῶμεν; ὅτι ὁ προφήτης,
φησὶ, λέγων „ὅν τρόπον ὁ ποιμὴν ἐκσπάσει ἐκ τῆς εὐ-
ματος τῆς λέοντος σκέλος ἢ λοβὸν ὠτίς,” ἀντίτετι δια-
τέττων ὡς ἐχρή παντελῶς ὑπερορᾷν ἔδεναι τὸν ἐμπε-
5 σόντα εἰς αὐτὸ τὸ εὖμα τῆς διαβόλης, ἀλλὰ τὴν σφρα-
γίδα, ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ βαπτίσματι ἐδέξατο, „ἐκ-885 H.
σπῶν προσήκει ἀπὸ τῆς διαβόλης, ἵνα μὴ τὴν παντελῆ
ἀπώλειαν τοῦ λογικοῦ προβάτου ζημιωθῶμεν. τῶν γὰρ
ἀλόγων ἔνια μὲν ἐπὶ τῆς ὠτὸς, ἄλλα δὲ ἐπὶ τῆς σκέλης
σφραγίζονται· διὸ ἀνάγκη ἔχει ὁ ποιμὴν ἢ τὸ εἰς ἢ τὸ
σκέλος ἐν τῇ ἀπαριθμήσει παραχεῖν καὶ παραστῆσαι τῷ
δεσπότῃ. ὁ δὲ τῶν λογικῶν προβάτων ποιμὴν, ἐπεὶ
τὰ πρόβατα, ὧν ἐστὶ ποιμὴν, τὴν σφραγίδα διὰ τοῦ
βαπτίσματος καὶ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως ἐπὶ τῆς ψυ-
15 χῆς ἐδέξατο, καὶ καὶ τὸ σημεῖον τὸ δεσποτικὸν φέρει,
εἰκότως ταύτην ἀποσπῶν τῆς διαβόλης πολλὴν σπῆδὴν
ὀφείλει ποιῆσαι, ἵνα, εἰ καὶ ταῖς ἄλλαις πράξεσι κατὰ-
βρωμα γένῃ τὸ πρόβατον τῆς πονηρῆς, ἀλλ’ ἐν καὶ
γὰρ τὴν σφραγίδα τῆς πίστεως, ἣν ἐνεσημάνθημεν διὰ
τῆς βαπτίσματος τῇ ψυχῇ, δυνήθῃ ἐκείθεν ἀποσπάσας
ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἐπιθεῖσθαι τῷ δεσπότῃ, μέγα σύμ-
βολον ἐπιφέρων τῆς μὴ ἐκ τῆς ἰδίας ῥαθυμίας καὶ ἀπο-
λείας παραπολωλέναι τὰ πρόβατα. ὅτι ἐρωτῶν ὁ
κύριος τὸν Πέτρον „Σίμων Ἰωάννα, ἀγαπᾷς με πλεῖον
25 τέττων;” ἐκ αὐτὸς ὁ πάντα εἰδὼς θέλων μαθεῖν ἐπη-
ρώτα· ἀλλ’ ἐπεὶ ἔμελλεν αὐτῷ τὸ ποιμνιον καταπι-
σεύειν, ἵνα δείξῃ ὅσῃν ἔχει πρόνοιαν τῆς ποιμνίας, τέτο
ποιεῖ. ὁ γὰρ τὸν φίλτρον πολλῶν πρὸς τὸν δεσπότην ἀνα-
πτόμενον ἐφιστῶν τῷ ποιμνίῳ, τὴν ὅσῃν περὶ τὰ πρό-
30 βατα διάθεσιν παρίσχησιν ἀναμφιβόλως. διὰ τὴν αὐ-
τὴν αἰτίαν καὶ τρίτον ἐρωτᾷ, τὴν πολλὴν περὶ τὰ λο-
γικὰ πρόβατα ἐπιμέλειαν ἐνδεικνύμενος. ἅμα δὲ καὶ
βαθμὸν τινα τῶν ποιμαινομένων διέξεισιν, ἀρτία πρό-
τερον ποιμαίνειν ἐγκλενόμενος, εἴτα προβάτια, ἢ πρό-
35 βατα ὄντα, διὰ τινα πταίσματα κατασμικρυνθέντα
τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τελειότητος, εἰς προβάτια ἀνθυπέ-
σρεψε· καὶ λοιπὸν τὸ τρίτον τὰ τέλεια ἐπιφέρει πρό-
βατα. ἀρτίοις γὰρ εἰκάζοντα οἱ ἔτι γάλακτος καὶ σοι-
χειώδους διδασκαλίας δεόμενοι, προβατίοις δὲ οἱ διὰ
40 τινα παραπτώματα κατασμικρυνθέντες τῆς τελειότη-
τος, „προβάτοις δὲ οἱ εἰς τὸ τέλειον ἀναβεβηκότες καὶ 1613R
τῆς πίστεως καὶ τῶν πράξεων. καὶ σκόπει ὅπως προτάττει
τὰ ἀτελῆ τῶν τελείων· προηγούμενος γὰρ τῷ δεσπότῃ

a. 3. ταῦτα C: τοῦτο s.
b. 18. καὶ] κανὸν C.

6. titulum om C.

11. οὐν om C.

23. φασὶ C.

28. φίλους om C.

σκοπὸς ἢ τῶν ἁμαρτωλῶν σωτηρία. „ὅ γ' ἡλθόν" φησι „καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν."

Ἐκ τοῦ δ' λόγου.

ὅτι μέγα μὲν, φησὶν, ἄνθρωπος, καθ' ὃ εἰκὼν θεῶ
καὶ χειρὶ θεαίαις ἐπλάσθη· τίμιον δὲ ἀνὴρ ἐλεήμων διὰ 5
τῶν δεσποτικῶν ἐντολῶν γίνεσθαι, τὴν τιμὴν ἑαυτῷ δι-
ῶν πράττει κατασκευαζόμενος. ὅτι ὁ μακάριος,

φησί, Παῦλος λέγων „ἐγὼ ἐ λογιζομαι ἑμαυτὸν κα-
τελιγμέναι· ἐν δέ, τῶν μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος,
τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος" καὶ τὰ ἐξῆς, εἴτα 10
ἐπάγων „πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ κανόνι σοι-
χεῖν," κανόνα λέγει τῷ κατὰ θεὸν δρόμῳ τὸν προα-
ποδεδομένον. ποῖον τῆτον; τὸ λήθην μὲν ποιῶν τῶν

386 H. προκατωρθωμένων, ἐνακμᾶζειν δὲ καὶ "ἐπεκτείνεσθαι τοῖς
ἔμπροσθεν, ὡς ἄρτι τῶν ἀγαθῶν πράξεων ἀπαρξάμε- 15
νος, πάντοτε τὸ σήμερον καὶ ἐννοῶντας καὶ λέγοντας ἑαυ-
τοῖς, ἄχρις ὅτε τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐπισηῇ. δεῖ γ' ὅτι
μέχρι τότε τὸν κατὰ θεὸν τρέχειν ἡμᾶς δρόμον· καὶ
πρὸς τὸν ἀντίπαλον ἀνταγωνίζεσθαι. ὅτι εἰπὼν, φη-

σιν, ὁ ἀπόστολος „κρεῖσσον γαμήσαι ἢ πυρεῖσθαι" πύ- 20
ρωσιν τὴν εἰς ἀσέλγειαν ἄγασαν εἶπε, βέλτιον λέγων
ἐννόμῳ γάμῳ τὸ ἀθενὲς ψυχαγωγῆσαι τῆς φύσεως
ἢ τῆτον ἐκκλίνοντα διὰ τῆς πυρώσεως ἀνασπλεῖναι
πρὸς ἀσέλγειαν. ὅτι τὸ „μηδεὶς πειραζόμενος λε-

γέτω ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι" καὶ τὰ ἐξῆς ἰδίως ἔτος 25
ἐπὶ τῷ κατὰ τὴν πορνείαν ἐκλαμβάνει πειρασμῷ. Ἐκαστος
γάρ, φησί, διὰ τῆς θείας τὴν ἐπιθυμίαν δεξάμενος
ἑαυτῷ τὸν πειρασμὸν προσξενεῖ, ἐκ ἔσθθεν μόνον ἔχων
προσπαλαίοντα, ἀλλὰ καὶ ἐνδοθεν ὑφ' ἑαυτοῦ ἀναπτό-
μενον. ἐγκειμένης γ' τῆς ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ὕψιν 30
τῆς θεαθείσης καὶ εἰδωλοποιούσης αὐτὴν ἐν τῇ ψυχῇ
ὁ πειρασμὸς αὖξει καὶ αἵρεσθαι, ὃν αὐτοὶ ἑαυτοῖς διὰ τῆς
θείας ἀνήψαμεν. λοιπὸν δὴ τοῦτο τὸ ἔμβρον τῶν καὶ
ἐμπαθῶν λογισμῶν τῷ χρόνῳ τρέφουσα καὶ διαπλάτ-
τουσα ἡ δεξαμένη καρδιά κνοφορεῖ τε καὶ ἀπογεννᾷ τὴν 35
ἁμαρτίαν, ἥς ἐστὶν ὁ θάνατος ἀποτέλεσμα. ὅτι τὸ

„εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σε ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε" καὶ τὰ
ἐξῆς ἀναπτύσσων, ὀφθαλμὸς φησὶν ἐνταῦθα τὸν σω-
τῆρα τῆς καρδίας αἰνίττεσθαι λογισμῶς· ὃν ἐκκό-
πτεσθαι κελεύει, ὅταν εἰς ἁμαρτίαν ἀπάγῃ, ἐκκόπτεσθαι 40
δὲ διὰ τῆς ἐπιλογισμῶν καταγελλόμενον καὶ ἀπορρίπτει-
μενον τῆς ψυχῆς. χεῖρα δὲ τὴν πρᾶξιν δηλῶν, ἥν, ἐπει-
δὴν εἰς ἁμαρτίαν τρέπηται, ἐκκόπτειν αὐτίκα χρὴ τῇ

τῆς ἀρετῆς ὀξεῖα καὶ ταχεῖα ἐπαγωγῇ. καὶ ὁ πῆρς δὲ τῶν
ἐν τῷ βίῳ διαβημάτων καὶ τῆς πολιτείας τὴν κίνησιν
ὑποδηλοῖ ἥν, ὡσπερ καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ὀφθαλμόν,
ἐκκόπτειν προσήκει, ἀγαθῇ κινήσει τὴν πονηρὰν δια-
κόπτοντα. ἔτι μὲν ἔτος παρὰ τῆς ἄλλου ἀναπτύσ-
σειν ἔγνω τὸ ῥητόν, ἵσως συντελέσης αὐτῷ τῆς τοι-
αύτης ἀναπτύξεως εἰς τὴν κατὰ τῶν Ναυατιανῶν μά-
χην, οἷ ῥαδίως ἀφ' ἑαυτῶν τοὺς καὶ μικρόν τι παρα-
σφαλόντας καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκκόπτεσθαι βέλονθαι.

δεῖ ἔν, φησὶν, ἀφελόμενος τὸν τὰ ἐναντία βλέποντα
ὀφθαλμόν καὶ τὴν μεριζομένην πρᾶξιν καὶ κίνησιν εἰς τὸ
πονηρὸν, μονοτρόπως ὁρῶντας καὶ πράττοντας τὸ ἀγα-
θὸν καὶ πρὸς αὐτὸ κινεμένους μόνον, οἷον μονόχειράς
τε καὶ μονόποδας καὶ μονοφθάλμους εἰς τὴν τῶν ἔρανῶν 1616R.

ἐπείγεσθαι εἰσελθεῖν βασιλείαν. "ὅτι τὸ παρὰ τῷ Ἰωβ 1616R.
εἰρημένον „μυρμηκολέων ὥλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βο-
ρὰν" τὸν διάβολόν φησιν ἀνιγματοῖς. ὡς λέων μὲν
προέρχεσθαι ὠρύμενος καὶ τίνα καταπῆρ ζῆτων· ἡττηθεὶς
δέ, ἐκείνῳ ὡς λέων ἀλλ' εἰς μύρμηκα συζαλεῖς, κατη-
γνυμένος ἀφίστασθαι καὶ διόλλυσθαι, βορὰν ἐν ἀνθρώποις μὴ
εὐρίσκων. βορὰ δὲ καὶ ἰχθὺς τῷ διαβόλῳ ἢ ἐν ἀνθρώ-
ποις εὐρίσκομένη ἁμαρτία· ἥς ἀπέσης ἐκεῖνος ὄλλυσθαι.

"ὅτι φησὶν, Αὐτὸς ὁ διάβολος τὸν ἀνθρώπον καὶ 887H.

ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα προκαλεῖσθαι, καὶ πάλιν αὐτὸς κατὰ
τῆς πειρασθέντος αὐτῷ ἐκδικος γίνεσθαι τῷ θεῷ, ἐχθρὸς καὶ
ἐκδικητὴς παρὰ τῆς γραφῆς ὀνομαζόμενος, ἐχθρὸς
μὲν, καθότι ταῖς θεαίαις ἐντολαῖς ἀντινομοθετῶν πεί-
θει τῆς ἀνθρώπους ἀντὶ τῶν κρείττωνων τὰ χεῖρονα
αἰρεῖσθαι, ἐκδικητὴς δὲ, καθότι πάλιν αὐτὸς ἀναγκά-
ζεται τὸν ἁμαρτήσαντα κολάζειν· παρὰδοτε γάρ φησι
τὸν τοῖστον τῷ Σατανᾷ εἰς ὅλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα
τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κυρίας. καὶ ὅρα λοι-
πὸν φιλανθρωπίαν θεῶ καὶ κακίαν τῷ διαβόλῳ. ὁ μὲν
θεὸς τὸν ἁμαρτήσαντα θέλων καθᾶραι παραδίδωσι
διὰ τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς ὡς δημῷ τῷ διαβόλῳ
ὁ δὲ ἔσχεκε βεβλόμενος ὡς λέων καταπιεῖν ὃν αὐτὸς
ἐπεισεν ἑξαμαρτεῖν, καὶ ἐκ ἔγνω ὅτι τὸ σῶμα παρε-
δόθη αὐτῷ ἐκτὸς εἰς πανωλεθρίαν ἀλλ' εἰς σωφρο-
νισμόν, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ. τῆς γ' ψυχῆς ἐδεμίαν
ἐγχειρίζεσθαι ἑξοσίαν, ὡς δέδεικθαι καὶ ἐπὶ τῷ γενναίῳ Ἰωβ.
καὶ γ' καὶ ἐπ' ἐκείνῳ λαβὼν τῶν ἄλλων τὴν ἑξοσίαν,
ἐπιτάττεσθαι μὴ τολμᾶσαι ὑψαῖς τῆς ψυχῆς, τρεῖς
φρενῶν ἑκκασιν μὴ ἐπενεγκεῖν. καὶ σημειῶσαι ὅτι καὶ

a. 3. titulum om C.

11. τῷ C: ἐν τῷ ε.

16. σήμερον C: τήμερον ε.

b. 25. ante ἐχθρὸς et 543 a 8. ante ἀναγκάζεται omisi καὶ cum C.

ἐπὶ τῇ δικαίᾳ Ἰωβ καὶ ἐπὶ τῇ ἡμαρτηκότητι ἐν Κορίν-
θῳ ἡ δέχεται τὴν τῆς ψυχῆς ἐξουσίαν ὁ πονηρός, μᾶλ-
λον μὲν ἐν ὑπερορίζῃ αὐτῆς. παραδίδοι γὰρ αὐτῷ καὶ
ὁ ἐν Κορίνθῳ, ἵνα, φησί, τὸ πνεῦμα σωθῇ. ἐμπεσὼν
γὰρ ὁ ἡμαρτηκὸς τῷ πειρασμῷ εἰς ὄλεθρον τῆς σα-
κός, καὶ ταῖς ἀληθείαις τῆς σώματος κατατρυχόμενος,
ἐπιγινώσκει ἐκ ποίας ῥίζης αὐτῷ βλαστάνει τὰ ἀλγαινά,
ἀναγκάζει καὶ μὴ θέλων μισῆσαι τὴν ἡμαρτίαν καὶ
πρὸς τὴν ἐπιστροφὴν δραμεῖν συνδιασώσασθαι τε τῷ
σώματι τὴν ψυχὴν. πῶς δὲ ἔλαβεν ὁ Σατανᾶς τὴν
ἐξουσίαν κατὰ τῇ ἡμαρτηκότητι; ἀφορισθέντος αὐτοῦ
ἀπὸ πάντων, ἀπὸ τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν φρι-
κτῶν μυσηρίων κοινωνίας. διὸ ἀξίως ἐπιτιμηθέντι καὶ
πληγέντι καὶ ἐπιστραφέντι πάλιν χαριζομένη αὐτῷ, ὣν
ἐκεκώλυτο, γράφει. ὣν ἀξιωθέντος ἐκέτι ἐδὲ τὴν ἐξου-
σίαν εἶχεν ὁ Σατανᾶς, ἥνπερ εἰλήφει κατὰ τῆς σώ-
ματος αὐτοῦ. ὅτι φησί, Τὸς μὲν ἀφ' ἑαυτῶν ἐπι-
στρέφοντας εἰς μετάνοιαν ἐναγκαλιζόμενος ὁ κύριος
ἀποδέχεται, τοὺς δὲ μὴ οἰκοθῆν μετανοῶντας σωφρο-
νίζων ἀνακαλεῖται. καὶ ταύτην δὲ ἀναπτύσσων τὴν
ἐννοίαν ὁ ἀπόστολος λέγει, «εἰ γὰρ ἑαυτὸς ἐκρίνομεν,
ἐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τῆς κυρίας παι-
δεύομεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.» τὸ
δὲ «ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ» ἐκ τῷ ποιήματι λέγει
(καλὸν γὰρ τὸ τῆς Θεοῦ ποίημα), ἀλλὰ κόσμον νυνὶ τὴν
ἐν τῷ κόσμῳ λέγει πονηρίαν, τὰ σκάνδαλα τῆς πονη-
ρίας. διὸ καὶ ὁ κύριος φησιν, «καὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν
σκανδάλων αὐτῶν.» ὅτι τὸ «ἐπισκοποῦντες μὴ τις
ὑμῶν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὴ τις «ῥίζα κακίας
ἐνοχλῇ» καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τῶν λογισμῶν εἰρηθεῖν τῷ
ἀποστόλῳ φησί, τῷ τῆς μὴ τις ἢ λογισμὸς ἐν ὑμῖν
1617R. «προσκαίμενος ἔτι τῷ διαβόλῳ καὶ ὑπερέχων τῆς χά-
ριτος τοῦ Θεοῦ. ὅταν γὰρ τις λογισμὸς ὥσπερ τις ῥίζα
πονηρίας ἐγκεχωσμένος ἐν ἡμῖν ἦ, καὶ τὰς πλείους δι'
ἐπιστροφῆς ἐξεθρίζωσamen, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ ὁ ὑπολει-
πόμενος μετὰ μέρος ἀντιλαμβάνεται καὶ εἰς ἐπιφάνειαν προ-
ελθὼν ἐπικρατέσκει γίνεσθαι, καὶ μαίνει τὰς ἄλλας τοὺς
τὸ ἀγαθὸν μετιόντας λογισμούς. ἐκκόπτειν ἐν παραινέ-
σει πάσης ἡμαρτίας ῥίζαν, ἵνα διὰ πάντων ὁ ἄνθρωπος
τὰς ἐντολὰς κυρίας ἀνενοχλήτως καρποφορῇ. ὅτι καὶ
διὰ τῶν κυνῶν, φησὶν, ἡ παραβολὴ ἀπηνέσκει ἐλέγ-
χει τὸν πλείον ἐκείνου, οὗ πρὸ τῆς πυλῶνος ὁ Αἰ-
ζαρος ἔρριπτο. οἱ μὲν γὰρ κύνες οἰκτεῖροντες αὐτὸν τὴν

πολλὴν ταλαιπωρίαν, ὅπερ ἠδύναντο ποιεῖν, ἐπραττον,
περιλείχοντες καὶ οἷον ἀποσμήχοντες αὐτοῦ τὸ ἔλκος
ταῖς γλώσσαις· ὁ δὲ καὶ τῶν κυνῶν περὶ τὸ ὁμόφυλον
ἀπηνέσκει καὶ δι' αὐτῶν ἠλέγχεται τῶν κυνῶν. διὰ
τῆς τοῦ κακίου τὸ πῦρ ἀδυσωπήτως ἐπέρχεται. ὅτι
τὴν παραβολὴν τὴν περὶ τὸν γάμον καὶ τὰς καλοῦν-
τας καὶ τοὺς καλουμένους καὶ μὴ ὑπακούοντας καὶ
τὰ ἄλλα τὰ περὶ αὐτὴν οὕτως ἀναπτύσσει, γάμον
μὲν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καλεῖντας δὲ τέως τὰς προ-
φήτας, καλεσμένους δὲ πρῶτον τὰς ἐξ Ἰσραὴλ, οἱ δὲ
ἠθέλησαν εἰσελθεῖν. ὅθεν ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς τὰ
ἐσρατεύματα αὐτῶν, ἦτοι τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν, πάντας
τὰς μὴ ὑπακούσας ἐπὶ τὸ πιεῖν τῷ κρηνητομένῳ
Χριστῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν ἀπέσφαξε, καὶ τὴν πόλιν ἦτοι
τὰ Ἱεροσόλυμα ἐνεπύρισε πυρὶ. καὶ λοιπὸν πέμπει δέ-
λτας ἐτέρας ἦτοι τὰς ἀποστόλους, καὶ ἐξελθόντες εἰς τὰς
ὁδοὺς καὶ φραγμὰς... τῷ τῆς εὐτελεῖς καὶ τῆς πόλεως
τοῦ Θεοῦ ἀνατίθεται, ἦτοι τὰς ἐν διεθρομένοις τε καὶ ποι-
κίλῃ πλάνῃ Θεοῦ διαπεφραγμένους, τῶν καλεῖται. καὶ
... ἢ οἱ δοκῶντες οἰκεῖοι τῇ κλήσει ὑπακούσιν. καὶ
μαθητεύσιν ἀπόστολοι πονηροὺς τε καὶ ἀγαθούς. ἐν δὲ
τῇ συντελείᾳ τότε γὰρ ὁ γάμος πληροῦν τῶν ἀνακει-
μένων, τότε καὶ τὰς κεκλημένους ὁ βασιλεὺς φιλοικεῖ, καὶ
ἐδένα ἐξωθεῖ πλὴν τὰς ἐκ ἐνδεδυμένους ἐνδυμα γάμου,
ἦτοι ὅσοι τὸ τῆς ἀφθαρσίας ἐνδυμα οὐκ ἐνεδύσαντο
διὰ τῆς βαπτίσματος· καὶ ἐδὲ εἶχον ἐνδυμα· καὶ ἡ κα-
θαρὸν αὐτὸ ἀμφιέννυντο, ἢ καὶ ὑπώσαντες ἐλεημο-
σύνης καὶ τῆς μετανοίας ἀπεπλύναντο· καὶ εἰς τὸν
νυμφῶνα εἰσάγει φιλοφροσύνης τῆς νυμφὸς μετόχους
ἀποφαίνει.

Ἐκ τοῦ ἐ' λόγου.

ὅτι «ἅλαλα γεννηθήτω τὰ χεῖλη τὰ δόλια, τὰ λα-
λῶντα κατὰ τῆς δικαίας,» ἔδει ὁ Δαβὶδ· [ταυτὸν] πρῶτ-
ταιν φησὶ καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Ναυατιανούς,
κατὰ τῶν μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ κενολογῶντας παριστῶν
φησὶν ὅτι κατὰ τὴν «μέλλουσαν ἡμέραν ἐκ ἂν ἐξῶσιν
ἀπολογία, ἐδὲ διαῖραι εἶμα καὶ κινήσαι χεῖλη δυνή-
σον, ὅτι ἐν τῷ παρόντι κατὰ τῶν Χριστῶν μαρτύρων
τὴν γλῶσσαν ἠκόνησαν. ὅτι τὸ περὶ Ἀλεξάνδρου
τῆς χαλκῆς εἰρημένον παρὰ τῆς ἀποστόλου «Ἀλέξανδρος
χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώσει αὐτῷ
κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ» οἱ μὲν ἄλλοι τῶν πατέρων
ἐκ ἀρὰν εἶναι φασὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ μόνον ἀπόφασιν

α. 19. ἀποδέχεται C: ἐπιδέχεται ε. 21. ἐκρίνομεν C: διεκρίνομεν ε. 22. τῆς om C. 29. τῆς C: ἀπὸ τῆς ε.
31. ὑμῖν C: ἡμῖν ε. 33. ὑπολειπόμενος] in secunda huius vocis syllaba desinit C: cui reliqua adscripsit nescio quis
Bibliothecarius Parisiensis.

1620R. ὧν ἤμελλεν ἡ Αλέξανδρος πείσεσθαι ὑπὸ κυρίου, ἔτος δὲ ἄρ' ἂν ἄντικρυς εἶναι φησι, καὶ ἐπενεγέσθαι Ἀλεξάνδρῳ διὰ τὸ ἀμεταμέλητον καὶ ἀνεπίστροφον τῆς αὐτῆς μοχθηρίας. ὅτι ὁ Δαβὶδ, φησί, περὶ τῶν διὰ θλίψεως δικαιωθέντων λέγων „φυλάσσει κύριος πάντα τὰ ὅσα αὐτῶν, ἐν ἑξ αὐτῶν ἐ συντριβήσεται” δείκνυσιν ὅτι ζωτικὴ ἔχουσι, καὶ παρέχειν ἐστὶν ἱκανὰ τοῖς προσιῶσιν ἰάματα. διὰ γὰρ τὰ αὐτὰ τὰ νῦν ὑπὸ τῆς κυρίας φυλασσόμενα ὅσα, ἐνωθέντα ἀλλήλοις, ἀπολαμβάνει τὴν οἰκείαν ψυχὴν, καὶ κοινωνεῖ τῶν ἐπάθλων, ὅ ἐν τοῖς ἁθλοῖς καὶ πολλὰ μὲν ἔστι καὶ ἄλλα λαβεῖν εἰς ἀπόδειξιν, ἐνεῖναι δὲ νῦν τινὰ τοῖς τῶν ἁγίων ὁσέοις, δηλοῖ δὲ καὶ ὁ νεκρὸς ὃν οἱ κομίζοντες κατὰ τινὰ ἐχθρῶν ἐπιδρομήν, μὴ δυνήθοντες τῷ ἐντροπιδέντι τάφῳ παραδοῦναι τῆς περιζήσεως αὐτῆς ἐμβιαζομένης, τῷ τάφῳ ἔνθα τὰ ὅσα τῆς ἀνθρώπου ἐτέθησαν . . . θεὸς συγκατέθεσσαν. καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς πελάσας τοῖς τῆς προφήτης λειψάνοις θάπτον λόγον τῆς τάφου ἀνίστατο, καὶ δρόμῳ τὸν οἶκον καταλαβὼν ἐξετάζειτο ἑμψυχος ἐσθλὴ καὶ ἀπόδειξις τοῖς τῶν ἁγίων προτεθειμένος. καὶ πολλὰ ἄλλα. ὅτι τὸ μὲν ἀφεθῆναι φησι τὰς ἁμαρτίας διὰ τῆς βαπτίσματος [τῶν μὲν ἄλλων μακαρίζων πρὸς τοιούτους, τοῖς δὲ] περιγίνετο καὶ ἀφεθῆναι δι' ἐξομολογήσεως καὶ μετανοίας. εἰσὶ δ' ἄλλοι τῶν πατέρων, οἱ ἄλλως τὴν τῆς ῥήτος ποιεῖνται ἀνάπτυξιν. ὅτι φησὶν, Οὐ μοι δοκῶ ἀκριβῶς λέγειν, ὅτι τρία τάγματα τῶν ἀνθρώπων ὁ ἀπόστολος μηνύει, ἐν μὲν τῶν μαρτύρων καὶ δικαίων, ὅς ἐ[κρίνεσθαι] δεόμενος ἀλλὰ κριτὰς αὐτῶν ἀποφαίνει κατὰ τὸ εἰρημένον φησὶν „ἐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινέουσι”; δεύτερον δὲ μὴ κρινομένων τῶν ἀσεβῶν τυγχάνει, τῶν μὴ λελατρευκότων θεῶν ἀναστήσοντο μὲν γὰρ καὶ ἔτι, εἰς κρίσιν δὲ ἐκ ἀχθήσοντο, ἀλλ' εἰς [κατάκρισιν]. καὶ γὰρ φησὶν ὁ Δαβὶδ „διὰ τῆτο ἐκ ἀναστήσοντο ἀσεβεῖς ἐν κρίσει μετὰ κρινομένων.” τρίτον δ' εἶναι τάγμα, ὃ θεοσεβεῖν ἤρετίσαστο, πταίσμασι δὲ πολλοῖς ἐνέχετο, ὧν καὶ ἡ κρίσις ἔσται πρὸς ὑπολογίαν ἐκκαλεμένη, ὧν [ἔτεροι ἐτέροις ἐκοιν]ώσαμεν. ἔτι μὲν ὁ Εὐλόγιος. ἀλλ' ἔτε το κριτὰς συγκαθεθῆναι τῷ Χριστῷ ἀκριβῶς λόγος δίδωσιν, ἔτε τὸ μὴ πάντας πάρασθῆναι τῷ βήματι αἰ γὰρ καὶ οἱ ἀσεβεῖς αὐτοκατάκριτοι. ἀλλ' οὖν λόγον ἀπαιτούμενοι τὴν κρίσιν . . . ἔστι. καὶ τὸ ἀποσολικὸν δὲ

ῥητὸν ἐ συγκαθεθῆναι Χριστῷ κριτὰς τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ ἔλεγχον τῶ κόσμῳ καὶ κατάκρισιν τῶν ὅσοι μὴ κατ' ἐκείνους ἐπολιτεύσαντο παρίστησιν ἔσεσθαι, ὥσπερ λέγει 890H. καὶ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις Νινευίτας καὶ βασιλίσσαν τότε τὴν τότε κατακρίνειν ἀπίσως ἔχουσιν τῷ Χριστῷ γενεάν. ὅτι ὁ Δαβὶδ τὰ τρία προσαγορεύει τάγματα διὰ τῶν τῶν ῥημάτων. „διὰ τῆτο ἐκ ἀναστήσοντο ἀσεβεῖς ἐν κρίσει.” ἰδὲ τὸ ἔχον τὰ γὰρ. „ἔδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βαλῇ δικαίων.” ἰδὲ τὸ ἐχόμενον. „ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων.” ἰδὲ, φησί, καὶ τὸ ἄριστον τάγμα. καὶ τῶν ἑκαστον ἰδίαν ἔχειν ἐκνεμενημένην αὐτῷ δι' ὧν ἐπραξε χώραν.

Ἐκ τοῦ ε' λόγου.

1621R.

ὅτι ἐν τῷ ἔκτῳ λόγῳ ἐλέγχει τὸ φερόμενον Ναυάτε ψευδομαρτύριον, ὃ καὶ εἰς Ναυάτον μὲν [λέγει] ἔνα ὄντα τῶν ἐπὶ Μακεδόνιον ἐπίσκοπον Ρώμης τεταγμένων ὁκτώ πρεσβυτέρων μόνον τὸ μαρτύριον τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας διενεγκεῖν, τῆς δὲ ἐπὶ ἅμα Μακεδονίῳ ἐπιθῆσαι τοῖς εἰδώλοις· μεμαρτυρηκέναι δὲ σὺν αὐτῷ μόνους ἐκ πάντων γεδὸν τῶν τῆς δύσεως Χριστιανῶν Μάρκελλον καὶ Ἀλέξανδρον ἐπισκόπους Ἀκυλίας καὶ Ἀγαμέμνονα ἐπίσκοπον Τιβέρεως, οὓς ἅμα Ναυάτῳ μετὰ τὸ μαρτύριον ἰδίᾳ συνοικῶντας καὶ συναγοντας μὴ ἀνέχεσθαι τοῖς ἐπιτεθυκόσι συνιεῖσθαι. ἐπιθῆναι τε τῆτος αὐτῷ τῆς ἐπισκόπου τὰς χεῖρας, τὴν τῆς Ρώμης ἀρχιερατικὴν ἀξίαν τελεσιουργήσας. γενέσθαι δὲ τὸ μαρτύριον Δεκίῳ μὲν καὶ Οὐαλερίῳ Ρωμαίων βασιλεύοντος, Περηνίῳ δὲ δεκηναίῳ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἀπόνοιαν καὶ τιμωρίαν ἐγκεχειρισμένον. καὶ μαρτύριον ἐκεῖνο τὸ γράμμα τὴν ἐπιγραφὴν ἔχει, ἔτε δὲ μάστιγας ἔτε ποινὴν ἢ βάσανον τὸν Ναυάτον διενεγκεῖν ἀναγράφει. καίτοι τῶν πώποτε ὁμότητων κατὰ Χριστιανῶν γεγονότων Περηνίον ἀναγράφων, εἰς διαλέξεις περὶ μαρτυρίας ἀλλοκότους Ναυάτε τὴν μαρτυρίαν περικλείσας, ἔτος αὐτὸν ἐξάγει τῆ [ζῆν], ὁνείρων ἀνθεσιν ἐξεφανωμένον. τῆτο δὲ τὸ κακόπλασόν τε καὶ ἀδιάστατον γραμματίδιον ἐν τῷ ἔκτῳ αὐτῷ διελέγχει λόγῳ. λέγει δὲ αὐτὸς τὸν Ναυάτον ἀρχιερατεύοντος Κορνηλίῳ Ρώμης τὸν πρῶτον βαθμὸν τῶν διακόνων ἔχειν λαβόντα παρὰ Κορνηλίῳ, εἶναι δὲ τότε θεσμὸν τῇ ἐκκλησίᾳ Ρωμαίων τὸν ἀρχιδιάκονον τελευτῶντος τῆ ἐπισκόπου εἰς τὸν τῆς ἐπισκοπῆς ἀντιχειροτονεῖσθαι

a. 22. 28. 31. 33. 38. b 15. 35. et 545 a 6. quae uncis inclusa sunt, ea sola habet Rothomagensis. a 24. καὶ ἀφεθῆναι δι' Roth., καμφθῆναι δὲ Gen. et Hoesch. 29. αὐτὸν ἀποφαίνειν GH. 35. κρινομένων τρίτον δ' R, ριμάτων GH. 36. δὲ ἡ πολλοῖς . . . ἐτέροις ἐνέχεται GH. b 34. περὶ μαρτυρίας R, ἁμαρ . . . GH.

Θρόνον· τὸν δὲ Κορνήλιον θεία ἐμπνεύσει τὸ φίλαρ-
 χον καὶ νεωτεροποιὸν ἀνάξιον τῆς τηλικύτης ἀξιωματος
 διορῶντα, εἰς πρεσβυτέρους χειροτονήσαντα μετατάξαι,
 τὴν πάροδον αὐτῷ τὴν εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν Θρόνον
 Ῥώμης παντελῶς ἀποκλείσαντα. τὸν δὲ καιροφυλα-
 κήσαντα τὴν νομιθεῖσαν [διατελεῖν]. Κορνήλιος ἄλλα
 τε τῶν ἡμαρτηκόντων εἰλικρινῶς μετανοῶντας, καὶ τὰς
 ὅσοι προσεκύνησαν εἰδώλοις, σπλάγχνοις πατρικοῖς
 891H. ὀδυρόμενος προσεδέχετο. τῷτο ἐκεῖνος "πρόφασιν θεί-
 μενος, ἐξήγαγε τε τῆς ἐκκλησίας καὶ Κορνηλίῳ κατην-
 10 θαδίσατο, καθαρὸς μὲν τὰς ὅσοι αὐτῷ ἐπλήρουν τὸ
 κατὰ τῆς ἐκκλησίας ὀνομάσας σύνταγμα, Κορνηλία-
 1623R. Ἄ μὲν ἔν φιλολογημένοις ἡμῖν καθ' ἑαυτὰς εἰς ἀνάμνησιν ἐλθεῖν συνηνέχθη, χωρὶς ὧν ἡ σπερδὴ καὶ με-
 λείη τέχνης φιλεῖ καὶ ἐπισήμας ἐργάζεσθαι, ἀφ' ἧς πέρα τις αἰθήσις ἡμῖν ἀμυγέπη καὶ κρίσις λόγων ἀνεφύη μέ-
 χοι τῆς παρέσης τῶν ἀνεγνωσμένων ὡς ἐν τύπῳ συνεκδόσεως, εἰς τοσούτον οἶμαι συνάγεσθαι πλῆθος, τριακο- 15
 σιοσὺ καὶ πεντεκαιδεκάτῳ μέρει προσελθεῖν ἄχρὶ τῶν τριακοσίων κωλυόμενον. σὺ δ' ὦ τῶν ἐμοὶ κεκοινωνη-
 κόντων μητρικῶν ὠδίνων ἐρασιμώτατε, εἰ μὲν ταύτην τὴν πρεσβείαν διανοῶντα τὸ κοινὸν καὶ ἀνθρώπινον κα-
 ταλάβοι τέλος, ἔχεις τὴν αἴτησιν τῆς ἐλπίδος καὶ διαμαρτίσαν, φιλίας τε ἅμα καὶ παραμυθίας ὑπόθεσιν καὶ
 ἀνάμνησιν, καὶ δὴ καὶ ἀπαρχὴν καὶ τελευτὴν ἀφοσιωμένην τῶν σῶν κατὰ λογικὴν θεωρίαν αἰτήσεων τὴν ἐκπλή-
 ρωσιν. εἰ δ' ἐκεῖθεν ἡμᾶς ἀνασωσάμενον τὸ θεῖον τε καὶ φιλόανθρωπον νεῦμα εἰς τὴν ἀλλήλων θέαν καὶ 20
 προτέραν ἀπόλαυσιν ἀποκαταστήσει, τάχα ἂν ἐτέρων ἐκδόσεων ἐκ ἐλατιόνων ἀρχὴ ταῦτα εἴη, παραπλησίῳ
 τύπῳ παρεχομένων σοὶ τὴν ὠφέλειαν.

Τέλος καὶ τῷ θεῷ τῷ πανοικτίρμονι δόξα εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ἀμήν.

α. 6. τὴν] τοῦ GH.

ν. 17. διανοῶντα R, διανοόντων GH. malim διανίστα.

I N D E X.

- ā unde nomen traxerit 151 b 9.
 Abaris 374 a 5.
 Abae Arablae civitas 377 a 37.
 Abas scriptor 150 b 23.
 Abasgi Armeniorum socii 26 b 37.
 Abderus Patrocli frater 150 b 32. Herculis amasius 147 b 20.
 Abdymon Citiensis 120 a 19.
 Abibus Gamalielis f. baptizatur 118 a 28.
 Abinna s. Abyla Africae promontorium 328 a 23.
 Abraamus 345 b 23.
 Abrames Nonnosi pater ab Iustino ad Alamundarum, ab Iustiniano ad Caisum legatur 2 a 29 et 37.
 Abron v. Habron.
 Abydus a Xerxe ponte iungitur 39 a 20.
 Abyla v. Abinna.
 Acacius Beroeae ep. 17 b 28. 81 b 15.
 Acacius Caesareae Palaestinensis ep. 8 b 18. 482 b 32.
 Acacius Constantinopolis ep. 9 a 23.
 Acacius Melitenae ep. 116 b 22. Cyrilli ad hunc epistola 257 a 36. 262 b 15. 270 a 42.
 Acacius presbyter adv. Chrysostomum testimonium dicit 19 a 39.
 Acacius Scythopolis ep. 117 b 19. ad eum Cyrillus 253 a 9.
 S. Acacii ecclesia Constantinopoli 476 b 44.
 Academiae reditus 346 a 35.
 Academici quid a Pyrrhoniis differant 169 b 36.
 Acarnanes in Romano exercitu 390 a 7.
 Acastus Peliae f. quo morbo perierit 533 a 5.
 accipiter nunquam sitit 342 b 35.
 Acephali 286 b 27. 241 a 39. 245 b 21. Leonem papam calumniantur 243 a 30. ad hos referuntur Cainitae et Theodosiani 244 a 11.
 Acestaliae aves 148 a 31.
 Acestoridae τὰ κατὰ πόλιν μυθικά 146 a 15.
 Achaei ἀγχιαιεῖς 534 a 29. eorum πολιτεία ab Aristotele scripta 104 b 42.
 Achaemenides Artoxerxis frater 40 a 32.
 Achaens Creusae f. tetrapolin Achaicam condit 135 b 14.
 Achaens fugitivorum in Sicilia dux 385 b 26.
 Achilles Petro Alexandriae succedit 470 b 11.
 Achilles Arianus 470 b 29.
 Achilles quem moderatorem habuerit 147 a 24. quomodo apud Lycomedem appellatus sit 147 a 19. e Deidamia liberos duos, ex Helena filium alatum suscipit 148 b 21. 149 a 19. inter praelia lyrae memor 373 b 23.
 ab Heleno vulneratur 151 b 34.
 a Penthesilea occisus reviviscit 151 b 30. quomodo mortuus sit 146 b 22. talum Damysi gerit 152 a 4. cur ποδάρεως vocetur 152 a 12. πνέσσοος 152 b 30. equi eius vocales 443 a 3. insula in Ponto 133 b 18. scutum ad Aiaceis tumultum eiicitur 150 b 10.
 Achilles omnes clari 152 a 34.
 Achilles canes 152 b 8.
 Achilles canus a puero 152 b 6.
 Achilles Chironis magister 152 a 37.
 Achilles Iovis et Lamiae f. 152 a 40.
 Achilles Lysonis f. ostracismum invenit 152 a 39.
 Achilles terra genitus 152 a 29.
 Achillis Tatii Alexandrini τὰ περὶ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα cod. 87. Heliodoro similis 66 a 24. sed impurior 73 b 31.
 ad Achillium scribit Heraclianus 65 b 31.
 Acholius Thessalonice ep. 477 a 24.
 ἄχρη Atticum, ἄχρη Ionicum 535 b 1. ἄχροα χροματὰ 175 a 18.
 Acores Aegyptius cum Pisidis societatem init 120 a 4.
 Ἀκριώτης 144 a 39. b 22.
 Acridophagi 453 a 32.
 Acromitae sophistarum Atticorum antistites 60 b 30.
 Acridophagi 453 a 32.
 ἄκρη i. q. Ἀττική 534 a 26.
 Actylus Zetae et Aedonis f. 531 a 20.
 Adami corpus an immortale fuerit 105 a 42. cf. 289 b 38 et 40.
 Adaulfus Alaricho succedit 57 a 40. ad Iovinum se confert 58 b 22. Placidiam redditurum se negat 59 a 15. Massiliam aggressus a Bonifacio vulneratur 26. Placidiam uxorem ducit b 14. Romanorum amicitiam magis amplectitur b 36. interficitur 60 a 2. liberi eius interimuntur 14.
 Adda 65 b 8 et 16.
 Adea Cynanae filia, Aridaei uxor 70 b 6.
 Adelpiani v. Messaliani.
 Adelpianus laicus Messalianorum haeresiarcha 12 b 23. liber eius asceticus 13 a 30.
 ἀδελφότης Iacobus 90 a 10.
 Adiabene a Tigrae Phradati offertur 239 a 15.
 ἀδινὰ μέλισσαι 535 b 22.
 Adolius Ephesius 468 a 28.
 ἄδωνιδεια melici poematis genus 320 b 30.
 Adonis hermaphroditus 151 b 5. Apollinis et Herculis amasius 151 b 7. 147 b 10. ab Apolline interficitur 147 a 1. a Coccyto curatur 146 b 32. idem Osiridi 343 a 21.
 Adrastus Gordiae f. Agathonem occidit 146 b 36.
 Adrianus v. Hadrianus.
 Adulis Aethiopiae urbs 2 b 35.
 Aedesia Hermiae uxor 341 b 2.
 Aedon Pandarei filia 531 a 21.
 Aegae Ciliciae 340 b 16.
 Aegeidis Ἐγεῖς 488 b 10.
 Aegestaeorum servi tumultuantur 389 a 3.
 Aegialenses 534 a 29.
 Aegialus Cauni et Pronoës f. Caunum urbem condit 131 a 23.
 Aegina ab Atheniensibus obsidetur 404 a 39. eo Demosthenes confugit 494 b 17.
 Aegisthus e Clytaemnestra Helenam gignit 149 b 14.
 Aegyptii hominum antiquissimi 335 a 22. cum Aethiopibus merces permittant 329 b 37. genitalia praecidunt 454 a 28. ab Atheniensibus adinvantur 404 a 37. concilium Chalcedonense calumniantur 283 a 26. vestem lineam ab Athanasio poscuntur 478 a 27.
 Aegyptus multis olim peregrinis habitata 380 a 11. ab Aethiopibus occupatur 488 b 39. in Cambysis potestatem redigitur 37 a 33. adversus Artaxerxem rebellat 40 a 27. fines eius 444 b 38. 449 a 11.
 Aelii Dionysii ὀνόματα Ἀττικά cod. 152.
 Aelius Dius πρὸς Ἀλεξανδρίαν 104 a 12. cf. p. 529 b 29. 532 a 24.
 L. Aemilii Pauli funus 383 a 28.
 M. Aemilius Paulus 382 a 13.
 Aenea s. Aenus ab Aenea conditur 140 b 34.
 Aeneas Anchisae et Veneris f. 140 b 18. post Troiam captam Idam incolit, mox Hectoris filiis cedit 20. Aeneam s. Aenum urbem condit 34. Laviniam ducit 16 b 11. Albam condit 140 b 38. bello perit 19.
 Aeneas Sylvius 16 b 18.
 Aenesidemi πρὸς ῥώμην cod. 212. Aegensis 170 a 41.
 Aenus v. Aenea.
 Aeolenses Pelasgos Thessalia expellunt 139 a 27. eorum qui Arnen incolunt, Thebas obsident 321 b 1.
 Aeolus Hellenis f. inter Asopum et Enipeum regnat 135 b 3.
 Aesara Pythagorae filia 438 b 30.
 Aeschines Atrometi f. cod. 61 et 264. Platonis auditor, Antalcidae discipulus

- lus 20 a 40. eius de Thebarum interitu dictum 447 a 24. de Delo orationem suppositam censet Caecilius 20 a 9. in exsilium abeuntem prosequitur Demosthenes 493 b 31. 534 b 14. de revocando eo declamatio Himerii 354 a 20.
- Aeschines Lysaniae f. Attici sermonis norma 20 b 23. 101 b 8 et 20. Socraticus 20 b 25. eius dialogi septem 101 b 21. de Themistocle iudicium 430 b 30.
- Aeschylus norma Attici sermonis 101 a 13.
- Aesculapius Apollinis f. 332 b 17. 352 b 11 et 15. Beryti i. q. Esmunus 352 b 15.
- Aesepus fl. 233 b 12.
- Aesernia Samnii urbs 392 a 13.
- Aesopus Theta cognominatus 151 b 23. interfectus reviviscit 152 b 11. eius fabulae 332 b 17.
- Aethilla Laomedontis filia a Protesilao capta 133 a 1.
- Aethiopes Aegyptum invadunt 448 b 39. a Ptolemaeo bello petuntur 445 b 30. a Chosroë 26 b 25. minus quam Graeci ingenio excellunt 441 a 13. qualibus arcubus utantur 445 b 24.
- Aethiopia olim Cephonia 442 a 15. tempestate varia 3 a 3. montibus altissimis 441 b 3. quantum distet ab Alexandria 455 a 1.
- Aethiops piscis 460 a 39.
- Aethlius Iovis f. Endymionis pater 133 a 14.
- Aethus Delphus 150 a 6.
- Aëtius Amidenus cod. 221. cf. p. 123 b 31.
- Aëtius Arianus 8 b 5.
- Aetna 46 a 30. 139 b 23.
- Aetolus Endymionis f. Aetoliam capit 133 a 15.
- Africae urbes desertae ob leonum multitudinem 453 b 32.
- Africani *ισορικών* cod. 34. idem ad Origenem de Susanna, ad Aristidem de Matthaei et Lucae dissensu scribit ib.
- Africanum excerpit Vindanius 107 a 1.
- Agamemnon Cinyram expellit 120 a 20. imperio exuitur 150 b 38.
- Agamemnon ep. Tiburis 127 b 27. 544 b 22.
- Agapius haer. cod. 179.
- Agapius *τετραγώνος τὴν σοφίαν* 352 a 34.
- Agatharchides Cnidius cod. 213. τὰ πατὴρ τὴν Ἀσίαν 171 a 11. τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην 12. τὰ περὶ τὴν ἑρυθρὰν 14 et cod. 250. horumque *ἐπιτομή* 177 a 21. περὶ τρωγλοδυτῶν 23. *ἐπιτομή* τῆς Ἀντιμάχου Ἀύδης 24. περὶ θαυμασιῶν ἀνέμων 25. *ἐκλογαὶ ἱσοριῶν* 26. περὶ τῆς προσφιλοῦς ὁμίλλας 27. de Nilo 32 a 4. Thucydidem aemulatur 171 b 10.
- Agathon ab Adrasto Gordiae f. interficitur 146 b 35.
- Agathocles Lysimachi f. 225 b 8.
- Agathocles Siciliae tyrannus figuli f. 530 a 32.
- ἄγκυρας 532 b 5.
- ἄγχιδίνα 144 b 11.
- ἄγελος πέτρα 319 b 20.
- Agelius Novatianorum ep. 476 b 15.
- Aglaïdas Iustinae amator 128 a 40.
- ἄγλασφωρίς 215 a 33.
- Agnoitae haer. 88 b 28. 284 a 18.
- ἄγος i. q. μύσος 538 a 8.
- agnus bilinguis 149 b 26.
- Agrippa Albae rex 16 b 31.
- Agrippa ultimus Iudaeorum rex 6 b 27.
- ἄγνυα λοῖτα 535 b 36.
- Ἀγνυῖς 145 a 2.
- Agyrium Diodori Siculi patria 35 a 23.
- Aiax Locrus Locros in proelio tuetur 133 b 11.
- αἰγιαλός 534 a 27.
- Ἀλγύπιος Helladii liber 536 a 4.
- αἰσυνήτης 535 b 9.
- Ἀλαλκομένηα 144 b 24.
- Alamundarus Saracenorum regulus 2 a 30. Antiochia imminet 23 b 38. Phoeniciam incursat 26 a 8.
- Alani Armeniorum socii 26 b 37.
- Alani servi in Gerontium fides 58 b 14.
- Ἀλανική Arriani 17 a 27.
- Alarichus a Stilichone ad Illyricum tuendum vocatus Romam expugnat 56 b 42. quantam mercedem a Stilichone acceperit 57 a 19. Attalum imperatorem facit 84 b 17. a Sicilia invadenda *ἀγάλμωτι τετελεσμένω* prohibetur 58 a 21. moritur 57 a 40.
- Alba ab Aenea condita 35 a 61. 140 b 38.
- Alba fl. 388 a 19.
- Albani 22 b 19.
- Albanus carcer 381 b 35.
- ad Albinum scribit Ambrosius 271 b 29.
- Albinus praefectus Syriae 53 a 27.
- Albinus praefectus urbi 59 b 30.
- Alcae dictum 430 a 1.
- Alcestis rediviva 443 b 14.
- Alcetas frater Perdiccae 70 a 38. Cynanen tollit 41. damnatur 71 a 30. fugit 72 a 27. Eumenis societatem spernit b 8.
- Alcibiades Hadriani corporis custos 83 b 25.
- Alcibiades Socratis familiaris 418 b 24. moribus variis 372 b 3. a Cleophonte accusatur 377 a 18.
- Alcides Caunius Zopyrum interficit 41 b 31.
- Alcinous arguitur 11 b 19.
- Alcinous Phaeacis f. 131 a 35.
- Alcmanis *κολυμβῶσαι* 151 a 8.
- ἄλεκτρονονῶδες 54 a 13.
- Aletes Hippotae f. 135 a 29.
- ἄλεκτρίβανος - δοῖδης 532 b 30.
- ἄλκων - μύλος 533 b 8.
- Alex fl. inter Reginos et Locros 131 b 34.
- Alexander Alexandri e Roxane f. 64 b 14. 69 a 6.
- Alexander Alexandriae episc. 470 b 13. Arium expellit 21. nec revocatum recipit 472 b 43. Athanasium puerum ecclesiae destinat 477 b 43. ad Metrophanem visit 472 a 27.
- Alexander Amyntae et Peucestae pater 72 a 14.
- Alexander Aphrodisiensis 172 b 10. 461 b 24.
- Alexander Aquileiae ep. 127 b 26. 544 b 18.
- Alexander Coelaesyliae et Antiochia rex 377 a 33.
- Alexander Cpolit. presbyter, mox ep. concilio Nicaeno interest 66 a 35. 474 a 10. moritur annos natus xcviir 474 a 11.
- Alexander Hierosolym. ep. Origenem probat 92 b 42. 291 b 26.
- Alexander Iudaeorum pontifex et rex 53 a 4.
- Alexander M. non Philippi sed Draconis f. 148 a 21. *φιλέταιρος* 146 b 30. Cratini studiosus 151 a 11. Theopompum patriae suae restituit 120 b 23. *ἐπικηδεύων* scribit 148 a 8. ad pop. Rom. litteras dat 229 a 19. portas Caspiae munit 22 b 38. Nili incrementum explorat 441 b 8. prope Indum stationem navalem habet 459 b 13. oratores Atticos exposcit 497 a 23. a solo Apelle pingitur, a solo Lysippo sculpitur 375 a 8. insidiatur ei Tityus 149 a 8. venenum ministrat Iolas 496 a 3. regnum eius dividitur 64 a 29. cf. Amyntianus, Arrianus, Cephalio, Dexippus, Praxagoras.
- Alexander martyr 30 b 31.
- Alexander medicus 123 b 31.
- Alexander Myndius 147 b 23.
- Alexander Phraeus ab uxore interficitur 142 a 7.
- Alexander Phocae minister 33 a 13 et 33. b 21.
- Alexander Polysperchontis f. 72 a 16.
- Alexander Priami f. v. Paris.
- Alexander proconsul Phoebi pater 108 a 31.
- Alexander Romanorum ad Chosroën legatus 24 a 26.
- Alexander Severus imp. Dionis Cassii in consulatu collega 35 b 10.
- Alexander tribunus militum 30 b 38.
- Alexandri *θαυμασιῶν συναγωγή* cod. 188.
- Alexandria quantum distet ab Aethiopia 455 a 1. statuæ ibi sponte sedi-

- bus suis motae 33 a 36. museum v. Aristonicus. scholas habet Hierocles 338 b 29.
- Alexandri** Dionis Chrysostomi oratione admonentur 166 a 39. felices in somniando 335 b 27. Osirim eundem atque Adonidem colunt 343 a 21. Athanasio iterum expulso tumultuantur 475 a 22.
- Alilaeorum** gens 458 a 6.
- Allorichus** Eusebium calumniatur 58 a 4. spectante Honorio occiditur ib. 14.
- Aloadarum** statura 442 b 40.
- Alogune** Artoxerxis concubina 42 a 2. ἄλος θελοιο 152 a 28. ἄλος πύργος 150 a 13.
- Alpha** ab Alpheo nomen traxisse 151 b 9. Mosis cognomen 529 b 27.
- Alpheus** presb. haer. 13 b 32.
- Alpheus** Rhinocorurorum ep. Lampe- tio defenso damnatur 13 b 28.
- Althaemenes** Heraclida Rhodum tenet 140 b 42.
- Alypius** Caesareae Cappad. ep. 13 a 40.
- Amaltheae** cornu 143 b 36. 368 b 14.
- Amaphas** e septem Persis 382 a 31.
- Amasea** 230 b 27.
- Amasidis** anima in leone 10 a 6.
- Amastris** Dionysii Heracl. et Amastri- dis filia 224 b 16.
- Amastris** Oxathrae filia Cratero, mox Dionysio Heracleensi nubuit 224 a 24. liberorum suorum tutrix b 18. a Ly- simacho repudiatur 34. a filiis neca- tur 225 a 7.
- Amastris** urbs 224 b 39. ab Eumene Ariobarzanae traditur 227 a 24. a Connocorige occupatur 237 b 8.
- Amathusii** Cinyrae genus 120 a 22.
- Ambazuces** Hunnus Caspias portas tenet 22 b 40. liberi eius a Cabade depelluntur 23 a 2.
- Ambrosius** Mediolani ep. ab Acepha- lis impugnatur 243 a 2. scribit ad Albinum 271 b 29: adv. Apollinarium 251 b 2. 257 a 23. 261 a 5: περί εναν- θρωπότητος 251 a 25. 257 a 1 et 24. 271 b 5: ad Gratianum 257 a 23.
- Ambrus** Caisi frater 2 b 14. ἀμῆρι 437 a 24.
- Ameritae** s. Homeritae 2 a 21.
- Amestris** Ochi filia, Terituchmae uxor 43 a 14 et 19.
- Amestris** Xerxis uxor 38 b 37 — 41 b 33.
- Amida** Armeniae urbs 22 a 34.
- Aminias** Narcissi amator 134 b 31.
- Amisus** 228 b 36. 235 a 29 et 41.
- Ammon** geometra 63 a 28.
- Ammoniani** asinus poeticae studiosus 339 a 31.
- Ammonius** αἰσχρονιστής 352 a 11.
- Ammonius** grammaticus Alexandrinus Constantinopoli degens 6 a 16. Her- miae f., mathematicus insignis 145 a 38. Θεοδίδαντος 172 a 4. Damascii, Origenis, Plotini, Socratis magister 127 a 5. 173 a 21. 461 a 39. 6 a 16. Aristotelis studiosissimus 341 b 24. quem cum Platone consentire docet 461 a 31.
- Ammonius** praeest monasteriis Ae- gyptiis 82 a 1.
- Amor** a Thespiensibus maxime colitur 134 b 40. non ad omnes venit 368 a 22.
- Amoraes** Derbicum rex 36 b 36.
- Amorges** Sacarum rex 36 a 30. Cyrum occisum ulciscitur 37 a 5.
- Ampelius** proconsul 108 a 29. b 3.
- Amphiaras** unde nomen traxerit 148 a 36. terra hauritur 443 b 18.
- Amphictyones** ad Philippum confu- giunt 490 b 23.
- Amphilochius** Iconii ep. concilii Siden- sis praeses 12 b 9. ab Acephalis op- pugnatur 243 b 3. cum Leone papa consentit 246 b 6. de incarnatione quid senserit 251 a 17. 257 a 6. ad Seleucum scribit 264 b 8.
- Amphilochius** Sidae ep. 13 a 7. 283 a 37.
- Amphimachus** Lyciorum rex 132 a 6.
- Amphimachus** Mesopotamiam et Arbe- lidem sortitur 71 b 26.
- Amphinomus** Catanensis pietate insi- gnis 139 b 29.
- Amphion** Labdae coniux 531 b 22. ἀμφιπλήξ 532 b 4.
- Amphipolis** a Taxille capitur 231 a 22.
- Amphitruo** Cythnios occidit 533 a 16. ἀμφιτρούς 532 b 3.
- Amulius** Albae rex 16 b 35. 141 a 30. b 15.
- Amyclas** donum accipit Philonomus 137 b 16.
- Amycus** a Dioscurorum altero supera- tur 148 b 30. cum Iasone, non cum Polluce pugnat 150 a 20. sepulcrum eius 148 b 26.
- Amyntas** Macedonum dux 382 b 27.
- Amyntas** Perdiccae f. Cynanae coniux 70 b 2.
- Amyntianus** εἰς Ἀλεξάνδρον cod. 131. idem Augusti et Philippi, Dionysii et Domitiani vitas comparavit 97 a 19.
- Amyrtaeus** Aegyptiorum rex a Cambyse vincitur 37 a 33.
- Amytis** Astyagis filia a Cyro ducitur 36 a 32. patrem ulciscitur b 20 — 29. magi dolum suspicatur 37 b 13. se ipsa interficit 38 a 2.
- Amytis** Xerxis filia 38 b 39 — 41 b 16. ἀμυτῆς 532 b 3.
- Anacharsis** 374 b 36. 375 b 34.
- Anacletus** Romae ep. tertius 90 b 15. ἀνακλογιστικὴ αἰρεσις medicorum 107 a 21.
- Ananias** Macedo 319 b 30.
- Anaphas** Anaphae f. 382 a 36.
- Anaphas** Artamnis f. 382 a 31.
- Anaphe** insula 141 b 27.
- Anapias** Catan. pietate insignis 139 b 29.
- S. Anastasiae** marmora 18 a 5.
- Anastasius** 7 b 34.
- Anastasius** imp. 9 a 33. 2 a 27. 22 a 32. b 40. 88 a 36.
- Anastasius** Iustiniani ad Chosroën le- gatus 24 b 35.
- Anastasius** Theopolis ep. 287 a 29.
- Anatolius** praefectus orientis 21 b 31.
- Anatolius** scholasticus 249 a 38.
- Anatolius** Vindanius v. Vindanius.
- Anaxagoras** 357 b 8. 412 a 1.
- Anaxagoras** Cypriorum rex 44 b 24.
- Anchialus** opp. 27 b 7. 30 b 5.
- Anchises** 140 b 18 — 26.
- Ancus** Hostilius 15 b 23.
- Ancus** Marcius 15 b 24.
- ἡ Ἀγκυλίων χώρα** 387 b 28.
- Ancyra** a Trogmis condita 228 a 3.
- Andocides** cod. 261.
- ἀνδράχλη** 533 a 26.
- Andragathius** philosophus Io. Chryso- stomi magister 79 a 9.
- Andreae** apostoli acta 125 a 4. mona- sterium Romae 466 b 32. laudes cod. 269.
- Andreae** monachi ad Eusebium ep. παραναγνωσικόν 105 a 19. alter eius- dem libellus b 14.
- Andreas** 32 b 34.
- Andreas** Byzantius 23 b 9.
- Andria** Artoxerxis concubina 42 a 6.
- Androgeus** 534 a 9.
- ἀνδρογονία** 144 a 36. b 6.
- Andromache** Achilli supplicat 151 b 37.
- Andromeda** 138 b 24.
- Andronicianus** πρὸς Εὐνομιανὸς cod. 45.
- Andronicus** Demosthenem actionem docet 493 b 4.
- Andronicus** Hermopolita dramatum poeta 536 a 12.
- Andrus** Anii f. insulae nomen indit 139 a 19. quam mox relictam Pe- lasgi incolunt 23.
- angeli** quando creati sint 289 a 40. singulos singulis regionibus prae- esse 517 b 35.
- Anius** Apollinis et Creusae f. 139 a 18.
- Anniceris** Afer 432 b 27.
- annulus** castitatis 339 a 23. 353 a 4.
- Anomoeus** haer. 279 b 20 et 26.
- ἀνοσλας** Veneris in Thessalia templum 533 b 40.
- Ansimuth** dux Romanus 28 b 5.
- Antalcidas** Aeschinis magister 20 a 40. eius pax 120 a 31.
- Antandrus** a Pelasgis habitatur 139 a 12. unde nomen traxerit 15 et 23.
- Antenor** rerum Cretensium scriptor 151 b 15.

- Anthemius imp. idolorum cultum re-
 novat 340 a 5. 343 b 4.
 Anthemius Minervae sacerdos ab Io.
 Chrysostomo baptizatur 79 a 15.
 Anthemusia 132 b 10.
 Anthimus Antiochiae ante Cyprianum
 ep. 129 a 16.
 Anthimus Trapezunt., mox Cpolit. ep.
 247 b 21. 5 a 10. 248 a 7. eius *συνο-*
δικά 247 a 12 et 15. Ephraemi ad
 eum epistola 247 b 21.
 ἀνθρακίς i. q. καρβονάριος 530 a 29.
 Anthropomorphitae 82 a 3.
 Anthusa e nubibus divinator 340 b 13.
 de Antichristo liber Hippolyti 164 a 14.
 Anticyra helleboro abundat 534 a 31.
 Anticyreus helleborum invenit 147 a 34.
 Antigenes Ennensis 384 b 14.
 Antigenes pecuniis e Susis devehen-
 dis praeficitur 72 a 11.
 Antigonus Demetrii f. a Ptolemaeo
 Cerauno classe vincitur 226 b 14.
 Macedoniam occupat 227 a 1. cum
 Antiocho bellum gerit 39. tutor li-
 berorum Nicomedis 228 b 13.
 Antigonus Ephesus pietate insignis
 148 b 19.
 Antigonus Iudaeorum rex 53 a 12.
 Antigonus Philippi f. quas provincias
 obtinuerit 64 a 39. 69 a 40. 72 a 7.
 a Perdicca in ius vocatur 70 a 30.
 in Macedoniam fugit b 11. ad reges
 vocatur 71 a 33. pro Antipatro dicit
 b 11. bellum cum Eumene gerit
 72 b 26. ei Dionysius Heracleensis
 auxilia mittit 224 a 42. Dionysii li-
 berorum curam gerit b 26.
 Antiochus moderatore usus Chalcone
 147 a 30.
 Antimachus poeta 103 b 37. Lyden eius
 excerpit Agatharchides 171 a 24.
 Antiochia a Chosroë capitur 25 a 19.
 ibi nomen Christianum inventum
 498 b 9. eo concilium vocat Con-
 stantius 474 b 6. 475 a 15.
 Antiochia Chosrois 25 b 18.
 Antiochis Antiochi M. filia 382 b 41.
 Antiochus Alexandri Coelaesyrinae regis
 f. 377 a 38.
 Antiochus Deus 17 a 36.
 Antiochus Epiphanes Hierosolyma ex-
 pugnat 379 a 35. cf. 52 b 26.
 Antiochus M. a Romanis victus 229
 b 9 sqq.
 Antiochus Ptolemaidis ep. 17 b 28. 250
 a 32.
 Antiochus Seleuci f. 226 a 42. 227 a 4
 et 39. 228 a 25.
 Antiochus Constantinopoli artem ora-
 toriam exercet 81 a 35. Io. Chryso-
 stomo insidiatur b 16.
 Antiochus ἐν β' τῶν κατὰ πόλιν μυθι-
 κῶν 150 b 4.
 Antipater Acanthius 147 a 26.
 Antipater Ascalonita 53 a 15.
 Antipater Macedoniae Graeciae Illy-
 rico praeficitur 64 b 3. 69 a 19. b 12.
 novas copias Alexandro adducit 68
 b 20. adv. Graecos bellum gerit 69
 b 19. adv. Perdiccam 70 b 28. ad
 reges vocatur 71 a 33. seditione mi-
 litum in summum discrimen addu-
 citur b 7. regnum dividit 18. Attalo
 et Eumeni inimicus 72 a 28. dis-
 sidium inter Antigonum et Cassan-
 drum componit b 14. oratores Athe-
 nienses exposcit 494 b 13. 496 a 15
 et 29.
 Antiphanes fabularum scriptor 112 a 5.
 Antiphon Antiochi satellites 153 b 5.
 Antiphon orator cod. 259.
 ἀντίφωνα 80 b 41.
 Antiphus Leucum occidit 153 a 10.
 Antisthenis de Cyro et de Odyssea
 dialogi 101 b 9.
 Antodorus pugil 148 b 27.
 Antonina Belisarii uxor 24 b 20.
 Antoninae thermae in urbe 63 a 23.
 Antoninus Ephesi ep. accusatur apud
 Chrysostomum 81 a 17.
 ad Antoninum Pium scribit Iustinus
 martyr 94 b 39.
 M. Antoninus Verum adv. Parthos
 mittit 75 b 34.
 M. Antoninus Verus 4 b 17.
 Antoninus e septem pueris 467 b 20.
 Antonii Diogenis τῶν ὑπὲρ Θεούλην ἀ-
 πίτων λόγοι xδ' cod. 166.
 Antonius M. 161 b 24.
 M. Antonius triumvir 16 a 30 et 39.
 Antonius trib. plebis 381 b 7.
 Aornus Indiae 68 b 11.
 Apamea a Triario expugnatur 233 b 18.
 a Chosroë diripitur 25 a 35. de Apa-
 mensibus Dionis orationes 167 a 3 et 5.
 Apelles pictor 375 a 8.
 Aphareus Isocratis f. adoptivas 487
 b 23. 488 a 8.
 Aphobus tutor Demosthenis 492 b 33.
 ἀφροακοὶ νῆες 226 b 20.
 Aphrodisias Cariae urbs 343 b 36.
 Aphrodisius Phrygiae et Ponti procu-
 rator 226 a 9.
 Ἀφροδίτης ὄρεος 456 b 6. πόλις 447 b 14.
 ἀφ' ἀφροδοκίης 105 a 30.
 Aphthonius cod. 133.
 Aphuma 27 b 34.
 Apis presbyter Alexandrinus 478 b 19.
 Apodasmus (?) Melum condit 137 b 23.
 Apollinarius haer. 250 a 4. 255 b 24.
 267 a 26. b 7. 268 b 4. Polemonis
 magister 273 b 8. περὶ σαρκώσεως
 scribit 273 a 37. damnatur 286 b 21.
 adv. eum Ambrosius 251 b 2 et 257
 a 22. Basilius 255 b 8. Gregorius Nys-
 senus 256 a 21.
 Apollinarius Hierapol. ep. πρὸς Ἑλ-
 λήνας cod. 14.
 Apollo Adonim et omnes Niobae libe-
 ros occidit 147 a 1 et 22. a Laome-
 donte fraudatur 444 a 23. Psamathen
 amat 133 b 26. Pythoni ludos fune-
 bres edit 153 a 1. αὐλαὶ eius 343 b 34.
 templum Hierapoli 344 b 35. tripus
 374 b 3. urbs in Thebaïde 447 b 17.
 αἰγλήτης 141 b 29. γυπαῖνός 137 b 15.
 ἐρίθιος 153 a 15. Ἰομήνιος 321 b 31.
 Λευκάντης 153 a 10. Λοξίας 535 b 33.
 νόμιος 320 a 35. Σαρπηδόνιος 377 b 9.
 φίλιος 136 b 31. χαλάζιος 321 b 31.
 Apollo ab Ioanne baptizatus 538 a 15.
 Apollodori grammatici βιβλιοθήκη 142
 a 37. περὶ Θεῶν 103 a 22.
 Apollonia urbs Graeca in Illyrico 136
 a 14. oves Soli sacras pascit 6.
 Apollonides Cous medicus 40 a 21.
 41 b 10.
 Apollonius astronomus 151 b 18.
 Apollonius fugitivos prodit 387 a 34.
 Apollonius stoicus ὅσαι γυναῖκες ἐφι-
 λοσόφησαν 104 a 15.
 Apollonius Tyanensis ab Hierocle de-
 fenditur 8 a 29. vita eius cod. 44 et
 241.
 Apollophanes Cypariss. luctator 83 b 42.
 C. Aponius Mutilus 391 b 29.
 ἀποσολικά melici carminis genus 322 a 34.
 apostolorum περίοδοι cod. 114.
 Appiani ῥωμαϊκὴ ἱστορία cod. 57.
 Appius Clodius Luculli ad Tigranem
 legatus 235 b 8.
 ἀπρίξ 532 b 6.
 Aptotus περίοδον vincit 83 b 39.
 Apuleium excerpit Vindanius 107 a 2.
 ἄπυρος χρυσός 458 a 17.
 ex aqua divinatio 347 b 8.
 aquae calidae in Aethiopia 456 a 36.
 Aquila V. T. interpretes 121 b 41. 323 a 8.
 Aquilinus diaconus 18 b 26.
 C. Aquilius cos. bello servili finem
 imponit 390 b 13.
 Arabes Caelum et Bacchum solos colunt
 68 b 32. Lycurgum sequuntur 348
 a 14. in Palaestinam thus advehunt
 457 a 40. Thamudeni b 26.
 Arabissus opp. 505 b 29.
 Aram quintum se evangelium reperisse
 fingit 121 b 35. V. T. Graece vertit 39.
 Arathes Ariarathi f. a Mithridate in-
 terficatur 230 a 41.
 Aratus Sicyonius 104 b 30.
 Aratus Solensis 531 b 14. 532 a 36.
 Arbarius ad Ochum deficit 42 a 32.
 ἀρβύλας i. q. σαρδάλια 2 b 18.
 Arcades terra editi 443 b 33. a Philippi
 societate avocantur 494 b 2. 490 b 2.
 Arcadius comes medicus 108 a 32.
 Arcadius imp. 21 b 25. uxor eius abor-
 tu perit 54 a 2.

- Arce Iridis soror 152 a 15.
 Archelao res a Temeno gestas tribuit Euripides 444 b 29.
 Archelaus Caesareae Cappad. ep. 13 a 32.
 Archelaus Carrharum ep. adv. Manetem disputat 65 b 5.
 Archelaus Constantii familiaris 480 a 27, 481 a 22.
 Archelaus Cyprius 149 b 33.
 Archelaus leprosus 79 b 23.
 Archelaus Mesopotamiae praeficitur 64 b 28.
 Archelaus Mithridatis dux 230 b 22, 231 a 24, 233 a 32. alius fortasse classi praefectus 232 b 32.
 Archelaus Philopator 130 b 26.
 Archemorus 533 b 33.
 ἀρχέτυπον 532 a 22.
 Archiadas Hegiae pater 349 a 24.
 Archias Macedo 70 a 35.
 Archias Thurius φρυαδοθήρας 69 b 40, 494 b 20, 496 a 26.
 Archidamus rex Lacedaem. 102 a 38.
 archidiaconus Romae episcopo succedebat 127 a 26.
 Archigenem excerptit Aëtius 177 a 11.
 Archilochus Parus 319 b 27, eius πλ-θηκος 437 b 36.
 Archinus Lysiam civitate privat 490 a 3. ab Isocrate compilatur 487 b 34.
 Archytas maior magister Platonis 438 b 18.
 Ardaburius Asparis f. 55 a 11, ab Iohanne tyranno capitur 63 b 16 et 21. Isauros concitat 55 a 42, a Leone tollitur b 5.
 Ardagastus 30 b 36.
 Ardoates Armeniae rex 382 b 26.
 Arelate 58 a 42.
 Areobindus orienti praefectus 22 b 1.
 Areopagus 496 a 13, 534 a 37, 535 a 22, ἀρετή unde dicatur 311 a 24.
 Aretha Saracenorum princeps 2 a 25, 24 a 3, 26 a 1.
 Argarizus mons 345 b 20.
 Argivorum Crotopo rege pestis 133 b 33, σαρταλισμός 534 b 33, de rubro mari fabula 442 a 20.
 Argo ab Hereule fabricata 147 b 28. Cyzicum appellit 139 a 31, Cierum 233 b 25.
 Argos Cypri urbs 153 a 14.
 Argos sub Perseo habitari coeptum 139 a 11.
 Argus Iasonis f. Herculis amasius 147 b 30.
 Ariadnae insidiatur Psalacanthē 150 a 33.
 Ariadne Leonis imp. filia 55 b 11.
 Ariamnes I. Datamae f. Cappadociae rex 382 b 1.
 Ariamnes II. Ariarathae f. 382 b 30.
 Arianis Cpoli ecclesias adimit Chrysostomus 80 b 40. Alexandriae unam concedit Athanasius 482 a 37, ab Eustathio Antioch. impugnantur 240 a 33.
 Ariaramnes a Dario Hyst. adv. Scythas mittitur 38 b 5.
 Ariarathes I. Ariamnis f. 382 a 1.
 Ariarathes II. Holophernis f. 382 b 11 et 13, 69 b 26.
 Ariarathes III. Ariarathae II. f. patrum regnum recuperat 382 b 20.
 Ariarathes IV. Ariamnis f. 382 b 33.
 Ariarathes V. Ariarathae IV. f. 382 b 49.
 Ariarathes spurius Ariarathae V. f. 383 a 2.
 Ariarathes VI, qui et Mithridates, 383 a 5 et 10.
 Aridaeus Philippi et Philinae f. 64 a 23, 69 a 4. Philippus nominatur 9.
 Adeam ducit 70 b 7, summae rerum praeficitur 71 a 29, Phrygiam obtinet 72 a 10.
 Arimnaeus Datamae frater 382 a 38.
 Ariobarzanes Cappadociae rex 232 a 32, 238 b 13.
 Ariobarzanes Mithridatis f. 227 a 24, 228 b 31.
 Arion chorum cyclicum invenit 320 a 30, νόμον excoluit b 6.
 ad Aristidem scribit Africanus 7 a 21.
 Aristides iustus laudatur 419 b 10, sagittarios Cretenses arcessit 39 b 19, filiam eius furatur Andocides 488 a 38.
 Aristides rhetor cod. 246-8. Παναθηναϊκῶ 400 b 8, πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ ῥητορικῆς 409 b 11, laudibus effertur a Phrynicho 101 a 17, cf. 491 b 8 et 492 b 13.
 Aristobulus Philippico exercitum reconciliat 28 b 13.
 Aristodemus histrio 490 b 13.
 Aristogiton Hyperidem παρανόμων accusat 495 b 32, huic quaedam Dinarchi orationes tribuuntur 496 a 1, Demosthenicae adv. eum orationes an spuriae sint 491 a 29, ἀπολογία πρὸς τὴν Ἰνδελίαν Λυκούργου καὶ Δημοσθένους 38.
 Aristolochus Eleus quadrigis vincit 84 a 4.
 Aristonicus Alexandri συσφαιρητής 146 b 27.
 Aristonicus Marathonius Demosthenem coronat 494 a 19, cum Demosthene exsulat 69 b 35.
 Aristonicus Tarentinus πρὸς τὸ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ μυστήριον 104 b 40, 147 a 18, b 22.
 Aristonius Pisaei f. Alexandri dux 69 a 14.
 Aristonymidas Cous pentathlus 83 b 38.
 Aristophanes com. Attici sermonis norma 101 b 11.
 Aristophanes gramm. πρὸς ζώων 104 b 33.
 ἄριστος 533 b 1.
 Aristoteles Pythagorae successor 438 b 19, a Platone ἑπὶ nominatus 533 b 14, cum Platone consentit 171 b 34, quem dithyrambi auctorem fuisse tradat 320 a 32, de Nilo et de πελειάσιν quid existimet 441 b 6, 147 a 5, zodiacum obliquum esse vidit 440 a 9, πολιτεῖαι Ἀχαιῶν Θετταλῶν Κίλων Ἀνκίων Παρίων 104 b 42, Isidori de eo iudicium 337 b 11 et 30, φυσικὴν ἀκρόασιν impugnat Iustinus martyr 94 b 23.
 Aristoxeni σύμμικτα ὑπομνήματα 103 b 9.
 Arius a conciliis Nicaeno et Chalcedonensi damnatur 66 b 6, 260 b 13, a Constantino revocatur 472 b 20, ab Athanasio non recipitur 478 a 14, Constantinopoli causam dicit 473 a 30, moritur b 25, adv. eum Athanasii libri 5 cod. 140 et Cyrilli Θεσαυροί 97 a 31, Eusebii de eo narratio 95 b 23 sqq.
 Arius alius 470 b 29.
 ἄρμα ἢ τροφή 533 a 37.
 Armaton ad Chaganum legatus 31 b 37.
 Armatus Zenonem reducit 54 b 15, Basilisci uxorem corrumpit 55 b 40, ad magnam potentiam eVectus interficitur 56 a 1.
 Arne ab Aeolibus obsidetur 321 b 1, ἀρνείος mensis 134 a 1, ἀρνὶς ἐορτή 134 a 2.
 Arrianus Nicomedensis 73 a 35, Epicteti familiaris 17 b 12, Cereris sacerdos 73 b 2, eius Ἀλανική 17 a 27, τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον cod. 91, coll. p. 17 a 24, τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον cod. 92, Βιθυνιακά cod. 93, coll. p. 17 a 26, Ἰλίων 73 b 6, Ἐπικτήτης διατριβαὶ καὶ ὁμιλῆαι 17 b 18, Ἰνδική 68 b 1, πρὸς κομητῶν 460 b 17, Παρθικά 17 a 23, Τιμολέων 73 b 5.
 Arsaces Armeniae rex 22 a 28, aliū 324 b 8.
 Arsaces Arsacis et Tiridatis avus 17 a 34.
 Arsaces I. q. Artoxerxes Mnemon 42 b 7, 43 a 11.
 Arsaces Tiridatis frater Parthiam a Macedonibus liberat 17 a 34.
 Arsacius protopresbyter adv. Chrysostomum testimonium dicit 19 a 35, probris ab eo increpatur 525 a 20, expulso succedit 53 b 40.
 Arsenius lector Alexandriae 480 a 35.
 Arsinoë Darii filia Alexandro nubit 68 b 7.
 Arsinoë Ptolemaei Philadelphi f. Lysimacho nubit 224 b 35, fratri 226

- b 34. Heracleam dono accipit 225 a 35.
 Arsinoë urbs 456 a 35.
 Arsites Artoxerxis f. 42 a 3. ab Ocho deficit b 16. fraude captus perit 30.
 Artabanus Bactrorum satrapa 40 a 23. ἀρτάβας 229 a 7.
 Artabrorum mulieres bellum gerunt 109 b 35.
 Artamnes Smerdis f. 382 a 31.
 Artapanus multum valet ap. Xerxem 38 b 33. ap. Thermopylas dux 39 a 25. Xerxem occidit 39 b 41. Artoxerxi insidiatur 40 a 6.
 Artaphernes unus e septem magi interfectoribus 38 a 23.
 Artarius Artoxerxis frater 41 a 14. ad Cyrum defecturus necatur 43 b 33.
 Artasyras ab Artyphio vincitur 42 b 18.
 Artasyras Hyrcanius Cambysi gratus 37 a 30. magum regem facit 38 a 13. conspirat adv. eundem 24. moritur 30.
 Artemisia Leucade desilit 153 a 25. ἀρτεμισία herba 150 a 37.
 Artemo haereticus 12 a 14.
 Artemonis Magnetis τῶν κατ' ἀρετὴν γυναιξὶ πεπονημένων διηγήματα 103 a 37.
 Artibarzanes eunuchus 42 b 5. ἄρτος unde dicatur 533 a 35.
 Artoste Ochi filia 42 b 10.
 Artoxares eunuchus 41 a 24 et 39. 42 a 34. 43 a 5.
 Artoxerxes Longimanus 40 a 5—41 b 37.
 Artoxerxes Mnemon ante regnum Arsaces 42 b 7. 43 a 11. Statiram ducit 43 a 13. regnat 43 b 5—44 b 42.
 Artyphius Megabyzi f. 41 a 10. 42 b 17 et 30.
 Arvaci 383 b 6.
 Arxanes Aegypti praefectus 42 a 33.
 Aryses Holophernis f. 382 b 11.
 Asamonaeorum familia 52 b 37.
 Asander Cariae praeficitur 64 a 40. 69 b 1 (ubi Casander). 72 a 8. ab Attalo vincitur 72 b 13.
 Ascania palus 35 b 23.
 Ascanius Creusae vel Laviniae f. 16 b 21 et 23. post Troiam captam in Ida regnat 139 a 16. Pelasgis Antandro cedit 13.
 Asclepiadae 120 a 6.
 Asclepiades phil. 342 b 20. 343 a 28.
 Asclepiades τραγωδομένων scriptor, Isocratis auditor 486 b 41.
 Asclepiodorus Adeae scriba 71 b 9.
 Asclepiodotus 343 b 24. 344 a 36. b 12. 345 a 9. b 12. 346 b 2. Aphrodisiensis 343 b 36. Iacobi et Procli discipulus 344 b 23. 345 b 6.
 Asclepiodotus Asclepiodoti gener 346 b 6.
 Asclepius Constantii et Placidiae in Sicilia procurator numen eius insulae tutelare tollit 58 a 29.
 Asculani adv. Romanos rebellant 391 b 12.
 Ascus gigas 348 a 18.
 Asiae fines 370 b 37.
 asini Indici 48 b 19. 325 a 26.
 asinus poësi delectatus 339 a 34. vaticinatus 340 a 11.
 Asochaëus Aegypti rex 300 b 37.
 Asopus fl. Aeoli regnum terminat 135 b 4.
 Aspadates Cambysis eunuchus 37 a 31.
 Aspamitres eunuchus Xerxem interficit 39 b 40. σκαφεύεται 40 a 14.
 Aspar Alanus Leonem ad imperium evehit 55 a 8 et 33. adv. Ioannem mittitur 63 b 16. tollitur 340 b 32.
 Aspasius rhetor de Leptinea dubitat 492 a 39.
 Aspendii 120 b 6.
 Aspetus i. q. Achilles 147 a 21.
 Aspeuedas Persa 22 b 15.
 asphodelus saxum Gigonium movet 148 a 33.
 Assaracus Trois f. Dardaniae rex 132 b 34.
 Assyriorum res scripserunt Ctesias 35 b 37 et Nicolaus Damasc. 146 a 12.
 Astabaras fl. 451 b 31.
 Astacus Atheniensium et Megarensium colonia 228 a 6 et 13.
 Astacus terrigena 228 a 9.
 Aster Philippum oculo privat 149 a 4. ἀστερίτης ἰλθός 153 b 24.
 Asterius episc. Amaseae cod. 271.
 Scythae servi discipulus 502 b 40.
 Arianus non est 503 b 19.
 ἀστράβη 533 a 31.
 Astronoe apud Phoenices mater deum 352 b 18.
 Astyages 36 a 9 sqq. b 20.
 Astyanassa Helenae ancilla 149 a 28.
 Astyigas Ctesiae, qui aliis Astyages 36 a 10.
 Astymedes a Rhodiis ad pop. Rom. legatus 381 b 9.
 Atarnens Thraciae urbs 530 a 34.
 Athanasii vita cod. 258. cf. p. 244 b 22. 347 a 20. adv. Arium libri quinque cod. 140. cf. p. 255 a 27. comment. in Ecclesiastam et Cant. Cant. cod. 139. epistolae cod. 32. cf. p. 98 a 26: ad Epictetum 251 b 11; ad Iulianum imp. 259 b 24; ad virgines 257 a 33; ad Maximum phil. 257 b 11. de fide 258 a 15. de incarnatione 271 b 32. 259 a 27. 276 a 40. concilio Nicaeno interest 66 a 40 et 471 a 14; ab Antiocheno damnatur 83 a 21, a Sardicensi restituitur 22. cum Leone papa consentit 243 b 1. 246 b 3 et 21.
 Dionysium Alexandrinum defendit 291 a 30. Origenis multa probat b 18.
 Athanasius sacerdos daemonum 129 a 31.
 Athenae Helladii 536 a 4. a Sulla captae 231 a 14. regnum earum ab Erechthidis ad Melanthidas transit 138 b 18.
 Athenaei δειπνοσοφισαὶ 103 a 32.
 Athenaeus comes 108 a 28.
 Athenagoras 293 b 6.
 Athenienses Iones 135 b 17. coloniam emittunt Neleo duce 141 a 4. Astacum condunt 228 a 13. urbe relicta Salaminem petunt 39 b 11. Inaro auxilia mittunt 40 a 29. cum Boeotis de Oenoë certant 138 b 4. cum Deliis de templo 496 a 11. laudes eorum 354 b 19. 441 a 24. humanitas 534 a 35. euphemismus 535 a 4. servi tumultuantes 386 a 11. φαρμακοὶ 534 a 3.
 Athenio fugitivorum in Sicilia dux 389 a 6.
 Athenodori Eretriensis ὑπομνήματα 150 a 37.
 Athenodorus pirata 84 a 30.
 Athous Ochi eunuchus 42 b 5.
 Atlas 443 a 40. 444 a 6.
 Atossa Assyrii filia 132 b 34.
 Atossa Cyri amita 382 a 28.
 Atreus 444 a 21.
 Atrometus Aeschinis pater 20 a 34. ἄτρεα 531 b 26.
 Attalus Adeae studet 71 a 10. a Rhodiis repellitur 72 a 32. Asandrum vincit b 12.
 Attalus ab Alaricho imp. creatur 57 a 8. 84 b 17. Honorium obsidet 57 b 29. Adaulfum ad Iovinum amandat 58 b 22. eidem epithalamium dicit 59 b 26. ab Alaricho regno exutus occiditur 58 a 7.
 Attes 345 a 6.
 Attica prius ἀττή 534 a 26.
 Attica τετράπολις 135 b 10.
 Atticus Cpolis ep. Messalianos elicit 13 a 4. ad Euppsychium scribit 258 a 21.
 Atticus presb. adv. Chrysostomum testimonium dicit 19 a 36.
 Attilae adv. Romanos pugna 339 b 12.
 Atyanas Adramytenus pugil 83 b 40.
 Aue Aethiopiae opp. 2 b 38.
 Augarus rex Edessae 25 b 5.
 Augusta opp. 27 b 6.
 Augustalis Alexandriae 81 b 1. 482 b 5.
 Augustinus Pelagianos convincit 14 b 26. post mortem reprehenditur 15 a 4. Leonis papae de eo epistola 14 a 25.
 Augustus cum Antonio Caesaris persecutores persequitur 16 a 30. Antonium superat 393 a 25. Augaro amico utitur 25 b 6. quales in con-

- viviis proposuerit quaestiones 151
 a 25. Augusti et Philippi Mac. vitas
 composuit Amyntianus 97 a 20.
 Augustulus imp. 55 b 32.
 αὐλαὶ Apollinis 343 b 34.
 aurea aetas 350 a 8.
 Aurelius Cotta 232 a 13.
 Aurelius ep. concilii Carthag. praeses
 14 a 1.
 aurifodinae Aethiopicae 447 b 34 — 449
 a 10. Bactrianae Indici profundio-
 res 46 b 26.
 aurum αὐρον 458 a 17. liquidum in fon-
 te Indico 45 a 41. in Pactolo 46 b 29.
 Autaeorum gens 449 a 20.
 Autariatae a ranis expulsi 453 b 30.
 αὐθις - αὐτις 535 a 41.
 Autoleon Crotoniata ab Aiakis spectro
 vulneratur 133 b 14.
 Autolycus Agathoclis f. 72 a 13.
 Autophradates Lydiae satrapa cum
 Euagora bellum gerit 120 a 24.
 Auxumis urbs Aethiopiae 2 b 4.
 Auxumitae 2 b 1.
 Avari 26 a 32. 27 a 37. 28 b 1. 30 b 27.
 31 a 33. 32 a 22.
 Aventinus Albae rex 16 b 31.
 Azabarites 42 a 21.
 Azarethes Persa 24 a 5.
 Babia dea 341 b 14.
 habia Syri pueros nominant 341 b 11.
 Babylon describitur 323 b 35. adv. Xer-
 xem rebellat 39 a 8. a fide Christiana
 non abhorret 508 b 30.
 βακχάριος unguenti species 532 b 15.
 βακχασμός 144 a 16.
 Bacchus quomodo natus sit 320 a 26.
 Melanthides 138 b 20. Nysius 324
 b 10. 332 a 25. Chironis amasius
 150 a 2. Lycurgi metu ad Thetidem
 confugit 444 a 26. Lycurgum vino
 debellat 348 a 13. Nicaeam decipit
 234 a 2. a Psalacantha amatur 150
 a 30. eius Athenis templum 322 a 24.
 apud Bacchylidem Sileni dictum 153 a 6.
 Bactri Cyro se dedunt 36 a 29. Ta-
 nyoxarci tribuuntur 37 a 14. rebel-
 lant 40 a 22.
 Bactriae fodinae 46 b 26.
 Baetica, Baetis 329 a 14 — 22.
 βαλτιλος 348 a 28 — b 29. multi in Li-
 bano 342 b 29.
 Bagapaeus Artoxerxis f. 42 a 5.
 Bagapates eunuchus 37 a 28. 38 a 13. b 31.
 Bagorazus Artoxerxem sepelit 41 b 41.
 lapidatur 42 a 22.
 βαλάντιον i. q. ἀκόντιον 532 b 27.
 Balara emporium 327 b 34.
 Balimeris Theuderichi pater 340 a 15.
 Balus equus olim gigas 150 b 7. Pelei
 a Neptuno datur 152 a 25.
 Βαλλάδη fons Indiae 49 b 19.
 balsamum 458 a 38.
 baptisma infantium 14 a 7.
 Baradatus 248 a 42. 266 a 9. 283 a 41.
 Baraides Iustiniani sobrinus 24 b 14.
 Baram Persa 29 a 28 — 30 a 26.
 Baramaanes Persarum dux 26 b 35.
 Barba 233 b 17.
 Barcaeorum cum Pacoride foedus 120
 a 16. exsules 70 a 18.
 Barcanii 36 b 32. 37 a 18.
 Barcinone sepelitur Adaulfi filius 60 a 1.
 Bardisanum refellit. Theodorus Tar-
 sensis 208 b 19. 222 a 13.
 Barene urbs prope Ecbatana 36 b 17.
 Barises inter septem magi interfecto-
 res 38 a 22.
 Bas Bithyniae rex 228 a 16.
 Basileus de oriente scripsit 454 b 34.
 Basilides Milesius sophista 101 a 31.
 Basilina Iuliani mater 81 a 18.
 Basiliscus Armati filius, Caesar, mox
 clericus 56 a 2.
 Basiliscus Berinae frater 55 b 28. imp.
 54 b 11. 55 b 28. 67 a 17. quas res
 antea in Africa gesserit 55 b 13. ab
 Armato deceptus eiicitur, mox oc-
 ciditur 56 a 10.
 Basiliscus Comanorum ep. martyr 83 a 39.
 Basilus Antioch. ep. 266 a 10.
 Basilus Caesareae Cappad. ep. fami-
 liaris Chrysostomi 79 a 38. ex Atha-
 nasio hausit 98 b 3. reprehenditur
 a Philostorgio 8 b 36. defenditur a
 Theodoro, Sophronio, Gregorio Nys-
 seno cod. 4 et 5 et 6. eius ἀσκητικά
 cod. 144 et 191. εἰς τὴν ἑξαήμερον
 cod. 141. cf. 9 b 14. ἐπιστολαὶ cod. 143:
 ad Iulium Halicarnass. 241 a 11,
 ad monachos 241 a 3, ad Sozopo-
 litas 240 b 3. 257 b 14. de fide
 253 a 8. 258 a 18. ἡθικὰὶ λόγοι cod.
 142. κατὰ Εὐνομίου 97 b 4. 261 b 17.
 264 a 34. b 4. cf. 243 b 2. 252 a 14.
 257 a 25. 279 a 32. b 16. 287 a 11.
 Basilus Cilix presb. Antioch. 88 a 6.
 Nestorianus b 5. eius ἐκκλησιαστικὴ
 ἱστορία cod. 42. adv. Io. Scythopoli-
 tam cod. 107. adv. Nestorium 78 b 21.
 Basilus proconsul 108 b 1.
 Basilus Seleucia ep. cod. 168. amicus
 Chrysostomi 116 a 26. Theclam mar-
 tyrem carmine celebrat 116 b 1.
 Bassacus Armenius 24 b 31.
 Basternae 233 a 10.
 Batalus 495 a 31.
 Batmizomanenses 457 b 18.
 Battaces magnae deae sacerdos 390 b 36.
 βδελυγεύεσθαι 491 a 28.
 Bebryces ab Ilo victi 132 b 36.
 Beiudaes castellum 28 b 28.
 Bel i. q. Saturnus 343 b 21.
 Belisarius praetorianus miles 23 a 37.
 orienti praefectus b 1. 24 a 2 et 21.
 b 10 et 38. 25 b 23. 26 a 5.
 Belitanae sepulcrum 39 a 5.
 Bellerides Sari domesticus ab Honorio
 interficitur 58 b 32.
 Belus Assyriorum rex 34 a 41.
 Beodes Persa 23 a 23.
 Berina Zenonis socrus 54 b 21. 55 b 23
 et 33. 56 a 25. b 3.
 Berinianus v. Verinianus.
 Beroë s. Beroea a Chagano obsidetur
 25 a 11. 28 b 6.
 Beryti Aesculapius 352 b 12.
 Bessus Darium interficit 67 b 36.
 Beta cognomen Galerii Crassi 151 b 12.
 βητάκιον 151 b 14.
 Bettus Francorum legatus 30 b 20.
 bibliothecam quis primus tyrannorum
 collegerit 222 b 25. bibliothecis abun-
 dare Athenas 408 a 30.
 Biblus insula 327 b 15.
 Bindoës Hormisdam regno exiit 29 b 17.
 fugit 39. regios thesauros Chosroi
 tradit 30 a 25. tollitur 40.
 Bisaltae Thraciae populus 134 a 8. se-
 dibus suis expelluntur 136 b 3.
 Bithyni Patrocleum cum exercitu occi-
 dunt 227 a 12. Zeilam arcent 228
 b 17. in exercitu Rom. militant 236
 a 12. 390 a 7.
 Bithyniaca Arriani cod. 93. cf. p. 17 a 25.
 Bithyniae reges 228 a 15 — 30.
 Bito Sylvestri ad concilium Nicaenum
 legatus 66 a 33.
 Biza Seleucia ep. 12 b 16.
 Bizye Thraciae urbs 485 a 29.
 Blachernae 56 a 3.
 Blasis Perozae frater 22 a 24.
 Blemmyes 62 a 12.
 Bleschames Persarum dux 25 b 41.
 Bleschanes 30 a 9.
 Boeoti Phoenicibus succumbunt 138 a 1.
 cum Atheniensibus de Oenoë cer-
 tant b 4. δαφνηφορεῖν 321 a 35. τρι-
 ποδηφορικὸν canunt b 32. hospitio
 excipiuntur a Dedebis 458 a 4.
 Boëthi λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγή
 cod. 154. περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι
 ἀπορρουμένων λέξεων cod. 155.
 Boeum a Doro conditum 135 b 8.
 Bolathen Saturnus 343 b 22.
 Bolum castellum 24 a 33.
 bombyces quando sint Byzantium al-
 lati 26 a 37. 31 a 39.
 Bonifacius Massiliam ab Adaulfo de-
 fendit 59 a 28. Africae praefectus 62
 b 23. Placidiae fidus ib. fortis et
 iustus 36.
 Bononia Galliae opp. 57 b 20.
 Bopas Thebaïdis opp. 447 b 15.
 Boreas utre inclusus 443 a 18.
 Borysthenes 166 b 23.
 βοσός 252 b 27.
 Bosporus 23 a 28. 443 a 26.
 Bossus Francorum legatus 30 b 20.

- Bostra Arabiae urbs 347 b 19.
 Botiras Bithyniam tenet 228 a 16.
 Botryas Myndius 147 a 21.
 Bottiaca a Cretensibus conditur 135 a 14.
 boves Indici 453 b 40.
 Boxus Persa Graecis litteris imbutus 442 a 22.
βούτταροι 330 a 37.
 Brachmanes 340 a 31.
 Bradyllis carbonarius Illyriorum dux 530 a 36.
 Branchidarum oraculum 136 b 35. 140 a 11.
 Branchus Smicri f. Apollinis amasius 136 b 25. Euangelio Carystio oraculum tradit 140 a 18.
 Brangas Strymonis f. 131 b 34. Olynthum condit 27.
 Brazes Persa 248 a 12.
 Bremius mons 130 b 32.
βρενθύεται 532 b 12.
 Briareus canis Molossus 148 a 26.
 Briges qui postea Phryges 130 b 29 et 38.
 Brithagoras Heracleensis 237 a 4. 239 b 14.
βροῦχοι 528 a 6.
 Brusorum regnum Aeneae offertur 140 b 29.
 Bruti Rom. epistolas normam esse eloquentiae 101 a 20.
 Bubastia 144 a 34.
 Buccellarii genus militum 57 a 26. b 1.
 Bucolabra magus 27 b 19.
 Bulagoras Leucade desilit 153 a 40.
 Bupalus Stesichori rivalis 149 b 36.
 Busa Avaros machinas fabricari docet 28 b 12.
 Busiridis metu profugus Proteus 136 a 38.
 Buzes Belisarii collega 23 b 11.
 Byblis Cauni soror 131 a 4.
 Byblus Aegypti opp. 40 b 10.
 byssus Indica 324 b 37.
 Bythemanenses 457 b 4.
 Byzantini a Philippo obsidentur 495 b 43. ager eorum a Gallis vastatur 227 b 9. adv. Calatianos et Istrianos bellum gerunt 228 a 36. contra Antiochum ab Heracleensibus adiuvantur b 28. a Chagano terrentur 31 b 33.
 Byzantium a Constantino restauratur 21 b 3.
 Byzes Bebrycnm rex 132 b 38.
 Cabades Perozæ f. 22 a 18 et 31. 23 a 2 et 13. b 1 et 21 et 37. 24 a 24.
 Cabades Zamae f. 24 a 38.
 Cabera 235 a 17 et 25.
 Cabiri Sadyci filii 352 b 14. Cabirorum mysteria 367 a 26.
 Cadmus Phoenicis f. Europam quærit 136 a 36, regnum 137 b 29. ex Aegypto in Graeciam venit 380 a 23. draconis dentes serit 443 b 20. Thebas Boeotias condit 138 a 1. Harmoniam ducit 9. in leonem mutatur 146 b 38.
 Caecilius Siculus de Aeschine 20 a 10, Antiphonte 485 b 15 et 11. 486 a 4, Isocrate 486 b 6, Lysia 489 b 13.
 Caeneus Lapitha 443 a 27.
 Caesar aditur ut Heracleensibus libertatem restituat 239 b 25.
 Caesarius Gregorii Naz. frater cod. 210.
 Caini 93 b 42.
 Caïnitæ Acephali 244 a 11.
καίτυτο i. q. *αἰτυτο* 530 b 37.
 Caïsus Saracenorum princeps 2 a 25. b 15.
 Caius presb. Romanus, mox ep. *αὐτοῦ παντός* cod. 48. *λαβύρινθος* eius 11 b 43. *διάλογος* πρὸς *Πρόκλον* 12 a 1. epistolam ad Hebraeos Pauli esse negat 12 a 17.
 Caius Romanus dolichi victor 83 b 37.
 calamus Indicus 45 b 24. Midæ aures arguit 148 a 30.
 Calandio Antiochiæ ep. 56 a 12.
 Calantus Alexandri M. dux 228 a 17.
 Calanus gymnosophista 68 b 3.
 Calas Eleus pugil 84 a 1.
 Calas Phrygiæ Hellespont. praeponitur 69 b 2.
 Calatis Heracleensium colonia 228 a 37.
 Calauria ins. 494 b 18.
 Calchas ab Agamemnone incessitur 531 a 32. Helenum capi iubet 137 a 1. cum Mopso certat 132 a 4.
 Calles fl. 228 b 26.
 Calliades Trachinius Xerxi auxiliatur 39 a 33.
καλλίας i. q. *κίθηκος* 535 a 11.
 Callicles ab Harpalo corruptus 534 b 16.
 Calligraphus Alexandrinus 33 a 37.
 Callimachus Batti f. Cyrenensis 319 b 14. psalacantham ignorat 150 a 25. verbis utitur inusitatis 531 a 13. 532 a 36. b 9. Demosthenicam adv. Charidemum orationem cui tribuat 491 b 31.
 Callinici *ἀποσχισαί* 248 a 38.
 Callinus Ephesius 319 b 12.
 Calliope Orphei mater 140 a 20.
 Callippus *κλέητι* vincit 84 a 7.
 Callirrhoe Athen. 369 b 1. Scamandri filia, Trois uxor 132 b 33.
 Callisto Lycurgi oratoris uxor 497 b 25.
 Callitrope vidua ad Chrysostomum confugit 81 a 41.
 Callixeni *ζωγράφων καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφή* 104 b 39.
 Callo s. Callon hermaphroditus 378 b 8.
 Calonymus i. q. Themistius 88 b 27 et 30.
καλὸς καὶ ἀγαθὸς dici, *ἀγαθὸς καὶ καλὸς* non dici 529 b 32.
 Calpis promontorium 328 a 31.
 Calystrii capite canino 47 b 31.
καμάρα vox non Attica 454 a 33.
 Cambyzes Cyri f. 37 a 13 — 38 a 12.
 camelopardalis 455 b 4.
 Camillus urbem obsidio liberat 229 a 17.
 Camirus ab Althaemene conditur 141 a 24.
 Candaulis uxor quomodo vocetur 150 b 19 — 24.
 Candidianus Adaulfo ducendae Placidiae auctor 59 b 13. adv. Ioannem tyrannum mittitur 63 b 24.
 Candidi *ἰσοπία* cod. 79. Isaurus, christianus 55 a 15.
 Candidus Sergiopolis ep. 25 a 2.
 canes sublatis cruribus meiunt 528 b 23. ab Argivis in Lini festo interficiuntur 134 a 2. Hyrcani 453 b 39. Indici 45 b 13. Ptolemaei 148 a 22.
 Canobicum ostium 132 a 31.
 Canobus Menelai gubernator 152 a 23. urbi et extremo Nili ostio nomen dat 29.
 in Canticum canticorum commentaria 7 b 37.
 Capetus Albae rex 16 b 30.
 Capitolium a Catulo dedicatur 84 a 26.
 Cappadocia Graecis litteris iam patefacta 383 a 11 et 21. reges genus ad Cyrum referunt 382 a 23.
 caprae Indicae 46 b 35.
 Caprianus mons 388 a 20.
 caprificus sacra in foro Romano 141 b 23.
 Capuae tumultus servilis 386 b 34.
 Capys Aeneae avus 16 b 5.
 Capys Latini Sylvii f. 16 b 29.
 Carbarum gens 458 a 27.
 Carbo in Cottam invehitur 239 b 5.
καρβωνάριος i. q. *ἀνθρακίς* 530 a 29.
 carcer Albanus 381 b 33.
 Cardarega Persarum dux 28 a 11.
 Cares Rhodum tenent 141 a 20.
 Cario servi nomen 532 b 37.
 Carmani Indorum gens 375 b 30. his praeficitur Tanyoxarces 37 a 16.
 Carmania 459 b 14.
 Carnus Apollinis spectrum 135 a 22. *κάρρων* 226 a 18.
κάρπιον arbor Indica 49 a 29.
 Carthaginiensium ad Alexandrum legati 68 b 25.
 Carthaginis moenia 383 b 11.
 Carus imp. 93 b 21.
 Carystus a Milesiis expugnatur 140 a 6.
 Casander v. Asander.
 Casandrensiu gens 458 a 6.
κάσαι 445 b 35.
 caseus Indicus 49 b 3.

- Caspiae portae 22 b 21. 71 b 33.
 Cassander Antipatri f. equitatu praefectus 72 a 17. ab Antigono dissentit b 14. Demadem interficit 70 a 1. Dinarcho familiari utitur 4.
κασσία 458 a 38. 459 a 20.
 Cassianus monachus Romanus cod. 197.
 Cassius Cocceianus v. Dio Cassius.
 Castor ep. 161 a 1.
 Castus dux Romanorum 28 b 3.
καταγωγίον Ephesiorum 468 b 35.
 Catana ad Aetnam opp. 139 b 25.
καταφθορά 106 a 8.
καθαροί Novatiani 127 a 39. 545 a 11.
 Cato cum Cn. Pompeio in bello sociali cos. 392 a 4.
 Q. Lutatius Catulus Capitolium dedicat 84 a 26. quomodo perierit 381 a 15.
 Caucasus mons 324 a 26.
 Caunus ab Aegialo condita 131 a 25. ibi Zopyrus occiditur 41 b 27.
 Caunus Mileti f. Byblidis frater 131 a 5.
καυρος 530 b 38.
κῆποι simiarum genus 343 a 10. cf. *κῆποι*.
 ad Cecryphaliam pugna navalis 404 a 29.
 Celaenae Phrygiae opp. 166 b 18.
 Celer Magister 22 b 3.
 Celestiniani 14 a 33.
 Celestinus Romae ep. Pelagium impugnat 14 a 24. Augustinum defendit 15 a 8.
 Celestinus cod. 53. Pelagii discipulus 14 a 30. haeresis eius eadem Nestorianae 14 a 36.
 Censorinus classi Rom. praefectus 238 a 9.
 Centauri fame pereunt 150 b 29.
 Centaurus Lamii f. 149 a 12.
 Cephalionis *σύντομον ἱστορίων* cod. 68. scriptum in Sicilia ab exsule 34 a 16. eius *ἑρπύ* 104 b 13.
 Cephalus Lysiae proavus 489 b 19.
 Cephalus Lysiae pater 489 b 18.
 Cepheus Andromedae pater 138 b 29. 442 a 16.
 Cephonia quae nunc Aethiopia 442 a 15.
κῆποι simiarum genus 455 b 9. cf. *κῆποι*.
κηπουρός ὄφις 532 b 22.
 Cercidas Arcadium legislator 151 a 14.
 Cercidas lyricus 533 b 12.
 Cercola 391 b 33.
Κερκυραία μάστιξ 497 b 14.
 Cercysera nomen Achillis 147 a 19.
 Ceres Pheneatis quid dederit muneris 133 a 23. Eleusina venit 319 b 20. in equam se mutat 148 a 15. 444 a 34.
Δημήτηρ Ἐρινός 148 b 41.
 Cermichiones Turci 26 a 30.
 cervae albae in India 326 b 16.
 cervus cornu dexterum defodit 528 b 2.
κερὸς ἰμῶς 149 a 26.
 Chaganus Avarorum 27 b 9. sqq.
 Chalcedonense concilium v. concilium.
 Chalcedonensium domus et templa a Dario comburuntur 38 b 20. Heracleensium ad eos legati 226 a 25. Galli eis auxilium promittunt 227 b 25.
 Chalcidicum bellum 363 b 42.
 Chalcis Eub. Dinarcho confugium 496 b 26. Mithridati se dedit 231 a 7.
 Chalcis Syr. a Chosroë se redimit 25 a 41.
 Chalcon Antiochi armiger et moderator 147 a 30.
 Chaldaeorum sapientia 344 b 2.
 Chamaeleon Heracleensium ad Seleucum legatus 226 a 18.
 chamaeleon 215 a 37. 525 a 35. b 17.
 Chanaranges 24 b 3.
 Charato Hunnorum regulus 58 b 40.
 Chariclea v. Heliodori Aethiopica.
 adv. Charidemum Demosthenis oratio 491 b 30.
 L. Charini *τῶν ἀποστόλων περίοδοι* cod. 114.
 Charinus iamborum scriptor 153 b 5.
χάρμις 147 b 14.
Χαρμίσ 143 b 38.
 Charitimides Atheniensium in Aegypto dux 40 a 37.
χαῖνω 531 b 34.
χαῖ littera 530 a 23.
χερρόνησος 534 a 21.
 Cherson 23 a 28.
 Chersonesitae Scyth. 236 a 29.
ἡ Χερουβική ὑμνολογία 191 b 6. 245 b 27.
 Cherubim a Mose facti 93 b 13.
χριστὸν σχῆμα 401 a 37.
 Chii Scindapsum multant 152 b 22. a Dorylaeo capti abducuntur 231 a 39. Isocrates apud eos artem oratoriam docet 486 b 29.
 Chilo sapiens 440 b 22.
 Chinden Sarac. 2 a 36.
 Chion Clearchum interficit 222 b 30.
 Chiris Aegypti opp. 62 a 22.
 Chiron Bacchi magister et amator 150 a 2. rei medicae peritus 146 b 33. Damysi talem Achilli indit 152 a 6.
 Chlomarorum obsidium 28 a 34.
 Choramniis praeficitur Tanyoxarces 37 a 15.
 Choricii sophistae Gaz. *μελέται καὶ συντάξεις λόγων διάφοροι* cod. 160. magistri sui oratio funebris 103 b 15.
χωρίς 532 a 39.
 Chosroës Cabadae f. 33 a 13. 24 a 25. b 27 sqq.
 Chosroës Hormisdas f. 29 b 22 sqq.
 Christiani vel Christini *βίβλος, ἐρημνία εἰς τὴν ἀκρίτουχον* cod. 36.
 Christiani damnati ad metalla 93 a 18.
 ad Christophorum scribit Eulogius 281 b 41.
 Christus an lacte nutritus sit 290 b 8. quando ederit pascha 91 a 16. b 19. 290 b 18. corpus eius post resurrectionem quale 105 b 29. 288 b 42. 290 b 32. quot annos natus crucifixus sit 290 b 14. statua eius 505 b 7.
χρῶμα - χρῶμα 531 b 24.
χρωματικὸν γένος 344 b 15.
 Chrysippus philosophus 337 b 30.
 Chrysippi presbyteri Hierosolym. in Theodorum martyrem encomium 118 a 33.
 Chrysonoe Cliti filia 136 b 2.
 Chrysothemis Cretensis 320 b 1.
 Chubda opp. bombycibus abundans 31 a 40.
 Chuni 31 a 34.
 Ciani 228 b 14.
 cicadae olim homines 368 a 16. ap. Regium mutae, in Locride canorae 131 b 35.
 Cicero Medeam legens occiditur 151 a 18.
 Cierum redimunt Heracleenses 227 a 19. Prusiadem appellat Prusias 229 b 39. 233 b 25.
 Cierus fl. ap. Prusiadem.
 Cilicia secunda 254 b 36.
 Cilicum proverbium 331 b 19.
 Cimbri 381 a 28. 386 b 19. 387 a 3.
 Cimmerici solis expertes 370 a 12.
 de Cimone Aristidis oratio 435 b 23. 431 b 21.
 Cineas Thessalus 369 a 2.
 Cinna 381 a 16.
κιννάμωμον 325 a 40. 459 a 19.
 Cinyras ab Agamemnone expellitur 120 a 20.
 Circe gigantem superat 149 b 40.
 circenses ludi sub Iustiniano tumultus causa 24 b 9.
 circumcisione utuntur Aegyptii et Troglodytae 454 a 27.
 Cirrha 533 b 34.
κισσαριήν dici, *κυρσίη* non dici 529 b 36.
 Citium Cypri opp. 425 b 28.
 Clarium oraculum Mopsus tenet 132 a 2.
 Claudius imp. boletis necatur 149 a 9. forum eius 129 b 8.
 Clearchus Atheniensis 489 b 29.
 Clearchus Heracleae tyrannus 222 b 9 — 223 a 7.
 Clearchus minor Dionysii Heracleensis f. 224 b 16 et 40 — 225 a 24.
 Clearchus Lacedaemonius dux Graecorum ap. Cyrum 43 b 23. 44 a 23.
 Clemens Alexandrinus Pantaeni discipulus 89 a 38. 92 b 30. pro Origene testis 91 b 33. Nicolaïtas condemnat, Nicolaum non condemnat 291 b 9. eius *παιδαγωγός* cod. 110.

- ερωματῆς* (sive *γνωστικὰ ἐπομνήματα* 89 b 23) cod. 111. *ὑποτιπώσεις* cod. 109.
 Clemens Rom. ep. post Petrum secundus vel quartus 90 b 13. *διαταγαὶ τῶν ἀποστόλων* 90 a 6. *ἀναγνωρισμός* 9. (hunc etiam Petro tribui 19.) *ἐπιστολαὶ πρὸς Κορινθίους*, altera spuria 90 b 8. 95 a 18. spurius etiam Petri et Apionis dialogus 90 b 12. epistolam ad Hebraeos Graece vertit 291 b 14.
 Cleoboea Philonidis mater 132 a 12.
 Cleobule Demosthenis mater 492 b 21.
 Cleochares a Mithridate Sinopae praeficitur 237 b 39.
 Cleochares sculptor 488 a 6.
 Cleocharis Smyrleani de Isocraticis sententia 121 b 9.
 Cleomenes ab Alexandro Aegypto praefectus 64 a 34. 69 a 34.
 Cleon Athen. Periclem calumniatur 377 a 16.
 Cleon Cilix fugitivorum in Sicilia dux 385 b 36. 386 a 30.
 Cleopatra Olympiadis f. 70 a 37. 72 a 37. 224 a 6.
 Cleophon Alcibiadem calumniatur 377 a 16.
 Cleptius Lucanorum dux 390 a 8. 392 a 40.
 Clitias Eleus pullis vincit 84 a 6.
 Clinias rerum scriptor 442 a 13.
 Clite Meropis filia 139 a 30.
 Clitus ab Alexandro interficitur 68 a 2.
 Clitus Lydiam accipit 72 a 9.
 Clitus Pallenae maritus 132 b 14. Protei socer 136 b 2.
 clivus Scauri 466 b 33.
 App. Clodius ad Tigranem legatus 235 b 7.
 P. Clonius eques Rom. 388 a 12.
κλέφας unde dicatur 530 b 31.
 Cnidii medici Asclepiadae 120 a 6.
 Cnossus Cretae opp. 133 a 29.
 Cocalus Siculorum rex 135 a 7. cuius filiae Minoem occidunt ib.
 cochleae unde nascantur 527 b 18.
 Cocytus Chironis discipulus 146 b 33.
 Codrus 135 a 35. e Melanthi genere 138 b 19. eius posterii coloniam ducunt 141 a 4.
κοῦν 531 a 13.
 coenobia Aegyptiorum 161 a 4.
 Coi medici Asclepiadae 120 a 6.
κοῖνός i. q. *δήμιος* 535 a 6.
 Colchi Armeniorum socii 26 b 35. 31 a 28.
κόλλον et *βιβλία κεκολλημένα* 61 a 7.
 colores duodecim 439 a 39.
 columbae cibi deorum ministrae 147 a 4.
 Comanus Cleonis frater 386 a 23.
 Comanus mons 340 b 18.
 Combaphis eunuchus Amyrtaeum pro-
 dit 37 a 34.
 Comentiolus legatus Iustini 26 a 24. 27 b 8 sqq. — 33 a 34.
 cometes 31 a 23. cf. Arrianus.
 Commodus imp. Phrynichus opus suum inscribit 100 b 7.
κομμάτεια v. *κομμάδας*.
 conchae incredibili magnitudine 449 b 33.
 concilium Antiochenum 83 a 17. 474 b 18. Carthaginense contra Pelagianos habitum cod. 53 et 54. Chalcedonense cod. 17. a Marciano imp. convocatur 283 a 23. Nestorium et Eutychem damnat 247 b 33. 260 b 5: cf. 247 b 8. 254 b 37. 256 b 2. 286 b 42. impugnatur ab Io. Aegeata 9 a 11 et 15 b 1 et Philopono cod. 55. damnatur a Petro Mongo 9 a 25. defenditur ab Ephraemio 249 a 40 et Eulogio 243 b 19. cod. 229 et 230. Cpolitanum primum cod. 18. 477 a 17. 275 a 15. secundum 245 b 36. Ephesinum 9 a 7. 13 a 28. 275 a 7. *λησγεικόν* 9 a 8. 247 b 32. Mediolanense Arianorum 483 a 4. Nicaenum primum cod. 88. 471 a 4. 273 b 35. 275 a 18. secundum cod. 20. ad Quercum cod. 59. Sardicense 83 a 22. 476 a 16. Sidense cod. 52. Trullanum cod. 19. Tyrium 478 b 10.
 Connacorex cum praesidio Pontico Heracleam vexat 234 b 8. 236 a 37. mox prodit 236 b 33. Tium et Amastrium occupat 237 b 8.
 Conon Athen. 44 b 27.
 Cononis *διηγήματα* cod. 186.
 Conon presbyter 157 b 18.
 Conon tritheita Ioannem Philoponum *πρὸς ἀναστάσις* refellit cod. 23. non damnat cod. 24.
 Constans Constantini M. f. Athanasio et Paulo favet 475 b 6 et 31. 476 a 32. 482 a 15. a Magnentio tollitur 476 b 1. 482 b 25.
 Constans Constantini tyranni f. Caesar 57 b 26. a Gerontio occiditur 58 a 38.
 Constantia Licinii uxor 472 b 8. Constantino Eutocium commendat 66 b 10. Arium restituit 472 b 10.
 Constantia Mauricii uxor 27 b 22. 33 b 5.
 Constantienses 25 b 12.
 Constantina opp. 28 b 42.
 Constantinopoli annonae caritas 32 b 2. *συνήθειον* quantum 475 a 36.
 Constantinus Constantini M. f. paterni imperii ex testamento heres 473 a 18. 479 b 24.
 Constantinus Illustris *ὑπὸ συνήθειον* 157 b 24.
 Constantinus Lerdys patricius 32 b 36. 33 a 34.
 Constantinus M. cod. 62 et 256. non ab haeretico baptizatus 67 a 11: cf. 66 b 20 et 95 b 19. ecclesiam inchoat Antiochiae 474 b 16. forum eius 473 b 26. ab Eunapio vituperatur 54 a 8. ab Eusebio laudibus effertur cod. 127.
 Constantinus quaestor 287 a 36.
 Constantinus tyrannus ab exercitu in Britannia proclamatur 57 b 4. Gallias occupat 22. victus capitur et interficitur 58 a 34. b 9. 59 a 33.
 Constantius Chlorus 20 b 31. 469 b 31.
 Constantius Constantini M. f. patris sui testamentum furatur 473 a 22. 474 a 26. 479 b 25. Arianis favet 473 a 27 sqq. Paulum deponit 474 b 10. ab exilio reducem expellit 475 a 35. expulsus cum Athanasio revocat 476 a 39. Constantinopolitanos congiarii parte multat 475 a 36. concilium Mediolanense convocatur 483 a 4. ecclesiam a Constantino M. Antiochiae aedificatam dedicat 474 b 15. *θεῖς οὐραν* restaurat 475 b 28. Themistium in senatum legit 52 a 10. baptizatur et moritur 483 b 18.
 Constantius Valentiniani minoris pater Illyrius genere 62 a 37. Olympium tollit 57 a 33. Constantinum Constantem Gerontium Maximum vincit et capit 58 a 32. Placidiam reposcit 59 a 16 et 32. consul designatur 36. quali habitu fuerit 59 b 4. Placidiam ducit 61 b 9. post nuptias avarus 62 a 40. Celestinum expellit 14 a 16. a Theodosio spernitur 61 b 25. poenitet eum amissae post imperium libertatis 29. moritur 33.
 Copen fl. 324 b 24. 332 a 23.
κοπὴ 321 b 25.
 Coptus opp. 447 b 18.
 Corcyra colonia Corinthi 131 a 32.
 Corcyraei Atheniensium socii 493 a 40.
 Corcyraeum flagrum 497 b 14.
κόρη pupilla 504 a 34.
 Corfinium 391 b 15.
 Corinthii ab Atheniensibus victi 404 a 32. Atheniensium socii 493 a 40. obiurgantur a Dione Chrysostomo 166 b 30.
 Corinthus ab Aleta Heraclida occupatur 135 a 30. Corcyrae metropolis 131 a 32. Antiphon ibi aliquamdiu commoratur 486 a 18.
 Corneliani 127 a 40. 545 a 12.
 Cornelius papa Novatum archidiaconum, mox presbyterum ordinat 127 a 25. 544 b 36.
Κορῖτα *πρώτη* 447 b 19.
 Corycaeus 101 b 18.

- κόρυς a quo inventa 147 b 35.
 Corythus Iberus Herculis amasius 147 b 34.
 Corythus Paridis et Oenonae f. 134 b 2.
 C. Coscomius 392 a 7.
 Cosmas diaconus Alexandrinus 158 b 11.
 Cosmas Indopleusta cod. 36.
 Cosmas trib. pleb. 32 b 14. 33 a 11.
 κόσμος 440 a 27. μικρός κόσμος 33.
 Aurelius Cotta Bithyniam sortitur 232 b 14. apud Chalcedonem vincitur 233 a 6. Heracleam obsidet 234 b 22. 235 b 20. 236 a 9 sqq. captam diripit et incendit b 10. Ponticus 239 a 20. a Thrasymede accusatus 30 latum clavum amittit b 9.
 κορυμνίς 145 a 3. ἀργυρόπεζα 143 b 42.
 κορίδας Attici κομμωτοί vocant 530 a 13.
 κοράδαίς 144 a 39.
 Cranonia clades 496 a 22.
 Κραταίς 143 b 42.
 Craterus regis vicarius 64 b 7. 69 a 20.
 Amastride relicta Philam ducit 224 a 30. partem Europae accipit 69 b 12.
 Antipatro adv. Graecos socius et auctor victoriae b 29. a Paphlagonibus occiditur 71 a 4.
 Cratetis vita a Plutarcho scripta 104 b 3.
 Cratini Εὐρύδακ 151 a 11. de Pericle dictum 411 b 25. 424 a 20.
 κρήνη 532 a 25.
 Crescens cynicus Iustini martyris obtrektatur 95 a 10.
 Creta Iovis insula 141 a 14. hanc invadunt Magnetes 135 b 41. Amyclenses 137 b 24. Dorienses Althaemene duce 141 a 15. circuit quotidie Talos 443 a 22. urbes eius decem terrae motu evertuntur 485 a 4.
 Cretenses αὐτὴν περὶ 150 a 41. rei navalis periti 424 b 34. Diognetum ut herodem colunt 151 a 23. sagittarii a Themistocle arcessuntur 39 b 19.
 Κορινθίος ἱστορίας scripsit Antenor 151 b 15.
 Creusa Achaei et Ionis mater 135 b 11.
 Creusa Anii mater 139 a 19.
 Crinagorae epigramma 150 a 23.
 Critias Callaeschri f. Attici sermonis norma 101 b 9.
 crocodilus capitibus hominum a se devoratorum illacrimatur 503 a 35.
 κροκόττας 456 a 3.
 Croesus festo Veneris die natus 148 b 31. a Cyro expugnatus 36 a 38. urbem Barenem accipit b 17. igni ereptus 146 b 21.
 Crotoniatarum adv. Locros proelium 133 b 14.
 Crotopus Psamatthae pater 133 b 26. Argis relictis Tripodiscium condit 134 a 4.
 Ctesias Parysatidis medicus 44 a 31. Herodoto et Xenophonti contradicit 35 b 41. 36 a 5. Ionica dialecto utitur 45 a 7 et 21. eius *Ἱεργικά* cod. 72. *Ἰνδία* 45 a 20.
 Ctesiphon Demosthenem coronat 494 a 20.
 κύπερος unde dicatur 530 b 35.
 Cucusus Armeniae opp. 83 a 30. 476 b 6. culices leones fugant 452 a 6.
 Carba Cariae regio 339 b 31.
 Curetes ἐπορχήματος inventores 320 b 36. pelluntur ab Aetolo 133 a 17.
 κροτολάτης 29 b 5.
 Cybele Nicaeae mater 233 b 41.
 Cyclopes tres Caeli f. 319 a 24.
 κυκλιώχος 144 a 36.
 cyclus epicus 319 a 21.
 Cycnus Troadis rex 135 b 19.
 Cydonia Cretae opp. 70 a 15.
 Cyllene mons 133 a 27.
 Cyllenius 349 a 4.
 Cynamolgorum gens 453 b 36.
 Cynane Philippi et Eurydices f. 70 a 42.
 Cynocephali Indorum gens 47 b 19. 48 a 4. Troglodytarum 455 b 9.
 Cypria poemata 319 a 35.
 Cyprianus ep. Antiochiae 129 a 16. de eo carmen Eudociae cod. 184.
 Cypris Arabissa Herodis mater 53 a 16.
 Cyprus ab Agamemnone occupata 120 a 20. pugna navali nobilis 27. Veneri dicata 372 b 12.
 κύρβεις 532 b 8.
 Cyrenenses exsules Thibronem arcessant 70 a 17. seditionem eorum componit Ptolemaeus Lagi f. 27.
 Cyriacus Cpol. ep. 33 a 7.
 Cyriacus Paphi ep. 257 a 20. εἰς τὰ θεοφάνια 264 b 20.
 Cyrillus Alexandrinus concilio Ephesino interest 272 a 28. Chalcedonensi non adversatur 275 a 36. 283 b 26. a Theodori Mopsuest. communione non abhorret 244 b 36. cum Leone papa consentit 246 a 30. ab Acephalis, a Basilio Cilice, a Theodoreto impugatur 243 a 39. 88 b 7. 5 a 7. 286 b 21. eius ἀναθεματισμοὶ 259 b 34. cf. 255 a 37. adv. Arium 263 a 2. comment. in epist. ad Hebraeos 255 a 39. 257 b 17. 261 b 5: in euang. Ioannis 250 a 21. 251 a 3. 254 a 23. 258 a 25. 262 a 34: in Leviticum 262 b 30: in Malachiam 258 a 24: in Matthaeum 262 a 35. b 37. de cultu spiritali 12 a 23. 262 a 33. epistolae 116 b 13: ad Acacium Meliten. 255 a 37. 257 a 36. 262 b 15. 270 a 42: ad Acacium Seythopolit. 116 b 29. 253 a 9: ad Eulogium presb. 257 a 38. 261 b 33: ad Hermiam 12 a 23: ad imperatrices 255 a 38: ad Nestorium 46 b 30. 116 b 13. 251 b 35. 255 a 36. 263 a 25: ad Orientales 256 b 40. 257 a 35. 262 b 13: ad Succensum 268 a 25. 157 a 26. 249 a 35. 250 a 6. 251 b 30. 257 a 34. b 17. 262 b 1. 268 a 25. 272 a 26. 273 a 20. 275 a 37. 276 b 39. 277 a 7. 281 a 37: ad Theodosium imp. 14 a 38: ad Valerianum 276 b 8. de fide 251 a 29. 261 b 35. 275 a 32. de Maria dei matre 274 b 27. adv. Nestorium cod. 49 et 169: cf. 251 a 24. 258 b 3. 261 b 35. 263 a 14. scholia de incarnatione 116 b 31: cf. 257 b 18. 259 b 31. 262 b 21. 263 a 30 et 36: et 248 b 14. 254 b 38. 256 a 1. 257 a 37. b 15. 258 b 17. 259 a 41. b 1 et 4. 281 a 10. κατὰ συνουσιασθῶν 253 a 7. thesauri cod. 136: cf. 255 a 36. 257 a 39. 258 a 23. 261 b 36. 263 a 41. 276 b 36.
 Cyrillus Arianus Hierosolym. ep. 482 b 34.
 Cyrillus Hierosolym. ep. Rufinum Graece vertit 67 a 16. concilio Cypolitano interest 477 a 22.
 Cyrius Chalcedonis ep. 17 b 30.
 Cyrisicius ep. 157 b 16.
 Cyrus Antiochi satellites 153 b 5.
 Cyrus Antiopolita 536 a 18.
 Cyrus Cambysis f. 36 a 10 — 37 a 25.
 Cyrus a Mauricio ad Germanum missus 32 b 27.
 Cyrus monothelista 5 a 14.
 Cyrus Ochi f. 42 b 10. 43 b 10. 44 a 14.
 Cythnium Argivorum regio 533 a 15. κυθνώλης 533 a 14.
 Cytinium a Doro conditum 135 b 8.
 Cyziceni optimatibus remp. committant 139 a 38.
 Cyzicus Apollinis f. 139 a 25.
 Cyzicus a Cyzico conditur 139 a 27. a Tyrrenis, deinde a Milesiis incolitur 40. a Mithridate oppugnatur 233 a 23. apud eam pugna navalis Iacedaemoniorum et Atheniensium 405 a 13.
 Dadoes Messalianus 12 b 28.
 Daedalus e Creta profugus 135 a 5. daemonum in homines vis 161 b 3. δαίμων 530 a 3.
 Dagaues Armeniorum socii 26 b 38.
 Dagaris Romanus 24 a 34.
 Daiphanti vita a Plutarcho scripta 104 b 3.
 Dalmatia 31 a 8.
 δάμων 531 a 8.
 Damascius Ammonii Isidori Marini Theonis Zenodoti discipulus 126 b 40 — 127 a 10. εἰς τὸν Ἰουδαίω-

- ρου τῆ φιλοσόφου βίον cod. 181. περὶ
 παραδόξων cod. 130.
 Damascus unde nomen traxerit 348
 a 16.
 Damaspia Artoxerxis uxor 41 b 39.
 Damasus papa 81 b 27.
 Δαματράμη 143 b 40.
 Damiane Asclepiodoti uxor 144 b 32.
 Damis Apollonii comes 330 b 27. 331
 b 39.
 Damopheles Heracleam prodit 236 b 36.
 237 a 23.
 Damophilus Ennensis 385 a 8.
 Damostrati Ἀλιευτικά 104 a 1.
 Damostratus Theopompi pater 120 b 19.
 Damysus gigantum velocissimus 152
 a 6.
 Danaë 443 b 36.
 Danaus 380 a 23.
 Daphne 249 a 25.
 δαφνηφορικά 321 a 34.
 Daras castellum 23 a 5 et 39. 25 b 13.
 28 a 20.
 Dardania Troum regia 132 a 35. a Dar-
 dano conditur 134 a 29.
 Dardanium 232 a 11.
 Dardanus Abydenus Artemisiam asper-
 natur 153 a 26.
 Dardanus Iovinum interimit 59 a 11.
 Dardanus Iovis f. prius Samothracen
 incolit 134 a 19.
 Dardanus Protesilai moderator 147 a 29.
 Darenii Cardaregam expellunt 28 a 21.
 Dares Hectoris moderator, Iliadis ante
 Homerum auctor 147 a 27.
 Dariaeus Xerxis f. 38 b 37. 40 a 1.
 Dariaeus i. q. Ochus 42 a 37.
 Darius Codomanus a Besso interfici-
 tur 67 b 35.
 Darius Hystaspis f. equae uberibus nu-
 tritus 148 b 36. adv. magum con-
 spirat 38 a 23. regnum adeptus quas
 res gesserit 38 a 37 — b 32.
 Datames Anaphae f. 382 a 37.
 Datis 38 a 23.
 Daulia Thraciae regio 136 a 19.
 δαῦς 532 a 41.
 Decius imp. Christianos vexat 127 b 14.
 467 b 22.
 Dedebarum gens 457 b 36.
 Deidamia Neoptolemi et Oniri mater
 148 b 22.
 Deiphobus cum Heleno de Helena con-
 tendit 136 b 36.
 Delii cum Atheniensibus certant utri
 templo praesint 496 a 11.
 Delphi Apollini sacri 369 b 32. terrae
 et Graeciae umbilicus 404 a 2. ibi
 Magnetum pars Troia redux consi-
 dit 135 b 38. tripodem barbaris
 victis victores dicant 430 a 11.
 ἐπὶ Δελφῶν 535 a 26.
 Delphus coloniae dux 137 b 21. 141 a 7.
 Delta Antenoris cognomen 151 b 15.
 δελτον τὸ ἀγαθόν ap. Cretenses 151 b 17.
 Delus ab Athenodoro diripitur 84 a 30.
 a C. Triario munitur 32. servilis ibi
 tumultus 388 a 11.
 Demades Demosthenem et Hyperidem
 capitis damnat 69 b 39. a Cassandro
 occiditur 70 a 2.
 δημαγωγοὶ unde dicantur 414 a 25.
 Demaratus Lacedaemonius Xerxem co-
 mitatur 39 a 21.
 Demaratus Rhodiorum nauarchus 72
 a 35.
 Demarchus Phrygiae praepositus 69 b 3.
 Demeas tutor Demosthenis 492 b 34.
 Δημήτριος Ἐρινός 148 b 41.
 Demetrius Alexandriae ep. 91 b 32.
 92 b 35.
 Demetrius Magnes 494 b 34.
 Demetrius martyr cod. 255.
 Demetrius Phalereus 493 b 12. Dinar-
 chi familiaris 496 b 12.
 Demetrius Scepsius 151 a 7. septen-
 trionalem terrae partem descripsit
 454 b 34.
 δήμιος - δημόκιμος 533 b 21.
 Democedes Crotoniata medicus 376
 a 34.
 Democles Delphus Smicri pater 136
 b 10.
 Democritus cum magis versatur 331
 b 1. eum excerptit Vindanius 107 a 1.
 Democydes de Pythagora 151 b 26.
 Demodoci carmen de Troiae excidio
 152 b 35.
 Demophilus Arianus Cpolis ep. 485 a 20.
 Demophon Demosthenis tutor 492 b 33.
 Demosthenes Athenis praefectus 79 a 17.
 Demosthenes Demosthenis f. cod. 265.
 Attici sermonis norma 101 b 6 et 19.
 orator κατ' ἐξοχήν 319 a 16. Ἐμῶς
 λόγιος 437 b 28. Θηότορ 20 a 29.
 Isaei discipulus 490 a 23. ab Isocrate
 repulsus 487 a 4. exsul 69 b 35.
 cum Aeschine confertur 20 b 16, cum
 Isocrate 121 b 13, cum Lysia 489
 a 27. oratio eius Leptinea 421 b 21.
 Midiana 533 a 34, pro Satyro adv.
 Charidemum 491 b 29. loci alii
 424 b 33. 426 a 23. 446 b 27. 447
 a 29 et 37.
 Demoteles Demosthenem coronat 494
 a 19.
 Derbices Cyrum vincunt 36 b 35, ab
 Amorge vincuntur 37 a 5.
 Deucalion Protogeniae pater 133 a 14.
 Phthiotidis rex 135 a 40.
 Dexippi τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον cod. 82.
 σύντομον ἱστορικόν 64 a 13: coll. 53 b 37.
 τὰ Συνδικά 64 a 15.
 Dia insula 322 a 22.
 Dia urbs deserta 347 b 30.
 diabolus unde dicatur 537 a 2.
 Diadochus Photicae ep. 163 b 7. 287
 a 3.
 διαδοχὰ 106 a 9.
 διαδοχικὸν γένος 344 b 16.
 Dicaearchus Telesini f. 149 b 21.
 Dicaeus Neptuni f. Sylei frater 133 a 38.
 δίκειρον avis Indica 47 a 27.
 dictamnus herba 215 a 30.
 dictatorum insignia 393 b 4.
 Δίκτυον 143 b 13.
 Διδυμάς 144 a 37.
 Didymi proverbium 530 a 10. 533 b 19.
 Didymis vaticinatur Branchus 136 b 33.
 διηγηματικὸν ποῆσις genus 319 a 4.
 δίκτοις 344 b 20.
 Dilmaïni 26 b 37.
 διμάτωρ 144 a 14.
 Dinarchus Corinthius cod. 267. Dema-
 dem accusat 70 a 7. πρὸς Χαλκιδέμον
 491 b 32. κατὰ Προξένου 496 b 34.
 Δινδύμην 143 b 12. 144 b 34.
 Dio Cassius cod. 71.
 Dio Chrysostomus cod. 209. Pasicra-
 tis f., Prusensis, Traiani aequalis.
 Dio Platonis hospes 416 b 37. res ab
 eo gestas scripsit Arrianus 73 b 6.
 ad amicos eius Platonis epistola
 418 b 6.
 Diocles Arabum princeps 377 a 37.
 Diocletianopolis 28 b 17.
 Diocletianae thermae 63 a 26.
 Diocletianus imp. 20 b 35. 469 b 17
 et 26.
 Diodori λεξικὸν τῶν παρὰ τοῖς δέκα ῥή-
 τορσι 99 b 9.
 Diodori Siculi βιβλιοθήκη cod. 70 et 244.
 de aetate Herodoti sententia 19 b 38.
 Diodorus Tarsi ep. Nestorianismi ar-
 guitur 86 a 27: cf. 208 b 5. damna-
 tur 5 a 5. περὶ εἰμαρμένης cod. 223.
 adv. Manichaeos 65 b 11. de S. Spi-
 ritu 86 a 26.
 Diodorus tibicen 153 b 1.
 Diodotus Demosthenem coronari vetat
 494 a 21. 495 b 25.
 Diogenes Antonius v. Antonius.
 Diogenes cynicus 103 a 39.
 Diogenes Laërtius φιλοσόφων βίους
 scripsit 104 a 2.
 Diogeniani lexicon poet. 99 a 4 et 36.
 adv. Diogitonem Lysiae oratio 488
 b 38.
 Diognetus pugil ut heros colitur 151
 a 23.
 Diognetus vates 149 a 3.
 Διομένης 143 b 11.
 Diomedes palladium rapit 137 b 8. ἡ
 Διομήδεις ἀνάγκη 137 a 25.
 Dionysienses 346 b 22.
 S. Dionysii ecclesia Alexandriae 475
 a 23.
 Dionysius Aegensis cod. 185 et 211.
 Dionysius Alexandrinus testis pro Ori-
 B b b b 2

- gene 91 b 31. de Christi post resurrectionem corpore 290 b 37. multis in locis a Basilio non probatur 291 a 24. Origenem laudat 291 b 22.
- Dionysius Areopagita Athen. ep. 287 a 6, apostolis aequalis 2 a 1. libri eius an genuini sint cod. 1. citatur 255 b 21.
- Dionysius consularis concilium Tyrium convocat 478 b 11.
- Dionysius Halicarnass. orationes Aristogit. spurias esse iudicat 491 a 32. Isocratearum viginti quinque genuinas 486 b 6. eius βιβλία ιστορικῶν λόγων κ' cod. 83. σύνοψις τῶν τῆς ιστορίας κ' βιβλίων cod. 84.
- Dionysius Heracleensis Clearchi f. 223 a 9. b 17, 31, 39 — 224 b 23.
- Dionysius Hyperidis avus 495 b 16.
- Dionysius orthodoxus exsul 483 a 6.
- Dionysius e septem pueris 467 b 19.
- Dionysius Siciliae tyrannus agasonis filius 530 a 30. in tragoediis κακόζηλος 532 b 23. Antiphontem interficit 486 a 35. huius suppellectilem emit Dionysius Heracl. 224 a 37, vitam cum Domitiani vita componit Amyntianus 97 a 19.
- Dionysius sophista de Aeschine 20 b 2. Διονύσιος Μελενθίδης 138 b 20.
- Diophanis παράδοξα 107 a 3.
- Diophantus i. q. Heraïs.
- Diophantus Heraïdis pater 377 b 15.
- Diophantus Mitharæ f. Mithridatis dux 231 b 28. 232 b 18. 234 b 37. 235 a 1.
- Diophantus septentrionalem orbis plagam descripsit 454 b 34.
- Διοσκορία 143 b 40.
- Dioscorus concilii τοῦ ληστικῶν praeses 9 a 10. Eutychem recipit 273 a 35. damnatur 4 b 36. 275 a 42. adv. hunc Io. Scythopolita cod. 95.
- Dioscorus monasteriis Aegyptiis praefectus 81 b 42.
- Dioscorus Theraeus pugil 148 b 29.
- Dioscuri Sadyei f. 352 b 13.
- Dioscurides Anazarb. vel Pedanius 124 a 12. περί ἑλῆς cod. 178. usus eo Aëtius 177 a 12.
- Διὸς πόλις ἡ μικρά 447 b 15.
- Diotimus Atheniensis 493 a 38.
- Διόσκωρος 143 a 14.
- Διόθυραμβος 320 a 25.
- ad Docium epistola Iulii Romani 258 a 12.
- Dodonaeum aes 373 a 25. 438 a 27. oraculum 321 b 36.
- dogmatici medici 107 a 20.
- δοῖδον 532 b 30.
- Dolbza Persa 30 a 19.
- Domitianus imp. pueros exsecari, vires seri vetat 331 a 5. Apollonium Tyanensem in vincula coniecit 10 a 13. Ioannem apostolum in exsilium mittit 468 b 16. eius et Dionysii vitas scripsit Amyntianus 97 a 19.
- Domitianus Melitenae ep. 30 a 1 et 19. ad hunc Eulogius 240 a 20 et 280 b 37. Ephraemius 247 a 21.
- Domna Isidori uxor 352 b 7.
- Domnus monachus 249 a 4.
- Donatus historicus 58 b 35.
- Dorienses a Doro vocati 135 b 9. Lacedaemonem capiunt 137 b 16. Cretam petunt 141 a 8. Rhodi tria oppida condunt 22.
- Dorotheus Armeniae dux 23 b 24.
- Dorotheus περί τῶν ξένων εἰρημένων λέξεων cod. 156.
- Dorus Hellenis f. Boeum Cytinium Erineum condit 135 a 6.
- Dorus philosophus 345 a 2.
- Dorylaeus Mithridatis dux 231 a 40.
- Dositheani 94 a 26.
- Dostheni 285 a 36.
- Dosthes s. Dositheus 285 a 32.
- Dotianus Teptentesii ep. concilio Carthaginensi praesidet 14 a 1.
- Dotor equus 153 a 1.
- draco Aulidensis 147 b 26. aureorum malorum custos 150 b 16. Cretensis pueri servator 134 a 32. dracones septem capitibus 340 b 8.
- Draco Arcas Alexandri M. pater 148 a 21.
- Draco Eupompi f. δέφυπέατος 148 b 5.
- Drizipera opp. 30 b 30. 31 b 23.
- Drocton Rom. dux 28 b 24.
- Dromo servi nomen 532 b 40.
- Dryas Pallenae procus 132 b 14.
- Dubios Armeniorum opp. 26 b 25.
- Dubius Gothus Adaulfum interficit 60 a 4.
- Duridis Samii de Theopompo et Ephoro indicium 120 a 41.
- Dydalses Bithynorum rex 228 a 15.
- ἐαυρ unde dicatur 535 b 14.
- ἐβδόμον 82 b 19.
- ἐκ - ἐξ 533 a 11.
- Echo i. q. Helena 149 b 3. Echo amat Pan 152 b 3.
- ἐκ τῶν τῶν i. e. τρίτον 335 a 33. 342 b 23.
- Edaphius diaconus 18 a 16.
- Edessa 25 b 2.
- Egestus Numitoris f. 16 b 38.
- εἶ vocalis 530 a 23.
- Eioneus, qui postea Strymo 131 b 23.
- εἰς - ἐς 533 a 10. ἐς κόρακας, ἐς μυκάριαν 535 b 2.
- εἶσω - ἔσω 533 a 27.
- El Phoenicum Saturnus 343 b 21.
- Elagabalus 35 b 3.
- Elatea a Philippo capitur 494 a 4.
- ἐλαύνω 531 b 23.
- ἐλαφωδέεσσαν 54 a 13.
- Electra Atlantis f. Dardani mater 134 a 20.
- electrum archus fl. 47 b 9. 48 a 2. tractoria 530 a 1.
- ἐλεγεῖον 8.
- ἐλεφάντιον non coronatum cum lacrimis 35.
- ἐλεφάντιον et India 2 b 40. 457 a 2. 458 a 2. Indici ταχοκατάλνται 45 a 2. quamdiu vivant 332 a 28. quis eos primus sit venatus 441 b 20.
- Elephantine 447 b 18.
- Elephantophagi 330 b 4. 452 b 9.
- Elesbaas Auxumitarum rex 2 b 2.
- Eleus Endymionis nepos Elidem condit 133 a 19.
- Eleusine, statua aenea Isocratis 488 a 3. mulieres eo curru vehi vetantur 497 a 31.
- Eleusinia 533 b 30.
- Eleusius Cyzici ep. Arianus 477 a 27. ἡλιτομήνα 144 b 36.
- ἐλιφορέα 28 b 40.
- Elis ab Eleo condita 133 a 19. exsulat ibi Andocides 488 b 6.
- ἐλλον 531 b 1.
- Elpidia Placidiae nutrix 62 b 13.
- Elpidius ad Avaros legatus 27 b 7 et 11.
- Elpidius presb. adv. Chrysostomum testis 19 a 38.
- Emesa urbs 348 a 33.
- Emesion 347 b 16.
- empirici medici 107 a 22.
- ἐμπορικὰ melici carminis genus 320 a 8. 322 a 32.
- ἐναγώνιον σχῆμα 401 a 36.
- ἐναρμόνιον musicae genus intercidit 344 b 13.
- Enceladus Aetnae suppositus 329 a 27.
- Endymion Aethlii et Protogeniae f. 133 a 13.
- Enipeus fl. Aeolidis terminus 135 b 4.
- Euna a Rutilio capitur 386 a 28.
- Epaminondae vita a Plutarcho conscripta 104 b 27.
- ἡπειρος 534 a 30.
- Ephesi tabulam Palamedis videt Alexander 146 b 27. Ephesiorum καταγώνιον 468 b 8 et 36.
- ἐφέναι 535 a 34.
- Ephialtes Martem in vincula coniecit 444 a 3.
- Ephialtes a Persis corruptus 495 b 42.
- Ephorus Isocratis discipulus 121 a 23. 486 b 37. Duridis de eo indicium 41.
- Ephraemius Syrus comes Orientis, patriarcha Theopolit. cod. 196. 245 a 20. 287 a 3. eius ad Anatolium lib. 249 a 38. ad Anthimum 247 a 15.

- ad Brazem Persam 248 a 12. ad Cal-
linici desertores 248 a 37. concilii
Chalcedonensis apologia 249 a 39.
pro Cyrilli ad Succensum epistola
249 a 35. ad Domitianum 247 a 21.
ad Eunoium monachum 249 a 10.
de humilitate 160 b 9. de incarna-
tione 261 b 29. ad Iustinianum imp.
247 a 8. in margaritam 261 b 29.
ad Megan Beroeae ep. 248 b 24. ad
monachos quosdam 248 a 25. ad mo-
nuchos Orient. Severi asseclas 249
a 42. panegyricae orationes septem
249 a 20. ad Syncleticum Tarsi ep.
247 a 42. συνοδική πράξις 248 a 3.
ad Zenobium scholasticum 245 a 35.
orationes supra mille 160 b 35.
Ephthalanus Hunnorum rex 26 b 7.
Ephthalitae v. Hunni.
Ephyra urbs 370 a 22.
ἐπικήδειον quomodo differat a θρήνω
321 a 30.
Epicharmus 531 a 3. 533 b 12. ab
Achille genus ducit 147 a 7.
epici carminis principes 319 a 18.
Epictetus Arriani familiaris 17 b 12.
σχολαὶ eius 339 a 18.
Epicureos Hierocles impugnat 172 a 12.
Epicurum impietatis accusat Hime-
rius 355 b 31.
Epicydes Teuchiris praefectus 70 a 21.
Epidaurii Helenam Epidamnii f. ut
Venerem colunt 149 b 17.
ἐπιμύς 532 a 40.
ἐπίμυκος 321 a 2.
Epinicius Berinae familiaris 56 a 25.
Epiphanius Cyri ep. Heraclidem non
recipit 18 b 34. inscio Chrysostomo
in ecclesia eius diaconum ordinat
82 a 17. Origenem damnat 82 a 22.
291 b 28. Nicolaum 7. a Chrysosto-
mo λῆρος vocatur 18 a 10. eius ἀγρυ-
ρωτός cod. 123. πανάγια κατὰ αἰρέσεων
π' cod. 122 et p. 258 a 20.
Epipole virili habitu ad Troiam militat
150 b 33.
ἐπιπλῆς 532 a 36.
ἐπιθαλάμια melici carminis genus 320
a 3. 321 a 17.
Eropeus Hyllum occidit 148 a 12.
epos unde nomen traxerit 319 a 10.
ἡ που i. q. πολλὴ πλέον 429 b 7.
ἐπιδόμη, non ὀνησάμη Atticum 529
b 30.
epsilon Apollonii cognomen 151 b 19.
equus Severi 340 a 4. Troianus 137
a 5. 441 a 1.
Ἐρεῖνα 143 b 37.
Erechthens Creusae pater 135 b 11.
Erechthidae regno exuti 138 b 18.
Erechthius 258 b 18. 259 a 37. Eu-
tychianus 40.
Eretria Mithridati se dedit 231 a 6.
Eretrienses in Media 332 a 4. σαγην-
ευθέντες 864 a 24.
Eretrieus σκινδαφὸν invenit 152 b 24.
Erichthonius Trois pater 132 b 31.
erinaceus pellem suam urina inquinat
528 b 7.
Erineum a Doro conditum 135 b 7.
Ἐρινὺς Ἀημύτης 148 b 41.
ἐριώλη i. q. χλαῖνα 532 b 28.
Ἐρίνιος 144 a 13.
Eritharses Milesius 136 b 14.
ἐρίθιος Ἀπόλλων 153 a 15.
Ermenarichus v. Hermenarichus.
Eros Eupatoris pincerna 153 b 6.
ἐρωτικὰ melici carminis genus 320 a 2.
Erymanthus Apollinis f. a Venere ex-
caecatur 146 b 41.
Erythras Myozaei f. mari rubro no-
men indit 442 a 26.
Erythras Persei f. 442 a 18.
ἐς v. αἰς.
ἐρμός unde dicatur 535 b 20.
Esmunus Phoenicum Aesculapius 352
b 15.
Esseni 86 a 35.
ἐστὼ 143 b 14.
Etazeta Nicomedis uxor 228 b 9.
Etesiae quando spirent 441 a 34.
Euagoras Salaminus 44 b 20. 120
a 16 — b 3.
Euagrii Scholastici ἐκκλησιαστικὴ ἐξορία
cod. 29.
Euagrius Alexandriae ep. 485 a 21.
Eualces Thebae vitricus 142 a 11.
euangelium Manichaei vivum 65 b 14.
quintum 121 b 37.
Euangelus Brancho succedit 140 a 18.
Euboea a Philippo petitur 496 a 7.
Mithridati se dat 231 a 6.
Euboeenses Demosthenis opera Athe-
niensium socii 493 a 39.
Eubulides Milesius dialecticus 493 b 17.
Eubulus comicus 150 a 25.
Eubulus Spithari f. 490 b 26.
Eucherus Stilichonis f. 57 a 25.
Euchitae v. Messaliani.
Eucleus a Chrysostomo cura 79
b 28.
εὐκτικά melici carminis g.
Eudaemon 19 a 42.
Eudociae Augustae με-
ταίχου cod. 183. D.
riae 128 a 30. de Cyp-
Eudorus Patrocli mo-
Eudoxia Augusta Chrys-
80 b 27. 81 b 9. 82 b 1.
Eudoxius Germaniceae ep. 476 b 5.
Euethius Ephesi ep. Arianus 477 a 28.
Eugenius philosophus, Themisti pa-
ter 52 a 13.
Eugenius tritheita Ioannem Philopo-
num refellit cod. 23, non damnat
cod. 24.
Eugenius tyrannus 59 a 14.
Eugnomonius Chrysostomum accusat
19 b 10.
Eulogius presb. Antioch., deinde ep.
Alexandriae 244 a 3. κατὰ Ἀγνοή-
των 284 a 18. κατὰ τῆς τῶν Ἀλεξάν-
δρων ἐνώσεως cod. 227: cf. 287 a 20.
πρὸς Εὐτύχιον 245 a 14. κατὰ Θεο-
δόλου καὶ Σεβήρου cod. 226. λόγα
αὐ cod. 230. κατὰ Ναυατιανῶν cod.
182 et 208 et 280. ὁσος ἐκφωνηθεὶς
τοῖς Σαμαρείταις 285 a 25. κατὰ Τι-
μοθέου καὶ Σεβήρου cod. 225. πρὸς
Χρυσόφορον 281 b 41.
εὐμαθίας partes tres 440 b 39.
Eumelus curru excussus 435 a 29.
Eumenes Amastrim Ariobarzani tradit
227 a 24.
Eumenes Cardianus 69 a 15. Cappa-
dociae et Paphlagoniae praeficitur
64 a 37. 69 a 37. 382 b 17. Artonen
ducit 68 b 12. a Perdicca restituitur
69 b 25. ei ut Cleopatram ducat sua-
det 70 a 37. Neoptolemum et Crate-
rum vincit b 34. 71 a 29. hostis Ma-
cedonum declaratur 72 a 25. Sardibus
recedit 40.
Εὐμενίδες — Ἐρινύες 534 a 7.
Eunapii χρονικὴς ἐξορία τῆς μετὰ Ἀλ-
εξίππου λόγου i. q. cod. 77. Sardonius,
ethnicus 54 a 4. opus suum bis edit
54 a 26. id exseripsit Zosimus 84
b 27.
Eunoïus monachus 249 a 10.
Eunoïus rhetor 341 b 33.
Eunomianab Androniciano impugnan-
tur cod. 45.
Eunomius haer. a Philostorgio landi-
bus effertur 8 b 14. eius libellus
quidam cod. 137. adv. Basilium li-
ber cod. 138. epistolae 98 a 17. adv.
hunc Basilium M. 97 b 4. Cyrillus
cod. 136. Gregorius Nyss. cod. 6 et 7
coll. 257 b 12. Sophronius cod. 5.
Theodorus Mopsuest. cod. 4. cf. 97
b 30.
Eunomus Locrus citharoedus 131 b 32.
Eunomus Thriasius 493 b 1.
Eunuchus episcopus 83 b 5. eunuchi
b Arcadibus πρεσβυτεροὶ vocantur
7 a 17. amant 332 a 13.
Eunus Syrus fugitivorum in Sicilia
x 384 b 14 et 37. 386 a 34. b 8.
Eupatoria a Lucullo capitur 235 a 31.
Euphemia Belisarii filia 24 b 21.
Euphemia martyr 33 b 3.
euphemismi Atheniensium 535 a 4.
Euphorbi crines 147 b 15.
Euphorion Achillis et Helenae f. 149
a 20.
Euphorion Chalcidensis 532 b 18. Hy-
acinthus eius 146 b 32. cf. 531 a 4.
533 a 29.

- gene 91 b 31. de Christi post resurrectionem corpore 290 b 37. multis in locis a Basilio non probatur 291 a 24. Origenem laudat 291 b 22.
- Dionysius Areopagita Athen. ep. 287 a 6. apostolis aequalis 2 a 1. libri eius an genuini sint cod. 1. citatur 255 b 21.
- Dionysius consularis concilium Tyrium convocat 478 b 11.
- Dionysius Halicarnass. orationes Aristogit. spurias esse indicat 491 a 32. Isocratearum viginti quinque genuinas 486 b 6. eius βιβλία ἱστορικῶν λόγων κ' cod. 83. σύντομος τῶν τῆς ἱστορίας κ' βιβλίων cod. 84.
- Dionysius Heracleensis Clearchi f. 223 a 9. b 17, 31, 39 — 224 b 23.
- Dionysius Hyperidis avus 495 b 16.
- Dionysius orthodoxus exsul 483 a 6.
- Dionysius e septem pueris 467 b 19.
- Dionysius Siciliae tyrannus agasonis filius 530 a 30. in tragoediis κακόζηλος 532 b 23. Antiphontem interficit 486 a 35. huius suppellectilem emit Dionysius Heracl. 224 a 37. vitam cum Domitiani vita componit Amyntianus 97 a 19.
- Dionysius sophista de Aeschine 20 b 2. Διονύσιος Μελενθίδης 138 b 20.
- Diophanis παράδοξα 107 a 3.
- Diophantus i. q. Heraïs.
- Diophantus Heraïdis pater 377 b 15.
- Diophantus Mitharæ f. Mithridatis dux 231 b 28. 232 b 18. 234 b 37. 235 a 1.
- Diophantus septentrionalem orbis plagam descripsit 454 b 34.
- Διοσκορίδα 143 b 40.
- Dioscorus concilii τοῦ λεγόμενου prae-ses 9 a 10. Eutychem recipit 273 a 35. damnatur 4 b 36. 275 a 42. adv. hunc Io. Scythopolita cod. 95.
- Dioscorus monasteriis Aegyptiis praefectus 81 b 42.
- Dioscorus Theraeus pugil 148 b 29.
- Dioscuri Sadyei f. 352 b 13.
- Dioscurides Anazarb. vel Pedanius 124 a 12. περὶ ὕλης cod. 178. usus eo Aëtius 177 a 12.
- Διὸς πόλις ἢ μικρά 447 b 15.
- Diotimus Atheniensis 493 a 38.
- Διοτμος 143 a 14.
- διθύραμβος 320 a 25.
- ad Docium epistola Iulii Romani 258 a 12.
- Dodonarum aes 373 a 25. 438 a 27. oraculum 321 b 36.
- dogmatici medici 107 a 20.
- δοῖδος 532 b 30.
- Dolbza Persa 30 a 19.
- Domitianus imp. pueros exsecari, vi-tes seri vetat 331 a 5. Apollonium Tyanensem in vincula coniicit 10 a 13. Ioannem apostolum in exsilium mittit 468 b 16. eius et Dionysii vitas scripsit Amyntianus 97 a 19.
- Domitianus Melitenae ep. 30 a 1 et 19. ad hunc Eulogius 240 a 20 et 280 b 37. Ephraemius 247 a 21.
- Domna Isidori uxor 352 b 7.
- Domnus monachus 249 a 41.
- Donatus historicus 58 b 35.
- Dorienses a Doro vocati 135 b 9. Lacedaemonem capiunt 137 b 16. Cre-tam petunt 141 a 8. Rhodi tria op-pida condunt 22.
- Dorotheus Armeniae dux 23 b 24.
- Dorotheus περὶ τῶν ξένων εἰρημένων λέ-ξεων cod. 156.
- Dorus Hellenis f. Boeum Cylinium Erineum condit 135 a 6.
- Dorus philosophus 345 a 2.
- Dorylaeus Mithridatis dux 231 a 40.
- Dositheani 94 a 26.
- Dostheni 285 a 36.
- Dosthes s. Dositheus 285 a 32.
- Dotianus Teptentesii ep. concilio Car-thaginiensi praesidet 14 a 1.
- Dotor equus 153 a 1.
- draco Aulidensis 147 b 26. aureorum malorum custos 150 b 16. Creten-sis pueri servator 134 a 32. draco-nes septem capitibus 340 b 8.
- Draco Arcas Alexandri M. pater 148 a 21.
- Draco Eupompi f. δέσποτης 148 b 5.
- Drizipera opp. 30 b 30. 31 b 23.
- Drocton Rom. dux 28 b 24.
- Dromo servi nomen 532 b 40.
- Dryas Pallenae proci 132 b 14.
- Dubios Armeniorum opp. 26 b 25.
- Dubius Gothus Adaulfum interficit 60 a 4.
- Duridis Samii de Theopompo et Epho-ro indicium 120 a 41.
- Dydalses Bithynorum rex 228 a 15.
- ἐὰρ unde dicatur 535 b 14.
- ἐβδόμων 82 b 19.
- ἐκ - ἐξ 533 a 11.
- Echo i. q. Helena 149 b 3. Echo amat Pan 152 b 3.
- ἐκ τῶν i. e. τῶν 335 a 33. 342 b 23.
- Edaphius diaconus 18 a 16.
- Edessa 25 b 2.
- Egestus Numitoris f. 16 b 38.
- εἰ vocalis 530 a 23.
- Eioneus, qui postea Strymo 131 b 23.
- εἰς - ἐς 533 a 10. ἐς κόρακας, ἐς μαχα-ρίαν 535 b 2.
- εἶσω - ἔσω 533 a 27.
- El Phoenicum Saturnus 343 b 21.
- Elagabalus 35 b 3.
- Elatea a Philippo capitur 494 a 4.
- ἐλαῦνα 531 b 23.
- ἐλαφωδέσπον 54 a 13.
- Electra Atlantis f. Dardani mater 134 a 20.
- electrum gerit Hyparchus fl. 47 b 9. 48 a 16. electri vis attractoria 530 a 1.
- elegia 319 a 5. b 6.
- ἐλεγος i. q. θρήνος 319 b 8.
- Elei Diognetum victorem non coro-nant 151 a 21. Alphenum cum lacri-mis prosequuntur 369 b 35.
- elephanti in Aethiopia et India 2 b 40. 457 a 19. 444 b 35. Indici τεῖχοκα-ταλύται 45 a 32. quamdiu vivant 332 a 28. quis eos primus sit venat-us 441 b 30.
- Elephantine 447 b 18.
- Elephantophagi 330 b 4. 452 b 9.
- Elesbaas Auxumitarum rex 2 b 2.
- Eleus Endymionis nepos Elidem con-dit 133 a 19.
- Eleusine statua aenea Isocratis 488 a 3. mulieres eo curru vehi vetantur 497 a 31.
- Eleusinia 533 b 30.
- Eleusius Cyzici ep. Arianus 477 a 27. ἡλιτομήνα 144 b 36.
- ἐλεφροῖδα 28 b 40.
- Elis ab Eleo condita 133 a 19. exsulat ibi Andocides 488 b 6.
- ἐλλον 531 b 1.
- Elpidia Placidiae nutrix 62 b 13.
- Elpidius ad Avaros legatus 27 b 7 et 11.
- Elpidius presb. adv. Chrysostomum testis 19 a 38.
- Emesa urbs 348 a 33.
- Emesion 347 b 16.
- empirici medici 107 a 22.
- ἐμπορικὰ melici carminis genus 320 a 8. 322 a 32.
- ἐναγώνιον σχῆμα 401 a 36.
- ἐναρμόνιον musicae genus intercidit 344 b 13.
- Enceladus Aetnae suppositus 329 a 27.
- Endymion Aethlii et Protogeniae f. 133 a 13.
- Enipeus fl. Aeolidis terminus 135 b 4.
- Enna a Rutilio capitur 386 a 28.
- Epaminondae vita a Plutarcho con-scripta 104 b 27.
- ἡπειρος 534 a 30.
- Ephesi tabulam Palamedis videt Alexan-der 146 b 27. Ephesiorum καταγώ-γιον 468 b 8 et 36.
- ἐφέναι 535 a 34.
- Ephialtes Martem in vincula coniicit 444 a 3.
- Ephialtes a Persis corruptus 495 b 42.
- Ephorus Isocratis discipulus 121 a 23. 486 b 37. Duridis de eo indicium 41.
- Ephraemius Syrus comes Orientis, patriarcha Theopolit. cod. 196. 245 a 20. 287 a 3. eius ad Anatolium lib. 249 a 38. ad Anthimum 247 a 15.

- ad Brazem Persam 248 a 12. ad Cal-
linici desertores 248 a 37. concilii
Chalcedonensis apologia 249 a 39.
pro Cyrilli ad Succensum epistola
249 a 35. ad Domitianum 247 a 21.
ad Eunoium monachum 249 a 10.
de humilitate 160 b 9. de incarna-
tione 261 b 29. ad Iustinianum imp.
247 a 8. in margaritam 261 b 29.
ad Megan Berocae ep. 248 b 24. ad
monachos quosdam 248 a 25. ad mo-
nachos Orient. Severi asseclas 249
a 42. panegyricae orationes septem
249 a 20. ad Syncleticum Tarsi ep.
247 a 42. συνοδική πράξις 248 a 3.
ad Zenobium scholasticum 245 a 35.
orationes supra mille 160 b 35.
Ephthalanus Hunnorum rex 26 b 7.
Ephthalitae v. Hunni.
Ephyra urbs 370 a 22.
ἐπικηδεῖον quomodo differat a θρήνη
321 a 30.
Epicharmus 531 a 3. 533 b 12. ab
Achille genus ducit 147 a 7.
epici carminis principes 319 a 18.
Epictetus Arriani familiaris 17 b 12.
σχολαὶ eius 339 a 18.
Epicureos Hierocles impugnat 172 a 12.
Episcopus impietatis accusat Hime-
rius 355 b 31.
Epicycles Teuchiris praefectus 70 a 21.
Epidaurii Helenam Epidamnii f. ut
Venerem colunt 149 b 17.
ἐπιμύς 532 a 40.
ἐπίμυκος 321 a 2.
Epiničius Berinae familiaris 56 a 25.
Epiphanius Cyri ep. Heraclidem non
recipit 18 b 34. inscio Chrysostomo
in ecclesia eius diaconum ordinat
82 a 17. Origenem damnat 82 a 22.
291 b 28. Nicolaum 7. a Chrysosto-
mo λῆρος vocatur 18 a 10. eius ἀγρυ-
ρωτός cod. 123. πανάγια κατὰ αἰρέσεων
π' cod. 122 et p. 258 a 20.
Epipole virili habitu ad Troiam militat
150 b 33.
ἐπιπλάς 532 a 36.
ἐπιθαλάμια melici carminis genus 320
a 3. 321 a 17.
Epopeus Hyllum occidit 148 a 12.
epos unde nomen traxerit 319 a 10.
ἡ που i. q. πολλὴ πλέον 429 b 7.
ἐπιδόμη, non ὀνησάμη Atticum 529
b 30.
epsilon Apollonii cognomen 151 b 19.
equus Severi 340 a 4. Troianus 137
a 5. 441 a 1.
Ἐρεῖνα 143 b 37.
Erechthens Creusae pater 135 b 11.
Erechthidae regno exuti 138 b 18.
Erechthius 258 b 18. 259 a 37. Eu-
tychiannus 40.
Eretria Mithridati se dedit 231 a 6.
Eretrienses in Media 332 a 4. σαγην-
ρευθέντες 864 a 24.
Eretrieus σκινδαυρόν invenit 152 b 24.
Erichthonius Trois pater 132 b 31.
erinaceus pellem suam urina inquinat
528 b 7.
Erineum a Doro conditum 135 b 7.
Ἐρινός Δημήτηρ 148 b 41.
ἐριώλη i. q. χλαῖνα 532 b 28.
Ἐρίσμιος 144 a 13.
Eritharses Milesius 136 b 14.
ἐρίθιος Ἀπόλλων 153 a 15.
Ermenarichus v. Hermenarichus.
Eros Eupatoris pincerna 153 b 6.
ἑρωτικὰ melici carminis genus 320 a 2.
Erymanthus Apollinis f. a Venere ex-
caecatur 146 b 41.
Erythras Myozaei f. mari rubro no-
men indit 442 a 26.
Erythras Persei f. 442 a 18.
ἐς v. εἰς.
ἑρμὸς unde dicatur 535 b 20.
Esmunus Phoenicum Aesculapius 352
b 15.
Esseni 86 a 35.
ἐστώ 143 b 14.
Etazeta Nicomedis uxor 228 b 9.
Etesiae quando spirent 441 a 34.
Euagoras Salaminus 44 b 20. 120
a 16 — b 3.
Euagrii Scholastici ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία
cod. 29.
Euagrius Alexandriae ep. 485 a 21.
Eualces Thebae vitricus 142 a 11.
euangelium Manichaei vivum 65 b 14.
quintum 121 b 37.
Euangelus Brancho succedit 140 a 18.
Euboea a Philippo petitur 496 a 7.
Mithridati se dat 231 a 6.
Euboeenses Demosthenis opera Athe-
niensium socii 493 a 39.
Eubulides Milesius dialecticus 493 b 17.
Eubulus comicus 150 a 25.
Eubulus Spinthari f. 490 b 26.
Eucherius Stilichonis f. 57 a 25.
Euchitae v. Messaliani.
Eucleus a Chrysostomo curatur 79
b 28.
ἐὺκτικὰ melici carminis genus 322 a 30.
Eudaemon 19 a 42.
Eudociae Augustae μετὰφρασις τῆς ὁκ-
τατεύχου cod. 183. Danielis et Zacha-
riae 128 a 30. de Cypriano carmen 32.
Eudorus Patrocli moderator 147 a 26.
Eudoxia Augusta Chrysostomo inimica
80 b 27. 81 b 9. 82 b 1 et 30. 83 a 4.
Eudoxius Germaniceae ep. 476 a 5.
Euethius Ephesi ep. Arianus 477 a 28.
Eugenius philosophus, Themistii pa-
ter 52 a 13.
Eugenius tritheῖτα Ioannem Philopo-
num refellit cod. 23, non damnat
cod. 24.
Eugenius tyrannus 59 a 14.
Eugnomonius Chrysostomum accusat
19 b 10.
Eulogius presb. Antioch., deinde ep.
Alexandriae 244 a 3. κατὰ Ἀγνοή-
των 284 a 18. κατὰ τῆς τῶν Ἀλεφά-
λων ἐνώσεως cod. 227: cf. 287 a 20.
πρὸς Εὐτύχιον 245 a 14. κατὰ Θεο-
δόστου καὶ Σεβήρου cod. 226. λόγια
α' cod. 230. κατὰ Ναυατιανῶν cod.
182 et 208 et 280. ὁσος ἐκφωνηθεῖς
τοῖς Σαμαρείταις 285 a 25. κατὰ Τι-
μοθέου καὶ Σεβήρου cod. 225. πρὸς
Χριστοφόρον 281 b 41.
εὐμαθίας partes tres 440 b 39.
Eumelus curru excussus 435 a 29.
Eumenes Amastrim Ariobarzani tradit
227 a 24.
Eumenes Cardianus 69 a 15. Cappa-
dociae et Paphlagoniae praeficitur
64 a 37. 69 a 37. 382 b 17. Artonen
ducit 68 b 12. a Perdicca restituitur
69 b 25. ei ut Cleopatram ducat sua-
det 70 a 37. Neoptolemum et Crate-
rum vincit b 34. 71 a 29. hostis Ma-
cedonum declaratur 72 a 25. Sardibus
recedit 40.
Εὐμενίδες — Ἐγνύτες 534 a 7.
Eunapii χρονικὴς ἱστορία τῆς μετὰ Ἀλ-
εξανδρον λόγος i' cod. 77. Sardonius,
ethnicus 54 a 4. opus suum bis edit
54 a 26. id exscripsit Zosimus 84
b 27.
Eunoïus monachus 249 a 10.
Eunoïus rhetor 341 b 33.
Eunomianab Androniciano impugnan-
tur cod. 45.
Eunomius haer. a Philostorgio landi-
bus effertur 8 b 14. eius libellus
quidam cod. 137. adv. Basilium li-
ber cod. 138. epistolae 98 a 17. adv.
hunc Basilium M. 97 b 4. Cyrillus
cod. 136. Gregorius Nyss. cod. 6 et 7
coll. 257 b 12. Sophronius cod. 5.
Theodorus Mopsuest. cod. 4. cf. 97
b 30.
Eunomus Locrus citharoedus 131 b 32.
Eunomus Thriasius 493 b 1.
eunuchus episcopus 83 b 5. eunuchi
ab Arcadibus περὶ τῶν vocantur
147 a 17. amant 332 a 13.
Eunus Syrus fugitivorum in Sicilia
dux 384 b 14 et 37. 386 a 34. b 8.
Eupatoria a Lucullo capitur 235 a 31.
Euphemia Belisarii filia 24 b 21.
Euphemia martyr 33 b 3.
euphemismi Atheniensium 535 a 4.
Euphorbi crines 147 b 15.
Euphorion Achillis et Helenae f. 149
a 20.
Euphorion Chalcidensis 532 b 18. Hy-
acinthus eius 146 b 32. cf. 531 a 4.
533 a 29.

- Eupithius 349 a 29.
 Euplутius Magistriani 61 a 1.
 Eupolidis ὑβριζοδίκαι 150 a 10.
 Eupompus Samius draconem alit 148 b 3.
 ad Euppsychium scribit Atticus Cpolit. 258 a 21.
 Euripides Attici sermonis norma 101 b 14. eius Medea 151 a 18. locus alius 338 b 2. Archelao tribuit quae sunt Temeni 444 b 29.
 Europe Phoenicis filia 136 a 34. 137 b 35.
 Eurycles ἑργαστήριος 75 b 25.
 Eurydice Cynanae mater 70 b 1.
 Eurydice eadem quae Adeia 70 b 6.
 Eurydice Orpheus uxor 140 a 25.
 Euryleon Aeneae f. 16 b 20.
 Euryppyle Endymionis filia 133 a 15.
 Euryppylus Telephi f. 152 b 10.
 Eusebius Beryti, mox Nicomediae, postremo Cpolis ep. 470 b 23. 474 b 11. magnus appellatur a Philostorgio 8 b 16. Ario studet 66 b 8. 160 b 37. 470 b 25. 471 b 18. 473 a 30. b 15. Athanasio in sidiatur 478 a 24. 479 b 3.
 Eusebius Cyzici ep. 24 b 23.
 Eusebius Dorylaei ep. 4 b 39.
 Eusebius Emesenus Baetyli minister 348 a 31.
 Eusebius ep. orthodoxus, adv. Andream monachum cod. 162. alius fortasse 483 a 7.
 Eusebius Longus monasteriis Aegyptiis praefectus 82 a 1. Origenista 18 b 40. eius ὑπὲρ Ὁριγένους τόμοι 5 cod. 118.
 Eusebius Pamphili Arianus 4 b 5: cf. 95 b 23. 244 b 35. testis pro Origene citatur 91 b 35. sextum Pamphili pro Origene librum perficit 92 b 3. Nicolaitas condemnat, Nicolaum non condemnat 291 b 10. epistolam ad Hebraeos Paulo tribuit 291 b 13. librum Dionysii Areopagitae mentionem non facit 1 b 1. πρὸς τοὺς ὑπὲρ Ἀπολλωνίου Ἱεροκλέους λόγος cod. 39. εἰς Κωνσταντῖνον ἑκκλησιαστικὴ τετραβιβλος cod. 127. ἐκκλησιαστικὴ ἀπόδειξις cod. 12. ἐκκλησιαστικὴ ἰσορῶα cod. 27. ἐκκλησιαστικὴ προπαρασκευὴ cod. 11. ἐλέγχου καὶ ἀπολογίας λόγος δύο cod. 13. εὐαγγελικὴ ἀπόδειξις cod. 10. εὐαγγελικὴ προπαρασκευὴ cod. 9.
 Eusebius praepositus eunuchus 473 a 24.
 Eusebius Ravennae praepositus 58 a 2.
 Eusebius sacerdos Cyprianum consolatur 128 b 40.
 Eusebius sophista cod. 134.
 Eusebius Valentinianopolis ep. Antoninum Ephesium accusat 81 a 13.
 εὐσεβῶν χρόνος 139 b 35.
 Eustathius Antiochiae ep. 250 a 31. 290 a 40. Meletii decessor 485 a 21. ab Arianis vexatus 96 a 4. adv. eos scribit 240 a 34. concilio Nicaeno interest 66 a 34.
 Eustathius Edess. Messalianus 12 b 27.
 Eustathius Oribasii f. 174 b 31.
 Eustratius presb. cod. 171.
 εὐθυμίας statua Heracleae 224 a 11.
 Euthymius Longus Originista 18 b 40. 82 a 1.
 Eutocius Arianus 66 b 9. 472 b 13.
 Eutropii portus 33 a 16.
 Eutropius Porphyrium presb. expellit 18 a 36. asyli ius imminuit 80 b 33.
 Eutyches de naturis in Christo quid senserit 243 a 9. 267 a 28. 268 b 5. 273 a 31. 275 b 4. a concilio Chalcedon. et Cpolit. damnatur 4 b 36. 247 a 19. 273 a 33. in Ephesino secundo triumphat 255 a 17. adv. hunc Ephraemius 247 b 23 et Io. Scythopolita cod. 95.
 Eutychianistae 287 a 33.
 Eutychius ep. Cpolit. 245 a 15.
 Euxenon Chionis socius 222 b 32.
 Εὐζοῖος Arianus Antiochiae ep. 483 a 40. Constantium baptizat b 18.
 Exacustodianus inter septem pueros 467 b 19.
 Fabius a Viriatho victus 384 a 19.
 Faunus Martis f. Aboriginum rex 16 b 10.
 Faustinus Chrysostomum accusat 19 b 9.
 Faustulus pastor 141 b 5. 149 b 19.
 Favorini παντοδαπὴ ὕλη 103 b 1.
 feles horas distinguit 343 a 2.
 Felix Romae ep. Liberio suffectus 483 a 37.
 ferrum Indicum 45 b 7.
 ficus ruminalis 141 a 40. b 23.
 Fimbria 231 b 9.
 Fimbriani milites defectionem simulant 233 a 28.
 Firmus 351 a 33.
 Flaccus v. Valerius.
 Flavianus Cpolit. 260 b 31.
 Flavianus M. Antiochiae ep. Chrysostomum presbyterum ordinat 80 a 4. cum ecclesia Romana in gratiam redit 81 b 28. a concilio Ephesino damnatur 255 a 19. post mortem probatur 4 b 38. de Messalianis ad Osroenenses et ad Armeniae quendam ep. scribit 12 b 34 et 42. ad Theodosium imp. 271 a 24. professio fidei manu ipsius scripta 275 b 11. concilii Sidensis et Leonis papae ad eum epistolae 12 b 12. 246 a 8.
 Flavianus proconsul 108 a 34 et 40.
 Florentium excerptit Vindanius 107 a 2.
 Florus Gesius praef. Syriae. 53 a 27.
 flos purpureus in India 47 b 33.
 fluvius in India melle fluens 46 b 41.
 foederati 57 a 28.
 fons in India aurum et ferrum gerens 45 a 41. fontes verum explorantes 47 a 3. 49 b 5.
 fores cur apud comicos pulsentur 535 b 27.
 formicae auri custodes 329 b 29.
 forum Claudii 129 b 8. Constantini 473 b 26.
 Francorum ad Mauricium legatio 30 b 18.
 Gades ad Calpim sitae 328 a 32. moribus Graecis b 23. extrema Europae urbs 416 b 4.
 Gaetuli 328 a 24.
 Gaïnae Ariano ecclesiam negat Chrysostomus 81 a 6. rebellem placat 9. 507 b 24.
 Gainitae acephali 244 a 11.
 Galactophagi Indici 48 b 5.
 Galatae partes tres 228 a 1.
 Galenus περὶ αἰσθήσεως cod. 164. laudatur 530 a 1. cum Dioscuride comparatur 123 b 42. ab Oribasio in epitomen redigitur 173 b 42.
 Galerius Crassus Beta cognominatus 151 b 12.
 Galli Romam oppugnant 229 a 17. Macedoniam invadunt 226 b 38. Byzantium obsident 227 b 9. a Nicomede in Asiam vocantur 14. cum Heracleensibus et cum Mithridate bella gerunt 228 b 25 et 38. 230 a 11. 235 a 18. cum Odoacro 56 a 22.
 galli gallinacei Indici 45 a 34.
 Galliae montes ignem edunt 212 b 10.
 gallina cum peperit paleas iactat 528 b 22.
 Gallus fl. ad Nicomediam 129 a 42.
 Gallus Pharnacis f. 382 a 30.
 γάλος 530 a 4.
 Gamaliel Iesu pontificis pater 52 b 25.
 Gamaliel Pauli magister a Petro et Ioanne baptizatur 118 a 22.
 Gamma cognomen Horpyllidis 101 b 15.
 Ganges fl. 327 a 13.
 Ganymedes Trois f. 132 b 34.
 Garmus Babyloniae rex 74 a 7.
 Gelasii Caesareae Palaest. epp. tres vel duo 66 b 36. eorum alicuius κατὰ Ἀνομοίων cod. 102 et p. 66 b 39. τὰ κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον cod. 15 et 88. sive ἰσορῶα ἐκκλησιαστικὴ 67 a 1. προσόμιον εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐκκλησ. ἰσορῶαν Εὐσεβίου cod. 89. cf. 244 b 34.
 Gelasius idem et Rufinus 67 a 23 et 37.
 Gelasius Romae ep. 15 a 25.
 Gelo tyrannus Himerensibus insidiatur 139 b 3.
 gemmae Indicae 45 b 15.

- Gennadii audacia 31 a 22.
 Gennadius ep. Cpolit. 287 a 2.
 ὁ γενναῖος ab Heliopolitis colitur 348 b 4.
 gentiliū pro fide Christiana testimo-
 nia cod. 170.
 γεωργικὰ melici carminis genus 322 a 36.
 Georgius Africae praefectus 157 b 24.
 158 a 13.
 Georgius Alexandriae ep. de Io. Chry-
 sostomo cod. 96.
 Georgius Arianus Athanasii successor
 481 b 4. 482 b 30. 483 b 25.
 Georgius ad Chosroem legatus 32 a 16.
 Georgius Laodicensis adv. Manichaeos
 scripsit 65 b 9.
 Gepaes, Gepaedes 30 b 24. 32 a 31.
 Germani ep. Cpolit. ἀνταποδοτικὸς ἢ
 ἀνόθευτος cod. 233.
 Germanus Theodosii socer 32 b 20.
 29 a 1. 33 a 3.
 Gerontius Lampetium accusat 13 a 38.
 Chrysostomum 19 b 9.
 Gerontius Honorii dux filium suum
 imp. proclamat 58 a 35. fugatus a
 suisque obsessus perit b 9.
 Gerrhaei Arabum gens 457 a 38. 459
 a 26.
 Geryoni opitulatur Iuno 147 b 32. bo-
 ves eius 131 b 3. 328 a 21. arbores
 in sepulcro 25.
 Gesius medicus 352 b 3.
 Getae i. q. Σκλάβοι 29 a 20 sive Σκλα-
 βῆροι 31 b 8. cum Lysimacho bellum
 gerunt 225 a 1.
 Gezerichus Carthaginiensium rex 342
 a 37.
 gigantes non cum diis pugnassee 329
 a 29.
 giganteus Manichaeorum liber 65 b 3.
 Gigonium saxum 148 a 33.
 Giligerdon castellum 29 a 14.
 Ginge Parysatidis ancilla 44 b 11.
 Glaucippus Hyperidis pater 495 b 15.
 Glaucippus Hyperidis f. 495 b 16.
 Glaucothea Aeschinis mater 20 a 34.
 490 b 7.
 Glaucus athleta 371 b 17.
 Glaucus θαλάττιος 442 b 38. mortuus
 reviviscit 443 b 15.
 Glitis 13 a 39.
 γλωσσοκομῖον 532 a 6.
 γλυκεία i. q. χολή 535 a 8.
 Glyceria martyr 27 b 27.
 Glycerius imperio exuitur 54 b 28.
 γραμμολογικὰ melici carminis genus 322
 a 35.
 Gnossus Cretae urbs 133 a 29.
 γνῶσις σαυτὸν 440 b 20.
 Gnostici 93 b 41.
 Goar Alafus 58 b 20.
 Golinduch vitam asceticam degit 30
 a 31.
 Gomo Maurorum dux 389 a 31.
 Gordia Mauricii soror 27 b 39.
 Gorgenes Iberorum dux 26 b 29.
 Gorgias Leontinus Antiphonte iunior
 486 a 27. Isocratis magister b 15.
 Panathenaico eius expressus 487 a 15.
 Gorgon 139 a 8. Gorgones trans Ocea-
 num 444 a 12.
 Γοργονία 144 a 1.
 Gorgonias herba 340 b 10.
 Gortynam Amyclaei tenent 137 b 24.
 Gothi cur a Vandalis truli vocentur
 60 b 31. Gothorum optimates 57
 a 36.
 Graeci barbaris devictis Apollini Del-
 phico tripodem dicant 430 a 11.
 barbaros moribus superant 441 a 13.
 ab Eusebio errorum arguuntur 4
 a 19.
 Gratianus imp. 57 b 15. 257 a 23.
 477 a 11.
 Gregorius Antiochiae ep. 29 a 14.
 b 36.
 Gregorius Arianus Athanasio suffici-
 tur 475 a 17. 481 b 22.
 Gregorius Hermiae frater 341 a 33.
 Gregorius Nazianzenus theologus con-
 cilio Cpolitano interest 477 a 23. cum
 Leone papa consentit 243 b 2. 246
 b 21. Origenem φιλόκαλον appel-
 lat 291 b 20. a Philostorgio laudatur
 8 b 34. ex Athanasio hausisse vide-
 tur 98 b 3. eumque interpretatur
 244 b 21. de angelis quid senserit
 313 a 20. de duabus naturis 247 b 7.
 259 a 2. 273 a 29. 281 a 7. Chri-
 stum carne passum esse 255 b 8 et
 etiamnum in carne intelligi 253 a 6.
 de duplici operatione 287 a 10. de
 trinitate 279 a 25. eius ἀπολογητικὸς
 276 b 5. περὶ τοῦ βασιλείου 250
 a 16. γενέθλια 257 a 27. πρὸς Κλη-
 δόντιον ἐπιστ. 257 a 28. 258 a 17. sen-
 tentiae quaedam 159 a 24. 186 a 37
 et 39. 264 a 6. 285 a 5.
 Gregorius Neocaesariensis thannatur-
 gus 106 a 33. 258 b 16. 271 b 33.
 Gregorius Nyssenus testis duplicis in
 Christo operationis 287 a 12. Ori-
 genis erroribus non obnoxius 292
 a 3: cf. 291 a 19. concilio Cpolitano
 interes 477 a 25. cum Leone papa
 consentit 243 b 2. 246 a 32. κατ'
 Ἀπολλινάριον 256 a 21. 261 b 25. κατ'
 Εὐνούτου cod. 6 et 7. p. 97 b 30.
 257 b 12. κατηχητικῶν 257 b 13.
 Gregorius papa cod 252. dialogos
 scripsit 466 b 28. 467 b 13.
 gryphes in India 46 b 30. 327 a 17.
 332 b 24.
 Gubazes Lazorum dux 25 b 28.
 Gandois Dalmatas reprimit 31 b 7.
 Guntarius Burgundionum dux 58 a 20.
 Gygis annulus 326 b 9.
 Gymnasia ep. primus adv. Chryso-
 stomum sententiam dicit 19 b 3.
 gymnosophistae Aethiopum 51 a 8.
 Brachmanibus posthabentur 9 b 27.
 330 a 12.
 Ἰνναίενς Apollo 137 b 14.
 Habron Lycurgi oratoris f. 497 b 25.
 Hadriani εἰσαγωγή τῆς γραφῆς cod. 2.
 Hadriani imp. μετέται διάφορος cod. 100.
 libertus Phlegon Trallianus 83 b 23.
 Hadrianus Luculli legatus 84 a 10.
 haereses medicorum cod. 164.
 Hagemon Eleus κέλητι vincit 84 a 4.
 Hals Circes famula 150 a 30.
 Harmonia Martis et Veneris filia 137
 b 9. in leonem mutatur 146 b 38.
 Harpagus Miletum expugnat 138 a 17.
 Harpalus Alexandri opes furatur 494
 a 24. a Thibrone occiditur 70 a 12.
 ἡβδόμοι Cpolit. 33 a 7.
 ad Hebraeos epistolam non esse Pauli
 12 a 17. 94 a 33. 291 b 12.
 Hecale 148 a 20.
 Hecataeus Milesius de Iudaeis quid tra-
 diderit 381 a 7. orientalem orbis
 plagam descripsit 454 b 33.
 Hecatomnos Milesius athleta 83 b 36.
 84 a 2.
 Hecatomnos natarchus 120 a 25.
 Hector Oxynii et Scamandri pater 140
 b 17. a Darete monetur ne Pa-
 troclum interficiat 147 a 27.
 Hecuba Helenam Paridis filiam inter-
 ficat 149 b 12. in canem mutatur
 443 a 23.
 Hegemonius adv. Manetem scripsit 65 b 5.
 Hegesias 446 a 16.
 Hegesinus Salaminus 319 a 36.
 Hegesippus orationis de Halonneso
 auctor 491 a 11.
 Hegesippus vir apostolicus 288 b 10.
 Hegias Archiadae f. 349 a 24. b 11.
 Hegias Ephesius Xerxem comitatur
 39 a 35.
 Helagabalus 35 b 3.
 Helena Aegisthi et Clytaemnestrae filia
 149 b 14.
 Helena Dicaearchi soror 149 b 21.
 Helena Epidamnii filia 149 b 16.
 Helena Faustuli filia 149 b 19.
 Helena fons 150 a 22.
 Helena Ledae et Solis filia 149 a 31.
 ex ovo exclusa 443 a 31. proprie
 Echo appellata 149 b 3. ab Iunone
 zonam accipit a 27. in Partheniomonte
 a Paride rapitur 149 a 24. a Peritano
 adulteratur 147 a 14. Corytho fami-
 liariter utitur 134 b 3. contendunt
 de ea Helenus et Deiphobus 136 b 37.
 sigillo utitur lapide ἑσπερίῃ 153 b 25.
 sortitionem quandam invenit 149 a 16.
 ab Iphigenia immolatur 149 a 40.
 a Thetide occiditur 149 b 1. Rho-

- di se suspendit 149 a 37. in insulis
 beatorum ex Achille filiam pa-
 rit 18.
 Helena Micynthi filia Stesichoro amata
 149 b 34.
 Helena Musaei filia Iliadem ante Ho-
 merum scripsit 149 b 22.
 Helena Paridis et Helenae filia 149 b 8.
 Helena Timonis filia pugnam apud
 Issum pinxit 149 b 30.
 Helena Tityri filia ab Achille occisa
 149 b 26.
 Helena vorax 149 b 20.
 Helenae XVIII 149 b 22.
 Ἠλένηος βοτάνη 149 a 35.
 Helenus Priami f. Apollinis amasius
 151 b 34. cum Deiphobo de Helena
 contendit 136 b 36. a Graecis capi-
 tur 137 a 1.
 Heliadae Rhodiis indigenis imperant
 141 a 19.
 Heliades Alexandrum Coelaesyriae re-
 gem prodit 377 a 39.
 Ἠλίας αἰγυρος 328 b 9.
 Helice Achaiae urbs 534 a 27.
 Helicon mons 321 b 5.
 Heliconius leo 147 b 13.
 Helicus Terituchmae frater 43 a 33.
 Heliodori Aethiopica cod. 73.
 Heliodorus Hermiae f. 341 a 9.
 Helion patricius Valentinianum imp.
 renuntiat 63 b 28.
 Heliopolis Syriae urbs 342 b 26.
 Heliopolitae τὸν γενναῖον colunt 348 b 4.
 Ἡλιότης λίθος 349 b 27.
 Ἡλῆς 143 b 39.
 Ἠλύδοιον i. q. κάδος 532 b 27.
 Heliadius Besantinus Socratis magi-
 ster 6 a 17. eius λείκον cod. 145:
 cf. p. 109 a 38. πραγματεία χρησμο-
 θεῶν cod. 279. alia 536 a 2.
 Hellanicus mendacii arguitur a Ctesia
 43 b 20. eius Ἀλγυπτιακά 104 a 13.
 de genere Andocidis 488 a 23.
 Hellanicus Eleus auriga 84 a 5.
 hellebori usum invenit Anticyreus 147
 a 34. albi renovat Asclepiodotus
 344 b 25.
 Hellen Deucalionis vel Iovis f. 135 a 42.
 Helle ariete vecta 443 a 34.
 Hemitheia Cygni filia 135 b 19.
 Heosphorus Philonidis pater 123 a 13.
 Hephaestio Drypetin ducit 68 a 10.
 moritur 22.
 Ἡπτάχορδος ἀρμονία 131 b 38.
 Heraclea Pontica cod. 224. Lysimachi
 beneficio libera 225 a 28. mox Ar-
 sinoae donatur 37. libertatem repe-
 tit b 26. a Mithridate occupatur 234
 b 1. Romanis traditur 237 a 23.
 Heraclea Siciliae oppidum 388 a 21.
 Heracleenses Heraclidem in vincula
 coniiciunt 225 b 40. a Zipoete incur-
 santur 226 a 2. Ptolemao Cerauno
 naves ministrant 226 b 20. a Zipoete
 clade afficiuntur 227 a 28. Byzantinos
 et Calatianos reconciliant 228 a 36.
 liberorum Nicomedis tutelam gerunt
 b 14. Mithridati frumentum suppe-
 ditant 35. a Ptolemaeo donantur 229
 a 4. ad duces Romanos legatos mit-
 tunt 40. a Prusia vexantur b 38.
 Chios captivos liberant 231 b 1. a
 Murena simul et Mithridate legatos
 accipiunt 232 a 36. publicanos Rom.
 interficiunt 233 a 2. post urbem
 captam in libertatem vindicantur
 239 b 11.
 Ἡράκλεια λίθος 529 b 38.
 Ἡράκλειον τὸ σινοτάτων τῆς Ἀττικῆς 39
 b 17.
 Ἡρακλειοπολίτης τομός 447 b 8.
 Heraclianus Chalcedonis ep. 287 a 25.
 κατὰ Μανιχῶν cod. 85.
 Heraclianus rebellis 59 a 40.
 Heraclidae in Peloponnesum redeunt
 135 a 27. Melanthum expellunt 138
 b 2.
 Heraclidae Nyssae ep. adv. Messalia-
 nos epistolae 13 a 34.
 Heraclides Chrysostomi diaconus, mox
 ep. Ephesi 17 b 34. 81 a 29. Origē-
 nista 18 b 24 et 41. damnatur 83
 a 42.
 Heraclides Cymaeus v. Heraclitus.
 Heraclides Lembus 171 a 9.
 Heraclitus Cymaeus Heracleae prae-
 fectus 225 a 42. b 31.
 Heraclius imp. 33 a 18 et 27.
 Heraclius imperatoris pater 28 a 31
 et 38. 29 b 25.
 Heraïs s. Diophantus hermaphroditus
 377 b 18.
 Heraiscus philosophus 343 a 23.
 Hercules Ibyci servus 148 b 38.
 Hercules Iovis et Iunonis f. 148 a 39.
 Ἰννεαδάκτυλος 147 a 39. Dedebris no-
 tus 458 a 5. prius Nilus nominatus
 147 b 16. cur Ἡρακλῆς dicatur 17.
 Argo navim fabricatur 147 b 28. cur
 Iasonem secutus sit 30. Hylam
 quaerit 233 b 26. Centauros fu-
 gat 150 b 29. Augiae stabulum pur-
 gat 151 a 32. adv. leonem Helico-
 nium a Nireo iuvatur 147 b 13. ad-
 versus Nemeaeum a dracone 24. non
 leonis Nemeaei sed gigantis Leonis
 pellem gestat 150 b 13. Plutonem
 vulnerat 444 b 3. Iunonem 147 b 32.
 cum bobus Geryonis a Locro ex-
 ceptus 131 a 2 hospitem suum in-
 vitus interficit 13. Syleum interficit,
 filiam eius amat 133 b 1. Protei fi-
 lios interficit 136 b 7. in suos furit
 152 b 38. helleboro sanatur 147 a 33.
 Olympia instituit 533 b 32. vincit
 151 a 8. cum Theseo luctatur 35.
 mare patera traiecit 443 a 37. Afri-
 cam solus peragrat 38. Alcestim ab
 inferis reducit 443 b 14. quomodo
 mortuus sit 146 b 19. rogamus eius quis
 incenderit 147 a 37. inde locustarum
 vis evolat b 7. ab Atheniensibus
 primis consecratur 400 b 30. huic
 Lindii cum execratione sacrificant
 132 b 21. eius signum et templum
 Heracleae 237 b 15. 229 a 7. Aegy-
 ptii et Thebani arae Gadibus 328 b 19.
 digiti sepulcrum Lacedaemone 147
 b 3.
 Hercules pugil 151 a 22.
 Hermae truncati 488 a 25.
 Hermacus Mithridatis dux 233 a 1.
 hermaphroditi Romae et Athenis com-
 busti 379 a 8 et 16.
 Hermena(e)richus Asparis f. 55 a 11.
 b 9. 352 a 5.
 Hermesianax s. Hermesias Naxius 446
 b 34.
 Hermias Alexandrinus Ammonii et
 Heliodori pater 341 a 8. auditor Sy-
 riani 10. Gregorii frater 33. eius
 filiolus miro ingenio 341 b 1.
 Hermias Atarnae tyrannus 530 a 34.
 Hermias fugitivus 385 b 6.
 Hermias Hermopolita de patria sua
 536 a 9.
 Hermias Sozomenus v. Sozomenus.
 Hermogenes Aspendius 227 a 7.
 Hermogenes ad Chosroem legatus 24
 a 26.
 Hermogenes Graeciae proconsul 108
 b 2.
 Hermogenes Paulum ep. Cpoli expel-
 lit 475 a 28.
 Hermon Atheniensibus exsulibus redi-
 tum parat 489 b 40.
 Ἡρμουπολίτης τομός 447 b 9.
 Herodes Antipatri f. 53 a 14.
 Herodes sophista Veneris signum de-
 dicat 342 a 7.
 Herodianus histor. cod. 99.
 Herodianus Mauricio futura praedicit
 31 a 14.
 Herodorus Orphei et Musaei histo-
 riam scripsit 61 a 31.
 Herodotus cod. 60. multa mentitus 35
 b 41. 43 b 21. oasin insulam bea-
 torum vocat 61 a 31. prooemiam
 quis scripserit 148 b 10. Aethi et
 uxoris Candaulis nomina reticuit
 150 a 7. b 24. excerptus a Sopatro
 104 a 16.
 Herodotus medicus 177 a 12.
 Hesiodus 103 b 37. 151 a 13. 319 a 18.
 412 b 4. 427 a 20. 437 b 35. 443 a 2.
 444 a 12. 535 b 38.
 Hesychius Hesychii Illustris pater
 34 a 39.

- Hesychius Illustris Milesius σύνουσι
scripsit κοσμητικῆς ιστορίας cod. 69.
Iustinique et Iustiniani res gestas
34 b 33.
Hesychius monachus de Chrysostomo
somnia 79 b 9.
Hesychius presb. Cpōlit. εἰς τὸν χαλκὺν
ὄφιν cod. 51.
Hesychius presb. Hierosol. cod. 269
et 275. coll. 162 a 13.
hexameter inventus 319 a 8.
Hierapoli in Phrygia templum Apol-
linis 344 b 35.
Hierapolis a Chosroë oppugnatur 25 a 5.
Hierax Alexandrinus Ammonii aequa-
lis 341 b 17.
Hierocles 337 b 34. 338 b 28. περὶ προ-
βολῆς καὶ εἰμαρμένης καὶ τῆς ἐφ' ἡμῶν
cod. 214 et 251. de Apollonio Tya-
nensi 8 a 28. Platonis Gorgiam ex-
ponit 338 b 35.
hieroglyphicae litterae 342 b 37.
Hieronymi presb. ad Ctesiphontem
adv. Pelagium epistola 14 a 28.
Hierosolyma a Mose condita 379 b 19.
sexies expugnata 300 b 33. ab An-
tiocho Epiphane capta 379 a 35.
Hierius Plutarchi f. 342 a 16.
Hilarius Gabalorum ep. περὶ πίστεως
257 a 19. περὶ ἐνώσεως 20.
Hilarius philos. 351 a 11.
Hilaria matris deorum 345 a 7.
Himeraeus Demetrii Phaler. frater 69
b 36. Demosthenem accusat 494 a 38.
Himerensium plebs adv. optimates
pugnat 139 a 4.
Himerius ab Iuliano arcessitur 108
a 36. declamationes eius cod. 165
et 243.
ἱππίας - ἱππῆς 533 b 23.
Hippocrates voce ἄρμα utitur 533 a 37.
Antiphontis adv. eum oratio 486
a 24.
Hippodamia a Pelope amata 366 b 32.
Hippolytus ep. Irenaei discipulus 94
a 24. Origenis ἐργαδιώκτης 41. Nico-
laum condemnat 291 b 6. κατὰ αἰ-
ρέσεων cod. 121. ἐρμηνεία εἰς τὸν Λα-
τινῆλ cod. 202. περὶ Χριστοῦ καὶ Ἀν-
τιχρίστου 164 a 14.
ἱππομανὲς 528 b 4.
Hippomedon Epidamnius Leucade de-
silit 153 a 30.
Hipponax Ephesius 319 b 29.
hippopotamus iniustus 342 b 36.
Hippota Heraclida Carnum interficit
135 a 22.
Hispania a Vandalis vastata 60 b 35.
Holophernes Ariarathae i frater 382 b 2.
Holophernes spurius Ariarathae v f.
382 a 2.
Homeritae 2 a 21. olim μακρόβιοι 26
b 16.
Homerus poeta κατ' ἐξοχὴν 319 a 15
e Thebaide oriundus 61 b 6. ante
eum Iliadem scripserunt Dares et
Helena 147 a 27. 49 b 23. Iliadem et
Odysseam Phantasia 151 a 37. de
διωνυμῆϊ eius 150 a 9. famulo uti-
tur Scindapso 152 b 21. a Platone
incusatur 410 b 2 et τραγωδοποιὸς
vocatur 422 b 33.
homo μικρὸς κόσμος 440 a 33.
Honorina Constantii et Placidiae filia
61 b 16.
Honorius ad Aurelium contra Pelagia-
nos scribit 14 a 15. Thermantiam
ducit 56 b 35. undecimum consul
61 b 8. sororis amore, mox odio ni-
mius 62 b 8. hydrope moritur 27.
Honorius Rom. ep. a concilio sexto
damnatur 5 a 16.
horas canentes irridet Lampetius 13
b 10.
Horapollo περὶ τῶν πατρῶων Ἀλεξαν-
δρείας 536 a 15.
Horiscus classis Persicae adv. Inarum
dux 40 b 3.
Hormisda Persarum rex 29 a 29. b 17.
Hormisda Zurvami f. Satanae frater
63 b 40.
Hormiza Comanae ep. in Lampetium
inquit 13 b 3.
horologia in Oasi 61 a 28.
Herpyllis meretrix 151 b 15.
L. Hortensius Sullae legatus 231 a 28.
Hosius Cordubae ep. Sylvestri papae
legatus 66 a 32. 95 b 34. 470 b 35.
481 b 42.
Hunni ubi habitent 22 b 29. reguli
eorum sagittandi periti 58 b 36.
Hunni Ephthalitae unde nomen traxe-
rint 26 b 7. a Turcis subiguntur 31
a 24.
hyaenae sexu ambiguo 379 a 18.
hydrae caput medium aureum 147
b 22.
Hydraotes fl. 325 a 5.
ὑδροδόχῃ - ὀχετός 533 b 8.
ὑδροσεληνίτης λίθος 349 b 34.
Hylas Cieri perit 233 b 26.
Hyllus Herculis f. 132 b 24. cornutus
148 a 10.
Hylophagorum gens 452 a 12.
ὑμὲν i. q. ὑμέναιε 531 a 11.
Hymenaeus Atticus 321 a 22.
Hymenaeus Terpsichorae f. 321 a 21.
ὑμναῖοι melici carminis genus 321
a 19.
hymnus unde dicatur 320 a 9. in Her-
culem Thebis cani solitus 148 a 38.
τριώγιος 245 a 42.
Hyparchus fl. Indiae 47 b 5.
Hypatia 346 b 14.
Hypatius Anastasii cognatus 22 b 4.
23 a 24. imperator creatur 24 b 6.
Hyperbolus Niciam calumniatur 377
a 17.
Hyperides cod. 266. Isocratis discipu-
lus 487 a 4. Philippi adversarius
493 a 37. Demosthenem coronat 494
a 19. accusat 37. ψήφισμα eius post
pugnam Chaeronensem 495 b 31.
Athenis fugit 69 b 35. ei Demosthe-
nica περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συν-
θηκῶν oratio tribuitur 491 a 23.
Ῥαπέρων 145 a 3.
Hypermenes περὶ Χίου 152 b 20.
Hyphasis fl. 325 a 4. 327 b 2.
Hypius fl. 234 a 34.
ὑπὸ apud veteres i. q. μετὰ 320 b 34.
ὑπὸ μάλης 529 b 35.
ὑποφύγιος νόμος 320 b 20.
ὑπόρχημα quis invenerit 320 b 35.
L. Hypsaeus 386 a 3.
Hypsicles Sicyonius dolichi victor 83
b 37.
Hyrcaus regno adempto pontifex 53
a 7.
Hystaspes Xerxis f. 38 b 38.
Ἰα i. q. Ἰα 531 a 18.
Iacimus summus pontifex 52 b 31.
Iacobus Alexandrinus medicus 344 a 5.
b 22.
Iacobus frater domini 90 a 10.
Iacobus Syrus acephalus 286 b 27.
Iacobus vitae sanctitate clarus 248 a 42.
255 a 6. ad Leonem imp. scribit
266 b 2.
Ialysus ab Althaemene conditur 141
a 23.
Iambe Thressa 319 b 17.
ἱαμβέειν i. q. ὑβρίζειν 319 b 25.
Iamblichus Babyl. δραματικὸν cod. 94.
Iamblichus philos. 337 b 5 et 7 et 25.
ad Sampsigeramum et Monimum
genus refert 126 a 2. περὶ ἀγαλμά-
των 173 b 5.
Iamblichus inter septem pueros 467
b 19.
iambus 319 b 15.
Iandysus Scytharum rex 17 b 6.
Iania ἡγουμένη 157 b 13.
Iapygia a Cretensibus condita 135 a 10.
eo Cosconius dux mittitur 392 a 7.
Iarchas cum Apollonio philosophatur
332 b 11.
Iason Aesonis f. ad Scythas navigat
147 b 31. Cyzicum interficit 139 a 35.
cum Amyco pugnat 150 a 20. Apol-
lini in Anaphe insula templum con-
dit 141 b 31. Ἰησόνιος αἰχμή 150
a 21.
Iason Iovis et Electrae f. 134 a 21.
Iason Thessaliae tyrannus 142 a 8.
Ibas 4 b 39.
Iberi 22 b 19. 23 a 32. 26 b 28.
Ibycus a servo suo proditur 148 b 38.
Ichthyophagi 449 a 17 — 451 a 16.

- iconomachi a concilio septimo debellantur 5 a 21.
 Ida mons quivis 534 a 16. Troiana ab Aenea habitata 140 b 20.
 Idaeus Priami f. 150 a 6.
 Ἰδέας καθαῶς λεξιόν cod. 140. σιμνῆς cod. 141.
 Idernes inter septem Persas 38 a 22. eius filius Ochi filiam ducit 43 a 13.
 Idmon Aesopi dominus 151 b 23.
 Idomeneus inter Thetidem et Medeam iudex 150 a 40.
 Ielysus v. Ialysus.
 ἱερακώδεις 54 a 14.
 Iesus Gamalielis f. pontifex 52 b 24.
 Iesus Naue 285 a 29.
 Iezidus Caïsi frater 2 b 14.
 Ignatius ὁ Θεοφόρος auctor ἀντιφώνων 81 a 3. Traiano imp. martyrium passus 2 a 10. ad Philippenses scribit 95 a 43, ad Smyrnaeos 258 a 11. Nicolaïtas condemnat 291 b 8. quae diabolum latuisse dicat 195 b 14.
 Ili Numitoris f. virgo Vestalis 141 a 31.
 Iliadis libri primi cum Cercida sepulti 151 a 14.
 Ilias a Darete scripta 147 a 27.
 Ilium unde nomen traxerit 132 b 33. non esse captum 166 a 13.
 Illus 54 b 23. 56 a 1, 6, 16, 24, 31, 35, 40. b 1. 343 b 9. 346 b 31. 352 a 7.
 Illustrium dignitas 393 a 32.
 Ilius Trois et Callirrhoës f. Ilium condit 132 b 33. ἐπιοῦσιν habet 150 b 6.
 Imbro coloni Amyclas deducuntur 137 b 18.
 Inarus 40 a 27 — b 32.
 Indi Derbicum adv. Cyrum socii 36 b 39. albi 31 b 2. 46 a 25. morbis exempti 47 a 11. ventorum et imbrium arbitri 10 a 25. Indorum multitudo 45 a 24. mores 47 a 1. Bacchi munera spernunt 372 b 30. vinum dulcissimum habent 49 b 3. ultra eos non habitatur 45 a 26.
 Indiae fecunditas 325 b 36. fluvii Nilo similes 68 a 16. in India non pluit 45 a 27.
 Indus fl. 45 a 21. b 23. stadia xl. latus 324 b 28. Nilo similis 329 b 20. de inferis fabulae 443 b 3.
 Ingenius Narbonensis 59 b 15.
 Innocentius Rom. ep. Chrysostomo studet 83 b 12. Chrysostomi epistolae ad eum 66 a 3. eius aetate Pelagiani expelluntur 14 b 29.
 insulae beatorum 328 b 14. 444 a 14.
 Io Inachi filia 331 b 38. 347 b 23.
 Ioannes Aegeata contra concilium quartum 15 a 1. eius ἱστορία ἐκκλησιαστική cod. 41.
 Ioannes Alexandrinus ad Gelasium Rom. apologiam mittit 15 a 25.
 Ioannes Antiochiae ep. de ἐνώσει 116 b 24. 269 a 25. de Messalianis 13 a 26.
 Ioannes apostolus ὁ παρθένος 245 a 6. post exsilium Ephesi ep. 468 b 14. superstes 245 a 6. sub Traiano mortuus 37. 468 b 28.
 Ioannes Armeniae dux 26 b 34. 29 a 36.
 Ioannes baptista quando conceptus sit 287 b 39. baptismus eius non perfectum 537 b 27.
 Ioannes Cappadociae praefectus 24 b 18.
 Ioannes Cappadox Cpolit. ep. 287 a 18.
 Ioannes Carpathius πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰνδίας προτρέψαντας μοναχὺς 163 b 30.
 Ioannes Chrysostomus ad Quercum damnatur cod. 59. vitam eius scribere Georgius Alexandrinus cod. 96 et Palladius 78 b 31. περὶ ἀκαταλήπτου 80 a 2. περὶ τῆς ἀναλήψεως 264 b 24. ἐπιστολαὶ cod. 86. ἐρμηνεῖαι εἰς τὸν ἀπόστολον 119 a 28 et 37. 257 a 30. 258 a 22: εἰς τὰς πράξεις 119 a 27: εἰς τὸν ψαλτῆρα ὑπομνήματα 119 a 29 et 41. περὶ ἱερωσύνης 80 a 2. 126 a 28. πρὸς Σταγειρίων λόγους γ' 80 a 1. ὁμιλίαι cod. 172 - 4. 270. 274. 277. p. 256 b 36. σχολία εἰς τὸν Θάνατον cod. 25.
 Ioannes Chrysostomi diaconus 17 b 40.
 Ioannes comes a Chrysostomo proditus 18 a 20.
 Ioannes cubicularius 157 b 10 et 17.
 Ioannes Ieiunator Cpolit. ep. Mauricii tempore 27 a 24. Paulinum supplicio tradit b 28.
 Ioannes imp. s. tyrannus 61 b 20. 62 b 31. 63 b 11.
 Ioannes Iustini dux a Saracenis captus 2 a 32.
 Ioannes Lazis praefectus 25 b 30.
 Ioannes Lydus περὶ διοσημειῶν, περὶ μνηῶν, περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν cod. 180.
 Ioannes monachus in Cilicia secunda 249 a 41.
 Ioannes monachus Heraclidem accusat 18 b 21.
 Ioannes Moschus λιμῶνος auctor cod. 199.
 Ioannes Mystaco Mauricii dux 28 b 22.
 Ioannes Philoponus concilium Chalcedonense reicit 5 b 1. Theodorum Mopsuest. castigat 8 a 23. 9 b 17. περὶ ἀναστάσεως cod. 21: cf. cod. 22 et 23. διαιτητής 12 a 30. εἰς τὴν ἑξήμερον cod. 43 et 240. κατὰ Ἰαμβλίχου περὶ ἀγαλμάτων cod. 215. κατὰ τῆς τετάρτης συνόδου cod. 55. κατὰ τῶν δογματισθέντων περὶ τῆς τριῶδος ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ ἀπὸ σχολαστικῶν cod. 75.
 Ioannes quaestor 27 a 26.
 Ioannes Rufini f. ad Chosroem legatus 25 a 26.
 Ioannes Scholasticus Scythopolis ep. κατὰ Εὐτυχῶς καὶ Διοσκόρου cod. 95. adv. eum Basilius Cilix cod. 107.
 Ioannes ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν, ep. Cpolit., 5 b 5. de trinitate 52 a 27.
 Ioannes e septem sanctis pueris 467 b 20.
 Ioannes Stobaeus cod. 167.
 S. Ioannis ecclesia Constantinopoli 33 a 7.
 Ἰόβακχος 320 b 31.
 Iobi librum Mosi tribui 304 a 14.
 Iobii monachi οικονομική πραγματεία cod. 222. κατὰ Σεβήρου 181 b 5.
 Iolas Alexandro M. venenum porrigit 496 a 3. Nicaeam ad Perdiccam ducit 70 a 33.
 Ion Creusae f. 135 b 14.
 Jonathan pontifex 52 b 40.
 Iones unde vocentur 135 b 16. Corinthum incolunt a 32. in Asiam transeunt 141 a 10.
 Ionia 136 a 1.
 Ionius sinus 370 a 32.
 Ioppa quae nunc Phoenice 138 b 27.
 Iordanes presbyter 157 b 14.
 Iosephus Iudaeus Iusti Tiberiensis in republica rivalis 6 b 40. vita eius 53 a 35 — b 32. τὰ κατὰ Ἰουδαίους πάθη cod. 47. περὶ τοῦ παντός cod. 48. Ἰουδαϊκὴ ἀρχαιολογία cod. 76 et 238.
 Iotapatis capitur Iosephus 53 b 24.
 Iovianus Iuliano succedit 484 a 19. b 14. moritur 381 a 10.
 Iovianus patricius ad Attalum mittitur 57 b 30.
 Iovinus tyrannus 58 b 19. fratrem invito Adaulfo imperatorem renuntiat 59 a 3. ad Honorium missus interficitur 10.
 Iovius ad Philippicum deficit 28 a 27.
 Iphigenia Helenam et Menelaum immolat 149 a 40.
 Ἰφικρατίδες calceorum genus 321 b 28. 342 a 31.
 Irenae aedes vetus et nova 474 b 4. 477 b 7.
 Irenaeus Lugduni ep. Polycarpi discipulus 94 a 16. Pothini successor 18. Hippolyti magister 24. testis citatur 290 a 15. 291 a 21. b 12. eius Πλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῆς ψευδωνύμου γνώσεως cod. 120. περὶ τοῦ παπῶς 12 a 4.
 Irene Leoni nubit 33 b 19.
 Irene Spyridonis f. 471 b 2.
 Irus Boeotus 150 b 18.
 Isaacius ep. Heraclidem et Chrysostomum accusat 18 b 33.

Isaens Chalcidensis cod. 263. Isocratis discipulus 487 a 4. Demosthenis magister 492 b 26.
Isauri a Belisario adv. Alamundarum ducuntur 24 a 3. a Leone et Ardarurio ambiuntur 55 a 38. eorum strages 55 b 29.
Isauriam ab Esau nomen trahere 55 a 30. b 22.
Ischyrras presbyter 478 a 31. b 29 sqq.
Isidigerdes Persarum rex Theodosii minoris tutor 21 b 25.
Isidigerdes Vararanae f. 21 b 33.
Isidora Antonii Diogenis soror 111 a 33 et 42.
Isidorus Alexandrinus luctator 83 b 39.
Isidorus Alexandrinus monachus 247 a 2.
Isidorus Alexandrinus presb. a Theophilo expellitur 81 b 25.
Isidorus Pelusii ep. 291 a 42. b 3.
Isidorus philosophus cod. 242.
Isidorus Pierii frater martyr 93 a 24 et 32.
Isis ab Aegyptiis praecipue colitur 335 a 30. eadem Sothis 340 b 36. eius insula 457 b 21. *Ἰσιδος τριχῶμα* 460 a 29.
Isocrates cod. 159 et 260. Aeschinis magister 490 b 16, Clearchi 222 b 12, Demosthenis 492 b 25, Ephori et Theopompi 121 a 23, Hyperidis 495 b 19, Lycurgi 497 a 4. cum Aeschine confertur 20 b 14. cum Demosthene 121 b 11. locus eius 402 b 26.
Issan i. q. Achilles 147 a 20.
Ἰσθμιά 534 a 21.
Isthmia 533 b 30.
Ἰσθμός 534 a 19.
Istrianorum adv. Byzantios bellum 228 a 38.
Italiae regio propter murium multitudinem deserta 453 b 28.
Iuba *περὶ γραμμικῆς* 103 a 32. *Θεατρικῆς ἰστορίας* 104 b 35.
de Iudaeis quid crediderint Antiochi amici 379 a 35 — 380 b 5. tradiderit Hellanicus 380 a 8 — 381 a 8.
Iudas Aristobulus pontifex 52 a 41.
Iulianus 347 a 21 et 27.
Iulianus Apostata Caesar 481 b 1. imp. 16. episcopos exsules revocat 9 b 9. 481 b 41. fidem Christianam impugnat 351 b 31. 484 a 9. Galeni opera in compendium redigi iubet 173 b 41. 174 a 26. perit 484 b 8. ab Eunapio laudibus effertur 54 a 10.
Iulianus *ἀρχιερεὺς* Io. Scythopolitam adv. Eutychem excitat 78 b 9.
Iulianus Constantini tyranni f. 57 b 28. 58 b 1.
Iulianus Halicarnassensis 241 b 11.
Iulianus lexicus auctor *τῶν παρὰ τοῖς δέκα ῥήτοροι λέξεων* cod. 150.

Iulianus Pelagianus 15 a 27.
Iulianus primicerius notariorum 57 b 33.
Iulianus scriba ad Chosroem legatus 25 a 26.
C. Iulius cum Mario contendit 392 b 4.
Sex. Iulius consul 391 b 4.
Iulius Romae ep. cum Leone consentit 246 a 32. concilio Antiocheno non interest 474 b 21. nec decreta eius probat 39. Athanasium et Paulum excipit 474 a 41. 475 b 1 et 28. ad Docium scribit 258 a 12. 272 a 28. ad Dionysium 272 a 26. *πρὸς τοὺς κατὰ τῆς τοῦ λόγου σαρκώσεως ἀγωνιζομένους* 259 b 28. *περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνώσεως τοῦ σώματος πρὸς τὴν θεότητα* 257 b 8: cf. 258 b 17. 265 b 18.
Iuno Iovi ab Achille gigante conciliatur 152 a 29. a Venere zonam accipit 149 a 26. pedibus suspenditur 444 b 7. ab Hercule defenditur 147 b 17. vulneratur 32. Peleo trabeam donat 152 a 25. Melum sacerdotem concupiscit 152 a 15.
Iuppiter recens natus septem dies continuos ridet 152 b 27. ubi primum cum Iunone concubuerit 152 a 33. a Titanibus servatur 444 a 37. Thetidi alas Arces donat 152 a 19. amoris aestum quomodo sedet 153 a 21. in cygnum mutatur 444 a 33. Euphotionem fulmine ferit 149 a 21. *ἀπατέριος* 138 b 22. planeta 440 a 23. ara eius in Piraeo 494 b 10. sepulcrum in Creta 147 b 37. templum in Argarizo monte 345 b 20. Helio- poli 348 b 4. Heracleae 229 b 34.
Iustina martyr 128 a 36. 129 a 13.
Iustinianus imp. Iustini sobrinus regni- que socius 23 a 17 et 35. pius 247 b 22. Caisum Palaestinae praeficit 2 a 58. b 12. adv. Persas bellum gerit 23 b 1. seditionem opprimit 24 b 5. a Chosroë pacem emit 25 a 29. ad Zoilum scribit 287 a 33. eo regnante bom- byces Cpolim afferuntur 26 a 37.
Iustinus i 5 b 5. adv. Persas dux 22 b 6. Anastasio succedit 23 a 12. de Chosroë adoptando cogitat 16. Iberis receptis bello cum Persis impli- catur 32. Abramum ad Saracenos legat 2 a 33. Iustinianum in socie- tatem imperii adsciscit 35.
Iustinus ii 26 a 17 sqq.
Iustinus Constantini dux 57 b 18.
Iustinus martyr Prisci Bacchii f. 95 a 6. Neapoli Palaest. natus ib. apo- stolis proximus 298 a 37. testis dupli- cis in Christo operationis 287 a 8. Platonem refellit 290 a 22. eius *ἀπο- λογία ὑπὲρ Χριστιανῶν* 94 b 1. *κατὰ πασῶν αἱρέσεων* 95 a 4. *ἀποριῶν κατὰ τῆς εὐσεβείας ἐπιλήσεις* 94 b 28. *κατὰ τῶν*

καὶ β' τῆς φησικῆς ἀκροάσεως 26. *κατὰ τῶν ἱθύνων* 38. *περὶ Θεοῦ μοναρχίας* 95 a 2. *κατὰ Μαρκιανῶς* 3. *κατὰ τῆς εὐσεβείας καὶ κατὰ τῆς αἰδίου κινή- σεως* 94 b 27. *ψάλλτης* 95 a 3. eidem opus *περὶ τῶν παντὶς* tribuitur 12 a 4.
Iustus Tiberiensis auctor *χρονικῆς Ἰου- δαίων βασιλείων* cod. 33.
Ἰσχυρὴς in regia Babylonia 324 a 20.
Izabates eunuchus Cambysnis 37 a 30. magum aggressus interficitur 38 a 17.
Izala mons 28 a 11.
Iabarum Constantini 470 a 19.
Labda Amphionis uxor 531 b 21.
Cypseli mater 151 b 25.
Labyrinthus vel Caii presbyteri liber 11 b 43 vel Origenis 12 a 5.
Labyxus eunuchus Tanyoxarcae 37 b 32.
Lacedaemon a Philonomo Doriensi- bus proditur 137 b 16. sepulcrum habet digiti Herculis 147 b 3.
Lacedaemonii comam alunt 326 b 26. Philonomi posteros alio habitatum mittunt 137 b 18. ad Artoxerxem legant 44 b 35. foedus cum rege rumpunt 120 a 29. ab Atheniensi- bus ap. Cyzicum vincuntur 405 a 13. Thebanorum et pacem et pugnam detrectant 36. 425 a 21.
Lachares rhetor 342 a 1 et 2. Metro- phanis avus 6.
Lacritus Isocratis discipulus 487 a 3. lacus in India olei ferax 46 b 18. *λάε* 531 b 4.
Laeonites sinus 457 b 3.
Laemus mons 457 b 34.
Lagisca meretrix 488 a 9.
Laïs quomodo mortua sit 146 b 23. 533 b 41.
Lamachus Heracleam Mithridati tra- dit 234 a 36. misere perit 236 b 29.
Lamiacum bellum 496 a 5.
Lampadius in Basilii Cilicis adv. Io. Scythopolitam libro interlocutor 87 b 8.
Lampadius Victorini pater 86 a 7.
Lampetius Messalianus 13 a 41. ab Al- pheo defenditur b 28. eius *διαθήκη* 23.
Lamponius Lucanorum reliquias du- cit 392 a 39.
Laodamas Isocratis discipulus 487 a 2. Aeschinis magister 490 b 17.
Laomedon Apollinem et Neptunum mercede fraudat 444 a 23.
Laomedon Mytilenensis Syriae prae- ficitur 64 a 35. 69 a 36. *λάριμναν* 459 a 15.
Lasthenes Cretensium dux 84 a 29.
Latini unde nomen traxerint 16 b 16.
Latinus Locrum excipit 131 a 39. bo- ves Herculis abigit b 5.
Latinus Sylvius 16 b 29.

- Laurentium 16 b 7.
 Laurina Latini filia 131 a 40.
 Lavinia Fauni filia 16 b 11.
 Lavinium ab Aenea conditum 16 b 13.
 Lazarus Galliae ep. Pelagium accusat 14 b 38.
 Lazarus redivivus 505 b 30.
 Lazi 218 a 8. 238 a 39. eorum fines 24 a 33.
 leaenae a pantheris ineuntur 332 a 30.
 Leda a Sole compressa 149 a 31. in palude parit b 5. ovum parit 443 a 31.
 λειμωνάριον τὸ μέγα 161 b 23.
 de λειποφυχία excerpta e Theophrasto 525 b 34.
 Lemno coloni Amyclas deducuntur 137 b 18.
 leo in sepulcro positus 147 b 3. simiae insidiatur 325 b 13. a culicibus fugatur 452 a 6. Africi urbes vastant 453 b 31. Arabici 455 a 15.
 Leo gigas 150 b 14.
 Leo Heracleensis contra Clearchum conspirat 222 b 32.
 Leo i Asparis opera regnum adeptus 55 a 8. inimicitias cum eo exercet 37. caede extinctas 340 b 32. Zenoni regnum tradere frustra conatur 55 b 15. decreta concilii Chalcedonensis proclamat 283 a 25. moritur 54 b 7. ad eum Leonis papae epistola 246 a 8. 247 b 15.
 Leo iii Irenam ducit 33 b 19.
 Leo papa Pelagianos opprimit 15 a 15. Mariam primus deiparam vocat 246 a 19. duplicem in Christo operationem ponit 286 b 41. epistolae eius 14 a 20: ad Flavianum 246 a 8. 256 b 13: ad Leonem imp. 246 a 9. 247 b 16. τόμος 240 a 15. 241 a 25. b 3. 243 a 30. impugnatur a Severo Theodosio Timotheo 240 a 16. 243 a 31. defenditur ab Ephraemio cod. 228. ab Eulogio cod. 225 et 226.
 Leo de re rustica 107 a 3 et 15.
 Leo Zenonis et Ariadnae f. 55 b 18.
 Leodamas cum Phitre de regno Milesiorum contendit 139 b 38.
 Leogoras Andocidis pater 488 b 22.
 Leonidas Origenis pater 92 b 8.
 Leonidas rex 39 a 24.
 Leonippus Sinopae praefectus 237 b 39.
 Leonnatus Anthi f. 69 a 12. Phrygiam accipit 64 a 41. 69 b 1. Antipatro auxilium laturus perit 22.
 Leonnorus Gallorum dux 227 b 30.
 Leonte eadem Helenae 149 a 32.
 Leonteus Placidiae curator 62 b 15.
 Leontia Phocae uxor 33 a 10.
 ad Leontium scribit Basilus Cilix 87 b 7. 88 b 13.
 Leontius 338 a 38.
 Leontius Arabissae ep. εἰς τὴν κτίσιν καὶ εἰς τὸν Αὔραρον cod. 272.
 Leontius eremita 287 a 27.
 Leontius ab Illo imp. renuntiatur 56 b 2. idolis favet 343 b 9.
 Leontius Illyrico praefectus 469 b 5.
 Leontius rhetor 60 b 9.
 λειοντοφόρος Heracleensium ὀκτῆρης 226 b 21.
 Leosthenes Graecorum adv. Antipatrum dux 69 b 20.
 Lesbionactis λόγοι πολιτικοί 52 a 22.
 λήθης φρούριον 22 a 19.
 Leucas rupes 153 a 7.
 Λευκάτης Απόλλων 153 a 10.
 Leucocomas Gnosius Promachi amasius 133 a 29.
 Leucophrys quae postea Tenedos 135 b 28.
 Leucotheae spectrum 136 b 20.
 Leucus Ulyssis socius 153 a 8.
 lexica cod. 145 — 158.
 Libanius Asianus praestigiator 62 a 27.
 Libanius sophista cod. 90. Io. Chrysostomi magister 79 a 8. orationem de pace non esse habitam putat 492 a 14. de Batalo 495 a 35.
 Libanus mons baetulorum plenus 342 b 27.
 Liberius papa 477 a 33. 483 a 35.
 Libethra orgiorum Orphicorum sedes 140 a 37.
 Licinius Constantini M. affinis 469 b 43. regno ab eo exuitur 21 a 17. 470 a 34.
 Ligures a Vitige ad Persas legati 24 b 30.
 Lilius Mauricii percussor 33 a 17. a Phoca ad Chesroem legatur b 10.
 Lilybaetanorum servi tumultuantur 389 a 3.
 Lilybaeum ab Athenione obsidetur 389 a 23.
 Lindii quomodo Herculi sacrificent 132 b 21.
 Lindus ab Althaemene condita 141 a 23.
 lintea Indorum vestis 324 b 36.
 Linus Apollinis et Psamathae f. 133 b 28. eius θρήνος 39.
 Linus secundus Romae ep. 90 b 15.
 litterarum nomina 530 a 20. 532 a 15.
 Litoius Armeniae ep. de Messalianis 12 b 39.
 Locrorum adv. Crotoniatas proelium 133 b 11.
 Locrus Phaeacis f. 131 a 35. Latini filiam ducit 40. ab Hercule occiditur b 11. super sepulcrum urbs conditur 16.
 locustae 215 a 41. 453 a 36. 527 b 35.
 λογική medicorum αἰρέσις 107 a 20.
 Longi fratres 82 a 1. Theophilum accusant 24.
 Longinus criticus 492 a 29 — 35.
 Longobardi 29 a 21.
 Lous fluvius 136 a 16.
 Λοξίας 143 b 39. 535 b 33.
 Lucani belli socialis participes 391 b 12. λουκανικά 438 b 14 not.
 Lucas a Matthaeo dissentit 7 a 23.
 Lucianus cod. 128. an Lucium Patrensem exscripserit 96 b 17.
 Lucianus Hierosolym. presb. 118 a 35.
 Lucifer orthodoxus Ariminum relegatur 483 a 7.
 Lucius Arianus Alexandriae ep. 484 a 8.
 Lucius Charinus cod. 114.
 Lucius Patrensis cod. 129.
 Lucius Theodosio imp. insidiatur 351 b 32.
 L. Lucullus tumultum servilem in Italia opprimit 387 a 26. in Sicilia 390 a 4.
 L. Lucullus adv. Mithridatem bellum gerit 84 a 7. 232 a 14 sqq.
 lunam scrutatur Apollonius astronomus 151 b 18. eius cursus 440 a 26.
 Lusitani 383 a 41. b 38.
 Luturius Gallorum dux 227 b 30.
 Lyaeus gladiator 469 a 21.
 Lycaeus campus prope Heracleam 236 a 25.
 Lyciae montes ignem perennem emittunt 212 b 10.
 Lycias Hermionensis pietate insignis 148 b 19.
 Lyciorum adv. Telmissenses bellum 120 b 13. πολιτείας conscripsit Aristoteles 105 a 1.
 Lycon Atheniensis a Pissuthne conductus 42 b 40.
 Lycophron in Alexandra 151 b 32.
 Lycophron Lycurgi oratoris pater 497 a 1.
 Lycophron Lycurgi oratoris f. 497 b 26.
 Lycophron Thebae frater 142 a 10. Λυκοπολίτης νομός 447 b 8.
 Λύκων πόλις 447 b 13.
 Lycurgus a Baccho debellatur 348 a 14.
 Lycurgus orator cod. 268.
 Lycurgus Lycophronis pater, Lycurgi oratoris avus 497 a 1.
 Lycurgus Lycurgi oratoris f. 497 b 26.
 Lycus occidentalem orbis plagam descripsit 454 b 32.
 Lydii quomodo Veneris festum agant 148 b 32.
 Λύδιον σύστημα 320 b 21. Λύδιος νόμος 320 b 21.
 Λύδιος 144 a 2.
 Lygdamis Artemisiae pater 153 a 25.
 lynx urinam abscondit 528 b 8.
 Lyperus mons 228 a 28.
 λυρική non dici 529 b 37.
 Lysanias Aeschini philos. pater 20 b 23.

- Lysias** Antiochi dux 52 b 27.
Lysias orator cod. 262. Isaei magister 490 a 14. Isocrate maior natu 486 b 12: qui multa ab eo mutuatus est 487 a 15. cum Aeschine confertur 20 b 15. quid ei cum Demosthene commune sit 492 a 7. de Antiphontis morte quid tradiderit 486 a 33. eius oratio in Mnesiptolemum 491 b 18. *πρὸς Χαλκιδέμον* 32.
Lysicles Hyperidis familiaris 495 b 27.
Lysimachia opp. 226 b 11.
Lysimachus Isocratem in ius vocat 487 b 23.
Lysimachus Agathoclis f. 69 a 13. Thraciam et Chersonesum accipit 64 b 2. 69 b 5. Amastrim, mox Arsinoën ducit 224 b 29 — 38. Amastris necem ulciscitur 225 a 10. Agathoclem filium interficit 225 b 8. a Getis capitur 225 a 1. cum Seuthe bellum gerit 69 b 23. in pugna perit 225 b 20.
Lysippus statuarius 371 b 7. 357 a 8.
Lyssus mons 137 a 27.
Λύσσων ὄρη 401 a 37.
Maadeni Saracenorum gens 2 a 36.
μάαδα 531 a 8. *μαάδα* 14.
Macarius Alexandrinus presb. 478 a 33. b 13.
Macarius Hierosolymorum ep. concilio Nicaeno interest 66 a 41.
Macarius Magnesia ep. Heraclidam accusat 17 b 37.
μακκαῖον 531 a 11.
Macedones musicae student 140 a 23. ab Orpheo reguntur 20.
Macedonia ad Taxillem deficit 231 a 22.
Macedonianos Theodosius cum orthodoxis conciliare studet 477 a 17.
Macedonius Mopsuest. ep. 476 a 6.
Macedonius *πνευματικός* Cpolit. ep. 475 a 11. b 10. 476 b 9. ab Athanasio relictur 479 a 9. dignitate exuitur 477 a 4. damnatur 260 b 13.
Macedonius Romae ep. presb. 127 b 19. 544 b 13.
Maces Buthrotius Leucopetra 153 a 36.
Machares Mithridatis f. 238 a 24.
Macrinus imp. 7 a 13. Dionem Cassium Pergamo et Smyrnae praeficit 35 b 15.
Macrobiani qui postea Homeritae 26 b 16.
Macrocephali 327 a 14.
μακροί 533 b 5.
Maeander fl. 343 b 23.
Maeotis palus 22 b 30. quot inde diebus Rhodum navigetur 454 b 38.
magiae genera 75 b 20. *περὶ τῆς ἐν Περσίδι μαγικῆς* cod. 81.
μαγίς i. q. *τράντα* 533 b 10.
magistratus Romani 393 a 34.
Magnentius Constante sublato rerum potitur 476 b 1. 482 b 25.
Magnes lapis 213 a 28. 529 b 38.
Magnetes Asiani ubi prius habitaverint 135 b 34.
Magnus cum Apollinari damnatur 286 b 21.
Magnus consul quo anno Anastasius imp. moritur 34 b 30.
μαγοπονίας dies festus 38 a 36.
μαῖα 531 a 7.
Μαιάδης vel *Μαιαδεύς* 144 a 11.
μαίεσθαι apud Homerum i. q. *ζητεῖν* 531 a 6.
μαίμακτιον 459 b 17.
mala aurea 436 a 16.
Malacon Heracleensis Lysimachum occidit 225 b 22.
Malchi Philadelphensis *Βυζαντινά* cod. 78.
μάλευρον i. q. *ἄλευρον* 531 a 17.
μάλη 529 b 35.
malva abstinent Pythagorei 344 a 35.
Mamercus 392 a 23.
μάμμη 530 a 8.
Manes 182 b 29. 268 b 7. ad Scythianum scribit 273 b 4.
Manichaei de diabolo quid sentiant 524 b 14. eorum euangelium 65 b 2.
Manichaeus v. Manes: cf. Heraclianus Chalcedonensis.
Manius a Menophane fugatur 230 b 29.
Mantinaeum Paphlagoniae opp. 476 b 31.
Manto Mopsi mater 132 a 1.
Manuel Vardani frater 27 b 23.
Maras Syrus ep. 475 b 38.
Marcellinus Dalmatiae princeps 342 b 4.
Marcellus Aquileiae ep. 127 b 26. 544 b 18.
Marcianistas s. Marcionitas multos convertit Io. Chrysostomus 80 a 24. b 7.
Marcianus Anthemii f. 54 b 21. 56 a 33 — 40.
Marcianus criticus 101 a 18.
Marcianus imp. 285 b 13. concilium Chalcedonense cogit 283 a 23.
Marcianus Iustini patruelis adv. Chosroem mittitur 26 b 31. revocatur 27 a 5.
Marcianus Lampsaci ep. Arianus 477 a 27.
Marcionis haeresis 80 b 7.
L. Marcius Philippus cos. 391 b 4.
Marcus Basilisci f. Caesar, mox imp. 56 a 4.
Marcus euang. cum discipulis suis commemoratur a Philone 86 b 16.
Marcus monachus cod. 200.
Marcus quidam in Britannia imp. creatur 57 b 14.
Mardonius inter septem magi interfectores 38 a 22.
Mardonius multa apud Xerxem gratia 38 b 35. apud Plataeas fusus 39 a 1. templum Delphicum spoliatur 8.
mare rubrum unde nomen traxerit 441 b 31 — 442 b 23.
Mares Chalcedonis ep. 471 a 9. 475 a 38. 479 a 8. 484 a 11.
Mares Ephesi ep. 467 b 36.
μαργαρίται, μαργαρίται, μάργαροι 22 a 12.
Maria Magdalena ad Ioannem Ephesum se confert 511 b 30.
Maria virgo ab Agapio impugnatur 124 b 12. *θεοτόκος* abs quo primo vocata sit 246 a 19. quando conceperit 287 b 41. discipularum eius chorus 511 b 41. imago 30 b 2. monasterium Antiochiae 244 a 5.
Marianus presb. 159 a 41.
Marinus Io. Scythopolitae causam agit 87 b 9.
Marinus Samarita Neapoli Palaest. natus 345 b 20 et 24. Procli successor 127 a 1. 338 a 19. 345 b 18 sqq. 351 a 30 et 37 et 40. in Philobum Platonis commentatur 338 a 21.
Marinus Rom. dux 28 b 3.
C. Marius a Nicomede adv. Cimbros auxilium petit 387 b 5. consul quintum 390 b 11. proscriptio eius 381 a 16.
C. Marius minor cum Sulla contendit 392 b 35.
Marius Mithridatis dux 233 b 1.
marmor candidissimum ad mare rubrum 447 b 31.
Mars ab Oto et Ephialte victus 444 b 2. Martis planetae cursus 440 a 24.
Marsagetes Scytharbae frater 38 b 9.
Marsi Romanis se dedunt 392 a 11.
Marsicum bellum 230 a 31. 391 a 30 — 392 b 32.
Marsus 56 a 31. 352 a 7.
Marsyas festo Apollinis die natus 149 a 6.
martichora bellua 45 a 31.
Martimus inter septem pueros 467 b 19.
Martinus Ardaburium prodit 55 b 2.
Martinus Rom. dux 25 b 13.
Martyrius protodiaconus 18 b 4. Arianus 476 a 6.
Martyropolis 29 a 9 et 17. b 41.
Marucini 230 a 32.
Maruthas ad Philippicum deficit 28 a 27.
Maruthas Sufaren. ep. 12 b 17.
Maruza Persarum dux 29 a 11.
Massagetae qui postea Turcae 26 a 29.

- Massilia ab Adaulfo tentatur 59 a 26.
 Massinissa 38 b 17.
 Mastubius Armenius chorep. 63 b 35.
 Matacas eunuchus Delphos spoliatus 39 b 30.
 μαθηματικοὶ Pythagorae discipuli 438 b 23.
 Matris Chionis pater 222 a 30.
 Matris Thebanus hymnorum scriptor 148 b 1.
 matri misceri apud Medos et Persas fas est 132 b 2.
 Matthaeus a Luca dissentit 7 a 22.
 Matthias Asamonaei nepos 52 b 37.
 Matthias Theophili f. pontifex 52 b 25.
 Mauricius dux 536 a 18.
 Mauricius imp. 27 a 23 sqq.
 Maurusii 29 a 22. 31 a 21.
 Mavias Caisi f. obses Byzantium mittitur 2 a 40.
 Maxentius imp. 21 a 6. 470 a 6.
 Maximianus e septem pueris 467 b 18.
 Maximini duo imp. 20 b 33 et 34.
 Maximinus imp. Christi statuam evertit 505 b 13. Demetrium supplicio afficit 469 a 11. Constantino M. insidiatur b 28.
 Maximinus magus 348 b 29.
 Maximinus tyrannus sub Theodosio M. 59 a 14.
 Maximus Alexandrinus sophista cod. 135.
 Maximus dives 63 b 2.
 Maximus a Gerontio patre imp. renuntiatur 58 a 36. ad barbaros fugit b 17.
 Maximus Hierosolym. ep. concilio Antiocheno non interest 474 b 19. Athanasium restituit 482 b 11. expellitur 33.
 Maximus monachus confessor *περὶ ἀγάπης* 158 a 1. *ἀπορήματα γραφικὰ* cod. 192 (A). *ὑσκητικὸς λόγος* cod. 193. *ἐπιστολαὶ* cod. 192 (B) et 158 a 13, 29 — 159 b 13. *περὶ τῶν δύο θελημάτων καὶ τῶν δύο ἐπὶ Χριστοῦ ἐνεργειῶν* 159 b 14.
 Maximus philosophus, ad quem Athanasius 257 b 11.
 Maximus Seleucia ep. Chrysostomi condiscipulus 79 a 36.
 Maximus senator 421 b 16.
 μέχρι — μέχρις 535 b 1.
 Medea Babyloniae regina 323 b 40.
 Medea ab Iasone rapta 141 b 31. cum Thetide de pulchritudine certat 150 a 19. hirco iuventam reddit 443 b 27.
 Medi cum matribus suis concumbunt 132 b 1.
 Media propter passerum multitudinem deserta 453 b 30.
 Megabernes Spitamae f. 36 a 17. Barcaniorum satrapa 37 a 18.
 Megabyzus Xerxis gener 39 a 13. b 30 et 37. 40 a 7 sqq.
 Megacrides Isocratem ad permutationem provocat 487 b 20.
 μεγαλειὸν μῦθον 532 b 16.
 Megallis Damophili uxor 385 a 11.
 Megalus Syracusanus 532 b 16.
 Megarenses Astacum condunt 228 a 6. moenia sua Atheniensibus debent 404 a 30.
 Megaris commoratur Lysias exsul 489 b 36.
 Megas Beroeae ep. 25 a 15. 248 b 24.
 S. Melaena 14 a 19 not.
 Melanippus Priami f. 150 a 6.
 Melanthus e Nelidarum genere 138 a 40. Xanthum Boeotorum regem occidit b 9.
 Melas fl. 321 b 6.
 Melchisedecitae 163 a 19.
 Meleager dux peditum 69 a 16. Perdiccae vicarius 23. ab eo tollitur 28. *μελεαγρίδες* 456 a 9.
 Meles fl. 140 b 7. 371 a 8.
 Meletii haeresis 478 a 25.
 Meletius Armeniae, postea Antiochia ep. 78 b 40. Chrysostomum baptizat 79 a 1. et diaconum ordinat b 41. concilio Cpolitano interest 477 a 23. sede sua movetur 483 a 40. ab Iuliano revocatus a Valente iterum expellitur 484 a 28.
 μέλι i. q. ὄξος 535 a 8.
 Melias Mopsi filia 120 b 9.
 μελική ποιήσις 319 b 32.
 Melicertes 533 b 31.
 melicum carmen 319 a 6. b 32.
 Melienses cum Milesiis bellum gerunt 140 a 3.
 μελλίωτον herba 150 a 37.
 M-litinae ep. ad Chosroem legatus 29 b 35.
 μέλιττα unde dicatur 535 b 16.
 μέλον 535 b 18.
 Melus insula unde condita 137 b 22. ibi Iuppiter Euphorionem occidit 149 a 21.
 Melus Scamandri f. 152 b 16.
 Memmii in Lusitania clades 383 b 1.
 Memnon a Chrysostomo colapho percussus 18 b 6.
 Memnon de Heraclea Pontica cod. 224.
 Memnonea ab Aethiopibus absoluta 449 a 1.
 Memnonis lapis 373 a 15.
 Memphis quantum distet a Thebaide 447 b 6.
 Menander comicus 438 a 5. 530 a 14.
 Menander Lydiam sortitur 64 a 41. 69 b 1.
 Menander Mithridatis dux 231 b 28.
 Menas patricius 8 a 3.
 Mende opp. 133 a 4.
 Mendeis nympha Pallenae mater 132 b 7.
 Menedemus Eleus 151 a 30.
 Menelaus votum Veneri non solvit 149 a 34. ab Helena amatur 39. ubi abfuerit cum Paris Helenam raperet 150 b 36. Paridem vincit 443 b 39. interficit 151 a 5. Canobum sepelit 132 a 28. Dianae immolatur 149 b 1.
 Menesaechmus Demosthenem et Lycurgum accusat 494 a 38. 497 b 18.
 Menestheus Atheniensium ad Troiam dux 408 b 27.
 Menon Thessalus 43 b 28. Clearchum et Graecos prodit 44 a 22.
 Menophanes duodecimum Theopompi librum periisse tradit 120 a 11.
 Menophanes Mithridatis dux 230 b 32.
 Menostanes 42 a 12 et 21 et 38. b 34.
 Menostates Artarii f. 41 a 16.
 meranis vel miranis dignitas 23 a 3: cf. 26 b 18 et 34.
 Mercurii planetae cursus 440 a 25.
 Mercurius Pollucem amat 152 b 40. cum Venere luctatur 153 a 2.
 Meroë insula 451 b 35.
 Merops Anthemusiae rex, Pallenae proculus 132 b 10.
 Merops Cyzici socer ad Rhyndacum regnat 139 a 30.
 Mesopotamia Phradati offertur 239 a 14. terrae motu quatitur 26 a 26.
 Messaliani a concilio Sidensi damnantur cod. 52.
 Messene a Nilidis regnatur 138 b 1.
 μεταλειὸν v. μεγαλειὸν.
 μέταλλα Aethiopiae 447 b 29 — 449 a 10.
 μετασυγκριτικὴ θεράπεια 175 a 14.
 Metebini monachi 160 b 14.
 Metellus Cretam invadit 84 a 26. Venusiam expugnat 392 a 25.
 μετεμψυχώσεις Origenis 3 b 42.
 methodici medici 107 a 23.
 Methodius ep. et martyr *περὶ ἀγγελίας* cod. 237. *περὶ ἀναστάσεως* 293 a 2. *ἀποστολικῶν ῥητῶν ἐρμηνεία* 294 a 22. *περὶ τοῦ ἀντεξουσίου* cod. 236. *περὶ τῶν γεννητῶν* cod. 235. eo utitur Eusebius adv. Andream 106 a 36.
 Μητίς 143 b 40.
 Metrodori computus paschalis 91 a 25 et 41.
 Metrophanes Cpolit. ep. cod. 256.
 Metrophanes Lacharis nepos 342 a 6.
 μικρὸς κόσμος homo 440 a 33.
 Midas Brigum rex 130 b 28. asininis auribus 40. 148 a 30. Silenum caput 32.
 Midas nomen servile 532 b 37.
 Midias 492 a 37.
 Midias Midiae f. 496 a 20.
 Milesii admonentur ut Leucotheam

- colant 130 b 21. Cyzicum incolunt 139 b 1. cum Carystis et Meliensibus bellum gerunt 140 a 2. Milesii cuiusdam cum trapezita Tauromenitano lis 138 a 16.
- Miletum Cares, mox Iones incolunt 131 a 5. expugnat Harpagus 138 a 16.
- Miltiades ad Marathonem victor 38 b 25. ab Aristide defenditur 426 b 17. *μυμητικὸν* poësis genus 319 a 4.
- Mimnermus Colophonius 319 b 12.
- Minæi Arabum gens 457 a 39.
- Minerva Peleo tibias donat 152 a 25. Melum sacerdotem sibi cupit b 17. in testudinem abit 444 a 32. *Σκιδῶς* 322 a 25. eius apud Emesam templum 348 a 35.
- Minos a Cocali filiabus interficitur 135 a 4, idque aqua fervida 443 b 25.
- Minucianus rhetor 365 a 42. 366 a 39.
- T. Minucius tumultum servilem movet 386 b 36.
- Mithrae Alexandriae sacrificia 483 b 25.
- Mithridates ab Heracleensibus aditur 226 a 24.
- Mithridates sororis filium, matrem, fratrem interficit 230 a 41. b 3 et 6. Asiam subigit 33. octoginta millia Romanorum una die interficit 231 a 1. bellum gerit cum populo Romano 6 — 239 a 10. ab Italis advocatur 392 a 29.
- Mithridates Ariarathæ et Antiochidis f. 383 a 5.
- Mithridates Ariobarzanis f. 228 b 31.
- Mithridates Mithridatis f. 231 b 27 et 41.
- Mithridates Udiastæ f. Terituchmæ armiger 43 a 22. b 8.
- Mitrostes Iderne f. 43 a 33.
- μῆξ* 532 a 39.
- μνήμονες* heroum 147 a 23.
- μνημονευτικὴ αἰρεσις* medicorum 107 a 23.
- Mnesarchus Pythagoræ f. 438 b 29.
- adv. Mnesiptolemum oratio Lysiae 489 b 11.
- μῶ* Dorice i. q. *ζητώ* 531 a 2.
- Modestus Hierosolym. ep. *εἰς τὰς μυροφόρους* 511 b 19. *εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου* 512 a 9. *εἰς τὴν ὑπαπαντὴν* 13.
- Moeris *ἀττικῆς* cod. 157.
- μόγης* - *μόλις* 530 a 38.
- μῶλν* 149 b 39.
- Μολυκρικὸν ῥίον* 534 a 19.
- ad Monimum genus refert Iamblichus 126 a 2.
- μονώτατος* 533 b 38.
- monotheletæ a concilio sexto damnantur 5 a 15.
- μῶνται* 531 a 4.
- Montanistæ 12 a 2. 291 b 30.
- Mopsucrene Cappadociae opp. 483 b 20.
- Mopsuestia undenomen traxerit 120 b 10.
- Mopsus vates 120 b 9. Apollinis et Mantus f. 132 a 1.
- morbus sacer in Oasi aut non est aut curatur 61 a 13.
- Μορφώ* 143 a 32.
- Morsimus Trachinius Herculis rogam incendit 147 a 37.
- Moyes 4 a 9. 380 a 25. alpha appellatur 151 b 10. 529 b 27. statua eius in templo 379 b 18.
- Mucri 31 a 33.
- Mulvius pons 470 a 25.
- Mundus Iustiniani dux 24 b 10.
- Murena adv. Mithridatem bellum gerit 232 a 27. Luculli legatus 84 a 8.
- mures aurum et ferrum arrodunt 528 a 34. bipedes in Aegypto 36.
- Murgentum 386 b 5. 388 b 12.
- Musa unde dicatur 530 b 39.
- Musarum nomina 34 a 8. cum Thamyride certamen 132 a 18.
- muscae unde nascantur 527 b 24.
- Musonius Graeciae proconsul 108 a 23.
- mustelæ agrestes 528 a 28.
- Mycalæ 324 a 29.
- Μυζυλά* 143 b 15.
- Myia Pythagoræ filia 438 b 31.
- Myiscus Ulyssis *μνήμων* 147 a 23.
- Μυδὸς ὄρεμος* 456 b 6.
- Myzoæus Persa 442 a 27.
- μυροπόδα* arbor Indica 49 b 33.
- Myrtilli 150 a 4.
- Mys Samius 402 a 10.
- Mysorum et Phrygum termini 345 a 29.
- Narbone Placidia Adaulfo nubit 59 b 15.
- Narcissus Cilix ep. 475 b 37.
- Narcissus Thespiensis 134 b 27.
- ναρκητῆρας* unguentorum species 523 b 15.
- Narses Comentiolo succedit 30 a 15.
- Barami copias fundit 27.
- Nasamones gens Aethiopum 330 b 7.
- νάσις* 143 b 42.
- Natacas Xerxis eunuchus 38 b 36.
- ναναγὸς Ἰάσων* 532 b 20.
- Naucrates Erythraeus Theopompi æqualis 120 b 32 et 37.
- Nausicles Philippo adversatur 493 a 37.
- Naxi fons vini 46 a 33.
- Naxiorum urbs 364 a 21.
- Neapolis Palaestinensis 345 b 19.
- Nearchus classi Alexandri praefectus 68 a 35. 327 b 9. Barsinae et Men-toris filiam ducit 68 b 13.
- νεβρός νεκρός νέκταρ* unde dicantur 530 b 8 et 6 et 10.
- Nectarius aedi S. Anastasiae marmora comparat 18 a 6.
- Nectarius praetor, mox ep. Cpolit. 477 a 40. Chrysostomi decessor 80 a 26.
- Nectenibus Aegypti rex 120 a 34.
- Neleus coloniae Atticae dux 141 a 4.
- Nelidae Pyli et Messeniae reges 138 a 40.
- Nemea 533 b 33.
- Neon ep. 13 a 19.
- νεόπλουτος* vox recens 491 a 28.
- Neoptolemus Achillis et Deidamiae f. 148 b 21. in equo ligneo 444 a 3.
- Neoptolemus Caramaniae praest 64 b 21. ab Eumene occiditur 71 a 2.
- Neoptolemus histrio 493 a 21.
- Neoptolemus Maciota 150 a 6.
- Neovigastes Constantini dux 57 b 18.
- Neporus Galliae ep. Pelagium accusat 14 b 37.
- Nepos Glycerio tonso rerum potitur 54 b 27.
- Neptunus Patrocli amator 147 a 9.
- Cererem tentat 148 a 16. Peleo equos donat 152 a 24. Laomedonti servit 444 a 23. templum eius Calauriae 494 b 19. 496 a 27.
- Nereus Peleo salem donat 152 a 26.
- Nero imp. parricida 333 b 10. Agrippae favet 6 b 30.
- Nerva imp. 10 a 14. 335 a 5. 468 b 25.
- Nerva Siciliae praetor 387 b 13.
- Nessa regio 457 a 34.
- Nessus a Venere adversus Herculem instigatur 147 b 11.
- Nestor Herculis amasius 147 a 37.
- Nestor Lyaeum interficit 469 a 23.
- Nestoriana haeresis eadem Celestianæ 14 a 36.
- Nestorius naturas ponit duas divisas et *ἰδιοπροσάγειν* 252 b 41, filios duos 258 b 40. Mariam non dei sed hominis matrem vocat 246 a 16. 247 b 17. impugnatur a Cyrillo Alex. cod. 49 et 169 (cf. cod. 230), ab Eulogio 240 b 43, a Leone 241 a 30. 246 a 15. 247 a 14. damnatur a concilio Chalcedonensi 4 b 37. 247 b 33. 260 b 13. 265 a 31: cf. 283 a 26. epistola eius ad Cyrillum 4 b 31. 116 b 15. Celestini ad eum epist. 14 a 24.
- Nicaea Antipatri filia a Perdicea ducitur 70 a 34. repudiatur b 24.
- Nicaea Naias 233 b 35.
- Nicaea urbs 233 b 35.
- Nicaeenses Alexandri milites 233 b 37.
- Phocensium vicini 234 a 13. eorum cum Nicomedensibus concordia 166 b 37.
- Nicagoras rhetor 365 b 1. 366 a 40.
- Nicanor 532 b 4.
- Nicanor Cappadociam obtinet 72 a 6.
- νίκη* Helladii liber 536 a 5.
- Nicephori Cpolit. ep. *ἑσπερικὸν οὐνομον* cod. 66.

- Nicias ab Hyperbolo vexatur 377 a 17.
 Nicias monachus κατὰ Ἑλλήνων cod. 50.
 κατὰ Σεβήρου et κατὰ τοῦ Φιλοπό-
 νου ib.
 Nicias Syracusanus rhetor 489 b 27.
 Nicocles Euagorae f. 487 b 5.
 Nicocreon Euagorae insidiatur 120
 a 34.
 Nicodemus a Petro et Ioanne bapti-
 zatus 118 a 24.
 Nicolaïtae haeretici 291 b 11.
 Nicolai Damasceni Ἀσσυριακὴ ἱστορία
 146 a 12. παραδόξων ἰσθῶν συναγωγή
 145 b 35. ab eo placenta genus
 vocat Augustus 146 a 10.
 Nicolaus unus e septem diaconis 291
 b 7. haeticus non est 11.
 Nicomachi Geraseni ἀρεθμητικὰ θεο-
 λογούμενα cod. 187.
 Nicomedensium cum Nicaeensibus con-
 cordia 166 b 37.
 Nicomedes I Zipoetae f. Bithyniae rex
 227 a 16. Antigono auxiliatur b 1.
 Gallos in Asiam traducit b 14. eorum
 auxilio Bithyniam subigit 36. Nico-
 medeam condit 228 a 27. filium na-
 tu maximum expellit b 6.
 Nicomedes II parricida 383 b 34.
 Nicomedes III Nicomedis et Nysae f.
 a senatu Romano rex appellatur 230
 b 16. fugatur 25. regnum populo
 Romano relinquit 73 b 20.
 Nicomedes Chrestus 230 b 18.
 Nicomedia a Nicomede conditur 228
 a 27. a Triario capitur 233 b 29.
 a Constantino obsidetur 21 a 32.
 Nicostratus comicus Leucade desilit
 153 a 34.
 Nilus fl. Aegyptum inundat 3 a 13.
 212 a 20. 329 b 13. flexus eius 447
 b 21. incrementum πήχεις 371 b 28.
 incrementi causae 32 a 2. 441 b 4.
 Nilus Herculis nomen 147 b 16.
 Nilus monachus εἰς τὴν ἀνάληψιν 515
 a 5. εἰς τὸ πάσχα 512 a 40. κεφάλαια
 γρ' 163 b 11.
 Ninus urbs 331 b 37.
 Niobe in saxum mutata 443 a 6. eius
 liberi omnes ab Apolline interfecti
 147 a 22.
 Nireus Catanensis Leucade desilit 153
 b 14.
 Nireus Sym. Herculis amasius vel fi-
 lius 147 b 12.
 Nisaei Soli pullos educant 371 a 35.
 Nisibis opp. 25 b 38. 26 b 40.
 Nitria mons 81 b 40.
 Noëmon Achillis μνήμων 147 a 25.
 Noëtiani haer. 94 a 27.
 Noëtus ib.
 Nolani belli Marsici participes 391 b 12.
 Nomades Aethiopes 330 b 3. 453 a 22.
 νομεῖς - νομεῖας 533 b 23.
 νόμος melici carminis genus 320 a 33.
 Nomus Damascenus 342 b 16.
 Nonnosi ἱστορία cod. 3.
 Norondabates unus e septem magi in-
 terfectores 38 a 22.
 Novatiani Alexandrini martyrum re-
 liquias non venerantur 127 b 4.
 multi in Paphlagonia 476 b 27.
 Novatus Cornelii papae archidiaconus,
 mox presbyter 127 a 25. 544 b 35.
 novae sectae auctor 127 a 39. eius
 ἀθλήσεις ψευδεπίγραφος b 9. 544 b 11.
 adv. eum Eulogius cod. 182 et 208
 et 280.
 Nuceria 386 b 32.
 Numa Pompilius 15 b 23.
 Numenias servi nomen 533 a 1.
 Numitor Albae rex 16 b 35. 141 a 30.
 Nymphis historicus Heracleensis ex-
 sules reducit 226 a 26. ad Gallos
 legatur 228 b 41.
 Nymphis fl. 27 b 22.
 Nysa 324 b 10. 332 a 25. ibi Bacchus
 educatus 320 a 27.
 Nysia Candaulis uxor 150 b 19.
 Nysiam amat Plesirrhous 150 b 26.
 Νυσσηῖς 145 a 1.
 νύξ 535 a 12.
 ὦ non esse articulum 530 b 14 — 31.
 Oarius fugitivorum dux 387 b 29.
 de Oasi mirabilia narrat Olympiodo-
 rus 61 a 12. fuit insula 29. nec plu-
 via nec fluviis rigatur 212 a 24.
 Oases tres 37.
 Oblias Iacobi cognomen 202 a 26.
 Oceanus Tethyis coniux 367 b 2. or-
 bem circumfluit 44 a 10. Aethio-
 picus 330 b 9.
 ὀχετός i. q. βόρβορος 535 a 9.
 Ochus Dariaeus Artaxerxis f. 42 a 2.
 Hyrcaniae satrapa 8. Secydiano
 occiso succedit 31 — 43 b 3.
 ὀκλᾶς 532 b 6.
 ὀκτῆρης Heracleensium 226 b 21.
 oculi fabrica 504 a 13.
 ὀδᾶς 532 b 1.
 Odenathus Zenobiae maritus 491 b 32.
 Odoacer urbe et Italia potitur 56 a 20.
 Odrysis imperat Orpheus 140 a 21.
 Oeager Orphei pater 140 a 20.
 Oebaras Astyagem capit 36 a 19. Sar-
 des expugnat 36 a 40. Astyage sub-
 lato inedia obit 36 b 27.
 de Oenoë bellum inter Athenienses et
 Boeotos 138 b 5.
 Oenone Corythi mater 134 b 1. Pari-
 dem mori passa se suspendit 14 — 27.
 Oēs e mari rubro emersus astrono-
 miam et litteras docet 535 a 35.
 οἰκῆμα i. q. δεσμοκτήριον 535 a 6.
 Olurus Thucydidis pater 19 b 41.
 Olympia 533 b 32.
 Olympias Alexandri mater ubi Phi-
 lippum adamaverit 367 a 25. Cleo-
 patram filiam Perdiccae destinat 70
 a 35. de ea scripsit Amyntianus 97
 a 21.
 Olympias diaconissa dignitate sua
 exuitur 82 b 10. ad eam Chrysosto-
 mi epistolae 66 a 2 et 8.
 Olympiodori Thebani ἱστορία cod. 80.
 ad Hunnos legatio 58 b 37.
 Olympiodorus philosophus 171 b 22.
 Olympius Stilichonem interficit 56 b 39.
 magister officiorum fit 57 b 30. oc-
 ciditur ib. Probi pater 63 a 38.
 Olympus Cretensis Iovem educat 147
 b 38.
 Olympus Lyciae mons 298 b 22.
 Olynthus Strymonis f. 131 b 25.
 Olynthus urbs a Branga conditur 131
 b 21. a Philippo excisam quomodo
 scriptores lamententur 446 a 2.
 ὀμμαχόιον 351 a 26.
 ὄνειρος unde dicatur 535 b 23.
 ὠνησάμεν - ἐπριάμεν 529 b 30.
 Onesimus 19 a 42.
 Onias Menelaus pontifex 52 b 29.
 Onirus Achillis et Deidamiae f. ab
 Oreste occiditur 148 b 21.
 Onophas inter septem magi interfecto-
 res 38 a 22. socer Xerxis 38 b 36.
 ad Salaminem dux 39 b 23.
 ὄνος ἡ κάτω μύλη 533 b 10.
 Onulfus Armatum interficit 54 b 16.
 Ophellas Cyrenensibus auxilio mitti-
 tur 70 a 22.
 optimates Gothorum 57 a 36.
 Ὀπίωδης insula 456 b 13.
 Ὀπίων 143 b 36.
 x oratorum lexica cod. 150.
 C. Orbanus Siciliae praetor 392 b 23.
 ὀργᾶς 534 a 12.
 Ὀρεῖα 144 b 35.
 Orestes Augustulum filium suum imp.
 efficit 55 b 31.
 Orestes parricida 333 b 10. quo die
 natus sit 148 b 40. Onirum interfi-
 cit 148 b 23. Helenam Aegisthi fi-
 liam interficit 149 b 15.
 Orestes alius 475 b 13.
 Orestidae Cappadoces 340 b 17.
 orgia a Thracibus et Macedonibus ce-
 lebrata 140 a 37.
 Oribasius cum Aëtio comparatur 181
 a 2. cum Dioscuride 123 b 39. ope-
 ra eius medica quattuor cod. 216 — 9.
 εὐπόριστα spuria 176 b 5.
 Origenes Leonidae filius 92 b 8. Am-
 monii discipulus 173 a 21. 461 a 39.
 Clementis successor 92 b 28. ada-
 mantinus 92 b 27: cf. 286 b 24. Cen-
 taurus 302 a 30. ab Hippolyto ad
 exponendam scripturam excitatur et
 adiuvatur 94 a 36. Demetrii in eum
 odium 92 b 35. Africanum refellit

- 7 a 20. Sabellium impugnat 92 a 3. animam ante corpus esse docet 93 b 11; corpus carcerem esse animae 293 a 6 et 13, nec resurgere 297 a 37. 299 a 36: cf. 14. de Lazaro et divite quid senserit 300 b 42, deque angelis hominibus stellis 206 a 21. damnatur 5 a 4. martyriumne perpeusus sit 92 b 14 — 24. *περὶ ἀρχῶν* cod. 8. 87 a 15. Labyrinthus ei tribuitur 42 a 5. pro eo incertus quidam cod. 117, Pampphilus et Eusebius cod. 118: cf. 291 b 18.
- Origenes δ *ἀδελφάντιος* 286 b 24.
- Oritae 327 b 21.
- Orondes Parysatidis adulter 43 b 15.
- Orontes Tiribazum in vincula coniicit 120 a 34.
- Orontes fl. 485 a 36.
- Orontis dictum 435 b 5.
- Oropius Sogdianis praeest 64 b 22.
- Orpheus Oeagri et Calliopes f. 140 a 20. Platonicae de providentia sententiae auctor 173 a 15. montes et saxa trahit 443 b 1. a mulieribus laceratur 140 a 31. fanum eius mulieribus inaccessum b 14. auditor eius Midas 130 b 30.
- Orthagoras coquus Sicyoniis imperat 530 a 37.
- Orthagoras de mari rubro quid tradiderit 327 b 10.
- Ὀρθογῶντις* 144 a 40.
- Orus digito ori imposito natus 343 a 35.
- oryx Sothidis ortum nuntiat 343 a 12. eorum cornua pro armis sunt 453 a 29.
- ὠσχοφορικὰ μέλη* 322 a 13.
- Ὀσιριάδες περιβολαί* 343 a 29.
- Osiris 335 a 29. idem Adonidi 343 a 21.
- Osroenensium epp. ad Flavianum epistola 12 b 36.
- ostracismus 433 b 9. abs quo inventus sit 152 a 39.
- ostrea eximia magnitudine 327 b 17.
- ὦ τὴν* 530 b 2.
- Otus Martem in vincula coniicit 444 b 3.
- ova cruda 526 b 4. ovum primitivum 535 a 39.
- oves Indicae 46 b 35.
- Oxathres Darii frater, Amastridis pater 224 a 24.
- Oxathres Dionysii Heracleensis f. 224 b 16. fraterni regni socius 225 a 4. a Lysimacho tollitur 24.
- Oxendras Ochi f. 42 b 15.
- Oxyartes Roxanae pater Bactrus 64 b 14. 68 a 6. 71 b 37.
- Oxynius Hectoris f. 140 b 17.
- Ὀξυνυγχιῆς νομός* 447 b 9.
- οὐδὲς* 532 b 3.
- οὐρανία* stella navibus salutaris 62 a 4.
- Pacis templum in urbe 149 b 32.
- Pacoris Aegypti rex 120 a 15.
- Pacorus Parthus 53 a 11.
- Pactolus fl. 46 b 29.
- Pacurius Persarum rex 22 a 28.
- παῖαν* 320 a 21.
- Palaestinae praeficitur Caïsus Saracenus 2 b 15. Arabes eo thus afferunt 457 a 38.
- Palaestinenses deos esse non credunt 438 a 22.
- Palamedes a Graecis dux creatur 150 b 38. mors eius Ephesi picta 146 b 27.
- Palici 387 b 25.
- ἐπὶ Παλλάδιῳ* 535 a 25.
- Palladium a Diomede rapitur 137 a 8. a duobus 148 a 29.
- Palladius Hellenopolis ep. 18 b 20.
- Origenista 18 b 42. vitam Chrysostomi scripsit 78 b 31.
- Palladius sophista cod. 132.
- Pallene Sithonis filia 132 b 7.
- Pallenen appellant Cadmus et Proteus 136 a 39.
- pallium sophistarum 60 b 10.
- palmae Indicae 46 b 39.
- Pamphila Aegyptia sub Nerone 119 b 38. eius *σύμμικτα ἱστορικὰ ὑπομνήματα* cod. 175: cf. 103 a 35.
- Pamphilus martyr Pierii discipulus 93 a 22. Eusebii amicus 4 b 9. testis pro Origene 91 b 34. pro quo scripsit *τόμους* sex cod. 118.
- Pamphilum excerptit Vindanius 107 a 3.
- Pamphylia Mopsi filia 120 b 11.
- Pamphylia a Graecis habitata 120 b 12. *ἀρωματοφόρος* 324 a 41. lanam fert *αὐτοφυῆ* 326 b 31.
- Pamprepius Aegyptius grammaticus impius 56 a 31. 343 b 11 et 15. 346 b 23 et 38. 347 a 2. 351 b 24.
- Pan Mercurii f. 427 a 31. Achillem omnium formosissimum esse iudicat 152 b 1. a Venere turpatur 4. eius *χορεία* 402 b 4. *Πανικόν τι ζῶον* 341 b 17.
- Pan piscis marinus 153 b 22.
- Panactus Boeotiae opp. 321 b 34.
- Panathenaea 533 b 29.
- Panathenaeum stadium 497 a 14.
- Pandareus Dulichiensis 531 a 21.
- Pandion Atheniensium rex 136 a 20.
- Pannoniam Avari sedem sibi petunt 26 a 34.
- Panon Thebaïdis opp. 447 b 14.
- Pantaenus magistris usus qui Apostolos viderant 92 b 31. ipse Clementis Alex. magister 89 a 38. 92 a 30.
- pantarba lapis 45 a 28. 51 a 38.
- panthera v. pardalis.
- Panyasis poeta 319 a 19.
- Paphlagonia Timonitis 232 b 26.
- Paphnutius confessor concilio Nicaeno interest 471 a 24.
- Papias Hierapolis ep. 291 a 20.
- paradisus 288 a 41.
- de paralyti Theophrastus 525 b 22.
- pardalis semper sitit 342 b 35. styra-cis odore in Pamphyliam ducitur 324 a 40. Africa differt ab Asia-tica 455 a 24.
- πάρηβον* lignum Indicum 47 a 33.
- Pariorum *πολιτεία* ab Aristotele scripta 105 a 1.
- Paris dearum index 152 b 18. citharam a Venere accipit 153 a 4. Peritanum execat 147 a 15. Corythum filium suum occidit 134 b 1 — 9. a Philocteta vulneratur 134 b 15. a Menelao interficitur 151 a 5.
- Parmenides Eleata e schola Pythagorae profectus 439 a 36.
- Parmenides Platonis dialogus 351 a 31.
- Parmenio Philotae pater capitis damnatur 67 b 41.
- Parmeno nomen servile 532 b 40.
- Parmises Amytis frater 36 a 36. 42 b 37.
- παρολνιον* i. q. *σκόλιον* 321 a 4.
- Parrhasius pictor 369 b 32.
- παρθενία* unde dicatur 311 a 20.
- παρθενικά* melici carminis genus 321 a 33.
- Parthenius mons 149 a 24.
- Parthi a Scythis oriundi 17 b 5. Tanyoxarci parent 37 a 16. ab Antiocho desciscunt 17 a 31. Mithridatis societatem detrectant 234 b 27. a Traiano vincuntur 17 b 7.
- partus monstrosi 30 b 40.
- Parysatis Artoxerxis filia Ochi coniux 42 a 6 et 38. b 5 et 24. 43 b 12 — 18.
- Parysatis Ochi filia Alexandro nubit 68 b 8.
- Pasargadae 442 a 30.
- de Paschae tempore cod. 115 — 6.
- Pasistrates Dionis Chrysostomi pater 165 a 40.
- Pasiphae cum tauro rem habet 443 a 20.
- Patala Indiae urbs 71 b 41. 327 b 8.
- Patermuthius martyr 93 a 20.
- Patricius Asparis f. 55 a 11. necem aegre effugit b 7.
- Patricius magister 55 b 26 et 33.
- Patricius Phryx 22 b 3.
- Patrocles Antiochi dux 227 a 6.
- Patroclus Abderi frater 150 b 32. cur *ἐππεὺς* appelletur 147 a 8. Eudorum *μνήμονα* habet 26.
- Patron Epicureus 84 a 18.
- Patrophilus Arianus Maximum Hierosolymis expellit 482 b 32.
- Paulacius Alexandriae augustalis 81 a 42.
- Paulinus orthodoxus Ariminum relegatur 483 a 7.

D d d d

- Paulinus praestigiator 27 b 26.
 Paulus apostolus epistolam ad Hebraeos non scripsit 12 a 17. 94 a 33. Timotheum in sede Ephesia collocat 468 b 32. Chrysostomum ut epistolas suas interpretetur excitat 80 b 24.
 Paulus Cpolit. ep. martyr cod. 257. eius ecclesia 477 b 12.
 Paulus Emisae ep. 257 a 12. a Cyrillo probatur 269 a 34. b 27.
 Paulus haereticus 5 b 7.
 Paulus Heracleae ep. 19 a 1.
 Paulus medicus 123 b 31.
 Paulus Mysus multas Lysiae orationes spurias esse censet 489 a 35.
 Paulus Samosatensis 259 a 38. 265 b 21. 273 b 40.
 paupertatis ara 328 b 19.
 Pausaniae λεξιόν cod. 153.
 Pausanias ap. Plataeas victor 39 b 3.
 Pelagiana haeresis 14 b 23 sqq.
 Pelagius cod. 53 et 54. monachus, Celestii magister 14 a 30.
 πέλας 532 a 39.
 Pelasgi Althaemenem sequuntur 141 a 1. Antandrum incolunt 139 a 12. Andrum 24. Cyzicum 25. Thebas 321 b 3. Panactum obsident 34.
 πελειάδες 147 a 4.
 Peleus Achillem igni eripit 152 a 3. a diis donatur in nuptiis 152 a 20—29. pentathli auctor 409 a 13.
 Pelias iuventutis restitutus 443 b 29. mors eius Iudis celebrata 533 b 30.
 Peligni 230 a 31.
 Pelion Dicaei et Sylei sedes 133 a 39. Magnetum 135 b 36.
 Peloponnesii ad Cecryphaliam victi 404 a 29. Dedebatur hospites 458 a 4.
 Pelops Lydus 375 b 35. Hippodamiam amat 366 b 32.
 Pelusium Pyrrhi Molossi ancilla 530 a 28.
 Peneas Palaestinae opp. 505 b 6.
 Penei accolae Magnetes 135 b 35.
 Pentadia diaconissa 83 a 11.
 pentathlum 409 a 8. 440 b 2.
 Penthesilea Achillem occidit 151 b 30.
 Perdiccas Orontae f. 69 a 11. Hephaestioni succedit 64 b 8. 69 a 21. regnum Alexandri partitur 64 b 30. 69 a 30. Eumenem ab Ariarathe pulsum restituit b 26. Antigoni in ius vocat 70 a 30. Nicaeam, mox Cleopatram ducit 39 b 24. Cynanen tollit a 40. necatur 224 a 19.
 Perennius ducenarius Christianos vexat 127 b 15. 544 b 25.
 Pericles Anaxagorae auditor 365 b 24. summa eloquentia 376 b 24 et gravitate 423 a 25. a Cratino et Aristophane laudatur 424 a 21 et 26. a Cleone vexatur 377 a 17. filii eius ignobiles 371 b 40.
 Pericles Lyciorum rex 120 b 13.
 Perinthus a Mithridate oppugnatur 233 b 15.
 Periphetes Mygdoniae rex, Pallenae procus 132 b 11.
 Peritanus Arcas Helenam adulterat 147 a 14.
 Perozes miranes 23 b 3.
 Perozes Persarum rex ab Hunnis victus 21 b 35. 22 a 11. 26 b 8.
 Persae a Perseo nomen trahunt 442 a 17. id nomen quo accentu efferrant b 26. cum matribus suis concumbunt 132 b 2. sagittarii 373 a 8. quo modo excaecant 22 a 26. Serum portus tenent 26 b 6. Christum colere discunt 508 b 25.
 Persarmenii 22 b 18. 23 b 22.
 Περσεία 144 b 10.
 Perseus Danaë f. Erythrae pater 442 b 29. Andromedam liberat 139 a 2. 442 a 15.
 Perseus Macedo captivus moritur 381 b 24.
 Pessinus Tectosagum urbs 228 a 4. 390 b 36.
 Petesacas eunuchus Astyagem occidit 36 b 21.
 Petesas Usiridis et Spitamae pater 41 a 27.
 Petra Arabiae urbs 457 a 37.
 Petra Colchidis opp. 25 b 30.
 Petrus apostolus Philone familiariter usus 86 b 15. res eius et cum Simone mago sermones scripsit Clemens Alexandrinus 90 a 11. ipse an Thomas Malcho aurem absciderit 290 b 23. de baptismo eius 537 b 24.
 Petrus Illustris 158 a 30.
 Petrus martyr Alexandriae ep. 257 a 25. 470 b 11. 477 b 25.
 Petrus Mauricii dux 31 a 2. 32 a 40. 33 a 34.
 Petrus Mongus Alexandriae ep. concilium Chalcedonense damnat 9 a 24. Orientis ecclesiam turbat 56 a 11. 346 b 35.
 Petrus Myrorum ep. 287 a 1.
 Petrus protopresb. Alexandrinus 81 b 20.
 Peucestes Persis praeficitur 64 b 21. 71 b 31.
 φακίολιον 2 b 19.
 Phaeacis oasis 61 a 32.
 Phaeax Alcinoi et Locri pater 131 a 34.
 Phaedrus Epicureus 84 a 17.
 Phanes 143 b 9. 145 a 16.
 Phanites ιερογραμματεύς 151 b 4.
 Phantasia Memphitis ante Homerum bellum Iliacum et Ulyssis errores scripsit 151 a 37.
 τὸ φάρμακον 23 b 29. 24 a 32. φαρμακοί 534 a 3.
 Pharnabazus Cyzici ab Atheniensibus vincitur 405 a 15. Cononem classi praeficit 44 b 38.
 Pharnabazus Parthus 53 a 10.
 Pharnaces Cappadociae rex 382 a 29.
 Pharnacyas eunuchus Xerxem interficit 42 a 11. necatur b 33.
 Pharsalus ab Antipatro tollitur 494 b 13.
 Pharsan Aethiopiae 3 a 31.
 apud Phaselin in Lycia ignis immortalis 46 a 34.
 φασώλιν vel φασιόλιον 2 b 19.
 Phavorinus v. Favorinus. φῆ 530 a 23.
 φῆμη liber Helladii 536 a 5.
 Phemonoe 150 a 5. 319 a 8.
 Pheneatae indicatae Proserpinae quod praemium tulerint 133 a 23.
 Pherechanis caedes 29 b 16.
 Pherecles ab Antiocho Parthiae praefectus 17 a 36.
 Pherecydes Syrius morbo pediculari perit 533 a 5.
 Phidias quomodo usus sit oleo 293 a 1.
 Phila Antipatri filia 224 a 33.
 Philae 62 a 15.
 Philagrus medicus 177 a 13.
 Philammon Philonidis f. 132 a 11.
 Philetas Cous Telephi f. 319 b 13.
 φιλητής i. q. κλέτης 535 b 7.
 Philina Aridaei mater 64 a 23.
 Philippicus Mauricii affinis 27 b 39. 28 a 28 et 35. b 30. 29 a 5 et 15.
 Philippopolis 32 a 39.
 Philippus Amyntae f. puer stellas sagittis petit 149 a 1. ab Olympiade adamatur 367 a 25. inter Amphictyones recipitur 492 a 18. Phocidem occupat 490 b 25. ad Chaeroneam vincit 494 a 5. Byzantium oppugnat 495 b 43. Euboeam petit 496 a 7. eius ad Olympiadem litteras interceptas non solvunt Athenienses 534 b 23. de Demosthene et Isocrate iudicium 493 b 24. Philippi et Augusti vitas composuit Amyntianus 97 a 20.
 Philippus III Theopompi historiam in libros XVI redigit 121 a 37.
 Philippus praef. Paulum ep. dolo eicit 475 b 10.
 Philippus Sideta χριστιανικῆς ισορίας auctor cod. 35.
 Philippus Sogdianis praest 64 b 19. Parthis 71 b 33.
 Philo Iudaeus Christianis sacris initiat 86 b 12. allegoricae interpretationis auctor 10. ad Caesarem legatus 5. πλατωνίζει 26. ab Helladio citatur 529 b 29. eius Γάιος ψευόμε-

- νος καὶ Φλάκκος ψεγόμενος cod. 105.
 τῶν παρὰ Ἰουδαίους φιλοσοφούντων
 βλοι 86 a 33. νόμων ἱερῶν ἀλληγορία
 καὶ περὶ βίου πολιτικοῦ cod. 103.
 Philocharis Aeschinis frater 20 a 35.
 Philoctetes Herculis rogam non in-
 cendit 147 a 37. serpentis morsu
 perit 151 a 4. Lemni sanatur 152
 b 13.
 Philomela Pandionis filia 136 a 20.
 in hirundinem mutatur 29, in lus-
 ciniam 443 a 21.
 Philonides versum Sophoclis παρῳδεῖ
 530 a 17.
 Philonis Heosphori et Cleoboeae filia
 132 a 11.
 Philonomus Lacedaemone Doriensibus
 prodita Amyclas accipit 137 b 16.
 gens eius novam sedem quaerit
 141 a 6.
 Philophron a Rhodiis ad pop. Rom.
 legatur 381 b 9.
 Philoponus v. Ioannes Philoponus.
 Philosophia Hesychii Illustris mater
 34 a 39.
 Philostephanus poeta 148 a 41.
 Philostorgii Ariani ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία
 cod. 40.
 Philostrati Tyrri λέξιόν τῶν παρὰ τοῖς
 δέκα ῥήτορσι λέξεων 99 b 6. vita Apol-
 lonii Tyanensis cod. 44 et 241.
 Philotas Ciliciae praeficitur 64 a 36.
 69 a 36.
 Philotas Parmenionis f. capitis damna-
 tur 67 b 40.
 Philoxenus Ciliciae praeficitur 71 b 24.
 Philoxenus in lautumias coniectus 532
 b 35.
 Philtatus modum τοῦ κόλλου demon-
 strat 61 a 9.
 Philumenus imperium affectat 478
 a 29.
 Philumenus medicus 177 a 13.
 Phineus Cephei frater Andromedae
 proculus 138 b 25 et 33.
 φισκοσυνήγορος 84 b 5.
 Phitres et Leodamas de regno Mile-
 siorum contendunt 139 b 38.
 Phlegontis Tralliani ὀλυμπιονικῶν καὶ
 χρονικῶν συναγωγή cod. 97.
 phocae coagulum 528 b 5. cum Ich-
 thyophagis foedus 450 b 13.
 Phocas imp. 32 b 11. 33 a 6. b 7.
 Phocioni donum decernit Midias 496
 a 20.
 Phocritus Heracleae praeest 226 a 2.
 Phoeadius Adaulfo epithalamium di-
 cit 59 b 27.
 Phoeammon comes 536 a 13.
 Phoenix prius Ioppa appellata 138
 b 27. Chrysostomi studio ab idolo-
 rum cultu purgatur 80 a 41.
 Phoenix Thebis Aegyptiis regia utun-
 tur 137 b 33. Rhodum tenent 141
 a 19. Saturnum quo nomine vocent
 343 b 21. cum Sabaeis commercium
 habent 459 a 29.
 Phoenicon 2 b 20. 62 a 20. 457 a 31.
 phoenix 95 a 27.
 Phoenix Andromedae proculus 138 b 33.
 Phoenix Europae pater 136 a 34.
 φοιτάζειν - φοιτίζειν 532 b 10.
 Phorbantis filia Tiresias 146 b 40.
 Φορκία 144 a 1.
 Phorcides tres uno oculo contentae
 443 b 30.
 Photice veteris Epiri urbs 163 b 9.
 Photius ad Assyrios legatus 1, 1.
 Phraates θεός 84 a 17.
 Phraates Parthorum rex 84 a 17.
 Phraates Persarum dux 29 a 26.
 ad Phradatem Parthorum regem Mi-
 thrdates et Lucullus legatos mit-
 tunt 239 a 13.
 ἐν Φρεαττοῖ 535 a 28.
 Phrixus ariete vectus 443 a 34.
 Phryges tibiae et tympani inventores
 369 b 24. Phrygum et Mysorum
 termini 345 a 29.
 Phrygia Menandri 438 a 5.
 φρύγιος νόμος 320 b 20.
 Phrynichi Arabii σοφιστικὴ παρασκευὴ
 cod. 158. de Aeschine Socratico iu-
 dicium 20 b 23.
 Phrynys Mytilen. nomi rationem mu-
 tavit 320 b 8.
 φθαρολόγοι 106 b 19.
 φθειρίσσις 533 a 1.
 φθορὰ 105 a 31. 106 a 8.
 φυγαδοθήρας 494 b 20. 496 a 27.
 φυλακεῖν quid dicant Alexandrini 338
 b 25.
 φυλακὴ νομός 447 b 10.
 Φυλακίτις 144 b 23.
 Picentini adv. Romanos rebellant 391
 b 12.
 Pierius presbyter 93 b 19. Pamphili
 magister 92 a 22. 93 a 33. scholae
 Alexandrinae praeest 22 et 34. mar-
 tyr 24. novus Origenes 93 b 24.
 eius λόγοι ιβ' cod. 119.
 Pindarus 337 b 17. dithyrambum in-
 venit 320 a 30. laudatur 331 a 2.
 337 b 17. 435 a 27. vitam eius scrip-
 sit Plutarchus 104 a 3.
 piper quo pacto ab Indis colligatur
 325 b 6.
 Piragustus Sclavorum dux 31 a 11.
 Pirithous eunuchus Centaurum inter-
 ficit 149 a 13.
 πιάγας ὁ λεπρός 41 a 1.
 Pisander poeta epicus 319 a 18.
 Pisidae Acoris socii 120 a 4.
 Pissuthnes rebellat 42 b 36.
 Pistus Iusti Tiberiensis pater 6 b 38.
 Pistus servi nomen 532 b 40.
 Pithenius Apolloniata Solis oves pas-
 cit 136 a 6.
 Pithon Agenoris f. Indiae finitimas re-
 giones tenet 64 b 12. 71 b 39.
 Pithon Crateuae f. 69 a 14. Mediam
 accipit 64 a 36. 69 a 37.
 Placidia Honorii soror ab Alaricho ca-
 pitur 57 a 6. ab Adaulfo non red-
 ditur 59 a 16. Adaulfo nubit b 13.
 ignominia afficitur a Singericho 60
 a 17. a Valia ad fratrem remittitur
 61 a 3. Constantio invita nubit b 10.
 Libanium interficit 62 a 33. quere-
 las eorum quos Constantius vexavit
 frustratur b 2. a fratre nimis ama-
 tur, mox eidem odio est 7. cum li-
 beris suis Constantinopolim relega-
 tur 21. adv. Ioannem tyrannum mit-
 titur 63 b 11.
 πλαγγόνιον μύρον a Plangone Elea in-
 ventum 532 b 15.
 ad Plataeas pugna 39 a 41.
 Plato com. in Pisandro 486 a 14.
 Plato philos. Pythagorae successor,
 Archytas discipulus 438 b 18. 439
 a 33. Isocrate minor natu 486 b 12.
 Aeschinis magister 20 a 40. 490 b 16.
 Clearchi 222 b 11. Hyperidis 495 b 18.
 summus philosophus 337 b 3 et 15
 et 21. Attici sermonis norma 101
 a 20. b 6 et 19. pauper 346 a 34.
 secum pugnat 11 b 18. cum Aristote-
 tele consentit 171 b 34. 440 a 30.
 461 a 24: cf. 533 b 13. Homerum
 incusat 410 b 2. 422 b 33. de δη-
 μουργῶ quid sentiat 460 b 24. 461 b 6.
 deque animarum migratione 461 b 1.
 colores ponit duodecim 439 a 38.
 ἰδέαι eius ubi sint 439 b 20. citatur
 125 a 11. 345 b 39. 349 b 3. 422 b 4.
 441 a 22. 463 b 39. 464 a 7. b 1.
 465 b 39. ab Iustino refellitur 290
 a 22. ab Aristide cod. 247 et 248.
 successorum eius opes 346 a 32.
 σιγὰ χρυσῇ 346 a 18. lexica Plato-
 nica v. Boëthius et Timaeus.
 πλετὸν σχῆμα 401 a 37.
 Plesirrhous Thessalus Herodoti ama-
 sius 148 b 10. 150 b 25.
 Plocianus proconsul 108 b 3.
 Plotinus Ammonii familiaris 173 a 21.
 461 a 39.
 Plutarchus Atheniensis 173 a 37. Hie-
 rri pater 342 a 16. 365 a 41. 366
 a 40.
 Plutarchus Chaeron. 340 a 12. cod. 245.
 Cratetis Daiphanti Epaminondae
 Pindari vitas scripsit 104 b 3 et 27.
 de Tiberii asino quid tradiderit 340
 a 11. excerptus a Sopatro 104 a 24
 et 39. b 18 et 26.
 Pluto ab Hercule telo ictus 444 b 3.
 Pnytagoras Euagorae f. 120 a 40.

- πνύξ 535 a 16.
 ποία - ποιῶ 531 b 25.
 Podalirii posteri unde venerint 120 b 7.
 ποδάριος Achilles 152 a 12.
 Poecila tibicina 152 b 25.
 Poecile porticus 355 a 40.
 ποιῶ - ποῶ 531 b 25.
 Polemarchus Lysiae frater 489 b 25.
 Polematas Boeotorum dux 321 b 6.
 Polemio Apollinarii discipulus 273 b 8.
 Polemo Perdiccae studiosus 70 b 20.
 Polemonis versus 533 b 19.
 Polis coloniam ducit 137 b 21. 141 a 7.
 πολιτικοὶ Pythagorae discipuli 438 b 22.
 πολιτικοῦ λόγου λεξικὸν cod. 148.
 Pollionis λεξικὸν cod. 149.
 Pollis Lacedaemonius 432 a 36.
 Pollux Mercurii amasius 152 b 40.
 Polycarpus Smyrnae ep., martyr, Irenaei magister 94 a 16. eius ἐπιστολὴ πρὸς Φιλιππησίους 95 a 40.
 Polychronius abbas 157 b 22.
 Polychronius monotheleta 5 a 16.
 Polydectes in saxum mutatus 443 a 6.
 Polyuctus Philippo adversatur 493 a 38. ad Arcades legatur 494 b 2.
 πολύχρους colorem mutat 525 a 34.
 Polyzelus Cyrenaeus ἀγέλαος 148 b 16.
 Q. Pompeadius Silo 391 b 26.
 Pompeianus Nicomediae praest 108 b 7.
 A. Pompeius trib. pl. 391 a 7.
 Cn. Pompeius cum Catone cos. 392 a 2.
 Cn. Pompeius Magnus 16 a 26. 393 a 11. Hyrcano regnum adimit 53 a 7.
 Agamemnonem aemulatur 151 a 16.
 M. Pompeius Luculli legatus 235 a 24.
 Porphyrius presb. exsul 18 a 36.
 Porphyrius philos. 173 a 35. 337 b 24.
 Porus rex tonsoris filius 530 a 35. inter Indum et Hydaspem regnat 64 b 10. elephantis utitur 441 b 27.
 Porus alius 68 a 18.
 ποσειδῶν 459 b 19.
 Posidonius medicus 177 a 13.
 Potamius quaestor ad Attalum mittitur 57 b 33.
 ποταμῶδες δάκρυον 54 a 15.
 Pothinus Lugduni ep. 94 a 18.
 ποτινῶσθαι 533 b 34.
 Praeneste a Sulla oppugnatur 393 a 1.
 Pratextatus proconsul Graeciae 108 b 4.
 praetores ludos edunt septem dierum 63 b 3.
 πραγματικὰ melici carminis genus 322 a 32.
 Prasinorum factio 32 b 15. 33 a 4.
 Praxagoras Atheniensis Ionica dialecto usus 21 b 16. 22 a 15. περὶ τῶν Ἀθηνησὶ βασιλευσάντων 21 b 11. εἰς Ἀλέξανδρον 13. κατὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἱστορία cod. 62.
 Praxiteles quidam 534 b 38.
 Priamus Iovis amasius 152 b 9. Hectoris filios in Lydiam amandat 140 b 16.
 Prima Thebaïdis urbs 62 a 16.
 Priscus Mauricii dux 28 b 33. 30 b 28 et 42. 31 a 15. b 4 et 19. 32 a 23.
 Proaeresius Lyciae ep. 18 b 5.
 Probo Olympii filio quanti praetura constiterit 63 a 37.
 Probus Chalcedonis praeses 30 b 2.
 Procas Albae rex 16 b 33.
 Procle diaconissa 83 b 11.
 Procles Demosthenem accusat 494 a 38.
 Proclis equi 150 a 24.
 Proclus Cpolit. ep. 7 b 1. cum Leone papa consentit 246 b 5. 252 a 16. 257 a 7. hymnum Cherubicum per revelationem docetur 191 b 19. Chrysostomi corpus in urbem refert 83 b 17. Volusianum baptizat 14 a 19 not. εἰς τὸ γενέθλιον 257 a 32. ἐν τῇ τεσσσερακοστῇ 257 a 7. eo utitur Eusebius adv. Andream 106 a 36.
 Proclus Isidori f. 352 b 8.
 Proclus Montanista 12 a 1 et 15.
 Proclus philosophus inter recentiores summus 337 b 25. Syriani auditor 341 a 10. Marini decessor 345 b 18. Heraisco inferior 343 b 2. Isidorum admiratur 341 b 28. 350 b 16 et 19. 351 b 40. malva abstinet 344 a 35. amasius eius Zenodotus 346 a 24. χρησιμοθία γραμματικὴ cod. 239.
 Proclus quaestor 23 a 18.
 Procne Pandionis filia 136 a 19.
 Proconnesus exsul sedes 82 a 29.
 Proconnesium marmor 229 a 7.
 proconsulum insignia 393 b 3.
 Procopius Anthemii f. ad Theodericum fugit 56 a 34.
 Procopius Caesariensis 23 a 40. eius ἱστορίων cod. 63: cf. 102 b 42.
 Procopius rhetor, Choricii magister 102 b 41. εἰχὼν Ὀμηρικῶν μεταφράσεις 8.
 Procopius sophista εἰς τὴν ὀκτάτευχον καὶ τὰς βασιλείας καὶ τὰ παραλειπούμενα cod. 206. εἰς Ἡσίοαν cod. 207.
 Prodicum Ceum Isocrates audivit 486 b 15.
 Promachus Leucocomae amator 133 a 29.
 Prometheus 332 a 21. 420 a 35.
 Prometheus i. q. Achilles 147 a 21.
 Pronoe Naias 131 a 18.
 prophetarum et apostolorum idem spiritus 4 a 9.
 Propylus Brithagorae f. 239 b 15.
 Proserpina a Plutone rapta 133 a 26. a Pirithoo 443 a 14.
 προσόδιον 320 a 18.
 Prosper Pelagianos accusat 15 a 20.
 Protagorae γεωμετρία vel γεωγραφία τῆς οἰκουμένης 145 b 16.
 Proteas 148 a 5.
 Protesilaus Dardano moderatore utitur 147 a 29. Aethillam capit 133 a 3. mortuus reviviscit 146 b 18. 443 b 15.
 Proteus vates Aegyptius 132 a 22. cum Cadmo profugus 136 a 37. Chryso-noën ducit b 2. Bisaltas expellit 5. Herculem lustrat 9.
 Prothous Magnetum ad Troiam dux 135 b 37.
 Protogenes Sardicae ep. 481 b 41.
 Protogenia Deucalionis filia 133 a 14.
 προτριπτικός Helladii liber 536 a 4.
 προτύψ 532 b 5.
 Proxenus Boeotus a Tissapherne captus 44 a 28.
 Proxenus Dinarchi familiaris 496 b 30.
 Prusa ad Olympum sita 233 b 21.
 Prusias urbs prius Cierus 229 a 39. 233 b 23. 235 b 21.
 Prusias Bithyniae rex cum Heracleensibus bellum gerit 229 b 38. claudus 230 a 9.
 Prusias a filio suo interficitur 383 b 34. in Prytaneo Demosthenis signum gladio accincti 495 a 5.
 Psalacantha nympa, mox herba 150 a 27.
 Psamathe Crotopi filia 133 b 26.
 Psamathia suburbium Nicomediae 479 a 38.
 Psebaei montes 457 a 18.
 ψῆ 530 a 24.
 psittacus 62 a 5. 216 a 2. Indici 45 a 35.
 Ptolemaeus Antigoni patruelis, Helle-sponto praefectus 224 a 1.
 Ptolemaeus astronomorum princeps 127 a 10. 345 b 36.
 Ptolemaeus Ceraunus Agathoclem tollit 225 b 13. Seleucum 226 a 1. regnum usurpat 11. Antigonum classe vincit 14. Arsinoën sororem ducit 34. a Gallis occiditur 37.
 Ptolemaeus Hephaestionis περὶ τῆς ἐς πολυμάθειαν καινῆς ἱστορίας cod. 190.
 Ptolemaeus Lagi f. Aegyptum Libyam Arabiam accipit 64 a 30. 69 a 32. 71 b 23. Artacamam ducit 68 b 13. Cyrenensibus auxilia mittit 70 a 23. a Perdicca bello lacessitur 71 a 10. primus elephantos venatur 441 b 21. Aethiopibus bellum infert 445 b 30. elephantophagis ut caede belluarum abstineant non persuadet 453 a 16. Theopompo infensus 120 b 27. canis eius a 23.
 Ptolemaeus Ptolemaei f. corporis regii custos 72 a 15.
 Ptolemaeus Rhinocorurorum ep. 13 b 35.

- Ptolemais urbs 457 a 11. 459 b 24.
 πύς 535 a 17.
 publicani Rom. ab Heracleensibus in-
 terfecti 232 b 41.
 Pulydamas 148 a 27.
 purpura Indica 47 b 33.
 Pygmaei in Aethiopia 329 b 28. 330 b 7.
 trans Gangem 327 a 12. in India
 media 46 a 38.
 Pygmalionis oliva aurea 328 b 27.
 Pylus Vulcani f. 152 b 14.
 Pylus a Nelidis regitur 138 a 40.
 Πυλάριος 143 a 31.
 Pyrrhan i. q. Achilles 147 a 20.
 Pyrrhias servi nomen 532 b 39.
 πυρρίχη 321 a 1.
 Pyrrho philosophus 169 b 27.
 Pyrrhonii quid differant ab Academi-
 cis 169 b 36.
 Pyrrhus Achillis f. ὑπόρχημα invenit
 320 b 36.
 Pyrrhus Molossus matrem veneno
 tollit 530 a 28.
 Pyrrhus presbyter 159 a 10. ep. Cpo-
 lit. 159 b 24. ut monotheleta damna-
 tur 5 a 14.
 Pythagoras philosophorum antiquo-
 rum summus 337 b 21. cum magis
 versatur 331 b 1. eius vita cod. 249.
 cognomen 151 b 26.
 Pythagorei, Pythagorici, Pythagoristae
 438 b 24 — 26. malva et faba ab-
 stinent 344 a 35. 439 a 29.
 Pytheas Athen. Demosthenem accusat
 494 a 37.
 Pytheas Car 335 b 9.
 Pythia certamina 533 b 33.
 Pytholaus Thebae frater 142 a 10.
 Python Byzantius 334 b 32.
 Python draco 153 a 1.
 Python Ennensis 385 b 21.
 πύς 532 b 2.
 Quadrato utitur Eusebius adv. An-
 dream 106 a 37.
 quadringenti viri Athenis 486 a 28.
 Quirini domus 342 a 17.
 Razates Persa 33 a 28.
 Recithangus Romanorum dux 26 a 6.
 Reginus citharoedus 131 b 32.
 Regium Brutorum urbs 58 a 20.
 ἄγαλμα habet τετελειωμένον ib.
 Remus 17 a 6. 141 a 28.
 de Republica dialogus cod. 37.
 de resurrectione sententiae Philoponi,
 Synesii, Theodosii monachi 5 a 25.
 31 b 36.
 Rhadaphernes Hyrcaniae praeficitur
 64 b 20.
 ῥαφίς - βελόνη 533 b 7.
 Rhea Silvia 16 b 39.
 Rhesus Strymonis f. 131 b 24.
 rhinoceros 455 a 29.
 ῥίον 534 a 18.
 Rhodane v. cod. 94.
 Rhodanus Ariminum relegatur 483 a 7.
 Rhode Mopsi filia 120 b 9.
 Rhodii Mithridati resistunt 230 b 38.
 a Chiis adiuvantur 231 a 39. in classe
 Triarii peritissimi rei navalis 236
 b 12. Persae student 381 b 2. auro
 apud eos pluit 371 a 26. mos eorum
 absurdus 166 a 29.
 rhododaphne in Amyci sepulcro 148
 b 26.
 Rhodogune Xerxis filia 38 b 40.
 Rhodope Amisena Leucade desilit 153
 b 2.
 Rhodus Solis insula 141 a 14. post in-
 digenas a Phoenicibus Caribus Do-
 riensibus tenetur 18. quantum distet
 ab Alexandria 454 b 40.
 Rhodus urbs e tribus coalescit 141 a 25.
 ibi Aeschines pueros instituit 20 a 25.
 Rhopalus Herculis f. 148 a 34.
 Rhosas Zadespram necat 30 a 9.
 ῥοιδάκη avis Persica 44 b 3.
 Rhyndacus 139 a 30.
 Rodogaisus Gothus 57 a 36.
 Roma a Longobardis terretur 29 a 21.
 civium numerus Ol. CLXXVII 84 a 14.
 ambitus moenium 28. magnarum
 domorum opulentia 63 a 18 et 30.
 servorum conspiratio 386 a 9. in
 conspectu pugna cum Hunnis 339
 b 12.
 Romani Alexandro M. coronam auream
 donant 229 a 20. a Cimbris caeduntur
 386 b 18. in funeribus imagines ma-
 iorum praeferunt 383 a 30. laudis
 avari 381 b 15. supersticiosi 391 a 19.
 Romulus Albae rex 16 b 31.
 Romulus urbis conditor 15 b 27. 141
 a 28.
 Roxane Cambysis uxor 38 a 5.
 Roxane Oxyartae filia 64 a 26. b 14.
 69 b 16.
 Roxane Terituchmae soror 43 a 17.
 Rubrum mare ab Agatharchide de-
 scriptum 171 a 14 et cod. 250. cae-
 ruleum esse 327 a 39.
 Rufina martyribus aedem condit 129
 b 9.
 Rufinus ad Chosroem legatus 23 a 24.
 24 a 25. Ioannis pater 25 a 26.
 Rufinus Himerii f. 108 a 7. 365 a 28.
 b 12.
 Rufi δογματική ἰσορία 103 b 12. μον-
 σική ἰσορία 16 et 35. ῥωμαϊκή ἰσορία
 104 b 8.
 Rufum excerptit Aëtius 177 a 12.
 Rupilius 386 a 18.
 Rusticius Adaulfo epithalamium dicit
 59 b 27.
 Sabaei Arabum gens 458 a 30. navibus
 utuntur coriaceis 459 a 23.
 Sabas Arabiae urbs 459 a 1.
 Sabas M. 162 a 36.
 Sabas ἀπόκοπος Messalianus 12 b 25.
 Sabas alius, et ipse Messalianus 12
 b 27.
 Sabbatius Armenios ad defectionem
 incitat 29 a 36.
 Sabelli Nolaie rebellant 392 a 38.
 Sabellius Afer 499 b 14. hunc im-
 pugnant Dionysius Alexandrinus 291
 a 27 et Origenes 92 a 3.
 Sabiri cum Persis militant 23 b 23. 26
 b 38.
 sacerdotum Iudaeorum vestitus 521 a 29.
 Sadycus Dioscurorum aut Cabirorum
 pater 352 b 13.
 Salex fl. 328 a 28.
 Sallustius Cynicus 342 b 27. ex ocu-
 lorum obtutu mortem violentam
 divinatur 6. eloquentiae studet 350
 b 21.
 Sallustius Παρχος 108 a 39.
 Salvius s. Tryphon fugitivorum dux
 388 a 1. 389 b 11.
 Salydo insula 457 b 22.
 Samaritae 285 a 25.
 Sami Aeschines moritur 20 a 33.
 Samiades Heraidem ducit 377 b 20.
 Samnites bellicosi 15 b 41. belli Mar-
 sici participes 391 b 11. 392 a 37.
 Samothrace Dardani et Iasonis patria
 134 a 20.
 Sampsigeramus Iamblichi proavus 126
 a 2.
 Samus ep. 12 b 17.
 Sanaturces Homeritarum rex 26 b 18.
 Sandalium locus Lacedaemone 149 b 5.
 Saneges Ponti accolae 238 a 38.
 Sangarius fl. 233 a 20.
 Sangarius rex 233 b 40.
 Sani i. q. Tzani 23 b 31.
 Saper miles 28 b 29.
 sapes septem 439 b 7.
 sapphirus lapis 332 a 10.
 Sapphus liber octavus 103 a 40.
 Saraceni 2 a 22. bina quotannis con-
 cilia agunt b 20. Chosrois regnum
 incursant 32 a 13.
 Sarames Persarum dux 29 a 42.
 Sarapion presb. v. Serapion.
 Sarapion Syrus fugitivos prodit 386
 a 25.
 sarda gemma 46 a 16.
 Sardicense concilium 476 a 16.
 Sares Alanorum rex 26 b 37.
 Sarsamas Aegypti satrapa 40 b 19.
 Sarus Gothus Alarichi inimicus 57
 a 11. 84 b 22. ab Honorio desciscit
 58 b 31. ab Adaulfo occiditur 26.
 Satanias a Zurvamo genitus 63 b 41.
 Satibarzanes Persa 43 b 15. 44 b 33.
 Saturni apud Phoenices nomina 343
 b 21. periodus eius annus magnus
 440 a 20.

- σάτυροι* dramatis genus 319 a 6.
 Satyrus Aristarchi familiaris zeta cognominatus 151 b 21.
 Satyrus Bacchi et Nicaeae f. 234 a 11.
 Satyrus a Demosthene defensus 491 b 29.
 Satyrus fugitivorum in Sicilia dux 390 b 23.
 Satyrus Heracleensis 232 b 33.
 Satyrus Heracleensis Clearchi frater 223 a 8 — b 6.
 Satyrus a Mida captus 372 a 15.
 Satyrus in scena Herculi maledicens 438 b 2.
 Saunitae pro Persis militant 23 b 23.
 Scamander fl. 419 b 6. Teucris pater 134 a 26.
 Scamander Hectoris f. 140 b 18.
σκάραρον i. q. *ῥοιον* 532 b 28.
σχεδία νομός 447 b 10.
 Scheria insula a Phaeacibus, mox a Corinthiis habitatur 131 a 30.
 Sciapodes fabulosi 327 a 14.
σκιυδαπὼν quis invenerit 252 b 23.
 Scindapsus Homeri famulus 152 b 21.
 scintillae ab hominibus et bestiis editae 340 a 4 — 27.
 Scione quomodo condita 133 a 12.
 L. Scipio 229 b 16.
 P. Scipio ab Hispanis rex creatur 229 a 28. ad Heracleenses litteras dat b 11.
 P. Scipio Africanus minor Viriathum vincit 384 a 23.
Σκιρῶς 322 a 25.
 Scirithaea opp. 390 a 17.
 Sclaveni s. Sclavi 27 b 17. 30 b 39.
 32 a 35. iidem Getae 29 a 20. tres ab Oceano missi 30 b 15.
σκολιόν 321 a 4.
 Scylacius proconsul Graeciae 108 a 26.
 Scylax fabulator 327 a 15.
σκυταλισμός 534 b 33.
 Scythae Thamyridem regem creant 132 a 18. societatem Mithridatis detrectant 234 b 27. Heracleensium accipiunt 236 a 29. ad Istrum Chrysostomi studio Christiani 80 b 5. 508 b 20. apud eos tarandus nascitur 525 a 36.
 Scytharbes Scytharum rex Darium repellit 38 b 10.
 Sebastianus ab Iovino imperator renuntiatur 59 a 3. ab Adaulfo interficitur 7.
σεβαστικοί 438 b 20.
 Secundus ep. Arianus 470 b 27.
 Secydianus Artoxerxis f. spurius 42 a 1.
 Xerxi interfecto succedit 11 et 20. deceptus ab Ocho perit 41.
σηλαγγεῖς 448 b 1 et 18.
σεληνήτης λίθος 349 b 33.
 Seleucis avis 215 a 41.
 Seleucus Antiochi f. 69 a 15. Antiochi pater 228 a 25. Babyloniae praeficitur 64 b 26. 71 b 28. Spitamenis filiam ducit 68 b 14. pro Antipatro dicit 71 b 11. Lysimachum vincit 225 b 17. Heracleensibus irascitur 226 a 14. a Ptolemaeo Cerauno interficitur b 1.
 Seleucus Mithridatis dux 237 b 42. 238 a 13.
 Seleucus Nicator 151 a 13.
 Selira sacra insula 327 b 37.
 Semiramis Nini filia, non uxor 132 a 32.
σεμνεία therapeutarum monasteria 86 a 36.
σεμναὶ θιαὶ — *Ἐρινύες* 535 a 7.
 senectutis ara 328 b 17.
 Seoses legatus Persarum 23 a 23.
 septem Persae magum interficiunt 38 a 22.
 septem pueri martyres 467 b 16.
 Septimius Io. Stobaei f. 112 a 17.
 Septimus de Pelagianis ad Leonem papam scribit 15 a 14.
 Serapion presb. 18 a 30. b 30. diaconus 80 b 18. Heracleae ep. 83 b 1.
 Serapion Thmuid. ep. adv. Manichaeos scripsit 69 b 11.
 Serena uxor Stilichonis 56 b 33. occiditur 57 a 21.
 Sereni grammatici *δράματα διάφορα* 536 a 10.
 Sergiopolis 25 a 3.
 Sergius confessor *ἱερογικῆς* auctor cod. 67.
 Sergius Cpolitianus 321 b 4.
 Sergius grammaticus 283 b 28.
 Sergius monothelita damnatur 5 a 14.
 Sergius tribunus plebis 32 b 14.
 S. Sergius a barbaris quoque colitur 30 a 6. a Chosroë donatur 34.
 Seriphum appellit Danae 443 b 38.
 serpentes Aethiopici 456 a 15. Arabici 458 b 15. Indici 47 a 15. 326 a 6. 332 b 2. unde nascantur 528 a 19.
 e Serum regione Persa quidam bombyces Byzantium affert 26 a 39. illorum portus Persae, deinde Turcae tenent b 5.
 servilia bella 384 a 32 — 390 b 35.
 C. Servilius 390 b 4.
 servorum nomina apud Comicos 532 b 36.
 e sesamo oleum 46 b 22.
 Sesostrius Aegypti rex 17 b 5.
 Seuthes Thrax cum Lysimacho bellum gerit 69 b 23.
 Severianus Gabalorum ep. 17 b 29. 80 b 18. 81 a 35. b 16. 287 a 17. 290 a 15.
 Severianus 346 b 16. 352 a 2.
 Severiani haeretici Leonem calumniantur 246 a 34. de unitate quid sentiant 255 b 12. 256 b 18. 281 b 6.
 Severus Acephalus 243 a 31. Cononis et Theodori magister 5 b 12. sedem Antiochenam invadit 13 b 26. Cyrilli dictum quoddam invertit 271 b 13. Isidorum Origeniasmi arguit 291 b 2. Lampetii *διαθήκην* refellit 13 b 26. de SS. patribus quid senserit 291 a 15. de unitate 158 b 40. 283 a 9. ad Iulianum Halicarnass. scribit 241 a 11. ad Sergium grammaticum 283 b 28. a Themistio Calonymo lacessitur 88 b 31. adv. hunc Ephraemius 249 a 37 et 43. Eulogius 240 a 16. Iobius 181 a 5. Maximus 158 a 32. b 40. Nicias 12 a 33. Theophilus 287 a 40.
 Severus imp. Bostra condit 347 b 20.
 Severus patricius 335 b 16. 349 b 21. consul 340 a 4. Brachmanas excipit 340 a 31. eius equus scintillas edit 340 a 8.
 Severus Himerii familiaris 374 a 21.
 Sextus *καρτετικός* 366 a 41.
 Sibyllae 103 b 41.
 Sibyrtius Arachosii et Gedrosii praest 64 b 18. 71 b 37.
 Sicania 135 a 5.
 in Sicilia mons perennem ignem emittens 212 b 9. bellum servile 384 a 32 sqq. 387 b 3 sqq.
σίλνς i. q. *σίλνς* 533 a 25.
 Sicyoni imperat Orthagoras 530 a 37.
 sidera esse animata Origenes existimat 4 a 1.
 Sigesarus ep. liberi Adaulfi vi eripiuntur 60 a 16.
τὸ σίγμα 532 a 15.
 Silenus a Mida captus 130 b 32. apud Bacchylidem quid dicat 153 b 5.
 Silenus Heracleensis 232 b 33.
σίλλος 321 a 28.
 Silvana diaconissa 83 b 11.
 Silvia Gregorii papae mater 466 b 31.
 Simi nomadum gens 453 a 24.
 simiae Indicae 45 a 32. 325 b 9. 327 a 36.
 Simon magus 90 a 12. b 31. 93 b 38.
 Simonides Amorgius vel Samius 319 b 28.
 Simplicius Romae ep. 9 a 22.
 Sinatruces Parthorum rex 84 a 15.
 Singerichus Sari frater Adaulfo succedit 60 a 12. liberos eius interficit, uxorem ignominiose habet 14. post dies vii interficitur 20.
 Singe(i)don opp. 27 b 5. 30 b 27.
 Sinope 232 a 2. 237 b 39 — 238 b 2.
 Sinonis v. cod. 94.
 sinus impurus Aethiopiae 456 b 10.
σιπαχώρας arbor Indica 47 b 15. 48 a 9.
 Sirem Chosrois uxor 30 a 36.

- Sirenes cantu exitiabili 443 a 5, *νε-
ταροκτόνοι* 151 b 32. Telemachum
interficiunt 152 b 32.
Sirius Orionis canis 340 b 38.
Sirmium ab Avaris oppugnatur 27
a 37.
Sisarbanum prope Nisibin 29 a 23.
Sisinnius Cpolit. ep. 6 b 14. 13 a 8.
perstringitur a Philippo Sideta 7 b 2.
Sisyphidas Aletes Corintho expellit
135 a 31.
Sithon Neptuni et Ossae f. 132 b 5.
Sithones Thraciae gens 136 b 1.
Sithonia 131 b 29.
Sittas Martyropolim prodit 29 a 7.
combuitur b 42.
Sittas praetorianus miles 23 a 38. dux
b 25 et 33. orienti praefectus 24 a 22.
in pugna cadit b 33.
smaragdi fodinae 62 a 22.
Smerdis Galli f. 382 a 30.
Smicrus Democli f. Branchi pater
136 b 10.
in Smyrnae suburbiis Meletis fons
371 a 10.
Soaemus Achaemenidis f. Babyloniae
rex. senator et consul 75 b 29.
Socrates Sophronisci f. Homeri aemu-
lus 167 b 5. Platonis magister 439
a 35. scire se quidquam negat 411
b 32. iuventutem corrumpit 418 b 24.
defendit eum Lysias 488 b 24. tri-
buuntur ei dialogi septem 101 b 21.
Socrates pater Dinarchi 496 b 8.
Socratis *ισορρα εκκλησιαστική* cod. 28.
Soene 62 a 10.
Sogda olim lacus 339 b 29.
Sol digito labris imposito natus 343
a 36. Circae adv. Gigantem auxilia-
tur 149 b 42. propter Thyestae fac-
inus cursum mutat 444 a 21. He-
lenae pater 149 a 31. oves ei sacrae
136 a 7. boves 443 b 2.
sol ultra Ptolemaidem qualis 459 b 23.
in India decuplo maior 45 b 16. cen-
tuplex quam terra 440 a 17.
Sopatri sophistae *εκλογαί* cod. 161.
σοφία θεού 32 b 33. 475 b 28.
Sophilus Antiphontis pater 486 a 3.
sophistarum Atheniensium *θρόνος* 60
a 9. *τρίβων* 10.
Sophocles norma Attici sermonis 101
b 14. vocibus *μύμναι* et *μαγίς* usus
531 a 4. 533 b 14. quomodo mor-
tuis sit 146 b 17. eius Ajax Locrus
437 a 14. Ajax Telamonius 433 a 16.
Satyri 438 a 6. versus proverbialis
530 a 16.
Sophronius Eucratas monachus 157
b 11.
Sophronius Hierosol. pro Basilio adv.
Eunomium 3 b 8 et 21. 97 b 31. *συ-
ροδική επισολή* cod. 231.
Soranus Cilix medicus 177 a 13. 344
b 33.
Σωρτίας 144 a 11.
Sosigenes Asianus cursu vincit 83 b 41.
Sosius Antigonom expugnat 53 a 33.
Hierosolyma capta incendit 300
b 39.
Sostratus Dinarchi pater 496 b 8.
Soterichus Eleus pugil 84 a 1.
Soteridae Pamphiles *επιτομαί* 103 a 35.
Sothis Aegypti Isis, Graecis Sirius
340 b 36. 343 a 12.
Sotion *περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ
λίμνῶν* 145 b 28.
Sozomeni *ισορρα εκκλησιαστική* cod. 30.
ad Sozopolitas scribit Basilius 240 b 4.
Spadusa 62 b 13.
Sparethra Sacarum regina Cyrum vin-
cit 36 a 31.
Spargapises Darium Hystaspis educat
148 b 37.
Spartamas Aegypti satrapa 40 b 19.
Spartani Melius cognati 137 b 23.
σπαρτοί unde vocati sint 138 a 12.
spectrorum pugnae 339 b 18 — 340 a 4.
sphaerae duodecim 439 b 17.
σφαίρωτήρ 510 a 30.
Sphendadates magus Tanyoxarcem ca-
luinniat 37 b 6. occisi speciem in-
duit 21. Bactris praeficitur 38. Cam-
bysi succedit 38 a 13. a septem viris
tollitur 20 — 37.
sphinges 455 b 9.
Sphinx aenigmata proponens 443 a 4.
Sphodrias Sicyonius pancrat. 83 b 40.
Spitaces Spitamae f. 36 a 16. Derbi-
cum satrapa 37 a 17.
Spitamas Astyagis gener 36 a 14.
Spithradates adv. Pissuthnem mitti-
tur 42 b 37.
Sporacius 15 b 10.
Spyridon concilio Nicaeno interest 471
a 32.
σπῆ 60 b 21.
σπάκη unguentorum species 532 b 15.
Stasander Ariis et Drangenis praefectus
71 b 34.
Stasanor Solius Ariis et Drangis prae-
est 64 b 19. Bactrianae et Sogdianae
71 b 36.
Stasinus Cyprius 319 a 36.
Statira Darii filia Alexandro nubit
224 a 26.
Statira Idernae filia Artoxerxis uxor
43 a 12. b 9. 44 a 35 et 40.
statuae magicae barbaros arcent 60
a 23: cf. *τετελεσμένον ἄγαλμα*.
στήχει 62 b 33.
stellio homini invidet 528 a 41.
Stentoris vox 419 b 3.
Stephanus eunuchus Mauricii libero-
rum tutor 32 b 27.
Stephanus Gobarus tritheita cod. 292.
Stephanus haer. Philoponum damnari
vult cod. 24.
Stephanus martyr ubi sepultus sit
118 b 3.
Stephanus monachus Syncletici syn-
cellus 248 b 8.
Stephanus presbyter et *ηγούμενος* 157
b 15 et 17.
Stesichorus Helenam amat Himer. 149
b 34. aves Acestalias quas dicat 148
a 31. fabula eius de equo et cervo
139 b 8. palinodia 133 b 22.
Stichius Aetolus Herculis amasius 152
b 36.
Stilicho Arcadii et Honorii tutor 56
b 30 — 41. Rodagaisum vincit 57
a 36. ab Eunapio vituperatur 84 b 29.
Stobaeus v. Io. Stobaeus.
Stobera Ichthyophagorum urbs 327
b 27.
Stoica *βλα* 461 b 24.
Stoicos impugnat Hierocles 172 a 12.
Stratocles orator 447 a 24.
Stratonice Antiochi Dei f. 382 b 32.
στρεπτόλυτον σχῆμα 401 a 37.
Strymon Thracum rex Eioneo fl. no-
men indit 131 b 23.
struthophagorum gens 453 a 25.
Stygis aqua 148 a 14. 347 b 18 et 28.
στῆς 535 a 17.
Suania ab Iustino II repositur 26 a 24.
Sucabya insula 457 b 22.
ad Succensum Cyrilli epistolae v. Cy-
rillus.
suchus crocodili genus 342 b 39.
L. Sulla adv. Marsos bellum gerit 392
a 1. adv. Mithridatem mittitur 231
a 9. Athenas capit 14. Archelaum
superat 37. pacem icit 232 a 5. cum
Mario minore contendit 392 b 34.
Ἐπαφρόδιτος 533 a 9. phthiriasi pe-
rit 7.
Superianus rhetor 341 b 35.
Sura opp. 24 b 39.
Surena Armenios ad defectionem adi-
git 26 b 21.
sus in India non nascitur 46 b 38.
Susanna 7 a 16.
συβάνχοι 534 a 6.
Sybaris Atheniensium colonia 489 b 23.
Sycaminum Aegypti et Aethiopiae ter-
minus 329 b 33.
Syennesis Cilix et Artoxerxis et Cyri
minoris socius 43 b 24.
Syleus Neptuni f. Dicaei frater 133
a 38. ab Hercule occiditur 40. filiam
eius Hercules ducit b 2.
Συμβήντα 144 a 1.
Symeon stylites 266 a 8. 283 a 39.
Symeones Amidae ep. 28 b 18.
Symeones Messalianus 12 b 28.
Symeonius monachus et presb. ad Iu-
stinianum imp. scribit 287 a 29.

- Symmachi oratoris divitiae 63 b 40.
 Symmachus V.T. interpretes 121 b 41.
 Syncleticus Tars. ep. 247 a 42. 248 b 5.
συνελααχτοι 80 a 36.
 Synesius Cyren. ep. cod. 26. de resurrectione dubitat ib.
συννοδότης λίθος 349 b 27.
 Syria dea 384 b 32.
 Syrianus dux 481 b 17.
 Syrianus philos. 337 b 25. Hermiae et Procli magister 341 a 10.
 e Syro primi Podalirii posterii 120 b 7.
 Syri pueros recens natos Babia nominant 341 b 11.
 Syrus servi nomen 532 b 37.
 Tabia Tolostobogorum urbs 228 a 4.
 Taenarum fugit Harpalus 494 a 35. *τὸ ἐπὶ Ταιναρὸν ξενικόν* 495 b 23.
 Talmis in Aegypto 62 a 11.
 Talos Minois custos 443 b 22.
 Tamynensis victoriae nuntius Aeschines 490 a 41.
 ad Tanain Turcae 26 a 28.
 Tantali poena 443 a 10.
 Tanyoxarces Cyri f. a patre Bactris praefectus 37 a 14. a Sphendadate accusatus b 6, a Cambyse occiditur 27.
ταῶς piscis in Hyphasi 325 a 15.
 tarandus colorem mutat 525 a 35. b 1.
 Tarantium excerptit Vindanius 107 a 2.
 Tarasicodissa v. Zeno.
 Tarasius a Basilio Cilice producitur 87 b 12.
 Tarasius Photii frater i tit.
Ταράξιππος 150 a 4.
 Targitius Avarus 27 b 13.
ὁ τάριχος et *τὸ τάριχος* 533 a 38.
 ad Tarsenses Dionis Chrysostomi orationes 166 b 4.
 Tartessi vita 368 b 14.
 Tatianus Aegypti praef. 484 b 37.
 Tatianus Iustini martyris discipulus haereticus 93 b 39.
 Tatimer 30 b 37.
 Taugast 31 a 32.
 Taureni montes 2 b 21.
 tauri carnivori 455 b 27.
 Tauromenium 138 a 18. a Rupilio capitur 386 a 18.
 Taurus mons 22 b 17.
 Tautamus Viriathi successor 384 a 28.
 Taxila regia Indiae urbs 324 b 35.
 Taxiles cum Poro Indiam partitur 64 b 10. 72 a 2.
 Taxilles Mithridatis dux 231 a 22. 234 b 37. 235 a 1.
τέ - τό 531 b 40.
 Tectosagae Gallorum pop. 228 a 1.
 Telauges Pythagorae f. et successor 438 b 30.
 Telegonus Ulyssis f. patrem interficit 319 a 29.
 Telemachus a Sirenibus occisus 152 b 32.
 Tellidis liber 150 a 7.
 Telmissenses cum Lyciis bellum gerunt 120 b 13.
 Temenus Heraclida 141 a 1.
 tempestas in Aethiopia varia 3 a 3.
 Tenedos quae prius Leucophrys 135 b 27. pugna ibi navalis Romanorum et Ponticorum 234 a 28. 236 a 1.
 Tennes Cycni f. insulae nomen indit 135 b 18.
Τεντυρίης νομός 447 b 16.
τηρητική medicorum *αἰγίς* 107 a 22.
 Tereus Thracum circa Daulidem rex 136 a 18. in upupam mutatur 31.
 Terituchmes Idernae f. 43 a 15 — 28.
 Terpander 320 b 5.
 Tertullae librum suum inscribit Ptolemaeus Hephaestionis 146 b 10.
τεσσαρισκαίδεκαῖται 91 a 13.
 testudines marinae 451 a 30.
τετελεσμένον ἄγαλμα 58 a 22: cf. statuae magicae.
τηθίς 530 a 7.
τιθάναι τινά φοβῶ 426 a 23.
 Tethys et Oceani connubium 367 a 2.
τέτλα 531 b 13.
τετραγύθου 453 b 22.
τετρακτύς 439 a 8.
τετραπόλις Attica 135 b 10. Achaica 14.
 Tetrapyrgium Siciliae campus 340 a 1.
τέττα 531 a 30.
 Tettigidae Myrrhinae 153 a 34.
 Teucer Scamandri f. Teucrae rex 134 a 26.
 Teucer Telamonius in Oceanum delatus 328 b 40.
 Teuchira opp. 70 a 22.
 Thalassius presbyter 154 b 3. 157 b 9.
θαλασσοῦχος 143 b 41.
 Thamudeni Arabes 457 b 26.
 Thamyris Philammonis et Philonidis f. 132 a 16. Scytharum rex 18.
 Thapis urbs Aegypti 62 a 21.
 Thasus Cadmi frater insulae nomen indit 137 b 37.
 Thauomas Iridis et Arces pater 152 a 15.
Θαυμάτων συναγωγή auctoris incerti 103 b 8.
 Theagenes v. Heliodori Aethiopica.
 Theagenis *Μακεδονικὰ πάτρια* 104 b 18.
 Theagenes senator 346 a 30.
 Theandrites 347 b 26.
 Theano Pythagorae filia et discipula 438 b 31.
 Thebae Aegyptiae Phoenicum regia 137 b 33.
 Thebae Boeotiae a Cadmo conditae 138 a 1. ab Aeolibus obsidentur 321 a 37. ab Alexandro excisas quomodo scriptores lamententur 446 a 2.
 Thebaïdem inter et Memphim *νομοί* quinque 447 b 7.
 Thebani Herculem hymno celebrant 148 a 38. Panactum adv. Pelasgos defendunt 321 b 35. Xerxem adv. Plataeenses concitant 39 b 1. Demosthenis opera Atheniensium socii 493 a 38.
 Thebe Iasonis filia, Alexandri Pheraei uxor 142 a 7.
 Thecla *πρωτόμαρτυρ* 116 b 1.
θεῖαν non dici 530 a 5.
Θηλυποιός 144 b 33.
 Themistii *πολιτικοὶ λόγοι* cod. 74. in Platonem et Aristotelem commentaria 52 a 15.
 Themistius Calonymus Agnoëta et patripassianus 88 b 27. *ὑπὲρ Θεοφύλου* b 30. *κατὰ Ἰωάννου τοῦ Φιλοπόπου* 5 a 37. eum refellit Theodorus monachus cod. 108, respondentemque (88 b 38) iterum refellit (40).
 Themistocles natus patre eius taurum immolante 148 b 34. Cretenses sagittarios arcessit 39 b 19. Xerxem fugat 25. 371 b 32. *γνώμην ταχύς* 376 b 25. defenditur ab Aeschine Socratico 430 b 30, ab Aristide 427 b 19.
 Theoclus Chalcidensis Bisaltas prodit 134 a 7.
Θεοκρατία 335 a 34.
 Theoctistus martyr 129 a 2.
 Theoctistus Rom. dux 25 a 21. 26 a 6.
 Theodectes Phaselita Theopompi aequalis 120 b 31 et 35. poeta tragicus 487 a 1.
 Theodorichus Francus legatos ad Mauricium mittit 30 b 18.
 Theodora Diogenis et Cyrinae filia ab Isidoro et Damascio erudita 125 b 33.
 Theodoretus Cyri ep. Cyrillum reprehendit nec tamen excommunicatur 286 b 21. Dionysium Alex. defendit 291 a 35. Nicolaitas condemnat b 10. absolvitur 4 b 39. *κατὰ τῶν αἰρέσεων* cod. 56. *ἐρασιγῆς ἢ πολύμορφος* 11 a 6. *ἐρμηνεία εἰς τὸν Δανιήλ* cod. 203, *εἰς τὴν ὀκτάτευχον* cod. 204, *εἰς τὰς προφῆτας* cod. 205. *πρὸς Θέσεις* cod. 46. *ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ* cod. 31, quam continuavit Euagrius 6 a 28. *εἰς Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον* cod. 273. *κατὰ Κυρίλλου* 5 a 7.
 Theodorichus patricius opes suas pauperibus donat 80 b 27.
 Theodorus Aegensium ep. 468 a 18.
 Theodorus Antiochenus Mopsuestiae ep. condiscipulus Chrysostomi 79 a 35. Nestorianus ante Nestorium 8 a 20. 122 b 4: cf. 276 a 1 et 11. damnatur 5 a 6, nec tamen ab eius

- communione abhorret Cyrillus 244 b 36. pro Basilio adv. Eunomium cod. 4: cf. cod. 5 et 6. et p. 97 b 31. 123 a 23. ἐρηνησία της πίστεως cod. 38, quam refellit Io. Philoponus 9 b 17. 322 b 28. 323 b 14. πρὸς τοὺς λέγοντας φύσει καὶ οὐ γνῶμη πταίνει τοὺς ἀνθρώπους cod. 177. περὶ τῆς ἐν Περσίδι μαχικῆς cod. 81 (64 a 6).
- Theodorus Asinaeus Porphyrii auditor 346 b 20.
- Theodorus ad Chaganum legatus 31 a 3.
- Theodorus Isocratis pater 486 b 13.
- Theodorus martyr 118 a 34.
- Theodorus monachus κατὰ Θεμισίου cod. 108.
- Theodorus presb. cod. 1. genuinum esse S. Dionysii librum.
- Theodorus Samius Xerxi auream vitam facit 375 b 2.
- Theodorus Samothrax 152 b 26.
- Theodorus Thrax ep. 475 b 37. 479 a 8.
- Theodorus Tzirus Iustiniani f. 27 a 8.
- Theodosiani haer. 244 a 10.
- Theodosiani in Scythia 236 a 30.
- Theodosiopolim recuperat Anastasius 23 a 7.
- Theodosius Acephalus 5 b 13. 243 a 31.
- Theodosius Adaulfi e Placidia f. 59 b 36.
- Theodosius M. imp. 23 a 8. 477 a 10.
- Theodosius Mauricii f. 32 b 1 et 20 et 30 et 39. 33 a 33.
- Theodosius minor Isdigerde tutore utitur 21 b 26. cum Vararane pacem pangit 30. Constantium pro imperatore non habet 61 b 25. Valentiniano minori imperium occid. tradit 8 b 29. ad Aurelium contra Pelagianos scribit 14 a 14. hoc regnante septem pueri reviviscunt 467 b 35.
- Theodosius monachus Io. Philoponum περὶ ἀναστάσεως refellit cod. 22.
- Theodotus Ancyrae ep. 287 a 17.
- Theodotus Antiochia ep. 13 a 8.
- Theognostus Alexandrinus Origenem sequitur 86 b 37. 87 a 15. eius ὑποτυπώσεις cod. 106.
- Theognostus senatorius 82 a 41.
- Theogonius Nicaeae ep. Ario studet 471 a 9. 479 a 8.
- Theonarchiater Alexandrinus cod. 220.
- Theon rhetor Damascii magister 126 b 40. 339 b 7.
- Theonas Alexandriae ep. Arianus 93 b 20. 470 b 28.
- Theonoë Protei filia 132 a 23.
- Θεοπασχίται 88 b 26. 260 b 31.
- Theophanes Byzantius cod. 64.
- Theophilus Alexandriae ep. Synesii aequalis 6 a 4. eius aetate Pelagiani expelluntur 14 b 27. Chrysostomum ep. Cpolit. ordinat 80 a 30. eidem insidiatur 81 b 16 et 20. Petrum et Isidorum expellit 32. adv. Chrysostomum concilium habet 17 b 27. 19 b 4. 82 b 33. a fratribus longis accusatur 82 a 25. adv. Chrysostomi sectatores grassatur 83 a 42. Gelasio communionem non renuntiat 244 b 33. ab Origene abhorret 291 b 28: cf. 83 a 13.
- Theophilus Indus 8 b 18.
- Theophilus Severi adversarius 287 a 40.
- Theophobii apologia 88 b 31.
- Theophrastus cod. 278. auditur a Dinarcho 496 b 10 et 29. περὶ τῶν ἀθρόως φαινόμενων ζώων 527 b 11. περὶ ἰδρώτων 528 b 28. περὶ ἰλλύγων 526 a 32. περὶ κόπων 527 a 24. περὶ λιποφυγίας 525 b 35. περὶ μελέτων 529 b 11. περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χροάς 525 a 31. περὶ παραλύσεως b 22. περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν 528 a 40. in epistolis 148 b 20.
- Theophylacti ἱστορίαι cod. 65.
- Theopompus cod. 176. Damostrati f. Chius 120 b 19. Isocratis auditor 121 a 23. antiquiorum contemptor a 7. a Philippo Macedonum rege excerptus 121 a 37. Duridis de eo iudicium 41.
- Theosebius auditor Hieroclis 338 b 37. daemonium expellit 339 a 8. uxori castitatis annulum dat 20. 353 a 4.
- Theotecnus Caesareae Palaest. ep. Origenem presbyterum ordinat 92 b 39. probat 291 b 18. a Demetrio pulsum excipit 93 a 10.
- Thera insula 141 b 28.
- Theramenem Isocrates audivit 486 b 17.
- Therapentae 86 a 35.
- Therippides Demosthenis tutor 492 b 33.
- thermae Romanae 63 a 23.
- Thermantia Stilichonis filia Honorio nubit 56 b 35.
- Thermus sinus 140 b 26.
- Θῆς 533 a 17.
- Theseus unde nomen traxerit 533 a 21. ἄλλος Ἡρακλῆς 151 a 37. Abderum occidit 147 b 21. ὠσοφορικὰ instituit 322 a 17. alius videtur qui Centaurum interficit 149 a 13.
- Thespiesion 334 a 16.
- Thespiiae Heliconi vicinae 134 b 28.
- Thespienses Amorem potissimum colunt 134 b 40.
- Thesprotia proprie ἡπειρος 534 a 30.
- Thessali Eleusinia instituunt 533 b 30. in exercitu Romano militant 390 a 7. eorum πολιτεία scripta ab Aristotele 104 b 2.
- Thessalia a Pelasgis habitata 139 a 26.
- Thessalonice Demetrii opera Christiana 469 a 8.
- Theta Aesopi cognomen 151 b 23.
- Thetis liberos suos sex in ignem conicit 152 a 1. cum Medea de pulchritudine certat 150 a 38. Helenam et Menelaum occidit 149 a 1.
- Theuderichus Balimeris s. Malamiri f. 340 a 17. 54 b 18 et 24. 61 b 38.
- Theuderichus Otrarii f. 54 b 17.
- Theuderichus Valiae succedit 61 b 39.
- Thibron Harpalum interficit 70 a 11.
- Thmuis opp. 65 b 11.
- Thoenis Thebaïdis opp. 447 b 15.
- Thomam, non Petrum, Malcho auriculam abscidisse 290 b 24.
- Thomas Apameae ep. 25 a 35.
- Thomas ad Chosroem legatus 24 a 26.
- Thomas Germaniceae ep. 291 a 17.
- Thomas referendarius 8 a 3.
- Thorax Thessalus Xerxis comes 39 a 32.
- Thoricus pagus Atticus 132 a 12.
- Θυρία Θυριακή 227 a 30.
- Thracae musicae student 140 a 23. in exercitu Romano militant 238 b 26.
- Thrasylbulus Athenienses exsules reducit 488 b 7. 490 a 1.
- Thrasycles 497 b 28.
- Thrasydæus Eleus eunuchus Euagoram et Pnytagoram interficit 120 a 41. Lysiae hospes 489 b 41.
- Thrasymachus nunquam erubuit 437 b 5.
- Thrasymedes Heracleensis Cottam accusat 239 a 30. patriae restituendae operam dat b 13.
- Θρήνος melici carminis genus 321 a 30.
- Θρήνος Lini 133 b 39.
- Θριδάκη - Θρίδαξ 532 a 13.
- Θρόνος ὁ σοφιστικός 60 b 9.
- Thucydides magister Antiphontis 486 a 4. norma sermonis Attici 19 b 18. puer Herodoti historiae illacrimat 38. ab hoc multa mutuatus est Isocrates 487 b 35.
- Thule insula cod. 166.
- Θουλίτης 110 b 5.
- Thurii comam alunt 326 b 27.
- Thyestae facinus 444 a 21.
- Θυέστης i. q. δοιδυξ 532 b 32.
- Θυμιατοίς 347 a 35.
- Thylae in Sicilia 150 b 10.
- Thymoetes Athen. rex 138 b 6.
- Thynidem Heracleenses recuperant 227 a 20.
- Tiani Gallorum socii 227 b 24.
- Tiberinus rex 16 b 30.
- Tiberii imp. asinus scintillas edit 340 a 11.
- Tiberius imp. Mauricium successorem sibi capit 27 a 23. moribundus futura praevidet 31.
- Tibethis eunuchus 37 b 40.
- Tigranes Mithridatis gener 234 b 28. rex regum 235 b 16.
- Tigranocerta 238 b 17. 239 a 3.
- tigris gryphi resistit 327 a 26. 332 b 31.

- Timaeus occidentalem terrae partem descripsit 454 b 33.
 Timaeus περί τῶν παρὰ Πλάτωνα λέξεων cod. 151: cf. 100 a 16.
 Timaphernes Trachinius Xerxem committatur 39 a 32.
 Timarchus ab Aeschine accusatus se suspendit 490 a 40.
 Timasius Aegyptius 330 a 4.
 Timoleonis res gestas Arrianus scripsit 73 b 5.
 Timonitis regio 232 a 26.
 Timostratus Iustini dux a Saracenis captus 2 a 31.
 Timotheus Alexandriae ep. Alpheim presb. ordinat 13 b 34. concilio Cpolitano interest 477 a 22.
 Timotheus Antioch. Cyprianum a metu diaboli liberat 128 b 34.
 Timotheus apostolus primus Ephesi ep. cod. 254.
 Timotheus Cononis f. Isocrate scriba utitur 486 b 33. statuamque ei ponit 488 a 4.
 Timotheus haer. Leonem impugnat 283 a 10. ab Eulogio refellitur 240 a 16.
 Timotheus Heracleensis, Clearchi f. 223 a 9. b 7 — 38.
 Timotheus musicus 369 a 11. 372 a 33. νόμον absoluit 320 b 10.
 Timotheus presb. accusatores Athanasii revincit 480 b 12.
 Tingae Afri 328 a 26.
 Tiphilis Iberorum metropolis 26 b 30.
 Tiresias septies transformatus 146 b 39.
 Phorbantis puella cur vocetur 40. aetates vivit quinque 444 b 30.
 Tiribazus cum Euagora bellum gerit 120 a 31.
 Tiridates Arsacida 17 a 34.
 Tisias Syracusanus Isocratis magister 486 b 16. Lysiae 489 b 27.
 Tisiphonus Thebae frater 142 a 10.
 Tissaphernes Pissuthnem capit 42 b 36. Cyrum minorem calumniatur 43 b 10. Graecos circumvenit 44 a 21.
 Titanes Iovem servant 444 a 38. τιτῆς 530 a 9.
 Titianus 55 a 36.
 C. Titinius fugitivos prodit 387 b 40.
 M. Titinius 388 a 29.
 Titus Bostorum ep. 289 a 18. adv. Manichaeos vel potius adv. Addam scribit 288 b 24. 65 b 8. Origenem laudat 291 b 20.
 Titus imp. 334 a 22.
 Tityus Alexandro insidiatur 149 a 8.
 Tius urbs 224 a 34. 227 a 19. 229 b 41.
 Tlepolemo Caramania tribuitur 71 b 32.
 τό i. q. τέ 532 a 2.
 Tolostobogi Gallorum gens 228 a 1. b 16.
 Tomis emporium 228 a 38. τομάριον 456 b 15.
 Traianus imp. Parthis regem dat 17 b 8. eo regnante Ignatius necatur 2 a 10.
 Trapezus Sinopensium colonia 69 a 40.
 Treviros Athanasius relegatur 479 b 15.
 C. Triarius s. Otrarius 233 b 18. 234 a 25. b 14 et 22. 235 b 38. 236 a 42. b 40. 237 b 9. Delum muro cingit 84 a 32.
 τριβῶν sophistarum 60 b 10. ῥητορικός ὡς καὶ φιλόσοφος 352 a 18.
 Tribonianus Phryx quaestor 24 b 15. Τριβῶν 143 b 41.
 τριμετρεῖς 319 a 17.
 Triocala 389 b 12.
 τριποδηγορικὸν μέλος 321 b 32.
 Tripodiscium a Crotopo conditur 134 a 6.
 Triptolemus Eleusinius 374 a 10. ὁ τρισάγριος ὕμνος 245 a 40.
 τριταῖος 144 a 2.
 tritheitae 5 b 7.
 Τριτογένεια 143 b 41.
 Τρίτων 143 b 41.
 Troglodytae 454 a 5. κολοβοὶ 29.
 Trogmi Gallorum gens 228 a 1.
 Troia littus 16 b 9.
 Tros Erichthonii f. Dardani nepos 132 b 31.
 τροῦλια 60 b 33.
 Truli Gothi 60 b 31.
 Trypho i. q. Salvius. τρυφῆς 535 a 16.
 L. Tubero 169 b 33.
 Tundo Candaulis uxor 150 b 22.
 Turcae Tanaidis accolae 26 a 28. Serum portus tenent b 5. a Baramo debellantur 29 a 28. crucis signum in fronte gestant 30 a 28. inter se bellum gerunt 31 a 24. eorum Chaganus Hunnos subigit 26.
 Turum Turca 31 a 30.
 Tynnichus 150 a 9 not.
 Typhon sub Aetna monte 329 a 27.
 Tyrrheni Pelasgos Cyzico expellunt 139 a 40.
 Tyro a fluvio compressa 443 a 20.
 Tyronichus Chalcidensis 150 a 9.
 Tzani a Romanis subacti Christiani fiunt 23 b 31.
 Tzurulon opp. 30 b 32.
 Udiastes Terituchmen interficit 43 a 22. b 6.
 Ulphilas Constantinum persequitur 58 a 40. Gerontium b 9.
 Ulysses cur Ὀδυσσεύς et Ὀδυσσεύς appellatur 147 a 10. μῆμνονα habet Myiscum Cephallenem 147 a 24. palladium rapit 137 a 9. 148 a 29. in equo ligneo periclitatur 444 a 3. circa Siciliam errat 150 b 10, circa Hispaniam et Oceanum 63 b 5. in Tyrrhenia tibia certat 152 b 34. ab Hale in equum mutatur 150 a 15. a Telegono interficitur 319 a 28. eius comites in porcos mutati 443 a 7.
 upupa lusciniarum et ceteras aves persequitur 136 a 32.
 Uranius Apamensis 342 b 12.
 Ursa 459 b 16.
 Ursacius 479 a 9. comes 108 a 25.
 Usiris Persa 44 a 1 et 11.
 Utis i. q. Ulysses 147 a 10.
 Valens imp. Arianus 477 a 8. 484 b 25.
 Valens ad Attalum legatur 57 b 32. apud eum remanet 58 a 1.
 Valentem excerpit Vindanius 107 a 2.
 Valentinianus r. fratrem Valentem in regni societatem assumit 484 b 20.
 Valentinianus r. Constantii et Placidiae f. 61 b 17. ab Helione imperator renuntiatur 63 b 28. cum Attila bellum gerit. 339 b 14.
 Valentinus haereticus 93 b 36. 240 b 6. 273 a 42.
 Valentinopolis 81 a 13.
 Valerianus Iconii ep. 270 a 29. 274 b 4.
 Valerii Thraciae praef. de signis magicis barbaros arcentibus narratio 60 a 24.
 Valerius Flaccus a militibus suis occiditur 231 b 21.
 Valia Singericho succedit 60 a 21.
 Vandali Hispaniam vastant 60 b 35.
 vermis Indicus 49 a 9.
 venatores Aethiopum gens 452 a 41.
 venena Indica 47 a 15.
 Venerius presb. 18 a 38.
 Venetorum factio 32 b 16.
 Venus e mari et Caelo orta 372 b 15. cum Mercurio luctatur 153 a 2. dum lavatur, ab Erymantho conspicitur 146 b 41. Nessum adv. Herculem excitat 147 b 11. Leucade desilit 153 a 18. Peleo scyphum donat 152 a 23. zenam Iunoni donat, Astyanassae aufert 149 a 26. Melum sacerdotem sibi cupit 152 b 17. irascitur Menelao 149 a 32. Pani 152 b 2. signum eius ab Herode sophista dedicatum 342 a 7. ἀνοστα 533 b 40. planetae cursus 444 a 25.
 Venusia a Metello expugnatur 392 a 25.
 Verina v. Berina.
 Verinianus Pamphyliarum ep. 13 a 9.
 L. Verus adv. Parthos mittitur 75 b 36.
 Vespasianus imp. in templo Pacis tabulam Timonis ponit 149 b 32.
 Vettius v. Minucius.
 Vicentius papae ad concilium Nicaenum legatus 66 a 33.
 Victor papa 12 a 12. 94 a 19.
 Victor tribunus 83 b 5.

- Victorini Antioch. λόγοι ὑπαικοὶ καὶ βασιλικὸι cod. 101.
Vindanii Anatolii γεωργικὰ ἐπιτηδεύματα cod. 163.
Virgilii annus natalis 84 a 18.
Viriathus 383 b 40 — 384 a 27.
Vitellius a Viriatho caeditur 384 a 17.
Vologesus Parthus 75 b 36.
Vulcanus sine patre natus 444 a 20.
caelo deiectus b 6. in Aetna artem exercet 329 a 36. Peleo ense donat 152 a 23.
Xanthias servi nomen 532 b 39.
Xanthus Achillis equus olim gigas 150 b 7. Neptuni donum 152 a 24.
Xanthus Boeotorum rex cum Melantho pugnat 138 b 9.
Xanthus solus inter fluvios Iovis f. 150 a 10.
Xenocratem tuetur Lycurgus 497 a 34.
Xenophon Grylli f. 486 b 36. Attici sermonis regula esse dicitur 101 b 8, negatur 533 b 28. Hellenicorum locus 532 a 19.
Xerxes Artoxerxis f. 41 b 37 — 42 a 20.
Xerxes Darii f. 38 b 33 — 39 b 41.
ξύστρα - σῆλιγγες 533 b 7.
Zabertas Persa 28 a 33.
Zacharias papa Gregorii M. opera Graece vertit 467 b 8.
Zacynthi fontes piscosi picem gerunt 46 a 31.
Zadespras 29 b 16. 30 a 9.
Zalabzan Persa 30 b 7.
Zames Chosrois frater 24 a 39.
Zamerdes Baramo necem parat 29 b 37.
Zamolxis 110 a 13.
Ζανὸς πύργος 143 a 32. 144 a 37.
Zarades Persarum dogma invenit 63 b 38.
Zaris opp. Persicum 43 a 30.
Zeilas Nicomedis f. 228 b 7 et 15.
Zemarchus ad Turcas legatus 26 b 12.
Zeno ante imperium Tarasicodissa 55 a 39. Leonis gener 10. a filio suo imp. creatur b 19. a Berina expellitur 23. redit 54 b 9. Illo invidet 346 b 30.
Zeno Eleata e schola Pythagorae profectus 439 a 36.
Zeno Hierosolym. ep. 79 b 3.
Zenobia Osroënae regina 491 b 31.
Zenobius scholasticus Emisenus Acciphalus 245 a 35. ad eum epistola 247 a 7.
Zenodotus Procli deliciae 346 a 24, successor 127 a 3.
Zenonis Basilisci uxor 56 a 8.
Zephyrinus ep. Romae 12 a 12.
Zeta Satyri cognomen 151 b 21.
Zetes Boreae f. 531 a 20.
Ζεὺς ὑπαικούσιος 138 b 22.
Zeuxippi balneum 475 b 16.
Zeuxis fugitivus 385 b 6.
Zeuxis pictor 369 b 32.
Zipoetes Bithyniae rex 226 a 2. 228 a 22.
Zoanambes Baramo insidias struit 29 b 38.
zodiacus 210 b 16. 440 a 8.
Zoilus Alexandriae ep. 287 a 34.
Zooras 5 a 9.
Zopyrus a Babyloniis interficitur 39 a 9.
Zopyrus Megabyzi f. 40 b 24 — 34.
Zosimus comes ἰσοκλῆν scripsit cod. 98. vel potius Eunapium exscripsit 84 b 27.
Zosimus Panopolita chemicus 117 a 28.
Zurvam ἀρχηγὸς πάντων 63 b 38.
ζυγίτις 144 b 6.

Praef. p. 1. v. 14. Stephanum Gobarum] lege Germanum
p. 12 b 20. H.] R.
17 a 28. διέρχεται
21 a 20. τῶν] τοῦ
27 summa. 64] 65
31 b 30. 47 H.] 96 R.
97 a 26. MAXIMOT] MAEIMOT
151 b 7. γ'] malim ἱ.
183. 185. 187. 189. 191. OIKOTMENIKH] OIKONOMIKH
232 a 35. Ἐνίκειον] Νίκειαν Rhodomannus.
Ind. dele Acridophagi ubi iterum ponuntur.
adde Antinoi urbs 535 b 41. 536 a 5.

147 216 J. Mar 15
Gaetano Ferrajoli
Roma - 12 giugno
1874

THE AGE

OF

PETRONIUS ARBITER.

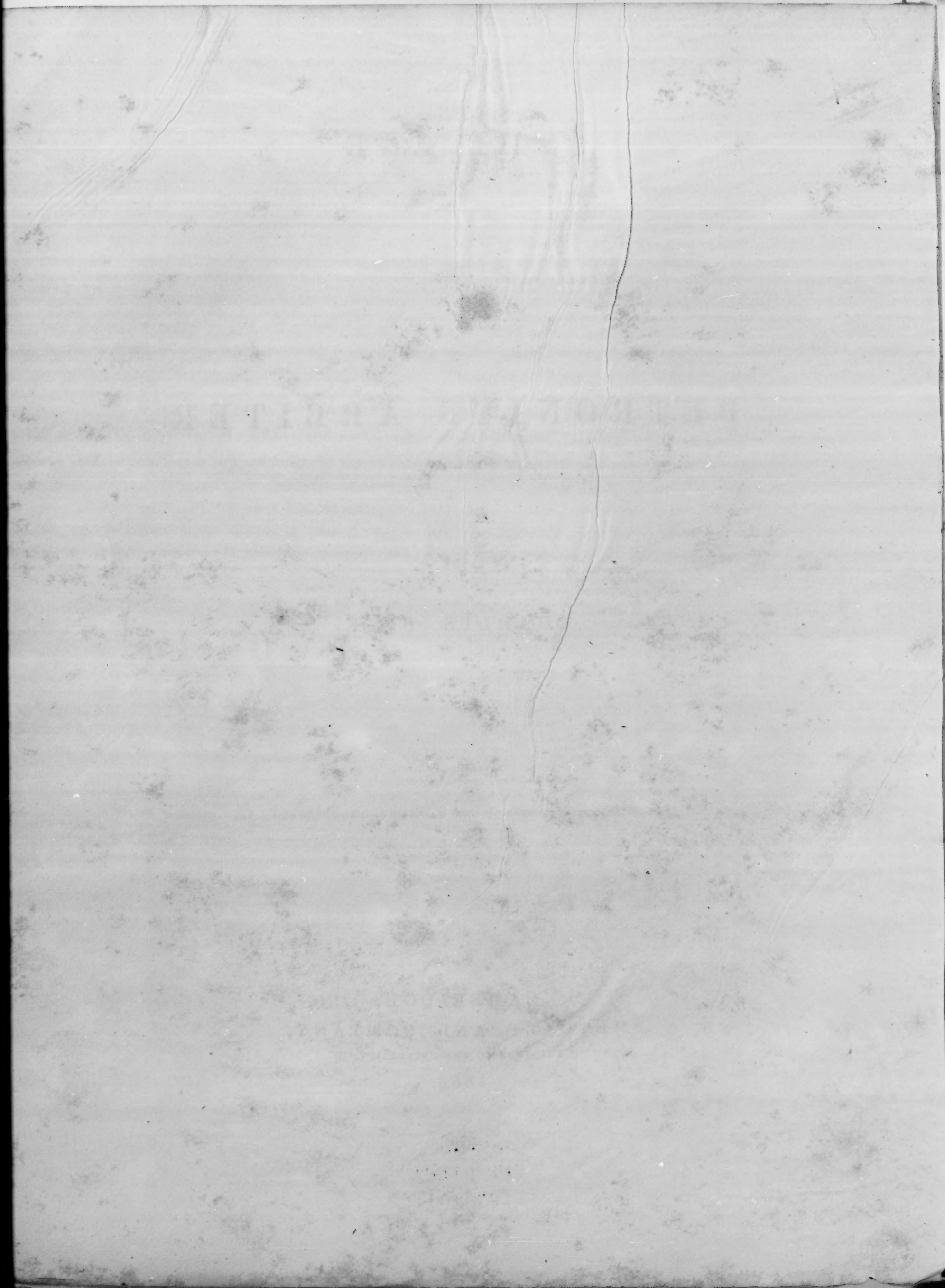
BY

CHARLES BECK.

[From the Memoirs of the American Academy of Arts and Sciences, New Series, Vol. VI.]

CAMBRIDGE:
METCALF AND COMPANY,
PRINTERS TO THE UNIVERSITY.
1856.

TRÜBNER & CO.
60. PATERNOSTER ROW
LONDON

THE AGE

OF

Vol. 2

PETRONIUS ARBITER.

BY

CHARLES BECK.

11

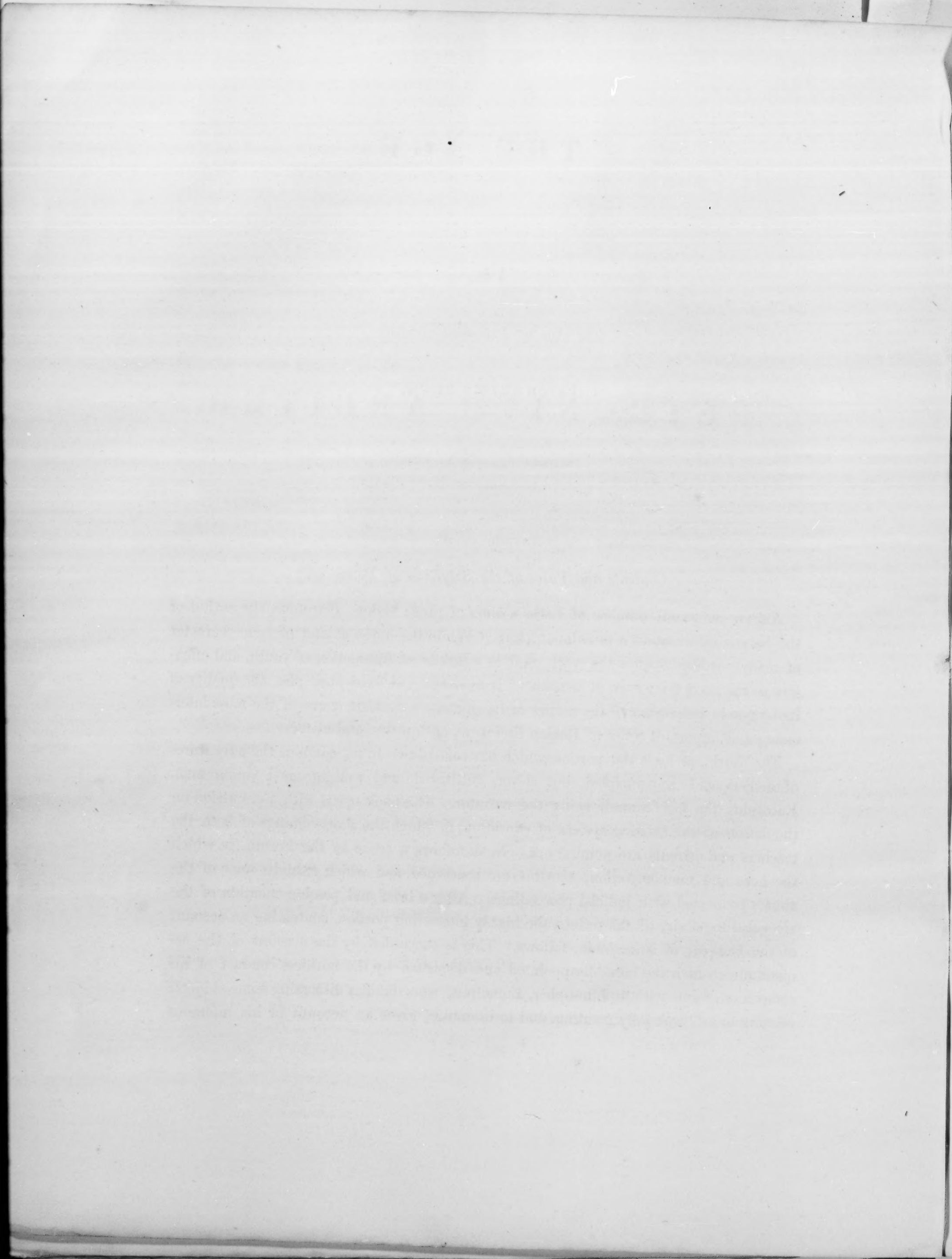
[From the Memoirs of the American Academy of Arts and Sciences, New Series, Vol. VI.]

CAMBRIDGE:
METCALF AND COMPANY,

PRINTERS TO THE UNIVERSITY.

1856.

II.

The Age of Petronius Arbiter.

By CHARLES BECK.

(Communicated May 13, 1856.)

INTRODUCTION.

Contents and Value of the Satyricon of Petronius.

AMONG the small number of Latin writers of prose fiction, Petronius, the author of the *Satyricon*, occupies a prominent place. While the indecent and obscene character of many portions renders the work unfit as a means of instruction of youth, and offensive to the good taste even of persons of mature age and fixed principles, the quality of its language and style and the nature of its contents constitute it one of the most interesting and important relics of Roman literature, antiquities, and history.

The work, at least the portion which has come down to us, contains the adventures of a dissipated, unprincipled, but clever, cultivated, and well-informed young man, Encolpius, the hero himself being the narrator. The book opens with a discussion on the defects of the existing system of education, in which the short-comings of both the teachers and parents are pointed out. Next follows a scene in the Forum, in which the hero and his companion, Ascyltus, are concerned, and which exhibits some of the abuses connected with judicial proceedings. After a brief and passing mention of the vices and hypocrisy of the priests, the highly interesting portion, containing an account of the banquet of Trimalchio, follows. This is succeeded by the account of the acquaintance which the hero, disappointed and dispirited by the faithless conduct of his companion, forms with a philosopher, Eumolpus, who, besides discussing some subjects relating to art, especially painting, and to literature, gives an account of his infamous

proceeding in corrupting the son of a family in whose house he had been hospitably received. The hero accepts the invitation of the philosopher to accompany him on an excursion to Tarentum. The account of the voyage, of the discovery made by Encolpius that he is on board a vessel owned by a person whose vengeance he had just ground to apprehend, of his fruitless attempt to escape detection, of the reconciliation of the hostile parties, and of the destruction of the vessel and the greater portion of the passengers by shipwreck, is full of interest. The hero and his immediate companions, being the only persons that escaped death, make their way to Croton, where Eumolpus, by representing himself as the owner of valuable and extensive possessions in Africa, works so upon the avarice and credulity of the inhabitants, who are described as a set of legacy-hunters by profession, that he meets with the most hospitable reception. An intrigue of the hero with a beautiful lady of the city occupies a large share of this part of the story. The book closes with an account of the measures which Eumolpus takes for the purpose of avoiding the detection of his fraud, by working anew upon the avarice of his hosts. The close is abrupt as the beginning had been; the book is incomplete in both parts; the end, as well as the beginning, is wanting.

That the author of this work was a man of genius is unquestionable. The narrative of the events of the story is simple, clear, — exciting, without exhausting, the interest of the reader; the description of customs, chiefly those of the middle classes of society, is invaluable to the antiquarian, and the importance of the work in this respect can scarcely be overrated; the personages introduced into the story are drawn with such a clearness of perception of their characteristics, and such an accuracy of portraiture, extending to the very peculiarities of the language used by each, that they appear to live and breathe and move before our eyes.

Opinions of several Scholars concerning the Value of the Satyricon.

It will not appear inappropriate to quote the opinions of some of the ablest scholars as to the literary and historical value of the Satyricon of Petronius.

Joannes Sambucus, in the preface to his edition of Petronius, dated Vienna, 1564, calls the work: “Sylvulam hanc satyricam eruditam et variam, adeoque ob fictas narrationunculas nec vulgaria imitationis poeticae quaedam exempla insignem.”

Lilius Gregorius Gyraldus, of Ferrara, says: “Hic [Petronius] satyricum opus varium et, ut sic dicam, miscellum composuit. Cujus licet fragmenta ad nos tantum pervenerint* eademque parum castigata, multae tamen eruditionis hominem fuisse facile

* Gyraldus lived long before the discovery of the Tragurian fragment.

cognoscimus: nam in taxandis moribus cum acrem tum festivum maxime et jocis seria miscentem videmus. Quo tempore vixerit, quodve institutum vitae sectatus fuerit, haud sane compertum; in declamationibus tamen versatum ex iis, quae exstant, elicimus."

P. Guirand, in a letter written in 1590, speaks thus of Petronius: "Tu quaeris, quid de Arbitro arbitrer. Placet et taedet dicere. Placet, quia multa placent; nam sive defaecati sermonis puritiam spectes, merus lepos; sive priscas negotiorum formulas, multae et elegantes. Taedet, quia pleraque, quorum me taedet, seu quae abominor potius. Vis enim illas venerandae antiquitatis gemmas legere? Has necesse est quaeras in putore seu stercore rabidi et nefandi illius Cupidinis, cujus foedissimae faces, imo faeces, in ejusmodi quaestu tibi elucebunt."

Robertus Titius, in a lecture on Catullus, while speaking of the questionable moral tendency of that poet, as well as Tibullus, Propertius, and others, refers to Petronius, and uses this language: "Denique si quid bonis moribus non consentaneum scripsit Petronius, illud certe mihi non scripsit, qui ab eo, tamquam a scopulo, diligenter cavebo. Neque tamen par est, ut paucorum gratia tam bellae scriptiones penitus abjiciantur, quomodo nec messorum quidem manipulos omnes protinus abjiciunt propterea, quod avena lolium atque alia hujuscemodi frugum vitia spicis admista sint; alioqui nec Lucretius legeretur nec Horatius nec Ovidius nec Martialis nec ullus denique poeta, qui hactenus summo in honore habitus sit."

Joannes Baptista Pius says: "Petronius festivus poeta elegantissimusque satyras Varronis more scripsit, quarum fragmentum versa et prosa oratione scriptum nostro in armario continetur." In another place he says: "Petronii Arbitri opusculum aureum manus eruditiorum versant."

Conrad Gesner of Zurich repeats almost verbatim the opinion of Lilius Gyraldus: "Petronius Arbiter, Massiliensis a plerisque existimatur, satyricum opus varium composuit, cujus licet fragmenta ad nos tantum pervenerint, eademque parum castigata, multae tamen eruditionis hominem fuisse facile cognoscimus."

Adrianus Turnebus says: "Petronius Arbiter venustatem orationis suae inquinavit spurcissimis amoribus."

Jacobus Durantius Casellius expresses a similar opinion: "Apud Petronium Arbitrum multa sunt impudica, fateor, et quae ipse iniquis oculis animoque legeres iniquo. Illum, Venus, ab oblivionis periculo sartum tectumque facias, qui in te ornanda nullas dicendi venteres, nullas praetermiserit elegantias."

Janus Gulielmus Plautin addresses P. Pithoeus thus: "Non de nihilo Petronium amas, P. Pithoee, vernulae et Latinae urbanitatis purissimum fontem. Nam Floralia sacra quod celebrat sine fuce atque fallaciis more Romano, non tam severi esse debemus,

ut, quod in aliis ferimus, quia necesse est, in hoc uno damnemus, qui illis apertior fortassis est, at non inhonestior. Recte tu, qui huic Arbitro acquissimus arbiter fuisti, et sententia tua vitam illi salutemque reddidisti." In addressing another person, he says: "Te consulo, A. Oisele, quem Arbitri studiosum opinor, vel quia mundissimi in sermone nitoris est, vel quia ab amicissimo tibi homine [P. Pithoeo] in lucem et cognitionem eruditorum retractus."

Justus Lipsius, in *Antiq. Lect.*, Lib. I. cap. 8, says: "Petronii Arbitri fragmenta pauca habemus, scriptoris tersi et venusti, et nisi quod in re illa voluptatum nimis Latine interdum loquatur, cetera laudati." He expresses himself still more strongly in another place, *Epistol. Quaestion.*, Lib. III. Epist. 2: "Ut in vita, sic in studiis juvat severitati adpersa comitas. Ea causa frequenter soleo a gravioribus libris animum quasi in ludum mittere ad scriptores amoeniores. Quo in numero Petronium repono; quidquid dicant isti frontis severae. Et tua fide, P. Pithoeo, vidistin' quidnam venustius, argutius post natas Musas? Non ego; abesset tantum nuda illa nequitia; qua tamen nihil offendor; joci me delectant, urbanitas capit; cetera nec in animo nec in moribus meis magis labem relinquunt quam olim in flumine vestigium cymba. Ut vina apposita vinosum movent, invinium, ut antiqui loquebantur, non movent, sic ista animum jam ante improbum fortasse incitent; casto et castigato non adhaerent. Et sunt tamen inter Musaeos homines, qui hunc scriptorem fugisse velint; a quibus nos certe, mi Pithoeo, dissentimus."

Conradus Ritterhusius says: "Eadem causa Petronii Arbitri elegantissimum Satyricon ita nobis laceravit ac detruncavit, ut vix Orpheum mulieres Thraciae vel Pentheum Bacchae discerpserint miserabilius."

Franciscus Raphelengius, Jr., in the preface to his edition, says: "Nos commoditati tuae consulendum rati persuaderi nos passi sumus, ac proinde tantum non justum commentarium in amoenissimae eruditionis et eruditissimae festivitatis auctorem tibi damus."

Michaël Piccartus says: "Vere arbiter elegantiarum est Petronius, quidquid Catones contradicant, et bonorum manibus terendus."

Erycius Puteanus says: "In Petronio quoque cum fructu publico eris; emacula, et florem illum Latini oris purum putumque repraesenta."

It will be seen that all these scholars, while they express themselves with more or less severity concerning the licentious character of the work, are unanimous in their praise of its literary excellency. They do not, however, enter more fully into the discussion of the subject. They are satisfied with a passing, as it were incidental, remark. But there are others who take a more comprehensive view of the work and its author.

Among these, the distinguished Niebuhr occupies a conspicuous place. It was in the year 1821 that he published his paper on the age of Curtius and Petronius, in the Transactions of the Berlin Academy. I shall have to advert again to this paper, when I speak of the different opinions entertained concerning the age of Petronius. At present I shall confine myself to Niebuhr's opinion of the moral and intellectual character of our author.

"The disgusting indecencies of which the remains of Petronius are full (although the inoffensive, nay, the pure, predominates even in amount) give him so bad a name, that he who confesses an intimate acquaintance with the poem, and expresses gratification with it, exposes himself to a severe judgment, and affords a good opportunity for the display of sanctimonious hypocrisy. This will be the more the case, if I reject the notion that the objectionable portions in particular, being extracted by filthy hands (the poor monks), were preserved, and remark that the immoral is inseparable from the scope and plan of the work.

"It is very probable that the great majority of those who have, since the days of the past, regaled themselves with this work, have done so from a corrupt heart, as so many used to read with pleasure the abominations of the French novels which were written before the Revolution; and many well-meaning persons may scarcely know that in these last three centuries many honorable men, who were disgusted with the filth of the Anthology, admired Petronius as one of the greatest minds in the literary world. He who is afraid of calumny does in such cases conceal his opinion; but it is better to profess one's opinion, without fear, so plainly that perversion alone can impart to it a false appearance. An open declaration in favor of truth is always a good action, as timid concealment is a bad one.

"All great dramatic poets are endowed with the power of creating beings who seem to act and speak with perfect independence, so that the poet is nothing more than the relator of what takes place. When Goethe had conceived Faust and Margarete, Mephistopheles and Wagner, they moved and had their being without any exercise of his will. But in the peculiar power which Petronius exercises, in its application to every scene, to every individual character, in everything, noble or mean, which he undertakes, I know but one who is fully equal to the Roman, and that is Diderot. Trimalchio and Agamemnon might have spoken for Petronius, and the nephew Rameau and the parson Papin for Diderot, in every condition and on every occasion inexhaustibly, out of their own nature; just so the purest and noblest souls, whose kind was, after all, not entirely extinct in their day.

"Diderot and a contemporary, related to him in spirit, Count Gaspar Gozzi, are

marked with the same cynicism which disfigures the Roman; their age, like his, had become shameless. But as the two former were in their heart noble, upright, and benevolent men, and as in the writings of Diderot genuine virtue and a tenderness unknown to his contemporaries breathe, so the peculiarity of such a genius can, as it seems, be given to a noble and elevated being only. That deep contempt for the prevailing immorality which naturally leads to cynicism, and a heart which beats for everything great and glorious, — virtues which then had no existence, — speak from the pages of the Roman in a language intelligible to every susceptible heart.

“The age of Louis the Fifteenth, among the South-European nations, and the third century in Rome, have the most remarkable resemblance as to their moral enormities and the disgrace of their degeneracy. In both ages, things, having reached a state of foul corruption and dissolution, were approaching their end. If Diderot lived now, and if Petronius had lived in the fourth century, they would have disdained to describe what is obscene, and also the occasion for doing it would have been far less.”

While these views of Niebuhr are deserving of attention, not only because they proceed from so pure-minded and learned a man, but on account of their depth and truth, those of Teufel are not less important, on account of their comprehensiveness, and the clearness with which they are stated. They are contained in his true and admirable description of the work, its scope and character, given in Pauly's Encyclopædia, Vol. V. p. 1404: —

“The whole plan of the work is that of a novel; two freedmen, Encolpius and Ascyltus, are enamored of a boy, Giton; and the adventures which have their origin in this circumstance, or which they encounter severally, the acquaintances which they make (for instance, of Trimalchio and Eumolpus), form the contents at least of that portion of the book which has come down to us. But the book contains in this dress of a narrative descriptions of manners, partly of single places (for example, Croton), partly of certain classes (for example, of Trimalchio, a rich upstart, who apes the manners of a refined man of the world, but exposes himself most ridiculously; of Encolpius, a good-natured, cowardly, and licentious Greek;* of Eumolpus, a vain and tasteless poet, and at the same time a thoroughly demoralized preacher of virtue), all drawn with masterly truthfulness even to the minutest detail. The tone is throughout humorous; the *dramatis personæ* act and speak, even in the most offensive circumstances,

* The name Encolpius being, of course, a fictitious one, I am at a loss to perceive on what Teufel founds his assertion that the hero is a Greek. His character, his manners, and especially his language, which Teufel himself mentions, are against this hypothesis.

with an openness, unconcern, and self-satisfaction, as if they had the most undoubted right to be and think as they do; at the same time, a vein of gentle irony pervades the whole, which indicates the author's moral independence and higher stand-point, as well as his sincere gratification at the amusing and filthy scenes which he describes; he accompanies his heroes at every step with a smile on his lips and a low laugh. The work belongs, therefore, by its contents as well as its tone, to the department of satire, resembling in tone Horace, in form the Menippean satire. For, not only does the language occasionally pass over from prose to verse (limping iambs and trochees), but entire poems of greater extent are interwoven (*Trojae Halosis* and *Bellum Civile*), which are usually put in the mouth of Eumolpus, and which always have a satirical object, sometimes a double one, as is the case with the *Bellum Civile*, which ridicules Lucan, as well as his opponents personated by Eumolpus, the writer, with genuine humor, placing himself above both, and dealing against both his blows with impartial justice. The language is always suited to the character of the persons speaking, elegant in Encolpius, bombastic in Eumolpus, vulgar in Trimalchio. The language put in the mouth of the latter is for us an invaluable specimen of the *lingua Romana rustica*, as it obtained in that part of Italy where the scene is laid, — in Campania, and especially Naples. In conformity with the originally Greek character of this region, the language of Trimalchio and his companions is full of Greek words and Grecisms of the boldest kind (such as coupling the neuter plural with the verb in the singular, cap. 71). Characteristic of the local dialect are the many archaisms, compounds not known in the written language, the frequent solecisms, the many proverbial and extravagant expressions, the numerous oaths and curses. Encolpius, on the other hand, speaks in the language of the educated of his age, which in a remarkable degree resembles the language of Seneca.* This indicates contemporaneousness of the authors."

External History of the Satyricon.

Besides the character, contents, and value of the work itself, there are other circumstances which impart to it an additional interest. I mean, the fate which the book itself has at different times experienced. I have already mentioned that we do not possess it completely. It is highly probable that the part left is one tenth only of the whole. When and how the loss of the remainder took place is unknown, and will

* In speaking approvingly of the view which Teufel takes of the work of Petronius, I do not, of course, adopt it in all particulars. So far from discovering the resemblance of the language of Encolpius and Seneca, I think the former is remarkably simple, and free from the mannerism which characterizes the style of Seneca.

probably remain unknown, unless the discovery of the whole or a portion of the lost parts should, at the same time, reveal the cause which withdrew it from the sight and knowledge of the public. It is probable, however, that a part, if not the whole, of the loss happened between the twelfth and fifteenth centuries. John of Salisbury, who lived in the twelfth century, quotes passages from Petronius which are not found in the first printed editions from 1476, which contain all we now have, with the exception of the contents of the Tragurian fragment, of which I shall have, hereafter, occasion to speak more fully. Between these two points of time, then, namely, the twelfth and fifteenth centuries, if not previously, the work must have experienced considerable losses.

This great loss has been very partially only repaired by the discovery of the Tragurian fragment. In the year 1663,* Marinus Statilius,† of Tragurium (the German name of the town is Trau) in Dalmatia, discovered in the library of Nicolaus Cippi, belonging to a family favorably known, for several generations, in various departments

* Peter Burmann, in the preface to his edition of Petronius, says that the discovery of the fragment was made about 1662, and the Paduan edition published in 1662. Whatever be the true time of the discovery, Burmann is mistaken as to the year in which the Paduan edition was published. This occurred in 1664.

† Baehr, in his *History of Roman Literature*, adopts the statement of Claudius Nicusius, that it was Petitus, who assumed the name of Marinus Statilejus. W. S. Teufel, in his article on Petronius in Pauly's *Encyclopædia*, gives the same version, that Peter Petitus discovered, and defended the genuineness of, the fragment. Pierre Petit was born at Paris in 1629 (or, according to others, in 1617), and died in 1687; he was known as a physician and Latin poet. Burmann mentions another report, which he seems to be inclined to credit, that the defence of Statilius, both the *Responsio* and *Apologia*, was the work of Stephanus Gradius, the librarian of the Vatican Library. This report is supported by the statement of Justus Ryckius, a personal friend of Gradius (in a note to Tacit. Ann. 16. 19), and of Samuel Tennulius (in a note to Front. 4. 7). Whatever may be thought of these two reports, mentioned by Burmann and Baehr, we should not overlook the circumstance, that the fact of the existence of two reports, one of which alone can be true, tends to throw doubt upon both; and that Statilius — as he himself, in his *Apologia*, corrects the mistake of the publisher of the Paduan edition, who calls him Statileus — speaks throughout of himself, of his age, of his native place, Tragurium, with apparent good faith. Take, for example, the manner in which he speaks of works of art still extant in Rome: "Huic ego querelae in seculo Neronis nullum omnino locum reperio, cum ad usque Commodi principatum statuas egregio artificio perfectas adhuc exstare in Urbe audiam," etc.; and, "Testimonia certe non dubia florentis tum etiam pictorum industriae habemus ex parietibus nuper, ut accepi, repertis in ruderibus thermarum Titi, eorum autem parietum crustas diligenter exceptas ajunt et in pinacotheca viri primarii collocatas," etc. This seems to be the honest language of a man who has not seen those specimens of ancient art. Whether Petit could honestly use such language, I cannot say, because I do not know whether he ever visited Rome; that Stephanus Gradius, the second supposed author of the *Responsio* and *Apologia*, could not, is apparent from the fact that he was librarian of the Vatican Library, and must have been as familiar with these monuments of ancient art as any man living.

of literature, a manuscript containing the poets Catullus, Tibullus, and Propertius, and a portion of Petronius, namely, the banquet of Trimalchio, which existed previously in a fragmentary condition, complete or nearly complete. The news of the discovery spread quickly through all parts of Europe, and created, even before the publication of the fragment, a lively interest among scholars. The rumors circulating concerning the manuscript were, naturally, in some instances extravagant. It was supposed that the manuscript contained the entire work of Petronius. The following year, 1664, the printer Frombottus, of Padua, published the fragment; not, however, from the original manuscript, but from a copy, and, as Statilius says, a carelessly made copy,* — those portions which were contained in previous editions, and which had, by the labors of successive editors, been corrected and improved, in their improved form, but the newly discovered portions in a very rude and imperfect state. The new publication called forth very opposite opinions, some declaring the fragment a literary fraud, others expressing their belief in its genuineness. A young German scholar, Joh. Christoph. Wagenseil, who had heard from Abraham Ecchellensis, either in a conversation at Rome, 1663, or by letter at Turin, 1664, of the discovery of the fragment,† and saw a few months later, at Paris, in February, 1665, the Paduan edition of the fragment, expressed at once and without much consideration, in a letter to a learned countryman, Christoph. Arnold, his conviction that the pretended fragment was a forgery, and the pretended discoverer of the fragment, Marinus Statilius, the perpetrator of the fraud.‡

* Statil. Apol. : "Nam quid ego de ipso fragmenti contextu dicam imperite atque oscitanter exscripto et a fide sui exemplaris multis in partibus abhorrente."

† Wagenseil appears to give two different accounts of the way in which he heard of the discovery of the Tragurian fragment. In his Dissertation he says : "Ante hoc biennium [1663, the Dissertation being written in 1665] cum Romae commorarer, convenit me aliquando eruditus vir, qui nunc fato functus est, Abrahamus Ecchellensis : cumque vario sermone inter cetera de Italorum recens editis ac postmodum edendis ingenii fetibus colloqueremur, mentionem injecit Petroniani nequaquam mutili codicis, quem in Dalmatia repertum Venetus ad Pontificem legatus possideret et post suum in patriam, quem maturabat, reditum esset facturum publici juris." In a letter written at Turin, in December, 1664, to C. Arnold, he uses this language : "Ceterum commodum heri Cl. Ecchellensis quid ad me perscripsit, quod scire tua omnino interest : Legatus Venetus, qui Romae commoratur, Petronii codicem nactus est nulla sui parte mutilum ; ejusque editionem maturabit, quam primum lares repetere continget ; addit repertum esse in obscuro Sclavoniae angulo et accurate descriptum." It will be seen that in the one account he says that he obtained the information in a conversation with Ecchellensis at Rome ; in the other, through a letter from that person at Turin. Whether the discrepancy originates in a lapse of memory or in a want of accuracy and fidelity, does not appear.

‡ "Joh. Christophori Wagenseilii de Cena Trimalcionis Nuper sub Petronii nomine vulgata ad Christoph. Arnoldum V. C. Dissertatio," in Pet. Burmann's second edition of Petronius, Amsterd. 1743, Vol. II. p. 342.

After referring to a variety of circumstances calculated to excite suspicion against the genuineness of the fragment, such as the fact, that, while Statilius sent a copy only of the fragment to the Venetian ambassador at Rome, the scholars of that city pretended to form an opinion of the age of the manuscript, — that those portions which were already extant in printed editions exhibited the corrected text, while the new additions abounded in errors and defects of all kinds, — he proceeds to say that neither the language nor the matter is worthy of Petronius. It is apparent that Wagenseil, in forming his opinion of the language of the fragment, did not make sufficient allowance for the imperfections of the manuscript itself, nor for the ignorance and unskilfulness of the publisher of the first Paduan edition. The instances which he adduces as unworthy of the elegance and purity of language for which Petronius is distinguished are, without exception, taken from the remarks and conversations of the guests and attendants of Trimalchio, who were for the most part persons of little or no education, slaves, freedmen, and mechanics.

Wagenseil's charge that the fragment is a modern fabrication is chiefly based on the ground that the writer of it understood Italian, and was acquainted with the Scriptures, because some of the expressions occurring in the fragment resemble the Italian, and one or two are not unlike some which are met in the Bible.

With regard to the subject-matter of the fragment, Wagenseil adopts the theory, of which I shall have to speak more fully hereafter, that Petronius Arbiter is the same person with the Petronius mentioned Tacit. Ann. 16. 19, and that the book is a satire on the Emperor Nero. Finding in the fragment no confirmation of his hypothesis, but, on the contrary, many things which are at variance with it, he rejects, on that ground, the fragment as a fabrication. Trimalchio gives some most ludicrous instances of his gross ignorance and entire want of education, while Nero, with all his cruelty and tyrannical disposition, had received a most careful and thorough education. Wagenseil, taking it for granted that Trimalchio is a satire on Nero, concludes that the fragment, representing Trimalchio so different from Nero, is not genuine. A somewhat bold *petitio principii*, and a very convenient mode of reasoning.

The arguments on which Wagenseil depends to prove the spuriousness of the Tragic fragment are of a wider application than he gives to them; they have reference quite as much to the question in which age Petronius lived, as to that of the genuineness or spuriousness of the fragment. As I shall have to discuss the points made by Wagenseil, together with others, when I come to the main subject of this paper, I shall leave them for the present, and rest satisfied with having briefly stated them.

In order to judge fairly of Wagenseil's attack on the fragment, we should not overlook

the fact, that he formed his opinion after a perusal of the first edition, that of Frombotus of Padua, which was carelessly and injudiciously prepared, and, without the consent and aid of Statilius, published, long before the manuscript itself, being sent to Rome, enabled scholars to form an opinion based upon a better knowledge of the facts in the case. But while I think it just to say this much in defence of Wagenseil, I am far from extending the same indulgence to the rest of his attack, which betrays a very superficial knowledge of the language, literature, antiquities, and history of the Romans.

The next champion who entered the lists to prove the spuriousness of the fragment, a month only after the appearance of Wagenseil's dissertation, and indeed in compliance with his request, was Hadrian Valesius (Adrien de Valois). Hadrian Valesius was historiographer to the king of France, and, as far as social position and literary fame were concerned, the superior of Wagenseil.* He bases his opinion that the fragment is a fraud, both on the use of certain words which he considers barbarous and inelegant, and on grammatical irregularities. So far he agrees with Wagenseil; but on one point he differs widely from him, and censures him with considerable severity and superciliousness. This point is his adopting the hypothesis that Petronius Arbiter and the Petronius of Tacitus are one and the same person, and the character of Trimalchio a satire on Nero. He exposes very ably the improbability of the latter supposition, by pointing out the marked and important differences between Nero and Trimalchio; the noble birth of Nero, and the servile origin of Trimalchio; the noble descent of the wives of Nero, and the humble condition of Fortunata, the wife of Trimalchio; the advanced age of Trimalchio, and the youth of Nero, who died before he completed his thirty-second year. After enumerating the principal topics of the work to show more clearly that there was in them not the most distant reference to Nero, he concludes with these words: "Qui non videt ista singula ac universa nihil ad Caji Petronii [of Tacitus] libellum nihil ad Neronis flagitia noctesque pertinere sed meram esse nudamque ac simplicem vitiorum et desidia humanae reprehensionem sale et mordaci aceto conditam: is plane nec in literis nec in ulla alia re quidquam videt aut judicat." Hadrian Valesius agrees so far with his brother, Henry Valesius, as to place Petronius long after Nero, but differs from him in this: that, while Henry puts Petronius as late as the Emperor Gallienus, Hadrian considers him a contemporary of the Antonines, on the ground that there were no indications in Petronius of the corruption

* "Hadriani Valesii, Histor. Regii, De cena Trimalcionis, nuper sub Petronii nomine vulgata, Dissertatio, et de aetate patriaue Petronii ac ejus operis inscriptione," in Pet. Burmann's second edition of Petronius, Amsterd. 1743, Vol. II. p. 350.

of the language prevailing in the time of Gallienus. He considers Petronius a native of Gaul, and supports this opinion by the resemblance of some, chiefly colloquial, phrases used by Petronius to French phrases.

While he shares the conviction of Wagenseil, that the fragment was a fraud and forgery, he does not go quite so far as to charge either Marinus Statilius or any other person with its perpetration, which Wagenseil had done.

The defence of Marinus Statilius against the charges of Hadrian Valesius and Wagenseil is contained in two papers,* the first entitled "Responsio," and addressed to M. Mocaenicus soon after the publication of the papers of Wagenseil and Valesius, and the second entitled "Apologia," which was apparently issued several years later. After premising that the first edition of the fragment at Padua was an undertaking in which he had no hand, and for whose defects he could not be held responsible, he shows that the charge of fraud, grounded on the fact that the portions of the fragment which were extant in previous editions did not show the same defects and imperfections which mark the new portions, is not true, because the former could be, and he knew them to have been, corrected by means of the existing improved editions, while the latter were given as they were in the manuscript; thus explaining very naturally a suspicious circumstance of which Wagenseil had made a great deal. He then goes on to state, that he had for a long time resisted the importunities of friends, especially of Antonius Grimanus, the Venetian ambassador at Rome, to publish the manuscript, and had at last consented to have the new, hitherto unpublished portions copied for him. These portions were, in spite of his remonstrances, published by the printer Frombottus at Padua, and he complained to Octavius Ferrarius of this publication. He mentions that the preface to that first edition contains several erroneous statements in reference to the fragment,—for instance, that the manuscript contained, besides the fragment of Petronius, the works of Horace, instead of Catullus, Tibullus, and Propertius,—as well as to himself, which he would have liked to correct, if he had not, by so doing, appeared to authorize the publication, which he did not. He not only disapproved of the Paduan publication, but declares that it must have proceeded from one to whom he was unknown, since he is called in the preface Statileus, instead of Statilius. The remark of Wagenseil, that the scholars at Rome could not possibly judge of the antiquity of the manuscript, since they had only a copy before them, seems to refer to an earlier period of the controversy, when the codex had not yet been sent to

* Marini Statilii Traguriensis J. C. Responsio ad Joh. Christophori Wagenseilii et Hadriani Valesii Dissertationes de Traguriensi Petronii Fragmento. Ad M. Mocaenicum V. P. — Apologia ad Patres Conscriptos Rei Publicae Literariae Marini Statilii Traguriensis.

Rome. It is certainly inconsistent with the statement of Statilius himself (page 380): "Sed maculam tam deformem satis superque opinor a vita et factis meis detergunt, quae a me, ut dixi, privatim ad optimum Mocaenicum hac de re scripta sunt; multo vero prolixius hoc ipsum praestitit, et omnem penitus adversariorum calumniam nudavit et refutavit res ipsa post codicem hunc Romam transmissum et doctorum hominum oculis subjectum." He was prevailed upon to send the codex to Rome, not so much by the importunity of Antonius Priulus, the governor of Dalmatia, as by the insinuations and charges of his adversaries, calling in question the genuineness of the fragment.

Statilius evidently possessed a better knowledge of the Latin language in general, and of that of Petronius in particular, than either of his assailants, and meets with marked success most of their objections and charges; and I am inclined to think that the ability of his defence did much to induce the learned to recognize the intrinsic claims of the fragment to be considered genuine, and produce eventually a verdict in favor of its genuineness. Many of his remarks show that he was not only well acquainted with the Latin language, but also with the philosophy and history of language. An evidence of this may be found in what he says of the gradual changes of language, and their different effect upon different classes of the people, the less educated retaining longer the earlier forms and expressions. In his sensible defence of Petronius for making his vulgar characters use the language of the vulgar, he adverts to and explains the fact, that this vulgar language exhibits a greater resemblance to the Italian, French, and Spanish languages, than the pure Latin, because it was chiefly this vulgar language, the "lingua rustica" of Latium, which was by Roman armies transplanted into other parts of Italy, into Gaul, and Spain. Adverting to the notion taken up by Wagenseil, that Trimalchio is a satire upon Nero, he points out the absurdity of ascribing to Nero what was common to many or all: "Quae ergo socordia est, quod multorum, immo omnium fuit commune, uni Neroni tamquam proprium assignare"; and then he adds, with great good sense: "Quid enim necesse est Trimalchionem esse Neronem? Mihi Petronium nihil aliud voluisse quam sub persona Trimalchionis stultorum divitum, quorum magna tunc Romae manus, ineptam eruditionis ostentationem urbanus traducere propemodum constat." While cruelty was one of the most striking characteristics of Nero, not the least trace of it appears in the character of Trimalchio, and Statilius justly observes: "Certe sine his notis et quasi proprio, ut ita dicam, characterem non magis ad verum pingi potuit Nero quam sine barba Jupiter, sine crinibus Apollo, sine hasta Pallas, sine tridente Neptunus." In another place he says: "Alia omnia in animo habuit Petronius noster, cum Trimalchionem in scenam induxit, quam

principem ullum Romanum aut omnino quemquam notae paullo honestioris mortalem." To prove this still further, he gives a very truthful description of Trimalchio and the class to which he belonged: "Ecquid intelligis rem illi tunc fuisse cum genere hominum humili, abjecto, impuro, quibus nulla a natalibus, nulla ab educatione, nulla a studiis honestis commendatio est? qui cum divites se factos vident, et literas admirari sero incipiunt, inter suas opes inopes, inter studia doctrinarum indoctissimos se produnt."

Statilius gives the full title of the manuscript thus: "Petronii Arbitri Satyri fragmenta ex libro decimo quinto et decimo sexto," which is repeated, in the manner usual to manuscripts, at the close: "Petronii Arbitri Satyri fragmenta expliciunt* ex libro XV. et XVI." The expression "ex libro decimo quinto et decimo sexto," which occurs both in the title and close of the fragment, not only confirms the fact, already known from ancient glossaries, that the work was divided into books, (the ancient glossary of St. Benedict Floriacensis quotes the passage, "Sed video te totum in illa haerere tabula, quae Trojae halosin ostendit," as taken from the fifteenth† book,) but throws some light on the probable extent of the work. If the banquet of Trimalchio filled a portion of the fifteenth and sixteenth books, and if we bear in mind that that part of the work is followed by the account of the hero's quarrel with Ascyltus, his meeting with Eumolpus, and his voyage and residence in Croton, which was evidently not the end of the book, it will be very moderate to suppose the whole work to have consisted of twenty books. It will further be seen, that this fragment is a part only of the fifteenth and sixteenth books, say two thirds, so that the banquet of Trimalchio constitutes two thirds of one tenth of the whole. The banquet of Trimalchio forming one third of the work as we have it at present, the other two thirds would constitute four thirds of one

* "Explicit" is the common form used at the close of manuscripts, which is probably an abbreviation for "explicuit est"; a person ignorant of the origin of the expression, and mistaking it for a verb in the active, formed a plural "expliciunt" to correspond to the plural "fragmenta."

† If the number fifteen, in the above quotation of the glossary, be correct, a difficulty arises in reconciling this quotation with the statement of the Tragurian fragment, that it contains portions of the fifteenth and sixteenth books. That fragment contains the "coena Trimalchionis," after which the acquaintance of the hero, Encolpius, with the philosopher Eumolpus commenced. How then can the passage, "Sed video," &c., which occurs in the account of the meeting between Encolpius and Eumolpus, be taken from the fifteenth book? In the present condition of the text, ten chapters intervene between the close of the "coena Trimalchionis" and the above passage. This passage might, therefore, belong to the sixteenth, or, more probably, seventeenth book, but cannot possibly belong to the fifteenth. Under these circumstances, and there being no ground to doubt the correctness of the succession of the several portions of the story, as given in our text, we must consider the number fifteen of the glossary incorrect.

tenth. If this supposition be correct, the book in its present shape is not more than one fifth of the entire work, and may be no more than one tenth. The work as we now have it makes a volume of about 150 pages; the whole would make a volume, or volumes, of not less than 750 pages, and possibly as many as 1500.*

With regard to the age of the codex, Statilius mentions that the scholars in Rome who inspected it considered it three hundred years old, exceeding by one hundred years the age which the editor of the Paduan edition had assigned to it. From the fact that John of Salisbury, of the thirteenth century, mentions the "porcus Trojanus" and the vessel of malleable glass, Statilius infers that the portion containing the banquet of Trimalchio, at least, was completely extant a short time before the copying of this fragment, about one hundred years after John of Salisbury.

It is somewhat singular that Statilius should, after so careful and thorough an examination of the subject, come to the conclusion to change his mind with regard to the age of Petronius. The manner in which he announces this change of view favors somewhat the hypothesis that he was, to some extent, influenced by the spirit of contradiction, by the desire to differ from Wagenseil in every respect. He says: "*Vide autem, quantum in hoc a te dissentiam; quae tibi [Wagenseil] validissima argumenta videntur, abjudicandi a Petronio hujus fragmenti, in iis ego argumentis vel maxima hujus causae praesidia posita esse censeo. Qua de re antequam dicere incipio, aliam quandam, quae mihi tecum est, controversiam paucis aperiam; nec sane erit, quod moleste id feras, quandoquidem hac eadem in re a me ipso dissentio, adductus scilicet vi veritatis, cujus mihi studium omnibus meis studiis et rationibus antiquius est. Nam cum hactenus vulgatam de Petronii aetate opinionem, quae illum Neroni aequalem statuit, probare solitus essem, nuper accurata eruditi hominis disputatione coactus sum, ut multo recentiorem hunc scriptorem existimem, et paullo ante Constantini Augusti tempora, certe longe infra Severum collocem.*" The conclusion at which he arrived was, as we see, that Petronius did not belong to the age of Nero, as he had hitherto thought, but a little before the Emperor Constantine; at any rate, long after Severus. Considering that Nero reigned from 55 to 68, and Constantine from 306 to 337, it is a change of nearly three hundred years; and this change is still greater, if we take into the account the condition and fate of Roman civilization, and of the Latin language in particular, during that extended period. Of the reasons assigned by Statilius for this change of opinion, the first is, that while later writers — Priscianus, Diomedes, Victorinus, and

* Jan Dousa (*Praecidanea*, Lib. I. cap. 2) considers the remains of Petronius scarcely the tenth part of the whole. It should be borne in mind, that Dousa wrote before the discovery of the Tragurian fragment.

Hieronymus — mention Petronius, the earlier — Quintilian, Suetonius, and Pliny — do not. His second reason is, that Lutatius Placidus places Petronius after Statius Papius, and says that the former borrowed from the latter the verse:

“Primus in orbe deos fecit timor.”

The last argument which he adduces is the strong language in which Petronius complains of the decline of art, especially of painting, of which he says that not even the least vestige is left: “Ipse Petronius de hac controversia diserte pronuntiat in illa elegantissima de sui temporis vitiis querela ac de ruina bonarum artium, inter quas picturae ne minimum quidem vestigium reliquum esse dolet.”

The controversy concerning the genuineness of the Tragurian fragment was by no means confined to Wagenseil, Valesius, and Statilius. Other scholars took a part in it, some on the one, others on the other side. Johannes Scheffer, born at Strasburg in 1621, and Professor at the University of Upsala, where he died, 1679, had received from Nic. Heinsius a copy of the Paduan edition of the fragment.* After stating very fairly the arguments which had been advanced against the genuineness of the fragment, he proceeds to refute them with considerable ability. Much stress having been laid by the opponents of the genuineness of the fragment on the circumstance that it contained expressions which occurred neither in other writers nor in the other portions of Petronius himself, Scheffer observes that there are many single expressions in Cicero used in a meaning which, in other parts of Cicero, is expressed by different words, and words, too, in common use, not only in other writers, but in Cicero himself. He very properly thinks but little of the circumstance that so valuable a manuscript remained so long concealed, a circumstance which the opponents had used to throw suspicion upon the fragment, and goes on to say, that it has frequently happened that highly valuable manuscripts were in the possession of, and withheld from publication by, persons who did not understand their value, or scholars who reserved them for future examination and publication.† With regard to the old-fashioned expressions which occur in the fragment, he remarks: “Sed et antiqua pluscula eo respectu possunt hic esse occupata, quando plebs retinentior est fere sermonis antiqui, nec nisi sero, quem ceteri arbitrantur, cultum adhibere addiscit.” On one point Scheffer differs from Statilius and agrees

* “Joannis Schefferi Argentoratensis de Fragmenti hujus Traguriani vero auctore Dissertatio,” in Pet. Burmann’s second edition, Amsterdam, 1643, Vol. II. p. 394.

† How true this view of Scheffer’s is even in our own time is sufficiently illustrated by the discovery of a large portion of “De Re Publica” of Cicero by A. Mai in 1822, and of the “Institutiones” of Gajus by Niebuhr in 1816.

with Wagenseil, in considering a large portion of the work of Petronius a satire on Nero. Although this point is not necessarily connected with the question of the genuineness of the fragment, Scheffer finds a connection between them. "Si praesertim," says he, "quod persuasum pridem viris doctis est, pars multo maxima Satyrici in Nerone est directa, cum non pauca ejus vitia docte ac subtiliter notata deprehendit hic, quisquis inspicere intimius examinareque volet."

Some idea of the interest which was excited by the discovery of the Tragurian fragment may be formed from the fact that a scholar so far advanced in life as Thomas Reinesius was drawn into the discussion. Being born in 1587, he was, at the time of writing his dissertation on the subject, nearly eighty years old. The dissertation itself is dated the 31st of January, 1666; the dedication to the renowned French minister, Joh. Bapt. Colbert, prefixed to it, the 25th of April (old style) of the same year. It would seem, from an expression of Reinesius,* that he supposed the Paduan edition, published by the printer Paulus Frombottus, to have appeared in 1665, instead of 1664, unless it be that his own dissertation, although printed in 1666, was written the preceding year. He expressed his opinion at the request of Scheffer, and, in doing so, occupied a middle ground. While he does not hesitate to consider the main part of the fragment to be genuine, he is firmly convinced that some one, in order to fit and adjust the newly discovered portions in their proper places and to smooth and polish the connecting passages, allowed himself to make alterations and additions, as the case might be. He says: "Multo maxima pars ejus fragmenti Petronio recte tribuitur, quod nemo eorum, qui vel levem deliciarum ejus gustum habent, negaverit; per omnes etiam [enim?] paene paginas doceri id posset; idemque curatissime praestitum in editione Upsaliensi [Schefferi]. Ceterum mangonium aliquod, perinde ac in aliis primae notae scriptoribus multis, quos glossemata inficeta subinde deformarunt, hic intervenisse et ejus aliquam partem Petroniastri alicujus esse, Arbitrum imitari et exhibere, velut in scena Mercurius Sosiam, ausi et apti satis, manifesta fides est. Is cum in fragmento Arbitri praeter ea, quae dudum collecta dederunt commentatores, incidisset, hiatus in editionibus conspicuos impleri sic posse ratus, ea utcunque connexit; quod ut fieret sine offensa lectoris, fingere aliqua et infulcire de suo formandis sentiis integrandisque membris, comminisci etiam, quae nunquam facta meminerat, necesse habuit." He does not attach any importance to the fact, that the story of the malleable glass (cap. 51), contained in the fragment, is corroborated by John of Salis-

* "Hic [Frombottus] enim repertum Tragurii apud Dalmatas in bibliotheca Cippicorum insigne fragmentum, Petronianis editis connectendum, anno superiore ex apographo concessu operis suis et sumtu communicavit."

bury (Polycrat. 4. 5), on account of the difference of the language, and he has no doubt that John of Salisbury had a French or English manuscript before him, and not the Tragurian. The assertion of the editor of the Paduan edition, and of others, that two hundred years before the discovery of this fragment, this being the age which is assigned to the manuscript in the preface to that edition, there existed no scholars who were capable, as far as scholarship goes, of perpetrating such a forgery, and the argument based upon it in support of the genuineness of the fragment, Reinesius rejects, and asserts that there were enough men capable, if they were inclined, to produce such an imitation, such as Poggio, Aretini, Guarini, Valla, and others.

Another scholar of that period, Joh. Ludov. Praschius, in a letter to Arnold, dated the 5th of July, 1665, rejects most contemptuously the idea of the fragment being genuine, without entering, however, into any arguments. The same view, although in language less decided, is expressed by J. H. Ursinus, in a letter to J. L. Praschius, dated the 5th of July, 1665. An incidental remark of Ursinus, that Trimalchio was not introduced by Petronius merely for the purpose of ridiculing Nero, but from a wish of exhibiting the manners and character of the age of the Emperor Claudius, and more especially of the freedmen of that period, shows that he possessed independence of judgment.

The defence of the genuineness of the Tragurian fragment by Marinus Statilius was so able and complete, that the controversy on this subject subsided, and I know of no subsequent attempt to give a different turn to the opinion of the learned on the subject.

The remaining history of the Tragurian manuscript is brief. It is true that Statilius sent, at first, a copy only to Rome, — a circumstance of which Wagenseil made, and justly enough, a great deal, — but later the codex itself.* It remained there for some time, and was examined by many scholars, but finally returned to its owner, Statilius, in whose house Carolus Sponius, who in 1675 made a journey to Greece, saw

* Statilius, in his *Apologia*, says: "Sed maculam tam deformem satis superque opinor a vita et factis meis detergant, quae a me, ut dixi, privatim ad optimum Mocaenicum hac de re scripta sunt: multo vero prolixius hoc ipsum praestitit et omnem penitus adversariorum calumniam nudavit et refutavit res ipsa post codicem hunc Romam transmissum et doctorum hominum oculis subjectum, ejusque scripturae non ambiguam antiquitatem ad CCC annos omnium judicio porrectam: spatio, ut videtis, integri seculi, quam quod Patavinus typographus profiteri ausus est, ampliorem. Expugnari namque tandem aliquando passus sum constantiam meam non tam auctoritate summi viri Antonii Priuli, Dalmatiae praefecti, cui librum in Urbem mittendum tradidi, quam adversarii conviciis et maledictis, quorum vanitatem revinci ac patefieri non mea solum sed rei literariae universae intererat, ne monumentum elegantissimi scriptoris, cui tot seculorum, ut ita dicam, ingluvies in veteres libros foede bacchata pepercisset, levissimi hominis livore ac malevolentia oppressum atque enecatam interiret."

and carefully examined it, remarking on its size and shape, and correcting the mistake of the Paduan edition, which stated that the manuscript contained, besides a portion of Petronius, the poems of Horace, instead of those of Catullus, Tibullus, and Propertius, a mistake already corrected by Statilius himself in his *Apologia*. He also mentions, that on page 179 of the manuscript the date 20th November, 1423, the time when it was finished, is given. The manuscript was afterwards brought back to Italy by Laurentius Statilius, perhaps a son of Marinus. Mabillon, in his account of a journey in Italy, states that, after leaving Modena, he received a letter from Statilius informing him that the manuscript was in his possession. It became, afterwards, the property of the Royal Library at Paris; but I am not able to say whether it is still extant. My inquiries on this point have been unavailing.

While the danger of losing the lately acquired genuine addition was thus averted by the able defence of Statilius, a danger of an opposite nature several times threatened the integrity of the book. I refer to the various honest or dishonest attempts of supplying the deficiencies of the work, as it has existed since the discovery of the Tragurian fragment, by foisting into it, in some instances, the baldest fabrications. The most notorious of these attempts, and one that was for a time at least successful, was that of Francis Nodot, a French soldier, who stated that, at the taking of Belgrade (Alba Graeca) in 1688, an entire copy of Petronius was found by one Du Pin, which bore all the marks of antiquity, but was written in characters difficult of deciphering; it was copied by some one, brought to Frankfort on the Main, to some merchant who is not named, and by him sent to Nodot in France. Notwithstanding the unsatisfactory and suspicious nature of these circumstances, Nodot succeeded in persuading the members of two provincial academies, those of Nismes and Arles, of the genuineness of the work. It was announced by Charpentier in 1690, and published in 1693 (the second edition in 1731). To the honor of French scholarship it must be said that P. D. Huet and other leading scholars did not allow themselves to be imposed upon by this bold fraud. Nodot endeavored, in 1700, to defend the genuineness of the work, but without success. The language, as well as the matter, betrayed the imposition. It is evident that Nodot possessed too imperfect a knowledge of the language and of the customs of the Romans to carry through such a deception with any hope of success. I shall mention a few instances to illustrate these two points. Nodot uses the expressions, "*ad scientias explicandas*"; "*tam vehementer exclamavi, ut . . . a molesti impetu evasi*"; "*imprudenter est, eo nos recipere*"; "*persuasus insuper, nos esse securos*"; "*petentem, quod hominum genus stabulum jam nunc intraverat*"; "*furoris libidinosae*"; "*castella*," in the sense of *villae*, *chateaux*. One of the most amusing mistakes is that of

transferring a modern French police-regulation, requiring that travellers newly arrived in a place should register their names in the book of a police-officer, to an Italian town in the early period of the empire. A few years sufficed to put an end to this literary deception. I have dwelt somewhat longer on this subject, because the fraud, although clumsy, and not extending beyond the present beginning and close of the book, is, within these limits, extensive, inasmuch as Nodot endeavored to supply and complete, with one important exception, all the passages in which the existing text is evidently imperfect; and created, for a little time at least, considerable interest. The exception referred to is full of significance; it extends through the entire episode of the supper of Trimalchio, namely, from the close of the twenty-sixth to the middle of the seventy-ninth chapter, over a space of about fifty-three chapters, or more than one third of the present work. Great as the impudence of Nodot was, he probably shrank from making interpolations in a part of the book requiring an intimate acquaintance with points of Roman antiquities which, were it not for the preservation of this part of the book, would still be unknown, and the consciousness of his ignorance induced him to abstain from meddling with this portion of the book. This appears to be the most natural explanation of the fact, on the supposition that Nodot was acquainted with the Tragurian fragment, the publication of which preceded his own work nearly thirty years. If he was unacquainted with it, his confining himself in his interpolations strictly to the portions of the work previously in existence, and known to him, establishes his fraud even more clearly.

All subsequent discoveries, whether the result of fraud or ignorance, were equally unsuccessful. Among them was a fragment which Marchena pretended to have found in the library of St. Gallen, and which Lallemand published in 1800. No addition has, therefore, been made to the text since the discovery of the Tragurian fragment, and we now have the work in the same condition in which it was after the insertion of that fragment. When I say this, I do not, of course, include the changes of the text caused by various critical revisions. There is no reason for despairing of recovering parts or the whole of the lost portion of the work; but since discoveries of this kind are quite as much the result of chance as of skill and penetration, it is impossible to form any conjecture when and under what circumstances they will be made.

WHEN DID PETRONIUS LIVE AND WRITE ?

Having thus given a brief sketch of the work and its fate since the revival of letters, I now approach the question which it is my intention to examine, namely, In which age did Petronius Arbiter, the author of the work, live and write? Not the least striking feature in the history of this question is the great diversity of opinion among scholars, some placing the author as early as the times of Augustus and Tiberius, others as late as Constantine, thus ranging over a period of full three hundred years. This wide difference must strike every reflecting mind with surprise. It is certainly very remarkable that there should be so wide a difference of opinion on a work which, even in its incomplete condition, fills a volume of respectable size, and which, one would suppose, must contain sufficient internal evidence indicating pretty plainly the time in which it was written, even if there should be no external evidence. This circumstance seems either to indicate peculiar, inherent difficulties in the subject itself, or imply a charge of inattention, ignorance, haste, inconsiderateness, on the part of some, if not all, of those who have made known their opinion. Upon a closer examination of the most important of these opinions, it will be found that both causes, the difficulty of the subject as well as some fault of the inquirer, have been at work in producing so great a divergence of opinion.

In order to render intelligible the account which I deem it expedient and necessary to give of some of these opinions, I must anticipate one point to which the logical order of the argument would assign a later place. I refer to the only external evidence which is, by some, adduced, and supposed to fix the time of the composition of the work. The evidence, as it is supposed to be, is contained in the following passage in the sixteenth book of the Annals of Tacitus, c. 17-20: "*Paucos intra dies, eodem agmine, Annaeus Mela, Cerialis Anicius, Rufinus Crispinus ac Gaius Petronius cecidere. . . . De Gaio Petronio pauca supra repetenda sunt: nam illi dies per somnum, nox officiis et oblectamentis vitae transigebatur; utque alios industria, ita hunc ignavia ad famam protulerat, habebaturque non ganeo et profligator, ut plerique sua haurientium, sed erudito luxu; ac dicta factaque ejus quanto solutiora et quandam sui negligentiam praeferentia, tanto gratius in speciem simplicitatis accipiebantur; proconsul tamen Bithyniae et mox consul vigentem se ac parem negotiis ostendit; dein revolutus ad vitia, seu vitiorum imitatione inter paucos familiarium Neroni assumptus est, elegantiae arbiter, dum nihil amoenum et molle affluentia putat, nisi quod ei Petronius approbavisset; unde invidia Tigellini quasi adversum aemulum et scientia voluptatum potio-rem. Ergo crudelitatem principis, cui ceterae libidines cedebant, adgreditur, amicitiam*"

Scaevini Petronio objectans, corrupto ad indicium servo ademptaque defensione et majore parte familiae in vincla rapta. Forte illis diebus Campaniam petiverat Caesar, et Cumas usque progressus Petronius illic attinebatur. Nec tulit ultra timoris aut spei moras; neque tamen praeceps vitam expulit, sed incisas venas, ut libitum, obligatas aperire rursum et alloqui amicos, non per seria aut quibus gloriam constantiae peteret; audiebatque referentes, nihil de immortalitate animae et sapientium placitis sed levia carmina et faciles versus; servorum alios largitione, quosdam verberibus affecit; iniit epulas, somno indulsit, ut quamquam coacta mors fortuitae similis esset. Ne codicillis quidem, quod plerique pereuntium, Neronem aut Tigellinum aut quem alium potentium adulatus est; sed flagitia principis sub nominibus exoletorum feminarumque et novitate cujusque stupri perscripsit atque obsignata misit Neroni; fregitque annulum, ne mox usui esset ad facienda pericula. Ambigenti Neroni, quonam modo noctium suarum ingenia notescerent, offertur Silia, matrimonio senatoris haud ignota, et ipsi ad omnem libidinem ascita ac Petronio perquam familiaris; agitur in exilium, tamquam non siluisset, quae viderat pertuleratque, proprio odio."

We see, then, that this Petronius, of whom Tacitus gives us an account, turned night into day, devoting the day to sleep, the night to labor and pleasure; as others have become famous by their activity, he has become so by his indolence. Yet he was not a vulgar debauchee, but a man of refined luxury; the very absence of restraint in his language and actions added to his popularity, by giving him the appearance of openness. Nevertheless, when proconsul of Bithynia, and afterwards as consul, he proved himself an able business-man. When released from these duties, he returned to his life of dissipation, was received among the more intimate friends of Nero, and became his *maître de plaisir* ("elegantiae arbiter"), the emperor's pleasures being exclusively regulated by Petronius. This excited the jealousy of Tigellinus, who, having recourse to the cruelty of the emperor, — which was even greater than his love of pleasure, — charged Petronius with being a friend of Scaevinus, suborned a slave as a witness, and deprived him of an opportunity of defending himself against the charge. It so happened that Nero had set out on a journey to Campania, and Petronius, in his retinue, had proceeded as far as Cumæ, when he was arrested. He did not bear the delay of fear and hope; nevertheless, he did not terminate his existence at once, but caused his opened veins to be bound up and reopened, according to his pleasure, while conversing jocularly with his friends, without attempting to gain the reputation of firmness. He listened to the recitations, not of discourses concerning the immortality of the soul and the tenets of philosophers, but of frivolous songs and jocose verses; some of his servants he rewarded, others he chastised; he participated in banquets,

indulged in sleep, in order that his death, though compulsory, might seem accidental. Not even in his will ("codicillis"), as was the custom of most who perished by the order of the emperor ("quod plerique pereuntium"), did he flatter Nero, or Tigellinus, or any other of the powerful; but he described the disgraceful vices of the emperor under the names of lewd men and women, indicating the strangeness and novelty of each excess ("et novitate cujusque stupri"), and sent this statement sealed to Nero. He then broke his seal-ring, that it might not serve to bring others into danger. Nero, reflecting how the manner of spending his nights could have become known, remembers Silia, a woman of some position in society in consequence of her marriage with a senator, employed by the emperor for every act of lust, and an intimate friend of Petronius. She is sent into exile for having revealed what she had seen and endured.

This is the passage from which many scholars have concluded that the Petronius of whose life, character, and death Tacitus gives this account, and the author of the *Satyricon*, are one and the same person; that the *Satyricon* as we now possess it is a portion of the statement of the amours of Nero sent by Petronius before his death to the emperor; and that, consequently, the author of this work is a contemporary of Nero. I have been thus particular in giving the original and substance of the passage of Tacitus, that the reader may judge for himself how slight and insufficient is the ground on which this opinion is based. It is apparent that two or three circumstances, either of no great weight or misunderstood, have given rise to this opinion. The first is the name Petronius, common to our author and the favorite of Nero. We shall by and by see that this name occurs in Roman history, from the earliest to the latest period, with more or less frequency; so that, unaccompanied by other circumstances, it can throw no light on the question as to the time in which our author lived. The second circumstance is the appellation "Arbiter," belonging to our author, and, in the modified form "elegantiae arbiter," given by Tacitus to the consular to designate his skill in preparing choice pleasures, and indicate the office and position which, in consequence of it, he occupied at the court of Nero. The third circumstance is the nature and character of the communication sent by Petronius to Nero, and which resembled somewhat some of the scenes described by our author.

I have already, in another place,* shown that the complete work of Petronius would be a book of not less than 700 octavo pages, and might extend to 1500 pages. Even if we allow that Petronius lived several days after his arrest,† the greater portion

* Pages 14 and 15.

† The expression "neque tamen praeceps vitam expulit" indicates that Petronius proceeded in a very

of which time, if not the whole, was, according to Tacitus's clear and explicit statement, occupied with domestic arrangements, banquets, conversations, and amusements, it is a matter of sheer impossibility for the most expert writer to perform the mechanical task of writing so much in so short a time, not to speak of the utter impracticability for any human being of composing in two or three days a work of distinguished literary excellence, and which bears on every page the marks of careful, patient labor.

The contents of Petronius's communication to Nero, as described by Tacitus, do not correspond to those of the *Satyricon*. While the former contained an account of the amours of Nero (*"flagitia principis et noctium ingenia"*), the *Satyricon*, even in its present incomplete condition, embraces much more. Not to mention the several, and sometimes protracted, conversations on art, poetry, and eloquence, and the episodes, — such as the charming story of the widow of Ephesus, — the account of the banquet of Trimalchio, which is more than one third of the work in its present condition, has nothing whatever, by any rational interpretation, to do with the amours of Nero.

Another circumstance deserves some notice. Considering the contents and tone of the communication sent by Petronius to Nero, is it probable that the latter would have preserved it, so that, soon after, it could become a well-known and popular part of the body of Roman literature? It is true, that some of those who favor the hypothesis that the communication sent to Nero is our *Satyricon*, have not overlooked this circumstance; but they do not explain it. Theodore de Juges, in the preface to his edition of Petronius, adverts to it thus: "*His, inquam, verbis [cf. Tac. Ann. 16. 19] indubie Tacitus Satyricon hoc Petronii indicare voluit. Quod quidem ad se missum per codicillos promptum fuerat Neroni flammis abolere; nihilominus tamen ad nos illi codicilli pervenere, vel potius eorum fragmenta, quibus vitia aulae Neronianae perstringit Petronius.*"

Neither is the expression "*codicilli*" to be overlooked, which signifies, without an exception, "*a short writing.*" It is true that the term "*codicilli*" is not directly applied to the communication of Petronius; Tacitus says, he did not in "*codicilli*" fawn upon Nero, or anybody else, but described the debaucheries of Nero; yet it is apparent that this description took the place of the "*codicilli*" (the last communication in writing of a dying person), and in size and form resembled it. Petronius, instead of filling his "*codicilli*" with flattery of Nero and his favorites, gave a description of

leisurely manner to prepare for and accomplish his suicide. But from other similar instances — for instance, of Torquatus Silanus (Tac. Ann. 15. 35) and of Seneca (Tac. Ann. 15. 62, 63) — it is evident that a few hours only elapsed between the decision of the emperor and the end of the accused; and no reason is assigned why Petronius should form an exception.

Nero's debaucheries. What Petronius sent to Nero was, or took the place of, "codicilli."

Whatever we may think of this hypothesis, that the consular Petronius mentioned by Tacitus is our author, a very serious injury, one in its origin but manifold in its effects, has resulted from it, and this is the desire of discovering the allusions to Nero and his debaucheries, which our work must contain if that hypothesis be true. A degree of ingenuity has been employed in discovering these allusions, which, from its very refinement, was changed into absurdity. The most unnatural, violent, and absurd interpretations have been put upon passages in themselves perfectly plain and simple; hidden allusions were discovered, where the language was as open and transparent as the light of day. Circumstances which might apply to any one, customs common to entire classes of persons, instances of extravagance which in an age running riot in all kinds of luxury were ordinary every-day occurrences, were referred to Nero. In this manner, not only single passages were misinterpreted, but the scope of the whole work was misapprehended.

Opinions of various Scholars concerning the Age of Petronius.

It is not my intention to enumerate all the opinions that have been expressed concerning the age of Petronius, but I shall confine myself to those which, from the character and standing of the scholars entertaining them, or from the reasons adduced in their support, deserve notice.

Janus Dousa (Jan van der Does was born in Noordwyck, near Leyden, 1545, and died 1604), in his "Pro Satyrico Petronii Arbitri viri consularis Praeacidanea," considers, as the very title indicates, the consular Petronius of Tacitus the author of our work. He finds a striking resemblance, in opinion as well as language, between the Emperor Augustus and Petronius. In support of this view he quotes a passage from a letter of Octavianus to M. Antonius: "Tuque dubitas, Cimberne Annius an Verrius Flaccus imitandi sint tibi, ita ut verbis, quae C. Sallustius excerpsit ex Originibus Catonis, utaris; an potius Asiaticorum oratorum inanibus sententiis verborum volubilitas in nostrum sermonem transferenda?" and compares it with one of Petronius (c. 2. 7): "Nuper ventosa isthaec et enormis loquacitas Athenas ex Asia commigravit, animosque juvenum ad magna surgentes veluti pestilenti quodam sidere afflavit." It is apparent that Dousa, although he was chiefly influenced by the passage of Tacitus in forming his opinion as to the age of Petronius, recognized other indications of language and style as bearing upon the subject. He finds a confirmation of his view in a passage of Hieronymus, who, in Epist. ad Demedriad. de Virginitate servanda, says:

"Concinnatulos pueros et calamistratos et peregrini muris olentes pelliculas, de quibus illud Arbitri est: non bene olet, qui bene semper olet, quasi quasdam pestes ac venena pudicitiae virgo devitet." The expression, "non bene olet, qui bene semper olet," occurring in Martial (Epigr. 2. 12) as well as in Petronius, Dousa argues that Hieronymus would have quoted Martial instead of Petronius, unless the latter lived before Martial. Another confirmation of his opinion that Petronius was a contemporary of Nero, he finds in the fact that Fulgentius (Mythol., Lib. I.) quotes Petronius as the author of the line, "Primus in orbe deos fecit timor" (Petron. Fragm. 22. 1), which occurs also in Statius (Theb. 3. 661), which he would not have done, if he had not considered him as earlier than Statius.*

Pithoeus (P. Pithou), who was born at Troyes, 1539, and died at Nogent-sur-Seine, 1596, one of the earlier editors of Petronius, is of the same opinion, — that Petronius belongs to the age of Nero.

Jos. Anton. Gonzales de Salas, a Spanish scholar, who lived in the middle of the seventeenth century, wrote, when quite a youth, a commentary on Petronius. He takes it for granted that the consular Petronius of Tacitus is the same person with our author, and, consequently, considers Statius to have borrowed the expression, "Primus in orbe deos fecit timor," from Petronius.† Taking the ground that Terentianus Maurus, who mentions Petronius several times, was a contemporary of Martial (who was born 40 A. D., and lived as late as 100),‡ he finds in him a witness in favor of his opinion that Petronius preceded Statius. He not only endeavors to show the complete agreement of the description of the character of the consular Petronius given by Tacitus, with the character of our author as far as it appears in his work; but he goes so far as to justify the term "codicilli" as used by Tacitus, although, according to his opinion, it must in this instance mean a voluminous work.

Although a man of sense and learning, De Salas, blinded by his hypothesis as re-

* The commentator of Statius, Coelius Firmianus Lactantius (or Lutatius) Placidus, remarks on this line: "Negat Deos ulla alia re celebrari nisi timore mortalium, ut Lucanus: Quae finxere timent; et Petronius Arbitr istum secutus: Primus in orbe deos fecit timor." From this language some infer that Placidus intended to assert that Petronius lived after Statius; while others, for instance, Barth, understand him to say that Petronius lived after Lucan, "istum" referring to Lucan, not to Statius. Servius (ad Virg. Aen. 2. 715) quotes that verse as of Statius.

† De Salas interprets the expression of the scholiast Lactantius, "et Petronius Arbitr istum secutus," as Barth does, referring "istum" to Lucan, and not to Statius.

‡ Baehr, in his History of Roman Literature, favors the opinion which assigns Terentius Maurus to the end of the first or beginning of the second century, and considers him the same person with the governor of Syene mentioned by Martial, Epigr. I. 87. 6 and 7.

gards the author of the work, finds in the character of Trimalchio as described by Petronius a representation of that of Nero, and supports his opinion by such arguments as the following. Trimalchio, an ostentatious upstart, disdains to use again balls which had once touched the earth (c. 27. 2); he is, therefore, the representative of Nero, because of the latter Suetonius (Nero, 30) says: "Nullam vestem bis induit"; and because Lampridius tells of Heliogabalus, who affected to imitate Nero: "Calceamentum nunquam iteravit, annulos etiam negatur iterasse — linteamen lotum nunquam attigit, mendicos dicens, qui linteis lotis uterentur. — Idem mulieres nunquam iteravit praeter uxorem." Are circumstances like these to prove the identity of Nero and Trimalchio?

The door-keeper of Trimalchio being dressed in a green dress (c. 28. 8), De Salas says: "Notum et hinc jam in Neronem satyricum scomma. Ego autem magis adhuc confirmo. Nam Cajum principem, quem penitus aemulari gloriosum duxit inprimis ipse Nero (ut alibi dicimus), Suetonius testatur nimis factioni Prasinae fuisse addictum; inquit ergo in Caligula 55: Prasinae factioni ita addictus et deditus, ut coenaret in stabulo assidue et maneret." Because Caligula favored the "factio Prasina," and Nero imitated Caligula, therefore Trimalchio, having a door-keeper dressed in green, is a satire on Nero. There is another instance of this kind of argument concerning the expression (c. 29. 3), "Et ipse Trimalchio capillatus caducum tenebat," when De Salas says: "Nosce jam simiam Caligulae, quem typum sibi proposuit Nero penitus imitandum, ut alibi dicimus; inquit ergo de eodem Cajo Philo Judaeus legatione ad ipsum: *Τοσαύτη δέ τις περὶ αὐτὸν ἦν λύττα καὶ παράφορος καὶ παράκοπος μανία ὥστε καὶ τοὺς ἡμιθέους ὑπερβὰς ἐπανήει, καὶ ἐπαπεδύετο τοῖς τῶν μειζόνων καὶ ἀμφιθαλῶν εἶναι σεβασμοῖς, Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ἄρεος. Ἑρμοῦ τὸ πρῶτον κηρυκείοις καὶ πεδίλοις καὶ χλαμύσιν ἐνσκευαζόμενος.*" Because Caligula, whom Nero imitated, affected the attributes and distinctions of gods, therefore Trimalchio, doing something similar, is a satire on Nero.

The statement (c. 29. 7), "Notavi etiam in porticu gregem cursorum cum magistro se exercentem," is, by De Salas, considered another allusion to Nero, whose fondness for charioteering is well known. But what circumstance is mentioned which forces upon the reader the conviction that Nero is meant? None whatever. It is well known that Nero was not the only person who indulged in this amusement, but that it was a fashion prevailing to such an extent among the wealthy and fashionable that many squandered large estates in gratifying their passion. But what condemns this hunting after allusions to Nero still more, is that the above passage does not at all speak of charioteers, but of runners. De Salas, however, has an excuse for this; he finds in the substitution of "cursores" for "aurigae" an attempt to screen, in some measure, the attack upon Nero.

An expression in the following paragraph (c. 29. 8), "et pyxis aurea non pusilla, in qua barbam ipsius conditam esse dicebant," furnishes De Salas with another opportunity of displaying his ingenuity. To prove that here is again an allusion to Nero, he quotes Dio (Lib. LXI. p. 698): Μετὰ δὲ ταῦτα ἕτερον αὖ εἶδος ἐορτῆς ἤγαγεν (ἐπεκλήθη δὲ Ἰουβενάλια ὥσπερ τινὰ νεανισκείμενα) καὶ ἐτελέσθη ἐπὶ τῷ γενεῖῳ αὐτοῦ· καὶ γὰρ τοῦτο τότε πρῶτον ἐξύρατο· καὶ τὰς γε τρίχας ἐς σφαίριόν τι χρυσοῦν ἐμβαλὼν ἀνέθηκε τῷ Διὶ τῷ Καπιτωλίῳ. The preserving of the beard of a youth was a Roman custom, and the taking off of the first beard was the occasion of a domestic festival. There is, therefore, nothing in the simple circumstance of the preserving of the beard which points exclusively or even pre-eminently to Nero. If he did it with more splendor and extravagance, in this he imitated, as in his turn he was imitated by, others who had the means and inclination to do so. Augustus gave on such an occasion a great public banquet (Dio Cassius, 48. 34). The act of Nero was, therefore, merely a modification — and perhaps one not originating with Nero — of the general custom. It was usual to consecrate the first beard to some deity, with more or less ceremony and state, according to the taste, means, or station of the family. It is absurd, then, to find in matters of common usage allusions to an individual case, unless there are clear, unmistakable indications distinguishing that particular case. It seems to me evident that Petronius, in his description of Trimalchio, intended to describe the extravagance and folly of the upstarts of his time; and to find, or imagine that there are to be found, in this general description, allusions to individuals, is changing the point of view from which these inimitable descriptions should be seen, and mistaking or misrepresenting the aim of the author.

This morbid eagerness for finding everywhere allusions to Nero seems to have led De Salas into misapprehensions, not only of the evident meaning of our author, but even of his language. Petronius relates (c. 30. 3) that a tablet was suspended at the entrance of the supper-room, with this inscription:

III . Et . Pridie . Kal . Jan .

G . Noster . Foras . Coenat .

which De Salas seems to understand as meaning that Trimalchio on those days sups in public, because it is related of Nero (Suet. Nero, 27, and Tac. Ann. 15. 37) that he was fond of public banquets. The phrase "coenare foras" means, of course, "to sup abroad," — that is, not at home, but at another person's house.

C. 37. 1, Fortunata, the wife of Trimalchio, is introduced, and during the whole entertainment plays no insignificant part. De Salas, swayed by his hypothesis that Trimalchio represents Nero, is of course obliged to find the original of Fortunata. He

is, however, not very successful. He can find none except the freedwoman Acte, who was for some time the favorite of the emperor. He overlooks the circumstance, that Fortunata was actually the wife, not the concubine, of Trimalchio, while Acte was nothing but the mistress of Nero, who had at the time a lawful wife, Octavia; he overlooks the fact, that Trimalchio and Fortunata are described as of the same origin and social condition, while Nero was a member of the imperial family, and Acte a freedwoman; he overlooks that Trimalchio ascribes his success in life to the management and devotion of his wife, while, of course, nothing of the kind is, or could be, related of Acte.

When Eumolpus, at his first meeting with Encolpius (c. 83. 8), says, "Ego poëta sum," De Salas at once discovers an allusion to Nero, saying: "Eum ad insaniam usque proclivem prodiderunt ad carmina historici antiqui." Every reader of Horace, Persius, and Juvenal knows how general, even from the times of the republic, was the *cacoëthes* of writing and reciting verses (cf. Hor. Sat. I. 4), and Eumolpus is the personification of this vice. To find in this character a personal satire on Nero, betrays an entire misapprehension of the object of the writer.

C. 89, the words, "quae Trojae halosin ostendit," remind De Salas immediately of Nero singing, during the conflagration of Rome, the taking of Troy. Petronius relates in the following chapter that the spectators stoned Eumolpus. What occurrence in the life of Nero can De Salas quote, to which this treatment of Eumolpus furnishes the parallel?

Joannes Sambucus, a native of Hungary, who was born 1531, and died 1584, in Vienna, in his edition of Petronius, published in 1564, declares his opinion that Petronius lived about the time of the Emperor Gallienus, who reigned from 254 to 268 A. D. It would appear, from a remark of his, that, were it not for one circumstance, he would have no objection to placing him even later. He says: "Eodem aut paullo ante tempore floruisse nostrum non dubito. Nam ex hoc fragmento satis apparet rei publicae Romanae a Christianis principibus nullam dum factam fuisse mutationem."

Patisson, in his preface to Petronius, 1575, is inclined to believe that the Petronius of Tacitus is our author; from the mention of him by Terentianus Maurus, whom he supposes to be the governor of Syene mentioned by Martial, he infers with confidence that Petronius lived before the reign of Domitian.

Melchior Goldast von Heimensfelt, one of the best among the earlier editors and commentators of Petronius, 1610 and 1621, considers our author to be the Petronius of Tacitus.

Some mediaeval writers should not be passed by without a notice, who entertained

the opinion that the author of the *Satyricon* was the Bishop Petronius of Bologna, who lived in the reign of Valentinianus (364 – 375) and Theodosius (379 – 395), towards the close of the fourth century, a learned and eloquent divine, and no less respected for the sanctity and purity of his life than his scholarship.

It is to be regretted that the great scholar Justus Lipsius (born 1547, died 1606) had no occasion or time to examine the question of the age of Petronius. A man of his penetration, knowledge of the language, and antiquarian learning, could not have directed his great powers and resources to the subject without throwing light upon it. As it is, he expresses himself very cautiously in his commentary to Tac. Ann. 16. 18: "Quem [Petronium] viri docti eum censent, cujus fragmenta hodie purissimae impuritatis. De quo etiam delibero, sicut et de praenomine."

The author of the preface to the Paris edition of 1667, which, if not from the pen of Hadrianus Valesius, but, as Burmann states, of Joan. Bourdelot, gives the substance of the arguments of Hadr. Valesius, and sometimes in the same words, rejects the opinion that the consular Petronius of Tacitus is the author of the *Satyricon*. He adverts to the fact that the designation "elegantiae arbiter," indicative of the relation of the consular to Nero, was not a proper name, while Arbiter was really a part of the author's name, as is evident from the quotations of Terentianus Maurus, Diomedes, Servius Honoratus, Macrobius Theodosius, Marius Victorinus, Hieronymus, Sidonius, and others. The consular was, according to the plain statement of Tacitus, a man of rank and wealth, while nothing of the kind is mentioned concerning the author. He points to the difference between the communication of the consular to Nero, and the *Satyricon* of our author, with regard to their subject-matter, size, and extent. He does not admit the arguments of Janus Dousa, by which the latter endeavors to prove that the two passages, "Non bene olet, qui bene semper olet," and "Primus in orbe deos fecit timor," belonged to Petronius, and were borrowed from him by Martial and Statius, and thus to establish the priority in time of Petronius. He adopts the view of Henricus Valesius (Henri de Valois, born 1603, died 1676), who places the author Petronius much later than the times of Nero, and, influenced by a passage in Apollinaris Sidonius, 23, —

" Et te Massiliensium per hortos
Graji cespitis (Sacri stipitis) Arbiter colonum,
Hellespontiaco parem Priapo," —

considers him a Gaul by birth, born in the neighborhood of Massilia; but he differs from him, inasmuch as he places him a little before the times of the Emperor Constantinus. He is induced to think so by the fact that Petronius is not mentioned by

Quintilian, Suetonius, and Pliny, but is named by Priscianus, Diomedes, Victorinus, and Hieronymus.

Joh. Christoph. Wagenseil, in his attack upon the genuineness of the Tragurian fragment, takes it for granted that the author of the *Satyricon* was the consular Petronius of Tacitus. He says: "Atque hic ante omnia illud mihi concedi postulo, de quo inter eruditos propemodum convenit, esse hoc in Neronem scriptura *Satyricon*, eoque illius mores et vitam turpissimam traduci, hoc est, non de alio quam de nostro loqui Tacitum," etc. He is equally confident that Trimalchio is a satire on Nero: "Lipsius quidem in notis videtur fuisse ambiguus. Quid autem causae habuerit, non liquet. Mihi enim Arbitrum cum Suetonio comparanti nulla dubitandi relinquatur occasio, et verisimile fit insignem hunc scriptorem multis in Petronio et praecipue his, quae de Trimalchione, hoc est de Nerone recensentur, plus lucis conferre, quam quidquid in eum congestum est commentariorum," etc.

Hadrianus Valesius, in his dissertation on the genuineness of the Tragurian fragment, agrees with Wagenseil in rejecting the latter, but differs from him with regard to the age and person of Petronius, and the opinion that Trimalchio is a satire on Nero. He points out the inconsistencies involved in this opinion. While Trimalchio was an imported slave, Nero was the descendant of one of the noblest Roman families, and, by his mother, connected with the family of the Cæsars. Trimalchio's wife, Fortunata, was of an origin similar to that of her husband; Nero's wives, Octavia and Poppæa, were of noble descent; — Acte was, indeed, a freedwoman, but she was the emperor's concubine, not his wife. Trimalchio was an old man; Nero did not exceed the age of thirty-two. Trimalchio is ignorant and foolish; Nero was educated, and a man of ability. Trimalchio delighted in an ugly, disgusting favorite; Nero's favorites were distinguished for their beauty. Valesius approves of the caution of Lipsius in not adopting the opinion that the author of the *Satyricon* is the consular Petronius of Tacitus. He refers to the circumstance, that, while the consular received the designation "*elegantiae arbiter*," to indicate his skill in arranging the amusements of Nero, *Arbiter* was actually the name of the author, as is evident from the manner in which Fulgentius, Terentianus Maurus, Diomedes, Servius Honoratus, and others, quote him. The consular Petronius is a man of rank and wealth; nothing of the kind is stated of the author. The last written communication of the consular to Nero was very brief; the work of the author is voluminous. Valesius finds a confirmation of this in the title of the book itself, *Satyricon*, — which he considers, not the nominative singular, but the contracted genitive plural, — and in the manner in which several ancient authors quote him, — for instance, Terentius Maurus:

" At Arbiter disertus
Libris suis frequentat."

The contents of the communication of the consular were true, both as to facts and names; the *Satyricon*, an imitation of the Menippean satire of M. Varro, in which prose alternates with poetic passages, contains, under fictitious characters, a description of the manners of the age. Valesius rejects the opinion of Janus Dousa, that Martial borrowed "*Non bene olet, qui bene semper olet*," and "*ingeniosa gula est*," and Statius, "*Primus in orbe deos fecit timor*," from Petronius. He agrees with his brother, Henricus Valesius, in placing Petronius much later than the times of Nero; but while Henri Valois places him in the time of Gallienus (240 A. D.) and Bourdelot a little before the times of the Emperor Constantinus, he puts him in the time of the Antonini (138-180 A. D.). He finds a confirmation of this view in Macrobius (in *Scip. Somn.* 1. 2): "*Auditum mulcent argumenta fictis casibus amatorum referta; quibus vel multum se Arbiter exercuit vel Apuleium nonnunquam luisse miramur*"; from which he infers that Macrobius either considers Petronius a contemporary of Apuleius (who likewise belongs in the times of the Antonini), or places him a little earlier, because he mentions him first.

Marinus Statilius, as I have already mentioned, changed, in the course of his defence of the genuineness of the *Tragurian* fragment, his view with regard to the age of Petronius. In his first paper, the "*Responsio*" to Wagenseil and Valesius, he acquiesced in the belief that Petronius belonged in the times of Nero: "*Nam nos Petronium ipsum tunc (Neronis principatu) extitisse contendimus*." During the few years intervening between the "*Responsio*" and "*Apologia*," his opinion on this subject underwent an entire change, which he himself announces with praiseworthy frankness: "*Qua de re antequam dicere incipio, aliam quandam, quae mihi tecum [he addresses Wagenseil] est, controversiam paucis aperiam; nec sane erit, quod moleste id feras, quandoquidem hac eadem in re a me ipso dissentio; adductus scilicet vi veritatis, cujus mihi studium omnibus meis studiis et rationibus antiquius est. Nam cum hactenus vulgatam de Petronii aetate opinionem, quae illum Neroni aequalem statuit, probare solitus essem, nuper accurata eruditi hominis* disputatione coactus sum, ut multo recentiore hunc scriptorem existimem, et paullo ante Constantini Augusti tempora, certe longe infra Severum collocem*." His first argument is the silence of Quintilian, Suetonius, and Pliny concerning Petronius, while he was known and appreciated by the scholars of a later period, such as Priscianus, Diomedes, Victorinus, and

* Statilius does not mention the name. P. Burmann says that it was the opinion of the Valesii which influenced him: "*Valesiorum auctoritate motus quoque Statilius fuit*."

Hieronimus. He next refers to Lutatius Placidus, the scholiast of Statius, whom he understands to say that Petronius lived after Statius, and borrowed from him the line "Primus in orbe deos fecit timor." He proceeds to call Petronius himself as a witness, referring to what Petronius says of the decline of art, particularly of painting. Statilius knows of no complaints of this kind in the age of Nero; on the contrary, he has been told that, as late as the reign of Commodus, statues of great artistic value were produced; and, considering the intimate connection of these two sister arts, he cannot believe that the condition of painting was less favorable; nay, he finds a positive testimony in the frescos of the baths of Titus, of whose discovery and beauty he has been told. He thinks that the censure uttered by Petronius can only apply to the times of Constantinus, and he finds a confirmation of its justice in the defects of the sculptures on the arch of Constantine.

Thomas Reinesius, in his dissertation on the genuineness of the Tragurian fragment, published in January, 1666, without entering upon the question of the age of Petronius, takes it for granted that he belonged to the time of Nero, for he calls him "T. Petronius Arbiter, scriptor aevo Neronis doctissimus, nitidissimus, lepidissimusque."

As we advance in the review of the opinions of leading scholars on the question of the age of Petronius, we come to Peter Burmann, whose opinion deserves special notice, not only on account of his reputation for thorough scholarship, but also on account of the intrinsic value of his arguments. Peter Burmann, who was born at Utrecht in 1668, and who was Professor, first in his native town, afterwards in Leyden, where he died in 1741, produced one of the best editions of Petronius in 1709, which appeared in a second edition in 1743. In the preface to the first edition, after stating that the majority of scholars believed our author to be the Petronius of Tacitus, he expresses his dissent, and declares his conviction that nothing can be found in the whole work which is, exclusively or principally, aimed against Nero. Trimalchio is a freedman, old, foolishly boasting of his elegance and learning; Nero is young, of noble descent, of great ability, although of bad moral character. What he considers the principal evidence is, that Tacitus, in distinct terms, states that the consular Petronius did not write a book, but a note, "codicilli," in which he commemorated the lust and debaucheries of dissolute men and women. He defines what the Romans meant by the term "codicilli," to show that they were small tablets used for memoranda, letters, and other brief communications. It was impossible for the consular Petronius to write, in "codicilli," which were not large enough for a long letter, our work, of which we have a part only. The elaborate style of the work is inconsistent with the idea that it should have been written during the few hours preceding Petronius's death. Tacitus

states that he gave an account of debaucheries, naming the persons concerned, while in the *Satyricon* the names are fictitious. These tablets having been sent to Nero sealed, it is not probable that he preserved them.

Burmann controverts the view of the Valesii, who place Petronius in the time of the Antonini,* and believe him to have been a Gaul by birth. He considers the elegance of style and the state of morals described by Petronius as opposed to that view. Expressions which seem to indicate a later age, occurring in the part describing the banquet of Trimalchio, and some other portions of the book, are purposely chosen by Petronius to be in keeping with the characters he introduces, — inhabitants of a Campanian colony, low, vulgar, half-Greek freedmen. While he concedes that, in other parts of the work, there are some few peculiarities of language which cannot be justified by the authority of the best contemporary writers, he observes that this is a charge brought against many other writers; for example, against Livy by Pollio, who accuses him of patavinity, and against Cicero himself by Statilius Maximus. That some of the peculiar expressions of Petronius occur in later writers, may be owing to the preference given by these writers to Petronius. He applies this remark more particularly to the monks, who, with a hypocritical exterior, read with relish the most indecent passages. Nay, he goes so far as to account, by this depraved taste of the monks, for the fact that so large a portion of the indecent parts of the work have been preserved, and rejects the view of Peter Daniel and Ritterhusius, who ascribe the loss of so large a portion of the work to a natural desire of pure-minded men not to perpetuate such indecencies; so that, according to his opinion, what we have left is the most indecent, according to Daniel and Ritterhusius the most decent part. He quotes Salmasius, who, in his preface to L. Ampelius, expresses a similar opinion.†

The subjects of complaint and censure, such as the corruption of eloquence, the decline of the art of painting, the degeneracy of poetry, refer, according to Burmann's opinion, to the time immediately after Augustus or Tiberius. The vices described by

* Burmann is not quite accurate in this statement. Hadrianus Valesius places Petronius in the times of the Antonini (138–180 A. D.), but his brother, Henry Valesius, in the time of Gallienus (253–268 A. D.).

† "Ita conservatus est elegantium nequitiarum curiosis Petronius Arbiter. Quod enim ex ejus satyrico habemus, mera excerpta sunt alicujus studiosi, qui, quae ad gustum suum in illo auctore invenerat, eodem, quo opus legebat, ordine adversariis suis commendavit ac commisit. Qui putant a monachis sic eviratum esse, vehementer errant. Qualis haec esset castratio, quae resectis a reliquo corpore membris vel potius ipso corpore abjecto, solas pudendas partes reliquisse videatur? Certe quae desiderantur, vix videri possunt salaciora ac nequiora fuisse his, quae relictæ sunt. Immo ista nullam procacitatis et protervitatæ ὑπερβολὴν vel ipsis lenonibus usurpandam reliquam faciunt."

Petronius — for example, the immorality of pedagogues, the wantonness of married and unmarried women, the impudence of legacy-hunters — belong to the same time. Burmann concedes that all these vices prevailed in a higher degree in the times of Nero; but he is of opinion that satirical writings, like those of Petronius, are the offspring of a time when the sway of vice is not yet all-powerful, when there exist yet some remains of former strictness and virtue, engendering a desire to check the increasing demoralization. He considers Petronius a man of moral purity, and one who had himself reached the height of eloquence by the path which he points out in the commencement of the work, and who, for this very reason, could not bear the literary and moral degeneracy of his age.* From these considerations, Burmann comes to the conclusion, that Petronius lived in the reign of Tiberius, Caligula, and Claudius, and had yet seen the happy times of Augustus.† He is fully convinced that he selected especially Claudius and the crimes of the freedmen, so powerful under that emperor, as the subject-matter of his work. He appeals to Suetonius, Tacitus, Dion, and especially to the satire of Seneca on the death of Claudius, in confirmation of his opinion that many of the traits attributed to Trimalchio are borrowed from Claudius. This is, unquestionably, the weakest part of Burmann's otherwise so sensible opinion, in which he has suffered himself to be carried away by a fancy.

It was in the year 1821 that Niebuhr, the well-known historian, published his dissertation on the age of Curtius and Petronius, from which I have already quoted, — a dissertation which influenced the opinion of many quite as much by the reputation of its author as by the weight and force of its arguments. Two years before, in 1819, it had been discovered that beneath certain heaps of rubbish, in the Villa Pansili, a great number of Roman graves were hidden. This villa is bordered by the highway, the ancient "Via Aurelia." Upon a closer examination, it was found that the graves had previously been searched; but apparently nothing of value was found, with the exception of many gravestones with inscriptions, which indicate that the graves were chiefly those of freedmen, and belonged to the second and third centuries of our era.

A proof that these graves were not unknown to the scholars of earlier times is furnished by the fact, that the first inscription fallen in with at the last examination is

* I think Burmann errs in ascribing to Petronius a moral object, — to correct the men of his time. Petronius had no other object than to furnish a lively, entertaining, but true, description of certain phases of social life in his own time.

† "His omnibus ego rite pensitatis Tiberii, Caligulae, et Claudii imperia attigisse Petronium puto, immo Augusti adhuc felicia tempora vidisse." Afterwards: "Sedet mihi non infra Claudii tempora hoc opus esse demittendum."

found in Muratori's collection (page 1321), from the papers of a Roman scholar, but incompletely and incorrectly copied. This inscription (see Niebuhr, page 338) is on a slab of bluish and poor marble.

Niebuhr lays much stress on the fact that the inscription contains three names which occur in the banquet of Trimalchio, namely, Fortunata, Encolpus, and Apelles. The circumstance that Encolpus is mentioned as the husband of Fortunata does not disconcert Niebuhr, who says: "Who would expect to find the persons of that drama precisely in their historical relations?" If the husband's name, Encolpus, has in the story been changed into Trimalchio, what guaranty have we that Fortunata is not changed also? And if changed, like the name of the husband, the Fortunata of the story is, of course, not the Fortunata of the inscription. It will at once be apparent how slight is the basis on which Niebuhr builds his hypothesis.

The object of Niebuhr is to prove that this inscription belongs to the age of Severus, not later than 250 A. D., and he declares the opinion that Petronius belongs to the age of Nero to be "one of the prejudices of the puerile [unmündige] age of philology which are now exploded." He considers the arguments of the Valesii irrefragable and exhausting, and that to them is due the honor of having settled the point which they were first to bring into notice, and to Monsignor Gradi, that of having acknowledged as correct an opinion which he had at first violently opposed.* He refers to Lydus de Mag. 1. 14, as a confirmation of this view, who, enumerating the Roman satirists chronologically, as Niebuhr thinks, names them in this order: Horace, Persius, Turnus, Juvenal, Petronius.

From a remark of Trimalchio's (c. 69. 3), "*ipsam Mammeam*," Niebuhr conjectures that Trimalchio had illicit intercourse with Mammæa, the mother of Alexander Severus; and as this could not, without danger or impropriety, be alluded to in the lifetime of Alexander Severus, he places the poet later, — in the middle of the third century, — and in this respect goes even further than Hadrian Valesius.† It will again be readily perceived how slender is the foundation for this hypothesis.

Niebuhr goes on to say: "And thus we see, it may be with astonishment, that one

* From this it is apparent that Niebuhr adopts the opinion that Stephanus Gradius, the librarian of the Vatican library, was the author of the "*Responsio*" and "*Apologia*," published under the name of Marinus Statilius.

† Niebuhr commits the same error as Burmann in representing the Valesii as assigning Petronius to the same age. It has been stated above, that Hadrian Valesius places Petronius in the times of the Antonini (138–180 A. D.), while his brother Henry places him in the time of Gallienus (253–268 A. D.), so that Niebuhr agrees with Henry, but not with Hadrianus.

of the cleverest and richest poets wrote about the middle of the third century; which time, following an obscure feeling, we are accustomed to despise, as an epoch of confirmed barbarism. In respect to the arts (*bildende Künste*), this opinion is correct; is it not generally known that Petronius says that painting had in his time perished? How they then painted, we see with horror in the paintings found in the splendid villa Tor Marancia, which undoubtedly belong to this age. For Egyptian art, in which he sees the cause of the ruin of painting, I am inclined to believe to be the glass-mosaic. I mention in passing, that he who suffers himself to be instructed by the Valesii can, influenced by the most conclusive reasons, no longer place Terentius Maurus under Domitian, since he mentions Petronius."

It will be seen, in this instance, how one rashness leads to another. In order not to conflict with Niebuhr's hypothesis, Terentianus Maurus, who is generally placed at the end of the first or the commencement of the second century, must, without any external or internal evidence, give up his place, and descend more than a hundred years.

I have quoted before (page 5) the true and excellent remarks of Niebuhr on the moral and literary character of Petronius, and I cannot divest myself of the belief that, if Niebuhr had dwelt and reflected longer on the excellences of Petronius as a writer, which he seems to appreciate so fully, he could not have entertained for one moment the opinion that he belonged to the third century. Orelli, in a note appended to this inscription in his *Collection of Latin Inscriptions*, rejects the interpretation of Niebuhr in very plain terms: "Quae omnia tametsi satis ingeniose sunt excogitata, tamen haud multos fore puto, quibus suam divinationem probaturus sit vir doctissimus."*

Niebuhr has found a zealous supporter in K. Eckermann, who, in his article on Petronius, in Ersch and Gruber's *Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste* (Vol. XIX. pp. 323-339), vigorously assails the arguments, both historical and linguistic, of Studer, and adopts and defends, to its full extent, the hypothesis of Niebuhr. Eckermann is quite certain that the name Arbiter did not originally belong to Petronius, but was given to him through misapprehension of the passage in Tacitus's *Annals*.

Teufel, after the excellent criticism of the literary character of Petronius which I have quoted above (page 6), goes on to express the opinion that the work belongs to the first century of our era, and assigns as his reasons the complaint of the decline of painting (*Staffelmalerei*), in consequence of the prevailing taste for fresco-painting

* *Inscriptionum Latinarum Selectarum Amplissima Collectio*. Jos. Casp. Orellius. 1828. Vol. I. p. 257.

(Wandmalerei), the passage relating to the disappearance of genuine eloquence, and the descriptions of the overbearing conduct and the incredible riches of freedmen. He doubts the name Petronius, and thinks that this work, unknown to all classical writers, had its origin out of Rome.

One scholar only, so far as I know, has in our own days made the question of the age of Petronius the subject of a comprehensive investigation. This circumstance, as well as the intrinsic value of the investigation, entitle the author and his work to a somewhat more extended account. This scholar is G. Studer, of Bern, who wrote his paper, *Ueber das Zeitalter des Petronius Arbiter*, in 1841, for the *Rheinische Museum für Philologie*, in which periodical it appeared in 1843.

After a brief, but clear and fair account, of the labors of his predecessors on this topic, Studer begins his own work with the examination of the passage of Tacitus in Ann. 16, c. 17-20, and comes to the conclusion that not only our author, Petronius Arbiter, is the consular Petronius, the friend and companion of Nero, whose life and character are in that passage described by Tacitus, but that the Satyricon is the communication which the consular, before his death, transmitted to Nero. In maintaining this opinion, he attaches great weight to two circumstances; first, that Tacitus, when attributing to Petronius the designation "elegantiae arbiter," uses the very word which appears in the manuscripts as the surname of our author; and second, that Tacitus, in the words, "flagitia principis sub nominibus exoletorum feminarumque et novitate cujusque stupri perscripsit," hints at the contents of the Satyricon.

After having thus stated his own conviction, Studer enters upon a refutation of those who do not recognize the identity of the author of the Satyricon and the Petronius of Tacitus. Briefly alluding to Sambucus and Lipsius, he assails, with more or less success, the arguments of Hadrian Valesius. He takes particular pains to meet Valesius's position, that, while the communication sent by Petronius to Nero was of small extent, containing, not fictitious occurrences, but historical facts relating to Nero, the Satyricon was a voluminous work, filled with fictitious occurrences, embracing, after the fashion of the Varronian Satura, the manners and doings of society at large, lamenting the decline of art and letters, satirizing the absurdities of poets and rhetoricians, of freedmen and legacy-hunters, introducing longer and shorter poems,—all of which is at variance with the statement of Tacitus concerning the writing addressed by Petronius to Nero. Studer adverts to the circumstance that Tacitus, in stating that Petronius sent to Nero a description of his debaucheries, instead of the customary "codicilli," says nothing of the size or extent of the writing. He further insists that Tacitus, by using the words, "flagitia principis . . . perscripsit," did not intend to describe the

entire contents of the communication; his object was to point out the independent spirit of the former favorite of the emperor, as contrasted with the servility of others in similar circumstances, and not to analyze the communication in a literary point of view. Studer does not ignore the difficulty that all attempts of discovering or identifying in the narrative of the *Satyricon* the doings of Nero and his court have hitherto failed. He concedes that the attempts of Gonsalas de Salas in this direction are particularly absurd; but he meets this difficulty by the very convenient supposition, that Nero caused the passages relating to himself, and which must have been peculiarly offensive to him, to be destroyed.

Studer meets by a similar argument the objection raised by Statilius, that, if the *Satyricon* was the satire on Nero spoken of by Tacitus, the predominant trait of his character, his cruelty, would be mentioned, saying that Tacitus does not comprehend all the shameful deeds of Nero in the term "*flagitia principis*," and even if the word "*flagitia*" were to be taken in a more comprehensive sense, the fragmentary condition of the *Satyricon* would sufficiently account for the absence of any mention of this part of Nero's character.

The weighty objection of Burmann, that Petronius had no leisure, in the short time elapsing between his disgrace and suicide, to compose so voluminous a work as the *Satyricon*, is met by the remark that Tacitus does not say that it was written within that short period; that Tacitus does not speak of its composition, but of its transmission to Nero. Studer either allows himself here a latitude of interpretation that cannot be conceded to him, or overlooks the fact that the language of Tacitus is plain, and capable of one interpretation only; he says, "*flagitia principis . . . perscripsit atque obsignata misit Neroni*." If the book had been written previously to the disgrace of Petronius, Tacitus would have said, "*antea perscripta misit*," or used an equivalent expression; as the language stands, "*perscripsit*" cannot mean anything else than an act contemporaneous with "*misit*." If Petronius sent the book at that time, he also wrote it at that, and no other, time.

The manner in which Studer meets another objection of Burmann, which he acknowledges to be the most plausible, is equally feeble and unsatisfactory. Burmann remarks that Petronius's communication was destined for the emperor; he sent it to him sealed; the emperor could not but be deeply offended by it, and did certainly nothing to allow or aid its publication. Studer suggests the possibility that a copy of the work might have been previously deposited in safe hands. Nay, he goes so far as to think it possible that Nero, with the exception of those portions exposing his debaucheries, might have been pleased with the production, and, after those objectionable

portions were once destroyed, had no reason for preventing the publication of the rest.

After this, as it seems to me, unsuccessful, although ingenious, attempt to find in the passage of Tacitus a reference to our author and our work, Studer proceeds to examine the other passages in ancient writers which mention Petronius, and he judges in their case with much more independence and fairness than in that of Tacitus. He states with great impartiality the arguments for and against the early period of the life and writings of Terentianus Maurus, and concludes that, until the question of the age of Terentianus Maurus is settled, his testimony as regards the age of Petronius is of little weight. He further acknowledges, that the other witnesses, none of whom is older than the fourth century of the Christian era, are of even less weight; but he strenuously and ably meets the argument that Petronius could not have lived under Nero, because neither Quintilian nor Pliny nor Suetonius mentions him. He mentions other writers, such as Manilius, Paterculus, Phaedrus, Curtius, Florus, who are equally unsupported by witnesses of their own times.

Studer shows, in the next place, the insufficiency of the argument that Petronius must have lived after Martial and Statius, because several detached verses and sentences are found in them as well as in Petronius, by remarking that it is equally possible that Martial and Statius borrowed from him, or both parties from a third source, so that the coincidence is accidental; or that Hieronymus, who quotes one of the passages in question (*"non bene olet, qui bene semper olet"*) as from Petronius, was mistaken in ascribing it to Petronius instead of Martial.

Of the hypothesis of Niebuhr he says very justly: "The untenable character of this hypothesis, for which the renowned name of its author procured an undeserved credit, is briefly pointed out by Orelli in his *Inscript. Lat.* Vol. I. p. 257."

Having thus declared his conviction that the Petronius of Tacitus is the author of the *Satyricon*, and the communication sent to Nero our work, and having met the arguments of those who, directly or indirectly, oppose this view, Studer proceeds to an examination of the internal evidence, which he naturally divides into evidence furnished by the diction and style of the book, and into that which is to be found in the contents. He enters upon the consideration of the linguistic evidence with some very judicious and sensible remarks concerning the qualified reliability of this kind of evidence. He refers to the fact, that, while the language of a certain period, as exhibited by the great body of writers, has unquestionably something in common which may be called the style or diction or language of that period, there are exceptions, such as Vitruvius and Lactantius, the former of whom in his style fell short of the purity and elegance char-

acterizing his age, while the latter rose high above the degeneracy of his. He next adverts to the circumstance, not sufficiently considered by Barth, Wagenseil, and Valesius, that Petronius purposely introduced specimens of the "lingua rustica," and to the equally important circumstance, that in all periods there is, besides the more elevated style and careful language of the historian or philosopher, a "humile dicendi genus" nearly related to the language in common use among cultivated people. Studer finds in the style of Petronius, not only many points of comparison with the language of Seneca, but striking illustrations of those qualities and characteristics ascribed by Tacitus to the consular Petronius. I find so much truth in the last observation, that, did not some weighty considerations which will appear in the course of this paper lead me to place Petronius somewhat earlier than the age of Nero, I should be ready to believe that the consular Petronius was the author of the Satyricon, — although I must wholly reject the hypothesis that our Satyricon is the communication which the consular Petronius sent to Nero. I am fully convinced that, besides being a man of genius, the author of the Satyricon was a man of refinement and varied culture, and moreover a man of the world, endowed with that clear perception of, and penetration into, human nature, which are so much more frequently found in men of the world than in retired scholars, and the talent of communicating the creations of his fancy, humor, and wit in language as simple and direct as it is elegant and polished.

Studer examines first the specimens of the "lingua rustica" contained in the Satyricon, under certain heads, enumerating, 1. the Greek words, 2. the Greek words with Latin terminations, 3. the Grecisms in syntax, 4. archaisms both in a grammatical and lexicographical point of view, 5. compound nouns, 6. diminutives, 7. expressions of peculiar strength and coarseness, 8. apothegms and proverbs, 9. comparisons, 10. hyperbolical expressions, 11. figurative expressions, 12. oaths. Then follows an examination of the language of Petronius himself, and of other persons of education introduced into the work. Studer points out the naturalness and simplicity of this language, the rarity of poetic or Greek turns of expression. He finds in words and phrases the characteristics of the silver age; the resemblance to the language of Seneca being, however, more striking and frequent than to that of Martial, Pliny, Justin, or others; and he supports this opinion by a large number of instances.

It seems to me that Studer lays too much stress upon words and phrases to prove the supposed resemblance of Petronius and Seneca. While I do not deny the existence of such a resemblance, it may, I think, be explained in quite as satisfactory a manner as by assuming that the two writers were contemporaries. Petronius used in his narrative, and in the conversations of the educated and refined portion of his *dramatis*

personæ, the easy, familiar, but still polished and refined language of his own time, which at a later period made its way into literary productions of a more dignified description. The language of conversation of one period is the parent of the style of composition of a succeeding; and the history of the linguistic development of almost every nation furnishes illustrations and examples of this fact.

The result at which Studer, after this examination of the linguistic evidence, arrives, is that the style of Petronius not only does not furnish any satisfactory ground for distrusting the external evidence pointing to the age of Nero, but that the resemblance as to words and phrases between Petronius and Seneca favors the opinion that both belong to the same age.

The examination of the evidence furnished by the style and language of the book is succeeded by that of the historical evidence. Here, as in the commencement of his dissertation, Studer acts at first polemically, by impugning the arguments of Ignarra and the author of the "*Isagoge ad Volumina Herculensia*," who found in the contents of the *Satyricon* indications of the times of the Antonines. Ignarra, taking it for granted that the colony in which Petronius lays the scene of the earlier portion of his story can be no other place than Naples, and endeavoring to show that Naples did not become a Roman colony until after Commodus, concludes, strangely enough, that the author, who according to his own premises should be at least as late as Commodus, belongs to the times of the Antonines. Studer concedes that there is the greatest probability that the colony is Naples, but he denies that there is any evidence whatever as to the time when Naples became a colony; that this change may have taken place under Augustus as well as under Commodus, and consequently no inference can be drawn from this circumstance as to the age of Petronius; while, on the other hand, if the age of Petronius is determined from other sources, it follows as a matter of course that the colonization of Naples is anterior to that point of time.

The author of the *Isagoge ad Vol. Hercul.* infers, from the circumstance that the burying of the dead is (c. 111. 2) called a Greek custom, that the book must have been written after the time of the Antonines, because Lucian (*De Luctu*, c. 21) says that the Greeks burned their dead. Studer observes, very correctly, that it is well established latterly, by the thorough investigation of W. A. Becker (*Charicles*, Vol. II. p. 181), that the Greeks used both modes, but the burying more frequently, while the Romans buried their dead in the earliest times only, and then again after the third century of the Christian era (*Gallus*, Vol. II. p. 294). Calling burying a Greek custom, it follows that Petronius lived when burning was among the Romans the universal custom, that is, before Apuleius, who speaks of coffins, or Macrobius.

The argument advanced by Statilius in his "Apologia," that Petronius's account of the decline of art, and particularly of the total degeneracy of the art of painting, could not apply to the time of Nero, is well met by Studer by a reference to Pliny, whose account of the condition of art fully agrees with that of Petronius.

Having thus met the arguments of those who, denying the Neronian age of Petronius, seek to assign to him a later period, Studer leaves the polemical course hitherto pursued, and goes on to adduce arguments in support of his view, that Petronius belongs to the age of Nero. He points out that the complaints of Encolpius concerning the decline of genuine eloquence are confirmed by Quintilian, and still more by the author of the "Dialogus de Oratoribus." He next adverts to the insolent and overbearing conduct of the freedmen, which reached in the times of Tiberius, Claudius, and Nero its highest point, and of which Trimalchio and his companions furnish so many amusing specimens, — to the practice of leading a single life, a practice so prevalent even in the times of Augustus as to call for legislative interference, — and to that of legacy-hunting, so intimately connected with the preceding, — as unmistakable indications of the age of Nero.

With regard to the names of historical personages, which Studer very properly considers to be of great importance, he speaks of the names Mammæa, Mæcenatianus, C. Pompeius, Scaurus, Apelles, Menecrates, and naturally adopts those explanations which best suit his theory that Petronius was a contemporary of Nero. Studer expresses himself cautiously on the point whether Petronius, in what he says of poetry and how such a subject as the Civil Wars should be treated, had Lucan in his mind, simply stating that most interpreters follow the lead of Douza, and answer the question affirmatively, leaving it to be inferred that he himself is of the same opinion. He thinks it not impossible that Hermeros, mentioned in connection with Trimalchio (c. 52. 1), was the same person with the freedman of Claudius mentioned in an inscription (Gruter, 25. 12); but in the expression "Vinum Opimianum" he finds only a negative argument against a later age of Petronius.

Studer refers finally to institutions, customs, and usages, as important in settling the question. In the mention of the bird magpie ("pica," c. 28. 9), of fresco-paintings (c. 29), of the custom of anointing the feet of the guests, of appointing the emperor as one of the heirs, of the "causidici" (c. 46), he finds confirmation of his theory, although some, and probably all of them, can be traced to an earlier period.

Studer's dissertation containing, unquestionably, not only the latest, but the ablest and most complete examination of the question to what age Petronius belongs, it appeared to me just to give this full, and I trust fair, account of his opinion, and of the arguments by which he supports it.

Strange as the great diversity of opinion with regard to the age of Petronius may appear, a stranger fact is yet to be stated. It is, not only that different scholars, as has been seen, widely differ on this point; there are instances of scholars, and able ones too, who, having discarded their former and adopted a new opinion, differ with themselves. I have already mentioned the case of Marinus Statilius, who in the beginning adopted the popular opinion that Petronius was the Petronius of Tacitus, but was afterward induced to place him as late as the times of Constantine. Another similar change of opinion has occurred in our own times. G. Bernhardt, Professor of Classical Literature at Halle, and one of the ablest classical scholars of Germany, expressed, in the first edition (1830) of his *Grundriss der Römischen Litteratur* (p. 331), the following opinion: "The mysterious Petronius (Satyricon) was formerly believed to be the luxurious T. Petronius Arbiter under Nero, and was, even down to our own times, on account of his supposed eloquence and humor, praised by many, and diligently explained. A healthier criticism has proved the incorrectness of this view, and at the same time assigned to this production a more appropriate and more significant place. As far as the hitherto incomplete investigation of the text enables us to judge, the whole appears to be an aggregate of dissimilar fragments, collected without any principle, — not the product of an individual who submits to the laws and plan of the artist and the rules of the written language, but the unrestrained play of local rhetoric and low popular humor, the offspring of Naples and Lower Italy, and set off by the flexibility, voluptuousness, and fantastic absence of character of the plebeian classes of that region, whose wantonness, appearance, and depraved morals are mirrored forth in a loose series of extravagant episodes and descriptions of manners, revelling in sensuality, with alternations of poetic and prosaic, vulgar and refined language. In this, then, and not in the gratification afforded by the description of a bountiful life, consists the value of the work of Petronius, inasmuch as it affords a clearer insight into the double-tongued idiom and the rhetorical manner of the Italiots, and is the only attempt of antiquity to furnish a people's book, the result of popular art irrespective of literary objects and tendencies. Sure indications of a particular period in the time of the emperors are wanting."

The substance of this criticism is, that while many have formed an extravagant opinion of the elegance and cleverness of this work, its principal merit consists in furnishing us with a representation of the peculiar character, feelings, morals, manners, and especially the language, of the inhabitants of Middle and Lower Italy.

In a foot-note, after giving some specimens of those extravagant opinions, as they appear to him, Bernhardt expresses the sensible wish, that a consistent criticism may,

from the few manuscripts, ascertain the genuine fragments, even if it be impossible to discover the original division into books, or the historical causes of the present dissolution. To this critical examination should be added a sober interpretation of antiquarian matters and local idioms. These will be the means of discovering the authors and their times.* He thinks that most of the hypotheses on the age of Petronius rest too much on single points; as, for example, that of N. Ignarra, set forth in his work, "*De Palaestra Neapolitana*," and concurred in by Ruhnken, who places Petronius in the times of Commodus (180–193 A. D.); and the more probable one of Niebuhr, according to which Petronius lived in the middle of the third century. He then adds, "that the unreasonable respect for the ready language which characterizes the pertness of these would-be witty describers of manners has been so long maintained because a separation of all the fragments, especially the poetic, according to their linguistic and æsthetic value, was not made." We see here again the hypothesis of several authors, the correctness of which, Bernhardy thinks, would be proved by a more careful examination of the language of the book.

The opinion on the same subject given by Bernhardy in the second edition of his *Grundriss der Römischen Litteratur*, which appeared twenty years after the first, in 1850, is a striking proof how much more trustworthy results careful examination, aided by the labors of others, furnishes, than a hasty, partial, however ingenious, apprehension and treatment of a subject. I shall give the substance of the later view of Bernhardy, and it will be seen that scarcely a vestige of the former remains.

"*Petronii Satyricon*, an unfinished book in 141 chapters, is probably the most paradoxical phenomenon of Roman literature. We have a novel different in matter and tone from the known works of fiction. The description of manners, in a dramatic form, with nudities, as well as the alternation of prose and longer or shorter pieces of improvised poetry, some being composed with cleverness and elegance, remind us of satire; but it is impossible to form an accurate conception of the plan and original connection of the whole, the work being composed of different fragments discovered by degrees, and having, as far as tradition reaches, never existed as a whole. The last-discovered fragment, the "*Coena Trimalchionis*," forms a nucleus of the heterogeneous mass; the narrative in its various parts is chiefly occupied with these important characters, Encolpius, Eumolpus, Trimalchio, who speak according to their

* From this expression and the above, "aggregate of dissimilar fragments," it appears that Bernhardy considers these fragments the work of several writers. An attentive reader of the work will scarcely be able to reconcile this theory with the circumstance, that every part of the work is marked by the same characteristics of tone, spirit, and language.

peculiar character, the first elegantly, the second bombastically, the third vulgarly.* No small part of the value of the book consists in the mixture, not only of different styles, but of provincial and dialectic specimens of language, which, as no other literary monument, make us acquainted with one form of the 'sermo plebeius.' On the one hand, the prose in which the author narrates is related to the language and phrasology of the silver age, especially of Seneca, with this exception, that this correct language with studied *abandon* runs into the easy flow of the language of conversation, and, tinged with Grecisms, nay, even provincialisms, in the manner of a man of the world, aims at the highest degree of sensual, nay, offensive truth; hence the abundance of proverbs† and popular forms of expression, the sparkling flow of wit, and the reckless plainness of speech and humor. On the other hand, there is the vulgar language of Campania and Naples, a double-tongued idiom, in which uneducated people are truthfully represented to use grammatical terminations and forms of sentences derived from the Greek, and many strange, droll, and plebeian words drawn from nature, and not from the school, which contributes materially to produce a pleasing effect. Looking upon the greater part of the subject-matter, the nude description of debaucheries, of filthy adventures and immoral desires, however instructive it is as regards the character of the lower classes of voluptuous Lower Italy, and their manners and mode of thinking, would repel and weary rather than attract; but the talent and humor which impart interest to this disgusting subject, and revel, with fantastic gayety, in pictures of the lowest form of life, the humorous hilarity and epicurean feeling which carelessly pass from the serious to the jocose, and yet, in the midst of their sensual tendencies, are not alien to higher aims, surprise, and formerly secured to Petronius the favor of people of refinement and taste. We are astonished at the pertness and independent irony of the Neapolitan Eulenspiegel, who, full of jests, despises morality, and can even endure the air of brothels. It is evident that such a production, even if it was enlarged in the hands of the public, must have pro-

* Bernhardt seems to me to attach an undue importance to Trimalchio, by representing him as one of the three principal characters of the story, influenced, perhaps, by the relation which the "Coena Trimalchionis" bears to the whole as it now exists. Considering that possibly we have not more than one tenth of the original work left, it is quite reasonable to suppose that the relative importance of this episode, invaluable as it is in many respects, was a very different one in the original complete work. The same circumstance gives now a prominence to Trimalchio himself, which probably he had not in the complete work. Several characters are alluded to which were undoubtedly as prominent figures as Trimalchio now appears; for instance, Tryphæna and Lycas, both, like Trimalchio, representatives of entire classes of society.

† I doubt whether more than two instances of proverbs (c. 47. 8 and c. 83. 7) can be adduced as occurring in the narrative or the conversation of Encolpius.

ceeded from a member of the higher classes. Formerly, Petronius Arbiter, notorious under Nero as an accomplished courtier and master in refined enjoyment, was considered the author; an opinion which upon closer examination proves impossible. Nevertheless, the language of the author himself points unmistakably to the first century of the empire."

Who, comparing this opinion with that expressed in the first edition, could believe that both proceeded from one and the same person? Although reference is again made, in a note, to unreasonable and extravagant praises of the elegance and cleverness of the book, nothing is said concerning the hypothesis of the work being the production of several authors; and the statement that sure indications of a particular period in the time of the emperors are wanting, is changed into another, that the language of the author himself points unmistakably to the first century of the empire.

In a note appended to the above criticism, Bernhardt observes, very justly, that the literature relating to Petronius, although large in bulk, is small and poor in real merit, because, for the most part, scholars of limited acquirements have occupied themselves with the author. Speaking of the opposite attempts of assigning to Petronius an early period, and connecting him with the Petronius of Tacitus, or of pushing him as far down as possible, he says of the opinion of Niebuhr, which places Petronius in the middle of the third century, and which Bernhardt had previously pronounced the more probable, that it is "the result of the intoxication of a poetic conception" (*im Rausche einer poetischen Anschauung*). He speaks with approbation of the investigation of Studer.

EXAMINATION OF THE EVIDENCE.

Having thus given an account of the *Satyricon* of Petronius, of its contents, its literary character, of the losses which in the course of time it has sustained, and of the opinions entertained by different scholars regarding the age of Petronius, I shall now proceed to a somewhat careful examination of the latter question.

It has already been stated that there is but one instance of external evidence, or what has by some been considered such; I refer to the passage in Tacit. *Annal.* 16. 17-20; and I have at the same time endeavored to prove that the Petronius spoken of there is probably not the author of the *Satyricon*, and that the communication sent by him to Nero is certainly not our work. This only external evidence that has ever been adduced being thus disposed of, we are limited to the second class of evidence

which can in such cases be used, namely, internal evidence. This naturally divides itself, in this instance, into two classes, which for the sake of convenience and brevity I shall call *historical* and *linguistic* evidence. By the former I mean any mention of, or allusion to, persons, events, literary and artistic productions, customs and manners, and laws and institutions, which may throw light upon the question concerning the period in which the book was written. By the second I mean phenomena of language, whether they consist in the choice and use of certain words, or the use of certain grammatical forms and inflections, or the form of the structure of sentences, which, when compared with the usage of standard writers whose age is known, may aid us in giving a satisfactory answer to the question. A careful examination of all the evidence of both classes, if it does not enable us to fix precisely the time of the composition of the work, may circumscribe within somewhat narrower limits the period in which we have to look for the author and his work. The preceding brief sketch of the more important opinions on this subject shows a difference extending over three centuries. Much would be gained if a careful and unbiased sifting of every circumstance that can influence our opinion should contract that space to one century, or even a part of one.

Historical Evidence.

1. In c. 1. 2, the expression "cum in forum venerint" is used. The author of *De Oratoribus* Dialogus (c. 39) speaks of the injurious influence which the transfer of the judicial proceedings from the forum to halls had upon eloquence: "Parvum et ridiculum fortasse videbitur, quod dicturus sum; dicam tamen vel ideo, ut rideatur. Quantum humilitatis putamus eloquentiae adtulisse paenulas istas, quibus astricti et velut inclusi cum iudicibus fabulamur; quantum virium detraxisse orationi auditoria et tabularia credimus, in quibus jam fere plurimae causae explicantur? Nam quomodo nobiles equos cursus et spatia probant, sic est aliquis oratorum campus, per quem nisi liberi et soluti ferantur, debilitatur ac frangitur eloquentia."* Perizonius, in his work *De Praetorio* (p. 203), treats of this passage, and argues that it does not conflict with his opinion that in the first century of the empire lawsuits were managed in the forum, and not in halls. This appears to be more than can be granted to Perizonius;

* The same change is mentioned in the preceding chapter (38), in which Maternus points out the difference of the judicial proceedings in the times of the republic and of the empire, and observes, that although Pompeius in his third consulship introduced some restraints, all judicial affairs were transacted in the forum: "Primus haec tertio consulatu Gnaeus Pompeius astrinxit, imposuitque veluti frenos eloquentiae, ita tamen ut omnia in foro, omnia legibus, omnia apud praetores gererentur."

for while it must be conceded that the author of the *Dialogus* says only that *most cases* ("plurimae causae"), not all, were conducted in halls, he clearly states that the innovation, the injurious effects of which upon eloquence he mentions, had gained so much ground that *most cases* were managed in halls. And it must be borne in mind, that the author of the *Dialogus*, whether Tacitus or somebody else, is, by almost common consent, placed in the reign of Domitian (81-96 A. D.). In the above passage of Petronius (c. 1), and in another, c. 4. 2, "Primum enim, sicut omnia, spes quoque suas ambitioni donant; deinde cum ad vota properant, cruda adhuc studia in forum impellunt," — there is not even a mention of such halls, but the author speaks of the imperfect training of young orators, the fault either of their teachers or parents, which does not fit them to act with efficiency when they appear in public, that is, in the Forum. It is true, Encolpius speaks of the unfitness of the teachers of eloquence for preparing their pupils for the practice of their profession, and his opponent, Agamemnon, of the impatience of the parents, which impels their children, half educated, to appear in public; yet they would not have passed over in silence this other cause of the decline of eloquence, the use of halls instead of the Forum, to which the author of the *Dialogus* ascribes so injurious an influence, if it had existed at the time either at all or to a considerable extent. It would be an interesting inquiry when the use of halls superseded that of the Forum in judicial proceedings. It was probably one of those changes which originate in an accident, such as a sudden storm, or the indisposition or weakness of an advocate; and which, being readily imitated without such an occasion, become the rule. One of the earliest instances that I can find is related by M. Seneca — the father of the philosopher, L. Annæus Seneca — (Controv. 4, praef.): "... declamatoriae virtutis Latronem Porcium unicum exemplum, cum pro reo in Hispania Rustico Porcio propinquo suo diceret, usque eo esse confusum, ut a soloecismo inciperet, nec ante potuisse confirmari, tectum ac parietes desiderantem, quam impetravit, ut iudicium ex foro in basilicam transferretur. Usque eo ingenia in scholasticis exercitationibus delicate nutriuntur, ut clamorem silentium risum coelum denique pati nesciant." Quintilian alludes to the same incident (10. 5, 18): "Quod (vera discrimina, velut quendam solem, reformidare) accidisse etiam Porcio Latroni, qui primus clari nominis professor fuit, traditur, ut, cum ei summam in scholis opinionem obtinenti causa in foro esset oranda, impense petierit, ut subsellia in basilicam transferrentur." Porcius Latro was a friend of the elder Seneca (M. Annæus), and died 750 U. C. (4 B. C.).

It may indeed be said, that Petronius speaks of the difference between speaking before the court (whether in the Forum or in a hall) and in the school. But, on the other hand, it may reasonably be doubted whether he would not have used an expres-

sion applicable to both kinds of public speaking, in the Forum and in halls, if the latter was then already an established custom, instead of "venire in forum," which can only apply to the former. Whatever weight there is in this consideration, it goes to prove that Petronius wrote before Domitian,—before the use of halls for judicial proceedings had almost become the general usage.

It is not inappropriate to refer, in connection with this particular point, to the general resemblance of opinions and views between Petronius and the author of the *Dialogus*. Compare, for instance, the opinion of Encolpius, who ascribes the decline of eloquence to the erroneous system of instruction, and that of Agamemnon, who assigns the same result to the impatience of the parents, with the following passage in the *Dialogus* (c. 28): "Quis enim ignorat et eloquentiam et ceteras artes descivisse ab illa vetere gloria non inopia hominum, sed desidia juventutis et negligentia parentum et inscientia praecipientium et oblivione moris antiqui?" It is true that the interlocutors, Messala and Maternus,—men of experience and reflection, as well as education,—the former from his leaning to republicanism, the latter from his predilection for monarchism, assign yet another and very important cause of the decline of eloquence, the political condition of Rome,—a cause which would scarcely attract the attention of our volatile, pleasure-loving, though cultivated rake, Encolpius, and which, if the book was written at an earlier time than the *Dialogus*, had not yet revealed itself so plainly as at a later period. The very omission of mentioning the political condition of the Roman empire and its influence upon the development of eloquence, if not a conclusive argument in favor of assigning a very early origin to the *Satyricon*, is yet a circumstance which should not be overlooked.

2. C. 2. 7: "Nuper ventosa isthaec et enormis loquacitas Athenas ex Asia commigravit, animosque juvenum magna surgentes veluti pestilenti quodam sidere adflavit, simulque corrupta regula stetit et obmutuit." The influence of Asiatic eloquence, of which the *Dialogus* speaks, began to be felt in Rome about the beginning of the first century after Christ, when Hortensius and Cicero were young men. The former adopted the Asiatic standard, and thus, in the opinion of Cicero, prejudiced the permanence of his oratorical reputation. Cicero, in *Brut.* 95. 325, says: Sed si quaerimus, cur adolescens magis floruerit dicendo quam senior Hortensius, causas reperiemus duas. Primum, quod genus erat orationis Asiaticum adolescentiae magis concessum quam senectuti. Genera autem Asiaticae dictionis duo sunt..... [326] Haec autem, ut dixi, genera dicendi aptiora sunt adolescentibus; in senibus gravitatem non habent. Itaque Hortensius utroque genere florens clamores faciebat adolescens." It cannot be doubted that Petronius in the above passage refers to the

same Asiatic style of eloquence which, in the opinion of Cicero, was one of the causes that prevented Hortensius from being as much esteemed as an orator when old, as he had been when young. This being the case, much depends upon the meaning of the adverb "nuper." This word has undoubtedly, in conformity with its etymology, the signification "lately," a time not far removed from the present. But length of time being a relative notion, we find the word applied to periods varying from a few days to several centuries. I will illustrate this by a few examples. Cic. pro Ligario, 12. 37: "Fac igitur, quod de hoc clarissimo et clarissimo M. Marcello fecisti nuper in curia, nunc idem in foro et huic omni frequentiae probatissimis fratribus." The three letters of M. Marcello (ad Famil. 4. 7, 8, 9), in which, as is with good reason supposed, and with the encouragement of Cæsar, he endeavors to persuade Marcellus, then in a voluntary exile in Mytilenæ, to return to Rome, and which were written in the course of September, 46 B. C. (708 U. C.), preceded the meeting of the senate in which the senators requested and obtained from Cæsar the recall of Marcellus. This meeting may have occurred as late as October or November. The speech of Cicero in defence of Ligarius, after he had first privately tried to intercede in his behalf, was probably delivered in November, so that not more than four weeks, perhaps less than two, elapsed between the pardon of Marcellus and the defence of Ligarius. "Nuper" is therefore, in this instance, used as referring to a period of from two to four weeks.

Cic. pro P. Sestio, 5. 13: "Hunc igitur animum ad tribunatum adtulit P. Sestius; ut quaesturam Macedoniae relinquam et aliquando ad haec propiora veniam. Quamquam non est omittenda singularis illa integritas provincialis, cujus ego nuper in Macedonia vidi vestigia non pressa leviter ad exigui praedicationem temporis, sed fixa ad memoriam illius provinciae sempiternam." Cicero defended P. Sestius the 10th of February, 56 B. C. (698 U. C.). He had been exiled in the beginning of April, 58 B. C. (696 U. C.), and while absent from Rome remained from the end of May to the end of November of the same year in Macedonia (Thessalonica), as the guest of the quaestor Cn. Plancius, where he had an opportunity of hearing of Sestius's official conduct in that province. "Nuper," in this instance, therefore, refers to a period of from fourteen to twenty months.

Caes. Bell. Gall. 1. 6: "Alterum per provinciam nostram, multo facilius atque expeditius, propterea quod Helvetiorum inter fines et Allobrogum, qui nuper pacati erant, Rhodanus fluit," etc. The defeat of the Helvetii by Cæsar near Bibracte, of which this passage speaks, occurred 58 B. C. (696 U. C.), and that of the Allobroges was effected by C. Pomtinius, who was proprætor of Gaul 63 and 62 B. C. (691 and 692 U. C.); "nuper," therefore, implies here a period of from four to five years.

sion applicable to both kinds of public speaking, in the Forum and in halls, if the latter was then already an established custom, instead of "venire in forum," which can only apply to the former. Whatever weight there is in this consideration, it goes to prove that Petronius wrote before Domitian, — before the use of halls for judicial proceedings had almost become the general usage.

It is not inappropriate to refer, in connection with this particular point, to the general resemblance of opinions and views between Petronius and the author of the *Dialogus*. Compare, for instance, the opinion of Encolpius, who ascribes the decline of eloquence to the erroneous system of instruction, and that of Agamemnon, who assigns the same result to the impatience of the parents, with the following passage in the *Dialogus* (c. 28): "Quis enim ignorat et eloquentiam et ceteras artes descivisse ab illa vetere gloria non inopia hominum, sed desidia juventutis et negligentia parentum et inscientia praecipientium et oblivione moris antiqui?" It is true that the interlocutors, Messala and Maternus, — men of experience and reflection, as well as education, — the former from his leaning to republicanism, the latter from his predilection for monarchism, assign yet another and very important cause of the decline of eloquence, the political condition of Rome, — a cause which would scarcely attract the attention of our volatile, pleasure-loving, though cultivated rake, Encolpius, and which, if the book was written at an earlier time than the *Dialogus*, had not yet revealed itself so plainly as at a later period. The very omission of mentioning the political condition of the Roman empire and its influence upon the development of eloquence, if not a conclusive argument in favor of assigning a very early origin to the *Satyricon*, is yet a circumstance which should not be overlooked.

2. C. 2. 7: "Nuper ventosa isthaec et enormis loquacitas Athenas ex Asia commigravit, animosque juvenum ad magna surgentes veluti pestilenti quodam sidere adflavit, simulque corrupta eloquentiae regula stetit et obmutuit." The influence of Asiatic eloquence, of which this passage speaks, began to be felt in Rome about the beginning of the first century before Christ, when Hortensius and Cicero were young men. The former adopted it as his standard, and thus, in the opinion of Cicero, prejudiced the permanence of his oratorical reputation. Cicero, in *Brut.* 95. 325, says: Sed si quaerimus, cur adolescens magis floruerit dicendo quam senior Hortensius, causas reperiemus duas. Primum, quod genus erat orationis Asiaticum adolescentiae magis concessum quam senectuti. Genera autem Asiaticae dictionis duo sunt..... [326] Haec autem, ut dixi, genera dicendi aptiora sunt adolescentibus; in senibus gravitatem non habent. Itaque Hortensius utroque genere florens clamores faciebat adolescens." It cannot be doubted that Petronius in the above passage refers to the

same Asiatic style of eloquence which, in the opinion of Cicero, was one of the causes that prevented Hortensius from being as much esteemed as an orator when old, as he had been when young. This being the case, much depends upon the meaning of the adverb "nuper." This word has undoubtedly, in conformity with its etymology, the signification "lately," a time not far removed from the present. But length of time being a relative notion, we find the word applied to periods varying from a few days to several centuries. I will illustrate this by a few examples. Cic. pro Ligario, 12. 37: "Fac igitur, quod de homine nobilissimo et clarissimo M. Marcello fecisti nuper in curia, nunc idem in foro de optimis et huic omni frequentiae probatissimis fratribus." The three letters of Cicero to M. Marcellus (ad Famil. 4. 7, 8, 9), in which, as is with good reason supposed, at the instance and with the encouragement of Cæsar, he endeavors to persuade Marcellus, who was then a voluntary exile in Mytilenæ, to return to Rome, and which were written in the course of September, 46 B. C. (708 U. C.), preceded the meeting of the senate in which the senators requested and obtained from Cæsar the recall of Marcellus. This meeting may have occurred as late as October or November. The speech of Cicero in defence of Ligarius, after he had first privately tried to intercede in his behalf, was probably delivered in November, so that not more than four weeks, perhaps less than two, elapsed between the pardon of Marcellus and the defence of Ligarius. "Nuper" is therefore, in this instance, used as referring to a period of from two to four weeks.

Cic. pro P. Sestio, 5. 13: "Hunc igitur animum ad tribunatum adtulit P. Sestius; ut quaesturam Macedoniae relinquam et aliquando ad hæc propiora veniam. Quamquam non est omittenda singularis illa integritas provincialis, cujus ego nuper in Macedonia vidi vestigia non pressa leviter ad exigui prædicationem temporis, sed fixa ad memoriam illius provinciae sempiternam." Cicero defended P. Sestius the 10th of February, 56 B. C. (698 U. C.). He had been exiled in the beginning of April, 58 B. C. (696 U. C.), and while absent from Rome remained from the end of May to the end of November of the same year in Macedonia (Thessalonica), as the guest of the quæstor Cn. Plancius, where he had an opportunity of hearing of Sestius's official conduct in that province. "Nuper," in this instance, therefore, refers to a period of from fourteen to twenty months.

Caes. Bell. Gall. 1. 6: "Alterum per provinciam nostram, multo facilius atque expeditius, propterea quod Helvetiorum inter fines et Allobrogum, qui nuper pacati erant, Rhodanus fluit," etc. The defeat of the Helvetii by Cæsar near Bibracte, of which this passage speaks, occurred 58 B. C. (696 U. C.), and that of the Allobroges was effected by C. Pomtinius, who was proprætor of Gaul 63 and 62 B. C. (691 and 692 U. C.); "nuper," therefore, implies here a period of from four to five years.

Cic. de Nat. Deor. 2. 50: "Atque illa mirabilia; quid ea, quae nuper, id est, paucis ante seculis medicorum ingeniis reperta sunt?" Here we see "nuper" applied to a period of several centuries.

This passage, then, does not afford much aid in determining the time of the composition of the Satyricon. While it unquestionably refers to a change in the style of eloquence which began in the youth of Cicero and Hortensius, the peculiar signification of "nuper," which, as I have shown, is applied to periods of very unequal extent, does not enable us to ascertain how long a time had expired between the first appearance of this Asiatic eloquence and the time when Petronius wrote.

3. C. 2. 9: "Pictura quoque non alium exitum fecit, postquam Aegyptiorum audacia tam magnae artis compendiarum invenit." Besides this rather obscure passage, there are two others, namely, c. 83 and c. 88, the one describing some of the finest pictures, the other relating to the decline of the art, which are in their import too brief and general to throw much light on the question of the age of Petronius. There is, however, no doubt that, in his opinion of the condition of painting in his time, Petronius agrees fully with Pliny. Both represent the art as on the decline, and very much in the same language. While Petronius says (c. 88. 1): "Erectus his sermonibus, consulere prudentiorem coepi aetates tabularum et quaedam argumenta mihi obscura simulque *causam desidia praesentis* excutere, cum pulcherrimae artes periissent, inter quas *pictura ne minimum quidem sui vestigium reliquisset*"; — Pliny uses the following language: (35. 1) "Primumque dicemus, quae restant *de pictura, arte quondam nobili*"; (35. 2) "*artis desidia perdidit*"; (35. 11) "Hactenus dictum sit de dignitate *artis morientis*"; (35. 37) "Casa Protogenes contentus erat in hortulo suo; nulla in Apellis tectoriis pictura erat; nondum libebat parietes totos tinguere; omnium eorum ars urbibus excubabat, pictorque res communis terrarum fuit." — "Carcer ejus artis domus aurea fuit, et ideo non exstant exempla alia magnopere."

That Petronius speaks from personal knowledge when he mentions the works of Zeuxis, Protogenes, and Apelles, seems to me scarcely to admit of a doubt, if his language and the character of his remarks be carefully weighed. If he lived at, or before, the time of Pliny, he might have seen several pictures of these masters, which Pliny mentions as still extant in his time. The most distinguished picture of Apelles, who lived between 357 and 309 B. C., the Venus Anadyomene, originally in the Asclepieion in Kos, was by Augustus brought to Rome, and deposited in the temple of D. Julius. In the time of Nero it perished by rot, and the emperor caused it to be replaced by a picture of Dorotheus; whether on the same subject, does not appear. There were at Rome by his hand two other pictures, one a Castor and Pollux with a Victoria and

Alexander, the other a representation of War with hands tied, and a triumphant Alexander. Both these pictures, which Augustus had placed in the most frequented places of his forum, existed yet in the times of Claudius, who, with a barbarism worthy of such a pedantic fool, substituted in both the form of Augustus for that of Alexander. In the temple of Antonia (Sillig reads "Anna"; Plin. Nat. Hist. 35. 10. 36. 94) was an Averted Hercules. The Three Lines, drawn on a tablet by Apelles and Protogenes, were preserved in the house of Cæsar, that is, Cæsar Octavianus (Plin. Nat. Hist. 35. 10. 36. 81-83), on the Palatine, and were, together with the house, destroyed by fire. King Archelaus on horseback and Diana surrounded by sacrificing virgins were by connoisseurs preferred to all other works of Apelles (Plin. Nat. Hist. 35. 10. 36. 96). Alexander holding a thunderbolt, in the temple of Diana at Ephesus, is mentioned by Pliny as still extant. So also the portrait of Habro at Samos; of Menander, king of Caria, at Rhodes; and of Anceus, a tragic actor, at Alexandria.

Of the works of Zeuxis, who lived, according to Pliny, Ol. 95. 4 (396 B. C.), according to others Ol. 89 (426 B. C.), — (K. O. Müller places him between Ol. 90 and 100,) — Pliny mentions as extant at Rome his Helen in the Portico of Philippus, and his Bound Marsyas in the temple of Concordia (Plin. Nat. Hist. 35. 10. 36. 66).

The Ialysus of Protogenes, who was born Ol. 104 (362 B. C.) and was yet alive Ol. 119 (300 B. C.), — (K. O. Müller places him between Ol. 112 and 120,) — considered the finest work of that artist, was, in the times of Pliny, at Rome in the temple of Pax (Nat. Hist. 35. 10. 36. 102, 104).

It might, indeed, be objected, that these pictures, though still extant, were not in Naples, the scene of this part of the story, but in Rome. This is certainly true; but it should be borne in mind, that, while Petronius selects a particular place as the scene of his story, he takes his materials, as regards persons, things, customs, from other places, especially Rome, as I shall have occasion to observe in several instances.

It will be seen, then, that by comparing the language of Petronius and Pliny on the decline of the art of painting, and considering the mention by Petronius of artists some of whose works are stated by Pliny as still extant in his time, we arrive at a high degree of probability that Petronius lived and wrote at or before the time of Pliny. C. Plinius Secundus Major was born at Como or Verona 23 A. D., and perished, while commander of the Roman fleet at Misenum, by the eruption of Vesuvius, in 79 A. D. His great work, *Naturalis Historia*, was completed about two years before his death, in 77 A. D. According to this view, then, Petronius cannot be placed later than the middle of the second half of the first century of the Christian era. This view is strengthened by the entire silence of succeeding writers concerning the works of the

artists mentioned by Petronius, from which circumstance it is probable, if not certain, that these pictures, which themselves were the remnants only of the originally numerous productions of these great, world-renowned artists, perished soon after the time of Pliny, by age, accident, or neglect, so that Petronius cannot, on this account, be assigned to a later period.

I have above shown that the complaint of Petronius concerning the decline of the art of painting is fully confirmed by the testimony of Pliny. But it is not so easy to explain what Petronius means by the expression (c. 2. 9), "*postquam Aegyptiorum audacia tam magnae artis compendiarium invenit*," which K. O. Müller himself, in his *Manual of Archæology*, calls obscure (*räthselhaft*). If we look a little more closely into the subject, we find that the principal, if not sole cause, assigned by ancient writers, of the decline of the art of painting, as of other arts, was the circumstance that it was degraded into a mere instrument of luxury, and employed in flattering a low sensuality, and ornamenting the splendid and extravagant habitations of rulers and private persons. This perversion of the art commenced soon after the division of the empire of Alexander, and the establishment of the several capitals of his successors, vying with each other in splendor and luxury. The increased demand for ornamental painting naturally produced a school of expeditious painting, the products of which were called *πίνακες ἡμερήσιοι*, and the most distinguished leaders of which were Pausias, Nicomachus, and Philoxenus, of whom Pliny says (35. 10. 36): "*Hic celeritatem praeceptoris [Nicomachi] secutus breviores etiamnum quasdam picturae compendiarium invenit*." We see, then, that Philoxenus not only rivalled the rapidity of execution of his teacher, Nicomachus, but aided and increased it by some ingenious contrivances. Considering the similarity of expression in Pliny, "*breviores quasdam picturae compendiarium*," and of Petronius, "*artis compendiarium*," it appears to me not improbable, although I must confess that I cannot support my opinion by the testimony of an ancient writer, that this school found special favor in Alexandria and in Egypt generally, and was there carried still further, as indicated by the expression "*Aegyptiorum audacia*," undoubtedly, however, at the expense of true artistic merit.

4. C. 16. 2: "*Sera sua sponte delapsa cecidit*." "*Sera*" — "*lock*," or "*padlock*" (because it could be removed), or "*bolt*" — was an ancient means of securing doors. That it could be removed appears from Festus (p. 25): "*Asserere manum est admovere; quo ea quoque, quae in terram demittuntur, seri dicuntur; unde etiam serae appellantur, quia foribus admotae opponuntur defixae postibus, quemadmodum ea, quae terrae inseruntur*"; and Varro de L. L. 6. 6: "*Serae, quibus remotis fores panduntur*."

That it was in use at an early period is proved by a passage from Pacuvius (born 220 B. C., 534 U. C., died 130 B. C., 624 U. C.), quoted by Festus (p. 282): "Pandite valvas, removete seras." The mention of "seras," while it does not therefore throw light upon the question of the age of Petronius, contains nothing to forbid our assigning him a very early time, if other reasons should justify such a conclusion.

5. C. 19. 3: "Frigidior hieme Gallica factus." Unless this is considered a proverbial expression, like our "Siberian winter," and hence in common use, it might be adduced as an argument in favor of an early origin of the *Satyricon*, because later expeditions had made the Romans acquainted with severer climates than that of Gaul.

6. C. 22. 6: "Cum intrans cymbalistris." The use of cymbals, and the employment of male and female players on cymbals at entertainments, although originally a Greek custom, was, even in the times of Cicero, a pretty common practice among the Romans. Cf. Cic. in *Pison.* 9. 20: "Neque hercule ego supercilium tuum neque collegae tui cymbala ac crotala fugi"; and 10. 22: "cum collegae tui domus cantu et cymbalis personaret, cumque ipse nudus in convivio saltaret." The mention of a female player on the cymbal in this passage is, therefore, no indication of a later period.

7. C. 29. 1: "Quadrata litera." However readily the interpretation "capital letter" may suggest itself, and however probable it may be, inasmuch as "quadrata" undoubtedly signifies a difference of form and not a difference of size, it must be confessed that it is a conjecture only. Many passages occur in writers speaking of "large letters," as Cic. in *Verr.* 4. 34. 74: "Haec erat posita Segestae sane excelsa in basi, in qua *grandibus literis* P. Africani nomen erat incisum"; but in every instance it is doubtful whether merely a difference of size or a difference of form is meant. The passage of Quintilian, 1. 7. 11, "Nam illa vetustissima transeo tempora, quibus et pauciores literae *nec similes his nostris* earum formae fuerunt," which is quoted by Erhard as throwing light on the expression "quadratus," is to be understood of the gradual changes which the Roman alphabet, like others, underwent in the course of time, but does not refer to the existence of two alphabets at the same time. Yet it is in the nature of things that the Romans, as early as the later times of the republic, when writing was a daily occupation of every educated man, could not be contented with using the letters which we find on ancient monuments, and which are our capital letters, but used an alphabet better suited to rapid writing. This supposition is strengthened by the analogous case of the Greeks. It was formerly a mooted question whether the Greeks had, besides their capital letters, an alphabet for common use (*Kursivschrift*). The discovery of a papyrus belonging to the year 104 B. C., and

interpreted by Boeckh,* written in a running hand, may be supposed to have settled the question, and proved that the Greeks possessed, at least a hundred years before the Christian era, a smaller and more convenient alphabet. There seems to be no reason for doubting the existence of a convenience among the Romans which was enjoyed by the Greeks, the existence of which among the Greeks was known to the Romans, and which is in itself so natural.

While I assume, then, without hesitation, that the Romans used, as early as the times of Sulla and Marius, if not earlier, two alphabets, one for inscriptions ("literae quadratae") and one for common use, I find in the expression no indication of a particular period to which the work of Petronius belongs. On the other hand, if weighty considerations should lead to the adoption of a specific time posterior to the above limit, this expression, "quadrata litera," would present no obstacle.

8. C. 30. 2: "VI viro Augustali." It is scarcely necessary to observe that the Augustales mentioned in this and several other passages (c. 57. 6 and c. 65. 5) are not the Sodales Augustales, a college of priests established by Tiberius, 14 A. D. (767 U. C.), in honor of the Julian family (Tacit. Hist. 2. 95), consisting of twenty-one members chosen from among the most distinguished men of the state (Tacit. Ann. 1. 54). The Augustales of Petronius may be traced to an institution of Servius Tullius, who established the worship of the Lares, "praestiles" as well as "compitales," and ordered, as Dionysius of Halicarnassus (4. 14) relates, that slaves should perform the service on festal days. Augustus re-established this worship when he undertook the reorganization of the state in all its departments, 28 B. C. (722 U. C.). He assigned the service to freedmen,† appointed two principal festivals,‡ and added to the worship of the Lares that of Genius Augusti, which latter naturally became the more important and prominent, and accounts for the name Augustales.

There are different opinions, however, as to the origin as well as the organization and duties of the Augustales, and the relation of the Seviri to the Augustales. Some have considered the Augustales a municipal imitation of the Sodales Augustales. A.

* A. Boeckh, Erklärung einer ägyptischen Urkunde auf Papyrus. Berlin. 1821.

† Schol. Porphy. ad Hor. Sat. 2. 3. 281: "Ab Augusto enim Lares, i. e. dii domestici, in compitis positi sunt; ex libertinis sacerdotes dati, qui Augustales sunt appellati." Schol. Acr. to the same place: "Jusserat enim Augustus in compitis deos Penates constitui, ut studiosius colerentur. Erant autem libertini sacerdotes, qui Augustales dicuntur."

‡ Suetonius (Oct. 31), after mentioning that Augustus restored some ceremonies which had fallen into disuse, among them "ludos Seculares et Compitalicios," goes on: "Compitales Lares ornari bis anno instituit vernis floribus et aestivis."

W. Zumpt* is an able representative of this view, which appears, however, untenable, because, as we have seen, the Augustales were established by Augustus, and the Sodales Augustales by his successor, Tiberius, and surely a later institution could not have been the example for an earlier one. On the other hand, it was very natural, considering particularly the spirit of sycophancy towards the ruler which disgraced all parts of Italy during the reign of Augustus, that the worship of the "Genius Augusti," which was a part of the duty of the Augustales, produced at a later period, after the establishment of the Sodales Augustales, a resemblance of the two institutions, so that the Augustales might be considered a humble imitation, in municipal towns, of the high and distinguished association of the Sodales Augustales in Rome. It is, moreover, possible, and even probable, that the institution of the Augustales, in its further development, after the establishment of the Sodales Augustales, borrowed from them some customs which tended to increase the resemblance of the two institutions, although they were different in their origin, scope, and organization.

But not only the origin of the Augustales is a disputed point, but also their organization and duties. The Augustales were chosen by the Decuriones, the municipal magistrates, and required to pay a sum of money, from which payment some were released. It is most probable that the Seviri were the officers or presidents of the Augustales, although Marquardt advances the bold opinion, that the names Seviri and Augustales were identical in their signification. Zumpt is of opinion that the Seviri were chosen by the Augustales; W. Henzen, that they were chosen by the Decuriones. The Seviri, too, had to pay a sum of money, from which some were excused; cf. Petron. 57. 6: "Sevir gratis factus sum." The Seviri had, as a mark of distinction, six fasces or lictors, one of whom announces the arrival of his master (c. 65. 3): "Inter haec triclinii valvas licitor percussit." It was the duty of the Augustales to take care of the worship of Augustus, by preparing, on certain days, sacrifices, banquets, and games.

Although the scholiasts of Horace, Pomponius Porphyrio and Acro, connect the important historical notice relative to the re-establishment of the worship of the Lares by Augustus with the above-mentioned passage in the Satires of Horace (Sat. 2. 3. 281), it must not from this be inferred that the time of that measure is thereby indicated. The third satire of the second book is placed by Karl Franke (*Fasti Horatiani*), Heindorf (in his edition of the Satires), and by Dr. W. E. Weber (in his *Quintus Horatius Flaccus als Mensch und Dichter*) in the year 33 B. C. (721 U. C.). Orelli, in his second edition of the works of Horace, assigns it to the year 31 B. C. (723 U. C.).

* De Augustalibus et Seviris Augustalibus. Berolin. 1846.

This difference of opinion is, for our purpose, of small importance. It is certain, from the mention of the edileship of Agrippa, which belongs to the year 33 B. C. (721 U. C.), that this satire could not have been written earlier. Horace, therefore, spoke in this satire of the older form of the worship of the Lares, as handed down from the times of Servius Tullius, and as it was still popularly observed previously to its reorganization by Augustus.

It will be seen, then, that, so far as the mention of the Augustales affects the question of the age of Petronius, there is no objection to his being placed in the reign of Augustus.

9. C. 31. 3: "Aquam nivatam." The custom of using snow for the purpose of cooling wine and water is of early date. In Xenophon, *Memor.* 2. 1. 30, in his account of the well-known fiction of Prodicus, representing Hercules as choosing between the path of virtue and pleasure, this passage occurs: ἵνα δὲ ἡδέως πίνῃς, οἶνους τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ, καὶ τοῦ θέρους χιόνα περιθέουσα ζητεῖς. The custom obtained in all parts of the Mediterranean, and naturally led to various contrivances for preserving snow during the hot season; cf. Seneca, *Nat. Quaest.* 4. 13. 8: "Quid illi [Lacedaemonii] fecissent, si vidissent reponendae nivis officinas et tot jumenta portandae aquae desertientia, cujus colorem saporemque paleis, quibus custodiunt, inquinant?" While the use of snow as a means of cooling beverages can thus be traced to a very early time, it is otherwise with regard to a further refinement in the same direction, the practice of boiling water and then cooling it in snow, a practice ascribed to the inventive genius of Nero. Cf. Plin. *Nat. Hist.* 31. 3. 23. 40: "Neronis principis inventum est decoquere aquam vitroque demissam in nivis refrigerare; ita voluptas frigoris contingit sine vitiiis nivis. Omnem utique decoctam utiliore esse convenit, item calefactam magis refrigerari, subtilissimo invento."* We must therefore distinguish between "aqua nivata" and "aqua decocta," a distinction which has not been respected by some of the commentators of Petronius, who, in their eagerness of discovering allusions to Nero, took it for granted that the "aqua nivata" of Petronius was the "aqua decocta" of Nero. Erhard, for instance, in his commentary on this passage, falls into this error, speaking of "aqua nivata" and "aqua decocta" as the same thing, and, after quoting a part of the above passage from Pliny, adds: "quem [Neronem] sub persona Trimalchionis satyrice irridet Petronius." Whether it was, or could be, the intention of Petronius to satirize Nero, is a question which certainly cannot be decided by this passage.

* Cf. Juvenal 5. 49:—

"Si stomachus domini fervet vinoque ciboque,
Frigidior Geticis petitur decocta pruinis."

The mention of "aqua nivata" does not, as we have seen, prove that the book was written in, or after, the time of Nero. It is no positive evidence of any particular time, inasmuch as the use of water cooled by snow had been known and practised, to judge by the passage in the *Memorabilia* of Xenophon, at least three centuries before the Christian era. But while it is no positive evidence, I am inclined to find in it some of a negative kind. The writer seems to exert his ingenuity to the highest degree to mention and describe all kinds of luxury and extravagance known in his time. Would he have omitted to mention the "aqua decocta," the invention of Nero, if he had lived and written after Nero? I think not. Without laying too much weight on this argument, it should not, I think, be overlooked. While the mention of "aqua nivata" throws little or no light on the question when Petronius wrote, the omission of mentioning "aqua decocta" goes far to prove that the book was written before the reign of Nero.

10. C. 34. 6: "Statim allatae sunt amphorae vitreae diligenter gypsatae, quarum in cervicibus pittacia erant adfixa cum hoc titulo: Falernum Opimianum annorum centum." However promising at first sight this passage looks, as furnishing the most distinct and conclusive evidence with regard to the time when Petronius wrote, this evidence is to be received with great caution, partly because so much depends upon the figure of the numeral "centum," it being well known that in nothing are manuscripts to be regarded with more distrust than in numerical signs, and partly because the passage is susceptible of an interpretation which wholly destroys the value of its chronological evidence. If the reading "annorum centum" be genuine, (and, notwithstanding the many imperfections of the text of Petronius, there seems to be no reason for doubting the correctness of these words, since neither manuscripts nor editions exhibit any trace of a difference of reading,) we meet with no serious chronological difficulty.* The "vinum Opimianum" was the product of the year 121 B. C. (633 U. C.), when L. Opimius was consul with Q. Fabius Maximus Allobrogicus. It has above been seen that, so far as the mention of the *Seviri Augustales* affects the decision of the question, the book could not have been written before the year 28 B. C. (726 U. C.), in which year, probably, Augustus reorganized the worship of the *Lares*. This would be seven years before the Opimian vintage completed its one hundredth year; a period of time sufficiently long for the spread throughout Italy of the reorganized institution, considering the popular attachment to the ancient forms of worship in general and this of the *Lares* in particular, and the servile propensity of all classes to adopt and

* Harduin, to Plin. 14. 4. 6. 55, infers from this passage that Petronius lived in the age of Augustus.

respect any institution established and favored by Augustus, and in this case more particularly, on account of the addition of the worship of the Genius of Augustus, a rite so intimately connected with the person and family of the ruler.

There can be no doubt that wine of that vintage was still extant, not only at that time, but at a much later period. The vintage of the year 121 B. C. (633 U. C.) had been remarkable both as regards quantity and quality. Cf. Plin. Nat. Hist. 14. 4. 6. 55: "In reliquis claritas generi non fuit alicui; anno fuit omnium generum bonitas L. Opimio consule, cum C. Gracchus tribunus plebem seditionibus agitans interemptus; ea coeli temperies fulsit, cocturam vocant, solis opere natali urbis DCXXXIII. Durantque adhuc vina ducentis fere annis, jam in speciem redacta mellis asperi; etenim haec natura vinis in vetustate est, nec potari per se queant, si non pervincat aqua, usque in amaritudinem carie indomita." This statement of Pliny cannot but satisfy an unbiassed mind that wine of the Opimian vintage continued for nearly two hundred years. In receiving the testimony of Pliny, I do not intend, nor is it necessary for my present purpose, to deny the truth of the many charges of fraud and adulteration which are met with in ancient writers, for example, Martial.* The point of importance is this, — that, if we adopt a strictly literal construction of the passage, it goes to prove that the work of Petronius was written about 21 B. C. (733 U. C.), or, if we admit a freer interpretation, it may have been written any time previously to 77 A. D., when Pliny finished his work. For it is to be observed, that the interpreters of this passage differ as to the meaning which is to be given to it. Many, rejecting the literal interpretation, consider it as an instance of the boastful ignorance of Trimalchio, displayed in so many ways. W. A. Becker belongs to these, and says: "Die Amphorae an der Tafel Trimalchios tragen die Etiketle, 'Falernum Opimianum annorum centum,' worin die doppelte Lächerlichkeit liegt, dem Weine, der jährlich älter wird, ein bestimmtes Alter anzuschreiben, und das Opimianum hundertjährig zu nennen, da dieser Jahrgang, der ausgezeichnetste, welchen Italien kannte, dem Jahre der Stadt 633 angehörte, und damals wenigstens 160–170 Jahre alt sein musste."† It is apparent,

* 3. 62. 2: "Quod sub rege Numa condita vina bibis."

13. 11i: "De Sinuessanis venerunt Massica praelis;

Condita quo quaeris consule? Nullus erat."

† Gallus, Vol. II. p. 172. "The amphorae on the table of Trimalchio bear the inscription, 'Falernum Opimianum annorum centum,' in which there is a twofold absurdity, to ascribe a definite age to wine which annually increases in age, and to call the Opimian a hundred years old, when this vintage, the most remarkable that Italy knew, belongs to the year 633 of the city, and could not but be, at that time, at least from 160 to 170 years old."

from this passage as well as others, that Becker, for reasons which he does not explain, places Petronius in the reign of Claudius (from 41 to 54 A. D.). Starting from this presumption, he must of course find in the passage the double absurdity which he mentions. But if we suppose that Petronius wrote about the time when the Opimian vintage was one hundred years old, was there any absurdity in Trimalchio's placing the above inscription on the vessels? Certainly not. The principal and perhaps the only charge which can be made against the passage is the addition of "annorum centum." It cannot be denied that the inscription was an unusual one, in so far as it stated the age of the wine by the addition of "annorum centum," instead of mentioning merely the consul in whose year the wine was made, the usual mode of marking wine, and leaving it to the reader to make his own calculation as to the age of the wine, — a calculation of which Trimalchio, knowing the intellectual condition of the majority of his guests, wished, perhaps, to save them the trouble. However plausible the view which Becker and others take of this passage is, it is not free from serious objections. The principal one is that it implies a *petitio principii*. Becker assumes the very thing which is to be proved, namely, the age of Petronius, and in consequence gives to this passage an interpretation which in itself is not free from doubts and difficulties, and rejects a simple and natural one. It is true, Trimalchio shows himself in many respects a remarkably ignorant man, but he certainly knows what is good eating and drinking; and this being the case, it is more natural to expect from his vainglorious propensity that he would exaggerate than underrate the age of his wine. Burmann, in his note to this passage (p. 191), explains the addition "annorum centum" very ingeniously.* But even if it be conceded that the mention of the age of the wine was contrary to custom, Trimalchio is convicted of a departure from established usage only; his veracity is not affected.

Were the decision of the question of the age of Petronius to depend on this passage alone, unconnected with other evidence, I should adopt its obvious interpretation, and find in it an argument in favor of the year 21 B. C. (733 U. C.), as the time in which Petronius wrote. But it is not so. The passage (60. 7), "et Augusto patri patriae feliciter diximus," as will by and by be seen, is inconsistent with this assumption, and obliges us to place the time of the composition of the work at least nineteen years later. I shall not endeavor to account for the discrepancy of these two important passages; it is sufficient for me to recognize its existence, and conduct my argument accordingly.

* "Potuit et titulus ille affixus fuisse anno centesimo post Opimii consulatum et ita mutato possessore ad Trimalchionem venisse, qui plura sibi a patrono relictâ jactat c. 52."

11. C. 48. 3: "Nunc conjungere agellis Siciliam volo." This instance of the passion for extended landed possessions does not sufficiently characterize any period. The craving for extensive estates was of an early origin and continued late. Livy (34. 4) represents M. Porcius Cato, consul with L. Valerius Publicola, 559 B. C. (559 U. C.), as opposing the repeal of the "lex Oppia," which was enacted eighteen years before for the purpose of restricting female extravagant ornaments. Speaking in his argument of various kinds of extravagance, he refers to the excessive love of landed property as a vice of long standing; for he says: "Quid legem Liciniam excitavit de quingentis jugeribus nisi ingens cupido agros continuandi?" It appears, then, that this insatiable desire of landed property had, nearly two hundred years before Cato, called for the enactment of the Licinian law "de modo agrorum, ne quis plus quingenta jugera agri (publici) possideret," which was proposed 376 B. C. (378 U. C.), and passed nine years later, 367 B. C. (387 U. C.). The mention of a propensity which, nearly four hundred years before Christ, called for legal restrictions, and which, after having been one of the principal causes of the subversion of the republican constitution, extended far into the times of the imperial government, furnishes no indication of a particular period.

12. C. 51. 1: "Fuit tamen faber, qui fecit phialam vitream, quae non frangebatur."*

* The substance of the story, although with some inaccuracies, yet generally in the very words of Petronius, is given in the *Origines* (or *Etymologiae*) of Isidorus, 16. 15. Isidorus was born in Sevilla (Hispania), the capital of Andalusia, and succeeded, in 603, his brother Leander in the office of archbishop of Sevilla. He derived the story undoubtedly from Petronius, although he does not mention him. — John of Salisbury, in his *Polycraticus*, 4. 5, in relating the same story, adheres less closely to the language of Petronius, yet he himself states that he derived it from Petronius. Neither John of Salisbury nor Isidorus intended to give the language of their authority; yet both retained enough to indicate the source whence they drew. It will be best to give both passages. Isid. Orig. 16. 15: "Fertur autem sub Tiberio Caesare quendam artificem excogitasse vitri temperamentum, ut flexibile esset et ductile. Qui dum admissus fuisset ad Caesarem, porrexit phialam Caesari. Quam ille indignatus in pavimentum projecit. Artifex autem sustulit phialam de pavimento, quae complicaverat se tamquam vas aeneum: deinde malleum de sinu protulit et phialam correxit. Hoc facto Caesar dixit artifice, numquid alius scit hanc condituram vitrorum? Postquam ille jurans negavit alterum hoc scire, jussit eum Caesar decollari, ne, dum hoc cognitum fieret, aurum pro luto haberetur, et omnium metallorum pretia abstraherentur. Revera, quia si vasa vitrea non frangerentur, meliora essent quam aurum et argentum." — Jo. Saresberiensis Polycrat. 4. 5: "Apud Petronium Trimalchio refert, fabrum fuisse, qui vitrea vasa faceret tenacitatis tantae, ut non magis quam aurea vel argentea frangerentur. Cum ergo phialam hujusmodi de vitro purissimo, et solo, ut putabat, dignam Caesare, fabricasset, cum munere suo Caesarem adiens admissus est. Laudata est species muneris, commendata manus artificis, acceptata est devotio donantis. Faber vero, ut admirationem intuentium verteret in stuporem et sibi plenius gratiam conciliaret imperatoris, petitam de manu Caesaris phialam recepit, eamque validus projecit in pavimentum

The same story, with slight variations, of an artist who had discovered a method of making malleable glass is related by Pliny (Nat. Hist. 36. 26. 66. 195): "Ferunt Tiberio principe excogitato vitri temperamento, ut flexile esset, totam officinam artificis ejus abolitam, ne aeris argenti auri metallis pretia detraherentur, eaque fama crebrior diu quam certior fuit." It will at once be perceived how cautiously Pliny relates the story. He introduces the account with the word "ferunt," and closes it with the still more significant phrase, "eaque fama crebrior diu quam certior fuit," thus not only withholding his assent, but throwing doubt upon the story. This caution of Pliny is an important circumstance, as, from the time in which he lived,[†] and from his well-known facilities of investigating a fact of this kind, he was in possession of the means of ascertaining and confirming the truth of the story. His not doing it goes far to prove the story apocryphal. Another circumstance which a comparison of the two accounts of Pliny and Petronius brings out is, that what Pliny states to have happened, according to report, in the reign of Tiberius, is, by the version of Petronius, ascribed to Cæsar, which may apply to Julius Cæsar and Augustus, as well as Tiberius. It is well known that fictions and inventions of this kind are frequently made to shift their time and locality, as well as the persons to whom they are ascribed or who are introduced as actors. Besides, it is by no means improbable that Petronius wished to throw ridicule upon the whole story, by putting it in the mouth of the boastful and ignorant Trimalchio. While I look upon this story of as a fiction, and am inclined to believe that Petronius himself intended much, I do not deny that, at the close of the republic and under the first of glass-making and grinding was farther advanced than some are disposed to believe. These it will be sufficient to refer to the Excursus to the Seventh Scene of Gallus, where they will find that not only window-glass and vessels of all shapes and sizes were known and in common use, but pieces of plate-glass large enough to cover the walls of entire apartments were manufactured, and all kinds of precious stones imitated.

tanto impetu, ut nec solidissima et constantissima aeris materia maneret illaesa. Caesar autem ad haec non magis stupuit quam expavit. At ille de terra sustulit phialam, quae quidem non fracta erat sed collisa, ac si aeris substantia vitri speciem induisset. Deinde martiolum (al. marculum) de sinu proferens vitrum correxerat aptissime, et tamquam collisum vas aeneum crebris ictibus reparavit. Quo facto se coelum Jovis tenere arbitratus est, eo quod familiaritatem Caesaris et admirationem omnium se promeruisse credebat. Sed secus accidit. Quaesivit enim Caesar, an alius sciret hanc condituram vitrorum. Quod cum negaret, eum decollari praecepit Imperator dicens, quia, si hoc artificium innotesceret, aurum et argentum vilescerent quasi lutum. An vera sit relatio et fidelis, incertum est; et de facto Caesaris diversi diversa sentiunt."

* Pliny was born 23 A. D., and was consequently fifteen years old at the time of Tiberius's death, 38 A. D.

11. C. 48. 3: "Nunc conjungere agellis Siciliam volo." This instance of the passion for extended landed possessions does not sufficiently characterize any period. The craving for extensive estates was of an early origin, and continued late. Livy (34. 4) represents M. Porcius Cato, consul with L. Valerius Flaccus, 195 B. C. (559 U. C.), as opposing the repeal of the "lex Oppia," which had been enacted eighteen years before for the purpose of restricting female extravagance in dress and ornaments. Speaking in his argument of various kinds of extravagance, he also refers to the excessive love of landed property as a vice of long standing; for he says: "Quid legem Liciniam excitavit de quingentis jugeribus nisi ingens cupido agros continuandi?" It appears, then, that this insatiable desire of landed property had, nearly two hundred years before Cato, called for the enactment of the Licinian law "de modo agrorum, ne quis plus quingenta jugera agri (publici) possideret," which was proposed 376 B. C. (378 U. C.), and passed nine years later, 367 B. C. (387 U. C.). The mention of a propensity which, nearly four hundred years before Christ, called for legal restrictions, and which, after having been one of the principal causes of the subversion of the republican constitution, extended far into the times of the imperial government, furnishes no indication of a particular period.

12. C. 51. 1: "Fuit tamen faber, qui fecit phialam vitream, quae non frangebatur."*

* The substance of the story, although with some inaccuracies, yet generally in the very words of Petronius, is given in the *Origines* (or *Etymologiae*) of Isidorus, 16. 15. Isidorus was born in Sevilla (Hispalis), the capital of Andalusia, and succeeded, in 603, his brother Leander in the office of archbishop of Sevilla. He derived the story undoubtedly from Petronius, although he does not mention him. — John of Salisbury, in his *Polycraticus*, 4. 5, in relating the same story, adheres less closely to the language of Petronius, yet he himself states that he derived it from Petronius. Neither John of Salisbury nor Isidorus intended to give the language of their authority; yet both retained enough to indicate the source whence they drew. It will be best to give both passages. Isid. Orig. 16. 15: "Fertur autem sub Tiberio Caesare quendam artificem excogitasse vitri temperamentum, ut flexibile esset et ductile. Qui dum admissus fuisset ad Caesarem, porrexit phialam Caesari. Quam ille indignatus in pavimentum projecit. Artifex autem sustulit phialam de pavimento, quae complicaverat se tamquam vas aeneum: deinde malleum de sinu protulit et phialam correxit. Hoc facto Caesar dixit artifice, numquid alius scit hanc condituram vitrorum? Postquam ille jurans negavit alterum hoc scire, jussit eum Caesar decollari, ne, dum hoc cognitum fieret, aurum pro luto haberetur, et omnium metallorum pretia abstraherentur. Revera, quia si vasa vitrea non frangerentur, meliora essent quam aurum et argentum." — Jo. Saresberiensis Polycrat. 4. 5: "Apud Petronium Trimalchio refert, fabrum fuisse, qui vitrea vasa faceret tenacitatis tantae, ut non magis quam aurea vel argentea frangerentur. Cum ergo phialam hujusmodi de vitro purissimo, et solo, ut putabat, dignam Caesare, fabricasset, cum munere suo Caesarem adiens admissus est. Laudata est species muneris, commendata manus artificis, acceptata est devotio donantis. Faber vero, ut admirationem intuentium verteret in stuporem et sibi plenius gratiam conciliaret imperatoris, petitam de manu Caesaris phialam recepit, eamque validus projecit in pavimentum

The same story, with slight variations, of an artist who had discovered a method of making malleable glass is related by Pliny (Nat. Hist. 36. 26. 66. 195): "Ferunt Tiberio principe excogitato vitri temperamento, ut flexile esset, totam officinam artificis ejus abolitam, ne aeris argenti auri metallis pretia detraherentur, eaque fama crebrior diu quam certior fuit." It will at once be perceived how cautiously Pliny relates the story. He introduces the account with the word "ferunt," and closes it with the still more significant phrase, "eaque fama crebrior diu quam certior fuit," thus not only withholding his assent, but throwing doubt upon the story. This caution of Pliny is an important circumstance, as, from the time in which he lived,[†] and from his well-known facilities of investigating a fact of this kind, he was in possession of the means of ascertaining and confirming the truth of the story. His not doing it goes far to prove the story apocryphal. Another circumstance which a comparison of the two accounts of Pliny and Petronius brings out is, that what Pliny states to have happened, according to report, in the reign of Tiberius, is, by the version of Petronius, ascribed to Caesar, which may apply to Julius Caesar and Augustus, as well as Tiberius. It is well known that fictions and inventions of this kind are frequently made to shift their time and locality, as well as the persons to whom they are ascribed or who are introduced as actors. Besides, it is by no means improbable that Petronius wished to throw ridicule upon the whole story, by putting it in the mouth of the boastful and ignorant Trimalchio. While I look upon this story of malleable glass as a fiction, and am inclined to believe that Petronius himself intended to ridicule it as such, I do not deny that, at the close of the republic and under the first emperors, the art of glass-making and grinding was farther advanced than some are disposed to concede. These it will be sufficient to refer to the Excursus to the Seventh Scene in Becker's Gallus, where they will find that not only window-glass and vessels of all shapes and sizes were known and in common use, but pieces of plate-glass large enough to cover the walls of entire apartments were manufactured, and all kinds of precious stones imitated.

tanto impetu, ut nec solidissima et constantissima aeris materia maneret illaesa. Caesar autem ad haec non magis stupuit quam expavit. At ille de terra sustulit phialam, quae quidem non fracta erat sed collisa, ac si aeris substantia vitri speciem induisset. Deinde martiolum (al. marculum) de sinu proferens vitrum corripuit aptissime, et tamquam collisum vas aeneum crebris ictibus reparavit. Quo facto se coelum Jovis tenere arbitratus est, eo quod familiaritatem Caesaris et admirationem omnium se promeruisse credebat. Sed secus accidit. Quaesivit enim Caesar, an alius sciret hanc condituram vitrorum. Quod cum negaret, eum decollari praecepit Imperator dicens, quia, si hoc artificium innotesceret, aurum et argentum vilescerent quasi lutum. An vera sit relatio et fidelis, incertum est; et de facto Caesaris diversi diversa sentiunt."

* Pliny was born 23 A. D., and was consequently fifteen years old at the time of Tiberius's death, 38 A. D.

13. C. 60. 7: "et Augusto patri patriae feliciter diximus." There seems to be no doubt or difference of opinion concerning the reading in this passage, so that so far we may consider the text as correct. The term "Augustus," as the title of the emperor, was first bestowed by the senate upon Octavianus, the 17th Jan. (according to the Feriale Cumanum the 30th, according to Ovid. Fast. 1. 587 the 13th) 27 B. C. (727 U. C.), and descended by inheritance to his successors. So far, then, the term Augustus throws no other light on our question—because it applies to Tiberius,* Caligula, Claudius, Nero, and others, as well as to Octavianus—than to fix a limit beyond which we cannot go back. Octavianus was the first who received the title Augustus, and we cannot, therefore, go beyond the year 27 B. C. (727 U. C.). Examining the other expression, "pater patriae," we shall find ourselves obliged to descend still farther than the year 27 B. C. The title "pater patriae" was conferred on Augustus on the 5th Febr. 2 B. C. (752 U. C.†). Inhabitants of Italy could not use, and could not be represented as using, this familiar title of Augustus before it existed,—before the senate had conferred it upon Augustus; and we cannot, therefore, carry the time when this book was written farther back than the year 2 B. C. (752 U. C.). The book must have been written, therefore, after the year 2 B. C. (752 U. C.). Whatever influence this fact may have upon the interpretation of the expression "Falerum Opimianum annorum centum" (c. 34. 6), previously considered, this expression, "pater patriae," fixes a limit beyond which we cannot by any possibility go.

As to the question whether the title "pater patriae" may not refer to some one of

* It should be borne in mind, however, that Tiberius, while rejecting the title "pater patriae" altogether, admitted the name Augustus in a very qualified manner; he opposed the action of the senate when they voted it, but allowed the title to be used when he was addressed orally or in writing, and used it himself when enumerating his titles, in letters to foreign kings. Cf. Dio Cass. 57. 8: οὔτε γὰρ δεσπότην ἑαυτὸν τοῖς ἐλευθέροις, οὔτε αὐτοκράτορα, πλὴν τοῖς στρατιώταις, καλεῖν ἐφίει· τό τε τοῦ πατρὸς τῆς πατρίδος πρόσρημα παντελῶς διεώσατο, καὶ τὸ τοῦ Αὐγούστου οὐκ ἐπέθετο μὲν (οὐ γὰρ ψηφισθῆναι ποτε εἴασε), λεγόμενον δ' ἀκούων καὶ γραφόμενον ἀναγνώσκων ἔφερε· καὶ ὅσας γε βασιλεῦσί τισιν ἐπέστελλε, καὶ ἐκεῖνο προσενέγραφε. This testimony of Dio Cassius is so plain and unqualified, that the idea that the above salutation was intended for Tiberius cannot be entertained for one moment.

† Zumpt, in his Annales, says, under the year 751: "Hoc ferme anno, quo Servius Galba, qui postea imperavit, natus est, Messala Corvinus, orator 70 annos natus, itemque M. Porcius Latro, nobilissimus eloquentiae professor, obierunt." On the other hand, Suetonius (Octav. 58) states distinctly that Valerius Messala was, upon the occasion of conferring the title "pater patriae" upon Augustus, the spokesman of the senate, and gives the very words used by Messala, and by Augustus in his reply: "cui lacrimans respondet Augustus his verbis—ipsa enim, sicut Messalae, posui." This slight discrepancy must be settled by supposing Zumpt to be in error; he himself does not seem to be confident that his statement is precise, for he says, "hoc ferme anno."

the successors of Augustus, it is to be observed, that, as Augustus was not the first who received this distinction, — Cicero having been honored with this appellation, — so he was not the last. Suetonius relates that the soldiers, after proclaiming Nero emperor, heaped all kinds of titles upon him, and that he declined that of "pater patriae." Cf. Suet. Ner. 8: "Discessitque jam vesperi, ex immensis, quibus cumulabatur honoribus, tantum patris patriae nomine recusato propter aetatem." This proves clearly two things, that the people did not hesitate to confer this title upon another person besides Augustus, and that Nero did not accept it.

The evidence in the case is this, then. Of the first five emperors, from Augustus to Nero, Tiberius and Nero declined the title of "pater patriae"; we have no evidence that Caligula and Claudius ever received it; but we have the most undoubted testimony that Octavianus received and accepted both titles, that of Augustus as well as "pater patriae." While the composition of the work, as has already been remarked, cannot, therefore, be placed earlier than the year 2 B. C. (752 U. C.), all the evidence we have is in favor of the supposition that Augustus is the emperor referred to, and that the work, although later than the year 2 B. C. (752 U. C.), belongs still to his reign.

14. C. 65. 10: "Et puto, cum vicesimariis magnam mantissam habet." There were two kinds of "vicesima," or tax of one twentieth, or five per cent, the "vicesima manumissionum" or "aurum vicesimarium," and the "vicesima hereditatum"; that is, that, in cases of manumission and of inheritance, one twentieth of the value of the slave or the inheritance had to be paid into the public treasury. The "vicesima manumissionum" referred to in the above passage, the subject of our inquiry, was the older of the two, and was established, in a very unusual manner and at a pretty early period, by the Lex Manlia of the consul Cn. Manlius, 357 B. C. (397 U. C.). Cf. Liv. 7. 16: "Ab altero consule nihil memorabile gestum, nisi quod legem novo exemplo ad Sutrium in castris tributim de vicesima eorum, qui manumitterentur, tulit. Patres, quia ea lege haud parvum vectigal inopi aerario additum esset, auctores fuerunt." The revenue thus raised was kept in the "aerarium sanctius," to indicate that this part of the public resources was to be used in extreme cases only. Cf. Liv. 27. 10: "Cetera expedientibus, quae ad bellum opus erant, consulibus, aurum vicesimarium, quod in sanctiore aerario ad ultimos casus servabatur, promi placuit." This tax continued ever after to be collected, and was at all times one of the most productive and most important among the internal, that is, Italian revenues. Cf. Cic. ad Attic. 2. 16 (Billerbeck 1. 42): "Praeterea si ulla res est, quae bonorum animos, quos jam video esse commotos, vehementius possit incendere, haec certe est [an agrarian law proposed by Caesar, 59 B. C. (695

U. C.), and favored by Pompey], et eo magis, quod portoriis Italiae sublatis, agro Campano diviso, quod vectigal superest domesticum praeter vicesimam?"

The question whether this tax was paid by the master or the slave is discussed at large by P. Burmann in his dissertation *De Vectigalibus Populi Romani* (c. 10, p. 155 and foll.); and is for good reasons decided that it was paid by the slave. Passages like the following — Arrian. 2. 1: "Ὅταν οὖν στρέψη τις ἐπὶ στρατηγοῦ αὐτοῦ δοῦλον, οὐδὲν ἐποίησε· τί; ἔστρεψε τὸν αὐτοῦ δοῦλον· ἄλλο οὐδέν; ναί, καὶ εἰκοστὴν αὐτοῦ δοῦναι ὀφείλει." 3. 26: ὁ δοῦλος εὐθὺς εὔχεται ἀφεθῆναι ἐλεύθερος, διὰ τί δοκεῖτε; ὅτι τοῖς εἰκοστώναις ἐπιθυμῇ δοῦναι ἀργύριον; οὐ, ἀλλ' ὅτι φαντάζεται, κ. τ. λ.; Petron. 58. 2: "Tu autem, inquit, etiam tu rides, cepa purrhiata [al. pica cirrata, cepa cirrata]? O Saturnalia! Rogo, mensis December est? Quando vicesimam numerasti?" — render it certain that the duty of paying lay with the slave. The many instances when the master paid the tax were prompted by the liberality of the latter. The same feeling which led a generous master to manumit a favorite slave would also induce him, provided he had the means, to pay in his stead the tax required by law. Cf. Petron. 71. 1, 2: "Ad summam omnes illos in testamento meo manumitto. Philargyro etiam fundum lego et contubernalem suam. Carrioni quoque insulam et vicesimam et lectum stratum." The above passage (c. 65. 10), — "Scissa lautam novemdialem servo misello faciebat, quem mortuum manumiserat; et puto, cum vicesimariis magnam mantissam habet," — if rightly interpreted, does not conflict with this view. The owner, whatever be his name, — Scissa or Scilla or Stilla or Sylla, — had manumitted his slave after the latter's death, probably deeming this act a cheap mark of affection and regard. But the collectors of the "vicesima" took a different view, and, the manumitted being beyond their reach, they claimed the payment of the tax of the master.

The collection of this tax, "vicesima," like all other taxes, instead of being conducted directly by the state through its own officers, was, from the earliest times, committed to "publicani," farmers of the public revenue, who were, probably, called "vicesimarii." The earliest emperors, while endeavoring to check and prevent the great and shameful* abuses which had gradually crept into this mode of collecting the revenue, the natural and inevitable offspring of the system, did not alter the system

* Tacit. Annal. 13. 50, 51: "Eodem anno [59 A. D.] crebris populi flagitationibus immodestiam publicanorum arguentis, dubitavit Nero, an cuncta vectigalia omitti juberet. . . . Ergo edixit Princeps, ut leges cujusque publici occultae ad id tempus proscriberentur; omissas petitiones non ultra annum resumerent; Romae praetor, per provincias, qui pro praetore aut consule essent, jura adversus publicanos extra ordinem redderent." The Digests (39, tit. 4, "De Publicanis et Vectigalibus et Commissis") are full of provisions against the abuses of the "publicani."

itself. Tacitus says, in his account of the administration of Tiberius (Annal. 4. 6): "At frumenta et pecuniae vectigales cetera publicorum fructuum societatibus equitum Romanorum [that is, 'publicanorum'] agitabantur." But, unquestionably, the tendency of the imperial administration was to transfer the collection of taxes from the "publicani" to imperial officers; and the change was gradually so far carried out, that at last the collection of the revenues arising from customs and a few mines and salt-works was the only remnant of the former system of letting and farming the public revenues. At which time and under which emperor this change took place in the case of the "vicesima manumissionum," I am unable to say. A few inscriptions which refer to collectors of the "vicesima," after the change had been made, are too obscure and too uncertain with regard to their age to aid us in answering this question.* So much is probable, from this passage of Petronius, and from the circumstance that "vicesimarius" is formed analogously to "scripturarius," a farmer of the revenues arising from the pastures, that the book was written before the collection of the tax "vicesima" was transferred from the "publicani" to imperial officials. Unfortunately, inscriptions mentioning "publicani" are rare. Gruter and Orelli mention one only. If we had more, we might possibly from them obtain some light. As it is, the above passage of Petronius is at least of a negative value, inasmuch as it contains nothing which would be an objection to the adoption of quite an early period as the time in which this book belongs.

15. C. 68. 4: "Interea medium Aeneas jam classe tenebat"; the commencement of Virg. *Æn.* 5. See also some other quotations, c. 112. 2, from *Æn.* 4. 38 and 39; c. 111. 11, from *Æn.* 4. 34. Virgil was born the 15th of October, 70 B. C. (684 U. C.), — the same year in which Cicero, as ædile elect, delivered some of his orations against Verres, — at Andes, near Mantua, and died, while engaged in the completion of his *Æneid*, the 22d of September, 19 B. C. (735 U. C.), in his fifty-first year. It is the generally received opinion that the *Æneid* was not published until after the poet's death, but was, upon its publication, immediately greeted with great applause.

* Orelli Inscript. Lat. 1470: "D. P. D. M. || Urbanus || XX Libert."

Ibid. 3338:

"Barnaeus Soc. Salama
Socior. Sabbioni Soc.
Vicens Liber. Sibi Et Vicens
Libertis. Vicens. Libertae
Fratrib. Suis V. Pec. Ser
Vix. An. XXV Servo
D. M."

Cf. Ovid. *Ars Amat.* 3. 337:

“Et profugum Aenean, altae primordia Romae,
Quo nullum Latio clarius exstat opus.”

Ovid. *Amor.* 1. 15. 25:

“Tityrus et fruges Aeneiaque arma legentur,
Roma, triumphati dum caput orbis eris.”

Ovid. *Trist.* 2. 533:

“Et tamen ille tuae felix Aeneidos auctor
Contulit in Tyrios arma virumque toros;
Nec legitur pars ulla magis de corpore toto
Quam non legitimo foedere junctus amor.”

Masson places the poem *Amor.* 1. 15 in the year 18 B. C. (736 U. C.), immediately following the year in which Virgil died; proving conclusively, therefore, the instantaneous appreciation of the great epic of Virgil. The book *Ars Amat.* was commenced in 10 B. C. (744 U. C.), and published, according to Masson, between May and September 2 B. C. (752 U. C.), or, according to Jahn, in 2 B. C. (752 U. C.) or the commencement of 1 B. C. (753 U. C.); so that the above poem, which speaks so strongly of the lasting fame of the *Æneid*, was written from eight to sixteen years after the death of Virgil. The last-quoted book, *Tristia*, was written during Ovid's exile in Pontus, between 9 A. D. (762 U. C.) and 12 A. D. (765 U. C.), or from twenty-seven to thirty years after Virgil's death, proving the continued popularity of the poet.

If there were need of other evidence of the immediate, general, and lasting popularity of the *Æneid*, it might be found in the fact stated by Suetonius, in his book “*De illustribus Grammaticis*” (c. 16): “Quintus Caecilius Epirota, Tusculi natus, libertus Attici equitis Romani, ad quem sunt Ciceronis epistolae, cum filiam patroni, nuptam Marco Agrippae, doceret, suspectus in ea et ob hoc remotus ad Cornelium Gallum se contulit; vixitque una familiarissime, quod ipsi Gallo inter gravissima crimina ab Augusto objicitur. Post deinde damnationem mortemque Galli scholam aperuit; sed ita, ut paucis et tantum adolescentibus praeciperet, praetextato nemini, nisi si cujus parenti hoc officium negare non posset. Primus dicitur Latine ex tempore disputasse primusque Virgilium et alios poëtas novos praelegere coepisse, quod etiam Domitii Marsi versiculus indicat:

Epirota, tenellorum nutricula vatum.”

The success of the *Æneid*, so soon after its publication, was undoubtedly much aided by the poetic reputation of Virgil, already firmly established by his previous produc-

tions, the *Eclogues* and *Georgics*. The extent of his popularity on account of these poems is strikingly shown by a passage in *Dial. de Causis corr. Eloq.* (c. 13): "*Malo securum et quietum Virgilii secessum, in quo tamen neque apud Divum Augustum gratia caruit neque apud populum Romanum notitia. Testes Augusti epistolae, testis ipse populus, qui auditis in theatro Virgilii versibus surrexit universus et forte praesentem spectantemque Virgilium veneratus est sic quasi Augustum.*"

From these facts it is evident that the popularity of Virgil, already great before his death, was still more increased by the publication of the *Æneid* immediately after it, so that his works were familiar not only to those already educated, but also to the young whose education was yet incomplete. Considering, in the next place, that between the death of Virgil (19 B. C., 735 U. C.) and that of Augustus (14 A. D., 767 U. C.) thirty-two years elapsed, we cannot escape the conclusion that, so far as the mention of Virgil's *Æneid* affects the settlement of the question of the age of Petronius, there is nothing to forbid the adoption of the last thirty years of the reign of Augustus as the period to which our author belongs.

16. C. 68. 8: "*Illum emi trecentis denariis.*" The circumstance that, according to Habinna's own statement, his slave had two defects which impaired his value ("*recutitus est et stertit*"), to say nothing of his being squint-eyed, of which his master makes no account, renders it difficult for us, on account of our inability of estimating more accurately the depreciating circumstances, to judge whether three hundred denarii — equal to three thousand sesterii, or about one hundred and twenty dollars — was a high or low price, and to draw thence any inference as to the age of our writer. Horace, in *Epist.* 2. 2. 2-14, describes a slave-dealer offering a slave of fair appearance and various accomplishments, but of dubious fidelity, as cheap at eight thousand sesterces, or about three hundred and twenty dollars. At a somewhat later period, the prices paid for literary slaves reached a point of extravagance scarcely credible. Seneca relates (*Epist.* 27) an anecdote of a rich upstart of his own time, Calvisius Sabinus, who, afflicted with an uncommonly bad memory, had slaves each of whom knew by heart and was able to recite some one Greek poet, Homer, Hesiod, etc., and acknowledged that each of them cost him one hundred thousand sesterces, — about five thousand dollars. Were it not for the difficulty stated above, the price paid, according to this passage of Petronius, for a literary slave, would indicate a time nearer to that of Horace than that of Seneca. As it is, little weight can be attached to the passage, although I should not feel justified in passing it by in silence.

17. C. 70. 10: "*Permitto, inquit, Philargyre et Carrio, etsi prasianus es famosus, dic et Minophilae, contubernali tuae, discumbat.*" Those who find in the character of

Trimalchio a satire on Nero, have not failed to discover in this allusion to the "factio prasina" a confirmation of their theory. Even a brief consideration of the point will suffice to show how little foundation there is, in this passage at least, for such a belief.

It is undoubtedly true that the splendor of the "ludi Circenses" reached in the imperial times a higher pitch than at any previous period, and as the interest in political affairs declined, the interest in amusements, and especially the amusements of the Circus, increased; so that Juvenal justly said (10. 78):

" Nam qui dabat olim
Imperium, fasces, legiones, omnia, nunc se
Continet, atque duas tantum res anxius optat,
Panem et Circenses."

Yet the "ludi Circenses" and their peculiar organization can be traced to the earliest period of Roman history, and, on the other hand, extended to the latest of the Roman empire. Cf. Liv. 1. 35: "Tum primum circo, qui nunc maximus dicitur, designatus locus est, loca divisa patribus equitibusque, ubi spectacula sibi quisque facerent; fori appellati. Spectavere furcis duodenos ab terra spectacula alta sustinentibus pedes. Ludicrum fuit equi pugilesque, ex Etruria maxime aditi; solemnes deinde annui mansere ludi, Romani Magnique varie appellati." Livy places this act in the very beginning of the reign of Tarquinius Priscus, who ascended the throne 616 (or 614) B. C., 138 (or 140) U. C. The same games are afterwards frequently mentioned by Livy. Nearly two hundred years after the above-mentioned act of Tarquinius Priscus, apartments for the chariots were erected in the circus. Cf. Liv. 8. 20: "Carceres eo anno (428 or 426 B. C., 326 or 328 U. C.) in circo primum statuti." The statement of Dionysius Halicarn. 3. 68, agrees in the main with that of Livy, 1. 35: *Κατεσκεύασε δὲ καὶ τὸν μέγιστον τῶν ἵπποδρόμων Ταρκύνιος τὸν μεταξὺ τοῦ τε Αὔεντινου καὶ τοῦ Παλλαντίου κείμενον, πρῶτον ὑποστέγους περὶ αὐτὸν ποιήσας καθέδρας.*

The charioteers, divided into several parties ("factiones"), were distinguished by different-colored tunics. Tertullian, in *De Spectat.* 9, makes a statement which seems to show that the number, originally two, was later increased to four: "Aurigas coloribus idololatriæ vestierunt. Nam equi initio duo soli fuerunt, albus et russeus. Albus hiemi ob nives candidas, russeus aestati ob solis ruborem voti erant. Sed postea tam voluptate quam superstitione provecta russeum alii Marti, alii album Zephyris consecraverunt; prasinum vero Terræ matri vel verno; venetum coelo et mari vel autumnno." Even if the information contained in this passage can be relied upon, I have no means of ascertaining when the change from two to four "factiones" was made. Domitian made an attempt to increase the number by the addition of two, the golden and purple

"factiones," but it does not appear that this addition was long preserved. Cf. Sueton. Domit. 7: "Duas Circensibus gregum factiones aurati purpureique panni ad quatuor pristinas addidit." During far the longest period, the number of "factiones" was four.

These "factiones" had their partisans and favorers among all classes of the spectators, whose party zeal sometimes gave rise to serious disturbances, not only in Rome, but also in other cities of the empire. The interest felt by almost the whole population is graphically described by Juvenal (11. 196):

"Mihi pace
Immensae nimiaeque licet si dicere plebis,
Totam hodie Romam Circus capit et fragor aurem
Percutit, eventum viridis quo colligo panni.
Nam si deficeret, moestam attonitamque videres
Hanc urbem veluti Cannarum in pulvere victis
Consulibus."

Of these four parties the green one seems for a long time to have been the most popular among all classes, the popularity being, undoubtedly, originally owing to their distinguished success. Suetonius relates of Caligula (Cal. 55): "Prasinae factioni ita addictus et deditus, ut coenaret in stabulo assidue et maneret." The fondness of Nero for horses and races, and possibly his preference for the "factio prasina," are indicated by Suetonius (Ner. 22): "Equorum studio vel praecipue ab ineunte aetate flagravit, plurimusque illi sermo, quamquam vetaretur, de Circensibus erat; et quondam tractum prasinum agitatore inter condiscipulos querens, objurgante magistro, de Hectore se loqui ementitus est." The same author insinuates the preference of the Emperor Vitellius for the green faction (Vit. 14): "Quosdam et de plebe ob id ipsum, quod venetae factioni maledixerant, interemit; contemptu sui et nova spe id ausos opinatus." Julius Capitolinus, one of the six "Historiae Augustae Scriptores," relates of the Emperor Verus (c. 4): "Amavit et aurigas, Prasino favens."

The above-mentioned testimony of ancient writers not only proves the early establishment of the "ludi Circenses" and their uninterrupted popularity, — a popularity which, in the imperial times, transcended all bounds of reason, so that Juvenal pointedly, but truly, says that the Roman people had but two wants, bread and games, — but also more especially the great favor enjoyed by the green faction at different times, among the rulers of the empire as well as among the people at large. Something more definite is, therefore, required by a person of common sense, than the simple mention of the term "prasinus" or "prasianus" to prove an allusion to Nero.

18. C. 71. 1: "Ad summam, omnes illos in testamento meo manumitto." It may

not be uninteresting to consider, for a moment, the laws regulating the liberation of slaves in the commencement of the imperial period. It is possible that from them, in connection with this passage, we may obtain some hints as to the age of our author. The right of the master to manumit his slaves was originally unrestricted. But towards the close of the republic and in the beginning of the empire, the abuses connected with the manumission of slaves increased greatly, both in number and kind. Dionysius of Halicarnassus gives a most interesting account of these abuses, — an account which, coming from a contemporary of Augustus, has all the weight of the testimony of an eyewitness; he says (*Antiq. Rom.* 4. 24): 'Επειδὴ δὲ κατὰ τοῦτο γέγονα τὸ μέρος τοῦ διηγήματος, ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ διελθεῖν ὡς εἶχε τότε Ῥωμαίοις τὰ περὶ τοὺς δούλους ἔθνη, ἵνα μήτε τὸν βασιλέα τὸν πρῶτον ἐπιχειρήσαντα τῷ τοὺς δεδουλευκότας ἀστοὺς ποιεῖν, μήτε τοὺς παραδεξαμένους τὸν νόμον, ἐν αἰτίαις σχῆναι τις, ὡς ῥίπτουντας εἰκὴ τὰ καλὰ· ἐτύγχανον δὲ τοῖς Ῥωμαίοις αἱ τῶν θεραπόντων κτήσεις κατὰ τοὺς δικαιοτάτους γενομένοι τρόπους. ἡ γὰρ ὠνησάμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου τοὺς ὑπὸ δόρῳ πωλουμένους ἐκ τῶν λαφύρων, ἡ τοῦ στρατηγοῦ συγχωρήσαντος ἅμα ταῖς ἄλλαις ὠφελείαις καὶ δορυαλώτους τοῖς λαβοῦσιν ἔχειν, ἡ πριάμενοι παρ' ἐτέρων κατὰ τοὺς αὐτοὺς τρόπους κυρίων γενομένων, ἐκέκτηντο τοὺς δούλους· οὐδὲ δὴ πρᾶγμα ποιεῖν αἰσχύνης ἢ βλάβης κοινῆς ἄξιον οὔτε ὁ Τύλλιος ὁ καταστησάμενος τὸ ἔθος, οὔτε οἱ παραδεξάμενοι καὶ διαφυλάξαντες ᾤοντο, εἰ τοῖς ἀφαιρεθεῖσιν ἐν πολέμῳ τὴν τε πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, χρηστοῖς γενομένοις περὶ τοὺς τὸ πρῶτον αὐτοὺς καταδουλωσαμένους, ἡ περὶ τοὺς ἀπ' ἐκείνων αὐτοὺς πριαμένους, ἀμφοτέρω ταῦτα παρ' αὐτῶν ὑπάρξει αὐθις τῶν κτησαμένων αὐτοὺς εἰς δουλείαν· ἐτύγχανον δὲ τῆς ἐλευθερίας οἱ μὲν πλείστοι προῖκα, διὰ καλοκἀγαθίαν· καὶ κράτιστος ἀπαλλαγῆς δεσποτῶν τρόπος οὗτος ἦν· ὀλίγοι δὲ τινες λύτρα κατατιθέντες ἐξ ὁσίων καὶ δικαίων ἐργασιῶν συναχθέντα. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις οὕτω ταῦτ' ἔχει, ἀλλ' εἰς τοσαύτην σύγχυσιν ἤκει τὰ πράγματα, καὶ τὰ καλὰ τῆς Ῥωμαίων πόλεως οὕτως ἄτιμα καὶ ῥυπαρὰ γέγονεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἀπὸ ληστείας, καὶ τοιχωρυχίας, καὶ πορνείας, καὶ παντὸς ἄλλου πονηροῦ πόρου χρηματισάμενοι, τούτων ὠνούνται τῶν χρημάτων τὴν ἐλευθερίαν, καὶ εὐθύς εἰσι Ῥωμαῖοι· οἱ δὲ, συνίστορες καὶ συνεργοὶ τοῖς δεσπόταις γενόμενοι φαρμακειῶν καὶ ἀνδροφονιῶν, καὶ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἢ τὸ κοινὸν ἀδικημάτων ταύτας φέρονται παρ' αὐτῶν τὰς χάριτας· οἱ δὲ, ἵνα τὸν δημοσίως διδόμενον σῖτον λαμβάνοντες κατὰ μῆνα, καὶ εἴ τις ἄλλη παρὰ τῶν ἡγουμένων γίγνοιτο τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν φιλανθρωπία, φέρωσι τοῖς δεδωκόσι τὴν ἐλευθερίαν· οἱ δὲ διὰ κουφότητα τῶν δεσποτῶν καὶ κενὴν δοξοκοπίαν· ἔγωγ' οὖν ἐπίσταμαί τινας ἅπασιν τοῖς δούλοις συγκεχωρηκότας εἶναι ἐλευθέρους, μετὰ τὰς ἐαυτῶν τελευτάς, ἵνα χρηστοὶ καλῶνται νεκροὶ, καὶ πολλοὶ ταῖς κλίναις αὐτῶν ἐκκομιζομέναις παρακολουθῶσι τοὺς πῖλους ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες· ἐν οἷς ἐπόμενον τινες, ὡς ἦν παρὰ τῶν ἐπισταμένων ἀκούειν, ἐκ τῶν δεσμοτηρίων ἐξεληλυθότες κακοῦργοι ἀρτίως, μυρίων ἄξια διαπεπραγμένοι θανάτων· εἰς τούτους μέντοι τοὺς δυσεκκαθάτους σπῖλους ἐκ τῆς πόλεως ἀποβλέποντες οἱ πολλοὶ δυσχεραίνουσι καὶ προβέβληνται τὸ ἔθος, ὡς οὐ πρέπον ἡγεμονικῇ πόλει, καὶ παντὸς ἄρχειν ἀξιούσῃ τόπον, τοιούτους πολίτας ποιεῖσθαι. One of

the reasons for manumitting slaves given above by Dionysius, for the purpose of receiving from their freedmen the grain or other gifts which might be distributed among the people, is confirmed by Dio Cassius (39. 24): *Καὶ ὁ Πομπήϊος ἔσχε μὲν ἐν τῇ τοῦ σίτου διαδόσει τριβὴν τινα· πολλῶν γὰρ πρὸς τὰς ἀπ' αὐτοῦ ἐλπίδας ἐλευθερωθέντων, ἀπογραφὴν σφῶν, ὅπως ἐν τε κόσμῳ καὶ ἐν τάξει τινὶ σιτοδοτηθῶσιν, ἐθελῆσαι ποιήσασθαι.*

It was to check these abuses of manumission that the consuls of the year 4 A. D. (757 U. C.), Sextus Aelius Cato and C. Sentius Saturninus, at the instance of Augustus, enacted the "lex Aelia Sentia." The leading provisions of the law were that the master, if under twenty years of age, could not manumit, except "vindicta" and after having shown a sufficient cause ("justa causa manumissionis") before a board ("consilium") appointed for this purpose; the slave, if under thirty years of age, could not, in consequence of his manumission, become a citizen, unless he had been manumitted "vindicta" and with the consent of the "consilium." Soon after, or at the time of, the "lex Aelia Sentia,"—for the precise time of its passage is not known,—the "lex Furia Caninia" was enacted, which was a supplement to the "lex Aelia Sentia." For as this regulated more especially, although not exclusively, the power of the master as regards manumission during his lifetime, so the former related to the exercise of the same power by testament. A master who had three slaves could free two by testament; he who had from four to ten, one half; from eleven to thirty, one third; from thirty-one to one hundred, one fourth; from one hundred to five hundred, one fifth; and under no circumstances could a master manumit more than one hundred, whatever might be the number of his slaves.* The "lex Junia Norbana," enacted 19 A. D. (772 U. C.), may be mentioned in connection with these laws, especially the "lex Aelia Sentia," because it regulated the political condition of those who had been manumitted without "vindicta" and without the consent of the "consilium," indirectly exercising, therefore, some influence upon the action of the master.

It is at once apparent that the "lex Furia Caninia" is the one which would have applied to the case of Trimalchio, because he freed the slaves, not in his lifetime, but by his testament: "omnes illos in testamento meo manumitto." It is further evident,

* Gaii Instit. (edit. Lachmanni) 1. 42, 43: "Praeterea lege Furia Caninia certus modus constitutus est in servis testamento manumittendis. Nam ei, qui plures quam duos, neque plures quam decem servos habebit, usque ad partem dimidiam ejus numeri manumittere permittitur; ei vero, qui plures quam X, neque plures quam XXX servos habebit, usque ad tertiam partem ejus numeri manumittere permittitur; at ei, qui plures quam XXX neque plures quam centum habebit, usque ad partem quartam datur; novissime ei, qui plures quam C habebit, nec plures quam D permittitur, quam ut quintam partem neque plures sed praescribit lex, ne cui plures manumittere liceat quam C."

that, taking into consideration the immense number of slaves owned by Trimalchio,* he would not have violated the provisions of the "lex Furia Caninia" by manumitting the few slaves referred to in this passage, and mentioned in the preceding chapter; and consequently neither he nor the author had occasion to mention those laws. On the other hand, it cannot be denied that, considering the gossiping style of Trimalchio's conversation, an allusion to those laws, if in existence, would not surprise, but appear natural and in keeping. But be this as it may, while I am not disposed to go so far as to find in Trimalchio's silence concerning the "lex Furia Caninia" a positive evidence that the book was written before the passage of that law, it is evident that this passage contains nothing which militates against such an opinion, if, from other considerations, it should prove probable or certain.

19. C. 71. 9: "Cum annulis aureis quinque." This, like the preceding expression, "et me in tribunali sedentem praetextatum," is merely a proof of Trimalchio's excessive vanity. For there is no doubt that the wearing of five gold rings, with which he desired to be represented on his sepulchral monument, as well as his actual appearance with two, one of which was gilt and the other apparently of gold,† were in violation of the existing laws and customs. Trimalchio, prompted by his vulgar vanity, takes great pains to inform us, in various ways and with great minuteness, of the leading circumstances of his life, especially of his wealth, offices, and distinctions. It is not probable, therefore, that he would have failed to mention the fact, if by some means he had obtained the right of wearing a gold ring, or, in other words, the rank of a knight.

The use of rings, whether derived from the Sabines or Etruscans, was an ancient Roman custom, the earliest ring being of iron. Not even the senators, in earlier times, had golden rings, except those who went abroad as ambassadors. Cf. Plin. Nat. Hist. 33. 1. 4. 11: "Longo certe tempore ne senatum quidem Romanum habuisse aureos manifestum est, siquidem iis tantum, qui legati ad exteras gentis ituri essent, annuli publice dabantur, credo, quoniam ita exterorum honoratissimi intellegebantur."‡ Even as late as the time of the Social War, not all senators wore golden rings. Cf. Plin. Nat.

* Cf. c. 37. 9: "Familia vero babae! babae! non me Hercules! puto decumam partem esse, quae dominum suum novit." — Cf. c. 53. 2: "VII Kal. Sextiles in praedio Cumano, quod est Trimalchionis, nati sunt pueri XXX, puellae XL."

† Cf. c. 32. 3: "Habebat etiam in minimo digito sinistrae manus anulum grandem subauratum; extremo vero articulo digiti sequentis minorem, ut mihi videbatur, totum aureum sed plane ferreis veluti stellis ferruminatum."

‡ Pliny adds in the following paragraph (12): "Ii quoque, qui ob legationem acceperant aureos, in publico tantum utebantur his, intra domos vero ferreis."

Hist. 33. 1. 6. 21: "Ne tum quidem omnes senatores habuere, utpote cum memoria avorum multi praetura quoque functi in ferreo consenuerint, sicut Calpurnium et Manilium, qui legatus Gai Mari fuerit Jugurthino bello, Fenestella tradit." By degrees, however, the golden ring seems to have become the distinction of senators. Cf. Liv. 9. 46, "Tantumque Flavii comitia indignitatis habuerunt, ut plerique nobilium annulos aureos et phaleras deponerent," in connection with Plin. Nat. Hist. 33. 1. 6. 18, "Additum Flavio, ut simul et tribunus plebei esset, quo facto tanta indignatio exarsit, ut *annulos abjectos* in antiquissimis reperiatur annalibus," and Liv. 26. 36, "Aurum, argentum, aes signatum omne senatores crastino die in publicum conferamus; ita ut annulos sibi quisque . . . relinquant." Soon the knights, or at least the more distinguished of the order, shared in this honor. Cf. Liv. 23. 12: "Ad fidem deinde tam laetarum rerum effundi in vestibulo curiae jussit annulos aureos, qui tantus acervus fuit, ut metientibus dimidium super tres modios explesse sint quidam auctores. . . . Adjecit deinde verbis, quo majoris cladis indicium esset, neminem nisi equitem, atque eorum ipsorum primores, id gerere insigne." In the imperial times, the privilege of the golden ring was still further extended, even to freedmen, — not to entire classes, however, but only to individuals. Octavianus himself, as early as 38 B. C. (716 U. C.), bestowed the golden ring upon Mena, a freedman, the admiral of Sextus Pompeius, for having betrayed his master. Cf. Dio Cass. 48. 45: *Μηνᾶς . . . πρὸς τὸν Καίσαρα προκηρυκευσάμενος τὴν τε νῆσον αὐτῷ καὶ τὸ ναυτικόν, τό τε ἄλλο στράτευμα καὶ ἑαυτὸν παρέδωκε· καὶ αὐτὸν ἐκεῖνος ἀσμένως ἰδὼν, ἐπειδὴ καὶ τὸν Σέξστον τοὺς τε αὐτομολοῦντας παρὰ τὰ συγκείμενα ὑποδέχεσθαι, καὶ ναυπηγίαν τριηρῶν ποιεῖσθαι, ἔν τε τῇ Ἰταλίᾳ φρουρὰς ἔχειν ἔλεγεν, οὔτε ἐξέδωκεν ἐξαιτηθέντα καὶ προσέτι καὶ ἐν τιμῇ μεγάλῃ ἤγαγε· δακτυλίοις τε χρυσοῖς ἐκόσμησε, καὶ ἐς τὸ τῶν ἱππέων τέλος ἐσέγραψε· τὸ δὲ δὴ τῶν δακτυλίων τοιόνδε ἐστίν· οὐδενὶ τῶν πάλαι Ῥωμαίων, οὐχ' ὅτι τῶν δουλευσάντων ποτὲ, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐν ἐλευθέρῳ γένει τραφέντων, δακτυλίοις χρυσοῖς, πλὴν τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων χρῆσθαι, ὥσπερ εἴρηται μοι, ἐξῆν.* The same distinction was, at a later period, — 23 B. C. (731 U. C.), — conferred upon the physician Antonius Musa, a freedman of course, who had cured Augustus in a dangerous disease. Cf. Dio Cass. 53. 30: *Καὶ αὐτὸν μεδὲν ὅτι μηδὲ τῶν πάνν ἀναγκαίων ποιεῖν δυνάμενον, Ἀντωνίος τις Μοῦσας καὶ ψυχρολουσίαις καὶ ψυχροποσίαις ἀνέσωσε· καὶ διὰ τοῦτο καὶ χρήματα παρὰ τε τοῦ Αὐγούστου καὶ παρὰ τῆς βουλῆς πολλὰ, καὶ τὸ χρυσοῖς δακτυλίοις (ἀπελεύθερος γὰρ ἦν) χρῆσθαι· τὴν τε ἀτέλειαν καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς ὁμοτέχνοις, οὐχ' ὅτι τοῖς τότε οὔσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔπειτα ἐσομένοις ἔλαβεν.*

The temptation to appear, even in violation of law and custom, with the badge and ornament of a higher class, was too great for many a rich upstart, such as Trimalchio was. Acquaintance with human nature makes this probable, and the testimony of his-

tory confirms it. Cf. Plin. Nat. Hist. 33. 1. 6. 23: "Nec non et servitia jam ferrum auro cingunt, alia per sese mero auro decorant." Still the use of golden rings by slaves or freedmen was a violation of law and usage. For we have positive evidence that, under the first emperors, the golden ring was still the distinguishing badge of the knights. Cf. Sueton. Galba, 10: "Delegit et equestris ordinis juvenes, qui manente annulorum aureorum usu Evocati appellarentur, excubiasque circa cubiculum suum vice militum agerent." Id. 14: "Libertus Icelus paullo ante annulis aureis et Marciani cognomine ornatus ac jam summae equestris gradus candidatus." Tacit. Hist. 1. 13: "Nec minor gratia Icelo, Galbae liberto, quem annulis donatum equestri nomine Marcianum vocitabant." Id. 2. 57: "Vocata concione virtutem militum laudibus cumulat. Postulante exercitu, ut libertum suum Asiaticum equestri dignitate donaret, inhonestam adulationem compescit. Dein mobilitate ingenii, quod palam abnuerat, inter secreta convivii largitur; honoravitque Asiaticum annulis, foedum mancipium et malis artibus ambitiosum."

This passage of Petronius, mentioning an abuse which undoubtedly appeared early, probably towards the close of the republic, while it contains nothing which enables us to fix more definitely the period of the composition of the book, is not incompatible with the hypothesis that the work was written in the times of Augustus.

20. C. 71. 12: "C. Pompeius Trimalchio Maecenatianus." The circumstance that Trimalchio calls himself Maecenatianus is not without significance, although it may not be easy to determine how much weight is to be attached to it, and how it is to be explained. While Heinsius is of opinion that Trimalchio adopted the name Maecenatianus in order to indicate his ambitious imitation of the luxurious life and pleasure-loving disposition of that distinguished man, Burmann interprets the name as indicating the fact that Trimalchio had been the slave of Mæcenas, and manumitted by him. He goes further, and infers, from this circumstance and some others mentioned in the story of Trimalchio, that the book must have been written in the reign of Claudius. I cannot prevail upon myself to adopt Burmann's view. The few and brief allusions made by Trimalchio to his master do not, I think, apply to Mæcenas; and as to Burmann's inference that the book was written in the time of Claudius, it appears to me that the data from which he draws it, even if they were not in part mere hypotheses, are altogether insufficient. The opinion of Heinsius appears to me deserving of consideration; and I think that in the adoption of the name Maecenatianus an indication, although a slight one, might be found that the book was written soon after the death of Mæcenas, which occurred 8 B. C. (746 U. C.), when his character and habits were yet fresh in the recollection of many of his contemporaries. On the whole, however, I prefer the

interpretation, but not the inference, of Orelli.* After stating that Jannelli (in Codice Perottino, II. p. 123) has collected some strong arguments by which he intends to prove that Petronius wrote in the times of Claudius and Nero, he goes on to say: "Quibus duo praeterea addere libet a me reperta: 1, cap. 71, Trimalchio nominatur G. Pompeius Trimalchio Maecenatianus, id est vel Maecenatis libertus vel potius, ut opinor, Maecenatis liberti libertus (nam quae de domino heraque narrat, ad Maecenatem atque Terentiam referri nequeunt), uti Anna Liviae Maecenatiana Gori Columbar. in Poleni Thesauro 3, p. 150. 97." This interpretation, that Trimalchio was the freedman of Maecenas's freedman, does not oblige us, as Orelli seems to think, to look for the author of the book in the age of Claudius and Nero; it is by no means incompatible with the opinion that the book was written in the latter years of Augustus, because the manumission of Maecenas's freedman, nay, even that of Trimalchio, in consequence of which the latter adopted the name Maecenatianus, may have taken place before Maecenas's death, which occurred more than twenty years before that of Augustus, or soon after.

21. C. 71. 12: "Cum posset in omnibus decuriis Romae esse." What does Trimalchio mean by this part of his sepulchral inscription? It is well known that certain corporations, such as the lictors, "scribae," and "viatores," were divided into "decuriae." It is not probable that any one of these is here referred to, because Trimalchio would not have failed to designate the corporation, if he belonged to any one of them, and the fact of his belonging to it would undoubtedly be mentioned in some part of the narrative. Moreover, the expression "cum posset in *omnibus* decuriis Romae esse" implies a gradation or a difference in rank between the several "decuriae," and this characteristic belongs to the "decuriae judicum" alone, at least in the later period of the republic and the commencement of the imperial times. Earlier, it is true, as long as the senators alone acted as "judices" in criminal cases, they were, without any difference of rank, and solely for the purpose of a convenient arrangement, divided into sections or "decuriae," which discharged, each in its turn, its duties as a jury. When, by the "lex Aurelia" of L. Aurelius Cotta (70 B. C., 684 U. C.), the duties of jurymen were divided between the senators, knights, and "tribuni aerarii," these three orders or classes were called "decuriae," and a certain number of "judices," or jurymen, were drawn from each "decuria" to try particular cases, so that in each trial the three "decuriae" were represented. This organization continued, not without some fluctuations, however, to the times of Augustus, who added to the three "decuriae"

* Inscript. Lat. I. p. 257.

a fourth, "ex infimo censu."* Caligula added a fifth, and the addition of a sixth was rejected by Galba. From the passage of the "lex Aurelia," the term "decuria" designates the three or more classes or orders of citizens from whom the "judices" were chosen. The important point here to be noticed is, that the whole arrangement implied a scale of rank chiefly, if not entirely, based upon the census or property-qualification. When, therefore, Trimalchio says that he might serve in any of the "decuriae," he, in the proud consciousness of his wealth, means that his property entitles him to be chosen into any of the "decuriae judicum." He neither says that he actually is a member of a "decuria judicum," nor that he could be,† except on the ground of property. It is another illustration of his unlimited vanity. Since Trimalchio does not mention the number of the "decuriae," we are unable to determine, from this passage, whether he speaks of the state of the courts before or after the addition made by Augustus. Besides, I have not been able to ascertain the time when Augustus made that addition to the number of the "decuriae judicum," although it is highly probable that it was one of the series of reformatory measures which distinguished his sixth consulship (28 B. C., 726 U. C.). So much is certain, however, that there is nothing in the passage which can prevent us from placing the book in the reign of Augustus, if other considerations should favor such a decision.

22. C. 71. 12: "Sestertium reliquit trecenties"; thirty million sesterces, or, according to American money, about seven hundred thousand dollars; not a very large estate. There is, so far as I know, no other instance of a testator causing the amount of his property to be inscribed on his sepulchral monument, except that mentioned by Horace (Sat. 2. 3. 84): ‡

"Heredes Staberi summam incidere sepulcro."

If the inscription in Horace, as well as in Petronius, be nothing but a satirical exaggeration, introduced for the purpose of painting in strong colors the prevailing vice of their times, may we not infer that it was, in both instances, suggested by similar or the same circumstances, — that Horace and Petronius were either contemporaries, or that the

* Cf. Sueton. Aug. 32: "Ad tres judicum decurias quartam addidit ex inferiore censu, quae ducenariorum vocaretur, judicaretque de levioribus summis."

† Cf. Plin. Nat. Hist. 33. 1. 7. 30: "Servatumque in hodiernum est, ne quis e novis civibus in iis [sc. decuriis] judicaret."

‡ Karl Franke, in his "Fasti Horatiani," places this satire in 33 B. C. (721 U. C.); W. E. Weber, in his "Quintus Horatius Flaccus als Mensch und Dichter," places it in December of the same year, 33 B. C. Heindorf, in his edition of the Satires of Horace, agrees with the above-named scholars, while Orelli is inclined to place this Satire two years later, in 31 B. C. (723 U. C.).

latter lived a short time only after the former? This view of the subject is not a little strengthened by the consideration that the tyrannical character of the successors of Augustus, which rendered it prudent to avoid attracting the notice, jealousy, and suspicion of the ruler in any way, whether by birth, moral excellence, or wealth, would prevent men from making the amount of their property known.

23. C. 73. 3: "Et coepit Menecratis cantica lacerare." It is natural that those who discover everywhere allusions to Nero should at once think of Menecrates, the lyre-player, who was extravagantly honored and rewarded by that emperor. Cf. Sueton. Ner. 30: "Menecraten citharoedum et Spiculum mirmillonem triumphalium virorum patrimoniis aedibusque donavit." W. S. Teuffel (in Pauly's Encyclop. IV. p. 1744) seems to be of this opinion. The fact should not be overlooked that the Menecrates of Nero is mentioned as a *citharoedus* (lyre-player) only, not as a poet. The two arts may frequently, especially in the earlier times, have been united in the same person, but not necessarily; one might furnish the poem, the other the music. But not only was it not indispensable, according to custom, for the player to compose his own poem, or for the poet to accompany his poem with his own music; it is highly probable, from reason and from the course which modern music has pursued, that, in proportion as musical instruments improved and the skill of performers increased, music unaccompanied by words was more cultivated. That music without words was practised at as early a time as the age of Plato, is raised beyond a doubt by the passage (Legg. 2, p. 669): 'Ρυθμὸν μὲν καὶ σχήματα μέλους χωρὶς, λόγους φιλοῦς εἰς μέτρα τιθέντες, μέλος δ' αὖ καὶ ῥυθμὸν ἄνευ ῥημάτων ψιλῇ καθαρῶς τε καὶ αὐλῇσει προσχρώμενοι. I allude to the gradual development of instrumental music, as distinct from vocal, which is noticed at so early a period, simply for the purpose of showing that, in the nature of things, the art of lyric poetry should be cultivated by one who was no musician, and that the songs of a lyric poet should be sung, if not set to music, by one who possessed a good voice and skill on the lyre, but was no poet. The favorite lyre-player of Nero, Menecrates, may have been a poet, and composed his own songs, so that they were afterwards sung by others, but the above passage in Suetonius, the only one, as far as I know, which mentions him, says nothing about it. Besides, the name Menecrates was not uncommon. It is not impossible, therefore, that, in the time of Nero, or before or after him, there may have been a poet Menecrates, of whom no notice has reached us, as well as a lyre-player, of whom so meagre a one has been preserved. Or some one of those whom we know from other sources may have been the one whose "cantica" are here mentioned. Menecrates of Ephesus, a grammarian, and the teacher of Aratus, was also a poet. Menecrates of Smyrna was a poet, of whom two epigrams are pre-

served in the Greek Anthology. But above all, there is Menecrates, an author of the new comedy, mentioned by Suidas: *Μενεκράτης κωμικός· δράματα αὐτοῦ Μανέκτωρ ἢ Ἑρμο-νεύς*. If, in connection with this, we take into consideration the fact that the term "canticum" designates, not only a single song or ballad, but one of the three parts into which ancient critics divided the comedy, the "diverbium," "canticum," and "chorus," it will appear by no means improbable that the songs mentioned by our author are such "cantica," from a play or plays of this Menecrates. From these few remarks it will be apparent that, if other reasons should oblige or lead us to assign to Petronius a time different from that of Nero, the circumstance that the poet mentioned in this passage and the lyre-player of Nero bear the same name would present no objection.

24. C. 76. 2: "Coheredem me Caesari fecit." The custom of making distinguished men, not relatives, heirs, was already common in the times of the republic. It will be sufficient to illustrate this by the case of Cicero. It is well known that he received legacies from many persons on whom he had no claims arising from relationship. He himself states the amount of these legacies, Phil. 2. 16: "Hereditates mihi negasti venire. Utinam hoc tuum verum crimen esset! plures amici mei et necessarii viverent. Sed qui istuc tibi venit in mentem? Ego enim amplius HS ducenties acceptum hereditatibus retuli." Such cases were the legacies left to Cicero by Precianus, a lawyer (Cic. ad Div. 7. 8. 2), of which Cicero speaks in two places of his letters, Ad Attic. 6. 9. 2, "Hanc, quae mehercule mihi magno dolori est — dilexi enim hominem — procura, quantulacunque est, Precianam hereditatem, prorsus ille ne attingat," and Ad Div. 14. 5. 2, "De hereditate Preciana, quae quidem mihi magno dolori est — valde enim illum amavi — sed hoc velim cures," etc.; — by M. Curius, of whom Cicero speaks thus (Ad Div. 16. 4. 2): "Ad Curium vero, suavissimum hominem et summi officii summaeque humanitatis, multa scripsi";* — by Galeo, cf. Ad Attic. 11. 12. 4: "Galeonis hereditatem crevi. Puto enim cretionem simplicem fuisse, quoniam ad me nulla missa est"; — and by M. Cluvius, of Puteoli, a rich banker (cf. Ad Attic. 13. 46. 3, "Cluvium autem a T. Hordeonio legare et Terentiae HS 1000 [quinguaginta millia sestertium]," and ibid. 14. 9. 1, "Primum vehementer me Cluviana delectant"). If these instances from the life of Cicero were not sufficient to prove the existence of the custom of men, more especially men of distinction, receiving legacies from persons with whom they were not connected by ties of relationship, it would be proved by the abuses of the

* Cf. Ad Attic. 7. 2. 3: "Curius autem ipse sensit, quam tu velles se a me diligi, et eo sum admodum delectatus. Et mehercule est, quem facile diligas. *Ἀντόχθων* in homine urbanitas est. Ejus testamentum deporto Ciceronum signis obsignatum cohortisque praetoriae; fecit palam te ex libella, me ex teruncio."

custom with which Cicero charges Antony in his second Philippic. These very abuses presuppose the existence of the custom; for it is in the nature of things that the abuse of a thing succeeds its proper, legitimate use.

The existence and prevalence, nay, the abuse of this custom, even in the times of the republic, being sufficiently established, there is nothing in this passage, as far as this custom is concerned, to prevent us from applying the name Cæsar to Augustus, if not to his great-uncle, Julius Cæsar. It is known that Augustus was frequently remembered in the testaments of persons not his relations, and that he accepted such legacies. While he was entirely free from avarice, employing the means accruing from this source in the most generous manner, he loved such tokens of respect and affection, and narrowly scrutinized the amount of the legacy and the language of the testator. Cf. Sueton. Aug. 66: "Nam, quamvis minime appeteret hereditates, ut qui nunquam ex ignoti testamento capere quidquam sustinuerit, amicorum tamen suprema judicia morosissime pensitavit, neque dolore dissimulato, si parcius aut citra honorem verborum, neque gaudio, si grate pieque quis se prosecutus fuisset. Legata, vel partes hereditatum, a quibuscunque parentibus relictæ sibi, aut statim liberis eorum concedere aut, si pupillari ætate essent, die virilis togæ vel nuptiarum cum incremento restituere consuevit." Nay, those who see everywhere in the works of Petronius satirical allusions to individuals, and especially those who, with Burmann, discover in the name Maecentianus (c. 71. 12) an evidence that Trimalchio was actually a freedman of that distinguished personage Mæcenas, may find a corroboration of their hypothesis in the fact that Mæcenas made Augustus his heir. Cf. Dio Cass. 55. 7: *Τούτων τε οὖν ἔνεκα ἰσχυρῶς αὐτὸν ὁ Αὐγουστος ἐπόθησε, καὶ ὅτι καὶ κληρονόμον αὐτὸν, καίπερ ἐπὶ τῇ γυναικὶ δυσκολαίων, κατέλιπε.*

25. C. 77. 5: "Ad summa, Scaurus cum huc venit, nusquam mavoluit hospitari, et habet ad mare patrum hospitium." The question naturally suggests itself, whether it is possible to identify this individual Scaurus. We can distinguish among those who bear the name Scaurus several branches, the most distinguished and numerous belonging to the "gens Aemilia"; besides these, we meet with Aurelii and Terentii. Among the last the most distinguished was Q. Terentius Scaurus, a grammarian in the times of the Emperor Hadrianus (from 117 to 138 A. D.). Among the Æmiliii there is one who at once attracts our attention in connection with this passage, namely, Mamercus Æmilius Scaurus, distinguished as an orator and poet, but also conspicuous for the dissoluteness of his life and manners. He was the grandson of M. Æmilius Scaurus, who, in the times of Sulla, Pompey, and Cicero, played no inconsiderable part in public affairs. Mamercus at an early period drew upon himself the enmity of Tibe-

rius, when the latter played the farce with regard to the assumption of the reins of government. Cf. Tacit. Ann. 1. 13: "Etiam Q. Haterius et Mamercus Scaurus suspicacem animum perstrinxere; Haterius, cum dixisset, Quousque patieris, Caesar, non adesse caput rei publicae? Scaurus, quia dixerat, spem esse ex eo, non irritas fore senatus preces, quod relationi consulum jure tribuniciae potestatis non intercessisset. In Haterium statim invectus est; Scaurum, cui implacabilius irascebatur, silentio tramisit." After having already once before (32 A. D.) been accused of treason,* he was again accused of adultery and sorcery; but the true cause of his destruction was a tragedy of his, entitled *Atreus*, to which his enemy Macro had added some verses capable of being applied to Tiberius. Scaurus anticipated his impending doom, and at the advice of his wife, Sextia, and in company with her, died by his own hand. Cf. Tacit. Ann. 6. 29: "Mamercus dein Scaurus rursum postulatur, insignis nobilitate et orandis causis, vita probrosus. Nihil hunc amicitia Sejani, sed labefecit haud minus validum ad exitia Macronis odium, qui easdem artes occultius exercebat; detuleratque argumentum traegodiae a Scauro scriptae, additis versibus, qui in Tiberium flecterentur. Verum ab Servilio et Cornelio accusatoribus adulterium Liviae, magorum sacra objectabantur. Scaurus, ut dignum veteribus Aemiliis, damnationem anteit, hortante Sextia uxore, quae incitamentum mortis et particeps fuit." The account of Dio Cassius (58. 24) is substantially the same: *Μαμέρκος δὲ δὴ Αἰμίλιος Σκαῦρος, μήτ' ἄρξας τινῶν, μήτε δωροδοκήσας, ἐάλω τε διὰ τραγωδίαν, καὶ παθήματι δεινότερῳ οὐ συνέγραψε περιέπεσεν. Ἀτρεὺς μὲν τὸ ποίημα ἦν· παρήνει δὲ τῶν ἀρχομένων τινὶ ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν Εὐριπίδην, ἵνα τὴν τοῦ κρατοῦντος ἀβουλίαν φέρῃ· μαθὼν οὖν τοῦτο ὁ Τιβέριος ἐφ' ἐαυτῷ τότε τὸ ἔπος εἰρήσθαι ἔφη, Ἀτρεὺς διὰ τὴν μαιφονίαν εἶναι προσποιησάμενος· καὶ ὑπειπὼν ὅτι καὶ ἐγὼ οὖν Αἴαντα αὐτὸν ποιήσω, ἀνάγκην οἱ προσήγαγεν αὐτοεντεὶ ἀπολέσθαι· οὐ μὲν καὶ ἐπὶ τούτῳ κατηγορήθη, ἀλλ' ὥς τὴν Λιουίλλαν μεμοιχευκώς.*

The Scaurus of Petronius is well known to the guests of Trimalchio, for the latter deems it unnecessary to designate him more particularly. So Mamercus Aemilius Scaurus may be supposed to have been known to the class of persons to which Trimalchio and his guests belonged, if, as we see from this passage, he condescended to associate with them. The Scaurus of Petronius is represented as a person of property, for he says of him "et habet ad mare paternum hospitium." This is not inconsistent with the condition of Mamercus Aemilius Scaurus, as he is described to us by Tacitus and other historians. Mamercus Scaurus is, in the pregnant language of Tacitus, called

* Cf. Tacit. Ann. 6. 9: "Caesar Pollionis ac Viniciani Scaurique causam, ut ipse cum senatu nosceret, distulit datis quibusdam in Scaurum tristibus notis."

"vita probrosus," of an impure, dissolute life. It is precisely a person of this character who, in the pursuit of his vile, low pleasures, would so far demean himself as to associate with, and be the guest of, such a person as Trimalchio, a low, vulgar, but rich upstart. Another circumstance is to be noticed which is not without weight in interpreting this passage. M. Annæus Seneca, the father of the philosopher, (in Suas. 2,) states that with Mam. Æmilius Scaurus the family became extinct. Taking all these circumstances into consideration, the supposition that the Scaurus of Petronius is Mam. Æmilius Scaurus, who, under Tiberius, committed suicide in 34 A. D. (787 U. C.) acquires, to say the least, a high degree of probability. If the statement of Seneca is to be relied upon, we need not look, as far as the Æmilii Scauri are concerned, for a later member of that family as the person here mentioned. And if no valid argument can be adduced against the supposition that the Scaurus of Petronius and the MamerCUS Æmilius Scaurus of Tiberius's times are the same person, the composition of the book cannot be placed later than the year 34 A. D., because Trimalchio speaks of him as still living, — and it may be placed as much earlier as other considerations may render advisable.

26. C. 78. 7: "Vigiles." Watchmen existed in Rome at an early period. If we may believe a scholion to Juv. 13. 157: "quæ custos Gallicus"; "nomen præfecti vigilum, qui institutus est, postquam Galli Capitolium paene ceperunt"; they were instituted after the taking of Rome by the Gauls, and their attempt to possess themselves of the Capitolium. This institution, like almost every other, received under Augustus a new and more efficient organization. Until then, the means, partly public, partly private, of guarding against fires and acts of violence, were more or less imperfect. An instance of the employment of private watchmen for the extinguishing of fires is mentioned as late as 22 B. C. (732 U. C.) by Vellejus Paterculus (2. 91). After mentioning the conspiracy of Licinius Muræna and Fannius Cæpio against Augustus, — which was, as is well known, detected and punished in that year, — Vellejus goes on to say: "Neque multo post Rufus Egnatius, per omnia gladiatorum quam senatorum propior, collecto in aedilitate favore populi, quem extinguendis privata familia incendiis in dies auxerat, in tantum quidem, ut ei præturam continuaret, mox etiam consulatum petere ausus," etc. It is easy to see that private establishments, like that of Rufus Egnatius, however useful in single instances, must lack that unity and concert of action which alone can afford protection to a large city. This led naturally to the re-organization of the "Vigiles" by Augustus. Cf. Dio Cass. 55. 26: 'Επειδή τε ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ πολλὰ τῆς πόλεως πυρὶ διεφθάρη, ἄνδρας τε ἐξελευθέρους ἐπταχῇ πρὸς τὰς ἐπικουρίας αὐτῆς κατελέξατο, καὶ ἄρχοντα ἱππέα αὐτοῖς προσέταξεν, ὥς καὶ δι' ὀλίγου σφᾶς διαλύσων· οὐ μέντοι καὶ ἐποίησε τοῦτο·

καταμαθὼν γὰρ ἐκ τῆς πείρας καὶ χρησιμωτάτην καὶ ἀναγκαιοτάτην τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν οὖσαν, ἐτήρησεν αὐτούς. This important measure is placed in the year 6 A. D. (759 U. C.). A little later (cap. 31), Dio Cassius mentions whence the means for the support of the watchmen were obtained: Προσδεόμενος δὲ δὴ χρημάτων ἔς τε τοὺς πολέμους καὶ ἔς τὴν τῶν νυκτοφυλάκων τροφήν, τό τε τέλος τὸ τῆς πεντεκοστῆς ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδραπόδων πράσει ἐσήγαγε, κ. τ. λ. Suetonius makes mention of the establishment of the "Vigiles" (Aug. 30): "Adversus incendia excubias nocturnas vigilesque commentus est." This force consisted of seven cohorts, each numbering one thousand men, quartered in seven barracks, each on the confines of two adjoining "regiones" (the whole city being divided into fourteen "regiones"); they had, besides, fourteen "excubitoria," or places of meeting, one in each "regio." Each cohort was commanded by a tribune, and the whole force by a "praefectus vigilum."

At a somewhat later time the Emperor Claudius established an additional cohort of watchmen in Ostia, and one in Puteoli. Cf. Sueton. Claud. 25: "Puteolis et Ostiae singulas cohortes ad arcendos incendiorum casus collocavit." This piece of information is of importance, — at least if it should be proved that the book was written before the reign of Claudius, — to show that, while Petronius professedly places this part of his story in Naples, he in fact portrays the customs and institutions of Rome. For from the circumstance that the extension of the institution of watchmen to Puteoli and Ostia is specially mentioned by Suetonius, we are justified in inferring that other cities, and Naples among the rest, were yet destitute of a similar organization; and this scene, therefore, which Petronius describes as having occurred in the house of Trimalchio at Naples, could, in reality, only have happened in Rome. At a still later period, the institution of watchmen was introduced into Constantinople, not without material modifications, however.

The question now arises, Was this passage written before or after the reorganization of the "Vigiles" by Augustus, in 6 A. D. (759 U. C.)? I entertain no doubt, from the general character of the passage, and more especially from the expression "qui custodiebant vicinam regionem," that the writer was acquainted with the Augustan organization of the "Vigiles" in Rome, and that the book was consequently written after 6 A. D.

27. C. 81. 3: "Arenae imposui." It may be safely inferred, from this and some other passages, that Encolpius was a runaway gladiator; but it does not follow, as Janus Dousa and others are inclined to think, that he was a slave. The great majority of gladiators were undoubtedly slaves or criminals condemned to death; but not all. Freeman could, for a stated sum ("auctoramentum gladiatorium"), sell themselves

to a "lanista," being from this circumstance called "auctorati." Cf. Horat. Sat. 2. 7. 58:

" Quid refert uri, virgis ferroque necari
Auctoratus eas, an turpi clausus in arca ";

and two Scholia Acr.: "Haec sunt verba eorum, qui gladiatores emunt, condiciones proponentium, quibus se vendant; cautiones enim hujusmodi faciebant, *Uri flammis, virgis secari, ferro necari*"; and, "Qui se vendunt ludo, auctorati vocantur; auctoratio enim dicitur venditio gladiatorum." This same gladiator's oath is alluded to by our own author (c. 117. 5): "Itaque, ut duraret inter omnes tutum mendacium, in verba Eumolpi sacramentum juravimus, uri, vinciri, verberari, ferroque necari, et quidquid aliud Eumolpus jussisset, tamquam legitimi gladiatores, domino corpora animasque religiosissime addicimus." That this "auctoramentum," or wages, was sometimes very considerable in amount, is proved by such a case as that of Tiberius, who, at a gladiatorial exhibition in honor of his deceased father in the Forum, induced, by a high compensation, certain gladiators already discharged to appear once more. Cf. Sueton. Tib. 7: "Munus gladiatorium in memoriam patris et alterum in avi Drusi dedit diversis temporibus ac locis, primum in foro, secundum in amphitheatro, rudiariis quoque quibusdam revocatis auctoramento centenum millium." That this letting one's self as a gladiator, however profitable in some instances, was always considered a disreputable condition, is apparent from the above passage in Horat. Sat. 2. 7. 58, and the following of Seneca (Ep. 37): "Quod maximum vinculum est ad bonam mentem, promisisti virum bonum. Sacramento rogatus es. Deridebit, si quis tibi dixerit, mollem esse militiam et facilem; nolo te decipi. Eadem honestissimi hujus, et illius turpissimi auctoramenti verba sunt: uri, vinciri, ferroque necari. Ab illis, qui manus arenae locant, et edunt et bibunt, quae per sanguinem reddant, cavetur, ut ista vel inviti patiantur; a te, ut volens libensque patiaris."

A comparison which Cicero uses in his speech Pro Roscio Amerino (c. 6), comparing T. Roscius Capito and T. Roscius Magnus, the relatives and enemies of his client, the former to an old, experienced, and distinguished gladiator, the latter to a tyro in the same occupation, proves that "auctorati," or hired gladiators, were not the offspring of the imperial times, but reach far back into the republican period: "Nam duo isti sunt T. Roscii — quorum alteri Capitoni cognomen est; iste, qui adest, Magnus vocatur — homines ejusmodi: alter plurimarum palmarum vetus ac nobilis gladiator habetur; hic autem nuper se ad eum lanistam contulit, qui cum ante hanc pugnam tiro esset scientia, facile ipsum magistrum scelere audaciaque superavit."

Encolpius, then, had been such an "auctoratus," and, taking advantage of an unex-

pected chance, escaped from his employer. What that chance was, is perhaps indicated by the preceding expression, "*Ergo me non ruina terra potuit haurire?*" and by the similar one (c. 9. 8), "*Non taces, inquit, gladiator obscoene, quem de ruina arena dimisit?*"* The giving way of a part, or the whole, of the structure erected for a gladiatorial exhibition, might have afforded an opportunity for escape to the gladiators, whether slaves or "*auctorati*." That such accidents were not unknown, and sometimes attended with terrible loss of life, is apparent from the case related by Tacitus in Ann. 4. 62, which happened in the reign of Tiberius (in 27 A. D., 780 U. C.), in an amphitheatre near Fidenæ, erected by a freedman, Atilius, for the sake of gain, and by which fifty thousand persons were killed or wounded.†

This view of the condition of Encolpius as a freeman, although a hired gladiator, is confirmed, not only by the circumstance that his companion, Ascyltus, is (in c. 58. 3 and 5) spoken of by the angry freedman as a freeman, but also by his own assertion (at the close of the chapter, § 6): "*Nam aut vir ego liberque non sum, aut noxio sanguine parentabo injuriae meae.*" Another proof is to be found in c. 107. 3, where Eumolpus, in his endeavor to bring about a reconciliation between Lycas and Encolpius, uses this language: "*Flectite ergo mentes satisfactione lenitas, et patimini liberos homines ire sine injuria, quo destinant. Saevi quoque implacabilesque domini crudelitatem suam impediunt, si quando poenitentia fugitivos reduxit; et dedititiis hostibus parcimus.*" It will be observed that Eumolpus not only calls Encolpius and Gito "*liberos homines*," but uses this argument: If severe masters relent towards their repentant runaway slaves, if victors spare their conquered enemies, how much more is it proper for you to be reconciled to your former friends? If there were need of any

* Anthon reads, "*quem de arena ruina dimisit*," and Studer approves of the emendation.

† "*Marco Licinio Lucio Calpurnio consulibus ingentium bellorum cladem aequavit malum improvisum; ejus initium simul et finis exstitit. Nam coepto apud Fidenam amphitheatro Atilius quidam libertini generis, quo spectaculum gladiatorium celebraret, neque fundamenta per solidum subdidit, neque firmis nexibus ligneam compagem superstruxit, ut qui non abundantia pecuniae nec municipali ambitione, sed in sordida mercede id negotium quaesivisset. Affluxere avidi talium imperitante Tiberio procul voluptatibus habiti, virile ac muliebre secus, omnis aetas, ob propinquitatem loci effusius; unde gravior pestis fuit, conferta mole, dein convulsa, dum ruit intus aut in exteriora effunditur, immensamque vim mortalium, spectaculo intentos aut qui circum adstabant, praeceps trahit atque operit; et illi quidem, quos principium stragis in mortem afflixerat, ut tali sorte, cruciatum effugere; miserandi magis, quos abrupta parte corporis nondum vita deseruerat; qui per diem visu, per noctem ululatibus et gemitu conjuges aut liberos noscebant. Jam ceteri fama exciti, hic fratrem propinquum ille, alius parentes lamentari; etiam quorum diversa de causa amici aut necessarii aberant, pavere tamen; neque dum comperto, quos illa vis perculisset, latior ex incerto metus.*"

further proof that Encolpius was a freeman, the language used by Eumolpus a little further on (§ 5) would furnish it: "In conspectu vestro supplices jacent juvenes, ingenui, honesti, et quod utroque potentius est, familiaritate vobis aliquando conjuncti."

The above passage, therefore, while it does not aid us in determining the age of our author, contains nothing inconsistent with the state of manners and customs prevailing towards the close of the republican and the commencement of the imperial period.

28. C. 85. 1: "In Asiam cum a quaestore essem stipendio eductus." Asia was, in the time of Cicero, one of the eight praetorian provinces of the Roman empire, and when Augustus made that master-stroke of policy by retaining those provinces in which the strongest Roman armies were stationed under his own control, and leaving the others under the management of the senate, Asia remained one of the senatorial provinces. The administration of the latter provinces remained, on the whole, the same as it had been in the time of the republic. The financial affairs, particularly, which in the imperial provinces were intrusted to special officers, appointed by the emperor, were in the senatorial provinces still administered by the quaestors, chosen in the usual manner. The manner in which the province of Asia and its quaestor are mentioned, affords no definite clew to the time of our author; it may refer to the period of Augustus, or of a much later emperor (for the division into imperial and senatorial provinces, and the mode of their administration, remained essentially the same until the time of Constantine, who remodelled this whole branch of the government); but at the same time it must be conceded that the expression contains nothing incompatible with the later times of the republic or the reign of Augustus.

One term in the phrase deserves some notice, namely, "stipendio." It does not appear that Eumolpus accompanied the quaestor in a military capacity, but formed one of his "cohors" or personal retinue; and yet "stipendium," in the sense of compensation, wages, salary, is, as far as I know, exclusively applied to soldiers. The question naturally arises, Were such personal attendants — "comites," as Horace calls them — treated and paid as a part of the military staff of the magistrate?

29. C. 88. 5: "Verum ut ad plastas convertar." The remarks previously made on Petronius's criticisms of paintings, may be equally applied to his criticisms on the works of the sculptors Lysippus and Myron. Though brief, they prove that the critic has seen of what he speaks. A short statement of the facts in the case will show that a contemporary of Augustus, living in Rome, could be acquainted with several works of those two artists.

Lysippus, one of the most distinguished sculptors, was a contemporary of Alexander,

according to the statement of Pliny (Nat. Hist. 34. 8. 19. 51): "Lysippus fuit, cum et Alexander magnus, item Lysistratus frater ejus," etc. Sillig, in his *Catalogus Artificum* (p. 256), expresses the opinion that Lysippus was, at the time of Alexander's death (Ol. 114. 1, 323 B. C.), nearly seventy years old. Lysippus was one of the most prolific artists, and although the accounts of ancient writers are extremely meagre, Sillig enumerates twenty-four of his works. I shall confine myself to those which were in Italy, or, more particularly, in Rome, in and before the time of Augustus. 1. A colossal statue of Jupiter, at Tarentum, forty cubits high. Fabius Maximus Verrucosus (Cunctator) wished, but was not able, to remove it to Rome (cf. Plin. Nat. Hist. 34. 7. 18. 40). 2. A colossal statue of Hercules, at Tarentum, which Fabius Maximus Cunctator transported to Rome and placed in the Capitol (cf. Plin. Nat. Hist. l. c.), 209 B. C., 545 U. C. After an interval of more than five hundred years, probably in the reign of Constantinus, the statue was transported to Constantinople, and first set up in a basilica, afterwards in the Hippodrome, and finally destroyed by the Latins. 3. A statue of Hercules in a sitting position, in the house of Nonius Vindex, mentioned by Martial (9. 44) and Statius (Silv. 4. 6). 4. A group representing the labors of Hercules, first erected in Alyzia in Acarnania. Strabo, who lived during the reign of Augustus and a part of that of Tiberius, speaking of the town Alyzia and of the temple of Hercules, says (10. 2. 22): 'Εξ αὐτοῦ Ἡρακλέους ἄθλους, ἔργα Λυσίππου, μετήνεγκεν εἰς Ῥώμην τῶν ἡγεμόνων τις, παρὰ τόπον κειμένους διὰ τὴν ἐρημίαν.

Myron, who lived about Ol. 87 (430 B. C.), nearly a century before Lysippus, although less prolific, left many works. Of these, several representations of animals were in Rome. Augustus placed his group of four oxen in the portico of the temple of the Palatine Apollo as early as 28 B. C. (726 U. C.), when he dedicated that temple. We have the following account in Strabo (14. 1. 14) of a group of Jupiter, Minerva, and Hercules, originally placed in Samos, removed by Antonius, and in part restored by Augustus: Ὡν τρία Μύρωνος ἔργα κολοσσικὰ ἰδρυμένα ἐπὶ μιᾷς βάσεως· ἃ ἦρε μὲν Ἀντώνιος, ἀνέθηκε δὲ πάλιν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν τὰ δύο, τὴν Ἀθηναίαν καὶ τὸν Ἡρακλέα· τὸν δὲ Δία εἰς τὸ Καπετώλιον μετήνεγκε, κατασκευάσας αὐτῷ ναῖσκον. Besides this statue of Jupiter, and one of Hercules near the Circus Maximus in the temple of Pompeius Magnus, in the eleventh region of the city, I am not aware that any other image by the hand of Myron, of man or god, was in Rome, unless it be the statue of Hercules, the property of Heius of Messana, which Verres carried off,* or the statue of Apollo,

* Cf. Cic. in Verr. 4. 3. 5: "Verum ut ad illud sacrarium redeam, signum erat hoc, quod dico, Cupidinis e marmore; ex altera parte Hercules, egregie factus ex aere. Is dicebatur esse Myronis, ut opinor; et certe."

formerly in the temple of Æsculapius at Agrigentum, which was likewise taken away by Verres.*

30. C. 89. 2: "Jam decimo," etc. A very indifferent poetical description of the Trojan War, the fate of Laocoön and his children, and of the taking of Troy, in iambic trimeters. Poems like this, or like the longer one on the Civil War occupying chapters 119-124, were probably made in the schools by hundreds, and while most of them were imitations, generally very unsuccessful ones, of Virgil and other poets of acknowledged worth, it appears absurd to look upon them as satires of the works of known poets. A few expressions are clever, such as (in v. 10) "in voto latent"; many are remarkable for that affected pointedness characterizing many poets of the Augustan age, and the period immediately succeeding it, such as (v. 27) "Ibat juvenus capta, dum Trojam capit."

31. C. 118. 6: "Ecce, belli civilis ingens opus quisquis attigerit, nisi plenus literis, sub onere labetur." It is quite natural that the reader should, at the mention of the "Bellum Civile," at once be reminded of Lucan, the only Roman poet whose work has come down to us among those — probably not a few — who selected this theme. Many scholars, both of earlier and later times, yielded to this first impression; and some, as I shall show in the case of Dousa, expressed their conviction, with more zeal than discretion, that Petronius in this passage alludes to Lucan. This impression is apparently strengthened by a comparison of the words immediately following, — "Non enim res gestae versibus comprehendendae sunt, quod longe melius historici faciunt; sed per ambages deorumque ministeria et fabulosum sententiarum tormentum praecipitandus est liber spiritus, ut potius furentis animi vaticinatio appareat quam religiosae orationis sub testibus fides," — with the opinion which Quintilian expresses of Lucan (10. 1. 90): "Lucanus ardens et concitatus et sententiis clarissimus et, ut dicam, quod sentio, magis oratoribus quam poetis annumerandus." But this corroboration of the opinion of Eumolpus by that of Quintilian is apparent only; for it will at once be perceived, that while Eumolpus calls the poets whom he censures historians rather than poets, Quintilian is tempted to class Lucan among the orators rather than the poets.

Among the older scholars who adopted the view that Petronius referred in this passage to Lucan, one of the ablest, as well as most extravagant, is Dousa. He says, in his *Praecidanea* (lib. 2. c. 12): "Aut frustra sum ego, aut ad Lucanum poetam, notissi-

* Cf. Cic. in Verr. 4. 43: "Agrigenti nonne ejusdem P. Scipionis monumentum, signum Apollinis pulcherrimum, cujus in femore literulis minutis argenteis nomen Myronis erat inscriptum, ex Æsculapii religiosissimo fano sustulisti?"

mum illum civilium bellorum compositorem, trahendum hanc digressionem, qua satyrice ejusdem Pharsaliam perstringit noster; ἀνωμεί quidem et quasi ex traverso, verum ita tamen, ut eum ipsum veluti digito indicare videatur." He goes then so far as to say: "Et (si mei arbitrii res fuat) unam mehercule a Petronio Eumolpicam Trojae Halosin aut hanc ipsam potius vere poëticam belli civilis vaticinationem multo mavelim mihi

' Quam vel trecenta Cordubensis illius
Pharsalicorum versuum volumina.' "

And after quoting the opinion of Quintilian that Lucan is to be numbered among the orators rather than the poets, he continues: "Utut est, σύγχρονοι certe Lucanus ac Petronius noster, indidemque fortasse in contentione studiorum communium aliquanta aemulationis simultas."

It is not necessary to point out the extravagance of Dousa in the above passage, by which he conclusively proves his incompetency of judging of the relative poetical merits of Lucan and Petronius. Let us for one moment look how far his opinion is, in a chronological point of view, probable. Dousa belongs to those who take it for granted that Petronius is the Petronius mentioned in Tacit. Ann. 16. 18 and foll. In consideration of the change which the opinion of Lucan with regard to the character of Nero underwent, — since in the first three books of the Pharsalia he speaks in terms of high praise of the emperor, but in the remaining seven he does not conceal his hatred and abhorrence, — it is generally acknowledged to be highly probable, if not certain, that the Pharsalia was not, and in fact could not with safety be, published in the lifetime of Lucan. This view is not a little strengthened by the fact that the poem is incomplete, probably for no other reason than because death overtook Lucan before he could finish it. The same considerations which rendered it unsafe for Lucan to publish his poem, even if it had been completed, would deter any of his friends and admirers from doing so before the death of the tyrant, which occurred three years after that of the poet. Under these circumstances, it is next to impossible that the Petronius of Tacitus, who died one year after Lucan and two before Nero, could have been acquainted with this work of Lucan, unless we suppose an intimacy to have existed between the two men, of which we have no evidence, and which would certainly be at variance with the unfriendly intention, which Dousa and those who share his opinion attribute to Petronius, of pointing out the radical defect of Lucan's poem, and of showing in his own production how that subject should be treated.

While many of the commentators of Petronius share the opinion of Dousa, that Petronius alludes in this passage to the Pharsalia of Lucan, — without expressing it, however, in so extravagant terms, — some do not. Gonsalvus de Salas, for example,

although he agrees with Dousa, that Petronius is the Petronius of Tacitus, does not in this passage find an attack on Lucan. He says, in his *In T. Petronii Arbitri Satyricon Commenta*,* in language more distinguished for good sense than good Latinity: "Meram igitur historiam canere eoque ordine res, quo gestae sunt, describere, a poëtae omnino esse munere alienum, edocet in praesentia Petronius et latius in I Iliad. Eustathius, quem vide. Minime vero innuit Arbiter, quod poëma ex historia non sit conficiendum; tale namque delirium in mentem hominis eruditissimi cadere non potuit, cum nemo nesciat omnibus epicis poëtis res gestas sive historiam esse pro argumento. Quod et tragicis commune quoque est. Unde poëta ab Scaligero patre adsertus Lucanus vindicatusque ab nugatorum calumniis, grammaticorum objicientium videlicet, illum historiam conscripsisse non poëma. Ipsummet itidem volunt hic Arbitrum sugillare, conarique ideo de sacris Musarum adscensuque difficilibus sedibus illum, invito tamen Apolline, deturbare. Equidem autem prorsus ignoro, uti Pharsaliae scriptori convenire potèssit rigida sane aliasque erudita isthaec Petronii declamatio. Scriptori, inquam, qui eximia cum esset eruditione insigniter instructus, spiritu insuper termaximo, sive, ut ille aliter, plusquam poëtico, bellum illud funestissimum scribere adgressus est. Itaque ego potius existimo, magno ipsum in pretio fuisse nostro Petronio, praesertim cum neque antiquius habuerit quidquam, quam eum scilicet, tum rebus tum verbis, penitus toto in proximo poëmatio imitari, uti ex sequenti haud nimis adcurata conlatione liquido patefiet."

Studer neither adopts nor rejects the view of Dousa, but expresses himself doubtfully. Adverting to the epic poems, the "Trojae Halosis" and the "Bellum Civile," he says (p. 85): "It is not quite clear whether the satirist, by putting them in the mouth of an old, half-insane poet, Eumolpus, intended to parody the faults and foibles of his poetic contemporaries, or seriously believed that he was furnishing something better than they whose defects he, theoretically indeed, pointed out with clearness, but did not escape in his own attempts."

I have above conceded that it is quite natural for the reader of the passage under consideration to think at once of Lucan as the object of Eumolpus's criticism, and spoken of those who, carried away by this first impression, have endeavored to maintain their opinion of this relation of the Pharsalia of Lucan and the "Carmen Civile" of Petronius. But if we enter upon a closer examination and comparison of the two productions which, according to Dousa and his followers' theory, must be compared, the result at which we shall arrive will be a very different one. One difference, important although merely external, at once presents itself; it is the extent of the two works.

* Burmann's edit., Vol. II. p. 231.

The poem of Eumolpus contains less than three hundred* lines; while that of Lucan, even in the incomplete condition in which it has come down to us, contains above eight thousand. This difference of size indicates such a difference of plan and scope of the two works, and necessarily implies such a difference in the treatment of the subject, that from this point of view alone a comparison of the two appears almost an absurdity. Supposing the general character of the *Pharsalia* of Lucan, and the mode of his treatment of the subject, to be familiar to the reader, I shall confine myself here to a brief account of the poem of Eumolpus. It opens with a rapid sketch of the moral condition of the Roman people, the restlessness of avarice, the eagerness of possessing distant lands, the importation of foreign animals for the purpose of exhibiting them at the combats of the arena, the appearance and development of unnatural lusts leading to a perversion of nature itself, the excess in eating and drinking, the venality of the people in the exercise of their political power, the increasing abuse of usury, and points out that, in this state, the people looked upon war as their only rescue. The leaders themselves, Crassus, Pompey, and Cæsar, are mentioned as the victims of the war, destined to fall in different distant parts of the empire. Pluto is introduced addressing Fate, and calling upon her to do her work, saying that Rome, no longer able to endure herself, must perish. Fate replies, saying that his desires shall be gratified, — the power which she herself has reared is to perish; and urges Pluto to prepare for the reception in his realm of the multitudes which are to fall in the coming battles which she foretells. Then follows a description of the signs and portents revealing the anger of the Gods. Cæsar is next introduced, commencing the war and his march over the Alps; when he reaches the summit, he addresses the soldiers, justifying his undertaking, and throwing the blame upon his opponents. The appearance of a bird is received as a happy omen. Then follows a description of the laborious descent from the Alps, which is unable to stay Cæsar. In the mean time, Rumor, moving with mysterious rapidity, reaches Rome, and creates a general consternation; all are ready to flee, — they only differ as to the mode. The flight from Rome is described, in which even the consuls and Pompey himself join. The Gods themselves leave their abodes. Among them Discord appears, exhorting the raging nations to war, and calling upon Cæsar to complete his work and hasten to the slaughter in the fields of Thessaly. The poem then closes with the declaration, that all which Discord commanded was done on earth:

“Factum est in terris, quidquid Discordia jussit.”

This is the poem of Eumolpus, in two hundred and ninety-five lines, on the Civil

* Two hundred and ninety-five.

War. It is a brief sketch, and if its admirers insist upon it I am even willing to call it a clever sketch, of the subject; but to compare this mere sketch with the long and elaborate work of Lucan, appears to me like comparing the epitomes preceding the single books in Livy's inimitable work with that work itself, and to say that they are free from that poetic and rhetorical ornament in which the work itself abounds, — that they are more strictly historical. And what assurance have we, granting every merit to the sketch which its admirers claim, that, if Eumolpus had attempted to fill up and complete it, it would not have been a miserable failure, not worthy to be mentioned in the same breath with Lucan's *Pharsalia*?

But even if we overlook the inherent difficulty of comparing two works so different in extent and size, and actually make an attempt at a comparison of the production of Eumolpus with the *Pharsalia* of Lucan, numerous and glaring as are the defects of the latter, we look in vain for the excellences which must exist in the poem of Eumolpus in order to justify the hypothesis that he wished, by contrast, to exhibit the shortcomings of Lucan. It is impossible that the work of Lucan, so full of beauty with all its defects of plan and detail, can, in the opinion of an impartial and qualified reader, suffer by a comparison with the production of Eumolpus. And yet, if Petronius, according to this hypothesis, wished to ridicule Lucan, and expose his deficiencies by contrasting them with a better specimen, how can we reconcile his selecting so imperfect a production with his acknowledged character as a man of rare culture and refined taste?

The same propensity to which I have been obliged to advert in other instances — I mean the propensity which finds everywhere in the work of Petronius satires upon individuals, which sees in Trimalchio a satire on Nero, and similar absurdities, and which has done so much to prevent a correct understanding and full appreciation of the excellences and spirit of Petronius — has been at work here. I consider the work of Petronius a picture of the manners and life of his time, painted with unrivalled fidelity and skill. He may have, he undoubtedly has, borrowed single traits and circumstances from living individuals and current events, but the whole of his personages and their adventures is the author's creation. Whencesoever the single particles of the material may have been derived, they have been moulded, by the creative genius of the author, into new, original, and harmonious forms, and the attempt of tracing any one of these particles to an historical person or event is not only an idle and bootless undertaking, but one which is calculated to pervert the point of view from which the author's creation should be seen.

These remarks suggest, in my opinion, the key to a correct interpretation of the object of Petronius in introducing the poem of Eumolpus on the Civil War. We

know from undoubted authority, from Horace and Juvenal,* how much time and labor were bestowed, in and out of the schools of the grammarians and rhetoricians, by persons of all ages, upon poetic as well as oratorical compositions, either for the modest purpose of self-improvement, or because they supposed themselves to be capable of charming a larger circle by their talent. It is natural, and can be illustrated by the history of poetry of almost all nations, that certain classes of subjects, as well as certain modes of treating them, prevailed at certain times. We have several proofs that, soon after the commencement of the imperial period, not only the historical epos in general (which, by the way, was not an invention of the Romans, but originated with the Alexandrine school, and was thence transplanted to Rome) was cultivated with much zeal; but more especially subjects belonging to Roman history, and among them the all-important subject of the Civil Wars, were chosen with marked preference. While we have thus, among the poets of this period, C. Valerius Flaccus, the author of the *Argonautica*, and P. Papinius Statius, the author of the *Thebais*, we have also the *Punica* of C. Silius Italicus, and, besides the sketch of Eumolpus, the *Pharsalia* of Lucan. From the few works still remaining, we may infer how prolific the muse of the schools was in poems on national subjects, and more especially on the Civil War. It is this class of poets whose productions and defects Eumolpus criticises, and not those of an individual poet. I am convinced that we misapprehend the object of our author in this as in almost every other instance, if we look for individual originals of his representations. Single features may be recognized in individuals, but the whole is the production of the author, who, gathering his materials wherever he finds them, with a tact and penetration which a consummate knowledge of human nature alone can give, forms of them creations which bear the stamp of truth and reality, but are not portraits of individuals.

* Horat. Serm. 1. 10. 36 :

“Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona, dumque
Defingit Rheni luteum caput, haec ego ludo,
Quae nec in aede sonent certantia iudice Tarpa,
Nec redeant iterum atque iterum spectanda theatris.”

Juven. Sat. 1. 1 :

“Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam
Vexatus toties rauci Theseide Codri?
Impune ergo mihi cantaverit ille togatas,
Hic elegos? impune diem consumpserit ingens
Telephus aut summi plena jam margine libri
Scriptus et in tergo necdum finitus Orestes?”

It cannot escape the careful and competent reader of the productions of Eumolpus, when he compares this poem on the Civil War, and the shorter one on the Taking of Troy, with the story of the Widow of Ephesus, that his prose is far better than his poetry. The former, although not free from some blemishes of affectation, is, on the whole, a fine specimen of graceful, easy, sportive narrative, while the poetic effusions do not rise above mediocrity, if they reach it. Eumolpus, as a rhetorician and critic, has very sound notions on literature, and on poetry in particular, and states them in a clear and forcible manner; but when he attempts to illustrate them by poetic productions of his own, he fails lamentably. If Petronius, who proves himself throughout his work a man of uncommon culture and taste, wished to ridicule Lucan, and show his short-comings, he surely would not have selected the production of so poor a poet-aster as Eumolpus. Eumolpus is the representative of a class of persons, numerous at the time, who, by dint of careful application, and, in many cases, aided by natural ability, acquired an acuteness of criticism and a facility of composition which they too readily mistook for productive power. Some of them perceived clearly enough the defects of the poets of the time, but were unable to supplant their productions by better ones.

The passage under consideration is of considerable importance. While it cannot, indeed, be quoted as establishing, in itself, the age of Petronius, I hope I have succeeded in showing that it is not only not an allusion to Lucan, but, rightly interpreted, refers to certain abuses in literature, precisely like those which we know, from various other sources, to have prevailed as early as the times of Augustus, and even earlier. So far, then, as this passage is concerned, there are strong reasons why we should place Petronius in the age of Augustus.

32. C. 126. 7: "Usque ab orchestra quatuordecim transilit, et in extrema plebe quaerit, quod diligit." The passage alludes to the regulation of the seats in the theatres, and the evident meaning is, that Circe, prompted by her lust, and disregarding all social distinctions, while taking no notice of the higher classes, — senators and knights, — seeks the companions of her pleasures among the lowest portion of the people.

A brief review of the Roman legislation on the subject of theatrical arrangements will enable us to judge whether this passage throws any, and what, light on the question under consideration as to the age of our author. It must, in the first place, be observed that the term "quatuordecim," wherever it occurs, relates to the theatres, the places for dramatic representations, and not to the circus or amphitheatre. Dramatic representations were, in Rome, of much later date than those of the circus and amphitheatre, and for some time after their introduction no provision was made for seating the spectators. But the senators, even in this early period, were furnished with a sep-

arate place in the orchestra (194 B. C., 560 U. C., — fifty years before the probable introduction of seats throughout the theatre). Cf. Liv. 34. 44: "Creati censores Sex. Aelius Paetus et C. Cornelius Cethegus principem senatus P. Scipionem consulem, quem et priores censores legerant, legerunt; — Gratiam quoque ingentem apud eum ordinem pepererunt, quod ludis Romanis aedilibus curulibus imperarunt, ut loca senatoria secernerent a populo; nam antea in promiscuo spectabant." This arrangement, like every innovation, gave rise to various remarks. Cf. Liv. 34. 54: "Horum aedilium ludos Romanos primum senatus a populo secretus spectavit, praeuitque sermones, sicut omnis novitas solet," etc. Cf. Cic. de Harusp. Resp. 12: "Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio nostri majores ante templum in ipso matris magnae conspectu Megalensibus fieri celebrarique voluerunt? qui sunt more institutisque maxime casti solemnes religiosi; quibus ludis primum ante populi consessum senatui locum P. Africanus iterum consul ille major dedit, ut eos ludos haec lues impura polluerit."*

The next step in providing for the convenience, as well as the amusement, of all the spectators, was the erection of temporary seats ("subitarii gradus"). When this was first done I am not able to state; most probably by L. Mummius, when, at his triumph after the taking of Corinth (146 B. C., 608 U. C.), he caused Greek dramas to be performed by Greek actors. Cf. Tacit. Annal. 14. 21: "Majores quoque non abhorruisse spectaculorum oblectamentis pro fortuna, quae tum erat; eoque a Tuscis accitos histriones, a Thuriis equorum certamina; et possessa Achaia Asiaque ludos curatius editos; nec quemquam Romae honesto loco ortum ad theatrales artes degeneravisse, ducentis jam annis a L. Mummii triumpho, qui primus id genus spectaculi [that is, ludos Graecos] in urbe praeberit." An unsuccessful attempt to erect a permanent theatre with permanent seats had a few years previously been made (155 B. C., 599 U. C.). Cf. Vell. Pat. 1. 15. 3: "Auximum autem in Picenum abhinc annos centum octoginta septem ante triennium quam Cassius censor a Lupercali in Palatium versus theatrum facere instituit, cui in emoliendo eo† eximia civitatis severitas et consul Scipio restitere." Liv. Epit. 48: "Quum locatum a censoribus theatrum exstrueretur, P. Cornelio Nasica auctore tamquam inutile et nociturum publicis moribus ex senatus consulto destructum est, populusque aliquamdiu stans ludos spectavit." The second and intermediate condition of the theatre — the stage, as well as the seats of the spectators ("subitarii gradus"), being temporary structures erected for special occasions — continued for nearly a century, until Cneius Pompey erected a permanent theatre (55 B. C., 699 U. C.). Cf. Tacit. Annal. 14. 20: "Quippe erant, qui Cn. quoque Pompeium incusatum a seniori-

* There is an able note to this passage by Klotz, in his edition of Cicero's Orations.

† Riguez reads "in eo moliendo."

bus ferrent, quod mansuram theatri sedem posuisset; nam antea subitariis gradibus et scena in tempus structa ludos edi solitos; vel si vetustiora repetas, stantem populum spectavisse, ne, si consideret, theatro dies totos ignavia continuaret."

But before this point of permanent theatres was reached, an important measure, regulating the arrangements within the theatre, was adopted, the provisions of which remained, with slight fluctuations, in force throughout the republican period, and reached far into the times of the empire. I refer, of course, to the important "lex Roscia theatralis," which was carried, 67 B. C. (687 U. C.), by the tribune L. Roscius Otho, by which the first fourteen rows of seats, immediately behind the orchestra, — the place granted to the senators, — were assigned to the knights; not the ancient "equites" who served "equo publico," but the "ordo equester" as constituted by the "lex Sempronia judiciaria." Cf. Liv. Epit. 99: "L. Roscius tribunus plebis legem tulit, ut equitibus Romanis in theatro quatuordecim gradus proximi adsignarentur." Cic. pro Murena, 19: "L. Otho, vir fortis, meus necessarius, equestri ordini restituit non solum dignitatem sed etiam voluptatem. Itaque lex haec, quae ad ludos pertinet, est omnium gratissima, quod honestissimo ordini cum splendore fructus quoque jucunditatis est restitutus." Horat. Epod. 4. 15:

"Sedilibus magnus in primis eques
Othone contempto sedet."

Horat. Epist. 1. 1. 62:

"Roscia, dic sodes, melior lex an puerorum est
Naenia, quae regnum recte facientibus offert."

Vell. Pat. 2. 32: "Et Otho Roscius lege sua equitibus in theatro loca restituit." Plin. Nat. Hist. 7. 30. 116: "Te [Cicero] suadente Roscio theatralis auctori legis ignoverunt notatasque se [sc. tribus] discrimine sedis aequo animo tulerunt." Dio Cass. 36. 25: 'Εσήνεγκε μὲν οὖν καὶ ὁ Ῥώσκιος νόμον, ἐσήνεγκε δὲ καὶ ὁ Γάϊος Μάλλιος [Μανίλιος], ὅτε ἐδημάρχησεν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν (τὰς γὰρ τῶν ἰππέων τὰς ἐν τοῖς θεάτροις ἔδρας ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφώρισε) καὶ ἔπαινον ἐπ' αὐτῷ ἔλαβεν. Plut. Cic. 13: Δείγμα δ' αὐτοῦ τῆς περὶ τὸν λόγον χάριτος καὶ τὸ περὶ τὰς θεάς ἐν τῇ ὑπατείᾳ γενομένου· τῶν γὰρ ἰππικῶν πρότερον ἐν τοῖς θεάτροις ἀναμεμιγμένων τοῖς πολλοῖς, καὶ μετὰ τοῦ δήμου θεωμένων, ὡς ἔτυχε, πρῶτος διέκρινεν ἐπὶ τιμῇ τοὺς ἰππέας ἀπὸ τῶν ἄλλων πολιτῶν Μάρκος[?] Ὀθων στρατηγῶν[?] καὶ διένειμεν ἰδίαν ἐκείνοις θέαν, ἣν ἔτι καὶ νῦν ἐξαίρετον ἔχουσι. Τοῦτο πρὸς ἀτιμίαν ὁ δῆμος ἔλαβε, καὶ φανέντος ἐν θεάτρῳ Ὀθωνος ἐφνυβρίζων ἐσύριττεν, οἱ δὲ ἰππεῖς ὑπέλαβον κρότῳ τὸν ἄνδρα λαμπρῶς. Αὐθις δ' ὁ δῆμος ἐπέτεινε τὸν συριγμὸν, εἴτ' ἐκείνοι τὸν κρότον. Ἐκ δὲ τούτου τραπόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐχρῶντο λοιδορίαις, καὶ τὸ θέατρον ἀκοσμία κατεῖχεν. Ἐπεὶ δ' ὁ Κικέρων ἦκε πυθόμενος καὶ τὸν δῆμον ἐκκαλέσας πρὸς τὸ τῆς Ἐννοῦς ἱερὸν, ἐπετίμησε καὶ παρήγεσεν, ἀπελθόντες αὐθις εἰς τὸ θέατρον

ἐκρότουν τὸν Ὀθωνα λαμπρῶς, καὶ πρὸς τοὺς ἱππέας ἀμιλλαν ἐποιοῦντο περὶ τιμῶν καὶ δόξης τοῦ ἀνδρός.

It is, for my purpose, unnecessary to enter upon a consideration of the disputed point, whether the "lex Roscia theatralis" established a new privilege, as the brothers Stockmann (in their dissertation *De Legibus Roman. Theatral.*), and W. A. Becker (in his *Handbuch der Römischen Alterthümer*), and some others, maintain; or whether it revived a previously existing right,—a view strongly favored by the language in the above-quoted passages of Cicero pro Murena ("restituit" and "restitutus") and of Vellejus Paterculus, and maintained by Ph. E. Hutschke (in his *Verfassung des Königs Servius Tullius*, p. 361) and Zumpt (in his paper on Roman Knights, p. 94). The fact that this privilege of the Knights was recognized by the "lex Roscia" is for my purpose sufficient.

The "lex Julia theatralis"—one of the large number of laws which Julius Cæsar enacted during the last two years of his life (after 46 B. C., 708 U. C.), when he had finally established his supreme power—was probably nothing else than a re-enactment of the "lex Roscia." It is incidentally mentioned by Pliny in his historical sketch of the use of rings among the Romans (Nat. Hist. 33. 2. 32): "Hac de causa constitutum, ne cui jus [sc. annuli] esset, nisi qui ingenuus ipse, patre, avo paterno HS CCCC census fuisset et lege Julia theatri in quatuordecim ordinibus sedisset."

A change, although of no great importance, was made in the law under Augustus. The "ordo equester," to which the "lex Roscia," and of course the "lex Julia" also, had reference, being based upon a property qualification, and forming thus a moneyed aristocracy, "decoctores"—that is, persons who had squandered the whole or so much of their estate that the remainder fell short of the "census equester"—were excluded from the privilege of occupying a seat in the "quatuordecim," and had another place assigned to them. Cf. Cic. Phil. 2. 18: "Tenesque memoria praetextatum te decoxisse? Patris, inquires, ista culpa est. Concedo. Etenim est pietatis plena defensio. Illud tamen audaciae tuae, quod sedisti in quatuordecim ordinibus, cum esset lege Roscia decoctoribus certus locus constitutus, quamvis quis fortunae vitio non suo decoxisset." Juven. 3. 152:

"Nil habet infelix paupertas durius in se,
Quam quod ridiculos homines facit. Exeat, inquit,
Si pudor est, et de pulvino surgat equestri,
Cujus res legi non sufficit, et sedeant hic
Lenonum pueri quocunque in fornice nati;
Hic plaudat nitidi praeconis filius inter
Pinnirapi cultos juvenes juvenesque lanistae.
Sic libitum vano, qui nos distinxit, Othoni."

A passage in Suetonius (Octav. 40) shows that, because many knights, reduced by the civil wars in their circumstances, did not dare through fear of the law to occupy a seat in the "quatuordecim," Augustus interpreted the law in such a manner as not to apply to all of them: "Cum autem plerique equitum attrito bellis civilibus patrimonio spectare ludos e quatuordecim non auderent metu poenae theatrialis, pronunciavit non teneri ea, quibus ipsis parentibusve equester census nunquam fuisset." It does not appear whether this interpretation of Augustus, which was intended to relieve those who owed their poverty to no fault of theirs or their parents from undeserved humiliation, remained long in force.

The last legislative action on the subject mentioned by historians is that of the Emperor Domitian (from 81 to 96 A. D.) mentioned by Suetonius (Domit. 8): "Suscepta morum correctione licentiam theatralium promiscue in equite spectandi inhibuit." This very passage proves the tendency to disregard the provisions of the "lex Roscia"; and considering the condition of the empire, the growing disorganization, both external and internal, it is highly probable that this act of Domitian's was the last effort on the part of the government to sustain them. The latest mention of the law, so far as I know, is in Juvenal (14. 322):

"Acribus exemplis videor te claudere; misce
Ergo aliquid nostris de moribus; effice summam,
Bis septem ordinibus quam lex dignatur Othonis."

If we adopt the view of Francke,* who places Juvenal's death, in his eighty-second year, 121 A. D. (874 U. C.), we know the limit beyond which no mention is made of the "lex Roscia," even supposing that the fourteenth Satire was written towards the close of the poet's life.

This brief sketch of the "lex Roscia," from its origin to the last mention of it in the fourteenth Satire of Juvenal, is sufficient to convince the reader that the above passage of our author affords little or no aid in determining the limit of time after which the composition of Petronius's work cannot be placed. This opinion is strengthened by another consideration which should not be overlooked; namely, that the phrase "usque ab orchestra quatuordecim transilire" — although originating in the peculiar custom established by the "lex Roscia," according to which the senators occupied in the theatre the space immediately in front of the stage, the knights the space immediately in the rear of the senators, and the people the rest of the theatre to the extreme hindmost seats — naturally acquired a wider signification, and meant from the highest to the lowest of the people, and might, in this extended signification, be and remain

* J. Valent. Franckii Examen criticum D. Junii Juvenalis Vitae.

in use long after the custom to which it owed its birth had disappeared. If other irrefutable arguments should force us to place Petronius long after the death of Juvenal, and in a time when the "lex Roscia" with its amendments had fallen into disuse, the above passage would have little or no effect to impugn such a conclusion. But, on the other hand, it must also be conceded that this passage contains nothing which would prevent the adoption of the earliest possible period as that in which Petronius lived and wrote.

In collecting the passages which have been examined in the preceding pages, it has been my endeavor to omit or wink out of sight none which could possibly have any influence upon the decision of the question under consideration. Having no favorite, preconceived theory at the time when I entered upon this investigation, but honestly desiring to arrive, if possible, at a result satisfactory to my own mind and to that of any one capable of weighing and appreciating arguments on which the decision of the question must turn, I had no occasion for admitting some and excluding other evidences. If I have passed over any passage or expression which can throw additional light on the subject, it is to be ascribed to ignorance or inadvertence, not to design.

What, then, is the result of the preceding examination? What time is indicated by the customs, institutions, persons, and occurrences alluded to in the above passages, as the period in which our author, Petronius, lived and composed this work?

It will be readily perceived, that among the passages which have been examined there are many which refer to customs or institutions prevailing so great a length of time that their mention affords no positive aid in determining a particular point of time; these passages are of negative value only, inasmuch as they contain nothing inconsistent with a result based upon other and more definite evidence. Of this kind are, for example, the passage in c. 65. 10, mentioning the "Vicesimarii"; c. 70. 10, alluding to the "Factio Prasina"; c. 71. 9, concerning golden rings; c. 71. 12, concerning the "decuriae"; c. 85. 1, mentioning the province of Asia.

Of the remaining passages, some go to fix the earliest possible limit, others the latest, between which the composition of the book must have taken place. The following passages are of the former description, that is, they refer to events or institutions the mention of which proves that the composition of the book cannot be placed farther back than the time when the event alluded to happened, or the institution mentioned was established, and they determine one of the limits of the period during which the composition of the book must be placed.

The mention of the "Augustales" as reorganized by Augustus — a measure which

is probably to be assigned to the year 28 B. C. — makes it necessary to place the composition of the book after that year. The title Augustus, mentioned c. 60. 7, proves that the book must have been written after the year 27 B. C., when Octavius received that title; and the other title, "pater patriae," mentioned in connection with the preceding, obliges us to place the book after the year 2 B. C., when the honor of this title was bestowed upon Augustus. The name Maecenatianus (c. 71. 12) may be considered as a strong reason for supposing that the book was written not very long after the year 8 B. C., when Mæcenas died. And finally, the mention of "Vigiles" (c. 78. 7), and the manner in which they are mentioned, are conclusive proof that the composition of the book belongs after the year 6 A. D., when Augustus organized the institution of the Vigiles, and distributed them over the city, for the protection of the different "regiones" into which the city had been divided, for the purpose of a better and more efficient administration of the police of Rome.

It will be perceived, then, that while the mention of the "Augustales" would not oblige us to descend much lower than the year 28 B. C., the mention of the titles "Augustus" and "pater patriae," and of the name Maecenatianus, and finally of the "Vigiles," compels us to descend to a time after the year 6 A. D.

The Satyricon contains but one passage which is irreconcilable with this inevitable conclusion, and this is that remarkable one in c. 34. 6, "Falernum Opimianum annorum centum," which, if it really indicates the time of the entertainment of Trimalchio, and also of the composition of the book, would clearly give us the year 21 B. C., — a time not incompatible with the mention of the Augustales and the title Augustus, but quite incompatible with the mention of the title "pater patriae," of the name Maecenatianus, and of the Vigiles. This difficulty may be solved in various ways. One is suggested by the ingenious interpretation of Burmann, referred to before, that the wine had, for a certain occasion, been correctly marked as one hundred years old, but not having been used, and coming, by purchase or gift or inheritance, into the possession of Trimalchio, he served it up with the same label, although this was no longer a correct statement of the wine's age. Another solution of the difficulty is, that, although the above passage in c. 34. 6 may indicate the time when the banquet of Trimalchio took place or is represented as having taken place, it does not follow that thereby the time when the Satyricon was composed is likewise indicated. Whether the book contains the real adventures of Encolpius, or occurrences which had their origin in the imagination of Petronius alone, it must have been written after the adventures happened or are represented to have happened, and the interval of time between the actual or supposed occurrence of the events and their description may be longer or shorter; so

that while the banquet of Trimalchio may actually have happened in the year 21 B. C., the work of Petronius giving an account of it may have been written twenty-nine years or more afterwards; for this length of time, at least, must have intervened between a banquet given 21 B. C. and the composition of a work which mentions the Vigiles. Either of these explanations will solve the difficulty presented by the passage c. 34. 6, and it is unnecessary to have recourse to other expedients, such as questioning the correctness of the text "*annorum centum*." It will also be readily perceived, that, if this circumstance is an impediment to our adopting so early a period as 6 A. D. for the composition of the book, it is a still greater impediment to the hypotheses—and they are the more numerous—which adopt a later time.

Having pretty satisfactorily ascertained the year 6 A. D. as the limit beyond which we cannot ascend in determining the time of the composition of the *Satyricon*, it remains to inquire whether we can ascertain with equal accuracy the limit beyond which we cannot descend. It will at once be seen that the evidence on this point is not quite so conclusive as on the other; for it is to a great extent of a negative kind. While the mention of a person, event, or institution is conclusive evidence that the work in which the mention occurs is posterior to the person, event, or institution mentioned, the fact that a certain person, event, or institution is not mentioned is not conclusive evidence that the work in question is anterior to that person, event, or institution. But notwithstanding this great and inherent difficulty, the evidence which can be adduced is of such a nature that we may arrive at a considerable degree of probability.

Of the passages which have above been examined, the following more especially bear on this part of the question. In the discussion on the imperfect education of young orators with which the work in its present state commences, the term "*forum*," as the stage on which the orator is to act, occurs several times, c. 1. 2 and c. 4. 4, no mention being made of the halls ("*basilicae*"); and yet these were in pretty general use before the reign of Domitian, who was emperor from 81 to 96 A. D. Considering how natural it would have been to mention halls in that connection, if they had been in common, if not exclusive use, we may fairly infer that the *Satyricon* must have been written before 81 A. D.

If what Petronius says (c. 83) concerning the condition of painting be compared with the statements of the elder Pliny in his great work, the conclusion suggests itself that Petronius wrote before Pliny had completed his work; and inasmuch as Pliny finished his production in 77 A. D., we may infer that the *Satyricon* was written before that year.

From the circumstance that (c. 31. 3) "*aqua nivata*" is evidently spoken of as a

proof of uncommon luxury, and no mention is made of Nero's invention of "aqua decocta," we are justified in supposing that Petronius wrote before Nero, who reigned from 54 to 68 A. D., or at least before that invention of Nero.

It is highly probable that the Scaurus mentioned c. 77. 5 is Æmilius Scaurus, who committed suicide in 34 A. D. As he is spoken of in that passage as still living, it would follow that the *Satyricon* was written before the year 34 A. D.

The circumstance that Trimalchio (in c. 71. 1), while speaking of the manumission of several of his slaves by testament, does not allude to the restriction placed upon the action of the master by the "lex Furia Caninia," which was enacted in 4 A. D., might induce us to place the composition of the *Satyricon* before that year, were it not that this supposition clashes with the positive evidence concerning the "Vigiles," which were organized by Augustus two years later. The negative evidence that Trimalchio does not mention the "lex Furia Caninia" when we should naturally expect that he would do so, must yield to the positive evidence establishing that the book was written after the organization of the Vigiles, in 6 A. D.

The result, therefore, of our investigation into the historical evidence is, that there is the highest degree of probability that the *Satyricon* was written some time between 6 and 34 A. D.; that is to say, during the last eight years of the reign of Augustus, or the first twenty-one of that of Tiberius. The probability of this result is strengthened by all those passages considered in the above pages, which, while they afford no hint for determining the precise time of the composition of the book, contain nothing inconsistent with the result at which we have arrived. For the mention (c. 2. 7) of the influence which Asiatic eloquence exercised upon that of the Romans, of "sera" (c. 16. 2), of "hiems Gallica" (c. 19. 3), of "cymbalistria" (c. 22. 6), of the "literae quadratae" (c. 29. 1), of large landed estates (c. 48. 2 and 3), of the "vicesimarii" (c. 65. 10), of Virgil's *Æneid* (c. 68. 4), of the price of slaves (c. 68. 8), of golden rings (c. 71. 9), of the name "Maecenatianus," of the "decuriae," and of the amount of property inscribed on the sepulchral monument (c. 71. 12), of Menecrates (c. 73. 3), of Cæsar as heir of Trimalchio's master (c. 76. 2), of the "arena" (c. 81. 3), of the province of Asia (c. 85. 1), and of "plastae" (c. 88. 5), is not only not incompatible with the result stated above, but several of the circumstances in question are positively favorable to that conclusion, especially the name "Maecenatianus" (c. 71. 12), and the mention of Cæsar as heir of Trimalchio's master (c. 76. 2). The story of malleable glass (c. 51), even if it were less apocryphal than Pliny plainly represents it, is not inconsistent with my conclusion. The same is the case with the two poems introduced c. 89 and 119,—the former on the taking of Troy, the latter on the Civil War,—if they are viewed in the light in which I have represented them.

If it were necessary or desirable to define my opinion on the subject still more precisely than I have done, I should say, that while I am not prepared to deny that the book may have been written in the reign of Tiberius previously to the year 34, I am inclined to think that the adventures related belong to the time of Augustus. Besides the circumstances already mentioned, and a general impression produced by an unbiassed perusal of the book, — an impression which is more easily felt than described, — I would more especially refer to the political spirit of the humbler *dramatis personae*, a certain sturdy independence marking their sentiments and language (see, for instance, the conversation of Ganymedes in c. 44), which lingered yet, at least in the country, during the milder autocracy of Augustus, but which was totally crushed out by the sterner despotism of Tiberius. But as the object of this branch of the investigation is to ascertain by historical evidence, and not by personal impressions, the time of the composition of the Satyricon, I am willing to abide by the above-stated result, — that it is to be placed between the years 6 and 34 A. D.

Linguistic Evidence.

Having finished the examination of the first kind of evidence — the historical — which has a bearing on the inquiry as to the age of Petronius, and having stated the result to which that examination has led, I now turn to the second, the linguistic evidence. It has above (p. 48) been stated, that by linguistic evidence I understand phenomena of language, whether consisting in the use of certain words and expressions and of certain grammatical forms and inflections, or in the structure of the sentences and what is more particularly understood by the term style, — which phenomena, when compared with the language of writers whose age is known, may aid in obtaining a satisfactory answer to the question to what age Petronius belongs.

In entering upon this inquiry, we meet at the very threshold with a great difficulty, arising from the peculiar and singular nature of the Satyricon. It is a unique book; there is not another like it in the whole body of Roman literature, so far as it has been preserved. The *Metamorphoses* of Apulejus, a work with which it may in one respect be classed, inasmuch as it is likewise a novel, or prose fiction, is so different in its plan and execution, and so peculiar in its language and style, that it affords no aid whatever in the solution of our problem. If we attempt to compare the Satyricon with works in other departments of literature, — the only comparison that can be made, — it is at once apparent that the result must in a great degree be unsatisfactory, for the very reason that the works compared belong to different departments of literature, each of which has its own rules and laws of composition.

But not only are we deprived of the advantage which a comparison of the Satyricon with another work of the same kind would afford, but great caution is required in comparing different parts of the book with one another, because it contains, besides the narrative of the hero, Encolpius, the sentiments, notions, and language of a variety of persons, of both sexes and of all grades of culture and refinement. Some critics, modern as well as older ones, when speaking of the language of Petronius, have not carefully enough discriminated between the different portions of the book, charging upon Petronius defects of language which evidently belong to the persons introduced by him. It would be easy, if it were necessary, to mention instances of this superficial mode of proceeding. It is one of the great excellences of the Satyricon, and an excellence which will at once be noticed by the attentive reader, that the persons introduced are drawn consistently and truthfully. The skill and tact displayed by the author in apprehending and portraying the peculiarities of birth, education, and social position, are not limited to the representation of classes, but extend to that of individuals. Each one has his own character, and speaks in language in keeping with it. The vain, good-natured, purse-proud, ignorant,* and irascible Trimalchio differs in his language quite as much as in the other characteristics of his person, mind, and situation, from the sturdy Hermeros, — who, though a native of a foreign country, had come in his early youth to Italy, and, imbibing the feelings and opinions of an Italian, adopted also the language of the native inhabitants, which retains yet much of the raciness and vigor, nay, even coarseness, which we find in the language of Plautus, — or from the vulgar, gossiping, and superstitious Niceros, as he shows himself in his story of the man-wolf (*versipellis*). But for this very reason, because individuals and their peculiarities are represented, and represented with life-like fidelity, their language affords little or no aid in the solution of the question concerning the age of the author and his work. It would be necessary to ascertain how far the personal character controlled and modified the feelings, views, and language of the class to which the individual belongs; and this again could be accomplished only by a careful comparison of the language of these persons with that of other persons of the same class and condition. But the materials for such a com-

* Some of the instances of Trimalchio's ignorance are highly amusing; for example, the account which he gives to his companions of a passage in Homer (c. 59. 3): "Scitis, inquit, quam fabulam agant? Diomedes et Ganymedes duo fratres fuerunt; horum soror erat Helena. Agamemnon illam rapuit, et Dianae cervam subjecit. Ita nunc Homerus dicit, quemadmodum inter se pugnent Trojani et Parentini. Vicit scilicet, et Iphigeniam, filiam suam, Achilli dedit uxorem; ob eam rem Ajax insanit, et statim argumentum explicabit."

parison do not exist; and in consequence of this entire absence of other specimens of the language of this class of persons, such a comparison is impossible.

From these few remarks it will be perceived, that, whatever evidence of language is to be found in the work of Petronius tending to throw light on the question of its age, it will chiefly, if not exclusively, be found in the narrative of Encolpius, and the conversations and other specimens of language of the more cultivated persons introduced into the story, such as Eumolpus, Lycas, Tryphæna, and Circe; although the value of these portions of the book, in this point of view, is again greatly diminished by the fact, that either the subjects are different from those treated by standard authors with whom we might be induced to compare them, or that the form is a different one. If we compare these portions of the Satyricon with any prose writer of the period between Cicero and Nero, who is prepared to say how far their subject affected the language of the historians Livy, Curtius, and Vellejus, who again are so widely different from one another, — of the architect Vitruvius, — of the philosopher Seneca, — and what allowance is to be made for this circumstance in judging of their language and style? Again, if we make a comparison between these portions of the Satyricon and certain passages in the poems of Catullus, Horace, Tibullus, and Ovid, however similar the subjects may be, the form of the latter, being poetic, compels us to make so many and great allowances, that the result of such a comparison cannot be satisfactory. But however unpromising the prospect may be in entering upon an examination of the language of Petronius for the purpose of ascertaining from it the age of the author, the work has to be done; and if it does not result in a positive answer to the question when the Satyricon was written, it may at least in a negative, by proving that the language is not at variance with, and furnishes no ground for opposing, the result of the above examination of the historical evidence.

While it must be conceded that the specimens of language of the humbler *dramatis personae* in the Satyricon throw but little light on the question of the age of the writer, they should not be entirely overlooked even in this point of view. I shall make the beginning with their grammatical peculiarities.

Trimalchio uses, c. 39. 5, *coelus* for *coelum*, and *cornum* for *cornu*; c. 47. 4, *Jovis* for *Jupiter*; c. 51. 3, *vasum* for *vas*; c. 59. 1, *sanguen* for *sanguis*; c. 61. 2, *suavius esse* for *suavis esse*; c. 63. 3, *margaritum* for *margarita*; c. 63. 4, *strigae* for *striges*; c. 71. 1, *lactem* for *lac*, and *malus fatus* for *malum fatum* (see c. 77. 2, *fatus meus*); c. 75. 8, *quisquilia* for *quisquiliae*; c. 76. 5, *gusti* for *gustui*; c. 75. 10, *candelabrus* for *candelabrum*; — c. 47. 4, *pudeatur* for *pudeat*; c. 48. 4, *fastiditum* for *fastidivisse*; c. 51. 3, *pote* for *potest*; c. 63. 8, *amplexaret* for *amplexaretur*; c. 64. 2, *delectaris* for *delectas*;

c. 69. 2, *defraudit* for *defraudat*; c. 71. 10, *faciatur* for *fiat*; c. 74. 14, *somniatur* for *somniat*, and *domata* for *domita*; c. 75. 3, *fruniscaris* for *fruaris*; c. 76. 9, *foenerare* for *foenerari*; c. 77. 5, *mauoluit* for *maluit*;—c. 47. 4, *ne Jovis* for *ne Jovis quidem* (see c. 9. 6, *ne spiritus* for *ne spiritus quidem*, Encolpius); c. 50. 7, *quid dixero* for *quod dixero*; c. 51. 6, *quia enim* for *quia*; c. 63. 9, *plus sciae* for *magis sciae*; c. 76. 3, *contra aurum* for *auro contra*; c. 77. 5, *et* for *atqui*;—c. 33. 5, *si sorbilia sunt* for *sint*; c. 34. 10, *postquam auferet* for *abstulerit*; c. 39. 12, *prae mala sua* for *malis suis*; c. 49. 4, *voca cocum in medio* for *medium*; c. 51. 2, *fecit reporrigare*; c. 52. 3, *meum enim intelligere* for *meam intelligentiam*; c. 63. 9, *oportet credatis*, and, c. 74. 2, *oportet fiat*; c. 70. 2, *volueris* for *si volueris*; c. 71. 9, *in publico effundere*, and *scis enim, quod epulum dedi* for *me epulum dedisse*; c. 71. 10, *faciatur triclinia* for *faciantur* or *fiant*; c. 71. 11, *ne effluant vinum*; c. 74. 17, *ne mortuus quidem lites habeam*; c. 75. 8, *nam ego quoque tam fui, quam vos estis*; c. 76. 3, *nemini nihil satis est*; c. 76. 3 and 6, *oneravi vinum*; c. 76. 5, *tamquam nihil facti*, a Grecism, ὥς μηδενὸς γεγενημένου; c. 76. 10, *no-lente me . . . exoravit*; c. 77. 1, *felix in amicos* for *in amicis*.

Seleucus, one of Trimalchio's guests, uses, c. 42. 5, *malus fatus* for *malum fatum*;—c. 42. 2, *fui in funus*; c. 42. 3, *tam bonus Chrysanthus*; c. 42. 7, *nemini nihil boni facere oportet* for *nemini quidquam boni facere oportet*. Phileros, another of the guests, uses, c. 43. 6, *frunitus est* for *fruitus est*, and, c. 43. 1, *ille habet, quod sibi debebatur* for *quod ei debebatur*. Ganymedes, likewise a guest of Trimalchio, uses, c. 44. 8, *schemas* for *schemata*; c. 44. 16, *fruniscar* for *fruar*; c. 44. 18, *plovebat* for *pluebat*; and, c. 44. 1, *quid annonam mordet* for *mordeat*.

Echion, still another of Trimalchio's guests, uses, c. 45. 3, *medius coelus* for *medium coelum*; c. 45. 4, *excellente* for *excellens* (used also by Habinnas, c. 66. 3); c. 45. 9, *stigmam* for *stigma*; c. 45. 11, *nervia* for *nervos*; c. 46. 1, *pauperorum* for *pauperum*; c. 46. 7, *libra rubricata* for *libros rubricatos*, and *usionem* for *usum*; c. 46. 8, *thesaurum* for *thesaurus*;—c. 45. 7, *delectaretur* for *delectaret*; c. 45. 10, *vinciturum* for *vic-turum*; c. 46. 1, *argutat* for *argutatur*, *loquere* for *loqui*, and *loquis* for *loqueris*;—c. 45. 10, *subolfacio* for *suboluit mihi*; *quod nobis epulum daturus est Mammea* for *nobis epulum daturum esse Mammeam*; c. 46. 1, *prae literas* for *literis*; c. 46. 2, *te per-suadeam* for *tibi persuadeam*; c. 46. 4, *dixi, quod mustela comedit* for *dixi mustelam comedisse*.

Hermeros, one of the same party, uses, c. 57. 8, *vasus* for *vas*; *lorus* for *lorum*; c. 57. 10, *malisto* for *megisto*; c. 57. 11, *athla* for *athlon*; c. 58. 2, *offla* for *offula*; *Jovis* for *Jupiter*; c. 58. 7, *Athana* for *Athene*; c. 58. 12, *volpis* for *vulpes*;—c. 57. 2, *convivare* for *convivari*; c. 57. 3, *rideatur* for *rideat*; c. 57. 8, *argutas* for *argutaris*;

—c. 58. 5, *nec non cresco*; —c. 58. 4, *videbo te in publicum*; c. 58. 13, *maiores male-
dicas* for *majori*.

Niceros, another guest at Trimalchio's banquet, uses, c. 62. 13, *bovis* for *bos*; —
c. 61. 4, *ridetur* for *ridet*; c. 61. 8, *fefellit sum* for *falsus sum*; —c. 62. 14, *hoc de*
for *de hoc*; —c. 62. 1, *Capuae exierat* for *Capua exierat*; c. 62. 2, *persuadeo hospitem*
for *hospiti*; c. 62. 11, *nobis adjutasses* for *nos*.

Habinnas, the friend and colleague of Trimalchio, at whose banquet he appears un-
expectedly with his wife, Scintilla, uses, c. 66. 3, *excellente* for *excellens* (see c. 45. 4),
and, c. 66. 4, *si aliquid muneris meo vernulae non tulero* for *nisi quid muneris meo ver-
nulae tulero*. The wife, Scintilla, uses, c. 69. 1, *stigmam* for *stigma*, while Fortunata,
the wife of Trimalchio, uses, c. 67. 5, *est* in the sense of *licet*, —*Est te, inquit, videre?*

One of Trimalchio's guests, who is not mentioned by name, uses, c. 38. 1, *lacte* for
lac; c. 41. 11, *balneus* for *balneum*; c. 41. 12, *vinus* for *vinum*; —c. 37. 8, *argentum*
plus for *argenti*.

Bargates, the steward of a building, says, c. 96. 7, *maledic illam* for *illi*.

Quartilla, although evidently a woman of education, uses, c. 19. 2, the expression,
Ideo vetui hodie in hoc deversorio quemquam mortalium admitti for *in deversorium*. Two
more persons of a humble rank are to be mentioned; one a farmer, who, c. 116. 4,
uses the expression *O mi hospites* for *mei*; and the other an old woman, who, c. 131. 7,
says, *Vides, Chrysis mea, vides, quod aliis leporem excitavi* for *vides me aliis leporem*
excitasse; and, c. 134. 8, introduces a most irregular anacoluthon: *hunc adolescentem,*
quem vides, malo astro natus est.

If we examine this pretty complete list of grammatical forms, which are more or less
departures from the established classical usage of the language, we find that, besides
those which must unhesitatingly be acknowledged as solecisms and vulgarisms, there
remain a considerable number of antiquated forms, which, no longer in use among the
cultivated in the age of Cicero, and even earlier, remained still in the mouth of the
people.

To the former class belong the following expressions: *balneus* for *balneum*, c. 41. 11;
*vinus** for *vinum*, c. 41. 12; *excellente* for *excellens*, c. 45. 4 and c. 66. 3; *stigmam* for
stigma, c. 45. 9 and c. 69. 1; *libra rubricata* for *libros rubricatos*, c. 46. 7; *thesaurum*
for *thesaurus*, c. 46. 8; *athla* for *athlon*, c. 57. 11; *offla* for *offula*, c. 58. 2; *Athana*† for

* Natural as it is to expect a more frequent occurrence of this form *vinus*, since it resembles more closely
the Greek form, *οἶνος*, from which it is derived, I know of no other instance.

† This form is characteristic. It is well known that the Greek colonies of Middle and Lower Italy were
chiefly of the Doric tribe; hence this Doric form *Athana*.

Athene, c. 58. 7; *suavius* for *suavis*, c. 61. 2; *quisquilia* for *quisquiliae*, c. 75. 8; and *gusti* for *gustui*, c. 76. 5; — *delectaretur* for *delectaret*, c. 45. 7; *vinciturum* for *victurum*, c. 45. 10; *subolfacio* for *suboluit mihi*, c. 45. 10; *loquere* for *loqui*, and *loquis* for *loqueris*, c. 46. 1; *pudeatur** for *pudeat*, c. 47. 4; *fastiditum* for *fastidivisse*, c. 48. 4; *rideatur* for *rideat*, c. 57. 3; *ridetur* for *ridet*, c. 61. 4; *fefellitum sum* for *falsus sum*, c. 61. 8; *amplexaret* for *amplexaretur*, c. 63. 8; *delectaris* for *delectas*, c. 64. 2; *defraudat* for *defraudat*, c. 69. 2; *somniatur*† for *somniat*, c. 74. 14; and *domata*‡ for *domita*, c. 74. 14; — *quid* for *quod*, c. 50. 7; *quia enim* for either *quia* or *enim*, c. 51. 6; *malisto* for *megisto*, c. 57. 10; *hoc de*§ for *de hoc*, c. 62. 14; *plus*|| *sciae* for *magis sciae*, c. 63. 9; *ne mortuus quidem lites habeam*,¶ c. 74. 17; — *postquam nos auferet Orcus* for *abstulerit*, c. 34. 10; *argentum plus*** for *argenti plus*, c. 37. 8; *prae mala sua* for *malis suis*, c. 39. 12, and *prae literas* for *literis*, c. 46. 1; *tam bonus* for *bonus*, c. 42. 3; *nemini nihil boni facere oportet* for *quidquam boni*, c. 42. 7, and *nemini nihil satis est* for *nemini*

* This must be considered an individual solecism, unless the passage in Plaut. Cas. 5. 2. 4, *pudet, quod prius non puduit unquam est*, is to be considered as evidence of a more frequent use of the passive form.

† *Sed hic, qui in pergula natus est, aedes non somniatur*. This, being a proverb, is not to be supposed to be of Trimalchio's making, and hence it might be supposed that this grammatical irregularity is not to be ascribed to him; unless it can be proved that the proverb is originally Greek, and ungrammatically translated by Trimalchio.

‡ It is highly probable that other writers used the form *domatus* for *domitus*. We can infer this from the existence of the noun *domator* for *domitor*; cf. Tibull. 4. 1. 116, *Te duce non alias conversus terga domator Libera Romanae subiecit colla catervae*. E. C. F. Wunderlich, in his note to this passage, says: "Vocabulum *domator* suspectum erat Scaligero, sagacissimo viro: sed non ut Broukhusius putat, propter formam; nam et *domitor* et *domator* dixere veteres; sed," etc.

§ The passages which may be adduced to prove that the position of *de* after *hoc* is not an irregularity peculiar to Niceros, differ in one important respect: the word governed by *de* is in every instance a relative pronoun. Cf. Cic. de Invent. 1. 28. 41, *et quod simile erit ei negotio, quo de agitur*. Cic. in Verr. 2. 2. 12. 31, *si paret fundum Capenatem, quo de agitur, ex jure Quiritium P. Servilii esse*. Cic. pro Leg. Man. 16. 47, *de hujus autem hominis felicitate, quo de nunc agimus, hac utar moderatione dicendi*. Paullus in Dig. 21. 2. 11, *Ex his verbis stipulationis duplae vel simplae, eum hominem, quo de agitur, noxa esse solutum, venditorem conveniri non posse propter eas noxas, quae publice coerceri solent*. For this reason, I deem it proper to consider the expression *hoc de* a solecism of Niceros's own making.

|| Anthon explains *plus* as the accusative governed by *sciae*, "knowing more," as if *sciae* were used for a participle like *εἰδώς*. This appears to me untenable. *Plus* is used for *magis*. Cf. Nemesian. Eclog. 4. 72, *Plus tamen ecce meus, plus est formosus Iolas*.

¶ "Lest I have, even after my death, quarrels," *ne* being used adverbially in connection with *quidem*, and at the same time as the conjunction.

** This expression, though undoubtedly a solecism, occurs in another later writer. Cf. Lamprid. Alex. Severus, c. 41, *Et cum argentum in ministerio plus ducentis libris non haberet*, etc.

quidquam, c. 76. 3; *quod sibi debebatur* for *ei*, c. 43. 1; *quid annonam mordet* for *mordeat*, c. 44. 1; *quod nobis epulum daturus est Mammea* for *nobis daturum esse Mammeam*, c. 45. 10; *te persuadeam* for *tibi*, c. 46. 2; *dixi, quod mustela comedit*, c. 46. 4; *voca cocum in medio* for *medium*, c. 49. 4; *videbo te in publicum*, c. 58. 4; *maiores maledicas* for *majori*, c. 58. 13, and *maledic illam* for *illi*, c. 96. 7; *Capuae exierat* for *Capua*, c. 62. 1; *persuadeo hospitem* for *hospiti*, c. 62. 2; *si aliquid muneris meo vernulae non tulero* for *nisi quid muneris*, c. 66. 4; *ne effluent vinum*, c. 71. 11; *oneravi vinum*,* c. 76. 3 and 6; *tamquam nihil facti*, c. 76. 5; *nolente me . . . exoravit* for *nolentem me*,† c. 76. 10; *felix in amicos*, c. 77. 1; *vides, quod aliis leporem excitavi*, c. 131. 7; and *hunc adolescentem, quem vides, malo astro natus est*, c. 134. 8.

After having thus separated these instances of grammatical impurity and irregularity, whether solecisms or vulgarisms, which have not the authority of another good writer, and which, for this very reason, afford no indication whatever as to the time in which the book was written, we find that the following remain. In quoting the authority of other writers who have used the same grammatical forms, it is by no means my object to defend the correctness of these forms: my sole aim is to ascertain, from a careful examination of these expressions, in connection with other circumstances, whether they throw any light, and if so, how much, on the question of the age of Petronius.

C. 38. 1: "*lacte gallinaceum, si quaesieris, invenies*"; "*lacte*" for "*lac*," but still a neuter. Cf. Plaut. *Menaech.* 5. 9. 30: "*Neque aqua aquae neque lacte lactis, mihi crede, usquam similius, Quam hic tuist tuque huius autem.*" Non. 8. 483: "*Lacte nominativo casu ab eo, quod est lac.*" Ennius lib. xi: *et si mulier erubuit, ceu lacte et purpura mixta.* Hemina *Annalium* lib. iv: *ex Tiberi lacte haurire*," etc. Charis. 1. 21 (p. 78): "*Lactis nominativum, alii volunt lac, alii lact, alii lacte, ē postrema. Omnino enim nullum nomen muta litera finitur alia nisi s. Itaque eruditiores adjunxerunt t; et propter genitivum qualitatis facit. Nam tria praeterea inveniuntur, quae litera eadem finiuntur, caput, git, nepet. Sed his occurrit, quod nullum omnino nomen duabus mutis literis finiatur, ergo lacte sine vitio dicimus. Nam et Cato sic dixit: Et in Italia atras capras lacte album habere.*" C. 71. 1: "*et aeque unum lactem biberunt*"; this form, "*lactem*," which is a masculine, is not to be confounded with the preceding "*lacte*." Cf. Plaut. *Bacchid.* 5. 2. 18: "*quae nec lactem nec lanam habent.*" Gell.

* The passage in Virg. *Aen.* 1. 195, "*Vina bonus quae deinde cadis oneraret Acestis*," even if it were not poetical, is not parallel.

† This must be considered a Grecism; for it is known that, in Greek, the genitive absolute is sometimes used for the case which the verb requires; especially is this the case with the phrase *ἄκοιτος ἐμοῦ*, as Reiske has shown.

12. 1: "praesertim si ista, quam ad praebendum lactem adhibebitis, aut serva aut servilis est."

C. 39. 5: "coelus hic"; and c. 45. 3: "ubique medius coelus est." The early existence of the form "coelus" might, indeed, be inferred from the plural "coeli," which was, since Lucretius, the only received form of the plural; but we have positive evidence of the fact. Cf. Ennius, in Non. 3. 197, and in Charis. 1. 35: "fortis Romani, quamquam coelus profundus."

C. 39. 5: "cornum acutum." Besides the received form, "cornu," we find in many passages in early and good writers the form "cornus," and in a few, "cornum." Cf. Ovid. *Metam.* 2. 874: "et dextra cornum tenet"; and 5. 383: "Oppositoque genu curvavit flexile cornum." The language of Priscianus (*Lib. VI. p. 685*) confirms the correctness of this reading in both places. Varro de R. R. 3. 9. 14: "Circum caveas eorum incendendum cornum cervinum, ne quae serpens accedat; quarum bestiarum ex odore solent interire." An instance occurring in the work of Scribonius Largus *Designatianus De Compositione Medicamentorum* (141),—"Ad lumbricos satis commode facit et sandonica herba, quae nunc viget, et cornum cervinum limatum lima lignaria,"—is of less weight, because doubts are entertained as to the age of that work in the form in which we now possess it. Scribonius himself was the physician of the Emperor Claudius, but the Latinity of his work is so bad, that some suppose he wrote in Greek, and that the work as it now exists was a later translation. But be this as it may, the passage in Scribonius, if it does not prove the correctness, proves the continued existence, of the form "cornum."

C. 42. 5: "At plures medici illum perdiderunt, imo magis malus fatus"; c. 71. 1: "etiamsi illos malus fatus oppresserit"; and c. 77. 2: "Hoc mihi dicit fatus meus." Cf. *Grut. Inscr.* 661, No. 6: "Fructum Alium Meritorum Suor. Reportare Fatus Malus Negavit"; and 663, No. 5: "Virginem Eripuit Fatus Malus Destituisti Vitilla Mea Miseram Mammam Tuam."

C. 44. 8: "nec schemas loquebatur sed directum, cum ageret." Cf. *Plaut. Amphit. prol.* 116: "Ne hunc ornatum vos meum admiremini, Quod ego huc processi sic cum servili schema." *Id. Pers.* 4. 2. 2: "Tiara ut lepidam lepide condecorat schemam." *Priscian.* 6. 679: "Haec tamen antiquissimi secundum primam declinationem saepe protulerunt et generis feminini."

C. 45. 9: "itaque quamdiu vixerit, habebit stigmam"; and c. 69. 1: "at curabo, stigmam habeat." As this form occurs only in these two places, it might be enumerated among the solecisms, were it not for the analogy of "schema" and other words.

C. 45. 11: "Tertiarius mortuus pro mortuo, qui habuit nervia praecisa." Cf. Varro

in Non. 3. 215: "scientia doceat, quem ad modum in psalterio extendamus nervia." It should be observed, however, that Gerlach in his edition of Nonius reads "nervias."

C. 46. 7: "ad domus usionem." Cf. Q. Scaevola in A. Gell. 4. 1: "sed ea potius, quae hujusce generis longae usionis gratia contrahuntur et reconduntur." Varro in Non. 3. 251: "Diogenem litteras scisse, dum usioni quod satis esset." Cato R. R. 38. 4: "virgas et sarmenta, quae tibi usioni supererunt, in segete comburito."

C. 47. 4: "Hoc solum vetare ne Jovis potest"; and c. 58. 2: "Curabo, jam tibi Jovis iratus sit." Cf. Varro de L. L. 7: "A dissimilibus similia, ut Juppiter Jovis [genitive] et Jovis [nominative] Jovis." Gell. 5. 12: "Jovem Latini veteres a juvando appellavere: eundemque alio vocabulo juncto patrem dixerunt. Nam quod est in elisis aut immutatis quibusdam literis Jupiter, id plenum atque integrum est Jovispater." Ennius in Apul. de Deo Socrat. 2. 121: "Quorum in numero sunt illi duodecim numeroso situ nominum in duos versus ab Ennio coartati:

'Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Jovi', Neptunus, Vulcanus, Apollo.'

Caecilius and Attius in Priscian. 6. 695: "Nam Jovis nominativo quoque casu invenitur. Caecilius in epistola: nam novus quidem deus repertus est Jovis. Actius in *ἑσπινανσιμάχη*: Lucifera lampade exurat Jovis arietem." Mythogr. 3, Prooem.: "Vocatur Jovis sive Juppiter in aethere, Juno in aëre, Diana in terra."

C. 51. 3: "tamquam vasum aeneum." Cf. Plaut. Trucul. 1. 1. 33: "aut aliquod vasum argenteum, Aut aliquod vasum ahenum." Fab. Pictor. in Non. 15. 544: "aquam manibus pedibusque dato, polybrum sinistra manu teneto, dextera vasum cum aqua." Cato in Gell. 13. 23: "Neque mihi aedificatio neque vasum neque vestimentum ullum est manu pretiosum neque pretiosus servus neque ancilla est." But even if we had not the testimony of these writers, the circumstance that the classical language retained the plural of the second declension (cf. Plin. Nat. Hist. 33. 11. 53. 148, "siquidem Lucius Scipio in triumpho transtulit argenti caelati pondo MCCCC et vasorum aureorum pondo MD") would sufficiently prove the early existence of the form "vasum." There seems to be no authority, however, for the masculine "vasus," which occurs in c. 57. 8, "vasus fictilis."

C. 57. 8: "lorus in aqua." Cf. Apul. Metam. 3. 13. 197: "Et cum dicto lorum quempiam sinu suo depromit"; and 14. 198: "Omnium quidem nequissimus audacissimusque lorus iste." Schol. ad Juvenal. 6. 480: "Scutica, lorus latus, corium non confectum." These are the only passages, so far as I know, in which "lorus" occurs; nor should I attach any importance to the two instances in Apulejus, were it not that his well-known partiality for old-fashioned forms, especially those of Plautus, rendered

it highly probable that in these instances, too, he has followed some ancient exemplar.

C. 58. 12: "volpis uda." Cf. Phaedr. 4. 3. 1: "Fame coacta vulpis alta in vinea Uvam appetebat."

C. 59. 1: "sanguen illi fervet." Cf. Ennius in Non. 3. 224 and 10. 504: "heu me miseram, interii, pergunt labere sanguen sanguine." Cato in Gell. 3. 7: "cumque inter mortuos defatigatum vulneribus aegreque spirantem, quod sanguen defluxerat, cognovere, eum sustulere." Ennius in Cic. de Orat. 3. 58. 218: "nemo est tam firmo ingenio et tanta confidentia, Quin refugiat timido sanguen, atque exalbescat metu." Lucret. 1. 836 (with Lachmann's note): "et de paucillis atque minutis Visceribus viscus gigni sanguenque creari."

C. 62. 13: "jacebat miles meus in lecto tamquam bovis." Cf. Varro de L. L. 7, p. 122: "nunc in consuetudine aliter dicere pro Jovis Juppiter, pro bovis et bus bos, pro struis strues."

C. 63. 3: "margaritum." Cf. Augustus in Macrobian Saturn. 2. 4: "Tiberinum margaritum." Augustus applying this term in a jocose manner to Mæcenas, it is not improbable that he preferred to use the popular, less elegant form of the word. Tacit. Agric. 12: "gignit et Oceanus margarita sed suffusca ac liventia."

C. 75. 10: "Tam magnus ex Asia veni, quam hic candelabrus est ad summa." Cf. Caecilius in Non. 3. 202: "memini ibi candelabrum ligneum Ardentem."

C. 116. 4: "O mi, inquit, hospites." Cf. Plaut. Cist. 4. 2. 8: "Mi homines, Mi spectatores."

C. 43. 6: "quod frunitus est, quamdiu vixit"; c. 44. 16: "Ita meos fruniscar, ut ego puto omnia illa aedilibus fieri"; c. 75. 3: "Rogo, inquit, Habinna, sic peculium tuum fruniscaris, si quid perperam feci, in faciem meam inspue." Besides a passage in Plaut. Rud. 4. 3. 84,—"Hinc tu, nisi malum, frunisci nil potes: ne postules,"—which is of itself enough to prove the existence and use of this word at an early period, there is a very important statement in A. Gell. 17. 2: "Domus, inquit, suas quemque ire jubet et sua omnia frunisci: frunisci rarius quidem fuit in aetate M. Tullii ac deinceps infra rarissimum: dubitatumque est ab imperitis antiquitatis, an Latinum foret: non modo autem Latinum sed jucundius amoeniusque etiam verbum est fruniscor quam fruor: et ut fatiscor a fateor ita fruniscor factum est a fruor. Q. Metellus Numidicus, qui caste pureque lingua usus Latina videtur, in epistola, quam exul ad Domitios misit, ita scripsit: Illi vero omni jure atque honestate interdicti: ego neque aqua neque igni careo, et summa gloria fruniscor. Novius in Atellana, quae Parcus inscripta est, hoc verbo ita utitur:

Quod magno opere quaesiverunt, id frunisci non queunt.
Qui non parsit, apud se frunitus est."

This passage, while it conclusively proves the existence and use of the word in the best period, shows that it was rarely used in the time of Cicero, and still more rarely in the time immediately following. The language of the vulgar often retains words which have disappeared from that of the educated, because the influence of the educated upon the great mass is slow and gradual. The question arises, then, How long was the word probably retained in the language of the vulgar? The statement of Gellius throws much light on the subject. He says that the word was rarely used in the age of Cicero, and after that so rarely that those not acquainted with the older literature even doubted whether it was a Latin word. This proves, therefore, that before the death of A. Gellius, which must be placed between 145 and 164 A. D., the word had disappeared, not only from the written, but even the spoken language. In Petronius, three different persons, all belonging to the humbler classes, — Seleucus, Ganymedes, and Trimalchio, — use the word, thus proving that, although no longer in use in the written language, the word was still in common use among the lower classes. This appears to be a very strong, and indeed irrefragable argument, for placing Petronius long before Gellius, and not very long after Cicero.

C. 46. 1: "Quid iste argutat molestus?" and c. 57. 8: "tu laticulosus, nec mu nec ma argutas." Cf. Propert. 1. 6. 7: "Illa mihi totis argutat noctibus ignes."

C. 46. 1: "Quia tu, qui potes loquere, non loquis." Cf. Enn. Annal. 7. 101: "Quoi res audacter magnas parvasque jocumque Eloqueret."*

C. 51. 3: "Caesar non pote validius quam expaverit." Cf. Cic. Brut. 46. 172: "Hospes, non pote minoris." Cic. ad Attic. 13. 38. 1: "Hoc quidquam pote impurius?" Ter. Adel. 2. 3. 11: "Nil supra pote."

C. 52. 3: "meum enim intelligere nulla pecunia vendo." The use of the infinitive as a substantive occurs in the best writers. Cf. Cic. de Fin. 2. 13. 43: "Quae cum Aristoni et Pyrrhoni omnino visa sunt pro nihilo, ut inter optime valere et gravissime aegrotare nihil prorsus dicerent interesse, recte jam pridem contra eos desitum est disputari." Cic. Parad. 3. 1. 20: "ipsum quidem illud peccare, quoquo verteris, unum est." But the addition of any other adjective pronoun than "ipsum," as here of "meum," is very rare.

C. 71. 10: "Faciatur, si tibi videtur, et triclinia." Here are two grammatical irregularities, one of which occurs in other writers also, — "faciatur" for "fiat." Cf. Titinius in Non. 10. 507: "stultitia cupidinis petunt consilium, bona gratia ut parvi faciatur"

* Others read "Eloqueretur."

(in Priscian. 8, p. 801: "bona gratia parvi ut faciat^{ur}"). Of the second irregularity, a common Grecism, of connecting the singular of the verb with a plural neuter noun, I find but one other instance quoted, Ter. Eun. Prol. 17: "Habeo alia multa, nunc quae condonabitur." But as this passage of Terence is susceptible of another and better explanation, namely, "with regard to which he will be pardoned," "quae" being the Greek accusative, and not the nominative, I am constrained to consider the phrase "faciat^{ur} triclinia" as a bold Grecism of Trimalchio's, unless in his ignorance he took "triclinia" to be a noun of the first declension.

C. 76. 9: "et coepi libertos foenerare." Cf. Ter. Adel. 2. 2. 9: "Metuisti, si nunc de tuo jure concessisses paululum atque Adulescenti esses morigeratus, hominum homo stultissime, Ne non tibi istuc foeneraret."

C. 77. 5: "Ad summa, Scaurus, cum huc venit, nusquam mavoluit hospitari." We find several analogous forms of other tenses, so that it is not probable that this "mavoluit" is an invention of Trimalchio's. Cf. Plaut. Poen. 1. 2. 91: "Bono ingenio me esse ornatam quam auro multo mavolo"; and 93: "Bonam ego quam beatam me esse nimio dici mavolo." Plaut. Asin. 1. 1. 106: "Eidem homini, si quid recte curatum velis, Mandes, moriri sese misere mavolet." Plaut. Truc. 4. 2. 33: "Mortuum hercle me, quam id patiar, mavelim." Naevius in Fest. sub stuprum: "Seseque ii perire mavolunt ibidem quam cum stupro redire ad suos popularis."

C. 47. 4: "Hoc solum vetare ne Jovis potest." Another instance of this peculiar use of "ne," in the sense of "ne . . . quidem," occurs in the generally much more correct language of Encolpius, c. 9. 6: "Quid dicis inquam, muliebris patientiae scortum, cujus ne spiritus purus est?" Instances of this omission of "quidem," or, as some think, of the emphatic meaning of "ne," which can dispense with the addition of "quidem," occur in the best writers. Cf. Cic. in Cat. 2. 4. 8: "Nemo, non modo Romae sed ne ullo in angulo totius Italiae, oppressus aere alieno fuit, quem non ad hoc incredibile sceleris foedus adsciverit." Cn. Pompeius Magnus L. Domitio, in Cic. ad Attic. 8. 12. D. 2: "et si convenirent, quantum iis committendum sit, qui inter se ne noti sunt, contra veteranas legiones, non te praeterit." Liv. 44. 36: "neque enim ne his cunctationem aperuerat suam."* Cic. in Verr. 3. 84. 195: "sin, ut plerique faciunt, in quo etiam erat aliquis quaestus, sed is honestus atque concessus, frumentum, quoniam vilis erat, ne emissus; sumpsisses id nummorum, quod tibi senatus cellae nomine concesserat."†

* It should not be overlooked, however, that there is some diversity of reading in these three passages. Orelli reads, in the first, "sed nec ullo," and in the second, "qui inter se ne noti quidem sunt." Crevier and Drakenborch, without authority of manuscripts, adopt in the passage of Livy a conjectural emendation, "ne his quidem."

† There being no difference of reading in this, as in the preceding passages, the text may be assumed to

Horat. Serm. 2. 3. 262: "Ne nunc, cum me vocet ultro, Accedam?" and Pers. 5. 172: "Quidnam igitur faciam? ne nunc, cum accersat et ultro Supplicet, accedam?" both in imitation of Ter. Eun. 1. 1. 4: "Exclisit; revocat. Redeam? Non, si me obsecret." Flor. 3. 17: "Postremo Livius Drusus non tribunatus modo viribus sed ipsius etiam senatus auctoritate totiusque Italiae consensu easdem leges asserere conatus, dum aliud captat ex alio, tantum conflavit incendium, ut ne prima illius flamma posset sustineri, et subita morte correptus hereditarium in posteros suos bellum propagaret." Cic. de Fin. 1. 6. 19: "Quae cum res tota ficta sit pueriliter, tum ne efficit,* quod vult." Besides the uncertainty of the text in many of these passages, it should be borne in mind that, even in those in which the text is not questioned, the interpretation differs. Some explain them by the omission of "quidem." Ruhnken takes this ground in his edition of Rutilius Lupus (Lugd. Bat. 1768). Hand, in his excellent work, *Tursellinus seu de Particulis Latinis Commentarii* (Vol. IV. p. 69), seems inclined to take the other view, that in all these passages "ne" is used in an emphatic sense, and does not, therefore, require the addition of "quidem." The latter view is favored by a passage in Quintilian (1. 5. 38). Speaking of solecism, he goes on to say: "Per quot autem et quas accidat species, non satis convenit. Qui plenissime, quadripartitam volunt esse rationem, nec aliam quam barbarismi, ut fiat adjectione, ut Veni de Susis in Alexandriam: detractatione, Ambulo viam, Aegypto venio, Ne hoc fecit: transmutatione, qua ordo turbatur, Quoque ego, Enim hoc voluit, Autem non habuit." From this passage it would appear that Quintilian considered the expression "ne hoc fecit" for "ne hoc quidem fecit," a solecism. But strange to say, Quintilian himself is charged with this solecism, if it be a solecism. Cf. 1. 12. 14: "Nam nec ego consumi studentem in his artibus volo," where some of the best manuscripts and editions (Cod. Goth. and Edit. Venet. 1494) read "ne"; 6. 1. 47: "Ita neque illum probaverim, qui inter clarissimos sui temporis oratores fuit," where the Edit. Venet. has "ne"; 1. 2. 7: "Verba ne Alexandrinis quidem permittenda deliciis risu et osculo excipimus," where there is another reading, "ne Alexandrinis permittenda," without "quidem"; 2. 17. 27: "Quorum neutrum est turpe, cum ex bona ratione profiscitur: ideoque nec vitium," where some read "ne vitium." The weight of evidence is, however, against this charge.† Without attempt-

be correct. This being the case, Hand (*Tursell.* Vol. IV. p. 71) has recourse to an interpretation of the passage which I cannot admit; he says that "ne emissus" is not the apodosis of the sentence, but that the apodosis begins with "sumpsisses," and takes "ne emissus" in the sense of "in order not to purchase." If this were the idea of Cicero, he would have said "ne emeresset," instead of "ne emissus."

* Orelli reads, "ne efficit quidem."

† But even if this charge of inconsistency had been made out, it would not be the only one of its kind. It is not uncommon for men, even intelligent men, to be drawn, by the course of their argument, into asser-

ing, then, to settle the vexed question whether "ne" is used in the best writers for "ne . . . quidem," or whether, when it does occur, it must be interpreted in some different way, I have adduced a sufficient number of passages from writers of the best age, in which "ne" is used in precisely the same sense as in the two above passages of Petronius. This is sufficient for my purpose, inasmuch as I do not intend to defend the purity and elegance of the language of Petronius, but merely to show that it contains nothing that is inconsistent with an early period of its composition.

C. 75. 8: "nam ego quoque tam fui, quam vos estis." This may be explained by the ellipsis of "tenuis" after "tam," an ellipsis which is not infrequent in the language of conversation. Cf. Plaut. Aul. 3. 6. 12: "Tam hic scit me habere, quam egomet." Ter. Eun. 4. 4. 50: "Parmenonis tam scio esse hanc technam quam me vivere."

C. 58. 5: "Nec sursum nec deorsum non cresco, nisi dominum tuum in rutae folium non conjecero"; and c. 76. 3: "Nemini tamen nihil satis est." It is well known that this accumulation of negatives, so common in Greek, occurs also in Latin, at least in the less careful language of conversation. Cf. Ennius Erechtheo, in Festus, p. 162: "lapideo corde sunt multi, quos non miseret neminis." Plaut. Mil. Glor. 5. 18: "Jurate non nociturum esse hominem de hac re neminem." A. Gell. 4. 1: "Quid enim refert mea ejusque quicum loquor, quo genere penum dicam, aut in quas extremas literas declinem, si nemo id non nimis barbare fecerit?" Ter. Andr. 1. 2. 34: "Ne temere facias, neque tu haut* dices tibi non praedictum: cave." Here may also be mentioned the expression (c. 42. 7), "nemini nihil boni facere oportet," unless it should be thought more proper to consider it an individual solecism of Seleucus.

C. 76. 3: "oneravi vinum, et tunc erat contra aurum." The expression "auro contra" is undoubtedly the more common. Cf. Plaut. Epid. 3. 3. 30: "Non carust auro contra." Yet "contra aurum" occurs in other writers also. Cf. Varr. de R. R. 1. 2. 10: "Hujusce inquam pomaria summa sacra via, ubi poma veneunt, contra auream imaginem." Hand, in his Tursellinus (Vol. II. p. 120), attaching no weight to the passage in Varro, on account of the unsatisfactory condition of the text, limits the expression "contra aurum" to later writers ("recentiores").

C. 33. 5: "tentemus tamen, si adhuc sorbilia sunt." Cf. Ter. Eun. 3. 4. 7: "Idque adeo visam, si domi 'st." Ter. Phorm. 3. 6. 20: "Vide opis si quid potes adferre huic."

tions unsupported by facts. A striking instance is furnished by Cicero, Tusc. 1. 36. 88, where he says, "Carere in malo non dicitur," when he himself not only says "febri carere" (Ad Fam. 16. 15. 1), an exception which he himself admits, but "carere dolore" (De Fin. 1. 11. 38), "miseria carere" (Tusc. 3. 13. 27), "malo carere" (Ibid. 3. 18. 40).

* Others read "hoc."

C. 42. 2: "Nec sane lavare potui, fui enim hodie in funus." Cf. Cic. ad. Attic. 15. 4. 2: "ut certior fieret, quo die in Tusculanum essem futurus." A. Gell. 1. 7: "Idem autem ille amicus noster in ejusdem M. Tullii Ciceronis oratione, quae est de imperio Cn. Pompeii, ita scriptum esse a Cicerone dicebat, atque ipse ita lectitabat (pro lege Manil. 12. 33): Cum vestros portus atque eos portus, quibus vitam ac spiritum ducitis, in praedonum fuisse potestatem sciatis. Neque soloecismum esse ajebat 'in potestatem fuisse,' ut vulgus semidoctum putat, sed ratione dictum certa et proba contendebat, quae et Graeci uterentur: et Plautus verborum Latinorum elegantissimus in *Amphitryone* (1. 1. 26) dixit: 'Numero mihi in mentem fuit'; non, ut dici solitum est, 'in mente.' Sed enim praeter Plautum, cujus ille in praesens exemplo usus est, multam nos quoque apud veteres scriptores locutionum talium copiam offendimus, atque his vulgo annotamentis inspersimus." After such testimony, it is unnecessary to adduce any other evidence that this mode of expression, not only occurred in writers of the best ages, but was considered elegant. I will, however, add one more instance. Suet. Oct. 16: "Ne rectis quidem oculis eum aspicere potuisse instructam aciem: verum supinum coelum intuentem stupidum cubuisse: nec prius surrexisse ac militibus in conspectum fuisse, quam a M. Agrippa fugatae sint hostium naves." It is probable that Suetonius, in mentioning this charge by Antony against Octavianus of a want of courage, quotes his very words.

C. 51. 2: "deinde fecit reporrigare Caesarem." This use of "facere" is not infrequent. Cf. Liv. 22. 13: "Sed Punicum abhorrens ab Latinorum nominum prolatione pro Casino Casilinum ducem accipere fecit."* Varr. de R. R. 3. 5. 3: "Fenestras raras, per quas non videantur extrinsecus arbores aut aves; quod earum aspectus ac desiderium macrescere facit volucres inclusas." Colum. 12. 38. 5; "Mel Atticum ter infervere facito." Cic. Brut. 38. 142: "Nulla res magis penetrat in animos, eosque fingit format flectit; talesque oratores videri facit, quales ipsi se videri volunt."

C. 63. 9: "Rogo vos, oportet credatis"; c. 74. 2: "nam aut incendium oportet fiat, aut aliquis in vicinia animam abjiciet"; to which may be added c. 92. 3: "oportet hodie bene sit," and c. 102. 14: "tamquam hic solus color figuram possit pervertere, et non multa una oporteat consentiant, ut omni ratione mendacium constet"; the one a remark of Eumolpus, the other of Giton. However few the instances of the subjunctive after "oportet" are in comparison with the many in which the accusative with the infinitive is used, they prove, not only that this construction was used, but that it was used by the best writers. Cf. Cic. Divin. in Caec. 11. 34: "sin autem de accusatione dicimus, concedas oportet iis, qui nullo suo peccato impediuntur, quominus alterius peccata

* Others read "ducem ut acciperet."

demonstrare possint." Cic. in Verr. 1. 10. 30: "P. Sulpicius, judex tristis et integer, magistratum ineat oportet Non. Decembribus." Cic. de Fin. 2. 26. 85: "Me ipsum igitur ames oportet, non mea, si veri amici futuri sumus." Cic. Parad. 6. 1. 43: "Animus oportet tuus te judicet divitem non hominum sermo." Cic. de R. P. 6. 23. 25 (Somn. Scip. 7): "suis te oportet illecebris ipsa virtus trahat ad verum decus."

C. 67. 5: "Est te, inquit, videre?" "Est," in the sense of "licet," is frequent in good writers. Cf. Hor. Ep. 1. 1. 32: "Est quadam prodire tenus, si non datur ultra." Ter. Adel. 5. 1. 42: "scire est liberum Ingenium atque animum." Tac. Annal. 16. 34: "ut conjectare erat intentione voltus et auditis."

C. 70. 2: "Volueris: de bulba faciet piscem." Cf. Cic. in Verr. 2. 3. 2. 4: "Furem aliquem aut rapacem accusaris? vitanda tibi semper erit omnis avaritiae suspicio." Ter. Phorm. 2. 3. 35: "Unum cognoris, omnes noris." Hor. Serm. 2. 3. 292: "Casus medicusve levarit Aegrum ex praecipiti, mater delira necabit In gelida fixum ripa, febrimque reducet."

C. 71. 9: "scis enim, quod epulum dedi, binos denarios." The use of "quod" after "scio," and other verbs of a similar meaning, is not at once to be declared a solecism, because it can be shown that the best writers made a nice distinction between the accusative with the infinitive and "quod" with the subjunctive. (See Reisig's *Lateinische Sprachwissenschaft*, § 331). Cf. Cic. de Fin. 5. 11. 30: "in nobismet autem ipsis intelligi qui potest, quod* propter quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus." Plaut. Asin. 1. 1. 38: "Equidem scio jam, filius quod amet meus Istant meretricem e proxumo Philenium." Phaedr. 5. 2. 12: "Ego, qui sum expertus, quantis fugias viribus, Scio, quod† virtuti non sit credendum tuae." Liv. 3. 52: "scituros, quod sine restituta potestate redigi in concordiam res nequeant." Even if the passages from Cicero and Phaedrus, on account of the uncertainty of the text, be rejected, those from Plautus and Livy prove the existence of this peculiar mode of expression; and the impropriety of Trimalchio's language consists, therefore, not in the use of "quod" after "scio," but in connecting with it the verb in the indicative. It is otherwise with "quod" after "dico," c. 46. 4, "et dixi, quod mustela comedit," which is unhesitatingly to be considered a Grecism.

C. 71. 11: "et amphoras copiosas gypsatas, ne effluant vinum"; a Grecism. Cf. Claud. in Prob. et Olybr. cons. 51: "Quantum stagna Tagi rudibus stillantia venis Effluxere decus."

This somewhat minute examination of the grammatical forms and combinations used

* Orelli reads, "in nobismet autem ipsis ne intelligi quidem, ut propter aliam quampiam rem," etc.

† Others read "quam."

by the humbler personages of the story establishes the very important fact, that, with few exceptions, these forms belong to the earlier period of the language, from the times of Ennius, Cato, Plautus, and Terence to the age of Varro and Cicero. To these exceptions belong "cornum," which has only the authority of Ovid; "lorus," which is used by Apuleius (I have mentioned above that the well-known partiality of Apuleius for old, especially Plautinian forms, renders it highly probable that in using "lorus" he imitated the example of an older writer whose works are lost); "margaritum," used by Augustus and Tacitus; "effluere," as a transitive verb, only once used by Claudian; and perhaps "fatus," which occurs in a few inscriptions only, of doubtful age. Besides these, a few must be noticed having the authority of later writers as well as earlier: "Jovis," used by Hyginus and Apuleius, as well as Ennius and Varro; "lactem," used by both Gellius and Plautus; the repetition of negatives, of which an instance occurs in Gellius, besides the more numerous instances in Ennius, Plautus, and Terence. The remainder and larger number belong, so far as our means of ascertaining the fact extend, exclusively to the earlier age of Latin literature; viz. "coelus," used by Ennius; "vasum," by Plautus, Fabius Pictor, and Cato; "sanguen," by Ennius, Cato, and Lucretius; "lacte," by Plautus and Cato; "candelabrus," by Cæcilius; "schemas," by Plautus, to which is to be added the important remark of Priscianus, "Haec tamen antiquissimi secundum primam declinationem saepe protulerunt et generis feminini"; "nervia," by Varro; "usio," by Q. Scaevola, Cato, and Varro; "bovis," by Varro; "mi" (for "mei"), by Plautus; "intelligere," as a substantive, by Cicero; "faciatur," by Titinius and Nigidius; "foenerari," by Terence; "mavoluit," by Nævius and Plautus; "ne," for "ne . . . quidem," by Cicero, Horace, and Persius; "facit" followed by the infinitive, by Varro, Columella, and Livy; "pote," by Varro and Cicero; "oportet" with the subjunctive, by Cicero; omission of "si," in Cicero and Terence; "scio, quod," in Plautus and Livy, if not in Cicero and Phædrus; "contra aurum," by Varro; "esse" with "in" and the accusative, by Plautus and Cicero, together with the important remark of Gellius; "fruniscor," by Plautus, Nonius, Q. Metellus Numidicus, with the highly important remark of Gellius; "arguto," by Ennius and Propertius. This great majority of grammatical forms belonging exclusively to the earlier language is certainly a significant fact, which would naturally lead us to assign to the *Satyricon* a time not very distant from the period, the language of which the humbler personages borrow so largely. It may, indeed, be objected, that the vulgar are tenacious of established usages, in language as well as in other things; and this is unquestionably true, and it becomes necessary, therefore, in order to complete the argument, to ascertain the limit of time beyond which it is not probable that the vulgar retained those older

forms. Here the above passage of Gellius becomes of great importance. It proves that a word, which, at the time when the *Satyricon* was written, was in so general use among the vulgar as to be employed by three different persons of that class, although no longer used by the educated and in writing, had at the time when Gellius wrote — in or before the middle of the second century — so entirely disappeared from both the written and spoken language, that persons not familiar with the earlier literature (“*imperiti antiquitatis*”) doubted whether it was a Latin word. Hence it follows that the time which elapsed between the composition of the *Satyricon* and Gellius must have been considerable, because the disappearance of an old, or the introduction of a new word, is not brought about at once, but is the result of slowly and gradually operating causes; and we are not only allowed, but obliged, so far as the grammatical forms of the vulgar language in the work are concerned, to place the composition of the *Satyricon* as early as the age of Augustus or Tiberius.

I proceed, in the next place, to the consideration of the *words* and *phrases* employed by the same class of persons, the humbler *dramatis personae*.

Trimalchio says, c. 33. 1, “*absentivus*”; c. 39. 3, “*Rogo*”; c. 39. 5, “*frontem expudoratum*,” “*scholastici*”; c. 39. 8, “*et hoc et illoc*,” for “*et huc et illuc*”; c. 39. 10, “*laniones*”; c. 47. 4, “*suae rei causa facere*”; c. 47. 5, “*desomnem*”; c. 47. 10, “*in coenam fieri*”; c. 47. 12, “*emtitius*”; c. 50. 5, “*nesapium*” and “*scelio*”; c. 50. 6, “*statuncula*”; c. 51. 4, “*martiolum*”; c. 51. 5, “*condituram*”; c. 51. 6, “*decollari*”; c. 59. 1, “*scordalias*”; c. 63. 3 and c. 68. 8, “*omnium numerum*”; c. 63. 4, “*tristimonio*”; c. 63. 5, “*valde audaculum*”; c. 63. 8, “*manuciolum*,” “*stramentitium*,” and “*vavatonem*”; c. 64. 2, “*canturire*”; c. 69. 3, “*debatuere*”; c. 71. 3, “*publico*”; c. 73. 6, “*barbatoriam fecit*,” “*praefiscini*,” and “*micarius*”; c. 74. 2, “*buccinus*”; c. 75. 4, “*artisellium*”; c. 75. 6, “*fulcipedia*” and “*amasiuncula*”; c. 75. 9, “*sterteia*” or “*stertera*”; c. 75. 10, “*rostrum barbatum*”; c. 76. 2, “*patrimonium laticlavium*”; c. 76. 8, “*corrotundavi*”;* c. 76. 9, “*libertos foenerare*”; c. 76. 10, “*Graeculio*”; c. 77. 4, “*marmoratas*,” “*cellationem*,” and “*sensorium*”; c. 77. 5, “*Ad summa*”; c. 77. 7, “*vitalia*” and “*gustum*”; c. 78. 2, “*ut totus mihi populus bene imprecetur*.”

Hermeros uses, c. 57. 2, “*berbex*”; c. 57. 3, “*larifuga*”; c. 57. 10, “*dignitoso*”; c. 58. 3, “*de praesentiarum*” (and c. 74. 17, where Trimalchio uses it); c. 58. 11, “*ocuponem*.” — Niceros uses, c. 61. 3, “*gaudimonio*”; c. 61. 4, “*scholasticos*”; c. 61. 7,

* Wherever the word occurs, (Sen. *Quaest. Nat.* 4. 3, 7. 26, *Epist.* 113. 18,) it is used in its literal sense, “to make round.” In the figurative sense, “to collect, to accumulate,” it does not occur anywhere. Horace (*Ep.* 1. 6. 34) uses “*rotundare*” in this sense: “*Mille talenta rotundentur, totidem altera, porro et Tertia succedant, et quae pars quadrat acervum.*”

"venerarias"; c. 61. 9, "ecraginavi"; c. 62. 1, "scruta scita"; c. 62. 3, "Apoculamus" (used also by Habinnas, c. 67. 3); c. 62. 4, "ad stelas facere" and "cantabundus"; c. 62. 10, "lauram," "animam ebullivi," and "bifurcum"; c. 62. 11, "ambularem"; c. 62. 14, "exopinassent." — Habinnas uses, c. 65. 10, "mantissam"; c. 66. 5, "intestina sua vomuit"; c. 66. 7, "improbiter"; c. 67. 10, "excatarassasti"; c. 68. 8, "re-cutitus" and "strabonus." — Seleucus uses, c. 42. 6, "vitali lecto." — Giton uses, c. 91. 2, "poenitentiam"; c. 94. 11, "praecipitia"; c. 101. 8, "in ultimis esse"; c. 102. 14, "increta"; c. 102. 15, "ferrumine"; c. 114. 11, "lapidabit." Giton betrays so many marks of culture and refinement, that perhaps his peculiarities of speech should not be enumerated among those of the uneducated. — One of Trimalchio's guests, not mentioned by name, uses, c. 38. 1, "lacte gallinaceum"; c. 38. 6, "succosi"; c. 38. 11, "impropero"; c. 38. 12, "Sestertium suum vidit"; "male vacillavit"; "qui omnia ad se fecerunt"; c. 38. 16, "illum conturbare"; "auctionem proscripsit." — Echion uses, c. 45. 4, "lanistitia"; c. 45. 5, "calidi cerebri"; c. 45. 6, "ferrum bonum"; c. 45. 8, "sestertiarus"; c. 45. 9, "exitum facturam." — Scintilla uses, c. 69. 1, "Agaga." — A peasant uses, c. 116. 8, "necessitudines." — Chrysis uses, c. 126. 7, "nota"; c. 131. 3, "fastose." — Circe uses, c. 128. 3, "excaeco."

Some of these expressions are unsupported by the authority of any writer, early or late, and therefore, in this respect at least, throw no light on the question of the age of Petronius. But while they consequently appear to us, with our limited remains of the popular language, as the peculiarities of the persons who use them, most of them, if not all, have the appearance of being taken from the living language of the people, and are remarkable for that vigor and expressiveness which characterize the older language of the Romans. To this class belong "absentivus"; "expudoratus"; "suae rei causa facere" for "cacare"; "desomnis," analogous to "deplumis" (cf. Plin. Nat. Hist. 10. 24. 34. 70, "inventaeque jam sunt ibi nudaе atque deplumes"); "martiolus" (John of Salisbury, De Nug. Curial. 4. 5, has the same reading); "scordalia," undoubtedly from "scordalus," which occurs in other writers as well as in Petronius (cf., besides c. 95. 7, Sen. Ep. 83. 11, "Tillius Cimber et nimius erat in vino et scordalus"); "omnium numerum," the same as "omnes numeros habere" (cf. Cic. de Offic. 3. 3. 11); "tristimonium"; "manuciolum"; "vavato"; "canturire"; "debatuere" in the sense of "subagitare"; "barbatoriam facere"; "micarius"; "buccinus," undoubtedly connected with "buccina" and "buccino"; "artisellium"; "fulclopedia"; "amasiuncula"; "sterteia"; "corrotundare"; "Graeculio"; "ad summa"; "vitalia," unless, in Sen. Ep. 99. 20, "quam multis vitalia emuntur" should prove to be the correct reading; "gustus" in the sense of "specimen"; — "dignitosus"; "de praesentiarum," unless the similar expression

"in praesentiarum" (Corn. Nep. Hannib. 6) be considered an authority; "larifuga," a word worthy of the pen of Plautus; "occupo"; — "gaudimonium," formed like "tristimonium"; — "venerarius"; "ecraginare" or "ecreginare"; "apoculare" or "aboculare"; "laura"; "exopinassent" or "exopinissent"; — "excatarassare" or "excata-rizare"; — "strabonus"; — "vitalis lectus"; — "poenitentia," "the act repented of"; "incretare"; "lapidare"; — "fastum facere," in the sense of "contemnere"; — "succosus," in the sense of "wealthy"; "improperare," which Burmann calls a "verbum cadentis Latinitatis"; but, besides the uncertainty of the text, it is to be observed that Du Cange, although he enumerates "improperanter" and "improperium," does not mention "impropero"; "ad se facere"; — "lanistitius"; "calidi cerebri"; "ferrum bonum," for "gladiator bonus"; "sestertiarius"; — "Agaga"; "excaecare," in the phrase of Circe, "numquid ab aliquo naturali vitio formam meam excaeco," — "do I, through some natural blemish or defect, impair the effect of my beauty?" Similar, although not the same, is the use of the word in Ovid. ex Pont. 4. 2. 17: "Scilicet ut limus venas excaecat in undis, Laesaque suppresso fonte resistit aqua; Pectora sic mea sunt limo vitiata malorum."

The remaining expressions are, indeed, of infrequent occurrence, but still supported by the authority of other writers.

C. 39. 3: "Rogo, me putatis illa coena esse contentum, quam in theca repositorii videratis?" Cf. Plaut. Bacch. 2. 2. 28: "Ecquidnam meminit Mnesilochi? *Pi.* Rogas? Imo unice unum plurimi pendit." Ter. Phorm. 4. 1. 8: "Pol me detinuit morbus. *D.* Unde? aut qui? *C.* Rogas? Senectus ipsa est morbus." Ter. Andr. 1. 2. 13: "*D.* Qua de re? *S.* Rogas? Meum gnatum rumor est amare."

C. 39. 5, "scholastici," and c. 61. 4, "scholasticos." Cf. De Orat. Dial. 35: "At nunc adolescentuli nostri deducuntur in scenas scholasticorum, qui rhetores vocantur." Jul. Capitol. Maxim. Jun. 3: "Sed timeo, ne soror mea Graecis munditiis erudita barbarum socerum ferre non possit: quamvis ipse adolescens et pulcher et scholasticus ad Graecas munditias eruditus esse videatur." Quint. 12. 11. 16: "Cognoscere et praecepta vivendi perdiscere et in foro nos experiri potuimus, dum scholastici sumus."

C. 39. 8: "et hoc et illoc," for "et huc et illuc." See K. L. Schneider's *Grammatik* (Vol. I. p. 28), on the relationship of *o* and *u*, and Priscian. I. p. 553 (Putsch): "O aliquot Italiae civitates teste Plinio non habebant, sed loco ejus ponebant *u*, et maxime Umbri et Thusci"; and p. 554: "*u* quoque multis Italiae populis in usu non erat, sed e contrario utebantur *o*; unde Romanorum quoque vetustissimi in multis dictionibus loco ejus *o* posuisse inveniuntur." Cf. Varr. de L. L. 5. 9: "Voca inlicium omneis Quiriteis hoc ad me." Plaut. Merc. 2. 2. 49: "hoc non voluntas me impulit." Plaut.

Bacch. 2. 3. 77: "Ne ille hercle mihi sit multo tanto carior, Si me illoc auro tanto circumduxerit."

C. 39. 10: "laniones." Cf. Flav. Cap. de Orthographia (Putsch), p. 2245: "Hic lanius nomen est: verbum autem lanio, lanias; at dixerunt tamen et lanio in nomine."

C. 47. 10: "in coenam fieri." Cf. Mart. 13. 54: "Cerretana mihi fiet, vel missa licebit De Menapis: lauti de petasone vorent." Val. Max. 8. 1. 8: "Non supprimenda illius quoque damnatio, qui pueruli sui nimio amore correptus, rogatus ab eo ruri, ut omasum in coenam fieri juberet, cum bubulae carnis in propinquo emendae nulla facultas esset, domito bove occiso desiderium ejus explevit."

C. 47. 12: "Emititius." Cf. Varro de R. R. 3. 2. 12: "et hic aprum glans cum pascit emititia, facit pinguem; illic gratuita exilem."

C. 50. 5: "nesapium." Cf. Q. Ter. Scaurus de Orthogr. p. 2251: "Ne pro non positum est apud antiquos; significat nefrendes porcos [al. sic nefrendes porci], qui sunt sine dentibus, id est, qui fabam frendere non possunt; nesapius, qui non sapit; ita et nescio, non scio." — "Scelio," or "scellio." Cf. Plin. Nat. Hist. 30. 10. 27. 89: "Operae pretium est scire, quomodo praeripiatur, cum exuitur, membrana hiberna, alias devoranti eam, quoniam nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt, inde stellionum nomine in maledictum translato." Apul. Metam. 5. 30. 376: "Sed nunc irrisui habita quid agam? quo me conferam? quibus modis stellionem istum cohibeam?" Fest. (ed. Müller) p. 313: "Stelionem genus aiunt lacertae, quod Verrius dictum ait, quia virus instillet cibo, potius quam, ut putant abi [ali], a stellarum similitudine, quia varium est." If the passages in Pliny and Apuleius left any doubt of the antiquity of this word, that in Festus, who speaks of Verrius's attempt at explaining its etymology, settles the question.

C. 50. 6: "statuncula." Cf. Ael. Donat. Edit. Secunda (ed. Putsch, p. 1747): "Sunt diminutiva, quae non servant genera, quae ex nominibus primae positionis acceperunt, ut scutum scutella, pistrinum pistrella, canis canicula, rana ranunculus, statua statunculus." According to this statement of Donatus, we should read "statunculos," unless there was a form "statunculum," as well as "statunculus."

C. 51. 5: "condituras vitreorum." Isidorus, in his account of the occurrence (Orig. 16. 15), attributes to Tiberius the same expression: "Hoc facto Caesar dixit artifice, Numquid alius scit hanc condituram vitrorum?" The account of Isidorus differs, in other respects, somewhat from that of Petronius, so that we are not justified in supposing that Isidorus borrowed his expression from Petronius. If so, Petronius may be considered as employing a term used probably before him by others in the same signification. In the sense of "seasoning," the word is used by Sen. de Ira, 3. 15, and by Columella repeatedly.

C. 51. 6: "decollari." Cf. Fenestella in Diomed. 1 (Putsch, p. 361): "Quemadmodum Caesar a piratis captus sit, utque eos ipse postea ceperit et decollaverit."

C. 63. 5: "valde audaculum." Cf. Fest. 23 (Müller, p. 27): "Audax diminutivum facit audaculus." Gell. 5. 21: "reprehensor audaculus verborum."

C. 63. 8: "stramentitium vavatonem." Cf. Auct. B. Hisp. 16: "ad casas, quae stramentitiae ab nostris hibernorum causa aedificatae erant."

C. 71. 3: "et haec omnia publico." The earliest writers, who use this word in the sense of "to publish, to make known," are Tacit. Ann. 16. 4: "mox flagitante vulgo, ut omnia studia sua publicaret (haec enim verba dixere), ingreditur theatrum"; and Plin. Ep. 1. 1: "Frequenter hortatus es, ut epistolas, si quas paullo accuratius scripsissem, colligerem publicaremque." The very manner in which Tacitus states the matter seems to indicate that the expression "studia publicare" was a vulgarism; and Pliny seems to use the expression "publicare" because he quotes the language of his friend Septicius Clarus, rather than from his own choice. This instance illustrates an important fact in the development of language, that an expression originally without doubt a vulgarism — as "publicare," used by Trimalchio — is after a time introduced into the written language, at first hesitatingly and with an apology, as Tacitus seems to do, until without challenge it maintains its place.

C. 73. 6: "praefiscini." Cf. Fl. Sos. Charis. 2. 165: "Titinnius in Setina: Paula mea, amabo, pol tu ad laudem addito, Praefiscini, ne puella fascinetur"; 166: "Afranius in Consobrinis: Scis habitum ita ut nunc obtinet, praefiscine." Plaut. Rud. 2. 5. 4: "Praefiscine, Satis nequam sum: utpote qui hodie inceperim Amare." Both forms, "praefiscini" and "praefiscine," are indiscriminately used.

C. 75. 10: "rostrum barbatum." Cf. Plaut. Menaech. 1. 1. 13: "Aput mensam plenam tu hominis rostrum deliges." Varr. Peripl. in Nonius, 6. 455: "itaque videas barbato rostro illum conmentari et unumquodque verbum statera auraria pendere." Lucil. in Nonius, 6. 455: "ne designati rostrum praetoris pedesque Spectes."

C. 76. 2: "patrimonium laticlavium." Cf. Val. Max.* 5. 1. 7: "itaque puerum annulo fibulaque aurea et tunica laticlavia Hispanoque sagulo et ornato equo donatum datis, qui eum prosequerentur, equitibus ad Masinissam remisit."

C. 76. 9: "et coepi libertas foenerare." Of the various explanations of this obscure expression I prefer that of Burmann: "I began to deal in freedmen, but with usury, as I had hitherto dealt in money; that is, I made freedmen of slaves, but with profit to myself." Cicero uses "fenerari" in this sense with the accusative "beneficium"; Lael.

* It is now well known that Valerius Maximus, like Velleius Paterculus, belongs to the times of Augustus and Tiberius.

9. 31: "Ut enim benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam (neque enim beneficium feneramur; sed natura propensi ad liberalitatem sumus), sic amicitiam non spe mercedis adducti, sed quod omnis ejus fructus in ipso amore inest, expetendam putamus."

C. 77. 4: "porticus marmoratas." Cf. Varr. de R. R. 1. 59. 2: "Ideoque in iis camaras marmorato et parietes pavimentaue faciunt, quo frigidius sit."* Ibid. 3: "In oporothece mala manere putant satis commode alii in tabulis, ut in opere marmorato, alii substrata palea vel etiam floccis." Gruter. Inscr. 39. 4: "M. Aurelius. Pacorus M. Cocceius. Stratocles Aeditui. Veneris. Hortorum Sallustianorum. Basem. cum Pavimento. Marmorato Deanae. D. Φ D." — "Sessorium." Cf. Cael. Aurelianus † Acut. 1. 11: "At si hoc fieri non potuerit, in vicina porticu gestatio adhibenda, ita ut sella bajulatoria vel quolibet sessorio leniter atque mediocriter moveantur." The authority of this passage, the only one besides that of Petronius in which the word occurs, is, for two reasons, of little weight: firstly, because the age of Aurelianus is not certainly known; and secondly, Aurelianus uses the word in the sense of "chair," while Petronius seems to use it in that of "sitting-room."

C. 78. 2: "ut totus mihi populus bene imprecetur." "Imprecari," in a favorable sense, does not occur in writers of the best age. Cf. Apul. Metam. 9. 25. 641: "solito sermone salutem ei fuerat imprecatus."

C. 57. 2: "berbex," for "vervex." The near relationship of *b* and *v* is well known.‡ The instances on ancient monuments in which these letters are used one for the other are innumerable, proving that the pronunciation of the vulgar was inaccurate; for example, "vene," "acervus," "vasis," for "bene," "acerbus," "basis," and, *vice versa*, "bendidit," "bixit," "serbus," for "vendidit," "vixit," "servus"; nay, we find "vibus," and even "bibus," for "vivus." The last-mentioned instance is quite analogous to "berbex"; for in this case, too, we find an intermediate form, "verbex," which occurs repeatedly in an inscription of Fratres Arvales, Gruter. Inscript. 121. 1. Cf. Vopisc. Aurel. 50: "vehementissime autem delectatus est Phagone, qui usque eo multum comedit, ut uno die ante mensam ejus aprum integrum, centum panes, berbicum§ et porcellum comederet."

* Although the text is apparently imperfect, the existence and use of the word "marmoratus" is sufficiently proved by this and the following passage.

† His age is uncertain: some place him in the time of Galenus (b. 130, d. 200), others as late as the fifth century.

‡ See K. L. Schneider's *Grammatik*, Vol. I. p. 226.

§ This is the reading of one of the best manuscripts.

C. 58. 10: "molestare." Cf. Scribon. Largus Compos. Medic. 71: "Uva raro valde molestat."

C. 62. 1: "scruta scita." Cf. Lucil. in Gell. 3. 14: "Quid ni? et scruta quidem ut vendat scrutarius, laudat Praefractam strigilem, soleam improbus dimidiatam." Hor. Ep. 1. 7. 65: "Volteium mane Philippus Vilia vendentem tunicato scruta popello." Cf. Fest. 330 (Müller): "Scitae alias, quae sunt bona facie, alias bonis artibus mulieres a poetis usurpantur." Plaut. Merc. 4. 4. 17: "Scitam hercle sane concubinam hanc." Plaut. Amphitr. 1. 1. 135: "Haec nox scita est exercendo scorto conducto male."

C. 62. 3: "ad stelas facere." Cf. Plin. Nat. Hist. 6. 28. 32. 150: "Insulae sine nominibus multae, celebres vero Isura, Rhinnea et proxuma, in qua scriptae sunt stelae lapideae literis incognitis"; and 6. 29. 34. 174: "Insulae ante portum duae Pseudepylae vocantur, interiores totidem Pylae, in altera stelae lapideae literis ignotis." If "facere" is used for "se facere," in the sense of "se conferre," "to make for a place," it may be justified by the authority of Apuleius (Metam. 5. 2. 321): "Invitata Psyche talium locorum oblectatione propius accessit, et paullo fidentior intra limen sese facit."

C. 62. 4: "cantabundus." Cf. Q. Claudius Quadrigarius in Gell. 9. 13: "Ita, ut ante dixi, constiterunt: Gallus sua disciplina scuto projecto cantabundus." Gellius himself bears this testimony to the excellence of the style of this annalist, a contemporary of Sulla's: "Sed quid hostis et quod genus et quam formidandae vastitatis et quantum insolens provocator et cujusmodi fuerit pugna decertatum, Q. Claudius primo annalium purissime atque illustrissime simplici et incompta orationis antiquae suavitate descripsit."

C. 62. 10: "animam ebulli."* Cf. Sen. Apocol. 4: "Et ille quidem animam ebulliit."

C. 65. 10: "mantissam habet." Whatever be the true interpretation of this difficult expression, the word occurs in old writers. Cf. Fest. (Müller, p. 132): "Mantisa additamentum dicitur lingua Tusca, quod ponderi adicitur, sed deterius et quod sine ullo usu est. Lucilius: Mantisa obsonia vincit."

C. 68. 8: "recutitus est." Cf. Mart. 7. 30. 5: "Nec recutitorum fugis inguina Judaeorum." Pers. 5. 184: "Labra moves tacitus recutitaque sabbata palles."

C. 94. 11: "praecipitia." Cf. Plin. Nat. Hist. 22. 17. 20. 43: "sed contra volsa, rupta lapsusque et praecipitia aut vehiculorum eversiones singularis."

* The expression is used by Seleucus too, c. 42. 3: "tam bonus Chrysanthus animam ebulliit."

C. 101. 8: "in ultimis esse." Cf. Sen. Controv. 2. 12: "cum subito nunciatum est in ultimis esse filium."

C. 102. 15: "ferrumine." Cf. Plin. Nat. Hist. 36. 23. 55. 176: "Ruinarum urbis ea maxime causa, quod furto calcis sine ferrumine suo caementa componuntur."

C. 126. 7: "Ex hac nota." Cf. Hor. Carm. 2. 3. 6: "Seu te in remoto gramine per dies Festos reclinatum bearis Interiore nota Falerni." The transition from this special signification, "kind or quality of wine," to a more general, was easy and natural. Hence Colum. 9. 15. 13: "atque id secundae notae mel defluit"; 12. 59. 3: "Caseum Gallicum vel cujuscunque notae volueris, minutatim concidito et conterito." Curius ap. Cic. ad Fam. 7. 29. 1: "Quare, Cicero mi, persevera constanter nos conservare et Sulpicii successori nos de meliore nota commenda." Catull. 66. (68.) 28: "Veronae turpe Catullo Esse, quod hic quisquis de meliore nota Frigida deserto tepefecit membra cubili."

C. 38. 1: "lacte gallinaceum." Cf. Plin. Nat. Hist. Praef. 23: "ut vel lactis gallinacei sperare possis in volumine haustum."

C. 38. 12: "Sestertium suum vidit decies." Cf. Sen. de Benef. 2. 27. 1: "Hic, qui quater millies sestertium suum vidit." — "male vacillavit." Cf. Cic. in Cat. 2. 10. 21: "qui partim inertia partim male gerendo negotio partim etiam sumptibus in vetere aere alieno vacillant."

C. 38. 16: "illum conturbare," in the sense of "to be embarrassed in one's pecuniary circumstances, to be bankrupt." Cf. Cic. pro Planc. 28. 68: "Verum fac me multis debere, et in his Plancio: utrum igitur me conturbare oportet, an ceteris, cum cujusque dies venerit, hoc nomen, quod urget, nunc, cum petitur, dissolvere?" Cic. ad Quint. Fr. 2. 12. 5: "Ad quem ego rescripsi nihil esse, quod posthac arcae meae fiducia conturbaret." — "auctionem proscrispsit." Cf. Cic. ad Attic. 13. 37. 4: "Velim, si tibi videtur, appelles Balbum et Offilium de auctione proscribenda."

C. 45. 9: "bonum exitum facturam." Cf. Sen. Ep. 115. 15: "donec Euripides in medium ipse prosiluit petens, ut exspectarent viderentque, quem admirator auri exitum facerent."

C. 116. 8: "necessitudines." Cf. Tac. Hist. 3. 59: "atque ipse Vitellius respectu suarum necessitudinum nihil in Domitianum atrox parabat." Curt. 4. 10: "Crederes Alexandrum inter suas necessitudines flere et solatia non adhibere sed quaerere." Fest. 138 (Müller, p. 288): "Rapi simulatur virgo ex gremio matris aut, si ea non est, ex proxima necessitudine, cum ad virum traditur, quod videlicet ea res feliciter Romulo cessit."

C. 131. 3: "fastose." Cf. Mart. 10. 13. 7: "Ad nocturnae jaces fastosae limina

moechae." Panegy.* in C. Calp. Pisonem 107: "Rara domus tenuem non aspernatur amicum, Raraque non humilem calcat fastosa clientem."

It is apparent from this brief examination, that most of these expressions are supported by the authority of the oldest and best writers; and even those few which now have the authority of later writers only are such that they are not necessarily of later origin, but their not occurring in earlier writers is either accidental, it so happening that the earlier writers had no occasion to use them, or is to be accounted for by the fact that so large portions of the works of older writers have perished. So much is certain, — that an unprejudiced reader will find no evidence in these expressions militating against the result of the historical examination, that Petronius belongs to the period of time covered by the close of the reign of Augustus and the commencement of that of Tiberius. Nay, if we allowed ourselves to be exclusively influenced by the character of the language of the humbler persons introduced into the story, we might be tempted to place the work in a period considerably earlier, were it not for one consideration. The language of the vulgar retains grammatical forms, words, and phrases frequently for generations after they have disappeared from the language of the cultivated. Hence, though some of the humbler characters use expressions which remind us of the time immediately succeeding Plautus, it does not follow that they lived in that time. But however strong this conservative principle is, it is not lasting; the language of the humble follows at some distance that of the educated, and adopts, though much later, the innovations introduced by their superiors in learning and refinement. From the entire want of similar works of the same or other periods, we are now unable to determine, and prove by positive evidence, at what distance these imperfectly educated men followed their betters, and how long a time elapsed between their own time and the time when the language of which their conversation furnishes a specimen was the language of the cultivated; but we are justified in availing ourselves of the important information contained in Gellius (17. 2) concerning the form "*fruniscor*,"† and of the light thus thrown on the history of the grammatical element of this humbler language, and in inferring, since grammar and vocabulary are two coexisting parts of one whole, that what is by the statement in Gellius so clearly proved of the grammatical forms, is equally true of the words and phrases.

This appears to be the proper place to advert, in a few words, to the diminutives, to the Greek forms and expressions, and to the proverbs occurring in this work, most of which are put in the mouths of the humbler personages.

* This poem is ascribed by some to Lucan, by others to Saleius Bassus, a *protégé* of Calpurnius.

† See page 113.

The diminutives which occur in the work, and most of which are used by the humbler personages, although not many, are yet sufficiently numerous to impart a marked character to the language of those who employ them, and corroborate the view that the *Satyricon* was written at a time when the peculiarities of the older writers were yet in vogue among the people. No one can read Plautus and other writers of the older times without being struck by their predilection for the use of diminutives, whether nouns, adjectives, or adverbs, — a predilection which even the language of affected imitators, such as Apuleius, confirms.

Trimalchio uses, c. 39. 4, "fericulus"; c. 39. 6, "taurululus"; c. 50. 6, "catilla" (for the more common "catillos") and "statuncula" (or, as others read, "statunculas" or "statunculos"); c. 63. 4, "misella"; c. 63. 5, "audaculum"; c. 75. 6, "amasiuncula"; c. 75. 8, "corcillum" (for the more common "corculum"); c. 77. 4, "casula." Hermes uses, c. 57. 6, "glebulas" and "lamellulas"; c. 58. 2, "offla"; c. 58. 5, "comula"; and c. 58. 8, "sponsiunculam." Habinnas uses, c. 65. 10, "misello"; c. 65. 11, "ossicula"; c. 66. 2, "lucunculum"; c. 66. 4, "vernulae"; c. 66. 6, "homuncionem"; and c. 66. 7, "catillum." Plocrinus uses, c. 64. 3, "adolescentulus"; Echion, c. 45. 7, "amasiunculos"; Ganymedes, c. 44. 15, "casulas"; and a guest of Trimalchio, whose name is not mentioned, uses, c. 38. 3, "meliusculae" and "Graeculis." Even the better educated persons frequently employ diminutives. Agamemnon uses, c. 3. 2, "adolescentuli," and c. 46. 2, "casulas"; Quartilla, c. 24. 2, "vernulae"; Oenothea, c. 134. 11, "adolescentulus"; Eumolpus, c. 85. 1, "aedicularum"; c. 111. 5, "casulam" (in the sense of "sepulcrum"); and Encolpius, or Petronius himself, by no means abstains from the use of diminutives; he uses, c. 1. 3, "adolescentulos" and "globulos"; c. 6. 4, c. 7. 4, c. 131. 2 and 6, and c. 138. 3, "anacula"; c. 11. 2, "amiculo"; c. 28. 6, "libellus"; c. 29. 8, "aedicula" and "pusilla"; c. 31. 9, "asellus"; c. 40. 3, "sportellae"; c. 40. 5, "alacula"; c. 56. 8, "offla"; c. 64. 6, "catellam"; c. 67. 9, "capsellam aureolam"; c. 70. 8, "corollis"; c. 96. 1, and c. 136. 4, "ostiolum"; c. 126. 16, "osculum"; c. 131. 5, "lapillos"; c. 135. 8. 11, "tigillo"; c. 136. 5, "mensulae"; c. 140. 11, "clostellum"; c. 140. 15, "locellos."

Of these diminutives, "adolescentulus" has the authority of Cicero (not to mention the analogous form "adolescentula," which occurs in Plautus and Terence); "aedicula," of Plautus and Cicero; "amiculum," of Festus and Cicero; "anacula," of Terence and Cicero; "asellus," of Varro and Cicero; "audaculus," of Festus (see p. 125); "catillum" ("us"), of Columella and Val. Maximus; "corolla," of Plautus, Festus, Propertius, and Catullus; "glebula," of Columella and Vitruvius; "globulus," being by Petronius used in a metaphorical sense, has in its literal signification the authority of Cato

and Varro; "homuncio," of Cicero; "libellus," of Plautus, Cicero, and Livy; "locelli," of Cæsar and Val. Maximus; "lucunculus," of Afranius; "meliusculus," of Plautus, Varro, and Columella; "mensula," of Plautus; "misellus," of Plautus, Cicero, and Catullus; "osculum" (in the sense of "little mouth"), of Ovid and Phædrus; "ostiolum," of Columella; "pediculus," of Columella; "pusillus," of Plautus, Cato, and Cicero; "tigillum," of Livy, Catullus, and Tibullus; "vasculum," of Cato.

It is seen, then, that by far the greater number of these diminutives are supported by the authority of old writers; and the fact that a few occur in later writers only, ("allicula" in Martial and Velius Longus, "capsella" in Ulpianus, "casula" in Pliny and Juvenal, "catella" in Martial and Juvenal, "ossiculum" in Pliny and Gellius, and "vernula" in Juvenal,) or in Petronius alone, ("amasiuncula" and "amasiunculus," "clostellum," "comula," "corcillum," "fericulus," "offla," "statunculum," "taurulus,") is no evidence of the late age of the *Satyricon*, because the non-occurrence of these words in older writers may be accidental.

It is certainly not to be wondered at that residents of Middle and Lower Italy, most of whom were not even natives of Italy, but had come from Greece or Asia, should mix Greek expressions, more or less corrupted and modified, in their discourse.

We find, thus, in the conversation of Trimalchio, the following words and forms: "tengo menas," c. 34. 7 and 73. 6; "philologiam," c. 39. 3; "praxim," c. 39. 4; "cataphagae," c. 39. 9; "anathymiasis," c. 47. 6; "peristasin," c. 48. 4; "melicam," c. 64. 2; "zelotypa," c. 69. 2; "colepio," c. 70. 2; "faciatur triclinia," c. 71. 10; and "nemini nihil satis est," c. 76. 3. — Niceros uses "basioballum," c. 61. 6; "ecraginavi," c. 61. 9; "apoculamus," c. 62. 3. — Hermeros says, "malisto" (μάλιστος being, perhaps, a Greek vulgarism for μέγιστος), c. 57. 10; "Nec sursum nec deorsum non cresco," c. 58. 5; and "Athana" and "alogias manias," c. 58. 7. — Seleucus uses "laecasin," c. 42. 2; and "nemini nihil boni facere," c. 42. 7. — Scintilla uses "Agaga," c. 69. 1. — Ganymedes says, "percolapabant," c. 44. 5; and another of the guests, "zaplutus," c. 37. 6, and "babae," c. 37. 9. Nay, even the language of Petronius himself is not entirely free from Grecisms. Thus we meet "phantasia," c. 38. 15; "sophos" (σοφῶς), c. 40. 1; "bucolesias," c. 41. 2; "automatum," c. 50. 1, and "automata," c. 140. 11; and "periscelides" and "phoecasia," c. 67. 4. — Eumolpus says, "in hypogeo," c. 111. 2.

It is in the nature of things that most of the proverbs, those vehicles of popular feeling, experience, and wisdom, are found in the conversation of the humbler personages of the drama. Trimalchio says, c. 39. 7: "In Geminis autem nascuntur bigae et boves et colei, et qui utrosque parietes linunt," — the Greek δύο τοίχους ἀλείφειν, the German "auf beiden Achseln tragen," "to please two, even opposite, characters"; it

conveys a similar, although not altogether the same, idea as the proverb, "duo parietes de eadem fidelia dealbare," used by Curius in Cic. ad Fam. 7. 29. 2. C. 39. 11: "In Sagittario strabones, qui olera spectant, lardum tollunt." C. 59. 2: "Semper in hac re qui vincitur, vincit." C. 63. 2: "Asinus in tegulis." C. 74. 13: "in sinum suum conspuat." (Cf. Plin. Nat. Hist. 28. 4. 7. 35: "Veniam quoque a deis spei alicujus audacioris petimus in sinum spuendo.") C. 74. 14: "qui in pergula natus est, aedes non somniatur." C. 74. 16: "ipse mihi asciam in crus impegi." C. 76. 11: "ab acia et acumi omnia exposuit." C. 77. 6: "assem habeas, assem valeas"; and "habet, habebis." — One of Trimalchio's guests, whose name is not given, says, c. 37. 2: "quae nummos modio metitur." (Cf. Horat. Sat. 1. 1. 96: "Ut metiretur nummos." The Greeks had the same proverb. Cf. Suid.: μέδιμνον καὶ παροιμία· Μεδίμνῳ ἀπομετρῶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον· ἐπὶ τῶν μεγάλῃν καὶ ἀθρόαν προσδοκῶντων ὠφέλειαν. Lucian. Dial. Meretr. 9: τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον μηδὲ ἀριθμῶ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνῳ ἀπομεμετρημένον πολλοὺς μεδίμνους.) C. 38. 12: "Sestertium suum vidit decies" (cf. Sen. de Benef. 2. 27. 1, "hic, qui quater millies sestertium suum vidit"), and "Non puto illum capillos liberos habere." C. 38. 13: "olla male fervet," — the Greek *ξεῖ χύτρα, ξῆ φίλια*. — Seleucus says, c. 42. 2: "Aqua dentes habet"; and c. 42. 7: "aeque est, ac si in puteum conjicias." — Phileros says, c. 43. 5: "Longe fugit, quisquis suos fugit"; and c. 43. 7: "in manu illius plumbum aurum fiebat." Varro had written a satire with the title, "Longe fugit, qui suos fugit," as is seen from a quotation in Nonius, 3. 204: "Erbum generis neutri est, ut plerumque. Feminini Varro Longe fugit, qui suos fugit: sed uti serat haec legumina arte parva pauca: cicer, ervillam, ac paregia alia spiria ceteris"; and from a second, 4. 271. — Ganymedes says, c. 44. 1: "quod nec ad coelum nec ad terram pertinet." (Cf. Lucian. Alexand. seu Pseudomant. 54: ὀκτώ μοι χρησμούς ἐπεμψεν, οὔτε γῆς, φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἀπτομένους, ἀνοήτους δὲ καὶ δυσνοήτους ἅπαντας.) C. 44. 3: "serva me, servabo te." C. 44. 7: "cum quo audacter posses in tenebris micare." That this was an old proverb is sufficiently proved by a passage in Cic. de Off. 3. 19. 77: "Haec non turpe est dubitare philosophos, quae ne rustici quidem dubitent? a quibus natum est id, quod jam contritum est vetustate, proverbium. Cum enim fidem alicujus bonitatemque laudant, dignum esse dicunt, quicum in tenebris mices." C. 44. 10: "annona pro luto erat." A similar expression occurs, Plaut. Trucul. 2. 7. 6: "Qui bona pro stercore habet." C. 44. 18: "Dii pedes lanatos habent." (Cf. Macrob. Sat. 1. 8: "Saturnum Apollodorus alligari ait per annum laneo vinculo et solvi ad diem sibi festum, id est, mense hoc decembri: atque inde proverbium ductum deos laneos pedes habere.") — Echion says, c. 45. 8: "qui asinum non potest, stratum caedit"; c. 45. 9: "Colubra restem non parit"; c. 45. 13: "Manus manum lavat." Cf. Plat. Axioch., where the

same proverb is ascribed to Epicharmus: διὰ παντὸς δὲ ἔθος ἐστὶν αὐτῷ φωνεῖν τὸ Ἐπιχάρ-
μειον ἃ δὲ χεῖρ τὰν χεῖρα νίξει. Sen. Lud. de Morte Claud. 9. 5: "Hercules enim, qui
videret ferrum suum in igne esse, modo huc modo illuc cursabat et aiebat: Noli mihi
invidere, mea res agitur: deinde si quid volueris, invicem faciam: Manus manum lavat."
It will at once be apparent that Seneca imitates, even to the proverb, the language of
the vulgar. This satire was probably written immediately after the death of Claudius,
in 54 A. D. — Hermeros says, c. 57. 3: "Larifuga nescio quis nocturnus, qui non valet
lotium suum," and "in molli carne vermes nascuntur." C. 57. 7: "in alio pediculum
vides, in te ricinum non vides?" (Cf. Horat. Sat. 1. 3. 73: "Qui ne tuberibus propriis
offendat amicum, Postulat, ignoscet verrucis illius." Matt. vii. 3-5: τί δὲ βλέπεις τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς
ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου; καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου· ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου τὴν δοκὸν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκ-
βαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.) C. 57. 8: "lorus in aqua." C. 58. 3:
"qualis dominus, talis et servus." (Cf. the Greek proverbs alluded to by Cic. ad Attic.
5. 11. 5: οἷα γ' ἡ δέσποινα, τοῖα δὲ καὶ ἡ κύων,* or ὅποια ἡ δέσποινα τοῖαι καὶ θεραπαινίδες.)
C. 58. 12: "volpis uda," where even the old form "volpis" for "vulpes" bears testi-
mony to the antiquity of the proverb. — Plocrinus says, c. 64. 3: "quadrigae meae
decucurrerunt." The Greeks express the idea conveyed in this proverb by another:
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. This proverb, the origin of which is variously ex-
plained, occurs frequently in Greek writers, among others in Aristoph. Plut. 1002. —
Habinnas says, c. 67. 10: "nunc hoc est caldum meiere et frigidum potare," a proverb
more remarkable for its vigor than its elegance, but perfectly in keeping with the char-
acter of the person who uses it. — Circe says, c. 129. 7: "ad tubicines mittas."

Encolpius himself, or rather Petronius, does not abstain from the use of proverbs.
He says, c. 47. 8: "in medio clivo laborare." A similar idea is expressed in a similar
manner in Ovid. Heroid. 20. 41: "Mille doli restant; clivo sudamus in imo." V. Lörs,
in his edition of Ovid's Heroides (Cologne, 1830), rightly defends the proverbial char-
acter of this expression of Ovid's by referring to the above passage of Petronius. An-
other expression of a similar character occurs in Sen. Ep. 31. 4: "Tanto melior, surge et
inspira, et clivum istum uno, si potes, spiritu exsupera." C. 83. 7: "cum ventis litigo."
The Greeks have several proverbs of the same import; as, ἀνέμους γεωργεῖς, which Suidas
thus explains: ἐπὶ τῶν πονούντων καὶ μηδενὸς μετεχόντων· καὶ γὰρ ὁ ἄνεμος πάντα μὲν φύει
καὶ αὖξει, οὐδὲν δὲ ἕτερον ἢ μόνην ἄχνην ἀποφέρειται· ὥστε οὐδενὸς μεταλαμβάνει. The New

* See Plato de R. P. 8. 13.

Testament expressions *εἰς αἶρα λαλεῖν* (1 Cor. xiv. 9, ἔσεσθε γὰρ εἰς αἶρα λαλοῦντες) and *αἶρα δέρειν* (1 Cor. ix. 26, οὕτως πυκτεύω ὥς οὐκ αἶρα δέρων) are of the same import.

Several facts cannot but strike the reader. In the first place, it is plain that all these proverbs share more or less in those qualities which are required to make a maxim or apothegm a proverb. Secondly, the same taste and sense of propriety which are shown by the author in attributing to each person language suited to his station, age, and education, are equally observed in the use of these proverbs. Any one who will compare the homely "serva me, servabo te," or "manus manum lavat," of Echion, the vulgar "in molli carne vermes nascuntur" of Hermeros, the coarse "caldum meiere et frigidum potare" of Habinnas, and the refined "in medio clivo laborare" of Encolpius, will perceive the correctness of this observation. Thirdly, the proverbs bear, both in their import and language, the impress of antiquity. In the case of one, at least, of the proverbs, — "cum quo audacter posses in tenebris micare," — we have the clear and irrefragable testimony of Cicero as to its age; and what is thus established in the case of this beyond the shadow of a doubt, may fairly be presumed with regard to the rest, on account of their general resemblance in feeling, conception, and language.

The result, then, of the examination of the diminutives, Grecisms, and proverbs seems to be, that they contain no indication whatever of a late composition of the work; on the contrary, whatever evidence we have as to their age, more especially of the diminutives and proverbs, is decidedly in favor of an early period.

Having thus examined the language of the humbler persons introduced into the story of the book, it remains to subject to a like examination the language of Encolpius, the hero who relates his adventures. I shall include in this examination the language of several other persons who are the equals of Encolpius in education and refinement, such as Eumolpus, Ascyltus, Quartilla, and others.

But before entering upon this examination, it is necessary to advert again to a fact already mentioned, that the work of Petronius is the only one of its kind. There is no other like it in the whole range of Roman literature, so far as it has been preserved. Each kind of composition has its own standard, and it is a delicate task to judge a production of one kind by the standard of another. The dialogues introduced into the story of Petronius, truthful, lifelike dialogues though they be, are not like the dialogues of the Latin comedy. The latter have one object: they are exclusively intended to aid in advancing and unfolding the plot of the play, while the former are of the greatest variety, just like the conversations which are wont to occur at accidental meetings of persons of different occupations, opinions, and conditions. The narrative of the work is equally different from any other. It tells, in simple, unpretending language, every

day's occurrences. Some of the familiar letters of Cicero, in which he relates the less important occurrences of his life while at home, or on a journey, or in one of his villas, come perhaps nearest, both in matter and form, to the narrative of Petronius. But although the difficulty here indicated, the want of any other work of the same kind with which the *Satyricon* could be compared, may render the result of an examination of the language of Petronius extremely uncertain and unsatisfactory, this is certainly no reason why the examination should not be made.

C. 10. 4: "privatis quaestibus." "Privatus" in the sense of "individual," the reverse of "communis." Cf. Cic. de Off. 1. 7. 20: "deinde, ut communibus pro communibus utatur, privatis ut suis." Cic. de Leg. 3. 19. 44: "In privatos homines leges ferri noluerunt: id est enim privilegium." It is to be noticed that Scaliger alters "privatos" into "privos," without the authority, however, of the manuscripts. Cic. pro Domo sua, 17. 43: "Vetant leges sacratae, vetant XII tabulae leges privatis hominibus irrogari: id est enim privilegium." In this instance, too, Scaliger reads "privis" for "privatis." — C. 10. 5: "et per totam urbem rumoribus different." Cf. Plaut. Aul. 3. 2. 31: "Ita me bene Laverna amet, te jam, nisi reddi Mihi vasa jubes, pipulo hic differam ante aedis." Caecilius in Gell. 2. 23: "Differor sermone miser." Propert. 1. 16. 47: "Sic ego nunc dominae vitiis et semper amantis Fletibus aeterna differor invidia." — C. 10. 6: "quia tamquam scholastici ad coenam promisimus." Cf. Plaut. Men. 5. 2. 43: "Una opera prohibere, ad coenam ne promittat, postules." Plaut. Stich. 4. 2. 16: "Ad coenam hodie hercle alio promisi foras." Plin. Ep. 1. 15. 1: "Heus tu, promittis ad coenam, nec venis." Cic. de Orat. 2. 7. 27: "Quidnam? inquit Catulus. Ut hic sitis hodie. Tum, cum ille dubitaret, quod ad fratrem promiserat, Ego, inquit Julius, pro utroque respondeo." — "et habitationem mihi prospiciam." Cf. Cic. ad Fam. 13. 2: "Peto igitur a te in majorem modum, quod sine tua molestia fiat, ut ei de habitatione commodes." Caes. Bell. Civ. 3. 21: "unam (legem), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit." — C. 10. 7: "amoliri custodem molestum." Cf. Ter. Andr. 4. 2. 24: "Proinde hinc vos amolimini."

C. 15. 5: "nisi ut semel deposita vestis inter praedones strangularetur." Cf. Stat. Silv. 2. 2. 150: "Non tibi sepositas infelix strangulat arca Divitias." But although in both instances "strangulo" is used in the sense of "removing out of sight," in Petronius it is probably a vulgarism for "to steal," like the English "to hook."

C. 17. 1: "et ad neutram partem assentationem flectentibus." Cf. Vell. Pat. 2. 128. 3: "et qui M. Tullio tantum tribuere, ut paene assentatione sua, quibus vellet, principatus conciliaret." The verb "assentari" is used in the corresponding sense. Cf. Plaut. Most. 1. 3. 90: "Nunc, ne ejus causa vapulem, tibi potius adsentabor."

Vell. Pat. 2. 48. 1: "et iis, qui a Caesare dimittendos exercitus contendebant, assentabatur." — C. 17. 8: "Sed de remedio non tam valde laboro"; for "tam"; an expression used by Quartilla, a woman of refinement and education, however licentious and unprincipled. Cf. Cic. de Divin. 2. 39. 81: "Quasi vero quidquam sit tam valde, quam nihil sapere, vulgare." Caesar in Cic. ad Attic. 9. 7, C. 1: "Gaudeo mehercule vos significare literis, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta." Plaut. Merc. Prol. 103: "Vosmet videte, quam mihi valde placuerit." — The same person uses, c. 17. 9, "traducere," which is used in two other places in the same sense, once by Eumolpus, c. 87. 4, and once by Echion, c. 45. 8. Cf. Liv. 2. 38: "An non sensistis triumphatum hodie de vobis esse? vos omnibus, civibus peregrinis tot finitimis populis, spectaculo abeuntes fuisse? vestras conjuges vestros liberos traductos per ora hominum?" Sen. de Benef. 4. 32. 3: "Hic corpore deformis est, adspectu foedus et ornamenta sua traducturus."

C. 18. 1: "Secundum hanc deprecationem." Cf. Cic. in Verr. 1. 11. 34: "Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi respondere incipias: mea, ut ante primos ludos comperendinem." Cic. de Orat. 1. 62. 264: "nobis expones ea, quae abs te de officiis praeceptisque oratoris quaesita sunt: sed opinor, secundum hunc diem." Cic. ad Attic. 3. 12. 1: "Spem ostendis secundum comitia." The word occurs once more in the same sense, c. 112. 8. — C. 18. 3: "adjuvatueros." Cf. Sal. Jugurth. 47. 2: "ratus, id quod res monebat, frequentiam negotiatorum et commeatum juvaturum exercitum et jam paratis rebus munimento fore." Plin. Ep. 4. 15. 13: "Etenim cum sic te, sic Bassum diligamus, ut et illum cujuscunque et tuum quemcunque quaestorem in petendis honoribus omni opera omni labore omni gratia simus juvaturi," etc. See Reisig's Lat. Gram. p. 234. — C. 18. 4: "post hanc pollicitationem." Cf. Asinius Pollio in Cic. ad Fam. 10. 32. 4: "Tres legiones firmas habeo: quarum unam, duodetrigesimam, cum ad se initio belli arcessisset Antonius hac pollicitatione," etc. Ter. Phorm. 5. 5. 17: "Quintu hinc pollicitationes aufer."

C. 22. 5: "et stertere, tamquam olim dormientes, coeperunt"; "olim" in the sense of "long ago." Cf. Curt. 10. 3. 10: "Hoc ego nunc primum profiteor, sed olim scio." Phaedr. 3. 12. 4: "Hoc si quis pretii cupidus vidisset tui, Olim redisses ad splendorem pristinum." Virg. Georg. 4. 421: "Deprensus olim statio fidissima nautis." See Hand's Tursellinus, Vol. IV. p. 370.

C. 24. 4: "Ab hac voce equum cinaedus mutavit"; c. 41. 9: "Ab hoc ferculo Trimalchio ad lasanum surrexit"; and c. 80. 6: "ab extrema parte verbi consurrexit"; "ab" in the sense of "immediately after." Cf. Liv. 44. 34: "Ab his praeceptis concionem dimisit." Vell. Paterc. 2. 104. 3: "Quippe protinus ab adoptione missus cum eo praefectus equitum in Germaniam."

C. 26. 8: "unus servus Agamemnonis"; and c. 78. 6: "Unus praecipue servus libitinarii illius"; "unus" for "quidam" or "aliquis." Cf. Plaut. *Most.* 3. 1. 147: "Iterum jam ad unum saxum me fluctus ferunt." Cic. *de Orat.* 1. 29. 132: "qui sicut unus pater familias his de rebus loquor." Cic. *pro Rosc. Com.* 5. 15: "et advocatio ea est, quam propter eximium splendorem ut judicem unum vereri debeamus." — C. 26. 9: "et buccinatorem habet subornatum." This expression is put in the mouth of a slave. Cf. Cic. *de Leg.* 1. 22. 59: "et cum se ipse perspexerit totumque tentarit, intelliget, quemadmodum a natura subornatus in vitam venerit."

C. 27. 3: "non quidem eas, quae inter manus lusu expellente vibrabant"; "vibrare" as a neuter verb. Cf. Sen. *de Provid.* 3. 3: "Inter multa magnifica Demetrii nostri et haec vox est, a qua recens sum; sonat adhuc et vibrat in auribus meis." Plin. *Nat. Hist.* 2. 80. 82. 194: "Itaque et sine motu saepe editur sonus, nec simplici modo quattitur unquam, sed tremit vibratque."

C. 28. 4: "in quo deliciae ejus vehebantur." Cf. Plaut. *Poen.* 1. 2. 155: "Mea voluptas, meae deliciae, mea vita, mea amoenitas." Catull. 6. 1: "Flavi, delicias tuas Catullo, Ni sint illepidae atque inelegantes, Velles dicere, nec tacere posses." Cic. *de Divin.* 1. 36. 79: "Quid, amores et deliciae tuae, Roscius," etc. Cic. *ad Attic.* 16. 6. 4: "Piliae salutem dices et Atticae, deliciis atque amoribus meis." Cic. *pro Cael.* 19. 44: "Amores autem et hae deliciae, quae vocantur," etc. — C. 28. 6: "jam admiratione saturi"; in the sense of "wonder." Cf. Cic. *Phil.* 10. 2. 3: "Nam, ut superiora omitam, hoc certe, quod mihi maximam admirationem movet, non tacebo." Liv. 7. 34: "Inde admiratione paventibus cunctis," etc.; and in the same chapter: "deinde admiratio incessit, quod nec pugnam inirent," etc. — C. 28. 7: "sine dominico jussu"; and c. 31. 2: "Vinum dominicum." Cf. Varr. *de R. R.* 2. 10. 10: "Is enim sine literis idoneus non est, quod rationes dominicas pecuarias conficere nequidquam recte potest." Sen. *Ep.* 47. 6: "Adjice obsonatores, quibus dominici palati notitia subtilis est."

C. 33. 8: "hic nescio quid boni debet esse"; in the mouth of a guest, in the sense of "it is natural, probable." Cf. Cic. *pro Quint.* 28. 86: "id testibus me pollicitus sum planum facturum, qui et scire deberent, et causam, cur mentirentur, non haberent." Lucret. 6. 633: "Debet, ut in mare de terris venit umor aquai, In terras itidem manare ex aequore salso."

C. 34. 8: "sic aptum"; in the sense of "fitted, joined." Cf. Fest. 16 (Müller, p. 18): "Apex, qui est sacerdotum insigne, dictus est ab eo, quod comprehendere antiqui vinculo *apere* dicebant. Unde aptus is, qui convenienter alicui junctus est." Cic. *Tusc.* 5. 21. 62: "In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari seta equina aptum demitti jussit." Cic. *Orat.* 71. 235: "Facilius est enim apta dissolvere quam dissipata

connectere." — C. 34. 9: "catenatio." Cf. Vitruv. 2. 9. 11: "Ulmus vero et fraxinus in commissuris et in coagmentationibus ab lentitudine firmas recipiunt catenationes." Vitruv. 10. 1. 2: "Scansoria ratio non arte sed audacia gloriatur; ea catenationibus et [transversariis et] plexis colligationibus et erismatorum fulturis continetur."

C. 36. 4: "Damus omnes plausum." Cf. Cic. Cato, 18. 64: "Quibus cum a cuncto consessu plausus esset multiplex datus, dixisse ex iis quendam," etc.

C. 37. 1, "longe arcessere fabulas coepi," and c. 139. 3, "arcessito sermone." Cf. Cic. Top. 9. 39: "Cum autem a genere ducetur argumentum, non erit necesse id usque a capite arcessere."

C. 40. 1: "Subsessorisque." Cf. Serv. ad Virg. Aen. 11. 268: "subsessores dicuntur, qui in insidiis tauros interimunt."

C. 41. 8: "puerum sane perbasiamus"; "sane" in the sense of "valde." Cf. Plaut. Most. 3. 2. 73: "Nam sibi laudavisse hasce ait architectonem Nescio quem esse aedificatas has sane bene." Cic. de Orat. 2. 66. 264: "in quibus est narratio; res sane difficilis." Cic. in Verr. 2. 17. 42: "Interea sane perturbatus et ipse et ejus amici et consiliarii moleste ferre coeperunt."

C. 47. 7: "et subinde castigamus crebris potiunculis risum." Cf. Cic. Tusc. 2. 21. 50: "Videsne, ut obmutuerit non sedatus corporis sed castigatus animi dolor?"

C. 50. 3: "Exspectabam, ut pro reliqua insolentia diceret." Cf. Caes. B. C. 1. 6: "neque expectant, quod superioribus annis acciderat, ut de eorum imperio ad populum feratur."

C. 52. 12: "Nihil autem tam inaequale erat." Cf. Hor. Sat. 2. 7. 10: "Vixit inaequalis, clavum ut mutaret in horas."

C. 54. 1: "Cum maxime haec dicente Gaio"; "cum maxime" in the sense of "just." Cf. Cic. de Harusp. Resp. 15. 32: "Verumtamen antiqua negligimus; etiam ea negligemus, quae fiunt cum maxime, quae videmus?" Cic. pro Cluent. 5. 12: "quae multos jam annos et nunc cum maxime filium interfectum cupit." Ter. Andr. 5. 1. 4: "Imo enim nunc cum maxime abs te postulo atque oro, Chreme." Ter. Heaut. 4. 3. 40: "atqui cum maxime Volo te dare operam, ut fiat." Plin. Ep. 10. 61. (58.) 1: "ob hoc praecipue, quod est multo depressior opere eo, quod cum maxime surgit." — C. 54. 3: "Nam puer quidem." In this elliptical sense,* "nam" occurs several times in the

* Hand, in his Tursellinus (Vol. II. p. 376 and Vol. IV. p. 12), objects, and to some extent justly, to the term elliptical. It is certainly true that the Roman, in such sentences, was not aware of an ellipsis, — the sentence was to him complete; but most, perhaps all modern languages, not having an equivalent for "nam" and "enim" in this peculiar sense, must have recourse to an ellipsis in order to explain or render the full sense of such sentences. This will be easily seen by taking in connection the two sentences which are

book, c. 56. 4, c. 78. 4, and c. 93. 3, and "enim" in the same sense, c. 56. 6. Instances of this use of "nam" and "enim" are frequent in the best writers, especially Cicero. Cf. Cic. Brut. 43. 161: "Omnibus quidem aliis, inquam, in magistratibus, sed tribunus anno post fuit, eoque in rostris sedente suasit Serviliam legem Crassus. Nam censuram sine Scaevola gessit." Cic. de Nat. Deor. 2. 27. 67: "principem in sacrificando Janum esse voluerunt, quod ab eundo nomen est ductum, ex quo transitiones perviae jani foresque in liminibus profanarum aedium januae nominantur. Nam Vestae nomen a Graecis est." Cic. Brut. 23. 91: "Quid igitur, inquit, est causae, Brutus, si tanta virtus in oratore Galba fuit, cur ea nulla in orationibus ejus appareat? quod mirari non possum in iis, qui nihil omnino scripti reliquerunt. Nec enim est eadem, inquam, Brute, causa non scribendi et non tam bene scribendi quam dixerint." — C. 54. 3: "Nec enim adhuc exciderat cocus ille." Cf. Cic. ad Fam. 5. 13. 2: "Quae cogitatio cum mihi non omnino excidisset — etenim penitus insederat — vi tamen tempestatum et concursu calamitatum erat aliquantum labefactata atque convulsa." — C. 54. 4: "Itaque totum circumspicere triclinium coepi, ne per parietem automaton aliquod exiret." It is well known that "aliquis" is used after "si," "nisi," "ne," for "quis" when it is emphatic. Cf. Cic. ad Attic. 3. 14. 2: "Hinc, si aliquid a comitiis audierimus, nos in Asiam convertemus." Cic. pro Mil. 24. 66: "Verum, ut intelligo, cavebat magis Pompeius, quam timebat, non ea solum, quae timenda erant, sed omnino omnia, ne aliquid vos timeretis." See Reisig's Lat. Gram. p. 340, and Zumpt's Lat. Gram. p. 580. — C. 54. 5: "in vicem enim poenae venit decretum Trimalchionis." Cf. Colum. 3. 14. 3: "potest tamen malleolus protinus in vicem viviradicis conseri soluta et facili terra." Liv. 6. 34: "poenaeque in vicem fidei cesserat."

C. 60. 3: "cum alabastris unguenti"; like the "onyx" of Horace, Carm. 4. 12. 17: "Nardi parvus onyx eliciet cadum." Cf. Ciceronis Fragm. in Non. 15. 545: "Cicero Academicorum lib. II., Quibus etiam alabaster plenus unguenti putre esse videtur."

C. 67. 7: "Notavit haec Trimalchio," and c. 82. 2: "notavit me miles"; "notare" in the sense of "to observe." Cf. Cic. de Orat. 3. 48. 186: "quem [numerum] in cadentibus guttis, quod intervallis distinguuntur, notare possumus; in amni praecipitante

united by "nam": "Ipse Trimalchio cum graviter ingemisset superque brachium tamquam laesum incubisset, concurrere medici, et inter primos Fortunata crinibus passis cum scypho miseramque se atque infelicem proclamavit. Nam puer quidem, qui ceciderat, circumibat jam dudum pedes nostros, et missionem rogabat." Trimalchio indicated the great pain which he suffered, and his wife expressed in the strongest terms her sympathy. It was otherwise with the boy; for he was already appealing to us. That which we express by, "it was otherwise with the boy, for," is expressed by "nam," and the Roman found all this in "nam"; and to the Roman, therefore, as Hand very properly asserts, there was here no ellipsis.

non possumus." Cic. in Verr. 5. 10. 27: "Cum autem ver esse coeperat, cujus initium iste non a Favonio neque ab alio astro notabat, sed cum rosam videret, tunc incipere ver arbitrabatur." — C. 67. 11: "altera delicias et indiligentiam viri." Cf. Cic. ad Quint. Fr. 1. 2. 7: "Ac si omnium mearum praecepta literarum repetes, intelliges esse nihil a me nisi orationis acerbitatem et iracundiam et, si forte, raro literarum missarum indiligentiam reprehensam."

C. 69. 4: "semihora." Cf. Cic. pro Rabir. Perd. 2. 6: "Nunc, quoniam, T. Labiene, diligentiae meae temporis angustiis obstitisti, meque ex comparato et constituto spatio defensionis in semihorae curriculum coëgisti, parebitur."

C. 71. 1: "Diffusus." Cf. Ovid. Metam. 3. 318: "Forte Jovem memorant diffusum nectare curas Seposuisse graves vacuaque agitassem remissos Cum Junone jocos."

C. 74. 4: "quem Trimalchio jussit, ut aeno coctus fieret." This irregular use of "ut" after "jubeo" is not without a parallel even in Cicero. Cf. Cic. in Verr. 4. 12. 28: "Hic tibi in mentem non venit jubere, ut haec quoque referret HS VI millibus IQ se tibi vendidisse?" and several times in the legal formula, "velitis, jubeatis," and similar ones. Cf. Cic. pro Domo, 17. 44: "velitis, jubeatis, ut M. Tullius in civitate ne sit, bonaque ejus ut mea sint." Cic. in Verr. 2. 67. 161: "Centuripinorum senatus decrevit populusque jussit, ut, quae statuae C. Verris ipsius et patris et filii essent, eas quaestores demoliendas locarent." — C. 74. 5: "in cacabum est conjectus." Cf. Varr. de L. L. 4. 27: "Vas, ubi cibum coquebant, ab eo cacabum appellarunt."

C. 78. 8: "verba dedimus"; a phrase so common in Plautus and Terence. Cf. Plaut. Truc. 1. 1. 72: "Mihi verba retur dare sese." Ter. Andr. 1. 3. 5: "Si illum relinquo, ejus vitae timeo: sin opitutor, hujus minas, cui verba dare difficile 'st." Ter. Phorm. 4. 5. 1: "Quietus esto, inquam; ego curabo, ne quid verborum duit." Cic. ad Attic. 15. 16, A: "Vel verba mihi dari facile patior in hoc, meque libenter praebeo credulum."

C. 80. 7: "Fulminatus hac pronunciatione." Cf. Cic. pro Cluent. 20. 56: "Atque hoc tum judicio facto et Opianico re et existimatione jam, lege et pronunciatione nondum, condemnato tamen Avitus Opianicum reum statim non fecit." — C. 80. 9: "Grex agit in scena mimum." Cf. Cic. pro M. Cael. 27. 65: "Mimi ergo est jam exitus, non fabulae."

C. 81. 2: "redeunte in animum solitudine"; "solitudo" in the sense of "desolate condition." Cf. Cic. ad Quint. Fr. 1. 4. 5: "Si tuam solitudinem comunemque calamitatem nemo despexerit." Corn. Nep. Thrasyb. 2. 2: "Neque vero hic non contemptus est primo a tyrannis atque ejus solitudo." — C. 81. 3: "Ergo me non ruina terra potuit haurire?" Cf. Horat. Carm. 1. 24. 5: "Ergo Quintilium perpetuus sopor Urget!"

Horat. Sat. 2. 5. 101: "Ergo nunc Dama sodalis Nusquam est!" Cic. ad Fam. 8. 17. 1: "Ergo me potius in Hispania fuisse tum quam Formiis, cum tu profectus es ad Pompeium!"—"arenae imposui"; and c. 102. 4: "Et utcunque imponi vel dormienti posset." Cf. Cic. ad Quint. Fr. 2. 6. 5: "Sic legibus perniciosissimis obsistitur, maxime Catonis, cui tamen egregie imposuit Milo noster."—C. 81. 6: "noxio sanguine parentabo injuriae meae." Cf. Liv. 24. 21: "Secundum Hieronymi caedem primum tumultuatum in Leontinis apud milites fuerat vociferatumque ferociter parentandum regi sanguine conjuratorum esse."

C. 82. 2: "grassator." Cf. Cic. de Fato, 15. 34: "Hoc enim modo viator quoque bene vestitus causa grassatori fuisse dicetur, cur ab eo spoliaretur."

C. 84. 3: "Jactantur . . . literarum amatores"; in the sense of "to harass, vex." Cf. Plaut. Cist. 2. 1. 4: "Qui omnis homines supero, antideo cruciabilitatibus animi: Jactor, crucior, agitor, stimulator," etc. Cic. Divin. in Caecil. 14. 45: "Te vero, Caecili, quemadmodum sit elusurus, quam omni ratione jactaturus, videre jam videor."—C. 84. 5: "et ipsis lenonibus doctior;" and the adverb "docte," c. 105. 10. Cf. Colum. 2. 15. 4: "quod M. Columellam patrum meum doctissimum et diligentissimum agricolam saepenumero usurpasse memoria repeto."

C. 85. 4: "ludum arctaverat"; "had closed the school." I find no parallel to this use of "arctare." It is not improbable that Petronius wished to mark, by this word, one of the characteristics of Eumolpus's style, which, with all its general elegance and purity, is occasionally marred by a dash of affectation and pedantry. Of the same class may be the following expression, "pigrity recedendi."—C. 85. 6: "bene mane." Cf. Cic. ad Attic. 4. 9. 2: "Eo die Neapoli apud L. Paetum ante diem IV Kal. Maias iens in Pompeianum bene mane haec scripsi."

C. 86. 4, "male dormientis," and c. 87. 3, "male repugnanti." Cf. Horat. Carm. 1. 9. 24: "Pignusque dereptum lacertis Aut digito male pertinaci."

C. 87. 2: "plane iratus"; "plane" in the sense of "altogether, entirely." Cf. Cic. de Orat. 1. 23. 107: "Nam si ars ita definitur, ut paullo ante exposuit Antonius, ex rebus penitus perspectis planeque cognitis," etc. Cic. ad Fam. 3. 10. 1: "Illud plane moleste tuli, quod certissimum et justissimum triumphum hoc invidorum consilio esse tibi ereptum videbam."—"jam dicam"; "jam" in the sense of "immediately." Cf. Plaut. Aul. 1. 3. 25: "Occlude sis Foris ambobus pessulis; jam ego hic adero." Ter. Heaut. 4. 4. 18: "bono animo es: jam argentum ad eam deferres, Quod ei es pollicitus." Horat. Sat. 1. 1. 16: "jam faciam, quod voltis."—C. 87. 7: "iteratione." Cf. Cic. de Orat. 3. 53. 203: "propositioque, quid sis dicturus, et ab eo, quod est dictum, sejunctio, et reditus ad propositum et iteratio et rationis apta conclusio."

C. 88. 1: "consulere prudentiorem coepi aetates tabularum et quaedam argumenta mihi obscura"; "consulere" with two accusatives. Cf. Cic. ad Attic. 7. 20. 2: "Nec te id consulo." Plaut. Menaech. 4. 3. 26: "Ibo et consulam hanc rem amicos."

C. 90. 2: "teli conjectum." Cf. Cic. ad Attic. 4. 3. 2: "Quinti fratris domus primo fracta conjectu lapidum ex area nostra, deinde inflammata jussu Clodii." Liv. 28. 14: "et jam confluxerant cornua, cum, quod roboris in acie hostium erat, Poeni veterani Afrique nondum ad teli conjectum venissent." — C. 90. 4: "sanguinem tibi a capite mittam." Cf. Cels. 2. 10: "sanguinem incisa vena mitti novum non est." — C. 90. 6: "ne et tecum quoque habeam rixandum toto die." The ablative, frequently used by writers of the silver age to express duration of time, and repeatedly occurring in Petronius, is not entirely without the authority of writers of the best age. Cf. Cic. de Off. 3. 2. 8: "Quod eo magis miror, quia scriptum a discipulo ejus Posidonio est triginta annis vixisse Panaetium, posteaquam illos libros edidisset." This passage of Cicero proves that the departure from the grammatical rule and usage was not a later innovation, but that it may have been in common use in the language of conversation even of the educated, as Petronius, Encolpius, Eumolpus, although it was not until a later period that it gained a more extended footing in the written language.

C. 91. 1: "Scires non libenter servire"; and 3: "Supprimere ego querelam jubeo"; c. 93. 4: "et negavit recte facere"; and c. 99. 2: "datum tamen operam." To any one familiar with the language of the dramatists, innumerable instances of the omission of the personal pronoun in the construction of the accusative with the infinitive will occur. Cf. Ter. Andr. 1. 5. 46: "Unum hoc scio esse meritam [sc. eam], ut memor esses sui." Ter. Andr. 3. 2. 37: "ubi intellexeras Id consilium capere [sc. eas], cur non dixti extemplo Pamphilo?" Ter. Andr. 3. 3. 21: "Ita magnae, ut sperem posse avelli [sc. eum]." Nay, even the higher kinds of composition furnish instances of this negligence. Cf. Cic. pro Rosc. Amer. 22. 61: "confitere huc ea spe venisse [sc. te], quod putares hic latrocinium non iudicium futurum." Cic. pro Sulla, 23. 65: "agrarum legi, quae tota a me reprehensa et abjecta est, intercessorem fore professus est [sc. se]." — C. 91. 9: "reviviscentem amicitiam." Cf. Cic. ad Fam. 4. 4. 3: "Noli quaerere; ita mihi pulcher hic dies visus est, ut speciem aliquam viderer videre quasi reviviscentis rei publicae."

C. 92. 3: "se ut in grabatum rejecit." Cf. Cic. de Divin. 2. 63. 129: "Venit enim jam in contentionem, utrum sit probabilius, deosne immortales, rerum omnium praestantia excellentes, concursare omnium mortalium, qui ubique sunt, non modo lectos verum etiam grabatos," etc. — C. 92. 9: "O juvenem laboriosum!" in the sense of "capable of enduring labor." Cf. Cic. Tusc. 2. 15. 35: "Itaque industrios homines illi studiosos vel potius amantes doloris appellant: nos commodius laboriosos."

C. 93. 4: "quod seniori conviciarer." Cf. Varr. de R. R. 2. 5. 1: "Cum alius eum salutasset, alius conviciatus esset, qui tam sero venisset ad constitutum."

C. 94. 7: "hac denunciatione." Cf. Cic. pro Flacc. 6. 14: "Adjunxit illa, ut eos, qui domo exire nolebant, testimonii denunciatione terreret." — C. 94. 14: "instruxerat thecam." Cf. Cic. in Verr. 4. 23. 52: "Efferri sine thecis vasa, extorqueri alia de manibus mulierum, effringi multorum fores, revelli claustra." Varr. de R. R. 1. 48. 1: "proinde ut grani theca sit gluma et apex arista." — C. 94. 15, "mortem mimicam," and c. 106. 1, "mimicis artibus." Cf. Cic. de Orat. 2. 59. 239: "sed etiam si quid perridicule possis, vitandum est oratori utrumque, ne aut scurrilis jocus sit aut mimicus."

C. 95. 2: "furtiva molitio." Cf. Cic. de Nat. Deor. 1. 8. 19: "Quibus enim oculis intueri potuit vester Plato fabricam illam tanti operis, qua construi a deo atque aedificari mundum facit? quae molitio, quae ferramenta," etc. — C. 95. 3: "Jam enim faxo sciatis." Cf. Ter. Andr. 5. 2. 13: "Imo vero indignum, Chreme, jam facinus faxo ex me audias." — C. 95. 4: "palma excussissima." Cf. Ovid. Metam. 5. 596: "quas dum ferioque trahoque Mille modis labens, excussaue brachia jacto." Sen. de Benef. 2. 6. 1: "sed infinitum interest, utrum excusso lacerto torqueantur, an remissa manu effluant." — C. 95. 9: "se ab omni periculo vindicabat." Cf. Brut. 96. 329: "Sed illum videtur felicitas ipsius, qua semper est usus, ab iis miseriis, quae consecutae sunt, morte vindicasse."

C. 97. 1: "intrat stabulum." Cf. Cic. Phil. 2. 28. 69: "hujus in sedibus pro cubiculis stabula pro tricliniis popinae sunt."

C. 98. 1: "arundinem." Cf. Plaut. Stich. 2. 2. 23: "ecferre huc scopas simulque harundinem, Ut operam omnem araneorum perdam et texturam improbam, Deiciamque earum omnis telas."

C. 100. 1: "Luna innumerabilibus comitata sideribus"; "comitata" in a passive sense, as c. 17. 1: "intravit ipsa una comitata virgine." Cf. Cic. pro Cael. 14. 34: "ideo viam munivi, ut eam tu alienis viris comitata celebrares?"

C. 101. 5: "archipirata." Cf. Cic. de Off. 2. 11. 40: "ille autem, qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat, aut interficiatur a sociis aut relinquatur." — C. 101. 7: "nisi naufragium ponimus." Cf. Ter. Phorm. 4. 3. 25: "Verum pono esse victum eum: at tandem tamen Non capitis ei res agitur sed pecuniae." Cic. in Verr. 2. 38. 93: "Itaque tantum verbo posuit Sacerdote praetore Sthenium literas publicas corrupisse." — C. 101. 10: "Accedit his, quod." Cf. Liv. 2. 18: "Supra belli Latini metum id quoque accesserat, quod triginta jam conjurasse populos concitante Octavio Mamilio satis constabat." — C. 101. 11: "quam se ipsos proscribere," "to ruin one's self," "to rush into one's own destruction." Besides this, I do not remember another place in which "proscribo" is not used in its technical meaning.

C. 102. 2: "Quid enim attinet." Cf. Cic. de Fin. 4. 22. 60: "quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare?" — C. 102. 5: "Praeterea illud miror, Encolpi, tibi non succurrisse." Cf. Cic. ad Fam. 16. 21. 6:* "Deinde illud etiam mihi succurrebat grave esse me de iudicio patris iudicare." — C. 102. 13: "Hoc ergo remedio mutemus colores." It is not necessary to consider the plural "colores" as a poetic construction for the singular "colorem"; to exchange one color with another implies a plural. Cf. Vopisc. Prob. 24: "cum imago Probi in Veronensi ita fulmine icta esset, ut ejus praetexta colores mutaret." — C. 102. 15: "asperginem." Cf. Cato de R. R. 128: "Ita neque aspergo nocebit, neque mures cava facient, neque herba nascetur, neque lutamenta scindent se."

C. 103. 5: "Unus forte ex vectoribus"; c. 107. 2: "cum omnis vector nihil prius quaerat"; and c. 108. 4: "alterque infirmissimus vector." Cf. Cic. Phil. 7. 8. 27: "tamen etiam summi gubernatores in magnis tempestatibus a vectoribus admoneri solent."

C. 104. 1: "secundum quietem." Cf. Cic. de Divin. 2. 66. 135: "Tum secundum quietem visus ei dicitur draco is, quem mater Olympias alebat."

C. 105. 1: "Excanduit." Cf. Cic. ad Fam. 8. 12. 2: "Id postquam rescit, excanduit et me causam inimicitiarum quaerere clamitavit." — "nocte intempesta." Cf. Cic. in Pison. 38. 92: "inde nocte intempesta crepidatus vesti servili navem conscendit, Brundisiumque vitavit et ultimas Hadriani maris oras petivit." Fest. 82 (Müller, p. 110): "Intempestam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horae quam diei possint intelligi. Tempestatem enim antiqui pro tempore posuere." — C. 105. 2: "non adumbratae comarum praesidio." Cf. Colum. 5. 5. 15: "M. quidem Columella patruus meus, vir illustribus disciplinis eruditus ac diligentissimus agricola Baeticae provinciae, sub ortu caniculae palmeis tegetibus vineas adumbrabat." — C. 105. 4: "placuit quadragenas utrisque plagas imponi"; and c. 113. 7: "Utraque inimicissima oculis meis." This irregular use of the plural "utrisque" and "utraque" for the singular "utrique" and "utrumque," is not without example in good writers. Cf. Cic. in Verr. 3. 60. 140: "Indignum, uni potius ex iniquis sumendi quam utrisque ex aequis rejiciendi fieri potestatem." Id. 4. 14. 32: "Permotus sum, inquit: binos habebam: jubeo promi utrosque, ne quid plus mali nasceretur." Caes. B. G. 1. 53: "Duae fuerunt Ariovisti uxores . . . utraeque in ea fuga perierunt." Sall. Cat. 30: "Igitur Senati decreto Q. Marcius Rex Faesulas, Q. Metellus Creticus in Apuliam circumque ea loca missi; hi utrique ad urbem imperatores erant." — C. 105. 5: "Et ego quidem tres plagas Spartana nobilitate concoxi." Cf. Cic. ad Quint. Fr. 3. 9. 5: "Sed me ab

* This is a letter of the younger Cicero to his father's freedman, Tiro.

eo ita observari scio, ut ejus ista odia non sorbeam solum sed etiam concoquam." — C. 105. 7: "cum ancillae pariter proclamant." There are several other instances in Petronius of this use of "cum" in a lively narration,* so frequent in Curtius, that master of vivid description, and not infrequent in Cicero. C. 111. 5: "cum interim imperator provinciae latrones jussit crucibus affigi"; c. 115. 11: "cum inviolatum os fluctus convertit in terram." Cf. Curt. 3. 10: "Jam in conspectu sed extra teli jactum utraque acies erat, cum priores Persae inconditum et trucem sustulere clamorem." Cic. in Verr. 2. 29. 72: "Non dubitabat Minucius, qui Sopatrum defendebat, quin iste, quoniam consilium dimisisset, illo die rem illam quaesiturus non esset, cum repente jubetur dicere." — C. 105. 9: "luminibus deflexis." "Lumen" for "oculus," though rare in prose-writers, is used even by Cicero, Tusc. 5. 39. 114: "Democritus luminibus amissis alba scilicet et atra discernere non poterat." — C. 105. 11: "in hoc supplicium"; "in" expressing the object or result of an action. Cf. Cic. pro Flacc. 14. 33: "At enim negas fratrem meum, qui L. Flacco successerit, pecuniam ullam in remiges imperasse." Cic. pro Cluent. 66. 188: "Nihil de alteris Oppianici nuptiis queror; quarum illa cum obsides filios ab eo mortuos accepisset, tum denique in familiae luctum et in privignorum funus nupsit."

C. 106. 3: "Ita vide, ut prosit illis ignosci." Cf. Ter. Andr. 4. 4. 14: "tu ut subservias Orationi, utcunque opus sit, verbis vide." Ter. Hec. 5. 4. 1: "Vide, mi Parmeno, etiam sodes, ut mi haec certa et clara attuleris." Plaut. Truc. 4. 2. 1: "vide intus modo, ut tu tuum item efficias."

C. 107. 1: "utpote hominem non ignotum." Cf. Nep. Hannib. 2: "Pater, inquit, meus Hamilcar puerulo me utpote non amplius novem annos nato in Hispaniam imperator proficiscens Carthagine Jovi Optimo Maximo hostias immolavit." Horat. Sat. 1. 5. 94: "Inde Rubos fessi pervenimus utpote longum Carpentis iter et factum corruptius imbri." — C. 107. 3: "satisfactione lenitas." Cf. Cic. ad Fam. 7. 13. 1: "Hic tu me etiam insimulas nec satisfactionem meam accipis." — C. 107. 6: "Si, me Hercules, intervortissent pecuniam vestram." Cf. Cic. Phil. 2. 32. 79: "Ille induxit, ut peteret; promissum et receptum intervortit ad seque transtulit." — "Servitia," for "servi." Cf. Cic. pro Cael. 32. 78: "qui in Palatio atque in urbis oculis servitia ad caedem et inflammandam urbem incitavit." — C. 107. 11: "At enim amici fuerunt nostri"; and c. 115. 17: "At enim fluctibus obruto non contingit sepultura"; "at," so frequently used in the best writers, especially Cicero, to introduce an actual or supposed objection. Cf. Cic. Cat. 19. 68: "At sperat adolescens diu se victurum, quod sperare idem senex non potest. Insipienter sperat." Cic. de Nat. Deor. 3. 11. 26: "At enim quaerit apud

* See Zumpt's Lat. Gram. § 580.

Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus, si nullus fuerit in mundo. Et ego quaero, unde orationem unde numeros unde cantus." — C. 107. 13: "curationis." Cf. Cic. de Nat. Deor. 1. 34. 94: "Omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini." — "propositum." Cf. Cic. de Fin. 3. 6. 22: "et tamen, ut omnia faciat, quo propositum assequatur, sit hoc quasi ultimum."

C. 108. 3: "Negat Eumolpus passurum se, ut quisquam ingenuos contra fas legemque contaminet." Although the accusative with the infinitive is commonly used after "pati," there are instances in good writers of "ut." Cf. Cic. pro Font. 12. 27: "Quod si in turpi reo patiendum non esset, ut quidquam isti se minis profecisse arbitrarentur: quid faciendum vobis in M. Fonteio arbitramini?" — C. 108. 12: "caduceatoris more." Cf. Festus 36 (Müller, p. 47): "Caduceatores legati pacem petentes. Cato, Caduceatori, inquit, nemo homo nocet." Liv. 32. 32: "Mora, cur non extemplo oppugnarentur, ea fuit, quod caduceator ab rege venerat locum ac tempus petens colloquio."

C. 109. 7: "pelagiae volucres," and c. 55. 6. 10: "ornata phaleris pelagiis." Cf. Varr. de R. R. 3. 3. 10: "Sic nostra aetas, inquam, luxuria propagavit leporaria, ac piscinas protulit ad mare, et in eas pelagios greges piscium revocavit." Phaedr. 4. 21. 7: "Redire in patriam voluit cursu pelagio."

C. 110. 4: "repositum in pristinum decorem puerum gaudebam." This very rare use of "reponere" in the sense of "restituere" occurs once in Virgil, Aen. 1. 253: "sic nos in sceptris reponis?" — C. 110. 7: "Quam facile adamarent." Cf. Cic. in Verr. 2. 34. 85: "Interea cupiditate iste illa sua nota atque apud omnes pervagata, cum signa quaedam pulcherrima atque antiquissima Thermis in publico posita vidisset, adamavit." Cic. Acad. 2. 3. 9: "Sed nescio quo modo plerique errare malunt eamque sententiam, quam adamaverunt, pugnacissime defendere quam sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere."

C. 111. 2: "in hypogeo" (see p. 131). Cf. Vitruv. 6. 8. (11.) 1: "Sin autem hypogea concamerationesque instituentur, foundationes eorum fieri debent crassiores quam quae in superioribus aedificiis structurae sunt futurae." Gruter. Inscr. 1114. 3: "Cum Ypogaeo Suo Hred." — C. 111. 3: "sine alimento." Cf. Cic. Timaeus seu de Univ. 6: "nec vero desiderabat aut alimenta corporis aut detractorem confecti et consumpti cibi." The use of the word "alimentum" in this connection may be an indication of that affectation which characterizes the language of Eumolpus. Of the same description is the expression, § 5: "solum illud affulsisse verum pudicitiae amorisque exemplum." Cf. Liv. 27. 28: "Magoni jam haud ferme fidenti retenturum defensurumque se urbem prima spes morte nunciata Marcelli affulsit." Val. Max. 7. 6, Ext. 1: "Cretensibus nihil tale praesidii affulsit." — C. 111. 5: "fabula erat." Cf. Horat.

Ep. 1. 13. 9: "Asinaeque paternum Cognomen vertas in risum et fabula fias." — C. 111. 8: "exulceratae mentes." Cf. Cic. pro Deiot. 3. 8: "cumque apud ipsum te de tuo periculo dicerent, fore putabant, ut in exulcerato animo facile fictum crimen insideret."

C. 112. 5: "cruciarum." I find one authority, but a sufficient one, for the use of this word; namely, M. Seneca, Controv. 3. 21: "fecit se similem tyranno, filiam raptis, libertum cruciarum." — C. 112. 6: "residet." Cf. Plaut. Capt. 3. 1. 8: "Ita venter gutturque resident esuriales ferias." Cic. pro Rosc. Amer. 21. 59: "ita negligens esse coepit, ut, cum in mentem veniret ei, resideret."

C. 113. 1: "et erubescere non mediocriter Tryphaena vultum suum super cervicem Gitonis amabiliter posuit." This irregular use of the ablative absolute, both the participle and finite verb having the same subject, cannot be fully justified by the passage in Cic. de Nat. Deor. 2. 15. 39, "Atque hac mundi divinitate perspecta tribuenda est sideribus eadem divinitas," because, in the latter, the form of the clause is essentially altered by the repetition of "divinitas" in the nominative in connection with the finite verb "tribuenda est," after having been used in the ablative in connection with the participle "perspecta." The instance, c. 76. 10, spoken of above (p. 110), "nolente me . . . exoravit," is of no weight, partly because it is put in the mouth of the ignorant Trimalchio, partly because it is probably to be explained as a Grecism. An instance in Flor. 4. 1, "Tum consul habito senatu in praesentem reum Cicero peroravit: sed non amplius profectum, quam ut hostis evaderet seque palam professo incendium suum restincturum ruina minaretur," bears a closer resemblance to our passage, and, although it cannot establish the correctness of the expression of our author, it proves that this irregularity is not without example in the best ages of Latin literature. — C. 113. 4: "praeoccupaverat." The simple verb "occupo" expresses what is intended to be expressed by "praeoccupo." Although Cicero cannot be adduced as an authority for this word, — since in the only passage in which the word is said to occur (Phil. 10. 1. 2, "Quas enim ipse mihi partes sumpseram, eas praeoccupavit oratio tua") the better reading is "praecepit," — other writers of the best age may be quoted. Cf. Caes. B. G. 6. 41: "Sic omnium animos timor praeoccupaverat, ut paene alienata mente deletis omnibus copiis equitatum tantum se ex fuga recepisse dicerent." Liv. 4. 48: "ubi videant collegas principes agenda rei gratiam omnem ad plebem praeoccupasse," etc. — C. 113. 7: "Omnia me oscula vulnerabant"; "vulnerare" in a metaphorical sense. Cf. Cic. in Cat. 1. 4. 9: "et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero." — C. 113. 8: "tralatitia propinatione." Cf. Phaedr. 5. 7. 24: "Di sunt locuti more tralatitio."

C. 114. 1: "inhorrui mare." Cf. Pacuv. in Cic. de Divin. 1. 14. 24: "Interea prope jam occidente sole inhorrescit mare." — C. 114. 2: "certos fluctus," "running steadily in the same direction." Cf. Cic. de Nat. Deor. 2. 38. 97: "Quis enim hunc hominem dixerit, qui, cum tam certos coeli motus tam ratos astrorum ordines tamque inter se omnia connexa et apta viderit, neget in his ullam inesse rationem," etc. — C. 114. 13: "infecta materies." Cf. Liv. 34. 10: "Argenti infecti tulit in aerarium quatuordecim millia pondo septingenta triginta duo."

C. 115. 4: "laborat carmen in fine." Cf. Quint. 9. 4. 33: "Tum vocalium concursus; qui cum accidit, hiat et intersistit et quasi laborat oratio." — C. 115. 5: "phrenetico." Cf. Cic. de Divin. 1. 38. 81: "Ego autem haud scio an nec cardiacis hoc tribuendum sit nec phreneticis." — C. 115. 6: "Hoc opere tandem elaborato." Cf. Cic. pro Leg. Man. 1. 1: "nihil huc nisi perfectum ingenio elaboratum industria afferri oportere." — C. 115. 7: "cum poneremus consilium." Cf. Cic. de Orat. 1. 22. 102: "Quid? mihi nunc vos, inquit Crassus, tamquam alicui Graeculo otioso et loquaci et fortasse docto atque erudito quaestiunculam, de qua meo arbitrato loquar, ponitis?" Cic. Tusc. 1. 4. 7: "Ponere jubebam, de quo quis audire vellet." — C. 115. 16: "Si bene calculum ponas." Cf. Plin. Ep. 1. 14. 9: "Et sane de posteris et his pluribus cogitanti hic quoque in conditionibus deligendis ponendus est calculus."

C. 116. 1: "carpimus iter." Cf. Horat. Sat. 2. 6. 93: "Carpe viam, mihi crede, comes."

C. 117. 2: "largior schema"; "schema" in the sense of "dress." Cf. Plaut. Amphitr. Prol. 116: "Nunc, ne hunc ornatum vos meum admiremini, Quod ego huc processi sic cum servili schema." — "peram." Cf. Phaedr. 4. 10. 1: "Peras imposuit Jupiter nobis duas." — "differrem." Cf. Caes. B. C. 2. 14: "Hunc [ignem] sic distulit ventus, uti uno tempore agger plutei testudo turris tormenta flammam conciperent," etc. — C. 117. 3: "Atqui promitto, quidquid exigeret," etc. It is well known that, while in the more animated narrative the present is frequently used for the perfect, the dependent tenses, in such sentences, are sometimes the imperfect and pluperfect, thus showing that the leading verb, although a present in form, is a perfect in meaning. Instances of this kind are not infrequent in the best writers. Zumpt, in his Latin Grammar (p. 432), quotes a long passage from Cic. in Verr. 4. 18. 38, which variously illustrates this peculiar usage, and of which it will be sufficient to give the concluding clause: "Diodorus, homo frugi ac diligens, qui sua servare vellet, propinquo suo scribit, ut iis, qui a Verre venissent, responderet, illud argentum se paucis illis diebus mississe Lilybaeum." — C. 117. 6: "elatumque." Cf. Cic. de Nat. Deor. 3. 32. 80: "Cur Maximus extulit filium consularem?" — C. 117. 7: "non agnoscere dignitatem

suam." Cf. Cic. Lael. 2. 9: "Tu autem, Fanni, qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco nec postulo, facis amice." — C. 117. 9: "loquatur aurum et argentum." Cf. Cic. ad Attic. 9. 2. A. 3: "Vixdum epistolam tuam legeram, cum ad me currens ad illum Postumus Curtius venit nihil nisi classes loquens et exercitus." Horat. Sat. 1. 3. 12: "modo reges atque tetrarchas Omnia magna loquens." — C. 117. 10: "et ne quid scenae deesset." Cf. Cic. ad Fam. 8. 11. 3: "Scena rei totius haec: Pompeius, tamquam Caesarem non impugnet, sed, quod illi aequum putet, constituat, ait Curionem quaerere discordias."

C. 118. 2: "controversiam vibrantibus sententiolis pictam." Cf. Cic. Phil. 3. 9. 21: "Sententiolas edicti cujusdam memoriae mandavi, quas videtur ille peracutas putare."

C. 125. 1: "gratiae suae." Cf. Cic. ad Fam. 13. 29. 5: "Omnia, quae potui in hac summa tua gratia ac potentia a te impetrare, si petissem, ultro te ad me detulisse putabo, si hanc rem impetravero."

C. 126. 5: "aut statores altius cinctos." Cf. Cic. ad Fam. 2. 17. 1: "Binas literas a te mihi stator tuus reddidit Tarsi a. d. XVI Kalend. Sextiles." Cic. ad Fam. 2. 19. 2: "Quae cum essent incerta, existimavi tamen faciundum esse, ut ad te statores meos et lictores cum literis mitterem." — C. 126. 12: "qui ambulationi haerebat." Cf. Cic. ad Quint. Fr. 3. 1. 1: "Sed tamen nihil ei restabat praeter balnearia et ambulationem et aviarium." — "platanona." Cf. Vitruv. 5. 11. 4: "Faciunda autem xysta sic videntur, ut sint inter duas porticus silvae aut platanones." Mart. 3. 19. 1: "Proxima centenis ostenditur ursa columnis, Exornant fictae qua platanona ferae." — "daphnona." Cf. Mart. 10. 79. 5: "Disposuit daphnona suo Torquatus in agro." Although there is no equally old authority for the use of "daphnon," as there is for that of "platanon," yet from the analogous character of the two words, and from the fact that both are originally Greek, there seems to be reason for supposing that they were used in Latin at the same time. — C. 126. 15: "Crines ingenio suo flexi." Cf. Naev. ap. Non. 322: "vos, qui regali corporis custodias Agitis, ite actutum in frondiferos lucos, Ingenio arbusto vineta sunt, non obstutas." Sallust. Hist. 3, ap. Non. 323: "castrisque collatis pugna tamen ingenio loci prohibebatur." — C. 126. 16: "osculum," in the sense of "mouth." Cf. Virg. Aen. 12. 434: "Summaque per galeam delibans oscula fatur." Phaedr. 4. 23. 7: "Et matronarum casta delibo oscula."

C. 128. 3: "numquid ab aliquo naturali vitio formam meam excaeco?" "Ab" in the sense of "with regard to," or "on account of," is common in the best writers. Cf. Ter. Heaut. Prol. 13: "Sed hic actor tantum poterit a facundia, Quantum ille potuit cogitare commode." Cic. ad Fam. 1. 4. 3: "Ego tibi a vi hac praesertim imbecillitate magistratum praestare nihil possum." Cic. Brut. 16. 63: "Sed ille Graecus ab omni

laude felicior." — C. 128. 5: "quodam visu." Cf. Liv. 8. 6: "Hos ubi nocturnos visus inter se consules contulerunt, placuit averruncandae Deum irae victimas caedi." — C. 128. 7: "hoc nomine," "on this account." Cf. Cic. pro Muren. 38. 82: "Neque isti me meo nomine interfici sed vigilantem consulem de rei publicae praesidio demovere volunt."

C. 129. 1: "Funerata est pars illa corporis." Cf. Horat. Carm. 3. 8. 7: "prope funeratus Arboris ictu." — C. 129. 3: "codicillosque." Cf. Cic. ad Fam. 6. 18. 1: "Simul accepi a Seleuco tuo literas, statim quaesivi e Balbo per codicillos, quid esset in lege." — C. 129. 6: "Narrabo tibi." Cf. Cic. ad Attic. 2. 11. 1: "Narro tibi; plane relegatus mihi videor, posteaquam in Formiano sum."

C. 130. 5: "tempore," "early." Cf. Horat. Sat. 1. 5. 47: "Hinc muli Capuae clitelas tempore ponunt."

C. 131. 2: "spatiatus." Cf. Cic. pro Rosc. Amer. 21. 59: "Posteaquam invenit neminem eorum, qui possunt et solent, ita negligens esse coepit, ut, cum in mentem veniret ei, resideret, deinde spatiaretur," etc.

C. 132. 4: "sputisque." Cf. Sen. de Constant. 1. 3: "quodque a rostris usque ad arcum Fabianum per seditiosae factionis manus tractus voces improbas et sputa et omnes alias insanae multitudinis contumelias pertulisset."

C. 134. 11: "perplexe agere." Cf. Ter. Eun. 5. 1. 1: "Pergin', scelestas, mecum perplexe loqui?"

C. 135. 3: "quam vivis implevit carbonibus." Cf. Horat. Carm. 3. 21. 23: "Vivaeque producent lucernae." — C. 135. 4: "in quo faba erat ad usum reposita"; c. 136. 7: "Jam reliqui revolutam passimque per totum effusam pavementum collegerant fabam"; and c. 135. 5: "Ut solvit ergo licio pannum, partem leguminis super mensam effudit." Both "faba" and "legumen" are frequently, although not always, used as collective nouns. Cf. Cic. de Divin. 1. 30. 62: "Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba vescerentur, quod habet inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis quaerentis vera contrariam." Fab. Pict. in Gell. 10. 15: "capram et carnem incoctam et hederam et fabam neque tangere Diali mos est neque nominare." Gell. 4. 11: "Sed Aristoxenus musicus vir literarum veterum diligentissimus, Aristotelis philosophi auditor, in libro, quem de Pythagora reliquit, nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum quam fabis." Cic. de Nat. Deor. 2. 62. 156: "Terra vero feta fragibus et vario leguminum genere, quae cum maxima largitate fundit, ea ferarumne an hominum causa gignere videtur?" Varr. de R. R. 1. 23. 2: "praeter cicer: hoc enim quoque legumen ut cetera, quae velluntur e terra."

C. 136. 1: "delibat." Cf. Phaedr. 4. 23. 7: "Et matronarum casta delibo oscula."

Varr. de R. R. 2. 2. 16: "ne toto die cursantes inter se teneri delibent aliquid membro-
rum." — "et dum coaequale natalium suorum sinciput in carnarium furca reponit."
However questionable the word "coaequale" may appear, it has the authority of Columella, 8. 14. 8: "atque ubi [anser] se paullum confirmavit, in gregem coaequalium compellitur." — C. 136. 3: "statimque, ne res aliqua sacrificium moraretur, ad reficiendum ignem in vicinia cucurrit." If "in vicinia" be connected with "ad reficiendum ignem," there is no grammatical irregularity, although it must be confessed that the use of "cucurrit" without a designation of the place whither the woman ran is abrupt and harsh; if, on the other hand, "in vicinia" is to be connected with "cucurrit," the construction is undoubtedly ungrammatical, but not without example in good writers. Cf. Cato de R. R. 157. 15: "Et si polypus in naso introierit, brassicam erraticam aridam tritam in malum conjicito." Plaut. Amph. 4. 3. 14: "Certum est, introrumpam in aedibus."* Plaut. Aul. 3. 6. 17: "Qui intromisisti in aedibus* quingentos cocos." Cic. Tusc. 3. 11. 25: "His autem perturbationibus, quas in vita† hominum stultitia quasi quasdam furias immittit atque incitat." — C. 136. 4: "Itaque ad casae ostiolum processi." Cf. Colum. 8. 14. 1: "et aditus singulos firmis ostiolis munitos." — C. 136. 5: "pedem mensulae extorsi." The form "mensula," although it does not occur frequently, is used by Plautus, Most. 1. 3. 150: "Age accumbe igitur; cedo aquam manibus, puere; oppone hic mensulam."

C. 137. 10: "Interea haec satagens"; and c. 58. 9: "satagis." The contracted form "satago," as well as the original form "satis ago," occurs in old and good writers. Cf. Plaut. Asin. 2. 4. 34: "Prius quae credidi, vix anno post exegi; Nunc satagit: abducit domum etiam ultro et scribit numos." Plaut. Merc. 2. 1. 4: "Velut ego nocte hac, quae praeteriit, proxuma In somnis egi satis et fui homo exercitus."

C. 139. 5: "Unus ex novitiis servulis." Cf. Varr. de L. L. 7. 2: "etiam novitii servi empti in magna familia cito omnium conservorum omnis recto casu accepto in reliquos obliquos declinant." Cic. in Pison. 1. 1: "Nemo queritur Syrum nescio quem de grege novitiorum factum esse consulem."

In making this selection of words and phrases, I have endeavored, without extending the list unnecessarily, to choose such as are fair representatives of the phraseology of Encolpius and the other more cultivated personages of the story. It will be seen, that the use of these phrases and words is justified by the authority of the best writers of the best age; and that the language of Petronius himself and of the better-edu-

* It should be noticed that some editions read, in both these places, "aedis," for "aedibus."

† Orelli adopts the reading "vitam," but states in the note: "Sic [in vitam] L. D. 1. W. 2. — 'in vita' Cdd. noti, etiam b. Ceterae Edd. (etiam W. in Ed. pr.)."

cated persons contains, so far, nothing inconsistent with the period indicated by the historical evidence, as well as by that portion of the linguistic evidence which has hitherto been examined. But the examination would be incomplete, were I to pass by some grammatical forms and expressions, both in the language of Petronius and that of the better-educated persons, which have not the support and authority of writers of the best age, without considering how far they affect the answer to the question in what age Petronius wrote.

C. 15. 3: "Neque enim res tantum, quae viderentur in controversiam esse," etc., for "in controversia." — C. 15. 4: "et nescio quis ex concionibus"; a singular use of the plural, as if "concio" meant "a hearer," instead of "a collection of hearers," a use of the word for which I find no authority. The passage quoted by De Salas and others, from Cic. de Orat., "conciones saepe exclamare vidi, cum apta verba cecidissent," is not apposite, because Cicero speaks of several different assemblies, not of the individuals present at one. There are two other instances of the same use of "conciones" in our writer, c. 14. 7, "et conciones, quae ad clamorem confluxerant," and c. 15. 8, "ridere acumen non minus concionum quam calumniantium." — C. 15. 7: "Indignatus enim rusticus, quod nos centonem exhibendum postularem," for "ut centonem exhiberet."

C. 16. 1: "ostium satis audaci strepitu impulsum exsonuit"; c. 19. 1: "Omnia mimico risu exsonuerant"; c. 73. 4: "gingilipho et ingenti clamore exsonabant"; and c. 109. 6: "Exsonat ergo cantibus totum navigium." The verb "exsonare," as far as I know, occurs in Petronius — and with him in these few passages — alone.

C. 19. 2: "Ideo vetui hodie in hoc deversorio quemquam mortalium admitti," for "deversorium"; c. 26. 10: "et Gitona, libentissime servile officium tuentem usque hoc, jubemus in balneo sequi," for "in balneum"; c. 73. 5: "Nos, dum alii sibi ludos faciunt, in solio, quod Trimalchioni parabatur, descendimus," for "in solium"; and c. 136. 3: "ad reficiendum ignem in vicinia cucurrit," for "in viciniam"; the first used by Quartilla, the last three by Encolpius.

C. 26. 8: "Itaque cum moesti diliberarem, quonam genere praesentem evitaremus procellam, unus servus Agamemnonis interpellavit trepidantes"; for "quo modo," or "qua ratione."

C. 27. 5: "cum Trimalchio digitos concrepuit," for "digitis," as Cic. de Offic. 3. 19. 1: "si digitis concrepuerit"; and c. 22. 6: "et concrepans aera," for "aeribus" or "aere."

C. 29. 1: "dum omnia stupeo"; c. 60. 8: "candidas succincti tunicas"; and c. 82. 1: "gladio latus cingor"; a poetical construction. — C. 29. 2: "Et collegae quidem mei riserunt"; "collega" in the sense of "fellow-guest." I know of no other instance of the word being used in this sense.

C. 34. 2: "colaphisque objurgari puerum . . . jussit." I know of no writer of the best age who uses "objurgare" in the sense of "punish, chastise."

C. 36. 5: "Non minus et Trimalchio ejusmodi methodo laetus." "Methodus," if the reading be correct, is used in the sense of "contrivance, invention," a meaning of which I know no other instance.

C. 54. 3: "Pessime mihi erat, ne," etc., in the sense of "I feared," probably a colloquial expression, although I do not know of another instance. Similar phrases are Plaut. Amphit. 5. 1. 6: "Animo male est"; Truc. 2. 4. 14: "Non edepol bibere possum jam; ita animo male est"; and Curc. 1. 3. 8: "nam si absim, haud recusem, quin mihi male sit." — "ne his precibus periculo aliquid catastrophae quaereretur"; "catastrophae," in this sense, seems to be a *ἀπαξ λεγόμενον*.

C. 69. 6: "nisi epidipnis esset allata." The plural, "epidipnides," occurs in a few instances; the singular, in this place alone. — C. 69. 8: "et omnium genera avium"; for "omnium generum aves."

C. 72. 4: "nudisque consurrexit pedibus et Trimalchionem gaudentem subsequi," for "subsecutus est"; a singular use of the historical infinitive immediately after the indicative consurrexit.

C. 74. 9: "maledicere Trimalchionem coepit." This is the only instance in which Encolpius uses this irregular construction, which, as has been stated above, was frequent among the uneducated (see c. 58. 13 and c. 96. 7). In all other instances, Encolpius, or Petronius, as well as the steward of Trimalchio, uses the regular construction; see c. 53. 3; c. 117. 11; c. 132. 13 and 14.

C. 97. 10: "Amolitur Ascyltus invidiam." "Amoliri" is used in similar phrases in Quint. 5. 13. 11: "Videndum etiam, simul nobis plura aggredienda sint, an amolienda singula." Tac. Hist. 3. 75: "invidiam crimenque agnovisse et a partibus Vitellii amolitus videbatur." In the literal sense the verb occurs in the *Historiae* of L. Cornelius Sisenna, who was probably a few years older than Cicero. Cf. Non. 2. 73: "Sisenna *Historiae* IIII: inpedimentum omne de cunctis itineribus amoliuntur." — "quem post fatalem rixam habuit carissimum." Reiske explains "post" as being used in the manner of the Greek *μετά*, in the sense of "except." I know of no other instance of "post" being used in this sense.

C. 102. 4: "per ipsa gubernacula." While this word, in a metaphorical sense, is almost without exception used in the plural, I do not know of another instance of the plural when the word is employed in its literal meaning, as here.

C. 102. 7: "nec vos quidem existimo velle"; c. 110. 4: "quem alloquio dignum nec"

* The Codex Memmianus has "ne."

Lycas quidem crederet"; c. 132. 9: "nam nec nominare quidem te inter res serias fas est"; c. 13. 1: "Nam adhuc nec suturae quidem attulerat rusticus curiosas manus." I do not intend to enter into a discussion whether "nec...quidem" is good Latin or not, nor whether it is good Latin but not Ciceronian, which question is ably discussed by Hand in his *Tursellinus* (Vol. IV. p. 142); nor is it incumbent upon me to explain how far, in those passages in which the reading "nec...quidem" cannot be doubted, it differs in meaning from "ne...quidem." It is sufficient for me to ascertain in what writers this expression, in the sense in which Petronius uses it, occurs. Cicero cannot be quoted in support of it, as will be seen upon an examination of the following passages. Cic. de Nat. Deor. 3. 9. 23: "Nihil igitur affert pater iste Stoicorum, quare mundum ratione uti putemus, nec* cur animantem quidem esse." Of the same kind is the passage in Cic. in Verr. 2. 20. 48: "De isto, id quod omnes videbant, neque ille quidem obscure locutus est." In both these passages, the only ones in Cicero in which the reading "nec" is sufficiently authenticated, "nec...quidem," signifying "and not even," is not equivalent to "ne...quidem," and differs, therefore, from the "nec...quidem" as used in the above-mentioned passages by Petronius. And the few passages in which "nec...quidem" is used as in the above passages of Petronius, belong to writers of the silver age. Cf. Flor. 2. 17. 3: "Alioquin ita undique mari Pyrenaeoque vallata est, ut ingenio situs nec adiri quidem potuerit." Sen. de Ira 1. 6. 2: "Non est ergo natura hominis poenae appetens: et ideo nec ira quidem secundum naturam hominis, quia poenae appetens est." Plin. Nat. Hist. 8. 36. 54. 129: "Procedunt vere, sed mares praepingues; cujus rei causa non prompta est, quia nec† somno quidem saginatis praeter quatuordecim dies, ut diximus."

C. 105. 11: "aut cujus tam crudeles manus in hoc supplicium durassent?" "who could carry his cruelty so far as to inflict such a punishment?" Tacitus (Ann. 1. 6) uses the verb "durare" in a similar manner: "ceterum [Augustus] in nullius unquam suorum necem duravit."

C. 106. 3: "Deos immortales rerum humanarum agere curam, puto, intellexisti, o Tryphaena!" Lycas uses the perfect, "intellexisti," for the present, "intelligis."

C. 107. 9: "si gratiam a legato moliebantur"; for "per legatum." — C. 107. 15: "Pharmace." I am not aware that any Latin writer, with the exception of Servius, the scholiast of Virgil, and Lactantius Placidus, the scholiast of Statius, mentions this word. In Greek it was used in the same sense in which it appears to be used by Lycas, namely, as an opprobrious epithet. Cf. Arist. Equit. 1405:

* Orelli, while stating that a few manuscripts read "ne," adopts the reading "nec," and expresses in a decided manner his opinion that "nec...quidem" means "and not even."

† Sillig reads "ne," in opposition to all the manuscripts; he says, "ita nos scripsimus; nec, R, d, β, γ."

Καὶ σ' ἀντὶ τούτων ἐς τὸ Πρυτανεῖον καλῶ,
 Ἐς τὴν ἑδραν θ', ὣς ἐκείνος ἦν ὁ φαρμακός.

C. 108. 12: "stlatarium bellum." Provided this be the correct reading, it is not easy to give a satisfactory explanation of the expression. The adjective occurs, so far as I know, in one passage only, Juv. 7. 134: "Spondet enim Tyrio stlataria purpura filo"; unless we admit the authority of the scholiast to this passage, who quotes from Ennius this line:

"Et melior navis, quam quae stlataria portat."

The noun, certainly, was of early origin. Cf. Fest. p. 313: "Stlata genus erat navigii latum magis quam altum, sic appellatum a latitudine, sed ea consuetudine, qua stlocum pro locum et stlitem antiqui pro litem dicebant." Gellius enumerates the word in a list of names of weapons and vessels which occur in ancient writers: "quae in historiis veteribus scripta sunt." There is no evidence that the adjective, as well as the noun, was not early in use; on the contrary, the reverse is highly probable; for even if the scholiast to Juvenal was mistaken in ascribing the line quoted to Ennius, it was undoubtedly borrowed from a writer of equal age and authority.

C. 109. 5: "odia detumescunt." I know of no earlier writer who uses this verb than Statius. Cf. Theb. 5. 468:

"Detumescere animi maris, et clementior Auster
 Vela vocat."

—C. 109. 8: "elegidarion," in the sense of "elegidion." I am not aware that the word occurs in any other writer.

C. 110. 1: "corymbio." "Corymbion" is undoubtedly the diminutive of "corymbos," but it occurs in no other writer. —C. 110. 5: "capillamento." Although I know of no earlier writer who uses this word than Pliny and Seneca, they both use it in a manner incompatible with the idea that it had lately come into use, or that it was of their making. On the contrary, the figurative sense in which Pliny several times uses it, as well as Seneca, necessarily implies the previous existence of the word in its literal sense.*

C. 111. 2: "conditorium," in the sense of "sepulchre." Cf. Plin. Ep. 6. 10. 5: "Tam rara in amicitiiis fides, tam parata oblivio mortuorum, ut ipsi nobis debeamus etiam conditoria exstruere omniaque heredum officia praesumere." Although Pliny the younger is the earliest writer in whose writings this word, used in the sense of "sepulchre," occurs, there is no evidence that it did not exist long before.

* Cf. Plin. Nat. Hist. 16. 10. 16. 38: "ex his pinus atque pinaster folium habent capillamenti modo prae-tenue longumque et mucrone aculeatum." Sen. Ep. 86. 18: "hujus [vitis] capillamenta quoque, si fieri potest, colligenda sunt."

C. 116. 1: "ex quo haud procul impositum arce sublimi oppidum cernimus," for "in arce sublimi."

C. 117. 1: "genusque divitationis." If this be the correct reading, the word "divitatio" is a *ἄπαξ λεγόμενον*. The verb from which it is derived occurs in ancient writers. Cf. Non. 2. 95: "Divitant pro divites faciunt. Accius Astyanacte: nihil credo auguribus, qui auris verbis divitant Alienas, suas ut auro locupletent domos. Turpilius Transilione: di me divitant." Gellius (14. 1) also quotes the former passage from Accius. The presumption, therefore, is in favor of "divitatio" being an old word.

C. 127. 1: "risit tam blandum." The ecstatic frame of mind of Encolpius is indicated by the poetic coloring of this passage, and this accounts satisfactorily for the use of the adjective "blandum" for the adverb "blande."

C. 131. 5: "praecantatos." This word is a *ἄπαξ λεγόμενον*; but from the fact that another word of the same root, "praecantrix" and "praecantatrix," "a sorceress," occurs in some of the oldest writers,* the inference is natural that the non-occurrence of "praecantatus" in other writers is accidental.

C. 132. 3: "convocat omnes quasillarias." Cf. Gruter. Inscr. 648. 5: "Musa. Quasill Vix. An. XXX Cratinus. Lanipend De. Suo." — C. 132. 12: "poenitentiam agere sermonis mei coepi." Cf. De Orat. Dial. 15: "Neque illius, inquit, sermonis mei poenitentiam ago."

C. 136. 13: "tam magnum aequae clamorem sustulit, ut putares," etc. A singular and unnecessary use of "aequae," the sense being fully expressed by "tam." A second construction seems to have been in the mind of Encolpius, namely, "aequae magnum clamorem sustulit, ac si iterum anseres limen intrassent," which he changed into its present form, unnecessarily retaining "aequae."

C. 141. 9: "Quod si exemplis vis quoque probari consilium"; for "Quod si exemplis quoque vis probari consilium."

It will be readily perceived that the above list of words or phrases and grammatical forms consists of two kinds, — of those which occur in Petronius alone, unsupported by the authority of any other writer, early or late, and of those which occur also in other later writers. To the former class belong: "in controversiam esse," c. 15. 3; "conciones," c. 14. 7, c. 15. 4, and c. 15. 8; "centonem exhibendum postulare," c. 15. 7; "exsonare," c. 16. 1, c. 73. 4, and c. 109. 6; "in hoc deversorio admitti," c. 19. 2; "in balneo sequi," c. 26. 10; "in solio descendere," c. 73. 5; "in vicinia currere," c. 136. 3;

* Cf. Non. 8. 494: "Praecantrix. Varro Cato, vel de liberis educandis: ut faciunt pleraeque, ut adhibeant praecantrices, nec medico ostendunt." Plaut. Mil. 3. 1. 98: "da, quod dem quinquatribus Praecantrici [al. Praecantatrici], conjectrici, ariolae atque aruspicae."

"quonam genere," c. 26. 8; "digitos concrepare," c. 27. 5, and "concrepare aera," c. 22. 6; "collegae," c. 29. 2; "colaphis objurgare," c. 34. 2; "methodus," c. 36. 5; "pessime mihi erat, ne," etc., and "catastrophæ," c. 54. 3; "epidipnis," c. 69. 6; "omnium genera avium," c. 69. 8; "consurrexit et subsequi," c. 72. 4; "maledicere" with the accusative, c. 74. 9; "post," c. 97. 10; "gubernacula," c. 102. 4; "intellexisti," c. 106. 3; "a legato," c. 107. 9; "elegidarion," c. 109. 8; "corrymbion," c. 110. 1; "arce," for "in arce," c. 116. 1; "divitatio," c. 117. 1; "praecantatus," c. 131. 5; "tam magnum aequæ," etc., c. 136. 13; "quoque," c. 141. 9.

A consideration suggests itself which will lead a cautious inquirer into the subject of the age of Petronius to attach little or no weight to these exceptional expressions and forms. Even if it were an ascertained fact, that the non-occurrence of these forms and words in other writers is not accidental, but that they were used by Petronius alone, we should be no nearer to a solution of the problem. If these expressions occurred in writers whose age is known, we might with some reason infer that Petronius belonged to the same age. But as the case is, these irregularities, whether barbarisms or solecisms, may, for aught we know, have been the offspring of any time, an earlier as well as a later. It is a well-known fact, that we not only find in different writers of the same age expressions not in keeping with the character of the language of that age, but we meet in the works of one and the same writer such inconsistencies. While it may, indeed, be conceded that some, if not all, of these expressions impair the reputation of Petronius as a writer who is in every part of his work correct and elegant, they afford no evidence as to his age, and neither strengthen nor weaken other evidence on that point. They must be laid out of the case, however interesting they may otherwise be as one of the characteristics of the language of Petronius.

A more serious obstacle is presented by the second class of expressions, — those which have the authority of later writers only. Their number is not so large as that of the preceding class; they are: the poetic use of the accusative, c. 29. 1, c. 60. 8, and c. 82. 1; "amoliri invidiam," c. 97. 10; "nec . . . quidem," c. 13. 1, c. 102. 7, and c. 132. 9; "durare in supplicium," c. 105. 11; "pharmacus," c. 107. 15; "stlatarium bellum," c. 108. 12; "detumescere," c. 109. 5; "capillamentum," c. 110. 5; "conditorium," c. 111. 2; "blandum," c. 127. 1; "quasillariae," c. 132. 3; and "poenitentiam agere," c. 132. 12.

It is necessary to observe, in the first place, that the fact of the occurrence of these expressions, so far as now known, in later writers only, is no conclusive evidence that they did not previously form a part of the Latin language. On the contrary, I have shown in the instance of several, as "stlatarium" and "capillamentum," that it is highly probable, if not certain, that they existed at a much earlier period than the writers in which alone

they are now found. Another weighty consideration is suggested by a fact of which the history and development of every language furnish examples. I refer to the reciprocal influence of the written and spoken language. While it is unquestionably true that the writers of a nation by their genius invent and introduce new words and forms, which by degrees pass over into the spoken language of their countrymen, it is equally true that the creative mind of the people itself forms new words, which, if they really satisfy the constantly increasing wants of the language, and intelligibly and in accordance with the genius of the language express new objects and new ideas and relations of ideas, soon make their way from the spoken into the written language. This fact suggests the reason why it should not at once be concluded that a word used for the first time, so far as our literary monuments reach, by Tacitus or Quintilian or Seneca, did not previously exist in the spoken language of the educated and refined, as well as of the large mass of the people, even if we had irrefutable evidence, which we have not, that those authors were the first to use it in writing. Petronius, or his hero, Encolpius, in using throughout the whole of his narrative, with few exceptions, the easy, simple language of conversation, employed some terms which occur for the first time in the works of somewhat later writers, although they may have been for a generation in the mouth of everybody. Not much more than that length of time, in almost every instance, need have elapsed between the time which the preceding examination has led me to adopt as the age of Petronius, and the period of those writers who, so far as our present literary means enable us to judge, were the first to use the expressions in writing.

While these expressions, considered by themselves, would undoubtedly lead us to the conclusion that Petronius belonged to a period posterior to the time of those writers in whose works we meet them for the first time, the great body of evidence, both historical and linguistic, is opposed to that conclusion. Under these circumstances, it becomes necessary to allow due weight to the above-stated considerations, that either the non-occurrence of those few words in earlier writers may be accidental, or that, although in general use in conversation, it was not until a later period that they were introduced into the written language.

The investigation into the age of Petronius is thus completed. The historical evidence points distinctly to the period between 6 and 34 A. D. as the time in which Petronius lived and wrote; the great body of the linguistic evidence does not only not militate against, but strongly corroborates, this result; and the small number of expressions which at first view are inconsistent with it are capable of an explanation, at once natural and in conformity with the history of language, which removes this only and slight objection.

